A . 2 . 15 .

COR UNUM, VIA UNA
The Right Honourable John Earle of Exeter,
Baron Cecil of Burghley.

£75

Jc 6

Lombardica hiſtoria que a pleriſqȝ Aurea legenda ſãctorum appellatur.

Whitney Fund
April 24, 1963
036

Incipit tabula ſuper legendas ſctõꝝ ſcđm ordinẽ alphabeti collecta. et primo premittitur prologus qui oſtẽdit modũ reperiendi materias contentas in diuerſis locis huius voluminis.

Prologus.

Quoniam ſicut dicit yſidorꝰ in libro dè ſũmo bono ad ↄuerſatõem ⁊ correctionẽ mortaliũ. multũ pſunt exempla ſctõꝝ. idcirco cogitaui ordinare ad vtilitatẽ pctõꝝ. ⁊ cõſolatõem pdicatoꝝ. vnã tabulã p ordinem alphabeti ſup legẽdas ſctõꝝ ↄpilatas p frẽm iacobũ de voragine ianuenſeꝫ. ordĩs fratrũ pdicatoꝝ. ad h ꝙ pdicatores in ſuis pdicationibꝰ exempla magis ↄueniẽtia citiꝰ ⁊ leuiꝰ inueniãt. Nã multe pulcre legende ſunt in eis legendis. q̃ nũq̃ꝫ vel raro legunt. ⁊ tñ ſũt valde bone ⁊ inductiue ad penitentiam.

Ordinaui aũt eam ſic. Quoniã in ea ponunt oĩa notabilia q̃ de legendis collegi ſm ordinẽ alphabeti. Et poſt quodlibet notabile ponit numerꝰ q̃ demõſtrat legendam de qua ſumptũ eſt illud notabile. ⁊ poſt numerum ponit lrã que demonſtrat capitulum legende illiꝰ de q̃ ſumptũ eſt notabile quod querit. Deinde ponit. ſi opus ſit in q̃ particula illiꝰ capituli ponit illud notabile. puta vel in pncipio. medio. vel in fine. vel circa. et plerũq̃ꝫ notat pagraphꝰ. Uerbi grã. Accipe primũ notabile quod dicit Abſcõdita diuinitꝰ manifeſtant. qđ ſignat. lxxxij. B. Deinde quere q̃ legenda h numero deſignatur ⁊ inuenies ꝙ eſt legẽda ſctõꝝ iohis et pauli. Poſtea quere in corpore dicte legende lrãꝫ B. q̃ ſignificat ſecũdũ capitulum. qđ incipit ſic. Poſt hoc filius terentiani. Et ſic reperies legendam et partem ſeu capitulũ legẽde de qua ſumptum ſit notabile videlicet. Abſcondita diuinitꝰ manifeſtant. Exemplum aliud. Abſolutio ab excõicatiõe defũctis facta valet. qđ ſignat. xlvj. R. Quere legendaꝫ h numero deſignatã ⁊ inuenies ꝙ eſt ſancti gregorij. Poſtea in corpore dicte legende q̃re hanc litteram. R. vt in h regiſtro deſignatur que ſignat capitulũ et quo ſumptuꝫ ſit illud notabile. Deinde quere pagraphum. Legit quoq̃ꝫ. et repies qđ queris. Et ſic cõſeqnter faciendũ eſt cũ aliis. Nota ꝙ aliqñ poſt notabile ſequunt plures nũeri ⁊ h eſt. qr illud notabile in pluribus legendis reperitur. qr in tot legendis. quot ſunt numeri. Itẽ aliqñ plures littere diuerſe ſequũtur numeꝝ. et hoc eſt. qr illud notabile pluries in vna et eadẽ legenda inuenit. ſed in capitulis diuerſis.

Abſcondita diuinitꝰ manifeſtãt. legẽda octuageſimaſcđa. capitulo. B. In principio.

Abſolutio ab excõicatõe defunctis fcã valꝫ xlvj. R .§. Legit quoq̃ꝫ.

Abſtinẽtia ſctõꝝ dura fuit. lv. C cviij. B clxij. C. B. cxlj. B

Abſtinentia lꝫ maxia libidinẽ non extinguit penitꝰ. cxlj. B

Abſtinẽtia penitẽtiũ dꝫ eſſe mag. cxv. B clxiij. B. C. B

Abſtinẽtia impetrat optata. clxiij. C

Accedentes ad altare ſex debent habere. clxxvij. C

Accuſatores pctõꝝ tres. j. R

Addiſcẽda ſunt tria. v. C Circa finẽ. lvj. B

Aduentus xpi eſt q̃druplex. j. A

Aduentus chriſti oportunꝰ fuit tripliciter. j. B

Aduentꝰ xpi vtilitas multiplex. j. C

Aduerſitatẽ iniuſte patienter portare magni meriti eſt. cxlvj. In medio.

Afflictio corpis ↄtnẽda eſt. clxiij. B

Agyos q̃re dicit. lj. B Poſt medium.

Alle quattuor habende. lix. A

Alma redemptoris quis inſtituit.clxxvj.
K In medio.
Altare ɔſecrat̄ ad tria.clxxvij. A
Altare ſpoliātes incurrūt penā tp̄alem.lxj.
I .§.Uir quidam.
Amabilē faciūt tria.xlj. In interp̄tatiōe
Amatores mūdi ſūt fatui.clxxv. B.E
Ambroſi⁹ tria docuit auguſtinū.cxix. E
In p̄ncipio.
Amicicia h⁹ mūdi cito diſſoluit̄.cx. B
Amici luctāt̄ vt vnus pro altero moriatur.
lx. B
Amici hoīs tres ſunt.clxxv. E
Amor p̄ximi eſt complementū mandatoꝝ
dei.ix. B
Amor ſignat̄ p̄ ignē triplici rōne.lxviij. F
In medio.
Amor habet triplicē vim.lxviij. F
Poſt medium.
Amor duplex.cxix. G .§.Eo tempore.
Angel⁹ ad cuſtodiā hoīs deputat̄.cxl. E
.§.Quarto hec.
Angel⁹ dei adiuuat ſuos dī in tribulatiōi-
bus et ɔſolat̄ dei ſuos.lxxiij. A
lxxv. B xliij. B
Angeli ab infidelibus intuentur viſibiliter
cxxxj. B
Angeli dicūt̄ celū.lxvij. E
Angeli apparēt in eccl'ia.lxxxj. A
Circa finē.
Angeli apparēt in paſſionib⁹ ſctōꝝ.lxxxiij.
F Circa medium.
Angeli ſunt famuli ꝛ promotores hominū
ciij. A
Angeli ſctōꝝ aīas deferūt.cxl. E
.§.Quarto h̄. F .§.Quarto honorādi.
Angeli cū demonib⁹ p̄ animab⁹ pugnant.
cxl. E
Angeli quot ꝛ quomodo animā defendūt.
cxl. E
Angeloꝝ nouē ordinū nomīa ꝛ officia.cxl.
E .§.Quarta apparitio.
Aīa pl⁹ ē diligēda q̄ȝ corp⁹.xvij. B
Aīa in trib⁹ locis corpis p̄ncipal'r ſedē vi-
detur habere.lj. B
Anime eūtes a corpe q̄ vadūt.xxj. F
.§.Cum quadam.
Aīe p̄ diuerſis cauſis apparēt.clviij. B
Per totum.
Anime ſal⁹ eſt fuga hoīm.clxxv. A
Aīalia mortua a ſeruo dei vocata reſurgūt
cij. C.B
Animalia ſilueſtria beneficia recognoſcūt.
cxlj. E In principio.
Antiphone pſalmi.qn̄ ꝛ a q̄ inceperūt can-
tari.xxxvj. A In fine.
Antichriſtus oēs decipe conabit̄ quattuor
modis.j. E In p̄ncipio.
Apoſtate peſſime finiūt.cxliij. A
Per totum.
Apl's thomas diuerſa ſuſtinuit.v. F
Apli poti⁹ elegerūt ſuū martiriū q̄ȝ ydola-
traꝝ interitū.cliiij. B
In principio.
Apoſtoli oēs ſanctos in q̄ttuor excedunt.
clvij. B
Aploꝝ pſecutio facta eſt a romanis impa-
torib⁹ cauſa multiplici.lxv. A
Circa finem.
Aqua bn̄dicta expellit demonē.clxxvij. B
Aqua manuū ſuorum dei cecos illumina-
uit.xlj. B
Aq̄ ſctōs ſuſtinet.xcvij. B In medio.
Aqua libros ſancti balneare n̄ potuit.cviij
B .§.Cum in partibus.
Aquila q̄ttuor hȝ p̄p̄rietates.clj. B
In medio.
Arrij officiū fides ꝛ obitus.ciij. A
Arrianoꝝ ꝛ fideliū dura ɔcertatio.ciij. A
In p̄ncipio. B In fine.
Arbor pſida q̄ vgini marie inclinauit.x. B
In fine.
Arma ſuoꝝ dei qualia ſunt.lv. G
In fine.
Ars malefica ſuper bonos nihil poteſt.
cxxxv. A
Aſcēſiōis xp̄i nouē vtilitates.lxvij. E
In medio.
Aſcēdit xp̄s q̄druplicter.lxvij. E
Aſcēdere diſtulit xp̄s q̄dragesima die tripli
ci ratione.lxvij. B
Aſcēdere volēs indiget ſcala habente quat-

tuor grad⁹.clxvij. A
Aſpect⁹ mūdan⁹ eſt ꝑiculoſus.ix. D
Auaricia abomīabil' ⁊ abijcienda.iiij. B
lv. C
Auaricia ⁊ luxuria excecāt hoīem.vij. A
Aues bonos nō timēt viros.ſed eis obedi-
unt.cxliij. C In fine.
Audiuit xp̄s opprobria ⁊ blaſphemias qua
druplicitur.lj. A .§.Quinto ex.
Audire cantū qñqꝫ inducit ad peccatū.cxix
C. Poſt medium.

Aculus ſancti ui

b ri a demone defendit.cxv. H
.§.Apud.
Baptiſmus ad ſanitatem corporis inducit
xxiij. D
Benedictio ſponſis danda.v. B
Circa finem.
Beneficia recognoſcunt ab aīalib⁹ ſilueſtri
bus.cxlj. C
Bernard⁹ cū frīb⁹ ciſtercium ingreditur.
cxv. C.D
Bernard⁹ vidēs natiuitatē xp̄i ſapiens eſt
effect⁹.cxv. B
Bibēs ſine licentia ⁊ ſigno crucis demonia
cus efficit.cviij. D .§.Exiſtēte btō.
Bona p malis reddēda ſunt.lv. C
Bon⁹ pōt dici qs tripliciter.cxxxiij. A
Boni viri qñqꝫ futura pdicūt.cviij. G
.§.Cum in.
Boni viri qcqd a deo petūt impetrāt.cviij.
G .§.Exiſtente.
Bonis recedentib⁹ fit vindicta a deo ī ma-
los.lv. C
Bonitatis ſignū eſt velle libenti⁹ vitupera
ri qꝫ laudari.cxliij. F In fine.
Bonitatis ſignū eſt velle libenti⁹ ſubeſſe qꝫ
peſſe.cxliij. F In fine.

Alix fractus ora-

c tione reintegratur.cx. B
.§.Cum aūt. cxij. D .§.In
eccleſia.

Campane qre pulſant tempeſtate inſurgen
te.lxvj. C
Candela ꝑ oblatio a ſctīs acceptat.lxj. I
.§.Quedā comitiſſa.
Caritas mirabil'.viij. D .§.Cū aūt.
Caritas paupes nutrit.xlviij. A
.§.Poſt hoc.
Caritatis ſcedula a pluuia balneari nō po
tuit.cxv. H
Caritatē odit diabol⁹.xlviij. A.B
Carnis tēptatio p penā corporis fugatur.
viij. A.B
Carnis motus accidit triplici de cauſa.
xxj. C
Carnis cruciatio eſt anie ſaluatio.lxxxviij.
B Poſt medium.
Carnis ſtimul⁹ orōe ſcti viri remouetur
cxxiij. A In fine.
Carnis tēptatō a demōe in ſuis dei excitat.
xlviij. B cxliij. D
Caroli magni forme deſcriptio.clxxvj. K
Poſt medium.
Caſtitas a ſententia mortis libat.ij. D
.§.Quidā iuuenis.
Caſtitas eſt amplectēda.iiij. C
Caſtitas a ſpū ſctō cuſtodit.vij. A
Caſtitas in qñqꝫ piclitari ſolet.clxvij. F
.§.Quarto in.
Cauſas amicorꝫ audire eſt piculū.ſed extra
neorꝫ eſt ſecurꝫ.cxix. G
In principio.
Cella oīa docet.clxxij. A
Celebrare p defūctis diabolo diſplicꝫ.clviij.
B In medio. D
Celū multiplex.lxvij. C
Celū triplicē hꝫ ꝓprietatē.cxiiij. A
Ciborꝫ corporaliū nō mltū eſt curandum.
cxix. C
Cicatrices corpis xp̄i ſeruate qñqꝫ d cauſis
lxvij. D In medio.
Cicatrices reſuabit xp̄s ⁊ inſignia paſſiōis
in iudicio triplici de cauſa.j. H
Clauis petri dyabolum ab aīa expellit.cv.
D In fine.
Clauorꝫ dn̄ici corpis inuentio.lxiiij. C
.§.Uerum cum.

Clauſtrianuis domū qn̄q₃ bon⁹ hō intrat. cviij. B .§.Cū ad quoddā.
Clemēs dʒ q̄ttuoꝛ modis.clxv. A
Cogitatōes impediūt ad ſalutē.xxj. F .§.Antoni⁹ dum.
Cogitatio hominem inſenſibilem facit. cxix. M
Cognoſcere cupiēs xp̄m ſe ꝯtēnit ⁊ hūiliat cxliiij. A .§.Quendā igit̄.
Columba plures habet pꝛopꝛietates. lx⸗viij. B
Commendata ſanctis feliciter gubernant̄. iij. F
Cōplexiōes hoīm ſūt q̄ttuoꝛ.xxxv. A .§.Quinta ratio.
Concoꝛdia inter fratres ſemꝑ eſt habenda. clxxiij. A
Cōcupiſcētia qualiter eſt refrenanda.cxv. B In fine.
Cōcupiſcētia carnis a ſigno crucis ſuperat̄ cxxxvij. B Ante medium.
Cōfeſſio coꝛdis nō ſufficit ſine ꝯfeſſiōe oꝛis q̄druplici rōe.clvij. C
Cōfiteri ē bonū qꝛ occl'ta diuinu⁹ oīb⁹ reue lant̄.xlix. A
Cōfitētes xp̄m ī p̄ſentia diaboli reſpicit ima go xp̄i.lxiiij. F
Cōfidere d̄ ſeipō null⁹ debet.clxxij. A
Confidere in operibus ſuis nullus debet. clxxiiij. A
Cōſiderāda ſunt p̄ns pctā ꝓpꝛia q̄₃ aliena. clxxij. A
Cōſiliū nō eſt ꝯtra dn̄m.clxxvj. M Poſt mediū. ⁊.xxxix. C
Cōſiliatoꝛes mali puniūt̄ g̃uiter.xlvj. M In fine. lix. A Poſt mediū.
Cōſolatoꝛ q̄lis haberi dʒ in guerris pctōꝝ. cxij. C
Conſoꝛtiū pctōꝝ eſt vitandū.ix. G .§.Legit̄.
Cōſtātia marie ī trib⁹ aꝑparet.lv. H
Cōſtātia magna in fide ⁊ iudicio dei eſt ha⸗ benda.lv. H
Cōſuetudo quedā circa moꝛtuos eſt obſer⸗ uata.xliiij. B
Cōtraria cōtrarijs curant̄.lxiij. F
Poſt medium.
Cōuerſatio fratꝝ debet eſſe ſicut pꝛima die. clxxiiij. A
Conuerſio ad deum debet fieri totaliter. xlvj. B
Cōuerſio pctōꝛis demonē ꝯtriſtat.cxlv. A Circa finem.
Cōuertētes ad xp̄m ab infirmitate ⁊ moꝛte draconis vel moꝛſu liberāt̄.lxij. A
Cōuerti volētē xp̄s mlt̄ipliciter ꝯſolat̄.liij. A Poſt medium.
Conuertitur aliquando malum in bonuꝫ. clxxv. C
Cōuertūt̄ aliquando multi exemplo vni⁹. cxiij. B
Cōuiuia vitare eſt tutū.cxix. C
Coꝛona clericoꝝ quō inuenta ⁊ q̄d ſignifi⸗ cat.xliiij. C
Coꝛp⁹ ꝓpꝛiū reunitū eſt aīe.ij. G
Coꝛp⁹ noſtꝝ affligēdū eſt.xlvj. B In medio.
Coꝛp⁹ dn̄icum reijcientibus dari nō debet clxxvj. O
Coꝛpus xp̄i verū eſt quod in miſſa ꝯſecrat̄. xlvj. K
Coꝛp⁹ xp̄i reduxit ad pacē q̄ndam nolenteꝫ cxv. I
Coꝛpis flagellatio a ſeruo xp̄i eſt aꝑpetēda. cxliiij. B
Coꝛpis afflictio exiſtimari dʒ.clxiij. B
Coꝛpa ſanctoꝛū bene in patria reuerentur. lvij. C
Coꝛrectio a malis odit̄.cxxxj. A
Crux xp̄i dʒ venerari.xxx. C xlix. A
Crux xp̄i eſt odoꝛifera.lxiiij. B cxxx. C
Crux xp̄i mlt̄os curauit.cxxx. B
Crux xp̄i moꝛtuos ſuſcitauit.lxiiij. B
Crux xp̄i qualiter ab imperatoꝛe laudatur. cxxx. C
Crux chꝛiſti percuſſa mlt̄ū ſanguinem effu dit.cxxx. B
Crucis ſignū demones odiūt ⁊ fugiūt.xlvj. K xcv. B cx. C
Crucis ſignū effudit venenū.xlviij. B

Crucis ſignū carnis cōcupiſcentiam fugat
cxxxvij. B
Crucis ſigno muniri dꝫ oīs cibꝰ.cxxx. E
.§.Refert.
Crucis ſigno dracōes humiliāt.lvj. A
Poſt medium.
Crucis ſignaclo obedūt elemēta ꝛ infirmi
tates.lxj. C
Crucis deuotio inimicos ſupat.cxxx. B
Crucis inuētor eps ordinat.lxiiij. E
Ante medium.
Crucis lignū ante xp̄m ſex habuit defectus.
cxxx. A
Crucis lignū pꝰ xp̄m ſex habuit bonas cō
ditiones.cxxx. A
Crucis inuētor martirio ꝯſecrat.lxiiij. E
Poſt medium.
Cruce inuenta dyabolꝰ lamētat.lxiiij. E
In principio.

Ecius quomodo

d impiū obtinuit.cxij. B
Defūctis ꝓſunt q̄ttuor genera ſuf
fragiorꝫ.clviij. C
Defūctis orōes viuorꝫ grate ſūt.clviij. C
.§.Quam grate.
Defunctis indulgētie valent.clviij. D
In fine.
Defunctis q̄liter ſeptimū triceſimū ꝛ anni
uerſariū dant.clviij. E
Poſt medium.
Defunctis ſuffragia a bonis facta proſunt.
clviij. F
Defūctis nō proſūt ſuffragia a malis facta
clviij. F
Defūcti q̄lr ſciūt ſuffragia fctā p eis.clviij.
E .§.De quarto.
Defūctorꝫ genꝰ triplex.clviij. E
Defūctos oratio amicorꝫ ꝛ fideliū a penis
liberat.clviij. E
In pncipio.
Defunctis penitētia p eis facta valet.clviij.
D Ante finem.
Deridentes bonos viros grauiter puniun
tur.cxxxj. E

Demon ſub ſpecie hūana decipe conat.ij.
H iij. C .§.Cum aūt.
Demon nitit impedire deuotōem ad ſctōs
iij. F .§.Vir quidam.
Demon fornicatōis ſe victū viſibiliter ꝯfite
tur.xxj. B
Demon ſe excuſans culpā fratribꝰ impōit.
xxj. B
Demon fugat p tria.xliij. A
clxxvij. D
Demon in figura angeli aliquando tēptat
xliij. A
Demon a muliere vituperat.xliij A
Circa finem.
Demon cꝰ forme appareat.cviij. G
Demonis mala malicia.ij. D .§.Cū au
tem apl's eſſet.cxxxviij. B
.§.Vir quidam.
Demōes ſctis viris nocere nō pñt.xlvj. K
.§.Quidam. lv. E
xciiij. A
Demōes ſctōs viros timēt.lv. D
Demones ſctis aplis obediebāt.v. F
cxviij. G
Demōes ſctōs viros infeſtāt.xviij. B
xxj. B.C.D
Demōes ad luxuriā incitāt.xxvj. B
Demōes plꝰ infeſtāt diebꝰ dñicis ꝛ feſtiuis
lxj. I .§.Mulier quedā.
Demones inuocātes ab eis affliguntur.
xciiij. A lxj. K .§.Vir quidam
Demōes pniam agentes multū moleſtant
lxxxvij. B
Demones in morte penitere nō pmittunt.
xciij. E
Demones ī morte etiā ſctōs viſitāt.cxv. F
clxj. E
Demones aīam exutā a corpe ſequuntur.
cxxxix. A
Demōes ꝯtriſtātur de ꝯuerſione pctōꝝ.
cxlv. A
Demōes fideiuſſerūt q ad hoiem nō redi
rēt.cviij. F .§.Vltimo.
Deſperatio ē hoīs tēptatio.lxxxv. D
Detractores punit deꝰ.lv. C
In principio.

Detractores iuſti patiēter ſuſtinēt.cxlj. B
Circa finem.
Detractores vt infideles nō ſunt audiendi
cxix. B Ante finem. clxxij. A
De⁹ ꝺ maximis pctōꝛib⁹ ſanctos magnos
facit.liiij. A
Deus in tribulationib⁹ ⁊ moꝛte ſempeſt re
quirend⁹.lxj. F
Deuoti ſanctis ab eiſdē iuuantur in moꝛte.
iij C
Deuoti ſanctis ab eiſdē in moꝛte viſitātur.
cxix. L §.Apud.
Dyabolus a bonis perſonis vincitur.lxxx/
viij. C
Dyabol⁹ plures pſonas necat.cv. C
Dyabol⁹ decepit ⁊ ad pꝛecipicium inducit
cv. C
Dyabol⁹ ad nihilū eſt redact⁹.xxj. B
Dyabol⁹ ꝺ qb⁹ frēs tēptat.cviij. D
Dyabol⁹ pniam agentes multum infeſtat
xxj. B.C.D
Dyabol⁹ trāſfigurat ſe in foꝛmam xpi. clxj.
B §.Quadam.
Dyabol⁹ viſitat moꝛiētes.cxij. E
clxj. E
Dyabol⁹ penitenti aduerſat̄.clxj. B
Dyabolus multa q̄ videntur mira operat̄.
lxxiiij. C.D.E.
Dyabolū expellūt tria.xliij. A
Dies pdit̄ in q̄ nullū bonū agit̄. lxiij. D
Circa finem.
Dies peccatoꝝ nō ſunt in vita boīs cōpu/
tandi.clxxv. F
Ante finem.
Diligentibus deū oīa coopant̄ in bonum.
xciiij. C
Dyoniſi⁹ ſuū deuotum liberat de iudicio.
clxxvj. D §.Circa.
Diſcoꝛdia ciuiū facit demōes exultare.cxl/
iiij. §.Cum.
Diſpenſatoꝛes volūtatē defunctoꝝ non cō
plentes puniunt̄.clviij. F
§.Miles.
Diuitias ſpernere magni meriti.ē.xlvj. B
In pꝛincipio.
Diuitias ſeruus dei recuſat.cl. B
Circa pncipium.
Diuites ⁊ nobiles de q̄ttuoꝛ ſunt ſpāliter iſ
truēdi.lvj. B Circa pncipiū.
Diuinarum regula virtutum fuit paula.
xxix. A
Dñica die laboꝛātes qñq3 puniūt̄.xxx. B
§.Cū quidam. cxxxvj. E
Draco terribilis a ſctā muliere occiditur.
c. A
Draco ſerui dei ſputo interficit̄.cv. E
§.Narrat.

Eccleſia conſecra/

e tur q̄ntuplici rōne.clxxvij. B
Eccleſia pphanatur pꝛopter tres.
clxxvij. E
Eccleſia q̄liter ꝯſecrat̄.clxxvij. B
Ecclīa q̄dam ab arrianis miraculo eſt ca/
tholicis reſtituta.xxvj. A In fine.
Ecclīa ſolēnizat ſctōs aliq̄s veteris teſtamē
ti q̄druplici rōne.ciiij. A
Ecclīa romana qñq3 oꝛdinata fuit caput ec
cleſiaꝝ.clxxvj. B
Eccleſia ſpūalis qñ ⁊ qualiter conſecratur.
clxxvij. F
Ecclīe reparatio mltū deo plac3.cxij. B
§.Gregoꝛius q3.
Eccleſie per oꝛationem ſerui dei aperte ſunt
ciij. A
Eccliam ꝯſecratā īmūdi intrātes qñq3 pu
niunt̄.xxiij. F
Eccleſiā du3 miſſa cantat̄ exire nō eſt bonū.
xxvij. F
Ecclīaꝝ raptoꝛes ⁊ eas offēdētes puniūt̄ a
ſctīs earūdem.xxx. B
Eccleſias deſtruentes ſcti grauiter puniūt.
cxviij. F
Eccleſiīs adiutoꝛiū impendēdū eſt ne aliqd
mali ꝯtingat.xxx. C
Elemēta hñt q̄ttuoꝛ loca in humano coꝛpe
xxxiiij. A §.Tercia aſſignat.
Elemēta ſctōs nō ledūt qñq3.clxj. C
Ante medium. E Circa medium.
Elemoſina pauperibus nō diuitib⁹ ē dan/
da.vij. A

Ante finem.
Elemoſina ꝑlatoꝝ paupib⁹ ſcriptis datur. xij. B
Elemoſina etiā furore facta faciliter ad ſanctitatē pducit.xxvij. A
.§.Volēs hoīes.
Elemoſina libera cū manu larga eſſe debet. xxvij. E
Elemoſina diuitē vindemiauit.xxvij. E
Circa medium.
Elemoſina q̄ p xp̄o daꝫ ab angelo recipitur xlvj. B .§.Quadam.
Elemoſina ī morte demōes fugat.cxij. E
Elemoſina tpalia augmētat.xlviij. F
In fine.
Elemoſina pauperi data a xp̄o recipit̄.xlvj. F. clxj. A
Elemoſina largientē glificat.clxiij. B
Elemoſine defunctis pſūt.clviij. C
Elemoſine exēpla.xlvj. F
Elemoſinas a diuitib⁹ acceptas dare paupib⁹ lꝫ.xxvij. E
Elemoſinas facere ꝯtēnētes aliqñ grauiter puniūt̄.clviij. F
Elemoſinas fraudātes fraudāt̄.xlviij. E
Elemoſinarū dñs p angelū ſuū qñqꝫ cōſolatur.xlvj. F
Ep̄alis dig̃tas eſt venerāda.cxxvj. F
Epiſtola chriſti fuit magne virtutis.cliij. A.B.
Euāgeliſte q̄ttuor p q̄ttuor facies deſignāt̄. clj. B
Excōicatio etiā pena eſt defūctis.xlvj. K
Excōicatio muſcas occidit.cxv. H
.§.Cū quoddam.

Eria ſexta appa/ f rent viſiones quandoqꝫ veraces. cvij. A
Feſta nō celebrātes puniunt̄.cxiij. B
.§.Bubulcus.
Feſtis eſt deferendū in iuſticia.clxxvj. L
In fine.
Feſtiuitates ſctōꝝ ſūt ordīate m̄ltiplici rōe. clvij. B
Fides eē vera igne pbat̄.cj. A cxxxix. A
Circa finem.
Fides ſocijs ñ ſuata meritū itineris diſſoluit.xciiij. B .§.Triginta viri.
Fidē in ſanctis habentes ab eiſdē adiuuāt̄ ii. H iij. F
Fiducia eſt genitrix omnium paſſionum. clxxiij. A
Fili⁹ dr̄ q̄ttuor modis.lxxvj. A
Filij patrib⁹ ī oīb⁹ obedire dñt.x. C
Flat⁹ q̄druplicē hꝫ virtutē.lxviij. B
.§.Tercio monſtrat⁹.
Fratri offendēti ⁊ penitēti ꝯpatiēdū ē.clxx. A .§.Cū quidam.
Fratres ſancte viuentes raro loqui debent xxj. E.F
Fratres patientes eſſe dñt.xxj. G
Frēs aliqd ꝓpriū retinere nō dñt.xxj. F
.§.Frat̄ qdam. xlvj. K .§.Legitur.
Frēs ſaluari volētes.q̄ttuor facere debent. xxj. E
Fraudē primo faciētes puniūt̄.iij. E
.§.Vir quidā.
Frumētū famelicis diſtributū m̄ltiplicat̄. iij. C .§.Quodam tpe.
Fur qdā mirabilr ꝯprehēſus fuit.xlix. A
.§.Quidam vir.
Furātes de altari penā incurrūt tpalem.lxj I .§.Vir quidam.

Audiū mundi in g luctū ꝯuertit̄.clxxvj. M
Gaudiū nō eſt d ruina maloꝝ.xlviij. E ¶Poſt mediū. lv. E
Gaudere de ruina inimici eſt peccatum. xlviij. C
Gētes diuerſe q̄les deos adorabant.clxxv. H Ante medium.
Gloria mūdi cito finit̄.cv. A
Gloria laus ⁊ honor tibi quō inſtitutū fuit clxxvj. K .§.Karolus. In fine.
Glia pr̄i ⁊ filio ⁊ ſpūiſctō qdam ſimoniac⁹ dicere nō potuit.clxxvij. M In fine.
Gula ⁊ luxuria inducūt peſtem peſſimam lxvj. A

Ereditas quomo

b doeſt diſpēſanda.clxxiij. B

Herodes quō punitꝰ fuit d nece i/nocentiū.x. B

Herodes antipas ĩpunitꝰ nō abijt.ſʒ exilio dānatꝰ fuit.cxx. B

Herodis agrippe finis malꝰ fuit.cv. A

Hieruſalē deſtructio quomodo facta fuit lxiij. E.F.G.H

Hieruſalē fames peſſima.lxiij. G

Hieruſalē q̄ tpe a xpianis recupata fuit.clx/xvj. M .§.Sub ħ tempoꝛe.

Homo tres hʒ pprietates.clj. B

Poſt mediū.

Homo q̄lr dʒ eſſe oꝛdinatꝰ ad deū pximum ⁊ ſeipm.clj. C.D

Hoies cogitāt ſed deꝰ aliud facit ⁊ oꝛdinat xxx. C

Hominem velle ſe fieri angelum fatuū eſt. clxxj. A

Honoꝛes huius mundi ſunt fugiendi. xlvj. B

Honoꝛes impioꝝ cito finiunt̄.cxxxv. B

Hoꝛe diei q̄lr dicūt̄.clxxvij. B

.§.Quarto ꝯſecrat̄.

Hoſpitio pegrinos recipiētes exaltant̄.cij. C §.Dum in bꝛitania.

Hūilitas ē a deo mltū accepta.cxxx. C

Humilitas bonoꝛum in moꝛte fulget.lxxx/iiij. F

Hūilitas honoꝛes renuit.lv. B lvij. C

Hūilitas aduerſus demones pualet.xviij. B .§.Dum aliq̄n.

Hūilitas diaboli laq̄os euadit.xxj. C .§.Quadam vice

Humilitas conuicia patienter ſuſtinet. xxvij. D.F

Humilitas nō vult laudari.xlvj. C In pꝛincipio.

Humilitas verbis ⁊ factis manifeſtatur xlvj. F

Hūilitas pctōres ſctificat.lxxxvij. A

Humilitas obediētie mlta miracl̄a opatur cxxiiij. B

Hūilitas exaltari meruit ꝫ nō credēs a ful/mine perijt.cxxxvj. C In fine.

Humilitas in celo exaltat̄.cxliiij. F .§.Frater quidam.

Humilitas in ſeruis dei maxime lucere dʒ. clj. D

Humilitas ⁊ innocentia ſemp augmētant̄ lxxxiij. E

Hūilitas xpi ſeptē fecit de ſangne ſuo effuſiones vl' v̄tutes.clxxvij. C

Acobi minoꝛis·

i ſctītas et excellentia.lxiij. C

Jeiunabāt iudei quattuoꝛ ī āno xxxv. A

Jeiuniū triplici rōe obſuat̄.xxxiiij. A

Jeiuniū añ paſca obſeruat̄ q̄druplici rōne xxxiiij. B

Jeiuniū q̄ttuoꝛ ē tpoꝝ obſuat̄ mltiplici ra/tione.xxxv. A

Jeiunia q̄ttuoꝛ tpm q̄re illis tribꝰ ferijs obſeruant̄.xxxv. A In fine.

Jgnis excellit omnia elementa in tribus. lxviij. F

Jgnis q̄ttuoꝛ hʒ pprietates.lxviij. F

Jgnis ſanguinē ſctoꝝ cōburere nō potuit. cxvij. In fine.

Jgnes q̄ttuoꝛ q̄ mundū ſuccēdūt.cxxxix. In fine.

Jgnes q̄nqꝫ q̄ ſupari dn̄t.cxij. J

Jmpatoꝛ pmꝰ xpianꝰ.cxij. B .§.Eodem tpe.

Jndulgētie valēt defunctis.clviij. D In fine.

Jnfamare aliquem eſt magnum peccatuꝫ lxxxvij. B

Jnfamata fraudulēter p htāʒ v̄ginē ab incēdio liberat.cxxvj. J

Jnfamātes aliquē penā incurrunt tpalem lxxix. A In fine.cxxix. B

Jnfamia purgat̄ p os infantis.cliij. C .§.Poſt hoc.

Jnfamia diuinitꝰ purgat̄.lxxxvij. B Poſt mediū.

Jnfamie pena patiēter a ſctīs mulieribꝰ ſuſtinet̄.lxxix. A

Infern⁹ octo pedes habet.ix. E
Poſt mediū.
Infideles vidētes ſctōꝝ miracula ꝯuertūt.
lxi. G .§.Quidā iuuenis. .§.Apud
Infirmitas corꝑis ſanitas ē aīe.lxxiij. A
Infirmitas corꝑis vitā in meli⁹ mutare vi
det.lxxiij. A
Infirmos ad mortē demōes penitere impe
diūt.xciij. F .§.Dum tres
Infirmis mēoriale faciēdū.cxix. C
Ingratitudo ab aīalib⁹ videt naturalit abo-
minari.cxlj. E
Inimici hoīs domeſtici ei⁹.clxxvj C
Iniurias patiēs ſuſtinēs meret.cxlvj. A
Iniurias ſerui dei patienter ſuſtinent.clxx-
iiij. A
Innocens ꝑ os infantis ab infamia libera
tur.cliiij. C .§.Poſt hoc. clxij. A
.§.Anno autem.
Inobedientia generat peccatū.clxxij. A
Inuidia homicidiū ꝓcurat.xlviij. C
.§.Preſbiter.
Inuidia malicias excogitatas fac.xlviij.C
Inuidia primū occidit.lj. G
Inuidia inuidentē interficit.xlviij. C
.§.Preſbiter.
Inuidia demones torquet.lv. C
.§.Erant et.
Inuidia inſidiat proſperitatem habenti.
clxxvj. C
Iohēs baptiſta q̄re ſic vocat.lxxx. A
Iohānes baptiſta q̄re plus q̄ ꝓpheta dr.
lxxx. C
Iohānes baptiſta nouē ꝑuilegijs claruit.
lxxx. C In principio.
Iohānes baptiſta defēſor eſt lōgobardoꝝ
lxxx. G In fine.
Iohānis baptiſte laus ex q̄nqȝ ꝯphendit.
lxxx. C
.§.Scd̄m ambroſium.
Iohānis baptiſte ſanctitas triplex habuit
teſtimoniū.lxxx. B
Iohānis euāgeliſte veſtimentū punctū ſan
guinē emiſit.xlvj. K
.§.Quibuſdam.
Iohannis euāgeliſte mater quō migrauit
lxv. A Circa finem.
Ioſeph ducis euaſio a morte.lxiij. F
Iracūdia diſplicet deo ⁊ hoīb⁹.clxxiiij. A
.§.Dixit iterum.
Iratus alteri dormire nō debet.clxxiiij. A
In fine.
Iraſci eſt bonū et malū.clxx. B
Iudicare de occultis alieni cordis nō ē bo-
num.cxliiij. C
Iudicare aliquē de ſuſpitione malum eſt.
xxvij. B
Iudicandoꝝ q̄ttuor erūt ordies.j. G
Iudiciū antecedētia ſunt tria.j. B
Iudiciū ꝯcomitātia ſunt plura.j. F
Iudiciū habebit inſignia paſſionis xp̄i.⁊ ci
catrices in corꝑe triplici de cauſa.j. H
Iuliani apoſtate origo vita et finis. cxx.
C.D.E.
Iuliani apoſtate natiuitas et ſblimatio.lx-
xxij. A. .§.Uerum.
Iuliani apoſtate ſubleuatio et mors.
xxx. E
Iuramentū dare iurāti falſuȝ eſt peccatuȝ
cxx. B
Iuramēto facto petr⁹ ꝑ teſtimonio verita
tis volūtari⁹ expirauit.xlvj. L
Circa finem.
Iurātes fraudulenter puniūtur grauiter.
iij. E .§.Uir quidam.
Iurare falſuȝ volēs grauiter punitur.lxxj.
A .§.Ad eius.
Iuſticia contra quēcunqȝ ſeruanda eſt.lv.
D.G.H.
Iuſticia etiam ꝓprio filio nō parcit.xlvj.
I. .§.Fertur.
Iuſticia qūo ſeruari debet.cx. C
.§.Cum quidam.
Iuuenes q̄ a ꝑncipio penitētie bn̄ incipiunt
bene finiunt.lxxxix. A

Lacrima deficere
non debet.lv. E
Lacrima triplex.lj. A lv.G
Poſt medium.
Lacrimat⁹ fuit xp̄s tribus vicib⁹.lj. A
.§.Quinto ex eo.

Laudari velle nullus debet.xlvj E
In pncipio.
Laurus habet quattuor virtutes.cxij. A
Legentes ꝛ audientes secularia puniunt.
cxlj. B
Leo quattuor hꝫ ꝓprietates.clj. B
Leo triplicē habet ꝓprietatem.clj. B
In fine.
Leo virginem quandā in virginitate defē
dit.clij. A Post mediū.
Letania duplex.lxvj. A
Letanie prime nomē triplex.lxvj A
Letanie scōe nomē triplex.lxvj. A
Letanie in ꝓcessione qualem ordinem ser/
uant.lxvj. A.C
Letanie qͣliter sunt institute.lxvj. A.B
Liber in quo magis ē studendū.cviij. H
Liber dyaboli ꝯtinet peccata hominū.cxix.
L In fine.
Libido ꝛ auaricia excecāt hoīem.vij. A
Post medium.
Libidinē expellit consideratio aliene vite.
clxxij. A
Liliū triplicē hꝫ ꝓprietatē.clxiiij. A
Lingua tercia inter sanctos seditionē facit.
cxxxj. D
Lingua retrahēs a bono ꝯuincit malum.
lxiij. C
Linguā nō refrenātes puniūť.xlviij. F
Loca sctōꝝ visitādi mentaliter modꝰ opti/
mus.lxj. K
Loca sctōꝝ nō reuerētes puniūť.cxj. A
In fine.
Longobardorū aduentus in lombardiaꝫ.
clxxvj. A
Longobardoꝝ regis finis.clxxvj. I
Loquela mala etiā verā manifesta nō est
bona.xxvij. F
Loqui malū ď sanctis periculū est corpis.
lxj. F.G.H
Lucis ꝓprietas.lxxij. A clj. A
Lumē oculoꝝ plorādo amittiť.cxij. C
§.Erat aūt.
Lumen oculoꝝ per baptismū recuperatur
cxij. C
Lusor quidaꝫ quomodo religionem exiuit
et rediijt.cxv. G
§.Monachus quidā.
Lusores a demonibꝰ agitanť.lxj. K
§.Vir quidā.
Luxuria orōe ꝛ penitētia sanať.ij. D
Luxuria penitentia duoꝝ in vno purgať.
ij. D
Luxuria ꝯuiter puniť.ij. D §.Quidā
iuuenis. vij. A xxij. F
Luxuria expelliť p visionē padisi et inferni
clxxv. I
Post medium.
Luxuria ꝛ comesatōes incurrūt pestē pessi
mam.lxvj. A
Luxuriosus pessime moriť.cxxxv. B

Agumetus.

m clxxvj. D
Magꝰ dr tribꝰ modis.xiiij. B
Magister ñ dꝫ eē nimis durꝰ.xix. A
Mala agentes a dracone subito occidunť
lxij. A
Mala de bonis dicta credi non debent.
xxvij. B
Maledictio pentū timenda est.viij. F
Maleficia seruis dei nocere non possunt
lv. C
Manus sacerdotis in missa osculata pec/
catorē sanat.cviij. E
Margarite ꝓprietas ꝛ virtus.lxxxviij. A
Maritꝰ nō natalibꝰ.sꝫ moribꝰ est eligēdꝰ.
cxix. A
Martiriū ē triplex sine sanguie.clvij. D
§.Scda differētia.
Martiriū affectāt sācti.lxxxvj. A
Martires imitādi sūt in tribꝰ.cxij. G
Post medium.
Mater iohānis euāgeliste quō migrauit.
lxv. A In fine.
Matres dñt inducere filios ad seruiendū
deo.xcvij. B
Matres in seruitio dei filios ꝯfortare dñt.
xcvij. B
Matres semp filios ꝓuocare dñt ad bonū
lxxxvj. A

Matres q̄liter filios ab infātia educare debent.cxv. B
Matrimonia facere non eſt laudabile. cxix. E
Medicina ab angelo datur cōtra vomitū. cxl. D
Medicina vborum indiget habitās in curijs magnatorum.clxxv. B
Memoria mortis bōna eſt.xxvij. D .§.Audiens.
Memorare preterita peccata cum fletu. cxlvij. A
Mens pfecta tria d3 habere.clxv. A
Mētiri ſctis piculoſū eſt.xxx. C
Mentiri nemo debet blandicijs inductus lxiij. D
Michael mlta mira opa facit.cxl. A
Miſſa in trib9 linguis cantat.clxxvij. A .§.Secundo.
Miſſe pro defunctis celebrate eos liberant clvij. B.C.
Miſſe viuis et mortuis proſunt.et a periculis liberant.clviij. D
Miſſe inceptio tres varietates habuit.clxxvj. K
Miſſas libenter audiēs magnifice honoratur.cxxvj. F
Miſſas pro defūctis dicendas diabol9 impedit.clviij. B
Miſcdia vginitatē pſeruat.iij. B
Miſcdia tpalia mltiplicat.iij. C
Miſcdia quō apparuit bono iohāni elemoſinario.xxvij. A
Miſcdia dei imutat hoiem.xxviij. A .§.Eius enim.
Miſcdia i morte demonē fugat.xciiij. F .§.Dum tres.
Miſericordie operibus inſudare debem9. clxij. D
Miracula que apparuerūt diuerſis tpib9. clxxvj. H.L.O.P
Mod9 deceptōis ſaracenorum.clxxvj. D
Monacho voleti monaſterium exire male ceſſit.cviij. D
Mons oliueti dicitur mōs triū luminum lxvij. A
Mors ppa a ſctis viris puidet.xlviij. H
Mors ſctorum ploranda eſt triplici de cauſa lv. E .§.Tante pietatis.
Mors ſctorum pſonis quandoq3 reuelatur. xlviij. G lv. F lxj. L .§.In florentia.cviij. I .§.Frater quidam.
Mors ſctorum q̄re dr natalis.cx. A
Mors ſctorum eſt pcioſa.xvij. C
Mors ſctorum ē mltū fructuoſa.lxj. E
Mors a ſctis deſiderat.lv. E.F lxxij. A
Mortis tpe recordat xps amicorum.ix. I
Morit hō citi9 q3 credat.cxliij. G .§.Inuitatus.
Mori potius eligitur q3 inimicis dari.lxiij. F
Moriēdi deſideriū debet eſſe in viris bonis cxix. F .§.Laudabat.
Morientes a demonib9 viſitant.cxv. F .§.Infirmatus. clxj. E
Moriūtur ſui dei dulciter.clxiij. K
Morietib9 cpaſſionē nō detractionē ipendere bonū eſt.xlvj. M
Mortu9 ſu9 di reſurgere nō curat.cij. C
Mortu9 ſurgere vocat9 reddita rōne q̄euit cx. C .§.Cū quidam.
Mortua vocata rñdit.cx. B .§.Vir quidam.
Mortui vocati i xpo reſpondent.cij. C .§.Quadam vice.
Mortui meritis ſctorum ad eorum eccliās portati ſuſcitant.cvij. C
Mortui aliqñ apparēt viuis.xlvj. L .§.Unde.
Mortui imediate ad iudicium rapiuntur. xlvj. M
Mortui qualiter ſciūt ſuffragia p eis facta clviij E In fine.
Mortuorum triplex gen9.clviij. E
Mortuorum trib9 generib9 aperit regnū celorum.clviij. E
Mortuorum ſtatus qñq3 viuis reuelatur xxiiij. E
Mortuos oratio amicorum a penis liberat. clviij. E
Mortuis pſunt qttuor genera ſuffragiorum. clviij. E

Mortuis orões viuoꝝ grate ſūt.clviij. C
Mortuis q̄re dies ſeptim⁹ ꝛ triceſim⁹ ꝛ anniuerſari⁹ danť.clviij. E
Mortuis ſuffragia facta a bonis tantū pſunt.clviij. F
Mulier ſapiens multa ꝛ glorioſa opatur. cxxix. A
Mulier pl⁹ mali pōt q̄ȝ dyabolus. lxxxvij. A clxxv. I
Mulieres cū pſonis ſctis ſanctificantur.loquendo.cxv. F
Mulieres in habitu virili durā penitētiā fecerūt.lxxix. A lxxxvij. A
Mulieres aliquā penā infamie portauerūt. cxxix. B clxv. A.B clvj. B
Mulieres plus alijs creaturis iuuenes ſeducunt.clxxv. I
Mulieres offēdere nō ē bonū.clxxvj. C
Mulieres leuiter decipiūť.lxxxvij. A
Mulieꝝ ꝯſortia ſūt vitāda a bonis.clxxij. A clxix. I ¶Poſt mediū.
Mulieribus ſerui dei loqui nolunt.clxxiij. A cxv. F
Mundus hȝ q̄nqȝ mala.xxj. A

Ardus habet du

n plicē virtutē.cxv. A
Natiuitas quandoqȝ reuelať.vj. C cviij. A
Natiuitatē xp̄i vidēs ſapiēs eſt effect⁹.cxv. B .§.In ſacratiſſima.
Natiuitates tres corpales ſignificāt tres ſpirituales.cxxvj. E .§.Et nota.
Nauis obedit ſuo dn̄o.ciij. B In p̄ncipio
Nobil' puerſ⁹ durā pn̄iam facit.cij. A ¶Per totū.
Nobiles de quattuor ſūt ſpecialr̄ inſtruēdi lvj. B
Nomē dn̄i nr̄i ieſu xp̄i īuocātes adiuuat ī oib⁹ anguſtijs.xlix. B
Nomē dn̄i nr̄i ieſu xp̄i dulce ē ad noīandū. xxxv. B In fine.
Nomē dn̄i nr̄i ieſu xp̄i inuocatū liberat ab omni infirmitate.xix. B
Nomen dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ab infideli prolatū cecū illūinat.xcv. B In medio.
Nouici⁹ de ordie recedere volēs orōe reuocať.cviij. B
Nouicij ī p̄ncipio q̄d facere dn̄t.cxv. C In fine.
Nouicij dn̄t reſiſtere pentib⁹ eos tēptantib⁹.clxxv. G
Nubes tres hȝ pprietates.lxviij. B .§.Scd̄o mōſtrat⁹.

Bedientia debet

o fieri ſolo vbo plati.cxxxiiij. A
Obedientie pfectio magna.clxiij. C .§.Accedit. B.G
Obediētie obediūt elemēta.xlviij. C .§.Placidus.
Obediētiā nō huātes a demonib⁹ grauiter puniūť.xlviij. B .§.Cleric⁹ q̄dam.
Obediūt elemēta ſanctis viris.lxj. C In medio. ix. H In fine.
Obediūt p̄dicatori aues.cxliij. G In fi.
Obediūt ſctis viris ſerpētes.cxxxv. A Circa mediū.
Obediūt dn̄o ſerpētes ꝛ nō hoīes.clxj. C In fine.
Obedire nolētes ſanctis ī viſiōe apparētib⁹ puniūť.xlvj. L .§.Poſt mortē.
Obedire ꝯ deū nll's dȝ.clxxv. G
Ocioſitas fugiēda ē ꝛ orō aſſumēda ꝛ labor xxj. F .§.Antoni⁹ dum.
Octauian⁹ auguſt⁹ antonium expugnat. cv. C In p̄ncipio.
Odio vel amore vtrūȝ dignus ſit neſcit hō. clxxiiij. In fine.
Offenſiōis vba referre piculū ē.cxx. E
Officiū eccl'ie a q̄ ꝛ quō ordinatū fuit.cxlj. B In p̄ncipio.
Officiū ābroſianū dimiſſū ꝛ gregorianum ſolēniter diuulgatū.clxxvj. K ꝛ.xlvj. N In p̄ncipio.
Officij gregoriāi vl' ābroſiani diſceptatō et ſnīa lata cū miraclo.xlvj. N In p̄ncipio
Oleū q̄ reges frācie inungūť miracl'oſe mittiť.xvj. B .§.Cū aūt.
Opera hoīm q̄lia ſūt.clxxiiij. A In fine

Opera vtꝝ deo placeāt neſcit.clxxiiij. A
In fine.
Opa hoīs aſtātī iudicio añ deū.cv. D
.§.Q; autem.
Orō ab īfirmitate liberat.ij. C .§.Poſt.
Orō cū penitētia a luxuria ſeruat.ij. D
In principio.
Oratio dꝫ ꝑcedere opa hoīs.ix. H
.§.Refert helinādus.
Oratio ꝑcedēs ꝑdicationeꝫ expellit infirmitatē corꝑalem.lxj. I .§.Frater.
Oratio dꝫ eſſe diſcreta.vtiliſqꝫ aīe.ix. E
Orō ꝺ ꝑtāte dyaboli eripit.xxvj. B
Orō demones expellit.cviij. D
.§.Exiſtente.
Orō male loqntem mutū facit.lxj. L
.§.Cum quidam.
Orō clauſas ianuas apit ⁊ clauſ ianuis intrare facit.cviij. D .§.Cū ad.
Orō vas fractū reintegrat.xlviij. A
In principio.
Orō hoīem triſtem ɔſolat.cxvj. B
Orō in aduerſitate facienda eſt.cxix. G
.§.In diebꝰ.
Oratio exaudita eſt a penitente peccatrice. cxlvij. A
Oratio ē maioris laboris ceteris virtutibꝰ. clxxiiij. A
Orōne noua lingua loq̄ īpetrat.xcv. C
In medio.
Orōne ī neceſſitate acq̄rit pecūia.cviij. F
.§.Quadam.
Orōne panis mltiplicat.cviij. F
.§.In eccleſia.
Orōe pluuia ꝺſcēdit.xlviij. G .§.Quadā
Orōne ſanant infirmitates.v. D
Orōe ſctōꝝ delent peccata.xxvj. C
cxxv. B
Orōe ⁊ ɔpaſſiōe peſtis ceſſauit.xlvj. D
Orōne ⁊ ɔpaſſione fiunt miracula.xlviij. A.B.C.
Orōes ſctōꝝ ſanant corpꝰ ⁊ aīam pctōris. xlvij. A
Orōes ꝓuoꝝ ſuoꝝ ꝺs exaudit.lvj. E
Orationes peregrinoꝝ a deo exaudiuntur xciiij. G
Orandū tpe tribulatōis eſt.xlvj. D
Orātes dyabolꝰ temptat.xlviij. B
Orās mlier ꝓ pulcritudie excecat.xj. D
In fine.
Orat auis ⁊ exaudit.xj. E In medio.
Orāt ſcti in patria ꝓ nobis.clvij. F
Orare nll's dꝫ ꝓ dānato.xlvj. I
.§.Dum igitur.
Orare debemꝰ ꝓ inimicis.lxiij. D
Orat ad orientē triplici rōe.clxxviij. B
.§.Tercio ɔſecratur.
Ordinat hō ſm ſe quātū ad tria.lxxvj. B
clj. B.D
Ordiat hō q̄ntū ad ꝓximū ī tribꝰ.lxxvj. C
clj. C .§.Scdo fuit.
Ordinatōi dei nō pōt obuiari.clxxvj. M
Poſt mediū.
Origenis libroꝝ dānatio.cxxxj. D
Originale peccatū lauāt q̄nqꝫ remedia ad h inſtituta.xxxvij. B
Oris cuſtodia diligēter ē ſuāda.xxj. E.F.
Oſcitantes quare ſe ſigno crucis muniūt lxvj. A

P Atientia eſt magni meriti.

xxv. C xxxvj. C
lxxix. A
Patientie magne ꝟbū optimū.ij. F
Patiētie triplex genꝰ ꝑ tria exēpla ꝓbatur. cxv. E
Patiētie exemplū.cviij. B
Patiētiā penitētes hñt dñt.lxxxix. A
Panis ſctōꝝ meritis multiplicat.iij. C
.§.Quodam. cviij. F
Papa liberiꝰ arriane fidi ɔſēſit.xcviij. A
Pape electio ⁊ epoꝝ ɔfirmatio ɔcedit karolo.clxxvj. I In medio.
Pape nomē mutat triplici ꝺ cā.clxxvj. L
.§.Huius tempore.
Paradiſi ⁊ inferni cogitatio libidinē expellit.clxxv. I Poſt mediū.
Paradiſi treſtris ꝓprietas.cxxxv. A
Poſt mediū.
Parētes fideles bonū filiū generāt.iij. G
lxxviij. A lxxx. A lxxxix. A

¶Parentes mali qñqȝ bonū filiū generant lxj. A
¶Parētes boni plꝰ dn̄t aīas filioꝝ diligere qȝ corpa.xvij. B §.Cū filia. lxxviij. A cxvij.clxx. A
¶Parētes filiū suū volētes retrahere a seruicio dei.ij. D §.Quidā iuuenis.
¶Parētes sūt aliqñ causa filioꝝ dānatōnis. xxiij. B
¶Parētibꝰ ꝯ deū obedire nō debemꝰ. clxxv. G In fine.
¶Paruulꝰ q̄lis futurꝰ sit.qñqȝ ꝑ visionē reuelat̄.cviij. A cxv. B
¶Passionē xp̄i fuisse voluntariā qñqȝ rationibꝰ ꝓbat̄.ij. E
¶Passio xp̄i ignominiosa tribꝰ ratōibꝰ fuit lj. A
¶Passio christi dolorosa fuit propter quīqȝ. lj. A
¶Passio xp̄i fuit fructuosa.lj. C
¶Passio xp̄i iniusta fuit.lj. A
¶Passio xp̄i fuit ī oībus membris corporis. lj. A
¶Passio sanctoꝝ miraculose infideles multiplicat.lxxxviij. C
¶Passionis xp̄i modꝰ fuit acceptissimꝰ ad placandū.lj. C
¶Passionis xp̄i modꝰ efficacissimus ad trahendum.lj. E
¶Passionis xp̄i modꝰ fuit ꝯgruentissimus ad curandū.lj. D
¶Passionis xp̄i modꝰ fuit prudētissimꝰ ad expugnādum.lj. F
¶Pati desiderādū ē ꝑpter xp̄m.xxxvj. F
¶Paulꝰ apl's bona oīm in se habuit. lxxxv. D In fine.
¶Pauli apl'i magister.cvij. A
¶Pauptas cogit ad peccādū.iij. B
¶Pauptas est religiosis hn̄da ꝛ ostēdenda. cxliiij. B.C
¶Paupibꝰ est miserādū.xxvij. A xlvj. B
¶Pax est optāda.lxxxiiij. B
¶Pax est vbi peccatū nō est.lxxxiiij. B
¶Pctā minima bonū est ꝯfiteri.cxix. C
¶Peccata ꝓpria prius ꝯsiderāda sunt qȝ aliena.clxxij. A
¶Peccata ꝓpria videre nō sinit secularis cōuersatio.clxxiij. A
¶Peccatoꝝ tria genera.cxxxv. B
¶Pctōr male morit̄ ꝛ merito.lxxxiiij. C.G In fine.
¶Pctōr manifestꝰ quid ꝛ q̄liter orare debet. cxlvij. A In medio.
¶Peccatoris vindicta nō est appetēda. sȝ penitentia.lij. B In fine.
¶Peccatoris vesania.lxxxiiij. G
¶Peccatores sctāꝝ psonaꝝ monitōe ꝯuertūtur.cv. B lxii. A clxv. H
¶Pctōres nō sūt digni videri a bonis.cxx. D §.Dū constantinopolim.
¶Pctōres in malū suū ꝓsperāt̄.lv. E
¶Pctōres iuxta altare stare nō dn̄t.lv. H In fine.
¶Peccatores sunt vitandi.ix. G §.Legit̄ quoqȝ.
¶Pctōres sunt blāde tractādi.xvj. C
¶Pctōres abnegant xp̄m leuiter ꝛ dyabolo subdunt̄.xxvj. B
¶Pctōres aliqñ dn̄s visibiliter reducit. xlvj. H In medio.
¶Pctōres a dō qñqȝ mirabilr̄ ꝯuertūt̄.xxviij A liiij. A Ante medium.
¶Pctōres nō sūt digni intrare ecctiā dei.liiij A lv. H.§.Tercio in.
¶Pedū xp̄i vestigia remanserūt ī terra.lxvij. A In fine.
¶Pena duplex data duobꝰ iuuenibꝰ.xv. A
¶Pena corporis temptatōnes carnis fugat xv. A
¶Pena corpis est sanitas aīe.cxiiij. C Post mediū.
¶Pena vniꝰ est ꝯuersio alteriꝰ.cxiij. B
¶Pena ī hȝ mūdo a sctis potiꝰ eligit̄ qȝ futura.xlvj. I §.Fertur qȝ ꝙ et angelus.
¶Penā bonis inferre volētes puniūt̄.v. B lv. C
¶Penitētia cū orōne gratanter est recipiēda lv. H
¶Penitētia dȝ esse ꝯstās ꝛ firma.xvj. C
¶Penitētie opa ad hȝ ꝙ sint pfecta tria sūt necessaria.xxxiij. A §.Tria aūt.
¶Penitentia debet esse dura.xviij. C

Penitentia dꝫ esse cū humilitate.lviij A
Penitentia dura virginitatem conseruat.
cxlij. B
Penitentia in celo lectum vel locum parat
cxlvij. A
Penitētia final' nō videt̄ secura.clviij. A
.§.Scd'i qui. Circa finem.
Penitentia parua sufficiēs est ad delenduꝫ
peccatū.clxx. B
Penitentia tripliciter iniūcta.quō vtilis est
clviij. A Ante medium.
Penitentiā maloꝝ pctōꝝ acceptat deus.
xxx. B Infine.
Penitentiam agere student qn̄qꝫ pueri.iij.
B xlviij. A lxxvij. B
Penitētiā faciētes demones infestāt.xlviij.
A.B.C lxxxvij. B
Penitentiā agētib9 deus de cibo prouidet.
xv. B xlviij. A cviij. F
Penitentiā erubescere nō dꝫ q̄ peccare nō
erubuit.lviij. A
Penitentiā maxime desiderat de9 in hoīe.
lxiij. B .§.Refert iosephus.
Penitentiā durā ꝑ solo pctō facit theodo-
ra.lxxxvij. A
Penitētiā inducit de9 ī vbis ꝛ signis.lxiij.
B .§.Refert iosephus.
Penitentiam agentes ab angelis consolā-
tur.xc. F
Penitentiā vn9 pōt facere ꝑ alio.ꝛ ad hoc
requirunt̄ q̄ttuor.clviij. A
Penitere volentes de9 benigniter recepit.
xxvj. B
Penitere nolentes deus punit terribiliter.
lxiij. E.F.G
Penitens debet facere tria.cxxxv. B
In medio.
Penitens ꝑfectus oīm penitentiā libenter
suscipit.cxlvij. A
Penitenti peccatori de9 mlta beneficia cō-
fert.xc. A
Penitenti aduersitates occurrunt.clxj.
A.B.
Penitenti diabolus aduersat̄.xxj. B
Penitētes demōes ledere nō possūt.xciiij.
E .§.Refert hugo.

Periurus grauiter punit̄.lxxj. Circa
finem.
Peregrinos offendentes puniūtur.xciiij.
E.F.
Peregrinos diabolus temptat.xciiij. E
§.Refert. .§.Quidam.
Peregrini saluteāie sue nō petētes puniūt̄
xciiij. G .§.Refert.
Peregrinoꝝ orōes exaudiūt̄.xciiij. G
In pncipio.
Perpetua sancta est.clxviij. B
Perseuerantia in orationibus est habēda
clxiij B
Petrus ap'lus ep'lam leonis pape correxit
lxxxiij. A .§.Cū beatus leo.
Petrus ap'lus suo deuoto veniā impetra-
uit.lxxxiij. H .§.In eodē qꝫ.
Pietas sine mora est exhibēda.xlvj. I
Pilat9 nō audiuit solutionē veritatis tri-
bus de causis.lj. A
.§.Tercio quo ad veritatem.
Pilati historia.lj. G Per totū.
Pilati ꝛ herodis amicicie et inimicicie cā.
lj. G .§.Herodes aūt.
Placere deo volēs dꝫ tria suare.xxj. E
Planete dicūt̄ a grecis adorati.clxxv. H
Plaustꝝ fratrib9 petentib9 negans punit̄.
cxliiij. .§.Cū fratres.
Plenitudinis signū triplex.lxviij. E
.§.Triplex est.
Pluuia orōne facta cessauit.cviij. F
.§.Cunqꝫ.
Pluuia orōne facta descendit.xlviij. G
Popule meus quare in parasceue dicit̄.lj.
A .§.Scdo ex.
Portari debet christus quattuor modis.
xcv. A
Predicatori silētiū īponēti aues obediūt.
cxliiij. G .§.Cū apud. cviij. A
Predicatores ꝑ stellas figurāt̄.cviij. A
Predicatores q̄liter vane glie resistere dn̄t.
cxv. G .§.Quadā.
Predicatoꝝ ordo quō ꝛ quo tpe ꝯfirmat9
fuit.cviij. B
.§.Post hocaūt.
Predicatio fieri debet tripliciter.cviij. E

.§.Sacerdos quidam.
Predicare iobis triplicit̄ fuit ꝯmendabile. lxxx. F .§.Et notandū.
Predicatio multū placet deo.cviij. E §.Sacerdos quidam.
Predicatōem audiendo peccator ꝯuertit̄. cxlv. A Circa medium.
Predicatōis cā oratio facta corpalē expellit infirmitatē.lxj. J .§.Frater.
Predicūt futura qñqȝ viri boni.cviij. G §.Cū in. cxv. B
Predones ecclīastica tpalia rapientes puniunt̄.xxx. B
Prelat⁹ nō dȝ timere mortē ꝑpter vtilitatē xxxvj. B
Premiū magiſterij puerorꝫ quale qñqȝ eſt xix. A
Promiſſio ſerui dei qñqȝ cōplet̄ in vita vl' poſt mortē.cij. E
Puella vgo maria q̄dragesima die p̄ſentatur in tēplo triplici rōe.xxxvij. A .§.Quare autem.
Puelle iuuentutē ſuam deo dare debent. clxiij. A
Puelle coreas ꝛ vanitates vitare debent. clxiij. B
Puer xp̄s in vtero reuelat̄ qñqȝ q̄lis futurus ſit.cviij. A In p̄ncipio. cxv. B
Puer appetit naſci ꝑpter q̄ttuor.cx. A
Puer libēter ſtudere dȝ.cviij A
Puer nō ſuſtinēs incātatōes citi⁹ liberat̄ cxv. B Circa mediū.
Pueri in ſeruicio dei ꝯſtantes eſſe debent. xlviij. A
Pueri qñqȝ prenoſticant quid facturi ſint clxxvj A
Puerorꝫ bonorꝫ mentis qñqȝ d̄s miſcdiaȝ operatur.lxxviij. B
Pulcritudo quandoqȝ impedit ſuire deo clxv. B
Pulcritudo q̄ntuplex.cxlj. A
Purgatō ab ı̄famia fit q̄nqȝ modis.xxxvij B .§.Quarta ratio.
Purgādorꝫ tria ſūt genera.clviij. A §.Illorꝫ autem.
Purgandorꝫ animab⁹ diuerſa loca deputant̄ multiplici de cauſa.clviij. B
Purgatoriū patricij.xlix. B
Qeſtiones tres facte ſūt xp̄o aſcēdēti.lxvij. D .§.Dioniſius.
Queſtionib⁹ trib⁹ r̄nſio a demone cum q̄dam magiſtro.cxviij. F §.Legitur in.
Quies in hoc mundo haberi non poteſt. clxxiij. A
Quinquageſima ı̄ſtituta eſt ꝑpter tres rationes.xxxiij. A
Raptores rerūȝ eccleſiaſticarꝫ a deo puniunt̄.xxj. G xxx. B cxij. E
Reddere debem⁹ bona ꝑ mal'.viij. D
Poſt mediū. lxiij. D ij. J
Regina celi quō p̄mo angeli cātauert̄.xlvj D In fine.
Regnū celorꝫ q̄nqȝ d̄narijs acq̄rit̄.xxiij. A
Religioſus qualē vitā ducere dȝ.cviij. B cxv. D.F.G
Religioſus vitā cōmunem ſeruare debet. cxliij. B
Religioſus pentes obliuiſci dȝ.clxx. A
Religioſ⁹ ver⁹ dȝ hrē q̄ttuor.clxx. B In medio.
Religioſi nō dn̄t hr̄e ꝑpriū.xxj. F .§.Frater. xlvj. K .§.Legitur.
Religioſi tria hr̄ē debent.clxx. A In medio.
Religioſi q̄liter ſtudere dn̄t.cxv. D
Religioſi curias magnatorꝫ fugere debēt. cxliij. D .§.Cum apud.
Religionis v̄tute q̄dam a vinculis liberāt̄ cxv. C In fine.
Religionē volēs intrare pentibus nō debȝ credere.cxv. E
Religionē intrantib⁹ v̄bum notabile dicit̄ cxv. E
Religionē intrātes nō bona intentōe vitaȝ male finiunt.cxliij. A

Relinq̄ntib⁹ pentes ⁊ ꝓpriā volūtateȝ eter/
na pmia pmittūt.lxxvj. D
Reliquie sctōꝝ cū reuerentia sunt habende
xc. G §.Tempoꝛib⁹.
Reliquie sctōꝝ ab angelis ꝓspere deducū/
tur.xciiij. C
Reliquie sanctoꝝ ab āgelis honorant.cvij.
B §.Trāslatio.
Reliquie sctōꝝ honorate demones cruciāt
cvij. B §.Trāslatio.
Reliq̄e sctōꝝ a mortuis honorāt.cvij. B
Reliq̄as sctōꝝ irreuerēter tractātes puniū
tur.cxlviij. D In fine.
Reliquijs sctōꝝ demones cogūtur reuerē/
tiā exhibere.cvij. B
Reliquijs sctōꝝ aspides reuerentiam exhi/
bent.xciij. B
Res sanctas irreuerenter tractans punit.
cxx. D §.Apud anthiochiā.
Rūsio dñici ⁊ frācisci cardinali hostiēsi de
platōib⁹.cxliij. E §.In vrbe romana.
Resurrectōnis humane vera testificatio.
xcvj. A
Rōanoꝝ maxīa occisio fcā fuit.clxxvj. P

Sacerdos in maxi

s ma reuerentia haberi debet.cxliij.
H In fine.
Sacerdos sup reges ē honorad⁹.clxj. D
Post pncipiū.
Sacerdos d̄ vgine maria tātū celebrās pri
uatur.ȝ vgo maria ipm restituit.xj. C
§.Sacerdos. cxxvj. G §.Sacerdos
Sacerdotis man⁹ in missa osculata pecca
torē sanctificat.cviij. E
Sacerdoti celebrāti angelus respōdit.xlvj.
H §.Cum apud.
Sacerdotes nō reuerēri piculū ē.lv. E
Saluari volēs q̄d facere dȝ.xxj. E
Salue regina antiphona quō inuenta fu/
it.clxxvj. K
Scte c̄rs scte fortis q̄lr inuētū fuit ⁊ quō vir
tuosū.lxvj. D §.In hmōi aūt.
Sctūm hoīem faciūt tria.xxxix. A
Scti iuuāt suos d̄uotos.iij. G xciiij G
Sancti d̄uotos suos liberāt a demōis illu/
sione.xlvj. M §.Narrat.
Sancti suos d̄uotos ī infirmitate visitant
et ꝯsolant.lvij. E
Sancti suos deuotos sanant arte cyrurgi/
ca.cxxxviij. A.B.
Sancti suos d̄uotos sine penitētia d̄cedere
nō pmittūt.xc. G §.Miles.
Sancti suis deuotis aliq̄n apparent.ix. I
§.Sanctus.
Sancti tpalia eccīaꝝ suaꝝ defendūt.ij. I
Sancti tpalia ꝯtemnūt.xxvj. A
Scti pascunt cibo diuinit⁹ misso.xv. B
Sancti viri añcedentia q̄ȝ p̄sentia vident ī
spiritu.xlviij. C.D.E
Sancti viri vident qñqȝ cogitatiōes alioꝝ
xlviij. E §.Quadā vice.
Sancti viri demones expellūt.lv. D
cxv. H §.Cū a sūmo.⁊.§.Apud.
Sancti viri suas reliquias volūt honorari
lxxj. In medio. lxj. D §.Abbas q̄dā
Sancti plus possunt defuncti q̄ȝ viuentes.
lxj. E.L §.Cum in.
Scti inuocant triplici de causa.lxvj. D
Scti visitātib⁹ reliq̄as suas auxiliuȝ in die
iudicij pmittūt.lxxxij. B
Scti mlta tormēta passi sūt.xcij. A.B
Sancti suis peregrinis in via subueniunt
xciiij. D.E.F.
Sancti volūtarie patiebant.xcv. C
In medio. D
Scti a leonib⁹ ⁊ vrsis nō ledūt.lxxv. B
In fine.
Sancti in tēpestate maris subueniūt inuo
cantibus.iij. E
Scti viri mori desiderant.xlvij. A
cxv. F §.Quadam vice.
Sancti in celo exñtes ꝯpatiūt afflictis ⁊ cō
solant eos.cviij. K
Sancti defendūt eis recōmēdata.cxxxviij.
B §.Vir quidam.
Sctōꝝ vt⁹ mag̃ ꝯ demones.xxj. B
Sctōꝝ corpa.⁊ sepulcra in reuerētia hñtur
a christo.xxix. F
Sctōꝝ corpa aīalia reuerent.lxix. A
Sāctoꝝ corpa longo tempe integra qñqȝ

p̄ſeuerāt.xxx. B lxxxj. A In fine.
Sctōꝝ corpa dicūt̄ p̄cioſa q̄nq; ratōnibus
clviij. C
Sctōꝝ glīa fidelibꝰ reuelat̄.lxxxix. B
Sctōꝝ dig̃tas ē q̄druplex.clxvij. C
Sctōꝝ rebꝰ tacti a maleficijs liberāt̄.xciiij.
A .§.Quod cū.
Sctōs moleſtātes grauiter puniūt̄.xlj. B
xlviij. C lxxij. B In fine.
Sctōs affligētes mala morte decedūt.xliij.
B In fine.
Sctōs inuocātes pctīs maxīs liberantur.
xciiij. B
Sctīs deꝰ i neceſſitate ſuccurrit.xix. A
xxj. B Circa finē xxv. B xxvj A
Sctīs mortuis defūcti reuerētiam exhibēt.
xxvij. G
Sctīs viris ſerpētes obediūt.cxxiiij. A
In fine.
Sanctis reuerentiam exhibent inſenſibilia
xlviij. F.G.
Sctīs viris aīalia ꝛ volatilia obediūt.xlviij
C .§.Preſbyter.
Sctīs viris oēs creature obediunt excepto
pctōre.cxxxiij. C
Sctīs detrahētes puniūt̄.cxliij. K
Sctītas bonoꝝ in morte mirabiliter reuela
tur.lxxxix. B
Sang̃nis xp̄i effuſiōes ſeptē.clxxvij. C
Sapiētia a morte liberat ꝛ grām regis im-
petrat.lxiij. F
Saraceni quō decepti ſūt.clxxvj. B
Saracenoꝝ fides.clxxvj. B.C.F.G
Scala p̄ quā celū aſcēdit̄.q̄ttuor ḡdꝰ habꝫ.
clxvij. A
Sciſma fuit i eccl̄ia.clxxvj. N.P
Scp̄tura facta manu ſui di tēptatōnes fu-
gat.cxliiij. H.§.Cū frater.
Seculares plus ſtudēt placere mūdo q̄ ſui
dei deo.cxlv. A
Septuageſima inſtituta eſt p̄pter tres rati
ones.xxxj. A
Sepl̄cra ſctōꝝ q̄n̄q; p̄pbanāt̄.cxx. C
Sepl̄cra ſctōꝝ fugāt demōes de corporibꝰ
hoīm.lxj. I In fine.
Sepl̄ture ſctōꝝ mirabilit̄ facte.xciij. C
Serenitas orōne ſui dei impetrat̄.xlj. B
In fine.
Seruꝰ dei p̄ aīa xp̄i mortis p̄iculo exponit
ſe.lx. B
Seruꝰ dei nec terroribꝰ nec p̄miſſionibus
ꝯcutit̄.xxxix. B
Seruū dei cogitatōes impediūt ad ſalutē
clxx. B In fine.
Serui dei ab inimicis defendūt̄.lv. C
Serui di ab inimicis ꝛ elemētis ledi nō poſ
ſunt.cij. B.C
Serui dei excellent̄ hn̄t v̄tutes.lv. B
Serui dei p̄ volucres a deo paſcūt̄.xv. B
xxxviij. A
Serui dei in bono cōfortati viril̄r agunt.
lix. B
Serui di clauſis carceribꝰ trāſferūt̄.cv. B
Serui di eligūt puniri i hac vita potiꝰ q̄ in
alia.xlvj. I Circa finē. clvj. A In fi.
Serui di mlieres videre nolūt.clxx. A
In p̄ncipio.clxxiij. A .§.Matrona.
Serui di modicū dormire dn̄t.clxxiij. B
Serui di mltū flere dn̄t.clxxiij. B
Serui di ſilētiū tenere dn̄t.clxxiij. A
In p̄ncipio ꝛ in medio.
Serui dei bona t̄palia deſpicere dn̄t.clxxiij.
B .§.Cūq; pater.
Serui dei bona pro malis reddere debent.
xlvij. A
Serui di.l; ſint in vili hītu t̄n honorādi ſūt.
clxxv. C .§.Deinde.
Serui dei p̄ xp̄o pati deſiderāt.xxx. B
xxxvj. B xxxix. B
Serui di dulcit̄ moriūt̄.clxxv. K In fine
Serui q̄n̄q; dn̄is nocere poſſūt.clxxvj. C
L .§.Deniq;.
Seruoꝝ dei a q̄ manuū reſeruata cecū illu-
minat.xlj B
Seruoꝝ dei aliq̄ v̄tutes.clxxiij. A
Seruos dei offēdentes puniūt̄.ij. G
v. B. cv. A
Seruos dei ds miſerabil̄r defendit.xlj. B
Seruos di i ſuis tribulatōibꝰ angelꝰ adiu-
uat ꝛ ꝯſolat̄.cv. A In medio.
Seruis dei fere ſilueſtres aues familiares
fiūt.xxxviij. A cxliiij. G

Seruis dei ꝛ ẏbis eoꝝ irriſiões faciẽtes pu
niuntur.xlj. A In fine
Seruire deo volẽtes aliqñ mltas tribulati/
ones patiunt.clvj. A Circa finem.
Seruire do volẽtes impediunt parẽtes ꝓ
poſſe.clxxv. A
Seruiẽtes deo inueniũt eũ.xcv. C
Sexageſima inſtituta eſt ꝓpter tres rõnes.
xxxij. A
Simonia miraculoſe in epo iuenit.clxxvj.
H .§.Hildebrandus.
Sinagoga ne ꝯſtrueret miraclõſe oſtendi/
tur.cxx. E
Societas mala eſt fugiẽda.lxj. B
Solis eclipſatio in paſſione chriſti.cxlviij.
A.B.
Son⁹ ſuauis fit trib⁹ modis.cxxxiij. A
Sorores q̃dã durã duxerũt vitã.c. A
Spũſſctũs duob⁹ modis mittit.lxviij. B
Spũſſanct⁹ in q̃ntuplici ſpecie mittit.lxviij
B .§.Et notandum.
Spũſſanctus trib⁹ vicib⁹ aplis dat⁹ fuit.
lxviij. D
Spũſſanct⁹ qualiter in aplos miſſus fuit.
lxviij. E
Spũſſanct⁹ q̃nq3 ſanctitatem hoĩs reuelat
xxvj. A
Spũſſanctus apparuit in igne mltiplici ra/
tione.lxviij. F
Spũſſctũs apparuit in liguis igneis tripli/
ci ratione.lxviij. E In fine.
Spiritusſanctus veniẽs ſex vtilitates facit.
lxviij. H
Spũſſctũs mag̃ficat eũ i q̃ bitat.xxvj. A
Spũmſctũm recipiẽtes quales eẽ debent.
lxviij. G
Spõſus q̃nq3 dꝫ habere.xxiiij. B
Spõſus q̃nq3 bñficia confert ſponſis ſuis.
xxiiij. C
Statua xpi herbis ṽtutẽ ſanatiuã infũde/
bat.c. B .§.Refert euſebius.
Sternutãtib⁹ q̃re dr̃ ds te adiuuet.lxvj. A
Studẽdũ in libro caritatis.cviij. H
Studẽtes lectiõib⁹ ꝛ oroĩbus aſſidue vaca
re debent.cviij. A
Sudariũ dñi quõ fuit romã portatum.lj.
G Circa mediũ. .§.Cunq3.
Supbia deo eſt odibil.cxx. C
Supbia ꝛ iactãtia modicu3 durare poſſũt.
xxiij. B
Supb⁹ miraclõſe extinguit.cxxxvj. C
In fine.
Superboꝝ honores paruo tempe durant.
cxxxv. B
Suſpendiũ triplex.cxviij. A

Taciturnitas eſt uti
lis ſeruo dei.clxxiij. A
.§.Quidam etiam.
Tact⁹ mlieris eſt piculoſus.clxxiij. A
.§.Alius etiam.
Te deũ laudam⁹ q̃ñ ꝛ a q̃bus ꝯpilatũ fuit.
cxix. C
Tempalia pcib⁹ ſctõꝝ viroꝝ augmẽtãtur.
xvj. B
Tempalia augmẽtant oblatõ3 in ecclĩa fa/
cientib⁹.xxxviij. B
Tẽpalia popa miſcdie nõ minuũt.iij. C
.§.Quodam tpe.
Tempalia bonis diuidere nolẽtes amittũt
cxlij.
Temptatõem demonis pena corpis fugat
xlviij. B
Terrena apli deſpiciebãt.cxviij. B
Teſtamẽtũ fecit xps.lj. A .§.Primo ex eo.
In fine.
Teſtamẽtũ tria ꝯtinet optima.cxv. K
.§.Tandem.
Teſtes ꝯ pctõres ſunt tres.j. L
Tormẽta ſanctis ludus eſt.xxv. E
Poſt mediũ.
Tormẽta ſanctis q̃nq3 a pentib⁹ inferunt.
xciij. A
Tormẽta ſctis parẽtes inferẽtes a do puni
unt.xciij. B
Tormenta q̃nq3 tortores occidunt.cxxxiij.
B.C
Tormẽta mltociẽs ſctõs ledere nõ poſſũt.
xcii. A.B. xcv. B cxxxiiij. B.C
Tormẽta ſuſtinẽtes ds conſolat viſibiliter.
viij. B cxvj. B

Trabs vna breuis in ope ecclie. orōne fuſa plōgata ē. cxij. B §. Gregori⁹ qz.
Trāſfiguratio xpi qn̄ facta eſt. cix.
§. In hac die.
Trib⁹ ſacerdotal' ⁊ regalis cognatōe cōiungebant̄. cxxvj. B §. Sed mix.
Tribulatio pſens modicū durat. cv. A
Tribulatōis tpe ad ſanctos dei recurrēdū eſt. xc. B. E
Tribulatōes p xpo patiēter ſuſtinētes nō dereliqt deus. xcvj. A
Tribulatōes portātes ꝯſolatōꝫ priſtinā recuperant. vij. E §. Quodā tpe.
Tribulatōes ꝯſolatōes ſequūt̄. clxvij. B
Tribulati ad ſctōs ſibi deuotos recurrētes liberant̄. iij. C. D
Tribulati qcūqꝫ tbulatōe ad aliquē ſctūꝫ recurrere dn̄t. lxj. G. H
Trinitatis pulcꝛ exemplū. clxxvj. A
§. Ante vero.
Trinitatis vnitas miraculo cōprobat̄. clxxvj. A §. Ante vero
Turturis pprietas. xxxvij. B In fine.

Venenū ſeruis dei

nocere nō pōt. ix. F xlviij. B
Venit xps ppter ſeptem vtilitates in mūdū. j. E
Verbū dei ad penitētiā puocat. lv. C
§. Quidā hereticus.
Verbū dei libēter audiri debet ppter quattuor. v. E
Verbū dei pponi dꝫ cibo corpis. viij. B
Verbū dei audiēdū ē patiēter. xlix. A
Verbū dei quis pmo pdicauit ī antiochia lxvj. D
Verbū dꝫ notabile religionē intrātibuſ. cxv E In fine.
Verbū optimū hoſpitātib⁹ eſt dicēdū. xlij. A In fine.
Verba ſacre ſcripture magne ſunt virtutiſ lxxvj. D
Verba iactātie vel vanitatē ſonātia deprimēda ſunt. xlvj. E
Verba maledicta loqns punit̄. cxiij. B
§. Bubulcus.
Verba tria vtilia cuſtodiēti. clxxv. B
Veritas examiata a duob⁹ ipedit̄. ⁊ a duobus adiuuat̄. clxxv. C
§. Deinde quattuor.
Veſtis pcioſa religioſ nō ꝯuenit. cxix. B
Ante finem.
Veſtigia pedū xpi remāſerūt in terra. lxvij A Circa finē.
Vexatio ſola intellectū dat auditui. cxv. C In fine.
Victoria a deo datur. lxxxij. A
Victus ⁊ veſtimentuꝫ vicarij qualis fuit. lxxxiij. A
Vidua ſe totā ſuitio dei dare dꝫ. xxix. B
Vidua in acerbitate ⁊ hūilitate ⁊ pauptate ſeſuare debet. xxix. C
Viduis afflictiſ meritū ē ſbuenire. xlvj. I
Vie xpi ſeptē. clxxviij. C Añ mediū.
Vincula ſctōꝝ liberāt ab infirmitate ⁊ dēmonio. cv. B In fine C
§. Quante autem.
Vidicare ſe bō nō dꝫ. xviij C In fine.
Vindicta de pctōrib⁹ nō ē appetēda ſꝫ penitentia. lij. B In fine.
Virginalis ſtat⁹ melior eſt qꝫ coniugalis. cxxxv. B
Virginitas a ſpū ſctō cuſtodit̄. iiij. C
Poſt mediū.
Virginitas ē regia vtutū. v. B In fine.
Virginitas in corpe mortuoꝝ redolet. cviij J §. Cū igitur.
Virginitas dura pnia ꝯſuat̄. cxlj. B
Virginitas p roſas ⁊ lilia dſignat̄. clxiiij. B In fine.
Virgo linguata p⁹ mortē viſibiliter punit̄. cxij. D §. Refert.
Virgo maria petijt ne demones videret in morte. cxiij. A In medio K In pnci.
Virgo beata ſuos ſuos deuotos ꝯſolat̄ et ſanat. xxxvij. E
Virgo maria ſuo dnoto manū amputatā reſtituit. lxxxiij. A
Virgo maria ſui deuoti aīam a demonib⁹ eripuit. cxiiij. H
Virgo maria ſue deuote meritis vix a poteſtate dyaboli liberat ⁊ ditat. cxiiij. G
§. Miles.

Uirgo maria ſuos deuotos a morte libat. cxxvj. G
Uirgo maria eā ſalutātē ſepi⁹ a ſuſpēdio liberat.cxxvj. G §.Erat quidā.
Uirgo maria ſuā miſſā dicentē de mãu epi liberauit.cxxvj. G §.Sacerdos.
Uirgo maria officiū ei⁹ deuote dicentē d iudicio dei liberauit.cxxvj. G §.Quidā clericus.
Uirgo maria eā inuocātē ab incendio liberauit.cxxvj. J
Uirgo maria ſuos ſi vidicata mal'hoīb⁹. xxx. E Ante finem.
Uirgo maria grā₃ triplicē inueit.l. B In medio.
Uirgo maria grā plena fuit,ppter q̃ttuor q in mēte babuit.l. A In fine.
Uirgo maria ioḃe₃ baptiſtam d ſra pmo leuauit.lxxx. B In fine
Uirgo maria ſanctitatē bonoꝝ manifeſtat. lxxxix. A Poſt medium.
Uirgo maria impetrat pctōrib⁹ veniā peccatoꝝ.l. E §.Quidā miles.
Uirgo maria pegrinos a demōib⁹ liberat. xciiij. E In fine.
Uirgo maria orat p hūano genere.cviij. C
Uirgo maria frēs pdicatores hoībus ddit. cviij. C
Uirgo maria ſua vnctōe ardorē ꝯcupiſcentie a fratre extinxit.cviij. E §.Rome vo.
Uirgo maria xp̄m iratū mundo pacificat. cviij. E
Uirgo maria ſubueniet eā inuocanti.cxiij. B. §.Bubulcus. cxiij. J §.Quidā monachi.⁊.§.Quedā mulier.
Uirgo maria ſuas miſſas celebrātes bonorauit libēter.cxxvj. G Sacerdos.
Uirgo maria filio vidue reddito.ſuu₃ recepit.cxxvj. F §.Quedā mulier.
Uirgo maria in ſuo deuoto ₃elotipiā oñdit cxxvj. G §.fuit quidam.
Uirginis marie imago peſtē fugauit.xlvj. B Poſt medium.
Uirgīs marie annūciationis dies.fuit dies mltoꝝ operū dei.l. B In fine.
Uirgīs ſalutatō a demonis ptāte liberat.l. E §.Quidā miles.
Uirgīs ſalutatio pctōrem ꝯuertit.l. E §.Quidam miles.
Uirgini marie q̃lia officia ꝯmutuntur ī celo.cxiiij. K Ante finem.
Uirgini marie diſplic₃ q adiuti ab ip̄a malefaciant.cxiiij. B §.Cum dux.
Uirgini marie q̄ militauit ab ea eſt bonoratus.cxxvj. F
Uirginē mariā ſalutare inuitāt tria.l. A In medio.
Uirgines ſolas velare inſtituit leo. lxxxiij. A
Uirgines in q̃ttuor excellūt.clvij. E §.Quarta differentia.
Uirginū ordinē ſignat ſanctuariū.clxxvij. B Poſt principium.
Uirginibus pulcerrima predicatio. lxx. A
Uiri bona vxoris impedire non debent. clxij. B
Uiri quodāmodo vxoribus dominantur. lxx. A
Uirtutū duodecim grad⁹.v. B §.Poſt vnū autem.
Uirtutes quattuor.in q̃ttuor domib⁹ inuenire.cviij. M §.Quidam ſcolaris.
Uiſio nocturna aliqñ vera eſt.xlviij. E §.Cū quoſdam.
Uita triplex.lxxvij. A
Uita ſctōꝝ deſiderata.lv. E
Uita ſctōꝝ laudanda.lv. E
Uita citi⁹ finit q₃ credat.xij. B
Uita in virtutibus plena ducenda eſt. lxj. B
Uita bona pdicat efficaciter.cviij. B §.Hoſpitatus.
Uita religioſi q̃lis eſſe debet.cviij H
Undecies milies pater noſter dicētes ſolatiū vginū in morte bñt.cliij C Circa finem.

Volūtas dei ē vt ſcī patiāt.lxxxiij. C
In fine.
Voluntas carnis multa mala operatur.
cxxxv. B
Vomitū medicina bona ſanans.cl. B
In primo.§.
Votū negligēt ſoluēs punit.iij. G
Vota nō ꝯplere ſctīs diſplicet.cliij. C
.§.Abbas quidam.
Vxoꝛ viꝝ ſuum inducere debet ad bonum
cxxvij. B.C
Vxoꝛ aīam viri plus q̄ȝ coꝛpꝰ diligere debȝ
cxxvij. B
Vxoꝛis inocētia ſup vomeres ignitos ꝓba
ta eſt.cxij. C .§.Legit̄ in vita.
Vxoꝛiſ ſuſpicō p ignē purgata fuit.cxij. C
.§.Legit̄ in vita.
Vxoꝛis oꝛōe vir ſaluatꝰ fuit.clviij B
Vxoꝛē alicui dare piculū eſt.cxix. C

x Ps illiſꝰ fuit quat
tuoꝛ vicibus.lj. B
Xp̄s ter lacrimatꝰ fuit.lj. A
.§.Quinto ex eo.
Xp̄s inq̄ntū deꝰ habuit q̄ttuoꝛ excellentias.
lj. A .§.Scd̄o fuit.
Xp̄s iq̄ntū hō habuit q̄ttuoꝛ excellētias qbꝰ
oꝛnata fuerūt coꝛnua crucis.lj. B
Quarto in cruce.
Xp̄s oīa remedia ꝯ oꝛiginale pctūȝ in ſe aſ⸗
ſumpſit.xxxvij. B
Xp̄s ꝓbat̄ volūtarie paſſus fuiſſe q̄nqȝ ra⸗
tionibꝰ.lj. C Poſt mediū.
Xp̄s in cruce fecit teſtamētū.lj. A
In pncipio.
Xp̄s in cruce pedēs quō ad amoꝛē ſuū pec
catoꝛes traxit.lj. C
Xp̄s reſurrexit q̄nqȝ modis.lij. A
.§.Circa terciū.
Xp̄s ſex modis ſe vere reſurrexiſſe ꝓbauit.
lij. A .§.Circa terciū.
Xp̄s reſurrexit ꝓpter q̄ttuoꝛ nr̄as vtilitates
lij. C .§.Circa q̄ntū.
Xp̄s reſurgere nō diſtulit in die iudicij tri⸗
plici rōne.lij. C
Xp̄s reſurgens apparuit decem vicibus.
lij. B
Xp̄s in die reſurrectiōis q̄nqȝ vicibus appa
ruit.et alijs diebus poſt etiam quinqȝ vici⸗
bus.lij. B
Xp̄s reſurgēs q̄lit̄ eduxit vinctos de limbo
lij. F
Xp̄s dyabolū ad nihilū redegit. B
Xp̄s ſuos ſuos volētes ꝯuerti mlt̄iplicit̄ cō
ſolat̄.liij. A Ante finem.
Xp̄s ꝓ ſeruis ſuis pugnat.lvj. B
Circa finem.
Xp̄s q̄ttuoꝛ modis poꝛtari dꝛ.xcv. A
Xp̄s ⁊ ſcti ſuos deuotos ī moꝛte viſitāt ⁊ cō
foꝛtāt.c. C
Xp̄s minabat̄ mūdū ꝺſtruere.cviij. C
Xp̄s illa hoꝛa q̄ natꝰ ē deſideranti apparuit
cxv. B Poſt mediū.
Xp̄i benignitas ē magna erga peccatoꝛes.
lij. B
Xp̄i veſtis iratū reddit māſuetū.lj. G
Poſt mediū.
Xp̄ianꝰ ſpēalem ſctūm hr̄e debet.xc. G
.§.Miles.et.§.Clericus quidā.
Xp̄iani falſi magis ſunt in ꝓfundo inferni
q̄ȝ pagani.xviij. B In fine.

y Mago chꝛiſti per
cuſſa multum ſanguinem emiſit.
cxxx. B
Ymago v̄ginis peſtē fugauit.xlvj. B
.§.Sed q2 adhuc.
Ydropicꝰ q̄dam in domo p̄dicatoꝝ curatꝰ
eſt.lxj. L .§.Anno dn̄i.

z Acharias pꝛopter
dubitatōem plagā ſolꝰ incurrit mul⸗
tiplici rōne.lxxx. B

Finit tabula feliciter.

Incipit pꝛologus ſuper legendas ſctoꝝ quas collegit in vnum frater iacobus natione ianuenſis ordinis fratrum pꝛedicatorum.

v Niuerſū tem
pus pn̄tis vite i q̄ttuoꝛ di
ſtiguit̄.ſ.in tp̄s deuiatōis
renouatiōis ſiue reuoca-
tōis.rcōciliatōis.ꝛ pegri-
natōis. Temp⁹ deuiatō
nis fuit ab adam poſtq̄z.ſ.a deo deuiauit. et
durauit vſqz ad moyſen. Et iſtud tp̄s repꝛe
ſentat eccl'ia a ſeptuageſima vſqz ad paſca.
Vñ ꝛ tūc legit̄ liber geneſis.ſ. in q̄ ponit̄ de-
uiatio pꝛimoꝝ pentū. Temp⁹ renouati-
onis ſiue reuocationis.icepit a moyſe ꝛ du
rauit vſqz ad natiuitatē xp̄i. In q̄ homines
p ꝓphetas ad fidem reuocati ſunt ꝛ renoua
ti. Et iſtud tp̄s repꝛeſentat eccleſia ab aduē-
tu vſqz ad natiuitatem xp̄i. Vñ tūc legit̄ eſa
ias. vbi de hac renouatōe apte agit̄. Tem
pus reconciliatōis eſt tp̄s in quo p xp̄m ſu
mus recōciliati. Et iſtud tp̄s repꝛeſentat ec-
cleſia a paſca vſqz ad penthe. Vñ ꝛ tūc legit̄
apoc. vbi plene agit̄ d̄ miſterio recōciliatōis
Temp⁹ peregrinationis eſt tp̄s pꝛeſen-
tis vite in q̄ peregrinamur ꝛ in pugna ſem-
per ſum⁹. Et illud tp̄s repꝛeſentat eccl'ia ab
octaua pentecoſtes vſqz ad aduentum dn̄i.
Vñ tūc legunt̄ libꝛi regū ꝛ machabeoꝝ in q̄
bus de multiplici pugna agit̄ p quā noſtra
pugna ſpiritualis ſignat̄. Temp⁹ aūt illud
qd̄ eſt a natali dn̄i vſqz ad ſeptuageſimam
partim ptinet̄ ſub tp̄e recōciliationis qd̄ eſt
tp̄s leticie.ſ.a natali vſqz ad octauā epipha
nie. ptim ſub tp̄e peregrinationis.ſ.ab octa-
ua epiphanie vſqz ad ſeptuageſimā. Et
poteſt accipi hec q̄druplex tempoꝝ variatō
Pꝛimo penes q̄ttuoꝛ tempoꝝ diſtinctiōes
vt hyems referat̄ ad pꝛimum. ver ad ſcd̄m.
eſtas ad terciū. autūnus ad q̄rtū. Et ratio
appꝛopꝛiationis ſatis patet. Scd̄o penes q̄t
tuoꝛ partes diei vt nox referat̄ ad pꝛimum.
mane ad ſcd̄m. meridies ad terciū. veſpa ad
q̄rtum. Licet aūt pꝛius fuerit deuiatio
q̄z renouatio. tn̄ eccl'ia oīa officia ſua poti⁹
incipit in tp̄e renouationis q̄z deuiatiōis.ſ.
in aduentu poti⁹ q̄z in ſeptuageſima. ꝛ hoc
duplici ratione. Pꝛimo ne videat̄ incipere
ab erroꝛe. tenet enim rem ꝛ non ſequit̄ oꝛdi-
nem tp̄is. ſicut ꝛ euangeliſte ſepi⁹ faciūt. Se
cūdo q̄nia p aduentū chꝛiſti cīa renouata
ſunt. pꝛopter qd̄ tp̄s iſtud dicit̄ tp̄s renoua
tionis. Apoc. xxi. Ecce ego noua facio om-
nia. Congrue igit̄ in hoc tp̄e renouatōis ec-
cleſia oīa officia ſua renouat. Ut igitur oꝛ-
do tp̄is ab eccleſia diſtinctus ſeruet̄. pꝛimo
agemus de feſtiuitatib⁹ q̄ occurrūt infra tē
pus renouationis. qd̄ temp⁹ repꝛeſentat ec
cleſia ab aduētu vſqz ad natiuitatē domini
Scd̄o de illis que occurrunt infra tempus
qd̄ partim ptinet̄ ſub tempoꝛe recōciliatōis
partim ſub tempoꝛe peregrinationis. quod
tempus repꝛeſentat eccleſia a natiuitate vſ-
qz ad ſeptuageſimā. Tercio d̄ illis q̄ occur
runt infra tempus deuiationis. quod tem-
pus repꝛeſentat eccleſia a ſeptuageſima vſ-
qz ad paſca. Quarto de illis que occurrunt
infra tempus reconciliationis. quod tēpus
repꝛeſentat eccleſia a paſca vſqz ad octauaz
pentecoſtes. Quinto de illis q̄ occurrūt in-
fra tempus peregrinationis. quod tempus
repꝛeſentat eccleſia ab octaua penthecoſtes
vſqz ad aduentum.

Explicit pꝛologus.

Incipiunt capitula.

De feſtiuitatibus que occurrunt infra tp̄s renouationis.

De aduentu domini. Legenda prima.
De ſancto andrea ap̄lo. Legenda .ij.
De ſancto nicolao .iij.
De ſancta lucia virgine .iiij.
De ſancto thoma ap̄lo .v.

De feſtiuitatibus que occurrunt infra tp̄s qđ ptim ꝯtinetur ſub tempore reconciliationis ꝛ ptim ſub tp̄e peregrinationis.

De natiuitate domini .vj.
De ſancta anaſtaſia .vij.
De ſancto ſtephano .viij.
De ſancto iohāne ap̄lo ꝛ euāgeliſta .ix.
De innocentibus .x.
De ſancto thoma cātuarieñ. archiep̄o .xj.
De ſancto ſiluestro .xij.
De circūciſione domini .xiij.
De epiphania domini .xiiij.
De ſancto paulo heremita .xv.
De ſancto remigio .xvj.
De ſancto hilario .xvij.
De ſancto machario .xviij.
De ſancto felice in pincis .xix.
De ſancto marcello .xx.
De ſancto anthonio .xxj.
De ſancto fabiano .xxij.
De ſancto ſebaſtiano .xxiij.
De ſancta agnete virgine .xxiiij.
De ſancto vincentio .xxv.
De ſancto baſilio .xxvj.
De ſancto iohāne elemoſinario .xxvij.
De ꝯuerſione ſancti pauli .xxviij.
De ſancta paula .xxix.
De ſancto iuliano .xxx.

De feſtiuitatibus que eueniūt infra tempus deuiationis.

De ſeptuageſima .xxxj.
De ſexageſima .xxxij.
De quinquageſima .xxxiij.
De quadrageſima .xxxiiij.
De ieiunio q̄ttuor tempoꝝ .xxxv.
De ſancto ignatio .xxxvj.
De purificatōe btē marie v̄ginis .xxxvij.
De ſancto blaſio .xxxviij.
De ſancta agatha .xxxix.
De ſancto vedaſto .xl.
De ſancto amando .xlj.
De ſancto valentino .xlij.
De ſancta iuliana .xliij.
De cathedra ſancti petri .xliiij.
De ſancto mathia ap̄lo .xlv.
De ſancto gregorio papa .xlvj.
De ſancto longino .xlvij.
De ſancto benedicto .xlviij.
De ſancto patricio .xlix.
De annūciatōe dn̄ica .l.
De paſſione dn̄i .lj.

De feſtiuitatibus que occurrūt infra tp̄s reconciliationis.

De reſurrectione xp̄i .lij.
De ſancto ſecundo martire .liij.
De ſācta maria egiptiaca .liiij.
De ſancto ambroſio .lv.
De ſancto georgio martire .lvj.
De ſancto marco euāgeliſta .lvij.
De ſancto marcello papa .lviij.
De ſancto vitali .lix.
De virgine quadā antiochena .lx.
De ſancto petro nouo martire .lxj.
De ſancto philippo ap̄lo .lxij.
De ſancto iacobo minore .lxiij.
De inuentione ſcte crucis .lxiiij.
De ſancto iohē ap̄lo añ portā latinā .lxv.
De letania maiore ꝛ minore .lxvj.

De aſcenſione domini.lxvij.
De ſpiritu ſancto.lxviij.
De ſanctis gordiano ⁊ epimacho.lxix.
De ſanctis nereo ⁊ achilleo.lxx.
De ſancto pancracio.lxxj.

De feſtiuitatibus que occurrūt infra tp̄s peregrinationis.

De ſancto vrbano.lxxij.
De ſancta petronella.lxxiij.
De ſctīs petro exorciſta ⁊ marcellino.lxxiiij.
De ſanctis p̄mo ⁊ feliciano.lxxv.
De ſancto barnaba.lxxvj.
De ſanctis vito ⁊ modeſto.lxxvij.
De ſanctis quirico ⁊ iulita.lxxviij.
De ſancta marina.lxxix.
De ſancto iohanne baptiſta.lxxx.
De ſanctis geruaſio ⁊ ꝓthaſio.lxxxj.
De ſanctis iohanne ⁊ paulo.lxxxij.
De ſancto leone papa.lxxxiij.
De ſancto petro apl'o.lxxxiiij.
De ſancto paulo apl'o.lxxxv.
De ſeptē fratribus.lxxxvj.
De ſancta theodora.lxxxvij.
De ſācta margaretha.lxxxviij.
De ſancto alexio.lxxxix.
De ſancta maria magdalena.xc.
De ſancta praxede v̄gine.xcj.
De ſancto apollinari.xcij.
De ſancta chriſtina.xciij.
De ſancto iacobo maiore apl'o.xciiij.
De ſancto chriſtofero.xcv.
De ſeptē dormientibus.xcvj.
De ſanctis naſario ⁊ celſo.xcvij.
De ſancto felice papa.xcviij.
De ſctīs ſimplicio ⁊ fauſtino ⁊ beatrice.xcix
De ſancta martha.c.
De ſanctis abdon ⁊ ſennen.cj.
De ſancto germano ep̄o.cij.
De ſancto euſebio.ciij.
De ſancctis machabeis.ciiij.
De feſto ſancti petri apl'i ad vincula.cv.
De ſancto ſtephano papa.cvj
De inuētōe ſctī ſtephani ꝓthomartiris.cvij.
De ſancto domīco.cviij.
De ſancto ſixto.cix.
De ſancto donato.cx.
De ſancto ciriaco ⁊ marcello.cxj.
De ſancto laurentio martire.cxij.
De ſancto ipolito ⁊ ſocijs ei⁹.cxiij.
De aſſumptōe beate marie.cxiiij.
De ſancto bernardo.cxv.
De ſancto timotheo.cxvj.
De ſancto ſimphoriano.cxvij.
De ſancto bartholomeo.cxviij.
De ſancto auguſtino.cxix.
De de collatōe ſctī iohīs baptiſte.cxx.
De ſctīs felice p̄ſbitero ⁊ adaucto.cxxj.
De ſanctis ſauiniano ⁊ ſauina.cxxij.
De ſancto lupo.cxxiij.
De ſancto mamertino.cxxiiij.
De ſancto egidio.cxxv.
De natiuitate glīoſe v̄ginis marie.cxxvj.
De ſancto adriano.cxxvij.
De ſanctis gorgonio ⁊ dorotheo.cxxviij.
De ſanctis ꝓtho ⁊ iacincto.cxxix.
De exaltatōe ſancte crucis.cxxx.
De ſancto iohāne chriſoſtomo.cxxxj.
De ſanctis cornelio ⁊ cipriano.cxxxij
De ſancta eufemia.cxxxiij.
De ſancto lamperto.cxxxiiij.
De ſancto matheo apl'o.cxxxv.
De ſancto mauricio ⁊ ſocijs ei⁹.cxxxvj.
De ſancta iuſtina.cxxxvij.
De ſanctis coſma ⁊ damiano.cxxxviij.
De ſancto forſeo epiſcopo.cxxxix.
De ſancto michaele archangelo.cxl.
De ſancto hieronimo.cxlj.
De ſancto remigio.cxlij.
De ſancto leodegario.cxliij.
De ſancto franciſco.cxliiij.
De ſancta pelagia.cxlv.
De ſancta margarita dicta pelagi⁹.cxlvj.
De ſancta thaiſi meretrice.cxlvij.
De ſancto dioniſio cū ſocijs ei⁹.cxlviij.
De ſancto calixto papa.cxlix.
De ſancto leonardo.cl.
De ſancto luca.clj.
De ſanctis criſanto ⁊ daria.clij.
De feſto vndecim miliū v̄ginū.cliij.

De ſanctis ſimone ⁊ iuda aplis.cliiij.
De ſancto quintino.clv.
De ſancto euſtachio.clvj.
Omnium ſanctoꝝ feſtū.clvij.
De cōmemoratione oīm fidelium animarum.clviij.
De quattuor coronatis.clix.
De ſancto theodoro.clx.
De ſancto martino.clxj.
De ſancto bricio.clxij.
De ſancta eliſabeth.clxiij.
De ſancta cecilia.clxiiij.
De ſancto clemente.clxv.
De ſancto chriſogono.clxvj.
De ſancta Katherina virgine ⁊ martyre. clxvij.
De ſancto ſaturnino.clxviij.
De ſancto iacobo martire.clxix.
De ſancto paſtore abbate.clxx
De ſancto iohāne abbate.clxxj.
De ſancto moyſe abbate.clxxij.
De ſancto arſenio abbate.clxxiij.
De ſancto agathon abbate.clxxiiij.
De ſanctis barlaam ⁊ ioſaphat.clxxv.
De ſancto pelagio papa.clxxvj.
De dedicatione eccleſie.clxxvij.

Sequūtur feſtiuitates

et legende adiuncte poſt hiſtorie lombardice finem.

De decem milibus martiꝝ.clxxviij.
De viſitatione beate virginis marie ad eliſabeth.clxxix.
De ſancto arbogaſto.clxxx.
De ſancto adelfo.clxxxj.
De ſancto iodoco.clxxxij.
De ſancto othmaro.clxxxiij
De feſto p̄ſentationis marie ad templuꝫ in hieruſalē.clxxxiiij.
De ſancto cunrado.clxxxv.
De ſancto hilarione.clxxxvj.
De hiſtoria Karoli magni.clxxxvij.
De conceptione ſancte Marie virginis. clxxxviij.
De ſancta odilia.clxxxix.
De ſancto thimotheo.cxc.
De ſancto fabiano.cxcj.
De ſancto bonifacio martire.cxcij.
De ſancta ſcolaſtica ſorore ſancti benedicti cxciij.
De ſancto ruperto.cxciiij.
De ſancto floriano.cxcv.
De ſancto eraſmo.cxcvj.
De ſancto Kiliano.cxcvii.
De ſancto heinrico imp̄atore.cxcviij.
De ſancta Barbara.cxcix.
De ſancta brigida.cc.
De ſancto gangolfo.ccj.
De ſancto vdalrico.ccij.
De ſancta afra.cciij.
De ſancto oſualdo.cciiij.
De ſancta tecla.ccv.
De ſancta kunegunde.ccvj.
De ſancta dorothea.ccvij
De ſancto wolfgango.ccviij.
Miraculū de ſancta katherina.ccix.
De ſancto Ludouico rege francoꝝ.ccx.
Legenda ſancti thome de aquino.ccxj.
De ſancto Marcello pariſieñ.epō.ccxij.
De ſancta genoueſa.ccxiij.
Dominica in ramiſpalmaꝝ.ccxiiij.
De cena domini.ccxv.

Incipit legēda ſctōꝝ que lombardica noīatur hiſtoria. Et primo d̄ feſtiuitatibꝰ que occurrūt infra tēpus renouatōis qd̄ repreſentat eccleſia ab aduentu vſqꝫ ad natiuitatē dn̄i.

Legenda. I. A

De aduentu domini.

Duentꝰ dn̄i per quattuor ſeptimanas agit̄ ad ſignificādū ꝙ q̄druplex ē aduētꝰ. ſcꝫ ī carnē. ī mentē. ī mortē. ⁊ ad iudiciū. Ultīa āt ſeptimana vix finit̄. qꝛ ſctōꝝ glīa q̄ dabit̄ in vltīo aduētu nūq̄ꝫ termīabit̄. Hinc ē etiā ꝙ p̄mum reſponſoriū p̄me dn̄ice aduētꝰ cōputato glīa patri q̄ttuoꝛ v̄ſus cōtinet. vt p̄dictos q̄ttuoꝛ aduētꝰ deſignet. Quis aūt cui magis cōueniat. prudēs lectoꝛ attēdat. Licet aūt q̄druplex ſit aduentꝰ. tñ eccl̄ia ſpecialit̄ de duplici ſcꝫ in carnē ⁊ ad iudiciū videt̄ memoriā facere. ſic in officio ipiꝰ tp̄is patet. Hinc ē etiaꝫ ꝙ ieiuniū aduētꝰ partim ē exultatōis ⁊ partim meroris. Nam rōne aduētꝰ in carnē dr̄ ieiuniū exultatōis. rōne aduētꝰ ad iudiciuꝫ dr̄ ieiuniū meroriſ. Et ad h̄ innuendū eccl̄ia cātat tūc q̄dam cātica leticie. ⁊ h̄ ꝑpt̄ aduentū miſ'cdie ⁊ exultatōis. q̄dam vō deponit. ⁊ h̄ ꝑpter aduentū ſeuere iuſticie et meroris.

B Circa aduentū igit̄ in carnē tria videri p̄nt. ſcꝫ aduenīēdi oportunitas. ⁊ aduētus neceſſitas ⁊ vtilitas. Oportunitas aduenīēdi attēdit̄ p̄mo ex p̄te hoīs q̄ p̄mo in lege nat̄e ꝯuictꝰ fuit de defectu cognitōnis diuine. Unde et tūc ī peſſimos erroꝛes idolatrie cecidit. ⁊ idō coactꝰ ē clamare ac dicere. Illumīa oculos meos ꝛc. Deinde venit lex iubēs in q̄ ꝯuictꝰ eſt de impotētia. cū prius clamaret. nō deēſt q̄ impleat. ſꝫ q̄ iubeat. Ibi enī eſt ſolūmodo eruditꝰ. ſꝫ nō a p̄ctō liberatus. nec p̄ aliquā grām ad bonū adiutus. et idō coactꝰ eſt mutare ac dicere. Nō deeſt q̄ iubeat ſed q̄ impleat. Oportune igit̄ filiꝰ dei aduenit qñ hō de ignorātia et impotētia cōuictꝰ fuit. ne ſi forte ante veniſſet hō ſuis meritis ſalutē aſcriberet. et idō medicine gratꝰ nō eſſet. Secūdo ex p̄te tp̄is. quoniā veīt in plenitudine tp̄is ꝛc. Gal. iiij. At vbi veīt plenitudo tp̄is ꝛc. Augꝰ. Multi dicūt q̄re non ante veīt xp̄s. qꝛ nondūꝫ venerat plenitudo tp̄is moderāte illo p̄ quē facta ſūt omīa tp̄a Deniqꝫ vbi venit plenitudo tp̄is. venit ille q̄ nos liberauit a tp̄e. Liberati aūt a tp̄e vēturi ſumꝰ ad illā eternitatē vbi nullū eſt tp̄s Tertio ex parte vulneris ⁊ morbi vniuerſalis. Quoniā enī morbꝰ erat vniuerſal̄. opoꝛtunū fuit vniuerſalē exhiberi medicinaꝫ. vñ dicit Augꝰ. ꝙ tūc magnꝰ venit medicus qñ p̄ totū mundū magnꝰ iacebat egrotꝰ. Unde eccl̄ia in ſeptē antiphonis q̄ cantant̄ añ natiuitatē dn̄i oſtēdit multiplicitatē ſui morbi et ad quēlibet petit remediū medici. Ante ſiq̄dem aduentū filij dei in carnē eramꝰ ignorantes ſiue ceci. penis eternis obligati. ſerui dyaboli. mala peccati ꝯſuetudine vincti. tenebriſ obuoluti. exuleſ a patria ⁊ expulſi. idōqꝫ indigebamꝰ doctoꝛe. redēptoꝛe. liberatore. eductoꝛe. illuminatoꝛe. ⁊ ſaluatoꝛe Quia igit̄ ignoꝛātes eramꝰ. idō ab ip̄o doceri indigebamꝰ. Et idō ſtatim ī p̄ma antiphona clamamꝰ. O ſapīa q̄ ex oꝛe altiſſimi ꝓdijſti ꝛc. veni ad docendū nos viā prudētie. Sed parū ꝓdeſſꝫ ſi doceremur et ñ redimeremur et ideo ab ipſo redimi poſtulamꝰ cū in ſcd̄a clamamꝰ. O adonay et dux domꝰ iſrael ꝛc. veni ad redimendū nos in brachio extento. Sed q̄d ꝓdeſſet ſi eſſemꝰ docti ⁊ redempti. ſi adhuc poſt redemptōeꝫ detineremur captiui. et ideo liberari petimꝰ cū in tertia clamamus. O radix yeſſe ꝛc. veni ad liberādū noſ iam noli tardare. Sed q̄d ꝓdeſſet captiuis ſi eſſent redēpti et liberati. ſꝫ tñ nondū eſſent ab omni vinculo abſoluti. vt ſcilꝫ ſue p̄tatis eſſent et libere q̄ vellent ire poſſent. parū igit̄ ꝓdeſſet ſi nos redemiſſet ⁊ liberaſſet. ſꝫ tñ adhuc vinctos retineret. et ideo ab oībꝰ peccati vinculis educi petimꝰ. cuꝫ in q̄rta clamamus. O clauis dauid ꝛc. veni ⁊ educ victoſ de domo carceris. ſedētes in tenebris et vmbra mortis. Sed qꝛ illi q̄ diu fuerūt ī carcere habent oculos tenebratos nec clare videre poſſūt. ideo poſt abſolutōeꝫ a carcere reſtat

nos eſſe illuminandos vt videam⁹ q̃ ire de/
beam⁹. et ideo in q̃nta clamam⁹. O oriens
ſplēdor lucis ꝛc. veni ꝛ illumīa ſedētes ī tene
bris ꝛ vmbra mortis. Sꝫ ſi eſſem⁹ docti. re/
dēpti. ꝛ ab inimicis penit⁹ liberati ꝛ illūīati.
qđ valeret niſi deberē⁹ ſaluari. et iō ī duab⁹
ſeq̃ntib⁹ ſaluari petim⁹ cū dici⁹. O rex gen/
tiū. veni et ſalua hoīeꝫ quē de limo formaſti
Item. O emanuel ꝛc. veni ad ſaluādū nos
dn̄e de⁹ noſter. In pⁱma āt petim⁹ ſalutē gē/
tiū. Unde dꝛ. O rex gētiū. In ſcđa ſalutem
iudeoꝝ qb⁹ dn̄s dederat legē. Un̄ dꝛ. O ema
nuel dux ꝛ legifer noſter ¶ Utilitas āt
aduēt⁹ xp̄i a diuerſis ſctīs diuerſimode aſſi/
gnat̄. Ipe nāq3 dn̄s ſic p3 Luc. iiij. ppt̄ ſeptē
vtilitates ſe veniſſe et miſſū eē teſtat̄ dicens.
Spūs dn̄i ſup me ꝛc. vbi p ordinē dicit ſe eē
miſſū ad paupeꝝ ꝯſolatōꝫ. ad ꝯtritoꝝ ſana
tionē. ad captiuoꝝ liberatōeꝫ. ad īdoctoꝝ il
luminationē. ad pctōꝝ remiſſionē. ad totius
hūani generis redēptōeꝫ. ad meritoꝝ retri
butionē. Aug⁹. aūt ponit tres vtilitates
aduēt⁹ xp̄i dicens. In ſclo iſto maligno qđ
abūdat niſi naſci. laborare. et mori. Hec ſūt
mercimonia regiōis nrē. ꝛ ad tales merces
mercator ille deſcēdit. Et qꝛ omīs mercator
dat ꝛ accipit. dat qđ hꝫ. ꝛ accipit qđ nō habꝫ
Chriſtus in iſta mercatura dedit et accepit
Accepit qđ h̄ abundat. ſcꝫ naſci. laborare. ꝛ
mori. dedit renaſci. reſurge. ꝛ ī eternū regre.
Idē. Uenit ad nos celeſtis negociator acci
pere ꝯtumeliā et dare honorē. ſubire mortē
et dare vitā. haurire ignominiā ꝛ dare glīaꝫ
Gregori⁹ āt ponit q̃ttuor vtilitates ſiue
cauſas ſui aduēt⁹ dicēs Studebāt oēs ſup/
bi de adaꝫ ſtirpe pgeniti. pſpera vite p̄ntis
appetere. aduerſa deuitare. oppbria fuge. glo
riā appetere. Uenit iter eos incarnat⁹ dn̄s ad
uerſa appetēs. pſpera ſpernēs. oppbria am
plectēs. glīaꝫ fugiēs. Idem. Chriſt⁹ expecta/
tus venit. veniēs noua docuit. docēs noua
mirabilia exercuit. mira faciēs. praua tole/
rauit. Berū. q3 alias ponit dicēs. Tripli
ci morbo miſerabilit̄ laboram⁹. nam et faci
les ſum⁹ ad ſeducendū. debiles ad operādū
et fragiles ad reſiſtendū. Si diſcernere vo/
lum⁹ iter bonū et malū decipimur. ſi tēptā⁹
facere bonū deficim⁹. ſi conamur reſiſtere
malo ſuperamur. Neceſſari⁹ eſt pinde ſal/
uatoris aduēt⁹ vt ī nob p fidē habitās illu/
minet cecitatē noſtrā. ꝛ nobiſcū manēs ad/
iuuet infirmitatē noſtraꝫ. ꝛ p nobis ſtans
fragilitatē noſtrā protegat ꝛ ppugnet. Hec
berū. ¶ Circa ſecundū aduentū ſcilꝫ
ad iudiciū duo videnda ſunt. ſcꝫ. Antecedē
tia iudiciuꝫ. ꝛ cōcomitātia. Antecedētia ſūt
tria. ſcꝫ ſigna terribilia. antichriſti fallacia.
et ignis vehemētia. Signa āt terribilia p̄ce
dētia iudiciū ponūt̄ q̃nq3. Luce. xxj. Erunt
ſig̃ in ſole ꝛ luna et ſtellis ꝛ in terris p̄ſſura
gentiū p ꝯfuſione ſonitus maris ꝛ fluctuū
Tria ſig̃ pⁱma determinant̄. Apoc. vj. Sol
fact⁹ ē niger tanq3 ſacc⁹ cilicin⁹. ꝛ lūa facta
eſt ſic ſanguis. et ſtelle de celo ceciderūt ſup
terrā. Sol igit̄ dꝛ obſcurari vel q̃ntū ad ſui
nois p̄uatōeꝫ. vt patrefamilias .i. hoīe mo/
riēte q̃ lugere videat̄. vel q̃ntuꝫ ad maioris
lucis .i. claritatis xp̄i ſupuentionē. vel q̃ntū
ad metaphoricā locutōnē. qꝛ ſm Aug. tam
ſeuera erit vindicta diuīa ꝙ etiā ſol ipaꝫ re/
ſpicere nō audebit. vel q̃ntū ad myſticā ſig/
nificationē. qꝛ ſol iuſticie xp̄s tūc obſcuratus
erit. qꝛ null⁹ ipm ꝯfiteri audebit. Celū āt dꝛ
h̄ aereū. ꝛ ſtelle vocāt̄ aſſub q̃ habēt ſilitudi
nem ſtellaꝝ. ꝛ dicūt̄ ſtelle cadere de celo ſm
vulgi opinionē q̃n aſſub deſcēdit. Unde et
ſcptura cōformat ſe cōmuni mō loquendi.
Tūc eīm maxie fiet talis ipreſſio. qꝛ ignea q̃li/
tas abundabit. ꝛ h̄ faciet dn̄s ad terrorē pec
catoꝝ. Uel ſtelle dicūt̄ cadere. qꝛ igneas co/
mas emittēt. vel qꝛ multi q̃ videbāt̄ ſtelle de
ecclia cadēt. vel qꝛ retrahēt lumē ſuū vt mi/
nime videāt̄. De q̃rto ſigno qđ erit p̄ſſura
in terris. legit̄ Math. xxiiij. Erit tūc tribu
latio q̃lis nūq3 fuit ab initio mūdi ꝛc. Qui/
tuꝫ ſignū ſcꝫ ꝯfuſionē maris qđā exiſtimāt
eſſe ꝙ mare cū magno fragore pibit a priſti
na q̃litate. ſm illud Apoc. xxj. Et mare iam
nō eſt. Uel ſm alios ille ſonit⁹ erit quoniā
nō ſine murmure magno. xl. cubitis ſuper
mōtes eleuabit̄. ꝛ poſtea deprimet̄. Uel ad
lrām ſm Gregoriū tūc fiet noua ꝛ inaudita
maris et fluctuū ꝑturbatio Hieronim⁹
autē in annalib⁹ hebreoꝝ inuenit. xv. ſigna

Bern. Faciles sumus ad seducendum
Debiles ad operandum
Fragiles ad resistendum

p̄cedētia iudiciū. Sꝫ vtrū cōtinue futa ſint an interpolatim nō expſſit. Prima die eriget ſe mare .xl. cubitis ſup altitudinē mōtiū ſtans in loco ſuo q̄ı murꝰ. Scd̄a die tantū deſcēdet vt vix videri poſſit. Tertia die marine belue apparētes ſup mare dabūt mugitus vſqꝫ ad celum. ꝛ earum mugitus ſolus deus intelliget. Quarta die ardebit mare ꝛ aqua. Quinta arbores ꝛ herbe dabūt rorē ſanguineū. In hac etiā q̄nta die vt alij aſſerūt oīa volatilia celi ꝯgregabūt ī cāpis. vnūqdqꝫ genꝰ in ordie ſuo. nō guſtātia nec bibētia. ſꝫ vicinū aduentū iudicis formidātia. Sexta ruent edificia. In hac etiā ſexta die vt dr̄ fulmīa ignea ſurgēt ab occaſu ſolis ꝯ faciē firmamēti vſqꝫ ad ortū ꝯcurrentia. Septima petre ad inuicē collidēt. ꝛ in q̄ttu or ptes ſcindēt. ꝛ vnaqueqꝫ ps vt dr̄ collidet alterā. neſcietqꝫ hō ſonū illū ſꝫ tantum deꝰ. Octaua fiet generalis terremotꝰ. q̄ adō erit magnꝰ vt dr̄ ꝙ nullꝰ hō. nullū aīal ſtare poterit. ſꝫ ad ſolum oīa pſternēt. Nona equabit̄ tra. ꝛ oēs mōtes ꝛ colles in puluerē redigent̄. Decia exibūt hoīes d̄ cauernis. ꝛ ibūt velut amētes. nec mutuo ſibi loq̄ poterunt. Undecia ſurgent oſſa mortuoꝝ ꝛ ſtabunt ſup ſepulcra. oīa eī ſepulcra ab ortu ſolis vſqꝫ ad occaſuꝫ ſolis aperient̄ vt inde mortui exire valeāt. Duodecia cadēt ſtelle. oīa eni ſidera erratia ꝛ ſtatōnaria ſpargēt ex ſe igneas comas. ꝛ iteꝝ tūc valde generabūt̄ aſſub. In hac etiaꝫ die dr̄ ꝙ oīa animalia venient ad cāpos mugiētia nec guſtātia nec bibentia. Tredecia morient̄ viuētes vt cū mortuis reſurgāt. Quartadecia ardebit celū ꝛ terra. Quītadecima fiet celū nouū et terra noua et reſurgēt oēs. ¶ Secūduꝫ qd̄ p̄cedet iudiciū erit antichriſti fallacia. Ipſe eni oēs decipe conabit̄ q̄ttuor modis. Primo per callidā ſuaſionē ſiue ſcpturaꝝ falſaꝫ expoſitionē. Nitet̄ eī pſuadere ꝛ ex ſcptura firmare ſe eē meſſiā ī lege pmiſſū. Un̄ ꝛ legē xpi dſtruet ꝛ ſuā ſtatuet. pſal. Cōſtitue dn̄e legis latorē ſup eos. ꝛc. gloſa. i. antichriſtum legis praue latorē. Dan̄. xj. Et dabūt abomiatōeꝫ ꝛ deſolatōz tēpli. Gloſa. Antichriſtꝰ ī teplo dei ſedebit q̄ dꝫ vt legē dei auferat. Scd̄o p miracl'oꝝ opatōeꝫ. ij. Theſ. ij. Cuiꝰ aduētꝰ erit ſm̄ opationē ſathane ī oībꝰ v̄bis ꝛ ſignis ꝛ pdigijs ꝛ mēdacijs. Apoc̄. xiij. Fecit ſig̃ vt etiā ignē faceret de celo ī terrā deſcēde. gloſa Ut apl'is datꝰ ē ſpūſſctūs ī ſpecie ignis. ꝛ illi dabūt ſpūm malignū ī ſpecie ignis. Tertio p donoꝝ largitionē. Dan̄. xj. Dabit eis poteſtatē in m̄ltis ꝛ terrā diuidet gratuito. Glo. Antichriſtꝰ deceptis dona multa dabit. ꝛ terrā ſuo exercitui diuidet. Quos eniꝫ ſuo terrore ſubiugare non poterit auaricia ſubiugabit. Quarto p tormētoꝝ illationeꝫ Dan̄. viij. Supra q̄ꝫ credi pōt vniuerſa vaſtabit. Itē gregoriꝰ loquens de antichriſto. Robuſtos q̄ppe īterficit cū eos q̄ mēte inuicti ſunt corpalit̄ vincit. Tertiū qd̄ p̄cedet iudiciū erit ignis vehemētia. q̄ q̄dē p̄cedet faciē iudicis. Illū eī ignē emittet d̄s. Primo ꝑpt̄ mūdi inouatōeꝫ. purgabit eī ꝛ renouabit oīa elemēta. Un̄ ꝛ ad inſtar aque diluuij xv. cubitis mōtibꝰ altior erit. ſic dr̄ ī hiſtoria ſcolaſtica. q2 opa hoīm tātū aſcēde poterāt. Scd̄o ꝑpt̄ hoīm purgatiōeꝫ. q2 illis q̄ tunc viui reperiēt erit loco purgatorij. Tertio ppter maiorē dānatoꝝ cruciationē. Quarto ꝑpt̄ maiorē ſctōꝝ illumiationē. Nā ſm̄ baſiliū deꝰ facta mūdi purgatōe diuidet calorē a ſplēdore. ꝛ totū calorē mittet ad regionē dānatoꝝ vt āpliꝰ cruciēt. ꝛ totū ſplēdorē ad regionē btōꝝ vt āpliꝰ iocūdēt. ¶ Concomitātia āt iudiciū erūt plura. Primuꝫ ē diſceptatio iudicis. Iudex eni in vallē ioſaphat deſcendet. ꝛ bonos ꝛ malos iudicabit. bonos a dextris ꝛ malos a ſiniſtris ſtatuet Et credendū ē in loco eminēti eū eſſe futuꝝ vnde ceteri poterūt eū videre. Nec ītelligendū ē ꝙ oēs ītra illā valliculā ꝯcludant̄. q2 hꝫ eſſet puerile vt dicit hieroniꝰ. ſꝫ ꝙ erūt ibi ꝛ ī locis circūiacētibꝰ. In parua āt tra inumerabilia milia hoīm eē pn̄t maxie q̄n ꝯſtringūt̄. Et ſi neceſſe fuerit electi erūt in aere corpoꝝ agilitate. dānati v̄o etiā eē poterūt diuina ſuſpēdente v̄tute. Et tunc iudex cū malis diſceptabit et eos p opibꝰ miſcdie q̄ non habuerūt obiurgabit. Et tūc oēs ſup ſe plāgēt. ſm̄ qd̄ oſtendit Chryſo. ſup Mathꝫ. dicēs. Plangēt ſe iudei videntes viuentē ꝛ viuifi

cantē.quē q̄i hoīez mortuū exiſtimabant.et ꝯuincētes ſe de corꝑe vulnerato ſcelꝰ ſuum denegare nō poterūt. Plangent ſe ⁊ gētiles q̄ varijs diſputatōibꝰ philoſophoꝝ decepti irrationabilē ſtulticiā putauerūt eſſe deum colere crucifixū. Plangent ſe chriſtiani peccatores.q̄ magis dilexerūt mūduz q̄z deum vel xp̄m. Plangēt ſe heretici q̄ purū hoīem crucifixū dixerūt.cū videāt ipm eſſe iudicez in quē cōpūxerūt iudei. Plangēt ſe oēs tribus terre.q2 nec reſiſtēdi vtꝰ eſt ꝯ eū. nec fugiendi facultas ante faciē eiꝰ eſt.nec penitētie locꝰ.nec ſatiſfactiōis tempꝰ. ex anguſtia eni omniū rerū nil eis remanet preter luctū

G Scōm eſt differētia ordis. Nam ſicut dicit Gregoriꝰ.in iudicio q̄ttuor erūt ordines.duo ex ꝑte reprobor.⁊ duo ex ꝑte electoꝝ. Alij ei iudicant̄ ⁊ pereūt.ſic hij q̄bꝰ dicet̄. Eſuriui ⁊ n̄ dediſtis mihi mādu care ⁊c. Alij v̓o nō iudicant̄ ⁊ pereūt.ſic hij d̓ q̄bꝰ dr. Qui nō crediderit iā iudicatꝰ ē. Quia nec iudicis v̓ba ꝑcipiūt.q̄ eꝰ fidē nec verbotenꝰ ſeruare voluerūt. Alij iudicant̄ ⁊ regnant. ſicut hij q̄bꝰ dicet̄. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mādu care.⁊c. Alij non iudicāt̄ ⁊ regnāt. ſic viri ꝑfecti q̄ alios iudicabūt.nō q̄ ſententiā ferant.q2 h̓ ſoliꝰ iudicis ē.ſed dicūt̄ iudicare id eſt.iudicāti aſſiſtere. Et illa aſſiſtētia erit primo ad ſctōꝝ honorem. Magnus enim honor erit cū iudice ſeſſionē habere. Iuxta qd̓ ꝓmiſit dn̄s Matth.xix.dicēs Sedebitis ſuꝑ ſedes ⁊c. Scdō ad ſn̄ie ꝯfirmationē. ſententiaz ei iudicis approbabūt.ſicut aliq̄n illi q̄ iudicāti aſſiſtūt eiꝰ ſn̄iam approbāt. et ad ipam approbandā ſubſcribūt. Pſal. Ut faciāt in eis iudiciū ꝯſcptū.⁊c. Tertio ad maloꝝ ꝯdemnatōem.q̊s q̄dem ꝯdēnabūt ex vite ſue cōparatōe

H Tertiū ē inſignia paſſionis.ſcz crux.claui.⁊ cicatrices ī corꝑe. Hec eni erūt ꝑmo in oſtēſionez ſue glorioſe victorie.⁊ ideo in excellētia gl̓ie apparebunt. Unde Chryſoſtomꝰ ſuꝑ Matth. Crux et cicatrices radijs ſolis erūt lucidiores. Idē. Conſidera q̄nta ſit virtꝰ crucis.ſol obſcurabit̄.⁊ luna nō dabit lumē ſuū. vt diſcas q̄ntū crux luna lucidior et ſole ꝑclarior eſt. Secūdo in oſtenſionē ſue miſcdie. vt ex h̓ oſtēdat̄ q̄z miſericordit̄ boni ſint ſaluati. Tertio in oſtenſionē ſue iuſticie.vt ex h̓ oſtēdat̄ q̄z iuſtiſſime reprobi ſint damnati. q2 ſcz tātū preciū ſui ſanguinis ꝯtemſperūt. Unde in h̓ verba eis exprobrabit.vt dicit Chryſoſtomꝰ ſuꝑ Matth.dicens. Ego ꝓpter vos homo factꝰ ſum.ꝓpter vos alligatus ſum. et deluſus.et ceſus.et crucifixus.vbi eſt tātarū iniuriarū mearū fructꝰ. Ecce preciū ſanguinis mei qd̓ dedi ꝑ redemptōe aīaꝝ vrāꝝ vbi eſt ſeruitꝰ veſtra quaz mihi ꝑ ꝑcio ſanguinis mei dediſtis. Ego ſuꝑ gloriaz meaz vos habui.cū eſſem deꝰ apparens homo.et viliorem me omnibꝰ rebus veſtris feciſtis. Nam omnē rem viliſſimā terre ampliꝰ dilexiſtis q̄z iuſticiā meā et fidem. Hec Chryſoſtomꝰ.

I Quartū eſt ſeueritas iudicantis. Non eni flectet̄ timore. q2 omīpotens eſt. Chryſoſtomꝰ. Non reſiſtēdi virtꝰ eſt ꝯtra eū.nec fugiēdi facultas.⁊c. Nec munere poterit corrūpi.q2 ditiſſimꝰ eſt. Bern. Ueniens veniet dies illa in qua plus valebūt pura corda q̄z aſtuta v̓ba.⁊ ꝯſciētia bona q̄z marſupia plena. Ille eni eſt q̄ nō fallet̄ v̓bis.nec flectet̄ donis. Item Augꝰ. Expectat̄ dies iudicij et aderit ille equiſſimꝰ iudex q̄ nulliꝰ potentis ꝑſonā accipit.cuiꝰ palatiū auro et argento nullꝰ ep̄us vel abbas vel comes corrūpere poterit. Nec odio.q̄a optimꝰ eſt. In eū eni q̄a optimꝰ eſt odium cadere nō p̄t. Sap̄.xj. Nihil odiſti coꝝ que feciſti. Nec amore.q2 iuſtiſſimꝰ eſt. Un̄ etiā fr̄es ſuos.id eſt.falſos chriſtianos non liberabit. Pſal. Frater nō redimet. Nec errore q2 ſapientiſſimꝰ eſt. Leo papa. Iſta eſt ſciētia ſummi iudicis iſte eſt tremendꝰ aſpectꝰ cui peruiū eſt omne ſolidū.et apertū omne ſecretū.cui obſcura clarēt.muta reſpondent ſilentiū ꝯfitet̄.⁊ ſine voce mens loq̄t̄. Et idō cū eiꝰ ſapientia ſit talis et tanta.ꝯtra ipiꝰ ſapientiā nil valebūt allegatōes aduocatorū. nec ſophiſmata ph̓oꝝ.nec preclariſſima eloquia oratoꝝ.nec aſtutie verſutorū. De his q̄ttuor ſic dicit Hieronimus. Quanti illic elingues et muti feliciores loquacibꝰ erunt q̊ ad ꝑmū.quanti paſtores ph̓is q̊ ad ſcōm quanti ruſtici oratoribꝰ.q̊ ad tertiū.quanti

hebetes argutijs ꝓferendi ſunt ciceronis. q̊ ad quartũ. ℞ Quintũ ẽ accuſatoꝛ hoꝛribilis. Tres enĩ tũc accuſatoꝛes ꝯ peccatorẽ ſtabũt. Pꝛimus eſt dyabolꝰ q̃ tũc accuſabit. Augꝰ. Pꝛeſto tũc erit dyabolꝰ recitans ỽba ꝓfeſſionis noſtre. ⁊ obijciẽs nobis que cũq; fecimꝰ. ⁊ in q̃ loco ⁊ in qua hoꝛa peccauimꝰ. ⁊ q̃d boni facere tũc debuimꝰ. Dicturus eſt enĩ ille aduerſariꝰ. Equiſſime iudex iudica iſtũ meũ eſſe ob culpã q̃ tuus eſſe noluit ꝑ grãm. tuus eſt ꝓ naturã. meꝰ ꝑ miſeriã. tuus ob paſſionẽ. meꝰ ob ſuaſionẽ. tibi inobediẽs. mihi obediẽſ. a te accepit immoꝛtalitatis ſtolã. a me accepit hãc pãnoſam q̃ indutꝰ eſt tunicã. tuã veſtẽ dimiſit. cũ; mea huc venit Equiſſime iudex iudica illũ meũ eſſe ⁊ mecũ damnandũ eſſe. Heu heu poterit ne talis aperire os q̃ talis inueniẽ vt iuſte cũ dyabolo deputeẽ. Hec Augꝰ. Secundꝰ accuſatoꝛ erit ꝓpꝛiũ ſcelus. peccata enĩ ꝓpꝛia vnũquẽq; accuſabũt. Sap. iiij. Veniẽt in cogitatõe peccatoꝝ ſuoꝝ timidi. ⁊ traducẽt illos ex aduerſo iniq̃tates eoꝝ. Bern̄. Tũc loquentia ſimul eiꝰ opa dicẽt. Tu nos egiſti opa tua ſumꝰ. non te deſeremꝰ. ſed ſemꝑ tecũ erimus. ⁊ tecũ ad iudicium pergemus Multiſq; ⁊ multiplicibꝰ criminibꝰ eũ accuſabũt. Tertius accuſatoꝛ erit totꝰ mũdus. Gregoꝛiꝰ. Si queris q̃s te accuſabit. dico totus mũdꝰ. Offenſo enĩ creatoꝛe offendiẽ totus mũdꝰ Chꝛyſoſtomꝰ ſuꝑ Math. In illo die nihil eſt q̃d reſpõdeamꝰ. vbi celũ et terra aqua ſol ⁊ luna dies ⁊ noctes ⁊ totus mũdus ſtabũt ante deũ aduerſus nos in teſtimoniũ peccatoꝝ noſtroꝝ. et ſi oĩa tacerẽt ipe tñ cogitatões noſtre ⁊ opa ſpecialiẽ ſtabũt aduerſus nos ante deũ nos fortiẽ accuſantes. ℒ Sextũ eſt teſtis infallibilis. Tres enĩ teſtes tũc aduerſu; ſe habebit peccatoꝛ. Vnũ ſupꝛa ſe habebit peccatoꝛ. ſ. deũ q̃ erit iudex ⁊ teſtis. Hiere. xxix. Ego ſum iudex et teſtis dicit dñs. Aliũ intra ſe ſc; ꝯſciẽtiã. Augꝰ. Quiſq̃s futurũ iudicẽ times. pꝛeſentẽ ꝯſcientiã coꝛrige. Sermo enĩ tue cauſe teſtimoniũ ꝯſciẽtie tue. Tertium iuxta ſe ſc; ꝓpꝛiũ angelũ ad cuſtodiã deputatũ. qui tã q̃; ꝯſciꝰ oĩm q̃ fecit ꝯtra eũ teſtimoniũ ꝑhibebit. Job. xx. Reuelabũt celi. i. angeli iniquitatẽ eiꝰ. Septimũ eſt artatio peccatoris. De hͣ ſic dicit Gregoꝛiꝰ. O q̃; anguſte erũt tũc vie repꝛobis. ſupeꝛiꝰ erit iudex iratꝰ inferius hoꝛrendũ chaos a dextris peccata accuſantia. a ſiniſtris infinita demonia ad ſupplıciũ trahẽtia. intus ꝯſcientia vꝛens. foris mũdꝰ ardens. Miſer peccatoꝛ ſic depꝛehenſus q̊ fugiet. latere erit impoſſibile. appare intolerabile. Octauũ eſt ſententia irreuocabilis. Illa eĩ ſñia nũq̃; poterit reuocari. nec ab illa poterit appellari. Triplici eĩ de cauſa appellatio in cauſis iudicialibꝰ nõ recipiẽ. Pꝛimo ꝓpter iudicis excellentiam Unde a rege ferente ſñia; appellari ĩ regno ſuo nõ poteſt. q2 in regno ſuo nullũ ſupꝛa ſe h;. Similiter nec ab impatoꝛe vel papa poteſt appellari. Scd̃o ꝓpter criminis euidentiam. q2 q̃ñ crimẽ notoꝛiũ eſt nõ poteſt appellari. Tertio ꝓpẽ rem nõ differendam. q2 res nõ recipit dilationẽ. q2 foꝛte ex dilatõne detrimentũ patereẽ. Similiter ꝓpter hanc triplicẽ rõnem ab illa ſñia nõ poterit appellari. Pꝛimo ꝓpter iudicis excellentiã. q2 iudex ille nullũ ſupꝛa ſe h;. ſed ipſe oẽs excedit eternitate. dignitate. ⁊ poteſtate. Vñ ab imperatoꝛe vel papa poſſet aliq̊ mõ appellari ad deũ. a deo aũt ad nullum licet. q2 ſupꝛa ſe nullũ h; Scd̃o ꝓpter crimĩs euidentiã. oĩa enĩ ſcelera ⁊ crimĩa repꝛoboꝛũ ibidem nota erũt ⁊ manifeſta. Hiero. Aderit illa dies in qua facta nrã quaſi in q̃dam tabula picta demõſtrabũẽ. Tertio ꝓpẽ rem nõ differendam. nihil enĩ q̊d ibi agiẽ dilatõem patitur ſ; omĩa in momento in ictu oculi peraguntur.

II· A

De ſancto Andꝛea apoſtolo.

a Ndꝛeas interpꝛetaẽ decoꝛus. vel reſpondẽs. vel virilis. ab andꝛon q̊d eſt vir. Vel dicitur andꝛeas q̃i antropos. id eſt. homo. ab ana q̊d ẽ ſurſum. ⁊ tropos q̊d ẽ ꝯuerſio. q̃ſi ſurſũ ad celeſtia ꝯuerſus. ⁊ ad ſuũ creatoꝛẽ erectus. Fuit ergo decoꝛus in vita. reſpondẽs in ſapiẽti doctrina. virilis in pena. ⁊ an‑

tropos in glīa. Eius paſſionē preſbyteri et
diacões achaye. ſeu alie ſic oculis ſuis vide
rant ↄſcripſerunt. B

Andreas ⁊ qdã alij diſcipuli tribꝰ
vicibꝰ a dño ſūt vocati. Primo eī
vocauit eos ad ſui noticiã. ſicut qñ
ſtante andrea die qdã cū iohãne magiſtro
ſuo ⁊ alio cõdiſcipulo audiuit a iohãne Ec
ce agnꝰ dei. ecce q tol. ⁊c. Et ſtatim cū alio di
ſcipulo venit ⁊ vidit vbi manebat ieſus. et
manſerūt apud illū die illo. Inueniēſqȝ an
dreas frēm ſuū ſimonē adduxit illū ad ihm.
Sequēti aūt die ad piſcatõis opa redierūt.
Poſtmodū ſcdo vocauit eos ad ſui fami/
liaritatē. ſicut cū die qdaȝ turbis irruētibus
ad ihm iuxta ſtagnū genezareth qđ dr ma/
re galilee nauim intrauit ſimonis ⁊ andree
⁊ capta multitudine magna piſciū. vocatiſ
qȝ iacobo ⁊ iohanne q erant in alia naui ſe
cuti ſūt eū ⁊ iterū ad ꝓpa redierūt. Sed po/
ſtea tertio ⁊ vltimo vocauit eos ad ſui diſci
pulatū. ſicut qñ ambulãte ieſu iuxta idē litꝰ
vocauit eos de piſcatõe dicēs. Venite poſt
me faciã vos. ⁊c. Qui relictis oībꝰ ſecuti ſūt
eū. eiqȝ ſp poſtmodum adheſerūt. nec vltra
ad ꝓpa redierūt. Nihilominus tñ vocauit
andreã ⁊ qſdã de ſuis diſcipulis ad apcſto
latū. de q vocatõne dr Marci. iij. Vocauit
ad ſe qs voluit ipē. ⁊ venerūt ad eum. ⁊ fecit
vt eſſent duodecim cū eo. C Poſt aſcē
ſionē dñi diuiſis apoſtolis andreas apud
ſcithiam. Matthꝰ vo apud mirmidoniã
pdicauit. Viri aūt illi pdicatiõem matthei
penitꝰ reſpuentes ei oculos eruerūt. et vin/
ctū incarcerauerunt. poſt paucos dies occi
dere eū diſponētes. Interea angelꝰ dñi ſan
cto andree apparuit ⁊ mirmidoniã ad ſan/
ctū mattheū ire pcepit. Quo reſpondēte ſe
viã neſcire. iuſſit vt ad ripã maris iret. ⁊ ad
pmã nauē quã inueniret intraret. Qui ve
locꝰ iuſſa implēs ad vrbē pdictã veit ãgelo
duce. ⁊ pſpero vento flante. ⁊ inuēto aperto
carcere ſancti matthei. eoqȝ viſo fleuit plu/
rimū ⁊ orauit. Tūc dñs mattheo reddidit
bñficiū duoꝝ luminū qbꝰ eū puauerat neq/
cia pctoꝝ. Matthꝰ ãt abinde receſſit. et an/
thiochiã venit. Andrea vo mirmidonie re/
manēte. irati illi de euaſione ſancti matthei
andreã apprehendūt ⁊ p plateas ligatis ma
nibꝰ ptrahūt. Cūqȝ eiꝰ ſanguis efflueret ꝓ
eis orauit. ⁊ ad xpm eos ſua orõne cõuertit
inde in achayam ꝓficiſcēs. Hoc ãt qđ dr de
hmõi orbatione matthei ⁊ reſtitutione duo
rū luminū p andreã nõ puto dignū fidi. ne
in tanto euãgeliſta minoratio infima deno
tet. qi ſibi nõ potuerit obtinere qđ andreas
ei tam facile impetrauit. Quidã iuuenis
nobilis dū inuitis parētibꝰ aplo adheſiſſet
parētes eiꝰ domū in q morabat cū apoſto/
lo ſuccenderūt. Cūqȝ iam in altū flãma ſuc
creſceret. puer accepta ampulla ſup ignem
aquã ſparſit. ⁊ ſtatim ignē extinxit. Illis ãt
dicentibꝰ. filius noſter magꝰ effectꝰ eſt. duȝ
p ſcalas vellēt aſcendere adeo ſūt excecati vt
ipas ſcalas penitꝰ nõ viderēt. Tūc qdaȝ ex/
clamãs ait. Ut qđ vos ſtulto labore conſu
mitis. deus pugnat ꝓ eis. ⁊ vos non vide/
tis. Ceſſate iam ne in vos ira dei deſeuiat.
Multi ergo hȝ videntes dño crediderunt.
Parentes vo eius poſt qnquaginta dies
mortui in vno monumento ſunt poſiti.

Quedã mulier cuidã homicide ↄiuncta
cū parere nõ poſſet ſorori ſue dixit. Vade et
ꝓ me dyanã dñam noſtrã inuoca. Cui in/
uocanti ait dyabolꝰ. Cur me inuocas. cuȝ
tibi ꝓdeſſe non poſſim. Sed vade ad andre
am apoſtolū q ſororē tuã poterit adiuuare
Ad quē cū iuiſſet ⁊ aplm ad ſororē piclitan
tem duxiſſet. dicit ei apoſtolꝰ. Recte hoc pa
teris. qr male nupſiſti. doloſe cõcepiſti. ⁊ de
mones ↄſuluiſti. Sed tñ penite ⁊ in chriſtū
crede ⁊ puerū ꝓijce. Qua credēte abortiuū
ꝓtulit et dolor ceſſauit. B Senex qdã
noīe nicolaꝰ adijt apoſtolū dicens Domīe
ecce. lxx. anni vite mee ſunt in qbus ſp luxu
rie deſeruiui. Accepi autē aliqñ euãgelium
orans deū vt mihi amodo ↄtinentiã largi
retur. Sed in ipſo peccato inueteratus. et a
mala cõcupiſcentia illectꝰ. ſtatim ad opus
ſolitū reuertebar. Quadã igitur vice cõcu
piſcentia inflãmatꝰ oblitus euangeliū qđ
ſup me poſuerã ad lupanar iui. ſtatiqȝ me
retrix dixit mihi. Egredere ſenex. egredere. qr
angelꝰ dei es tu. ne me ↄtingas. neqȝ huc ac

cedere p̄ſumas. video ei ſuper te mirabilia
Stupefactus ad v̄ba meretricis recolui ꝙ
mecū euangeliū detuliſſe. Nūc igiť ſancte
dei p̄ ſalute mea tua pia orō intercedat. Au
diēs btūs andreas flere cepit. ⁊ a tertia vſ
q; ad nonā orauit. Et ſurgēs noluit come
dere. ſ; ait. Non comedā donec ſciā ſi dn̄s
miſerebiť hꝰ ſenis. Cūq; diebꝰ qnq; ieiunaſ
ſet. venit vox ad andreā dicēs. Obtines an
drea p̄ ſene. ſed ſicut p̄ ieiuniū maceraſti te.
ſic ſe ⁊ ipe affligat ieiunijs. vt ſaluet. Sicq;
fecit. ⁊ ſex mēſibꝰ in pane ⁊ aqua ieiunauit.
⁊ poſtmodū plenꝰ bonis operibꝰ in pace re
quieuit. Uenit igiť vox ad andreā dicens.
Per orōem tuā nicolaū quē p̄diderā ac
quiſiui. Quidā iuuenis xpianꝰ ſecretiꝰ
ſancto andree dixit. Mater mea pulcrū me
vidēs de ope me illicito temptauit. Cui cū
nullatenꝰ aſſentirem iudicē adijt. volens in
me crimē tante nequicie retorquere. Sȝ ora
p̄ me ne moriar tam iniuſte. nam ⁊ accuſa
tus penitꝰ reticebo. malens vitam p̄dere q̄
matrē meā ita turpiter infamare. Juuenis
igiť ad iudiciū vocať. ⁊ illuc eū andreas ſe
quiť. Accuſat p̄ſtanter mater filiū ꝙ ſe vo
luerit violare. Interrogatꝰ pluries iuuēis
an res taliter ſe haberet. nihil penitꝰ reſpōde
bat. Tunc andreas matri dixit. Crudeliſſi
ma feminarū q̄ p̄ tuā libidinē vnicū filium
tuū vis perimere. Tūc illa prepoſito dixit.
Dn̄e huic homini filiꝰ meꝰ adheſit poſtq̄
h agere voluit. ſed nequiuit. Iratꝰ itaq; iu
dex iuſſit puerū in ſaccū linitum pice ⁊ bitu
mine mitti. ⁊ in flumine p̄ijci. Andreā vero
in carcere reſeruari donec excogitaret ſup
pliciū q̄ periret. Sed orante andrea tonitru
um horribile omēs terruit. ⁊ terremotus in
gens cūctos p̄ſtrauit. ⁊ mulier a fulmīe per
cuſſa ⁊ arefacta corruit. Orantibꝰ āt ceteriſ
apoſtolū ne perirent. orauit p̄ eis ⁊ oīa ceſ
ſauerūt. Tūc prepoſitꝰ credidit ⁊ domꝰ eiꝰ
tota. Cū aūt eſſet apoſtolꝰ in ciuitate ni
cea dixerunt ei ciues ꝙ extra ciuitatē secꝰ vi
am ſeptē demones erant. q̄ p̄tereūtes hoīes
occidebant. Quibus ad iuſſum apoſtoli
ante populū in ſpecie canū venientibꝰ. pre
cepit vt illuc irent vbi nulli hominū nocere
poſſent. Qui ſtatim euanuerūt. Illi autē
homines hoc viſo fidē chriſti receperūt. Et
cum veniſſet ad portam alteriꝰ ciuitatis ec
ce quidā iuuenis mortuꝰ ferebatur. Que
rente apoſtolo qd ei accidiſſet. dictum eſt ei
ꝙ ſeptem canes venerūt ⁊ eum in cubiculo
necauerūt. Et lacrimās apoſtolꝰ ait. Scio
dn̄e ꝙ fuerunt demones quos a nicea vrbe
repuli. Dixitq; patri. Quid dabis mihi ſi
ſuſcitauero filiū tuum. Cui ille. Nil carius
eo poſſideo. ipſum ergo tibi dabo. Et facta
oratione ſurrexit ⁊ apoſtolo adheſit. Cū
quidam viri numero quadraginta ad apo
ſtolum nauigio venirent. vt ab eo fidei do
ctrinā reciperent. Ecce a dyabolo mare cō
citatur. ⁊ omēs pariter ſubmerguntť. Cum
aūt eoꝝ corpora ad litus delata fuiſſent. an
te apoſtolum deportanť. ⁊ ab eo continuo
ſuſcitantur. Qui omīa que ſibi acciderant
narrauerūt. Unde in quodā hymno ipſiꝰ
legitur. Quaterdenos iuuenes ſubmerſos
maris fluctibꝰ. vite reddidit vſibꝰ. Item
magiſter iohannes Beleth ait de feſto ſan
cti andree. Sciendū eſt inquit ꝙ niger fuit
colore. barba prolixa. ſtatura mediocris.
Beatꝰ igitur andreas in achaya cō
ſiſtens totam eam eccleſijs impleuit. ac plu
rimos ad fidem chriſti conuertit. Uxorem
quoq; egee proconſulis fidē chriſti docuit
et ſacro baptiſmatis fonte ipſam regenera
uit. Audiens hoc egeas patras ciuitatē in
grediť. compellenſ chriſtianos ad ſacrificia
ydolorum. Cui occurrens andreas dixit.
Oportebat vt tu qui iudex hominū eſſe me
ruiſti in terris iudicē tuū q̄ in celis ē agno
ſceres. ⁊ agnitum coleres. ⁊ colendo animū
a falſis dijs penitus reuocares. Cui egeas.
Tu es andreas q̄ ſuperſticioſam predicas
ſectam. quā romani p̄ncipes nup̄ extermi
nari iuſſerūt. Ad quem andreas. Romani
p̄ncipes nondū cognouerūt quomodo fi
lius dei veniens docuerit ydola eſſe demo
nia. que hec docent vt offendatur deus. vt
offenſus ab eis auertatur. et auerſus nō ex
audiat ⁊ non exaudiendo ipſi a dyabolo ca
ptiuenť. ⁊ captiuati tamdiu deludantur do
nec nudi de corpe exeant. nihil ſecū p̄ter pec

cata portantes. Cui egeas. Iſta vana ihus
veſter predicans crucis patibulo eſt affixꝰ.
Cui andreas. Pro reſtauratione nr̃a non
pro culpa ſua crucis patibulũ ſponte ſuſce
pit. Ad quẽ egeas dixit. Cũ a ſuo diſcipulo
fuerit traditꝰ. ⁊ a iudeis tentꝰ. ⁊ a militibꝰ
crucifixꝰ. q̃uo tu dicis eũ ſponte crucis ſub
iiſſe ſupplicium. Tũc andreas q̃nqȝ ratiõibꝰ
cepit oſtendere chriſtũ volũtarie paſſũ fuiſ/
ſe. ſcȝ ex eo ꝙ paſſionẽ ſuam preuidit. ⁊ diſci/
pulis ſuis futuraȝ predixit. Ecce inquiens
aſcendimꝰ hieroſolimam. ⁊c. Et ex eo ꝙ pe/
tro eũ ab hoc auertere cupienti dure indig̃/
tus fuit dicens. Vade poſt me ſathana. ⁊c.
Et ex eo ꝙ vtriuſqȝ ſcȝ patiendi ⁊ reſurgen/
di ſe poteſtatem habere manifeſtauit dicẽs
Poteſtatem habeo ponẽdi animã meam
⁊ iterũ ſumẽdi eam. Et ex eo ꝙ proditorem
precognouit cũ panem intinctũ ei dedit. nec
tamẽ vitauit. Et ex eo ꝙ locũ in q̊ proditorẽ
venturũ ſciebat elegit. Et his omnibꝰ ſe in/
terfuiſſe aſſeruit. Addiditqȝ andreas ꝙ my
ſterium crucis magnum eſſet. Cui egeas.
Myſterium dici non poteſt. ſed ſupplicium.
Verũtamen niſi dictis meis obtemperaue
ris. ipſum myſterium in te faciam experiri
Cui andreas. Si crucis patibulũ expaue/
ſcerem. crucis gloriam non predicarẽ. Au/
dire aũt te volo myſteriũ crucis ſi forte cre/
das. ipſum agnitum colas vt ſalueris.

F Tunc cepit ei myſteriũ redemptõnis
pandere. ⁊ q̃ȝ congruũ ⁊ neceſſarium fuerit
q̃nqȝ rationibꝰ ꝑſuadere. Prima ratio eſt.
ꝙ q̃a ṗmꝰ homo ꝑ lignũ mortem intulerat
preuaricando. congruũ fuit vt ſecũdus ho
mo ꝑ lignum mortem repelleret patiendo.
Secũda ꝙ q̃a de immaculata terra factus
fuerat preuaricator. Congruũ fuit vt de im/
maculata naſceret̃ ṽgine recõciliator. Ter/
tia ꝙ q̃a adam ad cibũ vetitum incontinen
ter manus extenderat, congruũ fuit vt ſecũ
dus adam in cruce immaculatas manus
extenderet. Quarta ꝙ q̃a adam cibũ ſuauẽ
vetitũ guſtauerat. congruum fuit ad hoc ꝙ
contrariũ repelleret̃ contrario. vt chriſtus
eſca fellea cibaret̃. Quinta q̃a ad hoc ꝙ chri
ſtus nobis ſuam immortalitatẽ conferret.
congruũ fuit vt noſtram ſibi mortalitatem
aſſumeret. Niſi enĩ deꝰ factus fuiſſet morta
lis. homo non fieret immortalis. Tũc ege/
as dixit. Hec vana tuis narra. ⁊ mihi obtẽ/
pera diiſqȝ omnipotẽtibꝰ ſacrifica. Cui an/
dreas. Omnipotenti deo agnũ immacula/
tum quotidie offero. Qui poſtq̃ȝ a toto po
pulo comeſtꝰ fuerit viuus ⁊ integer ꝑſeue/
rat. Egea quomodo hoc fieret requirẽte. di/
xit andreas vt formam diſcipuli aſſumeret.
Cui egeas. Ego cum tormẽtis a te exigam
huiꝰ rei noticiam. Iratuſqȝ iuſſit eũ in car
cere recludi. Mane facto tribunali ſiſtitur.
et ad ſacrificia ydoloꝝ egeas eũ iterũ ĩuita/
re cepit dicens. Niſi mihi obtemperaueris
in ipſam quam laudaſti crucẽ faciam te ſu
ſpendi. Cũqȝ ei multa ſupplicia minaretur.
reſpõdit. Quicquid tibi videt̃ in ſuppliciis
maius excogita. Tanto enim regi meo ero
acceptior q̃nto fuero pro nõie eiꝰ in tormẽ/
tis conſtantior. Tũc iuſſit eũ a viginti ho/
minibꝰ cedi. ⁊ ceſum manibꝰ ⁊ pedibꝰ cruci
alligari. vt ſic longioreȝ recipet cruciatum.
Cũqȝ duceret̃ ad crucẽ factꝰ eſt concurſus
populoꝝ dicentiũ. Innocẽs ſanguis eius
ſine cauſa damnat̃. Quos tamen rogauit
apoſtolꝰ ne ſuũ martiriũ impediret̃. Videñ
aũt andreas a longe crucẽ. ſalutauit eaȝ di/
cens. Salue crux q̃ in corpore chriſti dedi/
cata es. ⁊ ex mẽbris eiꝰ tanq̃ȝ margaritis or/
nata. Anteq̃ȝ in te aſcenderet dñs timorem
terrenũ habuiſti. modo vero amorem cele/
ſtem obtinens pro voto ſuſciperis. Secu/
rus igit̃ ⁊ gaudens venio ad te. vt tu exul/
tans ſuſcipias me diſcipulũ eiꝰ q̃ pependit
in te. q̃a amator tuꝰ ſemꝑ fui et deſideraui
amplecti te. O bona crux que decorẽ et pul
chritudinẽ de membris domini ſuſcepiſti.
diu deſiderata. ſolicite amata. ſine intermiſ/
ſione queſita. et iam concupiſcenti animo
preparata. accipe me ab hominibꝰ. ⁊ redde
me magiſtro meo. vt per te me recipiat qui
per te me redemit. G Et hec dicens ſe
exuit. ⁊ veſtimenta carnificibus tradidit.
Sicqȝ eum in cruce vt iuſſum fuerat ſuſpẽ
derunt. In qua biduo viuens viginti mili
bus hominũ aſtantiũ predicauit. Tũc mi/

nante turba egee mortem. et dicente virum ſanctū manſuetū ⁊ piū non debere ita pati. venit vt ipſum deponeret. Quē videns andreas dixit. Quid tu ad nos veniſti egea. ſi pro penitētia. ipſam conſequeris. ſi autē vt me deponas. ſcias q̄a ego viuꝰ de cruce nō deſcendā. Jam enim video regem meuꝫ q̄ me expectat. Et cum vellent eū ſoluere. nullo modo poterant ad eū ꝑtingere. qꝛ ſtatim eorꝫ brachia ſtupida reddebāt. Videns autem andreas ꝙ plebs volebat eum deponere. hanc orationē in cruce fecit. vt dicit Auguſtinꝰ in libro de penitentia. Ne me ꝑmittas dn̄e deſcēdere viuū. ſed tempꝰ eſt vt cōmendes terre corpꝰ meū. tamdiu enim iam portaui. iam tamdiu ſup commendatuꝫ vigilaui ⁊ laboraui ꝙ vellem iam ab ipſa obedientia liberari. ⁊ iſto grauiſſimo indumēto ſpoliari. Recordor quantū in portando onerosum. in domādo ſuperbū. in fouēdo infirmū. in coercendo laſciuum laboraui. Scis domine quotiens a puritate cōtemplationis retrahere me contendebat. quotiens a dulciſſimo quietis tue ſomno me excitare obtendebat. quantū ⁊ quotiēs laborē ingerebat. Qui igit̄ tamdiu vt potui pater benigniſſime pugnanti reſtiti. ⁊ tua ope ſuperaui. a te iuſto remuneratore ⁊ pio poſco ne mihi id vltra cōmendes. ſꝫ depoſitū reddo. Cōmenda alij ꝙ illo vltra nō impediar et reſurrecturuꝫ ſeruet ⁊ reddat. vt ⁊ ip̄m q̄ꝫ meritū ſui laboris recipiat. Terre id cōmeda vt me ampliꝰ vigilare non oporteat. et libere ad te fontē indeficiētis gaudij tendere anxietatē iam n̄ retrahat nec impediat. Hec Augꝰ. His dictis ſplendor nimius de celo veniens dimidia hora euꝫ circūdedit. ita vt nullꝰ eū videre poſſet. Et abſcedēte lumine ſimul cū ipſo lumine ſpūm tradidit. Maximilla vō vxor egee tulit corpꝰ apoſtoli ſancti ⁊ honorifice ſepeliuit. Egeas vō anteq̄ꝫ domū ſuā rediſſet arreptꝰ a demone in via corā omnibꝰ expirauit. Aiunt quoqꝫ de ſepulchro ſancti andree manna in modū farine ⁊ oleū cuꝫ odore ſuauiſſimo emanare. a q̄ que ſit anni futuri fertilitas icolis regionis oñdit̄. Nam ſi exiguū ꝓfluit exiguū terra exhibet fructū. ſi copioſe copioſum. Hoc forte antiq̄tꝰ verū fuit. Sꝫ modo eiꝰ corpuſ apud cōſtātinopolim trāſlatū eſſe ꝑhibet̄.

H Ep̄s q̄dam religioſam hn̄s vitaꝫ beatū andreā īter ceteros ſctōs ī veneratōe habebat. ita qꝛ i cūctis ſuis opibꝰ hūc ſemꝑ titulū ꝓponebat. Ad honorē dei ⁊ beati andree. Inuidēs igit̄ viro ſctō hoſtis antiquꝰ ad eū decipiendū tota calliditate ſe cōtulit. ſeqꝫ in formā mulieris pulcerrime transformauit. Venit igit̄ ad palaciū epī aſſerēs ſe velle confiteri eidē. Mandat ep̄s vt ſuo penitentiali ꝯfiteat̄ cui plenitudinem tradiderat poteſtateꝫ. Renūciat illa ꝙ nulli hominum niſi ſibi ſecreta ſue conſciētie reuelabit Sicqꝫ conuictus ep̄s eam ad ſe venire precepit. Cui illa. Obſecro dn̄e miſerere mei. Ego enī in annis puellaribꝰ vt cernitis cōſtituta. ⁊ a puericia delicate nutrita. necnō ⁊ regia ſtirpe progenita. huc in peregrino habitu ſola veni. Nam pater meꝰ rex vtiqꝫ valde potēs cuidaꝫ magno ꝑncipi me volebat ī ꝯiugiū ſociare. Cui reſpōdi ꝙ omnem thorū abominarer maritalē. qꝛ v̄ginitatem meā xp̄o ī ꝑpetuū dedicaui. ⁊ idō nūq̄ꝫ poſſem ī carnalē copulā ꝯſentire. Deniqꝫ ſic artata ꝙ oportebat me eiꝰ volūtati duriſſime obedire. aut certe diuerſa ſubire ſupplicia. latent fugā inij. magis eligēs exulare q̄ꝫ ſponſo meo fidē infringē. Audiēs vō vrē ſanctitatis ꝑconiū. ſub alas vrē ꝓtectōis confugi ſperās me apud vos locū reperire quietis. vbi poſſem ꝯtemplatōis carpe ſecreta ſilentia. ꝓſentiſqꝫ vite vitare naufragia. ⁊ ꝑturbationē mūdi fugere ꝑſtrepentis. Admirans in ea epiſcopus nobilitatē generis. pulchritudinē corporis. tanꝫ immenſum feruoreꝫ ⁊ tante eloquentie venuſtatē. placida ⁊ benigna voce reſpondit. Eſto ſecura filia. ne formides. qꝛ ille ob cuiꝰ amorē te ⁊ tuos ⁊ tua tam virilit̄ contempſiſti. tibi ob h̄ in p̄nti cumulū gratie ⁊ in futuro plenitudinē glorie largiet̄. Sed ⁊ ego ſeruꝰ eius me ⁊ mea tibi offero. Eligaſqꝫ vbi tibi placuerit mānſionē. Volo aūt vt hodie mecum prandere debeas. Cui illa. Noli inquit pater. noli de hac re me rogare. ne forte ex hoc aliqua mali

ſuſpitio proueniat.⁊ nitor fame veſtre deni/
gratione aliquā patiaꝛ. Ad quā ep̄us dixit
Plures erimꝰ ⁊ non ſoli.⁊ ideo nullū ma/
le ſuſpitionis ſcrupulū in aliq̊ poterit gene/
rari. Venientes itaqꝫ ad menſam ep̄us ⁊ illa
ex oppoſito ꝯſederūt.ceteris reſidētibꝰ hinc ⁊
inde. Intendit in eam crebro ep̄s.eiuſqꝫ fa/
ciē nō deſinit intueri.⁊ pulcritudinē admi/
rari. Sicqꝫ dū oculꝰ figitꝛ animꝰ ſauciatur.
Et dum eiꝰ faciem non deſinit intueri.anti
quus hoſtis cor eius graui iaculo vulnera
uit. Perpendit hoc ⁊ ip̄e dyabolꝰ.⁊ pulcri/
tudinem ſuā cepit magis ac magis augere
Iamqꝫ ep̄s primus erat ꝯſenſui vt eam d̄
illicito opere attemptaret qñ poſſibilitas ſe
offerret. Tūc ſubito q̇dam p̱egrinꝰ venit ad
hoſtiuꝫ.crebris ictibus pulſans.et magnis
clamoribꝰ poſtulās ſibi aperiri. Cūqꝫ ape/
rire nollent.⁊ ille magnis clamoribꝰ ⁊ ictibꝰ
nimis eis fieret importunꝰ. interrogat ep̄s
mulierē ſi ingreſſum illiꝰ p̱egrini hominis
acceptaret. Cui illa dixit. Proponatur ſibi
aliqua queſtio ſatis grauis. quā ſi enoda/
re ſciuerit admittaꝛ. Si aūt neſcierit tāq̄ꝫ in
ſcius ⁊ indignꝰ epiſcopi preſentia repellaꝛ.
Fauent eiꝰ omnes ſententie.et quis ſuffici/
ens eſſet hanc queſtionem proponere ſciſci/
tantur. Cūqꝫ nullus ſufficiens inueniretur
epiſcopus dixit. Quis enim noſtrū ad hoc
tam ſufficiens eſt ſicut vos o domina que
ceteros nos ⁊ eloquentia preceditis.⁊ ſapi/
entia nobis omnibꝰ amplꝰ rutilatis. Vos
igitur hanc proponite queſtionem. Tunc
illa dixit Interrogetꝛ quod eſt maiꝰ mirabi
le quod deꝰ vnq̄ꝫ in parua re fecerit. Inter/
rogatus de hoc p̱egrinꝰ per nuncium dixit
Diuerſitas ⁊ excellentia facierū. Inter tot
enī homīes q̄ fuerūt ab initio mundi ⁊ vſqꝫ
in finem futuri ſūt.duo reperiri nō poſſent
quoꝝ facies p̱ omīa ſimiles eſſent.⁊ in ipſa
quoqꝫ tam minima facie omēs ſenſus cor/
poris deꝰ collocauit. Audientes omēs eiꝰ
reſponſioneꝫ admirantes dixerūt. Vera et
optima eſt ſolutio queſtionis. Tunc muli
er ait. Proponaꝛ ſibi ſecūda queſtio graui
or.in qua meliꝰ poſſimꝰ eius ſapientiaꝫ ex/
periri. Queraꝛ ab eo vbi terra ſit altior omi

celo. Percunctatꝰ de hoc p̱egrinus reſpon/
dit. In celo empireo vbi reſidet corpꝰ chri/
ſti. Corpus eniꝫ chriſti quod eſt altiꝰ omni
celo.eſt de noſtra carne formatū. Porro ca
ro noſtra quedā terrea ſubſtantia eſt. Cuꝫ
ergo corpꝰ chriſti ſuper omnes celos ſit.⁊ d̄
noſtra carne originē duxerit.caro autē nr̄a
de terra ſit condita.conſtat ꝙ vbi corpꝰ chri
ſti reſidet ibi proculdubio terra altior celo
manet. Refert nunciꝰ que reſponderat per/
egrinꝰ. Et ecce omnes reſponſionē eiꝰ mira
biliter approbant.⁊ magnifice ſapientiā eiꝰ
laudant. Tunc illa iterū dixit. Fiat ei tertia
queſtio grauiſſima ⁊ occulta.⁊ ad ſoluēdū
difficilis ⁊ obſcura.vt ſic eiꝰ ſapientia tertio
comprobeꝛ.⁊ dignꝰ ſit vt ad menſaꝫ epiſco/
pi merito admittaꝛ. Queraꝛ ab eo quantū
ſpaciū ſit a terra vſqꝫ in celū. Requiſitꝰ de
hoc p̱egrinꝰ.nuncio dixit. Vade ad eum q̄
te miſit ad me.⁊ de hoc diligenter p̱cūctare.
ipſe enī meliꝰ me hoc nouit.⁊ ideo tibi de h̄
meliꝰ reſpondebit. Nam ipſe illud ſpaciuꝫ
menſurauit quando de celo in abyſſum ce
cidit.ego aūt de celo nūq̄ꝫ cecidi.⁊ id̄o illud
ſpaciū nūq̄ꝫ menſuraui. Non eniꝫ eſt muli
er ſed dyabolꝰ q̇ ſe poſuit in ſimilitudinem
mulieris. Audiēs h̄ nūciꝰ vehemēter expa/
uit.⁊ ea q̄ audierat corā oībꝰ recitauit. Mi
rantibꝰ itaqꝫ omnibꝰ ⁊ ſtupētibꝰ. antiquꝰ
hoſtis de medio eoꝝ euanuit. Ep̄s aūt redi
ens ad ſe redarguit amare ſemetip̄m.⁊ de p̱
petrata culpa veniā lamētabiliꝛ p̄cabatur.
Miſitqꝫ nunciū vt p̱egrinꝰ introduceret.
ſꝫ nequaq̄ꝫ amplꝰ inueniꝛ. Tūc ep̄s p̱plum
ꝯuocauit ⁊ eis euidēt expoſuit ordinē geſte
rei.p̄cepitqꝫ vt oēs ieiunijs ⁊ oratōibꝰ inſi
ſterēt.ſi forte dñs reuelare alicui dignaretur
q̇s nam ille p̱egrinꝰ fuerit q̄ eū a tāto p̱iculo
liberauit. Reuelatū aūt eſt illa nocte ep̄o ꝙ
btūs andreas fuerit q̇ ꝓ liberatōe ip̄iꝰ ſe po
ſuerit in habitu p̱egrini. Cepit igiꝛ ep̄s ī de
uotione beati andree magis creſcere.ac euꝫ
exinde ī reuerētia plꝰ habere.   ¶ Cum
p̄poſitꝰ q̇daꝫ cuiuſdaꝫ ciuitatis agrū ſancti
andree abſtuliſſet.⁊ ob h̄ grauiſſimis febri
bus orāte ep̄o fuerit correptꝰ.ille epiſcopuꝫ
rogauit vt ꝓ ſe oraret ⁊ agruꝫ ſibi redderet.

Sed cũ orante epiſcopo ſanitatẽ recepiſſet. agrũm iterum vſurpauit. Tunc epiſcopꝰ orationi ſe dedit ⁊ omẽs lampades eccleſie fregit dicens. Hoc lumẽ non accẽdetur donec dñs ſe d̃ ſuo inimico vĩdicet. ⁊ eccl'ia q̃d amiſit recuperet. Et ecce prepoſitus grauiſſimis iterũ febribus laborauit. Miſitq; nũcios epiſcopo vt pro ſe oraret ⁊ agrũ ſuum ⁊ aliũ ſibi ſimilez redderet. Cui cum epiſcopus reſponderet. iam oraui ⁊ exaudiuit me deus. ipſe ad eum ſe portari fecit. ⁊ vt eccleſiam intraret ad orandũ coegit. Epiſcopꝰ dũ eccleſiã ingredit̃. ille ſubito morit̃ ⁊ ager eccleſie reſtituit̃.

III A

De ſancto Nicolao.

Nicolaus dicitur a nicos quod eſt victoria. ⁊ laos q̃d eſt populꝰ. inde nicolaus q̃ſi victoria populi. id eſt. viciorꝫ que popularia ⁊ vilia ſunt. Uel dicit̃ victoria populi. q̃a multos populos vita ⁊ doctrina docuit vicia ⁊ peccata vincere. Uel nicolaus dicit̃ a nicos quod eſt victoria ⁊ laus. q̃ſi victorioſa laus. Uel a nitor ⁊ laos quod eſt populꝰ. quaſi nitor populi. Habuit enĩ in ſe ea que nitorẽ ⁊ mũdiciam faciũt. Nam ſ̃m Ambroſium mũdat ſermo diuinꝰ. mũdat vera cõfeſſio. mundat ſancta cogitatio. mũdat bona operatio. Eius legendã doctores argolici conſcripſerũt. Eſt autẽ argos ſ̃m Yſidorꝫ ciuitas grecie. Unde ⁊ argolici greci vocantur Alibi quoq; legit̃ ꝙ Methodius patriarcha eius vitam grece ſcripſit. quam iohannes diaconus in latinũ tranſtulit. et plura addidit. B

Nicolaus ciues patere vrbiſ ex diuitibꝰ ⁊ ſanctis parentibꝰ originẽ duxit. Pater eiꝰ Epiphanꝰ. mater vero Johanna dicta eſt. Quem cũ in p̃meuo iuuẽtutis ſue flore parẽtes genuiſſent deinceps ꝯtinenter viuẽtes celibem vitam duxerũt. Hic p̃ma die dũ balnearet̃ erectus ſtetit in pelui. Inſuper quarta ⁊ ſexta feria tantũ ſemel ſugebat vbera. Factus ãt iuuenis aliorꝫ iuuenũ deuitans laſciuias. eccleſiarũ potiꝰ terebat limina. ⁊ quicquid ibi de ſacra ſcriptura intelligere poterat memoriter retinebat. Parentibꝰ vero ſuis defunctis cogitare cepit qualiter tantã diuitiarũ copiam nõ ad laudẽ hũanã ſed ad dei gloriã diſpenſaret. Tunc q̃dam cõuicaneus ſuus ſatis nobilis tres filias v̾gines ob inopiam proſtituere cogit̃ vt ſic infami earum cõmertio aleret̃. Quod vt ſctũs comperit. ſcelus abhorruit. ⁊ maſſam auri panno inuolutã in domũ eius ꝑ feneſtrã nocte clam iecit. ⁊ clam receſſit. Mane ãt ſurgẽs homo maſſam auri reperit. ⁊ dõ grãs agẽs p̃mogenite nuptias celebrauit. Nõ multo poſt tempore dei famulꝰ ſimile pegit opus Quod rurſus ille reperiẽs ⁊ in laudes immẽſas prorũpens. de cetero vigilare ꝓpoſuit vt ſciret q̃s eſſet qui ſue inopie ſubueniſſet. Poſt paucos etiam dies duplicatã auri maſſam in domũ proiecit. ad cuiꝰ ſonitum ille excitat̃. ⁊ nicolaũ fugientez inſequit̃. taliq; voce alloquit̃. Siſte gradũ. teq; aſpectui ne ſubtrahas meo. Sicq; accurrẽs velociꝰ nicolaũ hunc eſſe cognouit. Mox humi ꝓſtratꝰ oſculari volebat pedes eiꝰ. Quod ille refutans ab eo exegit. ne eũ q̃zdiu viueret publicaret. Poſt hec miree ciuitatis defũcto ep̃o. ꝯuenerũt ep̃i. illi eccl'ie de ep̃o ꝓuiſuri. Aderat ãt inter eos q̃dã magne auctoritatis ep̃s. ad cuiꝰ electionẽ oĩm ſn̄ia dependebat. Cũ igit̃ cũctos ieiunijs ⁊ oroĩbꝰ inſiſtere monuiſſet. nocte illa vocẽ audiuit dicẽtẽ ſibi vt hora matutinali fores eccl'ie obſeruaret. ⁊ q̃ẽ p̃mũ ad eccl'iaz cuiꝰ etiã nomẽ eſſ nicolaꝰ venire ꝯſpiceret. ipſum in epiſcopũ ꝯſecraret. Hoc ergo alijs reuelans epiſcopis admonuit vt omẽs orationibus inſiſterẽt ⁊ ip̃e pre foribꝰ excubaret. Mirũ immodum. Hora matutinali quaſi a deo miſſus ante omẽs ſe agebat nicolaus. Quẽz apprehendẽs epiſcopꝰ dixit ei. Quod tibi nomẽ eſt. Ille vt erat colũbina ſimplicitate plenꝰ inclinato capite. Nicolaꝰ inq̃t veſtre ſanctitatis ſeruꝰ. Quem in eccleſiaz ducẽtes. licet plurimũ renitentem in cathedram collocauerũt. Ipſe autẽ eandẽ quam ꝑus humilitatẽ ⁊ morũ grauitatẽ in omnibꝰ ſectabatur

In oratione ꝑuigilabat.corpꝰ macerabat.
muliez cõſortia fugiebat.hũilis erat in oẽs
ſuſcipiẽdo.efficax in loquẽdo.alacer i exhor
tando.ſeuerꝰ i corripiẽdo.Fert̄ qꝫ ſic legit̄ i
cronica q̄dā nicolaū niceno īterfuiſſe ꝯcilio
C Quadā āt die dū q̄dā naute peri/
clitarēt ita cū lachrimis orauerūt. Nicolae
famule dei ſi vera ſūt q̄ de te audiuimꝰ.nūc
ea experiamur.Mox q̄daꝫ in eiꝰ ſilitudine
apparuit dicēs.Ecce aſſum.vocaſtis eī me.
Et cepit eos i antēnis ⁊ rudētibꝰ aliiſqꝫ iu/
uare nauis armamētis.Statiqꝫ ceſſauit tē
peſtas.Cū āt ad eiꝰ eccliaꝫ veniſſent quem
nūq̄ꝫ ante viderāt ſine indice cognouerūt.
Tūc deo ⁊ ſibi de ſua liberatōe grās egerūt
Qđ ille diuīe miſcdie ⁊ eorū fidei non ſuis
meritis attribuere docuit   Quodam tpe
totā ꝓuinciā ſcti nicolai fames valida ꝑcu/
lit.ita vt oībꝰ deficerēt alimēta.Audiēs aūt
vir dei naues onuſtas tritico portui appli/
caſſe.illuc ſtatim ꝓficiſcit̄ rogās nautas vt
ſaltē in centū modiis ꝑ quālibet nauē fame
ꝑiclitātibꝰ ſubuenirēt.Cui illi. Nō audēꝰ
pater.qꝛ menſuratū alexādrie oportet i hor/
rea imꝑatoris nos reddere Quibꝰ ſanctus
dixit.Facite nūc qđ dico.⁊ vobis i dei v̄tute
ꝓmitto q̄ nullā minoratōeꝫ habebitis apđ
regiū exactorē.Qđ cū feciſſent ⁊ eandē mē/
ſurā quā alexādrie acceperāt reddidiſſēt mi
niſtris imꝑatoris miraculū referūt.⁊ deū i
ſuo famulo magnifica laude attollūt.Fru
mētū āt ſcđm vniuſcuiuſqꝫ indigentiā vir dī
diſtribuit.ita vt miraculoſe duobꝰ ānis nō
tantū ad victū ſufficeret.ſꝫ etiā ad vſū ſemi/
nis abūdaret.   Cū aūt regio illa idolis de
ſeruiſſet.p̄ ceteris nefande dyane ſimulacrū
ꝑplius coluerat.adeo vt vſqꝫ ad tp̄s viri dei
nōnulli ruſtici predicte religioni execrabili
deſeruirēt.ac ſub q̄dā arbore cōſecrata dya/
ne q̊ſdā ritus gentiliū exercerēt.At vir dei p̄
dictū ritū de oībꝰ finibꝰ expulit.ipāmqꝫ ar/
borē p̄ſcidi mādauit.Iratꝰ ex hꝫ ꝯ eū hoſtis
antiquꝰ oleū mydiaton qđ ꝯtra naturā in
aqua ⁊ lapidibꝰ ardet ꝯfecit.ſeqꝫ in formaꝫ
cuiuſdā religioſe femine trāſfigurās.q̄buſ/
dam ad virū dei nauigātibꝰ in q̄dam ſage/
nula obuiauit.Sicqꝫ affata ē eos.Malleꝫ
ad ſanctū dei veīre vobiſcū ſꝫ nequeo.Ro/
go ergo vos vt ħoleū ad eiꝰ eccliam defera
tis.⁊ ob mei memoriā ex illo aule eiꝰ parie/
tes liniatis.⁊ ſtatim euanuit.Et ecce aliam
cernūt nauiculā cū honeſtis ꝑſonis.int̄ q̊s
vnꝰ erat ſimillimꝰ ſancto nicolao.Qui ſic
ait illis.Heu q̊d mulier illa locuta ē vobis
vel q̊d attulit.Illi aūt cūcta ꝑ ordinē narra
uerūt.Quibꝰ ille.Hec ē impudica dyana.
et vt me verū dicere cōprobetis.oleum illud
in mare ꝓiicite.Quibꝰ ꝓiiciētibus ingens
ignis in mari ſuccendit̄.⁊ ꝯtra naturā diu/
tius i mari ardere ꝯſpicit̄.Veniētes igitur
ad ſeruū dei aiebāt.Vere tu es ille q̄ nobis in
mari apparuiſti.⁊ a dyaboli inſidiis libera/
ſti.   B Per idē tempꝰ cū q̄dā gens ro/
mano imperio rebellaſſet.ꝯtra eā impera/
tor tres p̄ncipes Nepocianū Vrſū ⁊ Apil/
lionē miſit.Quos portui adriatico ob ven/
tū ꝯtrariū applicatos.btūs nicolaꝰ vt ſecuꝫ
comederēt inuitauit.volēs vt genteꝫ ſuaꝫ a
rapinis cōpeſcerēt q̄s i nundinis exercebāt
Interim dū ſctūs abeſſet.cōſul corruptꝰ pe
cunia tres innocētes milites iuſſerat decol/
lari.Qđ vt vir ſctūs audiuit rogauit p̄nci/
pes illos vt ſecū illuc vſqꝫ gradu ꝯcito ꝓpe/
rarēt.Veniēſqꝫ ad locū vbi decollādi erant
inuenit eos poblice flexo ⁊ facie iam velata
⁊ ſpiculatorē enſē ſuꝑ eoꝝ capita iā vibraſſe.
At nicolaꝰ zelo accenſus in lictorē ſe auda/
cter ingeſſit.⁊ gladiū de manu eiꝰ eminꝰ pro
pulit.inocēteſqꝫ ſoluēs eos incolumes ſecū
duxit.Ilico ad p̄toriū cōſulis ꝓperat et fo/
res clauſas vi reſerat.Mox illi cōſul occur
rēs ſalutauit eū.Aſpernēs hꝫ ſanctus dixit.
Inimice dei legis p̄uaricator.q̄ temeritate
p̄ſūpſiſti tāti ꝯſciꝰ ſceleris vultū conſpicere
noſtꝝ.Quem poſtq̄ꝫ plurimū obiurgauit
ad p̄ces tm̄ illoꝝ ducū eū penitentē benigne
recepit Recepta igit̄ bñdictōe ipiales nūcii
iter ꝑagunt.⁊ iꝑerio ſine ſang̃ne hoſtes ſub
dūt.Redeūteſqꝫ ab iperatore mag̃fice ſunt
recepti.Quidā āt eoꝝ felicitatibꝰ inuidētes
p̄fecto imꝑatoris p̄ce ⁊ p̄cio ſuggeſſerūt vt
eos apud imꝑatorē đ leſe maieſtatis crīie
accuſaret.Qđ cū iꝑatori ſuggeſſiſſet.ille ni/
mio furore repletꝰ eos icarcerari p̄cepit.ac

ſine aliq̄ interrogatiōe illa eos nocte occidi
mādauit. Qđ cū a cuſtode didiciſſent ſcide⸗
rūt veſtimēta ſua. ⁊ gemere amare ceperūt.
Tūc vnꝰ eoꝝ. ſcȝ nepocianꝰ recolēs ꝙ btūs
nicolaꝰ tres īnocētes liberauerat. exhortatꝰ
ē alios vt eiꝰ patrocinia flagitarēt. Quibꝰ
orātibꝰ ſctūs nicolaus nocte illa cōſtātino
impatori apparuit. d. Cur illos pn̄cipes tā
iniuſte cōprehēdiſti. ⁊ morti ſine crimīe ad⸗
dixiſti. Surge velox. eoſqȝ q̄ntociꝰ dimitti
iubeto. Sin āt oro deū vt tibi ſuſcitet bellū
in q̄ tu corruas ⁊ beſtijs cibꝰ fias. Cui impe
rator. Quis es tu q̄ hac nocte palaciū meū
ingreſſus talia audes loq̄. Cui ille. Ego ſū
nicolaꝰ miree ciuitatis eps̄. Sic ⁊ p̄fectū ſi⸗
militer terruit ꝑ viſū dicēs. Mente et ſenſu
perdite. cur in necē innocētiū ꝯſenſiſti. Per
ge cito ⁊ eos liberare ſtude. Sin āt corpus
tuū vermibꝰ ſcaturiet ⁊ domꝰ tua citius de⸗
ſtruet̄. Cui ille. Quis es tu q̄ nob̄ tanta mi⸗
naris. Scito inq̄t me eē nicolaū miree ciui⸗
tatis ep̄m. Vtriſqȝ euigilātibꝰ ſtatim mu⸗
tuo ſua ſomnia pandūt. ⁊ ꝑ illis icarceratiſ
ꝯtinuo mittūt. Quibꝰ ait impator. Quas
magicas artes noſtis vt tātis nos illudatiſ
ſomnijs. Cui illi reſponderūt ſe magos nō
eſſe. nec mortis ſnīaȝ meruiſſe. Tūc impera
tor. Noſtis inq̄t hoīeȝ cui nomē eſt nicolaꝰ
At illi audito h̄ noīe manꝰ extēderūt ad ce⸗
lū. rogātes deū vt eos ſancti nicolai meritiſ
a p̄nti piculo liberaret. Et cū impator totaȝ
vitā eiꝰ ⁊ miracula ab eis didiciſſet. dixit eis
Ite ⁊ grās deo agite q̄ vos eiꝰ p̄cibꝰ libera⸗
uit. Sed ⁊ de noſtris eidē afferte gaudiolis
rogātes eū vt vlteriꝰ mihi minas nō iferat.
ſed ꝓ me ⁊ regno meo ad dn̄m p̄ces fundat.
Poſt paucos dies p̄dicti viri ad famuluȝ
dei veniūt. moxqȝ ad eiꝰ pedes hūiliter ſe ꝓ⸗
ſternūt dicētes. Vere famulꝰ dei es vere cul
tor ⁊ amator xp̄i. Cūqȝ ſibi oīa ꝑ ordineȝ re⸗
tuliſſent. ille eleuatis in celū maībꝰ imenſas
deo laudes retulit. ⁊ bene iſtructos pn̄cipes
ad ꝓpa remiſit. C Cū āt dn̄s vellet eū
aſſumere. rogauit dn̄m vt āgelos ſuos ſibi
mitteret. Et inclinato capite angelos ad ſe
venire vidit. ⁊ dicto pſalmo In te dn̄e ſpera
ui. vſqȝ. In manꝰ tuas dn̄e ⁊c. tradidit ſpiri

tū. anno dn̄i. ccc. xliij. vbi celeſtium melodia
audita eſt. Qui dū ſepultꝰ fuiſſet in tumba
marmorea. a capite fons olei. ⁊ a pedibus
fons aque ꝓfluxit. ⁊ vſqȝ hodie ex eꝰ mēbris
ſacrū reſudat oleū valēs in ſalutē multorū.
Succeſſit aūt ei q̄dam vir bonꝰ q̄ tn̄ de ſede
ſua ab inuidis ē depulſus. Quo eiecto ole⸗
um fluere deſijt. ſed eo reuocato ꝓtinꝰ ema⸗
nauit. Poſt multū vo tp̄is turci mire⸗
am vrbem deſtruxerūt. Quadraginta vero
ſeptē milites barenſes illuc ꝓfecti quattuor
monachis illis oſtendentibꝰ tumbā ſcti ni⸗
colai aperuerūt. oſſaqȝ eiꝰ in oleo natantia
in vrbē barēā reuerenter detulerūt. āno dn̄i
M. lxxxvij. Vir q̄dam ab vno iudeo q̄n
dam ſummā pecunie mutuo accepit. iurās
ſup altare ſancti nicolai. cū aliū fideiuſſorē
habere nequiret. q̄ q̄ȝcitius poſſet ſibi redde
ret. Tenente aūt illo diu pecuniaȝ. iudeꝰ eā
expoſtulauit. ſȝ eam ſibi reddidiſſe affirmat
Trahit ergo eū ad iudiciū ⁊ iuramētū indi
cit̄ debitori. Ille baculū cauatū queȝ auro
minuto impleuerat ſecū detulerat. ac ſi eiuſ
adminiculo indigeret. Volēs igit̄ facere iu
ramentū. iudeo baculū tradidit reſeruādū.
Iurauit ille ꝙ plus ſibi reddiderit etiaȝ q̄ȝ
q̄ȝ deberet. Facto iuramēto baculum ſuuȝ
repetijt. Et iudeꝰ ignarus aſtucie eum ſibi
reddidit. Rediens aūt q̄ fraudem fecerat in
quodā biuio oppreſſus corruit ſomno. cur⸗
ruſqȝ cū impetu veniēs eū necauit. ⁊ plenū
baculū auro fregit. ⁊ aurū effudit. Audiens
h̄ iudeꝰ ꝯcitus illuc venit. Cūqȝ dolū vidiſ⸗
ſet. ⁊ a multis ei ſuggereret̄ vt auruȝ reciperet.
omīno renuit. niſi q̄ defunctus fuerat ad vi
tam beati nicolai meritis redderet̄. aſſerens
ſe ſi h̄ fieret baptiſma ſuſcepturū ⁊ chriſtia⸗
nū futurū. Continuo q̄ defunctꝰ fuerat ſu⸗
ſcitat̄. ⁊ iudeus in xp̄i nomine baptiſatur.

F Quidam iudeus videns beati ni⸗
colai virtuoſam potentiaȝ in miraculis fa⸗
ciendis. imaginē eiꝰ ſibi fieri p̄cepit. eāqȝ in
ſua domo collocauit. Cui res ſuas cū aliq̄
lōgiꝰ iret cū minis cōmēdabat. h̄ vel ſimilia v̄⸗
ba dicēs. Ecce nicolae. Oīa bona mea vob̄
cuſtodienda cōmitto. ⁊ niſi oīa bn̄ cuſtodie
ritis. vltionē expetam de vobis verberibus

et flagellis Quadā igr̄ vice dū ille abeſſꝫ fu
res aduenīūt.cūcta rapiūt.ſolā imaginē de
relinquūt. Judeꝰ āt rediēs ⁊ ſe ſpoliatū vi/
dēs.imaginē alloqr̄.talibꝰ vel ſilibꝰ vſus v/
bis. Bn̄e nicolae nōne ī domo mea vos po
ſuerā vt res meas a latronibꝰ ꝯuaretiſ. Cur
h̄ facere noluiſtis.⁊ latrones quare nō ꝓhi
buiſtis. Igr̄ dira tormēta recipies.⁊ pro la
tronibꝰ penā lues. Sicqꝫ damnū meum in
tuis recōpenſabo tormētis.⁊ furorē meū in
tuis refrigerabo vberibꝰ ⁊ flagellis. Accipi/
ens ergo iudeꝰ imaginem dire eā vberat.di
reqꝫ flagellat. Mira res prorſus ⁊ ſtupēda.
diuidētibꝰ furibꝰ q̄ rapuerāt.ſctūs dī tanq̄ꝫ
in ſe vbera recepiſſꝫ apparuit.h̄ vel ſilia ver/
ba dicēs. Cur tam dire ꝓ vobis flagellatus
ſum.cur tam crudelit̄ vberatꝰ.cur tormēta
tot paſſus. Ecce quō corpꝰ meū liuet. Ecce
qualit̄ effuſione ſanguinis rubet. Pergite
citiꝰ ⁊ cūcta reddite q̄ tuliſtis. Alioqn̄ dī oī/
potētis in vos ira deſeuiet.ita vt ſcelꝰ veſtꝝ
in mediū publicet̄ ⁊ q̄libet veſtrū ſuſpēdiū
patiat̄. Ad queꝫ illi. Quis es tu q̄ nob̄ talia
loqueris. Et ille. Ego ſū nicolaꝰ ſuus ieſu
xp̄i quē iudeꝰ ille ꝓ rebꝰ ſuis q̄s tuliſtis tam
crudelit̄ flagellauit. Territi illi ad iudeū ve
niūt.miraculū referūt.ab eo q̄d imagini fe/
cerit audiūt.cūcta reddūt. Sicqꝫ ⁊ latroneſ
ad viā redeūt rectitudinis.⁊ iudeꝰ fidē am/
plectit̄ ſaluatoris. Vir q̄dā ꝓ amore filij
ſui lr̄as addiſcētis feſtū ſācti nicolai ānua/
tim ſolēnit̄ celebrabat. Quadā igr̄ vice pa/
ter pueri ꝯuiuiū ꝑparauit.⁊ mltos clericoſ
inuitauit. Venit aūt dyabolꝰ ad ianuaꝫ in
habitu ꝑegrini.petens elemoſinā ſibi dari.
Et iubꝫ q̄ntotiꝰ pater filio vt det elemoſinā
ꝑegrino. Properat puer ſꝫ ꝑegrinū nō iue/
niēs inſeq̄t̄ abeuntē. Cūqꝫ ad q̊dā cōpituꝫ
ꝑueniſſet apprehendēs dyabolꝰ puerū eum
ſtrangulauit. Q̄d audiens pater vehemen
ter īgemuit.corpꝰ tulit.in thalamo colloca/
uit. Cepitqꝫ ꝑ dolore clamare ⁊ dicere. Fili
dilectiſſime quō ē tibi. Sancte nicolae hecci
ne eſt merces honoris queꝫ vobis tamdiu
exhibui. Et cū h̄ ⁊ ſilia pater diceret. ſtatim
puer q̄ſi de ſomno euigilās oculos aperuit
⁊ ſurrexit ℭ Vir q̄dam nobilis roga/
uit beatū nicolaum vt ſibi filiū a dn̄o impe/
traret.promittens ſe filiū ad eccleſiam eius
ducturū ⁊ cyphum aureū oblaturū. Filiꝰ
ergo naſcit̄ ⁊ ad etatē ꝑducit̄.et cyphus fieri
iubet̄. Qui dum ſibi valde placeret.ſuis eū
adaptauit vſibus.et aliū eque valenteꝫ fieri
ꝑcepit. Nauigantibus itaqꝫ ad eccleſiā ſan
cti nicolai.iubet pater filio vt in illo cypho
quem p̄mo fieri fecit aquā ſibi afferret. Pu
er aūt cū vellet aquā haurire cum cypho in
mare cecidit.et ſtatim diſparuit. Pater au
tem amare flens nihilominꝰ votū ſuū ꝑfec̄.
Veniens igr̄ ad altare ſancti nicolai cū ob
tuliſſet ſecundū cyphuꝫ tanq̄ꝫ ꝓiectꝰ cecidit
de altari. Cū aūt eū eleuaſſet ⁊ ſup altare ite
rū poſuiſſet.rurſus de altari longiꝰ ē ꝓiectꝰ
Mirantibꝰ oībꝰ ad tam grande ſpectaculū
ecce puer ſanus ⁊ incolumis aduenit.p̄mū
cyphū in ſuis geſtans manibꝰ. Narrauit/
qꝫ corā omnibꝰ ꝙ q̄n in mare cecidit ſtatim
beatꝰ nicolaus affuit ⁊ eū illeſum ſeruauit.
Sicqꝫ pater eiꝰ letus effectus vtrūqꝫ cyphū
beato nicolao obtulit. Quidā vir diues
meritis beati nicolai filiū habuit quē adeo/
datum vocauit. Hic ſctō dei capellā in do/
mo ſua ꝯſtruens.omni anno feſtū eius ſo/
lēniter celebrauit. Erat aūt locꝰ ille ſitꝰ iuxta
terrā agarenoꝝ. Adeodatus ergo q̄dā vice
ab agarenis capit̄ ⁊ ī ſuitutē regis eoꝝ dpu
tat̄. Sequēti āno dū feſtū ſancti nicolai pa
ter eiꝰ deuote celebraret.⁊ puer cyphū ꝑcio/
ſum tenēs regi aſſiſteret.recolit ſuā captōeꝫ
parentū doloreꝫ.⁊ gaudiū q̄d in ſua domo
ea die fiebat.cepitqꝫ altiꝰ ſuſpirare. Quorū
ſuſpirioꝝ cauſā dū rex minis extorſiſſet ait
rex.q̄cq̄d tuꝰ nicolaꝰ agat tu h̄ nobiſcū ma/
nebis.⁊ ſubito facto vēto vehementi totāqꝫ
domū ꝯcutiēte puer cū cypho rapit̄ ⁊ aū fo/
res eccl̄ie vbi parentes agebāt ſolēnia collo
cat̄.⁊ magnū gaudiū omībꝰ generat̄. Alibi
tn̄ legit̄ ꝙ ꝑdictꝰ iuuenis fuit de normādia
q̄ vltra mare ꝑgens a ſoldano capit̄ ⁊ aū eū
ſepe vberat̄. Qui duꝫ in feſto ſancti nicolai
vberaret̄.et ī carcere incluſus fleret.⁊ ꝓ ſua
liberatōe ⁊ ꝓ leticia quā tūc habere ꝯſueue/
rāt parētes ſubito obdormiuit.⁊ euigilans
in capella patris ſui ſe inuenit.

IIII A

De ſctā Lucia virgine.

Ucia dicitur a lu
ce. Lux enī hʒ pulchritudinē ī aſpe
ctione. qꝛ vt dicͭ Ambroſiꝰ. Lucis
naᵗa hᵉ eſt. vt oīs in eꝰ aſpectu grā ſit. hʒ etiā
diffuſionē ſine coinqnatōe. qꝛ ꝑ qcūqʒ imū/
da diffuſa nō coinqnatꝛ. rectū īceſſū ſine cur
uitate. longiſſimā lineā ptrāſit ſine moroſa
dilatiōe. Per hᵒ oſtenditꝛ ꝙ beata v̉go lucia
habuit decorē v̉ginitatis ſine aliq̄ corrupti/
one. diffuſionē caritatis ſine aliq̄ immūdo
amore. rectū inceſſuʒ intentōnis in deū ſine
aliqua obliquitate. lōgiſſimā lineaʒ diurne
opationis ſine negligētie tarditate. Vel lu/
cia dicitꝛ quaſi lucis via. B

Ucia v̉go ſiracuſana nobiliſ gene
re. audiēs famā ſctē agathe ꝑ totaʒ
ſiliciā diuulgari. ſepulcrū eiꝰ adijt
cū matre ſua euthicia ānis q̄ttuor fluxū ſā/
guinis incurabilitꝛ patiēte Inꝰ ipa igitꝛ miſ
ſarū ſolēnia ꝯtigit vt illud euāgeliū legeretꝛ
in q̊ dn̄s mulierem ab hac paſſione ſanaſſe
narratꝛ. Tūc lucia matri dixit. Si credis hiſ
q̄ legūtꝛ crede agatham illū ſemꝑ habere p̄/
ſenteʒ ꝑ cuiꝰ noīe ſuſtinuit paſſionē. Si er/
go eiꝰ ſepulcrū credēs ꝯtigeris. ꝑfecta cōti/
nue ſanitate gaudebis. Igitꝛ recedētibꝰ cun
ctis et matre et filia iuxta ſepulcrū ī orōe exi
ſtētibꝰ. Luciā ſomnꝰ arripuit. viditqʒ aga
tham in medio angelorꝝ gēmis ornatā ſtā/
tem ꝛ dicentē ſibi. Soror mea lucia v̉go do
deuota. q̄d a me petis q̄d ipa poteris p̄ſtare
ꝯtinuo matri tue. Nam ecce ꝑ fidē tuā ſana
ta ē. Euigilās āt lucia matri ſue dixit. Ma/
ter mea ecce ſanata es. Per ipāʒ ergo te deꝑ
cor q̄ ſuis orōibus te ſanauit ne mihi de ce/
tero nomines ſponſum. Sʒ q̄cq̄d mihi da/
tura eras pro dote paupibus elargire. Cui
mater ait. Tege p̉us oculos meos et q̄cq̄d
volueris de facultatibꝰ facito. Ad quam lu
cia. Q̄d moriens das ideo das qꝛ tecū ferre
nō potes. da igitꝛ dū viuis et mercedē habe/
bis. Cum ergo rediſſent fit q̊tidie diſtractio
rerū et dantꝛ in neceſſitatibꝰ pauperꝝ. Intꝰea
dū patrimoniū diſtribuitꝛ ad ſponſi noticiā
ꝑuenitꝛ. Requirit ſponſus a nutrice de his.
Reſpondit illa caute ꝙ vtiliorē poſſeſſionē
ſponſa ſua inueniſſet quā ſuo volebat noīe
cōparare. et ideo videbatꝛ aliquanta diſtra
here. Credidit ſtultꝰ carnale cōmertiū. et ce
pit autor eſſe vendentiū. Venditis āt omni
bus et pauperibꝰ erogatis. ſponſus trahit
eam coram paſcaſio ꝯſulari dicēs eam chri
ſtianā eſſe. et ꝯ̄ leges agere auguſtorꝝ. C

Inuitāte igitꝛ eam paſcaſio ad ſacrificia
idolorꝝ reſpōdit. Sacrificiū placēs deo ē vi/
ſitare paupes. ꝛ eis in neceſſitatibꝰ ſubueīre
et qꝛ iā ampliꝰ nō habeo q̄d offerā. meipām
ſibi tribuo offerēdā. Cui paſcaſiꝰ. Iſta v̉ba
tibi ſili ſtulto xp̄iano narrare poteris. mihi
aūt q̄ p̉ncipuʒ decreta cuſtodio iſta fruſtra
ꝓſequeris. Ad que lucia. Tu p̉ncipū tuorꝝ
decreta cuſtodis. et ego dei mei legeʒ cuſto
diā. Tu p̉ncipes times. ꝛ ego deū timeo. Tu
illos offēdere nō vis. et ego deū offēdere ca/
ueo. Tu illis placere d̉ſideras. ꝛ ego vt xp̄o
placeā cōcupiſco. Tu ergo fac q̄d tibi vtile
eſſe cognoſces. et ego faciā q̄d vtile mihi eſſe
ꝓſpexero. Cui paſcaſius. Patrimoniū tu/
um cū corruptoribꝰ expēdiſti. et ideo quaſi
meretrix loqueriſ. Cui lucia. Patrimoniū
meū in tuto loco ꝯſtitui. corruptores āt mē
tis ꝛ corpis nūq̄ʒ ſciui. Reſpōdit paſcaſiꝰ.
Qui ſunt corruptores mētis ꝛ corpis. Lu
cia dixit. Corruptores mētis vos eſtis qui
ſuadetis vt aīe ſuū deſerāt creatorē. Corru/
ptores v̉o corpis ſūt q̄ corpalē delectationē
p̄ponunt epulis ſempitn̄is. Paſcaſiꝰ dixit.
Ceſſabūt v̉ba cū ꝑuentū fuerit ad verbera.
Cui lucia dixit. Verba dei ceſſare non p̄nt.
Cui paſcaſiꝰ. Tu ergo deꝰ es. R̄n̄dit lucia.
Ancilla dei ſū q̄ dixit. Cū ſteteritis ān̄ reges
et p̄ſides ⁊c. Nō ei vos eſtis ⁊c. Paſcaſius
dixit. In te ergo ſpūſſanctus eſt. Cui lucia.
Qui caſte viuūt tēplū ſpūſſcti ſūt. Cui pa/
ſcaſius. Ego faciā te duci ad lupanar. vt ibi
violationē accipias. ꝛ ſpūm ſanctū perdas.
Cui lucia. Nō inq̄natꝛ corpꝰ niſi de cōſenſu
mētis. Nā ſi me inuitā violari feceris caſti/
taſ mihi duplicabitꝛ ad coronā. Nūq̄ʒ āt vo
lūtatē meā ad ꝯſenſū poteris ꝓuocare. Ec/
ce corpꝰ meū ad omne ſupliciū eſt paratū.

Quid moraris. Incipe fili dyaboli deſide-
ria penarū tuaꝝ exercere. Tūc paſcaſiꝰ leno
nes fecit veire dicēs eis. Inuitate ad eā oēꝫ
pplm̄. et tādiu illudat̄ donec mortua nūciet̄.
Volētes āt eā trahere tāto pōdere ſpūſſan-
ctus eā fixit vt oīno eā mouere neq̄rent. Fe-
citqꝫ paſcaſiꝰ mille viros accedere et manꝰ
eꝰ ⁊ pedes ligare. ſꝫ eā nullatenꝰ poterāt mo
uere. Tūc et cū viris mille plura paria boū
adhibuit. ſꝫ tñ v̓go dñi imobilis ꝑmāſit Vo
catis āt magis vt ſuis incātatōibꝰ moueret̄
oīno moueri nō potuit. Tūc dixit paſcaſiꝰ
Que ſūt illa maleficia ꝙ vna puella a mille
viris nō mouet̄. Lucia dixit. Nō ſunt iſta
maleficia. ſꝫ bñficia xpi. Porro ſi adhuc de-
cem milia adhibueris. eque vt pus imobilē
me videbis. Putās v̓o paſcaſiꝰ ſm̄ q̄rūdā
figmēta ꝙ lotio fugarent̄ maleficia. iuſſit eā
lotio pfūdi. Cūqꝫ nec ſic moueri poſſet. an-
guſtiatꝰ nimis copioſū ignē circa eā accēdi
picēqꝫ et reſinā ⁊ feruēs oleū ſup eā fūdi iuſ
ſit. B Dixitqꝫ lucia. Inducias impe-
traui martirij mei vt credētibꝰ timorē aufe-
rā paſſionis. ⁊ nō credētibꝰ vocē inſultatōis
Vidētes āt amici paſcaſij eū anguſtiari. in
gutture eiꝰ gladiū imiſerūt. Que nequaq̄ꝫ
loquelā amittēs dixit. Annūcio vobꝫ paceꝫ
ecclie redditā maximiano hodie mortuo. et
de regno ſuo dyocleciano expulſo. Et ſic ci-
uitati cathanēſi ſoror mea agatha data ē p-
tectrix. ſic et ego ciuitati ſiracuſane ꝯceſſa ſū
interuētrix. Dum h᷑ v̓go loq̄t̄. ecce miſtri ro
manoꝝ venīūt. paſcaſiū apprehendūt. victū
ad ceſarē ſecū ducunt. Audierat eni ceſar ꝙ
vniuerſaꝫ puinciā fuerat depdatꝰ. Veniēs
ergo romā ⁊ ſenatui accuſatꝰ pariter et con
uictꝰ. capitali ſnīa ē punitꝰ Virgo v̓o lucia
de loco in q̊ pcuſſa ē mota nō eſt. nec ſpūm
tradidit q̊aduſqꝫ ſacerdotes veniret̄. et cor-
pus dñi ei traderēt. Et omēs aſtātes amen
dño rñderunt. In eodē āt loco eſt ſepulta. ⁊
ecclia fabricata. Paſſa ē āt tēpe cōſtātini et
maxentij. circa annos dñi. ccc. x.

V A

De ſctō Thoma apoſtolo.

Homas interpre-
tat̄ abyſſus vel geminꝰ qd̓ et grece didimus
dr̄. Vel dr̄ thomas a thomos qd̓ eſt diuiſio
ſiue ſectio. Dicit̄ ergo abyſſus eo ꝙ pfundi
tatē diuitatis penetrare meruit qñ ad ſui in
terrogatōeꝫ xps ſibi rñdit. Ego ſū via veri-
tas ⁊ vita. Dicit̄ geminꝰ eo ꝙ reſurrectionē
xpi q̄ſi geminate et ī duplū q̄ꝫ alij cognouit.
Nam illi cognouerūt vidēdo. iſte vidēdo ⁊
palpādo. Diuiſio āt ſiue ſectio dr̄. q2 mentē
ſuā ab amore mūdi diuiſit. vel q2 ab alijs in
fide reſurrectōis diuiſus ⁊ ſectꝰ fuit. Vel dr̄
thomas q̄i totꝰ means ī dei ſcꝫ amore ⁊ ꝯtē-
platione. Habuit eni tria q̄ in ipo indicaue
rūt fuiſſe amorē dei. d̓ qbꝰ dicit Proſper in
libro de vita ꝯtēplatiua. Quid ē deū diligē
niſi aīo ꝯcipe feruidū viſionis di affectum
peccati odiu. et mūdi faſtidiu. Vel thomas
dr̄ a theos qd̓ ē deꝰ ⁊ meꝰ. vñ thomas q̄ſi ds
meꝰ. ⁊ h᷑ ppt illud qd̓ dixit cū certificatꝰ cre-
didit. dñs meus ⁊ ds meꝰ. B

Homas aplūs cū eſſet apud ceſa-
ream apparuit ei dñs dicēs. Rex in-
die gūdoforꝰ miſit ppoſitū abanē
querere hoīeꝫ architectoria arte eruditū.
Veni igit̄ et mittā te ad eum. Cui thomas.
Dñe q̊ vis mitte me pter ad indos. Cui dñs
Vade ſecure. q2 ero cuſtos tui. Cūqꝫ idos
ꝯuerteris ad me cū palma martirij venies.
Cui thomas Dñs meꝰ es et ego ſeruꝰ tuꝰ.
Fiat volūtas tua. Cūqꝫ ppoſitꝰ forū pam-
bularet. dixit ei dñs. Quid cōpare vis iuue
nis. Cui ille. Dñs meꝰ miſit me vt ꝯducam
ſeruos in arte architectoria eruditos vt ro-
mano ope ſibi palatiū ꝯſtruat̄. Tunc dñs
tradidit ei thomā aſſerēs eū plurimū in tali
arte peritū. Nauigātes āt ad q̄ndā ciui-
tatē venerūt in q̄ rex filie ſue nuptias celebra
bat. Hic cū pconizari feciſſet vt oēs nuptijs
intereſſent al̓s regem offēderēt. illuc ꝯtingit
abanem ⁊ aplm̄ introire. Puella āt hebrea
fiſtulā in manu gerēs vnūquēqꝫ laude ali-
qua cōmēdabat. Videnſqꝫ aplm̄ intellexit
hūc eſſe hebreū eo ꝙ nō mādūcaret. ſed ocu-
los ad celū fixos haberet. Cūqꝫ puella corā
eo hebraice caneret dicēs. vnꝰ eſt deꝰ hebreo
rū q̄ creauit oīa et fūdauit maria. aplūs ipaꝫ
h᷑ eadē v̓ba repetere ſatagebat. Videns aūt

pincerna q̄ nō mādūcaret nec biberet. ſꝫ tā-
tum oculos fixos ad celū haberet. aplm dei
in maxillā ꝑcuſſit. Cui apl's. Melius eſt vt i
futuro indulgētia tibi tradat̃ et h̓ trāſitoria
plaga reddat̃. Nō hinc ſurgā donec manꝰ
q̄ me percuſſit huc a canibꝰ afferat̃. Hic igit̃
ad hauriendā aquā abijt. ⁊ leo ipm occidēs
ſanguinē eiꝰ bibit. Lacerantibꝰ āt canibꝰ eiuſ
corpꝰ vnus niger canis manū eiꝰ dexteram
in mediū ꝯuiuiū apportauit Quo viſo oīs
turba obſtupuit. ⁊ puella eiꝰ v̓ba referēs ꝓ-
iecta fiſtula ad pedes apl'i ſe ꝓiecit. Hmōi
aūt vltionē factā reprobat Augꝰ. in libro ꝯ
fauſtū. ⁊ aſſerit a pſeudo h̓ fuiſſe inſertū. vn̄
⁊ legēda h̓ q̄ ad plura ſuſpecta habet̃. Poſ-
ſet tn̄ dici q̄ h̓ nō animo impcādi. ſꝫ mō p̄di
cendi dictū ſit. Si tn̄ auguſtini v̓ba diligēt̄
inſpiciāt̃. nō penitꝰ iſta reprobare videt̃. Ait
eī ſic in eodē libro. Legūt ſcpturas apocri-
fas manichei. neſcio a q̄bꝰ fictoribꝰ fabula-
rū ſub apl'oꝝ noīe ſcptas. q̄ ſuoꝝ ſcptoꝝ tpi-
bus in autoritatē ſctē eccl'ie recipi mererent̃.
ſi ſancti ⁊ docti hoīes q̄ tūc ī hac vita erāt et
examinare poterāt. eos vera locutos eē co-
gnoſcerent. Ibi tn̄ legūt aplm thomā cum
eſſet in q̄dam nuptiaꝝ ꝯuiuio ꝑegrinus et
ꝓrſus incognitꝰ. a q̄daꝫ miniſtro palma ꝑ-
cuſſum. imp̄catū fuiſſe homini ꝯtinuam ſe-
uāqꝫ vindictā. Nam cū egreſſus fuiſſet ad
fontē vn̄ ⁊ aquā ꝯuiuantibꝰ miniſtraret. in
eū leo irruēs interemit. manūqꝫ eiꝰ q̄ caput
apl'i leui ictu ꝑcuſſerat a corꝑe auulſam ſcḋm
v̓bū eiuſdē apl'i id optātis atqꝫ īp̄cātis canis ī
tulit mēſis ī q̄bꝰ ipē apl's diſcūbebat. Quid
h̓ videri crudelꝰ pōt. Verū q̄ ibi niſi tamē
fallor h̓ etiā ſcptum eſt q̄ ei veniā in ſcl'o fu-
turo petierit. facta ē cōpenſatio bn̄ficij ma-
ioris. vt ⁊ apl's q̄z carꝰ deo eſſet ⁊ dn̄s ꝑ huc
timorē cōmēdaret̃ ignotis ⁊ illi poſt hāc vi
tam q̄nqꝫ finiendā ī eternū ꝯſuleret̃. Vtruꝫ
illa v̓a ſit an ꝯficta narratio nihil mea nūc
intereſt. Certe enī manichei a q̄bꝰ ille ſcptu
re q̄s canon eccl'iaſticꝰ reſpuit tāqꝫ vere atqꝫ
ſincere acceptant̃. ſaltē h̓ cogūt̃ fateri illam
patiētie v̓tutē quā docet dn̄s dicens. Si q̄s
te ꝑcuſſerit ī maxillā tuā dexterā p̄be ei ſini-
ſtrā. poſſe eſſe in p̄paratione cordis. etiam ſi
non exhibeat̃ geſtu corꝑis ⁊ exp̄ſſione v̓boꝝ
qn̄ q̄deꝫ apl's palma ꝑcuſſus potiꝰ dn̄m ro
gauit vt iniurioſo homini in futuro ſeculo
parceret̃. in p̄nti aūt illa iniuria non inulta
relinqueret̃. q̄z vel p̄buit ferienti alterā ꝑteꝫ.
aut vt iterū feriret ammonuit. Tenebat cer
te interiꝰ dilectiōis affectū. ⁊ exteriꝰ require-
bat correctōnis exemplū. Siue h̓ verum ſit
ſiue ꝯfictuꝫ. cur nolūt credere tali animo fa
mulū dei moyſen ydoli fabricatores ⁊ ado-
ratores gladio ꝓſtrauiſſe. Si āt penas illaſ
cōparamꝰ. q̄d ſimile ferro interimi. ⁊ a feris
trucidari atqꝫ laniari. Qn̄ q̄dē iudices pub-
licis legibꝰ ſeruiētes maioris criminis reos
beſtijs tradi q̄z gladio ꝑcuti iubēt. hec augꝰ

Tūc apoſtolꝰ ad petitionē regis ſpōſuꝫ
et ſponſam bn̄dixit. Da inquiens dn̄e ado-
leſcentibꝰ his bn̄dictōem tue dextere. ⁊ ī eoꝝ
mētibꝰ ſemina ſemen vite. Abeūte aūt apl'o
in manu iuuenis eſt repertꝰ plenus dactiliſ
palme ramꝰ Comedentibꝰ v̓o ſponſo ⁊ ſpō
ſa de fructu eiꝰ ambo obdormiunt. et ſom-
niū ſimile ambo cernūt. Videbat̃ eteni eis
q̄ rex gēmatꝰ eoſ amplecteret̃ ⁊ diceret. Apo
ſtolus meꝰ bn̄dixit vos vt eterne vite parti-
cipes ſitis. Euigilātibꝰ āt ⁊ mutuo ſibi ſom
nia reuelantibꝰ apoſtolꝰ ad eos ingreditur
dicens eis. Rex meus vobis mō apparuit.
et me clauſis ianuis huc adduxit. vt ſuper
vos bn̄dictio mea fructificet. Habeatis car
nis integritatē. q̄ eſt oīm regina v̓tutū. ⁊ fru
ctus ſalutis ꝑpetue. Virginitas ſoror ē an-
geloꝝ. poſſeſſio oīm bonoꝝ. victoria libidi-
nū. fidei thropheū. expugnatio demonuꝫ. et
eternoꝝ ſecuritas gaudioꝝ. De libidine au
tem corruptio gignit̃. de corruptōne pollu-
tio naſcit̃. de pollutiōe reatꝰ orit̃. de reatu cō
fuſio generat̃. Hec illo referente duo angeli
apparuerūt dicentes eis. Nos ſumꝰ angeli
vobis ad cuſtodiaꝫ deputati. q̄ ſi apl'i bene
ſeruaueritis monita. offeremꝰ deo oīa vota
veſtra. Eos igit̃ apl's baptiſauit ⁊ de fide di
ligenter edocuit. Poſt multū v̓o tpis ſpon-
ſa noīe pelagia ſacro velamīe ꝯſecrata mar
tiriū patit̃. et ſponſus nomīe dioniſiꝰ illi ci-
uitati in epm ordinat̃. ¶ Poſt hec āt
aplus ⁊ abanes ad regem indie ꝑuenerunt

Deſignato võ ab aplõ mirabili palacio et
copioſo theſauro accepto.rex in aliã prouī/
ciã ꝓficiſcit̃.⁊ aplꝰs vniuerſũ theſauꝝ pau
peribꝰ elargit̃.Per totũ ãt bienniũ q̊ affuit
rex aplõs p̄dicationi inſtitit.⁊ ĩnumerabilez
ꝑplm ad fidẽ ꝯuertit.Rediẽs ãt rex.⁊ q̄ tho/
mas fecerat diſcens.ip̄m cũ abane ĩima re/
truſit carceris.vt poſtmodũ viuos excoria/
tos vltricibꝰ daret flãmiſ.Intea gad frater
regis moꝛit̃.⁊ ei ſepulcrũ cũ ambitõe nimia
p̄parat̃.Quarta ãt die q̄ moꝛtuꝰ fuerat re/
ſurrexit.⁊ ſtupefactis oĩbꝰ cũctiſqȝ fugienti
bus dixit fratri ſuo.Hic hõ frater quẽ exco/
riare ⁊ incẽdere diſponebas amicꝰ dei eſt.et
oẽs angeli famulant̃ ei.q̄ me in paradiſum
ducẽtes qõdã mihi oſtenderunt palatiũ ex
auro ⁊ argẽto ⁊ lapidibꝰ precioſis mirabili/
ter fabricatũ.Et cũ eiꝰ pulcritudinez admi/
rarer.dixerũt mihi.Hoc eſt palatiũ qõ tho
mas fratri tuo extruxerat.Cũqȝ dicerẽ vti/
nam ianitoꝛ eiꝰ eſſem.dixerũt mihi.Frater
tuus ſe illo fecit indignũ.Si vis in illo ma/
nere rogabimꝰ dñz vt te ſuſcitare digneẗ vt
illud a frẽ tuo poſſis emere.reddens ei pecu
niã quã ſe exiſtimat ꝑdidiſſe.Et h̃ dicẽs cu/
currit ad carcerẽ apli.fratri ſuo poſtulãs ĩ/
dulgeri.Abiectiſqȝ vinculis rogare aplm
cepit vt veſtez accipet p̄cioſam.Cui aplꝰs.
Ignoꝛas q̄ nihil carnale.nihil terrenũ ge/
ſtiũt q̊ cupiũt habere in celeſtibꝰ ꝑtãtẽ Egre
diẽte ãt aplõ de carcere rex occurrit ei.⁊ ad/
uolutꝰ eiꝰ pedibꝰ veniã poſtulabat.Tunc
aplõs ait.Multũ vobis ꝓſtitit dñs vt ſecreta
ſua vobis oſtẽderet.Credite ĩ xp̄m ⁊ bapti/
ſabimini vt etni regni ꝑncipes ſitis.Dixit
ei frater regis.Vidi palaciũ qõ frĩ meo feci
ſti.⁊ illud cõpare merui.Cui aplõs.Hoc in
ꝑtãte fris tui ẽ.Cui rex.Illõ erit meũ aplõs
fabricet tibi aliõ.Qõ ſi forte nequerit.mihi
⁊ tibi vnũ h̃ cõmune erit.Rñdit aplõs.In/
numerabilia palatia ſũt ĩ celo ab initio ſclĩ
p̄parata q̄ fidei p̄cibꝰ ſiue p̄cio ⁊ elemoſiniſ
compant̃.Diuitie ãt veſtre ad illa vos ante
cedere pñt.ſeq̄ võ oĩno nõ pñt B Pꝰ
vnũ aũt menſez fecit aplõs paupes oẽs illiuſ
ꝓuincie ꝯgregari.Quibꝰ cõgregatis debi/
les ⁊ infirmos ſeoꝛſum ſtare iuſſit.⁊ ſup eos

oꝛauit.Cũqȝ q̊ docti fuerãt rñdiſſent amẽ.
coꝛuſcatio de celo veniẽs tam aplm q̄ȝ cete/
ros fere ꝑ horã dimidiã ſic ꝓſtrauit vt oẽs
ſe putarẽt ictu fulguris interijſſe.Erigẽs ãt
ſe aplõs dixit.Surgite q2 dñs meꝰ ſic fulgur
venit.voſqȝ ſanauit.Exurgẽtes ãt oẽs ſani
dñm ⁊ aplm glorificauerũt.Tũc aplꝰs ce/
pit eos docere ⁊ duodecim gradꝰ v̄tutũ aſſi
gnare.Primꝰ ẽ vt in deũ crederẽt.q̄ ẽ vnus
in eſſentia ⁊ trinꝰ in ꝑſonis.Deditqȝ eis tri
plex exemplũ ſenſibile.q̃uo ſint in vna eſſen
tia tres ꝑſone.Primũ eſt q2 vna ẽ ĩ hoĩe ſa/
piẽtia.⁊ de illa vna ꝓcedit intellectꝰ.memo/
ria.et ingeniũ.Nam ingeniũ inq̄t ẽ vt qõ n̄
didiciſti inuenias.Memoria vt nõ obliui
ſcaris q̄ didiceris.Intellectꝰ vt ĩtelligas q̄
oſtẽdi pñt vel doceri.Scõm q2 ĩ vna vinea
tria ſunt.ſcȝ lignũ.folia.⁊ fructꝰ.Et hec oĩa
tria vnũ ſunt ⁊ vna vinea ſũt.Tertiũ eſt q2
caput vnũ q̄ttuoꝛ ſenſibꝰ ꝯſtat.in vno ei ca
pite ſunt viſus.guſtꝰ.auditꝰ.⁊ odoꝛatꝰ.et h̃
plura ſũt ⁊ vnũ caput ſũt.Scõus gradꝰ eſt
vt baptiſmũ ſuſciperẽt.Tertiꝰ eſt vt ſe a foꝛ/
nicatõe cõtinerẽt.Quartꝰ vt ſe ab auaricia
tempãrẽt.Quintꝰ vt gulam reſtringerent.
Sextꝰ vt p̄niam tenerẽt.Septimꝰ vt in his
ꝑſeuerarent.Octauꝰ vt hoſpitalitatẽ ama/
rẽt.Nonus vt volũtatẽ dei in faciẽdis que
rerẽt ⁊ ea ope cõplerẽt.Decimꝰ vt eã in non
faciẽdis quererẽt ⁊ ea ope vitarẽt.Undeci/
mus vt caritatẽ amicis ⁊ inimicis ĩpẽderẽt
Duodecimꝰ vt in cuſtodiẽdis his vigilem
curã haberẽt.Poſt p̄dicatõem võ baptiſa/
ti ſũt nouẽ milia viroꝝ exceptis paruulis ⁊
mulieribꝰ. E Pꝰ h̃ ãt ĩ ſupioꝛẽ indiã
abijt ĩ q̄ innumeris miraclõꝝ inſignijs co/
ruſcauit.Sinticem etiã amicã migdomie
vxoꝛis cariſij cognati regis aplõs illumina/
uit.Dixitqȝ migdomia ad ſinticez.Putas
ſi potero eũ videre.Tũc migdomia de con
ſilio eiꝰ habitũ mutauit.⁊ inter paupes mu
lieres vbi aplõs p̄dicabat aduenit.Apoſto/
lus ãt cepit de vite hꝰ miſeria p̄dicare dicẽs
inter cetera.Quoniã vita hec ẽ vita miſera
caſibus ſubiecta.⁊ adeo fugitiua vt cũ tene
ri credit̃ effugiat labefacta.Deinde cepit q̄t/
tuoꝛ rõibꝰ exhoꝛtari vt v̄bũ d̃ libẽt audirẽt;

ipm verbū dei q̄ttuoꝛ rerū generibꝰ cōparan-
do. ſcȝ collirio. ex eo ꝙ oculū nr̄i intellectus
illūiat. Potioni. ex eo ꝙ noſtꝝ affectū ab oī
carnali amoꝛe purgat ⁊ mūdat. Emplaſtro
ex eo ꝙ pctoꝝ nroꝝ vulnera ſanat. Cibo. ex
eo ꝙ nos celeſtiū amoꝛe delectat. Et ſic inq̄t
hegroto nō valēt niſi ea in ſe recepit. ſic nec
aīe langueti v̄bū dei. pdeſt niſi illō cū deuo-
tione audierit. Predicāte igit̃ aplo migdo
mia credidit ⁊ dinceps viri thoꝝ abhoꝛruit.
Tūc cariſiꝰ a rege ipetrauit. ⁊ aplm in carce
rē poſuit. Ad quē veniēs migdomia roga-
uit vt ſibi ignoſceret ꝙ ppt̄ eā ī carcerē miſ-
ſus eſſet. Quā ille benigne ꝯſolans hoīa ſe
libēter pati aſſeruit. Cariſiꝰ āt regem roga-
uit. vt reginā ſoꝛoꝛeȝ ſue vxoꝛis ad eā mitte-
ret. ſi foꝛte eā reuocare poſſet. Miſſa regina
ꝯuertit̃ ab ea quam volebat ꝯuerte. viſiſq̄ȝ
tot miraculis q̄ aplus faciebat dixit. Male
dicti ſūt a deo q̄ nō tot ſigniſ credūt ⁊ opibꝰ
Tūc apls oēs q̄ aderāt de tribꝰ breuiter in-
ſtruxit. ſcilȝ vt eccliam diligerēt. ſacerdotes
honoꝛarēt. ⁊ aſſidue ad audiendū v̄bum dī
ꝯuenirēt. Reuertēte autē regina dixit ei rex.
Ut qd tamdiu moꝛata es. Que rn̄dit. Pu
tabā migdomiā ſtultā eſſe. ſȝ ſapientiſſima
eſt. ⁊ me ad aplum dei ducēs viā v̄itatiſ me
cognoſcere fecit. ⁊ nimis ſtulti ſūt q̄ in xp̄m
nō credūt. Noluitq̄ȝ regina regi deinceps
copulari. Stupefactꝰ āt rex dixit cognato
ſuo. Dū tuā vxoꝛē recupare vellē meā pdi-
di. ⁊ peioꝛ mihi mea effecta eſt q̄ȝ tua tibi.
¶ Tūc rex iuſſit aplm ligatis maībꝰ
ad ſe adduci. pcipiēs ei vt ad ſuos uiros cō-
iuges reuocaret. Aplus āt triplici exemplo
oñdit q̄ȝdiu in erroꝛe pſiſterēt ħ facere ñ de-
berēt. vicȝ exemplo regis. exēplo turris. et ex
emplo fontis. vñ dixit. Tu cū ſis rex nō vis
habere coinquinata ſ̄uitia ſȝ mūdos ſ̄uos
parit ⁊ ancillas. Quāto magis crede debes
deū amare caſtiſſima ⁊ mūda ſ̄uitia Quid
ergo culpoꝛ ſi deū amare p̄dico ī ſ̄uis ſuis.
qd diligis ⁊ in tuis. Fabricaui turrī excelſā
et dicis mihi. vt ego q̄ fabricaui eā deſtruaȝ
Fodi terrā pfundā. ⁊ eduxi fontē d abyſſo.
⁊ dicis mihi vt obſtruā illū. Tūc iratus rex
afferri iuſſit ardētes laminas ferreas. ⁊ apo
ſtolū ſtare nudis pedibꝰ ſup eas. Protinꝰ
autē nutu dei fons ibi erupit ⁊ eas extinxit.
Tūc rex ꝯſilio cognati ſui eū ī foꝛnacē ardē
tem mitti fecit. Que tñ ſic refrigerata eſt. vt
die altera ſanꝰ inde exiret ⁊ illeſus. Dixitq̄ȝ
regi cariſiꝰ fac illū offerre ſacrificiū do ſolis
vt ſic dei ſui irā incurrat q̄ ab his eū liberat
Cūq̄ȝ ad h vrgerēt dixit regi. Preſtātioꝛ es
tu q̄ȝ factura tua. Et q̄ tu mō vex deum ne-
gligis ⁊ picturā colis. tu putas ꝙ ſic dic ca-
riſius ds meꝰ mihi iraſcet̃ poſtq̄ȝ adoꝛaue-
ro deū tuū. magis āt iraſcet do tuo. eūq̄ȝ
cōminuet. Adoꝛo igit̃ eū. Si ergo me ado-
rante deū tuū. ds meꝰ nō euertet illū. ſacrifi-
cabo illi. Si aūt ſic. tu credas do meo. Cui
rex. Adhuc mecū de pari loq̄ris. Precepit
igit̃ apls hebraice demoni q̄ ī eo erat vt q̄ȝci
to coꝛā idolo genua flecteret ſtatī idolū cō-
minueret. Flectēs igit̃ apls genua dixit. Ec
ce adoꝛo. ſȝ nō idolū. Ecce adoꝛo. ſȝ nō me-
tallū. Ecce adoꝛo. ſȝ non ſimulacrū. Adoꝛo
aūt dñm meū ihm xp̄m. in cuiꝰ noīe pcipio
tibi demon q̄ in eo latitas vt ſimulacrū iſtō
cōminuas. Statimq̄ȝ ſic cera liquefactū ē.
Tūc oēs ſacerdotes mugitū dederūt. Pō-
tifex āt templi eleuās gladium apoſtolum
trāſuerberauit dicēs. Ego vindicabo iniu-
rias dei mei. Rex āt ⁊ cariſiꝰ aufugerūt vi-
dētes ꝙ ꝑplus vellet aplm vindicare ⁊ ponti
ficem viuū incēdere. Chriſtiani aūt coꝛpus
apli tulerūt ⁊ honoꝛifice ſepelierūt. Poſt lon-
gum tpus ſcȝ circa annos dñi. cc. ⁊. xxx. coꝛ-
pus apli in ediſſam ciuitatē q̄ olim dicebat̃
rages medoꝝ trāſlatū ē. alexandro impato
re ad ſiroꝝ pces h faciēte. In illa āt ciuita-
te nullꝰ hereticꝰ. nullus iudeꝰ. nullus paga
nus pt viuere. nec tyrānus aliq̄s ibi nocere
poſtq̄ȝ abagarꝰ rex illiꝰ ciuitatis eplām ma
nu ſaluatoꝛis ſcptā accipe meruit. Nam ſi
q̄ñ gēs aliq̄ ꝯ ciuitatē illā inſurrexerit. infās
baptizatꝰ ſup poꝛtā ſtās eplā ȝ illā legit. ⁊ ea
die tā ſaluatoꝛiſ ſcptiſ q̄ȝ apli thome meritiſ
hoſtes aut fugiūt aut pacant̃. Iſidoꝛus
in libro de vita ⁊ obitu ſctoꝝ ſic de iſto aplo
dicit. Thomas diſcipulꝰ xp̄i ac ſimilis ſal-
uatoꝛi. audiendo incredulus. videndo fide
lis fuit. Hic euangelium p̄dicauit parthis

medis.ꝑſis.hircanis.⁊ brachmanis.Et in/
trās orietalem plagā ⁊ interna gentiū pene
trans.ibi ꝑdicatōem ſuā vſqȝ ad titulū ſue
paſſionis ꝑduxit.Hic lāceis trāſfix9 occu/
buit.Hec yſidor9.Chryſoſtom9 qȝ ait ꝙ dñs
thomas ad regionē magoꝝ q̄ ad xp̄m ado/
randū venerāt deueniſſet.eos baptiſauit et
facti ſūt adiutores fidei chriſtiane.

De feſtiuitatibus que eueniūt infra tēp9 qḋ partim cōtinetur ſub tēpore recōciliatōis et partim ſub tēpore peregrinatōis.

D icto de feſtiuitati
bus q̄ occurrūt infra tp̄s renoua
tionis qḋ incepit a moyſe et pro/
phetis.⁊ durauit vſqȝ ad aduentum xp̄i in
carnē.qḋ tp̄s repn̄tat eccl'ia ab aduētu vſqȝ
ad natiuitatē dñi incluſiue.ſeq̄t de feſtiuita
tib9 q̄ eueniūt infra tp̄us qḋ partim ꝯtinet
ſub tp̄e recōciliatōis.partim ſub tp̄e ꝑegri/
natōis.qḋ tp̄us repn̄tat eccl'ia a natiuitate
vſqȝ ad ſeptuageſimā.ſicut ſupra in ꝓlogo
dictū eſt.

VI A

De natiuitate dñi noſtri ieſu chriſti ſcḋm carnem.

N atiuitas domini
noſtri ih'u xp̄i ſcḋm carnē vt quidā
aiunt.completis ab adam quinqȝ
milib9 ducētis.xxviij.annis. Uel ſcḋm alios
ſex milib9. Uel ſcḋm euſebiū ceſarienſem in
cronicis ſuis q̄nqȝ milib9 centū nonaginta
noue tp̄e octauiani imꝑatoris fc̄tā eſt. Cō/
putatio āt ſex miliū ānoꝝ inuēta fuit a me/
thodio poti9 myſtice q̄ȝ cronice. Ueniente
āt ip̄o filio dei in carnē tanta pace vniuerſ9
mūd9 gaudebat.vt toti orbi vnic9 romano/
rū imꝑator pacifice p̄ſideret.Hic dictus eſt
octauian9 a p̄ma impoſitōe.ceſar a iulio ce
ſare cui9 fuit nepos.auguſt9 ab augmento
reipublice.i ꝑator a dignitatis honore.q̄ ad
differentiā alioꝝ regū fuit p̄mo h' noīe inſi/
gnit9.Nam ſicut naſci voluit vt nobis pa/
cē pectoris vel tp̄is ⁊ pacē eternitatis tribue
ret.ſic voluit vt nihilomin9 ortū ſuū pax tē/
poris illuſtraret.Ceſar igit̄ auguſt9 vniuer
ſo p̄ſidens orbi ſcire voluit.q̄t ꝓuincie.q̄t ci
uitates.q̄t caſtra.q̄t ville.q̄t hoīes ī toto or/
be eſſent.iuſſitqȝ vt dr̄ in hiſtoria ſcolaſtica
vt oēs hoīes ad ſuā ciuitatē vn̄ trahebant
originē ꝑgerēt.et quilibȝ denariū argenteū
q̄ valebat decē nūmos vſuales. vn̄ ⁊ denari
us dicebat̄.p̄ſidi ꝓuincie tradēs ſe ſubditū
romano imperio ꝓfiteret̄. Nam ⁊ nūmus
imaginē p̄ferebat ceſaris ⁊ ſupſcp̄tōē noīs
Dicebat̄ āt ꝓfeſſio ⁊ deſcp̄tio ſȝ diuerſa ꝯſi/
deratione. Profeſſio ei dicebat̄.q2 quilibet
q̄n reddebat p̄ſidi ꝓuincie cenſi caput.i.de/
nariū illū q̄ ſic vocabat̄.ponebat ſuꝑ caput
ſuū ⁊ ꝓp̄o ore ꝓfitebat̄ ſe eſſe ſubditū roma
no imꝑio.vn̄ dicebat̄ ꝓfeſſio.i. ꝓp̄o ore faſ/
ſio.⁊ fiebat h' corā oī ꝑp̄lo.Deſcp̄tio āt dice/
bat̄.q2 numer9 eoꝝ q̄ cenſū capitis ferebāt.
certo determinabat̄ numero ⁊ redigebatur
in ſcp̄tis.Hec autē deſcp̄tio p̄ma facta eſt a
p̄ſide ſirie cirino.Prima dr̄ vt in eadem hi/
ſtoria ſcolaſtica habet̄ q̄ntū ad cirinū.q2 ei
iudea in vmbilico terre noſtre habitabilis
eſſe dr̄.ꝓuiſum eſt vt in ea incboaret̄.⁊ dein
de ꝑ circūſtantes regiones ⁊ alij p̄ſides ꝓſe
querent̄.Uel p̄ma vniuerſalis.q2 alie p̄ceſſe
rūt particulares.Uel forte p̄ma capitū ī ci/
uitate fiebat a p̄ſide.ſecūda ciuitatū ī regio/
ne a legato ceſaris.tertia regionū in orbe co
ram ceſare.Joſeph aūt cū eſſȝ de genere da/
uid a nazareth in bethleem ꝓfect9 ē.Cū aūt
beate marie tp̄us pariendi inſtaret.⁊ ip̄e de
ſuo reditu neſciret.eā ſecū aſſūpſit ⁊ ī bethle
em ſecū duxit.nolens theſaurū ſibi a dō cō
miſſum in aliena manu dimitte̅.ſȝ ipſe ꝑ ſe
voluit illū cura ꝑuigili cuſtodire.Cū ergo
bethleem appropinquaſſet vt frater bartho/
lome9 in ſua cōpilatōe teſtat̄.⁊ de libro īfan
tie ſaluatoris eſt ſumptū.vidit btā v̄go ꝑteȝ
ꝑp̄li gaudentē ⁊ ꝑtem gementē. Qḋ ſibi an/
gel9 exponēs ait. Pars ꝑp̄li gaudēs ē ꝑp̄lus
gētilis.q̄ in ſemīe abrahe eternā bn̄dictōem
accipiet. Pars āt gemēs eſt plebs iudaica
a dō ſuis meritis reprobata.Cū igit̄ ambo
bethleē veniſſent.⁊ q2 paupes erāt.⁊ q2 oīa

hoſpitia alij q̄ ꝓpt̄ h̄ ip̄m venerant occupa-
uerāt. nullū hoſpitium habere potuerūt. di
uerterūt ī cōmuni trāſitu. q̄ vt dr̄ ī hiſtoria
ſcolaſtica. erat int̄ duas domos opimentū
hn̄s q̄ diuerſoriū dr̄. ſub q̄ ciues ad colloq̄n
dū vel ad cōuiſendū ī dieb⁹ ocij vel ꝑ aeris
intēperie diuertebāt. vbi forte ioſeph p̄ſepe
boui ⁊ aſino fecerat. Uel ſm̄ q̄ſdam ruſtici
cū ad forū veniebant aīalia ſua ibidem liga
bāt. ⁊ ido p̄ſepe ibi cōſtructū erat. Ipa igit̄
nocte media diei dn̄ice btā v̄go filiū ſuū pe-
perit ⁊ in p̄ſepio ſup fenū reclinauit. Qđ fe-
nū vt habet̄ in hiſtoria ſcolaſtica beata he-
lena poſtmodū romā detulit. A cuius feni
comeſtione bos et aſin⁹ vt dicit̄ abſtinebāt.

B Notandū āt q̄ natiuitas xp̄i fuit
mirabiliter facta. multiplr̄ oſteſa. ⁊ vtilit̄ ex
hibita. Fuit āt mirabiliter facta. tum ex
p̄te generātis. tū ex p̄te geniti. tū ex p̄te modi
generādi. Ex p̄te generātis. q2 ipa fuit v̄go
ante partū. ⁊ virgo poſt partū. Et h̄ ſcʒ q̄ v̄-
go manēs pepit q̄nqʒ modis oſtenſum eſt.
Primo ꝑ ꝓphetiā. Eſa. vij. Ecce virgo ꝯci-
piet ⁊ pariet filiū. Scđo ꝑ figurā. H̄ eni figu
ratū fuit ꝑ virgā aaron. q̄ ſine oī humano
ſtudio floruit. ⁊ ꝑ portam ezechielis q̄ ſemp
clauſa p̄māſit. Tertio ꝑ cuſtodiāʒ. Joſeph
eni ex eo q̄ ipam cuſtodiuit teſtis ſue virgi
nitatis extitit. Quarto ꝑ experietiā. cū eī vt
in cōpilatōe bartholomei hēt̄. et de libro in-
fantie ſaluatoris ſumptūʒ fuiſſe videt̄. beate
marie pīedi tp̄us inſtaret. Joſeph lʒ deū de
virgine naſciturū nō dubitaret. morem tñ
gerēs patrie obſtetriceſ vocauit. q̄r vna vo
cabat̄ zebel. ⁊ altera ſalome. Zebel igit̄ cōſi-
derāſ ⁊ inq̄rens ⁊ ipāʒ v̄ginē inueniēs excla
mauit virginē pepiſſe. Salome āt dū ñ cre-
deret. ſʒ h̄ ꝓbare ſilr̄ vellet. ꝯtinuo aruit ma-
nus ei⁹. Juſſu tñ angeli ſibi apparētis pue-
rū tetigit ⁊ ꝯtinuo ſanitateʒ accepit. Quīto
ꝑ miraculi euidentiā. Rome eī vt teſtat̄ in-
nocenti⁹ papa terti⁹. xij. ānis pax fuit. Igit̄
romani templū pacis pulcerrimū ꝯſtrure-
rūt. ⁊ ibi ſtatuā romuli poſuerūt. Cōſuleteſ
ſ̄t apollinē q̄ntū duraret. acceperūt rn̄ſum
q̄uſqʒ v̄go pareret. Hoc āt audiētes dixert̄.
Ergo ineternū durabit. Jmpoſſibile eī cre-
debāt q̄ vnq̄ʒ pareret virgo. Vñ in foribus
tēpli titulū hūc ſcpſerūt. Templū pacis ete-
nū. Sed in ipa nocte q̄ virgo pepit. tēplū fū
ditus corruit. Et ibi ē mō ecctia ſc̄te marie
noue. Scđo fuit mirabilit̄ facta ex parte
geniti. Naʒ ſic dicit bern̄. in eadē p̄ſona eter
nū antiquū ⁊ nouum mirabilit̄ cōuenerūt
Eternū. i. diuinitas. antiquū. i. caro ab adā
traducta. nouū. i. aīa de nouo creata. Jtē
ſicut ideʒ dicit hodie tres mixturas vel tria
opa fecit d̄s ita mirabilit̄ ſingularia vt talia
nec facta ſint. nec ampli⁹ facieda ſint. Cōiū
cta q̄ppe ſunt ad inuicē d̄s et hō. mater ⁊ vir-
go. fides ⁊ cor humanum. Prima mixtura
valde mirabilis. q2 ꝯiūcta ſūt lim⁹ ⁊ d̄s. ma
ieſtas et infirmitas. tanta vilitas ⁊ tāta ſub
limitaſ. Nihil eī d̄s ſublimi⁹ ⁊ nihil limo vi
lius. Scđa nihilomin⁹ valde mirabilis. a
ſeculo eī nō eſt auditū q̄ virgo eſſet q̄ pepit.
et q̄ mater eſſet q̄ virgo p̄manſit. Tertia eſt
p̄ma et ſecūda inferior. ſʒ ñ min⁹ fortis. Mi
rum eſt eī q̄uo cor humanū fidē his duob⁹
accōmodauit. q̄uo credi potuit q̄ d̄s hō eēt
et q̄ virgo p̄māſerit q̄ peperiſſet. Hec bern̄.

Tertio fuit mirabiliter facta ex p̄te modi
generandi. Eius eī part⁹ fuit ſupra naturā.
ex eo q̄ virgo cōcepit. ſupra rationē. ex eo q̄
deū genuit. ſupra humanā ꝯditōeʒ. ex eo q̄
ſine dolore pepit. ſupra ꝯſuetudinē. ex eo q̄
de ſpū ſancto ꝯcepit. Non eni genuit virgo
ex humano ſemine. ſʒ ex miſtico ſpiramine.
Nam ſpūſſanctus de caſtiſſimis ⁊ puriſſi-
mis ſanguinib⁹ virginis accepit. ⁊ inde cor
pus illud formauit. ⁊ ſic quartū modū mi-
rabilē faciendi hoīeʒ d̄s oſtēdit. Nā ſicut di
cit Anſelm⁹. deus p̄t q̄ttuor modis hoīem
facere. ſcʒ ſine hoīe et femina. ſicut fecit adā.
De hoīe ſine feīa. ſicut fecit euā. De homīe
et femina. ſicut cōmunis ꝓbat vſus. De fe-
mina ſine viro. ſicut hodie mirabilit̄ factūʒ
eſt. C Scđo eī⁹ natiuitas fuit mltiplr̄
oſtenſa. Oſtenſa eni eſt ꝑ oēs grad⁹ creatu
rarū. Eſt eī q̄dam creata q̄ tantū hʒ eſſe. ſic
pure corporea vt lapides. Quedā q̄ hʒ eſſe
et viuere. ſic vegetabilia. vt arbores. Que-
dā q̄ hʒ eſſe viuere ⁊ ſentire. ſicut ſūt anima-
lia bruta. Quedāʒ q̄ hʒ eſſe viuere ſentire et

diſcernere.ſic hō. Quedam q̄ hꝫ eſſe viuere ſentire diſcernere et ītelligē.ſic angelꝰ. Per has oēs creaturas hodie xp̄i natiuitas eſt oſtēſa Prima aūt creatā ſcꝫ pure corporea triplex ē.ſcꝫ opaca trāſparens ſiue ꝑuia ⁊ lucida. Primo ergo oñſa ē ꝑ pure corporeā opacā.ſic ꝑ deſtructōnē tēpli romanoꝝ.vt ſupra dictū ē.⁊ ꝑ ruinā ſtatue romuli dei romanoꝝ.q̄ tūc cecidit ⁊ cōminuta eſt et ꝑ ruinā etiā aliaꝝ ſtatuaꝝ q̄ tūc ī alijs locis plurimis ceciderūt. Legit̄ eī in hiſtoria ſcolaſtica ꝙ hieremias ꝓpha ī egiptū deſcēdēs poſt mortē godolie regibꝰ egipti ſignū dedit ꝙ eoꝝ ydola corruerēt.cū vgo filium ꝑturiret. Quapropter ſacerdotes ydolorū imaginē v̄ginis pueꝝ ī gremio baiulātis ſecreto loco tēpli ſtatuerūt ⁊ eā ibi adorabāt. Sꝫ a ptholomeo rege poſtea īterrogati.qd̄ h̄ ſibi vellet.dixerūt paterne traditōis h̄ eſſe myſteriū.qd̄ a ſctō viro ⁊ ꝓpha eorū maiores accepant.⁊ ſic ī regem futuꝝ credebant.

Scdo ꝑ pure corporeā trāſparentem et ꝑuiā. Naꝫ ī ipa nocte natiuitatis dñice obſcuritaſ aeris ī claritatē diei verſa ē. Rome etiā vt atteſtat̄ oroſiꝰ ⁊ innocētiꝰ papa tertius.fons aque ī liquorē olei vſꝰ ē ⁊ erumpēs vſq3 ī tiberim ꝓfluxit.⁊ tota die illa largiſſime emanauit. In q̊ loco mō ē eccl'ia ſancte marie trans tiberim. Prophetauerat eniꝫ ſibilla ꝙ q̄ñ erūpet fons olei naſceret̄ ſaluator. Tertio ꝑ pure corporeā lucidā.ſicut ꝑ corpa ſupceleſtia. Nā in ipa die natiuitatis ſcd̄m aliq̄ꝝ relatōeꝫ.vt ait Chryſoſtomus magis ſup q̄ndaꝫ montē orātibꝰ ſtella quedā iuxta eos apparuit q̄ formā pueri pulcerrimi habebat.⁊ in eiꝰ capite crux ſplendebat Que magos alloquēs dixit vt ī iudeā ꝑgerēt.et ibi natū pueꝝ inuenirent. In ipa etiā die tres ſoles in oriēte apparuerūt.q̄ paulatim in vnū corpus ſolare redacti ſunt. Per qd̄ ſignabat̄ ꝙ trini ⁊ vnius dei noticia toti orbi iminebat. Vel ꝙ natꝰ erat ille in q̊ tria ſcꝫ aīa.caro.⁊ deitas in vnā ꝑſonam ꝯuenerāt. In hiſtoria tñ ſcolaſtica dr̄ ꝙ non ipſa die natiuitatis tres ſoles apparuerūt.ſꝫ ante ꝑ aliqd̄ tpus ſcꝫ poſt mortē iulij ceſaris qd̄ etiā euſebiꝰ in cronica aſſerit. Octauianus inſup imperator vt ait innocentiꝰ papa tertiꝰ vniuerſo orbe dicioni romane ſubiugato.intantū ſenatui placuit.vt eū ꝓ deo colere vellent. Prudēs āt impator ſe mortalem intelligēs.immortalitatis nomē ſibi noluit vſurpare. Ad illoꝝ v̄o importunā inſtātiā ſibillā ꝓphetiſſam aduocat ſcire volēs ꝑ eiꝰ oracula ſi in mūdo maior eo aliq̄ñ naſceretur. Cū ergo in die natiuitatis dñi ꝯſilium ſup hac reꝯuocaſſet.⁊ ſibilla ſola in camera impatoris oraculis inſiſteret.in die media circulꝰ aureꝰ apparuit circa ſolē.⁊ in medio circuli virgo pulcerrima ſtās ſup arā puerū geſtās in gremio. Tūc ſibilla hoc ceſari oſtendit Cum autem impator ad p̄dictam viſionē plurimū admiraret̄.audiuit voceꝫ dicentē ſibi. Hec ē ara dei celi. Dixitq3 ei ſibilla. Hic puer maior te eſt.⁊ idō ipm̄ adora. Eadē autē camera in honore ſctē marie dedicata eſt. Vnd̄ vſq3 hodie dr̄ ſctā maria ara celi. Intelligēs igit̄ impator ꝙ hic puer maior ſe erat.ei thura obtulit.⁊ deus de cetero vocari recuſauit. De h̄ aūt oroſiꝰ ita dic̄ Octauiani tēpe hora circiter tertia.celo repente liq̄do ac puro ⁊ ſereno circulꝰ ad ſpeciē celeſtis arcus orbē ſolis ambiuit.q̄ı ventur̄ꝰ eſſet q̊ ipm̄ ſolē ſolꝰ mundūq3 totum et feciſſet ⁊ regeret. Hec oroſiꝰ. Idē ait eutropius. Refert q̊ꝫ thimotheꝰ hiſtoriographꝰ ſe in antiq̄s romanoꝝ hiſtorijs inueniſſe ꝙ octauianꝰ triceſimoq̄nto regni ſui āno capitoliū aſcēdit.et q̄s poſt ſe rem publicā gubernaret a dijs ſolicite req̄ſiuit. Et audiuit vocē ſibi dicentē. Puer ethereꝰ ex deo viuēte ſine tpe genitꝰ.nō multū poſt ex intemerata virgine deꝰ hō ſine macl'a ē naſciturꝰ. Hoc audito ibi aram edificauit cui hūc titulum inſcpſit. Hec ē ara filij dei viuentis.

Scdo oſtēſa eſt natiuitas ⁊ manifeſtata ꝑ creaturā q̄ hꝫ eſſe ⁊ viuere.ſicut ſūt plāte ⁊ arbores. In hac enī nocte vt bartholomeus in ſua cōpilatiōe teſtat̄ vinee engadi q̄ ꝓferūt balſamū floruerūt.fructū ꝓtulerūt. et liquorē dederūt. Tertio ꝑ creaturaꝫ q̄ hꝫ eſſe viuere ⁊ ſentire.ſicut ſūt aīalia. Proficiſcēs eī ioſeph in bethleeꝫ cū maria ꝑgnāte duxit ſecū bouē.forte vt ipm̄ venderet ⁊ cen

ſum ꝑ ſe ⁊ v̄gine ſolueret. ⁊ de reſiduo viue-
rēt. et vnū aſinū. forte vt v̄go ſup̱ eū veheret̄
Bos igit̄ ⁊ aſinus miraculoſe dn̄m cogno
ſcētes. flexis genibꝰ ip̄m adorauerūt. Ante
etiā xp̄i natiuitatē ꝑ aliq̄t dies vt ait euſebiꝰ
in cronica. cū q̄dam araret̄. boues ad ara-
tores dixerūt. Hoīes deficiēt. ſegetes ꝓficiēt
Quarto ꝑ creaturā q̄ hꝫ eſſe viuere ſen-
tire ⁊ diſcernere. vt eſt hō. ſicut per paſtores
Nam in ip̄a hora paſtores ſup̱ gregeꝫ ſuū
vigilabāt. ſicut bis in ānno in longioribus et
breuioribꝰ noctibꝰ ānni ꝯſueuerāt. Mos eī
fuit antiq̄tꝰ gētilibꝰ in vtroqꝫ ſolſtitio. ſcilꝫ
eſtiuali circa feſtum iohānis baptiſte. ⁊ hie
mali circa natiuitatem dn̄i. vigilias noctis
cuſtodire ob ſolis veneratōnem. Qui forte
mos etiā apud iudeos ex vſu cohabitātiuꝫ
inoleuerat. Ipſis igit̄ angelꝰ dn̄i apparēs. et
ſaluatorē natū nūciauit ⁊ quō inueniretur
ſignū dedit. Factaqꝫ ē cū āgelo multitudo
angeloꝝ dicentiū. Gloria in excelſis deo ⁊c.
Paſtores ergo veniētes totū ſicut angelꝰ
dixerat inuenerūt. Sic iteꝝ manifeſtata eſt
ꝑ ceſarē auguſtū q̄ tūc p̄ceptū dedit ne eum
aliq̄s dn̄m vocare auderet. ſicut oroſius te-
ſtat̄. Forte eī cū viſionē illā circa ſolē vidiſ-
ſet. recolens ſimul de ruina templi. ⁊ de fōte
olei. ⁊ intelligēs ꝙ in mundo natus eſſꝫ qui
maior ſe erat. nec deꝰ nec dn̄s vocari voluit.
In q̄buſdā q̊ꝫ cronicis legit̄ ꝙ appropiquā
te die natiuitatis dn̄i octauianꝰ ꝑ munduꝫ
vias publicas fieri p̄cepit. ⁊ omīa debita ro
manis dimiſit Sic etiā manifeſtata eſt per
ſodomitas q̄ omēs in toto mūdo in illa no
cte extincti ſunt. Sicut dicit Hieronimus
ſup̱ illud. lux orta eſt eis. tāta ſcꝫ ꝙ oēs labo-
rātes in illo vicio extinxit. Et h̄ fecit chriſtuſ
vt oēs eradicaret ne in hūana natura quaꝫ
aſſumpſerat tanta de cetero imūdicia inue
niret̄. Nam vt dicit augꝰ. videns deus vici
um ꝯtra naturam in hūana natura fieri. fe
re deſijt incarnari. Quinto ꝑ creaturam
q̄ hꝫ eſſe viuere ſentire diſcernere ⁊ intellig̃e
ſicut angelꝰ. Angeli enī ip̄am xp̄i natiuita
tē paſtoribꝰ annūciauerūt. vt ſuperiꝰ dictū
eſt. B Tertio eiꝰ natiuitas nobis eſt
vtiliter exhibita Primo ad demonū cō-
fuſionē. Nam hoſtis iā nobis vt ante p̄ua-
lere nō p̄t. Unde legit̄ ꝙ ſctūs hugo abbas
cluniacenſis in vigilia natiuitatiſ dn̄i vidit
btām virginē in vlnis tenentē filiū ⁊ dicētē.
Adeſt dies in q̄ ꝓphetaꝝ oracula renouāt̄.
Ubi nūc eſt hoſtis q̄ ante hūc diē hoībꝰ p̄-
ualebat. Ad hāc vocē dyabolꝰ de humo ꝓ-
rupit vt verbis dn̄e inſultaret. ſed mētita eſt
iniquitas ſibi q̊niā dū officinas fratrū cir-
cuiret ip̄um ab oratorio deuotio. a refecto-
rio lectio. a dormitorio ſtramēta vilia. a ca-
pitulo patiētia reiecit. In libro q̊ꝫ petri
cluniacēſis legit̄ ꝙ ī vigilia natiuitatis dn̄i
ſctō Hugoni abbati cluniacēſi apparuit be
ata virgo filiū in gremio tenēs ⁊ cum eo lu
dens. q̇ dicebat. Noſti mater ꝙ diē natalis
mei eccl̄ia cū magno laudum tripudio cele
brat. Et vbi eſt nūc diaboli virtꝰ. vel q̄d dice
re p̄t vel facere. Tūc dyabolꝰ videbat̄ q̄i de
humo ſurgere ac dicere. Et ſi in eccl̄iaꝫ vbi
laudes tue fiūt intrare non poſſum. ſꝫ tn̄ ca
pitulū dormitoriū ⁊ refectoriū itroibo. Qđ
ille attēptans inuenit hoſtiū capli nimis ar
tum ſibi groſſo. hoſtium dormitorij nimis
depreſſū ſibi elato. hoſtiū refectorij repagu-
latū impedimētis. caritate ſcꝫ ſeruientium.
auiditate audiēdi lectōes. ⁊ ſobrietate cibi ⁊
potꝰ. ⁊ ſic cōfuſus euanuit. Scđo ad ve-
nie impetratōeꝫ. Unde legit̄ in q̄dā libro ex
emploꝝ. ꝙ cū q̄dā mulier lubrica ad cor tan
dē rediſſet đ venia deſperabat. Nā cogitās
de iudicio reputabat ſe eē ream. de inferno
reputabat ſe ibi eſſe cruciandā. cogitans đ
paradiſo reputabat ſe eſſe īmundā. de paſ-
ſione reputabat ſe eſſe ingratā. Cogitās v̄o
de pueri infātia ⁊ ꝙ pueri de facili placātur
Chriſtū ꝑ ſuā infātiā adiurauit. ⁊ voceꝫ de
ſua venia audire meruit. Tertio ad īfir-
mitatis curatōeꝫ. De hac natiuitatis vtili-
tate dic̄ bern̄. Triplici morbo laborabat ge-
nus hūanū. in p̄ncipio. medio. ⁊ fine. i. nati-
uitate. vita. ⁊ morte. Natiuitas erat īmūda
vita ꝑuerſa. mors ꝑiculoſa. Ueit xp̄us. ⁊ ꝯ
hūc triplicē morbū attulit triplex remediuꝫ.
Natus eſt ei vixit ⁊ obijt. Eiꝰ natiuitas pur
gauit noſtrā. eꝰ vita inſtruxit noſtrā. mors
illius deſtruxit noſtram. Hec bernardus.

Quarto ad ſupbie hūiliationē. Un̄ dic Aug⁹. q̄ hūilitas filij dei quā nob̄ i icarnatione exhibuit fuit nob̄ i exēplū ſacramētū ꝛ medicamētū. In exēplum ꝯuenientiſſimū qd̄ hō imitaret̄ altū ſacramētū q̄ pctī nr̄i vinculū ſolueret. ꝛ ſummū medicamentū q̄ tumor nr̄e ſupbie ſanaret. hec aug⁹. Supbia eī pmi hoīs ſanata ē p hūilitatē xpi. Et notādū q̄ꝫ ꝯueniēt hūilitas ſaluatoris rn̄deat ſupbie poditoris. Supbia eni pmi hoīs fuit ꝯ deū. vſq̄ꝫ ad deū ꝛ ſupra deū. Fuit ꝯ deū. q̄ꝛ fuit ꝯ ei⁹ pceptū q̄ pceperat ne de ligno ſcie boni ꝛ mali comederet. Fuit etiā vſq̄ꝫ ad deū. q̄ꝛ vſq̄ꝫ ad appetitū deitatis. credens qd̄ diabol⁹ dixerat. Eritis ſicut dij. Fuit etiā ſupra deū. ſic dicit anſelm⁹ volēdo qd̄ deus illū velle nolebat. Tūc ei ſuā volūtatem poſuit ſupra volūtatē dei. At fili⁹ dei ſm̄ ioħez damaſ. hūiliauit ſe ppt̄ hoīes nō ꝯ hoīes. vſq̄ꝫ ad hoīes ꝛ ſupra hoīes. Propter hoīes q̄ꝛ ppt̄ eoꝝ vtilitatē ꝛ ſalutē. Uſq̄ꝫ ad hoīes p naſcēdi modū ꝯſilem. Supra hoīes per naſcēdi modū diſſimilē. Nam ei⁹ natiuitas et ſm̄ aliqd̄ nobis ſilis fuit. q̄a ſcꝫ nat⁹ eſt ex muliere ꝛ p eandē portā ppaginis. ꝛ ſm̄ aliqd̄ diſſimilis. q̄ꝛ de ſpū ſancto ex maria v̄gine nat⁹ eſt.

VII De ſancta Anaſtaſia.

Anaſtaſia dicitur ab ana qd̄ eſt ſurſum. ꝛ ſtaſis qd̄ eſt ſtans ſiue ſtatus. q̄a ſurſum ſtetit a vicijs ad virtutes.

Naſtaſia nobiliſſima romanoꝝ filia ptextati illuſtris. ſed pagani a matre ſua fauſta chriſtiana ꝛ a beato criſogono fide xp̄i edocta ē. Tradita āt publio in vxorē languorē ſimulās ſemp ſe ab ei⁹ ꝯſortio abſtinebat. Qui audiēs eam cū vna tantū ancilla ī vili habitu xp̄ianoꝝ carceres circūire. ꝛ eis neceſſaria miſtrare. fecit eā artiſſime cuſtodiri. ita vt etiā eidem alimoniā denegaret. Uolebat āt eā ſic perimere vt poſſet in ei⁹ largiſſimis poſſeſſionibus laſciuire. Putans igit̄ ſe mori doloroſas lrās criſogono mittebat. ꝛ ille ꝯſolatorias remittebat. Interea vir ei⁹ morit̄. ꝛ illa a carcerib⁹ liberat̄. Hec habebat tres ācillas pulcerrimas q̄ ſorores erāt. q̄ꝛ vna dicebat̄ agapen. alta chionia. ꝛ tertia hirenen Que cū xp̄iane eſſent. ꝛ pfecti vrbis monitis nullaten⁹ obediret. in cubiculū eas recluſit vbi coquine vtenſilia ſuabāt̄. Prefect⁹ āt in earū ardēs amorē ad eas iuit vt ſuā libidinē exerceret. Qui in amentiam v̄ſus putās ſe tractare v̄gines cacabos patellas caldaria ꝛ ſilia āplectēs oſculabat̄. Et cū ex h̄ ſatiat⁹ fuiſſet foras exijt nigerrim⁹ ꝛ deformis ꝛ veſtimētis ꝯciſis. Quē hui q̄ eū p forib⁹ expectabāt ſic aptatū vidētes. cogitātes q̄ in demonē v̄ſus eſſet. eū v̄berib⁹ affecerūt. ꝛ fugientes ſolū reliquerūt. Cūq̄ꝫ impatorē adiret vt de h̄ ꝯquereret̄. alij v̄gis eū pcutiebāt. alij ī faciē ei⁹ expuebāt. alij lutū ꝛ puluerem in eū ꝓijciebāt. ſuſpicātes q̄ ī furiā v̄ſus eēt Oculi āt ei⁹ tenebāt̄ ne ſic deformē videret. Quapropter mirabat̄ plurimū cur ſic eū oēs deridebāt. quē ī tāto honore habere cōſueuerāt. Uidebat̄ ei ei q̄ ipē ꝛ oēs albis veſtib⁹ eēnt induti. Putās v̄o cū ſic ſe deformē ab alijs didiciſſet q̄ puelle ſibi p artē magicā h̄ feciſſent. iuſſit eas corā ſe expoliari. vt eas ſaltē nudas aſpiceret. Sꝫ ſtatim eaꝝ veſtimēta ſic corpibus adheſerūt vt nullo mō exui valerēt. Prefect⁹ āt p amiratōe ita obdormiuit ſtertens. q̄ etiā a pulſantib⁹ non poterat excitari Tandē v̄gines martirio coronant̄. et anaſtaſia ab impatore cuidā prefecto tradit̄. vt ſi eā ſacrificare faceret. poſtmodū ī vxorē eā haberet. Cūq̄ꝫ eam ī thalamū duxiſſet ꝛ eā amplexari vellet. ſtatim cecus effect⁹ eſt. Deos adijt querēs ſi euadere poſſet. Qui rn̄derūt dicētes. Quia ſanctā anaſtaſiā ꝯtriſtaſti nobis tradit⁹ es. ꝛ amodo ſp nobiſcū in inferno torqueberis. Cūq̄ꝫ domū reduceret̄. int̄ man⁹ pueroꝝ vitā finiuit. Tūc anaſtaſia alij pfecto tradit̄ vt eā in cuſtodia detineret. Audiēs v̄o idē q̄ infinitas poſſeſſiones haberet. ꝓuatim dixit ei. Anaſtaſia ſi vis eē chriſtiana fac qd̄ pcepit ds tu⁹. Ille eni pcepit. q̄ non renūciauerit omnib⁹ q̄ poſſidet ꝛc. Omia igit̄ que habes mihi da et vade libera quo volueris et vere

chriſtiana eris. Cui illa rn̄dit. Deus me⁹ p̄
cepit. vēde oīa q̄ habes ⁊ da paupib⁹ ⁊ nō di
uitib⁹. Cū ergo diues ſis ꝯ pceptū di facerē
ſi aliqd tibi darē. Tūc anaſtaſia diro carce
ri fame cruciāda tradit̄. Sꝫ a ſctā theodora
q̄ iā p martiriū coronata fuerat p duos mē
ſes eſca celeſti paſcit̄. Tādē cū ducētis v̄gi
nib⁹ ad inſulas palmarias ducta ē. vbi mlt
ti ꝓpt̄ nomē xp̄i fuerāt relegati. Poſt aliqſ
v̄o dies prefect⁹ oēs ad ſe vocauit. ⁊ anaſta
ſiā ad palos ligatā ignib⁹ ꝯcremauit. Ali
os v̄o diuerſis ſupplicijs interemit. Int̄ qs
vn⁹ erat q̄ plures ꝓpt̄ xp̄m multis diuitijs
ſpoliat⁹ ſp dicebat. Chriſtū ſaltē mihi n̄ au
feretis. Apollina āt corp⁹ ſctē anaſtaſie ī vi
ridario ſuo facta ibi eccl'ia honorifice ſepeli
uit. Paſſa eſt aūt ſub diocleciano circa an
nos dn̄i. cc. lxxxvij.

VIII A

De ſancto Stephano.

Tephan⁹ grece la
tine dr̄ corona. ſed hebraice norma.
Fuit ei corona .i. pncipiū martiriū
in nouo teſtamēto. ſic abel ī veteri teſtamen
to. Fuit et norma .i. exēplar ⁊ regl'a alijs pa
tiēdi p xp̄o ſiue bn̄ agēdi ⁊ viuēdi. l'. p inimi
cis orādi. Uel ſtephanus dr̄ q̄ſi ſtrenue fās
qd p₃ ī ſuo ſmone ⁊ ī luculēta diuini v̄bi p
dicatōe. Uel dr̄ ſtephan⁹ q̄ſi ſtrenue fās an⁹
id ē. ſtrenue ſiue laudabilit̄ fās .i. inſtruēs et
regēs an⁹ .i. viduas qb⁹ ab apl'is fuerat p̄fe
ct⁹. q̄ ad lrā₃ an⁹ erāt. Eſt ergo corona ꝓpt̄
pncipiū martirij. norma ꝓpt̄ exēplū patien
di ⁊ bn̄ viuēdi. ſtrenue fās ꝓpt̄ luculentā p
dicatōe₃. ⁊ ſtrenue fans an⁹ ꝓpter viduarū
laudabilē inſtructōe₃. B

Tephan⁹ fuit vn⁹ de ſeptē diaconi
bus ab apl'is ī miſteriū ordinatis.
Creſcēte ei numero diſcipl'or₃ con
uerſi ex gētib⁹ aduerſus cōuerſos ex iudeis
murmurare ceperūt ex eo ꝙ vidue eo₃ ī mi
niſterio q̄tidiano ꝯtēnebāt̄. Hui⁹ aūt mur
muris cauſa dupliciē pt̄ itelligi. Aut q̄a vi
due eo₃ ī miſterio nō admittebāt̄. aut q̄a p̄
ceteris ī q̄tidiano miſterio ḡuabāt̄. Apl'i ei
vt expediti⁹ p̄dicatōi inſiſterēt viduis mini
ſtratōe₃ cōmiſerāt. Uidētes itaq₃ apl'i mur
muratōe₃ ortā p adminiſtratiōe viduar₃ vo
lētes h̄ murmur ſedare ꝯgregata oī mltitu
dine dixerūt. Nō ē equū nos derelinquere
v̄bū dei ⁊ miſtrare menſis. gloſa. q₂ meliora
ſūt fercula mētis q₃ dapes corpis. Cōſide
rate ergo frēs ex vob viros boni teſtimonij
ſeptē plenos ſpū ſctō ⁊ ſapiētia. qs ꝯſtituā⁹
ſup h̄ op⁹. gloſa. vt miſtrēt vel vt miſtranti
bus pſint. Nos v̄o orōni ⁊ p̄dicatōi inſtan
tes erim⁹. Et placuit ſmo oī ip'o ⁊ multitu
dini. Et elegerūt ſeptē q₂ btūs ſtephan⁹ pri
mus ⁊ p̄micerius extitit. Et adduxerūt eos
ad apl'os ⁊ impoſuerūt ſup eos man⁹ Ste
phan⁹ āt plen⁹ grā ⁊ fortitudine faciebat p
digia ⁊ ſigā magā ī ip'o. Inuidētes igit̄ iudei
et eū ſupare ⁊ ꝯuincere cupiētes. triplici mō
eū et p̄lio aggreſſi ſūt. ſc₃ diſputatōne. teſtiū
pductiōe. ⁊ tormētor₃ illatōe. Sꝫ tn̄ ip̄e di
ſputātes ſupauit. teſtes falſos ꝯuicit. ⁊ d̄ ſu
is tortorib⁹ triūphauit. Et in q̄libet pugna
adiutoriū ſibi de celo datū ē. In p̄ma eni ei
dat⁹ eſt ſpūſſctūs q̄ ſapiā₃ miſtraret. In ſe
cūda vult⁹ angelic⁹ q̄ falſos teſtes terreret.
Et ī tertia viſus eſt xp̄s adiuuare paratus.
q̄ martirē ꝯfortaret. In q̄lib₃ igit̄ pugna po
nit hiſtoria tria. ſc₃ aggreſſum p̄liū. collatū
adiutoriū. ⁊ adeptū triūphu₃. Hiſtoriā igit̄
breuiter pcurrētes h̄ oīa videre poterim⁹.

C Cū igit̄ btūs ſtephan⁹ mlta ſiḡ face
ret ⁊ frequēti⁹ ip'o p̄dicaret. iudei ſibi inui
dētes p̄mū p̄liū cū eo inierūt. vt eū p diſpu
tatōem vincerent Surrexerūt eni qdam de
ſinagoga q̄ appellabat̄ libertinor₃ a regione
ſic dictor₃. vel libertinor₃ .i. filior₃ libertorum
Libertini eni dicunt̄ filij libertor₃ .i. eor₃ qui
de ſeruitute manumiſſi ſunt et libertati do
nati ⁊ ſic de ſtirpe ſeruili fuerūt. q̄ p̄mo fidei
reſtiterūt. ⁊ cirenenſium a cirene ciuitate. et
alexandrinor₃. ⁊ eorum qui erant a cilicia ⁊
aſia diſputantes cum ſtephano Ecce p̄mū
p̄lium. Deinde ſubiungit triūphū. Et non
poterant reſiſtere ſapie. Poſtremo ponit
adiutoriū. Et ſpūi q̄ loquebat̄. Uidētes
igit̄ ꝙ p hunc modū pugnandi eu₃ nō poſ
ſent ſuperare. ad ſecūdū modū callide ſe cō
uerterūt. vt ſc₃ eū falſis teſtibus ſuperarent.

Submiſerūt ei duos falſos teſtes q̄ eū dē ḋ
q̄druplici blaphemia accuſarēt. Adducen/
tes itaqȝ eū ī ꝯſiliū ſuū falſi teſtes eū de q̄ttu
or accuſabāt. ſcȝ de blaſphemia ī deū. ī moy
ſen. in legē. ⁊ in tabernaclm ſiue tēpluȝ. Ecce
ꝑliū. Et intuētes eū oēs q̄ ſedebāt ī ꝯcilio vi
derūt faciē eiꝰ tāq̄ȝ faciē āgeli. Ecce auxiliū.
Deinde ponit̄ hꝰ ſcḋe pugne victoria. cū fal
ſi teſtes de his oībꝰ ꝯfutāt̄. Dixit ei ṗnceps
ſacerdotū ſi h̄ ita ſe haberēt. Tunc btūs ſte
phanꝰ de illis q̄ttuor q̄ ſibi falſi teſtes impo
ſuerūt ſe ꝑ ordinē excuſauit. Et ṗmo excuſa
uit ſe de blaſphemia ī deū dicēſ deū q̄ locutꝰ
fuit patribꝰ ⁊ ꝓphetis deū glīe fuiſſe. i. datorē
vel poſſeſſorē glīe. vel cui a creat̄a debet̄ glia
Ubi deū triplicit̄ cōmēdauit ſm qḋ h̄ v̄bū
triplicit̄ p̄t exponi. Eſt ei ḋs glīe. i. collatiuꝰ
glīe. j. Reg. ij. Qui honorificauerit me glori
ficabo eū. Uel ḋs glīe. i. ꝯtētiuꝰ glīe. Prouer.
viij. Mecum ſūt diuitie ⁊ glīa. Uel ḋs glīe. i.
ḋs cui a creatura debet̄ glīa. j. Thimo. j. Re
gi ſcloꝝ īmortali inuiſibili ſoli ḋo honor et
glīa in ſclīa ſcloꝝ amē. Cōmendauit igitur
deū triplicit̄. ſcȝ ꝙ ſit glorioſus. glorificās. et
glorificādꝰ. Deinde excuſat ſe de ſecūda
blaſphemia ī moyſen ip̄m moyſen multipli
citer cōmēdando. Cōmēdat ei eū ꝑcipue a
tribꝰ. ſcȝ. a zeli feruore. qꝛ ꝑcutientē hebreuȝ
egiptiū īterfecit. a miracloꝝ opatōe q̄ in egi
pto ⁊ in deſerto fecit. ⁊ a dei familiaritate. qꝛ
pluries cū deo familiarit̄ locutꝰ fuit. Poſt
moduȝ excuſat ſe de tertia blaſphemia. que
erat in legem ip̄am tripliciter cōmendādo.
ſcȝ ex rōne dantis q̄ fuit deus. ex ratione mi
niſtrātis q̄ fuit moyſes talis ⁊ tantꝰ. et ex ra
tione finis. quia dat vitā eternā. Poſtre
mo cepit ſe purgare de quarta blaſphemia
q̄ erat in tabernaculū ⁊ in templū. ipſum ta
bernaculū quadrupliciter cōmendādo. ſcȝ
ꝙ fuit a deo ꝑceptum fieri. in viſione oſten/
ſum. a moyſe cōſūmatū ⁊ arche teſtimonij
ꝯtentiuū. Templū autē dixit tabernaculo
ſucceſſiſſe. Sic ergo btūs ſtephanꝰ de crimi
ne ſibi obiecto rōnabilit̄ ſe purgauit. B

Uidentes igit̄ iudei ꝙ nec iſto ſcḋo mō
eū ſupare valerēt. tertiū modū aſſumunt et
tertiā pugnā ineūt. vt ſcȝ ſaltem tormentis ⁊
ſupplicijs eū ſuparent. Quod vt vidit btūs
ſtephanꝰ. volens ꝑceptū dn̄icū de fraterna
correctione ſeruare tribus modis eos cona
tus eſt corrigere ⁊ a tanta malicia coercere
ſcȝ pudore. timore. ⁊ amore. Primo pu/
dore eis duriciā cordis ⁊ ſctōꝝ necem īpro/
perādo. Dura inq̄t ceruice ⁊ incircūciſi cor
dibꝰ ⁊ auribus. vos ſemꝑ ſpūiſancto reſiti
ſtis. ſicut ⁊ patres veſtri. ita ⁊ vos. Quē eni
ꝓphetaꝝ patres veſtri nō ſūt ꝑſecuti ⁊ occi/
derūt eos q̄ ꝑnunciabant de aduentu iuſti.
Ubi ſicut dicit gloſa. tres gradꝰ malicie eo
rū ponit. Primꝰ eſt ꝙ ſpūiſancto reſtiterūt
Scḋus ꝙ ꝓphetas ꝑſecuti ſūt. Tertiꝰ eſt ꝙ
creſcente malicia eoꝝ eos occiderūt. Sȝ q̄a
frons mulieris meretricis facta erat eis. et
neſciebant erubeſcere. nec ſic a concepta ma
licia deſtiterūt. imo audiētes h̄ diſſecabant̄
cordibꝰ ſuis. et ſtridebāt dentibꝰ ī eū Se/
cūdo correxit eos timore. ꝑ h̄ ſcȝ ꝙ ihm ſtan
tē a dextris dei ſe videre ꝑhibuit. q̄i paratuȝ
ſe adiuuare. ⁊ aduerſarios ꝯdēnare. Cū eni
eſſet ſtephanꝰ plenꝰ ſpūſancto intuēs ī celū
vidit gliam dei et ait. Ecce video celos aper
tos ⁊ filiū hoīs ſtantē a dextris virtutis dei.
Licet igit̄ iam pudore et timore correxerit
eos. nō tn̄ adhuc deſtiterūt. ſȝ deteriores q̄ȝ
ṗus fuerūt. Exclamātes eni voce mag̃ cōti/
nuerūt aures ſuas. Gloſa. ne blaſphemā/
tem audirēt. Et impetū fecerūt vnanimiter
in eū. et ꝓijciētes eū extra ciuitatē lapidabāt
in h̄ ſm legem ſe agere arbitrātes. q̄ blaſphe
mū extra caſtra mādauerat lapidari. Et il/
li duo falſi teſtes q̄ in eum ṗmū lapidē mit/
tere debebant. ſm legem dicentem. ṗma ma
nus teſtiū lapidabit eum. depoſuerūt veſti
mēta ſua. ne illiꝰ tactu coinquinarent̄. vl̄ vt
ad lapidanduȝ expeditiores redderent̄ ſecꝰ
pedes adoleſcētis q̄ vocabat̄ ſaulꝰ. ⁊ poſtea
vocatus eſt paulus. Qui dum lapidantiū
veſtimēta cuſtodiret ex eo ꝙ ad lapidandū
eos expeditiores redderet. quaſi manu om/
niū lapidauit. Cum aūt eos nec pudore
nec timore a tanta poſſet nequicia retrahe/
re. tertiū modū adhibuit. vt ſaltem eos amo
re coerceret. An nō eximiꝰ amor fuit quē ei ſ
oñdit. q̄n ꝑ ſe ⁊ ꝑ ip̄is orauit. Pro ſe q̄dem

oꝛauit ne ſua paſſio ꝓlōgaret̄. ⁊ ſic ipſi rei
noxa maioꝛi teneret̄. Pꝛo ip̄is āt oꝛauit ne
eis h̄ in peccatuꝫ ip̄utaret̄. Lapidabāt inq̄t
ſtephanū inuocantē ⁊ dicentē. Dn̄e ih̄u ac/
cipe ſpūꝫ meū. Poſitis āt genibꝰ clamauit
voce mag̃ dicēs. Dn̄e ne ſtatuas illis h̄ pec
catū. q2 neſciūt q̄d faciūt. Et vide amoꝛē mi
rabilē. q2 oꝛādo ꝓ ſe ſtetit. oꝛādo ꝓ ſuis lapi
datoꝛibꝰ genua flexit. q̄ plus oꝛōneꝫ quā ꝓ
ip̄is faciebat. q̄ꝫ illā quā ꝓ ſe effūdebat cupe
ret exaudiri. Pꝛo ip̄is etiā potiꝰ q̄ꝫ ꝓ ſe ge/
nua flexit. q2 vt dicit gloſa ibideꝫ. q2 maioꝛ
iniq̄tas. maius ſupplicandi remediū poſtu
labat. In h̄ etiā martir xp̄i xp̄m imitatꝰ eſt.
q̄ i paſſiōe ſua ꝓ ſe oꝛauit dicēs. Pat̄ i ma/
nꝰ tuas cōmēdo ſpūꝫ meū. Et ꝓ ſuis cruci/
fixoꝛibꝰ dicēs. Pater ignoſce illis ꝛc. Et cuꝫ
h̄ dixiſſet obdoꝛmiuit in dn̄o. Gloſa. Pul/
cre dictuꝫ eſt obdoꝛmiuit ⁊ nō moꝛtuꝰ ē. q̄a
obtulit ſacrificiū dilectōis. ⁊ obdoꝛmiuit in
ſpe reſurrectōnis. Facta ē aūt lapidatio ſte
phani eodē āno q̄ dn̄s aſcēdit in ꝑmo mēſe
auguſti tertia die intrāte. Sctūs vo gama
liel ⁊ nicodemꝰ q̄ erāt ꝓ xp̄ianis in oībꝰ con
ſilijs iudeoꝝ. ſepelierūt eū in agro ip̄ius ga
malielis. ⁊ fecerūt planctū magnū ſup eum
Et facta ē mag̃ ꝑſecutio chꝛiſtianoꝝ q̄ erāt
in hieruſalē. quia occiſo btō ſtephano vno
de p̄ncipibꝰ alios grauiter ꝑſeq̄ ceperūt. in/
tantū q̄ oēs xp̄iani p̄ter apl̄os q̄ erāt ceteris
foꝛtioꝛes ꝑ totā iudeoꝝ ꝓuinciā diſpſi ſunt
iuxta q̄d dn̄s p̄ceperat eis. ſi vos ꝑſecuti fue
rint in vna ciuitate fugite i aliā ❡ Re
fert auguſtinꝰ doctoꝛ egregiꝰ beatū ſtepha/
nū innumeris miraculis claruiſſe. ⁊ moꝛtu
os ſex ſuis meritis ſuſcitaſſe. multoſq̄ꝫ a va
rijs languoꝛibꝰ curaſſe. Pꝛeter h̄ āt alia re/
fert miracula digna memoꝛie cōmendāda
Ait eī q̄ floꝛes ſup altare beati ſtephani po
nebāt̄. ⁊ inde ablati ſup infirmos ponebāt̄.
et mirabilit̄ curabāt̄. Panni etiā de eiꝰ alta
ri ſumpti ⁊ ſupꝛa egros impoſiti. multis ex
titerūt infirmitatibꝰ i medelā. Nā ſicait i li/
bꝛo. xxij. de ciuitate dei. Floꝛes ipſi de altari
aſſumpti cuiuſdā mulieris cece oculis ip̄o
ſiti ſūt. ⁊ illa ꝯtinuo lumē recepit. Refert
q̄ꝫ in eodē libꝛo q̄ cū q̄daꝫ vir p̄mariꝰ ciui/
tatis noīe marcialis infidelis eſſet. ⁊ nequa
q̄ꝫ ꝯuerti vellet. cū tn̄ plurimū egrotaret. ge
ner ſuus valde fidelis ad eccl'iam ſancti ſte/
phani venit. et de ip̄is floꝛibuſ q̄ ſup altare
erāt accipiēs ad caput ſoceri floꝛes ip̄os la/
tenter poſuit. Sup q̄s dū ille doꝛmiſſet. ꝑti
nus ante diluculū clamauit vt ꝓ ep̄o mitte
ret̄. Cū āt ep̄s abeſſet ſacerdos ad eū veīt. et
ip̄m cū ſe credere diceret baptiſauit. Hic q̄ꝫ
diu vixit h̄ v̄bū ſp̄ in oꝛe habuit. Chꝛiſte ac/
cipe ſpūm meū. cū tn̄ hec beati ſtephani vlti
ma verba fuiſſe neſciret Aliud ſimilit̄ in
eodē libꝛo refert miraculū q̄ q̄dam matro/
na noīe patronia. cū diu infirmitate grauiſ
ſima toꝛqueret̄. ⁊ multa adhibēs remedia.
nullū ſentiret liberatōiſ veſtigiū. tandē quē
dā iudeū ꝯſuluit q̄ anulū quendā cū q̄daꝫ
lapide ei tribuit vt ip̄o anulo cum coꝛda ad
nuda coꝛpis cingeret̄. vt ex virtute illiꝰ bene
ficiū reciperet ſanitatis. Sed dū h̄ ſibi nihil
valere ꝯſpiceret. ad eccl'iaꝫ ꝓthomartiris ꝓ/
perauit. ⁊ ꝓ ſalute ſua inſtātiꝰ beatū ſtepha
nū exoꝛauit. Tunc ſubito inſoluta coꝛda ⁊
illeſo anulo remanēte anulꝰ i terrā pꝛoſilijt
⁊ ꝯtinuo ꝑfecte ſanatā ſe ſenſit. ❡ Aliud
ſimilit̄ in eodē non minꝰ mirabile refert mi
raculū. Apud nāq̄ꝫ ceſareā capadocie q̄dā
nobilis matrona erat viri q̄dē deſtituta ſo/
latio ſꝫ nobili vallata multitudine filioꝛum
Nam decē filios habuiſſe dr̄. q2 ſeptem ma
res ⁊ tres femine fuiſſe ꝑhibent̄. Quadam
igit̄ vice dū mater ab eis offendit̄. maledicti
onē ſuā filijs imp̄cat̄. Subito āt maledictiō
nem matris diuina vindicta ſubſeq̄t. et oēs
pena ſimili ⁊ hoꝛribili feriūt̄. Nam omnes
tremoꝛe mēbꝛoꝝ omniū hoꝛribilit̄ ſūt ꝑcuſ/
ſi. Quapꝛopter nimiū dolentes ⁊ eoꝛum ci
uium oculos non ferentes ꝑ totum oꝛbem
vagari ceperūt. ⁊ quocūq̄ꝫ ibant. omniū in
ſe ꝯuertebant aſpectum. Ex his auteꝫ duo
frater et ſoꝛoꝛ paulꝰ ⁊ palladia iponiam ve/
nerūt. et ip̄i auguſtino ibidem ep̄o q̄ ſibi cō/
tigerant narrauerūt. Cū ergo iam. xv. diebꝰ
ante paſca eccl'iam beati ſtephani frequen/
taſſent. ⁊ ſanitatē ab ip̄o multis p̄cibus po/
ſtulaſſent. in ip̄o die paſce cū frequēs popu
lus pn̄s eſſet. vnꝰ ex eis ſciꝫ paulus repente

cancellū introiuit. ⁊ ante altare cū multa fi-
de ⁊ reuerētia se pstrauit in orōe. Et cū astā
tes rei exitū expectarēt subito surrexit san⁹
a tremore corpis deīceps alien⁹. Cū aūt ad
augustinū fuisset adduct⁹. ipe eū ad ꝓplm
ꝑtulit. ⁊ sequēti die libellū de illi⁹ curatione
eis recitandū ꝑmisit. Cum āt sic ad ꝓplm lo
queret̄ ⁊ soror illi⁹ ibidē oīb⁹ mēbris tremēs
assisteret. surgēs illa e medio beati stephani
cācellos intrauit. ⁊ statim velut obdormiēs
subito sana surrexit. Ipa sibi in mediū pro-
ducit̄ ⁊ de vtriusqꝫ sanitate dō ⁊ btō stepha
no īmense grē referūt. Orosi⁹ nāqꝫ a hiero-
nimo ad augustinū rediēs. q̄sdā reliquias
sancti stephani detulit. ad q̄s p̄dicta et plu-
ra alia miracl'a facta sūt. G Notādū
aūt q btūs stephan⁹ hac die passus nō ē. sed
ea die vt dr̄ q̄ ei⁹ inuētio celebrat̄. Ei⁹ aūt in
uētio hac die dr̄ extitisse. Sꝫ q̄re festa muta-
ta sint dicet̄ cū de inuētione aget̄. Ad p̄sens
aūt hō dixisse sufficiat q duplici de causa ec-
clesia hē tria festa q̄ sequūt̄ natiuitatē dñi sic
voluit ordinare. Prima est vt xp̄o sponso
⁊ capiti oēs sui comites adiūgant̄. Natus
enī xp̄s spōsus ecclie in hūc mūdū tres sibi
comites adiūxit. De qb⁹ oīb⁹ dr̄ in canticis
Dilect⁹ meus candidus ⁊ rubicūd⁹. electus
ex milib⁹. Candid⁹ q̄ ad iohannē euangeli
stam p̄ciosum ꝯfessorē. Rubicund⁹ q̄ntuꝫ
ad stephanū ꝓthomartirē. Elect⁹ ex milib⁹
q̄ntum ad turbā innocentū v̄ginalē. Scdā
ratio est vt sic ecclesia oīm martirū genera
ḃm grad⁹ dignitatis insimul adunaret. qꝛ
q̄dem martirij xp̄i natiuitas causa fuit. Est
enī triplex martiriū. Unū volūtate et opere
Secundū voluntate ⁊ nō opere. Tertium
ope sed non volunta te. Primū fuit in bea-
to stephano. Secundū in beato iohē. Ter-
tiū in innocentib⁹.

IX A

De sancto Johanne apostolo et euangelista.

Iohānes interpre
tat̄ dei grā. vel in q̄ ē grā. vel cui do
natū est. vel cui donatio a dō fcā ē.
Per hē eī ītelligūt̄ q̄ttuor ꝓuilegia q̄ fuerūt
in beato iohāne. Primū est p̄cipua xp̄i di-
lectio. Christ⁹ enī p̄ ceteris aplīs eū dilexit. ⁊
ei maiora dilectōis ⁊ familiaritatis sig̃ ostē
dit. Et inde dr̄ dei grā. q̄i deo gratios⁹. Etiāꝫ
plus petro ipm dilexisse videt̄. Sꝫ ē dilectō
animi et signi. Et illa q̄ est signi duplex est.
Una q̄ ꝯsistit ī familiaritatis ostensione. et
alia in bn̄ficiorꝫ exhibitōe. Quātū ad p̄maꝫ
vtrūqꝫ equalit̄ dilexit. q̄ntū ad scdām plus
iohannē. q̄ntum ad tertiaꝫ plus petrū. Se-
cundūꝫ est carnis īcorruptio. qꝛ v̄gō a dño
est elect⁹. Et inde dr̄ in q̄ est grā. In ipo enī
fuit grā pudicicie v̄ginalis. Unū ō nuptijs
volēs nubere a dño vocat⁹ fuit. Tertiū est
secretorꝫ reuelatio. ⁊ inde dr̄ cui donatū est.
Eidem enī donatū ē multa secreta ⁊ ꝓfūda
noscere. sic de diuinitate v̄bi ⁊ ꝯsummatōe
seculi. Quartū est matris dei recōmēdatio
Et inde dr̄ cui donatio a deo facta ē. Maxi
ma ei donatio a dño tūc eidē facta ē qn̄ ma-
ter dei in ei⁹ custodiā donata est. Eius vitā
miletus laodicie eps̄ scripsit. quā ysidorus
in libro de ortu vita ⁊ obitu sctōꝝ patrū ab-
breuiauit. B

Iohānes apl's et euāgelista dilect⁹
a dño ⁊ v̄go elect⁹. post p̄tecostēn
diuisis aplīs in asiam ē ꝑfect⁹. vbi
ecclias multas fundauit. Domician⁹ igit̄
imperator eius intelligens famaꝫ accersitum
cum in dolium feruentis olei ante portam
latinam mitti iussit. Ille autē inde exijt ille-
sus. sicut a corruptione carnis extiterat alie
nus. Uidēs igit̄ imperator q nec sic a p̄dica-
tione desisteret. eū in pathmos insulā ī exili
um relegauit. vbi solus degēs apocalipsim
scp̄sit. Eodem anno imperator propter
sui nimiā crudelitatē occidit̄ ⁊ a senatu q̄c-
quid fecerat reuocat̄. Sicqꝫ factū est vt san
ctus iohānes q̄ cū nimia iniuria in insulaꝫ
deportat⁹ fuerat cū honore ephesuꝫ rediret.
occurrente ei vniuersa turba ⁊ dicente. Be-
nedictus qui venit in noīe dñi. Cum auteꝫ
ingrederet̄ vrbem drusiana ei⁹ dilectrix que
suū plurimū desiderabat aduentū mortua
efferebat̄. Parētes igit̄ ei⁹ vidue ⁊ orphani
dixerunt ei. Sctē iohēs ecce drusianā effer-
mus q̄ tuis semꝑ monitis obsecūdās nos

omnes alebat. tuūqȝ deſiderabat plurimuȝ aduētū dicēs O ſi videā apl'm dei añqȝ moriar. Ecce tu veiſti. ⁊ te videre ñ potuit. Tūc iuſſit feretꝝ deponi ⁊ corpꝰ reſolui dí. Dñs meꝰ ieſus xp̄s ſuſcitet te druſiana. Surge ⁊ vade ĩ domū tuā ⁊ para mihi refectōȝ. Statim illa ſurrexit ⁊ cepit ire ſolicita de iuſſiōe apli. ita vt ſibi videret̄ ꝙ ñ de morte ſȝ ď ſomno excitaſſet eā ¶ Altera āt die crathō phs ĩ foro ꝓpl'm ꝯuocauit vt oñderet quō h mūdus ꝯtēnendꝰ eſſȝ. Duos ei ditiſſimos iuuenes frēs. ꝑcioſiſſimas gēmas diſtracto toto patrimonio emere fecerat. ⁊ eas ĩ ꝯſpectu oīm ꝯfringi iuſſerat. Cōtigit ipm̄ apl'm illuc trāſitū facere vocāſqȝ ad ſe phm̄. hmōi mūdi ꝯtemptū triplici rōe ꝯdēnauit. Pͥmo qꝛ ore hoīm laudat̄. ſȝ diuino iudicio ꝯdēnat̄ Secūda qꝛ ex tali ꝯtēptu viciū nō curat̄. et ideo vanus eſt ſicut medicina vana dr̄ ex q̄ morbꝰ nequaqȝ curat̄. Tertio qꝛ ꝯtēptꝰ meritorius eſt q̄ ſua paupibꝰ elargit̄. ſicut dñs iuueni dixit. Si vis pfectꝰ eſſe vade ⁊ vende omnia q̄ habes ⁊ da paupibꝰ Cui crathon dixit. Si vē deꝰ magiſter tuꝰ eſt ⁊ vult vt harum gēmaꝝ pciū paupibꝰ eroget̄. fac vt reintegrent̄ vt ad eiꝰ facias gl'iam q̄d ego ad ad hoīm feci famā. Tūc beatꝰ iohes gēmarum fragmēta ĩ manū ſuā recolligēs orauit ⁊ facte ſunt integre ſicut pͥus. Statiqȝ phs ⁊ illi duo iuuenes crediderūt. ⁊ gēmas vendētes pciū paupibꝰ erogarūt ¶ Duo inſup iuuenes honorati hoꝝ exēplo vēditis omnibꝰ ⁊ paupibꝰ erogatis apl'm ſecuti ſūt Quadā aūt die vidētes ſeruos ſuos pcioſ indumētis fulgētes ⁊ ĩ vili pallio ſe egentes ꝯtriſtari ceperūt. Qđ cū ſanctus iohes aduertiſſet eo ꝙ facie triſtes eſſent. vgas ⁊ lapides a littore maris deferri fecit. ⁊ eos in auꝝ ⁊ gēmas ꝯuertit. Qui iuſſu apli vniuerſos aurifices ⁊ gēmarios ꝑ ſeptē dies querētes. reuerſi ſunt dicētes. ꝙ illi nunqȝ tā puꝝ auꝝ ⁊ tā pcioſas gēmas ſe vidiſſe teſtati ſūt. Dixitqȝ eis. Jte ⁊ redimite vob terras q̄s vendidiſtis. qꝛ celoꝝ p̄mia pdidiſtis. Eſtote floridi vt marceſcatis. Eſtote diuites tpalit̄ vt in ppetuū mendicetis. Tūc aplꝰ ꝯ diuitias diutius cepit diſputare oñdens ꝙ ſex ſunt q̄ debent nos ab immoderato diuitiaꝝ appetitu retrahere. Pͥmū eſt ſcriptura. Vñ recitauit hiſtoriā de diuite epulone quē dñs reprobauit. ⁊ de lazaro paupe quē dñs elegit. Secundū eſt natura. qꝛ hō nudꝰ ſine diuitijs naſcit̄ ⁊ nudꝰ ſine diuitijs morit̄. Tertium eſt creatura qꝛ ſol. luna. ſydera. pluuia. aer oībꝰ ſunt cōmunia. ⁊ cōiter ſua bñficia omnibꝰ largiunt̄. ſic ⁊ inter hoīes oīa cōia eſſe deberent. Quartū eſt fortuna. Dixit eni ꝙ diues ſeruꝰ efficit̄ nūmi ⁊ diaboli. Nummi qꝛ non poſſidet diuitias ſȝ ipſe a diuitijs poſſidet̄. Diaboli qꝛ iuxta euangeliuȝ amator pecunie ſeruꝰ eſt māmone. Quintuȝ eſt cura. qꝛ habet curā ⁊ ſolicitudinē diurnā et nocturnā ĩ acq̄rendo ⁊ ĩ cuſtodiēdo. Naȝ ĩ acq̄rendo habēt laborē ⁊ in cuſtodiendo timorē. Sextū eſt iactura. ⁊ oſtēdit ꝙ diuitie ſunt cauſa duplicis iacture. vniꝰ q̄ eſt in acquiſitiōe duplicis mali. ſ. mali in pñti qđ eſt elatio. ⁊ mali ĩ futuro qđ eſt eterna dānatio ⁊ alteriꝰ que eſt ĩ pditione duplicis boni. ſcȝ boni ĩ pñti qđ eſt gratia. ⁊ boni ĩ futuro q̄d eſt eterna gl'ia ¶ Cū igit̄ ſanctꝰ iohes cōtra diuitias talit̄ diſputaret. ecce iuuenis quidā mortuꝰ efferebat̄ q̄ triginta dies habebat ꝙ vxorē accepat. Veniēs igit̄ mat̄ vidua ⁊ ceteri q̄ eum flebāt ad pedes apli pciderunt. rogātes ꝙ hūc q̄ȝ ſicut druſianā ĩ nomine dñi ſuſcitaret. Flēte igit̄ apl'o diutiꝰ ⁊ orante ꝯtinuo reſurrexit. Precepitqȝ ei vt illis duobꝰ diſcipulis enarraret quātā incurriſſent penā. ⁊ quantā gl'iam pdidiſſent. qui m'lta de gl'ia padiſi ⁊ de penis inferni quas viderat enarrauit dicēs. O miſeri vidi āgelos veſtros flētes ⁊ demones gratulantes. Dixitqȝ eis ꝙ pdidiſſent eterna palatia que ſunt gēmis coruſcātibꝰ fabricata. claritatis mirabilis ꝯtentiua. copioſis epulis referta. delicijs plena. gaudijs gl'ioſa. ⁊ in ppetuū pmanſura. De inferno aūt octo penas dixit que his verſibꝰ ꝯtinent̄. Vermes et tenebre flagellū frigꝰ ⁊ ignis. Demonis aſpectꝰ ſcelerum cōfuſio luctꝰ. Tūc ille q̄ fuerat ſuſcitatus ⁊ illi duo diſcipuli ad pedes apli ſe ꝓſternentes rogabāt vt miſericordiā ꝯſequerentur. Quibꝰ aplus ait. Triginta diebus

penitentiã agite. inter quos orate vt virge ⁊
lapides ad naturã priſtinã reuertant̃. Qđ
cum factũ eſſet ait eis. Jte ⁊ vñ tuliſtis vir/
gas ⁊ lapides deferatis. Qđ cũ feciſſent ⁊ v̓
ge ⁊ lapides in ſui naturam reuerſi fuiſſent
oĩm virtutũ grãm quã p̄us habuerãt rece/
perunt ℱ Cũ aũt beat⁹ Johes p totã
aſiã p̄dicaſſet cultores idoloꝝ ſeditionẽ ĩ po
pulo ꝯcitãtes iohannẽ ad templũ dyane tra
hebãt cogẽtes eũ ſacrificiũ offerre. Quibus
iohãnes hãc diſtinctionẽ ꝓpoſuit. vt aut ipi
ad inuocationẽ dyane eccl'iaꝫ xp̄i euerterẽt
et ipſe idolis ſacrificaret. aut ipſe ad inuoca
tionẽ xp̄i templũ dyane euerterꝫ ⁊ ipſi ĩ xp̄m
crederẽt. Huic ergo ſniẽ cũ maior ps ꝑpl'i cõ
ſenſiſſet exeuntibus cunctis de tẽplo. orauit
apl'us. et funditus templũ corruit. et dyane
ĩmago penit⁹ cõminuta eſt. Ariſtodemus
aũt pontifex idoloꝝ in ꝑpl'o ſeditionẽ maxi/
mã ꝯcitauit. ita vt vna ps ꝯ aliã ad pliũ pa/
raret̃. Cui apl's. Quid tibi vis faciã vt pla/
ceris. Cui ille. Si vis vt credã in deũ tuum
dabo tibi venenũ bibere. et ſi nullã in te leſio
nem tulerit ver⁹ de⁹ dñs tu⁹ apparebit Cui
apl'us. Fac vt locut⁹ es. Et ille. Volo vt ali
os inde moriẽtes videas vt ſic ampli⁹ perti
meſcas. Pergẽs igit̃ ariſtodem⁹ ad ꝓcõſu
lem. duos viros decapitãdos petijt. ⁊ eis co
ram omnib⁹ venenũ dedit. Qui mox vt ve
nenũ biberunt ſpũm exalarũt. Tũc apl's ca
licem accipiẽs ⁊ ſigno crucis ſe muniens to
tum venenũ bibit et nullã leſionem incurrit
Quapropt̃ deũ oẽs laudare ceperunt. Ari/
ſtodem⁹ aũt dixit. Adhuc mihi ineſt dubie/
tas. ſꝫ ſi veneno mortuos ſuſcitaueris abſqꝫ
dubio vere credã. Tũc apl's ei tunicã ſuam
tribuit. Cui ille. Cur mihi tunicã tuã dedi/
ſti. Cui apl's. Vt ſic ꝯfuſus a tua infidelita/
te diſcedas Cui ille. Nũqđ tunica tua crede
re me faciet. Et apl'us Vade et mitte eã ſup
corpa defunctoꝝ dicẽs. Apl'us xp̄i me miſit
ad vos vt in xp̄i noĩe exurgatis. Qđ cum fe
ciſſet ilico ſurrexerũt. Tũc apl's pontificẽ et
ꝓconſulẽ credẽtes cũꝫ omni parẽtela ſua in
xp̄i noĩe baptizauit. Qui in honorẽ beati io
hannis eccl'iam ꝯſtruxerũt 𝔊 Refert
beat⁹ clemẽs ſicut in q̃rto libro eccl'iaſtice hi
ſtorie inuenit̃ q̄ quodã tp̄e apl'us quendaꝫ
iuuenẽ pulcrũ et ferocẽ cõuertit. et eũ cuidã
ep̄o ſub depoſiti noĩe cõmẽdauit. Poſt ali/
qđ aũt tp̄s iuuenis dereliq̄t ep̄m. et fact⁹ eſt
p̄nceps latronũ. Apl'us itaqꝫ ad ep̄m venit
et ſuũ depoſitũ req̄ſiuit Cũqꝫ ille d̄ pecunia
intelligeret. et ex h̃ vehemẽter ſtuperet. dixit
ei apl'us. Juuenẽ illũ a te repeto quẽ tibi tã
ſtudioſe recõmendaui. Cui ille. Pater ſan
cte in aĩa mortu⁹ eſt. et in tali mõte cũ latro
nibus degit. quoꝝ ipſe p̄nceps exiſtit. Qui
bus auditis veſtẽ ſuã ſcidit et caput ſuũ pu
gnis feriẽs. bonũ inq̄t te cuſtodẽ fratris aĩe
dereliq̄. Cõfeſtim igit̃ equũ ſibi parari iuſſit.
et ad illũ montẽ intrepid⁹ cucurrit. Quem
cũ iuuenis inſpexiſſet p̄ pudore nimio ſtatĩ
equũ aſcẽdit et veloci⁹ aufugit. Apl'us aũt
etatis oblit⁹. vrget calcarib⁹ equũ et p⁹ ter/
guꝫ clamitat fugiẽtis. Vt qđ fili dulciſſime
fugis patrẽ ſenẽ et inermẽ. ne timeas fili. q̃a
p te xp̄o rõem reddã. et certe p te libẽter mo/
riar ſicut xp̄s p nobis eſt mortu⁹. Reuerte
re fili reuertere q2 de⁹ me miſit. Qui audi/
ens compunct⁹ redijt et amariſſime fleuit.
Apl'us aũt ad pedes ei⁹ ꝓcidit. et manũ ei⁹
tanq̄ꝫ p pñiam iã purgatam oſculari cepit
Jeiunãte igit̃ et orãte p eo apl'o veniã impe
trauit. ip̄mqꝫ poſtmodũ in ep̄m ordinauit.
Legit̃ q̄ꝫ in eadẽ hiſtoria eccleſiaſtica. et
habet̃ in gloſa ſup ſecũdã canonicã iohis.
q̄ cũ iohes apud ephesum balnea lauãdi g̃
tia introiſſet et ibidẽ cherinthũ hereticum vi
diſſet. ꝓtin⁹ exilijt dicẽs. Fugiam⁹ hinc ne
balnea ſup nos corruãt in qb⁹ lauat̃ cherĩ/
tus veritatis inimic⁹. ℌ Cũ auis que
perdix dr̃. vt ait caſſian⁹ in li. collationũ. vi/
ua beato iohãni a q̄dã oblata fuiſſet. et ille
eam q̄ſi demulcẽdo tãgeret et ꝯtrectaret. q̄/
dam adoleſcẽs h̃ videns ad coeuos ſuos ri
dendo dixit. Videte quõ ille ſenex cũ auicu
la ſicut puer ludit. Qđ beat⁹ iohes p ſpũm
recognoſcẽs iuuenẽ ad ſe vocauit Cui dixit
adoleſcẽs. Tu ne es iohes q̄ talia agis et tã
ſanct⁹ haberis. Quẽ iohes q̄d in manu te/
neret req̄ſiuit. Cui cũꝫ ſe arcũ diceret tenere
ait. Quid inde facis. Et iuuenis. Aues ĩde
ac beſtias ſagittam⁹. Cui apl'us. Qualiter

Tunc iuuenis arcũ cepit tẽdere ⁊ teſum in
manu tenere. Sꝫ cũ nil ei apl's diceret. iuue-
nis arcũ diſtẽdit. Cui iohes. Quare fili ar-
cum diſtẽdiſti. Et ille. Quia ſi diuti⁹ tenſus
teneret. ad iaciẽda iacula infirmioꝛ reddere-
tur. Et apl's ad h. Sic ⁊ humana fragilitas
ad cõtemplationẽ minus valida fieret ſi ſꝑ
in ſuo rigore ꝑſiſtẽs fragilitati ſue interduꝫ
ꝯdeſcẽdere recuſaret. Nã ⁊ aqla cũctis aui-
bus celſi⁹ volat. ⁊ ſolẽ clari⁹ ꝯſpicit. ⁊ tñ na-
ture neceſſitate ad ima deſcẽdit. Sic ⁊ hũa-
nus anim⁹ cũ ſe modicũ a ꝯtẽplatiõe retra
hit. crebra innouatõe ardenti⁹ ad celeſtia tẽ
dit Beat⁹ igit̃ iohes vt teſtat̃ Hiero. cuꝫ
ipſe vſqꝫ ad ipſaꝫ ſuã vltimã ſenectutẽ ephe
ſi moraretur. ⁊ vix int̃ diſcipuloꝝ man⁹ ad
eccleſiã deferret. nec plura vba dicere poſſet
ad quãlibet pauſam h̄ dicebat vba. Filioli
diligite alterutrũ. Tandẽ frẽs q̃ cũ eo erant
admirãtes ꝙ ſꝑ eadẽ vba diceret dixerunt ei
Magiſter q̃re ſꝑ loq̃ris hec verba. Qui rñ
dit. Quia ꝓceptũ dñi eſt. ⁊ ſi ſolũ h̄ fiat ſuffi
cit Refert qꝫ Helinãdus ꝙ cũ iohes euã
geliſta euangeliũ ſcribere deberꝫ ꝑus indixit
ieiuniũ vt orarẽt ſe digna ſcriptuꝝ. Fert̃ au
tem ipm ꝑ illo loco ſecretiſſimo. in q̃ diuina
ſcriptur⁹ ſeceſſerat oraſſe vt nullas huic inſi
ſtens opi ibi ventoꝝ aut imbꝛiũ iniurias pa
teret. Hãcqꝫ eidẽ loco vſqꝫ hodie reuerẽtiã
elemẽta ſeruare dicunt̃ Hec helinãd⁹ I
Cũ igit̃ eſſet nonaginta nouẽ annoꝝ. ⁊ a
paſſione dñi ſm̄ Iſidoꝝ ãno. lxvij. apparuit
ei dñs cũ diſcipulis ſuis. d. Ueni dilecte mi
ad me. qꝛ tps eſt vt in mẽſa mea cũ tuis fra-
trib⁹ epuleris. Surgẽs aũt iohes cepit ire.
Cui dñs. Dñica die ad me venies. Ueniẽte
igit̃ dñica vniuerſus ꝑl's ꝯuenit in eccliam
q̃ fuerat in ipſi⁹ noĩe fabꝛicata. Qui a ꝑmo
pulloꝝ cãtu ꝑdicauit eiſdẽ. hortãs eos vt in
fide eſſent ſtabiles. ⁊ ĩ mãdatis dei feruẽtes.
Poſt hoc foueã quadꝛatã iuxta altare fecit
fieri. ⁊ terrã extra eccliam iactari. Deſcẽdens
qꝫ in foueã expãſis ad deũ manib⁹ dixit In
uitat⁹ ad ꝯuiuiũ tuũ dñe ieſu xp̄e ecce venio
gratias agẽs. qꝛ dignat⁹ es me ad tuas epu
las inuitare. ſciẽs ꝙ ex toto corde meo deſide
rarẽte. Cũqꝫ orõem finiſſet tãta lux ſuꝑ euꝫ
emicuit ꝙ null⁹ in eũ reſpicere potuit. Rece
dente aũt lumĩe. mãna fouea plena inuenit̃
qđ in loco illo vſqꝫ hodie generat̃. ita vt in
fundo fouee inſtar minute arene ſcaturire
videat̃. ſicut in fontib⁹ fieri ꝯſueuit San
ctus edmũd⁹ rex anglie nulli petẽti ĩ noĩe
ſancti iohis euãgeliſte aliquid denegabat.
Unñ ꝯtigit ꝙ quidã ꝑegrin⁹ abſente came-
rario in noĩe ſancti iohis euãgeliſte impoꝛ-
tune a rege elemoſynaꝫ poſtularet. Cui rex
ꝑcioſum anulũ cũ nil aliud ĩ ꝓmptu habe-
ret dedit. Sꝫ poſt plures dies qđã miles an
glie in trãſmarinis ꝑtib⁹ ꝯſtitut⁹ ab eodem
ꝑegrino anulũ regi referendũ in h̄ verba re-
cepit Ille cui ⁊ ꝓ cui⁹ amore anulũ hunc de
diſti tibi remãdat. Unñ liqdo patuit ꝙ btũs
iohes eidẽ in forma apparuit ꝑegrini Iſi-
dorus ĩ libro de ortu vita ⁊ obitu ſanctoꝝ
patrũ. Mutauit iohes ĩ auꝝ ſilueſtres frõ-
dium virgas. litoreaqꝫ ſaxa in gẽmas. gem
maꝝ fragmina in ꝓpꝛiã reformauit naturã
viduã ꝓcepto ꝑpli ſuſcitauit. ⁊ rediuiuũ coꝛ-
pus iuuenis remeãte aĩa repauit. bibẽs leti-
ferũ hauſtũ euaſit ꝑiculũ. ⁊ eodẽ poculo ꝓ-
ſtratos ĩ vite repauit ſtatũ. Hec Iſidor⁹.

X A

De innocentibus

Innocentes dicti
i ſunt triplici rõe. ſ. rõe vite. rõne pe-
ne. rõe innocẽtie aſſecute. Rõne vi
te dicti ſunt ĩnocẽtes. ex eo ꝙ vitã innocẽtẽ. i.
nõ nocentẽ habuerũt. Nulli eĩ vnq̃ꝫ nocue-
runt. nec deo ꝑ inobediẽtiã. nec ꝓximo ꝑ iniu
ſticiã. nec ſibi ꝑ alicui⁹ peccati maliciaꝫ. Et
idõ dr̄ in pſal. Innocẽtes ⁊ recti adheſerũt mi
hi. Innocẽtes ĩ vita. ⁊ recti ĩ fide. Rõe pene
q̃niã innocen̄t ⁊ iniuſte paſſi ſunt Unñ pſal.
Effuderũt ſanguinẽ innocẽtẽ ⁊c. Rõe inno
cẽtie aſſecute. qniaꝫ in ipo martirio aſſecuti
ſũt baptiſmalẽ innocẽtiã. i. ab originali pec-
cato mũdiciã. De q̃ innocẽtia dr̄ ĩ pſal. Cu-
ſtodi innocẽtiã ⁊ vide eq̃tatẽ. i. cuſtodi ĩno-
centiã baptiſmatis. ⁊ poſtmodũ vide eq̃ta-
tem bone opationis B
Innocẽtes ab herode aſcalonita ĩ-
terfecti ſunt Tres eĩ herodes facra

ſcriptura cõmemorat. quos famoſos fecit
eoꝝ infamis crudelitas. Primꝰ dictꝰ eſt he
rodes aſcalonita ſub quo dñs natꝰ eſt. ⁊ a q̃
pueri occiſi ſunt. Secũdꝰ dictꝰ eſt herodes
antipas q̃ iohem decollauit. Tertiꝰ dictus
eſt herodes agrippa. q̃ iacobũ occidit ⁊ petꝝ
incarcerauit. Vñ de h̃ extãt vſus. Aſcaloni
ta necat pueros. antipa iohãnẽ. Agrippa ia
cobum claudẽs ĩ carcere petrum. Sʒ primi
herodis hiſtoriã breuit̃ videamꝰ. Antipat̃
idumeꝰ vt ĩ hiſtoria ſcolaſtica legit̃. neptem
regis arabũ duxit in vxorẽ. ex qua filiuʒ ha‑
buit quẽ vocauit herodẽ. q̃ poſtmodũ aſca‑
lonita dictꝰ eſt. Hic a ceſare auguſto regnũ
iudee accepit. Et tũc p̃mitꝰ ablatuʒ eſt ſcep‑
trum de iuda. Huic ſex filij nati ſunt. ſ. Anti
pater. Alexãder. Ariſtobolꝰ. Archelaꝰ. He
rodes antipas ⁊ Philippꝰ. Alexandrũ aũt
⁊ ariſtobolũ ex eadeʒ matre iudea genitos
romã miſit liberalibꝰ artibꝰ ĩbuẽdos. Pꝰ
h̃ a ſtudio redierũt. Et erat Alexãder gram
maticus. Ariſtobolꝰ aũt acerrimꝰ ꝑorator
Iamqʒ liberi licentiꝰ de ſuſceptõe regni cũ
patre diſceptabãt. Ob h̃ pat̃ offenſus Anti
patrẽ illis p̃ponere ſatagebat. Cumqʒ illi de
morte patris tractaſſent. ⁊ ob h̃ a patre reie‑
cti fuiſſent ceſarẽ adeũt de patris iniuria cõ
queſturi Interea magi hieroſolimã veniũt
⁊ de ortu noui regis diligẽtiꝰ ſciſcitant̃. He
rodes h̃ audiẽs ꝑturbat̃ timẽs ne de veroꝝ
regũ genere aliq̃s natꝰ eſſet. q̃ eũ tãq̃ʒ regni ĩ
uaſorẽ expelleret. Rogat igit̃ magos vt eo
inuẽto ſibi renũciẽt. ſimulãs ſe velle adora‑
re quẽ volebat occidere. Verũtñ magi ꝑ ali
am viã reuerſi ſunt ĩ regionẽ ſuã. Vidẽs he
rodes ꝙ nequaq̃ʒ ad ſe venirẽt. ſtelle viſiõe
eos deceptos ad ſe redire erubuiſſe credidit
⁊ ideo ab inq̃ſitiõe pueri animũ reuocauit.
Cũ aũt audiſſet q̃ paſtores dixerãt. ⁊ q̃ ſime
on ⁊ anna ꝓphetauerãt vehement̃ timuit ⁊
ſe a magis turpit̃ illuſum putauit. Tũc he‑
rodes de nece pueroꝝ q̃ erãt in bethleem tra
ctare cepit vt cũ eis ille quẽ ignorabat occi‑
deret. Ad monitiõʒ aũt angeli ioſeph cũ pu
ero ⁊ matre ĩ egyptũ ĩ ciuitatẽ hermopolim
fugit. ibiqʒ ſeptẽ annis vſqʒ ad obitũ Hero
dis ꝑmãſit. Ingrediẽte igit̃ dño egyptũ ſm

Iſaie vaticiniũ vniuerſa idola corruerunt
Tradũt q̊ʒ ꝙ ſicut ĩ exitu filioꝝ iſrael de egi
pto nõ fuit domꝰ ĩ egipto in q̃ ꝓcurãte dño
nõ iaceret mortuũ p̃mogenitũ. ita nec tũc fu
it templũ in q̊ nõ corruiſſet idolũ. Refert
Caſſiodorꝰ ĩ hiſtoria triptita ꝙ ĩ hermopo‑
li ciuitate thebaide dicat̃ eſſe arbor q̃ vocat̃
ꝑſidis valẽs ĩ ſalutẽ mltoꝝ ſi fructꝰ aut foli‑
um aut ꝑs corticis collo egrotãtiũ alligetur
Cũ igit̃ beata maria cũ filio ĩ egiptũ fuge‑
ret. h̃ arbor vſqʒ ad terrã inclinata ẽ. et xpm
ſupplicit̃ adorauit. Hec Caſſio. ¶ Cũ
igit̃ herodes d̃ nece pueroꝝ diſponeret. a ce
ſare auguſto ꝑ ep̃lam ẽ citatꝰ. filioꝝ accuſa‑
tionibꝰ rñſurꝰ. Qui cũ ꝑ tharſum iter face‑
ret ĩtellexit ꝙ magos naues tharſenſiũ trãſ
uexiſſent. ⁊ iõ oẽs naues tharſis cõburi fecit
ſm qđ p̃dictũ fuerat. In ſpũ vehemẽti cõte‑
res naues tharſis Cũqʒ pat̃ cũ filijs coram
ceſare diſceptaret. diffinitũ eſt vt filij patri in
omnibꝰ obedirẽt ⁊ ip̃e cui vellet regnum di
mitteret. Rediẽs igit̃ herodes ⁊ ex ꝯfirmati
one factꝰ audacior. mittẽs occidit oẽs pue‑
ros q̃ erãt in bethleẽ a bimatu ⁊ infra. ſcđm
tp̃s qđ exq̃ſierat a magis. Hoc aũt duplicẽ
intelligẽtiã ꝯtinet. Primo vt infra dicat or‑
dinem tp̃is. ⁊ eſt ſenſus a bimatu et infra. i.
ab infantibꝰ duoꝝ annorũ vſqʒ ad pueros
vniꝰ noctis. Didicerat eĩ herodes a magis
ea die q̃ ſtella apparuit eis dñm natũ eẽ. ⁊ q̃
iã annꝰ fluxerat eo ꝙ romã ierat ⁊ redierat
dñm anniculũ ⁊ aliq̃ꝝ inſuꝑ dieꝝ eſſe crede
bat. Idõqʒ ſupra etatẽ eiꝰ vſqʒ ad bimos ⁊ ĩ
fra. i. vſqʒ ad vniꝰ noctis infantes deſeuit ĩ
pueros. timẽs pueri morphoſeon. ne ſcʒ pu
er cui ſidera famulabãt̃ ſupra etatẽ ſuã vel ĩ
fra faciẽ trãſformaret. Et h̃ ſnĩa vſitatior ha
bet̃ ⁊ verior reputat̃. Alio mõ exponit̃ ſm
Chryſo. vt infra dicat ordineʒ numeri. ⁊ eſt
ſenſus. A bimatu et infra. i. a pueris duoruʒ
annoꝝ vſqʒ ad pueros q̃nqʒ annoꝝ. Dicit
eĩ ſtellã ꝑ annũ añ ortũ ſaluatoris mag̃ ap‑
paruiſſe. Herodes aũt poſtq̃ʒ h̃ a magis di
dicit. romã vadẽs adhuc ꝑ ãnũ diſtulit Cre
debat aũt tũc dñʒ natũ fuiſſe qñ magis ſtel‑
la apparuit. ⁊ iõ dñʒ duoꝝ ãnoꝝ eẽ credebat.
Vñ pueros bimoſ occidit. ⁊ deinceps vſqʒ

ad q̃nqꝫ annos.ſꝫ nõ minores bimis. Cui
aſſertioni fidẽ facere videt̃ ꝙ quedã oſſa in-
nocẽtiũ habent̃ adeo g̃ndia ꝙ bimoꝝ eſſe ñ
pñt. Põt tñ dici ꝙ lõge maioris erãt tũc ho
mies q̃ntitatis q̃ꝫ mõ. Ipe aũt herodes ſta
tim ibidẽ punitꝰ eſt. Nã ſicut ait macrobiꝰ
al's methodiꝰ. ⁊ ĩ quadã cronica legit̃. vnuſ
puulꝰ filiꝰ herodis ibidẽ ad nutriẽduꝫ caſu
fuerat datꝰ. q̃ cũ alijs a carnificibꝰ ẽ occiſuſ
Tũc impletũ ẽ q̊d dictũ eſt ꝑ ꝓphetã. Vox
ploratꝰ ⁊ vllulatꝰ piaꝝ ſcꝫ matrũ audita eſt
in rama. i. in excelſo. B Deꝰ aũt iudex
iuſtiſſimꝰ vt ĩ eiſdẽ hiſtorijs legit̃ ſcolaſticiſ
nõ eſt paſſus tãtã herodis neq̃ciã remane-
re impunitã. diuĩo ei iudicio factũ ẽ vt q̃ mł'
tos orbauerat filijs. ip̃e ſuis miſerabiliꝰ or-
baret̃. Nã alexãder ⁊ ariſtobolus iteꝝ patri
habiti ſunt ſuſpecti. Cõfeſſus aũt vnꝰ ď eoꝝ
cõplicibꝰ ꝙ alexãder multa ſibi donaria ꝓ-
miſiſſet ſi patri venenũ ꝓpinaret. Cõfeſſus
eſt etiã ⁊ barbitonſor ď ꝓmiſſis ſibi muneri
bus. ſi dñ patris barbã raderet eũ ꝯtinuo iu
gularet Addiditqꝫ alexãdrũ dixiſſe. non eſſe
ponendã ſpem ĩ ſene q̊ ſibi capillos tingeret
vt iuuenis appareret. Ob h̓ pat̃ iratꝰ eos oc
cidi fecit. antipatrẽ aũt futuꝝ regeꝫ inſtituit.
Sꝫ ipſi antipatri herodẽ antipã ĩ regnũ ſub
ſtituit. Inſuꝑ herodẽ agrippã ⁊ herodiadeꝫ
vxorẽ philippi q̊s ex ariſtobolo ſuſceꝑat pa-
terna dilectiõe fouebat. Hac duplici de cau
ſa antipat̃ intollerabile ꝯ patrẽ ꝯcepit odiũ
intantũ ꝙ eũ attẽptauit occidere ꝑ venenuꝫ.
Qď herodes p̃ſentiẽs eũ in carcere poſuit.
Auguſtꝰ aũt ceſar audito ꝙ herodes filios
occidiſſet. dixit Mallẽ eẽ herodis porcus q̃ꝫ
filiꝰ. q̃r cũ ſit ꝓſelitꝰ porcis ꝑcit ⁊ filios occi-
dit. Ipe aũt herodes cũ iã annos. lxx. ha
beret in g̃uiſſimã egritudinẽ cecidit. Nã fe-
bre valida. prurigine corpis. colli ꝯtinuiſ tor
mẽtis. pedũ inflatõe. v̓meſcẽtibꝰ teſticulis. ĩ
tolerabili fetore. crebro anhelitu. ⁊ ĩterruptiſ
ſuſpirijs torquebat̃ A medicis v̓o ĩ oleo po
ſitus inde q̃ſi mortuꝰ eſt ablatꝰ E Au
diens aũt iudeos mortẽ ſuã cũ gaudio expe
ctare nobiliores iuuenes ex oĩ iudea collec-
tos ĩ carcere poſuit. dixitqꝫ ſalome ſorori ſue
Scio iudeos de morte mea gauiſuros. Sꝫ
potero habere multos lugẽtes ⁊ nobiles ex
equias mei funeris. ſi meiſ volueris parere
mãdatis. vt cũ ſpũꝫ emiſero cũctos occidas
quos ĩ cuſtodia ſeruo. ⁊ ſic oĩs iudea me de
fleat licet inuita. Habebat aũt ĩ ꝯſuetudine
vt poſt oẽm cibũ pomũ ꝑ ſe gladio purgarꝫ
⁊ comederet. Cũqꝫ gladiũ in manu teneret.
tuſſiqꝫ violẽta diſtẽderet̃. circũſpiciens ne ſe
aliq̃s impediret ſeipſum ꝑcuſſurus manuꝫ
dextrã ſuſtulit. Sꝫ ꝯſobrinus eiꝰ ſuſtinẽdo
dexterã eiꝰ impediuit. Protinus aũt quaſi
rex mortuꝰ eſſet ĩ aula regia vlulatꝰ inſonu
it. Quo audito exultat antipat̃. multaqꝫ ſi
ſolueret̃ cuſtodibꝰ pollicet̃. Qď cuꝫ cogno-
uiſſet herodes. g̃uiꝰ filij exultationẽ q̃ꝫ ꝓpri
am tulit mortẽ. Mittẽſqꝫ ſatellites euꝫ occi-
di fecit ⁊ archelaũ pꝰ ſe regnaturuꝫ inſtituit
Sicqꝫ poſt q̃nqꝫ dies mortuꝰ eſt. ĩ alijs for-
tunatiſſimꝰ. ĩ rebꝰ domeſticis infeliciſſimꝰ.
Salome aũt ſoror eius oẽs abſoluit q̊s rex
occidi mãdauerat. Remigiꝰ aũt ĩ originali
ſuꝑ Math. dic̃ ꝙ herodes gladio q̊ pomuꝫ
purgabat ſe ꝑemit. ⁊ ꝙ ſalome ſoror eiꝰ oẽs
vinctos ꝑut cũ fratre ordinauerat ĩterfecit.

XI A

De ſancto Thoma cantuarienſi

Thomas ĩterpreta
tur abyſſus. geminꝰ. vł' ſectꝰ. Abyſ
ſus. i. ꝓfundꝰ ĩ humiliatiõe. qď patꝫ ĩ
cilicio ⁊ pedũ pauperꝝ lotõe. Geminꝰ ĩ p̃la-
tione. q̃r geminate p̃fuit. ſ. v̓bo ⁊ exẽplo. Se
ctus in paſſione B

Thomas cãtuariẽſis archiep̃s dũ
ĩ curia regis anglie ꝯſiſteret. ⁊ q̃dã
ibidẽ fieri ꝯtraria religioni videret
curiã ipſam deſeruit. ⁊ cãtuariẽſi archiep̃o
ſe cõmiſit. a q̊ archidyaconꝰ factꝰ ad p̃ces
tñ ipſiꝰ archiep̃i. regis cãcellariã ſuſcepit. vt
prudẽtia q̃ erat p̃ditꝰ malignoꝝ ĩ eccl'iam ꝓ
hiberet inſultꝰ. Quẽ adeo rex dilexit vt poſt
deceſſum archiep̃i eũ in cathedralẽ honoreꝫ
ꝓcurauerit ſublimari Qui licet plurimũ re
ſiſteret. tandẽ ad obediẽtie p̃ceptũ humeros
ſuppoſuit ad portãdũ. Subito aũt in viꝝ ꝑ-
fectũ alteꝝ ꝑmutat̃. ⁊ caro eiꝰ cilicio ⁊ ieiuni
is macerat̃. nõ ſolũ eñi ciliciũ ꝓ camiſia de-

ferebat ſꝫ ⁊ femoralia cilicina vſqꝫ ad popli/
tē baiulabat. Sanctitatē aūt ſuā ita ſubtili/
ter occultabat. vt ſaluo ſꝑ honeſtatis rigore
ſub decētia veſtiū ⁊ apparatu vtenſiliū ꝯcor
daret moribꝰ ſinglo᷑ꝝ. Tredecim pauperū
pedes q̄tidie curuatis genibꝰ abluebat. ⁊ re
fectos datis cuilibꝫ q̄ttuor argēteis remitte/
bat. Rex aūt ad volūtatē ſuā in detrimentū
eccl'ie ipſum inflectere nitebaꝰ. volēs vt ꝯſue
tudines q̄s ꝯ libertatē eccl'ie p̄decessores ſui
habuerāt. ab eodē ſibi firmarent. Qui dum
oīno aſſentire noluit. ꝯ ſe irā regis ⁊ pͥncipū
ꝓuocauit. Quadā aūt vice ſic ipſe cū alijs
ep̄is a rege artatꝰ. vt etiā ſibi mortis ſn̄iam
minareꝰ. magnoꝝ viroꝝ deceptꝰ ꝯſilijs. ver
botenꝰ aſſenſum p̄buit voto regis. Verū ex
ħ vidēs aīaꝝ piculū imminere. ſeipſuꝫ poſt/
modū in pn̄ia g̃uius cruciauit. ⁊ ab altaris
officio ſe ſuſpēdit q̄uſqꝫ a ſummo pontifice
reſtitui mereret. Reqͥrit deniqꝫ rex. vt q̄d v̄/
bo dixerat ſcripto ꝯfirmaret. Cui viriliꝰ cō/
tradixit. ⁊ a curia erectā ſibi baiulās crucēꝫ
diſceſſit ꝯclamātibꝰ impijs ꝯ eū. Capite fu/
rem ſuſpēdite ꝓditorē. Et ecce duo magni ꝓ
ceres ⁊ fideles ad eū fuſis lacrimis veniētes
ſub iuramēto aſſerūt ꝙ in eiꝰ mortē m̄lti ꝓ/
ceres ꝯiurarūt. Vir igiꝰ dei magis eccl'ie q̄ꝫ
ſibi metuēs fugā inijt. ⁊ ſenonis a papa ale/
xandro ſuſceptꝰ. ⁊ ī monaſterio pōtiniacēſi
cōmendatꝰ. poſtmodū in franciam vſqꝫ de
uenit. Rex v̄o dū romā miſiſſet vt legati ve
nirent q̄ ħ negociū diffinirēt. oīno repulſaꝫ
patiꝰ. ⁊ ob ħ in irā ꝯ archiep̄m amplꝰ ꝯcita
tur. Vn̄ oīa q̄ erāt archiep̄i ⁊ ſuoꝝ diripuit
⁊ totā eiꝰ ꝓgeniē exilio ꝯdēnauit. nequaq̄m
deferēs ꝯditioni vl' ſexui ordini vl' etati. Ipſe
aūt ꝓ rege ⁊ ꝓ regno anglie q̄tidie exorabat.
Reuelaꝰ aūt archiep̄o ꝙ ad ſuā eſſꝫ eccl'iam
rediturꝰ. ⁊ ad xp̄m cū palma martyrij mig̃/
turꝰ. Septimo igiꝰ anno ſui exilij redire cō/
cediꝰ ⁊ a cūctis cū honore ſuſcipitur ℭ

Per aliq̄t dies an̄ eiꝰ martyriū iuuenis
q̄dā de corꝑe exiēs. ⁊ poſtmodū miraculoſe
rediēs aiebat ꝙ vſqꝫ ad ſup̄mū ſanctoꝝ or/
dinem ductꝰ fuit ⁊ int̄ ap̄l'os ſedē quandaꝫ
vacuā vidit. Percūctāti aūt cuiꝰ eſſet hec ſe
des angelꝰ r̄ndit. ꝙ cuidā magno ſacerdoti
anglicoꝝ a dn̄o ſeruareꝰ. Sacerdos q̄dā
miſſam de beata v̄gine celebrabat quotidie.
Qui archiep̄o accuſatꝰ ab eo accerſiꝰ ⁊ tā/
q̄ꝫ ideota ⁊ inſciꝰ ab officio ſuſpēdiꝰ. Cū aūt
beatꝰ thomas ciliciū ſuū ſuere deberet ⁊ ſub
lecto ip̄m abſcōdiſſet. vt ad ꝯſuendū horaꝫ
captaret. btā maria ſacerdoti apparuit dicēs
Vade ad archiep̄m. eiqꝫ dicas ꝙ illa ob cu
ius amorē miſſas dicebas. eiꝰ ciliciū q̄d eſt
in tali loco ꝯſuit. ⁊ ſetā rubeā de q̄ illd̄ cōſuit
ibidē reliq̄t. Illa igiꝰ ſibi mādat ꝙ int̄dictū
q̄d tibi fecerat debeat relaxare. Q̄d ille audi
ens ⁊ ita īueniēs ſtupuit. ⁊ īterdictū relaxās
ſacerdotē ħ ſecretū habere p̄cepit. Defendit
vt p̄us iura eccl'ie. nec a rege flectiꝰ vi vl' p̄ce
Cū ergo nullatenꝰ flecti poſſet. ecce milites
regis armati veniūt. ⁊ vbi archiep̄s ſit voci
ferando inq̄rūt. Quibꝰ ille occurrēs dixit.
Ecce ego. Quid vultis. Et illi. Venimꝰ vt
occidaris ⁊ vltra viuere nō valebiſ. Quibꝰ
ille dixit. Ego ꝓ deo mori patꝰ ſum ⁊ ꝑ d̄fen
ſione iuſticie ⁊ eccl'ie libertate. Si igiꝰ me q̄/
ritis. ex p̄te dei oīpotētis ⁊ ſub anathemate
ꝓhibeo ne hoꝝ cuiq̄ꝫ aliq̄tenꝰ noceatis. deo
aūt ⁊ beate marie ⁊ ſc̄tis oībꝰ ⁊ beato dioni
ſio cām eccl'ie ⁊ meip̄m cōmēdo. Quibꝰ di
ctis venerādū caput gladijs īpioꝝ impetiꝰ.
ſacra capitis corona p̄cidiꝰ cerebrū ꝑ eccl'ie
pauimētū diſꝑgiꝰ. ⁊ ſic martyr dn̄o ꝯſecraꝰ
anno dn̄i. M. clxxiiij. D Dū igiꝰ cleri
ci requiē eternā inciperēt ⁊ ꝓ eo miſſaꝫ age/
rent defunctoꝝ ſubito vt aiūt angeloꝝ chori
aſtātes voces cātantiū interrūpunt. marty
ris miſſam icipiūt. letabiꝰ iuſtꝰ ꝯcinūt. et ce/
teri clerici ꝓſequunꝰ. Hecē reuera mutatio
dextere excelſi. dū cātꝰ meroris vertiꝰ in can
ticū laudis. cū illū cui defunctoꝝ ſuffragia ī
choauerāt martyꝝ poſtmodū hymnis lau
dāt Reuera eximia cōprobaꝰ ſanctitate p̄re
ditꝰ. ⁊ martyr dn̄i gl'ioſus. quē tāto honore
angeli p̄uenerūt ⁊ ſc̄tōꝝ martyꝝ cathalogo
aſcripſerūt Paſſus ē aūt ſanctꝰ iſte ꝓ ec/
cl'eſia. ī eccl'ia. in loco ſc̄tō. ⁊ in t̄pe ſacro inter
manꝰ ſacerdotū ⁊ religioſoꝝ vt patiēns pie
tas ⁊ ꝑſequētiū crudelitas oſ̄ndaꝰ. Multa
inſuꝑ alia miracula ꝑ ſanctū ſuū dominꝰ
opari dignatꝰ ē. Meritis ei eiꝰ cecis viſus.

ſurdis auditꝰ.claudis greſſus.vita mortuiſ
reſtituta ſunt.Odoꝛo aqua q̄ pāni cōſperſi
eiꝰ ſanguīe lauabāt mltis extitit in medelā
Quedā dña de anglia varios oculos ha
bere ob laſciuiā ꝛ maioꝛē pulcritudinē affe
ctabat.ſup h̄ vouēs votū nudis pedibus ſe
pulcrū btī thome viſitauit. Que cū in oꝛōe
pſtrata iaceret.ſurgēs īuenit ſe penitꝰ excecā
tam.ſtatimqꝫ penitēs cepit rogare beatum
thomā vt iā nō varios ſꝫ ſaltē ſuos ſibi red
deret oculos.qd̄ tādē cū magna difficultate
vix valuit obtinere C Quidā aūt illu
ſoꝛ aquā ſimplicē p aq̄ ſācti thome dño ſuo
ī pixide obtulit ꝯuiuāti.Cui dñs ait. Si nil
mihi vnq̄ꝫ furatꝰ fuiſti ſanctꝰ thomas aq̄m
ſuā huc te deferre pmittat.ſi aūt reꝰ furti es
aq̄ ipa ptinꝰ euaneſcat.Huic igit̄ dicto ille
ꝯſenſit.ſciēs q pixidē aq̄ nup impleuiſſꝫ.mi
ra res.pixidē ꝯtinuo aperuerūt ꝛ vacuā īue
nerūt.Sicqꝫ ſeruiēs in mēdacio dephendit̄
ꝛ furti reꝰ euidētiꝰ cōpꝛobat̄. Auis q̄daꝫ
docta loq̄.cū niſus eā inſeq̄ret̄ ſicut didice
rat cepit clamare.Sācte thoma adiuua me
Et ſtatim niſus moꝛtuꝰ cecidit ꝛ illa euaſit.
Quidā quē ſāctꝰ thomas valde dilexerat
cū grauit̄ infirmaret̄ iuit ad eiꝰ tumbā ꝛ p
ſanitate ſua rogauit.ꝛ ad libitū impetrauit.
Sꝫ cū ſanatꝰ rediret cepit cogitare q illa ſa
nitas aīe ſue foꝛſitā nō expediret Vñ iterꝝ re
diens ad ſepulcꝝ oꝛauit vt ſi nō eſſꝫ vtile aīe
ſue ꝯtinuo infirmitas ipa rediret.Statīqꝫ
infirmitas rediijt ſic pꝰs In eiꝰ aūt inter
fectoꝛes intātū vltio diuīa deſeuit vt alij di
gitos dentibꝰ ſuis fruſtratīꝫ diſcerpētes.alij
ſanie defluētes.alij paliſi diſſoluti.alij amē
tes effecti miſerabilit̄ interirent

XII A

De ſancto Silueſtro

ſ Jlueſter dicitur a
ſile qd̄ eſt lux ꝛ tra q̄ſi lux terre.i. ec
cleſie q̄ inſtar bone terre hꝫ pingue
dinē bone opatiōis.nigredinē hūiliatiōis.ꝛ
dulcedinē deuotiōis.Per iſta ei tria agno
ſcit̄ bona terra.vt ait palladiꝰ.Vel ſilueſter
dr̄ a ſilua ꝛ theos.q2 hoīes ſilueſtres.i. incul
tos ꝛ duros ad fidē xp̄i traxit. Vel ſicut dr̄ i
gloſario.Silueſter dr̄ viridis.agreſtis.vm
broſus.nemoꝛoſus.Viridis celeſtia ꝯtēplā
do.Agreſtis ſeipm excolendo.Umbꝛoſus
ab oī ꝯcupiſcētia refrigeratꝰ.Nemoꝛoſus ī
ter arboꝛes celi plātatꝰ.Eiꝰ legēdā cōpilauit
euſebiꝰ ceſarienſ.quā beatꝰ gelaſiꝰ ī ꝯcilio
ſeptuaginta epoꝝ a catholicis legendā com
memoꝛat.ſicut ī decreto habet̄. B
Jlueſter a matre re ꝛ noīe iuſta ge
nitꝰ.ꝛ a cirino pſbitero eruditus ho
ſpitalitatē ſūmope exercebat.Thi
motheꝰ aūt q̄dā xp̄ianiſſimꝰ ab eo ī hoſpiti
um ſuſcepit.q̄ tū ob pſecutoꝝ ab alijs vitaba
tur.Hic thimotheꝰ p vnū annū ꝛ tres men
ſes pdicauit.ꝛ poſtea coꝛonā aſſecutꝰ ē mar
tyrij.dū pdicaret ꝯſtātiſſime fidem xp̄i.Pu
tans aūt tarq̄niꝰ pfectꝰ thimotheū multis
abūdaſſe diuitijs.eas a ſilueſtro expetijt in
ferēs ei minas moꝛtis.Sꝫ cū vere thimotheū
hmōi diuitias nō habuiſſe cōperit.ſilueſtꝝ
idolis imolare pcepit.alioq̄n in craſtinū di
uerſa recipet genera toꝛmētoꝝ.Cui ſilueſter
Stulte hac nocte moꝛieris ꝛ ſēpitna toꝛmē
ta recipies.ꝛ velis nolis verꝝ deū eſſe quem
colimꝰ recognoſces.Silueſter igit̄ carceri
tradit̄.ꝛ tarq̄niꝰ ad prandiū inuitat̄.Dū er
go comederet.os piſcis ī eiꝰ gutture ſic vſet̄
vt nulla rōe reijcere potuerit vl' glutire.Sic
qꝫ media nocte defunctꝰ ad tumulū cū lu
ctu ducit̄ ꝛ ſilueſter cū gaudio a carcere li
berat̄.Qui nō ſolū a xp̄ianis ſꝫ etiā a paga
nis miro diligebat̄ affectu Erat enī aſpectu
angelicꝰ.ſmone nitidꝰ.integer coꝛpe.ſanctꝰ
ope.ꝯſilio magnꝰ.fide catholicꝰ.ſpe patien
tiſſimꝰ.caritate diffuſus.Moꝛtuo igit̄ mel
chiade epo vrbis rome.ſilueſter ab oī plebe
plurimū renitēs ī ſummū pōtificē eſt electꝰ
Hic oīm oꝛphanoꝝ.viduaꝝ ꝛ pauperū no
mina ī matricula ſcripta habebat.ꝛ oībꝰ ne
ceſſaria puidebat.Hic q̄rtū ꝛ ſextū diē ꝛ ſab
batū ieiunijs inſtituit obſeruādū. q̄ntū vo
q̄ſi dñicū celebrandū.Grecis vo xp̄ianis di
centibꝰ ſabbatū diē potiꝰ q̄ꝫ q̄ntū celebrādū
rñdit h̄ fieri non debere.q2 h̄ eſt traditionis
aplice.ꝛ q2 dñice debet̄ cōpaſſio ſepulture.
Cui illi.Vnū eſt ſabbatū ſepulture in q̄ ſeꝫ
in anno ieiuniū eſt exhibendum.Quibus

Siluester. Sicut oīs dies dñic⁹ resurrectō
nis glia. sic omne sabbatū decorat̄ dñica se/
pultura. Igit̄ de sabbato acq̄escūt. ſʒ de q̄n
ta feria vehemēt cōtēdunt. asserētes nō debe
re xp̄ianoꝝ solennitatib⁹ sociari. Siluester
aūt ei⁹ dignitatē pcipue ī trib⁹ oñdit. Quo
niā hac die dñs ad celos ascēdit Et corpis ꝛ
sanguīs sacramētū instituit Et sacꝝ crisma
ecclīa ꝯficit. Oēs igit̄ rōib⁹ ei⁹ acquiescūt

C Persequēte aūt ꝯstātino xp̄ianos
siluester de vrbe exijt. ac in q̄dā mōte cū suis
clericis māsit Ipe aūt ꝯstātin⁹ merito ꝑse
cutiōis tyrānice ī incurabilē cecidit plagaꝫ
lepre. Tandē ad ꝯsiliū pontificū idoloꝝ ad
ducta sunt tria milia puerorū vt eos occidi
faceret. ꝛ se in eoꝝ sanḡne recēti ꝛ calido bal/
nearet. Egrediēte autem eo ad locū vbi bal
neū pari debebat. matres pueroꝝ eidem oc
currūt. q̄ solutis crinib⁹ miserabiliter vlula
bant. Et lacrimās ꝯstātin⁹ iussit stare curꝝ
ꝛ erigēs se dixit. Audite me comites ꝛ cōmi
litones ꝛ oēs ꝑpl'i q̄ astatis. Dignitas roma
ni imperij de fonte nascit̄ pietatis q̄ hāc etiā
lege dedit vt capitali sn̄ia subderet̄ q̄cunqꝫ ī
bello aliquē occidisset infantē. Quāta ergo
erit crudelitas vt h̄ nostris faciamus filijs.
qd̄ fieri ꝓhibuim⁹ alienis. Quid iuuat bar
baros superasse si a crudelitate vincamur.
Nā vicisse extraneas natiōes rōe viriuꝫ est
bellantiū ꝑploꝝ. vincere aūt vicia ꝛ peccata.
virt⁹ ē moꝝ. In illis vō ꝓlijs fortiores nos
existim⁹ illis. In his vō nobismetipsis for
tiores sum⁹ Qui enī fuerit ī isto certamine
supat⁹. victoriā obtinet vict⁹. Victor eī p⁹
triumphū vincit̄ si pietas ab īpietate supat̄
Vincat ergo nos pietas ī isto ꝯgressu. Bñ
enī oīm aduersantiū poterim⁹ esse victores
si sola pietate vincamur. Dñm eī se eē dñm
cōꝓbat. q̄ seruum se mōstrauerit pietatis
Meli⁹ est ergo me mori salua vita inocen/
tium q̄ʒ p eoꝝ interitū vitā recupare crude/
lem. quā tn̄ recupare incertū est. cū tn̄ certuꝫ
sit q sic recupata crudelis est. Iussit igit̄ vt
matrib⁹ suis pueri redderent̄. ꝛ dona pluri/
ma ꝛ infinita vehicula ꝓberent̄. Sicqꝫ ma/
tres q̄ flēdo venerāt. ad loca sua cū gaudio
redierūt Ipe aūt impator ad palatiū suum
reuersus est.

B Sequēti vō nocte pe/
trus ꝛ paul⁹ apparuerūt ei dicētes. Quoni
am exhorruisti effusionē sanḡnis īnocētis.
misit nos dñs iesus xp̄s dare tibi recupād̄e
cōsiliū sanitatis. Siluestrū igit̄ epm q̄ apd̄
montē siraptim latitat accersire. H̄ tibi pisci/
nā oñdet. in q̄ immersus tertio ab oī cura/
beris lepre morbo. Tu vō xp̄o hāc vicissitu
dinē reddas vt idoloꝝ tēpla diruas. Christi
restaures ecclias. ꝛ ei⁹ deinceps cultor fias
Euigilās igit̄ ꝯstantin⁹. statim milites mi/
sit ad siluestrū. Vidēs aūt siluester milites
statim ad palmā martyrij credidit se voca/
ri. Deo aūt se recōmendās ꝛ socios secum
adhortās. Cōstātino ītrepid⁹ p̄sentat̄. Cui
ꝯstantin⁹ assurgēs ait. Bñ te venisse ḡtula/
mur. Qui a siluestro resalutat⁹ narrauit ei
p ordinē sui somnij visionē Percūctāti vō
ꝯstantino q̄ essent illi duo dij q̄ sibi apparue
rūt. Siluester rn̄dit illos esse xp̄i apl'os et n̄
deos. Tūc ad p̄ces impatoris siluester apo
stoloꝝ imagines iussit sibi afferri. Quas vt
impator aspexit. tales eē q̄ sibi apparuerunt
declamauit Siluester igit̄ eū cathecuminū
fecit. ꝛ vni⁹ hebdomade ieiuniū sibi indixit
ꝛ carceres apire monuit. Cūqꝫ ī aquam de/
scendisset baptismatis. mirabil' ibi emicuit
splēdor lucis. Sicqꝫ inde mūd⁹ exiuit. ꝛ xp̄ʒ
se vidisse asseruit. Prima aūt die sui baptis
matis hāc legē dedit vt xp̄us ab vrbe roma/
na tāq̄ʒ ver⁹ de⁹ coleret̄. Secūda vt si quis
xp̄m blasphemaret capite puniret̄. Tertia
vt q̄cunqꝫ xp̄iano fecisset iniuriā bonoꝝ suo
rum pte dimidia ꝓuaret̄. Quarta vt sicut ī
pator rome. sic romā⁹ pōtifex caput ab vni/
uersis epis habeat̄. Quīta vt q̄cūqꝫ ī ecclesi
as ꝯfugerit ab omnib⁹ seruet̄ iniurijs īmu
nis. Sexta vt null⁹ nisi de licētia sui antisti
tis eccliam edificet intra muros alicui⁹ ciui
tatis. Septima vt ad edificatiōnē ecclesiaꝝ
decime possessionū regaliū tribuant̄. Octa
ua impator ad eccliam sancti petri venit. et
de suis culpis se lamētabilit̄ accusauit. P⁹/
modū arrepto bidēte ad fundamētū basili/
ce ecclie ꝯstruēdū terrā p̄m⁹ aperuit. ꝛ duo
decim cophinos in suis scapul' foras eiecit.

C Hec vbi helena mat̄ ꝯstātini augu

ſti i bethania ꝯſiſtẽs audiuit p lrãs laudat
filiũ q abrenũciaſſet ſimulacris idoloꝝ. ſed
dure icrepat q relicto deo iudeoꝝ crucifixũ
hoiẽ deũ colat. Reſcribit aũt auguſt⁹ vt iu
deoꝝ magiſtros ſecũ adducat. ⁊ ipe xpiano
rum doctores pferret. vt ſic ex diſputatione
mutua appareat fides vã. Adduxit igr ſan
cta helena centũquadragintaunũ doctiſſi
mos iudeoꝝ. Jnt quos duodecim erant q
ſapiẽtia ⁊ eloquẽtia p ceteris rutilabãt. Cũ
igitur ſilueſter cũ clericis ſuis ⁊ pdicti iudei
ad diſputandũ corã impatore inſimul cõue
niſſent de cõmuni ꝯſenſu duos iudices gen
tiles ſapiẽtiſſimos ⁊ pbatos noie craton et
zenophilũ ſtatuerunt. ad qs ptineret ſnia di
cendoꝝ. Qui licet gẽtiles erãt tñ iuſtiſſimi ⁊
fideles. Taliqꝫ inter eos ſnia eſt firmatũ vt
vno ſtãte ⁊ loquẽte ali⁹ nõ loquat. Inci
piens igr pm⁹ de illis duodecim noie abia
thar ait. Cũ iſti tres deos dicãt patrẽ ⁊ filiũ
⁊ ſpũmſanctũ. manifeſtũ eſt eos ꝯ legẽ age
re q dicit. Uidete qꝛ ego ſum ſol⁹ de⁹. ⁊ non
eſt ali⁹ deus pter me. Deniqꝫ ſi dicũt xpum
deũ eſſe qꝛ multa fecit ſig. Jn noſtra etiaꝫ le
ge multi fuere q miracula plurima fecerũt.
⁊ tñ nunqꝫ ex hoc deitatis nomẽ ſibi vſurpa
re auſi ſunt ſicut iſte ieſus quẽ iſti adorant.
Ad quẽ ſilueſter. Nos vnũ deũ colim⁹. ſed
nõ in tãta ſolitudine eũ dicim⁹ vt gaudiũ fi
lij nõ haberet. Ex veſtris aũt libris vob tri
nitatẽ pſonaꝝ demõſtrare valem⁹. Nã pa
trem dicim⁹ de quo pphꝫeta ait. Jpe iuoca
uit me pater me⁹ es tu ꝛc. Filiũ de q idẽ. Fi
lius me⁹ es tu. ego hodie genui te. Spiritũ
ſanctũ. de quo idẽ. Spũ oris ei⁹ oĩs virtus
eoꝝ. Jn hoc etiã qd dixit. faciam⁹ hominẽ
ad imaginẽ ⁊ ſimilitudinẽ noſtrã. euidẽter
⁊ pſonaꝝ pluralitatẽ. ⁊ diuinitatis vnitatẽ
demõſtrat. Licet aũt ſint tres pſone vn⁹ tñ
deus eſt. Qd exẽplo viſibili aliqten⁹ demõ
ſtrare valem⁹. Et accipiens purpurã impe
ratoris tres ſibi plicas fecit dicẽs. Ecce vide
tis tres plicas. Et explicãs eas ait. Ecce qa
tres plice ſunt vn⁹ pãnus. ita tres pſone ſũt
vnus de⁹. De h aũt qd dicit q ex miraculis
deus credi nõ debet. cũ alij plures ſancti mi
racula fecerũt. nec tñ ſe deos dixerũt ſic xps
deũ p h ſe aſſerere voluit. Certe de⁹ ſupbi
entes ꝯ ſe nunqꝫ paſſus eſt ſine pena acerri
ma pterire. ſicut patꝫ i dathan et abyron ali
iſqꝫ qꝫ plurib⁹. Quõ ergo mẽtiri potuit ⁊ ſe
deũ dicere qd nõ erat. cũ eũ ſe deũ dicentem
nulla pena ſecuta fuerit. ſꝫ virtutũ efficacia
comitabat. Tũc iudices dixerũt. Conſtat
abiathar a ſilueſtro ſupatũ. Nã ⁊ rõ h do
cet. qꝛ ſi deus nõ eſſet ⁊ ſe deũ dixiſſet. pferre
vitam mortuis nõ valeret. Tũc illo amo
to ſecũdus q et ionas dicebat ad cõflictum
accedẽs ait. Abraã a deo circũciſionẽ acci
piens iuſtificat⁹ fuit. et etiã oẽs filij abrae p
circumciſionẽ iuſtificabant. Jgr q nõ fue
rit circũciſus nõ erit iuſtificat⁹. Ad quẽ ſil
ueſter. Cõſtat abraã añ circũciſionẽ dõ pla
cuiſſe ⁊ amicũ dei appellatũ eſſe. igr non cir
cumciſio ipm ſanctificauit ſed fides ⁊ iuſti
cia ipm deo placere fecit. Nõ igr accepit cir
cumciſionẽ in ſanctificationẽ ſꝫ i diſtinctio
nem. Jſto ſuperato terti⁹ qui ⁊ godolias
accedens ait. Quomodo xps veſter poteſt
eſſe deus. cũ aſſeratis eũ eſſe natũ. temptatũ.
traditũ. nudatum. felle potatũ. ligatuꝫ. cruci
fixum. ſepultũ. cum hec omnia in dõ eſſe nõ
poſſunt. Ad hoc ſilueſter. De veſtris libris
hec omnia pbamus de xpo fuiſſe predicta.
Nam de ei⁹ natiuitate dixit Jſaias Ecce v
go concipiet ꝛc. De ei⁹ temptatõe Zachari
as. Uidi ieſum ſacerdotẽ magnũ ſtantẽ co
ram angelo ⁊ ſathan ſtabat a dextris ei⁹ ꝛc.
De ei⁹ traditione pſal. Qui edebat panes
meos magnificauit ſup me ſupplãtatõnẽ ꝛc
De eius nudatione idẽ Diuiſerũt ſibi veſti
menta mea ꝛc. De ei⁹ potatõe fellea idẽ De
derunt in eſcam meã fel ꝛc. De ei⁹ ligatõne
Heſdras. Uinxiſtis me non ſicut patrẽ q li
beraui vos de terra egypti clamãtes añ tri
bunal iudicis. humiliaſtis me. ſuſpẽdentes
in ligno tradidiſtis me. De eius ſepultura.
Hieremias. Jn ſepultura eius reuiuiſcent
mortui. Cũ ergo godolias qd rñderet nõ ha
beret. data ſentẽtia remot⁹ eſt. Quar
tus qui ⁊ annas accedẽs ait. Ea que d alijs
dicta ſunt. ſilueſter iſte de ſuo xpo pdicta fu
iſſe firmat. Unde ſupereſt vt probet hec de
ſuo chriſto dicta fuiſſe Ad quem Silueſter

Habis ergo aliū quē vgo ꝯcepit. q̄ felle eſt
cibat⁹. ſpinis coronat⁹. crucifix⁹. mortu⁹. et
ſepult⁹. qui reſurrexit a mortuis. ⁊ ad celos
aſcēdit. Tūc ꝯſtantin⁹ ait. Si aliū nō dede
rit ſciat ſe eſſe ſupatū Qui cū h̄ facere n̄ poſ
ſet amouet̄ Quint⁹ q̄ et doech ꝓducit̄. q̄
ait. Si ex ſemine dauid xp̄s iſte nat⁹ eſſet et
ſanctificat⁹ vt dicitis. ergo baptiſari nō de-
buit vt iterū ſanctificaret̄. Ad quē Silueſter
Sicut circūciſio i xp̄i circūciſione finē acce-
pit. ita noſter baptiſm⁹ in xp̄i baptiſmate in
itiū ſanctificatōis habuit. Nō ergo baptiza
tus eſt vt ſanctificaretur. ſ; vt ſanctificaret.
Qui cū taceret ait cōſtantin⁹. Non taceret
doech ſi haberet ꝯtraria q̄ ꝓferret. Tunc
ſext⁹ q̄ ⁊ chuſi ait. Vellemus vt ſilueſter ille
cauſas hui⁹ vginalis ꝑtus nobis exponer;
Ad quē ſilueſter. Terra de q̄ adā format⁹ ē
incorrupta erat ⁊ vgo. q2 nec dū ſe ad biben-
dum humanū ſanguinē apuerat. nec male-
dictionē ſpinarū accepat. nec hoīs mortui ſe-
pulturā habebat. nec ſerpēti data fuerat ad
edendū. Oportuit ergo ex maria vgine no-
uum adā fieri. vt ſicut ſerpēs natū ex vgine
vicerat. ſic a nato ex vgine vinceret̄. Et qui
adē victor extitit i padiſo. iꝑe tēptator fact⁹ ē
dn̄i in deſerto. vt q̄ adā vicerat mādūcantē.
vinceret̄ a dn̄o ieiunāte. Hoc ſupato ſepti-
mus q̄ ⁊ beniamin ait Quō xp̄s veſter fili⁹
dei poteſt eſſe q̄ a diabolo tēptari potuit. vt
modo fame panē ex lapidib⁹ facere vrgeret̄
modo in tēpli celſitudinē leuaret̄. modo ad
adorādū ipm̄ diabolū induceret̄. Ad qd̄ ſil-
ueſter. Si diabol⁹ ideo vicit. q2 ab adā mā-
ducante eſt audit⁹. ꝯſtant idō eū fuiſſe ſupa-
tum. q2 eſt a xp̄o ieiunāte ꝯtēpt⁹. Nos autē
eū nō inquantū de⁹ ſed inqn̄tū homo tem-
ptatū eſſe fatemur. Idō aūt tripl'r eſt tēptat⁹.
vt a nobis omnes tēptationes excluderet. et
formā vincendi daret. Sepe nāq; in homi
ne victoriā abſtinētie ſequit̄ tēptatio huma
ne glie. ⁊ temptationē humane glie appetit⁹
dominij ⁊ excellētie comitat̄. Iꝑe igit̄ a xp̄o
in his vinci vt vincēdi nobis forma donet̄
Iſto ſuperato octau⁹ q̄ ⁊ aroel ait. Con
ſtat quia deus ſumme pfect⁹ eſt ⁊ nulli⁹ in-
diget. qd ergo ei opus fuit vt naſceret̄ i xp̄o.
Quō iterū xp̄m vbum appellas. S; ⁊ h̄ con
ſtat. quia de⁹ anteq; haberet filiū pater dici
nō potuit. ergo ſi pater xp̄i poſtea dictus eſt
mutabilis fact⁹ eſt. Ad hoc ſilueſter. Filius
ante tp̄a ex patre eſt genit⁹. vt faceret que nō
erant. ⁊ in tp̄e eſt nat⁹ vt reficeret q̄ perierāt.
Que ⁊ ſi ſolo vbo reficere poterat. tn̄ ꝑ paſſi
onē niſi homo fieret redimere non valebat.
quia in ſua deitate ad patiēdū apt⁹ nō erat
Nec hoc erat impfectionis ſ; pfectōis ſi in
ſua nō erat deitate paſſibilis. Porro filiū v
bum dei dici ex eo pt;. q2 ꝓpheta ait. Eructa
uit cor meū verbū bonū. Deus q̄; ſp pat̄ fu
it. quia ſp eius filius extitit. Filius eni eius
eſt vbum eius. ſapiētia eius. vtus eius. In
patre autē ſemp fuit verbū iuxta illud. Eru-
ctauit cor meū verbū. Semp ſapiētia iuxta
illud. Ego ex ore altiſſimi ꝓdij primogenita
ante omnē creaturam. Semp virtus. iuxta
illud. Ante omnes colles ego parturij. nec
dum fontes aquarū eruperant ꝛc. Cum er-
go pater nunq̄; fuerit ſine verbo. ſapientia
⁊ virtute. quomodo putas hoc nomen ſibi
ex tempe aduenīſſe Hoc ergo amoto no
nus qui ⁊ iubal dixit. Conſtat quia de⁹ cō-
iugia non damnat. nec eis maledixit. quare
ergo de coniugio natū denegatis hunc eſſe
quē colitis. niſi vt obfuſcare coniugia ſtude
atis Rurſus quō temptat̄ qui potēs eſt. pa
titur qui virt⁹ eſt. moritur qui vita eſt. De-
niq; ad hoc cogeris. vt duos filios eē dicas
vnū quem pater genuit. alterū quem virgo
generauit Rurſus quomodo fieri poteſt vt
patiatur homo qui aſſumptus eſt ſine leſi-
one eius a quo aſſumpt⁹ eſt. Ad h̄ ſilueſter
Nos chriſtū non ideo natū de virgine dici-
mus vt coniugia cōdemnemus. ſed cauſas
virginei partus rationabiliter acceptamus
nec hac aſſertione obfuſcantur. ſed ornātur
coniugia. quoniam hec virgo que chriſtu;
peperit. de coniugio nata eſt. Temptat̄ au-
tem chriſtus vt omnes temptationes dya-
boli vinceret. patitur vt vniuerſas paſſiōes
ſubiiceret. moritur vt mortis imperiū ſubiu
garet. Dei quoq; filius vnus in chriſto eſt
qui ſicut eſt vere dei filius inuiſibilis. ita vi-
ſibilis eſt xp̄s. Eſt ergo inuiſibile hoc qd eſt

deus.⁊ eſt viſibile ß qđ eſt hō. Pati vō poſ-
ſe hoīem aſſumptū ſine paſſiōe eiꝰ q̄ aſſum
pſit exēplo doceri pt. Nā pn̄tis purpure re-
gis vtamur exēplo. Lana ei fuit. ⁊ huic la-
ne ſanguis accedēs colorē purpureū pbuit.
Cū ergo teneret̄ digitis ⁊ torq̄ret̄ in filo. q̄d
torquebat̄. ß° qd regie dignitatis color ē. an
hoc qđ lana extiterat anteq̄ꝫ purpura fieret
Lane ergo aſſilat̄ hō. colori purpure deꝰ. q̄
ſimul in paſſione fuit dū pateret̄ in cruce. ſꝫ
paſſioni in nullo ſubiacuit. Decimꝰ q̄ et
thara dixit. Nō mihi placet iſtud exēplū. q̄a
ſimul color torquet̄ cū lana. Cui cū oēs con
tradicerēt. ſilueſter dixit. Accipe ergo aliud
exemplū. Arbor hn̄s ī ſe ſolis ſplēdorē. cuꝫ ī
ciditur ictū quidē ſuſcipit. ſplēdor aūt ab in
ciſione imunis exiſtit. Sic hoīe patiēte diui
nitas nulli paſſioni ſubiacuit ¶ Vn-
decimꝰ q̄ ⁊ ſileon ait. Si de xp̄o tuo pphete
iſta vaticinati ſunt. tāte irriſionis. paſſioniſ
⁊ mortis cauſas ſcire vellemꝰ Et Silueſter
Eſuriuit xp̄s vt nos reficeret. Sitiuit vt ari
ditati noſtre vitalia pocula miniſtrarꝫ. Tē
ptatus eſt vt nos a temptationibꝰ liberaret
Tētus ē vt nos a demonū captura redime
ret. Irriſus eſt vt nos ab irriſione demonū
erueret. Ligatꝰ eſt vt nos a nodo maledicti
onis abſolueret. Humiliatꝰ eſt vt nos exal-
taret. Expoliatꝰ eſt vt nuditatē pime p̄uari-
catiōis indulgētie indumento tegeret. Spi
neā coronaꝫ accepit vt flores padiſi pditos
redonaret. In ligno ſuſpēſus ē. vt ꝯcupiſcē-
tiaꝫ ī ligno genitā dānaret. Felle ⁊ aceto po-
tatꝰ eſt vt hoīem ad terrā fluētē lac ⁊ mel in
troduceret ⁊ fontes nobis mellifluos aperi
ret. Mortalitatē ſuſcepit vt ſuā nobis īmor
talitatē donaret. Sepultꝰ eſt vt ſctōꝝ ſepul-
turas bn̄diceret. Surrexit vt mortuis vitaꝫ
redderet. Aſcēdit ī celū vt celi ianuā aperirꝫ.
Sedet a dextris dei vt p̄ces credentiū exau-
diat. Hec ſilueſtro pſequēte. vniuerſi tā im-
perator q̄ꝫ iudices ⁊ iudeī laudē ſilueſtri p
ruperūt vnanimit̄ Tūc indignatꝰ duode
cimꝰ q̄ ⁊ Zambri indignatōe magna dixit.
Miror vos ſapiētiſſimos iudices v̄borꝫ
ambagibꝰ credere ⁊ dei oīpotentiā eſtima-
re hūana rōe ꝯcludi. Sꝫ iā ceſſent v̄ba ⁊ ve

niamꝰ ad facta. Stultiſſimi nāqꝫ ſūt q̄ cru-
cifixum colūt. cū ego nomē dei oīpotētis ſci
am. cuiꝰ v̄tutē nec ſufferunt ſaxa nec audire
valet q̄libet creatura. Et vt me veꝝ dicere cō
probetis. thaurꝰ ad me ferociſſimꝰ adduca-
tur. ⁊ dum in eiꝰ aure nomē iſtud īſonuerit
thaurꝰ ilico morietur. Ad quē ſilueſter. Et tu
quō ß nomē nō audiēſ didiciſti. Zambri di
xit. Nō eſt tuū ß noſcere myſteriū q̄ iudeoꝝ
inimicꝰ es. Adducit̄ aūt thaurꝰ ferociſſimꝰ
vix a centū hoībꝰ fortiſſimis tractuſ. At vbi
zambri in aure eiꝰ v̄bū ꝓtulit. ꝯtinuo thau-
rus mugiēs oculoſqꝫ eijciēſ expirauit. Om
nes igit̄ iudei vehemēter acclamāt ⁊ Silue
ſtro inſultāt. Quibꝰ Silueſter. Nō dei no-
men ꝓtulit ſꝫ nomē peſſimi demonis noīa-
uit. Deꝰ eni meꝰ ieſus xp̄s nō ſolū viuētes
mortificat. ſꝫ etiā mortuos viuificat. Nā oc
cidere poſſe ⁊ viuificare nō poſſe eſt leonuꝫ.
ſerpentū ⁊ feraꝝ. Si ergo vult vt credam ꝙ
nomē demonis nō fuerit. dicat iteꝝ ⁊ viuifi
cet qđ occidit. Nā de đo ſcriptū eſt. Ego oc
cidam ⁊ ego viuere faciaꝫ. Qđ ſi nō poterit
nomē demonis abſqꝫ dubio noīauit qui vi
uentē occidere pt. mortuū viuificare nō pōt
Tunqꝫ Zambri ad ſuſcitandū thauꝝ a iu-
dicibꝰ vrgeret̄ dixit. Suſcitet eū ſilueſter in
noīe ieſu galilei. ⁊ oēs in eū credemꝰ. Nā et
ſi pennis poſſet volare. iſtud tn̄ nō valerꝫ p-
ficere. Oēs igit̄ iudei ſi thauꝝ ſuſcitauerit ſe
credituros ꝓmittūt. Tūc Silueſter orōe fa
cta ad aurē thauri ſe applicans dixit. O no-
mē maledictōis ⁊ mortis egredere iuſſu dn̄i
noſtri ieſu xp̄i. In cuiꝰ noīe tibi dico Thau
re ſurge. ⁊ ad armentū tuū manſuetus rece
de. Statim igit̄ thaurus ſurrexit ⁊ cū omni
māſuetudine abijt. Tūc regina iudei iudi-
ces ⁊ ceteri oēs cōuerſi ſunt ad fidē ¶
Poſt aliq̄t vō dies idoloꝝ pōtifices ad
imperatorē venerūt dicentes Sacratiſſime
impator ille draco q̄ eſt in fouea poſtq̄ꝫ fidē
xp̄i recepiſtis plus q̄ꝫ. ccc. hoīes q̄tidie intfe-
cit flatu ſuo. Conſulēte ſup hoc cōſtantino
ſilueſtrū reſpondit. Ego p chriſti v̄tutē eum
ab omni leſione ceſſare faciā. Promittunt
pontifices ſe ſi hoc facerꝫ credituros. Orāte
aūt ſilueſtro ſanctꝰ petrꝰ apparuit ei dicens

Secur⁹ ad dracone deſcēde tu ꝛ duo pſby/teri q̄ ſunt tecū. Cūq3 ad eū veneris eū talit alloq̄ris. Dn̄s noſter ieſus xp̄s ď v̄gine natus. crucifix⁹ ꝛ ſepult⁹. q̄ reſurrexit ꝛ ſedꝫ ad dexterā patris. h̄ ventur⁹ eſt iudicare viuos ꝛ mortuos Tu ergo ſathana eū in hac fouea dū venerit expecta. Os aūt ei⁹ ligabis filo ꝛ anulo crucis h̄n̄te ſignum deſup ſigillabis. Poſtea ad me ſani ꝛ icolumes venietis. et panē quē vobis parauero comedetis. Deſcē/dit itaq3 ſilueſter cū duob⁹ p̄ſbiteris ī foueā p gdus. cl. duas ſecū ferēs laternas. Tūc draconi p̄dicta v̄ba dixit. ꝛ os ipſi⁹ ſtridētis ꝛ ſibilantis vt iuſſus fuerat alligauit. Et aſcen/dēs iuenit duos magos q̄ eos ſecuti fuerāt. vt viderēt ſi vſq3 ad draconem deſcēderēt ex draconis fetore pene mortuos. ꝛ eos ſecū adduxit incolumes atq3 ſanos. Qui ſtati cuꝫ multitudine infinita ↄuerſi ſunt. Sicq3 romanoꝝ p̄p̄ls a duplici morte ē libat⁹. ſ. a cultura demōis ꝛ veneno draconis. Tādē beatus ſilueſter morti appropinquās clerꝫ de tribus āmonuit. ſ. vt iter ſe charitatē haberent eccl'ias ſuas diligēti⁹ gubernarēt ꝛ gregē a lupoꝝ morſib⁹ cuſtodirēt. P⁹ h̄ in dn̄o feliciter obdormiuit circa annū dn̄i. cccxx.

XIII A

De circumciſione domini

Circumciſiōis dominice diē q̄ttuor celebrē faciunt et ſolennē. Primū eſt octaua natiuitatis dn̄i. Secūdū impoſitio noui ꝛ ſalutiferi noīs. Tertiū effuſio ſanḡnis. Quartū ſignaculū circūciſiōis. Primū ergo ē octaua natiuitatis dn̄i Si ei alioꝝ ſctōꝝ octaue ſolennes ſunt. q̄nto ma$ octaua dies ſancti ſanctoꝝ ſolēnis erit. ſꝫ nō videt̄ ꝙ natiuitas dn̄i debeat habere octauā. q2 ei⁹ natiuitas tēdebat ad mortē. obit⁹ āt ſctōꝝ iō octauas h̄n̄t. q2 ipi tūc naſcunt̄ ea natiuitate q̄ eſt ad vitā eternā vt poſtea reſurgāt ī corpib⁹ glorioſis. Eadē rōe videt̄ ꝙ n̄ debeat habere octauā natiuitas btē v̄ginis. nec bti iōhis bap. ſilr nec reſurrectio dn̄i. q2 iā facta erat ipa reſurrectio ī re Sꝫ notādū ꝙ ſic dic̄ ꝑpoſitiu⁹ ſunt octaue ſuppletōis vt ē octaua natiuitatis dn̄i. in q̄ ſupplem⁹ qd̄ min⁹ ī feſto factum fuerat. ſ. officiū de pturiēte. Vn̄ etiā ī miſſa olim ↄſueuerat cātari ad honorē btē v̄ginis Vultū tu. ꝛc. Itē ſūt octaue veneratiōis. vt paſce. pēthecoſtes. btē virgīs. bti iohis bapt. Itē deuotōis vt cuiuſlibꝫ ſcti p̄n̄t fieri octaue. Figuratōis vt ſūt octaue inſtitute ď ſanctis q̄ ſignificāt octauā reſurrectōis B

Secundū eſt ipoſitio noui ꝛ ſalutiferi noīs Hodie eī impoſitū eſt ei nomē nouū qd̄ os dn̄i noīauit Nomē p̄ter qd̄ nō eſt aliud ſub celo ī q̄ opteat nos ſaluos fieri. Nomen qd̄ ꝑm bern̄. eſt mel ī ore. melos ī aure ꝛ iubil⁹ ī corde. Nomē qd̄ ſicut dic̄ idē bern̄. iſtar olei lucet p̄dicatū. paſcit recogitatū lenit ꝛ vngit inuocatū Habuit āt triplex nomē ſic ex euāgelio manifeſtat. ſ. fili⁹ dei. xp̄s ꝛ ieſus. Vocat̄ aūt fili⁹ dei inq̄ntū eſt de deo de⁹. xp̄s in q̄ntū eſt homo a pſona diuina quantuꝫ ad humanā naturā aſſumpt⁹. Jeſus inq̄ntuꝫ eſt deus humanitati vnit⁹. De h̄ triplici nomine dicit Bern̄. Vos q̄ in puluere eſtis expergiſcimini ꝛ laudate. Ecce dn̄s venit cuꝫ ſalute. venit cū vngēto. venit cuꝫ glia. Neq3 enī ſine ſalute ieſus. neq3 ſine vnctione xp̄s. neq3 ſine glia venit fili⁹ dei Siquidē ipſe ſalus. ipe vnctio. ipe glia. Quantū aūt ad hoc triplex nomē ante paſſionē pfecte notus nō erat. Nā quantū ad p̄mū ab aliq̄b⁹ cognoſcebat̄ ↄiecturalit̄. ſicut a demonib⁹ qui dicebant ipſum eſſe filiū dei. Quantū ad ſecūdum pticularit̄. ab aliq̄b⁹ ei paucis cognoſcebat̄ eſſe xp̄s. Quantū ad tertiū vocaliter quia quo ad hāc vocē ieſus. ſed nō quo ad rōnem nomīs qd̄ eſt ſaluare. Poſt reſurrectionē aūt h̄ triplex nomen clarificatum eſt Primū nomen quo ad certitudinē. Secūdum quo ad diffuſionē. Tertiū quo ad nominis rōem Primū igit̄ nomē eſt fili⁹ dī. Et ꝙ h̄ nomē ſibi recte ↄueniat ſic dic̄ Hila. in li. de trinitate. Vere dei filiū vnigenitum dn̄m noſtꝝ ieſum xp̄m eſſe mltis modis cognitū ē. dū ď eo teſtat̄ pat. dū de ſe ipe ꝓfitet̄. dū apli p̄dicāt. dū religioſi credūt. dū demones ↄfitent̄. dū iudei negant. duꝫ gentiles in paſſione cognoſcūt. Idē. Dn̄m deū noſtrū ieſum xp̄m his modis cognoſcim⁹. nomie.

natiuitate.natura.ptāte.pfeſſione ¶ Secū dū nomē eſt xp̄s.qd interptat̄ vnct⁹. Ipe ei fuit vnct⁹ oleo leticie p̄ pticipib⁹ ſuis. Iſ der hauīt q̄ dr̄ vnct⁹ inſinuat̄ q̄ ipe fuit pphēta pugil.ſacerdos ⁊ rex. Iſte eni q̄ttuoꝛ pſone olim ꝯſueuerāt inungi. Fuit eni pphēta in doctrine eruditiōe.pugil i diaboli debellatione.ſacerdos i patris recōciliatiōe.rex in p̄mioꝝ retributōe. Ab h̄ ſecūdo noīe denoīamur.q2 a xp̄o dicimur xp̄iani. De q̄ nomīe ſic dicit Aug⁹. Chriſtian⁹ iuſticie.bonitatis integritatis.patiētie.caſtitatis pudicicie.humanitatis.īnocētie.pietatis nomē eſt. Et tu iſtud quō tibi defendis ⁊ vēdicas cui de taꝫ plurimis reb⁹ nec pauca ſubſiſtūt. Chriſtian⁹ ille eſt q̄ non noīe tantū ſꝫ etiā opeꝛe extat Hec Aug⁹. ¶ Tertiū nomē eſt ieſus. Hoc aūt nomē ieſus ſm̄ Bern̄.dr̄ cib⁹.fons medicina ⁊ lux. Hic āt cib⁹ multiplicē hꝫ effectū. Eſt eni cib⁹ ꝯfortatiu⁹.īpinguatiuus roboratiu⁹.⁊ vegetatiu⁹. De his ſic dīc ber. Eſt cib⁹ h̄ nomē ieſus. An nō totiēs ꝯfoꝛtaris quotiēs recoꝛdaris. Quid eq̄ mentē cogitātis īpinguat.qd ita exercitatos repat ſenſus.v̄tutes roboꝛat.vegetat bonos moꝛes. atq3 caſtas fouet affectōes ¶ Scd̄o dr̄ fons Vn̄ dicit idē Bern̄. Ieſus ē fons vite ſignatus q̄ in q̄ttuoꝛ riuos ſe diffundit ī plateas. Vn̄. Qui fact⁹ eſt nob ſapīa.iuſticia.ſanctificatio ⁊ redēptio. Sapīa in p̄dicatōe. iuſticia in peccatoꝝ abſolutiōe.ſanctificatio ī cōuerſatiōe vel ī ꝯuerſiōe.redēptio ī paſſione. Hec Bern̄. Alibi q̄3 ſic dicit. Tres riui fluxerunt a ieſu.v̄bū doloꝛis in q̄ eſt confeſſio. ſanguis aſpſionis.in q̄ eſt afflictio.aq̄ emūdatiōis in q̄ eſt cōpūctio ¶ Tertio eſt medicina. Vn̄ ſic ait. Eſt etiā h̄ nomē ieſus medicina. Nihil enī ita ire impetū cohibet.ſuperbie tumoꝛē ſedat.ſanat liuoꝛis vuln⁹.reſtrigit luxurie fluxū.extinguit libidinis flāmaꝫ ſitim tpat auaricie.ac toti⁹ dedecoꝛis fugat pruriginē ¶ Quarto ē lux. Vn̄ ait. Vnde putas ī toto oꝛbe tāta ⁊ tā ſubita fidei lux niſi de p̄dicato ieſu. Hoc eſt nomē qd̄ paulus poꝛtabat coꝛā gentib⁹ ⁊ regib⁹ tāq3 lucernā ſup candelabrū ¶ Hoc iterꝝ nomē ieſus eſt multe ſuauitatis. Vn̄ Bern̄. Si ſcribas nō ſapit mihi niſi legero ibi ieſum. Si diſputes ac ꝯferas nō ſapit mihi niſi ſonuerit ibi Ieſus. Itē Richard⁹ de ſancto victoꝛe. Ieſus eſt nomē dulce.nomē delectabile.nomē confoꝛtās peccatoꝛē ⁊ beate ſpei. Ergo ieſu eſto mihi ieſus ¶ Scd̄o eſt multe virtuoſitatis. Vn̄ petr⁹ rauen̄. Vocabis nomē ei⁹ ieſum Hoc eſt nomē qd̄ dedit cecis viſum. ſurdis auditū.claudis greſſum.ſermonē mutis.vitā moꝛtuis.totāq3 diaboli poteſtatē d̄ obſeſſis coꝛpib⁹ v̄t⁹ hui⁹ noīs effugauit. ¶ Tertio eſt multe excellētie ⁊ ſublimitatis Vnde Bern̄. Nomen ſaluatoꝛis mei.fratris mei. carnis mee.ſanguinis mei.nomē a ſeculis abſconditū.ſꝫ in fine ſeculoꝝ reuelatū.nomen mirabile.nomē ineffabile.nomen ineſtimabile.imo eo mirabili⁹ q̄ ieſtimabili⁹.eo magis gratū quo gratuitū ¶ Hoc aūt nomen ieſus impoſitū eſt ei ab eterno.ab angelo. et a patre putatiuo ſcꝫ ioſeph. Ieſus ei ſaluatoꝛ interptat̄. Dicit̄ aūt ſaluatoꝛ tripliciter. Vel a potentia ſaluādi.vel ab habitu.vl' ab actu. Scd̄m qd̄ dicit̄ a potētia ſaluādi ꝯuenit ei hoc nomen ab eterno. Scd̄m qd̄ dicit̄ ab habitu ſaluādi ſic fuit impoſitū ab angelo ⁊ ꝯuenit ei a p̄ncipio ꝯceptiōis. Scd̄um qd̄ dicit̄ ab actu ſaluādi dr̄ impoſitū a Ioſeph rōe future paſſionis. Vn̄ glo.ſup illud Vocabis nomen ei⁹ ieſum.dicit. Nomen īpones qd̄ ab angelo vel ab eterno impoſitū eſt. Et tangit hic gloſa hanc p̄dictam triplicem denominationē. Cū enim dicit̄. nomē impones tangitur denominatio a Ioſeph cum dicit̄ quod ab angelo vel ab eterno impoſitum eſt tangunt̄ alie due. Recte igitur in die capitis anni.conſtituta a roma capite mundi.⁊ inſignita capitali littera alphabeti. Chriſtus caput eccleſie circūciditur.nomen ei imponitur.⁊ ei⁹ natiuitatis octau⁹ dies colitur ¶ Tertiū eſt effuſio ſanguinis chriſti. Hodie eni ſanguine ſuū primo.p nobis fundere cepit.q̄ ipſum poſtmodum pluries effundere voluit. Quinq3 eni vicib⁹ ſanguinē ſuū.p nobis effudit. Primo in circūciſione.⁊ h̄ effuſio fuit noſtre redemptionis initiū. Secundo in oꝛatione. et hec oñdit noſtre redēptionis deſideriū. Tertio

in flagellatiõe. ⁊ hec fuit noſtre redẽptionis meritũ. qꝛ liuoꝛe ei⁹ ſanati ſum⁹. Quarto ĩ crucifixione. ⁊ hͤ fuit noſtre redẽptõis p̃ciũ tũc enĩ q̃ nõ rapuit exoluit. Quinto in lateris aptione. ⁊ hec fuit noſtre redẽptiõis ſacramentũ. inde ei exiuit ſanguis ⁊ aq̃. qḋ figurauit nos p aquã baptiſmi debere mundari. q quidẽ baptiſm⁹ habitur⁹ erat efficaciam a ſanguĩe xp̃i Quartũ ⁊ vltimũ eſt ſignaculũ circũciſioniſ. qḋ quidẽ xp̃s hodie accipe dignat⁹ eſt. Voluit aũt dñs circũcidi ꝑpter multas rões. Primo rõe ſui vt veram carnẽ humanã ſe aſſumpſiſſe oñderet. Sciebat enĩ aliq̃s futuros q̃ dicerẽt ipſum non coꝛp⁹ veꝝ ſ; fantaſticũ aſſumpſiſſe. Et iõ vt eoꝝ erroꝛẽ ꝯfutaret voluit circũcidi. et ſanguinẽ ibi emittere. Coꝛp⁹ enĩ fantaſticũ ſanguinẽ nõ emittit. Scḋo rõe noſtri. vt nos ſpũaliter debere circumcidi mõſtraret. Duplex enĩ eſt circũciſio ſ̃m Bernͣ. q̃ debet fieri a nob̃. ſ. exterioꝛ ĩ carne. ⁊ interioꝛ in mẽte. Circũciſio exterioꝛ ꝯſiſtit ĩ trib⁹. ſ. in habitu ne ſit notabilis. in actiõe ne ſit rep̃henſibilis. ⁊ in ſmone ne ſit ꝯtẽptibilis. Interioꝛ ãt ſimilr̃ cõſiſtit ĩ trib⁹. ſ. in cogitatõe vt ſit ſancta. in affectiõe vt ſit pura. in intẽtione vt ſit recta. Hec Bern. Iteꝝ rõe noſtri. vt nos ſaluaret. Queadmodũ enĩ fit cauteriũ in vno mẽbꝛo vt totũ coꝛp⁹ ſanetur. ſic xp̃s voluit poꝛtare cauteriũ circũciſioniſ vt ſic totũ corpus myſticũ ſaluaret. Col. ij. Circũciſi eni; eſtis circũciſione nõ manufacta ĩ expoliatione coꝛpis carnis. ſ; circũciſione xp̃i. gloſa. a vicijs tanq̃; petra acutiſſima. Petra eni; erat xp̃s. j. Coꝝ. x. Et Exo. iiij. Tulit ilico ſephoꝛa acutiſſimã petrã. ⁊ circũcidit carne; ꝑpucij filij ſui. Circũciſione ⁊c. Dupliciť exponiť ſ̃m gloſam. Primo mõ ſic. Circũciſi inq̃; eſtis circũciſione nõ manufacta. i. hũano ope. ſ; diuino. i. circũciſione ſpũali. que q̃de; circũciſio fit in expoliatõe coꝛpis. carnis hoc eſt depoſitiõe carnalis hoĩs. i. vicioꝝ et deſiderioꝝ carnaliũ. ſ̃m qḋ caro accipitur. j. Coꝝ. viij. Caro ⁊ ſanguis regnũ celoꝝ nõ poſ. ⁊c. Eſtis inq̃; circũciſi circũciſione non manufacta ſ; circũciſione ſpũali. Secũdo modo ſic. Circũciſi inq̃; eſtis in xp̃o ⁊ hͣ circumciſione non manufacta. i. circũciſiõe legali. que quidẽ manufacta ſiue legalis fit in expoliatiõe coꝛpis carnis. i. coꝛpis qḋ eſt caro. ſc; cutis carnis que in circũciſione legali auferť. Nõ eſtis inq̃; circũciſi iſta circũciſione ſed circũciſione xp̃i. i. ſpũali in qua omnia vicia amputata ſunt. Vñ Roꝝ. ij. Nõ enĩ q in manifeſto iude⁹ eſt. neq̃; q̃ in manifeſto in carne eſt circũciſio. ſed q in abſcõdito iude⁹ eſt ⁊ circũciſio coꝛdis in ſpũ nõ littera cui⁹ laus nõ ex hominib⁹ ſed ex deo eſt. Circũciſi eſtis circũciſione nõ manufacta ĩ expoliatõe coꝛpis carnis ſed circũciſiõe xp̃i

Tertio rõe iudeoꝝ vt ĩexcuſabiles eẽnt. Si enĩ circũciſus nõ fuiſſet potuiſſent ſe iudei excuſare ⁊ dicere. Iõ te non recipimus. qꝛ diſſimilis es patrib⁹. Quarto rõne demonũ. ñe ſc; incarnatiõis myſteriũ cognoſcerent. Cum enĩ circumciſio fieret contra oꝛiginale peccatũ. credidit diabolus ⁊ hunc q̃ circumcidebať. ſimiliť peccatoꝛẽ eſſe q̃ circũciſionis remedio indigeret. Propter eandem cauſa; voluit vt mater ſua virgo ꝑpetua eſſet deſpõſata Quinto rõe ꝑfecte iuſticie adimplende. Sicut enĩ baptizari voluit vt ꝑfectam iuſticiã. id eſt. ꝑfectã humilitatẽ. que eſt ſubdere ſe minoꝛi impleret. ſic etiam voluit circumcidi vt eandẽ humilitate; nobis oſtenderet. dum autoꝛ et dominus legis voluit ſe ſubdere legi. Sexto ratione legis moſayce approbãde q̃ erat bona ⁊ ſancta ⁊ complenda. quia non venerat legẽ ſoluere ſed adimplere. Romanoꝝ. xv. Dico enĩ Ieſum chꝛiſtũ miniſtrũ fuiſſe circũciſiõis ꝑpter veritatẽ dei ⁊c. Quare aũt circumciſio octaua die fiebat mltiplex poteſt ratio aſſignari Prima ſumiť penes intellectũ hiſtoꝛicũ ſiue litteralẽ. Nam ſicut dicit rabi moyſes maximus philoſophus et theologus. licet iudeus. puer in ſeptẽ diebus tante adhuc teneritudinis eſt quãte eſt adhuc in vtero matris exiſtẽs. In octauo aũt die foꝛtificatur ⁊ ſolidať. ⁊ ideo vt dicit noluit dominus puulos ante octauũ diẽ circumcidi ne ob nimiã teneritudinẽ nimiũ lederentur Vltra octauũ vero diẽ ipſam circũciſione; noluit ꝓlongari ꝑpter tres cauſas q̃s ꝑhus

idem aſſignat. Prima vt piculū euitet̄. ne. ſ.
ſi nimiū differret̄ ſine circūciſiōe eos mori
cōtingeret. Scđa vt dolori puuloꝝ puidea
tur. cū eni in circūciſione maxim⁹ dolor ſit.
voluit eos dn̄s circūcidi duꝫ paruā adhuc
imaginationē haberēt vt minorē ibi dolorē
ſentirēt. Tertio vt pentū triſticie ꝯſulet̄. Nā
cū ex circūciſione pleriqꝫ puuli morerent̄. ſi
circūciſi fuiſſent iā magni ex hoc mortui. ma
ior dolor fuiſſꝫ parētib⁹ qꝫ ſi morerent̄ octo
tantū dies habētes. Secūda rō ſumit̄ pe
nes intellectū anagogicū ſiue celeſtē. Ideo eni
octaua die fiebat. vt daret̄ intelligi ꝙ in octa
ua reſurrectōis ab oī pena ⁊ miſeria circū
cidemur. Et ſm hoc octo dies erūt octo etates
Prima ab adā vſqꝫ ad noe. Scđa a Noe
vſqꝫ ad abraā. Tertia ab abraā vſqꝫ ad mo
yſen. Quarta a moyſe vſqꝫ ad dauid. Qui
ta a dauid vſqꝫ ad xp̄m. Sexta a xp̄o vſqꝫ
ad finē mūdi. Septima morientiū. Octaua
reſurgentiū. Uel p octo dies intelligūt octo
que in eterna vita poſſidebim⁹ q̄ enumerat
Aug⁹ dicēs. Quid aliud eſt ego ero illoꝝ
de⁹. niſi ero eis vn̄ ſatient̄. Ero q̄cūqꝫ hone
ſte deſiderant̄. ſ. vita. ſal⁹. vict⁹. copia. gloria
honor. pax. ⁊ omne bonū. Uel alit̄. Per ſe
ptem dies intelligit̄ homo ꝯſtās ex corpe et
aīa. Quattuor eni dies ſunt q̄ttuor elemēta
ex qb⁹ corp⁹ ꝯſiſtit. ⁊ tres dies ſunt tres po
tentie q̄ ſunt in aīa. ſ. cōcupiſcibilis. iraſcibil'
⁊ rōnalis. Homo igit̄ q̄ nūc habet ſeptē di
es qn̄ vnitati eterne incōmutabilitatis ꝯiū
getur. tūc octo dies habebit. ⁊ in illo octauo
die ab omni pena ⁊ etiā culpa circūcidetur.
Tertia rō ſumit̄ penes ītellectū tropolo
gicū ſiue moralē. Et ſm hoc octo dies diuerſi
mode pn̄t accipi. Prim⁹ pōt eſſe peccati co
gnitio. pſal. Quoniā iniq̄tatē meam ego co
gnoſco ⁊c. Secūd⁹ ppoſitū deſerēdi malū ⁊
faciendi bonū. qđ notat̄ in filio pdigo q̄ di
xit Surgā ⁊ ibo ad patrē meū ⁊c. Terti⁹ pu
dor de pctō. Un̄ aplus. Quē eni fructū ha
buiſtis tunc in illis in qb⁹ nunc erubeſcitis
Quart⁹ timor de fut̄o iudicio. Job. Qua
ſi tumētes ſup me fluct⁹ timui deū ⁊c. Hie
ronimus. Siue comedā ſiue bibā ſiue aliud ali
qđ faciā ſp videt̄ mihi illa vox ī aurib⁹ meiſ
ſonare Surgite mortui ⁊ venite ad iudiciū
Quint⁹ ꝯtritio. Un̄ Hiere. Luctū vnige
niti fac tibi ⁊c. Sext⁹ ꝯfeſſio. pſal. Dixi ꝯfite
bor aduerſuꝫ me iniuſticiā ⁊c. Septim⁹ ſpes
venie. Nā ⁊ ſi iudas peccatū ſuū ꝯfeſſus fu
erit. tn̄ nō in ſpe venie. ⁊ iđ non eſt miſericor
diā ꝯſecut⁹. Octau⁹ ſatiſfactio. ⁊ in hac die
homo ſpūaliter circūcidit̄ non ſolū a culpa
ſꝫ etiā ab oī pena. Uel duo pmi dies ſūt do
lor de ppetratiōe pctī. ⁊ deſideriū emēdandi
Alij duo ꝯfiteri mala q̄ fecim⁹ ⁊ bona que
omiſim⁹. Alij q̄ttuor ſunt oratio. lacrimaꝝ
effuſio. corpis afflictio. elemoſynaꝝ largitō
Uł octo dies pn̄t eſſe octo quoꝝ diligēs cō
ſideratio omnē voluntatē peccādi a nob cir
cumcidit. ita ꝙ q̄ vnū diligēter ꝯſiderauerit
vnā magnā dietā faciet. Quoꝝ ſeptem enu
merat Bern̄. dicens. Septē ſunt de eſſentia
hoīs. q̄ ſi homo ꝯſideraret ī eternū non pec
caret. ſ. materia vilis. opatio turpis. exit⁹ fle
bilis. ſtat⁹ inſtabil'. mors triſtabilis. diſſolu
tio miſerabilis. ⁊ dānatio deteſtabil'. Et oc
tauū poteſt eſſe ꝯſideratio glorie ineffabilis
Quarta rō ſumit̄ penes intellectū allego
ricum ſiue ſpūalē. ⁊ ſm hoc quinqꝫ dies erunt
q̄nqꝫ libri moyſi in qb⁹ ꝯtinet̄ lex. duo erūt
pphete ⁊ pſalmi. octauuſ dies erit doctrina
euāgelica. Sꝫ in ſeptē pmis dieb⁹ nō fiebat
pfecta circūciſio. In octauo aūt pfecta cir
cumciſio fit ab omni culpa ⁊ ab omni pena
nūc in ſpe ſꝫ tandē in re. ℭ Quare aūt
data fuerit circūciſio ſex ſunt cauſe q̄ notan
tur ī his vſibus. Cauteriū. ſignū. meritū. me
dicina. figura. Exemplū fuit olim circūciſio
dura. De carne aūt circūciſiōis dn̄i dicit̄ ꝙ
angel⁹ eā karolo magno attulit. ⁊ ipſe eam
aquiſgrani ī eccleſia ſancte marie honorifi
ce collocauit. Karolus vō illā poſtea fertur
caroſiū tranſtuliſſe. Nūc aūt dr̄ eſſe rome ī
eccleſia que dr̄ ſancta ſanctoꝝ. Un̄ ⁊ ibideꝫ
ſcriptū legit̄. Circumciſa caro xp̄i. ſandalia
clara. Ac vmbilici viget hic pciſio cara. Un̄
⁊ ea die fit ſtatio ad ſancta ſanctorū. Sꝫ ſi hoc
verum eſt. valde vtiqꝫ mirabile eſt. Cuꝫ eni
caro ipſa ſit de veritate hūane nature credi
m⁹ ꝙ reſurgēte xp̄o rediit ad locū ſuū glori
ficatū. Aliqui dixerunt ꝙ hoc verū ſit. iuxta

opinionē illoꝝ q̄ dicunt illud ſolū eſſe de ve/ritate humane nature. qd̄ ab adā traductuꝫ eſt. ⁊ illud ſolū reſurgere. Notādū ꝙ olim a paganis ⁊ gētilib⁹ in his kalēdis mlte ſu/perſtitiones obſeruabant̄ q̄s ſancti etiam a xp̄ianis vix extirpare potuerūt. Quas aug. in quodā ſermone cōmemorat. Credētes ei vt dicit Janū ducē quendā deū eſſe eū ī his kalendis plurimū venerabant̄ ⁊ ei duas fa cies figurabāt. vnā poſt ſe ⁊ aliā an̄ ſe. quia erat finis anni p̄teriti ⁊ principiū ſequentis. Rurſus ī his kalendis formas monſtruo ſas aſſumebāt. alij veſtiētes ſe pellib⁹ pecu/dū. alij aſſumētes capita beſtiaꝝ ex q̄ indica bant nō tā habitū ſe beluinū habere q̄ꝫ ſen/ſum. Alij tunicis muliebrib⁹ veſtiebāt̄ non erubeſcētes inſerere tunicis muliebrib⁹ mi/litares lacertos. Alij ita auguria obſuabāt vt focū de domo ſua vl̄ aliud qd̄cūq̄ꝫ bn̄fici ū m cuilibet petēti nō tribuerēt. Diabolicas etiā ſtrenas. ⁊ ab alijs accipiūt ⁊ alijs tradūt. Alij in nocte mēſas laute p̄parant. ⁊ ſic tota nocte manere ſinūt credētes ꝙ p totū annū ꝯuiuia ī tali ſibi abūdantia pſeuerēt. Et ſub dit Aug⁹. Qui de paganoꝝ cōſuetudīe ali/qd̄ obſeruare voluerit. timēdū eſt ne nomē xp̄ianū ei ꝓdeſſe nō poſſit. Qui etiā ſtultis hominib⁹ ludētib⁹ aliquā humanitatē im/penderit. peccati eoꝝ p̄ticipē ſe eſſe n̄ dubitet. Vobis aūt frēs nō ſufficiat ꝙ h̄ malū nō fa citis. ſed vbicū q̄ꝫ fieri videritis arguite. cor/ripite ⁊ caſtigate. Hec Aug⁹.

XIIII

De epiphania domini

e Piphania domi ni q̄dꝛuplici decorat̄ miraculo. ⁊ iō q̄dꝛuplici vocabulo nūcupat̄. Ho die enī magi xp̄m adorāt. Johes xp̄m bapti ſat. aquā in vinū xp̄us mutat. ⁊ q̄nq̄ꝫ milia hoīm de q̄nq̄ꝫ panib⁹ ſatiat. Cū enī Jeſus eſſet tredecim dieꝝ magi ad eū ſtella duce ve nerūt. Et inde dr̄ epiphania ab epi qd̄ eſt ſu/pra ⁊ phanos qd̄ eſt apparitio. qꝛ tūc deſup ſtella apparuit. ſiue ip̄e xp̄s p ſtellā q̄ deſup viſa eſt magis ver⁹ de⁹ demōſtrat⁹ eſt. Ea/dem die reuolutis. xxix. annis. cū iā annum triceſimū attigiſſet. qꝛ habebat vigintinouē annos ⁊ tredecim dies. erat enī incipiēs q̄ſi annoꝝ. xxx. vt dicit lucas. Vel ſm̄ Bedā ha bebat triginta annos plenos. qd̄ ⁊ romanā eccl̄iam tenere aſſerit. tūc inq̄ꝫ in iordane ba ptiſat⁹. Et ob h̄ vocat̄ theophania. a theos qd̄ eſt de⁹. ⁊ phanos qd̄ eſt apparitio. qꝛ tūc deus trinitas apparuit. pater ī voce. filius in carne. ſp̄üſſanct⁹ in colūbe ſpecie. Jp̄o iteꝝ die reuoluto vno anno. cū eſſet triginta vel trigintauni⁹ annoꝝ ⁊ tredecim dieꝝ aquā ī vinū mutauit. Et ob h̄ vocat̄ bethphania. a beth qd̄ eſt dom⁹. qꝛ ī miraculo facto in do/mo ver⁹ de⁹ apparuit. Ipſo iteꝝ die reuolu to anno. cū eſſet annoꝝ trigintauni⁹ vel tri/gintaduoꝝ ⁊ tredecim dieꝝ q̄nq̄ꝫ milia ho/minū de q̄nq̄ꝫ panib⁹ ſatiauit. ſicut dicit be/da. et ſicut dr̄ in illo hymno. q̄ in mltis eccle/ſijs cantat̄. et ſic incipit. Illuminans altiſſi/m⁹ ⁊c. Et ob h̄ vocat̄ phagiphania a phage qd̄ eſt bucca ſiue mādu care. De h̄ aūt q̄rto miraculo vtrū hac die ꝯtigerit dubitat̄. tuꝫ qꝛ in originali bede nō ſic expſſe legitur. tum qꝛ Joh. vj. vbi de h̄ miraculo agit̄ dr̄. Erat aūt p̄ximū paſca ⁊c. Iſta ergo q̄dꝛuplex ap/paritio iſta die facta ē. Prima facta ē p ſtel/lam in pſepio. Secūda p vocē patris in ior danis fluuio. Tertia p mutatiōꝫ aq̄ ī vinū in ꝯuiuio. Quarta p multiplicatiōꝫ panuꝫ in deſerto. Prima aūt apparitio p̄cipue ho/die celebrat̄. et iō eius hiſtoriaꝫ pſequamur. H Nato enī dn̄o tres magi hieroſolimā venerūt quoꝝ noīa in hebreo ſunt appellius ameri⁹. damaſcus. grece galgalath. magal/lath. ſarachin. latine caſpar. balthaſar. mel/chior. Cuiuſmodi autēꝫ magi fuerint hi. tri/plex extat ſnīa. ſm̄ qd̄ mag⁹ tripliciť dr̄. Ma gus enī dr̄ illuſor. malefic⁹ et ſapiēs. Dicūt ergo qdā hos reges ab effectu dictos fuiſſe magos. i. illuſores. ex eo ſcꝫ ꝙ Herodē illuſe runt qꝛ ad eū nō redierūt. Vn̄ ⁊ dr̄ de hero/de. Videns ꝙ illuſus eſſet a magis ⁊c. Ma gus iteꝝ dr̄ malefic⁹. Vn̄ malefici pharao/nis dicuuť magi. Et inde dicit Chryſoſtom⁹ hos magos vocatos. Dicit enī iſtos fuiſſe maleficos. ſꝫ poſtea ꝯuerſos. Quibus dn̄s voluit natiuitatē ſuam reuelare. et eos ad ſe

reducere. vt ꝑ hͦ peccatorib⁹ venie ſpem p̄beret. Iterū mag⁹ idē eſt ꝙ ſapiēs. Nā perſice mag⁹. hebraice ſcriba. grece phũs. latine ſapiens dr̄. Dicunt̄ ergo magi. i. ſapiētes. Vñ ⁊ magi q̄ſi in ſapīa magni. Venerūt ergo hi tres ſapiētes ⁊ reges cum magno comitatu hieroſolimā. Sȝ querit̄ quare magi hieruſalē venerūt cū ibi dn̄s nat⁹ non ſit. Sup hͦ aſſignat Remigi⁹ q̄ttuor rōes. Prima q niam magi tp̄s natiuitatis xp̄i agnouerūt. ſed locū ignorauerūt Quia aūt hierl'm erat ciuitas regalis. ⁊ ibi erat ſummū ſacerdotium. ſuſpicati ſunt ꝙ tā egregi⁹ puer nō niſi in regia ciuitate naſci deberet. Secūda vt citius natiuitatis locū diſcere potuiſſent. cuȝ ibi ſapiētes legis ⁊ ſcribe reſiderent. Tertia vt iudei inexcuſabiles manerent. potuiſſent enī dicere. Nos q̄dē natiuitatis locū cognouim⁹. tp̄s aūt ignorauim⁹ ⁊ iō nō credim⁹. Magi ergo oñderunt iudeis tp̄us. ⁊ iudei magis locū. Quarta vt ſic ſtudio magorū ꝯdemnaret̄ pigricia iudeoꝝ. Nā illi vni ꝓphete crediderūt. iſti plurib⁹ credere noluerunt. Illi q̄runt regē alienū. iſti nō querunt ꝓpriū. Illi venerūt de longinq̊. iſti mā̄ſerūt in vicino. Iſti reges fuerūt ſucceſſores balaam. ⁊ ad viſionē ſtelle venerūt. ꝓpter illaȝ ꝓphetiā patris ſui. Orret̄ ſtella ex iacob ⁊ exurget hō de iſrael ⁊c. ¶ Aliā cauſaȝ vñ iſti moti ſunt ad veniendū ponit Chryſo. ī originali ſup Math. aſſerēs quoſdā dicere ꝙ quidā ſecretoꝝ inſpectores elegerūt de ſeipſis duodecim. ⁊ ſi q̄s moriebat̄. fili⁹ eius aut aliq̄s ꝓpinquoꝝ in ei⁹ loco ſubſtituebatur. Hi ergo ꝑ ſingulos annos poſt mēſem aſcendebāt ſup montē victorialē. ⁊ trib⁹ diebus ibidē morātes ſe lauabāt ⁊ orabāt deū vt eis illā ſtellā quā balaā p̄dixerat oñderet Quadā igit̄ vice. ſ. in die natal' dn̄i dū ſic ibidem manerēt ſtella quedā ad eos ſup montem venit q̄ habebat formā pulcerrimi pueri. ſup cui⁹ capite crux ſplendebat. q̄ magos allocuta eſt dicēs. Ite veloci⁹ in terrā iuda ⁊ ibidē regē quē q̄ritis natū inuenietiſ. Tūc illi ꝯtinuo venire ceperūt. Sȝ quō in tā ꝑuo tp̄e ſcȝ in tredecim dieb⁹ ꝑ tāta terraꝝ ſpacia venire potuerūt ſcȝ ab oriēte vſq; in hierl'm que in meditullio mūdi dr̄ eſſe ſita. Dicēdū eſt ſcḋm Remigiū. quoniā talis puer ad quē ꝓperabant eos in tam breui ſpacio ꝑducere potuit. Vl' poterit dici ſcḋm hiero. ꝙ ſup dromedarios venerūt q̄ ſunt aīalia velociſſima. q̄ tantū currūt vna die q̄ntū equ⁹ in tribus. Vñ dr̄ dromedari⁹ a dromos q̄d ē curſus ⁊ ares q̊d eſt v̓tus. Cum ergo hieroſolimam veniſſent iterrogauerūt dicētes. Vbi eſt q̄ nat⁹ eſt rex iudeoꝝ. Nō iterrogauerūt an nat⁹ ſit. q̄ hͦ credebāt. ſȝ q̄runt vbi natus ſit. Et q̄ſi aliq̄s interrogaſſet eos. vnde ſcitis hūc regē natū eſſe. rñderūt. Vidim⁹ ſtellam ei⁹ in oriēte. ⁊ venim⁹ adorare euȝ. Hoc eſt. Nos exiſtētes in oriēte. vidim⁹ ſtellā eius. i. eius natiuitatis oſtenſiuā. vidim⁹ inq̄; ſup iudeā poſitā. Vel nos exiſtētes in noſtra regione. vidim⁹ ſtellā eius ī oriēte. i. in oriētali pte. His v̓bis ſicut dicit Remigi⁹ ī originali veꝝ hominē ⁊ veꝝ regē ⁊ verū deū confeſſi ſunt. Verū hominē cū dixerūt. Vbi eſt qui natus eſt. Veꝝ regem cū aiūt. Rex iudeoꝝ Verū deū cū ſubiungunt. Venim⁹ adorare eū. Preceptū enī fuit vt null⁹ niſi ſol⁹ de⁹ adoraret̄. Sȝ Herodes hͦ audiēs turbatus eſt ⁊ oīs hieroſolima cū illo. Triplici d̓ cauſa rex turbat⁹ eſt. Primo ne iudei regeȝ natū tanq̄; ſuū reciperēt. ⁊ ſe tanq̄; alienigenam expellerēt. Vñ Chryſo. Sicut ramuȝ arboris in excelſo poſitū leuis etiā aura mouet. ſic ⁊ ſublimes hoīes in culmine dignitatum exiſtētes leuis etiā fama ꝯturbat. Secundo ne a romanis culpari poſſet ſi aliq̄s ibi rex vocaret̄ quē auguſt⁹ nō cōſtituiſſet. Sic enī ordinauerāt romani vt null⁹ deus vel rex ſine ſui licētia ⁊ impio diceret̄. Tertiō quoniā ſicut dic̄ Grego. Celi regi nato rex terre turbat⁹ eſt q̄ nimiruȝ altitudo terrena cōfundit̄ dū celſitudo celeſtis apit̄. Oīs etiā hieroſolima cuȝ illo turbata eſt triplici de cauſa. Primo q̄ impij gaudere neq̄unt de aduētu iuſti. Scḋo vt regi turbato adularent̄ ꝑ hͦ ꝙ ſe ſilr̄ turbatos oñderent. Tertio quia ſicut ſeſe vētis ꝯcutientib⁹ vnda cōcutitur. ſic ⁊ regib⁹ ad inuicē certātib⁹ ꝑplus ꝯturbat̄. ⁊ iō ex hͦ timuerūt ne ſcȝ pñti ⁊ venturo rege ad īuicē certātib⁹ ipi ꝑturbarētur

inuoluerent̄. Hec rō eſt Chryſoſtomi B
Tunc herodes oēs ſacerdotes ⁊ ſcribas
ꝯuocans. ſciſcitabat̄ ab eis vbi xp̄s naſcere
tur. Cū aūt ab eis didiciſſʒ ꝙ in bethleē iude
vocatis ad ſe clam magis diligent̄ ab eis di
dicit tp̄s ſtelle. ut videlicet ſciret qd̄ faceret ſi
ad ſe magi nō rediret. Dixitqʒ eis vt inuēto
puero ei renūciarēt. ſimulās ſe velle adora/
re quē volebat occidere Et nota ꝙ cū ma
gi hieroſolimā ingreſſi fuiſſent. ſtelle duca/
tum amiſerūt. ⁊ hꝫ ꝓpter tres rōes. Pria vt
de loco natiuitatis xp̄i q̄rere cogerent̄ vt ſic
de ipſiꝰ ortu certificarent̄. tā p ſtelle appariti
onē. q̄ʒ p ꝓphetie aſſertionē. ſicut ⁊ factū ēſt.
Secunda quoniā auxiliū q̄rentes hūanū
iuſte pdere meruerunt diuinū Tertia q̄niā
ſigna infidelibus data ſunt ſm aplm̄. ſʒ pro
phetia fidelibꝰ. ⁊ ĩō ſignū datū iſtiſ dum ad
huc eſſent infideles. nō debuit apparere dum
eſſent int̄ iudeos fideles. Hec triplex rō tāgi
tur in gloſa Cū aūt hierlm̄ egreſſi fuiſſent
ſtella ātecedebat eos vſqʒ duʒ veniēs ſtaret
ſupra vbi puer erat. De hac ſtella cuiuſmo/
di fuerit tres ſunt opīones. q̄s ponit remigi/
us ī originali. Quidā dicūt fuiſſe ſpūm ſan
ctum vt ille q̄ poſtmodū deſcēdit ſup dn̄m
baptizatū in ſpecie colūbe. apparuerit etiam
magis ī ſpecie ſtelle. Alij vt Chryſoſtomus
dicūt ꝙ fuerit angelꝰ. vt ip̄e qui apparuit pa
ſtoribꝰ. apparuerit etiā ⁊ magis. Sʒ ip̄is pa
ſtoribꝰ iudeis tanq̄ʒ rōe vtētibꝰ apparuit in
forma rōnali. gētilibꝰ vo tāq̄ʒ irrationalibꝰ
in ſpecie irrationali. Alij qd̄ verius credit̄ ꝙ
fuerit ſtella de nouo creata. q̄ pacto ſuo mi/
niſterio redijt in p̄iacentē materiā. Iſta au
teʒ ſtella ſm qd̄ dicit Fulgētiꝰ. differebat ab
alijs in tribꝰ. ſ. in ſitu. q2 nō erat localit̄ ſita ī
firmamēto ſʒ pēdebat in meditullio aeris p
ximo terre. In fulgore. q2 ceteris erat ſplēdi/
dior. qd̄ inde p3. q2 ſplendorē eiꝰ nō poterat
ſplendor ſolis obfuſcare. imo in meridie lu/
cidiſſima apparebat. In motu q2 p̄cedebat
magos more viatoris. nō enī mouebat̄ mo
tu circulari. ſʒ q̄ſi motu aīali ⁊ proceſſiuo
Alie tres differētie tangunt̄ in glo. Mat.
ij. que incipit ſic. Hec ſtella dn̄ice natiuita/
tis ⁊c. Prima in origine. q2 alie in mūdi pn̄
cipio ſunt facte. hec modo. Secūda in offi
cio. q̄a alie facte ſunt vt ſint ī ſigna ⁊ tēpa. vt
d2 Geñ. j. hec aūt vt magis viā p̄beret. Ter/
tia in duratione. q2 alie ſunt ꝑpetue. hec cō/
pleto officio ſuo redijt in materiā p̄iacenteʒ
E Cū autē ſtellā vidiſſent gauiſi ſunt
gaudio magno valde. Notādū ꝙ q̄ntuplex
eſt ſtella quā iſti magi viderūt. ſ. ſtella mate
rialis. ſtella ſpūalis. ſtella intellectualis. ſtel
la rōnalis. ⁊ ſtella ſupſubſtātialis. Primā
ſcʒ materialē viderūt in oriēte. Secundā ſcʒ
ſpūalem q̄ eſt fides viderūt in corde. Niſi ei
hec ſtella ſcʒ fides ī eoꝝ corde radiaſſʒ neq̄q̄ʒ
ad viſionē p̄me ſtelle veniſſent. Habuerunt
enī fidē de eiuſ humanitate cū dixerūt. Ubi
eſt q̄ natus eſt. Et de eiꝰ regali dignitate. cū
dixerūt. Rex iudeoꝝ. Et d̄ eius deitate. cum
dixerūt. Uenimꝰ adorare eū. Tertiā ſcʒ in/
tellectualē que eſt angelꝰ viderūt in ſomno.
qñ p angelū ſunt moniti ne redirēt ad hero/
dem. Licet ſm quandā gloſam nō angeluſ
ſʒ ipſe dn̄s eos admonuerit Quartā ſcʒ rō/
nalē que fuit beata vͥgo viderūt ī diuerſorio
Quintā ſcʒ ſupſubſtantialē q̄ fuit xp̄s vide
runt in p̄ſepio. Et de hac duplici d2. Intrā/
tes domū inuenerūt pueꝝ cū maria matre
eiꝰ. Quelibet aūt iſtaꝝ ſtellaꝝ d2 ſtella. De
prima pſal. Lunā ⁊ ſtellas que tu fundaſti
De ſecūda Eccl. xliij. Species celi. i. celeſtis
hoīs. gloria ſtellaꝝ. i. virtutū. De tertia Ba
ruch. iij. Stelle aūt dederūt lumen in cuſto/
dijs ſuis. vocate ſunt ⁊c. De q̄rta. Aue ma/
ris ſtella. De q̄nta Apoc. vlt̄. Ego ſuʒ radix
⁊ genꝰ dauid. ſtella ſplēdida ⁊ matutina p/
pter viſionē p̄me ⁊ ſecūde ſtelle magi gauiſi
ſunt. ꝑpt̄ viſionē tertie ſtelle. gauiſi ſūt gau/
dio. ꝑpter viſionē quarte gauiſi ſūt gaudio
magno. ꝑpter viſionē q̄nte ſtelle gauiſi ſūt
gaudio magno valde. Uel ſicut dicit gloſa
Ille gaudet gaudio q̄ de deo gaudet q̄ ē ve/
rum gaudiū. ⁊ addit magno. q2 eo nihil eſt
maiꝰ. ⁊ valde. q̄a de magno p̄t aliꝰ plꝰ aliꝰ
minꝰ gaudere. Uel p hoꝝ vboꝝ exaggeratō
nem voluit oſtēdere euāgeliſta ꝙ homines
plꝰ gaudēt de rebꝰ pditis ⁊ iteꝝ inuētis q̄ʒ d̄
ſemp poſſeſſis F Cūqʒ domūculā in/
traſſent ⁊ puerū cū matre inueniſſent. flexis

genibus ei ſinguli h̄ munera obtulerunt .ſ. aurū. thus ⁊ mirrā. Hic exclamat Aug⁹. dicens. O ſtupēda infantia cui ⁊ aſtra ſubdūtur. Cui⁹ eſt ille magnitudinis ⁊ ſupne gl'e ad cui⁹ pānos ⁊ angeli excubāt. ⁊ ſidera obſecundāt ⁊ reges trepidāt. ⁊ ſectatores ſapiē geniculāt. O beatū tugurū. O ſedes dei ſecunda poſt celū. vbi nō lucerna lucet ſ; ſtella. O celeſte palatiū in q̊ habitat nō rex gemmatus ſ; de⁹ incorpat⁹. cui erāt p mollibus thoris dura pſepia. p laquearib⁹ aureis fuliginea culminis tecta. ſ; ſideris obſeq̄o decorata. Stupeo cū video pānos ⁊ intueor celos. eſtuo cū aſpicio in pſepio mendicū ⁊ ſuper aſtra pclarū. Itē Bern. Quid facitis o magi. quid facitis. Lactentē puerū adoratiſ in tugurio vili in vilib⁹ pānis. Ergo ne de⁹ ē iſte Quid facitis q aurū offertis. Ergo rex eſt iſte. Et vbi aula regia. vbi thron⁹. vbi curie regalis frequētia Nunqd aula eſt ſtabulum. thron⁹ pſepiū. curie frequētia ioſeph et maria. Iſti inſipiētes facti ſunt vt fierēt ſapiētes. De hoc etiā ſic dicit Hilari⁹ in libro ſecūdo de trinitate Parit vgo. ſ; ptus a deo eſt Infans vagit. laudātes angeli audiūtur Pāni ſordēt. de⁹ adorat. Itaq; poteſtatis dignitas nō amittit dū carnis humilitas pdicat. Ecce quō in xpo puero nō tantū fuerunt humilia ⁊ infirma. ſ; etiā diuitatis ſublimia ⁊ excelſa. De hiterū dicit Hiero. ſuper eplam ad Heb. Reſpicis cunas xpi. vide pariter ⁊ celū. Uagiētē in pſepi intueris infantem. ſ; āgelos ſimul auſculta laudātes. Herodes pſequit. ſ; adorāt magi Ignorāt phariſei. ſ; ſtella demōſtrat. Baptizat a ſuo. ſed vox dei deſup tonātis audit. Aquis immergit. ſ; colūba deſcēdit. imo ſpūſſctūs ī columba. ¶ Quare aūt magi hmōi munera obtulerūt multiplex eſt rō. Prima q̄nia; traditio antiquorū fuit vt dicit Remigi⁹. vt null⁹ ad deū vel ad regem vacu⁹ introiret. perſe aūt ⁊ chaldei talia munera ꝯſueuerāt offerre. Iſti autē vt dr in hiſtoria ſcolaſtica venerūt a finib⁹ pſarū ⁊ chaldeorū vbi eſt fluuius ſaba. a q̊ ⁊ ſabea dr regio. Secūda q̄ ē bernardi. q̄niā beate vgini aurū obtulerūt ppter inopie ſubleuatione. thus ppter ſtabuli fetorē. mirrā ppter mēbrorū pueri ꝯſolidationē ⁊ malorū vermiū expulſionē. Tertia q̄niam aurū ad tributū. th⁹ ad ſacrificiū. mirra ad ſepulturā ptinet mortuorū. Per hec h̄ tria ergo in xpo intimat regia poteſtas. diuina maieſtas. ⁊ hūana mortalitas. Quarta q̄niam aurū ſignificat dilectionē. thus orōem mirra carnis mortificationē. Et h̄ tria xpo debem⁹ offerre. Quinta q̄nia p h̄ tria ſignificant tria q̄ erant in xpo. ſ. diuinitas pcioſiſſima. aīa deuotiſſima. ⁊ caro integra ⁊ icorrupta. Hec tria ſignificabant p illa tria que erant ī archa. Nā virga q̄ floruit. caro xpi q̄ reſurrexit. Pſal. Et refloruit caro mea ⁊c. Tabule vbi erāt ſcripta pcepta. aīa in q̄ ſūt omnes theſauri ſciē ⁊ ſapiētie dei abſconditi. Māna deitas que hab; omnē ſaporem ⁊ omnē ſuauitatē. Per aurū ergo qd eſt pcioſius omnib⁹ metallis itelligit diuinitas pcioſiſſima. Per thus aīa deuotiſſima. q: th⁹ ſignificat deuotionē ⁊ orōe;. Pſal. Dirigatur orō mea ⁊c. Per mirrā q̄ ꝯſeruat a corruptione caro incorrupta Admoniti autē magi in ſomnis ne redirēt ad herodē. per aliā viā reuerſi ſunt ī regionē ſuā Ecce quō magi pfecerūt Nā ſtella duce venerūt. p homines imo p pphetiā edocti fuerūt. angelo duce redierūt ⁊ in xpo q̄euerūt. Horū corpa mediolani ī eccl'ia q̄ nūc eſt fratrū ordis noſtri ſc; fratrū pdicatorū q̄eſcebāt. ſ; nūc colonie requieſcunt Nā eorū corpa pmo p helenā cōſtātini matrē rapta ī ꝯſtantinopolim trāſlata poſtea p ſanctū euſtorgiū epm mediolanū trāſlata. S; p henricū impatorem poſtq; mediolanū poſſedit. in coloniā ſup renū fluuiū ſunt delata vbi ī magna reuerētia ⁊ ꝓpli deuotiōe choruſcāt.

XV A

De ſancto Paulo heremita

Paulus prim⁹ heremita vt teſtat Hiero. q̄ ei⁹ vitam cōſcripſit feruēte decij pſecutiōe heremū vaſtiſſimā adijt. ibiq; in q̄dā ſpelūca lx. annis hominib⁹ incognit⁹ pmāſit. Iſte deci⁹ dr fuiſſe galien⁹ q̄ fuit binomi⁹ qui cepit anno dnī. cclvj. Uidēs ei ſanct⁹ paulus

xpianis tot tormētorum genera irrogari. in heremū aufugit. Eo ſiquidē tēpe duo iuuenes xpiani cōphendunt quorum vnus toto corpore melle pungit. et ſub ardore ſolis aculeis muſcarum et ſcabronū et veſparum lacerādus exponit. Alter vero molliſſimo lecto imponit. et in loco ameniſſimo collocat. vbi aeris erat temperies. riuorum ſonitus. cantus auiū. et florū olfactus. funibus tn̄ floreis coloribus obtectis ſic iuuenis cingit. vt manibus vel pedibus ſe iuuare nō poſſet. Adeſt quedā iuuecula corpe pulcerrima et ipudica. ac ipudice tractat iuuenē dei amore repletū. Cū aūt ille in carne motus ꝯtrarios rōi ſenſiſſet nō habēs arma quibus ab hoſte ſe eruat linguā ꝓpriā detibus ſuis incidit. et in faciē impudice expuit. et ſic temptatōnē dolore fugauit. et tropheū laude dignū ꝓmeruit. Horum et aliorum penis ſanctuſ paulus territus heremū petijt. B Eo tpe cū anthonius ꝑmū ſe int monachos heremicolā cogitaret. in ſomnis aliū ſe multo meliorem heremū incolere edocet. Qui dū eū p ſiluas inquireret. obuiā habuit ipocentaurū hoīē equo mixtū. qui ei viā dextrā demōſtrauit. Poſtmodū obuiū habuit aīal ferēs fructus palmarum ſupra imagine hoīs inſignitum. deorſum vero capre formā habēs. Qui dū ipſum p deū ꝯiuraret vt ſibi diceret quis eſſet. rn̄dit ſe eſſe ſatirum deū ſiluarum ſcḋm errores gentiliū. Poſtremo obuiauit ei lupus qui eum ad cellā ſancti pauli pduxit. Paulus aūt anthoniū ꝑſentiēs. hoſtiū ſera clauſit. Anthonius vero rogat vt ſibi aperiat. aſſerēs ſe nun quā inde receſſurum ſz ibi potius moriturum. Uictus paulus ei aperuit. ſtatimqꝫ ambo ī amplexus ruunt. Cūqꝫ hora prādij adeſſet. coruus duplicatā panis ptē attulit. Cūqꝫ de hoc anthonius miraret. rn̄dit paulus quod deus ſibi oī die taliter miniſtrabat. et ꝑbendā ꝓpt hoſpitem duplicauerat. Pia lis orit quis magis dignus eſſet panē diuidere. Defert paulus hoſpiti et anthonius ſeniori. Tandē vterqꝫ manū apponūt et in equas ptes panē diuidūt. Cum aūt anthonius rediēs. iā celle ſue appropinquaret. vidit angelos pauli aīam deferētes. qui velociter rediēs inuenit corpus pauli flexis genibus in modū orātis erectū ita vt ipm viuere eſtimaret. Sz cū ipſum mortuū didiciſſet ait. O ſancta aīa quod gerebas ī vita. ī morte mōſtraſti. Cū aūt nō haberet vn̄ ſepulturam faceret. ecce duo leones aduenerūt et foueā pauerūt. ſepultoqꝫ eo ad ſiluā redierūt. Anthonius aūt tunicā pauli ex palmis cōtextam aſſumpſit. quam poſtmodū in ſolēnitatibus vtebat. Obijt aūt circa ānū dn̄i. cclxxxvij.

XVI A

De ſancto remigio

Remigius dicitur a remi quod eſt paſcēs. et geos quod ē terra. quaſi paſcēs terrenos doctrīa. Uel remigius dr̄ a remi quod eſt paſtor. et gyon quod ē luctatio. quaſi paſtor et luctator. Pauit ei gregem ſuū verbo ꝑdicatōis. exēplo ꝯuerſatiōis ſuffragio orōis. Eſt etiā triplex genus armorum ſcꝫ defenſionis vt ſcutū. pugnatōis vt gladius. munitiōis vt lorica ſiue galea. Luctatus eſt igit ꝯ diabolū ſcuto fidei. gladio verbo dei et galea ſpei. Eius vitā igmarus remenſis archiepus ſcripſit B

Remigius doctor egregius et confeſſor dn̄i glīoſus a quadā heremita naſcitaliter eſt ꝑuiſus. Cū eni wandalorum pſecutio totā frāciā deuaſtaſſet. quidam recluſus vir ſanctus qui lumē oculorum amiſerat p pace eccl̄ie gallicane crebris orōibus dn̄m exorabat. Et ecce angelus dn̄i in viſu ei aſtitit eiqꝫ dixit. Scito quod mulier illa noīe cilina filium noīe remigiū generabit. qui gentē ſuam a malorum incurſibus liberabit. Cūqꝫ euigilaſſet ſtatim ad domum cilne venit et quod viderat enarrauit. Cūqꝫ illa nō crederet eo quod anus iā eſſet. ille rn̄dit. Scias quod cū puerum ablactaueris oculos meos de lacte tuo punges et cōtinuo mihi viſum reſtituet. Cūqꝫ p ordinem hec oīa ꝯtigiſſent remigius mūdū fugit et recluſorium intrauit. Creſcēte aūt eius fama. cū eſſet xxij. annorum ab omni ꝑplo archiepus remenſis eſt electus. Tāte aūt manſuetudinis fuit quod etiā ad mēſam eius paſſeres veniebāt et de manu eius reliquas ciborum comedebāt. Quodā tpe cū in domo cuiuſdā matrone hoſpitatus fuiſſet. et illa modicū vini haberet remigius cellariū introiuit. et ſuper doliū crucem fecit

Cumqꝫ ibidē oraſſꝫ mox deſup vinū egredi
tur ita ꝙ ꝑ mediū cellariū fūdebat. Cū au
tem clodoneꝰ rex frācie tūc tꝑis gētilis eſſet
nec ab vxore ſua xpianiſſima ꝯuerti poſſet.
videns ꝙ infinitꝰ exercitꝰ alemanoꝝ ſup ſe
veniſſet. dño deo quē vxor ſua colebat votū
vouit ꝙ ſi de alemanis ſibi victoriā ꝯcederꝫ
mox fidē xpi recipet. Qḋ cū fuiſſet ad libitū
ꝯſecutꝰ. beatū remigiuꝫ adijt ⁊ ſe baptizari
popoſcit. Cūqꝫ ad fontē baptiſmatis adue-
niſſent. nec ibidē ſacrū criſma haberent. ecce
colūba quedā ampullā cū criſmate ī roſtro
detulit. de q̄ regē pōtifex liniuit. Hec āt am-
pulla in remēſi eccl'ia ꝯſeruat̄. ⁊ inde vſqꝫ ho
die reges francie inungunt̄. ¶ Poſt
longū tꝑs cū genebaldꝰ vir ꝓudens neptē
beati remigij in vxorē haberet. ⁊ ſe religiōis
cauſa mutuo abſoluiſſent. ꝓdictū genebal-
dum beatꝰ remigiꝰ laudunēſem epm ordi-
nauit. At Genebaldꝰ cū vxorē ſuā cauſa in
ſtruēdi ad ſe ſepiꝰ venire ꝑmitteret. ex freqn
ti colloqo animꝰ eius in ꝯcupiſcētiā inflam
mat̄ ⁊ vſqꝫ in peccatū ſecū ꝓlabit̄. Que ꝯci-
piens ⁊ filiū pariēs ħ epo intimauit. Et ille
ꝯfuſus ad eā remādauit dicēſ. Quoniā pu
er d' latrocinio acq̄ſitus eſt. volo vt latro vo
cetur. Ne aūt ſuſpicio aliq̄ oriret̄. vxorē ſuā
ſicut prius ad ſe venire ꝑmiſit. Verūtamē pꝰ
ꝑmi peccati fletū ſecū ruit iterū in peccatum.
Que cū filiā pepiſſet ⁊ ħ epo retuliſſꝫ. ille rñ
dit. Illā filiā vulpeculā noīate. Tandē ad
ſe reuerſus beatū remigiū adijt. ⁊ ad pedes
ſuos ꝓcidēs ſtolā de collo ſuo deponere vo
luit. Qḋ cū ſanctꝰ Remigiꝰ ꝓhibuiſſꝫ. ⁊ ab
eo qd acciderit audiuiſſet. blāde eū ꝯſolans
ipſum in quadā cellula pua ꝑ ſeptē annos
recluſit. ⁊ ipe interim eiꝰ eccl'iaꝫ gubernauit
Septimo igit̄ anno cū in cena dñi in orōne
ꝑſiſteret. angelꝰ dñi eidē aſtitit. ⁊ peccatū ſu-
um ſibi dimiſſum ꝓhibuit. ac vt foras exire
debeat imparauit. Cui cū rñdiſſet nō poſſum
quoniā dñs meꝰ remigiꝰ hoſtiū ħ clauſit ⁊
ſigillo ſuo muniuit. Angelꝰ ait. Ecce vt ſci-
as tibi celū aptū eſt. ħ etiā hoſtiū ſaluo ſigil
lo nūc aperit̄. Statimqꝫ vt dixerat eſt aptū.
Tūc Genebaldꝰ iactās ſe in mediū hoſtij ī
modū crucis ait. Etiā ſi dñs meꝰ ieſus xps
ad me veniret huc. hic nō egrediar niſi dñs
meꝰ remigiꝰ huc veniat q̄ me recluſit. Tūc
ſanctꝰ remigiꝰ ad ammonitiōꝫ angeli lau-
dunū venit ⁊ ipm in locū ſuū reſtituit. Qui
vſqꝫ ad obitū ſuū in ſanctis opibꝰ ꝑſeuera-
uit. ⁊ latro filiꝰ eiꝰ in epatu eidē ſucceſſit. q̄
etiā ſanctus fuit. Tandē ſanctꝰ Remigius
multis clarus v̄tutibꝰ in pace quieuit. circa
annū dñi q̄ngenteſimū. Eodē die celebratur
natal' ſancti hilarij pictauoꝝ vrbis epi.

XVII A

De ſancto Hilario

Ilariꝰ dictus eſt
h quaſi hilaris q̄a ī ſeruitute dei val-
de hilaris fuit. Vel dr̄ hilariꝰ qua
ſi alariꝰ ab altꝰ ⁊ ares v̄tus. q̄r fuit altus in
ſciētia ⁊ v̄tuoſus ī vita. Vel hilariꝰ dr̄ ab ile
qḋ eſt q̄ſi ꝑmordialis materia q̄ obſcura fu
it ⁊ ipſe in dictis ſuis magnā hꝫ obſcuritatē
⁊ ꝓfunditatem B
Hilariꝰ pictauoꝝ vrbis epſ. regio-
nis aq̄tanie oriūdꝰ q̄ſi lucifer reful
gens int̄ aſtra ꝓceſſit. Hic vxorē ꝑ-
mitus habēs ⁊ filiā in laicali habitu mona-
ſticā vitā ducebat. Tandē in vita ⁊ ſciā ꝓfi-
ciens in epm eſt electꝰ. Cū igit̄ beatꝰ hilariꝰ
nō ſolū ciuitatē ſuā ſꝫ totā franciā ab hereti-
cis defenſaret ad ſuggeſtionē duoꝝ epoꝝ q̄
ab hereſi fuerāt deprauati ab impatore q̄ he
reticoꝝ fautor erat. cū btō euſebio vercelleñ.
epo eſt in exiliū relegatus. Denīqꝫ cū vbiqꝫ
arriana hereſis pullularet. ⁊ ab impatore li-
centia data eſſet vt oēs epi ꝯuenirēt ⁊ de ve-
ritate fidei diſputarēt. cū ſanctꝰ hilarius ad
ueniſſet ad petitionē dictoꝝ epoꝝ q̄ eius elo
quentiā ferre nō poterāt pictauiā redire cō
pellit̄. Cū autē ad inſulā gallinariā q̄ tota
erat plena ſerpētibꝰ ꝓpinq̄ſſet ⁊ in ipſam de
ſcendiſſet. oēs ſerpētes ex ſui viſiōe fugerūt ⁊
in medio inſule palū fixit. ne amplꝰ libertaſ
data eſt illis occupare qḋ vetuit tāqꝫ ps in-
ſule nō ſit terra ſed pelagꝰ. Cū ergo picta
uis eſſet q̄ndā infantē ſine baptiſmo defun-
ctum ſuis orōibꝰ ad vitā reſtituit. Nā tam
diu iacuit in puluere donec pariter ſurgerēt ſe
nex de orōe ⁊ infans de morte. Cū aūt filia

eiꝰ apia maritū vellet accipe hilariꝰ pat̃ eiꝰ
ei p̄dicauit. ⁊ in ſacre v̄ginitatis ꝓpoſito cō/
firmauit. Quā dū ille firmā ꝯſiderans ⁊ ne
aliq̄n flecteret̃ formidās. dn̄m inſtātiꝰ exora
uit vt eā ad ſe recipet nec vltra viuere pmit/
teret. Qḋ ⁊ factū eſt. Nā pꝰ paucos dies ad
dn̄m migrauit. quā ip̄e ꝓprijs manibꝰ ſepe
liuit. Qḋ mat̃ beate apie ꝯſiderās ep̄z roga
uit. vt ſibi qḋ ⁊ filie ip̄etraret. Qḋ ⁊ fecit. ⁊ ip
ſam oroē ſua ad regnū p̄miſit. ¶ Eo tp̄e
leo papa hereticoꝝ pfidia deprauatꝰ. oīum
epoꝝ ꝯciliū ꝯuocauit. Quibꝰ ꝯuocatis hi/
lariꝰ nō vocatꝰ aduenit. Qḋ audiēs papa
p̄cepit ne aliq̄s ſibi aſſurgeret. nec aliquē lo
cum daret. Cū ergo igreſſus fuiſſet dixit ad
eū papa. Tu es hilariꝰ gallus. Et ille. Non
ſum gallꝰ ſ3 de gallia. i. nō ſum in gallia na/
tus ſed de gallia ep̄us. Cui papa. Et ſi tu es
hilariꝰ de gallia ⁊ ego ſum leo romane ſedis
apl̄icus ⁊ iudex. Cui hilariꝰ. Et ſi ſis leo nō
tn̄ de tribu iuda. ⁊ ſi iudicās reſides ſ3 non ī
ſede maieſtatis. Tūc papa cū indignatōne
ſurrexit dicēs. Modicū3 p̄ſtolare donec re/
deam. ⁊ tibi qḋ mereris reddā. Cui Hilariꝰ
Si nō redieris q̄s mihi p te r̄ſurꝰ erit. Et
ille. Concitus redibo ⁊ tuā ſupbiā humilia
bo. Cū ergo papa ad ſecreta ſue nature iuiſ
ſet diſſenteria perijt. ⁊ omnia inteſtina ibidē
ꝓijciens miſerabiliter vitā finiuit. Interea
videns hilariꝰ ꝙ nullꝰ ſibi aſſurgeret. patien
ter ferēs in terrā ſe poſuit dicēs. Dn̄i eſt ter/
ra. Statimq3 nutu dei terra quā inſederat.
ſurſum ſe extulit ⁊ vſq3 ad equalitatē alioꝝ
epoꝝ ſe leuauit. Cū igit̃ papa miſerabiliter
nūciaret̃ defunctꝰ. aſſurgēs hilariꝰ omnes
ep̄os in fide catholica confirmauit ⁊ confir
matos ad ꝓpria remiſit. Hoc autē miracu/
lum de morte leonis pape dubitatōnē hab3
tu3 quia hiſtoria eccl'iaſtica vl' triptita nihil
de hoc loquit̃. tū quia aliquē papā tal' noīs
tunc fuiſſe cronica nō teſtat̃. tum q2 hieroni
mus dicit ꝙ ſancta romana eccl'ia ſp̄ imma
culata ꝑmanſit. ⁊ in futo manebit ſine vlla
hereticorū inſultatione. Poſſet tamē dici ꝙ
ꝙ tunc erat aliq̄s papa ſic vocatus. nō q̄dē
canonice electꝰ ſ3 tyrānice intruſus. Vl' for
te liberiꝰ papa q̄ cōſtātino heretico fauebat
alio noīe dictꝰ eſt leo. Tandē multis mira/
culis ꝑpetratis cū beatꝰ hilariꝰ infirmatus
obitū ſuū imminere cognoſceret. leoncium
p̄ſbyterꝝ quē maxime diligebat ad ſe voca/
uit ⁊ nocte imminente vt foras exeat admo
nuit. ⁊ ſi qḋ audiret vt renunciet imperauit
Ille iuſſa complēs. voces adhuc ciuitatis
tumultuātis ſe audiſſe reuertēs expoſuit. et
cum circa eū vigilaret finē eius expectās me
dia nocte iterꝝ iubet exire. ⁊ qḋ audiret iā cen
ti referret. Qui cū ſe nihil audiſſe renūciaſſ3
mox nimia claritas quā etiā p̄dictꝰ p̄ſbiter
ſufferre nō poterat ad eū intrauit. ⁊ ſic pau/
latim recedēte lumīe ad dn̄m migrauit. Flo
ruit aūt circa annū dn̄i. ccc.xl. ſub cōſtātino
Feſtum huiꝰ ſancti eſt ī octaua epiphanie.
Cum duo mercatores maſſam cere cōit̃
haberēt ⁊ vnꝰ altero renitēte eā ad altare ſcti
hilarij obtuliſſet. ſtatim p mediū diuiſa ps
vna ſibi remāſit. reliq̄ renitēti deuenit

XVIII A

De ſancto machario

m Achariꝰ dicitur a
macha qḋ eſt ingeniū ⁊ ares v̄tus.
Vel dr̄ a macha qḋ eſt ꝑcuſſio ⁊ rio
magiſter. Fuit enī ingenioſus ꝯ demonis
fallaciā. v̄tuoſus q̄ntū ad vitā ꝑcuſſio ī do/
matione corpis. magiſter in regimine plati/
onis. Vel machariꝰ. i. beatus B
Achariꝰ abbas deſcēdit p vaſtita/
tem deſerti ⁊ intrauit dormire ī mo
numento vbi ſepulta erant corpo/
ra paganoꝝ. ⁊ extraxit vnū corpꝰ ſub caput
ſuū tanq̄3 pluma ciū. Demones aūt volētes
eū terrere. vocabāt quaſi vnā mulierē dicen
tes. Surge veni nobiſcū ad balneū. Et alter
demon ſub ipſo tāq̄3 ex mortuo illo dicebat.
Peregrinū quendā habeo ſup me. nō poſ/
ſum venire. Ille aūt nō expauit. ſ3 tundebat
corpꝰ illud dicēs. Surge ⁊ vade ſi potes. Et
audiētes demones fugerūt voce magna cla
mantes. Vicisti nos dn̄e. Dū aliq̄n ab/
bas machariꝰ a palude ad cellā ſuā p̄teriret
occurrit ei dyabolꝰ cū falce meſſoria et vo/
lens eū cū falce ꝑcutere nō potuit. Et dixit ei
Multā violentiā patior a te machari q2 nō

poſſum ꝑualere aduerſum te. Ecce enĩ qđ/
qđ tu facis ⁊ ego facio Jeiunas tu ⁊ ego pe
nitus nõ comedo. Uigilas tu ⁊ ego omĩno
nõ dormio. Unũ eſt ſolũmodo in q̃ me ſu/
peras. Et dixit abbas. Qđ eſt illud. Cui ille.
Humilitas tua. ꝑ quã nõ ꝑualeo aduerſuꝫ
te. Qũ temptatiões ipſum nimiũ moleſta
rent. ſurgẽs ⁊ magnũ ſaccũ arene humeris
ſuis imponẽs. dieb⁹ multis ſic ꝑ deſertum
ibat. Quẽ theoſebi⁹ inueniens dixit. Abba
cur tantũ on⁹ portas. Et ille. Uexo vexãteꝫ
me Abbas machari⁹ vidit ſathanã trãſ/
euntẽ in habitu hoĩs ⁊ habentẽ veſtimentũ
lineũ laceratũ ⁊ ꝑ oĩa foramĩa dependebãt
ampulle. ⁊ dixit ei. Quo vadis Cui ille. Ua
do potionare frẽs. Cui machariuſ. Quare
tot ampullas portas. Rñdit. Guſtũ fratri/
bus porto. ⁊ ſi vnũ alicui nõ placebit. offerã
aliud. vl' tertio. ⁊ ſic ꝑ ordinẽ vt aliq̃d placeat
Et cũ rediret dixit ei machari⁹. Quid feciſti
Rñdit Oẽs ſanctificati ſunt ⁊ nemo mihi
acq̃euit niſi vn⁹ q̃ vocat̃ theotiſt⁹. Surgẽs
aũt machari⁹ illuc iuit ⁊ fratrẽ temptatũ in
ueniens ſua eũ exhortatiõe ꝯuertit Poſt
h iteꝝ eũ machari⁹ inueniẽs dixit. Quo va
dis. Cui ille. Ad frẽs vado Reuertẽti occur
rit ſenex ⁊ dixit. Quid faciũt frẽs illi. Cui di
abolus. Male. Et dixit. Quare. Quia om
nes ſancti ſunt. ⁊ qđ eſt maius malũ. vnum
quẽ habebã amiſi. ⁊ omnib⁹ ſanctior fact⁹ ẽ
Audiens h ſenex grãs egit deo Quodaꝫ
die machari⁹ caput defuncti reꝑerit. ⁊ dum
oraſſet. interrogauit illud cui⁹ caput fuerit Et
rñdit ſe fuiſſe paganũ. Et dixit ei machari⁹
Ubi eſt aĩa tua. Rñdit ĩ inferno. Cũq̃ꝫ req̃/
reret ſi multũ in ꝓfundo eſſet. rñdit q tãtum
ĩ ꝓfundo erat q̃ntũ diſtaret terra a celo. Cui
machari⁹. Sũt ne aliq̃ te ꝓfundiores. Rñ/
dit. Etiã iudei. Cui iteꝝ ille. Et vltra iudeos
ſunt ne aliq̃ ꝓfundiores. Cui ille. Profundi
ores omnib⁹ ſunt falſi xpiani q̃ xpi ſanguĩe
redempti tãtũ pciũ puipenderunt. C
Qũ ꝑ quandã ſolitudinẽ ꝓfundiſſimaꝫ
ꝑgeret ad qđlibet miliare arundinẽ figebat.
vt poſtmodũ redire ſciret. Sꝫ dũ iã nouem
dietas feciſſet ⁊ ĩ q̃dã loco q̃eſceret. diabolus
oẽs arũdines collegit ⁊ ad caput ei⁹ poſuit
Unã ad redeundũ plimũ laborauit Frat̃
quidã plurimũ cogitationib⁹ ſuis moleſta
batur q ſcꝫ ĩ cella ſua inutilit̃ eſſet ſꝫ ſi int̃ ho
mines habitaret m'ltis ꝓdeſſe poſſꝫ. Qui cũ
cogitatões ſuas machario retuliſſet. ille ait
Fili ſic illis rñde. Hoc ſaltẽ facio. q2 ꝓpter
xpm pietes iſti⁹ celle cuſtodio Qũ q̃ndã
culicẽ ſe pungentẽ manu occidiſſet. ⁊ multũ
de illo ſanguis emanaſſet. rephendẽs ſe q ꝓ
ꝓpriam vindicaſſet iniuriã. nud⁹ ſex mẽſibus
in deſerto mãſit. et inde a ſcabronib⁹ tot⁹ la/
ceratus exiuit. Poſt h m'ltis clar⁹ v̄tutib⁹
in pace q̃euit

XIX A

De ſancto felice

Felix prenomine ĩ
pincis dr̃ vl'a loco in q̃ req̃eſcit. vel
a ſubulis q̃b⁹ paſſus ꝑhibet̃. Plaꝫ
pinca ſubula dicit̃. Aiunt enĩ q cũ magiſteꝛ
pueroꝝ extiterit et eis nimium rigid⁹ fuerit
tentus a paganis cũ chriſtũ libere cõfiteret̃.
traditus fuit in manibus pueroꝝ quos ipe
docuerat qui eũ cũ ſtiliſ ⁊ ſubulis occiderũt
Eccl'ia tñ tenere videt̃ q non martyr extitit.
ſed cõfeſſor. Hic ad q̃d cunq̃ꝫ idolũ duceba/
tur vt ei ſacrificaret. in illud exufflabat. ⁊ ꝯti
nuo corruebat. Legit̃ aũt in quadã alia
legẽda q dũ maxim⁹ nolan⁹ eps pſecutiõꝫ
fugiens fame ⁊ gelu afflict⁹ ſolo corruiſſet
felix ab ãgelo ad eũ mittit̃. ⁊ cũ nihil ibi cibi
haberet de ſente ꝓxima pendẽtem vidit race
mũ de q̃ in os ei⁹ expſſit vinũ humeriſq̃ꝫ im
poſitũ ſecũ detulit. Ppo igit̃ defuncto felix ĩ
epum eligit̃. Qui p⁹ dũ pdicaret ⁊ pſecutor
eũ q̃reret int̃ pietes dirutos ꝑ modicũ aditũ
ſe occultauit. Statimq̃ꝫ nutu dei ꝑ aditum
illũ telas aranee texuerũt. Quas dũ pſecu/
tores conſpiciũt. nemineꝫ illic eſſe putantes
abſcedũt Inde aũt ad aliũ locũ ſanct⁹ fe
lix ꝑgẽs. a quadã vidua ꝑ tres mẽſes alimẽ/
ta ſuſcepit. nũq̃ꝫ tñ ei⁹ faciẽ vidit. Tãdẽ pa/
ce reddita. ad eccl'iam ſuã rediit ⁊ ibi in pace
req̃euit. ſepult⁹ iuxta vrbẽ in loco q̃ dicit̃ pin
cis Huic et alius erat frater q̃ felix ſilr di/
cebatur. Cũq̃ꝫ etiã ipe idola adorare cogere
tur dixit. Inimici eſtis deoꝝ veſtroꝝ. q2 ſi

me ad illos duxeritis ĩ eos ſicut frater meuſ
exufflabo ꝛ corruēt B Excolebat autē
ſanct⁹ felix ortū. Quidaȝ vͦo olera ei⁹ rape
cupiētes. dū furtū ſe facere cogitabant. tota
nocte ortū diligēt⁹ excolebāt. Mane aūt a
ſancto felice ſalutati. peccatū ſuū ꝯfitētes ad
ꝓpria redierūt. Venientes aūt gētiles vt ſan‑
ctū felicē tenerēt. man⁹ eoꝝ dolor nimi⁹ ap‑
ꝓhendit. Qui cum vlularēt dixit eis. Dicite
Chriſt⁹ eſt de⁹ ꝛ dolor ꝯtinuo vos dimittet
Quib⁹ dicētib⁹ ſanati ſunt Pōtifex ido
loꝝ ad eū venit dicēs Dn̄e ecce de⁹ me⁹ vt te
venientē vidit ꝯtinuo fugam arripuit. Cui
dū dicerē q̄re fugis ait. Virtutē hui⁹ felicis
ferre nō poſſuȝ. Si ergo de⁹ me⁹ ita te timet
quāto magis ego timere te debeo. Quē cuȝ
felix in fide inſtruxiſſet baptizari ſe fec. Ado
rantib⁹ appollinē dixit felix. Si vͦe de⁹ appol‑
lo eſt dicat mihi qd̄ eſt qd̄ in manu nūc clau
ſum teneo. Habebat aūt in manu cedulam
in qua orō dn̄ica erat ſcripta. Quo nihil re
ſpondēte gētiles ꝯuerſi ſunt. Tādē miſſa ce‑
lebrata ꝛ ipſo data pace ĩ pauimētū in orōe
ſe ꝓijciēs migrauit ad dn̄m

XX A

De ſancto Marcello

m Arcell⁹ dictus eſt
quaſi arcēs malū a ſe. Vel dr̄ mar‑
cell⁹ q̄ſi maria ꝑcellēs. i. mūdanas
aduerſitates ꝑcutiēs ꝛ ꝯculcās. Aſſimilat̄
ei mūd⁹ mari. q: ſicut dicit Chryſo. ſup mat
theū. In mari eſt ſon⁹ ꝯfuſus. timor ꝯtinu
us. imago mortis. vndaꝝ ꝯtētio infatigabil'
inconſtātia iugis

Arcell⁹ cū rome ſumm⁹ pōtifex eēt
ꝛ maximianū impatorē de nimia ĩ
xp̄ianos ſeuicia ĩcreparet. ꝛ in q̄dā
domo cuiuſdā matrone ĩ ecclīam ꝯſecrata
miſſam ageret. irat⁹ impator domū illā fec
ſtabulū iumētoꝝ. ꝛ eūdē marcellū ibidē ad
ſeruitiū cū cuſtodia aīaliū deputauit In q̄
ſeruitio poſt multos annos in dn̄o reqͤuit
circa annos dn̄i. cclxxxvij.

XXI A

De ſancto Anthonio

Nthoni⁹ dicitur
ab ana qd̄ ē ſurſum ꝛ tenēs. q̄ſi ſu‑
perna tenēs ꝛ mūdana deſpiciēs.
Deſperit āt mūdū. q: ĩmūd⁹. inqͥt⁹. tranſi‑
tori⁹. deceptiu⁹. ꝛ amar⁹. De his dic Aug.
O mūde immūde qd̄ ꝯſtrepis qd̄ auertere
nos conaris. tenere nos vis fugiēs. qd̄ face
res ſi maneres. quē n̄ decipes dulcis q̄ ama
rus dulcia alimēta mētiris. Eius vitā ana
ſtaſius ſcripſit B

Nthoni⁹ cū. xx. eēt annoꝝ ꝛ audi‑
ret legi in eccl'ia. ſi vis pfect⁹ eſſe va‑
de ꝛ vende oīa q̄ habes ꝛ da paupi
bus. oīa ſua vendēs paupib⁹ erogauit ꝛ he
remiticā vitā duxit. Hic innumerabilia de‑
monū tēptamēta ſuſtinuit. Quadā vice dū
ſpūm fornicatōis v̄tute dei ſupaſſet diabo‑
lus ĩ ſpecie pueri nigri an̄ eū ꝓſtrat⁹ apparu
it. ꝛ ſe ab eo victū ꝯfeſſus ē. Nā ꝛ h̄ pcib⁹ im
petrauit. vt videret fornicatōis demonē iu‑
uenib⁹ inſidiantē. Quē cū in p̄dicte forma
vidiſſet dixit. Viliſſima mihi appuiſti ſpe
cie. te vltra n̄ timebo. Alia vice dū in q̄daȝ
tumulo latitaret mltitudo demonū eū adeo
lacerauit ꝙ miſter ei⁹ q̄ſi mortuū eū ꝓprijs
hūeris aſportaret. Cūqȝ eū oēs q̄ ꝯuenerāt
q̄ſi mortuū ploraſſent. dolētib⁹ cūctis ſubito
anthoni⁹ reuiuiſcit. ꝛ a miſtro ad p̄dictū tu
mulū ſe iteꝝ portari fec. Qui cū ibi ex dolo‑
re vulneꝝ ꝓſtrat⁹ iaceret. ex v̄tute aī ad ꝯfli
ctū demōes excitabat. Tūc illi ĩ formis vari
is feraꝝ apparuerūt. ꝛ eū iteꝝ dētib⁹ cornib⁹
ꝛ vnguib⁹ crudeliſſime lacerauerūt. Tunc
ſubito ſplēdor mirabil' ibi apparuit ꝛ demo‑
nes cūctos fugauit. Anthoni⁹ āt ꝯtinuo ſa
nat⁹ eſt. ibiqȝ xp̄m adeſſe itelligēs ait. Vbi
eras bone ieſu vbi eras. q̄re a p̄ncipio nō fu‑
iſti h̄ vt me adiuuares ꝛ vulnera mea ſana‑
res. Cui dn̄s. Anthoni h̄ erā. ſȝ expectabā vi
dere certamē tuū. Nūc aūt q: viril' dimica
ſti. i toto orbe te faciā noiari Tāti aūt fer
uoris erat ꝙ cū maximian⁹ impator xp̄ia‑
nos occideret. ipe martyres ſequebat̄ vt cuȝ
eis martyr fieri mereret. ꝛ vehemēt triſtaba
tur eo ꝙ ſibi martyriū nō daret C Cuȝ
aūt in alterā heremū ꝑgeret. argēteū diſcuȝ

reꝑperit. ⁊ intra ſe ſic dicere cepit. Unꝺ̄ h̄ argē teꝰ diſcꝰ. vbi hoīm veſtigia nulla videntur. Si eī viatori cecidiſſet. vtiqꝫ p̄ ſui magnitudine latere nō poſſꝫ. Hoc diabole artificiūꝫ tuū eſt. voluntatē tn̄ meā nūq̄ꝫ poteris immutare. Et h̄ dicēs diſcꝰ vt fumꝰ euanuit. Poꝰ modū ingentē maſſam veri auri reꝑperit. ſꝫ vt incēdiū auꝝ fugit. Sicqꝫ ad mōtē fugiēs xx. annis ibi pmāſit. īnumeris coruſcās miraculis Quadā vice dū in ſpū raptꝰ eſſꝫ totū mundū laqueis ſe inuicē cōnectētibus plenū vidit. Qui exclamās ait. O qs iſtos euadet laq̄os. Et audiuit. hūilitas Aliqñ dū ab angelꝭ in aere eleuaret̄ aſſunt demōes ⁊ eiꝰ tranſitū ꝓhibēt pctā eiꝰ ab exordio natiuitatis eiꝰ obijciētes. Quibꝰ angeli. Non debetis illa narrare q̄ xp̄i ıā pietate ſunt deleta. Si q̄ aūt ſcitis ex q̄ factꝰ eſt monachꝰ̄s illa ꝓferte. Et cū in ꝓbatōe deficeret̄. liber anthoniꝰ ī ſublime tollit̄. ⁊ liber deponit̄ B Narrat anthoniꝰ de ſe. di. Vidi aliqñ diabolū celſum corpe q̄ ſe dei v̄tutē ⁊ ꝓuidētiā auſus eſt dicere ⁊ ait. Quid vis vt a me tibi det̄ anthoni. At ego ſputa ī os eiꝰ ꝯgemināſ totū me in eū xp̄i noīe armatꝰ ingeſſi. ⁊ ſtatim euanuit Huic diabolꝰ aliqñ in tāta ꝓceritate apparuit ꝙ celū capite tāgere videretur. Quē cū Anthoniꝰ q̄s eſſꝫ iterrogaſſꝫ. ⁊ ipē ſe ſathanā eſſe dixiſſet. addidit ſathanas Cur me ſic impugnant monachi ⁊ maledicunt xp̄iani. Cui anthoniꝰ. Juſte h̄ faciunt qꝛ tuis ſepe inſidijs moleſtant̄. Et ille. Ego eos nequaq̄ꝫ moleſto. ſꝫ ipi īuicē ſe ꝯturbāt Ego eī ad nihilū ſum redactꝰ. qꝛ iā in cūctis ꝑtibꝰ regnat xp̄s. Quidā ſagittariꝰ beatū anthoniū gaudētē cū fratribꝰ q̄dam vice ꝯſpexit ⁊ ei diſplicuit. Cui anthoniꝰ. Pone ſagittā in arcū ⁊ trahe. Qd̄ ⁊ fec̄. Cūqꝫ ſcd̄o ⁊ tertio h̄ fieri mādaſſet dixit ſagittariꝰ. Tātū trahere potero ꝙ de eiꝰ fractōne dolebo. Cui anthoniꝰ. Sic eſt in ope dei. q̄nıā ſi ſupra mēſurā tēdere vellemꝰ citiꝰ frāgeremuꝛ Expedit ergo rigorē aliqñ relaxari. Hoc audiēs ille edificatꝰ receſſit E Introgauit q̄dā anthoniū dicēs Quid cuſtodiēs placebo deo. Et rñdens dixit. Quocūqꝫ vadis ſp deū p̄ oculꝭ tuis habeas. In his q̄ agis teſtimoniū ſacraꝝ ſcripturaꝝ adhibeas. In q̄cūqꝫ loco ſederis ñ inde cito recedas. Hec tria cuſtodi ⁊ ſaluꝰ eris Abbas q̄dā interrogauit anthoniū dicēs. Quid faciā. Cui anthoniꝰ. Nō ꝯfidas ī tua iuſticia. Vētris ⁊ lingue ſit tibi ꝯtinētia. Et ne peniteāris de re trāſacta. Dixit iteꝝ anthoniꝰ. Sic piſces ſi in ſicco tardauerint moriūt̄. ita ⁊ mōachi extra cellā tardātes aut cū viris ſecularibuſ immorātes. a q̄etis ꝓpoſito reſoluūt̄. Iteꝝ dixit anthoniꝰ. Qui ſedet ī ſolitudine ⁊ quieſcit a tribꝰ bellis eripit̄. ſ. auditꝰ. locutōis. ⁊ viſus. ⁊ ꝯ vnū tantūmodo pugnā habebit. ſcꝫ cordis F Quidā fratres cū q̊dam ſene ad abbatē anthoniū viſitandū iuerunt Dixitqꝫ anthoniꝰ fratribꝰ. Bonū comiteꝫ habuiſtis ſenē hunc. Deinde dixit ſeni. Bonos frēs īueniſti tecū abba. Cui ille. Bonoſ quidē inueni ſꝫ habitatio eoꝝ nō hꝫ ianuaꝫ. Quicūqꝫ eī vult itrat ī ſtabulū ⁊ ſoluit aſinū. Hoc aūt dicebat. q̄nıā oīa q̄ erāt ī corde eoꝝ ſtatim erāt ī ore Dixit abbas anthoniꝰ. Scire ꝯuenit q̊nıā ſunt tres motꝰ corporales. Unꝰ q̄dē nature. aliꝰ ex ciboꝝ plenitudine. tertiꝰ ex demone Frat̄ quidam renūciauerat ſeculo. ſꝫ nō plene qꝛ quedam adhuc ſibi retinebat. Cui anthoniꝰ. Vade ⁊ eme carneſ. Qui vadēs emit carnes. ⁊ portans eas dū veniret lacerabāt eū canes Cui anthoniꝰ Qui renūciant ſeculo ⁊ volūt habere pecunias ita impugnati a demonibꝰ diſcerpunt̄ Anthoniꝰ dū ī heremo tedio afficeret̄ dixit. Dn̄e volo ſaluꝰ fieri ⁊ ñ ꝑmittunt me cogitatōes mee. Et ſurgēs exiuit foras ⁊ vidit q̄ndā ſedentē atqꝫ opantē. ⁊ deinde ſurgentē ⁊ orantē. Erat aūt angelꝰ dn̄i. et dixit eı. Sic fac ⁊ ſaluꝰ eris. Cū q̄dā vice fratres de ſtatu aīarū ab anthonio q̄ſiſſent. ſequenti nocte vox vocauit eū. d. Surge exi ⁊ vide. Et ecce vidit quendā longū ⁊ terribilem caput vſqꝫ ad nubes tollentē qui quoſdam pennatos ad celū volare cupiētes extēſis manibus ꝓhibebat. ⁊ alios libere ꝑuolātes retinere nō poterat. ⁊ maximū gaudiūꝫ mixtū cū nimio dolore audiebat. Et intellexit animaꝝ illū eſſe aſcēſum ⁊ diabolū ꝓhibentem. q̄ quaſdaꝫ obnoxias retineret et de

ſanctoꝝ volatu q̊s retinere n̄ poterat ſic do‐
leret. Aliqn̄ dū cū fratribꝰ oparet̄ antho‐
nius. ſuſpiciēs in celū cū triſtē viſionē vidiſ‐
ſet. ꝓuolutꝰ añ deū rogauit vt futuꝝ ſcelus
auerteret. Fratribꝰ v̓o ſup h̓ eū interrogan
tibus cū lachrymis ⁊ ſingultibꝰ dixit ꝙ iau‐
ditū ſcelꝰ ſeculis īmineret. Vidi inq̄t altare
dei a multitudine equoꝝ circūdatū. q̄ calci‐
bus oīa diſcerpebāt. Magno eni turbine fi
des catholica ſubuertet̄. ⁊ hoīes iumentis ſi
miles xp̄i ſacramēta diripiēt Factaqꝫ ē vox
dn̄i dicēſ. Abominabunt̄ altare meū. Poſt
duos aūt annos erūpentibꝰ arrianis eccl'ie
vnitatē ſciderūt. baptiſteriū ⁊ eccl'ias pollu‐
erunt. ⁊ ſup altaria xp̄ianos inſtar ouium
mactauerūt. B Dux quidā egypti arri
anus noīe Ballachiꝰ. cū ita eccl'iam dei in‐
feſtaret. vt v̓gines ⁊ mōachos nudatos pu
blice v̓berarꝫ. ſic ei ſcripſit anthoniꝰ. Video
irā dei ſup te venientē. Iā deſine ꝑſeq̄ xp̄ia‐
nos ne ira dei te occupet. q̄ ꝓximū tibi mina
tur interitū. Infelix legit ep'lam ⁊ irriſit ⁊ in
eā expuēs ad terrā ꝓiecit. ac portitores v̓be‐
ribꝰ multis afficiēs anthonio talia remāda
uit. Quoniā tibi eſt tāta cura de monachiſ
ad te q̄qꝫ ꝑueniet noſtri diſciplina rigoris.
Pꝰ q̄nqꝫ aūt dies equū ſuū māſuetiſſimū
inſidēs morſu ipſiꝰ eq̄ ad terrā ꝓicit̄ ⁊ corro
ſis atqꝫ laceratis cruribꝰ infra triduū expi‐
rauit. Cū q̄dā frēs v̓bū ſalutiſ ab āthonio
q̄ſiuiſſent ait ille. Audiſtis dn̄m dicentē. Si
q̄s te ꝑcuſſerit ī vnā maxillā p̄be ei alteram.
Dicūt ei. Hoc implere nō poſſumꝰ. Et ille.
Saltē de vna patiēt̄ ferte. Et illi. Nec etiā h̓
poſſemꝰ. Quibꝰ anthoniꝰ. Saltē ne velitiſ
ꝑcutere mag̃ q̄ꝫ ꝑcuti. Et illi Nec h̓ poſſemꝰ
Tūc anthoniꝰ dixit diſcipulo ſuo. Sucos
prepa fratribus iſtis. q̄ꝛ nimis delicati ſunt.
Sola orō neceſſaria ē vob̄. Hec ī vita ſpatꝝ
legunt̄. Tādē beatꝰ anthoniꝰ. cv. anno vite
ſue frēs deoſculās ī pace q̄euit ſub ꝯſtātino
q̄ cepit circa annū dn̄i. cccxl.

XXII A

De ſancto Fabiano

Fabianꝰ quaſi fa‐
bricanꝰ fabricans beatitudinē ſup
nā. i. eā ſibi acq̄rēs triplici iure. ſ. iure adopti
onis. emptiōis. ⁊ debellatiōis.

Fabianꝰ ciuis romanꝰ fuit. ⁊ cum
papa defuncto ꝑ alio eligēdo ꝑpl's
ꝯueniſſet. int̄ eos ⁊ ip̄e venit rei exi‐
tum ſcire volēs. Et ecce colūba cādida deſcē
dit ſup caput eiꝰ. Qđ cū oēs mirarēt̄ ab eis
in papā eligit̄. Hic vt ait damaſus papa ꝑ
oēs regiones ſeptē dyaconos miſit. ⁊ eiſdem
ſeptē ſubdyacōes tradidit q̄ oīm geſta mar
tyꝝ collegerūt. Hic vt ait Haymo impatori
philippo volēti int̄eſſe paſce vigilijs ⁊ cōmu
nicare myſterijs reſtitit. nec ꝓuſqꝫ pctā cōfi‐
teret̄ ⁊ int̄ penitētes ſtaret. int̄eſſe ꝑmiſit. Tā
dē pontificatꝰ ſui āno. xiij. iuſſu decij capitiſ
obtrūcatiōe martyrio coronat̄. Paſſus eſt
aūt circa annū dn̄i. ccliij.

XXIII A

De ſancto Sebaſtiano

Sebaſtianꝰ dictus
eſt a ſequēs. ⁊ btitudo. ⁊ aſtin. qđ ē
ciuitas. ⁊ ana qđ eſt ſurſum. q̄ſi ſe‐
quēs beatitudinē ciuitatis ſupne. h̓ eſt eam
poſſidens ⁊ acq̄rens. ⁊ h̓ q̄ntuplici denario
ſm̄ Aug̃. Pauptate regnū. dolore gaudiū
labore requiē. ignominia gl'iam. morte vitā
Vel d̓r ſebaſtianꝰ a baſto. Nā miles xp̄us
equꝰ eccl'ia. baſtū ſiue ſella ſebaſtianꝰ. q̊ me
diante xp̄us in eccl'ia militauit. ⁊ de multis
martyribꝰ victoriā obtinuit. Vl' ſebaſtianꝰ
interpretat̄ vallatus vel circūiens. Vallatꝰ
quia ſagittis tanq̄ꝫ ericius fuit circūdatus.
Circūiens. q̄ꝛ omnes martyres circūibat et
omnes ꝯfortabat B

Sebaſtianus vir chriſtianiſſimus.
narbonēſis genere. ciuis mediola‐
nēſis. dyocleciano ⁊ maximiano ī‐
peratoribꝰ adeo carꝰ erat vt p̄ncipatū ei pri
me cohortis traderēt. ⁊ ſuo aſpectui iuberēt
ſp̄ aſtare. Hic militarē clamidē ad h̓ tātum
ferebat vt xp̄ianoꝝ animas quas ī tormētiſ
videbat deficere cōfortaret. Dū autē p̄clariſ
ſimi viri marcellianꝰ ⁊ marcus gemini fra
tres ꝓ fide xp̄i decollari deberēt. ad eos ꝑen‐
tes adueniunt. vt ipſoꝝ animos a ſuo ꝓpo‐
ſito reuocarēt. Aduenit ergo mat̄ ⁊ ſoluto

capite ſciſſiſq3 veſtibꝰ vberibuſq3 oñſis aie
bat. O ꝑdulces filij circūdat me iaudita mi
ſeria ⁊ intolerabilis luctꝰ. heu me miſeram.
amitto filios meos ad mortē vltro tendētes
Quos ſi mihi hoſtes auferrēt. ꝑ media ſeq̄/
rer bella raptores. Si violēta iudicia ꝯclu/
derēt. carcerē irrūperē moritura. Nouū3 ħ
ꝑeundi genꝰ eſt. in q̄ carnifex rogat̄ vt feriat
vita optat̄ vt pereat. mors inuitat̄ vt veniat
Nouꝰ hic luctꝰ. noua miſeria. in q̄ natoꝝ
iuuētus ſpōte amittit̄. ⁊ pentū miſerāda co/
gitur ſenectꝰ vt viuat. Hec dicēte matre. pa
ter ſenior manibꝰ adducit̄ puuloꝝ. ⁊ capite
aſpſo puluere hmōi voces dabat ad celum
Ad mortē vltra ꝓficiſcētibꝰ filijs valedictu/
rus adueni vt q̄ mee ſepulture parauerā in
filioꝝ ſepulturis infelix expendā. O filij mei
baculū ſenectutis. ⁊ geminū meoꝝ viſceꝝ lu
men. cur ſic mortē diligitis. Venite huc iu/
uenes flete ſup iuuenes ſpōte pereūtes. Veni
te huc ſenes ⁊ mecū ſup filios meos plāgite
Accedite huc prēs ⁊ ꝓhibete ne talia patia/
mini. Deficite plorādo oculi mei ne videā fi
lios meos gladio cedi. Hec dicēte patre ad/
uenerūt cōiuges aſpectibꝰ eoꝝ ꝓprios filios
offerētes. atq3 eiulādo clamātes. qbꝰ nos di
mittitis. q̄ erūt hoꝝ infantiū dn̄i. Quis ve/
ſtras largas diuidet poſſeſſiōes. Heu q3 fer
rea pectora. q̄ parētes deſpicitis. amicos re
ſpuitis. vxores abijcitis. filios abdicatis. et
vos carnificibꝰ ſpōtaneos exhibetis. Jnt̄
hec aūt ceperūt viroꝝ corda molleſcere ¶
Tūc ſctūs ſebaſtiāꝰ q̄ ibi aderat erūpēs
in mediū dixit. O fortiſſimi milites xp̄i noli
te ꝑ miſera blādimēta coronā deponere ſem
piternā. S3 ⁊ parētibꝰ dixit. Nolite timere.
nō ſepabunt̄ a vobis. ſ3 vadūt ī celū vob pa
rare ſidereas māſiones. Nā ab initio mūdi
hec vita ī ſe ſperātes fefellit. ſe expectātes de/
cepit. ꝺ ſe pſumētes irriſit. ⁊ ita nullū omino
certū reddidit vt omnibꝰ ꝓbetur eſſe mētita
Vita hec admonet furē vt rapiat. iracundū
vt ſeuiat. mēdacē vt fallat. Jpſa imperat cri
mina. iubet facinora. ſuadet iniuſta. Hec āt
pſecutio quā hic patimur. hodie excādeſcit.
⁊ cras euaneſcit. hodie exardeſcit et cras re/
frigeſcit. ſub vna hora inducit̄ ⁊ ſub vna ho
ra excluditur. Dolor aūt eternus renouat̄
vt ſeuiat. augmētatur vt exurat. inflammat̄
vt puniat. Jn amore ergo martirij noſtros
iam ſuſcitemꝰ affectus. Jbi enī diabolus ſe
vincere extimat qui dū capit captus eſt. dū
tenet tētus eſt. dū vincit victꝰ eſt. dū torquet
torquet̄. dū iugulat occiſus eſt. ⁊ dū inſultat
irriſus eſt. Jgit̄ dū beatꝰ Sebaſtianꝰ ħ ex
ore ꝓferret. ſubito ꝑ vnā fere horā a ſplendo
re nimio de celo deſcēdente illuminatꝰ eſt. ⁊
ſub illo ſplēdore pallio cādidiſſimo amictꝰ.
⁊ ab angelis ſeptē clariſſimis circūdatꝰ Ju
uenis etiā apparuit iuxta eū dans ei pacē et
dicens. Tu ſemꝑ mecū eris. Cū aūt beatus
Sebaſtianus hec ⁊ his ſimilia predicaret.
zoe vxor nicoſtrati. in cuiꝰ domo ſancti cu/
ſtodiebant̄ que loquelā amiſerat. pedibus
eiꝰ ꝓuoluta nutibꝰ veniā poſtulabat. Tūc
Sebaſtianꝰ ait. Si ego xp̄i ſeruꝰ ſum. et ſi
vera ſunt oīa que ex ore meo ħ mulier audi
uit ⁊ credidit. aperiat os eius q̄ aperuit os
zacharie ꝓphete ſui. Ad hāc vocē mulier ex
clamauit. Bn̄dictꝰ ſermo oris tui ⁊ bn̄dicti
q̄ omnibꝰ q̄ locutꝰ es credūt. Vidi enī āge/
lum librū tenentē āte te. vbi oīa q̄ tu dixiſti
ſcripta erāt. Vir aūt eiꝰ hec audiēs ꝓcidit ad
pedes ſancti ſebaſtiani ſibi poſtulās indul/
geri. Statimq3 abſoluēs martires rogabat
vt liberi abirēt. Qui dixerūt nullatenꝰ ſe de
ſerturos victoriā quā cepiſſent. Tantā igit̄
grām ⁊ virtutē v̄bis ſancti ſebaſtiani domi
nus ꝯtulerat q̄ nō ſolū marcellianū ⁊ mar
cum ī martyrij ꝯſtātia roborauit. ſ3 etiā pa
trem eoꝝ noīe trāquillinū ⁊ matrē cū mltis
alijs ad fidē ꝯuertit. Quos oēs policarpus
pſbyter baptizauit ¶ Trāquillinꝰ au
tem morbo grauiſſimo laborās mox vt bapti
zatus eſt ſanitatē recepit. Prefectꝰ aūt vrbis
rome q̄ ⁊ ipſe morbo grauiſſimo laborabat
rogauit tranquillinū vt ad ſe adduceret eū
q̄ ſibi ſanitatē dederat. Cum ergo ad eū ve
niſſent policarpus pſbyter ⁊ ſebaſtianus ⁊
ipſe eos rogaret vt etiā ſanitatē reciperet. dixit
ei Sebaſtianꝰ. vt ꝑus idola abnegaret. ⁊ cō
fringendi ea ſibi poteſtatē traderet. ⁊ ſic ſani
tatem reciperet. Cui cum cromacius ꝑfectus
diceret q̄ ſerui ſui ħ facerēt ⁊ nō ipſe. dixit

ſebaſtianꝰ. Timidi deos ſuos ꝯfringẽre formidant. ſʒ ⁊ ſi diabolꝰ hac occaſiõe eos lederet. dicerent infideles eos eẽ ob hʼ leſos ꝙ deos ſuos ꝯfringerẽt. Sicqʒ policarpꝰ ⁊ ſebaſtianꝰ accincti plꝰ q̃ʒ ducẽta idola ꝯfregerũt ¶ Poſt hʼ aũt dixerũt cromacio. Cũ nobis idola ꝯfringẽtibꝰ ſanitatẽ recipe debuiſti nec recepiſti. certũ eſt qꝛ aut infidelitatẽ nondũ abieciſti. aut aliq̃ idola reſeruaſti. Tũc indicauit ſe habere thalamũ in q̊ erat oĩs diſciplina ſtellarꝫ. p q̊ pater ſuꝰ plꝰ q̃ʒ ducẽta põdera auri expẽderat. ⁊ p q̄ futura omĩa ꝓuidebat. Cui Sebaſtianꝰ Quãdiu hʼ integrꝫ habueris. teipſum integrũ nõ habebis Cumqʒ ad hʼ ille aſſentiret. tiburciꝰ eiꝰ filiꝰ iuuenis egregiꝰ dixit. Nõ patiar opꝰ deſtrui tam ꝓclarꝫ. Sʒ ne paterne ſanitati videar eſſe ꝯtrarius. duo clibani accendãt. vt ſi deſtructo ope pater meꝰ ſanitatẽ nõ recepit. ambo viui cõcrement. Cui ſebaſtianꝰ. Sic fiat vt locutus es. Dũ igit̃ illa ꝯfringerẽt angelꝰ ꝓfecto apparuit. ⁊ ſibi a dño ieſu ſanitatẽ redditam nũciauit. Statimqʒ ſanꝰ effectꝰ. cucurrit poſt eũ vt eiꝰ pedes oſcularet̃. Qui eũ ꝓhibuit ex eo ꝙ baptiſmũ nõdũ recepat. Sicqʒ ipſe ⁊ tiburciꝰ filiꝰ eiꝰ ⁊ mille q̃dringenti de eiꝰ familia baptizati ſunt. Zoe aũt ab infidelibꝰ tẽta ⁊ diu cruciata emiſit ſpũʒ. Qđ cũ audiſſet trãquillinꝰ ꝓrupit ⁊ dixit. Femine nos ad coronã ꝓcedũt. vt q̃d viuimꝰ. Ipſe aũt pꝰ paucos dies lapidatꝰ ẽ ❡ Sanctus aũt tiburciꝰ ſup prunas allatas iubet̃ aut incẽſum diis iponere. aut ſup ipſas nudis plãtis incedere. Qui ſibi ſignũ crucis faciens. ꝯſtãter ſup ipas nudis ingreſſus eſt plãtis dicẽs. Videt̃ mihi ꝙ ſuper roſeos flores incedã in noĩe dñi noſtri ieſu xp̄i. Cui fabianꝰ ꝓfectꝰ dixit. Quis ignorat magicã artẽ xp̄m vos docuiſſe. Cui tiburciꝰ. Obmuteſce infelix. qꝛ nõ es dignꝰ nomẽ tã ſanctũ ⁊ tam melliflũ noĩare. Tũc iratꝰ ꝓfectꝰ iuſſit eum decollari. Marcellianꝰ aũt ⁊ marcus ſtipiti affigunt̃ Cũqʒ fuiſſent affixi pſallẽtes dicebãt. Ecce q̃ʒ bonũ ⁊ q̃ʒ iocundũ habitare fratres in vnũ. Quibꝰ ꝓfectꝰ. Infelices. deponite amentiã ⁊ vos ipſos liberate. Cui illi. Nũq̃ʒ tã bñ epulati ſumꝰ. vtinã tamdiu ſic nos eſſe ꝑmitteres q̃ʒdiu corpis tegimur indumẽto. Tũc ꝓfectꝰ iuſſit eos lãceis platera trãſuerberari. ⁊ ſic martyriũ ꝯſummauerũt ¶ Poſt hʼ ꝓfectꝰ dyocleciano impatori de ſebaſtiano ſuggeſſit. Queʒ ad ſe vocans dixit. Ego te inter ꝑmos ĩ palatio meo ſemp habui. ⁊ tu ꝯ ſalutẽ meã ⁊ deorꝫ iniuriam actenꝰ latuiſti. Cui ſebaſtianꝰ. Pro ſalute tua xp̄m ſp colui. ⁊ ꝓ ſtatu romani iperij deũ q̃ in celis eſt ſp adoraui. Tũc dyoclecianꝰ iuſſit eũ ĩ mediũ campũ ligari ⁊ a militibus ſagittari. Qui ita eũ ſagittis ĩpleuerunt vt q̃ſi ericiꝰ videret̃. ⁊ eſtimãtes illum mortuũ abierũt. Qui intra paucos dies liberatus ſtãs ſup gradũ palatij. impatores venĩẽtes de malis q̃ xp̄ianis inferebat dure redarguit. Dixerũtqʒ impatores. Iſte ne eſt ſebaſtianꝰ quẽ diu ſagittis ĩterfici iuſſerãꝰ. Cui ſebaſtianꝰ. Ad hʼ me dñs reſuſcitare dignatꝰ eſt. vt ꝯueniã vos ⁊ redarguã vos đ malis q̃ xp̄i famulis irrogatis. Tũc ĩpator tamdiu eũ fũſtigari iuſſit donec ſpũm exalaret. Fecitqʒ corpꝰ eiꝰ in cloacaʒ ꝓijci ne a xp̄ianis ꝓ martyre coleret̃ Sãctꝰ aũt Sebaſtianus ſequẽti nocte ſancte lucie appuit. et corpus eiꝰ ſibi reuelauit. ⁊ vt iuxta veſtigia aplorꝫ illud ſepeliret ꝓcepit. Qđ ⁊ factuʒ eſt.

Paſſus ẽ aũt ſub dyocleciano ⁊ maximiano impatoribꝰ. q̊ ceperũt circa annos dñi cclxxxvij. ❡ Refert Grego. ĩ ꝑmo libro dyalogorꝫ ꝙ q̃daʒ mulier in tuſcia nuꝑ nupta cũ ad dedicatiõʒ eccl'ie ſancti ſebaſtiani ab alijs inuitata eſſet. in ipa nocte q̃ ſequẽti die ire debebat. carnis voluptate ſtimulata. a viro ſuo ſe abſtinere nõ potuit. Facto autem mane magis erubeſcẽs vultũ hominũ q̃ʒ dei illuc ꝓfecta eſt. Mox autẽ vt oratoriũ vbi erant reliquie ſancti ſebaſtiani ingreſſa eſt. diabolus eã arripuit. ⁊ corã oibꝰ vexare cepit. Tunc p̄ſbyter illiꝰ eccl'ie pallã altaris arripiẽs inde eam operuit. Sʒ diabolꝰ ſtatim ipſum p̄ſbyterꝫ inuaſit. Duxerunt autẽ eã amici ſui ad incãtatores vt ſuis incãtationibus diabolũ effugarẽt. Sʒ mox dum incantaret̃ iudicio dei legio demonum. id eſt. ſex mille ſexingẽti ſexaginta ſex in eã ingreſſi. ipſam acriꝰ vexare ceperũt. Quidã aũt vir

noīe fortunat⁹ ſctitate ꝯſpicu⁹ ſuis ꝑcibus eā ſanauit. Legit᷑ q̄ꝫ in geſtis lōgobardorū ꝙ tpe gūberti regis italia tota tāta peſte ꝑcuſſa ē vt vix vn⁹ alter̄ ſufficer̄ ſepelire. Et hec peſtis maxie rome ac papie graſſabat᷑. Tūc viſibilr bon⁹ angel⁹ multis apparuit malo angelo ſeq̄nti ⁊ venabulū fereti. ꝑcipiens vt ꝑcuteret ac cedē faceret. Quotiēs autē aliquā domū ꝑcutiebat tot ī de mortui efferebant᷑. Tūc cuidā diuinit⁹ reuelatū eſt. ꝙ nequaq̄ꝫ h̄ peſtis ceſſaret donec ſctō ſebaſtiano altare papie ꝯſtrueret᷑. Qđ q̄deꝫ ꝯſtructū ē in eccl'ia ſancti petri q̄ dicit᷑ ad vincula. Quo fctō ſtatī ceſſauit illa quaſſatio. Et illuc a roma reliquie ſctī ſebaſtiani ſūt delate

Ambroſi⁹ ī ꝑfatōe ſic ait. Beati martiris ſebaſtiani ꝓ ꝯfeſſiōe noīs tui dn̄e venerabil' ſanguis effuſ⁹ ſil'r ⁊ tua mirabilia maīfeſtat ꝙ ꝑficis ī infirmitate v̄tutem. ⁊ nr̄is ſtudijs das ꝓfectū. ⁊ infirmis apꝰ te p̄ſtas auxiliū

XXIIII A

De ſancta Agnete virgine.

a Gnes dicta eſt ab agna q2 mitis ⁊ hūilis tanq̄ꝫ agna fuit. vl' a greco quodā agnos. qđ ē piū. q2 pia ⁊ miſericors extitit vl' agnes ab agnoſcēdo. q2 viā v̄itatis agnouit Ueritas āt ſm̄ Auguſtinū oppoit᷑ vanitati ⁊ falſitati ⁊ duplicitati. q̄ tria a ſe remouit ꝑ virtutē quā habuit. B

a Gnes v̄go prudentiſſima vt teſtat᷑ ambroſi⁹ q̄ ei⁹ paſſionē ꝯſcripſit. tredecimo ānō etatis ſue morteꝫ ꝑdidit ⁊ vitā inueīt. Infantia quidē ꝯputabat᷑ in annis ſꝫ erat ſenect⁹ mētis imēſa. Corpe iuuēcula ſꝫ aīo cana. pulcra facie ſꝫ pulcrior fide. Que dum a ſcolis reuertit᷑ a ꝑfecti filio adamat᷑. Cui ille gēmas ⁊ diuitias īnūerabiles ꝓmiſit ſi ꝯſenſū ei⁹ ꝯiugio nō negaret. Cui agnes r̄ndit. Diſcede a me fomes peccati. nutrimentū facinoris. pabulū mortis. q2 iā ab alio amatore ꝑuenta ſum. Cepitq̄ꝫ ipm̄ ſuū amatorē ⁊ ſpōſū a q̄nqꝫ ꝯmēdare. q̄ ſpōſe in ſpōſis ꝑcipue requirūt. ſ. a nobilitate generis. a decore pulchritudīs. a diuitiarū abundantia. a fortitudine ⁊ potētie efficacia. ⁊ ab amoris excellentia ſic dicēs. Illum amo q̄ lōge te nobilior eſt ⁊ genere dignior. cui⁹ mater v̄go eſt. cui⁹ pater feminā neſcit cui angeli ſeruiūt. cui⁹ pulcritudiēꝫ ſol ⁊ luna mirāt᷑. cui⁹ opes nūq̄ꝫ deficiūt. cui⁹ diuitie nūq̄ꝫ decreſcūt cui⁹ odore reuiuiſcūt mortui. cui⁹ tactu ꝯfortāt᷑ infirmi. cui⁹ amor caſtitas eſt. tactus ſanctitas. vnio virginitas. Hec āt q̄nqꝫ ponit in quadā auctoritate dicēs. C⁹ generoſitas celſior. poſſibilitas fortior. aſpect⁹ pulcrior. amor ſuauior. ⁊ omni grā elegantior. C De inde ponit q̄nqꝫ bn̄ficia q̄ ſibi ſpōſus ꝯtulit ⁊ alijs ſpōſis cōfert. ſcilicꝫ q2 eas fidei anulo ſubarrat. multiplici v̄tutū varietate eas veſtit ⁊ ornat. paſſionis ſue ſanguīe eas ſignat. vinclo amoris eas ſibi copulat. ⁊ theſauris celeſtis glīe eas ditat. ſic dicens. Qui anulo ſuo ſubarrauit me. dexterā meā ⁊ collū meū cinxit lapidib⁹ p̄cioſis induit me ciclade auro texta. ⁊ imēſis monilib⁹ ornauit me. poſuit ſignū ī faciem meā vt nll'm p̄ter eū amatorē aſſumaꝫ. et ſanguis ei⁹ ornauit genas meas. iā amplexib⁹ ei⁹ caſtis aſtricta ſū. iā corp⁹ ei⁹ corpi meo ſociatū ē. oñdit mihi theſauros incomꝑabiles. q̄s mihi ſe datur̄ ſi in eo ꝑſeuerauero repromiſit. Audiēs hec inſan⁹ iuuēis lecto ꝓſternit᷑. ⁊ ꝙ amore egrotet ꝑ alta ſuſpiria a medicis aperit᷑. Cūqꝫ pater iuuēis eadē v̄gini replicaret. ⁊ illa prioris ſponſi federa ſe violare nō poſſe aſſereret. cepit ꝑfect⁹ inq̄rere. q̄s eſſet iſte ſponſus de c⁹ ſe agnes poteſtate iactaret. Cū ergo q̄daꝫ aſſereret. ꝙ xp̄m ſponſū ſuū diceret. blādis p̄us ſmonib⁹. demū terrorib⁹ eā pulſat. Cui agnes. Quicqđ vis age. qđ q̄ris nō poteris obtinere. Ipſuꝫ enī terrentē vt blādientē ſil'r deridebat. Cui ꝑfect⁹. Unum tibi de duob⁹ elige. Aut cuꝫ v̄ginib⁹ dee veſte ſacrifica ſi tibi virginitas placet. aut cū meretricib⁹ ſcortaberis. Quia enī nobilis erat. vim ſibi inferre nō poterat ⁊ iō titulū ſibi xp̄ianitas oppoſuit. Cui illa. Nec ſacrificabo dijs tuis. nec ſordibus polluar alienis. Mecū enī habeo cuſtodē corporis mei angelū dn̄i. B Tūc ꝑfectus iuſſit eam expoliari. ⁊ nudā ad lupanar duci. Tantā aūt denſitatē capillis ei⁹ dn̄s cō

tulit vt meliꝰ capillis q̄ȝ veſtibꝰ tegeret. In-
greſſa aūt turpitudis locū angelū dn̄i ꝑpa-
ratū īuenit. q̄ locū claritate nimia circūful-
ſit. ſibiq̄ȝ ſtolā candidiſſimā ꝑparauit. Sic-
q̄ȝ lupanar locꝰ fit oratōis adeo vt mūdior
exiret q̄ȝ fuiſſet ingreſſa. q̄ īmēſo lumini da-
bat honorē. Prefecti aūt filiꝰ cū alijs iuue-
nibꝰ ad lupanar veīt. et eos priꝰ ad ipam i-
uitauit. Qui ingreſſi. ſȝ ex miraclō territi. cō-
pūcti redierūt. Quos ille miſeros appellās
et ad eā fures intrans cū eā vellet ↄtingere
in ipm lumen irruit. Qui cuȝ deo nō dediſ-
ſet honorem. p̄ſfocatus a dyabolo expirauit
Qd̄ p̄fectꝰ audiēs cū ingēti ploratu ad eaȝ
veīt. et cām mortis eiꝰ diligētiꝰ ſciſcitat̄. Cui
agnes. Ille cuiꝰ volūtatē volebat perficere.
ptātem in eū accepit et occidit. Nā ſocij eiꝰ
de viſo miraclō territi redierūt illeſi. Cui p̄-
fectꝰ. In h̄ apparebit q̄ nō magicis artibꝰ h̄
egiſti ſi īpetrare potis vt reſuſcitet̄. Orante
agnete iuuenis reſuſcitat̄. et xp̄s ab eo publi-
ce p̄dicat̄. Ad h̄ tēplor̄ pōtifices ſeditoēs ex-
citātes ī ꝑplō exclamauerūt. Tolle magam
tolle maleficā. q̄ mētes mutat et aīos alīeat.
Prefectꝰ aūt viſo tāto miraculo eā libera-
re voluit. ſȝ p̄ſcriptoēs metuēs vicariū dere-
liq̄t. et q2 eā liberare nō potuit triſtis abſceſ-
ſit. Tūc vicariꝰ aſpaſiꝰ nōie iuſſit eā ī copi-
oſum ignē iactari. Sȝ ī duas ptes flāma di-
uiſa. ſeditioſū ꝑplm exurebat. et eā minime cō-
tingebat. Tūc aſpaſiꝰ in gutture eiꝰ gladiū
īmergi p̄cepit. Et ſic xp̄s ſpōſus cādidꝰ ru-
bicūdꝰ ipaȝ ſibi ſpōſā et martyrē ↄſecrauit
Paſſa ē aūt vt credit̄ tpe ↄſtātini magni
q̄ cepit āno dn̄i. ccc ix. Cū igit̄ corpꝰ eiꝰ chri-
ſtiani et pentes ipiꝰ cū gaudio ſepelirēt. vix
a paganis ī eos lapides mittētibꝰ euaſerūt.
E Emerēciana aūt eiꝰ collectanea vir-
go ſanctiſſima. licet adhuc cathecumina dū
iuxta ſepulcr̄ eiꝰ ſtaret. et ↄſtāter gētiles ar-
gueret. ab eis lapidata eſt. Statīq̄ȝ terremo-
tus coruſcatōes et fulgura extiterūt adeo q̄
ex paganis plurimi pierūt. ita q̄ ipi de cete-
ro venientes ad ſepulcr̄ v̄ginis non leſerunt.
Corpꝰ aūt emerēciane iuxta corpus ſancte
agnetis poſitū eſt. Cūq̄ȝ pentes eiꝰ octa-
uo die iuxta tumulū vigilarēt. viderūt cho-
rū v̄ginū veſtibꝰ aureis radiantē. int̄ quas
viderūt beatā agnetē ſili veſte fulgētem. et a
dextris eiꝰ agnū cādidiorē niue ſtātē. Qui-
bꝰ illa. Videte ne me q̄ſi mortuā lugeatis. ſȝ
ↄgaudete mecū et ↄgratulami. q2 cū his oī-
bus lucidas ſedes accepi. Propter hāc vi-
ſionē celebrat̄ feſtum agnetis ſcdō. Con-
ſtantia v̄go filia ↄſtātini lepra grauiſſima
laborās. Cū hāc viſionē audiſſet. tumuluȝ
eiꝰ adijt. et ibi dū in oratōe ꝑſiſteret obdor-
miuit. Viditq̄ȝ btām agnetē ſibi dicētē. Cō-
ſtanter age ↄſtātia ſi in xp̄m credideris cō-
tinuo liberaberis. Ad hāc vocē euigilās ꝑ-
fecte ſe ſanatā inuenit. Que baptiſmū recipi-
ens. ſup corpꝰ ſcē agnetis baſilicam fecit. et
ibi in v̄ginitate degēs mltas exēplo ſuo ibi-
dem v̄gies aggregauit. F Quidā vir
nōie paulinꝰ ī ecclīa ſancte agnetis ſacerdo-
tij fungēs officio. mira cepit carnis tempta-
tōe vexari. Sȝ cū deū offēdere nollet a ſūmo
pontifice licentiā petijt ↄhēdi. Cuiꝰ bonita-
tē et ſimplicitatē papa ↄſiderās. anulū ei cū
ſmaragdo dedit. et iuſſit vt imagini formo-
ſebrē agnetis q̄ in ſua ecclīa depicta erat ex
pte ſua p̄cipet vt ſe pmitteret deſpōſari. Cū-
q̄ȝ h̄ ſacerdos imagini imparet. illa ↄtinuo
digitū anularē porrigēs et anulo ſuſcepto
digitū retrahēs. oēm temptatōeȝ a ſacerdo-
te fugauit. Predictꝰ aūt anulꝰ adhuc dicit̄
in eiꝰ digito apparere. Alibi tn̄ legit̄ q̄ cū
ecclīa btē agnetis rueret. papa cuidaȝ ſacer-
doti dixit ſe ſibi velle q̄ndā ſponſā cuſtodiē-
dā et nutriēdaȝ. ſ. ecclīam ſcē agnetis ↄmit-
tere. dāſq̄ȝ ei anulū iuſſit vt dictā imagineȝ
deſpōſaret. Quā illa extēdēte et retrahente
digitū deſpōſauit. De hac v̄gīe dicit am-
broſiꝰ in libro de v̄ginibꝰ. Hāc ſenes hāc iu-
uenes. hāc pueri cātant. Nemo eſt laudabi-
lior q̄ȝ q̄ ab oībꝰ laudari pōt. Quot hoīes
tot p̄cones q̄ martirē p̄dicāt dum loquunt̄
Stupete vniuerſi q̄ iā diuinitatis teſtis exi-
ſteret. q̄ adhuc arbitra ſui ꝑtatē eſſe nō poſ-
ſet. Fecit deniq̄ȝ vt ei de deo crederet̄ cui de
hoīe adhuc nō crederet̄. q2 qd̄ vltra naturā
eſt h̄ de autore nature eſt. Nouuȝ martyrij
genꝰ. nōdū idonea pene. ⁊ iā matura victo-
rie. Certare difficilis habilis coronari. Ma-

giſterū v̄tutis impleuit q̄ nōdū indiciū habebat etatis. Nō ſic ad thalamū nupta ꝓperaret. vt ad ſupplicij locum leta ſucceſſu gradu feſtina. v̄go ꝓceſſit. Itē Ambroſiꝰ in p̄fatiōe Beata agnes generoſitatis oblectamenta deſpiciēs celeſtē meruit dignitatē. ſocietatis humane vota ꝯtēnens. eterni regis eſt ſociata ꝯſortio. p̄cioſā mortē p̄ chriſti cōfeſſione ſuſcipiens ſic eſt ei facta ꝯformis.

XXV A

De ſancto Uincentio martyre.

Incentius dicitur v quaſi viciū incendēs. vel vincēs incendia vel victoriā tenēs. Ipſe eniꝫ incēdit. i. ꝯſūpſit vicia p̄ carnis mortificatōꝫ vicit incēdia ſupplicioꝝ p̄ cōſtantē penaꝝ ꝑpeſſionē. victoriā tenuit mūdi p̄ ipſiꝰ deſpectionē. Uicit enī tria q̄ erāt ī mūdo. ſ. falſos errores. imūdos amores. mundanos timores. q̄s vicit p̄ ſapiam mundiciā ⁊ ꝯſtantiā. De quibꝰ dicit auguſtinꝰ. Ut cū oībꝰ erroribꝰ amoribꝰ ⁊ timoribꝰ vincat̄ hic mundꝰ ſanctoꝝ martyria docēt ⁊ docuerunt. Eius paſſionem quidaꝫ beatū Auguſtinū dicūt compilaſſe quaꝫ prudentius verſibus luculenter exequitur. B

Incentiꝰ nobilis genere ſꝫ fide ac v religione nobilior. beati valerij epi dyaconꝰ fuit. Cui ep̄s q2 impediti oris erat lingue vices ſuas ꝯmiſerat. ⁊ ipſe orōni ⁊ ꝯtemplatōni vacabat. Juſſu igitur daciani p̄ſidis valentiā trahūt. ⁊ diro carceri mancipant̄. Cūqꝫ eos fame pene defeciſſe crederꝫ. eos ſui aſpectui iuſſit aſtare. Quos cūqꝫ ſanos cerneret ⁊ gaudētes. iratꝰ in hāc vocē prupit. Quid dicis tu valeri. q̄ ſub nomine religiōis ꝯ decreta p̄ncipū facis. Cuꝫ aūt beatꝰ valeriꝰ lenius r̄ñderet. dixit ei vincentius. Noli pater venerabilis q̄ſi mēte timida ſubmurmurare. ſꝫ libera voce exclama. Si ergo iubes pater ſancte reſpōſis iudicē aggredior. Cui ille. Iā dudū tibi fili cariſſime loq̄ndi curā ꝯmiſerā. et nūc ꝓ fide q̄ aſtamꝰ r̄ñſa ꝯmitto. Tūc vincentius ꝯuerſus ad dacianū actenꝰ inq̄t a te ſermo ꝺ negāda fide ꝓrauit. ſꝫ nephariū apud chriſtianoꝝ prudētiā eē cognoſce. d̄itatis cultū abnegādo blaſphemare. Tūc iratus dacianus ep̄m in exiliū mitti p̄cepit. vincētiuꝫ vo tanq̄ꝫ ꝯtumacē ⁊ p̄ſumptuoſum iuuenem vt eiꝰ exēplo alij terrerent̄. in eculeo diſtētuꝫ mēbris oībꝰ diſſipari. Cūqꝫ corꝑe totꝰ diſſiparet̄ ait dacianus. Dic mihi vincenti vbi nūc tuū miſerrimū corpꝰ ꝯſpicis. At ille ſubridēs ait. Hoc ē q̄d ſp̄ optaui. C Tūc iratꝰ p̄ſes cepit ei oīa genera tormētoꝝ minari. niſi ei aſſenſum p̄beret. Cui vincentius O felicē me. q̄ mihi iraſci te ḡuiꝰ putas. eo meliꝰ incipis miſereri. Inſurge ergo miſer ⁊ toto malignitatis ſp̄ū debachare. Uidebis me dei v̄tute plꝰ poſſe dum torqueor q̄ꝫ poſſis ipſe q̄ torques. Ad h̄ p̄ſes cepit clamare ⁊ carnifices virgis ⁊ fuſtibus v̄berare. Et ait vincētiꝰ. Quid facis daciane. Ecce tu ipſe me vindicas ꝺ tortoribꝰ meis. Tunc p̄ſes amēs factꝰ dixit carnificibꝰ. Miſerrimi nihil facitis. Cur defecerūt manꝰ veſtre. Adulteros ⁊ patricidas vicere potuiſtis vt nihil inter illata ſupplicia celare poſſet. ⁊ nūc ſolus vincētius vr̄ā poterit ſupare tormēta. Tūc carnifices pectines ferreos vſqꝫ ad intima coſtaꝝ fixerūt. ita vt ꝺ toto eiꝰ corꝑe ſāguis efflueret. ⁊ ſolutis coſtaꝝ ꝯpaginibꝰ viſcera interna paterēt. Et ait dacianꝰ. D Miſerere tui vincenti. vt poſſis tā pulcrā recuꝑare iuuentutē. ⁊ ea q̄ ſupſūt lucrari tormēta. Et ait vincētiꝰ. O venenoſa diaboli ligua. tormēta tua nō timeo. Sꝫ h̄ ſolū valde metuo q̄ te mihi fingis velle miſereri. Nā quo te magis iratū video. eo ampliꝰ ⁊ magis exulto. Nolo vt aliq̄d minuas de ſupplicijs. vt te victū in oībꝰ fatearis. Tūc ex eculeo dꝑoſitꝰ atqꝫ ad ignis craticulam raptꝰ moras carnificū arguendo ad penā alacriter ꝓperabat. Craticulā ergo ſpōte ꝯſcēdens ibidē aſſat̄. exurit̄ ⁊ cremat̄. mēbriſqꝫ oībus vncini ferrei ⁊ ardētes lamine infigūt̄. Dumqꝫ ſanguine flāma reſpergit̄. vulnera vulneribus imp̄munt̄. Sal inſup in ignē ſpargit̄. vt in corpꝰ eiꝰ vndiqꝫ vulneratuꝫ reſiliens ſtridētibꝰ flāmis crudeliꝰ ꝯburat̄. Jamqꝫ nō ad artus ſꝫ ad viſcera telo iaciunt̄. ipaqꝫ interna viſcera de eiꝰ corꝑe extra labuntur

Inter hec illa manet imobilis. ⁊ ſurſuȝ ere/
ctis lumib⁹ dn̄m p̄cabat. Cūqȝ miſtri hec
daciano retuliſſent. heu ait dacianus vinci
mur. Sȝ iā nūc vt ī pena diuti⁹ viuat ip̄m
teterrimo carceri includite ⁊ ibi teſtas acu/
tiſſimas ꝯgerite. pedes eius ligno affigite. ſi
ne oī hūano ſolatio extēſuȝ ſic ſup teſtas re/
linquite. ⁊ cū defecerit nūciate. Fauēt q̄nto
tius miſtri crudeles dn̄o crudeliori. Sȝ ec/
ce rex ꝑ q̄ miles patit̄ penā ꝯmutat in gliaȝ
Nā tenebre carceris ab imēſa luce expellun
tur. teſtaꝝ aſperitas ī oīm floꝝ ſuauitatē
mutat̄. pedes diſſoluunt̄ et angeloꝝ ſolatio
venerādo ꝑfruit̄. Cūqȝ ſup flores cū angel'
pſallēs incederet. modulatio dulcis et mira
ſuauitas floꝝ ꝑcul diffundit̄. Perterriti cu
ſtodes. cū p rimas carceris q̄d intus erat vi
diſſent. ad fidē ꝯuerſi ſūt. Hec audiēs dacia
nus amēs fact⁹ ait. Et q̄d ei amplius facie/
m⁹. Ecce enī victi ſum⁹. Trāſferat̄ ad lectu
lū ⁊ ſtramētis mollioꝝb⁹ reponat̄. ne plus
eū glorioſū faciam⁹. ſi forte defecerit in tor/
mētis. Sȝ poti⁹ recreat⁹ nouis iteꝝ ſupplici
is puniat̄. Cū igit̄ ad ſtratū molliorē depor
tatus eſſet. ⁊ ibidē paululū quieuiſſet. ſtatiȝ
ſpūm tradidit. circa ānos dn̄i. cclxxxvij. ſub
dyocleciano et mariano. Quo audito daci
anus vehemēter ſe ſic victū dolēs ait. Et ſi
nō potui eū ſupare viuentē puniā vel defū/
ctū. et ſic ſatiabor de pena. ⁊ ſic potit mihi ꝓ
uenire victoria. Juſſu ergo daciāi corp⁹ ei⁹ ī
campū auib⁹ ⁊ beſtijs deuorandū exponit̄
Sȝ ſtatim angeloꝝ cuſtodia p̄munit̄. ⁊ inta
ctū a beſtijs ꝯſeruat̄. Deniqȝ coru⁹ ingluuī
ei dedit⁹. alias aues ſe maiores impetu ala/
rū abegit. ⁊ lupū accurrentē morſibus ⁊ cla
morib⁹ effugauit. Qui reflexo capite ī aſpe
ctu corpis ſacrifix⁹ cernit̄. vtpote q̄ ibidē an
geloꝝ cuſtodiā mirabat̄. Q̄d audiēs dacia
nus ait. Puto ꝙ nec defunctū potero ſupa
re. Jubet ergo corpi ei⁹ ingentē molā alliga
ri et in pelago ꝓijci. vt q̄d in t̄ra a beſtijs cō
ſumi nō potuit. ſaltim in pelago a marinis
beluis deuoret̄. Naute igit̄ corp⁹ ei⁹ in pela
gus deferētes ſubmergūt. ſȝ ipis nautis ve/
loci⁹ litora corp⁹ petit. Q̄d a q̄dam matro
na ⁊ quibuſdā alijs ipo reuelante inuenit̄.
et ab eis honorifice ſepelit̄. E De h̄ mar
tyre ſic dicit Aug⁹. Beat⁹ vincenti⁹ vicit ī
vbis. vicit in penis. vicit ī ꝯfeſſiōe. vicit ī tri/
bulatione. vicit exuſtus. vicit ſubmerſus vi
cit ortus vicit mortuus. Jdem. Torque/
tur vincentius vt exerceatur. flagellatur vt
erudiat̄. tundit̄ vt ſolidet̄. exurit̄ vt purget̄.
Ambroſi⁹ in p̄fatōe de ipo ſic ait. Torq̄
tur vincenti⁹. tūdit̄. flagellat̄. et exurit̄. ſed in
uictus ꝑſctō noīe anim⁹ nō ꝯcutit̄. plus ar
dens igne zeli q̄ȝ ferri. plus nectit̄ timore dei
q̄ȝ ſcli. pl⁹ voluit placere deo q̄ȝ foro. pl⁹ di/
lexit mori mūdo q̄ȝ dn̄o. Jtē aug⁹. Añ ocu/
los nr̄os mirādū ſpectaclm ꝯſtitutū ē. Ju
dex iniqu⁹. tortor cruent⁹. martyr inuictus
crudelitatis pietatiſqȝ certamē. Pruden
tius q̄ȝ q̄ claruit t̄pe theodoſij ſenioris. q̄ ce/
pit āno dn̄i. ccclxxxvij. ſic ip̄m daciāo r̄ndiſ/
ſe ait. Tormēta. carceres. vngule. ſtridenſqȝ
flāmis lamīa. atqȝ ipa penaꝝ vltima mors
xp̄ianis lud⁹ eſt. Tūc dacian⁹. Vinctuȝ re
tortis brachijs ſurſuȝ ac deorſū extēdite do/
nec ꝓpage oſſiū diuulſa mēbra tiȝ crepet. vt
ꝑ lacunas vulneꝝ iecur d̄tectū palpitet. Ri
debat h̄ miles dei. man⁹ cruētas increpans
ꝙ fixa nō ꝓfundi⁹ intraret art⁹ vngula. Cū
eſſet in carcere angel⁹ dixit ad eum. Exurge
martyr inclite. exurge ſecur⁹. exurge ⁊ almiſ
cetib⁹ noſter ſodal' addere. O miles inuictiſ
ſime fortiſſimoꝝ fortior. iā te ipa ſeua ⁊ aſpe
ra tormēta victorē tremunt. Exclamat pru
dēti⁹. Tu ſol⁹ inſignite. ſol⁹ brauij duplicis
palmā tuliſti. tu duas ſil' paraſti laureas.

XXVI A

De ſancto Baſilio epiſcopo.

b Aſilius uenerabi
lis ep̄s et doctor p̄cipu⁹. cui⁹ vitaȝ
ſcpſit amphiloci⁹ icomij ep̄s. q̄nte
ſāctitatis extiterit cuidā heremite noīe effrē
in viſu mōſtratū eſt. Cū enī dict⁹ effrē in ex
taſi poſit⁹ eſſet vidit columnā ignis. cui⁹ ca
put vſqȝ ad celū ptingebat. ⁊ vocē deſup au
diuit dicentē. Talis eſt magn⁹ baſili⁹ q̄lis
h̄ colūna ignis quā cernis. Veniēs igit̄ ad
ciuitatē in die epiphanie. vt tātū viꝝ videre
poſſet. cū vidiſſet eū ſtola candida indutuȝ

cū clericis venerabil'r pcedētem ait intra ſe.
Et video inuacuū laboraui. Iſte eni cum
in tali honore ⁊ ɔſtipatiōe ſit poſit⁹. nequa
q̄ʒ tal' pōt eē queadmodū vidi. Nos eni qui
portauim⁹ pōd⁹ diei ⁊ eſt⁹. nihil tale ɔſecu-
ti ſum⁹. Et hic cū in tali honore ⁊ ɔſtipatōe
poſit⁹ ſit colūna ignis eſt. Miror iſta. Ba-
ſili⁹ igit' in ſpū h videns. fecit eū ad ſe itrodu-
ci. Qui cū introduct⁹ eēt. vidit linguā igne
am p os ei⁹ loq̄ntē. Et ait effrem. Vere ma-
gn⁹ baſili⁹. vere colūna ignis baſilius. vere
ſpūſſanct⁹ loquit' p os ei⁹. Dixitq̄ʒ illi effrē.
Obſecro dñe vt mihi impetres q grece lo-
quar. Cui baſili⁹. Rē difficilem poſtulaſti.
Pro eo tñ orauit. Et ɔtiuo grece loq̄ cepit.

Quidā ali⁹ heremita videns baſiliū ali
as in pōtificali habitu pcedentē. eū deſpexit
iudicās eū i corde ſuo q ī tali pompa pluri-
mū delectaret'. Et ecce vox facta ē ad eū dicēſ
Tu ampli⁹ delectaris in palpādo catte tue
caudā q̄ʒ delectet' baſili⁹ in apparatu ſuo.

Valēs impator fautor arrianor eccliaʒ
q̄ndā a catholicis abſtulit. et arriāis dedit.
Ad quē accedēs baſilius ait. Impator ſcri
ptū eſt ē. Honor regis iudiciū diligit. Et ite-
rū. Iudiciū regis iuſticia. Et cur cor tuū im
pauit vt catholici eijcerent' de ecclia. ⁊ dare
tur arrianis. Cui impator. Iterū ad ɔtume
lias reuerteris o baſili nō decʒ te. Et ille. De
cet me p iuſticia etiā mori. Tūc demoſthe-
nes pfect⁹ epularū ipatoris. fautor arrianor
⁊ loq̄ns p eis fecit barbariſmuʒ. Cui ait ba
ſili⁹. Tuū ē de pulmentarijs regis cogitare
nō dogmata diuina decoq̄re. Qui mox cō
fuſus tacuit. dicit impator baſilio. Vade et
iudica int' eos ſʒ nō ſm imoderatū amoreʒ
ppli. Abiēs ergo dixit corā catholicis ⁊ arria
nis vt fores ecclie clauderēt'. ⁊ vtriuſq̄ʒ ptis
ſigillo munirent'. ⁊ ad q̄r orōes apirent' ſua
eſſet. Qd cū oib⁹ placuiſſet. orātib⁹ arriāis
trib⁹ dieb⁹ ⁊ noctib⁹ et venientib⁹ ad fores
ecclie nō ſūt apte. Tūc baſili⁹ pceſſiōe ordi-
nata veit ad eccliaʒ ⁊ facta orōe leui ictu ba-
culo paſtorali fores tetigit dicens. Tollite
portas pncipes vrās ⁊ eleua. por. eterna. ⁊c. Et
ɔtinuo ſūt apte ⁊ intrātes deo grās reddide
rūt. Et reddita ē ecclia catholicis. Fecit aūt
impator pmitti mlta baſilio. vt i hiſtoria tri
pertita legit'. ſi ſibi ɔſentiret. Et ille. Pueris
iſta ɔueniūt. Nā q diuinis ſagināt eloqui-
is. corrūpere de diuis dogmatib⁹ nec vnaʒ
ſillabā patiūt'. Tūc impator indignatus vt
ibidē dr. cū de ei⁹ exilio ſententiā vellet ſcribe-
re. pm⁹. ſcdo. terci⁹ calam⁹ fract⁹ eſt. Dein-
de tremor magn⁹ ei⁹ manū iuaſit. Vnde in
dignat⁹ cartā fregit. ¶ Vir qdā vene
rabil' noīe eradi⁹ filiā vnicā habebat quam
ɔſecrare dño diſponebat. Sʒ diabolus hūa
ni generis inimic⁹ h aduertēs vnū de ſuis
pdicti eradij i amorē puelle plurimū inflam
mauit. Verū cū ipoſſibile cerneret vt ipe qui
ſu⁹ erat i amplex⁹ tā nobil' puelle accedere
poſſʒ ad vnū de maleficis acceſſit. pmittens
ei multā pecunie q̄ntitatē. ſi ad hēū iuuare
vellet. Cui dixit malefic⁹. Ego h agere non
poſſū. ſʒ ſi vis mittā te ad dñm meū diabo-
lū. ⁊ ſi feceris q̄ ipe tibi dixerit tuū deſideriū
obtinebis. Et dixit iuuēis. Quecūq̄ʒ dixerit
mihi faciā. Ille ergo malefic⁹ eplām ad dia
bolū fecit. ⁊ eā p dictū iuuenē in h vba tranſ
miſit. Quoniā q̄dē mi dñe optet me feſtinā
ter ⁊ ſollicite q̄ſq̄ʒ xpianor religiōe abſtra-
here ⁊ tue adducere voluntati. vt ps tua q̄ti-
die mltiplicet'. miſi tibi hūc iuuenē cupidita
te in talē puellā exarſū. ⁊ poſtulo vt ſuū deſi-
derium aſſeq̄tur. vt et in iſto glorier et alios
tibi de cetero valeā aggregare. Et dās ei epi
ſtolā dixit. Vade ⁊ tali hora noctis ſta ſupra
monumētum gētilis. ⁊ ibidē demōes accla
ma. et hāc cartā i aere exalta. et ſtatī aderūt
tibi. Qui vadēs demōes iuocabat. et cartā
p aerē eijciebat. Et ecce adeſt pnceps tene-
brarū vallat⁹ mltitudīe demonior. Qui cū
eplām plegiſſʒ. ait ad iuuenē Credis ī me vt
tuā ɔpleā volūtatem. Qui ait. Credo dñe.
Cui diabol⁹ Et abnegas xpm tuū. Qui ait
Abnego. Dicit diabol⁹. Perfidi eſtis vos
xpiani. q̄r q̄n q̄dē me op⁹ habetis ad me ve-
nitis. q̄n āt deſideriū veſtrū aſſecuti eſtis ſta
tim me negatis. et ad xpm veſtrū acceditis.
Ille aūt q̄r clemētiſſim⁹ ē ſuſcipit vos. Sʒ
ſi vis vt tuā ɔpleā volūtatē. fac mihi manu
tua ſcriptū i q ɔfitearis te abrenūciare xpo
tuo. et baptiſmati. et xpiane pfeſſiōi. et me⁹

ſis ſeruꝰ.et mecū in iudicio ꝯdemnandus.
Qui ſtatī manu ꝓpria ſcrip̄tū fecit.q̄liter xp̄o
abrenūciaret.et ſe ſeruituti diaboli mācipa-
ret.Cōtinuo igit̄ diabolꝰ accerſiuit ſpūs q̄
erāt ſup fornicatoꝝ.iubēs eis vt ad p̄dictam
puellā accederēt.et cor eiꝰ in amorē iuuenis
inflāmarēt.Qui accedētes cor eiꝰ adeo ac-
cenderūt.vt puella ſe ī trā ꝓijceret.et ad pa-
trē lamentabilr̄ exclamaret.Miſerere mihi
pat̄ miſerere mihi.q2 dire torq̄or ꝓpter amo
rē talis pueri nr̄i.Miſerere viſceribꝰ tuis.⁊
paternū amorē mihi oſ̄nde.et puero quem
amo et pro q̄ crucior me ꝯiūge.Sin aūt pꝰ
modicū me moriturā videbis et ꝓ me ī die
iudicij rōez reddes.Pat̄ aūt eiulās dicebat
Heu me miſeruz.Quid cōtigit miſere filie
mee.Quis meū theſauꝝ furatꝰ eſt.Quis
dulce lumē ocl'oꝝ meoꝝ extinxit.Ego te vo
lebā celeſti ſpōſo ꝯiūgere.⁊ ꝑ te ſaluari pu-
tabā.et tu ī amorē laſciuie inſaniſti.Sine fi
lia vt ſicut diſpoſui te dn̄o ꝯiūgā.ne ducas
ſenectutē meā cū dolore ad inferos.Jlla āt
clamabat dicēſ.Pater mi.aut cito deſideri
um meū ꝯple.aut moriturā pꝰ modicū me
videbis.Cū igit̄ illa amariſſime fleret et q̄ſi
inſaniret.pater eiꝰ in mag̃ deſolatōe poſitꝰ
et amicoꝝ ꝯſilijs deceptꝰ.ſuā volūtatē ꝯple
uit.et eā puero in vxorē dedit.ac vniuerſam
ſubſtantiā ſibi tribuit dicēs.Uade filia mea
vere miſera.Cū ergo inſil'ꝑmanerēt.iuuēiſ
ille eccl'iam nō introibat.nec ſibi crucis ſig-
culū faciebat.nec deo ſe recōmēdabat.Un-
de de h̄ notatꝰ eſt a nōnullis q̄ vxori ſue di-
xerūt.Scis q2 vir tuꝰ quē tibi elegiſti xp̄ia-
nꝰ nō eſt.nec eccl'iam ingredit̄.Qđ illa au-
diens vehemēter extimuit.⁊ humo ſe ꝓſter-
nēs vngulis ſeipāz diſcerpere cepit ac pectꝰ
ſuū ꝯtūdere et dicere.Heu mihi miſere cur
nata ſum.⁊ nata ꝯtinuo rapta nō ſū.Cum
ergo viro ſuo q̄ audierat retuliſſet.et ille ne-
quaq̄z rē ſic eē aſſereret.ſ3 omnino falſū qđ
ipſa audierat affirmaret.illa ait.Si vis vt
credā tibi.ego et tu cras eccl'iam ingredia-
mur.Uidēs ille q̄ꝛ latere nō poſſ3.narrauit
ei totū ordinē geſte rei.Qđ illa audiens ve
hemēter ingemuit.et ad beatū baſiliuz ꝓpe-
rauit.eiq3 oīa q̄ viro ſuo et ſibi contigerant

enarrauit.Baſiliꝰ aūt pueꝝ vocās ⁊ oīa ab
eo audiēs dixit ei.Uis fili reuerti ad dn̄m.
Qui ait.Utiq3 dn̄e.ſ3 nō valeo.q2 dyabolo
ſum ꝓfeſſus.et xp̄m abnegaui.et abnegatio
nis mee ſcrip̄tū feci.et diabolo ip̄m dedi.Cui
baſiliꝰ.Nō ſit tibi cure.benignꝰ ē enī dn̄s.et
te penitentē ſuſcipiet.Et ꝯtinuo app̄hendēſ
pueꝝ ſignū ſc̄tē crucis in eiꝰ frōte fecit.et per
tres dies eū recluſit.Poſtea eū viſitauit et
dixit.Quō habes fili.Qui ait.Jn mag̃ ſuz
dn̄e defectione.nec ſuffero clamores eoꝝ et
terrores ſeu dilapidatiōes.Tenētes eū ma-
nuſcrip̄tū cauſant̄ me dicētes.Tu veniſti ad
nos et nos nō ad te.Et dixit ſanctꝰ.Noli ti
mere fili tātūmodo crede.Et dās ei modicā
eſcā.facienſq3 ſignū crucis.iteꝝ eū recluſit et
ꝓ eo orauit.Pꝰ aliq̄t dies iteꝝ eū viſitauit.
et ait.Quō habes fili.Qui ait.Pater a lō
ge clamores eoꝝ et minas audio.ſ3 eos non
video.Et dans ei iteꝝ eſcā.et ſignās et clau
dens hoſtiū abijt.et ꝓ eo orauit.et pꝰ aliq̄t
dies rediens dixit.Quō habes.Rn̄dit.Be
ne habeo ſancte dei.vidi enī te ī viſu pugnā-
tem ꝓ me.et diabolū vincentē.Pꝰ h̄ eū edu
cens.oēm cleꝝ et religioſos et ꝑplm̄ cōuoca-
uit.⁊ oēs ꝓ eo orare admonuit.tenenſq3 ma
nū pueri ducebat eū ad eccl'iam.Et ecce dia
bolꝰ cū mltitudīe demonū ad eū venit.et in
uiſibiliter app̄rehēdēs pueꝝ conabat̄ euz ra-
pere de māu eiꝰ.Et cepit clamare puer.Sā
cte dei adiuua me.Et tanta eū improbꝰ in-
ſtantia aggreſſus eſt.vt etiā ſanctū impelle
ret trahēs pueꝝ.Qui ait ad eum.Jmpro-
biſſime nō ſufficit tibi ꝑditio tua niſi et dei
mei temptes plaſma.Diabolꝰ aūt dixit ad
eū multis audientibꝰ.Preiudicaſ mihi O
baſili.Tūc oēs clamauerūt kiryheleyſon.
Dixitq3 ad eū baſiliꝰ.Jncrepet te dn̄s dia-
bole.Qui ait.Preiudicas mihi o baſili.
Nō abij ego ad eū.ſ3 ip̄e venit ad me.abne-
gauit xp̄m ſuū.⁊ ꝓfeſſus eſt mihi.ecce ſcrip̄tū
eiꝰ in manu habeo.Qui ait.Nō ceſſabimꝰ
orare donec ſcriptū reddas.Et orāte baſilio
et tenēte in celū manꝰ.ecce carta ꝑ aerē dela
ta et ab oībꝰ viſa veīt.et impoſita eſt in ma-
nꝰ baſilij.Quam ille ſuſcipiēs dixit puero.
Cognoſcis has lr̄as frat̄.Et ille.Etiā dn̄e

manu mea scpte sūt. Et frāgēs basili⁹ scptū
pduxit eū ad ecclīaz. ⁊ dignū eū fecit sancto
ministerio. ⁊ bñ instruēs. ⁊ regulā sibi dans
reddidit mlieri. ¶ Mulier qdam pecca-
ta mlta hñs. ⁊ ea in carta pscribēs ī fine qd-
dā grauius pscripsit. ⁊ scriptū ipm beato basilio
tradidit. rogās vt p ea oraret. ⁊ suis oratōni
bus pctā ipa deleret. Qui cū orasset. ⁊ muli
er cartā aperuisset. oīa pctā pter istd graui⁹
deleta inueīt. Que ait ad basiliuz. Miserere
mei fue dei. ⁊ p hoc mihi indulgentiā impetra
sic p alijs impetrasti. Qui ait ad illā. Rece
de a me mlier. qr hō pctōr ego sū idigēs idul
gentia sicut ⁊ tu. Cū aūt illa instaret dixit ei
Uade ad sctūm virū effrē. ⁊ ille q postulas ti
bi potit impetrare. Que cū abiisset ad sctūz
virū effrē. ⁊ cur ad eū a sctō basilio missa sit i-
timasset. ille ait. Recede qr hō pctōr ego suz
Sz redi filia ad basiliū. ⁊ q tibi p ceteris ve-
niā impetrauit. p isto qz ipetrare valebit. fe
stina cito vt eū viuū inuenias. Que cuz ī ci-
uitatē venisset ecce basili⁹ ad tumulū fereba
tur. Illa aūt p⁹ eum clamare cepit ⁊ dicere.
Uideat de⁹ ⁊ iudicet inter me ⁊ te qr valens
placare deū p me ad alium transmisisti me.
Tūc piecit cartā sup feretz. Et p⁹ modicuz
illā recipiēs ⁊ apiēs illd peccatū penit⁹ dele
tū inuenit. Sicqz ipa ⁊ oēs q aderāt deo im
mensas grās redierūt. ¶ Anteqz aūt
vir dei migraret a corpe. posit⁹ ī infirmitate
q ⁊ mortu⁹ ē qndā iudeū noīe ioseph medi
cinali arte valde pitū quē vir dei multū dili
gebat eo q se illū ad fidē puersuz puidebat
ad se qsi ei⁹ opa indigeret vocauit. Ille ve-
ro ei⁹ pulsū tangēs. ⁊ ex tactu mortem in ia
nuis eē cognoscēs. dixit familie. Que ad se-
pulturā necessaria sunt prepate. qa ptinuo
moriet. Qd basili⁹ audiens dixit ei. Nescis
qd dicis. Cui ioseph. Crede dñe. qr sol cū so
le occidet hodie. i. tu cum sole occides hodie
Cui dixit basili⁹. Quid dicis si non moriar
hodie. Cui ioseph. Nō ē possibile dñe. Et ba
sili⁹. Et si in crastinū vsqz ad horā sextā sup
uixero. qd facies. Et ioseph ait. Si vsqz ad
illā supuixeris horā vtiqz ego moriar. Et ba
sili⁹. Etiā moriaris pctō. viuas aūt xpo. Et
ille. Scio qd dicis. ⁊ si vsqz ad illā horā sup-
uixeris faciā qd hortaris. Tūc basili⁹ licet
fm naturā ilico moritur⁹ essz. a dño tñ mor
tis inducias ipetrauit ⁊ vsqz in crastinū in
horā nonā vixit. Qd ioseph vidēs ⁊ stupēs
in xpm credidit. Basili⁹ aūt vtute animi im
becillitatē corpis supans. d cubiclo suo sur-
rexit ⁊ ecclīam ingrediēs eū suis pprijs ma
nib⁹ baptizauit. Postea vo ad lectulū suū
rediit. Et statim spūm deo feliciter reddidit.
Floruit circa ānos dñi. ccclxx.

XXVII A

De sancto iohāne elemosinario.

Iohannes elemo-
sinari⁹ patriarcha alexādrin⁹. qdā
nocte in orōne psistēs. vidit qndam
puellā pulcerrimā sibi assistentē. ⁊ coronam
oliuarz in capite baiulantē. Quā ille vidēs
nimiū stupefact⁹ q eēt inqsiuit. Et illa. Ego
sū misericordia. q dei filium de celo adduxi.
Me spōsaz accipe. ⁊ bñ tibi erit. Intelligēs
ergo p oliuā miscdiaz designari. ab illa die
factus ē sic misericors vt eleymor. i. elemosi-
nari⁹ vocaret. Paupes aūt semp suos do-
minos appellabat. Et inde hospitalarij hñt
etiā vt paupes dños suos vocent. Oēs igit
suos famlos puocauit. eisqz dixit. Eūtes p
totā ciuitatē pscribite mihi vsqz ad vnū oēs
dños meos. Illis vo nō intelligētib⁹ dixit.
Quos vos egenos ⁊ mēdicos vocatis. istos
ego dños ⁊ auxiliatores pdico. Isti enī no
bis vere auxiliari ⁊ celeste regnū donare po
terūt. Uolēs hoīes ad elemosinaz inuitare.
narrare psueuit q paupib⁹ semel se ad solē
calefacientib⁹. ceperūt inuicē de elemosina-
torib⁹ cōferre ⁊ bonos collaudare. ⁊ malos
vituperare. Erat aūt qdam telonari⁹ nomīe
petr⁹. diues valde ⁊ ppotēs. sed nimis pau-
perib⁹ imisericors. qr ad domū suā accedē-
tes cū idignatōe nimia repellebat. Cū ergo
nllis illorz inuētus fuissz qui in domo sua ele
mosinā recepissz. vn⁹ illorz dixit. Quid vul
tis mihi dare si ego hodie ab eo elemosinaz
accipiaz. Et facietib⁹ cū eo pactū ad domū
ei⁹ venit. ⁊ elemosinā postulauit. At ille do-
mū reuertēs. ⁊ paupem p forib⁹ vidēs. cum
mancipium eius panes siliginis in domū

deferret. ille lapidē nō inueniēs. panē ſiliginis arripuit. ⁊ cū furore inde eum percuſſit Quē ꝓtinꝰ arripiēs paup ad ſocios rediit ⁊ ꝙ de manu eiꝰ elemoſinā accepit indicauit. Poꝰ duos dies infirmatꝰ ad mortē. vidit ſe añ iudiciū ſtare. ⁊ mauros quoſdam ſup ſtaterā eiꝰ mala appēdere. Ex altera aūt pte ſtatere quidā dealbati triſtes ſtabāt eo ꝙ nihil qđ ibi apponerēt inuenire valebant Tūc vnꝰ eoꝝ dixit. Uere nihil habemꝰ niſi vnū panē ſiliginis. quē añ duos dies xp̄o dedit coactꝰ. Quē dū ſup ſtaterā ponerent equalitas vt ſibi videbat̄ facta eſt. Dixerūtq; ei. Adauge ad ſiliginem hanc. alioqn te mauri apprehēdēt. Euigilās aūt et liberatus dicebat. Pape. Si vna ſiligo quā p furorē iactaui ita ꝓfuit. qnto magis oīa ſua indigētibꝰ elargiri. Quadā igit̄ die cum optimis veſtibꝰ indutꝰ p viā pgeret qdā naufragꝰ ab eo veſtimētū aliqđ poſtulabat. Cōtinuo ille p̄cioſo veſtimēto ſe expoliauit. ⁊ illi dedit. Qđ ille accipiens ſtatim vēdidit. Cū aūt telonarius rediret ⁊ veſtimentū ſuſpenſum videret ꝯtriſtatus eſt valde. adeo vt nec cibū ſumere vellet dicens. Quoniā non fui dignus vt mei memoriā haberet egenꝰ. Et ecce dum dormiret vidit qndā ſup ſolē fulgentem. ⁊ ſuper caput crucē ferentē. ⁊ hn̄tē indutū veſtimentū qđ dederat egeno. et dicentē ſibi. Quid ploras petre. Qui cū cām ſue triſticie ſibi dixiſſet. ille ait. Cognoſcis hoc Et ille. Etiā dn̄e. Et dn̄s ad eū. Illo ego veſtior ex quo mihi dediſti. et grās ago bone voluntati tue. quoniā frigore affligebar et cooperuiſti me. In ſe ergo reuerſus. cepit egenos beatificare ac dicere. Uiuit dn̄s. non moriar donec fiā vnus ex eis. Dans ergo paupibꝰ q̄ habebat. ⁊ accerſito notario ſuo dixit ei. Secretū volo tibi cōmittere. quod ſi propalaueris aut ſi me non audieris barbaris vendā te. Danſq; ei decem libras auri dixit ei. Uade in ſanctā ciuitatē et merces tibi eme. ⁊ me alicui chriſtiano vende. ⁊ pauperibus p̄cium tribue. Illo autē recuſante dixit ei. Si me nō audieris ego barbaris vēdam te. Ducens ergo eū vt dixerat cuidam argentario veſtibus ſordidis indutū tanq̄ ſuū ƀuū vendidit. et triginta nūmiſmata inde accipiēs paupibꝰ erogauit. Petrꝰ ergo oīa officia vilia faciebat. ita ꝙ ab oībꝰ contēnebat̄. ⁊ ab alijs ſeruis freqnter pcutiebat̄. et etiā iā amēs appellabat̄. Dn̄s autē freqnter ſibi apparebat. ⁊ veſtimēta ⁊ nummiſmata oñdens ipm ꝯſolabatur. Uerū iperatore ⁊ vniuerſꝭ de amiſſiōe tanti viri dolentibꝰ. qdā vicini eiꝰ ꝯſtantinopolī ad viſitandū loca ſancta venerūt. ⁊ a dn̄o ipſius inuitati. cū prāderēt ſibi ad inuicē ī aure dixerūt. Quā ſilis eſt puer iſte dn̄o petro telonario. Et curioſe reſpiciētibꝰ vnꝰ dixit. Uere dn̄s petrꝰ eſt. Surgā ⁊ tenebo eū. Qđ ille aduertēs latenter fugit. Erat aūt hoſtiariꝰ ſurdꝰ ⁊ mutus. q̇ p ſignū hoſtiū apiebat. Cui petrꝰ vt ſibi apiret nō ſignis ſꝫ verbis impauit. Et ille ꝯtinuo audiēs. ⁊ loqlā recipiēs. ſibiq; rn̄dēs ei aperuit. ⁊ domū ingrediens cūctis de eiꝰ loquela mirantibꝰ dixit. Ille qui coquinā faciebat exiit ⁊ fugit. ſed videte ne dei ſit huꝰ. Cū eni mihi dixit. tibi dico aperi mox ex ore eius flāma exiit. que linguā et aures meas tetigit. et continuo auditū ⁊ loquelam recepi. Et exilientes vniuerſi ⁊ ꝯcurrētes pꝰ eū ipm amplius inuenire nō potuerūt. Tunc oēs de domo illa penitentiā egerūt eo ꝙ talē viꝝ ſic viriliter tractauerūt.

B Monachus quidā vitalis noīe volēs ſanctū iohānē temptare. ſi poſſet ſibi verbis pſuaderi. et ad ſcādalū facile inclinari. Ingrediēs ergo ciuitatē. oēs publicas meretrices cōſcpſit Intrabat ergo ad illas p ordinem dicens cuilibet. Bona mihi noctē iſtā ⁊ noli fornicari. Ipſe aūt domū eius intrans in angulo flexis genibus tota nocte in oratione ſtabat. et pro illa orabat. ⁊ poſtea mane exibat precipiens cuilibet ne alicui reuelaret Una aūt vitā eius manifeſtauit. Que ſtatim orāte ſene a demone vexari cepit. Cui oēs dicebant. Reddidit tibi deus quod merebaris. quoniā mētita es. Ut fornicetur eni ingreditur peſſimꝰ iſte. et nō ꝓpter aliud. Ueſpe aūt facto dicebat predictus vitalis cunctis audientibus. Uolo ire. quia talis domina expectat me. Multis vero illum criminantibus. reſpondebat. Nūquid ego nō habeo

corpus vt omnes. aut monachis ſolū ira/
tus eſt deus. vere ꝛ ipſi homines ſunt vt ce/
teri. Dicebant autem quidam. Accipe tibi
mulierem vnam abba. ꝛ muta habitum. vt
nō ſcandalizes alios. Ille autem fingens ſe
iratum dicebat. Uere non audiā vos. ite a
me. Qui vult ſcandalizari ſcandalizetur. et
collidet frontem in parietē. Nunquid iudi
ces cōſtituti eſtis ſup me a deo. Ite ꝛ de vo
bis curam habete. vos pro me nō reddetis
rationem. Hec autem cuʒ clamore dicebat.
Cumq; ad beatum iohannem querimonia
deferretur. cor eius deus indurauit ne his fi
dem adhiberet. Deprecabatur autem deuʒ
vt poſt mortē ſuam opus ſuū alicui reuela/
ret. vt non imputaretur in peccatū his q̄ de
eo ſcandalizabantur. Multas igitur ꝯ pre/
dictis mulieribus ad conuerſionem perdu
xit. et in monaſterio plurimas collocauit.
Quodā mane dum ab vna illaꝝ egrederet̄
obuiauit ei quidā ingrediēs ad fornicandū
cū ea danſq; ei alapam dixit. Uſq;quo peſ/
ſime non emendas te a his tuis immundi
ciis. Et ille. Crede mihi accipies a me talem
alapam vt tota alexandria cōgregetur. Et
ecce poſtmodum diabolus in ſpecie mauri
ſibi alapam dedit dicēs. Hec eſt alapa quā
mittit tibi abbas vitalis. Et ſtatim a demo
ne vexatur. ita ꝙ ad voces eius omnes cur/
rebant. Sed tamen penitens per eius orati
onem liberatus eſt. Uir auteʒ dei morti ap/
propinquans hanc ſcripturaʒ reliquit. No
lite ante tempus iudicare. Mulieribus au
teʒ ꝯfitētibus que faciebat. oēs glorificabāt
deum. et precipue beatus iohannes dicens.
Quoniam alapam quā ille accepit accepiſ
ſem et ego. Quidam pauper in habitu p̄
egrini ad iohannem venit. et ab eo elemoſi/
nam poſtulauit. At ille vocato diſpenſato/
re dixit. Da ei ſex nummiſmata. Que ille ac
cipiens et abiens. habitū mutauit. ꝛ iterum
ad patriarcham rediens ab eo elemoſynaʒ
poſtulauit. Ille aūt diſpenſatore vocato di
xit. Da ei ſex aureos. Quos cum ſibi dediſ
ſet ꝛ ille abiſſet. dixit ei diſpenſator. Per ora
tiones tuas pater. iſte idē hodie mutato ha/
bitu his accepit. Beatus autē iohannes q̄i

hoc ſe neſcire diſſimulauit. Iterum ille ter/
cio habitum mutans ad beatum iohanneʒ
venit. ꝛ elemoſinam poſtulauit. tunc diſpē/
ſator beatū iohannem tetigit innuens ꝙ ille
eſſet. Cui beatus iohannes reſpondit. Ua/
de et da ei. xij. nūmiſmata ne forte ſit dn̄s me
us ieſus xp̄s qui tēptare me velit viꝝ pote/
rit hic plus accipere q̄ʒ ego dare. Quadā
die cum patricius quandam pecuniā eccle
ſie ī mercatorib⁹ ponere vellet. ꝛ patriarcha
nullatenus ꝯſentiret. ſed pauperibus eam di/
ſpēſare vellet. ambo plurimū ꝯtendētes ira
ti ab inuicē receſſerūt. Adueniente hora. xj.
mādat patriarcha p archip̄ſbiterū patricio
dicēs. Dn̄e ſol ad occaſuʒ ē. Qd' ille audiēs.
lachrymis infuſus ad eū venit ꝛ veniā poſtu
lauit. D Cū q̄dā ſu⁹ nepos a q̄daʒ ta
bernario grauē iniuriā audiuiſſʒ et ex h̄ pa
triarche lamentabiliter ꝯq̄rens nullatenus
ꝯſolari poſſet. patriarcha reſpōdit. Et quō
eſt auſus tibi aliq̄s ꝯdicere ꝛ os ſuū ꝯ te api
re Crede fili mee puitati. quoniā faciā in eo
hodie talē rem. vt tota alexandria miretur.
Qd' audiēs ille ꝯſolationē recepit. putans
ꝙ eū faceret grauiter verberari. Uidēs io/
hānes ꝙ ꝯſolatoʒ recepiſſet. pect⁹ ei⁹ oſcula
t⁹ ē dicēs. Fili ſi vere nepos mee hūilitatis
exiſtis ꝑpara te ꝛ flagellari et ꝯuicia pati ab
oīb⁹. Uera enī cognatio nō ex carne et ſan/
guīe ſʒ ex v̄tute mētis agnoſcit̄. Cōfeſtiʒ igit̄
p illo hoīe miſit. et ab oī penſiōe et tributo li
beꝝ eū fecit. Et oēs audiētes mirati ſūt. Et ī/
tellexerūt h̄ eē qd' dixerat. faciā in eo talē reʒ
vt tota alexandria miret̄. Audiēs patri/
archa ꝯſuetudīeʒ eſſe ꝙ mox vt impator co/
ronat⁹ eſt. ꝯfeſtim monumentoꝝ edificato
res ſumūt q̄ttuor vel q̄nq; minutias mar/
moꝝ puſillas diuerſi coloris. ꝛ ingrediētes
ad impatorē dicūt. De q̄li marmore vl' me/
tallo iubet impiū tuū ſibi fieri monumētuʒ
Imitat⁹ h̄. monumētum ſibi fieri precepit.
ſʒ tn̄ vſq; ad obitū ſuū illud impfectū mane
re fecit. Ordinauitq; aliq̄s q̄ ad eū cū ī cele/
bri feſtiuitate cū clero ꝯſiſteret accederēt ſi/
biq; dicerent. Dn̄e monumentum tuū imp
fectum eſt. precipe vt ꝯſūmetur. eo ꝙ neſcis
qua hora fur veniat. E Diues quidā

cū vidiſſet beatū iohēm in ſtratu ſuo viles
pānos habere eo q̄ ceteros paupib⁹ erogaſ
ſet. quoddā valdꝫ precioſuꝫ coopimētū emit
⁊ beato iohāni tradidit. Qui cū iſtud nocte
ſup ſe haberet. tota nocte dormire nō potu/
it. cogitās q̄ trecenti dn̄i ſui de tanto pcio co
opiri poſſent. Tota inſup nocte lamētaba
tur et dicebat. Quanti incenati. q̄nti ī foro
pluuijs madefacti. quanti ꝑ frigore dētib⁹
ſtridētes hodie dormierūt. Tu vero gran/
des piſces deuorās. et in thalamo req̄eſcens
cū oīb⁹ malis tuis. īſup te cooptorio. xxxvj.
nūmiſmatum calefacis. Humilis iohānes
alia vice h̄ non veſtietur. Statiq̄ꝫ facto ma
ne illud vendi fecit. ⁊ pcīu paupibus eroga/
uit. Qđ audiēs ille diues ipſum cooptoriū
ſecundo emit et beato iohanni tradidit. ro/
gans vt ipſum de cetero nō venderet. ſed ſu
p ſe ipm teneret. At ille iſtud accipiēs iuſſit
iterū vendi. et dn̄is ſuis pciuꝫ erogari. Qđ
ille diues audiens. iterꝫ abijt et ipm redemit
ac beato iohanni detulit. eiqꝫ gratulabūd⁹
dixit videbimus quis deficiet. aut tu vendē
do aut ego redimendo. Et ſic ſuauiter qua/
ſi diuitem vindemiabat dicēs q̄ poſſit aliq̄ſ
intentione dandi paupibus diuites taliter
expoliare. nec peccat. Duo enī lucratur taliſ
Unum quia animas illoꝝ ſaluat. Alteruꝫ
quoniā ipe ex h̄ mercedē nō modicā accipi
et. Volens beatus iohannes homiēs ad
elemoſinā prouocare. narrare conſueuit de
ſancto ſerapiōe. q̄ cū amictū ſuū paupi tri/
buiſſet. et alteri obuiās qui frigus patiebat̄
tunicā ſimiliter tribuiſſꝫ. et euangeliū tenēs
nudus ſederet. interrogauit eū quidā dicēs
Abba quis te expoliauit. Et demonſtrans
euangeliuꝫ dixit. Jlle me expoliauit. Alias
aūt alium paupem vidēs euangeliū ipſum
vendidit. et paupi pcium dedit. Qui cū in/
terrogaret̄ vbi ipm euāgeliū haberet. reſpō/
dit. Euangeliū pcipit dicēs. Uade ⁊ vende
oīa que habes ⁊ da paupibuſ. Seipm ergo
habebā et ſeipſum vendidi et tradidi vt mā
dabat. F Cū cuidam elemoſynā petē/
ti dari pcepiſſet beatus iohannes quiqꝫ nū
mos indignatus ille q̄ maiorē ſibi elemoſi/
nam non feciſſet. continuo ad contumelias

ipſius prupit. ac in ei⁹ faciē cōuiciari cepit.
Qđ ei⁹ famuli audiētes in eū voluerunt ir
ruere ac ipm grauiter cedere. Qđ beat⁹ io/
hannes omnino ꝓhibuit dicēs. Sinite fra/
tres. ſinite vt mihi maledicat. Ecce enim ha
beo ſexagīta annos blaſphemāſ p opa mea
xp̄m. ⁊ vnū ꝯuiciū nō portabo ab iſto. Juſ/
ſitqꝫ ſacculū afferri. ⁊ corā ipſo apponi vt in/
de tolleret q̄ntū vellet. Cū ipſis lecto euan
gelio eccl'iaꝫ exiret. ⁊ foris ocioſis verbis va
caret. quadā vice poſt euāgeliuꝫ patriarcha
cū eis exijt ⁊ in medio eoꝝ ſedere cepit. Oīb⁹
vero de h̄ mirantibus dixit ad eoſ. Filij vbi
oues ibi paſtor. Aut igit̄ intrate ⁊ ego vobiſ/
cū intrabo. aut manete hic ⁊ ego pariē ma/
nebo. Semel igitur ⁊ bis h̄ fecit. ⁊ ſic ipſos in
ſtare in eccl'ia erudiuit. Cū q̄dam iuuenis
ſanctimonialē q̄ndā rapuiſſet. ⁊ clerici taleꝫ
iuuenē corā btō iohē exprobrarent ⁊ ipm ex
cōicandū eſſe dicerēt. vtputa q̄ duas aīas p
diderat. ſ. ſuā ⁊ illi⁹. ꝯpeſcuit eos btūs iohēs
dicēſ. Nō ſic filij nō ſic. Oſtēdo vobis quia ⁊
vos duo peccata cōmittitis. Primo q̄r cō/
tra pceptū dn̄i facitis q̄ ait. Nolite iudicare
vt nō iudicemini. Scđo q̄r neſcitis p certo
ſi vſqꝫ hodie peccet ⁊ ſe nō peniteāt. Fre/
q̄nter aūt exiſtēte btō iohē in orōe ⁊ in extaſi
mētis poſito. talibus v̄bis cū deo diſputare
audit⁹ ē. Sic ſic bone ieſu ego diſpgendo ⁊
tu miniſtrādo videam⁹ quis vincat. G
Cū febre corept⁹ ſe morti appropinq̄re
cerneret dixit. Grās tibi ago de⁹. q̄niā exau
diſti miſeriā meā rogantē bonitatē tuaꝫ ne
inueniret̄ morienti mihi niſi vnuꝫ tremiſſe.
Hoc igit̄ paupib⁹ dari iubeo. Poſituꝫ
eſt igit̄ venerabile corp⁹ ei⁹ in ſepulchro vbi
corpa duoꝝ epoꝝ fuerāt tumulata. Et cor/
pora illa mirabilr ſctō iohāni ceſſerunt. ⁊ lo
cū mediū vacuū dimiſerūt. Ante autem
paucos dieſ q̄ꝫ moreret̄. cū q̄dā mlier q̄ddā
flagicioſiſſimū pctūm ꝯmiſiſſet. ⁊ nulli vn/
q̄ꝫ ꝯfiteri auderet. dixit ei ſctūs iohēs vt ſal/
tē illud ſcriberet eo q̄ ſcribere ſciebat. ⁊ ſigilla
tum ei offerret. ⁊ ipſe ꝓ ea oraret. Cui illa aſ
ſenſit. ⁊ peccatū ſcribēs diligenter ſigillauit ⁊
btō iohāni tradidit. Sꝫ p⁹ paucos dies be/
at⁹ iohēs infirmatus ī dn̄o req̄euit. Jlla vt

audiuit illũ defũctũ. ſe vitupatã ⁊ cõfuſam
putauit. credẽs ꝙ ſcptum alicui ꝯmiſiſſet. et
ad manꝰ alteriꝰ deueniſſet. Ad tumulũ igi
tur ſcti iohĩs acceſſit. ⁊ ibi vberrime flẽs cla-
mabat dicẽs. Heu heu putaſ ꝯfuſionẽ vita
re. ꝯfuſio oĩbꝰ facta ſuꝫ. Cumqꝫ amariſſime
fleret. ⁊ beatũ iohãnẽ rogaret vt ſibi oñderet
vbi nã ſcptũ ſuũ dimiſiſſet. ecce beatꝰ iohẽs
in habitu põtificali de tumulo pceſſit. duo-
bꝰ epĩs q̃ ſecũ quieſcebãt hinc ⁊ inde valla-
tꝰ. dixitqꝫ mulieri. Cur nos tantũ infeſtas.
et me et ſctõs iſtos q̃ mecũ ſũt quieſcere non
pmittis. Ecce ſtole nrẽ lachrymis tuis oẽs
madefacte ſũt. Porrexitqꝫ ſibi ſcriptũ ſuuꝫ
ſigillatũ vt priꝰ fuerat dicẽs ei. Vidĕ ſigilluꝫ
h. ⁊ aperi ſcriptũ tuũ ⁊ lege. Qđ illa aperiẽs
peccatũ ſuũ omnino deletũ inueñt. Et ibi ta
liter ſcriptũ reperit. Propter iohãnẽ ſeruũ
meũ deletũ eſt peccatũ tuũ. Sicqꝫ illa imen
ſas deo grãs retulit. Et beatꝰ iohẽs cũ ali-
is duobꝰ epĩs in monumentũ rediit. Claru
it circa annũ dñi ſexingenteſimũ quintum
tpe foce impatoris.

XXVIII A

Conuerſio ſancti

c paulí apoſtoli facta ẽ eodẽ ãno
q̃ xp̃s paſſꝰ eſt. ⁊ ſtephanꝰ lapida
tus. ãno nõ naturali ſꝫ emergenti. Nã chri-
ſtus. viii. kaleñ. aprilis paſſus eſt. Stepha-
nus eodẽ ãno. iii. die auguſti lapidatus eſt.
Paulꝰ võ. viii. kal'. februarii ꝯuerſus eſt.

Quare aũt eiꝰ ꝯuerſio potiuſqꝫ aliorũ
ſanctoꝝ celebratur triplex rõ ſolet aſſignari
Primo ꝓpter exemplũ. vt nullꝰ q̃ntuſcũqꝫ
peccator deſperet de venia qñ tantũ in culpa
talẽ poſtmodũ ꝯſpicit fuiſſe in grã. Scđo
ꝓpter gaudiũ. Sicut eñi eccl'ia magnaꝫ tri-
ſticiã habuit in eiꝰ pſecutõe. ita maxiaꝫ leticiã
habuit in eiꝰ ꝯuerſiõe. Tercio ꝓpter mira-
culũ qđ. ſ. dñs in eo oñdit. dũ de ſeuiſſimo p
ſecutore fecit fideliſſimũ predicatorẽ. Eiꝰ
eñi ꝯuerſio fuit miraculoſa rõne efficientis
diſponẽtis ⁊ paciẽtis. Ratione efficientiſ. i.
xp̃i qui eũ ꝯuertit. Ibi eñi primo oñdit ſuaꝫ
mirabilẽ potentiã in h ꝙ ei dixit. Durũ ẽ tibi
ꝯ ſtimulũ calcitrare. Et in h ꝙ ipm tã ſubi
to immutauit. Vñ ꝯtinuo immutatꝰ reſpõdit
Dñe qđ me vis facere. Augꝰ ſup h verbo.
Occiſus agnꝰ a lupis. fecit agnos de lupis
Iã parat ſe ad obediendũ q̃ priuſ ſeuiebat
ad pſeq̃ndũ. Scđo ibi oñdit eiꝰ mirabilem
ſapientiã. Mirabilis eñi ſapia fuit in h q̃a
ipm a tumore ſupbie deiecit. offerendo infi
ma hũilitatis nõ ſublimia maieſtatiſ. Ego
inq̃t ſũ ieſuſ nazarenꝰ quẽ tu pſe ⁊c. glo. Nõ
deũ vl' dei filiũ ſe vocat. ſꝫ hũilitatis inq̃t mee
ſuſcipe infima et ſupbie tue ſquamas depo
ne. Tercio ibi oñdit ſuã mirabilẽ clemẽtiaꝫ
qđ notat in h ꝙ ipm exiſtẽtẽ in actu ⁊ volũ-
tate pſeq̃ndi ꝯuertit. Licet eñi haberet defor
mẽ affectũ. q2 ſpirãs minaꝝ et cedis. puerſũ
conatũ q2 acceſſit ad pncipes ⁊c. q̃ ſe ĩgerẽs
pnicioſuꝫ actũ q2 ibat vt vinctos pduceret i
hierl'm. ⁊ ideo eiꝰ iter peſſimum erat. ipm tñ
miſericordia diuina ꝯuertit. Scđo fuit
miraculoſa rõne diſponentis. i. lucis q̃ ipm
ad ꝯuerſionẽ diſpoſuit. Ipa eñi lux dr̃ fuiſſe
ſubita imẽſa ⁊ celica. Et ſubito inq̃t circũful
ſit eũ lux de celo. Paulus eñi tria vicia in ſe
habebat. Primũ erat audacia. qđ notatur
in h ꝙ dr̃. acceſſit ad pncipes ſacerdotũ. glo-
ſa nõ vocatꝰ ſꝫ ſpõte zelo cõcitãte eũ. Secũ
dũ erat ſupbia. qđ notat in h ꝙ dr̃. ſpirãs mi
naꝝ ⁊c. Tertiũ erat carnal' intelligẽtia. quã
ſcilicet in lege habebat. Vñ gloſa ſup illud.
Ego ſũ ieſꝰ ⁊c. Ego deꝰ celeſtis loquor. quẽ
mortuũ putas ſenſu iudaico. Ipa igit lux
diuina fuit ſubita vt audacẽ terreret. fuit im
menſa vt ſublimẽ ⁊ ſupbũ in ima humilita
tis pſterneret. fuit celica vt carnalẽ eiꝰ intel
ligentiam in celeſtem mutaret. Vel poteſt
dici ꝙ illud diſponens fuit in tribus. ſ. in vo
ce acclamante. in luce fulgente. in virtute po
tente. Tercio fuit miraculoſa ratione pa
tientis id eſt ipſius pauli in quo facta eſt cõ
uerſio ipſa. In eo eñi hec tria miraculoſe ex
terius facta ſũt. ſ. pſtratio. obcecatio. et tridu
ana ieiunatio. Eſt eñi pſtratꝰ vt erigat q̃n
tum ad depreſſuꝫ affectũ. Augꝰ. Proſtratꝰ
eſt paulꝰ vt cecaretur. cecatus eſt vt mutare
tur. mutatꝰ eſt vt mitteretur. miſſus eſt vt
ꝓ veritate pateret. Itẽ augꝰ. Eliſus eſt ſeui
ens ⁊ factꝰ eſt credens. eliſus eſt lupus ⁊ fa

ctus eſt agn⁹. eliſus eſt pſecutor ⁊ fact⁹ eſt p̄dicator. eliſus eſt fili⁹ pditõis ⁊ fact⁹ eſt vas electõis. Eſt obcecat⁹ vt illuſtraret̃ q̃ntum ad tenebroſū intellectū. Vñ ⁊ in illo triduo q̃ mãſit cecat⁹ dicit̃ ꝙ doct⁹ fuerit euangelium. Nõ eni accepit illd ab hoĩe neq̃ p hoĩnem vt ip̃e teſtat̃. ſed p reuelatõe iesu chriſti Aug⁹. Paulū dico vez athletã chriſti. doctū ab illo vnctū de illo. crucifixū cum illo. ⁊ glorioſum in illo. Eſt in carne macerat⁹. vt ipſa caro diſponat̃ ad bone opatõis effectū optime eni deinceps corp⁹ ei⁹ ad oẽ opus bonū diſpoſitū eſt. Nã eſurire ⁊ abundare ſciebat. ⁊ vbiq̃ in oĩbus inſtitutus erat. et oĩa aduerſa libent̃ ſufferebat Chryſoſtom⁹. Tyrãnos ac populos ſpirãtes furores velut quoſdã eſſe culices eſtimabat. Mortem vero atq̃ cruciat⁹ ⁊ mille ſupplicia quaſi ludū putabat eſſe puerorum. Hec amplectebat̃ libenter ⁊ magis decorabat̃ catena vinct⁹ q̃ dyademate coronat⁹. ac libenti⁹ recipiebat vulnera q̃ alij munera. Vel iſta tria dicũt fuiſſe in eo ꝯ tria que fuerũt in primo parẽte. In ipſo eni fuit ꝯ deũ erectio ⁊ eꝯ in paulo ad terrã pſtratio. In ipſo oculoꝝ aptio ⁊ ecõtra in paulo oculoꝝ obcecatio. In ipſo fuit manducatio cibi vetiti ⁊ ecõtra in paulo abſtinentia cibi liciti.

XXXIX De ſancta Paula.

Paula fuit nobiliſſima matrona romanorum cui⁹ vitã beat⁹ hieronym⁹ ꝯpoſuit ĩ hec v̓ba. Si cũcta corpis mei mẽbra verterẽtur in linguas ⁊ oẽs artus hũana voce reſonarent nihil dignũ ſctẽ ac venerabil' paule virtutib⁹ dicerẽ. Nobilis genere ſ mlto nobilior ſanctitate. potẽs q̃ndã diuitijs. ſ nũc xpi paupertate inſignior. Teſtor ⁊ iesũ ⁊ ſctõs angelos ei⁹ ipmq̃ ppriũ angelũ q̃ cuſtos fuit et comes admirabil' femĩe. me nihil in grãz. nil dicere more laudantiũ. ſ qd dictur⁹ ſũ p teſtimonio mĩ⁹ ei⁹ eſſe meritis. Vult lector breuiter ei⁹ ſcire v̓tutes. oẽs ſuos paupes paupior ipa dimiſit. Et ſicut inter multas gẽmas p̃cioſiſſima gẽma micat. et ſicut iubar ſolis puos igniculos ſtellaꝝ obruit ⁊ obſcurat. ita cũctoꝝ v̓tutes ſua hũilitate ſupauit. Minimaq̃ fuit inter oẽs vt oĩm maior eſſet. Et q̃nto pl⁹ ſe deijciebat tãto magis a xpo ſubleuabat̃. Latebat ⁊ nõ latebat. Fugiendo vanã gliam. gloriã merebat̃. que virtutẽ q̃i vmbra ſequit̃. ⁊ appetitores ſuos deſerẽs. appetit ꝯtẽptores. Hec cũ q̃nq̃ liberos ediidiſſet. bleſillã ſup cui⁹ morte eã rome ꝯſolat⁹ ſum. Paulinã q̃ ſctũm ⁊ admirabilẽ viꝝ pãmachiũ ⁊ ꝓpoſiti ⁊ reꝝ ſuaꝝ reliquit heredẽ. ad quẽ ſup ei⁹ obitu puũ libellũ edidim⁹. Euſtochiũ que nũc ĩ ſctĩs locis ⁊ virginitatis ⁊ eccliẽ monile p̃cioſiſſimũ ẽ. Rufinã q̃ immaturo funere piũ matris animũ ꝯſternauit. ⁊ toxociũ p⁹ quẽ pere deſijt. vt ĩtelligeres eã nõ diu ſuire voluiſſe officio ꝯiugali. ſ mariti deſiderio. q̃ mares optabat liberos ediidiſſe. Poſtq̃ vir ei⁹ mortu⁹ eſt. ita eũ planxit. vt ꝓpe ipa moreret̃. ita etiaz ſe ꝯuertit ad dei ſeruitutẽ vt mortẽ ei⁹ q̃i videret optaſſe. B Quid ergo referaz amplẽ ⁊ nobil' dom⁹ ⁊ quondã opulẽtiſſĩe oẽs pene diuitias ĩ paupes erogatas. Hec paulini epĩ anthioceni ⁊ epiphanij qui romam venerant accenſa virtutibus. ꝑ momẽta patriã deſerere cogitabat. Quid vltra differo deſcẽdit ad portũ. fratre. cognatis. affinibus ⁊ qd his mai⁹ eſt liberis pſequentib⁹ ⁊ clementiſſimã matrẽ vincere cupientib⁹. iam carbaſa tendebant̃. et remoꝝ ductu nauis ĩ altũ ptrahebat̃. pu⁹ toxoci⁹ ſupplices man⁹ tendebat in litore. Rufina iaz nubilis vt ſuas expectaret nuptias. tacens fletibus obſecrabat. ⁊ tñ illa ſiccos oculos tẽdebat ad celum. pietatẽ in filios. pietate in deũ ſupans. Neſciebat ſe matrẽ vt xpi ſe pbaret ancillaz Torquebantur viſcera ⁊ quaſi a ſuis membris diſtraherẽt̃. cũ dolore pugnabat. Hoc ꝯ iura nature plena fides patiebat̃. imo gaudens anim⁹ appetebat. ⁊ amore filioꝝ maiore in deũ amore ꝯtemnẽs. in ſola euſtochio que et propoſiti et nauigatiõis eius comes erat acquieſcebat. Sulcabat interim nauis mare et cunctis qui cum ea vehebãtur litora reſpicientibus. illa verſos tenebat oculos ne videret quod ſine tormento videre

nō poterat. Cūq₃ ad loca terre ſancte veniſſet ꝛ ꝓcōſul paleſtine q̄ familiā ei⁹ optie nouerat. p̄miſſis apparitorib⁹ iuſſiſſet ei parari ꝓtoriū. elegit humilē cellulā. q̄ cuncta loca xp̄i veſtigiorꝝ tanto ardore ac ſtudio circuibat. vt niſi ad reliq̄ feſtinaret a p̄mis nō poſſet abduci. Proſtrataq₃ añ crucē q̄ pendētem dn̄m cerneret. adorabat. Ingreſſaq₃ ſepulcꝝ reſurrectōis. oſculabat lapidē quem ab hoſtio mōumēti amouerat angel⁹. ꝛ ip̄3 corporis locū in q̄ dn̄s iacuerat q̄ ſitiēs d̄ſiderata aq̄s fidei ore lābebat. Quid ibi lachrimarꝝ q̄ntū gemituū q̄d doloris effuderit. teſtis eſt cūcta hieroſolima. teſtis eſt ip̄e dn̄s quē rogabat. Deinde prerit bethleē. atq₃ in ſpecū ſaluatoris ingrediēs. vidit ſacꝝ virginis diuerſoriū. ꝛ me audiente iurabat ſe cernere fidei ocul' infantē pannis inuolutū. vagientē in p̄ſepio. dn̄m magos adorātes. ſtellā fulgentē deſup. matrē virginē. nutricium ſedulū. [illegible]ores nocte veniētes vt viderent verbū q̄d factū erat. q̄ etiā tūc euāgeliſte iohānis p̄ncipiū dedicarēt. In principio erat verbū. ꝛ verbū erat apud deū. ꝛ verbu₃ caro factū eſt. Paruulos interfectos. herodē ſeuientē. ioſeph ꝛ mariā fugiētes in egyptum mixtiſq₃ gaudio lacrimis loquebat̄. Salue bethleem dom⁹ panis in q̄ nat⁹ ē ille panis q̄ de celo deſcēdit. Salue effrata regio vberrima. cui⁹ fertilitas de⁹ eſt. Dauid loquit̄ ꝯfidenter. introibim⁹ in tabernaculū ei⁹. adorabim⁹ in loco vbi ſteterunt pedes ei⁹. Et ego miſera ꝛ peccatrix digna ſū iudicata deoſculari p̄ſepe in quo dn̄s paruulus vagijt orare in ſpelunca in qua virgo puerpera deum fudit infantem. Hec requies mea. quia dn̄i mei patria eſt. hic habitabo quoniā ſaluator elegit eā. ¶ Tanta ſe humilitate deiecit vt q̄ eā vidiſſet. ꝛ ꝓ celebritate noīs videre geſtiſſet ipam eſſe nō crederet. ſ₃ ancillarꝝ vltimā. Et cū freq̄ntib⁹ choris virginū cingeret̄ ꝛ veſte ꝛ voce ac habitu et inceſſu minima oīm erat. Nūq₃ p⁹ viri mortē vſq₃ ad diē dormitiōis ſue cū vllo comedit viro q̄₃uis eū ſanctū ꝛ ī pōtificali culmīe poſitū ſciret. Balneas niſi piclitās nō adijt. Mollia etiā niſi ī grauiſſima febre lectuli ſtrata nō habuit. ſ₃ ſup duriſſimā humū ſtratis cilicíolis q̄eſcebat. ſi tñ illa q̄es dicēda ē q̄ iugib⁹ pene oratōib⁹ dies nocteſq₃ iūgebat. Ita leuia pctā plangebat vt illā grauiſſimorꝝ criminū crederes eē reā. Cūq₃ a nob̄ crebrius moneret̄ vt pceret oculis ꝛ eos ſuaret euāgelice lectōi aiebat. Turpāda ē facies quā cōtra dei p̄ceptū purpuriſſo ꝛ ceruſa ꝛ ſtibio ſepe depixi. affligēdū ē corp⁹ q̄d mltis vacauit delitijs. Lōg⁹ riſus ꝑpetuo ꝯpēſandꝰ eſt fletu. Mollia linteamia ꝛ ſerica p̄cioſiſſima. aſpitate cilicij ꝯmutāda ſūt. Que viro ꝛ ſc'lo placui. nūc xp̄o placere deſidero. Si inter tales tantaſq₃ v̄tutes caſtitate₃ in illa voluero p̄dicare. ſupfluus videar. in q̄ etiā cū ſecularis eſſet oīm rome matronarꝝ exemplū fuit. q̄ ſe ita geſſit vt nūq₃ de illa etiā maledicorꝝ quiſq₃ auderet famā confringere.

Fateor errorē meū. cu₃ ī largiēdo eſſet ꝓfuſior arguebā. illud ꝓferēs de ap̄lo. Nō vt alijs refrigeriū ſit. vobis aūt tribulatio. ſ₃ ex equalitate h̄ tpe vt v̄rā abūdātia ſit ad illorꝝ inopiā. ꝛ illorꝝ abūdātia ſit ad veſtrā inopiam. Et puidendū eſſe ne q̄d libēter faceret ſemper facere nō poſſet multaq₃ hmōi. Que illa mira verecūdia ꝛ ſmōe pciſſimo peritiſſimoq₃ diſſoluebat. teſtē inuocās dn̄m ſe ꝓ illi⁹ noīe cūcta facere ꝛ h̄ habere voti. vt mēdicās ip̄a moreret̄ vt vnū nūmū filie nō dimitteret. ꝛ in funere ſuo aliēa ſindone īuolueret̄. Ad extremū inferebat. Ego ſi pētero mltos inueniā q̄ mihi tribuāt. Iſte mendicās ſi a me nō accepit q̄ ei poſſū etiā d̄ aliēo tribuero ſi mortu⁹ fuerit a q̄ ei⁹ aīa req̄ret̄. Nolebat ī his lapidib⁹ effūdere pecuniā. q̄ cū t̄ra ꝛ ſc'lo trāſituri ſūt. ſ₃ ī viuis lapidibꝰ q̄ voluūt̄ ſup t̄rā. de q̄bus ī apocalipſi iohānis. ciuitas magni regis extruit̄. Exceptis feſtis dieb⁹ vix oleū in cibo accipiebat vt ex h̄ vno extimaret̄ q̄d de vino ꝛ de liq̄mine ꝛ piſcib⁹ ꝛ lacte ꝛ melle ꝛ ouis ꝛ reliquis q̄ guſtui ſuauia ſūt iudicarit. In quib⁹ ſumendis quidā ſe abſtinētiſſimos putāt. et ſi his ventrē ingurgitauerint tutam pudiciciam ſuſpicant̄. Noui ſuſurronē quenda₃ quod genus hoīm vile eſt. qua ſi beniuolu₃ nunciaſſe ꝙ pre nimio feruore virtutum

q̄buſdā videret inſana ⁊ cerebꝝ illi⁹ diceret ꝯfouendū. Cui illa rn̄dit. Theatruꝫ facti ſumus mūdo ⁊ angel' ⁊ hoīb⁹. Nos ſtulti ꝑpter xp̄m. ſꝫ ſtultū dei ſapiēti⁹ eſt hoīb⁹. Pꝰ viroꝝ monaſteriū qḋ viris tradiderat gubernādū. plures v̄gines q̄s ex diuerſis ꝓuīcijs ꝯgregauerat tā nobilis q̄ꝫ mediocris ⁊ infimi generis in tres turmas ⁊ mōaſteria diuiſit. ita dūtaxat vt ope ⁊ cibo ſepate. pſalmis ⁊ orōe iungerent̄. Jurgātes int̄ ſe ſmone leniſſimo federabat. laſciuientē adoleſcētulaꝝ carnē crebris ⁊ duplicatis frangebat ieiunijs malēs eas ſtomachū dolere q̄ꝫ mentem. dicens mundiciā corpis atq̄ꝫ veſtium anime eſſe īmundiciā. Et qḋ inter ſeculi homines vel leue putat̄ vel nihil. h̄ in monaſterijs grauiſſimū eſſe delictū dicebat. Cunq̄ꝫ alijs languentib⁹ large ꝓberet oīa et eſuꝫ q̄ꝫ exhiberet carnuū. ſi q̄n̄ ipa egrotaret ſibi nō indulgebat. ⁊ ī eo ineq̄lis videbat̄. ꝙ in alijs clementiā. in ſe duriciā ꝯmutabat. Referam qḋ expertus ſum. Meſe iulio feruētiſſimis eſtib⁹ incidit in ardorē febris et poſt deſperationē cū dei miſericordia reſpiraſſet. et medici ſuaderēt ob refectionez corpis vino eſſe op⁹ tenui et ꝑuo ne aquā bibēs ī hydropiſim verteret̄. Et ego clā beatum ep̄um epiphaniū rogarē vt eam moneret imo ꝯpelleret vinū bibere. vt erat prudēs ⁊ ſolertis ingenij. ſtatim ſenſit inſidias et ſubridēs meū eſſe qḋ ille diceret. intimauit. Quid plura Cū beat⁹ pōtifex p⁹ multa hortamenta exiſſet foras. q̄rēti mihi qḋ egiſſet rn̄dit. Tantum ꝑfeci vt ipa mihi ſeni hoī pene pſuaſerit vt vinū nō bibam. Jn luctu mitis erat ⁊ ſuoꝝ mortib⁹ frangebat̄ maxīe liberoꝝ. Nā et viri et filioꝝ dormitōne ſepe piclitata eſt. Et cū os ſtomachūq̄ꝫ ſignaret et matricis dolorē crucis niteret̄ impreſſione lenire ſupabat̄ affectu ⁊ credulā mentē pentis viſcera ꝯſternabāt. animoq̄ꝫ vincēs fragilitate corporis vincebat̄. Scripturas ſāctas tenebat memorit̄ et cū amaret hiſtoriā et illa veritatis diceret fundamentū magis ſequebat̄ intelligentiā ſpūalē et h̄ culmīe edificationem anime ꝓtegebat. Loquar et aliud qḋ forſitan emulis videt̄ incredulum. Hebreā linguā. quā ego ab adoleſcentia multo labore et ſudore ex ꝑte didici. et infatigabili meditatione nō deſero. ne ipē ab ea deſerar. diſcere volui et ꝯſecuta eſt. ita vt pſalmos hebraice caneret. ⁊ ſermonē abſq̄ꝫ vlla latīe lingue ꝓpetate ꝓſonaret. Qḋ quidē vſq̄ꝫ hodie ī ſancta filia ei⁹ euſtochio cernim⁹. Hucuſq̄ꝫ nauigam⁹ ꝓſperis vētis ⁊ criſpātia maris equora labēs carina ſulcauit nūc in ſcopulos incurrit orō. Quis eni poſſet ſiccis oculis paulā narrare morientē. Incidit ī ḡuiſſimā valitudinē. imo qḋ optabat inuenit. vt nos deſereret et dn̄o pleni⁹ iungeret̄. Quid diu differo ⁊ dolorē meū in alijs īmorando facio longiorē. Sentiebat prudentiſſima feminaꝝ adeſſe mortē. et frigeſcēte iā ꝑte corporis atq̄ꝫ mēbroꝝ. ſolū aīe teporē in ſacro et ſctō pectore palpitare. et nihilomi⁹ q̄ſi ad ſuos ꝓgeret. alienoſq̄ꝫ deſpiceret. illos vſiculos ſuſurrabat. Dn̄e dilexi decorē dom⁹ tue et locū habitatōis glie tue. ⁊ q̄ꝫ dilecta tabernacula tua dn̄e. Elegi abiect⁹ eſſe in domo dei mei. Cūq̄ꝫ a me interrogaret̄ cur taceret cur nollet rn̄dere inclamanti. an doleret aliq̄d. greco ſmōe rn̄dit. Nihil ſe habere moleſtie ſꝫ oīa quieta ⁊ trāquilla ꝓſpicere. Pꝰ h̄ obmutuit ⁊ clauſis oculis. q̄ſi hūana deſpiceret vſq̄ꝫ ad expiratōez aīe eoſdē repetebat vſiculos vix vt aure apoſita qḋ dicebat audire poſſem⁹. Tota ad fun⁹ ei⁹ paleſtinaꝝ vrbiū turba ꝯueit. Que eniꝫ monachoꝝ latentiū in heremo cellula ſua tenuit. Quam vgīnū cubiculoꝝ tenuerūt ſecreta. Sacrilegiū putabat qui nō tali femīe vltimū reddidiſſet officiū. donec ſubter eccliāꝫ ⁊ iuxta ſpecū dn̄i ꝯderet̄. Venerabilis filia ei⁹ vgo euſtochiū q̄ ablactata ſup matrē ſuaꝫ abſtrahi a pente nō poterat. deoſculari oculos. herere vultui. totūq̄ꝫ corp⁹ amplexari. et ſe cuꝫ matre velle ſepeliri. Teſtis ē ieſus nec vnū q̄dē nūmū ab ea filie derelictū. ſꝫ magis tribuēs egenis. ⁊ qḋ his difficili⁹ ē fratꝝ ⁊ ſororū īmēſaꝫ m̄ltitudīez quā ⁊ ſuſtētare arduū eſt. ⁊ abijcere impiū ē. Vale o paula ⁊ cultoris tui vltimā ſenectutē orōib⁹ iuua.

XXX

De ſancto Juliano.

Ulianus quaſi iu
i bilus ⁊ ana qꝺ eſt ſurſū. Inde iulia
nus q̄i iubilianꝰ. q2 cū iubilo ſuper
na petijt. Uel a iuliꝰ qꝺ eſt incipiēs et anus
Nā in dei ſeruitio fuit ſenex longanimitate
ſed incipiēs ſui reputatōe. A

Ulianꝰ cenomanēſis eps̄ fuit. Hic
i ſimō ille leproſus ꝺꝛ fuiſſe quē3 dn̄s
a lepra ſanauit. ⁊ q̄ dn̄m ad ꝯuiuiū
inuitauit. Qui pꝰ aſcēſionē dn̄i ab apl̄is ce
nomanēſis epus ordinatꝰ ē. Hic multis vir
tutibꝰ clarꝰ tres et mortuos ſuſcitauit. ⁊ pꝰ
modū ī pace q̄euit. Iſte ꝺꝛ eſſe ille iulianꝰ q̄
ab itinerātibꝰ ꝓ inueniēdo bono hoſpitio ī
uocat. eo ꝙ in domo eiꝰ dn̄s fuerit hoſpita
tus. S3 veriꝰ videt̄ eē aliꝰ iulianꝰ q̄. ſ. vtrūq3
pentē ignorāter occidit cuiꝰ hiſtoria infra
ponet̄. B Fuit ⁊ aliꝰ iulianꝰ de aluer
nia genere nobil' ſ3 fide nobilioꝛ. q̄ deſiderio
martirij ſe vltro ꝑſecutoribꝰ offerebat. Tā
dē criſpinꝰ ꝯſularis miſit miniſtꝛ ⁊ eū occi
di mādauit. Qꝺ ſentiēs iulianꝰ ſpōte foraſ
ꝯſilijt ⁊ q̄renti intrepidꝰ ſe oſponēs ꝓtinus
ictū ferientis excepit. Cuiꝰ caput leuātes ad
ſanctū ferreolū ſociū iuliani detulerūt. ⁊ ei
dē mortē ſ:l'em minant̄. niſi ꝓtinꝰ īmolaret.
Quibꝰ cū aſſētire nollet. eū occiderunt. ⁊ ca
put ſcī iuliani cū corpe ſcī ferreoli ī vno tu
mulo poſuerūt. Et pꝰ mltos ānos ſanctus
mamertꝰ viennenſ eps̄ inueīt caput ſancti
iuliani int̄ manꝰ ſancti ferreoli ita illeſu3 et
integꝛ ac ſi ea dē die fuiſſet ſepultū. Inter ce
tera huiꝰ ſancti miracula ſolet referri ꝙ cu3
quidā dyaconꝰ oues ecclie ſcī iuliani rape
ret et paſtores eidē ex pte ſcī iuliani ꝓhibe
rēt. Ille rn̄dit. Julianꝰ nō comedit arietes.
Et ecce pꝰ modicū febre vehemētiſſima pur
get̄. ⁊ inualeſcēte febre ꝙ a martyre incendit̄
ꝯfitet̄. Fecitq3 ſup ſe iactari aquā vt refriga
ret. S3 ſtatī tantꝰ fumꝰ ⁊ fetor d̄ corpe eius
exijt. vt cūcti q̄ aderāt fugerēt. ⁊ ipe pꝰ modi
cū expiraret. Cū q̄dā ruſticꝰ vt ait Gre
goriꝰ turon̄. ī die dn̄ica arare vellet. ꝓtinꝰ ꝯ
ctis digitis manubriū ſecuris cū q̄ vomere3
mūdare volebat eiꝰ dextere adheſit. S3 pꝰ
duos ānos in eccl'ia ſcī iuliani ad eiꝰ p̄ces
curatꝰ eſt. C Fuit inſup aliꝰ iulianus
frat̄ beati iulij. Hi duo frēs ad theodoſium
impatorē xp̄ianiſſimū venerūt. petētes vt tē
pla ydoloꝝ vbicūq3 inuenirēt deſtruerēt. et
xp̄i ecclias edificarent. Qꝺ impatoꝛ libēter
faciēs. ſcpſit vt oēs eis debeāt obedire. ⁊ eos
in oībꝰ ſub pena capitis adiuuare. Cu3
igit̄ beati iulianꝰ ⁊ iuliꝰ in loco q̄ ꝺꝛ gaudi
anū eccl'ia3 fabricarēt. ⁊ cūcti trāſeūtes eos
in ope ob impatoris impiū adiuuarent. ꝯti
git vt q̄dā cū curru inde trāſitū facerēt. q̄ di
xerūt ad inuicē. Quā excuſationē ꝓtendere
poterimꝰ vt liberi trāſeamꝰ ⁊ in ope iſto nō
occupemur. Dixerūtq3. Proijciamꝰ vnu3
ex nobis ī plauſtꝛ ſupinū. ⁊ eū pānis coope
riamꝰ. dicemuſq3 ꝙ hoīem mortuū in vehi
culo habemꝰ. ⁊ ſic liberi trāſire poterimus.
Arripiēteſq3 hoīem vnū in plauſtru3 ꝓiece
rūt. eiq3 dixerūt. Tu ſile ⁊ ocl'os claude. ⁊ q̄
uſq3 trāſierīnꝰ q̄i mortuꝰ iace. Cūq3 hoīe3
tanq3 mortuū cooperuiſſet. ⁊ vſq3 ad famu
los dei iulianū ⁊ iuliū veniſſent. dixerunt ei
ſui dei. Filioli parūper ſubſiſtite. ⁊ nos in
hoc ope modicū adiuuate. Qui rn̄derūt. Nō
poſſumꝰ h̄ ſtare q̄niā hoīe3 mortuū in plau
ſtro hēmꝰ. Quibꝰ ſanctꝰ iulianꝰ dixit. Ut
qꝺ ita mentimī filij. Et illi. Nō mētimur do
mīe. ſed ſic eſt vt loq̄mur. Et ſanctꝰ iulianꝰ
dixit. Scd̄m v̄itatē dicti v̄ri ita vobis cōtin
gat. Et illi boues pūgētes ꝓtrāſierūt. Cūq3
ꝓcul ꝓtrāſiſſent. accedētes ad currū ceperūt
collegā ſuū vocare ex noīe dicentes. Surge
amodo ⁊ ſtimula boues vt celeriꝰ tranſea
mꝰ. Cū aūt nll'atenꝰ ſe moueret. eū pulſare
ceperūt dicentes. Ut qꝺ deliras. ſurge ⁊ ſti
mula boues. S3 cū nll'atenꝰ ille rn̄deret. ac
cedētes diſcooperuerūt eū. ⁊ mortuū īuene
rūt. Tātuſq3 timoꝛ ipos ⁊ ceteros īuaſit. vt
nll's d̄ cetero famꝰlo dei mētiri auderet. D
Fuit etiā aliꝰ iulianꝰ q̄ vtrunq3 pente3
neſciens occidit. Cūq3 eni iulianꝰ p̄dictus
iuuenis ac nobil' quadā die venatiōi inſiſte
ret. ⁊ quendā ceruū repertū inſequeret̄. ſubi
to ceruꝰ verſus eū diuino nutu ſe vertit ei
q3 dixit. Tu me inſequeris q̄ p̄ris ⁊ matris
tue occiſoꝛ eris. Qꝺ ille audiēs. vehemēter
extimuit. et ne ſibi forte ꝯtingeret quod a cer

no audierat. relictis oibꝰ clã diſceſſit. ⁊ ad re
gionẽ valde remotã ꝑueīt. Ibiq; cuidã pn/
cipi adheſit. ⁊ tã ſtrenue vbiq; ⁊ in bello ⁊ in
palacio ſe habuit. ꝙ princeps eũ militẽ fecit
⁊ q̃ndã caſtellanã viduã ĩ ꝯiugẽ ei tradidit.
⁊ caſtellũ ꝓ dote accepit. Interea ꝑẽtes iuli
ani ꝓ amiſſione filij nimiũ dolẽtes vagabũ
di vbiq; ꝑgebãt. ⁊ filiũ ſuũ ſollicite req̃rebãt
Tandẽ ad caſtꝝ cui iulianꝰ p̃erat deuene/
rũt. Tũc aũt iulianꝰ a caſtro caſu receſſerat
Quos cũ vxor iuliani vidiſſet. ⁊ q̃nã eſſent
inq̃ſiſſ;. ⁊ illi oĩa q̃ filio ſuo acciderant enar
raſſent. intellexit ꝙ viri ſui ꝑentes erãt vtpo/
te q2 h a viro ſuo forte frequenter audierat.
Ipos igĩt benigne ſuſcepit. ⁊ ꝓ amore viri
ſui lectũ ſuũ eis dimiſit. ⁊ ipa ſibi alibi lectu
lũ collocauit. Fctõ ãt mane caſtellana ad ec
cl'iam ꝑrexit. Et ecce iulianꝰ mane veniẽs ĩ
thalamũ q̃i vxorẽ ſuã excitaturꝰ intrauit. Et
inueniẽs duos ꝑiter dormiẽtes. vxorẽ cũ ad
ultero eẽ ſuſpicatꝰ. ſilẽt extracto gladio am/
bos ꝑiter interemit. Exiẽs aũt domu;. vidit
vxorẽ eiꝰ ab eccia reuertentẽ. ⁊ admirãs in/
t̃rogauit q̃ nã eẽnt illi q̃ ĩ ſuo lecto dormirẽt
At illa ait. Parẽtes vri ſũt q̃ vos diutiſſime
q̃ſierũt. ⁊ eos ĩ vrõ thalamo collocaui. Qð
ille audiens pene exanimis effectꝰ amariſſi
me flere cepit ac dicere. Heu miſer q̃d faciã
q2 dulciſſimos meos ꝑentes occidi. Ecce im
pletũ ẽ vbũ cerui. qð dũ vitare volui miſer/
rimꝰ adimpleui. Iã nũc vale ſoror dulciſſi
ma q2 ð cetero nõ q̃eſcã. donec ſciã ꝙ deꝰ pe
nitentiã meã accepit. Cui illa. Abſit dulciſſi
me frat̃ vt te deſerã et ſine me abeas. ſ; q̃ fui
tecũ ꝑticeps gaudij ero particeps ⁊ doloris
Tũc inſil' recedẽtes iuxta q̃ddã magnũ flu
mẽ vbi ml'ti ꝑiclitabãt̃ q̃ddã hoſpitale ma/
gnũ ſtatuerũt. vt ibi penitẽtiã facerẽt et oẽs
q̃ vellẽt trãſire fluuiũ inceſſant̃ trãſueherẽt
⁊ hoſpicio vniuerſos pauꝑes recipent. Pꝰ
multũ võ tpis media nocte dũ iulianꝰ feſſꝰ
quieſceret. ⁊ gelu graue eſſet. audiuit vocem
ſe miſerabilr̃ lamentantẽ. ac iulianum vt ſe
trãſferret voce lugubri inuocante;. Qð ille
audiẽs ꝯcitus ſurrexit. ⁊ iã gelu ipm deficiẽ
tẽ inueniẽs. in domũ ſuã portauit. ⁊ ignẽ ac
cendẽs ipm calefacere ſtuduit. Sed cũ cale/
fieri nõ poſſet. ⁊ ne ibi deficeret ipm in lectu
lũ ſuũ portauit. ⁊ diligẽt̃ coopit. Poſt pau
lulũ ille q̃ ſic infirmꝰ ⁊ q̃i leproſus apparue/
rat. ſplẽdidꝰ ſcandit ad ethera. ⁊ hoſpiti ſuo
dixit. Iuliane dñs miſit me ad te mãdãs ti/
bi ꝙ tuã penitẽtiã acceptauit. et ambo poſt
modicũ in dño q̃eſcetis. Sicq; ille diſparu
it. ⁊ iulianꝰ cũ vxore ſua pꝰ modicũ plenus
bonis opibꝰ ⁊ elemoſinis in dño requieuit
E Fuit ⁊ aliꝰ iulianꝰ nõ quidẽ ſctũs
ſed ſceleratiſſimꝰ. ſ. iulianꝰ apoſtata. Hic iu
lianꝰ p̃us fuit monachꝰ ⁊ magne religiõis
ſimulator. Quedã aũt ml'ier vt refert magi
ſter iohãnes beleth in ſũma de officio eccl'ie
hñs tres ollas plenas auri. auꝝ illð in orifi/
cijs ollaꝝ cinere ne appereret opuit. ⁊ p̃dictas
ollas iuliano quẽ ſanctiſſimũ hoĩem eſti/
mabat corã quibuſdã monachis ſuandas
tradidit. Q; aũt auꝝ ibidẽ eſſet nulli alij in/
dicauit. Iulianꝰ igĩt p̃dictas ollas accipi/
ens. ⁊ tã copioſũ auꝝ ibidẽ inueniẽs. totum
illð auꝝ furatus eſt. ⁊ ollas impleuit cinere
Poſt aliqð tp̃s cũ ml'ier depoſitũ ſuu; req̃
reret. ille ollas cũ cinere ſibi reddidit. Cũ ve
ro auꝝ requireret ꝯuincere illu; nõ potuit.
q2 de auro teſtes nõ habuerat. quoniã mo/
nachi corã quibꝰ h ſibi tradiderat. nil ĩ eis
niſi cinerẽ viderãt. Et ſic auꝝ obtinuit. cum
q̃ romã fugit. Et ꝑ illð auꝝ ſeq̃nti tp̃e rome
obtinuit ꝯſulatũ. de inde ĩ imperiũ ſublima
tus eſt. Qui cũ inſtructꝰ eſſet a puericia in
arte magica. ⁊ ml'tũ ſibi placeret. mgr̃os in/
de plures ſecũ habebat. Die ãt quadã ſicut
iñ hiſtoria tripartita habet̃ cu; puer adhuc
eſſet. ⁊ recedente magiſtro ſuo ſolus reman
ſiſſet ⁊ adiuratiões demonũ legere incepiſ
ſet. ante eũ maxĩa ml'titudo demonũ inſtar
ethiopũ nigroꝝ aduenit. Tũc iulianꝰ h vi/
dẽs ⁊ metuẽs. ſignũ crucis ꝓtinꝰ fecit. ⁊ oĩs
illa ml'titudo demonũ euanuit. Qui cum
magiſtro reuertẽti q̃d ſibi acciderit retuliſſ;
dixit ei magiſter ſuꝰ. Hoc ſignũ crucis ma
xime demões odiũt ⁊ timẽt. Sublimatꝰ igi
tur in impium hꝰ rei memorãs cũ ꝑ artem
magicã oꝑari vellet apoſtatauit. ⁊ ſignum
crucis vbiq; deſtruxit. ac xp̃ianos inq̃ntu;
potuit ꝑſecutꝰ eſt. putans ꝙ aliter demões

ſibi minime obediret. Deſcēdens iulianus in pſidā ſicut legit̄ i vita ſpatꝝ. miſit demōes in occidentē. vt ſibi inde deportaret reſpōſuȝ Cū aūt demon ad q̄ndā locū veniſſet p decē dies ibidē imobil' ſtetit. qꝛ quidā monachꝰ ibideȝ die ac nocte orabat. ⁊ ei ſine effectu regreſſo dixit iulianꝰ. Quare tantū tardaſti. Qui rn̄dit. Suſtinui p decē dies publicuȝ monachū. ſi forte ab orōe ceſſaret ⁊ transire poſſem. Cūq; nō ceſſaret. phibitꝰ ſū trāſire et redire nihil agēs. Tūc indignatꝰ iulianus dixit ꝙ cū illuc veīret vindictā de illo monacho faceret. Cū ergo de pſis victoriā ſibi demōes pmitterēt. ſophiſta ſuꝰ dixit cuidam xpiano. Quid putas nūc facit fabri filiꝰ. Et ille. Sepulcꝝ parat iuliano. Dū igit̄ vt ī hiſtoria ſancti baſilij legit̄ ⁊ vt fulbrtꝰ carnotenſ eps teſtat̄. ceſareā capadocie deueniſſ;. ſctūs baſiliꝰ eidem occurrit. ⁊ q̄ttuor panes ordeaceos ei p munere miſit. At iulianꝰ indignatꝰ eos recipe ɔtempſit. ⁊ p panibꝰ ſibi fenū miſit dicēſ. Pabulū nobis irrōnabiliū aīaliū obtuliſti. recipe qđ miſiſti. Rn̄dit baſiliꝰ. Nos q̄dem q̄d comedimꝰ tibi miſimꝰ tu vō dediſti nobis vn̄ beſtias tuas nutris. Ad h irratꝰ iulianꝰ rn̄dit. Cū pſas ſubegero. hāc vrbē deſtruā ⁊ arabo. vt farrifera magiſ q̄; hominifera noīet̄. Seq̄nti aūt nocte vidit baſiliꝰ in eccl'ia ſctē marie in viſu multitudiem angeloꝝ. ⁊ in medio eoꝝ q̄ndā feminā in throno ſtantē. ⁊ aſtantibꝰ dicentē. Vocate mihi cito mercuriū q̄ iulianuȝ apoſtatā occidat. q̄ me ⁊ filiū meū ſupbe blaſphēat. Erat āt mercuriꝰ miles q̄dā. q ab ipo iuliāo p fide xpi fuerat interfectꝰ. ⁊ in eadē eccleſia erat ſepultꝰ. Statimq; ſctūs mercuriꝰ cum armis ſuis que ibi ſeruabātur affuit. ⁊ iuſſꝰ ab ea in pliū ſe pparauit. Expgefactꝰ itaq; baſiliꝰ ad locū vbi mercuriꝰ cū armis ſuis q̄eſcebat iuit ⁊ monumētū ſuuȝ aperiēs nec corpꝰ ibidē repit. nec arma inueīt. Tūc cuſtodē q̄s arma aſportauerit inquiſiuit. Ille vō cū iuramēto affirmabat eadē arma veſpe ibidē fuiſſe. vbi ppetuo ſuabant̄. Inde igit̄ baſiliꝰ recedēs. ⁊ mane illuc rediens inueīt ibidē corpꝰ eiꝰ ⁊ arma. ⁊ lanceā ſanguine cruentatā. Et ecce q̄dā de exercitu rediēs dixit. Cū iulianꝰ impator ī exercitu moraretur. ecce q̄dam miles ignotꝰ cū armis ſuis ⁊ lancea veniēs ⁊ calcaribꝰ vrgēs equū audaci mente iulianū impatorē impetijt ⁊ lanceā fortiter vibrāns ipm valide p mediū pforauit. ⁊ ſubito abſcedēs nuſq̄; ɔparuit. Ipe vero iulianꝰ dū adhuc ſpiraret. ſanguine ſuo ſicut dꝛ in hiſtoria triptita manū ſuam ipleuit. ⁊ in aera piecit dicēs. Viciſti galilee viciſti. Sicq; in his vocibꝰ miſerabiliter expirauit. Ab oibꝰ aūt ſuis inſepultꝰ relinquit̄. ⁊ a pſis excoriat̄. et de corio ſuo regi pſarum ſubſtratoriū efficit̄.

De feſtiuitatibuſ que eueniunt infra tempus deuiatiōis.

Dicto de feſtiuitatibꝰ q̄ occurrūt infra tp̄s qđ ptim ɔtinet̄ ſub tp̄e recōciliatiōis. ptim ſub tempe pegrinatōis. qđ tp̄s repſentat eccleſia a natiuitate xpi vſq; ad ſeptuageſimā ſequit̄ videre de feſtiuitatibꝰ q̄ eueniunt infra tp̄s deuiatōis. qđ incepit ab adā ⁊ durauit vſq; ad moyſen. qđ tp̄s repſentat eccl'ia a ſeptuageſima vſq; ad paſca.

XXXI A

De ſeptuageſima.

Septuageſima ſignat tp̄s deuiatōnis. ſexageſima tp̄s viduatōis. quīquageſima tēpus remiſſionis. quadrageſima tempus penitentie ſpūalis. Jnchoat̄ autem ſeptuageſima dn̄ica in q̄ cantat̄. circūdederūt me. ⁊ terminat̄ in ſabbato pꝰ paſca. Inſtituta eſt aūt ſeptuageſima ppter tres ratōnes. ſicut innuit̄ in ſūma de officō magiſtri iohānis beleth. ſ. ppter redemptiōem. quoniam ſancti patres ſtatuerūt vt ppter venerationē diei aſcenſionis. in qua natura noſtra celos aſcendit. ⁊ ſup choros angeloruȝ ſublimita eſt. ſemp ipſa q̄nta dies ſolēnis et celebris haberet̄. ⁊ in ea ieiuniū nō obſeruaretur. quia in primitiua eccleſia eque ſolennis erat ſicut pma feria. Vn̄ ⁊ tūc ſolennis

proceſſio fiebat ad repreſentandū ꝓceſſioēm diſciploꝝ vel ipſoꝝ angeloꝝ. Ideo in vulgare ꝓuerbiū ꝟſuꝫ eſt. vt diei dñice dicatur ꝯgnata dies iouis. q2 antiquit⁹ fuit eque ſolēnis. Sꝫ feſta ſctōꝝ ſupuenerūt. ⁊ celebrare tot feſta erat q̄ſi oneroſum. iō ſolēnitas illa ceſſauit. In redemptōꝫ ergo illoꝝ dieꝝ ſcti patres vnā ſeptimanā q̄drageſime in abſtinentia addiderūt ⁊ ſeptuageſimam vocauerūt. B Alia eſt ꝓpter ſignificationē. q2 niā ꝑ h̄ tp̄s ſignificat̄ deuiatio exiliū ⁊ tribulatio totius humani generis ab adaꝫ vſqꝫ ad finē mūdi. qđ quidē exiliū ſub reuolutōe ſeptē dieꝝ pagit̄ ⁊ ſub reuolutōe ſeptē miliū annoꝝ includit̄. Per ſeptuaginta eni dies. ſeptuaginta centenas annoꝝ intelligimus. Ab initio aūt mūdi vſqꝫ ad aſcenſionē ſexmilia annoꝝ ꝯputam⁹. ⁊ tūc ꝟo quicqđ tēporis ſequit̄ vſqꝫ ad finē mūdi ſub ſeptimo millenario ꝯp̄hendim⁹. cui⁹ terminū ſolus deus nouit. Nos igit̄ xp̄s in ſexta etate mūdi ab h̄ exilio in ſpe et̄ne retributōnis. reddita innocentie ſtola ꝑ baptiſmū eripuit. Sꝫ ꝯſūmato tp̄e noſtri exilij vtraqꝫ ſtola nos ꝑfecte decorabit. Hinc ē q2 in h̄ tp̄e deuiatōis ⁊ exilij cātica leticie deponim⁹. Sꝫ tñ in ſabbato paſce vnū alleluia decantam⁹. tāqꝫ ī ſpe eterne patrie gratulantes. ⁊ ſtolaꝫ innocentie in ſexta mūdi etate per xp̄m recuꝑantes. Cui etiā tract⁹ ſubijcit̄. ꝑ quē ſignificat̄ labor quē adhuc ad impletiōꝫ mandatorum dei habere debem⁹. In ſabbato poſt paſca in q̄ vt dictū ē terminat̄ ſeptuageſima. duo alleluia cantam⁹. q2 ꝯpleto h⁹ mūdi termino duplicē ſtolā glie ꝯſeqmur. C Alia ē rō ꝓpter rep̄ſentationē. quoniā ſeptuageſima repreſentat ſeptuaginta ānos quib⁹ filij iſrl' ſub captiuitate babilōica fuerūt. Et quēadmodū illi depoſuerūt organa ſua dicentes. quō cātabim⁹ cāticū dñi. ꝛc. ſic ⁊ nos cātica laudis deponim⁹. Poſtea ꝟo data ill' licentia redeūdi a ciro ſexageſimo āno ceperūt letari. ⁊ nos qꝫ in ſabbato paſce tanqꝫ in ſexageſimo āno all'a cantamus eoꝝ rep̄ſentando leticiā. Sꝫ tñ illi in apparatu reditus ⁊ in colligēdo ſarcinulas multū laborauerūt. ⁊ nos p⁹ all'a tractū ſtatī ſubiūgim⁹ q̄ laborē ſignificat. Sabbato aūt q̄ ſeptuageſima terminat̄ duo alleluia cantam⁹. eoruꝫ plenaꝫ leticiā ꝑ quā ꝑuenerūt in patriam figurātes. Hoc etiā tp̄s captiuitatis ⁊ exilij filioꝝ iſrl' rep̄ſentat tp̄s nr̄e ꝑegrinatōnis. qa ſicut ipſi in ſexageſimo anno ſunt liberati. ſic nos ī ſexta mūdi etate. Et ſicut adhuc in colligēdo ſarcinulas laborauerūt. ſic ⁊ nos etiā liberati ī ꝯpletiōe mādatoꝝ laboramus Sed cū ad patriā ꝑuentū fuerit. labor oīs ceſſabit. ⁊ gl'a ꝑfecta erit. ⁊ duplex all'a in corpore ⁊ aīa cātabim⁹. In h̄ igit̄ tp̄e exilij eccl'ia multis tribulatōibus p̄ſſa. et ferei baratro deſperatiōis poſita. ab alto trahēs ſuſpiria clamat in officio ⁊ dicit. circūdederūt me gemit⁹ mortis. ꝛc. ⁊ oñdit multiplicē ſui tribulatōeꝫ quā hꝫ ⁊ ꝑ miſeria ꝯcta ⁊ ꝑ duplici pena inflicta ⁊ ꝑ culpa q̄ ad aliq̄s commiſſa. Sꝫ tñ ne deſꝑet ꝓponit̄ ei ī euāgelio ⁊ in ep'la triplex ſalubre remediū. ⁊ triplex premiū. Remediū eſt vt ſi ab illis vult ꝑfecte liberari. in vinea aīe ſue laboret abſcidēdo vicia ⁊ pctā. poſtea in ſtadio p̄ntiſ vite ſue currat ꝑ pnīe opa deinđ virilit̄ i agone pugnet ꝯ oīa dyaboli tēptamenta. Et ſi h̄ fecerit triplex p̄miū habebit. q2 laborāti dabit̄ denarius. currenti brauium. pugnanti corona.

Quia etiā .lxx. ſignificat tp̄s nr̄e captiuitatis. ꝓponit̄ nobis remediū ꝑ qđ a captiuitate poſſum⁹ liberari. ſ. ꝑ curſuꝫ fugiendo. ꝑ pugnā p̄liando. ꝑ denariū redimēdo.

XXXII A

De ſexageſima.

Sexageſima inchoatur in dñica in q̄ cātat̄. exurge q̄re obdormis dñe. ⁊ terminat̄ in q̄rta feria p⁹ paſcha. Inſtituta ē aūt ꝓpter redēptōeꝫ. ꝓpter ſignificatiōeꝫ. ⁊ ꝓpter rep̄ſentatōeꝫ. Propt̄ redemptōeꝫ. quoniaꝫ melchiades papa ⁊ btūs ſilueſter ſtatuerūt vt bis in oī ſabbato comederet̄ ne ꝓpter abſtinentiā quā hoīes ſuſtinuerūt in ſexta feria in q̄ omni tp̄e ieiunandū eſt. natura debilitaret. In redemptiōeꝫ ergo ſabbatoꝝ illi⁹ tp̄is vnam ſeptimanā q̄drageſime addiderūt. ⁊ ſexageſimā vocauerūt. Alia rō eſt ꝓpter ſignifica

tionē.quoniaȝ ſexageſima ſignificat tp̄s vi/
duitatis eccl'ie ꝛ merorē illi⁹ p abſentia ſpōſi
quoniā fruct⁹ ſexageſim⁹ debet̄ vidui. In
ꝯſolatōeȝ aūt illi⁹ p abſentia ſponſi q̄ ad ce/
los rapt⁹ eſt dant̄ eccl'ie due ale.ſ.ſex opū mi
ſericordie exercitatō.ꝛ d̄calogi impletō. Un̄
ſexageſima ſonat ſexies decē. vt p ſex intelli/
gant̄ ſex opa miſc̄die.p decē intelligat̄ deca/
log⁹. Tercia rō ē ppter rep̄ſentatōȝ. Nā
ſexageſima nō ſolū ſignificat tp̄ſ viduitatis
ſȝ etiā miſteriū nr̄ē redēptōis rep̄ſentat. Nā
p decē itelligit̄ hō q̄ ē decia dracma. eo q̄ fa/
ct⁹ ſit vt ruinā nouē ordinū repararet.vel itel/
ligit̄ p decē eo q̄ conſtat ex q̄ttuor humorib⁹
q̄ntū ad corp⁹.ꝛ hȝ tres potētias i anima.ſ.
memoriā.intelligentiā. et voluntatē.q̄ facte
ſunt.vt ſuiāt beatiſſime trinitati. vt in ipaȝ
fideliter credamus ip̄am feruēter diligam⁹
ꝛ ſemp in memoria teneam⁹. Per ſex intel
ligunt̄ ſex miſteria p q̄ hō decim⁹ ē redem/
pt⁹.q̄ ſūt incarnatio.natiuitatis.paſſio. de/
ſcenſio ad inferos.reſurrectio.ꝛ in celū aſcē/
ſio. Et ptendit̄ ſexageſima vſq; ad q̄rtā feri
am poſt paſcha.in qua cantat̄.venite bn̄di
cti pr̄is mei.q̄ illi q̄ i opib⁹ miſc̄die ſe exercēt
audiēt iſtō venite bn̄dicti.vt ip̄e xp̄s teſtat̄.
vbi tūc ſpōſe ianua aperiet̄.ꝛ amplexu ſpōſi
fruet̄. In ep̄l'a admonet̄ vt iſtar pauli tri
bulatōȝ de abſētia ſpōſi patiēter toleret. In
euāgelio vt ſeminationi bonoꝝ opeꝝ ſp in/
ſiſtat. Et q̄ q̄i deſpans clamauerat circūde/
derūt me gemit⁹ mortis.nūc q̄ȝ ad ſe rediēs
petit in offcio in tribulatōib⁹ adiuuari.ꝛ ab
ip̄is eripi dicēſ. Exurge dn̄e.ꝛc. Et ponit ibi
triplex exurge. Quidā eni ſūt i eccl'ia qui ad
uerb̄ p̄mūt̄.ſȝ nō deijciunt̄. Quidā q̄ p̄mun
tur ꝛ deijciūt̄. Quidā q̄ nec p̄mūt̄ nec deijci
unt̄.tn̄ q̄ aduerſa nō tolerāt piculū eſt ne p
ſpera ip̄os frāgāt. Clamat ergo eccl'ia vt ex/
urgat quātū ad p̄mos ip̄os ꝯfortādo.cum
dormire videat̄ ip̄os nō eripiendo. Clamat
vt exurgat q̄ntū ad ſcd̄os ip̄os ꝯuertendo a
q̄bus videt̄ faciē auertiſſe ip̄oſ q̄dammodo
repellēdo. Clamat vt exurgat q̄ntū ad terci
os ip̄os i pſperis adiuuādo ꝛ liberādo.

XXXIII A

De quinquageſima.

Quinquageſima

quinquageſima durat a dn̄ica i q̄ cātat̄ eſto mihi
in deū ptectorē ꝛc.ꝛ termiat̄ i ip̄o
die paſche. Inſtituta ē aūt ppter ſuppleti
onē.ꝛ ppter ſignificatōeȝ.ꝛ ppter rep̄ſentati
onē. Proptē ſuppletōeȝ quoniā cū debeam⁹
xl.dieb⁹ ieiunare ad ſilitudīeȝ xp̄i.ꝛ nō ſunt
ibi niſi.xxxvj.dies ieiunabiles.q̄ i dn̄icis nō
ieiunat̄.tū ppter leticiā ꝛ reuerentiā reſurre
ctōis.tum exēplo xp̄i q̄ ip̄a die reſurrectiōis
bis comedit.ſ.q̄n intrauit ad diſcipl'os ianu
is clauſis.ꝛ illi obtulerūt ei ptē piſcis aſſi et
fauū mellis.ꝛ iteꝝ cū diſcipul' eūtib⁹ i emauſ
ſm q̄ſdā.iō p ſuppletōe dn̄icaꝝ additi ſūt q̄t
tuor dies. Et iteꝝ clerici vidētes q̄ ſicut p̄ce/
debāt ppl'm ordīe.ita p̄cedere deberent ſancti
tate.p duos iteꝝ dies añ illos q̄ttuor abſtīe/
re ꝛ ieiunare icipiūt. Et ſic vna ſeptīana ad/
dita ē q̄ ꝛ q̄nq̄geſima noīat̄. ꝛ h̄ papa theleſ
phor⁹ ordinauit.vt ait ambro. Alia ratio
eſt ppter ſignificatōȝ.quoniā q̄nq̄geſima ſi
gnificat tp̄s remiſſiōis.i. tp̄s penitētie in q̄
oīa remittūt̄.q̄nquageſim⁹ eni ān⁹ erat iu/
bile⁹.q̄ erat ann⁹ remiſſiōis.q̄ tūc debita di
mittebāt̄.ſui liberabant̄.ꝛ oēs ad ſuas poſ/
ſeſſiōes reuertebant̄. Per q̄d ſignificabat̄ q̄
p penitētiā dimittūt̄ debita peccatoꝝ.liberā
tur oēs a ſuitute demonū. ꝛ reuertūtur ad
poſſeſſiōes celeſtiū māſionū. Tercia ra/
tio ē ppter rep̄ſentatōeȝ. Nam q̄nq̄geſima
nō ſolū tp̄s remiſſiōis ſignificat.ſȝ etiaȝ ſta/
tū beatitudīs rep̄ſentat. Nā i q̄nq̄geſio āno
ſerui efficiebāt̄ liberi.in quinq̄geſimo die a
die agni imolati lex data ē. in q̄nq̄geſio die
a paſcha dat⁹ eſt ſpūſſanct⁹. Et iō h̄ nume/
rus beatitudīeȝ rep̄ſentat.vbi erit adeptio li
bertatis.cognitio veritatis.ꝛ pfectio carita/
tis. Tria aūt ſūt neceſſaria q̄ pponūtur
nobis i ep̄l'a ꝛ i euāgelio ad h̄ q̄ opa penitē
tie ſint pfecta.ſ.caritas.q̄ pponit̄ in ep̄l'a.me
moria dn̄ice paſſiōis ꝛ fides.q̄ intelligit̄ per
illumiatōeȝ ceci.ꝛ h̄ ponūt̄ in euāgelio. Nā
fides ip̄a opa facit acceptabilia.q̄ ſine fidi i/
poſſibile eſt placere deo. Meoria dn̄ice paſ
ſiōis facit eſſe facilia. Un̄ grego. Si paſſio
xp̄i ad memoriā reducit̄ nihil ē q̄d nō equo

vio toleret. Caritas facit eē ↄtinua. qꝛ ſic dicit grego. Amoꝛ dei nō pōt eſſe ocioſus. opatur eni magnā ſi ē. ſi aūt opari negligit amoꝛ nō eſt. Et ſicut i pncipio eccl'ia qi deſperans clamauerat. circūdederūt me. ⁊c. ⁊ poſtmodū ad ſe rediēs adiuuari petebat. ita hic iaꝫ ↄcepta fiducia ⁊ ſpe venie ꝓpter penitentiā oꝛat ⁊ dicit. Eſto mihi in deum ꝓtectoꝛē. ⁊c. vbi q̄ttuoꝛ petit. ſ. ꝓtectionē. firmamētū. refugiū. et ducatū. Oēs eni filij ſui aut ſūt i grā. aut ſūt in culpa. aut in aduerſis. aut in ꝓſperis. Jllis q̄ ſūt in grā petit firmamētū. vt ſcꝫ in ipa grā ↄfirmet̄. Jllis q̄ ſūt in culpa petit vt deꝰ ſit eoꝝ refugiū. Jllis q̄ ſunt in aduerſis petit ꝓtectionem. vt in ipis tribulationibus ꝓtegant̄. Jllis q̄ ſūt in ꝓſperis petit ducatū. vt. ſ. in ipis a deo innocenter ducātur. Terminat̄ aūt q̄nq̄geſima vt dictum eſt in die paſche. qꝛ pnia ad nouitatē vite facit reſurgere. Jn hoc tpe pſalmꝰ q̄nquageſimuſ ſcꝫ miſerere mei deꝰ. qui eſt pſalmꝰ penitentie et remiſſionis plurimū freq̄ntatur.

XXXIIII A

De quadrageſima.

Quadrageſima incipit a dñica q̄ cātat̄ inuocauit me. Ubi eccl'ia q̄ tot tribulatiōibꝰ p̄ſſa clamauerat. circundederūt me. ⁊c. Et poſtmodū reſpirauerat inuocādo adiutoꝛium dicēs exurge. ⁊c. ⁊ Eſto mihi in deū ꝓtectoꝛē ⁊c. nūc oñdit ſe exauditā dicēs. Jnuocauit me ⁊c. Notandū aūt q̄ q̄dꝛageſima ↄtinet. xlij. dies ↄputatis dñicis diebꝰ. ex q̄bus duꝫ vj. dies dñicales ſubtrahūt̄ remanēt. xxxvj. dies in abſtinentia q̄ ſunt decia totius anni Annꝰ eni hꝫ trecentos ſexaginta q̄nqꝫ dieſ q̄ꝝ triginta ſex ſūt decima. Sꝫ q̄ttuoꝛ dieſ pcedentes addunt̄. vt ſacer numerꝰ quadꝛaginta dieꝝ impleat̄. quē ſaluatoꝛ ſuo ieiūio ↄſecrauit. Quare aūt i h̄ nūero q̄dragenario ieiuniū obſeruamꝰ. triplex ratio aſſignari pōt. Pꝛima ē auguſtini. quoniā matheꝰ. xl. generatōes xp̄i poſuit. Ad h̄ igit̄ dominus ſuo quadꝛagenario nūero ad nos deſcēdit. vt nos ad eū nrō q̄dragenario aſcēdamꝰ. Aliā aſſignat idē dicēs. ad h̄ vt habeamꝰ q̄nq̄genariū q̄dragenario addedꝰ eſt denariꝰ. qꝛ ad h̄ vt veniamꝰ ad beatā requiem. opꝫ nos toto p̄ſentis vite tpe laboꝛare. Uñ ⁊ dñs. xl. diebꝰ cū diſcipul' ſuis manſit. et poſt decia die ſpūm ſanctū paclitū miſit. Terciā aſſig̃t magiſter ꝓpoſitinꝰ in ſūma de officio dicēs. Mūdꝰ in q̄ttuoꝛ ptes. ⁊ annus in q̄ttuoꝛ in tpa diuiditur. et hō ex q̄ttuoꝛ elemētis et q̄ttuoꝛ ↄplexionibꝰ ↄſtituitur et nouā legē q̄ in quattuoꝛ euāgelijs ↄſiſtit ⁊ veterē q̄ in decē mandatis trāſgreſſi ſumꝰ Opꝫ ergo vt denariꝰ p q̄ternariū m̄tiplicetur. vt ſic quadragenariū faciamꝰ. i. mādata veteris ⁊ noue legis toto tpe vite huiꝰ impleamꝰ. Cōſiſtit q̄dem coꝛpꝰ noſtꝝ ſicut dixīmꝰ ex q̄ttuoꝛ elementis. q̄ etiā q̄ſi quattu ſedes in nobis hñt. Nā ignis in oclis. aeꝛ in lingua et auribꝰ. aqua in genitalibꝰ. t'ra in manibꝰ ⁊ alijs mēbꝛis dñatur. Jn ocul' igitur curioſitas. in lingua et auribꝰ ſcurrilitas. in genitalibꝰ voluptas. in manibꝰ et i alijs mēbꝛis eſt crudelitas. Hec q̄ttuoꝛ confitetur publicanꝰ. Quia eni a longe ſtat cōfitetur luxuriā q̄ eſt fetida quaſi dicat. non audeo appꝛopinquare dñe. ne in naribꝰ tuiſ feteā. q̄ nō audet oculos ad celū leuare. confitet̄ curioſitatē. q̄ manu pcutit pectus. confitetur crudelitatē. q̄ dicit. ꝓpiciuſ eſto mihi peccatoꝛi ↄfitet̄ ſcurrilitateꝫ. Nā ſcurre cōſueuerūt vocari pctōꝛes. vl' potiꝰ leccatoꝛes Hec ꝓpoſitinꝰ. B Gregoꝛius qꝫ in omelijs tres ponit rōnes dicēs. Cur in abſtinentia quadꝛagenariꝰ nūerꝰ cuſtoditur niſi qꝛ virtꝰ decalogi p libꝛos quattuoꝛ ſcti euāgelij impletur. Jn h̄ etiā moꝛtali coꝛpe ex quattuoꝛ elementis ſubſiſtimꝰ. ⁊ p voluptates eiuſdē coꝛpis p̄ceptis dñicis ↄtrariamur. Quia ergo p carnis deſideria decalogi mādata ↄtempſimꝰ dignū eſt vt eandeꝫ carnē quaterdecies affligamꝰ. A p̄nti quoqꝫ die vſqꝫ ad paſcha ſex hebdomade. i. quadꝛaginta duo dies veniūt ex quibꝰ dum ſex dies dñici de abſtinētia abſtrahūtur triginta ſex in abſtinētia remanēt. Dū vō p trecētos ſexaginta quiqꝫ dies annꝰ ducitur q̄ſi anni nři decias deo damꝰ. Hec gregorius.

Quare aūt nō obſeruamꝰ noſtꝝ ieiuni-

um eodē tpe q̄ xp̄s ieiunauit. q̄ ſtatim poſt baptiſmū iſtd̄ incboauit. ſʒ cū paſcha poti⁹ iſtud ꝯtinuam⁹. quadruplex rō aſſignat̄. ī ſūma de officio mgrī iohīs beleth. Pria eſt vt ſi volum⁹ cū xp̄o reſurgere qꝛ p nobiſ ipe ē paſſus. ꝛ nos cū eo pati debem⁹. Secūda cā ē vt filios iſrl̄ imitemur q̄ primo eo tpe exierūt de egipto. poſtea eo tpe d̄ babilonia. qd̄ inde pbat̄. q̄niā tā iſti q̄ʒ illi ſtatiʒ q̄n egreſſi ſūt celebrauerūt paſca. Sic ꝛ nos imitātes eos h̄ tpe ieiunam⁹. vt de egipto ꝛ babilonia. i. h̄ mūdo in terrā eterne hereditatiſ ingredi mereamur. Tercia cā ē quoniā feruoꝛ libidīs in tpe veris magis ſolet nos accēdere. vt ergo refrenem⁹ coꝛpis eſtū in h̄ tpe maxīe ieiunam⁹. Quarta eſt. qꝛ ſtatim p⁹ ieiuniū debem⁹ coꝛp⁹ dn̄i accipe. Sicut ergo filij iſrl̄ puſq̄ʒ comederēt agnū affligebāt ſe ꝛ comedebāt agreſteſ lactucas ꝛ amaras ita ꝛ nos debem⁹ p pniam pri⁹ affligi. vt digni valeam⁹ comedere agnū vite.

De ieiunio quattuoꝛ tempoꝛum. XXXV

Ieiunia quattuoꝛ tpm a calixto papa īſtituta ſūt. Fiunt aūt h̄ ieiunia quater in anno. ſm̄ q̄ttuoꝛ tpa ipi⁹ āni. ꝛ h⁹ ē multiplex rō Prima ē q̄niā ver ē calidū ꝛ humidum. eſtas calida ꝛ ſicca. autūn⁹ frigid⁹ ꝛ ſiccus. hiems frigida ꝛ humida. Jeiunam⁹ igitur in vere vt noxiū humoꝛē. i. luxuriā in nobis tpem⁹. in eſtate vt noxiū caloꝛē. i. auariciam in nobis caſtigem⁹. ī autūno vt caſtigem⁹ ariditatē ſupbie. in hieme vt caſtigemus frigus infidelitatis ꝛ malicie. Scd̄a ratio eſt q̄re. ſ. quater in āno ieiunam⁹. q̄niā pma hmōi ieiunia fiūt in marcio. ſ. in pma ſeptimana q̄dragesime. vt in nobis marceſcant vicia. nō eni oīno pn̄t extingui. Uel potius vt in nobis virtutū germīa oꝛiant̄. Jn eſtate fiūt ſcd̄a. vt in ſeptimana pēthecoſtes. q̄a tūc veīt ſpūſſanct⁹. ꝛ nos debem⁹ eſſe feruētes in ſpūſancto. Jn ſeptēbꝛi fiūt ante feſtuʒ ſancti michahelis tertia ieiunia. q̄niam fructus tūc colligūt̄. ꝛ nos debem⁹ deo reddere fruct⁹ bonoꝝ opū. Jn decēbꝛi fiūt q̄rta. q̄niam tūc moꝛiūt̄ herbe ꝛ nos debem⁹ moꝛtificari mundo. Tercio rō eſt. vt iudeos imitemur. Judei q̄dem q̄ter in anno ieiunabant ſcʒ ante paſcha. ante pentecoſtes. ante ſcenophegiā. i. añ infixionē tabernaculi in ſeptembꝛi. ꝛ añ encenia. i. añ dedicatōeʒ in decēbꝛi.

Quarta rō eſt. q̄niā hō ꝯſtat ex quattuoꝛ elemētis q̄ntū ad coꝛp⁹. ꝛ trib⁹ potētijs. ſ. rōnali. ꝯcupiſcibili. ꝛ iraſcibili. q̄ntū ad animam. Ut ergo hec moderēt̄ in nobis. q̄ter ī anno p tres dies ieiunam⁹. vt q̄ternari⁹ referat̄ ad coꝛp⁹. ternariuſ vō ad aīam. Et he rōes ſūt mgrī iohīs beleth. Quinta ratō eſt q̄niā vt dicit iohēs damaſcen⁹ ī vere augmētat̄ ſanguis. in eſtate colera in autūno melancolia. in hieme flegma. Jeiunamus igit̄ in vere vt in nobis debilitet̄ ſanguis cōcupiſcētie ꝛ inepte leticie. Sanguine⁹ eniʒ eſt libidinoſus ꝛ let⁹. Jn eſtate vt debilitet̄ colera iracūdie ꝛ fallacie. Coleric⁹ enī ē naturaliter iracūd⁹ ꝛ verſutus. Jn autūno vt debilitet̄ melancolia cupiditatis et triſticie. Melācolic⁹ enī eſt naturaliter cupid⁹ ꝛ triſtis. in hieme vt debilitet̄ flegma hebetudīs ꝛ pigricie. Nā flegmatic⁹ naturaliter eſt hebes ꝛ piger. Sexta rō eſt. q̄niā ver ꝯpat̄ aeri. eſtas igni. autūm⁹ t̄re hiems aq̄. Jeiunam⁹ igit̄ in vere. vt ī nobis edomet̄ aer elationis ꝛ ſupbie. Jn eſtate vt ī nobis edometur ignis cupiditatis ꝛ auaricie. Jn autumno vt edomet̄ terra frigiditatis ſpūalis ꝛ tenebroſe ignoꝛantie. Jn hieme vt edometur in nobis aqua leuitatis ꝛ incōſtantie. Septima rō eſt. q̄niā ver refertur ad puericiaʒ eſtas ad adoleſcentiā. autūn⁹ ad maturitatem ſiue virilē etatē. hiems ad ſenectutē. Jeiunam⁹ igit̄ in vere vt ſim⁹ pueri p innocētiā. in eſtate vt efficiamur iuuenes p ꝯſtantiam ꝛ foꝛtes vitādo incōtinētiā. in autūno vt efficiamur maturi p modeſtiā. in hieme vt efficiamur ſenes p prudētiā ꝛ honeſtam vitā. vel poti⁹ ī hieme vt ſatiſfaciam⁹ q̄cq̄d p illas q̄ttuoꝛ etates offendim⁹. Octaua rō eſt mgrī guill̄. altiſiodoꝛenſis. Jō eni in quattuoꝛ anni tpib⁹ ieiunam⁹. vt emende/

m⁹ q̄ in illis quattuoꝛ anni tpib⁹ deliq̄mus Et fiunt p tres dies. vt ſatiſfaciamus in die qd deliq̄m⁹ ī mēſe. Et fiūt ī feria q̄rta. q2 tūc dn̄s a iuda tradit⁹ fuit. ī ſexta feria. q2 in ea crucifix⁹ fuit in ſabbato. q2 ī ſepulcro iacu/it. ꝛ q2 triſtes erāt apli de nece ſui dn̄i.

XXXVI A

De ſancto Ignacio.

Gnacius dicitur i quaſi ignē pati⁹. i. ignem patiens diuini amoꝛis.

Gnaci⁹ fuit diſcipl'us beati iohis et i ep̄s anthiocen⁹ Hic epl'am ad btā3 ṽginē direxiſſe legit ī h̄ ṽba. Chꝛiſti/fere marie ſu⁹ ignaci⁹. Me neophicū iohā niſq3 tui diſciplin ꝯfoꝛtare ꝛ ꝯſolari debue/ras. De ieſu enī tuo pcepi mira dictu. ꝛ ſtu/pefact⁹ ſū ex auditu. A te autē q ſemp fuiſti ei familiaris ꝯūcta ꝛ ſecretoꝝ ei⁹ ꝯſcia. deſi dero ex aīo fieri certioꝛ ex auditis. Valeas ꝛ neophici q̄ mecū ſt ex te ꝛ p te ꝛ in te ꝯfoꝛtēt Btā aūt virgo dei genitrix maria ī h̄ verba ſibi rn̄dit. Ignacio dilecto ꝯdiſciplo humi/lis ancilla xp̄i ieſu. De ieſu q̄ a iohāne audi ſti ꝛ didiciſti vera ſūt. illa credas. illis inhe/reas. ꝛ xp̄ianitatis votum firmiter teneas. ꝛ moꝛes ꝛ vitā voto ꝯfoꝛmes. Veniā aūt vna cū iohe te ꝛ q̄ tecū ſūt viſere. Sta et viriliter age in fide nec te ꝯmoueat pſecutoꝛis auſte/ritas. ſ3 valeat ꝛ exultet ſp̄us tu⁹ in deo ſalu tari tuo amē. Tante aūt autoꝛitatis bea tus ignaci⁹ extitit. q̄ etiā dioniſi⁹ pauli apli diſcipl's q fuit in phia tā ſūm⁹. ꝛ in diuina ſciētia tā pfect⁹. ṽbū bti ignacij ad ꝯfirmati onē dictoꝝ ſuoꝝ tanq̄3 p autoꝛitate addux e rit. Cū enī vt ipē in libro de diuinis noībus atteſtat. qdā nomē amoꝛis ī diuīs rep̄hēde rēt dicētes in diuīs nō tā eē nomē amoꝛis q̄3 dilectōis. volēs oñdere h̄ noīe amoꝛis poīa in diuīs eē vtendū ait. Scribit enī diuinus ignaci⁹ amoꝛ me⁹ crucifix⁹ eſt. Legit in hi ſtoꝛia triptita q̄ ignacius audiuit angelos cātātes antiphonas ſup mōtem q̄ndā. ꝛ ex inde ſtatuit antiphonas cantari in ecclīa et pſalmos ſcḋm ātiphonas itonari. B Cū ergo btūs ignaci⁹ diu p pace ecclie dn̄m ex oꝛaſſet nō ſuū ſ3 infirmoꝝ piculū3 metuens trayano īpatoꝛi q̄ cepit anno dn̄i. c. de victo ria redeūti. ꝛ xp̄ianis oīb⁹ moꝛtē mināti oc currit. ꝛ libere ſe xp̄ianū eē aſſeruit. Quem trayan⁹ ferꝛo victū decē militib⁹ tradidit. ꝛ romā adduci p̄cepit. minās eidē q̄ traderet ibidē beſtijs deuoꝛād⁹. Cū ergo romā duce ret ad oēs ecclias eplās deſtinabat. ꝛ eas in fide xp̄i ꝯfirmabat. Inter q̄s vnā ſcṕſit ad romanā eccliā3. ſicut legit ī hiſtoꝛijs ecclia/ſticis. rogās ne ſuū martyriū impediat vbi ſic dicit. A ſiria vſq3 romā3 cū beſtijs terra mariq3 depugno. die ac nocte ꝯnex⁹ ꝛ colli/gat⁹ decem leopardis militib⁹ ducoꝛ ad cu ſtodiā datis. q̄ ex bn̄ficijs nr̄is ſeuioꝛes fiūt ſ3 ego coꝝ neq̄cijs magis erudioꝛ. O ſaluta res beſtie q̄ p̄parant mihi. qn̄ veniēt. quādo emittent. qn̄ eis licebit carnibus meis frui. Inuitabo eas ad deuoꝛatō3 meā ꝛ depca/boꝛ ne foꝛte vt in nōnullis fecerūt. timeāt cō tingere coꝛp⁹ meū. qnimoꝛ ſi cūctabūt. ego vim faciā3. ego me ingerā. Date q̄ſo veniā3 ego noui qd mihi expediat. Ignes. cruces. beſtie. diſperſiones oſſiū. diſcerptōnes oīm mēbꝛoꝝ. ꝛ toti⁹ coꝛpis. ꝛ oīa pene ī me vnū3 ſupplicia diaboli arte q̄ſita ꝯfluenī dūmō ieſū xp̄m merear adipiſci. C Cum ergo ro mā veniſſet ꝛ ad trayanū duct⁹ fuiſſet. dixit ei trayan⁹. Ignaci cur antiochiā3 rebellare facis. ꝛ gentē meā ad xp̄ianitatem ꝯuertis. Cui ignaci⁹. Vtinā ꝛ te poſſem ꝯuertere. vt ſemp obtineres foꝛtiſſimū p̄ncipatum. Cui trayan⁹. Sacrifica dijs meis. et ſacerdotu3 oīm p̄nceps eris. Cui ignaci⁹. Nec dijs tu/is ſacrificabo. nec tuā affecto dignitatē. De me q̄cquid vis facere poteris. ſ3 nullatenuſ me mutabis. Trayan⁹ dixit. Plūbatis ſca pulas ei⁹ ꝯtundite. ꝛ vngulis latera laniate ꝛ duris lapidib⁹ ei⁹ vulnera ꝯfricate. Cum q3 h̄ oīa in eū feciſſent. ꝛ ipē imobilis pma/neret dixit trayan⁹ Carbones viuos affer/te. ꝛ ip̄m nudis plantis deſup ambulare fa cite. Cui ignaci⁹. Nec ignis ardēs. nec aq̄ bulliēs poterit in me xp̄i ieſu caritatē extin/guere. Cui trayan⁹. Maleficia ſūt h̄ q̄ tāta patiēs nō ꝯſentis. Cui ignaci⁹. Nos xp̄ia/ni malefici nō ſum⁹. ſ3 in lege nr̄a maleficoſ

viuere phibem⁹. Sȝ vos malefici eſtis qui ydola adoratis. Trayan⁹ dixit. Dorſuȝ ei⁹ vngulis laniate. et plagas ſale pfūdite. Cui ignaci⁹. Nō ſūt ɔdigne paſſiões hui⁹ tpis ad futurā glīam. Trayan⁹ dixit. Iā nunc eū tollite. vinculis ferreis alligate in cippo in imo carceris cuſtodite. ſine cibo ꝛ potu euȝ eſſe pmittite ꝛ poſt triduū deuorandū beſtiis date. Tercia igit̄ die impator et ſenatus oīſqȝ ꝑplus ɔuenerūt vt viderēt epm̄ anthiocenū q̄ erat cū beſtijs pugnaturus. Dixitqȝ trayan⁹. Quoniā ignacius ſupb⁹ ꝛ contumax eſt ipm̄ alligate. ꝛ duos leones ad ipm̄ laxate. vt nec vllas reliquias ex eo relinq̄nt. Tūc ſctūs ignaci⁹ dixit ad ꝑplm̄ q̄ aſtabat. Uiri romani qui h certamē aſpicitis. nō ſine mercede laboraui. q2 nō ꝑpter prauitateȝ ſȝ ꝑpter pietatē hec patior. Deinde cepit dicere ſicut legit̄ in hiſtoria eccleſiaſtica. Frumentū xp̄i ſum. beſtiaꝝ dentib⁹ molar vt panis mund⁹ efficiar. Hoc audiens impator dixit. Grandis ē tolerātia xp̄ianoꝝ. Quis grecoꝝ tanta toleraret p deo ſuo. Rn̄dit ignaci⁹. Nō hec mea v̄tute. ſȝ xp̄i adiutorio toleraui. Tunc ſctūs ignaci⁹ cepit leones ꝑuocare. vt ad ſe deuorādū accurrerēt. Accurrētes igit̄ duo ſeui leones ipm̄ tantūmodo p̄focauerūt. carnē tn̄ ei⁹ nullaten⁹ tetigerunt. Trayan⁹ aūt h vidēs cū nimia admiratōne diſceſſit. pcipiēs vt nō phiberet ſi q̄s vellȝ tollere corp⁹ ei⁹. Qua ꝑpter xp̄iani corpus ei⁹ tulerūt. ꝛ ipm̄ honorifice ſepelierūt. Cuȝ aūt trayan⁹ quaſdam lr̄as recepiſſet. in quibus plini⁹ ſcōs xp̄ianos q̄s impator occidi iuſſerat plurimū ɔmendabat doluit de his q̄ ignacō intulerat. ꝛ pcepit vt null⁹ xp̄ian⁹ inquireret. ſi quis tn̄ incideret puniret̄. B

Legit̄ aūt q btūs ignaci⁹ int̄ tot tormētorū genera nunq̄ȝ ab inuocatiōe nomīs ieſu xp̄i ceſſabat. Quē cū tortores requirerēt. cur hoc nomē totiēs replicaret ait. Hoc nomen cordi meo inſc̄ptū habeo. ꝛ ideo ab ei⁹ inuocatōe ceſſare nō valeo. Poſt mortē igit̄ eius illi q̄ audierāt volētes curioſi⁹ experiri. cor ei⁹ ab ei⁹ corpe auellūt. et illud ſcindentes p̄ mediū. totū cor ei⁹ inſc̄ptū h noīe ieſus xp̄s lr̄is aureis inueniunt. Un̄ ex h plurimi crediderūt. De h ſancto ſic dicit bern̄. ſup pſalmū. qui habitat. Magn⁹ ille ignaci⁹ auditor diſcipli quē diligebat ieſus. martyr ꝛ ipe cui⁹ p̄cioſis reliquijs nr̄a eſt ditata paupertas. Mariā quidem in pluribus quas ad eam ſcripſit eplis chriſtiferam conſalutat. Egregi⁹ plane titul⁹ dignitatis. ꝛ cōmēdatio honoris immenſi.

De purificatōe beate marie virginis.

XXXVII A

Purificatō beate virginis marie q̄drageſimo die poſt natiuitatē dn̄i facta eſt. Cōſueuit aūt illud feſtū trib⁹ noīb⁹ appellari. ſ. purificatio. ypapanti. ꝛ candelaria. Purificatio aūt d̄r ex eo q q̄drageſima die a natiuitate dn̄i btā v̄go maria ad templū venit vt ſm̄ legis cōſuetudinē mūdaret̄. cū tn̄ ſub illa lege nō teneret̄. Precepat aūt lex Leuitici. xij. q mlier q̄ ſuſcepto ſemine filiū pepiſſȝ īmunda eſſet ſeptē diebus. īmūda. ſ. a cōſortio hoīm ꝛ ab ingreſſu tēpli. Sȝ cōpletis ſeptem diebus mūda quidē efficiebatur quo ad ɔſortiuȝ hoīm. ſed adhuc vſqȝ ad. xxxiij. diē q̄ ad ingreſſū templi īmūda erat. Tādē cōpletis q̄draginta dieb⁹. q̄drageſima die templū intrabat. et pueꝝ cū muneribus offerebat. Si vero feminam peperiſſet duplicabantur dies. ꝛ quo ad ɔſortium hominū ꝛ q̄ ad ingreſſuȝ tēpli. Quare aūt dn̄s p̄ceperit vt q̄drageſima die puer in templo offerret̄ triplex pōt eſſe ratio. Una vt p h intelligat̄ q ſicut puer q̄drageſima die in materiale templū inducit̄. ſic ꝛ quadrageſiā die a conceptōe vt ſepius anima in corp⁹ tanq̄ȝ in ſuū templū infundit̄ ſicut dicit̄ in ſcolaſtica hiſtoria. licet phiſici dicant. q q̄draginta ſex diebus corpus perficiatur. Secunda vt ſicut anima quadrageſima die corpori īfuſa ab ipo corpe maculat̄. ſic q̄drageſima die tēplū ingrediēs per hoſtias ab ipſa macula ampli⁹ expiet̄. Tercia vt p hoc detur intelligi q in templuȝ celeſte merent̄ ingre/

di. qui decē ꝓcepta cū fide q̄ttuoꝛ euangelioꝛū voluerint obſuare. In pariente vo feminā duplicant̄ dies q̄ ad tēpli ingreſſiōem. ſicut ⁊ duplicant̄ q̄ ad coꝛpis foꝛmatōꝫ. Nā ſicut ī q̄dragīta dieb⁹ coꝛpus maſculi oꝛganizat̄ ⁊ ꝑficit̄. ⁊ in q̄dragesima die aīa infundit̄ vt sepi⁹. ſi coꝛp⁹ femine in. lxxx. ꝑficitur. ⁊ octuagesima die aīa vt ſepius inſpiratur Quare aūt duplo coꝛp⁹ feīe tardi⁹ ꝑficitur in vtero q̄ȝ coꝛp⁹ viri ⁊ ei aīa infundit̄. obmiſſis ratōib⁹ naturalib⁹ triplex rō aſſignari pōt. Prima quoniā xp̄us aſſūpturus erat carnē in ſexu virili. iō vt ipm̄ ſexum honoraret. ⁊ amplioꝛē ſibi grāꝫ faceret voluit vt puer citius foꝛmaret̄ ⁊ mat̄ citi⁹ mūdaretur. Scd̄a vt quoniā mulier pl⁹ peccauit q̄ȝ vir. ⁊ ſic erūne ei⁹ ab erūnis viri duplicate ſūt exteri⁹ ī mundo. ſic ⁊ duplicari debuerunt interi⁹ in vtero. Tercia vt ꝑ h̄ intelligi det̄ ꝙ mlier q̄dammodo pl⁹ fatigauit deum q̄ȝ vir. ex eo ꝙ āpli⁹ deliq̄t. De⁹ enī q̄dāmodo ī nr̄is prauis opib⁹ fatigat̄. Vn̄ ipſe dicit̄. Yſaie. xliij. Seruire me feciſti in pctīs tuis. Et iteꝝ dicit hieremie. vj. Laboraui ſuſtinēs. Beata igit̄ v̄go huic legi purificatōis nō tenebat̄. q2 nō pepit ſuſcepto ſemine ſꝫ miſtico ſpiramīe. Vn̄ moyſes addidit ſuſcepto ſemine. cū tn̄ neceſſe nō erat q̄ntū ad alias mlieres q̄ oēs ſuſcepto ſemīe pariūt. ſꝫ ideo addidit vt dicit bern̄. q2 timūit ī matrē dn̄i blaſphemiā irrogare. Voluit tn̄ in h̄ ſe ſubdere legi ꝓpter quattuoꝛ rōes. Prima rō eſt. vt exēplū h̄ūilitatis daret. Vn̄ dicit bern̄. Vere btā v̄go nō habes cām nec tibi op⁹ eſt purificatōe. Sꝫ nūq̄d filio tuo op⁹ erat circūciſiōe. Eſto int̄ mlieres tanq̄ȝ vna illaꝝ. Nā ⁊ filius tu⁹ ſic eſt in medio puerorū. Hec aūt h̄ūilitas nō ſolū fuit ex pte mrīſ ſꝫ etiā ex pte filij. q̄ ſiliter voluit ſe in h̄ ſubdere legi. Naꝫ in natiuitate ſe habuit vt paup hō. in circūciſiōe vt paup ⁊ pctōꝛ hō. ſed hodie vt paup ⁊ peccatoꝛ ⁊ ſu⁹ hō. Vt pauper in eo ꝙ oblatōꝫ paupeꝝ elegit. vt peccatoꝛ in eo ꝙ ip̄e cū matre voluit expiari. vt ſeruus ī eo ꝙ voluit redimi. Sic etiam voluit poſtmodū baptizari. non ꝓpter culpā purgandā ſꝫ ꝓpter ei⁹ h̄ūilitatē maxiam oñdendam. Nā oīa remedia ꝯ oꝛiginale peccatuꝫ inſtituta xp̄s in ſe aſſumere voluit. nō quia aliquaten⁹ indigeret. ſꝫ vt h̄ūilitatē ſuā maximā nobis oñderet. ⁊ vt illa remedia ꝑ tpe ſuo bona fuiſſe mōſtraret. B Quinq̄ȝ enī remedia ꝯ ipſum oꝛiginale peccatuꝫ per proceſſum tpīs inſtituta ſunt. quoꝛum tria ſm̄ quod dicit hugo de ſctō victoꝛe ī lege veteri inſtituta ſunt. ſ. oblationeſ. decimationes. et ſacrificioꝛū imolationes. per q̄ maxime opus noſtre redemptiōis exprimebat̄ Nam modus redimēdi exprimebatur per oblationem. ip̄m precium per ſacrificiuꝫ in quo erat ſanguinis effuſio. ipſum redēptū ꝑ decimationē. q2 hō ſignificatur ꝑ decimā dracmā. Primū ergo remediū fuit oblatio Vn̄ chayn obtulit deo munera de frugibuſ ⁊ abel de gregibus. Scd̄um fuit decimatio. Vn̄ ⁊ abraā melchiſedech ſacerdoti decias obtulit. Nā ſm̄ auguſt. decimabat̄ q̄d curabat̄. Terciū fuit ſacrificioꝝ imolatio. Ipſa enī ſacrificia ſm̄ q̄d dicit Grego. erant ꝯ oꝛiginale peccatū. Quia tn̄ exigebat̄ vt a d mīnus alter parentū fidelis eſſet. ⁊ aliq̄n vtriq̄ȝ infideles eſſe poterāt. iō aduēit quartum remediū. ſ. circūciſio. q̄ ſiue parētes fideles eſſent ſiue infideles valebat. Sꝫ q2 illud remediū nō poterat ꝯuenire niſi ſolis marib⁹ nec ianuā padiſi poterat apire. iō ſucceſſit ei q̄ntum remediū. ſ. baptiſm⁹ qui eſt cōis oīibuſ ⁊ ianuā celi aperit. Primū igit̄ remedium xp̄s quodāmodo aſſumpſiſſe videt̄ q̄n ī tēplo a parentib⁹ eſt oblatus. Scd̄m remediū quodāmodo aſſumpſit q̄n quadraginta diebus ⁊ noctibus ieiunauit. q2 enī non habebat vn̄ ſolueret decimas reꝝ. ſaltem dō obtulit decimas dieꝝ. Terciū aſſumpſit q̄n mater ei⁹ par turtuꝝ aut duos pullos colūbaꝝ ꝓ eo obtulit vt inde ſacrificiuꝫ fieret. vel q̄n in cruce ſe ſacrificium obtulit. Quartuꝫ q̄n ſe circūcidi ꝑmiſit. Quintū q̄n a iohāne baptiſma ſuſcepit. Scd̄a rō eſt. vt legem impleret. Nō enī venerat dn̄s legeꝫ ſoluere. ſꝫ adimplere. Nā ſi in h̄ legē ſoluiſſet potuiſſent ſe iudei excuſare ⁊ dicere. Quoniā doctrinā tuā nō recipim⁹ ex eo ꝙ diſſimilis es patribus. nec legis traditiones obſeruas.

De purificatōe beate marie uirginis.

Triplici aūt legi hodie se xp̄s ꝛ v̄go ſubiecit
Primo legi purificatōis in ſignificatōem
v̄tutis vt poſtq̄ʒ oīa bn̄ fecerimꝰ dicamuſ ꝙ
ſui inutiles ſumꝰ. Scd̄o legi redēptōnis ad
exēpluʒ hūilitatis. Tercio legi oblatōis ad
exēplū pauptatis. Tercia rō eſt vt legem
purificatōis t̄minaret. Sicut eni aduenien
te luce ceſſant tenebre. ꝛ aduenientē ſole rece
dit vmbra. ſic ꝛ aduenīēte purificatōe vera.
ceſſauit purificatio tipica. Ibi eni aduenit
vera purificatio nr̄a. i. xp̄s q actiue dr̄ puri
ficatio. ex eo ꝙ nos p fidē purificat. ſm qd̄ dr̄
fide purificās corda eoꝝ. Hinc eni ē ꝙ nec d̄
cetero pr̄es tenent ad ſolutōeʒ. nec mr̄es ad
purificatōʒ. vel tēpli ingreſſionē. nec filij ad
illā redēptōeʒ Quarta rō ē vt nos purifi
cādos inſtrueret. Quīqʒ aūt modis fit pur
gatō ab infamia ſm iura lʒ tres inbibeātur
ſm q̊s ꝛ nos purgari debemꝰ. ſ. iuramento
qd̄ ſignificat pcti abrenūciatōeʒ. aq̄ q ſigni
ficat baptiſmalē ablutōem. igne q̄ deſignat
ſpūal'grē infuſionē. teſtibꝰ q̄ deſignāt bono
rū opū mltitudīeʒ. bella qd̄ ſignificat tēptati
onē. Veniēs aūt beata v̄go ad tēplū filiū
ſuū obtulit. ꝛ eū q̄nqʒ ſiclis redemit. Notan
dū eni ꝙ q̄dā p̄mogenita redimebant̄. ſicut
p̄mogenita vndeci tribuū. q redimebantur
q̄nqʒ ſiclis. Quedā nō redimebant̄ ſicut p̄
mogenita leuitaꝝ. q nūq̄ʒ redimebant̄ ſʒ cuʒ
in adultā etatē pueniebāt ſemp in tēplo dn̄o
ſuiebāt. ꝛ ſicut p̄mogenita mundoꝝ aīaliū
q̄ iteꝝ nō redimebāt̄ ſʒ dn̄o offerebāt̄. Que
dā ꝯmutabāt̄. vt p̄mogenitū aſini. qd̄ ꝯmu
tabat̄ in ouē. Quedā occidebant̄. vt p̄moge
nitū canis. Cū igit̄ xp̄s fuerit de tribu iuda
q̄ fuit vna vndeci tribuū ptʒ ꝙ debuit redi
mi. Obtulerūt etiā p eo dn̄o par turtuꝝ
aut duos pullos colūbaꝝ. Hec eni erat ob
latio paupeꝝ. ſʒ agnꝰ oblatio diuitū. Non
aūt dixit pullos turtuꝝ ſicut dixit pullos co
lūbaꝝ. q2 pulli colūbaꝝ ſemp inueniūt̄. pul
li autē turtuꝝ nō ſp inueniūt̄. turtures au
teʒ ſp inueniūt̄. Nec dixit par colūbaꝝ ſicut
dixit par turtuꝝ. q2 colūba eſt auis libidino
ſa. ꝛ iō in ſacrificio ſuo deꝰ noluit eā offerri.
turtur aūt eſt auis pudica. Sʒ nōne beata
v̄go maria paulo ante a magis mlta pōde
ra auri recepat. videtur ergo ꝙ bn̄ potuerit
agnū vnū emere. Sʒ dicendū ꝙ ſine dubio
ſm bern̄. magi mag̃ pōdera auri obtulerūt
q2 non ē v̄iſile ꝙ tales reges tali puero vilia
munera obtuliſſent. Sʒ tn̄ btā virgo vt ali
quibꝰ placet illd̄ ſibi nō retinuit. ſʒ ſtatī pau
peribꝰ erogauit. Vel forte pegrinatōi i egy
ptū p ſeptenniū iminēti ꝓ illd̄ reſuauit. Vl'
forte nō in mag̃ q̄ntitate talia obtulerūt. cuʒ
hec i ſignificatōeʒ miſticā offerrēt. Poit
aūt expoſitor tres oblatōnes de dn̄o factas
Prima facta ē de ip̄o a parētibus. Scd̄a p
ip̄o d̄ aiibꝰ. Terciā fecit ip̄e in cruce p hoī
bus. Prima oñdit eiꝰ hūilitatē. q2 dn̄s legiſ
ſe legi ſubiecit. Scd̄a pauptatē. q2 pauperū
oblationē elegit. Tercia caritatē. q2 ſe p pec
catoribus tradidit. Proprietates turturis
hn̄t his verſibus. Alta petit turtur. cantan
do gemit. veniens ver. Nūciat ꝛ caſte viuit.
ſolusq̄ʒ morat̄. Pullos nocte foue. mortici
nūqʒ fugit. Propetates v̄o colūbe hiſ v̄ſibꝰ
notāt̄. Grana legit. volitat ſociata. cadaue
ra vitat. Felle caret. plāgit ſociūqʒ p oſcula
tāgit. Petra dat huic nidū. fugit hoſtē i flu
mine viſum. Roſtro nō ledit. geminos pul
los bene nutrit. ¶ Dicit̄ ſcd̄o hec feſtiui
tas ypapanti. quod idē eſt ꝙ p̄ſentatio. ex eo
ꝙ xp̄s eſt in templo preſentatꝰ. Vel ypapā
ti quod idem eſt qd̄ obuiatio. q2 ſymeon et
anna obuiauerūt dn̄o cū offerretur in tem
plū. ꝛ dicitur ab ypa quod eſt ire et anti qd̄ ē
ꝯ. Tūc autem accepit eum ſimeon in vlnaſ
ſuas. Et notandū ꝙ triplex obumbratio ſi
ue exinanitio hic de ſaluatore nr̄o facta eſt.
Prima eſt exinanitio veritatis. Ille eniʒ q̄
eſt veritas. q oēm hoīem p ſe ip̄m q̄ eſt via. i
ſeip̄m q̄ eſt vita ducit. hodie ab alijs ſe duci
pmiſit. Cum inducerent inquit puerum ie
ſum. ꝛc. Secunda ē exinanitio boītatis. q̊ni
am ille qui ſolus ſanctus et bonus eſt tāq̄ʒ
immūdꝰ voluit cuʒ matre expiari. Tercia
eſt exinanitio maieſtatis. quoniam ille qui
eſt portans omnia verbo virtutiſ ſue hodie
in vlnis ſenis ſe recipi et portari permiſit. q̄
tamen portabat portantem ſe. ſm illud. Se
nex puerū portabat. puer auteʒ ſenem rege
bat. Tunc autem ſimeon benedixit eum di

cens. Nūc dimittis ſeruū tuū dñe. ꝛc. Et ap
pellat eu3 ſymeon trib⁹ noib⁹ .ſ. ſalutare. lu
mē. ꝛ glīa3 plebis iſrl. Datō aūt h⁹ triplicis
nois pōt qdruplicit ſumi. Primo penes
noſtrā iuſtificatōe3. vt dicat ſalutare remit
tendo culpā. qꝛ ieſus īterptat ſaluatoꝛ. ex eo
ꝙ ſaluū facit ꝑlm ſuū a peccatis eoꝝ. Lu
men dādo grām. Glīa plebis dādo gloriā3.
Scdo penes nrām regeneratiōe. Nā pri
mo puer exorciſat et baptizat. ꝛ ſic a peccato
mundat q ad primū. Scdo candela accen
ſa ei dat q ad ſcdm. Tercō ad altare offert q
ad tertiū. Tertio penes hodiernā pceſſiōe3
Nā pmo candele bñdicūt ꝛ exorcizant. Se
cūdo accedūt ꝛ i manib⁹ fideliū dant. Ter
tio ecclīam cū canticis ingrediūt. Quarto
penes triplicē h⁹ feſti denoīatōe3. Nā dicit
purificatio q ad purgatiōne culpe p h ꝙ di
cit ſalutare. Dicit cādelaria q ad illū inatō3
grē. p h ꝙ dr lumē. Dicit ypapāti q ad colla
tōe3 glīe. p h ꝙ dr glia3 plebis iſrl. Tūc eni3
occurrem⁹ obuiā xpo in aera. Uel pōt di
ci ꝙ laudat xps i h cātico. vt pax. vt ſalus. vt
lux. vt glia. Pax qꝛ mediatoꝛ eſt. Sal⁹ qꝛ re
dēptoꝛ. Lux qꝛ doctoꝛ. Glia quia pmiatoꝛ.
¶ Dicit et tertio h feſtū candelaria. ex eo ꝙ
cādele accenſe in manib⁹ portant. Qua
re aūt ecclīa h ordinauerit. vt. ſ. i hac die can
dele accēſe i manib⁹ portet pñt aſſignari qt
tuoꝛ rōes. Primo pter remouēda errone
am ꝯſuetudine3. Romani eni olim in kal.
februarij ad honoꝛe februe mris martis. qui
erat de⁹ belli. vrbē de qnto in qntū annū cū
cereis ꝛ facib⁹ tota nocte luſtrabāt. vt filius
ſu⁹. ſ. mars eis victoriā de inimicis ꝯcederꝫ
cui⁹ matrē tā ſolēnit honoraret. Et illd ſpa
ciū dicebāt luſtꝝ. Romāi etiā in februario
ſacrificabāt februo. i. plutoni ꝛ ceteris dijs in
fernalib⁹. ꝛ h p aiābus anteceſſoꝝ ſuoꝝ. Ut
ergo ppiciarent eoꝝ. ideo ꝛ eis ſolēnes hoſti
as offerebant. ꝛ tota nocte eoꝝ laudib⁹ inſi
ſtentes cū cereis ꝛ accēſis facib⁹ vigilabant
Mlieres etiā romanoꝝ vt ait innocēti⁹ pa
pa his dieb⁹ feſtū luminariū exercebāt. qd a
quibuſdā fabul' poetaꝝ origine trarit. Aiūt
eni ꝙ pſerpiā fuit adeo ſpecioſa. ꝙ pluto de
us infernal' eā ꝯcupiſcēs ipam rapuit. ꝛ de

am eā fecit. Parētes aūt ſui p ſiluas ꝛ nēo
ra cū facib⁹ ꝛ luminarib⁹ eam mlto tpe qſie
rūt. Et iſtd mlieres romanoꝝ repñſentantes
cū facib⁹ ꝛ lumīarib⁹ circuibāt. Et qniā dif
ficile eſt ꝯſueta relinqre xpiani de gētib⁹ ad
fidē ꝯuerſi difficile poterant relinqre hmōi
ꝯſuetudies paganoꝝ. ideoqꝫ ſergius papa
hāc ꝯſuetudinē in meli⁹ ꝯmutauit. vt. ſ. xpi
ani ad honoꝛē ſcte matris dñi oi anno i hac
die totū mūdū cū accēſis cādelis ꝛ bñdictis
cereis illuſtraret. vt ſolēnitas qdē ſtaret. ſed
alia intētōe fieret. Scdo pter oñdendā
virginis puritatē. Aliq eni audientes virgi
nē purificatā poſſent credere ipa3 purifica
tōe idiguiſſe. Ut ergo oñdat ꝙ tota fuit pu
riſſima ꝛ ſplēdida. id ordiauit ecclīa vt lumi
noſos cereos baiulem⁹ ac ſi ipo facto dicat
ecclīa. Uirgo beata purificatōe nō indiges
ſꝫ tota rutilas. tota ſplēdes. Uere eni purifi
catōe nō indigebat. que et nō ſuſcepto ſemīe
ꝯcepat. ꝛ in matris vtero pfectiſſime mūda
ta et ſanctificata erat. Adeo aūt fuit in mris
vtero et in aduentu ſpūſſancti ſanctificata ꝛ
mundata. ꝙ nō ſolum aliquod inclinamē
tum ad peccatum in ea penit⁹ nō remanſit
ſꝫ etiā virtus ſanctitatis ei⁹ vſqꝫ ad alios ex
tendebatur. et trāſfundebat. ita ꝙ i alijs oēs
mot⁹ carnal' ꝯcupiſcētie extinguebat. Unde
dicunt iudei ꝙ cū maria pulcerrima fuerit.
a nullo tñ vnqꝫ potuit ꝯcupiſci. et rō eſt qa
virtus ſue caſtitatis cūctos aſpiciētes pene
trabat. ꝛ oēm in eis ꝯcupiſcentiā repellebat.
Unde ꝯparatur cedro. qꝛ ſicut cedr⁹ ſerpētes
odoꝛe ſuo interficit ita ei⁹ ſcīficatio in alijs
radiabat et oēs motus in carne ſerpentinos
occidebat. Compat etiam mirre. quia ſicut
mirra interficit vermes Sic eius ſanctitas
ꝯcupiſcentias carnales. Et hāc pꝛogatiua3
habuit p ceteris ſanctificatis in vtero et vir
ginibus. quia eoꝝ ſanctitas et caſtitas i ali
os nō trāſfundebat. nec carnales motus in
alijs extinguebat. Uirt⁹ aūt caſtitatis virgi
nis etiā impudicoꝝ corda medullitus pene
trabat. et ea quo ad ipam ptinus caſta red
debat. Tercio pter repñſentandā hodier
nam proceſſionem. Nam maria ꝛ ioſeph ꝛ
ſimon et anna hodie honoꝛabilem proceſ

ſionē fecerūt ⁊ puer̄ ieſū ī tēplū pſentauerūt
Sic et nos pceſſionē facim⁹. et cereū accen/
ſum. p quē ſignificat̄ ieſus in manib⁹ baiu
lam⁹. et vſq₃ in eccl'ias deferim⁹. Tria eni₃
ſunt in cereo. ſ. cera lichinius ⁊ ignis. ⁊ p hec
tria ſignificant̄ tria q̄ fuerūt in chriſto. Na₃
cera ſignificat carnē xp̄i. q̄ nata eſt de maria
virgne ſine corruptōe carnis. ſicut apes ce/
rā gignūt ſine alterutr̄ ꝯmixtione. Lichini
us in cera latēs ſignificat aīa₃ cādidiſſima₃
in carne latentē. Ignis vō ſiue lumē ſignifi
cat diuītatē q₂ de⁹ noſter ignis ꝯſumēs eſt.
vnde quidā ſic ait. Hanc in honore pie can
delā porto marie. Accipe p cerā carnē de vir
gine verā. Per lumē numē maieſtatiſq₃ ca
cumē. Lichini⁹ ē aīa ſb carne latēs popia
Quarto ppter inſtructōe₃ nr̄ām. In h̄
eni inſtruimur ꝙ ſi volum⁹ eē añ deū puri/
ficati ⁊ mūdi. tria in nobis habere debemus
ſc₃ fidē verā. actō₃ bonā intentō₃ rectā. Nā
cādela in manu accēſa eſt fides cū opatōne
bona et ſicut candela ſine lumīe dr̄ eſſe mor/
tua et lumē p ſe ſine cādela nō lucet ſ₃ mor/
tuū eſſe videt̄. ſic ⁊ opatio ſine fide ⁊ fides ſi/
ne bono ope mortua eſſe dr̄. Lichini⁹ aute₃
int⁹ ī cera occultat⁹ ē intētio recta. vnde gre
gori. ſic ſit op⁹ in publico vt tñ intentio ma/
neat ī occl'to. ℭ Quedā mr̄ōna nobil'
in beatā v̄ginē mariam deuotiōe₃ habebat
Hec q̄ndā capellā iuxta domū ſuā ꝯſtruxe
rat. ⁊ ppriū capellanū h̄ns oī die miſſam de
beata v̄gine audire volebat. Appropinq̄nte
aūt feſto purificatiōis beate v̄gis. ſacerdos
ob qddā ſuū negotiū longius receſſit. ⁊ dn̄a
die illo miſſa₃ h̄re nō potuit. vl' vt alibi legit̄
oīa q̄ h̄re potat. etiā veſtimēta p amore v̄gi/
nis dabat. Vnd̄ cū clamidē dediſſet. ⁊ ad ec/
cleſiā ire nō poſſet. ſine miſſa illā ea die ma/
nere oportebat. De q̄ cum plurimum dole/
ret eccl'ia₃ ppa₃ ſeu camerā intrauit ⁊ añ al/
tare bt̄e virginis ſe pſtrauit. Tūc ſubito in
exceſſu mentis facta. videbat̄ ſibi ſe in q̄da₃
eccl'ia pulcerrima ⁊ ſpecioſa collocatā eē. Et
reſpiciēs vidit turbā mariam v̄ginū ī eccle
ſiā venientē q̄s q̄dā v̄go pulcerria dyadēa/
te coronata p̄ibat. Cūq₃ oēs p ordinem ꝯſe
diſſent. ecce turba alia iuuenū. q̄ et ipi iuxta
ordinē ꝯſederūt. Et ecce q̄dā maximū cereo
rū faſcē deferēs. cereū p̄mo v̄gini q̄ ceteras
anteibat ddit. et poſtea alijs v̄ginib⁹ et iuue
nib⁹ tribuit. Deinde ad illā mrōnā venit. et
cereū ei obtulit. quē illa libēt̄ accepit. Tūc p
chor̄ reſpiciēs. vidit duos ceroferarios. ſbdi
aconū diaconū. ⁊ ſacerdotē ſacriſ īdutos ve
ſtib⁹ ad altare pcedētes tanq̄₃ miſſar̄ ſolen
nia celebrare volētes. Videbat̄ aūt ſibi ꝙ a/
coliti eēnt vincēti⁹ et laurēti⁹. dyaconus et
ſubdyacon⁹ duo angeli. ſacerdos āt xp̄us.
Facta aūt ꝯfeſſiōe duo pulcerrimi iuuēes ī
mediū chori ierūt. et officiū miſſe alta voce
et deuotiſſime inceperūt. et ceteri q̄ in choro
erāt pſequūt̄. Cū aūt ad oblatō₃ vētū fuiſſ₃
regia v̄ginū et cetere v̄gines cū alijs q̄ erāt
ī choro. cereos ſuos ſacerdoti vt mors ē fle
xis genib⁹ obtulerūt. Cū aūt ſacerdos illa₃
mrōnā expectaret vt ſibi cereū ſuū offerret. ⁊
illa ire noll₃. miſit ad eā regia v̄ginū p nūciū
ꝙ ruſticitatē faceret ꝙ ſacerdotē tādiu expe/
ctare pmitteret. Illa aūt rn̄dit ꝙ ſacerdos ī
miſſa ſua pcederet q₂ cereū ſuū ſibi nō offer
ret. Tūc iter̄ regina aliū nūciū miſit. Cui ſi
milit̄ illa rn̄dit. ꝙ cereū ſibi datū penit⁹ nul/
li dbret. ſ₃ illū ex deuotōe teneret. Regia aūt
v̄ginū nūcio pcepit dicēs. Vad̄ et iter̄ eam
roga vt cereū offerat ſin aūt ipm de manib⁹
ei⁹ violēter auferas. Cūq₃ nūci⁹ iuiſſ₃. ⁊ illa
rogantē audire recuſaret. dixit ſe in mādatiſ
habere vt ipm ab ea violēter auferret. Tūc
ille cū mag̃ violētia cereū cepit et ipm aufer
re conabat̄. Illa aūt forti⁹ tenebat et ſe viri/
liter defendebat. Cūq₃ lōga fieret altercatio
et hīc inde cere⁹ violēti⁹ traheret̄. ſubito ce/
re⁹ fract⁹ ē et medietas in māu nūcij et alia
medietas ī manu ipſi⁹ dn̄e remāſit. Ad hāc
igit̄ vehemētē fractiōe₃ illa ſubito ad ſe redi
it. et ſe iuxta altare vbi ſe poſuerat inueniēs
cereū fractū in manu ſua repit. De q̄ valde
admirās īmēſas grās beate v̄gini reddidit
q̄ eā ſine miſſa illa die remanere non pmiſit
ſ₃ tali officio intereſſe fecit. Illa aūt cereū di/
ligēter repoſuit et p maxīs reliquijs reſua/
uit. S₃ et oēs vt dr̄ qui tūc tangebant̄ de eo
a q̄cūq₃ detinebant̄ infirmitate ptin⁹ libera
bant̄. Quedā alia matrona dū eēt gra/

uida q̃daꝫ nocte ĩ ſõnis vidit ſe portare qđ/ dã vexillũ. qđ colore ſanguĩeo erat tinctum Euigilãs aũt ꝯtinuo ſenſum amiſit. Quã diabolꝰ adeo ludificabat vt videret̃ ſibi ꝙ xp̃ianã fidẽ quã hactenꝰ habuerat inter ma millas haberet. ⁊ inde cõtinuo exiret. Que cũ nllatenꝰ curari poſſet in q̃dã eccl'ia beate virginis in feſto purificatiõis ꝑnoctauit. et integrã ſanitatẽ recepit.

XXXVIII

De ſancto Blaſio.

b Laſiꝰ quaſi blandus vl' blaſiꝰ q̃i belaſiꝰ. a bela qđ eſt habitꝰ ⁊ ſyor puulꝰ. Fuit eniꝫ blãdꝰ ꝑ dulcedinẽ ſermonũ. habitꝰ ꝑ habitꝰ v̓tutũ puulꝰ ꝑ hũilitatẽ moꝝ. A

b Laſiꝰ cũ oĩ manſuetudĩe ⁊ ſanctitate polleret xp̃iani eũ ĩ ſebaſte ciuitate capadocie in ep̃m elegerũt. Qui epiſcopatu ſuſcepto ad diocleciãi ꝑſecutõeꝫ ſpelũcã petijt. ⁊ ibi heremiticã vitaꝫ duxit. Cui aues pabulũ afferebant. ac fere ad eũ vnanimit̃ ꝯfluebãt. et vſqꝫ dũ ĩponeret manũ eis benedicẽs. nõ recedebant ab eo. Deniqꝫ ſi q̃ infirmabant̃. ad eũ ꝯtinuo veniebãt. et ſanitatẽ ad integꝝ reportabãt. Preſeſ igit̃ illiꝰ regiõis dũ militeſ ſuoſ ad venãdũ miſiſſet. ⁊ illi in vanũ alibi laborãtes ad antrũ ſcti blaſij caſu ꝑueniſſent. magnã ibidẽ beſtiaꝝ mlt'titudĩem añ ip̃m ſtantiũ repererunt. Quas dũ nullatenꝰ capere poſſent attoniti dño ſuo nũciauerũt. Qui ſtatĩ milites pl'es miſit. et vt ip̃m cũ oĩbꝰ xp̃ianis ad ſe adduceret̃ p̃cepit. in ip̃a aũt nocte ter xp̃s ei apparuit dicẽs Surge ⁊ offer mihi ſacrificiũ. Ecce aũt aduenerũt militeſ dicẽtes. Egredere. vocat te p̃ſes. Quibꝰ r̃ñdit ſanctꝰ blaſiꝰ. Beneueĩſtis filij. Nũc video q2 deꝰ nõ ẽ oblitꝰ mei. Pergẽs vero cũ eis nũq̃ꝫ a p̃dicatõne ceſſauit. ⁊ corã eis miracl'a mlta fecit. Tũc mlier q̃daꝫ filiũ ſuũ morientẽ in cuiꝰ gutture os piſcis trãſuerſũ erat ad pedes eiꝰ attulit. ⁊ vt ſanaret̃ cũ lacrimis poſtulabat. Sanctꝰ v̓o blaſiꝰ ſup eũ manꝰ imponẽs orauit. vt puer ille ⁊ oẽs q̃ in eiꝰ noĩe aliq̃d peterẽt ſanitatis bñficiũ obtinerẽt. Et ſtatim ſanatꝰ eſt B

Mulier q̃dã paupcula vnũ ſolũ porcũ habẽs. quẽ tñ violent̃ lupꝰ rapuerat. ſctũm blaſiũ dep̃cabat̃ vt ſibi reddi faceret ſuũ porcuꝫ Qui ſubridẽs dixit. Mulier noli ꝯtriſtari. reddet̃ tibi porcꝰ tuꝰ. ꝯtinuo lupꝰ veĩt ⁊ porcũ vidue reddidit. Ingrediẽs v̓o blaſiuſ ciuitatẽ iuſſu p̃ncipiſ carceri mãcipat̃. Alia v̓o die iuſſit p̃ſes ip̃m ſibi p̃ñtari quẽ vidẽs blãdis ſ̓monibꝰ ſalutauit dicẽs. Gaudꝫ blaſi amice deoꝝ. Cui blaſiꝰ. Gaudꝫ tu optime p̃ſes ſꝫ ne dicas eos deos ſꝫ demões. q2 eťno igni cũ his q̃ eos honorãt tradunt̃. Iratꝰ p̃ſes eũ fuſtibꝰ cedi iuſſit ⁊ in carcerẽ retrudi fecit. Cui blaſiꝰ dixit. Inſenſate ſperas per penas tuas dei mei a me auferre amorẽ qui ip̃m ĩ me habeo corroboratorẽ. Audiens h̓ vidua illa cui porcũ reddiderat. porcũ ip̃m occidit ⁊ caput cũ pedibꝰ cãdela ⁊ pane ad ſctũm blaſiũ deportauit. Ille grãs agẽs comedit ſibiqꝫ dixit. Singlis ãnis candelã in eccl'ia noĩs mei offeras. ⁊ tibi ⁊ q̃cũqꝫ h̓ fecerit bene erit. Qđ ſp egit ⁊ ſibi ꝓſperitas mlta fuit. Poſt h̓ cũ eductuꝫ a carcere p̃ſes ad deos inclinare nõ poſſꝫ iuſſit eũ in ligno ſuſpẽdi. et carnes eiꝰ cũ ferreis pectinibꝰ laniari. ⁊ ſic iteꝝ ĩ carcerẽ reportari. C Septẽ ergo mlieres ſeq̃ntes guttaſ ſanguĩs colligebãt. Que mox tenent̃ ⁊ ad deoꝝ ſacrificium ꝯpellũt̃. Que dixeruut. Si vis vt deos tuos adoremꝰ cũ reuerẽtia. mitte eos ad ſtagnũ vt ibi faciebꝰ ablutis mũdius adorare poſſimꝰ. Letꝰ p̃ſes efficit̃. ⁊ cuiꝰ qđ dixerãt adimplet̃. Ille v̓o deos arripuerũt. ⁊ eos in ſtagni mediũ ꝓiecerũt dicẽtes. Si dij ſũt videbimꝰ. Qđ p̃ſes audiẽs ⁊ p̃ ira inſaniẽs ⁊ ſe ip̃m percutiẽs dixit miſtris. Cur nõ tenuiſtis deos nr̃õs vt nõ mitterẽtur in ꝓfundũ laci. Qui dixerũt. Doloſe tecuꝫ locute ſunt mlieres. ⁊ eos in ſtagnũ ꝓiecerũt. Cui mulieres. Deꝰ verꝰ dolos nõ patit̃. Sꝫ ⁊ ſi dij fuiſſent p̃ſciuiſſent vtiqꝫ q̃d eis facere volebamꝰ. Et iratꝰ p̃ſes iuſſit plũbũ liq̃factuꝫ ⁊ pectines ferreoſ. ⁊ vij. loricas igne cãdentes ex vna ꝑte pari. ⁊ ex alia camiſias afferri lineaſ Quo dicẽte vt ex his qđ mallẽt eligerẽt vna illaꝝ duos puulos hñs audacter cucurrit ⁊ lineas camiſias accipiẽs in caminũ ꝓiecit.

Pueri vō matri dixerūt. Nō nos mat̄ dul
ciſſima pꝰ te relinq̄s. ſ; ſicut nos repleſti dul
cedine lactis. ſic nos reple dulcedīe regni ce
leſtis. Tūc p̄ſes iuſſit eas ſuſpēdi. et carnes
eaꝝ pectinibꝰ ferreis laniari. Quaꝝ carneſ
vt nix albiſſime erāt ⁊ ꝑ ſangn̄e lac fluebat.
Cū āt ſupplicia īuite ferrēt. āgelꝰ dn̄i ad eas
veīt ⁊ eas viriliť cōfortauit dicēs. Nolite ti
mere. bonꝰ eī operariꝰ q̄ bn̄ incipit ⁊ bn̄ pfi
cit ⁊ a ꝯducēte ſe bn̄dictōez meret̄ ꝑ cōpleto
ope. ⁊ mercedē accipit ꝑ labore. ⁊ gaudium
poſſidet ꝑ mercede. Tūc p̄ſes iuſſit eaſ ōpo
ni ⁊ ī caminū mitti. q̄ diuinitꝰ igne extincto
exierūt illeſe. Quibꝰ p̄ſes. Iā nūc magicaz
artē dimittite ⁊ deos nrōs adorate. Que re
ſpōderūt. Perfice qđ cepiſti. q2 iā ad regnū
celeſte vocate ſūꝰ. Tūc ille data ſnīa eas de
collari mādauit. Que dū decollari deberēt
flexis genibꝰ adorauerūt dicēteſ. Deꝰ q̄ noſ
a tenebris ſepaſti. ⁊ ī hāc lucē dulciſſimā ad
duxiſti. q̄ nos ſacrificiū tuū feciſti. aīas nrāſ
ſuſcipe ⁊ ad vitaz eternā facias pueīre. et ſic
trūcatis capitibꝰ ad dn̄m migrauerunt B

Poſt h̄ iuſſit p̄ſes blaſiū ſibi p̄ntari ⁊ di
xit ei. Uel nūc adoras deos ľ nō Cui blaſiꝰ
Impie nō timeo minas tuas age vt viſ. cor
pus eī meū penitꝰ tibi trado. Tūc iuſſit euz
mitti in ſtagnū. Ipe vō aquā ſignauit. ⁊ mox
ſic t̄ra arida fixa ꝑmāſit. Dixitq; eis. Si ve
ri ſūt dij vri oſtēdite v̄tutē eoꝝ ⁊ igredimini
huc. Ingreſſiq;. lxv. viri ſtagnū ꝯtinuo ſūt
ſubmerſi. Angelus āt dn̄i deſcēdēs dixit ei.
Egredere blaſi ⁊ coronā tibi a dō parataz ſu
ſcipe. Cūq; exiſſet dixit ad eū p̄ſes. Omino de
creuiſti n̄ adorare deos. Cui blaſiꝰ. Cogno
ſce miſer q2 xp̄i ſuꝰ ſū. nec demones adoro.
Et ſtatī iuſſit eū decollari. Ipe āt orauit ad
dn̄m. vt q̄cūq; ꝑ infirmitate gutturis ľ alia
q̄cūq; infirmitate eiꝰ patrocinia poſtľaret.
exaudiri ꝯtinuo mereret̄. Et ecce vox de celꝰ
ad eum veīt q̄ ſic fieret vt orauit. Sicq; pre
noīatꝰ ſctūs cū duobꝰ puerulis decollatꝰ ē.
circa ānos dn̄i. cc. lxxxiij.

XXXIX A

De ſancta Agatha virgine.

Agatha dicitur ab agyos qđ ē ſctūs ⁊ theos ds̄ q̄ſi ſctā di. Tria
ei ſūt ſic̄ dicit Chryſ. q̄ ſanctū faciūt ⁊ illa p
fecte fuerūt ī ea. ſcʒ cordis mūdicia. ſpūſſcti
p̄ntia. ⁊ bonoꝝ operū affluētia. Uel dr̄ ab a
qđ ē ſine ⁊ geos t̄ra ⁊ theos ds̄. q̄ſi dea ſn̄ t̄ra.
id ē. ſine amore t̄renoꝝ. Uel ab aga qđ ē lo
quēs. ⁊ thau ꝯſūmatio q̄ſi ꝯſūmate et pfecte
loquēs qđ p3 in ſuis reſponſ. Uel ab agad
qđ ē ſuitꝰ ⁊ thaas ſupior. q̄ſi ſuitꝰ ſupior. ⁊ h̄
ꝓpť illđ qđ dixit. Sūma īgenuitas ē iſta ⁊c.
Uel ab aga qđ ē ſolēnis ⁊ thau cōſūmatio.
q̄ſi ſolēniť ꝯſūmata. i. ſepulta. qđ p3 ī āgeliſ
q̄ eam ſepelierūt. B

Agatha v̄go ingenua mēte ⁊ corpe
pulcerrima in vrbe cathanēſiū deū
ſp ī oī ſctītate colebat. Quincianꝰ
āt ꝯſularis ſilicie cū3 eēt ignobiľ libidinoſꝰ
auarꝰ ⁊ ydoľ deditꝰ btāz agathā cōprehen
dere nitebat̄. vt q2 erat ignobiľ cōphendēdo
nobilē timeret̄. q2 libidinoſꝰ eꝰ pulchritudīe
frueret̄. q2 auarꝰ eiꝰ diuitias raperet. q2 ydo
latra dijs eā faceret īmolare. Fecitq; eaz ad
ſe adduci. Que cū adducta eſſ; ⁊ eiꝰ īmobi
le ꝓpoſitū cognouiſſ;. tradidit eā cuidā me
retrici noīe affrodiſie. ⁊ nouē filiabꝰ eiꝰ eiuſ
dē turpitudinis. vt ꝑ trigīta dies ſuaderent
ei q̄uo eiꝰ animū īmutarēt. Et mō ꝓmitten
do leta. mō terrēdo ꝑ aſpa. ſperabāt eā a bo
no ꝓpoſito reuocare. Quibꝰ btā agatha di
xit. Mēs mea ſupra petrā ſolidata ē ⁊ ī xp̄o
fūdata. v̄ba vrā vēti ſūt. ꝓmiſſiones vrē plu
uie ſūt. t̄rores vri flumīa ſūt. Que q̄ntūuis
īpugnāt fūdamētū domꝰ mee cadere nō va
lebit. Hec āt dicēs flebat q̄tidie ⁊ orabat ſiti
ens ad martirij palmā ꝑuenire. Uidēs igiť
affrodiſia ipaz īmobilē ꝑmanere dixit qui
ciano. Faciliꝰ p̄nt ſaxa molliri. ⁊ ferrū ī plū
bi mollicīe ꝯuerti. q̄; ab intētōne chriſtiana
mēs iſtiꝰ puelle cōuerti ſeu reuocari. Tunc
q̄ncianꝰ fecit eā ad ſe adduci. ⁊ ait illi. Cuiꝰ
ꝯditōis es. Cui illa. Nō ſolū ingenua ſed ⁊
ſpectabilis genere. vt oīs parētela mea teſta
tur. Cui q̄ncianꝰ. Si ingenua es cur mori
bꝰ te ſuilē ꝑſonā hr̄e oſtēdis. Illa reſpōdit.
Quia ancilla xp̄i ſū idō ſuilē me exhibeo ꝑ
ſonā. Quincianꝰ dixit. Si te ingenuā dicis
q̄uo ancillā aſſeris. Illa r̄ndit. Sūma inge

nuitas iſta ei q̄ fuit⁹ xp̄i cōprobat. Quicia
nus dixit. elige qđ volueris. aut ſcʒ diis ſacri
ficare. aut diuerſa ſupplicia ſuſtinere. Cui
agatha. Sit talis uxor tua. q̄lis fuit venus
dea tua. ⁊ tu talis ſis q̄lis fuit đs tu⁹ iupiter
Tūc q̄ncian⁹ iuſſit eam alapis cedi dicens
In iniuriā iudicis noli temerario ore gar/
rire. Agatha r̄ndit. Miror te virū prudētē
ad tantā ſtulticiā deuolutuʒ. vt illos dicas
deos tuos eē q̄r vitā n̄ cupias tuā ꝯiugem
vel te imitari. vt dicas tibi iniuriā fieri ſi eo/
rū viuas exēplo. Nā ſi dii tui ſūt bonuʒ tibi
optaui. Si āt execraris eoꝝ ꝯſortia mecuʒ
ſentis. Quician⁹ dixit. Quid mihi v̄boruʒ
ſupflu⁹ curſus. aut ſacrifica diis. aut te fa/
ciā diuerſ ſupplicijs interire. Agatha r̄ndit
Si feras mihi ꝓmittas. audito xp̄i nomīe
māſueſcūt. Si ignē adhibeas de celo mihi
rorē ſaluificū āgeli miſtrabūt. Si plagas ꝟ
tormēta īgeras hēo ſpūm ſctūm p q̄uē đſpi/
cio vniuerſa C Tūc iuſſit eā tradi ad
carcerē. q̄r voce eum publica ꝯfūdebat. Ad
quē letiſſime ⁊ gloriāt ibat. ⁊ q̄ſi ad epulas
inuitata agonē ſuū dn̄o ꝯmēdabat. Se/
q̄nti die dixit ei q̄ncian⁹ Abnega xp̄ʒ ⁊ ado/
ra đos. Que cū renueret iuſſit eā in eculio
ſuſpēdi ⁊ torq̄ri. Dixitq̄ʒ agatha. Ego ī his
penis ita delector ſic q̄ bonū nūcium audit
aut q̄ videt quē diu deſiderauit. aut q̄ mltoſ
theſauros īuenit. Nō ēi pt triticū ī horreuʒ
poni niſi teca ei⁹ fuerit fortit̄ ꝯculcata ⁊ ī pa
leas redacta. Sic aīa mea n̄ pt ītrare ī para
diſū cū palma martirij niſi diligent̄ feceris
corp⁹ meū a carnificib⁹ attrectari. Tūc ira/
tus q̄ncian⁹ iuſſit e⁹ mamillā torq̄ri ⁊ tortā
diutiſſime iuſſit abſcidi. Cui agatha. Im/
pie crudelis ⁊ dire tirāne nō es ꝯfuſus āpu
tare ī feīa qđ ipē ī matre ſuxiſti. Ego habeo
mamillas itegras ītus ī aīa mea. ex q̄b⁹ nu
trio oēs ſenſus meos q̄s ab infātia dn̄o ꝯſe
craui. B Tūc iuſſit eā ī carcerē recipi
ꝓhibēs ingreſſū medicoꝝ. ⁊ panē ꝟ aquā ſi/
bi ab aliq̄ miſtrari. Et ecce circa mediā no/
ctē veit ad eā q̄dā ſenex quē antecedebat pu
er lumīs portitor. diuerſa ſecū ferēs medica
mēta ⁊ dixit ei. Licet ꝯſularis inſan⁹ tormē
tis te afflixerit. tu eū tuis r̄nſis āplius afflixi
ſti. Et lʒ vbera tua torſerit. ſʒ illi⁹ vbertas in
amaritudīeʒ cōuertet. Et q̄niaʒ ibi erā q̄n h̄
patiebaris. vidi q̄r mamilla tua pt curaʒ ſa/
lutis ſuſcipe. Cui agatha. Medicinā carna
lē corpi meo nūq̄ʒ exhibui. ⁊ turpe ē vt qđ tā
diu ſuaui nūc pdā. Dixit ei ſenex. Filia ego
xpian⁹ ſū. ne verecunderis. Cui agatha. Et
vn̄ verecūdari poſſū. cū tu ſis ſenex ⁊ grāde
uus. ego vō ita crudelit̄ lacerata q̄ nemo đ
me poſſit ꝯcipe voluptatē. Sʒ ago tibi grāſ
dn̄e pat. q̄r ſolicitudinē tuam mihi impēde
diḡt⁹ es. Cui ille. Et q̄re n̄ ꝑmittis vt cureʒ
te. Agatha r̄ndit. Quia hēo dn̄m ihm xp̄m
q̄ ſolo v̄bo curat oīa. ⁊ ſmōe reſtaurat vni/
uerſa. H ſi vult pt me ꝯtinuo curare. ⁊ ſubri
dēs ſenior dixit. ⁊ ego apl's eius ſū. ⁊ ipē me
miſit ad te. ⁊ ī noīe ei⁹ ſcias te eſſe ſanatā. Et
ꝯtinuo petr⁹ apl's diſparuit. ⁊ ꝓcidens btā
agatha grās agēs īuenit ſe vndiq̄ʒ ſanataʒ.
et mamillā ſuo pectori reſtitutā. Cum ergo
ex īmēſo lumīe cuſtodes territi aufugiſſent. ⁊
aptū carcerē reliq̄ſſent. rogabāt eā q̄dam vt
abiret. Abſit inq̄t vt fugiā. ⁊ coronā patien/
tie pdā ⁊ cuſtodes meos tribulatōib⁹ tradā
E Poſt dies q̄ttuor dixit ei q̄ncian⁹.
vt đos adoraret ne grauiora ſupplicia ſuſtine/
ret. Cui agatha. Verba tua fatua ſūt et va/
na. aerē maculātia ⁊ iniq̄. Miſer ſine ītelle/
ctu q̄uō vis vt lapides adorē. et deū celi qui
me ſanauit dimittā. Quician⁹ dixit. Et q̄s
te ſanauit. Cui agata. Chriſt⁹ fili⁹ đi. Qui/
cian⁹ dixit. Iterꝝ tu xp̄m audes noīare quē
ego nolo audire. Agatha dixit. Quamdiu
vixero xp̄m corde ⁊ labijs īuocabo. Quicia
nus dixit. Nūc videbo ſi xp̄us te curabit. et
iuſſit teſtas fractas ſpargi. ⁊ ſub teſtas car/
bones ignitos mitti ⁊ ipaʒ deſup nudo cor
pore volutari. Qđ cū fieret ecce tremot⁹ ni/
mi⁹ fact⁹ ē. q̄ totaʒ ciuitatē ita ꝯcuſſit vt ꝑs
corruēs duos ꝯſiliarios q̄nciani oppimē/
ret. et oīs ppl's ad eū ꝯcurreret ꝯclamās q̄ ꝓ/
pter iniuſtū agathe cruciatū talia paterent̄
Tūc q̄ncian⁹ ex vna pte tremotū ex alia ſe/
ditionē ppli metuēs. ipaʒ iterꝝ in carcerē reci/
pi iuſſit. vbi ſic orauit dicens. Dn̄e ihu xp̄e
q̄ me creaſti ⁊ ab infātia cuſtodiſti. q̄ corp⁹
meū a pollutōe ſuaſti. et a me amorē ſeculi

abſtuliſti ⁊ q̄ tormēta me vīcere feciſti. et in eis v̄tutē patiētie ībuiſti. accipe ſpūm meū ⁊ iube me ad tuā miſericordiā puenire. Hec cū oraſſet cū īgēti voce ſpūm tradidit circa ānū dñi. cclij. ſub daciano alias decio impatore. F Cū aūt fideles cū aromatibꝰ corpꝰ eiꝰ ↄdirēt ⁊ ī ſarcofago collocarēt qdā iuuenis ſericis īdutꝰ cū pluſq̄ cētū viris pulcerrimis ⁊ ornatis ac albis īdutis. q̄ nūq̄ ī illis ptibꝰ viſi fuerāt. ad corpꝰ eꝰ venit ⁊ tabulā marmoreā ad caput eꝰ ponēs ab ocul' oīm ſtatī diſparuit. Erat aūt ī pdicta tabula ſcptū. Mētem ſctām ſpontaneā honorē deo ⁊ patrie liberatōē. Qd ſic intelligit. Mētē ſctām habuit. ſpōtaneā ſe obtulit. honorē deo dedit. et patrie liberatōnē fecit. Et h miraclo diuulgato etiā gētiles ⁊ iudei ſepulcrū eiꝰ plimū venerari cepūt Quīcianus āt dū ad eiꝰ īueſtigādas diuitias pgēt. duobꝰ eqs int ſe fremitū dātibꝰ. calceſq̄ iactātibꝰ. vnꝰ eū morſu appetijt. alt calce pcuſſū ī flumie ꝓiecit. ita q corpꝰ eiꝰ nuſq̄ potuit īueiri Reuoluto āno circa diē natalis eiꝰ mōs qdā maxiꝰ circa ciuitatē ruptꝰ eructauit īcendiū. qd q̄i torrēs de mōte deſcendēs ⁊ ſaxa terrāq̄ liq̄faciēs ad vrbē cū magno īpetu veiebat. Tūc paganorꝫ mltitudo deſcēdit de mōte. ⁊ ad ſepulcrū eiꝰ ↄfugiens velū vnde coopitū erat ſepulcrū arripuit. et ipm ſtatuit ↄ ignē. ſtatiq̄ ī die natal' ipiꝰ v̄ginis ignis ſtetit ⁊ vltra vllatenꝰ nō pceſſit

De hac v̄gīe dic Amb. ī pfatōe. O felix ⁊ inclita v̄go q̄ meruit dñi p laude fidel' martiris ſanguinem clarificare ſuū. O illuſtris ⁊ glorioſa gemīo illuſtrata decore. q̄ inter tot tormēta aſpa cūctis plata miracul'. ⁊ miſtico pollēs ſuffragio. apli meruit viſitatione curari. Sic nuptā xpo ſuſceperunt ethera. Sic humādi artꝰ glioſa fulgēt obſeqa vbi āgelorꝫ chorꝰ ſctitatem mētis ⁊ patrie indicat liberationē.

XL
De ſancto Vedaſto.

V Edaſtꝰ quaſi uere dās eſtꝰ. q2 v̄e ſibi dedit eſtꝰ afflictionis ⁊ penitētie. Vel q̄i ve diſtans q2 ve eternū ab eo diſtat. Nam dānati ſp dicēt. ve ſcꝫ q2 deū offēdi. ve q2 dyabolo ↄſenſi ve q2 natꝰ fui. ve q2 mori nō valeo. ve q̄ taꝫ male torqor. ve q2 nūq̄ liberabor. V

Edaſtꝰ a btō remigio ī atrabatēſeꝫ epm ordinatꝰ fuit. Qui cū ad portam ciuitatis veniſſꝫ. ⁊ ibidē duos paupes vnū cecū ⁊ aliū claudū petētes elemoſinā repiſſꝫ dixit eis. Argētū ⁊ aurꝫ nō ē mihi qd āt habeo vob do. Et fcā orōe vtroſq̄ ſanauit. Cūq̄ āt in q̄dā ecclia derelicta. vepribus opta lupꝰ habitaret. eidē pcepit vt inde fugeret. nec vltra illuc redire auderet. Qd ⁊ factū ē. Deniq̄ cū v̄bo ⁊ ope mltos ↄuertiſſet. q̄dragesimo āno ſui epatꝰ vidit colūnaꝫ igneā. a celo vſq̄ ī domū ſuā deſcēdentem. Qui finē ſuū adeſſe deſiderās pꝰ modicū ī pace qeuit. circa annū dñi q̄ngēteſimū q̄nq̄geſimū. Cū āt corpꝰ eiꝰ trāſferret audomatus preſbr cecꝰ dolēs q corpꝰ epi vidē nō poterat. mox lumē recepit. ſed poſtmodum ad votū ſuū lumē amiſit.

XLI
De ſancto Amando.

A Mandoꝰ dicitur q2 amabil' fuit. Habuit eī tria ī ſe que faciūt hoīeꝫ amabilē. Primū eſt ſocietas gra Prouerb. xviij. Vir amabil' ad ſocietatē magis amicꝰ ē q̄ frater Scdm eſt ↄuerſatōnis honeſtas. ⁊ ſic dr de heſter. ij. q oīm ocul' amabilis videbat. Tertiū ē ꝓbitatis v̄tuoſitas. ij. Reg. j. Saul et Jonathas amabiles et decori. A

Mandꝰ ex nobilibꝰ pentibꝰ ortus monaſteriū ītroiuit Qui dū p monaſteriū ābularet q̄ndā maximū ſerpētem īuenit quē ſtatī v̄tute crucis ⁊ oratione ad foueam vnde exierat redire coegit nūq̄ inde exiturꝫ. Veniēs āt ad ſepulcrū ſcti martini. ānis. xv. ibi māſit. cilicio īdutꝰ ⁊ aq̄ ac pane ordeaceo ſuſtētatꝰ. Pꝰ h dū romā iuiſſꝫ ⁊ ī ecclia ſcti petri ī orōe pnoctaret. cuſtos ecclie ipm irreuerent foras eiecit. Qui dū ad āmonitōeꝫ ſcti petri q̄ ſibi āñ fores eccleſie dormiēti apparuit ad gallias iuiſſet. et ibidē regē dagobertū p ſuis crimibꝰ icrepa

ret. irat⁹ rex eũ d̃ ſuo regno eiecit. Deniqȝ cũ rex filiũ nõ haberet ⁊ orõne fcã ad dñm filiũ habuiſſet. cogitare cepit a q̃ infantẽ ſuũ faceret baptiſari. Veñitqȝ i mẽtẽ ei⁹ vt ab amando eũ baptiſari faceret Queſito igit̃ amãdo et ad regẽ adducto. rex ad pedes e⁹ pſternit̃ rogauitqȝ vt ſibi ĩdulgeret. ⁊ ſuũ filiũ quem ſibi dñs dederat baptiſaret. Jlle võ p̃mam petitõẽȝ benigne ↄceſſit. ſȝ ſclarib⁹ negocijs implicari metuens ſcdam renuit ⁊ abſceſſit Tandẽ vict⁹ pcib⁹ ãnuit voto regis. Quẽ cũ baptiſaret tacẽtib⁹ cũctis infãs reſpõdit amen. Poſt h̃ rex ipm ĩ traiectẽſem epum ſublimari fecit Qui cũ a pleriſqȝ v̇bũ pdicationis contẽni videret. in vaſconiã iuit. vbi cũ q̃dã ioculator v̇bo ei⁹ irrideret. a demõe arripit̃. ⁊ ppis dẽtib⁹ ſe diſcerpẽs ꝙ viro dei iniuriã fecerit ↄfitet̃. ⁊ ſtatĩ mirabilit̃ morit̃

B Dũ át q̃dam vice manus lauaret. q̃dã eps aquã illã ſeruari fecit. de q̃ q̃daȝ cecus poſtmodũ curat⁹ fuit Cũ in q̃dã loco de volũtate regis mõaſterium ↄſtruere vellet. q̃dã eps ꝓprie ciuitatis moleſte h̃ ſuſtinẽs miſit famulos ſuos. vt aut ipm occiderẽt vel inde eijceret. Qui veniẽtes eidẽ doloſe dixerũt vt ſecũ pgeret. ⁊ ſibi locũ aptuȝ ad monaſteriũ oſtẽderet. Jlle át maliciã eorũ p̃cognoſcẽs. vſqȝ ad cacumẽ mõtis vbi euȝ occidẽ cupiebãt cũ eis iuit. eo ꝙ mltũ martiriũ affectaret. Sȝ ecce tãta pluuia ⁊ tẽpeſtate mons tegit̃ vt ſe mutuo vidẽ nõ poſſent. et iam ſe mori putãtes ꝓſtrati veniã poſtulabãt. ⁊ vt eos viuos abire pmitteret exorabãt Qui orõeȝ effudit. ⁊ ſerenitatẽ maximã ĩpetrauit. Jlli ergo ad ꝓpa redierũt. ⁊ ſanctus amãd⁹ euadẽs ⁊ mlta alia miracl'a faciens in pace q̃euit. Floruit circa annũ dñi. dclvj. tempore eraclij.

XLII

De ſancto Valentino.

v alentinus dicitur qĩ valorẽ tenẽs. h̃ eſt in ſctitate pſeuerãs. vel d̃r valẽtin⁹ q̃ſi valẽs tyro. i. miles xp̃i. Miles d̃r valẽs q̃ nũqȝ cedit fortit̃ ferit. ſe valent defẽdit. potenter vincit. ſic valẽtin⁹ nõ ceſſit martiriũ vitãdo. pcuſſit ydolatriã euacuãdo defendit fidẽ cõmuniendo. vicit patiendo. A

Valẽtin⁹ reuerẽdus p̃ſbiter fuit quẽ claudi⁹ impator ad ſe adduci faciens iterrogauit dicẽs. Quid ẽ valẽtine. cur amicicia nrã nõ frueris. vt deos nrõs adorãs ſupſtitionẽ tue abijcias vanitatis. Cui valentin⁹. Si grãȝ dei ſcires. iſta nequaqȝ diceres. ſȝ ab ydolis animũ reuocares. ⁊ deũ q̃ ẽ in celis adorares. Tũc q̃dã q̃ claudio aſtabat dixit Quid vis dicere valẽtine de ſctitate deoꝝ nroꝝ. Cui valentin⁹. Ego nil de eis dico. niſi ꝙ fuerũt hoĩes miſeri. ⁊ oĩ immũdicia pleni. Ad quẽ claudi⁹. Si xp̃s ver⁹ d̃s eſt. cur mihi nõ dicis qđ verũ eſt. Cui valentin⁹. Vere xp̃s ſol⁹ eſt de⁹ in quẽ ſi credideris aĩa tua ſaluabit̃. reſpublica augebit̃ oĩm inimicoꝝ tibi victoria cõcedet̃. R̃ñdens át claudi⁹ aſtantibus dixit. Viri romani audite q̃ȝ ſapienter ⁊ recte loquit̃ hõ iſte. Tũc dixit p̃fectus. Seduct⁹ eſt impator. Q̃uõ deſerem⁹ qđ ab infantia tenuim⁹ et tũc cor claudij immutatũ ẽ. Tradit̃ át cuidã pncipi in cuſtodiã. Et cũ in domũ eius duct⁹ fuiſſet dixit. Dñe ih̃u xp̃e verũ lumẽ illumina domũ iſtã vt te verũ deũ cognoſcant. Cui p̃fect⁹. Miror te dicenteȝ ꝙ xp̃s eſt lumẽ Equidẽ ſi filiã meã diu cecã illumiauerit faciã q̃cũqȝ p̃ceperis. Tũc valentin⁹ orans ei⁹ filiã cecã illumiauit. ⁊ oẽs de domo ſua ↄuertit. Tũc impator valentinũ decollari p̃cepit circa annũ dñi. cc.lxxx.

XLIII A

De ſancta Juliana.

i Juliana dũ eulogio p̃fecto nicomedie deſponſata eſſȝ. ⁊ nollet ſibi aliq̃ten⁹ copulari. niſi reciperet fidẽ xp̃i. iuſſit eam pater ſu⁹ expoliari ⁊ grauiſſime cedi ac ipi p̃fecto tradi. Cui p̃fect⁹ ait Dulciſſima mea iuliana cur me ita deluſiſti. vt me ſic renueres. Cui illa. Si tu adoraueris deũ meũȝ acqeſcam tibi. alioqn nũqȝ dñs me⁹ eris. Cui p̃fect⁹. Domina mea h̃ facere nõ poſſuȝ. q2 imperator amputari faceret caput meũ. Cui iuliana. Si ita times impatorem mortaleȝ q̃uõ vis

vt impatorē nō timeā īmortalez. Fac q̄cq̄d vis. q2 me decipe nō valebis. Tūc pfectꝰ iuſſit eā ġuiſſime vḡis cedi. ⁊ dimidia die p capillos appēdi. ⁊ plūbū liq̄factū ī capite eiꝰ fūdi. Q̄d cū nihil ei nocuiſſet ipā3 cathenis ligauit. ⁊ ī carcerē recluſit. Ad quā veīt diabolus in ſpē angeli dicēs. Juliana ego ſū angelꝰ dñi. q̄ me ad te miſit vt te debeā cōmonere vt diis ſacrifices. ne tamdiu crucieris. ⁊ tam mala morte moriaris. Tunc iuliana flēs orauit dicens. Dñe ds meꝰ ne pmittas me pire. ſ3 oſtēde mihi q̄s ē iſte q̄ mihi talia pſuadet. Facta q3 ē ad eā vox vt ipm̄ apprehēderet ⁊ q̄s eſſet ipm̄ cogeret ꝯfiteri. Que cū eū tenuiſſet ⁊ q̄s eſſet interrogaſſ3. dixit ei q3 demon eſſet. ⁊ q3 ad eā decipiendā pat̄ ſuꝰ ipm̄ miſiſſet. Cui iuliana. Et q̄s ē pater tuꝰ Rñdit. Beelzebub q̄ ad oīa mala nos dirigit. ⁊ facit nos ġuiter vberari q̄tiēs a chriſtianis fuerimꝰ ſupati. ⁊ ido ſcio q3 malo meo huc veni. q2 te ſupare nō potui. Jnter alia q̄ ꝯfeſſus ē dixit. q2 tūc maxīe a xp̄ianis elōgabat̄ q̄ñ miſterium dñici corpis agebat̄. ⁊ q̄ñ orōes ⁊ pdicatōes fiebāt. Tūc Juliana manibꝰ retrorſu3 ipm̄ ligauit. ⁊ ad terrā ip3 deijciēs cū cathena q̄ erat ligata ipm̄ duriſſime vberauit. Dyabolꝰ vō clamans rogabat eā dicēs. Dña mea iuliana miſerere mei Tūc iuſſit pfectꝰ vt iuliana d̄ carcere educeret. ⁊ exiens trahebat poſt ſe demonē alligatū. Demon āt rogabat eā dicēs. Dña mea iuliana noli amplius de me ridiculū facere Nō ei poro vltra in quēpiā pualere. Chriſtiani dicūt̄ miſericordes eē. ⁊ tu nullā d̄ me miſcdiam habes. Sicq3 p totū forū ipſum traxit. ⁊ poſtea ī q̄ndā latrinā ipm̄ proiecit.

B Cū āt ad pfectū pueniſſet. ī q̄dā rota adō ē extēſa q3 oīa eiꝰ oſſa vſq3 ad medullarū exitū ſūt ꝯfracta. Angelꝰ āt dñi rotam cōminuēs ipā3 in momēto ſanauit. Q̄d vidētes q̄ aderāt crediderūt. Et ſtatī decollati ſūt viri q̄ngenti. ⁊ mulieres. cxxx. Deide cu3 in q̄ndā ollā plūbo liq̄facto plenā miſſa fuiſſet. ſed plumbū velut tempatu3 balneū factū eſſet. maledixit pfectꝰ diis ſuis q̄ vnā puellā punire nō poterāt. q̄ tantā iniuriam eiſ irrogabat. Tūc iuſſit eā decollari. Que dū ad decollandū duceret̄. demon que3 vberauerat ī ſpē iuuenis appārēs clamabat dicēs Nolite ei parcere q̄nīā deos nr̄os vituperauit. ⁊ me hac nocte vberauit. reddite ergo ſibi q̄d meruit. Cūq3 iuliana paululū oclos aperuiſſet vt videret q̄s eēt q̄ talia loqueret̄. demon aufugiēs exclamauit. Heu heu me miſerū adhuc puto q3 me velit cape ⁊ ligare

Cū ergo btā iuliana decollata fuiſſet prefectꝰ nauigās ī mari cū. xxxiiij. viris orta tēpeſtate ſubmerſus ē. Hox āt corpa cū mare iactaſſet a feris ⁊ auibꝰ ſunt comeſta.

XLIIII A
De cathedra ſctī petri apoſtoli.

Cathedra triplex eē d̄r. ſc3 regalis. ij. Reg. xxiij. Dauid ſedēs ī cathedra ⁊c. Sacerdotalis. j. Reg. j. Heli ſacerdote ſedēte ſup ſellā ⁊c. Magiſtralis. Math. xxiij. Sup cathedrā moyſi ⁊c. Btūs ergo petrꝰ ſedit in cathedra regali. q2 fuit pnceps oīm regū. Sacerdotali. q2 fuit paſtor oīm clericoru3. Magiſtrali. q2 fuit doctor oīm xp̄ianorꝝ. B

Cathedra ſancti petri ab eccl'ia feſtiue colit̄. q2 tūc btūs petrꝰ apud anthiochiā ī cathedrali honore ſublimatꝰ fuiſſe phibet̄. Huiꝰ āt ſolēnitatis īſtitutio q̄druplicē cā3 hrē videt̄. Prima cā eſt. Cū enī btūs petrꝰ apud anthiochiā pdicaret Theophilꝰ pnceps ciuitatis illiꝰ dixit ei. Petre q̄ rōne pplm̄ meū ſubuertis. Cum ergo petrꝰ ſibi fidē xp̄i pdicaret. ille eū vinculari fecit. ⁊ ſine cibo ⁊ potu eū manere pmiſit. Sed cū petrꝰ iam pene deficeret reſūptis tñ viribꝰ eleuās oculos ad celum ait. Jeſu xp̄e miſeroꝝ adiutor. adiuua me ī his tribulatōibꝰ deficientē. Cui dñs rn̄dit. Petre credis te derelictū a me. Mee bonitati d̄rogas ſi talia ꝯ me dicere nō formidas. Preſto eſt q̄ tue ſubueniat miſerie. Audiēs āt paulꝰ d̄ incarceratiōe petri ad theophilū veīt. ⁊ ſe in multis opibꝰ ⁊ artibꝰ ſummū opificem eſſe aſſeruit. Ligna ⁊ tabulas ſe ſcire ſculpe. tentoria pingere. ⁊ multa alia induſtrie opari dixit. Qui a theophilo obnixe rogat̄ vt ī eiꝰ curia ſecū ꝯſiſtat. Euolutis paucis diebus

paulꝰ ad petrū abſcōſe in carcerē introiuit. Quē videns pene mortuū ⁊ ꝯſūptū amariſſime flere cepit ⁊ ī amplexꝰ eiꝰ qͥ flēdo deficiebat. ⁊ prūpēs ſic inqͭt. O petre frater meus gloria mea gaudiū meū. dimidiū anīe mee meo ītroitu reſume vires. Tūc petrꝰ oculoſ apiens. ⁊ ipm cognoſcēs. lacrimari cepit. ſʒ ſibi loqͥ nō potuit. ⁊ accurrens paulꝰ vix os eiꝰ aperuit. ⁊ imponēſ cibū ipm refocillauit Cum āt petrꝰ cibo ꝯfortatꝰ fuiſſet. accurrēs ī oſcula pauli ruit. ⁊ ambo plurimū fleuerūt. Paulꝰ aūt occulte rediēs theophilo dixit. O bone theophile magn eſt glīa tua. et curialitaſ tua honeſtatiſ aīca. Dehoneſtat multa bona exiguū malū. remiſcere qd feciſti illi deicole q̄ dr̄ petrꝰ. velut eſſe aliqͥd magnū. Pānoſus. deformis. macie ꝯſumptꝰ. p oīa vileſcit. ſolo ſmōe clareſcit. ⁊ talē te decet ī carcerē ponere. Qui potius ſi libertate ſolita frueret. poſſet tibi ī aliqͥ vtilior eē. Nā ſic de illo hoīes qͥdam aiūt. infirmos ſanat. mortuos ſuſcitat. Cui theophilꝰ. Fabuloſa ſūt iſta paule q̄ dicis. qꝛ ſi mortuos ſuſcitare poſſet. ⁊ ſeipſum de carcere liberaret. Cui paulꝰ. Sic xp̄us ſuus a mortuis reſurrexit vt dicunt. q̄ tn̄ de cruce deſcēdere noluit. ſic petrꝰ vt aiūt h exēplo ſe non liberat. ⁊ pati p xp̄o nō formidat. Cui theophilꝰ. Dic ergo ei vt filiū meū iā p. xiiij. ānos mortuū reſuſcitet. ⁊ incolumē eū reddā ⁊ liberū. Ingrediēs igit paulꝰ dixit. quō reſuſcitatōnē filij pncipis ſpopōdiſſʒ. Cui petrꝰ. Rem grādē paule pmiſiſti. ſʒ dn̄i vtute facillimā. Sʒ cū petrꝰ eductꝰ de carcere monumēto aperto p eo oraſſʒ ꝯtinuo reſurrexit. Sʒ pene p oīa veriſīle non videt. vt aut paulꝰ hūana aſtutia ſe talia fabrilia ſcire ꝯponere fingeret. aut vt ſnīa iuuenis p qͥttuordecī ānos ſuſpenſa fuiſſet. Tūc theophilꝰ ⁊ vniuerſꝰ pplꝰs antiochie ⁊ alij q̄ʒ plures dn̄o crediderūt. ⁊ glorioſam eccliāʒ fabricauerūt. In cuiꝰ medio excelſam cathedrā collocauerūt. ⁊ petrū vt ab oībꝰ videri ⁊ audiri poſſet exaltauerūt. In q̄ ſeptē annis ſedit. Sʒ poſtmodū veniens romā ī romana cathedra ſedit viginti qͥnqʒ ānis. De pmo tn̄ honore ecclia celebrat. qꝛ tūc pmo plati ecclie ceperūt loco ptāte ⁊ nōmine ſublimari. Tūc ergo iplētū ē illud qd legit in pſalmis. Exaltēt eū ī ecclia ⁊c. Et notandū ꝙ triplex ē ecclia ī q̄ btūs petrꝰ fuit exaltatꝰ. ſcʒ ecclia militantiū. malignantiuʒ et triūphantiū. In hāc triplicē eccliāʒ exaltatꝰ ē ſm triplicē feſtiuitatē quā de ipo eccia celebrat. Eſt ei exaltatꝰ in ecclia militantiuʒ eidē pſidēdo. ⁊ eā in anio in fide ⁊ moribus laudabilit regēdo. ⁊ h qͥntū ad ſolēnitatem hodiernā q̄ dr̄ cathedra. qꝛ tūc ſup antiocenam eccliāʒ pōtificatū accepit. ⁊ eā ſeptē annis laudabilit rexit. Scd̄o eſt exaltatꝰ in eccleſia malignātiū. ipāʒ ſcʒ diſſipādo. ⁊ eā ad fidē ꝯuertēdo. ⁊ h ptinet ad ſcd̄āʒ feſtiuitatē q̄ dr̄ ad vincula. tūc enī malignātiū eccliam diſſipauit. ⁊ multos ad fidē ꝯuertit. Tertio eſt exaltatꝰ ī ecclia triūphantiū ī ipāʒ felicit introeūdo. ⁊ h qͥntū ad tertiā ſolēnitatē que eſt paſſionis eiꝰ. qꝛ tūc eccliāʒ triūphantiū introiuit ¶ Notandū etiā ꝙ pluribuſ alijs rōibꝰ ecclia ter ī anno de eo feſtiuitatē facit. ſcʒ ppt puilegiū. ppt officiū. ppt bn̄ficiū. ppt debitū. ⁊ ppt exēplū. Propt puilegiū qͥnīā btūs petrꝰ ab alijs aplīs ī tribus fuit puilegiatꝰ ppt q̄ tria puilegia ecclia ter in āno eū honorat. Fuit enī p ceteris dignior ī autoritate. qͥnīā pnceps aploꝝ extitit. et claues regni celoꝝ accepit. Feruētior ī amore. cū maiore eī feruore xp̄m dilexit q̄ʒ ceteri. ſic in mltis locis euāgelij manifeſtat. Et efficacior in vtute. Nam ad vmbrā petri vt legit in actibꝰ ſanabāt infirmi. Scd̄o ppt officiū. Ipe eī officiū platōis ſup vniuerſā eccliam habuit. et ido ſic petrꝰ fuit pnceps ⁊ platꝰ totiꝰ ecclie q̄ diffuſa ē in tribꝰ partibuſ mūdi. ſcʒ aſia. affrica. ⁊ europa. ita ecclia ter in āno celebrat feſtū eiꝰ Tertio ppt bn̄ficiū. qꝛ ipe q̄ ptātem accepit ligādi atʒ ſoluēdi. liberat nos a tribꝰ generibꝰ pctoꝝ. ſ. cogitatōis. locutōis. ⁊ opatōis. Vel qd in deuʒ q ī pxiū q ī nos peccauimꝰ. Vel iſtd bn̄ficiū poteſt eē triplex bn̄ficiū aliud qd virtute clauiū peccator in ecclia ꝯſeqͭt. Primū ē abſolutōis a reatu oſtēſo. Scd̄m pene ſempiternalis in tpalem cōmutatio. Tertiū pene tpalis ſm ptē relaxatio. Et ppt h triplex beneficiū ſctūs petrꝰ eſt tripliciter honorandꝰ

Quarto ꝓpt̄ debitū. qꝛ eni ipe tripliciter pauit ꝛ paſcit nos. ſcꝫ v̄bo. exēplo. ꝛ tpali ſubſidio. ſiue oꝛōis ſuffragio. ideo obligamur vt ipm triplicit̄ honoꝛēꝰ. Quinto ꝓpt̄ exēplū. vt nullꝰ peccatoꝛ deſperet. etiā ſi tertio ſic petrus deū negauerit. ſi tn̄ eum ſic ipe velit coꝛde oꝛe ꝛ ope ꝯfiteri. B Sc̄da cauſa inſtitutōis eſt h̄. q̄ qd̄e de itinerario clemētis ē ſumpta. Cū ei petrꝰ v̄bū dei p̄dicās anthiochiā appropinqret. oēs de ciuitate illa ei obuiauerunt nudis pedibꝰ pgētes. ciliciis ſe iduētes ꝛ caput puluere aſpergētes. agenteſ penitentiā ꝙ ꝯ̄ eum ſymoni mago cōſenſiſſent. Petrꝰ v̄o eoꝝ penitentiā vidēs gratiaſ deo egit. Tūc illi obtulerunt ei oēs vexatos lāguoꝛibꝰ ꝛ demonibꝰ fatigatos. Quos dū petrꝰ ante ſe poni iuſſiſſet et ſup eos nomen dn̄i inuocaſſet. imenſum lumē ibidē apparuit et oēs ptinꝰ ſunt ſanati. currētes ꝛ oſculātes veſtigia ſancti petri. Tūc intra ſeptēꝫ dies pluſq̄ꝫ decēꝫ milia hoim baptiſma ſuſceperunt. ita vt theophilꝰ p̄nceps ciuitatis illius domū ſuā in baſilicā fecerit cōſecrari. et ibidē petro excelſaꝫ cathedram collocari. vt ab oibꝰ videret̄ ꝛ audiret̄. Nec iſtud ꝯtrarium eſt his q̄ ſupiꝰ dicta ſūt. Potuit eī fieri ꝙ petrꝰ ꝑ opationē pauli a theophilo ꝛ toto ꝑplo magnifice ſit ſuſceptꝰ. Sꝫ recedente petro ſymon magus ꝑplm̄ ꝑuertit. ꝛ ꝯ̄ petrum grauiter incitauit. Poſtmodū v̄o penitentiam agens iteꝝ honoꝛabiliter eum recepit.

Hoc āt feſtū de incathedratōe btī Petri ꝯſueuit appellari feſtuꝫ epulaꝝ beati petri. et hinc tertia rō ſumit̄ inſtitutōis hꝰ feſti. Cōſuetudo eī fuit antiqtꝰ gentiliū vt ait magiſter iohēs beleth ſingulis ānis ī mēſe februario certo die epulas offerre ſup tumulos parentū ſuoꝝ ꝛ eas de nocte demones cōſumebāt. Ipi āt ab aīabꝰ circa tumulos errātibꝰ qs vmbras vocabāt vaſtari putabant. Solebāt eī antiq dicere. vt idē ait. ꝙ qn̄ ī humanis coꝛpibꝰ ſūt dicūt̄ aīe. ī inferis manes ſpūs v̄o vocabāt qn̄ ad celoſ aſcēdebāt. vmbꝛas qn̄ recens erat ſepulta. ſiue qn̄ circa tumulos errabāt. Hec autē ꝯſuetudo de ipis epulis vix a xp̄ianis potuit extirpari. Qd̄ ſancti patres attēdentes ꝛ h̄ penitꝰ extirpare volentes. feſtum de incathedratione beati Petri. tum de illa que fuit rome. tum de illa que fuit antiochie ſtatuerunt illo. ſcꝫ eodē die q̄ talia fiebāt. vnde ab illis epulis adhuc ab aliqbꝰ feſtum beati petri epulaꝝ vocat̄.

Quarto inſtituta ē ꝓpt̄ reuerentiā coꝛone clericalis. Notandū eī qꝛ iuxta aliqꝝ traditionē coꝛona clericoꝝ h̄ pmo ſumpſit initiū. Nam dum petrꝰ anthiochie predicaret in ꝯtumeliā nois xp̄iani ſummitatē eiꝰ capitis abraſerūt. Quod q̄dem poſtmodum toti clero tradit̄ in honoꝛē. qd̄ ꝑ xp̄o aploꝝ p̄ncipi in ꝯtumeliā fuerat irrogatū. Circa āt ipam coꝛonā clericoꝝ tria attendunt̄. ſcꝫ capitis abraſio. capilloꝝ detrūcatio. ꝛ foꝛme circulatio. Abraſio āt in ſupioꝛe pte capitiſ fit triplici ratione. quaꝝ duas aſſignat dyoniſius in eccliaſtica gerarchia dicens. Detonſio capilloꝝ ſignat mundā ꝛ nō foꝛmabilem vitam. Ad capilloꝝ eniꝫ detonſioneꝫ ſiue capitis abraſionē tria ſequūt̄. ſcilꝫ mundicie cōſeruatio. defoꝛmatio. et denudatio. Mundicie ꝯſeruatio. qꝛ ex capillis ſoꝛdes in capite aggregant̄. Defoꝛmatio. qꝛ capilli ad oꝛnatum ſunt. Significat ergo tonſura mundā ꝛ nō foꝛmabilē vitam. H̄ eſt ꝙ clerici debent habere mundiciā mētis interius. ꝛ nō foꝛmabilē. i. non exqſitum habituꝫ exteriuſ. Denudatio āt ſignificat ꝙ int̄ ſe ꝛ deū nihil debet eē mediū. ſed immediate dn̄o deo vniri. ꝛ reuelata facie dn̄i gl'aꝫ ſpeculari. Capilloꝝ detrūcatio fit vt ex h̄ det̄ intelligi ꝙ clerici oēs cogitatōes ſupfluas a mēte ſua debēt abſcidere. ꝛ ad v̄bū dei ſemꝑ audituꝫ paratū ꝛ expeditū h̄re. ꝛ oīa tpalia ꝓterq̄ꝫ ad neceſſitatē a ſe penitꝰ remouere. Fit āt circularis figura multiplici rōne. Primo q̄niaꝫ hec figura nō hꝫ finem neqꝫ p̄ncipiuꝫ. Per qd̄ dat̄ intelligi ꝙ clerici ſunt miniſtri dei q̄ nec hꝫ p̄ncipiū neqꝫ finē. Secūdo. q̄niā hec figura nullū angulū hꝫ ꝛ ſignificat ꝙ clerici nō debet habere ſoꝛdes in vita. q̄niā vbi angulus ibi ſoꝛdes. vt dicit Bern̄. Et debet habere veritatē in doctrina. q̄niam v̄itas āgulos nō amat ſic dicit Hieronimus. Tertio q̄niā hec figura eſt omniū figuraꝝ pulcerrima. Unde in hac deꝰ celeſtes creat̄as fecit.

Per qđ ſignificat q clerici debēt hr̄e pulcri-
tudinē interi⁹ in mēte ⁊ exteri⁹ in ꝯuerſatōe.
Quarto q̄ꝛ iam hec figura eſt oīm figura-
rū ſimpliciſſima. Nulla enim figura vt dicit
Aug. ex vna linea cōſiſtit. ſola circularis fi-
gura eſt q̄ vna tantū linea claudit. Per qđ
ſignificat q clerici habere debēt ſimplicita-
tē colūbarum. iuxta illud Et ſimplices ſicut
columbe.

XLV A

De ſancto Mathia apoſtolo.

Athias hebꝛaice
m latine dr̄ donat⁹ dn̄o. vel donatio
dn̄i. vel hūilis ſiue pu⁹. Nam do
nat⁹ a dn̄o fuit qn̄ ipm̄ de mūdo elegit. ⁊ int
lxxij. diſcipl'os deſignauit. Donatio dn̄i fu-
it qn̄ ſorte elect⁹ int aplos noīari ꝓmeruit.
Paru⁹ fuit. qꝛ verā ſemp hūilitatē ſuauit.
Eſt āt triplex hūilitas ſic dicit Ambꝛoſius.
Pꝛima eſt afflictōnis. qua q̄s dr̄ hūiliatus
Scd̄a ꝯſideratōis. q̄ ꝓcedit ex ꝯſideratōne
ſui. Tertia deuotōis. q̄ ꝓcedit ex cognitōne
creatoꝛis. Pꝛimam habuit btūs mathias
martiriū patiendo. Scd̄am ſeipm̄ deſpiciē
do. Tertiā maieſtatē dei admirādo. Uel dr̄
a manu qđ ē bonū ⁊ theſis poſitio. inde ma
thias. bonū poſitū ꝓ malo. ſc3 ꝓ iuda. Eius
vitā q̄ p eccl'ias legit beda ſcpſiſſe creditur.

B

Athias apl's in locū iude ſubſtitu
tus eſt. Sed pmo ortu3 ⁊ oꝛiginem
ipi⁹ iude ꝓditoꝛis breuit videam⁹
Legit in q̄da3 hiſtoꝛia licet apocrifa q fuit
q̄dam vir in hierl'm noīe ruben q̄ alio noīe
dict⁹ ē ſymon de tribu dan. vel ſm̄ Hieroni
mū de tribu iſachar. q̄ habuit vxoꝛē q cybo-
rea nūcupata eſt. Quadā igit nocte cū ſibi
mutuo dbitū exoluiſſent. cyboꝛea obdoꝛmi
ens ſomniū vidit q pterrita cū gemitib⁹ et
ſuſpirijs viro ſuo retulit dicēs. Uidebatur
mihi q filiū flagicioſu3 parerē. q toti⁹ gētis
nr̄e cauſa ꝑditiōis exiſteret. Cui ruben. Ne-
fariā inq̄t rem nec relatu dignā pfaris ⁊ ſpi
ritu ceu puto phitonico raperis. Cui illa.
Si me ꝯcepiſſe ſenſero ⁊ filiū pepero. abſq3
dubio nō ſpūs phitonic⁹ extitit. ſ3 reuelatio
certa fuit. Pꝛocedēte igit tpe cū filiū pepiſſ3
parētes plurimū timuerunt. ⁊ q̄d de eo face
rēt cogitare ceperūt. Cūq3 filiū abhoꝛrerent
occidere. nec vellent deſtructoꝛē ſui generis
enutrire. ipm̄ in fiſcella poſitum mari expo
nūt. Quē marini fluct⁹ ad inſulā ꝓpulerūt
q̄ ſcarioth dr̄. Ab illa igit inſula iudas ſca-
riothis appellat⁹ eſt. Regina āt illi⁹ loci ca-
rens liberis ad lit⁹ maris cā ſpaciādi ꝓceſ-
ſit. ⁊ fiſcellā a marinis fluctib⁹ iactari vidēs
ipam aperiri pcepit. inueniēſq3 ibi pueru3
elegātis foꝛme ſuſpirās ait. O ſi ſolatijs tā-
te ſubleuarer ſobolis. ne regni mei pꝛiuarer
ſucceſſoꝛe. Puerū igit ſecreto nutriri fecit ⁊
ſe grauidā ſimulauit. Tandē ſe filiū pepiſſe
mētit ⁊ p totū regnū fama h' celebꝛis diuul-
gat. Pꝛincipes ꝓ ſuſcepta ſobole vehemen
ter exultāt. ⁊ ingēti gaudio plebs letat. Ipm̄
igit ſm̄ magnificentiā regiā regina educari
fecit. Nō poſt multū vo tpis regina de rege
ꝯcepit. ⁊ ſuo tpe filiū pturiuit. Cū aūt pueri
aliq̄ntulū iam creuiſſent ad inuicē ſepi⁹ col
ludebant. et puerū regiū iudas crebꝛis mo-
leſtijs et iniurijs moleſtabat. ⁊ ad fletū ſepi-
us ꝓuocabat. regina aūt h' moleſte ferens ⁊
iudam ad ſe nō ptinere ſciens ipm̄ crebꝛius
verberabat. ſed nec ſic a moleſtia pueri deſi
ſtebat. Tādē res pādit. ⁊ iudas n̄ ver⁹ regie
fili⁹ ſ3 inuēt⁹ fuiſſe aperit. Qđ iudas vt cō-
perit vehemēter erubuit ⁊ frē3 ſuū putatiuū
filiū regis latēter occidit. Ob h' capitalē ſen-
tentiā timēs cū tributarijs i hierl'm aufugit
ſeq3 curie pilati tūc ꝓſidis mācipauit. Et q̄-
niā res ſil'es ſibi ſūt habiles pilat⁹ iudā ſuis
moꝛib⁹ inuenit ꝯgruere. ⁊ ido cepit ipm̄ val
de carū3 habere. Uniuerſe igit curie pilati
iudas pficit. ⁊ ad ei⁹ nutū oīa diſponūtur.
Quadā igit die pilat⁹ de palacio ſuo in q̄d
dam pomeriū aſpiciēs. illoꝝ pomoꝝ tanto
deſiderio captus eſt vt pene deficere videret
Erat āt illud pomeriū rubē patris iude. S3
nec iudas patrē neq3 ruben filium agnoſce
bat. qꝛ ⁊ ruben ipm̄ in marinis fluctib⁹ piſ-
ſe putabat. et iudas q̄s pat aut q̄ patria ſua
fuerit penit⁹ ignoꝛabat. Pilat⁹ itaq3 accer-
ſito iuda ait. Tāto illoꝝ fructuū captus ſū
deſiderio. q ſi his fruſtrat⁹ fuero ſpūm exa-

labo. Cōcitꝰ igiť iudas in pomeriū inſilijt. et velocíꝰ mala carpit. Interea ruben venit et iudam mala ſua carpentē inuenit Forte igiť ambo ꝯtendūt. ⁊ iurgia ſupaddūt. Poꝰ iurgia ſurgūt ad verbera. ⁊ mutuis ſe iniu/ rijs affecerūt. Tandē iudas ruben in ea pte q̄ ceruix collo ꝯnectiť lapide percuſſit pariť ⁊ occidit. Poma igiť ſuſtulit. ⁊ pilato quid acciderit enarrauit. Jam die inclināte ⁊ no cte ſuꝑueniēte ruben mortuꝰ inueniť. ⁊ ſubi tanea morte ꝑuentꝰ eſſe putať. Tunc pilatꝰ oēs facultates ruben iude tradidit. ⁊ cyborea̅ vxorē ruben in ꝯiugē iude dedit. Qua dam igiť die dū cyborea grauiter ſuſpiraret ⁊ iudas vir eiꝰ qd haberꝫ diligenť iťrogaret illa rn̄dit. Heu infeliciſſima ſum oīm feiaꝝ. qꝛ infantulū meū marinis fluctibꝰ immer/ ſi. ⁊ virū meū morte ꝑuentū inueni. ſed ⁊ do lori miſere pilatꝰ addidit dolorem. q̄ me me/ ſtiſſimā nuptui tradidit ⁊ inuitiſſimaꝫ tibi in ꝯiugiū copulauit. Cunqꝫ illa oīa de illo infantulo enarraſſet. ⁊ iudas illa q̄ ſibi acci/ derant retuliſſet. inuentuꝫ eſt ꝙ iudas mrēꝫ ſuā in vxorē duxerit. ⁊ ꝙ patrē ſuū occiderit Penitētia igiť ductꝰ ſuadēte cyborea dn̄m noſtrū ihm xp̄m adijt ⁊ ſuoꝝ delictoꝝ veni am implorauit. Hucuſqꝫ ī ꝑdicta hiſtoria apocrifa legiť. q̄ vtrū recitāda ſit lectoris ar bitrio relinqť. lꝫ ſit potiꝰ relinquēda q̄ꝫ aſſerē da. Dn̄s āt ſuū eū fecit diſcipulū ⁊ de di/ ſcipulo in ſuū elegit aplm̄. Qui adō ſibi fa/ miliaris extitit ⁊ dilectꝰ vt eū faceret ſuū pro curatorē. quē poſtmodū ꝓtulit ſuū ꝓditorē Portabat enī loculos ⁊ ea q̄ xp̄o dabantur furabatur. Dolēs v̇o tpe dn̄ice paſſionis ꝙ vnguentū qd̄ tricētos denarioſ valebat nō fuerat venditū vt illos etiā denarios furare tur. abijt ⁊ dn̄m. xxx. denarijs vēdidit. quoꝝ vnuſqſqꝫ valebat decē denarios vſuales. et ita damnū trecētoꝝ denarioꝝ recōpēſauit. Uel vt qdā aiūt oīm q̄ xp̄o dabanť decimā ptē furabať. ⁊ ido ꝓ decia pte quā ī vnguen to amiſerat. ſcꝫ ꝓ. xxx. denarijs dn̄m vēdidit. Quoſ tn̄ pn̄ia ductꝰ retulit. ⁊ abiēs laqueo ſe ſuſpēdit. ⁊ ſuſpēſus crepuit mediꝰ. ⁊ diffu ſa ſunt viſcera eiꝰ. In hāt delatū ē ori ne ꝑ os effunderet. Nō ei dignū erat vt os tam vi liter inqnaret qd̄ tam glo̾ſum os. ſ. xp̄i ꝯti/ gerat. Dignū etiā erat vt viſcera q̄ ꝓditiōeꝫ ꝯceperāt. rupta caderēt. ⁊ gutť a q̄ vox ꝓdi/ tionis exierat laqueo artareť. In aere etiaꝫ interijt. vt q̄ angelos ī celo ⁊ hoīes ī ťra offē/ derat ab angeloꝝ ⁊ hoīm regione ſepareť. ⁊ in aere cū demonibꝰ ſociaret.

¶ Cum igiť inť aſcenſionē ⁊ pentecoſten apli ī cena culo ſiml' eſſent. vidēs petrꝰ ꝙ numerus. xij. aploꝝ erat īminutꝰ q̄s tn̄ dn̄s in h numero elegerat vt fidem trinitatis in q̄ttuor mūdi ptibꝰ ꝑdicarēt. ſurrexit ī medio fratꝝ dicens. Uiri frēs oportet vt aliquē loco iude ſubſti tuamꝰ. q̄ teſteť nobiſcū reſurrectiōeꝫ xp̄i. qa dn̄s dixit nobis. Eritis mihi teſtes ī hierlm̄ et in oī iudea et ſamaria. ⁊ vſqꝫ ad vltimuꝫ terre. Et qa teſtis nō niſi de his q̄ vidit debꝫ teſtimoniū ferre. eligendꝰ ē vnꝰ ex his viris q̄ nobiſcū ſꝑ fuerūt. ⁊ dn̄i miracl'a viderunt ⁊ eiꝰ doctrinā audierūt. Et ſtatuerūt duos de ſeptuagintaduobꝰ diſcipulis. ſcꝫ ioſeph q̄ cognoīatꝰ eſt iuſtꝰ ꝓ ſctītate ſua. q̄ fuit fra ter iacobi alphei. et mathiam de cuiꝰ laude ſubticeť. qꝛ ſufficit ei ꝓ laude ꝙ ī aplm̄ eſt ele ctus. ⁊ orantes dixerūt. Tu dn̄e q̄ noſti cor/ da omniū oſtende queꝫ elegeris ex his duo bus accipere locuꝫ miniſterij huiꝰ et apoſto latus queꝫ iudas amiſit. Et datis illis ſorti/ bus cecidit ſors ſuꝑ mathiaꝫ. et annumera/ tus eſt cū vndecim apoſtolis

Et notan/ dū ꝙ exemplo h vt ait Hiero. nō ē ſortibus vtendū. qꝛ ꝑuilegia paucoꝝ cōmunē legem nō faciūt. Rurſus etiā ſicut ait beda. donec veniret vitas figurā licuit obſeruare. Uera enī hoſtia ī paſſione fuit immolata. ſꝫ ī pen tecoſtē ꝯſūmata. Et ideo ī electōne mathie ſortibꝰ vſi ſūt ne a lege diſcreparēt. ī q̄ ſūmꝰ ſacerdos ſorte querebať. Poſt penthecoſtē vero iaꝫ veritate ꝓpalata. vij. diacones non ſorte ſed diſcipuloꝝ electōe ⁊ aploꝝ oratōne et manuū īpoſitōne ordinati ſūt.

Cuius modi aūt he ſortes fuerint due ſctōꝝ patruꝫ extāt ſn̄ie. Hieroꝰ. enī et Bed. volūt ꝙ he ſor tes tales fuerūt q̄les illi q̄rum in veteri lege creberrimꝰ vſus erat Dionisius autē q̄ fuit pauli diſcipulꝰ irreligioſuꝫ exiſtimat ha bi trari aſſerēs ſibi videri ꝙ illa ſorſ nihil aliud

fuerit. niſi q̄dā ſplēdor ꝛ radi⁹ diuinit⁹ ſup
mathiā emiſſus ꝑ quē ipe oſtēdebať i aplm
aſſumēd⁹. Ait eni ſic i libro eccliaſtice gerar
chie. De diuiā āt ſorte q̄ ſup mathiā diuini-
tus cecidit. alij q̄dē alia dixerūt nō religioſe
ſic arbitror. meā aūt ꝛ ipſe intētionē dicam.
Videnť eni mihi eloq̄a ſortē noīare thearti
cū q̄ddam donū demonſtrās illi theartico
choro a diuina electōe ſuſceptū. Hic igitur
mathias apl's iudeā in ſortē accepit ꝛ ꝑdica
tioni ibidē inſiſtēs ꝛ mlta miracl'a faciēs in
pace q̄euit. In nōnullis vō codicib⁹ legiť
ꝙ patibulū crucis ꝑtulit. ꝛ tali martirio co-
ronat⁹ celos aſcēdit. Hui⁹ corp⁹ rome in
eccl'ia ſctē marie maioris ſub lapide porfire
tico ſepultū eē dr. ꝛ ibidē caput ei⁹ ꝑplō demō
ſtrať. B In q̄dā vō legēda q̄ treueris
inuenit̄. ſic int̄ cetā legiť. Mathias d tribu
iuda ꝛ ciuitate bethleem illuſtri ꝓſapia ori-
und⁹ fuit. Qui lrīs tradit⁹ oēs i breui legis
ꝛ ꝓphaꝝ ſciāz aꝑhēdit. Laſciuiam q̄z ab
horrēs pueriles ānos morū maturitate vin
cebat. Informabať q̄z ei⁹ anim⁹ ad v̓tutez
vt eſſet ad intelligentiam habilis. ad miſeri-
cordiā facilis. in ꝓſperis nō elat⁹. i aduerſis
ꝯſtās ꝛ intrepid⁹. Satagebat vt q̄d iuſſu ꝑ
ceperat ope cōpleret. ꝛ oīs doctrinā manu
um opatione mōſtraret. Hic cū ꝑ iudeam
ꝑdicaret cecos illūiabat. leproſos mūdabat
demones expellebat. claudis greſſū. ſurdis
auditū. mortuis vitā reſtituebat. q̄ cū coraz
pōtifice accuſareť i mltis. rn̄dit. De obiectiſ
q̄ crimia dicitis nō oportet me mlta dicere.
q̄niā xp̄ianū eē nō ē crimīs ſed glīe. Cui pō
tifex. Si tibi danť inducie vis penitere. Et
ille. Abſit vt a veritate quaz ſemel inueni ꝑ
apoſtaſiā digrediar. Igiť mathias in lege
erat doctiſſim⁹. corde mūd⁹. aīo prudens. in
ſoluēdis queſtionib⁹ ſacre ſcripťe acutus. in
ꝯſilio ꝓuid⁹. in ſmocinatiōe expedit⁹. Qui
cū v̓bū dei ꝑ iudeā ꝑdicaret. mltos ſignis et
ꝓdigijs ꝯuertebat. Vn̄ iudei inuidētes ipz
in cōſilio ſtatuerūt. Duo ergo falſi teſtes q̄
ipm accuſauerant. ꝑmo i ipm lapides miſe
rūt. [illegible]lapides in teſtimoniū illis ſecū petijt
ſepeliri. Qui duz lapidareť ſecuri more ro-
mano ꝑcutiť. ꝛ extēſis in celū manib⁹ ſpūm
dn̄o reddidit. Et ſubdiť ibidē. Cui⁹ corp⁹ de
iudea romā ꝛ inde treuerim eſt trāſlatum.
C In q̄dam vō alia legēda legiť ꝙ dū
mathias macedoniā aduenieſſet. ꝛ fidez xp̄i
ꝑdicaret. q̄ndam potionē toxicatā que viſu
cūctos ꝑuabat ſibi dederūt. quā in noīe xp̄i
bibit ꝛ nullā leſionē incurrit. ꝛ cū illa potiōe
pluſq̄z .ccl. excecaſſent. ille ſingul' manū impo-
nēs oēs illūiauit. dyabol⁹ āt in ſilitudine in
fātis eis apparēs ſuaſit vt mathiā occideret
q̄ eoꝝ cultū euacuaret. ꝛ cū ipe in media eo-
rū ꝯſiſteret. trib⁹ tn̄ dieb⁹ eū q̄rētes minime
inuenerūt. Tertio āt die ſe eis maīfeſtās di-
xit. Ego ſum. Quē manib⁹ poſt tergū liga-
tis. ꝛ fune collo īpoſito crudeliť afflixerunt.
ꝛ ſic in carcere recluſerunt. Ubi demōes ap
parētes dentib⁹ in eū fremebāt. ſed appropi-
quare nō poterāt. Dn̄s āt cuz mlto lūie ad
eū veniēs ipm de terra leuauit. ꝛ vincl'a ſol-
uēs ꝛ dulciť ꝯfortās hoſtiū apuit. q̄ egreſſ⁹
v̓bū dn̄i ꝑdicauit. dū āt q̄dā obſtinati ꝑſiſte
rēt dixit eis. Denūcio vob ꝙ viui in īfernū
deſcēdetis. morq̄z t̄ra ſe apuit ꝛ cūctos illos
deglutiuit. Reliq̄ vō ad dn̄m ſūt ꝯuerſi.

XLVI A

De ſancto Gregorio.

g Gregori⁹ dicitur
a grex et gore quod eſt predicare
ſiue dicere. vn̄ gregori⁹ q̄ſi gregis
ꝑdicator Vel dr̄ gregori⁹ q̄ſi egregorius ab
egregius ꝛ gore. q̄i egregius ꝑdicator ꝛ do-
ctor. Vel gregorius in lingua nr̄a vigilans
ſonat. q̄r ipſe vigilauit ſibi deo et gregi. Si-
bi ꝑ mundicie ꝯſeruatione. deo ꝑ internam
ꝯtemplatōem. gregi ꝑ aſſiduam ꝑdicatōez.
Et hec tria merenť dei viſionē. Auguſtin⁹
in libro de ordine. Is videt deū qui bene vi-
uit. bene ſtudet. ꝛ bene orat. Eius vitam ſcri
pſit paulus longobardoꝝ hiſtoriograph⁹.
quā iohānes diaconus diligētius poſtmo-
dum cōpilauit. B
Gregori⁹ ſenatoria ſtirpe ꝓgenit⁹
cui⁹ pať gordianus ꝛ mať ſiluia di
cebať. Cū ſūmū phie apicē in ipſa
ſui adoleſcētia attigiſſet. ac reruz ꝛ diuitiaꝝ
copia plurimū abundaret. cogitauit tn̄ hec

omīa deſerere. ⁊ ī religionē ſe trāſferre. Sed
dū lōgi⁹ ꝯuerſionē ꝓtrahet. ⁊ tuti⁹ ſe xp̄o fa
mulatur putaret. ſi ſub p̄toris vrbāi habitu
mūdo ſpecie tenꝰ deſuiret ceperūt multa ꝯ
eū ex ſcli cura ſuccreſcere. ita vt nō tantū ſpe
cie ſꝫ ī eo retineret ⁊ mēte. Tandē p̄re orba-
tus ſex mōaſteria ī ſicilia ꝯſtruxit. ſeptimū
intra menia vrbis ſub honore ſancti andree
apl̄i ī ꝓpo domate fabricauit. In q̄ relictis
ſericis auro gēmiſqꝫ radiātib⁹ vili monaſti
co habitu tegebat̄. Ubi ad tantā ꝑfectōeꝫ in
breui deuenit. vt ī ipo ſue ꝯuerſionis initio
poſſet iā ī ꝑfectoꝝ numero cōputari. Cuiuſ
q̄dē ꝑfectio ex v̄bis ſuis q̄ ī ꝓlogo ſup dya-
logū ponit aliq̄lit̄ ꝑpēdi p̄t. vbi ſic dicit. In
felix anim⁹ me⁹ occupatōis ſue pulſat⁹ vul
nere meminit q̄lis aliqñ ī monaſterio fuit.
quō ei labētia cūcta ſubtererāt. q̄ntū reb⁹ oī
bus q̄ voluūt̄ emīebat. q̄ nulla niſi celeſtia
cogitare ꝯſueuerat. q̄ etiā retent⁹ corꝑe ip̄a
iam carnis clauſtra ꝯtēplatōne trāſibat. q̄
morte q̄ꝫ q̄ pene cūctis pena ē. vicꝫ vt ingreſ-
ſum vite ⁊ p̄miū laboris ſui amabat. Tāta
deniqꝫ diſtrictōne corp⁹ ſuū afflixit vt infir
mato ſtomacho ſubſiſtere vix valeret. et in-
ciſionē vitaliū quā greci ſincopin vocāt pa
tiens crebris anguſtijs ꝑ horarū momenta
ad exitū ꝓpinq̄ret. Quadā vice dū q̄daꝫ
in monaſterio ſuo vbi abbas ꝑerat ſcp̄tita
ret angel⁹ dn̄i ī ſpecie naufragi ſibi affuit. ſi-
biqꝫ miſeri lacrimabilit̄ poſtulauit. cui cū
greg. ſex argēteos dari feciſſet ⁊ abiſſet. eadē
die iterū rediit. ſeqꝫ m̄lta ꝑdidiſſe pauca v̄o
recepiſſe ꝓhibuit. Qui cū ab eo totidē argē-
teos recepiſſet iterū vice tertia reuerſus miſe
reri ſibi importunis clamorib⁹ poſtulabat
Sꝫ greg. cū a ꝓcuratore ſui monaſterij di-
diciſſet nil danduꝫ p̄ter ſcutellā argenteam
quā mater ſua cū legumib⁹ mitte ſolebat. ī
mōaſterio remāſiſſe. illā ſtatim dari p̄cepit.
Quā ille libēter accipiēs let⁹ abſceſſit. Hic
āt angel⁹ dn̄i fuit ſic ſe ſibi poſtmoduꝫ reue-
lauit. ¶ Quadā die btūs greg. ꝑ forū
vrbis romane tranſiēs cernit q̄ſdā pueros
forma pulcerrimos. vultu venuſtos. capil-
loꝝ nitore ꝑſpicuos eſſe venales. Interro-
gat igit̄ mercatorē de q̄ illos patria attuliſſꝫ
Qui rn̄dit. De britānia cui⁹ īcole ſili cādo-
re refulgēt. Introgat iteꝝ ſi xp̄iani ſūt. Cui
mercator Nō ſꝫ paganicis errorib⁹ īplicati
tenēt̄. Tūc greg. acrit̄ īgemiſcēs heu ꝓ hdo
lor inq̄t q̄ꝫ ſplēdidas facies p̄nceps tenebra
rū nūc poſſidet. Introgat īſup q̄d eſſet vo-
cabulū gētis illi⁹ Cui ille. anglici vocantur
Bene inq̄t anglici q̄ſi āgelici q̄r ⁊ angelicos
vult⁹ hn̄t. Introgāte iteꝝ eo q̄d nomē habe
ret illa ꝓuincia. ait mercator prouīciales illi
deiri vocāt̄. Et greg. bn̄ inq̄t deiri vocāt̄. q̄a
de ira ſūt eruēdi. Rurſus de noīe regis in-
terrogāte ait mercator q̄ aelle diceret̄. ⁊ gre-
gori⁹. bn̄ aelle q̄r allā ī ꝑtibus illis decātari
oportet. Qui mox ad ſummū pōtificē acce
dēs. cū multa īſtātia ⁊ p̄cib⁹ vix obtinuit vt
ad illos ꝯuertēdos mittet̄. Cūqꝫ iā iter arri
puiſſet. romāi d̄ e⁹ abſentia plimū p̄turbati
papā adeūt ⁊ ipꝫ talit̄ alloquūt̄. Petrū offē
diſti. romā d̄ſtruxiſti. greg. dimiſiſti. Sicqꝫ
papa p̄rit⁹ ad eū reuocādū ꝯtiuo nūcioſ d̄
ſtinauit Cūqꝫ greg. iā it̄ triū dieꝝ ꝑegiſſꝫ. ⁊ ī
q̄dā loco diuertēſ q̄dā cetis q̄eſcētib⁹ lectita
ret. locuſta ſupueniēs eū coegit a legēdo q̄e-
ſcere. ⁊ ex ꝯſideratōe ſui noīs docuit eū ī eo-
deꝫ loco ſtare debere. Q̄d ille ſpū ꝓphetico
diſcēs. ſtatī comites adhortat̄ vt veloci⁹ de-
beāt ꝓficiſci. ſꝫ ſupueniētib⁹ aplicis nūcijs
redire cōpellit̄. licet de h plurimū triſtaret̄.
Tūc papa ipꝫ a monaſterio ſuo abſtraxit.
⁊ ſuum diacone cardialem ordiauit. B
Quodā tp̄e tiberis fluui⁹ alueū ſuū egreſ
ſus ītantū excreuit. vt ſup muros vrb̄ īflue-
ret ⁊ plimas domos euertet. Tūc etiaꝫ ꝑ ti-
berim fluuiū m̄ltitudo ſpentū cuꝫ dracone
magno ī mare deſcēdit. Sꝫ a fluctib⁹ ſfoca
ti ⁊ ad lit⁹ piecti. totuꝫ aerē ſua putredie cor-
ruperūt. Sicqꝫ plaga peſſima quā īguina-
riā vocāt ſecuta ē. ita vt etiā corꝑali viſu ſa-
gitte celit⁹ veire ⁊ ſinglos q̄ſqꝫ ꝑcute viderē
tur. Que p̄mo oīm pelagiū papā ꝑculit. et
ſine mora extinxit. Poſtmodū v̄o ita in re
liquū vulgus deſeuit. vt ſubtractis habita
torib⁹ domos plurimas vacuas ī vrbe reli
querit. Sꝫ q̄r eccl̄ia dei ſine rectore eē nō po
terat. Gregoriū licꝫ totis virib⁹ renitentem
plebs oīs elegit Cum ergo benedici deberet

et lues ꝑplm deuaſtaret. ſmonē ad ꝑplm fec
ꝓceſſionē faciēs letanias inſtituit. et vt oēs
deū attēti⁹ exorarēt admonuit. Cū igit̄ deū
oīs ꝯgregat⁹ ꝑpl's exoraret intantū lues ipa
deſeuit vt ī vna hora .lxxx. hoīes ſpūm exala
rēt Sz nequaq̄z ceſſauit ꝑplm admonere. vt
ab orōne nūq̄z deſiſterēt donec peſtē ipaz di
uina ꝓpulſaret miſeratio. Finita ꝓceſſione
fugē voluit ſz nequit. qꝛ die noctuq̄z portas
vrbis ꝓpt̄ eū vigiles obſuabāt. Tādez mu
tato habitu a q̄buſdā negociatoribus obti/
nuit vt ī q̄dā dolio ſup q̄drigā d̄ vrbe educe
ret̄. Qui mox ſiluā expetijt cauernarū lati/
bula req̄ſiuit ibiq̄z trib⁹ dieb⁹ latuit. Verū/
tamē dū ſolicite quereret̄. colūna lucis ꝑful
gida a celo dependēs ſup locū ī q̄ latitabat
apparuit. in q̄ colūna angelos deſcēdētes et
aſcēdētes q̄dā recluſus aſpexit. Moxq̄z ab
vniuerſo ꝑplo capit̄ trahit̄ ꝛ ſūm⁹ pontifex
ꝯſecrat̄ Qꝫ vo ad h̄ honoris culmē inui
tus aſcēderit. q̄ vba ſua legit patet̄ aduertit.
Nam ī ep̄la ad narſū patriciū ſic ait. Dum
ꝯtēplatiōis alta deſcribitis. ruine mee mihi
gemitū renouatis. qꝛ audiui q̄d int⁹ ꝑdidi
dū foras ad culmē regimīs imerit⁹ aſcendi
Tāto āt me merore ꝑcuſſum cognoſcite. vt
vix loq̄ ſufficiā. Nolite ergo me vocare noe
mi. i. pulcrū. ſz vocate me mara. qꝛ amaritu
dine plen⁹ ſū. Item alibi. Qꝫ me ad ep̄atus
ordinez cognoſcitis ꝑueniſſe. ſi me diligitis
plāgite. qꝛ ꝛ ego inceſſant̄ defleo. atz vt deuz
ꝓ me exoretis rogo. In ꝓlogo q̄z ſup dialo
gum ſic ait. Ex occaſione cure paſtoral' ani
mus me⁹ ſecularīu hoīm negocia patitur.
et poſt tam pulcrā ſue quietis ſpeciē terreni
actus puluere fedat̄. Perpēdo itaq̄z q̄d to/
lero. ꝓpendo q̄d amiſi. Dūq̄z intueor illud
q̄d ꝑdidi fit h̄ grauī⁹ q̄d porto. Ecce eni nūc
magni maris fluctib⁹ quatior. atq̄z in naui
mētis tēpeſtatis valide ꝓcellis illidor. et cuz
prioris vite recolo quaſi poſt terguz ductis
oculis viſo litore ſuſpiro. Sed qꝛ adhuc
romā predicta peſtis vaſtabat more ſolito
ꝓceſſionē cum letanijs ꝑ ciuitatis circuitū
q̄dam tp̄e paſcali ordinauit. in qua imagi/
nez beate marie ſemꝑ v̄ginis que adhuc vt
aiunt eſt rome in eccleſia q̄ d̄r ſancta maria
maior quā lucas arte medic⁹ ꝛ pictor egre/
gius formaſſe d̄r. et eidem v̄gini ſimillima
ꝑ omia ꝓhibet̄. ante ꝓceſſionē reuerent̄ por/
tari fecit. Et ecce tota aeris infectio et turbu/
lentia imagini cedebat ac ſi ipaz imaginem
fugeret ꝛ ei⁹ ꝑñtiā ferre nō poſſet. Sicq̄z p⁹
imaginē mira ſerenitas et aeris puritas re/
manebat. Tūc in aere vt refert̄ iuxta imagi
nē audite ſunt voces angeloꝝ canentiū Re
gina celi letare all'a. qꝛ quem meruiſti porta
re all'a. reſurrexit ſicut dixit all'a. Statimq̄z
beatus gregori⁹ quod ſequit̄ adiūxit. Ora
pro nobis deuz rogam⁹ all'a. Tunc beatus
gregori⁹ vidit ſupra caſtrum creſcentij an/
gelum dñi qui gladiū cruentatū detergens
in vaginam remittebat. Intellexitq̄z Gre/
gori⁹ ꝙ peſtis illa ceſſaſſet. Et ſic factum eſt.
Vnde ꝛ caſtrū illud caſtrū angeli deinceps
vocatū eſt. Tandē vt deſiderauerat au/
guſtinū mellitū ꝛ iohannē cū q̄buſdā alijs
in angliam miſit ꝛ eos ſuis ꝑcib⁹ ꝛ meritis
ad fidē xp̄i ꝯuertit. Tante etiaz hu/
militatis btūs gregori⁹ extitit. vt ſe laudari
nullo modo ꝑmitteret. Nam ſtephano epi
ſcopo q̄ eū in ſuis ep̄lis laudauerat ita ſcri
pſit. Multū mihi ꝛ vltra q̄z audire debui i/
dign⁹ fauorem in veſtris epiſtolis demon/
ſtraſtis. Et tñ ſcptum eſt. Ne laudes hoīez
q̄zdiu viuit. Tamē ꝛ ſi audire talia dignus
nō fui. orationib⁹ veſtris peto vt dign⁹ effi/
ciar. vt ſi bona ideo im me dixiſtis qꝛ ñ ſunt
ideo ſint qꝛ dixiſtis. Item in ep̄la ad narſuz
patriciū ꝙ cauſe ꝛ noīs ſimilitudinē facien
do ꝑ ſcpturas clauſulas declamationeſq̄z
formatis. certe frater cariſſime ſimeā leonē
vocas quod eo modo vos agere cōſpicim⁹
q̄ ſcabioſos catulos ſepe pardos vel tigres
vocamus. Item in ep̄la ad anaſtaſiuz pa/
triarcham anthiocenū ꝙ vos me os domi
ni. ꝙ lucernā dicitis. ꝙ loquēdo multis pro
deſſe m̄ltiſq̄z poſſe lucere ꝓhibetis. exiſtima/
tionē meā fateor mihi in dubitatōnez maxi
mā ꝑduxiſtis Cōſidero nāq̄z q̄ ſum. ꝛ nihil
me ex hmōi boni ſigno deprehendo. Conſi
dero aūt q̄ eſtis. ꝛ vos mētiri poſſe nō arbi/
tror. Cum ergo credere volo q̄d dicitis. con
tradicit mihi infirmitas mea. Cū diſputare

volo qđ in laude mea đr. ꝯdicit mihi ſctitas vrā. Sꝫ qſo vir ſctē nobꝫ aliqđ de ħ certami‑
ne nrō ꝯueniat. vt ſi non qđ dicitis ita ē ſit ita
q2 dicitis. Uocabula etiā iactantiā vel va‑
nitatē ſonātia oīno reſpuebat. Unde eulo‑
gio patriarche alexādrino q̄ eū vniuerſalez
papā vocauerat ita ſcribit. In pfatiōe epl'e
quā ad me direxiſtis ſupbe appellatōis v̄bū
vniuerſalē me papā dicētes imp̄mere cura‑
uiſtiſ. Qđ peto dulciſſima ſctitas vrā vltra
nō faciat. q2 vobꝫ ſubtrahit̄ qđ alteri pluſq̄ꝫ
rō exigat p̄bet̄. Ego eī v̄bis pſperari nō q̄ro
ſꝫ morib9. nec honorē eē reputo in q̊ frēs ho
norē ſuū pdere cognoſco. Recedāt ergo ver
ba q̄ vanitatē inflant. caritatem vulnerant

Hic ē ꝙ cū ioħes eps ꝯſtātinopolitan9
ħ vocabulū vanitatis ſibi vſurparꝫ. ⁊ ſe vni
uerſalē papā vocari fraudulēt̄ a ſinodo ob
tinuiſſꝫ. int̄ cet̄a ſic đ eo ſcribit greḡ. Quis ē
iſte q̄ ꝯ ſtatuta euāgelica. ꝯ canonū decreta
nouū ſibi nomē vſurpare pſumit. vt vl' ſine
īminutione ſit vnus q̄ eē appetit vniuerſus.
Uerbū etiā iuſſionis ſibi a coepis dici no‑
lebat. Un̄ ait ī epl'a ad eulogiū epm alexan‑
drinū. Urā mihi caritas loq̄t̄ dicēs. Sicut
iuſſiſtis. Qđ v̄bū iuſſionis peto a meo au‑
ditu remoueri. q2 ſcio q̄ ſū ⁊ q̄ eſtiſ. Loco eī
mihi frēs eſtis. moribus prēs Inſup ob
nimiā hūilitatē q̄ erat p̄dit9. nolebat ꝙ ma‑
trone ſe ancillas ſuas diceret̄ Un̄ ruſticane
patricie ſcribēs ait. Unū in tuis eplis egre
ſuſcepi q2 qđ ſemel eē potat ſepi9 dicebatur
ancilla vrā. ⁊ ācilla vrā. Ego eni q̄ p epātus
onera oīm ſu9 ſū fact9 q̄ rōne te mihi ancil‑
lā dicis. cui9 añ epatū ſuſceptū pp9 fui. Et
iđo rogo p oīpotentē deū ne ħ v̄bum aliqñ
ad me ī ſc̄ptis tuis inueniā. Prim9 in ſuis
eplis ſe ſuū ſuoꝝ đi noīauit. ⁊ alios noīari
inſtituit Libros ſuos dū adhuc viueret ob
nimiā hūilitatē publicari nolebat. ⁊ ī alioꝝ
cōpatōe ſuos nihil valere exiſtiabat. Unđ
innocētio p̄fecto affrice ſic ſcribit. Qꝫ expo‑
ſitionē .ſ. iob vobꝫ trāſmitti voluiſtiſ. vrō ſtu
dio ꝯgaudem9. Sꝫ ſi delicioſo cupitis pa‑
bulo ſaginari. bti auḡ. cōpatriote vrī opu‑
ſcula legite. ⁊ ad cōpatōeꝫ illi9 ſimilaginis
noſtrū furfurē nō q̄ratis. Neqꝫ eī volo dūꝫ

in hac carne ſū. ſi q̄ dixiſſe me ꝯtigit ea faci‑
le hoīb9 innoteſci. F Legit̄ q̊ꝫ in q̄daꝫ
libro de greco in latinū trāſlato ꝙ q̄daꝫ ſan
ctus pater noīe abbas ioħes cū romā ad vi
ſitandū aplo'ꝝ limia veiſſꝫ. ⁊ beatū greḡ. pa‑
pā p mediū ciuitatis trāſire videret. voluit
eī occurrere. ac vt decebat reuerentiā exhibe
re. Cernēs v̄o btūs greḡ. ꝙ ſe ī terrā vellet p
ſternere. feſtinauit ⁊ p̄mo ſe corā ipo ī terrā
pſtrauit. nec inde ſurrexit q̊uſqꝫ abbas pri‑
mo ſurrexit. ī q̄ maxia ei9 hūilitas ꝯmēdat̄.

Tante aūt largitatis elemoſinaꝝ extitit
vt nō ſolū p̄ntib9 ſed etiā lōge poſitis ⁊ ī mō
te ſinai mōachis neceſſaria miſtraret. Naꝫ
oīm indigentiū noīa ſc̄pta habebat: ⁊ eis li‑
beralit̄ ſubueniebat. Monaſteriū hieroſoli
mis inſtituit ⁊ dei famulis illic degentibus
neceſſaria mittere pcurauit Trib9 quo‑
qꝫ milibus ancillis dei p quotidianis ſtipē
diis octoginta libras auri annualiter offe‑
rebat. Quotidie etiā ad ſuā menſam pe‑
grinos quoſlibet inuitabat. Inter q̊s die
quadaꝫ vnus acceſſit. in cui9 manib9 dum
ipſe ex humilitate aquā fundere vellet. con‑
uerſus vrceū accepit. ſed repēte eū in cuius
manib9 aquā fundere volebat non inuenit
Cūqꝫ ħ factū ſecū ipē miraret̄. eadem nocte
dn̄s p viſionē eī dixit. Ceteris dieb9 me ī mē
bris meis. heſterno āt die me ī memetipo ſu
ſcepiſti. Alio q̊ꝫ tēpe p̄cepit cācellario vt
xij. pegrinos ad prādiū iuitaret. Qui pgēs
iuſſa cōpleuit. Dū āt ſiml' diſcūberēt intuēſ
papa. xiij. numerauit Et accerſito cācellario
cur ꝯ ſuā iuſſionē. xiij. iuitare p̄ſūpſerat in‑
q̄ſiuit. Quos cācellari9 numerās ⁊ tātū. xij
inueniēs ait. Crede mihi pater ñ ſūt niſi. xij.
Aniaduertit gregori9 virū ppi9 diſcūbentē
vultū crebro mutare ⁊ nūc adoleſcētē nunc
v̄o ſibi vetulū venerāda q̄dā canicie ſimula
re Finito igit̄ ꝯuiuio illū ī cubicl'o duxit. ve
hement̄ adiurās vt eī ſe nomēqꝫ ſuū pdere
digret̄. Qui rn̄dēs ait. Et cur interrogas đ
noīe meo qđ eſt mirabile. Uerūtamē ſcito
q̄a ego ſum naufrag9 ille cui ſcutellā argen
team tribuiſti. quā tibi miſerat cū legumini
bus mater tua. Et ħ tibi p certo ſit cognitū
q2 ab illo die q̊ mihi dediſti đſtinauit te dn̄s

fieri eccl'ie ſue pſulē ⁊ petri ap'li ſucceſſorem
Cui greg. Et tu quō h noſti q tunc me dñs
pēſſe ſue eccl'ie dſtinauerit. At ille. Quoniā
āgel⁹ e⁹ ſū. ⁊ me tibi dñs nc̄ remiſit vt te ſp d/
beā ꝓtegē. ⁊ oē qd̄ petieris p me apd̄ ipȝ va/
leas īpetrare. Statiqȝ ab eo diſparuit. S
Eo tpe fuit qdā hemita vir magne v̄tutiſ
q oīa ppē deū reliqrat. ⁊ nihil pter vnaȝ cat/
tā poſſidebat. Quā blādiēs crebro qi coha/
bitatricē in ſuis gremijs refouebat. Orauit
igit ad deū vt ſibi oſtendē digret cū q futu/
re remuneratōis māſiōnē ſperare debuiſſȝ
q illi⁹ amore nil ex diuitijs h⁹ ſcl'i poſſideret
Quadā igit nocte ſibi reuelat q cū grego/
rio romano pōtifice māſionē ſibi ſperare d/
beret. At ille fortit ingemiſcēs parū ſibi vo/
lūtariā pauptatē pfuiſſe putabat. ſi cū eo re
muneratōeȝ recipet q tātis mūdialib⁹ diui/
tijs abūdaret. Cū ergo gregorij diuitias ſue
pauptati die noctuqȝ ſuſpirādo conferret.
alia nocte audiuit dñm ſibi dicentē. Cuȝ di/
uitē nō poſſeſſio diuitiarū. ſȝ cupido faciat.
cur audes pauptateȝ tuā gregorij diuitijs
cōparare q magis illā cattā quā hēs qtidie
palpādo diligē cōprobaris. qȝ ille tātas di/
uitias qs n amādo. ſȝ ptēnēdo. cūctiſqȝ libe
ralit largiēdo diſpgit. Itaqȝ ſolitari⁹ deo g
tias retulit. ⁊ q meritū ſuuȝ decreuiſſe puta/
uerat ſi gregorio pferret. orare cepit vt cū eo
māſionē qnqȝ pcipe mereret R Cum
apd̄ mauriciū impatorē ⁊ filios e⁹ ſup mor
te cuiuſdā epi falſo accuſaret. ſic ait in ep'la
quā apocriſario mittit. Unū ē qd̄ breuiter
ſuggeras dñis meis. qr ſi ego ſu⁹ eoꝝ ī mor
tē lōgobardoꝝ l' dānū me miſcere voluiſſeȝ
hodie longobardoꝝ gens nec regē nec ducē
nec comites haberet atqȝ ī ſua pfuſiōe eſſet.
Sȝ qr deū timeo ī mortē cuiuſlibȝ hoīs me
miſcere formido Ecce qnte hūilitatis extitit
qr cū eēt ſūm⁹ pōtifex. impatoris ſe ſuū vo/
cabat. ⁊ dñm ſuū eū appellabat. Ecce qnte ī/
nocētie. qr ī mortē īimicoꝝ ſuoꝝ pſentire no
lebat. Cū āt maurici⁹ impator gregoriū
⁊ eccl'iaȝ dei pſequeret. inter cetera ſic ei ſcri/
pſit gregori⁹. Quia ei peccator ſum credo
q omipotentē deū tanto vobis ampli⁹ pla/
catis qnto me ei male ſuientem affligitis.

Quadā igit vice qdā monaſtico habitu
indut⁹. ſpatā euaginatā dextera tenēs. corā
impatore intrepid⁹ aſtitit. ⁊ ꝯ eum vibrans
illū gladio moriturū pdixit. Territ⁹ mauri
cius a pſecutiōe gregorij ceſſauit. ⁊ vt pro ſe
orare deberet inſtant petijt qten⁹ ipm in hac
vita de malis ſuis de⁹ puniret et nō punien
dū extremo examini reſuaret Quadam
igit vice vidit ſe maurici⁹ ante tribunal iu/
dicis ſtare ⁊ iudicē pclamare. Date mauri
ciū. Et capiētes eū miniſtri ipm ante iudicem
poſuerūt. Cui ille. vbi vis vt reddā tibi ma/
la que ī hoc ſecl'o ppetraſti. Ille rn̄dit. Hic
poti⁹ ea dñe mihi. et nō in ſecl'o futuro retri
bue. Statiqȝ diuina vox iuſſit tradi mauri
ciū vxorē filios ⁊ filias foce militi occidēdoſ
Qd̄ et factū ē. Nō p⁹ multū ei tpis focas q
daȝ miles ei⁹ ipſum cū tota familia ſua gla
dio occidit. et ei in impio ſucceſſit. Cum
apud ſanctaȝ mariā maiorem in die paſche
miſſam celebraret. ⁊ pax dñi pnūciaret. āge
lus dñi alta voce rn̄dit. Et cū ſpū tuo. Und
papa apud illā eccleſiā in die paſche ſtatōeȝ
facit nec ſibi cū dicit. pax dñi. in h⁹ miraculi
teſtimoniū rn̄det. I Quodā tpe trai
an⁹ impator roman⁹ ad quoddam belluȝ
vehementiſſime feſtinabat. Cui vidua qdaȝ
flebilit occurrit dicēs. Obſecro vt ſanguinem
filij mei innocēter pempti vindicare digne
ris. Cūqȝ trayanus ſi ſan⁹ reuerteret ſe vin
dicare teſtaret. vidua dixit. Et qs mihi hoc
pſtabit ſi tu in plio mortuus fueris. Traia
nus dixit. Ille qui poſt me impabit. Cui vi
dua. Et tibi qd pderit ſi alter mihi iuſticiaȝ
fecerit. Traian⁹ dixit. Utiqȝ nihil. Et vidua
Nōne inqt meli⁹ ē tibi vt mihi iuſticiaȝ fa
cias. et p h mercedē accipias qȝ vt alteri hanc
trāſmittas. Tūc traian⁹ pietate pmotus d
equo deſcēdit. ⁊ ibidē innocēns ſanguinem
vindicauit. Fert qȝ q cū qdā fili⁹ traiāi
p vrbē eqtādo nimis laſciue diſcurreret. filiū
cuiuſdā vidue interemit. Qd̄ cū vidua trai
ano lacrimabilr exponeret. ipm filiū ſuuȝ q
hoc fecerat vidue loco filij ſui defūcti tradi/
dit. et magnifice ipſam dotauit. Huȝ igitur
qdā vice diu iaȝ defūcto traiano gregoriuſ
p foꝝ traiani trāſiret. et hui⁹ māſuetudineȝ

iudicis recordatꝰ fuiſſ;. ad ſctī petri baſilicā
pueīt. ⁊ ibidē ꝑ eiꝰ errore amariſſime fleuit.
Tūc ſibi diuinitꝰ ē rñſum. Ecce petitōēꝫ tuā
ꝯpleui. ⁊ traiano penā eternā pepci. De ce⸗
tero āt diligētiſſime caueas ne ꝓ damnato
aliq̄ pces fūdas. Damaſcenꝰ āt in q̄daꝫ
ſuo ſmōe narrat ꝙ gregoriꝰ ꝓ traiano ora⸗
tionē fūdēs. audiuit vocē ſibi diuinitꝰ illa⸗
tā. Vocē tuam audiui ⁊ veniā traiano do.
Cuiꝰ rei vt ibidē dicit teſtis ē oriēs ois ⁊ oc⸗
cidēs. Sup̄ h̄ dixerunt q̄dā ꝙ traianꝰ reuo
catꝰ fuit ad vitā. vbi grāꝫ ꝯſecutꝰ veniā me⸗
ruit. ⁊ ſic glāꝫ obtinuit. Nec erat ī inferno fi
nalit̄ deputatꝰ. nec ſnīa diffinitiua dānatꝰ.
Alij dixerūt ꝙ aīa traiani ñ fuit ſimplr̄ a re⸗
atu pene et̄ne abſoluta. ſed eiꝰ pena vſqꝫ ad
tp̄s ſcꝫ vſqꝫ ad diē iudicij fuit ſuſpenſa. Alij
ꝙ pena q̄ ad locū ꝉ modū aliquē tormēti ſb̄
ꝯditōe fuit taxata. donec orante gregorio p̄
xp̄i grāꝫ locꝰ ꝉ modꝰ aliq̄s mutaret̄. Alij vt
iohēs diaconꝰ q̄ hāc legēdā cōpilauit ꝙ nō
legit̄ oraſſe ſꝫ fleuiſſe. ⁊ freq̄nt̄ dñs miſertus
ꝯcedit qđ hō q̄ꝫuis deſiderās pete nō pſu⸗
mit. ⁊ ꝙ eiꝰ aīa nō ē ab inferno liberata ⁊ in
paradiſo repoſita. ſꝫ ſimplr̄ ab inferni cruci
atibꝰ liberata. Valet eī vt dicit aīa ⁊ in infer
no exiſtere ⁊ inferni cruciatꝰ p̄ dei miſcdiaꝫ
nō ſentire. Alij ꝙ pena et̄na ꝯſiſtit ī duobꝰ.
ſcꝫ in pena ſenſus ⁊ in pena dāni q̄ ē carētia
viſionis diuine. Pena igit̄ et̄na q̄ntum ad
p̄mū eſt ſibi dimiſſa. ſꝫ q̄ntū ad ſcđm retēta.
Fert̄ qꝫ ꝙ ⁊ angelꝰ iſtđ adiecerit. Quia enī
ꝓ dānato rogaſti. duoꝝ tibi dat̄ optio. Aut
enī in purgatorio duobꝰ diebus cruciabe⸗
ris. aut certe toto tp̄e vite tue infirmitatibꝰ
⁊ doloribꝰ fatigaberis. Qui p̄elegit toto tp̄e
vite ſue doloribꝰ ꝯcuti. q̄ꝫ duobꝰ diebus in
purgatorio cruciari. Vñ factū ē ꝙ ſp̄ dein⸗
cepſ aut febribꝰ laborauit. aut podagre mo
leſtia p̄ſſus fuit. aut validis doloribꝰ ꝯq̄ſſa
tus. aut dolore ſtomachi miſerabilit̄ cruci⸗
atus. Vnde in q̄dā ep̄la ſic loq̄t̄ dicēs. Tā⸗
tiſ podagre tātis moleſtiaꝝ doloribꝰ p̄mor
vt vita mea mihi grauiſſima pena ſit. q̄tidie
eī in dolore deficio. ⁊ mortis remediuꝫ expe⸗
ctādo ſuſpiro. Itē alibi. Dolor meꝰ iterdū
mihi lentꝰ eſt. interdū nimiꝰ. ſꝫ neqꝫ ita lētꝰ
vt recedat. neqꝫ ita nimiꝰ vt interficiat vnđ
fit vt q̄ q̄tidie in morte ſum repellar a morte
Sic āt me īfectio noxij hūoriſ imbibit vt vi
uere mihi pena ſit. ⁊ mortē deſiderāt̄ expectē
quā gemitibꝰ meis ſolā credo eſſe remediū.

Matrona q̄dā ſingulꝫ diebꝰ dñicaſ
btō gregorio panes offerebat. Cui cuꝫ poſt
miſſaꝝ ſolēnia corpꝰ dñi offerret et diceret.
Corpus dñi nrī ih̄u xp̄i cuſtodiat te in vitā
eternā. laſciua ſubriſit. Ille ꝯtinuo dexterā
ab eiꝰ ore ꝯuertens. p̄tē illā dñici corpis ſup̄
altare depoſuit. Poſtmodū corā oī p̄plo in
terrogauit quā ob cām ridere p̄ſumpſerit.
at illa. Quia panē quē ꝓprijs maibꝰ fecerā
tu corpꝰ dñicū appellabas. Tūc greg. ꝓ in⸗
credulitate mulieris ſe in orōne ꝓſtrauit. et
ſurgēs p̄ticulā illā panis inſtar digiti car⸗
nē factā reperit. ⁊ ſic matronā ad fidē redu⸗
xit. Orauit iteꝝ. ⁊ carnē illā in panē ꝯuerſaꝫ
vidit ⁊ matrone ſumendū tradidit. Qui
buſdā p̄ncipibꝰ aliq̄s p̄cioſas reliq̄as peten
tibꝰ aliq̄ntulū đ ſctī iohīs euāgeliſte dalma
tica tribuit. Qđ illi ſuſcipiētes tanq̄ꝫ viles
reliq̄as cū indignatōe nimia eidē reddidert̄.
Tūc btūs gregorius orōe facta cultellū pe⸗
tijt. ⁊ pannū illū pupugit. ex cuius punctio⸗
nibus ſanguis ꝓtinus emanauit. Sicqꝫ q̄ꝫ
p̄cioſe eſſent reliquie diuinitus eſt oſtenſuꝫ.

Quidam diuitū romanoꝝ relicta cōiu⸗
ge. fuerat a pōtifice cōmuniōe p̄uatus. Qđ
ille moleſtiſſime ferens ſed autoritateꝫ tanti
pontificis euacuare non valens. magoruꝫ
ſuffragia req̄ſiuit. Qui ſe ſuis carminibus
agere promiſerūt. vt immiſſo demone tam⸗
diu caballus pontificiſ vexaretur. quouſqꝫ
cum ſeſſore ſuo p̄cipitaret̄. Cunqꝫ gregoriꝰ
aliquando ſup̄ caballū ſuū tranſiret. imiſ⸗
ſo demone magi eius equū tam fortit̄ vexa
ri fecerūt vt nequaq̄ꝫ ab aliq̄ teneri valeret.
Tunc greg. reuelante ſpiritu dyabolicā im
miſſionē cognoſcēs. facto crucis ſiḡculo. tā
caballū a p̄ñte rabie lib̄auit. q̄ꝫ maleficos p̄
petua cecitate multauit. Qui reatum ſuuꝫ
confitētes ad ſacri baptiſmi gratiā poſtmo
dum peruenerunt. Quibus lumen ne ar⸗
tem magicam relegerent reddi noluit. eos
tamen eccleſiaſtico ſubſidio nutriri p̄cepit.

Legit̄ q̃ʒ ĩ libro q̄ a grecis lymon dr̄ ꝙ ab
bas q̄ ꝑerat monaſterio ſcti gregorij eidem
nūciauit ꝙ q̄dā mōachꝰ penes ſe numiſma
ta tria h̄rēt. Quē gregoriꝰ ad alioꝝ t̄rorē ex/
cōicauit. Poſt modicū tp̄is frat̄ morit̄ ſcō
gregorio neſciēte. Qui iratꝰ ꝙ ſine abſoluti
one mortuꝰ fuerat. orōeʒ ĩ pictatio ſcpſit. q̄
eū ab excōicatōis vīculo abſoluebat. dedit
qʒ eā vni diaconoꝝ p̄cipiēs vt eā ſup foueā
fr̄is defūcti legeret. Quo iuſſa cōplēte ſeq̄n/
ti nocte q̄ defūctꝰ fuerat abbati apparuit. ⁊ ſe
vſqʒ mō ĩ cuſtodia detentū. ſʒ heri abſolutū
fuiſſe ꝓhibuit. L Officiū ⁊ cantū eccl'ia
ſticū necnō ⁊ ſcolā cātoꝝ iſtituit. ⁊ ꝓ h̄ duo
habitacl'a. vnū iuxta baſilicā ſcti petri. alteꝝ
iuxta lateranenſem eccl'iaʒ fabricauit. Ubi
vſqʒ hodie lectꝰ eiꝰ q̊ recūbēs modulabat̄ et
flagellū eiꝰ q̊ pueris minabat̄. cuʒ antipho/
nario autētico. veneratōe ꝯgrua reſuatur.
In canone appoſuit. Dieſqʒ nr̄os ĩ tua pa/
ce diſponas. atqʒ ab et̄na dānatōe nos eripi.
⁊ in electoꝝ tuoꝝ iubeas grege nūerari. Tā
dē btūs gregoriꝰ cū ſediſſʒ ānis. xiij. mēſibuſ
vj. ⁊ diebꝰ. x. plenꝰ op̄ibꝰ bonis migrauit a cor
pore. In cuiꝰ tūba hi v̄ſus ſcp̄ti ſūt. Suſci/
pe t̄ra tuo corpꝰ d̄ corpe ſumptū. Redde q̄d
valeas viuificāte d̄o. Spūs aſtra petit. leti
nil iura nocebūt. Cui vite alteriꝰ mors ma/
gis ip̄a via ē. Pōtificis ſūmi h̄ clauduntur
mēbra ſepulcro Qui ĩnumeris ſp viuit vbi
qʒ bonis. Fluxerūt āt āni ab ĩcarnatōe dn̄i
dcvj. ſub Foca imp̄atore. Poſt mortem
bti gregorij regionē totā maxia fames ĩua/
ſit. Un̄ paup̄es q̊s liberalit̄ greḡ. paſcere ſo
lebat ad ſucceſſorē ſuum veniētes dicebant
Dn̄e q̊ſ pat̄ noſter greḡ. ſolebat paſcere tua
ſctitas fame n̄ ſinat p̄ire. Quibꝰ v̄bis papa
ĩdignatꝰ. ſp talr̄ r̄ndebat. Si greḡ. ad famā
ſue laudis cunctos ppl'os curauit ſuſcipere
nos āt nō poſſumꝰ paſcere. Et ſic eos ſp va
cuos remittebat. Un̄ ſctūs greḡ. ter ei appa/
ruit. ⁊ tūc blāde de ſua tenacia ⁊ detractōne
redarguit. ſʒ ille ſe d̄ nullo emēdare curauit.
Un̄ illi q̄rto apparēs t̄ribilit̄ eū corripuit. et
in capite letalit̄ p̄cuſſit. Cuiꝰ dolore vexatꝰ ĩ
breui vitā finiuit Dū āt adhuc p̄dcā fames
iſtaret. q̄dā iuidi gregorio ceperūt detrahe.
aſſerētes ꝙ totū theſauꝝ eccl'ie tāq̄ʒ vir ꝓdi/
gus ꝯſūpſiſſʒ. Un̄ ob hꝰ vindictā ad cōbu/
rēdos libros ſuos cetoꝝ aīos inclinarunt.
Quoꝝ dū q̊ſdā iā ꝯbuſſiſſent. ⁊ cetos cōbu
rere vellēt. Petrꝰ diaconus eiꝰ familiariſſi/
mus cū q̊ q̄ttuor libros dyalogoꝝ diſputa/
uerat. tradit̄ vehemētiſſime reſtitiſſe. aſſerēſ
h̄ ad eiꝰ delendā memoriā nil valere. cū ĩ di/
uerſis mūdi p̄tibꝰ exēplaria teneret̄. adiun/
gēs immane ſacrilegiū eē. tāti p̄ris ⁊ tot et ta
les libros exurere. ſup cuiꝰ caput ip̄e ſpūſſā/
ctuʒ ĩ ſilitudīe colūbe freq̄ntiſſime p̄ſpexiſſʒ
Tādē eos ĩ hāc ſn̄iaʒ adduxit. vt ſi illud q̄d
dixerat iureiurādo ꝯfirmans mori ꝯtinuo
meruiſſʒ. ip̄i a libroꝝ exuſtiōe deſiſterēt. Si
v̄o mori n̄ meruiſſʒ ſʒ ſup̄ſtes ſui teſtimonij
extitiſſʒ. ip̄e q̊qʒ ꝯbuſtoribꝰ manꝰ daret. Fert̄
ei gregoriū ſibi dixiſſe. ꝙ ſi miracl'm d̄ viſio/
ne colūbe publicaret. pꝰ h̄ viuere nō valeret
Itaqʒ cū app̄atu diaconatꝰ euāgelioꝝ libꝝ
baiulās. venerabil' leuita petrꝰ adueniens
mox vt tactis ſacroſctis euāgelijs. gregorij
ſanctitati teſtimoniū ꝓhibuit. a dolore mor
tis extraneꝰ. ſpūm int̄ v̄ba v̄e ꝯfeſſiōis effla
uit. M Quidā mōachꝰ mōaſterij ſcti
gregorij q̊ddā penes ſe peculiū cōgregauit
Btūs āt greḡ. alt̄i mōacho apparēs dixit. vt
ſibi denūciaret ꝙ peculiū diſp̄geret et p̄niaʒ
agēt. q2 die t̄tia eſſet moriturꝰ. Qd̄ ille audi/
ens vehemēt̄ expauit. p̄niaʒ egit ⁊ peculium
reddidit. Moxqʒ febribꝰ adeo correptꝰ eſt vt
a diluculo diei tertie vſqʒ ad horā tertiā p̄e
nimio incēdio linguā ab ore p̄ijciēſ vltimū
flatū emitt̄e videt̄. Sʒ cū circūſtantes mo/
nachi corā ip̄o pſallerēt. pſalmodiā tandeʒ
interrūpētes ei detrahe ceperūt. Ille āt con
tinuo reuiuiſcēs ⁊ ocl'os ſubridēdo ꝯcutiēſ
ait. Parcat vobis dn̄s fratres. Quare mi/
hi detrahe voluiſtis. Nā ĩpedimentū mihi
nō modicū generaſtis. q2 tā a vob̄ q̄ʒ a dya
bolo ſub vno tp̄e accuſatꝰ. neſciebā cui calū
nie p̄mitꝰ r̄ndere. Sʒ ſi q̄n quēlibʒ migrāteʒ
videritis eidē nō detractōnem. ſed cōpaſſio
nē impendatis. vtpute q̊ ad tam diſtricti iu/
dicis cū crīmiatore ſuo iudiciū vadit. Naʒ
ad iudiciū cū dyabolo ſteti ⁊ adiuuāte ſctō
gregorio. cūctis ſuis obiectōibꝰ bn̄ reſpōdi.

Tantū de vna obiectiōe ꝯuict⁹ erubui. ꝑ q̄ vt vidiſtis talr̄ ſū vexat⁹. ⁊ adhuc me nō potui liberare. Cūq₃ de ea frēs reqreret ait. Nō audeo dicere. q₂ cum ad vos a btō gregorio iuſſus ſū veīre. dyabol⁹ de h plurimū eſt cōqueſt⁹. putās ꝙ me ad pniam agendā ꝓ cā illa ds remitteret. Quapropt̄ beatū gregorium vadē dedi. ne cōmotā calūniam cuilib₃ reuelarē₃. Moxq₃ clamās dixit. O andrea andrea. hanno peas. q̄ me prauo cōſilio ad h piculū ꝯpuliſti. Et ſtatī reuolutis terribilit̄ oculis expirauit. Erat āt ī vrbe q̄dā₃ noīe andreas q̄ eodē momēto q̄ ei monach⁹ moriēs pictū fuerat impcat⁹ in tā grauē morbu₃ decidit vt defluentib⁹ carnib⁹ ꝯſumi poſſet. mori āt nō poſſ₃. Tūc monachiſ mōaſterij ſctī greg. ꝓuocatis. ꝯfeſſ⁹ eſt ꝙ cū p̄dicto monacho q̄ſdā mōaſterij cartulas rapuiſſ₃. ac ſuſceptis p̄cijs extraneis tradidiſſ₃. Moxq₃ is q̄ dudū mori nō poterat int̄ v̄ba ſue ꝯfeſſionis ſpūm exalauit. ¶ Eo tpe vt ī vita ſctī eugenij legit̄ dū adhuc ambroſianu₃ officiū magis q₃ gregorianū ab ecclījs ſuarēt. roman⁹ pōtifex noīe adrian⁹ ꝯciliū conuocauit. vbi ſtatutū ē vt gregorianū officiū deberet vniuerſalit̄ obſuari. Cui⁹ rei karolus impator executor exiſtēs p diuerſas diſcurrēs ꝓuincias. minis ⁊ ſupplicijs oēs clericos ad h ipm cogebat. ⁊ libros ambroſiani officij vbiq₃ cōburebat. mltoſq₃ clicos rebelles incarcerabat. Proficiſcēs āt beatus eugeni⁹ epſ ad ꝯciliū. inueīt ip₃ ꝯciliū p triduū iā ſolutū. ſua q₃ prudētia dn̄m papā ſic induxit. ꝙ oēs p̄latos q̄ ꝯcilio int̄fuerāt. ⁊ iā p tres dietas receſſerāt reuocauit. Concilio igitur ꝯuocato oīm patꝝ h ſnīa vna fuit. vt miſſale ambroſianū ⁊ gregorianū ſup altarebt̄ī petri apl̄i ponerēt. et fores ecc̄lie optīe clauderēt ac plimoꝝ epoꝝ ſigill' diligentiſſime munirēt. ⁊ ipi tota nocte orōi īſiſterēt. vt dn̄s p ſignū aliqd̄ reuelaret qd̄ hoꝝ ab eccleſijs magis ſuari vellet. Sicq₃ p oīa vt ordinauerāt faciētes. mane ianuas ecc̄lie aperuerūt. et vtrūq₃ miſſale ſup altare aptū iuenerūt. Vel vt alij aſſerunt. miſſale gregorianū penit⁹ diſſolutū. ⁊ huc illucq₃ diſperſū inuenerūt. ambroſianū āt ſolūmodo aptu₃ ſup altare in eodē loco ī q̄ poſuerāt repererunt. Quo ſigno diuinit⁹ ſūt edocti. vt gregorianū officiū deberet p mūdū totū diſpgi. Ambroſianū āt tātū ī ſua ecc̄lia obſuari. Sicq₃ ſctī p̄rēs vt diuinit⁹ edocti fuerāt ſtatuerūt. ⁊ ſic vſq₃ hodie obſuatur. ¶ Narrat iohes diacon⁹ q̄ vitā btī gregorij ꝯpilauit. ꝙ dū vitā ei⁹ ꝯſcriberet ⁊ cōpilaret. qdā vir ſacerdotalit̄ inſignit⁹ ei dormiēti ⁊ ad laternā vt ſibi videbat̄ ſcribēti aſtitit. Cui deſup cādidiſſima ⁊ adeo tenuiſſima veſtis erat. vt e⁹ raritate nigredo ſubterioriſ tunice appareret. Hic ꝑpi⁹ acceſſit et inflatis buccis riſū ꝯtinere nō potuit. cūq₃ iohes eū ītrogaret cur vir grauioris officij ſic diſſolute rideret. ait. Quia tu ſcribis de mortuis q̄s viuētes nūq₃ vidiſti. Cui iohes. Et ſi illū nō noueri facie. tn̄ de illo ſcribo q̄ didici lectōne. At ille. Tu inq̄t vt video ſic̄ voluiſti feciſti. ⁊ ego q̄ facere potero nō ceſſabo. Moxq₃ illi lumē laťne extīxit ⁊ adeo ip₃ pterruit vt vehemēt̄ exclamās putaret ſe ab illo gladio iugulatum. Moxq₃ greg. affuit comitāte ſecū dextrorſū btō Nicolao. ſiniſtrorſu₃ v̄o Petro diacono. eiq₃ dixit. Modice fidei q̄re dubitaſti. Cūq₃ p⁹ cortinā lecti aduerſarius latitaret. Greg. ex manu petri diaconi magnā facē quā tenere videbat̄ arripiens. eiuſq₃ flamis os facieq₃ ipi⁹ aduerſarij exurēs. ad inſtar ethiopiſ denigrauit. Quedam āt ſcintilla puiſſima cadēs ī ei⁹ veſtē candidā ipam dicto citi⁹ ꝯflagrauit. ⁊ ſic nigerrim⁹ tot⁹ apparuit. Dixitq₃ petr⁹ btō gregorio. Satis denigrauim⁹ eum. Cui grego. Nos illū nō denigrauim⁹. ſed nigrū fuiſſe mōſtrauī⁹. Sicq₃ ibidē multo relicto lumīe abierūt.

XLVII ¶

De ſancto Longino.

Longinus fuit qui dā cēturio. q̄ cū alijs militib⁹ cruci dn̄i aſtās. iuſſu pilati lat⁹ dn̄i lācea pforauit. ⁊ vidēs ſig̃ q̄ fiebāt ſolē ſc₃ obſcuratū ⁊ t̄remotū. ī xp̄₃ credidit. maxime ex eo vt q̄dā dicūt. ꝙ cū ex infirmitate vel ſenectute ei⁹ ocl̄i caligaſſent. de ſang̃ne xp̄i p lanceā decurrēte fortuitu oculos ſuos tetigit. ⁊

protin⁹ clare vidit. Vñ renūcians militie et ab aplis īſtruct⁹ ī ceſaria capadocie. xxviij. ānis monaſticaȝ vitā duxit. et vbo ꝛ exēplo ad fidē multos ↄuertit. Cū aūt a p̄ſide tentus fuiſſet ꝛ ſacrificare nollet. iuſſit p̄ſes oēs dentes ei⁹ excuti ꝛ linguā abſcidi. Longinus tñ ex h loquelā nō pdidit. ſȝ accepta ſecuri oīa ydola cōminuit ꝛ fregit dicēs. Si dij ſūt videbim⁹. Demones aūt de ydolis exeūtes in p̄ſidē ꝛ ī oēs ſocios ei⁹ ītrauerūt. ꝛ inſanietes ꝛ latrātes. ſe lōgini pedib⁹ pſtrauert. Et ait lōgin⁹ demonib⁹. Cur habitatis ī ydol. Qui rñderūt Ubi nō noīat xps. ꝛ e⁹ ſignū nō ē poſitū ibi eſt habitatio nrā. Cum ergo p̄ſes inſaniret ꝛ oculos amiſiſſet. dixit ei lōginus. Scito qꝛ ſanari nō potis niſi qñ me occideris. qꝛ cito ei a te mortu⁹ fuero. pro te orabo. ꝛ ſanitatē tibi corpis ꝛ aīe ipetrabo Et ſtatim euȝ decollari iuſſit. Poſt h abijt ad corpus ei⁹. et pſtratus cū lacrimis penitentiā egit. ꝛ ptinuo viſuȝ ꝛ ſanitatē recepit. et in bonis opib⁹ vitam finiuit.

XLVIII A

De ſancto Benedicto.

Benedictus dictus eſt. vel qꝛ multa benedixit. vel quia in hac vita multas benedictiones habuit. vel quia omēs bene dicebant de eo. vel quia eternā meruit benedictionez habere. Eius vitam ſanctus gregorius ſcripſit. B

Benedictus ex nurſia pūincia ort⁹ cū rome liberalib⁹ ſtudijs tradit⁹ eſſet. in ipa ſui infantia lrās deſeruit ꝛ deſertū pete decreuit. Quē nutrix ſua. q̄ eū tenerrime diligebat vſqȝ in qndam locū q̄ dr eſide ſecuta ē. vbi ad purgandū triticuȝ mutuo capiſterū petijt. Sȝ ſup menſaȝ incaute ponēs cū corruiſſet in duab⁹ partib⁹ fractū vidit. Quā benedict⁹ flere cōſpiciens ptes capiſterij accepit. et ab orōe ſurgēs integre ſolidatū inuenit. Poſtmodū nutricē occulte fugiēs in qndā locū veīt. vbi tribus ānis hoīb⁹ incognit⁹ māſit. excepto qdam mōacho romano noīe. q̄ ſibi ſedule neceſſaria miſtrabat. Cū vo ad ſpecum a romani monaſterio iter nō eſſet. panem ī lōgiſſimo fune ligabat. ꝛ ſic eū deponere conſueuerat. Tintinnabulū etiā ipi corde inſeruit. vt ad ei⁹ ſonitū vir dei cognoſceret. qñ ſibi romanus panē pberet. quē exiēs accipet. Sȝ antiquus hoſtis vni⁹ caritati et alteri⁹ inuidēs refectōi lapidē iactauit. et tintinnabulū fregit. ſed tamen roman⁹ ei miſtrare nō deſijt. Poſt h cuidā p̄ſbytero refectionē ſibi in paſcali ſolēnitate paranti. dñs p viſū apparuit dicēs Tu tibi delicias pparas. et ſeru⁹ me⁹ illo in loco fame cruciat. Qui ptinus ſurrexit. et cū difficultate magna eū inueniēs dixit. Surge et ſumam⁹ cibū. qa hodie paſcha dñi eſt. Cui benedict⁹ Scio qꝛ paſca ē. qꝛ videre te merui. Lōge q̄ ppe ab hoīb⁹ poſitus. quia die eadē paſcalis eſſet ſolennitas ignorabat. Cui p̄ſbyter. Ueracit hodie reſurrectōis dñice dies eſt. abſtinere te nō cōuenit qꝛ ob h ad te miſſus ſum. Sicqȝ deuȝ bñdicētes ſumpſerūt cibū B Quadā die auis qdā nigra q merula vocat. importune circa ei⁹ faciem volitauit. ita vt ab eo manu capi potuiſſet. Sed ſigno crucis edito. auis receſſit. Mox qȝ dyabol⁹ qndam feminā quā aliqn viderat. an ei⁹ oclos mētis reduxit. eiuſqȝ animū tanto igne in ſpecieȝ illi⁹ accēdit. vt pene heremū voluptate vict⁹ deſerere deliberaret Sȝ ſubito diuīa grā ad ſe reuerſ⁹ ptinuo ſe exuit. ꝛ in ſpinis ꝛ vepribus que ibi aderāt ſe ad volutauit. vt toto corpe inde vulnerat⁹ exiret. ꝛ p cutis vulnera mētis vulnera educeret. Uicit itaqȝ peccatū qꝛ mutauit incendiū. Ab illo aūt tpe nulla poſtmodū tēptatio ī ei⁹ corpe pullulauit Crebreſcēte itaqȝ ei⁹ fama cū abbas monaſterij cuiuſdā obijſſet. tota ipi⁹ mōaſterij ꝯgregatō ad eū veīt et vt pēeſſe eis deberet petijt. Qui diu negādo diſtulit. ſuis illorūqȝ fratrū morib⁹ ſe ↄuenire non poſſe predixit. Sȝ tandē vict⁹ aſſenſum dedit. Cūqȝ regulā illic diſtricti⁹ ſuari pciperet. ſemetipos reprehēdebāt. q ipm ſibi pēeſſe popoſcerāt. qꝛ ſcȝ tortitudo normā ei⁹ rectitudinis offēdebat. Cūqȝ ſibi cū eo aſpiceret illicita nō licere. et graue eſſe ſedule aſſueta relinquere. venenū vino miſcuerūt. et ſibi recūbēti obtule

rũt. Sed benedict⁹ signũ crucis edidit. et q̃si
iactu lapidis vas illud vitreũ fregit. Intelli-
gẽs igit̃ q̃ potum mortis habuerat. qđ por-
tare nõ potuit signũ vite. ilico ſurrexit. ⁊ pla
cito vultu dixit. Misereat̃ vr̃i oĩpotẽs dñs fra-
tres. Nũqđ nõ dixi vob q̃ vr̃is ac meis mo-
rib⁹ nõ ꝯuenirẽ. Tũc ad locũ derelicte soli-
tudinis rediit. vbi crebreſcẽtib⁹ signis claru
it. et mltis ad eũ veniẽtib⁹. duodecĩ mõaste-
ria ꝯstruxit. In vno ãt illoꝝ qđã mõachus
erat q̃ ad orõẽ diu stare nõ potat. ſ; orantī-
b⁹ alijs mox foras exibat. ⁊ aliq̃ terrena ⁊ trãsi
toria agebat. Qđ cũ abbas illi⁹ monasterij
btõ benedicto narrasset. iuit illuc. ⁊ vidit ꝙ il
lũ monachũ q̃ manere ĩ orõẽ nõ potat. qđã
niger puul⁹ p veſtimẽti fimbriã foras trahe
bat. Dixitq; abbati monasterij ⁊ Mauro
monacho. Nũqđ nõ aspicitis q̃s ẽ q̃ eũ tra
hit. Cũq; rñdissent non. ait. Oremꝰ vt vos
etiã videatis. Orãtib⁹ illis Maur⁹ vidit. ſ;
abbas videre nõ potuit. Die igit̃ alia exple-
ta orõne vir dei monachũ foris reperit. quẽ
p sui cecitate vĩga pcussit. ⁊ extũc imobilis in
orõne pmãsit. Sicq; antiqu⁹ hostis dñari
nõ ausus ẽ ĩ ei⁹ cogitatiõe. ac si ipe pcuſſus
fuiſſet ex verbere. ¶ Ex his mõasterijs tria
surſũ in rupib⁹ mõtis erãt. q̃ deorsũ cũ ma-
gno labore aq̃s hauriebãt. Cũq; frẽs illi vi-
rũ dei sepe rogarẽt. vt mõasteria sua muta-
ret qđã nocte cũ qđã puero mõtem aſcẽdit.
vbi diutius orans. tres petras in eodẽ loco
p signo posuit. Cũq; de mane domũ rediſ-
set. ⁊ frẽs p eadẽ cã ad eũ venissent. dixit. Ite
et illã rupẽ in q̃ tres petras positas iueneri-
tis. in medio cauate. valet enĩ dñs inde vob
aquã pducere. Qui eũtes ⁊ iam illã rupe;
sudantẽ inueniẽtes ꝯcauũ locũ illũ fecerũt.
et mox aq̃ repletũ viderũt. Que vsq; nũc tã
ſufficient emanat. vt ab illo mõtis cacumĩe
vsq; ad inferiora deſcẽdat. Quadã; vice
dũ circa monasteriũ viri dei qđã cum falca
stro vepres abſcideret. ferrũ de manubrio p
siliẽs in q̃ndã lacũ pfundũ cecidit. Cũq; de
h ille nimis anguſtiaret̃ vir dei manubriũ
in lacũ posuit. ⁊ mox ferrũ vsq; ad suũ ma-
nubriũ enatauit. ¶ Placidus puer ⁊
mõach⁹ ad hauriendũ aquã egrediẽs ĩ flu-
men cecidit. ⁊ mox ipm vnda rapuit. ⁊ pene
in vni⁹ sagitte cursũ a t̃ra introrsus traxit.
Vir ãt dei in cella ꝯsiſtẽs h in spũ statim no-
uit. Et maurũ vocãs qđ de puero accideret
indicauit. ac vt ad ipm eripiendũ pgeret ipe-
rauit. Accepta bñdictõe ꝓcit⁹ maur⁹ perexit.
et p terram ſe ire existimãs sup aq̃s vsq; ad
puerũ venit. eũq; p capillos tenẽs de aqua
extraxit. Qui ad viꝝ dei veniens retulit qđ
acciderat. S; ipe h nõ suis meritis ſed eius
obediẽtie deputauit. Presbyter qđã flo-
renti⁹ noĩe viro dei inuidẽs. ad tantã deueñ
maliciã. vt panẽ veneno infectũ viro dei tã-
q̃; p bñdictõe trãſmitteret. Quẽ; ſctũs gtant̃
accepit. et coruo q̃ de manib⁹ ei⁹ panẽ acci-
pere ꝯsueuerat ipm piecit dicẽs. In noĩe ie
su xpi tolle hũc panẽ. et eũ in tali loco vbi a
nullo hoĩe sumi valeat pijce. Tunc coruus
a pto ore. expãsis alis. circa eũdẽ panẽ cepit
diſcurrere atq; crocitare. ac si apte diceret. et
obedire ſe velle. et tñ iuſſa implere nõ poſſe.
Cui ſctũs iteꝝ atq; iteꝝ pcipiebat dicens. Le
ua leua eũ ſecurus atq; ipm vt dixi proijce.
Qui tandẽ eũ tollẽs. poſt tres dies rediit. et
de manu e⁹ annonã quã ꝯsueuerat accepit
Videns ãt florẽti⁹ q̃ corp⁹ magiſtri necare
nõ potuit. ſe ad extinguẽdas diſcipulorum
aĩas accẽdit. ita vt ſeptẽ nudas puellas in or
to monaſterij ludere ⁊ cantare faceret. vt ſic
monachos ad libidinẽ inflamaret. Quod
ſctũs vir de cella ꝓspiciẽs lapſuꝫ diſcipulis
ptimeſcẽs. inuidie locũ dedit. ⁊ q̃buſdam ſe
cũ aſſumptis fratrib⁹ ipe habitatiõeꝫ muta-
uit. Sed florenti⁹ cũ in ſolario ꝯsiſtẽs eũ re
ceſſiſſe ꝯspiceret ⁊ gauderet. repẽte ſolarium
cecidit et ipm ptin⁹ extinxit. Tũc maurus
poſt viꝝ dei currẽs ait. Reuertere. q̃ q̃ te ꝑſeq̃
bat extinct⁹ ẽ. Qđ ille audiẽs vehemẽt̃ inge
muit. vel q̃ inimic⁹ occubuit. vel q̃ d inimi
ci morte diſcipulus exultauit. Qua de re fa-
ctũ ẽ vt eidẽ pniaꝫ indiceret. ꝙ mãdãs talia
gaudere de inimici morte ꝓſumpſiſſet. Ipe
ãt ad alia migrãs locũ nõ hoſtem mutauit
Nã ad mõte caſſinũ veit. ⁊ tẽplũ apollinis
qđ ibi ſitũ erat ĩ ſancti iohis baptiſte orato
riũ fabricauit. ⁊ circũadiacentẽ pplm ab ydo
latria ꝯuertit. S; h antiqu⁹ hoſtis grauiter

ferēs.corꝑalib⁹ eius oculis teterrim⁹ appa-
rebat.⁊ in eū ore oculiſq₃ flamātib⁹ viſibilit̄
ſeuiebat at₃ dicebat. Bn̄dicte bn̄dicte. Sed
cū ille nihil ſibi rn̄deret dicebat Maledicte
maledicte.non bn̄dicte.qd me ꝑſequeris.

Quadam die lapidem quendam in ter-
ra iacentem fratres in edificium leuare vo-
lebant. ſed nequaq₃ valebant. Cūq₃ viroꝝ
multitudo adeſſ₃.⁊ ab eis leuari nō poſſ₃.ad-
ueniēs vir dei bn̄dictionē dedit.⁊ tūc maxia
celeritate leuat⁹ ē. Ex q̄ ꝑpenderūt q̄ dyabo
lus illi inſidebat.q̄ eū moueri nō ꝑmittebat
Cūq₃ frēs parietē paulo alti⁹ edificarēt.an-
tiqu⁹ hoſtis viro dei apparuit ⁊ q̄ ad labo-
rātes frēs ꝑgeret indicauit. Qui ꝓtinus eis
nūciū miſit dicēs. Frēs cauete vos agite.q̄
ad vos ſpūs malign⁹ venit. vix āt nūci⁹ ver
ba cōpleuit.et ecce parietē antiquus hoſtis
euertit.et qndā pueꝝ mōachū ruina ꝯtriuit
Sed vir dei pueꝝ mortuū ⁊ laceratū i ſacco
ad ſe adduci fecit.⁊ orōe ſua ipm reſuſcitās
operi ꝑdicto reſtituit. B Laic⁹ qdā
honeſte vite ſingulis ānis ad viſitandū vi-
rū dei ieiunus venire ꝯſueuerat Quadam
igit̄ die dū illuc iret ſe illi alter viator adiun
xit.qui ſumēdos in itinere cibos portabat.
Cūq₃ iā tardior hora excreuiſſ₃ dixit. Ueni
frater ſumam⁹ cibū ne laſſemur i via Quo
reſpondēte q̄ nullaten⁹ cibū i via guſtaret.
ad horā ille ſubticuit. Poſtmodū ad h ip₃
inuitauit.ſ₃ ille ꝯſentire noluit. Deniq₃ cu₃
hora iā p̄teriſſet ⁊ eos longu₃ fatigaſſet iter
pratū et fontē ⁊ q̄cūq₃ corp⁹ ad reficiendu₃
delectare poterāt inuenerūt. Tunc viator h
ei oſtendēs.rogauit vt paulūlū guſtaret.et
ibidē q̄eſceret. Cū igit̄ verba auribus ⁊ loca
oculis blādirent̄ eidē ꝯſenſit. Cūq₃ ad Be-
nedictū veniſſet.dixit ei vir dī. Ecce frat̄ ma
lignus hoſtis ſemel tibi ꝑſuadere nō potu-
it.ſcdo nō valuit.ſ₃ tertio ſupauit. Tūc ille
pedib⁹ eius aduolutus ſe deliq̄ſſe ingemuit

Totila rex gothoꝝ experiri volēs vtru₃
vir dei ꝓphetie ſpūm haberet.cuidā ſuo ſpa
tario veſtimēta regalia tribuit.eūq₃ cum oī
apparatu regio ad monaſteriū deſtinauit.
Quē ille venietem ꝯſpiciēs dixit. Pone fili
pone h qd portas.nō eſt tuū. Qui ꝓtin⁹ in
terrā cecidit.⁊ q̄ tanto viro illudere ꝑſum-
pſiſſet expauit. Cleric⁹ qdā q̄ a dyabolo
vexabat̄.ad virū dei vt ſanaret̄ adduct⁹ eſt.
Cūq₃ ab eo dyabolū expuliſſet ait. Uade ⁊
de cetero carnes nō comedas.nec ad ſacros
ordines accedas. Quacūq₃ āt die ad ſacros
ordies accedere ꝑſūpſeris.iuri dyaboli mā-
cipaberis. Cū vo h aliq̄ tēpe cuſtodiſſet.ſed
minores ſuos ſibi ꝑponi in ſacris ordinib⁹
cerneret.verba viri dei q̄ſi ex lōgo tpe oblit⁹
poſtpoſuit.at₃ ad ſacꝝ ordinē acceſſit. Quē
mox is q̄ eū reliquerat dyabol⁹ tenuit.eūq₃
vexare q̄uſq₃ aiam ei⁹ excuteret nō ceſſauit

E Uir quidam duos flaſcones vi-
ni p quendā puerū ad eū miſit. S₃ ille vnū
in via abſcōdit ⁊ aliū detulit. Uir āt dei cu₃
grāꝝ actione accepit vinum .⁊ diſcedentem
puerum āmonuit dicēs. Fili vide ne de illo
flaſcone quē abſcōdiſti bibas.ſed inclina il-
lū caute.et inuenies qd int⁹ habeat. Qui cō
fuſus valde ab eo exiuit. Et reuerſus volēs
adhuc ꝓbare qd audierat.cū flaſconē incli-
naſſet.ꝓtin⁹ de eo ſerpēs egreſſus ē Qua
dā vice dū vir dei in ſero cenaret .mōachus
qdā fili⁹ defenſoris ei aſſiſtēs.⁊ lucernam te
nens.p ſpūm ſupbie intra ſe cogitare cepit.
Quis eſt h cui ego mādūcāti aſſiſto.lucer
nā teneo.ſeruitiū impēdo. Quis ſu₃ ego vt
iſti ſeruiā. Cui ſtatim vir dī ait. Signa cor
tuū frater ſiḡ cor tuū. Quid eſt qd loqueris
Uocatiſq₃ frib⁹.lucernā iuſſit de manibus
ei⁹ tolli.ipm vo iuſſit ad monaſteriū accedē
et quietū ſedere. Gothoꝝ qdā Zalla no
mine pfidie fuit arriane.q̄ totile regis tēpo-
ribus ꝯtra catholice ecclie religioſos viros
ardore immaniſſime crudelitatis exarſit.ita
vt quiſq̄s ei cleric⁹ monachus ue ante facie₃
veniſſet.ab ei⁹ manib⁹ viu⁹ nullo mō exiret
Quadā vero die auaricie ſue eſtu ſuccēſus
in rapina rerū inhiās dū qndū ruſticū cru
delib⁹ tormētis affligeret.eūq₃ p ſupplicia di
uerſa laniaret.vict⁹ penis ruſtic⁹ ſeſe et res
ſuas benedicto dei famulo cōmēdaſſe ꝓfeſ-
ſus eſt. Et dū h a torquēte credit̄.ſuſpēſa in
terim crudelitate ad vitā iterim repat̄. Tūc
idē Zalla ceſſauit ruſticū tormētis affligere
ſed ei⁹ brachia loris fortib⁹ aſtringens ante

ęquū cepit ĩpellere. vt q̄s eſſet ille benedictꝰ
q̄ eiꝰ res ſuſceperat demõſtraret. Que liga
tis brachijs ruſticꝰ antecedẽs duxit ad ſãcti
viri mõaſteriū. eūq; ante ingreſſū cellule ſo
lū ſedentẽ reperit ⁊ legentẽ. Eidẽ aũt ſb̄ſeq̄nti
et ſeuiẽti ʒalle ruſticꝰ dixit. Ecce iſte ẽ de q̄ di
xerã bn̄dictꝰ paṫ. Quẽ dū feruido ſpū cum
ꝑuerſe mẽtis inſania fuiſſet intuitꝰ eo erro
re q̄ cõſueuerat actuꝝ ſe exiſtimãs. magnis
cepit vocibꝰ clamare di. Surge ſurge. et res
iſtiꝰ ruſtici redde q̄s accepiſti. Ad cuius vo
cẽ vir dei ꝓtinꝰ ocl'os leuauit. ⁊ a lectõe ceſſa
uit. eūq; ĩtuitꝰ mox ⁊ ruſticū q̄ ligatꝰ teneba
tur attẽdit. Ad cuiꝰ brachia dū ocl'os defle
xiſſet. miro mõ tanta celeritate ceperunt alli
gata brachia lora diſſoluere. vt diſſolui tam
concite nulla hoĩm feſtinatõne potuiſſent.
Cūq; q̄ ligatꝰ venerat cepiſſet ſubito aſtare
ſolutus ad tante ꝑtãtis vim tremefactꝰ ʒal
la ad terrã corruit ⁊ ceruicẽ crudelitatis rigi
de ad eiꝰ veſtigia inclinãs. orõibꝰ ſe illiꝰ cõ
mẽdauit. Uir aũt ſctūs a lectõne minime ſurre
xit. ſ; vocatis fr̄ibꝰ eū introrſus tolli vt bn̄di
ctionẽ accipet ꝑcepit. Quẽ ad ſe reductū vt
a tanta crudelitatis inſania q̄ſcere deberet.
admonuit. Qui refectꝰ recedẽs nihil vlteri
us repete a ruſtico p̄ſumpſit. quẽ vir dei nõ
tangẽdo. ſ; reſpiciẽdo ſoluerat. Quodã
tẽpe in cãpanie regione fames incubuerat
mag̃. q̄ oẽs alimẽtoꝝ indigẽtia coanguſta
bat. iãq; in bn̄dicti mõaſterio triticū deerat
panes vͦo pene oẽs ꝯſūpti fuerãt. vt nõ pluſ
q̄; q̄nq; ad refectõis horã fr̄ibꝰ inuenire po
tuiſſent. Cūq; eos venerabil' paṫ ꝯtriſtatos
cerneret. eoꝝ puſillanimitatem ſtuduit mo
deſta ĩcrepatiõe corrigẽ. ⁊ rurſu; ꝓmiſſione
ſubleuare dicẽs. Quare de panis iopia ve
ſter animꝰ ꝯtriſtaṫ hodie q̄dẽ minꝰ ẽ. ſed cra
ſtina abūdant habebitis. Seq̄nti aũt die du
cẽti farine modij ante fores celle ĩ ſaccis in
uẽti ſūt q̄s oĩpotẽs ds̄ q̄bꝰ deferẽtibꝰ trãſmi
ſiſſet. nūc vſq; manet ĩcognitum. q̄d cū fr̄es
cernerẽt. dn̄o grãs referẽtes. ꝓdicerūt iam ĩ
abūdãtia nec in egeſtate dubitare. Legiṫ
q̄; q̄ q̄dã hẽbat filiū morbo elephãtino cor
ruptū. ita vt iã pilis cadẽtibꝰ cutis intume
ſceret. at; increſcentẽ ſaniẽ occultare nõ poſſ;

q̄ ad viꝝ dei ab eodẽ p̄rẽ eiꝰ miſſus ſaluti p̄
ſtine ſub oĩ celeritate reſtitutꝰ ẽ et de hĩmen
ſas grãs dn̄o obtulerūt. ⁊ poſtmodū dictus
puer in bonis opibꝰ ꝑſeuerãs ĩ dn̄o feliciter
obdormiuit. Cū q̄ſdã ex fr̄ibꝰ ad q̄ndã lo
cū mitteret. vt ibidẽ monaſteriū ꝯſtruerẽt. cõ
ſtituta die ſe ad eos vẽtuꝝ dixit ⁊ q̄liṫ ꝯſtrui
deberet indicare. nocte vͦo eadẽ; q̄ ꝓmiſſus
illuceſcebat dies. mõacho quẽ illic p̄poſue
rat at; eius p̄poſito in ſomnis apparuit ⁊ lo
ca ſingula vbi q̄q; edificari debuiſſent ſubti
liter deſignauit. Cū aũt viſioni fidẽ nõ darẽt.
et adhuc ipm̄ expectarẽt. tandẽ ad eū reuerſi
dixerūt. Expectauimus paṫ vt venires ſicut
ꝓmiſeras nec veniſti. Cui ille. Quare fr̄es
iſta dicitis. Nūq̄d nõ vobis apparui. ⁊ loca
ſingula deſignaui. Ite et ſicut ꝑ viſione; vi
diſtis oĩa ordinate. Nõ lõge ab eiꝰ
monaſterio due ſctĩmoniales fẽie ex nobili
genere erãt q̄ linguã nõ reſtringebãt. ſed eū
q̄ eis p̄erat incautis ſmonibꝰ ſepe ad iracū
diã ꝓuocabãt. Qui cū h̄ viro dei retuliſſet.
mãdauit eis dicẽs. Reſtringite linguã v̄rã;
alioq̄n excõmunicabo vos. Quã excõmu
nicatõis ſn̄iam nõ ꝓferẽdo intulit. ſed inten
tando. Ille aũt nihil mutate. intra paucos
dies defuncte ſūt et in eccleſia ſepulte. Ubi
dum miſſe celebrarenṫ. et diaconus ex more
diceret. q̄ non cõmunicat exeat foras. nutrix
eaꝝ q̄ ꝓ eis ſp̄ oblatõem offerebat eas de ſe
pulchris ſuis ꝓgredi ⁊ exire eccl'ia; videbat.
Cūq; ſctõ benedicto nūciatū eſſ;. ille manu
ſua oblationẽ dedit dicens. Ite ⁊ hanc obla
tionẽ ꝓ eis offerte. ⁊ vlterius excõmunicate
non erūt. Q̄d cum factū fuiſſet. et diaconuſ
ex more clamaret. ab eccl'ia de cetͦo exire viſe
non ſunt. Monachꝰ q̄dã cum ad viſitã
dos parentes exiſſet ſine bn̄dictiõe. et ea die
q̄ ad eos ꝑuenit defunctꝰ fuiſſet. ⁊ ſepultum
ſemel et bis terra reieciſſet. parẽtes eiꝰ ad eū
venerūt. ⁊ vt ei ſuã bn̄dictõnem impenderet
rogauerūt. Qui corpus dn̄i accipiens ait.
Ite ⁊ h̄ ſuꝑ pectus eius ponite. eumq; ſic ſe
pulture tradite. Quod cū factum fuiſſet. ſe
pultum corpus terra retinuit. nec vltra pro
iecit. Quidã monachus in monaſterio
manere non valens. viro dĩ tantum inſtitit

donec ipm̄ irat⁹ abire ꝑmiſit. Qui mox vt de monaſterio exijt. apto ore dracone in itinere īuenit. Que cū deuorare vellet clamauit dicēs. Currite currite. q2 draco iſte vult me deuorare. Currētes āt frēs draconē minime īuenerūt. ſ3 trementē ⁊ palpitantē monachū ad mōaſteriū reduxerūt. Qui ſtatī3 ꝓmiſit ſe nunq̄3 de monaſterio receſſurum

Quodā tēpe dū totā illā ꝓuinciā fames valida occuparet. ⁊ vir dei oīa q̄ īuenire potuerat egētib⁹ tradidiſſet. ita ꝙ nihil ī monaſterio p̄ter modicū olei ī vaſe vitreo remanſiſſet. iuſſit cellerario vt illō modicū olei cuidā egenti daret. Ille v̓o imꝑantem audiuit ſed īplere ꝯtēpſit. eo ꝙ nihil olei frib⁹ remanebat. Qō vt vir dei cōperit vas vitreū cu3 oleo ꝑ feneſtrā ꝓijci iuſſit. ne qd ī mōaſterio ꝑ inobediētiā remaneret. Proiectum itaq3 vas cū ſuꝑ ingentia ſaxa cecidiſſet. nec vas fractū nec oleū ē effuſū. Qō ille leuari iuſſit et dari integ2 poſtulāti. Monachū āt illu3 de inobediētia ⁊ diffidētia īcrepās. ſe ī orōe3 dedit. ⁊ ꝯtinuo qddā magnū dolium qd ibi erat oleo plenū fuit. qd adeo excreuit vt ꝑ pauimētū effluere videret. ❡ Quadam vice ad viſitandū ſororē ſuā deſcēderat. Cū āt ad menſa3 ſederet. rogauit eū vt ſecū illa nocte maneret. Cui cū ille nullatē⁹ acq̄eſceret. illa caput ī maīb⁹ dn̄m rogatura īclinauit. Cūq3 caput leuaſſet. tāta choruſcatiōis ⁊ toītrui v̓t⁹. tāta q3 īundatio pluuie erupit vt nec q̄dē pedē mouere poſſet. cū tn̄ ante ſerenitas mira eſſet. Illa eni q2 lacrima2 fluuios fudit. ſerenitatē aeris ad pluuiā cōuertit ⁊ traxit. Cui vir dei ꝯtriſtat⁹ ait. Parcat tibi oīpotēs ds̄ ſoror. Quid ē qd feciſti Cui illa. Rogaui te ⁊ audire noluiſti. rogaui dn̄m ⁊ exaudiuit me. Modo ergo egredere ſi potes. Sicq3 factū ē vt totā illā noctē ꝑuigiles ducerēt. atq3 ꝑ ſacra eloq̄a ſeſe vicaria relatōe ſatiarēt. Tūc ecce poſt triduū cum ille ad monaſteriū rediſſet. eleuatis oculis aīa3 ſororis ſue in ſpecie colūbe celi ſecreta penetrātē aſpexit. Qui mox corp⁹ e⁹ ad monaſteriū iuſſit deferri. ⁊ in monumēto qd ſibi p̄parauerat collocari. Quadā nocte dū ꝑ feneſtrā ꝯſpiceret ⁊ dn̄m exoraret. vidit fuſam lucē deſuꝑ cūctas noctis tenebras effugaſſe. Subito āt oīs mūd⁹ velut ſub vno ſolis radio collect⁹ ante oculos ei⁹ adduct⁹ eſt. ibiq3 aīa3 Germani epi capuani ad celū deferri vidēs. manifeſte poſtea comperit ꝙ eadē hora a corꝑe migrauit. ❡ Eodē āno q̊ de hac vita erat exitur⁹. obit⁹ ſui die3 frib⁹ denūciauit. Ante ſextū v̓o diē ſui exit⁹ ſibi aperiri ſepulc2 iubet. Qui mox febrib⁹ corrept⁹ cū ꝑ ſinglos dies lāguor ingraueſceret. ſexta die in oratoriū portari ſe fecit. ibiq3 exitū ſuū dn̄ici corꝑis ⁊ ſanḡnis ꝑceptōe muniuit. at3 int̄ diſciplo2 man⁹ imbecillia mēbra ſuſtētans. erectis ī celū maīb⁹ ſtetit. et vltimū ſpūm int̄ v̓ba orōis efflauit. Ipa āt die q̄ vir dei migrauit ad xp̄m duob⁹ frib⁹ vni ī cella morāti alti lōge poſito. reuelatio eadē mōſtrata ē. Viderūt nāq3 viā lucida3 pallijs ſtratā. ac īnumeris choruſcātē lāpadib⁹ a cella btī bn̄dicti v̓ſus oriētē ad celu3 tendentē. Cui venerādo hītu vir deſuꝑ clarus aſſiſtēs. c⁹ eēt via quā cernerēt inq̄ſiuit Qui cū neſcire ſe dicerēt ait. Hec ē via q̄ dilect⁹ vir dei benedict⁹ celū aſcēdit. Sepult⁹ v̓o eſt in oratorio ſcti iohis bap. qd deſtructa ara appollinis ipſe ꝯſtruxit. Floruit circa ānos dn̄i. dxviij. tꝑe Iuſtini ſenioris.

XLIX — A
De paſſione Patricio.

Patricius qui cepit circa annos dn̄i. cclxxx. dum ſcotorum regi de xp̄i paſſione p̄dicaret. ſtans ante eū ⁊ appodiās ſe ſuꝑ ferulā qua3 manu tenebat. et caſu pedi regis ſuppoſuerat. cū aculeo pedē ꝑforauit. Rex v̓o credēs ſctūm ep̄um ex induſtria h̓ facere. et ſe aliter fidē xp̄i non poſſe ſuſcipe. niſi ſimilia ꝓ xp̄o pateret̄. patient̄ ſuſtinuit. Sctūs h̓ tandē īntelligēs obſtupuit. et p̄cibus regem ſanauit ac toti ꝓuincie obtinuit ꝙ nullū venenoſū animal ibidē poſſit viuere. Qō nō ſolū obtinuit. imo etiā ligna ⁊ coria illi⁹ regiōis cōtraria vt d2 ſūt veneno. Quidā vir ouē vicini ſui furat⁹ fuerat ⁊ comederat. Et cu3 vir ſctūs ſepi⁹ hortaret̄ ſatiſfacere furē. q̄cū-

qꝫ ille eſſꝫ.⁊ null⁹ cõpareret dũ tot⁹ ꝑplus ad
eccliam ꝯueniſſet.in v̓tute iħu xp̄i p̄cepit.vt
in cui⁹ ventrẽ ouis intraſſet corã oĩb⁹ bala/
tũ daret.Qḋ factũ eſt.Et egit reus pñiaꝫ.et
alij a furtis ſibi cauebãt. Erat ei ꝯſuetudo.
oẽs cruces q̃s videbat deuote venerari.Sꝫ
ante q̃ndã crucẽ magnã et pulcrã inuiſam
p̄terijt.A ſuis ãt ſocijs ammonit⁹ cur illaꝫ
nõ viderit et nõ inclinauerit.dũ p̄cib⁹ a do/
mino requireret.cui⁹ eſſet. audiuit vocẽ de
ſub terra.Non vidiſti.q2 ego h̃ ſepult⁹ ſuꝫ
pagan⁹.et ſigno crucis indignuſ.Vñ fecit
crucẽ illã abinde tolli. B Cũ btũs pa/
tricius p hyberniã p̄dicaret.⁊ fructũ ibi per
modicũ faceret.rogauit dñm vt aliquod ſi/
gnũ oſtẽderet p qḋ vel territi peniterẽt. Juſ
ſu igit̃ dñi in q̊dã loco circulũ magnũ cum
baculo deſignauit.et ecce t̃ra intra circuluꝫ
ſe aperuit.⁊ pute⁹ maxim⁹ ⁊ ꝓfũdiſſim⁹ ibi
apparuit.Reuelatũqꝫ ẽ btõ patricio ꝙ ibi q̊
dam purgatorij loc⁹ eſſet.in quẽ q̊ſq̊s vellet
deſcẽdere alia ſibi pñia nõ reſtaret.nec aliḋ
ꝓ pctĩs purgatoriũ ſentiret.pleriqꝫ ãt inde
nõ redirẽt et q̊ redirent eos a mane vſqꝫ ĩ ſe/
quens mane ibidẽ morã facere oporteret.
Multi igit̃ ingrediebãt̃ q̊ de ceto nõ reuer/
tebant̃.Poſt longũ igit̃ tps mortuo patri/
cio vir q̊dam nobilis nicola⁹ noĩe.q̊ pecca/
ta multa cõmiſerat.cũ eũ delictoꝝ ſuoꝝ pe/
niteret.et purgatoriũ ſancti patricij ſuſtine
re vellet cũ antea.xv.dieb⁹ vt oẽs faciebãt ſe
ieiunijs maceraſſet.apto oſtio cũ claui que
in q̊dã abbatia ſuabat̃.in p̄dictũ puteũ de/
ſcẽdit.⁊ q̊ddaꝫ oſtiũ a latere ipi⁹ inueĩt.Jn
qḋ ingrediẽs cũ q̊ddã ibi oratoriũ reperiſſꝫ
q̊dã mõachi albis induti oratoriũ ĩtrauert
⁊ officiũ faciẽtes nicolao dixerũt vt ꝯſtans
eſſet.q2 mlt̃a dyaboli tẽptamẽta eũ ꝑcurrere
oporteret.Cũ ille ꝑquireret qḋ adiutoriũ ꝯ
h̃ h̃rẽ poſſet.dixerũt.Cũ te penis affligi ſen/
ſeris.ꝓtin⁹ exclama ⁊ dic.Jħu xp̄e fili dĩ vi
ui miſerere mihi pctõri.Recedẽtib⁹ igit̃ predi
ctis viris.ꝯtinuo aſſũt demones.⁊ vt reuer
tat̃ ⁊ ſibi obediat p̄mo blãdis p̄miſſionibuſ
pſuadẽt.aſſerẽtes ꝙ eũ cuſtodiẽt ⁊ ad ꝓpa ĩ/
columẽ p̄ducẽt.Sꝫ cũ eis ille nullatẽ⁹ obe/
dire vellet.ꝓtin⁹ diuerſaꝝ feraꝝ t̃ribiles au

diuit voces pariter ⁊ mugit⁹ ac ſi oĩa elemẽ
ta cõcuterent̃.Ad qḋ cũ ille terrore horribili
palpitaret.Jħu xp̄e fili dei viui miſerere mi/
hi pctõri.ꝓtin⁹ exclamauit.et ſtatim oĩs fe/
rarũ illaꝝ tumult⁹ terribil̓ ꝯq̊euit.Proceſ/
ſit et vltra ad aliũ locũ.et ibidẽ adeſt demo/
nũ mlt̃itudo dicentiũ ſibi.Putas ꝙ man⁹
nr̃as euaſeris.Nequaq̃ꝫ.Sꝫ nũc poti⁹ inci
pies affligi ⁊ torqueri.Et ecce q̊dã maxim⁹
ignis ⁊ terribilis ibidẽ apparuit.Dixerũtqꝫ
ei demones.Niſi nobis ꝯſenſeris in ignẽ te
iactabim⁹ cõburendũ.Qḋ cũ ille renueret
ipm acceperũt ⁊ in illũ ignẽ t̃ribilẽ ꝓiecerũt
Ubi dũ cruciaret̃ ꝓtin⁹ exclamauit Jeſu
xp̄e ⁊c̄.Statiqꝫ ille ignis extinct⁹ ẽ.Ad aliuꝫ
deniqꝫ ꝓcedẽs locũ vidit q̊ſdaꝫ viros ĩ igne
viuos cremari.⁊ lamĩs ferreis cãdẽtib⁹ a de
monib⁹ vſqꝫ ad viſcera flagellari.alioſqꝫ vẽ
tres h̃ñtes deorſũ terrã p̄ dolore mordere et
clamare.Parce pce.Quos tũc demões g̃/
uius flagellabãt.Alioſqꝫ vidit q̊ꝝ membra
ſerpẽtes vorabãt.⁊ bufones ignitis aculeis
eoꝝ viſcera extrahebãt.Qui cũ eiſ aſſentire
nollet.ĩ eũdẽ ignẽ ⁊ penas ꝓijcit̃ ⁊ eiſdem la
minis ⁊ penis flagellat̃.Sꝫ cũ ille exclamaſ
ſet Jħu xp̄e ⁊c̄.a pena p̄dicta ꝓtin⁹ liberat⁹
eſt.Deinde ꝓcedit ad q̃ndã locũ vbi hoĩes
ſartagĩe frigebãt̃.vbi rota maxia erat vnci/
nis ferreis ignitis plena.in q̊bus p diuerſa
mẽbra hoĩes erãt ſuſpẽſi.Que tã velociter
voluebat̃ ꝙ globũ igneuꝫ emittebat.Poſt
h̃ vidit maximã domũ h̃ñtẽ foueas metal/
lis bulliẽtib⁹ plẽas.in q̊b⁹ alij vnũ pedẽ.alij
duos h̃ẽbãt.alij ibi erãt vſqꝫ ad genua.alij
vſqꝫ ad ventrẽ.alij vſqꝫ ad pect⁹.alij vſqꝫ ad
collũ.alij vſqꝫ ad ocl̓oſ.Sed h̃ omnia ꝑcur
rẽſ nomẽ dĩ inuocabat.Proceſſit iteꝝ ⁊ q̃n
dã latiſſimũ puteũ intuet̃.de q̊ ſum⁹ horri/
bilis ⁊ fetor intolerabil̓ exibat.indeqꝫ hoĩes
vt feꝝ cãdẽtes in modũ fauillaꝝ exibãt.ſꝫ de
mones eos reimpingebãt. Dixerũtqꝫ ei de
mones.Loc⁹ iſte quẽ ꝯſpicis ẽ infern⁹.in q̊
noſter dñs beelzebub h̃itat.Jn ipm igit̃ pu
teũ te iactabim⁹ ſi nobis aſſentire recuſas.
Poſtq̃ꝫ ãt illuc iactat⁹ fueris nullũ inde re
mediũ euadẽdi obtineb.Quoſ dũ ille audi
re ꝯtẽneret.ipm arripiẽtes in p̄dictũ puteũ

iactauert. Qui tam vehemēti dolore abſor
ptus ē. vt fere oblitꝰ fuerit nomē dn̄i inuoca
re. Sꝫ dū ille ad ſe rediēs Ihū xp̄e ꝛc. excla
maſſet corde. q2 voce nō poterat. ptinꝰ ide ille
ſus exiuit. ꝛ oīs demonū mltitudo tanq̄ꝫ vi
cta euanuit. Procedens ad locū aliū. vidit
q̄ndā pontē ſup quē eū trāſire oportebat. q
qdē erat ſtrictiſſimꝰ. ꝛ inſtar glaciei politꝰ ꝛ
lubricꝰ. ſub q̊ fluuiꝰ ingēs ſulphureꝰ ꝛ igne
us fluebat. Sup quē dū trāſire ſe poſſe oi
no deſparet. tn̄ recordatꝰ vbi qd eū d tot ma
lis eripuit ꝯfidenē acceſſit. ꝛ vnū pedē ſuper
pontē ponēs. Ihū xp̄e ꝛc. dicere cepit. Va
lidꝰ āt clamor adeo eum terruit. vt ſubſiſtere
vix valeret. Sꝫ p̄dictū v̓bū ptulit. ꝛ ſecurus
māſit. Deinde aliū pedē poſuit. ꝛ eadeꝫ v̓ba
iterauit. Ad quēlibet etiā paſſū eadē v̓ba p
tulit. ꝛ ſic ſecurꝰ trāſiuit. Cū ergo trāſiſſet in
q̊ddā pratū amenissimū deueīt vbi diuerſo
rum flor mira ſuauitas redolebat. Et ecce
duo ſpecioſi iuuenes ei apparuerūt. q ipſuꝫ
vſqꝫ ad q̄ndā ciuitatē ſpecioſiſſimā ex auro
ꝛ gēmis mirabilit̄ rutilantē pduxerunt. De
cuiꝰ porta odor mirabilis emanabat. q illū
adeo recreauit ꝙ nullū dolorē vel fetorē ſen
ſiſſe videbat̄. Dixerūtqꝫ ei. ꝙ illa ciuitas pa
radiſus eſſꝫ. In quē cū nicolaꝰ itrare vellet
dixerūt ei p̄dicti iuuenes ꝙ p̄mo ad ſuos re
diret. ꝛ p loca p q̄ venerat euꝫ redire opor
teret demones tn̄ eū nō lederēt. ſꝫ eo viſo terri
ti fugerēt. ꝛ ꝙ poſt. xxx. dies i pace quieſceret
et tūc illā ciuitatem ciuis ppetuꝰ introiret.
Tūc nicolaꝰ inde aſcēdens ſupra puteuꝫ ſe
reſtitutū īuenit. et omnia omnibꝰ q̄ ſibi cōti
gerant narrās. poſt. xxx. dies in dn̄o feliciter
requieuit.

L A

De annūciatione dominica.

Annūciatio dn̄ica

a dr. q2 tali die ab angelo aduētꝰ filij
di ī carnē fuit annūciatꝰ. Cōgruū
eī fuit vt incarnatōeꝫ filij dei p̄cederet ange
lica annūciatio triplici rōne. Primo ra
tione ordīs ꝯnotādi. vt ſcꝫ ordo reparatōis
rn̄deret ordini p̄uaricatōis. Vn̄ ſic dyabo
lus tēptauit mulierē vt eā ptraheret ad du
bitatōeꝫ. ꝛ p dubitatōeꝫ ad ꝯſenſū. ꝛ p cōſen
ſum ad lapſuꝫ. ſic angelꝰ nūciauit v̓gini. vt
nūciādo excitaret ad fidē ꝛ p fidē ad ꝯſenſū.
et p ꝯſenſū ad ꝯcipiēdū di filiū. Scd̓o ra
tione miſterij angelici. q2 eī angelꝰ ē dei mi
ſter et ſuus. ꝛ btā v̓go electa erat vt eſſet dei
mater. et ꝯgruū ē miſteriū dn̄e famulari. cō
uenīēs fuit vt btē virgini annūciatio p āge
lum fieret. Tertio rōne lapſus angelici
reparādi. Quia eī incarnatio nō tantū faci
ebat ad repatōeꝫ hūani lapſus. ſꝫ etiā ad re
paratōem ruine angelice. ideo angeli nō de
buerūt excludi. Vn̄ ſic ſexꝰ mulieris n̄ exclu
di ē a cognitōe miſterij incarnatōis ꝛ reſur
rectōis. ſic etiā nec angelicꝰ nūciꝰ. imo deꝰ
vtrūqꝫ angelo mediante nunciat mulieri.
ſcilicꝫ incarnatōem virgini marie. ꝛ reſurre
ctionē marie magdalene. Cū ergo virgo
btā a tertio āno etatis ſue vſqꝫ ad q̄rtūdeci
mū annū in tēplo cū alijs virginibꝰ extitiſſꝫ
et votū de ſeruāda caſtitate emiſiſſꝫ niſi deꝰ
aliter diſponeret. eā ioſeph deſpōſauit dn̄o
reuelante. et ioſeph virga frōdente ſicut in
hiſtoria btē virgīs pleniꝰ ꝯtinet̄. ꝛ ī bethleeꝫ
vn̄ oriūdꝰ erat neceſſaria nuptijs puiſurꝰ
iuit. Ipa vero ī nazareth in domū parentū
rediit. Nazareth interp̄tat̄ flos. Vnde dicit
bern̄. ꝙ flos naſci voluit de flore ī flore ꝛ flo
ris tp̄e. Ibi igit̄ angelꝰ ei apparuit ꝛ ip̄am ſa
lutauit di. Aue grā plena dominus tecum
bn̄dicta tu ī mulieribꝰ. Bern̄. Inuitat nos
ad marie ſalutatōeꝫ gabrielis exemplū. Io
hānis tripudiū ꝛ reſalutōnis lucrū. Sꝫ hic
p̄mo videndū eſt q̄re dn̄s matrē ſuā voluit
deſpōſari. Sup h̄ aſſignat Bern̄. tres rōes
dicēſ. Neceſſario deſpōſata ē maria ioſeph
q̊niā p h̄ miſteriū a demonibꝰ abſcōdit̄. et a
ſponſo virginitas cōprobat̄. ꝛ v̓gis tā vere
cūdie q̄ꝫ fame puidet̄. Quarta rō ē vt ab oī
gradu mulieris opprobriū tolleret̄. ſcꝫ a ꝯiu
gatis v̓ginibꝰ ꝛ viduis. Vn̄ ipa virgo in h̄
triplici ſtatu fuit. Quinta vt viri miſterio
vteret̄. Sexta vt matrimonij bonuꝫ cōpro
baret̄. Septīa vt p vir genealogie ſeries te
xeret̄. Dixit ergo āgelus. Aue grā plena.
Bern̄. In vētre grā deitatis. ī corde grā ca
ritatis. ī ore grā affabilitatis. in manibꝰ grā

miſcdie ꝛ largitatis. Jdē. Uere plena. qꝛ de plenitudie eiꝰ capiũt vniuerſi. Captiui redēptionē. eger curatoēz. triſtes ꝯſolatoēz. pctōres veniã. iuſti grãz. ãgeli leticiã. deniqꝫ tota trinitas gliaz. filiꝰ hoīs hũane carnis ſubſtãtiã Dñs tecũ. Dñs paṫ tecũ q̃ genuit quē ꝯcipis. ꝛ dñs ſpũſſctũs de q̃ ꝯcipis. et dñs filiꝰ quē carne tua induis. ſic dic̃ Berñ.

Bñdicta tu ī mulieribꝰ. i. ſup oēs mulieres. qꝛ ſcꝫ eris maṫ ꝛ v̓go ꝛ maṫ dei. Triplici maledicto mlieres ſubiecte erãt ſcꝫ maledicto opprobrij. maledicto pctĩ. maledicto ſupplicij. Maledicto opprobrij q̃ ad nõ ꝯcipiētes. Uñ dixit. Rachel abſtulit dñs opprobriũ meũ. Maledicto pctĩ q̃ ad ꝯcipientes. Uñ pſal. Ecce ī iniq̃tatibꝰ ꝯceptꝰ ſũ. Maledicto ſupplicij q̃ ad parturiētes. vñ ī Geñ. Jn dolore paries ⁊c. Sola ãt virgo maria bñdicta ē īter oēs mulieres. cuiꝰ v̓ginitati fecũditas addit̃. ꝛ fecũditati ī ꝯceptu ſcitas. et ſanctitati ī partu iocũditas Dicit̃ ergo grã plena ſic dicit berñ. ppṫ q̃ttuor q̃ fulſert in eiꝰ mēte. q̃ fuerũt deuotio hũilitatis. reuerētia pudoris. magnitudo credulitatis. martiriũ cordis Dicit̃ dñs tecũ. ppter alia q̃ttuor q̃ ei fulſerũt de celo. ſic idē dicit. q̃ ſunt marie ſcĩficatio. angelica ſalutatio. ſpũſſancti ſuperuentio. filij dei incarnatio.

Dicit̃ etiã bñdicta tu in mulieribꝰ ppter alia q̃ttuor q̃ ſic idē dicit fulſerũt ī eiꝰ carne. qꝛ ſcꝫ fuit v̓ginitatis pmiceria ſine corruptione fecũda. ſine g̃uedine grauida. ꝛ ſine dolore puerpera. Que cũ audiſſet turbata eſt in ſmone ãgeli ꝛ cogitabat q̃lis eſſet iſta ſalutatio. Hinc apparet laus virgīs ī auditu. ī affectu ꝛ cogitatu. Jn auditu laudatur modeſtia qꝛ audit ꝛ tacet. Jn affectu verecũdia. Uñ turbata ē. Jn cogitatu prudētia. qꝛ cogi. q̃lis eſſꝫ iſta ſalutatio. Turbata ē aũt de angeli ſmone. nõ de eiꝰ viſione. q̃niam btã virgo ãgelos ſepe viderat. ſed nũq̃z talia loq̃ntes audierat. Petrꝰ raueñ. Uenerat inq̃t ãgelꝰ blandꝰ in ſpecie. ſꝫ ī ſmõe terribilis. Uñ q̃ã leuit̃ letificauit viſus nimiũ turbauit auditꝰ. Berñ. Qd turbata eſt fuit verecũdie virgĩalis. q nõ pturbata. fortitudinis. q tacuit ꝛ cogitauit. prudētie ꝛ diſcretionis. Et tũc ãgelꝰ ꝯfortãs eã dixit. Ne timeas maria inueniſti grãz apd dñm. Ber. Quã grãz. Dei ꝛ hoīm pacē. mortis dſtructionē. vite reparationē Ecce ꝯcipies et paries filiũ ꝛ vocabis nomē eiꝰ ihm. i. ſaluatorē. qꝛ ſaluũ faciet pplm ſuũ a pctĩs eorũ. Hic erit magnꝰ ꝛ filius altiſſimi vocabit̃. Berñ. Hoc ē. Jlle q̃ ē magnꝰ dſ. futurꝰ ē magnus ſcꝫ magnꝰ hõ. magnꝰ doctor. magnꝰ pp̄ha.

Dixit ãt maria ad angelũ. Qũo fiet iſtd q̃niã virũ nõ cognoſco. i. me nõ ppono cogniturã. Et ita fuit v̓go mēte. carne. ppoſito. Sꝫ ecce maria interrogat. ꝛ q̃ iterrogat dubitat. Cur ergo ſolꝰ zacharias plagam taciturnitatis incurrit. Sup h petrꝰ reuenneñ aſſignat q̃ttuor rões dicēs. Jlle pectorꝫ cognitor nõ verba ſed corda ꝑpendit. Nõ quid dixerint ſꝫ qd ſenſerũt iudicauit. Erat eī interrogãtium cã diſſilis. ſpecies diuerſa. Hec ꝯ naturã credidit. ille dubitauit p nãa. Hec ītegre ordinē q̃rit. ille q̃ deꝰ vult fieri nõ poſſe pſcribit. Jlle impellētibꝰ exēplis nõ accedit ad fidē hec ſine exemplo ꝑcurrit ad fidē. Hec mirat̃ de partu virginis ille de ꝯceptu diſputat ꝯiugali. Nõ ergo dubitat de facto ſꝫ modũ q̃rit ꝛ ordinē. Nã cũ triplex ſit modus ꝯcipiēdi. naṫalis. ſpũalis. ꝛ mirabilis. q̃ iſtorꝫ ꝯcipiat ſciſcitat̃. Et rñdēs angelus dixit ei. Spũſſctũs ſupueīet in te q̃ ipũm tuũ ꝯceptũ efficiet Uñ ꝛ dr̄ de ſpũſcõ ꝯceptus. ꝛ h ppṫ q̃ttuor rõnes. Primo ppter oſtenſionē eximie caritatis. vt ſcꝫ oſtendat̃ q ex ineffabili dei caritate verbũ dei caro factũ ē. Joh. iij. Sic deus dilexit mundũ. ⁊c. Et hec rõ ē magiſtri ſniaꝝ. Scdo ppṫ oſtenſionē grē abſqꝫ meritis. vt p h qd dr̄ ꝯceptꝰ de ſpũſcõ. oſtendat̃ q ſit ex ſola grã quã nulla hominũ ꝑceſſerũt merita. Et hec eſt ratõ auguſtini. Tertio ppter virtutē opatõnis. qꝛ ſcꝫ opatione ꝛ virtute ſpũſſcti ꝯceptꝰ eſt. Et hec eſt rõ ambroſij. Quarto ppter motiuũ ꝯceptõis. Et hec eſt rõ hugonis de ſctõ victore. Motiuũ vt ait ad ꝯceptõez naturale eſt amor viri in mulierē. ꝛ amor mulieris in virũ. Sic in virgine inq̃t qꝛ ī eiꝰ corde amor ſpũſſancti ſingulariter ardebat. ideo ī eiꝰ carne amor ſpũſſcti mirabilia faciebat.

Et virtꝰ altiſſimi obūbrabit tibi. Hoc ſm gloſā ſic exponiť. Umbra a lūie ⁊ corpe obiecto ſolet formari. ⁊ vgo ſic purꝰ hō plenitudinē diuinitatis cape neqbat. ſ; vtꝰ altiſſimi obūbrauit dum ī ea icorporea lux diuinitatis corpꝰ ſuſcepit hūanitatis. vt ſic poſſet deum pati. Hāc expoſitōeʒ videť tāge Berñ. q̄ ſic ait. Quia deꝰ ſpūs ē nos vō vmbra corpis ſui tpauit ſe nob vt p obiectū viuifice carnis videamꝰ vbū ī carne. ſolē ī nube. lumen ī teſta. cereū in laterna. ſm Berñ. ſic exponitur. Quaſi dicat. Illū modū q̄ de ſpūſcō ꝯcipies. dī vtꝰ xp̄s ī ſuo ſecretiſſimo ꝯſilio obumbrādo occultabit. vt ſibi tantū notū habeať ⁊ tibi. Ac ſi dicat. Quid a me q̄ris. qd in te mox experieris. Scies ſcies ⁊ feliciť ſcies. ſ; illo doctore q̄ auctore. Ego nūciare miſſus ſū vginalē ꝯceptū. ñ creare. Uel obūbrabit. id ē. te a vicioꝝ eſtu refrigerabit. Et ecce Elizabeth cognata tua ⁊c. Ecce dicit vt oñdat hec magnū nouū vicinū. Quattuor ð cauſis ꝯceptꝰ elizabeth marie nūciať ſm ber.

B Prima ē cumulꝰ leticie. ſcďa pfectio ſciētie. tertia pfectio doctrine. q̄rta obſequiū miſcdie. Dicit enī ſic Hiero. Sterilis cogte ꝯceptꝰ marie nūciať. vt dū miraculuʒ miraculo addiť. gaudio gaudiuʒ cumulet. Uel idō. q2 pfecto decebat vt vbū mox diuulgādū vbiq;. ſciret pˀus vgo p āgelū q̄ȝ audiret ab hoīe. ne mater dī a ꝯſilijs filij videť amota ſi eoꝝ q̄ ī terris tam ꝓpe gerūť remāſiſſet ignara. vel idō potiꝰ. vt dū tunc ſaluatoris nūc pcurſoris edoceť aduētꝰ. rerū tps ⁊ ordinē tenēs. ipa poſtmodū ſcptoribꝰ atq; pdicatoribꝰ referet vitatē. Uel idō vt audiēs cognatā vetulā ⁊ grauidā. cogitet iuuēcula ð obſequio. vt ſic puulo ꝓphete det locꝰ obſequēdi dño. ⁊ mirabiliꝰ miraclm fiat ð miraculo. Itē berñ. Da vgo rñſū feſtināť. o dña rñde vbū ⁊ ſuſcipe vbū. pfer tuū ⁊ ſuſcipe diuinū. emitte trāſitoriū ⁊ amplectere ſempitnū. Surge curre aperi. Surge p fidē. curre p deuotionē. aperi p ꝯſenſionē. Tunc maria expāſis manibꝰ ⁊ oculis ad celū eleuatis ait Ecce ancilla dñi fiat mihi ſm vbū tuū. Ber. Alijs ī ore. alijs ī aure. alijs ī manu vbū dei factū fuiſſe memorať. Marie āt factū eſt in aure p angelicā ſalutatōeʒ. ī corde p fidem. ī ore p ꝓfeſſionē. ī manu p ꝯtrectatōʒ. ī vētre p carnatōeʒ. in gremio p ſuſtētatōeʒ. ī brachijs p oblationē. Fiat mihi ſm verbū tuū. Ber. Nolo vt fiat mihi aut ðclamatorie predicatū. aut figuraliť ſignificatū. aut imaginatorie ſomniatū. ſ; ſilēter inſpiratuʒ. pſonaliter incarnatū. corpaliť inuiſceratū. Statimq; filiꝰ dī in vtero illiꝰ ꝯceptꝰ ē. pfectꝰ ds. pfectꝰ hō. ⁊ in ipa p̄ma die ꝯceptōis tante ſapiētie ac potētie extitit q̄nte in triceſimo anno fuit.

Tūc ſurgēs maria abijt in montana ad elizabeth. Et cū eā ſalutaſſet iohes ī eꝰ vtero exultauit. Gloſa. Quia lingua nō poterat aīo exultāte ſalutat. et ſue pcurſionis officium inchoat. Fuit aūt in eiꝰ obſeq̄o tribꝰ mēſibus donec iohes naſceret. quē manibꝰ ſuis de terra leuauit. ſicut in libro iuſtoꝝ legiť

In hac die vt dr̄ p multa tempoꝝ curricula deus multa opatꝰ eſt. Que qdaʒ egregijs vſibus ſic declarauit. Salue feſta dies q̄ vulnera noſtra coerces. Angelꝰ ē miſſus. eſt paſſus in cruce xp̄s. Eſt adam factꝰ. ⁊ eodem tpe lapſus. Ob meritum decime cadit abel fratris ab enſe Offert melchiſedech. yſaac ſupponitur aris. Eſt decollatus xp̄i baptiſta beatus. Eſt petrus ereptus. iacobus ſub herode peremptus. Corpora ſanctoruʒ cum chriſto multa reſurgunt. Latro dulce tamen. per chriſtum ſuſcipit amen. E

Miles quidam diues ac nobilis ſeculo abrenunciauit. et ordinem ciſtercienſiuʒ introiuit. Et quia lrās neſciebat. erubeſcētes monachi tam nobilem perſonam inter laycos deputari. dederunt ei magiſtrum. ſi forte modicum addiſcere poſſet. et ſub hac occaſione inter monachos permaneret. Sed cum diu cum magiſtro fuiſſet. et nihil omnino preter hec duo vocabula. aue maria. diſcere potuiſſʒ. hec tam auide retinuit. vt quocunq; deambularet. quicquid ageret. ea inceſſanter nominaret. Tandem moriť et in cimiterio cum alijs fratribꝰ ſepeliť. Et ecce ſup eius tumulū ſpecioſum excreſcit lilium. et qdlibet foliū. aue maria. lrīs aureis habebat inſcptū. Currētes omnes ad tam grande ſpectaculum. terrā de tumulo effoderūt.

et radicē lilij de ore defūcti ꝑcedere reperūt. Intellexerūt ergo cū q̄nta deuotōe illa duo verba dixerat. quē dñs tāti honore prodigij illuſtrauit. Quidā miles q̄dā in via caſtrū habebat. ꝛ oēs trāſeūtes ſine miſatōne aliq̄ ſpoliabat. v̓ginē tñ matrē dei q̄tidie ſalutabat. nec ꝑ aliq̄ īpedimento emergēti ab ipa ſalutatōe aliq̄ die ceſſare volebat. Accidit āt vt q̄dā vir religioſ⁹ ꝛ ſctūs inde trāſitū faceret. ꝛ ip̄m ꝑdict⁹ miles ꝯtinuo expoliari iuberet. Uir āt ſctūs rogauit predones vt ip̄z ad dñm ſuū deducāt. q2 ad ip̄m habz ſecreta q̄ ꝑferat. Adduct⁹ āt rogauit militez vt oēs de familia ſua ꝛ caſtro ꝯgregari faceret vt eis v̓bū dñi ꝑdicaret. Cū aūt ꝯgregati fuiſſent. ille ait Nequaq̄z hic eſtis oēs. ſz aliq̄s adhuc deeſt. Cui cū oēs ſe ibidē eē aſſererēt. aiebat. Diligent̄ ꝑquirite. ꝛ aliquē inuenietis abeſſe. Tūc vn⁹ exclamās dixit. q̄ꝛ ſol⁹ camerari⁹ illuc nō veniſſet. Ille āt dixit Uere ip̄e ē q̄ ſol⁹ deeſt. Pro eo igit̄ cito mittit̄ ꝛ in mediū deducit̄. Cū āt virū dei vidiſſet. reuolutis terribilit̄ oculis caput inſtar inſani agitabat. nec ꝓpius accedē audebat Uir āt ſctūs dixit ei. Adiuro te ꝑ nomē dñi noſtri ihū xp̄i. vt q̄s ſis nobis ediſſeraſ. ꝛ ob quā cām huc veneris palā pādas. Cui ille rñdit. Heu adiurat⁹ ꝓdere cogor inuitus. Ego enī nō ſum hō ſed demon q̄ formā hominis accepi. ꝛ. xiiij. ānis cū h̄ milite ſic permāſi. Nā noſter p̄nceps me huc miſit vt diem q̄ hic ſue marie ſalutatōez nō diceret. diligēti⁹ obſuarē vt ī eū ꝑtāte accepta ip̄m cōtinuo ſtrāgularē. ꝛ ſic in malis opib⁹ vitaz finiēs noſter eſſz. Quacūq̄z ei die illā ſalutationē dicebat ī eū ꝑtātē hr̄e nō poterā. Ecce āt de die ī diē diligēti⁹ obſuauit. ꝛ nullū diē q̄n eā ſalutauerit pretermiſit. Hec miles audiēs vehemēt̄ obſtupuit. ꝛ ad pedes viri dei ſe ꝓiiciēs veniā poſtulauit. ꝛ ī meli⁹ deīceps vitā mutauit. Uir aūt ſctūs dixit demoni. Precipio tibi dmon ī noīe dñi nr̄i ihū xp̄i. vt hic abſcedas ꝛ talem hacte⁹ locum poſſideas. vbi nulli glorioſā dei genitricē iuocāti nocere p̄ſumas. h̄ vbi iuſſa dedit demon abſcedens euanuit. Et miles virū ſctūm cū reuerētia ꝛ grāꝝ actōe liberꝝ abire ꝑmiſit.

De paſſione domini.

Paſſio chriſti fuit ex dolore amara. ex illuſione deſpecta. ꝛ ex vtilitate mltiplici fructuoſa. Dolor āt cauſabat̄ ex q̄nq̄z. Primo ex eo q2 ipa paſſio fuit ignominioſa. ꝛ h̄ propter ignominioſum locū q2 in caluaria vbi malefactores puniebant̄. Propter ignominioſuz ſupplicīū. quia morte turpiſſima cōdemnatus eſt. Crux enī ſupplicium erat latronū. Et licet crux tunc eſſet multe ignominie. nūc eſt immēſe glorie. vnde Aug. Crux q̄ erat ſupplicīū latronū. nūc trāſit ad frontes imperatorū. Si tantū honorez de⁹ contulit ſupplicio ſuo q̄d ꝯferet ſeruo ſuo. Propter ignominioſum ꝯſortiū. q̄a cum ſceleratis deputatus eſt. i. cum latronib⁹ qui p̄mo erant ſcelerati. ſed poſtea vnus ꝯuerſus eſt ſcz diſmas q̄ erat a dextris. ſicut dr̄ in euangelio nicodemi. et alius damnatus ſcilicet geſmas q̄ erat a ſiniſtris. Uni ergo dedit regnū alteri ſupplicīū. Ambroſi⁹. Autor pietatis in cruce pendens in ſingulis negocijs pietatis officia diuidebat. ꝑſecutōem ap̄lis pacē diſcipl̄is. corpus iudeis. crucifixorib⁹ veſtimēta. patri ſpūm. v̓gini paranimphū. latroni paradiſum. p̄ctōrib⁹ infernū. crucez chriſtianis penitentib⁹ cōmendabat. Ecce teſtamentū q̄d fecit chriſt⁹ in morte pendēs in cruce. Scd̄o ex eo q̄d fuit iniuſta. q̄a peccatū nō fecit. ꝛ nō eſt inuēt⁹ dolus ī ore eiuſ. et ido q̄ venit indigne pena dolenda venit. De trib⁹ enī iniuſte p̄cipue eū accuſabāt. videlicet q2 tributū reddi ꝓhibebat. q2 ſe regez dicebat. ꝛ q2 ſe filiū dei faciebat. Contra has tres accuſatōes dicim⁹ in paraſceue in pſona ſaluatoris tres excuſatōes. Popule meus q̄d feci tibi ꝛc. vbi exprobrat xp̄s tria beneficia eis collata. ſcz liberatōnez ab egipto. regimē in deſerto. plātatōez vinee in loco optimo. q̄ſi dicat xp̄s. Accuſas me de redditone tributi potius gratias agere deberes. quia liberaui te a tributo. Accuſas me quia dixi me regē potius deberes gratias agere quia regaliter paui te in deſerto. Accuſas me q̄a

me filiũ dei dixi. potius deberes grãs agere quia te in vineã meam elegi. et in loco optimo plantaui. Tertio ex eo ꝙ fuit ab amicis tolerabilioꝛ ei eſſet doloꝛ ſi pateret̃ ab his q̃ aliq̃ de cã deberẽt eẽ eiꝰ inimici. vel ab his q̃ eſſent alieni vel extranei. vel ab his q̇bꝰ aliq̃ incõmoda ĩtuliſſet Sʒ tñ patit̃ ab amicis. i. ab his q̃ deberẽt eẽ ſui amici. Item a pn̄s. i. ab his de q̃ꝝ ſtirpe natꝰ ẽ. De his duobꝰ dr̃ ĩ ps. Amici. m. ⁊ px. mei. Job. xxx. Noti mei q̃i alieni receſ. a me. Itẽ ab his q̇bꝰ mlta bona ꝯtulerat. Job. viij. Multa bona opatꝰ ſũ eis. Bern̄. O bõe iħu q̃ʒ dulcit̃ cũ hoibꝰ ꝯuerſatꝰ es. q̃ʒ mag̃ ⁊ abũdãtiſſima eis largitꝰ es. q̃ʒ dura ⁊ aſpa p eis paſſꝰ es. dura v̾ba. durioꝛa v̾bera. duriſſima crucis tormẽta. Quarto rõne teneritudĩs coꝛpis. vñ in figura dauid dr̃ de eo. ij. reg̃. pn̄t. Ipe ẽ q̃ſi tenerrimꝰ ligni v̾miculꝰ. Bern̄. O iudei lapides eſtis lapidẽ pcutitis mollioꝛẽ. de q̃ reſonat tinnitꝰ pietatis. ⁊ ebullit oleũ caritatis. Itẽ Hiero. Traditꝰ eſt iħs militibꝰ v̾berãdus. ⁊ illud ſacratiſſimũ coꝛpꝰ pectuſq̃ʒ dei capax flagella ſecuerũt. Quĩto ex eo ꝙ fuit vniuerſalis. q2 p oẽs ptes ⁊ oẽs ſenſus. Primo ei fuit hic doloꝛ in oculis. q2 lacrimatuſ eſt ſic dr̃ heb. v. Bern̄. Aſcẽdit in altũ vt longi audiret. foꝛtit̃ clamabat. vt nullꝰ excuſaret clamoꝛi lacrimas addidit vt hõ cõpatet̃. Alias etiã bis lacrĩas fudit. ſcʒ ĩ reſuſcitatõe lazari. ⁊ ſup hierl̃m. Itaq̃ʒ pme lacrĩe fuert̃ amoꝛis. Vñ ⁊ q̇dã cũ vidiſſent eũ lacrimãtẽ dixerunt. Ecce q̃mo amabat eũ. Scd̄e fuerũt ꝯpaſſionis. Sʒ he tertie fuerũt doloꝛis.

Scd̄o fuit in auditu cũ ei. ſcʒ oppꝛobꝛia et blaſphemie irrogate ſũt. Chriſtꝰ ei ſpecialit̃ q̃ttuoꝛ habuit ĩ q̇bꝰ oppꝛobꝛia ⁊ blaſphemias audiuit. Habuit ei excellẽtiſſimã nobilitatẽ. q2 q̃ntũ ad diuinã naturã fuit eẽni reg̃ filiꝰ. ⁊ q̃ntũ ad hũanã de regia ſtirpe genitꝰ ita ꝙ etiã in q̃ntũ hõ. fuit rex regũ ⁊ dñs dominantiũ. Habuit ĩeffabilẽ v̾itatẽ. q2 ipe eſt via v̾itas ⁊ vita. vñ d̾ ſeipe ʒ dr̃. Sermo tuꝰ v̾itas ẽ. Filiꝰ eñi eſt ſmo. ſiue v̾bũ pr̃is. Habuit inſupabilẽ ptãtem. q2 oĩa p ipm fcã ſũt ⁊ ſine ipo factũ ẽ nihil. Habuit inſup ſingularẽ bonitatẽ. q2 nemo bonꝰ niſi ſolꝰ dꝰ. In his xp̄s audiuit oppꝛobꝛia ⁊ blaſphemias.

Primo q̇dẽ q̃ ad nobilitatẽ. Math. xiij. Nõne hĩ ẽ filiꝰ fabri. Nõne mat̃ eius dr̃ maria ⁊c. Scd̄o q̃ ad ptãtẽ. Math. xij. Hic nõ eijcit demonia niſi ĩ beelzebub pncipe demonioꝝ. Itẽ Math. xxvij. Alios ſaluos fecit. ſeipm nõ pt̃ ſaluũ facere. Ecce dicũt ipm impotentẽ. cũ tñ adeo potẽs extitit ꝙ pſecutores ſuos ſola voce pſtrauit. Nã cũ interrogaſſet. quẽ q̃ritis. ⁊ illi rñdiſſent. iħm nazarenũ. ⁊ ipe dixiſſʒ. ego ſũ. ꝯtinuo ceciderunt in terrã. Aug. Una vox turbã odijs plenãʒ et feroce armis terribile ſine vllo telo pcuſſit. repulit. ſtrauit v̾tute latẽtis diuinitatis. Quid iudicaturꝰ faciet. q̃ iudicãdꝰ hĩ fecit. q̇d regnaturꝰ poterit. q̃ moriturꝰ hĩ potuit Tertio q̃ ad v̾itatẽ. Joh. viij. Tu de teipo teſtimonium phibes. teſtimoniũ tuũ nõ ẽ veꝝ. Ecce q2 dicũt eũ mẽdacẽ. cũ tñ ipe ſit via v̾itas et vita. Hãc v̾itatẽ pilatꝰ ſcire vel audire ñ meruit. q2 ipm ſm̃ v̾itatẽ nõ iudicauit. Inchoauit q̇ppe iudiciũ a v̾itate. ſʒ ĩ v̾itate nõ pmanſit. ⁊ ĩdo de v̾itate q̃õeʒ meruit inchoare ſed nõ meruit ſolutõeʒ audire. Alia rõ ẽ ſm Aug. q̃re ſolutõeʒ nõ audiuit. q2 cũ illã q̃õeʒ feciſſet ſubito veñt illi in mẽte ꝯſuetudo iudeoꝝ q̃ ſolebat vnꝰ dimitti ĩ paſca. ⁊ ĩdo ſtatĩ exijt et ſolutionẽ nõ expectauit. Tertia rõ eſt ſm Chryſ. q2 ſciebat q̃s q̃ſtio tã difficilis indigebat multo tpe ⁊ mlta diſcuſſione. et ipe ad liberatõem xp̄i pperabat. et ĩdo ſtatim exiuit Legit̃ tñ in euangelio nicodemi ꝙ cuʒ pilatus iħm interrogaſſet. q̇d ẽ veritas iħs ei reſpondit. Ueritas de celo eſt. Et pilatꝰ. In terris nõ eſt veritas. Dicit ei iħs. Q̃mo põt veritas eẽ in t̾ris. q̃ iudicat̃ ab his q̃ ptãtem habent ĩ t̾ris Quarta q̃ ad bonitatẽ. Dicebãt ei ipm eẽ pctoꝛẽ in coꝛde. Joh. ix. Nos ſcimꝰ q2 hĩ hõ peccatoꝛ ẽ. Seductoꝛẽ ĩ ſmõe. Luc. xxiij. Commouit populũ docens per vniuerſam iudeam. incipiens a galilea vſq̃ʒ huc. Legis puaricatoꝛeʒ in ope. Joh. ix. Non eſt hic homo a deo q̃ ſabbatũ non cuſtodit. Tertio fuit in odoꝛatu q2 magnũ fetoꝛẽ ſentire potuit ĩ loco caluarie vbi erãt coꝛpoꝛa fetida moꝛtuoꝝ. Unde dicit̃ ĩ ſcolaſtica hiſtoria ꝙ caluaries pp̄e eſt os capitis

humani nudū. Un̄ ⁊ qꝛ ibi decollabant̄ rei ⁊ multa oſſa capitū ibi aſpſa erāt. dicebatur caluarie locꝰ vel caluariū. Quarto fuit in guſtu. Un̄ cū clamaret ſitio. dederūt ei acetum cū mirra ⁊ felle mixtū vt ex aceto citius moreret̄. ⁊ ipi cuſtodes a cuſtodia citiꝰ liberarent̄. dr̄ eñi crucifixos citiꝰ mori ſi acetū biberent. ⁊ ex mirra pateret̄ olfactꝰ ⁊ ex felle guſtus. Aug̃. Pro mero replet̄ ſinceritas aceto. inebriat̄ felle dulcedo. adijcit̄ innocentia reo. morit̄ vita ꝓ mortuo. Quinto fuit ī tactu. qꝛ in omnibꝰ ptibꝰ corpis a planta pedis vſqꝫ ad verticē nō fuit in eo ſanitas. d. ꝫ aūt qualiter ī omnibꝰ ſenſibꝰ dolorē habuit dicit Berñ. Caput angelicis tremendū ſpiritibus dēſitate ſpinarꝫ pūgit̄. facies pulcra p filijs hoīm ſputis iudeorꝫ deturpat̄. oculi lucidiores ſole caligāt in morte. aures q̄ audiunt angelicos cātus audiūt pctorꝫ inſultꝰ os qđ docet angelos felle ⁊ aceto potat̄. pedes quorꝫ ſcabellū adorat̄ quoniā ſanctum eſt cruci clauo affigunt̄. manus q̄ formauerunt celos ſunt ī cruce extenſe ⁊ clauis affixe corpꝰ verberat̄. latꝰ lancea pforat̄. Et quid plura. Nō remāſit in eo niſi lingua vt ꝓ peccatoribꝰ exoraret ⁊ matrē diſcipulo cōmendaret. Secūdo eiꝰ paſſio fuit ex illuſione deſpecta. Quattuor eñ vicibꝰ fuit ſibi illuſum. Primo in domo anne vbi recepit ſputa. alapas. velationē oculorꝫ Berñ. Uultū tuū bone ieſu deſiderabilē in quem deſiderāt āgeli pſpicere ſputis inqnauerūt. manibꝰ pcuſſerūt. velo ꝓ deriſione operuerunt. nec amaris vulneribꝰ pepcerūt. Secundo in domo herodis q̄ eū fatuū ⁊ nō ſane mētis eſtimās. ex eo ꝙ nullū ab eo reſpōſum habere potuerat. ꝓ deriſiōe eū veſte alba induit. Berñ. Tu hō es ⁊ habes ſertū de floribꝰ. ⁊ ego deꝰ ⁊ habeo coronā de ſpinis Tu habes cyrothecas ī manibus ⁊ ego habeo clauos defixos. Tu ī albis veſtibus tripudias. ⁊ ego ꝓ te deriſus fui ab herode ī veſte alba. Tu tripudias cū pedibus. ⁊ ego laboraui cū meis pedibꝰ. Tu ī choreis brachia extēdis ī modū crucis ī gaudiū. ⁊ ego ea ī cruce extēſa habui ī opprobriū. Ego in cruce dolui ⁊ tu in cruce exultas. Tu habes latus apertū ⁊ pectꝰ in ſignū vane glīe. ⁊ ego latꝰ effoſſum habui ꝓ te. Tñ reuertere ad me et ſuſcipiā te. Sꝫ q̄re dñs tpe ſue paſſionis corā herode pilato ⁊ iudeis ſic tacebat. Hꝰ ēplexē rō. Pria rō ē qꝛ ñ erāt dig̃ audire ſuā rñſionem. Secūda. qꝛ eua peccauerat ploq̄citatē. ⁊ iō xp̄s voluit ſatiſfacere ꝑ taciturnitatē. Tertia qꝛ q̄cq̄d rñdebat totū calumniabant̄ ⁊ deprauabant. Tertio ī domo pilati. vbi milites clamidē coccineā circūdederūt ei. arundinē in manu dederūt. ⁊ coronā ſpineam ſup caput eiꝰ poſuerunt. ⁊ genu flexo dicebāt. Aue rex iudeorꝫ. Illa aūt ſpinea corona dr̄ fuiſſe de iūcis marinis. q̄rꝫ acies nō minꝰ ſpina eſt dura ⁊ penetratiua. Unde ⁊ ſanguinē de capite credit̄ illa corona ſpinea extraxiſſe. Un̄ Berñ. Caput illud diuinuꝫ mltiplici ſpinarꝫ dēſitate vſqꝫ ad cerebrū cōfixū eſt. De aīa ſunt tres opiōes vbi. ſ. aīa pncipalē habeat ſedē. ſ. vl̄ in corde ꝑpt̄ illud de corde exeūt cogitatōes male ⁊c. vel in ſanguine ꝑpt̄ illđ Leuit̄. Aīa oīs carnis in ſanguine eſt. Ul̄ ī capite ꝑpter illud. Et inclinato capite tradidit ſpūm ⁊c. Hāc triplicē opinionē iudei ipo facto vident̄ ſciuiſſe. Nā vt eius aīam a corpe euellerēt q̄ſierūt ipſam in capite. cū ſpinas vſqꝫ ad cerebrū infixerunt. Queſierūt in ſanguie. cū eiꝰ venas ī manibus ⁊ pedibꝰ aperuerūt. Queſierūt ī corde. cū eiꝰ latꝰ pforauerūt. Cōtra has tres illuſiones in paſceue pmittimꝰ añ reuelationem crucis tres adoratōes dicētes. Agyos ⁊c. q̄ſi ter adorātes. ter illuſum ꝑpt̄ nos. Quarto in cruce. Matth. xxvij. Principes ſacerdotū illudētes cū cū ſenioribꝰ ⁊ ſcribis dicebant. Si rex iſrael eſt deſcēdat nūc de cruce ⁊ credimꝰ ei. Berñ. ſup hūc locū. Interī patiētiā magis exhibet. hūilitatē cōmēdat. obedientiā implet. charitatē pficit. In his nēpe vtutū gēmis q̄ttuor crucis cornua ornātur ⁊ ſupeminētior charitas a dextris obediētia a ſiniſtris patiā. radix oīm vtutū hūilitas ī pfundo. Hec oīa q̄ xp̄s paſſus ē Berñ. breuiter recolligit. d. Memor ero q̄ȝdiu vixero laborꝫ q̄s ptulit in pdicādo. fatigationuꝫ in diſcurrēdo. vigiliarꝫ ī orādo. temptationuꝫ ī ieiunādo. lacrimarꝫ ī cōpatiendo. inſidiarū

in colloqndo.poſtremo ꝯuicioꝝ ſputoꝛum collapboꝝ ſubſannatonũ clauoꝝ exꝓbꝛationũ ¶ Tertio paſſio eiꝰ fuit vtilitate mltiplici fructuoſa. Cuiꝰ vtilitas pt eſſe triplex.ſ.pctoꝝ remiſſio.grẽ collatio.ꝛ glie exhibitio. Et h tria notant̃ in titulo crucis. qꝛ ieſus q̃ ad pͥmũ.nazarenꝰ q̃ ad ſcđm. rex iudeoꝝ q̃ ad tertiũ.qꝛ ibi erimꝰ omẽs reges. De eiꝰ vtilitate di. Aug. Culpã deleuit xp̃s pñtẽ pteritã ꝛ futurã. Preterita pctã tulit ea remittẽdo.pñtia hoies ab eis retrahẽdo.futura grãm q̃ vitarent̃ ꝯferẽdo. De eiꝰ etiã vtilitate di. Aug. Admiremur.ꝯgulemur.amemus.laudemꝰ.adoꝛemꝰ.q̃niã p redẽptoꝛis noſtri moꝛtẽ.de tenebꝛis ad lucẽ.d̃ moꝛte ad vitã.de coꝛruptõe ad incoꝛruptõez.de exilio ad patriã.de luctu ad gaudiũ vocati ſumꝰ.

Quã vtilis aũt modꝰ redẽptiõis noſtre fuerit.ptz ex q̃ttuoꝛ rõibꝰ.videlicet qꝛ fuit acceptiſſimꝰ ad placãdũ deũ.ꝯgruẽtiſſimꝰ ad curandũ moꝛbũ.efficaciſſimꝰ ad attrahẽdũ genꝰ humanũ.pꝛudẽtiſſimꝰ ad expugñduz hũani generis inimicũ. Pͥmo ergo fuit acceptiſſimꝰ ad placãdũ ꝛ recõciliandũ deuz. qꝛ ſic dicit Anſel.i li. Cur deꝰ hõ. Nihil aſperius ꝛ difficiliꝰ pt hõ pati ad honoꝛẽ dei ſpõte.ꝛ nõ ex debito q̃z moꝛtẽ. Et nequaq̃z mag̃ homo pt ſe dare deo q̃z cũ ſe moꝛti tradit ad honoꝛẽ ipſiꝰ.ꝛ h eſt q̃d dꝛ Eph.v. Tradidit ſemetipſum oblationẽ ꝛ hoſtiã deo ĩ odoꝛẽ ſuauitatis. Qualit̃ aũt fuit ſacrificiuz nos deo placãs ꝛ recõciliãs dicit Aug. de trinita. Quid tã g̃te ſuſcipi poſſet q̃z caro ſacrificij noſtri coꝛpꝰ effectũ ſacerdotis noſtri. Vt q̃niam q̃ttuoꝛ ꝯſiderant̃ in oĩ ſacrificio cui offerat̃.q̃d offerat̃.p q̃bꝰ offerat̃.ꝛ q̃s offerat. idẽ ipſe vnꝰ vtriuſq̃z mediatoꝛ p ſacrificiuz pacis recõcilians nos deo vnũ cũ ipſo maneret cui offerebat.vnũ in ſe faceret.p q̃bꝰ offerebat.vnꝰ ipſe eſſet q̃ offerebat ꝛ q̃d offerebat. De h aũt etiã q̃liter p xp̃m ſumus recõciliati idẽ dicit Aug. q xp̃s eſt ſacerdos ꝛ ſacrificiũ.deꝰ ꝛ templũ. Sacerdos p quẽ ſumus recõciliati.ſacrificiũ q̃ ſumꝰ recõciliati.deꝰ cui ſumꝰ recõciliati.tẽplũ in q̃ ſumus recõciliati. Vñ q̃buſdã hãc recõciliatiõz ꝯuipẽdentibꝰ Aug. in pſona xp̃i exꝓbꝛat.d. Cũ eſſes inimicꝰ patri meo recõciliaui te p me.cũ eſſes lõge ego veni vt redimerem te. cũ inter oẽs mõtes ꝛ ſiluas errares q̃ſiui te. inter lapides ꝛ ligna inueni te.ꝛ ne lupoꝝ ferarũq̃z rapido oꝛe laniareris collegi te.humeris meis poꝛtaui te.patri meo reddidi te laboꝛaui ſudaui caput meũ ſpinis oppoſui. manꝰ meas clauis obieci.lãcea latꝰ aperui. tot nõ dicã iniurijs ſ3 aſperitatibꝰ laniatus ſum.ſanguinẽ meũ fudi.aĩaz meã poſui vt ꝯiungerẽ te mihi ꝛ tu diuideris a me B

Secũdo fuit ꝯgruẽtiſſimꝰ ad curãdum moꝛbũ. Cõgruitas aũt attẽdit̃ ex pte tpis.ex pte loci.ex pte modi. Ex pte tpis.qꝛ adã factꝰ fuit ꝛ peccauit ĩ menſe marcio.feria ſexta ꝛ hoꝛa ſexta.ꝛ iõ xp̃s pati voluit ĩ marcio.qꝛ ĩ die qua fuit annũciatꝰ fuit ꝛ paſſus. Item ĩ feria ſexta ꝛ hoꝛa ſexta. Scđo ex pte loci.q̃niam locꝰ ſue paſſionis tripliciť ꝯſiderat̃.ſc3 aut cõmunis.aut ſpecialis.aut ſingularis. Locus cõmunis fuit terra ꝓmiſſiõis.ſpecialis caluarie locꝰ.ſingularis crux. In loco autẽ cõmuni pͥmus hõ fuit foꝛmatꝰ.qꝛ in ptibus illis iuxta damaſcuz in agro damaſceno dꝛ fuiſſe foꝛmatꝰ. In loco ſpeciali fuit ſepultus qꝛ ibidẽ vbi xp̃s paſſus eſt adam dꝛ fuiſſe ſepultꝰ.lic3 autenticũ nõ ſit.cũ ſcḿ hieronimũ adã in ebꝛon mõte ſepultꝰ fuerit.ſicut etiam Joſue.xiiij.expꝛeſſe habet̃. In loco ſingulari fuit deceptꝰ nõ q in illo ligno in q̃ xp̃s paſſꝰ eſt adã fuit deceptꝰ.ſ3 p tãto dꝛ.qꝛ ſicut ada3 deceptꝰ fuit in ligno.ita xp̃s paſſus fuit in ligno. In quadã tñ hiſtoꝛia grecoꝝ dꝛ q ĩ eodem. Tertio ex pte modi curãdi q̃ quidẽ modus fuit p ſilia ꝛ p ꝯtraria. Per ſilia.q̃nia3 ſicut dicit Aug. in libꝛo de doctrina xp̃iana. Per feminã deceptꝰ.p feminã natꝰ. Hõ homines.moꝛtalis moꝛtales.moꝛte moꝛtuos liberauit. Ambꝛo. Ex terra v̓gine adã.xp̃s ex v̓gine. Ille ad imaginem dei.h imago dei. Per mulierẽ ſtulticia.p mulierẽ ſapiã. Nudus adã.nudꝰ xp̃s. Moꝛs p arboꝛẽ.vita p crucẽ. In deſerto adã.in deſerto xp̃us. Per ꝯtraria.q̃niã pͥmꝰ hõ ſcḿ Greg. peccauerat p ſupbiã inobediẽtiã ꝛ gulã. Voluit enĩ aſſimilari deo p ſcie ſublimitatẽ.tranſgredi pͤcepti dei limitẽ.ꝛ guſtare pomi ſuauitatez. Et

quoniã curatio hꝫ fieri p ↄtrariũ. nõ iſte mo
dus ſatiſfaciẽdi cõgruẽtiſſim⁹ fuit. qꝛ fuit p
humiliationẽ. diuĩe voluntatis impletionẽ
⁊ afflictionẽ. De his trib⁹ ad Philꝰ. ij. Humi-
liauit ſemetipſum. q̃ ad pmũ. fact⁹ obediẽs.
quo ad ſcdm. vſqꝫ ad mortẽ q̃ ad tertiũ ¶ E
Tertio fuit efficaciſſim⁹ ad attrahendũ
gen⁹ humanũ. Nunq̃d enĩ ſaluo libertatis
arbitrio magis ad amorẽ ſuũ ⁊ fiduciaꝫ ge-
nus humanũ attrahere potuit. Qualit̃ aũt
p hoc ad amorẽ nos attrahat dicͭ Ber. Su-
per oĩa reddit te amabilẽ bone ieſu calix quẽ
bibiſti op⁹ redẽptionis noſtre. Hoc omino
amorẽ noſtꝝ facile vẽdicat totũ tibi. Hꝫ eſt q̃d
noſtrũ amorẽ ⁊ blãdius allicit ⁊ iuſtius eri-
git. ⁊ citi⁹ ſtringit ⁊ vehemẽtius afficit. Ete-
nim vbi te exinaniſti vbi te naturalib⁹ radi-
is exuiſti. ibi pietas magis emicuit. ibi chari
tas pl⁹ effulſit. ibi gr̃a ampli⁹ radiauit. Qua
liter aũt ad fiduciã dꝛ Roma. viij. Qui eti-
am pprio filio ſuo nõ pepcit ſꝫ p nobis om-
nibus tradidit illũ. quõ nõ etiã oĩa cum illo
nobis donauit. De hꝫ etiã Berñ. Quis nõ
rapiat̃ ad ſpem ĩpetrãdi fiduciã. q̃ ei⁹ atten-
dit corpis diſpoſitionẽ. videlicet caput incli
natũ ad oſculũ. brachia extẽſa ad amplexuꝫ
man⁹ pforatas ad largiẽdũ. lat⁹ aptũ ad di
ligendũ. pedũ affixionẽ ad nobiſcũ cõmanẽ
dum. corpis extẽſionẽ ad ſe totũ nobis impẽ
dendũ. ¶ F Quarto fuit prudẽtiſſimus
ad expugnãdũ humani generis inimicum
Job. xxvj. Prudẽtia ei⁹ pcuſſit ſupbuꝫ. Et
vltimo Nũq̃d poteris capere leuiathã hamo
Chriſt⁹ enĩ hamũ ſue diuinitatis abſcondẽ
rat ſub eſca hũanitatis. Et diabol⁹ capere vo
lens eſcã carnis capt⁹ eſt ab hamo diuinita
tis De hac prudẽti captiõe dicͭ Aug. Uenit
redẽptor ⁊ vict⁹ eſt deceptor. Et q̃d fecit redẽ
ptor captiuatori noſtro. Tetendit muſcipu
lam crucẽ ſuã. poſuit ĩ ea eſcã ſanguinẽ ſuũ
Ipe aũt voluit fundere ſanguinẽ non debi
toris. pp̃ter q̃d receſſit a debitoribus. Hmõi
debitũ aplus vocat cyrographũ. q̃d q̃dem
xp̃s tulit ⁊ cruci affixit De q̃ cyrographo di
cit Aug. Eua peccatũ a dyabolo mutuauit
cyrographũ ſcripſit. fideiuſſorẽ dedit. ⁊ vſu
ra poſteritati creuit. Tũc enĩ a diabolo pec-
catum mutuauit qñ cõtra p̃ceptum dei. ſue
praue iuſſioni vl' ſuggeſtioni ↄſenſit. cyrog-
phum ſcripſit. qñ manũ ad pomũ vetitum
porrexit. fideiuſſorẽ dedit qñ adã pctõ ↄſen-
tire fecit. ⁊ ſic vſura peccati poſteritati creuit
Cõtra igit̃ ↄtemnẽtes hãc redemptioneꝫ
qua nos d̃ inimici poteſtate reduxit Berñ.
exprobrãdo dicit in pſona xp̃i. Popule me-
us ait dñs. q̃d tibi facere potui ⁊ nõ feci. q̃d
cauſe eſt q̃ inimico meo magis libet ſeruire
q̃ꝫ mihi. nec ille creauit vos ſꝫ nec paſcit. Si
parua hec videnẗ ingratis nõ ille ſed ego re-
demi vos. Quo p̃cio. Nõ vtiqꝫ auro corru
ptibili vel argẽto. nõ ſole aut luna. nõ ſalteꝫ
angeloꝝ aliq̃. ſꝫ proprio vos cruore redemi.
Ceterꝫ ſi neqꝫ tã multiplici iure debituꝫ eſt a
vobis elicere famulatũ. omiſſis omib⁹. me-
cum ſaltẽ ex denario diurno ↄuenite. ¶ Et
q̃a in mortẽ xp̃m tradiderũt. iudas p auari
ciam. iudei p inuidiã. pilat⁹ p timorẽ. nõ vi-
dendũ eſſꝫ de pena a deo his inflicta merito
hui⁹ peccati. Sꝫ de pena ⁊ origine iude ĩue
nies in legenda ſancti mathie. de pena ⁊ exci
dio iudeoꝝ ĩ legẽda ſcĩ iacobi minoris. De
pena aũt ⁊ origine pilati ĩ quadã hiſtoria licꝫ
apocrifa ſic legit̃ ¶ G Fuit q̃dã rex noĩe
tyrus. qui quandã puellã noĩe pilã filiã cu-
iuſdã molendinarij noĩe atus carnaliter co
gnouit ⁊ de ea filiũ generauit. Pila aute ex
nomine ſuo ⁊ noĩe patris ſui q̃ dicebat̃ at⁹.
vnũ nomen cõpoſuit ⁊ nato puero impoſu
it nomen pilat⁹ Cũ aũt pilat⁹ tres ãnos ha
beret ipſum pila ad regẽ trãſmiſit. Habebat
aũt rex filiũ de regina ↄiuge ſua q̃ fere pila-
to coetane⁹ videbat̃. Iſti dũ annos diſcreti
onis attigiſſent. ſepi⁹ luctamĩe pugna ⁊ fun
da ad inuicẽ colludebãt. Sꝫ regis legitim⁹
fili⁹ vt genere erat nobilior. ſic in omni loco
pilato inueniebat̃ ſtrenuior. ⁊ oĩ genere cer-
taminis aptior. Ob hꝫ pilat⁹ inuidie liuore
cõmot⁹ ⁊ felleo dolore ſtimulat⁹ fratrẽ ſuuꝫ
lateter occidit. Q̃d rex audiẽs vehementer
doluit. ⁊ cõcione ↄuocata q̃d de ſcelerato et
homicida faciendũ ſit filio req̃ſiuit. Qui eñ
omnes reũ mortis eẽ vnanimit̃ acclamaue
runt Rex aũt ad ſe reuerſus iniquitatẽ iniq̃
tatẽ noluit duplicare. ſꝫ ipm pro tributo q̃d

annuatim debebat romanis obſidem miſit
tũ volẽs innoxiꝰ eſſe ab occiſione filij.tum a
tributo romanoꝝ cupiẽs liberari. Tũc enĩ
tpis erat rome filiꝰ regis francie quẽ ſilr rex
miſerat romã ꝓ tributis Huic pilatꝰ aſſoci
atus.cũ ſe ab eo moribꝰ ⁊ induſtria ꝑcelli vi
deret.eũ inuidie ſtimulis agitatꝰ occidit. Sʒ
cũ romani q̄d de eo faciẽdũ eſſet inq̄rerẽt di
xerunt.Hic ſi ſupuixerit q̄ fratrẽ necauit ob
ſidẽ iugulauit reipublice plurimũ vtilis erit
⁊ colla ferociũ hoſtiũ ferox ipe domabit.Di
xerunt ergo.Cũ reꝰ mortis habeatᷣ ĩ pontoſ
inſulã gentibꝰ illis q̄ nullũ patiuntᷣ iudicẽʒ.
iudex ꝑficiatᷣ.ſi forte eiꝰ neq̄cia ipoꝝ ꝯtuma
cia edometᷣ.ſi nõ.q̄d meruit patiatᷣ Miſſuſ
igitᷣ pilatꝰ ad gentẽ ferocẽ ⁊ ſuorũ iudicum
ꝑemptricẽ.nõ inſciꝰ ad q̄s miſſus ſit.⁊ q̄ʒ pẽ
dula vite ſue ſnĩa.tacite rẽ ꝯſiderãs vitã ſer/
uare voluit.⁊ gentẽ nequã ipe minis ⁊ pro/
miſſis ſupplicio ⁊ precio penitꝰ ſubiugauit.
Qui igitᷣ tã dure gẽtis victor extitit a põtos
inſula põtiꝰ pilatꝰ nomẽ accepit.Herodes
aũt hoĩs illiꝰ induſtriã vt audiuit.verſutijſ
eiꝰ ꝯgaudẽs.ipe v̓ſutus eũ ad ſe muneribꝰ
⁊ internũcijs inuitauit ⁊ ſup iudeã ⁊ hierlm
poteſtatẽ ⁊ vicẽ ſuã ei tradidit.Qui cum pe
cuniã innumerabilẽ ꝯgregaſſet.neſciẽte he/
rode romã adijt.⁊ infinitã pecuniã tiberio ĩ
peratori obtulit.⁊ ab eo ſibi dari q̄d ab hero
de tenebat muneribꝰ ĩpetrauit. Hꝰ ceĩnodi
cã facti ſunt inimici pilatꝰ ⁊ herodes q̄ adu ſ
q̄ʒ tpe paſſionis dñi eũ ſibi recõciliauit eo ꝙ
dñm ad ſe miſit.Alia cauſa inimicicie aſſig
tur in hiſtoria ſcolaſtica.Quidã enĩ ſe filiũ
dei faciẽs mltos de galileis ſeduxerat.q̄s cũ
in garizim deduxiſſet vbi dixerat ſe aſcẽſurũ
in celũ ſupueniẽs pilatꝰ ipſum cũ omnibuſ
occidit timẽs ne ſilr iudeos ſeducerʒ Ob h̄
facti ſunt inimici q2 herodes ꝑſidebat galile
is.Et vtraq̄ʒ cauſa potuit eſſe vera Cum
aũt pilatꝰ dñm iudeis crucifigẽdũ tradidiſ/
ſet.timẽs tñ offenſam tiberij ceſaris eo ꝙ cõ/
demnaſſet ſanguinẽ innocentẽ.quendã ſibi
familiarẽ ꝑ ſui excuſatiõe ad ceſarẽ deſtina/
uit.Interea cũ tiberiꝰ morbo g̃ui teneretur
nunciatᷣ eidẽ ꝙ hieroſolimis q̄dã medicus
eſſet q̄ oẽs morbos ſolo v̓bo curaret.neſciẽs

ꝙ eũʒ pilatꝰ ⁊ iudei occidiſſent.Dixitq̄ʒ vo/
luſiano ſibi ꝓuato.Uade citiꝰ trans partes
marinas.dicesq̄ʒ pilato vt hunc medicũ mi
hi mittat.q̄ me ꝓſtine ſanitati reſtituat. Cuʒ
autẽ ille ad pilatũ veniſſet ⁊ mãdatũ impa/
toris expoſuiſſet eidẽ.territꝰ pilatꝰ.xiiij.dieꝝ
inducias poſtulauit. Infra q̄d ſpaciũ duʒ
voluſianꝰ quandã matronã q̄ fuerat fami/
liaris ieſu noĩe veronicã vbi nã xp̄s ieſus in
ueniri poſſʒ interrogaſſet ait Heu dñs meꝰ
⁊ deꝰ meꝰ erat quẽ pilatꝰ ꝑ inuidiã traditũ
ꝯdẽnauit ⁊ crucifigi ꝑcepit. Tũc ille nimis
dolẽs ait.Uehemẽter doleo.q2 q̄d mihi do
minus meꝰ iuſſerat explere non valeo. Cui
veronica.Dñs meꝰ cũ ꝑdicãdo circuiret.et
ego eiꝰ ꝑſentia nimiſ inuite carerẽ volui mi
hi ipſiꝰ depingi imaginẽ.vt dũ eiꝰ ꝓuarer ꝑ
ſẽtia mihi ſaltẽ ꝑſtarʒ ſolaciũ imaginis ſue
figura.Cũq̄ʒ lintheũ pictori deferrẽ pingen/
dũ dñs mihi obuiauit.⁊ q̄ tenderẽʒ req̄ſiuit.
cui cũ vie cauſam aperuiſſem a me petijt pã
nũ ⁊ ipſum mihi venerabili ſua facie reddi/
dit inſignitũ.Imaginis ergo hꝰ aſpectuʒ ſi
dñs tuꝰ deuote intuebitᷣ ꝯtinuo ſanitatiſ bñ
ficio potietᷣ.Cui ille.Eſt ne hmõi imago au
ro vel argẽto cõparabilꝭ.Cui illa.Nõ.ſʒ pio
affectu deuotiõis.Tecũ igitᷣ ꝓficiſcar.⁊ vi/
dendã ceſari imaginẽ deferã.⁊ reuertar Ue
nit igitᷣ voluſianꝰ cuʒ veronica romã.dixit/
q̄ʒ tiberio impatori.Ieſuʒ a te diu deſidera/
tum pilatꝰ ⁊ iudei iniuſte morti tradiderũt.
⁊ ꝑ inuidiã crucis patibulo affixerũt. Uenit
igitᷣ matrona quedã mecũ ipſiꝰ ieſu imagi/
nẽ deferẽs.quã ſi deuote ꝓſpexeriſ.mox ſani
tatis tue bñficiũ obtinebis Ceſar igitᷣ pãniſ
ſericis viã ſterni fecit.⁊ imaginẽ pñtari ꝑce/
pit.Qui mox vt eã fuit intuitꝰ ſanitatẽ pri/
ſtinã eſt aſſecutꝰ.Pontiꝰ igitᷣ pilatꝰ impio
ceſaris capitᷣ ⁊ romã ꝑducitᷣ.Audiens ceſar
pilatũ aduenisse nimio furore ꝯ eũ repletus
eũ ad ſe adduci fecit.pilatꝰ aũt tunicã dñi in
conſutilẽ ſecũ detulit quã indutã corã impe
ratore portauit Mox vt impator eum vidit
oẽm irã depoſuit.⁊ ei ꝓtinꝰ aſſurrexit.nec ſi/
bi dure in aliquo loq̄ ꝑualuit.⁊ q̄ in eius ab
ſentia videbatᷣ tã terribilꝭ ⁊ ferus.nũc in eiuſ
pñtia inuenitᷣ q̄dammodo mãſuetꝰ. Cũq̄ʒ

eũ licentiaſſ3 mox ꝯ eũ terribiliter excādeſcit ſe miſeꝝ clamās ꝙ ei furorē ſui pectoris mi/nime oñdiſſet. Statimq3 eũ reuocari fec. iu/rans ꝛ ꝓteſtās ꝙ fili⁹ mortis eſſet. nec pbas ſit eũ viuere ſup terrā. Qui vt eũ vidit conti nuo eũ ſalutauit ꝛ oēm aĩ ferocitatē abiecit. Mirant̄ oēs. mirabat̄ ꝛ ip̄e ꝙ ſic ꝯ pilatuȝ dũ abeſſet excādeſceret. ꝛ dũ pñs eſſet nihil ei aſpere loq̄ poſſet. Tandē diuino nutu l' for/te alicui⁹ xp̄iani ſuaſu ip̄m illa tunica expo liari fecit. ꝛ ꝯtra eũ p̄ſtinā animi ferocitateȝ mox reſumpſit. Cũq3 de hoc impator pluri mũ miraret̄ dictũ eſt ſibi ꝙ illa tunica fuiſſ3 dñi ieſu.. Tũc impator ip̄m ĩ carcerē recipi iuſſit donec ſapientũ ꝯſilio deliberaret q̄d d̄ eo fieri opteret. Data eſt igit̄ in pilatuȝ ſnĩa vt morte turpiſſima dānaret̄. Audiēs h̄ pi/latus ſcultello ꝓprio ſe necauit ꝛ tali morte vi tam finiuit. Cognita ceſar morte pilati dixit vere mortu⁹ eſt morte turpiſſima. cui man⁹ ꝓpria nō pepcit. Mole igit̄ ingēti alligat̄ ꝛ ĩ tyberim fluuiũ immergit̄. Spũs vͦ malig̃ ꝛ ſordidi corpi maligno ꝛ ſordido ꝯgaudē/tes. ꝛ nũc in aq̄s nũc in aere rapiētes. mira/biles inundatōes in aq̄s mouebāt. ꝛ fulgu/ra tēpeſtates tonitrua ꝛ grādines ĩ aere ter/ribiliter generabāt. ita vt cũcti timore horri/bili tenerent̄. Quapropt̄ romani eũ a tybe/ris fluuio extrahētes deriſiōis cā ip̄m vigē/nā deportauerũt. ꝛ rodano fluuio immerſe rũt Uigēna ei d̄r q̄ſi via gehēne q2 erat tunc loc⁹ maledictiōis. vl' poti⁹ d̄r biēna eo ꝙ vt d̄r biēnio ſit ꝯſtructa. S3 ibi neq3 ſpũs ñ de fuerunt. ibidē eadē opantes. Hoīes ergo illi tantā infeſtatiōȝ demonũ nō ferētes vas il/lud maledictiōis a ſe remouerũt. ꝛ illō ſepe/liendũ loſanne ciuitatis territorio commiſe rũt. Qui cũ nimis p̄fatis infeſtationib⁹ gra uarent̄. ip̄m a ſe remouerũt ꝛ in q̄dā puteo montib⁹ circũſepto ĩmerſerũt. vbi adhuc re latione q̄rundā quedā dyabolice machina/tiones ebullire vident̄ Hucuſq3 in predicta hiſtoria hipocriſa legit̄ Que vtꝝ recitanda ſit lectoris iudicio relinquatur. Nota tñ ꝙ ĩ hiſto. ſcol. legit̄ ꝙ pilat⁹ a iudeis accuſa/tus eſt apud tyberiũ de violēta innocētũ in terfectiōe. ꝛ q2 iudeis reclamātib⁹ imagines gentiliũ in tēplo ponebat. ꝛ q2 pecuniā repo ſitā in corbonā in ſuos redegerat vſus inde faciēs aq̄ductũ in domũ ſuā. Et ꝑ his oīb⁹ deportat⁹ eſt lugdunũ in exiliũ vñ oriũdus fuerat. vt ibi ĩ opprobriũ gētis ſue moreretur Potuit eſſe ſi tñ illa hiſtoria ꝯtinet veritatē. q2 p̄mo iā edictũ dederat vt lugdunũ in exi/lium deportaret̄. ꝛ ꝙ añ reuerſionē voluſia/ni ad impatorē ibi fuerit deportat⁹. S3 poſt modũ tiberi⁹ audiēs q̄lit̄ xp̄m occidiſſet. ip/ſum de exilio educi ꝛ ad ſe romā adduci fecit Euſebi⁹ aũt ꝛ beda ĩ ſuis cronicis nō dicũt ip̄m in exiliũ relegatũ ſ3 tātũ ꝙ in m̄ltas ca lamitates incidēs ꝓpria manu ſe peremit.

De feſtiuitatibus que occurrunt infra tempus recōcilia/tionis.

d Icto de feſtiuita/tibus q̄ occurrũt infra tp̄s deuiati/onis q̄d incepit ab Adā ꝛ durauit vſq3 ad moyſen. q̄d tp̄s rep̄ſentat eccl'ia a ſe ptuageſima vſq3 ad paſca. Sequit̄ videre de feſtiuitatib⁹ q̄ eueniũt infra tp̄s recōcilia tionis. q̄d tp̄s repñtat eccl'ia a paſca vſq3 ad octauā pentecoſtes.

LII A

De reſurrectione chriſti

r Eſurrectio chriſti tertia die a paſſiōe ipſi⁹ facta ē. Cir ca aũt ip̄aȝ reſurrectōȝ dñicā ſepteȝ p ordinē ſunt ꝯſiderāda. Primo q̄liter veꝝ ſit ꝙ trib⁹ dieb⁹ ꝛ trib⁹ noctib⁹ in ſepulcro ia/cuit. ꝛ in tertia die reſurrexit. Scd̄o q̄re non ſtatim vt mortu⁹ eſt reſurrexit. ſ3 vſq3 in diē tertiũ expectauit. Tertio qualiter reſurrexit Quarto q̄re reſurrectōȝ ſuā accelerauit nec vſq3 ad generalē reſurrectōȝ diſtulit. Quin to ꝓpter q̄d reſurrexit. Sexto q̄tiēs apparuit reſurgēs. Septimo q̄liter ſctōs p̄res q̄ erāt ĩ limbo inde eduxit ꝛ q̄d ibi egit Circa pri/mũ notandũ ꝙ xp̄s trib⁹ dieb⁹ ꝛ trib⁹ nocti bus in ſepulcro fuiſſe d̄r. ſm Aug̃. p ſin odo/chen. vt p̄ma dies accipiat̄ ſm p̄tē ſui poſtre mā. ſecũda dies ſm ſe totā ꝛ integraȝ. tertia

ſm ptē ſui p̄mā. ⁊ ſic erūt tres dies. Et q̄libet
hoꝝ dieꝝ ſuā noctē habuit p̄cedentē. Tunc
enī ſm bedā mutat⁹ ē ordo ⁊ curſus dieꝝ ac
noctiū. Antea enī dies p̄cedebāt ⁊ noctes ſe
q̄bant̄. p⁹ paſſionē aūt hic ordo mutat⁹ eſt.
ita ꝙ noctes p̄cedūt ⁊ dies ſequunt̄. Et h̄ mi
ſterio ꝯgruit. q̄niā hō p̄mo de die grē cecidit
in noctē culpe. p xp̄i aūt paſſionē ⁊ reſurrecti
onē de nocte culpe rediȷt ad diē grē. Circa
ſcd̄m ſciendū eſt ꝙ ꝯueniēs fuit vt nō ſtatiȝ
qñ mortu⁹ fuit xp̄s reſurgeret. ſȝ vſqȝ in diē
tertiū expectaret ꝑpt q̄nqȝ rōes. Pri̇o ꝓ
pter ſignificatōȝ vt ſcȝ ex h̄ ſignificaret̄ ꝙ lux
ſue mortis curauit noſtrā duplā mortē. ⁊ iō
vna die integra ⁊ duab⁹ noctib⁹ iacuit in ſe
pulcro vt p diē intelligat̄ lux ſue mortis. p
duas noctes nr̄ā duplex mors. Et hāc rōeȝ
aſſignat glo. ſup illud Luc. xxiiij. Oportuit
xp̄m pati ⁊c. Scd̄o ꝑpt ꝓbatiōȝ. qꝛ ſic̄ ī ore
duoꝝ vl' triū teſtiū ſtat oē v̄bū. ſic ī trib⁹ die
b⁹ experit̄ q̄s oē factū. ⁊ iō vt mortē hñ ꝓba
ret ⁊ ſe ꝓbaſſe oñderet. trib⁹ dieb⁹ iacere vo
luit in ſepulcro. Tertio ꝑpt ſue ꝑtātis oñſi
onē. qꝛ ſi ſtatī reſurrexiſſȝ. nō videret̄ ꝑtāteȝ
habere ponēdi aīaȝ ſuā ſic̄ reſurgēdi. Et hec
rō videt̄ tāgi. j. Co. xv. ſup illo. q̄niā xp̄ſ mor
tu⁹ eſt ⁊c. Jō inq̄t ō morte p̄mittit̄ vt ſic̄ v̄a
mors oſtēdit̄. ita v̄a reſurrectio oſtendatur.
Quarto ꝑpt reſtaurādoꝝ p̄figurationeȝ
Hāc rōȝ aſſignat Pe. rauen̄. d. Tres dies
voluit eē ſue ſepulture. q̄ in celo ſunt reſtau
ratur⁹. q̄ in t̄ra repatur⁹. q̄ apud inferos re
dēptur⁹. Quīto ꝑpt triplicis ſtat⁹ iuſtoꝝ
repſentationē. Hāc rōeȝ aſſignat Greḡ. ſup
Ezech. d. Sexta feria xp̄s paſſus ē. ſabbato
q̄euit in ſepulcro. dñico aūt die reſurrexit a
morte. Pñs aūt vita adhuc nob̄ ſexta feria
eſt. qꝛ in anguſtijs ⁊ doloribus cruciamur.
Sȝ ſabbato q̄ſi in ſepulcro q̄ſcim⁹ q̄a req̄
em aīe p⁹ mortē inueniem⁹. Dñico aūt die
a ꝯditiōe octauo. cū corpe a morte reſurgim⁹.
⁊ in glīa aīe etiā cū carne gaudem⁹. Dolor
ergo nos ī ſexta feria. req̄es in ſeptima. ⁊ glo
ria excipit ī octaua. Hec Greḡ. Circa ter
tiū ſcȝ q̄liter reſurrexit. Notādū ꝙ p̄mo ſur
rexit potēter. qꝛ v̄tute ꝓpria. Jo. x. Poteſta
tē habeo ponēdi aīam meā ⁊ iteꝝ ſumēdi eā
Joh. ij. Soluite tēplū h̄ ⁊ in trib⁹ dieb⁹ excī
tabo illud. Scd̄o felicit̄. qꝛ depoſita oī miſe
ria. Matth. xxvj. Poſtq̄ȝ aūt reſur. p̄. v. ī ga
lile. Galilea īterp̄tat̄ trāſmigratio. Chriſtuſ
ergo qñ reſurrexit in galileā p̄ceſſit. qꝛ de mi
ſeria ad glīam. de corruptōe ad incorruptōȝ
trāſiuit. Leo papa. P⁹ paſſionē xp̄i ruptis
vinculis mortis. infirmitas ī v̄tutē. mortali
tas in eternitatē. ꝯtumelia trāſijt ī glīaȝ. Ter
tio vtiliter. qꝛ capta p̄da Hiere. iiij. Aſcendit
leo de cubili ſuo ⁊ p̄do gentiū ſe leuauit. Itē
Joh. Cū exaltat⁹ fuero a terra oīa traham
ad meipſum. i. Cū exaltat⁹ fuero a terra ani
mā meā ſcȝ educēdo de limbo ⁊ corp⁹ de ſe
pulcro. oīa tra. ⁊c. Quarto mirabilit̄. q̄a re
manēte clauſo ſepulcro. Sic̄ eī exiſtēte clau
ſo matris vtero exiuit. ⁊ ad diſcip̄los ianuiſ
clauſis intrauit. ſic nimiꝝ exiſtente clauſo ſe
pulcro inde exire potuit. Vñ legit̄ in hiſto.
ſcola. ꝙ cuidā monacho ſcti laurētij rome ex
tra muros anno ab īcarnatōne dñi. M. c. xj.
mirāti de cingulo ſuo q̊ accinct⁹ erat inſolu
to ꝓiecto añ illū. vox in aere ē facta. Sic po
tuit xp̄s clauſo exire ſepulcro. Quinto vera
cit̄. qꝛ in corpe v̄o ⁊ ꝓprio. Sex aūt modis ſe
v̄e reſurrexiſſe ꝓbauit. Pri̇o p āgelū q̄ ñ mē
titur. Secūdo p frequētē apparitiōȝ. Per h̄
duo oñdit ſe v̄e reſurrexiſſe. Tertio p come
ſtionē. p qd̄ ꝓbauit ꝙ ñ arte magica. Quar
to p palpationē. p qd̄ ꝓbauit ꝙ ī v̄o corpore.
Quinto p cicatricū oñſionē. p qd̄ ꝓbauit ꝙ
in eodē corpe in q̊ mortu⁹ fuit. Sexto p do
mus clauſ ianuis ingreſſionē. p qd̄ oñdit ꝙ
glīficatus ſurrexit. Hec eī oēs dubitatōnes
circa xp̄i reſurrectiōȝ vident̄ fuiſſe ī diſcipul'.
Sexto ſurrexit īmortalit̄ qꝛ nunq̄ȝ de cetero
moritur⁹. Ro. vj. Xp̄s reſurgēs ex mortuis
iā nō morit̄ ⁊c. Dic̄ tñ Dyoniſi⁹ in ep̄la ad
demophilū. xp̄m etiā p⁹ aſcēſionē cuidā ſan
cto viro noīe carpo dixiſſe. Parat⁹ ſuȝ rur
ſus p hoīb⁹ ſaluādis pati. Per qd̄ videt̄ ſi
poſſibile eſſȝ adhuc p hominib⁹ mori patuſ
eſſet. Retulit enī p̄dict⁹ carp⁹ vir mire ſan
ctitatis beato dionſio vt in eadē ep̄la ꝯtinet̄
ꝙ cū q̄dā infidelium fidelē q̄ndā ꝑuertiſſȝ. adō
carp⁹ moleſte tulit. vt ex h̄ infirmitatē incur
reret. Tāte autem ſanctitatis erat. vt nunq̄ȝ

celebraret q̄n ſibi celeſtis viſio inferret̄. Sʒ
cū ꝑ vtriuſqʒ ↄuerſione orare deberet. deum
tm̄ q̄tidie exorabat vt cōbuſtione q̄dā ambo
ruʒ ſimul īmiſericordit̄ abrūpet vitas. Et ec
ce circa noctiſ mediū dū euigilarʒ. ⁊ hāc ora
tionē faceret ſubito dom⁹ in q̄ erat ī duo di/
uiſa fuit. ⁊ quedā fornax īmēſa ibidē appa
ruit Reſpiciēſqʒ ſurſum vidit celum aptū. ⁊
ibidē ieſum circūdatū mľtitudine angelorū
Deinde iuxta fornacem ṗdicti duo viri tre/
muli ſtare cernunt̄. q̄ a ſerpentib⁹ de fornace
ꝓcedētib⁹ morſib⁹ ⁊ inuolutionib⁹ violent̄
in fornacē trahebant̄. necnō a q̄buſdaʒ alijſ
viris īpingebant̄. h̄ videns carp⁹ adeo ī iſto
rum vindicta delectabat̄ vt ſuꝑiorē q̄dē viſi
onem intueri ↄtēneret. ⁊ in hoꝝ vindictā to
tus intētus maneret. ita q̄ plimū moleſte fe
rebat q̄ in fornacē nō cito cadebāt. Tandeʒ
cū difficult̄ in celū reſpexiſſet. ⁊ ṗdictā viſio/
nē vt ṗus vidiſſet. ecce ieſus hoīm illorū mi
ſertuſ. ex ſuꝑceleſti throno ſurrexit ⁊ vſqʒ ad
illos cū multitudine angeloꝝ deſcēdēs ma/
nuʒ extēdit ⁊ ipos eripuit. Dixitqʒ ieſus car
po. Manu extēta ꝑcute ↄ me. de cetero enīʒ
ꝑatus ſum rurſus ꝑ hoīb⁹ ſaluādis pati. et
h̄ mihi amicū nō q̄ alij peccēt hoīes. Hanc
aūt viſionē quā recitat dyoniſi⁹ g̃tia hui⁹ v̓
bi poſuim⁹ ¶ Circa q̄rtū quare nō ex
pectauit cū alijs reſurgere q̄n ſcʒ fiet genera
lis reſurrectio. Sciēdū eſt q̄ ꝓpt̄ tres rōnes
noluit differre. Prio ꝓpt̄ corꝑis dig̃tateʒ.
Cū enī illud corp⁹ eſſʒ digniſſimum ex eo q̄
erat deificatū ſiue diuinitati vnitū. non fuit
decēs vt tādiu ſub puluere iaceret. vn̄ pſal.
Nō dabis ſanctū tuū. i. corp⁹ ſanctificatū. i.
deificatū. videre corruptiōʒ. Itē ps. Surge
dn̄e in requiē tuā tu ⁊ archa ſanctificatiōis
tue. Et vocat̄ archa ſanctificatōis corp⁹ illō
q̄d fuit ↄtentiuū diuitatis. Scd̄o ꝓpt̄ fidei
firmitatē. Si enī tunc nō reſurrexiſſet fides
periſſʒ. nec veꝝ deū eū aliq̄s credidiſſʒ. q̄d pa
tet ex h̄ q̄ in paſſione excepta beata v̓gīe oēs
fidē amiſerūt. ſʒ cognita reſurrectōe ipam re
cuꝑauerūt. j. Coꝝ. xv. Si xp̄us nō reſurrexit
vana eſt fides noſtra. Tertio ꝓpt̄ noſtre
reſurrectōis exēplaritatē. raro enī inueniret̄
q̄ reſurrectiōʒ futurā ſꝑaret niſi eā in exēplo
ṗceſſiſſe videret. Et ꝓpt̄ h̄ dicit apl̄s. Quia
ſi xp̄s reſurrexit ⁊ nos reſurgem⁹. Qr ei⁹ re
ſurrectio eſt cā exēplaris noſtre reſurrectōiſ
Greg̃. Exēplo dn̄s mōſtrauit q̄d ꝓmiſit ī p̄
mio. vt ſicut oēs ipm̄ reſurrexiſſe fideles co/
gnoſcerēt. ita in ſeipſis in fine mūdi ṗmia re
ſurrectiōis ſperarēt. Io dē. Nō pl⁹ q̄ʒ tridua
nā eſſe morteʒ voluit. ne ſi in illo reſurrectio
differret̄ in nob̄ oīno deſperaret̄. Iō habe/
m⁹ ſpem reſurrectōis noſtre ↄſiderata glia
capitis noſtri ¶ Circa q̄ntū ſcʒ ꝓpt̄ quid re
ſurrexit. ſciendū q̄ ꝓpt̄ q̄ttuor magnas vtili
tates noſtraſ reſurrexit. Eſt enī ei⁹ reſurrectō
oꝑans iuſtificatōʒ peccatoꝝ. docēs nouita/
tem moꝝ. generās ſpem de receptiōe remu
nerādoꝝ. ⁊ cauſans reſurrectiōʒ oīm. De p̄
mo Ro. iiij. Tradit⁹ eſt ꝓpt̄ delicta noſtra
⁊ reſurrexit ꝓpt̄ iuſtificationē noſtrā. De ſe
cūdo Ro. vj. Sicut xp̄s reſurrexit a mortu/
tuis ꝑ glíam patris. ita ⁊ nos ī nouitate vite
ambulem⁹. De tertio. j. Pe. ij. Qui ꝓpt̄ ma
gnā miſcdiam ſuā reſuſcitauit nos in ſpem
vite ꝑ reſurrectionē xp̄i a mortuis. De q̄rto
. j. Coꝝ. xv. Chriſt⁹ dn̄s reſurrexit a mortuis
ṗmitie dormiētiū. q̄niā q̄dē ꝑ hoīem mors.
⁊ ꝑ hoīem reſurrectio mortuoꝝ. ¶ Et notā/
dum q̄ ſic̄ ptʒ ꝑ ṗdicta. xp̄s in ſua reſurrecti
one q̄ttuor habuit ꝓpria. Primū ē q̄ no/
ſtra reſurrectio vſqʒ ī finē differt̄. ſua v̓o die
tertia celebrata eſt. Secūdū q̄r nos ꝑ illū re/
ſurgimus. ille v̓o ꝑ ſe. Vn̄ Amb̄. Quō po/
tuit adiutoriū ſui corꝑis q̄rere ſuſcitādi qui
alios ſuſcitauit. Tertiū eſt q̄r nos incinera/
mur ſʒ corp⁹ ei⁹ incinerari n̄ potuit. Quar/
tum eſt q̄r ſua reſurrectio eſt noſtre reſurre/
ctionis cauſa efficiēs exēplaris ⁊ ſacramen
tal̄. De ṗma cauſa glo. ſuꝑ pſal. Ad veſpeꝝ
demorabit̄ flet⁹ ⁊c. Reſurrectio xp̄i ē cauſa
efficiēs reſurrectōis aīe in p̄ñti. ⁊ corꝑis ī fu
turo. De ſecūda. j. Co. xv. Si xp̄s reſurrexit
⁊c. De tertia Roꝝ. vj. Vt quō xp̄s ⁊c. ¶ B
¶ Circa ſextū. ſ. q̄tiēs reſurgens apparuerit
notandū eſt q̄ ipa die reſurrectōis apparuit
q̄nqʒ vicib⁹. ⁊ alijs dieb⁹ ſeq̄ntib⁹ etiā q̄nqʒ
vicib⁹. Primo ei apparuit marie magda
lene Ioh̄. xx. Itē Mar. vlt̄. Surgens ieſus
mane ṗma ſabbati apparuit primo Marie

magdalene &c. q̄ typū gerit penitētiū. voluit aūt p̄mo apparere marie magdalene q̄nq3 d̄ cauſis Primo q2 ardenti⁹ diligebat Luce. vij. Dimiſſa ſunt ei pctā multa q̄niā dilexit multū. Scd̄o vt ondēderet ſe mortuū p̄ peccatorib⁹. Matth. ix. Nō veni vocare iuſtos ſ3 pctōres Tertio q̄a meretrices p̄cedunt ſapiētes ī regno celoꝝ. Matth. xxj. Amē dico vob q2 mere. p̄. vos ī re. dei &c. Quarto vt ſicut mulier fuit nūcia mortis. ita eēt nuncia vite. ſm glo. Quīto vt vbi abundauit delictū ſupabūdaret ꝛ gr̄a. ſicˀ d̄r Roma. v.

Scd̄o apparuit mulierib⁹ redeūtibus a monumento q̄n dixit eis. Auete. Et acceſſerūt ꝛ tenuerūt pedes ei⁹. Matth. vlt. Et typum gerūt humiliū qb⁹ apparet. tū rōe ſex⁹. tū rōe affect⁹ q2 tenuerūt pedes ei⁹ Tertio apparuit ſimoni. ſ3 vbi aut q̄n neſcit̄. niſi forte q̄n redibat a monumento cū ioh̄e. potuit eī eſſe ꝙ petr⁹ a ioh̄e alicui diuertit. ꝛ ibi dn̄s ſibi apparuit Lu. vlt. Uł forte q̄n ad monumentū ſol⁹ ītrauit. ſicut d̄r in hiſto. ſco. Uel forte ī cauea ſiue ſpelūca. Dicit̄ eī in eadē hiſtoria ꝙ q̄n xp̄m negauit fugit in caueam. q̄ modo d̄r gallicant⁹ in q̄ vt d̄r p tres dies fleuit. ex eo ꝙ xp̄m negauit. ꝛ ibi xp̄us ſibi apparuit ꝛ eū ꝯfortauit. Petr⁹ aūt interp̄tat̄ obediens ꝛ gerit typū obediētiū qb⁹ dn̄s appa3

Quarto apparuit diſcipulꝭ in emaus. qd̄ interp̄tat̄ deſideriū cōſilij. ꝛ ſiḡficat paupes xp̄i q̄ volūt illd̄ ꝯſiliū adimplere. vade ꝛ vēde oīa q̄ habes ꝛ da pau. &c. Quīto apparuit diſcipulꝭ ꝯgregatis ī vnū. ꝛ ſignificat religioſos cū forib⁹ q̄nq3 ſenſuū clauſos Jo. xx. He q̄nq3 apparitōes ipā die reſurrectōis facte ſunt. ꝛ has repn̄tat ſacerdos ī miſſa q̄n q̄es ſe vtens ad ppl'm. ſ3 tertia v̄ſio eſt cū ſiletio. q2 ſiḡficat tertiā apparitiō3 factā petro q̄ neſcit̄ vbi vel q̄n facta fuerit. Sexto apparuit octauo die diſcipulꝭ ꝯgregatis p̄ñte thoma. q̄ dixerat ſe nō credere niſi videre3 ꝛ ſignicat heſitātes in fide Joh̄. xx. Septīo diſcipulis piſcātib⁹ Joh̄. vl. ꝛ ſignificat p̄dicātes q̄ ſunt piſcatores hoīm Octauo diſcipulꝭ in mōte thabor. Mat. vl. ꝛ ſiḡficat cōtēplatiuos. q2 in p̄dicto mōte transfiguratus fuit

Nono. xj. diſcipulꝭ recūbentib⁹ in cenaculo vbi incredulitatē eoꝝ ꝛ duriciā cordis exprobrauit. Marc. vlt. p q̄s intelligim⁹ pctōres ī vndenario trāſgreſſiōis poſitos. quos dn̄s aliq̄n viſitat miſicordit̄ Decimo ꝛ vltimo apparuit diſcipulꝭ exn̄tib⁹ ī mōte oliueti. Lu. vl. p q̄s ſignificāt̄ miſericordes ꝛ mie oleū diligētes. De h loco aſcēdit̄ in celu3. q̄a pietas ad omnia valet pmiſſionē habēs &c. j. Thi. iiij. Et Sunt ꝛ alie tres apparitōnes que referunt̄ in ipſa die reſurrectiōis facte. ſed tn̄ hoc ex textu non habet̄ Prima q̄ apparuit iacobo iuſto. i. iacobo alphei. de q̄ apparitione inuenies in legēda ipſi⁹ iacobi.

Alia q̄ ipā die apparuiſſe d̄r ioſeph. ſicˀ legitur in euāg. nicodemi. Nā cum audiſſent iudei ꝙ ioſeph corp⁹ ieſu a pilato petiſſet. et ipſum in monumēto ſuo poſuiſſet. indignati aduerſus eū ipm̄ ceperūt. ꝛ ī q̄dā cubiclo diligent̄ clauſo ꝛ ſigillato recluſerūt. p⁹ ſabbatū eū occidere volētes. Et ecce ieſus ī ipſa nocte reſurrectōnis ſuſpēſa domo a q̄ttuor angulis ad eū intrauit ꝛ faciē eius extersit. ꝛ oſculū dedit. ꝛ inde ſaluis ſigillis eū educēs in domū ſuam in arimathia ipm̄ adduxit

Tertia q̄ an̄ ceteros v̄gini matri apparuiſſe credit̄. licet hab euāgeliſtis taceat̄. Hoc romana eccl'ia approbare videt̄ q̄ ſtatim ipā die apd̄ ſanctā mariā celebrat ſtatiō3. Si eī h ıō nō credit̄. q2 null⁹ euāgeliſta teſtat̄ ꝯſequēs eſt vt p⁹ reſurrectō3 nūq̄3 ſibi apparuerit. q2 vbi vł q̄n null⁹ euāgeliſta ediſſerit. ſ3 abſit vt talē matrē talꝭ fili⁹ tali negligētia dehonorauerit. S3 iō forſan h euāgeliſte ſubticuerūt. q2 eoꝝ fuit officiū ſolūmodo reſurrectionis teſtes inducere. matrē aūt ad teſtificandū p filio inducere eos non decuit. Si enī v̄ba extraneaꝝ feminaꝝ deliramēta viſa ſunt. quō nō magis matrē p filij amore crederent delirare. Hoc igit̄ euāgeliſte ſcribere noluerūt. ſ3 p cōſtanti reliq̄runt Debuit enī matrē p̄us letificare de reſurrectōe. quā amplius ceteris ꝯſtat doluiſſe de morte. ne matrē p̄tereat q̄ ſic alios cōſolari feſtinat. Hoc etiā Amb. teſtat̄ in li. iij. de v̄ginibus dicens Uidit mat̄ reſurrectiōe3 dn̄i ꝛ p̄ma vidit et credidit. Uidit maria magdalena q̄3uiſ adhuc ipſa nutaret. Seduli⁹ q̄3 agēs de xp̄i ap

paritiõe ſic dicit. Semꝑ vgo manẽs huiꝰ ſe
viſibꝰ aſtãs. Luce palã dñs ꝑus obtulit bo
na mat. Grãdia diuulgãs miracula. q̃ fuit
olim. Aduenietis iter. h fit redeũtis ꝛ inder.
¶ De ſeptimo aũt ꝛ vltimo h ↄſidera
do q̃lit ſctõs pr̃es q̃ erãt in limbo xp̃s eduxit
ꝛ q̃d ibi egit euãgelium apte nõ explanauit.
Augꝰ. tñ in quodã ſmone ꝛ Nicodemꝰ in
ſuo euãgelio aliquatenꝰ h oſtendũt. Ait ei
ſanctꝰ Auguſtinꝰ. Mox vt xp̃s ſpũm tra
didit. vnita ſue deitati aĩa ad inferoꝝ ꝓfun
da deſcẽdit. Cũqꝫ tenebraꝝ terminũ q̃ſi q̃dã
depredator ſplẽdidꝰ ac terribil' attigiſſꝫ, aſpi
cientes eũ impie ac tartaree legiones territe
inq̃rere ceperũt dicẽtes. Vñ eſt iſte tã fortis
tã terribilis. tã ſplẽdidꝰ. tã ꝑclarꝰ. Mũdus
ille q̃ nobis ſubditꝰ fuit. nũqꝫ nob talẽ mor
tuũ miſit. nunqꝫ inferis talia munera deſti
nauit. Quis eſt ergo iſte q̃ ſic intrepidꝰ no
ſtros fines ingredit. ꝛ nõ ſolũ noſtra ſuppli
cia nõ veret. vez etiã alios d noſtris vincul'
abſoluit. Ecce ipſi q̃ ſub noſtris ſolebant ſu
ſpirare tormẽtis. inſultãt nobis de ꝑceptõne
ſalutis. ꝛ nõ ſolũ iã nihil verent ſꝫ inſup no
bis minant. Nunqꝫ h ſic mortui ſupbierũt.
Nec aliqñ ſic potuerũt leti eſſe captiui vt q̃d
huc iſtũ adducere voluiſtis. O pnceps no
ſter perijt oĩs leticia tua. i luctũ ↄuerſa ſunt
gaudia tua. Dũ tu xp̄um ſuſpẽdis in ligno
ignoras q̃nta dãna ſuſtineas i inferno. pꝰ
iſtas crudeliũ voces infernaliũ. ad impiuꝫ
dñi oẽs ferrei ↄfracti ſunt vectes. ꝛ ecce innu
merabiles ſctõꝝ ꝑplĩ eiꝰ genibus ꝓuoluti la
crimabili voce dicebãt. Aduenisti deſidera
bilis redẽptor mundi. Aduenisti quẽ deſide
rãtes q̃ndie expectabamꝰ. Deſcẽdiſti ꝑ nob
ad inferos. noli nob deeſſe cuꝫ reuerſus fue
ris ad ſupos. Aſcẽde dñe ieſu inferno expoli
ato. ꝛ autore mortis ſuis vĩcul' irretito. red
de iã leticiã mũdo. ſuccurre inq̃unt. iã ſeuaſ
extingue penas. ꝛ miſerãdo reſolue captiuos
dũ hic es abſolue reos. dũ aſcenderis defen
de tuos. Hec Aug. In euãgelio aũt nicode
mi legit q carinꝰ ꝛ leuciꝰ filij ſimeõis ſenis
cũ xp̃o reſurrexerũt. ꝛ anne ꝛ cayphe ꝛ nico
demo ꝛ ioſeph ꝛ gamalieli apparuerũt et ab
eis adiurati q̃ xp̃us apud inferos geſſit nar
rauerũt dicẽtes. Cũ eſſemꝰ cũ oĩbꝰ patribꝰ
noſtris patriarchis i caligine tenebraꝝ. ſubi
to factꝰ eſt aureꝰ ſol' coloꝛ purpureuſqꝫ. ꝛ re
galis lux illuſtrãs ſup nos. Statimqꝫ adaꝫ
hũani generis pat exultauit dicẽs. Lux iſta
eſt autoris lumĩs ſempit̃ni. q̃ nob promiſit
mittere lumẽ coet̃nũ ſuũ. Et exclamauit iſa
ias dicẽs. Hec eſt lux patris. filiꝰ dei ſicut p
dixi cũ eſſem viuꝰ i terris. Populꝰ q̃ ambu
labat i tenebris vidit lucẽ magnã. Tũc ſup
uenit genitor noſter ſimeon. ꝛ exultãs dixit.
Glorificate dñm. quia ego xp̃m infantẽ na
tũ in manibꝰ ſuſcepi in tẽplo. ꝛ cõpulſus ſpi
ritu ſancto dixi. Nũc viderũt oculi mei ſalu
tare tuũ. Qd paſti ꝛc. Poſt h ſupuenit q̃dã
heremi cultor. ꝛ introgatꝰ a nob q̃s eẽt dixit
Ego ſum iohẽs q̃ xp̃m baptizaui. ꝛ añ facie
eius pare viã eiꝰ ꝑiui. ꝛ ip̃m oñdi digito di
cens. Ecce agnꝰ dei ꝛc. ꝛ deſcẽdi nũciare vo
bis. q2 in ꝓximo eſt xp̃m viſitare vos. Tunc
ſeth dixit. Cũ iuiſſem ad portas padiſi roga
re dñm vt trãſmitteret mihi ãgelũ ſuũ vt da
ret mihi de oleo miẽ vt inungerẽ corpus pa
tris mei ade. cũ eẽt infirmꝰ appuit michael
angelꝰ dei dicẽs. Noli laborare lacrimis orã
do ꝑpter oleũ ligni miſicordie. q2 nullo mõ
poteris de illo accipe niſi q̃n cõpleti fuerint
q̃nqꝫ milia ducẽti ãni. Hec audiẽtes oẽs pa
triarche ꝛ ꝓphe exultauerũt mag̃ exultatõe
Tũc ſathã pnceps ꝛ dux mortis dixit ad i
fernũ. Prepa te ſuſcipe ieſuꝫ q̃ ſe gliat xp̃m
filiũ dei eẽ. ꝛ hõ eſt timẽs mortẽ dicens. Tri
ſtis eſt aĩa mea vſqꝫ ad mortẽ ꝛc. Et multos
q̃s feci curuos ſanauit. ꝛ claudoſ erexit. Re
ſpõdẽs infernꝰ dixit. Si potẽs es tu q̃lis eſt
hõ ille ieſus qui timens mortẽ potentie tue
aduerſatur. Nam ſi dicit ſe timere mortẽ ca
pere te vult ꝛ ve tibi erit in ſempit̃na ſecula.
Cui ſathan. Ego illũ tẽptaui. ꝛ ꝑplm aduer
ſum illũ excitaui. iam lanceã exacui. fel ꝛ ace
tum miſcui. lignũ crucis preparaui. in ꝓximo
eſt mors eiꝰ vt ꝑducã eũ ad te. Cui infernuſ
Ipſe ne eſt qui ſuſcitauit lazarũ quem tene
bam. Cui ſathan. Ipſe eſt. Cui infernꝰ. Co
iuro te ꝑ vtutes tuas et meas ne ꝑducas eũ
ad me. Ego enim cũ audiui imperium vbi
eius contremui. nec ipſum Lazarũ ↄtinere

potui. ſed excutiens ſe vt aq̄la ſup oēm agili
tatē ſaliens exiuit a nob. Et cū hec loqueret̄
facta eſt vox vt tonitruū di. Tollite portas
p̄ncipes veſtras. ⁊ eleuamini porte eternales.
et introibit rex glorie. Ad hanc vocē ꝓcurre-
runt demones ⁊ hoſtia enea cū vectibꝰ fer-
reis clauſerunt. Tūc dixit dauid. Nonne
ego ꝓphetaui dicēs. Cōfiteant̄ dn̄o ⁊c. q2 cō
triuit portas ereas ⁊c. Facta eſt iter vox ma
gna dicens. Tollite portas p̄ncipes ⁊c. Vi-
dens infernꝰ q2 duabꝰ vicibꝰ clamauerat q̄
ſi ignorans dixit. Quis eſt iſte rex glie. Cui
dauid. Dn̄s fortis ⁊ potens. dn̄s potens in
p̄lio. ipſe eſt rex glie. Tunc rex glorie ſupue-
nit. ⁊ eternas tenebras illuſtrauit. Et extēdenſ
dn̄s manū ⁊ tenens dexterā ade dixit. Pax
tibi cum omnibꝰ filijs tuis iuſtis meis. Et
aſcendit dn̄s ab inferis ⁊ oēs ſancti ſunt eū
ſecuti. Dn̄s aūt tenens manū ade tradidit
michaeli archangelo ⁊ itroduxit eos ī padi-
ſū. Quibꝰ occurrerūt duo viri vetuſti dier
⁊ interrogati ſunt a ſanctis. Qui eſtis vos
qui nobiſcū in infernis mortui nondū fui-
ſtis. ⁊ in padiſo corpe collocati eſtis. Et rn̄-
dit vnus ex eis. Ego ſum enoch qui huc trāſ
latus ſum. hic aūt eſt Helias qui huc curru
igneo aſſumptꝰ eſt ⁊ adhuc mortē nō guſta
uimus. ſ; vſq; in aduētū antixp̄i reſeruati ſu-
mus cū eo p̄liaturi. ⁊ ab eo occidēdi. ⁊ poſt
triduū ⁊ dimidiū diē in nubibus aſſumēdi.
Et cū hec diceret. ecce ſupuenit aliꝰ vir por-
tans i humeris crucis ſignū. Qui interroga-
tus quis eſſet dixit. Ego latro fui. ⁊ cū ieſu
crucifixus fui. ⁊ credidi ip̄m eſſe creatorē. et
oraui dicēs. Memor eſto mei dn̄e qn̄ vene
ris in regnū tuū. Tūc dixit mihi. Amen di-
co tibi. hodie mecū eris in padiſo. Et dedit
mihi iſtud crucis ſignū dicēs. Hoc portanſ
ambula ī padiſum ⁊ ſi nō dimiſit te ingredi
angelꝰ cuſtos padiſi oſtēde illi ſignū crucis ⁊
dices ad illū. Quia xp̄s q̄ nūc crucifixus eſt
trāſmiſit me. Et cū h̄ feciſſem ⁊ dixiſſē āglo
ſtatim apiens introduxit me ⁊ ad dextram
padiſi collocauit me. Cū h̄ carinꝰ ⁊ leucius
locuti fuiſſent. ſubito trāſfigurati ſunt. ⁊ am
plius viſi nō ſunt. Gregoriꝰ q; nicenꝰ vl'
ſcḋm quoſdā libros Aug. de h̄ eodē ſic ait Cō

feſtim eterna nox inferor xp̄o deſcēdēte reſplē
duit. mox ferruginei ianitores tacita int̄ ſe vm
broſa ſilētia metu incūbēte ſubmurmurant.
Quis nam eſt iſte terribilis ⁊ nimio ſplēdore
choruſcꝰ Nunq̄ talē noſter excepit tartarꝰ.
Nunq̄ ī noſtrā cauernā talē euomuit mū-
dus Inuaſor eſt iſte. n̄ debitor. effractor eſt
⁊ deſtructor. nō peccator ſ; p̄dator. iudicem
videmꝰ nō ſupplicē venit pugnare nō ſuccū
bere. eripe. non manere.

LIII

De ſancto Secūdo martyre

Secundus dicitur
q̄ſi ſe cōdens. i. ſe honeſtate morū
cōponēs. vl' ſecūdꝰ d̄r q̄ſi ſecūdās. i.
obſecūdās. i. mādatis dn̄i obtēpans. vl' ſecū
dus q̄i ſecū dux. fuit ei ſuꝰ dux. q2 rōe ſenſua
litati bn̄ p̄fuit. ⁊ ip̄a; ad oē opꝰ bonū p̄duxit
vl' ſecūdꝰ d̄r reſpectu p̄mi. Due ei ſūt vie eū-
di ad vitā; Prīa p pnīe lamētum. Scd̄a p
martyriū. Iſte aūt martyr p̄cioſus nō ſolū
iuit p p̄mā ſ; etiā p ſecundā

Secūdus miles ſtrenuꝰ ⁊ athletha
xp̄i egregiꝰ martyrq; dn̄i glioſus ī
ciuitate aſtēſi martyrio coronatꝰ ē
Cuiꝰ glioſa p̄ntia p̄dicta ciuitas illuſtrat̄ ⁊
eo velut ſinglari patrono letat̄ Hic a btō co
locero q̄a ſambricio p̄fecto ī ciuitate aſtenſi
ī carcere tenebat̄ fidē xp̄i edoctꝰ eſt. Cū igit̄
beatꝰ marcianꝰ in tordoneſi ciuitate detineret̄
in carcere. ſambricius illuc ꝓficiſci voluit vt
eū faceret imolare. Secūdꝰ autē tāq̄ cauſa
ſolacij ſecum eſt ꝓfectus. beatū marcianum
videre deſiderās. Cum ergo extra ciuitatem
aſtenſem fuiſſent. columba ſup ſecundū de-
ſcendit ⁊ capiti eius inſedit Cui dixit Sam
bricius. Vide ſecūde q2 dij noſtri te amāt. vt
etiam aues celeſtes ad te viſitandū trāſmit-
tāt. Cum autē ad tanagrū fluuiū peruiniſſent
vidit ſecūdus angelū domini ſup aquā am
bulantē ⁊ ſibi dicentē. Secunde fidē habe-
as et ſic ſup idolorum cultores ambulabis.
Cui ſambricius. Frat̄ ſecunde deos audio
ad te loquentes Cui ſecundus. Ambulemꝰ
ad deſideria cordis noſtri. Cum vō ad buri-
mam flumen peruiniſſent. angelus ſimiliter

ibidē ſibi apparuit.eiqȝ dixit.Secũde credis in deũ an forte dubitas.Cui Secũdus.Credo veritatē paſſiōis ⁊ reſurrectiōis ei⁹.Cui ſambrici⁹ Quid eſt qd̓ audio de te.Cũ autē terdonā ingrederet̄.marcian⁹ ad p̄ceptum angeli de carcere exiēs ſecũdo apparuit.eiqȝ dixit.Intra ſecũde viā v̄itatis ⁊ pge vt accipias palmā fidei.Sambrici⁹ dixit Quis ē hic q̄ nobis q̄ſi ſomniās loquit̄ Cui ſecũd⁹ Tibi ſomniũ ſȝ mihi āmonitio ⁊ ꝯfortatō ē Poſt h̄ ſecũd⁹ mediolanũ iuit.⁊ fauſtinũ ⁊ ionitā q̄ i carcere detinebant̄ angel⁹ dñi ad ſe extra ciuitatē adduxit.⁊ abeis baptiſma q̄dam nube aquā p̄bente ſuſcepit.Et ecce ſubito colũba de celo venit.⁊ corp⁹ ⁊ ſangnem dñi deferēs ea fauſtino ⁊ ionite tribuit.Dedit aũt fauſtin⁹ corp⁹ ⁊ ſanguinē dñi ſecundo vt ad marcianũ deferret.Rediēs igit̄ ſecund⁹ cũ iā nox eſſȝ ⁊ ad ripā padi veniſſet.angel⁹ dñi frenũ accipiēs eq̄ ſup padũ ipm trāſuexit ⁊ vſqȝ terdonā in carcerē ad marcianũ eũ introduxit.Deditqȝ ſecũd⁹ marciano mun⁹ fauſtini.⁊ ipe illd̓ ſumēſ dixit.Corpus ⁊ ſanguis dñi mecũ ſit in vitā eternam Tũc ad mādatũ angl̓i ſecũd⁹ de carcere exiuit ⁊ ad ſuũ hoſpitiũ iuit.P⁹ h̄ marcianus capitalē ſnīaȝ accepit.⁊ ſecũd⁹ corp⁹ ei⁹ rapiēs ſepeliuit Qd̓ audiēs ſambrici⁹ ipm ad ſe vocauit.eiqȝ dixit.Quātũ video xp̄ianũ te eſſe ꝓfiteris.Cui ſecũd⁹.Vere xp̄ianũ ꝓfiteor me eē.Cui ſambrici⁹ Quātũ video malā mortē deſideras.Cui ſecũd⁹.Illa tibi potius debet̄.Cũqȝ ſacrificare nollet iuſſit euȝ expoliari.Statimqȝ angel⁹ dñi affuit et veſtem ſibi pauit.Tũc ſambrici⁹ eũ in eculeuȝ ſuſpēſuȝ tādiu torq̄ri fecit donec ei⁹ brachia a ſuis cōpaginib⁹ ſoluerent̄.Sȝ cũ fuiſſȝ ſanitati p̄ſtine a dño reſtitut⁹.iuſſit eũ in carcerem reduci.Ubi dũ eſſȝ āgel⁹ dñi ad eũ veīt eiqȝ dixit.Surge ſecũde ſeq̄re me ⁊ ducaȝ te ad creatorē tuũ.Tũc ipm vſqȝ in ciuitatem aſtēſem pduxit.⁊ eũ in cuſtodia vbi erat colocer⁹ ⁊ ſaluator cũ eo poſuit.Quē vidēs ſecũdus ad eius pedes ſe piecit.Cui ſaluator Noli timere ſecũde q2 ego ſum dñs de⁹ tu⁹ q̄ te de oīb⁹ malis eripiam.Bñdicenſqȝ eis aſcendit in celũ.Mane igit̄ ſambricius ad carcerē miſit.Qui carcerē q̄dē ſignatũ inuenerunt.ſecundũ v̄o nō inuenerũt.pgēs aũt ſambrici⁹ de terdona ad ciuitatē aſtēſem vt ſaltē colocerũ puniret.iuſſit vt p̄dict⁹ colocerus ſibi p̄ntaret̄.Et ecce nũciauerũt ſibi ꝙ ſecund⁹ cũ colocero eēt.Quo audito eos ad ſe adduci fecit.eiſqȝ dixit Quoniā dij noſtri ſciunt vos eſſe ꝯtēptores ſuos vos in ſimul mori volũt.Cũ aũt ſacrificare nollēt picē cũ reſina liq̄fieri fecit ⁊ ſup eoꝝ capita fundi.⁊ ī ora eoꝝ iactari.Illi autē h̄ tanq̄ȝ aquā ſuauiſſimā cũ magno deſiderio bibebāt et voce clara dicebāt Quā dulcia faucib⁹ meis eloquia tua dñe.Tũc ſambrici⁹ ſup eos dedit ſnīam vt ſecũd⁹ in ciuitate aſtēſi decollaret̄.colocer⁹ v̄o albiganũ mittet̄ ⁊ ibid̓ puniret̄.Cũ aũt beat⁹ ſecũd⁹ decollat⁹ fuiſſȝ.ecce angeli dñi corp⁹ ei⁹ tulerũt ⁊ ipm cum multis laudib⁹ ⁊ cātu ſepult̄e dederũt.Paſſus eſt aũt.iij.kal̓.aplis

LIIII A

De ſancta maria egiptiaca

Maria egiptiaca q̄ peccatrix appellat̄.xlvij.anniſ ī heremo artiſſimā vitā duxit.quaȝ circa annos dñi.cclxx.tēpe claudij intrauit.Quidam aũt abbaſ noīe zozimas dũ iordanem tranſiſſet.et heremum magnam pcurreret.ſi forte aliquem ſanctum patrē inueniret.vidit quandā ambulantem nudo nigroqȝ corpore.⁊ ex incēdio ſolis exuſto.Hec aũt erat maria egiptiaca.Statimqȝ hec fugam arripuit ⁊ zozimas poſt eā veloci⁹ currere cepit Tũc ait illa.Abba zozima q̄d me pſequeris Ignoſce mihi nō poſſum faciē meam ad te ꝯuertere eo ꝙ mulier ſim ⁊ nuda.ſed palliuȝ tuum mihi porrige vt poſſim ſine v̄ecundia te videre.Qui ſe nominari audiēs ſtupefactus palliũ tribuit.et in terrā ꝓſtratus vt ſe benediceret rogauit Cui illa.Ad te pat̄ benedictio magis ſpectat.que ſacerdotij digitas ornat.Ille vt audiuit ꝙ nomen et officium eius ſciret amplius mirabat̄ et ſebn̄dici obnixius precabat̄ Tũc illa.Bñdict⁹ deus redemptor animaꝝ noſtraꝝ.Cunqȝ illa extenſis manib⁹ oraret vidit eā quaſi vni⁹ cubiti

menſura eleuari a terra Tūc ſener dubitare
cepit ne forte ſpūs eēt. ⁊ fingēdo orōꝫ faceret.
Cui illa. Satiſfaciat tibi deꝰ q̄ me peccatri-
cem mulierē immūdum ſpūm exiſtimaſti.
Tūc zozimas illā p dūm ꝯiurauit vt ꝯditō
nē ſuā ei narrare deberet. Cui illa. Ignoſce
mihi pater. qꝛ ſi tibi ſtatū meum narrauero
velut a ſerpēte territꝰ fugies. ⁊ aures tue a ſer-
monibꝰ meis ꝯtaminabunt̄. ⁊ aer a ſordibꝰ
pollueẗ. Cūqꝫ ille vehementer inſtaret dixit.
Ego frater in egipto nata ſum. duodecimo
etatis mee anno alexandriā veni. ibiqꝫ. xvij.
annis publice libidini me ſubieci. ⁊ nulli vl-
latenus me negaui. Cū aūt hoīes regionis
illiꝰ ꝓ adorāda ſancta cruce hieroſolimam
aſcenderēt. rogaui nautas vt me ſecū dimit
terent ꝓficiſci. Cū vō me de naulo reqrerent
dixi. Nō habeo frēs aliud naulū ſꝫ ꝓ naulo
corpꝰ habeatis meū. Sicqꝫ ſumpſerunt me
⁊ corpꝰ meū nauli grā habuerūt. Cum aūt
hieroſolimā ꝑuenissem ⁊ ꝓ adorāda cruce
vſqꝫ ad fores ecclie cū alijs deueniſſem. ſubi
to ⁊ inuiſibiliter repulſam patior. nec intus
intrare ꝑmittor. Iterū aūt atqꝫ iterū perueni
vſqꝫ ad limē ianue. ⁊ ſubito iniuriā patiebar
repulſe cū tn̄ omnes liberū haberēt aditū. nec
aliqd inuenirēt impedimētū. Rediēs igit̄ ad
me. ⁊ cogitās ꝙ h mihi ob ſcelerū meorū īma-
nitatē accideret. pectꝰ meū cepi manibꝰ tun
dere. lacrimas amariſſimas fundere ⁊ a cor
dis intimo gūiter ſuſpirare. Reſpiciēſqꝫ vi-
di ibi imaginē beate v̓ginis marie. Tūc ip-
ſam lacrimabilit̄ exorare cepi. vt pctōꝝ meo
rum veniā impetraret. ⁊ ad adorādū crucē
ſanctā me intrare ꝑmitteret. ꝓmittēs me ſe-
culo abrenunciaturā ⁊ de cetero caſtā māſu
ram. Cūqꝫ h oraſſem ⁊ ī noīe beate virginis
fiduciā recepiſſem. fores iterū ecclie adij et ſi-
ne aliq̊ impedimēto eccliā ītraui. Cū autē
ſanctā crucē deuotiſſime adoraſſem q̇dam
mihi tres nūmos tribuit de q̇bꝰ tres panes
emi. Audiuiqꝫ vocē dicentē mihi. Si iorda
nē trāſieris. ſalua eris. Iordanē igit̄ trāſiui
⁊ in h deſertū veni vbi. xlvij. annis nullū pe-
nitus hoīem vidēs māſi. Illi aūt tres pāes
q̄s mecū detuli inſtar lapidis ꝑ tpa durauē
runt. ⁊ xlvij. annis mihi ex his comedendo
ſuffecerunt Veſtimēta aūt mea iā dudū pu
trefacta ſunt. Xvij. p̓mis annis in h deſerto
a tēptationibꝰ carnalibꝰ moleſtata fui. ſed
nūc ꝑ dei grām oēs vici. Ecce oīa opa mea
tibi narraui. ⁊ rogo vt ꝓ me ad deū p̄ces fū
das. Tūc ſener ad terram ꝓſtratꝰ ī famula
ſua dn̄m bn̄dixit. Cui illa. Obſecro te vt in
die dn̄ice cene ad iordanē redeas ⁊ corpꝰ do
minicū tecū feras. Ego aūt ibidē tibi occur-
ram. ⁊ de manu tua corpꝰ ſacꝝ ſuſcipiā Nā
a die qua huc veni cōmunionē dn̄i nō acce
pi. Rediens igit̄ ſener ad monaſteriū euo-
luto āno dū dies cene appropinq̄ret. tulit cor
pus dn̄icum. ⁊ vſqꝫ ad ripā iordanis veniēs
ex alia ripa mulierē ſtantē ꝓſpexit. Que ſu-
pra aquas facto crucis ſignaculo iuit. et ad
ſenē vſqꝫ ꝑuenit. Quā videns ſener obſtu-
puit ⁊ ad pedes eiꝰ hūiliter ſe ꝓſtrauit. Cui
illa. Vide ne feceris. cū ſacramēta dominica
penes te habeas. ⁊ ſacerdotij dignitate reful
geas ſꝫ obſecro vt ſequēti anno ad me pater
redire digneris. Tūc illa facto ſigno crucis
ſuꝑ iordanis aquas iuit. ⁊ heremi ſolitudi-
nē petiuit. Sener vō ad ſuū monaſteriū re-
diēs ſeq̄nti āno ad locū in q̊ ſecū p̓mo locu-
tus fuerat venit. ⁊ eā ibidē expiraſſe reꝑerit
q̄ lacrimari cepit ⁊ ipāꝫ tāgere nō p̄ſumpſit
Dixitqꝫ ītra ſe. Ego q̇dē corpuſculū ſancte
ſepelire volebā. ſꝫ timeo ne h ſibi diſpliceat.
Hec eo cogitāte vidit iuxta caput ſuū lrās ī
terra deſcriptas. ita ꝯtinētes. Sepeli zozima
marie corpuſculū. redde terre puluerē ſuū ⁊
ora ꝓ me ad dn̄ꝫ. ad cuiꝰ p̄ceptū ſcda die apl̓
reliqui h ſeculū. Tūc ſener ꝓ certo cognouit
ꝙ mox vt dn̄i ſacramēta accepit ⁊ ad deſtuꝫ
redijt. vitā finiuit. Illudqꝫ deſertuꝫ qd zozi-
mas ꝑ. xxx. dieꝝ ſpaciuꝫ vix ābulauit. illa in
vna hora ꝑcurrit ⁊ ad deū migrauit. Cūqꝫ
ſener terrā foderet ſꝫ neq̄ret vidit leonē ad ſe
venientē māſuete dixitqꝫ illi. Sctā h mulier
p̄cepit ſepelire corpꝰ ſuū. ⁊ ego cū ſim ſener
fodere nō poſſuꝫ. nec etiā aptū habeo ferra-
mētū. Tu ergo terrā fode vt poſſimꝰ eiꝰ cor
pus ſanctiſſimū ſepelire. Tūc leo cepit fode
re ⁊ aptā foueā preparauit. Quo pacto leo vt
agnꝰ māſuetꝰ abijt ⁊ ſener ad ſuū monaſte
riū glificans deū venit.

LV A

De ſancto Ambroſio

Ambroſiꝰ dicitur a de ambra q̄ eſt ſpēs valde redolēs ⁊ ꝑcioſa. Ipſe enī eccl'ie valde ꝑcioſus extitit. ⁊ in dictis ⁊ in factis ſuis valde redoluit. Uel dr̄ ambroſiꝰ ab ambra ⁊ ſyos qḋ eſt deꝰ. q̄ſi ambra dei. Deꝰ nāqꝫ ꝑ eū q̄ſi per ambrā vbiqꝫ redolet. Fuit eniꝫ ⁊ eſt bonus odor xp̄i in oī loco. Uel dr̄ ab ābor qḋ ē pat̄ luminis. ⁊ ſyor qḋ eſt puulus q2 pat̄ in multor̄ filior̄ ſpūali generatōe. luminoſus in ſacre ſcripture expoſitiōne. ⁊ puulꝰ in ſua hūili ꝯuerſatione. Uel ſicut dr̄ in gloſario. ambroſiꝰ odor vel ſapor xp̄i celeſtis. ambroſia eſca angelor̄. ambroſiū celeſte mellis fauuꝫ Fuit enī celeſtis odor ꝑ odoriferā famā. ſapor ꝑ ꝯtemplationē internā. celeſte mellis fauū ꝑ dulcē ſcripturar̄ expoſitiōeꝫ. eſca angelica ꝑ glīoſam fruitionē. Eiꝰ vitā ſcripſit paulinus nolanꝰ ep̄s ad auguſtinū

Ambroſiꝰ filiꝰ ambroſij prefecti rome. cū in cunabul' in atrio ꝑtorij eſſꝫ poſitꝰ ⁊ dormiret. examē apū ſubito veniēs faciē eiꝰ ⁊ os ita cōpleuit vt q̄ſi in alueolū ſuū intrarēt pit̄ ⁊ exirēt. que poſtea euolātes ī tantā aeris altitudinē ſubleuate ſunt vt hūanis ocul' mīme viderēt. Quo ꝑacto territꝰ pat̄ ait. Si vixerit infantulꝰ iſte aliqḋ magni erit. Poſtea cū adoleuiſſꝫ ⁊ videret matrē ⁊ ſororē ſacrā ꝟginē manꝰ ſacerdotibꝰ oſculari ipſe ludēs ſorori dexterā offerebat. aſſerēs ⁊ ſibi id ab ea fieri optere. illa ꝟo vt adoleſcētē ⁊ neſciētē qḋ diceret reſpuebat. Rome igit̄ litteris eruditꝰ cū cās ꝑtorij ſplendide peraret. a valentiniano imꝑatore ad regēdū liguriā emiliāqꝫ ꝓuīcias directꝰ eſt. Cūqꝫ mediolanū veniſſꝫ. ⁊ ibidē ep̄s tūc deeſſet. ꝯuenit ꝑpl's vt ſibi de ep̄o ꝓuideret. ſꝫ cū int̄ arrianos ⁊ catholicos de eligēdo ep̄o ſeditio nō modica oriret̄. illuc amb. cā ſedāde ſeditionis pexit. ⁊ ſtatim vox infantis inſonuit dicēs Ambroſiū ep̄m. Cuiꝰ voci omnes vnanimes ꝯſenſerūt. ambroſiū ep̄m acclamātes. Quo ille cogito vt eos a ſe terroribus remouereꝫ. eccl'iaꝫ exiēs tribunal ꝯſcēdit ⁊ ꝯ ꝯſuetudinē ſuā tormēta ꝑſonis adhiberi iuſſit. Qḋ cū faceret ꝑpl's nihilominꝰ acclamabat. Peccatū tuū ſup nos. Tūc ille turbatꝰ domū rediijt ⁊ pħiam ꝓfiteri voluit. qḋ vt ne faceret reuocatꝰ eſt. Publicas mulieres publice ad ſe ingredi fec̄. vt his viſis ab eius electōe populū reuocaret. Sꝫ cū nec ſic ꝓficeret. ſed ſemꝑ populū peccatū tuū ſuper nos acclamare videret fugam media nocte petijt. Cūqꝫ ticinū ꝑgere ſe putaret mane ad portā ciuitatis mediolanēſis q̄ romana dr̄ īuenit̄. Qui inuētus cū cuſtodiret̄ a populo miſſa eſt relatio ad clemētiſſimū imꝑatoreꝫ valentinianū. Qui ſūmo gaudio accepit ꝙ iudices a ſe directi ad ſacerdotiū peterēt̄. Letabat̄ ei ꝓbꝰ ꝑfectꝰ ꝙ ꝟbū ſuū fuerat ī eo adimpletū. Dixerat ei cū ꝓficiſcēti mādata donaret. Uade age nō vt iudex ſꝫ vt ep̄s. Pendente relatōe iter̄ abſcōdit̄. ſꝫ inuētus cū adhuc eſſet cathecuminꝰ baptizat̄ ⁊ octauo die in ep̄alē cathedrā ſublimat̄. Cū aūt poſt annos q̄ttuor romā iuiſſet ⁊ ſoror ſua ſacra ꝟgo eiꝰ dexterā oſcularet̄. ſubridens ait. Ecce vt dicebā tibi ſacerdotis manum oſcularis

C Cū aūt in q̄ndā ciuitatē ꝓ quodaꝫ ep̄o ordinādo iuiſſet. ⁊ eiꝰ electōi iuſtina imperatrix ⁊ alij heretici ꝯtradicerēt volētes vt aliq̄s de ſua ſecta ordinaret̄. vna de arrianorum ꝟginibꝰ īpudētior ceteris tribunal cōſcendit ⁊ beatū ambroſiū ꝑ veſtimētū apprehēdit. volēs ipſum ad ꝑtē mulier̄ trahere. vt ab eis ceſus de eccleſia cū iniuria pelleretur Cui Amb. ait. Et ſi ego indignꝰ ſum tanto ſacerdotio tibi tn̄ nō ꝯuenit ī q̄lemcunqꝫ ſacerdotē manꝰ inijcere. Uñ timere debuiſti iudiciū dei ne tibi aliqḋ ꝯtingat. Qḋ dictuꝫ exitus ꝯfirmauit. Nā die alio mortuā ad ſepulcrū vſqꝫ deduxit grām ꝓ ꝯtumelia repēdens. Qḋ factū oēs pterruit. Poſtꝰ h̄ mediolanū reuerſus inumeras īſidias a iuſtina impatrice ꝑtulit. mūeribꝰ ⁊ honoribꝰ aduerſus eū ꝑplos excitāte. Cū ergo mlt'i eū in exilium pellere niterēt̄ vnꝰ eor̄ ceteris infelicior ī tātū furorē excitatꝰ ē vt iuxta eccl'iaꝫ domuꝫ ſibi locaret ac ī ea q̄drigā paratā hrēt q̄ ꝓcurante iuſtina facilius raptū ad exiliū deportaret. Sꝫ dei iudicio ipſo die quo eū rapere

arbitrabaṫ in eadē q̄driga ꝺ̓ eadē domo ī exilium pulſus ē. Cui tñ ambroſiꝰ reddēs bona ꝓ malis. ſumptꝰ ⁊ neceſſaria miniſtrauit Cantꝰ ⁊ officiū in eccl̄ia mediolanēſi ꝑmū celebrari inſtituit. Erāt ⁊ tūc t̄pis mediolani m̄lti a demonibus obſeſſi q̄ ſe torq̄ri ab ambroſio magnis vocibꝰ clamabāt. Juſtina aūt ⁊ m̄lti arrianoꝝ cū ſil̓ habitarēt. dicebant ambroſiū pecunia hoīes cōparare q̄ ſe ab immūdis ſpiritibꝰ vexari mētirent. et ab ambroſio dicerēt ſe torq̄ri. Tūc ſubito vnꝰ ex illis arrianis q̄ aſtabāt arreptus a demonio in mediū ꝓſilijt atq̄ȝ clamare cepit. Utinam ſic torq̄rent vt torq̄or q̄ nō credūt ambro. At illi ꝯfuſi in piſcinā dimerſum hoīeȝ necauerūt Quidā hereticꝰ acerrimꝰ diſputator. ⁊ durꝰ ⁊ incōuertibilis ad fidē. cuȝ audiret ambroſiū p̄dicantē vidit angelū ad aures eiꝰ loq̄ntē v̓ba q̄ ip̄ l̓o p̄dicabat Quo viſo fidē quā ꝑſeq̄bat̄ cepit defendere B

Quidā aruſpex demones aduocabat. ⁊ ip̄os ad nocēdū ambroſio trāſmittebat. Sȝ reuerſi demōes renūciabāt ꝙ nō ſolū ad ipſum ſȝ nec etiā ad fores domꝰ ſue appropinq̄re valebāt. q̄nīā ignis inſupabilis oē illud edificiū cōmuniret vt etiā lōge poſiti vrerēt̄ Predictꝰ v̓o aruſpex cū a iudice ꝓpt̄ q̄dam maleficia torq̄ret̄. clamabat ampliꝰ ab ābroſio ſe torq̄ri Quēdā demoniacū mediolanū ingredientē demō dimiſit. egredientē inuaſit. Jnterrogatꝰ de h̄ demō ait ābroſiū ſe timuiſſe Aliꝰ q̄dā nocte eiꝰ cubiculū adijt vt gladio ip̄m necaret. p̄ce ac p̄cio a iuſtina inductꝰ. Sȝ cū dextera gladiū eleuaſſȝ vt ipſum ꝑcuteret ꝯtinuo aruit manꝰ eiꝰ. Cū viri theſalonice ciuitatis īpatori aliq̄d deliq̄ſſent ⁊ eis īpator p̄cibꝰ b̄ti amb. indulſiſſet clam agēte curialiū malicia ꝑ iuſſum īpatoris neſciēte ābroſio pl̄imi ſūt occiſi. Q̄d vt amb. cōperit īpatori copiā ītrādi eccl̄iaȝ denegauit. Cui cū impator diceret ꝙ dauid adulteriū ⁊ homicidiū cōmiſiſſet. r̄ndit Qui ſecutꝰ es errantē ſeq̄re corrigentē. Q̄d cuȝ audiſſet clemētiſſimꝰ īpator. ita ḡtant̄ ſuſcepit. ꝙ purā p̄niaȝ agere n̄ negauit Quidā a demonio arreptꝰ clamare cepit ab ambroſio ſe torq̄ri. Cui amb. Obmuteſce diabole. q̄a non te torquet ambroſiꝰ ſȝ tua inuidia. q̄r illuc hoīes aſcēdere cōſpicis. vñ tu turpit̄ corruiſti Nā ambroſiꝰ neſcit inflari. At ille ſtatim obmutuit E Quadā vice cū b̄tūs ambroſiꝰ ꝑ ciuitatē ꝑgeret caſu q̄dā lapſus eſt ⁊ ī terra ꝓſtratꝰ iacebat. q̄d vidēs alter ridere cepit. Cui amb. Et tu q̄ ſtas vide ne cadas. Quo dicto ſtati lapſuȝ ſuū doluit q̄ riſerat alienū Quadā etiā vice ambroſiꝰ ad palatiū macedonij magiſtri officioꝝ. vt ꝓ q̊dā intercederet venit. Sȝ cū fores clauſas inueniſſet. nec ītrādi copiā habere potuiſſȝ ait Et tu q̄dē venies ad eccl̄iaȝ ⁊ n̄ clauſ̄ ianuis ſȝ ap̄tis ītrare n̄ valebis. Elapſo aliq̊ t̄pe metuens inimicos macedoniꝰ ad eccl̄iaȝ fugit. ⁊ patētibꝰ ianuis aditū reperire non potuit

Fuit etiā tāte abſtinētie ꝙ q̊tidie niſi ī ſabbato ⁊ die dñico ⁊ feſtis p̄cipuis ieiunabat Tāte etiā largitatis erat ꝙ oīa q̄ habere poterat eccl̄ijs ⁊ paupibꝰ nil ſibi retinēs tribuebat. Tāte cōpaſſiōis vt cū aliq̄s lapſuȝ ſuū ſibi cōfitebat̄ ſic amariſſime flebat ꝙ illū ſilr̄ flere cōpellebat. Tāte hūilitatis ac laboris. vt libros q̊s dictabat ꝓp̄a manu ſcriberȝ. niſi cū infirmitate corpis g̃uaret̄. Tāte aūt pietatis ⁊ dulcedinis vt cū alicuiꝰ ſc̄ti ſacerdotis vl̓ ep̄i ſibi obitꝰ nūciaret̄. ſic amariſſime flebat vt vix ꝯſolari valeret. Cū aūt interrogaret̄. cur viros ſc̄tōs q̄ ad gl̄iaȝ ꝓficiſcebāt̄ ſic fleret aiebat. Ne putetis me flere ꝙ receſſerint ſed q̄a me p̄ceſſerint. ⁊ q̄r difficile inuenitur q̄ tā dignꝰ eiꝰ officio habeat̄. Tāte etiam ꝯſtātie ⁊ fortitudinis ꝙ īpatoris vl̓ p̄ncipum vicia nō palpabat. ſed eos voce libera ꝯſtātiſſime arguebat. Cū q̄dā vir q̊ddaȝ flagiciū ꝑpetraſſȝ. ⁊ corā eo adductꝰ fuiſſȝ dixit ambroſiꝰ. Oportet illū tradi ſathane ī interitū carnis ne talia deinceps audeat ꝑpetrare Quē eodē momēto cū adhuc ſ̄mo eēt in ore eius immūdus ſp̄ūs diſcerpere cepit.

Quadā vice vt aiūt cū b̄tūs ābro. romā ꝑgeret. ⁊ in q̄dā villa tuſcie apud quendā hominē nimiū locupletē hoſpitatꝰ fuiſſet. illuȝ hoīeȝ ſup ſtatu ſuo ſolicite req̄ſiuit. Cui ille r̄ndit. Statꝰ meꝰ dñe ſp felix extitit ⁊ gl̄ioſus Ecce eñ diuitijs īfinitis abūdo ſuos ⁊ famulos q̄ȝ plēs habeo. copioſaȝ filioꝝ ⁊ nepotuȝ

turbā poſſideo. ⁊ oīa ſp ad vota habui. nec vnq̄ȝ mihi aliq̄d aduerſuȝ accidit. l' q̄d cōtriſtaret euenit. Q̄d audiēs amb. vehemēt obſtupuit. ⁊ his q̄ erant ſecū in comitatu dixit Surgite ⁊ hinc q̄ntoti⁹ fugiam⁹. q2 dñs nō eſt in loco iſto Feſtinate filij feſtinate. nec in fugiēdo morā facite ne nos hīc diuīa vltio apprehēdat. ⁊ ī peccatis illoꝝ pariē nos inuoluat. Cū ergo fugerēt ⁊ aliq̄ntulū ꝓceſſiſſent. ſubito ſe terra aperuit ⁊ hoīeȝ illū cū vniuerſis q̄ ad illū ꝑtinebāt ita abſorbuit vt nulluȝ inde veſtigium remaneret. Q̄d cernēs Ambro. dixit. Ecce frēs q̄ȝ miſericorditē de⁹ ꝑcit. cū hic aduerſa tribuit. ⁊ q̄ȝ ſeuere iraſcit cuȝ ſp ꝓſpera elargit. In eodē aūt loco fouea q̄dā ꝓfundiſſima remāſiſſe dr. q̄ vſq̄ȝ hodie ī h⁹ facti teſtimoniū ꝑſeuerat F Cū aūt ſanct⁹ amb. radicē oīm maloꝝ auariciā magis ac magi ī hoīb⁹ creſcere cerneret ⁊ maxīe in his q̄ erāt ī poteſtatib⁹ ꝯſtituti apd quos oīa ꝑcio vēdebant. necnō ⁊ in his q̄ erāt ſacris miſterijs deputati. vehemēt ingemuit. ⁊ ſe de h⁹ ſeculi erūna liberari inſtāti⁹ exorauit. Qui cū ſe id obtinuiſſe gauderet. reuelauit fratrib⁹ q̄ vſq̄ȝ ad reſurrectiōȝ dñicā cuȝ eis eſſȝ Añ vo paucos dies q̄ȝ lectulo detineret. cū. xliij. pſalmū cū notario dictaret. ſubito ipo vidēte notario ī modum ſcuti breuis ignis caput ei⁹ operuit atq̄ȝ paulatim p os ei⁹ tanq̄ȝ in domū habitator itrauit. Tūc facies ei⁹ tāq̄ȝ nix effecta eſt. ſȝ poſtmoduȝ ad ſuā ſpēm reuerſa eſt. Ipo igit die ſcribēdi ⁊ dictādi finē fecit. nec ipm pſalmū explere potuit. Poſt igit paucos dies infirmitate corporis laborare cepit. Tūc comes italie cuȝ mediolani eēt nobiles ꝯuocauit dicēs q̄ tanto viro recedēte piculū eſſȝ ne italie interit⁹ īmineret. Rogauitq̄ȝ vt ad viꝝ dei accederēt rogātes vt ſibi adhuc ſpaciū viuēdi vno anno a dño īpetraret. Q̄d ille vt ab ill' audiuit rñdit. Nō ita int vos vixi vt me viuere pudeat. nec mori timeo cū bonū dñȝ habeam⁹

Eo tpe q̄ttuor ei⁹ dyaconi īuicē ꝯuenerūt tractātes int ſe q̄s p⁹ ei⁹ obitū bon⁹ eſſȝ eps Cū ergo a loco in q̄ vir dei amb. iacebat longe eēnt ⁊ ſimplicianuȝ ita ſilent noīaſſent vt vix inuicē ſe audirēt ille ab eis lōge poſitus. tertio exclamauit. Senex ſȝ bon⁹. Q̄d audientes triti fugerūt. ⁊ nō niſi illū p⁹ ei⁹ obitū elegerūt. In loco āt in q̄ iacebat vidit ieſuȝ ad ſe venientē ⁊ ſibi vultu alacri arridenteȝ.

Honorat⁹ vo eps vcelleñ. q̄ bti amb. obitū expectabat. cū ſe ſopori dediſſȝ vocē tertio ſe clamātis audiuit. Surge q2 mō eſt receſſur⁹. Qui ꝯſurgēs mediolanū ꝯcit⁹ venit ⁊ ei dñici corpis ſacramētū dedit. Moxq̄ȝ ille man⁹ in modū crucis expādit ⁊ vltimū ſpiritū int vba orōis efflauit. Floruit circa annos dñi. ccclxxxix. Cū āt ī nocte paſce corp⁹ ei⁹ ad eccliaȝ fuiſſȝ delatū. plīmi infanteſ baptizati eū viderūt. ita vt aliq̄ eū ſedētē ī cathedra tribunali dicerēt. alij aſcēdētē digito ſuiſ parētib⁹ demōſtrarēt. nōnulli vo ſtellā ſup caput ei⁹ ſe videre narrarēt Quidā pſbit cū in ꝯuiuio cū mltis alijs eēt. ⁊ ſctō ambroſio detrahere cepiſſȝ. eū ꝯtinuo plaga ꝑculit. ⁊ de ꝯuiuio ad lectū duct⁹ vitā finiuit In vrbe carthaginēſi cū tres epi ſil' ꝯuiuarēt. et vn⁹ eoꝝ btō amb. detraxiſſȝ. relatū eſt q̄d illi pſbyto q̄ ſibi detraxerat accidiſſȝ. Q̄d cū ille vilipēderȝ ſubito letale vuln⁹ accepit ⁊ extremū ꝯtinuo diē clauſit S Notādū q̄ beatus amb. in mltis cōmēdabil' fuiſſe videtur.

Pmo ī liberalitate q2 oīa q̄ hēbat paupeꝝ erāt. Vñ refert de ſeipſo q̄ impatori petenti baſilicā ſic rñdit. ⁊ ē in decreto. ꝯuenior. xxiij q. viij. Si a me peteret q̄d meū eēt. i. funduȝ meū. argētū meū ⁊ hmōi meū nō refragareꝛ q̄ȝq̄ȝ oīa q̄ mea ſunt paupeꝝ ſint Scdo ī mūdicie puritate. fuit eī vgo. vñ refert Hiero. eū dixiſſe. Virginitatē n̄ ſolū efferim⁹ ſȝ h⁹ am⁹. Tertio ī fidei firmitate. Vñ dixit cū impator peteȝ baſilicā. ⁊ ē in eodē caplo Pri⁹ ē vt aiaȝ mihi q̄ȝ fidē auferat Quarto in martyrij auiditate. vñ legit in epl'a ſua de baſilica n̄ tradēda. q̄ ꝓpoſit⁹ valētiniani ambroſio mādauit. d. Tu ꝯtēnis valētinianū. caput tibi tollo. Cui amb. De⁹ pmittat tibi vt facias q̄d minaris. Atq̄ȝ vtinā deus auertat eos ab eccl'ia ⁊ in me oīa tela ſua cōuertāt ⁊ meo ſangne ſitiȝ ſuā expleāt Quito in orōis inſtātia. Vñ dr de eo ⁊ habet in xj. li. hiſtorie eccl'iaſtice. Amb. aduerſuȝ regine furorem nō ſe manu defendebat aut telo.

ſed ieiunijs ⁊ cōtinuatis vigilijs. ſub altari
poſitus ꝑ obſecratiōes defenſorē ſibi atqꝫ ec
cleſie deū parabat. Sexto ī lacrimaꝝ ab/
undantia. Habuit eī tria genera lacrimarū
ſcꝫ lacrimas cōpaſſiōis ꝓ alioꝝ culpis. Vñ
dīc paulinꝰ d̄ eo in legēda ꝙ cū aliq̄s lapſuꝫ
ſibi ꝯfitebat̄. ſic amariſſime flebat ꝙ illū fle/
re ſilr̄ cōpellebat. Lacrimas deuotionis ꝓ
eternis deſiderijs. vñ ſupra dictū eſt a pauli
no ꝙ cū interrogaret̄ cur ſctōs q̄ moreban/
tur ſic fleret rn̄dit. Ne me putetis flere q̄a re/
ceſſerint ſꝫ q2 me ad gliam ꝑceſſerint. Lacri
mas cōpaſſionis ꝓ alioꝝ iiurijs. Vñ ipē di
cit de ſe. ⁊ eſt in decreto in ſupiori caplo. Ad
uerſus milites gothos lacrime mee arma
mea ſunt. Talia eī munimēta ſunt ſacerdo
tis alit̄ nec debeo nec poſſum reſiſtere ¶
Septimo in forti ꝯſtātia. cuiꝰ cōſtantia
maxie in tribꝰ apparet. Primo in defenſiōe
catholice v̓itatis. vñ d̄r in li. xi. eccliaſtice hi/
ſtorie ꝙ iuſtina mat̄ valētiniani impatoris
arriane hereſeos alūna. ꝯturbare cepit eccle
ſiaꝝ ſtatū. cōminari ſacerdotibꝰ depulſiōes
⁊ exilia. niſi ariminenſ̄ ꝯcilij decreta reuoca
rent. Quo bello eccīe murū ac turrim vali/
diſſimā pulſabat ambroſiū. In eiꝰ q̄ꝫ ꝑfati
one ſic de eo cantat̄. Tāta ambroſiuꝫ v̓tute
ſolidaſti ꝯſtātie. tāto munere celitꝰ decoraſti
vt ꝑ eū excluſa torq̄rent̄ demonia. arrianoꝝ
impietas ꝓpulſa tabeſceret. ac ſecularū pn̄/
cipū colla tuo iugo ſubacta redderent̄ hu/
millima Secūdo in tuitōne eccliaſtice li/
bertatis. Vñ cū impator auferre vellet q̄n/
dam baſilicā oppoſuit ſe ambroſiꝰ ꝯ impa/
torē. ſicut ipē teſtat̄. ⁊ eſt ī decreto. xxiij. q. viij
Cōuenior ipē a comitibꝰ vt ꝑ me baſilice fi
eret matura traditio. dicētibꝰ impatorē iuſ
ſiſſe iuri ſuo tradi debere. rn̄di. Si patrimo
niū petit inuadite. ſi corpꝰ occurrā. Vultis
in vincula rape. vultis in mortē. voluntatis
eſt mihi. Nō ego me vallabo circumfuſio/
ne ꝑploꝝ. nec altaria tenebo vitā obſecrās. ſꝫ
ꝓ altaribꝰ gratiꝰ īmolabor. Mādat̄ trade/
re baſilicā. Vrgemur itaqꝫ ꝑceptis regalibꝰ
ſꝫ ꝯfirmamur ſcripture ſmonibꝰ. que rn̄dit
Tanq̄ꝫ vna ex inſipiētibꝰ locuta es. Noli g̃
uare te impator. vt putes te ī ea que diuina
ſunt impiale aliq̊d ius habere. Ad impato/
rem palatia ꝑtinēt. ad ſacerdotes eccīe. Sā/
ctus naboth vineā ſuo ꝓprio cruore defen/
dit. Si ille vineā nō tradidit ſuā. nec nos tra
demus xp̄i eccliam. Tributū ceſaris eſt. nō
neget̄. ecclia dei eſt. ceſari vtiqꝫ nō donet̄ Si
de me aliq̄d cōpelleret̄ ⁊ poſceret̄ aut fundꝰ
aut domꝰ. aut auꝝ. aut argentū. id qd̄ iuris
mei eſſet libēter offerrē. Tēplo dei nihil poſ/
ſum decerpe nec detrahere. cū illud cuſtodi/
endū nō tradendū acceperim Tertio ī ob
iurgatiōe vicij ⁊ oīs iniq̄tatis. Vñ legitur ī
hiſtoria triptita in quadā cronica ꝙ cū apd̄
theſalonicā orta ſeditōe q̄dam iudices fuiſ/
ſent a ꝑplo lapidati theodoſiꝰ impator indi
gnatus iuſſit oēs interimi. nocētes ab inno
centibꝰ nō ſecernēs vbi fere q̄nqꝫ milia ho
minū ſunt occiſa Cū igit̄ impator mediola
nū veniſſet ⁊ eccliam itrare vellet. occurrit ei
ambroſiꝰ ad ianuā. eiqꝫ aditū ꝓhibuit dicēſ
Cur impator pꝰ cauſaꝫ tāti furoris n̄ agno
ſcis molē tue ꝑſumptōis Sꝫ forte recogniti
onē peccati prohibet ptās impij. Decet te vt
vincat rō poteſtatē. Princeps es o impera
tor ſꝫ ꝯſeruoꝝ. Quibus ergo oculꝭ aſpicies
cōmunis dn̄i tēplū. qbꝰ pedibꝰ calcabis ſan
ctū pauimentū. Quō manꝰ extēdes d̄ qbꝰ
adhuc ſanguis ſtillat iniuſtꝰ. q̄ ꝑſumptōne
ore tuo poculū ſanguīs eiꝰ ꝑcipies dū furo
re tuoꝝ ſermonū tantꝰ iniuſte ſit ſanguis ef
fuſus. Recede ergo recede. ne ſecūdo pctō ꝑ
orem nequitiā augere ꝯtēdas Suſcipe vin
culū quo te dn̄s nūc ligauit. eſt eī medicina
maxima ſanitatis. His ſmonibꝰ impator
obediēs. gemēs ⁊ flēs ad regalia remeauit.
Cū ergo diu in fletu māſiſſet. rufinꝰ magi/
ſter militū cām tāte triſticie req̄ſiuit Cui ille
Tu inq̄t mea mala nō ſentis q2 ſeruis ⁊ mē
dicantibꝰ apta ſunt tēpla. mihi v̓o ad ea in
greſſus nō eſt. Et h̓ dicēs ſinglꝫa v̓ba ſingul
tibus īterrūpebat. Cui rufinꝰ. Curro ſi vis
ad ambroſiū vt tibi ſoluat vinculū q̊ te liga
uit. Et ille. Non poteris ſuadere ambroſio
q2 n̄ verebit̄ impialē poteſtatē vt legē poſſit
ꝑuaricari diuinā. Sꝫ cū ille ꝓmitteret ꝙ eū
flecteret. eum impator ire ꝑcepit. ⁊ ipſe poſt
paululū eſt ſecutꝰ. Mox aūt vt Ambroſiꝰ

rufinū vidit ait. Impudētiā canū imitatꝰ
es. o rufine tāte videlicet necis autor exñs. et
nec pudorē ex frōte detergēs nō erubeſcis ꝯ
maieſtatē latrare diuinā. Cūq; rufinꝰ p im
peratore ſupplicaſſ; ⁊ diceret eū ſeq. ſupno ze
lo accēſus ambroſiꝰ ait. Ego tibi pdico q̄ni
am igredi eū ſacra limīa ꝓhibeo. Si vō po
teſtatē in tyrānidē mutauerit necē libent̄ ſu
ſcipio. Qd cū rufinꝰ īpatori renūciaſſ; pgā
inq̄t ad eū vt iuſtas ī faciē ꝯtumelias recipi
am. Cū ergo veniſſ; ⁊ ſua ſolui vincula po
ſtulaſſ; occurrēs ābroſiꝰ ⁊ īgreſſu; ꝓhibenſ
ait. Quā pniam oñdiſti pꝰ tātas iniq̄tates
Et ille. Tuū ē imponere. meū obtpare. Uex
cū impator allegaret q2 ⁊ dauid adulteriū ⁊
homicidiū cōmiſiſſet. ait amb. Qui ſecutꝰ
es errātē ſeq̄re penitētē. Qd ita īpator ḡtant̄
ſuſcepit ꝙ publicā pniam agere ñ recuſauit
Cū igit̄ recōciliatꝰ eccliā; intraſſet ⁊ itra cā/
cellos ſtaret req̄rit ābroſiꝰ q̄d ibi expectaret.
Cui cū diceret ſe pceptōz ſacroꝝ myſterioꝝ
expectare. ait amb. O īpator iteriora loca tā
tū ſacerdotibꝰ ſunt collata. Egredere igit̄ et
hāc expectatiōz cū cetis habe cōem. Purpu
ra nāq; īpatores facit ñ ſacerdoteſ. Cui īpa
tor ꝓtinꝰ obediuit. Cū ergo ꝯſtātinopolim
reuerſus extra cācellos ſtaret. mādauit eidē
ep̄s vt itraret Et ille ait. Uix diſcere potui q̄
differētia ſit īpatoris ⁊ ſacerdotis. Uix enī;
v̓itatis īueni magiſtꝝ. Ambroſiū nāq; ſolū
noui vocari pōtificē. I Octauo ī ſana
doctrina. Eiꝰ nāq; doctrina h; altā ꝓfundi
tatē. Hiero. de. xij. doctoribꝰ. Ambroſiꝰ ſup
ꝓfundoꝝ pinna raptꝰ ⁊ aeriſ volucer q̄; diu
in ꝓfundū ingredit̄ fructū ď alto cape vide/
tur. Firmā ſoliditatē. Hiero. ibidē. Eiꝰ oēs
ſnīe. fidei ⁊ eccl'ie. ⁊ oīm v̓tutū firme ſūt colū
ne. Elegātē venuſtatē. Aug. in li. ď nuptijſ ⁊
ꝯtractibꝰ. Pelagius hereſiarcha ſic laudat
ambroſiū vt dicat. Beatꝰ ābroſiꝰ ep̄s ī cuiꝰ
p̄cipue libris romana lucet fides. q̄ ſcriptoꝝ
int̄ latinos flos q̄dā emicuit. Et ſbdit aug.
Cuiꝰ fidē ⁊ puriſſimū ī ſcripturis ſenſū. nec
inimicꝰ q̄dē auſus ē rep̄hēdere. Magnā au
toritatē q2 antiq̄ doctores. ſic aug. v̓ba ſua ꝓ
mag̃ autoritate habebāt. Uñ refert aug. ad
ianuariū. ꝙ cū mat̄ eiꝰ mirata fuiſſ; cur me
diolani ſabbato ñ ieiunaret. ⁊ ď h aug. am
broſiū interrogaſſet. ait Amb. Cū venio ro/
mā ieiuno ſabbato Sic ⁊ tu ad quā forte ec
cleſiā veneris eiꝰ morē ſua. ſi cuiq; nō inde
vis ſcādalū eſſe. nec queq; tibi. Et ſubiungit
aug. Ego ď hac ſnīa etiā atq; etiā cogitans
ita ſp habui tāq; eā celeſti oraculo acceperī.

Uita ⁊ paſſio tiburcij ⁊ valeriani ī paſ/
ſione ſctē cecilie ꝯtinet̄ LVI

De ſancto Georgio

G Eorgiꝰ dicitur a
geos qd eſt t̄ra ⁊ orge q̄d ē colere.
q̄ſi colēs t̄rā. i. carnē ſuā. Augꝰ aūt
in li. ď tri. dic̄. ꝙ bona t̄ra eſt ī altitudine mō/
tiū tpamēto colliū. planicie cāpoꝝ. Pria ei
eſt bona ad virētes herbas. ſcda ad vineas.
tertia ad fruges. Sic beatꝰ georgiꝰ fuit altꝰ
deſpiciēdo inferiora. ⁊ iō habuit virorē pu/
ritatis. Tpatꝰ p diſcretiōz. ⁊ iō habuit vinū
int̄ne iocūditatis. Planꝰ p hūilitatē. ⁊ iō ꝓ/
tulit fruges bone opatiōis. Uł georgiꝰ ď a
gerar qd eſt ſacꝝ ⁊ gion q̄d ē arena q̄ſi ſacra
arena. Fuit. n. arena q2 pōderoſus moꝝ g̃ui
tate. minutꝰ hūilitate. ⁊ ſiccꝰ a carnali volu
ptate. Uł georgiꝰ ď a gerar q̄d ē ſacꝝ ⁊ giō
qd eſt luctatio. q̄i ſacer luctator. q2 luctatꝰ ē
cū dracone ⁊ carnifice. Uł georgiꝰ ď a gero
qd eſt pegrinꝰ. ⁊ gir p̄cioſus. ⁊ us ꝯſiliator.
Ipē ei fuit pegrinꝰ in ꝯtēptu mōi. pcioſus ī
corona martyrij. ⁊ ꝯſiliator ī pdicatōe regni
Eiꝰ legēda int̄ ſcpturas apocrifas ī niceno
ꝯcilio ꝯnumerat̄. ex eo ꝙ eiꝰ martyriū certā
relatōz nō h;. Nā in kalēdario bede ď ꝙ ſit
paſſus in pſida ciuitate diaſpoli. q̄ p̓us lid/
da vocabat̄. ⁊ eſt iuxta iopen Alibi ď ꝙ paſ
ſus ſit ſub dyocleciano ⁊ maximiano impa
toribꝰ. Alibi legit̄ ꝙ ſub dyocleciano impa/
tore pſaꝝ pñtibꝰ. lxx. regibꝰ imperij ſui. Hic
ď ꝙ ſub daciano p̄ſide impantibꝰ dyocleci
ano ⁊ maximiano A

G Eorgiꝰ tribunꝰ genere capadox p/
uenit q̄dā vice in ꝓuintiā libie in ci
uitatē q̄ ď ſilena. iuxta quā ciuita/
tē erat ſtagnū inſtar maris. in q̄ draco peſti
fer latitabat. q̄ ſepe ꝓplm ꝯ ſe armatū in fugā
cōuerterat. flatuq; ſuo ad muros ciuitatis

accedēs. oēs inficiebat. Quapropt̄ cōpulsi
ciues duas oues q̄tidie sibi dabāt vt ei⁹ fu/
rorē sedarēt. alioq̄n sic muros ciuitatis īua/
debat ꝛ aerē inficiebat ꝙ plīmi interibāt. Cū
ergo iā oues pene deficerēt marie cū haꝝ co
piā habere n̄ possent. inito cōsilio ouē cū ad
iuncto hoīe tribuebāt. Cū igit̄ sorte omniū
filij ꝛ filie darent̄. ꝛ sors neminē exciperet. et iā
pene oēs filij ꝛ filie ꝑplī essent ꝯsūpti. q̄dā vi/
ce filia reg̃ vnica sorte ē dephensa ꝛ draconi
adiudicata. Tūc rex ꝯtristatus ait. Tollite
auꝝ ꝛ argētū ꝛ dimidiū regni mei ꝛ filiā me
am mihi dimittite ne talit̄ moriat̄. Cui ꝑpl's
cū furore r̄ndit. Tu o rex h̄ edictū3 fecisti. et
nūc oēs pueri nr̄i mortui sūt ꝛ tu vis filiam
tuā saluare. nisi ī filia tua cōpleueris quod ī
alijs ordiasti succēdem⁹ te ꝛ domū tuā Qd̄
rex audiēs cepit filiā suā flere. d. Heu me fi/
lia mea dulcissima qd̄ d̄ te faciā aut qd̄ dicā
q̄n pl⁹ videbo nuptias tuas. Et ꝯuersus ad
ꝑplīm dixit. Oro vt īducias. viij. dieꝝ lugēdi
mihi filiā tribuatis. Qd̄ cū ꝑpl's admisisset. ī
fine octo dieꝝ reuersus ꝑpl's ē cū furore dicēs
Quare ꝑdis ꝑplīm tuū ꝑpt̄ filiā tuā. En oēs
afflatu draconis morimur. Tūc rex vidēs
ꝙ n̄ posset filiā liberare īduit eā vestib⁹ rega
lib⁹ ꝛ amplexat⁹ eā cū lacrimis dixit. Heu
me filia mea dulcissima de te filios in regali
gremio nutrire credebā ꝛ nūc vadis vt a dra
cone deuoreris. Heu me filia mea dulcissi/
ma. sperabā ad tuas nuptias ꝑncipes īuita
re. palatiū margaritis ornare. timpana ꝛ or
gana audire ꝛ nūc vadis vt a dracone d̄uo/
reris. Et deosculās eā dimisit eā. d. Utinā fi
lia mea ego añ te mortu⁹ eēm q̄3 te sic amisis
sem. Tūc illa ꝓcidit ad pedes patris. petens
ab eo bn̄dictōz suā Quā cū pat̄ cū lacrimis
bn̄dixisset ad lacū ꝓcessit. Quā beat⁹ georgi
us casu inde trāsiēs vt plorātē vidit. ea3 qd̄
hr̄ēt interogauit. Et illa. Bone iuuenis velo
cit̄ equū ascēde ꝛ fuge ne mecū ꝑit̄ moriaris
Cui geor. Noli timere filia s3 dic mihi qd̄ h̄
ꝓstolaris oī plebe spectāte. Et illa. Ut vidō
bone iuuenis magn̄ci cordis es tu s3 cur me
cū mori desideras. Fuge velocit̄. Cui geor.
Hinc ego n̄ discedā donec mihi qd̄ habeas
intimab. Cū ergo totū sibi exposuisset ait ge/
orgi⁹. Filia noli timere qr ī xp̄i noīe te iuua
bo. Et illa. Bone miles mecū ne ꝑeas. sed te
ipm saluare festines. sufficit eī vt sola ꝑeam
nā me liberare n̄ posses ꝛ mecū ꝑires. Hu3
h̄ loq̄ret. ecce draco veniēs caput de lacu le/
uauit Tūc puella tremefacta dixit. Fuge bo
ne dn̄e. fuge velocit̄. Tūc georgi⁹ equū ascē
dēs ꝛ cruce se muniēs draconē ꝯ se venientē
audact̄ aggredit̄. ꝛ lāceā fortit̄ vibrans ꝛ se
deo cōmedās ipm grauit̄ vulnerauit ꝛ ad trā
deiecit. Dixitq3 puelle. Proijce zonā tuā in
collū draconis nihil dubitās filia. Qd̄ cū fe
cisset seq̄bat̄ eā velut māsuetissim⁹ canis Cū
ergo eū in ciuitatē duceret ꝑplī h̄ videntes ꝑ
mōtes ꝛ colles fugere ceperūt. dicentes. Ue
nob qr iā oēs ꝑibim⁹. Tūc btūs georgi⁹ in
nuit eis dicēs. Nolite timere ad h̄ eī me misit
dn̄s ad vos vt a penis vos liberarē dracōis
Tātūmō in xp̄m credite ꝛ vnusq̄sq3 vestrū
baptizet̄ ꝛ draconē istū occidam. Tūc rex ꝛ
oēs ꝑplī baptizati sūt. Btūs āt georgi⁹ eua/
ginato gladio draconē3 occidit ꝛ ipm extra
ciuitatē efferri ꝑcepit. Tūc q̄ttuor ꝑia boū3
ipm extra ciuitatē in magnū cāpū foras du
xerūt Baptizati āt sunt ī illa die. xx. milia ho
minū exceptis ꝑuul' ꝛ mulierib⁹ H̄ Rex
aūt ī honore btē marie ꝛ bti georgij ecclīam
mire magtudinis ꝯstruxit. De cuius altari
fons viu⁹ emanat. cui⁹ pot⁹ oēs lāguidos
sanat Rex v̄o infinitā pecuniā btō georgio
obtulit. quā ille recipe nolēs paupib⁹ eā da/
ri ꝑcepit. Tūc georgi⁹ regē de q̄ttuor breuit̄
instruxit. s. vt ecciaꝝ dei curā hr̄ēt. sacerdotes
honoraret. diuinū officiū diligēt̄ audiret ꝛ ꝑ
paupeꝝ memor eēt. Et osculato rege īde re/
cessit. In aliq̄b⁹ tn̄ libris legit̄ ꝙ dū draco ad
deuorādū puellā ꝑgeret Georgius se cruce
muniuit. ꝛ draconē aggrediēs interfec. Eo
tpe impantib⁹ diocleciano ꝛ maxiano. sub
ꝑside daciano tāta ꝑsecutio xp̄ianoꝝ fuit vt
infra vnū mēsem. xvij. milia martirio coro/
narent̄. Unūt tot tormētoꝝ genera multi
xp̄ianoꝝ deficiebāt ꝛ idol' immolabāt. Qd̄ vi/
dēs sctūs geor. tact⁹ dolore cordis intrīsec⁹
oīa q̄ habebat distꝓsit. militare habitū abiec.
xp̄ianoꝝ habitū induit ꝛ ī mediū ꝓsiliēs ex/
clamauit. Oēs dij gētiū demonia. dn̄s autē

celos fecit. Cui pſes iratꝰ dixit. Qua pſum-
ptiõe audes deos nr̃os demonia appellare.
Dic tñ vñ es tu aut q̃ noĩe vocaris. Cui ge-
orgiꝰ ait. Georgiꝰ vocor ex nobili capado-
cũ pſapia ortꝰ. Paleſtinã xp̃o fauẽte deuici
ſ3 oĩa deſerui vt huire poſſem liberiꝰ deo celi
Cũ aũt pſes eũ ad ſe inclinare ñ poſſ3. iuſſit
eũ in eculeũ leuari ꝛ mẽbratĩ corpꝰ eiꝰ vngu
lis laniari. Appoſitiſ inſup ad lat'a facibꝰ pa
tẽtibꝰ viſcer̃ rimis ſale plagas eiꝰ fricari iuſ
ſit. Eadẽ nocte dñs cũ ingẽti luĩe ei apparuit ꝛ
ipm̃ dulcit' ꝯfortauit. Cuiꝰ melliflua viſiõe
ꝛ allocutõe ſic ꝯfortatꝰ ẽ vt ꝓ nihilo duceret
cruciatꝰ. Uidẽs dacianꝰ ꝙ eũ penis ſupare
nõ poſſ3. q̃ndã magum accerſiuit. eiq3 dixit.
xp̃iani ſuis magicis artibꝰ tormenta ludifi
cãt. ꝛ deor̃ nr̃or̃ ſacrificia puipẽdũt. Cui ma
gus. Si artes eiꝰ ſupare nequero. capitiſ re
us ero. Ipe maleficijs ſuis ĩnectis ꝛ deor̃ ſu
orũ noĩbꝰ inuocatis venenũ vino ĩmiſcuit
ꝛ ſctõ geor. ſumendũ porrexit. ꝑ qd̃ vir dei ſi-
gnũ crucis edidit. hauſtoq3 eo nil leſiõis ſen
ſit. Burſũ magꝰ poꝛe fortiꝰ venenũ ĩmiſcu-
it. Qd̃ vir dei ſigno crucis edito ſine leſione
aliq̃ totũ bibit. Quo viſo magꝰ ſtati ad pe-
des eꝰ cecidit veniã lamẽtabilr̃ petijt ꝛ ſe xp̃i
anũ fieri poſtulauit. Quẽ mox iudex decol
lari fec̃. Seq̃nti die iuſſit georgiũ poni ĩ rota
gladijs bis acutis vndiq3 circũſepta. ſ3 ſtatĩ
rota frãgit'. ꝛ georgiꝰ illeſus penitꝰ iuenitur.
Tũc iratꝰ iuſſit eũ in ſartaginẽ plũbo lique
facto plenã pijci. Qui fctõ ſigno crucis ĩ eã
intrauit. ſ3 v̾tute dei cepit ĩ ea q̄ſi ĩ balneo re-
foueri. Qd̃ vidẽs daciãꝰ cogitauit eũ emol
lire blãdicijs quẽ minis ſupare ñ poterat. vl'
tormẽtis. dixitq3 illi. Uides fili georgi q̃nte
mãſuetudĩs ſũt dij nr̃i. q̃ te blaſphemũ tã pa
tient' ſuſtinẽt. pati nihilõꝰ ſi ꝯuerti volueris
indulgere. Age ergo dilectiſſime fili qd̃ hor-
tor vt ſupſtitõe relicta dijs nr̃is ſacrifices vt
magnos ab ipis ꝛ a nob̃ cõſeq̃ris honores.
Cui ge. ſbrĩdẽs ait. vt qd̃ a ꝓncipio ñ magꝭ
mihi pſuaſiſti blãdis ſmõibꝰ q̄3 tormẽtiſ. ec
ce patꝰ ſu3 facere qd̃ hortaris. Hac ꝓmiſſio
ne dacianꝰ deluſus letꝰ efficit'. Juſſitq3 ſub
voce p̃conis vt oẽs ad ſe ꝯuenirẽt. ꝛ georgiũ
tãdiu reluctãtẽ tãdẽ cedere ꝛ ſacrificare vide
rẽt. Ornata igit' tota ciuitate ꝑ gaudio. cum
georgiꝰ idolor̃ tẽplũ ſacrificaturꝰ ĩtraret. et
oẽs ibidẽ gaudẽtes aſtarẽt. flexis genibꝰ dñ3
exorauit vt tẽplũ cũ idol' ſic oĩno deſtrueret.
q̃tenꝰ ad ſui laudẽ ꝛ ipſi ꝯuerſiõ3 nihil d̾ eo
penitꝰ remaner3. Statiq3 ignis d̾ celo deſcẽ
dẽs tẽplũ cu3 dijs ꝛ ſacerdotibꝰ ꝯcremauit.
t'raq3 ſe apiens omẽs eor̃ reliq̃as ꝯglutiuit.
Hic exclamat amb. ĩ pfatiõe di. georgiꝰ fi-
deliſſimꝰ miles xp̃i dũ xp̃ianitatis ꝓfeſſio ſi
lẽtio tegeret'. ſolꝰ int' xp̃icolas ĩtrepidꝰ dei fi
liũ ẽ ꝯfeſſus. Cui ꝛ tãtã ꝯſtãtiã grã diuina
ꝯceſſit vt ꝛ tyrãnice ꝑtatis ꝑcepta ꝯtẽneret. ꝛ
innũerabiliũ nõ formidaret tormẽta penar̃
O felix ꝛ inclitꝰ dñi ꝑliator quẽ nõ ſolũ tpal'
regni blãda ñ pſuaſit ꝓmiſſio. ſed pſecutore
deluſo ſimulacror̃ eiꝰ portẽta ĩ abiſſũ deiec̃
Hec amb. Hoc audiẽs daciãꝰ georgiu3 ad
ſe adduci fec̃. eiq3 dixit. Que ſunt maleficia
tua peſſime hoĩ3 q̃ tãtũ facinꝰ ꝯmiſiſti. Cui
geor. Nõ credas me ñ ſacrificare ſ3 mecũ ꝑ-
ge ꝛ iter̃ me imolare vid̃. Cui ille. Intelligo
fraudẽ tuã. q2 vis me facere abſorberi. ſic tẽ-
plũ ꝛ deos meos abſorberi feciſti. Cui geor.
Dic mihi miſer. dij tui q̃ ſe iuuare nõ potu-
erũt quõ te iuuabũt. Iratꝰ rex nimis dixit
alexãdrie vxori ſue Deficiẽs moriar q2 ab h̾
hoĩe me ſupatũ cerno. Cui illa Tyrãne cru
del' ꝛ carnifex. nũq̃d ñ dixi tibi ſepiꝰ ne xp̃ia-
nis moleſtꝰ eẽs. q2 deꝰ eor̃ ꝓ ipis pugñret. et
nũc ſcias me velle fieri xp̃ianã. Stupefactꝰ
rex ait. Heu ꝓch dolor. nũq̃d ꝛ tu es ſeducta
Fecitq3 eã ꝑ capillos ſuſpẽdi ꝛ flagellis du-
riſſimis cedi. Que dũ cederet' dixit georgio.
Georgi lumẽ v̾itatis q̃ putas ꝑueniã nõdũ
aq̃ baptiſmi renata. Cui geor. Nihil heſites
filia q2 ſanguis tui effuſio baptiſmꝰ tibi re-
putabit' ꝛ corona. Tũc illa orãs ad dñ3 emi
ſit ſpũm. Hic atteſtat' amb. ĩ pfa. di. Ob h̾ ꝛ
gẽtiũ regia pſar̃. crudeli a viro dictata ſñia
nõdũ baptiſmi grãm ꝯſecuta glioſe paſſio-
nis meruit palmã. Uñ nec dubitare poſſu-
mꝰ ꝙ roſea pfuſa ſanguis vnda. reſeratas
poli ianuas igredi meruit regnũq3 poſſide-
re celor̃. Hec amb. ¶ Seq̃nti v̾o die ge
orgiꝰ talẽ accepit ſñiã3. vt ꝑ totã ciuitatẽ tra-
heret'. poſtmodu3 capite puniret'. Orauit ãt

ad dñm vt q̃cũq3 eiꝰ ĩplorarͭ auxiliũ petiti
onis ſue ꝯſeq̃ret̃ effectũ. Diuia ãt vox ad eũ
venit ꝙ ſic fieret vt orauit. Cõpleta orõne ca
pitis abſciſiõe martyriũ ꝯſũmauit ſub dyo
cle. ⁊ maxiano. q̃ ceperũt circa ãnum dñi. ccl
xxxvij. Dacianꝰ ãt cũ de loco ĩ q̃ decolla
tus ẽ ad palatiũ redirꝫ. ignis ď celo cecidit et
ĩpm cũ miſtris ſuis ꝯſũpſit. Refert Gre. tu-
roñ. ꝙ cũ q̃dã q̃ſdã reliq̃as ſctĩ geor. deferrẽt
⁊ ĩ q̃dã oratorio hoſpitati fuiſſent. mãe nul-
latenꝰ capſaꝫ mouere potuerũt donec ibidẽ
reliq̃arꝫ pticulã dimiſerũt. Legit̃ ĩ hiſtoria
ãtiochena ꝙ cũ xp̃iani ad obſidẽdũ hierl̃m
pgerẽt. q̃dã iuuenis ſpecioſiſſimꝰ cuidaꝫ ſa-
cerdoti appuit q̃ ſanctũ georg̃. ducẽ xp̃iano-
rũ eſſe ſe dicẽs. monuit vt eiꝰ reliq̃as ſecũ in
hierl̃m deportarẽt. ⁊ ipe cũ eis eſſꝫ. Cũ autez
hierl̃m obſediſſent. ⁊ ſaracenis reſiſtẽtibꝰ p
ſcalas aſcẽdere ñ auderẽt. btũs geor. armis
albis ĩdutꝰ ⁊ cruce rubea inſignitꝰ apparuit
innuẽs vt pꝰ ſe ſecuri aſcẽderẽt ⁊ ciuitatẽ ob
tinerẽt. Qui ex h aĩati ciuitatẽ ceperũt et ſa-
racenos occiderũt

LVII

De ſancto Marco euangeliſta

A

Marcꝰ ĩterpretatur ſublimis mãdato. certꝰ. declinatꝰ. ⁊
amarꝰ. Sblimis mãdato rõne pfe
ctiõis ĩ vita. q2 ñ ſolũ ſuauit mãdata cõia ſꝫ
etiã ſublimia. ſic ſũt ꝯſilia. Certꝰ rõe certitu-
dinis ĩ doctrina. q2 doctrinã euãgelij ſui cer
tã tradidit vtpote quã a petro magiſtro ſuo
didicit. Declinatꝰ rõe pfũde hũilitatis. Nã
ppt̃ nimiã hũilitatẽ pollicez ſibi ãputaſſe ď2.
vt ſacerdotio reprobꝰ hrẽt. Amarꝰ rõe acer
bitatis pene. q2 vbiq3 p ciuitatẽ tractꝰ fuit et
int̃ hͤ tormẽta ſpũm tradidit. Vl' marcꝰ ď2 a
marto qď ẽ malleꝰ maior. q̃ q̃dẽ eodem ictu
ferꝝ domat. melodiã generat. incudẽ firmat
ſic marcꝰ vnica doctna ſui euãgelij domat
hereticoꝝ pfidiã. dilatat laudẽ diuinã. cõfir
mat eccl'iam

B

Marcꝰ euangeliſta. leuiticꝰ genere ⁊
ſacerdos. petri apl'i ĩ baptiſmate fili
us. atq3 ĩ diuĩo ſmone diſcipulꝰ cũ
ĩpo btõ petro romã pfectꝰ ẽ. Cũ aũt petrus
ibidẽ euãgeliũ p̃dicaret rogauerũt fideles q̃
erãt rome beatũ marcũ vt euãgeliũ ad ppe-
tuã fideliũ memoriã deberꝫ ꝯſcribere. qď ille
q̃dẽ vt ex ore magiſtri ſui btĩ petri audierat.
fideli ſtilo ꝯſcripſit. Petrꝰ aũt illud diligẽt̃
examinãs vbi oĩ ṽitate plenũ ꝯſpexit. recipi
endũ ab oĩbꝰ fidelibꝰ cõprobauit. Videns
aũt petrꝰ marcũ ꝯſtãtẽ ĩ fide ipm aq̃legiam
deſtinauit. vbi ṽbũ dei p̃dicãs ĩnũeras gẽti
um m'titudĩes ad fidẽ xp̃i ꝯuertit. ac euãge
liũ ſuũ ſilr̃ ibidẽ ꝯſcripſiſſe ď2. qď q̃dem vſq3
hodie ĩ aq̃legiẽſi eccl'ia oñdit̃ ⁊ deuotõne con
grua ſeruat̃. Tãdẽ beatꝰ marcꝰ aq̃legiẽſem
ciuẽ. ſ. ermagorã quẽ ad fidẽ xp̃i ꝯuertit ro-
mã ad beatũ petrũ adduxit vt eũ in aq̃legie
ep̃m ꝯſecraret. Suſcepto itaq3 ermagoras
põtificatꝰ officio. cũ aq̃legiẽſem eccl'iaꝫ opti
me gubernaſſꝫ. tãdẽ ab infidelibꝰ capit̃ ⁊ ibi
dẽ martyrio coronat̃. Marcꝰ ṽo a beato pe
tro alexãdriã miſſus ẽ. ⁊ ibi pͥmꝰ ṽbũ dĩ p̃di
cauit. In pͥmo ãt introitu ſuo alexãdriaꝫ vt
ait philo diſertiſſimꝰ iudeoꝝ maxia multitu
do ĩ fide et deuotõe ⁊ ꝯtinẽtie obſuatõe adu
nata eſt. Papias q3 hieropolitanꝰ ep̃s val
de pclara eiꝰ pconia pcipuo delucidat ſtilo.
Petrꝰ ṽo damiani ſic ait ď eo. Tãtã eidem
deꝰ apud alexãdriã grãm ꝓrogauit. vt oẽs
q̃ tũc ad fidei rudimẽta ꝯfluerẽt. mox p cõti
nentiã ac totiꝰ ſctẽ ꝯuerſatõis inſtãtiã tãq̃3
ad monaſtice pfectõis faſtigiũ puolarẽt. ad
qď nõ ſoliũ miraculoꝝ pdigijs. ñ ſolũ p̃dica
tionis eloq̃is. ſꝫ etiã eximijs puocabat exem
plis. Et infra. Factũ eſt ãt vt pꝰ mortẽ ad ita
liã deinde ſit reuerſus vt t̃ra in q̃ datũ eſt ſibi
euãgeliũ ſcribere ſacras mereat̃ eiꝰ reliq̃as
poſſidere. Btã es o alexãdria triũphali hoc
ſanguĩe purpurata. felix ⁊ tu italia corporis
hꝰ theſauro diues effecta

C

Tãte aũt hu
militatis ď2 fuiſſe vt pollicez ſibi ãputauerit
ne ad ordinẽ ſacerdotij poſſꝫ hũano iudicio
pmoueri. Verũtñ diſpoſitio dei ⁊ autoritas
ſctĩ petri p̃ualuit q̃ ipm alexãdriã ep̃m deſti
nauit. Mox aũt vt alexãdriã eſt ingreſſꝰ. ſu
bito calciamẽtũ eiꝰ ruptũ eſt atq3 ſolutum.
Qď in ſpũ intelligẽs ait. Vere expeditũ fec̃
dñs iter meũ. nec me ſathanas ĩpedire pote-
rit quẽ ab opibꝰ mortuis dñs iam abſoluit.
Vidẽs aũt marcꝰ quẽdã vetera ꝯſuẽtẽ. eidẽ

calciamētū tradidit corrigēdū. Qđ cū facerꝫ
ſiniſtrā manū grauiť vulnerauit ac fortiter ex
clamare cepit. vnꝰ deꝰ. Quo audito vir dei
ait. Vere pſꝑū fecit dñs iter meū. Factoqꝫ lu
to ex ſputo manū eiꝰ vnxit. ⁊ ꝯtinuo ſanita
tē recepit. Vidēs hō ille tātā eiꝰ efficaciā in
domū ſuā illū introduxit. ⁊ q̄s eēt vl' vñ ꝓcū
ctari cepit. At ille ſe dñi ieſu xp̄i ſuū ꝯfeſſus
eſt. Cui ille ait. Vellē ego videre eū. Et mar
cus. Ego eū tibi demōſtrabo. Incipienſqꝫ
marcꝰ xp̄m ei euāgeliſauit ⁊ ip̄m cū tota do
mo ſua baptizauit. Audiētes aūt viri ciuita
tis illiꝰ q̄ndā galileū q̄ deoꝝ ſacrificia ꝯtēne
ret aduenisse. ei inſidias poſuerūt. qđ ille co⸗
gnoſcēs hoīem illū quē curauerat q̄ dicebať
anianꝰ ibidē ep̄m ordīauit. ⁊ ip̄e pētapolim
ꝑrexit. ⁊ cū ibidē duobꝰ ānis ſtetiſſꝫ iterū alex
andriā rediit. q̄ ⁊ iuxta mare ī rupibꝰ eccliā
ꝯſtruxerāt ī loco q̄ dr̄ bucculi. ⁊ fideles ibidē
mľtiplicatos īuenit. Pōtifices āt tēploꝝ eū
cōp̄hendere conabāť. Cū aūt ī ſolēnitate pa
ſcali btūs marcꝰ miſſā celebraret ꝯuenerūt
illuc oēs. ⁊ funo ī collo eiꝰ miſſo ip̄m ꝑ ciui
tatē trahebāt dicētes. Trahamꝰ bubalū ad
loca bucculi. Carnes āt eiꝰ ī trā fluebant. et
ſanguīe lapides rigabāť. Poſtꝰ hīc in carcere re
cludiť. ⁊ ibidē ab āgelo ꝯfortať. Sꝫ ⁊ ip̄e dñs
ieſus xp̄s eū viſitauit. eūqꝫ ꝯfortauit dicens
Pax tibi marce euāgeliſta meꝰ noli timere
q2 ego tecū ſū vt eruā te. Mane ergo facto fu
nē iterū collo eiꝰ īmittūt. ⁊ huc illucqꝫ raptī
eū ꝑtrahūt exclamātes. Trahite bubalū ad
loca bucculi. Ip̄e aūt dū traheret grās age
bat. d. In manꝰ tuas cōmēdo ſpūm meum
Et hoc dicēs ſpūm exalauit ſub nerone q̄ cepit
circa annū dñi. lvij. Cū āt pagani eū vellent
cōburere. ſubito aer turbať. grādo exoriť. to⸗
nitrua intonāt. fulguraqꝫ coruſcāt. ita vt q̄li
bet euadere niteret. ⁊ ſanctū corpꝰ ibidē inta
ctū reliq̄runt. Xp̄iani vō corpus eiꝰ rapue
rūt. ⁊ ī ecclīa cū oī reuerētia ſepelierūt Fu
it aūt forma btī marci hmōi. Lōgo naſo. ſub
ducto ſupcilio. pulcris ocuľ. recaluaſter. pli⸗
xa barba. habitudīs optīe. etatis medie. ca⸗
nis aſpſus affectōe ꝯtinēs grā dei plenꝰ. Be
atus āt amb. de eo ſic ait. Dū btūs marcꝰ in
numeris coruſcaret miraculꝰ ꝯtigit vt ſutor

cui calciamētū tradiderat corrigēdū. ſiniſtrā
ſibi ī eiꝰ labore ꝑtūderet manū. Hic cū infli
cto vulnere vnꝰ deꝰ clamauit. dei famulus
audiēs letꝰ affuit. lutū ex ſputo factū accepit
eiuſqꝫ manū inūxit. ſanāqꝫ ilico reddidit. et
labori tradidit. illiꝰ nēpe cuiꝰ p̄dicabat euā
geliū. ſiľ imitať miraculū. ceci videlicꝫ a nati
uitate illumīati a dño factū. Hec amb. B
Anno ab incarnatōe dñi. cccclxviij. tp̄e le
onis imꝑatoris. veneti corpus ſcti marci de
alexādria trāſtulerūt. vbi ecclīa ī honore ſcti
marci mire pulcritudīs fabricata ē. Quidā
nāqꝫ mercatores veneti q̄ alexādriam ꝑrexe
rāt duos p̄ſbiteros cuſtodes corpis ſci mar
ci p̄cibꝰ ⁊ pmiſſiōibꝰ īduxerūt vt occulte cor
pus illđ tolli ꝑmitterēt ⁊ venetias trāſporta
rēt. Verū cū corpꝰ đ tumulo leuareť. tantus
odor totā alexādriā ſic ꝑfudit vt oēs vñ tāta
ꝓdiret odoris ſuauitas mirareť Cū autē
nauigarēt. ⁊ q̄liť corpꝰ ſcti marci deferrent.
alijs nauibꝰ reuelaſſent. vnꝰ illoꝝ ait. Forſi
tan alicuiꝰ egyptij corpꝰ vob̄ datū defertis.
⁊ ſcti marci corpꝰ vos deferre putatis. Cōti
nuo igiť nauis ī q̄ erat corpꝰ ſcti marci ꝑ ſe⸗
ipſam mira celeritate ſe vtit. ⁊ ī nauē in q̄ ille
reſidebat inſurgēs lateris ꝑtē fregit ñ ꝓus il⸗
lam dimittēs donec oēs ſe ibidē corpꝰ eē btī
marci credere acclamarēt. E Cū q̄dam
nocte naues curſu velociſſimo ducerētur. ⁊
naute tēpeſtate cōq̄ſſati ⁊ tenebris obuoluti
q̊ ꝑgerēt ignorarent. ſctūs marcꝰ cuidā mo
nacho cuſtodi corpis ſui appuit di. Dic ho
minibꝰ iſtis vt velociť vela deponāt q2 nō
lōge a t̂ra diſtāt. Quibꝰ depoſitis mane fa⸗
cto ſe iuxta q̄ndā inſulā īuenerūt. Verū cū ꝑ
littora diuerſa trāſirēt ⁊ ſctūm theſauꝝ oībꝰ
occultarēt. veniētes īcole ꝯclamabāt. O q̄
beati eſtis q̄ ſcti marci corpꝰ portatis. Sini
te vt ip̄m ſupplicit̄ adoremꝰ Quidā nau
ta adhuc oīno īcredulꝰ a demone arripiť et
tādiu vexať donec ad corpꝰ ſcti adductꝰ ſe
credere ꝯfiteť. Qui liberatꝰ gliā deo dedit ⁊
btūm marcū ī deuotōe mag̃ deīceps habuit
Quodā tp̄e dū corpꝰ ſcti marci īfra q̄n⸗
dā colūnā đ lapidibꝰ marmoreis factā pau
cis ꝯſcijs eēt reposituī vt ibi cautiꝰ ſuareť. cō
tigit vt teſtibꝰ illis ex hac luce ſublatis nemo

vbi nā ſanctꝰ eſſꝫ theſaurꝰ poſſꝫ cognoſcere nec aliq̄bꝰ indicijs īuenire. Fit ex h̄ planctꝰ ī clericis. deſolatio ingēs ī laicis. meror immi net vniuerſ. Formidabat ſiqdē plebs deuo ta ne patronꝰ tā īclitꝰ furtiue fuiſſꝫ ſublatꝰ. Jdōqꝫ ieiuniū ſolēne īdicit̄. ꝓceſſio ſolēnior ordinat̄. Et ecce cūctis vidētibꝰ ꝛ ſtupētibꝰ lapides a colūna ꝓſiliūt. ꝛ archā vbi corpuſ eiꝰ latebat oībꝰ euidēt oñdūt. Mox deuota ſ laudes agūt creatori oīꝫ q̄ ſuū eis dignatus eſt reuelare patronū. Sicqꝫ dies illuſtrata tāti ꝓdigij glia ſingul̄ annis decurrētibꝰ poſte ris fit feſtiua Juuenis q̄dā cācri morbo ī mamilla v̄mibꝰ corrodētibꝰ cruciatꝰ cepit btī marci ſuffragia mēte īplorare deuota. et ecce ſibi dormiēti q̄dā ꝑegrino habitu inſigni tus apparuit. q̄ q̄ſi du ꝯcito aliq̄ ꝑgere videbat̄. Qui ab eo interrogatꝰ q̄s eēt ꝛ q̄ tā velocit̄ fe ſtinaret. marcū ſe eē aſſeruit. q̄ tā velocit̄ ꝑge ret. ꝛ cuidā naui ſe īuocāti ꝑiclo ſubueniret. extēſaqꝫ manu infirmū tetigit. q̄ mane eui gilās penitꝰ ſe ſanatū ſenſit. Poſt modicū na uis illa portū venetiaꝝ ītrauit. narrās ꝛ ſuū ꝑiculū ꝛ marci adiutoriū. Pro vtriuſqꝫ igi tur bn̄ficio deo grāꝝ actio exoluit̄. ꝛ in ſcto ſuo marco deꝰ mirabil̄ ꝑdicat̄ Dū q̄dāꝫ mercatores veneti ſupra q̄ndā nauē ſarace noꝝ alexādriā ꝑgerēt ꝛ imminēs ꝑiculū euidē ter viderēt. mox ſuꝑ ſcaphā aſcēdūt ꝛ funē ꝑ cidūt. Statīqꝫ nauis illa fluctuū inūdatiōe ꝑijt. ꝛ vniuerſos ſaracenos vnda vorax in uoluit. Unꝰ āt ex eis btūm marcū inuocās voto q̄ potuit ſe aſtrīxit. q̄ ſi ſuū ſibi cōferret auxiliū. ꝛ ſacꝝ baptiſma ſuſciꝑet ꝛ ipiꝰ limi na viſitaret Mox ſibi vir ſplēdidꝰ q̄dā appa ruit. q̄ ereptū de fluctibꝰ ī ſcapha cū ceteris collocauit. Jlle āt alexādriā veniēs ſꝫ libera tori ſuo ingtꝰ extit̄s. nec ſcti marci feſtinat ad limīa. nec nr̄e fidei ſuſcipit ſacramēta. Cui denuo marcꝰ apparuit ꝛ ipum d̄ ſua ingrati tudīe increpauit. Rediēs igit̄ ad ſe venetiaſ venit. ꝛ ibid̄ ſacro baptiſmatis fonte renatꝰ ꝛ marcꝰ appellatꝰ. ꝛ ī xp̄m ꝑfecte credidit. et ī bonis opibꝰ vitā finiuit Uir q̄dā dū in ſū mitate cāpanil̄ ſcti marci d̄ venetijs q̄ddam opꝰ exercerꝫ ſubito cadit īprouide. mēbratī toto corꝑe laniatꝰ. Jn ipo tñ caſu ſuo ſācti marci nō īmemor. eiꝰ patrociniū īplorauit. Qui cadēs ex inſperato cuidā ligno ꝓminē ti ſubſtitit. ꝛ dato fune illeſꝰ euaſit. ꝛ ad opꝰ ꝑſtinū ꝯſummādū deuotꝰ aſſurgit. Qui dā cuiuſdā nobil̄ ꝓuintial̄ tꝑalit̄ ſuus dum voto aſtrictꝰ corpꝰ ſcti marci viſitare vellet ſꝫ a dño ſuo licētiā obtinere ñ poſſꝫ. tandē ti morē carnal̄ dñi timori celeſtis poſtpoſuit. ꝛ inſalutato dño ad ſanctū viſitādū deuotꝰ acceſſit. Qđ dñs egreferēs ipm reuerſuꝫ ex oculari mādauit. Fauēt q̄ntociꝰ crudeli do mino crudeliores ſatellites. ꝛ dei famulum ſctūm marcū īuocātē ad terrā ꝓijciūt. ꝛ acu tos palos ocul̄ effodiēdis apponunt. ſꝫ nihil paloꝝ ꝓficiebāt conamīe. q̄ ī ſe tabeſcebant ſubita fractiōe. Jubet igit̄ vt ſecuribꝰ crura frāgāt. ꝛ pedes ꝑcidāt. ſꝫ īdomabile ferrū ſe curiū ꝓtinꝰ molleſcit ī plūbū. Jubet malleiſ ferreis os ꝛ dētes ꝯtūdi. ſꝫ ferꝝ ſue v̄tutis ob liuiſcit̄ ꝛ dei potētia hebetat̄. Qđ dñs videſ ꝛ ſtupēs veniā petijt ꝛ cū ſuo ſepulcꝝ ſancti marci deuotōe ſedula viſitauit Miles q̄dā in ꝑlio ſic vulneratꝰ ī brachio vt manꝰ a bra chio depēderet adeo vt ipam ꝑcidēdā medi ci ꝛ amici ꝯſulerēt. Jlle vero erubeſcēs fieri mācꝰ q̄ ꝯſueuit haberi tā ꝓbꝰ manū in locū ſuū reſtitutā pānis ſiue medicamētis ligari fecit. Jnuocauit igit̄ btī marci ſuffragia. et manꝰ cōtinuo fuit ſanitati ꝑſtine reſtituta. ſola tñ cicatrix remāſit. ꝛ ī tāti miraculi teſti moniū ꝛ in tal̄ bn̄ficij monimētū Uir q̄dā de ciuitate mātue falſo ab īuidis accuſatꝰ ī carcerē eſt recluſus. Qui cū .xl. dies ꝑegiſſet ibidē. ꝛ nimio afficeret̄ tedio. tādēꝫ triduano ieiunio ſe macerās btī marci patrociniū in uocauit. Qui ſibi apparēs. iubet vt de carce re ſecurꝰ abſcedat. Jlle v̄o dormitās ꝑ tedio neglexit ꝑere iuſſionibꝰ ſcti. extimās illuſi onibꝰ ſe deludi. Deinde ſcđo ꝛ tādē tertio ſi bi apparuit. ꝛ eadē ſilr̄ īꝑauit. Qui ad ſe redi ens. ꝛ hoſtiū aptū ꝯſpiciēs d̄ carcere ſecuruſ exijt. ꝛ īſtar ſtupe ꝯpedes mox ꝯfregit. Jbat igit̄ die media ꝑ mediū cuſtodū. ceterorūqꝫ oīm. ita vt ipe cūctos vidēs a nemīe videret̄ Qui veniēs ad ſācti marci tumulū. exoluit deuote debitū grāꝝ Cū totā apuliā ſteri litas magna īuaderet. nec trā illaꝫ bn̄dictiōnis

pluuia irrigaret reuelatū ē q̄ tali plaga pcu
teret' eo q̄ ibi ſancti marci feſtiuitas n̄ colere
tur. Dū igit' ſctūm marcū inuocarēt. ⁊ feſtū
ei⁹ feſtiue ſe celebratos pmitterēt. ſterilitatē
ab eis marc⁹ dpulit. ⁊ inſup abūdātiā mini
ſtrauit. dās eis ſalubrē aerē ⁊ pluuiā ɔgruē
tē. Circa ānū dn̄i. M.ccxli. apd papiā in
ɔuētu ordinis fratꝝ pdicatoꝝ. fuit qdā frat'.
religioſe ac ſcte vite noīe iulian⁹. natōe fauē
tin⁹. iuuenis corpe. ſꝫ can⁹ mēte q̄ infirmita
te vltima elaborās cuꝫ priorē dom⁹ ſup ſtatu
ſuo reqſiſſet. ⁊ ille mortē vicinā ſibi iminere
diceret. ſtatim facie exhilarat⁹ ⁊ māib⁹ ac to
to corpe applaudēs clamare cepit. Date locū
frēs. qꝛ p nimia leticie abūdātia aīa iā pſiliet
extra corp⁹ ex eo q̄ iā iocūdos rūores audi
ui. Et eleuatis in celum māib⁹ dicere cepit.
Educ de carcere animā meā ⁊c. Infelix ego
hō qs me liberabit d corpe mortis h⁹. Int' h̄ il
le leui ſomno obdormiēs vidit btm̄ marcū
ad ſe veniſſe. ⁊ ſe iuxta ei⁹ lectū collocaſſe ⁊ ec
ce vox ad eū di. Quid ibi agis o marce. Et il
le. Ad morientē acceſſi iſtū. qꝛ do ei⁹ miniſte
riū eſt acceptū. Et iterū vox ad eū Quare int'
ceteros ſctōs ad eū marie tu veniſti. Et ille.
qa in me ſpeālē deuotiōꝫ hūit. ⁊ locū vbi cor
pus meū qeſcit deuotōne ſedula viſitauit. ⁊
iō veni euꝫ in hora ſui exit⁹ viſitare. Et ecce
qdā albati totā domū impleuerūt. Quibus
ait marc⁹. Quare huc veniſtis. Et illi. Vt
iſti⁹ animā i ɔſpectu dn̄i p̄ntem⁹ Euigilās
āt pdict⁹ frat' p priore dom⁹ a q̄ ego iſta audi
uit. ɔtinuo miſit ⁊ omnia q̄ viderat ſibi reci
tās. cū mlto gaudio in dn̄o felicit' obdormi
uit. LVIII

De ſancto Marcellino papa

Arcellin⁹ annis. ix.
⁊ mēſib⁹. iiij. romanā eccl'iam rexit
Hic iuſſu dyocleciani ⁊ maximia
ni capit'. ⁊ ad ſacrificādū adducit'. Cū āt n̄ aſ
ſentiret. ⁊ ex h̄ diuerſoꝝ tormētoꝝ genera ſu
ſtinere deberꝫ. metu paſſiōis duo g̃na incēſi
in ſacrificio poſuit. Tūc mag' adeſt infideli
um leticia. ſꝫ fideles ingēs triſticia percuſſit.
Verūtn̄ capite infirmato fortiora mēbra re
ſurgūt ⁊ minas pncipū puipēdūt. Tūc fide
les ad ſūmū pōtificē ɔueniūt ⁊ ipm plimuꝫ
redarguūt. Qd ille cernēs. in ɔcilio epoꝝ ſe
ſuppoſuit iudicādū. Ad quē illi. Abſit vt ſū
m⁹ pōtifex ab aliq iudicet'. ſꝫ tu in te collige
cām tuā. ⁊ ppro ore diiudica. Ipe āt iā pe
nitēs plimū ingemuit ⁊ ſeipm dpoſuit. ſꝫ tn̄
eū ōnis turba iteꝝ reelegit. Qd ceſares audi
entes. iteꝝ eū capi fecerūt. ⁊ dū nullaten⁹ ſa
crificare vellꝫ eū dcollari mādauerūt. Et ite
rū creuit furor hoſtil'. vt infra mēſeꝫ. xvij. mi
lia xpianoꝝ pimerēt. Marcellin⁹ aūt dū de
capitari deberꝫ ſe xpiana ſepulťa indignū eē
aſſeruit. ⁊ iō oēs q̄ ſe ſepelire pſumerēt excō
cauit. Quappt' corp⁹ ei⁹ inſepultū. xxxv. di
eb⁹ remāſit. Pſ⁹ h̄ btūs petr⁹ apl's marcello
ſucceſſori ei⁹ appuit. d. Frat' marcelle q̄re n̄
ſepel' me. Cui ille. n̄ne dudū ſeplt⁹ es dn̄e. cui
apl's. me inſepltū reputo q̄zdiu marcellinū
inſepultū videro. cui ille Nōne dn̄e noſti qꝛ
ille oēs q̄ eū ſepelirēt anathematizauit. Cui
petr⁹ Nōne ſcriptū eſt. q̄ ſe hūiliat exaltabit'
vn̄ h̄ attēdere debuiſti. Vade igit' ⁊ ipm ad
pedes meos ſepelias. qui ſtatim iuit ⁊ iuſſa
laudabilit' cōpleuit LIX

De ſancto Vitali

Ital' quaſi uiuens
talis. qꝛ q̄lis viuebat exteri⁹ in ope
talis erat int⁹ in corde. Vel vital'a vita. vel
vitalis viuens alis. i. tuens ſe alis virtutum
Ipe. n. fuit tāq̄z vnuꝫ de animalib⁹ dei q̄ vi
dit ezechiel. hn̄s in ſe q̄ttuor alas. ſ. alā ſpei. q̄
volabat in celum. alam amoris qua vola
bat in deū. alā timoris q̄ volabat in infernū
alā cog̃tōis q̄ volabat in ſeipſū. Ei⁹ paſſio i
libello geruaſij ⁊ ptaſij repta fuiſſe putat'

Ital' miles ɔſularis. ex valeria vxo
re geruaſiū ⁊ ptaſiū genuit. hic cuꝫ
paulino iudice rauennaꝫ ingreſſus
cū quēdaꝫ ibidē xpianū medicū nomine vr
ſicinuꝫ. p⁹ mlta tormētoꝝ genera iuſſum de
collari videret. ⁊ ille medic⁹ nimiū expauiſſꝫ
exclamauit ad euꝫ ſanct⁹ vital'. d. Noli frat'
vrſicine medice qui alios curare cōſueuiſti
teipſum eterna morte occidere. et q̄ ad pal
mam martyrij p multas paſſiones veniſti.
noli coronā amittere tibi a deo patam. Qd

pꝛſicin⁹ audiēs ꝯfortat⁹ eſt ⁊ d̄ pauore ſuo
penitēs martiriū libēt̄ accepit Sctūs aūt vi
talis eū honorifice ſepeliri fec̄ ⁊ p⁹ h̄ ad pau
linū dn̄m ſuū vltra venire ꝯtēpſit. Ille v̄o ni
miū indigt̄⁹. tū q̄ ad ſe veīre noluit. tū q̄ pꝛ
ſicinū ſacrificare volentē retraxit. tū q̄ xp̄ia
nū ſe eē oñdit. iuſſit eū ī eculeū leuari Cui di
xit vital'. Stultiſſim⁹ es ſi me putas decipe.
q̄ alios ſp̄ ſtudui libare. Et ait paulin⁹ mi
ſtris Ducite eū ad palmā. ⁊ ſi ſacrificare no
luerit. foueā pfundiſſimā donec pueneritis
ad aq̄m ibidē facite ⁊ ibi eū viuū ⁊ ſupinū ſe
pelite. qd̄ ⁊ fecerūt ⁊ btūm vitalē ibidē viuūz
ſepelierūt ſb̄ nerone q̄ cepit circa annū dn̄i.
lvij. Sacerdos āt q̄ h̄ ꝯſiliū dederat. ſtati a
demōe arrept⁹ p ſeptē dies inſaniēs. i illo lo
co exclamabat. d. Incēdiſ me ſctē vital'. Die
aūt ſeptīa i flumē a demōe pcipitat⁹ miſabi
lit̄ expirauit. Uxor āt ſctī vital' cū mediola
nū rediret. īuenit q̄ſdā idol' imolātes. q̄ cum
eā hortaret̄ vt idol' imolata comederz. rn̄dit.
Xp̄iana ſū. n̄ licz mihi d̄ vr̄is ſacrificijs mā
ducare. Qd̄ illi audiētes. tā dire eā v̄beraue
rūt q boīes ſui q̄ cū ea erāt vſqz mediolanū
eā ſemiuiuā deduxerūt. vbi infra triduū feli
cit̄ migrauit ad dn̄m LX A

De virgine quadā antiochena

Irgo quedā fuit

anthiochie cui⁹ hiſtoriā amb. in. ij.
li. d̄ v̄ginib⁹ recitat in h̄ v̄ba. Anti
ochie nup v̄go q̄dā fuit fugitāſ publici viſ⁹
oſtētatiōz. Sz q̄ mag̃ viroꝝ vitabat oculoſ
incēdebat affect⁹ eo āpli⁹ ipudicos. Pulcri
tudo. n. audita nec viſa pl⁹ deſiderat̄ duob⁹
ſtimul' cupiditatū amoris ⁊ cognitōis dū ⁊
nihil occurrit q̄d min⁹ placeat. ⁊ pl⁹ putat̄
eē qd̄ placeat. q̄d n̄ idex ocul⁹ explorat ſz ani
m⁹ amator exoptat. Itaqz ſciā v̄go ne diuti
us aleret̄ potiēde ſpes cupiditatis. integtatē
pudoris pfeſſa ſic reſtrinxit im pboꝝ facies.
vt iā n̄ amaret̄ ſz pderet̄. Ecce pſecutō. Pu
ella fugere neſcia. etate pauida. ne incideret ī
inſidiatores pudoriſ. animū ad v̄tutē pauit
tā religioſa vt morte n̄ timeret. tā pudica vt
mortē expectaret. Uenit. n. corone dies maxi
ma omniū expectatō. pducit̄ puella duplex
pfeſſa certamē ⁊ caſtitatis ⁊ religiōis. ſz vbi
viderūt pſtātiā pfeſſiōis. metū pudoris pa
ratā ad cruciat⁹. erubeſcētē ad aſpect⁹ exco
gitare ceperūt queadmodū ſpe caſtitatis re
ligionē tollerēt. vt cuz id abſtuliſſent q̄d erat
āpli⁹ etiā id eripēt q̄d derelinqrēt. Aut ſacri
ficare v̄ginē. aut lupanari pſtitui iubēt. quo
mō colūt deos ſuos q̄ ſic vindicāt. aut quē
admodū ipi viuūt q̄ ita iudicāt. Hec puella
nō q̄ de religiōe ābigeret. ſz q̄ d̄ pudore trepi
daret ipa ſecū inq̄t. Quid agim⁹ hodie aut
martyr aut v̄go. altā nob̄ inuidet̄ corona. ſz
nec v̄ginis nomē agnoſcit̄ vbi virginitatis
autor negat̄. Nā queadmodū v̄go ſi mere
tricē colas. queadmodū virgo ſi adulterꝫ di
ligas. queadmodū v̄go ſi amorē petas. To
lerabili⁹ ē mētē virginē q̄z carnē hr̄e. Utrūqz
bonū ſi liceat. ⁊ ſi n̄ liceat ſaltē nō homini ca
ſte ſz deo ſim⁹. Et raab meretrix fuit. ſz p⁹ q̄z
dn̄o credidit ſalutez inuenit. Et iudith ſe vt
adultero placeret ornauit. q̄ tn̄ q̄ h̄ religiōe.
n̄ amore faciebat. nemo eā adulterā iudica
bat. Bn̄ ſucceſſit exemplū. Nā ſi illa q̄ ſe cō
miſit religioni ⁊ pudorē ſuauit. ⁊ patriā for
taſſis ⁊ nos ſuādo religionē ſuabim⁹ etiā
caſtitatē. Qz ſi iudith pudiciciā religiōi pre
ferre voluiſſz. pdita patria etiā pudiciciā pdi
diſſet. Ita qz talib⁹ informata exēplis ſil' ani
mo tenēſ v̄ba dn̄i q̄b⁹ ait. q̄cūqz pdiderit ani
mā ſuā pp̄t me inueniet eā. Fleuit ⁊ tacuit ne
eā vel loq̄ntē adult' audiret. nec pudoris ele
git iniuriā. ſz xp̄i recuſauit. Eſtimate vtrū ad
ulterare potuerit corpē q̄ nec voce adult'auit
Iā dudū verecūdabat ōrō mea. ⁊ q̄ſi adire
geſtoꝝ ſeriē criminoſā atqz explanare formi
dat. Claudite aures v̄gines dī. ducit̄ puella
dei ad lupanar. ſz apite aures v̄gines dei. v̄
go pſtitui p̄t. adulterari n̄ p̄t. Ubicūqz dei v̄
go eſt tēplū dei eſt. nec lupanaria infamant
caſtitatē. ſz caſtitas etiā loci abolet infamiā
Ingēs petulātiū pcurſ⁹ fit ad fornicē. Diſci
te martiꝝ miracl'a ſctē v̄giēs. Diſcite locorū
vocabula. Claudit̄ int⁹ colūba. ſtrepūt ac
cipitres foris. Certāt ſingli q̄ pd̄ā pm⁹ inua
dat B At illa manib⁹ ad celū leuatis.
q̄ſi ad domū orōis veniſſet. nō ad libidinis
diuerſoriū. xp̄e inq̄t domuiſti virgini feros

leones.potes domare etiã boim feras mẽtes Chaldeis roꝛauit ignis.iudeis ſeſe vnda ſuſpẽdit.miſcdia tua ñ naĩa ſua Suſanna ad ſupplicuũ genua flexit.⁊ ð adulteris triũpha uit. Aruit dextra q̃ tẽpli tui dona violabat. Nũc tẽplũ ipm attrectat̃ tuũ.ne patiaris inceſtũ ſacrilegij q̃ ñ paſſ⁹ es furtũ. Bñdicat̃ ⁊ nũc nomẽ tuũ.vt q̃ ad adulteriũ ṽgo veni ṽgo diſcedã. Vix cõpleuerat oꝛõꝫ.⁊ ecce miles ſpecie terribil' irrupit.quẽ admoduꝫ ṽgo tremuit.cui ꝑl's tremẽs ceſſit. Sꝫ illa nõ immemoꝛ lectõis. Et daniel inq̃t ſupplicuꝫ ſuſanne ſpectatur⁹ aduenerat.⁊ quã ꝑlus dãnauerat vn⁹ abſoluit. Põt ⁊ ĩ ħ lupi habitu ouis latere. Hꝫ ⁊ xp̃s milites ſuos q̃ etiã legiões hꝫ. Aut foꝛtaſſe pcuſſoꝛ itrauit.ne verearis aĩa ⁊ t'les ſolẽt martyres facere. O ṽgo fides tua te ſaluaꝫ fec. Cui miles. Queſo ne paueas ſoꝛoꝛ.huc veni ſaluare aĩaꝫ nõ pdere. Serua me vt ipa bueris. Quaſi adulter ingreſſus ſi vis martyr egrediar. Veſtimẽta mutem⁹. Cõueniũt mea tibi. ⁊ tua mihi. ſꝫ vtraqꝫ xp̃o. Tua veſtis me veꝝ militẽ faciet.⁊ mea te ṽginẽ. Bñ tu veſtieris.ego meli⁹ exuar vt me pſecutoꝛ agnoſcat. Sume habitũ q̃ abſcondat feminã.trade q̃ ꝯſecret martyrẽ. Indue clamidẽ q̃ occultet mẽbꝛa ṽgĩs ⁊ ſuet pudoꝛẽ.ſume pileũ q̃ tegat crines. abſcõdat oꝛa.ſolẽt erubeſcere q̃ lupanar intrauerũt. Sane cũ egreſſa fueris.ne reſpiciaſ retro.memoꝛ vxoꝛis loth q̃ naturã ſuã.q2 impudicos licet caſtis ocul' aſperit.amiſit. nec vereare ne q̃d peat ſacrificio. Ego ꝑ te hoſtiam deo meo reddã.tu ꝑ me militẽ xp̃o bñs bonã militiã caſtitatis. q̃ ſtipendijs militat ſempit̃nis.loꝛicã iuſticie q̃ ſpũali munimĩe coꝛp⁹ ĩduat.ſcutũ fidei q̃ vuln⁹ repellas.galeã ſalutiſ. Ibi.n.ẽ ꝑſidiũ noſtre ſalutis vbi eſt xp̃s.q̃niã mulieris caput ẽ vir.ṽginũ xp̃ſ Et int̃ ħ verba clamidẽ exuit ſuſpect⁹ tñ adhuc habitus ⁊ pſecutoꝛis ⁊ adulteri. Virgo ceruicẽ.clamidẽ cepit milef offerre. Que põpa illa.q̃ gratia.cũ in lupanari de martyrio certaret. Addant̃ ꝑſone miles ⁊ virgo. Hc diſſĩlẽs int̃ ſe naĩa.ſꝫ dei miſeratõe ꝯſĩlẽs.vt cõpleat̃ oꝛaculũ. Tũc lupi ⁊ agni ſil' paſcentur. Ecce agna ⁊ lup⁹ nõ ſolũ ſil' paſcunt̃. ſꝫ etiã imolant̃. Quid pl'a. Mutato habitu euolat puella ð laqueo.iã nõ ſuis alis.vt pote q̃ ſpũalib⁹ ferebat̃. Et q͛ nulla vnq̃ꝫ viderunt ſecula. Egredit̃ de lupanari virgo xp̃i At illi q̃ videbãt oculis ⁊ nõ videbãt coꝛde. ceu raptoꝛes ad agnã lupi fremuere ad p̃dã vnus q̃ erat immodeſtioꝛ introiuit. Sꝫ vbi hauſit oculis rei textũ.q̃d hoc inquit eſt.puella ingreſſa eſt vir videt̃. Ecce nõ fabuloſuꝫ illud cerua ꝑ virgine.ſed q̃d veꝝ eſt miles ex virgine. Atetiã audierã ⁊ nõ crediderãꝫ q͛ aquas xp̃s in vina ꝯuertit. iã mutare cepit ſexũ. Recedam⁹ hinc dũ adhuc q̃d fuimus ſumus. Nũ q̃d ⁊ ipe mutat⁹ ſum q̃ aliõ cerno q̃ꝫ credo. Ad lupanar veni cerno vadimoniũ.⁊ tñ dũ mutat⁹ egrediar.pudic⁹ exibo q̃ adulter intraui.iudicio rei. q2 debebat̃ tãto coꝛona victoꝛi.dãnat⁹ eſt ꝑ virgĩe q̃ ꝑ virgĩe ꝯphẽſus eſt.ita ð lupanari ñ ſolũ virgines ſꝫ etiã martyres exierũt. ¶ Fert̃ puella ad locum ſupplicij cucurriſſe.certaſſe ambos de nece. Cũ ille diceret ego ſũ iuſſus occidi.te abſoluit ſnĩa q̃ñ me tenuit. At illa clamauit. Nõ ego te vadẽ moꝛtis elegi.ſꝫ ꝑfidẽ pudoꝛis optaui. Si pudoꝛ q̃rit̃ manet ſexus Si ſanguis exponit̃ fideiuſſoꝛẽ nõ deſidero. Vñ diſſoluã habeo.ĩ me lata ẽ ſnĩa q̃ ꝑ me lata eſt. Certe ſi pecunie te fideiuſſoꝛeꝫ dediſſem.⁊ abſente me iudex tuũ cẽſum feneratoꝛi adiudicaſſet eadẽ me ſnĩa cõuinceres meo patrimonio ſoluere tuos nex⁹. Si recuſarẽ.q̃s me indignã moꝛte cẽſereꝫ. Quãto maioꝛ eſt capitis h⁹ cẽſura. Moꝛiar inocẽs ne moꝛiar nocẽs. Nihil mediũ ẽ hodie. aut rea ero ſanguinis tui.aut martir mei. Si cito redij q̃s me audeat excludere. Si moꝛã feci. q̃s me audeat abſoluere. Pl⁹ legib⁹ debeo rea nõ ſolũ fuge mee.ſꝫ etiã cedis aliene.ſufficiunt mẽbꝛa moꝛti q̃ nõ ſufficiebãt iĩurie.eſt ĩ virgĩe vulneri loc⁹ q̃ ñ erat ꝯtumelie. Ego oꝑpꝛobꝛiũ declinaui ñ martyriuꝫ. Tibi ceſſi veſtẽ ñ ꝑfeſſionẽ mutaui.q͛ ſi mihi preripis moꝛtẽ ñ redmiſti me.ſꝫ circũueniſti. Caue q̃ſo ne ꝯtẽdas.caue ne ꝯdicere audeas. Noli eripe bñficiũ q̃d dediſti. Dũ mihi hãc ſnĩaꝫ negas illã reſtituis ſupioꝛẽ. Snĩa ei ſnĩa ſuperioꝛe mutat̃. Si poſterioꝛ me non tenet

ſupior ſnīa tenet. Poſſumꝰ vtriqꝫ ſatiſface-
re ſnīe. ſi me ꝑuſ patiaris occidi. In te habēt
aliā quā exerceāt penā ivgie obnoxiꝰ pudor
eſt Itaqꝫ glioſior eris ſi videaris de adulta
martyrē feciſſe qꝫ de martyre adulterā reddi
diſſe. Quid expectatis. duo cōtēderūt ⁊ ābo
vicerūt. nec diuiſa ē corona ſꝫ addita. Ita ſā
cti martyres īuicē ſibi bñficia ꝯferētes. alta
ꝑncipiū martyrio dedit alt effectū B At
etiā pħorū gimnaſia damonē ⁊ ſinthiā picta
goreos icolas ferūt. qꝛ vnꝰ cū eēt morti ad-
iudicatꝰ cōmēdādorꝫ ſuorū tpus popoſcit.
Tyrānꝰ aūt aſtutiſſimꝰ cū repiri ñ poſſe ex
iſtimaret petiuit vt ſpōſorē daret q ꝓ ſe feri-
ret ſi ipē morā facerꝫ. Quid de duobꝰ ꝑcla-
riꝰ neſcio vtrūqꝫ ꝑclarꝫ. alt vadē mortis iue-
nit. alt ſe obtulit. Ita qꝫ cū reus morā ſuppli
cio facerꝫ fideiuſſor ſereno vultu mortē ñ re-
cuſauit Cū duceret. amicꝰ reuerſus ē. ceruī
cē ſubſtituit. colla ſubiec. Tūc āmiratꝰ tyrā
nꝰ cariorē pħis amiciciā qꝫ vitā fuiſſe. peti-
uit vt ipē ab ipis qs dānauerat ī amiciciaꝫ
recipet. Tātā vtutis eē grāꝫ vt tyrānū incli-
naret. dig laude ſꝫ mīora nrīſ. Nā illi ābo vi
ri. h vna vgo q ꝑmo etiā ſexū vinceret. illi ami
ci. iſti incogniti. illi tyrāno vni ſe obtulerūt.
iſti tyrānis ꝑlibꝰ. ac etiā crudelioribꝰ. ꝙ ille
pepcit iſti occiderūt. Int illos in vno obno
xia neceſſitas. ī his āborꝫ volūtas liba. Hoc
qꝫ iſti prudētiores. qꝛ ill ſtudij ſui finis ami
cicie gr̄a. iſtis corona martyrij. Illi eī certa
uerūt hominibꝰ. iſti dño. Hec Amb.

LXI

De ſancto Petro nouo martyre

Etrꝰ īterpretatur
p agnoſcēs l diſcalciās. Ul dr petrꝰ
a petros qd ē firmū Per h itelligū
tur tria ꝑuilegia q fuerūt ī btō petro Fuit eī
ꝑdicator egregiꝰ. ⁊ ide dr agnoſcēs. qꝛ ⁊ ꝑfe-
ctā ſcripturarꝫ noticiā hūit. ⁊ ī ꝑdicatiōe qd
cuiqꝫ ꝯueniret. agnouit. Scdo fuit vgo pu-
riſſimꝰ. ⁊ ide dr diſcalciās. qꝛ a pedibꝰ ſuarꝫ
affectionū oēm amorē mortuū diſcalciauit
⁊ exuit. vt ñ ſolū corpe ſꝫ etiā mēte vgo eſſet.
Tertō fuit martir dñi glioſꝰ. ⁊ ī ñ fuit firmꝰ
qꝛ martiriū ꝓ defenſiōe fidi ꝯſtāt ſuſtinuit.

Etrꝰ nouꝰ martir de or- A
dine ꝑdicatorꝫ. fidei pugil egregius
de ciuitate veronēſi extitit oriundus.
Hic tāqꝫ ſplēdidū lumē de fumo. liliū cādēs
de ſentibꝰ. rubēs roſa de ſpinis exorit. duꝫ de
pentibꝰ ꝑ errorē excecatis. lucidꝰ ꝑdicator ex
urgit. ⁊ de ſauciatis mēte. corpeqꝫ corruptis.
vginale decꝰ ꝓcedit. ac de ſpinis. i. etno incen
dio deputatis. inclitꝰ martyr aſcēdit. Parē
tes nāqꝫ ſuos infideles ⁊ hereticos beatꝰ pe
trꝰ hūit. a qꝛ tñ errore ſe penitꝰ mūdū ſerua
uit. Cū aūt adhuc eēt ſeptē ānorꝫ ⁊ a ſcol re-
diret. a patruo ſuo q hereſim ſapiebat. qd nā
in ſcol didicerit interrogat. Qui rñdit ſe di-
dicisse. Credo ī deū prēm oīpotētē creatoreꝫ
celi ⁊ tre ⁊c. Et ille Noli dicere creatorē celi ⁊
terre. cū ipē viſibiliū creator ñ fuerit. ſꝫ diabo
lus oīa iſta q vidēt creauerit. Ipe vō puer
ſe potiꝰ velle dicere ſic legerat affirmabat. et
ſic ſcriptū erat ſe potiꝰ credere velle dicebat.
Tūc ille ꝑ autoritates h ei ꝑſuadere vt pote
rat nitebat. Quas oēs puer ſpū ſctō repletꝰ
ſic ꝯ eū ꝯuertit. eūqꝫ ꝓprio gladio interemit.
vt ille q diuerteret ñ hrēt. Qui idigne ferens
a puero ſe ꝯfuſum. patri totū qd int ſe geſtū
fuerat retulit. ⁊ vt petrinū a ſcol remoueret.
modis omnibꝰ ꝑſuaſit. Timeo ei ait. ne cuꝫ
petrinꝰ bñ fuerit eruditꝰ ad meretricē illā ro
manā ecclīaꝫ ſe ꝯferat. ⁊ ſic fidē noſtrā deſtru
at ⁊ ꝯfundat. Qui neſciēs verꝫ dixit. dū petꝫ
hereticorꝫ ꝑfidiā deſtructurꝫ eē tāqꝫ alter cai
phas ꝓphauit. Sꝫ qꝛ res a deo fiebat. pater
fr̄is monitis aſſenſuꝫ ñ ꝑbuit. ſperās ꝙ ꝑ ali
quē hereſiarchā ad ſuā ſectā eū trahi facerꝫ.
cū in grāmaticalibꝰ fieret eruditus B
Uidēs igit puer ſctūs ñ eē tutū cū ſcorpi
onibꝰ hitare. mūdū pentēſqꝫ deſpiciēs. mū-
dus ipē fratrꝫ ꝑdicatorꝫ ordinē introiuit In
q qdē ordīe qꝫ laudabilr vixerit Innocētꝰ
papa ī ſua epla apit di. Cū. n. btūs petrus a
mūdi fallacijs in adoleſcētie ānis ꝓuide de-
clinaſſet. ad ordinē fratrꝫ ꝑdicatorꝫ ſe trāſtu-
lit. In q qdē ordine. xxx. fere ānorꝫ ſpacio ful
tus caterua vtutū. fide ꝑambula. ſpe aſtāte.
comitāte caritate ſic ꝑualuit ⁊ profecit circa
defenſionē ipſiꝰ fidei. ꝓ q totꝰ ardebat ꝙ ꝯ il
lius diros hoſtes mēte īrepida. feruenꝫqꝫ

ipſū ꝯtinuū certamē exercēs. ſuū tandē ago/ nē diutinū victrici ſupante martyrio feliciṫ ꝯſūmauit. Et ſic petr⁹ firm⁹ ī petra fidei pe/ tra demū paſſiōis alliſus ad petrā xp̄um di gne laureād⁹ aſcēdit. Virginitatē q̄ȝ mētis ⁊ corpis ſp̄ illibatā ſeruauit nec alicui⁹ morta lis crimīs vnq̄ȝ ſenſit ꝯtactū. ſicut ſuoꝝ ꝯfeſſo rū fideli teſtimonio ē ꝓbatū. Et q2 ſu⁹ deli/ cate nutrit⁹ ꝓteruit ī dn̄ȝ. carnē ſuā aſſidua cibi ⁊ pot⁹ ꝑcitate reſtrinxit. Ne v̄o ꝑ ocij de ſidiā boſtilib⁹ pateret inſidijs. ī iuſtificatōi/ bus dn̄i exercebat̄ aſſidue. vt eo circa licita totaliṫ occupato. locū in ip̄o illicita nō babe rēt. ⁊ a ſpūalib⁹ neq̄cijs tut⁹ eēt. Nocturna q̄ dē ſilētia būane deputata q̄eti p⁹ dormitō nē breuē decurrebat ī ſtudijs lectionū ⁊ ſom ni tp̄s vigilijs occupabat. Dies āt impende bat cōmodis aīaꝝ. vl' ſedulis iminendo p̄di catōib⁹. vl' ꝯfeſſionū audiētie inſiſtēdo. aut bereticoꝝ dogma peſtifeꝝ validis rōib⁹ cō/ futādo. In q̄b⁹ ſpēalis ḡtie dono noſciṫ cla ruiſſe. Deuotōe inſup ḡt⁹. bumilitate lenis. obediētia placid⁹. benigtate ſuauis. pietate cōpatiēs. patiā ꝯſtās. caritate p̄ſtabil'. ⁊ ī cū ctis moꝝ maturitate cōpoſit⁹. alios ꝓfuſis v̄tutū aromatib⁹ attrabebat. Feruens q̄q̄ȝ amatoꝛ fidei. cultoꝛ p̄cipuus. ꝓpugnatoꝛ ar dēs. Sic aīo ſuo fidē impſſerat. ſi ſe totū in il lius mācipauerat obſequiū ꝙ q̄q̄ȝ ip̄i⁹ opa ⁊ v̄ba v̄tute fidi redolebāt. Pro bac q̄ȝ mor tē ſubire cupiēs. h̄ p̄ncipaliṫ a dn̄o attētis et crebris poſtulatōib⁹ ſupplicaſſe ꝓbaṫ ꝙ non ſineret eū ex bac luce migre. niſi ſūpto ꝑ illo calice paſſiōis. Nec fraudat⁹ eſt tandē a de/ ſiderio ſuo ¶ Multis v̄o in vita ſua mi/ raculis claruit. Nā cū apd̄ mediolanuȝ q̄n/ dā ep̄m bereticoꝝ a fidelib⁹ captū. beat⁹ pe/ trus examinaret. ⁊ mlti epi ⁊ religioſi ⁊ ma/ xima ps ciuitatis illuc ꝯueniſſ3. ⁊ dies tū p̄/ dicatōe. tū examinatōe in lōgū ꝓtracta fuiſ/ ſet. ⁊ maxim⁹ eſt⁹ cūctos affligeret. dixit be/ reſiarcba corā oīb⁹. O petre puerſe. ſi tu es ita ſctūs ſicut h̄ ſtult⁹ ꝑplus te eſſe affirmat. cur eū eſtu mori ꝑmittis. ⁊ n̄ rogas dn̄m vt nu/ bē aliquā interponat. ⁊ n̄ moꝛiat̄ h̄ ſtult⁹ ꝑpl's tāto eſtu. Ad quē btūs petr⁹ rn̄dit. Si vis ꝓ mittere te abnegatuꝝ bereſim tuā ⁊ fidē3 ca/

tbolicā receptuꝝ rogabo dn̄m. ⁊ faciet q̄d di xiſti. Tūc fautores bereticoꝝ ꝯclamātes be reſiarcbe dixerūt. Promitte ꝓmitte. Crede/ bāt ei ꝙ fieri n̄ poſſ3. q̄d btūs ſe factuꝝ coraȝ omnib⁹ ſpopōdit. ⁊ maxie cū nulla vl' mini ma nubecula in aere appareret. Catholici āt ſup ꝓmiſſiōe beati petri triſtari ceperunt. ti/ mētes ne fides catholica ex h̄ ꝯfuſiōi pateret. Cū ergo beretic⁹ ſe obligare nollet. beat⁹ pe trus cū mag̃ fiducia dixit. Ad h̄ ꝙ ver⁹ deus viſibiliū ⁊ inuiſibiliū creatoꝛ mōſtreṫ. et ad ꝯſolatiōȝ fideliū ⁊ ad ꝯfuſionē bereticoꝝ ro go deū vt aliq̄ nubecl'a deſcēdat ⁊ ſe inṫ ſoleȝ ⁊ ꝑplm interponat. Q̄d mox ꝑmiſſo crucis ſi/ gnaculo factū fuit ꝑ magnā borā ī modum papiliōis ꝑplm nubecl'a ꝓtegēte. Cōtract⁹ q̄dā noīe aſſerb⁹ cū ꝑ. v. ānos māſiſſ3 cōtra ctus. ita ꝙ ꝑ t̄rā in ſextario traberet. medio lanū ad beatū petꝝ duct⁹ fuit. Que cū btūs petr⁹ ſignaſſ3 ꝯtinuo ſanat⁹ ſurrexit. Que dā etiā miracl'a q̄ ꝑ eū dn̄s duȝ viueret fecit. Innocēti⁹ ī p̄dicta ep̄la recitat. d. Cuiuſdaȝ nobil' filiū p̄ nimio ⁊ borribili toti⁹ gule tu/ more nec loq̄ nec ſpirare valentē. leuatis ad dn̄m manib⁹ ⁊ crucis in eo facto ſignaculo illoq̄ȝ accipiēte ipſi⁹ cappā ⁊ infirmo ſuppo nente eū ilico ſanauit. Idē nobil' vebemēti poſtmodū corpis toꝛſiōe ḡuat⁹. credēs ⁊ me tuens exinde ſibi mortis iminere diſcrimen. cappā ipſam quā extūc cōſuauerat reuerenṫ fecit afferri. q̄ ſuo appoſita pectori. mox v̄me quendā duo būtem capita. ⁊ piloꝝ dēſitate villoſum. euomuit. plena liberatōne ſecuta.

Cuidā iuueni muto immiſſo in os eius digito ſueq̄ȝ lingue ſoluto ligamine bn̄ficiū loq̄le ꝯceſſit. Hec ⁊ alia pl'a dū viueret dignat⁹ eſt ꝑ eū dn̄s opari ¶ Verum cum peſtiſ beretica in lombardie ꝓuintia pullularet. et multas iā ciuitates cōtagione peſtifera in/ feciſſet. ſumm⁹ pontifex ad peſtē diabolicaȝ abolendā diuerſos inq̄ſitores de oꝛdine p̄di catoꝛum in diuerſis lombardie ptibus dele gauit. S3 cū apud mediolanū beretici n̄ ſo/ lū mlti nūero. ſ3 etiā magni ſeculari potētia acuti fraudulēta eloquētia. et pleni diaboli/ ca ſciētia reſiderent. ſumm⁹ pōtifex ſciēs et ī telligens beatū petrū viꝝ eſſe magnanimuȝ

q̄ ab hoſtiū mltitudine nō paueret. animad
uertēs q̄ꝫ eiꝰ ꝯſtantē v̄tutē p quā aduerſari
orū potētie nec ī modico cederet. cognoſcēs
etiā eiꝰ facūdiā p quā facile hereticoꝝ fallaci
as detegerꝫ. nō ignorās inſup ipm ī diuina
plene ſapīa eruditū. p quā friuola hereticoꝝ
argumēta rōnabilr̄ ꝯfutaret. ipm tā ſtrenu
um fidei pugilē. ⁊ tā indefeſſuꝫ dn̄i bellatorē
in mediolano ⁊ eiꝰ comitatu inſtituit. ⁊ inq
ſitorē ſuū autoritate ꝯceſſa plenaria ordina
uit. Ipe igr̄ iniūctū officiū diligēt̄ exercens
hereticos vbiqꝫ ꝑq̄rebat. nullā eis requiem
tribuēs ſꝫ mirabilr̄ oēs ꝯfundēs. potent̄ ex
pellēs. ſapient̄ ꝯuincēs. ita vt nō poſſent reſi
ſtere ſapie ⁊ ſpūi q̄ p eū loq̄bat̄. Qd̄ videtes
heretici ⁊ dolētes. d̄ ipiꝰ morte cū ſuis fauto
ribꝰ tractare ceperūt. arbitrātes ſe poſſe pa
cifice viuere. ſi eoꝝ tā validꝰ pſecutor de me
dio tolleret̄. Cū igr̄ p̄dicator ītrepidꝰ. mox
martyr futurꝰ d̄ cumis mediolanū ꝑ ingrē
dis hereticis pgerꝫ. ī ipo itinere palmā mar
tyrij aſſecutꝰ ē. ſic innocētiꝰ explicat ī h̄ v̄ba.
Cū d̄ ciuitate cumana vbi fratꝝ ſui ordinis
ibi morātiū ꝑor erat. mediolanū pgeret p ex
equēda inq̄ſitiōe ꝯ̄ hereticos ſibi ab aplica
ſede ꝯceſſa. ſic in publica p̄dicatōe p̄dixerat.
q̄dā de ipoꝝ hereticoꝝ credētibꝰ pce illoꝝ in
ductꝰ ⁊ pcio. in eū ſalutaris ꝓpoſiti iter pſe
quētē funeſtꝰ inſiliit. in agnū vtiqꝫ lupꝰ. fe
rus in mitē. impiꝰ ī piū. furibūdꝰ ī māſuetū
ī modeſtū effrenis. ꝓphanꝰ in ſctūm p̄ſumit
inſultū. exercet conatū. mortē intētat. ſacꝝ āt
caput illiꝰ crudelit̄ impetēs. ⁊ diris in ipm
impſſis vulneribꝰ. ⁊ ſatiato ſangne iuſti en
ſe. venerādū illū n̄ diuertētē ab hoſte. ſꝫ exhi
bentē ſe ptīnꝰ hoſtiā ⁊ ceſoris ſuſtinētē ī pa
tiētia truces ictꝰ dimiſit. ſpū ſupna petēte. in
ipo loco paſſiōis occiſū. Ipo qꝫ ſacrilego p
cuſſuras ī xp̄i miniſtꝝ gemīas inculcāte. il
le nō q̄rula voce gemēs l' murmurās ſꝫ ſuf
ferēs oīa patiēt̄ ſuū dn̄o cōmēdabat ſpūꝫ. d.
In manꝰ tu. d. cō. ſpi. meū. Symbolū etiaꝫ
cepit dicere fidei. cuiꝰ nec in h̄ articlo deſijt
eſſe pco. ꝓut ipe nephādꝰ q̄ a fidelibꝰ captꝰ
fuit. ⁊ q̄dā frat̄ dn̄icꝰ q̄ comes illiꝰ erat. ⁊ ab
ipo lictore pcuſſus diebꝰ aliq̄bꝰ ſupuixit. po
ſteā retulerūt. Sꝫ cū adhuc martyr dn̄i pal
pitaret. cultellū crudel' lictor arripuit. ⁊ p la
tera eiꝰ trāſfixit. In ipa aūt die ſui marty
rij ꝯfeſſor martyr ꝓpha ⁊ doctor q̄dāmodo
eſſe ꝓmeruit. Cōfeſſor eo q̄ fidē xp̄i inter tor
mēta ꝯſtātiſſime ꝯfeſſus fuit. ⁊ in eo q̄ ipſa
die ꝯfeſſiōe more ſolito facta obtulit deo ſa
crificiū laudis. Martyr in eo q̄ ꝓ defenſiōe
fidei ſangnē ſuū fudit. Propha ī eo q̄ cū ip
ſe tūc q̄rtanā pateret̄ ⁊ ſocij diceret q̄ nō poſ
ſent mediolanū applicare. Ille r̄ndit. Si nō
poterimꝰ ad domū fratꝝ ꝑuenire. apd̄ ſctūꝫ
ſimplicianū poterimꝰ hoſpitari. Qd̄ ⁊ factū
eſt. Nā cū ſacꝝ eiꝰ corpꝰ deferret̄. frēs ꝓpter
nimiā ꝑplī freq̄ntiā nō potuerūt illud eadēꝫ
die ad domū deducere. ſꝫ apd̄ ſanctū ſimpli
cianū depoſuerūt. ⁊ ibidē ea nocte ꝑmanſit.
Doctor ī eo q̄ etiā cū pateret̄ fidē verā edo
cuit. dū ſimbolū fidei clara voce cecinit ℭ
Eiꝰ q̄ꝫ paſſio venerāda dn̄ice paſſioni ſi
milis mltū fuiſſe videt̄. Xp̄s eī paſſus ē ꝓ ve
ritate quā p̄dicabat. Petrꝰ ꝓ v̄itate fidei
quā defendebat. Xp̄s paſſus eſt ab infideli
ꝑplo iudeoꝝ. Petrꝰ ab infideli turba hereti
coꝝ. Xp̄s in paſcali tpe crucifigit̄. Petrꝰ eo
dē tpe martyriū patit̄. Xp̄s cū pateret̄. ī ma
nus tuas do. cō. ſpūm meū dicebat. Petrꝰ
cū occideret̄ v̄ba eadē clamitabat. Chriſtꝰ ꝓ
xxx. denarijs traditꝰ fuit vt crucifigeret̄. Pe
trus ꝓ. xl. libris papieſiū fuit v̄ditꝰ vt interfi
ceret̄. Chriſtꝰ ꝑ paſſionē ſuā ad fidē multos
adduxit. petrꝰ ꝑ martyriū hereticos mltos
ꝯuertit. Quāuis eni egregiꝰ doctor et fidei
pugil hereticoꝝ dogma peſtiferꝝ in vita ſua
plimū eradicauerit. poſt mortēꝫ tn̄ ſuā eius
meritis ⁊ choruſcātibꝰ miracul' fuit adeo ex
tirpatū. vt q̄ꝫplurimi errorē ſuū relinquerēt
⁊ ad gremiū ſctē ecclīe ꝯuolarent. ita vt ciui
tas mediolanū ⁊ comitatꝰ eiuſdē. vbi tot he
reticoꝝ ꝯuēticula reſidebāt. adeo purgata ē
vt alijs expulſis ⁊ alijs ad fidē cōuerſis nul
lus ibidēꝫ auderet aliqualr̄ cōpere. Pdcēs
etiā de eis maximi ⁊ famoſi. p̄dicatoꝝ ordi
nē ſunt ingreſſi. q̄ vſqꝫ nūc cūctos hereticos
⁊ fautores feruore mirabili pſequunt̄. Sic
noſter ſamſon plēs philiſteos interfecit mori
ens q̄ꝫ occideret viuēs. Sic gnū frumēti ca
dēs in terrā ⁊ infideliū manibꝰ cōpreſſuꝫ et

mortuũ vberē ɔſurgit ī ſpicā. Sic botrꝰ in
torculari calcatꝰ. liqris redūdat ī copiam.
Sic aromata pilo ɔtuſa. odorē plenꝰ circū
fūdūt. Sic gnū ſinapis ɔtritū vtutē ſuā mł
tiplr demōſtrauit. ¶ Poſt ſcti viri glio
ſum triũphū mltis eū dn̄s miracul' illuſtra
uit. qꝝ qdā ſūmꝰ pōtifex refert dicēs. Poſt
mortē ipiꝰ lāpades ad ſepulcꝝ eiꝰ dependē⸗
tes pluries p ſe ipas abſqꝫ oī hūano ſtudio
⁊ miniſterio diuītꝰ ſūt accēſe. qꝛ ɔueniēs ni
mis erat vt q igne ⁊ lumīe fidei excellenter
claruerat. ſinglare de ipō ignis ac lumīs mi
racłm appareret. Quidā aūt cū veſceret
cū alijs ⁊ eiꝰ ſctītatē ⁊ miracula deprauarꝫ.
ſūpto qdā ſub atteſtatōe morſello ꝙ eū non
poſſꝫ ſi circa hꝫ delinqret tranſglutire. ſenſit
mox ipm ſic gutturi inherentē vt illū indu
cere vel educere nō valeret. Quare ilico pe⸗
nitēs. ⁊ iā vultꝰ mutato colore. qi ſentiēs vi
cinū mortis euentū. fctō intra ſe voto ꝙ lin⸗
guā de cetero ad talia nō laxaret. fuit ɔtinꝰ
illo euomito liberatꝰ. Hydropica qdā ad
locū paſſiōis eiꝰ auxilio viri ſui vix ꝑueniēſ
fuſa ibi orōe ſanitatē integrā mox recepit.

Obſeſſos a demōibꝰ martir ipe deiectis
illis cū mlto ſanguīs vomitu de corporibꝰ
liberauit. febres expulit. lāguoreſqꝫ curauit
plimos ⁊ diuerſos. Cuidā ſiniſtre manꝰ di
gitū ex morbo fiſtule plimoꝝ foraminū cō⸗
cauitate defoſſū mira ɔſolidatōne ſanauit
Quidam inſuꝑ puer ex caſu gūiſſimo ſic
oppreſſus. vt motu ⁊ ſenſu penitꝰ deſtitutuſ
tāqꝫ mortuꝰ defleret. mox appoſita de terra
ſuo pectori ſacro eiꝰ martiris cruore ɔtacta
īcolumis reſurrexit. Quedā etiā mulier cꝰ
carnē cācer edax ſedula corroſiōe vorabat.
linitis hmōi tra vulneribꝰ ē curata. Alij
etiā diuerſ infirmitatibꝰ occupati. q ſepl'cꝝ
eiꝰ ī vehicl'is ⁊ alijs ſuſtētacl'is adierūt exin
de poſtmodū plena īcolūitate recepta ſine
aliqbꝰ ſubſidijs rediere. ¶ Cū āt ſūmꝰ
pōtifex Innocētiꝰ qrtꝰ btūm petꝝ martirē
ſctōꝝ cathalogo aſcpſiſſꝫ. frēs apd mediola
nū ad capl'm ɔuenerūt. Volētes aūt eiꝰ cor
pꝰ ad altiorē locū trāſferre. cū plꝰ qꝫ p ānuꝫ
ſub tra iacuiſſet. ita ſanuꝫ ⁊ integꝝ atqꝫ ſine
alicꝰ exalatōe fetoris reptū ē. ac ſi eadem die
fuiſſꝫ ſepltū. Frēs igit ſuꝑ magnū pulpitū
iuxta plateā corpꝰ eiꝰ cū mag reuerētia de⸗
duxerūt. ⁊ ibidē ſic ſanū ⁊ integꝝ corā oī po
pulo ē oſtēſū. ⁊ ab eo ſupplicit inuocatum.

Pret miracl'a ſupradicta ilris ſūmi pōti⸗
ficis poſita pl'a alia ſūt ɔꝑata. Nā ſuꝑ locū
paſſiōis eiꝰ ſepe lumīaria d celo deſcēdētia
pl'es religioſi alijqꝫ qꝫ pl'es viſibilit ɔſpexe⸗
rūt. Int q lumīaria duos frēs ī hitu pdica
toꝝ ſe vidiſſe teſtati ſūt. Quidaꝫ iuuenis
noīe Guifredꝰ alias gūfredꝰ de ciuitate cu
mana. dū d pāno tūice ſcti Petri hrēt ⁊ q⸗
dā hereticꝰ eidē deridēdo dicerꝫ vt ſi factuꝫ
eū crederet ī ignē pānū ipm ꝑijcerꝫ. ⁊ ſi ɔbu
ri nō ɔtingeret. abſqꝫ dubio ſctūs eēt. et ipſe
ſue fidei adhereret. Moxqꝫ ſuꝑ carbōeſ ac
cenſos pannū ſcti petri ꝓiecit. ſꝫ ab ipō igne
altiꝰ reſilijt. deīnd p ſe ſuꝑ ipos carbōes re⸗
ſiliēs. ipos ardētes penitꝰ extīxit. Tūc icre⸗
dulꝰ ille dixit. Sic p oīa pānꝰ tunice mee fa
ciet. Poſitꝰ ē igit ſuꝑ alios carbōes ex vna
ꝑte pānꝰ heretici. ⁊ ex alia ꝑte pānꝰ ſcti petri
Pānꝰ aūt heretici mox vt ignis calorē ſen⸗
ſit penitꝰ ē ɔbuſtꝰ. pānꝰ vō ſcti petri in igne
ꝓualuit. ⁊ ignē ipm extinxit. ita ꝙ nec pilus
aliqs ɔbuſtꝰ fuit. Qd vidēs hereticꝰ ad viā
vitatis redijt ⁊ miraculuꝫ oībꝰ publicauit.

Apd florētiā iuueīs qdā heretica praui⸗
tate corruptꝰ. cū ī eccia fratꝝ d florētia cuꝫ q⸗
buſdā alijs iuueibꝰ añ qndā tabl'aꝫ vbi ē de
pictū martiriū ſcti petri ſtaret. vidēs lictorē
eū ꝑcutiētē euagiato gladio. ipſe dixit. Vti⸗
nā ego ibi fuiſſē. qꝛ validiꝰ ꝑcuſſiſſeꝫ. Quo
dicto ſtatī mutꝰ effectꝰ ē. Cunqꝫ ſocij reqre
rēt qd hrēt. ⁊ ipe nihil rn̄dere poſſꝫ. eū domū
reduxerūt. Sꝫ cū in via eccliam qndaꝫ ſcti
Michahel' vidiſſet. elapſus de maībꝰ ſocio⸗
rū eccleſiā intrauit. ⁊ flectēs genua. corde ſā
ctū Petꝝ rogauit vt ſibi ꝑceret. voto ſicut
potuit ſe obligās. ꝙ ſi liberaret pctā ſua ɔfi⸗
teret. ⁊ oēm hereſim abnegaret. Tūc ſubito
loqlā recuꝑauit. ⁊ veniēs ad domū fratruꝫ
abiurata hereſi pctā ſua ɔfeſſus ē. data licē
tia ɔfeſſori ꝙ hꝫ ī ipſo pdicaret. Ipeqꝫ in pu
blica fratꝝ pdicatōe ſurgēs corā oī multitu
dine hꝫ ɔfeſſus ē. Nauis qdā dū ī medio
mariſ pene naufragiū pateret ſeua fluctuū

inūdatōe q̄ſſata. oēſq; caligioſe noctis tene
bris tenerent diuerſoꝝ ſctōꝝ ſuffragia poſtu
labāt. ſ; cū nullū ſue liberatōis videret indi/
ciū ſeq; piclitari plimū formidarēt. qdā; de
eis natōe ianueſ facto ſilētio ſic eos alloqui
tur. Uiri frēs nūqd nō audiſtis q̄lit quidā
frat̄ d ordie p̄dicatoꝝ noīe frat̄ Petrꝰ nup
ob defenſiōe; fidei catholice ſit ab hereticis
infectꝰ mlt̄aq; p eū dn̄ſ ſig oñdat. Nūc igit̄
d̄uote eiꝰ pr̄ocinui īplorēmꝰ q2 ſpero ꝙ a no
ſtra neq̄q; poſtulatōe fraudabimur. Aſſē/
tiūt vniuerſi. btūm petꝝ ī ſui auxiliū d̄uotis
p̄cibꝰ īuocātes. Ill' ſic orātibꝰ mox antēna
nauis ī q̄ velū appēdit. cereis accēſ tota plēa
ꝯſpicit̄. ita ꝙ oīs obſcuritas ipoꝝ cereoꝝ mi
rabili fulgore fugat̄. noxq; illa tā caligioſa ī
diē clariſſimū ꝯmutat̄. Reſpiciētes viderūt
q̄ndā cū hītu fratꝝ p̄dicatoꝝ ſup velū ſtātē
de q̄ nulli dubiū fuit q̄n btūs petrꝰ extiterit.
Cū ergo p̄dicti naute ianuā incolūes adue
niſſet. ad domū fratꝝ p̄dicatoꝝ venerunt. ⁊
d̄o ⁊ btō petro grās referētes. eiſdē fribꝰ toti/
us miracli ſeriē narrauerūt. Mlier qdā
ī flādria cū iā tres filios mortuos pepiſſet.
⁊ ex h̄a viro odio hrētur. rogauit ſctūm pe/
trū vt ſibi ī auxiliū fieret. Cū ergo q̄rtū filiū
pepiſſ;. ſili mortuꝰ ē reptꝰ Quē mat̄ accipi
ens ad rogādū ſctūm petꝝ totū ſe ꝯtulit. eū
vt filiū ſuū reuiuiſcere faceret. p̄cibꝰ d̄uotis
exorāſ. Uix orōē ꝯpleuerat ⁊ ecce q̄ erat mor
tuꝰ apparuit viuꝰ Cū igit̄ ad baptiſmū por
ſtatꝰ fuiſſ;. ⁊ vt iohēs vocaret̄ diffinitu; eēt
acerdos cū eiꝰ nomē dicere debuit. neſciēs
dixit. petrꝰ. Uñ iſtō nomē poſtmodū ex de/
uotōe ſcti petri ſp retinuit In ꝓuīna theu
tonie apd̄ traiectū. mlieres qdā vidētes ad
ecclām fratꝝ p̄dicatoꝝ ī honore ſcti Petri
martiris magnū ꝯcurſū fieri ꝓplo; dū ipē ī
platea ꝯſiſterēt ⁊ filarent aſtātibus ſic dice/
bāt. Ecce iſti p̄dicatores oē; modū lucrādi
nouerūt. nā vt magnā poſſint pecunia; cu/
mulare. ⁊ lata edificare palacia. vnū nouu;
martirē inuenerūt. Dum h̄ ⁊ ſilia dicerent
ecce ſubito filū totū ſanguīe cruētat̄ ⁊ digiti
q̄bꝰ filū torq̄bāt. ſanguīe mox replēt̄. Qd il/
le vidētes ⁊ admirātes digitos diligēt̄ exter/
gūt ne forte in eis accidiſſ; aliq̄ īciſſura. S;
cū digitos oīno ſanos ꝯſpicerent. ⁊ filu; ſic
ſanguinolētū viderēt. tremētes ac penitētes
dicere ceperūt. Uere q2 p̄cioſi martiris ſan
guī detraximꝰ. nobis h̄ ſāguīs miraculum
tā ſtupēdū eueīt. Currētes igit̄ ad domū fra
trū p̄ori oīa expoſuerūt. ac filū ſanguīe cruē
tatū eidē p̄ntauerūt. Prior āt ad mltoꝝ in/
ſtātiā ſolēnē p̄dicatōē ꝯuocauit. ⁊ qd qd p/
dictis mlierībꝰ acciderat corā oībꝰ retulit. fi/
lū ipm ſic cruētatū oībꝰ oñdit. Uez qdam
magiſter artis grāmatice ī eadē p̄dicatōne
ꝯſiſtēs. factū ip; cepit plimū deridere ⁊ aſtā
tibꝰ dicere. Uidete mō q̄l'r iſti frēſ ſimpliciū
corda decipiūt. Nā cū aliq̄bꝰ mulierculiſ de
ſuis familiaribꝰ ꝯduxerūt vt filū ip; aliq̄ ſā
guīe tingerēt. ⁊ ſic miracl'oſe accidiſſe narra/
rēt. Dū h̄ ille diceret ꝓtinꝰ vltōis diuīe pla/
gā accepit. ⁊ ip; validiſſimaꝝ febriū eſtꝰ mlt
tis aſpiciētibꝰ ſic vexauit. vt a p̄dicatōe ipa
int̄ manꝰ amicoꝝ ī ꝓpriā domū deferretur
S; cū vehemēt̄ febriſ excreſceret ⁊ ille mortē
vicinā tīeret. p̄dictū p̄orē accerſiri fecit. ⁊ rea
tū ſuū ꝯfitēs d̄o ⁊ btō petro corā dicto p̄ore
votū vouit. ꝙ ſi eiꝰ meritis ſanitatē recipet.
eū ſp ī ſpēali deuotōe hrēt ⁊ d̄ cetero lingua;
ad talia nō laxaret. Mira res mox vt predi
ctū votū ꝓtulit. ſanitatē integram recepit.

Quadā vice cū ſupprior p̄dicti loci q̄ſda;
lapideſ pulcerrimos ⁊ magnos ī q̄dā naui
ꝓ cōſtructōe p̄dicte ecclīe duceret. nauis ipſa
ex īprouiſo cuidā litori ſic īheſit. vt nllatenꝰ
poſſet moueri. Deſcēdētes v̄o naute omēs
vnanimit̄ ipa; impellebāt. ſ; nullatenꝰ mo/
uere poterāt. Cū ergo nauē ſe amiſiſſe pu/
tarēt. p̄dictꝰ ſupprior oībꝰ alijs licētiatis ma
nū ad nauē appoſuit. ⁊ leuiter ipm impellēs
dixit. In noīe ſcti petri martiris icꝰ bono/
rē lapides iſtos deferimꝰ vad̄. Statiq; na/
uiſ velociſſīe ſe mouit. ⁊ d̄ litore ſana receſſit
Sup qua; naute aſcēdētes. oēs ſane ⁊ hila/
res ad ꝓpa remearūt. In ꝓuīcia frā/
cie ciuitate ſenonis. puella qdā cū ī aquā ra
ptim trāſeūtē cecidiſſet. ⁊ p magnū ſpaciu;
tpis ſtetiſſet. tandē de flumīe mortua eſt ex/
tracta. Mortis cuiꝰ erāt q̄ttuor argumēta
ſc; magnū ſpaciū tpis. ⁊ rigiditas corpis. ⁊
frigiditas ⁊ nigredo. Delata ē ergo a q̄bus/

dã ad ecclãm fratꝝ.q̃ cũ eã ſctõ petro vouiſ
ſent.ꝯtinue vite ẽ reddita ⁊ ſaluti. Frater
Johes polon⁹ cũ apd̃ bonoñiã q̃rtana la/
boraret.⁊ ĩ iſto feſto ſctĩ petri martiris ſmo
nẽ ad cleꝝ facere deberet.acceſſionẽ eadẽ no/
cte iuxta curſũ naturalẽ expectãs timere val
de cepit ne ĩ iniũcto ſibi ſmõe deficeret. Ad
ſctĩ igit̃ petri ꝯuerſ⁹ ſuffragia.ad altare ip̃i⁹
cũ deuotõe acceſſit.orãs vt ei⁹ meritis iuua
ret̃ c⁹ debebat gliã p̃dicare.Sicq̃ȝ factũ ẽ ꝙ
illa nocte febris penit⁹ ceſſauit.⁊ poſtea nũ
q̃ȝ eũ iuaſit. Matrona q̃dã noĩe girolda
vxor iacobi de valle ſana.cũ p.xiiij.ãnos ab
ĩmũdis ſpũitib⁹ fuiſſȝ obſeſſa.veĩt ad q̃ndã
ſacerdotẽ dĩ.Ego ſũ demõiaca.⁊ ſpũs ma
lign⁹ vexat me.Mox ſacerdos territ⁹ fugi/
ens ſacriſtiã intrauit.⁊ libꝝ q̃ndã ĩ.q̃ erãt cõ
iuratões demonũ.⁊ ſtolã latenter ſub capa
deferẽs cũ bona ſocietate ad mlierem rediijt.
Quẽ mox vt vidit ait.Latro peſſime q̃ iui/
ſti.Quid pẽ qd̃ ſub capa occl'te portaſti. Cũ
aũt ſacerdos adiuratões ſuas faceret.et nil
curatõis afferret.veĩt illa ad btũm petꝝ dũȝ
adhuc viueret ab eo poſtulans adiuuari.
Cui ille ꝓphetica voce r̃ndit Cõfide filia ne
deſpes.q2 ⁊ ſi qd̃ poſtulas ad p̃ñs p̃ficere ñ
valeo.tp̃s tñ veĩet q̃ id qd̃ a me petis plena/
rie obtinebis.Qd̃ ⁊ factũ ẽ.Nã p⁹ paſſiõeȝ
ei⁹ cũ ad ſepulcꝝ ei⁹ p̃dicta mlr acceſſiſſȝ ab
illa infeſtatõe demonũ fuit penit⁹ liberata.
Mlier q̃dã noĩe Eufemia d̃ loco corrion
go mediolaneñ dioceſ.vij.ãnis ẽ a demoni
b⁹ vexata.Sȝ cũ ad ſepulcꝝ ſctĩ petri ducta
fuiſſȝ.ceperũt demões eã ampli⁹ agitare et
per os eius cunctis audientibus clamare.
Mariola mariola.petrine petrine. Tũc d̃
mões exeũtes.eã q̃ſi mortuã dimiſerũt. Sȝ
modicũ p⁹ plene ſanata ſurrexit.Aſſerebat
aũt ꝙ dieb⁹ dñicis ⁊ feſtiuis ⁊ maxĩe q̃n miſ
ſa celebrabat̃.eã demões ãpli⁹ moleſtabãt.
Quedã mlr noĩe Uerbona d̃ beregno p̃
vj.ãnos a demõib⁹ agitata.cũ ad ſepulcrũ
ſctĩ Petri fuiſſet adducta.vix a mltis viris
detineri poterat.Int̃ q̃s erat quidã credẽs
hereticoꝝ noĩe Cõrad⁹ de ladriano q̃ illuc
aduenerat vt ſctĩ Petri miracula derideret
Qui cũ p̃dictã mlierẽ cũ ceteris detineret.
demões eidẽ ꝑ mlierẽ dixerũt. Cur tenes nos
Nõne noſter es.Nõne te ad talẽ locũ por/
tauim⁹.⁊ ibi tale hõicidiũ ꝑpetraſti. Nõne
te ad talẽ ⁊ t'lẽ locũ duxi⁹.⁊ ibi t'le ⁊ t'le flagi
ciũ ꝯmiſiſti.Cũq̃ȝ mlta pctã ſibi dicerent.q̃
nll's ali⁹ niſi ip̃e ſol⁹ ſciebat.vehemẽt expa/
uit.Mox aũt demões collũ ⁊ pect⁹ mlieris
excoriãtes ⁊ ĩñ exeũtes.ſemiuiuã eã dimiſe/
rũt ſȝ p⁹ modicũ penit⁹ ſanata ſurrexit Pre
dict⁹ aũt Cõrad⁹ heretic⁹ h̃ vidẽs ⁊ ſtupẽs
ad fidẽ catholicã ẽ ꝯuerſus. Uir q̃dã noĩe
Opiſo.credẽs hereticoꝝ.cũ occaſiõe cuiuſ/
daȝ heretice ꝯſanguĩee ſue.ad ecclãm fratꝝ
veniſſet.⁊ ad tũbã ſctĩ petri ꝑgens duos ibĩ
denarios conſpexiſſet.ipſos denarios acci/
piens dixit.Bonum eſt vt bibamus iſtos.
Statimq̃ȝ totus cepit tremere. nec de lo/
co eodẽ aliq̃ten⁹ potuit ſe mouere.Qui ter
rit⁹ p̃dictos denarios in loco ſuo mox reſti
tuit ⁊ ſic ĩñ abſceſſit.Uidẽs aũt beati Petri
v̈tutẽ hereſim deſeruit.⁊ ad fidẽ catholicaȝ ſe
ꝯuertit. Sanctimonial' q̃dã erat in alema
nia ⁊ in clauſtro oetẽbach ordĩs ſctĩ Sixti
ꝯſtantienſ dioceſ.q̃ p ãñũ et ãpli⁹ g̃uẽ gut/
tam in genu ꝑpeſſa ẽ.ita ꝙ nll'o remedio po
terat libari.Hec q̃a ſepulcꝝ ſctĩ petri corpa
liter viſitare nõ poterat.vtpote que erat ſub
obediẽtia ꝯſtituta.et q̃ infirmitate g̃uiſſima
vrgebat̃ cogitauit ſaltẽ p̃dictũ ſepulcꝝ men
tali greſſu adire ac deuotõe ſedula viſitare.
Sciẽs v̉o ꝙ in.xiij.dietis d̃ loco illo medio
lanũ poſſet adiri.q̃tidie ꝑ q̃lib3 dieta.c.pater
noſter ad honorẽ ſctĩ petri dicere cepit.Mi
rũ immodũ.cũ iſtas mẽtales dietas tali' ce
pit facere ſucceſſiue ſp et paulatĩ cepit ſe me
li⁹ hrẽ.At vbi vltimã dietã pfecit.et ad tum
bã mẽtali greſſu ꝑuenit.flexis genibus ac ſi
ꝑſonaliter corã tũba aſtaret pſalteriũ cuȝ de/
uotõe maxĩa totũ legit.Quo expleto ab illa
infirmitate a dñõ liberatã ſe ſenſit.vt iã inde
modicũ qd̃ ſentiret.Rediẽs v̉o eo mõ quo
iuerat.añq̃ȝ oẽs dietas expleuiſſȝ penit⁹ eſt
ſanata. Uir q̃dã de canapicio d̃ villa ma
zati.noĩe Rufin⁹.g̃uẽ valde infirmitatẽ in/
currit.Nã vena fracta ĩ inferiorib⁹ ptib⁹ an
teri⁹ ſine ceſſatiõe ſanguĩeȝ emittebat ita ꝙ
a nll'o medico aliq̃d ſibi remediũ poterat ad

biberi. Cuꝫ ergo ſāguis ꝑ ſex dies et noctes ꝯtinue effluxiſſꝫ. ille btūm petꝝ deuote ī ſui auxiliū īuocauit. Qui tā ſubito ſanatꝰ ē vt īter effuſā orōꝫ ⁊ receptā liberatōꝫ nllꝫ pene fuerit īteruallū. Cū aūt ſe ſopori dediſſꝫ vidit qndā frēꝫ ī hītu ordīs fratꝝ p̄dicatorum groſſū facie atꝫ brunū. quē ſociū ſcti Petri martiris exiſtimabat. ſicut vere ⁊ talꝭ forme extiterat. Qui cū expāſiōe palmas plenas ſāguīe cū q̄dā ſuaui vnguēto eidem offerebat dicēs. Sāguis adhuc recēs ē. Ueni igitur ad recentē ſanguinē ſcti petri. Qui euigilāſ ſeplc̄ꝝ ſci petri ſtatuit viſitare. Quedā comitiſſe d̄ caſtro maſſino ypozēſis dioceſ. cū ī btūm petꝝ ſpēalē deuotōꝫ hrēnt. ⁊ eiꝰ vigiliā ieiunarēt. cū ad ſuā eccliam vt audirēt veſpas acceſſiſſēt. vna eaꝝ candelā q̄ndā in honorē bti petri martiris ante q̄dā altare bti petri aplī poſuit ꝯburendā. Que cū domū rediſſet. ſacerdos auaricia ductꝰ ī ipam cādelā ſufflās eā extīxit. ſꝫ mox lumē rediīt ⁊ denuo ipſaꝫ accēdit. Scd̄o ⁊ tercio eā extinguere voluit. ſꝫ lumē vt p̄uſ rediīt. Uñ tedio affectꝰ choꝝ intrauit ⁊ añ maiꝰ altare aliaꝫ cādelā inueīt. quā clericꝰ in honorē ſcti Petri poſuerat. q̄ eiꝰ vigiliā ſiſr ieiūabat. Quā ſacerdos bis extiguere voluit ſꝫ nequiuit. Qd̄ vidēs clericꝰ iratꝰ dixit. Diabole. apertū miraclm nō videtis. ⁊ ꝙ ſctūs petrꝰ non vult vt ſuā extinguatis cādelā. Territi igit̄ ⁊ ſtupētes ſacerdos ⁊ clericꝰ caſtꝝ aſcenderūt ⁊ p̄dictū miraclm oībꝰ narrauerūt. Uir q̄dā noīe Roba d̄ meda. cū vſqꝫ ad veſtes ī ludo oīa p̄didiſſet. domū ī ſero rediēs cum lucerna accēſa lectū ſuū adiīt ⁊ vidēs ſe tam viles pānos hrē. ⁊ ſe tātū amiſiſſe ꝯſiderās. p̄ nimia deſpatōe cepit demōes īuocare. ac ſe eiſdē ore nephario ꝯmēdare. Statīqꝫ treſ demōes affuerūt. q̄ lucernā accenſā in ſolariū ꝓiciētes. eū ꝑ collū arripuerūt. taꝫ fortit̄ ipm ſtringētes vt nullatenꝰ loq̄ poſſꝫ. Quē cū ꝑlimū agitarēt. q̄ erāt in domo inferiori ad eū aſcēdētes dixerūt. Quid eſt q̊d agis o roba. Quibꝰ demōes rn̄derūt. Ite in pace vrā. ⁊ lectos vrōs intrate. Illi aūt vocē eſſe credētes p̄dicti viri ꝓtinꝰ redierūt. Illis credētibꝰ cepit mlto fortiꝰ a demōibus agitari.

Qd̄ illi cognoſcētes. ſacerdotē ꝓtinꝰ aduocauerūt. Qui cū ꝑ beatū petꝝ demones adiuraſſꝫ duo ꝓtinus exierūt. Seq̄nti aūt die ad ſeplc̄ꝝ ſcti petri adductꝰ ē. Ad quē frater Guilhelmꝰ v̓cellen̄. accedēs. cepit demōꝫ increpare. Qui eū quē nūq̄ꝫ viderat ex nomīe vocās ait. Frat̄ guilhelme ꝓ te nūq̄ꝫ exibo. qꝛ h̄ noſter ē ⁊ nrā opa fecit. Quē cū interrogaſſet q̊ noīe vocaret ait. Uocor balcefas. Uerūtn̄ cū ꝑ btūꝫ petꝝ adiuratꝰ fuiſſꝫ. ipm in terra ꝓiciēs mox exiuit. Ipe aūt ꝑfecte ſanꝰ remāſit. ⁊ pn̄iam ſalutarē accepit. L.

Cū q̄dā hereticꝰ acerrimꝰ diſputator et eloq̄ntie ſinglaris. cū btō petro cū adhuc viueret diſputaret. ⁊ errores ſuos ſubtiliter et acute ꝓpoſuiſſꝫ ī mediū. ac btūꝫ petꝝ vt rn̄deret ad ꝓpoſita īportunꝰ purgerꝫ. ille delibatōeꝫ petēs oratoriū q̊ddā q̊d ꝓpe erat. intrauit cū lacrīs orās deū. vt cām fidei ſue defenderet ⁊ loq̄cē tumidū. aut ad fidei veritatem reduceret. aut līgue ꝓuatōe puniret. ne ꝑ eaꝫ d̄ cetero ꝯ fidei v̓itatē tumeret. Rediēſqꝫ ad hereticū corā oībꝰ palā dixit. vt ſuas iteꝝ ꝓponeret rōes. Qui ita penitꝰ factꝰ ē mutus vt nec vnū ſolū v̓bū aliq̄tenꝰ ꝓferre valeret. Uñ heretici ꝯfuſi receſſerūt. ⁊ catholici deo grās retulerūt. Cū in ramis palmaꝝ dū adhuc viueret mediolāi p̄dicaret. ⁊ ibi vtriuſqꝫ ſexꝰ eēt maxīa multitudo. dixit publice alta voce. Scio ꝓ certo. ꝙ heretici tractant mortē meā. ita ꝙ ꝓ morte mea iā pecūia data ē. Sꝫ faciāt q̊dq̊d pn̄t. qꝛ magis ꝑſeq̄r eoſ mortuꝰ q̄ꝫ viuꝰ. Qd̄ veꝝ fuiſſe manifeſtū ē. Apd̄ florētiā ī monaſterio d̄ ripulꝭ ſctīmonialis q̄dā ī orōe poſita. ea die q̄ btūs petrꝰ mortē ſuſtinuit. vidit btāꝫ v̓ginem ī excelſo throno ī glīa reſidere. ⁊ duos frēs de ordine p̄dicatoꝝ in celū aſcēdere. ⁊ hic inde iuxta eā collocatos eē. Et cū inq̄reret q̄ nā eēnt. audiuit vocē dicētē ſibi. Hic ē frat̄ petrꝰ q̄ in conſpectu dn̄i tanq̄ꝫ fumꝰ aromatū glioſꝰ aſcēdit. Reptumqꝫ ē ꝓ certo ꝙ eadē die mortem ſubiīt. q̄ dicta ſctīmonialis viſiōꝫ vidit. Uñ cū lōga ⁊ ḡui infirmitate laboraret. ad rogādū btūꝫ petꝝ tota deuotōe ſe contulit. ⁊ ſanitatē integrā mox recepit. Scolaris q̄dam cū de magalona ad mōtē peſſulanū rediret

ex q̄dā ſaltu adō ē rupt⁹ in inguīe vt dolore nimio vexaret. ⁊ incedere nō valerȝ. Hic aliq̄ñ audiēs p̄dicare q̄ q̄dā mlr terrā ſanguinē btī Petri reſpſaȝ ſup cācri corroſiōȝ poſuiſ fuerat liberata dixit. Dn̄e de⁹ de terra illa nō habeo. ſȝ qui illi terre meritis btī petri tantā dediſti v̄tutē. potes ⁊ iſti dare. Accipiens igit̄ de terra. cū ſigno crucis ⁊ inuocatione martiris loco ſupra poſuit. ⁊ ſtatī curatus fuit. Anno dn̄i. M. cclx. in citate cōpoſtellis. fuit q̄dā vir noīe Bn̄dict⁹. q̄ tibiaſ inflataſ habebat ī modū vtrū. ventrē tumētē inſtar p̄gnātis. faciē p̄ nimio tumore horribilē. totūq̄ȝ corp⁹ inflatū. ita vt mōſtrȝ aliq̄d videret̄. Hic cū a q̄dā matrona vix ſuper baclm̄ ſe ſuſtētās elemoſinā peteret. illa r̄ñdit. Magis foſſa q̄ȝ aliq̄ cibo indigeres. ſed meo ꝯſilio acq̄eſce⁊ ad domū fratȝ p̄dicatorū p̄gēs ⁊ pctā ꝯfitēs btī petri patrocinia inuocato. Ille aūt cū mane ad domū fratȝ p̄dicatoȝ veniſſȝ ⁊ oſtiū ecclie clauſū eēt. ſecuſ portā ſe poſuit ⁊ dormiuit. Et ecce q̄dam reuerēd⁹ ī hītu p̄dicatoȝ eid̄ apparuit. et capa ip̄m coop̄iēs eū ī ecciāȝ introduxit. Ille aūt euigilās. ⁊ ī eccia ſe repit. ⁊ pfecte ſe ſanatum inuenit. Qd̄ mltis admiratōeȝ intulit ⁊ ſtuporē. cū viderent hoīeȝ pene mortuū tā ſubito a ḡui infirmitate fuiſſe liberatū.

LXII

De ſancto philippo ap̄lo.

Philippus dicitur os lāpadis. vl̄ os manuuȝ. vel dr̄ a philos q̄d ē amor. ⁊ yper q̄d ē ſuper q̄ſi amator ſupnoȝ. Dicit̄ igit̄ os lāpadis p̄pter ſuā luculentā p̄dicatōȝ. os manuū propter aſſiduā opatōeȝ. amator ſupnoȝ ꝓpter celeſtē ꝯtemplatōeȝ.

Philipp⁹ ap̄ls cū. xx. ānis p̄ ſithiā p̄dicaſſet a paganis tenet̄. ⁊ ad imolādū ſtatue martis ab eiſdē ꝯpellit̄. Tūc ſubito draco q̄dā ingēs de ſub baſe exiuit. q̄ filiū pontificis q̄ ign̄ē miſtrabat ī ſacrificio interfecit. duoſq̄ȝ tribunos q̄ȝ miſtri philippū ī vincul̄ detinebāt extinxit. ceteroſq̄ȝ adeo ſui flat⁹ fetore infecit. vt oēs morbidi redderēt̄. Dixitq̄ȝ philipp⁹. Credite mi ⁊ ſtatuā iſtāȝ ꝯfringite. ⁊ in loco ei⁹ crucē dn̄i adorate. vt ī firmi v̄ri ſanent̄ ⁊ mortui ſuſcitent̄. At hi q̄ cruciabāt̄ clamabāt. Tantū fac vt ſanemur ⁊ hūc martē ꝓtin⁹ ꝯfringem⁹. Tūc philipp⁹ draconi p̄cepit vt in locū debtū diſcederȝ ita vt nulli oīno noceret. Qui ſtatī receſſit ⁊ vlteri⁹ nō ꝯpuit. Tūc philipp⁹ oēs ſanauit ⁊ illis tribus mortuis vite bñficium impetrauit. Sicq̄ȝ vniuerſ credētib⁹ p̄ ānū vnū eis adhuc p̄dicauit. ⁊ ī eis p̄ſpiteroſ ⁊ diaconos ordinās ī aſiā ciuitatē ierapolim. venit ibiq̄ȝ hereſim hebeonitaȝ. q̄ xp̄m carnē fantaſticā aſſūpſiſſe dogmatizabant extinxit. Erāt aūt ille due ſacratiſſime v̄gīes filie ei⁹. p̄ q̄s dn̄s mltos ad fidē ꝯuertit. Philippus aūt añ. vij. dies obit⁹ ſui ep̄os et p̄ſbyteros ꝯuocauit. eiſq̄ȝ dixit. Hos ſepteȝ dies ꝓpter āmonitōeȝ v̄rāȝ mihi dn̄s ꝯceſſit. Erat aūt ānoȝ. lxxxvij. P⁹ h̄ infideles ip̄m tenuerūt ⁊ cruci ad inſtar mgr̄i ſui quē p̄dicabat affixerūt. ⁊ ſic ad dn̄m migrauit. ⁊ feliciter vitam ꝯpleuit. Juxta āt eū due filie eius. vna a dextris ⁊ alia a ſiniſtris ſūt ſepl'te. De iſto philippo ſic dicit Iſid̄ ī libro de vita ortu ⁊ obitu ſcōȝ. Philipp⁹ gall' p̄dicabat xp̄ȝ. barbaras gētes vicinaſq̄ȝ tenebras ⁊ tumēti oceano ꝯiūctas ad ſcie lumē fideiq̄ȝ portū deduxit. Demū ī ierapoli frigie p̄uīcie vrbe crucifix⁹ lapidat⁹q̄ȝ obijt. ſitq̄ȝ cū filiab⁹ ſuis ibi reqeſcit. Hec yſid̄. De philippo aūt q̄ fuit vn⁹ de ſeptē dyaconib⁹ dicit Hiero. ī martirologio. q̄. viij. yd⁹ iulij ſignis ⁊ p̄digijs īclit⁹ apd̄ ceſareā reqeuit. iuxta quē tres filie eius tumulate ſūt. nā q̄rta apd̄ epheſū requieſcit. Prim⁹ ergo philipp⁹ ab iſto differt. q̄a ille fuit ap̄ls. iſte dyacon⁹. Ille qeſcit apud ierapoli. iſte apd̄ ceſareā. Ille hūit duas filias ꝓphetiſſaſ. iſte q̄ttuor. Licȝ hiſtoria eccleſiaſtica videat̄ dicere q̄ fuit philipp⁹ ap̄ls q̄ hūit q̄ttuor filias ꝓphetiſſas. ſȝ in h̄ magis Hieronimo eſt credendū.

LXIII

De ſancto Jacobo ap̄lo minori.

Jacobus dicitur ſupplātator vl̄ ſupplātās feſtinantē. vl̄ p̄parās. Vel dr̄ iacob⁹ a ia q̄d

De ſancto Jacobo apoſtolo minori.

eſt deꝰ. ⁊ cobar qđ eſt onꝰ vł pōdꝰ. Uł iaco-
bꝰ q̄ſi iacopꝰ. a iaculo ⁊ cope. qđ ē ceſio. q̄ſi ce
ſus iacłiſ. Dicit̄ ergo ſupplātator mūdi ꝑ con
tēptū. ſupplātās feſtināte diabolū. pparans
ad oē bonū corpꝰ ſuū. Male eni paſſiones
nobis inſūt ex tribꝰ. ſicut dicit Greg. niſenꝰ
ex mala educatōe ſiue ꝯuerſatiōe. ex corpis
mala habitudīe. ex vicio ignorātie. Curant̄
āt vt dicit bona ꝯſuetudīe. bona exercitatōe
ſtudio doctrīe. Sic btūs Jacobus ſecura
uit. ⁊ iō corpꝰ ad oē bonū ꝑatū hūit. Dicit̄
etiā pōdꝰ diuinū ꝑ grauitatē morū iaculis
ceſus ꝑ martiriū. B

i Acobꝰ iſte apłs vocatꝰ ē Jacobus
alphei. ſ. filiꝰ. Jacobꝰ frat̄ dn̄i. Jaco
bꝰ mior ⁊ iacobꝰ iuſtꝰ. Jacobus al
phei dr̄ nō tātū ſm carnē. ſ ʒ etiā ſm nois in-
terp̄tatōʒ. Alpheꝰ enī interp̄tat̄ doctꝰ vł do
cumentū. vł fugitiuꝰ. vł milleſimꝰ. Dicit̄ er
go Jacobꝰ alphei. q2 fuit doctꝰ ꝑ ſciētie iſpi
ratōʒ. documētū ꝑ alioꝝ eruditōʒ. fugitiuꝰ
d̄ mūdo ꝑ deſpectōeʒ. ⁊ milleſimꝰ ꝑ hūilitatis
reputatōʒ. Frat̄ q̄ dē dn̄i dr̄ ex eo ꝙ ſilimꝰ ſi-
bi fuiſſe ꝑhibet̄. adeo vt pleriqʒ ī eoꝝ ſpē falle
rēt̄. Un̄ cū iudei ad capiēdū xp̄m ꝑgerēt. ne
forte iacobū ī ꝑſona xp̄i capēt. a iuda q̄ xp̄m
a iacobo tāq̄ʒ eoꝝ familiaris optīe diſcerne
bat ſignū oſcli acceperūt. Hoc etiā teſtatur
Jgńciꝰ ī epła ad ioħeʒ euāgeliſtā ſic. d. Si li-
citū ē mihi apđ te ad hieroſolyme ꝑteſ volo
aſcēdere vt videā illū venerabilē iacobuʒ q̄
cognoiat̄ iuſtꝰ. quē referūt xp̄o ieſu ſilimuʒ
facie. vita ⁊ mō ꝯuerſatiōis. ac ſi eiuſđ vteri
frat̄ eēt gemellꝰ. Quē dicūt ſi vidđ. video et
ipʒ iħm ſm oīa corpis eiꝰ lineamēta. Uł dr̄
frat̄ dn̄i. q̄nıā xp̄s ⁊ iacobꝰ ſicut a duabꝰ ſo-
roribꝰ deſcēderāt. ſic a duobꝰ frībꝰ. ſ. ioſeph
⁊ cleopha deſcēdere putabāt̄. Nō eni dr̄ frat̄
dn̄i q2 fuerit filiꝰ Joſeph ſponſi Marie de
vxore alia. ſicut aliq̄ voluerūt dicere. ſʒ quia
erat filiꝰ Marie filie cleophe. q̄ q̄dem Cleo
phas fuit frat̄ ipiꝰ Joſeph ſpōſi marie. licʒ
Magiſter Joħeſ beleth dicat. q2 alpheꝰ pa
ter ipiꝰ iacobi fuit frat̄ ioſeph ſponſi marie.
qđ veꝝ nō credit̄. Judei ergo frēs vocabāt.
q̄ ſe ex vtraqʒ ꝑte ſāguis ꝯtigebāt. C Uł
dr̄ frat̄ dn̄i ꝓpt ꝓrogatiuā ⁊ excellētiā ſctita-
tis. ob quā p̄ ceteris apłis hierłimis ē ep̄us
ordiatꝰ. Dicit̄ etiā iacobꝰ mior ad dr̄ntiā ia
cobi filij zebedei. Licʒ enī iacobo zebedei na-
tꝰ ſit ꝑor. fuit tn̄ vocatōe poſterior. Un̄ etiā
hꝯſuetudo ī pleriſqʒ regiōibꝰ obſuat̄. vt ille
q̄ ꝑor igredit̄ maior vocet̄. ⁊ ille q̄ poſterior
mior. lʒ ſit ꝑor aut etate maior aut ſctitate di
gnior. Dicit̄ etiā iacobꝰ iuſtꝰ ꝓpter meritūʒ
excellētiſſīe ſctitatis. Nā ſm Hiero. tante re
uerētie ⁊ ſctitatiſ ī ipło extitit. vt fimbriā veſti
mēti eiꝰ certatī cupent tāgere. Un̄ ⁊ de eius
ſctitate ſic ſcp̄ſit Egiſippꝰ apłoꝝ vicinꝰ ſicut
ī eccłaſticis hiſtorijs legit̄. Suſcepit inq̄t ec-
leſiā frat̄ dn̄i iacobꝰ q̄ ab oībꝰ noiatꝰ ē iuſtꝰ.
ab ipis tꝑibꝰ dn̄i ꝑdurās vſqʒ ad nos. Hic
ex vtero mr̄is ſue ſctūs fuit. vinū ⁊ ſicerā n̄
bibit carnes nūq̄ʒ mādūcauit. ferrū ī caput
eiꝰ nō aſcēdit. oleo nō ē vnctꝰ. balneis nō ē
vſus. ſindōe. i. veſte linea ſꝑ idutꝰ. Totiēs ī
orōne genua flexerat. vt callos ī genibꝰ ſicut
ī calcaneis videret̄ hrē. Pro hac īceſſabili et
ſūma iuſticia appellatꝰ ē iuſtꝰ ⁊ abba. qđ ē i-
terp̄tatū munimētū ꝑpli ⁊ iuſticia. Hic ſolꝰ
īter apłos ꝓpt nimiā ſctitatē ſuā ꝑmittebat̄
ītrare ī ſctā ſctōꝝ. Hec egiſippꝰ Dicit̄ etiā ꝙ
p̄imꝰ īter apłos miſſā celebrauit. Nā ꝓpter
ſue excellētiā ſctitatis huc ſibi honorē apłi fe
cerūt. vt pꝰ aſcēſionē dn̄i p̄imꝰ īter eos miſ
ſaʒ hieroſolimis celebraret. etiā anq̄ʒ eēt ep̄s
ordiatꝰ. cū an̄ eiꝰ ordiatōeʒ ī actibꝰ dicat̄. ꝙ
diſcipli erāt ꝑſeuerāteſ ī doctrīa apłoꝝ ⁊ cōi
catōe fractōis panis. ꝙ de miſſe celebratōne
accipit̄. Uł forte iō p̄imꝰ celebraſſe dicit̄. q2
p̄imꝰ ī pōtificalibꝰ eā dixiſſe ꝑhibet̄. ſicut et
petrꝰ poſtmodū p̄imꝰ ī āthiochia miſſā ce
lebrauit. ⁊ marcꝰ ī alexādria. Hic ꝑpetue vgi
nitatis extitit. ſic̄ teſtat̄ hier. ī li. ꝯ iouinianū.

Jn paſceue āt mortuo dn̄o ſicut dicit ioſe
phꝰ ⁊ Hiero. ī li. đ viris illuſtribꝰ Jacobus
votū vouit ſe n̄ comeſtuꝝ donec viderʒ dn̄ʒ
a mortuis ſurrexiſſe. Jn ipa aūt die reſurre-
ctōis. cū vſqʒ ad diē illā Jacobꝰ nō guſtaſſʒ
cibū. eidē dn̄s apparuit. ac eis q̄ cū eo erāt et
dixit. Ponite mēſā ⁊ panē. Deīn panē acci-
piēs bn̄dixit ⁊ dedit iacobo iuſto d. Surge
frat̄ mi comede. q2 filiꝰ hoīſ a mortuiſ reſur
rexit. Septīo igit̄ āno ep̄atꝰ. eiꝰ cū ad diē pa

ſce apłi hierl'ímis ꝯueniſſet.interrogante eos
iacobo q̃nta ꝑ eos feciſſꝫ dñs corã ꝑplo refe/
rebãt.cũ ergo.vij.diebus Jacobus cũ alijs
apłis ĩ tẽplo p̃dicaſſꝫ corã caypha ⁊ aliqui/
bꝯ iudeis.⁊ iã ꝓpe eẽt vt baptizari vellent.re
pẽte q̃dã tẽplũ ingrediẽſ clamare incepit.O
viri iſraelite q̃d facitis.Cur abiſtis vos ma/
gni decipi ꝑmittitis.Jntãtũ aũt ꝑplm ꝯcitã
uit vt apłos lapidare vellet.Aſcẽdit aũt hõ
ille ſup gdũ vbi iacobꝯ p̃dicabat ⁊ ipm p̃ci/
pitauit deorſuꝫ.⁊ ex tũc plimũ claudicauit.
Hec aũt.vij.anno pꝯ aſceſſionẽ dñi btũs ia/
cobus paſſus eſt. B Jn ãno aũt ẽpatꝯ
ſui.xxx.videtes iudei ꝙ paulũ nõ poſſent oc
cidere eo ꝙ ceſarẽ appellaſſet romã miſſus
fuiſſet.pſecutõis ſue tyrãnidẽ in iacobũ cõ/
uerterũt.ꝯ eũ occaſiõeꝫ q̃rentes.⁊ ſicut p̃di/
ctꝯ Egiſippꝯ apłoꝝ ꝯtẽporanꝯ refert.ſcḋm q̃d
in Eccliaſtica hiſto.inuenit̃.iudei ad eũ cõ
uenerũt dicẽtes.Oramꝯ te vt reuoces ꝑplm
q2 ipe errat in ieſu putãs ꝙ ipe ſit xp̃s.preca
mur ergo diſſuadeas oibꝯ ꝯuenietibꝯ ĩ die
paſce ď ieſu.tibi.n.obtꝑabimꝯ oẽs.⁊ de te tã
nos q̃ꝫ ꝑpl's teſtimoniũ ferimꝯ.q2 iuſtꝯ es ⁊
ꝑſonã nulliꝯ accipis.Statuerũt igit̃ illum
ſup pinnã tẽpli.⁊ voce mag̃ clamãtes dixe/
rũt.Viroꝝ iuſtiſſime cui nos oẽs obtꝑare
dẽmꝯ.q̃niã ꝑpl's errat pꝯ ieſũ q̃ crucifixus ẽ.
enũcia nobis q̃d tibi videt̃.Tũc iacobꝯ cuꝫ
ingẽti voce r̃ndit.Quid me interrogatis de
filio hoĩs.Ecce ipe ſedet in cel'a dextris ſum
me v̄tutis vẽturus iudicare viuos ⁊ mortu
os.Hec audiẽtes xp̃iani valde gauiſi ſũt.⁊ li
bent̃ eũ audierũt.Pharisei aũt ⁊ ſcribe dixe
rũt.Male fecimꝯ tale teſtimoniũ p̃ſtare ie/
ſu.Sꝫ aſcẽdamꝯ ⁊ p̃cipitemꝯ eũ deorſuꝫ vt
ceteri terreãt̃ ⁊ ei credere nõ p̃ſumãt ⁊ ſit ma
gna voce exclamauerũt dicẽteſ.O o ⁊ iuſtꝯ
errauit.Aſcẽderũt ergo ⁊ p̃cipitauerũt euꝫ.
Cũ ergo p̃cipiſſent lapidibꝯ eũ obruebãt di
cẽteſ.Lapidemꝯ iacobũ iuſtũ.Qui deiectꝯ
nõ ſolũ mori nõ potuit.ſed ꝯuerſꝯ ⁊ ſup ge/
nua ꝓcũbẽs dicebat.Rogo dñe.dimitte eis
q2 neſciũt q̃d faciũt.Tunc vnꝯ ex ſacerdoti
bꝯ ex filijs rechab exclamauit.Parcite q̃ſo
q̃d facitis.ꝓ vobiſ orat hic iuſtꝯ quẽ lapidatiſ
Tũc vnꝯ ex ipis ꝑticã fullõis arripiẽs valł
do ictu caput eiꝯ ĩpetijt.⁊ cerebꝝ excuſſit.Hꝯ
ẽgiſippꝯ.Taliqꝫ martirio migꝛuit ad dñꝫ ſb
Nerone q̃ cepit ãno dñi.lvij.ſepultꝯ ibidem
ꝓpe tẽplũ.Cũ aũt ꝑpl's vellꝫ eiꝯ mortẽ vidica
re ⁊ malefactores cape ⁊ punire.ptinꝯ aufu
gerũt. Refert ioſephꝯ ꝙ ꝓpter pctũꝫ mor
tis iacobi iuſti factũ ẽ excidiũ in hierl'm ⁊ di
ſpſio iudeoꝝ.ſꝫ nõ ſolũ ob mortẽ iacobi.ſed
etiã ob mortẽ dñi p̃cipue deſtructõ fcã ẽ ſcḋm
q̃d dñs dicit.Nõ relinq̃nt in te lapidẽ ſuper
lapidẽ eo ꝙ nõ cognoueris tp̃s viſitatõnis
tue.Sꝫ q̃niã nõ vult dñs mortẽ peccatoris.
⁊ vt ipſi excuſatõeꝫ nõ hẽrẽt.ꝑ.xl.ãnos eoꝝ
pñiam expectauit.⁊ ꝑ apłoſ marie ꝑ iacobũ
frẽm dñi int̃ eos ꝯtinue p̃dicantẽ eos ad pe
nitẽtiã reuocabat.Sꝫ cũ ꝑ ãmonitõneꝫ eos
nõ poſſꝫ reuocare.voluit eos ſaltẽ ꝓdigijs
exterrere.Nã in hijs.xl.ãnis ſibi ad pniam
datis.mlta mõſtra ⁊ ꝓdigia.ſicut refert ioſe
phꝯ.euenerũt.Nã ſtella prefulgẽs gladio ꝑ
oĩa ſilis viſa ẽ ciuitati de ſup ĩminere.ac ꝑ to
tũ ãnũ exitialibꝯ flãmis ardere.Jn q̃daꝫ fe/
ſto azimoꝝ hora noctis nona tãtꝯ fulgor a/
rã tẽpluq̃ꝫ circũ dedit.vt oẽs diẽ clariſſimũ
factũ putarẽt.Jn eadẽ feſtiuitate vitula ad
ĩmolãdũ adducta.int̃ miſtroꝝ manꝯ agnã
ſubito ẽ enixa. Poſt aliq̃t dies ꝓpe ſol' occa
ſum viſi ſũt currꝯ ⁊ q̃drige in oĩ regiõe per
aerẽ ferri.⁊ armatoꝝ cohortes miſceri nubi
bus ⁊ vrbes circũdare agmĩbus improuiſiſ
Jn alio die feſto q̃ pẽthecoſtẽ appellat̃ no/
ctu ſacerdotes tẽplũ ĩgreſſi ad miniſteria ex
more ꝯplẽda.motꝯ q̃ſdã ſtrepituſq̃ꝫ ſẽſerũt
ac voces ſubitas audierũt.dicẽteſ.Trãſea/
mꝯ ab his ſedibꝯ. Añ q̃rtũ etiã ãnũ belli.
quidã vir noĩe Jeſus Ananie filꝯ in feſto
tabnacłorum repẽte clamare cepit Vox ab
oriẽte.vox ab occidente.vox a q̃ttuor vẽtis.
vox ſup hieroſolimã ⁊ ſup tẽplũ.vox ſuper
ſpõſos ⁊ ſpõſas.Vox ſup ꝑplm vniuerſum
Predictus igit̃ vir capit̃.cedit̃.vberat̃.Sed
ille aliđ dicere neq̃ens q̃nto plꝯ v̄berat̃ tãto
fortius clamabat.Ad iudicẽ igit̃ adducitur
tormẽtis diris efficit̃.vſqꝫ ad patefactõꝫ oſſi
um laniat̃.Sꝫ ille nec p̃ces nec lacrimas ef/
fũdebat ſꝫ cũ q̃dã vllulatu ꝑ ſinglã pene ver
bera eadẽ ꝓferebat.addẽs etiã hꝫ.Ve ve hie/

roſolimis. Hec ioſephus. ¶ Cū aū iudi
nec ām̄onitōibus ꝯuerterēt. nec tātis ꝓdigi
is trerent. poſt q̄dragesimū annū dn̄s Ve/
ſpaſianū ⁊ Tytū hierl'm adduxit. q̄ ip̄am ci
uitatē fūdit9 deſtruxerūt. Hec āt fuit cā ad/
uēt9 ip̄oꝝ i hierl'm ſic̄ i q̄dā hiſtoria inuenit̄
lȝ apocrifa. Vidēs pilat9 q2 ieſū īnocentem
ꝯdēnauerat timēs offenſā Tiberij ceſarijs
ꝓ ſe excuſādo nūciū noīe Albanū ad ceſarē
deſtīauit. Eo aūt tp̄e veſpaſian9 monarchi
am ī galacia a tiberio ceſare tenebat. Nūci
ci9 igit̄ pilati a vētis ꝯrijs ī galaciā pellitur
⁊ ad veſpaſianū adducit̄. Tal' āt ibi ſuabat̄
ꝯſuetudo vt q̄cūqȝ ibidē naufragiū pateret̄
reb9 ⁊ ſuituti p̄ncipis ſubderet̄. Quē veſpa
ſian9 q̄s eēt aut vn̄ veniret ſeu q̄ tēderȝ req̄ſi
uit. Cui ille Hieroſolymitan9 ſū. de p̄tibus
ill' veni romā vſqȝ tēdebā. Cui Veſpaſian9
De t̄ra ſapiētiū veīs artē noſti medicamīs
medic9 es. curare me debeſ. Veſpaſian9. n.
q̄dda gen9 v̄miū narib9 inſitū ab infantia
gerebat. Vn̄ ⁊ a veſpis veſpaſian9 dicebat̄.
Cui vir ille rn̄dit. Artē medicamīs dn̄e ne/
ſcio. ⁊ iō curare te nō valeo. Cui veſpaſian9
Niſi me curaueris morte morieriſ. Cui ille
ait. Ille q̄ cecos illūiauit. demōes effugauit
mortuos ſuſcitauit. ille nouit q2 artē meden
di ignoro. Cui veſpaſian9 Quiſ ē ille d̄ q̄ tā
ta ꝓfaris. Et ille Jeſus nazaren9 quē iudi p̄
īuidiā occiderūt. ī quē ſi credideris. ſanitatiſ
grām ꝯſeq̄ris. Et veſpaſian9 ait. Credo q̄a
q̄ mortuos ſuſcitauit. me etiā d̄ infirmitate
hac libare potit. Et h̄ dicēdo veſpe d̄ narib9
ei9 ceciderūt. ⁊ ꝯtinuo ſanitatē recpit. Tūc
veſpaſian9 ingēti gaudio replet9 ait. Cert9
ſu q2 fili9 dei fuit q̄ me curare potuit. Petī/
ta igit̄ a ceſare licentia hierl'mā cū manu ar
mata p̄gā. ⁊ oēs ꝓditores h9 ⁊ occiſores ſū/
dit9 euertā. Dixitqȝ albano nuncio pylati.
Reb9 ⁊ vita ſan9 īcolumis domū tuā mei
licētia reuertaris. Veſpaſian9 igit̄ romam
adijt. ⁊ deſtruēdi iudeā ⁊ hierl'm a tibero ce/
ſare licētiā īpetrauit. Per ānos igit̄ plures
exercitū ꝯgregauit. tp̄e. ſ. Nerōis imp̄atoriſ
cū iudei impio rebellaſſet. Vn̄ ſcd̄m crōicaſ
nō fecit h̄ zelo xp̄i. ſȝ q2 a dn̄io receſſerant ro
manoꝝ. Hierl'm igit̄ cum copioſo exercitu

Veſpaſian9 aduenit. ⁊ in die paſce hierl'm
p̄ circūitū potēt obſedit. ibiqȝ infinitā multi
tudinē q̄ ad diē feſtū ꝯuenerat ꝯcluſit. ¶
Per aliq̄d aūt tp̄s ān̄qȝ veſpaſianus hie
rl'm adueīret. fideles q̄ ibi erāt a ſp̄ū ſctō ad/
monēt̄ vt inde recedāt. ⁊ in q̄dā opido trās
iordanē q̄d Pellan vocat̄ ſecedāt. vt abla/
tis ab vrbe ſctis viris celeſti vindicte fierȝ lo
c9. tam de vrbe ſacrilega. q̄ȝ de ꝑp'lo ſcelerato.
Quādā aūt ciuitatē iudee noīe Jonapatā
in q̄ ioſeph9 ⁊ dux ⁊ princeps erat. p̄mo oīȝ
eſt aggreſſ9. Sȝ ioſeph9 cū ſuis viriliter re/
ſiſtebat. Tādē vidēs ioſeph9 īminere exci/
ciū ciuitatiſ. aſſūptis. xi. iudeis ſubt̄raneā
domū intrauit. vbi q̄driduana fame afflicti
iudei nō ꝯſentiēte ioſepho malebāt ibidem
mori q̄ȝ veſpaſiani ſe ſubijcere ſuituti. Vo/
lebātqȝ ſe mutuo interficere ⁊ ſanguinē ſuū
in ſacrificiū deo offerre. Et q̄niā ioſeph9 in
t̄er eos dignior erat. volebāt eū p̄mitus occi
dere. vt ei9 effuſiōe ſanguīs de9 citi9 placa/
ret̄. vl' vt in q̄dā crōica d̄r. iō ſe mutuo inter/
ficere volebāt. ne darēt̄ ī manib9 romanorū
At ioſeph9 vir prudēs ⁊ mori nolēs. iudicē
mortis ⁊ ſacrificij ſe ꝯſtituit. ⁊ q̄s p̄or alio oc
cidēdus eſſet inter binos ⁊ binos ſortē mitte
re iuſſit. Miſſis igit̄ ſortib9. ſors nūc vnum
nūc aliū morti tradidit. donec ventū ē ad vl
timū cū q̄ ioſeph9 ſortē miſſurus fuit. Tūc
ioſeph9 hō ſtrenu9 ⁊ agil' gladiū illi abſtu/
lit. ⁊ q̄d magis eligeret vitā. ſ. aut mortē req̄/
ſiuit. ⁊ vt ſine dilatōne eligeret p̄cepit. Et ille
timēs rn̄dit. Viuere nō recuſo. ſi grā tui vi/
tā ꝯſuare valeo. Tūc ioſeph9 vni familiari
Veſpaſiani ⁊ ſibi etiā familiari latēter locu
tus eſt. ⁊ vt ſibi vita donaret̄ petijt. Et quod
petijt impetrauit. Cū aūt ān̄ veſpaſianum.
Joſeph9 eēt adduct9. Dixit ei veſpaſianus
Mortē meruiſſes ſi h9 petitionib9 liberat9
nō eēs. Et ioſeph9. Si q̄d p̄perā actū ē ī me
li9 ꝯmutari pōt. Et veſpaſian9. Qui vict9
ē q̄d facere pōt. Et ioſeph9. Aliq̄d facere po
tero ſi dictis meis aures tuas demlſero. Et
veſpaſian9. Cōcedat̄ vt verbis tuis inhere/
as. ⁊ q̄dq̄d boni dictur9 es pacifice audiat̄.
Et ioſeph9 imp̄ator roman9 interijt. ⁊ ſena/
tus imp̄atorē te fecit. Et veſpaſian9 Si pro

pβa es. q̄re nō es vaticinatꝰ huic ciuitati ꝙ
mee ſit ſubijciēda dicioni. Et Joſephꝰ. Poſt
xl. dies β eis ꝓdixi. Interea legati romano-
rū veniūt. veſpaſianū ad in iperiū ſublima-
tū aſſerūt. eūq; romā deducūt. Hoc q̄ȝ euſe
biꝰ ĩ crōica teſtat̄ ꝙ ſ. ioſephꝰ veſpaſiano ꝓ
dixit. tā d̄ ipatoris morte q̄ȝ d̄ ſua ſublimati
one. Reliq̄t aūt veſpaſianꝰ tytū filiū ſuū in
obſidiōe hierl'm. Tytꝰ āt vt in eadem hiſto
ria apocrifa legit̄. audiēs prēm ſuū in impe-
rium ſublimatū. tāto gaudio ⁊ exultatōne re
plet̄. ꝙ neruoꝝ ꝯtractōe ex frigiditate corripit̄.
⁊ altero crure debilitatꝰ paliſi torq̄t̄. ioſephꝰ
aūt audiēs tytū paliſi laborare. cām morbi
⁊ tp̄s morbi diligent̄ inq̄rit. Cauſa neſcitur
morbꝰ ignorat̄. d̄ tp̄e aūt q̄n iā audita p̄ris
electōe β ſibi acciderit apit̄. Joſephꝰ aūt vir
ꝓuidꝰ ⁊ ſapiēs ex paucis mlt'a ꝯiecit. ⁊ ex tp̄e
morbū ⁊ cām ĩuenit. ſciēſ q̄ gaudio ⁊ leticia
ſupabūdāti debilitatꝰ fuerit. Aīaduertēs
itaq; q̄ ꝯ̄ria ꝯ̄rijs curant̄. ſciēſ etiā q̄ quod
amore ꝯq̄rit̄ dolore freq̄nt̄ amittit̄. q̄rere ce-
pit an aliq̄s eēt q̄ p̄ncipis inimicicijs obnoxi-
us teneret̄. Et erat ibi ſuꝰ adeo tito moleſtꝰ
vt ſine vehemēti ꝯturbatōe nll'atenꝰ in eum
poſſet reſpicere. nec etiā nomē eiꝰ audire. Di
xit itaq; tyto. Si curari deſideras oēs qui ĩ
meo comitatu venerint ſaluos facias. Cui
tytꝰ. Quicūq; in tuo comitatu venerit ſecu
rꝰ habeat̄ ⁊ ſaluꝰ. Tūc ioſephꝰ cito prandi
um fieri p̄cepit. ⁊ mēſam ſuā mēſe tyti oppo
ſitā locauit. ⁊ ſuū a dextris ſuis ſedere fecit.
Quē tytꝰ reſpiciēs moleſtia ꝯturbatꝰ infre
muit. ⁊ q̄ prius gaudio infrigidatus fuerat
acceſſiōe furoris incaluit. neruoſq; diſtēdēs
curatꝰ fuit. Poſt β tytus ⁊ ſeruū in ſui grāȝ
⁊ ioſephū in ſui amicitiā recepit. Utꝝ autē
β hiſtoria apocrifa narranda ſit. lectoris iu
dicio relinq̄t̄. Biēnio igitur a tyto
hierl'm obſeſſa. inter cetera mala q̄ obſeſſos
ḡuiter purgebāt tāta fames oēs tenuit ꝙ p-
entes filijs. ⁊ filij p̄ntibꝰ. viri vxoribꝰ. ⁊ vxo-
res viris cibos nō tātū e manibꝰ. ſed etiā ex
ip̄is dētibꝰ rapiebāt. Juuenes etiā etate for
tiores velut ſiml'acra p vias oberrādo p̄ fa
me exanimes cadebāt. Qui mortuos ſepeli
ebāt ſepe ſuper ip̄os mortuos mortui cade-
bāt. Fetorē itaq; cadauerū nō ferētes ex pu-
blico ſūptu ip̄a ſepeliebāt. Sȝ deficiēte ſum-
ptu. vīcēte cadauex mlt'itudīe d̄ muro cada
uera p̄cipitabāt. At tytꝰ circuīēs cū vidiſſet
valles repletas cadaueribꝰ. ⁊ totā patriā ex
eoꝝ fetore corruptā. manꝰ ſuas cū lacrīs ad
celū leuauit d. Deꝰ tu vides. q̄ ego β nō fa-
cio. Tāta enī ibi fames erat ꝙ calciamenta
ſua ⁊ corrigias comedebāt. Matrona q̄-
dā inſup genere ⁊ diuitijs nobil'. ſicut in hi-
ſto. eccl'iaſtica legit̄. cū p̄dones ĩ eiꝰ domū ir
ruētes. eā oībꝰ expoliaſſent nec ſibi vltra q̄d
comederȝ remāſiſſet. puulū lactētē tenēs in
manibꝰ ait. Infelicis mr̄is ĩfelicior fili ĩ bel
lo. ĩ fame. ĩ direptōe cui te reſuabo? Ueī ergo
nūc o mi nate. eſto mr̄i cibꝰ. p̄donibꝰ furor.
ſeclis fabula. Et his dictis filiū iugulauit et
coxit. ⁊ dimidiū comedēs ptem alterā occul
tauit. Et ecce ꝯfeſtim p̄dones odorē carnis
cocte ſentiētes ĩ domū irruūt. ⁊ niſi carnē p-
dat mortē minant̄. Tūc illa detegēs infātis
mēbra. ecce ĩquit vobis ptē optimā reſuaui
At illos tantꝰ horror īuaſit ꝙ nec loq̄ potu-
erūt. Et illa. Meꝰ ē inq̄t filius hic. meū ē pec
catū. Securi edite. q̄ prior ego comedi queȝ
genui. Nolite fieri aut mrē religioſiores aut
femīs molliores. Q̄ ſi vincit vos pietas et
horretis. ego totū comedā q̄ dimidiū iaȝ co
medi. Illi vō tremētes ⁊ territi diſceſſerunt.

Tandē ſcd'o āno imperij veſpaſiani titꝰ
hierl'm cepit. ⁊ captā ſubuertit tēpluq; fūdi-
tus deſtruxit. Et ſicut iudei xp̄m. xxx. denari
is emerāt. ſic ⁊ ip̄e vno denario. xxx. iudeos
vēdidit. Sicut aūt narrat ioſephꝰ nonagī-
ta ſeptē milia iudeoꝝ vendita ſūt ⁊ vndecieſ
centena milia fame ⁊ gladio pierūt.

Legit̄ q̄ȝ ꝙ titus intrās hierl'ȝ q̄ndā muꝝ
deſiſſimū vidit. ip̄mq; pforari p̄cepit. Fctō
q; foramīe q̄ndā intꝰ ſenē aſpectu ⁊ canicie
venerabilē īuenerūt. Qui req̄ſitꝰ q̄s eſſet re
ſpōdit ſe eſſe ioſeph ab arimathia ciuitate
iudee. ſeq; a iudeis ibidē clauſū ⁊ muratuȝ
fuiſſe. eo ꝙ xp̄m ſepeliſſet. Addiditq; ꝙ ab il-
lo tempe vſq; nunc celeſti ſit cibo paſtus. et
dīno lumīe ꝯfortatꝰ. In euāgelio tn̄ Nico
demi dicit̄ ꝙ cum iudei ipſum recluſiſſent
chriſtus reſurgens eum inde eripuit. ⁊ iary

mathiā dixit. Pōt dici ꝙ cū eductꝰ a pdica
tōe xp̄i nō cessarz. a iudeis iterꝝ est reclusus.
Mortuo qꝫ Uespasiano ipatore Titꝰ fili⸗
us eiꝰ eidē ī iperio successit. Qui fuit vir cle
mētissimꝰ ⁊ mīte liberalitatis. Tāteqꝫ boni
tatis fuit sicut ait eusebiꝰ cesarieñ. ī crōica. ⁊
testaī̄ Hiero. ꝙ dū qdā sero recordatꝰ fuissꝫ
ꝙ illo die nil boī egissꝫ. aut nil dedisset ait O
amici hūc diē pdidi. Pꝰ lōga tpa qdā iudei
hierlm reedificare volētes. exeūtes pmo ma
ne plimas cruces de rore inuenerūt. Quas
territi fugiētes. ⁊ scdo mane redeūtes vnus⸗
quisqꝫ vt ait Miletꝰ in cronica sua cruces
sanguīeas vestibꝰ suis insitas inueīt. Qui
vehemēter territi ī fugā iterꝝ versi sunt. ſꝫ ter⸗
cio die reuersi. vapore ignis de tra pdeuntis
penitꝰ sūt exusti.

LXIIII

De inuentione sancte crucis.

Inuentio sancte crucis dr. qꝛ tali die crux iuenta fuisse refert. Nā ⁊ antea fuit iuē
ta a Seth filio Adā ī terrestri padiso. sicut ī
fra narraī̄. a salomōe in libano. a regina sa⸗
ba ī salomōis tēplo. a iudeis in aq̄ piscie. ho
die ab helena ī mōte caluarie. A

Inuentio scte crucis pꝰ annos. cc. ⁊
amplꝰ a resurrectiōe dñi facta est.
Legiī̄ eni in euāgelio Nicodemi ꝙ
cū Adā īfirmaret. Seth filꝰ eiꝰ portas pa⸗
disi adijt. ⁊ oleū ligni miscdie q̄ corpꝰ pris p
ungerz ⁊ sanitatē recipet postulauit. Cui ap
parēs Michael archāgelꝰ ait Noli labora
re neqꝫ flere p oleo ligni miscdie obtinendo
qꝛ nllaten ꝰ illō asseq poteris. nisi qñ cpleti
fuerit. v. milia qngeti āni. lꝫ ab adā vsqꝫ ad
passiōez xp̄i āni tātū. v. milia cētū nonagīta
nouē fluxisse credāī̄. Legiī̄ qꝫ alibi ꝙ angelꝰ
eidē ramusculū qndā obtulit. ⁊ iussit ꝙ ī mō
te libāi plātaret. In qdā vō hystoria greco
rū. lꝫ apocrifa legiī̄ ꝙ āgelꝰ de ligno in q̄ pec
cauit adā. eidē tradidit dicēs. ꝙ qñ facerz fru
ctū patē sanaret. Qui rediēs ⁊ prēz mortuū
iueniēs. ipm ramū sup tumulū pris planta
uit. Qui plātatꝰ ī arborē magnā creuit. ⁊ vs
qꝫ ad salomōis tpa pdurauit. Utrꝝ āt hꝫ ve⸗
ra sint. lctōris iudicio relinqī̄ cū ī nllā cronica
vl' historia autētica hꝫ legāī̄. Salomō āt ar⸗
borē tā pulcrā ꝯsiderās ipāz pcepit incidi et
in domo saltꝰ locari. Nusqꝫ tñ vt ait Johes
beleth locari poterat. nec alicui loco apta re
piri valebat. ſꝫ mō aut excedebat lōgitudine
aut deficiebat nimia breuitate. Si qñ vero
ſm loci exigētiā ipāz rōnabilr̄ decurtassent.
adō breuis videbaī̄ ꝙ oīno icōgrua hēbaī̄.
Ob hꝫ indigti artifices ipāz repbauerūt. ⁊ su
per qndā lacū vt eēt pōs trāseūtibꝰ pieceūt
Regia āt saba cū venissꝫ audire sapiāz salo⸗
mōis. ⁊ pdictū lacū trāsire vellꝫ. vidit ī spiri⸗
tu ꝙ saluator mōdi ī ligno suspēdēdꝰ fuerat. ⁊
iō sup illō lignū trāsire noluit. ſꝫ ipm ꝓtinꝰ
adorauit. In historia tñ scolastica legiī̄ ꝙ p
dictū lignū regīa saba in domo saltus vidit
Cūqꝫ ad domū suā redissꝫ. intīauit salomo
ni ꝙ in illo ligno qdā suspēdēdꝰ eēt. p cꝰ mor
tē iudeoꝝ regnū deleri deberz. Salomō igiī̄
pdictū lignū iñ sustulit. ⁊ ī pfūdissimis terre
visceribꝰ illō dimergi fecit. Postea pbatica
piscina ibidē fcā ē. vbi nathinei hostias ablu
ebāt. ⁊ nō solū ex descēsu angeli ſꝫ etiā ex vtu
te ipsius ligni tradiī̄ ibi fieri. ⁊ aq̄ ꝯmotiōez
⁊ īfirmoꝝ curatōz. Appropīqnte vō passiōe
xp̄i pdictū lignū supnatasse phibeī̄. Cū aūt
illō iudei vidissent ipm acceperūt ⁊ crucem
dño pauerūt. Ipa aūt crux xp̄i ex qttuor
generibꝰ lignoꝝ fuisse phibeī̄. s. palme. cypsi⸗
si. oliue ⁊ cedri. Uñ vsꝰ. Ligꝰ crucis palma
cedrꝰ cypressus oliua. In cruce. n. fuit hec q̄
druplex drñtia lignoꝝ. s. lignū erectū lignūz
trāsuersū. tabula supposita. ⁊ trūcꝰ cui crux
erat infixa. Uel scdm Grego. turoñ. Tabu
la transuersa q̄ fuit sub pedibꝰ xp̄i. Uñ qdlt
bet hoꝝ potuit esse alicuiꝰ pdictoꝝ lignorūz
Hāc drñtiam lignoꝝ videtur aplus innue
re cū dicit. vt possitis ꝯphendere cū oībꝰ san
ctis que sit longitudo. latitudo. sublimitas
et profundū. Que verba Augusti. ibidē do
ctor egregius sic exponit. Crucez inquit dñi
cuiꝰ latitudo diciī in trāsuerso ligno q̄ extē⸗
ditur manꝰ. longitudo a terra vsqꝫ ad ipāz
latitudinem quo a manibus infra totū cor⸗
pus affigitur. altitudo a latitudine vsqꝫ sur
sum cui adheret caput. profundum vero

qđ terre infixũ abſcõdit. Quo ſigno crucis
oĩs actio hũana ⁊ xp̄iana deſcribit̃. bñ opari
in xp̄o et ei pſeuerãter inherere. ſpirare cele/
ſtia ſacramẽta nõ ꝓphanare. ¶ Iſtud
lignũ crucis p̄cioſũ p annoſ. cc. ⁊ vltra ſub ter
ra latuit. ſ; ab Helena matre. Cõſtãtini ip/
atoris h̄ mõ reptũ fuit. In tp̄e illo cõgrega/
ta ē iuxta danubiũ fluuiũ mltitudo inume/
rabil' barbaroꝝ volẽs fluuiũ trãſire ⁊ oẽs re
giões vſq; ad occidẽtẽ ſuo dñio ſubiugare.
Qđ vbi ꝯſtantinꝰ ĩpator ꝯperit caſtra mo
uit. ⁊ ꝯ danubiu; ſe cu; ſuo exercitu colloca/
uit. At barbaroꝝ creſcẽte mltitudine ⁊ iã flu
uiũ trãſeũte. Cõſtãtinꝰ nimio terrore ꝯcuti
tur vidẽs q2 eẽnt die craſtĩo cũ eo pliũ ꝯmiſ
ſuri. Seqnti igit̃ nocte ab ãgelo excitat̃. et vt
ſurſũ reſpiciat admonet̃. Qui ĩ celũ aſpiciẽſ
vidit ſignũ crucis ex clariſſimo lumĩe factũ
lr̃is aureis hũc titulũ hñs ſcp̄tũ. In h̄ ſigno
vĩces. Qui celeſti viſiõe ꝯfortatꝰ ſĩlitudinẽ
crucis fec. ⁊ ipam añ ſuũ exercitũ fieri iuſſit.
Irruẽſq; ĩ hoſtes ipos ĩ fugã v̄tit. et mltitu/
dinẽ maximã ĩterfecit. Tũc ꝯſtãtinꝰ oẽs tẽ/
ploꝝ põtifices ꝯuocauit. ⁊ cuiꝰ dei h̄ ſignu;
eẽt diligẽtiꝰ ĩquiſiuit. Quibꝰ ſe neſcire dicẽti
bꝰ. qdã xp̄iani aduenert̃. ⁊ ei ſctẽ crucis miſte
rium. ⁊ fidem trinitatis pleniꝰ narrauerũt.
Qui in xp̄m pfecte tunc credidit. ⁊ ab Euſe/
bio papa vel ſm quoſdam libros a ceſariẽſi
ep̄o ſacꝝ baptiſma ſuſcepit. S; in hac hiſto
ria mlta ponũt̃ qbꝰ ꝯdicit hiſtoria triptita ⁊
eccl'iaſtica. ⁊ vita ſcti Silueſtri. ⁊ geſta põtifi
cũ romanoꝝ. Scd̃m qſdã nõ fuit iſte Con/
ſtãtinꝰ ĩpator q a btõ Silueſtro papa fuit
baptizatꝰ ⁊ ad fidẽ ꝯuerſuſ. ſicut aliq hiſtorie
videt̃ inuere. ſ; fuit ꝯſtãtinꝰ pater ipiꝰ ꝯſtã
tini. ſicut ĩ aliqbꝰ hiſtorijs ĩuenit̃. Ille. n. cõ/
ſtãtinꝰ alio mõ ad fidẽ venit. ſicut ĩ hiſtoria
ſctĩ ſilueſtri legitur. nec ab Euſebio. ſ; a ſilue
ſtro baptizatꝰ fuiſſe narrat̃. Mortuo tñ ipo
ꝯſtãtino. Cõſtãtinꝰ mẽor victorie pris quã
v̄tute ſctẽ crucis habuerat. Helenã mrẽ; ſu
am hieroſolimã p ipa cruce ĩueniẽda tranſ
miſit. ſicut inferiꝰ ē notatũ. ¶ Hiſtoria
tñ eccl'iaſtica hãc victoriã alr̃ factã narrat.
Ait. n. q cũ Maxẽtiꝰ romanũ impiũ ĩuaſiſ
ſet. ꝯſtãtinꝰ impator iuxta põtẽ albinũ cum

Maxẽtio ꝯflicturꝰ aduenit. Cũ igit̃ anxius
multũ eẽt. ⁊ p ſibi mittẽdo auxilio ad celum
oculos crebro leuaret. vidit p ſoporẽ ad oriẽ
tis ptẽ ĩ celo ſignũ crucis fulgore igneo ruti
lare. ãgeloſq; aſtare. ⁊ ſibi dicere. Cõſtãtine
ĩ h̄ vinces. Et vt dicit̃ ĩ hiſtoria Triptita. dũ
cõſtãtiꝰ qđ h̄ eẽt miraret̃. Xp̄s nocte ſupue/
niẽte eidẽ appuit cũ ſigno qđ vidit ĩ celo iuſ
ſitq; vt fier; eiꝰ ſigni figuratõ. q foret auxiliũ
ĩ ꝯgreſſibꝰ plioꝝ. Tũc ꝯſtãtiꝰ letꝰ redditꝰ ⁊
đ victoria iã ſecurꝰ ſignũ crucis qđ ĩ celo vi
derat. ĩ ſua frõte deſigt̃. vexilla militaria ĩ ſig
culũ crucis trãſformat ⁊ ĩ mãu dextra aureã
crucẽ portat. Poſtꝰ h̄ dñz exorauit ne dexterã
ſuã quã ſigno crucis munierat ſalutari. cru
ore romãi ſanguis macl'ari pmitter;. ſ; ſine
ſãguĩs effuſiõe victoriã ſibi đ tyrãno p̄ſtar;
Maxentiꝰ aũt iuſſit nauibꝰ ad decipulã cõ
poſitis fluuiũ ſterni ⁊ ſuppoſitis põtibꝰ exe
q̄ri. Cũ aũt ꝯſtãtinꝰ iã ad fluuiũ appropin
q̄ret. maxẽtiꝰ ĩ occurſu; cũ paucis velociꝰ ei
pgit. iubẽs vt ceteri ſe ſequãt̃. ſuiq; opis põ/
tẽ cũ paucis ꝯſcẽdit. ⁊ decipula q ꝯſtãtinu;
decipe voluit ē deceptꝰ. ⁊ ĩ fluuij pfundũ de
merſus. Cõſtãtinꝰ vo ab oĩbꝰ vnanimit̃ eſt
ſuſceptꝰ. Et ſicut legit̃ ĩ qdã cronica ſatiſ au
tẽtica ꝯſtãtinꝰ tũc pfecte nõ credidit. nec tũc
ſacꝝ baptiſma ſuſcepit. ſ; aliqnto tp̄is ĩterie
cto. viſionẽ illã petri ⁊ pauli vidit. ⁊ ſacro ba
ptiſmate p ſilueſtru; papã renatꝰ et a lepra
mũdatꝰ ĩ xp̄m deinceps pfecte credidit. Et ſic
matrẽ ſuã helenã hieroſolymã miſit vt cru/
cẽ dñi reqreret. Amb tñ ĩ ep̄l'a de obitu theo
doſij ⁊ hiſtoria triptita dicũt q ĩ vltimiſ ꝯſti
tutꝰ baptiſma ſuſcepit. baptiſmũ differẽs vt
poſſ; ĩ iordanis flumĩe baptizari. Hoc ide;
dicit hiero. ĩ cronica. Certũ ē aũt q ſub ſilue
ſtro papa xp̄ianꝰ effectꝰ ē. Utru; aũt bapti
ſmũ diſtulit ĩ dubiũ v̄tit̃. Uñ de illa legẽda
ſctĩ ſilueſtri q ad plura ſilr̃ dubitat̃. Hec igit̃
hiſtoria de iuẽtione crucis q ĩ eccl'iaſticis hi
ſtorijs ĩuenit̃ cui etiã ꝯſonãt cronice. videt̃ eẽ
magiſ autẽtica q; illa q p eccl'iaſ recitat̃. Cõ
ſtat enĩ mlta ibidẽ eẽ q nõ ꝯſonãt v̄itati. niſi
forte qs vellet dicere vt ſupiꝰ dictũ ē. q nõ fu
it ꝯſtãtinꝰ ille. ſ; ꝯſtãtinꝰ pater eiꝰ. qđ tñ ml'
tũ autẽticũ ñ videt̃. l; ĩ qbuſdã vltramarinis

biſtorijs ſic legat̃. B Cũ ãt Helena irl'm
aduenilſꝫ. oẽs iudeoꝝ ſapiẽtes q̃ ꝑ totã regi
onẽ reꝑti ſũt ad ſe ꝯgregari ꝑcepit. Hec aũt
helena pri⁹ ſtabularia fuerat. ſꝫ ꝓpter eius
pulcritudīeꝫ ꝯſtantin⁹ ſibi eã ꝯiunxit ſᷣm ꝙ
dicit Ambroſi⁹. ĩ hᷓ v̉ba. Stabulariã hãc fu
iſſe aſſerũt. Sꝫ ꝯuĩcta ẽ ꝯſtantino ſeniori. q̃
poſtea regnũ adept⁹ ẽ. Bona ſtabularia q̃
tã diligẽter ꝑſepe dñi requiſiuit. Bona ſta/
bularia q̃ illũ ſtab'lariũ nõ ignorauit q̃ vul
nera curauit a latronib⁹ vulnerati. Bona
ſtabularia q̃ maluit oĩa eſtimare ſtercora.
vt xp̃m lucrifaceret. Jdõ illã xp̃s de ſtercore
leuauit ad regnũ. hec Ambro. Alij v̉o aſ
ſerũt ⁊ ĩ q̃dam cronica ſatis autẽtica legit̃. ꝙ
ipſa Helena fuit filia Choelis regiſ britonũ
Quã ꝯſtãtin⁹ ĩ britãniaꝫ veniẽs cuꝫ eẽt vni/
ca patri ſuo duxit vxorẽ. Vñ inſula p⁹ mor
tẽ Choelis ſibi deuenit. Hoc ⁊ ipi britones at
teſtant̃. Licꝫ alibi legat̃ ꝙ fuerit treuerenſ.
Judei igit̃ nimiũ formidãtes dicebãt ad in
uicẽ. Quare putatis ꝙ regina nos ad ſe fa/
ciat ꝯgregari. Vn⁹ aũt ex eis noĩe iudaſ di
xit. Scio eni q̃ʒ vult a nobis diſcere vbi naꝫ
ſit lignũ crucis ĩ q̊ xp̃s crucifix⁹ fuit. Videte
ergo ne aliq̃s ſibi ꝯfiteri p̄ſumat. Sin autẽ
certiſſime ſciatis ꝙ lex nr̃a euacuabit̃. ⁊ pat̃/
ne traditõẽs fũdit⁹ deſtruet̃. Zache⁹ enĩ au⁹
me⁹ p̄nũciauit prĩ meo ſymoni. ⁊ pat̃ meuſ
moriẽs dixit mihi. Vid̉ fili quando inq̃ret̃
crux xp̃i. illã manifeſta anteq̃ꝫ aliq̃ patiaris
tormẽta. Nuſq̃ꝫ enĩ extũc gẽs iudeoꝝ regbit
ſꝫ illi q̃ crucifixũ adorãt. q̃ʒ ipſe xp̃s filius dei
erat. Cui ego dixi. Pat̃ mi. ſi vere p̃rẽs nr̃i
ip̃m eẽ dei filiũ ꝯgnouerunt. cur ip̃m crucis
patib'lo affixerũt. Et rñdit. Nouit dñſ. quia
nũq̃ꝫ ĩ ꝯſilio eoꝝ extiti. ſꝫ eis ſepi⁹ ꝯ̃dixi. Q̃ꝛ
v̉o ip̃e phariſeoꝝ vicia exprobrabat. ip̃ꝫ cru/
cifigi fecerũt. Jp̃e v̉o die tercia reſurrexit. et
celos diſcipul' vidẽtib⁹ penetrauit. Jn quẽ
Stephan⁹ frat̃ me⁹ credidit. quẽ iudeoruꝫ
veſania lapidauit. Vide ergo fili ne ip̃m vl'
diſcip'los ei⁹ audeas blaſphemare. Nõ vi/
det̃ ãt mltũ ꝓbabile ꝙ pat̃ iſti⁹ Jud̉ t̃pe paſ
ſionis xp̃i eẽ potuerit. cũ a paſſiõe xp̃i vſq̃ꝫ
ad helenã ſub q̃ Judas fuit. fluxerũt pluſq̃ꝫ
ducẽti ſeptuagĩta ãni. niſi forte diceret̃. ꝙ tũc

hoĩes pl⁹ q̃ꝫ mõ viuebãt. Dixerũt ergo iudei
ad iudã. Nos talia nũq̃ꝫ audiuim⁹. Verũ
tñ ſi d̉ h regina q̃ſierit. vid̉ ne h ſibi aliq̃ten⁹
ꝯfitearis. Cũ ergo illi añ reginã ſtetiſſent. et
illa eos introgaſſet de loco vbi fuerat dñs
crucifix⁹. ⁊ ipi locũ nll'aten⁹ indicare vellent
iuſſit eos oẽs igne cremari. At illi oẽs timẽ/
teſ tradiderũt iudã dicẽtes. Hic dña iuſti ⁊ ꝓ
ph̃e fili⁹ optĩe nouit legẽ. ⁊ tibi oĩa q̃ q̃ſieris
ab eo indicabit. Tũc illa oẽs dimittẽs tenu
it Judã ſolũ. cui dixit. Mors ⁊ vita tibi ꝓ/
poſita ſũt q̊d malueris elige. Oñde igit̃ mi/
hi locũ q̃ golgatha dicit̃ vbi fuit dñs crucifi
x⁹. vt crucẽ ei⁹ inuenire poſſiꝫ. Rñdit iudaſ
Quõ locũ ſcire valeã cũ ducẽti ãni iã ⁊ am
pli⁹ fluxerit. ⁊ neq̃q̃ꝫ illo t̃pe nat⁹ eẽꝫ. Cui re
gina. Per crucifixũ fame te ꝑimã niſi mihi
dixeris veritatẽ. Jpſũ igit̃ in puteũ ſiccũ iuſ
ſit ꝓijci ⁊ ibidẽ famis moleſtia cruciari. Cũ
ergo ibidẽ ſex dieb⁹ ſine cibo mãſiſſet. die ſe/
ptĩo extrahi petijt. et crucẽ ſe indicaturũ ꝓmi
ſit. Cũ ergo extract⁹ ad locũ veniſſet. ⁊ ibidẽ
oraſſꝫ. locus ſubito ꝯmouet̃. ⁊ fum⁹ aroma
tũ mire odoris ſentit̃ ita vt miratus Judas
ambab⁹ manib⁹ plauderet ⁊ diceret. Jn ve
ritate xp̃e tu es ſaluator mũdi. Erat aũt ĩ lo/
co illo ſicut ĩ eccl'iaſticis hiſtorijs legit̃. tem/
plũ veneris q̊d Adrian⁹ ĩꝑator ibidẽ ꝯſtru/
xerat. vt ſi q̃s xp̃ianoꝝ ĩ loco illo adorare vo/
luiſſꝫ. videret̃ venerem adorare. ⁊ ob h infre
quẽs ⁊ pene obliuiõi dat⁹ fuerat loc⁹. Regi
na aũt tẽplũ fundit⁹ fecit deſtrui ⁊ locũ ina
rari. P⁹ h iudas p̄cingẽs ſe viril' fodere ce
pi. ⁊ .xx. paſſus fodiẽs tres cruces abſcondi/
tas reꝑpit. q̃s ad reginã ꝓtinus deportauit.
Cũ aũt crucẽ xp̃i ab alijs latronũ neſcirẽt di
ſcernere. eas ĩ medio ciuitatis poſuerũt ibi/
dẽ gl'iaꝫ dñi p̄ſtolãtes. Et ecce cũ circa horã
nonã quidẽ iuuenis mortu⁹ deferret̃ iudas
feretꝝ tenuit. ⁊ p̄mã ⁊ ſcd̉am cruceꝫ ſuꝑ cor/
p⁹ defũcti apꝑoſuit. ſꝫ neq̃q̃ꝫ ille ſurrexit. Ap
ponens aũt terciã crucẽ ꝓtin⁹ redijt defun/
ct⁹ ad vitã. C Jn hiſtorijs aũt eccleſia
ſticis legit̃ ꝙ cũ q̃dã mlr̃ p̄maria ciuitatis
ſemiuiua iaceret. Machari⁹ ep̃s hieroſoly
mitan⁹ p̄mã ⁊ ſcd̉aꝫ crucẽ adhibuit. ſꝫ nihil
ꝓfecit. terciã v̉o apꝑoſuit. ⁊ mlr̃ apꝫtis oculis

ꝓtin⁹ ſanata ſurrexit. Ambroſi⁹ vō dicit ꝙ
diſcreuit ipā crucē dñi p titulū quē poſue/
rat pilat⁹. quē titulū ibidē īuenit ⁊ legit. Di
abol⁹ aūt ī aere vociferabat dicēs. O iuda
qd h feciſti. iu de meo ꝯ̄ria opat⁹ eſ. Nā ille
me ſuadēte fecit ꝓditōē ⁊ tu me renuente ie
ſu īueniſti crucē. Per illū mltoꝝ lucrat⁹ ſū
aīas. ꝑ te ꝑdere videoꝛ iā lucratas. ꝑ illū reg
bā in ꝑplo. ꝑ te iā expellar a regno. Verumtñ
tibi vicē repēdā. ⁊ ꝯ te regē aliū ſuſcitabo. q
fidē ōſerēſ crucifixi. cū tormētiſ te negare faci
et crucifixū. Qd̄ qdē de Juliano apoſtata
dictū videt̄. q iudā epm̄ bieroſolymis factū
mltis tormētiſ affecit. ⁊ martirē xp̄i fecit. Au
diēs iudas vociferātē diabolū nihil extimu
it. ſ ꝯſtāter diabolo maledixit dicēs. Xp̄us
te dāNet ī abiſſū ignis eterni. Poſt h iudas
baptizat̄. Quiriac⁹ appellat̄ ⁊ bieroſolymo
rū defūcto epo ibidē in epm̄ ordinat̄. Ve
rū cū btā Helena clauos dñi nō hr̄et. roga/
uit epum q̄riacū vt ad locū ꝑgeret ⁊ clauos
dñi q̄reret. Qui cū veniſſet et ad dn̄m ꝑces
fudiſſet. ꝯtinuo velut auꝝ claui fulgētes in
terra appuerūt. Quos ille accipiēs regie de
tulit. Jlla āt genua figēs ī t̄ra ⁊ caput incli/
nāſ. eos cū mlta reuerētia adorauit. Crucē
ergo ꝑtē Helena detulit filio. ꝑtē vō thecis
argēteis ꝯditā reliq̄t ī loco. clauos vō qbuſ
dñicū corp⁹ fuerat affixū portat ad filiū. ex
quib⁹ vt Euſebi⁹ ceſarieñſis refert frena qb⁹
vteret̄ ad bellū ꝯpoſuit. ⁊ ex aliis galeā ſuam
armauit. Nō nulli āt aſſerūt vt gregori⁹
turoneñ clauos q̄ttuoꝛ ī dñico corpe fuiſſe.
ex qb⁹ Helena duos ī freno ipatoris poſuit
terciū ī imagīe Cōſtātini q rome ſupemiet
vrbi locauit. ⁊ q̄rtū ī mare adriaticū. qd̄ vſq
tūc fuerat nauigantiū vorago ꝓiecit. ꝑcipi/
ens h feſtū d īuētōe ſcte crucis ſingul̄ anniſ
ſolēniter celebrari. Ambroſi⁹ vō ſic ait Que
ſiuit Helena clauoſ dñi ⁊ inuenit. Et d vno
frena fieri ꝑcepit. ⁊ de alt̄o dyadema intexu
it. Recte clau⁹ in capite. corona ī vtice. et in
manu habena. vt ſenſus ꝑmineat. fides lu/
ceat. ꝑtās regat. Sctūm aūt Quiriacū
epm̄ Julian⁹ apoſtata poſtmodū interfecit.
ex eo ꝙ ſctām crucē inueīt. cū vbiq ſignum
crucis deſtruere niteret̄. Cū enī ꝯ pſas ꝑge/
ret. cepit quiriacū īuitare ad ſacrificia idolo
rū. Qd̄ cū ille renueret. dexterā ſibi abſcidi fe
cit dicēs. Hac manu mltas eplas ſcripſit. q
bus multos a deorum ſacrificiis reuocauit
Cui dixit quiriac⁹. Multū mihi canis īſen
ſate ꝓfuiſti. qꝛ p⁹ſq ī xp̄m crederē. ſepi⁹ ad
ſynagogas iudeoꝝ ſcribebā eplas vt nulluſ
in xp̄m crederet. Et ecce nūc ſcandalū mei
corpis abſcidiſti. Tūc iulian⁹ plūbū fecit li/
q̄ri. ⁊ ī os ei⁹ īfundi. Deīn lectū ferreū iuſſit
afferri et ī eo q̄riacū extēdi ⁊ deſup carbōes
ſalē ⁊ adipē ſpargi. S cū q̄riac⁹ immobiliſ
ꝑmaneret dixit ei iulian⁹. Si nō vis ſacrifi
care diis ſaltē dic te xp̄ianū nō eē. Qui cum
execrans recuſaret. iuſſit altam foueā fieri. ⁊
ſerpētes venenatos ibidē poni. ⁊ q̄riacū ī eā
dē iactari. ſ tñ ſerpētes ꝯtinuo mortui ſunt.
Juſſitq iulian⁹ quiriacū in caldariā oleo
feruētiſſimo plenā mitti. Qui dū ſe ſignans
ſpōte ītrare vellet rogās dñm vt eū iterū in
martirii lauacro baptizaret. irat⁹ iulian⁹ iuſ
ſit pect⁹ ei⁹ gladio ꝑforari. Et ſic ī dño ꝯſū/
mari ꝑmeruit. ❡ Quāta aūt ſit virtuſ
ſcē crucis ī illo fideli notario ꝑꝫ. quē qdam
magus decepit. ⁊ ad quēdā locū ī quē dmo
nes adduocauerat duxit. ꝓmittēs ei ꝙ mltis
diuitiis abūdaret. Et ecce vidit quēdā ma/
gnū ethiopē ſup excelſū thronū ſedētē. ⁊ ī cir
cuitu ei⁹ alios ethiopes circa eū cū lāceis et
fuſtib⁹ ſtātes. Tūc ille magus ꝓdictū itero
gauit dicens. Quis ē iſte puer. Et ille. Dñe
hu⁹ noſter ē. Cui demō. Si vis me adorare
⁊ ſeru⁹ me⁹ eē ⁊ xp̄m tuū negare faciā te ſe/
dere ī dextra mea. Jlle āt ſignū crucis mox
edidit. et ſe xp̄i ſaluatoris ſuū libere eē excla/
mauit. Statiq vt edidit ſignū crucis oīs il
la demonū mltitudo euanuit. Poſt h cū q
dā vice tēplū ſcē ſophie ꝓdict⁹ notari⁹ cū do
mīo ſuo īraſſ. ⁊ añ ſaluatoriſ imaginē ābo
ſtarēt. vidit dñs ſu⁹ ꝙ ꝓdicta imago ſup no
tariū ocl'os fixos haberet. ⁊ ipm̄ attēte reſpi/
ceret. Qd̄ vidēs dict⁹ dñs ⁊ admirās. iuue/
nē ex ꝑte dextra ſtare fec. Viditq ꝙ imago ī
illā iteꝝ ꝑte ocl'os voluiſſ ⁊ ſup notariū fi/
xos hr̄et. Ruꝛſūq fec ipm̄ ire ex ꝑte ſiniſtra.
⁊ ecce iteꝝ imago ocl'os voluit ⁊ notariū vt
pri⁹ reſpicere cepit. Tūc adiuratuſ a dño vt

ſibi diceret q̄d apd̄ deū meruiſſȝ. ꝓpt̄ q̄d ſic eū imago reſpiceret. dixit ſe nulli⁹ boni ↄſciū ēē niſi q̄ eū corā diabolo negare noluiſſet.

LXV A

De ſancto Johanne apoſtolo ante portam latinam.

Johannes apoſtolus ⁊ euāgeliſta dū epheſi p̄dicaret a ꝓcōſule capit̄. ⁊ vt diis imolet inuitat̄. Qui dū renueret in carcerē mittit̄ et ad Domicianū impatorē ep̄la mittit̄. in q̄ magn⁹ ſacrileg⁹ ⁊ deoꝝ ↄtēptor. ⁊ crucifixi cultor noīat̄. Juſſu igit̄ domiciani romā deducit̄. ⁊ deducto oēs capilli ꝑ deriſiōe a capite p̄ciduīt. ac añ portā vrbis. q̄ latina d̄r ī doliū feruētis olei igne de ſubt̄ candēte mitti iubetur. Nullū tñ ibidē dolorē ſenſit ſȝ penit⁹ illeſus exiuit. Jn illo igit̄ loco eccl̄ia a xp̄iāis fabricat̄. ⁊ dies illa tāq̄ȝ dies ſui martirij ſolēniȝat̄. Cū ergo nec ſic a p̄dicatōe xp̄i ceſſaret. iuſſu domiciani ī pathmos inſulā releġat⁹ eſt. Nec tñ impatores romāi ap̄los ꝑſeq̄bāt̄. q: xp̄m p̄dicabāt. cū ipi nullū deū reſpuerēt. ſȝ q: xp̄m ſine ſenatus auctoritate deificatū aiebāt. q̄d ipi d̄ nemie fieri ꝓhibuerāt Vñ legit̄ ī hiſto. eccl̄iaſtica. q̄ cū pilat⁹ q̄dā vice ad tyberiū ep̄las d̄ xp̄o miſiſſȝ. ⁊ ipe tyberi⁹ ei⁹ fidē a romāis recipi aſſentiret. ſenat⁹ oīno reſpuit. ex eo q̄ nō ſui auctoritate deus vocat⁹ fuit. Alia cā ē q̄ legit̄ ī q̄dā croica. ex eo q̄ romāis p̄us nō apparuerat. Alia cā ē ex eo q̄ oīȝ deoꝝ cultū cui romāi inſudabāt euacuabat. Alia cā eſt. ex eo q̄ mūdi deſpectū p̄dicabat et romani auari ⁊ ambicioſi erāt. Chriſt⁹ etiā h̄ fieri nō ꝑmiſit. ne h̄ hūane potētie aſcriberet̄. Alia cā ſm̄ mgr̄ūȝ Johānēȝ beleth q̄re impatores ⁊ ſenatus xp̄m ⁊ ap̄los ꝑſeq̄bāt̄ erat. q: videbat̄ eis de⁹ nimiſ ſupb⁹ ⁊ inuid⁹. eo q̄ ↄſortē hr̄e nō digretur Alia cā ē quā Oroſi⁹ refert. q: ſenatus indigne tulit q̄ pilat⁹ ad tyberiū ⁊ nō ad ſenatū de xp̄i miracul' l̄rās deſtinauit. ⁊ iō ei⁹ cōſecratōeȝ int̄ deos fieri noluit. Vñ irat⁹ tyberi⁹ m̄ltos de ſenatorib⁹ occidit. ⁊ q̄ſdam exilio dānauit. Mater āt ipi⁹ iohis audiēſ filiū rome detineri. materna ↄpaſſiōe pmota. romā ad eū viſitandū acceſſit. Sȝ dū veniſſȝ. ⁊ ipm ī exiliū relegatū audiſſȝ. indq̄ȝ rediret ī cāpania ciuitate vetulana migr̄uit ad xp̄m. Cui⁹ corp⁹ ī q̄dā ſpecu ſepultū multo tpe iacuit. ſȝ poſtmoduȝ a filio ſuo Jacobo reuelatū fuit. Q̄d quidē m̄lto odore redolēſ ac miraclis m̄ltis refulgēs. ad p̄dictā ciuitatem cū m̄lto honore trāſlatū eſt.

LXVI

De letanijs.

Letanie in anno bis fiūt. ſ. in feſto ſcī Marci q̄ d̄r letania maior. ⁊ trib⁹ diebus añ aſcenſiōȝ dñi q̄ d̄r minor ⁊ interp̄tat̄ letania ſupplicatō vl' rogatō ¶ Prima igit̄ letania tripl'r vocat̄. ¶ Primo letania maior. ſc̄do d̄r ꝓceſſio ſeptiformis. tercio d̄r cruces nigre. Dicit̄ āt letania maior ꝓpt̄. iij. cāſ. ſ. rōe illi⁹ a q̄ iſtituta ē. ſ. a magno Grego. papa. Rōe loci in q̄ inſtituta eſt. q: roma q̄ eſt dña ⁊ caput mūdi. ex eo q̄ ibi eſt corp⁹ p̄ncipis ap̄loꝝ et ap̄lica ſedes. Rōe cauſe. ꝑ q̄ inſtituta eſt. q: ꝑ magno et ḡuiſſimo morbo. Romāi eni cū ī q̄drageſima ↄtinēter vixiſſent. ⁊ ī paſcha corp⁹ dñi recipent. poſtmodū comeſatōib⁹ ludiſ ⁊ luxurie frena laxabant. Jdeoq̄ȝ deuſ ꝓuocatus peſtē maxiam in eos miſit. quā inguinariā vocāt. i. apoſtema ſiue inflaturā in ingui͞e. Tā ſeua aūt illa peſtis fuit. vt hoīes in via in menſa. in ludis. in colloquijs ſubito morerentur. ita q̄ cū aliq̄s vt d̄r ſternutabat ſepe cū ipſa ſternutatiōe ſpūm exalabat. Vñ cū aliq̄s aliquē ſternutātē audiebat. ſtatim accurrēs. de⁹ te adiuuet acclamabat. Et abinde vt dicūt adhuc h̄ ↄſuetudo ſuāt̄ vt cū aliquē ſternutātē audim⁹. de⁹ te adiuuet. acclamam⁹. Rurſus vt fert̄. Cū aliq̄s oſcitabat freq̄nter ↄtinuo ⁊ ſubito ſpūȝ emittebat Vñ cum aliq̄s ſe velle oſcitare ſentiebat ↄtinuo ſignum crucis ſibi imp̄mere feſtinabat Et h̄ ↄſuetudo ſil'iter vſq̄ȝ modo ſuāt̄. Hec aūt peſtis q̄l'r ortū habuerit in vita ſci Gregorij repit̄. Sc̄do d̄r ꝓceſſio ſeptiformis ex eo q̄ beatus Grego. proceſſiones q̄s tūc faciebat per. vij. ordines diſponebat. Nam

in ꝑmo ordie erat oĩs clerꝰ. in ſcđo oẽs mo
nachi ⁊ religioſi. In tercio ſctĩmōīales. In
q̃rto oẽs infātes. In q̄nto oẽs laici. In ſe/
xto oẽs vidue ⁊ ꝯtinẽtes. In ſeptio oẽs ꝯiu
gati. Sꝫ qđ mō nō poſſumꝰ ī nũero ꝑſona
rũ. ſuꝑplemꝰ ī nũero letaniaꝝ. q: ſepties dici
dñt añq̄ꝫ iſignia deponãt. Tercio đr cru/
ces nigre. qm̃ in ſignũ meroris ex tāta ſtra
ge hoĩm. ⁊ in ſignũ penitẽtie hoĩeſ nigris ve
ſtibꝰ induebãt. Et forte ꝓpter eā dẽ cām cru
ces ⁊ altaria ſaccis cilicinis velabāt. Hoĩeſ
etiā fideles veſtes penitẽtiales dñt aſſume/
re. B Alia aũt dicit̃ letania mior q̄ fit
tribꝰ diebꝰ añ aſcẽſiōꝫ. quā btũs Mamer/
tꝰ eṗs viẽnenſ tpe Leonis iꝑatoris q̄ cepit
āñ dñi. cccclviij. añ inſtitutōꝫ ꝑme inſtitu/
it. Que đr letania minor. rogatōeſ ⁊ ꝓceſſio
Dicit̃ āt letania minor ad drñtiā ꝑme. q: .ſ.
inſtituta ē a minori eṗo in mīori loco. ⁊ pro
mīori morbo. Cā āt inſtitutōis hꝰ hec fuit.
Tũc .n. apđ viẽnā freq̄ntes ⁊ maxĩ terremo
tus fiebant q̄ domos ⁊ eccłias ꝑlimas ſub/
uertebāt. ⁊ nocturni ſonitꝰ ⁊ clamores ſepe
audiebāt̃. Tũc etiā aliđ terribile accidit. q̄a
in die paſche ignis de celo cecidit. ⁊ regis pa
laciũ ꝯcremauĩt. Aliđ inſuꝑ mirabilius fie
bat. Sicut enĩ demōes porcos đi ꝑmiſſiōe
olĩ intrauerũt. ſic ꝑmiſſione dñi ꝓpter pctā
hoĩm lupos ⁊ alias feras intrabāt. ⁊ nullos
verentes nō ſolũ ꝑ vias ſꝫ ꝑ ciuitatẽ publice
diſcurrebāt. ⁊ paſſim pueros ⁊ ſenes viros
⁊ femĩas đuorabāt. Cũ igit̃ tā doloroſi caſꝰ
q̊tidie fieret. Predictꝰ eṗs triduanũ ieiuni
um indixit. letanias inſtituit. Et ſic ꝑdicta
tribulatō ꝯq̄euit. Deinde ſtatutũ ē ab eccłia
⁊ firmatũ vt hͤ letania vniuerſalr̄ obſuetur.
Dicit̃ etiā rogatōes. q: tũc oĩm ſctōꝝ ſuf/
fragia imploramꝰ. Et merito tal' obſuātia
his tribꝰ diebꝰ ſuāda ē. ⁊ rogatōibꝰ ſctōꝝ
⁊ ieiuniis his diebꝰ inſiſtẽdũ multiplici rōe
Primo vt deꝰ bella pacificet. q̄ ī vere frequen/
tiꝰ ꝯcitant̃. Scđo vt teneros adhuc fructꝰ
ꝯſuādo multiplicet. Tercio vt motꝰ carna
les q̄ hͦ tpe magis feruẽt in ſe quiſq̄ꝫ magis
mortificet. In vere .n. ſāguiſ magis feruet. ⁊
illiciti motꝰ magis pullulāt. Quarto vt ad
receptōneꝫ ſctĩ ſpũs ſe q̄ſq̄ꝫ magis habilitet.

Nā ꝑ ieiuniũ hō magis habilitat̃. ⁊ ꝑ roga
tōes dignior reddit̃. Duas alias rōes aſſigñt
magiſter Guilhelmꝰ altiſiodoreñ. Prima
vt .ſ. xp̄o aſcẽdẽte ⁊ dicẽte. Petite ⁊ accipietiſ
ꝯfidẽtiꝰ petat eccłia. Scđo q: eccīa ieiunat
⁊ orat vt paꝝ habeat đ carne ꝑ ipius carnis
maceratōꝫ. ⁊ acq̄rat ſibi alas ꝑ orōeꝫ. q: orō
eſt ala aīe. q̄ volat in celũ. vt ſic xp̄m aſcẽden
tem libere poſſit aſſeq̄. q̄ aſcẽdit pādẽs ante
nos iter ⁊ volauit ſuꝑ pẽnas ventoꝝ. Auis
enĩ q̄ multũ abũdat ī carne ⁊ paꝝ ī plumis
bñ volare nō pōt. ſicut pꝫ in ſtrucione. C
Dicit̃ etiā ꝓceſſio. q: tũc eccīa generalẽ fa
cit ꝓceſſionẽ. In hac aũt ꝓceſſiōe crux đfer
tur. cāpane pulſant̃. vexillũ portat̃. draco q̄
dā cũ ingenti cauda in q̄buſdā eccłiis baiu
lat̃. ⁊ oĩm ſcōꝝ ſingulariter patrocinia īplo
rāt̃. Iđ aũt ibidẽ crucẽ deferimꝰ ⁊ cāpanas
pulſamꝰ. vt demōes territi fugiāt. Nā ſicut
rex in ſuo exercitu hꝫ inſignia regalia. ſcꝫ tu/
bas ⁊ vexilla. ſic xp̄s rex eternꝰ in ſua eccłia
militanti hꝫ cāpanas ꝓ tubis. ⁊ cruces ꝓ ve
xillis. Et ſicut aliq̄s tyrānus valde timeret
qui alicuiꝰ regis potentis ⁊ ſibi inimici tu/
bas in ſua terra audiret. ⁊ vexilla videret. ſic
demōes qui ſũt in iſto aere caliginoſo vehe
mẽter metuũt. qñ tubas xp̄i .ſ. cāpanas pul
ſari ſentiũt. et vexillla .i. cruces ꝯſpiciunt. Et
iſta đr eſſe rō. q̄re eccīa campanas ꝯſueuit
pulſare. qñ tẽpeſtates cōcitari videt. vt .ſ. de/
mōes q̄ hͦ faciũt. tubas etñi regis audiāt. et
ſic territi fugiāt. et a tẽpeſtatis ꝯcitatōe qui/
eſcāt. Licet alia rō ſit. q: cāpane tũc fideles
admonẽt et ꝓuocāt. vt ꝓ inſtāte ꝑiculo ora/
tōi inſiſtāt. Aliđ etiā vexillũ etñi regis ē ipa
crux. ſcḋm illđ. Vexilla regiſ ꝓdeunt ⁊c. Qđ
q̄dem vexillũ demōes valđ timẽt ſcḋm qđ dic̃
Criſ. Vbicũq̄ꝫ inq̄t demōeſ ſignũ dñicum
viderĩt fugiũt. timẽtes baculũ q̊ plagā acce
perũt. Et hec eſt rō. q̄re in q̄buſdā eccleſiis
tpe tẽpeſtatis crux de eccleſia extrahit̃ et tẽ/
peſtati oꝑponit̃. vt .ſ. demones vexilluꝫ ſũmi
regis videāt et territi fugiāt. Iđ igit̃ crux in
ꝓceſſiōe defert̃ et cāpane pulſant̃. vt demōeſ
in ip̄o aere exiſtẽtes territi fugiāt. et a noſtra
infeſtatione deſiſtāt. Vexillũ autẽ ibidẽ de/
fertur propter repreſentandā victoriā reſur

rectõis ⁊ victoriã aſcẽſiõis xp̄i. q̃ cũ mag̃ p/da celos aſcẽdit. Ũñ p aera vexillũ incedẽs eſt xp̄s in celũ aſcẽdens. Et ſicut vexillũ qḋ in pceſſiõe deferť mltitudo fideliũ ſequiť ſic xp̄m aſcendẽtẽ mag̃ ſctõꝝ collectio comitať Cant⁹ aũt q̃ ibi fiũt ſiģficãt cant⁹ ⁊ laudes angeloꝝ q̃ xp̄o aſcẽdenti obuiauerũt. ⁊ ipſũ cũ ſua ſocietate vſqꝫ in celũ cũ multis laudib⁹ pduxerũt. In qbuſdã aũt eccl'ijs ⁊ marie in eccleſijs gallicanis ꝯſuetudo habeť q draco qḋdã cũ lõga cauda ⁊ inflata plena ſcꝫ palea vł aliq̃ tali. duob⁹ dieb⁹ p̄miſ añ crucẽ ⁊ tercio cũ cauda vacua p⁹ crucẽ deferť. p qḋ ſiģficať q i p̄mo die añ legẽ. ⁊ i ſcḋo ſub lege diabol⁹ in ħ mũdo regũit. in tercio aũt die. ſ. grẽ p paſſionẽ xp̄i de ſuo regno expulſus fuit. Rurſus in ip̄a pceſſiõe oĩm ſctõꝝ piter prõcinia poſtulam⁹. D Quare autẽ tũc ſctõs rogam⁹ pl'es cauſe ſũt ſupi⁹ aſſignate. Sũt aũt ⁊ alie cauſe generales ꝑpter q̃s de⁹ ordinauit. vt ſctõs orem⁹. ſ. propter nr̃ãm inopiã ſctõꝝ gl'iam. ⁊ dei reuerẽtiã. Scti enĩ vota ſupplicantiũ ſcire pñt. q̃a in illo eterno ſpecl'o intelligũt q̃ntũ vel illis ptinet ad gaudiũ. vel nobis ad auxilium.

Prima ergo rõ eſt ꝑpter nr̃ãm inopiam ⁊ ħ vel ꝑpter inopiã quã hẽm⁹ in merẽdo. vt vbi nr̃ã nõ ſuppetũt merita patrocinenť aliena. Uel ꝑpter inopiã quã hẽm⁹ in ꝯtẽplãdo vt q̃ nõ poſſum⁹ ſũmã lucẽ reſpicere in ſe ſaltẽ in ſanctis aſpicere valeam⁹. Uel ꝑpter inopiã quã hẽm⁹ i amãdo q̃ plerũqꝫ impfect⁹ hõ magis ſentit ſe affici circa vnũ ſctũm q̃ꝫ etiã circa deũ. Scḋa rõ ẽ ꝑpter ſctõꝝ gl'iam. Uult enĩ de⁹ vt ſctõs inuocemus. vt dũ p eoꝝ ſuffragia qḋ petim⁹ impetram⁹. ipos mag̃ficem⁹. ⁊ gl'ificãdo collaudem⁹. Tercia rõ eſt ꝑpter dei reuerentiã vt pctõꝛ q̃ deũ offẽdit quaſi nõ audeat ip̄m in ꝓpria pſona adire. ſꝫ amicoꝝ poſſit patrocinia iplorare. In hmõi aũt letanijs eẽt illḋ angelicũ canticũ freq̃ntandũ. Sctẽ de⁹. ſancte fortis. ſctẽ ⁊ immortalis miſerere nobis. Refert enĩ Johẽs damaſc. lib. iij. q cũ apḋ ꝯſtãtinopolim ꝑpter q̃ndã tribulatõꝫ letanie fierent. qḋdã puer de medio ppl'i in celũ eſt raptꝰ. ⁊ iſtud cãticũ ibiḋẽ edoct⁹. Deinde ad ppl'm rediẽs illḋ angelicũ canticũ in ꝯſpectu ppl'i decãtauit. ⁊ mox oĩs tribulatõ ceſſauit. In calcedonẽſi qꝫ ſinodo fuit iſtud cãticuꝫ approbatũ. Et ꝯcludit ita damaſce. Nos ãt dicim⁹ q p iſtḋ cãticũ demões recedãt. H⁹ ergo cãtici laus ⁊ autoritas ex quattuor colligiť. Primo ex eo q angel⁹ illḋ edocuit. Secũdo ex eo q ad ei⁹ p̄latõeꝫ illa tribulatõ cõquieuit. Tercõ ex eo q calcedonenſ ſinod⁹ illud approbauit. Quarto ex eo q demones illud timent.

LXVII

De aſcenſione domini.

Aſcenſio domini a quadrageſima die a reſurrectõne facta ẽ. Circa quã aſcenſiõeꝫ ſeptẽ p ordinẽ ꝯſiderãda ſũt. Primo vñ aſcendit. ſecũdo quare nõ ſtatĩ p⁹ reſurrectõeꝫ aſcẽdit. ſꝫ tot dies expectauit. tcio qualiter aſcendit. q̃rto cũ quib⁹ aſcendit. q̃nto q̃ merito aſcẽdit. ſexto q̃ aſcẽdit. ſeptĩo q̃re aſcẽdit. Circa p̄mũ notandũ q̃ñã de mõte oliueti verſus bethaniã celos aſcẽdit. Qui mons ſm aliã trãſlatõem dr̃ mõs triũ luminũ. Naꝫ de nocte ex pte occidẽtis illũinabať igne tẽpli. q̃ erat ignis iugis in altari. Mane ex pte oriẽtis. p̄mo excipiebat radios ſolis ante q̃ꝫ illũinaret ciuitatẽ. Habebat inſup i ſe copiã olei. qḋ ẽ fomentũ lumis. Et iõ dr̃ mõs triũ luminũ. In hũc igiť mõtẽ xp̄s diſcipulos ire p̄cepit. Nã i ip̄a die aſcẽſiõis bis apparuit. ſcł. xj. ap̄lis comedẽtib⁹ in cenaculo Oẽs quidẽ tã ap̄li q̃ꝫ alij diſcipli. necnon ⁊ mlieres hĩtabãt i illa pte ierl'm q̃ dicebať mello. ſ. in mõte ſyõ. vbi Dauid ꝯſtruxerat ſibi palatiũ. Et erat ibi illḋ cenacl'ꝫ grãdẽ ſtratũ in q̃ dñs p̄cepit ſibi parari paſcha. ⁊ in illo cenaculo tũc vndeci ap̄li hĩtabãt. Ceteri autẽ diſcipli. ⁊ mulieres hĩtabãt circũquaqꝫ p diuerſa hoſpitia. Dũ igiť in illo cenaculo comederẽt. dñs eis apparuit. ⁊ icredulitatẽ eorũ exprobrauit. Et cũ comediſſet cũ eis et p̄cepiſſet vt in mõtẽ oliueti v'ſus bethaniam irent. ibiḋẽ eis iteꝝ appuit ac indiſcrete q̃rentib⁹ rñdit. Et eleuatis manib⁹ eis bñdixit ⁊ inde corã eis in celũ aſcẽdit. De loco ãt

aſcēſiōis dicit Sulpici⁹ eps bieroſolimita
n⁹. ⁊ hētur ī glo. Quia cū ibi poſtea edifica/
ta eēt eccīa. loc⁹ ille ī q̄ ſteterunt veſtigia xp̄i
aſcēdētis. nūq̄ȝ potuit ſterni pauimēto. im/
mo reſiliebāt marmora ī ora collocātium.
Calcati etiā pulueris a dn̄o h̄ dicit eē docu
mētū. q̄ veſtigia impſſa cernūt̄. ⁊ eandē ad
huc ſpēm velut pſſis veſtigijs t̄ra cuſtodit
B Circa ſcd̄m q̄re. ſ. nō ſtati aſcēdit vt
reſurrexit. ſȝ p. xl. dies exſpectare voluit. No
tādū q̄ h̄ fecit ppter tres rōes. Primo ppt
reſurrectōis certificatōeȝ difficili⁹. n. erat p/
bare v̄itatē reſurrectōis q̄ȝ paſſiōiſ. q2 a p̄ma
die vſq̄ȝ ad terciā v̄e potatpbari paſſio. ſȝ ad
verā reſurrectōeȝ pbādā pl̄es dies req̄rebāt̄
Et iō mai⁹ tp̄s req̄rebat̄ inter reſurrectionē
⁊ aſcēſiōeȝ q̄ȝ inter paſſiōeȝ ⁊ reſurrectōȝ De
h̄ ſic dicit Leo papa in ſer. d̄ aſcēſiōe. Qua
dragenari⁹ hodie dieꝝ replet⁹ eſt nūer⁹. ſa/
cratiſſima ordinatōe diſpoſit⁹. ⁊ ad vtilita/
tē nrē eruditōis īpēſus. vt dū a dn̄o ī h̄ ſpa/
cio mora p̄ntie corpal' extēdit̄. fideſ reſurrecti
onis documētis neceſſarijs muniret̄. Grāſ
agim⁹ diuīe diſpēſatōi. ⁊ ſctōꝝ patꝝ neceſſa/
rie tarditati. Dubitatū ē ab ill'. ne dubitaret̄
a nobis. Scd̄o ppter apl'oꝝ ꝯſolatōeȝ. q2. n.
ꝯſolatōes diuine ſup abūdāt tribulatōibuſ
⁊ tp̄s paſſiōis fuit tp̄s tribulatōis apl'oꝝ. iō
pl'es debuerūt eſſe dies iſti q̄ȝ illi. Tercio p/
pter miſticā ſigficatiōeȝ. vt p h̄ daret̄ intelli/
gi q̄ ꝯſolatōes diuīe ꝯpant̄ ad tribulatiōes
ſicut ann⁹ ad diē. dies ad horā hora ad mo
mētū. Q̄ȝ. n. ꝯpent̄ ſicut ann⁹ ad diē. ptȝ per
illō q̄d legit̄ Eſaie. lxj. Predicarē ānū placa
bilē dn̄o ⁊ diē vltiōis deo nr̄o. Ecce p die tri
bulatōis reddit ānū ꝯſolatōis. Q̄ȝ aūt ꝯp/
ent̄ ſicut dies ad horā pȝ p h̄ q̄ dn̄s. xl. horis
mortu⁹ iacuit. q̄d fuit tribulatōis. ⁊ p. xl. di/
es ſurgēs diſcipul' apparuit. q̄d fuit ꝯſolatō
nis. Vn̄ glo. Quadragīta horis mortuus
fuerat. ppter h̄. xl. dieb⁹ ſe viuere ꝯfirmabat
Q̄ȝ v̄o ꝯpent̄ ſicut hora ad momētū inſinu
atur. Eſa. lij. In momēto indigtōis mee ab
ſcōdi faciē meā ⁊c. C Circa terciū notā/
dū q̄ aſcēdit p̄mo potēter. q2 pprijs viribus
Eſaie. lxiij. Quis ē iſte q̄ veit de edō ⁊c. gdieſ
in mltitudīe v̄tutiſ ſue. Itē ioh̄es. Nēo aſcē
dit in celū. ſ. ppa v̄tute. niſi q̄ deſcēdit de celō
fili⁹ hoīs q̄ ē in celo. Licȝ. n. q̄ in q̄dā globo
nubis aſcēderit. h̄ tn̄ nō fecit q̄ nubis miſte
rio indigeret. ſȝ vt p h̄ oñderet̄ q̄ oīs creatu/
ra pata eſt obſequi creatori ſuo Ipe. n. potē
tia diuīitatis ſue aſcēdit. Et ī h̄ notat̄ drñtia
ſm q̄d d2 ī hiſtoria Scol. xp̄i ad enoch ⁊ He
liā. Nā enoch trāſlat⁹ ē. Helias ſubuect⁹ ē
ſȝ Ih̄s ppria v̄tute aſcēdit. Prim⁹ ſm Gre.
p coitū generat⁹ ⁊ generās Scd̄s generat⁹
ſȝ nō generās. Terci⁹ nec generat⁹ nec ge/
nerās. Scd̄o aſcendit patēter. q2 videntib⁹
diſcipul'. Vn̄ d2. Vidētib⁹ illis eleuat⁹ eſt.
Itē ioh̄. xvj. Vado ad eū q̄ miſit me ⁊ nemo
ex vobis iñtro. me q̄ vadiſ. Gloſa. Ita palā
vt nemo interroget q̄d viſu corpali fieri cer/
nat. Iō. n. illis vidētib⁹ aſcendere voluit. vt
ipi teſtes aſcēſiōis exiſterēt. ⁊ naturā huma
nā in celū ferri gauderēt. ⁊ ip̄m ſequi deſide/
rarēt. Tercio letāter. q2 iubilātibus angelis
Vn̄ Pſal. Aſcēdit de⁹ in iubilatōe. Augu.
Aſcendente xp̄o pauet omne celū. aſtra mi/
rant̄. plaudēt agmīa. tube ſonāt. ⁊ letis ſe ad
miſcēt blāda modulamīa choris. Quarto
velocit̄. pſal. Exultauit vt gigas ad curren/
dā viā. Valde. n. velocit̄ aſcēdit q̄n tātū ſpa
ciū q̄ ī momēto pcurrit. Refert. n. rabi moy
ſes maxim⁹ ph̄s. q̄ q̄libȝ circul⁹ ſiue q̄dlibȝ
celū cuiuſlibȝ planete hȝ ī ſpiſſitudie viā q̄n/
gentoꝝ ānoꝝ. i. ſpaciū tantū q̄ntū poſſet ali
quis ire via plana in q̄ngētis ānis. Et diſtā
tia inter celū ⁊ celū eſt ſili' vt dicit via q̄ngē/
toꝝ annoꝝ. Et iō cū ſint ſeptē celi. erit ſm ipȝ
a centro terre vſq̄ȝ ad ꝯcauū celi ſaturni. q̄d
eſt celū ſeptimū via ſeptē miliū ānoꝝ ⁊ ſeptī/
gentoꝝ ānoꝝ. i. tantū ſpaciū q̄ntū de via pla
na aliq̄s iret in. vij. milib⁹. dcc. annis ſi tātū
viuere. ita q̄ q̄libȝ ān⁹ ꝯponat̄ ex. ccclxv. die/
bus ⁊ iter cuiuſlibȝ diei ſit. xl. miliariū. ⁊ q̄dli
bet miliare ſit duoꝝ miliū paſſuū ſiue cubi/
toꝝ. Hec rabi moyſes. Vtꝝ aūt h̄ verꝝ ſit de/
us ſcit. Hāc. n. mēſuratōȝ ille nouit. q̄ oīa fe
cit ī nūero pōdere ⁊ mēſura. Iſte igitur fuit
magn⁹ ſalt⁹ quē fecit xp̄s de terra. ſ. in celuȝ
Et de h̄ ſaltu ⁊ quibuſdā alijs ſaltib⁹ xp̄i ſic
dicit. Amb. Saltu q̄dā xp̄s veīt in hūc mū/
dū. apd̄ prēm erat. ⁊ ī virginē venit. et ex vir/

gine in pſepe trāſilijt. deſcēdit in iordanem. aſcēdit in crucē. deſcēdit in tumulū. ſurrexit e tumulo. et ſedet ad dexterā patris. B

Circa q̄rtū cū quibꝰ. ſ. aſcēdit notādū ē. ꝙ aſcēdit cū mag̃ ꝓda hoīm et mag̃ mltitudīe angeloꝝ. Qꝫ. n. cū ꝓda hoīm aſcēderit. pꝫ p illud qd̄ dr̄ ī pſal. Aſcendiſti ī altū cepiſti captiuitatē ⁊c. Qꝫ aūt aſcēderit cū mltitudine angeloꝝ pꝫ p illas īterrogatōes q̄s xp̄o aſcēdēte miores angeli fecerūt maioribus vt habet Eſaie. lxiij. Quis ē iſte q̄ veīt de edō tin. ve. de boſra. Ubi dicit glo. ꝙ q̄dā angeli nō plene cognoſcētes miſteriū incarnatōnis. paſſiōis ⁊ reſurrectōis. vidētes aſcēdere ad celos dn̄m cū mltitudīe angeloꝝ ⁊ ſctōꝝ hominū ꝓpria vͥtute. ipm incarnatōis ⁊ paſſionis miſteriū admirāt̄ ⁊ angelis comitātibus dn̄m dicūt. Quis ē iſte q̄ venit ⁊c. Et in pſal. Quis eſt iſte rex glie. Dyoniſiꝰ āt in li. angelice hierarchie capl̄o. vij. īſinuare videtur ꝙ dū xp̄s aſcēderet tres q̄ſtiōes ab angelis facte ſūt. Prima fecerūt maiores angeli ad inuicē ſibiipſis Scd̄am fecerūt ipi maiores xp̄o aſcēdēti. Terciā fecerūt miores maioribꝰ. Querūt igitur inter ſe maiores dicētes. Quis eſt iſte q̄ venit de edom tin. ve. ⁊c. Edō ſanguinea interp̄tat̄. boſra munita. q̄ſi dicāt. Quis ē iſte q̄ veīt de mūdo ſanguīeo p pctm̄. ⁊ munito p maliciā ꝯ deū vl̄ q̄ venit de mūdo ſanguīeo ⁊ inferno mūito. Reſpōdit dn̄s. Ego q̄ loquor iuſticiā ⁊c. Dyoniſius ponit talē lr̄ām. Ego. n. dicit diſputo iuſticiā et iudiciū ſalutaris. In redēptōe humani generis fuit iuſticia inq̄ntum. ſ. factor creaturā ſuā a dn̄o alieno reduxit et fuit iudiciū inq̄ntū diabolū īuaſorē alieni iuris ab eo quē poſſidebat hoīem potent̄ eiecit. Sed ſm̄ h̄ facit Dyoniſiꝰ q̄ſtionē h̄. Cū ipi ſupiores angeli ſint do. pximi ⁊ imediate a dn̄o illūinent̄. q̄re ab inuicē q̄rūt. q̄ſi ab inuicē diſcere cupiētes. Sꝫ ſic ipē ſoluit ⁊ cōmētator exponit. in eo ꝙ interrogāt ſignificāt ſe ſciaꝫ appetere. in eo aūt ꝙ p̄mo inter ſe ꝯferunt. demōſtrāt ꝙ diuinā in ſe pceſſionē nō audēt ꝓuenire. Ap̄d ſe ergo p̄mo īterrogare deliberāt. ne forte illuminatōem que ipis a deo fit nimis feſtina īterrogatōe ꝑueniāt. Hec igit̄ queſtio nō ē doctrine inq̄ſitio. ſꝫ ignorantie ꝯfeſſio. Scd̄a q̄ſtio eſt quā fecerūt ipſi ſupmi angeli ad xp̄m dicentes. Quare ergo rubrū ē indumētū tuū. ⁊ veſtimētū tuum ſicut calcantiū in torclari. Dn̄s dr̄ habuiſſe īdumētū. i. corpꝰ ſuū rubꝝ. i. ſāguīe cruētatū ex eo ꝙ dū aſcēderet ī corpe ſuo cicatrices habebat. Uoluit. n. cycatrices ī corpe ſuo ſeruare ſm̄ qd̄ dicit Beda q̄nqꝫ de cauſ. Ait enī ſic. Cicatrices dn̄s ſeruauit. ⁊ in iudicio ſeruaturꝰ eſt. vt fidē reſurrectōis aſtruat. vt p hominibꝰ ſupplicādo eas patri repn̄tet. vt bōi q̄ꝫ miſericordit̄ ſint redēpti videāt. vt reprobi q̄ꝫ iuſte ſint damnati recognoſcāt. vt ppetue victorie ſue certū triūphū deferat. Huic ergo q̄ſtioni dn̄s ſic rn̄det. Torcular calcaui ſolꝰ. ⁊ de gentibꝰ n̄ ē vir mecū. Et pōt vocari torcular crux. in q̄ tāqꝫ in p̄lo ſic p̄ſſus ē vt etiā ſanguis effūderet̄. vel torcular vocat diabolū. q̄ humanū genꝰ ſic funibꝰ pctoꝝ īuoluit ⁊ ſtrīxit. vt qd̄qd in eis ſpūale erat exprimeret. ⁊ ſolū vinacia remaneret. Sꝫ noſter bellator torcular calcauit. vīcula pctoꝝ dirupit et in celū aſcendens poſtmodū tabnā celi apuit ⁊ vinū ſctī ſpūſ effudit. Tercia q̄ſtio eſt quam fecerūt miores angeli maioribꝰ dicētes. Quis eſt iſte rex glie. Quibus illi rn̄derūt. Dn̄ſ vͥtutū ipē ē rex glie. De hac angeloꝝ q̄ſtiōe ⁊ alioꝝ ꝯueniēti rn̄ſiōe ſic dicit Aug. Sctificat̄ diuino comitatu imēſus aer. ⁊ oīs illa volitās p aera demonū turba xp̄o aſcēdēte trāſfugit. Cui accurrētes angeli q̄s eſſet ſciſcitantur dicentes. Quis ē iſte rex glie. Quibꝰ alij rn̄dentes dixerūt. Hic ē ille valde cādidꝰ et roſeus. hic ē ille q̄ nō habuit ſpēm neqꝫ decorē. Infirmꝰ ī ligno. fortis in ſpolio. Uilis in corpuſculo. armatus in prelio. Fedꝰ ī morte. pulcer in reſurrectione. Cādidꝰ ex vͥgine. rubicūdus in cruce. fuſcus ī opprobrio. clarꝰ in celo.

Circa q̄ntū q̄. ſ. merito aſcēdit. notādū ꝙ triplici merito aſcēdit. de quo ſic dicit Hiero. Propter veritatē. q2 illa q̄ p pp̄has ꝓmiſeras adimpleſti ⁊ māſuetudīeꝫ. q2 ſicut ouis p vita ipſi imolaris. ⁊ iuſticiā. q2 nō ptāte ſꝫ iuſticia eripuiſti hoīem. ⁊ deducet te mirabilr̄ dextera tua potentia ſiue vͥtus deducet te. h̄ eſt in celum

¶ Circa ſextū q̄.ſ.aſcēdit notādū ꝙ ſuꝑ oēs celos aſcēdit.ſcḋm qḋ ḋr Eph.iiij. Qui deſcē dit ipſe ē ⁊ q̄ aſcēdit ſuꝑ oēs celos vt adipleret oīa. Suꝑ oēs celos dicit.q2 plures ſūt celi ſuꝑ q̄s ipſe aſcēdit. Eſt.n.celū materiale.rōnale. intellectuale.⁊ ſupſubſtātiale. Celū materiale mlťiplex eſt.ſ.celū aereū.ethereū.olimpiū.igneū ſiderū.criſtallinū ⁊ empireū. Celū aūt rōnale ē hō iuſt⁹.q̄ ḋr celū rōe inhabitatiōis diuie.q2 ſicut celū ē ſedes ⁊ habitatō dei ſcḋm qḋ ḋr Eſa.lxvj. Celum mihi ſedes eſt Sic aīa iuſti.ſcḋm qḋ ḋr in li.Sapie. Aīa iuſti ſedes ē ſapie. Rōe ꝯuerſatōis ſctē.q2 ſcti ꝑ ꝯuerſatōez ⁊ deſideriū ſp̄ hītant ī celo. Sicut dicebat apl's. Nrā ꝯuerſatio in celis eſt Rōe opatōis ꝯtinue q2 ſicut celum ꝯtinue mouet̄.ſic ⁊ ſcti ꝑ bona opa ꝯtinue mouent̄ Celū intellectuale ē angel⁹. Angeli.n.dicūt̄ celū.q2 inſtar celi ſūt altiſſimi rōe dignitatiſ ⁊ excellētie. De q̄ꝝ dignitate ⁊ excellentia dicit Dioniſi⁹ in li.ḋ diuinis noīb⁹.c.iiij. Diuīe mētes ſt̄ ſuꝑ reliq̄ exiſtētia.⁊ viuūt ſuꝑ reliq̄ viuētia.⁊ intelligūt ⁊ ꝯgnoſcūt ſuꝑ ſenſuz et rōem.⁊ pl⁹ q̄z oīa exiſtētia pulcꝝ ⁊ bonū deſiderāt ⁊ eo ꝑticipāt. Scḋo ſunt pulcerrimi rōe nature ⁊ glie. De q̄ꝝ pulcritudine dicit Dioniſi⁹ in eodē li. Angel⁹ ē māifeſtatio occulti lumīs.ſpecłm puꝝ clariſſimū incontaminatū.incoinq̄natū.imaculatū.ſuſcipiēs ſi fas ē dicere pulcritudinē boniformis deiformitatis. Tercio ſūt fortiſſimi rōne v̄tutis ⁊ potētie. De q̄ꝝ fortitudine dicit. Damaſ. li. ij.c.iij. Fortes ſūt ⁊ pati ad dei volūtatis expletōez.⁊ vbiq3 ꝯfeſtī inueniūt̄ vbicunq3 diuin⁹ iuſſerit nut⁹. Celū.n.h3 altitudinē.pulcritudinē.fortitudinē. De duob⁹ p̄mis Eccleſi.xliij. Altitudinis firmamētū ⁊c. De tercio Job.xxxvij. Tu forſitā cū illo fabricat⁹ es ⁊c. Celū āt ſupſubſtātiale eſt eq̄litas diuine excellētie. De q̄ xp̄s venit.⁊ vſq3 ad illḋ poſtmodū aſcēdit.ḋ q̄ ḋr in pſal. A ſūmo celo egreſſio ei⁹.et oc.e.vſq3 ad ſu.e. Suꝑ oēs igit̄ hos celos vſq3 ad ip̄m celū ſupſubſtātiale xp̄s aſcēdit. Q2.n.aſcēderit ſuꝑ oēs celoſ materiales habet̄ ꝑ illḋ qḋ ḋr in pſal. Eleuata ē magn̄ficētia tua ſuꝑ celos de⁹. Suꝑ oēs eni3 celos materiales vſq3 in ip̄m celū empireū aſcēdit.nō ſicut Helias q̄ ī curru igneo aſcēdit vſq3 ad ſublunarē regionē nec eam traſcēdit.ſ3 in ꝑadiſū terreſtrē traſlat⁹ ē.qui adeo eminet vt ꝑtigat ad ſublunarē regiōez nec eā traſcēdit. In h̄ ergo celo empireo xp̄ſ reſidet.⁊ ē ſpeāľ ⁊ ꝓpria ei⁹ māſio ⁊ angeloꝝ ⁊ alioꝝ ſctōꝝ. Et ꝯgrue ꝯuenit h̄ bitatio habitatorib⁹. Illḋ.n.celū ceteros celos excellit dignitate.ꝑoritate.ſitu ⁊ ambitu.⁊ iō ē ꝯueniens habitatio xp̄i q̄ oēs celos rōales ⁊ intellectuales traſcēdit dignitate.et̄nitate ſitu īmutabilitatis.⁊ ābitu ꝑtātis Silr̄ ē ꝯgrua habitatio ſctōꝝ. Illḋ.n.celū eſt vniforme.immobile.luminoſitatis ꝑfecte ⁊ capacitatis imēſe. Et recte ꝯgruit angeľ ⁊ ſāctis q̄ fuerūt vniformes in opatōe.imobileſ in dilectōe luminoſi in fide ſiue cognitōe.capaces in ſpūſſācti receptōe. Q2 āt ſuꝑ oēs celoſ rōaleſ.i.oēſ ſctōs aſcenderit p3 ꝑ illḋ qḋ ḋr Cañ.ij. Ecce iſte venit ſaliēs in mōtib⁹ traſ.col. Et vocāt̄ mōtes angeli.colles v̄o viri ſācti. Q2 v̄o ſuper oēs celos intellectuales.i.angelos aſcenderit.p3 ꝑ illḋ qḋ ḋr in pſal. Qui ponis nubē aſcenſū tuū q̄ am.ſuꝑ pē.vētoꝝ. Itē aſcēdit ſuꝑ cherubin ⁊ volauit ſuꝑ pennas venti. Q2 āt vſq3 ad celū ſupſubſtātiale.i.dei eq̄litatez aſcenderit.p3 ꝑ illḋ qḋ ḋr Mar.vlt. Et dn̄s q̄dez ih̄s poſtq̄3 locut⁹ eſt eis aſſūptus eſt in celū ⁊ ſedet a dextris dei. Dextera.n.dei eſt eq̄litas dei. Bern̄. Dn̄o meo ſingľariter a dn̄o ⁊ dictū ⁊ datū eſt ſedere a dextris glie ip̄i⁹ vtpote in glia coeq̄li.in eſſentia ꝯſubſtātiali.ꝓ regnatōe ꝯſili.maieſtate nō diſpari et̄nitate nō poſteriori. Vľ pōt dici ꝙ xp̄uſ in aſcenſiōe ſublimiſ fuit q̄druplici ſublimitate.ſ.locali.remūeratōe p̄mij.cognitionali ⁊ virtuali. De p̄mo. Eph.iiij. Qui ḋſcendit ipſe eſt.⁊ qui aſcēdit ſuꝑ oēs celos. De ſcḋo Phil.ij. Fact⁹ obediens.⁊c. Ubi dicit Augu. Hūilitas claritatis eſt meritu3.claritas hūilitatis eſt p̄miū. De tercō pſal. Aſcendit ſuꝑ cherubin.i.ſuꝑ oēm ſcientie plenitudiez De q̄rto p3.q2 aſcendit etiam ſuꝑ ſeraphin. Eph.iij. Scire etiā ſupeminente3 charitatē chriſti. Circa ſeptimū q̄re.ſ.aſcendit. Notandū ꝙ aſcenſiōis ſue noue3 ſūt fruct⁹ ſiue vtilitates. Prima vtilitas eſt cōſecutio

amoris diuini. Johis. xvj. Niſi ego abiero paclit⁹ nō veniet. Ubi dicit Augu. Si carnal'r mihi adheſeritis capaces ſpūs non eritis. Scda eſt maior cognitio dei. Johā. xiiij. Si diligeretis me gauderetis vtiqȝ q̄a vado ad patrem. Ubi dicit Aug. Jō ſubtrabo formā iſtā hui in q̄ pat maior me eſt. vt deū ſpūal'r videre poſſitis Tercia eſt meritū fidei. De hac ſic dicit Leo ī ſer. de aſcenſiōe. Tūc ad eq̄lem patri filiū eruditior fides greſſu mētis cepit accedere. ⁊ ɔtrectatōe corporee in xp̄o ſubē in q̄ patre minor eſt n̄ egere. Magna ẹ.n. h vigor eſt mentiū incūctāter credere q̄ corporeo nō vident̄ intuitu. et ibi figere deſideriū q̄ neq̄as inferre ɔſpectū Aug. li. ɔfeſ. Exultauit vt gigas ad currendā viā ſuā. Nō eni tardauit ſȝ cucurrit clamās dictis. factis. morte. vita. deſcenſu. aſcēſu. Clamās vt redeam⁹ ad eū ⁊ diſceſſit ab ocul' vt redeam⁹ ad cor ⁊ inueniam⁹ eum.

Quarta ē nrā ſecūritas. Jō. n. aſcēdit vt noſter aduocat⁹ ſit apō prēm. Ualde. n. ſecuri eē poſſum⁹ qn̄ talē aduocatū apō prēm nos hr̄e ɔſideram⁹. Jo. ij. Aduocatū hēm⁹ apō prēm ihm xp̄m iuſtū. ⁊ ipē eſt ꝓpiciatio ꝓ pctis no. De hac ſecuritate. d. Bern̄. Secur̄ acceſſū habes o hō apō deū. vbi mat an̄ filiū ⁊ fili⁹ an̄ prēm. mat oñdit filio pectus ⁊ vbera. fili⁹ oñdit prī latus ⁊ vulnera. Nulla ergo poterit eē repulſa vbi tot ſūt charitatis inſignia. Quīta ē nrā dīgtas. Maxīa q̄dē nrā dīgtas eſt qn̄ natura nrā vſqȝ ad dextrā dei exaltata ē. Un̄ ⁊ angeli hāc dīgtatē in hoīb⁹ ɔſiderātes deinceps ꝓhibuerūt ſe adorari ab hoīb⁹. ſicut dr̄ Apoc. xix. Cecidi inq̄t an̄ pedes ei⁹ vt adorarē eū ⁊ dixit mihi Uide ne feceris. ɔſu⁹ tu⁹ ſum ⁊ fratr̄ tuor̄ Ubi dicit glo.. Jn veteri lege nō ꝓhibuit ſe adorari. ſȝ p⁹ aſcēſionē vidēs ſup ſe exaltari hoīem timuit adorari. Leo papa in ſmone de aſcēſione. Hodie natura nrē hūanitatis vltra cūctar̄ altitudīem poteſtatū ad dei patris ē ꝓuecta ɔſeſſū vt mirabilior fieret grā dei. cū remotis a ɔſpectu hoīm q̄ merito reuerentiā ſui ſentiebāt̄ indicere. fides nō diffideret. ſpes nō fluctuaret. charitas nō tepe ret. Sexta ē ſpei nrē ſoliditas. Hebreorū. iiij. Hn̄tes ergo pōtificē magnū q̄ penetrauit celos. Jeſū filiū dei teneam⁹ ſpei nrē cōfeſſionē. Jtē hebreor̄. vj. Qui cōfugim⁹ ad tenēdā ꝓpoſitā ſpem. quā ſicut anchorā habem⁹ anime tutā ac firmā ⁊ incedētem vſqȝ ad interiora velamīs. vbi p̄curſor ꝓ nob introiuit ieſus. De hac iter̄ Leo Chriſti aſcēſio nrā eſt ꝓuectio ⁊ q̄ pceſſit glia capitis. eo ſpes tēdit et corpis. Septīa eſt vie oñſio. Mich. ij. Aſcēdit pādēs iter an̄ eos. Aug. Uia tibi fact⁹ ē ipē ſaluator. ſurge ⁊ ambula habes q̄. noli pigreſcere Octaua ianue celeſtis aptio. Sicut eni p̄m⁹ Adā apuit ianuas inferni. ſic ſcōs padiſi. Un̄ ecclia cantat. Tu deuicto mortis aculeo ⁊c. Nona loci p̄patio. Joh. xiiij. Uado pare vobis locū. Aug. Dn̄e para qō paras. nos. n. tibi paras. ⁊ te nobis paras. qn̄ locū pas ⁊ tibi ī nobis ⁊ ī te nobis.

LXVIII A

De ſpiritu ſancto.

S Piritus ſanctus hodierna die vt ſacra actuum teſtat̄ hiſtoria ī aplos in linguis igneis miſſus ē. Circa c⁹ miſſiōem ſiue aduētū octo ɔſiderāda ſūt. Prīo a q̄ miſſ⁹ ē. ſcdo q̄t modis mittit̄ ſiue miſſus eſt. tercio quo tpe miſſus ē. q̄rto q̄tiēs miſſus ē. q̄nto q̄liter miſſus ē. ſexto in q̄s miſſus eſt. ſeptīo ꝓpter quid miſſus eſt. octauo ꝑ quid miſſus eſt.

Circa primū ſcilicet a q̄ miſſus ē. Notādū q̄ ipſum ſpiritum pater miſit. et filius miſit. ⁊ ipē ſpūſſctūs ſeipm dedit ⁊ miſit. De p̄mo Joh. xiiij. Paraclit⁹ aūt ſpūſſctūs quē mittet pater in noīe meo ⁊c. De ſcdo. Joh. xvj. Si aūt abiero mittā eū ad vos. Miſſio eni ī iſtis inferiorib⁹ hȝ ɔpatōem ad ſuū mittētē ſub triplici hītudie. ſ. vt ad dantē eē ⁊ ſic mittit̄ radi⁹ a ſole. vt ad dātē v̄tutē. ⁊ ſic mittit̄ iaculū a piectore. vt ad dantē iuriſditōem ſiue autoritatē. ⁊ ſic mittit̄ nūci⁹ a p̄ceptore Scdm hūc triplicē modū miſſio pōt ɔueniri ſpūſctō. Mittit̄. n. a prē ⁊ filio tāq̄ ab eiſ hn̄s eē ⁊ v̄tutē ⁊ autoritatē ī opādo. Nihilomin⁹ ⁊ ipē ſpūſſctūs ſeipm dedit ⁊ miſit. qō videt̄ inſinuari Joh. xvj. cū dr̄. Cū āt vene

rit ille ſpūs v̄itatis ⁊c̄. Nā ſicut dicit Leo pa
pa in ſer. de penth. Btā trinitas incōmuta/
bilis deitas vna ē ī ſubā īdiuiſa ī op̄e. ɔſors
ī volūtate. par ī oīpotētia. eq̄l' in glīa. Diuiſit
aūt ſibi op⁹ nr̄e redēptōnis miſcdia trinita/
tis. vt pat̄ ꝓpiciaret. fili⁹ ꝓpiciaret. ſpūſſan/
ct⁹ igniret. Quia. n. ſpūſſanct⁹ de⁹ eſt. ideo
recte dꝛ ſeipm̄ dare. Hoc aūt ꝙ ſpūſſctūs de
us ſit oñdit Amb. in li. de ſpūſcō ſic d. Ex q̄t/
tuoꝛ iſtis maīfeſta diuinitatis ei⁹ glīa cōp
bat̄. De⁹. n. eē cognoſcit̄. aut qꝛ ſine pctō eſt
aut qꝛ pctā ꝯdonat. aut qꝛ creatura nō eſt. ſꝫ
creatoꝛ ē. aut qꝛ nō adoꝛat. ſꝫ adoꝛat̄. Et in h̄
oñdit̄ q̄lr̄ btā trinitas ſe totalr̄ nobiſ exhibu
it. Pat̄. n. oīa q̄ h̄uit nobis exhibuit. qꝛ ſicut
dicit Aug. miſit nobis filiū ſuū ī pciū nr̄e re
dēptōis. ſpūm ſctūm ī puilegiū nr̄e adoptio
nis. ⁊ ſeipm̄ totū reſuat ī hereditatē adoptō
nis. Silr̄ fili⁹ totalr̄ ſe nobis exhibuit. quia
ſicut dic̄ Berñ. ip̄e paſtoꝛ. ip̄e paſcua. ip̄e re/
dēptio. Dedit. n. nobis aīam ī pciū. ſangui/
nē in potū. ⁊ carnē in cibū. ⁊ deitatē in p̄miū
Silr̄ ⁊ ſpūſſanct⁹ totalr̄ oīa ſua dona nob
exhibuit ⁊ exhibet. qꝛ ſicut dꝛ. j. Coꝛ. xij. Alij
p ſpūm ſctūm dat̄ ſmo ſapīe. alij ſmo ſciētie.
ſm eundē ſpūm alteri fides ī eodē ſpū. Leo
papa. Spirituſſanct⁹ inſpiratoꝛ ē fidei. do/
ctoꝛ ſcīe. fons dilectōis. ſigclm̄ caſtitatis ⁊ to
tius cā ſalutis h̄ Circa ſm̄ q̄t. ſ. modis
mittit̄ ſiue miſſus ē. Notandū ꝙ ſpūſſctūs
duob⁹ modis mittit̄. ſ. viſibilr̄. ⁊ inuiſibilr̄.
Inuiſibilr̄ cū mētib⁹ ſctīs illabit̄. Viſibilr̄
cū ī aliq̄ ſigno viſibili demōſtrat̄. De miſſi/
one inuiſibili dꝛ Joh. iij. Spūs vbi vl't ſpi/
rat ⁊ vocē ei⁹ audis. ſꝫ neſcis vñ veniat aut
q̄ vadat. Nec miꝝ qꝛ ſicut dicit Berñ. ō ver
bo inuiſibili. Per oclōs nō intrauit. qꝛ non
eſt coloꝛatū. ſꝫ neqꝫ p aures. qꝛ nō ſonuit. ſꝫ
neqꝫ p nares. q̄ aeri nō miſcet̄. ſꝫ menti. nec ī
ficit aerē ſꝫ fecit. neqꝫ vō p fauces. qꝛ non eſt
mauſū vel hauſtū. nec p tactū coꝛpis. qꝛ illō
palpabile nō eſt. Queris igit̄ cū ita ſint īue/
ſtigabiles vie ei⁹ vñ adeē noueriꝫ. Nēpe ex
motu coꝛdis intellexi p̄ñtiaꝫ ei⁹. ⁊ ex fuga vi
cioꝝ aduerti potentiā v̄tutis ei⁹. ⁊ ex diſcuſ/
ſiōe ſiue redargutōe occltoꝝ meoꝝ admira
tus ſū ꝓfunditatē ſapīe ei⁹. ⁊ ex q̄ntulacūqꝫ
emēdatōe moꝝ meoꝝ exptus ſū bonitatem
māſuetudīs ei⁹. ⁊ ex refoꝛmatōne ⁊ renoua
tione ſpūs mentis mee pcepi vtcūqꝫ ſpecieꝫ
decoꝛis eius ⁊ ex ꝯtuitu hoꝝ oīm ſilr̄ expaui
multitudīeꝫ magnitudinis ei⁹. Hec Berñ.

Miſſio āt viſibil' eſt cū in aliq̄ ſigno viſi
bili oñdit̄. Et notādū ꝙ in q̄ntuplici ſpecie
viſibili ſpūſſctūs mōſtrat⁹ eſt. Primo ī ſpe
cie colūbe ſup xp̄m baptizatū. Luce. iij. De/
ſcēdit ſpūſſctūs coꝛpali ſpecie. ſicut colūba ī
ip̄m. Scdō in ſpecie nubis lucide ſup xp̄m
trāſfiguratū. Math. xvij. Adhuc eo loq̄nte
ecce nubes lucida obūbrauit eos. Ubi ſic di
cit glo. Sicut baptizato dñō. ſic ⁊ glīficato
miſteriū ſcē trinitatis oñdit̄. ſpūſſanct⁹ ibi
ī colūba h̄ ī nube lucida. Tercio ī ſpē flat⁹.
Joh. xx. Inſufflauit ⁊ dixit eiſ. Accipite ſpi
ritū ſcūꝫ ⁊c̄. Quarto ī ſpē ignis. Quīto ī ſpē
līgue. Et in hac duplici ſpecie appuit hodi/
erna die. Jō āt in hac q̄ntuplici ſpecie reruꝫ
mōſtrat⁹ eſt. vt det̄ intelligi ꝙ haꝝ reꝝ ꝓpꝛie
tateſ opat̄ in coꝛdib⁹ q̄b⁹ illabit̄. Pmō mō/
ſtrat⁹ eſt in ſpecie colūbe. Colūba gemituꝫ
p cantu hꝫ. felle caret. in foꝛamīb⁹ petre ma/
net. Sic ſpirituſſanct⁹ illos q̄s replet facit p
ſuis peccatis gemere. Eſa. lix. Rugiem⁹ q̄i
vrſi oēs. ⁊ q̄i colūbe meditantes gememus.
Ro. viij. Ip̄e ſpirit⁹ poſtulat p nobis gemi
tib⁹ inenarrabilib⁹. i. nos poſtulantes et ge
mētes facit. Scdō ſine felle amaritudinis eē
Sap. xij. O q̄ꝫ bon⁹ ⁊ ſuauis es dñe ſpirit⁹
tu⁹ in nobis. Itē eodē. vij. vocat̄ ſuauis. be
nign⁹. hūan⁹. ex eo ꝙ ſuaues benignoſ ⁊ hu
manos faciat. Suaues in ſmōe. benignos
in coꝛde. ⁊ hūanos in op̄e. Tercio ī petre fo/
raminib⁹. i. in xp̄i vulnerib⁹ habitare. Can
tic. ij. Surge amica mea ſpōſa mea. ⁊ veni
colūba mea. Glo. Fouens mihi pullos me
os infuſiōe ſpirituſſancti. in foꝛamiuibus
petre. Glo. i. in xp̄i vulnerib⁹. Treñ. vltimo
Spūs oꝛis noſtri xp̄s dñs capt⁹ eſt in pec/
catis noſtris. cui dixim⁹ in vmbra tua viue
m⁹ in gētib⁹. q̄i dicat. Spirituſſanct⁹ q̄ eſt
oꝛis noſtri. q̄d os noſtꝝ eſt xp̄s dñs. qꝛ ē os
noſtruꝫ ⁊ caro nr̄a facit nos dicere xp̄o. In
vmbra tua. i. in paſſiōe tua in q̄ xp̄us fuit te
nebroſus ⁊ deſpect⁹ viuem⁹ p lugēmemo/

riā. Scd̓o mõſtratus eſt in ſpecie nubis Nubes a terra eleuat̄. refrigeriū p̄ſtat. ⁊ pluuiā generat. Sic ſpiritusſanctus q̄s replet a terra. eleuat p̄ ɔtemptū terrenoꝝ. Ezech. viij. Eleuauit me ſpiritꝰ inter celū ⁊ terram ꝛc. Item Ezech. j. Quocūqꝫ ibat ſpūs illuc eunte ſpū ⁊ rote pariter eleuabant̄ ſeq̄ntes eūꝫ ſpūs. n. vite erat in rotis. Itē Greg. Guſtato ſpū deſipit oīs caro. Scd̓o refrigeriūꝫ p̄ſtat ɔ̄ incentiua vicioꝝ. Vn̄ ⁊ marie dictū ē Spūſſctūs ſupueniet in te. ⁊ v̄tus altiſſimi obūbrabit tibi. i. te ab oī eſtu vicioꝝ refrigerabit. Vn̄ ⁊ ſpūſſctūs vocat̄ aq̄ q̄ hꝫ vim regeneratiuā. Joh. vij. Flumīa de vētre eius fluent aq̄ viue. Hoc aūt dixit d̓ ſpūſctō quē erāt accepturi credētes in eū. Tercio generat pluuiā lacrimaꝝ. pſal. Flauit ſpūs eius ⁊ fluent aq̄. ſ. lacrimaꝝ Tercio mõſtratus eſt in ſpecie flatꝰ. Flatꝰ eſt mobil'. calidꝰ. lenis. ⁊ ad reſpirandū neceſſarius. Sic ſpūs ſctꝰ mobil'. i. velox ē ad ſe diffūdēd̓. oībꝰ. n. mobilibꝰ mobilior eſt. Glo. ſup illd̓. Factꝰ eſt repente de celo ſonꝰ ꝛc. Neſcit tarda molimina ſancti ſpūs grā. Scd̓o calidꝰ ē ad īflamādū. Luce. xij. Ignē veni mittere in terrā ⁊ q̄d volo niſi vt ardeat. Vn̄ ⁊ auſtro vēto calido ɔpat̄. Cañ. iiij. Surge aq̄lo ⁊ veni auſter pfla ꝛc. Tercio lenis eſt ad demulcēdū Vn̄ ⁊ ad eiꝰ lenitatē inſinuādā vocat̄ noīe vnctōis. j. Joh. ij. Vnctio eiꝰ docet vos de oībus. Noīe roris. Vn̄ cantat eccl'ia. Et ſui roris intima aſpſione fecundet ꝛc. Noīe aure tenuis. iij. Reg. xix. Et pꝰ ignē ſibilꝰ aure tenuis. ⁊ ibi dñs. Quarto neceſſarius ē ad reſpirandū. Adeo quippe flatꝰ neceſſariꝰ eſt ꝙ ſi ad horā ſubtraheretur hō ɔtinuo moreret̄. Sic ⁊ de ſpiritu ſctō intelligendum eſt. Pſal. Auferes ſpūm eoꝝ ⁊ deficiēt ⁊ in pul. ſ. reuer. Emitte ſpūm tuū ꝛc. Joh. vj. Spūs eſt qui viuificat. Quarto mõſtratꝰ eſt ī ſpecie ignis. Quīto in ſpecie lig̃ue. Quare autē in hac die duplici ſpecie appuit dicetur infra. C Circa terciū. ſ. q̄ tpe miſſꝰ ē. Notandū ꝙ miſſus eſt in q̄nq̄geſimo die a paſca. Jō aūt in die q̄nq̄geſimo miſſus eſt. vt det̄ intelligi quoniā a ſpūſctō eſt legis pfectio. eterna remūeratio. ⁊ pctōꝝ remiſſio.

Legis pfectio. q̄niā ſm Gloſaꝫ a die agni imolati q̄nq̄geſimo die data eſt lex ī igne Jn nouo etiā teſtamēto q̄nq̄geſimo die a paſca xp̄i deſcēdit ſpūſſctūs in igne. Lex in mõte ſynai. ſpūs in mõte ſyon. Lex in ſublimis mõtis loco. ſpūs dat̄ in cenaclo. Vn̄ p̄ h̄ inſinuat̄ ꝙ ipe ſpūſſanctꝰ eſt pfectio totius legis. qꝛ plenitudo legis eſt dilectio.

Scd̓o eterna remuneratio. Vn̄ glo. Sicut. xl. dies quibꝰ pꝰ reſurrectionē xp̄s cum diſcipulis ɔuerſatꝰ eſt. p̄ntem eccl'iam deſignāt. ita q̄nq̄geſimꝰ dies quo ſpūſſctūs datur denariū eterne remūeratōis exp̄mit. Tercio pctōꝝ remiſſio. Vn̄ glo. ibidē. Jō in q̄nq̄geſimo. qꝛ indulgētia fiebat in iubileo ⁊ p ſpūmſctūm pctā remittūt̄. Et ſequit̄ in gloſa. Jn ſpūali iubileo rei mortis ſoluunt̄. debita dimittunt̄. exules in patriā reuocāt̄. hereditas amiſſa reddit̄. ſui. i. hoīes pctō venūdati a iugo ſuitutis liberant̄. Hucuſqꝫ gloſa. Rei mortis ſoluūt̄ ⁊ liberant̄. Vn̄ Ro. viij. Lex ſpūs vite in xp̄o liberauit me a lege pctī ⁊ mortis. Debita pctōꝝ dimittūtur. qꝛ charitas opit mltitudinē pctōꝝ. Exules in patriā reuocāt̄. Pſal. Spūs tuus bonꝰ deducet me in terrā rectā. Hereditas amiſſa reddit̄. Ro. viij. Jpe ſpūs teſtimonium reddit ſpūi nrō ꝙ ſumꝰ filij dei. Si aūt filij ⁊ heredes. Serui a pctō liberant̄. ij. Cor. iij. Vbi ſpūs dñi ibi libertas. D Circa q̄rtū. ſ. q̄ties aplis miſſus eſt. Sciendū ē ꝙ ſm glo. tribꝰ vicibꝰ eis datꝰ eſt. ſ. añ paſſiōē. pꝰ reſurrectiōēꝫ. ⁊ pꝰ aſcenſiōēꝫ. Primo ad faciendū miracula. Scd̓o ad relaxandū peccata. Tercio ad ɔfirmandū corda. Primo q̄n eos ad p̄dicandū miſit. ⁊ ſup oīa demonia ⁊ vt languores curarēt eis ptāteꝫ dedit. Hec. n. miracula p ſpūmſctūm fiūt. ſm q̄d d̓r Math. xij. Si aūt in ſpū dei eijcio demonia ꝛc. Nō tñ ɔſeq̄ns eſt vt q̄cunqꝫ habꝫ ſpūmſctūꝫ faciat miracl'a. q̄niā ſicut Greg. ait miracl'a hoīem ſctūm nō faciūt ⁊ oſtendunt. Nec q̄cunqꝫ facit miracl'a hꝫ ſpiritūſanctū. q̄niā ⁊ mali aſſerūt ſe feciſſe miracl'a dicētes. Dñe dñe nõne ī noīe tuo pphetauimus ꝛc. Deus. n. facit miracl'a p autoritatē. angeli p materie habilitatōeꝫ demões p vir

tutes naturales reb⁹ inſitas. magi ꝑ occul-
tos ꝯctus cū demonibus. boni xp̄iani ꝑ pu-
blicā iuſticiā. mali xp̄iāi ꝑ ſigna publice iu-
ſticie. Scd̄o dedit eis ſpūmſctū. qñ i eos
inſufflauit d. Accipite ſpūmſctū ꝗꝝ re. pec.
⁊c. Nō tñ pōt quis pctūm remittere q̄ntum
ad maclām q̄ eſt in aīa. aut q̄ntum ad reatū
id eſt obligationē ad penā eternā. aut q̄ntū
ad dei offenſa. q̄ ſolū ex infuſione grē ⁊ v̄tu
te ꝯtritōis remittunt̄. Dicit̄ tñ ſacerdos ab
ſoluere. tū qꝛ a cl̄pa abſolutū eē inſinuat. tū
qꝛ penā purgatoriā in tp̄alem ꝯmutat. tum
qꝛ de ip̄a tp̄ali ꝑtē relaxat. Tercio dedit eis
hodierna die qñ eoꝝ corda ſic ſolidata ſunt
vt nil tormenta timerēt. pſal. Spū oris eius
oīs v̄tus eoꝝ. Aug. Talis eſt gratia ſpirit⁹
ſancti ꝙ ſi triſticiā inuenit diſſoluit ſi deſide
rium ꝑniciosum ꝯſumit. ſi trepidationē ab
ijcit. Leo papa. Sperabat̄ ab ap̄lis ſpūſſā-
ctus. nō vt tūc p̄mū ſctōꝝ hītator eē incipe-
ret. ſ vt ſacrata ſibi pectora ⁊ feruentius ac
cenderet ⁊ copioſi⁹ inūdaret. cumulās ſua
dona. nō inchoans. nec iō nou⁹ ope. qꝛ diti
or largitate. ¶ Circa q̄ntū q̄liter. ſ. miſ
ſus eſt. notandū ꝙ miſſus eſt cū ſono in lin-
guis igneis. ⁊ ipſe ligue appuerūt ſedendo.

Son⁹ aūt fuit repētin⁹. celeſtis. vehemēs
⁊ replēs. Repētin⁹ qꝛ ſctūſſpūs tarda moli
mina neſcit. Celeſtis. qꝛ celeſtes efficit. Ve-
hemēs. qꝛ timorē filialē inducit. Vel qꝛ eter
nū ve adimit. Vñ vehemēs q̄i ve adimens
Vl' qꝛ mētē ab oī carnali amore vehit. Vñ
vehemēs q̄i vehens mentē. Fuit ⁊ replēs. qꝛ
ſpūſſctūs omēs ap̄los repleuit. Vñ repleti
ſunt oēs ⁊c. Triplex eſt aūt ſignū plenitudi-
nis. quod fuit in ap̄lis. Primū eſt nō reſo
nare. vt pꝫ in dolio qd̄ dñ plenū eſt nō reſo-
nat. Job. vj. Nūquid mugiet bos cū añ pre
ſepe plenū ſteterit. q. d. Cū p̄ſepe cordis ple-
nitudinē hꝫ grē locū nō hꝫ mugit⁹ impatiē-
tie. Hoc ſignū habuerūt ap̄li. qꝛ in tribula-
tionib⁹ ꝑ impatiētiam nō reſonabant. imo
ibāt gaudētes a ꝯſpectu ꝯcilij. ⁊c. Scd̄m ſi-
gnū eſt nō pl⁹ recipe ſiue ſacietatē habere.
Qñ. n. vas aliꝗ liq̄re plenū eſt. aliud recipe
nō pōt. Silr' hō ſatur nō appetit āpli⁹. Sic
ſancti q̄ hñt plenitudinē grē nō p̄ñt recipere
aliū liq̄rem dilectōnis terrene. Eſa. j. Plen⁹
ſum. iō olocauſta ⁊c. Silr' qꝛ guſtauerūt ce-
leſtē ſuauitatē. iō nō ſitiunt terrenam volu-
ptatē. Aug. Qui biberit de fluuio ꝑadiſi. c⁹
vna gutta maior eſt oceano. reſtat vt in eo ſi
tis h⁹ mundi extincta ſit. Hoc ſignū habe-
bant ap̄li q̄ nihil ꝓꝓriū voluerunt habere. ſ
in ꝯmuni oīa diuidere. Tercium ſignū eſt.
ſuꝑeffluere. vt pꝫ in fluuio inundante. Ecc.
xxiiij. Qui implet quaſi phiſon ſapiam. Ad
litteram illius fluuij ꝓꝓriū eſt effluere ⁊ cir-
cūadiacentia irrigare. Sic ap̄li ceperunt ef
fluere qꝛ ceperunt loqui varijs liguis. Vñ
dicit glo. Ecce ſignum plenitudinis. plenū
vas erumpit. ignis in ſinu nō p̄t occultari.
Ceperunt iteꝝ circūadiacētia irrigare. Vñ
ſtati petrus p̄dicare cepit. ⁊ tria milia ꝯuer-
tit. Scd̄o miſſus eſt in linguis igneis. Cir
ca qd̄ tria videnda ſunt. Primo q̄re ꝯuicti
in linguis igneis. Scd̄o q̄re in igne potius
q̄ in alio elemento. Tercio q̄re in ligua po
tius q̄ in alio mēbro. De p̄mo ſciendū
ꝙ triplici rōe apparuit in liguis igneis. Pri
mo vt verba ignea ꝓferrent. Scd̄o vt legē
igneā p̄dicarēt. ſ. legē amoris. De his duo-
bus Bern. Venit ſpiritusſanct⁹ in linguis
igneis. vt linguis oīm gentium v̄ba ignea
loq̄rent̄. ⁊ legē igneā lingue ignee p̄dicarēt.
Tercio vt ſpiritumſanctū qui ignis eſt ꝑ
eos loq̄ cognoſcerent. ⁊ ne h̄ diffiderent ⁊ ne
alioꝝ ꝯuerſionē ſibi attribuerēt. ⁊ vt oēs eo-
rꝝ v̄ba tāq̄ dei audirēt. ¶ De ſcd̄o ſci-
endū ꝙ miſſus ē in ſpecie ignis mltiplici rō
ne. Prima ſumit̄ penes ei⁹ ſeptēplicē grāꝫ.
Spūs eni ad modū ignis alta hūiliat ꝑ do
nū timoris. emollit dura ꝑ donū pietatis. il
lūinat obſcura ꝑ ſciam. reſtrīgit fluida ꝑ cō
ſiliū. ꝯſolidat mollia ꝑ fortitudīe. clarificat
metalla tollēdo rubiginē ꝑ donū intellectus
ſurſum tēdit ꝑ donū ſapie. Scd̄a ſumit̄ pe-
nes ei⁹ dignitatē ⁊ excellentiā. Ignis eni ex
cellit oīa elemēta ſpecie ordine ⁊ v̄tute. Spe
cie rōne pulcritudīs in luce. ordine rōe ſub-
limitatis in ſituatōne. v̄tute rōe vigoroſita
tis in actione. Sic ⁊ ſpiritusſanct⁹ i his oīa
excedit. Propter p̄mū dꝛ ſpūſſctūs incoinq̄
natus. ꝓpter ſcd̄m. qꝛ capiat omēs ſpūs in-

telligibileſ.ꝓpter terciū hn̄s oēƺ v́tutē Sap̄.
vij. Tercia ſumit̄ penes ei⁹ m̄ltiplicē effica
ciā. Hāc rōem aſſig̃t Raban⁹ ſic d. Ignis
q̄ttuoꝛ hƺ naturas. Urit. purgat. calefacit ⁊
illūinat. Sic ſpūſſctūs exurit pctā. purgat
coꝛda. tepoꝛem excutit. ignoꝛātias illuſtrat.
Hec raban⁹. Exurit pctā. Un̄ Zach. xiiij.
Per ignē vꝛam eos ſicut vꝛit̄ argētū. Hoc
etiā igne vꝛi petebat ꝓpha. d. Ure renes me
os ⁊c. Purgat coꝛda. Eſa. iiij. Si ſanguiēƺ
hierl'm lauerit d̄ medio ei⁹ ī ſpū iudicij ⁊ ſpi
ritu ardoꝛis. Tepoꝛē excutit. Un̄ d̄r de illis
q̊s replet ſpūſſctūs. Ro. xij. Spū feruentes
⁊c. Greg. In igne appuit ſpūſſctūs q꞉ ab oī
coꝛde q̊d replet. toꝛpoꝛē frigoꝛis excutit. ⁊ hī
deſiderio ſue eternitatis accēdit. Ignoꝛāteſ
illuſtrat. Sap̄. ix. Senſū āt tuū q̊s ſciet. niſi
tu dederis ſapiam. ⁊ miſeris ſpūm ſctūƺ tuū
de altiſſimis. Et. j. Coꝝ. ij. Nob āt reuelauit
de⁹ ꝑ ſpūm ſctūƺ. Quarta ſumit̄ penes ipi⁹
amoꝛis naturā. Amoꝛ. n. ꝑ ignē hƺ ſig̃ficari
triplici rōe. Primo q꞉ ignis ſꝑ ē ī motu. ſic
⁊ amoꝛ ſpūſſcti q̊s replet ſꝑ facit eē in motu
bone opatōis. Un̄ Greg. Nunq̄ƺ eſt amoꝛ
dei ocioſus. opat̄. n. mag̃ ſi eſt. ſi āt opari ne
gligit amoꝛ nō eſt. Scd̄o q꞉ ignis int̄ cetera
elemēta ē maxīe foꝛmale. ⁊ modicū hƺ d̄ ma-
teria ⁊ m̄ltū d̄ foꝛma. ſic amoꝛ ſpūſſcti quoſ
replet facit hꝛē modicuƺ de amoꝛe t̄renoꝝ et
plimū de amoꝛe celeſtiū ⁊ ſpūaliū. vt iā non
carnalia carnalr̄. ſƺ poti⁹ ſpūalia ſpūalr̄ di-
ligāt. Diſtiguit. n. Bern̄. q̄ttuoꝛ modos dili
gēdi. ſƺ diligere carnē carnalr̄. ſpūm carnalr̄.
carnē ſpūalr̄ ⁊ ſpūm ſpūalr̄. Tercō q꞉ ignis
hƺ alta incliare. ſurſū tēdere fluida adunare
⁊ ꝯgregare. Per h̄ tria intelligit̄ triplex vis
amoꝛis. Amoꝛ. n. ſicut hēt̄ ex v́bis Dioniſij
in lib. de diuīs noīb⁹. hƺ triplicē vi. ſ. inclina
tiuā. eleuatiuā ⁊ cooꝛdiatiuā. Inclinatiuā
q꞉ inclinat ſupioꝛa inferioꝛib⁹. eleuatiuā. q꞉
eleuat inferioꝛa ſupioꝛib⁹. cooꝛdinatiuā. q̄a
cooꝛdiat eq̄lia coeq̄lib⁹. Hec dioniſi⁹. Hāc
enī triplicē vī amoꝛis ſpūſſctūs efficit ī hijs
q̊s replet. q꞉ inclinat eos ꝑ hūilitatē ⁊ ſui cō-
tēptū. eleuat in deſideriū ſupnoꝝ. et cooꝛdi-
nat inuicē ꝑ vnifoꝛmitatē moꝝ. De tercio
ſciendū q̄ appuit poti⁹ ī lingua q̄ƺ ī alio mē

bꝛo triplici rōe. Lingua. n. eſt mēbꝝ igne ge
hēne inflatū. difficile ad regēdū. ⁊ vtile bene
rectū. Quia ergo ligua igne infernali inflā
mata erat. iō igne ſpūſſcti indigebat. Jaco.
iij. Lingua nr̄a ignis ē ⁊c. Quia difficile re-
git̄. iō ꝑ ceteris mēbꝛis grā ſpūſſācti indiget
Jac. iij. Oīs natura beſtiaꝝ ⁊c. Q꞉ vtil' val-
de ſi bene regit̄. iō neceſſe fuit vt ſpūm ſctūm
rectoꝛē hꝛēt. In lingua etiā appuit. ad ſig̃fi-
cādū q̄ p̄dicātib⁹ valde neceſſari⁹ fuit. Pꝛe
dicātib⁹. n. neceſſari⁹ ē. q꞉ facit eoſ loq̄ feruē
ter abſq̄ƺ trepidatōe. ⁊ iō miſſus eſt in ſpecie
ignis. Bern̄. Uenit ſpūſſctūs ſuꝑ diſcpl'os
in linguis igneis vt v́ba ignea loq̄rent̄. ⁊ le-
gē igneā lingue ignee p̄dicarēt. Cōfidēt̄ abſ
q̄ƺ puſillanimitate. Act. iiij. Repleti ſūt oēs
ſpūſctō. ⁊ ceperūt loq̄ cū fiducia v́buƺ dei ⁊c.
M̄ltiplr̄ ꝓpter capacitatis auditoꝝ diuer-
ſitatē. ⁊ iō d̄r Act. ij. q̄ ceperūt loq̄ varijs lin
guis. Utilr̄ ad edificatōƺ ⁊ vtilitatē. Eſa. lxj.
Spūs dn̄i ſuꝑ me eo q̄ vnxerit me ⁊c. Ter
cio ī ſpē ligue appuerūt ſedēdo. ad ſig̃ficādū
q̄ p̄ſidētib⁹ neceſſari⁹ erat. Pꝛeſidētib⁹ q̊ƺ ⁊
iudicib⁹ neceſſari⁹ eſt. q꞉ ꝯfert autoꝛitatē ad
pctūƺ remittēdū. Johis. xx. Accipite ſpūm
ſctūm q̊ꝝ re. pec. ⁊c. Sapiam ad iudicanduƺ.
Eſa. xlij. Ponā ſpūm meū ſuꝑ eū. iudiciuƺ
gētib⁹ ꝓferet. Māſuetudiēƺ ad ſupoꝛtādū.
Nūeri. xi. Dabo eiſ de ſpū q̄ in te ē. vt ſuppoꝛ
tēt on⁹ ꝑpl'i tecū. Spūs moyſi erat ſpūs mā
ſuetudiſ. Ut pƺ Nūeri. xij. Erat moyſeſ mā
ſuetiſſim⁹ ⁊c. Oꝛnatū ſctitatis ad infoꝛman
dū. Job. xxvj. Spūs dn̄i oꝛnauit celoſ. ⁋
Circa ſextū in q̊s. ſ. miſſus eſt. Notādum q̄
miſſ⁹ eſt in diſcipl'oſ. q̄ fuerūt receptacl'a mū
da. ſcḋm q̄ de eis cātat̄. Fuerūt eñ receptacula
mūda ⁊ habilia ad ſuſceptiōƺ ſpūſſcti. ꝓpter
vij. q̄ fuerūt in eis. Ipi. n. p̄mo fuerūt aīo
q̄eti. q̊d notat̄ in h̄ q̄ dicit̄. Dū ꝯplerēt̄ dies
pēte. i. dies req̄etōis. Illō. n. feſtuƺ erat ad re
q̄em deputatū. Eſa. lxvj. Suꝑ queƺ req̄eſcet
ſpūs me⁹ niſi ſuꝑ hūilē ⁊ q̄etū ⁊c. Scd̄o di-
lectōe vniti. q̊d notat̄ in h̄ q̄ d̄r. Erāt oēs pit̄
Erat. n. eis coꝛ vnuƺ ⁊ aīa vna. Sic̄. n. ſpūs
hoīs nō viuificat mēbꝛa coꝛpis niſi ſint vni
ta. ſic nec ſpūſſcts mēbꝛa ſpūalia Et ſic̄ igniſ
lignoꝝ diuiſione extinguit̄. ſic ſpūſſanct⁹ ꝑ

diſcordiã ĩ hoĩb⁹. Et iõ cantat̃ de aplĩs. Inuenit eos ↄcordes charitate illuſtrauit eos mũdãs diuĩtas deitatis. Tercõ loco ſecreti. qd̃ notat̃ ĩ h̃ q̀ dr̃. In eod̃ loco. ſ. in cenaclo Oſee. ij. Ducã eã in ſolitudinẽ ⁊ ibi loq̃r ad cor ei⁹. Quarto orõe aſſidui. Vñ p̃mitti Erãt pſeuerãtes vnanimit̃ ĩ orõe. Vñ cãtam⁹ de eis. Orãtib⁹ aplĩs deũ veniſſe nũciat Q̃. n. orõ nccãria ſit ad ſuſceptiõz ſpũſſcti. oñdit̃ Sap. vij. Inuocaui ⁊ veit ĩ me ſpũs ſapie. Itẽ Joh. xiiij. Rogabo prẽm meũ et aliũ paclitũ dabit vobis. Quinto hũilitate pditi. qd̃ notat̃ ĩ h̃ q̀ dr̃ Sedẽtes Pſal. Qui emittis fõtes ĩ ↄuallib⁹. i. grãz ſpũſſcti ĩ hũilib⁹. Et ſup quẽ reqeſcet ſpũs me⁹ ⁊c. Sexto pace ↄiũcti. qd̃ notat̃ ĩ h̃ q̀ erãt ĩ hierl'm. q̃ int'ptat̃ viſio pacis. Q̃ aũt ad recipiẽdum ſpũm ſanctum pax neceſſaria ſit oñdit dñs Joh. xx. vbi p̃mo pacẽ obtulit dicens. Pax vobis. Deinde ſtatĩ inſufflauit ⁊ dixit Accipite ſpũm ſan. Septĩo in ↄtẽplatõe erecti. qd̃ notat̃ in h̃ q̀ ſpũm ſctũz receperũt ĩ ſuperiori cenaclo. Vñ dicit glo. ibidẽ. Qui ſpũm ſctũm deſiderat carnis domicilũ mẽtis ↄtẽplatõe trãſcẽdẽs calcat. ¶ Circa ſeptimũ p̃pter qd̃. ſ. miſſ⁹ eſt. notãdũ q̀ miſſus ẽ p̃pter ſex cãs. q̃ notant̃ ĩ hac autoritate. Paraclit⁹ aũt ſpũſſctũs ⁊c. Primo ad ↄſolandũ meſtos. qd̃ notat̃ cũ dr̃ paclit⁹ qd̃ idẽ eſt qd̃ ↄſolator. Eſaie. lxj. Spũs dñi ſup me ⁊c. Et ſequit̃. vt ponerẽ ↄſolatõez lugẽtib⁹ ſion Greg. Cõſolator ſpũſſctũs dr̃: q2 de pctĩ perpetratõe merẽtib⁹ dũ ſpem venie p̄parat. ab afflictõe triſticie mẽtẽ leuat. Scd̃o ad viuificãdũ mortuos qd̃ notat̃ cuz dr̃ ſpũs. q2 ſpũs ẽ q̃ viuificat. Ezech. xxxvij. Oſſa arida audite v̈bũ dñi ⁊c. Ecce ego ĩmittã ĩ vos ſpiritũ ⁊ viuetis. Tercio ad ſctificãdũ ĩmũdos. qd̃ notat̃ cũ dr̃ ſanct⁹. ſicut. n. dr̃ ſpũs q2 viuificat. ita ſctũs q2 ſctificat ⁊ mũdat. Vñ ſctũs idẽ eſt qd̃ mũd⁹. Pſal. Flumĩs impetus. i. inundãs ⁊ abũdans grã ſpũſſcti. letificat ciuitatẽ dei. i. eccliãz dei. Et p iſtd̃ flumẽ ſctificauit tabnaclm̃ ſuũ altiſſim⁹. Quarto ad ↄfortãdũ amorẽ int̃ diſcordes ⁊ odioſos. qd̃ notat̃ cũ dr̃ pater. pater. n. dr̃ eo q̀ naturalr̃ diligit nos. Joh. xvj. Ipe. enĩz pater amat vos. Si pat̃ ⁊ nos filij ei⁹ ⁊ frẽs ad inuicẽ ⁊ int̃ frẽs pfecta amicicia pſeuerat. Qũito ad ſaluãdũ iuſtos. qd̃ notat̃ in eo q̀ dr̃. In noĩe meo. qd̃ ẽ ieſus ⁊ ſal⁹ interpretat̃. In noĩe igit̃ Jeſu. i. ſalutis. pater miſit ſpũm. vt oñdat q̀ ad ſaluãdas gẽtes venit. Sexto ad docẽdũ ignaros. qd̃ notat̃ in eo q̀ dr̃. ille vos docebit oĩa. Circa octauũ notãdũ q̀ dat⁹ ſiue miſſ⁹ ẽ ĩ p̃mitiua ecclĩa p̃mo p orõz. vñ. Orãtib⁹ ap. ⁊c. ⁊ lu. iij. Orãte ieſu deſcẽdit ſpũſſan. ⁊c. Scd̃o p v̈bi dei deuotã ⁊ attẽtã auditõz. Act. x. Adhuc loq̃nte petro cecidit ſpũſ. ⁊c. Tercio p aſſiduã opatõez. qd̃ notat̃ ĩ manuũ ĩpoſitõne. Act. viij. Tũc ĩponebãt man⁹ ſup illos ⁊c. Vl' ĩpoſitio manuũ ſigt̃ abſolutõz q̃ fit in ↄfeſſione.

LXIX

De ſanctis gordiano et epimacho.

Gordianus a geos qd̃ ẽ dogma ſiue dom⁹. ⁊ dyan qd̃ ẽ clax. q̃i clara dom⁹ ĩ q̃ hitabat ds̃ Sicut aũt dicit aug. ĩ li. d̃ ci. dei. bona domus ẽ pib⁹ mẽbris diſpoſita. ãpla ⁊ lucida. Sic ille ſctũs fuit pĩter diſpoſit⁹ p ↄcordie imitatõez. ãpluſ p caritatẽ. lucid⁹ p v̈itatez. Epimach⁹ ab epi qd̃ ẽ ſupra. ⁊ machin qd̃ ẽ rex. q̃i ſupn⁹ rex. vl' ab epi qd̃ ẽ ſupra. et machos qd̃ eſt pug. q̃i p ſupnis pugnãs.

Gordian⁹ vicari⁹ iuliani ĩpatoris cũ q̃ndã xp̃ianũ noĩe ianuariũ ad ſacrificãdũ ↄpelleret. ad p̃dicatõez tñ ĩpi⁹ ianuarij. ad fidez cũ vxore ſua et. liij. viris ↄuerſus eſt. Qd̃ audiens iulianus iuſſit ianuariũ ĩ exiliũ mitti. gordianũ v̈o ſi ſacrificare nollet capite trũcari. Decollatus eſt igit̃ btũs gordian⁹ et corp⁹ ei⁹ ad canes per octo dies piectũ eſt. S3 cũ oĩno remãſiſſ3 intactum. tandem a familia ſua rapit̃. et cum btõ epimacho. quem dudũ p̃dict⁹ iulianus occidi fecerat. nõ lõge ab vrbe miliario fere vno. circa ãnũ dñi. ccclx. ſepelitur.

LXX.

De ſanctis Nereo et Achilleo.

Nereus interpretatur lucis ↄſiliũ. vl' nere⁹ a nereth qd̃

eſt lucerna. ⁊ vs feſtinās. vel nereꝰ q̄i ne. i. ne
q̄q̄ꝫ reꝰ. Fuit ergo ꝯſiliū lucis ī v̄ginitatiſ p̄
dicatōe. lucerna ī honeſta ꝯuerſatōne. feſti-
nās ī zeli feruoꝛe. nereꝰ. i. neq̄q̄ꝫ reꝰ ī ꝯſcie pu
ritate. Achilleꝰ ab achi qḋ eſt frater meus
⁊ leſa qḋ eſt ſalꝰ. q̄i fratꝝ ſalus. Hoꝝ paſſio
onē euthices victoꝛinꝰ ⁊ macro alias maro
ſerui xp̄i ſcripſerūt. A

Ereꝰ ⁊ achilleꝰ eunuchi ⁊ cubicula
n rij domicille neptis domiciani īpa
toꝛis fuerūt. Quos btūſ petrꝰ apl's
baptizauit. Cū ergo p̄dicta domicilla aure
liano filio ꝯſul' nupta eēt. ⁊ gēmis ⁊ purpu-
reis veſtibꝰ tegeret. nereꝰ ⁊ achilleꝰ eidē fidē
p̄dicauerūt. ⁊ v̄ginitatē m'tiplicit' ꝯmenda-
uerūt. oñdētes v̄ginitatē deo eē ꝓximaꝫ. an-
gel' germanā. hoībꝰ īnatā. vxoꝛē viro ſubijci
pugnis ⁊ calcibꝰ cedi. defoꝛmes ꝑtꝰ ſepiꝰ ꝓ
creari. rurſus q̄ vix mr̄is pia monita ſuſti-
nere poterat optere ḡndia ꝯuicia pati mari
ti. Illa āt int' cetera dixit. Scio prēꝫ meū fu
iſſe zelotipū. ⁊ mrēꝫ meā ab eo ꝯuicia plima
paſſā eē. Nūq̄d vir meꝰ talis futurꝰ ē. Cui
illi. Quoniā q̄ꝫdiu ſūt ſpōſi vident' eē beni-
gni. ſed mariti effecti crudelit' dn̄ant'. ⁊ aliq̄n
ācillas p̄ferūt dn̄abꝰ. Ois aūt ſctītas amiſ
ſa ꝑ pn̄iaꝫ reuocari pōt. ſola āt v̄ginitas ad
ſuū ſtatū reuocari nō p̄t. Beatꝰ. n. ꝑ pn̄iaꝫ
expelli pōt. v̄ginitaſ reuocari nō p̄t vt ad ſta
tū p̄ſtine ſctītatis attigat. Tūc flauia domi
cilla credidit. ⁊ v̄ginitatē vouit. ⁊ a ſcō clemē
te velata ē. Qḋ ſpōſꝰ eiꝰ audiēs. licētia a do-
miciano īpetrata. v̄ginē cū ſcīs nereo ⁊ achil
leo ī pōtianā īſulā relegauit. putās ſe ꝑ hoc
poſſe v̄giniſ ꝓpoſitū īmutare. Poſꝰ aliqd tp̄ſ
cū īpe ad īſulā ꝑrexiſſꝫ. ⁊ m'tis mūeribꝰ ſcōs
vt v̄gini ſuaderēt īducerēt. ipi hᷤ pēitꝰ reſpuē
tes magis eā ī dn̄o ꝯfoꝛtabāt. Qua ꝓpt' cū
ad ſacrificia ꝯpellerēt ⁊ dicerēt ſe a btō petro
apl'o baptizatos nll'a rōe poſſe idol' īmolare
capite ceſi ſūt. circa ānū dn̄i. lxxx. Quoꝝ coꝛ
poꝛa iuxta ſepulcꝝ petronelle poſita ſt'. Ali-
os etiā. ſ. victoꝛinū euthicē ⁊ maronē q̄bus
domicilla adherebat. tāq̄ꝫ ſuos tota die ī ſu
is p̄dijs laboꝛare faciebat. ⁊ veſpe cātabrūꝫ
ad mādūcādū eiſ dabat. Tādē euthicē cedi
iuſſit q̊uſqꝫ ſpūꝫ exalaret. victoꝛinū v̄o ī aq̄s
fetētibꝰ ſuffocari. maronē v̄o ſaxo īgēti opp̄
mi iuſſit. Cū āt īmaniſſimā petraꝫ quā vix.
lxx. viri mouere potāt ſuꝑ eū iactaſſet. ipe p̄
dictū lapidē ī hūeros ſuoſ accepit. ⁊ q̄i leueſ
paleas ad duo miliaria poꝛtauit. Et cū plu
rimi credidiſſet ꝯſularis eū occidi fecit. Poſꝰ
hᷓ aurelianꝰ domicillā d' exilio reduxit ⁊ duaſ
v̄gies eufroſinā ⁊ theodoꝛā collactāeas eiꝰ
vt ei ſuaderēt miſit. Quas tn̄ domicilla ad
fidē ꝯuertit. Tūc aureliāꝰ cū ſpōſis p̄dicta
rū puellaꝝ ⁊ tribꝰ ioculatoꝛibꝰ ad domicil-
lā veīt. vt eiꝰ nuptias celebraret. ⁊ īpaꝫ ſalteꝫ
violēt' oꝑꝛimeret. Sꝫ cū domicilla p̄dictos
duos iuuenes ꝯuertiſſꝫ. aureliāꝰ domicillā
ī thalamū ītroduxit. ⁊ ibidē mimos canere
fecit. ⁊ ceteros ſecū ſaltare iuſſit volēs eaꝫ pꝰ
modū violare. Sꝫ cū deficerēt mimi ī canē-
do ⁊ ceteri ī ſaltādo. īpe tn̄ ꝑ duos dies n̄ ceſ
ſauit. q̊uſqꝫ ī ſaltādo d'ficiēs expirauit. Lu-
xuriꝰ v̄o frat' eiꝰ īpetrata licētia oēſ q̄ credid'
rāt īterfec'. ⁊ cubicl'o vbi p̄dicte v̄gies moꝛa-
bāt' ignē ſuꝑpoſuit. Que oꝛātes ſpūꝫ emiſert'
Quaꝝ coꝛꝑa ſcūs ceſariꝰ mane illeſa reperi
ens ſepeliuit. LXXI

De ſancto Pancracio.

Ancracius a pan
p q̊d ē totū. ⁊ ḡtꝰ ⁊ citiꝰ. q̄i totꝰ cito ḡ-
tꝰ. qꝛ ī ſua puericia ḡtꝰ. Vl' ſic d'r in
gloſario pācras d'r rapīa pācranariꝰ flagel
lis ſubiectꝰ. pācrꝰ lapis varie coloꝛatus. ipe
enī rapuit p̄dā captiuoꝝ. fuit ſbiectꝰ flagell'
toꝛmētoꝝ. coloꝛatꝰ varietate v̄tutū. A

Ancraciꝰ nobiliſſimis oꝛtꝰ ꝑentibꝰ
p dū apd' frigiā ⁊ prē ⁊ mrē oꝛbatꝰ eſ-
ſet ſb cura dioniſij patrui ſui relictꝰ
eſt. Ambo ergo romā vbi largū habebāt pa
trimoniū redierūt. In q̊ꝝ vico corneliꝰ pa-
pa cū fidelibꝰ latitabat. A q̄ qdē cornelio cū
p̄dictꝰ dioniſiꝰ ⁊ pācraciꝰ fidē xp̄i recipiſſet
tādē dioniſiꝰ in pace moꝛit'. ⁊ pācraciꝰ capi
tur ⁊ ceſari p̄ntat'. Erat āt pācraciꝰ q̄i anno
rū. xiiij. Cui dixit dioclecianꝰ ceſar. Infātu
le ſuadeo tibi ne mala moꝛte moꝛiaris. qꝛ cū
puer ſis facile decipis. ⁊ qꝛ nobil' ꝯpꝛobaris
⁊ cariſſimi mei filiꝰ extitiſti. rogo te vt rece-
das ab hac veſania. vt velut filiū meū te ha-

beā. Cui pācraci⁹. Et si puer sū corpe. cor tn̄ gero senile. Et v̄tute dn̄i nr̄i ihū xp̄i terror vester tātū apd̄ nos ē. q̄ntū h̄ pictura quā cernim⁹. Dij āt tui q̄s me hortaris colere. deceptores ⁊ germanarꝝ stupratores fuerūt. q̄ et nec pn̄tib⁹ pepcerūt. Q̄ si hodie h̄uos tuos talia cognosceres facere. ꝓtin⁹ occidi iuberes Tales deos miror quō colere nō erubescis August⁹ igit̄ putās se a puero victū iussit eū ī via aureliana decollari circa ānos dn̄i. cclxxxvij. C⁹ corp⁹ cocauilla senatrix diliḡet sepeliuit. Ad ei⁹ sepl'cꝝ vt ait grego. turon̄. si q̄s falsū iurare voluerit anq̄z ad cācellū chori p̄ueiat. aut stati a demōe capt⁹ īsanit aut cadēs ī pauimētū ꝓtin⁹ vitā pdit. Lis nō modica int̄ duos erat. ⁊ iudex reū mīe ignorabat. Zelo igit̄ iusticie iudex ductus. ābos ad altare scti petri deduxit. ⁊ ibidē reū īnocētiā suā quā p̄tēdebat iuramēto expiare coegit. rogās aplm vt aliq̄ indicio ōnderz v̄itatē. Cū āt ille iurassz. ⁊ nihil mali passus fuisset. iudex ei⁹ malicie ɔsci⁹. zelo accēs⁹ iusticie exclamāuit. Senior iste petr⁹ aut nimis misericors ē. aut mīori defert. eam⁹ ad pācracium iuuenē ⁊ ab eo req̄rā⁹. Cū ergo venisset ⁊ sup tumulū re⁹ iurare falsū p̄sūpsissz manū iā trahe nō potuit. ⁊ ibidē p⁹ modū expirauit. Vnd vsq̄z hodie a plerisq̄z obs̄uat̄ vt sup reliq̄as btī pancracij. p arduis iuramētum fiat.

De festiuitatibus que occurrūt īfra tēpus peregrinatōis.

Dicto de festiuitatib⁹ q̄ occurrūt īfra tp̄s recōciliatōis qd̄ tp̄s rep̄ntat eccl'a a pasca vsq̄z ad octauā pente. seq̄t̄ vidē de festiuitatib⁹ q̄ eueniūt īfra tp̄s pegrinatōis. qd̄ tp̄s rep̄ntat eccl'ia ab octaua pente. vsq̄z ad aduentū. Principiū āt h⁹ tpis nō sp̄ h̄ incipit. sed iuxta pascalē terminū variat

LXXII A

De sancto Vrbano.

Vrban⁹ ab urbanitate dict⁹. vl' vrban⁹ ab vr qd̄ est lumē vel ignis. ⁊ banal r̄n̄sio. fuit. eniz lumē p ɔuersatōz honestā. ignis p caritatē succēsa r̄n̄sio p doctrinā. Fuit. lumē siue lux. q2 lux ē ī aspectu amabil'. ī essentia īmaterial'. ī situ celestis. ī actu ꝓtulis. Sic ille scūs fuit amabil' ī ɔuersatōe. imaterial' ī mōi despectōe. celestis in ɔtēplatōe. vtil' in p̄dicatōe.

Vrban⁹ calixto pape successit. Cui⁹ tpe cū fuissz maxia p̄secutio in xp̄ianos tādē alexāder c⁹ mater hamea xp̄iana erat. quā origenes ɔuerterat. īperiū sūpsit. Ipa igit̄ filiū p̄cib⁹ maternis induxit vt a p̄secutōe xp̄ianorꝝ cessaret. Verūtn̄ almachi⁹ vrb p̄fect⁹ q̄ btāz ceciliā decollauerat ī xp̄iāos crudelr̄ seuiebat. Sctūz ergo vrbanū diliḡet̄ inq̄ri fec. ⁊ i q̄dā ātro ꝓcurāte carpasio q̄dā mistro cū trib⁹ p̄sbyteris ⁊ trib⁹ diacōib⁹ reptū ī carcerē mitti iussit. Q̄d⁹ h̄ corā se ip̄m adduci p̄cepit. ⁊ ꝙ q̄nq̄z milia hoiz cū sacrilega cecilia ⁊ illustrib⁹ viris tiburcio ⁊ valeriāo seduxerat. eid obiec. ⁊ thesauros cecilie req̄siuit. Cui vrbā⁹ Ut vidō pl⁹ te ad seuiēdū ī scōs duc̄ cupiditas q̄z clt⁹ deorꝝ Thesaur⁹ cecilie p man⁹ pauperꝝ celos ɔscēdit. Cū ergo scūz vrbanū cū socijs plūbatis cederēt et ip̄e nomē dn̄i elyō īuocaret. subridēs p̄fect⁹ ait. Sapiēs vlt iste senex videri ⁊ iō nc̄ ignota loq̄t. Cū āt supari nō possēt. iterꝝ ī carcerē recludūt. Ubi tres tribūos ad se veniētes cū custode carceris anolino sctūs vrban⁹ baptizauit. Audito igit̄ ꝙ anolius xp̄ian⁹ fact⁹ eēt p̄fecto sistit̄. ⁊ sacrificare renuēs decollat̄. Sāct⁹ aūt vrban⁹ cū socijs ad simlācrꝝ ducit̄. ⁊ thura īponere vrget̄. Tūc corāte vrbano simlācrꝝ cecidit. ⁊ xxij. sacerdotes qui ignez ministrabāt occidit. Tūc g̃uissime laniāt̄ ⁊ p⁹ h̄ ad sacrificādū ducūt̄. Qui ī ip̄z idolū expuētes frōtes cruce munierūt ⁊ inuicē dato pacis oscl'o capitalē snīaz acceperūt sub alexādro q̄ cepit circa ānuz dn̄i. ccxx. Sz stati carpasi⁹ a demōe arripit̄. ⁊ deos suos blasphemās ⁊ xp̄ianos īuit⁹ mag̃ficās a demōe suffocat̄. Q̄ ei⁹ vxor armēia vidēs. cū filia sua lucia et tota familia a sctō fortūato p̄sbytero baptisma suscepit. ⁊ post h̄ sctōrꝝ corpa honorifice sepeliuit.

LXXIII. A

De ſancta Petronella.

Petronella cuiꝰ ui
tā ſcūs marcellꝰ ſcpſit.fuit filia ſci
petri apli.q̄ cū nimis ſpecioſa eſſꝫ
⁊ ex volūtate pris febribꝰ laboraret diſcūbē
tibꝰ apd̄ eū diſcipli dixit ad eū titꝰ Cū oēs a
te ſanēt infirmi.cur petronellā iacere ꝑmit
tis.Cui petrꝰ.Quia ſic ei expedit.Verūtñ
ne putet̄ ipoſſibilitas ſanitatis eiꝰ meiſ ſmo
nibꝰ excuſari.ait ad illā.Surge petronella
velociꝰ ⁊ miſtra nobis.Que ſtatim ſanata
ſurrexit ⁊ eis miſtrauit.Cōpleto āt miſterio
dixit ei petrꝰ.Petronella redi ad lectū tuuꝫ
q̄ ſtatī rediit.⁊ vt ꝑ̇us febribꝰ laborare cepit
At vbi ī dei amore cepit eē ꝑfecta.eaꝫ ꝑfecte
ſanauit.Comeſ igit̄ flaccꝰ ad eā veīt.vt ipaꝫ
ꝓpt̄ eiꝰ pl̄critudinē accipet ī vxorē.Cui illa
rn̄dit.Si me ī vxorē deſideras.iube ad me v̄
gīes veīre q̄ me vſqꝫ ad domū tuā debeāt ſo
ciare.Quas cū ille paret.petronella ieiuni
is ⁊ orōibꝰ īſiſtere cepit.⁊ corpꝰ dn̄i ſuſcipi
ens ac ī lecto ſe reclināns.pꝰ triduū ad dn̄m
migrauit Flaccꝰ deluſū ſe vidēs ad felicolā
ſociā petronelle ſe ꝯuertit.⁊ vt aut ſibi nube
ret aut idol̄ imolaret p̄cepit.Sꝫ cū illa vtrū
qꝫ renueret.p̄fectꝰ ſeptē diebꝰ ſine cibo ⁊ po
tu ī carcere eā eē fec̄.ac poſtmoduꝫ in eculeo
tortā occidit.ac eiꝰ corpus in cloacā ꝓiecit.
Quā tñ ſcūſ nicodemꝰ eleuāſ ſepeliuit.Vn̄
a flacco comite nicodemꝰ accerſit̄.⁊ ſacrifi
care renuēs plūbatiſ cedit̄.⁊ ī tiberī eiꝰ corpꝰ
ꝓiicit̄.ſꝫ a iuſto eiꝰ clerico leuat̄ ⁊ honorifice
ſepelitur.

LXXIIII A

De ſanctis Petro exorciſta et Marcellino.

Petrꝰ exorciſta dū
ab arthemio ī carcere detineret̄.⁊ p̄
dicti arthemii filia a demone vexa
ret̄.⁊ ob hͦ a prē ſepiꝰ plāgeret̄.dixit ei petruſ
ꝙ ſi in xp̄m crederꝫ.ſtatī ſanitatē filia eiꝰ reci
peret.Cui arthemiꝰ Miror q̄ rōe dn̄s tuus
filiā meā liberare poterit q̄ te tāta patienteꝑ
eo liberare nō valet.Cui petrꝰ.Potēs q̄ dē
eſt deꝰ meꝰ eripe me.ſꝫ vl̄t vt ꝑ paſſionē trā
ſitoriā ꝑueniāꝰ ad gliaꝫ ſepitnā.Cui arthe
miꝰ ſi me cathenas ſuꝑ te duplicāte deꝰ tuꝰ
te liberauerit.⁊ filiā meā ſanauerit.ꝓtinꝰ in
xp̄m credā.Qd̄ cū factū fuiſſet ſctūs petruſ
cādidis veſtibꝰ indutꝰ ⁊ tenēs ſignū crucis
eidē apparuit.⁊ ille eiꝰ ſe pedibꝰ ꝓſtrauit.⁊ fi
lia eiꝰ ſanata.ipe cū tota domo ſua baptiſ
ma ſuſcepit.Permiſitqꝫ aliis īcarceratis
ꝙ exirēt liberi q̄cūqꝫ vellēt fieri xp̄iani.Qui
bꝰ mltiſqꝫ aliis credētibꝰ a btō marcellino p̄
ſbytero baptizāt̄.Qd̄ audiēs p̄fectꝰ oēs in
carceratos ad ſe adduci p̄cepit.Quoſ arthe
miꝰ ꝯuocās ⁊ manꝰ eoꝝ deoſculans dixit.
Vt ſi q̄s vellet veīre ad martyriū veīret ītre
pidꝰ.qd̄ ſi q̄s nollet abiret illeſus.Cōperto
aūt iudex ꝙ marcellinꝰ ⁊ petrꝰ eos baptiſaſ
ſent ipōs accerſiuit.⁊ eos ſeꝑatī ī carcere re
cluſit.Marcelliꝰ q̄dē nudꝰ ſuꝑ vitꝝ fractū
ꝯſternit̄.⁊ ei lumē ⁊ aq̄ negat̄.Petruſ v̍o in
alio carcere altiſſimo ⁊ artiſſimo cippo ꝯſtrī
git̄.Angelꝰ āt dn̄i marcellinū induens ⁊ ſol
uēs ipm̄ cū petro ī domo arthemii reſtituit
⁊ vt.vii.diebꝰ ꝑpl̄m ꝯfortarēt ⁊ poſtea ſe iudi
ci p̄ntarēt p̄cepit.Cū ergo p̄dictꝰ iudex eos
ī carcere nō īueniſſet.accerſitū arthemiū ⁊ ſa
crificare nolentē ī t̄ra cū vxore ſua obrui iuſ
ſit.Qd̄ ſcti marcellinꝰ ⁊ petrꝰ audientes il
luc venerūt.⁊ ī illa cripta.vii.diebꝰ ſcūs mar
cellinꝰ xp̄ianis ſe ꝓtegētibꝰ miſſā celebrauit
Dixerūtqꝫ ſctī ad īcreduloſ.Ecce arthemiū
potuiſſemꝰ libare ⁊ nos abſcōdere ſꝫ neutꝝ
voluimꝰ facere.Tūc irati gētileſ.arthemiū
gladio necauerūt.mrēꝫ v̍o cū filia lapidibꝰ
obruerūt.marcellinū āt ⁊ petꝝ ad ſiluam ni
grā q̄ nūc cādida ꝓpter eoꝝ martiriū vocat̄
decollarūt tꝑe diocleciani.q̄ cepit anno dn̄i
cclxxxvii.Quoꝝ aīas veſtibꝰ ſplēdidis ⁊ gē
mis indutas ab angel̄ ī celū deferri ſpicula
tor noīe dorotheꝰ vidit.Vn̄ ⁊ xp̄ianꝰ effectꝰ
poſtmodū in pace quieuit.

LXXV A

De ſanctis Primo et Feliciano.

Primꝰ quaſi ſūmꝰ
⁊ magnꝰ.Felicianꝰ q̄ſi felix anꝰ.i.fe
lix ſenex.Ille.n.dr̄ ſūmꝰ ſiue magnꝰ
dig̃tate ꝓpter martirii ꝑpeſſionē.ꝑtāte ꝓpt̄

miracloꝝ opatōeꝫ. ſctītate ꝑpt̄ vite pfectōeꝫ felicitate ꝑpt̄ glioſā fruitōꝫ. Iſte āt dr̄ ſenex ñ tātū ꝑpt̄ tpis antiq̄tatē. ſꝫ et ꝑpt̄ reuerētie digtatē. ꝑpt̄ ſapientie maturitatē. ⁊ ꝑpt̄ morū grauitatem.

Primꝰ ⁊ felicianꝰ apd̄ diocleciānū ⁊ maximianū a tēploꝝ pōtificibus accuſāt̄. q niſi eos ſacrificare fecerit nulla a diis bn̄ficia obtinere valebūt. Juſſu igit̄ impatoꝝ ī carcere recludūt̄. ſꝫ ab angelo viſitāt̄. ⁊ a vincul' q̄bꝰ erāt ligati abſoluūt̄. ⁊ liberi ī carcere deābulātes. dn̄m clara voce collaudabāt. Poſtmodū iteꝝ ipatoribꝰ pn̄tant̄. Qui cū in fide firmi pſiſterēt. crudelit̄ laniati ab īuicē ſepāt̄. Dicitqꝫ pſes feliciāo vt ſue ſenectuti ꝯſuleret ⁊ diis imolaret. Cui feliciāꝰ Ecce iā octuagīta ānos habeo. ⁊ xxx āni ſūt ex q̄ vitatē agnoui ⁊ elegi do viuere. q me pt d tuis maībꝰ libare. Tūc iuſſit pſes eū ligari. ⁊ clauos ī maībꝰ ⁊ pedibꝰ affigi. eiqꝫ dixit. Tādiu ſic eris donec nob ꝯſenſeris Qui dū leto vultu pſiſteret eū ibidez torq̄ri iuſſit. ⁊ nihil penitꝰ miſtrari. Pꝰ hec tm primū adduci fec. eiqꝫ dixit. Ecce frat̄ tuꝰ ipatorū dcretis ꝯſēſit. ⁊ ob h magnꝰ in palatio venerat̄. Tu ergo ſilr age. Cui ille. Licꝫ diaboli filiꝰ ſis. veꝝ tn̄ in pte dixiſti. q frat̄ meꝰ ipatoris celeſtis dcreto ꝯſēſit. Tūc iratꝰ preſes iuſſit facibꝰ lata eꝰ incēdi ⁊ plūbū bulliēs in os eꝰ infūdi. cernēte feliciāo vt ſic terreri poſſꝫ Jpe āt plūbū tāqꝫ frigidā aquā ſuauit̄ bibit. Tūc pſes iratꝰ duos leōes ad eos mitti pcepit. Qui ſtatī ad pedes eoꝝ ſe piecerūt. ⁊ tāqꝫ agni māſueti corā eis ſteterūt. Rurſꝰ vrſas crudeles dimittit. ⁊ cū leōibꝰ māſueſcūt Aderāt ad h ſpectaclm plꝰ qꝫ. xij. milia virorū. d qbꝰ. d. viri in dn̄o crediderūt. Preſes āt ſctōs fec dcollari ⁊ eoꝝ corpa canibꝰ ⁊ auibꝰ pici. Sꝫ tn̄ ab his illeſa a xpianis honorifice ſūt ſepulta. Paſſi ſūt āt circa ānos dn̄i. cclxxxvij.

LXXVI

De ſancto Barnaba

b Barnabas ītepretat̄ filiꝰ veniētis vel filiꝰ ꝯſolatōis aut filiꝰ ꝑphe. aut filiꝰ concludēs. Quattuor vicibꝰ ponit̄ filiꝰ ꝑpt̄ q̄ttuor modos filiationis ipſius. Dicitur enim filius in ſcriptura ratione generationis. eruditionis. imitationis. ⁊ adoptōis. Fuit enim a xpo regeneratꝰ p baptiſmū. eruditꝰ p euāgeliū. ipꝫ imitatꝰ p martiriū. ⁊ ab ipō adoptatꝰ p celeſte pmiū. Et h q̄ntū ad ſe. Quātū vō ad alios fuit adueniēs. ꝯſolās. ꝑphetās. ⁊ ꝯcludēs. Adueniēs diſcurrēdo ⁊ pdicādo vbiqꝫ. qd̄ ptꝫ. q fuit ſocius pauli. Cōſolās paupes ⁊ dſolatos. paupes qbꝰ elemoſinaꝫ dtulit. dſolatos qbꝰ ex pte aploꝝ eplās deſtinauit. Prophetans. q ꝑphetie ſpū claruit. Cōcludēs. q magnā mltitudinē in fide cōcluſit ⁊ adunauit. ſic ptꝫ cū miſſꝰ fuit in antiochiā. De his q̄ttuor act. xj. Erat vir. i. viril' q̄ntū ad pmū. bonꝰ q̄ntū ad ſcdm. plenꝰ ſpiritu ſctō q̄ntū ad tertiū. ⁊ fidel' q̄ntū ad q̄rtū. Cuꝰ paſſionem ꝯpilauit iohēs q ⁊ marcꝰ eꝰ cōſobrinꝰ ⁊ maxie a viſiōe ipiꝰ iohis vſqꝫ fere in finē. Quā beda d greco in latinū creditur trāſtuliſſe.

B Arnabas leuites ciprꝰ genere. vnꝰ d. lxxij. diſcipul' dn̄i. ab hiſtoria actuum in mltis extollit̄ ⁊ laudat̄. Fuit nāqꝫ optime informatꝰ ⁊ ordinatus. ⁊ h q̄ntū ad ſe. ⁊ q̄ntū ad deū. ⁊ q̄ntum ad pximuꝫ.

Quātū ad ſe ordinatꝰ extitit ſm tres vires. ſ. rōnalē. ꝯcupiſcibilē. ⁊ iraſcibilē. Habuit nāqꝫ rōnalē illuſtratā lūie cognitōis. Vn̄ dr̄ Act. xiij. Erāt āt in eccliā q̄ ē antiochie ꝓphe ⁊ doctores. in qbꝰ barnabas ⁊ ſimon ⁊c̄ Scdo habuit cōcupiſcibilē purgatā a puluere mūdane affectōis. Vn̄ dr̄ Act. iiij. q ioſeph q cognoīatꝰ ē barnabas. cū hēret agrū vēdidit illū. et pciū attulit. ⁊ poſuit ad pedes aploꝝ. Ubi dīc glo. Deſtituendū pbat qd̄ tāge diuitat. et docet calcādum eē auꝝ qd̄ ſubdit greſſibꝰ aploꝝ. Tertio habuit iraſcibilē roboratā magtudine pbitatis. et h l' viriliter aggrediēdo ardua. l' pſeuerāt agendo fortia. l' ꝯſtant̄ ſuſtinēdo aduerſa. Uiriliter aggrediēdo ardua. ſic patet in h q illā maximā ciuitatē antiochiā ad ꝯuertendū accepit. ſic ptꝫ etiā act. ix. q cū pꝰ ꝯuerſionē paulus hieroſolimā veniſſet. et diſciplis ſe iūgere vellet. et oēs eū tāqꝫ lupū agni fugerēt. barnabas ipm audacter apprehēdit. et ad aplos

durit. Perſeuerāt opando fortia .qa corpꝰ
ſuū macerauit.⁊ ieiunijs afflixit Vñ dr act.
xiij.de barnaba ⁊ qbuſdā alijs. Miniſtrāti
bus ātillis dño ⁊ ieiunātibꝰ ⁊c. Cōſtāt ſuffe
rēdo aduerſa.ſic apli ꝑhibent ei teſtimoniū
dicētes. Cū cariſſimis nrīs barnaba ⁊ pau/
lo hoībꝰ q tradiderūt aīas ſuas ꝓ noīe dñi
nrī ihū xpi Scđo fuit ordiatꝰ q̄ntum ad
deū ꝯferēdo di autoritati.maieſtati.⁊ boni/
tati. Autoritati qđ ptȝ ex h ꝙ officiū ṗdicati
onis ſibi nō vſurpauit.ſȝ h ex autoritate dei
accipe voluit. Sic hēt Act.xiij . Dixit ſpūſ/
ſctūs. Segregate mihi barnabā ⁊ paulū in
opus ad qđ aſſūpſi eos. Scđo di maieſtati
Cū ei ſic hēt Act.xiij.maieſtatē diuinaȝ ſibi
qdā vellēt attribuere.⁊ ei tāqȝ do hoſtias i/
molare.vocātes eū iouē tāqȝ ṗorē.⁊ paulū
mercuriū tāqȝ prudētē ⁊ eloqntem . ꝯtinuo
barnabas ⁊ paulꝰ ꝯſciſſis tunicis clamaue
rūt. Viri qd facitis.⁊ nos mortales ſumus
ſil'es vob̄ hoīes annūciātes vob̄ ab his va/
nis dijs ꝯuerti ad deū viuū. Tertio di boni
tati. Nā ſic hēt Act.xv.cū bonitatē grē di q
ḡtis ⁊ ñ ex lege ſumꝰ ſaluati.qdā ꝯuerſi d iu
deis artare ⁊ diminuere vellēt.aſſerētes h ſi
ne circūciſione neq̄qȝ ſufficere.paulꝰ et bar
nabas ꝯ eos virilit reſtitert.⁊ ſolā bonitatē
grē di ſñ lege ſufficere oñdert. Inſuꝑ ⁊ qōeȝ
ad aplo̕s detulerunt.⁊ ꝯ illoꝝ errorē aploꝝ
epl'as ipetrauert. C Tertio fuit optīe
ordiatꝰ q̄ntū ad ꝓximū.q2 gregē ſuū pauit
v̓bo.exēplo.⁊ bñficio. Verbo.q2 v̓bū di ſoli/
cite euāgelizauit. Vñ dr Act.xv. Paulꝰ et
barnabas ꝯmorabāt ātiochie docētes ⁊ euā
gelizātes cū alijs pluribꝰ v̓bū dñi. Hoc etiā
ptȝ ꝑ illā maximā mltitudinē quā ātiochie
ꝯuertit adō vt ibi ṗmo vocarēt diſcipli xpi/
ani. Scđo exēplo.q2 vita ſua fuit oībus ſpe
culū ſanitatis ⁊ exēplar religiōis. Fuit.n.in
oī ſuo ope viril' et ſtrenuꝰ oīm moꝝ boītate
ꝯſpicuꝰ.oī grā ſpūſſcti plenꝰ.⁊ oī v̓tute et fi
de ṗclarꝰ. De his q̄ttuor hēt act.xv. Miſert
barnabā antiochiā. Et ſeqt. Hortabat oēs
ꝓpoſito cordis ꝑmanere in dño.q2 erat vir
bonꝰ.plenꝰ ſpūſcō ⁊ fide. Tertio bñficio.⁊ h
duplr. Eſt ei duplex bñficiū ſiue elemoſyna
ſcȝ tpal'.q ꝯſiſtit i neceſſarioꝝ ſubmiſtratiōe

et ſpūal'.q ꝯſiſtit i offenſe dimiſſiōe. Primā
habuit btūs barnabas qñ elemoſynā frībꝰ
q erāt i hierl'm ꝯtulit. Nā ſic dr act.xj.cū fcta
eēt fameſ maxia ſub claudio ſcḿ qđ ꝓpheta
uerat agabꝰ.diſcipl'i ꝓut qſqȝ hēbat.ꝓpoſu
erūt i miſteriū mitte habitātibꝰ i iudea frībꝰ
Qđ ⁊ fecert.mittētes ad ſeniores ꝑ manus
barnabe ⁊ pauli. Scđaȝ habuit q2 iohi qui
cognoīabat marcꝰ offenſā dimiſit. Cū.n.p/
dictꝰ diſcipulꝰ barnabā ⁊ paulū reliqſſet.re
deūti tñ ⁊ penitēti barnabas idulſit.et iteꝝ i
diſcipl'm aſſūpſit. Paulꝰ aūt ipm iteꝝ aſſu/
mere i diſcipl'm renuit.⁊ idō int̄ eos ſepatio
fcā fuit. Vterqȝ.n.ex pia cā ⁊ itentōe fec. Nā
ꝙ barnabas ipm aſſūpſit h fec ex dulcedine
mīe.ꝙ āt paulꝰ ipm aſſumere noluit.h fecit
ex feruoris rectitudīe. Nā ſic ibiđ dicit glo.
Act.xv. Quoniā i frōte aciei ſe ꝯſtituēs ni/
mis trepidꝰ ſteterat merito ipm paulꝰ abie/
cit.ne illiꝰ ꝯtagiōe vireſ alioꝝ corrūperēt
Illa āt ſepatio ñ ē fcā ex cōmotōe vicij.ſȝ ex
iſtīctu ſpūſſcti.vt.ſ.ab iuicē ſeparēt.⁊ plibuſ
ṗdicarēt.ſic ⁊ poſtmođ factū ē D Nā
cū eēt barnabas i iconio ciuitate.ṗdcō iohi
eꝰ ꝯſobrino vir qdā ſplēdidꝰ i viſu apparuit
dicēs. Iohes ꝯſtās eſto q2 amodo ñ iohes
ſȝ excelſus vocaberiſ. Qđ cū ille barnabe re
tuliſſȝ.rñdit ei. Caue diligēt.ne cuiqȝ qđ vi/
diſti reueles . Nā ⁊ mihi ſilr dñs hac nocte
apparuit dicēs. Cōſtās eſto barnaba .q2 et/
na ṗmia ꝑcipies.eo ꝙ gentē tuam reliqſti.et
animā tuā ꝓ meo nomine tradidiſti. Cum
ergo paulꝰ ⁊ barnabas diu in āntiochia ṗdi
caſſent.angelꝰ qȝ dñi paulo apparuit dicēs.
Feſtina veire hierl'm.q2 qdā frēs aduētum
tuū ṗſtolāt ibidē Cū ergo barnabas cyprū
vellet ꝑgē et parētes ſuos iuiſere.paulꝰ aūt
hierl'm ꝓperare vellet.ſcō ſic iſtigāte ſpū ab
iuicē diſceſſerūt. Veꝝ cū paulꝰ barnabe qđ
ſibi dixerat āgelꝰ indicaſſet.rñdit barnabas
Fiat volūtas dñi. Nūc āt cyprū vado ⁊ ibi
dē vitā finiēs te āplꝰ ñ videbo. Et cū flēs eꝰ
pedibꝰ ſe hūilit̄ volutaret.cōpatiēs ei paulꝰ
dixit. Noli flere q2 ſic dñi ē volūtas. Nam ⁊
mihi dñs in hac nocte apparuit dicēs. Ne ꝓ
hibeas barnabā ire cyprū.q2 multos ibidē
illūinabit et martiriū ꝯſūmabit. Pergens

igit̄ barnabas cypꝛū cū iohe. euāgeliū ſācti
matthei ſecū detulit. ⁊ ſup infirmos ponenſ
mltos dī v̓tute ſanauit. Cū āt de cypꝛo exiſ/
ſent iuenert̄ elymā magū quē paulꝰ lumīe
oculoꝝ ad tps puauerat. Qui eis reſtitit et
paulum itrare ꝓhibuit. Die igit̄ q̄dā vidit
barnabas hoīes ⁊ mulieres nudas curren/
tes ⁊ ſua feſta agētes. Vn̄ indigtꝰ tēplo ma/
ledixit. et ſubito ps eiꝰ corruēs mltos oppreſ
ſit. Tādē ſalaminā ꝺuenit ⁊ ibidē ꝯ euz p̄di
ctus magꝰ ſeditōez nō modicam excitauit.
Cōpꝛehēdētes igit̄ iudi barnabā. mltis affe
ctū iniurijs trahebant. ⁊ iudici ciuitatis pu
niendū tradē feſtinabāt. Cōperto āt ꝙ euſe
bius vir magnꝰ ⁊ potēs ꝺ genere neronis il
luc aduenilſet. timuert̄ iudi ne ipm̄ ꝺ mani/
bus eoꝝ eripet. ⁊ ſic liberꝝ abire pmittet. Li/
gātes igit̄ funē in collo eiꝰ. extra portā eum
traxert̄. ⁊ ibidez ꝓtinꝰ cōbuſſert̄. Deniqꝫ nec
ſic ipij iudi ſatiati oſſa eiꝰ in q̄dā vaſe plum
beo recluſert̄. in mare eadē p̄cipitare volen/
tes. Johes āt diſcipulꝰ eiꝰ cū duobꝰ alijs ꝺ
nocte ꝯſurgēs ea rapuit. ⁊ in q̄dā cripta oc/
culte ſepeliuit. Que ibidē vt ait ſigibertꝰ vſ/
qꝫ ad tpa zenonis ipatoꝛis. ⁊ gelaſij pape. et
vſqꝫ ad ānū dn̄i. d. latuert̄. Sꝫ tūc ipo reue/
lāte repta fuerunt. Btūs āt doꝛotheꝰ ſic ait.
Barnabas in roma xp̄m p̄mum p̄dicauit
ep̄s mediolanenſis factus.

LXXVII A

De ſanctis Vito et Modeſto.

Vitus dicitur a ui
ta. Diſtinguit āt augꝰ. in libꝛo ꝺ ci
uitate dī triplex genꝰ vite. ſ. actuoſū
q̄d ptinet ad vitā actiuā. ocioſū q̄d ptīet ad
ociū ſpūale vite ꝯtēplatiue. ⁊ ex vtroqꝫ ꝯpo/
ſitū. Et iſtō triplex genꝰ vite fuit ī eo. Vel vi
tus q̄ſi v̓tꝰ. i. v̓tuoſꝰ. Modeſtꝰ q̄ſi ſtās in
medio. Hē in medio v̓tutis. quālibꝫ eī v̓tutē
tāq̄ꝫ medium circūſtāt duo vicia tāqꝫ extre
ma. Nā extrema pꝛudētie ſūt doloſitas ⁊ fa/
tuitas. Extrema tp̄antie ꝺſideꝛioꝝ carnaliū
adimpletio et omnimoda ſui afflictio. Ex/
trema foꝛtitudinis puſillanimitas et teme/
ritas. Extrema iuſticie crudelitas et remiſ/
ſio.

Vitus puer egregiꝰ ⁊ fidel. ānoꝝ. xij
in ſicilia martiriū paſſꝰ ē. Hic a pa
tre crebꝛo v̓berat̄. ex eo ꝙ idola p̄te/
nebat. nec ipa adoꝛare volebat. Q̄d audiēs
valerianꝰ p̄fectꝰ pueꝝ accerſiuit. ⁊ ſacrifica/
re nolentē fuſtibꝰ cedi iuſſit. Brachia autēꝫ
verberantiū ⁊ manꝰ p̄fecti aruerūt. Clama
uitqꝫ p̄fectꝰ. Ve mihi qꝛ manū amiſi. Cui
vitꝰ Accedāt dij tui ⁊ te ſanēt ſi pn̄t. Cui illē
Nūq̄d ⁊ tu facere vales h̄. Cui vitꝰ. In no/
mine dei mei valeo. Statiqꝫ ꝓ eo oꝛauit. et
ſanitatē ſibi obtinuit. Dixitqꝫ p̄fectus patri
Coꝛripe pueꝝ tuū ne male peat. Tūc eū ī do
mū ducēs diuerſis muſicoꝝ generibꝰ ⁊ pu/
ellaꝝ luſibus aliarūqꝫ deliciaꝝ generibꝰ im
mutare animū pueri ſatagebat. Cū āt eū in
thalamū incluſiſſet. mirabil' odoꝛis fragrā/
tia inde exijt. q̄ prēm ⁊ totam familiā nimio
odoꝛe ꝑfudit. Aſpiciēnſqꝫ pat̄ ꝑ oſtiū vidit
ſeptē angelos circa infantem ſtātes. dixitqꝫ.
Dij venert̄ in domū meā. Statimqꝫ cecatꝰ
eſt. Ad cꝰ clamoꝛē tota ciuitas lucana com
mota ē. ita vt valerianꝰ accurreret. ⁊ q̄d ſibi
accidiſſet interrogauit. Cui ille. Deos vidi
igneos ⁊ vultū eoꝝ ferre n̄ potui. Ad tēpluꝫ
igit̄ iouis deducit̄. ⁊ ꝓ recupatōe lūis thau/
rū cū coꝛnibꝰ aureis pollicet̄. Sꝫ cū nihil ꝓ
ficeret. filiū ꝓ ſanatōe ſua rogauit. ⁊ lumen
ſuiſ p̄cibꝰ recupauit. cū āt nec ſic crederet ſꝫ po
tiꝰ filiū occidē cogitaret. āgelꝰ dn̄i modeſto
pedagogo eiꝰ apparuit. ⁊ vt nauē cōſcendēs
pueꝝ ad aliā terrā deduceret impauit. Q̄d
cū feciſſet aq̄la eis ibidē cibum afferebat. Et
multa ibidē miracula faciebāt. Intea filiꝰ
diocleciani impatoꝛis a demone arripitur
et niſi vitꝰ lucanꝰ veniat ſe nūq̄ꝫ exire fatet̄.
Vitus q̄rit̄ ⁊ inuētꝰ ad impatoꝛez ducitur.
Cui dioclecianꝰ. Puer puerū meū ſanare
vales. Cui ille. Non ego ſꝫ dn̄s. Statimqꝫ
ſup eum manꝰ impoſuit. ⁊ ꝓtinus ab eo de
mon aufugit. Et ait dioclecianꝰ Puer con
ſule tibi ⁊ dijs ſacrifica. ne mala moꝛte inte/
reas. Q̄d cum ille recuſaret. ⁊ in carcerē cū
modeſto miſſus fuiſſꝫ. ſubito ferri moles q̄
eis erat impoſita cecidit. et carcer immenſo
lumine coꝛuſcauit. Quod cum imperato/
ri nunciatum fuiſſet. eductus in clibanum

ardentem mittit᷑. ſed tñ illeſus egredit᷑. Tūc leo tribꝰ ad eū deuorandū mittit᷑. ſ3 tñ ab eo fidei v̄tute placat᷑. Tandē ipe cū modeſto ⁊ creſcētia nutrice ſua q̄ ſp eū ſecuta fuerat. in eculeum ſuſpendi iubetur. Sed ſubito aer perturbatur. terra cōcutitur. tonitrua mugiūt. idolorum tēpla corruūt. ⁊ m̄ltos occidūt. Jmpator āt tritꝰ fugiēs pugnis ſe pcutiebat dicēſ. Ue mihi q᷑ ab vno puero victꝰ ſū. Jlli āt ab āgelo ꝯtinuo ſoluti. iuxta q̄dā flumē ſe īuenert. ⁊ ibidē pauſantes ⁊ orātes aīas dño reddiderunt. Quoꝝ corpa ab āglis cuſtodita florentia illuſtriſ matrona ſctō vito reuelāte repit. ⁊ ea accipiēs honorifice ſepeliuit. Paſſi ſūt āt ſub diocleciano q̄ cepit circa annos dñi. cclxxxvij.

LXXVIII

De ſanctis Quirico et Julita.

Quiricus querens arcū. Vel a chiſil. q̄d ē fortitudo. et cus niger. vel a quiris q̄d eſt haſta vel a q̄riles q̄d d᷑ ſedile. Jpſe eī fuit arcꝰ. id ē. curuꝰ in ſui hūiliatōe. fortis ī tormentorū paſſiōe. niger in ſui deſpectōne. haſta in inimici debellatōe. dei ſedile ex dei habitatione. Hec. n. in eo grā ſuppleuit q̄ etas negauit.

Julita iuuans vita. q2 vita ſpūali vixit. et p hanc multis pfuit.

Quiricꝰ fuit filiꝰ iulite illuſtriſſime matrone iconij. Que pſecutōꝝ declinare volēs ī tharſū cilicie cū puero ſuo q̄rico q̄ erat triū ānoꝝ veīt. Sꝫ tamē alexādro p̄ſidi pn̄tat᷑. in vlnis ſuis pueꝝ geſtans. Q̄d ō due famule ſue vidētes fugerūt. et eā ꝓtinꝰ reliquerūt. Preſes igit᷑ puerū in vlnis ſuis ſuſcepit. ⁊ m̄rē ſacrificare nolētē crudis neruis flagellari p̄cepit. Puer autē matrē flagellari ꝯſpiciēs amare flebat. et lamētabileſ voces dabat. At p̄ſes pueꝝ q̄ricū in vlnas ⁊ ſup genua ponēs eū oſculꝰ ⁊ alijs blādicijs ꝯmulcebat. Jnfās āt ad matrē reſpiciēs p̄ſidiſ oſcula abhorrebat. ⁊ caput cū indigtōe auertēs. vultū eꝰ vngulꝰ laniabat. et matri ꝯſonas voces dabat. q̄ſi di. Et ego xp̄ianꝰ ſū. Tādē diu reluctās p̄ſidē ī ſcapulꝰ momordit. Tūc p̄ſes indigtꝰ dolore cruciatus. pueꝝ ab alto p gdꝰ p̄cipitauit. ita vt tribunali tenellū cerebrū adhereret. Julita vo filiū ad regnū p̄ceſſiſſe vidēs. leta grās deo reddidit. Tūc iulita iuſſa ē excoriari. ⁊ bullienti pice pfūdi. ⁊ demū capite trūcari. Jn q̄dā āt legēda inuenit᷑ q᷑ q̄ricꝰ tyrānū blādiētē eque vt mināte ꝯtēpēdēs xp̄ianū ſe eē cōfitebat᷑. ſm q̄d eꝫ tps elinguis infantulꝰ. ſ3 in eo loq̄bat᷑ ſpūſſctūs. Quē cū p̄ſes īterrogaret q̄s eū docuiſſ3 ait. Tuā o pſes miror inſipiētiā q̄ meā tātillā cernēs etatulā. nec dū tpis circulo triennē. pcūctaris q̄s me docuerit diuinā ſapiaꝫ. Qui cū cedet᷑ clamabat Xp̄ianꝰ ſū. Et q̄tiēs h̄ clamabat. totiens vires int᷑ tormēta recipiebat. Preſes āt m̄rē3 cū puero mēbrati ſcīdi fecit. ⁊ eoꝝ mēbra ne a xp̄ianis ſepelirēt diſpgi mādauit. Sed tñ ab āgelo ſūt collecta ⁊ nocte a xp̄ianis ſepulta. Hoꝝ corpa tpe cōſtātini magni cuꝫ pax eſſ3 reddita eccl'ie. ab vna d̄ ancillis q̄ adhuc ſuperat reuelāt᷑. ⁊ ī deuotōe mag̃ ab oī ꝑplō habēt᷑. Paſſi āt ſunt circa ānos dñi. ccxxx. ſub alexandro impatore.

LXXIX

De ſancta Marina.

Marina uirgo unica erat patri ſuo. Cū āt pat᷑ q̄ddā mōaſteriū itraſſ3. mutauit hītuꝫ filie ſue vt ñ feīa ſ3 maſculꝰ videt᷑. rogauitq3 abbatē ⁊ frēs vt filiū ſuū vnicum reciperet. Quibꝰ eiꝰ pcibꝰ annuētibꝰ. in mōachū ē receptꝰ. ⁊ frat᷑ marinꝰ ab oībꝰ ē appellatꝰ. Cepit āt valde religioſe viuere ⁊ valde obediēſ eē. Cū āt eēt. xxvij. ānoꝝ. et pat᷑ eꝰ ſe morti appropinq̄re ſentiret. filiā ſuā vocauit. et ipaꝫ ī bono ꝓpoſito ꝯfirmās p̄cepit. ne aliq̄n alicui reuelaret q᷑ mulier eēt. Jbat igit᷑ freq̄nt᷑ cū plauſtro ⁊ bobꝰ. ⁊ ligna mōaſterio deferebat. Cōſueuerat āt hoſpitari in domo cuiuſdā viri. cuiꝰ filia cū de q̄dā milite ꝯcepiſſet introgata marinū monachū ſe violaſſe aſſeruit. Jntrogatꝰ āt marinꝰ cur tātuꝫ flagiciū ppetraſſet. ſe peccaſſe fatet᷑. ⁊ veniā precat᷑. Statī de mōaſterio eiectꝰ. ad oſtiū monaſterij māſit. ⁊ trib᷑ ānis ibidē pmanens. buccella panis ſuſtētabat᷑. Poſtmod̄ filiꝰ

ablactat᷑. abbati mittit᷑. ⁊ marino educand⁹
tradit᷑. ⁊ ibidē cū eo ꝑ duos ānos cōmorat᷑.
Oīa āt cū maria patiētia recipiebat. ⁊ in oī
bus grās deo referebat. Tādē ei⁹ hūilitatis
⁊ patiētie frēs miserti eū ī mōasteriū recipi/
unt. ⁊ queq₃ officia viliora sibi iniūgūt Jpe
āt oīa hilarit᷑ suſcipiebat. et cūcta patient᷑ et
deuote agebat. Tandē in bonis opib⁹ vitā
ducēs migrauit ad dn̄m. Cū āt corp⁹ eius la/
uarēt. et in vili loco ſepelire diſponerēt. reſpi
ciētes mulierē ipm̄ eē viderunt. Stupefacti
ſūt oēs ⁊ pterriti ſe in dei famulā plurimū de
liquiſſe fatent᷑. Currūt oēs ad tā grande ſpe
ctaculū ⁊ veniā poſtulāt ignorātie ⁊ delicti.
Corp⁹ igit᷑ ei⁹ in ecclia honorifice poſuerūt
Jlla āt q̄ famulā dei infamauerat a demōe
arripit᷑. ⁊ ſcel⁹ ſuū ɔfitēs ⁊ ad ſepulcrū vgīs
veniēs liberat᷑. Ad cui⁹ tumulū ppli vndiq₃
ɔfluūt. ⁊ mlta miracla ibi fiūt. Obijt āt. xiiij
kal. iulij. LXXX

De natiuitate ſcti iohānis baptiſte.

I Ohannes bapti/
ſta multiplr̄ noīat᷑. Dicit᷑. n. ppha
amic⁹ ſponſi. lucerna. angel⁹. vox.
helias. baptiſta ſaluatoris. pco iudicis. ⁊ p̄/
curſor regis. Jn ppha dſigt᷑ p̄rogatiua co
gnitōis. Jn amico ſpōſi p̄rogatiua dilectō
nis. Jn lucerna ardēti p̄rogatiua ſctitatis.
Jn āgelo p̄rogatiua vgīitatis. Jn voce pre
rogatiua hūilitatis. Jn helia p̄rogatiua fer
uoris. Jn baptiſta p̄rogatiua mirabil' ho/
noris. Jn pcone p̄rogatiua p̄dicatōis. Jn
pcurſore p̄rogatiua p̄patōis. A

Atiuitas iohis baptiſte ab archā/
gelo gabriele h̄ mō annūciata fuit
Dauid ei rex ſic h̄et in hiſtoria ſco
laſtica volēs cultū dei āpliare. xxiiij. ſūmos
ſacerdotes inſtituit. q̄r tn̄ vn⁹ maior erat q̄
pnceps ſacerdotū dicebat᷑. Statuit aūt. xvj.
viros de eleazar. ⁊. viij. de itamar. ⁊ h̄m ſortes
dedit vnicuiq₃ hebdomadā vicis ſue. Abi/
as āt octauā hebdomadā habuit. de c⁹ gene/
re zacharias fuit. Erāt āt zacharias et vxor
ei⁹ ſenes ⁊ abſq₃ liberis. Cū āt zacharias tē/
plū dn̄i vt incenſū poneret ingreſſus fuiſſet
⁊ mltitudo ppli deforis expectaret. apparuit
ei gabriel archangel⁹ Cū āt zacharias in e⁹
viſiōe timeret ait āgel⁹ Ne timeas zacharia
q̄niā exaudita ē orō tua Proprīū ē ei bono
rū āgelorꝝ h̄m qd̄ dic᷑ glo. ex ſua viſiōe ɔtritos
benigna exhortatōne ptīn⁹ ɔſolari. Ecōtra
mali āgeli ſe in lucis āgelos trāſfigurantes
ſi q̄s ex ſui p̄ntia ɔtritos ſenſerint. āpliori eos
horrore ɔcutiunt. Annūciat igit᷑ gabriel za/
charie ſe filiū habiturꝝ c⁹ nomē iohes eſſet. q̄
vinū ⁊ ſicerā n̄ biberet. ⁊ an̄ dn̄m ī ſpū ⁊ vtu
te helie pcedet. Johes vocat᷑ helias rōe ſit⁹
q̄r ābo in deſerto. rōe vict⁹. q̄r ābo victu par
ci. rōe cult⁹. q̄r ābo veſtitu inculti. rōne offi/
cij. q̄r ābo pcurſores. ſed ille pcurſor iudicis
iſte ſaluatoris. rōe zeli. q̄r vtriuſq₃ vbū q̄ſi fa
cula ardebat. Zacharias āt ɔſiderās ſui ſe/
nectutē ⁊ vxoris ſterilitatē dubitare cepit. et
more iudeorꝝ ſignū ab āgelo req̄ſiuit Ange
lus āt p eo q̄ vbis ſuis n̄ credidit ipm̄ tacit᷑/
nitatis plaga pcuſſit B Notandū āt q̄
dubitatio ɔſueuit fieri ⁊ excuſari. aliq̄n ppt᷑
pmiſſorꝝ magnitudinē. ſic legit᷑ de abraam.
Cū ei dn̄s ſibi pmiſiſſet q̄ ſemē ſuū terram
chanaā poſſidet. dixit ad eū abraā. Dn̄e ds
vn̄ ſcire poſſū q̄ poſſeſſur⁹ ſū eā. Et rn̄dens
dn̄s. Sume inq̄t tibi vaccā triēnē ⁊c. Aliq̄n
ppt᷑ fragilitatis ppe ɔſideratōez. ſic p₃ ī ge/
deone q̄ ait. Obſecro mi dn̄e in q̄ liberabo
iſrael. Ecce familia mea infima ē ī manaſſe.
et ego minim⁹ in domo pris mei. Et ex hoc
ſignū petijt ⁊ accepit. Aliq̄n ppt᷑ nature im/
poſſibilitatē. ſic p₃ in ſara. Cum. n. dixiſſet
dn̄s. reuertēs veniā ad te. et habebit ſara fi/
liū. riſit ſara poſt hoſtiū dicēs. Poſtq̄₃ con
ſenui ⁊ dn̄s me⁹ vetul⁹ ē. ⁊c. Quid ē ergo q̄
ſol⁹ zacharias ex eo q̄ dubitauit plagam in
currit. cū ibi eēt ⁊ magtudo pmiſſiōis. ⁊ cō/
ſideratio ppe fragilitatis q̄ talē filiū ſe habi/
turū indignū reputabat. ⁊ impoſſibilitas
naturalis. Hoc multiplici de cā factū fuiſſe
putat᷑. Primo h̄m Bedā q̄niā₃ diſcredēdo
locut⁹ ē. ideo ſilentio plectit᷑ vt tacendo crede
diſcat. Scdo q̄niam ideo mut⁹ effectus ē. vt
maius miraclm̄ in natiuitate filij appareret
Cū ei in natiuitate iohis patri loquela red
dit᷑. miraclm̄ miraclo cumulat᷑. Tertio q̄a
ɔgruū fuit vt vocē amitt᷑et q̄n vox naſcebā

tur ⁊ legi ſilentiū imponebat. Quarto quo
niā ipe a dño ſignū petijt ⁊ ipāʒ taciturnita
tē in ſignū accepit. Cum āt ʒacharias foras
ad ꝑplm exiſſet ⁊ eū factū mutū viderent. co/
gnouerūt ipſo innuēte ꝙ viſionē vidiſſʒ in
tēplo. Cōpleta āt ſeptimana officij ſui. abijt
in domū ſuā. ⁊ ꝯcepit elizabeth. ⁊ menſibus
qnqʒ ſe occultauit. qꝛ ſicut ibi dicit Ambro. par
tus ſui erubeſcebat etatē ne in ſenectute va/
caſſe libidini videret. et tñ gaudebat ſterili/
tatis carere oꝑprobrio. qꝛ oꝑprobriū ē mulie/
rib⁹ nō hr̃e pmiū nuptiaꝝ. ꝓpter qd nuptie
celebrant et carnalis coit⁹ excuſat. Menſe
āt. vj. btā maria q iā dñm ꝯcepat. ꝯgrulans
vgo fecūda ablate ſterilitati ⁊ cōpatiens ſe
nectuti. venit ad elizabeth. Et cū eā ſalutaſſet
btūs iohēs iā ſpūſctō replet⁹ ſenſit filiuʒ dei
venire ad ſe. ⁊ p̄ gaudio in matris vtro exulta
uit et tripudiauit. et motu ſalutauit quē vo
ce nō potuit. Exultauit ei qſi geſtiēs ſaluta/
re ⁊ dño ſuo aſſurgē. Manſit ergo vgo btā
cū cognata ſua trib⁹ mēſib⁹ miſtrans ei. na
tūqʒ pueꝝ ſuis ſctīs maib⁹ de terra leuauit
vt hēt in hiſtoria ſcolaſtica. ⁊ qſi morē geru/
le officioſiſſime pegit. ¶ Hic dñi pcur
ſor btūs nouē ſpecialit ⁊ ſingularit ꝑuilegi/
is claruit. Nam idē angel⁹ q dñm annūcia
uit ipm annūciauit. In vtero matris exul/
tat. Mater dñi ipm a tra leuat. Linguā pa
tris reſerat. Baptiſmū pm⁹ ordiat. Chriſtū
indice demōſtrat. Chriſtū maib⁹ ſuis bap/
tizat. Ipm p̄ oib⁹ laudat xp̄s. In limbo po
ſitis xp̄m ventuꝝ pnūciat. Propt h nouēʒ
ꝑuilegia vocat ab ipo dño ꝓpha ⁊ plus qʒ
ꝓpha. Chryſ. etiaʒ q̄re dicat pl⁹ qʒ ꝓpha ſic
ait. Prophete eſt bñficiū ꝓphetie a dō acci/
pere. nūqd ꝓphete ē bñficiū baptiſmatis dō
dare. Prophete ē vt ipe de dō ꝓphetet. nun
qd ꝓphe ē vt dēs de illo ꝓphetet. Oēs ꝓphe
ꝓphetauert de xp̄o. de illis āt ꝓphetatū nō ē
Ipe āt nō ſolū ꝓphetauit de xp̄o. ſed et alij
ꝓphe ꝓphetauert d illo. Oēs portitores vbi
fuert. iſte āt ipa vox. Quātū āt vox ꝓximi/
or verbo nō tñ verbū. tantū iohēs ꝓpinqui
or xp̄o nō tñ xp̄us. Scdm Ambro. laus
iohānis ex qnqʒ colligit vel cōphendit. ſ. ex
parentib⁹. ex miraculis. ex moribus. ex mu/
nere. et ex p̄dicatōe. Laus āt pentum ſm
eūdē ambroſiū ex qnqʒ maifeſtat. Ait ei ſic.
Plena laudatio ē q gen⁹ in morib⁹. mores
in equitate. officiū i ſacerdotio. factū in mā
datis. iudiciū i iuſtificatōib⁹ comprehēdit.
Scdo ex miraculis. Quoꝝ qdā fuerūt
ante ei⁹ ꝯceptōeʒ in vtero. ſ. angelica annū/
ciatio. nōis impoſitio. et loqle pris amiſſio.
Quedā qntū ad e⁹ ꝯceptōʒ i vtero. ſ. ſupna
talis ꝯceptio. ei⁹ in vtero ſctificatio ⁊ ꝓphe
talis doni repletio. Quedā qntū ad ei⁹ na/
tiuitatē ex vtero. ſ. vtriuſqʒ pentis ſpūs ꝓ/
phetalis adeptio. qꝛ ⁊ mater nomē ſciuit et
pater canticū edidit. Loqle pris reſeratio. ⁊
ſpūſcti repletio. Vñ ⁊ ʒacharias pater ei⁹
replet⁹ ē ſpūſctō ꝛc. Ambro. Reſpicite iohā
nē qnta vis ſit in ei⁹ vocabulo cui⁹ nūcupa
tio reddidit muto vocē. pri ꝓlē. ꝑplo ſacer/
dotē. Prius ei erat tacēs lingua. ſterilis fi/
lio. ꝓuat⁹ officio. At vbi iohēs naſcit. fit re/
pente pater ꝓpheta. loqla vſum recipit. pro
lē a ſpūſctō ſuſcipit. ſacerdotē functio reco/
gnoſcit. Tertio ex moribus. qꝛ ſctiſſime
vite fuit. De c⁹ ſctitate dic Chryſ. Couerſa/
tio iohānis oim vitā culpabilē faciebat ap/
parere. Queadmodū ei ſi videres albā ve/
ſtē dicis ſatis candida veſtis. Si vero po/
ſueris eā iuxta niuē incipit tibi ſordida ap/
parere. et ſi vere ſordida nō ē. Sic qntuʒ ad
cōparatōeʒ iohānis oīs hō videbat immū
dus. ¶ Cui⁹ qdeʒ ſctītas triplex habu
it teſtimoniū. Primo a ſupceleſtib⁹. id eſt.
ab ipa trinitate. Et pmo a prē q vocat eū
angelū. Malach. iij. Ecce ego mitto angelū
meū ꝛc. Angel⁹ āt nomē eſt officij ñ nature.
Et ido dr āgel⁹ rōe officij. ex eo ꝙ oim ange
loꝝ officiū exercuiſſe videt. Habuit eni offi
ciū ſeraphin. Interptat. n. ſeraphin ardēs.
qꝛ illi nos ardētes faciūt. et in di amore pl⁹
ardēt. Et d iohāne dr in ecclīa. Surrexit he
lias qſi ignis ꝛc. Ipe. n. venit in ſpū ⁊ vtute
helie. Scdo habuit officiuʒ cherubin. Che
rubin. n. interptat plenitudo ſcientie. Et io
hānes dr lucifer Iob. xxxviij. ex eo ꝙ fuit ter
min⁹ noctis ignorātie et initiū lucis gratie
Tertio habuit officiū thronoꝝ. qꝛ officiuʒ
eſt iudicare. Et de iohāne dr ꝙ arguebat he

rodē dicēs. Nō licet tibi hr̄e vxorem fr̄is tui
Quarto habuit officiū dn̄ationū. q̄ docent
nos erga ſubditos dominium gerere. Et io
hānes erga ſubditos habebat̄ ī amore erga
reges ī timore. Quīto officiū ꝑncipatuū. q̄
docēt nos ſuꝑiores reuereri. Et ioħes de ſe
dicebat. Qui ḋ t̄ra ē de t̄ra loq̄t̄. De xp̄o āt.
Qui de celo veīt ſuꝑ oēs ē. Itē. Cuiꝰ nō ſuꝫ
dignꝰ ſoluere corrigiā calciamēti eꝰ. Sexto
officiū poteſtatū. ꝑ q̄s ꝑtātes aeree vel ꝯtra
rie arcēt̄ q̄ nō potuert̄ nocere ſibi iā ſctifica/
to. A nobis et̄ arcebat. cū ad baptiſmū peni
tētie nos diſponebat. Septīo officiū v̇tutū.
ꝑ q̄s fiūt miracula. ⁊ btūs ioħes mlta mira
cula in ſeipſo oſtēdit. Mag̃ eī miracl̄a mel
ſilueſtre ⁊ locuſtas edere. pilos cameloꝝ in
duere. ⁊ hmōi. Octauo officiū archāgeloꝝ
qñ reuelabat maiora. ſic̄ ea q̄ ſpectāt ad no/
ſtrā redemptōeꝫ. cū dicebat. Ecce agnꝰ di ꝛc.
Nono officiū angeloꝝ. qñ annūciabat mi/
nora. ſic̄ ea q̄ ſpectāt ad mores. vt illud. Pe/
nitētiā agite ꝛc. Itē neminem ꝯcutiatis ꝛc.

Scd̄o habuit teſtimoniū a filio. ſic̄ patet
Matth. xj. vbi eū xp̄s multiplr̄ et mirabilit̄
cōmendat dicēs int̄ cet̄a. Int̄ natos mulie/
rū nō ſurrexit maior ioħe baptiſta. Petrꝰ
damiani. Ab illo v̇bo ioħis ſūt deprompta
ꝑconia. ꝑ q̊d fūdata ē arida. ⁊ mouēt̄ ſidera
⁊ ſūt ꝯdita elemēta. Tertio a ſpū ſctō cū
ꝑ p̄rēm ſuū ꝫ dixit. Tu puer ꝓpħa altiſſimi
vocaberis. ꝛc. Scd̄o a celeſtibꝰ. i. ab āgelis.
ſic̄ pꝫ Luc̄. j. vbi eū āgelꝰ multiplr̄ cōmēda
bat. oñdēs q̄nte ſit digtatis. q̊ ad deū cū dic̄.
Erit eī magnꝰ corā dn̄o. Quāte ſctitatis q̊
ad ſeipm̄. cū ſubdit. Vinū ⁊ ſicerā nō bibet.
et ſpū ſctō replebit̄ ex vt̄o matris. Quante
vtilitatis q̊ ad ꝓximū cū dicit. Et multos fi/
lioꝝ iſrl̄ ꝯuertet ꝛc. Tertio a ſubceleſtibꝰ
id ē. ab hoībꝰ. ſic̄ a p̄re ſuo ⁊ vicinis. cū dice/
bant. Quis putas puer iſte erit. ꝛc. C

Quarto cōp̄hēdit̄ laus iohānis ex mu/
nere. Habuit eī munꝰ in ſtatu ī vt̄o. ī egreſ/
ſu ex vtero. in mūdi ꝓgreſſu. et ī mūdi egreſ/
ſu. In vtero habuit triplex mirabile mu
nus grē. Primo grām̄ q̄ in vtero ſanctifica
tus fuit. Vñ fuit añ ſctūs q̄ꝫ natꝰ. Piere. j.
Priuſq̄ꝫ te formarē in vt̄o noui te. ⁊ anteq̄ꝫ
exires de vētre ſctificaui te. Scd̄o grāꝫ qua
ꝓphetare meruit. ſic̄ qñ in vt̄o matris exul/
tās deū adeſſe cognouit. Vñ chryſ. volens
oñdere q̄lit̄ fuerit plꝰ q̄ꝫ ꝓpheta dicit. Pro/
phete eſt ꝑ merito ꝯuerſatōnis ⁊ fidei ꝓphe
tiaꝫ accipe. Nū q̊d ꝓphete fuit vt ꝑus fieret
ꝓpheta q̄ꝫ hō. Et q2 ꝯſuetudo erat vt ꝓphe/
te inungerent̄. tūc qñ btā v̇go elizabeth ſalu
tauit. xp̄s iohannē ī vt̄o in ꝓphetā inunxit.
ſm̄ q̊d dic̄ Chryſ. in h̄ v̇ba. Ideo xp̄s fec̄ ma/
riā ſalutare elizabeth. vt ſmo ꝓcedēs de vt̄o
matris vbi habitabat dn̄s. et ꝑ aures eliza
beth ingreſſus. deſcēdet ad iohanneꝫ. vt illic
euꝫ vngeret in ꝓpħam. Tertio grām̄ q̄ ſuis
meritis matri ꝓphetie ſpūm tradidit. Vnḋ
Chryſo. volens oñdere q̄lit̄ fuit plꝰ q̄ꝫ ꝓphe
ta ait. Quis ꝓphetaꝝ cuꝫ eēt ꝓpheta. ꝓphe
tam facere potuit. Helias q̄dē vnxit heliſeū
in ꝓphetā. nō tñ ꝓphetādi grāꝫ ꝯtulit. Iſte
āt in vt̄o matris exiſtēs diuini introitꝰ ſciē
tiā matri donauit. et os illiꝰ in v̇bo cōfeſſio
nis aperuit. vt cuiꝰ ñ videbat ꝑſonā cogno
ſceret dignitatē dicēs. Vñ h̄ mihi vt mater
dn̄i mei veniat ad me. In egreſſu ex vt̄o
habuit triplex munꝰ grē. q̊niā ortꝰ eius fuit
miraculoſus. ſctūs. et iocundꝰ. Quia mira
culoſus excludit̄ defectꝰ impotētie. q2 ſctūs
reatus culpe. q2 iocūdꝰ lamētū miſerie. Ce
lebrat̄ aūt ortus eiꝰ ſiue natiuitas ſm̄ magi
ſtrū guilhelmū altiſiodoreñ. triplici ratōne
Primo rōne ſanctificatōis in vt̄o. Secun
do rōne digtatis in officio. Ipe eī tanq̄ꝫ lu
cifer venit. et eternū gaudiuꝫ nobis ꝑmꝰ nū
ciauit. Tertio rōne iocūditatis in ortu ſuo.
Dixerat eī angelus. Et multi in natiuitate
eiꝰ gaudebūt. Et ideo dignū eſt vt et nos in
natiuitate eiꝰ gaudeamꝰ. In ꝓgreſſu ha
buit ſilr̄ mltiplex munꝰ. In h̄ āt patent eiꝰ
excellentiſſima ⁊ diuerſa munera grē. q̊niaꝫ
habuit ꝑfectōeꝫ omniū ſctōꝝ. Nam ꝓpheta
fuit qñ dixit. Qui poſt me vēturꝰ ē. ꝛc. Plꝰ
q̄ꝫ ꝓpheta quādo xp̄m digito demōſtrauit.
Apoſtolꝰ. q2 a deo miſſus fuit. Apoſtolus
enim idē eſt q̊d miſſus. Vñ. Fuit hō miſſꝰ
ꝛc. Martir. q2 ꝓ iuſticia mortem ſuſtinuit.
Confeſſor. q2 ꝯfeſſus eſt ⁊ nō negauit. Vir
go. Vnde ⁊ ꝓpt̄ ipiꝰ virginitatē angelꝰ eſt

appellatꝰ. Malach. ij. Ecce ego mitto āgelū
meū ꝛc. In egreſſu de mundo habuit tri
plex munꝰ. Quia efficitur martir inuictus
Tūc enim palmā martirij adeptꝰ ē. Dirigi
tur nūciꝰ ꝓcioſus. Ipſe enim tūc illis q̄ erāt
in limbo ꝓcioſū nūciū attulit. ſcꝫ d̾ aduentu
xp̄i ⁊ redēptōe ipoꝝ. Et colit̃ exitꝰ glorioſus
Eius ei exitꝰ d̾ oībꝰ q̄ ad limbū deſcenderūt
ſpecialit̃ ab eccl̃ia ſolēnizat̃ ⁊ glorioſe colit̃.
F Quinto ex ꝓdicatōe. Circa cuiꝰ ꝓ/
dicatōem angelꝰ q̄ttuor poīt cū dic̃. ⁊ mltoſ
filioꝝ iſrl̃ ꝯuertet ad dn̄m deū ipoꝝ ⁊ ipe ꝓ/
cedet ꝛc. ſcꝫ fructū. ordinē. v̾tutē. ⁊ finē. ſic̃ ptꝫ
in lr̄a. Et notandū q̄ ꝓdicatio iohis tri/
plicit̃ fuit cōmēdabilis. Ipe nāqꝫ ꝓdicauit
feruent̃. efficacit̃. ⁊ prudent̃. Feruent̃ cuꝫ
dicebat. Genimina viperaꝝ ꝛc. Qui quidē
feruor fuit inflāmatꝰ caritate. q̄r erat lucer/
na ardēs. Vn̄ dicit ī ꝑſona ipiꝰ hieremias.
Poſuit os meū q̄i gladiū acutum. Infor/
matꝰ veritate. q̄r erat lucerna lucēs. Unde
Ioh. v. Uos miſiſtis ad iohēꝫ ⁊ ille ꝑhibu/
it teſtimoniū veritati. Directꝰ diſcretōne ſi/
ue ſciēna. Unde turbis ⁊ publicanis et mi/
litibꝰ. ſm̄ vniuſcuiuſqꝫ exigentiā ꝓpaꝫ legē
dedit. Firmꝰ ꝯſtātia. Unde ⁊ tam ꝯſtanter
ꝓdicauit q̄ ex h̾ vitā amiſit. Hec eni q̄ttuor
debet hr̄e zelꝰ ſm̄ q̊d dicit Bern̄. zelū tuū in/
flāmet caritas. informet veritas. regat ſcia.
et firmet ꝯſtātia. Scd̄o efficacit̃. q̊niam
ad ꝓdicationē eiꝰ mlti ꝯuerſi ſūt. Predica/
uit ei v̾bo paſſiduitatē doctrine. ⁊ exemplo
ꝑ ſctitatē vite. ꝓdicauit ⁊ cōuertit meritis et
orōibꝰ deuotis Tertio prudent̃. Cuius
prudētia ꝓdicatōis in tribꝰ fuit. Primo in
eo q̄ vſus fuit cōminatōibꝰ. vt malos terre
ret dicēs. Iam ei ſecuris ad radicē arboris
poſita eſt. Scd̄o ꝓmiſſionibꝰ. vt bonos al/
liceret dicēs. Penitentiā agite ap. ei reg. ce.
Tertio moderatōibꝰ. vt mediocres paula
tim ad ꝑfectionem attraheret. Vn̄ turbis ⁊
publicanis ⁊ militibuſ leuia imponebat. vt
poſtmodū ad maiora ꝓcederent̃. turbis vt
opibꝰ miſcd̾ie inſiſterēt. publicanis vt ſe ab
alienoꝝ appetitu abſtinerēt. militibus vt ne
minē ꝯcuterēt. nulli calūniaꝫ facerēt. ⁊ ſuis
ſtipēdijs ꝯtenti eſſent. G Et notandū
q̄ ſctūs iohannes euāngeliſta hac die mig̃
uit ad dn̄m. ſed eccl̃ia ipiꝰ feſtū in tertiū dieꝫ
poſt xp̄i natiuitatē celebrandū inſtituit. q̄a
tūc eiꝰ eccl̃ia dedicata fuit. Et ſolēnitas na/
tiuitatis beati iohannis baptiſte in ſuo die
remanſit. Nimirū q̄r h̾ dies ab angelo gau
dio natiuitatis ꝓcurſoris autēticatus fuit.
Non āt dogmatizādū eſt q̄ euāgeliſta bap
tiſte ceſſerit tāq̄ꝫ minor maiori. Non eni de
cens eſt q̊s eoꝝ maior ſit diſputare. Quod
et q̊dā exemplo diuinitꝰ eſt oſtenſum. Erāt
ei vt legit̃ duo doctores theologi. q̄ꝝ vnus
iohannē baptiſtā. alt̾ v̾o iohannē euangeli
ſtā ꝑferebat. Tandē ſup h̾ ſolēni diſputatō
ne indicta q̄libet valde ſolicitꝰ erat autorita
tes et efficaces rōnes inuenire q̄bꝰ ſuum io
hannem poſſet ꝑferre. Adueniēte āt diſpu/
tatōnis die. q̄libet ſctōꝝ emulatori ſuo appa
ruit. eiqꝫ dixit. Bene ꝯcordes ſumꝰ in celis.
de nobis n̄ diſputetis in terris. Tūc illi ſibi
ad inuicē ⁊ oī ꝓplo viſionē publicauerunt.
et dn̄m bn̄dixerūt. Paulꝰ hiſtoriogr̄phꝰ
lōgobardoꝝ romane eccl̃ie diaconꝰ ⁊ caſſi/
nēſis monachꝰ. cū deberet q̄dā vice cereum
ꝯſecrare. fauces eꝰ rauce facte ſūt cū ꝓus vo
calis eſſet. Ut ergo vox ſibi reſtitueret̃ hym
nū. ſ. vt queāt laxis ꝛc. ad honoreꝫ btī iohis
cōpoſuit. Ubi in ꝑncipio petit ſibi vocē re/
ſtitui. ſicut ⁊ zacharie reſtituta fuit Oſſa
mortuoꝝ aīaliū vndecūqꝫ collecta ī hac die
ab aliq̄bꝰ cōburūt̃. Cuiꝰ duplex ē cā. vt ait
iohēs beleth. Una ē ex antiq̄ inſtitutōis ob
ſeruātia. Sūt eni q̄dā aīalia q̄ dracones vo
cant̃. q̄ in aere volāt. in aq̄s natāt. ī t̾ra ābu/
lāt. Qn̄qꝫ āt dū ꝑ aera ambularēt ad libidi
nē ꝯcitabant̃. et in puteis ⁊ aq̄s fluuialibus
ſperma iactabāt ⁊ inde ſequebat̃ letalis an/
nus. Cōtra h̾ ergo iſtud inuentū fuit reme
diū vt d̾ oſſibꝰ aīaliū rogus fieret. ⁊ ſic talia
aīalia fumꝰ fugaret. Et q̄r iſtd̾ maxie h̾ tp̄e
fiebat. ideo iſtd̾ adhuc ab aliq̄bꝰ obſeruatur
Alia cā ē ad repſentandū. q̄r oſſa ſcti iohis
in ſebaſte ciuitate ab infidelibꝰ cōbuſta fue
rūt. Ferūt̃ etiā facule ardētes. q̄r iohānes
fuit lucerna ardēs ⁊ lucēs. Et rota vertitur
q̄r ſol tūc in circulo deſcēdit. ad ſignificādū
q̄ fama iohānis q̄ xp̄s putabat̃ deſcēdit. ſm̄

qd ipe teſtimoniũ phibuit dicẽs. Me opor
tet minui illũ aũt creſcere. Hoc ſignificatuz eſt
ſm qd dicit auguſtin⁹ in eorum ortib⁹ et i eorum
mortib⁹. In eorum ortib⁹. qr circa natiuitatez
iohãnis dies incipiũt decreſcere. circa nati-
uitatẽ xpi creſcere. Iuxta illd. Solſticiũ de-
cimo xpm preit atq iohem. Itẽ in eorum mor-
tib⁹. qr corp⁹ xpi i cruce fuit exaltatũ. corpus
iohãnis capite minoratũ. Refert paulus
in hiſtoria lõgobardorum q rocharith rex lõ-
gobardorum iuxta ecclĩam ſcti iohis baptiſte
cũ mlto ornatu ſepult⁹ fuit. Quidã vo cu-
piditate illect⁹ nocte ſepulcrũ aperiẽs abſtu
lit vniuerſa. Cui btũs iohãnes apparens di
xit. Cur auſus fuiſti tãgẽ mihi comiſſũ. Ec
cleſiã meaz de cetõ ingredi nõ valebis. Qd
vtiqz ſic euenit. Nã qñcũqz pdictã ecclĩam
intrare volebat qĩ a validiſſimo pugile gut
tur ei⁹ feriebat. et ſic ſubito retro ruebat.

LXXXI

De ſctis Geruaſio et Prothaſio

Geruaſius a gerar qd ẽ ſacrũ et vas. vel a geua qd eſt
incolat⁹ et ſyor puul⁹. qĩ ſacer p vir-
te meritũ. vas p vtutũ receptaculũ. pegrin⁹
p mũdi ptemptũ. paruul⁹ p ſui deſpectum.

Prothaſius a ptos qd ẽ pmũ et ſios
deus ſiue diuin⁹. vel a pcul et ſtaſis qd ẽ po-
ſitio. qĩ pm⁹ p dignitatẽ. diuin⁹ p dilectoẽm
pcul poſit⁹ a mũdi affectoẽ. Horum paſſionẽ
ambroſi⁹ in libello ad caput eorum poſito ſcri
pta inuenit.

Geruaſi⁹ et ptbaſius gemini frẽs fi-
lij fuerũt ſctĩ vitalis et beate valerie
Qui omĩa ſua paupib⁹ erogãtes
manebãt cũ ſctõ nazario q apd ebrudunuz
oratoriũ pſtruebat. et ei celſus puer lapides
porrigebat. Q vo nazari⁹ iam celſum ha-
buiſſe narrat. forte p anticipatoẽm accipit.
cũ lõge poſt eum ſibi fuiſſe oblatũ ex hiſto-
ria nazarij colligatur. Cum ãt oẽs ad nero
nem impatorem ducerent. ſequebatur eos
eiulãs puer celſus. Quẽ cũ vn⁹ militũ ala-
pis cederet et cedentẽ nazari⁹ increparet ira
ti milites nazariũ calcib⁹ ceciderunt. et ipm

cũ alijs in carcere recluſert. et poſtmoduz in
mare pcipitauerũt. Geruaſiũ vo et ptbaſi-
um mediolanũ duxert. Nazari⁹ vo miracu
loſe liberat⁹ mediolanũ veit. Eo tpe ſup-
ueniẽte comite aſtaſio q ptra marchoman
nos pficiſcebat ad bellũ. deorum cultores ei dẽ
occurrerũt aſſerẽtes q dij ſibi rñdere ptem-
nerent. niſi pus geruaſius et ptbaſi⁹ imola
rent. Cõtinuo igit tenet. et vt ſacrificet inui-
tant. Cui cũ geruaſi⁹ omĩa ydola ſurda et
muta diceret. et ipm ab oipotente deo victo-
riaz requirere debere doceret. irat⁹ tamdiu
eũ plũbatis cedi iuſſit qzdiu ſpũm exalaret.
Deinde ptbaſiũ accerſiri fec eiqz dixit. Mi
ſer vel tu viuere ſtude. et noli cũ frẽ tuo ma-
la morte pire. Cui ptbaſius. Quis ẽ miſer
ego q te ñ timeo. aut tu q me timere pbaris
Cui aſtaſius. Ego te miſer hõ qmõ timeo.
Cui ptbaſi⁹ In h me timere et te ledi proba
ris. ſi nõ ſacrificauero dijs tuis. Si ei te ledi
a me nequaqz timeres. nunqz ad ſacrificiũ
idolorum me ipe cõpelleres. Tũc eũ comes in
eculeũ ſuſpẽdi pcepit. Cui ptbaſi⁹ Nõ tibi
comes iraſcor. qniã cecos oclos tui cordis
attẽdo. qñ poti⁹ tui miſereor. qr neſcis qd fa
cias. Age igit qd cepiſti vt mihi cũ frẽ meo
occurrere poſſit benigtas ſaluatoris. Tũc
comes iuſſit eũ decollari. Philipp⁹ ãt ſeru⁹
xpi cũ filio ſuo corpa eorum rapuit. et occulte i
domo ſua i archa ſaxea ſepeliuit. et libellum
eorum ortũ finẽ et vitam ptinẽtẽ ad eorum caput
poſuit. Paſſi ſunt ãt ſub nerone q cepit cir-
ca annum domini. lvij. Horum corpora
multo tẽpe latuerunt. ſed tpe beati ambroſij
h mõ repta fuert. Ambroſio nãqz in ecclĩa
ſctõrum naboris et felicis i orõne poſito. ita vt
nec vigilaret aperte. nec dormiret integre ap-
paruert ei duo pulcerrimi iuuenes veſtib⁹
candidis. i. collobio et pallio induti. caligu-
lis calciati. ſecum manibus extenſis orãtes.
Orauit igit ambroſi⁹ vt ſi eſt illuſio non vl
tra appareat. ſi autem veritas denuo reuele-
tur. Simili igit mõ canente gallo. orantes
ſecuz iuuenes apparuerũt. Tertia vo nocte
defecto iam corpe ieiunijs nõ dormienti ſz
ſtupenti cũ tertia ſibi apparuere pſona. que
ſimilis paulo aplõ videbat. ſm q ĩ pictura

ꝯſpexerat. Illiſq́ȝ tacentibus apl'ſ ſibi dixit. Iſti ſūt q̄ nihil terrenū deſiderātes monita mea ſecuti ſūt Quoꝝ corpa i eo loco repies in q̄ ſtas. Duodecī pedū altitudīe t'ra coopertā archā inuenies. ⁊ ad caput eoꝝ libellū in q̄ ort⁹ eoꝝ ꝯtinet̄ ⁊ finis. Cōuocatiſ igitur vicinis epīs. ipē ꝑ̄ ceteros foſſor acceſſit. et oīa ꝑut dixerat ſibi paul⁹ inuenit. Et lȝ iam treceti āni ⁊ vltra fluxiſſent. ita tñ corpa eoꝝ ſūt repta. ac ſi ipa hora ibidē fuiſſent poſita Inſup vo odor ſuauiſſim⁹ ⁊ mirabilis ide fragrabat. B Cec⁹ āt q̄dā tāgens fere trū illūiat⁹ ē. Et mlti alij meritis eoꝝ curati ſūt. In hoꝝ ſolēnitate pax īter lōgobardos ⁊ romanū imperiū reformata fuit. ⁊ iō gregoꝛi⁹ papa. loqt̄ dn̄s pacē ī plebē ſuā. ī itroitu miſſe cātari iſtituit. Uñ ⁊ officia partim ſctīs ꝯueniūt. partim euētib⁹ q̄ ipis ꝯtigere dieb⁹ Refert aug⁹. ī li. xx. ḋ ciuitate ḋi. q̄ ipo p̄ſnte ⁊ ipatore ⁊ mlta t'ba: q̄dā cec⁹ apd mediolanū ad corpa martirū geruaſij ⁊ ꝓthaſij lumē recepit. Utrum āt ſit p̄dict⁹ cec⁹ an ali⁹ ignorat̄. Idē q̄ȝ refert ibidē q̄ q̄dā iuuenis ī villa victoriana q̄ ab ipo regio triginta miliarib⁹ diſtat. cū ī q̄dā flumīe equū lauaret. ꝯtinuo diabol⁹ eū vexauit. ⁊ in flumē tā q̄ȝ mortuū eū ꝓiecit. Cū āt veſpe in eccleſia btoꝝ geruaſij ⁊ ꝓthaſij q̄ ꝓpe erat cātarent. ille vocib⁹ illis q̄ı ꝑcuſſ⁹ cū grandi fremitu eccliā intrās altare tenebat. ita amoueri n̄ valēſ tāq̄ȝ ſi ibidē alligat⁹ fuiſſȝ Et cū demō vt inde exiret adiuraret. ille ſe e⁹ mēbra āputare cū exiret minabat̄. Cū ergo adiurat⁹ exiret. ocul⁹ ei⁹ ī maxillā fuſus tenui venula dependebat. ſȝ ī locū ſuū ſic potuerūt oculū reuocauerūt. Et ecce itra paucos dies meritis ſāctoꝝ geruaſij ⁊ ꝓthaſij plene ſanat⁹ ē. Amb. q̄ȝ ī p̄fatōe ſic ait Hi ſūt q̄ vexillo celeſti ſigti victricia apl'i arma ſūpſerāt. ⁊ a mundanis nexib⁹ abſoluti. neq̄ſſimi hoſtis vicioꝝ aciē ꝓſternētes liberi ⁊ expediti xp̄m dn̄m ſūt ſecuti. O q̄ȝ felix germanitas. q̄ ſacris inherēdo eloquijs nllō potuit interpolari ꝯtagio. O q̄ȝ glioſa certamīs cauſa. vbi parit̄ coronāt̄ q̄s vn⁹ vter⁹ matern⁹ effudit.

LXXXII

De ſanctis Johāne et Paulo.

Johannes et paulus p̄micerij ⁊ p̄poſiti conſtātie filie conſtantini auguſti fuerūt. Eo āt tpe cū gēs cythica daciā ⁊ traciā occuparet. et gallican⁹ dux romani exercit⁹ ꝯ̄ predictam gentem mitti deberet. cōſtantiam filiam conſtantini pro mercede laboris ſibi in vxorē dari petebat. Qḋ et romani p̄ncipes inſtātī⁹ fieri poſtulabāt. Pater āt plurimū triſtabat̄. ſciēs filiā ſuā poſtq̄ȝ a btā agnete ſanata fuerat in v̄ginitatis ꝓpoſito poſitā ȝ facili⁹ occidi poſſe q̄ȝ ad ꝯſenſum inclinari. Uirgo tñ de deo ꝯfidēs patri ꝯſuluit vt eaȝ ſibi ſpōdeat cū victor rediret. Uerūtñ duas filias ſuas q̄s ex vxore defuncta ſuſceperat. idē gallicā⁹ ſecum manere ꝑmitteret. vt ꝑ eas mores ⁊ votū p̄ris ſcire poſſet. Et ipā duos p̄poſitos ſuos iohannē ⁊ paulū ſibi ꝯcedet in ſpe q̄ı maioris firmitatis. rogans deū vt ipm̄ ⁊ filias ꝯuerteret. Qḋ vbi oīb⁹ placuit gallicā⁹ aſſūptis ioh̄e ⁊ paulo ⁊ copioſo exercitu ꝓficiſcit̄. Sȝ tñ a cythicaꝝ gēte ei⁹ exercit⁹ frāgit̄. ⁊ in vrbe tracia ab hoſtib⁹ obſidet̄. Tūc accedētes ioh̄es ⁊ paul⁹ eidē dixerūt. Fac votū dō celi ⁊ eris victor melior q̄ȝ fuiſti. Qḋ cū feciſſȝ. iuuenis in hūero ferens crucē ſtatim ſibi apparuit. eiq̄ȝ dixit. Sume gladiū tuū ⁊ ſeq̄re me. Quē ille accipiens. ꝑ media caſtra iuit. ⁊ ad regē vſq̄ȝ deueniens. illūq̄ȝ occidens. ſolo timore vniuerſū exercitū ſubiugauit. et romanis tributarios fecit Duo q̄ȝ milites armati eidē apparētes eum hincinde ꝯfirmabāt. Fact⁹ igit̄ xp̄ian⁹ romā redijt. et cū multo honore ſuſceptus. rogauit auguſtū vt ſibi indulgeret ſi filiā minime deſpōſaret. eo q̄ de ceto xp̄o cōtinēter viuere ꝓponeret. Qḋ cū auguſto plurimū placuiſſet. et due filie gallicani a conſtantia v̄gine ad xp̄m ꝯuerſe eēnt. ipē gallicā⁹ ducatū ceſſit. et omnia paupib⁹ tribuēs xp̄o cuȝ alijs fr̄ibus dei in paupt'ate ſeruiuit. Multa āt miracula faciebat. ita vt ſolo viſu demones de obſeſſis corpib⁹ effugaret. Hui⁹ ſacre opinionis fama in toto orbe terraruȝ intantum excreuit. vt ab oriente et occidente venientes videret virum ex patricio cōſule

lauantē pedes paupez ponentē mēſaz.aquā
maīb⁹ effūdentē.lāguētib⁹ ſollicite miſtran
tē.⁊ cetā ſctē ƀuitutis officia exhibentē.Coſtā
tino igit̄ defūcto.cōſtāti⁹ cōſtātini magni
fili⁹ arriana hēſi deprauat⁹ imperiū tenuit.
Verū cū cōſtāti⁹ frat̄ cōſtātini duos filios
ſcȝ gallū ⁊ iulianū reliqſſȝ.cōſtāti⁹ impator
dictū gallū ceſarē fec̄.⁊ ꝯ iudeā rebellantem
miſit.Quē tn̄ poſtmodū īterfecit. Julianus
vō timēs ne exēplo frīs a cōſtātio pimeret.
mōaſteriū ingreſſ⁹ ē.Ubi magnā religiōez
ſimulās lector ordinat⁹ ē.Qui ꝑ maleficiū
demonē ꝯſuluit.rn̄ſum accipiēs ꝙ ad impe
riū ſublimād⁹ eēt.Poſt aliqt tps vrgētib⁹
aliqb⁹ negocijs cōſtanti⁹ iulianū ceſarē fec̄.
⁊ ipm in galliā deſtinauit Qui oīa ſtrenue
agebat.Mortuo āt cōſtātio ⁊ iuliano apo
ſtata in imperiū a cōſtantio ſublimato.iuſ
ſit iulian⁹ vt gallicā⁹ aut dijs imolaret aut
abſcederet.Tāto ei viro nō audebat necē i/
ferre.Jlle igit̄ alexandriā perexit.⁊ ab infide
lib⁹ ꝑ cor trāſfix⁹ martirij coronā ꝑcepit At
iulian⁹ capt⁹ cupiditate ſacrilega auariciā
ſuā euāgelij teſtimonio colorabat.Nam fa
cultates a xp̄ianis auferēs dicebat.Chriſt⁹
veſter dicit ī euāgelio.Qui n̄ renūciauerit
oīb⁹ q̄ poſſidet nō p̄t me⁹ eē diſcipulus Au
diēs igit̄ ꝙ iohēs ⁊ paul⁹ ex opib⁹ q̄s virgo
cōſtātia reliq̄rat xp̄ianos paupes ſuſtenta
bāt.mādauit eiſdē ꝙ ſic̄ conſtātino ita q̄ȝ et
ſibi adherere deberēt.At illi dixerūt.Dum
glīoſi impatores cōſtātin⁹ ⁊ fili⁹ ei⁹ cōſtan/
ti⁹ ſe eē ƀuos xp̄i gloriabant̄.nos famulaba
mur eiſdē.Tu vō q̄ religionē plenā v̄tuti/
bus reliq̄ſti.a te oīno receſſim⁹ ⁊ tibi obedi/
re ꝯtēnim⁹ Quib⁹ iuliā⁹ mādauit. Ego in
eccl̄ia clericatū obtinui.⁊ ſi voluiſſez ad pri/
mū eccl̄ie ſtatū ꝑueniſſem.Sȝ ꝯſiderās va
nū eē īertiā ſectari.⁊ ociū.militie animū de
di.dijſq̄ȝ ſacrificās eoꝝ ſuffragijs imperiuȝ
obtinui.Vn̄ vos ī aula regia nutriti.nō de/
betis lateri meo deeſſe.vt ꝑmos vos ī pala/
cio meo habeā.Qd̄ ſi a vob̄ ꝯtempt⁹ fuero
agā vt neceſſe ē vt ꝯtēni n̄ poſſim.Qui rn̄/
dētes dixert̄.Deū tibi ꝑponētes minas tu/
as nequaq̄ȝ timē⁹.ne regis eťni inimicicias
incurrā⁹.Ad hec iulian⁹.Si infra decē dies
vltro ad me venire ꝯtēpſeritis.coacti poſt/
modū facietis qd̄ ſpōte facere non curatis.
Cui ſcti rn̄derūt.Jā decē dies ꝑteriſſe eſti/
ma.⁊ hodie facito qd̄ tūc te factuꝝ eē mina/
ris.Quib⁹ iuliā⁹.Putatis quia martires
vos faciāt xp̄iani.Niſi mihi ꝯſenſeritis pu
niā vos.nō vt martires.ſed vt publicos ho
ſtes.Tūc iohes ⁊ paulus ꝑ totos decē dies
elemoſynis inſiſtētes oīa ſua paupib⁹ ero/
gabāt.Decia āt die miſſus ē ad eos theren/
cian⁹ q̄ dixit eiſ.Dn̄s noſter iuliā⁹ ſtatiūcu
lū aureū iouis ad vos miſit vt eidē thura i/
cēdatis.alioq̄n ābo ſimul ꝑibitis.Cui ſcti
dixert̄.Si tu⁹ dn̄s ē iulian⁹ habeto pacē cū
illo.nob̄ alius dn̄s non ē niſi dn̄s ihs xp̄us
Tunc iuſſit eos occulte decollari.⁊ ī fouea
intra domū ſepeliri.famā faciens q̄ ī exiliū
eſſent miſſi. B Poſt hec fili⁹ therēciani
a demone arripit̄.⁊ intra domū clamare ce
pit ꝙ a demone vreret̄.Qd̄ vidēs therēciā⁹
ſcel⁹ ꝯfitet̄.et xp̄ianus efficit̄.paſſio ſctoꝝum
ab eo ꝯſcribit̄.⁊ eius fili⁹ liberat̄. Paſſi ſūt
āt circa annū dn̄i.ccclxiiij. Refert greg.
in omelia euāgelij.Si q̄s vult veīre p⁹ me.
ꝙ q̄dam matrona dū eccl̄iam iſtoꝝ marty/
rū freq̄nti⁹ viſitaret.et die q̄dā inde rediret.
duos ſtātes monachos ſub ꝑegrino habi/
tu inuenit.q̄s ꝑegrinos credēs elemoſynaȝ
ſibi dari ꝑcepit.Sed poſtq̄ȝ diſpēſator eis
ad largiendū elemoſynā appropinquaſſet.
aſtiterūt ei vicini⁹ ⁊ dixert̄ Tu nos mō viſi
tas.nos te in die iudicij req̄remus.et q̄cq̄d
poterimus tibi ꝑſtabimus.Quo dicto ab
oculis eius ablati ſunt Ambroſi⁹ de his
martiribus in p̄fatōne ſic dicit.Beati mar
tires iohannes et paulus veraciter imple/
uerunt qd̄ dauitica voce dr̄.Ecce q̄ȝ bonuȝ
et q̄ȝ iocundū habitare fratres in vnū.Na/
ſcendi lege ꝯſortes.fidei ſocietate coniuncti
paſſionis equalitate conſimiles.in vno ſp̄
dn̄o glorioſi.

LXXXIII A

De ſancto Leone papa.

Leo papa ut in mi
l raculis btē v̄gīs legit̄ in eccl̄ia ſctē
marie maioris in die reſurrectio/

nis miſſā celebrabat. ⁊ dū fideles p ordinem cōicaret. ⁊ quedā matrona manū ei⁹ oſculata fuiſſꝫ ex hꝫ ī eū vehemēs carnis tēptatio īſurrexit. At vir dei ī ſemetipm ſeuiſſim⁹ vltor inſurgit. ⁊ eadē die manū ſe ſcādalizātē occlte peit⁹ āputauit ⁊ a ſe reiecit. Jnterea murmur oriebat ī ꝑplo cur ſum⁹ pōtifex diuina more ſolito nō celebraret. Tūc leo ad btāz vgīnē ſe ꝯuertit. ⁊ ei⁹ puidētie totalit ſe ꝯmiſit. Tūc illa ꝯtinuo ſibi aſtitit ⁊ manū ſuā ſuis ſctiſſimis maib⁹ illi reſtituit ⁊ reformauit iubēſ vt pcederet ⁊ filio ſuo ſacrificiū immolaret. Leo igit oī ꝑplo qđ ſibi ꝯtigerit pdicauit. et manū reſtitutā oīb⁹ euidentꝫ oñdit. Hic calcedoñ. ꝯciliū celebrauit. ſolas vgīes ibidem velari inſtituit. Jbi et ſtatutū fuit vt virgo maria mat dei appellaret. Eo qꝫ tpe attila italiā deuaſtabat Jgit ſctiſſ leo ī eccia aplōrū trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹ orōi vacās. p⁹ hꝫ dixit ad ſuos. Qui vult me ſeq ſeqt. Cū igit ad attila ꝓpinqſſet ille vt beatū leonē vidit de eq deſcēdit. eiuſqꝫ pedib⁹ puolutus rogauit vt petet qcqđ vellet. Qui petijt vt ab italia diſcederet ⁊ captiuos relaxaret. Et dū argueret a ſuis qꝫ triūphator orbis a ſacerdote vict⁹ eſſet rñdit. Prouidi mihi et vobis. Vidi. n. a dextris ei⁹ fortiſſimū militē euaginato gladio ſtātem mihiqꝫ dicētē. Niſi huic parueris cū oīb⁹ tuis interibis.

Cū btūs leo eplāz ad fabianū epm conſtantinopolitanū aduerſū euthiciū ⁊ neſtoriū ſcpſiſſet. ſup ſepulcrū beati petri ipāz poſuit. ⁊ ieiunijs ⁊ orōib⁹ inſiſtēs dixit. Quicqđ in hac eplā vt hō erraui. tu cui ecclie cura ꝯmiſſa ē corrige ⁊ emēda. Et poſt dies. xl orāti illi petr⁹ apparuit dicēs. Legi ⁊ emendaui. Accipiēſqꝫ leo eplāz īuenit eā maibuſ aplī correctā ⁊ emēdatāz. Alias et ſepulcro beati petri. xl. dieb⁹ ieiunijs ⁊ orōib⁹ vacans leo aſtitit obſecrās vt ſuoꝝ ſibi pctoꝝ veniā īpetraret. Cui petr⁹ apparēs dixit. Deꝑcat⁹ ſū p te dñm ⁊ omia pctā tua dimiſit. Solūmodo de manuū impoſitōe debes inquiri id ē. ſi bene ſiue alit alicui man⁹ impoſueris exigeris. Obijt circa ānos dñi. cccclx.

LXXXIIII
De ſancto Petro apoſtolo.

PEtrus trinomius extitit. Vocat⁹ ē ei ſimon bariona. Simō interꝑtat obediēs l ponenſ triſticiā. bariona fili⁹ colūbe. Bar ligua ſira fili⁹. iona hebraice colūba. Fuit ei obediēs qñ xps eū vocauit. qꝛ ad vni⁹ iuſſiōis vocē dño obediuit. ponēs triſticiā qñ xpm negauit. qꝛ egreſſ⁹ foras fleuit amare. fili⁹ colūbe qꝛ deo ſimplici intētōe ſeruiuit. Scđo vocat⁹ ē cephas qđ interꝑtat caput. l petra. l increꝑpās ore. Caput rōe pncipat⁹ in platōne. petra rōe firmitatis ī paſſiōe. increpās ore rōe ꝯſtātie ī pdicatōe. Tertio vocat⁹ ē petr⁹. qđ interꝑtat agnoſcēs. ſiue diſcalciās l diſſoluēs. qꝛ xpī diuītatē agnouit cū dixit. Tu es xps fili⁹ dei viui. Et pedes affectuū ſuoꝝ ī oī ope mortuo ⁊ ireno diſcalciauit cum dixit. Ecce nos reliqm⁹ oīa ⁊c. Et vincla pctoꝝ a nob diſſoluit. ⁊ hꝫ p claues qs a dño accepit

Habuit āt triplex cognomē. Dict⁹ ē eni ſimō iohāna. qđ interꝑtat dñi pulcritudo. Scđo ſimō iohīs. qđ interꝑtat cui donatū ē. Tertio ſimō bariona. qđ interꝑtat filius colūbe. Per qđ dat itelligi qꝫ ipe habuit pulcritudinē morū. dona vtutū. abūdātiam lacrimaꝝ. qꝛ colūba hꝫ gemitū p cātu. Jſtđ āt nomē petr⁹ ihs ꝑmo ſibi iponēdū ꝓmiſit cū dixit Joh. j. Tu vocaberis cephas qđ interꝑtat petr⁹ Scđo ꝓmiſſū impoſuit. ſic dr Marci. iij. Et ipoſuit ſimoni nomē petrus Tertio impoſitū ꝯfirmauit. cū dixit math. xvj. Et ego dico tibi. qꝛ tu es petr⁹. et ſup. ⁊c. Ei⁹ martiriū marcell⁹. linus papa. egeſippus. ⁊ leo papa ſcpſerunt.

PEtr⁹ aplīs inter ceteros ⁊ ſupra ceteros aplōs maioris feruoris extitit Nā ⁊ ſcire dñi pditorē voluit. qꝛ vt dic aug⁹. ſi eū ſciuiſſet dētib⁹ diſcerpſiſſꝫ. Et ob hꝫ dñs pditorē ſuū noiare nolebat. qa vt ait Chryſ. ſi ipm noiaſſet petr⁹ cōtinuo ſurrexiſſet. et ipm ꝯtin⁹ trucidaſſet. Hic ſup mare ad dñm ambulauit. in dñi tranſfiguratione et puelle ſuſcitatōe a dño elect⁹ fuit. ſtaterem in ore piſcis inuenit. claues regni celoꝝ a dño accepit. ⁊ paſcēdas oues a xpo ſuſcepit. tria milia hominū in pentecoſten

ſua p̄dicatōe ꝯuertit. ananie ⁊ ſaphire mor
tē p̄dixit. eneā paliticū curauit. corneliū ba
ptizauit. tabitā ſuſcitauit. vmbra ſui corꝑis
infirmos ſanauit. ab herode icarcerat᷑. ſ3 ab
āgelo liberat᷑. Qualis āt ei⁹ cib⁹ ⁊ idumētu3
fuerit ipē h̄ i libro clemētis teſtat᷑. Panis in
q̄t ſol⁹ ē mihi cū oliuis. ⁊ raro cū oleribus in
vſu ē. Indumētū āt h̄ ē mihi qd̾ vides. tuni
ca cū pallio. ⁊ h̄ habēs nihil aliud requiro.
Fert᷑ q3 q2 i ſinu ſp̄ ſudariū portabat q̄ cre
bro fluētes lacrimas tergebat. q2 qñ dulcis
allocutōis ⁊ p̄ñtie dñi memor erat. p̄ nimia
amoris dulcedīe lacrimas ꝯtinere ñ potat.
Qñ etiā culpā negationis ad memoriam
reducebat vberrimas lacrimas emittebat.
Vñ adeo i ꝯſuetudīe habuit flere vt ei⁹ faci
es tota aduſta lacrimis videt᷑. ſic dic̄ clemēs
Idē etiā dicit ꝙ audito i nocte gallicātu ad
orōe3 ſurḡe ꝯſueuerat. ⁊ tūc ſilr̄ vt d᷑ ad fle
tū ꝓriū pe ꝯſueuit. Refert q3 clemēs ſ̄m qd̾ i
eccl'iaſtica hiſtoria inuenit. ꝙ cū vxor petri
ad paſſionē duceret᷑. petr⁹ ingēti gaudio ex
ultauit. ac eā ꝓꝑo vocāſ noīe. poſt eā clama
uit. O ꝯiunx memēto dñi Quadā3 vice
dū petr⁹ apl's duos de diſcipul' ſuis miſiſſ3
ad p̄dicandū. dū. xx. dietas iuiſſent. vn⁹ illoꝝ
d̾ſunct⁹ ē. alt̾ v̾o ad petꝝ rediit. ⁊ qd̾ acciderat
nūciauit. Hic d᷑ fuiſſe b̄t's marcial'. vel ſ̄m
q̊ſdā matern⁹. Alibi legit᷑ ꝙ p̄m⁹ fuit beat⁹
frōto. ſoci⁹ q̄ d̾fūct⁹ ē. ſcd̾s fuit p̄ſbit᷑ georgi⁹
Tūc petr⁹ ſuū baculū ſibi tradidit. p̄cipiēs
vt ad ſociū ꝑg̃et. ⁊ eū ſuꝑ illu3 poneret. Qd̾
cū feciſſ3. ille q iā p. xl. dies iacebat mortuus
ꝓtin⁹ ſurrexit viuus B Eo tp̄e erat in
hierl'm q̄dā mag⁹ noīe ſimō. q ſe p̄mā veri
tatē dicebat. ⁊ ſibi credētes ꝑpetuos effici aſ
ſerebat. ⁊ nll'a ſibi īpoſſibilia dicebat. Legit᷑
et i li. clemētis ipm̄ dixiſſe. Adorabor vt d̾s
publice. diuiſ donabor honorib⁹ ⁊ q̄cq̄d vo
luero facere potero Aliqñ cū mat̂ mea rachel
iuberet me exire ad cāpū vt meterē. ego fal
cē vidēs poſitā. p̄cepi falci vt ꝑ ſe meteret. et
meſſuit decuplo āpli⁹ cetis. Addidit q̊3 et h̄
ſ̄m q̊d dic̄ Hiero. Ego ſū ſ̄mo di. ego ſpecio
ſus. ego paclit⁹. ego oīpotēs. ego omīa dei.
Serpētes q̊3 eneos faciebat ſe mouere. ſta
tuas eneaſ. ⁊ lapideas ridere. ⁊ caneſ cātare

Hic igit᷑ vt lin⁹ ait volēs diſputare cū petro
et oñdere ꝙ d̾s eēt. ſtatuta die venit petr⁹ ad
locū certaminis ⁊ aſtātib⁹ petr⁹ dixit. Pax
vob̄ frēs q̄ v̾itatē amatis. Cui ſimon. Nos
tua pace op⁹ nō habē⁹. Si ei pax ſit ⁊ ꝯcor
dia ad iueniendā v̾itatē nihil ꝓficere poteri
mus. Hñt ei intra ſe pacē latrones. ꝓpt̄ qd̾
noli iuocare pacē. ſ3 pugnā. Duob⁹ eni di
micātib⁹ tūc erit pax cū alt̾ fuerit ſuꝑat⁹ Et
petr⁹. Cur times audire pacē. Ex pc̄tis eni
bella naſcūt᷑. vbi āt peccatu3 nō fit pax ē. In
diſputatōib⁹ veritas. i opib⁹ iuſticia iuenit᷑
Et ſimon. Nihil dicis. ſ3 ego oñda3 tibi dei
tatis mee potētiā vt repēte adores me. Ego
ſū p̄ma v̾t⁹. ⁊ poſſū volare ꝑ aera. nouaſ ar
bores facere. lapides i panē mutare. in igne
ſine leſione durare. ⁊ oīa q̄ volo poſſū face
re. Cōtra hūc igit᷑ ſimonē petr⁹ diſputabat.
et oīa ei⁹ maleficia detegebat. Tunc ſimon
vidēs q2 petro nō poſſet reſiſtere. oēs libroſ
ſue magice artis ne forte mag⁹ ꝓderet᷑ i ma
re ꝓiecit. et romā vt ibi d̾s habeat᷑ perrexit.
Qd̾ vbi petr⁹ cōperit. ipm̄ inſeq̄t᷑. et roma3
vſq3 ꝓficiſcit᷑. C Quarto igit᷑ āno clau
dij impatoris petr⁹ romā applicuit. ⁊ ibi an
nis. xxv. ſedit. et duos ep̄os linū et cletu3 ſibi
coadiutores vt ait ioh̄es Beleth. vnū extra
muros vrbis. aliū intra ordinauit. Predi
catiōi āt inſiſtēs mlt̄os ad fidē cōuertebat
et infirmos q̄3 plures curabat. S3 et in pre
dicatōe ſua ſp̄ laudans et p̄ferens caſtitatē
q̄ttuor ꝯcubinas agrippe p̄fecti adeo ꝯuertit
ꝙ ad p̄fectū redire vlteri⁹ recuſarent. Unde
iratus p̄fectus aduerſus petrū occaſione3
querebat. Poſt h̄ apparuit dñs Petro
dicens. Simon et nero ꝯtra te cogitant. ſed
ne timeas. q2 tecum ſum vt eruā te. et dabo
tibi ſerui mei pauli ſolaciū. qui cras roma3
ingredietur. Sciēs igit᷑ petrus vt ait linus.
q̄a velox eſſet depoſitio tabernaculi ſui i cō
uentu fratrū poſitus manū clemētis appre
hendit. et eum in ep̄m ordinauit. et in cathe
dra loco ſui ſedere coegit. Poſt h̄ paul⁹ ſic̄
dñs p̄dixerat romā venit et cum petro xp̄m
p̄dicare cepit. Simon aūt magus in tantū
a nerone amabatur ꝙ vite eius ⁊ ſalutis to
tius ciuitatis cuſtos ſine dubio putabatur

Quadā āt die ſicͭ dicit leo papa dū ante neronē aſtaret. eiꝰ effigies ſubito mutabatͬ. ⁊ mō ſenioꝛ mō adoleſcentioꝛ videbatͬ. Qđ cū videret nero. veꝝ hūc eē dī filiū eſtiabat. Dixit itaqꝫ ſimō magꝰ neroni. ſicͭ idē leo refert. vt ſcias optie ipatoꝛ me dī filiū eē. iube me decollari ⁊ tertia die reſurgā. Precepit igitͬ nero carnifici vt eum d̄collare deberet. Qui cū putaret ſe d̄collare ſimonē decollauit arietē. Simō āt arte magica illeſꝰ euaſit et arietis mēbꝛa colligēs ea abſcōdit. et tribus diebꝰ ſe occultauit. Sāguis āt arietis ibidē ꝯgelatꝰ remāſit Die āt ttio oñdit ſe neroni dī. Fac ſangnē meū q̄ effuſꝰ ē extgi. qꝛ ecce ego q̄ d̄collatꝰ fuerā ſicͭ ꝓmiſi die tcia reſurrexi. Quē nero vidēs obſtupuit. ⁊ ipꝫ verū dī filiū eē putauit. Hec leo. Aliq̄ñ etiā cū i ꝯclaui cū nerone eſſꝫ. demon i eiꝰ ſpecie foris ꝑplo loq̄batͬ. Deniqꝫ romani i tāta veneratōe eū habuertͬ. ꝙ eidē imaginē fecerūt et hūc titulū ſupſcpſertͬ. ſimoni deo ſctō.

B Petrꝰ āt ⁊ paulꝰ vt leo teſtatͬ ad neronē itroiertͬ. ⁊ oīa eiꝰ maleficia d̄tegebāt. Addidit qꝫ petrꝰ ꝙ ſicͭ i xp̄o ſūt due ſubē. ſ. dei et hoīs. ſic ⁊ i iſto mago ſūt due ſubē. ſ. hoīs et diaboli. Dixitqꝫ ſimon vt teſtatͬ ſctūs marcellꝰ ⁊ leo. Ne diutiꝰ hūc patiar inimicū. p̄cipiā āgel' meis vt vīdicēt me d̄ iſto. Cui petrus. Angelos tuos ñ timeo. ſꝫ ipī me timēt Nero dixit. Nō times ſimonē q̄ diuitatē ſuam rebꝰ affirmat. Cui petrꝰ Si diuitas ē in ipo dicat nc̄ mihi q̄d cogito l' q̄d facio. quā cogitatōeꝫ meā pꝰ auribꝰ tuis iſinuo. vt nō audeat mētiri Nero dixit. Accede huc ⁊ dic mihi q̄d cogitas. Petrꝰ āt accedēs ſecreto dixit. Iube mihi panē oꝛdeaceū afferri ⁊ occulte dari. Qui cū allatꝰ fuiſſꝫ. ⁊ petrꝰ eū bñdixiſſꝫ ⁊ ſub manica abſcōdiſſꝫ dixit. Dicat ſimō q̄ ſe deū fecͭ q̄d ſit cogitatū q̄d dictuꝫ et q̄d factū. Rñdit ſimō Petrꝰ magͣ dicat q̄d cogite̅ ego. Dixitqꝫ petrꝰ Quid cogitꝫ ſimō me ſcire docebo. dum q̄đ cogitauerit fecero Tūc ſimō indigtꝰ clamauit. Procedāt canes magni ⁊ d̄uoꝛēt eū. Et ſbito canes maximi apparuertͬ ⁊ i petrū impetū fecertͬ. Ille v̄o panē bñdictū obtulit ⁊ ſbito ipos i fugā ꝯuertit. Tūc dixit ad neronē petrꝰ Ecce oñdi tibi me nōſſe q̄d ꝯ me cogitauerat ſimon nō v̄bis ſꝫ factis. Nā q̄ ꝓmiſerat ꝯ me angelos vēturos exhibuit caneſ. vt oñdat ſe diuinos āgelos ñ hꝛē ſꝫ caninos. Dixitqꝫ ſimō. Audite petre ⁊ paule. Si h̄ vob̄ nihil poſſū facere. veniemꝰ vbi opoꝛꝫ me vos iudicare Ego āt mō vob̄ ꝑco. h̄ leo. E Tunc ſimō vt ait egeſippꝰ ⁊ linꝰ i ſupbiā elatꝰ. auſus ē ſe iactare ꝙ poſſꝫ moꝛtuos ſuſcitare Et accidit ꝙ q̄dā iuuenis moꝛeretͬ. Vocati ſ ergo petro ⁊ ſimōe. hāc oēs d̄ volūtate ſimōis ſniaꝫ firmauertͬ. vt ille occid̄etͬ q̄ moꝛtuū ſuſcitare ñ poſſꝫ. Simon igitͬ dū ſup moꝛtuū ſuas icātatōes faceret viſꝰ ē a ccūſtātibꝰ caput agitare d̄fūctꝰ Tūc oēs exclamātes petrū lapidare volebāt. Petrꝰ āt vix ipato ſilētio dixit. Si viuit d̄fūctꝰ ſurgat ābulet ⁊ loq̄tͬ alioq̄n ſciatis fātaſma eē q̄đ caput moꝛtui ꝯmouetͬ Sepetͬ ſimon a lectulo. vt plene figmēta diaboli d̄nudētͬ. Sepatͬ igitͬ ſimō a lectulo ⁊ puer imobilis remāſit. Petrꝰ āt a lōge ſtās. ⁊ oꝛōne fcā exclamauit dī. Adoleſcēs in noīe ihu xp̄i nazareni crucifixi ſurge ⁊ ābula. Et ſtatī viuꝰ ſurrexit ⁊ ambulauit Cū āt ꝑpl's vellet ſimonē lapidare. ait petrꝰ Satis ē illi ad penā ꝙ ſe i ſuis artibꝰ agnoſcit ſupatū. Magiſter āt noſter nos docuit vt ꝓ mal' bona reddāꝰ Dixit āt ſimō Scitote vos petre ⁊ paule ñ vob̄ ꝯtinget q̄đ cupitis vt martirio vos digner coꝛonare. Qui dixerūt Adueiat nob̄ q̄đ cupiꝰ. tibi āt nūq̄ꝫ bñ fit. qꝛ q̄cūqꝫ loq̄ris mētiris. Tūc ſimō vt ait ſctūs marcellꝰ iuit ad domū marcelli diſcipli eiꝰ ligauitqꝫ maximū cane̅ ad hoſtiū domꝰ eiꝰ dicēs. Nūc videbo ſi petrꝰ q̄ ad te veire ꝯſueuit igredi potitͬ. Poſt paululuꝫ venit petrꝰ ⁊ fctō ſigno crucis canem ſoluit Canis āt omnibꝰ alijs blādꝰ. ſolū ſimoneꝫ ꝑſeq̄batͬ. Qui apphendens eum ad terraꝫ ſubtꝰ ſe deiecit. ⁊ eū ſtrāgulare volebat. Accurrēs āt petrꝰ cani clamauit ne ei noceret. Et canis q̄dem coꝛpꝰ eius nō leſit. ſꝫ veſtes adeo lacerauit. vt ille nudus poſitus remaneret. Populus aūt et maxime pueri cum cane tādiu poſt eum cucurrertͬ donec illuꝫ q̄ lupū de ciuitate fugarent. Cuiꝰ ꝯpꝛobrij pudoꝛe̅ nō ferēs ꝑ annum nuſq̄ꝫ cōparuit.

Marcellꝰ aūt hͤ miracl'a vidēs deinceps pe/
tro adheſit. Poſtea aūt ſimō rediēs iterꝝ i ne/
ronis amiciciam ē receptꝰ. Simō igit̄ vt re
fert leo ip̄ſm ꝯuocauit. et ſe a galileis grauit̄
offenſū ꝓhibuit. ⁊ iō vrbē quā tueri ſolebat
ſe deſerere velle dixit et diē ſtatuere q̄ in celū
deberet aſcēde. q2 nō dignabat̄ in t̄ris am/
pliꝰ habitare. Statuto igit̄ die turri excelſā
vel ſcḋm linū capitoliū ꝯſcēdit. et inde ſe deijci
ens coronatꝰ lauro volare cepit. Dixit autē
paulꝰ ad petrū. Meū ē orare. et tuū ē īpare.
Dixitqꝫ nero. Verax ē ħ hō. vos aūt ſeducto
res eſtis. Petrꝰ aūt dixit ad paulū. Paule
erige caput et vide. Cūqꝫ eleuaſſꝫ caput ⁊ vi
diſſet ſimonē volantē dixit ad petrū. Petre
q̇d ceſſas. ꝑfice q̇d cepiſti. iam eī vocat nos
dn̄s. Tūc petrꝰ ait. Adiuro vos āgeli ſathā
ne q̄ eū in aera fertis ꝑ dn̄m noſtꝝ ihm xp̄m
vt ip̄m āplꝰ nō feratis. ſꝫ corruere dimitta/
tis. Et ꝯtinuo dimiſſus corruit. et ꝯfractis
ceruicibꝰ expirauit. Audiēs ħ nero. talē virꝝ
ſe ꝑdidiſſe doluit. Dixitqꝫ aplis. Suſpecto
aīo me feciſtis ꝓpterea malo exēplo vos ꝑdā
hec Leo. Deditqꝫ eos ī manibꝰ paulini vi/
ri clariſſimi. ⁊ paulinꝰ tradidit eos in cuſto
dia mamertini ſub cura militū ꝓceſſi ⁊ mar
tiniani. Quos milites petrꝰ ad fidē ꝯuertit
Vn̄ carcerē aperuerāt et eos liberos dimiſe
rūt. Quapropt̄ paulinꝰ poſt paſſionē aplo
rū ꝓceſſū et martinianū accerſiuit. Et com/
perto q2 xp̄iani eēnt iuſſu neronis capite ce/
ſi ſūt. Rogabāt ergo frēs petꝝ vt inde diſce/
deret. Et cū diſcede nollet. tādē victꝰ ꝑcibus
abſceſſit Et cū veniſſet ad portā vt leo ⁊ linꝰ
teſtāt̄ ad locū vbi nūc dr̄ ſcā maria ad paſſꝰ
vidit xp̄m ſibi occurrentē. et ait. Dn̄e q̊ va/
dis. Qui rn̄dit. Venio romā iterꝝ crucifigi
Cui petrꝰ. Dn̄e iterꝝ crucifigeris. Cui dn̄s.
Etiā. Petrꝰ vō ait. Ergo dn̄e reuertar vt te
cū crucifigar. His dictis dn̄s vidēte petro ⁊
lacrimāte in celū aſcēdit. Q̄ď cū ď ſua paſſi
one dictū ītelligēt rediijt. Cūqꝫ ħ frībꝰ retu
liſſꝫ. a miſtris neronis capit̄. et ꝑfecto agrippe
p̄ntat̄. Factaqꝫ ē eiꝰ facies ſic̄ ſol. vt ait linꝰ.
Cui dixit. Tu ne es ille q̄ in plebibꝰ ⁊ muli/
ercul' q̄s a thoro viroꝝ ſepas gl'iaris. Quē
apl's increpās dicebat ſe in cruce dn̄i gl'ari.

Tūc petrꝰ tāq̄ꝫ alienigena iuſſꝰ ē crucifigi.
paulꝰ vō q2 ciuis erat romanꝰ iuſſus ē capi
te trūcari ❡ De hac aūt ſn̄ia in ip̄os da
ta dicit Dyo. in ep̄la ad thimotheū ď morte
pauli in hͤ v̄ba. O frater mi thimothee ſi vi/
diſſes agones ꝯſūmatōis ip̄oꝝ ďfeciſſes q̄/
dē p̄ triſticia et dolore. Quis non fleret illa
hora qn̄ p̄ceptū ſentētie egreſſū in eos eſt vt
petrꝰ. ſ. crucifigēt̄. et paulꝰ ďcollaret̄. Vidiſ/
ſes tūc t̄bas gētiliū et iudeoꝝ ꝑcutiētes eos ⁊
expuētes in facies eoꝝ. Adueniēte aūt t̄ribili
tp̄e ꝯſūmatōis ip̄oꝝ cū ſepar̄et ab inuicem
ligauerūt colūnas mūdi. nō vtiqꝫ abſqꝫ fra
trū gemitu et plāctu. Tūc inq̇t paulꝰ petro
Pax tecū fūdamētū eccl'iaꝝ et paſtor ouiū
et agnoꝝ xp̄i. Petrꝰ aūt ad paulū ait. Vade
in pace p̄dicator bonoꝝ morū. mediator et
dux ſalutis iuſtoꝝ. Cū aūt elōgaſſent eos ab
inuicē. ſecutꝰ ſuꝫ magiſtꝝ meū. nō .n. ī eodē
vico occiderūt eos. Hec dyo. Petrꝰ aūt
vt leo et marcellꝰ teſtant̄. dū veniſſet ad cru/
cē ait. Quoniā dn̄s meus de celo ad terrā de
ſcendit recta cruce ſublimatꝰ eſt. Me autē
quē ď terra ad celū vocare dignat̄. crux mea
caput meū in terra dꝫ oſtēdere. et pedes ad
celum dirigē. Ego q̄ nō ſum dignꝰ ita ī cru/
ce eſſe vt dn̄s meꝰ. crucē meā girate et capite
demiſſo me crucifigite. Tunc illi crucē verte
rūt et pedes ſurſum. manus aūt deorſum fi/
xerūt. Tunc ꝑpl's furore repletꝰ volebat ne/
ronē et ꝑfectū occidē et aplm liberare. Qui
eos rogauit. ne paſſionē ſuā impedire debe
rēt. Dn̄s aūt vt ait egeſippꝰ ⁊ linus apuit ocu
los eoꝝ q̄ ibi flebant. et viderūt angelos ſtā
tes cum coronis de floribus roſaꝝ et lilioꝝ.
et petrū in cruce ſtantē cū eis. et librū a xp̄o
accipientem. et ea verba que loquebat̄ ibi le
gentem. Tunc petrus vt teſtatur idem ege
ſippus de cruce dicere cepit. Te domine imi
tari optaui. ſed rectus crucifigi nō vſurpa/
ui. Tu ſemper rectus excelſus et altꝰ. Nos
primi hominis filij qui caput ſuum dimer
ſit in terrā cuius lapſum ſignificat ſpecies
generationis hūane. ſic enim naſcimur vt
ꝓni in t̄rā videamur effūdi. Mutata q̊ꝫ cō
ditio ē vt ħ putet mūdus dextꝝ. q̇d ꝯſtat eē
ſiniſtrū. Tu dn̄e mihi oīa es. totū q̇d es tu

mihi totū.⁊ nihil aliđ niſi tu ſolꝰ. Grās tibi
ago ſpū toto q̄ viuo. q̄ itelligo. q̄ interpello.
Ubi due alieri oēs tāgūt. quare rectꝰ noluit
crucifigi. Uidēſqȝ petrꝰ ꝙ fideles glām ſuā
vidiſſent. grās agēs ⁊ dō fideles cōmendās
ſpūm emiſit. Tūc marcellꝰ ⁊ apuleꝰ frēs di-
ſcipli eꝰ de cruce eū depoſuert̄. ⁊ diuerſis cō
diētes aromatibꝰ ſepeliert̄. Yſiđ. in li. đ or
tu ⁊ obitu ſcōꝝ ſic ait. Petrꝰ poſtq̄ȝ anthio
cenā fūdauit eccl'iaȝ ſub claudio ceſare. ꝯ ſy-
monē magū romā ꝑgit. ibiqȝ ꝑdicās euan-
geliū. xxv. ānis eiuſdē vrbis pōtificatū tenu
it. Xxxvj. āt āno a paſſiōe dn̄i a nerone deor
ſum vt ipe voluit crucifixꝰ ē. Hec yſiđ. In
ipa āt die petrꝰ ⁊ paulꝰ dioniſio apparuert̄
ſm qđ ipe ait in ꝑdicta epl'a i h̄ v̄ba. Attēde
miracl'z. vide ꝓdigiū frat mi thimothee diei
victimatōis ipoꝝ. Nā p̄ſto fui i tpe ſepatio
nis ipoꝝ. Poſt mortē āt i'loꝝ vidi eos inui
cē manu ad manū itrātes portas vrb̄ ⁊ idu
tos veſtes lumīoſitatis. vl' veſte lumīs. ⁊ co
ronis claritatis ⁊ lucis ornatos. h̄ dioniſiꝰ.

Nero āt īpunitꝰ non exiuit. ſed p h̄
ſcelere ⁊ alijs q̄ cōmiſit manu ꝓpa ſe pemit
Quoꝝ ſceleꝝ h̄ aliq̄ breuit̄ inſerāꝰ. Cum
ſeneca magiſter ſuꝰ vt i q̄dā hiſtoria lȝ apo
crifa legit̄. cōdignā mercedē laboris ſui ſpe-
ctaret. iuſſit nero ipm eligē in cꝰ arboris ra-
mo ſuſpēdiū affectaret. dicens ꝙ h̄ p̄miū la-
boris ſui ab eo receptur ꝰ eēt. Cū āt ſeneca re
q̄reret vn̄ h̄ mortis ſupplicū meruiſſet. acu-
tū gladiū ſupeꝰ v̄ticē crebro vibrari fec̄. Se
neca āt nutu capitis mināti gladio cedđbat.
vehemēt̄ timēs piclitari mortis picl'o. Cui
nero ait. Magiſter vt q̄d nutu capitis mi-
nāti gladio cedis. Cui ſeneca r̄ndit. Hō ſū.
⁊ idō mortē vereor ⁊ inuitꝰ morior. Cui nero
ait. Sic ego adhuc te metuo. vt puer metue
re ꝯſueui. Quare te viuēte q̄ete n̄ poto viue
re. Dixitqȝ ſeneca. Si me mori neceſſe ē ſal-
tē mihi ꝯcede vt qđ voluero eligā genꝰ mor
tis. Cui nero. Feſtinꝰ eligas tantū mori ne
differas. Tūc ſeneca balneo in aq̄ fcō i vtro
qȝ brachio ſibi minui fecit. ⁊ ſic nimio ſang-
nis fluxu ibidē vitā finiuit. ⁊ ſic q̄dā p̄ſagio
ſeneca nomē habuit q̄i ſe necās. q̄r q̄dāmo-
do lȝ coactus manu ꝓpa ſe necauit. Hic

ſeneca duos frēs habuiſſe legit̄. vnꝰ fuit iuli
us gallio declamator egregiꝰ q̄ manu ꝓpa
ſe pemit. aliꝰ mela pat̄ lucani poete. Qui lu
canꝰ iuſſu neronis inciſione venaꝝ obiſſe le
git̄. Rurſus nero nefaria mētis veſania
ductꝰ i eadē hiſtoria apocrifa repit̄ mrēȝ oc
cidi ⁊ ſcidi iuſſit vt videret q̄lit̄ i eiꝰ v̄to foue
bat̄. Phiſici v̄o eū de matris ꝑditōne argu
entes dicebāt. Iura negāt ⁊ phas ꝓhibȝ. vt
filiꝰ matrē necet. q̄ ipm cū tāto dolore pepit.
⁊ cū tāto labore ⁊ ſolicitudīe enutriuit. Qui-
bus nero. Faciatis me puero ipregnari et
poſtea pere. vt q̄ntꝰ dolor matri mee fuerit
poſſim ſcire. Hāc inſup volūtateȝ pariendi
ꝯceperat. eo ꝙ ꝑ vrbē trāſiēs q̄ndā mulierē
pariētē vociferātē audierat. Dicūt ei. Nō ē
poſſibile qđ nat̄e ꝯriū ē. nec ē ſcibile qđ rōni
nō eſt ꝯſentaneū. Dixit ergo eis nero. Niſi
me feceritis ipregnari ⁊ pere. oēs vos faciaȝ
crudeli morte interire. Tūc illi eū impotio-
nātes ranā ſibi occulte ad bibēdū dedert̄. et
eā artificio ſuo i eꝰ v̄tre excreſcere fecert̄. Et
ſubito vent̄ eꝰ nat̄e ꝯria n̄ ſuſtinēs itumuit
ita vt nero ſe puero grauidū eſtimaret. Fa-
ciebātqȝ ſibi ſuare dietam q̄lē nutriēderane
nouerāt ꝯueire. dicentes ꝙ ꝓpt̄ ꝯceptū talia
eū obſuare oporteret. Tādem nimio dolo
re vexatus medicis ait. Accelerate tempus
ꝑtus. q̄r lāguore pariēdi vix anhelitū habeo
reſpirādi. Tūc ipm ad vomitū ipotionaue
rūt. ⁊ ranā viſu tribilē hūoribꝰ infectā ⁊ ſan
guīe edidit cruētatā. Reſpiciēſqȝ nero ꝑtuȝ
ſuū ipm abhorruit. ⁊ mirabat̄ adō mōſtru
oſū. Dixerūt āt ꝙ tā mōſtruoſuȝ ⁊ deformē
fetū ꝓtulerit ex eo ꝙ tps ptꝰ noluerit expecta
re. Et ait. Fui ne talis đ matris egreſſus la
tibulis. Et illi etiā. Precepit ergo vt fetꝰ ſuꝰ
aleret̄. ⁊ teſtudini lapidū ſuādus includet̄.
Hec āt in cronicis n̄ legūt̄ ſed apocrifa ſūt.
Deide miratꝰ q̄lis ⁊ q̄nta fuerit ſuccēſio
troie. romā p. vij dies ⁊ noctes ſuccēdi fecit.
Qđ ex altiſſima turri ꝓſpectās. letatuſqȝ flā
me pulcritudine turgido habitu belyadam
decātabat. Hic ſicut habet̄ i cronicis retibꝰ
aureis piſcabat̄. cātibꝰ intēdebat ita vt oēs
cithariſtas ⁊ tragedos ſuparet. Uirū i vxo
rē duxit. ipe a viro vt vxor acceptꝰ eſt. vt ait

oroſius. Romani vō eiꝰ veſaniā vlteriꝰ nō ferētes ī eū īpetū fecerīt ⁊ vſqꝫ extra ciuitateꝫ ꝓſecuti ſūt. Qui vidēs ꝙ euadere nō poſſꝫ. fuſtē dētiū morſibꝰ exacuit. ⁊ ſe ꝑ mediū palo trāſfixit. ⁊ tali morte vitā finiuit. Alibi tñ legit ꝙ a lupis deuoratꝰ ſit. Redeūtes igit̄ romani ranā ī teſtudīe latitātē īuenerīt. ⁊ īpaꝫ extra ciuitatē ꝓiicientes ꝯbuſſerīt. Vñ et ꝑs illa ciuitatis vt aliq̄ dicūt vbi latuerat rana lateranis a latēte rana nomen accepit. H

Tpe ſcti cornelij pape greci fidles aplorū corꝑa furati eadē aſportabāt. Sꝫ demones in ydolis habitātes diuīa coacti v̄tute clamabāt. Viri romani ſuccurrite q2 dij veſtri auferūt. Quapropt̄ fidelibꝰ intelligētibus de aplīs. gentilibꝰ vō de ſuis dijs multitudo adunata fideliū ⁊ infideliū illos ꝑſeq̄tur. vñ greci timētes apd̄ cathacūbas aplorꝫ corꝑa ī puteū ꝓiecerūt. ſꝫ a fidelibꝰ īde poſtmodū ſūt extracta. Greg. tñ in regiſtro di. ꝙ tāta eos vis tonitrui atqꝫ fulguris t̄ruit ac diſꝑſit. vt ea apd̄ cathacūbas dimitterēt. Sꝫ cū dubitarēt q̄ oſſa eēnt btī petri. ⁊ q̄ btī pauli. orātibꝰ fidelibꝰ ⁊ ieiunijs inſiſtētibꝰ d̄ celo eis rñſum ē. Maiora oſſa ſunt p̄dicatoris. miora vō piſcatoris. Et ſic oſſa ab inuicē ſeparauerīt. ⁊ ī ſuis eccl̄ijs q̄s cuilibꝫ edificauerāt poſuerīt. Alij vō dicūt ꝙ ſilueſter papa volēs eccl̄ias cōſecrare tā mag̃ q̄ꝫ ꝑua oſſa in lāce ſūma reuerētia pōderauit. ⁊ medietatē ī vna eccl̄ia ⁊ medietatē in alia collocauit

Refert greg. in dialogo ꝙ ī eccl̄ia ſcti petri vbi corpꝰ eiꝰ requieſcit. vir q̄dā erat agōtiꝰ nōīe magne hūilitatis ⁊ ſctītatis exñs. Cum vō q̄dā puella palitica in eiꝰ eccl̄ia ꝑmanēs manibꝰ repet. ⁊ diſſolutis renibꝰ ⁊ pedibus corpꝰ ꝑ t̄rā trahet. diuqꝫ a btō petro ſaītateꝫ petet. ei ꝑ viſionē aſtitit di. Vade ad agōtiū māſionarium. ⁊ īpe te ſaluti reſtituet. Cepit igit̄ illa ꝑ eccl̄ie loca ſe huc atꝫ illuc trahe. et q̄s eēt agōtiꝰ īueſtigare. Cui repente obuiā īpe factꝰ eſt quē q̄rebat. eiqꝫ dixit. Paſtor ⁊ nutritor noſter btūs petrꝰ aplīs ad te me miſit vt ab īfirmitate me liberes. Cui ille rñdit. Si ab īpo miſſa es ſurge. aꝓrehēſaqꝫ eꝰ manu īpaꝫ leuauit. Jllaqꝫ nllo lāguoris veſtigio remanēte plene ſanata fuit. Jn eodē q̄ꝫ li. ait greg. ꝙ galla vrb rome nobiliſſima puella ſymachi ꝯſulis ac patricij filia marito tradita. ī vniꝰ āni ſpacio eꝰ ē morte viduata. Quā dū ad iterādū thalamū etas ⁊ opeſ vocarēt. elegit mag̃ ſpūalibꝰ nuptijs copulari dō. in q̄bꝰ a luctu incipit̄. ſꝫ ad et̄na gaudia ꝑuenit̄. q̄ꝫ carnalibꝰ nuptijs ſubijci q̄ a leticia ſꝑ incipiūt ⁊ ad finē cū luctu tendūt. Huic āt cū valde ignea ꝯſperſio corꝑiſ ineſſet. cepert̄ medici dicere. q2 niſi ad āplexꝰ viri rediret. calore nimio ꝯ naturā barbā habita eēt. Qd̄ ita poſt factū ē. Sꝫ illa nihil exteriꝰ deformitatis timuit. q̄ interiorē ſpecieꝫ amauit. Nec verita ē ſi hī ea fedaret̄ qd̄ a celeſti ſpōſo nō amaret̄. Abiecto igit̄ ſctari habitu. apd̄ eccl̄iaꝫ ſcī petri. mōaſterio ſe dedit ibiqꝫ mltis ānis in ſimplicitate orōibꝰ ⁊ elemoſinis dō ſuiuit. Tādē cācri vlcere in mamilla ꝑcuſſa. dū añ eiꝰ lectuꝫ duo cādelabra ſꝑ lucerēt. q2 velut amica lucis ñ ſolū ſpūales ſꝫ et̄ corꝑales tenebras odio habebat. vidit beatū petꝝ aplm int̄ īpa duo candelebra añ eiꝰ lectū ꝯſtitiſſe. Que ex amore ſumens audaciā exultauit ⁊ dixit. Quid ē dñe meꝰ. Dimiſſa ſūt mihi pctā mea. Cui ille benigniſſimo vultu inclinato capite ānuit di. Dimiſſa. veni. Et illa. Rogo vt ſoror bñdicta veniat mecū. Et ille. Nō. ſꝫ talis veniat tecū. Qd̄ illa abbatiſſe indicās die t̄tia cū illa defucta ē. Jn eod̄ inſuꝑ li. greg. ait. ꝙ dum p̄ſbyt̄ q̄dā magne ſctītatiſ ad extrema deductus eēt. cū mag̃ leticia clamare cepit dicēs. Bñueniunt dñi mei. bñueniūt domini mei. Quid ad tantillū ſeruū veſtꝝ digti eſtis venire. Venio. venio. grās ago. grās ago. Cūqꝫ q̄ aſtabāt q̄bꝰ h dicerēt intrrogarēt. ille admirādo rñdit. Nūq̄d ꝯueiſſe h ſctōs aplōs petrū ⁊ paulū ñ videtis. Cū vō iterꝝ vt prius repetet. ſctā illa aīa e carne ſoluta ē. Dubitat̄ āt ab aliq̄bꝰ vtꝝ eadē die petrꝰ ⁊ paulꝰ paſſi ſint. Dixerīt āt q̄dā ꝙ eadē die reuoluto āno. Sꝫ hiero. ⁊ oēs fere ſancti q̄ de h tractāt in h ꝯcordāt ꝙ eodē die ⁊ āno paſſi ſūt ſic manifeſte et̄ hēt ex epl̄a dyoniſij. ⁊ ſic dic̄ Leo vl̄ marīꝰ ſm̄ q̄ſdā ī q̄dā ſmone vbi ſic ait Nō ei ſine cā factū putamꝰ ꝙ vna die. in vno loco. vniꝰ tyrāni tolerauere ſniam. Jn

vno die paſſi ſūt vt ad xp̄m parit̄ puenirent vno loco. ne alti roma deeſſ3. ſub vno pſecutore. vt eq̄lis crudelitas vtrūq3 pſtringeret. Dies ergo p merito loc⁹ āt p gl'a. pſecutor āt idē decret⁹ ē p v̄tute. Hec leo. lic3 aūt eadē die et hora paſſi ſint. non tñ eodem loco. ſed i diuerſis. Et q̄d di. leo q eodē loco paſſi ſūt. h di. ex eo q ambo rome paſſi fuerīt. De hoc q̄dā ſic v̄ſib⁹ dixit. Enſe coronat̄ paul⁹. cruce petr⁹ eodē. Sub duce luce loco. dux nero roma loc⁹. Itē ali⁹. Enſe ſacrat paulū par lux. dux. vrbs. cruce petr. Licet āt eadē die paſſi fuerint. ordiauit tñ greg. vt ipa die ſpeciali⁹ fieret q̄ ad officiū ſolēnitas petri. 7 i ſequēti die cōmemoratio pauli. Tū q2 ea die fuit dedicata eccl'ia ſci petri. tū q2 maiorē dignitate. tū q2 p̄or puerſiōe. tū q2 p̄matū tenuit rome.

LXXXV

De ſancto Paulo apoſtolo.

Paulus interpretatur os tube. l' os eorū. ſeu electū mirabile. l' electōis miraclm. vl' paul⁹ a pauſa qd ē reqes hebraice. 7 modic⁹ latīe. Per h̄ itelligūt ſex p̄rogatiue quas habuit paul⁹ p ceteris. Primū ē lingua fructuoſa. q2 ab illirico vſq3 ad hierl'm p̄dicauit euāgeliū 7 ideo d2 os tube. Scdm caritas viſceroſa q2 q̄s infirmat̄ 7 ego n̄ infirmor 7c. 7 inde d2 os eorū. os. ſ. cordis. de q̄ ipe dic. Os noſtrū pt3 ad vos o corinthi. cor noſtr dilatatū eſt Tertiū ē puerſio miracl'oſa. 7 inde d2 electū mirabile. q2 mirabilit̄ elect⁹ 7 cōuerſus fuit. Quartum ē man⁹ opoſa. 7 inde d2 electōis miraclm. Magnū eni miraclm fuit qñ elegit ſibi pprijs manib⁹ ſūpt⁹ acq̄rere 7 inceſſant̄ p̄dicare. Quintū fuit ptēplatio delicioſa. q2 rapt⁹ ē vſq3 in tertiū celū. 7 ide fuit dñi reqes. q2 in ptēplatōne exigit̄ reqes mentis Sextū ē hūilitas v̄tuoſa. 7 inde d2 modic⁹. De h̄ āt noīe paul⁹ tres ſūt opiniones. Origenes vult q ſp fuerit binomi⁹. 7 vocat⁹ ſit ſp ſaul⁹ 7 paul⁹. Rabā⁹ v̄o vult q añ dict⁹ eſt ſaul⁹ a ſaule rege ſupbo. ſ3 p⁹ puerſiōem vocat⁹ ē paul⁹ q̄i puul⁹ a modico 7 humili ſpū. Unde 7 nomē ſuū interp̄tādo dicebat. Ego ſū minim⁹ aploꝝ 7c. Beda aūt vult q dict⁹ ē paul⁹ a ſergio paulo pcōſule quē ad fidem puertit. Paſſionē ſancti pauli linus papa pſcripſit.

Paul⁹ apl's poſt ſui puerſionē multas pſecutōes paſſus ē. Quas bt̄s hylarius breuiter enumerat dicēs Paul⁹ apl's in philippis v̄gis cedit̄. in carcere ponit̄. 7 ligno pedib⁹ affigit̄. in liſtris lapidat̄. in iconio 7 theſſalonica ab iniq̄s pſequit̄. in epheſo feris dat̄. in damaſco p ſportā e muro deponit̄. in hierl'm ſiſtit̄. ceditur. ligat̄. inſidiat̄. in ceſarea claudit̄. criminatur Nauigans in italiā piculo dirigit̄. Romā veniens ſub nerone iudicat̄. et occiſus finit̄ Hec hilari⁹. Apoſtolatū int̄ gētes accepit. Quendā ptractū in liſtris erexit. Iuuene3 q̄ de feneſtra ceciderat 7 expirauerat ſuſcitauit. et m̄lta alia miracl'a fec. Aput mitilene3 inſulā vipera manū ei⁹ inuaſit ſ3 nihil eū leſit. q̄n poti⁹ in igne3 ipa3 excuſſit. Dicit̄ q3 q oēs q̄ de pgenie illi⁹ hoīs q̄ paulū hoſpitio ſuſcepit naſcūt̄. a venenoſ nullaten⁹ ledunt̄ Uñ cū pueri nati ſūt in cunis eoꝝ p2ēs ſerpētes ponunt vt pbent ſi veri eoꝝ filij ſint. Inuenit̄ āt aliqñ q paulus ē minor petro. q̄nq3 maior q̄nq3 equal'. S3 reuera minor dig̃tate. maior p̄dicatōne. eq̄lis ſanctitate.

Refert haymo q paul⁹ a pulloꝝ cantu vſq3 ad q̄ntā horā labori manuū inſiſtebat deinde p̄dicatōni vacabat. ita q plerūq3 vſq3 ad noctē ſmonē ptrahebat. Reſiduū v̄o tpis comeſtioni ſomno 7 oratiōi ſatis neceſſariū erat. Dū v̄o veiſſ3 romā cū nero nondū eſſet i imperio pfirmat⁹. et et audiens q de lege iudeoꝝ et fide xp̄ianoꝝ int̄ paulū 7 iudeos queſtio v̄tebat. nō multū inde curauit. et ſic paul⁹ q̄ volebat libere ibat 7 libere p̄dicabat. Hieronim⁹ q3 in li. de viris illuſtrib⁹ ait. q. xxv. āno a paſſiōe dñi hest neronis ſcdo. paul⁹ romā vinct⁹ mittit̄. et p bienniū in libera manēs cuſtodia aduerſus iudeos diſputauit. Deinde a nerone dimiſſ⁹ euāgeliū i occidētis partib⁹ p̄dicauit. Decimoq̄rto v̄o neronis anno eodē anno et die q̄ crucifix⁹ ē petr⁹. capite trūcat̄. Hec hiero.

Eius āt ſapiētia 7 religio vbiq3 diuulgebat. et ab oīb⁹ admirabil' habebat̄. Multoſ

etiã de domo ceſaris ſibi ĩ amiciciã copula/
uit ⁊ eos ad xpi fidẽ ꝯuertit. Quedã et ſcri/
pta eiꝰ corã ceſare recitata ſũt. ⁊ ab oibꝰ mira
biliť cõmẽdata. Senatꝰ et de illo alta ñ me/
diocriter ſentiebat. Quadã ṽo die dum
paulꝰ circa veſpas ĩ qͦdã ſolario pdicaret q̃
dam iuuenis noĩe patroclꝰ pincerna nero/
nis et ſibi admodũ dilectꝰ. vt paulũ ꝑpť mł
titudinẽ cõmodiꝰ audiret feneſtrã aſcendit
⁊ paululũ ibi dormitãdo decidẽs expirauit
Qđ audiẽs nero plurimũ de eiꝰ morte do/
luit. ⁊ ſtatĩ aliũ in eiꝰ officiũ ordĩauit. Pau
lus ṽo p ſpũm h cognoſcẽs dixit aſtãtibus
vt illuc irẽt ⁊ patroclum ceſaris cariſſimuꝫ
ad ſe defunctũ afferrẽt. Queꝫ allatũ. paulꝰ
ſuſcitauit. ⁊ ad ceſarẽ cum ſocijs ſuis miſit.
Qui cũ de morte eiꝰ lamentareť ecce patro
clus viuẽs adeſſe p foribꝰ nũciať. Audiens
nero patroclum viuũ quẽ paulo ante no/
uerat mortuũ. plurimũ q̃dẽ expauit. et eum
ad ſe ingredi recuſauit. ſed tandem pſuaſu
amicoꝝ introire pmiſit. Cui nero ait. Pa/
trocle viuis. Et ille. Ceſar viuo. Et Nero.
Quis te fecit viuere. Cui ille. Dñs ihs xps
rex oim ſcloꝝ. Iratꝰ nero dixit. Ergo ille re/
gnabit in ſcla. et reſoluet oĩa regna mundi.
Cui patroclus. Etiã ceſar. Tũc nero dedit
ei alapã dicẽs. Ergo militas illi regi. Et ille
vtiqꝫ milito. q2 me a mortuis excitauit Tũc
q̃nqꝫ miſtri impatoris q̃ ei iugiť aſſiſtebãt.
dixerũt ei. Cur impator pcutis iuuenẽ pru/
dentẽ ⁊ veraciť rñdentẽ Nam ⁊ nos illi regi
inuictiſſimo militãꝰ. Qđ audiẽs nero eos
recluſit in carcerẽ vt eos nimium torqueret
qͦs ante nimis dilexerat. Tũc oẽs xpianos
fecit inq̃ri. et oẽs ſine introgatiõe p tormẽta
varia puniri. B Tũc paulꝰ vinctꝰ inť
ceteros ante neronẽ ductꝰ eſt. Cui nero. O
hõ magni regis huius mihi ãt vinctus cur
milites meos mihi ſubtrahis ⁊ tibi recolli/
gis. Cui paulꝰ Non ſolũ de tuo ãgulo mi/
lites collegi. ſed et de orbe vniuerſo. q̃bꝰ rex
noſter dona talia q̃ nunq̃ꝫ deficiẽt ⁊ q̃ omẽꝫ
excludẽt indigentiã largieť. Huic ſi ſubiectꝰ
eẽ volueris ſaluꝰ eris. q̃ tãte extat põtẽtie vt
iudex oim veiat et mũdi hꝰ figurã p ignem
reſoluat. Hoc audiẽs nero et ira ſuccenſus
q̃a figurã mũdi p ignẽ paulꝰ dixerat diſſol/
uendã. omẽs milites xpi igne iuſſit cremari
paulũ ṽo tãq̃ꝫ maieſtatis reũ capite trũca/
ri. Tãta ãt xpianoꝝ tũc occiſa ẽ turba. vt po
pulꝰ romanꝰ palaciũ ṽtute irrũpet. et ſediti/
onẽ ꝯ eum excitare moliẽs. pclamaret. Po/
ne modũ ceſar tẽpa occiſionẽ ṽł iuſſionem
noſtrates ſũt q̃s pdis. romanũ tueñ impe/
riũ. Timẽs impator mutauit edictũ. vt nul
lus xpianos tãgeret donec impator ď eis ple/
nius iudicaret. Quapropť paulꝰ iteꝝ eſt re
ductus et aſpectui neronis oblatꝰ. Quẽ vt
nero vidit vehemẽtiſſime exclamauit. Tol/
lite maleficũ. decollate impoſtorẽ. nec ſinite
viuere crimĩatorẽ. pdite ſenſuũ alienatorem
auferte de ſupficie terre mentiũ ĩmutatoreꝫ
Ad quẽ paulꝰ Nero tpe modico patiar. ſed
viuã eternaliť dño ihu xpo. Nero dixit. Au
ferte ab eo caput vt me rege ſuo fortiorẽ ĩtel/
ligat q̃ eũ deuici. et videamꝰ ſi ſp viuere va/
leat. Cui paulꝰ Ut ſcias me poſt mortẽ cor
poris eternaliť viuere cũ mihi caput abſciſũ
fuerit. viuꝰ tibi apparebo. ⁊ tunc cognoſcere
poteris q2 xps eſt deus vite ⁊ nõ mortis. Et
his dictis ad locũ ſupplicij duciť. Qui cum
duceref dixert ei tres milites q̃ eũ ducebant
Dic nobis paule q̃s ẽ ille rex veſter quẽ tã/
tũ diligitis ꝙ p eo magis mori q̃ꝫ viuere eli
gitis ⁊ q̃leꝫ inde mercedẽ habebitis. Tunc
paulꝰ de regno dei ⁊ pena inferni adeo eis p
dicauit ꝙ eos ad fidẽ ꝯuertit. Qui cũ roga
rẽt euꝫ vt libere abiret q̃ vellet ait. Abſit frẽs
vt fugiã Nõ eĩ ſum pfugꝰ ſed miles xpi legi
timus. Scio eĩ ꝙ p hãc vitã trãſitoriã ad vi
tã trãſibo eternã. Mox ãt vt fuero decolla/
tus viri fideles rapiẽt corpꝰ meũ. Uos aũt
locũ notate et illuc cras mane venite. inue/
nietis eĩ iuxta ſepulcrũ meum duos viros
orantes. ſcꝫ titum et lucam. Quibꝰ cũ dixe/
ritis q̃ de cauſa vos ad eos miſi ipi vos ba/
ptizabũt ⁊ regni celeſtis faciẽt ꝯſortes et cõ/
heredes. Qđ cũ loquereť miſit nero duos
milites vt videret ſi adhuc eſſet occiſus. Et
cũ eos vellet ꝯuerťe illi dixert. Cũ mortuus
fueris ⁊ reſurrexeris. tũc credemꝰ tibi ď his
q̃ dicis. Nũc ãt cito veni ⁊ q̃d meruiſti acci
pe. Cũqꝫ ad locũ paſſionis duceref ĩ porta

hoſtiẽſi cuidã matrone noĩe plantille diſci/
pule pauli. q̃ ſm̃ dyoniſiũ alio noĩe dicebat̃
lemobia. q2 forte binomia fuit obuiã dedit.
Que flẽs ſuis oꝛõib9 ſe recõmendare cepit.
Cui paul9. Uale plãtilla et̃ne ſalutis filia.
cõmoda mihi velũ q̊ caput tuũ tegis. ⁊ ide
oculos meos ligabo ⁊ poſtmodũ tibi reſti
tuã illđ. Qđ dũ ſibi tradet irridebãt ei car/
nifices di. Quid ĩpoſtori iſti ⁊ mago tã pre
cioſũ pannũ tribuis vt ipm̃ amittas. Cum
ergo ad locũ paſſionis paul9 veniſſʒ. ad ori
entẽ v̓ſus ⁊ maĩb9 in celũ extẽſis diutiſſime
cũ lacrimis patria voce orauit. ⁊ grãs egit.
Poſt h̃ valefaciẽs frĩb9 ocl'os ſibi de velo
plãtille ligauit. ⁊ vtrũqʒ genu ĩ terrã figens
collũ extẽdit ⁊ ſic decollat9 eſt. Mox ei9 ca/
put de corpe exiliẽs J h̃s xp̃s qđ ſibi in vita
tã dulce extiterat. ⁊ tã crebro noĩauerat. he/
braice clara voce inſonuit. dr̃ ei ipm̃ in ſuis
epl'is xp̃m vel ih̃m vel vtrũqʒ q̃ngẽtis vici/
bus noĩaſſe. De ei9 aũt vulnere vnda lactis
vſqʒ ĩ veſtimẽta militis exiliuit. ⁊ poſtea ſã
guis effluxit. ĩ aere lux ĩmenſa emicuit ⁊ đ cor
pore odor ſuauiſſimus emanauit. C

Dyo. autẽ in epl'a ad thimotheũ de morte
pauli ſic di. Jn hora aũt illa triſticie plena.
frater mi dilecte dicente carnifice paulo. col
lũ para. tũc btũs apl's ſuſpexit ĩ celũ muni/
ens frontẽ ⁊ pect9 ſuũ ſigno crucis et dixit.
Dñe mi ih̃u xp̃e in manus tuas cõmendo
ſpũm meũ. Et tũc abſqʒ triſticia ⁊ cõpulſio
ne extẽdit collũ ſuũ. ⁊ ſuſcepit coronã. Per/
cutiẽte ãt carnifice. ⁊ ãputante pauli caput.
tũc btiſſim9 ĩ ipo ictu explicuit velũ. ⁊ colle
git ſangnẽ ꝓpriũ ĩ velo ⁊ ligauit eũ ⁊ obuol
uit. et tradidit illi feĩe. Et reuerſo militi car/
nifici dixit lemobia. Ubi dimiſiſti magiſtꝝ
meũ paulũ. Rñdit miles Cũ ſocio iacet ibi
extra vrbẽ ĩ valle pugiluʒ. ⁊ velo tuo velata
eſt facies ei9. Jpa ãt rñdẽs ait. Ecce ĩtraue/
rũt nũc petr9 ⁊ paul9 ĩduti veſte p̃clara ⁊ co
ronas fulgẽtes luce radiãtes hẽbant ĩ capi/
tib9 ſuis. Et ꝓtulit velũ ſangne cruentatuʒ.
et mõſtrauit eis. Propt̃ qđ op9 multi credi
derũt dño ⁊ xp̃iani facti ſunt. Hec Dyo.

Audiẽs nero q̃ ↄtigerãt vehemẽter exti/
muit. et de his oĩb9 cũ p̃hs ⁊ amicis loq̃ ce
pit. Dũ h̃ inuicẽ loq̃rent̃. veĩt paul9 ianuis
clauſis. et añ ceſarẽ ſtãs ait. Ceſar ecce pau.
regis et̃ni ⁊ inuicti miles. Uel nũc crede q2
nõ ſũʒ mortu9 ſʒ viu9. Sed tu miſer eterna
morte moriaris. eo ꝙ ſctõs di iniuſte ĩterfi/
cis. et his dictis diſparuit. Nero autẽʒ ex ni
mio timore velut amẽſ effect9 qđ agẽt igno
rabat. et ſuaſu ⁊ ↄſilio amicoꝝ patrocluʒ et
barnabã cũ alijs ſoluit. ⁊ q̊ vellẽt libere abi/
re ꝑmiſit. Jlli v̓o milites. ſcʒ longin9 magi/
ſter militũ ⁊ acceſt9 ad ſepulcrũ pauli ma/
ne venerũt et duos viros ſcʒ titũ et lucã orã
tes. et in eoꝝ medio paulũ ſtantẽ viderunt.
Quos titus ⁊ lucas vidẽtes vehemẽter trĩ/
ti fugere ceperũt. ⁊ paul9 diſparuit. Jlli ãt
poſt eos clamãtes dicebãt. Non vt putatiſ
vos ꝑſeq̃mur. ſed a vobis baptizari volũ9
ſic̃ paul9 nobis dixit. quẽ mõ vobiſcũ oran
tẽ vidim9. Hoc illi audiẽtes reuerſi ſunt. et
cũ magno gaudio eos baptizauert̃. Ca/
put ãt pauli ĩ q̃ndã vallẽ ꝓiectũ ẽ. ⁊ ꝑ multi
tudĩe alioꝝ q̃ ĩtfecti fuerũt ⁊ illuc ꝓiecti in
ueniri nõ potuit. Legit̃ ãt in eadẽ epiſtola
dyo. ꝙ cũ q̃dã vice fouea mũdaret̃. et caput
illđ pauli cũ alijs purgamẽtis ꝓiectũ fuiſſʒ
q̃dã paſtor illud in v̓ga ſua leuauit. ⁊ iuxta
caulas ouiũ fixit. Uidit ãt ꝑ tres noctes cõ
tinuas ipẽ cũ dño ſuo ſup p̃dictũ caput lu
cẽ ĩeffabilẽ refulgere. Qđ cũ ep̃o ⁊ fidelibus
nũciatum fuiſſʒ dixert̃. Uere hẽ caput pau
li. Egreſſus igit̃ ep̃s et vniuerſa fideliũ mul
titudo caput illđ ſecũ detulert̃. ⁊ ĩ q̃dã mẽſa
aurea illđ deponẽtes illud corpi ↄiũgẽ attẽ/
ptabãt. Quib9 patriarcha rñdit. Nos ſci/
mus ꝙ m̃lti fideles occiſi ſunt. ⁊ coꝝ capita
ſũt diſpſa. Uñ dubito caput illđ corpi pau/
li ↄiũgẽ. Sʒ caput h̃ ad pedes corpis pona
muſ. ⁊ oĩpotẽtẽ dñm exorẽ9. vt ſi caput ſuũ
ẽ ↄuertat̃ corp9 ⁊ capiti ↄiũgat̃. Qđ cũ oĩb9
placuiſſʒ. caput ipm̃ ad pedes corpis beati
pauli poſuert̃. Et ecce cũctis orãtibus ⁊ ſtu
pẽtib9. corpus ſe vertit. ⁊ ĩ loco ſuo capiti ſe
iũxit. Et ſic oẽs deũ bñdixert̃. et h̃ eſſe caput
pauli veracit̃ cognouert̃. Hec dyoniſi9.

D Refert greg̃. turoneñ. q̃ tpe iuſtini iu
nioris claruit. ꝙ q̃dã deſperãs laqueuʒ ſibi
parabat. nomẽ tñ pauli inuocãs ſp dicebat

Adiuua me scte paule. Tūc affuit qdā vm-
bra squalida hortās eū ac dicēs. Eya bone
vir age qd agis morā ne feceris. At ille sp
parās laqueū dicebat. Btissime paule adiu
ua me Expedito iā laqueo affuit alia vm-
bra tāqȝ hoīs dicēs illi q̄ hominē hortabat̄.
Fuge miserrime qꝛ paulꝰ aduocatꝰ aduenit
Tūc squalida vmbra euanuit. ꝛ hō ad se re
diēs ꝛ laqueū ꝓijciēs pniāȝ ꝯdignā accepit.
Gregꝰ. in registro. Ex catenis btī pauli
mlta miracl'a demōstrāt̄. et dū mlti parꝫ qd
ex limatura petūt. assistit sacerdos cuȝ lima
et aliqbꝰ petētibꝰ ita cōcite aliqd de catenis
ip̄is excutit̄ vt nll'a mora sit. Quibusdā vō
petētibꝰ diu ꝑ cathenas ip̄as lima ducit̄. et
tn̄ vt aliqd inde exeat nō obtinet̄. In ea-
dē qȝ ep'la q̄ supra dicta ē. btūs Dyonisius
morte pauli magistri sui pijs v̄bis deplorat
dicēs. Quis dabit oculis nostris aq̄s. ꝛ pu
pillis nostris fontē lacrimarꝫ. vt ploremus
die ac nocte lumē eccliarꝫ qd extinctum est.
Quis nō induet fletū ꝛ gemitū aut non ve
stiet̄ lugubribꝰ. et mēte attonitꝰ nō obstupe
sceret. Ecce etē petrꝰ fundamētū eccliarꝫ. gl'ia
sctōrꝫ aplōrꝫ a nob̄ recessit. et nos orphanos
dereliq̄t. Paulꝰ qȝ gētiū familiaris et cōso-
lator pauperꝫ deficit nob̄ ꝛ vlteriꝰ nō iuenit̄
Qui fuit pater patrꝫ. doctor doctorꝫ. pastor
pastorꝫ. Abyssum sapiētie. fistulā altisonaȝ
p̄dicatorē v̄itatis infatigabilē. pauluȝ dico
nobilissimū aplm. h angelꝰ t̄restris ꝛ homo
celestis. imago ꝛ silitudo deitatis. ꝛ sp̄us di
formis. oēs nos dereliq̄t. nos inq̄ȝ inopes ꝛ
indignos in h mūdo ꝯtēptibili ꝛ maligno. ꝛ
ingressus ē ad deū suū dn̄m ꝛ amicū. Heu
frater mi thimothee dilecte aīe mee. vbi ē pa
ter tuꝰ magister ꝛ amator. Vn̄ te vlteriꝰ sa-
lutabit. Ecce eniȝ orphanꝰ factꝰ es ꝛ remāsi-
sti solꝰ. iā neq̄q̄ȝ scribet tibi sua sanctissima
manu di. tibi. Fili carissime. Ve mihi frat̄
mi thimothee. Quid h accidit tristicie et te-
nebrarꝫ et dāni qꝛ orphani facti sumꝰ Jam
nō veniet ad te ep'le eꝰ in qbꝰ sc'ptū sit. Pau
lus modicꝰ seruus ih̄u xp̄i. Jam nō scribet
de te vlteriꝰ ciuitatibꝰ dicēs. Suscipite filiū
meū dilectū. Cōplica frater libros ꝓphārū.
et signa sup eos. qꝛ neminē habēꝰ interp̄tes
parabolarꝫ et padigmatū ꝛ eloq̄orꝫ ip̄orꝫ.
Dauid ꝓpha plāgebat filiuȝ suū et dicebat.
Ve mihi ꝑ te fili mi. Ve mihi. Ego autem.
Ve mihi magister mi. vere ve mihi. Amo-
do defecit ꝛ cessauit cōcursꝰ discipl'orꝫ tuorꝫ
romā veniētiū ꝛ q̄rentiū nos Jam nemo
dicturꝰ ē. eamꝰ ꝛ videāꝰ doctores nr̄os et in
terrogemꝰ eos q̄lit̄ nos regē oporteat eccle-
sias nobis cōmissas. et interp̄tabūt̄ nobis
eloq̄a dn̄i nostri ih̄u xp̄i ꝛ eloq̄a ꝓpharum.
Vere ve his filijs frater mi q̄ p̄uati sunt pa-
tribus sp̄ūalibꝰ qbꝰ p̄uatꝰ est grex. Et nobis
etiā frat̄ ve q̄ p̄uati sumꝰ magistris nostris
sp̄ūalibꝰ q̄ collegerant intellectū ac scientiā
veteris ac noue legis. ꝛ colligauerāt in suis
ep'lis. Vbi est cursus pauli. ꝛ labor sctōrꝫ pe
dū eiꝰ. Vbi ē os loquēs. ꝛ lingua cōsulens
et sp̄us bn̄placēs deo suo. Quis non ploret
et vlulet. Nam q̄ meruerūt gl'am ꝛ honoreȝ
apud deū. tanq̄ȝ malefactores tradūt̄ ī mor
tem. Ve mihi qn̄ iā illa hora intuitꝰ sū cor-
pus sanctum sāgne innocēti cruentatum.
Heu mihi pater mi magister et doctor nō
q̄ dē reus tali morte extitisti. Nūc ergo quo
ibo te querere gl'a xp̄ianorꝫ et laus fidelium
Quis ꝯticescere fecit vocē tuā. fistula eccle-
siarꝫ et fistula altisona plectruȝ psalterij de-
cacordi. Ecce introisti ad dn̄m deum tuuȝ
quē desiderasti. et toto affectu ꝯcupisti. Hie
rusaleȝ et roma praua amicicia eq̄les facte
sunt in malo. Hierl'm crucifixit dn̄m nostrꝫ
ih̄m xp̄m. Roma vō aplos eius interemit
Hierl'm aūt seruit ei quē crucifixit. Roma
āt solennizādo glorificat q̄s interemit Et nūc
frater mi thimothee. q̄s dilexisti. et toto cor-
de desiderabas. saul dico regē et ionathā. in
vita sua nō sūt sepati nec ī morte. Et ego nō
sum sepatꝰ a dn̄o magistro meo nisi cum se
parauerūt nos hoīes pessimi et iniq̄. Et se-
paratio hꝰ hore nō erit sp. Anima eꝰ cogno
scit dilectos etiā sine h q eis loquat̄ q̄ nunc
ab eo elōgati sūt. In die āt resurrectōis ma
gna iactura eēt separi ab eis. Hec Dyo.
Johannes chrysostomꝰ in libro de lau-
dibꝰ pauli hūc gloriosum aplm multiplicit̄
cōmendat sic dicēs. Nihil p̄sus errauit q̄
pratū insigne v̄tutū ac paradisum sp̄ūaleȝ

pauli aīaꝫ nūcupauit. Que aūt lingua lau
dibꝰ eius inueniat̄ equalis. cū oīa q̄ i oībꝰ
ſunt bona. aīa ſua vna poſſideat. et ea cūcta
plene accumulet nec ſolū hoīm ſe etiā qđ eſt
ampliꝰ angeloꝝ. Nec tn̄ idcirco reticebimꝰ
q̄n potiꝰ pauca dicemꝰ. Eſt eni ħ maximū
laudis genꝰ cū orōis copiā v́tus ſuperat et
magn̄tudo laudati. Sicqꝫ vinci mlt̄o ē nob
gl̄ioſiꝰ q̄ꝫ ſepe viciſſe. vn̄ igit̄ oportuniꝰ lau
dū eiꝰ ſumemꝰ exordiū niſi ab ħ ip̄o p̄muꝫ.
vt oſtendāꝰ eū bona oīm poſſidentē. E
Abel obtulit ſacrificiū ⁊ inde laudat̄. ſꝫ ſi
pauli hoſtiā adducāꝰ in mediū q̄ntū celuꝫ
a t̄ra ſupior apparebit. Siqdeꝫ ſemetip̄m ꝑ
dies ſingl̄os imolabat. Quā tn̄ hoſtiā du/
plicit̄ offerebat. tū in corde. tū in corꝑe mor/
tificatōem circūferēs. Nō ei oues offerebat
aut boues. ſꝫ ſeip̄m dupl̄r imolabat. Neqꝫ
his ꝯtētꝰ fuit. ſꝫ et orbē vniuerſū ſtuduit of/
ferre. q̄ terrā ac mare. greciā atqꝫ barbarieꝫ.
omnēqꝫ ſub ſole regionē q̄ſi volitās circūi/
uit. ex hoībꝰ angelos faciēs. q̄nimo ip̄os ho
mines q̄ ex demonibꝰ in angelis ꝓuehens
Quid huic hoſtie repiet̄ equale quā paulꝰ
gladio ſpūſſcti imolauit. ⁊ in illo altari qđ
ſuꝑ celū locatū ē obtulit. Sꝫ abel dolo ger/
mani ꝑcuſſus occubuit. paulꝰ v́o ab eis in/
terfectꝰ eſt q̊s ab inumeris malis cupiebat
eruere. Uis aūt eiꝰ inumeras tibi oſtendā
mortes. tot vtiqꝫ q̊t et̄ dies vixit. Noe ſe
tantū in archa legit̄ ſeruaſſe cū liberis. ħ āt
mlt̄o ſeuiore inundāte diluuio nō archam
coaptādo cōpaginibꝰ tabulaꝝ. ſꝫ ep̄l̄as cō/
ponēdo ꝓ tabulis. vniuerſuꝫ orbē ꝑiclitāteꝫ
ex medijs fluctibꝰ liberauit. Hec āt archa n̄
vno loco circūfert̄. ſꝫ ſpū orbis terminos cō
prehēdit. nec bitumine ac pice. ſꝫ ſpūſctō eiꝰ
tabule ſūt ꝑuncte. Hec ſuſcipiēs pene irrati
onabilibꝰ aīalibꝰ ſtultiores. imitatores effi/
cit angeloꝝ. Hic q̄ꝫ illā vincit archā. q̄a illa
coruū recipiēs coruū rurſuꝫ emiſit. ⁊ inclu/
dēs lupū feritatē eiꝰ mutare nō potuit. Hec
v́o accipitres miluoſqꝫ ſuſcipiēs fecit colū/
bas. et excludēs oēm feritatē manſuetudinē
ſpūs itroduxit. Abraā mirāt̄ oēs q̄a ad
dei ꝑceptū patriā atꝫ cog̃tos reliq̄t. Sꝫ q̄uo
paulo poſſit equari q̄ nō tantūmodo patri
am vel cognatos. ſed ip̄m q̊ꝫ mundū reliq̄t
imo etiā celū ⁊ celū celi. et ħ oīa xp̄m ſuſcipi
endo deſpexit. Un̄ ꝑ cūctis iſtud ſolū .i. xp̄i
caritatē requirēs neqꝫ p̄ntia inq̄t. neqꝫ futa.
neqꝫ altitudo. ⁊c. Sed ⁊ abraā in ꝑiculuꝫ ſe
tradēs hoſtibꝰ filiū fr̄is eripuit. At paulus
vt vniuerſū orbē de ip̄a diaboli extraheret ma
nu. inumerabilia ꝑicula ſuſtinuit. ꝓprijſqꝫ
mortibꝰ maximā ſecuritatē alijs compauit
Filiū q̊ꝫ abraā voluit imolare. paulꝰ v́o ſe/
metip̄m millies imolauit. In iſaac pati/
entiā aliq̄ admirant̄ q̄niā puteos a ſe fctōs
obſtrui patiebat̄. At paulꝰ non puteos cer/
nēs lapidibꝰ obrutos. ſed ꝓpriū corꝑꝰ non
ſolū ſic ille cedebat. ſed eos et a q̊bꝰ patiebat̄
in celū ſtudebat euehere. Quāto ei ampliꝰ
obruebat̄ iſte fons. tanto mag̃ erūpebat. ac
plures a ſe fluuios effundēdo emanabat.
De lōganimitate atꝫ patiētia iacob ſcri/
ptura mirat̄. Et q̄ nā illa ē tam adamātina
aīa q̄ pauli patiētiā poſſit imitari. Neqꝫ ei
ſeptē annoꝝ. ſed totiꝰ vite ſeruitiū ꝓ ſponſa
ꝑtulit xp̄i. nō adulſtus ſolū eſtu diei et no/
ctis gelu ſed tēptatōes mille ꝑpetiens. ⁊ nūc
q̄dem v́beribꝰ. nūc v́o lapidibꝰ ſciſſus atqꝫ
colliſus. ⁊ int̄ certamia vbiqꝫ ꝓſiliēs. captaſ
oues ex dyaboli faucibꝰ abſtrahebat. Sꝫ
et ioſeph pudicicie v́tute decoratꝰ eſt. et ego
vereor ne iā ridiculū ſit hinc et pauluꝫ lau/
dare. q̄ ſemetip̄m crucifigens nō ſolū hūa/
noꝝ corpoꝝ pulcritudīes. ſed oīa et q̄ videt̄
rebus clara ac decora cernebat. queadmo/
dū nos fauillā cinerēqꝫ ꝯſpicimꝰ. q̄ q̄ mor/
tuus ꝓrſus ad mortuū imobiliſ ꝑmanebat
Stupēt Job oēs hoīes. Eſt eni athleta
mirabilis. At paulꝰ nō mēſibꝰ tantū. ſed an
nis pluribꝰ in agone ꝑdurans tā clarꝰ emi/
cuit. nō teſte gleba ſaniē carnis radēs. ſed in
ip̄iꝰ intelligibile os leonis frequēt incurrēs
et pugnās aduerſus tēptatōes innumeras
oī erat lapide tolerātior. Qui nō a tribus ⁊
a q̄ttuor amicis. ſed a cūctis infidelibꝰ. a fra
tribꝰ etiā opprobria ſuſtinebat. cōſputus ab
oībꝰ atqꝫ maledictꝰ. Et illi erat mag̃ hoſpi/
talitas ⁊ cura paupeꝝ. Sed quā ille curam
impēdebat carne debilibꝰ. hāc iſte aīs mor
bidis exhibebat. Illiꝰ oī aduenieti aperie

bat dom⁹.h⁹ ṽo aīa vniuerſo patebat orbi.
Et ille qdē cū oues ⁊ boues haberet innume
ros erat ī paupes liberalis.hic ṽo nihil āpli⁹
corpe ſuo poſſidēs de h̄ ſufficienť indigenti
bus miniſtrabat.Qḋ alicubi cōmemorās
neceſſitatib⁹ inqt meis ⁊ his q̄ mecum erāt
miſtrauert man⁹ iſte.Sȝ et ṽmes atqȝ vul
nera ſeuos ſctō iob inferebāt dolores.Sed
ſi pauli ṽbera.famē.catenas.pictaqȝ cōſide
res q̄ a domeſticis.ab extraneis ac a cetero
patiebať orbe.ſolicitudinē quā ipe ꝑ eccliſs
vſtionē quā ꝑ ſcādalizatis ſingul' pferebat.
videbis ꝙ oī erat ſaxo durior. Anima illa
et ferrū atqȝ adamātem firmitate ſupabat.
Que enī ille corpe h̄ mēte paulus ſuſtinuit
Quē oī merore moleſtior ð ſingul' qbuſcū
qȝ labētib⁹ meſticia ꝯſumebat.Vñ ⁊ iuges
ex eo fōtes lacrimaꝝ nō dieb⁹ ſolū ſȝ etiā no
ctib⁹ effluebāt.Omīqȝ muliere pturiēte ve/
hemēti⁹ affligebať in ſingulis.ꝓpter quod
et dicebat.Filioli mei quos iterū parturio.
Moyſes ꝓ iudeoꝝ ſalute deleri elegit de
h.Moyſes itaqȝ ſe cū ceteris obtulit perire
paul⁹ ꝓ ceteris.Nō eī cū peūtib⁹ ꝑire volu/
it.ſed vt alij ſaluarenť ipe de gl'e etnitate de/
cidere.Et qdē ille pharaoni.h̄ diabolo quo
tidie repugbat.Ille ꝓ vna gente.iſte ꝓ vni/
uerſo orbe certauit.nō ſudore ſed ſanguine
Johānes ī cibū locuſtas ⁊ mel ſilueſtre
ſumebat.ſed paul⁹ ita ī medio mōi ſtrepitu
queadmoď ille in heremo qete ṽſať⁹ ē.nō q̄/
dē paſt⁹ locuſtis aut melle ſilueſtri.multo
āt his victu vilior e ꝯtēt⁹ ē.ac neceſſario qdē
indulgēs cibo.ferueti ſtudio pdicādi. Vex
illi⁹ aduerſus herodiadē aparuit mag con
ſtātia.⁊ ille nō vnū aut duos.aut tres.ſȝ in/
numeros ⁊ ſili poſitos ptāte corripuit.imo
lōge illo ſeniores tyrānos. F Reſtat
vt paulū iam angelis cōparem⁹ in quibus
magficū pdicā⁹.q: cū oī cura dō obediunt
Qḋ dauid āmirādo dicebat.Potētes ṽtu
te faciētes ṽbū ei⁹.⁊c.Quid ṽo aliud ꝓpha
ī āgelis mirať.Qui facit inqt āgelos ſuos
ſpūs ⁊ miſtros ſuos ignē vrentē.Sed h̄ in
paulo poſſumus inuenire.q̄ velut ignis ac
ſpūs totū traꝝ pcurrit orbē ⁊ pcurrēdo pur
gauit.ſȝ nōdū celū iſte ſortit⁹ ē.⁊ h̄ eo īo mi/
rabile ꝙ talis ṽſať ī tris etiā mortali adhuc
carne circūdat⁹.Quāta ergo nos ꝯdēnatōe
digni ſum⁹ cū vno hoīe bona ī ſe oīa ꝯgre/
gāte nec minimā qdē ꝑtē eoꝝ ſtudē⁹ imita/
ri.Nō eī aliā ē ille ſortit⁹ natāȝ.nec diſſilem
nact⁹ aīaȝ.nec alteꝝ habitās mūdū.ſȝ ī eadē
ťra eadēqȝ regiōe.ſub eiſdē et legib⁹ nutrit⁹
⁊ morib⁹.cūctos q̄ nc ſūt hoīes l' fuerūt aī ṽ
tute trāſcēdit.Nec ṽo ī illo h̄ ſoluȝ mirabile
ē ꝙ ꝑ abūdātia deuotiōis qdāmō nō ſenſit
dolores ꝓ ṽtute ſuſceptos.ſȝ et ꝙ ṽtutē ipaȝ
ꝓ mercede pēſauit.Nā ⁊ nos qdē ꝓpť eam
ꝓpoſita mercede certā⁹ quā ille cōplectēs et
ſine p̄mio diligebat. Cūcta illa q̄ aſperitate
ſui videť īpedire ṽtutē cū oī māſuetudine ꝑ
petiēs q̄tidie celſior.q̄tidie aſſurgebat ardē/
tior.Et intētatis ſibi piculis noua ſp alacri
tate pugbat.Qui cū ſibi mortē iā īminētēȝ
videt.ad cōionē delectatiōem qȝ gaudij ali/
os ꝓuocabat dicens.Gaudete ⁊ ꝯgtulami
mihi Itaqȝ ad ꝯfuſiōeȝ ⁊ iiurias q̄s ob pdi/
cādi ſtudiū ſuſtinebat magis q̄ȝ ad honoꝝ
oblectamēta ꝓperabat.mortis poti⁹ q̄ȝ vite
deſideriū appetēs pauptatis q̄ȝ opulentie.⁊
multo ampli⁹ laboreȝ q̄ȝ alij requiē poſt la/
borē.ac merorē mag eligēſ q̄ȝ alij voluptatē
ſtudioſi⁹ ꝓ inimicis ⁊ fructuoſi⁹ orans q̄ȝ
alij aduerſus inimicos.vnū illi formidādū
erat atqȝ metuendū offenſa nimirū dei.nec
deſiderabile illi aliud erat niſi placere dō ſp
Non dico auteȝ ꝙ nihil preſentium deſide/
rabat.ſed nec aliquid futuroꝝ. Non enim
mihi dicas merces.ingentes exercit⁹.pecu/
nias.ꝓuincias.poteſtates.hec enim quaſi
araneaꝝ fila reputauit.ſed ea que promit/
tunť in celis.⁊ tūc ei⁹ ardentē ī xpo amorem
videbis.Hic ſiqdem ꝓ illi⁹ dilectōe non an
geloꝝ nō archangeloꝝ digtatē nec q̄cq̄ȝ ho
rū ſile ꝯcupiuit.Qḋ eī erat mai⁹ oībus xpi
amore fruebať.cum h̄ enī beatioreȝ cunctis
ſe putabat.ſine h̄ autē neqȝ dominantiū.ne
qȝ pncipatuū ſocius eſſe cupiebat.ſed cum
hac dilectōe magis eē vel extrem⁹.imo etiā
ex numero punitorū q̄ȝ ſine hac int' ſūmos
honores ⁊ ſublimes.Hoc enī erat illi maxi
mū ac ſingulare tormentuȝ ab hac caritate
diſcedere.h̄ illi erat gehenna.h̄ ſola pena.h̄

infinita et ītollerāda ſupplitia. Sȝ ꝑfrui ca/ ritate xp̄i. h̄ illi vita. h̄ mūdꝰ. h̄ regnū. h̄ pro/ miſſio. hec bona videbāt īnumera. Sic de ſpiciebat vniuerſa q̄ timemꝰ. vt ſolet herba iā putrefactā cōtēni. Tyrānos vero ac ipſos ſpirātes furorē velut q̄ſdā eſſe culices eſtiabat. Mortē vō atȝ cruciatꝰ ⁊ mille ſup plicia q̄ ludū putabat eē puerorū dūmodo ꝓ xp̄o aliq̄d ſuſtineret. Decorabat ei mag̃ victꝰ catena q̄ȝ diademate coronatꝰ. Etenī coartatꝰ carcere hītabat ī celo. Ac libētiꝰ v/ bera recipiebat ⁊ vulnera q̄ȝ alij brauia diri piāt. ⁊ dolores n̄ minꝰ q̄ȝ p̄mia diligebat. cū ipos vtiq̄ȝ dolores loco duceret p̄miorū ꝓ/ pterea ipos et grāȝ noiabat q̄mā q̄ nob̄ ſūt cā triſticie h̄ illi maxiāȝ pࠁebāt voluptatem. Merore q̄ȝ mario vrebat̄. ꝑpt q̄d ⁊ dicebat Quis ſcādalizat̄ ⁊ ego n̄ vror. Etiā ſi in me rore dicat q̄s ineē aliquā voluptatē. Multi eī q̄ filiorū mortibꝰ vulnerāt̄. aliq̄d ꝯſolatōiſ accipiunt cū ſuis fletibꝰ relinquūt̄ magiſq̄ȝ dolēt cū dolere ꝓhibēt̄. Sic ⁊ paulus nocte ac die ꝯſolatōȝ accipiebat ex lacrīs. Nullꝰ q̄ppe tāto affectu mala ꝓp̄a q̄nto ille ꝺ̄flebat aliena. Queādmodū ei illū opinariſ afflictū cū pditōēȝ ꝺ̄fleret pc̄torū. q̄ vt illi ſalui fierēt a celorū glīa cupiebat excludi. Nā n̄ ſaluari illos m̄lto acerbiꝰ eſtiabat q̄ȝ ſemetipm̄ pire. Nūc ergo cui nam rerū potit q̄s cōpare. cui ferro. cui adamāti. Quidnā illā aliq̄s appel let aiāȝ aureā l' mag̃ adamantinā. Nā et oī erat adamāte fortior. auro gēmiſq̄ȝ p̄cioſi/ or. ⁊ alterā q̄dē materiā firmitate alterā ſu/ perabat p̄cioſitate. Cui igit̄ rei hꝰ ab aliquo aīa cōpet̄. Earū q̄dē q̄ ſūt oīo nulli. Q̄ȝ ſi vl' auro adamātis fortitudo l' adamāti honor daret̄ auri. tūc forte aliq̄ mō cōpatio eꝰ pau li poſſet aīe ꝯueīre. Sed q̄d ego adamantē et aurū ad ſilitudinē adduco pauli. Mun/ duȝ ſi ex aduerſo aſpēdas oēȝ et tūc videbis a p̄te pauli ingēs pōdꝰ eramis. Mūdo igit̄ ⁊ oībꝰ q̄ in mūdo ſūt. paulū dicimꝰ digniorē. Si igit̄ mūdꝰ eo dignior nō ē. ſed forte vl' ce lū. ſed iſtō q̄ȝ inuenit̄ inferiꝰ. Si eī nō ſoluȝ celū ſed et q̄ habēt in celis dei poſtpoſuit ca/ ritati q̄ūo nō mag̃ dn̄s q̄ tanto ē benignior paulo q̄nto maliciā bonitas antecellit. in/ numeris celis eū iudicat digorē. Nō eī nos tātū diligit d̄s q̄ntū a nob̄ ipe diligit̄. ſȝ tāto effuſiꝰ q̄nto nec ſmo ſufficit explicare. In padiſū q̄ȝ hūc d̄s rapuit. ⁊ ī celū tertiū ſubli mauit. Nec īmerito. Si q̄dē paulꝰ ī t̄ra gra diēs ſic ſe gerebat ī cūctis q̄ſi āgelorū ſocieta te frueret̄. Nā viſibili adhuc corpi colligatꝰ illorū ꝑfectōē gaudebat. Tātis fragilitatibuſ corpis ſubditꝰ ī n̄llo inferior ſup̄niſ v̄tutibꝰ apparere certabat. Nā ⁊ tāq̄ȝ p̄enatꝰ totū do cēdo ꝑuolauit orbē. ⁊ velut incorporeꝰ labo res p̄cliaq̄ȝ ꝯtēpſit. ⁊ q̄ iā celū poſſidēs cun cta ꝓrſus t̄rena ꝺ̄ſpexit. ⁊ tāq̄ȝ cū ipis iam i/ corporeis v̄tutibꝰ degēs iugi mētis intētiōe vigilauit. Et āgelis q̄dē ſepe diuerſarū gētiū cura cōmiſſa ē. ſed nullꝰ illorū ita creditū ſibi p̄p̄lm gubernauit vt paulꝰ vniuerſum orbē.

Sic āt aliq̄s idulgētiſſimꝰ pat̄ afficit̄ er/ ga filiū freneſi cōp̄henſū. cuiꝰ q̄nto mag̃ cō/ uicijs ictibuſq̄ȝ pulſat̄. tāto eiꝰ potiꝰ miſ̄et et deflet. ita paulꝰ iſtis a q̄bꝰ affligebat̄ maio/ ra adhibebat fomēta pietatis. Nāq̄ȝ ſepe ꝓ illis q̄ eū q̄nq̄es v̄berauerāt. ⁊ eꝰ ſanguīnē ſiti/ ebāt. lacrimabat̄ ⁊ vehemēt̄ dolebat. ⁊ ꝓ eis orabat. Frēs inq̄t volūtas q̄dē cordis mei. ⁊c. Vehemēt̄ q̄ȝ mordebat̄. ac penitꝰ diſſeca bat̄. cū eos ꝑeuntes videt. Vt eī miſſū ī ignē ferrū totū ꝑfecto ignis efficit̄. ſic paulꝰ cari/ tate ſuccēſus effectꝰ ē totꝰ caritas. Qui q̄ſi cōis totiꝰ mūdi eſſet pat̄. ita in amore hoīm ⁊ ipos eorū imitabat̄ p̄entes. imo cūctos nō carnales verū etiā ſpūales p̄rēs ſolicitudine ac pietate ſupabat. Omnē eni ꝓrſus hoīem d̄o exhibere cupiebat. q̄ſi eī vniuerſū mūdū ipe genuiſſet. ſic oēs in dei regnū feſtinabat inducere corpꝰ ⁊ aīaȝ ꝓ his q̄s diligebat im pendens. Hō iſte ignobilis ⁊ circūferariꝰ q̄ artē exercebat in pellibꝰ tāta v̄tute ꝓgreſſꝰ ē. vt vix. xxx. ānorū ſpacio ⁊ romanos ⁊ p̄ſas ⁊ parthos ⁊ medos indos et ſcitas. ethiopes ⁊ ſaramathas atȝ ſaracenos. et oē ꝓrſus ho minū genꝰ ſub iugo mitteret v̄itatis. Et ſic in ſtipulas aut fenū ignis immiſſus. ſic oīa de monū opa ꝯſūpſit. Paulo eī inſonāte lin/ gua ⁊ oī igne vehemētiꝰ irruēte cedebāt oīa atȝ fugiebāt. et demonū cultꝰ et tyrānorū mi/ ne et domeſticorū inſidie. Magis autem ſic

radijs ſolis orietib⁹ ⁊ tenebre fugant̄ ⁊ adul
teri ac fures foueis ꝯdunt̄. et latrones rece/
dūt. homicide ad antra fugiūt. oīaqꝫ lucida
efficiūt̄ ⁊ clara. ꝺ̄ſup illuſtrātib⁹ radijs Sic
vbiqꝫ euāgeliū diſſemināte paulo. fugabat̄
error ⁊ vitas remeabat. adulteria ⁊ alia di/
ctu feda defecert̄ atqꝫ ꝯſūpta ſūt iſto ignis va
pore palear vice peūtes. Clara vo int̄ h̄ vi/
tatis flāma ſurgebat reſplēdēs ⁊ vſqꝫ ad ce/
li ſublimitatē ꝯſcēdēs ab his potiſſimū ſub
leuata q̄ eā opprimere videbāt̄. Nec pericl'a
aut ipet⁹ pceſſū ei⁹ ipedire potuert̄. Erroris
vo tal' ē ꝯditio q̄ nll'o ſibi obſiſtēte ꝯſeneſcit
ac ꝺ̄fluit vl' deſinit. Tal' āt e diuerſo vitatis
ſtat⁹ q̄ mltis ipugnātibus ſuſcitat̄ ⁊ creſcit.
Quoniā igit̄ ita gen⁹ noſtr nobilitauit ds
ei ſilēs ſtudeā⁹ ineniri. neqꝫ ipoſſibile iſtud
putē⁹. qnīaqꝫ tale illi q̄le nob corp⁹ fuit. talis
aīa. tales cibi. idē illū teqꝫ formauit. ⁊ quem
admodū illi⁹ ita ⁊ ds tu⁹. Uis ḋi dona i
paulo cognoſcere. veſtimēta e⁹ etroꝛ ꝺ̄monn
bus erāt. h̄ vo apli⁹ admirāda. q̄ paul⁹ nec
cū i picl'a irrueret temeritatis argui poſſat.
nec cū picl'a fuget timiditatis. Amabat ei
p̄ntē vitā ob lucr docēdi. Et ruri⁹ eā valde
ꝺ̄ſpiciebat ob pmiaqꝫ. ad quā illū mōi ꝯtept⁹
euexerat. Deniqꝫ cū videris paulū picl'a fu
giētē n̄ min⁹ illū admireris q̄ꝫ cū ſe piculis
gaudet opponere. Ut ei h̄ fortitudis. ita illd
ē ſapie. Et cū videris illū ꝺ̄ ſeipo aliq̄ ſonan
tē. ſilr admireris ac ſi videris illū ſemetipm
ꝺ̄ſpicere. vt ei illd hūilitatis ē. ita iſtd magni
mitatis. Mag ei merebat̄ loqndo ꝺ̄ ſe q̄ꝫ ta
cēdo laudari. qnīā niſi feciſſꝫ iſtd clpabilior
ill' eēt q̄ ſeipos iportune laudare didicerūt.
Niſi ei gl'at⁹ fuiſſꝫ creditos ſibi oēs pdidiſſꝫ
q̄ dū ſe hūiliaſſꝫ eos extuliſſꝫ. Ampli⁹ tunc
paul⁹ placuit gl'ando q̄ꝫ alr̄ laudes ꝓpas oc
cultādo. Nec tātū q̄ſqꝫ ꝓfuit cū ſua merita
celaret q̄ntū iſte cū ꝓdet. Eſt āt gn̄de maluꝫ
ꝺ̄ ſeipo gn̄de aliqd dicere. atqꝫ mirabile extre
meqꝫ demētie ē nll'a iminēte nccītate rer vio
lētis ꝓſus laudib⁹ velle ꝺ̄corari. Nō h̄ ſ̄m
deū loq̄ indiciū ē. ſꝫ poti⁹ inſanie ē. h̄ ei oēm
mercedē euacuat laborib⁹ ſudoribuſqꝫ q̄ſi/
tā. Et ei alti⁹ de ſe efferre ſmonē gl'oſi ē ⁊ iſo/
lētis ſeſeqꝫ iactātis. Dicere āt illa q̄ p̄nti cau
ſe tātummō neceſſaria ſūt. fructū amātis ⁊
mltor remedia cogitātis ē. Sic ⁊ fec paul⁹
q̄ dū a pſeudo capet̄. i laudes ſuas ire cōpul
ſus ē. maxie q̄ dignitatē ſuā oñderet. Plu/
ra āt ⁊ maiora celauit Ueniā iqt ad viſiōes
⁊ re. d. pco. ⁊c. Tāta paul⁹ tāqꝫ crebra cū do
bñs colloq̄a q̄nta nec ꝓphar. nec aplor vl/
lus habuit. p ea ipe hūilior reddebat̄. Uiſ⁹
ē plagas metuere. vt diſceres q̄ ſ̄m naturā
vn⁹ erat ex plib⁹ p volūtatē n̄ ſolū ſup mul
tos hoīes. ver et vn⁹ ex āgel' erat. Neqꝫ vo
metuere plagas rephēſiōe dignū ſꝫ plagar
metu aliqd idignū pietate cōmitte. h̄ ipo ei
q̄ plagas timet q̄ i certamie n̄ vincit admira
bilior oñdit̄ q̄ꝫ ille q̄ n̄ timet. Sic nec merere
culpabile ē. ſꝫ p merore dicere aut facere ali/
qd eor q̄ do diſplicet. Hic q̄lis fuerit paul⁹
oñdit̄. q̄ i tali natā viuēs potuit q̄dāmō ſu
pra natār. Q ſi mortē timuit nec ipā q̄dēꝫ
recuſabat. Nō ei natāꝫ hr̄e infirmitatib⁹ ſb/
ditā. ſꝫ ſuire infirmitatib⁹ crimīoſū ē. vt me
rito ille mirabil' habeat̄ q̄ imbecillitatē na/
ture volūtatis vtute ſupauit. Q ſi iohānē
q̄ dicebat̄ marcus a ꝯſortio ſepauit. h̄ itaqꝫ
rectiſſime p pdicatiōis officio effecit. Eum
ſiqdē q̄ iſtd ſuſcipit officiū n̄ oportet eē mol
lē aut reſolutū. ſꝫ fortē ⁊ p cūcta robuſtum.
Neqꝫ ei aliq̄s dꝫ attingē pclari h⁹ muneris
fūctionē niſi pat⁹ ſit aīaꝫ millies tradere in
mortē ad diſcrimina. Qui ei n̄ tali aīo ē. mlt/
tos alios ſuo pdet exēplo. magiſqꝫ vtile eſt
ſi q̄ſcat. ſibiqꝫ tātū vacet. Nō ita gubnato
rē nō ad beſtias dimicantē. nō ludo gladia
torio ꝺ̄ſtinatū. nō quēpiā oīno ſic ad diſcri
mīa atqꝫ mortes patā atqꝫ diſpoſitā aīaꝫ opor
tet hr̄e vt eū q̄ officiū ſuſcepit pdicādi. Naꝫ
⁊ picl'a pfecto maiora. ⁊ aduerſarij ſeuiores
nec vſqꝫ pri⁹ ſili ꝯditōe certat̄. Celū nāqꝫ in
pmio. i ſupplicio gehēna ppoīt. ſi vo aliq̄ int̄
eos cōmotio fctā eſt noli h̄ delictū putare.
Nō ei cōmoueri malū eſt. ſed irratōnabilit̄
nulloqꝫ iuſto flagitāte negocio cōmoueri
malū ē. Hūc ei affectū pui⁹ nob creator i/
ſeruit. vt dormiētes aīas atqꝫ reſolutas ab in
ertia atqꝫ deſidia ſuſcitaret. q̄ſi enim gladio
aciem. ita menti nr̄e ire acumē ipoſuit. vt cū
oportet vtamur. Benigtas aūt ſemp bona

eſt.ſ; cũ illa tps efflagitat. Qñ ṽo id ñ adeſt
etiã illa viciosa ẽ. Ita ⁊ paul⁹ ſepe h̄ vſus ẽ
affectu ⁊ imodeſte loq̄ntib⁹ melior erat ira/
tus. Hoc ãt ĩ eo erat mirabile. q̄ꝛ cũ vīculis
ṽberib⁹ atq; vulnerib⁹ lõge ſplẽdidior erat
dyademate purpuraq; fulgẽtib⁹. Cũq; vin
ctus ꝑ tã vaſtũ pelag⁹ ducebat̃. ita gaudebat
tãq; in maximũ iperiũ duceret̃. Poſtq; ṽo
romã igreſſus ẽ. nec ibi ſtare ꝯtẽt⁹ ẽ. ſ; in hi/
ſpaniã ꝑcurrit. Nec vnũ q̄dẽ diei ĩ ocio paſ/
ſus ẽ ⁊ q̄ete trãſire. ſed in p̄dicãdi ardore ipo
igne ardẽtior nec ꝑic̃la timuit nec irriſiões
erubuit. Hoc ṽo maiori admiratiõe dignũ
ẽ ꝙ cũ tã audax eſſ; ac velut ad pugnã ſꝑ ac
cinct⁹. ⁊ ignẽ q̄ndã belli aſpirãſ. ruſ⁹ placa
bilẽ atq; flexibilẽ ſe p̄bebat. Nã ſentiẽti ł poti⁹
feruẽti p̄cepert vt iret tharſum nõ recuſauit
dixerũt ꝑ murũ eũ oportere deponi ⁊ paſſ⁹
eſt. Hui⁹ rei grã iſta faciebat. vt p̄dicationi
diuti⁹ inſiſteret. ⁊ cũ m̃ltis h̄ credẽtibus iret
ad xp̄m. Metuebat ꝑfecto ne forte pauper
hinc atq; iops ſalutis m̃ltoꝝ abſceder. Ceterũ
cũq; hi q̃ ſub vno pugnãt magiſtro viderit
in eo infixa vulnera. fluentẽ ſanguinem ⁊ nec
ſic ip̄m hoſtib⁹ aliq̄ñ cedentẽ ſed ſtantez for
titer. haſtamq; vibrantẽ. ⁊ crebris ictib⁹ ad/
uerſarios corruere facientẽ. nec oĩno dolo/
ri parcentem. maiori abſq; dubio tãto duci
alacritate ſubdunt̃. Hoc ita factũ ẽ ĩ paulo.
Vidẽtes eĩ illũ ligatũ cathenis ⁊ nihilomi/
nus in carcere p̄dicantẽ. vidẽtes etiã vulne/
ratũ ⁊ tñ ṽberãtes ipos ſmone capientẽ. ma
iorẽ ꝑfecto fiduciã colligebãt idq; ſiḡficans
ait. ita vt plures e frĩb⁹ ꝯfidẽtes in vinculis
meis abũdant auderẽt ſine timore ṽbũ dei
loq̃. Tunc certiorẽ alacritatẽ ⁊ ip̄e capiebat
ac vehemẽti⁹ in aduerſarios ferebat̃. Sicut
eĩ ignis in diuerſas plerũq; mãtias ĩcidẽs
auget̃ magis ⁊ incrementa ſortit̃. ſic etiã lin/
gua pauli quibuſcũq; fuiſſet admota ad ſe
eos ꝯtinuo trãſferebat. Impugñtores q̊; e⁹
pabulũ ſpũale huic efficiebãt igni. q̄ꝛ ꝑ ipoſ
euangelij flãma magis creſcebat. Hec chry
ſoſtomus.

LXXXVI A

De ſeptem fratribuſ qui fuerunt filij beate felicitatis.

ſEptez fratres fue
rũt filij btẽ felicitatis. q̊ꝝ noĩa ſunt
ianuari⁹. felix. philipp⁹. ſiluanus.
alexãder. vitalis. ⁊ marcialis. Hos oẽs cũ
matre iuſſu ipatoris anthonij publi⁹ p̄fect⁹
ad ſe vocari fec̃. Suaſitq; matri vt ſui ⁊ fili/
orũ ſuoꝝ miſeri deberet. Que ait. Neq; blã
dicijs tuis poto allici. nec t̃rorib⁹ frãgi. Se
cura eĩ ſũ de ſpũ ſctõ quẽ habeo ꝙ te ſuꝑabo
viua. ⁊ meli⁹ vincã occiſa. Et ꝯuerſa ad fili/
os ait. Videte filij ĩ celũ. ⁊ ſurſũ aſpicite ca/
riſſimi. q̄ꝛ ibidẽ xp̄us nos expectat. Fortiter
ꝓ xp̄o pugñte. ⁊ fideles vos ĩ xp̄i amore exhi/
bete. Qḋ p̄fect⁹ audiẽs eã alapis cedi iuſſit.
Cũ ergo mater ⁊ filij ĩ fide ꝯſtãtiſſimi aꝑpa/
rerẽt. oẽs matre vidẽte ⁊ ꝯfortante diuerſis
ſũt ſuꝑplicijs interempti. Hãc btãm felicita
tẽ vocat gregori⁹ plus q̄; martirẽ. q̄ꝛ ſepties
paſſa eſt in ſeptẽ filijs. ⁊ octauo in corꝑe ſuo
Greḡ. in omel. Beata felicitas q̄ credẽdo ex
titit ancilla xp̄i. p̄dicãdo eẽ facta eſt martyr
xp̄i. Septez q̄ꝑpe filios ſic poſt ſe relinquere
timuit viuos in carne. ſic̃ carnales ꝑẽtes ſo
lent metuere ne mortuos p̄mittãt. Partu/
riuit ſpũ q̊s carne peꝑerat vt p̄dicãdo pare
ret deo q̊s carne peꝑerat mũdo. Filios ſu/
os q̊s carnẽ ſuã eẽ nouerat ſine dolore non
poťat morıẽtes vidẽ ſ; erat vis amoris inte
rior que dolorẽ vinceret carnis. Recte ergo
hãc feĩaꝫ pluſq̄; martirẽ dixerim q̄ totiẽs in
filijs ẽ ⁊ tã deſiderãt extĩcta. Dũ eĩ m̃ltiplex
martiriũ obtinuit. ip̄a q̊; martirij palmam
vicit. Q; ⁊ amore xp̄i ſola mors ſua eĩ mini
me ſuffecit. Paſſi ſũt circa ãnos dñi. cx.

LXXXVII A

De ſancta Theodora.

tHeodora nobilis
mlĩer ⁊ ſpecioſa apḋ alexãdriã tꝑe
zenonis ipatoris viꝝ hẽbat diuitez
ac timẽtẽ deũ. Diabol⁹ ãt theodore inuidẽs
ſctĩtati. viꝝ q̄ndã diuitẽ ĩ illi⁹ ꝯcupiſcẽtiã in
citauit. Qui eã crebris nũcijs et munerib⁹
moleſtabat. vt aſſenſum ſibi p̄beret. S; illa
nũcios reſpuebat. ⁊ munera ꝯtẽnebat. Intã
tũ aũt eã moleſtabat. q̄ꝛ ip̄a q̄etez habere nõ

ꝑmittet.⁊ pene deficere videꝛ. Tandē q̄ndā
magā ad eā miſit.q̄ eā vt viri illiꝰ miſereret.
ſibiqꝫ ꝯſentiret plimū hortabaꝛ. Que cū di
ceret ſe corā ocul' dei cūcta cernētis tā grāde
peccatū nūq̄ꝫ cōmitte. malefica adiūxit. q̄c
q̄d ī die fit h vtiqꝫ d's ſcit ⁊ videt.q̄cq̄d āt ad/
ueſperaſcēte ⁊ occidēte ſole cōmittiꝛ d's mi/
nime ītueꝛ. Dixitqꝫ puella malefice Nūq̄d
v̾itatē dicis. Et illa. Etiā dico v̾itatē. Dece/
pta puella v̾bis malefice dixit. vt aduespaſcē
te die viꝝ ad ſe veīre faceret. ⁊ volūtatē ſuāꝫ
adīpleret. Q̄d cū viro retuliſſꝫ. ille vehemēt
exultās hora q̄ ꝯdixerat ad eā veīt ſecūqꝫ cō
buit ⁊ abſceſſit. Theodora āt ad ſeipam re/
diēs. amariſſime flebat. ⁊ faciem ſuā ꝑcutie
bat dicēs. Heu heu me. ꝑdidi aīam meā. de
ſtruxi aſpectū decoris mei. Uir āt eiꝰ domū
rediēs. ⁊ vxorē ſuā ſic deſolatā ⁊ merentē vi/
dēs. cāꝫ m̄ neſciens. eā ꝯſolari nitebaꝛ. Sed
illa nullā ꝯſolatōꝫ ꝑcipe volebat. Mane āt
facto q̄ddā mōaſteriū monialiū adijt. ⁊ ab
batiſſā īterogauit. an d's q̄ddā g̾ue delictuꝫ
q̄d die aduespaſcēte cōmiſerat ſcire poſſet.
Cui illa. Nihil d'o abſcōdi pt. ⁊ d's ſcit et vi/
det oē q̄d fit q̄cūqꝫ hora illd cōmittaꝛ. Que
flēs amare dixit. Da mihi librū ſcti euāgelij
vt ſortiar memetipāꝫ. Aperiēs reperit. Q̄d
ſcp̄ſi ſcp̄ſi. Rediēs ergo domū. dū q̄daꝫ die
vir ſuꝰ abeſſet. comā ſuā ꝑcidit. veſtimenta
viri aſſumēs ad q̄ddā mōaſteriū mōacho/
rū q̄d ꝑ. xviij. miliaria diſtabat feſtinauit. et
vt ibidē cū monachis recipeꝛ petijt. ⁊ q̄d pe/
tijt īpetrauit. Interogata de noīe dixit ſe the
odorū nūcupari. Illa v̾o officia oīa hūilit̾
faciebat. ⁊ eiꝰ ſ̾uitiū oībꝰ grātū fuit. Poſt aliq̄t
ergo annos abbas frēꝫ theodoꝝ vocauit. et
vt boues ꝯiūgeret ⁊ oleuꝫ de ciuitate afferret
p̄cepit Uir āt eiꝰ plurimū flebat timens ne
cū viro alio receſſiſſet. Et ecce āgelꝰ dn̄i ſibi
dixit. Surge mane ⁊ ſta ī via martirij petri
apli. ⁊ q̄ tibi obuiauerit ipa tua vxor ē. Quo
facto theodora cū camelis veīt. ⁊ viꝝ ſuū vi
dēs ⁊ recognoſcēs. īra ſe dixit. Heu me vir
bone meꝰ q̄ntuꝫ laboro vt eripiar a pctō q̄d
feci in te. Cū āt appropinq̄ſſꝫ ſalutauit eū di
cēs. Gaudeas dn̄e meꝰ. Ille āt eā penitꝰ nō
cognouit. Sꝫ cū diutiſſime expectaret. et ſe

deceptū clamaret. facta ē vox ad euꝫ di. Ille
te heri mane ſalutauit vxor tua erat. B
Tāte āt ſcitatis fuit btā theodora vt mul
ta miracl'a faceret. Nā ⁊ hoīeꝫ a beſtia lace/
ratū eripuit ⁊ ſuis p̄cibꝰ ſuſcitauit. Ipāꝫ q̄ꝫ
beſtiaꝫ inſecuta maledixit. q̄ ſubito mortua
corruit. Dyabolꝰ āt ſcitatē ſuā ferre nō va/
lēs eidē apparuit di. Meretrix p̄ oībꝰ ⁊ adul/
tera. reliq̄ſti viꝝ tuū vt huc venires et me cō
tēneres. Per v̾tutes meas tremēdas ī te ſu
ſcitabo pliū. ⁊ ſi te n̄ fecero crucifixū negare.
nō dicas q2 ego ſū. Ipa āt ſignū crucis ſibi
edidit. ⁊ ꝓtinꝰ demō euanuit. Quadam
āt vice dū de ciuitate cū camelis rediret. et ī
q̄dā loco hoſpitata fuiſſꝫ. puella q̄dā nocte
ad eā veīt di. Dormi mecū. Que cū reſpue/
ret iuit ad alteꝝ q̄ ī eodē loco iacebat. Cū āt
eiꝰ vēter intumuiſſꝫ. ⁊ de q̄ ꝯcepiſſꝫ interogata
fuiſſet. ait. Monachꝰ ille theodorꝰ dormiuit
mecū. Natū igiꝛ puerū ad abbatē monaſte
rij trāſmiſerūt. Qui cū theodoꝝ increparet
et ille ſibi indulgeri peteꝛ. ſcapul' ſuis puerū
īpoſuit. ⁊ de monaſterio ꝓiecit. Illa āt abie
cta. ꝑ ſeptē ānos extra mōaſteriū māſit. ⁊ de
lacte pecoꝝ infantē nutriuit. Diabolꝰ āt tā/
te eiꝰ patīe īuidēs ī ſpēꝫ viri ſui ſe trāſfigura
uit. eiqꝫ dixit. Quid h agis dn̄a mea. Ecce
lāgueo ꝓ te nec aliquam ꝯſolatōeꝫ recipio.
Ueni ergo lux mea. q2 ſi cū viro alio iacui/
ſti h tibi indulgeo. At illa credēs viꝝ ſuū eē
dixit ad illū. Nūq̄ꝫ āpliꝰ tecū manebo. q2 fi/
liꝰ iohis militis iacuit mecū. ⁊ volo āgē pe/
nitentiā de eo q̄d in te peccaui. Et cū oraſſet
ſtatim euanuit. et demonem fuiſſe agnouit
Alīa iteꝝ die dyabolꝰ voluit eā ītrere. Nā ī
ſil'itudine feraꝝ t̾ribiliū demones ad eaꝫ ve/
nerūt. ⁊ vir q̄dā inſtigans eas dicebat. Co/
medite meretricē hāc. Illa aūt orauit ⁊ eua
nuerūt. Alīa vice mltitudo militū venie
bat quā p̾nceps p̄cedebat. ⁊ eū ceteri adora/
bāt. Dixerūtqꝫ milites theodore. Surge et
adora p̾ncipē noſtꝝ. Que r̄ndit. Dn̄m deū
adoro. Q̄d cū p̾ncipi nunciatū fuiſſet. iuſſit
eam adduci ⁊ tot tormētis affici. vt mortua
putareꝛ. Et poſtmodū oīs turba euanuit.
Alia iteꝝ vice vidit ibidē auꝝ multū. q̄ ſi
gnans ſe illd refugit. ⁊ d'o ſe recōmendauit.

Altera etiā vice vidit q̄ndā ferētē caniſtꝝ
plenū oī genere ciboꝝ ⁊ dicētē ſibi. Dicit pn
ceps q̇ te cecidit. Tolle comede. q2 neſciēs fe
cit h̄. Illa āt ſe ſiḡnit ⁊ ꝓtinꝰ euanuit Cō
pletis āt ſeptē ānis abbas patiaʒ eꝰ ꝯſiderās
eā recōciliauit. ⁊ cū puero ſuo ī mōaſteriū ī
troduxit. Ubi cū duos poſtmod̄ ānos lau
dabilit̄ ꝑegiſſʒ. pueꝝ accepit ⁊ ſecū illū ī cella
ſua clauſit. Qd̄ cū abbati reuelatū fuiſſʒ. mi
ſit ꝙſdā mōachos q̇ diligētiꝰ auſcultarēt qd̄
nā cū eo loq̄ret̄. Illa āt pueꝝ āplexās ⁊ deo/
ſculās dixit. Fili mi dulciſſime tp̄s vite mee
veīt. Relinq̄ te dn̄o. ip̄m p̄rē ⁊ adiutorē habe
as. Fili dulciſſime ieiuniis ⁊ orōibꝰ īſiſtas.
et frībꝰ tuis deuote ſuias. Et h̄ dicēs ſpūm
tradidit. ⁊ ī dn̄o felicit̄ obdormiuit. circa an
nos dn̄i. cccclxx. Qd̄ puer cernēs plurimuʒ
flere cepit In ip̄a autē nocte viſio abbati
mōaſterii mōſtrata ē ī hūc modū. Nuptie
maxie ꝑabāt̄. ⁊ veniebāt ordīes āgeloꝝ et ꝓ
phetaꝝ ⁊ martirū ⁊ oīm ſctōꝝ. Et ecce ī me/
dio eoꝝ mulier ſola glīa ieffabili circūdata.
et venit vſq3 ad nuptias. et ſedit ſuꝑ lectū et
oēs aſtātes adorabāt eā. Et ecce vox dicēs.
hic ē abba theodorꝰ q̇ falſo de puero accuſa
tus ē. Septē tp̄a ſuꝑ eā mutata ſūt. caſtiga
ta ē ei. q2 cubile viri ſui coinq̄nauit. Excita/
tus āt abbas ꝯcitꝰ cū frībꝰ ad cellā eiꝰ iuit et
eā iam defūctā inuenit. Et intrātes ⁊ diſco/
operiētes ip̄aʒ cē feiaʒ inuenert̄. Miſitq3 ab
bas ꝓ p̄rē puelle q̇ eā īfamauerat. ⁊ dixit illi
Uir filie tue mortuꝰ ē. Et auferēs veſtimē/
tū mulierē eē cognouit. Factus ē igit̄ timor
magnꝰ ſuꝑ oēs q̇ h̄ audiert̄. Angelꝰ aūt dn̄i
abbati locutꝰ ē. Surge velocit̄ equū ꝯſcēde
et vade in ciuitatē. ⁊ ſi q̇s tibi obuiauerit aſ/
ſume ⁊ tecū adduc. Qui dū ꝑgeret. q̇dā vir
currēs ſibi obuiauit. Quē cū abbas intro/
garet q̊ ꝑgēt. ille ait. Mulier mea mortua ē
et vado videre eā. Et aſſumpſit abbas virū
theodore ī equū. ⁊ veniētes plurimū fleuert̄
et ip̄aʒ cū multis laudibꝰ ſepeliert̄. Uir aūt
eiꝰ cellā vxoris ſue theodore accepit. ⁊ ibidēʒ
ꝑmanēs tādē in dn̄o obdormiuit. Puer āt
theodore nutricē ſequēs oī moꝝ honeſtate
pollebat. ita ꝙ mortuo abbate monaſterii ī
abbatē ip̄e vnanimiter eſt electꝰ.

LXXXVIII A

De ſancta Margaretha.

Margaretha dici/
tur a q̇dā p̄ciosa gēma q̄ marga/
rita vocat̄. q̄ gēma ē cādida pu[r]a
et v̓tuoſa. Sic btā margaretha fuit cādida
ꝑ v̓ginitatē. pu[r]a ꝑ hūilitatē. v̓tuoſa ꝑ mira/
culoꝝ opationē. v̓tꝰ āt hꝰ lapidis dr̄ eē ꝯ ſan
guis effuſionē. ꝯ cordis paſſionē. ⁊ ad ſpūs
ꝯfortatōeʒ. Sic btā margaretha habuit vir
tutē ꝯ effuſionē ſui ſanḡnis ꝑ ꝯſtātiaʒ. q2 in
ſuo martirio ꝯſtātiſſima extitit. Cōtra cor/
dis paſſionē. i. demonis tēptatōeʒ ꝑ victoriā
q2 ip̄a diabolū ſuꝑauit. Ad ſpūs ꝯfortatōʒ
ꝑ doctrinā. q2 ꝑ ſuā doctrinā multoꝝ aīos
ꝯfortauit ⁊ ad fidē xp̄i ꝯuertit. Cuiꝰ legendā
theotinꝰ vir eruditꝰ ſcp̄ſit. B

Margaretha de ciuitate anthiochie
filia fuit theodoſii gentiliū patriar/
che. Hec nutrici tradit̄ ⁊ ad adultā
etatē veniēs baptizat̄. ⁊ ꝓpt̄ h̄ exoſa p̄ri pluri
mū habebat̄. Quadā igit̄ die dū iā ānū. xv.
attigiſſet. et cū aliis v̓ginibꝰ oues nutricis cu
ſtodiret. p̄fectꝰ olibriꝰ inde trāſitū faciens et
puellā tam ſpecioſam ꝯſiderās. mox in eiꝰ
amore exarſit. ⁊ pueros ad eā ꝯcitꝰ miſit di/
cēs. Ite ⁊ eā cōp̄hēdite. vt ſi libera ē eā mihi
in vxorē accipiā. ſi ancilla ē eā mihi ī ꝯcubi/
nā habeā. Cū ergo eiꝰ fuiſſʒ ꝯſpectui p̄ſenta
ta. eam de genere ſuo ac noīe ⁊ religiōe req̄/
ſiuit. Illa āt rn̄dit. ſe genere nobileʒ. nomie
margarethā. ac religiōe xp̄ianam. Cui p̄fe/
ctus. Duo p̄ma tibi recte ꝯueniūt. q2 nobil̄
haberis. et pulcerrima margarita cōprobā/
ris. ſʒ tertiū tibi nō ꝯuenit. vt puella tam pul
cra ⁊ nobilis deū habeat crucifixū. Cui illa.
vnde ſcis chriſtum fuiſſe crucifixum. Et ille.
Ex libris xp̄ianoꝝ. Cui margaretha. Cuʒ
igit̄ legat̄ pena xp̄i et glīa. q̄ v̓ecūdia ē vr̄ā vt
vnū credatis ⁊ alteꝝ denegetis. Cū āt mar/
garetha eū ſpōte crucifixū fuiſſe ꝓ redēptōe
nr̄ā aſſereret. ſʒ nūc eū ī etnū viuere affirma
ret. iratꝰ p̄fectꝰ eaʒ in carcerē mitti iuſſit. Se
quēti autē die eā ad ſe vocari fecit. eiq3 dixit
Uana puella miſerere pulcritudinis tue. et
deos noſtros adora vt tibi bene ſit. Cui illa

Illū adora quē terra cōtremiſcit. mare for/
midat. ⁊ oēs creature timēt. Cui ꝑfect⁹. Ni/
ſi mihi cōſentias. corp⁹ tuū faciam laniari.
Cui margaretha. Xp̄s in mortē ſemetip̄m
ꝑ me tradidit. ⁊ idō ꝓ xp̄o mori deſidero. Tūc
ꝑfectus iuſſit eā in eculeū ſuſpēdi. ⁊ tam cru
deliter p̄mo virgis. deinde pectinib⁹ ferreis
vſqꝫ ad nudationē oſſiū laniari. ꝙ ſanguis
de ei⁹ corꝑe tanq̄ꝫ de fonte puriſſimo ema/
nauit. Flebāt aūt q̄ ibi aderāt ⁊ dicebant O
margaretha vere de te dolem⁹. qꝛ corpus tuū
tā crudelit̄ laniari ꝯſpicim⁹. O qualē ami/
ſiſti pulcritudinē ꝓpter tuā incredulitatem.
Tn̄ nūc ſaltē crede vt viuas. Quib⁹ illa. O
mali conſiliarij recedite ⁊ abite. Hec carnis
cruciatio eſt aīe ſaluatio. Dixitqꝫ ad ꝑfectū
Impudēs canis ⁊ inſatiabil̄ leo. in carnem
poteſtatē habes ſꝫ aīam xp̄s reſeruat. Pre/
fect⁹ aūt faciē clamide opiebat nec tantā ſā/
guinis effuſionē videre poterat. Deinde eā
deponi fecit ⁊ eā ī carcerē recludi iuſſit. ⁊ mi/
ra ibi claritas fulſit. Ubi dū eſſet orauit do/
minū vt inimicū q̄ ſecū pugnat ſibi viſibilit̄
demōſtraret. Et ecce draco immaniſſim⁹ ibidē
apparuit. Qui dū eā deuoratur⁹ impeteret.
ſignū crucis edidit ⁊ ille euanuit. Uel vt ali
bi legit̄ os ſup caput ei⁹ ponēs. ⁊ linguā ſup
calcaneū porrigēs eā ꝓtin⁹ deglutiuit Sed
dū eā abſorbere vellet ſigno crucis ſe muni/
uit. ⁊ ideo draco v̄tute crucis crepuit ⁊ v̄go
illeſa exiuit. Iſtud aūt q̄d d̄r de draconis de
uoratione ⁊ ipſi⁹ crepatiōe apocrifum ⁊ fri
uolū reputat̄ C Diabol⁹ iterū vt eā de/
cipere poſſet in ſpēm hoīs ſe mutauit. Quē
vidēs in orōem ſe dedit. ⁊ dū ſurrexiſſet dia/
bol⁹ ad eā acceſſit ⁊ manū tenēs dixit. Suf/
ficiant tibi q̄ feciſti. iā nunc ceſſa de mea pſo/
na. Illa aūt eū p caput apphendit ⁊ ſub ſe
ad terrā deiecit. ⁊ ſup ceruicē ei⁹ dextrū pedē
poſuit. ⁊ dixit. Sternere ſupbe demō ſub pe/
dibus femīe. Demon aūt clamabat. O btā
margaretha ſupat⁹ ſum. Si iuuenis me vi
ceret nō curaſſem. ecce a tenera puella ſupa/
tus ſum. ⁊ inde pl⁹ doleo. qꝛ pater tu⁹ ⁊ ma/
ter tua amici mei fuerunt. Illa v̄o eū coegit
vt diceret cur veniſſet. Qui ſe veniſſe ait vt
ſibi ꝯſuleret ꝙ monitis p̄ſidis obediret. Coe

git q̄ꝫ v̄t diceret cur xp̄ianos taꝫ multiplicit̄
temptaret. Qui rn̄dit naturale odiū ſibi eē
ꝯtra viros v̄tuoſos. ⁊ q̄ꝫuis ſepe ab eis repel
latur. tn̄ deſiderio ſeducēdi ipſe infeſt⁹ exiſtit
⁊ qꝛ inuidet hoī de felicitate quā ipſe amiſit.
q̄ꝫuis eā recupare nō poſſit ip̄aꝫ tamē alijs
auferre ꝯtēdit. Addiditqꝫ ꝙ ſalomon infini
tā demonū mltitudinē in q̄dā vaſe incluſit.
Poſt mortē ſuā cū d̄ illo vaſe demōes ignē
mitterēt. ⁊ hoīes ibidē magnū eſſe theſaurū
putarēt. vas ꝯfregerūt ⁊ demones exeuntes
aerē impleuerūt. His dictis v̄go pedē ſuble
uauit ⁊ dixit. Fuge miſer. Et demon ſtatim
euanuit. Secura igit̄ efficit̄. qꝛ q̄ p̄ncipē vi/
cerat. miniſtrū ꝓculdubio ſuparet. Se/
quēti igit̄ die ꝯuenientib⁹ ꝑplis iudici p̄ntat̄.
⁊ ſacrificare ꝯtēnens exuit̄. corpuſqꝫ facib⁹
ardētib⁹ cōburit̄. ita vt cūcti mirarent̄ quō
tā tenera puella tot poſſꝫ tormēta ſuſtinere.
Deinde ī vaſe magno pleno aq̄ ip̄am liga/
ri ⁊ poni fecit vt ex penaꝝ cōmutatiōe creſce
ret vis doloris. Sꝫ ſubito terra ꝯcutit̄. ⁊ cun
ctis vidētib⁹ v̄go illeſa egredit̄. Tunc q̄nqꝫ
milia viroꝝ crediderūt ⁊ ꝓ noīe xp̄i capitalē
ſnīam acceperūt. Prefect⁹ aūt timēs ne alij
ꝯuerterent̄. ꝯcit⁹ beatā margarethā decolla
ri p̄cepit Illa aūt impetrato orādi ſpacio ꝓ
ſe ⁊ ſuis ꝑſecutorib⁹ necnō ⁊ ꝓ ei⁹ memoriā
agētib⁹ ⁊ ſe īuocātib⁹ deuote orauit. addēs
vt q̄cūqꝫ in ꝑtu piclitās ſe īuocaret. illeſam
ꝓlem emitteret. Factaqꝫ ē vox de celo q̄ ī ſu/
is ſe nouerit petitōnib⁹ exauditā. Surgenſ
qꝫ ab orōe dixit ſpiculatori. Frat̄ tolle gladi
um tuū ⁊ ꝑcute me. Qui ꝑcutiēs caput ei⁹
vno ictu abſtulit. ⁊ ſic martirij coronā ſuſce
pit. Paſſa eſt aūt. xiij. kal. auguſti. vt in ei⁹
hiſtoria inuenit̄. Alibi legit̄ ꝙ. iij. id⁹ iulij.

De hac ſancta v̄gine ſic dicit q̄dā ſanct⁹.
Beata margaretha fuit timoris dei plena.
iuſticia p̄dita. religiōe cōpta. cōpūctiōe pfu
ſa. honeſtate laudabil̄. patiā ſingularis. ni/
hilqꝫ in ea ꝯtrariū religioni xp̄iane inuenie/
bat̄ odioſa patri ſuo. dilecta dn̄o ieſu xp̄o

LXXXIX

De ſancto Alexio

Alexi⁹ dicitur ab a

qḋ eſt valde ⁊ lexis qḋ eſt ſmo. inde alexius.
quaſi valde in verbo dei robuſtus A
Lexiꝰ fuit filiꝰ eufemiani viri nobi
liſſimi romanoꝝ. ⁊ ī aula īpatoris
pmi. Cui tria milia pueroꝝ aſſiſte-
bāt. q̄ zonis aureis cingebāt. ⁊ veſtimētis ſe
ricis induebāt. Erat aūt pfectꝰ eufemianꝰ
valde miſicors. ⁊ ſingul' diebꝰ in domo ſua
tres mēſe paupibꝰ orphanis viduis ⁊ pegri
nis pabant. qbꝰ ſtrenue ſuiebat. ⁊ hora no-
na ipe cū viris religioſis cibū in timore dñi
capiebat Cui vxor noīe aglaes eiuſdē religi
onis ac ꝓpoſiti erat. Cū aūt filiū nō haberet
ad pces tn̄ ſuas dñs eis ꝯtulit filiū. Pꝰ quē
ipi deinceps in caſtitate viuere firmauerūt.
Traditꝰ aūt puer liberalibꝰ diſciplinis. cū
oibꝰ phie artibꝰ ipe floreret. ⁊ iā ad puberē
etatē veniſſet puella ſibi de domo impiali eli
gitur ⁊ ſibi in ꝯiugē copulat. Venit nox in
qua cū ſpōſa ſua ſuſcepit ſecreta ſilētia. tunc
ſanctꝰ iuuenis cepit ſpōſam ſuā in dei timo
re inſtruere. ac ipam ad vginitatiſ ꝓuocare
pudorē. Deinde anulū ſuū aureū ⁊ caput
balthei q̊ cingebat ſibi ſuāda tradidit dicēs
Suſcipe hͤ ⁊ ſua donec deo placuerit ⁊ dñs
ſit inter nos. Pꝰ hͤ de ſubſtātia ſua accipiēs
ad mare diſceſſit. aſcendēſq; occulte nauem
laodiciā vſq; deuenit. indeq; pgēs ī ediſſā
ciuitatē ſirie pfectꝰ eſt. vbi imago dñi nr̄i ie-
ſu xpi ſine humano ope facta ī ſyndone ha
bebat. Quo pueniēs omia q̄ ſecū detulerat
paupibꝰ diſtribuit. ⁊ veſtimēta vilia indu-
ens cū ceteris paupibꝰ ī atrio dei genitricis
marie ſedere cepit. De elemoſynis vō q̄ntū
ſibi ſufficere poterat retinebat. cetera vō aliiſ
paupibꝰ erogabat At vō pat de receſſu fi
lij plurimū ingemiſcēs. p vniuerſas mūdi
ptes pueros ſuos miſit q̄ eū inq̄rerēt diligēt
Quoꝝ cū aliq̄ ad ciuitatē ediſſā veniſſent
ab eo cogniti ſꝫ ipi eū minime cognoſcētes. ei-
dem cū ceteris paupibꝰ elemoſynas tribue-
runt. Quas accipiēs deo grās agens dixit.
Grās tibi ago dñe. q2 a ſuis meis elemoſy-
nā recipe me feciſti. Reuerſi aūt pueri nūci
ant patri ꝙ nuſq; valeat repiri. Mater igit
ſua a die ſui receſſus ſaccū in pauimēto cu-
biculi ſui ſtrauit. vbi eiulās lamētabiles vo
ces dabat dicēs. Hic ſp in manebo donec fi
lium meū recupauero. Spōſa vō ad ſocrū
dixit. Donec audiā d' ſpōſo meo dulciſſimo
inſtar turturis ſolitaria tecū manebo. Cū
igit alexiꝰ in pdicto atrio ānis. xvij. manerꝫ
in dei ſuitō. imago tandē beate vginis q̄ ibi
dē erat cuſtodi ecclie dixit. Fac introire ho-
minē dei q2 dignꝰ eſt regno celoꝝ. ⁊ ſpūs dei
reqeſcit ſup eū. Nā orō eiꝰ ſicut incēſum in
ꝯſpectu dei aſcēdit Cū aūt cuſtos de q̊ nam
diceret ignoraret. iteꝝ ei dixit. Ille q̄ foris ſe
det in atrio ipe eſt. Tūc cuſtos feſtinꝰ exijt.
⁊ ipm in ecclīam itroduxit. Qḋ factū dū cū-
ctis innoteſceret. ⁊ ab oibꝰ venerari cepiſſet
humanā gl'iam fugiēs inde receſſit ⁊ laodi-
ciā venit. Ibiq; nauē aſcēdens cū ī tharſuꝫ
cilicie vellet pgere. diſpēſante deo nauis a vē
tis pulſa in romanū portū deuenit. Qḋ cer-
nēs alexiꝰ ait intra ſe. In domo patriſ mei
ignotꝰ manebo nec alteri oneroſꝰ ero. Pa-
trē igit a palatio redeuntē multitudine obſe-
quētiū circūdatū obuiū habuit ⁊ pꝰ eū cla-
mare cepit. Serue dei me pegrinū in domo
tua ſuſcipi iubeaſ. ⁊ d' micis mēſe tue me nu
triri facias. vt tui q̊q; pegrini dignet dñs mi-
ſereri Qḋ audiēs pat ob amorē filij ſui eum
ſuſcipi iuſſit. ⁊ locū ꝓpriū ī domo ſua ſibi cō
ſtituit ⁊ cibū de mēſa ſua ſibi tribuit. ⁊ mini
ſtrū ꝓpriū delegauit. Ipe aūt in orōibꝰ pſe-
uerabat. ⁊ corpꝰ ſuū ieiunijs ⁊ vigilijs ma-
cerabat. Famuli autē domꝰ ipm mltiplicit
deridebāt ⁊ aquā vtenſiliū ſup caput eiꝰ fre
quent fundebāt. ⁊ mltas iniurias ei irroga-
bāt. ſꝫ ipe ad oīa patiēſ valde erat. Decē ſeptē
igit annos ī domo patris pmāſit ſic ignotꝰ
B Vidēs ergo p ſpūm ꝙ appropinq̄ret
terminꝰ vite ſue. cartā cū atramēto petijt. et
totū ordinē vite ſue ibidem ꝯſcripſit. Dn̄ica
igit die pꝰ miſſaꝝ ſolēnia in ſanctuario vox
de celo inſonuit d. Venite ad me oēs q̄ labo
ratis ⁊ onerati eſtis ⁊ ego reficiā vos. Qḋ
audiētes oēs in facies ſuas territi ceciderūt.
Et ecce vox ſcḋo dicēs. Querite hoīem di vt
oret p roma. q̄rentibꝰ illis ⁊ minime inueniēti
bus iteꝝ dictū eſt. In domo eufemiani q̄ri-
te. Reqſitꝰ ille ſe nihil ſcire d' hͦ dicebat. Tūc
imꝑatores archadiꝰ ⁊ honoriꝰ vna cū pōti

ſice innocētio ad domū p̄dicti viri venerūt.
Et ecce miſter alexij ad dn̄m ſuū veīt dicēs.
Uide dn̄e ne ille noſter pegrinus ſit.q2 ma/
gne vite ꝛ patiē hō eſt. Currēs igit̄ eufemia/
nus eū defunctū repit.ꝛ vultū ei⁹ tāq3 ange
li rutilantē vidit. Uoluitq3 cartā quā ī ma/
nu habebat accipe ſ3 nequit. Exeūte igit̄ eo
cū hoc impatorib⁹ ꝛ pōtificib⁹ retuliſſ3.ꝛ illi
ad eū intraſſent dixerūt. Quāuis pctōres ſi
mus.regni tñ gubernacula gerim⁹.ꝛ hic cu
ram vniuerſalē regiminis paſtoral̄. Da igit̄
nobis cartā vt ſciam⁹ q̄ in ea ſcripta ſūt. Et
accedēs pontifex cartā de manu ſua accipie
bat.ꝛ ille eā ſtatim ſibi dimiſit. Fecitq3 eā le/
gi corā oī ꝑlo ꝛ multitudine ꝛ patre ipi⁹. At
eufemian⁹ h̄ audiēs.nimio dolore ꝯturba/
tus obſtupuit.ꝛ fact⁹ exanimis reſolutu ſq3
virib⁹ in terrā decidit. Cū vo aliq̄ntulū ad
ſe rediſſet.veſtimēta ſua ſcidit.cepitq3 canos
capitis ſui euellere.barbam trahere. atq3 ſe/
metipſum diſcerpe.ꝛ ſup filij ſui corp⁹ corru
ens exclamabat. Heu me fili mi.q̄re me ſic
ꝯtriſtati ꝛ ꝑ tot annos mihi dolores ꝛ gemi
tus incuſſiſti. Heu me miſeꝝ q2 te video ba/
culū ſenectutis mee ī grabato iacentē ꝛ non
loquentē mihi. Heu me qualē ꝯſolationē d̄
cetero habere potero. Mater vo ei⁹ h̄ audi
ens q̄ſi leena rūpens rete.ita ſciſſis veſtimē/
tis ruens.coma diſſoluta ad celū oculos le/
uabat. Et cū ꝑ nimia multitudine ſanctum
corp⁹ adire ñ poſſ3.clamauit.di. Date mihi
viri aditū vt videā filiū meū.vt videā ꝯſola
tionē aīe mee.ꝛ q̄ ſuxit vbera mea. Et cu3 ꝑ/
ueniſſ3 ad corp⁹ incūbēs ſup illō clamabat.
Heu me fili mi lumen oculoꝝ meoꝝ q̄re ſic
nobis feciſti ꝛ tā crudelit̄ nobiſcū egiſti. Ui
debas patrē tuū ꝛ me miſerā lacrimātes ꝛ ñ
oñdebas teipſum nob. Serui tui iniuriabā
tur tibi ꝛ ſuſtinebas. Et iteꝝ atq3 iteꝝ ꝓſter/
nebat ſe ſup corp⁹.ꝛ nūc brachia ſup illō ex/
pādebat nūc manib⁹ angelicū vultū cōtre/
ctabat oſculāſq3 clamabat. Plorate mecu3
oēs q̄ adeſtis.q2 ꝑ.xvij.ānos eū ī domo mea
habui ꝛ nō cognoui q̄a vnic⁹ fili⁹ me⁹ eſſ3.
Serui ei⁹ eū etiā ꝯuiciabant̄ ꝛ alapis ꝑcu/
tiebāt. Heu me.q̄s dabit ocul' meis fontē la/
crimaꝝ vt plāgā die ac nocte dolorē aīe mee

Spōſa vo ei⁹ induta veſte adriatica cucur
rit plorās ꝛ dicēs. Heu me.q2 hodie deſola/
ta ſum ꝛ apparui vidua iā nō habeo ī quem
ꝯſpiciā.nec in quē oculos leuē.nūc ruptū eſt
ſpeculū meu3 ꝛ ꝑijt ſpes mea. Amodo cepit
dolor q̄ finē nō h3. Popul⁹ āt audiens h̄ la
crimabilit̄ flebat. Tūc pōtifex cū impatori/
b⁹ poſuerūt corp⁹ ī honorato feretro ꝛ dux
erūt in mediā ciuitatē.ꝛ nūciatū eſt ꝑlo iuē
tum eē hoīem dei. Quē ciuitas tota q̄rebat.
ꝛ oēs obuiā currebāt ſctō. Si q̄s aūt infir/
mus illud corp⁹ ſacratiſſimū tāgebat ꝓtin⁹
curabat̄.ceci viſum recipiebāt.demoniaci li
berabant̄.ꝛ oēs infirmi q̄cūq3 infirmitate tē
ti tacto corpe ſctō curabant̄. Impatores
aūt tāta mirabilia videtes.ceperūt ꝑ ſe cum
pōtifice lectū portare.vt ꝛ ipi ſanctificarētur
ab eodē corpe ſctō. Tūc impatores iuſſerūt
copiā auri ꝛ argēti ī plateis ſpargi vt turbe
occuparent̄ amore pecuniaꝝ ꝛ ſinerēt corp⁹
ſanctū ꝑduci ad eccliā3. S3 plebs amore pe/
cuniaꝝ ſepoſito.mag ac mag ad tactū ſacra
tiſſimi corpis irruebat. Et ſic cū magno la/
bore ad tēplū ſancti bonifacij martiris illud
tandē ꝑduxerūt.ꝛ illic ꝑ.vij.dies ī dei laudi/
bus ꝑſiſtētes.ꝯpati ſunt monumētū ex auro
ꝛ gēmis ꝛ lapidib⁹ p̄cioſis.in q̄ ſanctiſſimū
corp⁹ cū mag veneratōe collocauerunt. De
ipo q3 monumēto ita ſuauiſſim⁹ odor frag̃
uit.vt omib⁹ videret aromatib⁹ eē plenum.
Obijt āt.xvj.kl' auguſti circa ānos dñi.ccc.
xcviij XC A

De ſancta maria magdalena

Aria īterpretatur

amaꝝ mare.vl' illumiatrix.aut illu/
minata. Per h̄ tria intelligunt̄ tres
ptes optime q̄s elegit.ſ.ps pnīe.ps ꝯtēplatō
nis intne.ꝛ ps celeſtis glie. De q̄ triplici pte
intelligit̄ qd di.dn̄s.maria optimā ptē elegit
q̄ nō auferet̄ ab ea. Pria ei ps nō auferet ra
tione finis q̄ eſt ꝯſecutio btitudinis. Scda
rōe ꝯtinuitatis.q2 ꝯtēplatio vie ꝯtinuat̄ cū
ꝯtēplatiōe patrie. Tertia rōne ſue etnitatis
Inq̄ntū igit̄ elegit optimā ptē pnīe dr ama/
rū mare.q2 ibi multā amaritudinē hūit.qd
patet ex eo q tot lacrimas fudit q ī de pedes

dn̄i lauit. Jn q̄ntū elegit optimā ptē ꝯtēpla/
tiōis intne d̄r illumiatrix. q̄r ibi hauſit auid̄
qd̄ pꝰ modū effudit abūde. ibi lumē accepit
q̊ poſtmodū ceťos illuſtrauit. Jn q̄ntū ele/
git optimā ptē celeſtis gl̄e d̄r illumiata quia
nūc illumiata eſt lumie pfecte cognitiōis in
mēte. et illumiabiť lumie claritatis in corpe
Magdalena d̄r q̄ſi manens rea. vl̄ magda
lena interptať munita ł inuicta. vl̄ maḡfica
p q̄ inſinuať q̄lis fuit an̄ ꝯuerſionē. qual̄ in
ꝯuerſiōe. et q̄lis pꝰ ꝯuerſionē. Nā an̄ ꝯuer/
ſionē fuit manens rea p obligatōē ad penā
eternā. Jn ꝯuerſiōe munita vl̄ inuicta p pe
nitētie armaturā. Optime eni͂ oībꝰ armis
pnie ſe muniuit. q̄r q̊t in ſe hūit oblectamēta
tot de ſe repit olocauſta. Pꝰ ꝯuerſionē ma
gnifica p grē ſupabundantiā. q̄r vbi abūda
uit delictū ſupabūdauit ⁊ ḡtia

Maria magdalena a magdalo ca/
ſtro cognomiata clariſſimus ē orta
natalibꝰ vtpote ex regia ſtirpe d̄ſcē
dentibꝰ. cuiꝰ pať ſyrꝰ. mať vō eucharia nū/
cupata eſt. Hec cum frē ſuo lazaro ⁊ ſorore ſua
martha magdalū caſtrū qd̄ ē ſcd̄o miliario
a genezareth. ⁊ bethaniā q̄ ē iuxta hierl̄em. ⁊
magnā hieroſolimoꝝ ptē poſſidebat. que tn̄
oīa inť ſe taliť diuiſerūt q̄ maria magdalū a
q̊ ⁊ magdalena nūcupata ē. lazarꝰ ptē vrbis
hierl̄m. ⁊ martha bethaniā poſſederūt. Cū
aūt magdalena delicijs corpis ſe totā expo/
neret. ⁊ lazarꝰ plus militie vacaret. martha
prudēs ptes ſororis ⁊ fr̄is ⁊ ſuā ſtrenue gu/
bernabat. ⁊ militibꝰ ⁊ famul̄ ſuis ac paupi/
bus neceſſaria miſtrabat. Oīa tn̄ hec pꝰ aſcē/
ſionē dn̄i vēdiderūt. ⁊ ad pedes apl̄oꝝ pciū
poſuerūt. Cū igiť magdalena diuitijs abun
daret. q̄r reꝝ affluētiā voluptas comes ſeqť
q̄nto diuitijs ⁊ pulcritudine ſplēduit. tanto
corpꝰ ſuū voluptati ſubſtrauit. Vn̄ iā ppo
nomie pdito peccatrix ꝯſueuerat appellari.

Sꝫ cū xp̄s illic ⁊ alibi p̄dicaret. illa nutu in
ſpirata diuio ad domū ſimōis lepſi vbi au/
diuit eū diſcūbere ppetuit. ⁊ nō audēs vt pec
catrix inť iuſtoſ cōpare. retro ſecꝰ pedes dn̄i
mā ſit vbi pedes eiꝰ lacrimis lauit. capill̄ ter
ſit. ⁊ vnguēto p̄cioſo pūxit. Nā incole regio
nis illiꝰ ppť vehemētiſſimū ſol̄ ardorem vn

guētis ⁊ balneis vtebāť. Cūq̄ꝫ ſimon phari
ſeus intra ſe cogitaret. q̊niā ſi hic eſſet ppha a
peccatrice tāgi ſe neq̄q̄ꝫ pmitteret. dn̄s illū d̄
ſupba iuſticia redarguit. ⁊ mulieri oīa pctā
dimiſit. Hec eſt igiť illa maria magdalena.
cui dn̄s tā mag̃ bn̄ficia ꝯtulit ⁊ tāta ſigna di
lectōis oñdit. Nā ab ea ſeptē demonia expu
lit. in ſuo amore eā totaliť accēdit. familiariſ
ſimā eā ſibi ꝯſtituit. hoſpitā ſuā fecit. ⁊ pcu/
ratricē ſuā eā in itinere hr̄e voluit. ⁊ eā ſemp
dulciť excuſauit. Nā excuſauit eā apd̄ pha/
riſeū q̄ dicebat ipam imūdā. ⁊ apud ſororē
ſuā q̄ dicebat ipam ocioſam. ⁊ apud iudā q̄
dicebat eā pdigā. Lacrimātē vidēs lacrias
ꝯtinere n̄ potuit. Cuiꝰ dilectōe q̄driduanū
frēm ſuū reſuſcitauit. Cuiꝰ amore marthā
ſororē ſuā a fluxu ſanḡnis quē xij. ānis ppeſ
ſa fuerat libauit. Cuiꝰ meritis martillā ſoro
ris ſue famulā vt illd̄ tā beatū ⁊ tā dulce v̄bū
beatꝰ vēter q̄ te portauit ⁊c. exclamās dicerꝫ.
dignā fecit. Nā hm amb. illa fuit martha. et
hec eiꝰ famula. Hec eſt inq̄ꝫ illa q̄ pedes dn̄i
lacrimis lauit. capill̄ terſit ⁊ vngēto pūxit. q̄
in tpe grē ſolennē pniaꝫ p̄mo fecit q̄ optimā
ptē elegit. q̄ ad pedes ſedēs dn̄i v̄bū eiꝰ audi
uit. ⁊ dn̄i caput pūxit. q̄ iuxta crucē ī dn̄i paſ
ſione fuit. q̄ vnguēta parās corpꝰ eiꝰ vnge/
re voluit. q̄ a monumento diſcipul̄ recedēti/
bus nō receſſit. cui xp̄s reſurgēs p̄mo appa/
ruit ⁊ apl̄oꝝ apl̄am fecit. Pꝰ aſcēſi/
onē igiť dn̄i. ſ. anno. xiiij. a paſſione. cū iudei
ſtephanū iā diu occidiſſent. ⁊ ceťos diſcipu/
los a iudee finibꝰ eiecиſſent. diuerſaꝝ gentiū
diſcipl̄i ſubeūt regiones. v̄bū dn̄i ibidē ſemi
nātes. Erat āt tūc tēpis cū apl̄is btūs maxi/
minꝰ vnꝰ d̄. lxxij. dn̄i diſcipul̄. cui a btō Pe
tro maria magdalena fuerat cōmēdata. Jn
hac igiť diſpſione beatꝰ maximinus. maria
magdalena. lazarꝰ frať eiꝰ. martha ſoror ip
ſius. ⁊ martilla pediſſeq̄ marthe. necnō ⁊ be
atus cedoniꝰ q̄ cecꝰ a natiuitate extiterat. ſꝫ
a dn̄o fuerat liberatꝰ. oēs hi ſimul ⁊ pl̄es alij
xp̄iani naui ab infidelibꝰ īpoſiti. ⁊ pelago ſi
ne aliq̊ gubernatore expoſiti. vt oēs ſcꝫ ſiml̄ ſb/
mergereť. diuio tādē nutu marſiliā aduēerūt
Vbi cū nulloſ q̄ eos hoſpitio recipe vellent
inueniſſent. ſub q̄dā porticu q̄ fano gentis

illiꝰ terre ꝑerat morabāť. Cū aūt btā maria
magdalena viderꝫ ꝓplm ad fanū ꝯfluere vt
idoľ imolaret aſſurgēs vultu placido. facie
ſerena. lingua diſerta. eos ab idoloꝝ cultu re/
uocabat ⁊ xp̄m ꝯſtātiſſime p̄dicabat. ⁊ ām̄i
rati ſunt vniuerſi p̄ ſpecie p̄ facūdia. p̄ dulce
die eloq̄ntie illiꝰ. Nec mirꝝ ſi os qđ tā pia ⁊ tā
pulcra pedibꝰ ſaluatoris infixerat oſcula ce
teris ampliꝰ v̓bi dei ſpiraret odorē. ¶
Poſt hec aūt aduenit p̄nceps ꝓuintie illius
cū vxore ſua vt ꝓ habēda ꝓle idoľ imolaret.
Cui magda. xp̄m p̄dicās ſacrificia diſſuaſit.
Interea euolutis aliq̄t dieꝝ curriculꝭ appa/
ruit ī viſu magdalena illi matrone. d. Qua/
re cū tot diuitijs abūdetis ſctōs dei fame et
frigore mori ꝑmittitis. addiditq; minas. ni/
ſi marito ſuo ꝑſuaderet vt ſctōꝝ inopiā ſub
leuaret. irā dei oīpotētis incurreret. Ipa āt
viro ſuo viſionē indicare timuit. Sequenti
igiť nocte eidē ſiƚa dicēs appuit ſꝫ adhuc vi
ro ſuo hec indicare neglexit. Tertio v̓o ſub itē
peſte noctis ſilētio apparuit vtriq; fremēs et
irata vultu igneo ac ſi tota domꝰ arderet et
ait. Dormis ne tyrāne membꝝ patris tui ſa
thane cū vipa ꝯiuge tua. q̄ tibi idicare nolu
it v̓ba mea. Quieſcis ne crucis xp̄i inimice.
diuerſ͛ ciboꝝ generibꝰ vētris tui refecta īglu
uie ⁊ ſctōs dei fame ⁊ ſiti ꝑmittis ꝑire. Ia/
ces ne ī palatio pānis īuolutꝰ ſericis. ⁊ illoſ
deſolatos ſine hoſpitio vides ⁊ p̄teris. Non
ſic iniq̄ nō ſic euades. nec īpune feres ꝙ tātū
eis bn̄facere diſtuliſti. Sic locuta ē ⁊ abſceſ/
ſit. Cūq; matrona euigilās ſuſpirarꝫ et tre/
meret. viro ſuo eadē de cā ſuſpirāti ait. Dn̄e
mi vidiſti ne ſomniū q̄d vidi. Vidi inquit.
⁊ admirari ⁊ pauere nō deſino. Quid inde
faciemꝰ. Cui mulier. Vtiliꝰ eſt ei obtēꝑare.
q̄ꝫ irā dei ſui quē p̄dicat icurrere. Quapp̄t
ipos hoſpitio receperūt ⁊ eis neceſſaria mi/
ſtrauerūt. ¶ Cū aūt q̄dā die maria ma/
gdalena p̄dicarꝫ. p̄dictꝰ p̄nceps dixit ei. Pu
tas poſſe defendere fidē quā p̄dicaſ. Cui illa
Eā q̄dē illā defendere p̄sto ſū. vtpote q̄tidiaīs
miraculꝭ ⁊ p̄dicatōe magiſtri mei petri q̄ ro
me p̄ſidet roboratā. Cui p̄nceps cū ꝯiuge di
xit. Ecce dictis tuiſ ꝑ oīa obtꝑare pati ſumꝰ
ſi a deo quē p̄dicas nobꝭ filiū impetrabꝭ. ꝓp̄t
hec inq̄t magdalena n̄ remanebit. Tūc beata
maria magdalena ꝓ ipſis dn̄m exorauit vt
ſibi filiū ꝯcedere dignaret. Cuiꝰ p̄ces dn̄s ex
audiuit. ⁊ matrona illa ꝯcepit. Tūc vir eiuſ
cepit velle ꝓficiſci ad petꝝ vt ꝓbaret ſi vt ma
ria magda. d̓ xp̄o p̄dicauerat ſic v̓itas ſe ha
beret. Cui vxor dixit. Quid ē dn̄e. Putaſ ne
ſine me ꝓficiſci. Abſit. Te ei recedēte recedā
te veniēte veniā. te q̄eſcēte q̄eſcā. Cui vir ait.
Nō ſic fiet dn̄a. etenī cū ſis g̈uida ⁊ in mari
ſint infinita ꝑicula. de facili ꝑiclitari poſſes.
Domi igiť q̄eſces ⁊ poſſeſſionibꝰ nr̄is curā
impēdes. Ecōtra illa inſtabat. Femineū nec
mutās femīa morē. Et cū lacrimis pedibuſ
eiꝰ obuoluta q̄d petebat tādē obtinuit. Ma
ria ergo hūeris eoꝝ ſignū crucis īpoſuit. ne
eos antiquꝰ hoſtis ī aliq̄ in itinere impedirꝫ
Nauē igiť oībꝰ neceſſarijs copioſe oneran
tes. cetera q̄ habebāt ī marie magdalene cu/
ſtodia relinq̄ntes ꝓficiſci ceperūt. Iāq; vni
us diei ⁊ noctis curſu ꝯſūmato cepit nimiū
mare ītumeſcere. vētꝰ flare. ita vt oēs ⁊ ma/
xime matrona g̈uida ⁊ debiľ. tā ſeua inūda
tione fluctuū q̄ſſati g̈uiſſimis āguſtijs vrge
renť intātū ꝙ in eā ſubito dolor ptꝰ irruit et
inť anguſtias vētris ⁊ p̄ſſuras tꝑis filiā ꝑtu
riens expirauit. Natꝰ igiť puerulꝰ palpita/
bat. ⁊ mām̄illaꝝ matnaꝝ q̄rēs ſolatia lamē
tabiles dabat vagitꝰ. Proch dolor ⁊ natꝰ ē
infans viuꝰ ⁊ matricida effectꝰ mori eū ꝯue
nit cū nō ſit q̄ vite tribuat alimētū. Quid faci
et pegrinꝰ. cū ⁊ vxorē mortuā videat ⁊ pueꝝ
vagiētē q̄rulis vocibꝰ matris mām̄as appe
tētē. Lamētabať plimū ⁊ dicebat. Heu heu
miſ͛ qđ facies. Filiū hr̄e deſideraſti ⁊ matrē
cū filio ꝑdidiſti. Naute acclamabāt dicētes
Proijciať in mare hoc corpꝰ anq̄ꝫ inſimꝭ ꝑea
mꝰ. q̄ꝫdiu eī nobiſcū fuerit hec q̄ſſatio n̄ ceſſa/
bit. Et cū corpꝰ app̄hēdiſſent vt illud ī mare
iactarēt. ꝑcite inq̄t pegrinꝰ ꝑcite. Et ſi nec mi
hi nec mr̄i ꝑcere volueritis miſereamī ſaltē
ꝑuuli vagientis. ſinite modicū ⁊ ſuſtinete. ſi
forte m̄lier p̄ dolore ī extaſi poſita adhuc va/
leat reſpirare. Et ecce n̄ ꝓcul a naui q̄dā col/
lis appuit. q̄ viſo vtiliꝰ eē credidit corpus et
puerulū illuc deferri q̄ꝫ marinis beluis ad
deuorādū dari. Et vir a nautis prece ⁊ p̄cio

extorſit vt illic applicaret. Cumqꝫ illic ꝑ duri-
cia foueā nō potuiſſꝫ effodere. ī ſecretiori ꝑte
collis clamide ſuppoſita corpꝰ collocauit ⁊
puerulū mām̄iſ eiꝰ appones cum lacrimis
ait O maria magdalena cur ad perditōniſ
⁊ miſerie mee cumulū marſilie ꝑtibus appli
cuiſti. Cur infelix ā monitōe tua h̄ iter arri-
pui. Petiſti ne deū vt mulier mea hac de cā
cōciꝑet vt ꝑeret. Ecce ei ↄcepit. ⁊ ꝑiēdo mor-
tem ſubijt. Cōceptꝰ qꝫ eſt natꝰ vt ꝑeat cū nō
ſit q̄ enutriat. Ecce qd̄ prece tua obtinui tibi
cui oīa mea cōmēdaui. deoqꝫ tuo cōmēdo.
Si potēs eſt memor ſit aīe matriſ ⁊ ꝑce tua
miſereat̄ ne ꝑeat natꝰ. Tūc clamide ſua cor
pus cū puero circūq̄qꝫ operuit ⁊ poſtmod̄
nauē ↄſcēdit ₠ Cūqꝫ ad petꝝ veniſſet
petrꝰ ei obuius fuit. Qui viſo ſigno crucis
h̄ūeris eiꝰ affixo q̄s eēt ⁊ vn̄ veniſſꝫ ſciſcitatꝰ
eſt. Qui oīa ſibi ꝑ ordinē narrauit. Cui pe-
trus. Pax tibi fiat. b̄n̄ueniſti. ⁊ vtili cōſilio
credidiſti. Nec moleſte feras ſi mulier tua
dormit. ſi puulꝰ cū ea q̄eſcit. potēs ei eſt dn̄s
cui vult dona donare. data auferre. ablata
reſtituere. ⁊ merorē tuū in gaudiū cōmuta-
re. Petrꝰ aūt ipm hieroſolimā duxit. et oīa
loca in q̄bꝰ xp̄s p̄dicauit. miracula fec̄. locū
etiā in q̊ paſſus eſt ⁊ in q̊ celos aſcēdit eidēꝫ
oſ̄ndit. Cūqꝫ de fide a petro diligēt̄ inſtructꝰ
fuiſſet. biēnij ſpacio iā elapſo. nauē aſcendit.
repatriare curās. Cum igit̄ nauigaret dn̄o
diſponēte iuxta collē in q̊ corpꝰ vxoris cum
puero poſitū fuerat ꝑuenerūt. Qui ꝑce ⁊ ꝑ-
cio eos ad ibi applicādū induxit. Puerulus
aūt ibidē a btā maria magdalena īcolumiſ
ↄſeruatꝰ frequēt̄ ad littꝰ maris ꝓcedebat et
ibidē vt puerorꝝ moris ē cū lapillis ⁊ glareiſ
ludere ſolitꝰ erat. Et cū applicuiſſꝫ vidit pue
rulū more ſolito ī littore mariſ cū lapillis lu
dentē. ⁊ q̄d nā eēt admirari n̄ deſinēs de ſca-
pha exilijt. Quē vidēs puerulꝰ cū nūq̄ꝫ tale
vidiſſet expauit ⁊ ad ſolita matris recurrēs
vbera occulte ſub clamide latitabat. Peregri
nus v̊o vt manifeſtiꝰ videret illuc acceſſit. et
puerulū pulcerrimū matris vbera ſugētem
inuenit. Et accipiēs pueꝝ ait. O btā maria
magdalena q̄ꝫ felix eſſēꝫ q̄ꝫ mihi cūcta ꝓſpe-
ra aduenīſſent. ſi mulier reſpiraꝛꝫ ⁊ mecū re
patriare valeret. Scio equidē ſcio ⁊ procul-
dubio credo ꝙ tu q̄ pueꝝ dediſti ⁊ in hac ru
pe ꝑ biennīū pauiſti. poteris matrē ſuā ꝑce
tua p̄ſtine reſtituere ſanitati. Ad h̄ v̊ba mu-
lier reſpirauit. ⁊ q̄ſi a ſomno euigilans ait.
Magni meriti es btā maria magdalena. et
gl̄ioſa. q̄ in ꝑtꝰ mei p̄ſſuris obſtetricis iple-
ſti officiū. ⁊ ī oībꝰ neceſſitatibꝰ ācille ſuitiuꝫ
expleſti. Quo audito ꝑegrinꝰ admirās ait.
Viuis ne vxor mea dilecta. Cui illa. Viuo
equidē. Et nūc p̄mo de ꝑegrinatōe de q̄ ⁊ tu
veniſti venio. Et ſic beatꝰ petrꝰ te hieroſoli-
mā duxit. ⁊ oīa loca in q̄bꝰ xp̄us paſſus eſt.
mortuꝰ ⁊ ſepultꝰ. ⁊ pl̄a alia loca oſ̄ndit. ſic et
ego vna cū beata maria magdalena duce ⁊
comite vobiſcū fui ⁊ ſingula loca cōſpexi. et
cōſpecta memorie commēdaui Et incipiēs
oīa loca ⁊ miracula q̄ vir viderat adeo ple-
ne explicuit vt nec in vno articulo deuiaret.
Tūc ꝑegrinꝰ recepta ↄiuge ⁊ puero nauiꝫ
letꝰ ↄſcēdit. Et paulo pꝰ marſilie portibꝰ ap
plicuerūt. Et naui egreſſi inuenerūt beatam
mariā magdalenā cū ſuis diſcipul' p̄dicātē.
Et eiꝰ pedibꝰ cū lacrimis ꝓuoluti oīa q̄ eis
acciderāt narrauerūt. ⁊ a btō maximino ſa-
crū baptiſma ſuſceperūt. Tūc ī ciuitate mar
ſilie oīa idolorꝝ tēpla deſtruētes xp̄i eccleſiaſ
ↄſtruxerūt ⁊ beatū lazaꝝ in eiuſdē ciuitatis
ep̄m vnanimit̄ elegerūt. Tādē diuino nutu
ad aquēſem ciuitatē venerūt ⁊ ꝑplm illū ad
fidē xp̄i ꝑ multa miracula adduxerūt. Ubi
etiā beatꝰ maximinꝰ in ep̄m ordinatus eſt
₣ Interea btā maria magdalena ſuꝑne
ↄtēplatiōis auida. aſperrimā heremū petijt. ⁊
in loco angelicis manibꝰ ꝑparato ꝑ. xxx. annoſ
incognita māſit. In q̊ q̄dē loco nec aq̄ꝝ flu
enta. nec arborꝝ nec herbaꝝ erāt ſolatia vt ex
h̄ manifeſtaret̄ ꝙ redēptor noſter ipam nō
terrenis refectiōibꝰ. ſꝫ tātū celeſtibꝰ epul' diſ-
poſuerat ſatiare. Qualibet aūt die ī ſeptem
horis canonicis ab āgelis ī ethera eleuabat̄
⁊ celeſtiū agminū gl̄ioſos ↄcētꝰ etiā corpali
bꝰ auribꝰ audiebat. Un̄ diebus ſingul' his
ſuauiſſimis dapibꝰ ſatiata. ⁊ īde ꝑ eoſdē an
gelos ad locū ꝓpriū reuocata corpalibꝰ ali-
mētis nullatenꝰ īdigebat. Sacerdos aūt q̄-
dā ſolitariā vitā agere d̄ſiderās ad duodecī

ſtadia loco eiꝰ vicinã ſibi cellã locauit. Die
igit̃ quadã dñs ꝑdicti ſacerdotis oclos ape
ruit. ⁊ corporeiſ ocul' euidẽter aſpexit qlit an
geli ad ꝑdictũ locũ in q btã maria morabat̃
deſcẽdebãt. ⁊ eã in ethera ſubleuabãt. ⁊ poſt
hore ſpaciũ ad eũdẽ locũ cũ diuis laudibus
reuocabãt. Volẽs aũt ſacerdos tã admira/
bilis viſiõis v'itatẽ agnoſcere. creatori ſuo p
cibus ſe cõmẽdãs ad ꝑdictũ locũ audaci de
uotiõe ꝓperabat. Cũq3 ad vniꝰ iactuꝫ lapi/
dis approping̃ret. ceperũt eiꝰ crura reſolui. ⁊
timore valido ipſiꝰ pcordia medullitꝰ anhe/
lare. Cũq3 retro rediret ãbulãdi vſum crura
cũ pedibꝰ ſil' ꝓbebãt. Sꝫ ſi v'ſo tramite ad p/
dictũ locũ accedere conaret̃. totꝰ eũ lãguor
corpis ⁊ hebetudo mentis modis oĩbꝰ ꝓhi
bebãt. Intellexit igit̃ vir dei illd' ꝓculdubio
celeſte ẽẽ ſacramẽtũ. ad qd' accedere hũanũ
nõ poterat experimentũ. Inuocato igit̃ ſalua
toris noĩe exclamauit. Adiuro te ꝑ dñm vt
ſi hõ es vl' aliq̃ rõnalis creatura q̃ in illa ſpe
lunca habitas mihi rñdeas. ⁊ tui ediſſeras
veritatẽ. Cũq3 h' tertio repetiſſꝫ beata maria
magdalena ei rñdit. Accede ꝓpiꝰ ⁊ oĩm q̃ de
ſiderat aĩa tua ſcire poteris v'itatẽ. Cũq3 ille
tremens vſq3 ad medij ſpacij terminũ appro
pinq̃ſſet. ait ad eũ. Meminiſti ex euãgelio d'
maria illa famoſa peccatrice q̃ pedes ſalua/
toris lacrimis lauit ⁊ capillis terſit. ⁊ ſuorũ
delictoꝝ veniã ꝓmeruit. Cui ſacerdos. Me
mini ⁊ plꝰ q̃3. xxx. annoꝝ euoluta ſunt curri
cula ꝙ h' factũ ẽẽ ſancta credit ⁊ ꝯfitet̃ eccl'ia
Ego inq̃t ſum illa q̃ ꝑ xxx. annoꝝ ſpaciũ om
nibꝰ hoĩbꝰ ignota ꝑmãſi. ⁊ ſic heri cernere ti
bi ꝑmiſſum ẽ. ſic ſingul' diebꝰ ãgelicis mani
bus ĩ ethera ſubleuata. celeſtiũ agminũ dul/
ciſſimã iubilationẽ ſeptenis vicibꝰ ꝑ ſingu/
los dies corporeis auribus audire ꝓmerui
quia igit̃ a dño mihi reuelatũ eſt ꝙ ex h' mi/
gratura ſum ſeculo. beatũ maximinũ adeaſ
⁊ ei h' ſtudeas intimare. Proxio die reſurre/
ctiõis dñice tpe q̃ ad matutinũ ſurgere ꝯſue
uit. oratoriũ ſolꝰ ingrediat̃ ⁊ me illic ꝑ ange
loꝝ miſteriũ inueniet ꝯſiſtẽtẽ. Sacerdos ãt
vocẽ eiꝰ velut vocẽ angl'i audiebat nemineꝫ
aũt videbat. Cocitꝰ igit̃ beatũ maximinum
adijt ⁊ ei oĩa ꝑ ordinẽ enarrauit. Sanctꝰ au
tẽ maximinꝰ nimio repletꝰ gaudio. ſaluato
ri grãs ĩmẽſas retulit. Et illa die ac hora vt
ſibi iuſſum fuerat oratoriũ ſolꝰ ingreſſus vi
dit beatã mariã magdalenã in choro ſtãtẽ ĩ
medio eoꝝ q eã adduxerãt ãgeloꝝ. Erat aũt
ſpacio duoꝝ cubitoꝝ eleuata a t̃ra ſtans in
medio angeloꝝ ⁊ extẽſis manibꝰ deũ exorãſ
Cũ aũt beatꝰ maximinꝰ ad eã accedere tre/
pidaret. ꝯuerſa dixit ad eũ. Accede huc ꝓpi/
us ne fugias filiã tuã pat̃. Appropinq̃nte ãt
illo ſic in ipſiuſ btĩ maximini legit̃ libris. ita
vultꝰ dñe ex ꝯtinua ⁊ diutna viſiõe angl'oꝝ
radiabat vt faciliꝰ ſol' radios q̃3 ipiꝰ facieĩ/
tueri q̃s poſſet. Conuocato igit̃ vniuerſo cle/
ro ⁊ ſacerdote ꝑdicto. corpꝰ ⁊ ſanguineꝫ dñi
ab epo btã maria magdalena cũ m'ta lacri
maꝝ inũdatiõe ſuſcepit. Deinde toto corpu
ſculo ãñ altaris ꝓſtrato crepidinẽ. ſanctiſſi/
ma illa aĩa migrauit ad dñm. Poſt cuiꝰ exituꝫ
tantꝰ odor ſuauitatis ibidẽ remãſit vt ꝑ. vij.
dies fere ab ingredientibꝰ oratoriũ ſentiretur
Cuiꝰ ſanctiſſimũ corpꝰ beatꝰ maximinꝰ di
uerſis ꝯditũ aromatibꝰ honorifice ſepeliuit
⁊ pꝰ mortẽ ſuã iuxta ipam ſe ſepeliri ꝑcepit.

Egeſippꝰ aũt vl' ſcḓm q̊ſdã libros ioſe
phus ſatis cũ ꝑdicta hiſtoria ꝯcordat. Ait eĩ
in q̊dã ſuo tractatu ꝙ maria magdalena pꝰ
dñi aſcẽſionẽ ꝑ ardore charitatiſ xpi ⁊ tedio
qd' habebat nũq̃3 hoĩeꝫ videre volebat. Sed
poſtq̃3 ad aquẽſe territoriũ venit ĩ deſertum
abijt. ⁊ ibi. xxx. annis incognita mãſit. vbi vt
ait q̃libet die ĩ ſeptẽ horis canonicis ab ãgel'
in aera eleuabat̃. Addidit tñ ꝙ ſacerdos dũ
ad eã veniſſet. reperit eã ĩ cella clauſaꝫ. Qui
ad eiꝰ petitionẽ veſtẽ ſibi porrexit. Quã indu
ens ad eccl'iaꝫ ſecũ iuit. Et ibi cõmuniõe ꝑce
pta. eleuatis ĩ orõe manibꝰ iuxta altare ĩ pa
ce q̇euit.

Tpibꝰ aũt Karoli magni. ſ. ãno
dñi. dcclxix. Girardꝰ dux burgũdie cũ de vx
ore ſua filiũ habere nõ poſſꝫ. larga manu reſ
ſuas paupibꝰ erogabat. ⁊ eccleſias multas
⁊ monaſteria ꝯſtruebat. Cũ ergo viceliacẽ/
ſe monaſteriũ ꝯſtruxiſſꝫ. miſit ipſe et abbas
ipſiꝰ monaſterij monachũ q̃ndã cũ decenti
comitatu ad aquẽſem ciuitatẽ. vt inde ſi poſ/
ſet beate marie magdalene reliq̃as trãſpor/
taret. Veniẽs igit̃ ꝑdictꝰ monachus ad pre

dictam ciuitatē cū ipſam fundit⁹ a paganiſ
deſtructā reperiſſet caſu qddā inuenit ſepul
crū.cui⁹ ſculptura marmorea demōſtrabat
ꝙ corp⁹ beate marie magdalene repoſitum
int⁹ erat. Jn ipo aūt ſepulcro hiſtoria eius
miro ope ſculpta erat. Nocte igit̄ illā effrin/
gens.aſſumptas reliqas ad hoſpitiū depor
tauit Jn ipa aūt nocte beata maria magda
lena eidē monacho apparuit dicēs. ne time/
ret.ſed ceptū op⁹ pficeret. Rediēs igit̄ cū ad
mediā leugā a moaſterio veniſſet nullo mo
do inde reliqas mouere potuerūt.donec ve
niente abbate cū monachis cū pceſſiōe ho/
norifice ſunt recepte Miles qdā q ſingul'
annis ad corp⁹ beate marie magdalene ve/
nire pſueuerat.in plio occiſus eſt. Qui dū ī
feretro a pentib⁹ ploraret̄. magdalene piis
querel' opponebāt.cur deuotū ſuū mori ſine
pfeſſione ⁊ pnia pmiſiſſet. Tūc ſubito q de/
funct⁹ fuerat.ſtupentib⁹ cunctis ſurrexit.et
ſacerdotē ad ſe vocari pcepit. Tunqꝫ deuo/
te cōfeſſus fuiſſet ⁊ viaticū recepiſſet.ptinus
in pace qeuit Nauis quedā viris ⁊ femi/
nis onerata naufragiū ptulit. Una autē fe/
mina cū eſſet pgnans.⁊ ſe in mari periclita/
ri cōſpiceret.magdalenā inquantū poterat
acclamabat.vouēs ꝙ ſi ſuis meritis a nau
fragio euaderet ⁊ filiū pareret.ipſum ei⁹ mo
naſterio pdonaret. Statimqꝫ femina qdaꝫ
ſpecie ⁊ habitu venerāda ei apparuit q̄ eā
p mentū arripiens pclitātibus aliis īcolu/
mem ad ripā pduxit. Jlla autē poſtmoduꝫ
filiū pepit.⁊ votū ſuuꝫ fideliter adimpleuit.
Aiunt quidā mariā magdalenā ſpōſam
fuiſſe Johānis euāgeliſte.quā duxerat tūc
qn̄ de nuptiis xpus eū vocauit. Ex hīpa in
dignata ꝙ ſcꝫ ſpōſū ſuū ſibi abſtulerat.abiit
⁊ omni voluptati ſe dedit. Sꝫ qꝛ cōgruū nō
erat vt iohānis vocatio damnatiōis ſibi oc
caſio fieret.domin⁹ ad penitentiā ipſam mi
ſericorditer cōuertit. Et qꝛ a ſumma delecta
tione carnali eā remouit.ideo ipſaꝫ ſumma
delectatione ſpūali que eſt in dei amore p ce
teris eam impleuit. Qd ⁊ de iohē qdā faten
tur ꝙ ideo dulcedine ſue familiaritatis eū p
ceteris decorauit.qꝛ a pdicta delectatōne eū
remouit. Hec autē falſa ⁊ friuola reputant̄.
Quia frat̄ Albert⁹ in phemio ſup euāgeli/
um iohis ponit ꝙ h ſpōſa de cuius nuptiis
vocat⁹ fuit idē iohes in vginitate pmāſit.et
in ſocietate beate marie vginis matris xpi
poſtmodū viſa fuit ⁊ tandē fine bono qeuit
Uir quidā oculoꝝ lumīe puat⁹. cuꝫ ad
monaſteriū vicelia cēſe cauſa viſitādi corp⁹
beate marie magdalene veniret. et ſu⁹ ei du
ctor diceret ſe eccliam iā videre.ille magnā vo/
ce exclamauit. O ſancta maria magdalena
vtinā aliquādo videre merear eccliam tuā.
Statimqꝫ oculi eius ſunt apti Quidam
dū peccata ſua in qdā cedula ſcripſiſſꝫ. eam
ſub palla altaris btē marie magdalene po/
ſuit.rogās eā vt ſibi indulgētiā impetraret.
Qui poſtmodū cedulam accipiēs.peccata
ſua de ipſa cedula omnino deleta inuenit.
Quidā dū ob pecunie exactionē ī cōpedi
bus teneret̄.mariā magdalenā in ſui adiu/
toriū inuocabat. Et ecce quadā nocte muli/
er quedā ſpecioſa ſibi apparuit.que vincula
frangēs ⁊ hoſtiū reſerās ſibi vt fugeret īpe/
rauit. Qui ſe abſolutū vidēs ptin⁹ inde au
fugit Clericus qdā de flandria ſtephan⁹
nomine in tantā ſceleris immanitatē ceciderat
rat ꝙ oīa exercēs flagicia ea q ſalutis erant
nō ſolū nō facere ſꝫ nec audire volebat. Jn
beatā tn̄ mariā magdalenā deuotionē ma/
gnā habēs ei⁹ vigiliā ieiunabat ⁊ feſtū cole
bat. Dū igit̄ ei⁹ tumulū viſitaſſꝫ maria ma
gdalena nec ex toto dormiēti nec ex toto vi/
gilanti.tanqꝫ mulier formoſa lugubres ge/
rens oculos ⁊ duoꝝ angeloꝝ dextra leuaqꝫ
ſuſtentata pſidio apparuit.eiqꝫ dixit. Cur q
ſo ſtephane idigna meis meritis facta repē
dis.cur labioꝝ meoꝝ inſtātia nulla cōpun/
ctione moueris. Ex quo enī deuotionē ī me
habere cepiſti.p te dn̄m ſp inſtant̄ exoraui.
Surge igit̄ ⁊ penitere neqꝫ enī ego te deſerā
donec deo fueris recōciliat⁹. Jlle igit̄ mox
in ſe infundi tātā grām ſenſit ꝙ ſeculo abre/
nunciās religionē itroiuit ⁊ pfectiſſime vite
fuit. Jn cui⁹ morte viſa ē maria magdalēa
iuxta feretꝝ cū angel' aſtitiſſe. ⁊ ei⁹ aīam qſi
columbā cādidā cū laudib⁹ ī celū ſuſtuliſſe

De ſancta Praxede

Raxedis dicta

p q̄ſi viridis.a praſin qd eſt viride.ī de praxedis quaſi praſin vires qꝛ viruit ⁊ floruit flore v̄ginitatis

Raxedis virgo fuit btē potētiane ſoror.q̄ fuerūt ſorores ſcti donati et thimothei q̄ ab apl'is in fide erudit ſunt Que cū pſecutōe ſeuiēte mltoꝝ xp̄ianorū corpa ſepeliſſent ⁊ facultates ſuas paupib⁹ erogaſſent tādē in pace q̄euerūt circa annos dn̄i.clxv.ſub marco ⁊ anthonio ſcdo.

XCII

De ſancto Apollinari

Pollinaris dici

a tur a pollens ⁊ ares qd eſt virt⁹.q̄ſi pollēs v̄tutibus.Uel dr̄ ab a pollo qd interp̄tat̄ mirabil'.⁊ naris p quā intelligitur diſcretio.q̄ſi mirabil' diſcretōis vir.vel ab a qd eſt ſine ⁊ polluo.⁊ ares v̄tus.quaſi virtuoſus ſine pollutione viciorum.

A

Pollinaris petri apl'i diſcipul⁹ fuit.⁊ ab eo rauēnā d̄ roma miſſus ē. vbi vxore tribuni ab eo ſanata ipā cū viro ⁊ ei⁹ familia baptizauit. Qd q̄dem iudici nūciat̄ ⁊ ab eo apollinaris ꝓtinus accerſit̄ Ductuſq3 ad tēplū iouis vt ibi īmolaret.cū diceret ſacerdotib⁹ idoloꝝ auꝝ ⁊ argētū idolis appēſum meli⁹ paupib⁹ dari q3 añ demōes ſic appēdi.ꝓtin⁹ capit̄ ⁊ fuſtib⁹ ceſ⁹ ſemiuiu⁹ relinq̄t.ſ3 a diſcipul' collect⁹ in domo cuiuſdā vidue.vij.mēſib⁹ refouet̄. Jndō aūt veīt ad ciuitatē claſſenſe3 vt q̄ndā nobilem mutū ibidō curaret. Cū āt domū īgrederet puella q̄dā immūdū ſpūz hn̄s exclamauit dicēs. Recede hinc ſue dei. nā faciā te ligatis māib⁹ ⁊ pedib⁹ d̄ ciuitate extrahi.quā apollinaris increpās ꝓtin⁹ demonē exire ex ea coegit. Cū igit̄ ſup mutū nomē dn̄i inuocaſſet ⁊ curat⁹ fuiſſet.pl⁹ q3 q̄ngēti hoīes crediderūt Pagani āt eū fuſtib⁹ ceſum ꝓhibebāt ne ieſu3 noīaret. Jlle v̄o ī terra iacēs clamabat. Quoniā ipe ver⁹ eſt de⁹ Tūc nudiſ pedib⁹ ſup prunas eū ſtare fecerūt.ſ3 cu3 adhuc xp̄m ꝯſtātiſſime p̄dicaret extra vrbē eu3 p̄iecerūt B Eo t̄pe dn̄ rufus patriciuſ rauēne filiā infirmā hr̄et.ad eā ſanādā apollinarē vocaſſ3.mox vt domū ingreſſus ē defuncta ē. Cui rufus. Utinā domū meā n̄ introiſſes.dij ei magni irati ſunt ⁊ filiā meā ſanare noluerunt. Tu v̄o qd ei facere poteris Cui apollinaris. Noli timere.tātū mihi iura q̄ ſi puella ſurrexerit eā creatore3 ſuū ſeq̄ neq̄q3 ꝓhibeas. Qd cū feciſſet.fctā orōe puella ſurrexit.⁊ nomē xp̄i ꝯfitēs cū mrē ⁊ magna mltitudīe baptiſma ſuſcepit ⁊ v̄go permāſit. Qd audiēs ceſar ſcripſit ad p̄fectū p̄torij vt apollinarē aut ſacrificare facer3. aut ī exiliū mitteret. Prefect⁹ igit̄ eū ſacrificare nolētē fuſtib⁹ cedi fec.⁊ ī eculeo extēſum torq̄ri mādauit.vbi dū dn̄m ꝯſtātiſſime p̄dicaret.aquā feruētē in ei⁹ vulnerib⁹ recētib⁹ iactari iuſſit.⁊ ſic gui pōdere ferri vinctū in exiliū mittere voluit. Uidētes āt xp̄iani tātā īpietatē acceſi aīo ī paganos irruerūt.⁊ pluſ q3.cc.viros ex ip̄is occiderūt. Qd vidēs p̄fectus abſcōdit ſe ⁊ apollinarē ī artiſſimū carcerē truſit. Deinde catenatū in naui poſuit ⁊ cū trib⁹ clericis eū ſeq̄ntib⁹ ī exiliū deſtinauit.vbi ſolūmō cū duob⁹ clericis ⁊ duobus militib⁹ piculū tēpeſtatis euadēs ipos milites baptizauit. Deinde rauēnā rediēs a paganis capit̄ ⁊ ad tēplū apollinis ducit̄. Cuius ſimulacꝝ videſ maledixit ⁊ ſubito corruit Qd vidētes pōtifices ip̄3 tauro iudici p̄ñtauerūt. Qui iudex cū filiū ſuū cecū illuminaſſet credidit ⁊ ipm āñis.iiij.ī ſuo p̄dio manere fec. Poſ⁹ h̄ cū pōtifices apd̄ veſpaſianū eū accuſaſſēt.iuſſit veſpaſian⁹ vt q̄cūq3 dijs irrogar3 iiuriā aut ſacrificet.aut vrbe pellat̄. Nō ei iuſtū eſt vt deos vindicem⁹.ſ3 ipi de īimicis ſuis ſe vlciſci poterūt ſi iraſcāt̄. Tūc demoſtenes patrici⁹ eū nolētem ſacrificare cuidā cēturioni iā xp̄iano tradidit. cui⁹ rogatu pgēs ī vicū lepſoꝝ vt ibid ꝓpt̄ furore3 gētiliū latitar3. a pagāis īſecut⁹ ē ⁊ vſq3 ad morte diutiſſime ceſ⁹.vbi.vij.dies ſupuixit ⁊ diſcipl'os admonēs ſpū3 tradidit ⁊ ibidē a xp̄ianis honorifice ſepult⁹ ē ſb veſpaſiano q̄ cepit circa ānos dn̄i.lxx. De h̄ martyre ſic dic amb.ī p̄fatōe. Apollinaris digniſſim⁹ p̄ſul a p̄ncipe aploꝝ petro rauēnā mittit̄ ieſu

nomē incredul' nūciare. Qui duꝫ illic mira ꝟtutū ſigꝰ ꝓferret i xp̄o credētibꝰ. ſeuis vbeꝝ flagellis ſepe ꝯterit. ⁊ ſenile iā corpꝰ ab ipſis horrēdis cruciatibꝰ laniat̄. ſꝫ ne ď ſuis vexationibꝰ fideles trepidēt i ꝟtute dn̄i noſtri ieſu xp̄i ſigꝰ aplica pficit. Iſꝰ tormēta puellā reſuſcitat mortuā. viſuꝫ ꝯſpicuuꝫ cecis reddit. et muto reſtaurat loqlā. obſeſſam a demonio liberat. cōtagionem mūdat lepſi. diſſoluta morbo peſtifero ſanat mēbra portētū ſimulacri ſil' cū tēplo deiecit. O digniſſimꝰ admiratōe pconij pōtifex. q̄ cū pōtificis dignitate aplicā pmeruit accipe ptātē O fortiſſimꝰ athleta xp̄i q̄ etatis iā frigeſcēte calore ꝯſtāt i penis ieſum xp̄m mūdi pdicat redēptoreꝫ.

XCIII
De ſancta Chriſtina

c hriſtia quaſi chriſmate vncta. Habuit eī balſamum boni odoris in ꝯuerſatōe ⁊ oleū deuotionis i mēte. ⁊ bn̄dictōis in ore. A

Hriſtina nobiliſſimis pētibꝰ orta. i tyro italie a pr̄e ſuo i q̄dā turri cum xij. pediſſeqs collocata ē. deos argēteos ⁊ aureos ſecū hn̄s Et cū pulcerrima eſſet ⁊ a m̄ltis i ꝯiugiū peteret̄. pentes eiꝰ nulli eā volebāt ꝯcedere. volētes vt i deoꝝ cultu maneret. Ipa āt a ſpūſctō docta idoloꝝ ſacrificia abhorrebat. ⁊ incēſa dijs imolāda in feneſtra abſcōdebat. Ueniēti āt patri eiꝰ pediſſeq̄ dixerunt. Filia tua dn̄a nr̄a dijs nr̄is imolare ꝯtēnit ſꝫ xp̄ianā ſe eē aſſerit Pat āt ei blādiēſ ad dōꝝ culturā eā ꝓuocabat. Cui illa. Noli me vocare filiā tuā ſꝫ eiꝰ quē ſacrificiū laudis decet. Nō eī dijs mortalibus. ſꝫ deo celi ſacrificiū offero. Cui pat. mea filia ne vni deo tātū ſacrificiū offeras. ne tibi alij iraſcāt. Cui illa. Bn̄ locutꝰ es neſciēs ꝟitatē Offero enī ſacrificiū patri ⁊ filio ⁊ ſpūiſctō. Cui pat. Si tres deos adoras cur etiā alioſ n̄ adoras. Cui illa. Tres illi vna deitas ſūt. Pꝰ h̄ criſtina patris ſui deos ꝯfregit ⁊ auꝝ ⁊ argētū paupibꝰ erogauit. Rediēs pat vt deos adoraret. ſꝫ ipos n̄ inueniēs ⁊ ab ancillis q̄d de illis criſtina fecerit audiēs iratꝰ eā iuſſit expoliari ⁊ a. xij. viris cedi adeo vt ipſi miniſtri deficerēt. Tunc criſtina patri dixit. Sine honore ⁊ pudore ⁊ abomiabil' deo. q̄ me cedūt deficiūt. pete illis a dijs tuis ꝟtutē ſi vales. Tūc catenatā eā in carcerem mitti iuſſit. Audiēs h̄ mat. veſtimēta ſua ſcidit. et ad carcerē pgēs filie pedibꝰ ſe pſtrauit dicēſ Filia mea criſtina lumē oculoꝝ meoꝝ miſerere mei. Cui illa. Quid me dicis filiā tuaꝫ. Neſcis q2 nomē dei mei habeo. Cūq3 nil ſibi pſuadere poſſet. ad viꝝ rediſt ⁊ q̄d ſibi rn̄derit indicauit. Tunc pat iuſſit eā an̄ tribunal ſuum duci. Cui dixit. Sacrifica dijs. ſin autē m̄ltis afficieris ſupplicijs ⁊ mea filia n̄ diceris. Cui illa. Magnā mihi grām pſtitiſti. q2 iā nō me vocas filiā dyaboli. Qď aūt de dyabolo naſcit̄ demon eſt. Tu es pat ipius ſathane. Tūc ille iuſſit carnes eiꝰ vngul' radi. ⁊ mēbra eiꝰ tenera diſrūpi. Criſtina āt de carnibꝰ ſuis accipiēs i vultū patris piec. dicēs. Accipe tyranne ⁊ carnē a te genitā comede Tūc pat ſup rotā eā poſuit ⁊ ignē cuꝫ oleo ſuppoſuit. Sꝫ flāma exiliēs mille q̄ngētos viros occidit. Pater aūt eius oīa h̄ magicis artibꝰ aſcribēs ipſam iteꝝ in carcerem mitti fecit. ⁊ facta nocte iuſſit pueris ſuis vt lapidem grandē ad collū eius ligarēt ⁊ i mare pijcerent. Qď cū feciſſent ꝯtinuo angli eā aſſumunt. Chriſtus aūt ad eā deſcēdit. ⁊ eā in mari baptizauit dicens. Baptizo te i deo patre meo ⁊ in me ieſu xp̄o filio eius. ⁊ in ſpiritu ſancto. Et cōmiſit eā michaeli archāgelo q̄ eā ad terrā adduxit. Qď audiens pater frontē ſuā pcutiens dixit. Quibꝰ maleficijs hec facis vt in mari maleficia tua exerceas. Cui illa Stulte ⁊ infelix a xp̄o hāc accepi grām. Tūc in carcerē eā miſit iubēs vt i craſtino debeat decollari B Ipa aūt nocte pater ſuꝰ mortuꝰ eſt inuētus. Huic q̄dā iudex iniquꝰ ſucceſſit noīe eliꝰ q̄ cunā ferream ſuccēſam cū oleo reſina ⁊ pice parari fecit ⁊ criſtinā ibidē iactari cunāq3 a viris q̄ttuor agitari. vt citiꝰ ꝯſumeret̄. Tūc criſtina deū laudauit q2 eā nup renatā denuo volebat vt infantulā in cunabulis agitari Tūc iudex iratus fecit radi caput eiꝰ. ⁊ nudā p ciuitatem vſq3 ad apollinē duci. Ubi idolo impauit. ⁊ corruēs i puluerē eſt redactū. Qď audiēs

iudex expauit ⁊ ſpūm tradidit. Huic ſucceſ
ſit iulian⁹ q fornacē ſuccēdi fec̄ ⁊ criſtinā in
tus iactari. vbi p q̄nqȝ dies cū anglis cātās
⁊ deambulās illeſa pmāſit. Qđ audiēs iuli
an⁹ ⁊ magicis artib⁹ ħ aſcribēs duas aſpi
des. duas vipas. duoſqȝ colubros ad eā di
mitti fecit. ſȝ ſerpentes ei⁹ pedes lingūt. aſpi
des nil nocētes ad vbera pēdēt. colubri collo
ſe voluētes ſudore lingūt. Julian⁹ āt incāta
tori dixit. Nūqđ ⁊ tu mag⁹ es. irrita beſtias
Qđ cū faceret ſpētes in eū impetū fecerūt. ⁊
eū ptin⁹ occiderūt. Tūc ſpentib⁹ īpauit cri
ſtina. ⁊ ad deſertū locū ire fec. ⁊ mortuū ho
minē ſuſcitauit. Tūc iulian⁹ mā̄millas ei⁹
pcidi mādauit. de qbus lac p ſangne fluxit.
Deinde linguā ei⁹ pcidi fec. Criſtina vō ne
quaq̄ȝ loq̄lā amittēs. pciſurā lingue accipi
ens. i faciē iuliani piecit ⁊ oculū ei⁹ inde pcu
tiēs eū excecauit. Jratuſqȝ iulian⁹ duas ſa
gittas circa cor ei⁹ ⁊ vnā in lat⁹ ei⁹ dimiſit.
Et illa pcuſſa ſpūm dō tradidit circa annoſ
dñi. cclxxxvij. ſub diocleciano. Requeſcit aūt
corp⁹ ei⁹ in q̄dā caſtro qđ bulſenū vocatur
int̄ vrbē veterē ⁊ viterbiū ſito Tyr⁹ enī q iu
xta caſtrū illud erat fundit⁹ eſt reuerſa

XCIIII A

De ſancto iacobo aplo maiori

Jacob⁹ iſte apoſto
l⁹ dict⁹ ē iacob⁹ zebedei. iacob⁹ fra
ter iohis boanerges. i. filii tonitrui
⁊ iacob⁹ maior. Dicit̄ eī iacob⁹ zebedei. i. fi
lius nō tantū carne ſȝ etiā nois interp̄tatiōe
Zebede⁹ interp̄tat̄ donās ſiue donat⁹. ⁊ be
atus iacob⁹ ſeipm xp̄o donauit per mortis
martyriū. ⁊ a deo nob donat⁹ ē in ſpūalē pa
tronū. Dr aūt iacob⁹ frat̄ iohis. q2 fuit ei⁹ fra
ter nō tātū carne ſȝ etiā moꝝ ſilitudine. Am
bo enī fuerūt eiuſdē zeli. eiuſdē ſtudij. eiuſdē
voti. Eiuſdē zeli ad dñm vlciſcēdū. Cū eī ſa
maritani xp̄m ñ reciperēt. iacob⁹ ⁊ iohēſ di
xerūt. Uis dicim⁹ deſcendat ignis de celo ⁊
ꝯſumat illos. Et eiuſdē ſtudij ad diſcēdum.
Unū iſti pcipue fuerūt q xp̄m d̄ die iudicij et
alijs venturis īterrogauerūt. Eiuſdē voti ad
obtinēdū. q2 ſeſſionē ad dexterā ⁊ ſiniſtrā xp̄i
ambo hr̄e voluerūt. Dr filii tonitrui rōne ſo
nore p̄dicatiōis. q2 malos t̄rebat. pigros ex
citabat oēs ſua altitudīe in ādmirationē con
uertebat. Unū dicit beda de iohe q tā alte into
nuit vt ſi aliq̄ntulū alti⁹ intonuiſſȝ tot⁹ mū
dus eū capere n potuiſſȝ. Dicit̄ iacob⁹ maior
ſicut alt̄ minor. Primo rōe vocatōis q̄niaȝ
p⁹us vocat⁹ eſt a xp̄o. Scdo rōe familiarita
tis. q̄nīā maiorē familiaritatē videt̄ xp̄s ha
buiſſe cū iſto qȝ cū illo. ſicut ptȝ. q2 ipſum ad
ſecreta ſua admittebat. ſic fuit ad puelle reſu
ſcitationē. ⁊ ad glioſā trāſfiguratōȝ. Tertio
rōe paſſiōis. q2 pm⁹ int̄ ceteros aplos paſſ⁹
eſt. Sic ergo dr maior alio ex eo q p⁹ voca
tus eſt ad aplat⁹ grāȝ ita pt dici maior ex eo
q p⁹us vocat⁹ eſt ad eternitatis gliam

Jacob⁹ apls fili⁹ zebedei p⁹ aſcēſio
nē dñi dū p iudeā ⁊ ſamariā p̄dica
ret. in hiſpaniā tandē iuit. vt ibi ver
bū dñi ſemiaret. Sȝ dū ibi ſe pficere nil vide
ret. ⁊ ſolūmō ibidem. ix. diſciplos acq̄ſiuiſſȝ.
duos ex illis cauſa p̄dicandi reliq̄t. et alios
ſeptē ſecū aſſumens iterū i iudeā rediit. Ma
giſter aūt iohēs beleth dicit q tantū vnū ibi
ꝯuertit. Cū ergo in iudea vbū dñi p̄dicaret.
mag⁹ quidā noīe hermogenes cū phariſeiſ
diſcipulū ſuū noīe philetū ad iacobuȝ miſit.
vt ipm philet⁹ corā iudeis cōuinceret q ſua
p̄dicatio falſa eſſet. Sȝ cū aplus corā omni
bus rōnabilit̄ eū cōuiciſſet et multa corā eo
miracla feciſſȝ. rediit philet⁹ ad hermogenē
doctrinā iacobi approbās ⁊ miracla recitās
ac e⁹ diſcipulū ſe velle fieri ꝓteſtās ⁊ vt ipe ſi
milit̄ efficeret̄ diſcipul⁹ pſuadēs. Tunc her
mogenes irat⁹ arte ſua magica ita eū imo
bilē fecit vt ſe nullaten⁹ mouere poſſȝ dicēs.
Uidebim⁹ ſi iacob⁹ tu⁹ te ſoluat. qđ cū phi
letus iacobo p puer ſuū nūciaſſet. miſit ad
eū ſudariū ſuū di. Accipiat ſudariū ⁊ dicat.
Dñs erigit eliſos ipe ſoluit cōpeditos. Sta
timqȝ vt d̄ ſudario tact⁹ eſt ſolutus a vīcul.
magicis artib⁹ hermogenis iſultauit. et ad
iacobū ꝓpauit. Jrat⁹ hermo. demones ad
uocauit. pcipiēs vt ipȝ iacobū victū cū phi
leto adducāt vt d̄ ipis ſe vīdicȝ. ne diſcipli e⁹
de cetō ſibi audeāt ſic inſultare. venientes aūt
dmoes ad iaco. i aere vlulare cepūt di. Jac.
aple di miſerere nob q2 añq̄ȝ tpſ nrū adueīt iā

ardemꝰ. Quibꝰ iacobꝰ ait. Ut q̄d venistis
ad me. q̄ dixerūt. Hermogenes miſit nos vt
te ꝛ philetū ad ip̄z duceremꝰ. ſʒ mox vt ad te ve
nimꝰ. angelꝰ dei nos cathenis igneis religa
uit ꝛ plimū cruciauit. Quibꝰ iaco. exoluat
vos āgelꝰ dn̄i. ꝛ ad ip̄m redite ꝛ eū ad me vi
ctū adducite ſʒ illeſū. Qui cū abijſſent appre
hēdētes hermogenē manꝰ ei a tergo ligaue-
rūt ꝛ ip̄m ſic vinctū ad iacobū adduxerunt
di. Miſiſti nos vbi inceſi ſumꝰ ꝛ ꝗuit cruci
ati. Dixerūtq̄ʒ demōes ad iacobū. Da nob
in eū ptātē. vt poſſimꝰ tuas iiurias ꝛ nr̄a in
cēdia vīdicare. Quibꝰ ait iaco. Ecce philetꝰ
añ vos ē cur eū ñ tenetis. Cui illi. Nos non
poſſumꝰ nec formicā q̄ in cubiclo tuo ē ma
nu ptingere. Dixitq̄ʒ iaco. ad philetū vt bōa
p mal'bm q̄d xp̄s nos docuit reddāꝰ. hermo
genes te ligauit tu eū ſolue. Solutꝰ hermo.
ꝯfuſus ſtetit ꝛ iacobꝰ ap̄ls ei dixit. Uade lib
q̄cūq̄ʒ volueris. Nō ei diſcipline nr̄e eſt vt i
uitꝰ aliq̄s ꝯuertat'. Dixitq̄ʒ ei hermogenes.
Ego noui iras demonū. niſi mihi aliq̄d d̄de
ris q̄d mecū habeā occidēt me. Cui iaco. ba
culū ſuū dedit. Ille āt prexit ꝛ oēs libros ar
tis ſue magice ad ap̄lm cremandos attulit.
Jacobꝰ aūt ne forte odor incēdij vexaret in-
cautos. eos ī mari pijci fec̄. Proiectis ergo
libris ad ap̄lm redijt ꝛ plātas eiꝰ tenēs dixit
Aīaꝝ liberator accipe penitētē quē inuidētē
ꝛ detrahētē actenꝰ ſuſtinuiſti. Cepit igitur ī
dei timore pfectꝰ eē. adeo vt v̄tutes plime p
eū fierēt. Uidētes āt iudei hermogenē ꝯuer
ſum. zelo cōmoti iacobū adierūt ꝛ cur ieſuʒ
crucifixū p̄dicaret icrepauerūt. Ille v̄o cuʒ
eis p ſcp̄turas aduētū xp̄i ꝛ paſſionē euidēt
pbaſſet plimi crediderūt ¶ Abiathar
v̄o pōtifex āni illiꝰ ſeditōnē in ip̄ſo excitauit
ꝛ miſſo fune in collo ap̄li. ip̄m ad herodem
agrippā adduci fec̄. Cūq̄ʒ iuſſu eiꝰ ad decol-
landū duceret. q̄dā paliticꝰ ī via iacēs ad eū
clamauit vt ſibi ſanitatē ꝯferret. Cui iacobꝰ
ait. In noīe ieſu xp̄i. p cuiꝰ fide ducor ad de
collandū. exurge ſanꝰ ꝛ bn̄dic creatorē tuuʒ.
Et ſtatim ſanatꝰ ſurrexit ꝛ dn̄m benedixit.
Scriba aūt q̄ funē in collo ſuo miſerat ꝛ tra
hebat noīe ioſias h̄ vidēs ad pedes eiꝰ ſe pie
cit ꝛ veniā petēs ſe xp̄ianum fieri poſtulauit
Q̄d vidēs abiathar eū teneri fec̄ ſibiq̄ʒ dixit.
Niſi nomē xp̄i maledixeris cū ip̄ſo iacobo
decollaberiſ. Cui ioſias. Maledictꝰ tu ꝛ ma
ledicti oēs dies tui. Nomen aūt dn̄i ieſu xp̄i
ſit bn̄dictū in ſecula. Tūc abiathar os eius
pugnis cedi iuſſit. ꝛ miſſa de eo legatōne ad
herodē impetrauit vt cū iacobo decollaret'.
Cū aūt ambo decollari deberēt. iacobꝰ a ſpi
culatore lagenā aq̄ petijt ꝛ ibidē ioſiā ꝓtinꝰ
baptizauit. ꝛ ſtatim capitiſ obtrūcatōe vter
q̄ʒ martyriū ꝯſummauit. ¶ Decolla-
tus eſt aūt beatꝰ iacobꝰ. viij. kal'. ap̄lis in an
nūciatiōe dn̄ica. ꝛ vij. kal'. auguſti cōpoſtel
lam trāſlatꝰ eſt. ꝛ. iij. kal'. ianuarij ſepultꝰ. q̄z
ſepulcri eiꝰ fabrica fuit ab auguſto vſq̄ʒ ad
ianuariū ꝓtelata. Statuit igit' eccl'ia vt feſtū
eiꝰ. viij. Kal'. auguſti ī tp̄e ſcʒ magis cōgruo
deberet vniuerſalit' celebrari. Decollato aūt
iacobo vt iohes beleth ait. qui hāc trāſlatio
nem diligenter exequit'. diſcipuli eius corpꝰ
nocte timore iudeoꝝ rapiētes naui illud im
poſuerūt ꝛ ſepulturā diuine ꝓuidētie com-
mittētes. nauim ſine regimine ꝯſcenderūt. ꝛ
angelo dn̄i duce in galiciā in regno lupe ap
plicauerūt. Erat eniʒ ī hiſpania regina que-
dam ſic dicta noīe et merito vite. Deponen-
tes igit' corpꝰ d̄ naui ſup q̄ndā magnū lapi
dē illud depoſuerūt. Qui lapis mox vt cera
corpi ceſſit ꝛ in ſacrofagū corpi ſe mirabilit'
coaptauit. Ingrediētes igit' diſcipuli ad lu
pam dixerūt. Dn̄s ieſus xp̄s mittit ad te cor
pꝰ diſcipuli ſui vt quē noluiſti ſuſcipe viuū
ſuſcipias defunctū. Et narrātes ei miraclm
q̄liter illud ſine regimine illuc aduenisset. lo
cū ad eiꝰ ſepulturā cōgruū petierūt. Q̄d dū
regina audiſſet. vt dicit idē iohes beleth. eos
in dolo ad q̄ndā viꝝ crudeliſſimū. vl'ſm ali
os ad regē hiſpanie deſtinauit. vt eiꝰ ſup h̄
ꝯſenſum haberet. Qui eos cepit et ī carcerē
recluſit. Cū aūt ille diſcūberet. āgelꝰ dn̄i car-
cerē aperuit et eos libere abire pmiſit. q̄d cū
ille cognouiſſet. velocit' pꝰ eos milites q̄ eos
caperēt deſtinauit. Cū āt milites illi ponteʒ
trāſirēt. fracto pōte oēs ī flumīe ſūt ſbmerſi
Q̄d ille audiēs pnīa ductꝰ ſibi et ſuis metu
ens miſit pꝰ illos rogās vt ad ſe redirēt ꝛ q̄d
q̄d vellet ad libitū ipetrarēt. Illi āt redierūt

⁊ ꝑplĩn ciuitatis ad fidẽ dñi ꝯuerterunt. Qd̃
lupa audiẽs vehemẽt̃ doluit. ⁊ redeũtibus
ad ſe diſcipul' ⁊ aſſenſuꝫ reg̃ aperiẽtibus illa
r̃ñdit. Accipite boues q̃s habeo ĩ tali loco ł
mõte ⁊ plauſtꝛ iũgite ⁊ corpꝰ dñi veſtri de-
ferte. ⁊ locũ ſic̃ volueritis edificate. Hec aũt
lupina cogitatõe dicebat. Sciebat eĩ boues
tauros eẽ indomitos ⁊ ſilueſtres. ⁊ iõ puta-
uit ꝙ ñ poſſent iũgi nec applicari. vł ſi iunge-
rent̃ huc illucꝗ diſcurrerẽt. ⁊ ſic currũ diſſi-
parẽt. ⁊ corpꝰ deijcerẽt ⁊ ipos necarẽt. Sꝫ ñ
eſt ſapiã ꝯ deũ. Illi aũt dolũ eiꝰ ñ cogitãtes
montẽ aſcẽdunt ⁊ draconẽ quẽdã ſpirantẽ ⁊
in eos irruentẽ cruce oppoſita ꝑ mediũ vẽtrẽ
ſcindũt. Facto etiã ſigno crucis ſuꝑ tauros
velut agni ſubito mãſueſcũt. ⁊ eos iũgentes
corpꝰ ſancti iacobi cũ lapide ſuꝑ queꝫ poſi-
tum fuerat ĩ curru poſuerũt. Boues autẽ ſi-
ne alicuiꝰ regimĩe corpꝰ ĩ mediũ palatiũ lu-
pe detulerũt. Qd̃ illa audiẽs ⁊ ſtupẽs credi-
dit. ⁊ xp̃iana effecta oĩa q̃ petierũt tribuit. et
palatiũ in eccłiam ſctõ iacobo dedicãs ma-
gnifice ipam dotauit ⁊ ĩ bonis opibꝰ vitã fi-
niuit. Uir q̃dã noĩe bernardꝰ d̃ epatu mu-
tineñ. vt ait calixtꝰ papa. dũ captꝰ et catena-
tus ĩ ꝓfundo turris poſitꝰ eẽt et ſpb̃tũm ia-
cobũ inuocaret. apparuit ei ſctũs iacobuſ. d.
Ueni ſeq̃re me in galiciã. et ꝯfractis cateniſ
cũ diſparuiſſꝫ. ille vincuł ad collũ ſuſpẽſis ad
ſummitatẽ turris ꝯſcẽdit. et inde ſine aliq̃ le-
ſione vnicũ ſaltũ fec̃. cũ tñ turris. lx. cubitoꝝ
altitudinẽ poſſideret. Quidã vt ait beda.
cũ enorme peccatũ plimũ cõmiſiſſet. ⁊ ep̃us
ꝯfitentẽ abſoluere timuiſſꝫ. hoĩem illũ cũ ce-
dula in q̃ illd̃ peccatũ ſcriptũ erat ad ſanctũ
iacobũ miſit. Cũ ergo ĩ feſto eiuſdẽ cedulaꝫ
ſuꝑ altare poſuiſſꝫ. et ſctũm iacobũ vt illud
peccatũ deleret ſuis meritis exoraret cedulã
poſtmodũ aperuit et penitꝰ deletũ inueniẽſ
deo ⁊ ſctõ iacobo grãs reddidit et factũ om-
nibꝰ publicauit. Triginta viri d̃ lotorigia
vt ait vbertꝰ biſuntinꝰ circa annũ dñi. M.
lxx. ad ſctũm iacobũ ꝑperãtes oẽs vno exce-
pto fidẽ ſibi mutui ſuitij ꝓmiſerũt. Unꝰ igi-
tur illoꝝ infirmatꝰ. xv. diebꝰ a ſocijs expecta-
tur. ſꝫ tãdẽ a cũctis relinq̃t. ⁊ a ſolo illo q̃ fidẽ
nõ ꝓmiſerat ad pedẽ mõtis ſctĩ michaeł cu-
ſtodit̃. ſꝫ adueſperaſcẽte die morit̃. Uiuꝰ aũt
ꝓpter illiꝰ loci ſolitudinẽ et defuncti p̃ñtiaꝫ.
et ĩminentẽ noctis caliginẽ et gẽtis barbare
feritatem vald̃ timuit. ſꝫ ſtatĩ btũs iacobꝰ in
ſpecie eq̃tis ſibi apparẽs et eũ ꝯſolãſ ait. Tra-
de mihi hũc mortuũ. et tu aſcẽde pꝰ me ſuꝑ
equũ. Sicꝗ illa nocte añ ſoł ortũ dietas. xv
ꝑagẽtes ad montẽ gaudij q̃ eſt dimidia leu-
ga circa ſanctũ iacobũ ꝑuenerũt. ibiꝗ ſctũſ
iacobꝰ vtrũꝗ depoſuit ꝑcipiẽs vt canoni-
cos ſancti iacobi ad ſepeliẽdũ ꝑegrinũ mor-
tuũ ꝯuocaret. et ſuis ſocijs dicerꝫ ꝙ ꝓpt̃ fidẽ
fractã eoꝝ ꝑegrinatio nil valeret. q̃ iuſſa cõ-
pleuit et ſtupẽtibꝰ ſocijs de eiꝰ itinere ea q̃ ſã-
ctus iacobꝰ dixerat intimauit. Theu-
tonicꝰ q̃dã vt ait calixtꝰ papa cum filio ſuo
circa annũ dñi. M.xx. ad ſctũꝫ iacobũ ꝑgẽs
et in vrbe tholoſa grã hoſpitãdi diuertẽs ab
hoſpite inebriat̃. et ab eo in malha argẽteus
cyphus abſcõdit̃. Mane igit̃ exeũtes q̃ſi la-
trones inſequẽs reuocauit et ꝙ cyphũ argẽ-
teũ furati fuerĩt eiſdẽ obiecit. Cui cũ dicerẽt.
ꝙ punire eos faceret ſi apud eoſ cyphũ inue-
nire poſſꝫ. et cũ apta malha inuẽtus fuiſſꝫ. ꝓ-
tinꝰ ad iudicẽ rapiunt̃. Data ergo ſnĩa oĩa
que habebãt hoſpiti tradunt̃. et vnꝰ eorũ ad
ſuſpendiũ iudicat̃. Sꝫ cũ pat̃ ꝓ filio. et filiꝰ
ꝓ patre mori vellet. tãdẽ filiꝰ ſuſpendit̃. et pa-
ter ad ſanctũ iacobũ merens ꝑgredit̃. Igit̃
poſt. xxxvj. dies rediẽs et ad corpꝰ filij diuer-
tens. ſuꝑ eũ lamẽtabiles voces ꝓmebat. Et
ecce filiꝰ ſuſpenſuſ ꝯſolari cepit ipm̃ d. Dul-
ciſſime pat̃ ne fleueris q: nũq̃ꝫ mihi ſic bene
fuit. q̃niã huc uſꝗ ſctũs iacobꝰ me ſuſtẽtat.
et celeſti dulcedĩe refocillat. Qd̃ pat̃ audiẽs
ad vrbẽ cucurrit et veniẽtes ꝑplĩ filiũ ꝑegni ĩ-
columẽ depoſuerunt et hoſpitẽ ſuſpenderũt.

Refert hugo d̃ ſctõ victore ꝙ cuidã ꝑegri-
no ad ſanctuꝫ iacobuꝫ ꝑgẽti diabolꝰ ĩ ſpecie
ſctĩ iacobi apparuit et d̃ miſeria p̃ñtis vite pła
cõmemorãs felicẽ ſe eſſe. ſi ob honoreꝫ ſuuꝫ
ſe necaret aſſeruit. Qui mox gladiũ arripu-
it et ꝓtinꝰ ſeipm̃ occidit. Et cũ ille ĩ cꝰ domo
hoſpitatꝰ fuerat ſuſpectꝰ haberet̃ et mori plĩ-
mũ formidarꝫ. ꝓtinuo q̃ mortuꝰ fuerat reui-
xit aſſerẽs ꝙ dũ demõ q̃ mortem ſuaſerat ad
ſupplicia ipm̃ duxiſſꝫ. btũs iaco. mox occurrit

⁊ ereptū ad thꝛonū iudicis deduxit. ⁊ accu/
ſantibus demonibꝰ vt vite reſtitueret̄ obti/
nuit Quidā iuuenis ꝺ̄ territoꝛio lugdu/
neñ. vt narrat hug̊. abbas cluniaceñ. qui ad
ſanctū iacobū frequent̄ cū deuotōe magna
ire ſolebat. q̄dā vice dū illuc tēdere vellet. no/
cte illa in foꝛnicationē lapſus ē. Pergēti igi
tur nocte q̄dā diabolꝰ in ſpecie ſcti iacobi ap
paruit di. Noſti q̄ ſum. Negāti illi dixit dia/
bolꝰ. Ego ſum iacobꝰ apl's quē ſingulis an
nis viſitare ꝯſueuiſti. Scias q̄ multū de de
uotōe tua gaudebā. ſ3 nuper de domo tua
egrediēs in foꝛnicatōꝫ incidiſti. ⁊ ñ cōfeſſus
ad me accedere ꝓ̄ſūpſiſti. q̄ſi tua ꝑegrinatio
deo ⁊ mihi placere poſſit. Nō ſic expedit. ſed
quicūq3 ad me ꝑegrinādo venire deſiderat.
ṗus pctā ſua ꝑ ꝯfeſſionē d3 pādere ⁊ poſt pe
regrinando eadē cōmiſſa punire. Et his di
ctis demon euanuit. Tūc iuuenis anxiatuſ
domū ſuaꝫ redire ⁊ pctā ſua cōfiteri. deinde
iter reincipe diſponebat. Et ecce diabolꝰ ap
parēs iteꝝ i ſpecie apli h' oīno diſſuaſit. aſſe/
rens q̄ peccatū illud nullo mō ſibi remittere
tur. niſi penitꝰ genitalia ſibi mēbꝛa ſecar3. be
atioꝛ aūt foꝛet ſi ſe vellet occidere. ⁊ ꝑ eiꝰ no/
mine martyꝛ eē. Juuenis igit̄ nocte socijs
doꝛmiētibꝰ gladiū accipiēs genitalia ſibi p̄/
cidit. Deinde eodē cultro ſe ꝑ vētrē trāſfixit.
Expgefacti ſocij h' videtes ⁊ plimū foꝛmidā
tes. ꝓtinus aufugerūt ne ſuſpecti ꝺ̄ homici/
dio haberēt. Veꝝ cū fouea ei paret̄. q̄ fuerat
defunctꝰ reuixit ⁊ cūctis fugiētibꝰ ⁊ ſtupēti
bus q̄ ſibi acciderāt enarrauit di. Cū me ad
ad ſuggeſtionē demonis occidiſſem. demo/
nes me capiētes v̄ſus romā deducebāt. Et
ecce pꝰ nos btūs iacobꝰ ꝓtinꝰ cucurrit ⁊ de
mones ꝺ̄ fallacia plimū increpauit. Cunq3
ad inuicē diutiꝰ diſceptarēt. cogēte btō iaco/
bo ad q̄ddā pratū venimꝰ. vbi v̄go btā cu3
mltis ſctīs colloquēs reſidebat. Cui cū btūſ
iacobꝰ ꝓ me ꝯqueſtꝰ fuiſſ3. illa plimū ꝺ̄mo/
nes increpauit ⁊ me vite reſtitui ꝑcepit. Be
atus igit̄ iacobꝰ me ſuſcipiēs vite reddidit.
vt videtis. Poꝰ triduū ergo ſol' in illo cicatri
cibꝰ remanētibꝰ iter arripuit. ⁊ iuēns ſocijs
oīa ꝑ oꝛdinē enarrauit F Francꝰ q̄dā
vt ait caliꝛtꝰ papa circa ānū dñi. m. c. cū vxo/
re ⁊ filijs ad ſāctū iacobū ibat. tū volēs moꝛ
talitatē q̄ erat i frācia fugere. tū ſctūꝫ iacobū
cupiēs viſitare. Qui cū ad vrbē pāpilonaꝫ
veniſſ3 vxoꝛ eiꝰ ibidē obijt. ⁊ hoſpes totā illi
us pecuniā ſibi cū iumēto q̊ vehebāt pueri
vſurpauit. ille aūt deſolatꝰ incedēs, pueros
quoſdā in hūeris poꝛtauit. quoſdaꝫ ad ma/
num trahebat. Cui vir cū aſino cōpaſſione
cōmotꝰ occurrēs ſibi aſinuꝫ cōmodauit vt
ſuꝑ illū pueri veherent̄. Qui cū ad ſanctuꝫ
iacobū ꝑueniſſet eidē vigilāti ⁊ oꝛāti ſanctꝰ
iacobꝰ apparuit. ⁊ an ſe cognoſceret req̄ſiuit.
Cui negāti ait. Ego ſum iacobꝰ apl's q̄ tibi
meū aſinū cōmodaui ⁊ iterū accōmodo re/
uertēti. S3 ſcito ꝓ̄noſcēs q̄ hoſpes tuꝰ de ſo
lario coꝛruēs moꝛiet̄. ⁊ oīa q̄ tibi abſtulerat
rehabebꝭ. Que cū oīa ꝯtigiſſent. ille domū le
tus rediȷt et pueris de aſino depoſitis aſinꝰ
ſtatim diſparuit Quidā mercatoꝛ a q̊daꝫ
tyrāno iniuſte ſpoliatꝰ i cuſtodia tenebat̄ q̄
deuote ſanctū iacobū in ſui auxiliū inuoca
bat. Cui ſctūs iacobꝰ vigilātibꝰ cuſtodibꝰ
apparuit. ⁊ vſq3 ad turris ſummitatē ipm ꝑ
duxit Statimq3 turris adeo ſe inclinauit q̄
ipiꝰ ſummitas t̄re equal' fuit. de q̄ ſine ſaltu
deſcēdens ſolutꝰ receſſit. Quē cuſtodes inſe
quētes lic3 iuxta eū ꝑgerēt tñ ipm videre nō
poterāt Dū tres milites vt ait vbertꝰ by
ſuntinꝰ lugduñ. dyoc. ad ſanctū iacobū per
gerēt. vnꝰ eoꝝ a q̄dā muliercula rogatꝰ ſac
culū ipſiꝰ amoꝛe ſcti iacobi ſuꝑ equū ſuum
poꝛtabat. Deinde q̄ndā infirmū in via defi
cientē inueniens ipm ſuꝑ equū poſuit. et in/
firmi burdonē cū ſacculo mlieris accipienſ
equū parit̄ ſeq̄bat̄ S3 feruoꝛe ſolis ⁊ laboꝛe
itineris fractꝰ cū galiciā aduenisſet infirmi
tate grauiſſima laboꝛauit. Cūq3 a ſocijs de
ſalute aīe rogaret̄. ille tribuſ diebꝰ extitit mu
tus. ſ3 q̄rto die ſocijs eius moꝛtē expectātibꝰ
grauit̄ ſuſpirās ait. Grās deo ⁊ ſctō iacobo
q2 eiꝰ ſum meritis liberatꝰ. Cū eni q̄d moue
bātis facere vellē. demoneſ ad me venerunt
me tā grauiter ꝯſtringētes vt nihil q̄d ad ſa
lutem aīe ꝑtineret aliq̄tenꝰ loq̄ poſſe3. Vos
q̄ppe audiebā ſ3 ꝓſus rñdere non poteram.
Nūc aūt ſanctꝰ iacobꝰ huc intrauit. ferens
in ſiniſtra manu ſacculū mulieris. i dextera

baculū paupis.q̄s in via adiuueram.ita vt burdonē p lācea ⁊ ſacculū p ſcuto haberet ⁊ demones q̄ſi irat⁹ aggrediēs eleuato baculo terruit ⁊ in fugā ꝯuertit. Nūc ergo ecce beati iacobi grā me liberauit ⁊ loquelā reſtituit Vocate ergo ſacerdotē ad me q̄ꝛ diu in hac vita eē nō poſſū. Et ꝯuerſus vni eoꝝ dixit. Amice noli amodo dn̄o tuo militare.q̄ꝛ veraciter eſt dānat⁹ ⁊ mala morte i p̄rimo moriturus. Sepulto aūt ſocio cū ille dn̄o ſuo h dixiſſet.ille p nihilo h ducēs.⁊ ſe emēdare cōtemnēs.p⁹ modicū lācea ī bello ꝯfoſſus iterijt. B Cū cuidā viro d' vizilaco vt ait calixt⁹ papa ad ſanctū iacobū pperāti pecunia defeciſſet.⁊ ille mēdicare erubeſceret.ſub quadā reqeſcēs arbore ſomniabat q̄ ſanct⁹ iacob⁹ eū paſcebat. Euigilās igit̄ ſubcinericium panē ad caput repit.de q̄.xv. dieb⁹ vixit quouſq̄ ad p̄pria remeauit. Singulīs eni diebus ſufficiēter bis de eo comedēs ſeq̄nti die ip̄m in ſacculo integꝝ inueniebat Refert calixt⁹ papa q̄ ciuis q̄dā barchinone vrbis circa annū dn̄i. M.c. ad ſanctū iacobū veniēs h ſolū poſtulaſſe d'r.ne deinceps ab aliq̄bus hoſtib⁹ capet̄. Rediēs igit̄ p ſiciliā in mari a ſaracenis capit̄ ⁊ plures ab eis p nundinas vendit̄.ſ; tn̄ ſp catene q̄b⁹ ligatus fuerat ſoluebāt̄. Cū aūt iam.xiij. vicib⁹ vēditus fuiſſet.⁊ duplicib⁹ cathenis aſtrict⁹ eēt.⁊ ille beatū iacobū inuocaret.ſcūs iacobus eidē apparuit dicēs. Quoniā in ecclia mea ꝯſiſtēs poſtpoſita ſalute aīe.liberationē tantū corpis poſtulaſti.iō in h picula incidiſti. S; q̄ꝛ dn̄s miſericors eſt.miſit me vt te redimā. Statimq̄ ruptis cathenis.p terras et caſtellas ſaracenoꝝ ptē quandā cathene in teſtimoniū h⁹ miraculi ferēs ad terrā ſuam cūctis videtib⁹ ⁊ ſtupētib⁹ redijt. Cū eni eū aliq̄s cape volebat.viſa cathena territ⁹ ptīnus fugiebat. S; cū leones alieq̄ fere in eū p deſerta gradientē vellēt inſurgere.mox viſa cathena ꝯcutiebant̄ terrore nimio ⁊ in fugam ptin⁹ vtebant̄ Anno dn̄i. M.cc.xx.viij. in vigilia ſcti iacobi in q̄dā caſtro q̄d d'r pratū inter florentiā ⁊ piſtoriū ſito.iuuenis quidā ruſtica quadā ſimplicitate deceptus in ſegetes tutoris ſui ignē appoſuit eo q̄ hereditatē ſuā ſibi vſurpare volebat. Tent⁹ igitur ⁊ ꝯfeſſus ad caudā equi trahēdus incēdio adiudicatus eſt. Qui peccatū confitēs ⁊ ſancto iacobo ſe deuouēs.cū ſuper terram petroſam in ſola camiſia diutius tract⁹ fuiſſet.nec in corpe nec in camiſia ſenſit aliq̄m leſionem. Tandē ad palū ligatur. ligna vndecunq̄ cōgerunt̄.igne ſuppoſito ligna ⁊ vincula comburunt̄.ſed ipo ſemp beatū Jacobum inuocāte.nec in camiſia nec in corpore aliqua leſio reperit̄. Quē dū ī ignē vellēt iterato iactare a ipl'o eripit̄. ⁊ de⁹ ī aplo ſuo magnifice collaudat̄

XCV A

De ſancto Chriſtofero

Chriſtofer⁹ ante baptiſmū dicebat̄ reprob⁹.ſ; poſtmodū chriſtofer⁹ dict⁹ eſt q̄ſi xp̄m ferēs ex eo.ſ. q̄ xp̄m quattuor modis portauit.ſ.in humeris p traductionē.in corpe p macerationē.ī mente p deuotionē.in ore p cōfeſſionē ſiue pdicationem B

Chriſtofer⁹ genere chananeus pceriſſime ſtatē.vultuq̄ terribil' erat.et xij.cubitos ī lōgitudine poſſidebat Qui vt in q̄buſdā geſtis ſuis legit̄ cū ſtaret cū quodā rege chananeoꝝ.venit ſibi ī mētē vt maiorē principē qui in mūdo eſſz q̄reret.⁊ ad eundē ſecū moraturus accederet. Venit igitur ad quēdam maximū regē.de q̄ generalis fama habebat̄ q̄ maiorē mund⁹ principē non haberet Quē rex vidēs libēter recepit.⁊ in ſua curia manere fecit. quadā autē vice ioculator quidā cātionē corā rege cātabat in qua frequenter diabolū nominabat. Rex autē cū fidē xp̄i haberet.quādocūq̄ diabolū nomīari audiebat.ptin⁹ in facie ſuā crucis ſignaculū imp̄mebat Qd̄ vidēs chriſtofer⁹ plurimū admirabat̄ cur h rex agerz.⁊ q̄d nā hmōi ſignū ſibi vellet. Cū aūt d' hac re regē interrogaret.⁊ ille h ſibi manifeſtare nollet.r̄ndit chriſtofer⁹. Niſi h mihi dixeris tecū vlteri⁹ nō manebo. Quapropt̄ coact⁹ rex dixit ei. Q̄ncūq̄ diabolum nomīari audio.h ſigno me munio.timēs ne in me poteſtatē accipiat mihiq̄ noceat. Cui xp̄oferus.

Si diabolū ne tibi noceat metuis. ergo ille
maior ⁊ potētior te eſſe ꝯuincit̄. quē tu intā/
tum formidare ꝓbaris. Fruſtratꝰ igit̄ ſum
ſpe mea. putās ꝙ maiorē ⁊ potentiorē mūdi
dn̄m inueniſſem. Sꝫ iā nūc valeas. qa ipm
diabolū q̄rere volo vt ipm mihi in dn̄m aſ/
ſumā ⁊ eiꝰ ſuꝰ efficiar. Diſceſſit igit̄ ab illo
rege ⁊ diabolū q̄rere ꝓperabat. Cū aūt ꝑ q̄n
dam ſolitudinē ꝑgeret. vidit magnā multitu
dinē militū. quoꝝ q̄dā miles ferꝰ ⁊ terribiliſ
venit ad eū ⁊ q̊ nā ꝑgeret req̄ſiuit Cui xp̄ofe
rus r̄n̄dit. Vado q̄rere dn̄ꝫ diabolū vt ipꝫ ī
dn̄m mihi aſſumā. Cui ille Ego ſū ille queꝫ
q̄ris. Gauiſus chriſtoferꝰ ſe ſibi in ſuū ꝑpe/
tuū obligauit ⁊ ipm ꝓ dn̄o ſuo accepit. Cū
ergo ambo ꝑgerēt ⁊ in q̄dā via cōi quandā
crucē erectā inueniſſent mox vt diabolꝰ ipaꝫ
crucē vidit territꝰ fugit ⁊ viā deſerēs ꝑ aſpe/
rā ſolitudinē chriſtoferꝝ duxit. et poſtmodū
ipm ad viā reduxit. Qd̄ vidēs xp̄oferꝰ ⁊ ad
mirās interrogauit illū cur intantū timens
viā planā reliq̄rit. ⁊ tantū deuiās ꝑ tā aſpe/
rā ſolitudinē ierit Qd̄ cū ille nullatenꝰ ſibi ī
dicare vellet. dixit chriſtoferꝰ. Niſi mihi h̄ ī
dicaueris ſtatī a te diſcedā Quapropt̄ com
pulſus diabolꝰ dixit ei. Quidā hō q̄ d̄r xp̄s
in crucē affixus fuit. cuiꝰ crucis ſignū cū vi
deo plurimū ꝑtimeſco ⁊ territus fugio. Cui
chriſtoferꝰ Ergo ille xp̄us maior et potētior
te eſt cuiꝰ ſignū intantū formidas. Jnuacu
um igit̄ laboraui. nec adhuc maiorē p̄ncipē
mūdi inueni. Jā nūc valeas q2 te volo deſe
rere et ipm xp̄m inq̄rere. ¶ Cū igit̄ diu
q̄ſiſſet q̄s nā ſibi xp̄i noticiā indicaret. tandē
ad quendā heremitā deuenit q̊ ſibi xp̄m pre
dicauit. et in eiꝰ fide ipm diligenter inſtruxit
Dixitq3 heremita chriſtofero. Rex iſte cui ſ
uire deſideras iſtud req̄rit obſequiū. quia te
freq̄nter ieiunare oportebit. Cui chriſtofe/
rus. Aliud a me req̄rat obſequiū q2 iſtā reꝫ
neq̄q̄ꝫ agere valeo. Rurſus heremita. Mul
tas q3 orōes te ſibi facere oportebit Cui chri
ſtoferꝰ. Neſcio q̄d ſit h̄ nec hmōi obſequiū
ꝑficere poſſum. Cui heremita. Noſti talem
fluuiū in q̊ multi trāſeūtes ꝑiclitant̄ ⁊ ꝑeūt.
Cui xp̄oferꝰ. Noui. Et ille. Cū ꝑcere ſtatu/
re ſis et fortis viribꝰ. ſi iuxta fluuiū illū reſi/
deres ⁊ cūctos traduceres regi xp̄o cui ſerui
re deſideras plurimū gratū eēt. ⁊ ſpero q2 ibi
dem ſe tibi manifeſtaret. Cui chriſtoferus.
Vtiq3 iſtud obſequiū agere valeo. et me ſi/
bi in h̄ ſeruituꝝ ꝓmitto Ad ꝑdictū igit̄ fluui
um acceſſit. et ibidē ſibi habitaculū fabrica/
uit. portāſq3 loco baculi q̄ndā perticā ī ma/
nibus q̄ ſe in aqua ſuſtētabat. et oēs ſine ceſ
ſatione trāſferebat. Euolutis multis diebuſ
cum in domūcula ſua q̇eſceret. audiuit vo/
cem cuiuſdā pueri ſe vocātis et dicētiſ. Chri
ſtofere veni foras et meipm traducas. Cōci
tus chriſtoferꝰ exiliit ſꝫ neminē repit. Redi/
enſq3 in domūculā ſuā. ꝑdictā iteꝝ voceꝫ ſe
acclamantis audiuit. Qui rurſus foras cu
currit. ſꝫ neminē inuenit. Tertia vice ab eod̄
vt ꝑus vocatꝰ exiit. et pueꝝ q̄ndā iuxta ripā
fluminis īuenit. Qui chriſtoferꝝ vt ſe tradu
ceret obnixe rogauit. Chriſtoferꝰ igit̄ pueꝝ
ſibi in humeris eleuās et baculū ſuū accipi/
ens. flumē trāſiturꝰ intrauit. Et ecce aq̄ flu/
minis paulatim intumeſcebat et puer iſtar
plūbi grauiſſime ꝑōderabat. Quātoq3 mag̊
ꝓcedebat tāto amplꝰ vnda creſcebat et pu/
er magis ac mag̊ chriſtoferi humeros pon/
dere intolerabili deꝑmebat. adeo vt chriſto/
ferus ī anguſtia multa poſitꝰ eſſet. et ſe ꝑicli
tari plurimū formidaret. Sꝫ cū vix euaſiſſꝫ
et fluuiū trāſfretaſſet. pueꝝ in ripa depoſuit
eiq3 dixit. Jn magno ꝑiculo puer me poſui
ſti. et adeo ꝑōderaſti ꝙ ſi totū mundū ſuper
me habuiſſem vix maiora ꝑōdera ꝑſenſiſſeꝫ
Ad quē puer r̄n̄dit. Ne mireris xp̄ofere. q̄a
nō ſolū ſuꝑ te totū mundū habuiſti. ſꝫ etiā il
lum q̊ creauit mundū tuis hūeris baiulaſti
Ego eni ſum xp̄s rex tuꝰ. cui in h̄ oꝑe ipē de
ſeruis. Et vt me veꝝ dicere cōprobes. cū per
trāſieris baculū tuū iuxta domūculā tuam
in terrā fige et mane ipm floruiſſe et fructifi/
caſſe videbiſ. Statiq3 ab oculis eiꝰ euanuit
Veniēs igit̄ chriſtoferꝰ cū baculū ſuū ī ter/
ram fixiſſet mane ſurgēs īuenit ipm ad mo/
dū palme frōdes et dactilos ꝓtuliſſe Poſ
h̄ autē ſamon ciuitatē licee venit. Vbi dum
eoꝝ linguā nō intelligeret orauit dn̄m vt illi
us lingue ſibi ꝯcederet intellectū. Dū aūt in
ꝑce ꝯſiſteret. iudices eum inſanū putantes.

eū reliquerūt. Aſſecut⁹ chriſtoferus qḋ pete
bat. vultū operiēs ad loca certamis venit. et
xpianos q̄ torq̄bant̄ in dn̄o ꝯfortabat. Tūc
vn⁹ ex iudicib⁹ in facie eū ꝑcuſſit. Cui chri
ſtofer⁹ vl̄tū diſcooperiēs dixit Niſi xpian⁹
eſſem meā ꝓtinus iniuriā vindicaſſē. Tūc
chriſtofer⁹ vgā ſuā in terrā fixit. ⁊ vt ꝑ ꝑpē cō
uerſionē ꝑpl'i frōderet dn̄m exorauit. Qḋ dū
ꝓtin⁹ factū fuiſſet. viij. milia hoīum credide
runt. Rex aūt. cc. milites q̄ eū ad ſe adduce
rent miſit. Et cū eū orantē inueniſſent. et ſibi
h intimare timerēt iterū totidē miſit. Qui et
ipi cū eo orāte ꝓtin⁹ orauerūt. Surgēs chri
ſtoferus dixit eis. Quid q̄ritis. Qui ei⁹ vul
tū videtes dixerunt. Rex miſit nos vt te ad
ipm̄ victū ducam⁹. Quib⁹ xpofer⁹ Si ego
voluero nec ſolut⁹ nec ligat⁹ a vob̄ duci po
tero. Dicūt ei. Si ergo non vis vade liber q̄
cunqꝫ volueris. ⁊ nos regi dicem⁹ q̄ te neq̄
q̄ꝫ inuenim⁹. Nō ita inq̄t. ſꝫ ego vobiſcū va
dam. Ipe aūt eos ad fidem ꝯuertit ⁊ ab eis
man⁹ ſibi tergo ligari fecit. ⁊ ſe regi vinctuꝫ
p̄ntari. Quē rex vidēs territ⁹ eſt ⁊ d̄ ſede ſua
ꝓtinus corruit. Deinde a ſuis ſuis leuatus
de noīe ſuo ⁊ patria eū īterrogauit Cui xpo
ferus. Añ baptiſmū reprob⁹ dicebar. nūc aūt
xpofer⁹ vocor. Cui rex. Stultū tibi nomē ī
poſuiſti xpi ſcꝫ crucifixi q̄ nec ſibi ꝓfuit nec ti
bi ꝓdeſſe poterit. Nūc ergo chananee male
fice q̄re nō ſacrificas dijs noſtris. Cui xpo
ferus. Recte vocaris dagn⁹. q2 tu es mors
mūdi. ſoci⁹ diaboli. dij aūt tui ſunt opa ma
nuū hoīm. Cui rex. Inter feras nutritus es
⁊ nō potes niſi feralia ⁊ hominib⁹ incogni
ta loq̄. Nūc ergo ſi ſacrificaueris magnos
honores a me cōſequeris. ſin aūte ſupplicijs
ꝯſumeris. Nolentē ergo ſacrificare ī carce
rem mitti iuſſit. ac illos milites q̄ ad xpofeꝝ
miſſi fuerāt p xpi noīe decollari fecit. Deīde
duas formoſas puellas q̄r vna dicebat̄ ni
cea ⁊ altera aq̄lina ſecū in carcere recludi fec̄
pmittens eis multa munera ſi eū ad peccan
dum ſecū allicerēt. Qḋ vidēs xpofer⁹ ꝓtin⁹
in orōem ſe dedit. Sꝫ cū a puellis vrgeretur
ſurrexit ⁊ ait illiſ. Quid q̄ritis ⁊ ob quā cau
ſam huc itroducte eſtis. At ille claritate vul
tus eius ꝑterrite dixerūt. Miſerere nr̄i ſan
cte dei. vt in deū quē p̄dicas credere valeā⁹.
Qḋ audiēs rex eas ad ſe duci fec̄ dicens. Er
go ⁊ vos ſeducte eſtis. Per deos iuro. q2 ni
ſi dijs ſacrificaueritis mala morte peribitis
Que rn̄derūt. Si vis vt ſacrificemus. iube
plateas mūdari ⁊ oēs ad tēpluꝫ cōgregari.
Quo facto cū ille introījſſent tēplū ſoluētes
cingulū ſuū poſuerūt ī colla deoꝝ. ⁊ ad traꝫ
trahentes in puluerē cōfregerūt. dixeruntqꝫ
aſtantib⁹ Ite ⁊ vocate medicos vt curēt de
os veſtros. Tūc iuſſu regis aq̄lina ſuſpēdi
tur. ⁊ ligato ad ei⁹ pedes ingēti ſaxo mēbra
ei⁹ oīa dirūpūt. Que cū migraſſet ad do
minū ſoror ei⁹ nicea in ignē ꝓijcit̄ ſꝫ inde ille
ſa exiens ꝓtin⁹ decollat̄. Poſt h̄ chriſtoferus
regi p̄ntat̄. Qui iuſſit eū vgis ferreis cedi. et
caſſidē ferreā ⁊ igneā in caput ei⁹ poni. De
inde ſcamnū ferreū fieri fecit ⁊ xpofeꝝ ibidē
ligari ⁊ ignē iniecta pice ſuccēdi. Sꝫ inſtar
cere ſcamnū ꝯfringit̄. ⁊ xpofer⁹ illeſus egre
ditur. Deinde iuſſit eū ad ſtipitem ligari. ⁊ a
cccc. militib⁹ ſagittari. Sagitte aūt oēs ī ae
re ſuſpēdebant̄. nec ipſum aliq̄ ꝯtingere po
tuit Rex aūt putās ipm̄ a militib⁹ ſagittatū
cuꝫ eidē inſultaret. ſubito vna de ſagittis ab
aere veniēs ⁊ retro ſe vtens regē in oculo p
cuſſit ⁊ ipm̄ ꝓtin⁹ excecauit. Cui xpoferus.
Craſtina die ꝯſummād⁹ ſum. Tu igit̄ ty
ranne lutū de ſanguie meo facies. oculuꝫ in
unges. ⁊ ſanitatē recipies Tūc iuſſu reg ad
decollandū ducit̄. ⁊ ibi fuſa orōe decollatur.
Rex aūt modicū de ſanguie ei⁹ accipiēs ⁊ ſu
per oculū ſuū ponēs ait. In noīe dei ⁊ ſan
cti xpoferi. Et ꝯtinuo ſan⁹ effect⁹ eſt. Tunc
rex credidit. dās p̄ceptū vt ſi q̄s deū ⁊ ſanctū
chriſtofeꝝ blaſphemaret ꝯtinuo gladio feri
retur Ambroſi⁹ aūt in p̄fatōe ſic ait de h
martyre. Chriſtofero tāte vtutis cumulū et
doctrie grāꝫ dn̄e ꝯtuliſti. vt. xlviij. milia hoīꝫ
de gētilitatis errore ad xpiani dogmatis cul
tū coruſcātib⁹ miraculis reuocaret. Quiqꝫ
niceā ⁊ aquilinā publico lupanari lōgo tpe
ſub meretricia ſorde famulantes. ad caſtita
tis habitū ꝓuocauit. eaſdēqꝫ coronaꝫ ꝑcipe
edocuit. ꝓpterea inter igneū rogū ferreo ſcā
no ꝯſtrict⁹ nimiū calorē nō timuit. atqꝫ per
diē integrū oīm militū ſagittis tranſfigi nō

potuit. Ceteꝝ vna ex his carnificis oculum
colliſit. cui tñ beati martyris cruoꝛ mixtꝰ cū
terra lumen reſtituit. ⁊ coꝛpis cecitatē tollē/
do illuminauit ⁊ mentē. Naꝫ ⁊ apud te veni/
am impetrauit. atqꝫ vt moꝛbos ⁊ infirmita/
tes repellat ſupplicit̄ obtinuit

XCVI A

De ſeptem doꝛmientibus

Eptem doꝛmien/
ſ tes in ciuitate ephesi oꝛti ſunt. Deci
us autē impatoꝛ pſequēs xpianos
cum veniſſet ephesum iuſſit edificari tēpla
in medio ciuitatis vt oēs cū eo miſcerent̄ ſa
crificijs idoloꝝ. Cū ergo omnes xpianos i/
qri iuſſiſſet. ⁊ vinctos aut ſacrificare aut mo
ri cōpelleret tātus penaꝝ terroꝛ cūctis ierat.
ꝙ amicus amicū. ⁊ filiū pater. ⁊ patrē filius
abnegabat. Tūc in illa vrbe inuēti ſunt xpi/
ani ſeptē Maximianꝰ Malchꝰ. marcianꝰ
Dyoniſiꝰ. Johes Serapion ⁊ Cōſtātinꝰ
Qui hoc videtes nimis dolebāt. Et cum eſ
ſent pmi palatij. ſacrificia idoloꝝ ſpernētes
in domo ſua ſe celabāt ⁊ ieiunijs ⁊ oꝛōibus
vacabāt. Accuſati igit̄ añ deciū ſtatuunt̄. et
cōpꝛobati veracit̄ xpiani dato eis reſipiſcen
di ſpacio vſqꝫ ad reditū decij dimittunt̄. At
illi patrimoniū ſuū interī inteꝛ paupes expē
dētes. inito cōſilio in montē celion ſeceſſerūt
⁊ ibi eſſe ſecretiꝰ decreuerūt. Diu ergo ſic la/
tentes vnꝰ eoꝝ ſp miniſtrabat. ⁊ quotiēs in
trabat vꝛbē figura ſe mēdici ⁊ habitu veſtie/
bat. Cū ergo deciꝰ in vꝛbē rediſſet. ⁊ eos ad
ſacrificandū pqri iuſſiſſet malchꝰ miniſter
eoꝝ territꝰ ad ſocios redijt ⁊ eis furoꝛē impe
ratoꝛis indicauit. Qui cū grauit̄ terrerent̄.
malchus allatos paneſ eis appoſuit vt cibo
cōfoꝛtati foꝛtioꝛes ad pliū redderent̄. Poſt/
q̄ꝫ aūt cenabāt ſedētes ⁊ colloq̄ntes in luctu
⁊ lacrimis ſubito ſicut deus voluit doꝛmi/
erunt. Mane facto cū q̄ſiti fuiſſent ⁊ inueni
ri nō poſſent ⁊ deciꝰ doleret ꝙ tales iuueneſ
pdidiſſet. accuſati ſunt ꝙ huculqꝫ in monte
celion latuiſſent. ⁊ ſua xpianis paupibꝰ ero
gantes in ſuo ꝓpoſito pmanerēt. Juſſit er/
go deciuſ vt parētes eoꝝ adeſſent. ⁊ cōmina
tus ē eis moꝛtē niſi de eis dicerēt q̄cq̄d ſcirēt.
Illi aūt eos ſilr̄ accuſauerunt ⁊ diuitias ſu
as paupibꝰ expēdiſſe ꝯqueſti ſunt. Tūc co
gitās q̄d de eis faceret. nutu dei iuſſit os ſpe
lunce lapidibꝰ obſtrui vt ibi moꝛerēt̄ fame
⁊ inopia circūcluſi. Qḋ miniſtri q̄dem fece
runt. Et duo xpiani theodoꝛꝰ ⁊ rufinꝰ eoꝛū
martyrū deſcribētes. caute int̄ lapides po/
ſuerūt. Moꝛtuo igit̄ decio ⁊ tota illa genera
tione pꝰ annos. ccclxxij. anno. xxx. impij the/
odoſij pullulauit hereſis eoꝝ q̄ negabant re
ſurrectionē moꝛtuoꝝ. Vñ ꝯtriſtatꝰ theodo
ſius xpianiſſimus impatoꝛ. qꝛ fidē tā impie
agitari videbat. indutꝰ cilicio ſedēs in interi
oꝛi loco p ſingulos dies flebat. Qḋ videns
miſericoꝛs deꝰ ꝯſolari lugētes et cōfirmare
ſpem de reſurrectiōe voluit moꝛtuoꝝ et the/
ſauꝝ ſue pietatis aperiēs. ita pdictos marti/
res ſuſcitauit. Miſit q̄dē in coꝛ cuiuſdam ci
uis ephesi vt in illo mōte edificaret ſtabula
paſtoꝛibꝰ ſuis. Cemētarijs ſpeluncā aperiē
tibus ſurrexerūt ſancti ⁊ ſe inuicē ſalutātes
putabāt ſe tantū vna nocte doꝛmiſſe ⁊ pdia/
nā triſticiā recoꝛdātes interrogauerūt mal
chum q̄ eis miniſtrauerat q̄d de eis decius
decreuiſſet At ille rñdit. Sicut dixi in ſero q̄
ſiti ſumꝰ vt idolis imolemꝰ. Ecce q̄d de no
bis cogitat impatoꝛ. Rñdit maximianꝰ Et
deꝰ ſcit ꝙ nō ſacrificabimꝰ. Cūqꝫ ſocios cō
foꝛtaſſet. iuſſit malcho vt empturꝰ panes ad
vrbē deſcēderet ⁊ plures q̄ꝫ heri afferens pa
nes. q̄d iuſſiſſꝫ impatoꝛ rediēs nūciaret Tol
lens ergo malchꝰ. v. ſolidos de ſpelūca exijt.
et vidēs lapides miratꝰ eſt. ſed aliḋ cogitās
paꝝ de lapidibꝰ cogitauit Veniēs igit̄ timi
dus ad poꝛtā vꝛbis. valde miratꝰ eſt videnſ
ſuppoſitū ſignū crucis. Vñ pgēs ad alterā
poꝛtā dū idē ſignū inuenit vltra moduꝫ mi
ratꝰ eſt. Vidēs oēs poꝛtas ſigno crucis ap
poſito. et mutatā ciuitatē. ſignanſqꝫ ſe ad pꝛi
mā poꝛtā redijt ſe exiſtimās ſomniare. Vñ
ſe ꝯfirmās ⁊ vultuꝫ opiens vꝛbē ingredit̄. ⁊
veniēs ad vēditoꝛes panū audiuit hoīes lo/
quētes de xpo. et āpliꝰ ſtupefactꝰ ait. Quid
eſt inq̄t ꝙ heri nemo audebat xpm nomiare
⁊ nūc oēs xpm ꝯfitent̄. Puto ꝙ hec non eſt
ephesoꝝ ciuitas. qꝛ aliter edificata eſt. ſꝫ aliā
ciuitatē neſcio talē. Et cū interrogās audiſ/

ſet hãc eẽ ephesum errare veracit̃ ſe putauit.
⁊ redire ad ſocioſ cogitauit. acceſſit tamẽ ad
eos q̃ panẽ vendebãt. ⁊ cũ argẽteos ꝓtuliſſȝ
mirati vẽditores dicebãt ad inuicẽ ꝙ ille iu-
uenis antiquũ theſauꝝ inueniſſet Malchꝰ
ṽo eos ad inuicẽ loquẽtes vidẽs putabat ꝙ
vellẽt eũ trahere ad impatorẽ. ⁊ territꝰ roga
uit eos vt ſe dimitterẽt ⁊ panes ⁊ argenteos
retinerẽt. At illi tenẽtes eũ dixerũt ei. Ṽñ es
tu. qꝛ theſauros antiquoꝝ impatoꝝ ĩueiſti.
indica nobis ⁊ erimꝰ ſocij tecũ ⁊ celabimus
te qꝛ aliter celari nõ potes Malchꝰ ṽo non
inueniebat q̃d diceret illis p̃ timore. Illi ṽo
vidẽtes eũ tacẽtẽ miſſo fune in collo eiꝰ tra
hebãt ꝑ vicos vſqȝ ĩ mediũ ciuitatis. Et exi-
it rumor ad oẽs ꝙ q̃dã iuuenis theſauros ĩ
uenisset. Cõgregatis ergo ad eũ vniuerſis ⁊
eũ mirãtibꝰ volebat eis ſatiſfacere ꝙ nihil ĩ-
uenerat. Et circũſpiciẽs oẽs a nemĩe cogno
ſci poterat. Et ꝓſpiciens in ꝑplm volebat co-
gnoſcere aliquẽ de ꝯſanguineis ſuis. q̊s ve-
racit̃ viuere putabat ⁊ nullũ inueniẽſ ſtabat
quaſi inſanꝰ in medio ꝑpli ciuitatis. Qđ cũ
audiſſet ſanctꝰ martinꝰ ep̃s ⁊ antipater ꝓcõ
ſul q̃ nuꝑ in vrbẽ aduenerat. mãdauerũt ci-
uibus vt eũ caute adducerẽt ⁊ argẽteos eiꝰ
Cũqȝ a miniſtris traheret̃ ad eccl̃iam puta-
bat ꝙ duceret̃ ad impatorẽ. Ep̃s igit̃ ⁊ ꝓcõ-
ſul mirãtes argẽteos interrogauerũt eũ vbi
theſauꝝ incognitũ inueniſſet. At ille rñdit ſe
nihil penitꝰ inueniſſe. ſȝ de ſacculo parẽtum
ſuoꝝ eoſdẽ denarios habuiſſe. Et ĩterroga-
tus cuiꝰ ciuitatis eſſȝ. rñdit. Bñ ſcio ꝙ huiꝰ
ciuitatis ſuȝ ſi tñ h̾ eſt ciuitas epheſoꝝ. Pro
cõſul dixit. Fac venire parẽtes tuos vt teſtẽ-
tur ꝓ te. Quos cũ nomĩaſſet ⁊ nullꝰ eos co-
gnoſceret dicebãt eũ ſe fingere vt aliq̊ modo
euaderet Et ait ꝓcõſul. Quõ credimus tibi
ꝙ h̾ argentũ parentũ tuoꝝ fuerit cũ ſcriptu-
ra eiꝰ habeat plꝰ q̃ȝ. ccclxxvij. annos. ⁊ ſit pri
moꝝ dieꝝ decij impatoris. ⁊ in nullo ſimileſ
ſint argẽteis noſtris. ⁊ quõ parẽtes tui ante
tantũ tp̃s fuerũt. tu ṽo iuuenis vis decipe ſa
pientes ⁊ ſenes epheſi. Idcirco iubebo te le-
gibꝰ tradi donec ꝯfitearis q̃d ĩueniſti. Tũc
ꝓcidẽs malchꝰ añ eos dixit Pro deo dñi di
cite mihi qđ vos interrogo. ⁊ ego dico vobis

qđ eſt in corde meo. Deciꝰ impator q̃ fuit in
hac ciuitate vbi nũc eſt. Ep̃s dixit. Fili non
eſt hodie in terra q̃ deciꝰ nominet̃. impator
aũt fuit añ lõgũ tp̃s. Malchꝰ aũt dixit. In
hoc dñe ita ſtupeo ⁊ nemo credit mihi ſȝ ſeq̃
mini me ⁊ oñdã vobis ſocios meos q̃ ſunt
in mõte celion ⁊ ip̃is credite. Hoc enĩ ſcio ꝙ
a facie decij impatoris nos fugimꝰ. ⁊ ego ſe
ro vidi ꝙ ingreſſuſ eſt deciꝰ in hãc vrbem ſi
tñ hec eſt ciuitas epheſi Tũc ep̃s cogitãs in
ſemetipſo dixit ꝓcõſuli. Quia viſio eſt quã
deꝰ vult oñdere in iuuene iſto. Perrexerũt
ergo cuȝ eo ⁊ ciuitatis plurima multitudo.
Et ĩgreſſus eſt p̊mo malchꝰ ad ſocios ſuos
⁊ poſt eũ ep̃s ingrediẽs inuenit int̃ lapides
lr̃ãs ſigillatas duobꝰ ſigillis argẽteis. ⁊ ꝯuo
cato ꝑplo legit eas ⁊ audiẽtibꝰ ⁊ admirãtibꝰ
cũctis. Et vidẽtes ſanctos dei ſedẽtes in ſpe
lunca ⁊ facies eoꝝ tanq̃ȝ roſas florentes ꝓci
dentes gl̃ificauerũt deũ. Statimqȝ ep̃s et ꝓ
cõſul miſerũt ad theodoſiũ impatorẽ rogã-
tes vt cito veniret ⁊ miracula dei nuꝑ oñſa
videre. Qui ꝓtinꝰ ſurgẽs de humo ⁊ d̾ ſac
co in q̊ lugebat. glorificãs deũ venit a ꝯſtan
tinopoli epheſuȝ. Et obuiãtibꝰ ei cũctis aſcẽ
derunt ſimul omẽs ad ſpeluncã. Et mox vt
ſancti viderũt impatorẽ reſplẽduerũt facies
eoꝝ ſicut ſol. Et ĩgreſſus impator ꝓcidit añ
eos glorificãs deũ. Et ſurgẽs amplexatꝰ eſt
eos. ⁊ ſuꝑ ſingulos fleuit dicens. Sic video
vos tanq̃ȝ ſi viderẽ dñm reſuſcitãtẽ lazaruȝ.
Tũc dixit ſanctꝰ maximianꝰ ad euȝ. Crede
nobis ꝙ ꝓpter te reſuſcitauit nos deꝰ añ diẽ
magne reſurrectõnis. vt credas indubitant̃
ꝙ reſurrectio mortuoꝝ eſt. Vere enĩ reſurre
ximus ⁊ viuimꝰ Et ſicut infans eſt in vtero
matris nõ ſentiẽs leſionẽ. ⁊ viuit. ſic fuimuſ
viuẽtes iacẽtes ⁊ dormiẽtes ⁊ nõ ſentientes
Et his dictiſ vidẽtibꝰ cũctis inclinãtes capi
ta ſua in terrã obdormierũt ⁊ tradiderũt ſpi
ritus ſuos ſꝫm dei imperiũ. Surgẽs aũt im
perator cecidit ſuꝑ eos flẽs ⁊ deoſculãs eos
Et cũ iuſſiſſet fieri loculos aureos in quibꝰ
mitterent̃. in ip̃a nocte apparuerũt impatori
dicẽtes. vt ſicut actenꝰ ĩ terra iacuerant ⁊ ex
terra reſurrexerant ita eos dimitteret donec
deꝰ iteꝝ eos ſuſcitaret. Iuſſit ergo impator

locū illū inauratis lapidib⁹ adornari. ⁊ omnes epos reſurrectionē confitētes abſolui

Qꝫ .ccc.lxxij. annis dormiſſe dicunt̄ dubium eē pt. qꝛ anno dn̄i. cccc.xlviij. ſurrexerunt Deci⁹ aūt regnauit vno tantū anno ⁊ trib⁹ menſib⁹. ſ. anno dn̄i. cclij. ⁊ ita nō dormierūt niſi. cxcvj. annis

XCVII A

De ſanctis Nazario et Celſo

Nazarius dicitur q̄ſi nazare⁹. qd interp̄tat̄ ꝯſecrat⁹ vl' mūd⁹ vl' ſepat⁹ vel florid⁹ aut cuſtodiēs. In hoīe reqrunt̄ hͣ qnqꝫ. ſ. cogitatō affectio. intētio. actio ⁊ locutio Cogitatio āt dꝫ eſſe ſctā. affectio mūda. intētio recta. actio iuſta. ⁊ locutio moderata. Hec oīa fuerūt ī beato nazario Habuit enī cogitatōz ſanctā ⁊ inde dꝛ ꝯſecrat⁹ Affectionē mūdā. ⁊ inde dꝛ mūdus. Intētionē rectā. ⁊ inde dꝛ ſepat⁹ Intētio enī eſt q̄ ſepat opa. qꝛ ꝑ oculo ſimplici corp⁹ lucidū. ex oclo nequā corp⁹ tenebroſum creat̄. Actionē iuſtā. ⁊ inde dꝛ floridus. qꝛ iuſt⁹ florebit ſicut liliū. Locutionez moderatā. ⁊ inde dꝛ cuſtodiēs qꝛ cuſtodiuit vias ſuas. vt nō delinq̄ret ī lingua ſua

Celſus q̄ſi excelſ⁹. qꝛ ſe ſupra ſe extulit dū etatē puerilē ꝟtute aī ſupauit. Hoꝝ vitam ⁊ paſſionē Amb. in li. geruaſij ⁊ ptbaſij repiſſe dꝛ. In q̄buſdā aūt libris legit̄ ꝙ q̄dā pħs nazario deuot⁹ ei⁹ paſſionē ꝯſcripſit. quaz ceraci⁹ q̄ ſanctoꝝ corpa ſepelierat ad caput ipſorum poſuit

Nazari⁹ fili⁹ illuſtriſſimi viri noīe affricani. ſed iudei. ⁊ btē ppetue xp̄ianiſſime ⁊ romanoꝝ nobiliſſime. et a beato petro aplo baptizate. cū hr̄et. ix. ānos plurimū mirabat̄ vidēs patrē ſuū ⁊ matrez in obſeruatione religionis tā diſſimilit̄ variari. ⁊ ꝙ mat̄ ſua legē baptiſmi. pat̄ vo ſu⁹ legem ſabbati ſeq̄ret̄. Vn̄ cui magis adherere deberet plimū dubitabat. cuz vterqꝫ ad fidez ſuā eū attrahere niteret̄. Tādē nutu dei veſtigijs matris adheſit. ⁊ a beato lino papa ſacrū baptiſma ſuſcepit. Qd pat̄ intelligens cepit ip̄m a ſctō ꝓpoſito auertere. ⁊ tormentoꝝ genera q̄ xp̄ianis inferunt̄ p ordinē explicare. Qd aūt dꝛ eū a lino papa baptizatū. forte intelligit̄ nō q̄ tūc papa erat ſꝫ q̄ futur⁹ erat. Nazari⁹ enī p⁹ baptiſmū ſic̄ infra patet ānis mlt̄is ſupuixit. q̄ tn̄ a nerone martyriū ptulit. q̄ petrū anno vltimo ſui impij crucifixit. Lin⁹ aūt p⁹ mortē petri papa fuit Cū aūt patri nullaten⁹ aſſentiret. ſed poti⁹ xp̄m ꝯſtātiſſime p̄dicaret. ad p̄ces parentuz q̄ ne occideret̄ timebāt de vrbe roma exijt. et ſeptē ſaumarios de pen̄tu diuitijs oneratos accipiēs. p ciuitates italie venit ⁊ oīa paupibus erogauit. Decimo aūt anno digreſſionis ſue a roma placentiā ⁊ inde mediolanū adueniēs. ſctōs geruaſiū ⁊ ptbaſiū ibidem ī carcere detineri repit Audito aūt ꝙ nazari⁹ p̄dictos martyres animaret. cito ad p̄fectū trahit̄. ⁊ in ꝯfeſſiōe xp̄i pdurās fuſtib⁹ ꝟberat̄. Et ſic ex vrbe illa piect⁹ dū de loco ad locum pgeret. mater ei⁹ q̄ obierat ſibi apparuit. ⁊ filiū ſuū cōfortās vt ad gallias pparet admonuit. Cūqꝫ ad vrbē gallie q̄ gemell⁹ dꝛ aduenisset ⁊ ibidē plurimos ꝯuertiſſet. qdā matrona filiū ſuū noīe celſum elegantē puerum ſibi obtulit. rogās vt ip̄m baptizaret et ſecū duceret. Qd p̄fect⁹ galliaꝝ audiēs ip̄m cū puero celſo retro manib⁹ vinctū et collo cathena ꝯſtrictū in carcere recluſit vt eum ī craſtino tormētis afficerꝫ Tūc vxor ſua miſit ad eū aſſerēs iniuſtū eē iudiciū vt innocētes occideret. ⁊ deos oīpotētes vindicare p̄ſumeret. Quib⁹ ꝟbis p̄ſes correct⁹ ſctōs abſoluit. ſꝫ ne ibi p̄dicare p̄ſumeret admonuit ⁊ interdixit. Venit aūt ad vrbē treueris et ibi xp̄m p̄mus p̄dicās ⁊ mlt̄os ad fidē xp̄i ꝯuertens ibidē ſibi eccl'iam edificauit. Qd audiens corneli⁹ vicari⁹ neroni impatori mādauit Qui centū milites ad eū capiendū miſit Que cū illi iuxta oratoriū qd ſibi cōſtruxerat inueniſſent. man⁹ ei⁹ ligauerūt dicētes. Magn⁹ nero te vocat. Quib⁹ nazari⁹ Incōpoſit⁹ rex incōpoſitos milites hꝫ Quare enim venietes honeſte n̄ dixiſtis. nero te vocat. ⁊ veniſſem. Vinctuz igit̄ ad neronē ducebāt. ⁊ pueꝝ celſum plorātē alapis cedētes. vt ſeq̄ret̄ vrgebāt. Quos cū nero vidiſſꝫ iuſſit eos ī carcere recludi donec ip̄os ſupplicijs excogitatis pimeret Interea cū nero q̄dā

vice ad capiēdas feras miſiſſet venatores. ſubito ferarꝝ multitudo erūpēs viridarium neronis intrauit vbi mltos lacerauit et ple⸗roſq; occidit. intātū vt nero turbatꝰ diffugeret. ⁊ vulnerato pede vix ad palatiū ꝑuenirꝫ Multis aūt diebꝰ illiꝰ vulneris dolore de⸗cumbēs. tandē nazarij ⁊ celſi meminit. ⁊ putauit deos ſibi iratos fuiſſe eo ꝙ tādiu ipſos viuere ꝑmiſit Juſſu igit̄ impatoris militeſ nazariū calcibꝰ tundētes ⁊ puerꝝ vberantes. de carcere eduxerūt ⁊ corā impatore ſtatuerūt. Vidēs aūt nero faciē eiꝰ inſtar ſol' ſe fanta⸗ſtice deludi putauit. ⁊ vt magicas artes deponeret ſibi dixit. ac vt dijs imolaret p̄cepit Ductꝰ ergo nazariꝰ ad templū. rogauit vt oēs exirēt. ⁊ ſic eo orāte oīa idola ſūt ꝯfracta Qđ audiēs nero iuſſit eū in mari p̄cipitari. p̄cipiēs vt ſi forte euaderet ipm inſequentes igni cōbureret ⁊ puluerē eiꝰ in mare ꝓijceret Nazariꝰ igit̄ ⁊ puer celſus naui imponunt̄ ⁊ in mediū pelagꝰ ꝑducti ibi p̄cipitant̄. ſꝫ ſtatim circa nauē tēpeſtas maxia ꝯcitat̄. et cir⸗ca ſctōs trāquillitas magna cernit̄. Cūq; illi piclitari timerēt. ⁊ malorꝝ q̄ in ſctōs cōmiſe⸗rāt peniterēt. ecce nazariꝰ cū puero celſo ſuꝑ aq̄s ambulās hilari vultu eiſdē apparuit ac ſuꝑ nauē ꝯſcendēs ipſis iā credētibꝰ oratōe ſua mare placauit. ac inde cū eis ad locuꝫ ꝑ paſſus fere. dc. iuxta vrbē ianuenſem ꝑuenit Vbi cū diutiꝰ p̄dicaſſet mediolanū tandem vbi ſanctos geruaſiū ⁊ ꝓthaſiū reliq̄rat ve⸗nit Qđ cū anolinꝰ p̄fectꝰ audiuiſſꝫ eū remanēte celſo in domo cuiuſdā matrone ī exiliū dixerit. Nazariꝰ vo romā veniēs ⁊ patrē ſuum iā ſenē ⁊ xp̄ianū inueniēs. quō ꝯuerſus fuerit inq̄ſiuit. Cui dixit aplm petrū ſibi apparuiſſe ⁊ vt p̄cedētes ſe ad xp̄m vxorē ⁊ filium ſeq̄ret̄ admonuiſſe. Deinde a templorū pōtificibꝰ ad vrbē mediolanū vn̄ romā ī exilium miſſus fuerat redire cū iniuria multa cōpellit̄. vbi cū puero celſo p̄ſidi p̄ntat̄. Qui eductꝰ extra portā romanā in loco q̄ dr̄ tres muri cū puero celſo decollatꝰ eſt. Quorum corpa cū xp̄iani rapuiſſent ⁊ ī ortis ſuis collocaſſent. in ipa nocte ſancti cuidā noīe ceracio apparētes dixerūt vt eorꝝ corpa in domo ſua ꝓpter neronē ꝓfundiꝰ ſepeliret. Quibꝰ ille. Queſo dn̄i ſanate p̄us filiā meaꝫ paraliticam. Que cū ꝯtinuo ſanata fuiſſet corpa eorum tulit ⁊ vt iuſſerāt ſepeliuit Poſt longū vo tps dn̄s corpa eorꝝ beato Ambroſio reuelauit. Celſum vo in loco ſuo relinquēs nazariū cū ſanguine recēti q̄ſi eadē hora ſepultum miro odore fragrantē integꝝ ⁊ incorruptum cū capilliſ ⁊ barba reperiēs ipſum ad eccl'iam aplorꝝ trāſtulit ⁊ ibi honorifice ſepeliuit. Celſum q̄q; inde poſtmodū ſuſtulit et ī eadē ecctia collocauit Paſſi ſunt aūt ſub nerone q̄ cepit circa annos dn̄i. lvij De hoc martyre ſic dicit Amb. in p̄fatiōe. Martyr ſanctꝰ roſeo luſtratꝰ cruore nazariꝰ. celeſte meruit ꝯſcendere regnū. Qui dū ꝑ innumera tormentorꝝ ſupplicia crudeliꝰ vexaret̄. ty⸗rannicā rabiē fidei ꝯſtātia ſuꝑabat. Nec potuit ꝑſecutorꝝ illatis cedere minis qn̄ ꝓ ſe certante ipe actor victorie xp̄us dn̄s dimicabat Ducit̄ interea ad tēplū idolis p̄libare ꝓphanis. q̄rꝝ portēta diuino fultꝰ p̄ſidio mox vt ingreſſus eſt redegit in puluerē. Ob h' liq̄das maris in vndas longiꝰ a terra ꝓiectꝰ ange⸗lici muneris famulatu ſolida int̄ fluctus veſtigia p̄figebat. O felix ⁊ inclitꝰ dn̄i p̄liator. q̄ mūdi aggreſſus p̄ncipē innumerā ꝑpli mltitudinē vite ſociauit etne. O magnū ⁊ ineffabile ſacramētū. vt illorꝝ potiꝰ ſalute letetur ecclia. q̄s puniſſe mūdꝰ exultat. O beata mater natorꝝ ſuorꝝ glificata tormētis q̄s nō plāctu. nō gemitu ad inferna deducit. ſꝫ ad cele⸗ſtia eterna migrātes ꝑpetua laude ꝓſeq̄tur. O teſtis fragrātiſſime. nitore celeſti fulgide cuiꝰ ineſtimabil' odor ſabeicis p̄pollet aromatibꝰ. Quē ambroſiꝰ reperiēs pennē patronū dedit ⁊ medicū. fidei ꝓpugnatoreꝫ. ſacri p̄lij bellatorē. Tu dudū mlto latitantem puluere dracmā inueniꝰ accēſa vbi virtute ſuꝑna. Vt pateāt cūctis tua xp̄e munera ſe⸗clis. Angelicos cernant humanaq; lumina vultꝰ. Hec Amb.

XCVIII A

De ſancto felice papa

Elix loco liberij ī f papā eligit̄ ⁊ ordiat̄. Cū ei liberius papa nollet arriane hereſi aſſentire

missus est i exiliū a ꝯstātio filio ꝯstantini. ⁊
ibi p trienniū morat⁹ est. Quappꝛͤ vniuersus
cler⁹ roman⁹ loco ei⁹ felicē ordīauerūt. ipo
liberio volēte ⁊ ꝯsentiēte. Qui qdē felix cōci
lio ꝯuocato corā .xlviij. epis ꝯstātiū ipatorē
arrianū hereticū. ⁊ duos p̄sbiteros sibi fauē
tes ꝯdēnauit. Quappꝛͤ ꝯstāti⁹ indigͣt⁹ feli-
cē de epatu suo deiecit. ⁊ liberiū eo pacto re-
uocauit. vt scꝫ solū mō ꝯstātio ⁊ aliis qs fe-
lix dānauerat cōicaret. Liberi⁹ igiť tedio af
fect⁹ exilii i heretica prauitate subscꝑsit. et sic
intātū ꝑsecutio excreuit vt qꝫ plimi sacerdo
tes ⁊ clerici liberio n̄ ꝓhibēte itra ecctiā sūt
necati. Felix vō de epatu deiect⁹ cū i p̄sidio
suo hitaret. inde educt⁹ martiriū capitis ob
trūcatiōe ꝓmeruit. circa annos dn̄i. ccclx.

XCIX A

De sanctis simplicio et faustino

Simplici⁹ et fausti
nus frēs cū sacrificare ꝯtēnerēt sub
dyocleciano rome mlta supplicia p
tulerūt. Tandē data sup eos snīa decollati
sunt. ⁊ i tiberim corpa eoꝝ piecta. Soror āt
eoꝝ noīe beatrix eoꝝ corpa de flumine leua
uit ⁊ honorifice sepeliuit. Lucreti⁹ āt pfect⁹
⁊ ei⁹ vicari⁹ dū p̄diū ipoꝝ ābiret. eā teneri
fecit. ⁊ vt idolis imolaret p̄cepit. Quā renuē
tem lucreti⁹ nocte a s̄uis suis p̄focari prece
pit. Cui⁹ corp⁹ lucina v̄go rapiēs iuxta fra
tres suos sepeliuit. Pō⁹ h̄ pfect⁹ lucreti⁹ p̄di
um ipm intrauit. vbi facto amicis suis ꝯui
uio. cū martyrib⁹ insultaret infantul⁹ qdaꝫ
lactēs pānis inuolut⁹ ī gremio mrīs q ibi
aderat cūctis audientib⁹ exclamauit. Audi
lucreci Occidisti ⁊ inuasisti. Ecce dat⁹ es i
possessionē inimici. Statīqꝫ lucreti⁹ timēs
ac tremēs a demōe arripit ⁊ per tres horas
adeo est vexat⁹ vt i ipo ꝯuiuio moreret. qd
videtes q aderāt ad fidē ꝯuersi sunt ⁊ narra
bāt oib⁹ passionē sctē beatricis v̄gis in ꝯui
uio vindicatā. Passi sunt aūt circa annos
dn̄i. cclxxxvij.

C A

De sancta Martha

—e lazarus frater Marthe
— Marie Magdalene

Martha hospita xp̄i
syro patre eucharia matre regali ex ꝓgenie
descendit. Pater eius syrie ⁊ maritime mul
tarūqꝫ oraꝝ dux extitit. Tria aūt opida. scꝫ
magdalū ⁊ bethaniā vtrāqꝫ ⁊ hierosolymi
tane vrbis ptē martha cū sorore iure matne
hereditatis possidebat. Nūqꝫ aūt legiť viru
habuisse. aut hoīm ꝯtuberniū subiisse. Mi-
nistrabat aūt dn̄o nobil' hospita. ⁊ sororē pa
riter ministrare volebat. qꝛ videbať sibi qd ad
s̄uiendū tāto hospiti nō sufficeret etiā totus
mūdus. Pō⁹ ascēsionē dn̄i cū facta esset dis-
persio discipłoꝝ. ipa cū frē suo lazaro ⁊ soro
re sua maria magdalena necnō beatus ma
ximinus q eas baptizauerat. ⁊ cui a sp̄ūsc̄ō
fuerāt cōmēdate. multiqꝫ alii ablatis remis
velis ⁊ gubernacul' oib⁹ alimētisqꝫ. ratibus
ab infidelib⁹ includūť. Qui dn̄o duce mar
siliā ꝑuenerūt. Tādē territoriū aquēse adeūt
⁊ ibidē ꝑplm ad fidē ꝯuertūt. Erat aūt beata
martha valde facūda ⁊ omib⁹ ḡtiosa. Erat
aūt tūc tpis sup rodanū in nemore qdaꝫ inē
arelatē ⁊ auinionē draco qdā medi⁹ aīal
medi⁹ piscis. grossior boue. longior equo. ha
bens dētes vt spata acutos. binis parmis ex
vtraqꝫ pte munit⁹. Qui latēs i flumine oēs
transeūtes ꝑimebat ⁊ naues submergebat.
Venerat aūt p mare de galacia asie. genera
tus a leuiathan. q est serpēs aqsus ⁊ ferocis-
simus ⁊ honacho aīali qd galacie regio gi-
gnit. ⁊ qd i sectatores suos p spaciū iugeris
sterc⁹ suū velut spiculū dirigit ⁊ qcqd tetige
rit velut ignis exurit. Ad quē martha a po-
pulis rogata accedēs ipsumqꝫ i nemore qn-
dam hoīem mādūcātē repiens aquā bn̄di-
ctam sup eū iecit ⁊ crucē qndā sibi ostendit.
Qui ꝑtin⁹ vict⁹ vt ouis stās a sctā martha
ꝓprio cingulo alligať ⁊ ilico a ꝑplo lāceis ⁊
lapidib⁹ ꝑimiť. Vocabať aūt draco ab inco
lis tarascon⁹. Vn̄ in h⁹ memoriā locus ille
adhuc vocať tarascona q an̄ vocabať ner-
luc. i. niger luc⁹. eo qꝛ ibi erāt nemora nigra
⁊ vmbrosa. Ibi igiť btā martha de licentia
magistri sui maximini ⁊ sororis sue deinceps
remāsit ⁊ oroib⁹ ⁊ ieiuniis indesinenť vaca
bat. Deide cōgregato ibidē magno sororuꝫ
conuētu ⁊ ad honorē beate marie sp v̄ginis
magna edificata basilica satis ibi asperam

duxit vitã. carnẽ ⁊ oẽm pinguedinẽ oua ca/
ſeum ⁊ vinũ vitãs. ſemel tãtũ in die edebat.
Centies in die totienſqꝫ in nocte genua fle/
ctebat B Quadã vice dũ apud auini
onem int̃ vrbẽ ⁊ fluuiũ rodani p̃dicaret. iu/
uenis qdã vltra fluuiũ ꝯſiſtẽs eiꝰ v̾ba audi
re deſiderãs. cũ nauigio careret. nudatꝰ na/
tare cepit. ſꝫ ſubito vi fluminis rapitur ⁊ ꝑ/
tinus ſuffocat̃. Cuiꝰ corpꝰ vix ſecũda die in
uentũ añ pedes ſancte marthe reſuſcitandũ
p̃ñtat̃. Jlla v̾o in modũ crucis ſolo ꝓſtrata
talit̃ orauit Adonay dñe ieſu xp̃e q̃ frẽm me
um lazaꝝ dilectũ tuũ olim reſuſcitaſti. reſpi/
ce mi hoſpes care ad fidẽ circũſtãtiũ. et reſu/
ſcita pueꝝ iſtũ. Et apprehẽſa eiꝰ manu dexta
mox iuuenis ſurrexit ⁊ ſacꝝ baptiſma ſuſce
pit Refert euſebiꝰ ĩ li. v. hiſtorie eccl̃iaſtice.
ꝙ mulier emorroiſſa poſtq̃ꝫ ſanata fuit. ĩ cu/
ria ſiue viridario ſuo ſtatuã fecit ad imagi/
nẽ xp̃icũ veſte ⁊ fimbria ſic ipꝫ viderat. ⁊ cã
plurimũ reuerebat̃. herbe v̾o ſub illa ſtatua
creſcẽtes q̃ añ nulliꝰ erãt v̾tutis. cũ fimbriaꝫ
attingerẽt tãte virtutis erãt vt m̃lti infirmi ĩ
de ſanarent̃. Jllã aũt emorroiſſam quã do
minꝰ ſanauit ãbroſiꝰ dicit fuiſſe martham.
Refert aũt Hiero. ⁊ habet̃ in hiſtoria tri
ꝑtita ꝙ iulianꝰ apoſtata imaginem quam
emorroiſſa fecerat ĩde ſuſtulit ⁊ ſuã ibidem
collocauit. q̃ ictu fulmĩs ꝯfracta ſunt C
Obitũ aũt ſuũ ſibi dñs añ ꝑ annũ reuela/
uit. Jn q̊ toto ãno febribꝰ elaborãs añ octa
uũ diẽ ſui exitꝰ angl̃icos choros ſororis ſue
in celũ aĩam deferẽtes audiuit. q̃ mox fratꝝ
⁊ ſoroꝝ ꝯuẽtu ꝯgregato ait Mei comites ⁊
dulciſſimi alũni mihi q̃ſo ꝯg̃tulamini. q̊niã
angelicos choros ſororis mee aĩaꝫ ad ſedes
politicas ferẽtes ouãt̃ cerno. O pulcerrima
⁊ mi dilecta ſoror viuas cũ magiſtro tuo et
hoſpite meo in ſede btã. Statiqꝫ beata mar
tha exitũ ſuũ vicinũ p̃ſentiẽs ſuos admonu
it vt lumĩaribꝰ accẽſ circa ſe vſqꝫ ad obituꝫ
vigilarẽt. Nocte v̾o media añ trãſitꝰ ſui diẽ
cuſtodibꝰ ſomno g̃uatis vẽtꝰ vehemens ir
ruit ⁊ lumĩaria cũcta extinxit Jlla v̾o mali/
gnoꝝ ſpirituũ turbã cernẽs orare cepit Mi
pater hely. mi hoſpes care. ꝯgregati ſunt ad
deuorandũ me ſeductores mei. ſcripta tenẽ/

tes mala q̃ geſſi. Hely ne elõgeris a me. ſed ĩ
adiutoriũ meũ intẽde. Et ecce ſororem ad ſe
venienteꝫ vidit q̃ manu facẽ tenẽs cereos et
lampades inde accẽdit Dũqꝫ altera alteraꝫ
ꝓprio noĩe vocaret. ecce xp̃s aduenit dicens
Veni dilecta hoſpita ⁊ vbi ego ſum illic me
cum eris. Tu me ſuſcepiſti in hoſpitio tuo.
ego te recipiã in celo meo Et inuocãteſ te ex
audiã amore tuo. Appropinq̃nte v̾o hora
ſui trãſitꝰ. foras deferri ſe fecit. vt celuꝫ poſſet
videre. Juſſitqꝫ ſe in terrã ſuꝑ cinerẽ poni ⁊
ſignũ crucis corã ſe teneri. ⁊ in h̾ v̾ba orauit.
Hoſpes mi care hãc pauꝑculã tuã cuſtodi
⁊ ſic mecũ dignatꝰ es hoſpitari. ſic me ſuſci/
pe in hoſpitio tuo celeſti. Juſſitqꝫ vt paſſio
ſm̃ lucã corã ſe legeret̃. Et cũ diceret̃. pater ĩ
manꝰ tuas cõmendo ſpũm meũ. illa emiſit
ſpũm. Seq̃nti v̾o die. ſ. dñica dũ circa corpꝰ
eiꝰ laudes exoluerẽt. circa horã tertiã apud
petragoricas btõ frõtoni miſſaꝫ celebrãti. et
poſt ep̃laꝫ ĩ cathedra dormitãti dñs apparuit.
dicẽs ei. Dilecte mi frõto ſi vis adĩplere qđ
olim hoſpite nr̃e pollicitꝰ es ſurge velocit̃ et
ſeq̃re me. q̊ iuſſa cõplẽte ſubito ãbo taraſco/
nũ venerũt ⁊ circa corpꝰ eiꝰ pſallẽtes. totum
officiũ ãbo ceteris r̃ñdẽtibꝰ ꝑegerũt. ⁊ corpꝰ
eiꝰ in ſepulcro ſuis manibus collocauerũt.
Veꝝ dũ apđ petragoricas finitis cãtibꝰ dia
conꝰ euãgeliũ lecturꝰ bñdictõꝫ petẽs ep̃um
excitaret. ille vir excitatꝰ r̃ñdit. Frẽs mei cur
me excitaſtis. Dñs ieſus xp̃s ad corpꝰ mar
the hoſpite ſue me duxit et ipſam tradidimꝰ
ſepulture. Dirigite igit̃ illuc velocit̃ nũcios
q̊ nobꝭ anulũ noſtꝝ aureũ et cyrothecas cri/
ſeas deferãt. q̃ dũ ad corpꝰ ſepeliẽdũ me ap/
tarẽ ſacriſte ꝯmẽdaui. et ex obliuiõe dimiſi.
q2 me tã cito excitaſtis. Miſſi nuncij et ſꝫ vt
ep̃s dixerat iuenĩẽtes. anulũ ſolãqꝫ cyrothe
cã attulerũt. aliã v̾o ĩ hꝰ rei teſtimoniũ ſacri
ſta retinuit. Addidit q̊ꝫ btũs frõto di. Cũ pꝰ
ſepulturã ab eccl̃ia exiremꝰ frat̃ qdã illiꝰ lo
ci l̃ris ꝑitꝰ nos inſecutꝰ dñm interogauit q̃
noĩe vocaret̃ Cui ille nihil r̃ñdẽs oñdit ei co
dicẽ quẽ in manu tenebat aꝑtũ. in q̊ nihil ali
ud erat ſcriptũ niſi v̾ſiculꝰ iſte Jn memoria
et̃na erit iuſta hoſpita mea. ab auditiõe ma
la nõ timebit ĩ die nouiſſimo. Cũ v̾o codicẽ

reuolueret.cũctis folijs hoc reperit ſcriptuꝫ.
Cũ aũt ad eiꝰ ſepulcrũ crebra miracl'a fi-
erẽt.clodoueꝰ rex frãcoꝝ xp̄ianꝰ effectꝰ.et a
ſctõ remigio baptizatꝰ.cũ gũẽ renuꝫ pateret
dolorẽ.ad eiꝰ tumulũ veniẽs ſanitatẽ ĩtegrã
reportauit.Quapropter illũ locũ ditauit ꝛ tri
um miliarioꝝ ſpacio ĩ giro ex vtraqꝫ pte ro-
dani trã villaſ ꝛ caſtra dedit.locũqꝫ illũ libe
rũ fecit.Martilla vͦ eiꝰ famľa vitã ipſiꝰ cõ
ſcripſit q̄ poſtmodũ ĩ ſclauoniã pgẽs.et ibi
euãgeliũ xp̄i p̄dicãs pꝰ decimũ annũ a dor-
mitione marthei pace q̇euit.

CI A

De ſanctis abdon et ſennen

Abdon et Sennen

sub decio ĩpatore martyrium paſſi
ſunt.Cũ eni deciꝰ imparator babilo-
niã cũ alijs puintijs ſupaſſet.q̄ſdã xp̄ianos
ibi ĩueuit q̊s ſecũ ad vrbẽ cordubã deducẽs
diuerſ ſupplicijs ꝯſũmauit.ꝛ eos duo ſubre
guli rapiẽtes.ſ.abdon ꝛ ſennẽ ſepelierũt.vñ
accuſati ꝛ decio p̄ntati romã pꝰ eũ vincti
catenis ducunẗ.ꝛ in ꝯſpectu decij ꝛ ſenatus
introducti.aut ſacrificare ꝛ reꝝ ſuaꝝ recipe
libertatẽ.aut morſibꝰ beſtiaꝝ deuorari iubẽ
tur.Cõtẽnenteſ itaqꝫ ꝛ expuẽtes ĩ ſimulacra
ad theatrũ ptrabunẗ.ꝛ ad eos duo leones et
vrſi q̄ttuor dimittunẗ Qui cũ ſctõs nõ tãge
rent.ſꝫ etiã cuſtodirẽt iniectis in eos gladijs
occidunẗ.ꝛ ligatis pedibꝰ tracti ſunt ꝛ iacta
ti añ ſimulacrũ ſol'.Qui cũ ibi triduo iacu-
iſſent.quirinꝰ ſubdyaconꝰ eos collegit.ꝛ in
domo ſua ſepeliuit.Paſſi ſunt aũt circa an
nos dñi.cclij.Tp̄e aũt ꝯſtãtini ipſi q̄ttuor
martyres eoꝝ corpa reuelauerunt.ꝛ a xp̄ia-
nis trãſlata ſunt ĩ cimiteriũ põtiani.vbi dñſ
p eos mlťa p̄ſtat bñficia ipl'o

CII A

De ſancto Germano

Ermanꝰ dicitur a

germĩe.ꝛ ana qd ẽ ſurſũ.q̄ſi ſupnũ
germẽ.Tria ei repiunẗ ĩ ſegete ger-
minãte.ſ.calor natural'.hũor nutrimẽtaliſ.ꝛ
rõ ſeminalis.Beatus igiẗ germanꝰ dr̃ q̄ſi ſe
men germinãs.q2 in ipo fuit calor p feruorẽ
dilectõis.humor p pinguedinẽ deuotiõis.ꝛ
rõ ſeminalis p v̓tutẽ p̄dicatõis.p quã mul-
tos in fide ꝛ moribꝰ generabat. Cuiꝰ vitaꝫ
ꝯſtantinꝰ p̄ſbyter ad ſanctũ cenſuriũ ep̄um
altiſiodorẽſem ſcripſit

Ermanꝰ nobiliſſimꝰ genere ĩ vrbe
altiſiodoro natꝰ.ꝛ liberalibꝰ ſtudi
is plurimũ eruditꝰ tandẽ romã ad
diſcendũ iuris ſcientiã eſt pfectꝰ. Vbi tãtuꝫ
dignitatis accepit vt euꝫ ſenatus ad gallias
trãſmitteret.vt apicẽ ducatꝰ totiꝰ burgũdie
obtineret.Cum ergo altiſiodorẽſem ciuita-
tem ceteris diligẽtius gubernaret. arborem
quandã pinũ in media ciuitate habebat ad
cuius ramos p admiratione venationis fe
rarum capita ſuſpẽdebat. Sed cuꝫ ſanctus
amator eiuſdẽ ciuitatis ep̄us d̓ tali eũ vani-
tate ſepe redargueret.monẽs vt etiã illaꝫ ar-
borem incidi mãdaret ne aliq̄ mala occaſio
ex hoc xp̄ianis eueniret.ille nullatenꝰ acq̄e-
uit Quadã aũt vice abſente germano arbo
rem incidit ꝛ incẽdio totã dedit. Qd̓ germa
nus audiẽs xp̄iane religionis oblituſ.valla
tus militibꝰ illuc aduenit ꝛ mortẽ ep̄o intẽ-
tauit.Ep̄s aũt diuina reuelatiõe germanũ
ſibi ſucceſſuꝝ agnoſcenſ.furẽti ceſſit.ꝛ augu
ſtudunũ prexit. Poſtmodũ altiſiodoruꝫ re
uerſus germanũ in eccľia caute ꝯcluſit ꝛ ibi
dem eũ tõſurãs ip̄m ſibi ſucceſſuꝝ eẽ p̄dixit
Qd̓ factũ eſt.Nã paulo pꝰ ep̄s feliciẗ obijt.
ꝛ germanũ plebs oĩs ĩ antiſtitẽ poſtulauit.
Qui ſubſtãtia paupibꝰ erogata ꝛ vxore in
ſororẽ cõmutata corpꝰ ſuũ p.xxx.annos ſic
afflixit.vt nunq̄ꝫ panẽ frumẽti.nõ vinũ. nõ
oleũ.non ſagimen.nunq̄m vel ſalẽ p ſapore
comederit.Bis tñ in anno.ſ.in paſca ꝛ nata
li vinum ſumebat.ſꝫ tamen ip̄m vini ſapo-
rem aq̊s nimijs extinguebat. In refectione
p̄mo cinerẽ p̄libabat.deinde panẽ ordeaceũ
ſumebat.Semp ãt ieiunãs nũq̄ꝫ niſi veſpe
comedebat. In eſtate vel hyeme nullam ve
ſtem habuit p̄ter ciliciũ ꝛ tunicã vl' cucullaꝫ
Que veſtis niſi forte alicui donareẗ tãdiu
ferebatur donec attritione nimia ſolueretur
Lectus ſuꝰ cinere cilicio ꝛ ſacculo orna
baẗ. Nullũ puluinar caput ab hũeris eius
leuabat.ſꝫ ſemp gemẽs et ſanctorũ reliquiaſ

collo gerẽs.nūq̄ꝫ veſtimẽtū.raro calciamẽ/
ta ⁊ raro cingulū detrahebat. Sup̱ hoīeꝫ ſi/
q̄dẽ fuit oẽ qđ geſſit. Tal' enī eiꝰ extitit vita.
vt ſi miraculis caruiſſet incredibil' videret̃.
Et tāta fuerūt miracula vt niſi merita p̄ceſ/
ſiſſent.fantaſtica putaret̃ B Hoſpitatꝰ
in q̊dā loco cū pꝰ cenā mẽſa iteꝝ p̱aret̃. ad/
miratꝰ interrogat cui denuo p̄pararet̃. cui
cū diceret̃ ꝙ bonis illis mulierib́ꝰ q̄ đ nocte ī
cedunt p̄pararet̃.illa nocte ſanctꝰ germanꝰ
ſtatuit vigilare. Et ecce uidit multitudinem
demonū ad mẽſam ī forma hoīm ⁊ mulieꝝ
venientem. Qui eis p̄cipiẽs ne abiret̃.cūctos
de familia excitauit inq̄rẽs ſi p̱ſonas agno/
ſceret̃. Qui cū oẽs vicinos ſuos ⁊ vicinas eẽ
diceret̃.miſit ad domos ſinguloꝝ demōibꝰ
p̄cipiens ne abiret̃ Et ecce oẽs ī ſuis lectulis
ſunt inuẽti. Adiurati igit̃ ſe demōes eẽ dixe
runt q̄ ſic hoībꝰ illudebāt Eo tp̱e btūs lu
pus ep̄s tracaſine florebat. cuiꝰ vrbẽ cū athi
la rex obſideret.ſup̱ portaꝫ beatꝰ lupꝰ accla
mans q̊s eſſet q̄ eos ſic impeteret inquiſiuit
Cui ille. Ego ſum athila flagellū dei. Quo
ꝯ humil' p̄ſul dei ait gemẽs. Et ego ſuꝫ lupꝰ
heu vaſtator gregis dei ⁊ indigẽs flagello
dei. Mox qꝫ portas reſerari iuſſit. Illi autẽ
diuinitꝰ excecati p̱ portā ad portā trāſierūt.
neminẽ aūt vidẽtes aut ledẽtes. Beatꝰ igit̃
germanꝰ aſſumpto p̄dicto ep̄o lupo in bri/
tannias vbi heretici pullulauerūt ꝓfectꝰ eſt
Sꝫ dū in mari eſſent ⁊ tẽpeſtas maxima ori
retur ad orõem ſancti germani ꝓtinꝰ trāq̄l/
litas magna efficit̃. Honorifice igit̃ a popu
lis ſuſcipiūt̃. q̊ꝝ aduẽtū demōes iā p̄dixerāt
q̊s ſanctꝰ germanꝰ de obſeſſis expulerat. ve
rū cū hereticos ꝯuiciſſent ad ꝓp̄a redierunt
C Cū in q̊dā loco infirmus decūberet
cōtigit vt totꝰ ille vicꝰ repẽtino incẽdio con
flagraret Qui cū rogaret̃ vt inde aſportatꝰ
ignẽ euaderet.ille incẽdio ſe opponit. et vltra
citraqꝫ oīa ꝯſumẽte flāma hoſpitiū eiꝰ non
tetigit Dū ad britānias iterato rediret. vt
hereticos cōfutaret. q̊dā ex diſcipulis eius g̃
du cōcito eius veſtigia ſequebat̃. q̄ tñ apud
cordomaꝝ infirmatꝰ occubuit. Rediẽs ĩde
beatꝰ germanus ſepulcrū eius aperiri fecit.
ipſumqꝫ vocās ex nomĩe q̊d ageret. an ad/
huc ſecū militare cup̱et req̄ſiuit Mox ille re
ſidens cuncta ſibi cōſtare ſuauia. ac ſe nolle
ecōtra vlteriꝰ reuocari r̄ñdit. Tunc ſctō an
nuente vt req̄eſceret. ille depoſito capite rur/
ſum in dño obdormiuit. Dū in britānia
p̄dicaret ⁊ ſibi ⁊ ſociis rex britānie hoſpitiuꝫ
denegaſſet. ſubulcꝰ regis regreſſus a paſcu/
is. receptā p̄bendā in palatio ad tuguriū ꝓ/
priū referẽs. vidit beatū germanū cuꝫ ſociis
fame ⁊ frigore laborātẽ. Quos ī domo ſua
benigne recepit ⁊ vnicū vitulū quẽ habebat
hoſpitibꝰ occidi p̄cepit. Pꝰ cenā ſanctꝰ ger
manus oīa oſſa vituli ſup̱ pellẽ cōponi fecit
⁊ ad eius orõem vitulus ſine mora ſurrexit
Sequẽti die germanꝰ regi feſtinꝰ occurrit.
⁊ cur ei hoſpitiū denegauit potẽter inquirit
Tūc rex vehemẽter attonitꝰ ſibi r̄ñdere non
potuit. Et ille. Egredere inq̄t ⁊ regnū melio/
ri dimitte. Germanꝰ igit̃ dei mādato ſubul
cū cū vxore venire fec̃. ⁊ vniuerſ̄ ſtupẽtibus
regẽ ꝯſtituit. Et extūc reges de ſubulci gene
re p̱deūtes dñant̃ gẽti britonū Cū ſaxones
ꝯ britones dimicarent ⁊ ſe paucos viderent
ſctōs inde trāſeūtes vocauerūt ⁊ ab eis p̄di/
cati certatiꝫ oẽs ad baptiſmi grāꝫ ꝯuolabāt.
Die igit̃ paſce ex feruore fidei ꝓiectis armis
ꝓponūt fortit̃ p̄liari. Qđ illi audiẽtes auda
cter ꝯ inermes ꝓperāt. ſꝫ germanꝰ latẽs cuꝫ
ſuis omẽs admonuit vt cū ip̄e all'a clamaret
oẽs ſibi vno clamore r̄ñdeant Qđ cū factuꝫ
eſſet. tātus hoſtes ſup̱ ſe iā irruẽtes terror in
uaſit. vt ꝓiectis armis ñ ſolū mōtes ſed celū
ſuper ſe ruere putaret̃. cunctiqꝫ diffugerent.
Quadā vice dū p̱ auguſtudunū trāſiẽs
ad tumulū ſancti caſſiani ep̄i deueniſſꝫ quō
ſe hrẽt inq̄ſiuit. Ille ſtatī ex tumulo cunctis
audiẽtibꝰ ſic r̄ñdit. Dulci q̄ete p̱fruor. et ad/
uentū redẽptoris expecto. Et ille. Quieſce p̱
longū in xp̄o tp̱s ⁊ p̄ nob̄ attẽtiꝰ intc̃ede vt
obtinere ſacre reſurrectõnis gaudia merea
mur Dū apud rauennā deueniſſꝫ a regi/
na placida ⁊ filio ſuo valẽtiniano honorifi/
ce ſuſceptus eſt. Hora vͦ cene regia miſit ei
vas argẽti ā pliſſimū delicatioribꝰ cibis ple
nū. qđ ille ſic ſuſcepit vt cibos famul' traderꝫ
⁊ ſibi ꝓ paup̱ibꝰ ip̄ꝫ vas argẽteum retineret
Loco vͦ mūeris miſit regie ſcutellā ligneā

panē ordeaceū ꝯtinentē. Qđ illa libent̄ rece
pit ⁊ vas illud poſtmodū argēto texit B

Quadā aūt vice dū p̄dicta regina eū ad
ꝯuiuiū inuitaſſʒ. ille benigne annuēs ab ho
ſpitio ſuo vſqʒ ad palatium. eo ꝙ ieiunijs ⁊
orōibꝰ ac laboribꝰ eēt ꝯfectꝰ. aſino deferēte
portatꝰ eſt. ſʒ dū comederʒ. aſinꝰ ſcti germa
ni mortuꝰ ē Qđ regina audiēs equuʒ mire
mā̄ſuetudis epo p̄ñtari fec̄. Quē intuēs ait.
Meꝰ mihi aſinꝰ p̄ñtet̄. qꝛ q̄ me huc attulit
reportabit. Pergēſqʒ ad cadauer. ſurge in
q̄t muſcio reuertamur hoſpitio. Statimqʒ
ſubſiliēs ſeip̄m ꝯcuſſit ⁊ q̄ſi nihil mali paſſꝰ
eēt Germanū ad hoſpitiū deportauit. ſʒ an
teq̄ʒ de rauēna exiret. p̄dixit ꝙ neq̄q̄ʒ in h̄ ſe
culo diutiꝰ moraret̄. Poꝰ modicū febre corri
pit̄. ⁊ die ſeptimo in dn̄o morit̄ ⁊ corpꝰ eꝰ ad
gallias ſic̄ a regina petierat trā̄ſportat̄. Obi
it circa ā̄nos dn̄i. ccccxxx. E Uer cum
ſctūs germanꝰ btō euſebio v̄cellenſi epō ꝑ
miſiſſet ꝙ in ſui reuerſiōe eccliāʒ quā̄ funda
uerat ſibi dedicarʒ. cū intellexiſſʒ ſcūs euſebi
us beatū germanū exiſſe d̄ corꝑe. eccliāʒ ſuā̄
dedicaturꝰ cereos accēdi iuſſit. ſʒ q̄nto plus
accēdebā̄t̄. tāto plꝰ extinguebā̄t̄. Qđ vidēs
euſebiꝰ intellexit dedicatōʒ aut alio t̄pe fieri
oportere. aut alteri epō reſuari. Cū igit̄ bea
ti germani corpꝰ v̄cellas delatū fuiſſʒ. mox ī
p̄dictā eccliam inducit̄. ⁊ ſtatī cerei oēs diui
nitꝰ inflā̄mant̄. Tūc ſctūs euſebiꝰ ꝓmiſſio
nis btī germani meminit. ⁊ q̊d viuens ſe fa
ctuꝝ ꝓmiſerat. mortuū feciſſe cognouit. hoc
ita oportet accipi vt ñ intelligatur d̄ magno
euſebio v̄cellēſi ꝙ t̄pe ipſiꝰ factū ſit h̄. Nam
ip̄e ſub valēte impatore mortuꝰ fuit ⁊ a mor
te ipſiꝰ vſqʒ ad mortē ſctī germani vltra an
nos. l. effluxerā̄t Fuit ergo aliꝰ euſebiꝰ ſub q̊
iſtud q̊d enarrat̄ euenit

CIII

De ſancto Euſebio

Euſebiꝰ dicitur ab eu q̄đ eſt bonū ⁊ ſebe q̊d d̄r eloq̄ntia
vl̄ ſtatio. vl̄ euſebiꝰ ſonat bonꝰ cultꝰ. Ipſe
nā̄qʒ hūit bonitatē in ſanctificatōne ſui. elo
q̄uētiā in defenſiōe fidei. ſtationē in cōſtātia
martyrij. bonū cultū ī reuerētia dei A

Euſebiꝰ ſꝑ v̄go exñs dūʒ adhuc ca
thecuminus eſſet ab euſebio papa
baptiſma ⁊ nomē ſuſcepit. In q̊ ba
ptiſmo manꝰ angelice viſe ſunt q̄ ip̄m de ſa
cro fonte leuauerūt. Matrona q̄dā eiꝰ pul
critudine capta. cū ipſiꝰ cubiculū vellʒ adire
cuſtodiētibꝰ angeliſ ꝑuenire nō potuit. Un̄
facto mane ad eiꝰ pedes ꝓcidit ⁊ ab eo veni
am petijt. Ordinatꝰ p̄ſbyter tāta ſanctitate
emicuit vt in miſſaꝝ ſolēnijs int̄ manꝰ eius
miniſteriū angelicū appareret. Poꝰ h̄ cū arri
ana hereſis totā italiā inficeret. impatore cō
ſtantio eidē hereſi fauēte. Julianꝰ papa eu
ſebiū in v̄cellen̄. epm̄ ꝯſecrauit. q̄ tūc obtine
bat int̄ alias vrbes italie p̄ncipatū. Qđ here
tici audiētes oēs fores ecclie claudi fecerunt
At euſebiꝰ vrbē ingreſſus. an̄ oſtiū maioriſ
ecclie q̄ eſt beate marie genua flexit. ⁊ omnia
oſtia ſua mox orōe apuit. Maxentiū medi
olanēſem epm̄ heretica prauitate corruptuʒ
de ep̄atu eiecit. ⁊ ꝓ eo viꝝ catholicū dioniſiū
ordinauit. Sicqʒ euſebiꝰ totā eccliāʒ occidē
tis. et Athanaſiꝰ totā eccliam oriētis ab ar
rianoꝝ peſte purgabā̄t. Arrius nā̄qʒ p̄ſbyt̄
alexandrinꝰ fuit. q̄ xp̄m purā̄ creaturā̄ eē di
cebat. aſſerēs ꝙ erat q̄ñ nō erat et ꝙ ꝓpt̄ nos
factus eſt vt nos ꝑ eū tanq̄ʒ ꝑ inſtrumentū
deus crearet. Et iō magnus cōſtantinꝰ cele
brari fecit nicenū cōciliū. vbi error ꝯdēnatꝰ
eſt. Ipſe aūt poſtmodū miſerabili morte in
terijt. quia oia viſcera et inteſtina ꝑ ſeceſſuʒ
emiſit. Cōſtantiꝰ aūt ꝯſtātini filiꝰ ip̄a here
ſi corruptꝰ fuit. Quocirca cōſtantius impe
ratorꝯ euſebiū plurimū indignatꝰ multoꝝ
ep̄oꝝ ꝯciliū ꝯuocauit. et dioniſiū accerſiuit.
multaſqʒ ep̄las ad euſebiū deſtinauit. q̄ ſci
ens maliciā̄ in multitudine p̄ualere venire
cōtēpſit ⁊ ſuā̄ ſenectutē oppoſuit. Un̄ ip̄ator
ſtatuit ꝯ eiꝰ excuſationē in mediolanenſi vr
be q̄ ꝓpe erat conciliū celebrari. Ubi cū Eu
ſebiū deeſſe videret. iuſſit arrianos fidē ſuaʒ
deſcribere. et dioniſiū ep̄m mediolanēſeʒ ac
xxxiij. ep̄os eidē fidei ſbſcribere. Qđ audiēs
euſebius de vrbe ſua mediolanū ꝓfecturus
exijt. et multa ſe paſſuꝝ p̄dixit B Cum
igit̄ ad quendā̄ fluuiuʒ veniſſet vt mediola
num ꝑgerʒ. nauis ꝓcul ex alia ꝑte fluminis

exiſtēs eo iubēte ad eū venit ⁊ ipm̄ cū ſocijs ſine gubernatore alio trāſportauit. Tūc ei p̄dict⁹ dioniſi⁹ obuiauit. ⁊ ad pedes eius pcidēs veniā poſtulauit. Cū igit euſebi⁹ ab imperatore nec minis nec blādicijs flecti poſſꝫ corā oīb⁹ dixit. Uos dicitis filiū minorē eē patre. cur ergo mihi filiū meū ⁊ diſcipulū p̄tuliſtiſ. Nō eſt eī diſcipul⁹ ſup magiſtꝝ nec ſuus ſup dn̄m ſuū. nec fili⁹ ſup prēm. Qua illi rōe cōmoti ſtatī cyrographū quē ſcripſerant. ⁊ cui Dioniſius ſubſcripſerat ei obtulerūt. At ille. Neq̄qꝫ p⁹ filiū ſcribā. cui autoritate p̄ſum ſꝫ iſtū ſuccēdite. nouūqꝫ cui ſubſcribā ſi vultis ꝯſcribite. Sicqꝫ nutu dei ſuccēſus ē cyrograph⁹. cui dioniſi⁹ ⁊ alij .xxxij. epi ſb̄ſcripſerāt. Rurſūqꝫ arriani aliū cyrographū ꝯſcripſerūt. ⁊ euſebio ⁊ alijs epis vt ſubſcriberēt tradiderūt. ſꝫ cū ab euſebio aīati nullaten⁹ ꝯſentirēt. ceperūt plīmū ḡtulari ꝙ cyrographū cui coacti ꝯſcripſerant penitus cōbuſtū videbāt. Tūc irat⁹ ꝯſtanti⁹ euſebiū volūtati arrianorū tradidit. Qui ꝓtinus ipm̄ d̄ medio alioꝝ epoꝝ rapiētes ⁊ durius flagellātes eū p gd⁹ palatij a ſūmo vſqꝫ ad imū. ⁊ rurſus ab imo vſqꝫ ad ſummū traxerūt. Cū ergo capite ꝯqſſato m̄ltuꝫ ſanguinē fudiſſet. ⁊ adhuc nō aſſentiret. vinctis p⁹ tergū manib⁹ p collū cū fune ipm̄ trahebant. Ipe aūt grās agens dicebat ſe p ꝯfeſſione fidei catholice mori eſſe patū. Tūc cōſtanti⁹ liberiū papā dioniſiū paulinū ⁊ omnes alios epos q̄ eius exēplo fuerāt aīmati in exiliū mitti fecit. Euſebiū vo apud ſcitopolim vrbē paleſtine arriani duxerūt ⁊ ipm̄ in quodā loco ſic artiſſimo recluſerūt. vt eēt illo lōgitudine breuior. latitudīe anguſtior. ita vt curuat⁹ nec pedes extēdere nec ſe ī latus alteꝝ vertere poſſet. capiteqꝫ depſſo hūeros tantū ⁊ cubitos mouere valebat. Uerūtamen cōſtantio defuncto. iulian⁹ eidē ſuccedens ⁊ omnib⁹ placere volens. iubet exulatos epos reuocari ⁊ deoꝝ tēpla apiri ⁊ pace frui ſub lege q̄ q̄ſqꝫ vellet. Et ſic Euſebius inde exiēs ad athanaſiū venit. ⁊ q̄nta paſſuſ fuerat eidē expoſuit. Defuncto aūt iuliano ⁊ iouiniano regnāte ſopitis arrianis Euſebius vercellas redijt. ⁊ eū ꝑl's cū magna exultatione ſuſcepit. Sꝫ iterꝝ valente regnante arriani repullulāt. ⁊ euſebij domū vallātes. ⁊ extra domū ſupinū ipm̄ trahentes lapidibus eū obruerūt. ⁊ ſic ad dn̄m feliciť migrās in eccleſia quā ipſe cōſtruxerat ſepultus eſt. Fert quoqꝫ hāc grām ſue ciuitati euſebi⁹ a deo ſuis p̄cibus impetraſſe. vt nullus arrianus ibidē viuere poſſit. Uixit aūt ſcḋm cronicam ad min⁹ .lxxxviij. annis. Floruit circa annos dn̄i .cccl.

CIIII A

De ſanctis machabeis

Machabei fuerunt ſeptē frēs cū matre reuerēda. ⁊ eleazaro ſacerdote. q̄ p obſuatiōe legis cū carnē porcinā nollēt comedere. īaudita ſupplicioꝝ genera ptulerūt. ſcḋm q̄d ī .ij. machabeoꝝ pleni⁹ ꝯtinet. Et notandū ꝙ eccleſia orientalis facit feſta d̄ ſanctis vtriuſqꝫ teſtamenti. occidētalis aūt nō facit feſta d̄ ſāctis veteris teſtamenti eo ꝙ ad inferos deſcenderunt. p̄terq̄ꝫ de innocētibus. ex eo ꝙ ī ipis ſingulis occiſus eſt xp̄s. ⁊ de machabeis. Sūt aūt q̄ttuor rōes q̄re ecclia de iſtis machabeis licet ad inferos deſcēderūt ſolēniſat. Prima eſt ꝓpter p̄rogatiuā martirij. Quia enī inaudita ſupplicia int̄ ſctōs veteris teſtamēti paſſi ſunt. iō ꝓuilegiati ſunt vt eoꝝ paſſio merito celebret. Hec rō poniť in hiſtoria ſcolaſtica. Scḋa eſt ꝓpť repn̄tationē miſterij. Septenari⁹ enī numer⁹ ē numer⁹ vniuerſitatis. Significāť ergo in iſtis oēs prēs veteris teſtamēti celebritate digni. Nā licꝫ d̄ ipis nō ſolēniſat ecclia. tū q: ad limbū d̄ſcēderūt. tū q: m̄ltitudo multoꝝ nouoꝝ ſubintrauit. in his tū ſeptē impēdit oīb⁹ reuerētiā. q: p ſeptem vt dictū eſt vniuerſitas deſignať. Tertia eſt ꝓpť exēplū patiēdi. ꝓponunť enī in exemplū fidelib⁹. vt ſcḋm hoꝝ ꝯſtantiā ad zeluꝫ fidei animenť. ⁊ ad patiēduꝫ p lege euāgelij ſicut illi p lege moyſi forti⁹ acangāť. Quarta eſt ꝓpť cām ſupplicij. Nā p defenſiōe leg̃ ſue talia ſupplicia paſſi ſunt. ſic ⁊ xp̄iani p defenſione legis euāgelice patiunť. Has tres vltimas rōes aſſigt magiſter Iohēs beleth in ſumma de officijs. ca. v.

Ad vincula ſancti Petri

Feſtuʒ ſancti petri

F apl'i qđ ad vincula đr. q̄druplici de
cā inſtitutū fuiſſe putat̄.ſ.ī memo/
riā liberatōis petri.in memoriā liberatōis
alexādri.p deſtruēdo ritu gentiliū.⁊ p impe
trāda abſolutōe ſpūaliū vinculoꝝ Prīa
ergo cā eſt in memoriā liberatōis petri. Nā
ſicut đr in hiſto.ſcola. Herodes agrippa ro/
mā adijt.⁊ ibi gayo nepoti tiberij ceſaris fa/
miliariſſimꝰ extitit. Quadā aūt die cū eſſet
Herodes ī curru cū gayo leuatis ī celū ma
nibꝰ ait. Utinā viderē mortē ſenis.⁊ te dn̄m
totiꝰ orbis.ſʒ h̄ auriga herodis audiuit.⁊ ti
berio ꝯtinuo intimauit. Quapropt̄ indig/
tus tiberiꝰ ceſar herodē recluſit in carcerem
vbi dū q̄dā die iuxta arborē innixꝰ eēt.cuiꝰ
frōdibꝰ inſidebat bubo. vnꝰ ď ꝯcaptiuis pe
ritus ī augurijs dixit ei. Noli timere. q2 cito
liberaberiſ.⁊ in tātū ſublimaberis ꝙ amicoſ
tuos ī tui inuidiā ꝯcitabis.⁊ ī hac pſperita/
te morieris. Quācito aūt hꝰ generis aīal ſu
per te videris.vltra q̄ntū diē viuere n̄ valeƀ
Pꝰ aliq̄t tps tiberiꝰ morit̄ ⁊ gaiꝰ ī imperiū
ſublimat̄.q q̄dē herodē de vincul' liberauit.
⁊ magnifice ſublimatū regē in iudeaʒ miſit.
Cūq3 veniſſet.miſit manꝰ vt affligerʒ q̄ſdā
de eccl'ia. Occiſo aūt iacobo fratre ioh̄iſ gla
dio ab eodē aň dies azimoꝝ vidēs q2 h̄ g̃tū
eſſet iudeis.in diebꝰ azimoꝝ petrū app̄hēdit
⁊ in carcerē miſit volēs pꝰ paſca pducere eū
pplo. Angelꝰ aūt noctu eidē aſſiſtēs.mirabi
liter eū a vinculoꝝ nexibꝰ liberauit ⁊ ad mi/
ſteriū p̄dicatiōis liberꝝ ire iuſſit. Facinꝰ aūt
regis dilatiōʒ n̄ patit̄ vltiōis. Seq̄nti v̓o die
cuſtodes ad ſe venire fecit.vt p fuga petri di
ris eos penis afficeret. Hoc tn̄ impeditꝰ eſt
facere.ne ſolutio petri alicui noceret. Nā cō
citus in ceſareā deſcēdit.⁊ ibi pcuſſus ab an
gelo expirauit Eteni ſic refert ioſephus in
xix.antiq̄tatū libro.cū ceſareā aduenifſʒ ⁊ ad
eū totiꝰ puīncie viri vnanimit̄ ꝯueniſſent.il
le fulgēti veſte ex auro argētoq3 mirabiliter
ꝯtexta induťꝰ incipiēte die pcedit ad theatꝝ
Ubi cū p̓mū ſol' radios veſtiſ argētea ſuſce
pit.repcuſſo ſplēdore duplicatā ſpectātibus
lucē fulgor metalli vibrātis effudit.vt intuē/
tibus pſtringeret aciē terror aſpectꝰ. Et p h̄
plꝰ aliq̄d de eo q̄3 hūanē naťe eſt artifex ar/
rogātia mētiret̄ Illico adulātis vulgi ꝯcre
pāt voces dicētis.hucuſq3 vt hoīem te tenu
imꝰ.ſʒ ex h̄ iā ſupra hūanā naturā te eē fate/
mur. Et dū adulatorijs demulceret̄ honori
bus.⁊ oblatos ſibi diuinos honores non re
ſpueret.reſpiciēs vidit inſidentē ſup funicu/
lum capiti ſuo angelū.i.bubonē mortis eiꝰ
p̄ne nūciū.reſpiciēſq3 ad pplum dixit. En
ego deꝰ veſter morior. Sciebat ei iuxta p̄di/
ctionē auguris ſe infra q̄nq3 dies moriturū
Et ꝯtinuo pcuſſus p q̄nq3 dies v̓mibꝰ eum
corrodētibꝰ expirauit. Hec Joſephꝰ In
memoriā igit̄ tam mire liberatiōis p̄ncipis
apl'oꝝ a vincul'.⁊ tā dire vindicte in tyrānū
ꝯtinꝰ ſubſecute.eccl'ia feſtū ſcti petri ad vin/
cula ſolēniſat. Unn̄ et ep'la ī miſſa cantat̄ ī q̄
h̄ liberatio facta fuiſſe p̄hibet̄.⁊ ſcḋm h̄ videt̄
ꝙ h̄ feſtū deberet vocari Petri a vinculis

B Scđa cā inſtitutōis extitit.q̄niā alex
ander papa q̄ ſextꝰ pꝰ beatū petꝝ rexit eccle/
ſiā ⁊ hermes p̄fectꝰ vrbis rome q̄ p alexādꝝ
ad fidē ꝯuerſus fuerat.a quirino tribuno in
diuerſis locis ī cuſtodia tenebant̄ Dixitq3
tribunꝰ ad hermē p̄fectū. Miror te viꝝ pru
dentē honorē dimittere p̄fecture.⁊ vitā aliaʒ
ſomniare. Cui hermes dixit. Et ego aň hos
annos h̄ oīa deridebā.⁊ hāc vitā ſolā eē pu/
tabam. R̄ndit q̄rinꝰ. Fac ergo pbare me ꝙ
aliā vitā noueris eſſe ⁊ ꝯtinuo fidei tue diſci
pulū me hēbis Cui hermes dixit. Sanctus
alexāder quē tenes in vinculis ipe h̄ meliuſ
te docebit. Tūc quirinꝰ maledicens hermē
ait. Ego tibi dixi vt me pbare faceres hoc. et
nūc me mittis ad alexandrū quē p ſuis ſcele
ribus teneo vinculatū. Uerū tn̄ ſup te et ale
xandrū cuſtodiā duplicabo.⁊ ſi ipſum tecū.
vel te cū ipſo inuenire potero.vere fideʒ tuis
⁊ eius dictis vel ſmonibꝰ adhibeo. Fecit qđ
dixit. Et alexandro h̄ hermes ꝯtinus indica
uit. Orāte igit̄ ſctō alexandro angelꝰ ad euʒ
venit ⁊ ipſum ad hermē in carcerē duxit. Et
inueniēs eos q̄rinꝰ inſimul plurimū admi
ratus eſt. Et cū hermes q̄rino narrarʒ quō

alexāder filiū ſuū mortuū ſuſcitaſſꝫ. dixit ale
xādro q̄rinus. Habeo filiā gutturoſā noīe
balbinā. Promitto igit̄ me tuā recipe fideꝫ.
ſi filie mee īpetrare poteris ſalutē. Cui alexā/
der. Vade citius. ⁊ ipām ad carcerē meū ad
ducito. Cui dixit Quirinꝰ cū hic ſis q̄uo in
carcere tuo te potero īuenire. Ad quē Allexā
āder. Vade cito. q̄ꝛ q̄ me huc adduxit. ille me
illuc cito reducet. Pergēs igit̄ q̄rinus filiaꝫ
ſuā ad carcerē alexādri adduxit. ⁊ ibidē ipuꝫ
īueniēs. ad pedeſ ſuos ſe ꝓſtrauit. Tūc filia
eiꝰ cepit vincl'a ſcti alexādri deuote oſculari
vt ſanitatē reciperet. Cui alexand̄ dixit. Noli fi
lia mea has meas oſcl'ari cathenas. ſꝫ boias
ſcti Petri diligēter īquire q̄s d̄uote oſculās
recipies ſanitatē. Quirinꝰ igit̄ ī carcere vbi
petrꝰ detētꝰ fuerat diligēter boias inq̄ri fecit
eaſq̄ꝫ cū īueniſſꝫ filie ſue oſculādaſ dedit. Il
la mox vt oſculata ē vincl'a. ſanitatis ēītegre
bn̄ficiū aſſecuta. Tūc q̄rinꝰ veniā petēs ale
xandꝝ de carcere extraxit. ⁊ ipe cū familia et
alijs q̄ꝫ plibꝰ baptiſma ſuſcepit. Tūc ſctūs
Allexāder h̄ feſtū in kaleñ. Auguſti celebrā
dū inſtituit. ⁊ in honorē apl'i petri eccl'iaꝫ fa/
bricauit. vbi vincl'a repoſuit. ⁊ ad vincl'a no/
miauit. In hac ſolēnitate ad p̄dictā eccl'iaꝫ
magnꝰ fit ꝯcurſus ꝑpl'i. ⁊ ibidē ꝑpl's vincula
oſculat̄. ¶ Tercia cā inſtitutōnis ſc̄m
Bedā h̄ eſt. Octauianꝰ ipator ⁊ Anthoni/
us ſibi inuicē affinitate ꝯiūcti. ſic int̄ ſe mū/
di totiꝰ īpiū diuiſerūt. vt Octauianꝰ in oc/
cidente italiā. galliā ⁊ hyſpaniā. Anthoniꝰ
v̄o in oriēte aſiā pontū ⁊ affricā poſſiderent
Anthoniꝰ aūt laſciuꝰ ⁊ lubricꝰ cū ſororem
octauiani in vxorē h̄rēt. ipām repudiauit. et
cleopatrā reginā egipti ī vxorē accepit. Ob
h̄ indignatꝰ Octauianꝰ manu armata in
aſiā ꝯ Anthoniū ꝓcedit. ⁊ ipm̄ in oībꝰ ſup/
auit. Tūc anthonius ⁊ cleopatra victi fuge
rūt. ac ſemetipos p̄ dolore nimio occiderūt.
Egipti igit̄ regnū octauianꝰ deſtruxit. ⁊ ro
manā ꝓuintiā fecit. Ind̄ in alexādriā prexit
⁊ oībꝰ eā diuitijs ſpoliās romā ipas trāſue
xit. Vn̄ rempublicā auxit. ita ꝙ p vno dena
rio daret̄ q̊d priꝰ ꝓ q̄ttuor vendebat̄. Et q̄a
ciuilia bella valde vrbē vaſtauerāt. ita eam
renouauit vt dixerit. Inueni latericiā relin

quo marmoreā. Quia igit̄ intantū rēpubli
cā auxit. auguſtꝰ p̄mo oīm vocatꝰ ē. Vn̄ ⁊
ab eo auguſti dicti ſūt q̄ ſibi ī impio ſucceſ/
ſerūt. ſicut a Iulio ceſare eiꝰ auūcl'o ceſares
appellāt̄. Vn̄ ⁊ hūc mēſeꝫ auguſtū q̄ p̄us ſe/
xtil' dicebat̄. q̄ꝛ a martio ſextꝰ erat. ꝑpl'us ſuo
noīe intitulauit eū Auguſtū vocāſ. In me
moriā itaq̄ꝫ ⁊ honorē victorie illiꝰ quā p̄ria
die auguſti Octauianus h̄uit. oēs romani
hac die ſolēnizabāt vſq̄ꝫ ad tp̄s Theodoſij
impatoris q̄ cepit regr̄e anno dn̄i. ccccxxvj.
Eudoxia igit̄ filia p̄dicti theodoſij impato/
ris vxor valēntiniani. hierl'imā ex voto ꝑrexit
Vbi q̄dā iudeꝰ ꝓ magno mūere duaſ ei ca
thenas obtl'it. q̄bꝰ ſub Herode Petrꝰ apl's
vinctꝰ fuit. Cū igit̄ Romā rediſſet in kaln̄.
auguſti. ⁊ in honorē ipatoris gentil' roma/
nos ſolēnizare videret. dolēs ꝙ dānato hoī
tantꝰ honor exhiberet̄. cogitāſq̄ꝫ ꝙ nō eos
d̄ facili a tl'i cl'tura ⁊ ꝯſuetudie reuocare poſ
ſet. cogitādo tractauit vt obſuantia q̄dē ſic
ſtaret. ſꝫ in honorē ſcti Petri fieret. ⁊ illū diē
vniuerſus ꝑpl's ad vincl'a noīaret. Habita
igit̄ collatōe cū btō Pelagio papa ꝑpl'ꝫ blā/
dis exhortatōibꝰ induxerūt. vt obliuiōi tra
deret̄ memoria p̄ncipis paganoꝝ. ⁊ celebris
fieret memoria p̄ncipis apl'oꝝ. Qd̄ dū cun
ctis placuiſſꝫ. illa catenas q̄s de hierl'm attu
lerat ꝓtulit ⁊ ꝑpl'o oñdit. Papa v̄o et illā ca/
tenā ꝓtulit q̄ ſub Nerone idē apl's vinctꝰ fu
it. Hac ergo illiſ ſociata ita miraculoſe vna
cathena facta eſt. ac ſi p vna ⁊ eadē extitiſſet
Vn̄ papa ⁊ regina ꝓtinꝰ ſtatuerūt. vt quod
hoīm indiſcreta religio faciebat gētili dam
nato. in meliꝰ mutata faceret apl'oꝝ p̄ncipi
petro. Ipa igit̄ vincl'a papa cū regina in ec
cleſia ſcti Petri ad vincl'a poſuit. ⁊ ipāꝫ mu
neribꝰ ml'tis ⁊ p̄uilegijs magniſ dotauit ac
p̄dictā diē vbiq̄ꝫ celebrē fore inſtituit. h̄ Be
da. idē dicit Sigibertus. Quāte aūt vir
tutis h̄ cathena fuit āno dn̄i. cccclxiiij. appa
ruit. q̄ndaꝫ eni comitē ipatoris Ottonis ꝓ
pinquū diabolꝰ an̄ ocl'os oīm tā crudelr̄ ar
ripuit. vt ſe ipm̄ dentibꝰ laceraret. Tunc iuſ
ſu impatoris ad Iohēm papā ducit̄. vt ca
thena ſcti petri eiꝰ collo circūdaret̄. Sed cū
q̄dā alia cathena furentis collo fuiſſꝫ impo

ſita.ꝛ nihil ex hac ꝑueniſſet ſalutis.nimiruȝ
vbi nil latebat virtutis.tandē vīa petri cathe
na ꝓducit.ꝛ furentis collo imponit. Tante
aūt vͥtutis pondꝰ diabolꝰ ferre nō potuit.ſȝ
mox corā oībꝰ exclamās abſceſſit. Tūc the
odoricꝰ meteñ eps ipam cathenā arripuit.ꝛ
eā ſe nullatenꝰ dimiſſuꝝ niſi manus ſibi pci
deret.aſſeruit.Cū igit̄ ſup h̄ inter epm et pa
pā alioſq̄ȝ clericos grauis orireẗ ꝯtentio.imꝑ
ator tādē ipm litigium ſedauit.ꝛ epo ex ipa
cathena a papa annulū īpetrauit. Nar-
rat Miletꝰ ī crōica.ꝛ idē hēt in hiſtoria tripꝑ
tica.ꝙ his diebꝰ apud epyruȝ draco ingens
apparuit.in cuiꝰ ore Donatꝰ eps vͥtute inſi
gnis expuēs mox eū occidit.priꝰ tn̄ añ eius
faciē digitis crucē deſignās.ꝛ eidē oñdens.
Quē vix octo iuga boū ne eiꝰ putredie aer
inficereẗ ad locū incēdiȷ̄ trahere potuerunt.
Idē q̄ȝ ait ibidē ꝛ in eadeȝ tripꝑtita hiſtoria
habeẗ ꝙ in creta diabolꝰ in ſpecie Moyſi ſe
poſuit. Qui iudeos vndecūq̄ȝ ꝯgregās ſu
per magnū mōtis ꝑcipitiū iuxta mare eos
duxit. Quos dū ad terrā ꝓmiſſiōis ſicco pe
de ſe ꝑeūte ducere polliceret innūeros eneca
uit. Vn̄ credit̄ ꝙ diabolꝰ indignatꝰ.q̄ȝ oc-
caſiōe iudei q̄ regine cathenā dederat plau-
ſus octauiani ceſſauit.de hiſ ſe talr̄ vindica
uit. Multi aūt ex his q̄ euaſerūt.ad baptiſmi
grāȝ ꝯuolarūt. Cū eni mōs ip̄e decliuis in
cūberet.ꝛ illi ſeſe euoluerent.ꝑores tā acutiſ
rupibꝰ lacerati q̄ȝ in mari ꝑfocati mortui
ſunt. Cūq̄ȝ reliq̄ idē facere vellēt.ꝛ de ꝑoribꝰ
q̄d eis acciderit ignorarēt.quidā piſcatoreſ
inde trāſeūtes malū qd̄ acciderat narraue-
rūt eiſdē.ꝛ ſic illi ꝯuerſi ſūt. Hec in hiſtoria
tripꝑtita. B Quarta cā inſtitutōis hic
aſſignari p̄t. Dñs.n.a vincul' petꝝ miracu-
loſe abſoluit.ꝛ eidē ligādi ꝛ abſoluēdi pote-
ſtatē dedit. Nos aūt vinclis pctōꝝ obligati
tenemur ꝛ abſolui indigemꝰ Idō igit̄ ipm ī
ſolēnitate q̄ dr̄ ad vincla honoramꝰ vt ſicut
ip̄e a vinclis abſolui ꝓmeruit.ꝛ ſicut abſol-
uēdi a dño ptātē accepit.ſic ꝛ ip̄e a pctōꝝ vī
culis nos abſoluat. Hāc vltimā inſtitutio
nis cām nō nullā extitiſſe q̄s de facili ꝑpen-
dere pōt.ſi videat ꝙ abſolutionē a vinculis
in aplīn fctāȝ eplā ꝯmemorat.abſoluēdi po
teſtatē ſibi ꝯceſſam euāgeliſta recitat.abſo-
lutōeȝ ab ipo nobis fiēdā hodierna orō po-
ſtulat. Q̄ȝ aūt ꝑ claues q̄s accepit inter-
dū etiā dānandos abſoluat.in q̄dā miracu
lo q̄d legit̄ ī li.miracl'oꝝ btē vͥginis ſatis cla
ret. Apd̄ nāq̄ȝ Coloniā vrbē in monaſterio
ſcti petri erat q̄dā monachꝰ leuis lubricꝰ et
laſciuꝰ Hic dū ſubita morte fuiſſet ꝑuentꝰ
demōes ipm accuſabāt.ꝛ q̄libet pctōꝝ gene
ra ꝯ ipm clamabāt. Vnū dicebat. Ego ſuȝ
cupiditas tua.q̄ ꝯ dei ꝑcepta tā freq̄nter cu-
piſti. Aliō clamabat. Ego ſū vana glīa.q̄ te
apd̄ homīes iactanẗ exaltaſti. Aliō ait. Ego
ſū mendaciū in q̄ mentiēdo peccaſti.ꝛ cete-
ra ſilr̄. E cōtra q̄dā bona opa q̄ fecerat ipſū
excuſabāt dicētia Ego ſū obediētia quā ſeni
oribꝰ ſpūalibꝰ exhibuiſti. Ego ſū pſalmoꝝ
cātus.quē freq̄nter deo ꝯciniſti. Sctūs au
tē petrꝰ cꝰ erat monachꝰ ꝓ ipſo depcaturꝰ
deū adiȷ̄t. Cui rn̄dit dñs. Nūq̄d non ꝑ pp̄ha
me inſpirāte dixit. Dñe q̄s hitabit in taber-
naculo tuo.aut q̄s reqeſ.in mōte ꝛc. Qui in
gredit̄ ſine macl'a ꝛc. Quō hic p̄t ſalūꝰ eē cū
nec ſine macl'a ſit ingreſſus.nec ſit iuſticiaȝ
opatꝰ. Rogāte iſtit̄ ꝓ eo petro cū vͥgie mrē
dei.hāc dñs ſniam ꝓtulit.vt ad corpꝰ rediret
ꝛ ibi pniam ageret. Tūc ꝯfeſti petrus claui
quā māu tenebat diabolū terruit ꝛ in fugā
ꝯuertit. Aliaȝ vͦo eiꝰ ī māu cuiuſdā q̄ ī predi
cto mōaſterio mōachꝰ fuerat tradidit.ꝛ vt
ad corpꝰ ipſā reducerȝ ꝑcepit. Qui ab eo ꝓ
mercede reductōis popoſcit vt ſinglis die-
bꝰ pſalmū Miſerere mei deꝰ diceret.ꝛ ſepltu-
rā eiꝰ ſepe ſcobꝭ mūdaret. Ipſeq̄ȝ d̄ morte re
diēs q̄ ſibi ꝯtigerāt oībus enarrauit.

CVI

De ſancto ſtephano papa.

Tephanus papa

S cū mltos gētiliū vͥbo ꝛ exēplo ꝯuer
tiſſet ꝛ multa corpa ſctōꝝ martiꝝ ſe
peliſſet.a valeriano ꝛ galieno āno dñi. cclx.
ſūmo ſtudio ꝑq̄rit̄.vt eū ꝛ clericos aut ſacri
ficare cogerēt aut ſupplicijs diuerſ puniret.
Dederūtq̄ȝ edictū vt q̄cūq̄ȝ eos ꝓderet totā
eoꝝ ſubam poſſideret. Qua ꝑpt decē de eiꝰ
clericis ſtatī ꝓphenſi ſūt ꝛ ſine audientia de

collati.Seq̄nti die Stephanꝰ papa ꝯphen
dit ⁊ ad tēplū martis ducit̄.vt ibi aut ydoluꝫ
adoraret.aut capitalē ſniam ſubiret. Sꝫ cū
tēplū igreſſus fuiſſꝫ ⁊ deū vt ipꝫ tēplū deſtru
eret exoraſſet.ſtatī magna ṗs tēpli corruit. ⁊
oīs mltitudo p̄ nimio timore aufugit. Ipſe
vo ad cimiteriū ſancte Lucie prerit. Qd̄ au
diēs Ualerianꝰ.milites plures ṗoribus ad
eū miſit Qui veniētes eū miſſaꝫ celebrātem
iuenerūt et ſtātē itrepidū ac incepta deuote
ꝑficiētēꝫ ī ſua ſede decollauerūt.

CVII. A

De inuentione ſancti Stephani prothomartiris.

Inuentio corpo/
ris ꝓthomartiris ſtephani anno
dn̄i.ccccxvij.Honorij ṗncipis an
no.vij.facta fuiſſe narrat̄.Repit̄
aūt eiꝰ inuētio trāſlatio ⁊ ꝯiūctio. Inuētio
ipiꝰ h̄ ordie facta fuit. Nā cū qdā ṗſbit̄ no/
mine Lucianꝰ ī territorio hierlitano queꝫ
Genadiꝰ int̄ illuſtres viros ꝯmemorat. ⁊ h̄
ſcripſit feria ſexta in ſtratu ſuo q̄ſceret ⁊ pe/
ne euigilaret.qdā vir ſenex ſtatura ꝓcerus.
vltu decorꝰ.barba ꝓlixa.pallio cādido ami/
ctꝰ.cui gēmule auree ⁊ cruces īerāt ꝯtexte.cal
ciatꝰ caligis ī ſuꝑficie deauratis eidē apparu
it. Qui manu aureā vgā tenēs tetigit eū di.
Sūma cū diligētia nros patefacito tumu/
los.qr indecent̄ deſpecto loco recōditi ſumꝰ
Uade igit̄ ⁊ dic ioh̄i epo hieroſolimitano
vt nos in honorabili loco reponat.qr cū ſic/
citas ⁊ tribulatio mūdū ꝯcuſſerit.nrōꝝ ſuf/
fragijs deꝰ mōo ꝓpiciari decreuit. Cui luci
anꝰ ṗſbyter dixit. Dn̄e quis es. Ego ſū inq̄t
Gamaliel q̄ paulū aplm enutriui. ⁊ ad pe
des meos legē ꝑdocui. Qui āt mecū iacꝫ ſā
ctꝰ ē ſtephanꝰ q̄ a iudeis lapidatꝰ extra ciui
tatē ꝓiectꝰ eſt.vt a feris ⁊ auibꝰ deuoraret̄.
Sꝫ h̄ oīno ille ꝓhibuit cui idē martir illeſā
fidē ſuauit. Ego aūt ipm cū reuerentia mlt̄/
ta collegi. ⁊ ī meo nouo tumlo ſepeliui. Ali/
us āt q̄ mecū iacꝫ ē nicodemꝰ nepos meꝰ.q̄
nocte Ihm adijt. ⁊ a petro ⁊ Ioh̄e ſacrum
baptiſma ſuſcepit. Quaꝓpter indignati in
eū ṗncipes ſacerdotū eū occidiſſent. niſi ob
nri reuerētiā deſtitiſſent. Uerūtn̄ oēm ſub/
ſtāntiaꝫ eiꝰ diripuerūt. ⁊ a ṗncipatu depoſue
rūt mltiſqꝫ eū afficiētes vberibꝰ ſemiuiuuꝫ
reliq̄runt. Hūc cū ego in domo mea duxiſ/
ſem.diebꝰ aliq̄bꝰ ſuꝑuixit. ⁊ defunctū iuxta
pedes bti ſtephani ſepeliri feci. Terciꝰ vo q̄
mecū eſt.ipſe ē Abibas filiꝰ meꝰ q̄ anno eta
tis ſue.xx.mecū baptiſma ſuſcepit. ⁊ virgo ꝑ
manēs cū paulo diſciplo meo legē didicit.
Uxor vo mea Ethea ⁊ ſelemyas filiꝰ meus
qr fidē xpi noluerūt recipe.nrā neq̄q̄ꝫ digni
ſupultura fuere.ſꝫ eos alibi ſepltos inuenieſ
⁊ eoꝝ tumlos vacuos ⁊ inanes. Hoc dicto
ſanctꝰ gamaliel diſꝑuit. Lucianꝰ vo euigi
lās dn̄m exorauit.vt ſi h̄ viſio in vitate fieret
eidē ſcdo ac tercio appareret. In ſeq̄nti igit̄
feria ſexta eidē ſic priꝰ apparuit. ⁊ cur ea q̄ ſibi
dixerat neglexerit req̄ſiuit. Nō inq̄t dn̄e ne/
glexi.ſꝫ rogaui dn̄m vt ſi h̄ viſio ex deo eſſet
mihi tercio appereret. Dixitqꝫ ei Gamaliel.
Quoniā in mēte tua cogitaſti ſi nos inue/
nires quō reliq̄as ſinglōꝝ diſcernere poſſes
ex his q̄ tibi ſub ſilitudīe offero ſinglōꝝ locu
los ⁊ reliq̄as edocebo. Oſn̄ditqꝫ ei tres cala/
thos aureos ⁊ q̄rtū argēteū.qꝝ vnꝰ erat ple
nꝰ roſis rubētibꝰ. ⁊ alij duo roſ albis. q̄rtuꝫ
etiā oſn̄dit calathū argēteū plenū croco. Di/
xitqꝫ gamaliel Hij calathi nri ſūt loculi. ⁊ he
roſe nrē ſūt reliq̄e. Calathꝰ plenꝰ roſis rube
is eſt loculꝰ ſcti ſtephani.q̄ ſolꝰ ex nob̄ mar
tirio meruit coronari. Alij duo roſis alb̄ ple
ni.mei ⁊ nichodemi ſūt loculi.q̄ ſincero corde
in ꝯfeſſiōe xpi ꝑſeuerauimꝰ. Quartꝰ vo ar
genteꝰ croco plenꝰ ē abibe filij mei.q̄ cando
re vginitatis pollebat ⁊ mūdꝰ de mūdo exi
uit. His dictis iterꝝ diſꝑuit. Feria autē ſexta
ſeq̄nti ſebdomade eidē iratꝰ apꝑuit. ⁊ d dila
tōe ⁊ negligētia ſua eū g̃uiter increpauit. Cō
tinuo igit̄ Lucianꝰ hierlimā adijt. ⁊ Ioh̄i
epo cūcta ꝑ ordinē enarrauit. Pergūt igit̄
cū alijs epis accerſitis ad locū ṗdictū lucia
no oſtenſū. Cūqꝫ cepiſſent fodere.tra ꝯcutit̄
⁊ ſuauiſſimꝰ odor ſentit̄. Adcꝰ odoris mirā
fargrātiā meritis ſctōꝝ.lxx.hoīes a diuerſiſ
infirmitatibꝰ liberāt̄. Sicqꝫ in eccliaꝫ ſion
q̄ eſt in hierlm.vbi ſctūs ſtephanꝰ archidya
conatꝰ officio functꝰ eſt.cū magno gaudio

ſcōꝝ reliquias trāſtulerūt. ⁊ eas ibi honori/
fice ꝯdiderūt. Ea āt hora pluuia mag̃ deſcē
dit. Hꝰ viſiōis ⁊ inuētōis mentōeȝ facit be/
da in crōica ſua. B Hec inuentio ſctī
ſtephani facta ē ea die q̃ eiꝰ paſſio celebratur
et eiꝰ paſſio in hac die fuiſſe dr̄. Feſta aūt ab
eccl'ia mutata ſūt duplici rōe. Prīa ē q̄ȝ
xp̄s ideo natꝰ eſt in terris vt hō naſceretur
in cel'. Decuit igit̄ vt natiuitati xp̄i ꝯtinuare
tur natale ſctī ſtephani. q̄ p̄mꝰ ꝑ xp̄o marti/
riū ſuſtinuit qđ ē naſci ī celo. vt ꝑ h̄ notaret̄
vnā ex alia ſeq̄. Vn̄ etiaȝ cātat̄ đ ip̄o. Heri
xp̄s natꝰ ē ī terris vt hodie ſtephanꝰ naſce/
ret̄ in cel'. Scđa rō ē. q̄niā feſtū đ inuentōne
ſolēniꝰ agebat̄ q̄ȝ feſtū de paſſiōe. Et h̄ tuȝ
ꝓpter reuerētiā natiuitatis dn̄i. tū ꝓpt̄ mul
ta miracl'a q̄ ī ip̄iꝰ inuētiōe dn̄s oñdit. Qr
ergo paſſio ip̄iꝰ dignior ē q̄ȝ inuētō. ⁊ ob h̄
ſolēnior dȝ eē. iō eccia feſtū de paſſiōe ad ali
ud tp̄s trāſtulit. i q̄ ī ampliori reuerētia ha/
beat̄. Trāſlatō āt eiꝰ vt ait Aug. h̄ mō
fuit. Nā alexāder ſenator ꝯſtātinopolitanꝰ
hierl'm cū vxore ſua adijt. ⁊ ꝓthomartiri ſte
phano pl'cerrimū oratoriū ꝯſtruxit. ac poſt
eiꝰ obitū iuxta eiꝰ corpꝰ ſe ſepeliri fecit. Euo
lutis ergo ſeptē ānis. iuliana eiꝰ vxor in pa
triā ſuā volēs redire vtpote q̄ a p̄ncipibus
iniuriā patiebat̄. corpus viri voluit deferre.
Qđ cū ab ep̄o m'l'tis p̄cibꝰ poſtulaſſet. ep̄s
duos locl'os argēteos ꝓtulit di. Non noui
q̄s ſit ex his loculꝰ viri tui. Et illa ego noui.
Et impetū faciēs amplexata ē corpꝰ ſancti
ſtephani. Sic ergo dū corpꝰ viri putat ac/
cipe. caſu corpꝰ ꝓthomartiris accepit. Cuȝ
āt nauī cū corpe ꝯſcēdiſſet. hymni audiunt̄
āgelici. odor effragrat. clamāt demōeſ. ſeuā
ſuſcitāt tempeſtatē d. Ve nob. qr ꝓthomar
tir ſtephanꝰ trāſit diro nos v̄berās igne. Cū
ergo naute naufragiū formidarent. ſtepha
nꝰ īuocat̄. ⁊ ꝯtinuo appꝛuit eis di. Ego ſum
nolite timere. Statiq̄ȝ trāq̄llitas mag̃ ſub/
ſecuta ē. Tūc audite ſūt voces demonū cla
mātiū. Impie p̄nceps nauē accēde. q̄a ad/
uerſariꝰ noſter ſtephanꝰ ē ī ea. Tūc p̄ncepſ
demonū q̄nq̄ȝ demōes q̄ nauē incēderēt mi
ſit. Sȝ angelꝰ dn̄i in ꝓfundum eos dimerſit
Et cū calcedonē veniſſet. demōeſ clamabāt
Seruꝰ dei veit q̄ ab iniq̄s lapidatꝰ ē iudis
Cōſtātinopoliȝ igit̄ in colūes ꝑuenerūt ⁊ ī
q̄dā ecclia corpꝰ ſctī ſtephani cū mag̃ reue/
rentia ꝯdiderūt h̄c Aug. Cōiūctio aūt cor
poris ſctī ſtephani cū corpe ſctī Laurentij
h̄ hodie facta fuit. Cōtigit. n. Eudoxiā filiaȝ
Theodoſij īꝑatoris a demōe ḡuiter crucia
ri. Qđ cū patri ſuo ꝯſtātinopoli ꝯſtituto ī/
timatū fuiſſȝ. iubȝ filiā ꝯſtātinopoli adduci
vt ſacroſctīs ꝓthomartiris ſtephani reliq̄/
is tāgeret̄. Demō aūt in ea clamabat. Niſi
ſtephanꝰ romā veiat nō exibo. q̄niam ſic eſt
apl'oꝝ volūtas. Qđ cū īꝑator audiuiſſet. a
clero ⁊ ꝑpl'o ꝯſtantinopolitano obtinuit vt
corpꝰ ſctī ſtephani romāis darēt. ⁊ ip̄i bea/
ti Laurētij corpꝰ acciꝑent. Tunc imꝑator
Pelagio pape ſuꝑ h̄ ſcp̄ſit. Papa v̄o đ ꝯſi
lio cardinaliū īꝑatoris petitōi ꝯſenſit. Miſ
ſi igit̄ ꝯſtātinopolim cardinales corpꝰ ſctī
ſtephani romā deferunt. ⁊ greci ꝑ accipiēdo
corpe ſctī laurentij ꝓſequūt̄. Caput igit̄ cor
pꝰ ſtephani recipit̄ ⁊ brachiū eiꝰ dextꝝ a ca/
puanis deuotis p̄cibꝰ obtinet̄. ⁊ metropoli
tana ecclia ī eiꝰ honore fabricat̄. Cū aūt ro/
mā veniſſent. ⁊ in eccl'iam ſctī Petri ad vin
cl'a corpꝰ deferre vellēt. vectores ſubſiſtunt.
nec vltra ꝓcedere pn̄t. Demō āt ī puella cla/
mabat. Fruſtra laboratis. qr nō h̄ ſȝ apud
frēm ſuū laurētiū ſedē elegit. Illuc igit̄ cor/
pꝰ defert̄. ⁊ ad eiꝰ tactū puella a demōe libe
rat̄. At laurētiꝰ aduētui fr̄is ſui q̄ ꝯḡtulās
⁊ arridēs. in alterā ꝑtē ſepulcri ſeceſſit ⁊ me/
dietatē illiꝰ vacuā fratri reliq̄t. Greci v̄o dū
manꝰ apponūt vt laurētiū ferāt ad t̄rā velut
exanimes corruerūt. Sȝ orātibꝰ ꝓ eis papa
clero ⁊ ꝑpl'o. vix ad ſe ad veſperam redierūt.
Oēs tn̄ infra decē dieſ mortui ſūt. Lati etiā
q̄ ſibi ꝯſenſerāt in freneſim verſi ſanari nō
potuerūt. q̊aduſq̄ȝ ſctōꝝ corpa inſil' tumu/
lata fuerūt. Tūc vox de celo audita ē. O fe/
lix roma q̄ corpꝰ laurētij hyſpani. ⁊ ſtephāi
hierl'ōmitani tā gl'ioſa pignora vno claudis
mauſoleo. Facta ē aūt iſta ꝯiūctio. ix. kal'.
Maij. circa ānos dn̄i. ccccxxv. C Re/
fert Aug. ī li. xxij. de ciui. dei ſex mortuos ad
inuocatōeȝ ſctī ſtephani ſuſcitatoſ. viȝ q̄n/
dā. q̄ cū mortuus ſic iaceret vt ei iā pollices

ligarent. īuocato ſup eū noīe beati ſtephani ꝯtinuo ſuſcitat⁹ ē. Itē qndam puerꝝ a plauſtro ꝯtritū. quē mat̄ ad ecclām ſcti ſtephani deferēs. viuū ⁊ ſanū recepit. Itē qndā ſactimonialē q cū in extremo ſpū ꝯſtituta ad eccleſiā ſcti ſtephani delata fuiſſet ⁊ ibidē expiraſſet. videntib⁹ oīb⁹ ⁊ ſtupētib⁹ ſanata ſurrexit. Itē qndā puellā apd yponē cuius tunicā cū pater ad eccleſiā ſcti ſtephani ꝑportaſſet. eā poſtmodū ſup corp⁹ defuncte puelle ꝓiecit. ⁊ illa ſtatī ſurrexit. Itē qndā iuuenē apd yponē cui⁹ corp⁹ cū inunctū fuiſſꝫ oleo ſancti ſtephani ſtatī ſurrexit. Itē qndā puerū q cū ad ecclām ſcti ſtephani mortu⁹ fuiſſꝫ lat⁹ ad īuocatōꝫ ſcti ſtephāi vite ē ꝓtin⁹ reſtitut⁹. De hͦ martyre ſic d. Aug. Martirem iſtū gamaliel ſtolat⁹ reuelauit. Saulus ſpoliat⁹ laudauit. Xp̄us pānis īuolut⁹ ditauit. ⁊ ꝑcioſo lapide coronauit. Idē In ſtephano emicuit pl'critudo corꝑis. flos etatis eloqntia ſermocinātis. ſapīa ſctiſſime mētis. ⁊ opatio diuinitatis. Idē. Fortis colūna dei cū inter lapidiferas manus captatorio forcipe teneret̄ fide fūdabil' igniebat̄. feruebat̄ ⁊ ꝓducebat̄. ꝯſtringebat̄ ⁊ angebat̄. cedebat̄ ⁊ nō vincebat̄. Idē ſup illd Dura ceruice ⁊c̄. Hic nō bladit̄. ſꝫ inuehit̄. nō palpat ſed ꝓuocat nō trepidat ſꝫ inſtigat. Idē. Attēde ſtephanū ꝯſeruū tuū. hō erat ſicut ⁊ tu. d maſſa pcti erat ſic̄ ⁊ tu. eo pcō redēpt⁹ q tu. Et cū dyacon⁹ erat euāgeliū legebat. quod legis vel audis ⁊ tu. Ibi inuenit ſcriptū. Diligite inimicos veſtros. Didicit legēdo. pfecit obediendo.

CVIII

De ſancto dominico.

Dominic⁹ dicitur q. dñi cuſtos vl' a dño cuſtodit⁹ Uel dr̄ dñicus qntū ad ethimologiā h⁹ noīs qd ē dñs. Dicit̄ āt cuſtos dñi trib⁹ modis. ſ. cuſtos honoris dñi q ad deū cuſtos vinee dñi vl' gregis dñi q ad ꝓximū cuſtos volūtatis dñi ſiue ꝑceptoꝝ dñi q ad ſeipm. Scdo dr̄ dñicus qi a dño cuſtodit⁹. Dñs. n. cuſtodiuit ipm qntū ad triplicē ſtatū ſuū. in qꝝ pmo fuit laic⁹. in ſcdo regl'aris canōicus. in tercio vir aplic⁹. Nā ī pmo eū cuſtodiuit faciēdo eū laudabilr̄ incipe. in ſecūdo feruent̄ ꝓficere. in tercio ꝑfectōeꝫ apprehēdere. Tercio pōt dici dñic⁹ p ethimologiam h⁹ noīs dñs. Dñs nāqꝫ dr̄ qi donās minas. vel donās min⁹. vl' donās mun⁹. Sic beat⁹ Dñic⁹ fuit donās. i. ꝓdonās minas p iniuriaꝝ dimiſſionē. donās min⁹ p corꝑis maceratōeꝫ. qꝛ corpi ſuo ſp minus dabat qꝫ appetebat. donās mun⁹ p libertatis largitōnem qꝛ nō ſolū ſua paupib⁹ tribuit. ſꝫ etiam ſeipm plures vendere voluit. A

Dominic⁹ ordīs pdicatoꝝ dux ⁊ pater inclit⁹. ex hiſpanie ptib⁹ villa q dicit̄ Calaregia oxoniēſ dioceſ patre Felice. mrē vo Iohāna noīe ſm carneꝫ originē duxit. C⁹ mat̄ añ ipius ortuꝫ vidit ī ſomnis ſe catulū geſtanteꝫ ī vtero ardentē in ore faculā baiulantē. Qui egreſſuſ ex vtero totā mūdi machinā incēdebat. Cuidam etiā matrone q ipm ex ſacro fonte leuauerat videbat̄ q puer Dñic⁹ ſtellā ꝑfulgidā h̄ret ī fronte q totū orbē illuſtrabat. Dū adhuc eſſet puerul⁹ ⁊ ſub nutricis cuſtodia ꝯſtitut⁹ deꝑhenſus ē ſepe lectū dimittere ⁊ ſup nudā humū iacere. Miſſus tandē palentiam ad ſtudiū amore ſapīe addiſcēde. vinū p decenniū nō guſtauit. Ubi cū fames valida eſſet libros cū oī ſupellectili vendidit ⁊ pciū eoꝝ paupib⁹ erogauit. Creſcēte iam eius fama ab epō oxonieñ. in ſua ecclīa canonicus regularis efficit̄. ⁊ poſtmodū fact⁹ oībus vite ſpecl'ꝫ a ꝯcanōicis ſupꝑior ordinat̄. Ipe āt die ac nocte lectōi ⁊ orōi vacabat aſſidue deum exorās vt ſibi hāc grāꝫ infūdere digret̄. q ſe totū aliqñ ſaluti poſſꝫ impēdere ꝓximorū. In libro qꝫ de collatōib⁹ patꝝ ſtudioſiſſime legēs magnū ꝑfectōis cumulum apprehēdit. Pergēs āt cū pdicto epō tholoſā. deꝑhēdit hoſpitē ſuū heretica prauitate corruptū. Quē ad fidē ꝯuertit. ⁊ qi qndā ꝓmiciarū manipulū future meſſis dño preſentauit

Legit̄ in geſtis comitis montis fortis q cū btūs Dñic⁹ qdā vice aduerſus hereticoſ pdicaſſet. autoritates qs ī mediū ꝓduxerat redegit in ſcriptis. ⁊ cuidā heretico cedulaꝫ illā tradidit. vt ſup obiectis deliberare debe/

ret. Illa āt nocte ad ignē hereticis ꝯgregatiſ cedulā quā recepat ꝓduxit ī mediū. Cui ſo/ cij dixerūt vt in ignē illā ꝓijcerʒ. ⁊ ſi ꝯburi cō tingeret eoꝝ fides imo ꝑfidia vā eēt. Si vō cō buri nō poſſʒ. verā fidē romāe ecclie p̄dica/ rēt. Quapp̄ter cedula ī ignē ꝓijcit̄. Que cū aliq̄ntulū morā ī igne feciſſet. incōbuſta ab igne ꝓtinꝰ ꝓſilijt. Stupētibꝰ cūctis. vnꝰ ce teris durior ait. Proijciat̄ iterꝝ. ⁊ ſic expiētia pleniꝰ reperiet̄ ⁊ pleniꝰ expiemur veritatē. Proijcit̄ iterꝝ. et iterꝝ ꝓſilijt īcōbuſta. Iterꝝ il le dixit. Tertio ꝓijciat̄. ⁊ tūc ſiñ dubio rei exi tū ꝯgnoſcemꝰ. Proijcit̄ tertio. et iterꝝ īcōbu ſta ꝓſilijt ⁊ illeſa. Heretici aūt ī ſua duricia ꝑmanētes. diſtrictiſſima īter ſe iuratōne fir mauerūt ne h̄ aliq̄s publicaret. Quidā tñ miles q̄ ibi aderat. ⁊ noſtre fidei aliq̄ntulū adherebat. iſtud miraclm poſtmodū publi cauit. Factū ē aūt hoc apd̄ mōtē victoialē.

Simile q̄ddā dr̄ accidiſſe apud fanū io/ uis ī dicta ibidē ī diebꝰ illis ꝯtra hereticos q̄ dā diſputatōe ſolēni. B Ceteriſ igit̄ ad ꝓpria redeūtibꝰ ⁊ epō oxonieñ. defūcto ſolꝰ ibidē ſctūs Dñicus cū paucis remāſit ꝯtra hereticos cōſtanter verbū dei annūcians. Irridebāt aūt eū aduerſarij veritatiſ. ſputa lutū. ⁊ hmōi vilia ꝓijciētes ī eū. et a tergo ꝓ deriſu ſibi paleas alligātes Cū āt ſibi īteritū minarent̄ īperterritꝰ rñdebat. Nō ego mar tirij dignꝰ ſū glīa. nōdū merui iſtā mortē Quapp̄ter locū trāſiens ī q̊ ſibi parate fere bant̄ inſidie. nō ſolū ītrepidus. verū etiam cantās et alacer ꝓcedebat. Qd̄ illi admirā/ tes dixerūt illi. Nūq̄d nō tu mortis horrore ꝯcuteris. Quid acturus eras ſi ꝯp̄hendiſſe mus te. At ille. Rogaſſem vos ne repētinis me ſubito perimeretis vulneribꝰ. ſʒ paula/ tim et ſucceſſiue mēbra ſingula mutilātes. deinde oſtenſis corā oculis meiſ detrūcatis membroꝝ particulis. ip̄os etiā oclo̅s eru/ entes ad vltimū ſemiuiuū laceratūq̄ corpꝰ ſic ꝑmittentes in ſuo ſanguine volutari vel ꝓrſus ad libitū me necaretis. Cum q̄n/ dā reperiſſʒ ꝓpter nimiā quā patiebat̄ iopi am hereticoꝝ cōſortijs adheſiſſe. decreuit ſe ip̄m venūdare q̄tenꝰ ex accepto p̄cio de ſeip/ ſo et egeſtatis ſiľ occaſionē p̄cideret. et ſub er rore venūdatū libaret. Qd̄ ⁊ feciſſet. niſi in/ opie eiꝰ diuīa miſc̄dia aliter ꝓuidiſſet. Ali as etiā cū q̄dā mlr̄ frēʒ ſuū ī ſaracēoꝝ capti/ uitate detentū. lamētabili ſibi ꝯq̄ſtiōe expo neret. nullūq̄ ſibi ad eiꝰ liberatiōem fateret̄ ꝯſiliū ſupeſſe. ille intima ꝯpaſſiōe cōmotus ſeip̄m ꝓ redēptiōe captiui vendēdū obtulit. Sʒ deꝰ q̄ ip̄m nc̄cariorē ad redēptiōē ſpūa/ lē mltoꝝ captiuorum ꝓuiderat nō ꝑmiſit.

Hoſpitatꝰ in ꝑtibꝰ tholoſanis apd̄ q̄ſdā matronas ab hereticiſ ꝑ oſtētationē religio nis d̄ceptaſ. ꝑ totā q̄dragesimā vt ſic clauū clauo retūderet. in pane ſolū ⁊ aq̄ frigida cū adiūcto ſibi ſocio ieiunauit. Nocte vō vigi lās cū neceſſitas cogebat. laſſa mēbra ſuper nudā tabulā reclinabat. Sicq̄ factū eſt vt illas matrōas ad agnitōē vitatis ꝑduceret

Poſt h̄ āt cepit de inſtitutōe ordis cogi/ tare cꝰ officiū eēt ꝑ mūdū p̄dicādo diſcurre re. ⁊ ꝯ̄ hereticoſ fidē catholicā ꝯmunire. Cū igit̄ ī ꝑtibꝰ tholoſanis māſiſſʒ ꝑ decē annos a tranſitu oxonienſ epi vſq̄ ad tp̄s q̄ latera nēſe ꝯciliū debuit celebrari. cū Fulcone tho loſano epō romā ad ꝯcilium generale adijt ac a ſūmo pōtifice Innocētio ordinē q̄ p̄di catoꝝ diceret̄ ⁊ eſſet ꝯfirmari ſibi ſuiſq̄ ſuc/ ceſſoribꝰ poſtulauit. Qui cū aliq̄ntulum ſe difficilē adhiberet. nocte q̄dā idē pontifex vi debat in ſōnis q̄ lateraneñ eccl̄ia gūē ſubito ruinā minaret̄ Qd̄ dū tremēs aſpiceret ex aduerſo vir dī dñicus occurrebat. hūeriſq̄ ſuis ſuꝑpoſitis totā illā caſurā fabricā ſuſtē tabat. Euigilās aūt ⁊ viſionē intelligēs. pe/ titionē viri dei hilariter acceptauit hortans vt ad frēs ſuos rediēs. regulā aliq̄m aꝑro/ batā ſibi eligeret. ⁊ ſic ad ip̄m rediēs ꝯfirma tōem ad libitū īpetrarʒ. Regreſſus igit̄ ver bū ſūmi pōtificis fratribꝰ patefecit. Erāt āt frēs nūero circiter. xvj. Qui inuocato ſpū ſā cto regulā btī Aug. doctoris ⁊ predicatoris eximij. ipſi ꝑiter ⁊ re ⁊ noīe p̄dicatores futu/ ri vnanimit̄ elegerūt q̄ſdā artioris quidem vite ꝯſuetudīes. q̄s ſibi ꝑ formā ꝯſtitutionū obſuādas ſtatuerūt. īſuꝑ aſſumētes. Verū ī terea Innocētio defūcto. ⁊ Honorio ī ſum mū pōtificē ſublimato. ꝯfirmatōē ordis an no dñi. M.cc.xvj. a p̄dicto honorio īpetrās

uit. Dũ igit̃ Rome in eccl'ia ſctĩ Petri pro
dilatatõe ſui ordĩs exoraret glĩoſos ṗncipes
apl'oꝝ Petꝝ ⁊ paulũ ad ſe veniẽtes aſpexit
Quoꝝ ṗmꝰ Petrꝰ vicꝫ baculũ. Paulꝰ ṽo
ſibi libꝝ tradere videbãt. addebãtqꝫ dicẽtes.
Uade ṗdica. q2 a deo ad h̃ miniſteriũ es ele
ctꝰ. Morqꝫ in momẽto tp̃is videbat̃ ei ꝙ fi
lios ſuos ꝑ totũ mũdũ diſpſos aſpiceret in⸗
cedentes binos ⁊ binos. Qua ꝓpter tholo⸗
ſam rediẽs frẽs ſuos diſpſit ⁊ quoſdã q̇dem
in hiſpaniã. q̊ſdã ṽo pariſius. alios tandẽ bo⸗
noniã deſtinauit. ip̃e ṽo Romã reuerſus ẽ.
⁋ Monachꝰ q̇dã añ ordĩs p̃dicatoꝝ
inſtitutõeꝫ in extaſi factꝰ. vidit btãm ṽgineꝫ
flexis genibꝰ ⁊ iũctis manibꝰ ꝓ hũano gene
re filiũ dep̃cantẽ. Qui dãs ſepe pie matri re
pulſam. tandẽ inſtante ea ſic ait. Mat̃ mea
q̇d poſſuꝫ vel debeo amplíꝰ eis facere. Miſi
patriarchas ⁊ ꝓph̃as. ⁊ paꝝ ſe emẽdauerũt
Ueni ego ad eos. deinde miſi apl'os. et me ⁊
illos occiderũt. Miſi martires ⁊ ꝯfeſſores ⁊
doctores. nec illis acq̇euerũt. Sꝫ q2 nõ ẽ fas
vt tibi aliq̇d denegẽ. dabo eis meos p̃dicato
res ꝑ q̊s valeant illũiari ⁊ mũdari. ſin auteꝫ
veniã ꝯ illos. Similẽ viſionẽ alius vidit
eodẽ tp̃e q̊ xij. abbates ciſtercienſ ordĩs tho
loſã ꝯ hereticos ſũt trãſmiſſi. Nam cũ filiꝰ
matri orãti rñdiſſꝫ vt ſupra. Dixit mat̃ Bo
ne fili nõ ſm̃ eoꝝ maliciã. ſꝫ ſm̃ tuã miſcd'iã
agere debes. Tũc filiꝰ victꝰ p̃cibꝰ ait. Ad vo
tũ tuũ adhuc cũ eis hãc miſcd'iã faciã ꝙ pre
dicatores meos eis mittã. q̇ eos moneãt et
informẽt. ⁊ ſi ſe nõ correxerint amplíꝰ eis nõ
parcã. Qui dũ frater minor qui mlt'o tp̃e
ſocius ſctĩ Frãciſci extiterat. plibꝰ fratribuſ
de ordine p̃dicatoꝝ narrauit. cũ btũs Dñi⸗
cus rome ꝓ cõfirmatõe ſui ordinis apd' pa
paꝫ inſtaret nocte orãs vidit in ſpũ xp̃m in
aere exñtem ⁊ tres lanceas in manu tenentẽ
⁊ ꝯ mũdũ eas vibranteꝫ. Cui velocit̃ mater
occurrẽs q̇d nã vellet facere inq̇ſiuit. Et ille.
Ecce totꝰ mũdus tribꝰ vicijs plenꝰ eſt. ſ. ſu⸗
ꝑbia. ꝯcupiſcẽtia ⁊ auaricia. ⁊ iõ his tribus
lanceis ipſuꝫ volo ꝑimere. Tũc ṽgo ad eiuſ
genua ꝓcidẽs ait. Fili chariſſime miſerere
⁊ tuã iuſticiã miſcd'ia tẽꝑato. Cui xp̃s. Nõ
ne vides q̃nte mihi iniurie irrogant̃. Cui il⸗
la. Tẽꝑa fili furorẽ. ⁊ pauliſper expecta. Ha
beo. n. fidelẽ ſuũ ⁊ pugilẽ ſtrenuũ. q̇ vbiqꝫ di
ſcurrẽs mũdũ expugñbit ⁊ tuo dñio ſubiuga
bit. Aliũ q̊qꝫ ſeruũ in adiutoriũ ſibi dabo. qui
ſecũ fideliter decertabit. Cui filiꝰ ecce placa⸗
tus faciẽ tuã ſuſcepi. ſꝫ vellem ego videre q̊s
vis ad tantũ officiũ deſtinare. Tũc illa xp̃o
ſctũm Dñicũ p̃ñtauit. Cui xp̃s. Uere bonꝰ
⁊ ſtrenuꝰ pugil iſte. ⁊ ſtudioſe faciet q̄ dixiſti
Obtulit etiã ſctũm Franciſcũ. Et hũc xp̄uſ
ſicut ⁊ ṗmũ ꝑiter ꝯmẽdauit. Sctũs ãt Do⸗
minicꝰ ſociũ ſuũ ĩ viſiõe ſua diligẽter ꝯſide⸗
rãs quẽ añ nõ nouerat. in craſtino in eccl'ia
inuẽtũ ex his q̄ nocte viderat ſine indice re⸗
cognouit. ⁊ in eiꝰ amplexꝰ ⁊ oſcula pia ru⸗
ens ait. Tu es ſociꝰ meꝰ. tu ꝑiter curres me
cũ. ſtemꝰ ſil' ⁊ nullꝰ aduerſariꝰ p̃ualebit. Ui
ſionẽ q̊qꝫ p̃dictã ſibi ꝑ ordinẽ enarrauit. Et ex
tũc factũ eſt eis cor vnũ ⁊ aĩa vna in dño. q̇d
⁊ in poſteris mãdauerũt ꝑpetuo obſuari.
⁋ Cũ q̃ndã nouiciũ apulũ ad ordineꝫ
recipiſſet quidã q̄ p̃dicti nouicij ſocij fuerãt
eũ adeo ꝑuerterũt. ꝙ ad ſeculũ iã redire deli
berãs veſtes ſuas modis omibꝰ expetebat.
Q̇d btũs Dñicꝰ audiẽs ꝯtinuo oroni ſe de
dit. Igit̃ cũ dictũ iuuenẽ iã religioſis veſti⸗
bus expoliaſſent. ⁊ iã ſua camiſia induiſſẽt.
ille magnis vocibꝰ clamare cepit ac dicere.
En eſtuo. en ardeo. en totꝰ exuror. Extrahi⸗
te extrahite hãc camiſiã maledictã q̄ me to⸗
tũ exurit. Nullo ergo mõ q̇eſcere potuit q̊uſ⸗
qꝫ exutuſ camiſia religioſ veſtibꝰ denuo eſt
indutꝰ. ⁊ ad clauſtꝝ reductꝰ. Exiſtẽte btõ
dñico bonõie cũ frẽs iã ad dormiẽdũ iuiſſẽt
q̇dam frat̃ ꝯuerſus a dyabolo vexari cepit.
Q̇d cũ frater Reynerꝰ lauſanenſis magi
ſter eius audiſſet btõ Dñico h̃ ſtuduit indi
care. Sctũs aũt Dñicus ad eccl'iaꝫ añ alta
re eũ portari fecit. Qui cũ vix a fratribus de
cẽ fuiſſet deportatꝰ. Dixit btũs Dñicꝰ. Ad
iuro te miſer. vt dicas mihi q̃re vexas crea⸗
turã dei. ⁊ q̃re ⁊ quõ huc intraſti. Qui rñ⸗
dit Uexo eũ. q2 meruit. Bibit. n. heri in ciui⸗
tate ſine licẽtia ṗoris nõ adhibito ſigno cru
cis. Unñ tũc intraui in eũ in ſpecie bibionis
qui ṗotiꝰ ip̃e bibit me ſil' cũ vino. Hoc au
tem tũc eũ bibiſſe veꝝ ꝯpertũ eſt. Inter h̃ fa⸗

ctū eſt primū ſignū ad matutiās. Quo au/
dito dyabolꝰ q̄ i eo loq̄bat̄ dixit. Amodo h̄
plꝰ ſtare nō poſſū ex q̄ capuciati ſurgūt. Et
ſic ad orōem beati Dn̄ici exire ꝯpulſus eſt.
Cū in ptibꝰ tholoſanis q̄ddam flumen
tranſiſſet. libri eiꝰ nullū hn̄tes cōſeruatoriū
in fluuiū ceciderūt. Die aūt tercia quidam
piſcator ibi hamū proijciēs. cū magnū pi/
ſcem ſe prēdidiſſe putaret. libros ipos extra
xit. penitus ſic illeſos ac ſi i aliq̄ armario fu
iſſet. cū oī diligētia cuſtoditi. Cū ad quod
dā monaſteriū veniſſet ⁊ frēs quieſceret. no
lens eos inq̄etare orōne fuſa clauſis ianuiſ
mōaſteriū cū ſocio introiuit. Idem etiā cō
pertū eſt cū in ꝯflictu hereticoꝝ cū q̄dā con
uerſo ciſtercieñ fuiſſ;. Nā cū ſero ad q̄ndā
eccliā deueiſſent. ⁊ clauſā iueniſſent. orōne
fuſa a btō dn̄ico intra eccliā ſe ſubito inue
nerūt. ⁊ noctē illā totā i orōe duxerūt. Pꝰ
laborē itineris añq̄ ad hoſpitiū deueniſſet
ſitī ad fontē aliquē extinguere ꝯſueuit. ne in
domo hoſpitis plꝰ bibēdo aliq̄ notā incur/
reret. Scolaris q̄dā lubricū carniſ pa
tiēs veīt i q̄dā feſto ad domū fratꝝ de bono
nia vt ibi miſſā audiret. Cōtigit aūt tūc miſ
ſā btūm Dn̄icū celebrare. Cū aūt ad oblati
onē ventū fuiſſ;. dictꝰ ſcolaris acceſſit. ⁊ ma
nū eiꝰ cū mlta deuotōe oſculatꝰ ē. Quam
cū oſclatꝰ fuiſſet tātā ex illa ꝓdire ſenſit odo
ris fragrātiā. q̄ntā i vita ſua nūq̄ aliq̄n ex/
pertꝰ ē. Et ex tūc eſtꝰ libidīs i eo mirabilr̄ re
friguit. adeo vt q̄ añ erat vanꝰ ⁊ lubricus. ef
ficeretur poſtmodū continens atq̄ caſtus.
O q̄nta mūdicie puritate eiꝰ caro pollebat
cuiꝰ odor tā mirabilr̄ ſordes mentis purga
bat. Sacerdos q̄dā vidēs aliq̄n btūm do
minicū cū ſuis fr̄ibꝰ p̄dicationi tā feruenter
inſiſtere. deliberauit eis adherere dūmodo
nouū teſtamētū ſibi ad p̄dicādū neceſſariū
hrē poſſ;. Hec eo cogitāte q̄dā iuueniſ vena
le teſtamētū ſub veſte baiulāſ affuit. Quod
ſtatī ſacerdos cū magno gaudio emit. Sed
dū adhuc aliq̄ntulū dubitaret. fuſa ad deū
p̄ce. impſſaq̄ ſup libꝝ exteriꝰ cruce. libꝝ ape
ruit ⁊ oclos ad capitulū qd̄ p̄mo ſe obtulit.
mox ꝯiecit. ⁊ illō qd̄ in actibꝰ petro dictū eſt
eidē occurrit. Surge deſcēde ⁊ vade cū eis
nihil dubitās. q̄r ego miſi illos. Statiq̄ ſur
gēs eiſdē adheſit. Cū apd̄ tholoſam i the
ologia regeret magiſter q̄dā ſciētia ⁊ fama
p̄clarus. q̄dā mane añ diē dū ſuas p̄uideret
lectōes oppreſſus ſomno caput ſuū in cathe
dra paululū reclinauit. viſumq̄ eſt ſibi ꝙ ſe
ptē ſtelle ei p̄ntarent̄. Qui cū de nouitate ta
lis exenij plimū miraret̄. ſubito in lumine ⁊
q̄ntitate p̄dicte ſtelle intantū creuerūt ꝙ to/
tū mūdū illuminauerūt. Qui euigilās qd̄
nā ſibi h̄ vellet plurimū mirabatur. Et ecce
dū ſcolas intraſſet ⁊ legeret. btūs dn̄icꝰ ⁊ cū
eo ſex frēs eiuſdē habitꝰ ad p̄dictū magiſtꝝ
humilr̄ acceſſerūt. ⁊ ſuū ſibi ꝓpoſitū intimā
tes dixerūt. ꝙ ſcolas ſuas cuperēt freq̄ntare
Qui recolēs viſionē. ipos eſſe ſeptē ſtellas
q̄s viderat nō dubitauit. Rome viro dei
Dn̄ico poſito vir quidā magiſter reginal/
dus ſcti Amiani aurelianeñ. decanꝰ q̄ etiā
pariſius in iure canonico rexerat annis q̄n
q̄. romā cū aurelianēſi epo maretrāſiturꝰ
aduenerat. Hūc aūt in ꝓpoſito hēbat. reli
ctis oībus p̄dicatōni inſiſtere. ſ; q̄nam mō
id ꝯplere poſſet nec dū aduerterat. Cū aūt cui
q̄dam cardinali cui hmōi votū expſſerat d̄
inſtitutione p̄dicatoꝝ dīdiciſſ;. ⁊ btō dn̄ico
accerſito eidē ſuū ꝓpoſitū reuelaſſet. extunc
ipiꝰ ordinis deliberauit ingreſſū. Nec mo
ra graui febriū infirmitate corripit̄. ⁊ de eiuſ
ſalute penitꝰ deſꝑat̄. Pſeuerāte aūt i orōe
btō Dn̄ico ac btām virginē cui tanq̄ ſpeci
ali patrone curā ordinis totā ꝯmiſerat exo/
rante. vt vel ſaltē modico tēpe eū ſibi ꝯcede/
re digret̄. Ecce ſubito reginā miſcdie duabꝰ
admodū ſpecioſis comitatā puellis Regi/
naldꝰ vigilās ⁊ mortē expectās ad ſe viſibi
liter venientē aſpexit. blandaq̄ facie ibi dicē
tem. Pete a me qd̄ vis ⁊ dabo tibi. Delibe/
ranti qd̄ peteret. vna ex p̄dictis puell' ſuggeſ
ſit ne qd̄ peteret. ſ; ſe totū regine miſcdie vo/
lūtati ꝯmitteret. Qd̄ dū feciſſ;. illa manū ex
tēdēs v̄gineā. aures eiꝰ ⁊ nares. manꝰ eius
⁊ pedes ſalutari quā tulerat vnctōe punxit.
formlas v̄boꝝ ꝓprias ad ſinglās vnctōnes
ſubinferēs. Ad renes ait. Stringant̄ renes
tui cingulo caſtitatis. Ad pedes aūt ait. Un
go pedes tuos in p̄paratōe euāgelij pacis

Addiditqꝫ. Die tercia mittã tibi ampullã
reſtitutõis plenarie ſanitatiſ. Tunc ei habi
tum ordinis oſtendens. en inquit iſte ẽ ha-
bitus ordinis tui. Hanc aũt viſionẽ ſimiliť
beatus Dñicus in orõne poſitꝰ vidit. Ma
ne aũt facto ad eum veniẽs ſctũs Dñicus ⁊
ſanum reperit. ⁊ ab eodẽ totiꝰ viſionis ſeriẽ
audiuit. ⁊ habitum quẽ virgo monſtraue-
rat aſſumpſit. Nã antea fratres ſuppellici-
is vtebanť. Die aũt tercia dei mater affuit.
⁊ corpus Reginaldi adeo perunxit ꝙ non
ſolũ eſtũ febrium. ſed etiã ardorem ꝯcupi-
ſcentie ſic extinxit. vt ſicut ipẽ poſtmodũ eſt
ꝯfeſſus. nec pmꝰ in eo motꝰ libidinis de ce-
tero pullulauit. Hãc viſionẽ iterato exhibi-
tã qdam religioſus de ordĩe hoſpitalarioꝝ
pñte qꝫ btõ Dñico ꝓprijs oculis vidit ⁊ ſtu
puit. Hãc viſionẽ multis fratribꝰ maxĩe pꝰ
illius obitũ btũs dñicus publicauit. Miſ-
ſus igiť Reginaldus bononiã pdicationi
ardenter inſtabat. ⁊ fratꝝ numerus excreſce
bat. Poſt hͣ aũt miſſus piſius non pꝰ mul
tos dies in dño obdormiuit. ¶ Iuue
nis quidam nepos dñi Stephani cardina
lis de foſſa noua. cũ equo in foueã pcipitio
lapſus inde mortuꝰ eſt eductꝰ. Qui beato
Dñico oblatus. orõe fuſa vite priſtine eſt re
ſtitutus. In ecclia ſancti Sixti architectũ
quendã ꝯductũ a fratribus ſub cripta qdã
ruina deſup reſoluta ꝯtriuit. diuqꝫ ſub cu-
mulo cadentis macerie iacentẽ extinxit. Sꝫ
vir dei Dñicus corpꝰ ď cauerna ſubductũ
ad ſe deferri iuſſit. orationũqꝫ ſuarũ ſuffra
gio ſtatĩ vite ſimul ⁊ ſanitati reſtituit. In
eadem ecclĩa apud Romã dũ fratres circiť
xl. manerẽt ⁊ quadã vice panis valde modi
cũ inueniſſſent. beatꝰ Dñicus id modicum
quod habebať panis in ptes diuidi ſup mẽ
ſam mãdauit. Dũqꝫ vnuſqſqꝫ buccellã pa-
nis cum gaudio frangeret ecce duo iuueneſ
eiuſdem habitꝰ formeqꝫ ꝯſiľes refectorium
intrauerũt. pallioꝝ ſinꝰ q a collo pendebãt
plenos panibus deferentes. Quibꝰ in capi
te menſe viri dei dñici ſilenter oblatis ita ſub
ito diſceſſerunt. vt nullus de cetero vel vnde
venerĩt vel q abierĩt ſcire poſſꝫ. Tũc ſctũs do
micus manu ad frẽs circũqqꝫ ꝓteſa. mõ in

qt frẽs mei comedite. Cũqꝫ btũs dñicꝰ ali-
quando in itinere poſitus eẽt. ⁊ grauis plu-
uiaꝝ inundatio facta eſſet. ille ſignũ crucis
edidit ⁊ a ſe ⁊ a ſocio oẽm pluuiam adeo ꝓ-
pulſauit. vt quaſi facto papiliõe de cruce. cũ
tota terra denſa imbriũ inundatione made
ſceret. nec vna gutta ad ſpacium triũ cubito
rum eos ꝯtingeret. Quadã vice dũ in p-
tibus tholoſanis tranſiſſet nauigio qndam
aquam nauta ab eo denariũ ꝓ mercede trã
ſitus exigebat. Cui cũ vir dei ꝓ ſeruitio ſibi
impenſo celoꝝ regnũ ꝓmitteret. addẽs ꝙ di
ſcipulus xp̃i eſſet. nec aurum vel pecuniam
deportaret. ille eũ p cappam trahẽs. mihi in
quit aut cappã aut denariũ dimittes. Tũc
vir dei erectis ad celum oculis paululum
intra ſe orans moxqꝫ in terrã reſpiciẽs ⁊ di-
uino nec dubiũ ꝓcuratum nutu denarium
iacentem videns. ecce inquit frať qd poſtu-
las tolle ⁊ me liberũ in pace dimitte. Conti-
git aliqñ viro dei iter agente aſſociari ſibi re
ligioſum quendã ꝯuerſationis quidẽ ſctĩ-
tate domeſticũ ſed loqla ⁊ lingua penitꝰ alie
num. Dolẽs itaqꝫ ꝙ diuinis eloquijs vna
cum illo mutua ſe collatione refouere non
poſſet. tandẽ a dño vt vnꝰ lingua loqreť al-
terius vbiſqꝫ ſic alterutꝝ variatis ſeſe p tri-
duum quo vicꝫ ſimľ ituri erant intelligerẽt
impetrauit. Quadã vice cũ quidã mul-
tis obſeſſus demonijs ſibi fuiſſet oblatꝰ. ille
ſtolã accipiens prius ſup ꝓprium collũ po
ſuit. deinde demoniaci collũ cinxit. mandãſ
illis vt de cetero illũ hoĩem nõ vexarẽt. Ipſi
vo in eiuſdẽ obſeſſi corpe torqueri ſtatĩ for
titer ceperunt ⁊ clamare. Permitte nos exi-
re quare nos cruciari hic compellis. At ille
Non dimittã vos inquit niſi mihi fideiuſ-
ſorem dederitis ꝙ vltra nequaqꝫ de cetero
redeatis. Quos inquiunt illi fideiuſſores
poterimus tibi dare. Et ille Sãctos marti-
res quorum corpora in eccleſia hac requie-
ſcunt. Et illi. Non poſſumus qꝛ noſtra me-
rita ꝯdicunt. Quibꝰ ille dixit. Oportet vos
dare. alioqn a cruciatu hͣ neqq̃ꝫ liberos voſ
dimittã. Tũc rñdert ad hͦ opã ſe daturos. ⁊
pꝰ modicũ dixert. Ecce ĩpetrauiꝰ. lꝫ ĩmeriti
ꝙ ſctĩ martires fideiuſſerũt ꝓ nob. Reqrẽte

aũt eo hꝰ rei ſignũ dixerũt. Factis ad capſã in q̃ ſũt recõdita capita martirꝝ ⁊ eã inuenientis inuerſaʒ. Queſitũ eſt ⁊ ita inuentũ eſt ſicut illi fuerãt pteſtati. ¶ Predicãte aũt eo aliq̃n q̃dã matrõe ab hereticis deprauate eiꝰ pedibꝰ ꝓuolute dixerũt. Serue dei adiuua nos ſi vera ſũt q̃ hodie p̃dicaſti. iã diu mẽtes nrãs erroris ſpũs excecauit. Quibꝰ ille. Cõſtãtes eſtote. ⁊ expectate pauliſper. vt videatis q̃li dño adheſiſtis. Statiq; viderũt de medio ſui cattũ vnũ teterrimũ ꝓſilire qui magni canis q̃ntitatẽ p̃ferẽs habebat groſſos oclõs ⁊ flamãtes. linguã longã latãq; atq; ſanguinolẽtam. ⁊ ꝓtractã vſq; ad vmblicũ. Caudã vo hñs curtã ſurſũq; ꝓtenſaʒ poſteriorum turpitudinẽ q̃cũq; ſe verteret oñdebat. de quibus fetor itolerabilis exalabat. Cũq; circa illas matrõas ſe aliquãdiu huc illucq; vertiſſet. tandẽ p cordã cãpane i campanile ꝯſcẽdẽs diſparuit. feda poſt ſe veſtigia derelinq̃ns. Ille ergo matrõe deo grãs agẽtes. ad catholicã fidẽ ſũt ꝯuerſe. Cũ in ptibus tholoſanis q̃ſdã hereticos ꝯuiciſſet. ⁊ illi eẽnt incendio deputati. aſpiciẽs inter eos quẽdã Raymundũ noĩe ait miniſtris. Iſtũ ſuate ne aliq̃ modo cũ ceteris ꝯburat. Cõuerſuſq; ad eũ blandeq; alloquens. ſcio inquit fili mi. ſcio q adhuc lʒ tarde bonꝰ homo eris ⁊ ſctũs. Dimiſſus itaq; p ãnos viginti in heretica prauitate ꝑmanſit. Tandẽ ꝯuerſus ⁊ frater predicatorꝝ effectꝰ in eodeʒ ordine vitã ſuã laudabiliter duxit ⁊ feliciter ꝯſumauit. Cũ eſſʒ in hiſpania quibuſdã ſibi fratribus ſociatis apparuit ei per viſum imaniſſimus draco qui fratres illos q̃ ſecũ erãt abſorbere aptis faucibꝰ nitebat̃. Quod vir dei intelligẽs fratres fortiter reſiſtere hortabat̃. Et poſt modicũ oẽs illi excepto fratre Adã ⁊ duobꝰ ꝯuerſis ab eo receſſerũt. Interrogatus aũt q̃dam ex illis ab eo an ſilr vellʒ abire ait. Abſit pater vt relicto capite ſeq̃r pedes. ⁊ ꝯtinuo orõni ſe dedit. Et fere oẽs poſt modicũ ſua orõne ꝯuertit. Apud ſctũʒ Sixtum in vrbe romana cũ fratribꝰ exñs ſbito facto ſup eũ ſpũ dñi ad caplm fratribus cõuocatis palã oĩbus nũciauit. q̃ttuor fratres ex ipſis in breui duos videlicet in corpe. duos vo in aĩa morituros. Poſtꝰ modicũ duo fratres ad dñm migrauerũt. duo vo de ordie receſſerũt. Exiſtente eo bononie. erat ibi q̃dã magiſter cũradꝰ theutonicꝰ cuiꝰ ingreſſum ad ordinẽ fratres mirabilr affectabant. Cũ aũt btũs Dñicꝰ cũ p̃ore monaſterij caſſamarie de ordine ciſtercieñ. in vigilia aſſũptõis btẽ Marie ſermocinaret̃ familiari q̃dã ꝯfidentia exigente materia inter alia dixit ei. Fateor tibi prior quod tñ adhuc nulli expoſui vnq̃ nec tu alteri quãdiu vixero reuelabis. q nũq̃ a dõ in hac vita aliq̃d petij. q̃d nõ aſſeq̃rer iuxta votũ. Cui cũ p̃dictꝰ prior diceret q forſitan añ eũ vitã finiret. beatꝰ Dñicꝰ ſpũ ꝓphetico. q ip̃e por pꝰ ſe diu viueret. ſicut ⁊ factũ fuiſſe ꝯſtat p̃dixit. Tũc ille por adiecit. Pete ergo pat̃ vt det tibi magiſtꝝ Cũradũ ad ordinẽ cꝰ frẽs introitũ tãtũ flagitare vident̃. At ipſe rẽ inq̃t bone frat̃ difficilẽ poſtulaſti. Finito ꝯpletorio ceteris fratribꝰ ad q̇eſcendũ ꝑgentibꝰ ipſe in eccl̃ia remanſit. ⁊ in orõne more ſolito ꝑnoctauit. Cõuenientibꝰ igit̃ fribꝰ ad p̃mã cũ cantor incepiſſet Iã lucis orto ſidere. ecce lucis noue ſidus nouũuturꝰ magiſter Cũradꝰ ſubito veniens ad pedes btĩ Dominici ſe proſternẽs hitũ ordis inſtanter petijt ⁊ pſeuerãt accepit. Hic fuit in ordie valde religioſus. ⁊ lector in ordie plimũ glioſus. Qui tandẽ moriens cũ iã oclõs clauſiſſet. ⁊ frẽs eũ migraſſe crederẽt. ille aptis ocul' frẽs circũſpiciens ait. Dñs vobiſcũ. Quibꝰ rñdentibꝰ. Et cũ ſpũ tuo Adiũxit. Fideliũ aĩe p miſcdiaʒ dei requeſcant in pace. Et ſic ptinꝰ ille in pace q̇euit. ¶ Inerat aũt huic dei Dñico firma valde mentis equalitas. niſi cũ ad ꝯpaſſionẽ ⁊ miſcdiaʒ turbaret̃. Et q2 cor gaudẽs exhilarat faciẽ. placidã interioris hoĩs ꝯpoſitõem manifeſta deforis benignitate ꝓdebat. Tpe diurno cũ fratribꝰ ſuis ſocijs ve ſaluo quidem honeſtatis tenore nemo ꝯmunior nocturnis horis. vigilijs ⁊ orõibꝰ nemo inſtantior. Diẽ impͥtiebat̃ proximis. noctẽ dõ. De oculis ſuis quaſi q̃ndam fontem effecerat lacrimaꝝ. Freq̃nter q̃n corpus dñi eleuabatur in miſſa. in tantũ mentis rapiebat̃ exceſſum. ac ſi ibidem xp̃m incarnatũ preſen-

tē videret. ꝓpter qḋ miſſā ml'to tpē cū ceteris
nō audiuit. Erat āt ſibi in eccl'ia ꝑnoctandi
ꝯſuetudo creberrima vt vix aut raro certuꝫ
ad q̄eſcendū locū videret hr̄e. Et cuꝫ laſſitu-
dine ſuccedēte ſomni interpellaret neceſſitaſ
ſiue añ altare aut ſup lapidē capite reclina-
to paululū q̄eſcebat. Tres ſingul' noctibus
accipiebat manu ꝓpria ď q̄dam cathena fer
rea diſciplinas. vnā vicꝫ ꝓ ſe. alterā ꝓ pctōri
bus q̄ verſant̄ in mūdo. terciā v̄o ꝓ his q̄ in
purgatorio cruciāt̄. Elect⁹ aliq̄ñ ī cotero-
neñ. alias citauieñ. epm oīno renuit ꝯteſtāſ
ſe pꝰ terrā deſerere q̄ꝫ electōi alicui de ſe fa-
cte aliq̄ten⁹ ꝯſentire. Introgat⁹ aliq̄ñ cur
nō libēti⁹ tholoſe ī tholoſanaq̄ꝫ dyoceſi. in
ei⁹ vicꝫ dioceſi. q̄ꝫ ī carchaſonēſi dioceſi mo
raret̄ rñdit. Q2 in tholoſana dioceſi ml'tos
q̄ me honorāt īuenio. apḋ charaſonā v̄o oēſ
ecōtrario me īpugnāt. Introgat⁹ a q̊daꝫ
in q̊ libro pl⁹ ſtuduiſſꝫ. rñdit. In libro cari-
tatis. Quadā vice dū vir dei dñic⁹ apud
bononiā ꝯſtitut⁹ ī eccl'ia ꝑnoctaret. diabol⁹
ī ſpē fr̄is eidē appuit. Quē ſctūs dñic⁹ frēm
exiſtimāſ ei īnuebat vt cū ceteris ad q̄eſcēdū
ꝑgeret. Ille v̄o q̄ deridēdo eūdē ſibi nutib⁹
rñdebat. Tūc ſctūs dñic⁹ q̄s nā eēt q̄ ſuum
mādatū ꝯtēneret ſcire volēs candelaꝫ ad lā
padē accēdit. ⁊ ī faciē ei⁹ reſpiciens q̄ diabo
lus eēt ꝯfeſti ꝯgnouit. Quare cū eū vehemē
ti⁹ increpaſſꝫ. mox eidē diabol⁹ de fractōe ſi-
lētij inſultare cepit. Sanct⁹ aūt Dñicus vt
potē fratꝝ magiſtro ſibi loq̄ licere aſſerēs. co
egit ipm vt ſibi diceret de q̊ fr̄es ī choro tem
ptaret. Qui rñdit. Facio eos tarde venire ⁊
cito exire. Deinde duxit eū ad dormitoriū ď
q̊ ibidē fr̄es tēptaret inq̄rēs. Qui ait. Facio
eos nimis dormire. tarde ſurgere. ſicq̄ꝫ a di-
uīo officio remanere. ⁊ intdū īmūdas cogi-
tatōes hr̄e. Deiñ ad refectoriū ipꝫ duxit. ⁊ ď
q̊ ibidē fr̄es tēptaret q̄ſiuit. Tūc demō ꝑ mē
ſas ſaliēs. pl⁹ ⁊ min⁹. pl⁹ ⁊ min⁹. ſepi⁹ repe-
tēdo dicebat. Quē cū ſctūs Dñic⁹ qḋ ſibi h̄
vellꝫ introgaret ait. Quoſdaꝫ fr̄es tēpto vt
pl⁹ comedāt. ⁊ ſic ex nimia cibi ſumptōe de-
linq̄nt. Quoſdā v̄t min⁹ ſumant ⁊ ſic in dei
ſuitio ⁊ ſui ordīs obſuatōe debiles fiāt. In
de duxit eū ad locutoriū de q̊ ibidē fr̄es tem
ptaret inq̄rēs. Tūc ille crebro linguā reuol-
uēs mirabil' ꝯfuſiōis ſonū ꝓmebat. Quem
cū ſctūs Dñic⁹ qḋ ſibi h̄ vellet inq̄reret ait
Hic loc⁹ tot⁹ me⁹ ē. Cū .n. fr̄es ad loq̄nduꝫ
ꝯueniūt eos tēptare ſtudeo vt ꝯfuſe loq̄nt̄.
⁊ ml'tis ſeſe inutilib⁹ verbis ꝯmiſceāt. ⁊ vn⁹
aliū nō expectet. Poſtremo duxit eū ad ca-
pitulū. Sꝫ cū añ oſtiū capituli fuiſſꝫ. demō
nullaten⁹ intrare voluit. ſꝫ ait. Huc nūq̄ꝫ in
grediar. q2 loc⁹ maledictōis ⁊ infern⁹ mihi
eſt. ⁊ totū ibi amitto qḋ in alijs locis lucror.
Nā cū aliquē frēm ꝑ aliq̄m negligentiā de
linq̄re fecero. mox in loco h̄ maledictiōis de
ipa negligētia ſe purgat. ⁊ corā oīb⁹ ſe ꝓcla-
mat. Nā h̄ monēt̄. hic ꝯſitent̄. h̄ accuſantur
hic v̄berant̄. hic abſoluūt̄. ⁊ ſic totū amiſiſſe
me doleo qḋ alibi me lucratū gaudebā. Et
his dictis euanuit. ¶ Tādē appropin
q̄nte ꝑegrinatōis termīo ꝯſtitut⁹ apḋ bono
niā ḡui cepit corpis īfirmitate lāguere. Sui
aūt corpis diſſolutio ſibi in viſiōe mōſtrata
eſt. Vidit .n. iuuenē pl'cerrimū his verbis ſe
vocantem ⁊ dicētē. Veni dilecte mi. veni ad
gaudia veni. Conuocatiſ igit̄ ex fratribus bo
nonieñ ꝯuent⁹ duodeciꝫ. ne eos exheredes ⁊
orphanos derelinq̄ret. teſtamētū ꝯdidit di.
Hec ſūt q̄ vobis tanq̄ꝫ filijs hereditario iu-
re poſſidēda relinq̊. Charitatē habete. hūili-
tatē ſuate. pauptatē volūtariā poſſidete. Il
la v̄o q̄ potuit diſtrictōe ꝓhibuit. ne q̄s vn-
q̄ꝫ ī ſuo ordīe poſſeſſiōes īduceret tꝑales ma
ledictōeꝫ dei oīpotentis ⁊ ſuā terribilit̄ impē
cans ei q̄ ꝑdicatoꝝ ordinē terrenaꝝ diuitia
rū puluere ꝑſumeret maculare. Fratribus
v̄o de eius deſtitutōe inconſolabilit̄ dolenti
bus dulciter eos ꝯſolās ait Ne vos mea fi-
lij corpalis turbet diſceſſio. nullaten⁹ dubi-
tantes vtiliorē me vos mortuuꝫ habituros
q̄ꝫ viuū. Proinde ad extremā horā veniēſ
anno dñi. M.ccxxj. dormiuit ī dño. Cui⁹
quidē tranſit⁹ eadem die eadēq̄ꝫ hora fratri
Guali tunc priori fratꝝ ꝑdicatoꝝ de brixia.
⁊ poſtmodū eiuſdē ciuitatiſ epo hoc modo
monſtratus eſt. Nā cū in campanili fratrū
capite ad murꝫ inclinato leui ſomno dormi
taſſet. vidit celum apertuꝫ. ⁊ duas ſcalas cā-
didas ad terram ſubmitti. q̄rum ſūmitates

xp̄us cū matre tenebat. et angeli ꝑ eas iubi
lantes aſcēdebāt ⁊ deſcēdebāt. In medio āt
ſcalarū ī imo ſedes poſita erat. et ſuꝑ ſedē ve/
lato capite frat̄ ſedēs. Ihus aūt ⁊ mater eiꝰ
ſurſuꝫ ſcalas trahebāt. donec ſedēte ī celū ele
uato apertura celi clauſa eſt. Veniēs igit̄ p̄
dictꝰ frater bononiaꝫ cōtinuo eadē die ⁊ ho
ra frēꝫ migraſſe ꝯgnouit. Frater q̄dā no/
mīe Rabo poſitꝰ apud tybur eadē die ⁊ ho
ra q̄ pater migrauit a corꝑe miſſā celebraturꝰ
acceſſerat ad altare. cū audiſſet euꝫ bononie
egrotaſſe. ⁊ ad locū canōis veniēs in q̄ de vi
uiſ mētio fieri ꝯſueuit. ⁊ vellꝫ ꝓ eiꝰ ſalute ora
re. ſbito factꝰ ē ī exceſſu mētis viditqꝫ virum
dī Dn̄icū q̄dā corona laurea laureatū totū
qꝫ mirabili ſplēdore fulgētē. duobꝰ q̄dē reue
rēdis viris comitatū hicinde extra bononiā
ī via regia ꝓcedētē. Diē igit̄ notās ⁊ horā i/
uenit tūc huiū dei Dn̄icū a corꝑe migrāſſe. Cū
igit̄ corpus eiꝰ multo tp̄e ſub terra iacuiſſet
et crebreſcentibꝰ indeſinenter miraculis nō
poſſet vlteriꝰ eiꝰ ſanctitatis occultari. fideliū
dignū duxit deuotio corpꝰ eius ad altioreꝫ
locū tranſferre. Cūqꝫ monumentū fuiſſꝫ fra
cto vix ferreis īſtrumētis cemēto ſublatoqꝫ
lapide patefactū. tāta ex ipo ſuauiſſimi odo
ris ꝓrupit fragrātia. vt nō tā ſepulcꝝ q̄ꝫ cel
la videret̄ aromatū patuiſſe. Qui q̄dē odor
cūcta ſuꝑabat aromata. nec alicuius rei na
turalis odor ſimil̓ videbat̄. Nec ſolū oſſibꝰ
aut pulueri ſacri corꝑis inerat vl̓ capſe veꝝ
etiā terre circūq̄qꝫ ꝯgeſte. ita vt ad lōginq̄s
regiones poſtmodū delata odorē ipm lon/
go tp̄e retineret. Fratꝝ vō manibꝰ maxime
aliq̄d de reliq̄is ſacroſctīs tangētibꝰ ſic inhe
ſit. vt q̄ntūcūqꝫ lote vl̓ etiā ꝯfricate eēnt per
plures dies ꝯſuate. frāgrātie teſtimoniū p/
ſentarēt. In ꝓuīntia vngarie vir q̄dā
nobil̓ cū vxore ſua ⁊ filio ꝑuulo ad reliquias
beati Dn̄ici q̄ in ſylon hēbant̄ viſitādas ac
ceſſit. At filiꝰ eiꝰ infirmatꝰ ibidē ad extremū
vite moriendo ꝑuenit. Pater aūt corpꝰ fi/
lij corā altari beati Dn̄ici collocans lamen
tari cepit ⁊ dicere. Beate dominice letus ve
ni ad te. en triſtis redeo. Cum filio veni ⁊ or
batus recedo. Redde mihi queſo filium me
um. redde mihi leticiam cordis mei. Et ecce
circa mediū noctis puer reuixit ⁊ ꝑ eccliſiam
ambulauit. Iuuenis q̄dā cuiuſdā nobil̓
dn̄e mācipiū dū in q̄dā fluuio piſcādi grā
inſiſteret. in aq̄ lapſꝰ ⁊ ſuffocatꝰ diſparuit.
Magno aūt ſpacio tp̄is interiecto eiꝰ corpꝰ
de ꝓfūdo fluuij ē eductū. Dn̄a aūt ipiꝰ pro
eiꝰ reſuſcitatōe btūm dn̄icū inuocanſ. ꝓmi
ſit ſe ad ſuas reliq̄as nudis pedibꝰ acceſſuꝝ
⁊ reſuſcitatū mācipiuꝫ libtati datuꝝ. Stati
qꝫ q̄ fuerat mortuꝰ ī mediū vidētibꝰ oībus
vite redditꝰ ꝓſilijt. votūqꝫ ſuū p̄dicta dn̄a ſi
cuti ꝓmiſerat adipleuit. In eadē ꝓuītia
vngarie dū quidā vir filiū ſuū defunctum
amare lugeret. ⁊ beatū Dn̄icū ꝓ eiꝰ reſuſci
tatione īuocaret. circa pullorū cātuꝫ q̄ mor/
tuꝰ fuerat oculos apuit ⁊ patri dixit. Quid
eſt pat̄ ꝙ ſic habeo faciē madefactā. Et ille
Lacrime patris tui ſūt fili. q̄r tu mortuꝰ fu/
eras. ⁊ ego ſolꝰ remāſerā oī gaudio deſtitu
tꝰ. Cui ille. Multū fleuiſti pater. ſꝫ btūs do/
minicus deſolationi tue ꝯpatiens vt tibi vi
uus redderer ſuis meritis impetrauit.
Languidus quidā et ꝑ. xviij. annos cecus
reliq̄as btī Dn̄ici viſitare deſiderans. tanq̄ꝫ
temptās ire de loco ſurrexit. tantāqꝫ ſubito
ſibi ſenſit infundi v̓tuteꝫ ꝙ paſſu cōcito gra/
di cepit. Tantoqꝫ magis in ꝯualeſcētia cor
pis. et illūīnatione oculoꝝ ꝓficiēs. q̄nto q̄ti/
die ī itinere ꝓcedebat. donec tādē ad locū de
ſtinatum perueniens. perfectuꝫ recepit vtriꝰ
uſqꝫ beneficiū ſanitatis. In eadē ꝓuītia
vngarie matrona q̄dam ad honorē btī dn̄i/
ci miſſam diſponēs facere celebrari. ſacerdo
tem hora debita nō inueīt. Quapꝓpter cāde
las tres ad hoc ꝑatas manutergio mundo
inuoluit. et in q̄dam vaſe repoſuit. Aliq̄ntu
lū aūt diuertēs. ⁊ poſtea rediēs cādelas flā/
mis patētibus ardere vidit. Currentes oēs
ad tam grande ſpectaclm. tādiu ibidē treme
tes et orantes ſteterūt. donec ſine leſione ma
nutergij penitꝰ exarſerūt. Apō bo/
noniā ſcolaris q̄dā noīe Nicolaꝰ q̄ui renū
ac genuuꝫ dolore adeo eſt vexatꝰ ꝙ de lecto
ſurgere nō valebat. Cuiꝰ ⁊ femur leuū emar
cuit in tantū ꝙ oīs ab eo ſpes curatōnis ab/
ſceſſit. Deo igit̄ et btō dn̄ico ſe deuouēſ. cū ſe
filo de q̄ fienda erat candela totū mēſus eſſꝫ

in lõgũ.cepit etiã corpꝰ collũ ⁊ pectꝰ cingere
cũ tãdẽ genu filo ambiẽte cinxiſſꝫ.inuocato
ad quãlibꝫ mẽſuratõꝫ noĩe Jeſu ⁊ btĩ Dñici
ꝯtinuo ſe alleuiatũ ſentiẽſ exclamauit. Ego
ſũ liberatꝰ. Exurgẽs ⁊ ꝑ gaudio lacrimãs. ſi/
ne aliq̃ fulcimẽto venit ad eccl'iã in q̃ corpus
ſcti Dñici quieſcebat. Jn eadem q̃ꝫ ciuitate
mlta ⁊ fere inñerabilia miracl'a deꝰ ꝑ ſuum
ſeruũ. Dñicũ opatꝰ ẽ. Jn ſicilia apud au
guſtã.cũ puella q̃dam q vicio lapidis labo
rabat incidi deberet.matẽ eiꝰ ꝓ inſtãti ꝑicu/
lo filiã ſuã deo ⁊ btõ dñico ꝯmendauit. Se
q̃nti igiẽ nocte dormiẽte puelle btũs Dñicꝰ
aſtitit ⁊ ĩ manu eiꝰ lapidẽ q torq̃bat̃ poſuit
⁊ abſceſſit. Quẽ puella euigilans ⁊ ſe libera
tã iueniẽs matri dedit. ⁊ viſionẽ ꝑ ordinẽ ex
plicauit. Matẽ vͦo lapidẽ ad domũ fratꝝ at
tulit. ⁊ ipm in memoriã tanti miraculi corã
imagine btĩ Dñici ſuſpẽdit. Jn auguſta
ciuitate cũ ĩ feſto trãſlatõnis btĩ Dñici ma/
trõe q̃dã q ĩ eccl'ia fratꝝ miſſaꝝ ſolẽnijs inter
fuere domũ rediret ⁊ q̃ndã mulierẽ pre fori
bꝰ domꝰ ſue filantẽ videret. ipam charitatiu/
ue redarguere ceperũt. cur in feſto tãti pr̃is
a ſuili ope nõ ceſſarꝫ. Jlla vͦo indignata re
ſpõdit. Vos q̃ eſtis byzote fratꝝ feſtũ colite
vr̃i ſcti. Statiq̃ꝫ ocl'is in tumorẽ cũ pruritu
ꝯuerſis. ex ipis ceperũt vermes ꝓtinꝰ ſcatu/
rire. ita ꝙ vicina q̃dã decẽocto vermes edu/
xit ex eiꝰ ocl'is nũeratim. Cõpuncta igiẽ ad
eccl'iã fratꝝ venit. ibiq̃ꝫ pctã ſua ꝯfitẽs. ⁊ vo/
tũ emittẽs ꝙ de cetero ſctõ dei Dñico nũq̃ꝫ
detraheret ⁊ eiꝰ feſtũ deuote ageret. ꝓtinꝰ re
ſtituta ẽ p̃ſtine ſanitati. M Sctĩmoni
alis quedã noĩe Maria apd̃ tripolim ĩ mo
naſterio qd̃ dr̃ magdalena validiſſimis in/
firmitatibꝰ elaborãs. at in tibia grãt ꝑcuſſa
q̃nq̃ꝫ mẽſibꝰ cruciatu mirabili vrgebat̃. ita
vt ſinglis horis exitꝰ timeret̃. Que intra ſe
recolligẽs ſemetipãm ſic exorauit. Mi dñe
nõ ſũ ego dig̈ orare te. nec a te exaudiri. ſꝫ ro
go dñm meũ btũꝫ Dñicũ. vt ſit mediator in
ter me ⁊ te. ⁊ mihi ĩpetret beneficiũ ſanitatis
Cũ ergo diu cũ lacrimis exoraret. ĩ extaſi fa
cta vidit btũm dñicũ cũ duobꝰ fratribꝰ apta
cortina q̃ añ lectũ eiꝰ pẽdebat intrãtẽ ſibiq̃ꝫ
dicẽtẽ. Quare tantũ ſanari deſideras. Et il

la. Dñe vt dõ meo dͤuotiꝰ ſuire poſſiꝫ. Tũc
ille dͤ ſub cappa vnctõeꝫ mire fragrantie ꝓfe/
rẽs tibiã eiꝰ vnxit ⁊ ſtatĩ ſanata fuit Et ait.
Hec vnctio ẽ valde p̃cioſa dulcis ⁊ difficilis
Cuiꝰ vͦbi cũ mlier req̃reret rõem dixit. Hec
vnctio dilectõis eſt ſignũ q̃ vicꝫ p̃cioſa ẽ. q̃a
nll'o p̃cio emi p̃t. ⁊ q̃r in donis dei nullũ eſt
meliꝰ. Dulcis. q̃r nihil dulciꝰ caritate. Diffi
cilis q̃r cito ꝑdit̃ niſi caute cuſtodiat̃. Jpſa
etiam nocte ſorori ſue in dormitorio quie/
ſcenti apparuit di. Ego ſanaui ſororẽ tuam.
Que currẽs ipam ſanatã inuenit. Que cũ
ſe etiã ſenſibili vnctõe inunctã ſentiret. ipãꝫ
cũ bombice ⁊ reuerẽtia multa exterſit. Que
cũ abbatiſſe ꝯfeſſori ⁊ ſorori oĩa retuliſſet et
vnctõeꝫ ĩ bombice p̃ñtaſſet. tanta ⁊ tã noua
odoris fragrãtia ſũt ꝑcuſſi vt nll'a eis poſſet
aromata ꝯpari. Jpam aũt vnctõeꝫ cũ mul
ta reuerentia ſuauerunt. Quã grãꝰ autẽꝫ
deo exiſtat locꝰ in q̃ ſacroſctũm corpꝰ beati
dñici requieſcit. lꝫ ex miracl'is mltis clarue/
rit. vnũ tñ hic poſuiſſe ſufficiat. Refert
magiſter Alexãder ep̃s vindonicenſ in po/
ſtillis ſuis ſup illud vͦbum. Miſericordia ⁊
vͦitas obuia. ſibi ⁊c. ꝙ q̃dã ſcolaris degẽs bo
nonie vanitatibꝰ ſeculi deditꝰ viſionẽ talem
ꝯſperit. Videbat̃ ſiquidem ſibi ꝙ in q̃dam
campo magno ꝯſiſteret ⁊ ibidẽ tẽpeſtas in/
gens ſup ipm deſcenderet. Qui dũ fugeret
a facie tempeſtatis. ad q̃ndã domũ ꝑuenit.
Quã cũ clauſã iueniſſꝫ. ⁊ pulſans ad oſtiũ
ſe ibidẽ recipi poſtulaſſet. q̃ deintus erat ho
ſpita r̃ndit. Ego ſum iuſticia q̃ hic habito. ⁊
hͤ domꝰ mea ẽ. Quia aũt tu iuſtꝰ nõ es. ĩ ea
habitare nõ vales. Ad cuiꝰ verba ille plĩmũ
merẽs abſceſſit. ⁊ aliã domũ vltra illã cõſpi
ciens ad eã venit. ⁊ pulſans ad oſtiũ ſe ibidẽꝫ
recipi poſtulabat. Sꝫ q̃ deintus erat hoſpi
ta r̃ndit. Ego ſũ veritas q̃ hic habito ⁊ hͤ do
mꝰ mea eſt. Te aũt hoſpitio nõ recipiãꝫ. q̃a
veritas eũ nõ liberat q̃ eã nõ amat. Jndeq̃ꝫ
abſcedẽs terciã domũ vltra illãꝫ ꝓſpicit. ad
quã veniẽs ſe ſibi ꝯ impetũ tẽpeſtatis recipi
flagitauit. Cui q̃ deintꝰ erat dña r̃ndit. Ego
ſum pax que hic habito. non eſt aũt pax im
pijs ſed hominibus bone voluntatis. Ve/
rum quia ego cogito cogitationes pacis

⁊ nõ afflictõis. vtile ꝯſiliũ tibi do. Ultra me
ſoror mea hitat q̃ miſeris ſp̄ auxiliũ preſtat
ad hãc accede ⁊ eius monita ꝯple. Cũ ergo
acceſſiſſ; q̃ d̉ intꝰ erat rñdit. Ego ſũ miſcdia
q̃ h habito. Si igit̃ ab iminente tẽpeſtate ſal
uari deſideras. vade ad domũ in q̃ frẽs p̄di/
catores de bononia hitant. ibiq; iuenieſ ſta
bulũ pnĩe. ⁊ p̄ſepe ꝯtinentie ⁊ pabulũ doctri
ne. aſinũ ſimplicitatis cum boue diſcretõis
Mariã illũinantẽ ⁊ ioſeph. p̄ficientẽ. ⁊ pue
rũ Jeſũ te ſaluantẽ. Cũ igit̃ p̄dictꝰ ſcolaris
euigilaſſet. ad domũ fratꝝ veit ⁊ viſiõ; p̱ or
dinẽ recitãs habitũ ordĩs petijt ⁊ accepit.

CIX

De ſancto ſixto

A

Sixtus dicitur a ſyros qđ eſt deꝰ. ⁊ ſtatꝰ q̃ſi diuinꝰ ſtatꝰ. Uel ſixtꝰ a ſiſto ſiſtis quaſi firmꝰ ⁊ fixꝰ ĩ fide paſſiõe ⁊ bona op̱atõe.

ſ

Sixtꝰ papa athenieñ natõe. p̄mo q̃dẽ ph̄us ſ; poſtea diſcipl's xp̄i ⁊ põ/
ſ
tifex ſũmꝰ electus Decio ⁊ Ualeria
no cũ duobꝰ dyaconibus ſuis feliciſſimo ⁊
agapito p̄ñtatus eſt. Quẽ cũ deciꝰ null' poſ
ſet p̄ſuaſionibꝰ inclinare fecit eũ duci ad tẽ/
plũ martis vt aut ſacrificaret aut vt ĩ cuſto/
dia Mamertini reciperet. S; cũ ſacrifica/
re renuẽs in cuſtodiã duceret̃ btũs Laren/
tiꝰ pꝰ eũ clamans ibat ⁊ dicebat. Quo pro/
grederis ſine filio pater. quo ſacerdos ſãcte
ſine miñro ꝓperas. Cui ſixtus. Non ego te
d̉ſero fili neq; dereliquo. ſ; maiora tibi debẽ
tur pro fide xp̄i certamĩa. Poſt triduu; me
ſeq̃ris ſacerdotẽ leuita. Interi; ergo theſau/
ros eccl'ie accipe. ⁊ quibus tibi videt̃ diuide
Quos cũ ille xp̄ianis paupibꝰ diſtribuiſſ;
Ualerianꝰ p̄fectꝰ decreuit vt Sixtꝰ ad tem/
plũ martis ſacrificaturus duceret̃. Qđ ſi re
nueret ibidẽ capite trũcaret̃. Qui cũ ducere
tur btũs laurentius poſt eu; clamare cepit
ac dicere. Noli me derelinq̃re pater ſancte.
q: theſauros tuos iã expẽdi. Tũc milites au
diẽtes theſauros noĩare Laurẽtium tenue
runt. ſixtũ v̉o cũ feliciſſimo ⁊ agapito ibide;
decollauerũt. In hac die eſt feſtũ tranſfi
guratiõis dñi. ⁊ ſanguis xp̄i de nouo vino
ſi fieri p̄ot ⁊ inueniri in aliquibꝰ eccl'ijs ꝯfi/
citur. vl' ſaltẽ de matura vua aliq̃ntulum in
calice eliquat̃. In hac etiã die racemi bñdi
cũtur ⁊ p̄pl's inde cõicat. Rõ aũt hꝰ eſt. ex eo
q̄ dñs diſcipul' ſuis dixit ĩ die cene Nõ bibã
amõ de h genimĩe vitis donec bibã illđ no
uũ in regno p̄ris mei. Jlla v̉o trãſfiguratio
dñi ⁊ q̄ dixit nouũ vinũ. rep̄ñtat glioſa; in/
nouatõe; quã xp̄s pꝰ reſurrectionẽ habuit
⁊ iđ in hac die trãſfiguratõis q̃ reſurrectio/
nẽ dñi rep̄ñtat vinũ nouũ inq̃rit̃. nõ q̄ ĩ hac
die vt q̃dã aiũt trãſfiguratio ſit facta ſ; ĩ hac
die ab aplis manifeſtata. Trãſfiguratio. n.
facta d̉r fuiſſe circa p̄ncipiũ veri ſ. Diſcipuli
aũt ꝓpter p̄hibitõe; eis factã ipam tãdiu ce
lauerũt ⁊ ĩ hac die manifeſtauerũt. Sic legi
tur in libro q̃ d̉r mitrale.

CX

A

De ſancto donato.

Donatus dicitur q̃ſi a deo natꝰ. ⁊ h p̱ regeneratõem ⁊ grẽ infuſionẽ ⁊ gl'ificatõe; q̃ eſt triplex generatio ſpũal's a deo Nã cũ ſcti mo

d

riũt̃ tũc naſci dicũt̃. Uñ obitꝰ ſcõꝝ nõ morſ
ſ; natale vocat̃. Puer. n. appetit naſci vt reci
piat ãplioꝛẽ locũ ad manendũ. vberiore; ci
bum ad veſcendũ. liberiorẽ aerẽ ad reſpiran
dũ. ⁊ lucẽ ad vidẽdũ. ⁊ q: ſcti cũ de vtero ma
tris eccl'ie p̱ mortẽ exeunt. illa q̃ttuor ſm mo
dũ ſuũ recipiũt. iđ naſci dicũt̃. Uel d̉r dona
tus q̃ſi dono dei datus.

B

Donatus cu; Juliano imperatore eruditus et nutritus eſt. ita q̄ predi/

d

ctus iulianus fuit tũc in ſubdiaco/
num ordinatus. Sed cum in imperiu; ſub
limatus fuiſſet. patrem et matre; beati Do
nati occidit. Donatus vero in aretinã ciui/
tatem aufugit. ⁊ apud Hilariũ monachu;
manens multa ibidem miracula fecit. Nã
cũ p̄fectus ciuitatis hñs filiũ demoniacum
eũ ad Donatũ adduxiſſet. ſpũs imũdꝰ cla/
mare cepit ac dicere. In noĩe dñi Jheſu xp̄i
noli mihi eẽ moleſtꝰ. vt de domo mea egre/
diar. O donate quare in me exire coartas
cũ tormentis. Sed orante donato fuit proti
nus liberatus. Uir quidam Euſtaſius

noīe. exactoꝛ fiſci ĩ tuſcia publicaꝫ pecuniã i
cuſtodia vxoꝛis noīe Eufroſine dereliquit.
Sꝫ cũ ꝓuītia ab hoſtibꝰ vrgeret. pecuniaꝫ
abſcõdit ꝛ doloꝛe ꝓuẽta vitã finiuit. Uir ãt
eiꝰ rediẽs cũ pecũiaꝫ ĩuenire nõ poſſꝫ ꝛ iam
cũ filijs ſuis ad ſuppliciũ tradi deberꝫ. ad ſã
ctũ Donatũ ꝯfugit. Donatꝰ aũt ad ſeplc͛ꝝ
vxoꝛis cũ eo ꝑgẽs oꝛõe facta clara voce di/
xit. Eufroſina ꝑ ſpũm ſctũm te adiuro. vt di
cas nobis vbi talẽ pecuniã poſuiſti. Et fctã
eſt vox de ſeplc͛ro dicẽs. Jn ingreſſu domꝰ
mee ibi eã ſubfodi. Et eũtes eã ibi vt dixerat
ĩuenerũt.   Pꝰ aliq̊t aũt dies Satirꝰ ep̄s
ĩ dño obdoꝛmiuit. ꝛ oīs clerꝰ Donatũ ĩ epi/
ſcopũ elegit. Cũ aũt vt refert Grego. in dia/
logo. q̄dã die miſſa celebrata ꝑpl's cõicaret. ꝛ
diaconꝰ cõicãs xp̄i ſanguinẽ ꝓpinarꝫ. ſub/
ito paganoꝝ impulſu diaconꝰ cecidit. ꝛ ca/
licẽ ſctũꝫ fregit. De q̄ cũ ipſe ꝛ oīs ꝑpl's plim
meſtꝰ eẽt. donatꝰ fragmẽta colligẽs calicis
oꝛõe fcã ipſũ in priſtinã foꝛmã reſtaurauit.
Una aũt ꝑticula a diabolo abſcõſa fuit q̄ i
calicẽ p̄dicto defecit. q̄ tñ eſt ad teſtimoni/
um miracli hꝰ. Pagani aũt h viſo miracu
lo ſũt ꝯuerſi. ꝛ octuaginta baptiſma ſuſce/
perũt.   Fōs quidã adeo erat infectꝰ vt q̄/
cũqꝫ de illo biberet ꝓtinus moꝛeret. Dũ igit͛
ſctũs Donatꝰ ſuꝑ aſinũ ſuũ illuc iret. vt oꝛa
tione ſua aquã ſanaret. draco t͛ribil' inde eru
pit. ꝛ pedes aſini cauda inuoluẽs ꝯ donatuꝫ
ſe ꝓtinꝰ erexit. Quẽ donatꝰ flagello q̊daꝫ ꝑ
cutiẽs. vel ſcdm qd alibi legit͛ i os eiꝰ expuẽs
ꝯtinuo interfecit. Oꝛauitqꝫ ad dñm ꝛ oẽ vene
nũ a fonte fugauit. Aliũ q̊ꝫ fontẽ dũ ipſe cuꝫ
ſocijs ſuis valde ſitiret. q̄dã vice ſua oꝛõe ibi
dem ꝓduxit.   C   Cum filia Theodoſij
ĩꝑatoꝛis a demõe vexaret. ꝛ ad ſctũm dona/
tũ adducta fuiſſꝫ. Dixit donatꝰ. Exi ĩmũde
ſpũs ꝛ noli ĩ plaſmate dei habitare. Cui de/
mon. Da mihi trãſitũ q̊ exeã aut q̊ vadam.
Cui donatꝰ. Unñ huc veniſti. Cui demõ de
heremo. Et ſctũs. Jlluc reuertere. Et demõ
Uideo ſignũ crucis in te de q̊ ignis exit cõ/
tra me. ꝛ ꝑ timoꝛe ignoꝛo quo vadaꝫ. ſed da
mihi locũ exeũdi ꝛ exeo. Cui donatus. Ecce
habes trãſitũ. redi ad locũ tuũ. Et vniuerſã
domũ ꝯcutiẽs exiuit.   Cũ quidaꝫ moꝛtu

us efferret. aduenit quidã cũ cirographo aſ
ſerens debere ſibi ab ipo ducentos ſolidos.
Unñ nll'atenꝰ ipſũ ſepeliri ſinebat. Qd cuꝫ
vxoꝛ eiꝰ vidua beato donato cũ lacrimis in
dicaſſet. adiungẽs ꝙ hõ ille pecuniã totalit͛
recepiſſet. aſſurgẽs ad loculũ iuit. ꝛ manu d͛
functũ tãgẽs ait. Audi me. Qui rñdit. Ego
ſum. Et ſctũs donatꝰ ad eũ ait. Surge ꝛ vi
de q̊d agas cũ hoīe iſto q̊ te ſepeliri nõ ſinit.
Qui reſidẽs eũ de ſolutõe debiti coꝛã oībus
ꝯuicit. ꝛ cirographũ accipiẽs manu ſcidit.
Deinde dixit ſctõ Donato. Jube me iterũ
pater doꝛmire. Et ille. Uade amodo fili q̄e/
ſce.   Eo tꝑe cũ fere annis tribꝰ nõ ꝑluiſſet
ꝛ ſterilitas magna eſſet. infideles ad ĩꝑatoꝛẽ
theodoſiũ ꝯueniunt petentes vt ſibi dona/
tũ traderet. Qui ꝑ artẽ magicã h feciſſꝫ. Ad
imꝑatoꝛis igit͛ inſtantiã donatꝰ egreſſꝰ do
minũ exoꝛauit. ꝛ pluuiã copioſã dedit. ſiccis
qꝫ veſtibus ceteris pluuia infuſis domũ re
dijt.   Cũ aũt gothi eo tꝑe ytaliã deuaſta/
rent. ꝛ multi a fide xp̄i recederent. Euadrati
anus p̄fectꝰ a ſancto donato ꝛ Hilarino
de apoſtaſia rep̄hẽſus ſctõs ipos cepit cõ
pellens eos vt ioui imolarẽt. Qd cũ renue/
rent hilariũ expoliatũ tãdiu cedi fecit. quo/
qꝫ ſpũm exalaret. Donatũ vͦ in carcerẽ re/
cluſit. ꝛ poſtmodũ eũ decollari fecit circa an
num domini. ccclxxx.

CXI.   A

De ſancto Ciriaco.

C   Jriacꝰ a marcel/
lo papa dyaconus oꝛdinatꝰ cõ/
p̄henſus ꝛ ad maximianuꝫ de/
ductus. iuſſus eſt cũ ſocijs ſuis vt terrã fod͛
ret ꝛ ad locum. ſ. termas qui ibidem ꝯſtrue
batur ſuis eã hũeris depoꝛtaret. Ubi erat
ſctũs Saturninus ſenex. Quẽ cyriacus et
Syſinniꝰ ad poꝛtandũ iuuabant. Tandẽ
in carcerẽ recluſum p̄fectꝰ iuſſit. Siſynni/
um p̄ſẽtari. Et cũ eum apꝛonianꝰ educeret.
ſubito vox cũ luce de celo veniens dixit. Ve
nite benedicti p̄ris mei ꝛc. Et tunc apꝛonia/
nus credidit. ꝛ baptizari ſe fecit. ꝛ ad ꝑfectuꝫ
ꝯfitẽs xp̄m venit. Cui ꝑfectus. Nũquid tu
xp̄ianus factus es. Qui reſpõdit. Ve mihi

qꝛ ꝑdidi dies meoſ. Rn̄dit p̄fectꝰ Uere mō
ꝑdes dies tuos. Et miſit eum decollari. Sa-
turninꝰ vō ⁊ ſiſinniꝰ cū ſacrificare nollēt. di-
uerſis ſupplicijs affecti tādē decollati ſūt. Fi-
lia aūt diocleciani noīe Arthemia cū a de-
mōio vexaret̄. clamabat in ea demō d. Nō
exeā niſi Ciriacꝰ dyaconꝰ veīat. Unā ad eā
adductꝰ Ciriacꝰ cū demoni imparet rn̄dit
Si vis vt exeā da mihi vas aliq̊d in q̊d in-
trem. Rn̄ditqꝫ cyriacꝰ. Ecce corpꝰ meuꝫ ſi
potes ingredere. Cui demō. In vas tuū in-
trare nō poſſū. qꝛ vndiqꝫ ē ſigtū ⁊ clauſum
Sꝫ ſi eijcies me. ſcito ꝙ in babiloniā faciaꝫ
te venire. Et cum coactus exiſſet. Arthemia
clamauit dicēs. ꝙ deū quē Ciriacꝰ p̄dicat
videret. Cū igit̄ illā Cyriacꝰ baptiſaſſꝫ. et ex
grā Dyocleciani ⁊ Serene vxoris eiꝰ ī do-
mo quā dederāt ei ſecurꝰ viueret. venit nū-
ciꝰ a rege pſaꝝ ad dioclecianū. rogās vt ad
ſe cyriacꝰ mitteret̄. qꝛ filia ſua a demōe vexa-
ret̄. Ad p̄ces igit̄ diocleciani cyriacꝰ cū lar-
go ⁊ ſmaragdo naui impoſitis neceſſarijs
ī babiloniā letꝰ iuit. Cūqꝫ ad puellā ꝑueniſ-
ſet demō ꝑ os eiꝰ clamauit dicēs. Fatigatꝰ
es Cyriace. Cui cyriacꝰ rn̄dit. Nō ſum fati-
gatꝰ. ſꝫ vbiqꝫ dei auxilio gubernatꝰ. Ait de-
mon. Tn̄ ego ad q̊d volui te ꝑduxi. Tūc cy-
riacꝰ dixit demōi. Impꝑet tibi Ieſꝰ vt exeas
Et ſtatī exiēs demō dixit. O nomē terribile
q̊d me coartat exire. Et ſic ſanatā puellā cū
prē ⁊ mrē ⁊ mlt̄is alijs baptizauit. Et cū mul-
ta ſibi mūera offerrent̄ recipe noluit. ſꝫ q̄dra-
gintaqnqꝫ diebꝰ in pane ⁊ aq̄ ieiunās tādē
romā redijt. Pꝰ duos aūt mēſes Diocleci-
anꝰ defunctꝰ ē. Cui maximianꝰ ſuccedens
iratꝰ d̄ ſorore ſua arthemia cyriacū ꝯp̄hēdit
⁊ nudū ⁊ cathenis ligatū añ curꝝ ſuū trahi
iuſſit. Iſte maxīanꝰ ꝑ tāto pōt dici filiꝰ dio-
cleciani ꝙ ſibi ſucceſſit ⁊ eiꝰ filiā hūit in vxo-
rē q̄ Ualeriana nūcupata ē. Deinde iuſſit
carpaſio vicario vt ipm cū ſocijs ſacrifica-
re ꝯpelleret aut diuerſis ſupplicijs occideret
Et cū ipe picē ſup caput eiꝰ liq̄ſſꝫ ⁊ ī eculeo
ſuſpēdiſſꝫ. fecit cyriacū cū oībꝰ ſocijs ſuis de-
collari. Carpaſiꝰ aūt cū domū ſcti ciriaci ī-
petraſſꝫ. ⁊ ad deriſionē xp̄ianoꝝ ī loco vbi ci-
riacꝰ baptizabat ſe lauaret. ep̄laſqꝫ cuꝫ decē-
nouē ſocijs celebraret. ſubito oēs mortui ſt̄.
Et ex tūc clauſo balneo gētiles xp̄iāos time-
re ⁊ venerari ceperūt.

CXII A

De ſancto Laurentio.

Laurentiꝰ dicitur
q̄i laureaꝫ tenēs. Que eſt corona
de lauro facta. qꝛ olim d̄ hmōi ra-
mis victores coronabāt. Hec aūt arbor eſt
victorie oſtēſiua ꝯtinua viriditate amena.
odore grata. ⁊ efficacia v̓tuoſa. Beatus igit̄
Laurētiꝰ d̄r a lauro. qꝛ victoriā obtinuit in
ſui paſſiōe. Un̄ ⁊ ꝯfuſus Deciꝰ dixit. Pu-
to qꝛ iā victi ſumꝰ. Uiriditatē hūit ī cordis
mūdicia ⁊ puritate. Un̄ ⁊ dixit. Mea nox
obſcuꝝ nō hꝫ ⁊c. Odorē hūit ꝑ memorie per-
petuitatē. Un̄ diſpſit dedit paupibꝰ. ⁊ iō iu-
ſticia eiꝰ manet in ſclm ſcli. Btūs maximꝰ.
Quō nō ī eternū hꝰ manebit iuſticia quaꝫ
⁊ ſctō impleuit ope. ⁊ glīoſiſſimo martirio
ꝯſecrauit. Efficaciā hūit ꝑ v̓tuoſā p̄dicatōꝫ
ꝑ quā Lucillū ypolitū ⁊ romanuꝫ ꝯuertit.
Hmōi aūt arboris efficacia eſt. qꝛ calculuꝫ
frāgit. ſurditati ſubuenit. fulmē nō metuit.
Sic laurentiꝰ frāgit cor duꝝ. ſpūaleꝫ reddit
auditum. protegit a fulmīe ſententie repro-
borum. B

Laurentiꝰ martir ⁊ leuita. genere hi-
ſpanꝰ. a btō Sixto romā deductꝰ
eſt. Nā ſicut dicit magiſter iohan-
nes beleth. cū idē btūs ſixtꝰ in hiſpaniā ꝓue-
ctus eſſet. duos iuuenes ibidē repiēſ. ſ. Lau-
rentiū ⁊ vincētiū eiꝰ cognatū. moꝝ honeſta-
te ꝯpoſitos. ⁊ in oī actōe p̄claros. ipos ſecuꝫ
romā adduxit. q̊ꝝ alter. ſ. laurentius ſecū ro-
me manſit. vincentiꝰ vō in hiſpaniā redijt ⁊
ibi glīoſo martirio vitā finiuit. Huic auteꝫ
opinioni mgrī Iohīs beleth repugnat tp̄ſ
martirij vtriuſqꝫ. Nā laurētiꝰ ſb decio. Ui-
centiꝰ aūt ī iuuenili etate ſub Diocleciano ⁊
Daciano paſſus ē. Sꝫ inter deciū ⁊ diocle-
cianū fluxerunt āni circiter. xl. ⁊ ipatores ſe-
ptē medij fuerūt. vt tūc btūs vincētiꝰ nō po-
tuit iuuenis extitiſſe. Btūs aūt Sixtꝰ Lau-
rentiū ſuū archidiaconū ordinauit. Eodeꝫ
tpe Philippꝰ impator ⁊ filiꝰ ſuꝰ nomie phi-

lipp⁹ fidē xp̄i recepant. ⁊ xp̄iani effecti eccliā3 ſublimare plimū nitebāt. Iſte philipp⁹ primus impator fuit q̄ fidē xp̄i recepit. quē origenes vt d̄r ad fidē3 xp̄i ɔuertit. l3 alibi legat̄ q̄ btūs ponti⁹ eū ɔuertit Regnauit at̄ āno milleſimo ab vrbe ɔdita. vt milleſim⁹ ānus rome xp̄o potius q̄3 ydolis dedicaret. Qui quidē ann⁹ milleſim⁹ fuit a romanis cū ingenti ludoꝝ ⁊ ſpectaculoꝝ apparatu celebrat⁹. Erat āt Philippo ipatori miles q̄dā nomīe Decius in armis bellicis plimū ſtrenu⁹ et famoſus. Cū āt iiſdē tpib⁹ gallia rebellaret illuc impator deciū miſit. vt rebellantē3 galliā romano impio ſubiugaret. Miſſ⁹ Decius pſpere cūcta geſſit. ⁊ ad libitū potit⁹ victoria romā rediit. Audiēs impator ei⁹ aduentū eū alti⁹ honorificare voluit. ⁊ eidē3 a roma vſq3 ad veronā obuius iuit. Sed q̄a maloꝝ mentes q̄ magis ſe honorari ſentiūt eo ampli⁹ p ſupbiā intumeſcūt. Deci⁹ ī ſupbiā elatus impium cepit ambire. ⁊ de morte ſui dn̄i ptractare. Cū igit̄ impator in ſtratu ſuo ſub papilione q̄eſceret. Deci⁹ papiliōe3 latenter introiuit. ⁊ dormientē dn̄m iugulauit. Exercitū āt q̄ cū impatore venerat ad ſe p̄ce ⁊ p̄cio mūerib⁹ ⁊ pmiſſis attraxit. et ad vrbē regiā gradu ɔcito pperauit. Audiens h̄ philipp⁹ mior vehemēter extimuit ⁊ totu3 theſauꝝ pr̄is ⁊ ſuū vt ait ſycard⁹ in cronica ſua btō Sixto ⁊ ſctō laurētio ɔmēdauit. vt ſi ip̄m a decio interfici ɔtingeret theſauꝝ ip̄m ecclijs ⁊ paupib⁹ erogaret. Nec te moueat q̄ theſauri q̄s btūs laurenti⁹ diſpēſauit. nō dicūt̄ theſauri ipatoris ſ3 ecclie. q̄r potuit eſſe q̄ cū ipis theſauris philippi ipatoris aliquē etiā theſauꝝ ecclie diſpēſauit. Uel forte ideo dicūt̄ theſauri ecclie. q̄r philipp⁹ eos reliq̄rat ecclie paupib⁹ diſpēſandos. l3 habeat dubitationē vehemētem vtꝝ ſixt⁹ tūc tp̄is fuerit ſicut infra dicet̄. Poſtea philipp⁹ aufugit. ⁊ ſe a facie Decij occultauit. Senat⁹ igit̄ obuiā Decio pceſſit. ⁊ ip̄m in ip̄iū ɔfirmauit. Ne vō p ditorie. ſ3 zelo ydolatrie dn̄m ſuu3 occidiſſe videret̄ xp̄ianos cepit crudeliſſime pſequi. p̄cipiēs illos ſine vlla miſcdia trucidari. In hac pſecutōe m̄lta milia martiruꝝ corruerūt. Int̄ q̄s etiā philipp⁹ iunior martirio eſt coronat⁹. Poſt⁹ hoc deci⁹ de theſauro dn̄i ſui inq̄ſitionē faciēs oblat⁹ ē ei beat⁹ ſixtus tanq̄3 q̄ xp̄m coleret. ⁊ ipatoris theſauros hr̄et. Tūc decius iuſſit eū in carcerē recipi. vt p illata tormēta xp̄m negaret ⁊ theſauros pderet. Beat⁹ aūt laurēti⁹ ip̄m ſeq̄ns. p⁹ eū clamabat. Quo pgrederis ſine filio pater. q̄ ſacerdos ſctē ſine diacono pperas. Tu nūq̄3 ſine miniſtro ſacrificiū offerre cōſueueras. Quid ergo ī me diſplicuit paternitati tue. Nunq̄d degenerē me pbaſti. Experire certe vtꝝ ydoneū mīſtrū elegeris. cui ɔmiſiſti dn̄ici ſanguinis diſpenſatōe3. Cui beatus Sixt⁹ dixit. Nō ego te deſero fili. neq3 derelinq̄. Sed maiora tibi debent̄ p fide xp̄i certamina. Nos q̄i ſenes leuioris pugne curſum recipim⁹. Te aūt q̄i iuuenē manet d̄ tyranno gl̄ioſior triūph⁹. Poſt⁹ triduū me ſeq̄ris ſacerdotē leuita. Deditq3 ei oēs theſauros p̄cipiēs vt ecclijs ⁊ paupib⁹ erogaret. Beatus igit̄ laurenti⁹ xp̄ianos die ac nocte diligenter q̄ſiuit ⁊ vnicuiq3 p vt op⁹ fuerat miniſtrauit. Uenitq3 ad domū cuiuſdā vidue q̄ m̄ltos xp̄ianos in domo ſua abſconderat quā lōgus dolor capitis detinebat. Sāct⁹ āt laurēti⁹ p ipoſitōe3 man⁹ eā a dolore capitis liberauit. ⁊ paupꝝ pedes lauās oībus elemoſynā dedit. Eadē nocte ī domo cuiuſdā xp̄iani veniēs q̄ndā cecū ibidē reperit. et facto ſigno crucis eū illūinauit. ¶ Cū aūt btūs ſixtus decio nollet ɔſentire nec ydolis imolare. ip̄m ad decollandū duci p̄cepit Accurrēs aūt btūs laurēti⁹ p⁹ ip̄m clamauit. Noli me derelinq̄re pater ſctē. q̄r theſauros tuos iā expēdi q̄s tradidiſti mihi. Tūc milites audiētes theſauros. laurētiū tenuerūt. ⁊ parthemio tribuno tradiderunt. Ipſe aūt eū decio p̄ſentauit. Cui decius ceſar ait. Ubi ſūt theſauri ecclie. q̄s apd te cognouim⁹ eſſe recōditos. Qui cum ſibi nō rn̄deret tradidit Ualeriano p̄fecto. vt aut theſauros pdat ⁊ idolis ſacrificet. aut diuerſis eū interire faciat ſupplicijs ⁊ tormētis. Ualerianus āt cuidā p̄fecto noīe ypolito in cuſtodiā eū tradidit. Quē ille cū m̄ltis alijs ī carcere recluſit. Erat āt in cuſtodia ibi quidā gētilis noīe Lucill⁹. qui plorādo lumē oculoꝝ ami

ſcrat. Cui cũ laurentiꝰ lumẽ ſe reſtaurare ꝑ
mitteret. ſi in xp̃m crederet ⁊ baptiſma ſuſci
pet. ille ſe inſtãtiuſ baptizari poſtulauit. Ac
cipiẽs ergo aquã laurẽtiꝰ dixit ei. Oĩa ĩ cõ-
feſſiõe lauãt. Cũq̃ ipſũ de articlis fidei dili
gẽter interrogaſſet ⁊ ille oĩa ſe credere ꝯfeſſꝰ
fuiſſet. aq̃m ſup caput eiꝰ effudit. ⁊ ipſum in
chriſti noĩe baptiſauit. Qua ꝓpter mlti ad
eũ ceci veniebãt. ⁊ ab eo illũinati redibant.
Hoc vidẽs ypolitꝰ dixit ei. Oñde mihi the
ſauros. Cui laurẽtiꝰ. O ypolite ſi in dñm
Jeſũ chriſtũ credideris ⁊ theſauros tibi oñ
do. ⁊ vitã eternã ꝓmitto. Cui ypolitꝰ. Si di
ctis facta ꝯpenſes faciã q̃d hortaris. Eadẽ
hora ypolitꝰ credidit. ⁊ ſacꝝ baptiſma cũ
familia ſua ſuſcepit. Baptizatꝰ aũt ait. Vidi
aĩas innocẽtiũ letas gaudere. Poſt hec mãda
uit valerianꝰ ad ypolitũ vt laurentiũ p̃ñta-
ret. Cui laurẽtiꝰ ait. Ambulemꝰ ambo pari
ter. q̃ꝛ mihi ⁊ tibi glĩa ꝑparatur. Ad tribunal
ergo ambo veniũt. ⁊ fit iterũ inq̃ſitio de the-
ſauro. Laurentiꝰ aũt triduo inducias peti-
it. q̃s valerianꝰ eidẽ ſub ypoliti cuſtodia cõ
ceſſit. In hoc triduo Laurẽtiꝰ paupes clau-
dos ⁊ cecos collegit. ⁊ eos in palatio ſaluſti
ano corã Decio p̃ſentauit dicens. Ecce iſti
ſũt theſauri eterni q̃ nũq̃ minuũt. ſꝫ creſcũt
qui in ſinglis diſpgũt. ⁊ in oĩbꝰ inueniũtur
Hoꝝ. n. manꝰ theſauros in celũ deportaue
rũt. Valerianꝰ p̃ſente decio dixit. Quid va
riaris ꝑ mlta. Jã nũc ſacrifica. ⁊ magicã ar
tem depone. Cui laurẽtiꝰ. Quis dꝫ adora-
ri. q̃ factꝰ eſt an q̃ fecit. Iratus decius iuſſit
eũ ſcorpionibꝰ cedi. ⁊ oẽ genꝰ tormẽtoꝝ añ
ip̃m deferri. Quẽ cũ ſacrificare iuberet vt hec
tormẽta euaderet. rñdit. Infelix has epulaſ
ſꝑ optaui. Cui decius. Si epule iſta ſunt. ti
bi ſimiles pande ꝓphanoſ vt tecũ ꝑiter epu
lent. Cui laurẽtius. Jã celis noĩa ſua dede-
rũt. ⁊ eoꝝ aſpectibus nõ es dignꝰ. Tunc iu
bente decio nudus fuſtibꝰ cedit. ⁊ ardentes
lamĩe ad latera apponũt. Dixitq̃ laurẽtius
Dñe ieſu xp̃e deus d̃ deo miſerere mei ſerui
tui. Quia accuſatꝰ nõ negaui nomẽ ſctũm
tuũ. interrogatꝰ te dñm ꝯfeſſus ſũ. Dixit ei
decius. Scio q̃ꝛ ꝑ artẽ magicã tormẽta de-
ludis. me tñ deludere diu nõ valeb. Teſtor

deos deaſq̃. q̃ꝛ niſi ſacrificaueris diuerſis
ſupplicijs punieris. Tũc iuſſit eũ plũbatis
diutiſſime cedi. Laurentius aũt orauit di.
Dñe ieſu xp̃e accipe ſpũm meũ. Tũc audiẽ
te decio vox d̃ celo inſonuit. Adhuc tibi mlt
ta certamia debent̃. Tũc deciꝰ furore reple
tus dixit. Viri romani audiſtis demones
iſtũ ſacrilegũ ꝯſolãtes. q̃ nec deos colit nec
tormẽta metuit. nec iratos p̃ncipes expaue-
ſcit. Juſſitq̃ eũ iteꝝ ſcorpionibꝰ cedi. Sub-
ridẽs aũt laurentiꝰ grãs egit. ⁊ ꝓ aſtantibꝰ
exorauit. Eadẽ hora mileſ q̃dã noĩe Roma
nus credidit ⁊ beato laurentio dixit. Vido
añ te iuuenẽ pulcerrimũ ſtantẽ ⁊ mẽbra tua
cũ lintheo extergentẽ. Adiuro ergo te ꝑ deũ
ne me d̃relinq̃s. ſꝫ feſtina me baptizare. Di
xitq̃ deciꝰ Valeriano. Puto q̃ꝛ iã ꝑ artẽ
magicã victi ſumus. Juſſit ergo eũ de cata
ſta ſolui. ⁊ in cuſtodia ypoliti recludi. Ro-
manꝰ aũt afferẽs vrceũ cũ aqua ad pedes
laurentij ꝓcidit. ⁊ ſacꝝ ab eo baptiſma ſuſce-
pit. Q̃d vbi decius ꝯperit. Romanũ fuſti-
bus cedi iuſſit. Qui cũ libere ſe xp̃ianũ ꝓfi-
teret̃ iuſſu decij decollatus eſt. Eadẽ nocte
laurentius ad deciũ adducit̃. Cũ aũt ypoli-
tus fleret ⁊ ſe xp̃ianũ eſſe vellet clamare. Di
xit ad eũ laurentius. In interiori hoĩe ma-
gis chriſtũ abſcõde ⁊ dum clamauero audi
⁊ veni. Oĩa igit̃ tormẽtoꝝ genera afferunt̃.
Dixit ergo deciꝰ Laurentio. Aut dijs ſacri
ficabis. aut nox iſta in te cũ ſupplicijs expen-
det̃. Cui laurentius. Mea nox obſcuꝝ non
hꝫ. ſꝫ oĩa in luce clareſcũt. Dixitq̃ deciꝰ. Af-
feratur lectꝰ ferreꝰ. vt req̃eſcat in eo ꝯtumax
laurentius. Miniſtri ergo eũ exuerũt ⁊ ſuꝑ
cratẽ ferreã extenderũt ⁊ prunis ſuppoſitis
eũ cũ furcis ferreis ꝯpreſſert̃. Dixitq̃ lau-
rentius valeriano. Diſce miſer. q̃ꝛ carbões
tui ſũt mihi refrigeriũ. tibi aũt eternũ ſuppli-
ciũ preſtant. Quia ipſe dñs nouit q̃ accuſa
tus nõ negaui eũ. interrogatus chriſtũ con
feſſus ſum. aſſatꝰ grãs ago. Dixitq̃ hilari
vultu ad deciũ. Ecce miſer aſſaſti vnã ꝑtem
girã ad aliam ⁊ manduca. Et grãs agens
dixit. Grãs tibi ago dñe. q̃ꝛ ianuas tuas in-
gredi merui. ⁊ ſic ſpũm emiſit. Cõfuſus de-
cius cũ Valeriano abijt in palaciũ Tiberij

relicto corꝑe ſuꝑ igne. Qđ ypolitꝰ mane ra
puit. ⁊ cū Juſtino p̄ſbitero in agro verano
ꝯditū aromatibꝰ ſepeliuit. Chriſtiani igitur
ieiunātes triduo vigilias celebrarūt. mugi/
tus dātes ⁊ lacrīas effundētes. D. Utꝝ
aūt h̄ verꝝ ſit ꝙ Laurentius ſub iſto Decio
imꝑatore martiriū ſit paſſus a multis dubi
tat̄. cū in cronicis Sixtꝰ lōge fuiſſe pꝰ Deci
um legat̄. Eutropius aūt h̄ aſſerit dī. Deci
us pſecutōez in xp̄ianos mouēs int̄ ceteros
btiſſimū leuitā ⁊ martirē Laurētiū extinxit
Jn q̄dā aūt crōica ſatis autētica dr̄ ꝙ nō ſb̄
Decio imperatore q̄ philippo ſucceſſit ſꝫ ſub
q̊dā Decio minore q̄ ceſar nō imꝑator exti/
tit. martiriū paſſus fuit. Nā inter Decium
imꝑatorē ⁊ hūc Deciū minorē ſub quo lau
rentiꝰ dr̄ paſſꝰ plurimi īꝑatores ⁊ ſūmi pō/
tifices intmedij extiterūt. Eteni vt ibidē dici
tur cū decio īꝑatori Gallꝰ ⁊ voluſianꝰ eius
filiꝰ in impio ſucceſſiſſent. ⁊ valerianꝰ cum
galieno pꝰ eoſdē impiū tenuiſſent. dicti vale
rianꝰ ⁊ galienꝰ mīorē deciū ceſarē nō tm̄ im/
ꝑatorē fecerūt. Nā antiq̇tus qn̄qꝫ aliqui ab
īꝑatoribus fiebāt ceſares. nō tm̄ auguſti vel
īꝑatores ſicut legit̄ ī cronicis ꝙ diocleciānꝰ
maxianū ceſarē fec̄. poſtmodū ex ceſare au/
guſtū creauit. Tp̄e aūt hoꝝ imꝑatoꝝ. ſ. va/
leriani ⁊ galieni ſixtꝰ romanā ſedē tenebat.
Hic igit̄ deciꝰ ceſar appellatꝰ nō imꝑator ef
fectꝰ btūm Laurētiū martirē fec̄. Un̄ nuſ/
q̄ꝫ ī legēda bti laurētij vocat̄ deciꝰ īꝑator. ſꝫ
tātū Deciꝰ ceſar. Deciꝰ. n. īꝑator duobꝰ tā/
tū ān̄is regn̄uit. ⁊ btūm Fabianū papā mar
tirē fecit. Fabiano ſucceſſit Cornelius q̄ ſub
voluſiano ⁊ gallo paſſus ē. Cornelio ſucceſ
ſit luciꝰ Lucio ſtephanꝰ q̄ ſub valeriano ⁊
galieno q̄ ān̄is. xv. īꝑauerūt paſſus eſt. Ste
phāo ſucceſſit ſixtꝰ. Hec in cronica illa legū
tur. Oēs crōice tā Euſebij q̄ꝫ Bede ⁊ yſido
ri in h̄ ꝯcordāt. ꝙ Sixtꝰ papa nō fuit tp̄e de
cij īꝑatoris. ſꝫ galieni. Legit̄ tm̄ in alia q̄dam
cronica ꝙ p̄dictꝰ galienꝰ fuit binomius. di/
ctꝰ ē. n. galienꝰ ⁊ deciꝰ. ⁊ ſub illo paſſi ſūt Si
xtꝰ ⁊ laurētiꝰ circa ānū dn̄i. cclvij. Godofri
dꝰ q̊ꝫ ī libro ſuo q̄ dr̄ pātheon idē aſſerit. ꝙ. ſ.
galienꝰ vocatꝰ ē alio noīe Deciꝰ. ⁊ ꝙ ſub eo
paſſi ſūt ſixtꝰ ⁊ laurētiꝰ. ⁊ ſi h̄ v̓a ſūt tūc poſi

tio iohis belech v̓a poſſet eē. Refert Gre.
in li. dialogoꝝ. ꝙ ī ſabina q̄dā ſctimonial̄ fu
it. q̄ carnis q̄dē ꝯtinētiā hūit. ſꝫ lingue ꝑcaci
tatē nō declinauit. Hec dū ī ecclia ſcti laurē
tij fuiſſꝫ ſepulta an̄ altare martiris a demōi
bus ſecata ꝑs illeſa ꝑmanet. altera ꝯcremat̄
ita vt mane viſibilr aduſtio appereret Gre.
q̊ꝫ turonꝰ ait. ꝙ dū q̄dā ſacerdos q̄ndā eccle
ſiā ſcti laurētij rēparz. ⁊ trabs q̄dā nimiū bre
uis eſſet. rogauit btūm laurētiū vt q̄ pauꝑes
fouerat ſue iopie ſubueiret. Que ſubito ſic
excreuit. vt ꝑs nō modica abūdaret. Quaꝫ
ꝑtem ſacerdos minutatī īcidit. ⁊ mltas īnō
infirmitates ſanabat. Jdē teſtat̄ btūs For/
tunatꝰ. Factū ē aūt h̄ apđ ꝑoras caſtꝝ yta/
lie. ꝙ q̄dā dū dolore dentiū ꝑmeret̄. de illo li/
ſtno tangit̄ ⁊ ꝑtinꝰ dolor fugat̄. Quidaꝫ
inſuꝑ p̄ſbyter noīe Sctūlꝰ vt refert greg. in
dialogo. ſcti Laurentij eccliā a lōgobardis
incēſaꝫ repare volēs artifices mltos ꝯduxit
Quadā aūt die dū q̇d eis apponeret nō ha/
beret. p̄miſſa orōne in clibanū reſꝑexit. ⁊ ibi/
cādidiſſimū panē inuenit. Sꝫ cū vix ad vni
us p̄ādij eſum tribꝰ ꝑſonis ſufficere videre
tur. Laurentiꝰ artifices ſuos nolens defice
re. ſic p̄dictū panē multiplicari fecit ꝙ in ali/
mētū decē dieꝝ oꝑarijs cūctis ſuffecit. Jn
ecclia ſcti laurentij apđ mediolanū. vt refert
Uincentiꝰ in ſua cronica. Calix q̇dam Cri
ſtallinꝰ mire pl̄critudinis hēbat̄. q̄ cū in q̄dā
ſolēnitate ad altare a diacono portaret̄. ela/
pſus e manibꝰ in terrā cecidit. ⁊ ſtatī ꝯminu
tus fuit. At diaconꝰ merēs fragmēta colle/
git. ⁊ ſuꝑ altare ponēs btūꝫ laurētiū exorauit
⁊ fractū calicē integꝝ ⁊ ſolidatū recepit. E

Legit̄ q̊ꝫ in libro de miraculis btē v̓gis. ꝙ
q̇dā iudex Stephanꝰ noīe rome erat. q̄ mu
nera libenter accipiēs multoꝝ iudicia ꝑuer
tebat. Hic tres domos eccl̄ie ſcti laurentij ⁊
vnū ortū ſctē Agnetis violenter abſtulit. et
ablata iniuſte poſſedit. Accidit āt vt morere
tur ⁊ an̄ dei iudiciū duceret̄. Quē ſctūs lau
rentiꝰ cernēs ad eū cū nimia indig̃tōe acceſ
ſit. ⁊ tribꝰ vicibꝰ brachiū eiꝰ duriſſime ſtrin
xit. ⁊ dolore nimio cruciauit. Sctā v̓o agnes
cū ceteris v̓ginibꝰ eū videre noluit. ſꝫ facieꝫ
ſuā ab eo auertit. Tūc iudex ſuꝑ eū ſniām

ferēs dixit. Quoniā aliena ſubtraxit. ⁊ mu-
nera accipiēs. vitatē vēdidit. in loco iude ꝓ-
ditoris tradat᷑. Sctūs aūt ꝓiectꝰ quē idem
Stephanꝰ ī vita ſua valde dilexerat. ad bea
tū Laurētiū ⁊ ad btām agnetē accedēs ꝓ eo
veniā ꝑcabat᷑. Illi vo ⁊ btā vgīe ꝓ eo orātibꝰ
ↄceſſum eſt vt eiꝰ aīa ad corpꝰ rediret. ⁊ ibi-
dē trigīta diebꝰ penitētiā ageret. Accepit in
ſuꝑ a btā vgine in mādatiſ vt pſalmū beati
īmaculati. ſinglis diebꝰ vite ſue diceret. Cū-
q; ad corpꝰ rediſſ; brachiū eius ita erat liui
dū ⁊ aduſtuz. ac ſi h̄ in corꝑe paſſus eēt. Qđ
ſignum in eo extitit quo ad vixit. Male igitur
ablata reſtituēs. ⁊ pniam agēs die. xxx. mig-
uit ad dn̄m. Legit᷑ ī vita ſcti Henrici im
ꝑatoris ꝙ dum ipē ⁊ Kunegundis vxor eiꝰ
vgīes in ſīlꝑ manerēt. dyabolo inſtigāte de
quodā milite vxorē ſuſpectā hn̄s ipam ſuꝑ cā-
dētes vomeres. xv. pedum nudis pedibꝰ in
cedere fecit. Qua aſcēdente dixit. Sicut me
ab Henrico ⁊ oībꝰ intacā noiſti ita adiu-
ua me xpē. Henricꝰ vo verecundia ductus
eā in maxillā ꝑcuſſit. Cui vox dixit. vgo ma
ria te vginē liberauit. Totā igitur cādentez
maſſā illeſa ꝑcurrit. Cū ergo ceſar obijſſ; mlt
titudo maxia demonum añ cellā cuiuſdam
heremite trāſibat. Qui apta feneſtra iterro
gauit vltimuz q̄ nā eēnt. Et ille Legio dmo
nū ſumꝰ. q̄ ad mortē ceſaris ꝓperamꝰ ſi for
te aliqđ ꝓpriū in eo repire poſſimus. Adiu-
rat᷑ igit᷑ vt ad ſe redeat. Qui rediēs dixit. Ni
hil ꝑfecimꝰ. qꝛ dū falſa vxoriſ ſuſpitō ⁊ alia
mala. at etiā bona in ſtatera fuiſſent poſita.
aduſtꝰ ille laurētiꝰ ollā aureā īmenſi pōde-
ris attulit. Et dū ſuꝑaſſe videbamur illa ia-
ctata ꝑs alia ſtatere plīmū pōderauit. Tūc
ego iratꝰ vnā aurē olle ꝑrupi. Ollā calicem
vocabat quē dictꝰ ceſar ī honore ſcti lauren
tij ecclie a yſtetē ſi fieri fecerat. quē ī ſpēali de-
uotōe habuerat. Cui ꝓpter magtudīez due
aures inerāt. Reptūq; eſt ⁊ imperatorē tūc
obijſſe. ⁊ vnā aurē calicis fractā fuiſſe. Re
fert Gre. in regiſtro ꝙ dū ꝑdeceſſor ſuꝰ quodā
ad corpꝰ ſcti laurētij cuꝑet meliorare. ⁊ vbi
nā corpꝰ eēt neſciret. ſubito corpꝰ eius igno
rāter apit᷑. oēſq; q̄ aderāt tā monachi q; mā
ſionarij q̄ corpꝰ eiꝰ viderāt īfra. x. dies mor-

tui ſūt. ¶ Notādū ꝙ paſſio laurētij int᷑
ceteras ſctoꝝ martiꝝ paſſiōeſ excellētiſſima
videt᷑ eē in q̄ttuor ſicut ex dictis ſcti maximi
epi ⁊ bti Aug. colligit᷑. Primo in paſſiōiſ acer
bitate. ſcđo ī effectu ſiue vtilitate. tercio ī con
ſtantia ſiue fortitudine. quarto ī mirabili pug
⁊ mō victorie. Primo igit᷑ excellētiſſima fu
it in pene acerbitate. De cuiꝰ pene acerbita-
te ſic dicit btūs Maximꝰ epſ vel ſm̄ quoſdaz
libros Ambroſiꝰ. Nō. n. frēs btūs Lauren
tius breui vel ſimplici paſſiōe patit᷑. Naz q̄
gladio ꝑcutit᷑ ſemel morit᷑. q̄ ī flāmaꝝ cami-
no mergit᷑ vno impetu liberat᷑. Hic aūt lō-
ga ⁊ mltiplici pena cruciat᷑. vt mors ei non
deſit ad ſuppliciū ⁊ deſit ad finē. Legimꝰ be-
atos pueros in penaꝝ ſuaꝝ deābulaſſe flā-
mis ⁊ igneos globos pedibꝰ ↄculcaſſe. Vn̄
⁊ btūs laurētiꝰ nō minori glīa ꝑferēdꝰ ē. Si
quidē illi in penaꝝ flāmis ambulabāt. h̄ ī ipſo
ſupplicij ſui igne diſcubuit. Illi veſtigijs pe
dū ↄculcauerūt incendia. iſte latez ſuoꝝ dif
fuſione reſtrinxit. Iſti ſtātes in pena eleua-
tis manibꝰ orabāt ad dn̄m Iſte ꝓſtratꝰ in
ſua pena toto corꝑe dn̄m deꝑcabat᷑. Et no
tandū ꝙ btūs laurētiꝰ pꝰ btūm Stephanū
inter ceteros martires ꝓmatū tenere dr̄. non
qꝛ maiorē penaz ſuſtinuerit q̄ ceteri marti-
res cū mlti tantā penā. ⁊ aliq̄ etiā maiorem
ſuſtinuiſſe legāt᷑. ſ; h̄ dr̄ ꝓpter ſex cās ī ſimul
occurrētes. Primo ꝓpter paſſiōis locū. qꝛ ro
me q̄ eſt caput mūdi ⁊ vbi ē ſedes aplica paſ
ſus ē. Scđo ꝓpter ꝑdicatōis officiū. qꝛ offi-
ciū ꝑdicatōis diligēter impleuit. Tercio ꝓ-
pter laudabilē diſtributōez theſauroꝝ quoſ
oēs paupibꝰ ſapiēt᷑ diſtribuit. Has tres ra
tiōes ponit magiſter Guilhelmꝰ altiſiodo-
rēſ. Quarto ꝓpter autēticatū ⁊ approbatū
eius martiriū qꝛ ⁊ ſi de aliquibꝰ maiora tor
mēta legāt᷑ tn̄ h̄ autēticū nō habet ⁊ aliqn̄ ī
dubiū vertit᷑. Huiꝰ aūt paſſio in ecclia valde
eſt ſolēnis ⁊ approbata. Vn̄ ⁊ mlti ſcti ī ſuis
ſmonibꝰ eius paſſionē approbāt ⁊ ↄfirmāt.
Quinto ꝓpter dignitatis gradū. qꝛ fuit archi
diaconꝰ ſedis aplice. Poſt quē vt aiunt in
Romana ſede archidyaconus nō ſurrexit
Sexto ꝓpter ſeuiciā tormētoꝝ. q̄ᵃ grauiſſima
ſupplicia ꝑtulit. vtpote q̄ ſuꝑ cratē ferreā aſ-

ſatus fuit. Un̄ de eo dicit btūs Aug. Lacera tos artꝰ ⁊ mlta v́berū ſectiōe ꝯciſos ſubiecto p̄cepit igne torreri. vt p cratē ferreā q̄ iaʒ de feruore ꝯtinuo vim in ſe haberet vrendi. ꝯuerſoꝝ alterna mutatōe mēbroꝝ fieret cruciatꝰ vehemētior ⁊ pena pducior. ¶ Secūdo fuit excellētiſſima ī effectu ſiue vtilitate Ipſa. n. pene acerbitas ſm̄ Aug. ⁊ maximū fecit eū gl'ificatōe ſublimen opiniōe ⁊ fama celebrē. deuotōe laudabilē. ⁊ imitatione inſignē. ¶ Pͥo igit̄ gl'ificatōe ſublimē. Un̄ augu. dicit. Seuiſti pſecutor in martirē ꝯſeuiſti ⁊ auxiſti palmā dū aggeras penā. Item maxiꝰ vel ſm̄ q̊ſdā libros ambro. Quāuis ī fauillā mēbra ſoluāt̄. fidei tn̄ fortitudo nō ſoluit̄. Corpis detrimentū ſuſtinet. ſed lucꝝ ſalutis acq̇rit. Itē aug. Uerebtūm corpus qd̄ nō a fide xp̄i tormētū imutauit. ſʒ ad requiem ſctā religio coronauit. Scd̄o opiniōe ⁊ fama celebrē. Maximꝰ vl' ſm̄ q̊ſdā libros ambroſiꝰ. Btūm martiꝝ laurentiuʒ g̃no ſinapis poſſumꝰ ꝯpare. q꞉ diuerſis attritus paſſiōibꝰ p totū orbē grā ſui meruit fragrare miſterij. Qui antea ꝯſtitutꝰ in corpe humulis ignotꝰ ⁊ vilis. poſtea q̄ʒ vexatꝰ laceratus. exuſtus fuit. vniuerſis p totū mūdū eccl'ijs odorē ſue nobilitatis infudit. Idem. Sctūm ē ac deo placitū. vt natale ſcti laurētij p̄cipua deuotōe veneremur. cꝰ radiātibꝰ flāmis victrix ī huc q̊ʒ diē toto orbe xp̄i choruſcat eccl'ia. Idē. Tāta. n. gl'ia martirij p̄clarꝰ extitit in paſſiōe ſua ꝙ mundū illūinauerit vniuerſū. ¶ Tercio deuotōe laudabilē. Quare aūt ſit laudādꝰ ⁊ cū deuotōne ſuſcipiēdꝰ oñdit Aug. tribꝰ rōibus ſic dicens. Btūʒ viꝝ laurētiū tota dēmꝰ deuotōe ſuſcipe. Pͥo q꞉ p̄cioſū ſanguinē ꝓpter deū tradidit. Deind̄ q꞉ ei p̄rogatiuā apd̄ dū noſtꝝ nō minimā ꝯtulit oñdēs q̊lis dʒ eē xp̄iana fides. de cꝰ ꝯſortio exiſtere martires meruerūt. Tercio ꝙ idē tāte ⁊ tā ſctē ꝯuerſatōis fuit vt coronam martirij tpe pacis inueniret.

Quarto fecit eū imitatōe inſignē. Un̄ augu. Hec totiꝰ cā paſſiōis ꝓpter quā morti addictꝰ ē vir ſctūs vt ſui ſil'es ceteros eē hortaret. In tribꝰ aūt ſe nobis imitabilē exhibʒ Pͥo in aduerſoꝝ fori ꝑpeſſiōe. Un̄ Aug. Ad erudiendū dei ꝑplm nulloꝝ ē vtilior forma q̄ʒ martiꝝ. Eloq̄ntia facil' ad exhortādū fit rō efficax ad ſuadēdū. Ualidiora tn̄ ſūt exempla q̄ʒ v́ba ⁊ plus ē ope docere q̄ʒ voce In q̊ excelētiſſimo genere doctrīe btūs martir laurētiꝰ q̄ʒ gl'ioſa polleat dig̃tate etiā pſecutores ipſius ſentire potuerūt q̄ illa mirabilis fortitudo animi nō ſolū nō cederet. ſed etiā alios exēplo ſue tolerātie roboraret Secūdo in fidei magnitudīe ⁊ feruore. Maximꝰ vel ambro. Dū in fide ſua pſecutoris flāmas vicit. oñdit nobi p igne fidei gehēne incendia ſupare ⁊ amore xp̄i diē iudicij non timere. Tercio in ardēti deuotōne. Idem vl' Ambro. Illūinauit mūdū plane Laurentiūs eo lumine q̊ ip̄e ſuccenſus ē. ⁊ flāmis q̄s ipſe ptulit oīm xp̄ianoꝝ corda caleſecit. De his tribus etiā ſic dicit maximꝰ vel Ambro. ſm̄ q̊ſdā libros. Beati laurentij exēplo ꝓuocamur ad martiriū. accendimur ad fidē. incaleſcimꝰ ad deuotōeʒ. ¶ Tercio fuit excellētiſſima in ꝯſtātia ſeu fortitudine. De cuiꝰ ꝯſtantia ⁊ fortitudīe ſic dicit btūs aug. Btūs laurētius māſit in xp̄o vſq̄ʒ ad tēptatōem. vſq̄ʒ ad tyrānicā interrogationē. vſq̄ʒ ad acerrimā cōminatōeʒ. vſq̄ʒ ad pemptōeʒ In q̄ longa morte. q꞉ bn̄ mādúcauerat ⁊ bene biberat tāq̄ʒ illa eſca ſaginatꝰ ⁊ illo calice ebrius factꝰ. tormēta nō ſenſit. nō ceſſit ⁊ ī regnū ſucceſſit. Adeo aūt fuit ꝯſtās ⁊ firmus. ꝙ nō ſolū tormētis nō ſuccubuit. ſʒ etiam ex ip̄is tormentis. vt hētur ex dictis bti Maximi. factꝰ eſt pfectior in timore. feruentior in amore. ⁊ iocūdior in ardore. De p̄mo ſic dic̄ Extenditur ſup flāmaꝝ ignitos globos et ſepius verſat̄ in latera. ſed quanto plus penaꝝ patit̄. tāto amplīꝰ xp̄m dn̄m ptimeſcit Quantū ad ſcd̄m ſic ait Maximꝰ. vl' ſcd̄m q̊ſdam libros ambr. Granū ſinapis cū atteritur accendit̄. Laurentiꝰ cū patit̄ inflāmatur. Idē. nouo admiratōis genere aliꝰ illuʒ torquet. ⁊ alij ſeuiētes tormēta pficiūt. ſʒ deuotiorem Laurentiū ſaluatori ſupplicia atrociora fecerūt. Quantū ad terciū ſic dicit Cor eiꝰ tanta fide in xp̄i magnimitate cōcaluit vt deſpectis ꝓprij corpis cruciatibus inſuauiſſimo tortori ſuo et triunphans eius

ignibus letus illuderet. ¶ Quarto fu
it excellentiſſima in mirabili pugna ⁊ modo
victorie. Btūs nāq; laurenti⁹ ſicut ex verb
beati maximi ⁊ auguſt. colligit̄. q̄nq; ignes
exteriores q̄dāmodo hūit q̄s tn̄ oēs ſupauit
fortiter et extinxit. Primus fuit ignis gehē
ne. ſcd̄s ignis materialis flāme. tercius car
nalis concupiſcentie. q̄rtus ardentis auari
cie. q̄ntus furentis inſanie. De extinctōne
p̄mi ignis. ſ. gehenne ſic dicit maxim⁹. Nū qd
cedere poterat momentanee corpis vſtioni
c⁹ fides eternū gehenne extinguebat ardorē
Item trāſijt p ignē momētaneū atq; eternū
ꝫ flāmā gehenne ppetuo exurentis euaſit.
De extinctōe ſcd̄i ignis. ſ. materialis flam
me ſic ait. Maxim⁹ vel ambroſi. ſm̄ q̄ſdam
libros corpali laborabat incendio. ſꝫ diuin⁹
ardor materialē reſtrinxit ardorem. Item
Quāuis rex improb⁹ ligna ſubijceret. incē
dia maiora ſupponeret. tn̄ ſctūs laurentius
has flāmas fidei calore accenſus nō ſentit.
Item Aug. Superari caritas xp̄i flāma nō
potuit. ⁊ ſegnior fuit ignis q̄ foris vſſit q̄ꝫ q̄
intus accendit. De extinctione tercij ignis
ſcꝫ carnalis ꝯcupiſcentie ſic dicit Maxim⁹
Ecce btūs laurentius trāſijt p ignem. nō q̄
aduſtus inhorruit ſꝫ illūinatu ſeffulſit. arſit
ne arderet. ⁊ ne vreret vſt⁹ eſt De extinctō
ne q̄rti ignis. ſ. auaricie q̄liter euanuit auari
cia illoꝝ q̄ theſauros cupiebant ⁊ fruſtrata
eſt ſic dicit Aug. Armat̄ gemina face hō cu
pidus pecunie. ⁊ veritatis inimicus. auari
cia vt rapiat auꝝ. impietate vt auferat xp̄m
Nihil obtīes. nihil pficis hūana crudelitas
Subtrahit̄ tormētis tuis materia mortal'
⁊ laurētio i celū abeūte tu deficis flāmis tu
is. De extīctōe q̄nti ignis. ſ. furētis inſanie.
q̄liter. vicꝫ inſania pſeq̄ntiū fruſtrata eſt et
anihilata ſic dicit Maxim⁹. Superatis flam
maꝝ miniſtris oē mūdane inſanie reſtrinxit
incendiū. Ad h̄ vſq; diabolica pfecit intētō
vt vir fidel' ad dn̄m ſuū glioſus aſcendat et
crudelitas pſeq̄ntiū cū ſuis ignib⁹ pfuſa tor
peat. Q̄d. n. pſeq̄ntiuꝫ inſania ignis fuerit.
oñdit cū ait. Furor gētil' accēſus craticulaꝫ
ppati ignitā. vt indignatōis ſue flāma ſ ignib⁹
vindicaret. Nec mirꝝ ſi hos q̄nq; ignes ex
teriores ſupauit. q̄niā ex v̄bis predicti maxi
hn̄tur tria refrigeria q̄ int⁹ hūit ⁊ tres ignes
in corde portauit. p q̄ oēm ignē exteriorē ⁊ re
frigerio mitigauit ⁊ maiori incendio ſupa
uit. Primū nāq; refrigeriū fuit deſiderium
regni celeſtis. ſcd̄m meditatio diuīe legiſ. ter
ciū puritas ꝯſcīe. Per h̄ triplex refrigeriuꝫ
oēm ignē exteriorē extinctū fecit ⁊ frigidum
reddidit. De p̄mo refrigerio q̄d ē deſideri
um celeſtis glīe dicit maxim⁹ vel ambroſi⁹
ſm̄ q̄ſdā libros. Nec. n. btūs laurētius igni
um ſentire tormēta poterat q̄ in ſenſibus re
frigeriū padiſi poſſidebat. Itē iacꝫ an̄ pedeſ
tirāni exuſta caro corp⁹ exaīe. nihil tn̄ detri
mēti patit̄ in terris. c⁹ anim⁹ demorat̄ in ce
lis. De ſcd̄o refrigerio q̄d ē meditatō legiſ
diuīe ſic dicit maxim⁹ vl' ambroſi⁹. Dū xp̄i
cogitat p̄cepta frigidū ē illi omne q̄d patit̄.
De tercio refrigerio q̄d eſt puritas ꝯſcien
tie. ſic dicit. Ardet. pfecto totis viſcerib⁹ for
tiſſim⁹ martir. ⁊ vrit̄. ſꝫ regnū dei ptractans
refrigerio ꝯſcīe victor exultat. Hūit nihilo
min⁹ vt idē maxim⁹ oñdit tres ignes inter
iores. p q̄s oēs ignes exteriores maiori incē
dio ſupauit. Prim⁹ fuit fidei magnitudo.
ſcd̄s ardēs dilectio. terci⁹ v̄o dei cognitio q̄
ipm̄ irradiauit tāq; ignis. De p̄mo igne
ſic dicit idē vel ambroſi⁹. Inq̄ntū i illo fidei
ardor feruet. intātū ſupplicij flāma frigeſcit.
Itē eſſe ſaluatoris ignē feruorē fidei legim⁹
in euāgelio. Ignē veni mittere i terrā. Hoc
igitur igne btūs laurenti⁹ accēſus flāmarū
nō ſenſit incendiū. De ſcd̄o igne ſic ait idē
vel Ambro. Ardebat extrinſec⁹ martir lau
renti⁹ tirāni ſeuiētis incendijs. ſꝫ maior illū
intrinſec⁹ xp̄i amoris flāma torrebat. De
tercio igne ſic dicit. Fortiſſimū martirem ſe
uiſſima pſecutoris flāma ſupare nō potuit
q̄ꝛ lōge ardēti⁹ v̄itatis radijs mēs ei⁹ accēſa
feruebat. Itē Odio pfidie ⁊ amore v̄itatis
accēſus appoſitā ſibi extrinſec⁹ flāmaꝫ aut
nō ſenſit aut vicit. Hꝫ aūt int̄ ceteros mar
tires btūs Laurētius tria puilegia q̄ntū ad
officiū. Primū eſt in vigilia. Sol⁹. n. int̄
martires vigiliā hꝫ. Sed vigilie ſctōꝝ ppter
mltas deordinatōes hodie in ieiunia muta
te ſūt. Mos. n. fuit olī vt refert Iohēs beleth

vt in feſtiuitatibꝰ ſctōꝝ hoīes cū vxoribꝰ et
filiabꝰ ad ecclīā venirēt. ⁊ ibi cū lumīaribus
pnoctarēt. Sꝫ q꞉ mlta adulteria in his vigi
lijs fiebāt. ſtatutū fuit vt vigilie ī ieiunia cō/
uerterent. Nomē tñ antiquū ē retentū. quia
nō ieiunia ſꝫ vigilie adhuc appellāt. Scdꝫ
eſt ī octaua. Ipe nāqꝫ ſolꝰ cum Stephano
hꝫ octauā int martires. ſic martinꝰ int con
feſſores. Terciū ē in regreſſiōibꝰ antipho
naꝝ qd ſolꝰ ipe ⁊ paulꝰ hꝫ. Sꝫ paulꝰ ꝓpter
excelleuciā pdicatōis iſte ꝓpter excellentiam
paſſionis. CXIII

De ſancto ypolito.

i Politus dicitur ab yper qd ē ſupra. ⁊ lytos qd ē la
pis q̄i ſupra lapidē. i. xp̄m funda
tus. vl' ab i ⁊ polis qd ē ciuitas. Uel ypolitꝰ
q̄i valdꝰ politꝰ. Fuit. n. ſup lapidē xp̄m bene
fūdatꝰ p ꝯſtātiā ⁊ firmitatē. Fuit in ciuita/
te ſupna p deſideriū ⁊ auiditatē. Fuit bñ po
litus p tormētoꝝ acerbitatē. A

y Polītꝰ poſtq̄ꝫ corpus beati Lau
rentij ſepeliuit. veīt in domū ſuam
⁊ dans pacē ſuis ſeruis et ancillis.
oēs de ſacramento altaris qd Iuſtinꝰ pſby
ter obtulerat cōicauerūt. Et appoſita menſa
priuſq̄ꝫ cibū ſumeret. venientes militeſ eum
rapuerūt ⁊ ad ceſarem duxerūt. Quē vidēs
decius ceſar ſubridēs dixit ei. Nunqd ⁊ tu
magus effectus es q̄ corpus laurētij abſtu
liſti. Cui ypolitus. Hoc feci nō q̄ſi magus
ſꝫ q̄i xp̄ianus. Tunc decius furore repletuſ
p̄cepit vt habitu quo vt xp̄ianus vtebatur
expoliaretur. ⁊ os eius lapidibus tunderet.
Cui ypolitus. Nō me expoliaſti ſed magis
veſtiſti. Cui decius. Quō inſipiens effectꝰ
es. vt nuditatē tuā nō erubeſcas. Nūc ergo
ſacrifica ⁊ viues ne cum laurentio pereas.
Cui ypolitus. Exēplū merear fieri beati lau
rentij quē tu ore polluto auſus es nomīare
Tūc decius fecit eū fuſtibus cedi ⁊ pectini/
bus ferreis laniari Ille aūt ſe xp̄ianuꝫ eſſe
voce clara ꝯfitebat̄. Et cū tormēta hmōi de/
rideret. veſte militari q̄ antea vtebat̄ euꝫ ve/
ſtiri fecit. hortās vt amiciciā ⁊ militiā priſti
nam retineret. Cui ypolitus cum diceret ſe
xp̄o militari. decius ira repletus valeriano
prefecto eum tradidit. vt oēs facultates eiꝰ
acciperet. et diris tormentis eum interficerꝫ
Inuento q̊ꝫ ꝙ eius familia xp̄iana eſſet. ad/
ducti ſunt oēs ante ꝯſpectū eius. Qui cum
ad ſacrificia cogerentur. Concordia nutrix
ypoliti p oībus rñdit. Nos cuꝫ dño noſtro
volumus mori potius pudice q̄ꝫ impudice
viuere. Cui Ualerianꝰ. Genus ſuoꝝ nō ni
ſi cū ſupplicijs emendat̄. Tunc pñte ypolito
⁊ gaudente iuſſit eā taꝫdiu plumbatis cedi
q̊uſqꝫ emiſit ſpirituꝫ. Dixitqꝫ ypolitꝰ. Gra/
tias tibi ago dñe q꞉ nutricem meā ante con
ſpectum ſanctoꝝ tuoꝝ p̄miſiſti. De inde ex/
tra portā tiburtinam valerianus ypolitum
cum familia ſua duci fecit. Ypolituſ autem
omnes ꝯfortans dixit. Fratres nolite metu
ere q꞉ ego ⁊ vos vnum deū habemꝰ. Iuſſit
qꝫ valerianus vt in conſpectu ypoliti oībus
capita amputarentur. ypoliti vō pedes ad
colla indomitoꝝ equoꝝ fecit ligari. ⁊ p car/
duos ⁊ tribulos trahi tādiu donec ſpirituꝫ
exalaret circa annos dñi. cclvj. Eoꝝ corpora
Iuſtinus preſbyter rapuit. ⁊ iuxta corpus
ſancti Laurentij ſepeliuit. Corpus vō ſan/
cte Cōcordie inuenire non potuit. q꞉ fuerat
in cloacam ꝓiectum. Miles aūt quidā no/
mine Porphirius. credens btām Cōcordi
am auꝝ aut gēmas in veſtimentis habere.
ad q̄ndā cloacariū noīe yreneū q̄ erat occul
te xp̄ianus acceſſit ⁊ dixit. Secretū cuſtodi
⁊ extrahe concordiā. q꞉ ſpero ꝙ auꝝ aut gē/
mas in veſtibus ſuis hꝫ. Cui ille Dñde mi/
hi locū ⁊ ſecretū habeo. ⁊ quidquid inuene/
ro nunciabo. Cum ergo corpus extractum
fuiſſet ⁊ nihil inueniſſent. miles ille ꝓtinꝰ fu
git. Et yreneus vocato q̊dam xp̄iano noīe
Habundo corpꝰ ad ſctūm Iuſtinuꝫ detu/
lit. Quod ille deuote ſuſcipiēs iuxta corpuſ
ſancti ypoliti ⁊ alioꝝ ſepeliuit. Qd valeria/
nus audiēs. yreneū ⁊ habundū tenuit. ⁊ am
bos in cloacā viuoſ miſit. Quoꝝ corpa Iu
ſtinus rapuit. ⁊ cū alijs ſepeliuit. B Poſt
hoc Decius cum Ualeriano in currū aſcē
dit aureum. ⁊ pgunt ad amphiteatrum vt
crucient chriſtianos. Arreptus igitur De/
cius a demonio clamabat. O ypolite ca/

thenis aſpis vinctū me tenes. Ualerianus
ſilr̄ clamabat. O laurēti igneis cathenis me
ligatū trahis. Et eadē hora Ualerianus ex
pirauit. Deciꝰ aūt domū reuerſus triduo a
demonio vexatꝰ clamabat. Adiuro te lau⸗
rēti modicū ceſſa a tormētis. Et ſic miſerabi
lr̄ mortuꝰ eſt. Qḋ vxor eiꝰ triphonia crude
lis vidēs. dimiſſis oībus ad ſctūm Juſtinū
cū filia ſua Cyrilla acceſſit. ⁊ ab eo cū mltis
alijs baptizari ſe fecit. Alia vō die cū oraret
triphonia emiſit ſpiritū. Cꝰ corpꝰ iuſtinus
p̄ſbyter iuxta corpꝰ ſcti ypoliti ſepeliuit. Au
diētes vō. xlvij. milites ꝙ regia ⁊ eiꝰ filia xp̄i
ane effecte eēnt. venerūt cū vxorībꝰ ſuis ad
iuſtinū p̄ſbiterꝝ vt baptiſma ſuſcipēt. Quos
oēs dyoniſiꝰ q̄ ſctō Sixto ſucceſſerat bapti
zauit. Claudiꝰ āt impator cyrillā cū ſacrifi
care nollet iugulari fecit. ⁊ ceteros milites d̄
collari. Quoꝝ corpa in agro verano cū ce⸗
teris ſepeliūt. Et aduertēdū ꝙ expſſe hētur
hic ꝙ illi decio q̄ laurētiū ⁊ ypolitū martiri⸗
zauit ſucceſſit claudiꝰ. Claudiꝰ āt nō ſucceſ
ſit decio īpatori. imo decio ſucceſſit ſꝫm crōi⸗
cas vluſianꝰ. Uoluſiano galienꝰ. Galiēo
claudiꝰ. Optꝫ ergo dicere vt videt̄ ꝙ aut ga
lienꝰ fuerit binomiꝰ ⁊ qḋ dictꝰ ſit galienꝰ et
deciꝰ. ſicut dicit Uincētiꝰ in crōica ſua. ⁊ go
dofrīdꝰ ī libro ſuo. aut ꝙ galienꝰ ī ſui adiu⸗
toriū q̄ndā noīe deciū fecerit ceſarē nō tñ īp
atorē. ſic dicit Richardꝰ ī crōica ſua. De
hꝫ martire ſic dicit Amb. ī pfatōe Btūs mar
tir ypolitꝰ xp̄m veꝝ ducē ꝯſiderās miles eiꝰ
eſſe maluit. q̄ꝫ dux militū ꝯprobari. Btūm
qꝫ laurētiū ſue cuſtodie mācipatū nō pſecu
tus ē ſꝫ ſubſecutꝰ. Qui cuꝫ theſauros ecclie
diſcuteret. inueīt theſauꝝ quē nō tyrānꝰ eri⸗
pet. ſꝫ quē pietas poſſideret. īuenit theſaurū
vñ vere diuitie peteret̄. ſpreuit fauorē tirāni
vt cū regis ppetui grā ꝯprobaret̄. mēbris di
uidi nō refugit ne nexibꝰ diuelleret̄ eternis.

Bubulcꝰ q̄dā noīe Petrꝰ cū ī feſto ſctē
Marie magdalene plauſtꝝ iūxiſſꝫ. ⁊ boues
ſeq̄ns ip̄os maledictis vrgeret ꝓtinꝰ boues
⁊ aratꝝ a fulmīe abſumūt̄. ⁊ ip̄e petrꝰ qui hꝫ
imp̄catꝰ fuerat ſupplicio atrociori torq̄bat̄.
Nā ignis eū arripuit adeo ꝙ carnibꝰ ⁊ ner
uis tibie ⁊ cruris ꝯſumptis oſſa paterent. et
ip̄a tādē tibi a ſua ꝯpage penitꝰ ſolueretur.
Tūc ille ad q̄ndā ecciam btē vgis accedens
tibiā ipam in q̄dā foramīe ipiꝰ ecclie abſcō
dit. ⁊ btāꝫ vgīnē lacris ⁊ p̄cibꝰ ꝓ ſua liberati
one rogauit. Et ecce nocte q̄dā btā vgo cuꝫ
btō ypolito ei ī viſione affuit. ⁊ eidē ypolito
vt Petꝝ pſtinē ſanitati reſtitueret impauit.
Statiqꝫ ſctūs ypolitꝰ tibiā de foramīe acci
piens. loco ſuo q̄ ſurculū arbori ī momēto
inſeruit In q̄ inſitōe tātos dolores ſenſit. vt
ſuis clamoribꝰ totā familiā excitaret. Qui
ſurgētes ⁊ lumē accendētes. petꝝ duo crura
⁊ duas tibias habere ꝯſpiciūt. Sꝫ ſe deludi
putātes. ipſū iteꝝ atqꝫ iteꝝ ꝯtrectabāt. ⁊ mē⸗
bra vera ip̄m habere ꝯſpiciebant. Qui vix
eū excitātes vñ hꝫ ſibi acciderit ſciſcitāt̄. Sed
ille eos ludere exiſtimās tandē victꝰ rē vidit ⁊
extupuit. Sꝫ tñ coxa noua mollior q̄ꝫ vetu⸗
ſta. ad ſuſtinētiā corpis nō poterat exequa
ri. Uñ ad publicatōeꝫ miracli pannū clau
dicauit. Et tūc iteꝝ btā vgo eidē apparēs ſcō
ypolito dixit vt q̄dq̄d curationi deeſſet. ſup
plere deberet. Euigilans igit̄ ⁊ ſe plene ſana
tū īueniēs recluſoriū introiuit. cui diabolus
in ſpē nude mulieris freq̄ntiſſime apparebat
⁊ nudā ei ſe ingerēs q̄nto ille fortius reſiſte⸗
bat tāto illa impudētiꝰ incūbebat. Cū ergo
illa eū plimū vexaret. tādē ille ſtolā ſacerdo⸗
talē accipiēs collū eiꝰ cinxit. ⁊ mox diabolo
abſcedēte cadauer putridū ibid̄ remāſit. Tā
tuſqꝫ fetor inde exalauit. vt nlls q̄ hꝫ vidit am
bigeret. q̄n corpꝰ alicuius mulieris mortue
fuiſſet ⁊ ꝙ diabolꝰ aſſumpſiſſet.

CXIIII

De aſſumptōe btē marie virgīs

Aſſumptio beate Marie virginis qualiter facta ſit
ex quodam libello apocrifo qui
Johanni euāgeliſte aſcribit̄ edocet̄. Aplis
nanqꝫ ob predicatiōis gratiā diuerſas mū
di ſubeuntibus regiones virgo beata in do
mo iuxta montē ſyon poſita d̄r remanſiſſe.
Oīaqꝫ loca filij ſui. ſ. locūꝫ baptiſmi. ieiunij
orōnis. paſſionis. ſepulture. reſurrectiōis ⁊
aſcenſionis. quo ad vixit deuotione ſedula
viſitauit. Et ſꝫm ꝙ ait Epiphanius. xxiiij.

annis pꝰ aſcenſioꝫ filij ſui ſupuixit. Refert
ergo q̄ bt̄a v̓go qñ xp̄m ꝯcepit erat annoꝝ
xiiij. ⁊ i. xv. ipꝫ pepit. ⁊ vixit cū eo ānis. xxxiij.
⁊ pꝰ mortē xp̄i ſupuixit. xxiiij. ānis. Et ſm̄ h̄
qñ obijt erat ānoꝝ. lxxij. Probabiliꝰ tñ vid/
tur qd̓ alibi legit̃. vt. xij. ānis filio ſupuixerit.
⁊ ſic ſexagenaria ſit aſſūpta. cū apl̄i totidem
ānis p̄dicauerit ī iudea ⁊ circa ptes illas. ſic
Eccliaſtica tradit hiſtoria. Die igit̃ q̄dā dū
in filij deſideriū cor v̓gis vehemēter accēdit̃.
eſtuās aīmꝰ ꝯmouet̃. ⁊ ī exteriorē lacrimaꝝ
abūdātiā excitat̃. Cūqꝫ ad tp̄s ſubtracti fi/
lij eq̄nimit̃ nō ferret ſubtracta ſolatia. Ecce
angelus cū mlto lumīe eid̓ aſtitit. ⁊ reuerēt̃
vtpote ſui dn̄i mrēm ſalutauit. Aue inq̄t be
nedicta maria ſuſcipiēs bn̄dictionē illius q̄
mādauit ſalutē iacob. Ecce āt ramū palme
de padiſo ad te dn̄am attuli quē añ feretrū
portare iubeas. cū die tercia d̓ corpe aſſume
ris. Nā filius tuus te mrēꝫ reuerendā expe/
ctat. Cui maria rn̄dit. Si inueni grāꝫ ī ocu
lis tuis. obſecro vt nomē tuū mihi reuelare
digneris. Sꝫ h̄ peto inſtātiꝰ vt filij ⁊ fratres
mei apl̄i ad me pit̃ ꝯgregēt̃. vt eos añq̄ꝫ mo
riar corpalibus oclis videā. ⁊ ab eis ſepeliri
valeā. ⁊ ipis p̄ntibꝰ ſpūm deo reddaꝫ. Hoc
iteꝝ peto ⁊ obſecro vt aīa mea de corpe exiēſ
nllm̄ ſpūm teterrimū videat nllaq̄ꝫ mihi ſa
thane ptās occurrat. Cui angelꝰ. Cur ſcire
deſideras dn̄a nomē meū. qd̓ ē mirabile eſt
⁊ magnū. Ecce āt oēſ ad te hodie ꝯgregabūt̃
apl̄i q̄ nobiles tibi exhibebūt exeq̄as funeris.
⁊ in eoꝝ ꝯſpectu ſpūm exalabis. Nā q̄ olim
pph̄aꝫ d̓ iudea ī babilonē ī crine attulit ſub/
ito. ipe pcul dubio ad te apl̄os adducere po
terit ī momēto. Malignū aūt ſpūm videre
cur metuiſ. cū caput eiꝰ oīno ꝯtriueriſ. ⁊ ſpo
liaueris ipm ſue ptātis imperio. fiat tñ vo/
lūtas tua vt ipos nō videas. His dictis an
gelus cū mlto lumīe celos aſcēdit. Palma
aūt illa nimia claritate ſplendebat. ⁊ erat q̄/
dem v̓ge viriditate ꝯſilis. ſꝫ folia ipiꝰ vt ſtel
la matutina fulgebāt. Factū ē āt dū Johes
in epheſo p̄dicaret. celū repēte intonuit. ⁊ nu
bes cādida ipm ſuſtulit ac raptū ante Ma
rie ianuā collocauit. pcutienſqꝫ oſtiū interiꝰ
introiuit. ⁊ reuerent̃ v̓go virginē ſalutauit.
Quē felix maria ꝯſpiciēs. vehemēter obſtu
puit. ⁊ p̄ gaudio lacrīas ꝯtinere nequit. Di/
xitqꝫ. fili iohānes mēor eſto v̓boꝝ mgr̄i tui.
q̄bus me tibi mrēm. ⁊ te mihi in filiū ꝯmēda
uit. Ecce a dn̄o euocata debitū hūane cōdi/
tōis exoluo. ac corpꝰ meū tibi cura ſolicita
recōmendo. Audiui. n. iudeos iniſſe ꝯſiliū
dicentes. Expectemꝰ viri frēs q̊ adūſqꝫ illa
que Jeſū portauit ſubeat mortē. ⁊ corpꝰ eiꝰ
ꝯtinuo rapiemꝰ. ac iniectū ignibus ꝯbure/
mus. Tu igit̃ hāc palmā deferri facies ante
feretꝝ cū corpus meū duxeritis ad ſepulcrū
Dixitqꝫ iohāneſ. O vtinā hic eēnt oēs apl̄i
frēs mei. vt decent̃ tibi pare poſſemꝰ exeq̄as
ac exoluere laudes dignaſ. Hec illo dicente.
oēs apl̄i de locis in quibus p̄dicabant a nu
bibus rapiunt̃. ⁊ añ marie oſtiū collocant̃.
Qui videntes ſe ibidē inſiḿ ꝯgregatos mira
bant̃ dicētes. Que nā cā eſt ꝓpter quā nos
hic dn̄s inſiḿ ꝯgregauit. Johānes igitur ad
eos exijt. ⁊ dn̄am de corpe receſſuraꝫ p̄dixit.
Et addidit dicens. Uidete fratres ne cum
obierit aliq̄s eam defleat. ne hoc videns po
pulus ꝯturbetur ⁊ dicat. Ecce quomō iſti
timent mortē qui tñ alijſ p̄dicant reſurrecti
onē. B Dyoniſius pauli apl̄i diſcipl̓s
in libro de diuinis noībus h̄ idē aſſerit apo/
ſtolos. ſ. in dormitōe v̓ginis ꝯueniſſe. ⁊ ſe ſi/
militer interfuiſſe. ac vnū q̄ueqꝫ in laudem
xp̄i ⁊ virginis ſmonē feciſſe. Ait. n. ſic loq̄ns
ad ierotheū. Nos vt noſti ⁊ ipſe ⁊ mlti ſctō/
rū nroꝝ fratꝝ ꝯuenimus ad viſionē corpis
vite p̓ncipis ⁊ qd̓ deū ſuſcepit. Aderat autē
⁊ frater dn̄i Jacobꝰ ⁊ Petrus ſūma ⁊ ꝓue/
ctiſſima theologoꝝ ſūmitas. Poſtea viſuꝫ
eſt poſt viſionē vt vniuerſi gerarche lauda/
rent. ſicut vnuſquiſqꝫ erat ſufficiens. infini/
te v̓tutis bonitatem thearchice infirmitatiſ
Hec dioniſius. Cū āt bt̄a Maria omēs
apl̄os ꝯgregatos vidiſſet. dn̄m bn̄dixit. ⁊ in
medio eoꝝ ardentibꝰ lāpadibꝰ et lucernis
ꝯſedit. Circa v̓o horā noctis terciaꝫ Jeſus
aduenit cū angeloꝝ ordinibus patriarcha/
rum cetibus. martiꝝ agminibus ꝯfeſſoruꝫ
acie. v̓ginūqꝫ choris ⁊ añ thoꝝ v̓ginis acies
ordināt̃. ⁊ dulcia cātica freq̄ntantur. Qua/
les autem exequie ibidem celebrate ſint. ex/

ꝑdicto libello q̄ Johı̄ aſcribit̄ edocet̄. Naꝫ
ꝓꝛ ipſe Jh̄us īchoauit ⁊ dixit. Ueni electa
mea. ⁊ ponā ī te thronū meū. qꝛ ꝯcupiui ſpe
ciē tuā. Et illa. Paratū coꝛ meū dn̄e paratū
coꝛ meū. Tūc oēs q̄ cū Jh̄u venerāt dulcit̄
ītonauerūt dicētes. Hec ē q̄ neſciuit thoꝝ in
delictis. habebit fructū ī refectōe aīaꝝ ſctāꝝ.
Jpa āt d̄ ſemetipa cecinit dī. Beataꝫ me di
cēt oēs generatōes. Qꝛ fec̄ mihi mag̃ q̄ potēſ
ē ⁊ ſctūm nomē eiꝰ. Tūc cantoꝛ cātoꝝ oībꝰ
ītonauit excellētiꝰ. Ueni de libano ſpōſa veī
coronaberis. Et illa. Ecce venio. qꝛ ī capite
libri ſcp̄tū ē de me vt facerē volūtatē tuaꝫ deꝰ
qꝛ exultauit ſpūs meꝰ ī te ſalutari meo. Sic
qꝫ marie aīa de coꝛpe egredit̄. ⁊ ī vlnas filij
aduolauit. Fuitqꝫ tā a doloꝛe carnis extra
nea q̄ꝫ a coꝛruptōe extiterat aliena. Dixitqꝫ
aplı̄s dn̄s. Coꝛpus virginis matris. ī vallē
ioſaphat deferte. et in monumēto nouo qd̄
ibideꝫ inuenietis illud recōdite. ⁊ me ibideꝫ
triduo donec ad vos redeaꝫ expectate. Sta
timqꝫ circūdederūt eā floꝛes roſarū. ſcꝫ cetꝰ
martirū et lilia cōuallıū. agmīa. ſ. āgeloꝝ cō
feſſoꝝ et virginuꝫ. Poſt eā apl̄i clamitāt di
centes. Uirgo prudentiſſima q̊ ꝓgrederis.
Eſto noſtri memoꝛ o dn̄a. Tūc ad ꝯcentū
aſcendentiū cetꝰ q̄ remāſerant admirati cō
cite obuiaꝫ ꝓceſſerunt. Uidenteſqꝫ regē ſuū
femie aīam in vlnis ꝓprijs baiulātēꝫ. illāqꝫ
ſup illū īnixā. obſtupefacti clamare ceperūt
dicētes. Que eſt iſta q̄ aſcēdit de deſerto de
licijſ affluēs innixa ſup dilectū ſuū. Quibꝰ
concomitantes dixerunt. Jſta eſt ſpecioſa
inter filias ihr̄lm. ſicut vidiſtis eam plenaꝫ
charitate ⁊ dilectione. Sicqꝫ ī celū gaudens
ſuſcipit̄. et a dextris filij in throno gl̄ie collo
catur. Apl̄i aūt viderūt eiꝰ animā tanti eſſe
candoꝛis. vt nulla moꝛtaliuꝫ lingua poſſit
effari. ¶ Tres aūt v̓gines q̄ ibid̓ erāt cū
coꝛpus eiuſ lauandi grā expoliaſſent. tanta
ſtatī coꝛpꝰ eiꝰ claritate reſplenduit. vt tangi
quidē ad lauanduꝫ poſſꝫ. videri aūt n̄ poſſꝫ
Tamdiu aūt lux illa ibidē reſplēduit donec
coꝛpꝰ a virginibꝰ lotū fuit. Apl̄i aūt coꝛpꝰ
eiꝰ reuerēter ceperūt et ſup feretrū poſuerūt.
Dixitqꝫ iohēs petro. Hāc palmā an̄ feretꝝ
petre poꝛtabis. qꝛ dn̄s nobis te p̄tulit. et ſuaꝝ

ruꝫ ouiū paſtoꝛē et pꝛincipē oꝛdinauit. Cui
petrus. Hāc potius poꝛtare te ꝯuenit: quia
virgo a dn̄o es electus. et dignū ē vt palmaꝫ
virginis v̓go ferat. Tu ſup pectus dn̄i recū
bere meruiſti. et exinde ſapientie ac gr̄e pluſ
ceteris fluenta potaſti. Et iuſtuꝫ videt̄ vt q̄
a filio recepiſti plꝰ muneris impēdas virgi
ni plus honoꝛis. Tu igit̄ poꝛtare debes hāc
palmā luminſ ad exeq̄as ſctitatis. q̄ potatus
es poculo lucis de fonte perpetue claritatis.
Ego aūt poꝛtabo cuꝫ feretro ſctūm coꝛpus.
Ceteri aūt apl̄i fratres nr̄i circūdātes feretꝝ
referāt laudes deo. Paulus aūt dixit ei. Et
ego q̄ minimus oīm veſtꝝ ſum poꝛtabo tecū
Eleuantes itaqꝫ petrꝰ et paulꝰ feretrū. Pe
trꝰ incepit cantare ac dicere. Exijt iſrahel de
egipto all'a. Ceteri aūt apl̄i cantū dulcit̄ ꝓſe
quunt̄. Dn̄s aūt feretruꝫ et apl̄os nube ꝓte
xit. ita ꝙ ipi nō videbant̄. ſed tantū eoꝝ vox
audiebat̄. Affuerūt et angeli cū apl̄is ꝯcinē
tes. ⁊ totā terrā ſonitu mire ſuauitatiſ replē
tes. Excitati oēs ad tam dulcē ſonū ⁊ melo
diā de ciuitate velocius exeūt. ⁊ q̊d naꝫ h̄ ſit
diligent̄ ſciſcitāt̄. Tūc extitit q̄ diceret. Ma
riam illā diſcipuli ih̄u efferūt moꝛtuā. circa
illā hanc quā auditis concinūt melodiam.
Tunc ad arma omēs concurrerūt. et ſe mu
tuo hoꝛtabant̄ dicētes. Uenite oēſ diſcipl̄os
occidamus. ac coꝛpꝰ illud quod ſeductoꝛeꝫ
illum poꝛtauit ignibꝰ ꝯburamꝰ. Princeps
aūt ſacerdotū h̄ vidēs obſtupuit. ⁊ ira reple
tus ait. Ecce tabernaclm̄ illiꝰ qui nos ⁊ ge
nus noſtrū ꝯturbauit. q̄lem gl̄iam nūc acce
pit. Et h̄ dicēs manus ad feretꝝ miſit volēs
illud euertere ac ad terram deducere. Tunc
manꝰ eius ſubito ambe aruerunt et lectulo
adheſerūt. ita vt ad lectulū manibꝰ pēderet
et nimio cruciatu vexatꝰ lamentabilit̄ eiula
ret. Reliquus aūt populꝰ ab angelis q̄ erāt
in nubibꝰ cecitate ꝑcuſſus ē. Princeps aūt
ſacerdotū clamabat dicens. Sācte petre in
hac tribulatōe me nō deſpicias. ſed ꝓ me ob
ſecro ad dn̄m p̄ces fundas. Memoꝛ enim
debes eē q̄liter aliqn̄ tibi aſtiti et q̄liter te ac
cuſante ancilla oſtiaria excuſaui. Cui petrꝰ
Jn obſequijs dn̄e noſtre impediti ſumꝰ. et
curatōni tue intendere nō valemꝰ. Uerūtn̄

ſi in dn̄m noſtꝝ ieſū ⁊ in hāc q̄ ipm genuit ⁊ portauit credideris. ſpero ꝙ ꝯtinuo ſanitatis bn̄ficio potieris. Qui rn̄dit. Credo dn̄m ieſū xp̄m verꝝ ee̅ filiū dei. ⁊ hāc ſacratiſſimā mrē̄ ei⁹. Statiq̄ʒ a feretro man⁹ ei⁹ ſolute ſūt. ſed tn̄ in brachijs adhuc ariditas remanſit. ⁊ dolor vehemēs n̄ receſſerat. Dixit ei petrus. Oſculare feretꝝ ⁊ dic Credo in deum ieſū xp̄m quē iſta in vtero portauit ⁊ p⁹ ptū v̄go ꝑmāſit. Qđ cū feciſſʒ. ꝯtinuo p̄ſtine eſt redditus ſanitati. Dixitq̄ʒ ei petrus. Accipe hāc palmā de manu frīs nr̄i iohis. ⁊ pone ſ eā ſup ꝑplm̄ excecatū. ⁊ quicunq̄ʒ credere voluerit recipiet viſum. q̄ aūt credere noluerit. videre nō poterit in eternū. Mariā aūt portātes apl̄i ī monumēto poſuerūt. ⁊ iuxta illud vt dn̄s iuſſerat ꝯſederūt. Tercia aūt die veniēs ieſus cū m̄ltitudine angeloꝝ ipos ſalutauit di. Pax vob. Qui rn̄derūt. Gloria tibi de⁹ q̄ facis mirabilia mag̃ ſol⁹. Et dixit aplis dn̄s. Quid grē ⁊ honoris vobis videtur vt mee nūc ꝯferā genitrici. Et illi Juſtū videt̄ dn̄e ſuis tuis vt ſicut tu deuicta morte regn̄s in ſcl'a. ſic tue reſuſcites mrīs corpuſculū. ⁊ a dextris tuis colloces ineternum. Quo annuēte Michael angel⁹ cōtinuo affuit. ⁊ marie aīam corā dn̄o p̄ſentauit. Tūc ſaluator locut⁹ ē di. Surge ꝓxima mea. colūba mea. tabn̄aclm glīe. vaſculū vite. tēplū celeſte. vt ſicut ꝑ coitū labē nō ſenſiſti crimīſ ſic in ſeplc'ro ſolutōem corpis minime patiaris. Statiq̄ʒ aīa ad marie acceſſit corpuſculū. ⁊ de tumulo ꝓdijt glioſū. Sicq̄ʒ ad ethereū aſſumit̄ thalamū. comitāte ſecū m̄ltitudine angeloꝝ. Thomas āt cū abeſſet. ⁊ rediens credere recuſaret. ſubito ʒonā q̄ corpus eius p̄cinctū fuerat ab aere recepit illeſaʒ. vt vel ſic intelligeret ꝙ totalr̄ fuiſſet aſſumpta.

Hoc āt totū qđ predictū eſt videt̄ eſſe illud apocrifū. de q̄ Hiero. in epl'a ſiue ſmone ad Paulā ⁊ euſtochiuʒ ſic ait. Jlle ſane libellus vere apocrifus eſt cēſend⁹. niſi q̄ ad aliq̄ fide digna q̄ vident̄ a ſāctis approbata. q̄ ſunt noue. ſ. ꝙ ꝑmiſſa ſit ⁊ exhibita v̄gini oīmoda ꝯſolatio. aploꝝ oīm ꝯgregatio. ſine dolore ꝯſūmatio. ſepulture in valle ioſaphat ꝑparatio. exequialis deuotio xp̄i ⁊ totius curie celeſtiſ obuiatio. iudeoꝝ ꝑſecutō. miracloꝝ in oī cauſa decente coruſcatio in aīa ſimul ⁊ corpe aſſūptio. Porro alia m̄lta ſunt ibi poſita potius ad ſimulatiōem q̄ʒ ad veritatē. vt ꝙ thomas nō affuerit. ⁊ veniens dubitauerit. ⁊ hijs ſimilia q̄ p ſe patent q̄ ſunt relinq̄nda potius q̄ʒ aſſerēda. Veſtimenta aūt ipſius ad conſolationē fideliū dicunt̄ in tumulo remanſiſſe. Vn̄ ⁊ de q̄dā pte ipſaꝝ veſtiū tale miraculū ꝯtigiſſe narratur. Cū dux normannoꝝ vrbē carnotenſiū obſediſſet. eps̄ illius vrbis tunicāʒ beate Marie q̄ ibidē habebat̄ more vexlli haſte impoſuit ⁊ ſubſeq̄nte ꝑplo ſecur⁹ ad hoſtes exiuit. Statiq̄ʒ oīs hoſtilis exercitus amentia ⁊ cecitate ꝑcuſſus eſt. ſtabatq̄ʒ tot⁹ cordō tremulus. et totus aīo ſtupefactus. Qđ illi de ciuitate videntes. diuino iudicio ſupaddūt. et atrociter hoſtes cedūt. Qđ beate Marie plurimū diſplicuiſſe ꝓbatur ex eo ꝙ ꝯtinus tunica illa diſparuit et viſum continuo hoſtis recepit.

Jn reuelationibus ſancte elyſabeth legit̄. ꝙ dū ipſa eliſabeth q̄dam vice ī ſpū rapta eēt. vidit in loco valde remoto q̄ddam ſepulcrum multo lumine circūfuſum et quaſi ſpeciē mulieris in eo. et circūſtabat m̄ltitudo angeloꝝ. ⁊ poſt puſillū de ſeplc'ro erepta eſt. et in ſublime cū illa aſtantiū multitudine eleuata. Et ecce in ei⁹ occurſuʒ vir q̄dā de celis admirabilis ⁊ glioſus aduenit portās in dextera crucis vexillū. et cū eo infinita milia angeloꝝ. Sicq̄ʒ eā alacriter ſuſcipiētes. cū magno ꝯcentu eā in celos deduxerūt. Poſt modicū v̄o tpis Elyʒabeth angelū cū q̄ ſepe loq̄batur de p̄dicta viſione interrogauit. Qui rn̄dens ait. Oſtenſum ē tibi in hac viſiōe quō tā in carne q̄ʒ in ſpū dn̄a nr̄a in celū aſſumpta ē. Dicit aūt in eiſdem reuelationib⁹ ſibi reuelatū eſſe. ꝙ p⁹. xl. dies ſui tranſit⁹ in corpe ſit aſſumpta. Nam btā Maria ſecū colloq̄ns ait. P⁹ aſcenſionem dn̄i anno integro ⁊ tot dieb⁹ q̄t ſūt a die aſcēſionis vſq̄ʒ ad diē mee aſſumptōis ſupuixi Omnes aūt apl̄i dormitiōi mee interfuerūt. et corpus meū reuerenter ſepulture dederūt Sed. xl. die poſtmodum reſurrexi. Cuʒ autem elizabeth eam interrogaſſet vtrum hoc

mãifeſtare vel celare deberet dixit. Nec car
nalib⁹ ⁊ incredul' reuelāda. nec deuotis ⁊ fi
delib⁹ abſcōdēda. ¶ Notādū ē ergo ꝙ
glioſa v̓go maria aſſūpta ⁊ exaltata ē integ
liter. honorabilr. letāter ⁊ excellēter. Aſſū-
pta ē. n. integre in aīa ⁊ corꝑe ſicut pie credit
eccīa. Qd̓ qdē mlti ſctoꝝ nō ſolū aſſerūt ſed
etiā ħ ꝓbare aptis rōib⁹ moliūt̄. Bernar
di. n. ratio ē. Quoniā ſctōꝝ corꝑa de⁹ ꝓcio-
ſa ſublimauit. vtputa petri ⁊ iacobi. tā glōſe
venerabilia reddidit ⁊ honore tam mirifico
ſublimauit. vt ⁊ ipſis deputet̄ loc⁹ coꝝ vene
ratōni ꝯgru⁹. ⁊ ad ipa mūd⁹ ꝓperet vniuer
ſus. Si igit̄ marie corp⁹ ſuꝑ terrā eſſe dicat̄
⁊ nec tn̄ deuota freq̄ntet̄ viſitatōe fideliū. nc
eidē loc⁹ deputet̄ honoris. nimiꝝ videbitur
xp̄s honorē matri corporis ꝯtēpſiſſe. cū tn̄ ſu
per trā alioꝝ ſctōꝝ corꝑa ſic honoret. Hie
ony. etiā dicit qd̓. xviij. kal'. ſeptēbris Maria
ad celos aſcēdit. Qd̓ vō dicit d̓ marie corꝑa
li aſſūptiōe eccīa poti⁹ elegit pie dubitare
q̄z aliqd temere diffinire in ſeq̄ntib⁹ creden-
dū eē ſic ꝓbat. Si nō deſūt q̄ dicunt in his q̄
cū xp̄o reſurrexerūt ꝑpetuā reſurrectionē iā
eſſe ꝯpletā ⁊ nō nulli credāt cuſtodē virgis
Johēz etiā glificata carne gaudere cū xp̄o.
cur id nō magis ē credēdū d̓ mrē ſaluatoris
Qui. n. dixit honora prēm ⁊ mrē̄z. ⁊ nō veni
ſoluere legē. ſz adimplere. ꝑfecto mrē̄z ſuā ſu
per oēs honorauit. Nec nos de btā Maria
mō factū ambigim⁹. Aug. aūt nō ſolū ħ
affirmat. ſz etiā trib⁹ ratōib⁹ ħ ꝓbat. Et pri
ma qdem eſt carnis xp̄i ⁊ virginis vnitas.
Ait. n. ſic. Putredo nāq̄z ⁊ vermis hūane ē
opprobriū ꝯditōis. a q̊ opprobrio cū ihs alie
nus ſit marie natura excipit̄ quā ihs d̓ ea
aſſūpſiſſe ꝓbat̄. Scd̓a rō ē corporis ei⁹ digni
tas. Vn̄ ait. Thronū dei thalamū dn̄i. tab-
naclm xp̄i dignū eſt ibi eſſe vbi eſt ip̄e. Taz
ꝓcioſū theſauꝝ digni⁹ eſt celo ſeruari q̄z ter
ra. Tercia ē v̓ginal' carnis ꝑfecta integritas
Ait. n. ſic. Letare maria leticia inenarrabili
corꝑe ⁊ aīa i ꝓprio filio cū ꝓprio filio ꝑ pro-
priū filiū. Nec ſequi dz corruptionis erūna
quā nll'a ſecuta ē tātū filiū pariēdo integri-
tatis corruptio. vt ſit ſꝑ incorrupta quā tan
ta ꝑfudit grā. ſit integre viuēs q oim ītegrā

ꝑfectā q̄z genuit vitā. ſit cū illo quem in ſuo
geſſit vtero. ſit apud illū illa q̄ genuit fouit ⁊
aluit illū. maria dei genitrix dei miſtrix ⁊ ſer
nitrix. De q̄. q̄ aliter ſentire nō audeo. aliud
dicere nō ꝓſumo. Ad ħ facit qd̓ ille egregius
verſificator ait. Scādit ad ethera virgo pu-
erpera. v̓gula yeſſe. Nō ſine corꝑe ſz ſine tpe
tendit ad eſſe. Scd̓o letāter. De hoc dicit
Gerard⁹ ep̄s ⁊ martir in ſuis omelijs. Ho
die v̓ginē btām celi ſuſceperūt letanter. ange
li gaudēdo. archangeli iubilando. throni ex
ultando. dn̄atōes pſallēdo. ꝑncipat⁹ armo
niſando. ptātes cytbariſando. cherubin ⁊ ſe
raphin hymniſando. atq̄z ad ſupernū diui-
ne maieſtatis tribunal ducēdo. Ter
cio honorabilr. q̄ ip̄e Jeſus ⁊ totus militie
celeſtis exercitus eidē obuiā veīt. Vn̄ Hie-
rony. Quis illud cogitare ſufficiat q̄z glōſe
hodie regina mūdi ꝓceſſit. q̄nto deuotōnis
affectu tota in ei⁹ occurſuz celeſtiū legionū
ꝓdierit mltitudo quātis ad thronū canticis
ſit deducta. q̄z placito vultu q̄z ſerena facie
q̄z diuīs amplexib⁹ a filio ſit ſuſcepta. ⁊ ſuꝑ
oēm creaturā exaltata. Idem hodierna die
credendū eſt militiam celoꝝ feſtiue genitrici
dei obuiā aduenīſſe eā q̄z īgēti lumīe circū
fulſiſſe. ⁊ vſq̄z ad dei thronū cū laudib⁹ ⁊ cā-
ticis ſpūalib⁹ ꝑduxiſſe. celeſtē q̄z militiā hie
ruſalē tūc ineffabili leticia exultaſſe ⁊ iocun-
dā tā ineffabili charitate ⁊ oī gratulatōe iu-
bilaſſe q̊niam feſtiuitas ħ q̄ nobis hodie re-
uoluit̄ ānua. illis oīb⁹ facta ē ꝯtinua. Cre-
ditur q̊z ꝙ ip̄e ſaluator ꝑ ſe tot⁹ feſtiu⁹ occur
rerit. ⁊ cū gaudio eā ſecū in throno colloca-
uerit. al's q̄z nō impleſſet qd̓ in lege ip̄e man
dauit honora prēm tuū ⁊ mrēm tuam. Hec
hiero. Quarto excellenter. Hieron. Hec
eſt dies in qua vſq̄z ad throni celſitudinem
intemerata mat̄ ⁊ v̓go ꝓceſſit. atq̄z in regni
ſolio ſublimata p⁹ xp̄z glīoſa reſedit. Qua-
liter aūt in celeſti glīa ſublimata ⁊ honorifi-
cata ſit oſ̄dit beat⁹ Gerard⁹ in ſuis omeli-
is dicēs. Sol⁹ dn̄s ieſus xp̄s pōt hāc mag-
ficare queādmodū fecit. vt ab ipa maieſta-
te laudem ꝯtinue accipiat ⁊ honorem. ange
licis ſtipata choris. archāgelicis vallata tur
mis. thronoꝝ hinc inde poſſeſſa iubilatoib⁹

dn̄ationū circūcincta tripudijs. p̄ncipatuū
circūſepta obſequijs. poteſtatū ꝯ amplexata
plauſibꝰ. v̄tutū grata honoribus. cherubin
circūſtantiata hymnificationibus. ſeraphī
vndiqꝫ poſſeſſa ineffabilibꝰ cantationibus
Ipa qꝫ ineffabiliſſima trinitas perenni tripu
dio ſibi applaudit atqꝫ ſua grā in ea tota re/
dūdante oēs eidē attēdere fac̄. Aplōꝝ ſplēdi
diſſimꝰ ordo inceſſabili laude eam extollit.
Martirꝝ mltitudo oīmode ſupplicat tante
dn̄e. Cōfeſſoꝝ exercitꝰ innumerabil' ꝯtinuū
ſibi pſonat cantū. Virginū cādidiſſima cō
cio iugē chorēā ad ſuā celebrat glīaꝫ. Inui/
te etiā infernꝰ ſibi vlulat ꝛ pcaciſſimi demo
nes ꝯclamāt. Quidā clericꝰ v̄gini marie
deuotꝰ. ꝯ dolore qnqꝫ vulneꝝ xp̄i eā q̄tidie
p h̄ v̄ba q̄i ꝯſolari ſtudebat dicens. Gaude
dei genitrix v̄go īmaculata. gaude q̄ ab āge
lo gaudiū ſuſcepiſti. gaude q̄ genuiſti eterni
luminis claritatē. gaude mater. gaude ſcā dei
genitrix v̄go. Tu ſola mater innupta. te lau
det oīs creatura ꝛ factura. genitrix lucis. ſis
p nobis q̄ſumꝰ ppetua inuētrix. Hic cū ni/
mio languore correptꝰ ad extrema veniſſet.
pauore pturbari cepit. Cui v̄go apparēs di/
xit. Cur fili tāto timore trepidas. q̄ totiens
mihi gaudiū nūciaſti. Gaude etiam tu ꝛ vt
etnalr̄ gaudeas veni mecū. Miles q̄/
dā potēs valdꝫ ꝛ diues dū oīa bona ſua indi
ſcreta liberalitate diſpgeret. ad tātā deuenit ī/
opiā vt q̄ ꝯſueuerat mag̃ tribuere iā incipe
ret nimis indigere. Hēbat aūt q̄ndā vxorē
pudiciſſimā ꝛ btē marie valde deuotā. Ap/
propinq̄nte aūt q̄dā ſolēnitate in q̄ p̄dictꝰ mi
les mlta donaria ꝯſueuerat elargiri. cū iam
q̄d tribueret nō hr̄et. nimia ꝯfuſiōe ꝛ verecū/
dia ductꝰ q̄uſqꝫ p̄dicta trāſiſſet ſolēnitas d̄/
ſertū locū merorꝭ amicū expetijt vt fortune
ſue incōmoda plāgeret. ꝛ verecūdiā euita/
ret. Et ecce ſubito q̄dā equꝰ valde terribilis
terribiliorē hn̄s ſeſſorē ad eū acceſſit. Cuius
ſeſſor eū alloquit̄. ꝛ cauſaꝫ tāte triſticie ſciſci
tat̄. Cui cū oīa q̄ ſibi ꝯtigerāt p ordinē enar
raſſet. Ille ait ſi mihi ī modico obtēperare
volueriſ magis q̄ꝫ antea glīa ꝛ diuitijs abū
dabis. Spōdet ille p̄ncipi tenebraꝝ ſe q̄dq̄d
iuſſerit libenter facturꝝ dūmodo ipe ſibi im/
pleat q̄ pmittit. Et ille. Ecce pgēs in domuꝫ
tuā in tali loco req̄ras. ꝛ ibidē tot auri et ar/
genti pōdera. tot lapides p̄cioſos inuenies.
Mihi aūt h̄ facias vt tali die vxorē tuā huc
ad me adducas. Sub tali pmiſſione miles
ad domū reuertit̄. ꝛ in loco d̄ q̄ ſibi dixerat q̄
renſ oīa repperit q̄ p̄dixit. Que inueniēs. mer
emit palatia. largit̄ dona. redimit fūdos. cō/
parat ſeruos. Appropinq̄nte v̄o die ſtatuta
vxorē ſuā vocauit ꝛ dixit. Equū cōſcendite.
q2 aliq̄ longiꝰ mecū pgere vos optet. At illa
tremēs ac pauēs. ꝛ viri impio ꝯdicere nō p
ſumēs btē Marie ſe deuote ꝯmēdauit. ꝛ pꝰ
vix abire cepit. Cū aūt lōgiꝰ pceſſiſſent ꝛ in
via q̄ndā ecclīam inueniſſent. illa de eq̄ de/
ſcendēs ecclīam intrauit. viro exterius expe
ctante. Dū v̄o btē marie ſe deuote ꝯmēdarꝫ
illa ſubito obdormiuit. et v̄go glīoſa p̄dicte
matrone in hītu ꝛ q̄litate p oīa ſilis de alta/
ri pceſſit. ꝛ foras exiēs equū ꝯſcēdit. matrōa
illa in ecclīa dormiente ꝛ remanēte. Vir aūt
ſuā eē vxorē arbitrās pfectꝰ eſt. Cū āt ad lo
cū ſtatutū veniſſet. Ecce p̄nceps tenebrarū
cū nimio ipetu veniebat. ꝛ ad locum feſtina
bat. Et cū appropinq̄ſſet ſtatī ille infremuit.
ꝛ tremēs ac pauēs accedere nō pſūpſit. Di/
xitqꝫ militi. Infideliſſime hoīm cur me talr̄
illuſiſti. ꝛ p tantis beneficijs mihi talia con/
tuliſti. Ego. n. tibi dixeraꝫ vt ad me deduce/
res tuā ꝯiugē. ꝛ tu adduxiſti dn̄i genitriceꝫ.
Volebā vxorē tuā ꝛ tu adduxiſti mihi ma/
riā. Nā cū vxor tua mihi mltaſ inferat iniu
rias de ea volebā expetere vltionē. Et tu ad
me iſtā adduxiſti vt me torq̄at ꝛ ad infernū
mittat. Audiēs h̄ vir vehemēter ſtupebat. ꝛ
p timore ꝛ admiratōe nimia loq̄ nō poterat
Btā aūt Maria dixit. Qua temeritate ne/
q̄m ſp̄us deuote mee nocere pſūpſiſti. Nō
h̄ tibi ipune cedet. Et nūc te hac plectoꝝ ſen/
tētia vt in infernū deſcendas. ꝛ alicui me cū
deuotōe inuocāti nocere de cetero nō preſu
mas. Ille aūt cum mlto eiulatu receſſit. Et
vir de equo exiliēs ſe ad eiꝰ pedes pſtrauit.
Quē v̄go increpās ad ſuā vxorē q̄ adhuc ī
ecclīa dormiuit iubet redire ꝛ oēs diuitias
demōis abijcere. Reddēs igitur cuꝫ adhuc
vxorē ſuā dormiētē inueniret eā excitauit. et

ſibi q̄ acciderāt enarrauit. Cū aūt domū re
diſſent ⁊ oēs demōis diuitias abieciſſent. in
in laude virginis deuotiſſime ꝑmāſerūt. et
mltas poſtmodū diuitias ipa largiēte vir⸗
gine receperūt. ¶ Ad iudiciū dei q̄dam
in viſione rapit᷑. q̄ pctōꝝ ſarcina ḡuabatur.
Et ecce ſathan affuit ⁊ dixit. Nihil in hꝰ aīa
hētis ꝓprij. ſꝫ mei potiꝰ extat dominij. Hēo
enī iñ publicū inſtrumētum. Cui dixit dñs
Vbi ē tuū inſtrumētū. Et ille. Inſtrumen
tū habeo q̄d ore ꝓprio ipe dictaſti. ⁊ ꝑpetuo
duratu ꝝ ſanxiſti. Dixiſti. n. q̄cūqꝫ hora co⸗
mederitis morte moriemī. Cū igit᷑ iſte ſit d̄
ꝓgenie illoꝝ q̄ cibū vetitū comederunt iure
inſtrumēti publici mecū in iudicio dꝫ mori
Dixit aūt dñs. Permittit᷑ tibi o hō ꝓ te lo⸗
qui. Ille aūt obmutuit. Dixit iteꝝ demon.
Mea ē iteꝝ p̄ſcptōe. qꝛ eā iā. xxx. ānis poſſe⸗
di. ⁊ mihi tāqꝫ ſuꝰ ꝓpriꝰ obediuit. Et adhuc
ille obmutuit. Demō iteꝝ dixit. Mea ē etiā
qꝛ ⁊ ſi aliq̄ bona fecerit. eiꝰ tñ mala incōpa⸗
bilr vincūt bona. Dñs aūt nolēs ꝯ eūꝫ cito
ꝓferre ſnīam eidē t̄minū ꝯceſſit octo dieruꝫ
vt octauo die corā ſe ꝯpperet. ⁊ de his oībus
rōnē redderet. Cū igit᷑ a facie dñi timēs ac
merēs abiret. q̄dam ei obuiauit. ⁊ cām tāte
triſticie req̄ſiuit. Cui cū ille oīa p ordineꝫ re⸗
tuliſſet. Ait ille. Ne timeas. nec formides. qꝛ
de p̄mo viriliter te iuuabo. Cū aūt ab eo int̄
rogaret q̄ noīe vocaret᷑. ait. Veritas ē nomē
meū. Inuenit qꝫ ſm̄ q̄ ꝓmiſit eū iuuare ef⸗
ficaciter de ſcd̄o. Interrogatꝰ aūt q̄ nomīe
vocaret᷑ rñdit. Iuſticia vocor. Die aūt octa
uo añ iudiciū veīt. ⁊ demō ei p̄mū obiecit.
Ad q̄d rñdēs veritas ait. Duplicē mortem
eſſe nouimꝰ corpis. ſ. ⁊ gehēne. Illd̄ ergo in⸗
ſtrumētū q̄d ꝓ te demō allegas nō loq̄t᷑ de
morte gehēne ſꝫ corpis. Q̄d quidē ex h̄ ma⸗
nifeſtū ē qꝛ cū oēs in illa ſentētia includant᷑.
ſcꝫ ꝙ corꝑe moriāt᷑. nō tñ oēs gehēne ignibꝰ
moriūt᷑. q̄ntū. n. ad mortē corpis ē ſemꝑ du⸗
ratuꝝ. q̄ntū vͦ ad mortē aīe eſt ꝑ xp̄i ſāgui⸗
nē reuocatū. Tūc demon vidēs qꝛ in p̄mo
ſuccubuit. ſcd̄m ſibi obijcere cepit. Sꝫ iuſti⸗
cia affuit ⁊ ꝓ eo talr rñdit. Licet eū mltis an
nis ſeruū poſſederis. tñ rō ſemꝑ ꝯdixit. ſem⸗
per. n. rō murmurabat ꝙ tā crudeli dño ſer⸗
uiebat. Ad terciū obiectū neminē hūit adiu
torē. Dixitqꝫ dñs. Afferat᷑ ſtatera. ⁊ bona et
mala oīa pōderēt᷑. Veritas āt ⁊ iuſticia pec
catori dixerūt. Ad matrem miſcd̄ie q̄ iuxta
dñm ſedet tota mēte recurre. ⁊ eā ī tui adiu⸗
toriū inuocare ſtude. Q̄d cū ille feciſſet. btā
maria in eiꝰ adiutoriū venit ⁊ ſuꝑ ſtateraꝫ
ex illa ꝑte vbi erāt pauca bona manū appo⸗
ſuit. Diabolus aūt ex alia ꝑte trahere cona⸗
bat᷑. Sꝫ mater miſcd̄ie ꝑualuit. ⁊ peccatoreꝫ
liberauit. Ille igit᷑ ad ſe rediēs in meliꝰ vitā
mutauit. ¶ In ciuitate bituricēſi circa
annos dñi. d. xxvij. cū xp̄iani in die paſce cō⸗
municarēt cū pueris xp̄ianoꝝ q̄dā puer iu⸗
deoꝝ ad altare accedens corpꝰ dñi cū eiſdeꝫ
ꝑcepit. Reuerſus domū cū a prē ſuo venīſſꝫ
interrogaret᷑. rñdit ſe cū pueris xp̄ianis cuꝫ
quibꝰ ad ſcolas ibat ad ecclīam iuiſſe ⁊ cuꝫ
eis ꝯmunicaſſe. Tūc pater eiꝰ furore reple⸗
tus pueꝝ apprehendit. ⁊ ꝯtinuo in fornaceꝫ
ardentē q̄ ibidē erat ꝓiecit. Statī aūt dei ge
nitrix in ſpecie imaginis quā puer ſuꝑ alta⸗
re viderat eidē affuit. ⁊ eū illeſum ab igne ſer
uauit. Mater vͦ pueri mltos iudeoꝝ ⁊ xp̄i
anoꝝ ſuis clamoribꝰ ꝯgregauit. Qui vidē
tes pueꝝ in fornace nil leſionis hñtem. ipm
inde extraxerūt. ⁊ quō potuiſſet euadere in⸗
terrogauerunt. Qui rñdit. Quoniā illa re
uerenda dña q̄ ſuꝑ altare ſtabat mihi auxi⸗
liū p̄buit. ⁊ oē a me incēdiū ꝓpulſauit. Tūc
xp̄iani intelligentes eſſe imaginē btē marie
prēm pueri acceperūt. ⁊ ipm in fornacē ꝓie⸗
cerūt. Qui ꝯtinuo ꝯbuſtus ⁊ penitꝰ ꝯſūptꝰ
eſt. ¶ Quidā monachi añ die iuxta fluuiū
ſtabāt ⁊ ibidē ſe fabulis ⁊ ociolis ſermonibꝰ
reſoluebāt. Et ecce audiūt remiges ꝑ flumē
impetu nimio nauigātes. Quibꝰ mōachi
dixerūt. Qui eſtis vos. Et illi. Demones ſu
mus q̄ aīam ebroini ꝑpoſiti domꝰ regis frā
coꝝ q̄. a mōaſterio ſancti galli apoſtatauit
in infernū deferimꝰ. Q̄d audientes mona⸗
chi vehementiſſime timuerūt. ⁊ fortiter excla
mauerūt. Sctā Maria ora ꝓ nobis. Qui⸗
bus demones dixerūt. Bene mariā inuoca
ſtis. vos. n. diſcerpere ⁊ ſubmergere voleba
mus. qꝛ vos diſſolute ⁊ extra horā confabu
lantes inuenimꝰ. Tūc monachi redeūt ad

cenobiū. ⁊ demones pperāt ad infernum.

Erat qdā monach⁹ valde lubricus. ſed in beatā mariā valdʼ deuot⁹. Quadā nocte ad ſcelus aſſuetū pgēs ⁊ corā altari trāſiens btām vginē ſalutauit. ⁊ ſic de ecclia exiēs dū qndā fluuiū vellet trāſire i aqm decidēs expirauit. Cui⁹ aīam cū demōes rapuiſſent. affuerūt angeli vt eā liberarēt. Quib⁹ dēmones dixerūt. Ut qd huc aduenistis. nihil in hac aīa habetis. Statiqz btā maria affuit. ⁊ cur ei⁹ aīam rape pſumpſerant increpauit. Illi aūt dixerūt. qz cū finiſſe vitā in malʼ opibus inuenerūt. At illa. Falſa ſunt q̄ pfertis. Scio. n. q aliquo pgēs me pmo ſalutabat. ⁊ rediens ſilr faciebat. Qz ſi dicitis vob vim fieri ponam⁹ in iudicio ſummi regis. Cū de h corā dn̄o diſceptarēt. placuit ei vt aīma ad corp⁹ rediret ⁊ de ſuis actib⁹ peniteret. Interea fratres vidētes matutinas differri ſacriſtā qrunt. ⁊ vſqz ad fluuiuz pgentes ſubmerſum in aq reperiūt. Cunqz extracto corpore ſecū qd factū fuerat mirarent. ille repēte ad vitā rediit. ⁊ rē geſtā referēs vitā in bonis opib⁹ pſūmauit. Quedā mulier a demōe ſibi viſibilr in forma hoīs apparētē mltas moleſtias ſuſtinebat. multaqz remedia nūc aq benedicte aſpſionē. nūc h. nūc illud adhibebat. ſed nec ſic ille ceſſabat. Quidaz aūt vir ſctūs ſibi pſuluit. vt cū ad eam accederet. illa eleuatis manibus. ſancta Maria adiuua me. ptinus exclamaret. Qd cū illa feciſſet. diabol⁹ qi lapide pcuſſus territ⁹ ſtetit. ⁊ poſtmodum dixit. Malus diabol⁹ intret in buccā illius qui te iſtud docuit. ⁊ ſtatim euanuit nec ad eam poſtmodum acceſſit. R

m Od⁹ ſacratiſſime aſſūptōis Marie tradit in qdā ſmōe ex diuerſis dictis ſctōz ppilato. q in plimis eccleſiis ſolenniter legit. Ubi ſic hētur. Que i ſctoz patz narrationib⁹ i toto orbe de venerāda migrōe dei genitricis inuenire potui ad ipius laudē pmemorare curaui. Sctūs Coſmas cognomēto veſtitor ea q̄ ab eoruz poſteris q interfuerūt ſe didiciſſe certa relatōe pmemorat obmittendū nō eſt. Ait eniz. Quoniā. n. xp̄s ad ſe vite genitricē diſpoſuit adducere. p angelū pſuetū ei pnūciat dormitōis exitū ne mors inopinate veniēs turbatōem ipi afferret. Obſecrauerat illa facie ad faciē cū adhuc in terra pverſaret filiū. ne viderz qnqz ſpiritū malignoz. Permittit igit angelū ad eā cū hmōi vbis. Tps eſt te aſſumēdi ad me mrēz meā. Sicut. n. terram gaudio repleſti. ita fac celeſtia gratulari. patris mei māſiōes iocūdas redde. ſctōz meorū ſpūs pſolare. Ne turberis deſerēs corrūpendū cū ſuis pcupiſcētiis mūdū. adeptura celeſte palatium. Nec o mater terreat te carnis ſeqſtratio. q ad vitā vocaris ppetuam. ad gaudiū indeficiēs. ad pacis reqez. ad conuerſatiōnē ſecurā ad refectiōnē interminabilē. ad lucē inacceſſabilē. ad diē nō veſperaſcentē. ad gliam inenarrabilē. ad me ipſum tuū filiū vniuerſitatis factorē. Ego. n. ſuz vita eterna. dilectio incōpabilis. habitatio ineffabilis. lumē neſciēs tenebras. ineſtimabilis bōitas. Da ſine trepidatōe terre qd ſuū eſt. Nō te qſqz de manu mea rapiet. quoniam in manu mea ſunt oēs fines tre. Depone mihi corp⁹ tuum. qz i vtero tuo poſui diuinitatē meā. Nō gliabit ſup te mors. qz vitā genuiſti. Nō obfuſcabit te caliginis vmbra. qz lumē pepiſti. Nō pciſionis ptritio te attinget. qz meū vas fieri meruiſti. Ueni iā ad eū q ex te nat⁹ eſt receptura materni vteri pignora. educatōis mercedē. lactis ⁊ eſce viciſſitudinem. habita cū vnigenito. feſtina adherere filio. Noui. n. q alteri⁹ affectu filii nō anguſtieris. Qui te virginē mrēm exhibui. totius mūdi exhibeo te mrz. archā ſaluādoz. pontē fluctuātiū. baculū ibecillium ſcalā ad celos aſcēdētiū. ppiciatricē peccantium. Adducā aūt aplos ad te q̄z ac ſi meis ſepeliaris māib⁹. Decz nāqz vt ſpūales mee lucis filii qb⁹ ſctūm tradidi ſpūz. tuū corp⁹ ſepeliāt. ⁊ ipi in tuo admirabili funere meaz pſonā impleāt. Poſt hoz narratōz dat angel⁹ vgini brauiū palme miſſuz ex padiſi ppagine. ad certitudinē aduerſus corruptionē mortis victorie ⁊ veſtimēta funebria. Ac celū q venerat repetit. L Btā maria cōuocās amicos ⁊ cognatos dixit. Notū vobis facio me a tēpali vita fore tranſituram.

Oꝑtet ergo vigilare: q꜡ vnoq̊ꝫ tranſeūte di-
uina v̓tus angeloꝝ ⁊ maligni ſpūs ad mo-
rientis lectū veniūt. His dictis oēs flere ce-
perūt ac dicere. Tu times facies ſpirituū q̄
autoris oīm mater effici meruiſti. q̄ ꝑdonē
inferni genuiſti. q̄ ſuꝑ cherubin ⁊ ſeraphin
ꝑpatū hr̄e ſolū meruiſti. Quid igit̄ nos fa-
ciem⁹. aut q̈lr̄ fugiemus. Aderat mltitudo
mulieꝝ flentiū ⁊ dicētiū ne ſe orphanas d̓re-
linq̄ret. Btā aūt v̓go eas ꝯſolās ait. Si vos
corruptibiliū natoꝝ matres nō toleratiſ ab
eis modicū ſepari. quō ego mater ⁊ v̓go de-
ſiderare nō debeo ad meū ꝑgere filiū dei pa-
tris vnigenituꝫ. Si q̄libꝫ veſtꝝ aliq̊ orbabit̄
filio ꝯſolabit̄ ſupſtite vl̓ naſcituro: ego āt q̄
vnicū poſſideo ⁊ icorrupta maneo. quō ad
eū nō ꝓperē anxia q̇ oīm ē vita. Dū aūt hec
agerēt. btūs Johēs aduenīēs quō res ſe ha-
beat ꝑcūctat̄. Cui cū virgo ſuā celeſtē migrati-
onē annūciaſſꝫ. ille in terra ꝓſtrat⁹ cū lacri-
mis clamabat. Quid ſum⁹ nos dn̄e q̊niaꝫ
ſuꝑ nos tātas tribulatiōes inducis. Ut q̇d
poti⁹ de corꝑe me non eduxiſti. vt magis ſe-
pult⁹ fuiſſeꝫ a dn̄i mei matre q̈ꝫ ei⁹ funeri in-
tereſſem. Quē v̓go flentē in thalamū intro-
ducēs palmā ⁊ veſtimēta oñdit. Et poſt hͦ i
lecto ſibi ad ſepulturā ſtrato reqeuit. Et ec-
ce validiſſim⁹ tonitrui ſon⁹ audit̄. turbo q̈ſi
nubes candida generat̄. ⁊ apl̓i añ ianuā do-
m⁹ v̓ginis inſtar imbriū collocant̄ Qui cū
de hͦ plim mirarēt̄. Johānes ad eos ꝓgredi-
ens reuelat q̄ beate v̓gini ꝑ angelū nūciata
erāt. Qui cū oēs flerent. Johānes eos con-
ſolat⁹ eſt. Deterſis igit̄ lacrimis introierūt
⁊ beatā v̓ginē reuerenter ſalutātes eaꝫ ado-
rauerūt Et illa. Auete filij vnigeniti mei. Et
dū modū aduent⁹ eoꝝ ab eis audiuiſſꝫ. illa
eis oīa manifeſtat Cui apl̓i. In te celeberri-
ma v̓go q̈i ip̄m dn̄m ⁊ magiſtꝝ nr̄m aſpi-
cientes ꝯſolabamur. Hoc ſolū refrigerium
habem⁹. q꜡ te mediatricē apud deū nos ha-
bere ſperam⁹. Que cū paulū noīatim ſalu-
taſſet. ille ait. Aue imperatrix mei ſolaminiſ
lꝫ. n. in carne xp̄m nō viderī. cū tn̄ te in carne
video ac ſi ip̄m videā ꝯſolor. Uſqꝫ ad hunc
diē deū te genuiſſe gentib⁹ ꝑdicabā. amodo
te ad ip̄m trāſlatā eſſe docebo. Poſt hoc ea

q̄ angel⁹ attulit ei. v̓go oñdit. ⁊ de lucernis
vſqꝫ ad obitū nō extīguēdis admonuit. Ad
erāt. xx. v̓gines in ei⁹ obſeqū occupate. De-
inde veſtimēta funebria induēs ⁊ oīb⁹ vale
dicēs. corpus ad exitū in lecto ꝯponit. petro
ad caput poſito. iohāne ad pedes locato. ce-
teris apl̓is lectū ambientib⁹ ⁊ dei genitriceꝫ
laudantib⁹ Petr⁹ igit̄ inchoās dixit. Gau-
de celeſtiū thalamoꝝ ſponſa ⁊ trifidū ardui
luminis candelabꝝ ꝑ quā ē eterna claritas
manifeſtata. Hoc aūt. ſ. apl̓os ad dormiti-
onem ſacratiſſime v̓ginis ꝯueniſſe teſtatur
btūs German⁹ ꝯſtātinopolitan⁹ archiep̄s
dicēs. Licet ineuitabilē mortē o dei genitrix
hūane nature ſuſceperis. nō tn̄ dormitabit
neqꝫ dormiet q̇ nos cuſtodit ocul⁹ tu⁹. Nō
enī ſine teſtimonio trāſmigratio tua. n͛ mē-
dax dormitio. Celū enarrat gliam eoꝝ q̇ ſu-
per te cecinerūt. terra de illis exhibet veritatē
nubes vociferant honorē q̈ ex eis tibi admi-
niſtrat⁹ eſt. angeli factū in te obſequiū ꝑdi-
cant. q̊ videlicet apl̓i ad te in hierl̓m ꝯuene-
rūt. Magn⁹ q̈ꝫ Dyoniſi⁹ ariopagita hͦ
idem teſtat̄ dicēs. Nos vt noſti ⁊ ip̄e ⁊ mul-
ti ex fratrib⁹ nr̄is ad viſionē corꝑis q̄d deū
ſuſcepit ꝯuenim⁹. Preſto aūt erat Jaco-
bus frater dn̄i ⁊ Petr⁹ eximia ⁊ maxia the-
ologoꝝ ſūmitas. Deinde placuit q꜡ p⁹ viſi-
onē vniuerſi ſūmi ſacerdotes hymniſarent
ꝓut vnuſquiſqꝫ eſſet ſufficiēs immēſe virtu-
tis boītatē viuifice īfirmitatis M Sub-
ſecut⁹ aūt ſctūs coſmas ſuā narratōem ait
Poſt hͦ aūt tonitruū magnū totaꝫ domuꝫ
ꝯcuſſit. ⁊ ſpūs fragrans domū tāta ſuauita-
te repleuit. vt cūctos q̇ aderāt exceptis apl̓is
⁊ tribus v̓ginib⁹ lucernas geſtantib⁹. igēs
ſopor oꝑprimeret. Dn̄s. n. cū mltitudine an-
geloꝝ deſcendēs aīam matris ſue aſſūpſit.
Tanta aūt ei⁹ aīa claritate reſplenduit. vt
nullus apl̓oꝝ in eā reſpicere poſſet. Dixitqꝫ
dn̄s petro. Corp⁹ mr̄is mee cū oī reuerētia
ſepelite. ⁊ trib⁹ dieb⁹ illud cū diligētia cuſto-
dite. Ego q̇ꝑpe tūc veniā ⁊ illud ad icorrupti-
onē transferā. ⁊ ſimili mecū claritate induā
vt id q̄d acceptū eſt. ⁊ id q̄d accepit ꝑiter cō-
ueniāt ⁊ ꝯcordent. Refert q̈ꝫ ⁊ idē ſctūs
Coſmas terribile ⁊ mirabile miſteriū quod

nō indiget naturali diſcuſſione. nec curioſa
inueſtigatione cū oīa q̄ de dī genitrice dicū
tur ſint ſupnaturalia. ⁊ admirāda ⁊ tremē
da potius q̄ȝ inueſtigāda. Egreſſa vt ait de
corpe eiꝰ aīa hec vba ꝓtulit corpꝰ. Grās tibi
ago dn̄e q̄ tua ſū digna gl̄ia. Memēto mei
quoniā tuū ſum figmētū ⁊ tuū ſuaui depo
ſitū. Expgefacti igit̄ vt ait ceteri vidētes vir
ginis corpꝰ exanīe ꝯtriſtari plimū ac gemere
ceperūt. Tollētes igit̄ apli corpꝰ ad monu/
mētū ferebāt. incipiēte petro pſalmū. In ex/
itu iſrl̄ de egipto. Chorꝰ q̄ȝ angeloꝝ virginē
laudābāt. ita ꝙ hierl'm ad tantā gl̄iam ē ꝯcuſ/
ſa. Tūc ſūmi ſacerdotes cū gladijs ⁊ fuſti/
bus mltitudinē mittūt. Vnꝰ aūt impetum
faciens ad g̃batū acceſſit. cupiēs ad terram
trahere corpꝰ genitricis dei marie. Qui q̄a
indigne tangere nitit̄. eiꝰ tactu manibꝰ me/
rito puat̄. Vtraq̄ȝ nāq̄ȝ manus a cubitis e
uulſa abſcidit̄. Illiſq̄ȝ ad grabatū pēdētibꝰ
dolore horribili cruciat̄. Implorat aūt veni
am ⁊ pmittit emēdā. Cui petrꝰ. Nulla tenꝰ
veniā ꝯſequi poteris. niſi corpꝰ ꝑpetue vgīs
oſculeris. ⁊ xp̄m ex ea ꝓpagatū dei filiū eſſe
ꝯfitearis. Qd̄ cū feciſſet manꝰ vnā auulſe fu
erāt cubitis ſūt adūicte. Accipiēs q̄ȝ Petrꝰ
vnū dactilū ex palma dedit illi dicēs. Vade
ingredere ciuitatē ⁊ pone ſup īfirmos. ⁊ oēs
q̄ crediderīt recipiēt ſanitatē. Peruenīetes
igit̄ apli ad p̄diū Gethſemani. īuenerūt ibi
ſepulcꝝ ſilē xp̄i ſepulcro mirifico. vbi corpꝰ
cū mlta reuerentia poſuerūt. illud ſublimiſſi
mū dei vas tangere nō audētes. ſȝ hinc inde
apphēſa ſindone deponētes. Quo munito
dū apli ⁊ diſcipli dn̄i iuxta mādatū dn̄i cir/
ca ſepulcrū ſtarēt tercio die nubes ſplēdiſſi/
ma ſepulcrū circūdedit. voces angelice reſo
nāt. ineffabilis odor ſentit̄. Fit oibꝰ ſtupor
īmenſus dū dn̄m illuc cernerēt deſcendiſſe. ⁊
corpꝰ vgīs cū gl'ia tā īmēſa trāſferre. Oſcu
lātes igit̄ apli ſepulcrū in domū euāgeliſte
⁊ theologi ſcti iohis reuerſi ſūt. tāte vgīs cu
ſtodē laudātes. Vnꝰ aūt ex aplis tātis ſolē
nijs defuit. Qui tāta mirabilia audiēs ⁊ ad
mirās. ſepulcrū ſibi apiri inſtātiꝰ poſtula/
bat. vt hoꝝ oīm cognoſceret vitatē. Qd̄ cum
apli renuerēt ſufficere ſibi tātoꝝ teſtimonia

aſſerētes. ne forte ſi hec infideles itelligerēt cor
pus furto ſublatū eſſe p̄dicarēt. ille ꝯtriſtatꝰ
dicebat. Cur me ſilem vobiſ ꝯmunis noſtri
theſauri portōe fraudatis. Tandē ſeplcrū
apiētes corpꝰ minime īuenerūt. ſȝ tantū veſti
mēta ⁊ ſindonē reperūt. ¶ In euthimi
ata q̄ȝ hyſtoria libro. iij. c. xl. ſctūs Germanꝰ
ꝯſtantinopolitanꝰ archieps ſe repiſſe dicit
qd̄ ⁊ magnꝰ damaſcenus ſilir atteſtat̄. ꝙ ſctē
mēorie pulcerrima auguſta cū apd̄ ꝯſtātio
polim mltas eccliaſ erexiſſȝ. int̄ ceteras apd̄
halthernas admirabilē ecclīā tpe martinia
ni impatoris ad honorē ſacre vgīs edifica/
uit. Et ꝯuocās Iuuenalē archiepm hiero/
ſolimitanū. ⁊ alios paleſtine epos. q̄ tūc i vr
be regia morabāt ꝑpter ſinodū q̄ facta ē cal
cedonie dixit eis. Audiuimꝰ corpꝰ ſanctiſſi
me vgīs i p̄dio. Gethſemāi tumulatū. Vo/
lumꝰ igit̄ ad cuſtodiā hꝰ vrbis corpꝰ illud
cū debita reuerētia huc trāſferre. Cui cū Iu
uenalis rn̄diſſȝ corpꝰ illd̄ ſicut ex antiq̄s hi/
ſtorijs ꝯperit in gl̄iaȝ eē trāſlatū ⁊ ſola veſti
mēta i monumēto cum ſindone remāſiſſe.
ipa veſtimēta dictus Iuuenalis ꝯſtātino
poli miſit. ⁊ i dicta ecclīa honorifice collocāt̄
Nec me q̄ſquā ꝓprio hec arbitret̄ ſenſu finxiſ
ſe. ſȝ ea poſui q̄ p doctrinā ⁊ ſtudiū lectōis
eoꝝ didici q̄ vtuſſima traditōe a p̄oribus acce
perūt. Hucuſq̄ȝ ſūt vba q̄ in p̄dicto ſmone
hn̄t̄. Verꝝ iohes damaſcenꝰ qui ⁊ ipe gre
cus extitit plura mirāda de hac ſacratiſſima
vginis aſſūptōe ꝑſecutꝰ ē. Ait. n. in ſmōibꝰ
ſuis. Hodie ſacratiſſima virgo celeſti thala
mo inuehitur. Hodie ſacra ⁊ aīata archa
q̄ intra ſe ſuū tulit artificē in tēplo nō mānu/
facto reponit̄. Hodie ſacratiſſima columba
innocēs ⁊ ſimplex euolās ex archa. i. ex cor/
pore. qd̄ dū ſuſcepit pedibꝰ ſuis requiē adin
uēit. Hodie imaclata vgo terrenaꝝ paſſionū
neſcia imo celeſtibꝰ intellectibꝰ erudita nō i
terrā abijt. ſȝ vere celū aīatū appellata in cele
ſtibꝰ tabernacul' hitat. Licȝ. n. naturalr ſa/
cerrima btāq̄ȝ aīa tua a gl'ioſo tuo corpe ſe/
petur ⁊ ſepulture corpꝰ tradat̄ verūtn̄ non
manet in morte nec diſſoluit̄ in corruptione.
Cuiꝰ. n. pientis vginitas inuiolata pman
ſit. hꝰ ⁊ migrātis corpꝰ irreſolutū ꝑ omnia

ꝑſeuerat.⁊ ad meliorē ſanctiorēq; vitã tra/
ducit̄.nō morte diſſolutū.ſ; etiã in et̄na ſecu
la ꝑmanſuꝝ.Sicut.n.ſol iſte ſplēdid⁹ ac lu
cifluus ſub lunari corꝑe latēs ad breuē horã
videt̄ qdāmō deficere tñ ipe ſuo nō ꝓuabit̄
lumīe hñs in ſe ꝑennē fontē lumis.Sic ⁊ tu
fons veri lumīs.incōſumpt⁹ vite theſaur⁹
ſ; qdā breui īteruallo tp̄is corꝑalr̄ morti ſis
addicta tñ copioſe nobis infūdis indeficien
tis lumīs claritatē.Hic ſacra tua obdormi/
tio tua nō eſt mors appellāda.ſ; trāſmigra/
tio ſiue receſſus ſeu magis ꝓꝑie aduentus
Diſcedēs.n.a corꝑe aduenis celo.Tibi ob/
uiant angeli ⁊ archangeli.aſcēſum tuū hor/
rent ſpūs imūdi.Nō iuiſti v̓go btā in celū
vt Helias.neq; vt paul⁹ vſq; ad terciū celū
aſcēdiſti.ſ; vſq; ad regalē thronū filij tui at/
tigiſti.Mors alioꝝ ſctōꝝ bñdicit̄ eo q ipos
btōs exhibet.in te aūt h locū nō hʒ.Mors
enī tua nec btitudo tua.nec trāſmigr̄o tua.
nec ꝑfectio tua.ſ; nec receſſus largit̄ tibi bea
titudis ſecuritatē.Oīm.n.bonoꝝ q̄ huma/
nā mentē excedūt.tu ꝑncipiū mediū ⁊ finis.
Tua ſecuritas ⁊ vera ꝑfectio ⁊ ſine ſemine
conceptio.diuina inhabitatio.Vñ vere di/
xiſti nō a morte ſ; ab ipa ꝯceptōe ab oīb⁹ ge
neratiōib⁹ te beatificari.Hinc te mors non
beauit.ſ; tu mortē clarificaſti.ſoluēs ei⁹ me
ſticiā.mortēq; ꝯuertēſ in gaudiū.Si enim
de⁹ dixit.ne forte ꝓthoplaſtus extendat ma
nū ſuā ⁊ arripiat de ligno ⁊ viuat in eternū
quō q̄ ipam vitā portauit vitā ſine ꝑncipio
vitā ſine fine.nō viuet in ſclm ſempiternum
Olim de⁹ ꝑentes hūani generis in morte
peccati dormiētes.inobediētie ꝑcipitio iam
ſepultos.peccati crapula iā fetētes.exuleſ d
ꝑadiſo expulit.Nūc āt hāc q toti hūano ge/
neri vitā attulit dei ac patris obediētiā exhi
buit.totius paſſiōis imiſſionē excuſſit.quō
ꝑadiſus nō ſuſcipiet.celū gaudens ianuas
nō pateſaciet.Eua ſerpēti aurē exhibuit.pe/
ſtiferꝝ vir⁹ hauſit voluptatib⁹ allicit̄ ꝑius
dolori ſubijcit̄.⁊ cū Adā ꝯdēnat̄.Hāc autē
vere btām.q̄ aurē inclinauit do quā ſpūſſā/
ctus repleuit q̄ paternā miſcdiam in vtero
baiulauit.q̄ ſine viri ꝯtactu ꝯcepit.ſine do/
lore pepit.quō mors abſorbʒ.quō corruptō

audet aliqd in corp⁹ qd ipam vitam porta
uit. O Addit q; idē damaſcen⁹ in eiſdē
ſermonib⁹ dicēs.Verꝝ aplos q̄ vbiq; terra/
rū diſperſi hoīm piſcatiōi vacabāt.ſagena
verbi hoīes de ꝑfundis tenebris a celeſtem
mēſã curie ſeu ſolēnes patris nuptias edu
cētes diuinū ꝑceptū q̄ ſagena qdā vl' nubeſ
e finib⁹ terre hiertim ꝯtulit vltra q̄ſdam aq̄s
ꝯgegans ⁊ colligēs.Tūc quidē Adā ⁊ eua
primi ꝑentes exclamauere.Veni ad nos o
ſacrū ⁊ ſalutiferū cellariū tu noſtrū imple
ſti deſideriū.E cōtra ſctōꝝ caterua q̄ corpo/
raliter aderat dicebat.Mane nobiſcū con/
ſolatio nr̄ã.ne derelīq̄s nos orphanos.quā
habem⁹ laboꝝ ſolatiū ſudoꝝ refrigeriū ti/
bi viuenti ꝯuiuere.tibi morienti cōmori glori
oſum.Nobiſ.n.hʒ vita quō vita.tua deſtitu
tis ꝑñtia.Hec ⁊ his ſilia vt arbitror apli cū
reliqua plenitudine eccl'ie crebriſ ſingultib⁹
q̄relas interrūpentib⁹ ꝓponebāt.Illa ad fi
liū ꝯuerſa ait.Tu dilectis filijs qs frēs ap/
pellare placuit de meo diſceſſu dolentib⁹ fi/
as ꝯſolator.⁊ impoſitioni manuū mearū
appone benedictionē ſup bñdictionē eorū
Deinde extendēs man⁹.fidelium collegiū
bñdixit.⁊ addidit In man⁹ tuas dñe ꝯmē.
ſpūm meū.Fili ſuſcipe aīam meam tibi dile
ctam quā inculpatā ſeruaſti.Tibi ⁊ nō ter/
re ꝯmēdo corp⁹ meū.cuſtodi illud integrū
qd tibi inhitare ꝯplacuit.Transfer me ad
te.vt vbi tu es viſcerꝝ meoꝝ ꝑtus.ſim ⁊ ego ti
bi cohabitās Illic itaq; talia ſunt audita.
Surge itaq; veni dilecta mea.o pulcra in
mulierib⁹ pulcra es amica me.⁊ macla nō
eſt in te.Hec beatiſſima v̓go audiēs.cōmē/
dat in manus filij ſpūm ſuū.Profuſis aūt
lacrimis apli figūt oſcula tabernacl'o domi
benedictione ac ſctitate ex ꝯtactu ſacri cor/
pis adimpleri.Tūc morbi ⁊ demōes fugāt̄
aer ⁊ celū ſanctificat̄.ſpūs aſcēſione.t̄ra cor
poris depoſitōe.aq̄ vō corpis ablutiōe.Ab
luitur.n.ſacꝝ corp⁹ aq̄ mūdiſſima.ñ ab ipa
mūdatū.ſ; ab ipo ſctificata.Deinde ſacrū
corp⁹ mūda ſindone iuolutū lecto ſuppoīt̄
lāpades choruſcāt.vnguēta redolēt.hymni
angelici reſonant Aplis aūt alijs q; ſanctiſ
qui aderant diuinas odas modulantibus

archa dñi e mõte ſiõ ſacris aplorũ ceruicibꝰ
īpoſita. ad ſacratiſſimã villã Gethſema/
ni adducitur. angelis antecedētibus et ſub/
[illegible]bus alijſq; ſacrũ corpꝰ velãtibꝰ tota
ec[illegible]lenitudīe comitante. Affuerũt et q̃
dã iu[illegible]ſemēto veteri ɔſuetudīs obſtia
ti. Beſc[illegible]ã cũ iã e mõte ſion deſcēderēt
ſacꝝ [illegible] genitricis ferētes. hebreū q̃n/
dã organ[illegible]boli temerario actũ impetu.
dyaboliq; īpulſu; incurſu. ad ſacꝝ corpꝰ ac
ceſſiſſe. ad qđ angeli trepidabãt accedere. ac
vtraq; manu furibũde lectũ arripiēs ad ter
rã traxiſſe. Fert̃ tamē manꝰ illi tanq̃; ligna
arida decidiſſe. Erat q; videre tanq̃; truncu;
inutile; donec fides mentem alterauit. ſuiq;
ſceleris penituit ingemēntē. Hi aũt q̃ porta
bãt feretꝝ ſtetere donec miſer īponēs manũ
ſacratiſſimo corpi ad tactũ eius ī ſtatũ pſti/
nũ reuocat̃. Inde igit̃ adit̃ Gethſemãi. vbi
oſcula. cõplexus. hymni ſacri. lacrime. ſudo/
ris gutte fluentes. et ſic ſacꝝ corpꝰ venerabi
li in ſepulcro ponit̃. Sz nõ eſt derelicta ani/
ma tua ī inferno. nec corpus tuũ vidit corru
ptionē. Decebat aũt dei ſacrariũ. fontē inde
foſſu; agꝛ inaratũ. vineã nõ irrigatã. oliuã
fructiferã terre gremio n̄ teneri. Decuit ma
tre; a filio ſublimari. vt ad ip̄m aſcēdat ſicut
ad ip̄am deſcēderat. vt q̃ in ptu ſuauit virgi/
tatē poſt mortē corpus nõ videat corruptio
nē. et q̃ creatore; portauit in ſinu. ī diuinis tab
naculꝭ ɔmoret̃. ⁊ quã pater deſpõſauit ī ſpõ
ſa;. in celeſtibꝰ thalamis cõſeruet̃ ⁊ a matre
q̃ ſunt filij poſſideant̃. Hec damaſce. Ip
ſactus q; Aug. ī q̃da; ſmone eiꝰ ſacra
tiſſimã aſſũptionē multipliciõ n̄dit di. De ſã
ctiſſimo corpe ppetue virginis eiꝰ q; ſacre
aīe aſſumptiõe loq̃ ſuſcipiētes h̄ pmum dici
mꝰ. q in ſcpturis poſtq̃; eã dñs in cruce di/
ſciplo ɔmēdauit. nihil d̃ ea reperitur p̄terq̃;
qđ Lucas ɔmēorat in Actibus dicēs. Hi
oēs erãt pſeuerãtes vnanimit̃ in orõe cum
Maria mrē Jhū. Quid ergo de morte qđ
de eiꝰ aſſũptiõe dicendũ eſt. Vnđ ſcriptura
nil ɔmemorat niſi q̃rendũ rõe qđ ɔſentiat
vitati. Fiat ergo ipa vitas autoritas ſine q̃
nec valet autoritas. Memores igitur con/
ditionis hũane mortē illã ſubijſſe tpale; di/

cere nõ metuimꝰ. Sz ſi dicimꝰ eã reſolutã
in ɔmunē putredinē vermē ac cinerē delibe
randũ eſt ſi tãte ɔueniat ſanctitati tãte au/
le dei p̄rogatiue. Scimꝰ. n. dictũ pmo parēti
q; puluis es [illegible]n puluerē ibis. Hãc ɔditio/
nem caro xp̄i euaſit q̃ corruptõ; nõ ſuſtinu
it. Excipit̃ ergo ab illa generali ſententia de
v̓gine ſumpta natura. Mulieri q; dñs di/
xit. Multiplicabo erũnas tuas. In dolore
paries. Erũnã maria ſuſtinuit. cꝰ aīam gla
dius ptrãſiuit. Sz ſine dolore genuit. Ma
ria ergo ⁊ ſi ɔmunicat erũnis eue. nõ tamen
ɔmunicat pturiendo cũ dolore. Excipit̃ er/
go a quibuſdã generalibꝰ quã tanta attol/
lit dignitatis p̄rogatiua. Si ergo dicimus
mortē eã ſubijſſe. nec tñ vinculis eiꝰ retineri
nũq̃d impiũ erit ſi voluit dñs integꝝ matris
v̓ginitatis ſeruare pudorē. cur nõ velit icor
ruptã a putredīs ſeruare fetore. Nunq̃d nõ
ptinet ad benignitatē dñi matris ſuare ho/
norem. q̃ legē ſoluere nõ venerat. ſ; adimple
re. Qui. n. in vita p̄ ceteris illam grã ſui con
ceptus honorauit. piũ eſt credere eã in mor
te ſingulari ſaluatiõe ⁊ ſpeciali grã honorat̃
ſe. Putredo ⁊ vermis hũane eſt opprobriu;
ɔditionis. Ab h̄ opprobrio cũ Jeſus ſit ali/
enuſ. natura Marie excipit̃. quã ieſus d̃ ea
aſſumpſiſſe pbat̃. Caro. n. ieſu caro ē marie
quã ſup aſtra trãſuexit. honorãs oēm hũa/
nã naturã. ⁊ multo magis maternã. Si na
tura matris ē filiꝰ. ɔueniēs eſt vt ſit ⁊ filij ma
ter. nõ q̃ntũ ad vnitatē pſone. ſed q̃ntum ad
vnitatē corpalꝭ nate. Si. n. vnitate; facere pt
grã ſine ppꝛietate ſpēalis nature. q̃nto ma/
gis grē vnitas ⁊ corpalis ſpēalis natiuitas
Vnitas gratie eſt vt diſciplorꝝ ī xp̄o de qbꝰ
dic̃. Vt ſint vnũ ſicut ⁊ nos. Et poſtea Pa
ter volo vt vbi ſũ ego ⁊ illi ſint mecũ. Si igi
tur ſecũ habere vult eos q̃ hic ſua fide vniti
vnũ cũ eo ee iudicant̃ q̃d exiſtimãdũ ē d̃ ma
tre vbi digna ſit haberi niſi in p̄ñtia filij. q̃n/
tũ igit̃ intelligo. q̃ntũ credo marie aīa excel/
lentiori q̃dam p̄rogatiua a filio honoratur.
poſſidens in xp̄o corpꝰ ſuũ qđ genuit glo/
rificatũ. ⁊ q̃re nõ ſuũ p qđ genuit. Si nõ ob
uiauerit nec dñi pfecta autoritas vere credo
⁊ p quod genuit. Quia tanta ſanctificatio

dignior eſt celo q̄ȝ terra. Thronum dei thalamum ſponſi. domum domini. atq̄ȝ tabernaculum chriſti. dignum eſt ibi eſſe vbi ipſe eſt. Tam precioſum theſaurum dignius eſt celum q̄ȝ terram ſeruare. Tantā integritatem merito incorruptibilitas. nō putredinis vlla reſolutio ſequitur. Illud ſacratiſſimum corpus in eſcam vermibus traditum: q2 ſentire non valeo. dicere pertimeſco. Quā exiſtimationē procul pellit incompabilis gratie munus. Quod me dicere multarum ſcripturarum conſideratio inuitat. Suis aliquando miniſtris veritas ait. Ubi ego ſum illic et miniſter meus erit. Si hec eſt generalis ſn̄ia oīm p fidem et operationem chriſto miniſtrantium. quāto magis quodammodo ſpecialiter marie que abſq̄ȝ dubio omni ope miniſtratrix extitit. q̄ hūc in vtero geſſit. ptū q̄ȝ pfuſuȝ aluit et fouit. et in pſepio reclinauit. et fugiēs in egiptū abſcondit. et oēm infantiā eius pſecuta vſq̄ȝ ad crucē ab eius nō receſſit ſectatu. Nō potuit aūt eius diuinitatis non eſſe credula q̄ ſe nouerat hunc nō virili ſemine ſed diuino ſpiramine ɔcepiſſe. Unde de filij poteſtate tanq̄ȝ de dei virtute nō nutabunda deficiēte vino dixit. Uinum nō habent. ſciens euȝ hoc potuiſſe quod eum mox contigit miraculo ɔpleuiſſe. Ecce igit maria fide et opere xp̄i miſtratrix. ſi ibi nō fuerit vbi xp̄s miniſtros ſuos vult eſſe. vbi ergo erit. et ſi ibi fuerit. nunq̄d eq̄li grā. et ſi eq̄li grā vbi equa dei cēſura q̄ reddit vnicuiq̄ȝ ſm̄ merita. Si merito p oībus marie viuenti tāta eſt grā donata. et gratia mortue erit minuenda abſit. Si enim oīm ſctōꝝ mors eſt precioſa. meria tane eſt precioſiſſima. Confidendum igit cenſeo Mariā ad eternitatis gaudiū aſſūptaȝ benignitate xp̄i. et honorabilius ſuſceptā ceteris. qua gratia honorauit p̄ ceteris. Atq̄ȝ ad ɔmunem humanitatē nō eſſe abductaȝ poſt mortem putredinis videlicet vermis et pulueris que ſuum et oīm genuit ſaluatorē. Si elegit diuina volūtas inter igniū flammas puerorum veſtimēta ſeruare illeſa. cur abnuat in matre propria quod elegit in veſte aliena. Jonam ſeruare in ventre ceti incorruptum voluit ſola miſericordia. Mariam incorruptā nō ſuabit gratia. Seruatus eſt Daniel in deſperatiſſima fame leonū. nō ſeruanda eſt maria tantiſ donata etiam meritis dignitatū. Hec ergo cūcta q̄ diximus. quia naturā non ſeruaſſe co[illegible]ſcimus. in integritate quoq̄ȝ Mari[illegible] grāȝ q̄ȝ naturā potuiſſe nō dubitan[illegible] chriſtus ergo letari facit Mariā anim[illegible]re in ſe proprio filio. nec vllam ſequ[illegible]ruptiōis erūnam quam nulla ſecuta eſt in pariendo filium integritatis corruptio. vt ſit ſemp incorrupta quā tanta pfudit grā. ſit integraliter viuens q̄ oīm integrā genuit vitā. Si ergo dixi vt debui appꝛoba chriſte tu et tui. Si vero nō vt debui. ignoſce obſecro tu et tui.

CXV A

De ſancto Bernardo.

b **Ernardus dicitur** a ber quod eſt puteus vel fons. et nardus. que vt dicit gloſa ſuper Cantica herba eſt humilis et calide nature et odorifera. Fuit. n. calidus in feruenti amore. humilis in ɔuerſatione. fons in doctrine emanatione. puteus in ſcientie pfunditate. et odoriferus in fame ſuauitate. Eius vitam Guilhelmus abbas ſcti Theodorici ſocius beati Bernardi. et bernaldus abbas boneuallis ſcripſerunt. B

b Ernardus in burgūdia caſtro fontanis ex nobilibus valde ac religioſis parentibus ortus eſt. Cuius pater decelinus miles ſeculo ſtrenuus. nec minus deo religioſus. mater vero Aleth nūcupata eſt. Hec ſeptem filios genuit. ſex mares et feminam vnā. Mares aūt oēs mōachos futuros. feminā aūt ſctīmonialem ɔmiſerat. Mox aūt vt filiū ptū ediderat. manibus propriis ipm deo offerebat. Alienis vberibus ipos nutriri refugiebat. quaſi cū lacte materno. materni q̄dāmodo boni infundens eis naturā. Cū aūt creuiſſent q̄ȝdiu ſub manu eius erāt. heremo magis q̄ȝ curie nutriebat cibis groſſioribus et ɔmunibus paſcens eos q̄i ɔtinuo ad heremū trāſmittendos. Cū igit̄ terciū filiū. ſ. Bernardū adhuc geſtaret ī vtero. vidit ſomniū p̄ſagiū futuroꝝ. catellū ſcȝ

totū candidū.totū in dorſo ſubrufum.⁊ la/
trantē in vtero ſe habere.Qđ cū cuidā viro
dei expoſuiſſet.ille ꝓphetica voce rn̄dit.O/
ptimi catelli mater eris.qui domꝰ dei cuſtoſ
futurus magnos ꝯ inimicos dabit latratꝰ.
Erit.n.ꝑdicator egregiꝰ.⁊ multos medicia
lis lingue gratia curaturus. Cū aūt bea
tus Bern̄.adhuc puerulus eſſet.⁊ graui do
lore capitis egrotaret.venientē ad ſe mulier
culā vt dolorē ſuis carminibꝰ mitigaret.cū
indignatione nimia exclamās repulit ⁊ ab/
iecit.Puerili aūt bono zelo miſcđia dei nō
defuit.ſꝫ tūc ꝯtinuo ſurgens liberatuꝫ ſe eſſe
cognouit. In ſacratiſſima dn̄ice natiui/
tatis nocte cū puer Bern̄.matutinalē offici
um in eccl'ia expectaret.⁊ q̄ hora noctis xp̄s
natus fuiſſet ſcire cupet.apparuit ei puerulꝰ
Jeſus quaſi iteꝝ ante oculos ſuos naſcēs
ex vtero matris.Vn̄ q̄ꝫdiu vixit hanc fuiſſe
horā natiuitatis dn̄ice ſemꝑ putauit.Ab il/
la ergo in his que ad illud ꝑtinent ſacramē
tum.⁊ ſenſus ei profundior ⁊ ſermo copioſi
or datus eſt.Vnde ⁊ poſtmodū in laudem
genitricis ⁊ geniti.inter ipſa ſuoꝝ tractatuū
initia.inſigne opuſculū edidit.in q̄ illa lecti/
onē euangelicā Miſſus eſt gabriel angeluſ
explanauit.Videns antiquꝰ hoſtis ꝓpoſi/
tū pueri tā ſalubre.eius caſtitatis ꝓpoſito
inuidit.multoſqꝫ ſibi laq̄os temptatōis ap
poſuit.Cū.n.aliq̄n in q̄ndā feminā oculos
defixos aliq̄ꝫdiu tenuiſſet.ꝯtinuo de ſeipſo
erubeſcēs in ſemetip̄m ſeueriſſimꝰ vltor in/
ſurgit.ac in ſtagnū gelidaꝝ aq̄ꝝ inſiliens tā
diu ibidē ꝑmāſit.donec pene exāimis effectꝰ
ꝑ grām dei a calore carnalis ꝯcupiſcētie to
tus refriguit. ¶ Circa idē tp̄s inſtictu de/
monis puella q̄dā in lectū dormiētis ſe nu/
dā iniecit.Quā ille ſentiēs cū oī pace ⁊ ſilen
tio ꝑtem lectuli quam occupauerat derelin
q̄ns ei ceſſit.⁊ in latus alteꝝ ſe ꝯuertens dor
miuit.Miſera vō illa aliq̄ꝫdiu ſuſtinens et
expectās.deinde palpās ⁊ ſtimulās.nouiſſi
me cū imobilis ip̄e ꝑſiſteret.illa lꝫ impuden
tiſſima eſſet erubuit ⁊ horrore igenti atqꝫ ad
miratōe ꝑfuſa ſurgēs aufugit. Cū iteruꝫ
in domo cuiuſdaꝫ matrone hoſpitaret̄.illa
adoleſcētem aſpectu decoꝝ ꝯſiderans.vehe
menter in ꝯcupiſcentiam eiꝰ exarſit.Cū ſāt
ſeorſum lectū ſibi ſterni feciſſꝫ.ipſa impudē/
ter ⁊ ſilenter de nocte ſurgens ad eū acceſſit.
Quā ille ſentiens ꝯtinꝰ exclamauit.Latro
nes latrones.Ad quā vocē mulier fugit.fa/
milia ſurgit.lucerna accendit̄.latro querit̄.
ſed minime inuenit̄.Ad lectulos ſinguli rede
unt.Quieſcunt ceteri ſed nō illa miſera re/
quieſcit.Naꝫ denuo exurgit.bernardi lectu
lum petit.Sed ille latrones latrōes denuo
exclamauit.Latro iteꝝ queritur.ſed nequa
q̄ꝫ ab eo qui ſolus nouerat publicatur.Vſ/
q̄ꝫ tercio improba mulier ſic repulſa.vix tā/
dē metu vel deſperatione victa ceſſauit.Cū
aūt ſeq̄nti die iter ageret.arguentes eū ſocij
cur totiens latrones ſōniauerit perquirebāt
Quibus ille ait.Veraciter hac nocte inſi/
dias ꝑpeſſus ſum latronis.qꝛ hoſpita mihi
nitebatur auferre theſaurum irrecuperabi/
lem caſtitatis. Perpendens igitur non
eſſe tutum cohabitare ſerpēti fugam medi/
tare cepit.⁊ ordinem ciſtercienſium ex tunc
ingredi deliberauit.Qđ cum fratres eiꝰ co/
gnoſcerent.⁊ eum ab hoc propoſito modis
omnibus ꝓhiberent.tantā ei grām dn̄s cō/
tulit.vt non ſolū ipſe a ꝯuerſione nō ꝓhibe/
retur.ſed oēs fratres ſuos ⁊ mltos alios ad
religionē dn̄o lucraretur.Gerardus tn̄ fra
ter eius miles ſtrenuꝰ hec fr̄is v̄ba vana pu
tabat ⁊ eius oīno monita repellebat.Tunc
bern̄.fide iam igneꝰ ⁊ fraterno caritatis zelo
mirūimmodū exaſperatus.ſcio inq̄t frater
mi ſcio.ſola vexatō intellectū dabit auditui
Digitūqꝫ lateri eius apponens.veniet inq̄t
dies ⁊ cito veniet q̄n lancea latus hoc ꝑfora
bit ⁊ ad cor tuū ꝯſilio qđ abijcis viā dabit.
Poſt paucos dies gerardus ab inimicis
capitur ⁊ in loco cui frater digitū impoſue
rat infixā lanceā geſtās trahitur ⁊ in cuſto/
dia vinclat̄.Ad quē bern̄.veniēs cū ſibi loq̄
nō ꝑmitteret̄ ad eū exclamauit. Scito frat̄
gerarde.qꝛ in proximo ituri ſumꝰ ⁊ monaſte
rium intraturi.Eadē nocte ꝯpedes de eius
pedibus ceciderunt.⁊ oſtio ꝑ ſe aperto letꝰ au
fugit.Indicauitqꝫ fratri ſe mutaſſe ꝓpoſi/
tū ⁊ fieri velle monachū. B Anno ab
incarnatione dn̄i.M.cxij.a conſtitutione

dom⁹ ciſtercienſiũ. xv. fr̃u⁹ dei Bern̄. annos
nact⁹ circiter viginduos cũ ſocijs ãpli⁹ q̃z
xxx. ordinē ciſtercieñ. ingreſſus eſt. Cũ autē
bernard⁹ cũ frib⁹ ſuis domũ patn̄ã egrede
rēt Guido pmogenit⁹ vidēs Nyuardũ fra
trē ſuũ minimũ puer ludētem in platea cũ
pueris. eya inq̃t frater Nyuarde ad te ſoluz
reſpicit oīs terra poſſeſſionis nr̄e. Cui non
puerilr̄ puer r̄ndit. Uos ergo celũ hēbitis. ⁊
mihi ſolũ terrã relinq̃tis. Nō ex eq̃ diuiſio
facta eſt h̃. Modico igiť tpe cũ patre remã
ſit. ſed fratres poſtmodũ ſecut⁹ eſt. Ingreſ-
ſus igiť ordinē fr̃u⁹ dei Bern̄. ita totũ in ſpi-
ritũ abſorptus eſt. ⁊ deo totalr̄ occupat⁹. vt
iã nllis ſenſib⁹ corpis vterēť. Iã q̃ppe annũ
in cella nouiciorũz exegerat. ⁊ adhuc an do
m⁹ hr̄ēt teſtudinem ignorabat. Mlto tem
pore eccliam intrãs ⁊ exiēs in capite vbi treſ
erãt vnã tantũ putabat eē feneſtrã. Abbaſ
aũt ciſtercienſ frēs ad edificãdũ domuz cla
reuallēſem miſit. ⁊ eis ſctũm Bern̄. in abba-
tē pfecit. Qui mlťo ibidē tpe i nimia paup-
tate degebãt ⁊ pulmenta ſepi⁹ ex folijs fagi
pficiebãt. Uigilabat ãt fr̃u⁹ dī vltra poſſibi-
litatē humanã. nullũ .n. tp̄s ſe magis pdere
pqueri ſolebat q̃z q̊ dormiuit ydoneaz ſatis
reputãs pparationē ſomni⁊ mortis vt ſic dor
miētes videãtur mortui apd̄ homies. quō
apud deũ mortui dormientes. Unde etiã ſi
quē forte durius ſtertentē audiret. ſeu min⁹
pponſite videret iacentē. patiēter ferre vix po
tuit ⁊ carnalr̄ ſeu ſeculariter eũ dormire cau
ſabať. Ad comedenduz vir aliq̃ voluptate
trahebať appetit⁹. ſed ſolo timore defect⁹. ſic
accedebat ad ſumendũ cibum quaſi ad tor
mentum. Poſt cibum quantaz comederit
ſemper cogitare ſolitus erat. Si quando vl'
ad modicũ menſuram ſolitaz exceſſiſſe ſe de
prehendit impune abire non patiebať. Sic
gule illecebras edomuerat. vt ipſam quoqz
ſaporũ diſcretionem ex magna parte perdi
derit. Nam ⁊ oleum per errorem ſibi aliquã
do propinatũ bibit. ⁊ penit⁹ ignorauit. nec
pri⁹ id eſt cognitũ donec quidem libia eiuſ
miraret inuncta. Sagimen inſuper crudũ
per errorez ſibi oblatũ pro butiro multis die
bus noſcitur comediſſe. Solam aũt aquaz
ſibi ſapere dicebat. eo q̄ duz ſumeret fauces
⁊ guttur ei refrigeraret. Quidq̃d in ſcriptu
ris didicerat. maxime in ſiluis ⁊ i agris me
ditando ⁊ orando ſe confitebať accepiſſe. et
nllos ſe aliquando magiſtros habuiſſe. ni-
ſi querc⁹ ⁊ fagos. inter amicos dicere ſole-
bat. Deniqz confeſſus eſt aliquando medi-
tanti vel oranti ſacram omnem velut ſuppo
ſitam vel expoſitam ſibi apparuiſſe ſcriptu-
ram. Quodam tempore ſicut ipſe in cã-
ticis refert. cũ interloquēdũ ex his que ſug
gerebat ſpirit⁹. ⁊ ſi nō infideli. min⁹ tamē fi-
denti animo reſeruaret vt haberet q̃d dice-
ret denuo tractatur⁹. ecce vox ad eum venit
dicēs. Donec iſtud tenueris aliō nō accipi-
es. ¶ In veſtib⁹ ei ſemper paupertas
placuit. ſordes nunq̃z nimirũ animi fore in
dices aiebat aut negligentis aut apud ſe in
aniter gloriãtis. aut foris hũanam gloriaz
affectãtis. Prouerbium illō in ore ei⁹ freq̃n
ter ſemper i corde erat. Qui hoc facit q̃d ne-
mo. mirãť omēs. Unde ⁊ ciliciũ plurib⁹ an
nis portauit. q̃z diu occltũ eſſe potuit. Sed
vbi hoc cognitũ eē ſenſit. ptinuo illud abijci
ens ad pmunia ſe puertit. nũq̃z ſic riſit vt n̄
poti⁹ ad ridēdũ q̃z ad repmendũ vi ſibi face
re opteret. ⁊ riſui ſuo magis ſtimuluz adhi-
bere q̃z frenũ. Cũ aũt patiētie gen⁹ ſolit⁹ erat
dicere tripitũ. vicz ad vboꝝ iniurias. ad dã
na reꝝ. ad corpis leſionē. hãc ipe his exēplis
ſe hr̄e pbauit. Cũ .n. cuidã epō amicabiliter
eũ admonēs quandã ſcripſiſſet eplãz ille ve
hemēter exacerbatus amariſſimã ei ſcripſit
eplãm in pncipio ita dicēs. Salutē ⁊ nō ſpi
ritũ blaſphemie. tãq̃z ex ſpiritu blaſphemie
illa ſcripſiſſet. Ad q̃d ille. Ego ſpũm blaſphe
mie me hr̄e nō credo. nec maledixiſſe cuiq̃z
aut maledicere me velle ſcio pſertim pncipi
ppli mei. Quidam abbas p̄ p̄rio cenobio
pſtruēdo ſexcentas marcas eidē miſit argē
ti. Sz tota pecunia dũ deferreť a pdonibus
ſublata eſt. Quo audito nihil aliud dixit ni
ſi benedict⁹ deus qui nobis pepcit ab onere
Sed ⁊ illis inquit qui tulerunt. leui⁹ eſt fe-
rendũ. tuz q̄r h̃ humana cupiditas ſuſtulit.
tum q̄r magna pecunia magnam eis tēpta
tionis occaſionem ingeſſit. Quidam in

ſuꝑ canonicꝰ regularis ad euz venit ⁊ vt in
monachū reciperet inſtāter rogauit. Cui cuꝫ
ille nō acq̄eſceret. ſꝫ ad ſuā eccliam redire ꝑ-
ſuaderet. ait ille. Ut qd ergo in libris tuis ꝑ-
fectōez tāto ꝑe ꝯmendaſti. ſi eā non exhibes
cupiēti. vtinā illos tuos haberem libros. vt
eos ꝑēitꝰ lacerarē. Cui ille. In nllo eoꝝ legi
ſti nō poſſe te ī tuo clauſtro eē ꝑfectū. Moꝝ-
rū correctōez nō locoꝝ mutatōez in libris oī-
bus ꝯmendaui. Ille vō inſanꝰ ī eū impetū
faciēs tā ḡuiter maxillā eiꝰ ꝑcuſſit. vt ſucce-
deret rubor ictui ⁊ tumor rubori. Jam q̄ ad
erāt in ſacrilegū inſurgebāt. Sꝫ ꝓuenit eos
ſeruꝰ dei clamās ⁊ adiurās ꝑ nomē xpi vt
nullatenꝰ tangerēt. nͨ ſibi quicq̄ꝫ iniurie in
ferrēt. Nouicijs aūt intrare volentibus
dicere ꝯſueuerat. Si ad ea q̄ intꝰ ſt feſtinatiſ
hic foris dimittite corꝑa q̄ de ſeclo attuliſtiſ
Soli ſpūs ingrediāt. caro aūt nō ꝓdeſt q̄c-
q̄ꝫ. Pater eiꝰ qui ſolꝰ domi remanſerat.
ad monaſteriū iuit. ⁊ ibidē pꝰ aliqd tꝑs ī ſe-
nectute bona deceſſit. Soror aūt eiꝰ
ſeculo nupta. cū in diuitijs ⁊ delicijs ſcli pe-
riclitaret̄ q̄dam vice frēs ſuos ad monaſte-
riū viſitatura acceſſit. Cūq̄ꝫ veniſſet cuꝫ co-
mitatu ⁊ apparatu ſuꝑbo. ille eā tāq̄m rethe
dyaboli ad aīas capiēdas abhorruit. nͨ ad
vidēdū eā exire aliq̄tenꝰ acquieuit. Uidēs
illa ꝙ nullꝰ fratꝝ ſuoꝝ occurreret. ſꝫ ab vno
eoꝝ qui tūc portariꝰ erat. ſtercus inuolutū
diceret̄. tota in lacrimis reſoluta. ⁊ ſi pecca-
trix ſū inq̄t ꝓ talibꝰ xp̄s mortuus eſt. Quia
enī peccatricē me ſentio. idcirco ꝯſiliū ⁊ col-
loquium bonoꝝ requiro. Et ſi deſpicit fra
ter meus carnem meam. ne deſpiciat ſeruuſ
dei animam meā. Ueniat ⁊ precipiat. ⁊ q̄d
q̄d ꝑceperit adimplebo. Hāc ergo promiſſi
onem tenens exijt ad eam cum fratribus et
quia eam a viro ſeparare nō poterat. ꝑmo
ei oēꝫ mūdi gloriam interdixit. ⁊ formaꝫ ma-
tris imitandam eidem indicēs illam dimi-
ſit. Illa vero rediens. ita repente mutata eſt
vt in medio ſeculi vitam duceret heremiti-
cam et omni ſeculo prorſus ſe faceret alie-
nam. Tandem precibus multis virum ſu-
um vicit. et ab ipſo abſoluta monaſterium
intrauit. Infirmatus aliquando vir dei
cum extremum iam ſpūm trahere videret̄
in exceſſu mentis ſue ante tribunal dei viſuſ
eſt ꝑ̄ntari. Affuit autem ⁊ ſathan ex aduer-
ſo improbis eum accuſationibus pulſans.
Ubi vero ille omnia fuerat proſecutus. ⁊ vi
ro dei pro ſua fuit parte dicendum. nihil ter-
ritus aut turbatus ait. Fateor non ſum di-
gnꝰ ego. nec proprijs poſſuꝫ meritis regnū
obtinere celorum. Ceterum duplici iure illō
obtinens dominus meus. hereditate. ſ. patris
⁊ merito paſſionis. altero ipſe contentus. al
terum mihi donat. Ex cuius dono iure illō
mihi vendicans non confundor. Confuſuſ
in hoc verbo inimicus. conuentus ille ſolu
tus eſt. et vir dei in ſe reuerſus eſt. Tanta
autem abſtinētia labore ⁊ vigilijs corpꝰ ſu-
um attriuit. ꝙ ⁊ ḡuiſſima ⁊ fere ꝯtinua egri
tudine languens ꝯuentuꝫ vix ſequi poſſet.
Quadam vice dum grauiſſime infirma-
retur. fratribus pro eo inſtanter orantibus
aliquantulum conualuiſſe ſe ſenſit. Con-
gregatis autem fratribus dixit. Quid tene-
tis miſerum hoīem. Fortiores eſtis ⁊ inualu
iſtis. Parcite queſo ꝑcite ⁊ ſinite me abire.
A multis aūt ciuitatibus vir dei in ep̄m
electꝰ ꝑcipue a ciuitate ianuēſi ⁊ ciuitate me
diolanenſi. petentibꝰ ſe nec annuens nec im
probe renuens dicebat ſe non eſſe ſuū. ſꝫ ali
orum ſeruitio deputatū. Fratres aūt ex cō
ſilio viri dei ſibi prouiderant. ⁊ ſummi pon
tificis autoritate muniti erant. ne quis gau
diū ſuū ab eis tollere poſſet. Quodā tꝑe
cū frēs cartuſienſes viſitaſſet. ⁊ ipī ab eo ī oī-
bꝰ plurimū edificati fuiſſent. vnū fuit ꝙ pre
dicti loci priorem aliq̄ntulū mouit. ſ. ꝙ ſella
cui equitādo inſidebat minꝰ neglecta erat ⁊
paꝝ ꝓferens pauꝑtatē. Qd cū dictꝰ prior vni
ex fratribꝰ ⁊ ille viro dei retuliſſet. nō minuſ
ipſe miratꝰ qualis eſſet ſella querebat. Naꝫ
a clara valle vſq̄ꝫ cartuſiam venerat. ⁊ tñ q̄
lis eſſet ſella penitus ignorabat. Juxta la
cum lauſanenſem totius diei itinere pergēſ
penitꝰ eū nō vidit. aut ſe videre nō vidit. Cū
enī ſero facto de eodeꝫ lacu ſocij loquerent̄.
interrogauit eos vbi nā lacus ille eſſet. Qd
illi audiētes plurimū admirati ſunt.
Uincebat ſane in eo ſublimitatem noīs

humilitas cordis. Nec tā poterat vniuerſꝰ eū erigere mūdꝰ q̄ꝫ ſe ipē deijcere ſolꝰ. Sūmus reputabat̄ ab oībꝰ. infimū ipē ſe reputāſ. ⁊ quē ſibi oēs ipē ſe nemī p̄ferebat. Deniqꝫ ſicut ſepiꝰ fatebat̄ int̄ ſūmos q̊ꝫ honoreſ ⁊ fauores ꝓploꝝ alteꝝ ſibi mutuatꝰ hoīeꝫ videbat̄. ſeqꝫ potiꝰ reputabat abſentem velut q̄ddā ſomniū ſuſpicatꝰ. Ubi v̓o int̄ ſimpliciores frēs erat. ⁊ amica ſemꝑ licebat humilitate frui. ibi ſe inueniſſe gaudebat. ⁊ in ꝓpꝛiam rediſſe ꝑſonā. Semꝑ aūt inueniebat̄ aut orās aut legēs aut ſcribēs aut meditās aut frēſ v̓bo edificāſ. Quadā vice cū ꝓplo p̄dicaret. ⁊ oēs v̓ba eiꝰ attēte ac deuote ſuſciperēt. eiꝰ aīo q̄dā talis irrepſit tēptatio. Uere nūc optīe p̄dicas. ⁊ ab oībꝰ libenter audiris. ⁊ ſapiēs ab oībꝰ reputaris. At vir dī tali tēptatōe pulſari ſe ſentiēs. parūper ſubſtitit. ⁊ an ꝓcederet vel finē faceret cogitare cepit. Statīqꝫ diuio ꝯfortatꝰ auxilio tēptatori ſilenter rn̄dit. Nec ꝑ te cepi. nec ꝑ te dimittā. Sicqꝫ ſecurꝰ p̄dicatōeꝫ vſqꝫ ad finē ꝓſecutꝰ eſt. Monachꝰ q̄dā q̄ in ſc̄lo ribalduſ fuerat atqꝫ luſor maligno ſtimulatꝰ ſpū ad ſeculū redire voluit. Cū āt btūs bern̄. eū retinere nō poſſet interrogauit eū vn̄ victurꝰ eſſꝫ Qui rn̄dit ad taxillos ludere ſcio ⁊ inde viuere potero. Et ille Si tibi capitale ꝯmiſero vis ſingl̄is āmis ad me redire ⁊ lucrū mecuꝫ diuidere. Qđ ille audiēs gauiſus ē. ⁊ ſe libēter ſic acturū ꝓmiſit. Uiginti igit̄ ſolidos ei dari p̄cepit. Et ille cū illis abijt. Hoc aūt faciebat vir ſc̄tūs vt eū iteꝝ reuocare poſſet ſicut ⁊ poſtmodū factū ē. Ille igit̄ abiēs totū ꝑdidit. ⁊ ad portā ꝯfuſus redijt. Quo audito vir dei ad eū letus exijt. extenditqꝫ gremium vt ſil' diuideret lucꝝ. Cui ille. Nihil pat̄ lucratꝰ ſū. ſꝫ etiā capitali nr̄o nudatꝰ ſum. Si vultis ꝓ nr̄o capitali recipite me. Cui bern̄. benigne rn̄dit. Si ita inquit ē meliꝰ eſt vt h̄ recipiā q̄ꝫ ſil' vtrūqꝫ ꝑdam. Quadaꝫ vice dū btūs bern̄. iumento inſidens aliq̊ ꝑgeret cuidā ruſtico materia ſic ſe offerēte de cordis inſtabilitate in orōe eſt cōq̄ſtꝰ. Qđ ille audiens mox eū deſpexit. ⁊ in oratōibꝰ ſuis cor firmū ⁊ ſtabile hr̄e ſe dixit. Uolens aūt bern̄. eū ꝯuincere ⁊ a ſua temeritate coercere dixit. Sequeſtrare pauliſper a nobis. ⁊ tota qua poteris intentione oratione dn̄icā inchoato. Quā ſi abſqꝫ aliq̄ cordis digreſſione ⁊ vagatione finire poteris iumentū cui inſideo tuuꝫ ꝓcul dubio mox habebis. Tu aūt mihi in fide tua ſpōdeas. ꝙ ſi aliud ibiđ cogitaueris. hoc mihi aliquatenꝰ nō celaƀ Letatur ille. ⁊ tanq̄ꝫ iumentū iam lucratū ſe reputans audacter ſecedit. ⁊ ſeipm̄ recolligens oratonē dn̄icā dicere inchoauit. Uix orationis expleuit dimidiū ⁊ ecce importuna cogitatio de ſella cordi ſuo ſe ingerit vtꝝ eam habere debeat cū iumento. Quod ille aduertens. cōcitus ad bern̄. redijt ⁊ qđ ī ipſa oratione ſolicite cogitauerit indicauit et de ſe poſtea temere nō p̄ſumpſit. ¶ Frat̄ robertus eius monachus ⁊ ꝯm ſcl̄m ꝓpinquus. in adoleſcentia ſua quorundā ꝑſuaſione deceptꝰ cluniacū ſe ꝯtulerat. Uenerabilis aūt pater poſtq̄ꝫ aliquādiu diſſimulauit. eundē ſtatuit ꝑ ep̄l'am reuocare. Quā cum ſub diuo dictaret. ⁊ alius monachꝰ eā ex ore ſuo conſcriberet. ſubito inopinatus imber erupit. ⁊ hic q̄ ſcribebat cartam ꝯplicare voluit. Cui bern̄. Opus dei eſt. ſcribere ne formides. Scripſit ergo ep̄l'am in medio imbre ſine imbre. Cui. n. vndiqꝫ plueret. ibideꝫ tamen moleſtiam imbris virtus expulit caritatis. Cū quodam monaſterium qđ vir dei ꝯſtruxerat occupaſſet muſcaꝝ incredibilis multitudo. ita vt omnibus grauem moleſtiam generarēt. ille dixit. ego excōico eas. Mane aūt omnes ꝑiter mortuas inuenerunt. Cū a ſūmo pōtifice mediolanū miſſus fuiſſet vt ipos cū ecclia recōciliaret. ⁊ iā papiam rediſſet. q̄dam vxorem ſuā demoniacam ad eum adduxit. Moxqꝫ ꝑ os miſere mulieris diabolus in ꝯtumelias eius ꝓrupit dicēs. Nō me de anicula mea hic porrulos edens ⁊ braſicas deuorans pellet. At vir dei ipam ad ecclīam beati ſyri remiſit. Beatus aūt ſyrus hoſpiti ſuo deferre voluit. nᶜ eidē aliq̊d curationis impedit. Sicqꝫ iterū ad beatū bern̄. adducta eſt. Tūc diabolus ꝑ os eiꝰ garrire cepit ac dicere Nō me expellet ſyrulus nec eijciet bernardinus. Ad hec ſuus dei reſpondit. Nec ſyrus nec bernar-

dus te eijciet. ſ; dn̄s ihs xp̄s. Mox vt ille ora
tionē effudit. ſpūs nequā dixit. Quā libent̄
egrederer ab hac anicula ꝗuiter moleſtatus
in ea. Quā libēter egrederer. ſ; nō poſſu;. qꝛ
nō vult magnꝰ dn̄s. Cui ſctūs. Et q̇s ē ma
gnus dn̄s. Cui ille. Jeſꝰ nazarenꝰ. Ad quē
vir dei. Vidiſti ne vnq̄; eū. Quo reſpōden
te. eū. ait. Vbi eum vidiſti. Et ille. Jn glīa.
Et ſctūs. Et tu in glīa fuiſti. Quo rn̄dente
vtiq; ait. Quō inde exiſti. Et ille Cū lucifero
mlt̄i cecidimꝰ. Hec āt oīa voce lugubri p oſ
vetule oībꝰ audientibꝰ loquebat̄. Dixitq;
ei vir dei. Nunq̇d in illā glīam redire velles.
At ille miro mō cachinnās ait. Mō tarda
tū eſt. Tūc orāte viro dei demon ꝺ muliere
exiuit. S; cū vir dei receſſiſſ;. diabolꝰ iteru;
ipam īuaſit. Vir autē eiꝰ pꝰ eū accurrēs qꝺ
acciderat indicauit. Jlle āt collo eiꝰ alligari
cartulā ꝯtinētē h̄ v̄ba p̄cepit. Jn noīe domi
nri ihs xp̄i p̄cipio tibi demō ne hāc mlierē a
modo ꝯtingere p̄ſumas. Qꝺ cū factū fuiſſ;
ad eā poſtea nō eſt auſus accedere. Apꝺ
aquitaniā q̄dā mulier miſerabil̄r erat. q̄ a q̇
dam demone petulāte ⁊ icubo vexabatur.
Sex. n. annis abuſus eſt ea. ⁊ incredibili ve
xauit libidine. Aduenīēte āt illuc viro dei de
mon mulieri ne ad eū accederet vehemēter
minat̄ qꝛ nil ei ꝓdeſſe poſſ;. ⁊ recedēte eo ipe
q̄ eiꝰ fuerat amator. crudeliſſimus fieret pſe
cutor. At illa ſecure ad viꝝ dei acceſſit. ⁊ que
pateret̄ cū mlt̄o gemitu enarrauit. Cui ille.
Tolle hūc meū baculū. ⁊ in tuo lectulo po
ne. ⁊ ſi q̇d agere poteſt agat. Qꝺ cū feciſſet. ⁊
in lectulo ſuo recūber; adeſt ille ꝯtinuo. S;
nec ad ꝯſuetū opꝰ. nec ad ipm̄ cubile preſu
mit accedere S; acerrime minat̄ ꝙ illo rece
dente ſe de ea atrociter vindicabit. Qꝺ cu;
illa bernardo retuliſſet. ille pplm̄ ꝯuocauit.
⁊ oēs cādelas in manu accenſas h̄re p̄cepit.
demonēq; cū vniuerſo q̄ aderat cetu excom
mūicauit. ac ne ad illā vel aliā deinceps ac
ceſſū habeat interdixit. Sicq; illa a tali illu
ſione penitꝰ liberata eſt. J Cū in eadem
ꝓuīcia vir ſctūs legatiōe fungeret̄. vt ducem
aquitanie eccl̄ie recōciliaret. ⁊ ille modis oī
bus recōciliari renueret. vir dei ad altare ce
lebraturꝰ acceſſit. ipo duce tāq; excōmuni
cato p̄ forībꝰ expectāte. Cū aūt pax dn̄i dixit
corpꝰ dn̄icū ſup patenā ponit. ⁊ ſecu; tollit.
atq; ignea facie. ⁊ flāmeis oculis foras egre
ditur. ⁊ verbis terribilibus comitē aggredi
tur. Rogauimꝰ te inquit ⁊ ſpreuiſti nos. Ec
ce ad te ꝓceſſit v̇gis filiꝰ q̄ eſt dn̄s eccl̄ie quā
tu pſeq̄ris. Adeſt iudex tuꝰ in cuiꝰ noīe oē
genu curuat̄. Adeſt iudex tuꝰ in cꝰ manibꝰ
illa aīa tua deueniet. nunq̇d ⁊ ipm̄ ſic̄ ſuos
eiꝰ ꝯtemnis. Reſiſte ei ſi vales. Statiq; dux
totꝰ irriguit. ⁊ mēbris oībus diſſolutis. ad
pedes eiꝰ ꝓtinꝰ ꝓſiliuit. Quē vir ſanctꝰ cal
ce pulſās ſurgere iub;. ⁊ dei audire ſententiā.
Jlle aūt tremebūdꝰ ſurrexit. ⁊ q̈cq̄d vir ſan
ctus p̄ciepiebat ꝓtinꝰ adimpleuit. Cum
regnū germanie ꝑ q̄dā mag̈ ſedādā diſcor
dia ſeruꝰ dei intraſſet. archieps moguntinē
ſis venerabilem quendā clericū obuium ei
miſit. Cui dum clericus ſe ſibi obuiu; a ſuo
dn̄o miſſum fuiſſe diceret. vir dei rn̄dit. Ali
us dn̄s miſit te. Miratꝰ ille. ſe nō niſi a ſuo
dn̄o archiepō miſſum fuiſſe affirmabat. E
contra ſeruus xp̄i dicebat. Falleris fili falle
ris. Maior dn̄s eſt q̄ miſit te xp̄s. Qꝺ cleri
cus intelligens ait. Putas ꝙ monachꝰ ve
lim fieri. Abſit hoc a me. Non cogitaui nec
aſcendit ſup cor meū. Quid plura. Jn eoꝺ
itinere ſeculo valefecit. ⁊ a viro dei habitum
ſuſcepit. Cū quendam militē valde nobi
lē ad ordinem recepiſſet. ⁊ virum dei q̊dam
tp̄e ſequeretur. grauiſſima cepit temptatiōe
pulſari. Cū aūt eū quidam de fratribus ta;
triſtem videret. cauſa; tante triſticie requiſi
uit. Cui ille rn̄dit. Scio inquit ſcio ꝙ nūq̄;
amplius letus ero. Qꝺ verbū cū dictus fra
ter ad ſeruū dei retuliſſet. ille pro eo attentꝰ
orauit. Statimq; ille frater q̄ tam grauiter
temptatꝰ ⁊ tā triſtis erat. tantū ceteris appa
ruit iocundior. ⁊ hilarior q̄ntum prius cete
ris triſtior. Cū aūt ei dictus frater verbum
meſticie quod locutꝰ fuerat amicabilit̄ im
properaret. ille rn̄dit. Et ſi tūc dixi nūq̄; am
plius letus ero. ſ; nunc dico. Nunq̄; ampli
us triſtis ero. R Cum ſanctus mala
chias eps hybernie cuius vitā plenā virtu
tibꝰ ipſe deſcripſit ad xp̄m feliciter in mona
ſterio ſuo migraſſ;. et vir dei ꝓ eo hoſtiā ſa

lutārē offerret.glīaꝫ eiꝰ dn̄o reuelāte cognouit.⁊ eodē inſpirāte pꝰ ꝯmunionē formam oꝛōis mutauit.leta voce ſic dicēs.Deꝰ q̄ beatū malachiam ſctōꝝ tuoꝝ meritis coeq̄ſti tribue q̄ſumꝰ.vt q̄ p̄cioſe mortis eius feſta agimꝰ vite q̄ꝫ imitemur exēpla.Cui dn̄ cantoꝛ innueret ꝙ erraret ait.Nō erro ſꝫ noui qd̄ dico.Deinde accedēs ſacra eiꝰ veſtigia oſculat̄. Cū inſtāte q̄dragesima a mltis fuiſſet tironibꝰ viſitatꝰ.rogauit eos vt in illis ſaltē ſacris diebꝰ a ſuis vanitatibꝰ ⁊ laſciuiis abſtinerēt.Quibꝰ nllō mō acquieſcentibus.iuſſit eis ꝓpinari vinum dicēs.Bibite poculuꝫ aīaꝝ.Quo hauſto ſubito mutati receduūt.Et q̄ modicū tp̄s d̄negauerāt totū tp̄s vite ſue dō d̄derūt. Tādē btūs bernardus moꝛti felicit̄ appropiq̄ns ait fratribꝰ ſuis.Tria vobis obſeruāda relinquo q̄ ī ſtudio p̄ntis vite q̄ cucurri memini me p viribus obſeruaſſe.Memini ſcādalū facere nolui.⁊ ſi aliq̄n accidit.ſedaui vt potui.Minꝰ ſemper ſenſui meo q̄ꝫ alterius credidi.Leſus de ledēte nūq̄ꝫ vindictā expetij.Ecce caritatē hūilitatē ⁊ patiētiā vobis relinq̄. Deniq̄ꝫ poſtq̄ꝫ mlta miracl'a ꝑpetraſſꝫ.⁊ centū ſexaginta monaſteria ꝯſtruxiſſet.multoſq̄ꝫ libros ⁊ tractatꝰ ꝯpilaſſet.ꝯſūmatis vite ſue diebus circiter ānos ſexagīta tres.anno dn̄i milleſimo cēteſimo.liij.inter filioꝝ manꝰ obdormiuit in dn̄o. Poſt obitū ſuū mltis gloriā ſuā manifeſtauit.Cuidā.n.abbati in q̄dā monaſterio apparuit ⁊ vt ſe ſeq̄retur admonuit.Qui cū ſequeret̄ dixit ei vir dei.Ecce ad mōtē libani venimꝰ.⁊ tu hic manebis ego aūt illuc aſcendā.Interrogatus ab eo ad quid vellet aſcēdere.diſcere inquit volo. Miratꝰ ille q̄d inquit vis diſcere pater cui nullū hodie in ſcientia credimꝰ eſſe ſc'dꝫ. Et ille.Nulla hic ſcientia.nulla veri cognitio. Surſuꝫ ſcientie plenitudo.ſurſū vera noticia veritatis.Et in h̄ v̄bo diſparuit.Ille autem diē notauit ⁊ tūc viꝝ dei bernardum de coꝛpe migraſſe inuenit.Mlta aūt alia et pene innumerabilia miracl'a ꝑ ſeruū ſuū deꝰ operatus eſt.

CXVI A
De ſancto Timotheo.

Timotheus quaſi timoꝛē tenēs.Uel a timoꝛe ⁊ theos qd̄ ē deꝰ q̄i timoꝛ dei.Cauſat̄ āt iſte timoꝛ ī q̄libꝫ viro ſctō ſicut ait gregoꝛiꝰ.cōſiderādo vbi fuit.vbi erit.vbi eſt.vbi nō eſt. Ubi fuit q̄nīa in pctō.vbi erit ī iudicio.vbi eſt in miſeria.vbi nō eſt in glīa. B

Timotheꝰ ſub nerōe a p̄fecto vrbis rome dū grauiter toꝛqueret̄.⁊ calce viua eiꝰ plage aſpgerent̄.⁊ ipē ī hiſ grās ageret.duo angeli ſibi aſtiterūt dicentes.Erige caput in celū ⁊ vide.Aſpiciens q̄ꝫ vidit celos apertos ⁊ ieſuꝫ coronā gēmatā tenentē ⁊ dicentē ſibi.Hāc de manu mea accipies.Quodā vir noīe apollinaris videns ſe baptizari fecit.Qua ꝓpter p̄ſes iuſſit ambos in cōfeſſiōe dn̄i pſeuerantes decollari. Circa annos dn̄i.lvij.

CXVII A
De ſancto Simphoriano.

Simphoꝛianus dicitur a ſimphonia.Fuit.n.tāq̄ꝫ vas muſicū emittēs armoniā virtutuꝫ In q̄ tāq̄ꝫ in vaſe muſico tria fuerūt.Nam vt dicit auerrois.ſonatiuū debet eſſe duruꝫ ad reſiſtendū.lene ad ꝯtinuādū.latū ad implendū.ſic ⁊ ſimphoꝛianꝰ tanq̄ꝫ vas muſicū fuit durꝰ ſibi p auſteritatē.lenis alijs per manſuetudinē latus oībus p caritatis amplitudinem.

Simphoꝛianus in auguſtudinenſi vrbe oꝛtus.duꝫ adhuc adoloſcēs eſſet.tanta moꝝ grauitate pollebat ꝙ ſenioꝝ vitā anticipare videret̄.Cū igitur pagani feſtum veneris celebrarent.⁊ ſtatuam ante eradium prefectum deferrent. ſimphoꝛianus affuit ⁊ nolens eam adoꝛare dū ceditur ⁊ carceri mancipatur.Et cū eductꝰ de carcere ad ſacrificiū cogeret̄.⁊ mlta ei donaria ꝓmitterentur dixit.Deꝰ noſter vt nouit remūerare merita.ita nouit punire peccata Uitā quā xp̄o ſoluturi ſumꝰ ex debito ſoluamꝰ ex toto.Sera penitudo eſt ſub iudicis timuiſſe ꝯſpectu.Munera vr̄a fucata mellis ꝑmixta dulcedine.male credulis mē

tibꝰ venena ꝑturiūt. Cupiditas vꝛō oīa habendo nil poſſidet. q2 diabolicis artibꝰ obligata miſeri lucri detinet̃ cōpedibꝰ. ⁊ gaudia vꝛā in ſilitudiez vitri cū ceperit ſplēdere frāgunt̃. Tūc iudex ira repletus data ſnīa ꝑcepit vt ſimphoꝛianꝰ occideret̃. Qui cum ad locū duceret̃. mater eꝰ dō muro exclamās ait. Nate nate memēto etne vite. Surſū reſpice ⁊ regnātē in celo intuere. Tibi vita nō tollitur. ſ3 in meliꝰ ꝯmutat̃. Moꝛ igit̃ decollatꝰ eſt. ⁊ a xpianis coꝛpꝰ eiꝰ ſublatū honoꝛifice eſt ſepltū. Ad cꝰ ſepulcꝛ tāta fiebāt miracula. vt etiā a paganis in honoꝛe maxīo haberet̃. Refert grego. turonēſis ꝙ de loco vbi ſanguis eiꝰ effuſus eſt qdā xpianus tres lapillos ſangne reſpſos ſuſtulit. ⁊ in capſa argētea tabul' ligneiſ circūſepta locauit. Quā cū in qͦdā caſtro locaſſ3. ⁊ tc tū caſtrū incendiū ꝯſumpſiſſet. de medio ignis ꝑdicta capſa ſana ⁊ integra ē educta. Paſſus eſt circa annos dñi. cclxx.

CXVIII A

De ſancto Bartholomeo.

Artholomeus interp̄tat̃ filiꝰ ſuſpēdētis me. vl' filiuſ ſuſpēdētis aq̄s. Dicit̃. n. a bar qd eſt filiꝰ. ⁊ tholos qd ē ſūmitas. ⁊ moys qd ē aq̄. inde baltholomeꝰ. i. filiꝰ ſuſpēdētis aq̄s. i. dei q̄ mētes doctoꝝ ſurſū3 eleuat. vt aq̄s doctrinaꝝ inferiꝰ fūdāt. ⁊ ē nomē ſyrū ⁊ nō hebreū. Per ꝑmū vo notat̃ triplex ſuſpēdiu3 qd ipē habuit. Fuit. n. ſuſpēſus. i. eleuatꝰ ab amoꝛe mūdi. vl' ſuſpēſus. i. intentꝰ amoꝛe celeſti. vel ſuſpēſus. i. innixꝰ grē ⁊ auxilio dī. vt n̄ a ſuis meritis ſ3 a dī adiutoꝛio totā vita ſua dependeat. Per ſcdm vo ꝓfūditas ſue ſapientie. De cꝰ ſapīe ꝓfunditate dicit dyoniſiꝰ in miſtica theologia. Diuinꝰ bartholomeꝰ dicit ⁊ mltā theologiā eſſe ⁊ minimā. ⁊ euāgeliū latū ⁊ magnū ⁊ rurſꝰ ꝯciſum. Et vult oñdere re bartholomꝰ ſm intentōꝫ dyoniſij ꝙ vna ꝯſideratōe poſſūt oīa affirmari dō do alia ꝯſideratōe magis ꝓpe negari. B

Artholomeꝰ apl's veniēs ad indiā q̄ eſt in fine oꝛbis. templū in q̄ erat ydolū noīe aſtaroth intrauit. et q̄ſi pegrinꝰ ibidem manere cepit. In hͦ ydolo q̄dam demō habitabat q̄ ſe languētes curare dicebat. ſ3 nō ſanando ſubueniebat. ſ3 a leſiōe ceſſādo. Sꝫ cū templū languētibꝰ plenū eſſet. ⁊ qtidie ſacrificantibꝰ ꝑ infirmis etiam ex lōginq̄s regionibꝰ adductis nullum ab ydolo reſpōſum hr̄e poſſent. ad aliā ciuitatē ꝑrexerūt. vbi aliō idolū noīe berith colebat̃. Et interrogātibus cur ſibi aſtaroth reſpōſum nō daret. rñdit berith. Deus veſter cathenis igneis ꝯſtrictus ē nec reſpirare nͨ loq̄ audet ex illa hoꝛa q̄ aplus dei bartholomeꝰ ingreſſus eſt. Dicunt illi. Et q̄s eſt iſte bartholomeꝰ. Et demō. Amicꝰ eſt dei oīpotentis. ⁊ ideo venit in iſtā ꝓuinciā vt oēs deos inde euacuet. Et illi. Dic nobis ſigna eiꝰ vt eū inuenire poſſimꝰ. Quibus demō ait. Capilli eiꝰ criſpi ⁊ nigri. caro cādida. oculi grandes. nares eq̄les et directe. barba ꝓlixa. hñs paucos canos. ſtatura eq̄lis. collobio albo clauato. purpura veſtit̃. Induit̃ pallio albo. qd ꝑ ſinglos angulos gēmas hab3 purpureas. Viginti ſex anni ſūt ex q̄ veſtes et ſandalia eiꝰ nec veteraſcūt nec ſoꝛdidant̃. Centies flexis genibus ꝑ diem oꝛat. ⁊ cēties ꝑ nocte. Angeli dei cū eo ambulāt. q̄ nunq̄3 eū fatigari nec eſurire ꝑmittūt. Semp eodē vultu et aīo. letus et hilaris ꝑſeuerat. Omnia ꝓuidet. omnia nouit. Omniū gentium linguas nouit et intelligit. Et qd vobiſcum loquoꝛ ipſe iam nouit. Et qñ queritis eum ſi vult oñdet ſe vobis. ſi aūt non vult. eū nō poteritis inuenire. Rogo aūt vos vt cū eū3 inueneritis. rogetis eum ne huc veiat. ne angeli ſui hͦ mihi faciant qd me ſocio iam fecerunt. Cum igitur ꝑ duos dies ſolicite q̄rentes eū minime inueniſſent. quadā die q̄da3 demoniacus exclamauit dicens. Apoſtole dei bartholomee incendunt me oꝛatōes tue Cui apl's. Obmuteſce ⁊ exi foꝛas ab eo. Et ſtatim eſt liberatꝰ. Quod audiens rex regionis illiꝰ polemiꝰ noīe. cū haberꝫ filiā lunaticam. miſit ad aplm rogās vt ad ſe veniret ⁊ filiā ſuā ſanaret. Ad quē3 cū aplus veniſſet. et eā cathenis ligatā videret. q2 accedētes moꝛſibꝰ lacerabat. iuſſit eā ſolui. Et cū3 miniſtri ad eā accedere nō auderēt dixit. Ego

demoniū quod in ea erat iam ligatū teneo. et vos timetis. Et ſoluta ſtatī libata ē. Tūc rex camelos auro ⁊ argēto ⁊ lapidibꝰ ꝓcioſ oneravit. ⁊ aplm̄ inq̄ri faciēs nullaten inuenire potuit. Mane aūt ſeq̄nti apparēs apl's cū ſolo rege in cubiclo dixit ei. Ut q̄d me cū auro ⁊ argēto ⁊ lapidibꝰ ꝓcioſis tota die q̄ſiſti. Iſta mūera ſūt neceſſaria hiſ q̄ terrena req̄rūt. Ego nihil terrenū nihil carnale deſidero. Tūc ſctūs bartholomeꝰ cepit eū multa d̄ mō redēptōis noſtre docere. oñdens inter cetera xp̄m vicisse diabolū ꝑ mirabilē cōgruētiā potētiā. iuſticiā. ⁊ ſapiētiā. Cōgruū enī fuit vt q̄ filiū v̄gis. i. adā factū de t̄ra. dū adhuc eēt v̄go vicerat. a filio v̄ginis vinceretur. Potēt q̄z ip̄m vicit cū d̄ ſua dñatōe potēter eū eiecit quā diabolꝰ ꝓ deiectione p̄mi hoīs vſurpauit. Et ſic alicꝰ victor tirāni comites ſuoſ mittit vt eꝰ titulos vbiq̄z erigāt ⁊ tirāni titl'oſ deijciāt. ſic xp̄ſ victor nūcioſ vbiq̄z mittit vt dyaboli cultū euacuēt ⁊ xp̄i cultū ſtatuāt. Iuſte v̄o. q̄ꝛ iuſtū eſt vt q̄ comedēte hoīe vincēs hoīem detinebat. a ieiunāte hoīe victꝰ hoīem amplꝰ nō teneret. Sapiēter aūt dū ars diaboli deluditur arte xp̄i Ars diaboli fuit vt ſicut accipiter rapit auē ita in deſ̄tū raperet xp̄m. vt ſi ibi ieiunās nō fameſceret abſq̄z dubio deꝰ eēt. ſi āt eſuriret. ip̄m vt p̄mū hoīem ꝑ cibū deuiceret. S̄z cognoſci deus nō potuit. q̄ꝛ eſuriuit. nec vinci q̄ꝛ eiꝰ tēptatōi nō ceſſit. Cū ergo eidē ſacramēta fidei p̄dicaſſet. dixit regi ꝙ ſi baptizari vellet deū ſuū cathenis ligatū ſibi oñderet

¶ Seq̄nti igit̄ die iuxta regis palatium dū pōtifices ydolo ſacrificarēt cepit clamare demō ac dicere. Ceſſate miſeri ſacrificare mihi. ne peiora me patiamī. qui cathenis igneis ab angel' ih̄u xp̄i quē iudei crucifixerūt religatꝰ ſū putantes eū a morte detineri Ille aūt ipam mortē q̄ regia nr̄a ē captiuauit. ⁊ ip̄m noſtꝝ p̄ncipē autorē mortis vinculis igneis vinxit. Statīq̄z oēs miſerūt funes vt ſimulacrū euerterēt ſ̄z nō potuerunt Apl's aūt demoni ꝑcepit vt inde exiēs ydolū ꝯminueret. Qui ſtatī exiēs oīa ydola tēpli ꝑ ſe ip̄m ꝯfregit. Deinde fuſa orōne ab apoſtolo oēs infirmi ꝑtinꝰ curati ſūt. Apl's aūt tēplū deo dedicauit. ⁊ demonē in d̄ſertū abire ꝑcepit. Tūc angelꝰ dñi ibidē apparuit ⁊ tēplū circūuolās ī q̄ttuor angulos ſignū crucis digito ſuo ſculpſit dicens. Hec dicit dñſ. Sicut voſ oēs ab īfirmitate veſtra mūdaui. ita ⁊ tēplū h̄ ab oī ſorde mūdabit̄ ⁊ habitatore eiꝰ quē apl's in deſertū locū ire ꝑcepit. prius tn̄ eū vobis oñdā quē videntes ne timeatis. ſed q̄le ſignū in lapidibus his ſculpſi tale in veſtris frontibꝰ imp̄matis. Tūc oñdit eis ethiopē nigriorē fuligine. facie acuta barba ꝓlixa. crinibꝰ vſq̄z ad pedes ꝓtēſis. oclis igneis vt ferrū ignitū ſcintillas emittentibꝰ. flāmas ſulphureas ex ore ⁊ oclis ſpirantē. catenis igneis vinctū retro manibuſ ⁊ dixit ei angelꝰ. Quoniā iuſſionē apli audiſti ⁊ de tēplo exiēs oīa ydola ꝯfregiſti ſoluā te vt vadas in talē locū vbi nullꝰ hō morat̄. ⁊ ſis ibidē vſq̄z ad diē iudicij. Ille aūt ſolutꝰ cū magno ſtrepitu ⁊ vlulatu diſparuit Angelꝰ aūt dñi in celū cūctis vidētibꝰ euolauit. Sūc rex cū vxore ⁊ filijs omniq̄z ꝑplo baptizatus ē ⁊ relicto regno apli diſcipl'us ē effectꝰ. B Tūc oēs tēploꝝ pōtifices cōgregati ad aſtragē regē frēm eiꝰ ꝯuenerūt ⁊ de deoꝝ ſuoꝝ amiſſione ⁊ tēpli ſubuerſione ⁊ regis ꝑ artē magicā deceptōe cōtra aplm̄ ſūt conqueſti. Aſtrages igit̄ rex indignatuſ mille viros armatos ad capiendū aplm̄ deſtinauit. Qui cū adductus fuiſſ̄z corā eo dixit ei rex. Tu ne es ille qui euertiſti fratrem meū. Cui apl's. Ego illū nō euerti ſ̄z ꝯuerti. Cui rex. Sicut tu feciſti fratrem meū deum ſuū relinq̄re ⁊ tuo credere. ſic ⁊ ego te faciā deū tuū relinq̄re ⁊ meo deo ſacrificare. Cui apl's. Ego deū quē colebat frater tuꝰ ligaui ⁊ ligatū oñdi. ⁊ vt ſil'acrum frangeret coegi. Si ſic poteris facere deo meo potis me ad ſil'acrū prouocare. Sin autem ego deoſ tuos cōminuam et tu crede deo meo. Hec illo dicente. nunciat̄ regi ꝙ deus ſuus baldach cecidiſſet et cōminutus fuiſſet. Q̄d rex audiens purpuram ſcidit qua indutꝰ erat ⁊ apoſtolum fuſtibus cedi iuſſit. ⁊ ceſum viuum excoriari mandauit. Xp̄iani aūt corpus eiꝰ tulerunt. ⁊ honorifice ſepelierunt. Rex autē aſtrages ⁊ temploꝝ pontifices a demonibꝰ

arrepti mortui ſūt. Rex āt polemi⁹ ī epm or/
dinat. ⁊ viginti ānis officiū epat⁹ laudabilr
implēs plen⁹ v̓tutib⁹ in pace q̄euit. De
genere ſue paſſionis diuerſa ē opinio. Naʒ
btūs dorothe⁹ dic̄ ꝙ crucifix⁹ ē. Ait enim ſic
Bartholome⁹ indis p̄dicauit q ⁊ euāgeliū
ſm̄ Mattheū in ꝓpa eoꝝ lingua eis tradi/
dit. Dormiuit in albana ciuitate magne ar/
menie. crucifix⁹ deorſū caput habēs. Btūs
āt theodor⁹ dicit ꝙ fuit excoriat⁹. In mltis
āt libris legit̄ ꝙ tantū fuit decollat⁹. Hec āt
ꝯtrarietas talit̄ ſolui pt. vt dicat̄ ꝙ p̄mo ce/
ſus. deinde crucifix⁹ fuit. deinde anteq̄ʒ ibid̄
moreret̄ de cruce fuit depoſitus. et ob maio
rem cruciatuʒ fuit excoriatus. poſtremo ca
pite trūcat⁹. ℭ Anno dn̄i. cccxxxi. ſara
ceni ſiciliā inuadētes. liparitanā inſulā vbi
corp⁹ ſancti bartholomei q̄eſcebat vaſtaue
rūt. ac ei⁹ ſepulcrū ꝯfringētes oſſa ei⁹ diſper
ſerūt. Nā ad hāc inſulā corp⁹ eius taliter d̄
india aduenisſe p̄hibet̄. Cū eni pagani ꝓpt̄
ſignoꝝ freq̄ntiā videret̄ corp⁹ ei⁹ plurimuʒ
venerari. indignati loculo plūbeo poſitū ī
mare p̄cipitauert̄. qd̄ diuino nutu ad īſulā
p̄dictā deuenit. Cū igit̄ ſaraceni ei⁹ oſſa di/
ſperſiſſent. illis recedētib⁹ apparuit apl's cui
dam monacho dicēs. Surge ⁊ collige oſſa
mea q̄ diſperſa ſūt. Cui ille. Qua rōne oſſa
tua collige. aut aliquē tibi honorē exhibere
debem⁹. cū nos deleri p̄miſeris. nec auxiliū
nob̄ īpenderis. Cui ille. Per multuʒ tēpis
meis meritis dn̄s ꝓpl'o huic pep̄cit. Sʒ eoꝝ
peccatis nimis inualeſcētib⁹ ⁊ vſqʒ ad celū
clamātib⁹ iam pc̄is nō potui veniā obtine
re. Sʒ cū mōach⁹ ſibi diceret. q̄rio inter tot
alioꝝ oſſa ſua q̄nqʒ inueīre poſſet ait. No/
cte ad ea colligēda ibis et ea q̄ vt ignē ſplen/
dentia videris ꝓtin⁹ h̄ leuabis. Qui oīa vt
dixerat inueniēs apli oſſa leuauit. ⁊ ſup q̄n/
dā nauē ꝯſcendēs beneuentū q̄ ē metropol̄
apulie ea trāſtulit. Nūc āt d̄r ꝙ ſint rome. li
cet beneuētani ſe adhuc corp⁹ illd̄ habere aſ/
firmēt. Cū q̄dam mulier vas plenū oleo
attuliſſet. vt ī lāpadē btī bartholomei pone/
ret̄. q̄ntūcūqʒ vas ſup lāpadē inclinaret̄ nil
ex eo exire valebat. cū tn̄ digitos ī vas mitte
ret̄. ⁊ oleū liq̄dū oīno palparet̄. Tūc q̄dam
exclamauit. Puto ꝙ aplo acceptum nō eſt
vt h̄ oleū in ſuā lāpadē īfūdat̄. Quapropt̄
in aliā lāpadeʒ infuderūt ⁊ ꝓtin⁹ oleū ema/
nauit. ℱ Cū imp̄ator fridericus⁹ beneuē
tū deſtrueret. ⁊ oēs eccl'ias q̄ ibidē erāt dirui
mādaſſet. ciuitatē totā ad aliū locū trāſfer/
re intendēs. vir q̄dā q̄ſdam viros albatos ⁊
fulgētes inuenit. q̄ ad inuicē loq̄ ⁊ int̄ ſe ali/
qua tractare videbant̄. Qui cū vehemēt̄ ad
mirās q̄ nā eſſent iterrogaſſʒ. vn⁹ eoꝝ rn̄dit.
Iſte ē bartholome⁹ apl's cū ceteris ſctīs q̄ꝝ
ī hac vrbe eccl'ie habebāt̄. Qui ī ſiml' ꝯuene
rūt vt int̄ ſe inquirerent ⁊ tractaret̄ q̄li pena
eſſet ille plectend⁹ q̄ eos de habitaculis ſuis
eiecit. Etiam int̄ eos inuiolabili ſententiā
eſt firmatū. vt ille ſine mora ad iudiciuʒ dei
accedat. de his oīb⁹ in ei⁹ iudicio reſponſu/
rus. Poſt modicū v̓o tp̄s dictus imp̄ator
miſerabilit̄ vitā finiuit. Legit̄ in quodā
libro de miraculis ſcōꝝ ꝙ q̄dā magiſter fe/
ſtū ſancti bartholomei oī anno ſolēnit̄ cele/
brabat. Cui p̄dicāti dyabol⁹ in ſpecie cuiuſ/
dā puelle admodū ſpecioſe apparuit. quā in
iniectis in eā oculis ad p̄randiū inuitauit.
Qui dū in mēſa ꝯſiſteret illa in amorē ſuū
multū eū allicere nitebat̄. btūs bartholome
us in ſpecie p̄egrini p̄ forib⁹ affuit. ⁊ vt amo
re ſctī bartholomei itroduceret̄ obnixi⁹ fla/
gitauit. Qua diſſuadēte panis ei mittitur.
Sed ille huc accipe recuſauit. Rogauit tn̄
magiſtꝝ p̄ nunciū vt ſibi diceret. qd̄ magis
in hoīe ꝓpriū eē putaret. Cui cū ille diceret
riſibile. puella rn̄dit. Imo peccatū cū q̄ ho/
mo ꝯcipit̄ naſcit̄ atqʒ viuit. Cui bartholo/
meus rn̄dit. ꝙ ille bn̄ intulit. ſʒ mulier ꝓfun/
dius indagauit. Scd̄o dict⁹ p̄egrin⁹ magi/
ſtro miſit. vt ſibi diceret q̄s loc⁹ vni⁹ pedis
eſſet vbi d̄s in t̄ra maiora miracl'a oſtēdiſſʒ
Cui cū ille diceret. loc⁹ crucis. in q̊ d̄s mira
bilia opat⁹ eſt. illa ait. Imo caput hoīs in q̊
q̄ minor mūd⁹ exiſtit. Utroꝝūqʒ ſententiaʒ
apl's approbauit. Tertio inq̄ſiuit quanta di
ſtātia eſſet a ſummo celi vſqʒ ad ꝓfundū in
ferni. Cui cū magiſter ſe neſcire diceret. illa
ait. Modo video q̄ p̄cipitor. Sʒ ego h̄ no/
ui q̄ de altero ad alteꝝ decidi. ⁊ oportet ꝙ h̄
tibi oſtendā. Tūc dyabol⁹ cū magno eiula

tu ſe in abiſſū p̄cipitauit. Et dum quererent
ꝑegrinū minime inuenerunt. Sił̄r vo legit̄
de btō andrea. B Btūs āt ambroſiꝰ
in p̄fatione quā fecit de illo aplō eiꝰ legēdā
abbreuiās ita dicit. Diſcipulis xp̄e tuis vni
ca diuinitate p̄dicantibꝰ trinitatē tuā mun
do. mirabilit̄ dignatꝰ es oſtēdere maieſtatē
Inter q̄s beatiſſimū bartholomeū magna
v̄tutū p̄rogatiua colendū benigna tui pro
ſpectio ad ꝑplm direxit longinquū. quē licz
penitꝰ hūana ↄuerſatōe remotū. tibi tn̄ p̄di
catōis augmēto meruit ↄſignare vicinum.
O q̄ntis p̄conijs aplm mirabilē celebran
dum. cui dū ad ſeminandū fidē primorum
corda nō ſufficerēt ꝑplōꝝ. alatis q̄i veſtigijs
extremos terraꝝ fines penetrauit indorum
Cum languentiū innumera caterua tēplū
ingreſſus demoniacū. efficit ilico vt nulluz
cultoribꝰ demon p̄beret r̄nſum. O q̄z mira
v̄tutum ipiꝰ inſignia dum hūana voce ver
boſantē ↄtra ſe aduerſariū ſolo iuſſu lacera
tis diutiſſime viris reddidit mutū. Reginā
diabolica ↄtagione lunaticā liberauit. puel
lāq̄z ſolutis nexibꝰ patri rep̄ſentauit ſaniſſi
mā. O q̄z ſublime ſanctitatis eiꝰ miraculū
dū antiquū humani generis inimicū ſuuz
fecit in nihilū redigere ſimulacruz. O q̄z di
gne exercitui numerandꝰ celeſti. cuiꝰ vt mi
raculis fidē cōmodaret certiſſimā. angelus
apparuit ſuperna delapſus ab aula. Is igi
tur cathenatum demonem cunctis oſten
tans deformem. ſalutiferā ſaxo dñicam im
preſſerat crucē. Rex reginaq̄z ſimul baptizā
tur cū gente. vrbiūq̄z. xij. acole te deū patrez
corpe ſequūt̄ ⁊ mente. Ad extremū vo tem
poꝝ delatu pontificū neophici polemij fra
ter tirannꝰ beatū aplm oīmode in fide ↄſtā
tem. ceſum atq̄z excoriatuz accerrimā fec̄ ſu
ſcipe mortē. Qui tante mortis viriliter p̄fe
rendo diſcrimen. glorioſi certaminis ad cele
ſte gaudiū reportauit triūphum. Huc uſq̄z
Ambroſiꝰ Btūs āt theodorꝰ abbas ⁊ do
ctor p̄cipuꝰ de hoc aplō inter cetera ſic ait.
Apoſtolꝰ dei bartholomeus p̄mum ī lica
onia p̄dicauit. poſtmoduz in india. ad vlti
mū in albana vrbe. ſcz maioris armenie. vbi
p̄mo excoriatꝰ. tandē capite plexꝰ. ibidem ſe

pultꝰ eſt. Qui dū ad p̄dicādū mitteret̄ a dño
vt opinor audiuit. Vade diſcipule meꝰ ad
p̄dicandum. exi ad pugnanduz. capax eſto
periculoꝝ. ego paternū opus ↄſūmaui. pri
mus teſtis factꝰ. Vas q̄d neceſſariū eſt im
ple. Imitare magiſtꝝ tuum emulare dñm
tuū. Sanguinē ſanguinibꝰ pone. carnē car
nibꝰ trade. q̄ꝑ te paſſus ſuſtinui patere. Ar
ma ſint tibi benignitas in ſudoribꝰ. māſue
tudo inter maleficos. patientia ī his q̄ peri
munt. Non refutauit apls ſed vt famulus
fidelis dñico acq̄eſcēs p̄cepto ꝑgit. gaudēs
tanq̄z lux mūdi vt tenebroſos illuminaret.
tanq̄z ſal terre vt gentes inſipidas ſaliret. tā
q̄z agricola vt ſpūalez agriculturā ꝑficeret.
Petrꝰ q̄z apls docet natōnes. ſed bartholo
meus cōſeq̄nter paria inueſtigat. Petrus
operat̄ p̄digia mag̃. ſed bartholomeus fac̄
mirabilia valida. Petrꝰ capite dorſū cruci
figit̄. bartholomeꝰ poſtq̄z viuꝰ excoriatꝰ eſt
capite plectit̄. Ad q̄t valet petrꝰ capeſcēda
miſteria ad tot bartholomeus ſufficit pene
tranda. equaliter fecūdat eccłiam. equa lan
ce habuit ⁊ cetera diuina cariſmata. Hic ex
diuino. duodenario numero mediꝰ ex vtra
q̄z ꝑte ſonū diuine ſermocinatiōis dat ſicut
in cithara armoniā. Omēs apli vniuerſita
tē ſibi diſpartiētes p̄tores regis regū ↄſtitu
ti ſunt. Huic āt eſt ſors ⁊ portio armenie. lo
cus q̄ eſt ab euilath vſq̄z ad gabaoth diſtri
buta. Igit̄ vide eū lingue aratro. rōnabilia
rura ſulcantē. fidei v̄bū in ꝓfūdo cordis re
condentē padiſos ⁊ vineas dñi plantantez.
ſingulis paſſionū remedia medicinaliter i
ſerentē. ſpinas inutiles euellentē. ſiluas im
pietatis ſecare. ſepes dogmaticas circūpo
nere. Sed quales mercedes creatori obtule
rūt. Utiq̄z ꝑ honore inhonorātiā. enē ꝑ bñdi
ctione maledictionē. pro muneribꝰ penas.
ꝓ requieſcibili vita amariſſimā mortē. Nā
poſtq̄z intolerabilia tormenta ſubijt ab eis
decoriatꝰ in morem follis fuit. Nec poſtq̄z
migrauit ab h̄ mūdo neglexit occiſores. ſed
inuitabat miraculis p̄ditos. et ꝓdigijs ad
mittebat aduerſos. ſed beſtialē mentem nil
erat q̄d cōpeſceret. nil q̄d a malo retraheret.
Quid de cetero faciūt. Inſaniūt ↄtra illud

ſacrū opus. Reſpuūt egroti medentē. orba
ti manuducentē. ceci ductorē. naufragi gu
bernatorē. mortui viuificatorē. Et hoc qūo.
Proijciūt nāqꝫ ī pelag⁹ corp⁹ ſanctū. H
Nota ē igit̄ cū impetu de regionib⁹ ar
menie archa cū q̄ttuor alioꝝ martirum ar
chis q̄ ſimilit̄ dū ſigna operarent̄ cū ea fue
rant in mare ꝓiecte. et ꝑ tantū ſpaciū maris
q̄ttuor his ꝑcedētib⁹ ⁊ tāq̄ꝫ miſtris obſequi
um q̄dāmodo aplō facietib⁹. venert ī ꝑtes
ſicilie in inſulā q̄ liparis nūcupat̄. ſicut ep̄o
hoſtienſi q̄ tūc ꝑſens erat reuelatū fuit. Ve
nit ad paupculam theſaur⁹ ditiſſim⁹. Ve
nit ad ignobilē ꝑcioſiſſima margarita. Ve
nit ad meſtam ſplendiſſimū lumiare. Alijs
igit̄ q̄ttuor ad diuerſas terras eūtib⁹. ſctūm
apl'm in dicta inſula reliquerūt. Etenī predi
ctos q̄ttuor martires apl's relinquēs retror
ſum. vnū ſcꝫ papinū in ciuitatē ſicilie milas
aliū v̄o lucianū noīe in eſſinam tranſmiſit.
reliq̄s v̄o duos in calabritidē terraꝫ direxit.
gregoriū q̄dem in ciuitatē calūnā. achaciū
āt in ciuitatem q̄ chale vocat̄. q̄ vſqꝫ hodie
ſuffragijs ſuis ſplendēt. Suſcept⁹ ē igit̄ cuꝫ
multis hymnis laudib⁹ ⁊ cādelis ⁊ templū
ſibi magnifice fabricat̄. Mons āt vulcan⁹
inſule ꝓtigu⁹ cū habitatorib⁹ eēt nociu⁹. eo
q̄ ignē emittebat. q̄ſi ꝑ ſtadia ſeptē ſe iuiſi
biliter elongauit circa mare ſuſpēſus. ita vt
vſqꝫ hodie appareat vidētib⁹ q̄i figuratō fu
giētis ignis. Nūc igit̄ aue o beate beatoruꝫ
ter beate bartholomee. q̄ es diuine lucis ſplē
dor. ſancte eccl'ie piſcator. rōnabiliū piſciuꝫ
periture capture. dulcis fructus viuidi pal
mitis. vulnerator dyaboli mūdū ſuo latro
cinio vulnerātis. Gaudeas ſol orbis terre
cūcta illuminās. os dei lingua ignita ſapiē
tiam promens. fons iugiter ſanitates ema
nans. q̄ mare meabilib⁹ greſſib⁹ ſanctifica
ſti. q̄ terrā purpureā tuo cruore feciſti. q̄ ad
celos cōmeaſti. vbi in medio diuie aciei re
fulges. in ſplendore immarceſſibilis glorie
ſplendēs. in exultatōne iocūditatis inſatia
bilis gaudes. Hec theodorus.

CXIX
De ſancto Auguſtino.

Auguſtin⁹ hoc no
a men ſortit⁹ eſt vel ꝓpter excellētiaꝫ
dignitatis. vel ꝓpter feruorem di
lectōnis. vel ꝓpter ethimologiā noīs. Pro
pter excellentiā dignitatis. q̄niam ſic impe
rator auguſtus ꝑcellebat omēs reges. ſic et
iſte excellit omēs doctores. ſc̄m q̄d dic̄ remi
gius. Unde alij doctores compant̄ ſtellis.
Dañ. xij. Qui ad iuſticiā erudiūt multos
q̄i ſtelle ⁊c. Hic āt compat̄ ſoli ſic patet ī epl'a
q̄ de eo cantat̄. Quaſi ſol refulgēs. ſic ipe re
fulſit in templo dei. Secūdo ꝓpter feruoreꝫ
dilectōis. q̄niam ſicut menſis auguſt⁹ val
de feruet eſtu caloris. ſic et ipe valde incalu
it igne diuini amoris. Unde ipe in li. cōfeſſ.
de ſe ſic dicit. Sagittaueras tu cor meū cari
tate tua ⁊c. Item ibidē. Aliqñ intromittis
me in affectū multū inuſitatū introrſus ne
ſcio ad quā dulcedinē. q̄ ſi ꝑficiatur ī me ne
ſcio q̄d erit ſi vita eterna nō erit. Tertio pro
pter ethimologiā noīs. Dicit̄ enī auguſti⁹
ab augeo ⁊ aſtin q̄d eſt ciuitas. ⁊ ana q̄d eſt
ſurſum. Inde auguſtin⁹. q̄i augēs ſupnaꝫ
ciuitatem. Unde de eo cantat̄. Qui preua
luit amplificare ciuitatem ⁊c. De q̄ ciuitate
ipe dic̄ ī li. xj. d̄ ciuitate di. Ineſt ciuitati dei
et origo ⁊ informatio et beatitudo. Quoni
am ſi querat̄ vnde ſit. de⁹ eam condidit. Si
vnde ſapiens. a deo illuminat̄. Si vñ felix.
deo fruit̄. Subſiſtens modificat̄. ꝯtemplās
illuſtrat̄. inherens iocundat̄ Videt ⁊ amat
In eternitate dei viget In veritate di lucet
In bonitate dei gaudet. Vel vt dr̄ in gloſa
rio auguſtin⁹ dr̄ magnific⁹. felix. preclarus
Fuit enī magnific⁹ in vita. ꝑclar⁹ in doctri
na. felix in glīa. Eius vitā compilauit poſſi
donius calamēſis ep̄s vt dicit caſſiodorus
in li. de viris illuſtrib⁹ A
Uguſtin⁹ doctor egregi⁹. in ꝓuin
cia affricana ciuitate carthagineſi
ortus. ex honeſtis valde parentib⁹
ſcꝫ patre patricio. matre monica genit⁹. ī li
beralib⁹ artib⁹ ſufficienter edoct⁹ fuit. adeo
vt ſūm⁹ pħs ⁊ rethor luculentiſſim⁹ habere
tur. Nam libros ariſtotelis ⁊ omēs libros
liberaliū artiū q̄ſcūqꝫ legere potuit ꝑ ſe didi

cit et ĩtellexit. ſic ipe ĩ li. ꝯfeſ. teſtat̃ dĩ. Omẽs
libꝛos artiũ q̃s liberales vocant tũc neq̃ſſi-
mus malaꝝ cupiditatũ ſeruꝰ ꝑ meipm̃ legi
⁊ ĩtellexi q̊ſcũqꝫ legẽ potui Jtem in eodem.
Quicq̃d eſt de arte loquẽdi ⁊ diſſerendi. q̃c
q̃d de dimẽſionibꝰ figuraꝝ. ⁊ de muſicis. et
de numeris. ſine mag̃ difficultate nullo ho-
minũ tradẽte ĩtellexi. Scis tu dñe ds meus
qꝛ celeritas ĩtelligendi ⁊ diſcendi acumẽ do-
nũ tuũ ẽ. ſed nõ inde ſacrificabã tibi. Verũ
qꝛ ſciẽtia ſine caritate nõ edificat ſed inflat.
in errorẽ manicheoꝝ q̇ xp̃m fantaſticũ fuiſ
ſe affirmãt. ⁊ carnis reſurrectõẽꝫ negãt. inci
dit et ĩ eo ꝑ ãnos nouẽ dũ adhuc adoleſcẽs
eſſet ꝑmãſit Ad has etiã nugas adductꝰ eſt
vt arborẽ vici ploꝛare diceret. cũ ab ea foliũ
vel ficus toleret̃. Cũ igit̃ eſſꝫ ãnoꝝ. xix. ⁊ q̃n-
dam libꝛuꝫ cuiuſdam ph̃i ſcꝫ ciceronis in q̊
vanitas mũdi ꝯtemnẽda ⁊ philoſophia ap
petẽda docebat̃ ꝑlegeret. ex h̄ q̃deꝫ liber plu-
rimũ placuit. ſed qꝛ nomẽ ih̄u xp̃i q̃d a ma
tre imbiberat ibi nõ erat doleꝛe cepit Mat̃
ṽo eiꝰ ꝓ eo plurimũ flebat. ⁊ ip̃m ad vnitatẽ
fidei reducere ſatagebat. Quadaꝫ igit̃ vice
vt legit̃ in li. tertio ꝯfeſ. vidit ſe ſtare ĩ q̃dam
linea lignea licet triſtẽ. ⁊ q̃dã ei iuuenis aſti
tit. ⁊ cauſam tante triſticie req̇ſiuit. Que cũ
diceret ꝑditõeꝫ filij mei deploꝛo. ille reſpon-
dit. Eſto ſecura. qꝛ vbi tu ibi ille. Et ecce cõ-
tinuo filiũ ſuũ iuxta ſe ſtare vidit. Hoc cuꝫ
auguſtino retuliſſet. ille ait. Falleris mater
falleris. nec ſic tibi dictũ eſt. ſꝫ vbi ego ibi tu.
Econtra illa dicebat. Non fili mihi dictũ ẽ
vbi ille ibi tu. ſꝫ vbi tu ibi ille. Rogabat igit̃
ſedula mater q̃̄i importuna q̃ndam ep̃m ſi-
cut in eodẽ libꝛo ꝯfeſſionũ auguſtinꝰ teſtat̃
vt ꝓ ſuo filio intercedere dignaret̃. Qui tã-
ta q̃dãmodo importunitate deuictꝰ ꝓphe-
tica voce rñdit Vade ſecura. qꝛ impoſſibile
eſt vt filiꝰ tantaꝝ lacrĩaꝝ pereat. Cũ autẽ
apud carthaginẽ mltis annis rethoꝛicã do
cuiſſet occulte matre neſciẽte romã venit. ⁊
ibidẽ multos diſcipulos ꝯgregauit. Cũ enĩ
mater vſqꝫ ad poꝛtũ eũ ſecuta fuiſſet. vt aut
eũ retraheret. aut ſecũ iret. ip̃e eam decipiẽs
nocte latent̃ receſſit Q̃d illa mane ꝯſiderãs
aures dei clamoꝛibꝰ implebat. Quolibꝫ ãt

die mane et veſpe ad eccleſiam ibat. ⁊ ꝓ filio
oꝛabat. His tempibꝰ mediolanẽſes a ſima-
cho p̃fecto romanoꝝ petierũt ſibi doctoꝛeꝫ
in rethoꝛica deſtinari. Preſulabat̃ tunc ibi
vir dei ambꝛoſiꝰ. Et ad p̃ces mediolanẽſiũ
illuc mittit̃ auguſtinꝰ. Mater aũt eiꝰ quie
ſcere nõ valens. cũ multa difficultate ad eũ
venit. et ip̃m iam nec vere manicheũ nec ve
re catholicũ reperit. Cepit aũt auguſtinus
beato ambꝛoſio adherere. et eiꝰ p̃dicatõnes
freq̃nter audiꝛe. Erat aũt valde in p̃dicatio
ne ſuſpenſus. ne q̇d ꝯtra ip̃am manicheoꝝ
hereſim vel ꝓ ip̃a diceret̃. Quadã ei vice cõ
tra illũ errorẽ ambꝛoſiꝰ diutius diſputauit.
⁊ ip̃m apertis rõnibꝰ ⁊ autoꝛitatibꝰ cõfuta
uit. ita vt erroꝛ ille a coꝛde auguſtini penitꝰ
pelleret̃. B Quid ãt poſt h̄ ſibi ꝯtige-
rit ip̃e in libꝛo ꝯfeſ. narrat dicẽs Cũ te p̃mũ
cognoui. reuerberaſti infirmitatẽ aſpectus
mei. radiãs in me vehement̃. Et contremui
amoꝛe ⁊ hoꝛroꝛe et inueni me longe eſſe a te
in regione diſſimilitudinis. tanq̃ꝫ audirem
vocem tuã de excelſo. Cibus ſum grandiũ
creſce ⁊ manducabis me. Nec tu me muta-
bis in te ſicut cibũ carnis tue. ſꝫ tu mutabe-
ris in me. Cũ ãt ſicut ibidẽ refert via xp̃i
ſibi placeret. ſꝫ ꝑ iſtã anguſtaꝫ adhuc ire pi-
geret ĩmiſit dñs in mentẽ eiꝰ vt ad ſimplici-
anũ in q̊ lucebat lux diuina. ſcꝫ grã ꝑgeret.
vt ſibi actus ſuos ſecum ꝯferenti ꝓferret q̃s
eſſet aptus modꝰ viuendi ad ambulandũ
ĩ via dĩ ĩ q̃ aliꝰ ſic aliꝰ ſic ibat Diſplicebat ãt
ei q̃cq̃d agebat in ſc̄lo ꝑ dulcedine dei et de-
coꝛe domꝰ eius quã dilexit. Simplicianus
aũt cepit eũ hoꝛtari. ip̃e q̊ꝫ cepit ſeip̃m hoꝛta
ri ⁊ dicere. Quot pueri ⁊ puelle ĩtra eccl̃iaꝫ
d̃o ſeruiũt. ⁊ tu nõ poteris q̊d iſti ⁊ iſte. An
ṽo iſti ⁊ iſte in ſeip̃is poſſũt ⁊ non ĩ deo ſuo
Quid ĩ te ſtas ⁊ non ſtas. pꝛoijce te ĩ eum ⁊
excipiet te ⁊ ſaluabit te. Jnter hoꝝ collo-
quia memoꝛia victoꝛini ĩ mediũ venit Vñ
exhilaratꝰ ſimplicianus narrat qualit̃ ideꝫ
adhuc gentilis ob ſui ſapientiã rome quod
maximũ tunc erat ſtatuã in foꝛo meruiſſet.
et qualiter ſe ſepiꝰ xp̃ianũ dicebat. Cui cuꝫ
ſimplicianus diceret. non credo niſi te in ec
cleſia videro. ille iocando dicebat. Nunq̃d

parietes faciunt hoiem christianū. Tandē dum ad ecclesiā venisset ⁊ ei tanq̄ʒ verecundo occulte liber vbi erat simbolū fidei ad legendū ⁊ pnunciandum vt tunc moris erat datus fuisset. ille in altum ascēdit. ⁊ alta voce pnūciauit. mirante roma. gaudēte ecclia Omnes aūt subito pstrepuerūt. victorinꝰ victorinus. cito sonuerunt ⁊ cito siluerunt. Tunc etiā ab affrica quidam amicꝰ augustini noīe pontianus supuenit. ⁊ vitā ⁊ miracula illiꝰ magni anthonij q̄ nup i egypto sub constantino impatore defunctꝰ fuerat recitauit. Hoꝝ exemplis augustinus vehementer exarsit. ita ꝙ sociū suū alipium tam vultu q̄ʒ mente turbatꝰ inuasit. ⁊ fortiter exclamauit Quid patimur q̄d audimꝰ Surgunt indocti ⁊ celum rapiunt. ⁊ nos cū doctrinis nostris in infernum demergimur. An q2 pcesserunt pudet sequi. ⁊ non pudet nec saltem sequi Et accurrens in quendam ortum sub quadā ficu se piecit. vt in eodem libro cōfeß. cōmemorat et amarissime flens lamētabiles voces dabat dicens. Quādiu q̄ʒdiu cras ⁊ cras. sine modo. sine paululū. Modo nō habebat modū. ⁊ sine paululuʒ pdibat in longinquū. De hac sui tarditate plurimū conquerebat̄. sicut postmodum i eodem libro scpsit. Heu mihi q̄ʒ excelsus es in excelsis. ⁊ q̄ʒ profundꝰ in pfundis. ⁊ nusq̄ʒ recedis ⁊ vix redimꝰ ad te. Age domine ⁊ fac ⁊ excita et reuoca nos. Accede ⁊ rape ⁊ fragra ⁊ dulcesce. Impedimētis omnibus sic timebā expediri queādmoduʒ impediri timenduʒ est. Sero te amaui pulcritudo tā antiqua ⁊ tam noua. sero te amaui. Intus eras ⁊ ego foris. ⁊ ibi te querebam. ⁊ in ista formosa que fecisti deformis irruebā. Mecum eras ⁊ tecum non eram. Vocasti ⁊ clamasti. ⁊ rupisti surditatē meā. Coruscasti ⁊ splenduisti. ⁊ fugasti cecitatē meā. Fragrasti ⁊ duxisti spūm meū ⁊ anhelo tibi. Gustaui ⁊ esurio et sitio te. Tetigisti me ⁊ exarsi in pacē tuā. Cum aūt amarissime fleret. audiuit vocem dicentē sibi. Tolle lege. tolle lege. Aperuitq̄ʒ statim codicē apostolicū ⁊ coniectis oculis ad pmū capitulū legit. Induimini dn̄m ihm christū. Et statim omēs ab eo dubietatis tenebre diffugerūt. ¶ Interim aūt tam vehementissimo dentiuʒ dolore torqueri cepit. vt fere sicut ipe ait ad credendū opinioneʒ cornelij philosophi duceretur. qui summū bonū anime in sapiētia. summū vo bonū corpis in nullū sentiēdo dolorē posuerat. Tam vehemens autem ille dolor fuit. ꝙ etiam loquelam amisit. Quocirca vt in libro confeß. refert. in tabulis cereis scripsit. vt omēs pro eo orarent. vt dn̄s dolorem illum mitigaret. Ipse igitur cum alijs genua flexit. ⁊ subito sanum se sensit.

Insinuauit ergo per l'ras sancto viro ambrosio suū votum vt moneret quid sibi de libris sanctis legendum esset quo aptior fieret fidei christiane. At ipse iussit esayā pphetam eo ꝙ euangelij ⁊ vocationis gētiuʒ pnunciator aptior videatur. Cuius pncipium cū augustinus non intelligeret. totum aliud tale esse arbitrans distulit vt illud relegeret cum in scripturis sanctis magis exercitatꝰ esset. Aduenīēte vo pascali tempore augustinus cuʒ eēt annoꝝ. xxx. cum filio suo adeodato puero valde ingenioso. queʒ augustinus in sua adolescētia dum adhuc gentilis ⁊ philosophꝰ eēt genuerat. necnō et cū alipio amico suo meritis matris et pdicatione ambrosij sacruʒ baptisma suscepit. Tunc sicut fertur Ambrosius. Te deū laudamus inquit. et Augustinus. te dn̄m confitemur. respondit. et sic tunc ipsi duo hunc hymnū alternatim composuerūt. et vsq̄ʒ in finem decantauerūt. Sicut etiā testatur honorius in libro suo qui dicitur speculuʒ ecclesie. In aliquibꝰ aūt libris antiquis titulus talis preponit̄. Canticū ab Ambrosio et augustino compilatum. Protinꝰ auteʒ in fide catholica mirabiliter cōfirmat̄ spem omnē quam habebat in seculo dereliquit. et scolis quas regebat abrenūciauit. Quanta aūt dulcedine diuini amoris extunc frueretur. ipse hoc in libro confeß. aperit dicens. Sagittaueras tu cor meū caritate tua. et gestabā verba tua transfixa in viscerībꝰ meis. et exempla seruoꝝ tuoꝝ quos de nigris lucidos. et de mortuis viuos feceras cōgesta in sinū cogitatōnis mee vrebant et psume

bant grauē torporē et aſcendēti a conualle
ploratōis et cantanti canticū graduū dede
ras ſagittas acutas ⁊ carbones vaſtatores
nec ſatiabar in illis diebꝰ dulcedine mirabi
li ꝯſiderare altitudinē diuini ꝯſilij ſuꝑ ſalu
tē generis hūani. Quantū fleui in hymnis
et canticis tuis. ſuaue ſonātis eccleſie voci
bus commotꝰ acriter voces ille influebant
auribꝰ meis et eliquabat̄ veritas tua in cor
meū. et currebant lacrime. et bene mihi erat
cū eis. Tūc enī in eccleſia mediolanēſi hᷣ cā-
tica inſtituta ſūt. Et clamabā clamore cor-
dis mei. O in pace. O in idipm̄. O q̄ dixit
dormiā ⁊ requieſcā ⁊ ſomnū capiā. Tu es
eī in idipm̄ q̄ nō mutaris. ⁊ in te requies obli-
uiſcēs laborꝝ oīm. Legebā totū pſalmū illū
⁊ ardebā q̄ fuerā latrator amarꝰ ⁊ cecꝰ adū-
ſus lr̄as d̄ melle celi melleas ⁊ de lumīe tuo
luminoſas. ⁊ ſuꝑ ſcp̄turas hmōi tabeſcebā
Chriſte ihū adiutor meꝰ q̄ʒ ſuaue mihi ſbi-
to ē factū carere ſuauitatibꝰ nugaꝝ mearū
⁊ q̄s amitt̄e metꝰ fuerat. iam dimitt̄e gaudi
um erat. Eijciebas enī eas a me vera tu ⁊ ſū
ma ſuauitas. Eijciebas ⁊ itrabas ꝓ eis om
ni voluptate dulcior. ſʒ nō carni ⁊ ſanguini
oī luce clarior. ſʒ oī ſecreto interior. oī bono
re ſublimior. ſʒ nō ſublimibus in ſe. B.

Poſt hᷣ aſſumptis nebrodio ⁊ euodio ⁊
matre ad affricā remeabat. Sʒ cū eēnt apd̄
hoſtia tiberina. pia mater eiꝰ defūcta ē. Poꝰ
cuiꝰ mortē reuerſus ē auguſtinꝰ ad agros
ꝓpos. vbi cū hiis q̄ ſibi adherebāt ieiunijs ⁊
orōibꝰ deo vacabat. libros ſcribebat. ⁊ ido-
ctos docebat. Fama aūt eiꝰ vbiqʒ diffunde
bat̄. ⁊ in omnibꝰ libris ſuis ⁊ actibꝰ admira
bilis habebat̄. Refugiebat aūt ad aliquam
ciuitatē accedere q̄ epo careret. ne ipm̄ in p̄-
dicto officio īpediri ꝯtingeret. Eodē tp̄e
apud yponem erat q̄dam vir magnarum
opum q̄ auguſtino miſit ꝙ ſi ad eū accederet
et v̄bum ex ore ſuo audiret. ſeculo renuncia
re poſſet. Quod auguſtinꝰ vbi comperit il
luc concitꝰ iuit. Audiens aūt valerius ypo-
nenſis ep̄s famā eiꝰ. ipm̄ plurimū renitētē
in ecclia ſua p̄ſbyterū ordinauit. nōnullis
q̄dem lachrymas ſuas ſuꝑbe interp̄tātibꝰ.
et tanq̄ʒ eū ꝯſolantibꝰ ⁊ dicentibus. quia et
locꝰ p̄ſbyterij licet ip̄e maiori dignꝰ eſſet ap-
propinquaret tn̄ epiſcopatui. Qui ſtatim
monaſteriū clericoꝝ inſtituit. ⁊ cepit viuere
ſcḋm regulā a ſanctis apl̄is ꝯſtitutā. De cuiꝰ
monaſterio fere decē ep̄i ſūt electi. Et q̄a p̄-
dictꝰ ep̄s erat grecꝰ ⁊ minꝰ in latina lingua
⁊ lr̄is doctꝰ. auguſtino ptātem tribuit. vt ꝯ
morē orientalis ecclie coram ſe in ecclia pre
dicaret. Unde cū multi epo derogarēt. ille
de hᷣ nō curabat. dūmodo ꝑ eū fieret qḋ per
ſe fieri nō valebat. Eo tp̄e fortunatū p̄ſbyte
rū manicheū ⁊ alios hereticos p̄cipue reba
ptizatores donatiſtas ⁊ manicheos ꝯuicit
abſtulit et ꝯfutauit. Cepit aūt valeriꝰ formi
dare ne ſibi auguſtinꝰ tolleret̄. ⁊ ab alia ciui
tate in ep̄m petet̄. Nam ſibi aliq̄n ablatus
fuiſſet niſi eū ad locum ſecretū trāſmitt̄e cu
raſſet. ita vt iueniri minime potuiſſet. Im-
petrauit igit̄ ab archiepo carthaginenſi vt
ip̄e cederet ⁊ auguſtinū yponēſi ecclie ī epi-
ſcopū ꝓmoueret. Sʒ cū hᷣ auguſtinꝰ omni-
mode recuſaret. cōpulſus tn̄ ⁊ coactꝰ ſuccu-
buit. et ep̄atꝰ curam ſuſcepit. Qḋ in ſe fieri
nō debuiſſe vt ſuo viuente epo ordinaretur
poſtea ⁊ dixit et ſcripſit. propter cōcilij vni-
uerſalis ꝓhibitiōeʒ quā poſtmodū ordina-
tus didicit. Nec qḋ ſibi factū eē doluit alijs
fieri voluit. Unde etiā ſategit. vt in cōcilijs
ep̄oꝝ ꝯſtitueret̄ vt omīa ſtatuta patrū ordi
nādis deberēt ab ordinatoribus intimari.
Ip̄e aūt de ſe dixiſſe poſtmod̄ legit̄. In nl̄la
re mihi dn̄m ſentio ſic iratū ſicut in hᷣ ꝙ cuʒ
nō eſſem dignꝰ poni ad remū poſuit me ad
ampluſtre in apice regimīs eccie. Ueſtimē
ta eiꝰ ⁊ calciamēta ⁊ ornamēta alia nec nitū-
da nimiū. nec abiecta plurimū. Sed ex mo
derato ⁊ cōpetenti habitu erant. Ip̄e enī de
ſe dixiſſe legit̄. Fateor de p̄cioſa veſte erube-
ſco. et iḋo cū dat̄ mihi vendo eā. vt q̄r veſtis
nō poteſt eſſe cōmunis p̄cium ſit cōmune.

Menſa frugali ⁊ parca ſemꝑ vſus eſt. et
īter olera et legumina ꝓpter infirmos et ho
ſpites plerūqʒ carnes habebat. In ip̄a autē
menſa magis lectionē vel diſputationeʒ q̄ʒ
epulatōeʒ diligebat. ⁊ ꝯtra peſtē detractōis
in ea ſic ſcp̄tū habebat. Quiſq̄s amat dictiſ
abſentū rodere vitā. Hanc menſā indignā

nouerit eē ſibi. Nam et aliqñ cū q̇dam ſibi familiariſſimi coepi ad detractionē linguā laxaſſent. adeo dure eos redarguit. vt diceret ꝙ niſi deſiſterent aut verſus ipōs deleret aut a menſa recederet. Quadā vice cuꝫ q̊ſdaꝫ ſuos familiares ad prādiū inuitaſſet vnꝰ illoꝝ curioſior ceteris. coquinā igreſſꝰ eſt. Cūqꝫ oīa frigida reperiſſet. reuerſus ad auguſtinū iterrogauit. q̄d ciboꝝ ipe prāſurus paterfamilias pparaſſet. Cui auguſtinus nequaq̄ꝫ taliū epularꝫ curioſus rñdit. Et ego vobiſcū neſcio. ¶ Tria a beato Ambroſio ſe didiciſſe ait. Primū ē ꝙ vxorē cuiq̄ꝫ nūq̄ꝫ peteret. Scdo ꝙ militare volentē ad h̄ nō comēdaret. Tertiū ꝙ ad conuiuia inuitatꝰ nō iret. Cauſa pmi ē. ne illi inter ſe ñ ꝯueniāt ⁊ ſibi maledicant. Cauſa ſecūdi eſt ne militātes calūniam exerceant ⁊ in eū alij culpā refundāt. Cauſa tertij ē. ne forte temperātie modū ꝑdat. Tante āt puritatis et hūilitatis fuit. vt ipa etiā minima peccata q̄ apud nos nulla vel minima reputant. in li. ꝯfeſ. ꝯfiteat. et de his coram deo humiliter ſe accuſet. Nam ibidē accuſat ſe d̄ eo ꝙ cū puer eſſet ludebat ad pilam dum ad ſcolas ire deberet. Item d̄ eo ꝙ nolebat legere vel addiſcere niſi a parētibus vel magiſtro vrgeret. Item de eo ꝙ fabulas poetaruꝫ ſic fabulā enee cū adhuc eēt puer libēt legebat. et didonē mortuā ꝓpter amorem plorabat. Idem de h̄ ꝙ de cellario parentuꝫ vel mēſa aliq̄d furabat. vt pueris ludentibus daret. Item de eo ꝙ in ludo pueroꝝ fraudulētas victorias exercebat. Itē de eo ꝙ pira d̄ q̄dā arbore vicina vinee ſue cū adhuc eſſet ānorū. xvj. furatꝰ fuit. In eodē q̊ꝫ libro accuſat ſe de ipa modica delectatōne quā aliqñ in comedendo ſentiebat dicens. Sic me docuiſti vt quēadmodū medicamenta ſic alimenta ſumpturꝰ accedaꝫ. Sed dū ad quietem ſatietatis ex indigentie moleſtia trāſeo in ipo tranſitu inſidiat laqueꝰ concupiſcentie. ipe enī tranſitꝰ voluptas eſt ⁊ nō eſt aliꝰ quo tranſeatur. q̊ tranſire cogit neceſſitas. Et cum ſalus ſit cauſa edendi ⁊ bibendi. adiungit ſe tanq̄ꝫ pediſſequa ꝑiculoſa iocūditas et plerūqꝫ preire conat. vt eiꝰ cauſa fiat q̄d ſalutis cauſa me facere vel dico vel volo. Ebrietas longe eſt a me. miſereberis ne appropinquet mihi. Crapula āt nōnūq̄ꝫ ſubrepit ſuo tuo. miſereberis vt lōge fiat a me. Et q̊s eſt dñe q̊ nō aliqñ rapiat aliquantulum extra metas neceſſitatis. Quiſq̊s ille ē magnꝰ profecto eſt. Magnificet nomē tuum. Ego nō ſum q̊ homo peccator ſū. Habebat etiā ſe ſuſpectū de olfactu dicens. De illecebra odoꝝ non ſatago nimiſ. cū abſunt non requiro. cū aſſunt non reſpuo. Paratus etiā eis ſemper carere ita mihi videor et forſitan fallor. Nemo enī ſecurus eſſe debet in iſta vita q̄ tota temptatio noīat. Unde q̄ fieri potuit ex deteriori melior. nō fiat ex meliori deterior. Iterū de auditu ꝯfitet dicens Voluptates aurīū tenacius me implicauerant et ſubiugauerāt. ſed reſoluiſti ⁊ liberaſti me. Cum mihi accidit vt me amplꝰ cantus q̄ꝫ res que canit moueat penaliter me peccare confiteor. et tūc mallem nō audire cantantem. Accuſat etiam ſe de viſu. ſicut d̄ eo ꝙ aliquando nimis libenter vidit caneꝫ currentē. et de eo ꝙ ꝑ agrum caſu tranſiens venationē libenter ꝓſpexit. et de eo ꝙ domi exiſtens araneas muſcas ſuis retibꝰ capiētes nimis attente conſpexit. Ideo āt de his coram domino confitet. vt ibidem dicit. q̊a aliquando hec a bonis meditatōnibꝰ auertunt. ⁊ orationes interrūpunt. Accuſat etiā ſe de appetitu laudis ⁊ motu inanis glie dicens. Qui laudari ab hominibꝰ vult vituperante te. non defendet ab hominibꝰ iudicante te. nec eripietur damnāte te. Laudat homo ꝓpter aliq̄d donū q̄d dediſti ei. et tñ plus gaudet ſe laudari q̄ꝫ donum. Tēptamur his temptatōibꝰ quotidie ſine ceſſatione. quotidiana fornax noſtra eſt hūana lingua. Veruntñ nollem vt vel augeret mihi gaudiū cuiuſlibꝫ boni mei ſuffragatio oris alieni. Sed auget fateor nō ſolum. ſed vituperatio minuit. Cōtriſtor āt aliqñ laudibꝰ meis cū ea laudantur in me in quibꝰ mihi ipe diſpliceo. vel etiā bona minora vel leuia pluris exiſtimantur q̄ꝫ exiſtimanda ſunt.

¶ Hereticos vir iſte ſctūs validiſſime ꝯfutabat. ita vt ipi inter ſe publice p̄dicarēt

peccatū nō eſſe iterficere auguſtinū. quē tā-
q̄z lupū occidendū dicebāt. ⁊ occiſorib⁹ oīa
ſua pctā a deo dimittēda aſſerebant. Mul-
tas ab eis inſidias ꝑtulit. ita vt ſibi aliq̄ pgē
ti ī via inſidias poneret. ſʒ dei ꝓuidentia iti
neris errore ſeducūt. vt īuenire eū n̄ poſſent

Compaupez ſemꝑ memor erat. eiſq̄z ex
his que habere poterat liberalit̄ exhibebat.
Nam ⁊ de vaſis dn̄icis ꝓpter paupes et ca
ptiuos aliqū iubebat frangi ⁊ ꝯflari. et indi
gentib⁹ diſpenſari. Domū vel agrū ſiue vil
lam nūq̄z emere voluit. Multas etiā here-
ditates ſibi dimiſſas reſpuit. eo qꝫ mortuoꝝ
filijs vel ꝓpinquis poti⁹ ipa deberi dicebat
In his q̄z q̄ in eccl'ia poſſidebat. intēt⁹ amo
re vel implicat⁹ non erat. ſed die ac nocte de
ſcripturis ⁊ reb⁹ diuinis cogitabat. Fabrica
rū q̄z nouarū nūq̄z ſtudiū habuit. deuitanſ
in eis implicationē ſui animi quē ſꝑ liberū
habere volebat ab omni moleſtia corpora-
li. vt libere vacare poſſet ꝯtinue meditatiōi
et aſſidue lectōi Nō tñ illa edificare volētes
ꝓhibebat. niſi forte īmoderate fieri ꝯſpexiſſʒ.

Laudabat q̄z plurimū illos q̄b⁹ morien
di deſideriū inerat. et ſup h̄ triū epoꝝ exem-
pla ſepi⁹ recitabat Ambroſi⁹ eni cū in extre
mis eſſet. ⁊ rogaret̄ vt ꝓlongatōem vite ſibi
p̄cibus obtineret. reſpondit. Non ſic vixi vt
me pudeat inter vos viuere. nec mori timeo
q̄niam bonū habem⁹ dn̄m Qđ reſponſum
auguſtin⁹ mirabiliter extollebat. Addebat
q̄z de alio epo. cui dū diceret̄ eū eccl'e multū
neceſſariū fore. et qꝫ ideo adhuc eū dn̄s libe-
raret ait. Si nūq̄z. bene. ſi aliqñ. q̄re nō mō.
De alio q̄z epo aiebat ciprianum referre qꝫ
cū infirmitate graui laboraret adhuc ſibi ſa
nitatē reſtitui exorabat. Cui iuuenis ſpecio
ſus apparēs cū indignatiōe infremuit ⁊ ait.
Pati timetis. exire nō vultis. qđ faciā vob

Feminaꝝ nullā vnq̄z. nec etiā germanā
ſororē. aut fratris ſui filias. q̄ dō pariter ſer-
uiebant ſecū habitare pmiſit. Dicebat eī qꝫ
et ſi de ſorore vel nepotib⁹ nulla mali poſſet
oriri ſuſpitio. tñ qꝛ tales pſone ſine alijs ſibi
neceſſarijs eſſe non poſſent. ⁊ ad eaſ etiā alie
aduentarēt ex illis poſſent infirmiores aut
humanis temptatōib⁹ cōmoueri. aut certe
malis hoīm ſuſpitōnib⁹ infamari. Nunq̄z
cū muliere ſolus loqui volebat niſi ſecretuʒ
aliquod intereſſet Conſanguineis ſic be
ne fecit non vt diuitias haberēt. ſʒ vt aut nō
aut min⁹ egerent. Raro pro aliq̄ aut literis
aut verbis intercedere volebat. recolēs quē-
dam philoſophū ꝯtemplatōe fame amicis
non multa preſtitiſſe. Et ſepe dicebat. plerū-
q̄z poteſtas q̄ petit̄ premit Cū āt id faciebat
ſic ſtilum tempabat. vt oneroſus non eſſet.
ſʒ mereret̄ vrbanitate dictaminis exaudiri.

S Volebat poti⁹ inter ignotos q̄z in
ter amicos cauſas audire dicēs. qꝛ iter illos
poterat libere iniquū cognoſcere. et vnuʒ ex
his amicū eſſe factur⁹. pro quo ſcʒ iuſticia
mediāte ſnīaʒ daret. Ex amicis v̄o eēt vnū
pditur⁹. ſcʒ ꝯtra quem proferret ſententiaʒ.

A multis eccleſijs inuitabat̄ ⁊ ibi v̄bum
dn̄i p̄dicabat. ⁊ multos ab errore ꝯuertebat
Aliquando a propoſito digreſſionē facere
ꝯſueuerat in p̄dicatione. ⁊ tunc dicebat deū
hoc ad profectū ſalutis alic⁹ ordinaſſe. ſicut
in quodam manicheoꝝ negociatore patu-
it. qui in p̄dicatiōe quadam auguſtini vbi
ipſe digreſſionē faciens ꝯtra hūc errorē pre-
dicauerat conuerſus fuit. Eo tempe dū
gothi romam cepiſſent ydolatre ⁊ infideles
chriſtianis plurimū inſultabant. Propter
qđ auguſtin⁹ librum de ciuitate dei compo
ſuit. in quo iuſtos in hac vita debere premi
impios aūt florere oſtendit. Ubi de dupli-
ci ciuitate ſcʒ hieruſalem ⁊ babilone ⁊ earū
regib⁹ agit. q̄a rex hieruſalem xp̄s. rex babi-
lonis diabol⁹. Quas duas ciuitates vt ibi
dem dicit duo amores ſibi fabricāt. qꝛ ciui-
tatē dyaboli conſtruit amor ſui creſcens vſ
q̄z ad cōtemptū dei. ciuitatem dei amor dei
creſcens vſq̄z ad ꝯtemptū ſui. In dieb⁹ aūt
eius anno ſcʒ dn̄i. cccc xl. vandali totā affri
ce ꝓuinciam occupauerūt vaſtātes om̄ia
nec parcentes ſexui ordini vel etati. Poſt h̄
aūt ad yponēſem ciuitatē ꝑuenerūt. ⁊ ipſam
manu valida obſederūt. Sub hac tribula-
tione auguſti⁹ p̄ ceteris ſue ſenectutis ama
riſſimā ⁊ lugubrē duxit vitā. Fuerūtq̄z ſibi
lacrīe e⁹ panes die ac nocte. cū alioſ videt oc
ciſoſ alioſ effugatoſ. eccl'ias ſacdotib⁹ vidua

tas ciuitates cũ ȝ acolis diſſipatas. Inter tot tñ mala cuiuſdã ſapiẽtis ſnia ſe ꝯſolabatur dicẽtis. Nõ erit magnꝰ magnũ putãs ꝙ cadũt ligna vel lapides ⁊ moriũtur mortales. Conuocatis aũt frĩbꝰ dixit eis. Ecce rogaui dñm vt aut nos ab his piculiſ eruat. aut patientiã tribuat. aut me de hac vita ſuſcipiat ne tot calamitates videre cõpellar. Et ecce tertium qd petiuit obtinuit. ⁊ tertiodecimo obſidionis mẽſe febribꝰ laborãs lecto decubuit. Intelligẽs ãt diſſolutõnez ſui corpis iminere. vij. pſ penitẽtiales ſibi ſcribi fec. ipſoſq; i loco ꝯ parietẽ poſitos lecto decubãs legebat. ⁊ vbertim ac iugiẽ lacrĩas fũdebat. Et vt dõ vacaret liberiꝰ ⁊ eiꝰ intẽtio a nullo ĩpediri poſſet. ante decẽ dies ſui exitꝰ nullu ȝ ad ſe ingredi pcepit. niſi cũ medicꝰ ingrederẽ vel cũ ſibi refectio portaretẽ. Quidã ãt eger ad eũ veñt. ⁊ vt ſibi manũ ĩponeret ⁊ ab infirmitate curaret ipm inſtanẽ rogauit. Cui auguſtinus rñdit. Quid ẽ ħ fili qd loqueris. Putas ꝙ ſi tale qd facere poſſem. mihi ħ ipm nõ ꝯferrem. Ille ãt iſtabat aſſerẽs ſibi ĩ viſione pceptũ eẽ vt ad eum accederet. ⁊ ſanitatẽ recipet. Vides ãt fidẽ eiꝰ p ipo orauit ⁊ ſanitatẽ recepit. Energuminos mltos curauit. ⁊ plura alia miracl'a fecit. In li. xxij. de ciuitate dei duo miracl'a de ſe tãq; de qdam alio refert dicẽs. Ypone ſem qndã vginẽ ſcio. q cũ ſe oleo punxiſſ ȝ. ⁊ p illa orans pſbyter lacrimas ſuas inſtilla uerat mor a demone fuiſſe ſanatã In eodẽ etiã libro ſic ait. Scio etiã epm ſemel p adoleſcẽte quẽ nõ vidit oraſſe. illũq; ilico demonio caruiſſe. Nullũ ãt dubiũ videẽ qn de ſe loquaẽ. ſȝ hũilitatis cauſa ſeipm noluit nominare. In eodẽ q; li. de ciuitate dei ſic ait. ꝙ cũ qdã infirmꝰ icidi deberet. ⁊ de eꝰ morte ob inciſionẽ plurimũ timereẽ. ⁊ infirmꝰ mltis lacrimis deũ exoraret. cũ eo ⁊ p eo auguſtinꝰ orauit. ⁊ ſine inciſione aliq̃ integrã ſanitatẽ recepit. Deniq; diſſolutõe corpis appropinquãte ħ memoriale docuit. nullũ videlicet hoĩez q̃ntumcũq; excellẽtis meriti ſine cõfeſſione ⁊ eukariſtia debere tranſire. Ad extremã aũt horam veniẽs mẽbris omnibꝰ ſui corpis incolumis integro aſpectu atq; auditu. anno etatis ſue. lxxvij. epatꝰ vero ſui. xl. coram poſitis fratribꝰ ⁊ orãtibꝰ migrauit ad dñm. Teſtamentũ nullũ fecit. qr vnde faceret paup xpi non habuit. Floruit circa annos dñi. cccc. Itaq; auguſtinꝰ ſapiẽtie lumẽ pfulgidũ. ppugnaculũ veritatis. ⁊ fidei munimẽtũ. omẽs eccle doctores ſitam ingenio q̃; ſcientia vicit. incomparabiliter florens tam exemplis vtutu ȝ q̃; affluentia doctrinarũ. Vnde ⁊ btũs remigius hieronimũ ⁊ q̃ſdã alios doctores cõmemorãs ſic ꝯcludit. Hos omẽs doctores auguſtinꝰ ingenio ⁊ ſcientia ſua vicit. Nã licet Hieronimꝰ ſex milia volumina origenes ſe legiſſe fateaẽ. iſte tñ tanta ſcripſit vt ñ ſolu ȝ diebus ac noctibꝰ ſcribere libros eius quis non poſſit. ſed nec legere quidẽ occurrat. Voluſianus autem cui auguſtinꝰ epiſtolam ſcripſit. ſic de eo dicit. Legi dei deeſt quicquid auguſtinũ contigerit ignorare. Hieronimꝰ quoq; in quadã epiſtola ſcribens auguſtino ait. Duobus libellis tuis eruditiſſimis. et omni eloquentie ſplendore fulgentibꝰ reſpondere nõ potui. certe quicquid dici potuit. et aſſumi ingenio. et de ſcripturarũ hauriri fontibꝰ. a te poſitum atq; diſertum eſt. Sed queſo reuerentiã tuã parũper patiaris me tuũ laudare ingenium. Hieronimꝰ etiã in libro de. xij. doctoribꝰ ſic de eo ſcribit. Auguſtinꝰ eps volãs per mõtiũ cacumina quaſi aquila. et ea que ſũt in montiũ radicibꝰ nõ ꝯſiderans multa celorum ſpacia. terrarũq; ſitus. ⁊ aquarꝝ circulũ claro ſermone pnunciat. Deniq; in q̃nta eũ reuerentia ⁊ dilectione hieronimꝰ habuit. patet in epiſtolis quas eidez miſit. In quarũ vna ſic dicit. Domino ſancto ac beatiſſimo pape auguſtino hieronimꝰ. Omni quidem tempore beatitudinẽ tuã eo q̊ decet honore veneratꝰ ſum. et habitantem in te dilexi dominũ ſaluatorem. Sed nunc ſi fieri poteſt cumulo aliquid addimꝰ. ⁊ plena cõplemꝰ vt abſq; noĩs tui mentiõe ne vnã horã qdem pterire patiamur. Idẽ in alia epl'a ad eundem. Abſit aũt vt qcquam de libris beatitudinis tue attingere audeã. Sufficit enĩ mihi mea probare ⁊ aliena non rapere.

Gregoꝛi⁹ q₃ ī epl'a ad innocentiū africe ꝑfe/
ctū de eis libꝛis ſic ait. Qđ expoſitōe₃ ſci iob
vob̄ trāſmitti voluiſtis vr̄o ſtudio cōgau/
dem⁹ S₃ ſi dlicioſo cupitis pabulo ſagina
ri. btī auguſtini cōpatriote vr̄i opuſcula le/
gite. ⁊ ad cōpatōe₃ illi⁹ ſimilaginis noſtru₃
furfurē nō q̄retis. Idem q₃ ī regiſtro ſic ait.
Legit' ꝙ btūs auguſtin⁹ nec cu₃ ſoꝛoꝛe ſua
habitare ꝯſenſit dicēs. Que cu₃ ſoꝛoꝛe mea
ſūt ſoꝛoꝛes mee nō ſūt. Docti ergo viri cau
tela. magna nob̄ d₃ eē inſtructio. In ꝑfatio
ne q₃ ambꝛoſiana ſic legit'. Magnificentiā
tuā ī moꝛtificatōe auguſtini adoꝛā⁹. tua in
oīb⁹ opante v̄tute. vt nullis ꝓmiſſis blandi
mētoꝝ fallaciū vir tuo ignit⁹ ſpū vinceret.
q̄ eū ita oī genere pietatis imbueras vt ip̄e
tibi ara ⁊ ſacrificiū ⁊ ſacerdos eēt ⁊ templū.
Btūs igit' pꝛoſper ī tertio li. de vita cōtēpla/
tiua ſic de eo dicit Sctūs auguſti⁹ eps̄ acer
ingenio. ſuauis eloquio ſecularis literatu/
re perit⁹. in eccīaſticis laboꝛib⁹ operoſus. ī
q̄tidianis diſputatōib⁹ clar⁹. ī oī ſua actiōe
cōpoſit⁹. ī queſtiōib⁹ ſoluēdis acut⁹. ī ꝯuin
cēdis hereticis circūſpect⁹. ī expoſitōe fidei
nr̄e catholic⁹. ī explanādis ſcp̄turis canoni
cis caut⁹. Bern. q₃ ſic d̄ eo ſcribit. Auguſti
nus h̄ ē validiſſim⁹ malle⁹ hereticoꝝ. ℞

Poſt hāc cū barbara gens terrā illā oc/
cupaſſ₃ ⁊ ſctā loca ꝓphanaret. fideles coꝛp⁹
auguſtini ceperūt. ⁊ ip̄m ī ſardiniā trāſtule
rūt. Trāſactis āt ab ei⁹ obitu ānis. cclxxx. cir
ca ānos dn̄i. dccxviij. lip̄rād⁹ deuot⁹ longo/
bardoꝝ rex audiēs ſardiniā a ſaracenis de/
populatū. ſolēnes illuc nūcios miſit. vt do/
ctoꝛis ſancti reliquias papiā deferrēt. Qui
magno ꝑcio dato coꝛp⁹ ſctī auguſtini tule/
rūt. ⁊ ip̄m vſq₃ ianuā depoꝛtauerūt. Qđ de
uot⁹ rex audiēs. vſq₃ ad p̄dictā ciuitatē cu₃
magno gaudio eidē obuiauit ⁊ reuerent' ex
cepit. Cū āt mane vellēt coꝛp⁹ deducere. nul
lo mō de loco moueri potuit. donec rex vo/
tū emiſit. ꝙ ſi ſe inde duci ꝑmitteret. ibidē ī ſuo
noīe eccīa₃ fabꝛicaret. Cum āt votū feciſſ₃
ſtatim ſine difficultate inde deductū ē. Rex
āt qđ vouerat īpleuit. ⁊ ibidē ī honoꝛe ſancti
auguſtini eccīa₃ ꝯſtruxit. Idē miracl'm
die ſequēti ī qdā villa epat⁹ terdonēſis q̄ d̄r
caſſelle ꝯtigit. ⁊ eodē mō ibidē₃ ī honoꝛe ſctī
auguſtini eccīa₃ fabꝛicauit. Inſup villam
ip̄a₃ cū oīb⁹ ſuis aꝑpēditijs ꝯceſſit ſ'uiētibus
eccīe ſctī aug. perpetuo poſſidendā. Quia
v̄o rex viderat ſctō cōplacere vt in ſuo noīe
eccīa fieret vbicūq₃ māſiſſ₃. ⁊ timēs ne ī alio
loco q₃ vbi deſideraret locū ſibi eliget. in oī
loco vbi de nocte cū coꝛpe hoſpitabat'. ī ho/
noꝛe ip̄i⁹ eccīa₃ ꝯſtruebat. Sicq₃ cū magno
gaudio papiā deducit'. et ī eccīa ſctī petri q̄
celū aureū d̄r honoꝛifice collocat'. Molē
dinari⁹ q̄dam in beatū auguſtinū ſpecialē
deuotōne₃ hn̄s. cū q̄nda₃ infirmitatē q̄ dicit'
flegma ſalſū in tibia pateret'. beatū auguſti
nū deuote in ſui adiutoꝛiū īuocabat. Cui ꝑ
viſum ſctūs auguſtin⁹ apparuit. ⁊ tibiā ma
nu palpans integre reſtituit ſanitati. Qui
excitat⁹ ſe liberatum inuenit. ⁊ deo ⁊ btō au
guſtino grās reddidit. Quidā puer cu₃
vicio lapidis ꝑmeret'. et de ꝯſilio medicoꝝ₃
incidi deberet. mat' pueri moꝛtis ſibi timēs
ꝑiculu₃. beatū auguſtinū deuote in ſui filij
ſubſidiū īuocauit. Statimq₃ fuſa oratione
puer lapidē cū vrina emiſit. ⁊ plenā ſanitatē
recepit. L In mōaſterio qđ elemoſi/
na d̄r monach⁹ q̄da₃ ī vigilia ſctī auguſtini
rapt⁹ in ſpū vidit nubē ſplendidam celitus
elapſam. et ſup nubē auguſtinū ſedentē pō/
tificalib⁹ inſignitū. cuius oculi q̄i duo ſolis
radij totā illā eccīam illuminabāt. et odoꝛ
inde nimius exalabat. Sctūs q₃ bernar
dus dum q̄dam vice in matutinis exiſtens
aliquantulū obdoꝛmiſſet. et de q̄da₃ tracta/
tu auguſtini lectōes legerent'. vidit q̄ndam
pulcerrimū iuuene₃ ibi ſtantē. de cuius oꝛe
tantus inundantiū aquaꝝ impetus exibat
ꝙ totā illā eccīam videret replere. Qui au/
guſtinū adeſſe nō dubitauit. q̄ fonte doctri/
ne totā eccīa₃ irrigauit. Quidā ſanctu₃
auguſtinū valde diligēs. monacho cuſtodi
coꝛpis ſancti auguſtini pecuniā magnam
dedit vt ſibi ſctī auguſtini digitū vnum da
ret. S₃ ille accepta pecunia digitū cuiuſda₃
moꝛtui ſericis inuolutū ſibi tribuit. ſimulās
eē digitū ſctī auguſtini. Quē ille reuerenter
accipiēs ſemp deuotiſſime adoꝛabat. et oꝛi
oculiſq₃ apponēs crebꝛo pectoꝛi aſtringebat.

Cui⁹ fidē ōs intuēs. digito illo ꝑfecto vnū digitū ſcti aug. tā mirabilit̄ q̄ȝ miſericordit̄ ſibi dedit. Qui cū repatriaſſet ⁊ mlta ibi miracła fierent. fama vſq̄ȝ papiam delata eſt. Sȝ cū ṗdict⁹ monach⁹ aſſereret. ꝙ cuiuſdā mortui digit⁹ ille eēt. ſepulcrū aperuerūt. et vnū deeſſe de ei⁹ digitis īuenert̄. Vn̄ abbas re cognita monachū ab officio depoſuit. et dire afflixit. Apud burgūdiā in mōaſterio qd̄ dr̄ fontanetū erat qdā monach⁹ hugo noīe ſctō aug. valde deuot⁹. q̄ ī ei⁹ ſc̄ptis miro deſiderio paſcebat̄. queȝ et crebra ſupplicatōne rogauerat vt ip̄m ex hac luce migrare nō ſineret. niſi in die ſue ſacratiſſime ſolēnitatis. Ipſe igit̄. xv. die ante feſtū ei⁹ dē ſic cepit duris febrib⁹ eſtuare vt ī vigilia ipſius ſup humū tanq̄ȝ moriens poneret̄. Et ecce plures decori ac fulgētes viri amicti albis ecclıaȝ dicti mōaſterii ꝓceſſionalit̄ itrauerūt. q̄s ſequebat̄ qdā reuerēd⁹ pontificalibus inſignit⁹. Quidā āt monach⁹ in ecclıa ꝯſiſtēs h̄ vidēs obſtupuit. ⁊ q̄ nam eſſent vł q̄ ꝑgerent inq̄ſiuit. Cui vn⁹ eoꝝ dixit ꝙ ſanctus auguſtin⁹ eēt cuȝ ſuis canonicis. q̄ ad deuotū ſuū moriētē ꝑgeret vt ei⁹ aīam ad regnū glı̄e deportaret. Poſt h̄ illa reuerēda ꝓceſſio ad infirmariā ingredit̄. Ubi cuȝ aliq̄ndiu māſiſſet ſancta illa aīa a carne ſoluta eſt. quā dulcis amic⁹ ⁊ ab hoſtiū inſidiis ſecurā reddidit. ⁊ ad celi gaudia īroduxit.

Legit̄ q̄ȝ ꝙ dū adhuc aug. in carne viueret ⁊ qdā relegeret ante ſe trāſire vidit demonem librū humeris baiulantē. Quia ab eo ꝯiur⁹ adiurat̄. vt q̄ ibi ſc̄pta lateāt ſibi pandat. Qui pctā hoīm ibidē eſſe aſſerit ſcr̄pta. q̄ vndecūq̄ȝ collegit ⁊ in eo repoſuit. Moxq̄ȝ ei ṗcepit vt ſi aliqd̄ ſuoꝝ pctōꝝ ibi ſc̄ptū retineret ſibi legendū ꝯtinuo maīfeſtet. Oſteſo aūt loco nihil aug. ibi ſc̄ptum reperit niſi q̄dam vice cōpletoriū ex obliuione dimiſit. Precipiēſq̄ȝ diabolo vt ſuū ṗſtolaret̄ aduētū. ecclıaȝ eſt ingreſſus ⁊ cōpletoriū deuote dixit. ⁊ ſolitas orōnes cōplete pegit. Reuerſuſq̄ȝ dixit ei. vt ṗdictū locū ſibi ondēret iterū relegendū. Qui dū crebro reuolueret. et tandē locū vacuū reperiſſet. irat⁹ dixit Turpiter me decepiſti. penitet me ꝙ librū meuȝ tibi oſtēdi. q̄ȝ peccatū tuū orationū tuaruȝ v̄tute deleſti. Et his dictis ꝯfuſus euanuit.

M Cum qdam mulier a q̄buſdam malicioſis iniuriā pateret̄. illa ad beatū auguſtinū acceſſit vt ſup h̄ ei⁹ ꝯſiliū imploraret. Que cū ip̄m ſtudentē inueniſſet. ⁊ eū reuerent̄ ſalutaſſet. ille nec ad eam reſpexit nec quicq̄ȝ ſibi rn̄dit. Cogitās illa ne forte ob nimiā ſanctitatē in faciē mulieris nollet intēdere ꝓpius acceſſit ⁊ negociū diligenter expoſuit. Sed ille nec ſe ad eam ꝯuertit. nec reſponſum aliqd̄ ſibi dedit. Ideoq̄ȝ illa cum triſticia magna receſſit. Altera āt die cū auguſtin⁹ miſſam celebraret ⁊ dicta mulier intereſſet. poſt eleuatōem corꝑis rapta in ſpū vidit ſe poſitā ante tribunal ſanctiſſime trinitatis. Ubi vidit auguſtinū facie inclinata de trinitatis glı̄a attentiſſime ⁊ ſublimiſſime diſputantē. Factaq̄ȝ eſt vox ad eā dicēs Cū ad auguſtinū iuiſti. ille ſic de trinitatis glı̄a attētiſſime diſputabat. ⁊ ideo ꝙ ibi fueris penit⁹ nō aduertit. Sȝ ad eū ſecure redeas q̄ȝ ⁊ eū clementē inuenies ⁊ ꝯſiliū ſalubre reperies. Qd̄ cū feciſſet auguſtin⁹ benigne eā audiuit ⁊ ꝯſiliū ſalubre donauit Fertur q̄ȝ ꝙ dum qdam vir ſctūs in ſpū rapt⁹ ſanctos in glı̄a ꝯſpexiſſet. ⁊ beatū auguſtinum minime vidiſſet. qndā de ſanctis vbi nā auguſtin⁹ eſſet ꝑcūctat⁹ eſt. Qui rn̄dit. Auguſtinus reſidet in excelſis. vbi diſputat d̄ glı̄a excellentiſſime trinitatis. Cū qdam papienſes a marchione malaſpine in carcere detinerent̄. ab eis omīs pot⁹ penit⁹ eſt interdict⁹ vt poſſet ab eis magna pecunia extorqueri. Unde pleriq̄ȝ iam ſpūm exalabāt. q̄dā vō vrinā bibebāt. At qdaȝ iuuenis inter eos q̄ in beatū auguſtinū magnā deuotōeȝ habebat. ip̄m in ſui adiutorium inuocauit Tunc circa noctis mediū ſctūs auguſtin⁹ ṗdicto adoleſcēti apparuit. ⁊ q̄ manū eius dexterā apprehēdēs vſq̄ȝ ad flumē graueloni ip̄m deduxit. ibiq̄ȝ cū folio vitis in aqua madefacto ſic e⁹ linguā refrigerauit. vt qui iā vrinā bibere cupierat. d̄ potu nectaris n̄ curaret. Preposit⁹ cuiuſdā eccl̄ie ī beatū auguſtinū magnā deuotōeȝ habēs. cum ꝑ tres ānos graue īfirmitatē incurriſſet. ita vt

de lecto ſurgẽ nõ valeret. adueniẽte ſolenni-
tate ſcti auguſtini cũ iã ĩ vigilia ad veſpas
pulſaret. ad rogandũ ſanctũ auguſtinũ to-
ta deuotõe ſe ꝯtulit. Cui ĩ albis auguſtinꝰ
apparẽs eidẽ ter citato ꝓꝓo noĩe dixit. Ecce
aſſum totiẽs a te inuocatus. Surge cito et
celebra mihi officiũ veſptinũ. Qui ſanꝰ ſur
gẽs cũctis ſtupẽtibꝰ eccliaꝫ ĩtrauit. ⁊ officiũ
deuotẽ pegit Cũ cuidã paſtori ſeuũ vlcꝰ
ĩter ſcapulas ortũ eſſet adeo morbꝰ inualuit.
vt iã totis eẽt viribꝰ deſtitutꝰ. Qui dũ ad ſã-
ctũ auguſtinũ ꝑces emitteret. eidẽ auguſtinꝰ
in viſu apparuit. et ſup locũ infirmũ manuꝫ
apponens pfecte eũ ſanauit. Idẽ qꝫ vir pro
cedente tpe ocloꝝ lumĩe eſt ꝑuatꝰ. Qui cuꝫ
ſanctũ auguſtinũ ſedule inuocaret. q̃dã die
circa meridiẽ eidẽ apparuit. ⁊ oculos mani-
bus ſuis tergẽs. ꝓſtinã ſibi ſanitatẽ reſtituit

¶ Circa annũ dñi. dcccc.xij. viri q̃dam
grauiter infirmi numero plꝰ q̃ꝫ. xl. d̃ germa
nia ⁊ gallia romã ibãt ad limina aplõꝝ viſi
tanda. Quoꝝ q̃dam ſcannis ĩ terra curui
ſe vehẽtes. alij cũ baculis ſe ſuſtẽtantes. alij
ꝑuati oculis poſt alios ſe trahẽtes. alij con-
tractas manus ⁊ pedes habentes pgebant.
Qui mõtes trãſeuntes ad locũ q̃ d̃r carbo-
naria ꝑuenerĩt. Cum ãt pene ad locum qui
cana d̃r aduenissent. q̃ tribꝰ milibꝰ a papia
diſtat. ſctũs auguſtinꝰ põtificalibꝰ indutuſ
de q̃dã ecclia ĩ honore ſctõꝝ coſme ⁊ damia
ni ꝯſtructa exiens eiſdẽ apparuit. eoſqꝫ ſalu
tãs q̃ tenderẽt reqſiuit. Qui cũ ei q̃ tẽderẽt
rñdiſſent adiecit. Ite papiã. ⁊ de cenobio ſã
cti petri q̃d d̃r celũ aureũ ĩterrogate. ⁊ ibi mi
ſericordiã habebitis quã optatis. Qui cuꝫ
eũ de noĩe ſuo ĩterrogaſſent ait. Ego ſũ au-
guſtinꝰ q̃ndã yponẽſis ciuitatis eps. Sta
timqꝫ ab oculis eoꝝ euanuit. Illi ãt papiã
pgẽtes. cũ ad dictũ mõaſteriũ ꝑueniſſent. et
ibi corpꝰ ſancti auguſtini reqeſcere didiciſ-
ſent. ceperũt oẽs voces leuare ac vnanimi-
ter ꝯclamare. Scte auguſtine adiuua nos
Ad q̃ꝝ clamores ciues ⁊ monachi excitati.
ad tam grande ſpectaculũ ꝯfluebãt. Et ecce
ex neruoꝝ diſtenſione ſanguis multus ce-
pit effluere. ita vt ab ĩtroitu cenobij vſqꝫ ad
tumbã ſancti auguſtini tota t̃ra ſangñe vi-
deret̃ reſperſa. Cũ ãt ad ſepulcrũ ſcti augu-
ſtini veniſſent. oẽs ſanitati ſũt integre reſti-
tuti. ac ſi nulla ĩ eoꝝ corpibus leſio extitiſſet.
Cepit extũc fama ſcti auguſtini crebreſcere.
et multitudo languentiũ ad eiꝰ tumulũ ad
uentare. Qui oẽs ſanitatis bñficia reportã
tes. ſue ſalutis pignora relinquebãt. Factũ
qꝫ ẽ vt tanta ꝑdictoꝝ pignoꝝ fuerit multitu
do vt ide totũ oratoriũ ſcti auguſtini ⁊ por-
ticus plena eſſent. ita vt eundi et redeũdi ĩpe
dimẽtum nõ modicũ generaret. Quapro-
pter monachi neceſſitate cõpulſi. ea inde re
moueri fecerũt. ¶ Notandũ ꝙ cũ tria ſint
q̃ a mũdanis hoĩbꝰ appetũt̃. ſcꝫ diuicie. deli-
cie. ⁊ honores. vir iſte ſctũs tãte pfectiõis ex
titit. ꝙ ipe diuitias ꝯtẽpſit. honores reſpuit.
voluptates abhorruit. Q̃d ei diuitias cõtẽ
pſerit. ipſe teſtat̃ in libro ſoliloquioꝝ. vbi rõ
interrogat eũ dicẽs. Diuitias nullas cupis
Et rñdet aug̃. Hoc q̃dẽ nec nunc primum.
Nam cũ. xxx. annos agam. xiiij. fere ãni ſũt
ex q̃ iſta cupe deſtiti. nec aliud in his pret ne
ceſſariũ victum cogitaui. Prorſus vnus ci
ceronis liber mihi facile pſuaſit. nullo mo-
do appetendas eſſe diuitias. Qꝫ ãt honoreſ
reſpuerit. in eodẽ libro teſtat̃. vbi rõ eũ inter
rogat dicẽs. Quid honores. Et reſpondet
auguſtinꝰ. Fateor eos mõ ac pene his die-
bus cupere deſtiti. Voluptates q̃ꝫ ⁊ delici-
as ꝯtẽpſit. ⁊ q̃ntum ad ꝯcubitum ⁊ q̃ntum
ad guſtũ. Quantũ ad ꝑmũ iterrogat eum
rõ dicẽs in eodẽ libro. Quid vxor. Nonne
te delectat pulchra. pudica. morigerata. di-
ues. ꝑſertim ſi certꝰ ſis nihil ex ea te moleſtie
eſſe paſſuꝝ. Et rñdet auguſtinꝰ dicẽs Quã
tũlibet velis eã depingẽ atꝫ cumulare boĩs
oĩbꝰ nil mihi tam fugiendũ eſſe q̃ꝫ ꝯcubituꝫ
decreui. Cui rõ. Nõ ego quero q̃d decreue
ris. ſꝫ vtrũ ad hallriceris. Et rñdet auguſtĩꝰ
Prorſus nihil in hmõi quero. nihil deſide
ro. etiã cũ onere horrore ⁊ aſpernatiõe talia
recordor. Quantũ ad ſcdum interrogat eũ
rõ dicẽs. Quid de cibis. Et reſpondet aug̃.
Siue de cibo ⁊ potu. ſiue de balneis. cetera
qꝫ corporis voluptate nihil interroges. tan
tũ ab ea peto q̃ntum in valitudinis opeꝫ cõ
ferri poteſt.

CXX A

De decollatione ſancti Johannis baptiſte.

Decollatio ſcti iohānis baptiſte q̄ttuor de cauſis inſtituta fuiſſe videt̄ ſicut libro mitrali de officio inuenit̄. Primo ꝓpt̄ eiꝰ decollationē. Scđo ꝓpter oſſiū ipiꝰ ꝯcrematōez et collectionē. Tertio ꝓpt̄ capitis ipiꝰ inuētionē. Quarto ꝓpt̄ digiti ipiꝰ trāſlatōz ⁊ eccle dedicatōez. Et ſm̄ h feſtū iſtud a q̄buſdā diuerſimode noiat̄. ſcʒ decollatio. collectio. inuētio. ⁊ dedicatio. Primo igit̄ celebrat̄ h feſtū ꝓpt̄ ipiꝰ decollatōez. q̄ q̄dē h mō fctā ē. Nam vt habet̄ in hiſtoria ſcolaſtica hodeſ ātipas filiꝰ magni herodis romā ꝓficiſcēs et ꝑ frēm ſuū philippū trāſitū faciēs. cū herodiade vxore philippi. et ſm̄ ioſephū ſorore herodis agrippe. ſecreto pepigit q̄ i reditu ſuo vxorē repudiaret. ⁊ ipāʒ in ꝯiugem duceret. Qđ vxorē ſuā ſcʒ filiā arethe regiſ damaſcenoꝝ minime latuit. ⁊ ideo nō expectato viri reditu ad prēʒ q̄ʒ totiꝰ feſtinauit. Rediēs āt herodes herodiadē philippo abſtulit. ⁊ arethā regē ⁊ herodē agrippā ⁊ philippū i ſui inimiciciā cōcitauit. Johēs āt eū de h arguebat. q̄niā ſm̄ legē quā receperat fr̄is ſui vxorem ipo viuēte ſibi minime habere licebat. Vidēs hodes q̄ iohēs tam dire eū ſup h redargueret. et q2 ob p̄dicatōnez ⁊ baptiſmū ſm̄ ioſephū magnū ꝑplm̄ ꝯgregaret. ipm̄ in carcere vinculauit. vxori placere cupiēs ⁊ ꝑpli ſubſeq̄ntis iohēm diſpendiū ꝑtimeſcēs. Ipſuʒ āt occidē voluit ſʒ ꝑplm̄ timuit. Deſiderātes āt herodias pariter ⁊ herodes occaſionē aliquā iuenire vt iohēʒ occidē poſſent. videt̄ inter ſe ſecreto ꝯdixiſſe. vt herodes natalis ſui diē corā ꝑmiſ galilee ſuiſq3 p̄ncipibꝰ celebraret. ⁊ puelle ſaltāti filie hodiadis q̄cq̄d petierit ſe ſibi daturum iuramēto firmaret. ⁊ ipa caput iohīs petēte. illđ ſibi ꝓpt̄ iuramētum factū eū tribuere oporteret. ſʒ de iuramento facto ſe ꝯtriſtari ſimularet. Q2 eni hanc verſutiā ⁊ ſimulatōez habuerit. videt̄ innui in hiſtoria ſco. vbi ſic dr̄. Credibile ē q̄ herodes cū vxore de nece iohīs ſub tali occaſiōe faciēda ꝑus ſecreto tractauerit. Itē hiero. i glo. Iđo forte iurauit vt occaſionē iueiret occidēdi. Nam ſi illa patris aut matris itēritū poſtulaſſet herodes nō vtiq3 ꝯſenſiſſet. Ordinato igit̄ ꝯuiuio puella adeſt. corā oībus ſaltat. placet cūctis. Se ſibi q̄cq̄d petierit daturū rex iurat. A matre p̄monita. caput iohīs expoſtulat. Sʒ vſipellis herodes ꝓpt̄ iuſiurandū ſe ꝯtriſtatū ſimulauit. eo q̄ vt dicit rabanꝰ temere iuraſſʒ q̄d eum facere oporteret. Sed triſticiā p̄ferebat i facie cū leticiā haberet i mēte. Excuſat ſcelꝰ iuramēto vt ſub occaſione pietatis impiꝰ fieret. Igit̄ ſpiculator mittit̄. caput iohīs p̄ſcidit̄. puelle dat̄. ⁊ a puella matri adultere p̄ntat̄. Auguſtinꝰ occaſione hꝰ iuratōis narrat i ſmone q̄dā quē fecit in decollatōne iohīs baptiſte tale exemplū. B Fuit q̄dā hō innocēs ⁊ fidelis a q̄ audiui q̄d narro. Cū eni q̄dam ſibi negaſſet qđ ei accōmodauerat vel qđ ſibi debebat̄. cōmotꝰ ille ꝓuocauit eū ad iuſiurandū. Ille igit̄ iurauit. iſte ꝑdidit. Videbat ergo i ipa nocte ſe ad iudicē raptū fuiſſe et ab eo iterrogatū fuiſſe his v̄bis. Quare ꝓuocaſti hoīeʒ ad iuratōez quē ſciebas falſum eē iuraturū. R̄ndit ille. Negauit mihi rem meā. Et iudex. Meliꝰ erat vt rē tuā perderes q̄ʒ vt aīaʒ ipiꝰ falſa iuratōe perimereſ. Proſtratꝰ igit̄ tam grauit̄ cedi iuſſus ē. vt i dorſo eius plagaꝝ veſtigia appererēt. Sʒ i dultū ē ei poſtq̄ʒ emendatꝰ ē. Hec aug.

In hac āt die iohānes decollatꝰ nō ē. ſed circa dies azimoꝝ āno p̄cedēte paſſionē xp̄i. Oportuit ergo vt ꝓpt̄ dominica ſacramēta minor cederet maiori. Hic exclamat Johānes chryſoſtomꝰ dicēs. Johānes ſcola v̄tutum. magiſteriū vite. ſctītatis forma. norma iuſticie. v̄ginitatis ſpeculū. pudicicie titulꝰ. caſtitatis exemplū. penitētie via. petōꝝ venia. fidei diſciplina. Johānes maior homine. par angelis. legis ſūma. euāgelij ſanctio. ap̄loꝝ vox. ſilentium ꝓphetaꝝ. lucerna mūdi. p̄curſor iudicis. totiꝰ mediꝰ trinitatiſ. Et h tantꝰ dat̄ inceſtuoſe. tradit̄ adulṫe. addicit̄ ſaltatrici. Herodes āt impunitꝰ nō abijt. ſed exilio damnatꝰ fuit. Nā ſic habet̄ i hi. ſco. alter herodes ſcilʒ agrippa cū eſſet vir

ſtrenuꝰ ſꝫ paup.p̄ nimia pauptate deſperās.
q̄ndā turrim ītrauit vt ibidē ſe fame afficiēs
moreret̄. Qḋ cū herodias ſoror ſua audiſſꝫ
viro ſuo ſcꝫ herodi antipe tetrarche ſupplica
uit.vt eū inde educeret et ſibi neceſſaria mi/
niſtraret. Qḋ cū feciſſet.⁊ ambo inuicē epu
larent̄.herodeſ tetrarcha vino incaluit.⁊ he
rodi agrippe bn̄ficia q̄ ſibi ꝯtulerat impꝛope
rare cepit. Ex h̄ ille vehemēt̄ doluit.⁊ romā
ꝓficiſcēs.intantū a gayo ceſare ī grām eſt re
ceptꝰ.vt ei duas tetrarchias.ſ.liſanie ⁊ abili
ne tribueret.⁊ regē ī iudeā impoſito dyade/
mate deſtinaret. Uidēs herodias ꝙ frater
eius haberet nomē regis.viro ſuo moleſtis
p̄cibꝰ inſiſtebat vt romā pgēet ⁊ ſibi nomen
regiū cōpararet. Ille vō cū mltis diuitijs ab/
undaret acq̄eſcere nolebat.magis diligens
ociū q̄ꝫ honorē laborioſuꝫ. Tandē deuictꝰ
vxoris p̄cibꝰ romā cū ipa prexit. Qḋ agrip
pa ītelligēs.ceſari lrās deſtinauit.ꝙ h̄odes
cū rege parthoꝝ amicicias firmauerit.⁊ ro/
mano imperio voluerit rebellare. Et ī argu
mētū hꝰ rei ſignificauit ei ꝙ ī ciuitatibus ſuis
habebat arma q̄ ſufficerēt.lxx.milibꝰ arma/
toꝝ. Lecta āt ep̄la gayꝰ q̄i aliūde incipiens
herodē de ſtatu ſuo interrogauit.⁊ int̄ cet̄a
vtꝝ tanta copia armoꝝ eēt ī vrbibꝰ q̄ntum
ipſe audierat req̄ſiuit. Qḋ ille minime nega/
uit. Tūc gayꝰ veꝝ eē credēs qḋ h̄odes agrip
pa ſcpſit.ipm̄ ī exiliū relegauit. Uxori āt eiꝰ
q̄ erat ſoror herodis agrippe quē marie dili
gebat ptātem tribuit vt in terrā ſuā rediret.
Ipa āt viꝝ ſuū voluit comitari dicēs.ꝙ il/
lū cui cōmunicauerat ī ꝓſperis nō derelin/
queret in aduerſis. Lugdunū igit̄ deporta/
ti fuert̄.⁊ ibi vitā miſerabilit̄ finiert̄. Hec in
hiſt.ſco.

C Scḋo ꝓpt̄ oſſiū ipiꝰ cōcre/
mationē ⁊ collectionē q̄ ipa die ſm̄ quoſdā
fuerūt ꝯcremata.⁊ a fidelibꝰ ex pte collecta.
Un̄ q̄i ſecūdū martiriū patit̄ q̄n ipe ī ſuis
oſſibꝰ ꝯcremat̄. Et ido eccl'ia tāq̄ꝫ ſecūdū eꝰ
martiriū feſtū h̄ celebrat. Sic ei legit̄ ī.xij.li/
bro hiſtorie ſcolaſtice vl' eccl'iaſtice.cū diſci/
puli iohis corpꝰ eiꝰ apḋ ſebaſten vrbem pa
leſtine int̄ heliſeū ⁊ abdiā ſepeliſſent.⁊ ad eꝰ
tumulū mlta miracula fierēt.iubente iulia/
no apoſtata.gētiles eiꝰ oſſa ſparſerūt.⁊ cum
miracl'a nō ceſſarēt.poſt collecta ⁊ igne con
cremata.ī puluerē redegert̄.⁊ p agros venti
lauert̄.ſic dr̄ ī hiſt.ſco.⁊ eccl'iaſtica. Beda
vō dicit ī cronicis.ꝙ ipa oſſa collecta latius
ſparſerūt.⁊ ſic ſecūdū martiriū q̄dāmō paſ
ſus videt̄. Hoc q̄dā repſentāt neſciētes dū ī
eiꝰ natiuitate oſſa vndecūq̄ꝫ collecta cōcre/
māt. Dū āt ad ꝯcremandū colligerēt.vt ha
bet̄ ī hi.ſco.⁊ beda teſtat̄.q̄dam monachi a
hieroſolimis veniētes latent̄ colligentibꝰ ſe
miſcuert̄.⁊ magnā eoꝝ ptē tulerūt. Ipa q̄ꝫ
oſſa ad philippū hieroſolimitanū epꝫ detule
rūt.q̄ ea poſtmodū athanaſio alexandrino
ep̄o miſit. Poſtmodū vō theophilꝰ eiuſdē
vrbis ep̄s ea in tēplo ſerapis a ſordibꝰ pur/
gato repoſuit.⁊ ī honorē ſcti iohis baſilicā
ꝯſecrauit. Hec beda ⁊ hi.ſco. Nūc āt apud
ianuā deuote colūt̄.ſic alexander tertiꝰ.⁊ in
nocētiꝰ.iiij.rei vitate cognita ſuis p̄uilegijſ
approbarūt. Sic āt h̄odes q̄ eꝰ caput ampu
tari fec̄ ſuoꝝ ſceleꝝ penā ptulit.ſic ⁊ iulianū
apoſtatā q̄ eiꝰ oſſa cōburi iuſſit vltio diuīa
pcuſſit. De cuiꝰ pcuſſione hēt̄ ī hiſtoria ſcti
iuliani.q̄ eſt poſt ꝯuerſionem ſancti pauli.

D Debꝰ āt iuliani apoſtate origine
impio crudelitate ⁊ morte in hiſtoria tripti
ta plenꝰ edocet̄. Cōſtātiꝰ nāq̄ꝫ frat̄ magni
cōſtātini ex eodē pr̄e.duos habuit filios.ſcꝫ
gallū ⁊ iulianū. Mortuo āt cōſtātino.con
ſtantiꝰ eius filiꝰ gallū ceſarē fec̄.quē tn̄ poſt
modū interfecit. At iulianꝰ metuēs mōachꝰ
effectꝰ ē. Cepitq̄ꝫ magos ꝯſulere ſi poſſet ad
huc ad iperiū pueire. Poſt h̄ cōſtātius iu
lianū ceſarē fec̄.⁊ ad gallias miſit.vbi victo
rias mltas exercuit. Corona āt laurea īter
duas colūnas dependēſ rupto funicl'o ſup
caput eꝰ ide trāſeūtis ꝯcidit.eūq̄ꝫ aptiſſie co
ronauit.cūctis clamātibꝰ q̄ iperij ſignū eēt
Cūq̄ꝫ a militibꝰ appellaret̄ auguſtꝰ.et coro
na cū q̄ coronaret̄ ibidē deeſſet.vnꝰ torqueꝫ
quē habebat ī collo.iuliani capiti impoſuit
et ſic ab eis impator ē effectꝰ. Tūc figmētuꝫ
xp̄ianitatis q̊d habebat abiecit.⁊ tēpla ydo
loꝝ aperiēs ⁊ eis ſacrificās.ſe paganoꝝ pō
tificē noiabat.et ſignū crucis vbiq̄ꝫ cōſtrue
bat. Quadam vice ros ſup eiꝰ veſtimēta ce
teroꝝq̄ꝫ q̄ cū eo erāt cecidit.⁊ gutta quelibꝫ

ſe in crucis ſignaculū trāſformauit. Volēs āt cōplacere oīb⁹ mortuo cōſtantio voluit vt vnuſq̄ſq̄ȝ cui vellet ritui deſeruiret. ac de curia ſua eunuchos tonſores et coq̄s fugauit. Eunuchos q̄dē. q2 vxor ei⁹ obierat poſt quā aliā nō duxerat. Coquos q2 cibis ſimplicioꝛib⁹ vteret. Tōſores āt q2 vnus inq̄t ſufficit m̄ltis. Multos libros dictauit ī quibus oēs ante ſe pncipes lacerauit. Ut ergo coq̄s atq̄ȝ tonſores expelleret op⁹ pħi nō tn̄ iperatoꝛis egit. Ut āt detraheret atq̄ȝ laudaret neq̄ȝ pħi neq̄ȝ impatoꝛis fuit. Dū aliqn̄ iulian⁹ ydolis ſacrificaret. ī viſcerib⁹ pecudis īmolati ſignaculū crucis coꝛona circūdatū eidē oſtenſum ē. Qd̄ miſtri videntes timuerūt. interptātes crucis futurā vnitateȝ victoꝛiā ⁊ interminabilitateȝ. Quos iuliā⁹ cōfortās ait h̄ eē ſignū xp̄iane dogmatis coercendi. nec vltra circulū dilatādi. Dum conſtantinopolim foꝛtune iulian⁹ ſacrificaret. maris ep̄s calcidonie q̄ p2e ſenectute lumē amiſerat. ad eum accedēs ip̄m impiū et apoſtataȝ appellauit. Cui iulian⁹ ait. Neq̄ȝ galileus tuus potuit te curare. Et ille. De h̄ grās ago deo meo q2 ideo lumīe me priuauit. ne te videā pietate nudatū. Julian⁹ aūt nil aliud rn̄dens abſceſſit. Apud antiochiam vaſa ſancta ⁊ pallia colligēs ⁊ in t̄ra pijciens ſup ea ſedit. et ignominiā addidit. Moxq̄ȝ in locis illis adeo ē pcuſſus vt inde vermes ſcaturirēt ⁊ carnes coꝛroderent. a q̄ paſſiōe q̄uſq̄ȝ vixit liberari nō potuit. E

Julian⁹ q̄ȝ pfect⁹ dū ad p̄ceptū īpatoꝛis eccleſiaꝝ vaſa abſtuliſſet. ſup ea mingēs ait Ecce in q̄b⁹ vaſis marie filio miſtrat̄. Cui repente os verſum eſt in anū ⁊ egeſtiōis oꝛganū ē factū. Dum apoſtata iulian⁹ foꝛtune templū intraret. et miſtri templi aqua vt mūdarent̄ ingredientes aſpergerēt. valentinian⁹ aſperſionis guttā vidit in clamide. ⁊ indignat⁹ pugno pcuſſit miſtrū dicens ſe maculatū poti⁹ q̄ȝ purgatū. Qd̄ videns imperatoꝛ iuſſit eū in cuſtodiā redigi. et ad heremū deſtinari. Erat ei chriſtian⁹. q̄ p mercede meruit poſtmodum ad imperiū ſublimari. In odiū q̄ȝ xp̄ianoꝝ iulian⁹ templuȝ iudeoꝝ iuſſit reparari ip̄is iudeis ſumptus largiſſime ſubmiſtrans. Sed dū maximaȝ cementi copiā ſubmiſtraſſent. ſubito vent⁹ maxim⁹ veniēs totā diſperſit. Deinde terre mot⁹ maximus eſt effect⁹. Poſtmodū ignis a fundamētis egrediēs plurimos cōcremauit. Alia vō die ſignū crucis in celo apparuit. ⁊ iudeoꝝ veſtes nigro coloꝛe crucis ſignaculo ſūt implete. Cum ad perſas vadēs teſifontem veniſſet et regeȝ obſideret. rex ſue patrie ptem obtulit ſi ab eo diſcederet. Jlle āt nullaten⁹ acquieuit. putabat ei ſm̄ pitagoꝛe platoniſq̄ȝ ſnīaȝ ex mutatōe coꝛpoꝛum alexandri aiam poſſidere. aut poti⁹ eē ī alio coꝛpe ali⁹ alexander. Sȝ iaculū repente diſcurrēs ei⁹ lateri eſt infixū. q̄ vulnere ēminū vite ſuſcepit. Qui vō intulit acten⁹ ignoꝛat̄ ſed alij q̄ndā inuiſibilū h̄ intuliſſe ferūt. alij vnū paſtoꝛē yſmahelitarū. alij militeȝ fame ⁊ itinere fatigatū. Sed ſiue homo ſiue angelus fuerit. palam eſt q2 diuinis iuſſionibus miſtrauit. Calixt⁹ aūt ei⁹ familiaris dic̄ eū a demōe fuiſſe pcuſſū. Hec in hiſt. triptita.

F Tertio ꝑpt ip̄i⁹ capitis inuētōem. Nam hac die vt aiūt caput ei⁹ repertuȝ eſt. Sic eni dr̄ in li. xj. hiſtoꝛie eccl'iaſtice. iohēs ī caſtello arabie dicto macheronta fuit vinctus et capite trūcat⁹. Herodias aūt caput iohānis hieruſalē fecit deferri. et iuxta herodis habitaculū caute ſepeliri. timēs ne propheta reſurgēt ſi cū coꝛpe caput ſepultū fuiſſet. Tempe vō marciani pncipis vt habet in hi. ſco. q̄ cepit anno dn̄i. ccclij. iohannes caput ſuū duob⁹ monachis q̄ hieroſolimā venerant reuelauit. Qui ad palacium qd̄ herodis fuerat pperātes caput ei⁹ inuenerūt ſaccis cilicinis inuolutū. veſtib⁹ eſtimo q̄b⁹ in deſerto fuerat obuolut⁹. Qui dū cū p̄dicto capite ad ꝓpa remearēt. q̄dā emiſſene ciuitatis figul⁹ pauptatē fugiēs comitem ſe eiſdē exhibuit. Hic dū perā ſibi creditam cū ſacro capite poꝛtaret. admonit⁹ nocte a ſctō iohāne ip̄os fugiēs emiſſenaȝ vrbem cū ip̄o capite ē ingreſſus. Jbiq̄ȝ q̄ȝdiu vixit ī q̄dā ſpecu ſanctū caput venerās proſperitatē nō modicā aſſecut⁹ eſt. Moꝛiens aūt illud ſoꝛori ſue ſub fide reuelauit. et ſm̄ eundem modum ſibi inuicem ſucceſſores.

Poſt multū vͦo tp̄is ſctō marcello ma/
nacho ī eodē ſpecu degēti btūs iohēs caput
ſuū h̄ m̄ reuelauit. Videbať ei ſibi dormi/
enti ꝙ mľte turbe pſallētes incederēt ac dice
derēt. Ecce ſctūs iohēs baptiſta veit. Dein/
de vidit beatū iohannē quem vnꝰ a dextris
aliꝰ a ſiniſtris ducebat. Omēſqꝫ ad eū acce
dētes ab eo bn̄dicebanť. Ad quē cū marcel/
lus acceſſiſſet. ⁊ eiꝰ pedibꝰ ſe pſtrauiſſet ele/
uans eū ⁊ ꝑ mentū apprehēdēs dedit ei oſcu
lū pacis. Tūc marcellꝰ iterrogauit eum di/
cēs. Dn̄e mi vnde ad nos veiſti. Et ille de ſe
baſte veni. Cū igiť excitatꝰ fuiſſꝫ. ⁊ de hac vi/
ſione plurimū miraretť. q̄dā alia nocte cum
dormiret q̄dā ad eū veniēs ipſum excitauit
Et ecce dū excitatꝰ fuiſſet. vidit ſtellā fulgen
tē ī oſtio cellule reſidē. Quā ſurgēs cuꝫ pal/
pare vellet ſubito ī aliā ptē ſe trāſtulit. Ille
āt cepit abire poſt ſtellā. q̄uſqꝫ ſtella ſtetit ī
loco vbi erat caput iohis baptiſte. Ubi fo/
diēs repit vrnā ⁊ ī ea ſctūꝫ theſauꝝ. Quidā
āt cū nō crederet manū ad ydriā miſit. Sꝫ
ſtatī manꝰ exaruit ⁊ ydrie adheſit. Orātibꝰ
āt ſocijs manū extraxit. ſꝫ inualida remāſit
Apparuit āt eidē iohēs dicēs. Cū caput me
um ī eccl'ia deponetť. ydriā ꝯtinges ⁊ ſanita
tē recipieſ. Qd̓ ⁊ fec̄ ⁊ ſanitatē itegrā recepit
Hoc āt cū marcellꝰ iuliāo eiuſd̓ vrb̄ ep̄o idi
caſſet. ab eis ē eleuatū ⁊ in vrbē delatū. Ex q̊
tp̄e cepit ī eadem vrbe decollatio iohis cele/
brari ip̄a die vt arbitramur. ſic̄ dr̄ ī hi. ſco. q̊
caput ē inuentū ſiue eleuatū. Qd̓ poſtmod̓
cōſtātinopolim ē trāſlatū. ¶ Nā ſic̄
dr̄ in hiſtoria tripͥtita. cū valēs impator iuſ/
ſiſſet ſacrū caput ī vehiculo poni ⁊ conſtan
tinopolim trāſferri. cū circa calcedoniaꝫ ve
niſſet. vehiculū nullatenꝰ trahi poťat quan
tumcūqꝫ boues ſtimulis vrgerēť. ideoqꝫ ip̄ꝫ
ibidē deponere ſūt coacti. Sꝫ cū poſtea the
odoſiꝰ ip̄m inde auferre vellet. ⁊ q̄ndaꝫ ma
tronā virginē cuſtodie capitis deputatā re
periſſet ibidē rogauit eam vt ſibi auferre di
mitteret ſacꝝ caput. Illa āt ꝯſenſit. credens
ꝙ ſic̄ tp̄e valētis ita et ⁊ nūc nō ꝑmitťet ſe au
ferri. Tūc deuotꝰ impator purpura caput
amplectēs cōſtantinopolim trāſtulit. ⁊ ibi
pulcerrimā eccl'iaꝫ edificauit. Hec in hiſto
ria tripͥtita. Et inde gallias apd̓ pictauiam
regnāte pipino poſtmodū ē trāſlatū. vbi eꝰ
meritis multi mortui ſūt reſuſcitati. ¶ Et
ſicut punitꝰ ē herodes q̄ iohēꝫ decollauit. et
iulianꝰ apoſtata q̄ eiꝰ oſſa cōbuſſit. ſic et he
rodias punita ē q̄ puelle vt caput peťet ſug
geſſit. ⁊ ip̄a puella q̄ h̄ petijt. Quidā ei dicūt
ꝙ herodias ī exiliū dānata nō ē nec ibi defū
cta. ſꝫ cū caput iohis ī maībꝰ teneret ⁊ eideꝫ
gaudēs plurimū inſultaret. diuino nutu ca
put ip̄m in eiꝰ faciē inſufflauit ⁊ illa ꝑtinuſ
expirauit. Hoc q̄d ē vulgarit̄ dr̄. Sed qd̓ ſu
periꝰ dictū eſt ꝙ ī exilio cū herode miſerabi
liter ꝯſūpta fuerit. ſancti tradūt in cronicis
⁊ ſic tenēdū videť. Filia vͦo eiꝰ cū ſuꝑ glaciē
deambularet. ſub ea glacies reſoluiť et ip̄a ī
aq̄s ꝯtinuo ꝓfocať. In cronica vͦo q̄daꝫ dr̄
ꝙ terra ip̄aꝫ viuā deglutiuit. qd̓ ꝑt intelligi
ſic̄ de egiptijs ī mari rubro ꝓfocatis dr̄. De
uorauit eos terra. ¶ Quarto ꝓpť di
giti ip̄iꝰ trāſlationē ⁊ eccl'ie dedicatioē. Di
gitus ei ſuus q̊ dn̄m oſtendit vt ferť cōburi
nō potuit. Vn̄ ip̄e digitꝰ a p̄dictis mōachiſ
eſt repertꝰ. queꝫ poſtmodū vt hēť in hi. ſco.
ſctā tecla inter alpes attulit. ⁊ ī eccl'ia ſancti
maximi collocauit. Hoc et̄ teſtať iohanneſ
beleth dicēs. ꝙ p̄dicta ſctā tecla ip̄ꝫ digitū q̄
ꝯburi n̄ potuit de vltra partibꝰ marinis in
normanniā attulit. et ibi in honore ſcī iohā
nis eccl'iaꝫ fabricauit. quā eccl'iaꝫ vt ibidē di
cit q̄dā hac die dedicatā fuiſſe aſſerūt. Vnd̓
a dn̄o papa ſtatutū fuit. vt h̄ dieſ ꝑ totū mū
dū celebris haberetť. ¶ Apud mariennā vr
bem gallie matrona q̄dam iohāni baptiſte
valde deuota deū inſtantiꝰ exorabat. vt ſibi
de reliquijs ſctī iohis aliq̄n aliq̄d donaretť.
Cū āt orādo nihil ꝑficere ſe videret. ſūpta d̓
deo fiducia iuramēto ſe aſtrinxit ꝙ actenꝰ
non comederet donec q̊d petebat acciperet
Cū āt diebꝰ aliq̄bꝰ ieiunaſſet polliceꝫ ſuꝑ al
tare miri cādoris vidit. ⁊ dei donum leta ſu
ſcepit. Tres āt ep̄i illuc accurrētes. cū q̄libꝫ
de illo pollice ꝑtem vellꝫ accip̄e. tres ſangui
nis guttas ſtillare ī lintheo ſuppoſito ſtupu
erūt. ⁊ ſinguli ſingulas ſe meruiſſe letati ſūt
Theodolina regia lōgobardoꝝ metdene
iuxta mediolanū nobilē eccl'iam in honore

ſancti iohānis baptiſte cōſtruxit et ditauit. Procedente tp̄e vt teſtat̄ paul⁹ in hiſtoria longobardoꝝ. conſtantin⁹ q̄ ꝯſtās impe/rator volēs ytaliā a longobardis eripere. a q̄dā ſctō viro q̄ ſpūm ꝓphetie habuit de exitu belli queſiuit. Qui nocte orōni vacans mane r̄ndit. Iohānis eccliaꝫ regia ꝯſtruxit. ꝛ ip̄e ꝓ lōgobardis ꝯtinue itercedit. ꝛ ideo ſuperari nō poſſunt. Veniet tñ temp⁹ q̄ locuſ ille deſpiciet̄. ꝛ tūc ſupabūt̄. Qd̄ tēpe karoli fuit impletū. Vir q̄dam magne virtutiſ vt ait Greg. in dialogo noīe ſanctul⁹ cū q̄n dam diaconum a lōgobardis captū in ſua cuſtodia tali ꝯditiōe recepiſſet. vt ſi fugeret ip̄e ꝓ eo capitalē ſnīaꝫ ſubiret. coegit p̄dict⁹ ſanctul⁹ ip̄m diaconē vt fuget ꝛ ſe liberaret Quapropter p̄dict⁹ ſanctul⁹ ad decollādū adducit. ꝛ ad h̄ fortiſſim⁹ ſpiculator eligit̄. de q̄ dubiū nō erat q̄n vno ictu caput ei⁹ abſcideret. Extenſoq̄ꝫ collo cum carnifex forti anniſu brachiū cū enſe ī altū leuaſſet. ille ꝓtinus ait. Sctē iohēs ſuſcipe illuꝫ. Statiq̄ꝫ brachium pcuſſoris irriguit. ꝛ erecto in celo gladio inflexibile remāſit. Preſtitoq̄ꝫ iuramēto q̄ de cetō nullū xp̄ianū feriret. vir dei ꝓ eo orauit ꝛ brachiū ſtatim depoſuit

CXXI A

De ſanctis Felice preſbytero et Adaucto.

Felix preſbiter et frater ſuus. ſimiliter noīe felix et preſbyter diocleciano ꝛ maximiano oblati ſunt. Quoꝝ ſenior cū ad tēpluꝫ ſerapis vt ibidem ſacrificaret adduct⁹ eſſet. inſufflauit ī faciē ſtatue ꝛ ꝓtin⁹ cecidit. Ductus ſimiliter ad ſtatuā mercurij pariter inſufflauit ꝛ ꝓtin⁹ ſtatua cecidit. Duct⁹ tcio ad ſimulacrū dyane ſimiliter fecit. Tortus igit̄ in eculeo. duct⁹ eſt q̄rto ad arborē ſacrilegā vt ibidē imolaret. Qui flexis genibus orauit. ꝛ ī arborē inſufflās eam a radice ſbuertit. et ſimulacꝝ cū ara ꝛ tēplo arbore corruente ꝯtriuit. Qd̄ cū ꝑfect⁹ audiſſꝫ. eū ibidē decollari ꝑcepit. ꝛ corp⁹ ei⁹ lupis ꝛ canibus dereliq̄t. Tūc q̄dam in mediū repēte proſiliens xp̄ianū ſe liberē ꝯfeſſus ē. Ambo igit̄ ſe inuicē oſculātes ibidem inſimul decollati ſunt. Chriſtiani vero ei⁹ nomē ignorantes eū adauctū vocauert̄. eo q̄ ſctō felici auct⁹ ſit ad coronā martirij. Quos dū xp̄iani in fouea quā arbor effecerat ſepeliſſent. pagani eos effodere volētes ꝓtin⁹ a dyabolo ſūt arrepti. Paſſi ſūt circa ānos dn̄i. cclxxxvij.

CXXII A

De ſanctis Sauiniano et Sauina.

Sauinianus et ſauina fuerūt filij ſauini viri nobiliſſimi. ſed pagani. Qui de p̄ma vxore ſauinianū genuit. de ſecunda ſauinā filiam generauit. et ex nōie ſuo ambos vocauit. Legens autem ſauinian⁹ verſum illuꝫ. Aſperges me dn̄e. ꝛc. q̄d h̄eēt querebat. ſꝫ intelligere non valebat. Unde intrans ī cubiculum ī cinere ꝛ cilicio ꝓſtratus iacebat dicens ſe malle mori q̄ꝫ non intelligere ſenſuꝫ verbi. Cui apparens angelus dixit. Noli te vſq̄ꝫ ad mortem affligere. q̄niam inueniſti grām apud deuꝫ. ꝛ cum baptizatus fueris niue candidior eris. ꝛ tunc intelliges quod nunc queris. Recedēte angelo let⁹ efficit̄. ꝛ ydola de cetero veneri ꝯtemnēs. a patre plurimuꝫ obiurgat̄. Cum ergo pater ſepi⁹ ſibi diceret. melius eſt vt q̄ deos non adoras tu ſolus moriaris. q̄ꝫ nos omēs in morte tua inſimul inuoluamur. latenter aufugit. ꝛ ad vrbem trecaſinā deuenit. Cūq̄ꝫ ſup̄ fluuiuꝫ ſecane veniſſet. ꝛ vt ibi ex eo baptizaret̄ dn̄m exoraſſet. ibidem baptizat⁹ eſt. Dixitq̄ꝫ ei dominus. Nunc inueniſti q̄d tādiu querendo laboraſti. Statimq̄ꝫ in terra baculum fixit Et facta oratione bacul⁹ ille coram multis aſtātib⁹ frondes ꝛ flores ꝓduxit. ita q̄. M. cviij. viri dn̄o crediderūt. Imꝑator autem aurelian⁹ h̄ audiens milites ad eū capiendum plures direxit. Qui eū orātem inuenientes. ad ip̄m accedere timuerūt. Imꝑator aūt plures poſtb⁹ miſit. Qui venientes cum eo orante pariter orauerūt. Surgēteſq̄ꝫ dixerunt. Imꝑator deſiderat te videre. Qui cū veniſſet. ꝛ nollet ſacrificare. man⁹ eius et pedes fecit ligari ꝛ vectib⁹ ferreis cedi. Cui

ſauinianꝰ Adauge tormēta ſi potes. Tunc
iuſſit eū in media ciuitate ligari ſuꝑ ſcānū
et ſuppoſitis lignis oleo ⁊ igne incēdio ꝯcre/
mari. Rex āt intuēs vidit eū ī media flama
ſtantē pariē ⁊ orātē. Stupefactꝰ in faciē ſuā
cecidit. et ſurgēs ei dixit. Fera mala nō tibi
ſufficiūt aīe q̄s ꝺ cepiſti. niſi ⁊ nos ꝑ magicā
artē ꝺcipe moliaris. Cui ſauinianꝰ Adhuc
mlte aīe ⁊ tu ipē ꝑ me ſūt dño credituꝛe. Cū
āt imꝑator ex h nomē dñi blaſphemaſſꝫ. in
craſtinū iuſſit eū ad ſtipitē ligari ⁊ ſagittari
Sagitte āt a dextris ⁊ a ſiniſtris ī aere ſuſpē
debāt̄. nec aliq̄ eū leſit. Altera die īꝑator ad
eū veniēs dixit ei. Et vbi ē ds tuꝰ Veiat nūc
⁊ de ſagittis iſtis te liberet. Statīqꝫ vna de
illis ſagittis exiliēs regem ī oculo ꝑcuſſit. et
penitꝰ excecauit. Vn̄ iratꝰ iuſſit eū ī carcere
recipi. ⁊ ī craſtino decollari. Sauinianꝰ āt
orās vt ad locū vbi baptizatꝰ fuerat trāſfer
ret. ꝯfractis cathenis ⁊ aptis oſtijs ꝑ medi/
os milites trāſiēs illuc veīt. Qđ audiēs im
perator iuſſit eū illuc inſeq̄ ⁊ capite trūcari.
Vidēs āt ſauinianꝰ milites inſeq̄ntes. ſuꝑ
aquā velut ſuꝑ petrā ambulauit. q̊uſqꝫ ad
locū ſui baptiſmi ꝑuenit. Cum igit̄ milites
trāſuadaſſent. ⁊ eū ꝑcutē formidarēt. ait ill'.
Secure me ꝑcutite. ⁊ de ſāguine meo ad im
peratorē veſtꝝ deferte. vt lumē recipiat ⁊ di
ꝟtutē agnoſcat. Percuſſus igit̄ caput ſuū
leuauit. ⁊ paſſibꝰ. xlix. illđ portauit. At impe
rator cū de eꝰ ſangn̄e oculū tetigiſſꝫ. ꝯtinuo
ſanatꝰ ē dicēs. Vere bonꝰ ⁊ magnꝰ ē ds xpi/
anoꝝ. Qđ audiēs q̄dā q̄ ānis. xl. lumē ami
ſerat. ad locū portari ſe fecit. ⁊ facta oratiōe
ꝯtinꝰ lumē accepit. Paſſus eſt āt circa an/
nos dñi. cclxx. ix. kal'. feb. Sꝫ hidō inſerit̄ vt
hiſtorie ſororis ſue cuiꝰ feſtū h ꝑcipue reco/
lit̄ hᵉ q̊ꝫ hiſtoria ꝯiūgat̄. B Cū igit̄ ſo/
rore eꝰ ſauina frēꝫ ſuū q̊tidie fleret. ⁊ ꝓ eo ido
lis ſupplicaret. tādem ſibi dormiēti apparuit
angelꝰ dicēs. Sauina noli flere ſꝫ q̄cūqꝫ ha
bes derelinq̄ ⁊ īuenies frēꝫ tuū ī honore ma
ximo ꝯſtitutum. Que euigilās collectanee
ſue dixit. Amica mea aliq̄d ne ſenſiſti. Et il/
la. Etiā dña. Nā video hoīeꝫ tecū loquētēꝫ.
ſꝫ neſcio q̄d ē q̄d dicentē. Nō me inq̄t accuſa
bis. Et illa. Abſit dña. Quecūqꝫ vis facias
tantū te nō occidas. Sicqꝫ ī craſtino ambe
receſſerūt. Cū ergo pater diu feciſſet eā inq̄/
ri. ⁊ nō īueniſſꝫ. eleuatis ad celū manibꝰ ait
Si tu es ds potēs in celo. ydola mea cōmi/
nue q̄ natos meos ſaluare n̄ potuert̄. Tūc
dñs intonās omīa cōminuit ⁊ ꝯfregit. Qđ
mlti vidētes crediderūt Verū btā ſauina
romā veniēs ab euſebio papa baptizatur. ⁊
duos cecos duoſqꝫ ꝯtractos ſanans. q̄nqꝫ
ānis ibi ꝑmāſit. Cui dormiēti apparēs āge/
lus dixit. Sauina q̄d ē q̄đ facis vt tuas di/
uitias deſerēs nūc ī delicijs h epuleris. Sur
ge ⁊ vade ī cretas ciuitatē vt frēm tuū ibidē
īuenias. Dixit ergo famule ſue. Nō oportꝫ
nos h ampliꝰ habitare. Et illa. Dña q̊ vis
ire. ecce oēs valde te diligūt. ⁊ tu ꝑegre mori
cupis. Et illa. Deꝰ nob ꝓuidebit. Et accipi
ens panē ordeaceū ī vrbē rauennā deuenit
Veniēſqꝫ ad domū cuiuſdā diuitis cuius
filia q̄ſi mortua plāgebat̄. ſe ibideꝫ a famula
hoſpitio recipi poſtulabat Que ait Do
mina mea q̄uo h hoſpitari vales cum filia
dñe mee moriat̄. ⁊ oēs ſe ḡuit̄ affligāt. Non
ꝓpt̄ me inq̄t moriet̄. Intrās igit̄ domum
manū puelle apprehēdit. ⁊ ſanā ipam erexit.
Et cū vellēt eā retinere nullatēꝰ acq̄euit. Cū
ergo iuxta cretas ad miliare veniſſꝫ. dixit fa
mule ſue vt paꝝ repauſarēt. Et ecce vir q̄dā
nobilis noīe licerꝰ de ciuitate veniēs dixit
eis. Vn̄ eſtis. Cui ſauina. Hinc ſū ꝺ iſta ci/
uitate. Et ille. Cur mētiris. cū loq̄la tua idi
cat te eē ꝑegrinā. Et illa. Dñe vere ꝑegrina
ſum. ⁊ frēꝫ meū ſauinianū diu ꝑditū quero
Qui ait. Vir ille quē queris ante paululū
ꝓ xp̄o decollatꝰ ē. ⁊ ī tali loco ſepultꝰ. Tunc
ſe ꝓſternēs ī orōe ait. Dñe q̄ me ſp̄ ī caſtita/
te ſeruaſti. nō ꝑmittas me ampliꝰ duris iti/
neribꝰ fatigari. aut corpꝰ meū vlteriꝰ ꝺ loco
iſto moueri. Cōmēdo tibi famulā meam q̄
ꝓpt̄ me tāta ſuſtinuit. frēmqꝫ meū quem h
videre nō potui. fac vt ī regno tuo vidē me/
rear. Finita orōne migrauit ad dñm. Qđ vi/
dēs eiꝰ famula cepit flere. q2 ad ſepeliendūꝫ
neceſſaria nō habebat. Predictꝰ āt vir ꝑcō/
nem ꝑ ciuitatē miſit vt hoīes ad ſepeliendū
mulierē ꝑegrinā venirēt. Qui veniētes ho/
norifice eā ſepelierūt. Hac qꝫ die fit feſtū

ſancte ſabine q̄ fuit vxor valētini militis. cū nollet ſacrificare ſub adriano impatore decollata eſt.

CXXIII A

De ſancto Lupo.

Lupus apud aurelianū ex genere regali ortꝰ. dum cūctis v̄tutibꝰ eniteret ſenonenſis archieps eſt electꝰ. Qui cū oīa fere pauperibus erogaret. et q̄dam die plurimos ad cōuiuia inuitaſſet. cū vinū ad mediū nō habēret. ſic reſpondit miniſtro. Credo ꝙ d̄s qui volatilia paſcit noſtram pficiet caritatē. Et ſtatim nūcius affuit q̄ centū vini modios adeſſe p̄ foribꝰ nūciauit. Cum oēs de curia ſibi vehementer detraherēt. ꝙ v̄ginē dei famulā ⁊ filiā p̄deceſſoris ſui nimis immoderate amaret. corā detrahentibꝰ ipām v̄ginem apprehendēs oſculatus eſt eam dicens Nihil nocet homini v̄ba aliena: queꝫ ppria nō maculat ꝯſciētia. Quia enī ipām deum amare ardēter cognouerat. eā mēte puriſſima diligebat. Cum rex francoꝝ lotariꝰ burgundiā intrās ſeneſcalcū ſuū ꝯtra ſenones direxiſſꝫ. ⁊ ciuitatē obſideret. ſctūs lupus eccleſiam ſancti ſtephani ingreſſus cāpanaꝫ pulſare cepit. Quā hoſtes audiētes tantos eos terror inuaſit vt niſi fugerēt mortem ſe euadere nō putarēt. Tandem obtēto regno burgūdie. cū rex aliū ſeneſcalcū ſenonē miſiſſet. et btūs lupꝰ ei cū muneribꝰ non occurriſſet. indignatꝰ nimis adeo eū apud regem infamauit. vt rex beatū lupū in exiliuꝫ deſtinaret. Qui ibi in doctrina ⁊ miraculiſ valde emicuit. Interea ſenonici q̄ndā epm q̄ locū ſancti lupi inuaſerat occidētes. vt ſāctus lupꝰ de exilio rediret a rege īpetrauerūt. Quē rex vidēs exilio tabefactū ita diuinitꝰ eſt mutatꝰ vt corā illo pſtratꝰ veniā peteret multiſqꝫ auctū muneribꝰ ſue reſtituit ciuitati. Qui dum p̄ pariſius remearet. ei m̄lta incarceratoꝝ turba apertis hoſtijs ſolutiſqꝫ vinculis obuiauit. Quadaꝫ die dñica dū miſſam celebraret. lapſa eſt celitus gēma in eiꝰ ſctō calice. quā rex int̄ ſuas reliquias collocauit. Rex clotarius audiēs ꝙ campana ſancti ſtephani in ſono mirā haberet dulcedinē. miſit vt pariſiꝰ deferret. vt ab ipſo ſepiꝰ audiret. Sed cum h̄ ſancto lupo diſplicuiſſet mox vt de vrbe ſenonica delata ē. ſoni ſui dulcedinē pdidit. Qd rex audiens ſtatim reſtitui eaꝫ iuſſit. ſtatimqꝫ ſono reddito iſonuit ſeptimo ab vrbe miliario. Itaqꝫ ſctūs lupus obuiā prexit. ⁊ qd dolens pdiderat cū honore recepit. Nocte q̄dam cū oraret. inſtinctu dyaboli vehementꝰ ſitiēs iuſſit ſibi aquā frigidam deportari. Dolos āt intelligēs inimici. puluinar ſuū ſup vas poſuit. ⁊ ibi dyabolūꝫ intus incluſit. q̄ tota nocte vociferando vlulare cepit. Facto aūt mane. q̄ clam temptare venerat in die cōfuſus abſceſſit. Quadā āt vice dū more ſolito ciuitatis eccleſias circuiſſet. rediens domū audit clericos ſuos rixantes eo ꝙ cum mulieribꝰ fornicari vellent. Qui eccleſiā intrans p̄ eis orauit. ⁊ mox ab eis oīs ſtimulus temptatōnis abſceſſit. veniēteſqꝫ ante illum veniā poſtulauerūt. Tandē m̄ltis clarus virtutibꝰ in pace quieuit. Claruit circa annos dñi. dcx. tempe eraclij.

CXXIIII A

De ſancto Mamertino.

Mamertinus prius paganꝰ cum ydola quadā vice coleret vnuꝫ oculum pdidit et vnius manus ariditateꝫ incurrit. Qui dum ſe deos offendiſſe putaret. ⁊ ad templū ad adorandū idola pgeret. obuiabat ei vir q̄dam religioſus nomine ſauinus. q̄ eum vnde ſibi tanta acciderit infirmitas requiſiuit. Qui ait. Deos meos offendi. ⁊ ideo eos orare vado. vt que mihi abſtulerūt irati. reddant propicij. Qui ait. Erras frater erras. ſi demones deos putes. Sed vade ad ſanctū germanum antiſiodorenſem epm. ⁊ ſi eius cōſilio acqeueris cōtinuo ſanus eris. Qui ſtatim iter arripiens venit ad ſepulcruꝫ ſancti amatoris epiſcopi ⁊ plurimoꝝ epiſcopoꝝ ſctōꝝ iꝫ. Seceſſitqꝫ pter pluuiam nocte illa ad q̄ndam cellulā ſup tumbā ſancti concordiani collocatā. Cū āt obdormiſſꝫ. apparuit ei viſio quedam mirabilis. ꝙ q̄dā ſcꝫ vir veit ad

hoſtiū celle. vocauitqꝫ ſanctū concordianū vt veniret ad feſtū qđ ſctūs pegrinꝰ ⁊ ſctūs amator cū alijs epīs faciebant. Cū ille đ tumulo reſpondit. Non poſſum modo venire qa hoſpitem q̄ndam me cuſtodire oportet. ne a ſerpentibus qui hic habitant occidat. Abiens ille que audierat nūciauit. Reverſuſqꝫ ait. Sancte concordiane veni et adduc tecum iuuianū ſubdiaconē ⁊ iuuianū acolitum. vt officiū ſuū faciant. Alexander aūt hoſpitem tuū cuſtodiet. Viſumqꝫ eſt igit mamertino ꝙ ſanctꝰ concordianꝰ apprehenſa manu duceret eum ſecum. Cūqꝫ ad eos veniſſet. dixit ei ſanctus amator. Quis ē iſte qui tecum ingreſſus eſt. Qui ait. Hoſpes meꝰ eſt. Et ille. Expelle eū. qa pollutus eſt. et nobiſcū non poteſt eſſe. Qui cū expelleretur ꝓſtratꝰ coram eis. ſancti amatoris grāꝫ impetrauit. Qui iuſſit eū vt ad ſanctū germanū ꝑgere feſtinaret. Evigilās igit ad ſāctum germanū venit. et coram eo ꝓſtratus veniam poſtulabat. Qui cū ea q̄ ſibi contigerant enarraret. prexerunt ambo ad tumbam beati concordiani. et remoto lapide viderūt plures ſerpentes q̄ decē pedū lōgitudinē excedebant. Cūqꝫ omēs diffugerēt. beatus germanꝰ eis imperauit. vt ad taleꝫ locum ꝑgant vbi de cetero nemini p̄ſumant nocere. Sicqꝫ mamertinꝰ baptizatꝰ eſt ⁊ ſanatus. factuſqꝫ eſt monachꝰ mōaſterij ſancti germani. vbi poſt ſanctum allodiū abbas factꝰ fuit. B Huius tp̄e in eiꝰ monaſterio ſanctꝰ marinus extitit. cuiꝰ obediētiam ſanctꝰ mamertinus ꝓbare volens vilius officiū monaſterij ei commiſit. paſtorem ſcꝫ eum faciens bubaloꝝ. Cum igitur in ſiula quadam boues et vaccas libenter cuſtodiret. tanta ſanctitate pollebat ꝙ etiaꝫ aues ſilueſtres ad ſe venientes manu ꝓpa nutriebat. Nam ⁊ aprum qui ad cellā eius confugerat a canibus eripuit. et abire fecit. Latrones q̄dam cum eū expoliaſſent. ⁊ veſtem eiꝰ ſecum ferentes abirent. ſolū ei pallium dimiſerūt. Qui ſtatim poſt eos clamauit dicens. Revertimini dn̄i mei. ecce denariū colligatū in medio pallio inueni. q̄ vobꝭ forſitan neceſſariꝰ erit. Qui ꝓtinꝰ reuertentes palliolū cū denario abſtulerūt. ⁊ nudū penitꝰ dimiſerūt. Sed cū feſtinanter ad ſuas latebras properarent. tota nocte euntes. in ip̄o crepuſculo ad eius cellulā ſūt reperti quos ille ſalutans in cellam ſuam benigne recepit. pedeſqꝫ eoꝝ lauans. neceſſaria quātum potuit miſtrauit. Qui ſtupefacti đ eo q̄d fecerant doluerūt. et vnuſqſqꝫ eoꝝ ad fidem ꝯuerſus eſt. Quadā vice cū quidā iuniores monachi ſecū manētes vꝛſe cuidā q̄ ouibꝰ inſidiabat laqueos tetendiſſent. illa in laqueos nocte irruens capta tenebat. Qđ ſanctꝰ mamertinus p̄ſciens đ lecto ſurrexit et eam inueniens dixit illi. Quid facis o miſera. Fuge cito ne capiaris. Eamqꝫ diſſoluēs dimiſit. Verū cū mortuus fuiſſet. et corpꝰ eius antiſiodorū deportarent. et cum fuiſſent in q̄dam villa. nullo modo illud inde mouere potuerūt. quoadvſqꝫ q̄dam incarceratꝰ ſubito fractis vinculis liber exiliens. venit ad corpꝰ ⁊ cū alijs vſqꝫ ad vrbem portauit. Ubi in eccleſia ſancti germani honorifice eſt ſepultꝰ.

CXXV A
De ſancto Egidio.

e Gidiꝰ dicitur ab e quod eſt ſine. et geos quod ē terra. ⁊ dyan qđ eſt clarum ſiue diuinū. Ipſe nāqꝫ fuit ſine terra ꝑ terrenoꝝ deſpectionem. clarus ꝑ ſcientie illuſtrationeꝫ. diuinus per amorem qui aſſimilat amantem amato.

Egidiꝰ athenis ex regia ſtirpe progenitꝰ ⁊ ſacris lrīs ab infantia eruditus. dum q̄dam die ad eccleſiam ꝑgeret. cuidā egro in platea iacēti ⁊ elemoſinā petēti tunicā ſuā tribuit. q̄ indutꝰ ſanitatē integrā mox recepit. Poſt h̄ parētibꝰ ſuis in dn̄o quieſcētibꝰ. patrimonij ſui chriſtum fecit heredem. Quadaꝫ vice dum ab eccl'ia rediret. q̄dam vir a ſerpente ꝑcuſſus eidē obuiꝰ extitit. Sꝫ oronē fuſa egidiꝰ ꝓtinꝰ virus fugauit. Quendā demoniacū ī eccl'ia cū ceteris exiſtentē. ⁊ fideles clamoribꝰ ſuis turbantē. egidius demone fugato ſanauit. Verū hūani fauoris formidans periculū.

clam litus maris petijt. et nautas quoſdam
in mari periclitantes conſpexit. et facta ora/
tione tempeſtatem omnē ſedauit. Applican
tibus autē nautis audito ꝙ romā tenderet
grās eius meritis egerūt. ⁊ ꝙ eū ſecum gra/
tis veherent promiſerunt. Cum igit̄ arelatē
veniſſet. et biennio cū ſancto ceſario eiuſdē
ciuitatis epiſcopo manſiſſet. ⁊ ibidem quen
dam triennio febricitantē curaſſet heremū
cupiens clam diſceſſit. et cū veredonio here
mita ſanctitate conſpicuo diu manſit. vbi
ſterilitatem terre ſuis meritis fugauit. Sed
dū vbiqꝫ miraculis choruſcaret. hūane lau
dis timens periculū relicto eo interiorē he
remū penetrauit. vbi quoddam antrū ⁊ quen/
dam fonticulū reperiēs. quondam nihilominꝰ
diuinitus ceruā preparatā ibidem habuit
in nutricē. que certis horis lactis alimoniā
ſibi prebebat. Sed cum ibidem regis pueri
venarent̄. predictā videntes ceruam ceteris
feris contemptis hanc cū canibꝰ inſequūt̄.
A quibꝰ dū vehement̄ vrgeret̄ ad pedes ſui
ꝯfugit alūni. Ille vō admirans cur pter ſo
litū ſic mugiret. exiens ⁊ venatores audiēs
dñm exorauit. vt quā ſibi tribuerat nutricē
ſeruaret. Canū āt nullꝰ infra lapidis iactū
ſibi appropinquare auſus eſt. ſed cū nimio
vlulatu ad venatores reuertebantur. No/
cte igit̄ ſuperueniente domū redeunt. et ſe/
quenti die illuc reuertentes caſſo labore do
mū iterū redierūt. Quod cum rex audiſſet
rem vt erat ſuſpicatus. cū epiſcopo ⁊ mul/
titudine venatoꝝ illuc properauit. Sed cū
canes vt prius accedere nō preſumerēt. ſed
omnes vlulando redirent. locū veprīu den
ſitate inacceſſibilem in girum circūdederūt
Unus aūt incaute ſagittā dirigens vt in/
de ceruā expelleret. viro dei pro ceruo oran
ti graue vulnꝰ inflixit. Sed milites ſemitā
ferro aperientes ad ipſius deuenerunt ſpe/
luncam. Et videntes ſenem habitu mona/
chali veſtitū. canicie aūt ⁊ etate venerabilē
ceruā quoqꝫ ad eius genua prouolutā ſolꝰ epi/
ſcopus ⁊ rex eū pedites adierūt. ceteris retro
ſtare iuſſis. Et interrogauerūt eū quis eſſet.
vel vnde veniſſet. aut cur tam denſam here/
mi vaſtitatē petiſſet. ſeu quis eum vulnera/
re tam grauiter preſumpſiſſet. Quibus cū
ad ſingula reſpōdiſſet. ⁊ illi ab eo humiliter
veniā poſtulaſſent. medicos ſanando vul
neri ſpoponderunt. ⁊ multa donaria obtu
lerunt. Sed ipſe nec medicinā adhibere vo
luit. ⁊ munera contēnens. ad ipſa etiam nō
reſpexit. quin potius ſciens virtutem in in/
firmitate perfici. dominū exorauit. ne quādiu
viueret ſanitati priſtine redderetur. Sed cū
rex eum frequenter viſitaret. ⁊ pabulum ſa
lutis ab eo reciperet. imenſas diuitias obtu
lit. ſed eas ille recipere recuſauit. admonens
vt inde monaſteriū conſtrueret. vbi mona
ſtici ordinis diſciplina vigeret. Quod cum
rex feciſſet. victus egidius lacrimis ⁊ precibꝰ
regis poſtquā plurimū renuiſſet. illiꝰ mona
ſterij curam ſuſcepit. B Huiꝰ ſancti
famam rex karolus vt audiuit eius impe
trato aduentu reuerenter eum ſuſcepit. In
ter cetera ſalutis colloquia rex eū rogauit.
vt pro eo dignaretur orare. quia quoddam
facinus enorme cōmiſerat. quod nulli vnquā
nec ipſi ſancto confiteri auderet. Sequenti
igitur dominica dum egidius celebrās pro
rege oraret. angelus domini eidē apparens
cedulam ſuper altare poſuit. in qua ſcriptū
erat per ordinem ⁊ regis peccatum. ⁊ egidij
precibus dimiſſum. ſi tamen penitens ⁊ cō
fitens ab illo deinceps abſtineret. Adiūctū
quoqꝫ erat in fine vt quiſqꝫ ſanctum egidiū pro
quocūqꝫ cōmiſſo inuocaret. ſi tamē ab illo
deſiſteret. eius meritis ſibi remiſſum nō du
bitaret. Oblata igit̄ regi cedula peccato ſuo
rex agnito veniā hūiliter poſtulauit. Egidi
us aūt cū honore rediens apud neumaſen
ſem vrbem filiū principis qui tūc obierat ſuſci
tauit. Poſt aliquantulū vero tempus
pnūcians monaſteriū ſuū nō longe ab ho
ſtibus euertendū. romā adijt. ⁊ priuilegium
eccl̄ie ſue duoqꝫ hoſtia cipreſſina in quibus
ſculpte erant imagines apoſtoloꝝ a papa
impetrans. dimittēſqꝫ ea in tiberim diuino
regimini cōmendauit. ⁊ ad monaſteriū re
diens cuidam cōtracto apud tiberonē greſ
ſum reſtituit. Cūqꝫ ad monaſteriū rediſſet
predicta hoſtia in portu inuenit. ⁊ grās agēs
deo ꝙ inter tot maris pericula illeſa ſeruaſſet

ea ī lumib⁹ eccl'ie ſue ad decus eccl'ie ⁊ moni/mentū pacti romane ſedis erexit. Tandem dn̄s diē ſui obit⁹ iminere ſibi p ſpūm reue/lauit. Qd ille fratrib⁹ indicans ⁊ p ſe orare ſuadēs ī dn̄o felicit̄ obdormiuit. vbi choros angelorꝫ ei⁹ aīam in celū ferentiū plurimi ſe audiuiſſe teſtati ſunt. Claruit circa annos dn̄i ſeptingenteſimū.

CXXVI A

De natiuitate glorioſe virginis Marie.

Natiuitas glorioſe virgīs marie ex tribu iuda ⁊ regia ſtirpe dauid duxit originem. Matthe⁹ āt ⁊ lucas nō generatōnez marie ſed ioſeph deſcpſert. q̄ tn̄ a ɔceptōe xp̄i penit⁹ alie/nus fuit. qꝛ ɔſuetudo ſcp̄ture dr̄ fuiſſe vt nō mulierꝫ ſed virorꝫ generatōis ſeries texeret. Veriſſime tn̄ v̄go btā ex ꝓgenie dauid d̄ſcē/dit. Qd p̄cipue ptꝫ ex B. Quoniam vt ſepe ſcriptura teſtat̄ xp̄s d̄ ſemīe dauid duxit originē. Cū igit̄ xp̄s de ſola v̄gīe nat⁹ ſit. manifeſtū ē et ipam v̄ginē ex dauid natā eē ⁊ B ex catena nathan. Dauid enī inter ceteros habuit duos filios. ſcꝫ nathan ⁊ ſalomonē. Ex catena igit̄ nathā filij dauid vt teſtat̄ iohēs damaſcen⁹ leui genuit melchi ⁊ panther. pāther genuit barpāther. barpāther genuit ioachim. ioachim v̄ginē mariā. Ex catena āt ſalomonis mathan habuit vxorē ex q̄ genu/it iacob. Defuncto āt mathan melchi ex tribu nathan. q̄ fili⁹ q̄dē leui. frater āt pātheris nupſit vxori mathan matri aūt iacob et ge/nuit ex ea hely. Facti ſunt āt frēs vterini ia/cob ⁊ hely. Jacob q̄dē ex tribu ſalomonis. hely ex tribu nathan. Defūct⁹ ē āt hely ex tribu nathan ſine liberis. et accepit iacob frat̄ ei⁹ q̄ ex tribu ſalomonis vxorē ei⁹ ⁊ ſuſcita/uit ſemē fratris ſui ⁊ genuit ioſeph. Joſeph igit̄ natura ē filius iacob ex deſcēſione ſalo/monis. ſm̄ legez āt hely q̄ ex nathan. Nam fili⁹ q̄ naſcebat̄ ſm̄ naturā erat q̄dē generā/tis. ſm̄ āt legem defūcti. Hec damaſcenus.

Sic āt in eccl'iaſtica hiſtoria dr̄ ⁊ beda in ſua cronica teſtat̄. cū omēs generatōnes hebreorꝫ ⁊ alienigenarꝫ in archiuis tēpli ſecretiorib⁹ ſeruarent. herodes omēs iuſſit incēdi exiſtimās ſe nobilē poſſe videri ſi d̄ficiētib⁹ ꝓbamētis ꝓgenies ſua ad iſrl' ptinere crederet. Fuerūt tn̄ q̄dā dicti dn̄ici ſic dicti ob ꝓpinquitatē xp̄i q̄ ⁊ nazarei fuerūt. q̄ ordinez generatōnis xp̄i partim vt a patrib⁹ didice/rant. partim vt a quibuſdam libris habue/runt quos domi habebant q̄ntum poterāt perdocebant. B Joachim autez acce/pit vxorē noīe annam. que habuit vxorē nomine hiſmeriam. Hec aūt hiſmeria genuit elizabeth et eliud. elizabeth iohānē baptiſtā. De eliud natus eſt eminen. de eminen na/tus eſt ſanctus ſeruacius. cuius corpus eſt in opido traiecti ſuper fluuiū moſam in epiſcopatu leodienſi. Anna aūt tres viros ha/buiſſe dicit̄ ſcꝫ ioachim. cleophan. ⁊ ſalome De p̄mo āt viro ſcꝫ ioachim vnā filiam ſcꝫ mariā matrē dn̄i genuit. quam ioſeph nu/ptui dedit. q̄ xp̄m dominū genuit ⁊ peperit. Mortuo ioachim accepit cleophan frēm ioſeph. et genuit ex eo aliā filiā quam ſimiliter mariā vocauit. ⁊ alpheo poſtmodum ī ɔiugem ſociauit. Hec aūt maria ex alpheo viro ſuo quattuor filios genuit. ſcꝫ iacobūꝫ minorē. ioſeph iuſtū q̄ et barſabas ſimonez et iudā. Mortuo ſecundo viro anne. tertiū cepit noīe ſalome. ex quo aliam filiā genuit quam rurſus mariā vocauit. ⁊ zebedeo ī cōiugem tradidit. Hec aūt maria ex zebedeo viro ſuo duos filios genuit. ſcꝫ iacobū ma/iorem ⁊ iohannē euangeliſtā. Unde et de B extant verſus. Anna ſolet dici tres ɔcepiſſe marias. Quas genuere viri. ioachim. cleo/phas. ſalomeq̄ꝫ. Has duxere viri. ioſeph. al/pheus. zebedeus. Prima parit xp̄um. iacobum ſecunda minorē. Et ioſeph iuſtum. peperit cum ſimone iudam. Tertia maiorem iacobum. volucreq̄ꝫ iohannem. Sꝫ mi/rum videt̄ q̄ūo beata maria potuit eſſe co/gnata elizabeth. vt ſuperi⁹ dictū eſt. Cōſtat enī elizabeth vxorem fuiſſe zacharie. q̄ erat d̄ tribu leui. et ſm̄ legem quilibet de ſua tribu et familia ducere debebat vxorem. et ipſam de filiab⁹ aaron lucas fuiſſe teſtatur. anna autē fuit ſm̄ hieronimum de bethleez q̄ erat de tribu iuda. Sed ſciendum q̄ ipſe aaron

⁊ ioiada ſūmꝰ ſacerdos ambo ꝺ̓ tribu iuda
duxerūt vxores. Vñ tribꝰ ſacꝺ̓otalis ⁊ rega
lis cognatione ſꝑ ad inuicē ꝓbant̄ fuiſſe cō
iūcte. Potuit āt vt dicit beda hm̄oi ꝯiūctio
recentiori tp̄e fieri datis nuptui feminis de
tribu in tribū vt manifeſte btām mariā que
ex tribu regia deſcendit cū tribu ſacerdotali
cognatiōez generis habuiſſe ꝯſtaret. Et ita
beata maria de vtraqȝ tribu erat. Voluit eī
dñs vt he tribꝰ ꝑuilegiate ꝓpter miſteriū ad
inuicem miſcerent̄. q̄a de eis dñs naſciturꝰ
erat. q̄ vere rex ⁊ ſacerdos ꝓ nobis ſeipſum
offerret. et fideles ſuos in militia hꝰ vite pu-
gnantes regeret. et poſt victoriā coronaret.
Qđ etiā ex noīe xp̄i. i. inuncti innuit̄. q2 ſoli
ſacerdotes ⁊ reges ⁊ ꝓphete ī lege veteri vn-
gebant̄. Vnde ⁊ nos a xp̄o xp̄iani dicimur
et genus electū ⁊ regale ſacerdotiuȝ appella-
mur. Sed ⁊ qđ dicebat̄ ꝙ mulieres tantuȝ
ſue tribus hominibꝰ iungerent̄ dictū fuiſſe
conſtat ne diſtributio ſortium confundere
tur. q̄a vero leuitica tribus ſortem inter cete
ras nō habebat. mulieres de illa tribu nube
re poterant cui volebant. ¶ Hiſtoriā
āt natiuitatis beate v̓ginis btūs hieronimꝰ
vt in ꝓlogo refert adoleſcentulꝰ in quodaȝ
libello legit. Sed poſt multū tp̄is vt ſeibidē
legiſſe recoluit. primo rogatus tranſcripſit.
Joachim nanqȝ ex galilea et ciuitate naza-
reth ſanctā annā ex bethleem duxit vxorem.
Ambo āt iuſti erāt. ⁊ ambo ſine rep̄henſio-
ne in oībꝰ mandatis dñi incedebant. omnē
qȝ ſuā ſubſtātiā triphariedīuidebāt. Vnā
partē templo ⁊ templi ſeruitoribꝰ impende
bant. Aliam ꝑegrinis ⁊ paupibꝰ erogabāt.
Tertiā ſibi et familie ſue vſibꝰ reſeruabant.
Et ita ꝑ ānos. xx. prolem ex ꝯiugio non ha-
bentes. vouerūt dño ꝙ ſi eis ſobolem conce
deret eam ſeruitio dñi mācīparent. Cuius
rei grā cum ſingulis annis in tribꝰ feſtis p̄-
cipuis hierl'm freq̄ntarent. in feſto encenio
rum ioachim cū ꝯtribulibꝰ ſuis hieruſaleȝ
aſcēdit. ⁊ cū ceteris ad altare accedēs oblati
onē ſuā offerre voluit Quē vidēs ſacerdos
cum indignatōne nimia repulit. Et cur ad
altare dei accedere p̄ſumeret īcrepauit. aſſe-
rens non eſſe cōueniēs maledicto legis ob-
noxiū oblatōem dño legis offerre. nec inter
fecūdos infecundū. ⁊ q̄ ꝑplm dei non auxit
aſtare. Joachim igit̄ ſic ꝯfuſum ſe videns.
pre pudore domū redire noluit. ne ſimiliter
a contribulibꝰ ſuis q̄ h̄ audierant tantum
opprobriū ſuſtineret. Secedens igit̄ ad pa-
ſtores ſuos cum ibi aliq̄zdiu fuiſſet q̄dā die
ei ſoli angelꝰ cum magna claritate apparu-
it. et de eiꝰ viſione turbatum ne timeret ad-
monuit dicens. Ego ſum angelus dñi miſ-
ſus ad te. vt annūcieȝ tibi preces tuas exau-
ditas eſſe ⁊ elemoſinas tuas ī cōſpectu dñi
aſcendiſſe. Vidi eī pudorem tuū. et audiui
ſterilitatis opprobriū non recte tibi obiectū
Peccati quippe non nature vltor eſt deus.
Et iđo cum alicꝰ vterum claudit. ad hoc fa
cit vt mirabilꝰ denuo aperiat. et non libi-
dinis ēē quod naſcit̄. ſed diuini fore mune-
ris cognoſcat̄. Prima gentis veſtre mater
ſara nōne vſqȝ ad nonageſimū annū ſteri-
litatis opprobrium ꝑtulit. et tñ yſaac cui re-
promiſſa erat oīm gentiū benedictio gene-
rauit. Rachel etiā nonne diu ſterilis fuit. ⁊
tñ ioſeph genuit. q̄ totiꝰ egipti dominiū ha-
buit. Quis fortior ſampſone vl' ſanctior ſa
muele. ⁊ tñ hi ambo matres ſteriles habue-
re. Ratione igit̄ ⁊ exēplis crede dilatos diu
ꝯceptꝰ ⁊ ſteriles ꝑtus mirabiliores eſſe ſole
re. Proinde anna vxor tua pariet tibi filiā.
et vocabis nomē eꝰ mariā. Hec vt vouiſtiſ
erit ab īfantia dño ꝯſecrata. ⁊ adhuc ex vte
ro matris ſue ſpū ſctō plena. nec forinſecus
inter populares. ſȝ ī templo dñi ſꝑ morabit̄
ne q̄d ſiniſtrū de ea aliq̄s ſuſpicet̄. Et ſic ip̄a
ex ſterili matre naſcet̄. ita mirabiliter ex ea
altiſſimi filius generabit̄. cuius nomen erit
ieſus. et per eum omnibꝰ gentibꝰ erit ſalus.
Et h̄ tibi ſignum. Cum ꝑueneris hieroſoli
mis ad aureā portā. annā vxorē tuā obuiā
habebis. q̄ de tua tardatione modo ſolicita
tūc in ꝯſpectu tuo gaudebit. His dictis an
gelus ab eo diſceſſit. Anna āt cū amare fle-
ret et q̊nam vir ſuus iuiſſet ignoraret. idem
angelꝰ eidē apparuit. et ſibi eadeȝ q̄ viro an
nūciauerat patefecit. addens vt ꝓ ſigno hie
ruſalē ad aureā portam ꝑgeret. ⁊ ibidē viro
ſuo redeunti obuiaret. Igitur iuxta angeli

ꝑceptū ambo ſibi inuicē obuiātes. ꝺ mutua
viſiōe letati. ⁊ ꝺ prole ꝓmiſſa ſecuri. adorato
dn̄o domū redierīt. diuinū ꝓmiſſū hilariter
expectātes. Anna igit̄ ꝯcepit. ⁊ filiā pepit. et
nomē eiꝰ mariā vocauit. Cōpleto igit̄ ꝑ tri
enniū ablactatōis tp̄e ad tēplū dn̄i v̄ginē cū
oblatōibꝰ adduxerīt. Erat āt circa tēplū iux
ta. xv. gdꝰ. xv. pſalmos. xv. aſcenſiōis gdꝰ. Na
q: tēplū ī mōte erat ꝯſtitutū. altare olocau/
ſti qđ forinſecꝰ erat adiri niſi ꝑ gdꝰ n̄ poterat
In hoꝝ itaqꝫ nouiſſimo v̄go ꝯſtituta. cun
ctos ſine alicꝰ adiutorio ita cōſcēdit. ac ſi iā
etatis ꝑfecte eſſꝫ. Perfecta igit̄ oblatōe. filiā
cū alijſ v̄gibꝰ ī tēplo dimittētes ad ꝓpa redie
rūt. Virgo āt q̊tidie in oī ſctitate ꝓficiēs. et
ab angelis q̊tidie viſitabat̄. ⁊ viſiōe diuina
q̊tidie fruebat̄. Ait ei hieronimꝰ ī q̄daꝫ ep̄la
ad cromacium ⁊ heliodoꝝ q bt̄ā v̄go hāc re
gulā ſibi ſtatuerat. vt a mane vſqꝫ ad tertiā
orōnibꝰ inſiſteret. a t̄cia vſqꝫ ad nonā textri
no opi uacaret. a nona ab orōibꝰ nō recede/
bat q̊uſqꝫ angelꝰ apparēs ſibi eſcam daret.

B Quarto āt decimo etatis ſue āno
pōtifex publice denūciauit. vt v̄gies q̄ ī tem
plo inſtruebāt̄. ⁊ etatis tp̄us impleſſent. do/
mū reuerterēt. ⁊ viris legitīe iūgerēt. Cuiꝰ
mādato cū cetere paruiſſent. ſola bt̄ā maria
v̄go h̄ ſe facere nō poſſe r̄n̄dit. tum q: parē/
tes ſui eā dn̄i ſuitio mācipaſſent. tū q: virgi
nitatē ſuā dn̄o ip̄a vouiſſet. Tūc anxiatus
pōtifex eo q neqꝫ ſcḋm ſcp̄turā q̄ dic̄. vouete ⁊
reddite. votū infringēdū putaret. nec morē
gēti inſuetū īroducere auderet. ad īminētē
feſtiuitatē iudeoꝝ ſenioribꝰ ꝯuocatis. oīm
h̄ vna fuit ſn̄ia vt ī re tam dubia cōſiliū dn̄i
q̄reret. Cū āt orōni inſiſterēt ⁊ pōtifex ad cō
ſulendū dn̄m acceſſiſſꝫ. mox ꝺ loco oratorij
cūctis audiētibꝰ vox inſonuit dicēs. vt q̊cū/
qꝫ de domo dauid nuptijs habiles ꝯiugati
nō eēnt. ſingl'i v̄gas ſingl'as ad altare defer/
rēt. ⁊ cuiuſcūqꝫ v̄gula germinaſſꝫ ⁊ in cacu
mine eiꝰ ſcḋm eſaye vaticiniū ſp̄ūſſctūs in co/
lūbe ſpecie ꝯſediſſꝫ. ip̄e ꝓculdubio eēt cui v̄/
go deſpōſari deberet. Erat īter cetos ioſeph
de domo dauid. Cui cū incōgruū videret̄.
ſi vir tam ꝓuecte etatis tā tenerā v̄ginē du/
ceret in vxorē. ceteris v̄gas ſuas afferētibus
ſolus ip̄e v̄gā ſuā ſubtraxit. Vn̄ cū nil diui
ne voci ꝯſonū appareret. pōtifex iterato do
minū ꝯſulendū putauit. Qui r̄n̄dit q ſolus
ille v̄gā ſuā nō attulit. cui v̄go deſpōſari de
beret. Proditꝰ itaqꝫ ioſeph cū v̄gā ſuā attu
liſſet. ⁊ ip̄a ilico florē germīaſſet. ⁊ ī eiꝰ cacu/
mine colūba de celo veniens ꝯſediſſꝫ. liq̊do
oībꝰ patuit ip̄i v̄ginē deſponſandā fore. De
ſpōſata igit̄ v̄gīe ioſeph ip̄e q̄dē ī ſuā ciuita
tē bethleē recedit domū ſuā diſpoſiturꝰ ⁊ nu
ptijs neceſſaria ꝓuiſurꝰ. Virgo aūt maria
cū ſeptē v̄gibꝰ coeuis ⁊ collactaneis ſuis q̄s
ob oſtēſionē miracli a ſacerdote acceperat
ad domū parentuꝫ in nazareth reuerſa eſt.
In diebꝰ āt illiſ angelꝰ gabriel ei orāti appa
ruit. ⁊ de ea naſciturū dei filium nūciauit.

E Dies āt natiuitatis v̄ginis aliq̄n/
to tp̄e fideles latuit. Cōtigit igit̄ ſic refert io/
hānes beleth vt q̄dā vir ſctūs ſedule ꝯtēpla
tioni inſiſtēs. ſingulis ānis. vj. ydꝰ ſeptēbris
in orōe poſitus iocūdiſſimā angeloꝝ ſocie
tatem ſolenniſantē audiret. Cūqꝫ deuotiſſi
me ſibi reuelari peteret cur quolibet anno
illo tantum die ⁊ non alio hoc audiret. diui
num accepit reſponſum. q virgo gl'oſa ma
ria tali die fuerit mūdo nata. et ideo h̄ mani/
feſtaret filijs ſancte eccl'ie. vt ꝯcordes fierent
in hac celebritate celeſti curie. Cum aūt hoc
ſummo pōtifici ⁊ alijs intimaſſet. ⁊ illi ora/
tionibꝰ ⁊ ieiunijs. ſcp̄turis ⁊ antiquitatum
teſtimonijs veritatē cōperiſſent. hunc diem
in honore natiuitatis virginis celebrādum
vniuerſaliter ſtatuerunt. Octaua āt na/
tiuitatis beate marie olim nō celebrabatur
ſed dn̄s innocentiꝰ. iiij. natione ianuenſis
ip̄am inſtituit celebrandā. Cuiꝰ h̄ cauſa fu
it. Gregorio enī nono per mortē ſublato de
medio. romani oēs cardinales in quodam
conclaui incluſerūt. vt citius eccl'ie ꝓuidere
tur. Sed cū ꝑ plures dies ꝯcordare nō po/
tuiſſent. ⁊ ip̄i a romanis multas moleſtias
ſuſtinuiſſent. vouerūt regine celi q ſi eiꝰ me
ritis ꝯcordarent. ⁊ liberi abire poſſent. octa/
uas ſue natiuitatis diu neglectas de cetero
ſtatuerēt celebrādas. Sicqꝫ in dn̄m celeſti/
nū ꝯuenerūt ⁊ liberati ꝑ dn̄m innocentiuꝫ
votū adimpleuerūt. Celeſtinꝰ enī modico

tpe ſupuixit. ⁊ ideo p eum impleri nõ potuit.
Et nota ꝙ tres natiuitates eccl'ia ſolenni
zat. ſ. natiuitatē xpi. marie. ⁊ iohis baptiſte.
Que tres deſignāt tres ſpūales natiuitates
Cū iohāne nāqȝ ĩ aqua. cū maria ĩ peniten-
tia. cū xpo renaſcimur ĩ gl'a. Cū igit̄ natiui-
tatē baptiſmi ĩ adultis oporteat ꝓcede ꝯtri-
tionē ⁊ gl'e ſimilit̄. ideo ille due merito vigili-
as habēt. Sȝ cū penitentia tota ſit ꝑ vigilia
nō oportuit vt vigiliā haberet. Octauas vo
oēs hn̄t. qȝ oēs ad octauā reſurrectōis an
helāt. F Miles qdā valde ſtrenuus ⁊
btē marie valde deuot⁹ ad torneamētū va-
dēs. ꝑmo qddā monaſteriū ad honorē btē
marie ꝯſtructū ĩ itinere reptū miſſaȝ audi-
tur⁹ itrauit. Cū āt miſſa miſſe ſuccedet ⁊ ille
ob honorē vgīs nullā ꝓtermitte vellet. tādē
mōaſteriū exiēs ad locū ꝯcit⁹ ꝑperabat. Et
ecce redeūtes eidē occurrerūt. ⁊ ipm ſtrenu-
iſſime militaſſe referūt. Qd dū oēs q aderāt
aſſererēt. ⁊ vniuerſi eū ſtrenuiſſime militaſ-
ſe vnanimit̄ acclamarēt. necnon ⁊ qdā q ſe
ab eo captos dicebāt ſe eidē offerrēt. ꝑpēdēs
vir diſcret⁹ vrbanā reginā vrbāo mō ſe ho-
noraſſe. qd acciderit manifeſtauit. ⁊ ad mo
naſteriū rediēs filio vgīs de cetō militauit
Eps qdam q btām mariā in ſumma re
uerētia ⁊ deuotōe habebat. qndam eccl'iam
btē marie ĩ nocte media ex deuotōe adibat.
Et ecce vgo vgīnū comitata vniuerſo vgi-
nū choro veniēti viro occurrit. ⁊ cū ſummo
honore ſuſceptū ad eccl'iaȝ ad quaȝ tēdebat
ducere cepit. ꝑcinētib⁹ duab⁹ de choro puel
lis atȝ dicētib⁹. Cātem⁹ dn̄o ſocie. cātemus
honorem. Dulcis amor xpi reſonet ore pio
Quos vſus tot⁹ ali⁹ chor⁹ vgīnū reſumen
do ꝓcantat. Predicteqȝ bine cantatrices bi-
nos q ſequūt ĩ ordine verſus ſubſecute ſunt
Primo. Ad ima ruit magna de luce ſupb⁹
Sic hō cū tumuit pm⁹ ad ima ruit. Sicqȝ
virū dei cū tali ꝓceſſione vſqȝ ad eccl'iam p-
duxerūt. duab⁹ ſp incipiētib⁹ ⁊ ceteris reſpō
dētib⁹ Queda mulier ſolatio viri ſui de-
ſtituta. vnicū filiū habebat quem tenerrime
diligebat. Quadaȝ āt vice fili⁹ ei⁹ ab inimi-
cis capit̄. ⁊ ĩ cuſtodia vinculat̄. Qd illa au-
diēs incōſolabilit̄ flebat. ⁊ btām virginē cui
multū deuota erat ꝑ liberatōne filij impor-
tunis ꝑcib⁹ exorabat. Tandē vidēs ꝙ ſic ni
hil ꝓficeret. eccl'iam in qua erat ſculpta ima
go beate marie ſola intrauit. ⁊ corā imagīe
ſtans ipam ſic alloquit̄ dicēs Virgo beata
pro liberatione filij mei te ſepe rogaui et ad
huc nequaqȝ matri miſere ſubueniſti. Pa-
trociniū tuū ꝑ filio meo imploro. ⁊ nulluȝ
adhuc ſentio fructū. Igit̄ ſicut fili⁹ me⁹ mi
hi ablat⁹ eſt. ſic et ego filiū tuū tibi auferam
et obſidē ꝑ filio meo in cuſtodiā ponā Et h̄
dicēs ꝓpius acceſſit. ⁊ imaginē pueri quaȝ
virgo in gremio baiulabat auferēs domuȝ
abijt. Accipienſqȝ imaginē pueri ipaȝ ĩ lin-
theo mūdiſſimo inuoluit. ⁊ in arca recōdēs
ipam cū claui diligēti⁹ obfirmauit. bonum
obſidē ꝑ filio ſuo habere gaudēs. ⁊ ipm di-
ligent̄ cuſtodiēs. Et ecce ſeqnti nocte beata
virgo iuueni apparuit. et ianuam carceris
aperiens inde vt exeat precepit. eiqȝ dixit.
Matri tue fili dicēs. vt meū mihi reddat fi-
liū. ex quo reddidi ſibi ſuuȝ. Qui exiens ad
matrē venit. ⁊ qualiter beata virgo eum li-
berauerit enarrauit. Illa aūt plurimuȝ ex-
ultans imaginē pueri accepit. et ad eccl'iaȝ
vadēs beate marie reddidit dicēs. Gratias
vobis dn̄a refero. qa mihi meū vnicū filiuȝ
reddidiſtis. ⁊ nūc vobis filiū veſtrū reddo.
qa meū me recepiſſe ꝯfiteor. G Erat
qdam fur q ſepe latrocinia exercebat. ſȝ btāȝ
mariā plurimū in deuotōe habebat. ⁊ eam
crebri⁹ ſalutabat. Quadā igit̄ vice furtim
qdam rapiēs capit̄. et ſuſpēdio adiudicat̄.
Cū āt ſuſpenderet̄ cōtinuo beata vgo ei af-
fuit. et ſuſpenſum trib⁹ dieb⁹ vt ſibi videbat̄
ſuis manib⁹ ſuſtētauit. ita ꝙ nullā leſioneȝ
perſenſit. Illi vero qui eū ſuſpenderunt. ca-
ſu inde tranſeuntes eum viuenteȝ et vultu
hilari repererunt. et arbitrātes ꝙ non bene
fuiſſet laqueo aſtrictus gladio ipm iugula
re volebant. Sed beata maria feriētiuȝ gla-
dio manum opponebat. et illi ſibi nil nocere
poterāt. Cognoſcētes ergo illo referente ꝙ
btā maria ſic eū iuuabat. mirātes eū depo-
ſuerūt et amore virgīs abire liberū dimiſert
Qui abiēs mōaſteriū itrauit. et qād vixit ĩ
ſeruitio dei genitricis ꝑmanſit Fuit qdā

cleric⁹ q̄ btā̄ʒ mariā̄ valde diligēs horas ei⁹
ſedule decā̄tabat. Cū̄ ā̄t parē̄tes ei⁹ morerē̄t
aliū̄ nō̄ habē̄tes heredē̄. eidē̄ hereditatē̄ dimi
ſerū̄t Cō̄pulſus ē̄ igiͭ ab amicis vt vxorem
accipet. ⁊ hereditatē̄ ꝓpaʒ gubernaret. Qua
dā̄ ā̄t die cū̄ ad celebrā̄das nuptias tē̄deret
in itinere q̄ndā̄ eccl̄iaʒ repit. ⁊ recordat⁹ ſer/
uicij btē̄ marie ī ip̄aʒ ingrediē̄s horas ei⁹ di
cere cepit. Et ecce btā̄ maria eidē̄ apparuit. ⁊
q̄ſi ſeueri⁹ ei dixit. O ſtulte ⁊ īfidelis cur me
amicā̄ ⁊ ſponſam tuā̄ relinq̄s. ⁊ mihi aliaʒ
feiaʒ ā̄teponis. Ad h̄ ille cō̄pūct⁹ ad ſocios
rediijt. ⁊ totū̄ diſſimulā̄s. celebratis nuptijs
media nocte oīb⁹ relictis de domo aufugit.
et mō̄aſteriū̄ ītrā̄s. btē̄ marie deuote ſuiuit

Sacerdos cuiuſdā̄ parrochie ⁊ honeſte
vite nullā̄ miſſā̄ niſi miſſā̄ btē̄ marie ſciebat
quā̄ ī e⁹ honorē̄ ſedule dcā̄tabat. Apd̄ ep̄m
igiͭ accuſaͭ. ⁊ ab eo citi⁹ accerſiͭ. Cū̄ vō co/
rā̄ ep̄o ſe aliā̄ miſſā̄ neſcire diceret. ep̄s ip̄m
q̄ſi ſeductorē̄ dure redarguit. ⁊ ab officio eū̄
ſuſpendē̄s ne de cetero eā̄ miſſā̄ cā̄tare aude
at īterdixit. Seq̄nti ā̄t nocte btā̄ maria ep̄o
apparē̄s eū̄ plurimū̄ increpauit. ⁊ cur ſuum
male ſic tractaſſʒ famulū̄ req̄ſiuit. Addidit
q̄ʒ ꝙ die trigeſima moreretͭ. niſi ille ad ꝯſue/
tū̄ officiū̄ reſtitueretͭ. Tremefact⁹ ep̄s p̄ſby/
terꝫ accerſiuit. ⁊ veniā̄ poſtulā̄ſ vt nullā̄ miſ
ſam p̄ter illā̄ quā̄ ſciebat de btā̄ maria cele/
brare debeat īperauit. Quidā̄ cleric⁹ va/
nus ⁊ lubric⁹ erat. ſʒ tn̄ dī genitricē̄ plurimū̄
diligebat. et ei⁹ horas ſctā̄s deuote ⁊ alacriͭ
decā̄tabat. Quadā̄ igiͭ nocte ī viſiō̄e vidit
ſe ante tribunal dei aſtare. ⁊ dn̄m circū̄ſtan
tibus dicere. De illo q̄ vos aſpicit q̄ iudicio
dign⁹ ſit vos ip̄i decernatis. quē̄ tā̄diu tole/
raui ⁊ nullū̄ adhuc ī eo emē̄datō̄is ſignū̄ in
ueni. Tū̄c dn̄s oīb⁹ approbā̄tib⁹ ſup eū̄ dā̄/
natō̄is tulit ſnīaʒ. Et ecce v̄go btā̄ ſurrexit et
filio ſuo dixit. Pro iſto pie fili clemē̄tiā̄ tuā̄
rogo vt ſup eū̄ dā̄natō̄is ſnīaʒ mitiges. Vi
uat ergo h̄ ob grā̄ʒ mei. q̄ ob ꝓp̄a merita ad
dicaͭ morti. Cui dn̄s. Tuis eni petitō̄ib⁹ eū̄
tribuo ſi vel ſaltē̄ nū̄c ei⁹ correctō̄eʒ īſpexero
Et ꝯuerſa v̄go ad hoīeʒ dixit. Vade ⁊ ap̄li⁹
noli peccare ne deteri⁹ tibi ꝯtigat. Ille igiͭ
excitat⁹ vitā̄ mutauit. ⁊ religionē̄ petijt. ⁊ ibi

in bonis opib⁹ vitā̄ finiuit. I Apud
ſiciliā̄ ā̄no dn̄i. dxxxvij. fuit q̄dā̄ vir noīe the/
ophil⁹ cuiuſdā̄ ep̄i vicedn̄s vt ait fulbertus
carnotē̄ſ ep̄s. q̄ tā̄ prudē̄t ſub ep̄o res eccl̄ia/
ſticas diſpē̄ſabat. ꝙ mortuo ep̄o eū̄ dignuʒ
epiſcopatu oīs ꝑpl̄s acclamabat. At ille vice
dominatu ꝯtentus aliū̄ in ep̄m maluit or/
dinari. Tandē̄ ab ip̄o officio inuite ab ep̄o
depoſit⁹ in tantā̄ impatientiā̄ eſt delapſus.
vt ad ſuā̄ recuperandā̄ dignitatē̄ cuiuſdaʒ
iudei malefici ꝯſiliū̄ expeteret. Ille igiͭ dya
boluʒ aduocauit. ⁊ aduocat⁹ concit⁹ venit.
Theophil⁹ ergo iuſſu demonis xp̄m et ma
treʒ ei⁹ abnegauit. xp̄iane ꝓfeſſioni abrenū̄/
ciauit. ⁊ ip̄i⁹ abrenū̄ciatō̄is ⁊ abnegationis
cyrographū̄ ſuo ſang̊ne ꝓp̊o ſcp̊ſit. ⁊ ſcp̊tuʒ
anulo ſigillauit. ⁊ ſigillatū̄ demoni tradidit
et ſic ei⁹ ſeruicio ſe addixit. In craſtinū̄ igiͭ
ꝓcuratō̄e demonis theophil⁹ in grā̄ʒ ep̄i re
cipiͭ. ⁊ in ſui dignitatē̄ officij reſtituiͭ. Tan
dem ad ſe reuerſus de eo qd̄ fecerat valde in
gemuit. ⁊ ad v̄ginē̄ glo̓ſam vt ſibi in adiuto
riū̄ fieret tota mentis deuotō̄e ꝯfugit. Qua
dā̄ igiͭ vice btā̄ maria illi in viſione apparē̄ſ
de impietate ip̄m redarguit. ⁊ diabolo abre
nū̄ciare p̄cepit. ac xp̄ʒ dei filiū̄ ⁊ omē̄ chriſtia
nitatis ꝓpoſitū̄ ꝯfiteri fecit. et ſic ip̄m in ſui
et filij grā̄m recuperauit. et ad indiciū̄ indul
te venie iterꝫ ſibi apparens cyrographuʒ qd̄
dyabolo dederat ſibi reddidit. ⁊ ſup pectus
poſuit. vt iam nō̄ ſe dyaboli ſeruuʒ timeret.
ſed ꝑ v̄ginē̄ ſe liberꝫ factum gauderet. Quo
theophil⁹ recepto. vehemē̄ter exultā̄s. coraʒ
ep̄o oīq̄ʒ ꝑpl̄o qd̄ ſibi acciderat retulit. ⁊ cun
ctis admirā̄tib⁹ et v̄ginē̄ glo̓ſam laudā̄tib⁹
ipſe poſt triduū̄ in pace q̄euit J Qui
dā̄ vir et vxor ſua ꝓpe lugdunū̄ circa annū̄
dn̄i. M.c. filiā̄ vnicā̄ habentes. eam cuidaʒ
iuueni nuptui tradiderū̄t. Ob amorē̄ auteʒ
filie generū̄ ſuū̄ ſecuʒ ī domo tenebā̄t. Mr̄ aͭ
aū̄t puelle iuuenē̄ amore filie ſue tā̄ diligenͭ
colebat. vt nō̄ maior eē̄t amor puelle ad pu/
erū̄ q̄ʒ ſocrus ad generū̄. Inter hec malicio
ſi dicere ceperū̄t. ꝙ h̄ nō̄ filie cauſa faceret. ſʒ
vt eidem pro filia ſeſe ingereret. Cum igitur
mulieris animū̄ tanta falſitas ꝯcuſſiſſet. ti/
mē̄s ne in vulgi fabulā̄ verteretͭ. duos ruſti

cos alloqͥt. vt ſi occulte generū ſtrangulare
vellet. cuilibet. xx. ſolidos pollicet̄. Quadā
igit̄ die eos ī cellario recludēs maritū ſuū
ex induſtria aliq̄ ire ↄſuluit. ⁊ filiā alio trāſ-
miſit. Tūc adoleſcēs iuſſu dn̄e ſue cellariū
vt vinū afferret īgredit̄. ⁊ mox a latronibus
ſtrāgulat̄. Mox ſocrus ipm̄ ī lectū filie dtu-
lit. ⁊ q̄ dormiētē veſtibꝰ circūtexit. Redeūti-
bus ergo marito ⁊ filia ⁊ ad mēſam poſitis
iubet mater filie vt maritū debeat excitare ⁊
ad mēſam vocare. Quē cū defunctū repe-
riſſet. ⁊ hec ꝓcita nunciaſſet. tota familia in la-
mētū vertit̄. Et illa mulier homicida q̄ſi do-
lēs cū ceteris lamētat̄. Tandē mulier de ꝑ-
petrato ſcelere valde īgemuit. ⁊ ſacerdoti oīa
p ordinē ↄfeſſa fuit. Poſt aliqd tpus inter
mulierē ⁊ ſacerdotē litigiū ort̄. ⁊ a ſacerdo-
te ſibi generi homicidiū irrogat̄. Qd cū ad
parentū iuuenis noticiā deueniſſ; adducit̄
ad iudicē. ⁊ ab eo ignibꝰ cōcremāda dānat̄.
Finē ergo ſuū īminere ↄſiderās. ad beatā
ṽginē ſe ↄuertit. ⁊ eiꝰ intrās eccliā ī orōe cū
lacrimis ſe ꝓſtrauit. Poſt modicum exire
cōpellit̄. ⁊ in magnū ꝓiectā ignē oēs ibidē
ſtare illeſam ⁊ incolumē ↄtuent̄. At paren-
tes pueri ignē paruū eē putātes. ad ſarmen
ta ↄcurrūt et ī ignē ꝓiciūt. Videtes autē ꝙ
nec ſic in aliq̄ lederet̄. lāceis ⁊ haſtis eā im-
pugnare ceperūt. Tūc iudex q̄ aderat vehe-
mēter obſtupuit. ⁊ eos ab ipiꝰ īpugnatōne
cōpeſcuit. Eam āt diligent̄ ↄſiderās. nullū
in ea ſignū incēdij ꝓter ſola vulnera lāceaꝝ
inuenit. Cū āt parētes eiꝰ domū eā reduxiſ-
ſent. ⁊ eam fomētis ⁊ balneis recrearent no-
lens eam deus vlteriꝰ hūana ſuſpitōe feda-
ri. poſt triduū in laude ṽginis pſeuerantē
ex hac vita vocauit.

CXXVII A

De ſancto Adriano.

Drianus a maxi-
a miano impatore regnāte martiri-
um paſſus eſt. Cū ei ꝓdictꝰ maxi-
mianꝰ ī nichomedia vrbe ydolis īmolaret
iuſſu eiꝰ cūcti xp̄ianos ꝗrentes. alij timore
pene. alij amore ꝓmiſſe pecunie vicini vici-
nos. ꝓpinq̄ domeſticos ad ſupplicū trahe-
bant. Inter q̄s. xxxiij. a ꝗrentibꝰ cōprehēſi.
ante regē adducti ſūt. Quibꝰ rex. Nō audi-
ſtis q̄lis pena aduerſus xp̄ianos poſita ſit.
Cui illi audiuiꝰ ⁊ ſtulticie tue iuſſionē irriſi-
mus. Tūc rex iratꝰ neruis crudis eos cedi
iuſſit. ⁊ lapidibꝰ ora eoꝝ cōtūdi mādauit. ac
ānotata vniuſcuiuſq; ↄfeſſiōe. ferro victos
ī carcere recludi ꝓcepit. Quoꝝ adrianꝰ con-
ſtantiā p̄or officij militaris ↄſiderans dixit
eis. Adiuro vos p deū veſtꝝ vt mihi dicatiſ
q̄ eſt remuneratio quā expectatis p iſta tor-
mēta. Ad hec dixert ſcti. Oculꝰ non vidit. nec
auris audiuit. nec ī cor hoīs aſcēdit q̄ ꝑpa-
rauit ds diligētibꝰ ſe pfecte. Tūc adrianꝰ in
mediū ꝓſiliēs ait. Annotate me cū iſtis. q̄a
et ego xp̄ianꝰ ſū. Qd cū impator audiſſet.
nolentē ſacrificare vinctū ferro ī carcerē po-
ſuit. Natalia vo vxor eiꝰ andiēs vīꝝ ſuū in-
carceratum ſcidit veſtimēta ſua. flēs pluri-
mū ⁊ eiulās. Sꝫ cū audiſſ; ꝙ ꝓpt fidē xp̄i ī-
carceratꝰ fuiſſet. gaudio repleta ad carcerē
cucurrit. ⁊ vincula viri ſui ⁊ alioꝝ oſculari
cepit. Erat ei xp̄iana. ſꝫ ꝓpt pſecutiōeſ ſe nō
publicauerat. Et dixit ad virū ſuū. Beatus
es dn̄e mi adriane. q2 īueniſti diuitias q̄s n̄
dimiſerūt parētes tui. q̄bꝰ egebūt hi q̄ mlta
poſſidēt q̄n nō erit fenerādi tēpꝰ nec mutuo
accipiēdi. dum nullꝰ de pena aliū liberabit.
nec pater filiū. nec mat̄ filiā. nec ſeruꝰ dn̄m.
nec amicꝰ amicū. nec diuitie poſſeſſorē. Cū-
q; eū admonuiſſet vt omē; gliā; terrenā cō-
tēneret. ⁊ amicos ⁊ parētes ſperneret. ⁊ ſem-
per ad celeſtia cor haberet. dixit ad eā adria-
nus. Vade ſoror mea tpe paſſionis nrē ac-
cerſiam te vt videas finē noſtꝝ. Sicq; virū
ſuū alijs ſanctis recōmendās. vt eū ſcꝫ ↄfor-
tarent. rediꝫt in domū ſuam B Poſt
modū audiēs adrianꝰ diē paſſionis ſue ad-
eſſe. dans munera cuſtodibꝰ ⁊ ſanctos qui
ſecū erant in fideiuſſores. abijt domū voca-
re nataliā ſicut ei iuramēto ꝓmiſerat. vt
eoꝝ paſſionibꝰ ꝓſens eſſet. Quidam autē
eū vidēs ꝓcucurrit ⁊ nūciauit natalie dicēs
Abſolutus eſt adrianꝰ et ecce venit. Quod
illa audiens non credebat dicens. Et quis
potuit eum abſoluere a vinculis. Nō mihi
ↄtingat vt ſoluat̄ a vinculis. ⁊ ſepet̄ a ſctīs.

Dum hloquereť puer domeſtic⁹ veñit dicẽs En dñs me⁹ dimiſſ⁹ ẽ. Jlla ãt putãs ꝙ mar tiriũ refugiſſet. amariſſime flebat. Et cũ vi/ diſſet eũ ſurgẽs veloci⁹ hoſtiũ domus ꝯ eũ clauſit et dixit. Longe a me efficiať q̃ a deo corruit. Non mihi ꝯtingat loq̃ ori illi⁹ ꝑ qđ dñm ſuũ abnegauit. Et ꝯuerſa ad euz dixit O tu miſer ſine deo. q̃s te coegit apprehẽde/ re qđ nõ potuiſti ꝑficere. Quis te ſeparauit a ſanctis. aut q̃s te ſeduxit vt recederes a con/ uentu pacis. Dic mihi cur fugiſti añq̃z pu gna fieret. anteq̃z repugnãtẽ videres. Quõ vulnerat⁹ es nonduz emiſſa ſagitta. Et ego mirabar ſi ex gente ſine deo et de genere im/ pioꝝ aliq̃s offerreť deo. Heu me infelicem ⁊ miſerã. qđ faciã q̃ ꝯiũcta ſum huic ex gene/ re impioꝝ. Non eſt ꝯceſſum mihi vt vnius hore ſpacio vocarer vxor martiris. ſed vt di cerer vxor trãſgreſſoris. Ad modicũ q̃dem exultatio mea fuit. et ecce ꝑ ſcl'a opprobrium meũ erit. Hec ãt btũs adrian⁹ audiẽs vehe/ mẽter gaudebat. admirãs de femĩa iuuene pulcerrima et nobili ⁊ ante. xiiij. menſes nu/ pta. q̃uõ talia loq̃ poſſet. Unde ex h ad mar tiriũ ardentior effect⁹. vba ei⁹ libẽtiſſime au diebat. Sed cum eam nimis affligi videret dixit ei. Aperi mihi dña mea natalia. Non enĩ vt putas martiriũ fugi. ſed te vt promiſi vocare veni. Que nõ credẽs ait. Uide q̃uõ me ſeducit trãſgreſſor. q̃uõ mẽtiť alť iudas. Fuge a me miſer me ip̃am iam interficiam vt ſatieris. Et dũ morareť ad aperienduz ei dixit. Aperi citi⁹. Nam vadã ⁊ vltra nõ vi/ debis me. et poſt h lugebis ꝙ me ante exitũ meum nõ videris. Fideiuſſores dedi ſctõs martires. ⁊ ſi miſtri me req̃rẽtes nõ inuene rint. ſuſtinebũt ſancti ſimul tormenta ſua et mea. Hec audiẽs natalia aperuit. et ſibi in/ uicẽ ꝓſtrati ad carcerez ſimul abierũt. Ubi natalia ꝑ ſeptẽ dies ſctoꝝ vlcera cũ lintheis ꝑcioſis extergebat. ¶ Statuta ãt die impator eos p̃ñtari iuſſit. Qui reſoluti pe/ nis. q̃r ambulare nõ poterãt velut animalia portabanť. Adrianus vͦ retro vinctis ma/ nib⁹ ſequebať. Deinde adrian⁹ portãs ſibi eculeũ ceſari p̃ñtať. Natalia vͦ adiũgẽs ſe ei dicebat. Uide dñe me⁹ ne forte trepides cũ tormẽta videbis. Modicũ q̃dez nũc pa/ tieris. ſed ꝯtinuo cũ angel' exultabis. Adria nus igiť ſacrificare nolẽs grauiſſime ceſus eſt. Currẽſq̃z natalia cũ gaudio ad ſanctos q̃ erant in carcere ait. Ecce dñs me⁹ inchoa uit martiriũ. Cum ãt rex ne deos ſuos blaſ phemaret moneret. ille ait Si ego torqueor q̃r eos q̃ nõ ſũt dij blaphemo. qualiter ipſe torqueberis q̃ verũ deuz blaſphemas. Cui rex. Hec vba te illi ſeductores docuerũt. Ad quem adrian⁹. Quare ſeductores eos dicis q̃ ſunt doctores vite eterne. Currens nata/ lia hec reſponſa viri ſui alijs cuz gaudio re/ ferebat. Tunc rex a q̃ttuor validiſſimis vi/ ris fecit eum grauiter cedi. Omẽs autẽ pe/ nas ⁊ interrogatõẽs et reſponſiones nata/ lia alijſ martirib⁹ q̃ erant in carcere ꝯtinuo referebat. Jntantũ aũt ceſus eſt. vt ei⁹ viſce/ ra effunderenť. Tunc ferro vinct⁹ cuz alijs martirib⁹ in carcerem recluditť. Erat autez adrian⁹ iuuenis. delicatus valde ⁊ decorus annoꝝ. xxviij. Natalia vero virũ ſuum ſu/ pinũ iacentẽ ⁊ totũ laceratũ ꝯſiderans. mit tens manũ ſub vertice ei⁹ dicebat. Beatus es dñe me⁹. q̃r dignus effectus es de nume/ ro eẽ ſanctoꝝ. Btũs es lumen meũ. vt patia ris ꝓ eo q̃ pro te paſſus eſt. Perge nũc dul cis me⁹ vt videas gl'iam ei⁹. Audiens autẽ impator ꝙ multe matrone ſanctis in carce/ re miniſtrarent. ꝑcepit ne vlteri⁹ ad eos in/ gredi ꝑmittanť. Quod audiens natalia ſe ip̃am tonſorauit. ⁊ habitum virilẽ aſſumẽs ſanctis in carcere miniſtrabat. al's q̃z exem/ plo ſuo ad h induxit. Rogauitq̃z viꝝ vt cũ eẽt in gl'ia hanc ꝑcem ꝓ ſe faceret. vt ſe inta/ ctam cuſtodiens ab hoc ſeculo citi⁹ euoca ret. Audiẽs ãt rex q̃ matrone feciſſent. iuſſit incudẽ afferri vt fractis ſuꝑ eã crurib⁹ ſcti martires interirẽt. Timens aũt natalia ne vir ſuus ex alioꝝ ſupplicijs terreretur. roga/ uit miniſtros vt ab eo inciperent. Abſciſis igiť ab eo pedibus. cruribuſq̃z fractis. roga uit eum natalia vt manũ ſibi abſcidi ꝑmit teret. quaten⁹ alijs ſanctis q̃ plura paſſi fue rant compar eſſz. Quo facto adrian⁹ ſpũm reddidit. Ceteri vltro pedes ꝓtendentes ad dñm migrauerũt. Rex ãt eoꝝ corpa crema

ri mandauit. Natalia vō manū adriani in ſinu ſuo abſcōdit. Cū aūt corpa ſctoꝝ ī ignez pcipitarent̄ voluit ⁊ natalia ſe cū eis ī ignez pcipitare. Sed ſubito vehemētiſſim⁹ imber erupit. ⁊ ignem extinguēs. corpa ſctoꝝ illeſa ſuauit. Chriſtiani vō ꝯſilio inito corpa eorū cōſtātinopolim trāſferri fecert̄. quouſqꝫ pace eccīe reddita cū honore referrētur. Paſſi ſūt aūt circa annū dñi. cclxxx. Natalia vō domi remanēs manū ſctī adriani ſibi retinuit quā in ſolacium vite ſue ſp ad caput lectuli ſui tenebat. B Poſt hec aūt tribun⁹ vidēs nataliā tam pulcrā. tāqꝫ diuitē ⁊ nobilē. de volūtate ipatoris honeſtas matronas ad eā miſit. vt in ſuū ꝯiugiū ꝯſentiret. Quibus natalia rñdit. Quis mihi pſtare poterit vt ꝯiūgar tali viro. Sed peto vt triū dierū mihi dent̄ inducie vt me valeā pparare. Hoc aūt dicebat vt inde fuge poſſet. Cū aūt dñm exoraret vt ſe intactā ꝯſeruaret. ſubito obdormiuit. Et ecce vn⁹ martyrum ei apparuit. et eam dulcit̄ ꝯſolās. vt ad locū in quo ſūt corpa martirū veīat impauit. Euigilās igit̄ ⁊ manū adriani ſolā accipiēs. cū mltis xpianis nauē ꝯſcēdit. Qđ tribun⁹ audiens cū mltis militib⁹ eā p nauigiū inſecutus ē. Exurgens aūt vent⁹ ꝯtrari⁹ multis eoꝝ ſubmerſis eos redire cōpulit. Media aūt nocte diabol⁹ in ſpecie naucleri cū naui fātaſtica his q̄ erāt cū natalia apparuit. ⁊ quaſi voce naucleri ait eis. Unde venitis. ⁊ q̄ pgitis. Et illi. Ex nicomedia venim⁹. ⁊ cōſtātinopoli pgi⁹. Quib⁹ ille ait Erratis. Ad ſiniſtrā pgite vt recti⁹ nauigetis. Hoc aūt dicebat vt eos ī pelag⁹ mitteret ⁊ piret. Cū aūt vela mutarent. ſubito adrian⁹ in nauicl'a ſedēs eiſdē apparuit. ⁊ eos nauigare ſic ꝑus ceperant admonuit. aſſerens malignū ſpm̄ fuiſſe q̄ ſibi locut⁹ fuerat. ponēſqꝫ ſe ante eos. pcedebat illos ⁊ viā eis oſtendebat. Natalia vō adrianū pcedere vidēs īmenſo gaudio repleta ē. Sicqꝫ anteqꝫ illuceſceret cōſtantinopolim aduenert̄. Cū aūt natalia in domū vbi erant corpa martirū introiſſet. ⁊ manum adriani ad corp⁹ poſuiſſet. ⁊ poſt orōez dormitaſſet. adrian⁹ ei apparuit. ⁊ ſalutās eā vt in eternā pacē ſecū veīret pcepit. Que cū euigilaſſet. ⁊ ſomniū aſtātib⁹ retuliſſet valefaciēs oīb⁹ emiſit ſpm̄. Fideles aūt corp⁹ ei⁹ accipientes iuxta corpa martirū illud poſuerūt.

CXXVIII A

De ſanctis Gorgonio et Dorotheo.

Gorgoni⁹ et dorothe⁹ apud nicomediā pmi in palacio diocleciani antique militie renūciant vt liberi⁹ regem ſuū ſequāt̄. ⁊ xpianos ſe voce libera ꝯfitēt̄. Qđ ceſar audiens plurimū anxiebat̄ egre ferēs pdere tales viros q̄s intra palaciū nutritos morū ⁊ generis nobilitas decorauit. Cū igit̄ nec minis nec blādicijs mouerent̄. in eculio diſtendūt̄ ⁊ flagellis ⁊ vngulis toto corpe lacerati. aceto ⁊ ſale nudatis pene eoꝝ viſcerib⁹ pfūdūt̄ ⁊ cū hec alacriter tolerarēt. in craticl'a aſſant̄. vbi q̄ſi ī lecto floꝝ videbāt̄ iacere. nihilqꝫ leſionis ſentire. Deide iuſſu ceſaris laqueo ſuſpendūt̄. ⁊ corpa lupis ⁊ canib⁹ exponūt̄. ſꝫ tn̄ intacta a fidelib⁹ colligūt̄. Paſſi ſunt circa annū dñi. cclxxx. Poſt mltos annos corpus ſancti gorgonij romā traſlatum ē. Anno aūt dñi. dcclxvj. eps metenſ nepos pipini regis ipm ad gallias trāſtulit. ⁊ in gorgocienſi monaſterio collocauit.

CXXIX A

De ſanctis Protho et Jacincto.

Prothus et iacinctus fuerūt domicelli et in ſtudio phie ſocij eugenie filie philippi nobiliſſimi romanoꝝ genere. Qui qdem philippus a ſenatu pfecturā alexandrie accepat ⁊ illuc claudiā vxorē ſuā. ⁊ filios auitum. et ſergiū. filiā qꝫ eugeniā ſecum duxit. Porro eugenia omnib⁹ liberalib⁹ artibus et literis erat pfecta. Prothus qꝫ ⁊ iacinct⁹ ſecū ſtuduerāt. ⁊ ad pfectionē oīm ſcientiarū deuenerant. Eugenia igit̄ xv. etatis ſue anno ab aquilino aquilini ꝯſulis filio petitur vxor. Cui illa. Et marit⁹ nō natalib⁹. ſed morib⁹ eſt eligēd⁹. Peruenit igit̄ ad manus ei⁹ doctrina pauli. ⁊ cepit anio fieri xpiana. Per

miſſum erat tūc xpianis iuxta alexādriā ha
bitare. Vn̄ illa q̄ ſolatiādo pgēs ad villaȝ.
tranſiēs audiuit xpianos cantātes. Omēs
dij gentiū demonia dn̄s āt celos fec. Tunc
dicit ad pueros prothū ⁊ iacinctū q̄ ſecum
ſtuduerāt. Philoſophoꝝ ſilogiſmos ſcru-
puloſo ſtudio trāſegim⁹. Ariſtotelica ar-
gumēta. ⁊ platonis ydeas. ⁊ ſocratis moni
ta ⁊ breuit̄ q̄cq̄d cātat poeta. q̄cq̄d orator. et
q̄cq̄d phus cogitat. hac ſn̄ia excludūt̄. Do-
minā me vobis vſurpata poteſtas. ſororem
vō ſapiētia fecit. Sim⁹ ergo frēs ⁊ xpm̄ ſeq̄-
mur. Placet ꝯſiliū. ⁊ aſſumpto habitu viri
ad monaſteriū cui elen⁹ vir dī ꝑerat veīt. q̄
nullā ad ſe feminā venire ſinebat. Qui etiā
q̄dā vice cū heretico diſputās. cū vim argu
mētoꝝ ferre nō poſſet. magnū ignē accendi
fecit. vt ille q̄ nō cōbureret̄ verā fidē ꝓbaret̄
habere. Qd̄ cū factū eſſet. ꝑor intrauit ⁊ ille-
ſus exiuit. Hereticus aūt cū intrare nollet ab
omnib⁹ expulſus ē. Ad hūc igit̄ cū acceſſiſ-
ſet vt ſe viꝝ diceret. ille ait. Recte vir diceris
q̄r cū ſis femina viril̄r agis. Nā ſibi ei⁹ ꝯdi-
tio a deo fuit reuelata. Ab eo igit̄ cū protho
⁊ iacincto monaſticū habitum ſuſcepit. ⁊ ſe
frēm eugeniū ab omnib⁹ appellari fec. Pat̄
āt ei⁹ ⁊ mater vidētes currū eugenie domū
vacuū rediſſe merētes vndiq̄ʒ filiā inquiri
fecert̄. ſʒ minime inuenire potuert̄. Interro
gant vates q̄d de filia factū ſit. Qui rn̄dent
eam a dijs inť aſtra trāſlatā. Quo circa pa
ter imaginē filie fecit ⁊ ipāʒ ab oīb⁹ adorari
mādauit. Ipa vō cū ſocijs ī dei timore per
māſit. ⁊ mortuo ꝑpoſito ipa ꝑficitur. ¶
Erat tūc alexādrie matrona q̄daʒ diues
et valde nobilis melancia noīe. quā ſctā eu-
genia oleo pungēs a q̄rtana liberauit ī no-
mine ihū xpi. Vnde mlta ei miſit munera.
ſʒ nō recepit. Predicta igit̄ matrona fratrē
eugeniū virū eē arbitrās ſepi⁹ eā viſitabat.
Videſq̄ʒ elegātiā iuuētutis ⁊ pulcritudinē
corpis in ei⁹ amorē vehement̄ exarſit. ⁊ q̄lit̄
cū eo cōmiſceri poſſet anxia cogitare cepit.
Simulās igit̄ lāguorē. miſit vt ad eā veni-
ret. ⁊ ſe inuiſere dignaret̄. Qui cum veniſſet
aperuit ſibi q̄lit̄ ei⁹ amore capta eſſet. ⁊ q̄lit̄ ī
ei⁹ ꝯcupiſcētia eſtuaret. rogans vt ſecū car-
nalit̄ cōmiſceret̄. Statimq̄ʒ eū apprehendēs
amplectit̄ ⁊ oſculat̄ ⁊ ad crimē hortat̄. Qd̄
factū frater eugeni⁹ abhorruit dicēs ei. Re-
cte melancia nomē hr̄e cognoſceris. nigre-
dinis ei repleta pfidia nigra diceris ⁊ obſcu
ra. filia tenebraꝝ. amica dyaboli. dux pollu-
tionis. fomentū libidinis. ſoror anxietatis ꝑ
petue. ⁊ mortis filia ſempiťne. Illa vō ſe de
ceptā vidēs. ⁊ timēs ne forte ſcel⁹ publicaret
voluit ipa ꝑor detegere. clamareq̄ʒ cepit. ꝙ
eugeni⁹ ſe voluit violare. Abijt igit̄ ad phi-
lippū ꝑfectū ⁊ ꝯqueſta ē dicens. Juuenis q̄
dam ꝑfid⁹ xpian⁹ ad me medendi cā ingreſ
ſus in me irruēs impudēter voluit me vio-
lare. ⁊ niſi vni⁹ ancille q̄ intra cubiculū erat
fuiſſem liberata ſuffragio. ſue me libidini ſo
ciaſſet. Audiēs h̄ ꝑfect⁹ ira accēdit̄. ⁊ miſſa
appitoꝝ mltitudine eugeniā ceteroſq̄ʒ ſer
uos xpi ferro vinctos adduci fecit. diemq̄ʒ
ſtatuit in q̄ oēs tradi deberēt morſib⁹ beſtia
rum. Accerſitis āt eis corā ſe dixit ad euge-
niā. Dic nobis eni ſceleratiſſime. h̄ vos xp̄s
veſter quē colitis docuit vt operā corrupti-
onib⁹ detis. et matronas impudēti veſania
violetis. Cui eugenia demiſſa facie ne ag-
noſceret̄ rn̄dit. Dn̄s noſter caſtitatē docuit
⁊ integritatē ſuantib⁹ eternā vitā promiſit.
Hanc āt melanciā falſam teſtē monſtrare
poſſum⁹. ſed meli⁹ ē vt nos patiamur q̄ʒ ꝙ
illa cū ꝯuicta fuerit puniat̄. ⁊ fruct⁹ patiētie
nr̄e depeat. Verūtn̄ adducat̄ ācilla quā di-
cit nr̄i ſceleris eſſe teſtē vt ex ore ei⁹ poſſint re
futari mendacia. Que cū adducta eſſet. illa
a dn̄a ſua docta ꝯſtanť ſibi opponebat ꝙ do
minā ſuā opprimere voluit. Cūq̄ʒ oēs de fa-
milia ſimil̄r depr[a]uati ſic eē teſtarentur. ait
eugenia. Temp⁹ tacēdi trāſijt. ⁊ tps loq̄ndi
aduenit̄. Nolo vt impudica in ſuos xpi cri
men imponat. nec fallacia gloriet̄. Vt autē
mendaciū vitas ſupet. ⁊ ſapientia maliciaʒ
vincat. veritatē oſtendā nō ꝑpter iactantiā
ſed ꝑpt̄ dei glīaʒ. Et h̄ dicēs tunicā a capi-
te vſq̄ʒ deorſum ſiue vſq̄ʒ ad cingulū ſcidit
et femīa apparuit. Dixitq̄ʒ ꝑfecto. Tu mihi
pater claudia mater. fratres hi duo q̄ tecuʒ
ſedent auitus et ſergius. ego eugenia filia
tua. Hi duo prothus ⁊ iacinct⁹. Qd̄ pater

audiēs ⁊ filiā cognoſcere īcipiēs.ī ampleꝫ
cū matre irruit.⁊ lacrimas multas effudit.
Eugenia āt veſtib⁹ aureis īduit.⁊ in ſubli/
me tollit̄. Ignis āt de celo veīt.⁊ melācīā cū
ſuis ↄſūpſit. Sicq; eugenia prē; ⁊ matrem
frēs ⁊ totā familiā ad fidē xp̄i cōuertit.ita ꝙ
pāt a pfectura depoſit⁹.a xp̄ianis eps ordi/
nat̄.⁊ in orōe pſiſtēs ab infidelib⁹ occiditur
Claudia āt cū filijs ſuis ⁊ eugenia romā re
uertit̄.⁊ ibi mlti ab eis ad xp̄m ſūt conuerſi.
Eugenia āt iuſſu īpatoris ligata grādi ſaxo
ī tiberim pcipitat̄. S; rupto ſaxo ſup vndas
incolumis gradiebat̄. Tūc ī fornacē arden
tē ꝓijcit̄. ſ; extincta fornace refrigerio vtebat̄
Recludit̄ deinde ī tenebroſū carcerē.ſed lu:
mē ſplēdidiſſimū radiabat eidē. Cūq; p dē/
cē dies ſine cibo fuiſſet.ſaluator eidē apparu
it.⁊ panē cādidiſſimū ſibi porrigēs dixit Ac
cipe cibū de manu mea. Ego ſū ſaluator tu
us quē tota mētis intētōe amaſti. Eodē die
q̊ ad terras deſcēdi ipē te recipiā. In die igit̄
natalis dn̄i ſpiculator mittit̄ ⁊ caput ei⁹ ab/
ſcidit̄. Que poſtmodū matri apparuit.et ꝙ
die dn̄ica ſe ſeq̄ret̄ p̄dixit. Veniēte igit̄ dn̄i/
ca die claudia in orōne poſita emiſit ſpūm.
Protb⁹ āt ⁊ iacinct⁹ cū ad tēplū ydolorum
traherēt̄.orōne ſimulacꝝ cōminuert. Et cū
ſacrificare nollēt capitis obtrūcatōe marti
riū poſtmodū cōpleuert. Paſſi ſūt āt ſub
valeriano ⁊ gallo circa ānos dn̄i.cclvj.

CXXX A

De exaltatōne ſancte crucis.

e Xaltatio ſancte crucis dr̄ eō ꝙ tali die fides ⁊ ſan
cta crux plurimum exaltata fuit
Notandū āt ꝙ ante xp̄i paſſionē lignū cru
cis fuit lignū vilitatis.q: hmōi cruces de li
gnis vilib⁹ parabant̄. Infructuoſitatis.q:
q̄uis tūc cūq; in mōte caluarie plātabat̄ fructū
minime faciebat. Ignobilitatis q̊;.q̄a erat
ſupplicū latronū Tenebroſitatis.quia tene
broſū ⁊ ſine omī decore erat. Mortis.q̄a ibi
hoīes morti tradebant̄. Fetoris.q: ī medio
cadauerū plātabat̄. Poſt paſſionē vō fuit
mltiplicit̄ exaltata.q: vilitas trāſijt ī pcioſi
tatē. Vn̄ dixit ādreas. Salue crux pcioſa ⁊c
Infructuoſitas in fertilitatē. Cañ.vij. Aſcē
dā in palmā ⁊ app̄hē.fru.ei⁹. Ignobilitas in
ſublimitatē. Aug. Crux q̄ erat ſupplicium; la/
tronū trāſijt ad frōtes impatoꝝ Tenebroſi
tas in claritatē. Chryſ. Crux ⁊ cicatrices xp̄i
radijs ſol' ī iudicio erūt lucidiores. Mors
in vite ppetuitatē. Vn̄ cātat̄. Vt vnō mors
oriebat̄.⁊c. Fetor ī odoris ſuauitatē. Cañ.j.
Cū eſſet rex in accubitu ſuo nard⁹.i.crux ſā
cta dedit odorē ſuū. B

e Xaltatio ſctē crucis ſolēniter ab ec
cleſia celebrat̄.q: ī ea fides q̄; pluri/
mū exaltata fuit Anno eī dn̄i.dcxv
pmittēte dn̄o flagellari ppl'm ſuū p ſeuiciā
paganoꝝ.coſdroe rex perſaꝝ oīa rēg trarū;
ſuo impio ſubiugauit. Hierl'm āt veniēs a
ſepulcro dn̄i territ⁹ redijt.ſ; tn̄ ptē ſancte cru
cis quā ſctā helena ibidē reliquerat aſporta
uit. Volēs āt ab omib⁹ coli vt d̄s.turrim ex
auro ⁊ argēto ⁊ īterlucentib⁹ gēmis fecit.et
ibidē ſolis ⁊ lune ⁊ ſtellaꝝ imagīes colloca/
uit. Per ſubtiles etiā ⁊ occultos ductus q̄ſi
de⁹ aquā deſup infūdebat.⁊ in ſubterraneo
ſpecu equi q̄drigas trahētes ī circuitu ibāt
vt q̄ſi turrim mouerēt ⁊ tonitruū ſimularēt.
Filio igit̄ ſuo regno tradito.in tali phano
ꝓphan⁹ reſidet.et iuxta ſe crucē dn̄i collocās
appellari ab oīb⁹ ſe deū iubet. Et ſicut legit̄ ī
libro mitrali de officio.ipe coſdroe ī throno
reſidēs tanq̄; pat̄ lignū crucis ſibi a dextris
poſuit loco filij.⁊ gallū a ſiniſtris loco ſpūſ/
ſancti.ſe vō iuſſit prē; noīari. Tūc eraclius
impator exercitū copioſū; collegit.⁊ ꝯ̄ filiū;
coſdroe iuxta danubiū fluuiū dimicaturus
aduenit. Tandē vtriſq; pncipib⁹ placuit vt
ſup pontē ſoli ↄfligerent.⁊ q̄ victor exiſteret
ſine dāno vtriuſq; exercit⁹ imperiū vſurpa
ret. Decretū eſt etiā.vt q̄cūq; pncipē ſuū iu/
uare pſumeret.cruribus abſciſis ⁊ brachijs
ob hoc ↄtinuo in flumie mergeret̄. At eracli⁹
totū ſe dō obtulit.⁊ ſctē cruce deuotōne q̄ po
tuit cōmēdauit. Ambob⁹ itaq; ī ↄflictu du
rātib⁹ eraclio victoriā dn̄s ↄtulit.⁊ ↄtrariū
exercitū ſuo imperio ſubiugauit.adeo ꝙ vni
uerſus ꝓplus coſdroe fidei xp̄iane ſe ſbdidit.
et ſacrū baptiſma ſuſcepit. Coſdroe āt igno
rabat exitū belli.q: cū ab omib⁹ odiret̄ ſibi a

nemine intimat̄. Eraclꝰ āt ad eū puenit. ⁊ in throno aureo eū ſedere reperiēs. ei dixit. Quia lignū ſc̄e crucis ſm̄ tuū modulū ho/norasti. ſi baptiſmū ⁊ fidē xp̄i ſuſceperis. ad huc vitā ⁊ regnū paucis a te acceptis obſi/dibꝰ obtinebis. Si āt h̄ implere ꝯtēpſeris. gla dio meo te feriā ⁊ caput tuū pſcidā. Cū igit̄ ille acq̄eſcere nollꝫ. extracto gladio eū ꝓtinꝰ decollauit. Et q2 rex fuerat ſepeliri precepit. Filiū v̄o ſuū. x. ānoꝝ quē cū eo reperit bap/tizari fecit. ⁊ de ſacro fonte ip̄m ſuſcipiēs re/gnū paternū ei dimiſit. Turrim v̄o illā de/ſtruēs. argentū in p̄dam ſui exercitꝰ tribuit. aurū v̄o ⁊ gēmas ad reparandū eccl'ias q̄s tirannꝰ deſtruxerat reſeruauit. Sacrā igit̄ crucē ſuſcipiēs hieroſolimam reportauit.

¶ Cūqꝫ āt de mōte oliueti deſcēdens p portā q̄ dn̄s paſſurꝰ intrauerat i equo re/gio ⁊ ornamēto impiali ingredi vellet. repē/te lapides porte deſcenderūt. ⁊ inuicē quaſi murꝰ vel vnꝰ paries ſe clauſerūt. Sup quo cūctis ſtupētibꝰ. angelꝰ dn̄i ſignū crucis in manibꝰ tenēs ſup portā apparuit dicēs. Cū rex celoꝝ ad paſſiōeꝫ p hāc portā itraret. nec cultu regio ſꝫ hūili aſello ingrediēs. hūilita/tis exemplꝫ ſuis cultoribꝰ dereliq̄t. Et his dictis angelꝰ abſceſſit. Tunc impator lacri mis infuſus ſeip̄m diſcalciauit. ⁊ veſtimen ta vſqꝫ ad camiſiā exuit. crucēqꝫ dn̄i accipi ens vſqꝫ ad portā hūiliter baiulauit. Mox/qꝫ duricia lapidū celeſte pſenſit imperium. ſtatimqꝫ porta ſe ſubērigēs. liberū intrātibꝰ patefecit ingreſſū. Odor autē ſuauiſſimus q̄ eodē die eodēqꝫ momento q̄ de turri coſ/droe ſacra crux fuit ablata. hieroſolimis de perſarū puincia p tam longa terraꝝ ſpacia fuerat illapſus. tūc rediit. omneſqꝫ mirabili ſuauitate refecit. Rex aūt deuotiſſimꝰ i has crucis laudes prupit. O crux ſplendidior cunctis aſtris mūdo celebris. hoībꝰ multū amabilis. ſanctior vniuerſis. q̄ ſola fuiſti di gna portare talentū mūdi. Dulce lignū dul ces claui. dulcis mucro. dulcis haſta. dul/cia ferēs pondera. ſalua p̄ſentē cateruā i tu/is hodie laudibꝰ cōgregatā. tuo vexillo ſig/tam. Sicqꝫ p̄cioſa crux in ſuo loco reſtitui tur. ⁊ antiqua miracl'a renouant̄. Mortui q̄dam vite reſtituūt̄. paralitici q̄ttuor curāt̄ leproſi decē mūdāt̄. ceci. xv. illuminant̄. dmo/nes effugant̄. ⁊ a variis lāguoribꝰ plurimi liberant̄. Et ſic impator eccleſias reparans. et regiis muneribꝰ cumulās ad ppa remea uit. In cronicis aūt h̄ geſtū aliter fuiſſe narrat̄. Dicit̄ ei q2 dū coſdroe occupās vni uerſa regna. hierl'm cū zacharia patriarcha et ligno crucis cepiſſet. ⁊ eraclꝰ pacē cū eo facere vellet. iurauit ſe cū romanis pacē nō facturū. donec crucifixū abnegarēt et ſolē ad orarēt. Tūc eraclꝰ zelo armatꝰ ꝯtra eū exer citū mouit. et perſas multis preliis deuaſta uit. ⁊ coſdroe vſqꝫ teſifonteꝫ fugē compulit. Tandē coſdroe diſſenteriā incurrēs meda ſan filiū ſuū in regē coronare voluit. Qd̄ ſi/rois p̄mogenitus eius audiēs. cū eraclio fe dus iniit patrēqꝫ cū nobilibꝰ pſequēs i vin culis iecit. Quē pane tribulationis ⁊ aqua anguſtie ſuſtentās. tandē ſagittari ⁊ occidi fecit. Poſtmodū āt oēs incarceratos cū pa triarcha et ligno crucis eraclio deſtinauit. Ille āt p̄cioſum lignuꝫ crucis hierl'm detu lit. ⁊ poſtmodū conſtantinopolim deporta uit. Hec in multis cronicis legūt̄. De h̄ aūt ligno crucis ſic dixit ſibilla apud paga/nos. ſic dr̄ in hiſtoria tripertita. O ter beatū lignū in q̄ deꝰ extenſus ē. Hoc forte dictū eſt ppt̄ vitā nature gratie ⁊ glie q̄ ex cruce ꝓue nit.

¶ Apud cōſtantinopolim iudeꝰ q̄dam eccl'iaꝫ ſc̄e ſophie ingreſſꝰ q̄ndā ima ginē xp̄i ibidē ꝯſpexit. Qui ſe ibi ſolū cōſide rans gladiū arripuit ⁊ aſpropiās imaginē xp̄i i gutture pcuſſit. ſtatimqꝫ inde ſanguis exiuit. et iudei faciē ⁊ caput aſperſit. Qui ter ritꝰ imaginē accepit. et ipam in puteū proii/ciēs ſtatim aufugit. Quidā āt xp̄ianꝰ eidēꝫ obuiauit. eiqꝫ dixit. Unde venis iudee. Ali quē hoīem occidiſti. Et ille. Falſum ē. Cui rurſus hō ille dixit. Uere homicidiū perpe traſti. et ideo ſanguīe aſperſus es. Et iudeus Uere deꝰ xp̄ianoꝝ magnꝰ ē. et fides eius fir ma p oīa cōprobat̄. Nequaq̄ꝫ ei hoīeꝫ pcuſ ſi. ſꝫ xp̄i imaginē. et ꝯtinuo ſanguis emana uit de eiꝰ gutture. Duxit āt iudeꝰ hoīeꝫ illuꝫ ad puteū. ⁊ inde ſcrā imaginē extraxerunt. Plaga āt in guttē xp̄i vt fert̄ adhuc hodie

cernitur. et iudeꝰ continuo fidelis efficitur.

Apud ſiriã ĩ ciuitate berith q̃dã xp̃ianꝰ ſub annua penſione hoſpitiũ habens imaginẽ dñi crucifixi ꝯtra lectuli faciem ĩ pariete affixerat. ⁊ ibi orões ſuas ꝯtinue faciebat. Poſt annũ v́o aliam domũ locauit. ⁊ imaginẽ ibidem ex obliuione reliq̃t. Quidã aũt iudeꝰ p̄dictã domũ ꝯduxit. et q̃dã die vnũ de ſuis cõtribulibꝰ ad conuiuiũ inuitauit. Iter epulas aũt ille q̃ inuitatꝰ fuerat caſu circũſpiciens. imaginẽ infixam parieti contuetur. et in illũ q̃ ſe inuitauerat ira fremẽs cur imaginẽ ieſu xp̄i nazareni tenere audeat cõminat̃. Ille autẽ cum adhuc p̄dictam imaginẽ nõ vidiſſet ſacramẽtis q̃bus poterat affirmabat ꝙ illam d́ qua dixit imaginẽ penitꝰ ignorabat. Tunc ille placatũ ſe ſimulans valefecit. et ad p̄ncipem ſue gentis abiens iudeũ illum de eo q̃d viderat accuſauit. Iudei igit̃ ꝯgregati ad domũ eiꝰ ꝯueniunt et viſa imagine illum ꝯtumelijs diris afficiunt. et extra ſinagogam ſemiuiuũ ꝓijciunt. imaginẽ v́o ꝯculcantes pedibꝰ. cũcta in ea dñice paſſionis opprobria renouarũt. Cum v́o latꝰ lancea p̄foraſſent. protinꝰ ſanguis et aqua vbertim exiuit. ⁊ ſuppoſitum vas impleuit. Stupefacti iudei. ſanguinẽ illũ ad ſinagogas detulerũt. ⁊ omẽs infirmi ex ip̄o inuncti ꝓtinꝰ curabant̃. Tũc iudei ep̄o terre illiꝰ oĩa p ordinẽ narrauerũt. ⁊ baptiſmũ ⁊ fidem xp̄i vnanimiter ſuſceperũt. Ep̄s aũt ſanguĩnem illũ in ampullis criſtallinis et vitreis ꝯſeruauit. Chriſtianũ etiam illũ accerſiuit ad ſe et q̃s tam pulcram imaginẽ compoſuiſſet inquiſiuit. At ille dixit Nicodemꝰ illam cõpoſuit quã moriens gamalieli. gamaliel zacheo. zacheꝰ iacobo. iacobꝰ ſimoni reliq̃t. Sicq̃ȝ in hierl'm vſq̃ȝ ad excidium vrbis fuit donec inde a fidelibꝰ ĩ regnũ agrippe delata. ⁊ inde ad patriã meam deducta a parentibus meis ad me hereditario iure deuenit. Factũ eſt h' anno dñi. dccl. Tunc oẽs iudei ſinagogas in eccl'ias ꝯſecrarũt. Et ex tunc hic mos inoleuit vt eccl'ie ꝯſecrarẽtur. q'r ante tantũ altaria ꝯſecrabant̃. Propter iſtud miraculũ ordinauit eccl'ia. v. kalend' decembris memoriã fieri dñice paſſionis. vel vt alibi legit̃. v. ydꝰ nouẽbris. Unde et rome ꝯſecrata eſt eccl'ia in honore ſaluatoris. vbi ampulla cũ illo ſanguĩe reſeruat̃. ⁊ ſolenne feſtum tũc agit̃.

¶ Uirtꝰ crucis etiã apud infideles maxima p omĩa cõprobat̃. Nam vt Greg. in. iij. dyalogoꝝ libro cõmemorat. andreas fundane ciuitatis epiſcopꝰ dum q̃ndam ſanctimonialẽ feminã ſecum habitare p̄mitteret. antiquꝰ hoſtis cepit iſtiꝰ ſpeciẽ oculis mentis eiꝰ imp̄mere vt ĩ lecto nephanda cogitaret. Quadã v́o die iudeꝰ q̃dam romã veniens. cũ iam diem declinare cerneret. ⁊ vbi manere poſſet minime repperiſſet. in q̃dã templo appollinis ad manẽdũ ſe ꝯtulit. Qui ip̄m loci illiꝰ ſacrilegiũ pertimeſcens. q̃uis fidem crucis minime haberet ſigno crucis tñ ſe munire curauit. Nocte aũt media euigilans vidit malignoꝝ ſpirituũ turbam q̃ in obſequiũ cuiuſdam potentis p̄ire. Cũq̃ȝ q̃ ceteris p̄erat in eoꝝ medio cõſederet. cepit ſinguloꝝ ſpirituũ ſibi obſequẽtiũ cauſas actuſq̃ȝ diſcutere. q̃tenꝰ vnuſq̃ſq̃ȝ q̃ntum egiſſet neq̃cie inueniret. Modũ autẽ hꝰ diſcuſſionis gregoriꝰ cauſa breuitatis p̄tranſit. Sed ex ſimili exemplo q̃d legit̃ in vitaſpatrũ innoteſcere poteſt. Nam dũ q̃dam ĩ templũ idoloꝝ intraſſet. vidit ſathanam ſedentẽ et omnẽ eiꝰ militiã ei aſſiſtentẽ Et veniẽs vnꝰ de malignis ſpiritibꝰ adorauit eũ. Cui ille. Unde venis. Et ille. In illa ꝓuĩcia fui. ⁊ ibi bella plurima ſuſcitaui. et p̄turbationes multas feci. ⁊ ſanguĩẽ copioſũ effudi. ⁊ veni nunciare tibi. Et ſathan ait. Quanto tp̄e h' feciſti. Et ille. In. xxx. diebꝰ. Et ſathan. Quare tanto tp̄e h' feciſti. Et ait aſſiſtẽtibꝰ. Ite ⁊ flagellis eũ cedite ⁊ durius verberate. Et ſecũdꝰ veniẽs adorauit eum dicẽs. In mari dñe eram ⁊ cõmotões maximas excitaui. ⁊ naues mltas demergens. hoĩes q̃ȝplures occidi. Et ait. Quãto tp̄e h' feciſti. Et ille. In. xx. diebꝰ. Et iuſſit hunc ſimiliter flagellari dicens. Ita modicũ tanto tp̄e laboraſti. Et tertiꝰ veniens ait. In q̃dã ciuitate fui. ⁊ rixas ĩ q̃buſdã nuptijs excitaui. ⁊ multã ſanguĩs effuſionẽ feci. ⁊ ſponſũ ip̄m occidi. ⁊ veni nunciare tibi. Cui dixit. Quanto tẽpe h' feciſti. Et ille. In. x. diebus.

Et ille ait. Nõne plura ĩ tot dieb⁹ opat⁹ es. Et iuſſit eũ a circũſtãtib⁹ verberari. Et q̃rtus veniẽs ait. In heremo mãſi ⁊ p. xl. ãnos circa q̃ndã monachũ laboraui ⁊ vix tãdẽ ipm in lapſũ carnis p̃cipitaui. Qđ ſathan audiens. de ſolio ſuo ſurrexit. ⁊ eũ ꝯoſculãs de capite ſuo coronã abſtulit ⁊ capiti illi⁹ impoſuit ac ipm ſecũ ꝯſedere fec̃ dicẽs. Magnã rem fortiter egiſti. ⁊ plus oĩb⁹ laboraſti. Hic igit̃ vel ſimilis poteſt eſſe mod⁹ illi⁹ diſcuſſiõis quem gregori⁹ ꝑtermittit. Cum ergo ſinguli ſp̃us exponerent qđ egiſſent. vn⁹ in mediũ ꝓſilijt. ⁊ q̃nta carnis temptatõne de illa ſctimoniali femĩa andree animũ commouiſſꝫ aperuit. Addẽs ꝙ heri hora veſpar̃ vſq3 ad hei⁹ mentẽ traxerit. vt in tergũ ei⁹ blandiẽs alapam daret. Tunc malign⁹ ſpũs eũ hortatus eſt vt ꝑficeret qđ cepiſſet. vt illi⁹ ruine ſingularẽ inter ceteros palmã teneret. Precepitq3 vt quererẽt quiſnam eſſet ille qui iacere in templo eodẽ p̃ſumpſiſſet. Cũ autem ille vehementi⁹ palpitaret ⁊ miſſi ſpũs eum crucis miſterio ſignatum viderẽt. territi clamauerunt. Uere vas vacuũ. ſed ſignatum Ad hanc vocem ꝓtin⁹ illa malignor̃ turba diſparuit ſpirituũ. Iude⁹ aũt ꝯcit⁹ ad epm venit. ⁊ ei oĩa p ordinem enarrauit. Qđ ille audiẽs vehementer ingemuit. ⁊ omẽm mulierẽ a domo ſua ⁊ vicinia ꝓtin⁹ remouit. ⁊ iudeũ baptizauit. Refert q3 Greg. in li. dialo. ꝙ q̃dã ſanctimonialis ortum ingrediens et lactucã ꝯſpiciẽs ꝯcupiuit eã que ſigno crucis bñdicere oblita auide momordit. Sꝫ arrepta a diabolo ꝓtin⁹ cecidit. Cũ ãt btũs equiti⁹ ad eã veniſſet dyabolus clamare cepit ac dicere. Ego qđ feci. ego qđ feci. Sedebam hic ſup lactucam. illa venit et momordit me. Ad imperiũ autẽ p̃dicti viri diabol⁹ mox de ea exiuit. Legit̃ in hiſtoria eccleſiaſtica ꝙ gẽtiles p alexãdriã arma ſerapis in parietib⁹ depinxerãt. Theodoſius võ illis deletis ſignũ crucis depĩgi mãdauit. Quo viſo gẽtiles ⁊ ſacerdotes idolorũ baptizati ſũt. dicentes traditũ eẽ ab antiq̃s ꝙ ea q̃ colebãt ſtarẽt donec veniret ſignũ illud in q̃ eſt vita. Quedã tũc lrã apđ illos quam ſacram vocabant. habebat formam crucis. quam dicebant interpretari vitam futuram.

CXXXI A

De ſancto Johanne chriſoſtomo.

i Ohannes cognomine chriſoſtom⁹ anthiocenus fili⁹ ſecũdi ⁊ anthure nobilium fuit Cui⁹ vita gen⁹ ꝯuerſatio ⁊ ꝑſecutio ĩ hi. tripertita pleni⁹ declarat̃. Qui cũ ph̃ie ſtudiũ ĩpendiſſet. tãdẽ hãc deſerẽs diuis lectõib⁹ incũbebat. Qui p̃ſbyter ordiat⁹ ꝓpt̃ caſtitatis zelũ ſeuerior habebat̃. ⁊ feruori magis q̃3 cõſuetudini ſeruiebat. Et ꝓpt̃ vite rectitudinẽ incaut⁹ ad futa ꝓſpicere neſciebat. In cõfabulatõe arrogãs a neſcientib⁹ putabat̃. In docẽdo erat p̃cipu⁹. ĩ exponẽdo egregi⁹. ad mores coercẽdos optim⁹. Regnantib⁹ igit̃ archadio ⁊ honorio auguſtis. ⁊ damaſo in romana ſede p̃ſidẽte. fact⁹ ẽ eps. Qui dũ vitã clericor̃ repente corrigẽ voluit. oẽs in ſui odiũ ꝯcitauit. ⁊ eũ velut furioſũ declinabãt et apud omẽs ei detrahebãt. Et q2 nũq̃3 aliquẽ ad prandiũ ĩuitabat. nec ab aliq̃ ĩuitari volebat. dicebãt eũ h id facere. q2 turpit̃ mãducaret. Alij ꝓpt̃ excellẽtem ⁊ exq̃ſitũ vſum ciboꝝ h eũ facere p̃dicabãt. Reuera ãt ꝓpt̃ abſtinẽtiã ſtomachũ ⁊ caput ſepe dolebat. ⁊ id prãdior̃ epulas euitabat. Popul⁹ aũt ꝓpt̃ ſmones q̃s ĩ eccl'ia faciebat eũ plurimũ diligebat. ꝑuipẽdẽs ꝙ ꝯ eũ emuli loquerẽt̃. Appoſuit q3 iohẽs ⁊ q̃ſdã ꝓcerũ obiurgare. ⁊ id ꝯ eũ maior inuidia ẽ accẽſa. Aliud q̃3 fecit qđ cũctos valde cõmouit Eutropi⁹ nanq3 ꝑpoſit⁹ ĩpatoris ⁊ habẽs ꝯſulis dignitatem. volẽs in q̃buſdã ad eccliã fugiẽtib⁹ ſe vindicare. ſtuduit vt lex ab impatore poneret̃. vt null⁹ ad eccliã ꝯfugẽt. imo q̃ dudũ refugerãt extraherẽt̃. Poſt paucos ãt dies cũ eutropi⁹ regẽ offendiſſet. ad eccliã mox cõfugit. Eps ãt h audiẽs ad eũ ſub altari latitãtẽ acceſſit. ⁊ omeliã ĩcrepatoriã ꝯ eũ faciens ipm duriſſime obiurgauit. Ex q̃ re multos offendit eo ꝙ homini infelici nõ ſolũ noluit miſc̃diã ĩpendẽ. ſꝫ inſup nõ d̃ſtitit obiurgare. Impator ergo eutropiũ rapiẽs. eius ca

put abſcidit. Pro diuerſis igit̄ cauſis mul-
tos hoīes fiduciali⁹ obiurgabat. ⁊ iō erat
plurimis odioſ⁹. Theophil⁹ āt alexādri-
nus ep̄s ioħez deponere volebat. ⁊ p̄ſbyteꝝ
q̄ndā nomīe yſidoꝝ intrudere affectabat. ⁊
idō cauſas depoſitōis dilige̅t̄ q̄rebat. Po-
pul⁹ āt defendebat ioħez. ⁊ ei⁹ doctrina mi-
rabili auiditate paſcebatur Sacerdotes q̊ȝ
ioħes ſ̄m eccl'iaſticas ſanctiones viuere co-
gebat. dicēs ñ debere frui honore ſacerdotij.
q̄ eoꝝ vitā ꝯtemnerēt imitari. Nō ſolū autē
ciuitatē cōſtantinopolitanā ſtrenue guber
nabat. ſȝ ⁊ plures circūadiacētes ꝓuincias
impiali autoritate ꝓuidis legib⁹ ordinabat
Cūqȝ cognouiſſȝ ī fenice adhuc demonib⁹
ſacrificia miſtrari. cleros illuc ⁊ monachos
deſtinauit. oīaqȝ tēpla idoloꝝ deſtrui fecit.

Eodē tēpe gaimas q̄dā erat genere celti-
cus. ꝯſilio barbar⁹. ſtudio tirānico vehemē
ter elat⁹. arriana hereſi deprauat⁹. magiſter
tm̄ militū fact⁹. Hic impatorē rogauit vt in-
tra ciuitatē ſibi ſuiſqȝ eccl'iaȝ vnā daret. Qḋ
cū ꝓmiſiſſet. rogauit ioħez vt eccl'iam vnā il
li ꝯcederet. vt ſic e⁹ tirannidē refrenaret. At
iohānes v̓tute fortiſſim⁹ ac tot⁹ zelo ignit⁹.
noli inq̄t o impator hꝯ ꝑmitte. nec ſanctū ca-
nib⁹ dare. nec hūc barbarū metuas. Sȝ am
bos nos iube vocari et ſub ſilentio int̄ nos
q̄ dicūt̄ audi. Ego nāqȝ h⁹ linguā ſic refre-
nabo. vt hm̄oi petere nō p̄ſumat. Qḋ audi
ens impator gauiſus ē. ⁊ vtrūqȝ altera die
vocauit. B Cūqȝ gaimas vnū pro ſe
oratoriū peteret. ait iohānes. Vbiqȝ tibi di-
uina dom⁹ aperta eſt vt null⁹ te vetet orare
At ille. Ego alteri⁹ ſecte ſum. ⁊ vnū templū
cū meis habere depoſco. Multos quidem
ꝓ romana re publica labores aſſūpſi. ⁊ idō
nō debeo ī mea petitōe ꝯtemni. Cui iohan-
nes. Plurima p̄mia ⁊ q̄ trāſcēdūt tua certa
mina recepiſti. Magiſter militū factus es
ꝯſulari toga inſup exornat⁹. ⁊ oportet te cō
ſiderare q̇d dudū fueris. ⁊ q̄lis m̄o ꝯſpicia-
ris. Que p̄ſca pauptas. ⁊ q̄ m̄o ſubſtantia.
Quib⁹ veſtimētis ante vtebaris. ⁊ quibus
ornaris m̄o. Igit̄ q̄r pauci labores maria
tibi p̄mia ꝯtulerūt. ꝯ honorantē te nō ſis in
gratus. His ſermonib⁹ eius os obſtruxit.
iꝑmqȝ cōpulit vt taceret. Dum igit̄ cōſtan
tinopolitanā vrbē ſtrenue gubernaret. gai-
mas imperiū ambiens cū in die nihil agere
poſſet nocte barbaros miſit q̄ palatiū ꝯcre
marent. Tunc aperte mōſtratū eſt q̄uo ſā-
ctus iohānes cuſtodiebat ciuitatē. Barba-
ris enī angeloꝝ armatoꝝ ingēs corp⁹ habē
tiū copioſa turba apparuit. q̄ ipos ꝓtin⁹ ef-
fugauit. Qḋ cū dn̄o ſuo nūciaſſent. ille val-
de mirat⁹ ē ſciēs exercitū militū p ciuitates
alias ꝯſtitutū. Cū igit̄ ſeq̄nti nocte eos ite-
rū deſtinaſſet. a viſione angeloꝝ ſūt ſimilit̄
effugati. Nouiſſime ille egreſſus miraculū
vidit ⁊ fugit. eſtimās milites in die latere et
nocte ciuitatē cuſtodire. Egreſſus inde ad
traciā iuit ⁊ magno ꝯgregato exercitu cun-
cta vaſtabat. timētib⁹ cūctis barbaricaȝ fe-
ritatē. Impator ergo iohanni ſanctiſſimo
onus legatōis impoſuit. Ille āt inimicicia
rū īmemor alacrit̄ eſt ꝓfect⁹. Gaimas vero
agnoſcēs ei⁹ fiduciā. pietate aſſūpta longo
itinere eidē occurrit. ſuiſqȝ oculis dexteram
ei⁹ circūpoſuit. ⁊ filios ſuos ſacra ei⁹ genua
oſculari p̄cepit. Hui⁹ nāqȝ v̓tutis iohānes
fuit. vt et̄ valde terribiles hūiliari coget̄ ⁊ ti-
mere. C Eodē q̊ȝ tp̄e q̄ſtio mota ē vtꝝ
dˢ corp⁹ haberet. ex q̄ q̄ſtiōe ꝯtētōes ⁊ certa
mina ſurrexert̄. alijs hꝯ. alijs aliḋ affirmāti-
bus. maxīe tm̄ mōachoꝝ turba ſimpliciū ē
decepta. dicētiū deū forma corporea eē diſti
ctū. Theophil⁹ āt ep̄s alexandrin⁹ ꝯtrariū
ſapiebat. ita vt ī eccl'ia ꝯ eos q̄ hūane forme
deū aſſeruerāt ꝯtēderet ⁊ deū īcorporeū p̄di
caret. Qḋ egiptioꝝ mōachi agnoſcētes ha-
bitacl'a ſua reliquerūt. ⁊ alexandriā venien-
tes. ſeditōem ꝯ theophilū excitarūt. ita vt eū
occidere niterēt. Qḋ ille cognoſcēs ⁊ timēs
ait illis. Sic vos inq̄t video ſicut dei vultum.
Et illi. ſi vere inquiūt dicis. q̄r vult⁹ dei ſicē
vt noſter. anathematiza libros origenis q̄
nr̄e opinioni aduerſant̄. Qḋ ſi nō feceris q̄
impatorib⁹ ⁊ dō rebellis es a nob̄ opprobriū
ſuſtinebis. Et ille. Nolite in me ſeuire. Ego
q̄dem q̄ vobis placēt facio. Et ſic mōachos
a ſuo impetu reuocauit. Exercitati v̓o et ꝑ-
fecti monachi in hꝯ ſeducti nō ſūt. ſed ſimpli
ces ardore fidei ꝯtra frēs ꝯtrariū ſapientes

inſurrexerūt ꝛ mltos occidi fecerūt. Dū h̄ in
egipto fierēt iohēs apđ ꝯſtātinopolī doctri
na floꝛebat. ꝛ apđ oēs admirabiliſ habebat̄
Uerū cū arriani plurimū pullularent et ex
tra ciuitatē eccliā3 haberēt. ſabbato tñ ꝛ do/
minica ītra poꝛtas ꝛ poꝛticꝰ ꝯgregati. hym
nos ꝛ antiphas nocte cātabāt. Diluculo āt
cū ipis antiphis ꝑ mediam ciuitatē poꝛtas
egreſſi ad ſuā eccliā3 ꝯcurrebāt. Hec aūt ad
vitupatōe3 oꝛthodoxoꝝ facere nō ceſſabāt.
freq̄nt̄ h̄ decātātes. Ubi ſūt q̄ dicūt tria vir/
tute vnū. Johēs āt metuēs ne ſimplices hiſ
cātibꝰ traherēt. inſtituit vt fideliū turba no/
cturnis hymnis inſiſteret. vt ꝛ illoꝝ opꝰ ob
fuſcaret. ꝛ fideliū3 ꝓfeſſio firmaret. Fecitq3
cruces argēteas q̄ cū argēteis cereis poꝛta/
bant̄. Tūc arriani zelo accēſi īuidie vſq3 ad
necē inſurgūt. Una igit̄ nocte petra ꝑcuſſꝰ
ē briſon eunuchꝰ auguſte. q̄ ad hymnos ex/
ercēdos a iohē fuerat deputatꝰ. Sz et q̄da3
de ipſo vtriuſq3 ꝑtis extincti ſūt. Ex his mo
tus īpatoꝛ ꝓhibuit arrianos hymnos pub
lice decātare. Eo tpe ſeuerianꝰ gabalēſis
eps honoꝛabiliſ apđ mltos ꝓceres ꝛ ab ipo
īpatoꝛe ꝛ auguſta multū dilectꝰ cōſtantino
polim veīt. ꝛ a iohāne gratant̄ ſuſceptus ē.
Cū q3 iohēs aſiam prexiſſet. ſuā eidē eccliā3
cōmēdauit. Jlle āt nō fidelit̄ ambulabat. ſ3
ſemetipm ipſo cōmēdabat. Serapion autē
clericꝰ iohānis h̄ iohāni ſtuduit nunciare.
Trāſeūti aūt ſeueriano nō aſſurrexit ſera/
pion. Jlle āt indignatꝰ clamauit. Si ſerapi
on clericꝰ nō moꝛtuꝰ fuerit xp̄s ī hūana na/
tura natꝰ nō eſt. Hec audiēs iohēs rediīt. et
ipm tanq3 blaſphemū đ ciuitate eiecit. Qđ
auguſte multū diſplicuit ꝛ ipm reuocari fe
cit. rogās iohēm vt ipum ſibi reconciliaret.
Qui nullatēꝰ acq̄euit donec auguſta filiū
ſuū theodoſiū eiꝰ genibꝰ īponeret ſupplicās
ꝛ piurās vt ſeuerianū recōciliaret. D
Eodē q3 tpe theophilꝰ alexandrinꝰ epus
dyoſcoꝛū virū ſctiſſimum ꝛ yſidoꝝ ꝑus ſibi
amiciſſimū iniuſte eiecit. Qui conſtātino/
polim venert̄ vt ꝑncipi ꝛ iohāni eiꝰ fctā nar
rarēt. Johēs āt eos q̄dē honoꝛabat. ſ3 ante
cauſe cognitōe3 cū eis participare nolebat.
Falſus tñ rumoꝛ ad theophilū veīt. q̄ iohēſ
cū illis cōmunicaret. ꝛ eis auxiliū ferret. At
theophilꝰ indigētꝰ. nō ſolū ī illos vīdictā ex/
ercere ſ3 iohēm deponere foꝛtit̄ ſe armabat.
Celās igit̄ intentōe3 ſuā miſit ad ſingularū
epos ciuitatū dicēs ſe oꝛigenis velle libꝛos
damnare. Epiphaniū q̄3 epm cypꝛi virum
ſctiſſimū ꝛ famoſiſſimū circūueīt ꝛ amicu3
fecit. rogās vt ꝛ ipe ſili̇ libꝛos oꝛigenis dāna
ret. Epiphanīꝰ ꝑpt̄ ſui ſctitate3 eiꝰ fallacias
nō attendēs. apđ cypꝛū ſuos epos ꝯuoca/
uit. ꝛ lectōe3 oꝛigenis īterdixit. rogās iohēm
ꝑ lrās vt ſe ab hoꝝ lectōe libꝛoꝝ ſuſpenderet
et q̄ oꝛdiata fuerāt ꝯfirmaret. Johēs aūt h̄
paruipendēs ī doctrina eccliaſtica laboꝛa/
bat. ꝛ ī ea floꝛebat. nihilq3 de his q̄ ꝯ eū cogi
tabāt curabat. Demū theophilꝰ odiu3 diu
zelatū maīfeſtauit. ꝛ ſe velle iohēm đponere
indicauit. Moꝝ inimici iohīs mltiq3 cleri/
ci ꝛ ꝓceres palatij tps opoꝛtunū īuenientes
nitebāt̄ vt ꝯ iohē3 apđ cōſtantinopolī cōci/
liū fieret. Poſt h̄ āt epiphanīꝰ cōſtātinopo
lim veīt. dānatōz libꝛoꝝ oꝛigenis ſecū ferēs
et īuitatōe3 iohīs cauſa theophili declīauit.
Et q̄da3 ꝑpt̄ epiphanij reuerentiā dānatōi
libꝛoꝝ oꝛigenis ſubſcribebāt. plurimi aūt h̄
facere recuſabāt. q̄ꝝ vnꝰ fuit theotinꝰ ſicbie
ꝓſul vir rectitudine vite famoſiſſimꝰ. Qui
ita rñdit. Ego inq̄t o epiphani eꝰ q̄ dudum
bene requieuit iniurias non fero. neq3 rem
blaſphemā tēptare ꝓſumo. dānans ea que
ꝓꝛes nr̄i reſpuere noluerūt. Nam neq3 ma
lā doctrinā in libꝛis eiꝰ eē ꝯſpicio. Qui his
ꝯtumelias inferūt neſciūt ſemetipos. Atha
naſiꝰ autē defenſoꝛ niceni ꝯcilij ꝯ arrianos
teſtē ſue fidei hūc virum appellat. illiꝰ libꝛos
ſuis ꝯiūgēs ꝛ dicēs. Mirabilis inq̄t ꝛ labo
rioſiſſimꝰ oꝛigenes h̄ de filio dei nobis teſtī
moniū ꝓhibet. aſſerens coeternū eum patri
Johānes āt indignatꝰ non eſt cur abſq3 re
gulis in ecclia ſua epiphanīꝰ oꝛdinatōe3 fe/
cerit. Sed tñ rogabat vt int̄ epos cū eo ma
neret. At ille nec ſe cum eo manere nec oꝛare
rñdit. niſi dyoſcoꝛū eijceret. ꝛ dānatōi libꝛo/
rum oꝛigenis ſubſcriberet. Johāne h̄ face/
re renuente. aduerſus iohēm ab eiꝰ inuidis
epiphanīꝰ incitat̄. Unde epiphanīꝰ libꝛos
oꝛigenis dānauit. ꝛ dyoſcoꝝ adiudicauit. ꝛ

iohāni tanq̄ȝ hoꝝ defenſori detrahere cepit
Cui iohēs mādauit. Cōtra reglas mlta fe
ciſti o epiphani. Primū q̄ ordiatōeȝ feciſti
ī ecclīa ſub meo iure ꝯſtituta. Deinde q̄ in
ea autoritate ꝓpa ſacra celebraſti. Et rurſꝰ.
q̄ inuitatꝰ excuſaſti. et nūc denuo q̄ ī teipm
ꝯfidis. Quapropt̄ obſua ne in ꝑplo ſeditio
oriat̄. ⁊ hꝰ rei pictm ipē ſuſcipias. Hoc autē
audiēs epiphaniꝰ diſceſſit. Qui cum ad ci
prū reuerſurꝰ eēt. mandauit iohāni. Spero
q̄ ep̄s nō morieriſ. At ille remādauit. Spe
ro q̄ ad patriā tuā nō redibis. Qd̄ ſic eueīt
Nā epiphaniꝰ ī via obijt Et iohēs poſtmo
dū de ep̄atu d̄poſitꝰ in exilio vitā finiuit.

E Ad ſepulcrū āt hꝰ epiphanij viri ſctiſ-
ſimi demōes expellūt̄. Fuit āt vir mire libe
ralitatis ad paupes. Qui cū q̄dā vice totaȝ
eccīe pecuniā erogaſſet ⁊ nihil ſibi remāſiſſ
q̄dā ſubito veniēs ſacculū mltaꝝ pecuniaꝝ
ſibi obtulit ac diſceſſit. Nec vn̄ venerit aut q̄
abierit ſcitū fuit. Paupes q̄dā volentes
epiphaniū decipe vt aliq̄d eis daret. vnꝰ eo
rū ſupinū ſe ī terra ꝓſtrauit. alt̄ ſup eū ſtās
q̄ſi mortuū flebat. ⁊ q̄ nihil vnde euȝ ſepelire
poſſet haberet. querulis vocibꝰ clamabat.
Epiphaniꝰ igit̄ ſupueniēs vt in quiete dor-
miret orauit. ⁊ ſepulture neceſſaria miſtra-
uit. Hominēq̄ȝ ꝯſolatꝰ abijt. Ille aūt ſociū
pulſans dicebat. Surge hodie tuis labori-
bus epulemur. Queȝ cū crebro pulſaſſet. et
mortuū agnouiſſet. ad epiphaniū cucurrit.
⁊ q̄d acciderit nūciauit. ac vt eū reſuſcitaret
rogare cepit. Ille āt benigne eū ꝯſolatꝰ ē. nō
tn̄ eū reſuſcitare voluit. ne miſtris dei facile
illudat̄. Verū cū epiphaniꝰ diſceſſiſſ re-
latū ē iohanni q̄ eudoxia auguſta ꝯ eū epi-
phaniū incitaſſet. Qui ſolito zelo accenſus
ſermonē ad ꝑplm fecit. q̄ cūctaꝝ mulieꝝ vitu
peratōeȝ oīmodā ꝯtinebat. Hic ſmo ab oī-
bus ē acceptꝰ vt q̄ſi ꝯ auguſtā ſit ꝓlatꝰ. Qd̄
cū auguſta cognouiſſet impatori ꝯqueſta
eſt dicēs ꝯtumeliam illatā vxori in eū potiꝰ
redūdare. Motus ad h̄ impator ꝯ iohēȝ ꝓ
cepit ſinodū celebrari. Theophilꝰ igit̄ feſti-
ne ep̄os ꝯuocabat. Omēſq̄ȝ iohānis inimi
ci alacrit̄ ꝯfluebāt. ſupbū ⁊ impiū eū vocan
tes. Vniuerſi igit̄ ep̄i apud cōſtantinopo-
lim ꝯſtituti non iā de libris origenis tracta
bāt. ſȝ ꝯ iohēm ſe maīfeſtiꝰ erigebāt. Mittē-
tes igit̄ ꝓ iohāne ipm citauerūt. q̄ eos velut
inimicos vitare cenſuit. ac vniuerſalē ſino-
dū fieri ꝓclamauit. Illi vō quater eum de-
nuo citauert̄. Qui cū eos refugēt ⁊ ſinodū
fieri ꝓclamaret. damnauerūt eū. ī nullo eū
culpātes niſi q̄ vocatꝰ noluit obedire. Qd̄
ꝑplus audiēs ad ſeditōes maximas excita-
tus eſt. ⁊ eū trahi ab ecclīa nō ſinebat. ſȝ vt h̄
ad maiꝰ referret̄ ꝯciliū ꝓclamabat. Juſſio
āt p̄ncipis cōpellebat eū velocit̄ eijci. ⁊ ī exi-
liū deportari. Johēs āt timēs ne in ꝑplo ſe-
ditio oriret̄. neſciēte ꝑplo ſemetipm tradidit
in exiliū deferendū. Qd̄ cū ꝑplus cognouiſ-
ſet importabilis ſeditio ē exorta. ita vt etiaȝ
multi inimicoꝝ eiꝰ ad miſcdiam mouerent̄
dicētes eū calūniā paſſum quē paulo ante
deſiderabāt videre depoſitū. F Seue-
rianus āt de q̄ ſupra ſermo habitꝰ ē. ī ecclīa
docens iohanni detrahebat dicēs. Et ſi nul
lū alid̄ crimē haberet. eiꝰ tamen ſupbia d̄po
ſitionis eius cauſa ſufficiens eſſe poſſ. Or-
ta igit̄ contra imperatorem et ep̄os īmenſa
ſeditione in populo. auguſta impatoreȝ ro
gauit vt iohannem de exilio reduci faceret.
Terremotꝰ q̄ȝ maximꝰ ciuitateȝ inuaſit di-
centibꝰ cūctis h̄ accidere ꝓpter iniuſtaȝ eie-
ctionē iohānis. Miſſi ſunt igit̄ legati ad io
hannē rogātes. vt cito rediret. ⁊ ciuitati periī
ti ſuis orōibꝰ ſubueniret. et in ꝑplo ſeditionē
excitatam ſedaret. Alij q̄ȝ poſt illos. et rur-
ſus alij deſtinati ſunt qui eū cito redire cō-
pellerent. Qui eum redire nolenteȝ ad ꝓpa
cito reduxerunt. eidem cum cereis ⁊ lampa
dibꝰ vniuerſo populo occurrente. Ipe aūt
in ep̄ali ſede reſidere nolebat. dicens oporte
re hoc fieri iudicio ſinodali. et eos qui dam
nauerant ſuam ſententiam reuocare. Po
pulus autem miro modo accendebatur eū
in epiſcopali ſede reſidentem videre. et ver-
ba doctoris audire. Preualuit igitur po-
pulus. coactuſq̄ȝ eſt ſermonē facere ad po-
pulū. ac in ſua cathedra reſidere. Theophi-
lus igit̄ aufugit. Qui cuȝ ierapolim adue-
niſſet mortuꝰ ē eiuſdeȝ ciuitatis ep̄s. ⁊ ibi la-
mon ſanctiſſimꝰ monachus eſt electus. At

ille cū crebro refugeret ei theophilꝰ ſuadebat. vt ſue electioni ꝯſenſū pberet. Tūc ille ꝑmiſit dicēs. Cras qđ dn̄o placet implebit. Craſtina ergo die venientes ad cellā ſuā eum vt epiſcopatū ſuſciperet inſtāter rogabāt. Qui ait. Oremꝰ ꝑmo ad dn̄m. Qui dū oraret. mox cū ipa orōne terminū vite ſue ſuſcepit. Johannes itaq; doctrine ſedule inſiſtebat. Eo āt tpe ſtatua argentea clamide circumamicta. in platea iuxta ecclīā ſctē ſophie ad honorē eudoxie auguſte cōſtituta erat. vbi milites ⁊ pceres luſus publicos exercebant Qđ qdem iohanni plurimum diſplicebat cum videret hāc ad ecclie ſpectare iniuriam.

S Cōſueta igit̄ fiducia rurſꝰ linguā ſuā armauit. Et cū oporteret pncipes ſupplicatōis vbo deflecte vt a tali luſu recederent hāc nō fecit. ſz impetu ſui vſus eloquij iubētes fieri talia maledicebat. Auguſta vo rurſus ad ſuā hāc trahebat iniuriā. ⁊ denuo laborabat vt aduerſus eū ſinodꝰ iterū celebraretur. Hoc ſentiēs iohannes illā famoſiſſimā in ecclia ꝓtulit omeliā cuiꝰ initiū eſt. Rurſus herodias inſanit. rurſus turbat̄. denuo ſaltat. denuo caput iohānis in meſſorio cōcupiſcit accipe. Qđ factū ad iracūdiā plus incitauit auguſtā. Dū āt qdā iohannē vellet occidere a ꝑplō ē cōphenſus. ⁊ ad iudicandū traditꝰ. Sz a pfecto ne occideret̄ ereptꝰ eſt. Quidā etiā ſeruꝰ cuiuſdā pſbyteri in eū impetū faciēs ipm occidere molitꝰ ē. Qui dū a qdam teneret̄. ipm q̄ tenebat. ⁊ aliū aſtātē ⁊ tertiū pcuſſit. Tunc clamore facto multis ꝯcurrentibꝰ plurimos interfecit. Ex illo tpe ꝑplus iohannē cuſtodiebat. eiꝰ domū diebꝰ ac noctibꝰ muniēſ. Suadente igit̄ auguſta epi conſtantinopolim ꝯuenerunt ⁊ accuſatores iohannis fortiter inſiſtere ceperūt. Cū āt feſtiuitas natalis dn̄i ſupueniſſet. mādauit impator iohanni q̄ā niſi ꝑus criminibꝰ exueret nō cōmunicaret eidē. Epi aūt nihil ꝯ eū repererūt niſi ꝙ poſt depoſitōnem reſidere in ſede epāli ſine decreto ꝯcilij pſūpſiſſz Et ſic damnauerūt eū. Appropinquante tandē ſolēnitate paſcali mandauit ei imperator nō poſſe ſecū in ecclia manere. cum eū duo ꝯcilia cōdemnaſſent. Vacabat igit̄ iohannes ⁊ nequaq̄z in eccliam deſcendebat. Illi q̄ iohanni fauebant iohānite dicebāt̄. Poſt hāc aūt impator iohannē de ciuitate expelli fecit. ac duci in exiliū in quandā ciuitatem paruā vbi fines ſūt ponti imperijq; romani. q̄ loca crudelibꝰ barbaris ſūt vicina. Sed clemēs dn̄s nō ꝑmiſit diu in locis talibus athletā ſuum fideliſſimū commorari. Hoc innocentiꝰ papa audiens moleſte ferebat. volenſq; ꝯciliū celebrare ſcpſit clero conſtantinopolitano ne iohanni ſucceſſorem aliquem ordinarent. Cum igit̄ longo fuiſſet itinere fatigatꝰ ⁊ dolore capitis vehementiſſime cruciatꝰ necnō et ardorem ſolis intolerabilem pateret̄. ſancta illa anima in cumanis. xiiij. die mēſis ſeptembris e carne ſoluta ē. Quo defūcto grando vehemēs in conſtātinopolim ⁊ omia ſuburbana deſcendit dicentibꝰ cunctis hoc dei iracundia geſtū eſſe eo ꝙ iniuſte iohannes fuerit condemnatꝰ. Quibꝰ vbis fidem fecit mors auguſte ꝓtinus ſubſecuta. Quarta nanq; die poſt grandinē eſt defūcta. Mortuo q̄z omnū doctore terrarū. occidētales epi cū orientalibꝰ nullatenꝰ cōmunicare voluerāt. donec illiꝰ ſacratiſſimi viri nomē int̄ pdeceſſores epos poneret̄. Verū theodoſiꝰ xpianiſſimꝰ filiꝰ pdicti archadij. q̄ aui ſui nomē ⁊ pietatem tenebat. ſacras hꝰ doctoris reliquias in menſe ianuario ī regiā ciuitatē trāſferri fec Cui fideliſſimꝰ ꝑplus cum lampadibꝰ et cereis obuiauit. Theodoſius aūt ſupliciter eius adorans reliquias. pro archadio ⁊ eudoxia genitoribꝰ ſupplicauit. vt ignorant̄ delinquentibꝰ veniā cōdonaret. Dudū enim parentes eiꝰ mortui fuerāt. Hic theodoſiꝰ clementiſſimꝰ fuit. adeo vt nullū ſe ledentiū morti adiudicaret dicēs. Utinam eēt mihi poſſibile ad vitā et mortuos reuocare. Eiꝰ curia mōaſterium videbat̄. matutinas laudes agebat. codices diuinos legebat. Huic erat vxor nōie eudoxia q̄ heroyco metro poemata multa ꝯfecit. Habuitq; filiā nōie eudoxiā quā valētiniano quē īpatorē fecerat dedit vxorē. Hec omīa de hiſtoria tripartita extracta ſunt. Mortuꝰ eſt aūt circa annos domini. cccc.

CXXXII

De ſctis Cornelio et Cipriano.

Corneli⁹ iterpreta-
tur itelligēs circūciſionē. Ipe ei i-
tellexit ⁊ intelligēdo huauit circūci
ſionē a ſupfluis licitis ⁊ et neceſſarijs. Uel
corneli⁹ dr̄ a cornu ⁊ leos qđ ē ꝑplꝫ qi cornu
.i. fortitudo ꝑpli. Ciprian⁹ dr̄ a cipro qđ ē
mixtura. ⁊ ana qđ ē ſurſū. Uel dr̄ a cipro qđ
ē meſticia ꝉ hereditas. Ipe eñ habuit ſupnā
mixturā grē ⁊ v̄tutū meſticiā pctoꝝ. ⁊ here-
ditatē celeſtiū gaudioꝝ.

Corneli⁹ papa ſucceſſor ſcī fabiani
a decio ceſare cū ſuis clericis in exi
liū relegat᷑. Ibiq3 a ſctō cipriano car
thaginēſi epo lr̄as ꝯfortatōis accepit. Tādē
de exilio reduct⁹ decio p̄ſentat᷑. ⁊ dū imobil̄
ꝑmaneret. iuſſit eū deci⁹ plūbatis cedi. p̄ce-
pitq3 vt ad tēplū martis duceret᷑. vt ibi aut
ſacrificaret. aut ſniā capitalē ſubiret. Cum
ergo illuc duceret᷑. miles qdā rogauit eū vt
ad domū ſuā diuerteret ⁊ ꝓ vxore ſua ſalu-
ſtia q̄ ꝑ q̄nq3 annos paralitica iacebat ora
ret. Que dū ad orōez e⁹ ſanata eēt. xx. militeſ
cū ipa ⁊ viro ſuo dn̄o crediderūt. Qui oēs
iubente decio ad tēplū martis deducti. ⁊ in
illud expuētes cū ſctō cornelio martirizati
ſūt. Paſſus ē āt ćca ānos dn̄i. cclvij. Cipri
anus āt carthaginēſ epꝯ i eadē ciuitate pa-
trono ꝓcōſuli p̄ſentat᷑. Qui cū a fide nulla-
ten⁹ mutari poſſet in exiliū mittit᷑. Indeq3
reuocat⁹ ab āglirico procōſule q̄ patrono
ſucceſſerat ſniā capitalē accepit. Qua ſnia
lata dixit ciprian⁹ Deo grās. Cū aūt ad lo
cū cū ſpiculatore veniſſet. p̄cepit ſuis vt eidē
ſpiculatori ꝓ mercede. xv. aureos darēt. Ac
cipiēſq3 lintheū. manu ſua oculoſ texit. ⁊ ſic
coronā ſuſcepit. circa ānos dn̄i. cclvj.

CXXXIII

De ſancta Eufemia.

Eufemia dicitur ab
eu qđ ē bonū ⁊ feia. q̄ſi bona feia. i.
vtilis. honeſta. ⁊ dlectabil̄. q2 h triplici mō dr̄
bonū. Fuit ei vtil̄ alijs ꝑ ꝯuerſatōꝫ. honeſta
ſibi ꝑ morū cōpoſitōꝫ. dlectabil̄ dō ꝑ celeſtē
ꝯtēplationē. Uel eufemia dr̄ q̄ſi eufonia qđ
ē ſuauis ſonoritas. Suauis āt ſon⁹ fit trib⁹
modis. ſc3 voce. vt i cātu. pulſu vt i cythara.
flatu vt i organo. ſic btā eufemia fec̄ deo dul
cē ſonū cū voce p̄dicatōis. cum pulſu bone
opatōis. ⁊ cū flatu intne deuotōis.

Eufemia filia ſenatoris vidēs xp̄i-
anos tpe diocleciani tam diuerſis
penis laniari. ad priſcū iudicē ꝓpe
rauit. ⁊ xp̄m publice ꝯfitēs exēplo ſue ꝯſtā-
tie etiā viroꝝ aīos ꝯfortabat. Cū igit᷑ iudex
xp̄ianos ſucceſſiue occidet. alios p̄ſentes eē
iubebat vt ſaltē territi imolarēt. dū ꝯſtātes
tam crudelit̄ laniari viderēt. Cū ergo coraꝫ
eufemia ſctōs crudelit̄ detrūcaret. ipa eorū
ꝯſtātia ampli⁹ ꝓuocata iniuriā a iudice ſe
pati clamabat. Tūc iudex gauiſus ē. putāſ
eā ſacrificijs velle ꝯſentire. Uñ cū ab ea quā
ſibi iniuriā faceret reqſiſſet. illa ait. Cū ſim
genere nobil̄. cur mihi ignotos et aduenas
anteponis. ⁊ p̄ores facis ad xp̄m ꝑtinge. et
ad ꝓmiſſā glīe ꝑuenire. Cui iudex. Putaba
bā te ad mentē rediſſe. ⁊ gaudebā te tue no-
bilitatis vel ſex⁹ meminiſſe. Recluſa igit᷑ in
carcere. ⁊ ſeqnti die cū vinctis ſine vinculis
adducta. iterꝝ grauiſſime ē ꝯqueſta. cur ꝯ le
gē impatoꝝ ſibi ſoli a vincul̄ parceret᷑. Tūc
alapis duriſſime cedit᷑. ⁊ in carcere recludit᷑
Quā iudex ſecut⁹ ex libidīe oꝑprimere volu
it. Sed illa virilit̄ reluctāte manū ei⁹ v̄tus
diuina ꝯtraxit. Tūc putās ſe incātatū. pre-
poſitū dom⁹ ſue ad ipā direxit m̄lta ꝓmit-
tēs ſi eā faceret ꝯſentire. Sꝫ ille carcerē clau-
ſum nec clauib⁹ aperire potuit nec ſecurib⁹
frangē. donec a demone arrept⁹ clamans ⁊
ſeipm̄ dilanians vix euaſit. Deinde educta
poſita ē ſup rotā. cui⁹ vectes carbonib⁹ ple-
ni erāt. ⁊ artifex intra rotā tale ſignū trahen
tib⁹ dedit. vt qñ ſonū faceret ſimul traherēt.
⁊ ſic exeūte igne vectes corp⁹ ei⁹ diſſiparent
Sꝫ nutu dei ferramētum q rota ꝑpabat᷑ de
manu ei⁹ decidēs ſonum fec̄. ⁊ ꝯtinuo illis
trahentib⁹ rota artificē cōminuit. ⁊ eufemi-
am ſtantē ſup eā illeſam huauit. Tūc parē-
tes artificis lamētātes ſuppoſito igne ipam
cū rota cōburere voluerūt. Sed rota com-
buſta. eufemia ab angelo ſoluta in quodaꝫ

loco excelſo icolumis ſtare ꝯſpicit̃. Appellia
nus iudici ait. Uirtꝰ xp̄ianoꝝ n̄ niſi i ferro
vicit̃. Und̓ ꝯſulo vt eā facias d̓collari. Ere
ctis igit̃ ſcalis. cū qdā ad eā capiendaȝ ma/
nū mitte vellet. mox totꝰ paraliſi ſolutꝰ vix i
de ſemiuiuꝰ eductꝰ ē. ¶ Aliꝰ āt noīe ſo
ſtenes aſcēdēs ꝯtinuo mutatꝰ ab ea veniaȝ
petijt ⁊ euagīato gladio ad iudicē clamauit
ꝙ ſeip̄m libētiꝰ occidet q̃ȝ eā quā angeli d̓fē
debāt ꝯtinget. Deniqȝ inde educta. iudex cā
cellario ſuo dixit vt ad eā oēs petulātes iu/
uenes ꝯuocaret. Qui tādiu eā illuderēt do
nec fatigata deficeret. Sȝ ille ad eā igrediēs
⁊ mltas v̓gīes ſplēdidiſſimas circa eā oran
tē vidēs. monitis eiꝰ ꝓtinꝰ xp̄ianꝰ effectꝰ eſt.
Preſes v̓o ꝑ capillos v̓gīeȝ ſuſpēdit. Sed
imobilē ꝑmanētē negato cibo i carcerem re
cludi fecit. vt. vij. die iter q̄ttuoꝛ magnos la/
pides ſic̃ oliua ꝯſtringet̃. Jlla v̓o q̄tidie ab
āgelo ſaciata. dū. vij. die itra lapides duriſſi
mos poſita eēt ad eꝰ oꝛōȝ ip̄i lapides i cinerē
tenuiſſimū ſūt redacti. Uñ p̄ſes ſe victuȝ a
puella erubeſcēs eā in foueā ꝓijci iuſſit. vbi
tres tāte imanitatis beſtie erāt. ꝙ oēȝ hoīem
deglutirēt. Que ſtati blādiēdo ad v̓ginē cō
currētes ⁊ iūctis ad iuīcē caudis ei q̄i cathe
drā ad ſedendū p̄bētes. iudicē h̓ videntē ve
hemētiꝰ ꝯfuderīt. Uñ cū p̄ſes fere p̄ āguſtia
moꝛeret̃. ingreſſꝰ carnifex vt dn̄i ſui iniuriā
vidicaret. gladiū i latꝰ ſuū fixit. ⁊ xp̄i marti/
rē fecit. Quē iudex ꝓ mercede veſte ſerica i/
duit. ⁊ toꝛque aurea circūdedit. Sȝ egredi/
ens a leone arripit̃. ⁊ ab ea ꝓtinꝰ deuoꝛatur
Uñ ſui eū diutiꝰ ꝑq̄rētes vix pauca eiꝰ oſſa
cum veſte ſerica ⁊ toꝛque aurea repererunt
Priſcꝰ q̄ȝ iudex ſeip̄m comedēs moꝛtuꝰ eſt
inuētꝰ. Sctā āt euſemia i calcedonia cū ho
noꝛe ſepulta ē. Meritis cuiꝰ oēs iudei ⁊ gē/
tiles calcedonie i xp̄m crediderīt. Paſſa eſt
āt circa ānos dn̄i. cclxxx. Ambꝛoſiꝰ de hac
v̓gīe i p̄fatōne ſic ait. Uirgo alma triūpha/
trix euſemia. v̓ginitatis retinēs mitrā. paſſiōiſ
meruit veſtiri coꝛona. Cuiꝰ p̄cibus hoſtis
inimicꝰ euicit̃. p̄ſcus aduerſariꝰ ſupat̃. a foꝛ/
nacis igne v̓go ſoſpes eripit̃. duri lapides i
puluerē ꝯuertūt̃. Fere manſueſcūt. collaqȝ
ſubmittūt atȝ oīa penaꝝ ſupplicia eiꝰ oꝛōne
ſupant̃. Nouiſſime gladij mucrone ꝯfoſſa
carnea reliquēs clauſtra. celeſti choꝛo iūgit̃
leta. Hec ſacra v̓go tibi dn̄e eccliam tuam
cōmēdet. h̓ ꝓ nob̄ pctōꝛibꝰ intpellet. h̓ et vo
ta nrā vt v̓go v̓nula illibata tibi pꝛeſtet.

CXXXIIII

De ſancto Lamperto.

Ampertus nobi/
lis genere ſȝ nobilioꝛ ſcitate vite. et
a p̄meuo etatis ſue lr̄is eruditus. adō ꝓ ſui
ſctitate ab oībꝰ amabat̃. vt poſt theodarduȝ
magiſtꝝ ſuū trecen̄ ecc̄ie in ep̄m meruit ꝓ/
moueri. Quē childericꝰ rex plurimū dilige
bat. ⁊ p̄ oībꝰ ep̄is carū ſꝑ habebat. Sȝ creſcē
te iuidoꝛū malicia eū ſine cā ip̄ij expellētes
honoꝛe debito p̄uauerīt. ⁊ feramūdū i eiꝰ ca
thedrā ſtatuerīt. At lāpertꝰ mōaſteriū igreſ/
ſus. ꝑ. vij. ānos ibidē optime ꝯuerſatus eſt.
Quadam v̓o nocte ad oꝛōeȝ ſurgēs i paui
mēto ꝑ ignoꝛātiā ſonū fec̃. Qd̓ audiens ab
bas dixit. Quiſq̄s hūc fec̃ ſonū ſtati vadat
ad crucē. Tūc lāpertꝰ ilico nudis pedibꝰ in
cilicio ad crucē cucurrit. ibiqȝ tādiu ⁊ i niue
⁊ gelu ac glacie fixꝰ ſtetit donec fr̄ibꝰ pꝰ ma/
tutinas ſe calefaciētibꝰ abbas eū deeſſe co/
gnouit. ⁊ audiēs a q̊dā fr̄e ꝙ ille eēt q̊ ad cru
cē iuiſſet eū itroduci fec̃. ⁊ ab eo cū mōachis
veniā poſtulauit. Jlle v̓o nō ſolū clemēter
indulſit. ſȝ ⁊ de bono patiētie eis ſublimiter
p̄dicauit. Poſt. vij. ānos feramundꝰ expul
ſus eſt. ⁊ ſctūs lāpertꝰ iubēte pipino ad ſedē
ꝓpꝛiā ē reductꝰ. Cū āt ſic̃ p̄us v̓bo ⁊ exēplo
polleret. inſurgētes i eū duo maligni eū gra
uiter inſectare cepert̄. Quos amici pontifi
cis eos ſic̃ meruerāt occidert̄. Eo tp̄e lāper/
tus pipinū de q̄dā meretrice quam tenebat
plurimū icrepauit. Dodo āt ꝯſanguīeꝰ eoꝝ
q̄ occiſi fuerāt. ⁊ frat ip̄iꝰ meretricis domeſti
cus aule regie. ꝯgregato exercitu domū ep̄i
circūquaqȝ obſedit. volēs occiſoꝝ necē i ſan
ctū vindicare lāpertū. At cū puer lāperto i
oꝛōne poſito nūciaſſet. ille cōfiſus in dn̄o vt
eos expugnaret mucroneȝ arripuit. Sed
ad ſe rediēs gladiū d̓ manu ꝓiecit. meliꝰ iu/
dicās vt ꝑſiſtēdo ⁊ moꝛiēdo vinceret. q̃ȝ vt
ſacratas manꝰ de ip̄ioꝝ ſanguīe macularet.

Tūc vir dei ſuos āmonuit vt pctā ſua ↄfiterent ⁊ mortē patienť ſuſtinerēt. Statiqꝫ impij irruētes. ſanctū in orōe lampertū ꝓſtratū peremerunt. circa annos dñi. dccx. Quib⁹ diſcedentib⁹ q̄dā ex ei⁹ famul' euadētes corpuſ ei⁹ occulte ad cathedralē eccleſiam nauigio pduxerunt. ⁊ cum multa ciuitatis meſticia ſepulture dederunt.

CXXXV

De ſancto Matheo

m Atheus binomi⁹ extitit. ſ. mathe⁹ ⁊ leui. Mathe⁹ aūt interp̄tat̄ donū feſtinatōis vl' donator ↄſilij. vel dr̄ mathe⁹ a magn⁹ ⁊ theos qḋ eſt de⁹ q̄ſi magn⁹ deo. vel a man⁹ ⁊ theos q̄ſi man⁹ dei. Fuit enī donū feſtinatiōis p feſtinā ↄuerſiōez. donator ↄſilij p ſalubrē p̄dicationē. magn⁹ deo p vite pfectōez. man⁹ dei p euāgelij ↄſcriptioz. Leui interp̄tat̄ aſſumpt⁹ vl' applicat⁹. ſiue addit⁹ aut appoſit⁹ Fuit eī aſſumpt⁹ ab exactōe vectigaliū. applicat⁹ nūero aploꝝ. addit⁹ ↄſortio euāgeliſtaꝝ. ⁊ appoſit⁹ cathalogo martyꝝ.

M Athe⁹ apl's in ethiopia p̄dicās ī ciuitate q̄ dr̄ nadaber duos magos nomine zaroen ⁊ arphaxat reperit q̄ ita hoīes ſuis artib⁹ demētabāt vt q̄ſcūqꝫ vellent mēbroꝝ officio ⁊ ſanitate priuare viderent. Qui in tantā ſupbiā eruperūt. vt ſe q̄ſi deos ab hoīb⁹ facerēt adorari. Mathe⁹ aūt apl's p̄dictā ciuitatē ingreſſus ⁊ apd eunuchū candacis regine quē philipp⁹ baptizauerat hoſpitat⁹. ita magoꝝ p̄ſtigia detegebat ꝙ q̄cqḋ ipſi faciebāt hominib⁹ in pniciem. h̄ ipſe ↄuerteret in ſalutē. Eunucho aūt ſanctū matheū interrogāte quō tot linguaſ loqueret̄ ⁊ intelligeret. expoſuit ei mathe⁹ ꝙ ſpū ſancto deſcēdēte oīm linguaꝝ ſciam recepiſſet. vt ſicut illi q̄ p ſupbiā turrim vſqꝫ ī celū edificare volebāt p ↄfuſione linguarū ab edificatōe ceſſauerūt. ſic apl'i p oīm linguaꝝ ſciam turrim nō de lapidib⁹ ſꝫ de v̄tutibus ↄſtruāt. p quā oēs q̄ crediderint in celū aſcēdant. Tūc venit q̄ diceret magos illos cum duob⁹ aduenilſe draconib⁹ q̄ ignē ſulphureum ex ore ⁊ narib⁹ euomētes cunctos homines occiderēt. Apl'us aūt ſigno crucis ſe muniens ad eos ſecure exiuit. Quē mox vt dracones viderūt aū ei⁹ pedes ꝓtin⁹ dormierūt. Dixitqꝫ magis Ubi eſt ars veſtra. Excitate eos ſi poteſtis. Ego autē niſi dñm rogaſſem. qḋ in me cogitaueratis inferre ī voſ ꝓtin⁹ retorſiſſem. Cū aūt ipl's ↄueniſſꝫ. ī nomine ieſu draconib⁹ vt abirēt p̄cepit. Et nullum ledētes ꝓtin⁹ abierunt. Cepit q̄ꝫ ipl'o de gl'ia padiſi terreſtris magnū ſermonē ↄtexere. aſſerēs ipſum oīb⁹ mōtib⁹ eminere ⁊ ꝓximū celo eſſe. ſpinas vel tribulos ibi non eſſe lilia vel roſas ibi nō marceſcere. ſenectutem ibi nō euenire ſꝫ hominē ibi iuuenē ſp manere. angeloꝝ organa ibidē ſonare. aues vocatas ↄtinuo obedire. De h̄ āt padiſo terreſtri dixit hoīem eiectū eſſe. ſꝫ p xp̄i natiuitatē ī paradiſum celeſtē reuocatū fuiſſe. Et cū h̄ ipl'o loqueret̄. ecce ſubito tumult⁹ exortus eſt. in quo regis fili⁹ mortu⁹ plangebat̄. Quē cū magi ſuſcitare nō poſſent ſua debāt regi ꝙ ī deoꝝ ↄſortiū rapt⁹ fuiſſet. ⁊ ideo ſimulacruꝫ ⁊ templū ſibi cōſtrui oporteret. Predictus aūt eunuch⁹ magos cuſtodiri faciēs. aplm aduocauit Qui oratione fuſa eū protin⁹ ſuſcitauit. Quapropter rex noīe egippus h̄ viſo p vniuerſas ſuas ꝓuintias miſit dicens. Uenite ⁊ videte deū in effigie hoīs latentē. Uenerūt igit̄ cū coronis aureis et diuerſis ſacrificioꝝ generibus volētes ſacrificare ei. Quos mathe⁹ cōpeſcuit dicēs. Uiri qḋ facitis. Ego de⁹ non ſum ſꝫ ſuus dñi ieſu xp̄i. Illi igit̄ de auro ⁊ argēto qḋ ſibi attulerant ipo iubēte eccl'iaꝫ magnā fabricauerūt. quā intra. xxx. dieꝝ ſpaciū ↄſummauerūt. In q̄ apl's. xxxiij. annis ſedit ⁊ totā egyptū ad fidē ↄuertit. Rex aūt egippus cū vxore ſua ⁊ omni ꝓplo baptizat⁹ eſt. Ephigeniā q̄ꝫ filiā reg apl's deo dicatā pl⁹ q̄ꝫ ducētis v̄ginib⁹ p̄fec.

P Poſt hoc hirtacus regi ſucceſſit. et virginē p̄dictā ↄcupiſcēs. dimidiū regni ſui apoſtolo ꝓmiſit ſi eā in coniugiū ſuū ſibi faceret cōſentire. Cui apl'us ait vt iuxta morē p̄deceſſoris die dñica ad eccliam ↄueniret ⁊ pſente ephigenia cū ceteris virginib⁹ q̄ꝫ bona ſint iuſta ↄiugia audiret. Quo rex cum gaudio feſtinauit. putās ꝙ ephigenie vellet

coniugiũ ſuadere. Mathe⁹ igit̃ virginibuſ ⁊ omni ꝑplo ꝯgregatis d̕ bono matrimonij diu locut⁹. a rege plurimũ eſt laudat⁹. credens ꝙ ħ ideo diceret vt v̓ginis animuʒ ad matrimoniũ ꝓuocaret. Deinde impato ſilētio ſermonē repetit dicēs. Cũ ergo bonuʒ ſit matrimoniũ ſi ſaluo federe teneat̃. bñ ſcitis aſtãtes ꝙ ſi regis ſpõſam aliq̇s ſeruoꝝ vſurpare p̄ſumeret. nõ ſolũ regis offenſaʒ ſʒ mortem inſup ꝑmereret. nõ q2 vxorē duxiſſe ꝓbat̃ ſed q2 ſpõſam dñi ſui accipiēs ei⁹ matrimoniuʒ violaſſe ꝯuincit̃. Ita ⁊ tu rex ſciēs ephigeniam regis eterni ſpõſam effectã. et ſacro velamine ꝯſecratã. quõ poteris ſpõſam potentioris te tollere ⁊ tuo matrimonio copulare. Quo audito rex ꝑ ira inſaniēs furibũdus abſceſſit. Apl's aũt intrepid⁹ ⁊ cõſtans omnes ad patientiã ⁊ ꝯſtantiã cõfortauit ⁊ ephigeniã corã ſe ex timore ꝓſtratã cuʒ ceteris virginib⁹ bñdixit. Poſt miſſaꝝ aũt ſolēnia rex ſpiculatorē miſit q̇ iuxta altare Matheũ ſtanēt ⁊ expãſis manib⁹ in celũ orantē miſſo a tergo gladio interfecit ⁊ martyrē fec̃ Qd̕ ꝑplus audiēs ad palaciũ regis oĩa incēſurus ꝓperabat. Sʒ a p̄ſbyteris ⁊ dyaconibus vix detēti apl'i martyriũ cũ gaudio celebrauerũt. Rex v̓o cũ nec ꝑ matronas ad eã directas. nec ꝑ magos ephigeniã poſſet aliquaten⁹ immutare. totã ei⁹ domũ igne copioſo vallauit. vt ipſam cũ ceteris v̓ginibus ꝯcremaret. Apl's aũt eiſdē apparens omneʒ ignē ab eaꝝ domo excuſſit. Qui erumpens regis palatiũ iuaſit. ⁊ ſolo rege euadēte vix cũ vnico filio cũcta ꝯſumpſit. Statimq3 filius arrept⁹ a demonio patris crimĩa ꝯfitēs ad ſepulcrũ apl'i ꝓperauit. Pater v̓o turpiſſimus leproſus effect⁹ cũ curari non poſſet manu ꝓpria gladio ſe ꝑemit. Populus aũt frēm ephigenie ab apl'o baptizatũ regē cõſtituit. Qui ꝑ annos. lxx. regnauit. ⁊ filiũ ſuuʒ ſibi ſubſtituēs xp̄ianũ cultũ magnifice amplianit ⁊ totã ethiopie ꝓuintiã eccl'ijs xp̄i repleuit. Zaroes aũt ⁊ arphaxat ab ea die q̃ regis filiũ apl's ſuſcitauit in ꝑſidē fugerũt. Sʒ ſymon ⁊ iudas ibidē eos vicerũt. ¶ Notandũ ꝙ in beato matheo q̃ttuor ꝑncipalit̃ ꝯſiderant̃. Primũ eſt obedientie velocitas. quia mox vt xp̄s eũ vocauit. ꝯtinuo teloneum reliq̇t. nec dños ſuos timēs rõnes vectigaliuʒ imꝑfectas reliq̇t ⁊ xp̄o ꝑfecte adheſit. Pro hac velocitate obediētie q̇dã occaſiõʒ erroris ſibi aſſumpſerũt. ſicut recitat hiero. i originali ſup ꝑdictũ locũ dicēs. Arguit in ħ loco porphiri⁹ ⁊ iulian⁹ auguſt⁹ v'l imperitiam hiſtorici mẽtiẽtis. vel ſtulticiã eoꝝ qui ſtatim ſecuti ſunt ſaluatoreʒ. q̃ſi irrõnabilit̃ quẽlibet vocantē hoīem ſint ſecuti cum tãte v̓tutes tãtaq3 ſigna ꝑceſſerint q̇ apl'os añq3 crederēt vidiſſe non dubiũ eſt. Certe fulgor ipſe ⁊ maieſtas diuinitatis occulta. q̃ etiam in humana facie relucebat. ex p̓mo ad ſe videntes trahere poterat aſpectu. Si enim in magnete lapide ħ eſſe v̓tus dr̃ vt anulos ⁊ feſtucas ſibi copulet. q̃nto magiſ dñs oīm creaturaꝝ ad ſe poterat trahere quos volebat. Hec Hieronim⁹. Secũdũ eſt ei⁹ largitas ſiue liberalitas. q2 ſtatim fecit ei ꝯuiuiũ magnũ in domo ſua. Qd̕ quidē ꝯuiuiũ nõ tãtum fuit magnũ rõe laute ꝑparatõis. ſʒ etiã fuit magnũ p̓mo rõe voti. q2 cũ magno affectu ⁊ deſiderio ipm̃ recepit. Secũdo rõe myſterij. q2 illud fuit indicatiuũ magni myſterij. Qd̕ myſteriũ exponit glo. ſup lucã dicēſ Qui domicilio xp̄um recipit interno maximis exuberantiũ paſcit̃ delectatõnib⁹ voluptatũ. Tertio rõe documẽtoꝝ. q2 ibi magna documẽta exhibuit. ſicut miſericordiã volo ⁊ nõ ſacrificiũ. ⁊ nõ egẽt q̇ ſani ſunt medico. ⁊c. Quarto rõe inuitatoꝝ. q2 magni diſcumbentes etiã inuitati fuerũt. ſ. xp̄s ⁊ diſcipl'i e⁹.

Tertiũ ei⁹ humilitas q̃ apparuit in duobus. Primo in ħ ꝙ ſe publicanũ manifeſtauit. Ceteri euãgeliſte vt dicit glo. verecundie cauſa ⁊ euãgeliſte honore nomē vulgatum nõ ponũt. Ipſe ſ̓m ꝙ ſcriptũ eſt iuſt⁹ in primis accuſator eſt ſui. matheum ſe ⁊ publicanũ nominat. vt oſtēdat nullũ cõuerſuʒ debere de ſalute diffidere. cũ ap'lus ⁊ euangeliſta de publicano repēte ſit fact⁹. Secũdo i hoc ꝙ ad ſuas iniurias patiēs fuit. Quãdo enĩ phariſei murmurabãt ꝙ xp̄s ad hoīem peccatorē diuertiſſet potuiſſet eis mathe⁹ r̃ndiſſe ac dixiſſe. Vos poti⁹ miſeri ac peccatoreſ eſtis qui vos iuſtos arbitrantes medicum

refugitis Ego aūt iā peccatoꝛ dici nō valeo q̇ ad medicū ſalutis ꝯfugio. ⁊ eidē vulnus meū non abſcōdo B Quartū eſt euā gelij ipſiꝰ in ecctia magna ſolēnitas. Eiꝰ ēi euangeliū p̄ ceteris euāgelijs magis ī ecctia frequentat̄ ſicut ⁊ pſalmi dauid ⁊ ep̄le pauli p̄ ceteris ſcripturis ampliꝰ in ecctia recitant̄ Cuius hec eſt rō. quoniā teſte iohanne tria ſunt genera peccatoꝝ. ſ. peccatū ſupbie luxurie ⁊ auaricie. Peccato ſupbie peccauit ſaulus a ſaule ſupbiſſimo rege dictus. q̇ ecctiā ſupra modū pſecutus eſt. Peccato luxurie peccauit dauid q̇ ⁊ adulteriū cōmiſit. ⁊ ꝓpt̄ ipſum adulteriū fideliſſimū militē vriā occidit. Peccato auaricie peccauit matheus. q̇ p auaritiā lucris turpibꝰ inhiabat Fuit enī telonarius. Eſt enī teloneū vt dicit Iſidoꝛꝰ locus in poꝛtu maris. vbi merces nauiuz et nautarū emolumēta reddunt̄ Telos autez grece vt dicit Beda latine dicit̄ vectigal. Licet igit̄ iſti peccatores extiterint. eoꝝ tn̄ pn̄ia adeo placuit vt nō ſolū dn̄s eoꝝ culpis ignoſceret. ſʒ etiā eis dona ſua multipliciꝰ cumularet. Nā ſeuiſſimū pſecutorem fecit fideliſſimū p̄dicatorē. adulterū ⁊ homicidā fecit prophetā ⁊ pſalmiſtā. lucris inhiantē ⁊ cupidū fecit aplm ⁊ euāgeliſtā. Ideo igit̄ hoꝝ triuz dicta nobis tā frequētius recitant̄. vt nullus q̇ cōuerti voluerit deſperet de venia. qn̄ tantos in culpa tales ꝯſpicit fuiſſe ī grā Notandū inſup q̄ ſm beatū Amb. circa ꝯuerſionē beati mathei quedā ex p̄te medici. q̄daz ex p̄te infirmi ſanati. quedaz ex p̄te modi ſanandi cōſiderātur. In medico tria fuerunt ſcʒ ſapientia qua radicē moꝛbi cognouit. bonitas qua medicamēta adhibuit. potētia q̄ ipſum tā ſubito mutare potuit. De his tribus ſic idē dicit Amb. in pſona ipſiꝰ mathei Hic poteſt auferre coꝛdis mei doloꝛē et anime palloꝛē q̇ nouit occulta. Et h̄ q̄ntū ad primū. Inueni medicū q̇ in celis habitat ⁊ ī terris ſpargit medicamēta. H̄ q̄ntū ad ſecundū Hic poteſt ſolꝰ ſanare vulnera mea q̇ neſcit ſua. H̄ quantū ad tertiū In ipſo aūt infirmo ſanato. ſ. in beato matheo tria cōſiderāt̄ ſm q̄ dictꝰ ambroſiꝰ oſ̄dit. Ipſe nāqʒ moꝛbum pfecte exuit. curanti gratꝰ extitit. ⁊ in ſanitatē recepta ſemp mundū ſe ſuauit. Vn̄ ait. Sequebat̄ mathēꝰ iam letus ⁊ alacer et exultabat dicens. Iam nō publicanū gero iam nō poꝛto leui. Exui leui poſtq̄ʒ xp̄m indui. Et hoc quo ad pꝛimū. Odio genus meum. fugio vitā meā. ſolū te ſequoꝛ dn̄e ieſu q̇ ſanas vulnera mea. Hoc quo ad ſecunduz. Quis eſt qui me ſepat a charitate dei que ī me eſt. tribulatio an āguſtia. an fames. hoc quo ad tertiū Modus aūt ſanādi ſm beatum Amb. triplex fuit. Pꝛimo enī chꝛiſtꝰ ipſum vinculis ligauit. Secūdo cauteriuz ipſum impſſit Tertio omnē putredinē emūdauit. Vn̄ ait Amb. loquēs in pſona Mathei. Ligatꝰ ſum fidei clauis ⁊ bonis cōpedibus caritatis. Aufer ieſu meoꝝ putredies pctōꝝ dū habes vinculis caritatis ligatum Seca q̄dcūqʒ inueneris viciosum. H̄ q̄ntuʒ ad p̄mū. Omne mandatū tuū ſicut cauterium impſſum tenebo. ⁊ ſi vrit cauteriū mandati. tn̄ putrefacta carnis exurit ne ad virus ſerpat ꝯtagio. Et ſi moꝛdet medicamētuʒ tn̄ vlceris tollit viciū. Quantū ad ſcd̄m. Veni cito dn̄e incidēs occultas ⁊ latentes varias paſſiones. Aperi cito vulnꝰ ne noxiꝰ ſerpat humoꝛ. emūda oē q̄d fetidū eſt pegrino lauacro. Hoc q̄ntū ad tertiū. Eiꝰ aūt euāgelium āno dn̄i. d. q̄d manibꝰ ſuis ſcpſerat cum oſſibꝰ btī barnabe reptū eſt. Q̄d q̄dē euāgeliū btūs barnabas ſecuʒ ferebat. ⁊ ſup infirmos illud ponēs oēs tā fide barnabe q̄ʒ merito mathei ꝯtinuo liberabat.

CXXXVI

De ſancto Mauricio

Auricius dicitur m a mari ⁊ cis q̄d dr̄ vomēs vl' durꝰ. ⁊ vs q̄d interp̄tat̄ ꝯſiliatoꝛ l' feſtinās Vel dicit̄ a mauron q̄d ſm iſidoꝝ grece dr̄ nigrū. Ipe nāqʒ habuit amaritudinē p incolatu miſerie ⁊ dilatōe patrie. Fuit vomēs p ſupfluoꝝ abiectiōʒ: durꝰ ⁊ firmꝰ p tormētoꝝ ꝑpeſſionē. ꝯſiliatoꝛ p cōmilitonū exhoꝛtatiōʒ. feſtinās p feruoꝛē ⁊ bonoꝝ opeꝝ multiplicatiōʒ. niger p ſui deſpectiōʒ. Hꝰ paſſionem ſcripſit ⁊ cōpilauit beatꝰ eucharꝰ lugdunēſis archieps A

De ſancto Mauricio

Auricius in ſacratiſſima legiõe. q̄
thebea dr̄ dux extitiſſe ꝑhibet. Dicti
ãt ſũt thebei a ciuitate ſua q̄ thebea
nũcupata eſt. Eſt ãt ipa regio in ptibꝰ orien
tis vltra fines arabie habilis opibus. fructi
bus fertilis. arboribꝰ delectabil'. Habitato
res võ illiꝰ regionis dicunt ee magni corpi
bus. armis ſtrenui. in bello fortiſſimi. callidi
ingenio. ſapia locupletiſſimi. Ipa autẽ ciui
tas centũ portas habuit. ⁊ ſup nilũ fluuiũ q̄
ð padiſo egredit ⁊ gyon dr̄ ſita fuit. De q̄ dr̄
Ecce vetꝰ thebea centũ iacet obruta portis.
His iacobꝰ frater dñi verbũ ſalutis p̄dica
uit. ⁊ fidẽ xp̄i pfecte eos docuit. Dyoclecia
nus aũt ⁊ maximianꝰ q̄ ceperũt anno dñi.
cclxxxvij. volẽtes fidẽ xp̄i penitꝰ extirpare. ta
les epl'as p oẽs ꝓuintias in q̄bꝰ xp̄iani mo
rabant transmiſerũt. Si aliq̄d determinari
oporteret aut ſciri. ⁊ totꝰ mũdus ex vna pte
ꝯgregatꝰ eſſet. ⁊ ſola roma ex alia pte ꝯſiſte
ret. mũdus totꝰ victꝰ fugeret. ⁊ ſola roma ĩ
culmine ſciẽtie remaneret. Cur ergo vos p
ua plebecula eiꝰ p̄ceptis reſiſtitis. ⁊ ꝯ̄ ipſius
ſtatuta tã ſtolide ſupbitis. Aut igit deoꝝ ĩ
mortaliũ fidẽ ſuſcipite. aut immutabil'ð vo
bis ſnia ꝓferet dãnationis. Chriſtiani autẽ
hmõi lr̄as ſuſcipiẽtes. nũcios oẽs vacuos
remiſerũt. Tũc dyoclecianꝰ ⁊ maximianꝰ
in irã cõmoti p omnes ꝓuintias miſerũt vt
omnes bellicis armis apti ad romã venirẽt
⁊ omnes rebelles romano impio ſubiuga
rent. Littere aũt auguſtoꝝ ad ipl'm thebeo
rum delate ſunt. Qui ipl'us ſcđm dei p̄ceptuz
q̄ dei erãt dõ. ⁊ q̄ erãt ceſaris ceſari reddebãt
Cõgregantes igit electã militũ legionẽ. ſ. vj.
milia. dclxvj. eos ad impatorẽ miſerũt. vt in
bellis iuſtis impatorẽ iuuarẽt. non vt ꝯtra
xp̄ianos arma mouerẽt. ſʒ eos potiꝰ defen
ſarent. Huic autez ſacratiſſime legioni dux
erat inclitꝰ vir mauriciꝰ. ſigniferi aũt candi
dus. innocẽtius. exuperiꝰ. victor ⁊ ꝯſtãtius
Dyoclecianꝰ igit maximianũ quẽ ſibi ĩ col
legam imperij aſſumpſerat ꝯ̄ gallias cũ infi
nito exercitu miſit. ⁊ ei legionẽ thebeã ſocia
uit. Hi a ſancto marcellino papa exhortati
ſunt vt ante gladijs interirẽt q̄ʒ fidẽ xp̄i quã
acceperãt violarẽt B Cũ igit vniuerſꝰ
exercitus mõtes alpiũ trãſmeaſſet. ⁊ ottodo
rum adueniſſet. iubet impator vt oẽs q̄ ſecũ
erant idolis imolarẽt. ⁊ ꝯtra rebelles impio
⁊ maxime ꝯ̄ xp̄ianos vnanimiter ꝯiurarẽt.
Qđ ſancti milites audiẽtes octo miliaribꝰ
ab exercitu receſſerunt. ⁊ in quodã loco ame
no cui aganũ nomẽ eſt iuxta rodanũ conſe
derunt. Qđ audiẽs maximianꝰ. miſſis mi
litibꝰ p̄cepit vt ad deoꝝ ſacrificia cũ alijs fe
ſtinarẽt. Qui ſe nõ poſſe facere rñderunt. vt
pote q̄ fidẽ xp̄i haberẽt Tũc impator ira ſuc
cenſus ait. Iungit deſpectui meo celeſtis i
iuria. ⁊ mecũ religio romana ꝯtẽnit. Senti
at ꝯtumax miles nõ ſolũ mihi ſed etiaʒ dijs
meis me poſſe dare vindictã. Tũc ceſar miſ
ſis militibꝰ ſuis iuſſit vt aut dijs ſacrificare
eos cõpellerent. aut decimũ queq̄ʒ eoꝝ proti
nus decollarẽt. Sancti igit cũ gaudio capi
ta extendẽtes. vnꝰ añ alterũ feſtinabat. et ad
mortẽ p̄uenire certabat. Tũc ſanctꝰ Mau
ricius aſſurgẽs inter cetera ſic cõcionatꝰ eſt
Cõgratulor vobis. q2 p fidẽ xp̄i omẽs mori
parati eſtis. Cõmilitones veſtros necari ſu
ſtinui. q2 vos ad paſſionẽ ꝓ xp̄o patos vidi
⁊ dñi mandatuz ſeruaui q̄ ait petro. Mitte
gladiũ tuũ in vaginã. Quia ergo iã cõmi
litonũ corpibus vallati ſumꝰ. ⁊ ſocioꝝ ſan
guinibꝰ rubricatas veſtes habemꝰ. nos ip
ſos ad martyriũ ſeq̄mur. Hec ergo ſi placʒ
ceſari mãdemus rñſa Milites tui impator
ſumus. ⁊ ad defenſionẽ reipublice arma ſu
ſcepimꝰ. Non eſt in nobis ꝓditio. nõ formi
do. ſed xp̄i fidẽ nullatenꝰ deſeremꝰ. Cũ hoc
impator audiſſet iuſſit iterũ vt decimũ truci
darent. Quo facto exuperiꝰ ſignifer vexillũ
arripiens. ⁊ iter cõmilitones ſtãs dixit. Glo
rioſus dux noſter Mauriciꝰ de noſtroruʒ
cõmilitonũ gl'a eſt locutꝰ. nec exuperiꝰ ſigni
fer noſter ideo hec arma arripuit vt talibus
reſiſtamꝰ. Proijciãt dextre noſtre arma hʒ
carnalia. et arment v̄tutibus. et talia ſi placʒ
ceſari remãdemꝰ Milites ſumꝰ imperator
tui. ſerui autẽ quẽ libere ꝓfitemur xp̄i. Tibi
debemus militiã. illi innocentiaʒ. A te labo
ris ſtipendiũ. ab illo exordiũ ſumpſimꝰ vite
Oia p ipo tormẽta ſuſcipe pati ſumꝰ. et ab
eius fide nũq̄ʒ diſcedemꝰ. Tũc impiꝰ ceſar

iuſſit ſuū exercitū totā legionē circūdare ita
vt vnꝰ euadere nō poſſ;. Vallant̃ igit̃ mili/
tes xp̄i a militibꝰ diaboli ⁊ nephādis manı/
bus trucidant̃. ⁊ pedibꝰ eq̃ꝝ ꝯculcant̃. ⁊ xp̄o
p̄cioſi martyres ꝯſecrant̃. Paſſi ſunt autē
circa annos dn̄i. cclxxvij. Dei aūt nutu q̃;
plures euaſerūt. vt in regiones alias venien
tes xp̄i nomē p̄dicarēt. ⁊ glioſiſſime in locis
alijs triūphar ēt. Ex q̊bꝰ fuiſſe dicūt̃ ſolutoꝛ.
auētoꝛ ⁊ octauiꝰ apud thaurinū. alexander
apud ꝑgamū. ſecūdꝰ apud vintinu;. necnō
⁊ beatꝰ ꝯſtātiꝰ ⁊ victoꝛ ⁊ vꝛſus ⁊ q̃;plꝰes alij
Cū igit̃ carnifices p̄da; diuiderēt ⁊ inſimul
epularent̃. q̄ndā ſenē noīe victorē inde caſu
tranſeuntē ad ſecū ꝯuiuandū inuitāt. Jlle
aūt req̊rere cepit quō int̃ tot milia occiſoꝛu;
poſſent cū gaudio epulari. Cū aūt a q̊dam
audiſſet ꝙ ꝓ fide xp̄i moꝛtui eſſent. ſuſpiranſ
ille vehemēter igemuit. beatū oīno ſe clami/
tans ſi cū illis fuiſſet occiſuſ. Cū aūt cōperiſ
ſent q̊niā xp̄ianꝰ eſſet in eū impetū fecerūt. et
ipſum ꝑtinꝰ trucidarūt. ¶ Poſt hꝰ āt
maximianꝰ apud mediolanū. dyoclecianꝰ
v̊o apud nichomediā vna die purpurā de/
poſuerūt vt p̊uatā vitā agerēt. ⁊ adoleſcētio
res ſc; ꝯſtātius ⁊ maximꝰ ⁊ galeriꝰ q̊s ceſa
res fecerāt imperarēt. S; cū maximianꝰ ite/
rū tyrānice impare vellet a ꝯſtantio genero
ſuo ꝑſecutꝰ ſuſpēdio vitā finiuit. Eādē coꝛ/
pus ſancti innocētij d̾ eadē legione in vndā
rodani imerſum a domiciano genanenſi ⁊
grathó auguſtano ⁊ ꝓthaſio eiuſdē loci epi
ſcopis cū alijs in eccl̄ia eſt ſepultū. Jn cuiꝰ
ꝯſtructiōe q̊dā gentilis artifex erat qui alijs
die dn̄ico ſolēnizantibꝰ ſolꝰ opus ſuū exerce
bat. Adeſt ſanctoꝝ exercitꝰ. rapit̃. cedit̃. ⁊ ar/
guitur. ꝙ opꝰ ſuu; ꝓphanus aſſumpſerit. et
die dn̄ica cū alij diuinis intēderēt ip̄e opibꝰ
mechanicis inhiaret. Coꝛrectꝰ ad eccleſia;
cucurrit. ⁊ ſe fieri xp̄ianū poſtulauit Am
broſius in p̄fatione de his martyribꝰ ſic ait
Caterua fideliū diuino luſtrata lumīe ab ex
tremis terre finibꝰ veniēs tibi fideliter ſuppli
cauit. Et tam coꝛpoꝛeis bellatoꝛū legio mu/
cronibus circūſepta q̃;q; ſp̄ualibus etiā ar/
mis vallata ad martyriū vigili ꝯſtātia ꝓpe
rauit. Quos peſtifer tyrannuſ vt eos metu
ꝑterreret ad internetionē ſupplicij gladio de/
cimauit. atq; poſtmodū ꝯſtāter eos ꝑdurā
tes in fide vniuerſos ꝑiter capite plecti p̄ce/
pit. S; hi tāto caritatis ardoꝛe feruebant. vt
eiectis armis. flexo poblice paſſim geniculā
tes ſpiculatoꝝ tela hilari coꝛde ſuſciperent.
Jnter q̊s beatus Mauriciꝰ tue fidei amo/
re ſuccēſus decertādo martyrij eſt coꝛona;
adeptus. Hec Amb. Mulier q̊dā filiu;
ſuū abbati monaſterij in q̊ ſanctoꝝ martiꝝ
coꝛꝑa req̄eſcunt erudiendū tradidit. quem ī
breui d̾functū irremediabili luctu plāgebat.
Cui appārēs Mauriciꝰ cur filiū ſuū ſic fle/
ret q̄ſiuit. Que ſibi rn̄dit. ꝙ q̃;diu viueret a
lacrimis nō ceſſaret. Cui ille. Noli eu; flere
vt moꝛtuū ſ; ſcias eū habitare nobiſcū. Q̊d
ſi ꝓbare deſideras. cras ⁊ in oībꝰ diebꝰ vite
tue ſi ad matutinas ſurrexeris vocē eiꝰ inter
monachoꝝ pſallentiū voces audire valebiſ
Q̊d illa ſemꝑ fecit ⁊ vocē filij cū monachis
cantantē ſꝑ diſcernēs audiuit Rex gatu/
ranicus cū theſauros ſuos relictis ſecli pō/
pis pauꝑibus ⁊ eccleſijs erogaret. quenda;
p̄ſbyteꝝ miſit vt ſibi de ſacroſanctis ip̄oꝝ re
liquijs aſpoꝛtaret. Qui cū reliq̊s impetra/
tis rediēs. dū nauis oꝛta tēpeſtate ī lacu lau
ſanēſi ꝑiret. capſam cū reliq̊s fluctibꝰ oppo/
ſuit. ⁊ mox ſecuta fuit tranquillitas magna.
Anno dn̄i. dccccclxiij. cū q̊dā monachi ob
tentu karoli a nicolao papa coꝛꝑa ſcti vꝛba/
ni pape ⁊ ſcti tiburcij martyris ipetraſſent.
⁊ redeūtes ſctōꝝ martyꝝ eccl̄ia; viſitaſſent.
ab abbate ⁊ monachis ipetrarūt vt coꝛpus
ſancti mauricij ⁊ caput ſcti innocētij apd̾ an
tiſiodoꝛ in eccl̄ia quā ſctūs germanꝰ eiſde;
martyribꝰ dudū dedicauerat trāſpoꝛtarent
Refert petrꝰ damiani ꝙ ī burgūdia erat
q̊dā clericꝰ ſuꝑbus ⁊ ambicioſus. q̊ q̄ndam
eccl̄iam ſcti mauricij ſibi vſurpauerat. q̊dā
potēte milite ſibi ꝑlimū obſiſtēte. Dū aūt q̊/
dam die miſſa cātaret̃ ⁊ in fine euāgelij dice
retur. oīs q̊ ſe exaltat hūiliabit̃. deriſit miſer.
⁊ ait falſum eſt. Nā ſi ego meis hoſtibꝰ me
humiliaſſem tot hodie diuitias eccl̄ie nō ha
berem Et ecce fulmen inſtar gladij in os eiꝰ
ꝑ q̊d blaſphemie v̾ba euomuit itroiuit. ⁊ ſu/
bito eū extinxit

CXXXVII A

De ſancta Juſtina

i Vſtina a iuſticia

dicta eſt. Ipſa ei ꝑ iuſticiã vnicui-
q; qđ ſuũ eſt reddidit. ſ. deo obediẽ-
tiam. ſuꝑiori plato reuerẽtiã. pari ꝯcordiã;
inferiori diſciplinã. inimicis patientiã. miſe
ris ⁊ afflictis cõpaſſionẽ operoſam. ſibi ſan
ctimoniã ⁊ ꝓximis charitatẽ B

Vſtina ṽgo de ciuitate antiochie
filia ſacerdotis idoloꝝ q̄tidie ad fe
neſtrã ſedens. ꝑlum dyaconẽ euan
geliũ legentẽ audiebat. a quo tandẽ cõuerſa
eſt. Qđ cum mater patri in lecto retuliſſet et
ambo dormiſſent. xp̄s cu; angelis apparuit
eis dicẽs. Venite ad me ⁊ dabo vob regnũ
celoꝝ. Qui euigilãtes ſtatim cu; filia ſua ſe
baptiſari fecerũt. Hec ergo iuſtina virgo a
cipriano plurimũ moleſtata. ipm̄ tandẽ ad
fidẽ ꝯuertit. Ciprianꝰ enĩ a ſua pueritia ma
gus extiterat. Nã cũ ſeptẽ annoꝝ eſſet a pa-
rentibꝰ diabolo ꝯſecratus eſt. Hic igit̃ ma-
gice arti inſeruiebat ⁊ matronas in iumẽta
ꝯuertere videbat̃ ⁊ multa alia ꝑſtigia exerce
bat. Ardẽs igit̃ in amore iuſtine ṽginis. ad
magicas artes ſe ꝯtulit. vt ipſam ꝑ ſe vl' pro
viro q̊dã acladio q̄ ſimiliter in eius amore;
exarſerat poſſet habere. Aduocat igit̃ demo
nem vt ad ſe veniat ⁊ iuſtinã ꝑ eũ valeat ha
bere. Adueniens demon dixit ei. Quid me
vocaſti. Cui Ciprianꝰ. Amo ṽginẽ de gali-
leis. potes ne facere vt ipſam habeã ⁊ volũ-
tatẽ meã ſecũ ꝑficiã. Cui demon. Ego q̄ ho-
minẽ de ꝑadiſo eijcere potui. ca yn frẽm ſuũ
occidere ꝓcuraui. iudeos xp̄m occidere feci
hoĩes ꝯturbaui. ⁊ nõ potero facere vt vna;
puellã habeas. ⁊ ea iuxta tuũ placitũ fruaris
Vnguentũ hoc accipe ⁊ circa domũ eiꝰ defo
ris ſparge. ⁊ ego ſuꝑueniẽs cor eius i tuum
amorẽ incendã. ⁊ tibi eã aſſentire compellã.
Sequẽti nocte demon ad eã ingredit̃. ⁊ cor
eius ad amorẽ illicitũ incitare conat̃. Qđ il
la ſentiẽs deuote ſe dño cõmẽdauit. ⁊ totu;
corpꝰ ſuũ ſigno crucis muniuit. Ad ſignu;
aũt ſancte crucis diabolꝰ territꝰ fugit. et ad
Ciprianũ veniens ãn eũ ſtetit. Cui Cipria-
nus dixit. Quare nõ adduxiſti ad me virgi
nem illã. Cui demon. Vidi in ea qđdam ſi-
gnũ ⁊ cõtabui. ⁊ oĩs ṽtus in me defecit. Cip
anus aũt eũ dimiſit ⁊ aliũ fortiore; vocauit
Cui demon. Audiui tuã iuſſionẽ. ⁊ vidi illi
us impoſſibilitatẽ. S; ego emẽdabo ⁊ tua;
cõplebo voluntatẽ. Aggrediar eã et cor eius
vulnerabo in amorẽ libidinis. ⁊ ea iuxta de
ſideriũ tuũ ꝑfruens. Ingrediẽs igit̃ diabo
lus nitebat̃ ei ꝑſuadere. ⁊ aĩm eiꝰ ad amorẽ
illicitũ inflãmare. Illa aũt ſe deo deuote re-
cõmendãs ſigno crucis omnẽ temptationẽ
repulit. ⁊ inſufflans in demonẽ ꝓtinꝰ eã ab-
iecit. Demõ aũt ꝯfuſus abijt ⁊ aufugit ⁊ ãn
cyprianũ ſtetit. Ad quẽ ciprianꝰ. Et vbi eſt
ṽgo ad quã te tranſmiſi. Et demon. Victu;
me fateor ⁊ q̄liter dicere ꝑtimeſco. Quoddã
enĩ ſignũ terribile in ea vidi. ⁊ ꝯtinuo robur
omne amiſi. Tũc ciprianꝰ eũ deridẽs dimi-
ſit. ⁊ ipm̄ ꝑncipẽ demonũ aduocauit. Cũq;
veniſſet ad eũ dixit. Que eſt virtꝰ veſtra ta;
modica vt vicat̃ ab vna puella Dixit demõ
Ecce egrediẽs varijs febribꝰ eam vexabo. ⁊
aĩm eius ardentiꝰ inflãmabo. ⁊ totũ corpꝰ
eius vehemẽti ardore reſpergã ⁊ freneticã il
lam faciã. ⁊ varia ſibi fantaſmata offera;. et
media nocte eã adducã tibi. Tũc diabolus
in ſpeciẽ vniꝰ ṽginis ſe trãſfigurauit. ⁊ ad ṽ
ginem veniẽs dixit. Ecce ad te venio. q2 tecũ
in caſtitate viuere cõcupiſco. Verũtñ dic q̄
ſo te. q̄ na; certaminis noſtri merces erit. Cui
ſancta virgo rñdit. Merces q̄de; multa. la-
bor modicus. Dicit ei demon. Quid ẽ ergo
qđ deus ꝑcepit. Creſcite ⁊ multiplicamini ⁊
replete terrã. Timeo ergo bona ſocia q2 ſi in
virginitate mãſerimus. ṽbũ dei irritũ facie
mus. et velut ꝯtẽnentes et inobediẽtes ĩ g̃ue
iudicium decidemꝰ. ⁊ vñ videbamur ſpera
re ꝑmiũ graue incurremꝰ tormentũ. Cepit
aũt cor ṽginis grauibꝰ cogitatõibus ꝑ im-
miſſione; demonis cõcuti. et ardore cõcupi
ſcentie fortiꝰ inflãmari. adeo vt iã ſurgẽs ab
ire vellet. Tũc ſcã ṽgo ad ſe reuerſa et quis
eſſet q̄ ſecũ loqueret̃ intelligẽs. ꝯtinuo ſe cru
ce muniuit. et ĩ diabolũ ſufflans ipm̄ inſtar
cere ꝓtinꝰ liquefecit. et ab oĩ tẽptatõe ſtatim
liberatã ſe ſenſit C Poſtmodũ diabolꝰ

in ſpeciē iuuenis pulcerrimi ſe tranſfigura
uit ⁊ thalamū eiꝰ ingrediēs cū ipo ī lectulo
iaceret. impudēt in eiꝰ lectulū ꝓſiliuit. ⁊ ī eiꝰ
amplexus ruere voluit Qđ vidēs iuſtina ⁊
malignū ſpūꝫ adeſſe cognoſcēs. mox ſignū
crucis edidit. ⁊ inſtar cere dyabolū liquefec̄.
Tūc diabolꝰ ꝑmittēte deo febribꝰ eam fati
gans. ⁊ plures cū gregibꝰ ⁊ armētis occidēs.
maximā mortalitatē in tota anthiochia fu-
turā ꝑ demoniacos predicebat. niſi iuſtina
ꝯiugio ꝯſentiret. Quapropter tota ciuitas
morbo languens ad ianuā parentū iuſtine
ꝯuenit. clamās vt iuſtinā ꝯiugio traderent
⁊ ſic ciuitatē a tāto ꝑiculo liberarēt. Sed cū
iuſtina nullatenꝰ ꝯſentiret ⁊ ex h̄ mortē eidē
oēs minarent̄. vij. anno mortalitatis ipſa ꝓ
eis orauit ⁊ omnē peſtilentiā ꝓpulſauit Vi
dens diabolꝰ ꝙ nihil ꝓficeret. in formā iuſti
ne ſe trāſmutauit vt famā iuſtine polluerꝫ.
⁊ ciprianū deludēs ſe iuſtinā ad ſe adduxiſ-
ſe iactabat. Pergēs igit̄ diabolꝰ ad cipanū
in ſpecie iuſtine ad ipm cucurrit. ⁊ eū quaſi
q̄ eiꝰ amore langueret oſculari voluit. quā
ciprianꝰ vidēs ⁊ iuſtinā eſſe credēs. gaudio
repletꝰ ait. Bn̄ veniſti iuſtina oīm feminaꝝ
decora. Mox vt ciprianꝰ nomē iuſtine no-
minauit. diabolꝰ nomē illud ferre nō potu-
it. ſꝫ ad eiꝰ ꝓlationē inſtar fumi ſtatim eua-
nuit. Quapꝑter ciprianꝰ deluſum ſe vidēs
triſtis remāſit. Vn̄ ⁊ ampliꝰ in amorē iuſti
ne eſtuās ad hoſtiū v̄ginis diu vigilauit. et
qn̄qꝫ in feminā qn̄qꝫ in auē vt videbat̄ arte
magica ſe cōmutās. cū veniſſet ad hoſtium
v̄ginis neqꝫ femina neqꝫ auis ſꝫ ciprianꝰ ꝓ-
tinus apparebat Acladiꝰ q̊ꝫ arte diaboli-
ca mutatꝰ in paſſerē cuꝫ ad feneſtrā iuſtine
volaſſet. mox vt v̄go eū aſpexit. nō paſſer ſed
acladiꝰ apparuit. anguſtiariqꝫ nimis cepit.
ac tremere. quia nec fugere poterat nec ſalire
Timēs v̄o iuſtina ne caderet ⁊ creparet. eū
ꝑ ſcalā deponi fecit. ⁊ admonēs vt a ſua ve-
ſania ceſſaret ne iuxta leges tāq̄ꝫ maleficus
puniret̄. Iſta oīa ſm̄ figmēta diabolica ad
q̄ndā apparētiā fiebāt B Victꝰ igit̄ ꝑ
oīa diabolꝰ ad ciprianū rediit ⁊ an̄ eū cōfu-
ſus ſtetit. Cui dixit ciprianꝰ. Nūqđ ⁊ tu vi-
ctus es Que eſt miſer v̄tus veſtra vt vnam

puellā non poſſitiſ vincere. nec in eā poteſta
tem habere. ſꝫ ecōuerſo ipā vos vincat. et tā
miſerabilit̄ vos ꝓſternat. Dic tn̄ mihi obſe-
cro in q̊ eſt eiꝰ tā maxima fortitudo. Cui de
mon ait. Si mihi iuraueris vt a me neq̄q̄ꝫ
recedas virtutē eiꝰ victorie tibi pandā. Cui
ciprianus. Per q̄đ tibi iurabo. Cui demon
Iura mihi ꝑ v̄tutes meas magnas ꝙ a me
nunq̄ꝫ diſcedas. Dicit ei Ciprianꝰ Per vir
tutes tuas magnas tibi iuro ꝙ a te nunq̄ꝫ
diſcedā. Tūc diabolꝰ q̄ſi ſecurꝰ ei dixit. Pu
ella illa ſignū crucifixi edidit. ⁊ ſtatim conta
bui ⁊ oēm v̄tutē amiſi ⁊ q̄ſi cera a facie igniſ
effluxi. Dicit ei ciprianꝰ. Ergo crucifixꝰ ma
ior te eſt. Et demon Vtiqꝫ maior omnibꝰ ē
⁊ nos ⁊ oēs q̊s hic decipimꝰ tradet igni iex-
tinguibili cruciādos. Cui ciprianꝰ. Ergo ⁊
ego amicꝰ debeo fieri crucifixi. ne tantā ali-
qn̄ penā incurrā. Cui diabolꝰ. Iuraſti mi-
hi ꝑ v̄tutes mei exercitꝰ ꝑ q̄s nemo ꝑiurare
valet ꝙ a me nunq̄ꝫ diſcederes. Ad quē cip-
anus. Te ⁊ oēs fumigātes tuas v̄tutes ꝯtē-
no. ⁊ tibi ⁊ omnibꝰ diabolꝭ tuis abrenuncio
⁊ crucifixi ſalutari ſigno me munio. Stati-
qꝫ ab eo diabolꝰ ꝯfuſus diſceſſit. Tūc cipa-
nus ad epm iuit. Quē vidēs eps ⁊ credens
eū veniſſe vt xp̄ianos in errorez mitteret. ait
ei. Sufficiāt tibi cipriane hi q̄ foris ſunt Ni
hil enī poteris aduerſus eccliam dei. Inui-
cta eſt enī v̄tus xp̄i. Cui ciprianꝰ Certꝰ ſum
q2 inuicta eſt v̄tus xp̄i. Narrāſqꝫ q̄ ſibi acci
derant. ab eo ſe baptizari fecit. Qui poſtmo
dū tam ī ſciētia q̄ꝫ in vita valde ꝓficiēs. mor
tuo epo ipſe in epm ordinatꝰ ē. Beatā v̄o v̄-
ginē iuſtinā in monaſterio poſuit. ⁊ multis
ſacris virginibꝰ eā ibidē in abbatiſſam p̄fe
cit. Sctūs aūt ciprianꝰ martyribꝰ ſepe epi-
ſtolas mittebat. ⁊ eos ī certamīe roborabat.
Comes aūt regionis illiꝰ audiēs famā Ci-
priani ⁊ iuſtine. eos ad ſe p̄ntari fecit ⁊ an ſa
crificare vellēt req̄ſiuit. Qui dū in fide xp̄i ꝑ
ſiſterēt firmi iuſſit eos in ſartaginē plenā ce-
ra pice ⁊ adipe poni. Que tn̄ eis mirū refri-
gerium p̄ſtitit. nec aliq̄đ ſupplicium irrogauit
Sacerdos aūt idoloꝝ p̄fecto dixit. Iubeas
me ante ſartaginē ſtare ⁊ ꝯfeſtum vincā om
nem virtutē eoꝝ. Cū ergo iuxta ſartaginem

veniſſet dixit. Magnꝰ es deꝰ hercules. ⁊ pater deoꝝ iupiter. Et ecce ↄtinuo de ſartagine ignis exiuit ⁊ penitꝰ eũ ↄſumpſit. Tũc Cipꝛianus ⁊ iuſtina de ſartagine extrahuntur. et data ſup eos ſententia pariter decollantur. Hoꝝ coꝛpa cũ ſeptẽ diebꝰ ad canes ꝓiecta manſiſſent. poſtmodũ romã tranſlata ſunt Nũc aũt vt dꝛ placẽtie reqeſcũt. Paſſi ſunt aũt. vj. kł. octobꝛis circa ãnos dñi. cclxxxviij ſub diocleciano.

CXXXVIII

De ſanctis coſma et damiano

Coſmas dicitur a coſmos qđ eſt foꝛma vel oꝛnatus. Uel ſcḋm Iſidoꝛũ coſmos grece dꝛ mũdus latine. Fuit enĩ foꝛma alijs in exemplis. oꝛnatus ṽtutibus boniſ. mũdus ab oĩbus vicijs. Damianus dictꝰ eſt a dama quadã beſtia. q̃ humilis eſt ⁊ mãſueta. Uel damianus a dogma qđ eſt doctrina. ⁊ ana qđ eſt ſurſum. Uł a damũ qđ eſt ſacrificiuȝ Uel damianꝰ q̃ſi dñi manꝰ. Ipe enĩ manſuetudinẽ habuit ĩ ↄuerſatõe. doctrinã ſupnã habuit in ṗdicatõe. ſacrificiũ fuit ĩ carniſ maceratõe. dñi manus fuit ĩ medicinali curatione.

Coſmas ⁊ damianꝰ germani frẽs in ciuitate egea ex religioſa matre nomĩe theodoꝛa nati ſunt. Hi arte medicine edocti tantã a ſpũ ſancto grãm acceperũt vt oẽs languoꝛes nõ ſolũ ab hoibꝰ ſed etiã a iumẽtis curarẽt. gratis oĩa tribuẽtes. Matrona aũt quedã noĩe palladia cũ omnia ſua in medicis ↄſumpſiſſet. ad ſctõs acceſſit. ⁊ ab eis ſanitatẽ integraȝ repoꝛtauit Tũc illa quoddã munuſculuȝ ſctõ damiano obtulit. Et cũ nollet recipe. illa euȝ ſacramentis terribilibꝰ adiurauit. Qđ ille acqeuit recipe. nõ quidẽ ductus cupiditate muneris. ſȝ ⁊ deuotiõi ſatiſfaciẽs offerẽtis. et ne nomẽ dñi videret ſpernere p qđ videbat ſic ſe adiuratũ eſſe. Hoc vbi ſanctꝰ coſmas cõperit ṗcepit ne coꝛpꝰ eiꝰ vna cũ ipſiꝰ coꝛpe poneret. Sȝ ſeq̃nti nocte dñs coſme appuit ⁊ frẽm de ſuſcepto munere excuſauit. Audiens eoꝝ famã ꝓcõſul liſias eos ad ſe acceſſiri fecit. ⁊ q̃ eoꝝ ſunt noĩa. q̃ patria. q̃ foꝛtuna inq̃rere cepit. Sãcti martyres dixerũt. Nomina noſtra ſunt coſmas ⁊ damianꝰ. ⁊ alios tres frẽs habemꝰ q̃ꝝ noĩa ſunt antimus leontiꝰ ⁊ euꝓꝛepius. Patria ãt noſtra arabia eſt. Poꝛro foꝛtunã xp̃iani neſciũt. Iuſſit ergo ꝓcõſul vt frẽs ſuos adducerent. et ſiĺ idolis imolarẽt. Sȝ cũ oĩno imolare ↄtẽnerẽt. ṗcepit eos in manibꝰ ⁊ pedibꝰ dire toꝛq̃ri. Cũ aũt eiꝰ toꝛmẽta deriderẽt. iuſſit eos catena ligari ⁊ in mari ṗcipitari Sȝ ſtatim ab angelo de mari liberant̃ ⁊ añ ṗſidẽ ſtatuũt̃ Qđ ṗſes ↄſiderãs ait. Per deos magnos maleficijs vincitiſ. q̃ toꝛmẽta ↄtẽnitis ⁊ mare ſopitis. Docete ergo me h̓ veſtra maleficia. ⁊ in noĩe dei adriani ſeq̃r voſ. Et h̓ dicto ſtatim duo demones affuerunt ⁊ eũ grauiſſime in faciem ceciderũt. Et ille clamãs dixit. Depcoꝛ voſ o boni viri vt ꝓ me ad dñm veſtrũ oꝛetis. Quibꝰ oꝛãtibꝰ ↄtinuo demões diſceſſerũt. Preſes aũt dixit. Uidetis q̃liter aduerſum me dij indignati ſunt q̃ eos relinquere cogitabã Iã ergo deos meos vos ñ patiar blaſphemare. Tũc eos ĩ ignẽ copioſum iactari ṗcepit. ſȝ tñ eos nil leſit q̃n potiꝰ flãma ꝓſilijt lõge. ⁊ mł̃tos de aſtãtibꝰ interemit Iubent̃ ergo in eculeo ſuſpẽdi Sed ab angelo ipos cuſtodiẽte. fatigatis admoduȝ in cedẽdo miniſtris. añ ṗſidẽ deponũt̃ illeſi Tres igit̃ frẽs in carcerẽ fecit recludi et coſmã ⁊ damianũ crucifigi ⁊ a ṗplo lapidari. ſȝ ĩ ſuos lapides redibãt autoꝛes. ⁊ q̃ꝝplimos vulnerabãt. Tũc ṗſes furoꝛe repletus. eductis tribꝰ fratribꝰ ⁊ ſtãtibꝰ iuxta crucẽ iuſſit coſmã ⁊ damianũ ſupꝛa crucẽ a q̃ttuoꝛ militibus ſagittari. Sagitte ṽo ↄuerſe plimos vulnerabãt. ſȝ ſctõs martyres non ledebãt. Uidẽs aũt ṗſes in oĩbus ſe ↄfuſuȝ vſq̃ ad moꝛtẽ anguſtiatꝰ. oẽs q̃nq̃ frẽs fecit ſiĺ decollari. Memoꝛes autem xp̃iani ṽbi qđ dixerat ſanctꝰ coſmas ne ĩ vnũ ſepelirent̃. cogitabant quõ vellent martyres ſepeliri. Et ecce ſubito camelus aduenit ⁊ humana voce ꝓclamans. ſanctos in vno loco ſepeliri ṗcepit. Paſſi ſunt ſub diocleciano qui cepit circa annos dñi. cclxxxvij. Ruſticꝰ q̃dam cũ poſt laboꝛẽ meſſis in cãpo apto oꝛe

doꝛmiret.ſerpẽs in eius ventrẽ ingreſſus eſt
Euigilans aũt cũ nihil ſentiret domũ rediJt
⁊ ſero facto grauiſſime toꝛqueri ſe ſenſit. vo
ces igit̃ miſerabiles emittebat.⁊ ſanctos dei
coſmã ⁊ damianũ in ſui auxiliũ inuocabat
Sed cũ doloꝛ ſemꝑ increſceret ad eccleſiam
ſanctoꝛũ martyꝝ confugit ⁊ ibidẽ eo ſubito
doꝛmiente ſerpens ſicut ꝑ os eiꝰ intrauerat.
ſic exiuit. Uir quidam longe ꝓfecturus.
ſanctis martyribus coſme ⁊ damiano vxo
rem ſuã cõmendauit.dans ei ſignũ cui pꝛo-
tinus deberet annuere ſi aliquãdo eã voca-
ret.Poſt hoc aũt ſciens ſignũ diabolus qđ
ei maritus dederat.ſe ĩ hominẽ tranſfigura-
uit.⁊ ſignũ viri offerens dixit.Uir tuus ab
illa ciuitate me miſit ad te vt ducã te ad euꝫ.
At illa adhuc ire foꝛmidãs ait.Signũ q̃dẽ
agnoſco.ſed q꜡ ſanctis martiribus coſme ⁊
damiano cõmendata ſum.ſuꝑ eoꝛuꝫ altare
mihi iura ꝙ ſecurã me duces ⁊ tũc ꝓtinꝰ ꝓ-
ficiſcar.Ille autẽ cõtinuo vt dixerat ſibi iu
rauit.Secuta ergo eũ cũ ad quendã locũ ſe
cretũ veniſſent.voluit eã de iumẽto diabolꝰ
p̃cipitare vt eã occideret.Qđ illa ſentiens ex
clamauit Deꝰ ſanctoꝝ coſme ⁊ damiani ad
iuua me.Uobis ei credidi ⁊ ſecuta ſum eũ.
Cõfeſtim aũt ſancti cũ multitudine dealba
toꝛum ibidẽ affuerũt ⁊ eã liberauerũt.Dia-
bolus vero ſtatim euanuit Et dixerũt ei Nos
ſumus coſmas ⁊ damianꝰ quoꝝ iuramẽto
credidiſti.ideoq꜡ feſtinauimꝰ venire ĩ auxi-
lium tibi Felix papa attauꝰ ſancti grego-
rij in honoꝛe ſanctoꝝ coſme ⁊ damiani no-
bilem eccl'iam rome cõſtruxit.In hac eccl'ia
quidã vir ſanctis martyꝛibus ſeruiebat cui
cancer vnũ crus totum ꝯſumpſerat.Et ecce
doꝛmiente illo.ſancti coſmas ⁊ damianꝰ de
uoto ſuo apparuerunt.vnguẽta ⁊ ferramen
ta ſecũ poꝛtãtes.Quoꝝ vnꝰ alteri dixit.Ubi
carnes accipiemus vt abſciſa carne putrida
locũ vacuũ repleamus.Tunc ait alter.In
cimiterio ſancti petri ad vincula hodie ethi
ops recens ſepultus eſt.De illo ergo affer vt
huic ſuppleamus.Et ecce ad cimiteriuꝫ ꝓpe
rauit ⁊ coxã mauri attulit.p̃cidenteſq꜡ coxã
infirmi.loco eius coxã mauri inſeruerũt.et
plagam diligent̃ vngentes coxã infirmi ad

coꝛpus mauri moꝛtui detulerũt.Euigilans
autẽ cũ ſe ſine doloꝛe ſenſiſſet.manũ ad coxã
appoſuit ⁊ nil leſionis inuenit.Apponenſq꜡
candelã cũ ĩ crure nihil mali videret.cogita
bat an non ipſe q̃ erat ſ꜡ aliꝰ alter eſſet.Redi
ens aũt ad ſe p̃ gaudio đ lectulo ꝓſiliJt ⁊ q̃d
in ſomnis viderat ⁊ q̃liter ſanatꝰ fuerat oĩ
bus enarrauit.Qui cõciti ad tumulũ mau
ri miſerũt.⁊ coxam mauri p̃ciſam.⁊ coxam
p̃dicti viri loco illiꝰ in tumulo poſitã repere
runt.Paſſi ſunt aũt circa annos dñi.cclxxx
ſub dyocleciano

CXXXIX A

De ſancto Foꝛſeo

Foꝛſeus ep̃s cuius hiſtoꝛiã beda ſcꝓſiſſe credit̃.dũ om
ni v̓tute ⁊ bonitate pollerꝫ.ad extre
mũ veniẽs ſpũm emiſit.Uidit q꜡ duos an
gelos ad ſe veniẽtes ⁊ eius aĩam deferentes
tertiũ vero armatũ ſcuto cãdido ⁊ gladio ful
gureo ſe p̃cedentẽ ꝯſpexit.Deinde demões
clamãtes audiuit.Pꝛecedamꝰ ⁊ añ faciem
eiꝰ bella cõmoueamus.Cũ ergo p̃ceſſiſſent
cõuerſi iactabãt in eũ ignita iacula.S꜡ ãge
lus p̃cedẽs ſcuto ea ſuſcipiebat ⁊ ꝓtinus ex
tinguebat Tũc demones angelis oppõẽtes
dixerunt Ocioſos ſermones ſepe dixit.et iõ
illeſus nõ debet ꝑfrui vita btã.Quibꝰ ange
li.Niſi ꝑncipalia vicia ꝯ̃ eũ ꝓtuleritis ꝓpt
minima nõ ꝑibit.Tunc dixit eis demõ.Si
iuſtus ẽ deꝰ hõ hic nõ ſaluabit̃.Scriptũ ẽ
enĩ.Niſi ꝯuerſi fueritis ⁊ efficiamini ſic par
uuli.non intrabitis in regnũ celoꝝ.Cui an
gelus excuſans ait.Intelligentiã ĩ coꝛde ha
buit.ſ꜡ cõſuetudo hoĩm ꝯcitauit.Cui demõ
Sicut accepit malũ ex cõſuetudine.ita acci
piat vindictã a ſuꝑno iudice.Sanctꝰ ange
lus dixit.Iudicemur añ deũ.Pꝛeliante an
gelo aduerſarij territi ſunt.Tunc demon di
xit.Seruꝰ q̃ ſcit voluntatẽ dñi ſui ⁊ nõ facit
plagis vapulabit mlt̃is.Cui angelꝰ.Quid
enĩ iſte đ dñi ſui volũtate nõ impleuit.Et de
mon.Bona iniquoꝝ recepit.Cui angelus.
Credidit ꝙ vnuſq̃ſq꜡ eoꝝ pniãm egiſſet De
mon dixit.Añ debuit ꝓbare pñie ꝑſeueran
tiã.⁊ ſic fructus ſuſcipere.Angelꝰ reſpondit

Judicemur añ deū. Sed demō ſuccubuit. Iteꝝ aūt ad bellādum ſurrexit dicēs. Uſqꝫ nūc deū exiſtimabamꝰ veracē q̄ oē delictuꝫ qd in terris nō purgat̃ ſe in eternū punituꝝ ꝓmiſit. Hic ergo hō q̄ndā veſtē a q̄daꝫ vſurario recepit. nec de h̄ punitꝰ fuit. Ubi eſt ergo iuſticia dei. Cui angelꝰ. Silete q꜠ occulta dei iudicia ignoratis. q̄ꝫdiu ei ſperat̃ pnīa comitat̃ hoīeꝫ diuīa mīa. Demon reſpōdit. Sꝫ nullꝰ hic locꝰ eſt pnīe. Cui angelꝰ. Pro funditatē iudicioꝝ dei ignoratis. Erit eteni. Tūc diabolꝰ tā grauit̃ eum ꝑcuſſit vt poſt modū vite reſtitutꝰ ſꝑ ꝑcuſſiōis veſtigiū retineret. Arripiētes eni demones vnū de his q̄s in ignibꝰ torq̄bāt. ipm in eū iactauerunt q̄ eiꝰ humeꝝ maxillāqꝫ incēdit. Cognouitqꝫ hoīem. q꜠ ille erat cuiꝰ veſtē accepat. Dixitqꝫ angelꝰ. Qd incēdiſti arſit te. Si enim hꝰ viri in pctīs mortui donū nō accepiſſes. nec pena in te arderet. Et hāc ꝑcuſſionē permittēte deo ꝓ receptiōe veſtimēti illiꝰ ꝑcepit Alter aūt demō dixit. Adhuc reſtat illi āguſta porta vbi illū ſuꝑare poterimꝰ Diliges ꝓximū tuuꝫ ſicut teipſum. Rñdit angelus. Uir iſte i ꝓximos ſuos opatꝰ eſt bona. Aduerſariꝰ rñdit. Nō ſufficit h̄. niſi etiā ſicut ſe ipſum dilexerit. Cui angelꝰ Fructꝰ dilectionis eſt bñ opari. q꜠ deꝰ reddet vnicuiqꝫ ſm opa ſua. Dixitqꝫ demō. Sꝫ q꜠ verbū de diligendo nō impleuit dānatꝰ erit. Pugnante turba nephāda. ſctī angeli victores fuerunt Dixit iteꝝ demō. Si deꝰ iniquꝰ nō eſt. ⁊ verbi illiꝰ trāſgreſſio ei diſplicet. iſte penaruꝫ expers nō erit. Promiſit eī ſeculo abrenūciare ⁊ ecōtrario ſeculū dilexit ꝯ id q̊d dictū eſt Nolite diligere mūdū neqꝫ ea q̄ in mūdo ſūt. Sanctꝰ angelꝰ rñdit. Non ſibi ea q̄ ſunt ſeculi. ſꝫ hoībꝰ indigētibus diſpēſanda dilexit. Diabolꝰ rñdit. Qualicūqꝫ mō diligat̃ ꝯ p̄ceptū diuinū eſt. Uictis aduerſarijs. rurſuſ diabolꝰ ad callidas ꝯuertit̃ accuſatiōes dicens. Scriptū ē. Si nō annūciaueris iniq̄ iniquitatē ſuā. ſanguīnē eiꝰ de manu tua req̄rā Hic nō annūciauit digne pctōribꝰ pnīam. Sanctꝰ angelꝰ rñdit. Qñ auditores deſpiciunt v̄bū. lingua doctoriſ loq̄ p̄pedit̃. dū videt q꜠ p̄dicatio audita deſpicit̃. Uñ prudentis eſt dū nō eſt loquēdi tps. noſſe tacere In omni vero ꝯtradictōe demonū ꝑualida nimis extitit pugna. donec iudice dño triumphātibꝰ angelis. deuictiſqꝫ aduerſarijs. immenſa claritate vir ſctūs circūfuſus ē. Unꝰ aūt vt beda teſtat̃ ex angelꝭ dixit ei. Reſpice mundū. Reſpiciēſqꝫ vidit vallē tenebroſaꝫ ⁊ q̄ttuor ignes i aere aliq̄bꝰ ſpacijs a ſe diſtātes. Dixitqꝫ ei angelꝰ. Hi ſunt q̄ttuor ignes q̄ mundū ſuccēdūt. Unꝰ eſt ignis mēdacij. cū h̄ q꜠ abrenūciare diabolo ⁊ oībus pōpis eius i baptiſmo hoīes ꝓmiſerūt minime implent. Secūdꝰ cupiditatis. cū mundi diuitias amore celeſtiū p̄ponūt. Tertiꝰ eſt diſſenſionis cū aīos ꝓximoꝝ in ſuꝑuacuis rebuſ offendere nō formidāt. Quartꝰ ipietatis cū infirmiores expoliare ⁊ eis fraudē facere ꝓ nihilo ducūt. Deinde illi ignes appropinq̄ntes in vnū redacti ſūt. ⁊ illi appropinquabāt Timēſqꝫ anglo dixit. Dñe ignis mihi approꝑinq̄t. Cui angelꝰ. Qd ñ accēdiſti ñ ardebit in te. Ignis eī iſte ſm merita opum hoīm ſingulos examinat. Nā ſicut corpꝰ ardet ꝑ voluntatē illicitā. ita etiā ardebit ꝑ debitam penā. Tādē ad ꝓpriū reductꝰ ē corpꝰ. plāgētibꝰ ꝓpinq̄s q̄ eū mortuū eſtimabāt. Ille āt aliquāto tpe ſuꝑuixit ⁊ i boniſ opibꝰ laudabiliter vitā finiuit.

CXL A

De ſancto Michaele

Michael īterpretatur q̄s vt deꝰ. Et q̊tiēs ſic ait gregꝰ. mire virtutis aliq̊d agitur michael mitti ꝑhibet̃. vt ex ipo actu ⁊ noīe det̃ intelligi q꜠ nullꝰ p̄t facere q̊d facere p̄ualet deꝰ. Et idcirco eideꝫ michaeli mlta q̄ ſunt mire v̄tutis attribuunt̃. Ipe eni vt daniel atteſtat̃ in tpe antixpi ꝯſurget ⁊ ꝓ electis tāq̄ꝫ defenſor ⁊ ꝓtector aſtabit. Ipe cū dracone et angelis eiꝰ pugnauit ⁊ ipm de celo eijciēs victoriaꝫ fecit magnā Ipe cū diabolo d̄ moyſi corpe altricatꝰ eſt eo q꜠ diabolꝰ eiꝰ corpꝰ ꝓdere voluit vt ipm ꝓ deo iudeoꝝ ꝑpl's adoraret Ipe ſanctoꝝ aīas recipit ⁊ in paradiſum exultationis ꝑducit Ipe olim p̄nceps fuit ſynagoge ſꝫ nūc ꝯſtitutꝰ eſt a dño in principem ecclie.

Ipſe vt dr̄ plagas egiptijs itulit. mare rubꝝ diuiſit. ꝑplm ꝑ deſertū duxit ⁊ i terrā ꝓmiſſionis introduxit. Ipſe int̄ ſctōꝝ acies anglōꝝ ſignifer xp̄i habet. Ipſe ad dn̄i imperiū anti xp̄m exiſtētē in mōte oliueti ꝑpotēt occidet. In voce ipi⁹ archangli michael mortui reſurgēt. Ipſe crucē clauos lanceā ⁊ coronā ſpineā in die iudicij p̄ſentabit. B

Michael archangeli ſacra ſolēnitas dr̄ apparitio. dedicatio. victoria ⁊ memoria. Apparitio aūt ipſius angeli mltiplex ē. Prima q̄ in mōte gargano apparuit In apulia nāqꝫ eſt qdā mons noīe gargan⁹ iuxta ciuitatē q̄ dr̄ ſypont⁹. Anno aūt dn̄i. cccxc. in p̄dicta vrbe ſypōto erat quidā vir noīe gargan⁹ q̄ ſm̄ qſdā libros a mōte illo nomē accepat. vel a q̄ mons ille nomē accepat. Qui ouiū ⁊ boum infinita mltitudine pollebat. Cū aūt circa p̄dicti mōtis latera paſcerent. ↄtigit qndā thauꝝ alios relīquere ⁊ verticē mōtis ↄſcēdere. Cū domuꝫ alijs redeūtib⁹ nō rediſſet. collecta dn̄s mltitudine famuloꝝ ꝑ deuia qqꝫ reqrēs. ipſuꝫ tandē in v̄tice mōtis iuxta hoſtiū cuiuſdaꝫ ſpelūce inuenit. Permot⁹ itaqꝫ cur ſoliuagus incederet. mox in ipm̄ ſagittā toxicataꝫ direxit. Sꝫ ſtatī velut a vēto retorta ipſūꝫ q̄ iecerat repcuſſit. Turbati ſup h̄ ciues. ep̄m adeūt ⁊ ſup re taꝫ ſtupēda ipm̄ reqrūt. Qui triduanū ieiuniū eis idixit. ⁊ a deo qrenduꝫ eſſe admonuit. Quo pacto ſanct⁹ michael epo apparuit dicens. Sciatis hoīem illū voluntate mea ſuo telo eē pcuſſum. Ego ei ſum michael archāgel⁹ q̄ locū hūc in terris incolere tutūqꝫ ſuare ſtatuēs. h̄ volui ꝓbare indicio ipſi⁹ me loci inſpectorē eē atqꝫ cuſtodē Statīqꝫ ep̄s atqꝫ ciues cū ꝓceſſiōe locū adeunt. ⁊ ingredi nō p̄ſumētes. orōi p̄ foribus inſiſtūt Secūda apparitio eſt q̄ circa ānū dn̄i. dccx. accidiſſe deſcribit̄. Nā in loco q̄ tūba dr̄ iuxta mare. vj. milib⁹ ab vrbe abrīacēſi michael ep̄o p̄dicte ciuitatis appuit iubēs vt in p̄dicto loco eccliam cōſtrueret. et ſicut fit in monte gargano. ita ⁊ ibi in memoriaꝫ ſancti Michaelis archangeli celebraꝛꝫ. Cū aūt ep̄s de loco in quo eccliam ↄſtrueꝛꝫ dubitaret ab ipſo edocet̄. vt ibi ↄſtrui eā faceꝛꝫ vbi thauꝝ a latronibus abſconditū inueniret. Iterumqꝫ de loci amplitudine dubitās iubetur modū in amplitudine ſtatuere qntum videret thauꝝ in circuitu pedib⁹ protriuiſſe. Due aūt rupes ibidē erant. qs nulla tenus virt⁹ humana mouere poterat. Tunc michael cuidaꝫ viro apparuit. ꝑcipiēs vt ad p̄dictū locū accedat ⁊ ipſas rupes remoueat Quo accedente tā facile rupes mouit vt nihil habere ponderis viderent̄. Edificata igitur ibidē eccia. d̄ mōte gargano partē pallij qd ſanct⁹ michael ſup altare poſuit. ⁊ partē marmoris ſup q̄ ſtetit ad ſuā eccliam detulerūt. Cū v̄o ibidē aq̄ penuriā paterent̄. monitu angeli qddā foramē in qdā ſaxo duriſſimo fecerūt. ⁊ tāta aquaꝝ copia ꝓtin⁹ emanauit. vt vſqꝫ nunc ei⁹ bn̄ficio copioſius ſuſtentent̄. Hec aūt apparitio in predicto loco. xvij. kal. nouēbris ſolenmt̄ celebrat̄. In eod̄ aūt loco qddā memoria dignum ↄtigiſſe refert̄ miraculū Ille ei mons vndiqꝫ occeano cingit̄. ſꝫ bis in die ſcti michael iter p̄bēs populo aperit̄ Cū ergo copioſa turba ad eccleſiā ꝑgeret. ↄtigit ⁊ qndā mulierē grauidā vicināqꝫ ꝑtui ſecū ire. Et ecce magno impetu vnda rediit. ⁊ oīs turba timore ꝑcuſſa ad littus fugit. ſola aūt mulier p̄gnans fugere n̄ valuit. ſꝫ a marinis fluctibus capta fuit. At michael archangel⁹ mulierē ſuauit illeſam ita etiā q̄ in medio pelagi filiū ꝑturiuit. quē in vlnis ſuſcipiēs lactauit. ⁊ mari iteruꝫ ſibi iter p̄bente cū puero leta exiuit. C Tertia apparitio eſt q̄ rome tp̄e gregorij pape legit̄ accidiſſe. Nā duꝫ idē gregori⁹ papa ꝑp̄t peſtē iguinariā letanias maiores inſtituiſſꝫ ⁊ deuote ꝓ ſalute ꝑpli exoraret. vidit ſuper caſtrum qd olim memoria adriani dicebatur angelū dn̄i q̄ gladiū cruentatū tergebat ⁊ i vaginā mittebat. Vn̄ ſanct⁹ gregori⁹ intelligens p̄ces a dn̄o exauditas. eccliam i honorem anglōꝝ ibidē cōſtruxit. Vn̄ ⁊ caſtꝝ illud vſqꝫ nūc caſtꝝ ſancti angli vocat̄. Hec autē apparitio cū illa q̄ in mōte gargano appuit cū ſypōtanis victoriā dedit. viij. id⁹ maij celebrat̄ Quarta apparitio ē q̄ ↄſiſtit in gerarchijs ipoꝝ anglōꝝ. Nā p̄ma gerarchia dr̄ epiphania. i. ſupior apparitio. media dicit̄

yperphania.i.media apparitio. vltima dicit ypophania.i.inferior apparitio. Et dr gerarchia a gerar qd eſt ſacrū ꝛ archos pnceps q̄ſi ſacer pncipat⁹. Quelibꝫ aūt gerarchia ꝯtinet tres ordines. Pria ſupior ꝯtinet ſeraphin cherubin ꝛ thronos. Media ꝯtinet ẜm aſſignationē dioniſij dn̄atões ỽtutes et ptātes. Ultima ꝯtinet ẜm aſſignationē eiuſdē pncipat⁹ archangelos ꝛ anglos. Et hoꝝ ordinatio ꝛ diſpoſitio pt videri p ſil'e in terrenis poteſtatib⁹. Pria miniſtroꝝ q̄ ſūt ſub vno rege. qdā opant̄ immediate circa pſonā regis. ſic cubicularij ꝯſiliarij ꝛ aſſeſſores. Similes his ſunt ordines pme gerarchie. Quidā vo habent officia ad regimē regni in cōi. nō deputati huic vł illi puincie. vt pncipes militie et iudices curie. Sil'es his ſunt ordines ſecunde gerarchie. Quidā vo pponūt ad regimē alicui⁹ ptis regni. vt ppoſiti ꝛ balliui ꝛ hmōi minores officiales. Et his ſil'es ſunt ordines tertie gerarchie. Tres igit ordines prime gerarchie accipiunt inq̄ntū deo aſſiſtunt et ad ipſum ꝯuertunt. Ad h̄ tn̄ tria neceſſaria ſunt. ſ. ſūma dilectio. ꝛ h̄ q̄ntū ad ordinem ſeraphin qd interptat ardentes. Perfecta cognitio. ꝛ h̄ q̄ntū ad cherubin qd interptatur plenitudo ſciē. Perpetua cōphēſio ſiue fruitio. ꝛ h̄ q̄ntū ad thronos. qd interptat ſedes q2 in eis ſedet de⁹ ꝛ q̄eſcit. dū eos in ſe q̄eſcere facit. Tres aūt ordines medie gerarchie accipiunt inq̄ntū hn̄t peſſe ꝛ regere vniuerſitatē hoīm in cōi. Hoc aūt regimē ꝯſiſtit in tribus. Primo in pſidēdo ſiue imperādo. et h̄ ptinet ad ordinē dn̄ationū. ad quem ſpectat alijs inferiorib⁹ peſſe ꝛ eos in oīb⁹ miſterijs diuinis dirigere. ac eis oīa impare. Qd īnuitur Zach. v. vbi vn⁹ āgel⁹ alteri dixit. Curre ꝛ loq̄re ad pueꝝ iſtū dicēs ꝛc. Scdo ī operādo. ꝛ h̄ ptinet ad ordinē ỽtutū. qb⁹ nihil ē impoſſibile ereq̄ qd impat. q2 eis datū ē poſſe ſup oīa difficilia ad diuinū miſteriū pertinentia. ꝛ iō attribuit eis miracl'a facere. Tertio in arcendo. vt ſcꝫ impedimēta ꝛ infeſtātia arceant. ꝛ h̄ ptinet ad ordinē ptātū. q hn̄t coercere ꝯtrarias ptātes. qd ſigū eſt thob. viij vbi dr q raphael religauit demoniū ī deſerto ſupioris egipti. Tres vo ordines vltime gerarchie accipiunt ẜm qd hn̄t regimē determinatū ꝛ limitatū. Quidā eī eoꝝ pſunt vni puintie. Hi ſunt de ordie pncipat⁹. ſic erat pnceps pſaꝝ q̄ perat pſis. de q̄ habetur Dan. x. Quidā vo deputati ſunt ad regimē mltitudinis. vtputa vni⁹ ciuitatis. Et hi dicūt archāgeli. Quidā vo ad regimē pſone ſingularis. Et hi dicunt angeli. Vn̄ ꝛ dicūt minima nūciare ex eo q eoꝝ miſteriū ad vnū hominē limitat. archāgeli vo dicūt maiora nūciare. q2 bonū vni⁹ mltitudis digni⁹ eſt q̄ bonū vni⁹ hois. In aſſigtióe aūt ordinū pme gerarchie greg. ꝛ bern̄. cū dioniſio cōcordāt. q2 accipit penes eoꝝ fruitiōꝫ q̄ ꝯſiſtit in feruēti dilectōe q̄ ad ſeraphin. pfunda cognitione q̄ ad cherubin. ppetua retentione q̄ ad thronos. Sꝫ in aſſignatōe medie ꝛ vltime ī duob⁹ ordinib⁹. ſ. pncipatu ꝛ ỽtute diſſentire vident. Greg. eī ꝛ Bern̄. aliā ꝯſideratiōꝫ habuerūt put ſcꝫ media gerarchia accipitur penes plātōꝫ. vltima penes mīſtratōꝫ. Prelatio aūt in angel' triplex eſt. Preſunt eī angeli angelicis ſpiritib⁹. ꝛ hi dn̄atōes dicunt. Preſunt etiā angeli bonis hoīb⁹. ꝛ hi dicūt pncipat⁹. Preſunt demonib⁹. ꝛ hi dicūt poteſtates. Et ordo ꝛ gradus dignitatis in his patet. Miniſteriū aūt triplex eſt. q̄dam qd ꝯſiſtit in opando. q̄dā in docendo aut maiora aut minora. Primū eſt ỽtutū. ſcdm archangeloꝝ. tertiū angloꝝ. ¶ Quinta apparitio eſt de q̄ legit in hiſtoria tripertita. Pria iuxta ꝯſtātinopolim eſt qdā locus vbi olim dea veſta colebat. Sꝫ nūc eccl'ia in honorē ſancti michael' fabricata eſt. q̄ etiā loc⁹ michaeliū nuncupat. Cū igit quendā noīe aquilinū ardentiſſima febris rubeis coloribus mota cōprehēdiſſet. eſtuāti poculū medici dederūt qd euomuit adeo vt poſtmodū q̄cquid comederet vł biberet euomeret. Hū aūt iā morti vicin⁹ cēt. ad locū hūc ſe duci fecit credens ſe illuc aut mori aut languore puari. Cui michael apparēs dixit vt ꝯfectiōeꝫ ſibi ex melle ꝛ vino et pipe faceret. et oīa q̄ comederet ibi intingeret. et ſic plenā ſanitatē reciperet. Qd cū feciſſet plene liberat⁹ eſt. Cū tn̄ ẜm medicine rōnem ꝯtrarium eſſe videatur calida pocula colericis exhibere. Hec in

hiſtoria triptita Scḋo dr̄ victoria. Multi
plex aūt victoria ipi⁹ archangli michael' ⁊ an
geloꝝ iuenit̄ Pria eſt quā archāgel⁹ mi-
chael ꝑdictis ſypōtanis h̄ mō ꝑſtitit. Poſt
aliq̄d eni tpus ab inuēto loco. neapolite ad
huc gētiles ꝯ ſypontanos ⁊ beneuētanos q̄
q̄nquaginta milib⁹ a ſypōto diſtāt ordina
to exercitu bellare ceperūt. Qui de epi cōſi-
lio triduo īducias petierūt vt ieiunio tridu
ano vacarēt ⁊ patronū ſuū michaelē in ſui
auxiliū iplorarēt. Tertia aūt nocte michael
epo apparet. ꝑces dic̄ exauditas. victoriā ꝓ-
mittit affuturā. ⁊ q̄rta diei hora iubet hoſti-
b⁹ occurrēdū. q̄b⁹ occurrētib⁹ mōs garga-
n⁹ īmēſo tremore ꝯcutit̄. fulgura q̊ȝ crebra
volāt ⁊ caligo tenebroſa totum mōtis cacu
mē obduxit. ita vt. dc. viri d̄ aduerſarijs tā ex
ferro hoſtiū q̄ȝ ex ſagittis igneis interirent.
Reliq̄ vō v̄tute archangeli cōpta. idolatrie
reliq̄rūt errorē. ⁊ ꝯtinuo colla xp̄iane fidi ſb
miſerūt Scḋa victoria ē quā michael ar-
changel⁹ obtinuit qn̄ draconē. i. luciferū cuȝ
oīb⁹ ſuis ſeq̄cib⁹ de celo expulit. De q̊ expo-
nit̄ illud qḋ hēt in apoc̄. Factū eſt ꝑliuȝ ma
gnū in celo Michael ⁊c. Cū eī lucifer dei eq̄
litatē appetiſſȝ archangel⁹ celeſtis exercit⁹ ſi
gnifer michael adueniēs ipm luciferū cū ſu-
is ſeq̄cib⁹ de celo expulit ⁊ ī hūc aerē caligīo
ſum vſq̄ȝ in diē iudicij retruſit Nō eni ꝑmiſ
ſum eſt eis ī celo hītare ſiue in ſupiori pte ae
ris. q̄r loc⁹ clar⁹ ⁊ amen⁹ ē. nec ī t̄ra nobiſcū
ne nimis nos infeſtarēt. ſȝ ī aere int̄ celum ⁊
terrā vt dū ſupi⁹ reſpiciūt. ⁊ vidēt gl'iaȝ quā
amiſerūt. inde dolorē habeāt. ⁊ dū inferi⁹ re
ſpiciūt. ⁊ vidēt hoīes illuc aſcēdere vñ ipi ce-
ciderūt. inde inuidia freq̄nt̄ torq̄ant̄. Freq̄nt̄
tñ ex diuia diſpēſatōe ad noſtꝝ exercitiū ad
nos deſcēdūt. Vñ ſic aliq̄b⁹ viris ſctīs mō-
ſtratū eſt. freq̄nt̄ circa nos volitāt ſic muſce.
Innūerabiles eī ſūt ⁊ velut muſce totū aerē
repleuerūt. Vñ dic̄ haymo. vt phi dixerunt
⁊ doctores noſtri opināt̄. aer iſte ita plen⁹ ē
demonib⁹ ⁊ malignis ſpiritib⁹ ſic̄ radi⁹ ſol'
minutiſſimis puluiſcul'. Licet autē tot ſint.
tñ iuxta ſniam origenis eoꝝ exercit⁹ minuit̄
cū eos vincim⁹. ita vt q̄ ab aliq̄ ſctō viro vi-
ctus fuerit. deinceps ille de illo vicio de q̊ vi-
ctus eſt ipm nō valeat tēptare Tertia vi-
ctoria eſt quā angli q̊tidie de demonib⁹ ob
tinēt dū ꝓ nobis ꝯ eos pug̃ntes ab eoꝝ tem-
ptatōe nos liberāt. Trib⁹ aūt modis ab ip-
ſoꝝ tēptatiōe nos liberāt. Prīo poteſtatem
demōis refrenādo. Apoc̄. xx. de angelo q̄ de
monē ligauit ⁊ ī abiſſum miſit. ⁊ Tho. viij.
de diabolo in deſ'to ſupiori religato. H⁹ enī.
religatio nihil aliud ē q̄ȝ ꝑtātis eius refrena
tio. Scḋo ꝯcupiſcētiā refrigerādo. Qḋ ſig-
nificatū eſt Geñ. xxxij. vbi dr̄ q̄ angelus tetigit
neruū iacob ⁊ ſtatim emarcuit. Tertio me-
moriā dñice paſſiōiſ nr̄is mētib⁹ imp̄mēdo
Hoc ſig̃ficatuȝ eſt Apoc̄. vij. vbi dr̄. Nolite
nocere terre ⁊ mari nec arboribus q̊uſq̄ȝ ⁊c.
Itē Ezech. ix. Signa thau ī frōtes viroꝝ ge
mentiū. Thau eī littera ad modū crucis eſt
facta. Et q̄ h̄ ſignati ſunt nō timēt angelū ꝑ-
cuſſorē. Vñ ibidē dr̄. Sup quē videriſ thau
ñ occidas Quarta victoria ē quā archā-
gel⁹ michael de antixp̄o habitur⁹ ē qñ ipm
occidet. Tūc enī michael p̄nceps magn⁹ vt
dr̄ Dañ. xij. ꝯſurget. ⁊ ꝓ electis tā̄q̄ȝ adiutor
⁊ ꝓtector ꝯ antichriſtū fortit̄ ſtabit. Deinde
antixp̄s vt dicit glo. Apoc̄. xiij. ſup illḋ. vidi
vnū de capitib⁹ ei⁹ occiſum ⁊c. mortuum ſe
finget. ⁊ ꝑ triduū latens poſtea apparebit. di
cens ſe ſuſcitatū. arteq̄ȝ magica ferētib⁹ eum
demonib⁹ in aera aſcēdet. ⁊ vniuerſ' mirāti-
b⁹ adorabāt eū. Tādē in montē oliueti aſcē
dens. vt dicit glo. ſup illud. ij. Theſ'. ij. quem
dñs ieſus interficiet ⁊c. dū ſtabit in papilione
⁊ in ſolio ſuo in illo loco ꝯ quē dñs aſcēdit.
michael adueniēs ipm interficiet De q̊ prelio
⁊ victoria ītelligit̄ ſm greg̊. illud q̊d dr̄ Apo.
xij. Factū eſt ꝑliū magnū ī celo Michael ⁊c.
Illud enī v̄bū de triplici ꝑlio michael' intel-
ligit̄. ſ. de ꝑlio qḋ habuit cū lucifero cū ipſuȝ
de celo repulit. ⁊ de ꝑlio q̊d cū demonib⁹ ha
bet nos infeſtātib⁹. ⁊ de iſto E Tertio
h̄ ſolēnitas dr̄ dedicatio ex eo q̄ hac die ꝑdi-
ctum locū in mōte gargano a ſe dedicatū fu
iſſe michael archangel⁹ reuelauit. Reuerſi
enī ſypontani a cede aduerſariorū ⁊ tā ma-
gnifica potiti victoria. adhuc dubitare cepe
rūt. vtꝝ ꝑdictū locū ingredi vel dedicare de-
berēt. Tūc eps ſup his duxit papā pelagiuȝ

cōſulendū Qui rn̄dit dicēs Si hō illā eccle
ſiā dedicare deberet. h̄ maxīe die q̊ victoria
data eſt fieri oporteret. Si vō alit̄ ſctō mich
aeli placuerit ab ipō eſt ſup̄ h̄ eiꝰ reqrēda vo
lūtas Inſtātibꝰ igit̄ papa ⁊ epō cū ciuibuſ
triduano ieiunio. michael ī hac die apparu
it epō dicēs. Nō eſt opꝰ vob̄ quā ego edifi
caui dedicare eccīam Ipē eī q̄ ꝯdidi dedica
ui. Precepitq3 vt die ſeqn̄ti locū cū ꝑplō in
grediēs ipm̄ p̄cibꝰ freqn̄taret. ⁊ ſe ſpecialez
ſuū patronū ſentiret. Deditq3 ei p̄dicte dedi
catōis ſignū vt ſc3 ab oriēte ꝑ poſterulā aſcē
deret. ⁊ ibidē veſtigia hōis imp̄ſſa marmo
ri inueniret. Mane igit̄ eps̄ ⁊ vniuerſꝰ ꝑplˢ
ad locū venīūt. ⁊ introgredietes criptā3 ma
gnā tria altaria inuenerūt. q̊ꝝ duo ī auſtra
li ꝑte poſita erāt. tertiū vō in orietali venerā
dum q̄dē ⁊ rubeo pallio circūtectū. Celebra
tis igit̄ ibidē miſſaꝝ ſolēnijs cū ſacrā cōmu
nionē ſinguli accepiſſent. oēs ad ꝓpria cum
immēſo gaudio redierūt. Epus aūt ibidē ſa
cerdotes ⁊ clericos delegauit. q̄ iugiter diui
nū officiū celebrarēt. In eadē ſpelūca aq̄ lu
cida ⁊ nimiū dulcis emanat. q̄ pꝰ cōionem
ꝑplˢ potat̄. ⁊ diuerſe egritudines ſanantur.
Tūc ſummꝰ pōtifex his auditis hūc diē in
honore ſancti michaelis ⁊ oīm btōꝝ ſpiritu
um ꝑ totū orbē vniuerſalit̄ ſtatuit celebran
dū Quarto h̄ ſolēnitas dr̄ memoria ſan
cti michaelis. In q̄ tn̄ ſolēnitate oīm anglo
rū memoriā agimꝰ. ⁊ oēs generalit̄ honora
mus Decet nāq3 nos eiſdē laudē ⁊ honorē ī
pendere mltiplici rōe. Ipi eī ſunt cuſtodes
noſtri. miniſtratores noſtri. frēs ⁊ conciueſ
noſtri. aīaꝝ nrāꝝ in celū portitores. orōnu3
noſtraꝝ apud deū rep̄ſentatores. regis etnī
nobiliſſimi milites ⁊ tribulatoꝝ ꝯſolatores.

Primo igit̄ debemꝰ eos honorare. q2 ſūt
cuſtodes noſtri. Cuilibet enī hoī dant̄ duo
angeli. Unꝰ malꝰ ad exercitiū. Aliꝰ bonus
ad cuſtodiēdū. Cuſtodia enī boni angli de
putat̄ hoī ⁊ in natiuitate ⁊ ī vtero. ⁊ ſtatī pꝰ
natiuitatē ex vtero. ⁊ ſp̄ eſt cū ipō iā adulto.
In h̄ enī triplici ſtatu neceſſaria eſt hoī cu
ſtodia angelica. Nā dū puulꝰ adhuc eſt in
vtero p̄t interimi ⁊ dānari. Dū eſt extra vte
rū añ adultā etatē p̄t a baptiſmate impediri

Dū eſt in adulta etate p̄t ad diuerſa pctā ꝑ
trahi. Diabolꝰ enī in hoīe adulto rōe3 ſedu
cit ꝑ aſtutias. voluntatē allicit ꝑ blandicias
v̄tute3 opprimit ꝑ violentiā. iō neceſſe fuit vt
bonꝰ angelꝰ eidē ad cuſtodiā deputet̄ vt ho
minē erudiat ⁊ dirigat ꝯ falaciā. exhortet̄ ⁊
īcitet ad bonū ꝯ blādicias. ⁊ defendat ab op
preſſione ꝯ violētiā Effectꝰ aūt anglice cu
ſtodie ī hoīe q̄druplex aſſignari p̄t. Primꝰ
eſt vt ꝓficiat aīa in bonū grē. Et h̄ facit āge
lus in aīa tribꝰ modis. Primo oē impedi
mentū ad bonū remouēdo. Hoc ſignatu3 ē
Exo. xij. vbi āgelꝰ ꝑcuſſit p̄mogenita egipti
Scdo pigriciā excitādo. Qđ ſignatum eſt
zach. iiij. vbi dr̄. Angelꝰ dn̄i excitauit me q̄ſi
hoīem q̄ excitat̄ a ſomno. Tertio ī via p̄nie
ducēdo ⁊ reducēdo. Qđ ſignatū ē Thob. v
in angelo q̄ eū duxit ⁊ reduxit Secūdꝰ eſt
vt nō cadat in malū culpe Et h̄ fac̄ angelus
tribꝰ modis Prio impediēdo pctūm futuꝝ
ne fiat. Hoc ſignatū eſt Nūeri. xxij. in balaā
q̄ ad maledicēdū iſrael ꝑgens ab angelo im
peditꝰ eſt. Secūdo increpādo p̄teritū vt ab
eo q̄s recedat. Hoc ſigtu3 eſt Iud. ij. vbi cu3
angelꝰ filios iſrael de p̄uaricatōe increpaſſ3
ipī eleuauerūt vocē ⁊ fleuerūt. Tertio violē
tiā q̄ſi inferēdo vt a p̄nti pctō eripiat Hoc ſi
gnatū eſt ī violēta eductōe loth ⁊ vxoris eiꝰ
de ſodomis. i. de pctī ꝯſuetudine. Tertiꝰ
effectꝰ eſt ſi cadat q̄ poſtmodū reſurgat. Et
h̄ facit angelꝰ tribꝰ modis. Prio mouendo
ad ꝯtritiō3. Hoc ſignatū eſt Tho. xi. vbi ad
documētū angeli de felle ꝑ qđ intelligit̄ ꝯtri
tiō liniuit patri oculos ſc3 cordis. Secūdo
purgādo labia ad cōfeſſionē. Qđ ſigt̄ Iſa.
vi. vbi ꝑ angelū labia iſaie purgant̄. Tertio
gaudēdo ad ſatiſfactionē. Luc̄. xv. dr̄ q̄ ma
ius gaudiū eſt in celo ſup̄ vno peccatore ⁊c̄.
Quartꝰ effectꝰ eſt ne totiēs vel in tot ma
la cadat. q̊tiēs vł ad q̊t diabolꝰ incitat Et h̄
facit tribꝰ modis. ſ. poteſtatē demonis refre
nādo. ꝯcupiſcentiā debilitādo. ⁊ memoria3
dn̄ice paſſionis noſtris mētibꝰ imp̄mendo
De q̄bꝰ ſupra dictū eſt F Scdo debēꝰ
eoſ honorare. q2 ſūt miſtratores nrī. Oēs eī
ſic dr̄ Heb. j. ſūt admīſtratorij ſpūs. Oēs eī
ꝓpter nos mittunt̄. q2 ſupiores ad medios.

medij ad infimos. infimi mittuntur ad nos Hec aũt miſſio cõpetit bonitati diuine. In hoc enĩ manifeſtat̃ diuina bonitas q̃ntũ noſtram ſalutẽ diligat. dũ nobiliſſimos ſpũs q̃ ei intima charitate iũgunt̃ dirigit et trãſmittit ad ꝓcurandũ ſalutẽ noſtrã. Scdo caritati ãgelice Cũ enĩ caritatis ardẽtis ſit maxĩe deſiderare alioꝝ ſalutẽ. ob quã etiã dixit Iſa. ecce ego dñe mitte me. et angeli pñt nos iuuare. ꝓeo ꝙ vidẽt nos ſuo auxilio indigere. et malos angelos nos impugñre. iõ ꝙ ad nos mittunt̃ lex exigit angelice caritatis. Tertio humane indigẽtie. Mittunt̃ ei boni angeli ad inflãmãdũ affectũ ad amorẽ. Vñ in figurã hui⁹ legunt̃ miſſi fuiſſe ĩ curru igneo Scdo ad illumiãndũ intellectũ ad cognitiõẽ. Hoc ſignatũ eſt apoc. x. ĩ angelo q̃ habebat librum aptũ in manu ſua. Tertio ad corroborãdum in nobis oẽ imperfectũ vſq; ĩ finẽ. Hoc ſigtum eſt. iij. Regũ. xix. vbi angel⁹ portauit Helie panẽ ſubcinericiũ et vas aq̃. et comedit. et ambulauit ĩ fortitudine cibi illi⁹ vſq; ad mõtem dei oreb. Tertio honorãdi ſunt q2 ipſi ſũt frẽs et ꝯciues noſtri. Oẽs ei electi aſſumũt̃ ad ordines angeloꝝ. q̃dã ad ſupiores. q̃dam ad inferiores. q̃dam ad medios ꝑ diuerſitate ſuoꝝ meritoꝝ. licet btã v̄go ſup oẽs ſit. Qd̃ beat⁹ Greg. in omelia inſinuare videt̃. Nã vt ait ſunt nõnulli q̃ pua capiunt. ſꝫ tñ hec annunciare fratrib⁹ nõ deſiſtũt. Iſti ĩ anglorꝝ numero currũt. Et ſunt q̃ ſecretoꝝ celeſtium ſũma et cape ꝑualẽt et nũciare. Hi cũ archãgel. Et ſunt q̃ mira faciũt ſigna et valent operant̃. Et hi cũ v̄tutib⁹. Et ſunt q̃ malignos ſpũs v̄tute orõis et vi accepte ptãtis fugant. Et hi cũ poteſtatib⁹. Et ſunt q̃ acceptis v̄tutib⁹ electoꝝ merita trãſcendunt. et electis fratrib⁹ ꝑncipant̃. Et hi cũ ꝑncipatib⁹ meritum ſortiunt̃. Et ſunt qui ſic in ſemetipſis oĩbus vicijs dñant̃. vt ipo iure mũdicie dij int̃ homines vocent̃. Vñ ad moyſen dr̃. Ecce poſti tui te deũ pharaonis. Et hi cũ dñatiõib⁹ Et ſunt in q̃bus velut ĩ throno ſuo dñs ꝑſidẽs alioꝝ facta examinat. ꝑ quoſ dũ ſancta eccleſia regit̃ plerũq; de ſuis q̃buſdam infirmis actib⁹ alij electi iudicant̃. Et hi cum thronis Et ſunt q̃ dei et ꝓximi caritate ãplius ceteris pleni ſunt. Et hi meritoꝝ ſuoꝝ ſorte int̃ cherubin numeꝝ acceperunt. q2 cherubin plenitudo ſciẽtie dr̃. et iuxta paulũ plenitudo legis eſt charitas. Et ſunt q̃ ſupne ꝯtemplatiõis amore accenſi in ſolo ꝯditoris ſui deſiderio anhelãt. nihil iã in hoc mũdo cupiũt. ſolo eternitatis amore paſcũtur. terrena queq; abijciunt. cũcta tempalia mẽte trãſcendũt. amãt et ardẽt atq; ipo ſuo ardore req̃eſcunt. amãdo ardent. loquendo accendũt. et quoſcũq; verbo tangunt. ardere ꝓtinus in dei amore faciunt. Quo iſti niſi inter ſeraphin numerum ſortẽ ſue vocationis acceperunt. Hec Gregori⁹ Quarto honorãdi ſunt. quia ipſi ſunt animaꝝ noſtraꝝ in celum portitores Et hoc faciũt triplici modo. Primo viã ꝑparando. Malach. iij. Ecce ego mitto ãgelum meũ q̃ ꝑparabit viã añ faciẽ meã. Secundo ꝑ viã ꝑparatã in celũ baiulãdo. Exodi. xxiij. Ecce ego mitto angelũ meũ q̃ te cuſtodiet ĩ via et inducat te ĩ terrã quã promiſi patrib⁹ tuis. Tertio ĩ celo collocãdo Luce. xvj. Factũ eſt vt moreret̃ mẽdicus et portaretur ab angelis in ſinũ abrae ¶ Quinto honorãdi ſunt. q2 ipſi ſunt orationũ nrãꝝ apud deum repñtatores. Ipſi nãq; primo orões noſtras deo repñtãt Thob. xij. qñ orabas cũ lacrimis et ſepeliebas mortuos. ego obtuli orõem tuã dño. Secũdo ibidẽ ꝑ nobis allegãt. Iob. xxxiij. Si fuerit ꝑ eo angelus loquẽs vnus de milib⁹ vt annunciaet hoĩs equitatẽ. miſerebit̃ ei⁹ ⁊c. Itẽ Zach. j. Et rñdit angel⁹ dñi et dixit. Dñe exercituum vſq; q̃ nõ miſereberis hierlm et vrbiũ iuda q̃bus iratus es. iſte iã ſeptuageſim⁹ ann⁹ eſt Tertio dei ſententiã nobis renũctãt. Dan. ix. vbi dr̃ ꝙ gabriel ad eũ volãs dixit Ab exordio ꝑcũ tuarũ egreſſus eſt ſmo. glo. i. ſnĩa a deo. Et ſequit̃. Ego aũt veni vt indicarẽ tibi quia vir deſiderioꝝ es. De his tribus dicit Bern. ſup Cañ. Diſcurrit angel⁹ medi⁹ inter dilectũ et dilectã. vota offerẽs. referẽs dona. excitat iſtã. placat illũ ¶ Sexto honorãdi ſunt. q2 ipſi ſunt regis eẽni nobiliſſimi milites. ſm q̃d dr̃. Iob. xxv. Nũq̃d eſt numer⁹ militũ ei⁹. Sicũt videm⁹ ĩ militib⁹ alicui⁹ regis ꝙ q̃dã eoꝝ ipĩ aula regia cõmorãtur.

et regem aſſociāt. ⁊ ad eiꝰ bonorē ⁊ ſolatiuȝ
cantāt. qdā aūt ciuitates ⁊ caſtella regni cu-
ſtodiunt. qdā vo regis inimicos expugnāt.
Jta ⁊ boꝝ militū xpi. quidā in aula regia. ſ. i.
celo empireo ſp regē regū aſſociāt. ⁊ ad eius
bonorē cantica leticie ⁊ glorie ſp cantāt dicē-
tes. Sanctꝰ ſanctꝰ ſanctꝰ ꝛc. Jtē. Bñdictio
⁊ claritas ⁊ ſapiētia ꝛc. Apoc. vij. Alij autē
cuſtodiūt ciuitates. ſuburbana. villas. et ca
ſtra. illi ſcȝ q̄ nobis ſunt ad cuſtodiā deputa
ti. cuſtodiētes ſtatū virginū. ꝯtinentiū. cōiu
gatoꝝ. ⁊ caſtra religionū. Jſa. lxij. Sup mu
ros tuos hierlm ꝯſtitui cuſtodes ꝛc. Alij ve
ro dei inimicos. i. demones expugnāt. Apo
calip. xij. Factū eſt p̄liū magnuȝ in celo. i. ſm
vnā expoſitionē in eccl'ia militāti. Michael
⁊ angeli eiꝰ p̄liabant̄ cū dracone Septio
⁊ vltimo honorādi ſunt. q2 ipſi ſunt tribula-
toꝝ ꝯſolatores Zach. j. Angelus q̄ loqueba
tur i me v̄ba bona ⁊ ꝯſolatoria. Jtē Thob.
v. Forti animo eſto. ꝛc. Et h faciūt tribꝰ mo
dis. Primo ꝯfortādo ⁊ roborādo. Dan. x.
vbi cū daniel corruiſſet tetigit eū angelus di
cens. Noli timere. pax tibi. ⁊ ꝯfortare et eſto
robuſtus Secūdo ab impatiētia ꝯſeruādo
Pſal. Angelis ſuis mādauit de te ꝛc. in ma
nibꝰ portē ꝛc. Tertio ipſam tribulationē re
frigerādo ⁊ minuēdo. Et h ſignat̄ Dan. iij.
vbi angelꝰ dñi cū tribꝰ pueris in fornacem
deſcendit. ⁊ fecit mediū fornacis quaſi vētū
roris flantem

CXLI A

De ſancto hieronimo

Jeronimꝰ dicitur
h a gera qđ eſt ſanctū ⁊ nemꝰ. q̄ſi ſan
ctū nemus. vl' noma qđ eſt lex. Vñ
dr in legēda ſua q hieronimꝰ interp̄tat̄ ſa-
cra lex. Fuit eñi ſanctꝰ. i. firmꝰ vl' mūdus. vl'
ſanguine tinctꝰ. vel vſui ſacro deputatꝰ. ſic
vaſa templi dicebāt̄ ſancta. q2 ſacro vſui de
putata. Fuit enī ſanctꝰ. i. firmꝰ in bono ope
pp̄ter pſeuerātie longanimitatē. ⁊ mūdus i
mēte p puritatē. ⁊ ſanguine tinctꝰ p domini
ce paſſionis meditationē. ſacro vſui deputa
tus p ſcripture ſacre expoſitionē ⁊ interp̄ta
tionē. Dicit̄ ⁊ nemꝰ a nemore. vbi aliqñ cō-
uerſatus fuit. ⁊ lex pp̄ter regularē diſciplinā
quā monachos ſuos docuit. vl' q2 ſacrā legē
expoſuit ⁊ interp̄tatꝰ fuit. Hieronimꝰ etiaȝ
interp̄tat̄ viſio pulcritudinis. vl' diiudicās
locutiōes. Eſt aūt triplex pulcritudo. Pria
eſt ſpūalis q̄ eſt in aīa. Secūda moral' q̄ cō-
ſiſtit in honeſtate moꝝ. Tertia intellectual'.
que eſt pulcritudo angelica Quarta ſuper-
ſubſtātialis q̄ eſt diuina. Quinta celeſtis q̄
eſt ſanctoꝝ in patria. Hāc q̄ntuplicē pulcri-
tudinē hieronimꝰ in ſe vidit ⁊ habuit. Naȝ
habuit ſpūalē in virtutū varietate. Mora-
lem in vite honeſtate. Jntellectualē in excel-
lenti puritate. Sup ſubſtantialē in ardēti ca
ritate. Celeſtem in eterna vel in excellēti cla-
ritate. Diiudicauit etiā locutiones ſiue ver
ba tā ſua q̄ȝ alioꝝ. ſua examinate pferendo.
alioꝝ vera ꝯfirmando. falſa ꝯfutādo. dubia
vo exponendo B

Jeronimꝰ euſebij viri nobil' filiuſ
ab oppido ſtridoniſ qđ dalmacie ⁊
pānonie ꝯfinia tenet. extitit oriūdꝰ
Hic adhuc iuuenis romā adijt ⁊ literis gre
cis ⁊ latinis ⁊ hebraicis plene eruditꝰ ē. Jn
arte grāmatica donatū habuit p̄ceptorem.
Jn rhetorica aūt victorinū oratorē. Jn ſcri-
pturis aūt diuinis exercitabat̄ die ac nocte.
⁊ inde hauſit auide qđ poſtmodum effudit
abunde. Quodā vo tpe ſicut ipſe in ep'la ad
euſtochiū phibet cū de die tulliuȝ ⁊ de nocte
platonē auide legeret. eo q ſmo incultꝰ ſibi ī
libris ppheticis nō placeret. circa mediāȝ q̄-
dragelimā tā ſubita et ardenti febre corripit̄.
vt toto frigeſcēte iā corpe vitalis calor ī ſolo
pectore palpitaret. Duȝ ergo exeq̄e funeris
pararent̄ ſubito ad tribunal iudicis trahit̄.
⁊ interrogatꝰ cuiꝰ cōditiōis eſſet. xpianum
ſe eſſe libere ꝓfitet̄. At q̄ iudex. Mentiriſ
inq̄t. Cyceronianꝰ es. non xpianꝰ. Vbi enī
eſt theſaurꝰ tuus ibi eſt ⁊ cor tuū. At hiero-
nimꝰ obmutuit. ⁊ ꝯtinuo ipſuȝ iudex duriſ-
ſime cedi iuſſit Tūc exclamauit ⁊ dixit. Mi
ſerere mei dñe miſerere mei. Tūc q̄ aſtabāt
p̄cabant̄ iudicē vt veniā tribueret adoleſcē-
ti. Jpſe enī iurare cepit ac dicere. Dñe ſi vn-
q̄ȝ habuero codices ſeculares ſi legero te ne-
gabo. Jn h igit̄ iuramēti v̄ba dimiſſꝰ ſbito

reuiuiſcit. Tūc lacrimis totū ſe inuenit pfu
ſum. ⁊ ex vberib⁹ q̄ añ tribunal ſuſcepat. ſca
pulas terribilit̄ reperit liuiētes. Tāto autē
ſtudio libros diuios legit et tūc. q̄nto libros
gentiliū vnq̄ʒ legerat. Dū aūt eſſet annorū
xxix. in romana eccl'ia cardinalis p̄ſbyter or
dinatus eſt. Mortuo aūt liberio papa Hie
ronim⁹ dign⁹ ſummo ſacerdotio ab oībus
acclamat̄. Sʒ dū q̄runda clericorū ⁊ mona
chorꝝ laſciuiā increparet. illi nimiū indigna
ti ei inſidias parauerūt. ſʒ ⁊ p veſtē muliebrē
vt ait iohēs beleth ⁊ vincenti⁹ ab eis turpit̄
eſt deriſus. Nā cum hieronim⁹ ad matuti
nas ſolito more ſurgerꝫ. veſtē mulieris quā
emuli iuxta lectū poſuerāt reperit. ſuāq̄ʒ eē
credēs induit ⁊ in eccl'iaʒ ſic pceſſit. Hoc au
tem emuli faciebāt. vt mulierē habere in tha
lamo crederet̄. Qđ ille vidēs. tante eorꝝ veſa
nie locū dedit. ⁊ ad gregoriū nazāzenū ꝯſtā
tinopolitane vrbis epm̄ puenit. Poſtq̄ʒ au
tē ab ipſo ſacras litteras didicit in heremuʒ
pperauit. vbi p x̄po quāta ſuſtinuerit ip̄e ad
euſtochiū narrat dicēs. Quotiēs i heremo
ꝯſtitut⁹. ⁊ i illa vaſta ſolitudine q̄ exuſta ſol'
ardoribus horridū monachis p̄ſtat habita
culū. putaui me romanis delicijs intereſſe.
Horrebāt ſacco mēbra deformia. ſqualida
cutis ſitū ethiopice carnis adduxerat. quoti
die lacrime. q̄tidie gemit⁹. ⁊ ſi q̄n repugnan
tem ſomn⁹ iminēs oppreſſiſſet. nuda humo
vix oſſa herētia collidebam De cibis ⁊ potu
taceo cū etiā languētes monachi etiā aq̄ vtr
frigida vtant̄ ⁊ coctū aliq̄d accepiſſe luxuria
ſit. ⁊ dū ſcorpionū tantū eſſem ſoci⁹ et ferarꝫ.
ſepe choreis intereram puellarꝫ. ⁊ in frigido
corpe ⁊ carne p̄mortua ſola libidinū incen
dia pullulabāt. Itaq̄ʒ ꝯtinuo flebā. et repu
gnātē carnē hebdomadarꝫ inedia ſubigebā
Diē crebro ꝯiūxi cū nocte. nec p⁹ a pectoris
ceſſabā vberib⁹ q̄ʒ a dn̄o trāq̄llitas redderet̄
Ipſam q̄ʒ cellulā meā q̄ſi cogitationū ꝯſci
entiā ptimeſcebā. ⁊ mihi irat⁹ ⁊ rigid⁹ ſol⁹
deſerta penetrabā Et vt mihi teſtis eſt dn̄s.
poſt mltas lacrimas nōnunq̄ʒ videbar mi
hi intereſſe agminib⁹ angl'orꝫ. Per q̄driēni
um igit̄ ibidē pn̄ia ſic pacta ad bethleē oppi
dū remeauit. Ubi q̄ſi domeſticū aīal apud
p̄ſepe dn̄i ſeſe obtulit pmā ſurꝫ Bibliotecaꝫ
aūt ſuā quā ſūmo ſtudio ſibi ꝯdiderat clau
ſam. alioſq̄ʒ libros iterꝫ relegēs diē ieiun⁹ du
cebat ad veſperū. Multos aūt ibidē diſcipu
los coadunās in ſctō pposito ⁊ tranſlatiōe
ſcripturarꝫ. lv. annis ⁊ ſex mēſib⁹ deſudauit
⁊ vſq̄ʒ ad finē vite vgo pmāſit Licet aūt i
hac legēda dicat̄ ꝙ ſp virgo fuerit. ipſe tñ de
ſe ita ſcribit ad pāmachiū. Uirginitatē tñ ce
lo pfero. nō q̄ʒ habeo Tāta deniq̄ʒ laſſitudi
ne fatigat⁹ eſt. vt in ſtratu ſuo iacēs funicu
lo ad trabē ſuſpēſo ſupin⁹ manib⁹ ſe leuarꝫ
vt ſcʒ officiū mōaſterij put poterat exhiberꝫ

¶ Quadā vo die aduēſperaſcēte cū hie
ronim⁹ cū fratrib⁹ ad ſacrā lectionē audiē
dū ſederet ſubito leo q̄dā claudicās mōaſte
riū ingreſſus eſt. Quo viſo cū ceteri frēs fu
gerent. hieronim⁹ ei quaſi hoſpiti obuiauit
Leo igit̄ dū pedē leſum ſibi oñderet vocatis
fratrib⁹. pedes ſibi p̄cepit ablui ⁊ diligenter
ei⁹ plagā inq̄ri. Qđ cū factū fuiſſet inuene
rūt leonis plātā a ſentib⁹ vulneratā. Adhi
bita igit̄ diligēti cura leo ꝯualuit. ⁊ oī ferita
te depoſita inter eos q̄i domeſticū aīal habi
tauit. Tūc hieronim⁹ vidēs ꝙ nō tā p ſani
tate ſui pedis q̄ʒ p eorꝫ vtilitate dn̄s leonem
miſiſſet. de fratrū ꝯſilio eidē hmōi īiūxit officiū
vt aſinū quē habebāt q̄ ligna de nemore de
ferebat. ip̄e leo ad paſcua duceret ⁊ ductum
ibidē cuſtodiret. Qđ factū eſt. Nā iniuncta
leoni aſini cura more paſtoris induſtrij eū
do ad paſtū ſoci⁹ inceſſanť itineris rure pa
ſcēdo vndecūq̄ʒ defenſor tutiſſim⁹ erat. Ue
rū tamē vt ſe cibaret. ⁊ aſin⁹ ſolitum pficeret
op⁹. ꝯſuetis ſp horis cū eo domum redibat
Quadā igit̄ vice paſcēte aſino ⁊ leone g̅uit̄
ſoporato. mercatores cū camelis inde tran
ſeūtes aſinū ſolū viderūt. ⁊ eū q̄ʒcit⁹ rapue
runt. Expgefact⁹ itaq̄ʒ leo cū ſociū nō inue
niret rugiēdo huc illucq̄ʒ ibat. Quē tandē ñ
inueniēs ad portas monaſterij triſtis adiit.
⁊ int⁹ vt ſolit⁹ erat p verecūdia ingredi non
p̄ſumpſit. Et vidētes frēs ꝙ tardi⁹ more ſoli
to ⁊ ſine aſino veniſſet putauerūt ꝙ fame cō
pulſus aſinū comediſſet. nolētesq̄ʒ ei anno
nā tribuere ꝯſuetā dicebāt. Uade ⁊ reliquā
ptē aſelli q̄ tibi remāſit māde ⁊ tuā ingluuiē

rēplē. Heſitātes tñ vtrꝝ h malū ꝑpetraſſꝫ. ext-
erunt ad paſcua ſi forte aliq̄d mortis indici/
um inuenirēt. Et nihil inueniētes h hieroni
mo retulerūt. Tūc monitis eiꝰ officiū aſini
leoni iniungūt. ⁊ ligna cedētes leoni īponūt
Qđ cū leo patiēter ferret quadā die expleto
ope ad agꝝ exijt hac illacqꝫ diſcurrit. ſcire de
ſiderās q̄d de ſuo fuiſſet ſocio factū. Et ecce
vidit a lōge negociatores cū onuſtis camel'
p̄cedente aſino veniētes. Mos enī illi regio
ni eſt vt qñ cū camelis longiꝰ gˢdiunt̄. came
li vt directiꝰ vadāt. ꝑcedentē ⁊ collo funicu/
lum geſtantē aſinū ſubſequūt̄. Recognito
igit̄ leo aſino cū ingēti rugitu ſuꝑ eos irruit
⁊ oēs hoīes in fugā ꝯuertit. Et leo terribilit̄
rugiens ꝑcutiebat cauda fortit̄ terrā. ꝑterri/
toſqꝫ camelos ſicut erāt onuſti an̄ ſe ad cel/
lam ire coegit. Qđ cū frēs vidiſſent ⁊ hiero/
nimo nūciaſſent. ille ait. Hoſpitibꝰ noſtris
frēs cariſſimi pedes abluite. eſcas p̄bete ⁊ ſu
per h volūtatē dñi expectate. Tūc leo ꝑ mo
naſteriū cepit vt ſolebat letus diſcurrere ſin
gulorꝝ fratrū veſtigijs ſe ꝓſternēs. ⁊ q̄ſi de ꝑ
petrata quā nō fecerat culpa cauda alludēſ
veniā poſtulabat. Hieronimꝰ aūt futurorꝝ
p̄ſcius ait fratribꝰ. Ite frēs ⁊ venientibꝰ ho
ſpitibꝰ neceſſaria p̄parate. Adhuc eo loquē
te nunciꝰ ad eū venit annūciās an̄ fores ho
ſpites adeſſe q̄ abbatē vellent videre. Ad q̊s
cū ille iuiſſet ꝓtinꝰ illi eiꝰ pedibꝰ ꝓuoluunt̄.
ꝓ culpa veniā poſtulantes. Quos ille beni
gne eleuās. ꝑcepit vt ſua reciperēt ⁊ aliena n̄
vſurparēt. Rogabāt igit̄ illi btūm hieroni/
mū vt medietatē olei ꝓ bñdictōne accipiat.
Quibꝰ vix aſſentiēs tandē coactꝰ ſuſcipi iu
bet. Promiſerunt aūt ſe annuatī eandē olei
menſurā fratribꝰ ipſis daturos ⁊ a ſuis da
re heredibꝰ p̄cepturos. B Cū āt olim
in eccleſia vnuſqſqꝫ caneret q̊d volebat. the/
odoſius imꝑator vt ait iohēs beleth. dama/
ſum papā rogauit vt alicui viro docto offi/
ciū eccl'iaſticū cōmitteret ordinandū. Ipſe
igit̄ ſciēs hieronimū in lingua latina greca
⁊ hebraica ꝑfectū. ⁊ in oī ſapīa ſummū. eidē
officiū p̄dictū cōmiſit. Hieronimꝰ igit̄ pſal
terium ꝑ ferias diſtinxit ⁊ vnicuiqꝫ ferie no
cturnū ꝓpriū aſſignauit. ac glīa patri in fine
cuiuſlibet pſalmi dicēdū inſtituit. vt ait ſigi/
bertus. Deinde epl'as et euāgelia ꝑ anni cir
culū decātandas. ceteraqꝫ ad officiū ꝑtinen/
tia p̄ter cantū rōnabiliter ordinauit. Miſit
qꝫ illud de bethleē ad ſummū pontificē ⁊ ab
eo ⁊ cardinalibꝰ ſuis fuit valde approbatū. ⁊
ꝑpetuo autenticatū. Poſt h aūt i ore ſpe/
luncē i qua dñs iacuit monumentū ſibi cō/
ſtruxit. vbi expletis. xcviij. annis et ſex menſi
bus ſepultꝰ fuit. In quāta reuerētia eum
auguſtinꝰ habuerit. patꝫ ꝑ epl'as q̄s ſibi mi
ſit. In quarꝝ vna ei tali modo ſcripſit. Dño
dilectiſſimo ⁊ cultu ſinceriſſimo charitatis
obſeruādo atqꝫ amplectēdo hieronimo au
guſtinꝰ ⁊c. Alibi q̊qꝫ de eo ſic ſcribit. Sanctꝰ
hieronimꝰ p̄ſbyter greco latino ⁊ hebreo elo
quio eruditus in locis ſanctis ⁊ in literis ſa
cris vſqꝫ ad decrepitā vixit etatē. Cuiꝰ nobi
litas eloquij ab oriēte in occidentē inſtar ſo/
lis lampas reſplēduit. Beatꝰ aūt ꝓſper ī ſu
is cronicis de eo ſic ait. Hieronimꝰ p̄ſbyter
in bethleē toto iā mundo clarus habitabat.
egregio ingenio ⁊ ſtudio vniuerſe eccl'ie ſer
uiens. Ipſe qꝫ de ſe ſic ait ad albigēſem. Ni
hil a puericia ita vitare conatꝰ ſum vt aīum
tumentē ⁊ erectā ceruicē. dei ꝯ̄ ſe odiū ꝓuo/
cantē. Idē. Ego etiā tuta oīa timeo. Idem.
In monaſterio hoſpitalitati ex corde inten
dimꝰ. ⁊ oēs ad nos veniētes p̄ter hereticos
leta fronte ſuſcipimꝰ. ac venientiū pedes ab
luimus. Iſidorꝰ v̊o in li. ethimologiarꝝ ait.
Hieronimꝰ triū linguarꝝ extitit ꝑitus. Cuiꝰ
interp̄tatio ceteris anteferī. quoniā ⁊ v̊borꝝ
tenacior eſt. ⁊ ꝑſpicuitate ſn̄ie clarior. atqꝫ vt
pote a xp̄iano interp̄te verior. In dyalogo
q̊qꝫ ſeueri diſcipuli ſancti martini q̄ eius tꝑe
fuit ſic de hieronimo ſcriptū habet̄. Hiero/
nimꝰ p̄ter fidei meritū doteqꝫ virtutū nō ſo
lum latinis atqꝫ grecis ſꝫ etiā hebreis ita lit/
teris inſtructꝰ eſt. vt ſe illi in omi ſcīa nemo
audeat cōꝑare. Cui iugis aduerſus malos
pugna. ꝑpetuūqꝫ certamē. Oderūt eū here/
tici q2 eos impugnare nō deſijt. Oderūt cle/
rici q2 vitā eorꝝ inſectat̄ ⁊ crimina. Sꝫ plane
boni oēs ⁊ mirant̄ ⁊ diligūt. Nā q̄ eū hereti
cum eſſe arbitrant̄ inſaniūt. Totꝰ ſꝑ ī lectio
ne. totꝰ in libris eſt. nō die. nō nocte reqeſcit.

aut legit aliq̄d aut ſcribit. Hec Seuer⁹. Et ſicut ex his v̄bis p̄tz. ⁊ ſicut etiam ipſe ſepe teſtat̄ multos pſecutores ⁊ m̄ltos detractores ꝓpeſſus eſt. Quas tñ pſecutões q̄z libent̄ ſuſtinuerit patet ex eo. ꝙ ſicut dicit in ep̄la ad aſellā. Grās ago deo q2 dign⁹ ſum habitus quē oderit mūdus ⁊ maleficū me garriunt. Sz ſcio ad regnū ꝑuenire ꝑ infamiam ⁊ bonā famā. Itē. Utinā ob dñi mei nomē atq3 iuſticiā vniuerſa me infideliū turba pſequatur Utinā in opprobriū meū ſolidi⁹ exurgat hic mūdus tantū vt merear a xp̄o laudari. ⁊ ſue pollicitatōis ſperare mercedē. Grata vtiq3 ⁊ deſiderata t̄ptatio eſt cui⁹ p̄miū a xp̄o ſperat̄ in celo. Hec maledictio ḡuis eſt que diuina laude mutat̄. Obijt circa annos dñi. cccxcviij.

CXLII A

De ſancto Remigio

Remigi⁹ dicitur a remige q̄ eſt nauis ductor vl' rector Uel dr̄ a remis q̄ ſunt inſtrumēta q̄bus nauis ducitur. ⁊ gyon qđ eſt luctatio Ipſe enī eccl'iam gubernauit a ꝑiculo naufragij eā duxit ad portū ꝑadiſi. ꝑ ea luctatus eſt ꝯ inſidias diaboli.

Remigi⁹ regē ⁊ gentē frācoꝝ ad xp̄z ꝯuertiſſe dr̄. Habebat eñ rex vxorē noīe clotildim xp̄ianiſſimā q̄ virū ſuum nitebat̄ ad fidē ꝯuertere. ſz neq̄bat. Que dū filiū genuiſſet ipm baptizare voluit ſz rex omino ꝓhibuit Illa aūt q̄ſcere nō valēs tandē vir h̄a rege obtinuit ⁊ filium baptizauit. Qui dū baptizat⁹ eēt ſubito ē defunct⁹ Cui rex ait. Nūc apparet q2 xp̄s vil' eſt de⁹ q̄ eū ꝑ quē fides ei⁹ poterat ſublimari in vita ꝯſeruare nō potuit. Cui illa Imo i h̄a deo meo valde me diligi ſentio ꝙ p̄mū fructū ventris mei ipm recepiſſe cognoſco q̄ regnū i infinitū tuo meli⁹ filio meo largit⁹ ē. Cōcepit igitur iteꝝ ⁊ filiū aliū pepit quē ſic̄ p̄mū cū multa inſtātia baptizari fec. Sz ecce ſubito infirmat̄. ita ꝙ de ei⁹ vita deſpat̄. Dixitq3 rex vxori. Uere debil' eſt de⁹ tu⁹ q̄ nullū i ſuo noīe baptizatū i vita ꝯſuare p̄t. Nā ſi mille genueris ⁊ cūctos baptizaueris oēs ſil' ꝑibūt. Sz tñ puer ꝯualuit ⁊ ſanitatē recepit ita ꝙ poſt patrē regnauit. At fidel' mulier viꝝ ſuū ad fidē reducere conabat̄. ſz ille modis oīb⁹ reſiſtebat. Qualit̄ aūt ad fidē ꝯuerſus ē in alio feſto q̄d ē p⁹ ephiam dictū eſt. Uolēs aūt ꝑdict⁹ rex clodoue⁹ fact⁹ xp̄ian⁹ remēſem eccleſiā dotare btō remigio dixit. vt q̄ntū circuiret dū ipe i meridie dormiret ſibi darz. q̄d ⁊ factū eſt. Sz cū q̄dā molēdinū ſuū hēbat itra fines btī remigij. molēdinari⁹ ipm dum circuiret cū indignatōe repulit. Cui dixit remigi⁹. Amice nō ſit tibi durū vt h̄ molendinū ſil' habeam⁹. At ille vt eū reiecit ſtatim rota molēdini i ꝯtrariū verti cepit. clamauitq3 p⁹ ſanctū remigiū dicēs. Serue dei veni ⁊ habeam⁹ pit̄ molēdinū. Cui ille. Nec mihi nec tibi. Statiq3 ſe t̄ra aperuit ⁊ molēdinū penitus deglutiuit Preuidens remigi⁹ famē futurā cū in villa q̄dā bladi cumulos cōgregaſſet. inebriati ruſtici ſenis prudētiā deridētes ignē ſuppoſuerunt. Qđ ille audiēs illuc venit. ⁊ ꝓ frigore etatis ⁊ veſptini tp̄is ſe calefacere cepit ⁊ trāq̄llo corde dixit. Semꝑ focus bon⁹ ē. Uerūtñ q̄ h̄ fecerūt ⁊ poſteri eoꝝ viri i genitalib⁹ rupti. femīe gutturoſe erunt Qđ ſic i ill' euenit quſq3 ꝑ karolū ſūt diſpſi.

Notādū āt ꝙ illđ feſtū ſcti remigij q̄d agit̄ in mēſe ianuarij ē feſtū de felici obitu illius. Illđ āt dr̄ eē de ei⁹ ſacri corporis trāſlatōe. cū eī corp⁹ ei⁹ p⁹ ip̄i⁹ obitū ad eccl'iaz ſctōꝝ thimothei ⁊ apollinaris cū feretro deferret̄. ſec⁹ eccl'iaz ſctī xp̄oferi cepit adeo pōderare ꝙ nullaten⁹ moueri potuit. Tādē coacti rogauerūt dñm vt eis oñdere digret̄ ſi forte in eccl'a illa ſctī xp̄oferi vbi nulle reliq̄ue ſctōꝝ q̄ſcebāt ſepeliri vellet. Statiq3 corpus leuiſſime ſuſtulerunt. ⁊ ipm ibi honorifice poſuerunt Ubi cū multa miracl'a fierēt eccliam āpliauerūt Et fctā cripta retro altare. cū effoſſum corp⁹ ibi reponere vellēt mouere nullaten⁹ potuerūt. Cū āt i orōib⁹ ꝑnoctarēt ⁊ media nocte oēs pit̄ obdormiſſent. i craſtinū. ſ. kal'. octobris iuenerūt ſepulcꝝ cū corpe ſctī remigij i illā criptā ab āgel' deportatū. Qđ tñ p⁹ longū tp̄s i pulcriorē criptā eadē die cū capſa argētea trāſlatū eſt. Floruit circa annū dñi. ccccxc.

CXLIII A

De ſancto Leodegario

Leodegarius dū
l oı̄ v̄tute polleret eduēſi eccłie meru
it ı̄ pōtificē pmoueri Qui dū clota
rio rege decedēte cura regni gūius pmeret̄
volūtate dei ⁊ pncipū ꝯſilio childericū frēm
clotarij adoleſcētē valde idoneū pfec̄ in regē
Sꝫ ebroinꝰ theodoricū ipſius childerici ger
manū pficere nitebat̄. n̄ ppt̄ regni cōmoduꝫ
ſꝫ qꝛ de ptāte elec̄tꝰ ⁊ oībꝰ odioſus irā regis
⁊ pncipū verebat̄. Timēs igit̄ ebroinꝰ licēti
am a rege petijt ⁊ mōaſteriū ītroiuit. q̊ cōce
dēte ⁊ frēm ſuū theodoricū ne ꝯ regnū aliq̄d
moliret̄ in cuſtodia detinēte. ſctitate ⁊ puidē
tia epi pace mirabili oēs gaudebāt Sꝫ poſt
aliq̊d tps rex malignoꝝ ꝯſilio deprauatꝰ in
tātū in viri dei odiū incitat̄ ꝙ oportunitateꝫ
⁊ modū mortis eiꝰ attētiꝰ inq̄rebat. Sꝫ eps
blāde ferēs ⁊ oēs inimicos ſuos vt amicos
amplectēs egit cū rege vt diē paſce ı̄ vrbe cui
p̄erat celebraret. Et ecce illa die nnnciatū eſt
ei ꝙ rex ı̄ illa nocte q̄cq̄d ꝺ morte eiꝰ tractaue
rat pficere decreuiſſꝫ At ille nihil trepidās ſꝫ
illa die cū rege ı̄ mēſa cōmunicās pſecutorē
ſic fugit ꝙ ı̄ luxuniēſi monaſterio dn̄o ſerui
ens etiā ebroino q̇ ibi ı̄ monaſtico hītu lati/
tabat ſedula caritate ſuiuit. Pꝰ modicum
rex morit̄ ⁊ theodoricꝰ in regnū ſublimatur
Quappter leodegariꝰ pp̄li ſui lacrimis ⁊ p̄/
cibꝰ motꝰ ⁊ abbatis impio ꝯpulſus ad ſedē
ſuā redijt. ac ebroinꝰ ptinꝰ apoſtatauit ⁊ re
gis ſeneſcalcꝰ ordinatꝰ ē. Qui licet pꝰ malꝰ
fuerit. tn̄ poſtea fuit peior. totoq̄ꝫ ſtudio leo/
degariū occidere nitebat̄. Miſſis igit̄ mili/
tibus q̇ eū caperēt. cū h̄ leodegariꝰ cōperiſſꝫ
eoꝝ furori cedēs dū in habitu pōtificali ꝺ vr
be egrederet̄ a militibꝰ capit̄ q̇ ei ſtatim ocu
los eruerūt Pꝰ bieniū ſanctꝰ leodegariꝰ
cū fratre ſuo garino quē ebroinꝰ exulauerat
in palatiū regis ē adductꝰ. Cū ad irriſioneꝫ
ebroini ſapiēter ⁊ pacifice rn̄deret. nequā ille
iuſſit garinū lapidibꝰ obrui. ſanctūq̄ꝫ epm
tota die nudis pedibꝰ p q̄ndā fluuiū ſuper
acutiſſimos lapides decurrētē deduci. Et au
diens ꝙ ı̄ his tormētis deū laudaret. linguā
eiꝰ pcidi fecit. ⁊ poſtmodū eū cuidā cuſtodi
tradidit vt ipm nouis ſupplicijs reſuarꝫ. Il
le aūt vſum loq̄ndi n̄ pdidit. ſꝫ pdicatiōi ⁊ ex
hortatōi pꝰ ut poterat vacabat. pdixitq̄ꝫ qn̄ ⁊
q̄lit̄ ipe ⁊ ebroinꝰ ex hac vita migraret̄. Lux
aūt immēſa ı̄ modū corone caput eiꝰ circū/
dedit Quā cū mlt̄i vidiſſent q̄d h̄ eēt ab ipo
epo q̄ſierūt. At ipe ſe in orōe pſternēs grās
deo retulit. ⁊ oēs aſtātes vt ı̄ meliꝰ vitaꝫ mu
tarēt admonuit. Qd̄ ebroinꝰ audiēs ⁊ inui
dēs miſſis q̄ttuor ſpiculatoribꝰ ipm decolla
ri pcepit. Cū ergo ipm ducerēt ait eis. Nō ē
inq̄t opꝰ frēs vos diutiꝰ fatigari. Sꝫ h̄ iple/
te deſideriū eiꝰ q̇ vos miſit. Ad h̄ tres illorū
adeo ſūt cōpūcti ꝙ ad pedes eiꝰ pcidētes ve
niā pcabāt̄. Quartꝰ v̇o cū eū decollaſſꝫ pti
nus a demōe arreptꝰ ⁊ ı̄ ignē piectꝰ vitā mi
ſerabilit̄ terminauit. Bienio expleto audiēs
ebroinꝰ corpꝰ ſcti viri mlt̄is miraculis illu/
ſtrari. miſerabilit̄ cruciatꝰ inuidia militē il/
luc miſit vt an ſic ſe hrēt vitaſitimaret. Mi/
les aūt ſupbꝰ ⁊ arrogās cū illuc veniſſꝫ cal/
ce tumbā ſcti pcutiēs exclamauit. Moriat̄
q̇ mortuū miracl'a facere poſſe credit Mox
ille arreptꝰ a demonio ⁊ ſubito moriēs mor
te ſua ſanctū ampliꝰ cōmēdauit. his auditiſ
ebroinꝰ āpliꝰ inuidia torq̄bat̄ ⁊ famā ſcti ex/
tinguere moliebat̄. Sꝫ iuxta pdictōꝫ ſcti gla
dio neq̄ter neq̄m ipe occidit̄. Paſſus ē aūtē
circa annū dn̄i. dclxxx. tpe ꝯſtātini q̄rti

CXLIIII

De ſanco Franciſco

Rācıſcꝰ p̄ıus di/
ctus eſt iohēs. ſꝫ poſtmoduꝫ muta
to noīe frāciſcꝰ vocatꝰ ē. Cuiꝰ mu
tatōis noīs mlt̄iplex cā fuiſſe videt̄. Primo
rōe miraculi cōnotādi. Linguā ei gallicam
miraculoſe a dn̄o recepiſſe cognoſcit̄. Vn̄ dr̄
in legēda ſua ꝙ ſp cū ardore ſpū ſſcti repleret̄
ardētia foris v̇ba eructās gallice loquebat̄.
Scd̄o rōe officij diuulgādi. Vn̄ dr̄ ı̄ legēda
ꝙ diuia puidētia ſibi h̄ vocabulū indidit. vt
ex ſinglari ⁊ inſueto noīe opinio miniſterij
eiꝰ toti citiꝰ ı̄noteſceret orbi. Tertio rōe effe/
ctus ꝯſeq̄ndi vt ſcꝫ p h̄ daret̄ intelligi ꝙ ipe p
ſe ⁊ per filios ſuos multos ſeruos peccati et

diaboli debeat fracos ⁊ liƀos facere. Quar
to rõe magnanimitatis ĩ corde. Nã fraci a
ferocitate ſunt dicti. qꝛ eis ineſt naturalis fe/
ritas ⁊ magnanimitas aĩoꝝ. Quĩto rõe vtuo
ſitatis in ſmone. qꝛ eiꝰ ſmo inſtar ſecuris vi
cia incidebat. Sexto rõe terroris ĩ demonũ
fugatõe. Septimo rõe ſecuritatis ex vtute ⁊
opeꝝ pfectõe ⁊ honeſtatis ĩ ↄuerſatõe. Aiũt
eni fraciſcas dici ſigna q̃dã inſtar ſecuriũ q̃
rome añ ↄſules ferebãt. q̃ erãt in terroꝛe ĩ ſe/
curitatẽ ⁊ in honoꝛem. A

Franciſcꝰ ſeruꝰ ⁊ amicꝰ altiſſimi ĩ
ciuitate aſiſij ortꝰ ⁊ negociatoꝛ effe
ctꝰ fere vſq₃ ad viceſimũ etatis ſue
annũ tps ſuũ vane viuẽdo ↄſũpſit. quẽ dñſ
infirmitatis flagello corripuit. ac in viꝝ alte
rũ ſubito traſformauit ita q̄ iã ſpũ ꝓphetico
pollere cepit. Nã cũ q̃dã vice ipe cũ pluribꝰ a
peruſinis captꝰ diro fuiſſet carceri macipa/
tus. dolẽtibꝰ alijs h ſolꝰ exultat. ⁊ redargu/
tus ſup h a ↄcaptiuis rñdit. Ideo me exulta/
re noueritis. qꝛ adhuc ſctũs ꝑ totũ ſeculum
adoꝛaboꝛ. Quadã vice romã cã deuotõis
pficiſcẽs. veſtimẽta ſua depoſuit. ⁊ pauꝑis
cuiuſdã veſtimẽta idués añ eccliam ſcti Pe
tri int̃ pauperes ſedit ⁊ cũ eis velut vnꝰ ex illis
auide mãducauit. Et ſepꝰ ſilr feciſſ₃ niſi no
toꝝ verecũdia ipediſſ₃. Antiquꝰ hoſtis eũ
a ſalubri ꝓpoſito conabat̃ auertere. ⁊ femi/
nã q̃ndã ſue ciuitatis mõſtruoſe gibboſam
cordi eiꝰ imittit. ⁊ niſi reſipiſcat a ceptis. ſilẽ₃
ſe facturũ minat̃. Sꝫ a dño ↄfortatꝰ audiuit
Frãciſce amara ꝓ dulcibꝰ ſume. ⁊ teipſũ cõ
tẽne ſi me cupis agnoſcere. Quẽdã igit̃ le/
proſum obuiũ hñs cũ hmõi hoĩes natura/
liter mltũ abhoꝛꝛẽt. diuini tñ memoꝛ oracu/
li accurrẽs ĩ oſcula eiꝰ ruit. ⁊ pꝰ h ille ſtatim
diſparuit. Quappꝑ ad leproſoꝝ habitacula
ꝓperat. ⁊ eoꝝ manꝰ deuote oſculãs pecuniã
donat. Eccliam ſcti damiani orõis cã in/
greditur ⁊ imago xpi eũ miraculoſe alloq̇tur.
Frãciſce inq̇t vade repara domũ meã q̃ vt
cernis tota deſtruit̃. Ab ea igit̃ hora aĩa eiꝰ
liq̇facta ẽ. ⁊ crucifixi cõpaſſio eiꝰ cordi mira
biliter eſt infixa. Inſiſtit ſolicite eccle repãde.
⁊ venditis q̃ habebat cũ pecuniã cuidã pſbitero
daret ⁊ ille timore pentũ recipe recuſaret co/
ram ipo eã piiciẽs tãq₃ puluerẽ vilipendit.
Quappꝑ a patre ligatꝰ ⁊ captꝰ pecuniã eiꝰ
reſtituit ac veſtẽ pr̃i reſignauit ⁊ ſic nudꝰ ad
dñm euolauit ⁊ cilicio ſe induit. Aduocat ĩ
ſup ſeruꝰ dei q̃ndã ſimplicẽ viꝝ quẽ loco pa
tris ſuſcipiẽs rogat vt cu₃ pat̃ eiꝰ maledicta
ↄgeminet ipe ſibi ecõuerſo bñdicat. Frat̃
eiꝰ carnal' hiemali tpe frãciſcũ vilibꝰ pãnicu
lis tectũ orõi vacantẽ ⁊ tremebũdũ vidẽs ait
cuidã. Dic franciſco vt de ſudoꝛe ſuo vnã ti
bi nũmatã vedat. Qd ille audiẽs alacrit̃ rñ
dit. Reuera ego hũc dño meo vedã. Qua
dã die dũ audiret eã q̃ dñs diſcipul' ſuis ad
pdicandũ miſſis locutꝰ ẽ. ſtatĩ ad vniuerſa
ſeruãda tota virtute ↄſurgit. Soluit calcia/
mẽta de pedibꝰ. tunica vna ſꝫ vili induit ⁊ ꝑ
corrigia mutauit funiculũ. Tẽpe niuis ꝑ
ſiluã ambulãs a latronibꝰ capit̃ ⁊ ab eis q̇s
ſit req̇ſitꝰ pcõnẽ dei ſe eſſe aſſeruit. Que₃ illi
arripiẽtes ĩ niuẽ piiciũt dicẽtes. Jace ruſti/
ce pco dei. B Multi nobiles ⁊ ignobi/
les clerici ⁊ laici ſpreta ſeculi põpa eiꝰ veſti/
gijs adheſerũt. q̇s pat̃ ſctũs docuit euãgeli/
cã pfectiõnẽ iplere. pauptatẽ apphẽdere. ⁊ ꝑ
viã ſctẽ ſimplicitatis icedere. Scripſit pte
rea euãgelicã regulã ſibi ⁊ ſuis fratribus ha
bitis ⁊ habẽdis quã dñs papa innocẽtiꝰ cõ
firmauit. Cepit ex tũc feruẽtiꝰ vbi dei ſemĩa
ſpargere ⁊ ciuitates ⁊ caſtella feruoꝛe mira/
bili circuire. Frat̃ q̃dã erat. q̃ntũ a foris vi
debat̃ eximie ſctitatis. ſꝫ tñ admodũ ſingula
ris. q̃ tãta diſtrictõe ſilentiũ obſuabat vt nõ
vbis ſꝫ nutibꝰ ↄfiteret̃. Cũq₃ ſanctꝰ ab oĩbꝰ
laudaret̃. vir dei illuc adueniẽs dixit. Sini/
te frẽs. nec mihi ĩ eo diabolica figmenta lau/
date. Moneat̃ ſel' vl' bis ĩ hebdomada ↄfite/
ri. Qd ſi nõ fecerit. diabolica tẽptatio ẽ ⁊ de/
ceptio fraudulẽta. Monẽtibuſq₃ illũ fratri
bus. digitũ ori ſuo impoſuit ⁊ caput ↄcutiẽſ
ſe nullatenꝰ ↄfeſſuꝝ innuit. Nõ poſt mltos
dies ad vomitũ rediit ⁊ ĩ facinoroſis actibꝰ
vitã finiuit. Fatigatꝰ in itinere ſeruꝰ dei
dũ aſinũ eq̇taret. ſociꝰ eiꝰ frat̃ leonardus de
aſiſio ſilr fatigatꝰ itra ſe cepit cogitare ac di
cere. Nõ de pari ludebãt huiꝰ pentes et mei.
Et ↄtinuo vir dei d aſino deſcẽdẽs dixit fra
tri ſuo. Nõ ↄuenit me eq̇tare ⁊ te peditem ve

nire. q2 nobilioꝛ me fuiſti. Stupefactꝰ frat ad pedes patris ꝓcidit ⁊ veniā poſtulauit Trāſeūti ſibi aliqñ mulier q̄dā nobil' cō cito gdu occurrit cuiꝰ laſſitudinē ⁊ interclu ſos anbelitꝰ miſeratꝰ q̄dnā reqreret inq̄ſiuit Et illa. Ora ꝓ me pat. q2 ſalubꝛe ꝓpoſitum qd̄ ꝯcepi. viro īpediēte nō exeq2. ſʒ in ſuitio xp̄i mihi plimū aduerſat. Cui ille. Uade fi lia q2 cito de eo ꝯſolatōʒ recipies ⁊ ex pte dei oīpotētis ⁊ mea ſibi denūcieſ ꝙ nūc ē tps ſa lutis. poſtmodū eq̄tatiſ Qua denūciāte vir ſubito īmutat ⁊ ꝯtinētiā pollicet. Cuidaʒ ruſtico in q̄dā ſolitudine ſiti deficiēti. fonteʒ aq̄ ibidē ſuis oꝛōibꝰ īpetrauit Cuidā fra tri ſibi admodū familiari ſecretū h̄ ſancto i ſtigāte ſpū retulit dicēs. Hodie eſt aliq̄s ſer uus dei ſup terrā ꝓpt quē q̄ aduixerit nō ꝑ mittet dn̄s famē ſup hoīes deſeuire. ſʒ ſic ꝑ culdubio fuiſſe narrat. Sʒ illo ſublato tota in ꝯtrariū ꝯditio ꝑmutat. Nā pꝰ eiꝰ feliceʒ trāſitū ꝑdicto fratri apparuit dicēs. Ecce iaʒ venit fames quā donec viuerē ego. veīre ſu per terrā dn̄s ñ ꝑmiſit. In feſto paſce cū frēs ī heremo greci. mēſam accuratiꝰ ſolito albis ⁊ vitreis ꝑparaſſent. ⁊ vir dei h̄ ꝯſpexiſ ſet ꝯtinꝰ greſſuʒ retrahēs capellū cuiuſdam paupis q̄ tūc aderat capiti ſuo īponit. et ba culū manu geſtās foras egredit ⁊ ad hoſti um ꝯſtolat. Mādūcātibꝰ igit fratribꝰ cla mabat ad hoſtiū vt amoꝛe dei peg2ino pau peri ⁊ infirmo elemoſynā largiāt. Uocatuſ paup ingredit ⁊ ī terra ſolꝰ recūbēs diſcum ponit ī cinere. Qd̄ videntes frēs ſtupoꝛe ni mio ſunt repleti. Quibꝰ ille ait. Mēſaʒ vidi paratā ⁊ oꝛnatā ⁊ paupeꝝ hoſtiatī euntium vnicū nō eē cognoui. ¶ Pauptatē in ſe ⁊ in alijs adeo diligebat vt pauptatē dn̄am ſuā ſꝑ vocaret Si qñ paupioꝛē ſeipſo vide ret ꝯtinꝰ īuidebat. ⁊ ſe ab ipo vinci timebat. Nā ⁊ cū die q̄dā paupculū q̄ndā obuiū ha buiſſet. ait ſocio ſuo. Magnā verecūdiā in tulit nob hꝰ inopia. ⁊ noſtrā pauptatē plu rimū reph̄edit. Nā ꝑ meis diuitijs meā do minā pauptateʒ elegi. ⁊ ecce ā pliꝰ relucet in iſto. Dū q̄dā paup coꝛā eo tranſiret ⁊ vir dei ītima fuiſſʒ cōpaſſiōe cōmotꝰ dixit ei ſo ciꝰ. Et ſi h̄ ſit paup ſʒ foꝛſitā in tota ꝓuīntia nō eſt eo ditioꝛ voluntate. Cui vir dei dixit. Cito tunicā tuā exue ⁊ paupi tribue. ⁊ ad eꝰ pedes ꝓſtratꝰ culpabilē te clama. Cui ille ꝓ tinꝰ obediuit Quadā vice tres mulieres facie ⁊ habitu ⁊ ꝑ oīa ſiles obuias habuit. q̄ eū talit ſalutauerūt. Bn̄ueniat dn̄a pauper tas. ⁊ ꝯtinuo diſparuerūt ⁊ vltra viſe ñ ſūt. Cū ad ciuitatē aretij aduenīſſʒ ⁊ ibi bellū inteſtinū cōmotū fuiſſʒ. vidit vir dei de bur go ſup terrā illā demōes exultātes Uocanſ q̄ʒ ſociū ſuū noīe ſilueſtꝝ dixit ei. Uade ad portā ciuitatis ⁊ demonibꝰ vt ciuitatē exeāt ex pte dei oīpotētis ꝑcipe Qui feſtinans añ portā valēter clamauit. Ex pte dī ⁊ iuſſu pa tris noſtri frācíſci diſcedite demōes vniuer ſi. Sicq̄ʒ oēs ciues pꝰ modicū ad ꝯcoꝛdiaʒ redierūt. Pꝛedictꝰ aūt ſilueſter dū adhuc ſa cerdos ſeclaris eēt vidit ī ſomniſ crucē aure am de oꝛe frācíſci ꝓdeūtē. cuiꝰ ſūmitas celoſ tāgebat. cuiꝰ bꝛachia ꝓtēſa ī latū vtrāq̄ʒ mū di ptē amplexādo cingebāt. Cōpūctꝰ ſacer dos ꝓtinꝰ mūdū deſerit. ⁊ viri dei ꝑfectꝰ imi tatoꝛ efficit. B Exiſtēte viro dei ī oꝛōe diabolꝰ ter eū ꝓpꝛio noīe vocauit. Cui cuʒ ſanctꝰ rn̄diſſʒ adiecit. Nullꝰ ē adeo ī h̄ mun do pctōꝛ cui ſi ꝯuerſus fuerit nō indulgeat dn̄s. Sʒ q̄cūq̄ʒ ſemetipſum pn̄ia dura neca uerit. miſcꝛdiā in ꝑpetuo nō inueniet. Cō tinuo hꝰ dei ꝑ reuelatiōeʒ cognouit hoſtis fallaciā. quō niſus fuerit ad tepoꝛē eū redu cere Cernēs aūt hoſtis antiquꝰ q2 ſic non ꝑ ualuit. grauē carnis tēptatiōnē eidē immiſit Qd̄ vir dei ſentiens veſte depoſita. coꝛdula duriſſima ſe vberat dicēs. Eya frat aſine. ſic te manere decet. ſic ſubire flagellū. Sʒ cuʒ tē ptatio neq̄q̄ʒ diſcederet. foꝛas exiēs ī magnā niuē ſe nudū demerſit Accipiēſq̄ʒ niuē ī mo dū pile ſeptē glebas cōpingit. q̄s ſibi ꝓponēſ cepit alloq̄ coꝛpꝰ. Ecce inq̄t hec maioꝛ vxoꝛ tua iſte q̄ttuoꝛ duo filij ſūt ⁊ due filie tue. reli que due ſūt hꝰ ⁊ āctlla. Feſtina ergo oēs in duere. q̄niā frigoꝛe moꝛiūť. Si aūt eoꝝ mul tiplex ſolicitudo te moleſtat. vni dn̄o ſolicitꝰ ſerui. Illico diabolꝰ ꝯfuſus abſceſſit. et vir dei deū glificās ī cellā rediſt Cū apud do minū leonē cardinalē ſctē crucis ab eo roga tus aliquādiu moꝛaret nocte q̄dā demoneſ

ad ipſum venietes eū ḡuiſſime v̓berauerūt Vocāſqꝫ ſociū ⁊ ſibi rē apiēs ait. Demōes ſūt caſtaldi dñi noſtri q̄s deſtinat ip̄e ad puniēdos exceſſus. Ego v̄o offēnſam ñ recolo quā p miſericordiā dei ſatiſfactōe ñ lauerī Sꝫ forte id caſtaldos ſuos ī me pmiſit irruere. qꝛ maneo ī curijs magnatū. qđ forſitan fratrib⁹ meis paupculꝭ bonā ſuſpitōꝫ nō generat. qꝛ forte me extimāt delicijs abūdare. ⁊ ſurgēs ſūmo mane inde receſſit. Exiſtente aliqñ eo ī orōe. audiuit ſup tectū dom⁹ catuas demonū diſcurrētes cuꝫ ſtrepitu. Qui pcit⁹ foris exiēs ⁊ crucis ſignū ſibi imprimēs dixit Ex pte oīpotētis dei vob̄ dico demōes vt q̄cq̄d vob̄ pmiſſuꝫ ē in meo corpe faciatiſ Libent ei oīa ſuſtinebo. qꝛ cū maiorē inimicū nō habeā corpe. vīdicabitis me de aduerſario meo. dū ī ipo vice mea exercebitis vltionē Cōfuſi igit demōes euaneſcūt Fratꝗdā ſoci⁹ viri dei ī extaſi fact⁹. int ceteras celi ſedes vidit vnā digniſſimā ⁊ nobili gloria pfulgentē. Qui cū miraret cui nā taꝫ pclara ſedes ſuaret audiuit. Sedes iſta vni⁹ de ruentib⁹ pncipib⁹ fuit. ⁊ nūc hūili frāciſco parat. Et exiēs ab orōe viꝝ dei interrogauit dicēs. Quid de te opinaris pat. Et ille. videor mihi maxim⁹ pctoꝝ. Statiꝗꝫ ī corde fratriſ ſpūs dixit. Cognoſce q̄ v̄a fuerit viſio quaꝫ vidiſti. q̄nīā ad ſedē p ſupbiā pditā hūilitaſ leuabit hūillimū E Jn viſiōe ſeru⁹ dei ſupra ſe ſeraphin crucifixū aſpexit. q̄ crucifixionis ſue ſig̃ ſic euidenē ei impſſit vt crucifixus videret ⁊ ip̄e. Cōſignāt man⁹ ⁊ pedes ⁊ lat⁹ crucis caractere. ſꝫ diligenti ſtudio ab oīum ocul' ipſa ſtigmata abſcōdebat. Quidā tñ hec ī vita viderūt. ſꝫ ī morte plīmi conſpexerūt. Qđ aūt h̄ ſtigmata p oīa vera extiterint multis miraculis oñſum eſt. Quoꝝ duo que poſt ei⁹ obitū ꝯtigerūt hic interſerere ſufficiat Jn apulia vir q̄dā noīe rogerius añ imaginē ſcti frāciſci ſtās cepit cogitare dicēs. Eſſet ne h̄ veꝝ vt tali claruiſſꝫ miraculo an pia fuiſſꝫ illuſio ſiue ſuoꝝ fratruꝫ ſimulata īuētio. Qđ dū mēte reuolueret. ſubito audiuit ſonū q̄ſi ſpiculū pſiliēs de baliſta. ſenſitꝗꝫ ſe in ſiniſtra manu ḡuit vulneratū. Sꝫ cū in cyrotheca nil leſionis appareret cyrothecā de manu extraxit ⁊ ḡue vuln⁹ q̄ſi ſagitte ī palma ꝯſpexit. ex q̄ tāta vis pcedebat ardoris vt tot⁹ ex dolore ⁊ ardore deficere videret. Cūꝗꝫ peniteret ⁊ ſe btī franciſci ſtigmata credere veracit teſtaret. p⁹ duos dies dū ſanctū dei p ſua ſtigmata exoraſſet. fuit ꝯtinuo liberat⁹ Jn regno q̄ꝫ caſtelle cū q̄dā vir ſctō frāciſco deuot⁹ ad cōpletorium pgeret. ab inſidijs ad mortē alterius ibi patis ex errore ī petit. ⁊ letalit vulnerat⁹ ſemiuiu⁹ relinq̄t. Deinde gladiū in gutture crudelis lictor infixit. ⁊ extrahere nō valēs receſſit. Fit vndiꝗꝫ ꝯcurſus ⁊ clamor. ⁊ ab oībuſ plāgit mortu⁹ Cū aūt nocte media cāpana fratrū ad matutinas pulſaret vxor clamare cepit. Mi dñe ſurge ⁊ vade ad matutinaſ qꝛ cāpana te vocat. Statī ille manū eleuās videbat alicui innuere vt gladiū extraherꝫ. Et ecce videtib⁹ oīb⁹ gladi⁹ q̄ſi validiſſimi iactatus manu pugilis emin⁹ pſiluit. Statīqꝫ ille pfecte ſanat⁹ ſe erexit dicēs. Beat⁹ frāciſc⁹ ad me veniēs ſuaqꝫ ſtigmata meis vulnerib⁹ apponēs. eorū ſuauitate cūcta vulnera deliniuit. ⁊ ꝯtactu mirifice ſolidauit. qui cū vellet diſcedere ſibi innuebā vt gladiū abſtraheret. qꝛ loq̄ alit nō valebā Que ſtatim apprehēdens valide piecit ⁊ ſtigmatib⁹ ſanctis vulneratū guttur demulcēs pfecte ſanauit. Jn vrbe roma clara illa lumiaria orbiſ ſcꝫ beat⁹ franciſc⁹ ⁊ btūs dñic⁹ corā dño hoſtieñ q̄ poſtea fuit ſūm⁹ pōtifex aderāt. Dixitqꝫ eis ep̄s. Cur non facim⁹ de veſtris fratrib⁹ ep̄os ⁊ platos q̄ documēto ⁊ exēplo ceteris p̄ualēt. Fit int ſctōs de rñdēdo lōga cōtētio. Vicit tā dē hūilitas frāciſcū ne ſe pponeret. Vicit ⁊ dñicū vt pmo rñdēdo hūilit obediret. Dixit ergo btūs dñicus. Dñe ḡdu bono ſi cognoſcūt ſublimati ſunt frēs mei. nec p meo poſſe pmittā vt aliud aſſeq̄nt ſpeciē digtatis. Poſt̄ h̄ rñdēs ſcūs frāciſc⁹ dixit. Dñe minores id vocati ſūt frēs mei vt maiores fieri nō p̄ſumāt. Jgit beat⁹ frāciſcuſ colūbina ſimplicitate plen⁹ oēs creatꝰas ad creatoris hortat amorē. pdicat auib⁹. audit ab eis. tangūt ab ip̄o. nec niſi licentiate recedūt. Jrūdines dū eo pdicāte garrirēt. ipſo īperante protinus conticeſcūt F Apud

porciũculã iuxta e⁹ cellã cicada ĩ ficu reſideſ frequẽter canebat. Quã vir dei manũ extendẽs vocauit dicẽs. Soror mea cicada veni ad me. q̃ ſtatĩ obediẽs ſup ei⁹ manũ aſcẽdit. Cui ille. Cãta soror mea cicada ꝛ dñm tuũ lauda. Que ꝑtin⁹ canẽs nõ niſi licẽtiata receſſit. Parcit lucernis lãpadib⁹ ꝛ candelis nolẽs ſua manu deturpare fulgorem Sup petras reuerẽter ãbulat ĩtuitu ei⁹ q̃ dr̃ petra Legit de via v̓miculos ne trãſeũtiũ pedib⁹ ꝯculcent. Et apib⁹ ne inedia peant glacie biemali mel ꝛ optima vina iubet apponi. Fraterno noĩe aĩalia cũcta vocabat. Miro et ĩeffabili gaudio replebat ob creatoris amorẽ cũ ſolẽ lunã ꝛ ſtellas intuebat ꝛ eas ad creatoris amorẽ inuitabat. coronã ſibi magnã fieri ꝓhibebat dicẽſ. Volo q̃ frẽs mei ſimplices ptẽ habeãt ĩ capite meo. Vir q̃dã admodũ ſeculariſ. cũ ſeruũ dei frãciſcũ apud ſctũm ſeuerinũ ꝑdicãtẽ inueniſſʒ. vidit do ſibi reuelãte ſctũm frãciſcũ duob⁹ trãſuerſis enſibuſ valde fulgẽtib⁹ ĩ modũ crucis ſignatũ. q̃rũ vn⁹ a capite vſqʒ ad pedes. ali⁹ a manu in manũ ꝑ pect⁹ trãſuerſalit̃ tẽdebat. Quẽ cũ nũq̃ʒ vidiſſʒ tali ĩdicio recognoſcẽſ cõpũct⁹ ordinẽ itroiuit ꝛ vitã felicit̃ ꝯſũmauit Cũ infirmitatẽ oculoꝝ ex fletu ꝯtinuo icurriſſet ſuadẽtibus q̃ abſtineret a lacrimis ſic r̃ndit Nõ eſt ob amorẽ lumis q̃d habe⁹ cõmune cũ muſcis ẽtne lucis viſitatio repellẽda. Cũ aũt a fratrib⁹ vrgeret vt pateret infirmitati viſus remediũ adhiberi ꝛ cyrurgic⁹ inſtrumẽtũ ferreũ igne cãdẽs in manu teneret. vir dei ait Mi frat̃ ignis eſto mihi ĩ hac hora ꝓpici⁹ ꝛ curial̃. ꝓcor dñm q̃ te creauit vt tuũ mihi calorẽ tẽperet Et h̃ dicẽs ſignũ crucis ꝯ̃ illud edidit. Profundatoqʒ illo in tenera carne ab aure vſqʒ ad ſupciliũ nullũ vt retulit dolorẽ ſenſit Apud heremũ ſctĩ vrbani ſuo dei egritudine validiſſima laborãte. cũ ipẽ defectũ nature ſentiẽſ vini poculũ poſtulaſſet. nihilqʒ adeſſet allatã ſibi aquã ſigno crucis edito bñdixit. Mox ĩ optimũ vinũ ꝯuerſa eſt. Qd̃ deſerti loci pauptas ĩpetrare nõ potuit. viri ſcĩ puritas ĩpetrauit. Ad cuius guſtũ ſubito ꝯualuit. Malebat de ſe vituperiũ audire q̃ʒ laudẽ. Et idõ cũ ꝑpli merita ĩ eo ſanctitatiſ extollerẽt ꝓcipiebat alicui fratri vt v̓ba ipm viliſicãtia ſuis aurib⁹ cõculcãdo ꝓferret. Cũ q̃ʒ frat̃ ille licet inuit⁹ eũ ruſticũ ꝛ mercẽnariũ ĩperitũ ꝛ inutilẽ diceret exhilarat⁹ dicebat. Bñdicat tibi dñs. q̃a tu veriſſima loqueris ꝛ talia me decet audire.

Nõ tã ſu⁹ dei pelle voluit q̃ʒ ſubeſſe. nec tã pcipere q̃ʒ parere. Idcirco generali cedẽſ officio gardianũ petijt. cui⁹ p oĩa voluntati ſubiaceret. Fratri q̃ʒ cũ q̃ ſolit⁹ erat ire ſp ꝓmittebat obediẽtiã ꝛ ſuabat. Cũ frat̃ q̃dã ꝛ ꝯ̃ legẽ obediẽtie aliq̃d feciſſet. ꝛ pnie ſigna haberet. vir tñ dei ad alioꝝ terrorẽ eius capuciũ in ignẽ ꝓijci iuſſit. Cũ q̃ʒ p morã capucium fuiſſet in medio igniſ. ꝓcepit ipſum extrahi ꝛ fratri reſtitui. Extrahit igit̃ capucium de medio flãmaꝝ nullũ hñs aduſtiõis veſtigiũ Quodã tpe p paludes venetiarũ ambulãs inuenit maximã auiũ multitudinem cãtantiũ in palude. dixitq̃ʒ ad ſociũ. Sorores aues laudãt creatorẽ ſuũ. Eamuſ ꝛ in eaꝝ medio horas canonicaſ dño decantem⁹. Quib⁹ intrãtib⁹ aues mote nõ ſunt. ſʒ q̃r ob nimiũ garritũ ſe inuicẽ audire ñ potuerũt ait. Sorores aues a cantu ceſſate donec laudes debitas dño ꝓſoluam⁹. Quib⁹ ſtatim tacẽtib⁹ finitis laudib⁹ licẽtiã cãtãdi dedit. ꝛ ſtatim cantũ ſuũ more ſolito reſũpſerunt Inuitat⁹ deuote a quodã milite dixit ei. Frater hoſpes meis monitis acquieſce. ꝛ pctã tua ꝯfitere. q̃r cito alibi mãducabis. Qui ſtatim acq̃eſcẽs domui ſue diſpoſuit. ꝛ pniam ſalutarẽ accepit Cum ergo ad mẽſam intraſſent hoſpes ſubito expirauit

Cũ q̃ndã auiũ multitudinẽ repperiſſet. et eas velut rõis pticipes ſalutaſſʒ dixit. Frẽs mei volucres multũ debetis laudare creatorem veſtꝝ q̃ plumis vos induit. pennas ad volandũ tribuit. aeris puritatẽ ꝯceſſit. ꝛ ſine veſtra ſolicitudine vos gubernat. Aues ãt ceperũt v̓ſus eũ extẽdere colla. ꝓtẽdere alas. aperire roſtra. ꝛ ĩ illũ attẽte reſpicere. Ille vero p mediũ eaꝝ trãſiens. tunica pertingebat eaſdẽ. nec tñ aliq̃ de loco eſt mota donec licẽtia data oẽs inſimul auolauerũt. Cũ apd̃ caſtrum almarium predicaret. ꝓpt̃ garrit⁹ irrundinũ ibidẽ nidificantium audiri non

poterat. Quibꝰ ille. Sororeſ mee irūdines
iā tpſ eſt vt loq̄r ego qꝛ voſ ſatis dixiſtis. te
nete ſilentiū donec v̾bū dn̄i cōpleat̄. Cui ꝯti
nuo obediētes ꝓtinꝰ ꝯticuerūt

Trā
ſeūte aliq̄n viro dei ꝑ apuliā vnā burſaꝫ ma
gnā reꝑerit ī via denarijs tumeſcētē. quam
ſociꝰ vidēs accipe voluit vt paupibꝰ eroga
ret. ſꝫ nullatenꝰ ille ꝑmiſit dicēs. Nō licet fili
alienū auferre. Sꝫ cū ille vehement̄ inſtaret
frāciſcꝰ paululū orās iubet vt burſaꝫ tollat.
q̄ iā colubꝝ ꝓ pecunia ꝯtinebat. Qd̾ vidēs
frater timere cepit. ſꝫ obedire volens ⁊ īplere
mandatū. burſam manibꝰ capit ⁊ inde ma
gnus ſ̄pēs ꝓtinꝰ exiliuit. Et ait ſanctꝰ. Pe-
cunia ſ̄uis dei nihil aliud ē q̄ꝫ diabolꝰ et co-
luber venenoſus

Cū frat̄ qdā g̾uit̄ tēpta
ret̄. cogitare cepit ꝙ ſi aliqd ſcriptū d̾ manu
patris hr̄et ipa ꝓtinꝰ tēptatio fugaret̄. ſꝫ cuꝫ
rē ſibi nullatenꝰ aꝑire auderet. q̄dā vice vir
dei vocauit eū dicēs. Porta mihi fili cartaꝫ
⁊ atramentū. qꝛ laudes q̄ſdam dei ſcribere
volo. Quas cū ſcpſiſſꝫ ait. Accipe cartā hāc
⁊ vſqꝫ ad diē mortis tue cuſtodias diligent̄
Statiqꝫ oīs tēptatio ab eo receſſit

Jdē q̄ꝫ
frater dū ſanctꝰ infirmꝰ iaceret cogitare ce-
pit. Ecce morti aꝓpinquat pater ⁊ q̄ꝫ plu-
rimū cōſolarer ſi poſt mortē haberē tunicaꝫ
patris mei. Pꝰ modicū ſanctꝰ franciſcꝰ vo
cat eū dicens. Tibi trado tunicā iſtā ⁊ poſt
mortē meā ipſaꝫ habeas pleno iure.

Cuꝫ
apud alexandriā lombardie cū q̊daꝫ hone-
ſto viro hoſpitatꝰ fuiſſet ab eo rogat̄ vt ꝓpt̄
euāgelij obſeruantiā de oī aꝑpoſito mandu
caret. Qui cū eius deuotiōi aſſentiret. ille ac
currens caponē ſeptennē ꝑpat mādu cāduꝫ
Manducātibus illis. infidelis q̄dā amore
dei elemoſynā petijt. Mox vir dei nomē au
diens bn̄dictū membꝝ ſibi tranſmittit capo
nis. Reſeruat infelix datū ⁊ in craſtinū duꝫ
ſanctus p̄dicaret oſ̄dit dicens. Ecce quales
carnes comedit iſte frat̄ quē vt ſanctum ho
noratis. Nā mihi h̾ in ſero tribuit. Sed cuꝫ
membꝝ caponis ab oībꝰ piſcis videret̄ ve-
lut inſanꝰ ab oī ꝑplo increpat̄. Qd̾ cū ille di-
dicisset erubuit ⁊ veniā poſtulauit. Redie-
runtqꝫ carnes ad ſui ſpēm poſtq̄ꝫ redijt pre-
uaricator ad mentē

Dū q̄dā vice ad mē-
ſam ſederet ⁊ de pauꝑtate beate v̾ginis ⁊ filij
eiꝰ collatio fieret ꝓtinꝰ vir dei a mēſa ſurgēſ
ſingultus ingemiat doloroſos. ⁊ ꝓfuſus la-
crimis ſuꝑ nudā humū reliquū panem mā
ducat

Sacerdotalibꝰ manibꝰ q̄bꝰ ꝯficiē-
di dn̄ici corpis ſacramentū eſt collata ꝑtās.
magnā volebat reuerētiā exhiberi. Vn̄ ⁊ ſe
pe dicebat. Si ſctō cuidam de celo venienti ⁊
pauꝑculo alicui ſacerdoti me ꝯtingeret ob-
uiare. ad ſacerdotis manꝰ deoſculādas citi
us me cōferrē ⁊ ſctō dicerē. Expecta me ſctē
laurēti. qꝛ manꝰ hꝰ v̾bū vite ꝯtrectāt ⁊ vltra
hūanū aliqd poſſidēt.

J Miraculis
mlt̄is ī vita claruit. Nā panes ei ad bn̄dicē-
dū oblati mlt̄is infirmis attulere ſalutem.

Aquā in vinū ꝯuertit. ⁊ inde eger q̄dā gu
ſtans ꝓtinꝰ ſanitatē recepit. Et mlt̄a alia mi
racula fecit

Cū v̾o ad dies iā aꝓpinq̄-
ret extremos lōga infirmitate ꝯfectꝰ ſuꝑ nu
dā humū poni ſe fecit. Fecitqꝫ oēs frēs ibid̾
aſſiſtētes ad ſe vocari ⁊ manꝰ ſingul̾ impo-
nēs oībꝰ ibi pn̄tibꝰ bn̄dixit. ⁊ inſtar cene do
minice ſingul̾ buccellā panis diuiſit

In-
uitabat vt moris ſui erat oēs creat̄aſ ad lau
dē dei. Nā ⁊ mortē ipaꝫ cūctis terribilē ⁊ ex-
oſam hortabat̄ ad laudē. eiqꝫ letꝰ occurrit. ⁊
ad ſuū inuitabat hoſpitiū dicēs. Bn̄ueniat
ſoror mea mors. Ad extremā igit̄ horā veni
ens dormiuit ī dn̄o. Cuiꝰ aīam quidaꝫ frat̄
vidit in modū ſtelle. ſimilis lune in q̄ntitate
ſoli in ſplēdore.

Miniſter fratruꝫ in terra
laboris noīe auguſtinꝰ. ī hora iā vltima po
ſitus. cū diu iā amiſiſſet loquelaꝫ ſubito cla-
mās dixit Expecta me pat̄. expecta. ecce iam
venio tecū. Querētibꝰ fratribꝰ qd diceret ait
Nō videtis patrē noſtꝝ frāciſcū q̄ vadit in
celū. Et ſtatim ī pace obdormiuit ⁊ patrē ſe-
cutus eſt

Cū quedā dn̄a q̄ btō franciſco
deuota extiterat viā vniuerſe carnis fuiſſꝫ in-
greſſa. ⁊ clerici ⁊ p̄ſbyteri feretro exeq̄as cele-
brātes aſtarēt. ſubito ſe mlier erigit ſuꝑ lectū
⁊ vnū de aſtātibꝰ ſacerdotibꝰ vocat dicens
Volo pat̄ ꝯfiteri. ego eni mortua fuerā ⁊ di
ro erā carceri mācipanda. q̊niā pctūm qd ti
bi pandā necdū ꝯfeſſa fuerā. Sꝫ orāte ꝓ me
ſctō frāciſco ad corpꝰ mihi redire indultum
eſt. vt illo reuelato peccato veniam merear.

Statimqꝫ vt iſtd manifeſtauero ī pace cer⸗
nentibꝰ vobꝫ qeſcā. Cōfeſſa igitͬ ⁊ abſolu. tōe
recepta mox ī dn̄o obdormiuit Cū frēs d
vicera plauſtrū qdдā a qdā viro mutuo pe
terēt. Jlle indignatꝰ rn̄dit. Ego potiꝰ duos
ex vobꝫ cū ſctō frāciſco excoriarē. qꝫ plauſtrū
meū vobꝫ accōmodarē. ſꝫ in ſe reuerſꝰ ſemet
ipſum redarguit ⁊ blaſphemie penituit. iraꝫ
dei formidāſ. Moxqꝫ filiꝰ eiꝰ infirmatͬ ⁊ ad
extrema deducitͬ. Qui filiū defunctū vidēs
in terra volutabatͬ ⁊ flēs ſanctū franciſcū i⸗
uocās dicebat. Ego ſuꝫ q peccaui me flagel
lare debuiſti. Redde ſctē iā deuote precanti
quē abſtuliſti īpie blaſphemāti. Mox filiuſ
eiꝰ ſurrexit ⁊ plāctū phibēs ait. Cū mortuuſ
eſſem ſctūs franciſcꝰ p qndā viā longā ⁊ ob
ſcurā me ducēs in qdā tādem me viridario
pulcerrimo collocauit ac deinde dixit mihi.
Reuertere ad prēm tuū. nolo te āpliꝰ detine
re Paup qdā cuidā diuiti debēs qndam
pecunie qntitatē rogauit vt ſcī frāciſci amo⸗
re ſibi ēminū plōgaret. Cui ille ſupbe rn̄dēs
tali inqt loco te recludaꝫ vbi nec frāciſcꝰ nec
aliꝰ poterit te iuuare. Moxqꝫ illū vincula⸗
tū in carcerē obſcurū īcluſitͬ Paulo pꝰ ſctūs
frāciſcꝰ affuit. ⁊ fracto carcere ruptiſqꝫ vin⸗
culis hoīem īcolumē reduxit ad ppa K

Quidā miles ſctī frāciſci opibꝰ ⁊ mira⸗
culꝭ detrahēs cū qdā vice luderet ad taxillos
veſania ⁊ īcredulitate plenꝰ circūſtātibꝰ ait
Si frāciſcꝰ ē ſctūs. xviij. veniant in taxillis.
Mox ī eis ſenariꝰ triplicatꝰ apparuit ⁊ vſqꝫ
ad nouē vices qlibet ſuo iactu ter ſenos ac⸗
cepit. Sꝫ inſaniā addēs inſanie ait. Si verū
eſt qꝫ frāciſcꝰ iſte ſit ſanctꝰ cadat hodie corpꝰ
meū gladio Si vo ſanctꝰ nō eſt euadā inco
lomis. Ludo finito vt eiꝰ orō fieret ī pctūm
cū nepoti ſuo inferret iniuriā ille gladiū ac⸗
cipiēs in viſcera patrui trāſfixit ⁊ ptinꝰ inter
fecit Vir qdā crure ſic pdito vt nullatenꝰ
ſe mouere poſſet ſanctū frāciſcū talibꝰ voci⸗
bus inclamabat. Adiuua me ſctē franciſce
memor deuotōis ⁊ ſeruitij qd tibi īpēdi Nā
in aſino meo te portaui. ſctōs pedes tuos ⁊
manꝰ oſculatꝰ fui. ⁊ ecce morior doloris hꝰ
duriſſimo cruciatu. Moxqꝫ ille ſibi apparēſ
cū puulo baculo q thau ī ſe figurā habebat
locū doloris tetigit. ⁊ fracto apoſtemate ſa⸗
nitatē ptinꝰ recepit. Sꝫ thau ſignū ſup locū
remāſit. Hoc ſigno ſanctꝰ frāciſcꝰ lrās ſuaſ
cōſueuerat cōſignare Cū in caſtro pomere⸗
to in montanis apulie puella qdā ⁊ patri ⁊
matri vnica fuiſſet defuncta. ⁊ mater ſancto
frāciſco deuota nimia triſticia fuiſſet abſor⸗
pta apparuit ei ſctūs dicēs. Noli flere. qa lu⸗
cerne tue lumē qd deploras extinctuꝫ mea ē
tibi interceſſiōe reddendū. Mat igitͬ ſupta
fiducia corpꝰ extinctū nō pmiſit efferri. ſꝫ ſctī
frāciſci nomē inuocans ⁊ mortuā filiā appre
hendēs eā incolumē alleuauit Jn vrbe ro
ma cū puer puulꝰ de feneſtra palatij cecidiſ
ſet ⁊ penitꝰ expiraſſet. beatꝰ frāciſcꝰ īuocatͬ.
⁊ vite ptinꝰ reſtituitͬ Jn ciuitate ſueſa cū
quedā domꝰ corruēs qndā iuuenē extinxiſ⸗
ſet. ⁊ cadauer iā in lecto ad ſepeliendū poſu
iſſent. matͬ beatū frāciſcū tota deuotōe q po
terat inuocabat. Et ecce circa mediā nocteꝫ
puer oſcitauit ⁊ ſanꝰ ſurrexit. ⁊ ī laudis vba
prupit Frater iacobꝰ reatinꝰ cuꝫ in naui⸗
cula pua fluuiū qndā cū fratribꝰ ptrāſiſſet.
⁊ ſocijs iā ſup ripam poſitiſ poſtremo ſe ad
nauis exitū ppararet. reuoluta naue ipē ī p⸗
fundū flumis eſt dimerſus Fratribꝰ igitͬ p
liberatiōe ſubmerſi beatū frāciſcū inuocāti⸗
bus. ipſo etiā corde vt poterat beati frāciſci
auxiliū īplorāte. ecce pdictus fratͬ p pfundū
ſicut p aridā ambulabat. ⁊ demerſam naui⸗
culā capiēs cū ea puenit ad littꝰ. veſtimenta
aūt eius madida facta nō ſunt nec aq gutta
pximauit ad tunicam

CXLV A

De ſancta Pelagia

Elagia prima femi
narū antiochie ciuitatis. rebꝰ ⁊ diui⸗
tijſ plena. corpe pulcerrima. hitu ambicioſa
⁊ vana. aīo ⁊ corpe īpudica. Quadā vice p
ciuitatē cū ambitōe maxiā trāſibat ita vt ni
hil ſup eā niſi aurū ⁊ argētuꝫ ⁊ pcioſi lapideſ
viderentͬ. ita vt qcūqꝫ iret. aerē diuerſorū aro
matū odore repleret. quā pcedebat ⁊ ſeqbatͬ
multitudo maxima puellarū ⁊ puerorum. q
⁊ ipſi preclaris erant induti veſtimētis. quā
quidam ſanctus pater nomine Veronus.

eps el yopoleos q nūc damiatha vocat̄. vi/
dens amariſſime flere cepit ex eo q maiorē
curā habebat placere mūdo q̄z ipe hr̄et place
re deo. Procidēſq3 ſup pauimentū faciē ſu/
am cū terra pcutiebat ⁊ ipam terrā lacrimiſ
rigās dicebat. Altiſſime deus ignoſce mihi
peccatori. q2 vni9 diei meretricis ornat9 toti
us vite mee induſtriā ſupauit. Ne me dn̄e
ɔfundat vni9 meretricis ornat9 añ ɔſpectū
tremēde maieſtatis tue. Illa p terrenis ſum
mo ſe ſtudio decorauit. ego tibi īmortali do
mino placere pposui ⁊ p meā negligētiā nō
impleui. Dixitq3 his q ſecū erāt. In vitate
dico vobis q2 de9 hāc ɔ nos in iudicio pdu
ctur9 eſt. quoniā h tam ſolicite ſe depingit vt
terrenis amatorib9 placeat. ⁊ nos celeſti ſpō
ſo placere negligim9. Dū hec ⁊ ſimilia dice/
ret. ſubito obdormiuit. viſumq3 ē ſibi q q̄dā
colūba nigra ⁊ fetida nimis circa eū celebrā
tem miſſam volaret. Qui dū cathecumīos
abſcedere pcepiſſet colūba diſparuit. et poſt
miſſam rediēs ⁊ ab ipo epo in vaſe q̄da3 aq
merſa mūda ⁊ cādida exiēs ta3 alte volauit
q videri nō potuit. Euigilās igit̄ dū q̄dā vi
ce ad eccliam pcedēs pdicaret. ⁊ pelagia pre
ſens eſſet adeo cōpuncta eſt q ei lrās p nun
cium miſit dicēs. Sancto epo diſcipulo xp̄i
pelagia diſcipula diaboli. Si vere xp̄i diſci
pulus cōprobaris q̄ vt audiui p pctōribus
de celo deſcēdit. me peccatricē ſ3 penitentē ſu
ſcipe digneris. Cui ille remiſit. Rogo vt hu
militatē meā nō tēptes q2 hō peccator ſum.
S3 ſi vere ſaluari deſideras ſolu3 me videre
ñ poteris. ſ3 inter alios me videbis. Cūq3
ad eum corā pluribus aduenisset. pedes ei9
apprehendit ⁊ amariſſime flens dicere cepit.
Ego ſum pelagia pelag9 iniq̄tatis exundās
fluctibus peccatoꝝ. Ego ſum pditionis ab/
iſſus. ego vorago ⁊ laqueus animarū mul/
tos deceptos decepi q̄ nunc cūcta perhorrui
Tunc epus interrogauit eā dicēs. Qd tibi
nomē eſt. Cui illa. A natiuitate pelagia vo/
cor. ſ3 pp̄ter veſtimentoꝝ pompā omneſ me
margaritā appellāt. Tūc eps clemēter eā ſu
ſcipiens penitentiā ei ſalutarē iniunxit et in
dei timore diligēter inſtruxit. ⁊ ſacro baptiſ/
mate regenerauit. Diabol9 aūt ibidem cla/
mabat dicens. O violentia quā patior ab h
ſene decrepito. O violētia. O ſenectuſ mala
Maledict9 dies in quo ɔtrari9 nat9 es mi
hi. q2 ſpem meā maximā abſtuliſti. Quadā
inſup nocte cū pelagia dormiret diabol9 ad
eam venit ⁊ eā excitans dixit ſibi. Dn̄a mar
garita q̄d vnq̄z tibi male feci. Nunq̄d nō oi
bus diuitijs ⁊ glia te ornaui. Queſo dic mi
hi in quo te ɔtriſtaui. ⁊ ptinus tibi ſatiſfaci/
am. Tantū obſecro ne me deſeras. ne oppro
brium xp̄ianis efficiar. Ipa aūt ſe ſignauit.
⁊ in diabolu3 inſufflauit. ⁊ ſtatim euanuit.
Die tertio oīa que habebat cōgregauit ⁊
paupibus tribuit. Poſt aliq̄t aūt dies cun/
ctis ignorātib9 pelagia inde noctu aufugit.
⁊ ī monte oliueti deuenit. vbi habitū heremi
te accipiens in pua cella ibidē ſe collocauit.
⁊ deo in multa abſtinentia ſeruiuit. Maxi/
me aūt fame ab omnib9 habebat̄ ⁊ frater pe
lagius dicebat̄. Poſt h quidā dyacon9 ſu
pradicti epi hieroſolimā cauſa viſitādi loca
ſancta aduenit. Cui dixit eps vt poſt ſctōꝝ
locoꝝ viſitationē quendā monachū nomīe
pelagiū quereret ⁊ ipm viſitaret. cū ver9 dei
ſeruus eſſet. Qd cum ille feciſſet. mox ab illa
cognitus nequaq̄z ipſam pp̄ter nimiā ma/
ciē cognouit. Cui dixit pelagia. Habes epi/
ſcopū. ⁊ ille. Imo dn̄e. Et illa. Oret p me ad
dn̄m. q2 vere apl's xp̄i eſt. Recedēs aūt inde.
die tertia ad cellā ei9 rediit. S3 cū ad hoſtiū
pcuſſiſſet. ⁊ null9 ei aperuiſſet feneſtrā apuit
⁊ mortuū cū inuenit ac vidit. Currenſq3 cū
hoc epo nūciaſſet. eps ⁊ clerus omneſq3 mo
nachi cōuenerūt. vt tā ſancto viro exequias
celebrarēt. Cūq3 de cella corp9 eius extraxiſ
ſent. repererunt q mulier eſſet ⁊ plurimum
admirantes deo gr̄as reddiderūt ⁊ ſanctū
corpus honorifice ſepelierūt. Obijt autem
octauo die intrante octobri circa annos do
mini. cclxxxx.

CXCVI A

De ſancta Margarita

Margarita dicta pe
lagi9. virgo pulcerrima diues ⁊ no/
bil' tāta fuit parētū ſolicitudine cuſtodita. et
optimis morib9 inſtructa. tātaq3 pudicicie

honeſtate vigebat ꝙ ab homib⁹ videri mo/
dis omib⁹ renuebat. Deniqȝ a quodā ado
leſcēte nobili in ꝯiugiū querit. ⁊ vtriuſqȝ pa
rentis aſſenſu cūcta nuptijs neceſſaria cum
immēſa diuitiaꝝ ⁊ deliciaꝝ glīa ꝑparantur
Cū ergo nuptiaꝝ dies aduenıſſet. ⁊ iuuenes
⁊ puelle ⁊ cūcta ſimꝉ nobilitas añ thalamū
iaȝ patū nuptiaꝝ feſta cū gaudio celebraret.
vͦgo deo inſpirāte ꝯſiderās damnū vͦginita
tis tam dānoſis plauſibus cōparı pſtrata ī
terrā cū lacrimis glīam vͦginitatis ⁊ nupti/
arū moleſtias tāta in corde ſuo cōpenſatōe
librauit ꝙ oīa hui⁹ vite gaudia quaſi ſterco
ra reſpuebat. Vñ nocte illa a viri conſortio
abſtinēs. media nocte deo ſe recōmendans.
tonſis crinibus in virili habitu clā aufugit.
Longe aūt ad qͦdā monaſteriū veniens. ⁊
fratrē pelagiū ſe appellās. ab abbate recept⁹
eſt ⁊ diligēter inſtruct⁹. Qui tā ſancte ac re/
ligioſe ſe habuit ꝙ defuncto ſanctimoniali
um puiſore de ſenioꝝ ꝯſilio ⁊ abbatis impe
rio licet inuit⁹ monaſterio vͦginū eſt platus
Dū ergo eis nō ſolū corpoꝝ ſꝫ etiā animaꝝ
pabula ꝯtinue ⁊ inculpabiliter miniſtraret.
diabolus ei inuidēs ſtuduit qualiter pſpeꝝ
eius curſum obiectu criminis īpediret Nā
vnā virginē q̄ p foribus erat in adulterium
traxit ⁊ intumeſcēte vtero cū iā celari nō poſ
ſet. tātus pudor ⁊ dolor omēs vͦgines et mo
nachos vtriuſqȝ monaſterij cōſternauit ꝙ
ſol⁹ pelagi⁹ vtpote eaꝝ familiaris atqȝ ꝑpo
ſitus ſine iudicio ⁊ examinatōe ab omnib⁹
cōdemnaret. Qui foras cū ignominia pelli
tur. ac in quodā rupis ſpecu recludit. ſibiqȝ
monachoꝝ ſeueriſſim⁹ deputat. q̄ ſibi panē
ordeaceū ⁊ aquā tenuiſſime miſtraret Qui
bus geſtis monachi receſſerūt. ⁊ ſolū ibi pe/
lagiū reliquerūt At ille oīa patiēter ſuſtinēs
in nullo turbat⁹ fuit Sꝫ ſꝑ grās deo referēs
p ſanctoꝝ exempla ſe cōtinue ꝯfortabat. Tā
dem cū finē ſuū adeſſe cognouiſſet. abbati ⁊
monachis p litteras ſic mādauit Nobili or
ta genere margarita in ſeculo dicta fui. que
vt pelag⁹ temptationū tranſirē pelagius mi
hi nomē impoſui. vir ſum nō p deceptione
mentita qͦd factis oñdi. De crimine virtutē
obtinui. pniam egi innocēs. ⁊ iā qſo vt quā
viri feminā neſcierūt. ſancte ſorores ſepeliāt
⁊ ſit expiatio viuētis. oñſio morientis. vt femi
ne virginē recognoſcāt quā calumniatores
adulterū iudicabāt. His auditis mōachis
⁊ ſanctimonialib⁹ ad ſpelūcā currētib⁹ pe/
lagius a feminis femina ⁊ virgo intacta co
gnoſcitur ⁊ cunctis pniam agentibus ī mo
naſterio virginū honorifice ſepelitur.
Finit legenda de prima feminarū anthi
ochie ciuitatis abundantiſſima tandē Pe/
lagius appellata

CXCVII A

De ſancta Thaiſi meretrice

Haiſis meretrix

t vt in vitaſpatrū legit tante pulcri/
tudinis extitit vt mlti ꝑpter eā ven
ditis ſubſtātijs ſuis ad vltimā pauptatē de
uenirēt. Sꝫ amatores ſui ꝑ zelo litib⁹ int̄ ſe
ꝯſertis frequēter puelle limina ſanguīe reple
bant. Qd cū audiſſet abbas paſunci⁹ ſum/
pto habitu ſeculari ⁊ vno ſolido ꝑfectus eſt
ad eā in quadā egipti ciuitate. deditqȝ ei ſoli
dum q̄ſi p mercede peccādi. Illa accepto ꝑ/
cio ait illi. Ingrediamur in camerā. Cūqȝ
ingreſſus eſſet ⁊ lectū ꝑcioſis veſtib⁹ ſtratū
aſcēdere inuitaret. dicit ad eā. Si eſt interi⁹
cubiculū in ipſum eam⁹. Et cū duxiſſet eū ꝑ
plura loca. ille ſꝑ dicebat ꝙ videri timebat.
Illa āt dixit. Eſt quoddā cubiculū vbi nul/
lus ingredit. Si vͦo deū times. nō eſt loc⁹ q̄
deitati ei⁹ abſcondat. Qd cū ſener audiſſet.
dixit ei. Et ſcis eſſe deū. Cūqȝ illa rñdiſſet ſe
ſcire deū ⁊ regnū futuri ſeculi necnō ⁊ tormē
ta peccatoꝝ. dixit ei. Si ergo noſti cur tātas
aīas pdidiſti. Et nō ſolū p aīa tua ſꝫ p illoꝝ
reddituura rōem dānaberis. Illa vero hau
diens ꝓuoluta ad pedes abbatis paſuncij.
cū lacrimis exorabat dicēs. Scio eſſe pniaꝫ
pater. ⁊ cōfido remiſſionem te orāte ſortiri.
Tantū peto trib⁹ horis īducias et poſt h̄ q̄
iuſſeris ibo et q̄cūqȝ ꝑceperis faciā. Cūqȝ lo
cum illi abbas ꝯſtituiſſet vbi venire deberet
Illa collectis oīb⁹ q̄cūqȝ ex pctō lucrata fu
erat. plateſqȝ in mediā ciuitatē ipſo ſpectāte
igne cōbuſſit clamans. Venite oēs q̄ pecca
ſtis mecū ⁊ videte quō ea q̄ mihi cōtuliſtis

exurã. Erat aũt preciũ auri libraꝝ qͦdringen
tarũ. Que cũ omnia incẽdiſſet. ad locũ quẽ
abbas pafunci⁹ ꝯſtituerat perrexit. Quã ʒ ille
repto virginũ monaſterio in cellulã puam
recludẽs hoſtiũ cellule plumbo ſignauit. et
paruã reliqt feneſtrã p quã ei vict⁹ modic⁹
inferret. Juſſitqʒ ei omnib⁹ dieb⁹ parũ pa
nis ꝛ paululũ aque a ceteris miniſtrari. Cũ
aũt ſenex diſcederet Thaiſis ad eũ ait Quo
iubes pater vt ex naturali meatu aquã meã
effundã. Et ille. In cellã ſicut digna es. Cũ
qʒ iterũ quõ deũ deberet adorare inqreret re
ſpõdit. Nõ es digna nominare deũ. neqʒ ĩ
labiis tuis nomẽ trinitatis adducere. ſed nec
ad celũ man⁹ expãdere. quoniã labia tua in
iquitate plena ſunt. ꝛ man⁹ tue ſordib⁹ inq-
nate Sʒ tantũmodo incũbẽs ꝯ oriẽtẽ reſpi
ce. hũc ſermonẽ freqũeter iterans. Qui plaſ
maſti me miſerere mei. Cũ ergo trib⁹ annis
fuiſſet incluſa. ꝯdoluit abbas Pafunci⁹. et
pfectus eſt ad abbatẽ anthoniũ vt ab eo re-
quireret ſi remiſiſſet illi de⁹ peccata ſua. Et
narrata cauſa ſanct⁹ anthoni⁹ ꝯuocatis di
ſcipulis ſuis. pcepit eis vt illa nocte vigilan
tes in orõne pſiſterent ſingillatim. quaten⁹
alicui ex his declararet de⁹ cauſam p q̃ ab-
bas pafuncius venerat. Cũ igiť inceſſanter
oraſſent abbas paul⁹ maior diſcipul⁹ An-
thonii vidit ſubito in celo lectũ pcioſis veſti
bus ornatũ. quẽ tres vgines clara facie cu-
ſtodiebãt. Tres iſte vgines fuerũt. timor pe
ne future q ipſam a malo retraxit. Pudor
culpe cõmiſſe q ei veniã pmeruit. Amor iu
ſticie q eã ad ſupna trãſuexit. Cũqʒ paulus
illis diceret grãm illã tantum eſſe anthonii.
vox diuina rñdit. Nõ eſt patris tui Antho
nii. ſʒ thaiſis meretricis. Qd cũ abbas pau-
lus mane retuliſſet. cognita dei volũtate. ab
bas pafunci⁹ cũ gaudio diſceſſit. Et mox p
fect⁹ ad monaſteriũ hoſtiũ celle diſſipauit.
Jlla vero rogabat vt adhuc maneret inclu
ſa. Dixit aũt ei. Egredere quoniaʒ remiſit ti-
bi deus peccata tua Et illa rñdit. Teſtor de-
um qꝛ ex quo huc ingreſſa ſum. ex omnibus
peccatis feci velut ſarcinã ꝛ ſtatui ante ocu-
los meos. Et ſicut nõ diſcedit anhelit⁹ de na
rib⁹ meis. ſic nõ diſceſſerũt peccata mea ab
oculis meis. ſʒ flebam ſp illa cõſiderãs. Cui
abbas pafunci⁹ dixit. Nõ ppter pniam tuã
remiſit tibi de⁹ peccata tua. ſʒ qꝛ timorẽ ſem-
per habuiſti in aĩo. Et cũ inde illã eduxiſſet.
xv. dies ſupuixit. ꝛ pauſauit in pace. Ab-
bas quoqʒ effrem aliã meretricẽ ſimili fere
modo cõuertere voluit. Nã cũ illa meretrix
ſanctũ effrem ad peccandũ allicerẽ impudẽ-
ter. dixit ei effrem Seqre me Qua ſequente
cũ ad quendã locuʒ vbi erat multitudo ho-
minũ veniſſet dixit ei. Sede huc vt cõmiſce-
ar tecũ. Et illa. Quõ poſſum hͨ facere tanta
multitudine hic ſtante. Et ille. Si hoĩes eru
beſcis. nonne magis tuuʒ debes erubeſcere
creatorẽ qui reuelat occulta tenebꝛarũ. Jlla
aũt ꝯfuſa receſſit

CXLVIII A

De ſancto Dioniſio

Dioniſi⁹ ĩterpreta
tur vehemẽter fugiẽs Uel dr dioni
ſius a dya qd eſt duo. ꝛ niſus qd eſt
eleuatio q̃ſi ſm duo eleuat⁹. ſ. ſm corp⁹ ꝛ ſm
animã. Uel dr a dyana qd ẽ ven⁹. ſ. dea pul
critudinis. ꝛ ſyos qd eſt de⁹ q̃ſi pulcer deo.
Uel vt quidã aiunt dr a dyoniſia que vt di
cit Jſidor⁹ eſt quedã gẽma nigra valens ꝯ
ebrietatẽ. Fuit ergo vehementer fugiens de
mũdo ppter pfectã abrenunciationẽ. eleua-
tus p internorũ cõtemplationẽ. pulcer deo p
decorẽ virtutũ. valens peccatorib⁹ ꝯtra ebri
etatẽ viciorum Hic ante cõuerſionẽ mul
ta pnomina habuit. Uocatus eſt enĩ ario-
pagita a vico in quo habitabat Jtẽ dict⁹ eſt
theoſophus. id eſt. deũ ſapiens. Jtẽ a greco
rum ſapiẽtibus vſqʒ hodie dr ptigion tua-
rami. qd latine dr ala celi. quia in celum ala
ſpũalis intelligẽtie mirabiliter volauit. Jtẽ
dictus eſt machari⁹. i. beatus. Jtẽ a patria
dictus eſt ionic⁹. Jonica aũt vt ait papias
vna eſt ex linguis grecorũ. Uel ionice ſunt
genera rotundaꝝ columnarũ. vel ionicum
vt idẽ dicit eſt pes q habet duas correptas ꝛ
duas longas Per qd õndiť q ipſe fuit ſapi
ens deũ p occultorũ inueſtigationẽ. ala celi
p celeſtiũ cõtemplationẽ. beat⁹ p eternorum
poſſeſſionẽ. Per alia õndiť q ipſe fuit mira

bilis rhetor p eloquētiā. eccle sustētator p doctrinā. breuis sibi p humilitatē. logꝰ aliis p caritatē. Augustinꝰ aūt in li. viij. de ciuitate dei dicit ꝙ ionicū est genꝰ pbroꝝ. Distiguit enī ibidē duo genera pbroꝝ. s. italicū qd est ex pte italie. ⁊ ionicū qd est ex pte grecie. Quia ergo dyonisiꝰ summꝰ erat pbus. io antonomasice dicebat ionicꝰ. Eiꝰ passionē ⁊ vitā grece dictauit methodiꝰ constantinopolitanus. latine vo anastasiꝰ aptice sedis bibliotecariꝰ. vt dicit ignarꝰ remoꝝ eps

Dionisiꝰ ariopagita a beato paulo aplo ad fidem xpi ꝯuersus fuit. Qui ariopagita a vico ciuitatis i quo habitabat dictus fuisse dr. Ariopagus enī erat vicꝰ martis. i. q scz erat templū martis. Athenienses enī singulos vicos denominabant a diis qs colebant. vt vicū in q colebat mars vocabāt ariopagū. q2 arioth dicitur mars. Vicū in q colebāt pan vocabant panopagū. Et ita a singulis diis singlos vicos denominabāt. Ariopagꝰ aūt erat vicꝰ excellētior. q2 ibi erat curia nobiliū ⁊ scole liberaliū artiū. In hoc ergo vico morabatur dyonisiꝰ maximꝰ pbus q ob plenitudinem diuinoꝝ numinū ⁊ sapiētie theosophꝰ. i. deum sapiēs dicebat. Erat et secū apollophanus eiꝰ cōphilosophꝰ. Ibi etiā erāt epicuri. qui ponebāt felicitatē hoīs in sola corpis voluptate. ⁊ stoici q in sola animi vtute In die igit dñice passionis cū tenebre facte fuissent sup vniuersam trā pbi qui erāt athenis non potuerūt huiꝰ causam i causis naturalibus inuenire Nō fuit enī naturalis eclipsis solis. Tū q2 luna fere erat e regione ad solē eclipsis aūt fieri solet in synodo solis ⁊ lune Luna aūt tunc erat qntadecima ⁊ ita in pfecta distātia a sole. Tū q2 eclipsis nō aufert lumen vniuersis ptibus terre. Tū q2 p tres horas durare nō potest Qꝫ aūt illa eclipsis in vniuersis ptibꝰ terre lumē abstulerit. ptꝫ ex eo qd lucas euāgelista hoc dicit. ⁊ ex eo ꝙ vniuersitatis dñs patiebatur. ⁊ ex eo ꝙ fuit apud eliopolim egipti. ⁊ ex eo ꝙ fuit rome et in grecia siue asia minori. Qꝫ autē fuerit rome testat Orosiꝰ dicens. Cū dñs patibulo affixus est. maximo terremotu p orbē facto. saxa in montibꝰ scissa. maximarūqꝫ vrbiū plurime ptes plꝰ solita cōcussione ceciderūt Eodēqꝫ die ab hora diei sexta sol intantum obscuratꝰ est ꝙ tetra nox subito obducta terris est adeo vt stellas tūc diurnis horis. vel potius in illa horrēda nocte toto celo visas fuisse referat. Hec Orosius. Fuit etiā apd egyptū. Et huiꝰ meminit dyonisiꝰ i epla ad apollophanū dicēs. Obfusi nāqꝫ orbes vniformiter tenebraꝝ caligine tabescēte. vt purgatū redijt solis dyametrū regulā philosophi arīdei assumpsimꝰ. Cūqꝫ reperimꝰ qd ⁊ erat notissimū solē pati molestias nō debere. aio ad te vaste peritie sacrariū adhuc nescimꝰ tāte rei mysteriū Quid inqꝫ speculū doctrine apollophani his secretis ascribis. ad que tu mihi ore diuino ⁊ nō humani sensus sermone. O bone dionisi diuinaꝝ pmutationes sunt reꝝ. Deniqꝫ notatū ferie diem ⁊ annū annūciatōis quā paulꝰ nostris auribus suspēsis intonuit. signis acclamātibꝰ recordari exptus. dedi veritati manꝰ ⁊ falsitatis sum nexibus absolutꝰ Hec Dyonisiꝰ. Huiusetiā meminit idē in epla ad policarpū loqns de se ⁊ apollophano dicēs Ambo apud eliopolim tūc psentes ⁊ coastātes inopinabiliter soli lunā incedentē videbamus. Nō enī erat ꝯueniēs tps. Et rursus ipsam a nona hora vsqꝫ ad vesperā ad solis dyametrū supnaturalit restitutā. Eclipsim aūt illā vidimꝰ in oriēte inchoatā. ⁊ vsqꝫ ad solarē terminū venientē. postea regredientē Et rursus nō ex eodē ⁊ defectū ⁊ purgationē sed ecōuerso sm dyametꝝ factā. Hec Dyonisius Tūc enī dyonisiꝰ cū apollophano voto astrologice discipline apud eliopolim egypti preerat. ⁊ postea inde reuersus est Qꝫ aūt fuerit in asia testat eusebiꝰ in cronica asserens se in dictis ethnicoꝝ legisse. ꝙ tunc in bithinia q est puīncia asie minoris. fuit terremotꝰ magnꝰ ⁊ maior solis obscuratio qꝫ vnqꝫ fuerit ⁊ ꝙ dies hora sexta ita i tenebrosam noctē versus sit vt stelle i celo viserent. ⁊ ꝙ in nicena que vrbs est bithinie mltas edes terremotꝰ subuertit Tandē vt in historia scolastica legit. pbi ad hoc ducti sunt vt dicerēt ꝙ deꝰ nature patit. Alibi tn̄

legitur ꝙ dixerūt aut ordo nature ꝑuertitur
aut elementa mentiunt̄. aut deꝰ nature pati
tur ⁊ elemēta ſibi cōpatiunt̄. Alibi quoqꝫ dr̄
ꝙ dyoniſiꝰ dixit. Hec nox quā nouaꝫ mira/
mur totius mūdi verā lucē aduenturam ſi
gnat. Tūc atheniēſes illi deo arā ꝯſtruxerūt
⁊ ſuppoſitus eſt titulꝰ ignoto deo. Singul'
eñi aris ſupponebat̄ titulꝰ indicans cui eſ/
ſent dedicate. Et cuꝫ vellent illi offerre holo/
cauſta ⁊ victimas. dixerūt philoſophi. Bo/
noꝝ noſtroꝝ nō eget. ſed facietis genuflexi/
ones ante arā eius ⁊ ſupplicabitis ei. q2 non
querit oblationes pecoꝝ ſ3 deuotionē aīoꝝ.
Cū ergo paulus veniſſet athenas epicuri ⁊
ſtoici philoſophi cū eo diſputabāt. Quidā
aūt dicebant. Quid ſeminator verboꝝ hic
vult dicere. Alij dicebāt. Nouoꝝ demonio/
rum videt̄ annūciator eſſe. Adducētes ergo
eū ad vicū phoꝝ vt noua doctrina ibidē ex/
amen reciperet dixerūt. Noua quedaꝫ infers
auribꝰ noſtris. Volumꝰ ergo ſcire q̄dnam
velint h' eſſe. Atheniēſes aūt ad nihil aliō va
cabāt niſi aut dicere aut audire aliq̄d noui.
Cū ergo paulꝰ ſingula deoꝝ altaria perlu/
ſtraſſet. ⁊ inter cetera ignoti dei altare vidiſ/
ſet. dixit illis phis. Quem ignorātes colitis
hūc ego annūcio vobis veꝝ deū q̄ fecit celū ⁊
terrā. Deinde dixit dyoniſio quē pre ceteris
magis doctū in diuinis videbat. Quis eſt
dyoniſi ille deꝰ ignotꝰ. Cui dyoniſius. Ipē
eſt deꝰ verus q̄ inter ceteros deos nō eſt de/
monſtratꝰ. S3 nobis eſt ignotꝰ ⁊ ſeculo vē/
turo futurꝰ ⁊ in ꝑpetuū regnaturꝰ. Et pau/
lus. Homo an tantū ſpūs eſt. Et Dyoniſiꝰ
Deus ⁊ homo eſt. S3 ideo incognitꝰ eſt. q2
eiꝰ tantū in celis ꝯuerſatio eſt. Cui Paulꝰ
Ille eſt quē p̄dico q̄ de celis deſcēdit. carneꝫ
ſuſcepit. mortē ſuſtinuit. ⁊ die tertia reſurre/
xit. Cū aūt dyoniſiꝰ adhuc cuꝫ paulo diſ
putaret fortuitu tranſijt ꝑ viā cecꝰ corā eis.
Statimqꝫ dixit dyoniſiꝰ paulo. Si dixeris
huic ceco. in nomīe dei tui vide ⁊ viderit. ſta
tim credā. S3 vitatis v̄bis magicis. q2 forte
noſti verba que habent hmōi efficaciā. ego
formā verboꝝ tibi p̄ſcribā. In hac igit̄ for/
ma verboꝝ dices ei. In nomine ieſu chriſti.
nati d̄ virgine. crucifixi. mortui. q̄ reſurrexit.

⁊ ad celum aſcēdit. vide. Sed vt oīs ſuſpitio
tolleret̄. dixit paulꝰ dyoniſio vt hec ipſe v̄ba
ꝓferret. Cū ergo in eadē forma dioniſius ce
co vt videret dixiſſet. ꝓtinus viſum recepit.
Statimqꝫ dioniſius cū damari vxore ſua ⁊
tota familia baptizatꝰ eſt ⁊ fidelis effectus.
Sicqꝫ a paulo ꝑ trienniū inſtructꝰ athenis
ep̄s ordinatꝰ eſt. Ubi ille p̄dicationi inſiſtēs
ipam ciuitatē ⁊ maximā ꝑtē regionis illius
ad fidē xp̄i adduxit. ¶ Huic paulus ea
que in tertiū celū raptus vidit reuelaſſe dici
tur. ſicut ⁊ ipſe dioniſiꝰ in pleriſqꝫ locis inſi/
nuare videt̄. Unde ⁊ de gerarchijs ipſoꝝ
angeloꝝ ordinibꝰ diſpoſitionibus ⁊ officijs
tā luculēter ⁊ clare diſſeruit vt non putares
ipſum h' ab alio didiciſſe. ſ3 ipſum potiꝰ etiā
vſqꝫ in tertiū celū raptū eſſe. ⁊ ibi hec omnia
cōſpexiſſe. Prophetie ſpū claruit. ſicut pa
tet in epiſtola quā miſit ad Iohēm euāgeli/
ſtam in pathmos inſulā in exilio relegatuꝫ.
vbi ꝓphetauit ꝙ inde rediturꝰ eſſet ſic dicēs.
Gaude vere dilecte. vere amabilis ⁊ deſide/
rabilis ⁊ diligibil' valde dilecte. Et infra. Ex
cuſtodia que eſt in pathmos dimitteris. et
ad terrā aſie reuerteris. et facies ibi boni dei
imitationes ⁊ his qui erunt poſt te trades.
Dormitōni beate Marie interfu/
it. ſicut ipſe in libro de diuinis nominibꝰ in/
ſinuare videt̄. Cū ergo audiſſet petruꝫ et
paulū rome a nerone in carceribꝰ detineri.
ep̄um ſibi ſubſtituit. ⁊ ad eos viſitandos ac
ceſſit. Verū cū illi ad dñm feliciť migraſſent
⁊ poſtmodū clemens p̄ſideret. ab ip̄o beato
clemente poſt aliq̄d ſpaciū tempꝰis in franci
am deſtinat̄. ⁊ ſibi ruſticꝰ ⁊ eleuteriꝰ ſocian
tur. Miſſus igit̄ pariſius venit ⁊ mltos ibi
dem ad fidē ꝯuertit. ⁊ eccleſias plurimas fa
bricauit. ⁊ clericos diuerſi ordis collocauit.
Tanta aūt in eo gratia celitꝰ emicuit ꝙ cuꝫ
ſepius pontifices idoloꝝ cōtra eū ſeditiōeꝫ
populi cōcitarent ⁊ populꝰ ad eū ꝑdenduꝫ
ſepe cū armis concurreret. mox illo viſo aut
omni feritate depoſita ſe eiꝰ pedibꝰ ꝓuolue/
bant. aut nimio timore ſoluti ab eius preſen
tia fugiebant. Sed diabolus videns ⁊ inui
dēs ꝙ quotidie ſui cultura decreſceret. ⁊ mlͭ/
tiplicatis fidelibꝰ eccleſia triumpharet. Do

micianū impatorē ī tantā cōmouit ſeuiciā.
vt preceptū daret. ꝙ quicūq; chriſtianū ali-
quē reperiret. aut ipſum ſacrificare cogeret.
aut diuerſis ſupplicijs cruciaret. Prefectus
igit̄ feſcēninus ꝯ xp̄ianos pariſi⁹ a roma di
rectus. beatū dyoniſiū populo p̄dicantē in-
uenit. ſtatimq; captū collaphizatū. ꝯſputuz.
deriſum. ⁊ loris duriſſimis alligatū. cū ſan-
ctis ruſtico ⁊ eleuterio ſibi p̄ntari p̄cepit Cū
ergo ſancti corā illo in ꝯfeſſione dei ꝯſtātes
aſtarent. ecce quedā matrona nobilis adue
nit ⁊ virū ſuū lubriū turpiter ab his magis
deceptuz aſſeruit. Pro ei⁹ vtiq; viro citius
mittit̄ ⁊ in dei cōfeſſione pſeuerans iniuſte
necatur. Sancti vero a duodecim militib⁹
flagellant̄. Deinde magno pondere catena
rū conſtricti carceri mancipant̄. Sequenti
die dyoniſi⁹ ſup cratē ferreaz ſuppoſitis flā-
mis nud⁹ extendit̄. vbi dn̄o decātabat dicēs
Ignitū eloquiū tuū vehemēter ⁊ ſeru⁹ tu⁹
dilexit illud. Inde aūt erigit̄ ⁊ ad beſtias fe-
rociſſimas multo ieiunio excitatas ꝓijcit̄.
Sed cū in eū impetuoſe currerēt ſignū cru-
cis oppoſuit ⁊ manſuetiſſimas eas fecit. De
inde in clibanuz iactat̄. ſed extincto igne nil
ledit̄. Cruci affigitur ⁊ diuti⁹ ibidē torquet̄.
Inde depoſit⁹ cū ſuis ſocijs et multis alijs
fidelib⁹ carceri mancipat̄. Ubi dū miſſam
celebraret ⁊ populū cōmunicaret. dn̄s ieſuſ
eidē cū immēſo lumine apparuit ⁊ panē ac-
cipiens ei dixit. Accipe hoc care me⁹. q̄a me
cū eſt maxima merces tua. Poſt hoc iudi-
ci p̄ſentati iteꝝ nouis ſupplicijs mactant̄. et
iuxta idolū mercurij cū ſecurib⁹ triū capita
in cōfeſſione trinitatis p̄cidunt̄. Statimq;
corp⁹ ſancti dioniſij ſe erexit ⁊ caput ſuū in
ter brachia angelo duce ⁊ celeſti lumine p̄ce-
dente p duo miliaria deportauit. a loco qui
dicit̄ mons martirū vſq; ad locū vbi nunc
ſua electiōe ⁊ dei ꝓuidētia requieſcit. Tāta
aūt ibidē angeloꝝ melodia inſonuit vt iter
multos q̄ audierūt ⁊ crediderūt etiaz larcia
vxor prefati lubrij xp̄ianā ſe eſſe clamauit. et
mox ab impijs decollata ⁊ in ſuo ſanguine
baptizata occubuit. Fili⁹ aūt ei⁹ nōīe virbi-
us rome ſub trib⁹ impatorib⁹ militauit. de
inde pariſi⁹ rediēs baptizat̄. ⁊ religioſoꝝ nu

mero ſociat̄. Dū aūt infideles metuerent ne
ſanctoꝝ ruſtici ⁊ eleuterij corpa xp̄iani ſepe
lirēt. iuſſerūt vt in ſecana mergerent̄. D

Matrona aūt quedā nobilis vectores
ad prandiū inuitauit. ⁊ illis epulantib⁹ ſan
ctoꝝ corpa furtiue ſurripuit. ⁊ ī agro ſuo oc
culte ſepeliri fecit. Que poſtea pſecutiōe ceſ
ſante inde ſuſtulit. ⁊ corpi beati dyoniſij ho
norifice ſociauit. Paſſi ſunt ſub Domicia-
no anno dn̄i. xcvj. etatis vō beati dyoniſij.
xc. Circa annos dn̄i. dccc. xv. t̄pe Ludoui
ci legati Michaelis impatoris cōſtantino
politani inter cetera munera detulerūt Lu
douico filio karoli magni libros dioniſij d̄
gerarchia de greco in latinū trāſlatoſ. Qui
cū gaudio ſunt recepti. ⁊. xix. infirmi in ipſa
nocte in eccl̄ia ei⁹ curati Cū apud arela-
tē ſanct⁹ regul⁹ ep̄s miſſarū ſolēnia celebra
ret. apl̄oꝝ nominib⁹ in canone recitatis ad
iunxit. ⁊ beatis martyrib⁹ tuis dyoniſio ru
ſtico ⁊ eleuterio Quo dicto cū adhuc dei fa
muloſ viuere crederet. plurimū mirari cepit
cur eoꝝ nomina ſic neſciēs in canone ꝓtu
liſſet. Et ecce eidē miranti treſ colūbe appa
erunt ſup crucē altaris reſidētes que ſancto
rū martyꝝ nomīa habebāt. ſuis pectoribuſ
ſanguine inſignita. Quas diligēter intuēs
ſanctos migraſſe a corpe intellexit. Circa
annū dn̄i. dcxliiij. Dagobert⁹ rex francoꝝ.
vt in quadā habet̄ cronica qui lōge an̄ Pi-
pinū regnauerat a ſua puericia ſanctū dyo
niſiū in magna veneratōe habere cepit. Nā
⁊ quando Clotarij patris ſui irā metuebat.
ad eccl̄iam ſancti dyoniſij ꝯtinuo fugiebat.
Cū ergo factus iā rex mortu⁹ fuiſſet cuidaz
ſancto viro in viſione mōſtratū eſt ꝙ aīma
ei⁹ ad iudiciū rapta fuit. ⁊ multi ſancti ſua
rū eccleſiaꝝ expoliationē obijciebāt eidē Cū
ergo mali angeli iā ad penas rape eā vellēt.
affuit beat⁹ Dyoniſi⁹ et eius interuētu libe
rata eſt. et penā euaſit Forte enī eius anima
ad corp⁹ redijt et ibi pn̄iam egit. Clodo-
ueus rex corp⁹ ſancti dioniſij min⁹ religio
ſe diſcooperiēs os brachij ei⁹ fregit ⁊ cupide
rapuit. q̄ mox in amētiam v̄ſus eſt Et no
ta ꝙ ignar⁹ ep̄s remēſis dicit ī ep̄la quā mi
ſit ad Karolū ꝙ iſte dioniſi⁹ miſſus ī galliā

fuit dyonisiꝰ ariopagita vt ſupra dictū eſt. Idē teſtat̄ Johēs ſcotꝰ in ep̄la ad karolū. Nec forte rō ex computo tp̄is cōtradicit. ſic aliqui obijcere voluerūt

CXLIX A

De ſancto Calixto

Calixtꝰ papa anno dn̄i.ccxxij. ſub alexandro īpatore martyriū paſſus eſt. Cuiꝰ tp̄ibꝰ ꝑs eminētior vrbis rome diuino eſt incēdio cō cremata. ⁊ ſiniſtra manꝰ iouis aurea lique facta Tūc omnes ſacerdotes ad alexandrū imꝑatorē venerūt petētes vt dij irati ſacrifi- cijs placarent. Dū ergo offerrēt ſubito celo ſereno mane die iouis diuino fulmine q̄ttu or ſacerdotes idolo⁊ mortui ſunt. ⁊ ara io- uis cōcremata eſt. ⁊ ſol obſcuratꝰ eſt. ita vt populꝰ romanꝰ fugeret extra muros. Au- diens aūt palmaciꝰ cōſul ꝙ calixtꝰ cū ſuis clericis trās tiberim latitaret. rogauit vt xp̄i ani ꝑ quos hͣ malū cōtigerat ad purgatiōē ciuitatis penitꝰ delerent Palmacius itaqꝫ poteſtate accepta cū illuc cū militibꝰ ꝓperaſ ſet. ſed illi ꝓtinꝰ excecati fuiſſent. territus ale xandro hͣ ꝓtinus nūciauit. Tūc imperator iuſſit vt die mercurij oīs populꝰ ꝯueniret et mercurio īmolaret vt ab eo ſupbis r̄nſa ac ciperet Qḋ dū fieret vgo quedā templi noīe iuliana arrepta a demone exclamauit. De- us calixti eſt verꝰ ⁊ viuus deꝰ q̄ noſtris eſt pollutionibꝰ indignatꝰ. Qḋ audiens Pal macius trans tiberim ad vrbē rauennātiū ad ſanctū calixtū acceſſit. ⁊ cū vxore ſua ⁊ fa milia ſe ab eo baptizari fecit. Qḋ audiēs im perator eū accerſitū ſimplicio ſenatori tradi dit. vt verbis blandis eū moneret ex eo ꝙ rei publice plurimū neceſſariꝰ eſſet. Palmacio vo ieiunijs ⁊ orōibus pſeuerāte. venit ad eū quidā miles ꝓmittēs ꝙ ſi vxorē ſuā parali- ticā ſanaret ꝯtinuo crederet. Cū ergo Pal- maciꝰ oraret illa ſanata ad palmaciū cucur rit dicēs. Baptiza me in noīe xp̄i q̄ tenuit manū meā ⁊ alleuauit me. Tūc calixtus ve niens ipſam cū viro ſuo ⁊ ſimplicio ⁊ mlt̄is alijs baptizauit. Qḋ audiēs imꝑator iuſſit omnes baptizatos decollari. Calixtū vo q̄n qꝫ diebus ſine cibo ⁊ potu manere fecit. Ille aūt videns eū ampliꝰ cōfortari iuſſit eū die- bus ſingulis fuſtigari. Deinde ꝑ feneſtrā precipitatū alligatūqꝫ ſaxo in puteū preci- pitari. Aſterius autē preſbyter corpus eius de puteo eleuauit. ⁊ ipſum in cimiterio cali- podij ſepeliuit

CL A

De ſancto Leonardo

Leonardꝰ dicitur odor populi. a leos qḋ eſt populus ⁊ nardꝰ qḋ eſt herba redolēs. quia odore bone fame populum ad ſe trahebat. Vel leonardꝰ dicit̄ quaſi legēs ardua. Vł leonardꝰ dicit̄ a leone Leo enī quattuor hꝫ in ſe. Primo habet fortitudinē. quā fortitu- dinē vt dicit Iſidorꝰ habet in pectore ⁊ ī ca- pite. Sic beatꝰ Leonardꝰ habuit fortitudi nem in pectore ꝑ mala⁊ cogitationū refre- natione. ⁊ in capite ꝑ infatigabilē ſupno⁊ cōtemplationē Secūdo habet ſagacitatem ⁊ hoc ī duobꝰ ſcꝫ in apertiōe oculo⁊ cū dor- mit. ⁊ in deletione veſtigio⁊ cū fugit. Sic le- onardus vigilauit ꝑ laborē actionis. ⁊ vigi lando dormiuit ꝑ quietē cōtemplatiōis. et ī ſe deleuit veſtigia totiꝰ mūdane affectionis Tertio habet virtuoſitatē in voce. quia eiꝰ vox tertia die ſuſcitat leunculū natū mortu- um ⁊ omnē beſtiā figere facit gradū. Sic le onardꝰ multos mortuos ī peccatis ſuſcita- uit. ⁊ multos beſtialiter viuētes in operibus bonis fixit. Quarto habet timorē in corde. quia ſm̄ Iſido⁊ duo timet. ſ. ſtrepitū rota⁊ ⁊ ignē accēſum Sic leonardꝰ timuit ⁊ timē do vitauit ſtrepitū mundane ſolicitudinis ⁊ ideo in deſertū fugit. ⁊ ignē terrene cupidi- tatis. ⁊ ideo omnes theſauros ſibi oblatos contempſit B

Leonardꝰ fuiſſe dicit̄ circa annum dn̄i q̄ngenteſimū. Hic a ſancto re- migio remēſi archiepō ď ſacro fon te leuatus. ⁊ ab ipſo ſalutaribꝰ diſciplinis ī- ſtructꝰ eſt. Cuiꝰ parētes ꝑmi in palatio re- gis francie habebant. Hic tantā grām a re- ge obtinuit ꝙ omnes īcarcerati q̄s ipſe viſi- tabat ꝓtinꝰ abſoluebant̄. Cū igit̄ fama ſan-

ctitatis eiꝰ excreſceret. rex multo tpe eũ ſecuʒ manere coegit donec oportuno tpe ei epatũ donaret. Qđ ille renuit ⁊ ſolitudinẽ deſiderans relictis omnibꝰ aurelianuʒ p̄dicando cũ fratre ſuo liſardo deuenit Ubi poſtq̄ʒ in quodã cenobio aliq̄ʒdiu vixerũt. dũ liſardꝰ ſup ripã ligeris ſolitariꝰ manere vellet. ⁊ leonardus p ſpũſſancti admonitionẽ in aq̄tania diſponeret p̄dicare. oſculãtes ſe ab inuicem diſceſſerũt. Leonardꝰ igiť vbiq̄ʒ predicans. multa miracula exercẽs in quadaʒ ſilua ciuitati lemonice vicine hitauit. vbi erat aula regia cauſa venationis ꝯſtructa. Accidit aũt vt quadam die rex ibi venareť ⁊ regina illuc cauſa delectatõnis egreſſa ptu piclitareť. Cũ ergo rex ⁊ familia ꝓpter regine periclitationẽ lugerẽt. ⁊ leonardꝰ p nemꝰ trãſiret. ⁊ gementiũ voces audiret. pietate commotꝰ illuc ꝓperauit. ⁊ a rege vocatꝰ ꝓtinus introiuit. Cũ igiť a rege interrogatꝰ q̄s eſſet ⁊ ſe ſancti remigij diſcipuluʒ fuiſſe narraret. rex ſpem bonã cõcipiẽs. ⁊ a bono magiſtro ipſum bene inſtructũ exiſtimãs. ipſuʒ ad reginã induxit. rogãs vt ſuis p̄cibus de recuperata cõiuge ⁊ edita ꝓle duplex gaudiũ obtineret. Tũc ille orõe fuſa qđ petebat ꝓtinus impetrauit. Cuʒ aũt rex multa in auro et argento ſibi offerret ille ꝓtinꝰ recuſauit admonẽs vt hec paupibꝰ daret dicẽs. Ego nullis hoꝝ indigeo. ſed tantũ in aliqua ſiluaꝝ contemptis huiꝰ mũdi diuitijs ſoli xp̄o famulari deſidero. Cũ aũt rex totuʒ illud nemꝰ ſibi tradere vellet. ille ait. Nõ totũ illud accipio. ſed quantũ nocte cuʒ meo aſello circũire potero tantũ mihi cõcedi exopto. Qđ rex libẽtiſſime adimpleuit. Cõſtructo itaq̄ʒ ibidem monaſterio. ibi diu cũ adiũctis ſibi duobus monachis in abſtinẽtia multa degebat Cũ aũt aqua vno ab eis miliario diſtaret puteum ibidẽ ſiccũ penitꝰ fodi iuſſit queʒ aq̄ orõibus ſuis impleuit. Locũ aũt illũ nobiliacũ appellauit eo q a rege nobili traditꝰ ſibi fuiſſet. Ibi tãtis miraculis choruſcauit q q̄cũq̄ʒ eius nomẽ in carcere inuocaſſet. mox ruptis vinculis nullo ꝯtradicẽte liber abiret ⁊ ſuas eidẽ cathenas vel cõpedes preſentaret Hoꝝ plures ſecũ manebant ⁊ ibidẽ dño ſeruiebant. Septẽ quoq̄ʒ familie de eiꝰ nobili ſtirpe vẽditiſ omnibꝰ ad eũ venerũt ⁊ diſtributo ſingulis nemore ibi cũ ipſo manentes exemplo ſuo plurimos attraxerũt. Deniq̄ʒ ſanctꝰ vir leonardꝰ multis clarꝰ v̄tutibus octauo idꝰ nouẽbris ad dñm migũit. Ubi poſtq̄ʒ multa feciſſet miracula. clericis illiꝰ eccłie eſt reuelatũ. vt q2 locꝰ ille ꝓpter multitudinis frequentiã artꝰ erat. alibi eccleſiam fabricarẽt. ⁊ illuc corpus ſancti leonardi honorifice trãſportarẽt At illi cũ populo triduano ieiunio ⁊ oratiõi inſiſtẽtes reſpicientes viderũt totã ꝓuintiã niue coopertã. locũ autem illũ in quo ſanctꝰ Leonardꝰ quieſcere volebat oĩno vacuũ cõſpexerunt. Ibi itaq̄ʒ tranſlatꝰ quãta miracula p̄cipue circa ĩcarceratos dñs p eũ faciat. immenſi ferri varietas ante eius tumulũ depẽdentis teſtis exiſtit   Uicecomes lemonicenſiũ ad terrorẽ maloꝝ quandã grauiſſimã cathenã fecerat quã in cippo ſue turris affigi mãdauerat. q̄ cathena quicũq̄ʒ collo cingebať cuilibet aeris intemperiei expoſitꝰ. nõ vna ſed q̄ſi mille mortibus angebať Accidit aũt vt quidaʒ ſeruꝰ ſancti Leonardi illa cathena ſine culpa ligareť. Qui cũ fere vltimũ ſpũm efflareʒ intra ſe q̊ potuit toto ſanctũ Leonardũ affectu rogauit vt q̄ alios liberaret ſibi q̊ʒ ſeruo ſuo ſubueniret. Statimq̄ʒ ſanctꝰ leonardꝰ in veſte cãdida ſibi apparẽs dixit. Noli timere quia nõ morieris. Surge ⁊ hãc cathenaʒ tecũ ad eccłiam meã deferas. Sequere me quia ego p̄cedã te Qui ꝯſurgẽs ⁊ cathenaʒ accipiẽs ſanctũ leonardũ p̄cedentẽ vſq̄ʒ ad eccłiam ſuã ſecutꝰ eſt Statimq̄ʒ vt añ fores fuit. ſanctꝰ leonardꝰ ipſum dimiſit ⁊ eccłiaʒ intrans que ſanctꝰ leonardꝰ ſibi fecerat omnibus enarrauit. ⁊ cathenã illã tã maximã ante tumulũ eiꝰ ſuſpẽdit   Uir quidã ĩ loco ſancti leonardi nobiliaco habitãs. ⁊ eidẽ ſancto valde fidelis exiſtẽs. a quodã tyranno captꝰ eſt. Qui tyrannꝰ intra ſe cogitãs dicebat. Leonardꝰ iſte oẽs compeditos abſoluit. ⁊ oĩs vis ferri ante eũ velut cera ante ignẽ liqueſcit. Si hunc igiť vinculis ligauero ꝓtinus leonardus aderit ⁊ ipſum liberabit. Si auteʒ ipſum cuſtodire poſſem mille

ſolidis ipſum redimi facere. Scio igit̃ qd fa
ciã. In turre mea pfundã foueã faciã ⁊ ho/
minē hũc cōpedib⁹ aggrauatũ ibidē ſb̄mer
gam. deinde ſup os foueē ligneã archã con
ſtruã in q̃ armatos milites accubare faciã:
Licet enĩ leonard⁹ ferrũ cōfringat. tñ nō dũ
ſub terrã intrauit. Qđ cũ totũ vt cogitaue/
rat cōpleuiſſet ⁊ ille hō ſanctũ leonardũ ſepi
us inclamaret. leonard⁹ nocte veniēs arch
am in q̃ iacebãt milites reuoluit ⁊ tãq̃ mor
tuos in ſepulcro ita eos ſub ipa ↄcluſit. De
inde cũ multa luce foueã ingreſſus. manũ fi
delis ſui tenuit ac dixit. Dormis an vigilas
Ecce leonard⁹ quē tu deſideras. At ille ad/
mirans ait. Dñe adiuua me. Cōfeſtim con
fractis cathenis apprehēſum ppriis vlnis ex
tra turrim portauit. Deinde ſecũ ſicut amicuſ
cũ amico cōfabulãs vſq̃ ad locũ ſuũ et do
mũ ipſum deduxit B Peregrin⁹ qdã
cũ a viſitatōne ſancti leonardi rediſſet. ⁊ in
auernia captus. in cauea incluſus eſſet. eos
plurimũ deprecabat̃ vt amore ſancti Leo/
nardi cũ nihil vnq̃ eos offendiſſet. eũ relax/
are deberēt. Qui rñderunt ꝙ niſi ſe copioſe
redimeret nō exiret. Et ille. Sit inter vos et
ſanctũ leonardũ cui me ſciatis recōmēdatũ
Sequenti igit̃ nocte ſanct⁹ leonard⁹ dño il
lius caſtri apparuit ⁊ vt pegrinũ ſuũ dimit/
teret imperauit. Ille vō mane euigilãs ⁊ vi/
ſionē quaſi ſomniũ puipendēs nullatenus
dimittere voluit. Altera nocte eadē impanſ
ſibi apparuit. Sꝫ ille iterũ obedire cōtempſit.
Tertia vō nocte ſanct⁹ leonard⁹ peregrinũ
accipiēs extra oppidũ deduxit. ſtatimq̃ tur/
ris cũ media pte caſtri corruēs oppreſſis plu
ribus ſolũ pncipē ad ſui ↄfuſionē fractis cru
ribus reſeruauit. Miles quidã in britan
nia incarcerat⁹ ſanctũ leonardũ inuocabat
Qui ſtatim cũctis vidētib⁹ ⁊ cognoſcētib⁹
⁊ ſtupentib⁹ in media domo apparuit. ⁊ car
cerē intrãs ⁊ vincula frangēs hoĩ cathenas
ĩ manibus poſuit ⁊ p mediũ illoꝝ deducēs
oēs ſtupore pterruit Fuit ⁊ alius leonar
dus euiſdē pfeſſionis ⁊ vtutis. cui⁹ corpus
apud corbiacũ requieſcit. Hic cũ in mona/
ſterio eſſet platus. tãta ſe humilitate deiicie/
bat vt omnib⁹ inferior videret̃. Sꝫ cum oĩs
pene ꝑplus ad eũ ↄflueret. qdam inuidi regi
clotario ſuaſerũt ꝙ niſi puideret. p Leonar
dum q̃ multos ſub obtētu religionis collige
bat regnũ francie detrimentũ nō modicum
ſuſtineret. Quib⁹ rex nimis credul⁹ eũ ex/
pelli iuſſit. Venietes aũt milites adeo ei⁹ v/
bis cōpuncti ſunt ꝙ ſe ſuos futuros diſcipu
los ſpoponderũt. Rex q̃ penitēs veniã pe/
tiit ⁊ detractores reb⁹ ⁊ honorib⁹ priuauit. ⁊
ſanctũ leonardũ valde dilexit. ⁊ vix ad pces
ſancti detractores dignitati priſtine reſtitu/
it. Qui a deo ſibi impetrauit vt quicunq̃ ĩ
carcere tenerent̃ mox inuocato ſuo nomine
ſoluerent̃. Dũ autē quadã die orationi incũ
beret ſerpens quidã maxim⁹ a parte pedũ
vſq̃ in eius ſinũ tetendit. Qui ppter hoc nul/
latenus ab orōe ſurrexit. Completa vō ora/
tione dixit ei. Scio quia ab initio creatiōis
tue homines quantũ potuiſti inquietaſ. ſed
nunc ſi in me tibi tradita eſt poteſtas. fac in
me quicq̃d merui Quo dicto ſerpēs p capu
cium exiliens ad pedes eius mortu⁹ corruit
Poſt hoc autē cũ duos epos diſcordantes
ſedaſſet ĩ craſtinũ ſe finiendũ pdixit circa an
nos dñi. dlx.

CLI A

De ſancto Luca euangeliſta

Lucas ĩterpreta/
tur ipſe ↄſurgēs vel eleuãs. vel dici
tur lucas a luce. Ipſe enĩ fuit ↄſur
gens ab amore mũdi. eleuãs ſe in amorē dei
Fuit etiã lux mũdi eo ꝙ mundũ illumĩauit
vniuerſum Math. v. Vos eſtis lux mũdi.
Lux aũt mũdi eſt ipſe ſol. q̃ quidē lux habet
in ſitu ſublimitatē Eccl. xxvi. Sol oriēs mũ
do in altiſſimis dei In aſpectu delectabilita
tem Eccs. xi. Dulce lumē ⁊ delectabile ē ocu
lis videre ſolē. In motu velocitatē. iii. Heſd.
iiii. Magna eſt terra ⁊ excelſum eſt celum.
⁊ velox curſus ſolis. In effectu vtilitatē. q̃a
ſm philoſophũ homo generat hoĩem et ſol.
Sic lucas habuit ſublimitatē per celeſtium
contemplationē. delectabilitatē p dulcē con
uerſationē. velocitatē per feruentē predicati
onem. vtilitatē per doctrine ſue conſcriptio/
nem B

Lucas ſyr⁹ natiōe antiochenus arte medic⁹ fuit. ſm quoſdā vnus de lxxij. dñi diſcipul'. Sane cū hieronimus dicat eū fuiſſe diſcipulū aploꝝ nō dñi ⁊ glo. ſup. xxv. exodi notet ꝙ dño p̄dicāti nō adheſit. ſed poſt reſurrectionē ei⁹ ad fidē venit. magis tenēdū eſt ꝙ nō fuerit vn⁹ d. lxxij licet aliq̄ ſic fuerint opinati. Qui tāte fuit pfectionis ⁊ vite vt optime ordinat⁹ fuerit qntum ad deū ⁊ qntū ad pximū ⁊ quantuȝ ad ſeipſum ⁊ qntū ad ſuū officiuȝ. Et in ſignuȝ hui⁹ quadruplicis ordinatiōis q̄ttuor facies habere deſcribit̄. ſcȝ faciē hominis et leonis bouis ⁊ aquile. Quodlibet enī de aīmalibus habebat quattuor facies ⁊ q̄ttuor pennas vt dr̄ Ezech. j. Et vt h̄ melius videatur. imaginemur aliqđ aīal qđ habeat caput quadratū. vt lignū quadratuȝ. ⁊ in qualibet ſupficie imaginemur vnā faciē a pte anteriori faciē hoīs. a dextris faciem leonis. a ſiniſtris faciē vituli. a pte poſteriori facieȝ aqle. Quia vō facies aquile ſup alias eminebat ppter colli pductionē qđ in ea longuȝ eſt. iō dr̄ ꝙ erat deſup. Quodlibet etiā hoꝝ q̄ttuor pēnas habebat q2 cū quodlibet aīal q̄ſi quadratū imaginemur. ⁊ in q̄drato ſint q̄ttuor anguli. in q̄libet angulo erat vna pēna Per iſta quattuor aīalia ſm ſanctos q̄ttuor euāgeliſte ſignificant̄. q2 licet q̄libet habuerit q̄ttuor facies ſcribēdo. ſ. de humanitate. paſſione. reſurrectiōe ⁊ diuinitate. ſingule tñ ſingulis p quandā appropriatōnē attribuunt̄ ſm hiero. Mathe⁹ in homine figurat̄. q2 principaliter circa xp̄i humanitatē immorat̄. Lucas in vitulo agēs de xp̄i ſacerdotio. Marcus in leone euidētius ſcribēs de reſurrectōne. Catuli enī leonū vt dicūt vſq3 in tertiuȝ diē quaſi mortui iacēt. ſ3 rugitu leonis ī die tertio excitant̄. Itē q2 incepit a rugitu predicationis. Johānes in aquila ceteris altius volās ſcribēs de xp̄i diuinitate. Chriſt⁹ etiā de quo ſcribūt oīa iſta q̄ttuor fuit. ſ. hō nat⁹ de virgine. vitul⁹ in paſſione. leo in reſurrectione. aquila in aſcēſione. Per has igit̄ q̄ttuor facies in q̄bus deſignat⁹ eſt lucas ſicut quilibet ali⁹ euāgeliſta. oñdit̄ q̄liter illis q̄ttuor modis fuerit ordinat⁹. Nā p faciē hominis oñdit̄ ꝙ recte fuerit ordinat⁹ q̄ntū ad pximū quē debet rōe inſtruere. māſuetudīe attrahere. ⁊ libertate fouere. Homo enī eſt aīal rōnale manſuetū ⁊ liberale. Per facieȝ aqle oñdit̄ ꝙ recte fuerit ordinat⁹ quātū ad deū. quia in eo ocul⁹ intellect⁹ cōtuet̄ deū p contemplationē. roſtrū affect⁹ ad ipm̄ exacuit̄. p meditationē. ſenect⁹ effect⁹ abijcit̄ p nouā cōuerſationē. Aquila enī acuti luminis eſt vt rotā ſolis irreuerberatis oculis aſpiciat. ⁊ in altū mirabiliter eleuata piſciculos ī medio maris videat. Roſtrū etiā nimis aduncatū ne impediat̄ in cibo capiēdo petre allidit. ⁊ ſic vſui cibādi abile efficit. Cruſta inſuper a calore ſolis ⁊ in fontē magno impetu ſe pijciens ſenectutē abijcit. calore ſolis oculoꝝ caliginē cōſumēte ⁊ pennas alleuiante. Per faciē leonis oñdit̄ ꝙ recte fuerit ordiatus quantū ad ſe. q2 habuit generoſitatē per honeſtā moꝝ cōuerſationē. ſagacitatē p inſidiaꝝ hoſtiliū vitationē. ⁊ paſſibilitateȝ per afflictoꝝ cōpaſſionē. Leo enī eſt aīal generoſuȝ q2 rex animaliū. Eſt ſagax q2 veſtigia cauda delet cū fugit ne inueniat̄. Paſſibile. quia quartanā patit̄. Per faciē vituli ſiue bouis oñdit̄ ꝙ recte fuerit ordinat⁹ q̄ntū ad ſuū officiū. qđ fuit ſcribere euāgeliū. Ibi enī moroſe pceſſit. q2 incepit a natiuitate precurſoris ⁊ natiuitate ⁊ infantia xp̄i. ⁊ ſic paulatim pceſſit vſq3 ad vltimā ꝯſūmationē. Diſcrete incepit q2 poſt alios duos euāgeliſtas vt qđ illi omiſiſſent iſte ſuppleret. ⁊ qđ ſufficienter dixiſſent omitteret. Circa templū et ſacrificiū immorat⁹ fuit. qđ patet in pncipio ⁊ in medio ⁊ in fine. Bos enī eſt aīal moroſum. in vngulis fiſſuȝ. p qđ intelligit̄ diſcretio īmolantiū ℭ Verū qualiter beat⁹ Lucas in p̄dictis quattuor modis ordinatus fuerit. meli⁹ oſtendit̄ ſi vite ei⁹ ſeries melius indaget̄ Primo igit̄ ordinatus fuit quantū ad deū. Tripliciter autē ordinatur homo quantū ad deū ſm beatū bernarduȝ ſcȝ affectione. cogitatiōe ⁊ intentiōe. Affectō debet eſſe ſancta. cogitatio munda. ⁊ intētio recta. Affectionē igitur ſanctā habuit. quia ſpū ſancto plenus fuit. Hieronimus in plogo ſup lucā. Obijt inquit ī bithinia plenus

ſpū ſancto Scd̄o habuit cogitatiōꝫ mundā
q̄a fuit vg̓o corpe ꝛ mēte.i. q̄ notat̄ mūdicia
cogitatiōis ip̄ꝰ. Tertio habuit intentioneꝫ
rectā.qꝛ in oībꝰ que faciebat honoꝛē dn̄i q̄/
rebat. De his duobꝰ vltimis dꝛ in ꝓlogo ſu
per actꝰ ap̄loꝝ. Sine crīmīe ī vg̓initate per/
manēs. Hoc q̄ntū ad mūdiciā cogitatōnis
Dn̄o maluit ſuire.i. ad honoꝛem dn̄i. Hoc
q̄ntū ad rectitudinē intētōis Secūdo fu
it oꝛdinatꝰ q̄ntū ad ꝓximū. Ad ꝓximū autē
oꝛdinamur cū ei impendimꝰ qd̄ debemus.
Tria aūt ſm̄ Rich. de ſctō vict. ſunt q̄ ꝓxio
debemꝰ.ſ. noſtꝝ poſſe. noſtꝝ noſſe. noſtꝝ vel
le.ꝛ vt q̄rtū addat̄ noſtꝝ agere. Noſtꝝ poſſe
in ſubſidijs. noſtꝝ noſſe ī ꝯſilijs. noſtꝝ velle
in deſiderijs. noſtꝝ agere ī obſeq̄js. Quātū
ad h̄ q̄ttuoꝛ oꝛdinatꝰ fuit beatꝰ lucas. Dedit
enī p̄mo ꝓximo poſſe ſuū ī ſubſidijs. qd̄ ptꝫ
ex h̄ q̄ paulo in oībꝰ tribulationibꝰ ſp̄ adhe
ſit.ꝛ ab eo nunq̄ꝫ diſcedēs eidē in p̄dicatōis
ſubſidiū fuit.ij. Thi.iiij. Lucas eſt mecū ſo
lus. In hoc q̄ dicit mecuꝫ tanq̄ꝫ ſcꝫ adiutoꝛ
ꝛ d̄fenſoꝛ. notat̄ qualiter ſibi ſubſidia p̄ſtitit.
In hoc q̄ dicit ſolꝰ notat̄ q̄ ꝯſtāter eidē ad
heſit. Iteꝝ.ij. Co.viij. dicit de luca. Nō ſolū
aūt ſed ꝛ oꝛdinatꝰ eſt ab eccl̄ijs ſocius pegri
nationis noſtre ꝛc̄. Scd̄o ſuū noſſe ī ꝯſilijs
Tunc enī ſuū noſſe ꝓximo tribuit cū doctri
nam apoſtolicā ꝛ euangelicā quā ip̄e noue
rat ad vtilitatē ꝓximoꝝ cōſcripſit. De h̄ ip̄e
teſtimoniū ſibi ꝑhibet in ꝓlogo ſuo dicens.
Viſum eſt ꝛ mihi aſſecuto a principio dili/
gēter ex oꝛdine tibi ſcribere optime theophi/
le. vt agnoſcas eoꝝ verboꝝ de q̄bus es eru/
ditus veritatē. Qualiter etiā p̄buit ſuū noſ/
ſe in conſilijs. patet ex illo v̓bo qd̄ dicit Hie/
ronimꝰ in ꝓlogo. qꝛ eius v̓ba aīe languētis
ſunt medicina. Tertio eiꝰ velle in deſiderijs
qd̄ ptꝫ ex hoc q̄ eis ſalutē eternā deſiderauit
Col.iiij. Salutat vos lucas medicꝰ.i. ſalu/
tem eternā exoptat. Quarto eiꝰ agere in ob
ſequijs qd̄ patet ex hoc q̄ dn̄m quē aliquem
pegrinū extimabat hoſpicio recepit. ꝛ ei om
ne obſequiū charitatis exhibuit. Fuit enim
ſocꝰ cleophe dū ibat in emaus ſicut aliqui
dixerūt ꝓut refert Gregoꝛiꝰ ī moꝛal. licꝫ am
broſiꝰ dicat aliū fuiſſe cuiꝰ etiā nomē ponit.

B Tertio fuit bn̄ oꝛdinatꝰ q̄ntum ad
ſeipſum. Tria aūt ſunt ſm̄ Bern̄. q̄ optime
oꝛdināt hoīem ad ſeip̄m ꝛ ſanctū faciūt.ſ. vi
ctus ſobꝛiꝰ. actꝰ iuſtꝰ. ſenſus piꝰ. Et q̄dlibet
hoꝝ ſm̄ ip̄m bern̄. ī tria diuidit̄. Victꝰ inq̄t
ſobꝛiꝰ erit. ſi ꝯtinēter. ſi ſocialit̄. ſi hūiliter vi/
xerimꝰ. Actꝰ iuſtꝰ erit. ſi fuerit rectꝰ diſcretꝰ
fructuoſus. Rectꝰ ꝑ bonā intētionē. diſcre/
tus ꝑ moderationē. fructuoſus ꝑ edificatōꝫ
Sēſus piꝰ erit. ſi fides noſtra ſentit deū ſum
me potentē. ſūme ſapienteꝫ. ſūme bonū. vt ꝑ
eiꝰ potētiā noſtrā credamꝰ iuuari infirmi/
tatē. ꝑ eiꝰ ſapiām noſtrā credamus coꝛrigi
ignoꝛantiā. ꝑ eiꝰ bonitatē noſtrā credamuſ
dilui iniq̄tatē. Hec Bern̄. In his oībꝰ bea/
tus lucas fuit optīe oꝛdinatꝰ. Primo eī ha
buit victū ſobꝛiū. ꝛ h̄ tripl̄r. qꝛ vixit ꝯtinēter.
Nā vt teſtat̄ Hieroni. de eo in ꝓlogo ſuper
lucā ip̄e nec vxoꝛem vnq̄ꝫ habuit nec filios.
Scd̄o ſocialit̄. h̄ notat̄ in h̄ qd̄ dicit̄ de ipſo
ꝛ de cleopha. ſuppoſita opinione p̄dicta Lu
ce vlt̄. Duo ex diſcipulis ieſu ibāt ip̄a die ꝛc̄.
Socialitas enī notat̄ in hoc q̄ dꝛ duo. ꝛ ī h̄
q̄ dicit̄ diſcipuli. q̄ſi diſciplinati.i. bene moꝛi
gerati. Tertio humilit̄. cuiꝰ humilitas inſi
nuat̄ in h̄ q̄ nomē ſocij ſui ſcꝫ cleophe expꝛeſ
ſit ꝛ ſuū tacuit. Nā ſm̄ opinionē quoꝛundā
lucas ex humilitate nomē ſuū ſiluit. Secun
do habuit actū iuſtū. q̄ quidē actꝰ fuit rectꝰ
ꝑ intentionē. h̄ notat̄ in oꝛōne cū dicit̄. Qui
crucis moꝛtificatōnē iugit̄ in ſuo coꝛpe pro
tui noīs amoꝛe poꝛtauit. Diſcretꝰ ꝑ mode/
rationē. Vn̄ in foꝛma bouis mōſtratꝰ eſt q̄
vngulā findit. ꝑ qd̄ v̓tus diſcretōis exp̄mit̄.
Fructuoſus ꝑ edificatōꝫ. adeo q̄ ip̄e fuit ꝓxi
mis fructuoſus q̄ ab omibꝰ cariſſimꝰ habe
bat̄. Vn̄ Col.iiij. vocat̄ ab ap̄lo cariſſimus
Salutat inq̄t vos lucas medicꝰ cariſſimus
Tertio habuit ſenſum piū. quia credidit et ī
ſuo euangelio ꝓfeſſus eſt deū eſſe ſumme po
tentē. ſūme ſapientē. ſumme bonū. De duo
bus p̄mis dic̄ in.iiij.c. Stupebāt in doctrīa
eiꝰ. qꝛ in poteſtate erat ſermo ipſius. De ter
tio patet.xviij.c. Nemo bonus niſi ſolꝰ deꝰ.
Quarto ꝛ vltimo fuit optīe oꝛdinatꝰ q̄n
tū ad ſuū officiū. q̄ꝫ fuit ſcribere euāgeliū.
In hoc aūt patet q̄liter ibi fuerit oꝛdinatus

quoniā ipſum ſuū euangeliū fulcit̄ mlta ṽi tate.replet̄ multa vtilitate.decorat̄ multa ve nuſtate.⁊ autēticat̄ mltoꝝ autoritate Pri mo nāqꝫ fulcit̄ multa veritate. Eſt āt triplex ṽitas.ſ.vite.iuſticie.⁊ doctrine Veritas vite eſt adequatio manꝰ ad linguā. Veritas iu ſticie eſt adequatio ſnie ad cām Veritas do ctrine eſt adequatō rei ad intellectū. Hac tri plici veritate ipſum euangeliū fulcit̄ quia ī ipſo euangelio hec triplex ṽitas edocetur Oſtēdit enī lucas ⁊ xp̄m hāc triplicē ṽitatē in ſe habuiſſe ⁊ alios docuiſſe. Oſtendit aūt xp̄m hāc triplicē veritatē in ſe habuiſſe per te ſtimoniū aduerſarioꝝ.ſicut patet Luce.xx. Magiſter ſcimus quia recte dicis et doces Ecce veritas doctrine. Et nō accipis pſonā Ecce veritas iuſticie. Sed in veritate viam dei doces. Ecce veritas vite. Bona enī vita dr̄ via dei. Scdo oñdit in ipſo ſuo euāgelio xp̄m hanc triplicē veritatē docuiſſe. Primo enī ibidē docet̄ veritas vite que ꝯſiſtit ī obſ uatione mandatoꝝ dei. Unde dr̄.x.ca. Dili ges dn̄m deū tuū ꝛc. Hoc fac ⁊ viues. Itez xviij.interrogauit eū quidaz. Magiſter qd faciendo vitā eternā poſſidebo. Et ſequitur. Mandata noſti. Nō occides ꝛc. Secundo ṽitas doctrine. Uñ qbuſdā hāc veritatē do ctrine puertentibꝰ dicebat.xi.c. Ve vob pha riſeis q decimatis .i.decimāda p̄dicatis mē tam rutā ⁊ omne olus.⁊ p̄teritis iudiciuꝫ et charitatē dei ꝛc. Itē ibidē Ve vobis legiſpe ritis qui tuliſtis clauē ſcientie ꝛc. Tertio ve ritas iuſticie. Unde dr̄.xx.c. Reddite ergo q ceſaris ſunt ceſari.⁊ que dei ſunt deo. Item xix.c. Verūtamē inimicos meos illos q no luerunt me regnare ſup ſe adducite huc ⁊ in terficite ante me. Itē.xiij.vbi agit̄ de iudicio vbi reprobis dicturꝰ eſt Diſcedite a me om nes operarij iniquitatis ¶ Scdo eius euangeliū replet̄ multa vtilitate. vñ et ille q ſcripſit medicus fuit ad deſignandū ꝙ nob medicinā vtiliſſimā ꝓpinauit. Eſt autez tri plex medicina.curatiua.ꝓſeruatiua.⁊ meli oratiua. Hāc triplicē medicinā nobis lucaſ in ſuo euangelio celeſtē medicū oſtendit ꝓ pinaſſe. Medicina aūt curatiua eſt q curat a morbo.⁊ hec eſt pnīa q oēs morbos ſpūa les curat Hanc medicinā dicit medicū cele ſtem nobis exhibuiſſe.cuꝫ ait.iiij.c. Sanare ꝯtritos corde p̄dicare captiuiſ remiſſionē ꝛc Itē.v.c. Nō veni vocare iuſtos ꝛc. Medici na melioratiua eſt q ſanitatē auget.⁊ hec eſt obſeruatio ꝯſilioꝝ Cōſilia enī hoīem melio rem ⁊ pfectiorē faciūt. Hāc medicinā oñdit nobis medicū ꝓpinaſſe.xviij.ca.cū ait. Oīa quecūqꝫ habes vēde ⁊ da paupibꝰ ꝛc. Itez vj.c. Ab eo q aufert tibi veſtimentū ꝛc. Me dicina aūt ꝓſeruatiua eſt q ꝓſeruat a caſu.⁊ hec eſt vitatio occaſionū peccādi ⁊ malarū ſocietatū. Hāc medicinā oñdit medicuꝫ tra didiſſe cū ait.xij.c. Attēdite a fermēto phari ſeoꝝ ꝛc. Ubi edocet maloꝝ ꝯſortia euitare. Uel poteſt dici ꝙ ip̄m euangeliū mlta vtili tate replet̄ qm̄ā in ipo ṽtus oīs ſapīe ꝯtinet̄ De hoc ſic dicit Amb. Lucas oēs ſapiētie virtutes euāgelij ſui cōplectit̄ hiſtoria. Do cuit enī naturalia cū de ſpū ſancto dn̄icam ī carnationē extitiſſe reſerauit Uñ et Dauid naturalē docēs ſapīam ait. Emitte ſpūm tu um ⁊ creabūt̄. Itē cū docuit tenebras ī paſ ſione xp̄i factas.terrā tremuiſſe.ſolē radios abſtraxiſſe. Docuit moralia cū in ipſis bea tudinibꝰ mores docuit. Rōnalia docuit cū ait. Qui fidelis eſt in mīmo.⁊ in magno fi delis eſt. Sine hac triplici ſapiētia ipa fides ip̄m myſteriū trinitatis eſſe ñ p̄t. Reſt natu rali.rationali.⁊ morali Hec Amb. Ter tio eiꝰ euangeliū decorat̄ multa venuſtate. Eiꝰ enī ſtilꝰ ⁊ modꝰ loq̄ndi valde venuſtꝰ ⁊ decorꝰ eſt. Ad h aūt ꝙ aliq̄s in dictis ſuis venuſtatē ⁊ decorē teneat Tria ſunt neceſſa ria q tradit Augꝰ.ſ.vt placeat.vt pateat ⁊ vt moueat. Ut placeat debet loq̄ ornate.vt pa teat debet loq̄ aperte.vt moueat debet loqui cū feruore. Hūc triplicē modū habuit lucaſ ⁊ ī ſcribēdo ⁊ in p̄dicādo De duobꝰ p̄mis.ij Cor.viij. Miſimꝰ aūt cū illo frēm.glo.bar nabā vl' lucā.cuiꝰ laus eſt in euāgelio p oēs eccliās. In h ꝙ dr̄ cuiꝰ laus ē ꝛc.notat̄ ꝙ lo cutus eſt ornate In h ꝙ dr̄ p oēs eccliās no tat̄ ꝙ locutꝰ eſt apte. Qꝫ aūt cū feruore locu tus ſit pꝫ ex h ꝙ corardēs hūt dicēs. Non ne cor noſtꝝ ardēs erat in nobis ꝛc. ¶

Quarto eiꝰ euāgeliū autenticat̄ mltoꝝ

autoritate Multoꝝ quippe autoritate autenti
catū fuit. Quoniā a patre fuit preordinatū
Hiere. xxxj. Ecce dies veniūt dicit dominus
⁊ feriā domui iſrael ⁊ domui iuda fedꝰ no/
uū. nō ſm pactū qd pepigi cū patribꝰ eoꝝ ⁊c
Sed hoc erit pactū qd feriā cū domo iſrael
poſt dies illos dicit dominꝰ. dabo legē meā
in viſceribꝰ eoꝝ ⁊c. Ad litterā loquit᷑ de do/
ctrina euangelica. Secūdo a filio corro/
boratū. Unde dicit᷑ in eodē euangelio. xxj. c.
Celū ⁊ terra tranſibūt verba autē mea non
tranſibūt Tertio a ſpiritu ſancto inſpira
tū. Unō dicit Hieronimꝰ in ꝓlogo ſup lucā.
Sancto inſtigante ſpiritu in achaie ptibus
hoc ſcripſit euangeliū. Quarto ab angel'
pfiguratū. Fuit enī prefiguratū ab illo āge/
lo de quo dicit᷑ Apo. xiiij. Uidi angeluꝫ dei
volātē p mediū celi habentē euangeliū eter/
num. Iſtud autē euangeliū dicit᷑ eternū. q2
ab eterno efficiēter. id eſt. a xpo q eſt eternus
de eternis materialiter. ad eterna finaliter. i
eternū ꝑpetualiter. Quinto a ꝓphetis p/
nunciatū. Nā Ezechiel ꝓpheta iſtud euan
geliū pnunciauit. cū vnū de animalibꝰ faci
em vituli habere dixit. p qd euangeliuꝫ luce
ſignatū eſt. vt ſupra dictū eſt. Itē quādo di/
xit Ezech. ij. ſe vidiſſe librꝫ q erat ſcriptꝰ intꝰ
⁊ foris. ⁊ in quo erāt ſcripta lamentū carmē
⁊ ve. Per hūc enī librū intelligit᷑ euangeliuꝫ
luce. qd eſt ſcriptū intus p ꝓfundi myſterij
occultationē. ⁊ foris p hiſtorie apertionē In
quo etiā cōtinet᷑ lamentū paſſionis. carmē
reſurrectionis. ⁊ ve eterne damnatōis. ſicut
patet. xj. ca. vbi multa ve ponunt᷑. Sexto
a virgine reſeratū. Uirgo enī beata omnia
in corde ſuo cōſeruabat ⁊ diligenter confere
bat. vt dicit᷑ Luc. ij. vt hec poſtmodū ſcripto
ribus reſeraret. vt dicit glo. ibidē. Omnia q
de dño vel a dño facta vel dicta cognouit in
memoria recōdebat ⁊ cū tps pdicāde vl' ſcri
bende icarnatiōis adueniret. ſufficiēter vni/
uerſa put eſſent geſta poſſet explicare qrenti
bus. Unde etiā Bernardꝰ aſſignās rōnem
quare angelꝰ beate virgini nūciauit cōce/
ptum elizabeth ait. Ideo ꝯceptus elizabeth
nunciat᷑ marie. vt dū nunc ſaluatoris. nunc
pcurſoris edocet᷑ aduentꝰ. rerū tempꝰ et or/
dinē tenens. Ipſa poſtmodū meliꝰ ſcripto
ribus ac predicatoribꝰ euāgelij reſeraret ve
ritatē que plene de omnibꝰ a pncipio celitꝰ
fuit inſtructa myſterijs. Credit᷑ igit᷑ ꝙ euan
geliſte eā de multis inquirebant. ⁊ ipſa eos
certificabat. Et ſpecialiter credit᷑ de beato lu
ca ꝙ ad eā tanqꝫ ad archā teſtamenti recur
rit. ⁊ ab ea de multis certificatꝰ fuit. precipue
de his que ſibi ſoli cōſtabant. ſicut de ange/
lica annūciatione. ⁊ xpi natiuitate. ⁊ hꝰmōi
de qbus ſolus Lucas agit. Septimo ab
apoſtolis intimatū. Cū vero lucas non fue
rit cū chriſto in omnibꝰ actibꝰ et miraculis
xpi. ideo ſuū euangeliū ſcripſit ſm qd apli q
pſentes fuerāt ſibi intimauerūt et retulerūt.
ſicut ipſe in ꝓlogo ſuo inſinuat dicens. Si/
cut tradiderūt nobis q ab initio ipi viderūt
⁊ miniſtri fuerūt ſermonis ⁊c. Cū enim du/
pliciter conſueuerit ferri teſtimoniū. ſcꝫ d vi/
ſis ⁊ de auditis. ideo dominꝰ vt dicit Augu
ſtinus. duos teſtes voluit habere de viſis. ſ.
Mattheū ⁊ Johannē. ⁊ duos d auditis. ſ.
Marcū ⁊ Lucā. Et quoniā teſtimoniū qd
eſt de viſis firmiꝰ ⁊ certiꝰ eſt qꝫ illud qd ē de
auditis. Ideo vt dicit Auguſtinꝰ duo euā
gelia q ſunt de viſis ponunt᷑ extrema. ⁊ alia
duo que ſunt de auditis ponunt᷑ media. vt
hec media tanqꝫ infirmiora ab illis extremiſ
que ſunt certiora. hicinde fulciant᷑ ⁊ robore
tur Octauo a Paulo mirabiliter apꝓro/
batū. Nā eius euangeliū mirabiliter apꝓro/
bat quando ad confirmationē dictorū ſuo/
rum. luce euangeliū adducebat. Unde dicit
Hieronimus in libro de viris illuſtribus.
Quidā ſuſpicātur quotienſcūqꝫ Paulus
in epiſtolis ſuis dicit. ſm euangeliū meū de
luce ſignificare volumine. Eius etiaꝫ euan/
geliū mirabiliter apꝓbauit. cū de eo ſcribit
ij. Cor. viij. cuiꝰ laus eſt in euangelio p om
nes eccleſias. Legit᷑ in hiſtoria antioche/
na ꝙ dū xpiani q erāt in anthiochia multis
flagicijs ſe dediſſent. obſeſſi a mltitudīe tur/
corū fame ac miſeria multiplici affligebant᷑
Sꝫ cū plene ad dñm p pniam fuiſſent ꝯuer
ſi apparuit cuidā in eccl'ia ſancte marie d tri/
poli vigilāti vir quidā lucidꝰ cādidis veſti
mētis indutus. ⁊ cū quereret quiſnam eſſet

dixit ſe eſſe lucā q̄ de antiochia venerat. vbi dn̄s militiā celi ⁊ apl'os ⁊ martyres ꝯuoca-uerat vt ꝑ ſuis ꝑegrinis pugnarēt Chriſtia ni igit̄ aīati oēm turcoꝝ exercitū ꝯfregerūt.

CLII A

De ſancto Criſanto

C Riſant⁹ fili⁹ poli

mij viri illuſtriſſimi dū fide chriſti edoct⁹ eſſet ⁊ a patre ad idola reuo cari nō poſſet iuſſit eū pater ī ꝯclaui recludi ⁊ q̄nq̄ȝ puellas eidē vt eaꝝ ſeducat̄ blādicijs ſociari Qui cū oraſſet deū ne a fera peſſima carnali ſc̄ȝ ꝯcupiſcētia ſuparet̄. ꝯtinuo ꝑdi cte puelle ſomno oppreſſe nec potū nec cibuȝ ſumere poterāt ſȝ educte exteri⁹ ꝯtinuo h̄ ſu mebāt. Tūc daria vgo prudētiſſima dee ve ſte dicata rogat̄ vt ad criſantū introeat ⁊ eū dijs ⁊ patri reſtituat Qua igreſſa ⁊ a criſan to de pōpa veſtiū rep̄henſa. rn̄dit ſe nō ppt pompā ſȝ vt dijs ⁊ patri eū lucrifaceret ſic i-dutā. Cū criſant⁹ iteꝝ eā rep̄hēderet cur pro dijs illos coleret q̄s autores ipoꝝ flagicio-ſos ſp viros ⁊ impudicas feminas affirma rent. rn̄dit daria. pHos p noīa hoīm elemē-ta ſanxiſſe. Cui criſant⁹. Si vn⁹ terrā vt de-am veneret. ⁊ alter vt ruſtic⁹ aret. plus ruſti co q̄ȝ venerāti exhibere pbat̄. ⁊ de mari ⁊ ali-is ſilr. Tūc criſant⁹ ⁊ daria ab eo ꝯuerſa ſā cti ſp̄ūs copula vniti ⁊ carnale matrimoniū ſimulātes ad xp̄um plurimos cōuertebant Nā ⁊ claudiū tribunū q̄ prius ei⁹ tortor fue-rat cū vxore eius ⁊ filijs ⁊ plurib⁹ alijs mi-litibus ad fidē cōuerterūt. Criſant⁹ igit̄ iuſ-ſu numeriani in fetidiſſimū carcerē recludi-tur. ſed fetor in odorē ſuauiſſimuȝ cōmutat̄. Daria aūt lupanari tradit̄. Sed leo ab am phiteatro fugiēs hoſtiari⁹ lupanaris efficit̄ Mittit̄ igit̄ quidā vt virginē corrumpat. ſȝ a leone capit̄ ⁊ quaſi innuēs a ſancta q̄d de captiuo fieri iubeat ſciſcitat̄. Que p̄cepit ne eū lederȝ. ſȝ ad ſe venire pmitteret. Qui mox cōuerſus p vrbē cucurrit ⁊ dariā deā eſſe cla mare cepit. Mittunt̄ igit̄ venatores vt leo-nem capiant. ſȝ oēs a leone capiunt̄. ⁊ ante pedes virginis ponunt̄ ⁊ ab ea cōuertuntur Tunc p̄fectus copioſum ignē iuſſit in itroi tu celle mitti vt leo cū daria cōburat̄ Quod leo cōſiderans timuit ⁊ rugiens a virgine li centiā accepit vt nullū ledens quo vellet abi ret. Cuȝ ergo criſanto p̄fect⁹ ⁊ darie diuerſa penaꝝ ſupplicia irrogaret. ⁊ nequaq̄ȝ ledi va lerent. tādē iuiolati ꝯiuges ī foueā deponū-tur. et terra et lapidib⁹ obruti xp̄o martyres conſecrant̄. tpe cari narbonēſis epi qui cepit anno dn̄i. ccxc Hoꝝ ſolennitas hic celebri⁹ recolitur

CLIII A

De vndecim milibus virginum.

v Ndecim milium

virginū paſſio h̄ ordine celebrata fuit. In britānia nāq̄ȝ rex chriſti-aniſſim⁹ quidā fuit noīe noth⁹ vel maurus q̄ quandā filiā noīe Urſulā generauit. hec mirabili honeſtate moꝝ. ſapiā ⁊ pulcritudi ne pollebat. ita q̄ eius fama vbiq̄ȝ volabat. Rex aūt anglie cū nimis p̄potēs eſſet. ⁊ mlt tas natōnes ſuo impio ſubiugaſſet. audita hui⁹ vginis fama. beatū ſe p oīa fatebat̄ ſi p̄ dicta vgo ſuo vnigenito copularet̄. Juue nis etiā ad h̄ plurimū eſtuabat Mittūt igit̄ ſolēnes nūcios ad prēm vginis. magnis p miſſionib⁹ ⁊ blādicijs. magnas adijcientes minas ſi ad dn̄m ſuū vacui reuertant̄ Rex aūt cepit plurimū anxiari. tū quia xp̄i fide i ſignitā cultori idoloꝝ tradere indignū duce ret. tū quia ipſam nullaten⁹ ꝯſentire cogno ſceret. tū q2 ipſam regis ferocitatē plurimuȝ formidaret. Ipſa aūt diuinit⁹ inſpirata pa tri ſuaſit vt pdicto regi aſſenſuȝ p̄beret. ea tn̄ ꝯditione ꝑpoſita vt ipſe rex cū patre decē vir giēs electiſſimas ſibi ad ſolatiū traderȝ. ⁊ tā ſibi q̄ȝ alijs mille virgines aſſignaret. et com paratis tricrib⁹ inducias triennij ſibi daret ad dedicationē ſue virgitatis. et ipſe iuuenis baptizatus in his trib⁹ annis ī fide inſtrue ret. Sapiēti ſiq̄dē vſa cōſilio. vt aut difficul tate ꝑpoſite ꝯditionis animū ei⁹ ab hauer teret. aut hac oportunitate p̄dictas virgines ſecū deo dedicaret. At iuuenis libenter hac conditione accepta apud patrē inſtitit et ꝯti nus baptizatus accelerari cuncta q̄ beata v go preceperat imperauit. Pater aūt puelle

De undecim milibus virginū

ordinauit q̄ filia ſua quaʒ valde diligebat. viros q̄ꝝ ſolatio tā ipa q̄ʒ ei⁹ exercit⁹ indigebat ī comitatu ſuo hrēt. Undiqʒ igr̄ v̄gines ɔfluūt. vndiqʒ viri ad tā gn̄de ſpectaculū currūt. Nā mlti epi ad eas ɔfluxerunt vt ſecū pgerēt. Int̄ q̄s fuit pātul⁹ baſilienſ epſ q̄ eas vſqʒ ad romā pduxit. ꝛ inde reuerſus cū eis martyriū ſuſcepit ¶ Sācta q̄ʒ geraſina regina ſicilie q̄ virū ſuū regē crudeliſſimū q̄ſi de lupo fecerat agnū ſoror matriſii epi ꝛ darie matris ſancte vrſule. cū eidem pater ſancte vrſule ſecretū p litteras ītimaſſet. cōtinuo inſpirāte deo cū q̄ttuor filiabus ſuis. babilla. iuliana. victoria. ꝛ aurea. ꝛ paruulo ſuo adriano qui amore ſororꝝ ſuaꝝ vltro ſe pegrinatiōi ingeſſit. relicto regno ī manu vni⁹ filij ſui vſqʒ in britāniaʒ nauigauit Cui⁹ ɔſilio v̄gines de diuerſꝭ regnis colligebant. ꝛ eaꝝ ſp ductrix exiſtēs cū eis tandem martyriū paſſa eſt. Iuxta pdictū igr̄ v̄ginib⁹ trierib⁹ ꝛ ſumptib⁹ pparatis cōmilitonibus ſuis regina ſecreta reuelat. ꝛ ī nouā militiā oēs ɔiurāt. Nā mō belli pludia inchoant. mō currūt. mō diſcurrūt. Interdū bellicā plerūqʒ fugā ſimulāt. oīqʒ genere ludoꝝ exercitate nihil qd̄ aīo occurrebat relinquebāt intactū. Aliqn̄ meridie. aliqn̄ vix veſpe redibāt. Cōfluebāt pceres ꝛ pmates ad taʒ grande ſpectaculū. ꝛ oēs admiratōe et gaudio replebant. Tandē cū vrſula oēs ad fidē v̄gines ɔuertiſſet. ſub vni⁹ diei ſpacio flāte pſpero vēto ad portū gallie q̄ tiella dr̄. ꝛ indē coloniā deuenerūt. Ubi vrſule angel⁹ dn̄i apparuit. ꝛ pdixit eas illuc integro numero reuerſuras ꝛ coronas ibidē martyrij pceptur as. Inde igr̄ ad angeli admonitionē romā tendētes ad vrbē baſileā applicuerunt. et ibidē relictis nauib⁹ romā pedeſtres venerunt. Ad q̄ꝝ aduentū papa ciriac⁹ valdē gauiſus cū ipe de britānia oriūd⁹ eſſet. ꝛ multas ibidē inter eas ɔſanguineas hrēt. cuʒ oī clero ipas ſūmo cū honore ſuſcepit In ipa aūt nocte pape diuinit⁹ reuelatr̄ eū cū ipſis virginib⁹ palmā martyrij pceptuꝝ. Quod apd̄ ſe celans mltas ex ipis q̄ adhuc baptizate nō fuerant baptizauit. Uerꝝ cū oportunū tps videret. ꝛ anno vno ꝛ .xj. hebdomadibus. poſt petrū eccliām decimuſnon⁹ rexiſſet. in ɔuētu oīm ppoſitū ſuū idicauit. et corā oīb⁹ ꝛ dignitati ꝛ officio reſignauit. Sʒ cū omnes reclamarēt ꝛ maxīe cardinales q̄ eū delirare putabāt eo q̄ relicta pōtificat⁹ glia poſt quaſdā mulierculas fatuas ire vellet. ille nullaten⁹ acqeſcēs. q̄ndā vix ſanctum q̄ ametos dict⁹ eſt loco ſui in pōtificē ordīauit Et q2 ſedē aplicā inuito clero reliqt nomen ei⁹ de cathalogo pontificū idē cler⁹ abraſit. omnēqʒ grām quā ſacer ille v̄ginū chor⁹ in curia romana habuerat a tempe illo amiſit Duo aūt iniq pncipes romane militie. ſ. maxim⁹ ꝛ african⁹ vidētes magnā virginū multitudinē. ꝛ q̄ multi multeqʒ ad eas ɔfluerēt timuerūt ne per eas nimis creſceret religio xp̄iana. Quappter iter eaꝝ diligenti⁹ explorantes nūcios miſerūt ad iuliū cognatū ſuum pncipeʒ gentis hunoꝝ. vt educto ɔ̄ eas exercitu ipſas cū xp̄iane eſſent cū venirēt coloniā trucidaret. Beat⁹ igr̄ ciriac⁹ cuʒ illa nobili virginū multitudine de vrbe egreſſ⁹ eſt. Secut⁹ eſt aūt ipm vincenti⁹ p̄ſbr̄ cardinalis. ꝛ iacob⁹ q̄ de britānia patria ſua in anthiochiā pfect⁹. archiepātus dignitatē ſeptem annis ibidē tenuit. Qui cū papā tunc tpis viſitaſſet. ꝛ iā vrbē egreſſus de virginuʒ aduētu audiſſet ɔcit⁹ rediit. ꝛ itineris ac paſſionis ſe eis ſociū fecit. Mauriti⁹ q̄ʒ leuicane vrbis eps auūculus babile ꝛ iuliane. nec non ꝛ follari⁹ lucenſ eps ꝛ ſulpici⁹ rauēneſ eps qui tūc romā aduenerāt pdictis v̄ginibus adheſerūt. Ethere⁹ q̄ʒ ſponſus beate vrſule manēs in britānia p viſionē angelicā a dn̄o admonetr̄ vt matrē ſuam hortaret fieri xp̄ianā. Nā pater ei⁹ pmo anno q̄ xp̄ianuſ factus fuerat mortu⁹ eſt. ꝛ fili⁹ ei⁹ ethereus eidē in regno ſucceſſit. Cū autē ſacre v̄gineſ cū predictis epiſcopis a roma rediret Ethereus a dn̄o admonetr̄ vt ptinus ſurgēs ſponſe ſue occurrat. vt cū ea in colonia martyrij palmā accipiat. Qui diuinis monitis acqeſcens matrē ſuā baptizari fecit ꝛ cum ipa ꝛ ſorore ſua puula florentina iaʒ xp̄iana. necnon ꝛ clemēte epo ipſis virginib⁹ obuiās ſe ad martiriū ſociauit eiſdē. Marcul⁹ q̄ʒ epſ grecie. ꝛ neptis ſua ɔſtātia filia dorothei reg͞

conſtantinopolitani. q̄ nubēs cuidā adoleſcenti filio cuiuſdā regis. ſꝫ añ nuptias morte pūento virginitatē ſuam dn̄o vouit. p viſionē admoniti romā venerūt. ⁊ p̄dictis virginibus ad martiriuꝫ ſe iunxerūt. Oēs igit̄ virgines cū p̄dictis epīs coloniā redierunt. ⁊ ipſam iam ab hunis obſeſſam inuenerūt. Quas barbari vidētes ſup eas cū clamore nimio irruerūt. ⁊ quaſi lupi ſeuiētes ī oues totā illā multitudinē occiderūt. Cū autē ad beatā Urſulā ceteris iugulatis veniſſent videns p̄nceps eius mirā pulcritudinē obſtupuit. ⁊ conſolās eā ſup necē virginū ꝓmiſit ꝙ eā ſibi in cōiugē copularet Sꝫ cū hꝫ illa penitus reſpuiſſet. ille ꝯtemptū ſe videns directa ſagitta eā trāſfixit. Et ſic illa martirium cōſummauit ¶ Quedā aūt v̄go noīe cordula timore ꝑterrita in naui nocte illa ſe abſcondit. Sꝫ in craſtinū ſponte morti ſe offerens martirij coronā ſuſcepit. Sꝫ cū ei⁹ feſtum nō fieret eo ꝙ cū alijs paſſa non eſſet. ipſa poſt longū tp̄s cuidā recluſe apparuit. p̄cipiens vt ſequēti die a feſto virginū eius quoqꝫ ſolēnitas recolat̄. Paſſe ſunt aūt anno dn̄i. ccxxxviij. Ratio aūt tp̄is vt q̄buſdam placet nō ſuſtinet ꝙ hec tali tp̄e ſint peracta. Sicilia enī tunc nō erat regnū nec conſtantinopolis. cū hic fuiſſe dicat̄ cū virginibus hāꝝ reginas. Ueri⁹ credit̄ ꝙ diu poſt ꝯſtātinū imꝑatorē cū huni ⁊ gothi ſeuiebāt tale ſit martiriū celebratū tp̄e ſcꝫ marciani imꝑatoris. vt in quadā cronica legit̄. Qui regnauit anno dn̄i. cccclij. Abbas quidaꝫ ab abbatiſſa colonie corp⁹ vni⁹ virginū impetrauit ꝓmittēs ꝙ ipſum ī capſa argētea ī ſua eccl'ia collocaret. Sed cū p annū integꝝ ſup altare eā in capſa lignea tenuiſſet. q̄daꝫ nocte duꝫ abbas ipſi⁹ monaſterij cū ſuo cōuentu matutinas cātaret. virgo illa corpaliter deſup altari deſcendit. ⁊ ante altare reuerenter inclinās p mediū choꝝ vidētib⁹ monachis ⁊ ſtupentib⁹ inde receſſit. Abbas igitur ad capſam currēs ⁊ vacuā ipſaꝫ inueniens. coloniā ꝑperauit ⁊ abbatiſſe rei ordinē intimauit. Pergenteſqꝫ ad locū vnde illud corpus ſumpſerāt illud ibidē inuenerūt. Cū abbas veniā petens illud vel aliud peteret. certiſſime ꝓmittens capſam p̄cioſam citius ſe facturū nullaten⁹ impetrauit ¶ Religioſus quidā cū has virgines in deuotōe multa haberet. quadā die dū grauiter infirmaretur. vidit quandā virginē pulcerrimaꝫ ſibi apparentē. ⁊ ſi ſe cognoſceret inquirentē. qui cū ad eius viſionē miraret̄ ⁊ ſe nequaqꝫ ipſam cognoſcere fateretur. illa ait. Ego ſum vna virginū erga quas tantū habes deuotionis affectū. Et vt inde mercedē accipias ſi amore ⁊ honore nr̄i vndecies milies dn̄icam orōem dixeris. in hora mortis in ꝓtectione et ſolatiū nos habebis. Qua diſparēte ille q̄ꝫ citius potuit hec impleuit. Statimqꝫ vocato abbate inungi ſe fecit. Qui cū inungeretur ſubito exclamauit vt fugerēt. ⁊ venientibus ſacris virginib⁹ locū daret. Queꝫ cū abbas qd̄ hꝫ eſſet interrogaret. ⁊ ille ꝓmiſſionē virginis ſibi p ordinē enarraſſꝫ. recedētibus cūctis ⁊ paulo p⁹ redeūtib⁹ ipſum migraſſe ad dn̄m inuenerūt

CLIIII

De ſanctis Simone et Juda apoſtolis

Simon īterpretatur obediēs vel ponens triſticiam. Hic habuit triplex cognomen. Dictus eſt enī ſimon zelotes ⁊ ſimon chananeus a chana vico galilee vbi dn̄s aquā in vinū mutauit. Et idē eſt zelotes q̄d chanane⁹. Chana enī zelus interp̄tat̄. Habuit igit̄ obedientiā p̄ceptoꝝ ꝑexecutionē. triſticiaꝫ afflictoꝝ p cōpaſſionē. zelū animaꝝ ꝑſtantem feruorē Judas interp̄tat̄ confitēs vl' glorioſus. Uel iudas quaſi iubilū dans. Ipſe enī habuit cōfeſſionē fidei. gloriā regni. ⁊ iubilū interni gaudij. Hic m̄tiplex habuit cognomē. Dict⁹ eſt ei iudas iacobi ſuple frat̄ fuit enī frater iacobi minoris. Scd̄o dict⁹ ē thade⁹. q̄d interp̄tat̄ apprehendēs p̄ncipem. Uel d̄r thade⁹ a thadea ⁊ deus. Thadea d̄r eē veſtis regia. Ipſe enī fuit veſtis regia dei p ornamētū v̄tutū p quā apprehēdit p̄ncipē xp̄m. Uel thade⁹ q̄ſi tā de⁹. i. magnus deus ſcꝫ p adoptionē. Tertio dict⁹ eſt in hiſtoria eccle. lebe⁹. q̄d ſonat quaſi cor vel corculus.

idest, cordis cultor. Vel lebeꝰ q̄ſi lebes. Cor
ꝑ magnimitatē. corculꝰ ꝑ puritatē. lebes ꝑ g̃
tiarū plenitudinē q2 q̄ſi olla ⁊ vas v̄tutum ⁊
grē eē ꝓmeruit. Eorū paſſionē ⁊ legēdam he
braice abdias eps babilonie ab ipſiſ apoſto
lis eps ordinatus ſcripſit. Quam tropeus
abdie diſcipulꝰ tranſtulit ī grecū. africanꝰ ī
latinum A

Simon chananeus ⁊ iudas q̄ ⁊ tha
deꝰ frēs fuerūt iacobi minoris ⁊ fi
lij Marie cleophe q̄ alpheo nupta
fuit. Iudas vō ad abagarū regē ediſſe a tho
ma miſſus fuit poſt aſcēſionē dn̄i. Legit̄ eñ
in hiſtoria eccl'iaſtica ꝙ p̄dictꝰ rex abagarꝰ
dn̄o noſtro ieſu xp̄o in hūc modū ep̄lam de
ſtinauit. Abagarꝰ rex euchanie filiꝰ ieſu ſal
uatori bono. q̄ apparuit ī locis hieroſolimo
rum ſalutē. Auditū eſt mihi de te ⁊ ſanitati
bus q̄s facis. ꝙ ſine medicamētis aut herbiſ
fiāt iſta ꝑ te. ⁊ ꝙ v̄bo facis cecoſ videre. clau
dos ambulare. leproſos mundari. ⁊ mortu
os reuiuiſcere. Quibꝰ oībꝰ auditis ſ̄te ſta
tui in aīo meo vnū eē e duobꝰ. aut q̄a tu ſis
deꝰ ⁊ deſcēderis de celo vt h̄ facias. aut ꝙ fi
lius dei ſis q̄ h̄ facis. Propterea ego ſcribēſ
rogauerī te vt digneris fatigari vſq3 ad me
⁊ egritudinē meā qua diu laboraui curare.
Nā ⁊ illud ꝯperi ꝙ iudei murmurāt aduer
ſum te ⁊ volūt inſidiari tibi. Veni ergo ad
me. q2 eſt mihi p̄ua ciuitaſ. ſ3 honeſta q̄ vtriſ
q3 ſufficiet. Dn̄s aūt ieſus in h̄ v̄ba ſibi r̄ndit
Beatꝰ es q̄ credidiſti in me cū ipſe non vide
ris me Scriptū eſt enī de me. q2 hi q̄ me non
vident credēt. ⁊ hi q̄ me vidēt nō credēt. De
eo aūt ꝙ ſcripſiſti ad me vt veniā ad te opor
tet me hec oīa cōplere ꝓpter q̄ miſſus ſum ⁊
poſtea recipi me ab eo a q̄ miſſus ſum. Cu3
ergo aſſumptꝰ fuero aliquē de diſcipul' me
is mittā ad te vt curet te. ⁊ viuificet te. Hec ī
hiſtoria eccl'iaſtica. Videns aūt abagarꝰ ꝙ
p̄ntialiter xp̄m videre nō poſſet. ſ̄m q̄d in q̄
dam antiq̄ hiſtoria īuenit. ſicut Iohēs da
maſcenꝰ in li. iiij. teſtat̄. pictorē q̄ndā ad ieſū
miſit vt dn̄i imaginē figuraret. vt ſic ipſum
ſaltē ꝑ imaginē ꝯſpiceret quē in facie videre
nō poterat. ſ3 cū ad eū pictor veniſſet. ꝓpt ni
miū fulgorē q̄ ab eiꝰ facie ꝓcedebat. in eiꝰ fa
ciem clare neq̄bat videre vel intēdere. nec ip
ſam vt ſibi iuſſum fuerat figurare. Qđ cer
nens dn̄s veſtimētū lineū ipſiꝰ pictoris ac
cipiens. ⁊ ſue faciei ſupimponēs. ſui ipſius
imaginē eidē impſſit ac deſideranti regi aba
garo deſtinauit Cuiuſmodi aūt imaginis
dn̄s fuerit ī eadē antiq̄ hiſtoria legit̄. ſic ide3
Iohēs damaſcenꝰ teſtat̄. Fuit enī vt ibide3
dr̄ bn̄ oculatꝰ. bn̄ ſupciliatꝰ. longū vultū ha
buit. ⁊ fuit accliuꝰ q̄d ſignū maturitatis fuit

B Illa aūt ep̄la dn̄i noſtri ieſu xp̄i tan
te v̄tutis eſſe dr̄. vt in illa ciuitate ediſſe nullꝰ
hereticꝰ vel paganꝰ viuere valeat. nec tyrā
nus aliq̄s eidē nocere p̄ſumat. Na3 ſi aliq̄n
gēs aliqua armata manu ꝯ illā ciuitatē in
ſurrexerit. infans aliq̄s ſup portā ſtās ep̄la3
illā legit. ⁊ ea die hoſtes aut territi fugiunt.
aut pacati cū eis cōponūt. ſicut fert̄ olim fu
iſſe adimpletū. S3 pꝰ modū ciuitas a ſara
cenis capta fuit ⁊ ꝓphanata ſublato bn̄ficio
ꝓpter abundātiā pctōꝝ in oriēte vndiq3 pa
tefactā. Poſtq3 vō dn̄s aſſumptꝰ eſt. vt ī
hiſtoria eccl'iaſtica legit̄. miſit thomas apo
ſtolū thadeū q̄ ⁊ iudas dictꝰ eſt ad abagarū
regē ſ̄m dei ꝓmiſſionē. Qui cū ad eū veniſ
ſet ⁊ ſe diſcipulum ieſu ſibi ꝓmiſſum dixiſſet
vidit abagarꝰ in vultu thadei q̄ndā mirā et
diuinū ſplendorē. Quo viſo ſtupefactus et
territus dn̄m adorauit dicēs. Vere diſcipu
lus es ieſu filij dei q̄ mihi dixerat. Mittā ali
quē ad te de diſcipulis meis q̄ te curet ⁊ tibi
vitā preſtet. Cui thadeꝰ. Si in dei filiū credi
deris omnia tui cordis deſideria obtinebis.
Cui abagarꝰ Credo vere ⁊ iudeos q̄ eū cru
cifixerunt libēter trucidarē ſi mihi poſſibili
tas adeſſet. ⁊ nequaq3 romanoꝝ autoritas
impediret. Cū igit̄ abagarꝰ vt in aliq̄bus li
bris legit̄ leproſus eēt. thadeꝰ ep̄lam ſaluato
ris accepit. ⁊ de ea eiꝰ faciē ꝯfricauit. ⁊ ſtati3
plenā ſanitatē recepit Iudas aūt poſtea
in meſopotamia ⁊ ponto p̄dicauit Simon
vero in egypto. Deinde in pſidē ambo vene
runt ⁊ ibidē duos magos zaroen ⁊ arphax
at q̄s matheꝰ de ethiopia fugauerat inuene
runt. Tūc baradach dux regis babilonie ꝯ
indos ad p̄lium pfecturꝰ. nullu3 a dijs ſuis
potuit habere r̄nſum Pergentes autem ad

phanũ proxime ciuitatis.ibidẽ habuerũt rñ
ſum ꝙ ꝓpter apl'os q̃ venerũt dij reſpõdere
non poſſent. Tũc dux eos inq̃ri fecit.⁊ inuẽ
tos quinã eſſent.vel q̃ de re veniſſent inquiſi
uit. Qui rñderũt. Si gen⁹ queris hebrei ſu
mus. Si ꝯditionẽ ſuos ieſu xpi nos eẽ fate/
mur. Si cãm ſalutis veſtre cauſa huc veni/
m⁹. Quib⁹ dux rñdit. Cũ felix reuerſus fue
ro audiã vos. Cui apli. Modo magis con
gruũ eſt te cognoſcere illũ cui⁹ ope vincere
poſſis.vl' certe rebelles pacatiſſimos inueni
re. Quib⁹ dux. Dijs noſtris potẽtiores voſ
video.finẽ belli nobiſ rogo p̃dicite. Cui apli
Ut deos tuos mẽdaces eſſe cognoſcas. iu/
bemus illos ad queſita dare rñſa.vt du₃ di/
xerunt q̃ ignorãt ꝓhem⁹ eos ꝑ oĩa eſſe menti
tos. Tũc fantaſtici grande bellũ dixerũt fu/
turꝫ ⁊ multũ ꝑplum hincinde ꝑlio ruiturum
Tũc apli ridere ceperũt. Dicit eis dux. Me
timor inuaſit ⁊ vos ridetis. Cui apli. Noli
timere q̄ꝛ pax huc nobiſcum intrauit ⁊ cras
hora diei tertia legati indorũ ad te veniẽt. et
tue ſe poteſtati cũ pace ſubijciẽt. Tũc põtifi/
ces riſum etiã leuauerũt ⁊ duci dixerũt. Ad
hoc iſti ſecurꝫ te reddere volũt.vt dũ incaut⁹
fueris ab aduerſarijs occuperis. Cui apli.
Nõ diximus tibi expecta vnũ mẽſe₃. ſ₃ vnũ
diem ⁊ cras in pace victor exiſtes. Tũc dux
vtroſq₃ cuſtodiri fecit.vt ex rei exitu veraces
honorarent.et mendaces pro crimine puni
rentur. Cũ ergo in craſtinum qđ apli p̃dixe
rant eueniſſet ⁊ dux incendere voluiſſet pon
tifices.ꝓhibuerũt apli ne hoc fieret.cum ipſi
non viuẽtes occidere ſed mortuos viuifica/
re miſſi eſſent ℭ Tũc dux valde mira/
tus quia eos occidi nõ ꝑmitterẽt. ⁊ q̄ꝛ de bo
nis illorũ aliqua recipere nollent eos ad re/
gem duxit dicens. Iſti rex ſunt dij latentes ĩ
effigie hominũ Cunq₃ ſibi oĩa p̃ſntibus p̃di
ctis magis narraſſet.zelo inuidie magi cõ/
moti dixerũt eos malignos eſſe.⁊ ꝯ regnum
ſubtiliter cogitare Dixit eis dux. Si audetiſ
cum eis cõfligite. Cui magi. Si vis videre.
quia nobis p̃ſntibus loq̃ non poterũt. veni/
ant huc viri eloquẽtiſſimi ⁊ ſi corã nobis au
ſi loqui fuerint.nos ꝑ omnia imperitos pro
babis. Cũ aũt plurimi aduocati adducti fu
iſſent.cõtinuo corã magis ita muti facti ſũt
vt nec nutibus ꝙ loqui nõ poterant indica/
rent. Dixerũtq₃ magi ad regẽ. Ut ſcias noſ
deos eſſe.ꝑmittemus eos loqui.ſ₃ ambula/
re non poſſe. Iterũq₃ reddem⁹ eis greſſum
ſed faciemus eos apertis oculis nil videre.
Qui cũ hec oĩa feciſſent. dux aduocatos il/
los turpiter cõfuſos ad apl'os duxit. Quoſ
cũ aduocati pannoſos vidiſſent. eos in ani/
mo cõtempſerunt. Quib⁹ Simon. Sepe
euenit vt intra ſcrinea aurea ⁊ gemmata vi
lia queq₃ habeant incluſa.⁊ itra viliſſimas
⁊ ligneas capſas ſint gemmarũ monilia p̃/
cioſa compoſita Quicunq₃ ergo alicui⁹ rei
cupit eſſe poſſeſſor.nõ magnopere geſtato/
rium.ſed ipſu₃ qđ geſtaẽ expectat. Promit
tite igiẽ vos ab idolorũ cultura diſcedere. et
ſolũ deum inuiſibilẽ adorare ⁊ nos ſignũ₃
crucis in frontib⁹ veſtris faciem⁹ ⁊ magos
confutare poteritis. Qđ cũ feciſſent ⁊ ĩ fron/
tibus eorũ cõſignati eſſent.ad regẽ corã ma
gis iterũ ingreſſi ſunt. Et cũ a magis ſuꝑari
non poſſent.imo ipſis corã omnib⁹ inſulta
rent.irati magi multitudinẽ ſerpentu₃ adue
nire fecerũt. Statimq₃ ad iuſſu₃ regis veni/
entes apli pallia ſua õ ſerpẽtib⁹ impleuerũt
⁊ in magos ꝓiecerũt dicẽtes. In noĩe dñi ñ
moriemini.ſed a ſerpentib⁹ lacerati doloru₃
veſtrorꝫ mugitus dabitis. Cũ ergo ſ̄pentes
carnes eorũ comederẽt.⁊ ipſi tanq̃₃ lupi vlu
larent.rex ⁊ ceteri rogabant apl'os vt eos a ſ̄
pentib⁹ occidi ꝑmitterent. Quibus apli rñ
derũt. Nos miſſi ſumus reducere de morte
ad vitam.non a vita precipitare in mortem.
Et facta orõne iuſſerunt ſerpentibus vt om
ne venenũ qđ infuderãt reuocarent. et poſt
modũ ad loca ſolitaria redirent. Maiores
aũt cruciatus magi ſenſerunt.cum venena
ſerpentes retraherent.q̃₃ cu₃ ante carnes co
mederent. Quib⁹ apoſtoli dixerunt Trib⁹
diebus dolores ſentietis.tertia vero die ſani
eritis. vt vel ſic a veſtra malicia recedatis.
Cu₃ ergo tribus diebus ſine cibo ⁊ potu ac
ſomno dolorib⁹ nimium cruciati mãſiſſent
apli venientes ad eos dixerunt. Nõ dignaẽ
domin⁹ habere coacta ſeruitia.ideoq₃ ſurgi
te ſani ⁊ abite habentes liberam facultatem

faciēdi qđ vultis. Illi aūt ī malicia pdurātes ab eis fugerūt. ⁊ pene ꝯ eos totā babiloniā ꝯmouerūt ¶ Poꝰ ħ filia cuiuſdā ducis ex fornicatōe ꝯcepit. ⁊ filiū pturiēs quēdā ſanctū dyaconū infamauit ꝙ eā violauerit ⁊ ex ipo ꝯceperit. Cū aūt parētes dyaconē occidere vellēt. apli aduenīūt. ⁊ qñ puer natꝰ ſit requirūt. Qui rñderūt. Hodie hora prima diei. Dixerūtqȝ apli. Infantē huc adducite ⁊ dyaconū quē accuſatis huc etiā pducite. Qđ cū factū eſſet. apli infāti dixerūt. Dic infans ī noīe dñi ſi iſte dyaconꝰ ħ pſūpſit. Ad ħ infans. Iſte inqt dyaconꝰ caſtꝰ ⁊ ſctūs eſt nec vnqȝ carnē ſuā coīnqnauit. Cū aūt parentes puelle inſtarēt vt apli qrerēt qſ autor hꝰ ſceleris fuiſſȝ. rñderūt apli. Nos inocētes abſoluere decet. nocentes prodere non decet.

Tūc etiā tpis ꝯtigit vt due tigrides ferociſſime q in ſingul' caueis clauſe erāt fugerēt ⁊ oēs q ſibi occurrerēt deuorarēt. Tūc apli ad eas venerūt. ⁊ in noīe dñi eas velut oues māſuetas fecerūt. Volētibꝰ āt aplis ab iñ diſcedere rogati p ānū ⁊ tres mēſes ibidē pmāſerūt In q ſpacio plꝰ qȝ. lx. milia hoīȝ exceptis puul' cū rege ⁊ pncipibꝰ baptiſati ſūt ¶ Predicti āt magi ad qndā ciuitatē noīe ſannir vbi erāt. lxx. ydoloꝝ pontifices venerūt ⁊ eos ꝯ aplos ꝯcitauerūt vt cuȝ illuc venirēt. aut eos ſacrificare ꝯpellerēt. aut penitꝰ necarēt. Perluſtrata igiť vniuerſa puincia cū apli ad pdictā ciuitatē veniſſent. ecce pdicti pōtifices cū vniuerſo ꝑplo eos capiunt. ⁊ tēplū ſol' deducūt. Demōes āt p energuminos clamare ceperūt. Quid nobis ⁊ vobis apli dei viui. Ecce in ingreſſu veſtro flāmis exurimur. Tūc angelꝰ dei eis apparēs dixit Vnū e duobꝰ eligite. Aut hoꝝ repētinū interitū. aut veſtꝝ martiriū. Cui apli. Adorāda ē dei miſcdia. vt ⁊ iſtos ꝯuertat ⁊ nos ad palmā martirij pducat. Facto aūt ſilentio apli dixerūt. Vt ſciatis ꝙ ħ ydola demonibus plena ſūt. ecce eis impamꝰ vt exeāt. ⁊ ſinguli ſiſ'acra ſua ꝯfringāt. Statīqȝ duo ethiopes nigri ⁊ nudi cūctis ſtupētibꝰ de ſiſ'acris exierūt. ⁊ ꝯfractis illis cū diris vocibꝰ abſceſſerūt. Qđ vidētes pōtifices in aplos irruerūt. ⁊ eos ptinꝰ trucidarūt. In ipa aūt hora cū nimia eēt celi ſerenitas tāta fulgura exti terūt. vt tēplū ipm trifarie ſcinderet. ⁊ illi duo magi in carbōes ictu fulguris vterent. Rex aūt corpa aploꝝ ad vrbē ſuā trāſtulit. ⁊ ī honorē eoꝝ ecclīam mire magtudīſ fabricauit

Hebrō aūt ſimonē in plibꝰ locis inuenit ꝙ crucis patibulo ſit affixꝰ. Qđ etiā yſidorꝰ in libro de obitu aploꝝ ⁊ euſebiꝰ in hiſtoria eccliaſtica. ⁊ beda ſup actus. ⁊ magiſter Iohānes beleth in ſūma ſua teſtāť. Cū. n. vt aiunt in egypto pdicaſſȝ. hieroſolimā redijt. ⁊ pꝰ mortē iacobi minoris in epm hieroſolimitanū ab aplis vnanimiter eſt electꝰ. ⁊ añ mortē ſuā. xxx. mortuos ſuſcitaſſe narratur. Vt cantať de eo. Ter denos mortuos fluctibꝰ merſos hūane vite reddidit. Cuȝ āt ecclīam hieroſolimitanā p ānos mltos rexiſſet. ⁊ cxx. ānū ageret tpe traiani impatoriſ cū atticꝰ ꝯſularis hieroſolimis haberet. ab eo capiť. ⁊ iniurijs mltis afficiť. Ad vltimuȝ in cruce ſpm affigi iuſſit oībꝰ q aderāt et ipo iudice mirātibꝰ. vt. cxx. ānoꝝ ſenex crucis ſupplicīū ptuliſſet. No nulli vō dicūt ſicut ēret veritas ꝙ nō fuit iſte ſymō q crucis martiriū ptulit et q eps hieroſolimitanꝰ fuit. ſȝ fuit aliꝰ ſymō filiꝰ cleophe fris ioſeph. qđ etiā euſebiꝰ ceſarīēſis eps ī ſua cronica teſtatur. Idē dicūt yſidorꝰ et beda ī ſuis crōicis. Nā yſidorꝰ ⁊ euſebiꝰ qđ pus dixerūt. poſtmodū ī crōicis ſuis correxerūt. qđ pȝ p bedā q ſe ħ ſenſiſſe redarguit ī retractatōibꝰ ſuis. Vſuardꝰ qȝ ī ſuo martilogio idē teſtať.

CLV A

De ſancto Quintino.

Quintinus genere nobil' et ciuis romanꝰ. ad vrbē ambianū veniēs et mlta miracula faciēs. iuſſu maxiani a pfecto vrb capiť. et vſqȝ ad defectū cedentiū vberatꝰ carceri mancipať. ſȝ ſoluēte eū angelo ī mediā vrbē iuit. et ibi ꝑplo pdicauit. vñ iteꝝ captꝰ et in eculeo vſqȝ ad ruptōeȝ venaꝝ diſtētꝰ neruis quoqȝ crudis duriſſime ceſus. oleū picē et adipē feruētiſſimū tolerauit. Et cū pſidē derideret iratꝰ calcē acetū et ſinapiū in os eius ꝓiecit Sȝ cū adhuc īmobilis pmaneret ⁊ apđ vo

C

mandū adduct⁹ fuiſſet. duos clauos a ca/
pite vſq₃ ad crura. ⁊ dece iter vngulas ⁊ car/
ne pſes infigēs tādē eū decollari fecit. Cui⁹
corp⁹ in flumē piectū cū p ānos .lv. latuiſſet
a qdā mrōna nobili romana tali' reptū eſt.
Nā cū aſſidue orōi vacaret. nocte ab āgelo
mōita ad caſtꝝ vomādū pperare iubet. vt ī
tali loco corp⁹ incorruptū ſcti qntini reqre/
ret ⁊ honorifice ſepeliꝫ. Cū igit̄ ad pdictū lo
cuꝫ cū mlto comitu veniſſet. ⁊ orōem ibidē
fūderet. corp⁹ ſcti qntini incorruptū ⁊ redo
lēs ſup fluuiū ptin⁹ enatauit. Qd ſepeliēs
pro ſeplture beneficio lumē oclo͡ꝝ recepit. ⁊
ibidē edificata eccleſia ad ppria remeauit.

CLVI A

De ſancto Euſtachio.

e Vſtachius ante placid⁹ vocabat̄. Hic erat magi
ſter militum traiani imꝑatoris.
Erat aūt opib⁹ miſcdie valde aſſidu⁹. ſꝫ tñ
ydoloꝝ cultui dedit⁹. Habebat aūt ꝯiugē
eiuſdē rit⁹ ⁊ miſcdie exñtē. Duoſq₃ filios p/
creauit. qs iuxta ſuā magficētiā magnifice
educari fecit. Et qꝛ opib⁹ miſericordie ſedu
lus inſiſtebat. ad viā vitatis meruit illuſtra
ri. Quadā. n. die cū venatōi inſiſterꝫ. gregē
ceruoꝝ repperit. int̄ qs vnū ceteris ſpecioſio
rē ⁊ maiorē ꝯſpexit. q ab alioꝝ ſocietate di/
ſcedēs in ſiluā vaſtiorē ꝓſiliit. Veꝝ a alijs mi
litib⁹ circa ceruos reliqs occupatis. placid⁹
hūc toto niſu iſeqt̄. ⁊ ipꝫ cape nitebat̄. Quē
cū totis virib⁹ inſeqret. ceru⁹ tandē ſup qn/
dā rupis altitudinē ꝯſcēdit. ⁊ placid⁹ appro
piās qlr capi poſſꝫ anīo ſedul⁹ reuoluebat.
Qui cū ceruū diligēter ꝯſideraret. vidit int̄
cornua ei⁹ formā ſctē crucis ſupra ſolis cla/
ritatē fulgētē. ⁊ imaginē ieſu xp̄i. q p os cerui
ſicut olim p aſinā balaā ſic ei locut⁹ eſt dicēs
O placide qd me inſeqris. Ego tui grā ī h
aīali tibi apparui. Ego ſū xp̄us quē tu igno
rās colis. Elemoſine tue corā me aſcēderūt
⁊ ob h veni vt p hūc quē venabaris ceruum
ego qꝫ te ipē venarer. Alij tamē dicūt qꝫ ipa
imago xp̄i q inter cornua cerui apparuit hec
vba ptulit. Hec audiēs placidus nimio ti/
more corept⁹ de eq̄ in terrā pcidit. ⁊ p⁹ vnā
horā ad ſe rediēs de tra ſurrexit. ⁊ ait. Reue
la mihi qd loqris. ⁊ ſic credā in te. Et ait xp̄s
Ego placide ſū xp̄s q celū ⁊ terrā creaui. qui
lucē oriri feci. ⁊ a tenebris diuiſi. q tpa ⁊ dies
⁊ annos ꝯſtitui. q hoīeꝫ de limo terre forma
ui. q ppter ſalutē hūani generis in terris in
carne apparui. q crucifix⁹ ⁊ ſepult⁹ tercia die
reſurrexi. Hec audiēs placid⁹. iteꝝ in terraꝫ
decidēs ait. Credo dñe qꝛ tu es q oīa feciſti.
⁊ q errātes ꝯuertis. Et dixit ad euꝫ dñs. Si
credis vade ad epm ciuitatis. ⁊ te baptizari
facias. Cui placid⁹. Vis dñe vt hec eadem
vxori mee ⁊ filijs meis nūciē vt ⁊ ipi pariter in
te credāt. Cui dñs Renūcia ill' vt ⁊ ipi pariter
tecū mūdent̄. Tu qꝫ die craſtina huc veias
vt tibi rurſus appareā. ⁊ q futura ſint pleni⁹
tibi pandā. Cū ergo domū veniſſet. ⁊ h vxo
ri in lecto renūciaſſet exclamauit vxor ei⁹ di
cēs. Dñe mi. ⁊ ego eū trāſacta nocte vidi di
centē mihi. Cras tu ⁊ vir tu⁹ ⁊ filij tui ad me
venietis. Et nūc cognoui qniā ipe eſt ieſus
xp̄s. Perrexerūt igit̄ ad epūm rome media
nocte q eos cū magno gaudio baptizauit. ⁊
placitū euſtachiū vocauit. eiu⁹ vxoreꝫ theo
ſpitē. ⁊ filios ei⁹ agapitū ⁊ theoſpitū. Mane
facto euſtachius ſicut pus ad venationem
pceſſit. et ppe locū veniens milites ſuos qſi
ſub obtētu inueſtigāde venatōnis diſperſit
Stāſq₃ in loco formā pme viſionis aſpexit.
cadenſq₃ i faciē ſuā dixit. Supplico tibi dñe
vt manifeſtes q pmiſeras ſuo tuo. Cui do/
min⁹ beat⁹ es euſtachi q accepiſti lauacrū
gratie mee. qꝛ mō diabolū ſupaſti. mō eum
q te deceperat ꝯculcaſti. mō apparebit fides
tua. Dyabol⁹. n. eo qꝛ ipm dereliqris ꝯtra te ſe
ue armatur. Optet igit̄ te mlta ſuſtinere vt
accipias coronā victorie. optet te mlta pati.
vt de alta ſeculi vanitate humilieris et rur/
ſus in ſpūalib⁹ diuitijs exalteris. Tu ergo
ne deficias. nec ad gloriam priſtinā reſpici/
as. qꝛ p temptatōes optet te alteꝝ iob demō/
ſtrari. Sꝫ cū hūiliatus fueris veniam ad te
et in gliam priſtinā reſtituam te. Dic ergo ſi
mō tēptatōes vis accipe. aut in fine vite. Di
cit ei euſtachi⁹. Dñe ſi ita fieri optꝫ. mō nob
accidere tēptatōes iube. ſꝫ vtutē patiētie tri/
bue. Cui dñs. Cōſtans eſto. qꝛ grā mea cu

ſtodiet aĩas vr̃as. Sicq3 dñs in celũ aſcendit. ⁊ euſtachius domũ rediens hec vxori ſue nũciauit. B Poſt paucos igitur dies mors peſtifera cũctos ſuos ⁊ ancillas ipſiꝰ inuaſit ⁊ vniuerſos occidit. deinde poſt aliquod tp̄s oẽs equi ⁊ oĩa eiꝰ pecora ſubito interierũt. Quidã aũt ſceleſti eius depdatoẽs videntes. ⁊ p noctẽ in domũ eius irruentes cũcta que reperunt aſptarũt. ⁊ domũ totã auro ⁊ argento ⁊ rebꝰ alijs ſpoliarũt. Et ipe cũ vxore ſua ⁊ filijs gratias agẽs. nocte nudus aufugit. Qui ruborẽ verentes egyptũ pgebant. Totaq3 eius poſſeſſio p rapinam maloꝝ ad nihilũ eſt redacta. Rex aũt totuſq3 ſenatus p magiſtro militũ tã ſtrenuo mltũ dolebant. eo q de eo nullũ indiciũ repire poterãt. Cũ aũt iter ageret. appropinquerũt mari. ⁊ inueniẽtes nauẽ ſup eã nauigare ceperunt. Videns aũt dñs nauis vxorem euſtachij q pulcra eſſet nimiſ. ipam plimũ habere deſiderauit. Cũ ſero trãſfretaſſent naulũ ab eo exigebat. Nõ hñtibus vero illis vñ ſoluerent. iuſſit p naulo detineri vxorem volẽs illã ſecũ habere. Qd vt euſtachius audiuit nullatenꝰ aſſentire voluit. Diu vero eo ↄdicente. innuit dñs nautis ſuis vt eũ ĩ mare pcipitarent. vt ſic vxorẽ ſuã habere poſſet. Quod cũ euſtachiꝰ ↄperiſſet. vxorẽ eius triſtis reliquit. ⁊ duos infantes accipiẽs ingemiſcẽs ibat ac dicebat. Ve mihi ⁊ vobis. q̃a mater veſtra alienigene marito tradita eſt. Perueniensq3 ad quendã fluuiũ. ppter aq̃rum abundantiã nõ eſt auſus cũ duobꝰ filijs fluuiũ ptrãſire. S3 vno circa ripã fluminis relicto. alteꝝ trãſportabat. Qui cum fluuiũ trãſuadaſſet. illũ infantẽ quẽ baiulauerat ſup terrã poſuit ⁊ ad accipiẽdũ aliũ feſtinauit. Cũ aũt circa mediũ flumĩs perueniſſet. ecce lupꝰ ↄcitus venit ⁊ infantẽ quem depoſuerat rapiẽs in ſiluã aufugit. Qui de eo reſperãs ad aliũ feſtinauit. S3 cũ abiret leo venit ⁊ aliũ filiũ rapiẽs abijt. Vñ eũ ↄſequi nõ valens cũ eſſet in medio fluminis cepit plãgere. ⁊ capillos ſuos euellere. volẽs ſe in aq̃3 pijcere. niſi eũ diuina ↄuidentia continuiſſet. Paſtores aũt videtes leonẽ pueꝝ viuũ portare. eũ cũ canibꝰ inſecuti ſũt. Per diuinã aũt diſpẽſatoẽ3 leo pueꝝ illeſum abijciens receſſit. Quidã inſup aratores poſt lupũ inclamãtes. aliũ pueꝝ de eiꝰ faucibus incolumẽ liberarũt. Vtriq3 vo. ſ. paſtores ⁊ aratores de vno vico fuerunt. ⁊ penes ſe pueros nutrierũt. Hoc vo euſtachiꝰ neſciebat ſed merẽs ac plorans ibat dicẽs. Heu mihi quia ante vt arbor pollebã. ſed modo penitus ſu3 nudatꝰ. Heu me q2 multitudĩe militũ circũdari ſolebã. ſ3 nũc ſolus remanẽs. nec filios ↄceſſus ſu3 hr̃e. Memini dñe te mihi dixiſſe. q2 optet te temptari ſicut iob. S3 ecce plus aliq̃d in me fieri video. Ille. n. ⁊ ſi poſſeſſionibꝰ nudatꝰ fuerit. tñ ſtercꝰ habuit ſuper quo ſedere potuit. Mihi aũt nil poſt remanſit. Ille amicos ſibi ↄpatientes habuit ego ĩmites feras habui q meos filioſ rapuerunt. Illi vxorẽ relicta. a me vo ablata. Da requiẽ dñe tribulationibꝰ meis. ⁊ pone cuſtodiã ori meo. ne declinet cor meũ in verba malicie ⁊ eijciar a facie tua. Et hec dicẽs cu3 lacrimis ad q̃ndã vicũ abijt. ⁊ data ſibi mercede agros illoꝝ hoĩm p annos. xv. cuſtodiuit. Filij ãt eiꝰ in altero vico educati ſũt. nec ſe eſſe fratres ſciebãt. Dñs aũt vxorẽ euſtachij ↄſuauit. nec illã ille alienigena cognouit. ſ3 potius eã intactã dimittens vitã finiuit.

C Imperator aũt ⁊ plus romanꝰ plurimũ ab hoſtibꝰ moleſtabãt. Et recordatus placidi q̃3 ſtrenue ↄ ipos hoſtes ſepiuſ dimicaſſet. de eiꝰ ſubita mutatoẽ plimũ triſtabatur. Direxitq3 mltos milites p diuerſas mũdi ptes pmittẽs oibus q̃ cũ inueniſſent mltas diuitias ⁊ honoreſ. Duo aũt ex militibꝰ q̃ aliquando placido miniſtrauerãt ad ip3 vicũ in quo degebat venerunt. Quos placidus de agro venire ↄſiderãs. eos ex inceſſu protinus recognouit. Et veniens in memoriã dignitatis ſue pturbari cepit ac dicere. Dñe ſicut iſtos qui aliq̃n mecũ fuerũt p̃ter ſpẽ vidi ſic da vt aliq̃n ↄiugẽ meã videre poſſim. Nã de filijs ſcio q a feris comeſti ſũt. Venit aũt ad eũ vox dicẽs. Cõfide euſtachi q2 ſcito honorẽ tuã recupabis ⁊ filios ⁊ vxorem recipies. Cũ igitur militibꝰ obuiaſſet. ipi eũ minime cognouerũt. Cũq3 eũ ſalutaſſent. q̃ſierunt ſi aliquẽ3 pegrinum nomĩe

placidū cū vxore ⁊ duob⁹ filijs cognoſceret
Jlle aūt ſe neſcire ꝓfeſſus eſt. Ad ꝓceſ tamē
eius in hoſpitio ſuo diuerterūt. ⁊ euſtachi⁹
eis ſeruiebat. Et recolēs p̄ſtinū ſtatū ſuū. la-
crimas ꝯtinere nō poterat. Egreſſus aūt fo
ras ſuā faciē lauit ⁊ iterū rediens eis ſeruie
bat. Jlli vō ꝯſiderantes ad inuicē dicebant
Quā ſilis eſt hō hic illi quem q̄rim⁹. Et re
ſpondēs alter dixit. Ualde q̄dē ſilis ē. Cōſi-
derem⁹ igit̄ ⁊ ſi h̄z ſignū cicatricis in capite
q̄d ſibi in bello accidit. ⁊ ſi h̄ h̄z ipe ē. Et reſpi
ciētes. ⁊ ſignū vidētes ipm eſſe quē q̄rebant
ꝓtin⁹ cognouerūt. Et iſilietes ⁊ oſclātes eū
de vxore ⁊ filijs ei⁹ ſciſcitati ſunt. Qui dixit
eis ꝙ filij mortui eſſent ⁊ vxor detenta. Uici
ni aūt oēs q̄ ad ſpectaculū ꝯcurrebāt. dum
milites v̄tutē ei⁹ ⁊ p̄mā gloriā p̄dicabant
Tūc milites p̄ceptū impatoris ei exponūt.
⁊ optis indumētis ipm induunt. P⁹ vero
iter. xv. dieꝝ ad impatorem deuenerūt. Qui
eius aduentū audiēs ꝓtinus eidē occurrit
⁊ ipm vidēs in oſcula ei⁹ ruit. Narrauit q̄z
oīb⁹ cūcta que ſibi p̄ ordinē acciderāt. Sta
timq̄z ad magiſteriū militie trahit̄ ⁊ idē q̄d
p̄us officiū exercere ꝯpellitur. Qui nūera-
tis militibus. ⁊ paucos ꝯ tot hoſtes eſſe co
gnoſcēs. iuſſit tirones colligere p̄ oēs ciuita
tes ⁊ vicos. Cōtigit aūt illā terrā in qua
filij eius educati ſunt deſcribi vt darēt duos
tirones. Uniuerſi aūt eius loci incole illos
duos iuuenes tanq̄z ceteris aptiores magi
ſtro militū cōſignarūt. Uidēs vō iuuenes
elegātes ⁊ moꝝ honeſtate ꝯpoſitos. cū ſibi
plimū placuiſſent inter p̄mos ꝯuiuas ſu-
os ordinauit eoſdē. Et ſic ꝓfectus ad bellū
ſubiectis hoſtib⁹ exercitū ſuū trib⁹ dieb⁹ in
quodā loco vbi vxor ſua paup̄ hoſpita ma
nebat reqeſcere fecit. Jlli vō adoleſcētes ī ta
bernaculo matris ſue nutu dei hoſpitati ſūt
neſciētes tn̄ ꝙ mater ſua eſſet. Et ſedētes cir-
ca meridiē ⁊ mutuo ꝯfabulātes. exponebāt
ſibi inuicē de infantia ſua. Mater vō eoꝝ
ꝯ ſedēs q̄ ipi referebāt attentius audiebat.
Dicebat. n. maior minori. Ego dū infans
eſſem nihil aliud recolo niſi ꝙ pat̄ me⁹ ma-
giſter militū erat. ⁊ mater mea ſpecioſa val-
de. Duoſq̄z filios habuerūt. ſ. me ⁊ aliū mi-
norē me. qui ⁊ ipe ſpecioſus valde erat. Acci
piēteſq̄z nos egreſſi ſūt de domo nocte. Jn-
greſſiq̄z ſunt nauē neſcio q̄ eūtes. Cū autē
de naui egrederemur. mater nr̄a neſcio quō
in naui relicta eſt. Pater vō noſter portās
nos duos flēs p̄gebat. Peruenieſq̄z ad q̄n-
dam fluuiū. trāſiuit cū fratre meo iuniore ⁊
me ſup̄ ripā flu̅mis dereliquit. Cum aūt re
uerteret̄ vt me accip̄et lup⁹ venit ⁊ illū infā
tem rapuit. ⁊ anteq̄z ad me ap̄ꝓpinquaret
leo de ſilua exiens me rapuit ⁊ in ſiluā dedu
xit. Paſtores vō eruerunt me de ore leonis
⁊ nutritus ſum in illa poſſeſſione in q̄ ⁊ ipſe
ſcis et nō potui ſcire q̄d factū ſit de p̄re meo
neq̄z de infante. H̄ audiēs minor cepit flere ⁊
dicere. Per deū vt audio frater tu⁹ ſū ego.
q̄niā etiā q̄ me educauerāt h̄ dicebāt q̄niā ꝺ
lupo eruim⁹ te. Et in amplex⁹ ruētes oſcu-
labant̄ ſe inuicē ⁊ fleuerūt. D Audiēs
hec mater eoꝝ ⁊ ꝯſiderans ꝙ euentū ſuū ita
ſeriatī dixiſſent. diu apd̄ ſe tractauit ſi illi fi
lij ſui eſſent. Altera aūt die ad magiſtꝝ mili
tū adijt. ⁊ interpellauit eū dicens. Dep̄cor te
dn̄e vt me ad patriā meam p̄duci iubeas.
Ego. n. de terra romanoꝝ ſū. ⁊ p̄egrina hic
ſum. Et hec dicēs vidit ī eo ſigna mariti ſui
Et eū cognoſcēs cū ſe iā ꝯtinere nō poſſ; p̄-
cidit ad pedeſ ſuos ⁊ ait. Precor te dn̄e vt ex
ponas mihi p̄ſtinā vitā tuā. Puto. n. ꝙ tu
ſis placid⁹ magiſt̄ militū q̄ alio noīe diceriſ
euſtachi⁹. quē placidū ſaluator ꝯuertit. qui
talē et talē temptationē ſuſtinuit. ⁊ cui vxor
q̄ ego ſum in mari ablata fuit. q̄ tn̄ ab omni
corruptōe ſuata ſū. q̄ ⁊ duos filios. ſ. agapi-
tū et theoſpitū habuit. Hec audieſ euſtachi
us. ⁊ ipam diligenter ꝯſiderās vxorē ſuam.
recognouit. ⁊ lacrimatus p̄ gaudio ipſam
oſculat⁹ eſt. glificās deū q̄ ꝯſolatur afflictoſ
Tūc dicit ei vxor ſua. Domine vbi ſunt fi-
lij nr̄i. Et ait. A feris capti ſunt. Et expoſuit
ei quō p̄didit illos. Et illa Grās agam⁹ dō
Puto. n. ꝙ quēadmodū de⁹ donauit nob
vt inuenirem⁹ nos inuicē. donabit etiā re-
cognoſcere filios nr̄os. Et ille. Dixi tibi ꝙ a
feris capti ſunt. Et illa. Heſterna die ſedenſ
in orto audiui duos iuuenes ſic ⁊ ſic ſuā in
fantiā exponētes. et credo ꝙ filij noſtri ſint.

Interroga igr̃ ab eis ⁊ dicēt tibi. Et ↄuo/
cās eos euſtachius ⁊ audiēs ab eis infan/
tiā ſuā recognouit ꝙ filij ſui eſſent. Et ā ple/
ctētes eos ipe ⁊ mater ſup eoꝝ colla plimū
fleuerūt. ⁊ crebrius eos oſculabāt. Oīs igr̃
exercitus plimū gaudebat. et de inuentione
eoꝝ et de victoria barbaroꝝ. Cū igr̃ rediret
ↄtigit iā traianū obijſſe ⁊ ſucceſſiſſe ei peiorē
in ſceleribꝰ adrianū. Qui ꝑ victoria obten/
ta ⁊ inuentōe vxoris ⁊ filioꝝ magnifice eos
ſuſcepit. ⁊ magnū ↄuiuiū ꝑparauit. Altera
aūt die ad tēplū ydoloꝝ ꝓceſſit vt ibi ſacrifi/
caret ꝓ victoria barbaroꝝ. Uidēſ vō impa
toꝛ ꝙ euſtachiꝰ nec ꝑ victoria nec ꝓ inuētōe
ſuoꝝ ſacrificare vellet. hoꝛtabat̃ vt ſacrificiū
īmolarꝫ. Cui euſtachiꝰ Ego xp̄m deū colo
⁊ illi ſoli ſacrifico. Tūc impatoꝛ ira repletꝰ
ip̄m cū vxore ⁊ filijs in arena ſtatuit ⁊ leonē
ferocē ad eos dimitti fecit. Accurrēs vō leo
⁊ demiſſo capite q̄ſi eos adorās ab eis humi/
liter receſſit. Tūc impatoꝛ bouē eneū incen/
di fecit. ⁊ eos ibidē viuos īmitti mandauit.
Orantes igr̃ ſcī ⁊ ſe dn̄o ↄmendātes bouē
intrauerūt ⁊ ibidē dn̄o ſpūꝫ reddiderūt. Ter
cia aūt die de boue coraꝫ impatore extracti.
ita penitus intacti inuenti ſūt ꝙ nᶜ capillos
nec q̄cquid eoꝝ vapores incendij aliq̄tenus
ↄtigerūt. Chriſtiani vō eoꝝ coꝛpa tulerūt et
in loco celeberrimo recōdentes ibidē orato
riū ↄſtruxerūt. Paſſi ſt̄ aūt ſub adriano q̄
cepit circa annū dn̄i. cxx. Kalend. nouēbris.
vl̄ ſm̄ q̄ſdam. xij. Kalēdas. octobris.

CCLVII De omnibus ſanctis.

Omniuꝫ ſanctoꝝ feſtiuitas q̄ttuoꝛ de cauſis inſtitu
ta fuiſſe videt̃. Primo ꝓpter cu/
iuſdam tēpli dedicatōnē. Scd̄o ꝓpter omiſ
ſoꝝ ſuꝑpletōeꝫ. Tercio ꝓpter negligētiaꝝ ex
piatōeꝫ. Quarto ꝓpter faciliorē oratōnum
nr̄aꝝ impetratōnē. Pr̄io igr̃ inſtituta eſt
ꝓpter cuiuſdā tēpli dedicatiōeꝫ. Romāi. n.
cū vniuerſo orbi dn̄arentur. qd̄dā tēplū ma
ximū ↄſtruxerūt in cꝰ medio ſuū ydolū col
locātes. oīm ꝓuinciaꝝ ſiīacra ꝑ circuitū ſta
tuerunt reſpicientia rectis vultibꝰ ydolū ro
manoꝝ. Si q̄n aūt aliq̄ ꝓuintia rebellaret.
ↄtinuo vt aiūt arte diabolica illiꝰ ꝓuincie ſi
mulacrū ydolo romanoꝝ poſteriora volue
bat tāq̄ꝫ innuēs ꝙ ab eiꝰ dominio receſſiſſꝫ.
Cōcitu igr̃ romani ad illā ꝓuinciā copioſū
exercitū deſtinabāt ⁊ ip̄am dn̄o ſuo ſubiu/
gabāt. Ueꝝ nō ſuffecit romanis ꝙ oīm ꝓui
ciaꝝ ſiīacra ī vrbe ſua haberēt. q̄n potiꝰ fere
ſingul' dijs ſinglā tēpla ↄſtruxerīt. tāq̄ꝫ q̄ eos
cūctaꝝ ꝓuiciaꝝ victores ⁊ dn̄os effeciſſēt. ſꝫ
q2 oīa ydola tēplū ibidē habere nō poterant
ad maiorē ſue veſanie oſtentationē vnū tē/
plū ceteris mirabiliꝰ ⁊ ſublimiꝰ in honoreꝫ
deoꝝ oīm erexerūt ⁊ pātheon qd̄ ſonat toti
dij vocauerūt. a pan qd̄ eſt totū ⁊ theos deꝰ
Pōtifices. n. ydoloꝝ ad maiorē ꝑpl'i decepti
onē finxerūt ꝙ ſibi a cibele. quā oiꝫ d̄oꝝ ma
trē vocabāt. fuerit impatū vt ſi de oībus gē
tibꝰ vellēt victoriā obtinere. filijs ſuis tēplū
magnificū fabricarēt Fundamētū aūt ipiꝰ
tēpli ſpericū iacit̃. vt ex ipſa forma deoꝝ eter
nitas demonſtret̃. Sꝫ q2 latitudo teſtitudi/
nis inſuſtentabilis videbat̃ cū ſupra terraꝫ
in edificio aliq̄ntulū ꝓceſſiſſent. totū intꝰ ter
ra replebāt. ſil' vt d2 cū t̄ra denarios iaciētes
⁊ ſic fecerūt q̊uſq3 p̄dictū tēplū eſt mirabilr̄
ↄſūmatū. Tūc data licētia vt q̄cūq3 terram
aſꝑtare vellet. tota quā ī ip̄a t̄ra inueniſſet
pecunia ſua eſſet. feſtine turba ꝑperat ⁊ ip̄m
tēplū cito euacuat. Deniq3 romani pinnā
eneā ⁊ deauratā fabricāt. ⁊ in ſūmitate col/
locant. Aiūt q̊3 ꝙ in hac oēs ꝓuicie mirabi/
liter ſculpte erāt. ita vt q̄cūq3 romā veniſſet
vſus q̊ eēt ſua ꝓuicia ſcire poſſet. Hec aūt ꝓ
cedente tp̄e inde cecidit. vnde ⁊ ī p̄dicto tem/
plo in ſūmitate aꝑtura remāſit. Tp̄e igitur
foce impatoris cū iam dudū roma fidē dn̄i
recepiſſet. bonifacius papa q̄rtus a magno
gregorio circa ānos dn̄i. dcv. p̄dictū tēpluꝫ
a foca ceſare īpetrauit ⁊ oīm ydoloꝝ elimia
ta ſpurcicia ip̄m tēplū. iiij. ydus maij. in ho/
nore beate marie ⁊ oīm martiruꝫ ↄſecrauit.
ac locū ſctē marie ad martires aꝑpellauit. q̄
nūc ſctā maria rotūda a ꝑpl'o aꝑpellat̃. Nō/
dū. n. ↄfeſſoꝝ ſolēnia ab eccl'ia agebant̃. Sꝫ
q2 ad hoc feſtū mltitudo maxīa ↄfluebat et
ꝓpter defectū victualiū celebratiani vacare

non poterãt ideo q̄dam papa gregori⁹ hoc feſtum in kł. nouēbꝛis q̄n maioꝛ victualiuꝫ copia videt̄ eſſe meſſibus et vindemijs cele/bratis fieri inſtituit. ac per vniuerſū mūdū hūc diē in honoꝛe oīm ſanctoꝝ celebꝛari ſo/lēniter oꝛdinauit. Et ſic templū quod fabꝛicatum fuerat oībus ydolis. nunc dedicatū eſt omnibus ſanctis ⁊ vbi multitudo cole/batur ydoloꝝ. ibi deuote laudatur multitudo ſanctoꝝ. B Secundo inſtituta eſt ꝓpter omiſſoꝝ ſupletionem. Nos.n. multoſ ſanctos omiſim⁹ de quibus nullaꝫ feſtiui/tatem ſiue etiam memoꝛiam fecim⁹. Nō.n. poſſum⁹ oīm ſanctoꝝ feſta agere. tū ꝓpter ſanctoꝝ multiplicitatē q2 multi ⁊ quaſi infiniti ſunt. tum ꝓpter noſtrā infirmitatē q2 i/firmi ⁊ debiles ſumus. nec ad h ſufficere poſ/ſemus. tū ꝓpter tꝑis bꝛeuitatē. q2 etiā tꝑs nō ſufficeret. Nam ſicut ait hieronim⁹ in q̄dā epl'a q̄ ſuo kalendario pꝛeponitur. Nullus dies eſt excepto die kalendaruꝫ ianuarij. q̄ non intra. v. miliū martirꝝ numeꝝ reperiri poſſit aſcriptus. Ideoqꝫ eccl'ia rationabilr oꝛdinauit. vt q2 oīm ſanctoꝝ ſingulariter feſta facere nō poſſum⁹. ſaltem oēs generalit̄ ⁊ inſimul honoꝛem⁹. Quare aūt inſtitutum ſit vt feſtiuitates ſanctoꝝ in terris aga/mus. magiſter Guillerm⁹ altiſiodoꝛen̄ in ſūma de officio pōit ſex rōes. Pꝛīa eſt ꝓpt̄ honoꝛē diuine maieſtatis. Cū.n. ſanctis honoꝛem impēdim⁹. deū in ſanctis honoꝛā⁹ ⁊ ipm in eis mirabilē pdicam⁹. q2 qui ſctīs honoꝛē tribuit. illū ſpecialiter honoꝛat q̄ eos ſanctificauit. Secunda eſt ꝓpter auxiliū noſtre infirmitatis. q2 enim ꝑ nos ſalutem habere nō poſſum⁹. ideo ſanctoꝝ interceſſionibus indigem⁹ a quib⁹ vt adiuuari me/reamur merito ipos honoꝛare debem⁹. Legitur.n. iij. Regū. j. q2 berſabee q̄ interp̄tat̄ pute⁹ ſatietatis. i. eccleſia triumphans. filio ſuo. i. eccl'ie militanti regnū ſuis pcibus ob/tinuit. Tercia eſt ꝓpter augmentum no/ſtre ſecuritatis. vt. ſ. ꝑ ſanctoꝝ gl'iaꝫ q̄ nobis in eoꝝ feſtiuitate ꝓponit̄. noſtra ſpes ⁊ ſecu/ritas augmentet̄. Si.n. hoīes moꝛtales no/bis ſimiles potuerunt ita ꝑ ſua merita ſub/limari. ꝯſtat q2 nos ſimiliter poterimus. cū man⁹ dñi abbꝛeuiata nō ſit. Quarta eſt ꝓpter exemplū noſtre imitationis. Cū eniꝫ eoꝝ feſtiuitas recenſetur. ad eoꝝ imitationē pꝛouocamur. vt. ſ. eoꝝ exemplo terrena cō/temnamus ⁊ celeſtia deſideremus. Quita eſt ꝓpter debitum mutue viciſſitudinis. Sancti.n. de nobis in celo feſtū faciūt. gau/diū.n. eſt angelis dei ⁊ aīabus ſanctis ſuper vno peccatoꝛe penitentiā agente. Ut igitur eis viciſſitudinē rependam⁹. iuſtuꝫ eſt vt q2 ipſi de nobis feſtum agunt in celis. ⁊ nos d̄ ipſis feſtum agam⁹ in terris. Sexta eſt ꝓpter ꝓcurationē noſtri honoꝛis. Cū enim ſctōs honoꝛam⁹ tūc noſtraꝫ rē agim⁹ ⁊ noſtꝝ honoꝛē ꝓcuram⁹. q2 eoꝝ feſtiuitas ē nrā dignitas. Nā cū honoꝛā⁹ fratres noſtros honoꝛam⁹ noſipſos. caritas nāqꝫ facit oīa eſſe ꝯmunia. oīa quidē noſtra ſunt celeſtia terreſtria ⁊ eterna. C Preter autē has rōnes ponit alias rōnes iohannes dama/ſcenus. li. iiij. c. vij. q̄re. ſ. ſancti ⁊ pariter eoꝛuꝫ coꝛpa ſiue eoꝝ reliq̄e deāt honoꝛari. Quarū quedā ſumunt̄ q̄ntū ad eoꝝ dignitatem q̄dā q̄ntū ad coꝛpoꝝ ipoꝛū pcioſitatē. Digtas aūt eoꝝ vt ibidē dicit q̄drupl̄x ē. Quo/niam ipſi ſunt amici dei. filij dei heredes di ⁊ duces noſtri. Et ponit iſtas autoꝛitates. De pmo ioh. xv. Iā nō dicā vos ſeruos ſed amicos ⁊c. De ſcdo Jo. j. Dedit eis poteſtatem filios dei fieri. De tercio. ro. viij. Si aūt filij ⁊ heredes ⁊c. De q̄rto ſic dicit. Quantū laboꝛares vt ducē inuenires q̄ moꝛtali te re/gi adduceret. ⁊ ꝑ te ad ipm ſermonē faceret. Duces igitur totius generis humani q̄ ad deū pro nobis interpellationes faciūt. non/ne honoꝛādi ſunt. Utiqꝫ quidē honoꝛandi ſunt. templa erigentes deo ⁊ eoꝝ memoꝛiaꝫ venerātes. Alie ſumunt̄ q̄ntū ad coꝛpoꝝ ipoꝝ pcioſitateꝫ. Et ponit idē damaſcenus iiij. ⁊ augu. addit q̄ntā ꝑ q̄s manifeſtat̄ pci/oſitas coꝛpoꝝ ſiue reliquiaꝝ ſanctoꝛū. Ipa eni ſctōꝛū coꝛpa fuerūt pꝛomptuariū dei. tēplum xp̄i. alabaſtrū ſpūalis vnguenti. fōteſ diuini. ⁊ oꝛganū ſpūſſancti. Pꝛimo eni fuerunt pꝛomptuariū dei Uñ dicit. Hi eni pꝛomptuaria dei. pura cenacula facti ſunt. Scdo templū xp̄i. vñ ſequit̄. Quoniā ꝑ in/

tellectum in corporibus eorũ habitauit deꝰ
vt ait apl's. Neſcitis qnīa corpora veſtra tẽ/
plum inhabitantis in vobis ſpũſſancti ſũt.
deus aũt ſpũs eſt. Qualiter igitur non ho/
noranda aīata dei templa ⁊ aīata dei taber/
nacula ⁊c. De h etiã chriſo. Homo in edifi/
catione parietũ delectat̃. deus aũt in ꝯuerſa
tione ſanctorũ. vñ dꝫ pſal. Dñe dilexi de. do. t.
Quẽ decorẽ. Non quẽ diuerſitas marmo
rum ſplendentium facit. ſꝫ quem p̄ſtat vari
etas viuentium gratiarũ. Ille decor carnẽ
delectat. iſte viuificat aīam. Ille pro tempo
re deicit ⁊ decipit oculos. iſte aũt in ꝑpetuũ
edificat intellectũ. Tercio alabaſtruꝫ ſpũal'
vnguenti. vñ ait. Vnguẽtũ boni odoris ex
ſe manãs ſctõrũ reliquie tribuentes. Et nul
lus h diſcredat. Si. n. ex rupe ⁊ firma petra
aqua in heremo emanauit. ⁊ ex maxilla aſi/
ni ſamſoni ſitienti aqua venerat. multo po
tius ex martirũ reliquijs vnguentum bene
olens emanare incredibile neq̃q̃ꝫ eſt ſitien/
tibus diuinã virtutẽ. ⁊ ipſorũ ſanctorum ho
norẽ. Quarto fontes diuini. Vnde ait. Iſti
viuentes in veritate cum libera p̃ñtia deo aſ
ſiſtunt. Fontes nobis ſalutares dñator xp̄s
ſanctorum ſuorũ p̄buit reliquias multifor
mia beneficia irrigantes. Quinto organuꝫ
ſpiritusſancti. Hanc rõnem aſſignat augu
ſti. in. li. de ci. dei. dicẽs. Non ſunt ꝯtemnen/
da ſꝫ plurimũ reuerenda ſctõrum corꝑa. q̃/
bus dum adhuc viuerent ſpũſſanctus q̃ſi
quibuſdam organis ad omne opus bonũ
vſus eſt. Vnde apl'us an experimentũ que/
ritis eiꝰ q̃ in me loq̃tur xp̄s. Et de ſtephano
dr ꝙ nõ poterãt reſiſtere ſapientie ⁊ ſpiritui
q̃ loq̃batur ⁊c. Itẽ ambro. in examerõ. Hoc
eſt precioſiſſimũ ꝙ hõ diuine vocis fit orga
nũ. ⁊ corporalibꝰ labijs exprimit celeſte ora/
culũ. B Tercio inſtituta eſt propt̃ ne
gligẽtiarũ expiationẽ. Licꝫ. n. paucorũ ſan/
torũ feſta agamꝰ. adhuc tñ illa pauca negli
genter ſepe agimꝰ. ⁊ multa ibidẽ ꝑ ignoran
tiam vel negligentiã obmittimꝰ. Si igit̃ in
alijs ſolennitatibus ſanctoruꝫ quas egimꝰ
aliq̃d neglexîmꝰ. in hac generali feſtiuitate
ſupplere poſſumꝰ. ⁊ de negligentia nos pur
gare valemꝰ. Hec rõ tangi videt̃ in ſmõe q̃
hac die ꝑ eccleſias recitat̃ in q̃ ſic dr. Decre/
tum eſt vt hac die ſctõrum oīm mẽoria ha/
beat̃. vt q̃cq̃d humana fragilitas ꝑ ignoran
tiam vel ꝑ negligentiã ſeu ꝑ occupationem
rei ſecularis in ſolẽnitatibus ſanctorũ mi/
nus hñ ꝑegiſſet in hac ſancta obſeruatõe ſol
uatur. Notandũ aũt ꝙ q̃druplex eſt dif/
ferentia ſctõrũ noui teſtamenti q̃s ꝑ anni cir
culũ colimꝰ ⁊ quos hodierna die in ſil' reco
limꝰ vt ea que negligenter fecimus ſupplea/
mus. ſ. apl'i. martires ⁊ ꝯfeſſores. ⁊ virgines
Et hi ſm Rabanũ ꝑ quattuor mundi ꝑtes
ſignificant̃. Per oriẽtem apl'i. ꝑ meridiem
martires. ꝑ aquilõem ꝯfeſſores. ꝑ occidentẽ
v̓gines. Prima igit̃ differentia ẽ apl'orũ.
quorũ dignitas ⁊ excellentia manifeſtat̃ ex
eo ꝙ oẽs alios ſctõs ĩ q̃ttuor excedũt. Pri
mo in p̄eminentia dignitatis. Ipſi. n. ſũt ſa/
piẽtes principeſ eccl'ie militantis. potẽtes aſ
ſeſſores eterni iudicis. dulces paſtoreſ dñici
gregiſ. bern̄. Tales decebat humãi generis
paſtores ⁊ doctores ꝯſtitui. qui ⁊ dulces eſ/
ſent ⁊ potentes ⁊ ſapiente. Dulceſ vt me blã
de ⁊ miſericorditer ſuſciperẽt. potẽtes vt for
titer protegerent. ſapientes vt ad viam ⁊ per
viam ducerent q̃ ducit ad ciuitatẽ ſuꝑnam
Scdõ in p̄eminentia ꝑtãtis. De quoruꝫ
ꝑtãtis p̄eminentia ſic dicit augu. Apl'is de/
us dedit ꝑtãtem ſuꝑ naturã vt eã curarent.
ſuꝑ demones vt eos euerterent. ſuꝑ elemẽta
vt ea mutarent. ſuꝑ animas vt ipſas a pec/
catis ſoluerent. ſuꝑ mortem vt ipſam cõtem
nerent. ſuꝑ angelos vt corpus dñicum cõſe
crarent. Tercio in p̄rogatiua ſanctitatiſ
Vñ propter eorum maximã ſanctitatem ⁊
g̃tiarũ plenitudineꝫ. vita ⁊ ꝯuerſatio xp̄i in
eis tanq̃ꝫ in ſpeculo relucebat ⁊ cognoſceba
tur in eis ſicut ſol in ſuo ſplẽdore. ſicut roſa
in ſuo odore. ſicut ignis in ſuo calore. De h
dicit chriſo. ſuꝑ matheũ. Miſit xp̄us apl'os
q̃i ſol radios ſuos quaſi roſa ſuauitatiſ ſue
odorem. q̃i ignis ſcintillas ſuas diſꝑſit. vt ſi
cut ſol ĩ radijs ſuis appet. ſicut roſa ĩ odori/
bus ſuis ſentit̃. ſicut ignis ĩ ſcintill' ſuis aſpi
cit̃. ſic ĩ illorũ v̓tutibꝰ xp̄i potẽtia cognoſcat̃
h̃ chriſ. Quarto in efficacia vtilitatis. d q̃/
rũ efficacia ſic dic̃ aug. loq̃ns d apl'iſ. Ex ab

rectiſſimis ex ipitiſſimis ex paucíſſimis no/
bilitāt.illumināt.mltiplicāt.dulciſſima elo/
quia.pclariſſima ingenia.copioſiſſia agmi
na mirabileſqȝ peritias autoꝝ facūdoꝝ atȝ
doctoꝝ ſubiugāt xpo. Scda differētia eſt
martiꝝ.Quorū dignitas ⁊ excellēna mani
feſtat ex eo ꝙ paſſi ſūt mltipliciter.vtiliter et
ꝯſtanter. Multipliciter qnīā pter marti/
rium ſanguis paſſi ſūt triplex aliđ martiriū
ſine ſanguie.De q̊ triplici martirio dic bern
ard⁹.Triplex eſt martiriū ſine ſanguie.ſ.p/
citas in vbertate quā habuit dauid.largitas
in pauptate quā exhibuit thobias et vidua
caſtitas in iuuentute q̄ vſus eſt ioſeph ī egy
pto ſcđm aūt Grego.triplex eſt martiriū ſine
ſanguine.ſ.patientia aduerſoꝝ.Unđ dicit.
Sine ferro martires eſſe poſſum⁹.ſi patien
am in aīo veraciter cuſtodimus.Cōpaſſio
afflictoꝝ.Uñ dicit.Qui dolorē exhibet ī ali
ena neceſſitate crucē portat in mēte.Dilectō
inimicoꝝ.vñ dicit.Ferre ꝯtumelias.odien
tem diligere.martiriū eſt in occulta cogitati
one. Scđo vtiliter.Que vtilitas ex pte
ipſoꝝ martirū eſt oīm pctōꝝ remiſſio.meri/
toꝝ cumulatio.⁊ eterne glīe pceptio.Iſta p̄
cio ſui ſanguis ſibi emerūt ⁊ ideo eorūȝ ſan
guis dr̄ pcioſus.i.p̄cio plenus.De p̄io et ſe
cūdo dicit aug.de ciuita.dei.Quid ē pcioſi
us q̄ȝ mors ppt̄ quā delicta dimittūt.⁊ me/
rita cumulant.Idem ſup ioh.Precioſus
eſt ſāguis xpi ſine pcio fecit tñ ipe ſuoꝝ ſan/
guinē pcioſū p q̄bus dedit ſanguinē in pci/
um.Nā ſi ſuoꝝ ſanguinē nō faceret pcioſū
nō diceret pcioſa in ꝯſpectu dñi ꝛc.Itē cipri
an⁹.martiriū ē delictoꝝ finis.piculi termin⁹
dux ſalutis.patiētie magiſter.domus vite.
De tercio berñ.Tria ſūt q̄ mortē ſctōꝝ faci/
unt pcioſā.quies a labore.gaudiū de noui/
tate.ſecuritas de eťnitate. Ex pte nrā du/
plex eſt vtilitas.q̄ꝛ dati ſūt nobis in exēplar
ad certandū.chriſoſtom⁹.Tu xpiane deli/
catus es miles ſi putas te poſſe ſine pugna
vincere.ſine certamine triumphare.Exerce
vires fortiter.dimica atrociter.in p̄lio iſto
ꝯcerta.ꝯſidera pactū.ꝯditionē attende.mili
tiam noſce.pactū qđ ſpopōdiſti.ꝯditionēȝ
quā accepiſti.militiā cui nomē dediſti.Hoc
enī pacto cūcti pugnauerūt.hac ꝯditōe vni
uerſi vicerunt.hac militia triūphauerunt.
Hec Chriſoſtom⁹.Scđo dati ſunt nobis ī
patronos ad auxiliandum.Adiuuant enīȝ
nos ⁊ meritis ſuis.⁊ orationib⁹ ſuis.De p̄/
mo augu.O īmenſa dei pietas.martirum
merita noſtra vult eſſe ſuffragia.Illos exa
minat vt nos erudiat.illos conterit vt nos
acquirat.illoꝝ cruciat⁹ noſtros vult eſſe p/
fectus.De ſcđo hieronim⁹ ꝯ vigilantiū.Si
apl̄i ⁊ martires adhuc ī corpe poſiti poſſūt
orare p ceteris.qñ de ſe adhuc deberēt eſſe ſo
liciti.q̄ȝto magis poſt coronas victorias et
triūphos.Un⁹ hō moyſes impetrauit ve/
niā a deo ſexcentis milib⁹ armatoꝝ.Et ſte/
phan⁹ paulo ⁊ multis alijs veniā obtinuit
Sȝ poſtq̄ȝ cū xpo eſſe ceperūt mltomagis
pñt.Paul⁹ aplus.cclxxvi.ſibi dicit in naui
aīas ꝯdonatas.⁊ poſtq̄ȝ reſolutus cepit eſſe
cū xpo mltomagis pt. Tercio ꝯſtanter
Aug⁹.Framea ē aīa martiris ſplēdida ca/
ritate.acuta v̇itate dei pugnāts vibrata vir
tute q̄ bella fecit.q ꝯtra dicētiuȝ cateruas re
darguēdo ſupauit.pcuſſit īfeſtos.pſtrauit
aduerſos.Itē Chriſoſtom⁹.Torti torq̄nti
bus fortiores ſteterūt.ac laniātes vngulas
laniata mēbra vicerūt. Tercia diffe
rentia eſt ꝯfeſſoꝝ.Quoꝝ dignitas ⁊ excellē/
tia manifeſtat ex eo ꝙ deū ꝯfeſſi ſūt trib⁹ mo
dis.ſ.corde.ore.⁊ ope.Cōfeſſio aūt cordis ñ
ſufficit ſine ꝯfeſſione oris ſicut pbat Chriſ.
q̄ttuor rōnib⁹ ſup math. Quātū ad pri/
mā ſic dicit.Radix ꝯfeſſionis fides ē cordis
cōfeſſio aūt fructus eſt fidei.Sicut ergo q̄ȝ
diu radix eſt viua ī terra.neceſſe ē vt aut ra/
mos producat aut folia.Si aūt nō pduxe/
rit ſine dubio intellige.q̄ꝛ radix in terra ſicca
ta eſt.Sic q̄ȝdiu fides cordis ītegra eſt.ſem
per germinat ꝯfeſſionem in ore.Si aūt con
feſſio marcida fuerit oris.ītellige ſine dubio
q̄ꝛ fides cordis ei⁹ iā añ ſiccata eſt. Quā/
tū ad ſcđam ſic dicit.Si tibi pdeſt corde cre/
dere.⁊ coram hominibus non ꝯfiteri.ergo
⁊ infideli ypocrite ꝯfiteri xpm pdeſt etiam ſi
corde non credat.Si aūt ille nil proficit ſine
fide ꝯfitens.nec tu pficias credendo ſine con
feſſiōe. Quātū ad terciā ſic dicit.Et ſi ſuf/

ficit xp̄o qꝛ cognoſcis eū etiā ſi ꝯfeſſus eum nō fueris corā hoīb⁹. ergo ⁊ tibi ſufficiat q̄ cognoſcit te xp̄s etiā ſi ꝯfeſſ⁹ nō fuerit te corā deo. Si aūt tibi nō ſufficit cognitiō ei⁹. nec illi ſufficit cognitio tua. Quātū ad q̄rtā ſic dicit. Si. n. ſufficeret tibi fides cordis. cor tātūmō tibi de⁹ creaſſet. Nunc aūt ⁊ os tibi de⁹ creauit vt corde credas ⁊ ore ꝯfitearis.

Tercio ꝯfeſſi ſūt deū ope. Qualiter aūt q̄s deū ope ꝯfiteat̄. aut neget. oñdit hieroni. in originali ſup illō. ꝯfitent̄ ſe noſſe deum: dicēs. Xp̄s ē ſapiā. iuſticia. veritas. ſanctitas. fortitudo. Negat̄ ꝑ inſipiētiā ſapiā. ꝑ iniq̄tatem iuſticia. ꝑ mēdaciū veritas. ꝑ turpitudinē ſcītas. ꝑ imbecillitatē animi fortitudo et q̄tieſcūq̧ vincimur vicijs atq̧ pctīs tociens deū negam⁹ ⁊ ecōuerſo q̄tiēs bene quid agim⁹ deū ꝯfitemur. Quarta differētia eſt v̄ginū. Quaꝝ dignitas ⁊ excellentia manifeſtat̄. Primo qꝛ ipē ſūt ſpōſe eťni regis. ambro. Pulcritudinē q̄s pōt maiorē exiſtimare decore ei⁹ q̄ amat̄ a rege. ꝓbat̄ a iudice. dedicat̄ a deo. ſemp ſpōſa ſemp īnupta. Scd̄o qꝛ ꝯpant̄ angel̄. ambro. Virginitas ꝯditōꝫ hūane nature ſupgredit̄ ꝑ quā hoīes angel̄ ſociant̄. maior tñ eſt victoria v̄ginū q̄ʒ angeloꝝ. Angeli. n. ſine carne viuūt. v̄gines vero in carne triūphāt. Tercio qꝛ illuſtriores ſūt fidelib⁹ vniuerſ. Vñ ciprian⁹. Virginitas eſt flos eccl̄iaſtici germinis. dec⁹ atq̧ ornamentū gratie ſpūalis. leta indoles laudis et honoris. opus integꝝ atq̧ incorruptuꝫ. dei imago. rurſus ad ſctimoniam dn̄i illuſtrior portio gregis xp̄i. Quarto qꝛ ꝑferūt̄ ꝯiugatis. Hec āt excellētia quā hꝫ v̄ginitas reſpectu copule ꝯiugal̄. ptꝫ ex m̄ltiplici ꝯpatōne ad illā. Jlla. n. impgnat ventrē. iſta mētem. augu. Generoſius elegit ī carne vitā iā imitari angeloꝝ q̄ʒ ex carne nūeꝝ augere mortaliū. Eſt aūt vberior felicior q̄ʒ fecūditaſ nō vētre gueſcere. ſʒ mente grandeſcere. Jlla ꝑturit filios doloris. iſta filios gaudij et exultatōis. Aug. Jpa ꝯtinentia neq̄q̄ʒ ſteril̄ eſt ſʒ fecūda mater filioꝝ gaudioꝝ. ō marito te dn̄e. Jlla filijs replet terrā. iſta celuꝫ. Hiero. Nuptie terrā implēt. virginitas paradiſuꝫ. Jlla aūt eſt m̄lte ſolicitudīs. iſta q̄etis. Gilbertus. Virginitas ē cura ꝝ ſilentiū. pax carnis. redēptio vicioꝝ. p̄ncipat⁹ virtutū. Jlla eſt bonū. iſta meli⁹. Hiero. ad pammachiū. Tantū eſt inter nuptias ⁊ v̄ginitatē. quātū inter nō peccare ⁊ benefacere. Jmo vt leui⁹ dicā. quātū inter bonū et meliuſ. Jlla ꝯpat̄ ſpiniſ. iſta roſis. Hiero. ad euſtochiū. Laudo nuptias. ſed qꝛ mihi virgines generant. Lego de ſpinis roſam. de terra auꝝ. de concha margaritam. Quīto qꝛ multis gaudent priuilegijs. Jpſe namq̧ virgines coronam aureolā habebunt. canticum nouū ſole cātabant. veſtimētis eiſdē cū xp̄o gaudebunt. ꝑ ipm agnū ſemp ābulabūt. Quarto et vltimo inſtituta eſt ꝑpter facilitorē orationū nrāꝝ impetrationē. vt ſicut oēs ſctōs vniuerſaliter hac die honorā⁹. ſic ⁊ ipi oēs ꝓ nobis inſil̄ intercedant vt ſic dei miſcd̄iam facili⁹ impetrem⁹. Si. n. impoſſibile eſt m̄ltoꝝ preces non exaudiri. ꝯſtat qꝛ impoſſibile valde erit oīm ſctōꝝ ꝓ nobis orantiū p̄ces non exaudiri. hec ratio in orōe tangitur cuꝫ dicitur. Deſideratā nobis tue propitiatōis abundantiam multiplicatis interceſſorib⁹ largiaris. Jntercedunt. n. ꝓ nobis ſcti merito et affectu. Merito dum nobis eoꝝ merita ſuffragant̄. Affectu dū vota noſtra cupiunt adimpleri. quod tñ non faciūt niſi voluntate dei adimplenda didicerint. Q̄ aūt in hac die oēs ſcti ad intercedendū vniuerſaliter ꝓ nobis ꝯueniant. oñditur in q̄dam viſiōe q̄ ſeq̄nti anno ab h⁹ ſolēnitatis inſtitutione ꝯtigiſſe narrat̄. Cū. n. in hac die cuſtos eccl̄ie ſancti petri ex deuotōe omia altaria circuiſſet. ⁊ oīm ſanctoꝝ ſuffragia iploraſſet. ⁊ demū ad altare ſancti petri rediſſet. ibi paululum conquieſcens extra ſe rapitur. Et ecce vidit regem regum in ſublimi ſolio conſiſtentem ⁊ omnes āgelos in eius circuitu ꝯmorantes. Tunc virgo virginū ī dyademate ꝑfulgenti aduenit. quā īnumerabil̄ multitudo virginum ⁊ continentiuꝫ ſequebatur. Huic rex protinus aſſurrexit et poſito ſolio iuxta ſe ſedere fecit. Poſt hoc aduenit quidam veſtitus pilis cameloꝝ. queꝫ ſequebat̄ multitudo venerabilium ſeniorum. Deinde aduenit ⁊ alius pontificali habitu

decorat⁹ quẽ aliq̃z cohors in hitu cõsimili seq̄bat̃. Postea võ pcessit innumerabilis mł titudo militũ. P⁹ q̃s aduenit turba diuersaꝝ gentiũ infinita. Oẽs igit̃ añ regis soliũ aduenerũt ꝛ ipm flexis genib⁹ adorauerũt. Is aũt q̄ in põtificali hitu erat. matutinas ceteris ꝓseq̄ntib⁹ inchoauit. angel⁹ aũt qui pdictũ custodẽ ducebat eidẽ visionẽ exposuit asserẽs vginẽ in pma acie matrẽ dei esse. vestitũ de pilis cameloꝝ iohãnem baptistam cũ patriarchis siĺ ꝛ pphetis. pontificali ornatũ hitu petꝝ cũ ceteris aplis. milites martires. turbã reliquã ꝯfessores. Qui ideo oẽs ante regẽ venerunt vt ꝓ honore sibi hac die a mortalib⁹ exhibito grãs agerent. ꝛ ꝓ orbe vniuerso orarent. Deinde ad locũ aliũ ipm duxit ꝛ vtriusq̃z sexus hoĩes alios in stratis aureis. alios in mẽsis gaudẽtes diuersis delicijs. alios nudos ꝛ inopes auxiliũ mendicantes oñdit. Dixit aũt hũc locũ purgatorium esse. abundãtes võ aĩas illas esse quib⁹ ab amicis p multa suffragia copiose subueniebat̃. egẽtes võ esse quoꝝ cura nullaten⁹ habebat̃. Iussit ergo vt oĩa ista sũmo pontifici intimaret. vt post festum oĩm sanctoꝝ diem statueret animaꝝ vt saltem generalia suffragia ꝓ illis illa die fierent. qui specialia habere nequirẽt.

CLVIII A

De cõmemoratione oĩm fideliũ defunctorum.

c Ommemoratio oĩm fideliũ defunctoꝝ hac die in ecclesia fieri instituta est. vt generalibus bñficijs adiuuent̃ q̄ specialia habere nõ ꝑualent. sicut in p̄dicta reuelatõe mõstratũ est. Ait q̃z petrus damiani q̄ sanctus odilo ꝯperiens q̄ apud vulcanũ sicilie crebro voces ꝛ vlulat⁹ demonũ audiebantur. plangentiũ q̄ aĩe defunctoꝝ p elemosinas ꝛ orões de eoꝝ manib⁹ eripiebant̃ in suis monasterijs ordinauit vt p⁹ festũ oĩm sctõꝝ fieret ꝯmemoratio defunctoꝝ. qd̄ fuit post ab omni ecclia approbatũ. De duobus aũt hic specialiter videri põt. Primo de ipsis purgãdis. scđo d̄ eoꝝ suffragijs. Circa pmũ tria videnda sũt. Primo q̄ sũt illi qui purgãt̃ scđo p q̄s purgant̃. tercio vbi purgant̃. Illoꝝ aũt qui purgant̃ tria sunt genera. Primi qui satisfactione sibi iniuncta non dum ꝯpleta decedũt. Veruntñ si tantã haberent cordis ꝯtritionẽ que sufficeret ad delendũ peccatũ liberi ad vitã transirent. etiã si satisfactionem minime cõplessent. q̄ ꝯtritio ẽ maxima ꝓ pctõ satisfactio ꝛ maxia peccati deletio. hiero. Apd̄ deũ nõ tã valet mẽsura tpis q̃z doloris. nec tã abstinentia ciboꝝ q̃z mortificatõ vicioꝝ. Sz qui nõ adeo ꝯterũt̃ ꝛ añ ꝯpletionẽ penitentie moriunt̃. igne purgatorij grauissime puniunt̃. nisi forte eoꝝ satisfactio ab aliquib⁹ caris suis pficienda assumat̃. Ad h tñ q̄ p̄dicta ꝯmutatio valeat q̄ttuor requirũt̃. Primũ est ex pte ꝯmutantis s. ei⁹ autoritas. q̄ de sacerdotis autoritate d̄bet fieri. Scđm est ex pte illius ꝓ quo fit cõmutatio. s. ei⁹ necessitas. q̄ in tali statu deb3 esse q̄ p se satisfacere nõ valeat. sz adiuuari ĩdigeat. Terciũ ẽ ex pte illi⁹ in quẽ fit ꝯmutatio. s. caritas. q̄ necesse est ipm esse ĩ caritate q̄ faciat ipam satisfactõez esse meritoriã ꝛ satisfactoriã. Quartũ est ex pte pene. s. debita pportionabilitas. vt videlicz mior pena cõmutet̃ ĩ maiore q̄ pl⁹ satisfacit d̄o pena ppa q̃z aliena. Est. n. triplex pena. s. ppa ꝛ volũtaria. ꝛ hec maxie satisfacit. Scđa est ppria et nõ volũtaria. q̄ est ĩ purgatorio. Tercia est volũtaria sz nõ ppria. sicut est in p̄dicta cõmutatõe. ꝛ hec min⁹ satisfacit q̃z pria ex eo q̄ nõ est ppria. ꝛ magis q̃z scđa ex eo q̄ ẽ volũtaria. Verũtñ si iste p q̄ satisfactõ est assũpta decedit nihilomin⁹ tñ ĩ purgatorio cruciatur. sed tamen per penã quã ipse sustinet ꝛ quam alij pro eo soluũt. citi⁹ liberat̃. q̄niã dñs ꝛ penam suam ꝛ penam illorum in sortem computat. Unde si debuit in purgatorio penam duorum mensium sustinere. tal̃ sic poterit iuuari q̄ liberabitur vno mense. Nunq̃z tñ iñ eripitur q̄usq̃z debitum sit solutum. Quo soluto illud quod soluitur deinceps est ipsius qui facit et in sinum ei⁹ cõuertit̃. ꝛ si ipse nõ indiget ꝯuertit̃ in sinuz ecclesie. vel valet alijs qui in purgatorio sunt.

Scđi qui in purgatoriũ descendunt sũt q̄

ſatiſfactionē q̄ð ē iniūctā ꝯpleuerūt.ſ3 tñ illa pena ꝓpter ignorantiā vl' negliētiā ſacerdotis nō fuit ſufficiens. Ibi.n.niſi magnitudo ꝯtritōnis ſuppleat totū in purgatorio cōplebūt qð min⁹ in hac vita fecerūt.De⁹.n.qui modos et mēſurā pctōꝝ et penaꝝ nouit.addit penā ſufficiētē ne aliqð peccatū ipunitū remāeat.Vñ pnīa iniūcta aut ē maior.aut eq̄lis.aut minor.Si maior tūc illð qð pl⁹ fecerit cedit ei ad augmentu3 glorie.Si eq̄lis tūc ſufficit ad dimiſſionē toti⁹ culpe.Si minor tūc illud qð reſtat ſupplet̄ ex v̄tute diuīe iuſticie.De his v̄o q̄ in fine penitēt audi qð augu.ſentiat.Baptizat⁹ ad horā ſecur⁹ hic exit.fidelis bene viuēs ſecur⁹ hic exit.agens penitentiā et recōciliat⁹ cū ſan⁹ eſt ſec⁹ hic exit.agēs pñiam ad vltimū ꝛ recōciliatus ſi ſecur⁹ hic exit.ego nō ſu3 ſecur⁹. Ergo tene certū et dimitte incertū.Hec aūt iō dicit augu.q2 tales ꝯſueuerūt poti⁹ penitere ex neceſſitate q̄3 ex volūtate.poti⁹ tiore pene q̄3 amore glie. Tertii q̄ in purgatoriū deſcēdūt ſūt q̄ lignū fenū ꝛ ſtipulā ſecū ferūt.q̄.ſ.circa ſuas diuitias infra tñ deū carnali tenētur affectu.Affectōes ei carnales q̄b⁹ dediti ſūt domib⁹ ꝯiugib⁹ poſſeſſionib⁹ ita tñ vt nil deo ꝑponāt.illis trib⁹ ſignificant̄.Qui ſm ſuos amandi modos vel diuti⁹ vt lignum. vel min⁹ vt fenū.vel minimū vt ſtipula cremabunt̄.Qui ignis ſicut dicit augu.et ſi eternus nō ſit.miro tñ modo ē grauis excellit eni oēm penā quā vnq̄3 paſſus eſt aliq̄s in hac vita.Nūq̄3 in carne inuēta ē tāta pena.licet mirabilia martires paſſi ſint tormēta B

Circa ſcðm p q̊s.ſ.purgant̄.ſciendū q̄ illa purgatio et punitio fit p malos angelos et non p bonos.Boni.n.angeli nō vexāt bonos.ſ3 boni maloſ.ꝛ mali bonoſ.ꝛ mali malos.Hic tñ credendū eſt q̄ boni angeli fratres ꝛ cōciues ſuos freq̄nter viſitāt et ꝯſolātur.et vt patienter ſufferāt exhortāt̄.Habēt etiā aliud ꝯſolatōis remediū ex eo.ſ.q̄ certi gloriā futurā expectāt.Hñt eni certitudine3 de gloria.minorē tñ q̄3 illi q̄ ſunt in patria.ſ3 maiorē q̄3 illi qui ſunt in via.Certitudo eni illorū qui ſūt in patria eſt ſine expectatione et timore.q2 nec illā futurā expectāt cū ꝓſentem habeant.nec illā d̄cetero amittere formidāt.Certitudo aūt illoꝝ qui ſunt in via ecōtrario eſt.S3 certitudo illoꝝ qui ſūt in purgatorio medio mō eſt.Eſt.n.cū expectatiōe q2 ipam futurā expectāt.ſ3 eſt ſine timore q̄a cū habeāt libeꝝ arbitriū cōfirmatū.d̄cetero ſe peccare nō poſſe cognoſcūt.Habent etiā aliā ꝯſolationē q̄ñ pro ſe ſuffragia fieri credunt.Forte tñ veri⁹ credendū eſt q̄ illa punitio non fit p malos angelos.ſed diuina iuſticia iubente.ꝛ flatu ei⁹ ſuccendēte.

Circa terciū vbi.ſ.purgant̄.ſciendū ē q̄ purgantur in q̊dam loco iuxta iſernū poſito.q̄ purgatoriū dicit̄ ſm poſitione3 plimoꝝ ſapientum.l3 alijs videat̄ q̄ ſit in aere vl' in torrida 3ona.S3 tamen p diuinā diſpenſationē diuerſa loca diuerſis aīab⁹ aliq̄ñ deputantur et hoc multiplici de cā.ſ.aut ꝓpter eoꝝ leue3 punitionē.aut ꝓpter eoꝝ celeriorē liberationem.aut ꝓpter nr̄am inſtructionē.aut ꝓpter culpe in loco ꝑpetratōem.aut ꝓpter alicui⁹ ſancti orationem. Primo ꝓpter eoꝝ leuē punitione3.ſicut aliquibus ſm grego.reuelatu3 eſt aīas quaſdā in vmbra punitas eſſe

Scðo ꝓpter eorum celeriorem liberationem.vt.ſ.poſſint alijs ſuam indigentia3 reuelare.ꝛ ab eis ſuffragia petere ꝛ ſic celerius de pena exire. Sic legit̄ q̄ quidā piſcatores bti theobaldi i autiſno fruſtū magnu3 glaciei p piſce p̄rediderunt.de quo magis q̄3 d̄ piſce gauiſi maxime quia eps dolore pedū laborabat ipm glaciem eius pedibus ſuppoſuerunt ꝛ magnum ei refrigeriu3 p̄ſtabat Quadam v̄o vice de glacie hominis vocē audiuit.qui ab epo adiuratus quis eſſet dixit.Sum quedā aīa que in hoc gelicidio p peccatis meis affligor.ꝛ liberari poſſe3.ſi.xxx. miſſas ſine interuallo.xxx.diebus cōtinuis diceres.Qui cum miſſaꝝ medietatē dixiſſ3 ꝛ ſe iam ad miſſam aliā p̄paraſſet.dyabolica ſuggeſtione contigit q̄ fere oēs homīeſ illius ciuitatis inter ſe bella mouerēt.vñ vocat⁹ eps ad ſedandā diſcordiā ſacras deponēs veſtes miſſā illa die ꝑtermiſit.Iteꝝ reincipiens ꝛ iā duas ptes ꝯplens.exercit⁹ magnus vt videbat̄ ciuitatē obſedit.ꝛ compulſus miſſe officiū itermiſit.Et deinde reinci/

piens cū oēs miſſas ꝓltūa accepta dixiſſet et
vltimā īchoare vellet. tota villa ⁊ domꝰ epi
vt videbat̄ accenſa ē. Cui cū ſerui diceret vt
miſſā intmitteret. ille dixit. Si tota villa cre
mari deberet miſſā non dimitterē. q̄ celebra
ta glacies ꝓtinꝰ reſoluta eſt. ⁊ ignis que ſe
vidiſſe credebāt tāq̄ʒ fātaſma receſſit. ⁊ nul-
lū dānū intulit. Tertio ꝓpter nr̄ām inſtru-
ctionē. vt. ſ. magnā penā pꝰ hac vitā infligi
peccantibꝰ cognoſcamꝰ. Sicut pariſiꝰ cō-
tigiſſe legit̄. Magiſter. n. ſilo. vt ait cātoꝛ pa-
riſienſis quēdā ſcolarē ſuū ſociū egrotantē
obnixe rogauit vt pꝰ moꝛtē ad ſe rediret ⁊ ſta
tum ſuū ſibi renūciaret. Poſt aliq̄t igit̄ di-
es ſibi apparuit cū cappa de ꝑgameno tota
de ſophiſmatibꝰ deſcripta. ⁊ intꝰ flāma ig-
nis tota ꝯtecta. Qui reqſitꝰ a mgrō q̇ſnam
eſſet. ait. Ille vtiq̄ʒ ſū q̄ ad te redire pꝛomiſi
Qui de ſtatu ſuo requiſitꝰ ait. Hᷣ cappa plꝰ
ſuꝑ me pōderat ⁊ plus me ꝑmit q̄ʒ ſi vnam
turrim ſuꝑ me hr̄ēm. ⁊ eſt mihi data vt eam
poꝛtē ꝑ glīa quam in ſophiſmatibꝰ habui.
Poꝛro flāma ignis q̄ coopta eſt. pelles ſūt
delicate ⁊ varie q̄s ferebā q̄ flāma me cru-
ciat ⁊ exurit. Sʒ cū magiſter illā penā facilē
iudicaret dixit ei defunctus vt manū extēde
ret. ⁊ ſic facilitatē ſue pene ſentire poſſet. Cū-
q̄ʒ manū extēdiſſet. ille guttā vnā ſui ſudoꝛis
dimiſit q̄ ꝑdicti mgrī manū q̄i ſagitta citꝰ
ꝑfoꝛauit. ita ꝙ cruciatū mirabilē ſenſit ⁊ ait.
Talis ſū totꝰ. Ille igit̄ magiſter ex illius pe
ne acerbitate ꝑterritus. ſeclm̄ deliberauit de
ſerere. ⁊ religionē intrare. vn̄ mān̄e ſcolaribꝰ
ꝯgregatis hos verſus ꝯpoſuit. Linq̊ coax
ranis cra coꝛuis vanaq̄ʒ vanis. Ad logicā
ꝑgo. q̄ moꝛtis nō timet ergo. Et ſic ſeclm̄ de-
ſcrēs ad religionē ꝯfugit. Quarto ꝓpter
culpe in loco ꝑpetratōeʒ. Sic aliq̄n ſcḋm au-
gu. aīe puniūt̄ in locis in q̄bꝰ deliq̄rūt. ſicut
patet ꝑ illud exēplū qḋ recitat greg. in. iiij. di
alogoꝝ. Quidā nāq̄ʒ p̄ſbyter dū balneū fre
q̄ntaret. quēdā viꝝ icognitū ad ſuū obſeq̇uʒ
ꝑparatū inuenit. q̄ ſemꝑ ſibi ſedule miſtra-
bat. Qui dū q̄dā die ꝓ benedictione ⁊ labo
ris mercede quēdā panē bn̄dictū ſibi exhibe
ret. ille merēs rn̄dit. Mihi iſta q̄re das paṫ
Iſte panis ſctūs eſt. Ego aūt hūc mādūca

re nō poſſum. Ego. n. aliq̄n hꝰ loci dn̄s fui.
ſʒ ꝓ culpis meis hᷓ poſt moꝛtē meā deputa-
tus ſum. Sʒ q̄ſo vt oīpotēti dō hūc panem
ꝓ peccatis meis offeras. Tūc aūt te exaudi
tū cognoſce. cū huc ad lauādū veneris ⁊ me
minime inueneris. Preſbyter aūt ꝑ vnā eb
domadā ſalutarē ꝓ eo q̊tidie obtulit hoſtiaʒ
Et reuerſus eū iā minime inuenit. Quī
to ꝓpter alicꝰ ſcti oꝛationē. Sicut legit̄ ꝙ ſā
ctus patricꝰ ī q̄dā loco in terra q̇buſdā pur
gatoꝛiū impetrauit. Cꝰ hiſtoꝛiā pꝰ feſtū ſci
bn̄dicti reꝑies. Circa ſcḋm qḋ ē de ſuffra
gijs tria ſūt vidēda. Pꝛīo de ip̄is ſuffragijs
q̄ fiūt. Scḋo de his ꝓ q̇bus fiunt. Tercio ḋ
his ꝑ q̊s fiūt. Circa ſuffragia q̄ fiūt. notā
dū ꝙ q̊ttuoꝛ ſūt genera ſuffragioꝝ q̄ maxie
defunctis ꝓſūt. ſ. fideliū ⁊ amicoꝝ oꝛatio. ele
moſinarū largitō. ſalutaris hoſtie imolatō
⁊ ieiunioꝝ obſeruatio. Q̄ꝺ ꝑmū genꝰ ſuffra
gioꝝ. ſ. amicoꝝ oꝛō eis ꝓſit. ptʒ ꝑ exēplum ḋ
paſcaſio de q̊ greg. in. iiij. li. dial. narrat ꝙ cū
vir mire ſctītatis ⁊ v̇tutis extiterit. ⁊ duo tūc
in ſūmos pontifices electi fuiſſent. ſʒ tn̄ poſt-
modū in vnū illoꝝ ecctīa ꝯueniſſʒ. ip̄e tn̄ pa
ſcaſiꝰ q̄i ex erroꝛe aliū ſemꝑ ꝑtulit. ⁊ ī hac ſē-
tentia vſq̄ʒ ad moꝛtē ꝑmāſit. Qui cū eſſʒ de
functꝰ. ⁊ dalmaticā feretro ſuppoſitā demo
niacꝰ tetigiſſet. ſtatī ſanatꝰ eſt. Pꝰ mltū v̇o
tꝑis cū germanꝰ capuanꝰ ep̄s balneum ob
grām ſanitatis petiſſet. ꝑdictū paſcaſiū dya
conē ſtantē ⁊ obſeq̄ntem inuenit. Quo viſo
vehemēter extimuit. ⁊ q̇d illic tantꝰ vir face-
ret inquiſiuit. Qui ꝑ nulla alia cauſa ſe in il
lo loco penali deputatū aſſeruit. niſi q2 ī illa
tali cā plꝰ iuſto ſeſit. Et addidit dicēs. Que
ſo te ꝓ me dn̄m deꝑcare. Atq̄ʒ ī hᷓ cognoſces
ꝙ exauditꝰ ſis ſi huc rediēſ me nō inueneris
Qui cū ꝓ eo oꝛaſſet. ⁊ illuc pꝰ paucos dies
rediſſet. ꝑdictū paſcaſiū in loco eodē minīe
inuenit. Petrꝰ q̊ʒ cluniacēſis ait ꝙ cū q̇daʒ
ſacerdoſ q̊tidie ꝓ moꝛtuiſ celebraret. ex hᷓ apḋ
ep̄m accuſatꝰ ab officio eſt ſuſpēſuſ. Cū au
tem ep̄s in magna ſolēnitate ꝑ cimiteriū ad
matutinas ꝑgeret ꝯ illū moꝛtui ſurrexerunt
dicētes. Iſte ep̄s nullas miſſas nobis dat.
Inſuꝑ ſacerdotē nr̄ūm nobis abſtulit. ſed
certe niſi emēdauerit moꝛiet̄. Qui ⁊ ſacerdo

tem abſoluit. ⁊ libēter ꝑ mortuis ď cetero ce-
lebrauit. Quā grate etiā ſunt defūctiſ ora-
tiones viuoꝝ ptȝ ꝑ ħ. qm̄ quidā vt refert cā-
tor pariſienſis dū ꝑ cimiteriū trāſiret ſemꝑ
pſalmū de ꝓfundis dicebat ꝓ defūctiſ. Qui
cū ab inimicis ꝑ cimiteriū fugiēs inſequere-
tur. ꝯtinuo mortui ſurrexerūt. ⁊ vnuſquiſqȝ
inſtrumētū ſui officij in manu habebat. ⁊ ſic
ipm̄ viriliter defenderunt. ⁊ inimicos terri-
tos fugauerunt. Q̄ȝ vō ſcḋm genꝰ ſuffragi-
oꝝ. ſ. elemoſinaꝝ largitio eis ꝓſit. manifeſte
haberi pōt ex eo q̄ in libro machabeoꝝ legit͛
Quoniā vir fortiſſimꝰ iudas ſ collatōe facta
xij. milia dragmas argēti miſit hieroſolimā
offerri ea ibi ꝓ peccatis mortuoꝝ iuſte ⁊ reli-
gioſe de reſurrectōe cogitās. Quātū etiā ele-
moſine defunctis valeāt. colligit͛ ꝑ exemplū
qḋ narrat grego. in. iiij. li. dialogoꝝ. Quidā
nāqȝ miles ex corꝑe eductꝰ exanimis iacuit
Sȝ citiꝰ rediēs q̄ cū eo geſta fuerūt enarra-
uit. Aiebat nāqȝ q̄ pons erat ſub q̊ niger et
caliginoſꝰ fluuiꝰ ⁊ fetidꝰ decurrebat. Trāſ-
acto aūt ponte amena erāt prata odoriferiſ
herbaꝝ floribꝰ exornata. in quibꝰ albatoruȝ
hoīm ꝯuenticl'a eſſe videbant͛. q̊s varia ⁊ mi-
ra floꝝ ſuauitas ſatiabat. Hec vō erat in p̄-
dicto pōte ꝓbatio vt q̄ſq̄s iniuſtorum vellet
trāſire in tenebroſum fetentēqȝ fluuiuȝ labe-
retur. iuſti vō ſecuro greſſu ad amena loca
ꝑueniret. Ibiqȝ q̄ndā petꝝ noīe deorſuȝ po-
ſitū magno ferri pōdere ligatū ſe vidiſſe aſſe-
ruit. Qui dū requireret cur illic eſſet. dictū
eſt ei. Hec idcirco patit͛. q2 ſi qḋ ei ꝑ faciēda
vltione iubebat͛. ad inferēdas plagas plus
ex crudelitatis deſiderio q̄ȝ obedientia ſerui-
ebat. Ibi etiā quēdaȝ peregrinū ſe vidiſſe fa-
tebat͛. q ad p̄dictū pontē veniēs tanta eū au-
toritate trāſiuit q̄nta hic ſinceritate vixit. Al-
ter vō ſtephanꝰ noīe dū trāſire voluiſſet eiꝰ
pes lapſus eſt. ⁊ ex medio corꝑe iā extra pō-
tem deiectꝰ eſt. Tūc a quibuſdā teterrimis
viris ex flumīe ſurgentibus ꝑ coxas deorſū
atqȝ a quibuſdā albatis ⁊ ſpecioſiſſimis vi-
ris cepit ꝑ brachia trahi ſurſū. Cūqȝ hec lu-
cta fieret. is q̄ videbat ad corꝑꝰ redibat ⁊ q̄s
in illo occl'ti arbitri examīe obtinuerit ſcire
nō valuit. In q̄ dat͛ intelligi q̄ in illo mala

carnis cū elemoſinaꝝ largitione certabant.
Qḋ. n. ꝑ coxas deorſū. ⁊ ꝑ brachia trahebat͛
ſurſū. ptȝ nimiꝝ q2 ⁊ elemoſinas amauerat
⁊ carnis vicijs ꝑfecte nō reſtiterat. Q̄ȝ au-
tem terciū genꝰ ſuffragioꝝ. ſ. ſacre hoſtie im-
molatō. plurimū defūctis ꝓſit. ex multis exēpliſ
apparet. Refert. n. grego. in. iiij. li. dialogorū
q̄ cū q̄dam monachꝰ ſuꝰ noīe iuſtus ad ex-
tremū veniēs tres ſe occl'tos aureoſ indicaſſȝ
habere. ⁊ de ħ ingemiſcēs mortuꝰ fuiſſȝ. pre-
cepit grego. fribꝰ vt corꝑꝰ eiꝰ cū tribꝰ aureis
i ſterq̄linio ſepelirēt dicētes. Pecunia tua te-
cū ſit in ꝑditionē. Tandē cuidā e fratribus
grego. ꝑcepit vt vſqȝ ad triginta dies omni
die ꝓ eo hoſtiā imolaret. Qui cū iuſſa com-
pleſſet is q̄ defunctus fuerat in die tricesima
cuidam fratri apparuit. Quē frater requiſi-
uit di. Quō es. Cui ille rn̄dit. Nūc vſqȝ ma-
le fui. ſȝ iā modo bn̄ ſum q2 hodie ꝯmunio-
nem recepi. B Hec aūt hoſtie imolatio
nō solū mortuis ſȝ etiā viuis plurimū ꝓfuiſſe
inuēta eſt. Quidā nāqȝ cū i q̄dam rupe ar-
gentū foderent. ſubito rupes cecidit. ⁊ fundi-
tꝰ cūctos extinxit. Vnꝰ aūt eoꝝ ſubtꝰ i q̊dā
ſinu ipſiꝰ rupis mortem euaſit. inde tn̄ exire
nō valuit. vxor aūt illiꝰ eū defūctū exiſtimāſ
omni die pro ipſo miſſam celebrari faciebat
⁊ panē vnū ⁊ vrceū vini cū cādela q̊tidie of-
ferebat. Cui dyabolus inuidēs. ꝑ tres dies
ꝯtinuos eidē in forma humana apparuit ⁊
q̊ tenderet requiſiuit. Cui cū illa ſui itineris
cām exponeret. ille aiebat. Noli fruſtra ve-
xari. q2 iam miſſa celebrata eſt. ⁊ ſic illa tribꝰ
diebꝰ miſſam intermiſit nec ipam celebrari
fecit. Quidā aūt poſt ħ in predicta rupe ar-
gentū fodiens q̄ndā vocē audiuit de ſubtꝰ
dicentē. Plane ꝑcutias. q2 capiti meo imi-
net magnꝰ lapis. Cū aūt ille tremeret. et ad
hāc vocem audiendā plurimos ꝯuocaſſet. ite-
rū fodit ⁊ ſileȝ vocē audiuit. Tūc omnes ꝓ-
pius accedētes dixerūt. Quis. n. es tu. Qui
rn̄dens dixit. Plane faciatis. q2 magnꝰ la-
pis q̄ ſuꝑ me cadit. Quia a latere fodiētes
⁊ ad euȝ vſqȝ ꝑuenientes. eū ſanū ⁊ incolu-
men extraxerūt. Et ſciſcitantes quō ibi tam
diu vixiſſet dixit. q̄ q̄libet die panis vnꝰ ⁊ vr-
ceus vini ⁊ candela accenſa niſi tantū tribꝰ

diebꝰ. ſibi oblatꝰ fuit. Qđ vxor eiꝰ audiēs ⁊ vehementer exultās agnouit ꝙ đ oblatõe ſua fuerit ſuſtentatꝰ ⁊ ꝙ diabolꝰ eā deceperit. ne illis tribꝰ diebꝰ miſſam cātare fecerit Illud vt teſtat̄ petrꝰ cluniacenſis accidit in villa noīe ferraria grationopolitane diocefis. Gregoriꝰ etiā refert ꝙ dū q̄dam nauta in mari naufragiū ꝑpeſſus fuiſſet ⁊ q̄dā ſacerdos ꝓ eo boſtiā īmolaſſet. ipe tādem đ mari ſanꝰ exiuit. Cū aūt q̄liter euaſiſſet interrogaret. dixit ꝙ dū in medio maris exiſterꝫ ⁊ iam pene fatigatꝰ deficeret q̄dam ad euꝫ venit. ⁊ panē q̄ndā ſibi obtulit. Quē cuꝫ ille comediſſet ſtatī ꝯfortatꝰ vires recepit. ⁊ ī q̄dam naui inde trāſeūte receptꝰ fuit. Inuētūq; eſt ꝙ illa hora panē habuit q̄ ꝓ eo ſacerdos hoſtiā imolauit. Q; vō q̄rtū ſuffragiorum genꝰ. ſ. ieiunioꝝ obſeruatio defunctis ꝓſit. teſtat̄ Gregoriꝰ. agēs tā de iſto q̄; de alijs tribꝰ dicēs. Aie defunctoꝝ q̄ttuor modis ſoluūtur. aut oblationibꝰ ſacerdotū aut ꝑcibꝰ ſctoꝝ. aut caroꝝ elemoſinis. aut ieiunio cognatoꝝ. Valet nihilominꝰ pro eis penitentia facta ab amicis. Vñ retulit quidā ſolēnis doctor ꝙ cū quedā mlier viro mortuo đ pauꝑtate deſparet. apparuit ei diabolus dicēs ꝙ eā ditaret ſi ſuā facerꝫ voluntatē. Cui ꝓmittēdo ꝑmo iniūxit vt viros eccliaſticos in ſuo hoſpitio receptos facerꝫ fornicari. Scđo ꝙ pauꝑes ī die reciꝑet. et in nocte vacuos expelleret. Tercio ꝙ orōnes in ecclīa garriēdo īpediret. Quarto ꝙ nulli ħ ꝯfiteri deberet. Tandē cū morti appropinquaſſet. ⁊ a filio ad ꝯfeſſionē admoneretur illa ei factū aperiēs dixit ſe ꝯfiteri nō poſſe. nec ſibi aliq̇d confeſſio valeret. Sꝫ cū ille cū lacrīs inſtaret. ⁊ pniāꝫ ſe ꝓ ea facturū ꝓmitteret illa cōpūcta ꝓ ſacerdote filiū deſtinauit. Sꝫ anq̄; ſacerdos veniret. demōes ad eam irruerūt. q̊ꝝ horrore ac timore mortua ē. Filius ſuꝰ ꝓ ea peccatū ſuū ꝯfitens. ⁊ pniām ſeptēnem faciens. ipa ꝯpleta vidit matreꝫ ei de ſua liberatione grās referentē. Valēt etiā eis indulgētie ecclie. Vnde cū quidam aplice ſedis legatꝰ quedā ſtrenuū militē rogaret vt in terra albienſi in ſuitiū ecclie militaret. facta indulgētia patri ſuo defuncto. ꝑ vnā ibidē q̄dragenā moratꝰ eſt. Qua ꝯpleta pater luce clarior ei apparuit. ⁊ de ſua liberatōe grās ei egit. ¶ Circa ſcđm huiꝰ ꝑtis. ſ. illos ꝓ quibꝰ fiūt etiā q̄ttuor videnda ſunt. Primo q̇ ſunt illi quibꝰ poſſūt ꝓdeſſe. Scđo q̄re dn̄t eis ꝓdeſſe. Tercio ſi omnibꝰ equaliter proſunt. Quarto qualiter ſuffragia que pro ipſis fiunt ſcire pn̄t. ¶ De primo. ſ. q̇ ſunt illi quibꝰ prodeſſe poſſūt. ſciendū eſt ꝙ ſicut dicit augu. oēs qui de hac vita decedunt. aut ſunt valde boni. aut valde mali. aut mediocriter boni. Suffragia igit̄ facta pro valde bonis ſunt grārū actōes. ꝓ valde mal' ſunt viuoꝝ q̄leſcūq; ꝯſolationes pro mediocriter bonis ſūt expiatiōes. Valde aūt boni dicūt̄ qui ſtatī euolāt ⁊ ab vtroq; igne tam purgatorij q̄; inferni liberi ſūt. Eoꝝ āt ſūt tria genera. ſ. baptizati. martires ⁊ viri ꝑfecti q̇. ſ. tā ꝑfecte edificauerūt auruꝫ ⁊ argentū ⁊ lapides ꝓcioſos id eſt dei dilectionem. proximi amorē. ⁊ bonā oꝑationem. vt nō cogitēt placere mūdo. ſꝫ tantum deo. Qui ⁊ ſi q̄nq; venialiter peccant. feruore tñ caritatis ita in eis peccatū ꝯſumit̄ ſicut gutta aque a camīo ignis penitꝰ abſorbet̄. ⁊ iō ſecū cremabilia nūq̄; ferūt. Qui igit̄ ꝓ aliq̊ iſtoꝝ triū generū oraret. vl' aliq̄ ſuffragia faceret. eis iniuriā faceret. Quia ſicut dic̄ auḡ. iniuriā facit martiri qui orat ꝓ martire. Si vō aliq̇s ꝓ aliquo valde bono oraret. đ quo tñ an euolaſſet dubitaret. tūc ille orōes eſſent grārū actiones. ⁊ ad meritū cederent exorantis ſc̄m illud orō mea in ſinū meū cōuertet̄. Hiis. n. tribꝰ generibꝰ celū protinus aꝑitur cū decedūt. nec aliquem purgatorij ignē ſentiūt. Qđ ſignificatū eſt ꝑ illos treſ q̇bus celū aptum eſt. Aptū eſt. n. xp̄o baptizato. Luce. iij. Jeſu baptizato ⁊ orāte aptum eſt celū. Per quod ſignificat̄ ꝙ celuꝫ aꝑitur omnibꝰ baptizatis ſiue ſint paruuli ſiue adulti ita ꝙ ſi decederent protinꝰ euolarēt. Baptiſmꝰ enim virtute paſſionis xp̄i mundat ab omni peccato ⁊ originali ⁊ mortali ⁊ veniali. Scđo aptum eſt ſtephano lapidato. Actuū. viij. Ecce video celos aptos ⁊c̄. Per quod ſignificat̄ ꝙ aperitur oībꝰ martiribuſ ita ꝙ ſtatim euolant cum decedunt ⁊ ſi aliq̄

cremabilia habeãt oĩa falce martirij reſecã-
tur. Tercio aptum eſt Johãni ꝑfectiſſimo
Apocal. iiij. Uidi ⁊ ecce hoſtiũ aptum in ce-
lo. Per qđ ſignificat̃ ꝙ viris ꝑfectis qui to-
taliter penitentiã ꝯpleuerũt nec venialia ad-
miſerunt. vel ſi aliqñ admittũt̃ a feruore ca-
ritatis ꝯtinꝰ ꝯſumunt̃. celũ ipĩs ꝯtinuo ape-
ritur. ⁊ moꝝ in illud ꝑpetuo regnaturi ingre-
diunt̃. Ualde aũt mali ſũt qui ꝯtinuo in in-
ferni baratrũ demergunt̃. Pro quibus ſi đ
eoꝝ dãnatione ꝯſtaret nulla ſuffragia aliq̃-
tenus eſſent fienda. ſm̃ qđ dicit aug. Si ſci-
rem patrẽ meũ eſſe in inferno. nõ plus orarẽ
ꝓ eo q̃z pro dyabolo. Si aũt pro aliquibus
damnatis de quoꝝ dãnatõne dubitat̃ aliq̃
ſuffragia fierẽt nihil tñ eis ꝓdeſſent. nec q̃ntũ
ad liberatõem. vt. ſ. ab ipſis penis liberentur
nec q̃ntũ ad mitigatõẽ. vt ſcilicz pena in eis
mitiget̃ vel diminuat̃. nec q̃ntũ ad ſuſpẽſio-
nem vt. ſ. ad tp̃s vel ad horã eoꝝ damnatio
ſuſpendat̃. nec quantũ ad fortificationẽ vt
ſcz ad tolerandũ leuiꝰ roborent̃. quantũ. n.
ad aliq̊t boꝝũ in inferno nulla redemptõ eſt
: Mediocriter aũt boni dicũt̃ q̃ cremabi-
lia aliq̃. ſ. lignũ fenũ ſtipulã ſecũ ferũt. vel q̃
pniaꝫ iniũctã ⁊ ſufficientẽ morte ꝑoccupati
ꝯplere nõ pñt. q̃ nec adeo boni ſunt. quin ſuf-
fragijs egeant. nec adeo mali q̃n eis ꝓdeſſe
valeant Suffragia igit̃ facta ꝑ his ſunt eoꝝ
expiatões. vñ iſti ſunt illi quibus ipa ſuffra-
gia ſolũ ꝓdeſſe pñt. In hmõi aũt ſuffragijs
faciendis eccl'ia ꝯſueuit triplicẽ numeꝝ die-
ru maxie obſeruare. ſ. ſeptenariũ. tricenariũ
⁊ ãniuerſariũ. Et rõ hoꝝ aſſignat̃ i li. mitra-
li. de officio. Obſeruat̃ ſeptenariꝰ vt anime
ad eternũ q̃etis ſabbatũ ꝑueniant. vel vt eis
oĩa pctã remittant̃ q̃ in vita egerũt q̃ ꝑ ſeptẽ
dies ducit̃. vel vt remittant̃ eis peccata q̃ ege-
rũt cũ corpe qđ ꝯſiſtit ex q̃ttuor humoribuſ
⁊ cũ aĩa in q̃ ſunt tres vires. Obſeruat̃ trice-
narius q̃ ꝯſtat ex tribꝰ denarijs vt purget̃ i
eis q̃cq̃d i fide trinitatis et ĩ trãſgreſſiõe đca-
logi đliq̃rũt. Obſuat̃ ãniuerſariꝰ. vt de an-
nis calamitatis ꝑueniãt ad ãnos eternitatis
Sic. n. anniuerſariũ ſctõꝝ celebramꝰ ad ipo-
rum honorẽ ⁊ ad nrãm vtilitatẽ. ſic ⁊ ãniuer-
ſariũ defunctoꝝ ad ipoꝝ vtilitatẽ ⁊ noſtraꝫ
deuotionẽ. De ſcđo q̃re. ſ. eis đñt ſuffra-
gia ꝓdeſſe ſciendũ ꝙ triplici ratione debent
eis prodeſſe. Primo ratione vnitatis. Sũt
enim corpꝰ vnũ cũ illis de eccl'ia miltanti. ⁊
ideo bona ſua debent eis eſſe ꝯmunia. Se-
cundo rõne dignitatis. q̊niam dum adhuc
viuerent meruerũt. vt hec ſibi ꝓdeſſent. Et
iteꝝ. Dignũ eſt vt qui alios iuuerunt ⁊ ipſi
ab alijs iuuent̃. Tercio rõne neceſſitatis. q̊a
ſcz ſunt in ſtatu in q̊ iuuare ſe nõ pñt. De
tercio. ſ. vtrũ eq̃liter oĩbus proſint. ſciẽdũ ꝙ
ſi ipſa ſuffragia ĩ ſpeciali fiũt magis pſũt ill'
pro quibus ſpecialiter fiunt q̃z alijs. Si au-
tem in ꝯmuni fiunt magis proſunt eis qui
plus meruerũt in hac vita vt ſibi ꝓdeſſent. ſi
in equali vel maiori neceſſitate exiſtunt.

De quarto qualiter. ſ. ſuffragia q̃ ꝑ eis fi-
unt ſcire pñt. ſciendũ ꝙ ſm̃ aug. ſcire pñt tri-
bus modis. Primo ꝑ diuinã reuelationeꝫ
qñ. ſ. deus hᷓ eiſ reuelat. Scđo ꝑ bonoꝝ an-
geloꝝ manifeſtationeꝫ. Angeli. n. q̊ hᷓ ſemꝑ
nobiſcũ ſunt. ⁊ oẽs actus noſtros cõſiderãt
in inſtanti quaſi ad eos pñt deſcendere. ⁊ eiſ
protinus nũciare. Tercio ꝑ aĩaꝝ hinc exeũ-
tiũ intimationẽ. Anime. n. q̃ de hᷓ mũdo trã-
ſeunt. hᷓ ⁊ alia eis nunciare poſſunt. Quar-
to nihilominus ſcire pñt per experiẽtiã ⁊ re-
leuationẽ. Cum enĩ a penis ſe releuari ſenti-
unt. ſuffragia pro ſe fieri cognoſcũt. F

Circa terciũ hꝰ ſcđe ptis. ſ. illos ꝑ quos fi-
unt. ſciendũ ꝙ ipſa ſuffragia ſi ꝓdeſſe debẽt
optet ꝙ fiant ab his q̃ ſunt in caritate. Naꝫ
ſi ꝑ malos fiunt prodeſſe nõ poſſunt. vnđ le-
git ꝙ dum q̃dam miles in lecto cũ vxore eẽt.
⁊ luna valde lucens ꝑ rimas intraret. mira-
batur quõ hõ rationalis creatori ſuo nõ pa-
reret. cũ eidem creature irratõnales parerẽt
Et dũ cuidã militi defuncto q̃ ſibi fuerat fa-
miliaris detraheret. ſubito ille qui mortuus
fuerat in thalamũ introiuit ⁊ dixit illi. Ami-
ce noli male ſuſpicari de aliq̊. ⁊ ꝑdona mihi
ſi quid in te peccaui. Cunq̃z ſuꝑ ſtatu ſuo ĩ-
terrogaret̃ dixit. Uarijſ penis affligor. preci-
pue q2 tale cimiterium violaui. ⁊ ibi q̃ndaꝫ
vulnerans euꝫ cappa ſua expoliaui. q̃ mihi
ſuperponit̃. ⁊ vno monte magis me premit.
Rogauitq̃z vt pro ſe oratõnes fieri faceret.

Cum aũt ille ſibi diceret. an vellet φ a tali ꝛ tali ſacerdote ipas orationes faceret fieri. ille ad hoc nihil rñdens caput more renuẽtis ꝯcuſſit. Deinde dixit. ſi vellet φ tal'heremita p ſe oraret. Cui ille. Utinã p me oraret. Qđ cũ ſe facturũ ꝓmitteret ille ait. Et ego dico tibi q2 ab hac die vſq3 ad duos ãnos tu etiã morieris. Sicq3 ille diſparuit. et miles vita ſua ĩ meli⁹ mutata ĩ dño obdormiuit. Qđ autẽ dictũ eſt ſuffragia facta p malos ꝓdeſſe nõ poſſe. intelligẽdũ ẽ niſi ſint opera ſacramẽtalia. vt ẽ celebratio miſſe q a malo miniſtro violari nõ põt. Uel niſi ipſe defunctus vel aliquis ei⁹ amic⁹ aliquibus etiã malis aliqua diſpenſanda reliquiſſet. Que tñ continuo diſpenſare dñt. ne ſibi contingat qđ cuidam contigiſſe legitur. Miles enim quidam in bello Karoli magni vt ait turpinuſ cũ mauris pugnaturus. rogauit cognatũ ſuũ vt ſi in bello moreret equũ ſuũ venderꝫ ꝛ pauperib⁹ ꝓciũ daret. Quo mortuo cũ equus ſibi nimis placeret. eum ſibi retinuit Et poſt modicũ tpis defunct⁹ ei tanq3 ſol refulgens apparuit dicenſ. Cognate bone per octo dies me feciſti pati penas in purgatorio propter equũ c⁹ pciũ vt dixerã pauperibus nõ dediſti. Sꝫ impune nõ feres. hodie enim ferent animã tuã in infernum diaboli ꝛ ego purgatus vado in regnum dei. Et ecce ſubito in aere auditus eſt clamor velut leonum vrſoꝝ ꝛ lupoꝝ. ꝛ ipſuꝫ de medio abſtulerũt.

CLIX A
De quattuor coronatis.

Quattuor coronati fuerũt. Seueruſ. Seuerianus. Corpoforuſ. ꝛ Uictorinus. qui iubente dioclecianο vſq3 ad mortẽ ictibus plumbatoꝝ ceſi ſt Hoꝝ noĩa cũ reperire nõ poſſent que tñ p⁹ mltos ãnos dño reuelante reperta ſunt ſtatutũ fuit vt eoꝝ memoria ſb noĩbus alioꝝ quinq3 martiꝝ. ſ. claudij. caſtorij. ſimphoriani. nichoſtrati. et ſimplicij recoleret. qui p⁹ duos annos a martirio pdictoꝝ paſſi ſunt Iſti. n. martires cũ oẽm ſculpture artẽ habe rent. ꝛ diocleciano ydolũ qđdã ſculpere nollent. nec ſacrificare aliqten⁹ ꝯſentirent. iuſſu ipſi⁹ diocł. in loculos plũbeos viui miſſi ſt. ꝛ ſic in mari precipitati circa annos dñi. cclxxxvij. Sub noĩbus igit̃ iſtoꝝ qnq3 ſtatuit melchiades papa pdictos qttuor honorari ꝛ quattuor coronatos vocari ante. ſ. q3 eoꝝ noĩa reperiret̃. Et lꝫ poſtmoduꝫ noĩa reperta fuerĩt. vſus tñ obtinuit. vt qttuor coronati deinceps vocarent̃.

CLX A
De ſancto Theodoro.

Theodorus in urbe marmanitanoꝝ ſub dyocleciano ꝛ mariano martiriũ paſſus ẽ Cui cũ pſes diceret φ ſacrificaret. ꝛ pſtinaꝫ militiã reciperet. rñdit Theodor⁹. Ego milito deo meo ꝛ filio eius ieſu xpo. Cui preſeſ Ergo deus tu⁹ filiũ hꝫ. Cui theodor⁹. Etiã Ad quẽ pſes]] Poſſemus eũ cognoſcere. Et theodorus. Eũ vtiq3 poteſtis cognoſcere et ad eũ accedere. Datis igitur inducijs ſacto theodoro vt ſacrificaret templũ matris deorum noctu ſanctus introiuit. ꝛ igne ſuppoſito totũ illud ſuccendit. Qui a qdam q h vidit accuſat⁹. in carcerẽ vt fame ibi moreret̃ recluſus eſt. Cui dñs apparẽs dixit. Cõfide ſerue meus theodore. q2 ego tecũ ſum. Tũc turba mlta dealbatoꝝ viroꝝ clauſo hoſtio ad eũ veniẽs cũ eo pſallere cepit. Qđ videntes cuſtodes territi fugerũt. Cũ aũt inđ edu ct⁹ fuiſſet. ꝛ ad ſacrificia inuitaretur. ait. Si carnes meas igne cremaueris ꝛ varijs ꝯſumas ſupplicijs donec fuerit ſpũs in naribuſ meis. nõ denegabo deũ meũ. Tũc ad preceptũ pſidis in ligno ſuſpendit̃ ꝛ vngul'ferreis tã crudeliter latera ei⁹ radunt̃ vt etiã ei⁹ coſte nudarent̃. Ad quem preſes. Uis theodore nobiſcũ ẽẽ. aut cũ xpo tuo. Cui ille. Cũ xpo meo ꝛ fui. ꝛ ſũ. ꝛ ero. Tũc iuſſ⁹ eſt igne cremari. In q quidẽ igne ſpũm emiſit. ſꝫ tñ corp⁹ ei⁹ ab igne illeſũ pmãſit. circa annos dñi. cclxxxvij. Odore vo ſuauiſſimo omneſ repleti ſũt. ꝛ audita eſt vox dicẽs. Ueni dilecte mi intra in gaudiũ dñi tui. Celũ q3 aptũ multi viderunt.

CCXI. A

De ſancto martino.

Martin⁹ quaſi mar
tem tenēs.i.bellū ꝯ vicia ⁊ peccata
vel martin⁹ qͥ martirꝝ vn⁹.Fuit
enī martir ſaltē volūtate ⁊ carnis mortifica-
tione.Uel martin⁹ interp̄tat̄ qͥ irritās vl' p
uocās ſeu dn̄ans.Ipe nāqꝫ p meritū ſue ſā
ctitatis irritauit dyabolū ad inuidiā,puo
cauit dn̄m ad miſcd̄iam.dn̄at⁹ eſt carni ſue
p maceratōꝫ ꝯtinuā.Cui.ſ.carni rō ſiue ani
mus dn̄ari dꝫ.vt dicit dioniſi⁹ in epl'a ad de
mophilū ſicut dn̄atur dn̄s ſuo.aut pater fi
lio.aut ſenior laſciuo iuuenculo. Ei⁹ vitā
ſeuerus cognomēto ſulpici⁹ diſcipl's ſancti
martini quē gennadi⁹ inter illuſtres viros
ꝯnumerat ſcripſit.

Martin⁹ ſabarie pānonioꝝ opido
oriūd⁹.ſꝫ intra ytaliā papie alitus.
cū patre ſuo tribuno militū ſub cō
ſtantio ⁊ iuliano ceſarib⁹ militauit. non tn̄
ſpōte.qꝛ ab infātia diuīt⁹ inſpirat⁹.cū eēt an
noꝝ.xij.inuitis parētib⁹ ad eccliam fugit.et
cathecuminū ſe fieri poſtulauit.⁊ extūc here
mū intraſſet niſi carnis infirmitas obſtetiſ
ſet.Sꝫ cū ceſares decreuiſſent.vt veteranoꝝ
filij p patrib⁹ militarēt martin⁹ cū eſſet āno
rū.xv.ad militandū vrget̄.vno tantū ꝯtent⁹
ſuo.cui tn̄ martin⁹ ſeruiēs ſepi⁹ miniſtra-
bat ⁊ calciamēta detrahebat atꝫ tegebat.Qdā
hiemali tp̄e p portā ambianēſiū trāſiēſ.pau
perē qndā nudū obuiū habuit q̄ cū a nullo
elemoſinā accepiſſet.martin⁹ hūc ſibi ſerua
tū itelligēs.arrepto enſe clamidē q̄ ſibi tātū
ſuperat diuidit.⁊ ptē paupi tribuēs reliqua
rurſ⁹ induit.Seqnti igit̄ nocte xp̄m clami-
dis ſue pte q̄ paupem texerat veſtitū vidit
ip̄mqꝫ ad circūſtantes angelos ſic loqntē
audiuit Martin⁹ adhuc cathecumin⁹ hac
me veſte ꝯtexit.Ūn̄ vir ſctūs nō in gl'iā ela
tus.ſed dei bonitatē cognoſcēs cū eēt ānoꝝ
xviij.baptizari ſe fecit.⁊ adhuc ad inſtātiam
tribuni ſui q̄ tp̄e ſui tribunat⁹ expleto ſe ſcl'o
abrenūciaturꝝ pmittebat.p bienniū milita-
uit.Interea irruentib⁹ intra gallias barba
ris.iulian⁹ ceſar ꝯ eos pugnatur⁹ pecuniā
militib⁹ erogauit.At martin⁹ nolens deīn
ceps militare.donatiuū recipe noluit.ſꝫ ceſa
ri dixit.Xp̄i ego miles ſū.pugnare mihi nō
lꝫ.Indignat⁹ iulian⁹ dixit qꝫ nō religionis
gratia.ſꝫ metu belli imminētis militie renūci-
aret.Cui martin⁹ intrepid⁹ r̄n̄dit.Si hoc
ignauie nō fidei aſcribit̄.craſtina die añ aci-
em inermis aſtabo.⁊ in noīe xp̄i ſigno cru-
cis nō clipeo ptect⁹ aut galea hoſtiū cuneoſ
penetrabo ſecur⁹.vn̄ cuſtodiri iubet̄.vt iner
mis vt dixerat barbaris obijceret̄.Sꝫ die ſe
q̄nti hoſtes legatōꝫ miſerūt ſua oīa ſeqꝫ dā
tes.vn̄ nō dubiū eſt meritis ſcī viri talē vi-
ctoriā ſine ſanguine datā eſſe. Exinde re-
licta militia ad ſctūꝫ hilariū pictauēſeꝫ ep̄m
prexit.⁊ ab eo accolit⁹ ordinat⁹ monet̄ a do
mino p ſoporē vt parētes ſuos adhuc gēti-
les viſitaret.Profect⁹ igitur mlt'a aduerſa
paſſurꝝ ſe eſſe p̄dixit.Nā int̄ alpes incidit in
latrones.Cūqꝫ vn⁹ ſecuri in caput eius vi-
braſſet ictū ferientis dextere ſuſtinuit alter.
Uinctis tn̄ p⁹ tergū manib⁹ vni eoꝝ cuſto
diēd⁹ tradit̄.Percūctanti vō latroni an ti-
muiſſet.r̄n̄dit nūqꝫ ſe ita fuiſſe ſecurꝝ.qꝛ ſcirꝫ
miſcd̄iam dei maxie in tēptationib⁹ affutu
ram.Incipiēſqꝫ latroni p̄dicauit ⁊ ip̄m ad
fidē xp̄i ꝯuertit.Qui martinū ad viā redu-
cens laudabilē poſtmodū vitā duxit. B

Cū aūt mediolanū p̄teriſſet diabol⁹ i hu
mana ſpecie ſibi obui⁹ fuit.⁊ q̄ tenderet req̄
ſiuit.Cui cū r̄n̄diſſet ſe q̄ eū dn̄s vocaret tē-
dere.ille ait.Quocūqꝫ ieris diabol⁹ tibi ad-
uerſabit̄.Cū aūt martin⁹ ſibi r̄n̄diſſet.dn̄s
mihi adiutor eſt.nō timebo qd̄ faciat mihi
homo.ſtatī ille euanuit.Itaqꝫ matrē ꝯuer
tit.pater vō ī errore pmāſit.Sꝫ cū hereſ ar-
riana p totū orbē pullularet.⁊ ille pene ſoluſ
obſiſteret publice ceſus ⁊ de ciuitate eiectuſ
mediolanū rediijt.⁊ ibi ſibi monaſteriū ſta-
tuit.Sꝫ inde ab arrianis eiect⁹ ad inſulam
gallinariā cū vno ſolo preſbitero prexit.vbi
elleboꝝ gramē venenatū inter alias herbas
in cibū ſumpſit.⁊ vicinā mortē ſentiēs om-
ne piculū ⁊ dolorē v̄tute orationis fugauit.

Audiēs vō q beat⁹ hilari⁹ de exilio redi
ret obuiā ei pfect⁹ eſt.⁊ iuxta pictauum mo
naſteriū ordinauit.Ubi cū qndam adhuc

cathecuminū hn̄ẽt. parumper a monaſterio diſcedēs. ⁊ rediēs reꝑperit eū ſine baptiſmo d̄/functū. Quē in cellā ducēs. ⁊ ſuꝑ eiꝰ corpuſ ſe ꝓſternēs. ipm̄ ſua oꝛōne ad vitā priſtinā revocauit. Idē vō hō referre ꝯſueuit. ꝙ dū ſuꝑ eū data ſnīa obſcuris locis deputatus fuiſſet. ꝑ duos angelos iudici eſt ſuggeſtū hūc eſſe ꝓ q̊ martinꝰ oꝛaret. Juſſū ē igit̄ vt ꝑ ipos duos reduceret̄. ⁊ martino viuꝰ red/deret̄. Aliū inſuꝑ q̄ laqueo vitā finierat vite reſtituit. Verū cū plebs turonica epō careret. ipm̄ plīmū renuētē ſibi oꝛdinari pe/tijt. Quidā aūt ex epīs q̄ ꝯuenerant eo ꝙ de formis eſſet habitu ⁊ vultu deſpicabilis reſi ſtebāt. Inter q̊s p̄cipuꝰ fuit quidā nōie de/fenſoꝛ. Sȝ cū lectoꝛ tūc deeſſet quidam acce pto pſalterio primū quē iuenit pſalmū legit vbi verſus hic erat. Ex oꝛe infantiū ⁊ lacten/tiū ꝑficiſti laudē. vt deſtruas inimicū ⁊ d̄fen ſorē. Et ſic ille defenſoꝛ eſt ab oībꝰ ꝯfutatus Oꝛdinatꝰ itaqȝ eps. cū ꝑpli tumultū nō fer ret. duobꝰ fere milibꝰ extra vrbē monaſteri um ꝯſtituit. vbi cū. lxxx. diſcipul̄ in mlt̄a ab/ſtinētia vixit. Nā ibi vinū nemo biberat ni/ſi quē infirmitas coegiſſet. Mollioꝛ hītus ibi ꝓ crimīe erat. Plīme ciuitates d̄ hiſ epi/ſcopos eligebāt. Cū q̄dā ſub nōie marti ris coleret̄. ⁊ a martino nil de eiꝰ vita vl̄ me rito inueniri poſſȝ. q̄dā die ſuꝑ ſepulcꝝ ſtās oꝛauit dn̄m vt q̊s eſſet vel cꝰ meriti indicarȝ Cōuerſus ad leuā vidit vmbrā nigerrimā ſtare. Qui a martino adiuratꝰ dixit ſe latro nē fuiſſe ⁊ ob ſcelꝰ ꝑcuſſū eſſe. Cōtinuo igi/tur martinꝰ altare deſtrui p̄cepit. ¶ Le git̄ q̊ȝ in dyalogo ſeueri ⁊ galli diſcpl̄oꝝ ſan cti martini. vbi mlt̄a ſuꝑpleta ſunt q̄ in eiꝰ vi ta ſeuerꝰ dimiſerat. ꝙ martinꝰ q̊dam tpē va lentinianū impatoꝛē ꝓ quadam neceſſitate adijt. ſȝ ille ſciēs eum velle petere qd̄ ipē nole bat dare. foreſ palacij ſibi claudi fec̄. At mar tinꝰ ſemel ⁊ iteꝝ paſſꝰ repulſā. cilicio obuo lutꝰ ⁊ cinere ꝯſperſꝰ. ꝑ vnā ebdomadā cibi ⁊ potꝰ abſtinētia macerat̄. Tūc monēte an gelo ad palaciū venit. ⁊ nullo ſibi ꝓhibente ad ipatoꝛē vſqȝ ꝑuenit. Quē cū venientē vi deret. iratꝰ q̄ꝛ fuiſſet admiſſꝰ ei aſſurgere no luit donec ſellā regiā ignis opiret. ⁊ ipm̄ im/patoꝛē a ꝑte poſterioꝛi ig̊s ſuccēderet. Tūc ſctō martino iratꝰ aſſurgēs. v̄tutē diuinam ſe ſenſiſſe ꝯfeſſꝰ ē. mlt̄ūqȝ ipm̄ ꝯplectens ſibi oīa anteq̄ȝ rogaret ꝯceſſit mlt̄aqȝ mūera ob tulit. ſȝ martinꝰ nō accepit. In eodē q̊ȝ di alogo legit̄ q̄liter terciū moꝛtuū ſuſcitauit Cū. n. q̄dā iuuenis defūctꝰ fuiſſet ⁊ mater ꝓ reſuſcitatōe filij btūm martinū lacrīs exoꝛa ret. iſte in medio cāpi vbi erat innūerabilis mlt̄itudo gentiliū genua flexit. ⁊ cūctis vidē tibꝰ puer ſurrexit. Qua ꝓpter oēs illi genti les ad fidē xp̄i conuerſi ſunt. Eidem q̊ȝ viro ſctō obediebāt etiā inſenſibilia vegetabilia ⁊ irrōnabilia. Inſenſibilia ſicut ig̊s ⁊ aq̄. Nā cū in q̊dā phano ignē miſiſſet. in domo pro xima adherēte agēte vento flama ferebatur. Tūc martinꝰ ſuꝑ tectū domꝰ aſcēdēs obui um ſe aduenietībꝰ flamis inſeruit. Mox ꝯ vī vēti flāa retoꝛq̄t̄ vt ꝯflictꝰ q̄dā ꝯpugnātiū int̄ ſe elemētoꝝ videret̄. Nauis etiā q̄dā cū ꝑiclitaret̄. vt in p̄dicto dial̄. legit̄. q̄dā nego/ciatoꝛ nec dū xp̄ianꝰ exclamauit. Deꝰ mar/tini eripe nos. Et ſtatī tranq̄llitas mag̃ ſuc/ceſſit. Silr̄ vegetabilia. Nā cū in q̊dā lo/co tēplū antiquiſſimū diruiſſet. ⁊ arboꝛē pi ni diabolo d̄dicatā vellȝ excidere. obſiſtētibꝰ ruſticiſ ⁊ gētibꝰ. vnꝰ eoꝝ dixit. Si d̄ deo tuo fiduciā habes. nos hāc arboꝛē ſuccidemꝰ. ⁊ tu eā ſuſcipe. ⁊ ſi tecū eſt deꝰ tuꝰ vt dicis eua des. Quo ānuente. ſucciſe arboꝛi. ⁊ iā v̄ſus eū ibidē ligatū cadenti ſignū crucis oꝑpoſu it. ⁊ in aliā ꝑtē rediēs ruſticos qui ī tuo loco erāt fere oꝑpreſſit. Qui viſo miracl̄o ad fidē ꝯuerſi ſūt. Irrōnabilia q̊ȝ aīalia ſibi plu/ries obedierūt. ſic legit̄ in p̄dicto dial̄. Cū. n. canes lepuſculū inſeq̄ntes vidiſſȝ. impauit canibꝰ vt aīal inſeq̄ deſiſteret̄. Mox illi con ſtiterūt. ⁊ q̄ī victi in ſuis veſtigijs fixi māſe/rūt. Serpēs etiā q̊dā cū fluuiū q̄ndā na tādo trāſirȝ. martinꝰ ait ad ſpentē. In nōie dn̄i iubeo te redire. Mox ſe ad v̄bū ſcti retoꝛ ſit. ⁊ in ripā aliā trāſmeauit. Et ingemiſcēs martinꝰ ait. Serpētes me audiunt. ⁊ hoīes nō audiūt. Canis ſilr̄ q̄dā cū in q̄ndā ex martini diſcipl̄is latraret. ille ad eū ꝯuerſus ait. In nōie martini iubeo te obmuteſcere. Canis ꝯtinuo obmutuit ac ſi ligūā habuiſ

ſet abſciſam. B ¶Fuit aũt btũs martinꝰ
m̄lte humilitatis. Nã leproſũ q̄ndaȝ cũctis
horribilē pariſiꝰ obuiuȝ hñs ipm̄ oſculatuſ
eſt atq; benedixit. ſtatiq; mũdatꝰ eſt. In ſa-
crario q; reſidēs nũq; cathedra vſus ē. Nã
in eccl'ia nemo vnq; eũ ſedere conſpexit. Se
debat aũt in cellula ruſticana. q̄s tripodes
vocant. Mlte dignitatis. Quia par apl'is
dictꝰ eſt. ⁊ ꝓpter grãm ſpũſſancti q̄ in eũ ī
ſpecie ignis ad robur deſcendit. ſicut fuit in
apl'is. Vñ ⁊ apl'i freq̄nter eũ tãq; ꝯparē viſi
tabãt. Legit̃. n. in p̄dicto dial'. q̄ q̄dam vice
dũ martinꝰ in cella ſolꝰ ſederet. ⁊ ſeuerus et
gallꝰ eiꝰ diſcipli p̄ forībꝰ expectarent ſubito
mirabili ꝯcuſſi horrore plures in cella audi
unt inſil' colloq̄ntes. De q̄ cũ poſtmodum
martinũ requiſiſſent. ille ait. Dicã vob. Sȝ
vos queſo nll'i dicatis. Agnes tecla ⁊ maria
ad me venerũt. Nec tantũ illa die ſȝ ſepiꝰ ſe
ab eis confeſſus ē viſitari. Et petrꝰ ⁊ paulũ
apl'os a ſe ſepe videri phibuit. Multe iu
ſticie. Cũ. n. ab impatore noīe maximo inui
tatus fuiſſet. ⁊ martino poclm̄ primo fuiſſet
oblatũ. ſperantibꝰ cũctis vt poſt ſe regi tri-
bueret. pſ'bytero ſuo dedit nll'm eſtimans di
gniorē qui poſt ſe deberet bibere. ⁊ indignũ
iudicãs ſi ant regē aut regis ꝓxiõ pſ'bytero
ꝓtuliſſet. Mlte patiẽtie. Tãtã. n. in oībuſ
patiẽtiã ſuabat. q̄ cũ eēt ſũmꝰ ſacerdos im
pũe ſepe a clericis ledebat̃. nec a ſua eos ꝓpē
ꝗ caritate repellebat. Nemo illũ vnq; vidit
iratũ nemo merentē. nemo ridentē. Nunq;
in illiꝰ ore niſi chriſtꝰ. nũq; in illiꝰ corde ni-
ſi pietas niſi pax niſi miſcdia inerat. Legit̃
q; in p̄dicto dialogo q̄ dũ martinꝰ q̄dã vi-
ce in veſte hiſpida. ⁊ nigro ⁊ pẽdulo pallio
circũtectus ſup aſellũ ꝓcederet. eq̄s de ꝯ ve-
niẽtibꝰ expauefactis. milites in terraȝ ſaltu
p̄cipiti ſe dederũt ⁊ martinũ arripiẽtes g̃uit̃
v̄berauerũt. Ille aũt q̄i mutꝰ cedentibꝰ ter-
ga p̄bebat. Sȝ magis illi furebãt. eo q̄ ille q̄
ſi nō ſentiēs v̄bera illata ꝯtēnere videretur.
Protinus aũt aīalia adeo humo fixa pma
nebãt vt q̄ntumcũq; flagellata velut ſaxea
moueri nō poſſent. q̄uſq; ad martinũ rede-
untes. ⁊ pctũm ſuũ q̄d ignorant̃ in eũ ꝯmiſe
rãt ꝯfitētes. ille eis licẽtiaȝ dedit. ⁊ g̃du ꝯcito
aīalia ꝓceſſerũt. Mlte aſſiduitatis ī orã-
do. Quia vt in legẽda ſua dr̃ nũq; vllũȝ ho-
raȝ momẽtũ p̄teriijt q̄ nō aut oratōni aut le
ctioni incũberet. Inter legẽdũ tñ ⁊ opandũ
nũq; aīm ab orõne laxabat. Nam vt fabris
ferrarijs moris eſt. q̄ int̃ opandũ ꝓ q̄daȝ la-
boris leuamie incudē feriũt ita martinꝰ dũ
aliq̄d ageret ſemp orabat. Mlte auſteri-
tatis in ſeipſo. Refert. n. ſeuerꝰ in ep'la ad eu
ſebiũ q̄ cũ martinꝰ in q̄ndã villã ſue dyoce.
veniſſet. ⁊ clerici lectũ ſibi plimo ſtramie pre
paſſent. ille ibidē req̄eſcens. inſuetã mollicīē
pborreſcit q̄ppe q̄ nuda hũo vno tãtum cili
cio ſupiecto cubare ꝯſueuerat. Itaq; pmo-
tus iniuria ſurgēs ſtramẽtũ omē ꝓiecit ⁊ ſe
ſup nudã humũ collocauit. Circa mediam
v̄o noctē tota illa palea igne accendit̃. ⁊ mar
tinꝰ excitatꝰ dũ exire temptaret ſȝ neq̄ret ab
igne capit̃. ⁊ eiꝰ iã veſtimẽta v̄rũt̃. Rediens
v̄o ad ſolitũ orõnis ꝯfugiũ ⁊ crucis emittēs
ſignaculũ. in medio ignis intactꝰ pmanſit.
⁊ flamas ſenſit rorãtes q̄s male exptuſ erat
v̄rētes. Monachi igit̃ excitati ꝯcurrunt. et
martinũ quē iã ꝯſũptũ putabãt de medio
flamaȝ illeſũ educũt. Mlte ꝯpaſſiōis er
ga delinq̄ntes. Quia oēs volẽtes penitere
ꝯpaſſiōis ſinu recipiebat. Nã ⁊ cũ dyabolꝰ
martinũ rep̄hēderet cur ſemel lapſos ad pe
nitẽtiã recipet eidē r̃ndit. Si tu ipe o miſera
bil' ab hoīm infeſtatōe deſiſteres. ⁊ te factoȝ
tuoȝ peniteret. ego tibi ꝯfiſus ī dño xp̄i mi-
ſericordiaȝ pollicerer. Mlte pietatis erga
paupes. legit̃ ī p̄dicto dyal'. q̄ martinũ in q̄-
dã feſtiuitate ad eccl'iam tēdentē paup q̄dã
nudus ſecutꝰ eſt. Martinꝰ aũt archidiaco
no p̄cepit vt egentē veſtiret. Sȝ cũ ꝗ ille face
re diſtuliſſet. ingreſſus martinus ſecretariũ
tunicã ſuã illi tribuit. ⁊ ꝯtinuo abſcedere iuſ
ſit. Cũ ergo archidyaconꝰ moneret vt ad ſo
lẽnia pagẽda ꝓcederet. ille de ſe loq̄ns r̃ndit
ſe ire nō poſſe. donec paup veſtem accipiat.
Archidyaconꝰ v̄o nō intelligēs. q̄ꝛ cũ extrĩ-
ſecus cappa tectꝰ eſſet. ipm̄ nudũ interiuſ nō
videbat. paupē nō adeſſe cauſat̃. Et ille in-
quit. Mihi veſtis deferat̃ ⁊ paup nō deerit
veſtiẽdꝰ. Cõpulſus ille ad forũ vadit. ⁊ q̄n-
q; argẽteis tunicã vilē ⁊ curtaȝ q̄ dr̃ penula

q̄ſi pene nulla rapiēs an̄ pedes martini ira-
tus ꝓiecit. Quā ille ſecreto induit. Cuiꝰ ma
nice vſq; ad cubitum. ⁊ lōgitudo vſq; ad ge
nua ꝑtendebāt. Et ſic miſſā celebraturꝰ pro
cedit. Dū aūt miſſā celebraret. globꝰ igneuſ
ſuꝑ caput eiꝰ apparuit. ⁊ a m̄ltis ibidē viſus
fuit. Ob h̄ par apl'is dicit̄. Huic āt miracu-
lo addit magiſter Johēs beleth. ꝙ cū in miſ
ſa manꝰ ad deū vt moris ē leuaret manicis
lineis retro labētibꝰ cū nec brachia eiꝰ eēnt
groſſa nec m̄ltū carnoſa nec p̄fata tunica ꝓ
tēderet niſi vſq; ad cubitū remāſerunt eadē
brachia nuda. Tūc miracl'oſe torq̄ſ. aurei ⁊
gēmati deferūt̄ ab angelis. ⁊ brachia decen-
ter opiūt̄. Quē etiā tonſā q̄dā vice ꝯſpici-
ens euāgelicū inq̄t mandatum iſta ꝯpleuit
Duas tūicas iſta habuit. ⁊ vnā nō hn̄ti lar
gita eſt. Jta ⁊ vos inq̄t facere debetiſ. Mul
te ꝑtātis erga demones expellendos. Sepe
enī ip̄os demōeſ ex hoībꝰ expulit. Legit̄ etiā
i p̄dicto dial'. ꝙ q̄dā vacca a demōe agitata
cū vbiq; ſeuiret ⁊ m̄ltos ꝯfoderet. ⁊ vſꝰ mar-
tinū ⁊ ſocios ſuos in itinere furibūda ꝯcur-
reret ille mānu eleuata ip̄am ſiſtere iubet. Qua
īmobili ꝑmanēte. vidit dēmōem dorſo illiꝰ in-
ſidentē. Quē increpās diſcede inq̄t funeſte
de pecude ⁊ inoxiū aīal agitare d̄ſiſte. Quo
ꝓtinꝰ diſcedēte. vacca ad eiꝰ pedes ꝓſternit̄
⁊ ad eiꝰ īpiū cū oī māſuetudīe ad gregē ſuū
reuertit̄. Multe ſubtilitatis erga eos cogno-
ſcēdos. Demōes. n. ſibi ita ꝯſpicabiles redd̄
bāt vt apte ab ip̄o ſb̄ q̄cūq; imagīe videret̄.
Nā intdū demōes i iouis ꝑſonam plimū q;
mercurij. aliq̄n veneris vl' minerue transfi-
guratos ſe eiꝰ vultibꝰ offerebāt. q̊s ille oēs
ſuis noībꝰ īcrepabat. Mercuriū maxīe pa
tiebat̄ infeſtū. Jouē brutū atq; hebetē eē di-
cebat. Quadā etiā vice diabolꝰ in forma
regiſ purpura ⁊ dyademate ⁊ aureis caligiſ
ornatꝰ. ſereno ore letaq; facie ſibi apparuit.
Cūq; diu ābo tacuiſſet. agnoſce inq̄t marti
ne quē col'. Xp̄s ego ſū deſcēſurꝰ ad t̂ras. pꝰ
me manifeſtare tibi volui. Ad h̄ cū adhuc
martinꝰ admirās taceret. rurſꝰ ait. Marti-
ne cur dubitas credere cū me videas. xp̄us
ego ſū. Tūc ille a ſp̄ūſct̄o doctꝰ ait. Dn̄s ie-
ſus xp̄s nō ſe purpuratum. nᶜ diadēate reni-

tentē vētuꝝ eē p̄dixit. Ego xp̄m niſi i eo habi-
tu ⁊ forma q̄ paſſꝰ ē. niſi crucis ſtigmata p̄-
ferentē. veniſſe nō credā. Ad hāc vocē ille di
ſparuit ⁊ totā cellam fetore ꝯpleuit. E
Martinꝰ igit̄ obitū ſuū lōge an̄ p̄ſciuit.
quē etiā frībꝰ reuelauit. Jnterea cādacēſem
dyoc̄. cauſa ſedāde diſcordie viſitauit. Per
gēs ergo vidit mergl'os i flumīe piſcibꝰ inſi
diātes ⁊ q̊ſq; capientes. Forma iq̄t h̄ dēmo-
nū ē. Jnſidiant̄ icautis. capiūt neſciētes. ca-
ptos deuorant. ſaturari neq̄unt deuoratis.
Jmꝑat igit̄ vt relicto gurgite deſ'tas pete-
rēt regiōeſ. Statiq; grege fct̄ō. mōtes ſiluaſ
q; petiert̄. Jn illa igit̄ dioc̄. aliq̄; diu ꝯmo
ratꝰ corꝑis virībꝰ cepit d̄ſtitui. ⁊ diſcipul' indi-
cat ſe iā reſolui. Tūc oēs flētes cur nos inq̄
unt pat̄ deſeris. aut cui nos d̄ſolatos relīq̄s
Jnuadēt. n. gregē tuū lupi rapaces. Et ille
eoꝝ motꝰ p̄cibꝰ fletibuſq;. flēs q̊; ſic orauit.
Dn̄e ſi adhuc ꝑpl'o tuo ſū neceſſariꝰ. nō recu
ſo laborē fiat volūtas tua. Dubitauit. n. pe-
ne q̊d mallet. qꝛ nᶜ hos deſerere. nᶜ a xp̄o vo
lebat diutiꝰ ſeꝑari. Jtaq; cū aliq̄; diu mole-
ſtia febriū teneret̄. ⁊ a diſcipul' ſuis rogaret̄
vt ī lectulo ſuo vbi in cilicio ⁊ cinere decūbe
bat ſtramētū aliq̊d poneret̄. n̄ decet inq̄t filij
xp̄ianū niſi ī cilicio ⁊ cinere mori. Ego ſi vo
bis alıd̄ exēplū relinq̊ ipſe peccaui. Ocul' ac
manibꝰ in celū ſꝑ intētꝰ. inuictū ab orōe ſpi
ritū nō relaxabat. Et cū ſupinꝰ ſꝑ iaceret. et
a p̄ſbyteris rogaret̄ vt corpuſculū mutatiōe
lateris releuaret. ſinite me inq̄t frēs. ſinite ce
lū potiꝰ reſpicere q̄; terrā. vt ſp̄ūs ad dn̄m di
rigat̄. Et h̄ dicens vidit diabolum aſſiſtere
Quid h̄ inq̄t aſtaſ cruēta beſtia. Nihil ī me
funeſtū reperies. abrae me ſinꝰ recipiet. Et ī
hac voce ſub archadio ⁊ honorio q̄ cepert̄
circa ānū dn̄i. cccc.xlviij. vite eiꝰ. lxxxi. ſp̄ūm
deo reddidit. Vultuſq; eiꝰ tanq̄; iā glificа-
tus reſplēduit. ac chorꝰ angeloꝝ ibidem ꝯci
nēs a m̄ltis auditꝰ fuit. Ad eiꝰ trāſitū pi-
ctaui ſic̄ turonici ꝯuenerūt. ibiq; mag̃ alter
catio orta eſt. Dicebāt. n. pictaui Noſter eſt
monachꝰ. Nos req̄rimꝰ ꝯmēdatū. Quibꝰ
illi. Vobis eſt ablatꝰ. nobis a deo donatus
Nocte igit̄ media pictaui oēs penitꝰ ſopiū
tur. ⁊ ſic a turonicis ꝑ feneſtrā eiectꝰ. ꝑ lige-

rū nauigio ad vrbē turonicā cū magno gau/
dio deportāt. Beat⁹ aūt ſeuerin⁹ coloni
enſ eps cū die dn̄ica loca ſacta p⁹ matutias
more ſolito circuiret illa hora q̄ vir ſctūs ob
ijt angelos cantātes ī celo audiuit. Vocāſ/
q₃ archidyaconē interrogat ſi aliq̄d audiret.
Et cū ſe nil audire diceret. ⁊ archieps. vt dili
gēter auſcultaret moneret. cepit ſurſū collū
extendere. aures erigere. ⁊ ſup ſummis arti/
culis baculo ſuſtentāte ſtare. Sꝫ dū archi/
eps p eo oraſſet q̄ſdā in celo voces audire ſe
dixit. Cui archieps. Dn̄s me⁹ martin⁹ eſt.
qui migrauit e mūdo. ⁊ nūc angeli eū in celū₃
deferūt. Demōes aūt affuerūt q̄ eū retinere
voluerūt. ſꝫ nihil ſuū in eo reperientes con/
fuſi receſſerūt. Archidyacon⁹ igit̄ diē₃ ⁊ ho/
ram notauit. ⁊ tūc martinū₃ migraſſe cogno/
uit. Seuer⁹ etiā monach⁹ q vitā ei⁹ ſcripſit
cū p⁹ matutias leuiter obdormiſſet. ſic ipſe
in q̄dā epl'a teſtat̄. ſanct⁹ martin⁹ albis idu
tus. vultu igneo. ſtellātib⁹ oculis. crine pur
pureo tenēs librꝝ in manu dextera quē de vi
ta ei⁹ idē ſeuer⁹ ſcripſerat. eidē apparuit. Cū
q₃ p⁹ benedictionē in celū ꝯſcendere ipſum
videret. ⁊ cum eo aſcēdere cupet euigilatur.
Poſt h aūt nūcijs veniētib⁹ eadē nocte ſan
ctū martinū migraſſe audiuit. ¶ Eo
q₃ die ſctūs Ambro. mediolanēſ. eps miſſā
celebrās ſup altare inter pphetiā ⁊ eplā₃ ob
dormiuit. Et cū null⁹ eū₃ excitare pſumeret
⁊ ſubdyacon⁹ niſi ipſo innuēte eplām non
auderet legere. trāſactis duarꝝ vl' triū horarꝝ
ſpacijs excitauerūt eū dicētes. Jā hora pre
terijt ⁊ ꝑlꝫs valde laſſus expectat. iubeat do/
min⁹ noſter vt cleric⁹ eplām legat. Ad q̄s
ille. Nolite turbari. frater. n. me⁹ Martinuſ
ad deū migrauit. ⁊ ego ei⁹ funeri interfui ⁊ ob
ſequiū prebui. ſꝫ vltimā orōnē vobis excitā/
tibus explere nō valui. Tūc illi diē ⁊ hora₃
notātes. inuenerūt ſctūm martinū tūc migraſ
ſe ad celū. Cappā ei⁹ vt ait magiſter Jo/
hānes beleth reges frācie ī plijs portare cō/
ſueuerūt. Vn̄ ipſi⁹ cappe cuſtodes cappella/
ni dicebant. Poſt mortē aūt eius anno.
lxiiij. cū btūs Perpetu⁹ ei⁹ eccliam magni/
fice ampliaſſet ⁊ in eā corp⁹ ei⁹ trāſferre vel/
let. ſemel ⁊ bis ⁊ tercio ieiunijs ⁊ vigilijs inſi
ſtētes. ſepulcꝝ ei⁹ nullaten⁹ mouere potue/
rūt. Cūq₃ vellēt dimittere. q̄dā ſenex pulcer/
ri⁹ eis apparuit dicēs. Vſq₃q̄ tardatis Non
videtis ſctūm Martinū patū iuuare vos ſi
man⁹ apponitis. Tūc ille cū eis man⁹ appo
ſuit. ⁊ cū ſūma velocitate ſepulcꝝ leuauerūt
⁊ in loco vbi nūc colit̄ poſuerūt. Senex aūt
ille p⁹ h nuſq̄₃ ꝯparuit. Hec trāſlatio in mē
ſe Julij celebrat̄. Refert odo abbas cluniacē
ſis ꝙ tūc oēs cāpane in oīb⁹ ecclijs nullo tā
gente pulſabant. ⁊ oēs lāpades diuinit⁹ ac/
cendebant. ¶ Fert q₃ ꝙ tūc duo ſocij erant
q̄rꝝ vn⁹ erat cecus ⁊ alter ꝯtract⁹. Cec⁹ autē
ꝯtractū ferebat. ⁊ ꝯctus ceco viā demōſtra/
bat. Sicq₃ talr̄ mēdicātes mltā pecuniā ac
q̄rebāt. Audientes v̄o ꝙ ad corp⁹ ſctī marti
ni mlti ſanabāt infirmi. cū in trāſlatōe eius
corp⁹ extra eccliā₃ pceſſionalr̄ duceret̄. time
re ceperūt ne predictū corpus iuxta domū₃
vbi manebāt duceret̄. ⁊ ſic ipi forſitan cura/
rent. Nolebant. n. ſanitatē ꝯſequi ne deperi/
ret materia queſtus ſui. Qua ppter de illa
ſtrata fugiētes ſe ad aliā trāſferebāt. p quā₃
corpus nequaq̄₃ duci putabāt. Dū ergo fu
gerēt corpi eius ex improuiſo ꝯtin⁹ obuiaue/
rūt. Et q₂ de⁹ mlta bona preſtat inuitis. am
bo ꝯ eorꝝ volūtatē ꝯtinuo ſūt curati. lꝫ d̄ hoc
plurimū triſtarent̄. ¶ Ambro. aūt d̄ ſancto
Martino ſic ait. Beat⁹ martinus pphani
erroris tēpla deſtruxit. vexilla pietatiſ erexit
mortuos ſuſcitauit ab obſeſſis corpibus de
monia ſeua excluſit. ac varijs laborātes lan
guoribus ſalutis remedio ſubleuauit. q̄ ita
pfectus inuēt⁹ eſt. vt xp̄m texiſſet in paupe/
re. ⁊ veſte quā egen⁹ accepat mūdi dominū
induiſſet. O felix largitas q̄ diuitas opitur.
O clamidis glīoſa diuiſio q militē texit ⁊ re
gem. O ineſtimabile donū. q̄d veſtire meru
it diuinitatē. Digne huic dn̄e ꝯfeſſionis tue
premia ꝯtuliſti. Digne ei arrianorꝝ ſubiacu
it feritas. Digne amore martirij. pſecutoris
tormenta nō timuit. Quid erit p oblatione
integri corpis recepturus. qui p q̄ntitate ve
ſtis exigue deū veſtire meruit ⁊ videre. Sic
ſperātibus ꝯtulit medicinā₃. vt alios ſuppli/
cationibus. alios viſu ſaluaret.

CLXII A

De sancto Bricio.

Bricius sancti mar
b tini dyaconus. eiusqꝫ plimū emu/
lus mlta eidē sctō ꝯuicia īferebat
Nā cū qdā paup. Martinū reqreret dixit
ei bricius. Si illū delirū qris. ꝓspice emin9 al/
le est. n. qui qi amēs celū respicit. Cū igitur
paup a martino q̄ petierat accepisset vir sā/
ctus Briciū ad se vocans dixit. An ego tibi
delir9 videor brici. Qd cū ille p verecundia
se dixisse negaret. Ait martin9. Nōne aures
mee ad os tuū erāt. qñ h eminus loqbaris
Amē dico tibi. qa a dño obtinui vt mihi in
epatu succedas. sꝫ scias mlta te in epatu ad/
uersa passuꝝ. Qd bricius audiēs irridebat
dicēs. Nōne veꝝ dixi istuꝫ deliꝝ esse. Post
mortē igit sancti martini Brici9 in epm est
elect9. Qui deinceps orōni vacabat. Et licꝫ
adhuc supb9 tñ corpe cast9 erat. Anno aūt
epat9 sui tricesimo mlr qdaꝫ religiose vesti/
ta q̄ ei9 vestimēta lauabat ꝯcepit ⁊ filiū pepit
Tūc oīs ꝑpl's cū lapidib9 ad ei9 ianuā con
gregat9 est dicēs. Diu pietate sancti martini
luxuriā tuā dissiīlauim9 sed iaꝫ neqq̄ꝫ pollu/
tas man9 osculari valem9. Illo aūt viril'r
h negāte ait. Adducite ad me infantē. Quo
allato cū. xxx. esset dieꝝ dixit ad eū brici9 Ad
iuro te p filiū dei vt dicas corā oīb9 si ego te
genui. Et ille. nō tu inqt es pater me9. Po/
pulo aūt vrgēte vt qs esset eius pat reqrereꝫ.
ille ait. Nō est h meuꝫ. feci qd ad me ptinuit
Popul9 aūt h totū magicis artib9 attribu
ebat dicēs. Nequaqꝫ nobis falso pastoris
noīe dñaberis. Tūc ille p sui purgatōe pru
nas ardētes vsqꝫ ad tumbā scti martini cū/
ctis videntib9 deportauit. Proiectisqꝫ pru/
nis. vestis ei9 illesa appuit. Et ait. Sicut h
meū vestimētū a prunis mansit illesum. sic
corp9 meū a ꝯtactu mlieris est mūdm. Po/
pulo aūt adhuc nō credēte. sctūm Bricium
ꝯtumelijs ⁊ iniurijs afficiūt. ⁊ a sua dignitate
eijciūt. vt vbū qd sanctus martin9 dixerat
impleretur. Tūc bricius flens papā adijt. ⁊
septē annis ibidē pmanens quicqd in sctūꝫ
martinū deliqrat penitēdo deleuit. Popu/
lus aūt Iustinianū prefecit. ⁊ romaꝫ cōtra
briciū misit. vt epatum sibi ꝯtra briciū de
fensaret. Quo cū tenderet. in ciuitate vercel/
lēñ. vitam finiuit. et armeniū loco eius ꝑpl's
oīs pfecit. Septimo igit anno bricius cum
autoritate pape rediens sexto ab vrbe milia/
rio hospiciū accepit. et Armeni9 eadē nocte
spūm exalauit. Qd bricius p reuelatōeꝫ co
gnoscens. ait suis vt surgerent. ⁊ secuꝫ ad tu
mulandum turonēsem epm ppperarent. Cū
ergo Bricius p vnā portam ciuitatē ingre/
deretur. ille p aliam mortu9 efferebat. Quo
sepulto sctūs bricius sedē suā accepit. ⁊ septē
postmodum annis psidens ⁊ vitam lauda
bilem ducens. xliiij. anno epatus sui in pace
quieuit.

CLXIII

De sancta Elizabeth. A

Elizabeth inter
e pretat de9 me9 cognouit. vel
dei mei septia. vl dī mei satu/
ritas. Dicit ergo pmo Eliza
beth de9 me9 cognouit. qr de9 eā cognouit
1 i. suo beneplacito approbauit. vl cognouit. i.
2 noticiā sue cognitōis sibi infudit. Scdo dr
elizabeth. i. dei mei septia. ipa. n. habuit septi
mā di vel qr septē opib9 mīsicordie se exercu
it. vl qr nūc est in septia etate qescentiū. pue/
tura tādē in octauaꝫ resurgentiū. vl ppter se
ptē stat9 in quib9 fuit. Ipa nāqꝫ fuit in sta/
tu virginali. scdo in statu ꝯiugali. tercio in
statu viduali. qrto ī statu actiuo. qnto ī sta/
tu ꝯtēplatiuo. sexto in statu religioso. et nūc
septiō est in statu glīoso. Et isti septē status
manifeste ꝯtinēt in legenda sua vt possit di/
ci de ea qd dr in Daniele de nabuchodono/
sor. septē tpa mutabunt sup eā. Tercio dicit
dei mei saturitas. de9. n. eā mō satiauit et re/
pleuit splēdore veritatis. dulcedine suauitatis
⁊ vigore eternitatis. Vñ aug. in li. d ciui. di.
agens de ciuitate celesti dicit. In eternitate
dei viget. in veritate dei lucet. in bonitate dei
gaudet.

Elizabeth illustris vngarie regis fi/
e lia. genere nobilis. sꝫ fide ac religione
nobilior. stirpē tam nobileꝫ nobili/

tauit exēplis. illuſtrauit miracul'. ⁊ ᵭcorauit
grā ſctitatis. Quā autor nature ſupra natu
rā q̊dāmō extulit. dū puella regalibuſ nutri
ta delicijs. oīa puerilia aut oīno ꝯtēnerꝫ. aut
eaᵭ ī dei obſeq̄um mācīparꝫ. vt liq̄do clare/
at tenera eiꝰ infātia q̄nta ſimplicitate vigu
it. q̄nta dulci deuotōe incepit Extūc ſiq̄dem
cepit bōis aſſueſcere ſtudijs. ludos ſpernere
vanitatis ſucceſſus ꝓſperos fugere mundi
ꝓficere ſemꝑ in reuerētia dei. Cū. n. adhuc eſ
ſet quinquēnis in eccl'ia orādi grā tā ſedula
ꝑmāebat. vt eā eiꝰ ſodales vl' ancille auellere
vix valerēt. Quā cū ancille vl' coetanee eiuſ
obſuarēt. aliq̄ꝫ ᵭ illis cā ludi v́ſus capellam
inſeq̄ videbat vt ex hꝫ intrādi eccl'iaꝫ oportu
nitatē captaret. Quā ingrediēſ genua flecte
bat aut pauimēto total'r incūbebat. Et licꝫ li
teraꝝ ꝑitiā n̄ hrēt tn̄ corā ſe ī eccl'ijs ſepe pſal/
teriū expādebat. vt q̊dāmodo ſe legere finge
ret ne velut occupatā q̇s īpediret Se q̊ꝫ cuꝫ
puell' ad trā ꝓſtratā ludi ſpecie menſurabat
vt ſub tali occaſiōe deo reuerentiā exhiberet
In ludo etiā anuloꝝ ⁊ alijs ludis ſpeꝫ totaꝫ
in deū ponebat. Et ex his que puella ꝑuula
lucrabat̄. vl' al's peculiariᵗ̄ poſſidebat. puell'
pauꝑcul' decimas exhibebat. inducens eas
vt ſepe orōnem dn̄icā dicerēt ⁊ crebro virgi/
nem ſalutarēt. Creſcens v́o ꝑ etateꝫ tpis.
creſcebat ampliꝰ ꝑ affectū deuotōis. Nā be
atā virginē dei genitricē in ſui ꝓtōnam ⁊ ad
uocatā ⁊ btūm ioh̄em euāg. in ſue caſtitatiſ
cuſtodē elegit. Cū. n. ſingl'e cedule ſinguloꝝ
apl'oꝝ noībꝰ inſcripte altari īponerent̄ ⁊ q̄/
libet aliaꝝ puellaꝝ caſu ſibi cedulā ꝯtingen
tē accipet. iſta orōe fuſa tribuſ vicibꝰ cedulā
vbi nomē ſancti petri erat in ſcriptū. ⁊ deſiᵭ
rabat accepit. Ad quē tāto deuotōis ferreba
tur affectu. vt nihil in eiꝰ noīe petētibꝰ dene/
garet. Ne v́o mūdi ſucceſſus ſibi nimiū blā
diretur. q̊tidie in rebꝰ ꝓſperis ſibi aliq̄d ᵭtra
hebat. Cū. n. in aliq̄ ludo ſibi ꝓſpere ſuccede
ret reliquū intmittēs di. nolo ꝓcedere ſed ꝓ/
pter deū reliquū intmitto. B Ad cho
reas q̊ꝫ cū puellis ceteris aduocata. cū vnū
circūitū ꝑegiſſꝫ dicebat. ſufficiat nobis vnꝰ
circūitꝰ. iā ꝓpter deū alios dimittamus. Et
ſic ꝑ talē modū puella a vanitatibus tēpa

bat. Veſtimētoꝝ laſciuos vſus ſꝑ abhorru
it. ⁊ oēm in his honeſtatē dilexit. Certum q̊ꝫ
ſibi nūeꝝ orōnū indixerat. quē ſiq̄n aliq̄ oc/
cupatione ꝑuēta n̄ potuiſſet ꝑficere. ⁊ ab an
cillis lectū ingredi cogerēt. cū celeſti ſponſo
vigilias vigilantᵉ̄ ſoluebat. Dies q̊ꝫ ſolēnes
puella nobil' tāta deuotōe colebat. vt etiam
manicas ſibi ꝯſui nll'a rōe pateret̄ añq̄ꝫ miſ
ſaꝝ ſolēnia ꝯpleret̄. Cirotecaꝝ etiā vſus añ
meridiē in diebꝰ dn̄icis ſibi interdixit. volēs
in hꝫ ⁊ ſacre deferre ſolēnitati ⁊ ſue ſatiſfacere
deuotiōni. ꝓpter qᵭ ſolita erat ad hꝫ ⁊ ſilia ſe
ꝑ votū aſtrigere. ne q̇s eaꝫ poſſet aliquibus
ſuaſiōibꝰ a ſuo ꝓpoſito reuocare. Officiuꝫ
eccl'iaſticū audiebat cū tāta reuerētia vt cuꝫ
ſacra legerēt euāgelia. vl' ſacra hoſtia ꝯfice/
ret̄. mācas ſi forte ꝯſute eēnt ſolueret. moni
lia deponeret. ⁊ cetera capitis ornamenta in
imo locaret. At vbi gradū v́ginalē prudē
ter rexit. ⁊ inocēter ꝑcurrit ꝯiugalē ĝduꝫ in/
trare ꝯpellit̄. vtpote q̄ ad hꝫ patno imꝑio vr/
gebat̄. fructū ꝑceptura tricelimū q̄ fidē trini
tatiſ ſuauit cū ᵭcalogo p̄ceptoꝝ Cōſēſit igi
tur hꝫ īuita ī copulā ꝯiugalē. nō vt libidini
ꝯſentiret. ſꝫ ne pris p̄ceptū ꝯtēneret ⁊ vt fili/
os educādos ad dei ſuitiuꝫ ꝓcrearet. Quā/
uis. n. fuerit legi thori ꝯiugal' aſtricta. nlli tn̄
culpā de delectatōi fuit ſubiecta. Qᵭ in̄ ma
nifeſte ꝯſtat. q̊niā in manibꝰ magiſtri Con
radi votū emiſit. ꝙ ſi viro ſuo eā ſuꝑuiuere
ꝯtingeret. ꝯtinētiā ꝑpetuā obſuaret. C
Fuit igit̄ lātĝuio turigie ſociata ꝯiugio
ꝓut regal' exigebat magificētia. et diſpoſitio
ordiauit diuia. vt. ſ. ibiᵭ mltos ad ᵭi amorē
adducerꝫ ⁊ īcultos hoīes edocerꝫ. Lꝫ āt mu
tauerit ſtatū. nō tn̄ mutauit mētis affectum
Quāte aūt fuerit ᵭuotōis ⁊ hūiliatōis ad
deū. q̄nte auſteritatis ⁊ abſtinētie ad ſe ipaꝫ.
q̄nte largitatis ⁊ miſcᵭie ad pauꝑes. ex hiſ q̄
ſubiecta ſūt aptiꝰ declarat̄. Nā ī orōe tāti ex
titit feruoris. vt etiā ancillas ad eccl'iam gra
du ꝯcito ꝑuenirꝫ. vt q̄ q̇buſdā clādeſtis ora
tiōibꝰ aliq̄m ᵭi grāꝫ īpetraret. In nocte ad
orōem ſepe ſurgebat. rogāte eā marito vt ſi/
bi ꝑceret ⁊ q̇eti alicui corpꝰ donaret. Ordi/
nauit aūt cū q̄dā domicella ſibi int̄ ceteras
magis familiari. vt ſi forte ſomno deꝓſſa nō

ſurgeret.eam pede tangens excitaret. Qua
dam vero vice pedē dñe tāgere voluit. ⁊ caſu
in pedē mariti īpegit. Qui ſubito excitatus
rem vt erat didicit. ⁊ patient ſufferēs prudē
ter diſſimulauit. Et vt orōnū ſuaꝝ deo pin
gue redderet ſacrificiū. ſepe ipſum irrigabat
abundantia lacrimaꝝ. qs qdem lacrīas fū/
debat iocūde. ⁊ ſine aliq̄ indecēti vult⁹ pmu
tatiōe. ita vt ſemp cū dolore fleret ⁊ de dolo/
re gauderet. ⁊ h̄ qdam vult⁹ leticia venuſta
ret. Tante ſe humilitati ſubiecit. vt ꝑpter di
amorē vilia ⁊ abiecta nō ſperneret. ſꝫ h̄ cuꝫ de
uotione nimia exerceret. Nā infirmū q̄ndā
vultu deformē. capitis fetore horribilē i ſinu
ꝓprio reclinauit. ⁊ horridū crinē tondēs ei⁹
caput ancillis ridētib⁹ lauit. In rogationi
bus ſp ꝓceſſionē nudis pedibus induta la/
neis ſequebat̄. Et in ꝑdicationū ſtationib⁹
inter paupculas tanq̄ꝫ paup ⁊ humilis reſi
debat. In purificatiōe poſt ꝑtuꝫ neq̄q̄ꝫ ſe vt
cetere gēmis ornabat. vel veſtib⁹ deauratis
tegebat. ſed exemplo intemerate puerpe filiū
ꝓprijs geſtans in vlnis. ipm ad altare cum
agno ⁊ candela hūiliter offerebat. vt ex his
⁊ ſeculi pompā contēnendā oñderet. ⁊ ſe illi/
bate puerpe ꝯformaret. Deinde domū redi
ens veſtimenta ipſa cum quib⁹ ad eccliam
ꝓceſſerat. alicui paupi mulieri tribuebat.

Accedit quoqꝫ ad ſue humilitatis ꝑco/
niū. q ipa libertate ꝑcellens ⁊ dignitate ſub/
limis. cuiuſdā viri. ſ. magiſtri Cōradi pau/
peris ⁊ mendici. ſed tñ ſcientia et religione ꝑ
cipui. ſaluo iure mrīmonij ⁊ ꝯſentiente ma
rito obedientie adeo ſe ſubiecit. vt q̄dq̄d ille
ꝑcipet. ipa cū reuerentia ⁊ mlto gaudio ad
impleret. vt ex hoc ⁊ obedientie pciperet me
ritum ⁊ dñi ſaluatoris q̄ factus eſt obediēs
vſqꝫ ad mortē imitaretur exemplū. Qua
dam aūt vice ad quandā ꝑdicationē ab ipo
vocata ſupueniente marchioniſſa myſſenē
ſe impedita nō venit. Qđ ille egreferēs tan/
tam ei⁹ inobedientiā relaxare noluit. donᶜ
vſqꝫ ad camiſiā expoliatā cū quibuſdā an/
cillis ſuis q̄ culpabiles fuerant fortiter ver/
berari fecit. B Sibi q̄ꝫ tantā abſtinē/
tiam et rigorē imponebat. vt corp⁹ ſuū vigi
lijs diſciplinis ⁊ ieiunijs maceraret. Naꝫ ſe/
pe a viri thoro abſtinens. noctes ducebat i/
ſomnes. vt orōnibus poſſet inſiſtere. ⁊ in ab
ſcondito patrem celeſtē orare. Cunqꝫ ſom/
ni interpellaret neceſſitas. ſup ſtrata tape/
tia dormiebat. Sed cū maritus abeſſet. cuꝫ
ſponſo celeſti in orationib⁹ pnoctabat. Se
pe etiā p manus ancillaꝝ faciebat ſe in cubi
culo fortiter verberari. vt ſaluatori flagella/
to vicem rependeret ⁊ carneꝫ ab omni laſci/
uia coerceret. Tantaꝫ aūt in cibo ⁊ potu
temperantiā exhibebat. vt in menſa mariti
inter diuerſa ferculoꝝ genera interdū pane
ſimplici eſſet contenta. Magiſter enī Con/
radus ſibi interdixit ne de cibis mariti q̄cq̄ꝫ
contingeret. de quibus ſanam conſcientiaꝫ
nō haberet. Quod ipſa tanta diligentia ob
ſeruauit. vt alijs diuerſis delicijs abundan
tibus. ipſa cū ancill' ſuis cibis groſſioribus
vteretur. Sepe tñ ad menſā ſedebat ⁊ cibos
manib⁹ ꝯtrectabat ⁊ diuidebat. vt ex hoc co
medere videretur. ne ſupſtitiōis notā incur
reret. ſed vrbanitate tali cūctos ꝯuiuas letifi
caret. Quadā vice cū longi itineris fuiſ/
ſet labore depſſa. ⁊ marito ⁊ ſibi fuiſſent cibi
diuerſi oblati. qui nō credebant̄ de iuſtis la
boribus acquiſiti. oīno abſtinuit ⁊ nigꝝ pa
nem et duꝝ in aqua calida madefactum cū
ſuis ancillis patienter comedit. Ob h̄ q̄ſdā
redditus iuſtos vir ſuus ſibi aſſignauerat.
de quib⁹ cū quibuſdā ancill' ſuis q̄ ſibi ad h̄
oīa ꝯſentiebāt viuebat. Sepe aūt cibos cu/
rie reſpuit ⁊ aliq̄rū bonoꝝ viroꝝ cibaria re
quiſiuit. Hec aūt oīa vir ſuus cū patientia
ſupportabat. aſſerēs q hec ⁊ ipē libenter face
ret. ſi turbationem ſue familie nō timeret.

Statū q̄ꝫ pauptatis in ſumma glīa ꝯſti
tuta ſūmope affectabat. vt ⁊ xpo paupi vicē
repēderet. ⁊ mūd⁹ i ea nil ꝓpriū hrēt. Qua p
pter interdū cū ſola eēt cū ācill' veſtimētiſ vi
lib⁹ induēs ſe. ⁊ deſpecto velo caput ſuū ope
riēs dicebat. Talit incedā cū ad ſtatū vene/
ro pauptatis. Licꝫ aūt ſibi abſtinētie frenū
ipoſuerit. tāta tñ liberalitate ſe ad paupes ef
fūdebat. vt nullū aliq̄ ꝑmi inedia pateret̄. ſꝫ
oīb⁹ adeo largiſſime ſubueniebat. vt oēs eā
matrē paupeꝝ acclamarēt. Sex enim miſe/
ricordie opibus tota vigilantia inſudabat.

vt regnū ꝑpetuuꝫ ꝑpetuo regnatura ꝑcipe-
ret ⁊ paternā benedictionē cū benedictis ad
dexteram poſſideret. Jp̄a nāqꝫ nudos ve-
ſtiebat. Siqͦdem veſtimēta impēdebat pau
peribus nudis. ꝑegrinoꝝ ⁊ pauꝑum corpo
ribus ſepeliendis. ⁊ pueris baptizandis. qͦs
quidē pueros ſepe de fonte ſacro leuabat. et
ꝓprijs manibus eoꝝ veſtimēta ſuebat. vt cō
paternitate ꝯtracta eis liberius ſubueniret.
E Accidit aūt vt cuidaꝫ pauꝑcule quo-
dam ſatis bonū tribueret veſtimentū. Jlla
aūt videns donū tā magnificū. taꝫ ingenti
gaudio eſt ꝑfuſa. vt ad terrā cadēs mortua
crederet̄. Quod btā elizabeth videns doluit ſe
ſibi tanta dediſſe. timēs ne ſibi fieret cā mor-
tis. Sꝫ tn̄ ꝓ ea orauit. ⁊ ipſa ſanata ſurrexit
Sepe aūt ipſa cū ancillis ſuis lanaꝫ ꝓprijs
manibꝰ filabat. ⁊ īn̄ veſtimēta fieri faciebat
vt ex hoc bonoꝝ laboꝝ glīoſum receꝑet fru-
ctum ⁊ exemplū vere humilitatis preberet.
⁊ de ꝓprij corporis laboribus elemoſinā da
ret deo. Jpſa eſurientes paſcebat. Pauperi
bus. n. alimenta prebebat adeo vt lantguio
viro ſuo ꝓfecto ad curiā Friderici imꝑato-
ris qui tūc erat cremone. ipſa oēm annonā
de ſuis grangijs collegit. ⁊ ꝯgregatis vnde-
cūqꝫ pauꝑibus quotidie eis neceſſaria mi-
niſtrabat. eo ꝙ tūc cariſtia ⁊ fames valida ī-
minebat. Sepe aūt cuꝫ pecunia ei deficeret
ornamēta vendebat vt pauꝑibꝰ ſubueniret
Multa etiā ſibi ⁊ ſuis ancillis ꝯſueuit ſub-
trahere ⁊ pauꝑibus reſ̄uare. Jpſa ſitientes
potabat. Quadā aūt vice ceruiſiam paupi
bus diſtribuēs cū vnicuiqꝫ ſufficiēter dediſ
ſet. inuentū eſt ꝙ vas nullū habuit. diminu-
tionē. ſed eandē quā prius menſurā ſ̄uauit
Jp̄a hoſpitio ꝑegrinos ⁊ pauꝑes ſuſci-
piebat. Domū. n. maxiam ſub altiſſimo ca-
ſtro ſuo ꝯſtruxit. in q̄ infirmorum magnaꝫ
multitudinē refouebat. qͦs diebus ſingulis
nō obſtāte difficultate aſcēſus vl' deſcenſus
viſitans. ⁊ eis oīa neceſſaria miniſtrabat. et
v̓bis incitatorijs ad patiāꝫ inducebat. Et lꝫ
oēm corruptionē aeris. ſemꝑ egre portaue-
rit. infirmoꝝ tn̄ corruptiōes ꝓpter dei amo-
rē etiā tꝑe eſtiuo nō abhorruit. ſed remedia
adhibuit. velo ꝓprij capitis terſit. ⁊ manibꝰ
ꝓprijs ꝯtrectauit. lꝫ ancille talia g̃uiter tole-
rarēt. Jn eadē qͦꝫ domo puerulos pauꝑū
feminaꝝ nutriri cū ſūma diligētia faciebat
qͦbꝰ ſe tā dulcē ⁊ hūilē exhibebat. vt eam oēs
matrē vocarēt. ⁊ intrātē domū cuncti tanq̄ꝫ
matrē filij ſequerent̄. ⁊ ante eā cateruati cuꝫ
ſūmo ſtudio collocarēt̄. Jpſa v̓o ⁊ ollicu
las ⁊ anulos vitreos ⁊ q̄daꝫ alia vitrea emi
fecerat. vt pueri ludos pueriles in talibus ex
ercerent. Que dū in pallio ꝓprio equitans
in caſtꝝ deferret. de rupe altiſſima ſuꝑ lapi-
des ceciderūt. ſꝫ nulla in eis leſio eſt inuēta.
Jpſa infirmos viſitabat. Miſeroꝝ enīꝫ
ꝯpaſſio adeo animū eiꝰ vendicabat ꝙ eorū
hoſpitia diligēter ꝑq̄rens eos ſolicite viſita-
bat. eoꝝ camerulas familiariter ⁊ deuote ſꝫ
intrās. nec difficultate vie ꝑtenta. nec longi-
tudine laceſſita. quibꝰ ſubueniebat in neceſ
ſarijs. ⁊ verba exhibebat ꝯſolationis. Pro-
pter quod ex q̄ntuplici ꝯſideratōe remūeratio
nem accepit. ſ. ex indigꝛōe viſitatōis. ex labo-
re itineris. ex affectu ꝯpaſſiōis. ex affatu ꝯſo
latōis. ⁊ ex largitione muneris. Jpſa ſepul-
turas pauꝑū freq̄ntabat. Mente nāqꝫ d̓uo
ta pauꝑum currebat ad funera. ⁊ veſtes q̄s
ꝓprijs manibꝰ fecerat. eoꝝ corꝑibꝰ coapta-
bat. adeo vt ſemel velū ſuū lineuꝫ magnū in
ꝑtes ꝯcideret. ⁊ cuiuſdā pauꝑis corpꝰ inuo
lueret. Eoꝝ etiā funera ꝓprijs manibꝰ ꝯtre
ctabat. ⁊ in ipſoꝝ obſequijs deuota mane-
bat. Jnter hec laudāda eſt deuotio viri ſui.
q̄ lꝫ negocijs eēt multis implicitꝰ ī dei tn̄ ob
ſequio erat deuotꝰ. Et qꝛ ip̄e talibꝰ ꝑſonali
ter intendere nō valebat. vxori ſue ꝑtāteꝫ cō
ceſſerat agendi oīa q̄ dei honorē reſpicerent
⁊ aīe ſue ſalutē afferrent. F Cupiens
v̓o btā elizabeth vt vir ſuꝰ in fidei defēſionē
potētie ſue arma ꝯuerterꝫ. ip̄ꝫ ſalubri exhor-
tatōe induxit. vt ad terrā ſanctā ꝑgeret viſi-
tandā. Ubi dū eſſet ip̄e lantgrauiꝰ p̓nceps
fidelis deuotꝰ ⁊ inclitꝰ. fide integra ⁊ deuoti
one ſincera deo reddidit ſpūm ſuoꝝ operuꝫ
fructū recipiēs glīoſum. Et ſic ip̄a vidualeꝫ
ſtatū cū deuotione amplectit̄. ne vidual' cō-
tinētie p̄mio frauderet̄. ſꝫ fructū ſexageſimū
ꝑciperet. vtpote que decaloguꝫ p̄ceptorum
cū ſex oꝑibꝰ miſcdie obſ̄uaret. Uerū cū

moꝛſ viri ſui ꝑ totā fuiſſꝫ turigiā diuulgata ipa tāq̄ꝫ diſſipatrix ⁊ ꝓdiga a q̄buſdā vaſallis viri ſui turpiter ⁊ totalr̄ ē eiecta. vt ex hoc eiꝰ patiētia clareſceret. ⁊ paupꝑtatis diu ꝯceptū deſideriū obtineret. Adueniēte igit̄ nocte ī domo cuiuſdā tabnarij ī loco vbi poꝛci iacuerāt ſe recepit. dõ grās mltas agēs. Hora v̄o matutīali ad domū frūꝫ minoꝛū pergēs rogauit vt ꝓ ſua tribulatione deo grās ageret. ⁊ te deū laudamꝰ cātaret. Seq̄nti die domū cuiuſdā ſui emuli cū ſuis puul' iuſſa ē igredi. arto ſibi loco ibideꝫ admodū aſſignto. Que dū ab hoſpite ⁊ hoſpita plimū gua ret pietibꝰ valefecit dicēs. Libēter hoībꝰ valefacerē. ſi bn̄ficos īuenirē. Cōpulſa igit̄ ad locū p̄oꝛē redijt. ⁊ puulos ſuos ad loca diuerſa alēdos trāſmiſit. Dū v̄o ꝑ q̄ndā viā ſtrictā luto ꝓfūdo plenā. ſuꝑ q̊ſdaꝫ lapides ibidē poſitos ꝑgeret. ⁊ vetula q̄dā cui iā mlta bn̄ficia ꝯtulerat. ſuꝑ eoſdē lapides trāſiēs ei dē cedere recuſaret. ipa ī lutū ꝓfūdū cecidit. ⁊ ſurgēs veſtimēea ſua gaudēs et ridēs abſterſit. Poſt hāc abbatiſſa eiꝰ matertera ipiꝰ paupꝑtati nimiū ꝯpatiēs ad epm̄ babēbergēſē ipiꝰ auūculū eā duxit. Qui eā hōeſte ſuſcipiēs caute retinuit. ītēdēs ipaꝫ ſecūdis nuptijs copulare. Qđ cū ācille q̄ ſecū cōtinētiā vouerāt didiciſſet. ⁊ ex hoc ſe mltis lacrimis affligerēt. btē elizabeth cuꝫ gemitu hec retulerūt. Que eas ꝯfoꝛtās ait. Cōfido ī dn̄o ꝓ cuiꝰ amoꝛe ꝯtinētiā voui ꝑpetuā. q̄ meū ꝓpoſitū firmū cuſtodiet. ⁊ oēm violētiā cōteret. ⁊ ꝯſiliū hūanū diſſoluꝫ. Et ſi foꝛte auūculꝰ meꝰ voluerit me alicui copulare aīmo diſſētiā ⁊ v̄bis parit̄ ꝯdicā. Et ſi nullū aliud mihi euadēdi ſuꝑeſſꝫ remediū naſū mihi ꝓpꝛiū decrūcarē vt me ſic defoꝛmē q̄libet abhoꝛrerꝫ. Cū igit̄ de mādato ipiꝰ epi ad q̊dā caſtꝝ īuita fuiſſet deducta. moꝛatura ibidē donec traderet̄ ꝯiugiū. ⁊ ipſa ſuā caſtitatē dn̄o cū lacrīs ꝯmēdaſſꝫ. ecce dn̄o diſponente oſſa viri ſui de vltramarinis ꝑtibꝰ deferunt̄. Juſſa ē igit̄ ab epo reduci. vt oſſibꝰ viri ſui deuota occurrerꝫ. Jpa ergo oſſa ab epo cū honoꝛabili ꝑceſſione. et ab ipa cū mltā deuotione ⁊ lacīarū effuſiōe ſuſcepta ſūt. Que ꝯuerſa ad dn̄m dixit. Grās tibi ago dn̄e q̄a in ſuſceptōe oſſiū viri mei dilecti tui me miſerā ꝯſolari dignatꝰ es. Tu ſcis dn̄e q̄ꝛ lꝫ ipm̄ te amantē mltū amaueri. tn̄ ob tui amoꝛeꝫ eius pn̄tia libenter carui. ⁊ in ſancte t̄re tue ſubſidiū deſtinaui. Et q̄ꝫuis d̄lectabile mihi eſſe adhuc cū eo viuere tali ꝯditōe vt cū ipo paupē ꝑ totū mūdū paupcula mēdicarē. tn̄ te teſte ꝯ tuā volūtatē vno crine ipꝫ n̄ redimerē. nec ad vitā moꝛtalē iteꝝ reuocarē. ipm̄ aūt ⁊ me tue grē recōmēdo. Ne verū ne fructū centeſimū ꝑderet. q̄ ꝑfectionem euāgelicā ſuātibꝰ datur. q̄ de ſiniſtra miſerie ad dexterā glīe trāſferunt̄. religioſum habituꝫ induit. veſtes. ſ. griſeas hūiles ⁊ abiectas. ꝯtinentiā poſt moꝛtē viri ꝑpetuaꝫ ſeruās. obedientiā ꝑfectā cuſtodiēs ⁊ voluntariā paupꝑtatē amplectēs. Mēdicando quoq̄ꝫ ire oſtiatim voluit. ſꝫ magiſter cōradus nō ꝑmiſit. Fuit āt hītus tā deſpectus vt deferret palliū griſeū panno coloꝛis alteriꝰ ꝓlongatū. manicas etiā tunice ruptas alteriꝰ coloꝛis panno habuit emendatas. Pat̄ v̄o ſuus rex vngarie audiens filiā ſuā ad tantā deueniſſe inopiā. comitē q̄ndā ad eaꝫ miſit. vt ipam ad paterna limīa reducere ꝓcurarꝫ. Qui vidēs eam tali habitu oꝛnataꝫ. cernēſq̄ꝫ ſedentē humiliter ⁊ filantē. p̄ ꝯfuſiōe ⁊ admiratōe exclamās dixit. Nunq̄ꝫ filia regis tā vili habitu induta apparuit. nec lanaꝫ aliq̄n filare viſa fuit. Cui v̄o ꝓ ſua reductione vehementer inſtitiſſet nullatenꝰ acq̄euit. cū paupibꝰ malēs in paupꝑtate degere q̄ꝫ diuitijs multis cū diuitibꝰ abūdare. vt v̄o eius animꝰ in deū totꝰ trāſiret. ⁊ intēta eiꝰ deuotio nullū impedimētū hrēt rogauit dn̄m. vt oīm tꝑaliū ꝯtemptū ſibi infūderet. ⁊ filioꝛū dilectionē a ſuo coꝛde auelleret. ⁊ ꝯ̄ oēs contumelias ꝯtemptū ⁊ ꝯſtantiā largiret̄. Fuſa v̄o oꝛōe audiuit dn̄m ſibi dicentē. Exaudita eſt oꝛatio tua. Que dixit ācillis. Exaudiuit dn̄s vocē meā. q̄ꝛ ⁊ oīa tꝑalia vt ſtercoꝛa reputo. ⁊ de filijs meis nō plꝰ q̄ꝫ de alijs ꝓximis curo. ⁊ mei ꝯtēptū ⁊ oppꝛobꝛia ꝑuipēdo nihilq̄ꝫ aliđ iā diligere videoꝛ niſi deū. Magiſter quoq̄ꝫ cōradꝰ ſepe ſibi moleſta ⁊ ꝯ̄ꝛia iponebat. ⁊ q̊s amplius diligere videbat̄ ab eius cōſoꝛtio ſeꝑabat adeo vt duas fideles

ancillas ⁊ ꝑdilectas q̄ a iuuentute sua secū
fuerāt enutrite ab ea remouerit. mltis effusꝪ
lacrimis hic ⁊ inde. Hec āt faciebat vir sctūs vt
eiꝰ volūtatē frangeret. ⁊ vt ipa suū affectum
ad deū totalr erigeret. ⁊ ne aliq̄ d ancill' ꝑsti-
nā gliam ad eiꝰ mēoriā reuocarꝫ. In his āt
oībꝰ inueniebat̄ ⁊ velox ad obediētiā ⁊ con
stās ad patiam. vt ꝑ patiam aiam suā pos-
sideret. ⁊ ꝑ obediētiā victoria decoraret. Di
cebat qꝫ Si ꝑpt deū tātū timeo hoīez mor-
talē. q̄ntū timere debeo iudicē celestē. Jō āt
magistro corādo paupi ⁊ mēdico ⁊ non ali
cui diuiti epo obediētiā facere volui. vt oēm
occasiōez tpal' ꝯsolatōis a me penitꝰ abdica
rem. Quadā vice dū claustꝝ q̄rundā sctī
monialiū ab eis obnixe rogata intrasset. nō
habita licētia a suo magistro. fecit eā tam g̃-
uiter verberari vt post tres hebdomadas ī
ea vestigia vberū appareret. Dicebat āt su-
is ancill' se ⁊ illas ꝯsolās. Sicut gm̄e fluuio
inundāte depmit̄. ⁊ decrescēte erigit̄. sic nos
aliq̄ afflictōe adueniente debemꝰ ꝑ humili
tatē submitti. cessante vō ad deū ꝑ spūalem
leticiā eleuari. Tāta se hūilitate deprime
bat vt nll'atenꝰ pateret̄ q ancille eā dn̄az ap
pellaret. sꝫ singl'ari tātū ad eā nūero loq̄ren
tur eo mō. s q̄ inferiorib' loq̄ solemꝰ. Scu-
tellas insup aliaqꝫ coq̄ne vtensilia lauabat
⁊ ne ab ancill' ꝓhiberet̄. eas tūc ad loca alia
trāsmittebat. Dicebat etiā. Si vitā aliā ma
gis despectā īuenissem ipam potiꝰ elegissez.
¶ Ceterꝝ vt cū maria optimā ꝑtē possid
ret sedule ꝯteplatōi vacabat. In q̄ quidem
ꝯteplatōe speciale grām hūit lacrimas funde
re. celestes visiōes crebro videre. ⁊ ad amorē
dei alios inflamare. Qn̄ q̄dē magis iocun
da videbat̄ tūc iocūde deuotōis lacrimas emit
tebat. ita vt lacrime de vltu eiꝰ iocūdo tāq̄ꝫ de
fōte serenissimo effluere videret̄. vt sil' flens
videret̄ ⁊ gaudēs. nunq̄ꝫ in deformitatē vel
rugas vultū ex fletu ꝯuertens. Dicebat enī
de his q vultū in fletu deformāt. videtur q̄si
dn̄m deterrere. Dent enī dn̄o qd hn̄t cuꝫ io
cūditate ⁊ hilaritate. Visiōes celestes ī ipsa
sui orōe ⁊ ꝯteplatōe sepe videbat. Quadaꝫ
vō die sacro q̄dragesimali tpe in ecclia exn̄s
sic ad altare ocl'is defixis intenta manebat.
ac si ibidē dī ꝑn̄tiam miraret̄. vbi ꝑ magnū
spaciū ꝯsolata diuīa ē reuelatōe refecta. De
inde domū reuersa. dū se ꝑ debilitate ī ancil-
le gremiū appodiasset. ⁊ illa ꝑ fenestrā oclos
ad celū defixos attolleret. tāta hilaritate vul
tus eiꝰ ꝑfundit̄. vt etiā risꝰ mirabil' seq̄retur
Que cū diu tā iocūda visiōe letificata fuis-
set. subito in lacrimas est ꝯuersa. Rursꝰ ocu-
los apiēs ꝑstina iocūditate ꝑfruit̄. oclosq̄ꝫ
claudēs ꝑstinis lacrimis irrigat̄. Et sic vsq̄ꝫ
ad ꝯpletoriū talibꝰ est diuis ꝯsolationibus
imorata. Cū vō diu tacēs nullū vbū emisis-
set penitꝰ. tandē prūpens locuta est dicens.
Ita dn̄e tu vis esse mecū ⁊ ego tecū. et nūq̄ꝫ
volo a te separi. Postmodū cū ab ancillis
rogaret̄ vt ad dei honorē et ipaꝝ edificatōez
q̄d viderit indicaret. illa ipaꝝ importunita-
te deuicta ait. Vidi celū aptuꝫ. ⁊ Ihm̄ se ad
me benignissime inclinantē. vultūq̄ꝫ ad me
sincerissimū ondentē. Ego vō de sua visiōe
ineffabili iocūditate ꝑfusa. de suo recessu re
manebā mlto merore deiecta. Qui mei mi
sertus. iterū me sui vultus ondsione letificās
ait. Si tu vis ēē mecū ⁊ ego ero tecum. Cui
ego rn̄di. put me loq̄ntē audistis. Cūq̄ꝫ roga
ret̄ vt etiā visionē quā iuxta altare vidit ex-
poneret. illa rn̄dit. Que ibi vidi nō expedit
enarrare. Ibi tn̄ i gaudio mlto fui. ⁊ dei mi
randa ꝯspexi. Sepe q̄ꝫ dū in orōe ꝯsiste-
ret. facies eiꝰ mire splēdebat. ⁊ ex eiꝰ ocul' in
star solis radij ꝓdibāt. Sepe aūt eiꝰ ora-
tio tanti feruoris inueniebat̄. vt etiam alios
inflamaret. Juuenem q̄ꝫ quendā secularit̄
indutum ad se vocans ait. Videris nimis
dissolute viuere. cū deberes creatori tuo ser-
uire. Velles ne q p te deum orarē. Et ille.
Volo dn̄a. ⁊ id vehementer exposco. Cum
igit̄ orōni se dedisset ⁊ iuuenē silr ꝑ se orōni
incumbere monuisset. iuuēis alta voce cla
mauit dī. Cessate dn̄a ab oratione iam cessa
te. Sed cum illa iam attentius oraret. iuue
nis altius clamans dixit. Cessate dn̄a. quia
totus deficio ⁊ comburor. Ipse.n. tanto ca
lore fuerat succensus. vt totus sudans ⁊ fu-
mans corpus ⁊ brachia velut amens iacta-
ret. adeo vt plerīq̄ꝫ accurrentes et ipsum te-
nentes. vestes eiꝰ ꝑ nimio sudore madidas

īuenirēt.⁊ eſtū eiꝰ manibꝰ ferre ñ poſſet ipo clamāte ⁊ dicēte. Totꝰ ardeo ⁊ ꝯſumor. Ut vō btā elizabeth orōēꝫ ꝯpleuit. iuuenis eſtu are ceſſauit. Qui rediēs ad ſe ipm.⁊ diuina ḡria illuſtratꝰ ordinē frūm minoꝝ īgreſſus ē. Illa aūt īflāmatō ſic ꝯñſa. feruorē orōnū ſuaꝝ igneū demōſtrabat q̄ tā validꝰ extitit ꝙ etiā frigidū inflāmauit. Sꝫ ille carnalibꝰ aſſuetꝰ ⁊ ſpūalibꝰ nōdū idoneꝰ talia cape/re nō valebat. I Ad ſūmū vō cumulū ꝑfectōis ꝓpter marie ꝯteplationis ociū. nō deſeruit Marthe officiū laborioſū. ſicut ſupra in ſex opibꝰ miſcdie eſt ōñſum. Nihilominꝰ tñ poſtq̄ꝫ religioſū hītū induit. ſedule pietatis opibꝰ deſeruiuit. Nā cū ꝓ dote ſua duo milia marchaꝝ recepiſſet. ptem in pauperes diſtribuit.⁊ de reliq̄ī Marburck magnū hoſpitale ꝯſtruxit. Propt̄ qđ oēs eam reputabāt diſſipatricē ⁊ ꝓdigā.⁊ cuncti ap/pellabāt eā inſanā. Et q: oēs iniurias nouerat gaudent̄ accipe impropabāt ei ꝙ nimis cito memoriā viri ſui a corde abiecerat que talr̄ exultabat. Poſtq̄ꝫ aūt hoſpitale ꝯſtru/xerat ſuitijs paupeꝝ ſe tāq̄ꝫ ancillā humilē mācipauit. Nā paupibꝰ ſolicita mīſtrabat vt eos etiā balnearet.⁊ in lectulis collocans operiret. adeo vt ancillis ḡtulabūda diceret Quā bñ nobiſcum agit̄ q: dñm ſic balneamus ⁊ tegimꝰ. in ipo aūt paupeꝝ obſequio ſic humilr̄ ſe habuit. ꝙ puerulū quēdaꝫ monoculū ⁊ ſcabie ꝑfuſuꝫ vna nocte ſex vicibꝰ ꝓprijs brachijs ad locū neceſſitatis detulit.⁊ pānos ipius fedatos libēter lauit. Quādā etiā mulierē horribilr̄ leproſam ſepe abluens in lectulo collocauit. vlcera tergēs ⁊ ligans medicamēta adhibēs. vngueſq̄ꝫ p̄cidēs. eiꝰ etiā pedibꝰ ꝓſtrata corrigias calciamētorū ſoluēs. Ipos aūt infirmos ad ꝯfeſſioneꝫ et cōicatōem inducēs. vetulā q̄ndā penitꝰ re/nuentē vbere caſtigatā induxit. Cum vō a paupeꝝ vacabat officio. filabat lanā d̄ quodam monaſterio ſibi miſſā.⁊ p̄ciuꝫ qđ inde accipiebat paupibꝰ diuidebat. Cū aūt pꝰ mltā pauptatem q̄ngēta s marchas ꝓ dote ſua receptas paupibꝰ diuideret.⁊ oībꝰ ordinate locatis. ipa ſuccincta trāſiēs mīſtraret poſita eſt lex vt ſi q̄s in alioꝝ pa upuꝫ p̄iudi

eiꝰ locū mutaret. vt iteꝝ accipet. capilloꝝ ſuoꝝ detrūcatōem aliquā ſuſtineret. Et ec/ce q̄dam puella noīe radegūdis q̄ mira ca/pilloꝝ pulcritudīe pollebat inde tranſitura adueīt. nō ad elemoſinā. ſꝫ vt q̄ndā ſororem ſuā infirmā viſitaret. Que cū tāq̄ꝫ legis preuaricatrix ad btām elizabet adducta fuiſſꝫ. eiꝰ capillos ꝓtinꝰ detrūcari mandauit. ipa flente ⁊ plīmū reluctāte. Cū vō q̄dā d̄ aſtantibꝰ eā innocentē aſſereret. illa ait. Salteꝫ de cetero nō poterit cū tanta capilloꝝ ambitōne ad choreas accedere. nec cū illis vāitates aliquas exercere. Interrogata vō puella a beata elizabeth vtꝝ aliq̄ñ ſalubris vite ꝓpo/ſitū ꝯcepiſſet. R̄ñdit q: iā diu habitū religionis aſſumpſiſſet. niſi tāta fuiſſet ī ea dilectio in capill'. Et illa. Carius ē mihi ꝙ capillos ꝑdideris q̄ꝫ ſi filiꝰ meꝰ fuiſſet in impiuꝫ ſubli/matꝰ. Cōtinuo igit̄ puella hītuꝫ religionis induit.⁊ in hoſpitali cū btā elizabeth degēs laudabilē vitā duxit. Cū quedaꝫ paupcula filiā peperiſſet. btā elizabeth filiaꝫ de ſacro fonte leuauit.⁊ nomē ſuū. ſ. elizabeth eidem impoſuit.⁊ matri neceſſaria miniſtrauit. ita vt de pellicio ancille ſue manicas auferens ad inuoluendā puellā ſibi tribueret.⁊ calce/os ꝓprios eidem donaret. Poſt tres aūt ſe/ptimanas mlr̄ dimiſſa puella latenter cum viro ſuo aufugit. Qđ cū ſctē elizabeth nunciatū fuiſſet. in orōnē ſe dedit.⁊ vir ⁊ mlr̄ vl/tra ꝓgredi nō valētes ad ipam coacti redie/rūt. ab ea veniā poſtulātes. Quos vt iuſtū erat de ingtitudine redarguēs eis puellam nutriendā tradidit.⁊ de neceſſarijs eis ꝓui/dit. K Appropinq̄nte vō tpe q̄ dñs dilectā ſuā de mūdi ergaſtulo vocare diſpoſuit vt q̄ ꝯtempſerat regnū mortaliū regnū p̄ci/pet angeloꝝ. xp̄s ſibi apparuit di. Ueni dilecta mea in ꝑpata tibi etna tabnacula. Duꝫ igit̄ febre correpta decūberet.⁊ ad pietē faciē v̄ſaꝫ teneret. audita eſt a circūſtātibꝰ dulciſ/ſimā ꝓmere melodiā. Que cū ab vna ancillaꝝ q̄d nā h̄eſſet p̄cūctata fuiſſet. Illa r̄ñdit Auicla q̄dam inter me ⁊ parietē ſe ponēs tā ſuauiter cecinit. ꝙ me ad cauendū ſimiliter ꝓuocauit. In ipſa autem ſui egritudīe ſemper hilaris extitit.⁊ nūq̄ꝫ ab orōne ceſſauit.

Ultima vo die añ eiꝰ trāſitū dixit eiſ. Quid acture eſſetis ſi dyabolꝰ ad vos adueniret. Poſt paululū vo alta voce q̄ſi dyabolū li/centiās. fuge tribꝰ vicibꝰ exclamauit. Dein de dixit. Ecce appropinquat media nox in q̄ xp̄s naſci voluit ⁊ in pſepio requieuit. Ap/ppinq̄nte vo hora ſui trāſitꝰ ait. Jā tp̄us in ſtat in q̄ oĩpotēs deꝰ eos q̄ amici ſui ſūt ad celeſtes nuptias euocauit. Pꝰ paululū vo āno dñi. M.cc.xxxvi. ad extremā horā veniēſ dormiuit in pace. Licȝ āt eiꝰ venerabile cor/pus inhumatū q̄ttuor diebꝰ iacuerit. nullꝰ tñ fetor ex eo pdibat. ſed q̄dam odor aroma/ticꝰ cūctos reficiēs exalabat. Tunc aūt viſe ſūt auicule mlte ſup cacumē eccl'ie ɔgregate q̄s nūq̄m aliq̄s priꝰ viderat. q̄ tā ſuaui mo dulatione cātabāt. ⁊ tāta varietate modos cantādi formabāt vt cūctos in admiratōeȝ adducerēt. eo ꝙ eiꝰ exequias quodāmodo agere viderēt. Mltꝰ aūt ibi fuit clamor pau peꝝ. mlta deuotio pplorꝝ. ita vt alij capillos capitis detrūcarēt. alij ptic'las pānorꝝ incid'rent. ⁊ hͦ p ſūmis reliquijs reſuarēt. Eiꝰ aūt corpꝰ in monumēto eſt poſitū qd' poſt modū redūdare oleo ē reptū. Manifeſtū eſt igit̄ in eiꝰ trāſitu q̄nte ipſa btā Elizabeth fuerit ſctītatis. ⁊ hͦ q̄ ad auicl'e modulatōneȝ ⁊ demonis expulſionē. Jllā. n. auiculā q̄ in/inter ipam ⁊ pietē ſe poſuit. ⁊ tā dulciter ceci nit. ꝙ etiā ipam ad cātādū induxit. credimꝰ fuiſſe eiꝰ angelū q̄ fuerat ad eiꝰ cuſtodiā de putatꝰ. qui eidē eternū gaudium nūciauit. Sicut. n. reprobis interdū ante ſuū trāſitū reuelat̄ eterna ſui dānatio ad maiorē ſui cō fuſionē. ſic electis intdū reuelat̄ etna ſui ſal/uatio ad maiorē ſui ɔſolatōeȝ. Jlle āt cātuſ quē ipa ptulit fuit imenſū gaudiū qd' ex tali reuelatiōe ɔcepit. qd' q̄dē tā imenſū extitit ꝙ ĩ corde totalr̄ capi nō potuit. ſȝ ſe p ſuauita/tis vocē manifeſtauit. Diabolꝰ inſup ſi forte aliqd' iuris hēat ad ſctōs etiā morientes accedit. Sȝ q2 in btā Elizabet nil iuris habu it. iō turpiter licētiatꝰ aufugit. Per hͦ igit̄ in telligi dat̄ q̄nte fuerit ſctītatis a q̄ ⁊ diabolꝰ ſ territꝰ fugit. ⁊ cui angelꝰ eternū gaudiū nū ciauit. Manifeſtū ē ſcdo q̄nte fuerit mūdi/cie ⁊ puritatis. ⁊ hͦ q̄ ad odoris exalationem

Quia. n. corpꝰ eiꝰ oĩ mūdicia ⁊ caſtitate ĩ vi ta nituit. iō in morte odoris ſuauitate frag/uit. Manifeſtū ē tercio q̄nte fuerit excellē/tie. ⁊ dig̃tatis. ⁊ hͦ q̄ ad auiū iubilatoꝝ. Jllas enĩ aues q̄ in cacumīe eccl'ie iubilātes ⁊ can cātes appuerūt. credimꝰ fuiſſe angelos. q̄ a deo miſſi fuerūt vt eiꝰ aīam in celū deferrēt. ⁊ eiꝰ corpꝰ celeſtibꝰ iubilatōibꝰ honorarēt. Sic. n. ad reprobos morientes mltitudo ɔue nit demonū vt eos tronibꝰ cruciēt ⁊ eoꝝ ani mas ad tartara rapiāt. ſic ad electos decedē tes mltitudo ɔfluit angeloꝝ vt eos ɔfortēt. ⁊ eoꝝ aīas ad celeſtia regia pducāt. Ma/nifeſtū eſt q̄rto q̄nte fuerit miſericordie ⁊ pi etatis. ⁊ hͦ q̄ ad olei emanatōem. De eiꝰ eniȝ corpe oleū emanauit q2 in vita miſcd'ie opi/bꝰ tota redūdauit. O q̄ntis pietatis viſceri bꝰ eiꝰ nūc affluit ſpūs. cuiꝰ pfūdi oleo inuē tū eſt in puluere iacēs corpꝰ. Manifeſtū eſt q̄nto q̄nte ſit apd' deū ptātis ⁊ meriti. ⁊ hͦ mltiplici miracl'oꝝ opatōe. Poſtq̄ȝ eniȝ de corpore trāſijt. deꝰ eā mltiplici miracl'oꝝ glo ria illuſtrauit. q̄ꝝ q̄dā inferiꝰ ſūt poſita. mlt' ta vo breuitatis grā intermiſſa. ¶ Jn ptibꝰ ſiq̄dē ſaxonie ĩ monaſterio q̄dam hil/deñ. dioc. monachꝰ q̄dā ordĩs ciſter. heinri/cꝰ noīe. tāta fuit infirmitate depſſꝰ. ⁊ g̃uibꝰ doloribꝰ circūdatꝰ vt oēs ad ɔpaſſioneȝ in/duceret. ⁊ clamoribꝰ inq̄etaret. Quadā igit̄ nocte appuit ſibi q̄dā venerabil' dñā veſtibꝰ albis amicta. q̄ eū admonuit. vt ſi ſanitateȝ recipe cupet. btē Elizabet ſe deuoueret. Se/q̄nti nocte ſilr̄ pſuadēs appuit. Jlle aūt cū abbaſ ⁊ prior deeſſent. de ɔſilio ſuppriorſ vo tū emiſit. Tercia nocte eidē apparēs ſignuȝ crucis ſup eū edidit. ⁊ ille ɔtinuo ſanitatem recepit. Cū āt abbas ⁊ por redeūtes hͦ audiſ ſent. mirari q̄dē de eiꝰ ſanitate ceperūt. ſed de voti adipletōe plimū dubitarūt. cū nlli mo nacho liceat aliq̄ vota emittere. nͨ ſe ad tlia obligare. Adiecit qȝ por monachos ſepe ad hmōi illicita ſub ſpecie boni demonū appa/ritōe deludi. ⁊ iō eſſet illi mōacho ɔſulendū vt mēte ſuā inſtabilē ɔfeſſione firmarȝ. Se/q̄nti igit̄ nocte eadē pſoa q̄ priꝰ ſibi apparēs dixit. Jnfirmꝰ ſperis donͨ ipleas qd' voui ſti. Stati ergo eadē infirmitas ipȝ arripuit.

⁊ eiſdē doloribꝰ torq̄ri cepit. Q̄ð cū abbas
audiſſꝫ. ipm̄ ſtatī licētiauit. ⁊ cerā ꝑ imagīe
faciēda dari p̄cepit. Qui mox ſanitate rece/
pta votū ſuū adīplere ſtuduit. ⁊ illiꝰ infirmi
tatis nihil poſtmodū paſſus fuit. Puel
la q̄dam noīe Benigna magūtinen̄ dioceſ̄
cū ab ancilla potū petiſſꝫ. illa ꝯmota potuꝫ
porrexit dicēs. Accipe ⁊ diabolū bibe. Viſū
qꝫ eſt puelle vt ardēs ticio ꝑ eiꝰ guttur deſcē
deret. adeo vt ſe in collo pati clamaret. Con
tinuo igiť vēter eius inſtar vtriſ intumuit. ⁊
quiddā in eiꝰ vētre ꝑ ſingl'a mēbra diſcurre
re viſuꝫ ē. Illa vō gemitꝰ miſerabiles faciēſ
⁊ voces inſanas emittēs obſeſſa a demōe fo
re credebať. In ſtatu vō tali ꝑ bienniū mā/
ſit. deducta igiť ad tumulum ſctē Elizabet. ⁊
ibidē ꝑ ea voto emiſſo dū ſuꝑ tumbā poſita
fuiſſet. velut exanimis ibidē apparuit. ſꝫ duꝫ
modicū panis ad mādueādū ⁊ aquā bene/
dictā ad bibēdū ſuꝑ eādē tumbā eidē obtu/
liſſent mox cūctis ſtupētibꝰ ⁊ mirantibꝰ ſa
nata ſurrexit. Vir q̄dā de dioceſi traiectē/
ſi Sedericꝰ noīe. cū in vna manu ꝯctꝰ eius
vſuꝫ penitꝰ amiſiſſet. ⁊ ſepulcꝝ beate Eliza/
beth bis viſitās curatōꝫ mīme recepiſſet. ter
cio illuc cū vxore ſua cū m̄lta deuotōe acceſ
ſit. Quo dū tēderet. ſenē q̄ndā reuerēdi aſpe
ctꝰ habuit obuiū. Qui ab eo ſalutatꝰ. ⁊ vn̄
veniſſet req̄ſiuit. dixit ſe ð marburck vbi cor
pꝰ ſctē Elizabeth req̄eſcit venire vbi deꝰ m̄l/
ta miracula oꝑať. Cū aūt vir ſuā infirmita/
tē expoſuiſſet eidē. ille manu eleuata eū bn̄di
xit dicens. Securꝰ ꝑge. q2 ſanitatē recipies.
dūmodo manū infirmā ad caput ſepulcri ī
q̄dā fouea ibi fctā ſub lapide miſeriſ. Quā
q̄nto ꝓfūdiꝰ īmiſeris. tāto citiꝰ ſanitatē obti
nebis. Tūc aūt ſctūm Nicolaū ī mēoria ha
beas q̄ ſctē elizabeth tāq̄ꝫ comes ⁊ ſociꝰ in ſu
is miracul' cooꝑať ibidē. Adiecit etiam ſtul
tos eſſe q̄ ꝓiectis oblatōibꝰ ſtatī diſcedūt cū
ſctīs placeat. vt cū ꝑſeuerātia eoꝝ ſuffragia
poſtulēť. Moxq̄ꝫ ſenex ab eis diſꝑuit. nec vl
tra ipm̄ videre potuerūt. Suꝑ q̄ plurimuꝫ
admirati ꝑgebāt plenā ſanitatis recuꝑandō
fiduciā obtinētes. Vir igiť iuxta ſenis ꝯſiliū
manū ſub lapide monumēti poſuit. ⁊ ipam
ꝯtinuo retraxit oīno ſanatā. Quidam de
dyoceſi colonienſi Hermānꝰ noīe. dū ī car/
cere a iudice teneret. ad deū ſe totalr̄ ꝯtulit. ⁊
btāꝫ elizabet ⁊ magiſtꝝ Cōradū in ſui adiu
toriū deuotōe q̄ poterat inuocabat. Seq̄nti
aūt nocte ābo inſil' cū m̄lto lumīe ſibi appu
erūt. multiplr̄ eū ꝯſolātes. Tādē ſnīa in euꝫ
data ſuſpendiť. ⁊ ad ſpacium vniꝰ miliaris
theutonici ī patibulo detineť. Iudex aūt cō
ceſſit ꝑntibꝰ vt ipm̄ deponerēt. ⁊ in tumulo
ſepelirēt. Preparata igiť fouea cū eēt depoſitꝰ
pater ⁊ patruꝰ ceperunt ꝓ mortuo btē eliza/
bet pcōcinia īuocare. Et ecce mirātibꝰ ⁊ ſtu/
pentibꝰ vniuerſ̄. q̄ fuerat mortuꝰ ſurrexit vi
uꝰ. Scolaris q̄dā ð dioce. magūt. Qui/
tardꝰ noīe. dū piſcatōi minꝰ cautꝰ inſiſterꝫ.
in flumē lapſus cecidit. Magno āt tꝑiſ ſpa
cio interiecto. dū eiꝰ corpꝰ eēt extractū. adeo
ſine ſenſu ⁊ motu rigidū ē reptū. q nll'o ī eo
ſigno vite inuēto. vere mortuꝰ ab oībꝰ eſt iu
dicatꝰ. Tūc btē elizabeth iplorant̄ merita. ⁊
cūctis vidētibꝰ ⁊ admirātibꝰ ſibi reſtituiť ſa
lus ⁊ vita. M Iuueīs q̄daꝫ tres ānos
⁊ dimidiū hn̄s ð dioceſi magunt. hugolinꝰ
noīe. dū ſpūm emiſiſſet. ⁊ corpꝰ eiꝰ ꝑ ſpaciū
q̄ttuor miliarioꝝ teutonicoꝝ rigidū ⁊ exani
me iacuiſſet. mať ad iuocādā ſctāꝫ elizabeth
tota deuotōe ſe ꝯtulit ⁊ pueꝝ viuū ⁊ ſanum
recepit. Puer q̄dā q̄ttuor ānoꝝ dū in pu/
teū cecidiſſꝫ. caſu q̄dā veniēs aq̄m haurire
aīaduertit pueꝝ ſbmerſū intꝰ iacere. Quē
poſtq̄ꝫ cū difficultate extraxit. ipm̄ mortuuꝫ
deꝑhēdit. Cuiꝰ q̄dē mortis erāt indicia. tꝑiſ
diuturnitas. corꝑis rigiditas. oris ⁊ oculo/
rū horribil' aꝑtio. denigratio cutis. vētris in
flatō ⁊ oīmoda ſēſꝰ ⁊ motꝰ ꝑuatō. Pro ipo
igiť ſuſcitādo ad btāꝫ Elizabeth votū emit/
tiť. ⁊ ꝯtinuo vite p̄ſtie reſtaurať. Quedaꝫ
etiā puella in flumīe ſubmerſa dū fuiſſet ex/
tracta. btē elizabeth meritis ꝓtinꝰ ē vite reſti
tuta. Vir q̄dā nomīe Fridericꝰ ð dioce.
magūt. ī arte natādi valde ꝑitꝰ. dū ſe ī q̄daꝫ
aq̄ balnearet. ⁊ pauꝑem q̄ndaꝫ ꝑ btām eliza
beth illūinatū deridēs ī eiꝰ faciē aq̄m ꝯtem
ptibilr̄ ſꝑgeret. ille ꝓuocatuſ dixit. Dn̄a illa
ſacta q̄ mihi grām p̄ſtitit. de te me vindicet.
ita vt hinc nō exeas niſi mortuꝰ ⁊ ſubmerſꝰ
Ille aūt imꝑcatōꝫ pauꝑis ꝑuipendens ⁊ in

aq̄ in laſciue ſe imittēs. viribꝰ penitꝰ deſtitu-
tus ſe iuuare nō potuit. ſꝫ in ꝓfūdū q̄ lapis
deſcēdit. Pꝰ mltū vō tp̄is reqſitꝰ. d aq̄ mor
tuꝰ ē delatꝰ. Cūqꝫ magnꝰ planctꝰ fieret ſuꝑ
eū. qdā eiꝰ ꝓpinq̄ ceperūt ꝓ eo ad btāꝫ Eli-
zabet votū facere. ⁊ eiꝰ ſuffragia dֿuotiſſime
iplorare. Statī igit̄ in eū ſp̄us rediJt. ⁊ viuꝰ
⁊ ſanꝰ ſurrexit. Quidā noīe iohānes de di
oce. magūt. cū qdā fure innocēter depħēſus
⁊ ſuſpēdio cū ipo adiudicatꝰ. cunctos roga
uit vt btām elizabeth oraret ꝙ ſ̄m ſua meri-
ta iuuaret. Cū ergo eēt ſuſpēſus. audiuit vo
cē ſuꝑ ſe dicētē. Cōfide ⁊ i ſctāꝫ elizabeth fidu
ciā habe. ⁊ liberaberiſ. Statiqꝫ alio remanē
te ipo fune fracto de loco alto ḡuiſſime ceci-
dit. nullā tamen leſionē incurrit. licet noua
q̄ indutꝰ erat camiſia rūperet̄. Qui exhila-
ratꝰ ait. Sctā elizabet tu me liberaſti. ⁊ i ſtra
tū molle me cadere feciſti. Cū. n. aliq̄ diceret̄
ipm itez ſuſpēdēdū. iudex ait. Quē deꝰ libe-
rauit. denuo ſuſpēdi nō ꝑmittā. Couerſuſ
qdā fuit in qdā monaſterio dioce. magunt.
Volemarꝰ noīe admodū religioſꝰ. q carnē
ſuā ſic afflixit vt circa ānos. xx. loricā ad car
nē portaret. ⁊ iter lapides ⁊ ligna iacerꝫ. Hu
ius manū dū i molēdino eēt lapis molaris
caſu appħēſaꝫ ſic ꝯtriuit. vt carnē ab vtraqꝫ
ꝑte auellerꝫ. oſſa ⁊ neruos ꝯtererꝫ ita vt in q
dā mortario ꝯtrita. qdāmodo videret̄. Qui
tāto dolori ſaculeo vrgebat̄. vt rogarꝫ ꝙ ma
nꝰ ſibi p̄cideret̄. Cū igit̄ btām elizabeth cre-
bro in ſui auxiliū iuocarꝫ. q etiā i vita ſua ſi-
bi familiariſ extiterat. qdā nocte ſibi appuit
di. Vis ſanꝰ fieri. Qui cū rn̄derꝫ libēter. illa
manū appħēdēs. neruos ſanauit. oſſa inte-
ḡuit. ⁊ carnē ab vtraqꝫ ꝑte reſtituit. ⁊ p̄ſtine
ſanitati donauit. Mane āt fcō ꝑfecte ſanatū
ſe repꝑit. ⁊ toti ꝯuētui ipaꝫ manū cūctiſ ſtu
pētibꝰ ſanatā oſ̄dit. ¶ Quidaꝫ puer
q̄nquēnis diſcretꝰ noīe magūt. dioce. cuꝫ ce
cus natꝰ eſſet. meritis btē Elizabeth lumen
recepit. Pellis ſiqde integra ſine pilis palpe
braꝝ. vl' aliq̄ pell' diuiſione ocul' ſuꝑinducta
fuerat. adeo vt totalr̄ ocl'os tegeret. nec ſubie
ocl'oꝝ vllū indiciū apparerꝫ. Mat igit̄ eius
ad ſepl'cꝝ btē elizabeth ipm ducēs d terra ſe
pulcri ocl'os eiꝰ liniuit. ⁊ ſuꝑ eū btē elizabeth
merita inuocauit. Et ecce pellis inteḡ ꝑ me-
diū ſcindit̄. ⁊ eiꝰ ocli ꝑuiſſimi turbulēti ⁊ ſā-
guinolenti videt̄. Sicqꝫ puer btē Elizabeth
meritis ſuffragātibꝰ viſus bn̄ficō eſt potitꝰ.
Puella qdā eiuſdē dioce. beatrix noīe. cuꝫ
diu magnis ⁊ diuerſ̄ fuiſſet infirmitatibus
moleſtata. tādē gibbo in dorſo ⁊ ſtruma in
pectore excreſcētibꝰ ſic ē toto corꝑe incurua
ta. vt nullā ſe rōe erigeret. ſꝫ manibus ſuꝑ ge
nua poſitis corpꝰ ſuū talr̄ ſuſtētarꝫ. Cū igi-
tur mat̄ i qdā ſporta eā ad tumulū ſctē eliza
beth deportaſſꝫ ⁊ ꝑ decē dies ꝯmorātes ibi-
dē nll'm potuiſſet ſanitatis remediū iuenire
irata mat̄ eiꝰ ꝯ btāꝫ elizabeth murmurauit
di. Oībꝰ bn̄ficia ipēdis. ⁊ me miſerā non ex
audis. Reuertēs igit̄ oēs q̄s potero a viſita
tōe tui auertere ꝓcurabo. Cū igit̄ irata rece
deret. ⁊ iā miliare ⁊ dimidiū ꝑegiſſet. ⁊ eiꝰ fi-
lia doloribꝰ cruciata lugerꝫ. tādē ipā puella
obdormiēs. vidit q̄ndā pulcerrimaꝫ dn̄am
cū facie refulgēti. q corpꝰ eiꝰ i dorſo ⁊ pecto-
re liniēs dixit ei. Surge ⁊ ambula. Euigilās
puella. ⁊ ſe ab oī deformitate ⁊ curuitate pe-
nitꝰ ſanatā iueniēs. viſionē matri retulit. et
gaudiū ⁊ leticiā generauit. Redeūteſ igitur
ad ſepulcꝝ ſctē elizabeth dō ⁊ ſibi grās egerūt
⁊ ibidē ſportā i q̄ puella portata fuerat dimi-
ſerūt. Mlier qdā Gerdrudis noīe eiuſdē
dioce. ꝑ ml'tos ānos vtroqꝫ crure ꝯtracta. ⁊
toto corꝑe curua in ſomnis admonet̄. vt ad
ſctūꝫ nicolaū ꝓficiſcēs eiꝰ d̄beat merita iplo
rare. Que ad q̄ndā ecclīā ſcti nicolai porta
ri ſe fecit. ⁊ in vno crure ſanitatem inuenit.
Tādē ad ſepl'cꝝ btē elizabeth ꝑducta. ⁊ ſuper
eiꝰ tumulū poſita. ḡuiſſimiſ doloribꝰ ſtimu
lata. ⁊ velut amens effecta. ſana ⁊ incolumiſ
exurrexit. Mlier qdā ſcintrudis noīe eiuſ
dē dioceſ̄. cū ꝑ ānū integꝝ penitꝰ ceca māſiſ
ſet ⁊ alioꝝ ſp auxilio duceret̄. ad rogādā ſan
ctā elizabeth tota deuotōe ſe ꝯtulit. ⁊ amiſſū
lumē recepit. Vir qdā henricꝰ magūt. di
oce. cū lumīe ocl'oꝝ penitꝰ eſſet ꝑuatꝰ. ſepul
crū ſctē elizabeth viſitās plene curatōis bn̄fi
ciū reportauit. Poſtmodū vō idē vir fluxu
ſanguis adeo ē ḡuatus. vt moriturꝰ a fami
lia crederet̄. Accipiēs vō d̄ tra ſepulcri ſan-
cte Elizabeth. ⁊ ipam ꝯficiēs aq̄ ꝯmiſcuit. et

bibēs plenā ſanitatē recepit. Puella q̄dā metbildis noīe treuerēn. dioce. dū viſu ⁊ auditu puata eſſet. ⁊ loq̄ndi ⁊ ambulādi potentiā amiſiſſet. pater ſu⁹ ⁊ mater ad btā elizabeth eā deuouerūt. ⁊ pfecte ſanatā dei ⁊ Elizabeth laudātes magl'ia receperūt. Mulier q̄dā noīe belibingis treuerenſ dioce. cū p ānū ceca penit⁹ extitiſſet ⁊ p ſua curatōne btē elizabeth merita inuocaſſet. ad tumulū ei⁹ duci ſe faciēs vnius oculi lumen recepit. Que ad ppria reuerſa in alio gūiter torq̄ri ſe ſenſit. Cū vo iterū ei⁹ merita iplorāſſet. apparuit ei di. Accedēs ad altare fac cuз corpali tuos ocl'os vētilari. ⁊ ſic recipies ſanitatem. Que cū iuſſa ɔpleuiſſet. ſanitatē recepit.

Uir q̄dā theodoric⁹ noīe magūt. dioce. in genib⁹ ⁊ crurib⁹ diu gūiſſime infirmat⁹ ita vt nō poſſet pgere. niſi ab alijs portaret votū fecit q̄ ſepulcrū ſctē elizabet cū oblatōibus viſitaret. ⁊ cū loc⁹ ei⁹ a tumulo tantū p decē miliaria diſtaret. vix ī octo dieb⁹ potuit puenire. Cū vo ibidē p q̄ttuor ſeptimanas māſiſſet. ⁊ nullū remediū impetraſſet. domū redibat. Cūq; in loco q̄dam iuxta aliū infirmū decūbēs q̄eſceret. vidit in ſomnis q̄ndā ad ſe venientē. ⁊ aq̄ totalr̄ pfūdētē. Qui euigilās ɔ̄ ſociū irat⁹ ait. Quare me aq̄ totalr̄ pfudiſti. Qui ait. Ego te nō pfudi. Sed credo q̄ illa pfuſio erit tibi cā ſalutis. Ille igit̄ ſurgēs. ⁊ ſe ſanatū totalr̄ iuenies. bacl'os ſup būerū poſuit. ⁊ ad tumulū ſctē elizabeth redieſ ⁊ grās agēs. let⁹ ad ppria remeauit.

CLXIIII

De ſancta Cecilia.

Cecilia quaſi celi lilia. vl' cecis via. vl' a celo ⁊ lya. vl' cecilia q̄ſi cecitate carēs. Uel dr̄ a celo ⁊ leos qđ ē pl's. Fuit. n. celeſte lilium p v̄ginitatis pudorē. vl' dr̄ liliū. q̄r būit cādorē mūdicie. virorē ɔſcie. odorē bone fame. Fuit ⁊ cecis via p exēpli īformatōeз. celū p iugē ɔtēplatōз. lya p aſſiduā opatōeз. Ul' dr̄ celū q̄r ſicut dicit Yſidor⁹ celū pħi volubile rotūdū ⁊ ardēs eſſe dixerūt. ſic ⁊ ipa fuit volubil' p opatōeз ſolicitā. rotūda p pſeuerantiā. ardēs p charitatē ſuccenſa. Fuit etiaз cecitate carēs p ſapie ſplēdorē. Fuit ⁊ celū ppl'i. q̄r in ipa tanq̄з in celo ſpūali ppl's ad imitādū intuet' ſolē lunā ⁊ ſtellas. i. ſapie pſpicacitatem fidi magnimitatē ⁊ v̄tutū varietatē.

Cecilia v̄go p̄clariſſima ex nobili romanorū genere exorta. ⁊ ab ipis cunabul' in fide xp̄i nutrita. abſcōditūз ſp euāgeliū xp̄i gerebat ī pectore ⁊ nō diebuſ neq; noctib⁹ a colloquijs diuis ⁊ orōe ceſſabat. ſuāq; v̄ginitatē ɔ̄ſuari a dño exorabat. Cū aūt cuidā iuueni noīe Ualeriāo dſpōſata fuiſſз. ⁊ dies nuptiarū inſtituta eſſet. illa ſubt⁹ ad carnē cilicio erat induta ⁊ dſup deauratis veſtib⁹ tegebat'. Et cātātib⁹ orgāis illa ī corde ſoli dño d̄cātabat di. Fiat dñe cor meū ⁊ corp⁹ meū imaculatū vt nō ɔfūdar. Et biduāis ac triduāis ieiūijs orās ɔmēdabat dño qđ timebat. Ueīt āt nox ī q̄ ſuſcepit vna cū ſpōſo ſuo cubiculi ſecreta ſilētia. ⁊ ita eū alloquit'. O dulciſſime atq; amātiſſime iuuenis. eſt miſteriū qđ tibi ɔ̄fitear. ſi mō tu iurat⁹ aſſeras tota te illđ obſuātia cuſtodire. Jurat valerian⁹ ſe illđ nll'a neceſſitate detegere. nll'a pdere rōe. Tūc illa ait. Angelū di habeo amatorem. q̄ nimio zelo cuſtodit corpus meū. Hic ſi leuit' ſenſerit q̄ tu me polluto amore ɔtingas. ſtatī feriet te ⁊ amitteſ florē tue ḡtiſſīe iuuentutiſ. Si aūt ɔgnouerit q̄ me ſincero amore diligas. ita q̄з diliget te ſicut me ⁊ oñdet tibi gl'iaз ſuā. Tūc valerian⁹ nutu dei correct⁹ ait. Si viſ vt credā tibi. ipз angelū mihi oñde. ⁊ ſi v̄e pbauero q̄ angel⁹ ſit. faciā qđ hortaris. Si aūt virū aliū diligis. te ⁊ illū gladio feriā. Cui cecilia dixit. Si i deū verū credideris ⁊ te baptizari pmiſeris. ipm videre valebis. Uade igit' in tercium miliariū ab vrbe via q̄ apia nūcupat' ⁊ paupib⁹ q̄s illic inueīes dices. Cecilia me miſit ad vos vt oñdatis mihi ſctūm ſenē vrbanū. q̄niam ad ipm hēo ſecreta mādata q̄ pferā. Hūc dū tu videris indica ei omīa v̄ba mea. ⁊ poſtq̄з ab eo purificat⁹ fueris ⁊ redieris angelūз ipm videbis. Tūc valerian⁹ perrexit. ⁊ ſm ſigna q̄ accepat ſctūm Urbanū epm intra ſepl'cra martirū latitātē iuenit. Cūq; ei oīa v̄ba Cecilie dixiſſet. ille man⁹ ad celū pādēſ cuз lacris ait. Dñe ieſu xp̄e ſemiator caſti ɔſilij ſuſcipe

ſeminū fruct⁹ q̄ in cecilia ſeminaſti. Bn̄e ieſu xp̄e paſtor bone cecilia famł'a tua q̄ı apis tibi argumētoſa deſuit. Nā ſpōſū quem q̄ı leonē ferocē accepit. ad te q̄ı agnū māſuetiſſimū deſtinauit. Et ecce ſbito apparuit ſenex q̄dā niueis veſtib⁹ indut⁹. tenēs libꝝ aureiſ lrīs ſcriptū. Quē vides valerian⁹ p̄ nimio timore q̄ı mortu⁹ cecidit ꝛ a ſene leuat⁹ ſic legit. Un⁹ de⁹ vna fides. vnū baptiſma vnus de⁹ ꝛ pater oīm q̄ ſup oēs ꝛ p oīa ꝛ in oībus nobis. Cūq̄3 h̄ legiſſꝫ. dixit ei ſenior. Credis ita eſſe. an adhuc dubitas. Tūc exclamauit di. Nō ē aliđ qđ verius credi poſſit ſub celo. Statiq̄3 illo diſpente. Ualerian⁹ a ſcō Urbano baptiſma ſuſcepit. Et rediēs ceciliā cū angelo loq̄ntē i cubicło īueit. Angel⁹ aūt duas coronas ex roſ ꝛ lilijs ī manu habebat. ꝛ vnā cecilie ꝛ alterā valeriano tradidit dicēs Iſtas coronas imaculato corde ꝛ mūdo corpore cuſtodite. q2 đ padiſo dei eaſ ad voſ attli. n⁹ vnq̄3 marceſcēt. n⁹ odorē amittēt. n⁹ ab alijs niſi q̄b⁹ caſtitas placuerit vidri poterī Tu āt valeriane q2 vtili pſilio credidiſti. pete q̄dcūq̄3 volueris ꝛ pſeq̄riſ. Cui valerian⁹ Nihil mihi ī hac vita extitit dulci⁹ q̄3 vnic⁹ frīs mei affect⁹. Peto igiť vt ꝛ vītatē ipē mecū agnoſcat. Cui āgel⁹. Placet dn̄o petitio tua. ꝛ ābo cū palma martirij ad dn̄m venietis. ¶ Poſt h̄ ingreſſ⁹ tiburci⁹ frater valeriani. cū nimiū roſaꝝ ſenſiſſet odorē dixit. Miror hoc tp̄e roſeus hic odor ꝛ liliorū vñ reſpiret. Nā ſi ipas roſas vł lilia ī manibus meis tenerē. n⁹ ſic poterāt odoramenta tāte mihi ſuauitatis infūdere. Cōfiteor vob ita ſū refect⁹ vt putē me totū ſubito īmutatū. Cui valerian⁹. Coronas habem⁹ q̄s tui ocłi videre nō pualēt. Floreo colore ꝛ niueo cādore vernātes. ꝛ ſicut me īpellante odorem ſenſiſti. ſic ꝛ ſi credideris videre valebiſ Cui tiburci⁹. In ſomnis h̄ audio. an in veritate iſta tu loq̄ris valeriane. Cui valeriā⁹ In ſōnis vſq̄3 mō fuim⁹. ſ3 iā nūc in vītate manem⁹. Ad quē tiburci⁹. Uñ h̄ noſti. Et valerian⁹. Angel⁹ dn̄i me docuit quē tu videre poteris ſi tu purificat⁹ fueris. ꝛ oībus ydolis abrenūciaueris. Huic miracło đ coronis roſaꝝ Ambro. teſtať in p̄fatōe ſic di. Scā cecilia celeſti dono repleta. vt martirij palmā aſſumeret. ipm mūdū eſt cū thalamis execrata. Teſtis ē valeriani piugis ꝛ tiburcij puocata pfeſſio. quos dn̄e angelica manu odoriferis florib⁹ coronaſti. Uiros vgo duxit ad gł'iam. mūds agnouit q̄ntū valeat dūotio caſtitatis. Hec ambr. Tūc cecilia euidenter oñdit ei oīa ydola eē īſenſibilia ꝛ muta. ita vt tiburcius rñderet ac diceꝛ Qui iſta nō credit pec⁹ ē. Tūc cecilia oſculās pect⁹ ei⁹ dixit. Hodie te fateor meū eſſe cognatū. Sicut. n. amor dei frēm tuū mihi piugem fecit. ita te mihi cognatū ptemptus faciet ydoloꝝ. Uade igiť cū frē tuo vt purificatiōem accipias. ꝛ āgelicos vultus videre valeas. Dixitq̄3 tiburci⁹ fratri ſuo. Obſecro te frater vt mihi dicas ad quē me ductur⁹ es Cui valerian⁹. Ad vrbanū epm. Cui tiburcius. De illo vrbano dicis q̄ totiēs dānatuſ eſt. ꝛ adhuc in latebris pmorať. Hic ſi inuētus fuerit cremabiť. ꝛ nos ī illi⁹ flāmis pariter inuoluemur. ꝛ dū q̄rim⁹ diuinitatē latentem ī cel'. incurrem⁹ furorē exurentē ī terris. Cui cecilia. Si h̄ ſola eſſet vita. iuſte hanc pdere timerem⁹. Eſt āt alia melior. q̄ nūq̄m amittiť. quā nob̄ dī fili⁹ enarrauit. Oīa. n. q̄ facta ſūt fili⁹ ex p̄re genit⁹ pdidit. Uniuerſa aūt q̄ pdita ſūt ex p̄re pcedēs ſpūs aīmauit. Hic igiť fili⁹ dei in mūdm veniēs vbis ꝛ miracuł' aliā vitā eſſe nobis mōſtrauit. Cui tiburci⁹. Certe vnū deū eſſe aſſeris. ꝛ quō nc tres eſſe teſtaris. Rn̄dit cecilia. Sicut ī vna hoīs ſapīa ſūt tria. ſ. ingeniū. mēoria. ꝛ intellect⁹. ſic ꝛ ī vna diuīitatis eſſentia tres pſone eſſe pñt. Tūc cepit ei de aduentu filij dī ꝛ paſſione p̄dicare. ꝛ mł'tas pgruitates ipi⁹ paſſionis oñdere. Nā iō inq̄t fili⁹ dī ē tent⁹ vt gen⁹ hūanū dimittať pctō detentū. Bn̄dictus maledicíť. vt hō maledict⁹ bn̄dictōe3 pſeq̄ť. illudi ſe patiť. vt hō ab illuſiōe demonū liberet. Spineā coronā accepit ī capite vt a nobis ſniā3 auferat capitalē. Fel ſuſcepit amarū. vt ſanaret hoīs dulcē guſtū. Expoliať vt pntū noſtroꝝ nuditatē opiat. In ligno ſuſpendiť. vt ligni puaricatiōe3 tollat. Tūc tiburci⁹ frī ſuo dixit. Miſerere mei. ꝛ pduc me ad hoīem dī vt purificatōe3 accipiā. Duct⁹

igit̄ ⁊ purificatꝰ. angelos dei ſepe videbat. ⁊
oīa que poſtulabat ꝓtinus obtinebat. ¶
Valerianꝰ igitur ⁊ Tiburcius elemoſi
nis inſiſtebant. ⁊ ſctōꝝ corpa q̄s Almachiꝰ
p̄fectꝰ occidebat ſepulture tradebāt. Quos
almachius ad ſe vocās. cur ꝓ ſuis ſcelerībꝰ
dānatos ſepelirent inq̄ſiuit. Cui tiburcius.
Utinā illoꝝ ſerui eſſemꝰ q̄s tu dānatos ap
pellas. Qui ↄtempſerūt illd̄ qđ videt̄ eſſe et
nō eſt ⁊ inuenerūt illd̄ qđ nō videt̄ eſſe ⁊ eſt.
Cui p̄fectus. Quid nā eſt illud. Et tiburciꝰ
Qđ videt̄ eſſe ⁊ nō eſt. eſt oē qđ in h̄ mūdo ē.
qđ hoīem ad nō eſſe pducit. Qđ vō nō vid̄
tur eſſe ⁊ eſt. eſt vita iuſtoꝝ ⁊ pena malorꝫ.
Cui p̄fectus. Nō puto ꝙ mēte tua loquariſ
Tūc iubet aſtare valerianū dicēs ei. Quo
niā nō eſt ſani capitis frater tuꝰ. tu ſaltē po
teris ſapienter dare rn̄ſū. Cōſtat plīmū voſ
errare. q̄ gaudia reſpuitiſ. ⁊ oīa inimica gau
dijs affectatis. Tūc valerianꝰ ſe vidiſſe ait.
glaciali tp̄e ocioſos iocātes. ⁊ oparios agri
colas deridentes Sed eſtiuo tp̄e dū adueniſ
ſent glīoſi fructꝰ laboꝝ gaudētibꝰ illis q̄ pu
tabant̄ vani. ceperunt flere qui videbant̄ vr
bani. Sic ⁊ nos nūc q̄dem ſuſtinemꝰ igno
miniā ⁊ laborē. in futuro aūt recipiemꝰ glo
riam ⁊ eternā mercedē. Uos aūt nūc tranſi
torium habetis gaudiū. in futuro aūt inue
nietis eternū luctū. Cui p̄fectus. Ergo nos
inuictiſſimi p̄ncipeſ eternū habebimꝰ luctū
⁊ vos pſone viliſſime perpetuū poſſidebitis
gaudiū. Cui valerianꝰ. Homūciōes eſtis
nō principes. tp̄e noſtro nati citius mortu
ri. ⁊ deo rōem plus oībus reddituri. Dixit
aūt p̄fectus. Quid verboꝝ circūitu imora
mur. Offerte dijs libamīa. ⁊ illeſi abſcedite.
Sancti reſponderūt. Nos deo vō q̄tidie ſa
crificiū exhibemꝰ. Quibꝰ p̄fectus. Qđ eſt
nomen eiꝰ. Cui valerianꝰ. Nomen eiꝰ inue
nire nō poteris. etiam ſi pennis volaueris.
Prefectus dixit. Ergo iupiter nomē dei nō
eſt. Cui valerianꝰ. Nomen homicide ⁊ ſtu
pratoris eſt. Ad quē Almachius. Ergo to
tus mūdꝰ errat. ⁊ tu cuꝫ fratre tuo veꝝ deuꝫ
noſti. Valerianꝰ rn̄dit. Nos ſoli ñ ſumꝰ. ſꝫ
innumerabilis m̄ltitudo hanc ſanctitatē re
cepit. Tradunt̄ igit̄ ſancti in cuſtodiaꝫ ma
ximi. Quibꝰ ille ait. O iuuētutis flos pur
pureꝰ. O germāꝰ fraternitatis affectꝰ. quō
ad mortē q̄i ad epulas feſtinatis. Cui vale
rianꝰ ait. ꝙ ſi crediturꝰ ſe ꝓmitteret. gloriam
aīaꝝ eoꝝ poſt mortē videret. Et maximꝰ ful
minibus igneis ↄſumar. ſi nō illū ſolū deū
ↄfitear quem adoratis ſi ↄtingat qđ dicitis.
Ipſe igitur maximꝰ ⁊ oīs eius familia ac
vniuerſi carnifices crediderūt. ⁊ ab vrbano
qui illuc occlte venit. baptiſma ſuſceperunt
¶ Igitur dū aurora nocti finē daret.
Cecilia exclamauit. di. Eya milites xp̄i abij
cite opa tenebrarum ⁊ induimī arma lucis
Quarto igit̄ miliario ab vrbe ſctī ad ſtatu
am iouis ducuntur. Et duꝫ ſacrificare nol
lent. piter decollantur. Tunc maximꝰ cum
iuramēto aſſeruit ſe in hora paſſionis eorꝫ
angelos vidiſſe fulgentes. ⁊ aīas eoꝝ q̄i vgi
nes de thalamo exeuntes. q̄s in gremio ſuo
in celum angeli detulerūt. Almachiꝰ vō au
diens maximū xp̄ianū effectū. eū plūbatis tā
diu cedi fecit. quouſq̄ꝫ ſpūꝫ excuſſit. Cꝰ cor
pus ſctā Cecilia iuxta Ualerianū ⁊ Tibur
cium ſepeliuit. Tūc almachius facultates
amboꝝ cepit inq̄rere. ⁊ ceciliā tanq̄ꝫ valeria
ni ↄiugem coram ſe fecit aſtare. Juſſitq̄ꝫ vt
ydolis imolaret. aut ſnīam mortis incurre
ret. Cū aūt ad hoc ab apparitoribꝰ vrgeret̄. ⁊
illi vehementer fleret eo ꝙ puella taꝫ decora
⁊ nobilis vltro ſe morti traderet. dixit ad eoſ
Hoc boni iuuenes nō eſt iuuentutē pdere.
ſꝫ mutare. dare lutū ⁊ accipe aurū. dare vile
habitaculū ⁊ accipe p̄cioſum. dare breuē an
gulū. ⁊ accipe foꝝ plucidū. Si quis ꝓ num
mo ſolidos daret. nōne velociꝰ feſtinaretis.
Deus aūt qđ accepit ſimplum reddet centu
plū. Creditis his q̄ dico. Et illi. Credimus
xp̄m veꝝ eſſe deū q̄ talē poſſidet famulam.
Uocato igitur Urbano ep̄o. q̄dringenti et
ampliꝰ baptizati ſūt. Tūc almachiꝰ ſctām
Ceciliā ad ſe vocās ait. Cuiꝰ ↄditionis es.
Et illa. Jngenua ſum ⁊ nobilis. Cui alma
chius. Ego te de religiōe interrogo. Et ceci
lia. Interrogatio tua ſtultū ſumit initium
que duas rn̄ſiones vna putat inq̄ſitione cō
cludi. Cui almachiꝰ Ūn tibi tāta p̄ſumptō
rn̄dedi. At illa. De ↄſcientia bona ⁊ fide nō

ficta. Cui almachi⁹. Ignoras cui⁹ poteſtatis ſiz. Et illa. Poteſtas veſtra eſt q̄i vter vēto repletus. quē ſi acus pupugerit. oīs protinus rigor palleſcit. ⁊ q̄dquid in ſe rigidū habere cernit incuruatur. Cui almachi⁹. Ab iniurijs cepiſti. ⁊ in iniurijs pſeueras. Cecilia rn̄dit. Iniuria nō dr̄ niſi qd̄ vb̄ falletib⁹ irrogatur. Vn̄ aut iniuria3 doce ſi falſa locuta ſum. aut te ipm̄ corripe calūniā inferētem. Sed nos ſcientes ſctū̄m dei nomen. oīno negare nō poſſum⁹. Meli⁹ eſt eni feliciť mori q̄3 infeliciter viuere. Cui almachi⁹. Ut quid cū tanta ſupbia loq̄ris. Et illa. Nō eſt ſupbia. ſed pſtantia. Cui almachius. Infelix ignoras q2 viuificādi ⁊ mortificādi mihi eſt tradita ptās. Et illa. Cōtra vitate3 publicam pbo te nunc eſſe mentitū. Uita3 eni viuētibus tollere poteſ. mortuis aūt dare non potes. Es igiť miſter mortis. nō vite. Cui almachi⁹. Iā depone amētiā ⁊ ſacrifica dijs. Cui cecilia. Neſcio vbi oclo̅s amiſeris. Nā q̄s tu deos dicis. oēs nos ſaxa eſſe videmus Mitte igitur manū. ⁊ tangēdo diſce quod ocul' nō vales videre. Tūc iratus almachius. iuſſit eā ad domū ſua3 reduci. ibiq3 tota die ⁊ nocte iuſſit eā ī bulliēte balneo ɔcremari. Que q̄i in loco frigido manſit nec modicū ſaltē ſudoris pſenſit. Qd̄ cū audiſſet Almachi⁹. iuſſit eā ī ipo balneo d̄collari. Quā ſpiculator trib⁹ ictib⁹ ī collo pcuſſit. ſ3 tn̄ caput ei⁹ amputare nō potuit. Et q2 decretu3 erat ne q̄rtā pcuſſionē decollād⁹ accipet ea3 ſemiuiuā cruēt⁹ carnifex dereliquit. Per triduū aūt ſupuiuēs. oīa q̄ hēbat paupib⁹ tradidit. ⁊ oēs q̄s ad fidē ɔuerterat vrbano epiſcopo ɔmēdauit di. Triduanas mihi inducias poſtulaui. vt hos tue btītudini ɔmendarē. ⁊ hāc domū meā in eccliam ɔſecrares. Sctūs aūt Urban⁹ corp⁹ eius inter epos ſepeliuit. ⁊ domū ſua3 in eccliam vt rogauerat ɔſecrauit. Paſſa eſt aūt circa ānos dn̄i. ccxxiij. tpe Alexādri impatoris. Alibi aūt legiť q̄ paſſa ſit tpe Marci aurelij. q̄ impauit circa ānos dn̄i. ccxx.

CLXV
De ſancto Clemente. A

Clemens dicitur a cleos qd̄ eſt gl̄ia ⁊ mens q̄ſi glorioſa mēs. hūit. n. glīoſam mentē ſc3 purgatā ab oī ſorde. ornatā oī vtute. ⁊ decoratā nūc oī felicitate. q̄ felicitas ɔſiſtit in ₰ ſicut dicit Aug⁹. in libro de triniť. q2 ibi eſſe noſtr̄ nō habebit morťe. noſſe noſtr̄ nō habebit errorē. amare noſtr̄ nō hēbit offenſio3 Uel dr̄ a clemētia. q2 clemēs ⁊ miſicors valde fuit. Uel ſicut dr̄ in gloſario clemens dicitur dulcis. iuſt⁹. matur⁹. piuſ. Iuſt⁹ ī actōne. dulcis in ſmone. matur⁹ in ɔuerſatione pius in intentōe. Ei⁹ vitā ipe in ſuo itinerario inſeruit maxime vſq3 ad illū locū in quo q̄ſi btō Petro in pōtificatu ſucceſſit oſtenditur. Cetera ex eius geſtis q̄ cōiter habētur ſumuntur. B

Clemens epus ex nobili romanorū pſapia ort⁹ eſt. Pater ei⁹ Fauſtiniā⁹ mater vō ei⁹ Macidiana nūcupata ē. Habuitq3 duos frēs. q̄r̄ vnus Fauſtin⁹ alter Fauſt⁹ dicebať. Cūq3 macidiana mať ei⁹ mira corpis pulcritudine polleret frať viri ſui libidinoſo amore in ea3 vehemēter exarſit. Cū aūt eā q̄tidie moleſtaret. ⁊ ipa ſibi nullaten⁹ aſſentire vellet. viroq3 ſuo ₰ reuelare timeret. ne inter duos frēs inimicicias ſuſcitaret. cogitauit p aliquod tēp⁹ ſe a patria abſentare. don̄c illicit⁹ amor conqueſceret. quē aſpectus ſue pn̄tie inflāmaret. Ut aute3 hoc a viro ſuo obtinere valeret ſomnū callide confinxit. qd̄ in hūc modum viro ſuo retulit dicēs. Ecce quidā mihi per viſum aſtitit. mihi precipiēs vt confeſtim cū duobus geminis. ſ. Fauſtino ⁊ fauſto ex vrbe diſcedere3. ⁊ tādiu abeſſem donec ipſe mihi reditum imparet. Qd̄ ſi nō facerē ſimul cū omnib⁹ liberis interirem. Qd̄ vir audiens vehementer expauit ac vxorē cum duob⁹ liberis ⁊ familia multa athenas miſit. vt ibi maner3 ⁊ filios facer3 erudiri. Minorem aūt filiū. ſ. clementē cum eſſet annor̄ quinq3 ſibi pater in ſolatiū retinuit. Cū autem mater cum filijs nauigaret. nocte q̄da3 nauis naufragium ptulit. ⁊ mater ſine filijs a fluctibus eiecta ſuper quoddam ſaxum

euaſit. Que duos natos periſſe ꝯſiderās. pͥ ni
mio dolore in maris fundū ſe ꝑcipitaſſet ni
ſi q̄ ſaltē eoꝝ cadauera ſe reperturā ſperabat.
At vͦo vbi nec viuos nec mortuos ſe reꝑire
poſſe cognouit. clamores ⁊ vlulatꝰ maximos
dabat. manꝰ ſuas morſibꝰ lacerabat. nec vl
lā ꝯſolatōꝫ ab aliq̊ recipe volebat. Cūq̧ mľ
te mľieres aſtarēt. q̄ ſua infortunia eidē nar
rarēt. ⁊ illa ex h̄ ꝯſolatōēꝫ nō recipet. affuit q̄
dā mľr int̄ ceteras q̄ viꝝ ſuū adoleſcentem ⁊
nautā in mari periſſe aſſeruit. ⁊ ob h̄ ſui amo
re poſtmodum nubere recuſauit. Recepta
igit̄ q̄licūq̧ ꝯſolatōe apͦd ipam manebat. et
q̊tidianū victū ſuis manibꝰ acq̄rebat. Sꝫ
nō mľtū pꝰ manꝰ eiꝰ q̄s crebris morſibꝰ lace
rauerat. ſine ſenſu ⁊ mortue adeo ſūt effecte. vt
cū ipis nullatenꝰ opari poſſꝫ. Illa aūt q̄ eam
ſuſcepat paraliſim incurrit. ⁊ de lecto ſurgere
nō valebat. Sicq̧ macidiana mēdicare cō
pellit̄. ⁊ ipa cū hoſpita ex his q̄ inuenire po
terat paſcebat̄. Cōpleto igit̄ āno q̊ macidia
na cū liberis diſceſſit e patria miſit athenas
nūcios vir eiꝰ vt ipos req̄rerēt. ⁊ q̄d agerēt
intimarēt. Sꝫ illi q̄ miſſi fuerāt nullatenꝰ re
dierūt. Deniq̧ cū alios miſiſſet. ⁊ illi reuer
tētes ſe nullū indͦ veſtigiū reperiſſe narrarent
Clemētē filiū ſuū ſub tutoribꝰ dereliq̄t ⁊ ipe
ad q̄rēdū vxorē cū filijs nauē ꝯſcēdit ſꝫ mini
me redijt. Uiginti igit̄ ānis Clemēs orbatꝰ
ſtetit. nec de patre vel de matre vľ de fratribꝰ
aliq̊d indiciū īuenire potuit. Ipe āt clemēſ
ſtudio lraꝝ ſe ꝯtulit. ⁊ ſūmū phie apicē appͦ
hēdit. Deſiderabat āt vehemēter ⁊ ſtudioſe
q̄rebat q̄lr ſibi aīe īmortalitas pſuaderi poſ
ſet. Ob h̄ phoꝝ ſcolas ſp adibat. ⁊ ſi q̄deꝫ ꝙ
īmortal' eſſꝫ obtinebat̄. gaudebat. ſi q̄n vͦo ꝙ
mortal' eſſꝫ. ꝯcludebat̄. triſtis diſcedebat.

C Deniq̧ cū Barnabas romā veniſſꝫ ⁊
fidē xp̄i ꝑdicarꝫ. phi eū tāq̧ inſanū ⁊ amētē
deridebāt. Unū ⁊ q̄dam. q̄ ſm̄ q̊ſdā fuit Cle
mēs phs. q̄ eū pͥmo ſicut alij deridebat. ⁊ eiꝰ
ꝑdicatōꝫ ꝯtēnebat. talē q̄ſtionē ꝑ driſu bar
nabe fecit di. Cū culex aīal ſit exiguū. q̊d ē ꝙ
ſex pedes hꝫ ⁊ inſuꝑ alas poſſidet. Elephas
aūt cū ſit īmane aīal nec alas poſſidet. ⁊ tan
tum q̄ttuor pedes hꝫ. Cui barnabas. Stul
te tue q̄ſtiōi rn̄dere ꝑfacile poſſem. ſi vͦitatis

cauſa diſcēde q̄rere videreris. Sꝫ nūc d' cre
aturis vobis dicere aliq̊d abſurdū ē. cū a vo
bis creaturaꝝ ꝯditor ignoret̄. Quia. n. crea
torē nō cognoſcitis iuſtū ē vt ī creaturis er
retis. Hoc vͦbū cordi clemētis phi valde in
heſit. ita ꝙ fidē xp̄i inſtructꝰ a barnaba rece
pit. ⁊ ī iudeā ad Petꝝ poſtmodū ꝓperauit.
Quē ille de fide xp̄i inſtruxit ⁊ aīe īmortali
tatē euident̄ edocuit. Eo tp̄e ſymō magus
duos diſciplos habebat. ſ. Aq̄lā ⁊ Nicetaꝫ.
q̄ eiꝰ fallacias cognoſcētes eū reliq̄rūt ⁊ ad
petꝝ ꝯfugerūt. ⁊ eiꝰ diſcipli ſūt effecti. Cum
aūt petrꝰ clemētē de ſua introgaſſet ꝓgenie
ille q̊d matri ⁊ fratribꝰ ⁊ patri acciderit ꝑ or
dinem enarrauit. addens ꝙ credebat ꝙ mat̄
cū fratribꝰ in mari periſſent. pater vͦo aut me
rore aut ſimiliter naufragio interiſſet. Q̊d
audiens petrꝰ lacrimas ꝯtinere nō potuit.

Quadā aūt vice petrꝰ cuꝫ diſciplis ſuis
antaradum ⁊ inde ad inſulaꝫ ꝑ ſex miliaria
diſtantē. ī qua Macidiana mater Clemē
tis morabat̄ venit. vbi q̄dam colūne vitree
mire magnitudinis erāt. Quas cū Petrꝰ
cū ceteris miraret̄. vidēs ipam mendicantē
cur nō potius ſuis manibꝰ oparet̄. increpa
uit. Que rn̄dit. Speciē tātū dn̄e habeo ma
nuū. q̄ meis ſic ſūt debilitate morſibꝰ vt om
nino ſint inſenſibiles effecte. Atq̧ vtinā me in
mare ꝑcipitaſſem vt vltra nō viuerem. Cui
petrus. Quid eſt q̊d loq̄ris. Neſciſ q̄ aīme
eoꝝ q̄ ſe interimūt g̃uiter puniunt̄. Cui illa
Utinā hoc mihi certū fieret ꝙ aīe poſt mor
tem viuāt. libenter. n. meipam occiderem. vt
ſaltem vna hora dulces meos natos videre
poſſem. Cunq̧ Petrus ab ea cām tante tri
ſticie interrogaſſet. ⁊ illa ei ordineꝫ geſte rei
narraſſet. ait Petrus. Eſt quidā adoleſcēs
apud nos noīe clemens qui hec que refers
matri ⁊ fratribꝰ aſſerit accidiſſe. Q̊d illa au
diens. nimio ſtupore ꝑcuſſa corruit. Cūq̧
ad ſemetipam rediſſet. cū lacrimis ait. Ego
ſum adoleſcentis mater. Et procidēs ad pe
des petri. rogare eū cepit. vt ſibi filiū ſuuꝫ fe
ſtinanter oſtēdere dignaret̄. Cui petrꝰ. Cū
adoleſcentem videris. paululum diſſimula
quouſq̧ ab inſula cum naui egrediamur.
Q̊d cum illa ſe facturam promiſiſſet. tenēs

petr⁹ manũ ei⁹ ipam ad nauẽ vbi erat Cle/
mẽs ducebat. Uidẽs vo clemẽs petꝝ manu
mlierẽ ducentẽ. ridere cepit. Mox āt vt mu
lier iuxta clementẽ fuit. ſe ꝯtinere nõ potuit.
ſꝫ ſtatĩ in ampler⁹ ei⁹ ruit. ⁊ crebro oſculari
cepit. Quã ille tãq̃ʒ inſanientẽ mlierẽ cũ indi
gnatõe repellebat. ⁊ aduerſ⁹ petꝝ indignati
one nõ modica mouebat᷑. Cui petr⁹. Quid
agis o fili clemẽs. Noli repellere matrẽ tuaʒ
Qd̃ cũ audiſſꝫ clemẽs. lacrĩs infuſ⁹ ſup ma
trẽ iacẽtẽ ꝯcidit ⁊ eã recognoſcere cepit. Tũc
ad p̃ceptũ petri hoſpita ſua q̃ paralitica iace/
bat adducit᷑ ⁊ ab eo ꝯtinuo libat᷑. Tũc mat᷑
clemẽtẽ d̃ prẽ introgauit. Cui ille. Ad te q̃rẽ/
dũ iuit. ⁊ vltra nõ redijt. At illa audiens ſo/
lũmõ ſuſpirauit. grãde. n. p filio inuẽto gau
diũ hñs. reliq̃s ꝯſolabat᷑ merores. ℬ In
terea cũ Niceta ⁊ Aq̃la deſſet. ⁊ redeũtes mu
lierẽ cũ Petro vidiſſet. q̃ nã ſit h̄ mlr pcun/
ctãt. Quib⁹ clemẽs ait. Mat᷑ mea ẽ. quam
mihi de⁹ redonauit p dñm meũ petꝝ. Poſt
h̄ petr⁹ oĩa eis p ordinẽ enarrauit. Que cũ
audiſſet Niceta ⁊ aq̃la ſbito ſurrexerũt. ⁊ ob
ſtupefacti ꝯturbari ceperũt dicẽtes. Bñ ator
dñe de⁹ vã ne ſũt h̄. an ſomniũ ẽ qd̃ audim⁹
Tũc petr⁹. Filij nõ inq̃t nos inſanim⁹. ſꝫ h̄
vã ſũt. At illi faciẽ ꝯfricãtes aiunt. Nos ſu
m⁹ Fauſtin⁹ ⁊ fauſt⁹. q̃s mat᷑ nrã eſtimat
ĩ mari interiſſe. Et accurrẽtes in ꝯpler⁹ ma
tris ruũt. ⁊ eã crebri⁹ oſculantur. At illa ait.
Quid vult h̄ eſſe. Ad quã petr⁹. Iſti ſũt fi/
lij tui Fauſtin⁹ ⁊ Fauſt⁹ q̃s in mari periſ/
ſe putabas. Hec audiẽs mat᷑ p nimio gau/
dio velut amẽs effecta corruit ⁊ poſt ad ſe re
uerſa ait. Obſecro vos dulciſſimi filij narra
te mihi quõ euaſiſtis. Qui rñderũt. Cũ nauis
fuiſſet reſoluta ⁊ nos ſup q̃ndã tabulã vehe
remur. q̃dã pirate nos iueniẽtes ĩ ſuã naui/
culã poſuerũt ac mutatis noĩb⁹ cuidã nos
honeſte vidue Iuſtine noĩe vẽdiderũt. q̃ tã
q̃ʒ filios ſuos nos hũit. ⁊ liberalib⁹ artib⁹ nos
erudiri fecit. Tãdẽ phie opã dedimus. et ſy/
moni cuidã mago nobiſcũ educato adheſi/
m⁹. Cũq̃ʒ ei⁹ fallaciã cognouiſſemus. ipm
oĩno deſeruim⁹ ⁊ petri diſcipli p ʒacheuʒ ef/
fecti ſum⁹. Seq̃nti āt die aſſũptis petrus
trib⁹ frib⁹. ſ. Clemente Aquila ⁊ Niceta ad
q̃ndã ſecretiorẽ locum oronis grã deſcẽdit
Quos venerãd⁹ q̃dã ſenex. ſꝫ tñ paup allo/
qui cepit di. Miſereor veſtri frẽs qꝛ ſub ſpe/
cie pietatis vos g̃uiter errare ꝯſidero. Neq̃ʒ
eñi de⁹ ẽ. neq̃ʒ cult⁹ h̄ aliq̃s eſt. neq̃ʒ ꝓuiden
tia ĩ mũdo. ſꝫ fortuit⁹ caſ⁹ ⁊ geneſ oĩa agũt.
ſicut ⁊ ego ex me ipo manifeſte ꝯperi ĩ diſci/
plina matheſis p ceteris erudit⁹. Nolite er/
go errare. ſiue. n. oretis ſiue nõ. qd̃ veſtra ge/
neſis ꝯtinet vobis erit. Clemẽs aũt ĩ eum re
ſpiciẽs aĩmo pulſabat᷑. ⁊ ſibi ſe eũ alĩs vidiſſe
videbat᷑. Cũq̃ʒ d̃ mãdato petri clemẽs aq̃la
⁊ niceta cũ eo diuti⁹ diſputaſſent. ⁊ ꝓuiden/
tiã aptis rõnib⁹ oñdiſſent. eũq̃ʒ ob reueren
tiã crebro prẽm vocarẽt. dixit aq̃la. Quid ne
ceſſe eſt vt eũ prẽm vocem⁹ cũ ĩ mãdatis ha
beam⁹ neminẽ ſup terrã prẽʒ vocare. Et p⁹
h̄ reſpiciẽs ad ſenẽ ait. No iniurioſe accipi/
as pater ꝙ frẽm meũ culpaui. qꝛ te patrẽ vo
cauit. Habem⁹. n. tale mãdatũ. ne aliquem
iſto noĩe vocem⁹. Cũq̃ʒ aquila h̄ dixiſſet. ri
ſit oĩm aſtantiũ cetus vna cũ ſene ⁊ Petro
Et cũ ille cãm riſus inq̃reret. dixit ad eũ Cle
mens. Quia facis id de quo alios culpas.
ſenẽ prẽm vocãdo. At ille negabat di. Uere
neſcio ſi eũ prẽm vocaueri. Uexcuʒ ſatis de
ꝓuidẽtia diſputatũ eſſꝫ. dixit ſenex. Credere
vtiq̃ʒ ꝓuidentiã eſſe. ſꝫ a ꝓpria ꝯſcientia ꝓhi
beor huic fidei accõmodare ꝯſenſuʒ. Noui
eñi meã ⁊ ꝯiugis mee geneſim. ⁊ ſcio ea que
vnicuiq̃ʒ noſtrum dictabat geneſ accidiſſe
Audite igitur ꝯiugis mee thema et inuẽme
tis ſcema c⁹exit⁹ accidit. Habuit nãq̃ʒ mar
tem cũ venere ſup centrũ. lunã vero in occa
ſu in domo martis ⁊ finib⁹ ſaturni. qd̃ ſce/
ma adulteras facit. et ſeruos proprios ama
re ⁊ pegre ꝓficiſci. et in aq̃s defungi. Quod
et ita factũ ẽ. Incidit nãq̃ʒ in amorẽ ſui ⁊ p/
iculũ atq̃ʒ oꝓprobriũ metuẽs cũ ipo aufugit
et in mari perijt. Nã ſicut frater me⁹ retulit
ipm primo adamauit. Sꝫ cuʒ ipſe aſſentire
ſibi nollet. in ſeruũ ſue libidinis amorẽ retor
ſit. Nec tñ ei imputãdũ eſt. qꝛ eã geneſis hoc
facere ꝯpulit. Narrauitq̃ʒ quõ ſomniũ fin/
xerit. et quõ cũ liberis athenas vadens nau
fragio perit. ℭ Cũq̃ʒ filij vellent in
eum irruere. ⁊ rem apire prohibuit Petrus

dicens. Quieſcite ꝗ̃ aduſqꝫ mihi placuerit.
Dixit ei petrꝰ. Si hodie ꝯiugē tuā ꝫ caſtiſſi⸗
mā cū tribꝰ filijs tuis ꝯſignauero. credes qꝛ
geneſ nihil ſit. Cui ille. Sic ipoſſibile ē te ex⸗
hibere qḋ ꝓmiſiſti. ita ꝛ ipoſſibile ē extra gene
ſim aliqḋ fieri. Dixit ei petrꝰ. Ecce iſte ē filiꝰ
tuꝰ clemēs. ꝛ hi duo gemini tui Fauſtinꝰ ꝛ
fauſtꝰ. Tūc ſenex reſolutꝰ mēbris cecidit. et
ꝗ̃ſi exanimiſ factꝰ ē. Filij āt irruētes ī eū oſcu
labāt. verētes ne ſpūm reuocare poſſꝫ. Tan
dē ad ſe rediēs oīa vt acciderāt ꝑ ordinē au⸗
diuit. Tūc ſubito vxor aduenit et cū lacris
clamare cepit. Ubi ē vir meꝰ ꝛ dn̄ſ meꝰ. Hec
cū illa ꝗ̃ſi amēs clamaret. ſenex cucurrit. ꝛ cū
mltis lacris āplecti ꝛ ſtrīgere eā cepit. Duꝫ
igit̃ ſimꝉ manerēt aduenit qdā nūciās apio
nē ꝛ āḃionē fauſtiniani amiciſſimos cuꝫ ſi⸗
mōe mago hoſpitari. De qrū aduētu Fau
ſtinianꝰ valde gauiſus ad eos viſitandos
iuit. Et ecce nūciꝰ venit q̇ diceret miſtꝝ ceſa⸗
ris āthiochiā aduenīſſe. vt magos oēs que
reret ꝛ morte puniret. Tūc ſimō magus in
odiū filioꝝ q̇ ipm̄ reliq̄rāt. vultuſ ſui ſilitudi
nē in fauſtinianū imꝑſſit. vt nō Fauſtinia⸗
nꝰ ſꝫ ſymon magꝰ ab oībꝰ putaret. Hoc au
tē fecit vt a miſtris ceſaris loco ſui teneretur
ꝛ occideret. Ipa aūt ſymō ꝺ ꝑtibꝰ illꝭ abſceſ⸗
ſit. Cū aūt fauſtinianꝰ ad petꝝ ꝛ filios rediſ
ſet. expauerūt filij vultū ſymōis. in eū intuē
tes vocē aūt pr̄is ſui audiētes. Solꝰ aūt pe
trꝰ erat q̇ vultū eiꝰ naturalē videbat. Cūqꝫ
filij eiꝰ ꝛ vxor eiꝰ eū refugerēt ꝛ execrarent̃. di
cebat eis. Cur execrami ꝛ refugitis pr̄ēm ve
ſtrū. Qui rn̄derūt. ꝙ ideo eū fugerēt. qꝛ ī eo
vultꝰ ſymōis magi aꝑpareret. Cōfecerat. n.
ſimō ꝗ̊ddā vngentū. ꝛ faciē eiꝰ ꝑunxerat. et
vultū ſuū arte magica imꝑſſerat in eū. Ipe
igit̃ lamētabat̃ ꝛ dicebat. Quid mihi miſe⸗
ro accidit vt vna die recognitꝰ ab vxore ꝛ fi⸗
lijs letari non potueri cū eis. Uxor v̇o eius
ſparſis crinibꝰ ꝛ filij ꝑlimū flebāt. ❡ Sy
mō aūt magꝰ dū adhuc eēt antiochie petꝝ
ꝑlimū infamauerat. magū maleficū ꝛ homi
cidā eū dicēdo. Deniqꝫ ī tātū aduerſuſ petꝝ
ꝑplm̄ ꝯcitauerat. vt ipm̄ inuenire ꝑlimū affe
ctarent. vt carnes eiꝰ dētibꝰ laniarēt. Dixit
ergo petrꝰ fauſtiniano. Quoniā q̇dē ſymō

magus eſſe videris. ꝑge antiochiā ꝛ corā oī
ꝑplo me excuſa. ac ea q̄ ꝺ me dixit ſimon ex ꝑ
ſona ſui retracta. Poſt h̕ ego anthiochiam
veniā. ꝛ alienū hūc vultū a te effugabo. ꝛ ꝓ⸗
priū vultuꝫ corā oībꝰ reddam. Hoc tn̄ nllō
mō credendū eſt ꝙ beatꝰ Petrus mentiri
mandauerit. cū deꝰ nō indigeat noſtro mē⸗
datio. Ideo itinerariꝰ clemētis in quo hec
ſcripta ſunt liber apocrifus eſt. nec vt qbuſ⸗
dam placet ſuſcipiendꝰ eſt in talibꝰ. Uerun
tamē dici pōt ꝙ petrꝰ ſi diligēter v̇ba ſua cō
ſiderent̃ nō ſibi dixit vt ſymonē magū eſſe ſe
diceret. ſed vt ꝑplō effigiem faciei ſuꝑinductā
oñdens petꝝ ex ꝑſona ſymonis ꝯmendaret
ꝛ mala q̄ dixerat reuocaret. Et ille dixit ſe eſſe
ſymonem. nō q̄ntū ad veritatē. ſꝫ q̄ntum ad
aꝑparentiam. Unde qḋ infra dixit Faſtini
anus. Ego ſymō ⁊c̄. ſic debet accipi. id eſt q̄n
tum ad aꝑparentiaꝫ videor eſſe ſimon. Fuit
ergo ſymon ſuꝑple putatiuꝰ. Perrexit ergo
Fauſtinianꝰ pater clementis anthiochiaꝫ.
et populum conuocans dixit. Ego ſymon
annuncio vobis ꝛ confiteor omnia fefelliſſe
de petro. Nequaq̄ꝫ. n. eſt ſeductor vel magꝰ
ſed ad ſalutem mundi miſſus. Qua ꝓpter
ſi de cetero aliquid ꝯtra ipm̄ dixero. me tāq̄ꝫ
ſeductorem ꝛ maleficum repellatis. Nūc. n.
penitentiā ago. qꝛ male me dixiſſe cognoſco
Moneo igit̃ vos vt ipi credatis. ne vos ꝛ ci
uitas veſtra inſimꝉ pereatiſ. Cunqꝫ hec oīa
que petrus iuſſerat ꝯpleſſet. et iam in amorē
petri ꝑplm̄ incitaſſet. petrus ad eum venit. ꝛ
orōne facta effigiem vultus ſymonis ab eo
penitus effugauit. Populꝰ aūt anthioche⸗
nus Petrū benigne ꝛ cū mltō honore rece⸗
pit. ꝛ ipm̄ in cathedra ſublimauit. Qḋ audi
ens Simō illuc ꝓrexit. ꝛ ꝑplum ꝯuocās ait.
Miror ꝙ cū vos ſalubribꝰ ꝑceptis inſtru⸗
xerim. ꝛ a ſeductore petro vos cauere monu
erim. vos ipm̄ nō ſolū audiſtis. ſꝫ etiam epi
ſcopali cathedra ſublimaſtis. Tunc oēs cū
furore aduerſus eū dixerūt. Monſtro nob̄
ſimilis es. Nudiuſtercius te penituiſſe dice
bas. ꝛ nūc te ꝛ nos ꝑcipitare conaris. Et im
petū in eū facietes. cū ignominia eū ꝓtinus
expulerunt. Hec omnia Clemens in libro
ſuo de ſeipſo narrat. ꝛ hāc hiſtoriā ibiḋ inſe

ruit. ¶ Poſt hec autem petrus cum romã veniſſꝫ. ⁊ ſuã paſſionẽ iminere viderꝫ. clemẽtẽ poſt ſe epm̃ ordinauit. Mortuo igitur pn̄cipe aplo꜄ Petro. clemẽs vir ꝓuidꝰ pcauẽs i futu꜄. ne. ſ. p h̄ exẽplū q̄libet vellet ſibi in eccl'ia ſucceſſorꝫ ſtatuere. ⁊ hereditate ſanctuariū dn̄i poſſidere. lino ceſſit. et poſtmodū cleto. Nonulli aſſerūt ꝙ linꝰ ⁊ cletuſ nō fuerūt ſūmi pōtificeſ. ſꝫ tātū petri apl'i coadiutoreſ. ꝑpter q̄d ī cathalogo pōtificū meruerūt annūerari. Poſt hos aūt clemẽs eligit. ⁊ p̄ſidere ꝯpellit. Qui ita mo꜄ ornamẽto pollebat. vt iudeis ⁊ gentilibꝰ ⁊ oibꝰ xp̄ianis ip̄ꝰs ꝯplacerꝫ. Singl'a꜄ iopes regionū noīatim ſcptos hẽbat. ⁊ q̄s baptiſmi ſanctificatōe mūdauerat. non ſinebat publice fieri mẽdicitati ſubiectos. Cū itaqꝫ domicillam virginẽ neptẽ Domiciani ipatoriſ ſacro velamine ꝯſecraſſet. ⁊ Theodorã vxorẽ Syſinij amici impatoris ad fidẽ ꝯuertiſſet. ⁊ i caſtitatis ꝓpoſito manere ꝓmitteret. Syſinnius zelo ductꝰ eccl'iam poſt vxorẽ ſuã occulte intrauit. ſcire voleſ ꝑpter quid illa ſic eccleſiam freq̄ntaret. At vbi a ſctō Clemente orō fuſa eſt. ⁊ a ip̄ſo r̄n̄ſum eſt amen. Syſinniꝰ cecꝰ ⁊ ſurdꝰ penitꝰ effectꝰ eſt. Qui ſtatī pueris ſuis dixit. Cito me tollite ⁊ foras educite Pueri aūt p totam eccl'iam euꝫ girabant. ſꝫ ⁊ ad ianuas ꝑuenire nō poterant. Quoſ cū vidiſſet Theodora ſic errātes p̄mo q̄dẽ ab eis declinauit. putās ꝙ vir ſuus eam cognoſcere poſſet. Poſtmodū aūt quid nā h̄eſſet interrogauit. Qui dixerūt. Dn̄s noſter dū vult videre ⁊ audire que non licet cecꝰ ⁊ ſurdus factꝰ eſt. Tunc illa in orōeꝫ ſe dedit deprecans vt vir ſuus inde exire poſſet. Et pꝰ orationem dixit pueris. Ite mō ⁊ ꝑducite dominum veſtrum ad domū. Cunqꝫ abiſſent ſancto Clementi Theodora quid accideret indicauit. Tūc ſanctꝰ rogatu theodore ad eū venit. ⁊ ip̄m inuenit aptis oclis nil vidẽtẽ ⁊ nil penitꝰ audientẽ. Cūqꝫ clemẽs p eo oraſſꝫ ⁊ ille auditū ⁊ lumẽ recepiſſꝫ. videſ Clemẽtẽ iuxta vxorẽ ſuã ſtantẽ amẽs efficit ⁊ ſe illuſum magicis artibꝰ ſuſpicatur. Precepitqꝫ ſ'uis ſuis vt tenerẽt clemẽtẽ dicens. Vt ingrederet̄ ad vxorẽ meaꝫ magicis artibus me excecauit. Precepitqꝫ miſtris vt clementẽ ligarẽt. ⁊ ligatū traherẽt. At illi ligantes columnas iacentes ⁊ ſaxa putabāt ſicut etiā Syſinnio videbat̄. ꝙ ſctūm clementem cū ſuis clericis traherent ⁊ ligarent. Tūc clemens ſyſinnio ait. Quia ſaxa deos dicis. ſaxa trahere meruiſti. Ille aūt vere eū ligatuꝫ exiſtimans ait. Ego te interfici faciam. Clemẽs aūt inde abſcedens. theodorā rogauit ne ab orōne ceſſaret. donꝰ vi꜄ ſuū dn̄s viſitaret. Oranti igit̄ theodore petrꝰ apl's appãruit di. Per te vir tuꝰ ſaluabit̄. vt impleat̄ q̄d dixit frater meꝰ paulꝰ. Saluabit̄ vir infidelis p mulierẽ fidelem. Et hec dicens abſceſſit Statimqꝫ ſyſinnius vxorẽ ſuam ad ſe vocauit. obſecrãs vt p ſe oraret. Et ſanctum Clementẽ ad ſe vocaret. Qui cū veniſſet. ip̄m ī fide inſtruxit. ⁊ eū cū .cccxiij. ꝺ domo ſua baptizauit. Per hūc aūt ſyſinnium m'lti nobiles ⁊ amici nerue impatoris dn̄o crediderūt Tūc comes ſacro꜄ pecuniā multis dedit ⁊ ꝯ ſctūm clementẽ ſeditionẽ maximaꝫ excitauit. ¶ Tūc mamertinus vrbis prefectus ip̄ſi ſeditōnẽ maximā nō ferẽs. ad ſe clementẽ adduci fecit. Queꝫ cū redargueret. et ad ſe inclinare attemptaret ille ait. Optarẽꝫ te ad rationem accedere. Nā ſi canes multi ꝯtrā nos latrauerint ⁊ morſibus attrectauerint nunq̄ꝫ hoc nobis auferre poſſūt. ꝙ noſ ſumus ratōnales hoieſ. ⁊ ip̄e ſunt irratōnales canes. Seditio aūt ab ipītis exorta. oſtẽdit ſe nihil hr̄e certum vel ve꜄. Tūc mamertinus de eo traiano impatori ſcribenſ reſpōſum accepit. ꝙ aut ſacrificaret aut trāſpontum mare in heremo q̄d adiacet ciuitati terſone ip̄m in exiliū mitteret. Tunc ꝑfectꝰ clemẽti cū lacrimis ait. Deus tuꝰ quẽ pure colis ipſe te adiuuet Prefectus aūt ei nauem tribuit. ⁊ oīa neceſſaria miniſtrauit. Multi aūt clerici ⁊ laici ip̄m in exiliū ſunt ſecuti. Profectꝰ aūt ī inſulam. inuenit ibi pluſq̄ꝫ duo milia xp̄iano꜄ ibidẽ iā diu dū ad ſecanda marmora dānato꜄. Qui ſctūm clemẽtẽ vidẽtes. ſtatī in fletū ⁊ lacrimas ꝓruperunt Quos ille ꝯſolās ait. Nō meis meritis ad vos me miſit dominus veſtre corone pticipem me fieri. Et cū ab eis didiciſſet. ꝙ a ſexto

miliario aq̄m ſuis hūeris deportarent dixit
eis. Oremꝰ oēs dn̄m Ihesum xp̄m vt ꝯfeſ-
ſoribꝰ ſuis fontē in loco iſto ac venas aque
apiat. Et q̄ ꝑcuſſit petrā in deſ꜔to ſina ⁊ flu-
xerūt aq̄ in abūdātia. ip̄e nobis laticē afluē
tem impīat. vt de eiꝰ bn̄ficijs gratulemur.
Cūqꝫ orōne facta hincinde circūſpiceret. vi-
dit agnū ſtantē q̄ pede erecto dextro q̄i locū
ep̄o oñdebat. Et intelligēs dn̄m ieſū xp̄m eē
quē ſolꝰ ip̄e videbat. prexit ad locum ⁊ dixit
In noīe prīs ⁊ filij ⁊ ſpūſſcī in iſto loco ꝑ-
cutite. Sꝫ cū nll's in iſto loco ī q̄ agnꝰ ſtete-
rat ꝯtingeret. ipſe accepto breui ſarculo leui
ictu locū pedis agni ꝑcuſſit. ⁊ ſtatī maximꝰ
fōs erupit. ⁊ in fluuiū creuit. Tūc vniuerſ
gaudētibꝰ ſctūs Clemēs ait. Flumīs impe
tus letificat ciuitatē dei. Ad hāc famā mul-
ti ꝯfluxerūt. ⁊ vna die q̄ngēti ⁊ ampliꝰ ab eo
baptiſma ſuſceperūt. ⁊ ydoloꝝ tēpla deſtru-
entes ꝑ totā ꝓuintiā intra vnuꝫ annū. lxxv.
eccl'ias edificauerūt. Poſt tres antē annos
traianꝰ impator qui cepit āno dn̄i. cvj. hoc
audiēs q̄ndam ducē illuc miſit. Qui cū oēſ
libēter mori ꝯſpiceret. ml'titudini ceſſit. ⁊ ſo-
lū clementē ligata ad collū eius anchora in
mare p̄cipitauit dicēs. Iā nō poterūt ip̄m
ꝓ deo colere xp̄iani. Stāte aūt omni ml'titu
dine ad litꝰ maris. Cornelius ⁊ Phebꝰ di
ſcipuli eiꝰ oēs orare p̄ceperūt. vt dn̄s corpꝰ
ſui martiris eis mōſtraret. Statimqꝫ ma-
ri ꝑ tria miliaria recedente. oēs ꝑ ſiccū īgreſ-
ſi inuenerūt in modū tēpli marmorei habi-
taculū a deo paratū. ⁊ ibi in archa corpꝰ ſan
cti clementis. ⁊ anchorā iuxta eū. Reuelatū
eſt aūt diſcipulis eius ne inde tollerēt corpꝰ
eius. Omni aūt anno tp̄e paſſionis ꝑ ſeptē
dies ad tria miliaria mare recedit. ⁊ ſiccum
iter aduenientibꝰ tribuit I In vna autē
ſolennitatū mulier cū filio ſuo puulo ad lo-
cū acceſſit. Cōpletis aūt feſtiuitatis ſolenni
is cū puer obdormiret. ſonus inundantiuꝫ
aquaꝝ ſubito factus eſt. Mlier aūt territa
⁊ filij ſui oblita. cū reliqua multitudine ad
ripā aufugit. Que poſtmodū filij mēor cuꝫ
eiulatu maxio flebat. ⁊ vſqꝫ ad celū lamēta-
biles voces dabat. ac ꝑ litora clamans ⁊ eiu
lans diſcurrebat. ſi forte filij corpꝰ a litoribꝰ

electum videret. Sed cū in ea ſpes oīs defi-
ceret ad domū rediſt. ⁊ totū illuꝫ annū in fle
tu ⁊ merore duxit. Poſt annū igit̄ ap̄to ma
ri oēs anticipās ad locū ꝯcitā venit. ſi de fi-
lio forte aliq̊d veſtigiū inuenire poſſet. Cuꝫ
ergo ante tumulū ſancti clemētis ſe in orati
onem dediſſet. Surgēs vidit infanteꝫ in lo-
co vbi eū reliquerat dormientē. Eſtimās āt
eum eſſe defunctū. acceſſit ꝓpius q̄i corpuſ
collectura exanime. Sed cū eū dormienteꝫ
cognouiſſet excitatū velociter ſpectantibus
ꝑplis incolumeꝫ in vlnis leuauit. ⁊ vbi nam
per illum annū fuerit requiſiuit. Ille auteꝫ
ſe neſcire reſpondit. ſi annus integer p̄terie-
rat. ſed tantū vnius noctis ſpacio ſe ſuauiē
dormiſſe putabat. Ambro. in p̄fatōne ſic
ait. Cum iniquiſſimꝰ ꝑſecutor btūm clemē
tem penis afficere a dyabolo cogeretur. nō
ei tormentum intulit. ſed triūphum. Iacta-
tur ergo martir in fluctibus vt mergeretur.
⁊ ex hoc peruenit ad premium vnde petruſ
magiſter eius peruenit ad celū. Amborum
ergo in fluctibus xp̄s ap̄probans mētes. cle-
mentem ad palmā victorie de ꝓfundo reuo
cat. petrum ad celeſtia regna in eodeꝫ elemē
to ne mergeretur eleuat. Refert leo hoſti
enſis ep̄s q̄ tempore quo Michael impera
tor noue rome regebat imperium. ſacerdos
quidam nomine Philoſophus qui ob ſū-
mū ingenium a puericia fuerat ſic vocatuſ
cum terſonam perueniſſꝫ ⁊ de his que nar-
rantur in hiſtoria clementis habitatores in
terrogaſſꝫ. quia aduene potius q̄ꝫ indigene
erant. ſe neſcire ꝓfeſſi ſunt. Siquidem mira
culum marini receſſus ob culpā inhabitā-
tium iam diu ceſſauerat. ⁊ ob incurſuꝫ bar-
baroꝝ tempore marini receſſus venientiuꝫ
templū deſtructum fuerat. ⁊ archa cū corpe
marinis fluctibus obruta erat. exigentibus
culpis inhabitātiū. Sup quo miratꝰ phus
⁊ accedens ad ciuitaculū noīe georgiā cum
ep̄o ⁊ clero acceſſit ad querendum ſacras re
liquias ad inſulam in qua eſtimabant eſſe
corpus martiris. Ubi cum hymnis ⁊ orati
onibꝰ fodientes diuina reuelatione inuene
rūt corpus ⁊ anchoram cum qua fuerat in
mare ꝓiectum. ⁊ deportauerunt terſonam.

Deinde p̄dict⁹ pbr̄ cū corpe ſcti clementis romā veīt. ⁊ mltis oſtēſis miraculis ī ecclia q̄ nūc dr̄ ſancti clemētis honorifice corpus collocatū fuit. In q̄dam āt cronica legitur q̄ mari ab illo loco exiccato. a beato cirillo morauoꝝ epo romā trāſlatū eſt.

CCLXVI A

De ſancto Criſogono.

CRiſogonus iuſſu diocleciani ī carcere recludit̄ vbi ſācte anaſtaſie alimonijs fouebatur Cū ergo anaſtaſiā vir ei⁹ ī artiſſimā cuſtodiā poſuiſſet. Criſogono q̄ eā erudierat talia ſcpta direxit Sancto ꝯfeſſori xp̄i criſogono anaſtaſia. Sacrilegi iugū mariti ſuſcepi. cui⁹ deo miſerāte thoꝝ mētita infirmitate declinans. die noctuq̄ȝ dn̄i noſtri ihū xp̄i amplector veſtigia. Cū iſte patrimonium meū ex q̄ illuſtrat̄. cū indignatōe ac turpib⁹ idolatris exhauriat. me q̄ȝ velut magā atq̄ȝ ſacrilegā cuſtodie tā grauiſſime mācipauit vt me vitā tēpalē amitt̄e ſuſpicer. Nihil eni ſupeſt niſi vt amiſſo ſpū morti ſuccūbā. In q̄ morte lȝ glorier xp̄ī mea mēs valde cōterit̄ q̄r opes mee q̄s deo deuouerā a turpib⁹ cōſumūtur. Vale vir dei. memēto q̄ȝ mei. Cui criſogon⁹ ſic rn̄dit. Vide q̄ nō ꝯturberis in h̄ qd̄ tibi pie viuēti inferāt aduerſa. Nō eni deciperis ſȝ pbaris. Cito ad te placitū tp̄us xp̄s ꝯuertet. ⁊ q̄ſi poſt noctis tenebras floridū dei lumē aſpicies atȝ poſt glaciei frigus aurea tibi tēpa ⁊ ſerena ſuccedēt. Vale ī dn̄o ⁊ ora p me. Deniq̄ȝ cū ȝ btā anaſtaſia ſic ī cuſtodia artaret̄ vt vix ei panis q̄drās daret̄. eſtimās ſe morituraȝ ſctō criſogono ep̄lam in h̄ v̄ba ſcp̄ſit. Confeſſori xp̄i criſogono anaſtaſia. Finis venit corpis memēto mei. vt egredientē aīaȝ meā ip̄e ſuſcipiat p cui⁹ amore iſta ſuſtineo q̄ ex ore h⁹ vetule recognoueris. Cui ille reſcp̄ſit. Supeſt vt lumen tenebre antecedat. ſic etiā poſt infirmitatē ſal⁹ reuertit̄ ⁊ vita poſt mortē ꝓmittit̄. Vno fine ꝯcludūt̄. ⁊ aduerſa h⁹ mūdi et ꝓſpera. ne vel triſtib⁹ deſperatio vel letis elatio dominet̄. Vnū mare ē in q̄ nauicule corporis noſtri velificāt. ⁊ ſub vno corpis gubernatore aīe noſtre nautico fūgūt̄ officio. Quorūdam igit̄ naues fortiſſimis carinarū nexib⁹ ſoliditate crebros eq̄ris concitatos fluct⁹ illeſe p̄tereūt. Quorūdaȝ v̄o fragiles iūcture lignoꝝ etiā ī trāquillo vicinū morti ꝯficiūt curſum. Tu āt o xp̄i famula crucis tropheū tota mēte ꝯſtringe. ⁊ te ipā ȝ p̄para ad opus dei. Igit̄ dioclecian⁹ aquileie partib⁹ poſit⁹ ceteros xp̄ianos occidēs ſanctuȝ criſogonū ſibi p̄ſentari iuſſit. Cui cū diceret accipe ptātem pfecture tue ⁊ cōſulatū generis tui. ⁊ ſacrifica dijs. Rn̄dit criſogonus. Vnū deuȝ in celo adoro. ⁊ dignitates tuas q̄ lutū cōtemno. Data igit̄ ſup euȝ ſn̄ia. ad quendā locū ducit̄ ⁊ ibidē ꝓtin⁹ decollatur Circa ānos dn̄i. cclxxxvij. Cui⁹ corp⁹ cū capite ſctūs Zelus p̄ſbyter ſepeliuit.

CCLXVII A

De ſancta Katherina.

KAtherina dicitur a catha qd̄ ē vniuerſuȝ. ⁊ ruina q̄ſi vniuerſalis ruina. Omne eni edificiū diaboli in ea vniuerſalit̄ corruit. Nā ī ea corruit edificiū ſupbie p hūilitatē quā habuit. carnalis cōcupiſcētie p v̄ginitatē quaȝ ſeruauit. cupiditatis mūdane. q̄r oīa mūdana deſpexit. Vel katherina q̄ſi cathenula. ipa eni ſibi p bona opa q̄ndam cathenā fec̄. p quā vſq̄ȝ ad celū aſcendit. Que q̄dē cathena ſiue ſcala q̄ttuor grad⁹ hȝ. q̄ ſūt innocentia operis. mundicia cordis. deſpectio vanitatis. ⁊ locutio veritatis. Quos p̄ꝑ ha p ordinē ponit dicēs. Quis aſcēdet in montem dn̄i ꝛc. Et rn̄det. Innocēs manib⁹ ⁊ mūdo corde q̄ nō accepit in vano aīam ſuā nec iurauit ī dolo pximo ſuo. Qualit̄ āt iſti q̄ttuor grad⁹ in beata katherina fuerūt patet ex legenda ſua. B

KAtherina coſti regis filia oīb⁹ liberaliū ſtudijs erudita fuit. Cū autē maxēti⁹ impator omēs tā diuites q̄ȝ paupes ad alexandriā ꝯuocaret. vt ydolis imolarēt. ⁊ xp̄ianos imolare nolētes puniret. katherina cū eſſet ānoꝝ. xviij. et in palatio diuitijs et pueris pleno ſola remāſiſſet. audiēs aīaliū diuerſoꝝ mugit⁹ ⁊ cātantiū

plauſus.miſſo illuc nūcio inq̄ri iuſſit celeri
ter qđ ħ eſſꝫ.Qđ cū didiciſſet.aſſūptis aliq-
bus ď palatio ſigno crucis ſe muniēs illuc
acceſſit.ibiqꝫ mltos xp̄ianos metu mortis
ad ſacrificia duci ꝯſpexit.Que vehemēti do
lore cordis ſauciata ad ip̄atorē ſe audacter
ingeſſit.⁊ ſic ait.Salutatōeꝫ tibi ꝓferre ipa-
tor ⁊ ordinis dig̃tas ⁊ rōnis via ꝑmonebat
ſi creatorē celoꝝ agnoſceres.⁊ a diꝭs animū
reuocares.Stāſqꝫ ante ianuā tēpli ꝑ vari-
as concluſiōes ſilogiſmoꝝ allegorice ⁊ me-
thonomice diſerte et miſtice mlta cū ceſare
diſputauit.Deinde rediēs ad ꝯmune collo
quiū dixit.Hec tibi tāqꝫ ſapiēti ꝓferre cura
ui.Nūc āt quare incaſſū ꝯgregaſti hāc mlti-
tudinē ad colendā ſtulticiā ydoloꝝ.Mi-
raris h̄ templū manu artificū opatū mira-
ris ornamenta ꝓcioſa q̄ velut puluis ań fa
ciē venti erūt.Mirares potiꝰ celū ⁊ terrā ma
re ⁊ oīa q̄ in eis ſūt.Mirare ornamēta celo
rū.ſolē videlicet ⁊ lunā ⁊ ſtellas.Mirare fa
mulatū eoꝝ q̄lit a mūdi initio vſqꝫ ad finē
nocte ⁊ die currūt ad occidentē ⁊ redeūt ad
orientē.nec vnq̄ꝫ fatigāt.Et cū h̄ aīaduerte-
ris.īterroga ⁊ diſce q̄s ſit eoꝝ potētior.Cuꝫ
āt ipm̄ ipo donāte ītellexeris.nec ſileꝫ illi in-
uenire valueris.ipm̄ adora.ipm̄ glorifica.
Ipe eī eſt ds̄ deoꝝ ⁊ dn̄s dn̄antiū.Cūqꝫ de
filij incarnatōe ſapiēter plurima diſputaſſꝫ
ſtupefactꝰ ceſar nō valuit ad h̄ rn̄dere.Tā-
deꝫ ad ſe reuerſꝰ dixit ad eā.Sane o mulier
ſine nos finire ſacrificiū.⁊ poſt h̄ tibi reſpō-
ſa reddemꝰ.Precepit igit̄ eā ad palaciū du
ci ⁊ cū diligētia cuſtodiri.admirās nimiuꝫ
eiꝰ prudentiā ⁊ corpis pulcritudinē.Erat eī
ſpecioſa valde.⁊ īcredibili pulcritudine om
niū oculis admirabilis videbat̄ et gratioſa
Veniēs igit̄ ceſar ad palatiū dixit katheri-
ne.Audiuimꝰ tuā eloq̄ntiā.et mirati ſumꝰ
tuā prudentiā.ſꝫ in deoꝝ ſacrificijs occupa-
ti oīa plene ītellige nequiuimꝰ.Nūc aūt ab
initio ꝓgeniē tuā req̄rimꝰ.Et ſctā katherīa
ad h̄.Scptum ē.Nec te collaudeſ.nec te cul
paueris ipe.Hoc faciūt ſtulti.q̄s glia vexat
inanis.Cōfiteor tn̄ meā ꝓgeniē.nō tumore
iactātie.ſꝫ hūilitatis amore.Ego eī ſum ka
therina Coſti regis vnica filia.Que q̄ꝫuis
in purpura nata.⁊ liberalibꝰ diſciplinis nō
mediocriter inſtructa.Hec tn̄ oīa ꝯtempſi.
et ad dn̄m ihm̄ xp̄m ꝯfugi.Dij āt q̄s colis
nec te nec alios iuuare poſſunt.O igit̄ infe
liceſ taliū numinū cultoreſ.qbꝰ aduocatis ī
neceſſitate nō aſſunt.in tribulatōne nō ſuc
currūt.in ꝑiculis nō defendūt.Cui rex.Si
ita ē vt dicis totꝰ mūdꝰ errat.⁊ tu ſola veruꝫ
dicis.cū tn̄ omē vbū in ore duoꝝ vel triū te
ſtiū ꝯfirmet̄.Si angelꝰ eſſes.ſi celica virtus
adhuc tibi credēe nemo dberet.q̄nto minꝰ cū
feīa fragil' eē ꝓbaris.Cui illa.ne obſecro ce
ſar a furore tuo te vinci ꝑmittas.vt in ſapiē
tis animo nō ſtet turbatio dira.Sic nanqꝫ
poeta ait.Tu ſi animo rexeris rex eris.ſi cor
pore ſuꝰ.Et rex.Ut video peſtifera callidi
tate nos illaqueare diſponis.dū ꝑ exempla
ph̄oꝝ ſmonē ꝓtrahere niteris.Videns āt ce
ſar q eiꝰ ſapiētie obuiare nō poſſet.manda
uit occulte ꝑ lr̄as vt oēs grāmatici ⁊ rethọ
res ad ꝓtoriū alexandrie feſtinātēr venirēt.
īmēſa munera recepturi ſi ꝯcionatricē vgi
nē ſuis aſſertionibꝰ ſuparēt. ¶ Addu
cti ſunt igit̄ de diuerſis ꝓuincijs q̄nq̄ginta
oratoreſ.q̄ oēs mortales in oī mūdana ſapi
entia excellebāt.Quibꝰ interrogantibꝰ cur
tam de remotis partibꝰ euocati fuiſſent.Ce
ſar rn̄dit.Eſt apud nos q̄dam puella ſenſu
et prudētia incōꝑabilis.q̄ oēs ſapiētes con
futat.⁊ deos noſtros demones eē affirmat.
Quā ſi ſuꝑaueritis.cuꝫ honore magno ad
ꝓpria redibitis.Ad h̄ vnꝰ indignatꝰ ſtoma
chanti voce rn̄dit.O magnū imꝑatoris cō
ſiliū.q̄ ob vniꝰ degenerē puelle ꝯflictū ſapiē
tes mūdi de remotis ptibꝰ aduocauit.cum
vnꝰ ex noſtris clientulis eam poterat leuiſſi
me ꝯfutare.Et rex.Poteram q̄deꝫ hanc vi
ad ſacrificanduꝫ impellere.aut penis extin
guere.ſed meliꝰ iudicaui.vt veſtris argumē
tis penitꝰ ꝯfutet̄.Cui illi dixerūt.Adducat̄
corā nob̄ puella.vt ſua temeritate conuicta
nūq̄ꝫ ſe ſapiētes vidiſſe cognoſcat.Sꝫ cum
vgo certamē qđ ſibi imminebat didiciſſꝫ.to
tā ſe dn̄o cōmēdauit.Et ecce angelꝰ dn̄i aſti
tit ſibi.⁊ vt ꝯſtāter ſtaret admonuit aſſerēs
q nō ſolū ab hijs vinci nō poterit.ſed inſuꝑ
illa ipos ꝯuerſos ad palmā martirij deſti-

rotundum et decurtatum
Sibilla: Felix ille Deus ligno qui pendet ab alto.

De ſancta katherina

Catharina cum oratoribus colloquium.

nabit. Cū ergo corā oratorib⁹ adducta fuiſ-
ſet. dixit impatori. Quali iudicio ꝯ vnā pu
ellā qnqginta oratores oppōnis. qs ꝑ p vi-
ctoria remunerādos ꝑmittis. ⁊ me ſine ſpe
mercedis pugnare cōpellis. Erit tñ merces
mihi dñs ihs xp̄s. q̄ eſt ſpes ⁊ corona pro ſe
certantiū. Uerū cū oratores deū fieri hoīē
aut pati impoſſibile dicerēt. vgo etiā ha gen
tilib⁹ ꝓdictū eē oſtendit. Nam plato aſtruit
deū circūrotundū ⁊ decurtatū. Sibilla q̄
ſic ait. Felix ille d̄s ligno q̄ pēdet ab alto Cū
igit̄ vgo cū oratorib⁹ ſapientiſſime diſputa
ret. ⁊ eos apertis rōnib⁹ ꝯfutaret. ſtupefcti
illi. qd dicerēt nō inuenientes. muti penit⁹ ſūt
effecti. Tūc impator ꝯ eos nimio furore re-
plet⁹. increpare eos cepit. cur ab vna puella
tam turpit̄ ſe vinci ꝑmitterēt. Tūc vn⁹ ma-
giſter alioꝝ ſic ait. Noueris impator ꝙ nul
lus vnq̄ ante nos ſtare potuit. qn cōtinuo
vinceret. Hec āt puella i q̄ ſpūs dei loqt̄ ſic
nos in admiratōem ꝯuertit. vt ꝯ xp̄m aliqd
dicere. aut oīno neſciam⁹. aut penit⁹ formi-
dem⁹. Un̄ impator ꝯſtant̄ fatemur. ꝙ niſi
ꝓbabiliorē ſniā d̄ diis q̄s vſq̄ mō coluim⁹
ꝓtuleris. ecce oēs ad xp̄m ꝯuertimur. Audi
ens h̄ tirann⁹ nimio furore ſuccēſus. omēs
in medio ciuitatis ꝯcremari iuſſit. At vgo
ipos ꝯfortās ad martiriū ꝯſtātes efficit. ⁊ d̄
fide diligēt̄ inſtruit. Et cū dolerēt ꝙ ſine bap
tiſmo decederēt. vgo rñdit. Ne timeatis. qa
NB effuſio veſtri ſanguīs vob baptiſm⁹ reputa
bit ⁊ corona. Cū ergo ſigno crucis muniti
flāmis fuiſſent iniecti. ita aīas dño reddide
rūt. vt nec capilli nec veſtimēta eoꝝ ab igne
in aliq̄ lederent. Cū āt a xp̄ianis fuiſſent ſe
pulti. tirann⁹ vgini loqt̄ dicēs. O vgo gene
roſa iuuētuti tue ꝯſule. ⁊ poſt reginā i pala
tio meo ſcda vocaberis. ⁊ imagie tua in me
dio ciuitatis fabricata a cūctis velut dea ad
oraberis. Cui vgo. Deſine talia dicere. que
ſcel⁹ eſt etiā cogitare. Ego me xp̄o ſponſam
tradidi. Ille glīa mea. ille amor me⁹. ille dul
cedo ⁊ dilectio mea. ab ei⁹ amore nec blandi
mēta nec tormēta me poterūt reuocare. Tūc
ille furore replet⁹ iuſſit eā ſpoliatā ſcorpio-
nib⁹ cedi. et ceſā in obſcuꝝ carcerē tradi. ibi-
q̄ diebus. xii. fame cruciari. Rege

āt ꝑ qbuſdā cauſis inſtātib⁹ ext regiōis cō-
finia ꝓcedēte. regina ei⁹ nimio amore ſuccē-
ſa. cū ꝑncipe militū noīe porphirio media
nocte ad carcerē vginis ꝓperauit. Quo cū
regina introiſſet. vidit carcerē ineſtimabili
claritate fulgētem. ⁊ angelos plagas vginiſ
pungētes. Incipienſq̄ vgo etna ei gaudia
pdicauit ⁊ ad fidē ꝯuertēs. martirii coronā
eidē pdixit Sicq̄ vſq̄ ad mediā noctē ſmo
nē ꝓtraxerūt. Que cū oīa porphiri⁹ audiſſ
ad pedes vgīs ꝓcidit. et cū ducentis militi-
bus fidē xp̄i recepit Quia vo p. xii. dies ſine
cibo tirann⁹ eē eā iuſſerat. xp̄us ꝑ hos dies
miſſa de celo candida colūba celeſti eā cibo
refouebat. Deinde dñs cū multitudie ange
loꝝ ⁊ vginū eidē apparuit dī. Agnoſce filia
creatorē tuū ꝑ cui⁹ noīe laborioſū ſubiiſti
ꝯflictū. ꝯſtans eſto q2 tecū ſum. Rediēs igi
tur impator eam ſibi pñtari iuſſit. ⁊ videns
eā ſplēdidiorē quā tāto ieiunio eſtimabat
afflictā. putauit ꝙ eā aliqs in carcere ſuſten
taſſet. ⁊ furore replet⁹ cuſtodes torqueri pce
pit. Illa vo ait. Ego cibū ab hoīe nō accepi
ſed xp̄s me ꝑ ſuū angelū enutriuit. Cui im-
perator. Recōde oro qd moneo i corde tuo
et noli dubiis rñdere ſmonib⁹. Non te q̄ſi
famulam poſſidere cupim⁹. ſ3 regia potens
et electa decore in regno meo triumphabis
Cui vgo. Attende ⁊ tu obſecro. ⁊ iudicii exa
mine veridica ſanctione decerne quē magiſ
eligē debeo. An potētē eternū glōſū ⁊ decoꝝ
l' infirmū mortalē ignobilē ⁊ deformē. Tūc
impator indignat⁹ dixit. E duob⁹ tibi vnū
elige. aut ſacrificare vt viuas. aut exquiſita
tormēta ſubire vt pereas. Et illa. Quecūq̄
tormēta potes cogitare ne differas. q2 carnē
⁊ ſanguīnē meū xp̄o offerre deſidero. ſic et ipe
ꝑ me ſeipm obtulit. Ipe ei d̄s me⁹. amator
me⁹. paſtor ⁊ ſponſus vnicus me⁹. Tunc
qdam prefect⁹ furenti regi ſuaſit vt infra tri
duū q̄ttuor rotas ſerris ferreis ⁊ clauis acu
tiſſimis circūſeptas ꝑpararet. vt eā tā horri
bile tormentū diſſecaret. ⁊ ceteros xp̄ianos
tam dire mortis exemplū terreret. Ordina-
tū q̄ eſt vt due vno ordine voluerent. due āt
ꝯtrario impetu agerēt. vt ille deorſū lacerā-
do ꝯtraherēt. ille repugnātes ſurſū deuorā-

Porphirius a Catharina conversus [illegible]

Confessio Catharine
NB
pulcrum est [illegible] pulcrior [illegible] pulcerrima [illegible]

unde rota [illegible] Catharina [illegible]

F 2

NB. orthodoxi de Baptismo sanguinis. [illegible] baptizati [illegible]

do impingeret. Tūc btā vgo dn̄m exorauit vt ad laudē ſui noīs ꝛ ꝯuerſionē ipſi circūſtantis ipā machinā diſſiparet. Et ecce angel⁹ dn̄i molā illā cū tāto ipetu diuellendo ꝑcuſſit. ꝙ qttuor milia gentiliū interemit.

Regina āt q̄ deſup h aſpiciebat. ꝛ vſq₃ tūc ſe celauerat. ſtatim deſcendēs ipatorem de tanta ſeuicia duri⁹ increpauit. Rex āt furore replet⁹ cū regina ſacrificare ꝯtemneret. iuſſit eā extractis p⁹ mamillis decollari. Que cū ad martiriū duceret. katherinā rogauit vt ꝓ ſe dn̄m p̄caret. Que r̄ndit. Ne timeas a deo dilecta regia. q2 tibi hodie ꝓ trāſitorio regno cōmutabit eternū. et pro mortali ſpōſo tibi imortalē acqres. Tūc illa ꝯſtans effecta tortores hortabat. ne quod iuſſi fuerāt facere morarent. Miniſtri igit extra ciuitatē eā ducētes. ferreis haſtilibus mamillas ei⁹ euellūt. ꝛ poſt caput ei⁹ precidūt. Cui⁹ corp⁹ porphiri⁹ rapiēs ſepeliuit. Seqnti die cū de corpe regine q̄ſtio fieret et mltos ex h ad ſupplicū tirann⁹ ꝑtrahi iuberet. Porphiri⁹ prīi pens in mediū exclamauit. Ego ſum q̄ xp̄i famulā ſepeliui. et xp̄i fidem recepi. Tūc marenti⁹ amēs effect⁹. rugitū terribilē emittēs exclamauit. O me miſerū ꝛ oīb⁹ miſerandū. Ecce porphiri⁹ qui erat vnic⁹ aīe mee cuſtos ꝛ toti⁹ laboris ſolatiū decept⁹ eſt. Qd̄ cū ſuis cōmilitibus referret. illi ptin⁹ r̄nderūt. Et nos xp̄iani ſum⁹ et mori parati ſum⁹. Tūc ceſar furore ebri⁹ ꝑcepit oēs cū porphirio decollari. ꝛ corpa eorū canib⁹ dimitti. Deīde katherinā aduocās ait. Quāuis arte magica reginā mori feceris. ſi tñ reſipueris pma in palatio meo eris. Hodie igit aut dijs ſacrificia offeres. aut caput amittes. Cui illa. Fac quecunq₃ animo ꝯcepiſti. paratam eī me videbis ad oīa ſuſtinēda. Data igit ſup eā ſn̄ia. decollari iubet. Que cū ad locū deducta fuiſſet. erectis in celū oculis orauit dicēs. O ſpes ꝛ ſalus credentiū o dec⁹ ꝛ glia v̄ginum Jeſu rex bone. obſecro te vt qcūq₃ paſſionis mee memoriā egerit. ſeu in exitu aīe ſue. vel in q̄cūq₃ neceſſitate me inuocauerit. tue ꝓpiciationis ꝯſequat effectū. Factaq₃ eſt vox ad eam dicens. Ueni dilecta mea. ſponſa mea. ecce tibi celi ianua ē aperta. Nam et hijs q̄ paſſionē tuā deuotis mētib⁹ celebrauerint. optata p̄ſidia ꝓmitto de celis. Deinde cum decollata fuiſſet. de ei⁹ corpe pro ſangne lac emanauit. Angeli āt corp⁹ ei⁹ accipientes. ab illo loco ad montē ſinai itinere pl⁹ q₃ dierū vigiti deduxert. ꝛ ibidē honorifice ſepelierūt. Ex cui⁹ oſſib⁹ indeſinenter oleum emanat. qd̄ cūctorū debiliū mēbra ſanat. Paſſa eſt aūt ſub maxentio ſiue maximino tiranno. q̄ cepit circa annos dn̄i. cccx. Qualiter aūt maxenti⁹ ꝓ h ſcelere ꝛ alijs que cōmiſit punitus fuit. in hiſtoria de inuentione ſancte crucis habet. Dicitur ꝙ q̄dam monachus rothomagenſis ad montem ſinai perrexit. ibiq₃ p ſeptem annos in ſeruitio beate katherine deuot⁹ permanſit. Quam cum inſtanti⁹ exoraret. vt aliqd de corpe ſuo habere mereret. ſubito irrupit de manu illius vnus articulus digitorū. Qui donum dei letus recepit et ad ſuū monaſteriū deportauit. Ferturq₃ ꝙ dum q̄dam beate katherine deuot⁹ exiſteret. ꝛ eā crebro in ſui adiutoriū inuocaret. ꝑ pceſſum tp̄is mētis incuria reſolut⁹. ꝛ deuotionē mētis ꝑdidit. et ab ipi⁹ inuocatione ceſſauit. Qui in oratione poſitus vidit multitudinē virginum ante ſe tranſeuntiū. Inter quas vna erat q̄ ceteris ſplendidior videbat. Que cū ſibi appropinquaſſet. faciē ſuā operuit. ꝛ ſic ante ip̄m facie velata trāſiuit. Cui⁹ ſplēdore cū ille nimiū miraret. ꝛ q̄ eēt interrogaret. vna ex eis ei r̄ndit. Hec ē katherina quā olim cognoſcere ſolit⁹ eras. nūc aūt q2 eā cognoſcere nō videris. corā te ſic velata facie tanq₃ a te īcognita ꝑtrāſiuit. Notandū ꝙ beata katherina mirabilis apparet in q̄nq₃. Primo in ſapiētia. ſcd̄o in eloquētia. tertio ī cōſtantia. q̄rto in mūdicia caſtitatis. q̄nto in ꝑuilegio dignitatis. Primo admirabil' apparet in ſapiētia. In ipa eni fuit oīs ſpecies phie. Philoſophia ei ſiue ſapientia diuidit in theoricā practicā ꝛ logicā. Theorica diuidit ſm q̄ſdam in tres. ſc₃ ī intellectualem. naturalē et mathematicā. Habuit igit btā katherina ſapiam ītellectualē in cognitione diuinorū q̄ maxie vſa eſt ī diſputatiōe

contra rethores quib⁹ vnū ſolū deū verum
eſſe ꝓbauit. et deos omēs falſos eſſe cōuicit.
Secūdo naturalē in cognitiōe oīm inferio
rum qua maxīe vſa eſt in diſputatiōe cōtra
impatorem ſicut patet ibidē. Tertio mathe
maticā in ꝯtemptu terrenoꝝ. Hec enī ſcientia
ſcḋm Boeciū ſpeculatur formas ſine materia
in abſtractione. Hanc beata katherina ha
buit qn̄ animū ſuū ab omī materiali amo
re abſtraxit. Hanc enī ſe habere oñdit cum
impatori interroganti rñdit. Ego enī ſum
Katherina coſti regis filia. q̄ q̄uis in pur
pura nata ꝛc. Hac maxime vſa eſt cum re
ginā ad ꝯtemptū mūdi ꝛ deſpectū ſui ꝛ deſi
deriū regni eterni animauit. Practica
aūt diuidit in tres. ſcʒ in ethicā m. yconomi
cam. et publicam ſiue politicā. Prima do
cet mores informare. et ſe vtutib⁹ exornare.
ꝛ ptinet ad omēs. Secūda docet familiam
bene cōponere. et ptinet ad patreſfamilias.
Tertia docet vrbes et ꝑplos et rempublicā
bene regere. et ptinet ad rectores vrbiū. Hāc
etiā triplicem ſciam habuit beata katheria
Primā enī habuit cum ſe oī moꝝ honeſta
te cōpoſuit. ſecūdā cū familiā ſuā que ſibi
magna relicta fuit laudabiliter rexit. tertiā
cū impatorem ſapienter inſtruxit. Logi
ca diuidit in tres ptes. ſcʒ in demōſtratiuā.
probabilē. ꝛ ſophiſticā. Prima pertinet ad
phos. ſecūda ad rethores ꝛ dyaleticos. ter
tia ad ſophiſtas. Hanc etiā triplicem ſciā
habuiſſe videt cū de ea ſcribit. Per varias
ꝯcluſiones ſilogiſmoꝝ allegorice. ꝛ metho
nomice diſerte ꝛ miſtice multa cū ceſare di
ſputauit. Secūdo fuit admirabilis ī elo
quentia. Habuit enī eloquentiā facundiſſi
mā in pdicando. ſicut patet in ſuis pdicatō
nibus. Diſertiſſimā in rōnem reddendo. ſi
cut patet cū dicebat impatori. Miraris h
templū manu artificū fabricatū. Suauiſſi
mā in attrahendo. ſicut patet in porphirio
et ī regia. q̄s eloquij ſui ſuauitate ad fidē at
traxit. Efficaciſſimā in ꝯuincendo. ſic patet
in rethorib⁹ q̄s tam potenter ꝯuicit Ter
tio in conſtantia Fuit enī cōſtantiſſima in
minis illatis. q̄ ipas ꝯtempſit. Vn̄ impe
ratori ſibi mināti rñdit. Quecūq̄ tormēta
potes cogitare ne differas. q̄ carnē ꝛ ſanguinē
meū xp̄o offerre deſidero. Itē. Fac quecun
q̄ animo ꝯcepiſti. paratam enī me videbis
ad oīa ſuſtinenda. Secūdo in donis obla
tis. q̄ ea reſpuit. Vnde cū impator ſibi pro
mitteret. q̄ eam in palatio ſcḋam haberꝫ. re
ſpondit. Deſine talia dicere q̄ ſcelus eſt etiā
cogitare ꝛc. Tertio in ſupplicijs irrogatis.
q̄ ea ſupauit. ſicut patet cū fuit poſita ī car
cere ꝛ ſup rotam Quarto in mūdicia ca
ſtitatis Seruauit enī caſtitatē iter ea iter q̄
caſtitas periclitari ſolet. Quinq̄ enī ſūt in
quib⁹ caſtitas piclitat. ſcʒ affluētia reſoluēs
oportunitas inducēs. iuuentus laſciuiens
libertas effrenās. pulcritudo alliciens. In
ter hec btā katherina caſtitatē ſeruauit Ha
buit eī maximā affluentiā rerū. vtpote que
tam ditiſſimis parentib⁹ ſucceſſit. Habuit
oportunitatē. vtpote q̄ ſic domina tota die
iter ſuos famulos verſabat. Habuit iterū
etatem iuuenilē. Item fuit libertatem. quia
ſola ꝛ libera in palatio remāſit. De hijs q̄t
tuor dr̄ ſupra Katherina cū eſſet ānoꝝ. xviij
in palatio diuitijs ꝛ pueris pleno ſola remā
ſit. Habuit etiā pulcritudinē. Vnde dr̄. q̄ a
erat ſpecioſa valde. ꝛ incredibili pulcritudi
ne oīm oculis admirabil' videbat. Quin
to in pulegio dignitatis. Quedā enī priui
legia ſpecialia fuerūt in aliquibus ſanctis
dum decederēt. vt xp̄i viſitatio. q̄ fuit in Jo 1
hanne euāgeliſta. olei emanatio q̄ fuit ī bea 2
to nicolao. lactis effuſio q̄ fuit in btō Pau 3
lo. ſepulcri preparatio que fuit in beato cle 4
mēte. petitionū exauditio q̄ fuit in btā mar 5
garetha qn̄ orauit p agentib⁹ ſui memoriā
Hec aūt oīa fuerūt in beata Katherina. ſic
patet in legenda Dubitatōem aūt habet
apud aliq̄s vtrū a maxentio vel a maximi
no martirizata ſit. Tūc enī tres imperium
tenebant. ſcʒ conſtantin⁹ q̄ ex paterna ſucceſ
ſione imperiū ſumpſit. et maxenti⁹ maximi
ani fili⁹ a ptorianis militib⁹ rome auguſt⁹
appellat⁹. ꝛ maximin⁹ in orientis partib⁹ ce
ſar effect⁹. Scḋm āt cronicas maxenti⁹ ro
me. maximin⁹ vō in oriente ꝯ xp̄ianos tirā
nidē exercebat. Videt ergo vt aliq̄b⁹ placet
q̄ vicio ſcptoris ſit factum vt p maximino

maxentius poneretur.

CCLXVIII A
De ſancto Saturnino.

Saturnin⁹ ab apoſtoloꝝ diſcipulis eps ordinat⁹ in vrbem tholoſanā direct⁹ ē. Cum aūt ipo ingrediēte demones a reſpōſis ceſſarent. vn⁹ gentiliū dixit ꝙ niſi ſaturninum occiderēt a diis ſuis nil penit⁹ obtinerent. Apprehēdētes igr̄ ſaturninū nolētē ſacrificare ad pedes thauri ligauerūt. eūqȝ ſtimulis agitātes a ſūma arce ꝑ grad⁹ capitolii ꝑcipitauerūt. Sicqȝ capite ꝯfracto ⁊ cerebro excuſſo martiriū feliciter ꝯſūmauit. Cuius corp⁹ due femie rapiētes in ꝓfūdo loco ꝓpt̄ metū gentiliū ꝯdiderūt. Qd̄ poſtea ſucceſſores ei⁹ ad locū reuerentiorē trāſtulerunt.

Fuit ⁊ ali⁹ ſaturnin⁹ quē rome prefect⁹ diu in carcere maceratū ī eculeum leuari ⁊ neruis fuſtib⁹ ⁊ ſcorpionib⁹ cedi fec. Deinde laterib⁹ aduſtis depoſitū de eculeo decollari pcepit circa ānos dn̄i. cclxxxvij. ſub maximiano. Fuit ⁊ ali⁹ ſaturnin⁹ apud affricam frater ſancti ſatiri. q̄ cū p̄dicto frē ſuo ⁊ reuocato. ⁊ felicitate ſorore dicti reuocati. nc nō ⁊ cū ꝑpetua genere nobili martiriū paſſus ē. Quoꝝ paſſio alio tpe potiſſimū recolit. Cū ergo ꝓcōſul ei⁹ dixiſſet vt ydolis immolarēt ⁊ illi nullaten⁹ aſſentirēt. in carcerē miſſi ſūt. Qd̄ videns pater ꝑpetue ad carcerē flens cucurrit dicens. Filia qd̄ feciſti. dehoneſtaſti gen⁹ tuū. Nūqȝ aliq̄s de genere tuo in carcerē miſſus fuit. Cum aūt audiſſȝ ꝙ xpiana eſſet. in eam impetu cū digitis ad oculos irruit. ⁊ ei oculos eruere voluit. ⁊ exclamās egreſſus eſt. Vidit aūt beata Perpetua hmōi viſionē quā in craſtino ſociis enarrauit dicens. Vidi ſcalam aureā mirabili altitudine vſqȝ ad celū erectā. q̄ adeo anguſta erat vt nō niſi vnus ⁊ paru⁹ aſcēdere poterat. In dextera vō et leua erant fixi cultri ⁊ gladii ferrei limati ⁊ exacuti. ita vt aſcēdens circa vel infra ſe nullatenus reſpicere poterat. ſed ſp ad celū eū erectū ſtare oportebat. Sub ea draco teterrimus ⁊ ingētis forme iacebat. ⁊ p̄ timore q̄libet aſcēdere formidabat. Vidi etiā ſaturum per eam aſcendentem vſqȝ ſurſum. ⁊ reſpicientē ad nos ⁊ dicētem. Ne timeatis hūc draconē. ſȝ ſecuri aſcēdite vt mecū eſſe poſſitis. Hec audiētes oēs grās egerunt. quia ſe vocatos ad martyrium cognouerūt B Preſentati igitur iudici cū ſacrificare nollent fecit Saturninū cum aliis viris a mulierib⁹ ſeparari. et dixit felicitati. Habes virum. Et illa. Habeo. ſed cōtemno. Cui ille. Miſerere tui puella vt viuas maxime cū infantem in vtero habeas. Ad quem ait. Fac de me quicquid vis. quia ad voluntatē tuā nunqȝ me trahere valebis. Parentes autem beate Perpetue cum viro accurrentes. infanteȝ paruulum beate Perpetue qui adhuc lactabatur adduxerūt. Et videns eam pater ſtantē ante prefectū cadens in facieȝ dixit. Filia mea dulciſſima miſerere mei. et hui⁹ meſtiſſime matris tue. et huius miſerrimi viri tui. qui poſt te viuere nō valebit. Perpetua vō immobilis ſtabat. Tunc pater filium ad collū eius iactauit. et ipſe ⁊ mater ⁊ maritus eius manus tenentes ⁊ flentes oſculabant̄ eam dicentes. Miſerere noſtri filia ⁊ viue nobiſcum. At illa proiiciens paruulū. et illos repellens ait. Diſcedite a me inimici dei mei qꝛ non noui vos. Videns vō p̄fect⁹ eoꝝ conſtantiā diutiſſime verberatos ī carcere poſuit. Sancti vero dum plurimū meſti eēnt de felicitate que octo iam menſib⁹ pregnās erat. ꝓ ea orauerūt. ⁊ dolores part⁹ ſubito in eam irruerūt. peperitqȝ filiū viuū. Quidam vō de cuſtodib⁹ dixit ad eā. Quid facies cū ante p̄fectū veneris. ſi nūc tam grauiter cruciaris. Rn̄dit felicitas. Hic ego ꝑ me patior. ibi ꝑ me de⁹ patiet̄. Extracti igr̄ de carcere. ligatis poſt tergū manib⁹. ⁊ nudatis natib⁹ ꝑ plateas ducunt̄. Et dimiſſis beſtiis. ſatirus ⁊ perpetua a leonib⁹ deuorant̄. reuocat⁹ ⁊ felicitas a leopardis comedunt̄. Beatus vero ſaturninus gladio capite truncat̄. circa annos dn̄i. cclvj. ſub valeriano et galieno impatoribus.

CCLXIX A
De ſancto Jacobo interciſo.

De ſancto Jacobo interciſo

Iacobus martir cognomēto interciſꝰ. nobilis genere. ſed fide nobilior. ex regione perſaruꝫ ⁊ ciuitate elape oriūdꝰ fuit. hic ex xpianiſſimis pentibꝰ ortus eſt. ⁊ vxorē xpianiſſimā habuit. Erat q̄ꝫ notiſſimꝰ regi pſarum ⁊ īt optimates pmꝰ. Accidit aūt vt a pncipe nimio amore ſeduceret̄ ⁊ ad colēduꝫ idola flecteret̄. Hec āt mater ⁊ vxor audientes ptinꝰ ſibi ſcpſerūt dicentes. Obediendo mortali deſeruiſti eū q̄ vita ē. placendo future cito putredini deſeruiſti ſempiternū odorē. veritatē in mendaciū cōmutaſti. ⁊ mortali obtēperās viuoꝝ ac mortuoꝝ iudicē reliquiſti. Noueris igit̄ nos amodo a te futuras extraneas nec tecū de cetero aliquatenꝰ moraturas. Cū aūt has lrās iacobꝰ legiſſet amare flens ait. Si mater mea q̄ me genuit. ⁊ vxor mea a me extranee facte ſūt. quāto magis a me extraneꝰ factꝰ ē dñs meꝰ. Cū ergo p errore ſuo ſe plurimū afflixiſſet. nūciꝰ venit ad pncipē q̄ diceret iacobū xpianū eē Quē pnceps aduocans ait. Dic mihi ſi nazarenꝰ es. Cui iacobꝰ. Etiaꝫ nazarenꝰ ſum. Et ille. Ergo magꝰ es. Cui iacobus Abſit a me magum eſſe. Cum ergo ei multa ſupplicia minaret̄. dixit iacobꝰ. Non me ꝯturbāt mine tue q2 tanq̄ꝫ ventus flans ſup petram furor tuus aures meas cito ptranſit. Cui pncēps. Noli ip̄rudenter age. ne graui morte peas. Cui iacobꝰ. Hoc nō mors ſed ſomnus potiꝰ eſt dicendū. cū poſt modicū reſurrectio tribuat̄. Cui pnceps. Non te ſeducāt nazareni dicentes mortē eſſe ſomnū. q2 magni imꝑatores timēt eā. Cui iacobus Nos mortē nō timemꝰ. q2 de morte ad vitā trāſire ſperamꝰ. Tūc pnceps de ꝯſilio amicorū hāc ſup iacobū tulit ſniam. vt ad terrorem alioꝝ mēbratim iacobꝰ puniat̄. Cū āt q̄daꝫ ex his cōpaſſione ſup eū fleret. ille ait. Nolite ſup me flere. ſꝫ ſup vos ipos plangite. q̄a ego ad vitā pergo et vobis ſupplicia etna debent̄. Tūc carnifices pollicē manꝰ eiꝰ dextre abſciderūt. Et exclamās iacobꝰ ait. Liberator nazarene ſuſcipe ramū arboris miſcdie tue. Nam a cultore vinee ſarmentū abſciditur vitis. vt potiꝰ germinet ⁊ vberiꝰ coronetur. Cui carnifices. Si aſſentire vis adhuc tibi parco. at medicamētū adhibeo. Cui iacobꝰ. Nonne pſpexiſti ſtipitē vitis. q2 cum amputant̄ ſarmēta. ille nodꝰ q̄ remanet in ſuo tpe cū terra caleſcere incipit p ſingl'a abſciſionis loca pducit germīa. Si ergo vitis putat̄ viciſſitudine tēpis vt germinet. q̄nto magis fidelis hō q̄ in vera vite xpo cōpactꝰ eſt. Tūc accedēs carnifex ſcdm abſcidit digitū. Btūs aūt iacobꝰ dixit. Suſcipe duos ramos q̄s plantauit dextera tua dñe Abſcidit ⁊ tertiū. Et dixit iacobꝰ. De triplici temptatione liberatꝰ bñdicam patri ⁊ filio ⁊ ſpirituiſancto. Et cuꝫ tribꝰ ereptis de camino pueris ꝯfitebor tibi dñe. et in choro martiꝝ pſallā nomini tuo chriſte. Abſciſus ē et q̄rtus. Et iacobꝰ dixit. Protector filioꝝ iſrael q̄ in quarta bñdictōne pnūciatꝰ es. ſuſcipe a ſeruo tuo ꝯfeſſionē quarti digiti tanq̄ꝫ in iuda bñdicti. Abſciſo q̄nto digito dixit. Cōpletū eſt gaudiū meū. Tūc carnifices dixerūt ei. Parce iam nūc anime tue ne pereas nec ꝯtriſteris ſi vnā manū amiſeris. q̄niaꝫ multi ſunt vnam manū tantū habentes. et multis diuitijs et honoribꝰ abūdantes. Beatus iacobus dixit. Quando paſtores incipiūt pecora tondere. nū q̄d dextrū tantum vellus auferūt ⁊ ſiniſtrū dimittūt. Si ergo pecus q̄d animal brutū eſt totū vult vellus amittere. quanto magis ⁊ ego hō rōnal' nō dedignabor p deo occidi. Accedētes igitur impij ad ſiniſtrā manū. digitū minimū inciderūt. Et iacobꝰ dixit. Tu dñe cū magnꝰ eſſes. minimꝰ ⁊ paruꝰ p nobis fieri voluiſti ⁊ idcirco reddo tibi corpꝰ ⁊ animā quā creaſti. ⁊ pprio ſanguine tuo redemiſti. Abſciditur ſeptimꝰ digitus et ait. Septies in die laudem dixi dño. Abſcidit̄ octauus et dixit Octauo die circūciſus eſt ieſus. et hebreus circūcidit̄ octaua die vt tranſeat ad legales cerimonias. et mens ſerui tui domine trāſeat ab his incircūciſis. et coinq̄natū habentibus p̄puciū. vt veniā ⁊ ꝯſpiciam faciē tuaꝫ domine. Incidit̄ etiā nonus digitus et ait. Hora nona tradidit chriſtus in cruce ſpiritum. Unde ⁊ ego domine in dolore nomi

digiti tibi confiteoꝛ.⁊ grãs ago Jncidiẽt de/
cimꝰ ⁊ ait. Decimꝰ numerꝰ ẽ in preceptis .et
ioth pͥma lrã ẽ noĩs ihu xpi. Tũc qdam de
aſtãtibꝰ dixerit. O dilectiſſime q̊ndã noſter.
ꝯfitere tantũ corã conſule vt viuere valeas.
Licꝫ ei abſciſe ſint manꝰ tue. ſũt tñ pitiſſimi
medici q̃ tuis doloribus valeãt ſubuenire.
Quibꝰ iacobꝰ dixit. Abſit a me hmõi ne/
phanda ſimulatio. Nemo ei mittẽs manũ
ſuã ad aratrũ.⁊ reſpiciẽs retro aptꝰ ẽ regno
dei. Tũc indignati carnifices acceſſerunt et
pollicẽ pedis dextri abſciderũt. Et iacobus
dixit. Pedes xpi pforatꝰ eſt ⁊ ſanguis exiuit.
Abſcidiẽt ſecũdꝰ pedis digitꝰ ⁊ ait. Magna
mihi dies hᵉ ẽ p oĩbꝰ diebꝰ. hodie q̃ppe ad de
um forte ꝯuerſus ibo. Abſciderũt ⁊ tertiuꝫ.
et ante ipm piecerũt. Et ſubridẽs iacobꝰ di/
xit. Uade tertie digite ad ſocios tuos. ⁊ quẽ
admodũ granũ tritici multũ fructũ affert.
ita ⁊ tu in nouiſſimis diebꝰ cũ ſocijs tuis re
quieſces. Abſcidiẽt q̃rtꝰ ⁊ ait. Quare triſtis
es aĩa mea ⁊ quare ꝯturbas me. Spera in
deo quoniã adhuc ꝯfitebor illi ſalutare vul
tus mei ⁊ ds meꝰ. Abſcidiẽt qntꝰ ⁊ ait. Nũc
icipiã dicere ad dñm q̊niaꝫ dignũ me fec̃ ſo
ciũ ſuis ſuis. Tũc accedẽtes ad pedẽ ſiniſtrũ
digitũ pͥmũ abſciderũt. Et dixit iacobꝰ digi/
te parue ꝯfortare. qꝛ magnꝰ ⁊ paruꝰ vnam
hñt reſurrectõem. Capillꝰ capitis nõ pibit.
q̃nto minꝰ a ſocijs tuis mĩme ſepabis. Ab/
ſcidiẽt ſecũdꝰ. Et iacobꝰ ait. Deſtruite veterẽ
domũ. qꝛ ſplendidioꝛ parat̃. Abſcidiẽt tertiꝰ
⁊ ait iacobꝰ. Tunſionibꝰ firmat̃ incus. Ab
ſcidiẽt et quartꝰ ⁊ ait. Conforta me ds verita
tis. q̊niã in te ꝯfidit aĩa mea. ⁊ ĩ vmbra alaꝝ
tuaꝝ ſperabo donec trãſeat iniq̊tas. Abſci/
diẽt et qntꝰ. Et iacobꝰ ait. Ecce me tibi domi
ne ĩmolo vicies. Tũc accedẽtes pedũ dextꝝ
abſciderũt. Et dixit iacobꝰ. Nũc offerã mu/
nus celeſti regi ꝓ cuiꝰ amore hᵉ patioꝛ. Ab/
ſciderũt ⁊ pedẽ ſiniſtꝝ. Et btũs iacobꝰ dixit.
Tu es q̃ facis mirabilia. exaudi me domĩe
⁊ ſalua me. Abſciderunt dextrã manũ et ait
Miſericordie tue dñe adiuuent me. Ad ſi/
niſtrã ait. Tu es deꝰ q̃ facis mirabilia. Ab/
ſciderũt dextrũ brachiũ ⁊ ait. Lauda aĩa
mea dñm. laudabo dñm in vita mea. pſallã

deo meo q̃ꝫdiu fuero. Abſciderũt ⁊ brachiũ
ſiniſtrum et ait. Circũdederunt me dolores
mortis. et in nomine domini vindicaboꝛ in
eis. Tunc accedentes abſciderunt ſurã dex/
tri cruris ſcindentes vſqꝫ ad femur. Tunc
beatus Jacobus ineffabili doloꝛe grauatꝰ
exclamans ait. Domine ieſu chriſte adiu/
ua me. quia circumdederũt me gemitꝰ mor
tis. et ait carnificibus. Carne noua me dñs
induet. quam veſtra vulnera maculare ne/
quibunt. Jam carnifices defecerant. eo q̄ a
pͥma hora diei vſqꝫ ad nonam in eius inci/
ſione ſudaſſent. Tunc iterum accedẽtes ſi/
niſtri cruris ſuram abſcidendo vſqꝫ ad fe/
mur extraxerunt. Tunc exclamans beatus
Jacobus dixit. Dominatoꝛ domine exau/
di me ſemiuiuũ viuorũ et mortuorũ domi/
nus. Digitos dñe non habeo vt ipos ad te
porrigam. nec manus vt eas ad te extendã.
Pedes mei truncati ſunt. et genua mea de/
molita. vt tibi genua flectere non valeam. et
ſum velut caſura domus ablatis quibꝰ ſu
ſtentat̃ columnis. Exaudi me dñe ieſu xpe
et educ de carcere animã meã. Hec cũ dixiſ
ſet vnus de carnificibꝰ acceſſit. et caput eius
amputauit. Chriſtiani igitur occulte acceſ/
ſerunt. et corpus eiꝰ rapientes honorifice
ſepelierunt. Paſſus eſt autem. v. kalend.
decembris.

CCLXX A

De ſancto Paſtore.

Aſtoꝛ in heremo

p multis annis in abſtinẽtia mag̃
ſe affligens multa ſanctitate et re
ligione pollebat. Cũ aũt mater eiꝰ ipm ⁊ fra
tres eiꝰ deſideraret videre. ſꝫ nõ poſſet. obſer
uauit diẽ. et illis ad eccl̃iam euntibꝰ ꝓtinus
ſe eiſdem obtulit. At illi fugientes et cellam
intrantes. in faciem eius clauſerũt oſtium.
Jlla autẽ ante oſtiũ ſtans cum nimio fletu
clamabat. Paſtoꝛ aũt ad oſtiũ veniens di
xit ei. Quid ſic clamas o vetula. Que audi
ens vocem eius ampliꝰ clamabat flens ⁊ di
cens. Uolo vos videre filij mei. Quid eniꝫ
ſi videã vos. Nũqd nõ ego ſũ mater veſtra
q̃ lactaui vos. et iam canis tota ſum plena.

Cui filiꝰ. Hic nos vis vidē aut ī alio ſeculo Q̄ rn̄dit. Si nō vidro vos h̄. videbo voſ illic fili. Qui ait. Si eq̄nimit ferre vales vt nos h̄ nō videas. illic ꝓcul dubio nos videbis. Que diſceſſit gaudēs et dicēs. Si vos viſura ſum illic. nolo vos vidē h̄. Iudex ꝓuincie cū abbatē paſtorē vidē cupet. ſꝫ neq̄ret. filiū ſororis ſue tāq̄ꝫ malefactorē tenuit. ꝛ in carcerē poſuit dicēs. Si paſtor venerit et ꝓ eo īterceſſerit. eū dimittā. Mater igitur pueri ad oſtiū ſenis plorās. dū ille ſibi nihil rn̄deret ait. Et ſi viſcera ferrea hēs. et nulla cōpaſſione moueris. ſaltē miſeratio ſāgnis tui flectat te. ꝛ ꝙ vnigenitꝰ mihi exiſtit. Ille āt mādauit ei. Paſtor filios nō generauit. ꝛ idcirco nō dolet. Qua cū dolore diſcedēte dixit ei iudex. Saltē v̄bo iubeat ꝛ ego eū dimittā. Ille āt ei remādauit dicēs Examina cauſā ſ̄m legē. ꝛ ſi dignꝰ morte habet ꝑtinꝰ moriat. ſin autē fac q̄ḋ tibi placet. Docebat āt frēs dicēs. Cuſtodire ꝛ ſeipm̄ ꝯſiderare ꝛ diſcretōeꝫ habere opatōnes ſūt anime. Pauptas tribulatio ꝛ diſcretio ſūt opationes ſolitarie vite. Scptū ē enī. Si fuerint hi tres viri Noe Iob ꝛ Daniel. ꝛc. Noe ꝑſonā hꝫ nihil poſſidentiū. Iob tribulatorum. Daniel diſcretorꝫ. Si duas res oderit monachꝰ poteſt ab h̄ mūdo liber eē. Et q̄rēti fratri q̄ eſſent dixit. Carnalis repauſatio et vana glīa. Si vis requiē īuenire ī h̄ ſclō ꝛ ī futuro in oī cauſa dic. Quis ego ſū. ꝛ nō iudices quenq̄ꝫ. Cum q̄dam frater de congregatiōe offendiſſet. abbas de ꝯſilio cuiuſdā ſolitarij eum expulit. Qui cū q̄ſi flendo deſperaret. abbas paſtor eum ad ſe adduci fecit. Quē benigne ꝯſolās miſit ad illū ſolitariū dicēs. Audiēs de te. videre te deſidero Fatiga igitur te vſq̄ꝫ ad me. Qui cū veniſſet dixit paſtor. Duo homīes erāt q̄ ambo habebant mortuos ſuos. Reliq̄t aūt vnus mortuū ſuū. et abijt plorare mortuū alteriꝰ Quod ſolitarius audiēs ꝛ intelligēs in ſermone eius cōpunctꝰ eſt. Cum q̄dam frater paſtori dixiſſet ſe ꝑturbatum eſſe. ꝛ locuꝫ velle deſerere. eo ꝙ q̄dam v̄ba de q̄dam fratre audiuiſſet. q̄ eū nō edificauerāt. dixit paſtor. ne hec v̄ba crederet. quia vera nō eſſent Ille v̄o vera eſſe aſſerebat. q̄a frater fidelis ea ſibi retulit. Cui paſtor. Non eſt fidelis q̄ tibi dixit. q2 ſi fidel' eſſet neq̄q̄ꝫ tibi talia diceret. Et ille. Ego vidi oculis meis. Ille āt interrogatꝰ de feſtuca et de trabe q̄d eēnt rn̄dit de feſtuca ꝙ feſtuca eēt. et de trabe q2 trabs eſſet. Et paſtor. Pone in corde tuo. q2 pctā tua ſunt ſicut hec trabs. illiꝰ āt velut h̄ pua feſtuca. H̄ Frater q̄dam q̄ peccatum grande fecerat volens penitere triennio interrogauit abbatē paſtorē ſi mltū eēt. Qui dixit. Multū eſt. Et q̄ſitꝰ ſi annū iuberet ait. Multū eſt. Aſtantes aūt dicebant. Uſq̄ꝫ ad q̄draginta dies. Et ille. Multuꝫ ē. Et adiecit. Puto ꝙ ſi ex toto corde hō penituerit. ꝛ peccatū nō iterauerit. etiā penitentiaꝫ triduanā ſuſcipiet dn̄s. Interrogatꝰ de illo v̄bo q̄ iraſcit fratri ſuo ſine cauſa ꝛc. ait. Ex oī re qua te grauare voluerit frater tuꝰ ne iraſcaris aduerſꝰ eū. donec oculū dextrū tibi extrahat. ꝛ ſi alit feceris. ſīn cauſa ſibi iraſceris. Si āt aliq̄s te voluerit ſepare a dō. ꝓ h̄ iraſcere ei. Dixit iterꝫ paſtor. Qui queruloſus eſt. monachꝰ nō eſt. Qui maliciaꝫ in corde ſuo tenuerit. monachꝰ nō eſt. Qui iracūdus eſt monachꝰ non eſt. Qui malū ꝓ malo reddit. monachꝰ non eſt. Qui elatꝰ et verboſus eſt. monachꝰ non eſt. Qui v̄o vere eſt monachꝰ. ſp eſt hūilis. māſuetꝰ. caritate plenꝰ. ꝛ timorē dei ſp ꝛ vbiq̄ꝫ p̄ oculis hꝫ vt nō peccet. Dixit iterꝫ ꝙ ſi ſunt tres in vnū. ex q̄bꝰ vnus bene q̄ſcat. aliꝰ āt infirmetur ꝛ grās agat. tertiꝰ v̄o miſter eiꝰ ſit ex ſincera volūtate. hi tres ſiles ſūt velut ſint vniꝰ opis. Cū q̄dā frater ſibi ꝯquereret ꝙ mltas cogitatōes hn̄s in ipis piclitaret eū ſub aere nudo eiecit dicens. Expande ſinū ꝛ apprehēde ventū. Qui ait non poſſum. Et ille nec cogitatōes ꝓhibere potes ne introeant ſed tuū eſt reſiſtere eis. Interrogatꝰ a q̄dam fratre q̄d de hereditate ſibi dimiſſa faceret. dixit vt poſt tres dies ad ſe rediret. Qui cū rediſſet. ait illi. Si dixero da eā clericis faciēt inde ꝯuiuia. ſi dixero da eā pentibꝰ non eſt tibi merces. ſi dicā da eā paupibꝰ ſecurꝰ eris. Quicq̄d ergo vis fac. ego cauſam non habeo. Hec in vitaſpatrū.

CLXXI A

De ſancto Johanne abbate.

Johanneſ abbas cũ epiſius ꝑ ãnos .xl. in heremo habitaſſꝫ. iterrogauit eũ q̃ntũ ex h̃ ꝓfeciſſet. Et ille dixit. Ex q̃ cepi ſolitariꝰ ẽẽ. nũq̃ꝫ vidit me ſol mãducantẽ. Et iohẽs. Nec me iraſcẽtem. Simile fere legit̃ ibidẽ ꝙ cum epiphaniꝰ ep̃us abbati hylarioni daret carnes. ille ait. Ignoſce mihi q꞉ ex q̃ accepi habitũ hũc nõ mãducaui q̃cq̃ꝫ occiſum. Cui ep̃s. Ex q̃ accepi habitum hũc nõ dimiſi aliquẽ dormire q aduerſum me aliq̇d haberet neqꝫ dormiui hñs aliq̇d aduerſus aliquẽꝫ. Cui ille. Ignoſce mihi q̇a melior es q̃ꝫ ego.

Volẽs iohẽs ad ſimilitudinẽ angelorũ nihil ꝑari. ſꝫ dõ ſine itermiſſione vacare. ſe ip̃m expoliauit ⁊ vnã hebdomadã i heremo fuit. Cũ ãt fame ꝑclitaret̃. ⁊ aculeis muſcarũ ⁊ veſpaꝝ totꝰ vulneraret̃. reuerſꝰ ad oſtium fr̃is ſui pulſauit. Ad queꝫ ille. Quis es tu. Et illd. Ego ſum iohẽs. Frat̃ aũt dixit ei Nequaq̃ꝫ. Johẽs ei angelꝰ factꝰ eſt ⁊ inter hoĩes vltra nõ ẽ. Et ille. Vere ego ſũ. Et nõ aꝑiens ei. dimiſit eũ affligi vſqꝫ mane. Poſtea aꝑiens dixit. Si hõ es opꝰ habes iterũ oꝑari vt paſcaris ⁊ viuas. Si ãt angelꝰ es. q̇d queris intrare cellã. Et ille dixit. Ignoſce mihi frater q꞉ peccaui. Cũ ãt moreret̃. rogauerũt eũ fr̃es vt aliq̇d v̓bũ ſalutare et cõpendioſũ loco hereditatis ſibi relinqueret. Qui ingemiſcẽs ait. Nũq̃ꝫ feci ꝓpꝛaꝫ volũtatẽ. nec aliq̇d docui q̇d ꝑ̇us ip̃e nõ fecerim. Hec in vitaſpatrũ.

CLXXII A

De ſancto Moyſe abbate.

Moiſes abbas dixit fratri petẽti a ſe ſermonẽ. Sede in cella tua ⁊ docebit te vniuerſa. Cũ q̇dam ſenex infirmatꝰ in egiptũ ire vellet ne fr̃es nimis g̃uaret. dixit ei abbas moyſes. Nõ vadas quoniã in fornicatõeꝫ caſurus es. Qui ꝯtriſtatꝰ dixit. Mortuũ eſt corpus meũ. ⁊ tu mihi iſta dicis. Cũ ergo iuiſſet. ⁊ q̄dam v̓go ex deuotõe ſibi ſuiret. ille cõualeſcẽs eã violauit. Que cũ filiũ peperiſſꝫ. ſenex puerũ in vlnis accipiẽs in die magne feſtiuitatis q̄ erat in ſixti eccl̃ia corã multitudine fratrũ itrauit. Cũ ãt oẽs fleret̃ dixit Videtis infantẽ hũc. Filiꝰ eſt inobedientie. Cauete ergo vobis fr̃es. q꞉ in ſenectute hoc feci et orate ꝑ me. Et ꝑgens ad cellã ad ꝑ̇ſtinuꝫ ſtatũ reuerſus eſt. Aliꝰ q̃ꝫ ſenex cũ dixiſſꝫ alteri. mortuꝰ ſum. ille ait. Nõ ꝯfidas i te donec exeas de corꝑe. Nam ſi dicis q꞉ mortuꝰ es. ſathanas tñ mortuꝰ nõ eſt. Cũ frater q̇dam peccaſſet miſerũt ad abbatẽ moyſen. Qui accepta ſporta plena arena venit ad eos. Quẽ cũ fr̃es q̇dnam h̃ eẽt iterrogarẽt. dixit. Peccata mea ſunt poſt me currentia et nõ video ea. ⁊ veni hodie aliena iudicare peccata. Illi ãt h̃ audiẽtes. fratri ꝑꝑcerunt.

Simile legit̃ de abbate paſtore. Nã cuꝫ fr̃es de q̊dam fr̃e culpabili loquerent̃. ille tacebat. Cum ergo accepiſſꝫ ſacculũ plenum arena retro. ⁊ de eadẽ arena modicũ ante ſe ferret. interrogatꝰ q̇d h̃ eſſet dixit. Multa arena ſunt peccata mea q̄ poſt me ferẽs ip̃a nõ ꝯſidero nec ꝑ eis doleo. Modica v̓o arena ſunt peccata fratris ante me poſita. q̄ ſꝑ conſidero ⁊ ip̃a video. cum tñ peccata mea ante me ſempꝑ portare deberem. ⁊ de ip̃is cogitare. ⁊ pro ip̃is deum rogare. Cum abbas moyſes factꝰ fuiſſet clericꝰ ⁊ impoſuiſſent ei ſuꝑhumerale. dixit ei ep̃us. Abbas factꝰ eſt candidatꝰ. Et ille. Afforis domine purpura. vtinã intus. Volens aũt ep̃s eũ ꝓbare. dixit clericis ſuis. vt qñ ad altare accederet ip̃m cum iniuria expellerẽt. deinde eũ ſequẽtes q̇d loqueret̃ audirẽt. Proijciẽtes ãt euꝫ foras dixerũt. Exi foras ethiops. Qui egrediens dicebat. Bene tibi fecerũt cinerate et cacabate. quia cum homo non ſis quare te in medio hominũ dare ꝑ̄ſumpſiſti. Hec in vitaſpatrũ.

CLXXIII A

De ſancto Arſenio abbate.

Arſenius cum adhuc in palatio ꝯſiſteret. et vt ad ſalutẽ dirigeret̃ oraret audiuit. Arſeni fuge homines ⁊ ſaluaberis. Accedens

igit̃ ad monachalē vitā ⁊ ibidē orans audi-
uit. Arſeni fuge tace ⁊ q̃eſce. Legit̃ ei ibidē
de hac q̃ete aſpetēda. q̄ tres frēs cū facti fuiſ-
ſent mōachi. vn⁹ elegit diſcordātes ad pacē
reducere. ſcōs infirmos viſitare. terti⁹ i ſoli-
tudie q̃eſcere. Prim⁹ igit̃ laborās ppt̄ lites
hoīm nō potuit oīb⁹ placere. ⁊ tedio victus
veīt ad ſcdm. Quē inuenit aīo deficientē
⁊ mādatū pficere nō valentē. Et ꝯcordātes
ad tertiū q̄ erat in ſolitudie venerūt. Cui cū
tribulatōes ſuas narraſſent ille miſſa aqua
i cipho dixit. Attendite in aquā. Et erat cō-
mota ⁊ turbulēta. Et ruſ⁹ dixit. Attendite
mō quō q̃eta ⁊ limpida facta ē. Qui cū in-
tēderet. ⁊ vult⁹ ſuos videret ait. Sic q̄ in me-
dio hoīm ꝯſiſtūt. p turba nō vidēt peccata
ſua. Cū āt q̄euerint tūc pctā ſua videre va-
lebūt. Quidā etiā cū inueniſſ; q̄ndā i he-
remo velut beſtiā herbas mādūcātē et nu-
dū. currebat poſt ipm fugientē dicens. Ex-
pecta me q₂ ppt̄ deū ſeq₂ te. Et ille. Et ego p-
pter deū fugio te. Cū āt veſtē pieciſſet. expe-
ctauit eū dicēs. Quoniā materiā mūdi p-
ieciſti a te. expectaui te. Cui ille. Dic mihi q̄-
modo ſalu⁹ efficiar. Qui rn̄dens ait. Fuge
hoīes ⁊ tace. Matrona q̄dā ⁊ nobilis et
ſenex veīt vt abbatē arſeniū ex deuotōe vide-
ret. Qui rogat⁹ a theophilo archiepō vt ſe
videri pmitteret. nullaten⁹ acq̄euit. Tandē
illa ad ei⁹ cellā pperās ipm foris ante oſtiū
celle inueīt. ⁊ ſe ad ei⁹ pedes pſtrauit. Ille āt
cū indignatōe nimia eleuauit eā dicēs. Si
faciē meā videre vis vide. Illa āt faciē ei⁹ p̄
ꝯfuſione ⁊ verecūdia nō ꝯſiderauit. Cui ſe-
nex. Quō cū mulier ſis tantā nauigatōem
facere pſumpſiſti. Ecce cū romā redihis ⁊ q̄
abbatem Arſeniū videris alijs mulierib⁹
enarrabis. ⁊ ille ſibi veniēt vt videāt me. Et
illa. Si dō dāte romā rediero. nullā huc ve-
nire pmittā. ſ; ſaltē obſecro vt ores pro me.
⁊ mei memor ſis ſp. Cui ille. Oro deū vt de-
leat memoriā tuā de corde meo. Et illa au-
diēs turbata nimiū venit i ciuitatē. ⁊ p triſti-
tia febricitare cepit. Qd̄ archiepūs audiens
ad eā ꝯſolandā acceſſit. Illa āt dicebat. Ec-
ce ego ꝯtriſtata morior. Cui archiepūs. Ne-
ſcis q₂ mulier es. ⁊ inimicus ſcōs p mulie-
res impugnat. ⁊ ppterea ſenex h dixit. Na;
p aīa tua ſp orat. Et ſic ꝯſolatōe recepta cū
gaudio ad ppa remeauit. De q̄dā alio
patre legit̃. q̄ cū diſcipul⁹ eius ſibi diceret. ſe-
nuiſti abba. accedam⁹ parū iuxta mūdum
Ille ait. Ubi nō ē mulier ibi eam⁹. Dixit ei
diſcipul⁹. Et vbi ē loc⁹ nō hn̄s mulierē niſi
forte ſolitudo. Et ille. Ergo in ſolitudinem
me tolle. Ali⁹ etiā frat̄ cū matrē ſuā vetu-
lam trās fluuiū portare deberet. ille man⁹
ſuas pallio inuoluit. Cui illa. Ut quid ſic
operuiſti man⁹ tuas fili. Et ille. Corp⁹ mu-
lieris ignis ē. ⁊ ex eo q̄ te ꝯtingebā aliarū fe-
minarū memoria i meo aīo veiebat.
Arſeni⁹ āt p totū temp⁹ vite ſue ad opus
ſedēs manuū ſuarū. pannū habebat in ſinu
ppter lacrimas q̄ crebro de oculis ei⁹ curre-
bāt. Totā noctē inſomnē ducebat. Mane
āt facto cū ppt̄ nature laſſitudinē dormire
vellet. dicebat ſomno. Ueni ſerue male. Et
ſurripiebat parū ſomni ſedendo. ⁊ ſtatī ſur-
gebat. Dicebat q₂. Sufficit mōacho ſi dor-
mierit vna hora. ſi eſt tn̄ pugnator. Cum-
q₂ pater ſancti arſenij nobiliſſimus ſenator
vitā finiēs ⁊ teſtamētū faciens magnā here-
ditatē arſenio dimiſiſſet. Magiſtrian⁹ ꝑdi-
ctū teſtamētū ad ipm detulit. Qd̄ ille accipi-
ens voluit illud ſcīdere. Magiſtrian⁹ āt ei⁹
pedib⁹ ꝓuolut⁹ rogauit ne h faceret. q̄a ca-
put ei⁹ pſcīderet. Cui arſeni⁹. Prior mortu⁹
ſum q̄z ille. Ipſe igit̃ cū mō mortu⁹ ſit quō
me fecit herede. Et remiſit teſtamentū nihil
accipe volēs. Quādam vice facta ē vox
ad eū dī. Ueni ⁊ oſtendā tibi opa hoīm. Et
eduxit eū in q̄ndā locū. oſ̄ditq₂ ei ethiopem
incidentē ligna ⁊ facientē ſarcinā grandem
quā portare nō poterat. Deinde iterū ligna
incidebat ⁊ ad ſarcinā addebat. ⁊ h faciebat
diuti⁹. Oſtenditq₂ ei ruſum hoīē haurie-
tem aquā de lacu. ⁊ effundētē aquā i ciſter-
nā ptuſā. q̄ aquā refūdebat i lacū. ⁊ ipāʒ ci-
ſternā iplere volentē. Et oſtendit ei iterū tē-
plū. et duos viros ſedētes in equis portan-
tes lignū tranſuerſum. volentes autē introi-
re in templū non poterant eo q̄ lignū i trāſ-
uerſo portarent. Et expoſuit dicens. Hij ſūt
q̄ portant quaſi iugū iuſticie cū ſuperbia.

et nõ hũiliãt. ꝓpt̃ qđ remanẽt foris a regno
dei. Qui ligna incidit. hõ ẽ in pctĩs multis
et ꝑ eo vt agat pniaꝫ non ſubtrahit de pctĩs
ſed addit inıq̃tates iniq̃tatibꝰ Qui ãt aquã
haurit hõ eſt bona opa faciẽs. Sꝫ q꜡ cũ eis
ſũt ꝑmixta mala ꝑdit bona opa ſua. Ve-
ſpere ſabbati veniẽte die dñico relinquebat
poſt ſe ſolẽ. ⁊ extẽdebat manꝰ ſuas ad celuꝫ.
donec mane die dñico ſol aſcendẽs faciẽ eiꝰ
illuſtrabat. ⁊ ſic reſidebat. Hec ĩ vitaſpatrũ.

CLXXIIII A

De ſctõ agathon abbate

Gathon abbas

a ꝑ trienniũ lapidẽ in os ſuũ mitte-
bat donec taciturnitatẽ diſceret.
Aliꝰ q̊ꝫ frat̃ cũ ĩtrasſꝫ ꝯgregatõeꝫ dixit in-
tra ſe. Tu ⁊ aſinꝰ vnuꝫ eſto. Sic̃ ergo aſinꝰ
vapulat ⁊ nõ loq̃t̃ iniuriã patit̃ ⁊ nõ rñdet.
ſic ⁊ tu. Aliꝰ q̊ꝫ frat̃ a mẽſa expulſꝰ nihil
rñdit. Poſtmođ ſuꝑ hĩ iterrogatꝰ ait. Po-
ſui in corde meo ꝙ equalis ſum cani. q̊ cũ ſe-
ctat̃ foras egredit̃ Interrogatꝰ agathon
q̃ v́tꝰ plus haberet laboris. rñdit. Puto nõ
ẽẽ talẽ laborẽ q̃lẽ orare deũ. Nã inimici eius
ſꝑ laborãt eiꝰ orõeꝫ interrũpe. Nã in ceteris
laboribꝰ hõ aliquã requieꝫ poſſidet. orator
ãt opus hꝫ magni certamĩs. Introgatus
agathon a q̊dã frẽ q̃uo cũ fratribꝰ habitare
deberet ait. Sic̃ ĩ ꝑ̇ma die. ⁊ nõ aſſumas fi-
duciã. Nõ ẽ ei peior paſſio q̃ꝫ fiducia. geni-
trix ei eſt oĩm paſſionũ. Dixit iteꝝ. Iracun-
dus ſi mortuos ſuſcitet nõ placet alicui vel
deo ꝓpter iracũdiã ſuã. Frater q̊dã ira-
cundꝰ intra ſe ait. Si ſolꝰ habitarẽ. ad iram
nõ ita cito mouerer. Quadã ãt vice cuꝫ vr-
ceolũ aqua impleret. verſatꝰ ẽ. Scđo imple-
uit ⁊ iteꝝ verſatꝰ ẽ. Tertio impleuit ⁊ v́ſatꝰ
eſt. Qui cõmotꝰ furore fregit vaſculuꝫ. In
ſe ãt reuerſus cognouit. q꜡ ab eođẽ demone
iracũdie ſit illuſus. et dixit. Ecce ſolus ſum.
et tñ ira me vicit. Reuertar ergo in ꝯgrega-
tionẽ. q꜡ vbiqꝫ labor. ⁊ vbiqꝫ patiẽtia. ⁊ adiu-
torio dei opus eſt. Ecõtra erãt duo frẽs
q̊ m̃ltis ãnis ĩuicẽ ꝯuerſantes nũq̃ꝫ ad ira-
cũdiã poterant ꝓuocari. Quadã vice dixit
vnꝰ alteri. Faciamꝰ ⁊ nos litẽ ſic̃ homĩes de
mũdo faciunt. Et ille rñdit. Neſcio q̃lit̃ fiat
lis. Et dixit frat̃. Pono ĩ medio laterculũ ⁊
dico meũ ẽ. Tu ãt dic nõ. ſꝫ meuꝫ ẽ. ⁊ ĩde fiet
litis initiũ. Poſita ẽ ergo teſta ĩ medio. Di-
xit vnꝰ meũ ẽ hĩ. ⁊ alter dixit nõ. ſꝫ meũ ẽ. Et
ille rñdit. Etiãꝫ tuũ ẽ. Tolle ergo ⁊ vade. Et
diſceſſerũt. nec inter ſe ꝯtendere potuerunt.

Erat ãt abbas agathon ſapiẽs ad intelli-
gendũ. impiger ad laborandũ. parcꝰ in cibo
atqꝫ veſtimẽto. Dixit ãt. Scđm volũtatem
meã nũq̃ꝫ dormiui. retinẽs in corde aduer-
ſus q̃nq̃ꝫ dolorẽ. Nec dimiſi dormire aliuꝫ
habentẽ aduerſũ me aliq̊đ. Moriturus
q̊ꝫ agathon tribꝰ diebꝰ mãſit ĩmobilis aper-
tos tenẽs oculoſ. Qui cũ pulſaret̃ a fribus
rñdit. In ꝯſpectu diuini iudicij aſſiſto. Di-
cunt ei. ⁊ tu times. Et ille. In cuſtodiendis
mãdatis dei v́tute q̃ potui laboraui. ſed hõ
ſuꝫ ⁊ neſcio vtrũ placuert̃ opa mea dño. Di-
cũt ei. Et nõ ꝯfidis de opibꝰ tuis ꝙ ſcḋm deuꝫ
ſũt. Et ille. Nõ ꝑſumo donec venero ante il-
lũ. Aliter ei ſũt iudicia dei ⁊ aliter iudicia ho-
minũ. Cũ ãt eũ adhuc iterrogare vellẽt. ait.
Oſtẽdite caritatẽ ⁊ nolite loq̊ mecũ q꜡ occu-
patꝰ ſũ. Quo dicto ſtatim ſpũm cũ gaudio
emiſit. Videbãt eĩ eũ colligentẽ ſpũm quẽ-
admodũ ſi q̊s ſalutet amicos ſuos dilectos
Hec in vitaſpatrũ.

CLXXV A

De ſancto Barlaam.

Arlaam cuius hi-

b ſtoriaꝫ iohẽs damaſcenꝰ diligenti
ſtudio cõpilauit. opante ĩ eo diuiã
grã ſanctũ ioſaphat regẽ ad fidẽ conuertit.
Et ei cũ vniuerſa india xp̃ianis ⁊ mõachis
plena eſſet. ſurrexit rex q̊dã ꝑpotẽs nomine
auennir q̊ xp̃ianos ⁊ ꝑcipue mõachos plu-
rimũ ꝑſequebat̃. Accidit ãt vt q̊dam regis
amicꝰ ⁊ in palatio ſuo ꝑ̇mꝰ diuina cõmoni-
tus grã regiã aulaꝫ relinqueret. ⁊ monaſti-
cũ ordinẽ ĩtroiret. Qđ rex audiẽs ꝑ ira inſa-
niens. eũ ꝑ queqꝫ deſerta inquiri fecit. et vix
inuentũ ad ſe adduci mandauit. Videnſqꝫ
eũ vili tunica coopertũ. ⁊ fame maceratum
q̊ ſplẽdidis veſtimẽtis ornabat̃. ⁊ multis di-
uitijs affluere cõſueuerat dixit ei. O ſtulte

ac mētis ꝑdite. cur honorē in ꝯtumeliā cō-
mutaſti. ⁊ te ludum pueroꝝ feciſti. Cui ille.
Si h⁹ a me rōnem audire deſideras inimi
cos tuos ꝓcul a te abijcias. Rege āt q̄ eēnt
hmōi inimici q̄rente ait. Ira ⁊ ꝯcupiſcētia
h̄ ei impediūt ne vitas videat. Aſſideāt aūt
ad audientiā dicēdoꝝ prudētia ⁊ eq̄tas. Cui
rex. Fiat vt loq̄ris. Et ille. Inſipientes ea q̄
ſūt deſpiciūt q̄ſi nō ſint. ea vō q̄ nō ſūt q̄ſi ſint
apprehendere moliūt̄. Qui aūt nō guſtauerit
eoꝝ q̄ ſūt dulcedinē. nō poterit eoꝝ q̄ nō ſūt
addiſcere vitatē. Multa āt illo de miſterio
incarnatōis ⁊ fidei ꝓſeq̄nte rex ait. Niſi tibi
in ꝑncipio ꝓmiſiſſem ꝙ de medio ꝯſilij irā
remouerē. nūc itaq̄ȝ igni tuas carnes trade
rē. Surge igit̄ ⁊ fuge ex oculiſ meis ne vltra
te videaȝ ⁊ male te ꝑdam. Vir āt dei triſtis
abſceſſit. eo ꝙ martirium ꝑpeſſus nō eſſet.

Interea dū rex liberos nō haberet. puer
ei pulcerrim⁹ naſcit̄. et ioſaphat appellatur.
Cōgregāte āt rege īfinitā m̄ltitudinē vt diſ
poꝛtu pueri īmolarēt. q̄nq̄gintaq̄nq̄ȝ aſtro
logoſ ꝯuocauit. a q̄b⁹ q̄d futuꝝ eēt filio ſuo
diligēter q̄ſiuit. Cūctis āt rn̄dētib⁹ eum ma
gnū in potētia ⁊ diuitijs futurū. vn⁹ ſapien
tioꝛ ex ip̄is dixit Puer iſte q̄ nat⁹ ē tibi o rex
nō in tuo erit regno ſȝ ī alio incōpabilit̄ me
lioꝛ. Nam illi⁹ quā ꝑſeq̄ris xp̄iane religio
nis vt eſtimo futur⁹ ē cultoꝛ. Hoc āt nō a ſe
metip̄o ſȝ a deo inſpirāte dixit. Audiēs hec
rex ⁊ plurimū expaueſcēs. in ciuitate ſeoꝛſū
palatiū ſpecioſiſſimū ꝯſtrui fecit. ⁊ ibi pueꝝ
ad habitādū poſuit. ibiq̄ȝ ſecū iuuenes pul-
cerrimos collocauit. precipiens illis vt nec
moꝛtē nec ſenectutē. nec infirmitatē vel pau-
pertatē. nec aliq̄d q̄d poſſet ſibi afferre triſti
ciā ei noīarent. ſed oīa iocūda ei ꝓponerent
q̄ten⁹ mens ei⁹ leticijs occupata nil de futu-
ris cogitare poſſȝ. Si quē vō miniſtrantium
infirmari ꝯtingēt. hunc ꝓtin⁹ rex ꝑcipiebat
eijci. et alium loco ei⁹ incolumē ſubrogari.
Precepitq̄ȝ ne ſibi d̄ xp̄o aliquā facerēt mē-
tionē B Eodē t̄pe erat cū rege vir qui
dam xp̄ianiſſim⁹ ſed occult⁹. q̄ īter nobiles
regis ꝑncipes p̄m⁹ erat. Hic cū aliq̄n cū re-
ge ad venandū iuiſſet. hoīem q̄ndam pau-
perē pedē leſum a beſtia habenteȝ ⁊ in terra
iacentē īuenit. a q̄ rogat̄ vt ſe ſuſcipe debeat.
q̄ſi ſibi in aliq̄ foꝛſitan ꝓdeſſe poſſȝ. Cui mi-
les dixit. Ego q̄dē te libēt ſuſcipio. ſȝ in q̄ vti
lis īueniaris ignoꝛo. Et ille dixit Ego ſū hō
medic⁹ verboꝝ. Si ei aliq̄s in v̄bis ledatur
ꝯgruā ſcio adhibere medelam. Miles aūt
q̄d ille dicebat ꝓ nihilo cōputauit. ꝓpt̄ deū
tn̄ ip̄m ſuſcipiēs ei⁹ curā egit. Viri āt q̄daȝ
inuidi ⁊ malicioſi vidētes ꝑdictū ꝑncipē in
tanta gratia eē regis. ip̄m apud regeȝ accu-
ſauerūt. ꝙ nō ſolū ad xp̄ianoꝝ fidē declinaſ
ſet. ſed inſup regnū conabat̄ ſibi ſurripe. tur
bā ſolicitans ⁊ ſibi ꝯciliās. Sȝ ſi hec inqui-
unt ita eē o rex ſcire deſideras ip̄um ſecreto
aduoca. ⁊ vitā hāc cito finiēdā cōmemoꝛa.
et idcirco gliam regni te velle derelinquere
et monachoꝝ habituȝ aſſumere aſſeras. q̄s
tn̄ ignoꝛant acten⁹ fueras ꝑſecut⁹. Et tūc vi
debis q̄d tibi rn̄derit. Que cū rex oīa vt illi
ſuaſerāt feciſſet. ille doli ignar⁹ ꝑfuſus lacri
mis ꝓpoſitum regis laudauit. ⁊ vanitateȝ
mūdi rememoꝛans q̄ntoti⁹ h̄ adimplendū
ꝯſuluit. Q̄d rex audiens et verū eē q̄d illi di
xerant credēs. furoꝛe replet⁹ eſt. nihil tn̄ ſibi
rn̄dit. Vir aūt ꝑpendens ꝙ rex grauiter ver
ba ſua acceperat. tremēs abſceſſit. ⁊ medicū
ſe habere v̄boꝝ recolens. oīa ſibi narrauit.
Cui ille. Notum ſit tibi ꝙ rex ſuſpicatur vt
ꝓpter hoc dixeris ꝙ ei⁹ regnū velis inuade
re. Surge igit̄ cito. et comā tuā tonde. et ve-
ſtimēta abijciens ciliciū indue. ⁊ ſummo di
luculo ad regem ingrede. Cumq̄ȝ rex q̄d ſibi
h̄ velit interrogauerit. reſpōdebis. Ecce rex
parat⁹ ſum ſequi te. Nam et ſi via ꝑ quam
cupis ire difficilis ſit. tecū tn̄ exiſtenti facilis
mihi erit. Sicut ei ſociū me habuiſti in pro
ſperis. ſic habebis pariter in aduerſis. Nūc
igit̄ preſto ſum. q̄d moꝛaris. Q̄d cū ille per
oꝛdinē feciſſet. rex obſtupuit et falſarios ar-
guēs. virū amplioꝛi honoꝛe dotauit Fi-
lius aūt ei⁹ in palatio educat⁹. ad etateȝ ad-
ultā ꝑuenit. et in oī ſapiētia plene edoctus
fuit. Admirans aūt cur pater ſic eū recluſiſ-
ſet. vnū de ſeruis ſibi familiarioꝛē ſecreto de
hac re interrogauit. dicens ſe in multa me-
ſticia poſitū ꝓ eo ꝙ ſibi foꝛas egredi nō lice-
ret. adeo vt nec cibus ſibi ſaperet nec potus

Qđ pater audiēs ⁊ dolēs. equos ydoneos
parari fecit. ⁊ choros plaudētes ante eū mit
tens. ne qđ ſibi fedū occurreret diligenter ꝓ
hibuit. Predicto igiť iuuene taliť ꝓcedē-
te. qđam vice vn⁹ leproſus ⁊ vn⁹ cecus ſibi
obuiauerūt. Quos ille vidēs ⁊ ſtupēs. qui
ſint ⁊ qđnam habeāt inqſiuit. ⁊ miſtri dixe-
rūt. Paſſiones iſte ſūt q̄ hoīb⁹ ꝯtingē ſolēt.
Et ille. Omnib⁹ hoīb⁹ ꝯtingē pñt hmōi.
Negantib⁹ illis. rñdit. Noti ſūt igiť q̄ h̄ pa-
ti debeant. an ſic indefinite ꝓueniunt. Et illi
Et qs hoīm futura ſcire valet. Valde igitur
anxius eē cepit ꝓ incōſuetudine rei. Alia
aūt vice qndam valde ſenē rugoſam habē-
tem faciē ⁊ dorſū incuruatū. ⁊ cadētib⁹ den-
tibus balbutiēdo loq̄ntem inuenit. Stupe
fact⁹ igiť diſcere cupit viſionis miraculum.
Cūqꝫ didiciſſet qꝫ ꝓpť annoꝝ mltitudinem
ad talē ſtatū veniſſet ait. Et qs eſt hui⁹ finis
Dicūt ei mors. Et ille. Eſt ne mors oīm vel
aliq̊ꝝ. Cūqꝫ didiciſſet oēs mori debere. iter.
rogauit In q̊t ānis h̄ ſuꝑuenīūt. Et illi. In
octoginta vel centū annis ſenect⁹ inducitur
deinde mors ip̄a ſubſeq̄ť. Hec igiť iuuenis
frequenť in corde ſuo recogitās in mlťa de-
ſolatione erat. ſꝫ corā patre leticiā ꝓtēdebat.
plurimū deſiderās in hmōi dirigi ⁊ doceri.

C Igiť q̇dā mōach⁹ vita ⁊ opinione
ꝑfect⁹ habitans in deſerto ť̄re ſennaar noīe
Barlaam. h̄ q̄ circa filiū regis agebanť per
ſpūm cognouit. ⁊ mercatoris habitum ſu-
mēs ad ciuitatē illā deuenit. Accedenſqꝫ pe
dagogo filij regis locut⁹ eſt dicens. Ego cū
negociator ſim lapidē p̄cioſum venalē ha
beo q̇ cecis lumen tribuit. ſurdis aures ape
rit. mutos loq̄ facit. inſipientib⁹ ſapientiā i-
fudit. Nūc igiť duc me ad filiū regis et hūc
ſibi tradā. Cui ille. Videris hō mature pru
dentie. ſed v̓ba tua prudētie nō ꝯcordāt Ve
rūtamen cū lapidū noticiā habeā ip̄m lapi
dē mihi oſtende. ⁊ ſi taliſ vt aſſeris fuerit cō
probat⁹. a filio regis honores maxīos con-
ſequeris. Ad quē ille. Lapis me⁹ inſuꝑ hāc
habet v̓tutē. Quia q̇ nō hꝫ ſanā oculoꝝ aci
em. ⁊ q̇ nō ſeruat integrā caſtitatē. ſi forte il-
lum aſpexerit. ip̄am v̓tutē quā hꝫ viſibilem
ꝑdit. Ego āt medicinalis artis non expers.
video te ſanos oculos nō habere. Filiū aūt
regis audiui ī pudicū eſſe. ⁊ oculos pulcerri
mos ⁊ ſanos habere. Cui ille. Si ſic eſt noli
mihi oſtende. q2 ⁊ ocl̓os ſanos nō habeo. et
in peccatis ſordeſco. Nuncians igiť h̄ filio
regis ip̄m ad eū q̄ꝫtoti⁹ introduxit. Cum er
go introduct⁹ fuiſſet. et rex eū reuerenť ſuſce
piſſet. ait barlaam. In h̄ rex bene feciſti. q̇s
deforis paruitati apparenti non attendiſti.
Nam rex q̇dam magn⁹ ī curru deaurato
ꝓcedens. cū q̇buſdā attritas veſtes indutis
et macie attenuatis obuiaſſet. ꝯtinuo d̓ cur
ru exiliēs ad pedes eoꝝ ꝓcidēs ip̄os adora-
uit. ⁊ ſurgens in oſcula eoꝝ ruit. Proceres
aūt e⁹ indigne h̄ ferētes. ſꝫ regē ſuꝑ h̄ argue
re formidātes. fratri eius retulerūt. q̄uo rex
magnificētie regali indigna feciſſet. Frater
āt regē ſuꝑ h̄ redarguit. Erat āt regi cōſue
tudo qꝫ qñ aliq̇s morti tradend⁹ erat. rex ad
ei⁹ ianuā p̄conē cū tuba ad h̄ deputata mit
tebat. Veſpe igiť veniēte ante frīs ianuā tu
baꝫ ſonari fecit. Qđ ille audiēs ⁊ de ſua ſal-
uatione deſperāſ. totā noctē inſomnē duxit
et teſtamentū fecit. Mane āt facto indutus
nigris veſtib⁹ cū vxore ⁊ filijſ ad fores pala
tij lugēs acceſſit. Quē rex ad ſe ingredi faci-
ens dixit. O ſtulte ſi p̄conem fratris tui cui
nihil te deliquiſſe cognoſcis adeo timuiſti.
q̄uo p̄cones dñi mei in quē adeo peccaui ti
mere nō debeā. q̇ ſonabili⁹ mihi tuba mor-
tem ſignificant. et terribilē iudicis aduentū
mihi denūciāt. Deinde q̇ttuor capſas fieri
iuſſit. et duas eaꝝ extrinſecus auro vndiqꝫ
operiri. et oſſib⁹ mortuoꝝ putridis impleri.
duas v̓o pice liniri. ⁊ gēmis ⁊ margaritis p̄
cioſis impleri fecit. Vocāſqꝫ illos magna-
tes q̊s ſciebat querimoniā apud frēm depo
ſuiſſe. q̇ttuor illas capſas ante eos poſuit. et
q̄ p̄cioſiores eēnt inq̇ſiuit. Illi v̓o duas de-
auratas magni eē p̄cij. reliq̄s v̓o vilis precij
eſſe iudicauerūt. Precepit igiť rex deaura-
tas apiri ⁊ cōtinuo inde fetor intolerabilis
emanauit. Quib⁹ rex. He illis ſilēs ſūt qui
glorioſis veſtib⁹ ſūt amicti. intus v̓o īmun-
dicia vicioꝝ pleni. Deinde alias apiri fecit
Et ecce odor mirabilis inde exalauit. Qui
bus rex. Iſte illis pauꝑimis q̊s honoraui

ſimiles ſūt q̄ et ſi vilibꝰ veſtimētis operiant̄
intꝰ tñ oĩ v̄tutū odore reſplendēt. Uos aūt
ſolū q̄ deforis ſūt attēditis. ⁊ q̄ deintꝰ ſūt nō
ꝯſideratis. Scḋm igr̄ illū regē tu q̃ȝ feciſti
bene ſuſcipiēs me Incipiēs igr̄ Barlaam
cepit ei de mūdi creatōe. ⁊ hoīs p̄uaricatōe
ac filij dei incarnatōe paſſione ⁊ reſurrectō
ne. longū ſermonē retexere. necnō de die iu/
dicij. ⁊ de retributōe bonoꝝ ⁊ maloꝝ multa
ꝓferre. ⁊ ſeruiētes ydolis plurimū exprobra
re. ac de eoꝝ fatuitate tale exemplū ponere
dicēs. ¶ Sagitariꝰ q̄dam auiculam
paruā noīe philomenā capiens. cum vellet
eam occidere. vox data eſt philomene et ait
Quid tibi proderit o homo ſi me occideris
Neq; eī ventrē tuū de me implere valebis.
Sed ſi me dimittere velles tria tibi mādata
darem. q̄ ſi diligentiꝰ ꝯſeruares magnā īde
vtilitatē ꝯſeq̄ poſſes. Ille v̄o ad eiꝰ loquelā
ſtupefactꝰ. promiſit ꝙ eam dimitteret. ſi hec
ſibi mādata proferret. Et illa. Nūq̃ȝ rem q̄
aprehendi nō poteſt. aprehendere ſtudeas
De re perdita irrecuperabili nunq̃ȝ doleas
Uerbū incredibile nunq̃ȝ credas. Hec tria
cuſtodi et bene tibi erit. Ille aūt vt promiſe
rat eam dimiſit. Philomena igr̄ per aera
volitans dixit ei. Ue tibi homo. q̃ȝ malū cō
ſiliū habuiſti. ⁊ q̃ȝ magnū theſaurū hodie
ꝑdidiſti. Eſt enī in meis viſceribus marga
rita. que ſtrucionis ouū ſua vincit magni/
tudine. Qḋ ille audiēs valde ꝯtriſtatus eſt
ꝙ eam dimiſerit. ⁊ eam apphēdere conabat̄
dicēs. Ueni in domū meā. et omnē tibi hu/
manitatē exhibebo. ⁊ honorifice te dimittā.
Cui philomena. Nūc ꝑ certo cognoui te fa
tuū eē. Nam ex his q̄ tibi dixi nullū ꝓfectū
habuiſti. q2 ⁊ de me ꝑdita. ſȝ irrecupabili do
les. et me temptaſti capere cū nequeas meo
itinere ꝑgere. et inſup margaritā tam gran/
dem in meis viſceribꝰ credidiſti eē. cum ego
tota ad magnitudinē oui ſtrucioniſ nō va
leam ꝑtingere. Sic ergo ſtulti ſūt illi q̄ cōfi/
dūt in ydolis. q2 plaſmatos a ſe adorāt. ⁊ cu
ſtoditos a ſe cuſtodes ſuos apellāt. Ce/
pitq; ꝯtra fallacē mūdi delectatōem ⁊ vani/
tatem multa diſputare. ⁊ plura ad h̄ exēpla
adducere dicens. Qui corpales delectatio/
nes deſiderant. et aīas ſuas fame mori per/
mittūt. ſimiles ſunt cuidā homini q̄ dū a fa
cie vnicornis. ne ab eo deuoraret̄ velociꝰ fu/
geret. in q̄ddam baratrū magnū cecidit. dū
aūt caderet manibꝰ arbuſtulā q̄ndā apre/
hendit. ⁊ in baſe q̄dam lubrica ⁊ inſtabili pe
des fixit. Reſpiciens v̄o vidit duos mures
vnū album et aliū nigrum inceſſanter radi
cem arbuſtule quam aprehenderat corro/
dentes. et iam ꝓpe erat vt ip̄am abſciderent
In fundo aūt baratri vidit draconem ter/
ribilem ſpirantē ignem. ⁊ aperto ore ipſum
deuorare cupientem. Super baſem v̄o vbi
pedes tenebat vidit quattuor aſpidū capi/
ta inde prodeuntia. Eleuās āt oculos vidit
exiguum mellis de ramis illiꝰ arbuſtule ſtil
lans. Oblituſq; periculū quo vndiq; poſi/
tus erat. ſeip̄m dulcedini illiꝰ modici mellis
totum dedit. Unicornis āt mortis tenet fi/
guram. q̄ hoīem ſemꝑ ꝑſequit̄ ⁊ aprehēde/
re cupit. Baratrum vero mūdus eſt omni
bus malis plenꝰ. Arbuſtula vero vniuſcu/
iuſq; vita eſt. q̄ ꝑ horas diei ⁊ noctis quaſi
ꝑ murem album ⁊ nigrū inceſſanter conſu
mitur. ⁊ inciſioni apropinquat. Baſis ve
ro quattuor aſpidum corpꝰ ex quattuor ele
mentis cōpoſitum. quibꝰ inordinatis cor/
poris compago diſſoluit̄. Draco terribilis
os inferni cūctos deuorare cupienſ. Dulce
do ramuſculi delectatio fallax mūdi. ꝑ quā
homo ſeducit̄ vt periculū ſuum minime in
tueatur. ¶ Addidit q̃ȝ dicens. Simi
les ſūt iterum mūdi amatores homini qui
tres amicos habuit. quoꝝ vnum plus q̃ȝ ſe
ſecundū tantū quantū ſe. tertiū minus q̃ȝ ſe
⁊ quaſi nihil dilexit. In magno itaq; peri/
culo poſitus. et a rege citatꝰ. cucurrit ad pri
mū amicū eiꝰ auxiliū querens. et qualit̄ eū
dilexerit ſemper cōmemorans. Cui ille. Ne
ſcio quis ſis o homo. habeo alios amicos
cum quibꝰ me hodie letari oportet. quos et
amicos amodo poſſidebo. prebeo tamen ti
bi duo ciliciola vt habeaſ quibꝰ valeas ope
riri. Confuſus igr̄ ad ſecundū venit. et ſilr̄
eiꝰ auxiliū poſtulauit. Cui ille. Non vacat
mihi tecū ſubire agonem. curis etenī m̄ltis
circūdor. modicū tñ vſq; ad oſtiū palacij te

ſociabo. ⁊ ſtatim domū reuertar ꝓ ꝓprijs va/
cans negocijs. Triſtis igit̄ ⁊ deſperans ad
tertiū amicū ꝑrexit. ſibiq3 facie demiſſa di/
xit. Non habeo os loquendi ad te. quoniā
vt debui nō amaui te. Sed in tribulatione
circūdatus. et ab amicis deſtitut⁹. rogo vt
mihi auxiliū feras. et mihi veniam prebeas
Et ille hilari vultu dixit. Certe amicū cariſ/
ſimū fateor te eē. ⁊ tui licet modici bñficij nō
immemor. p̄cedam te. et apud regem inter/
ueniā pro te. ne in manib⁹ tradet te inimico
rum. Primus igit̄ amic⁹ eſt diuitiarū poſ/
ſeſſio. pro quib⁹ homo multis ꝑiculis ſub/
iacet. Veniente vero mortis termino. nihil
ex omnib⁹ niſi viles accipit ad ſepeliendū
panniculos. Secūdus amicus eſt vxor. fi/
lij. et parentes. q̄ tantū vſq3 ad monumētū
ſecū ꝑgentes ꝓtin⁹ reuertunt̄. ſuis vacātes
curis. Tertius amicus eſt. fides. ſpes. et ca/
ritas. et elemoſina. ⁊ cetera bona opera. que
nos cū exim⁹ de corꝑe poſſunt p̄cedere. et ꝓ
nobis apud deū interuenire. et ab inimicis
demonib⁹ nos liberare. Hoc inſuꝑ addi
dit dicens. In q̄dam magna ciuitate ꝯſue/
tudo fuit q̄ hoīem extraneū ⁊ ignotū omni
anno in p̄ncipem eligebāt. Cui omni pote
ſtate accepta quicq̄d volebat facere licitum
erat. et ſine omni ꝯſtitutōe terram regebat.
Illo igit̄ in omnibus delicijs ꝑmanente. et
ſemꝑ ſibi ſic eē eſtimante. repente ciues ī eū
inſurgebāt. ⁊ ꝑ totā ciuitatē nudū trahētes.
in remotā inſulā exulē trāſmittebāt. vbi nec
cibū nec veſtimētū inueniens. fame ⁊ frigo/
re vrgebat̄. Tandē q̄dā ali⁹ ſublimat⁹ in re
gno. cū illoꝝ ciuiū ꝯſuetudinē didiciſſet. in/
finitos theſauros ad inſulā illā p̄miſit. vbi
poſt annū ī exiliū relegat⁹ ceteris fame defi/
cientib⁹ ille īmenſis delicijs abundabat. Ci
uitas h̄ mūd⁹ iſte ē. Ciues tenebrarū p̄nci
pes. q̄ nos falſa mūdi delectatōne alliciunt
nobiſq3 nō ſperātib⁹ mors ſuperuenit. ⁊ in lo
cū tenebraꝝ demergimur. Diuitiaꝝ vō ad
etnū locū p̄miſſio fit manib⁹ egenoꝝ ¶

Igit̄ cū barlaā ꝑfecte filiū regis docuiſ/
ſet et ipe eū iam relicto patre ſeq̄ vellet. dixit
barlaam. Si h̄ feceris. cuidā iuueni ſimilis
eris. q̄ cū q̄ndā nobilē nollet deſpōſare vxo
rem. ipe renuēs aufugit. ⁊ in q̄ndam locū
deueniēs vginē q̄ndā cuiuſdā ſenis paupe
ris filiā laborantē ⁊ ore deū laudantē vidit.
Ad quā ille. Quid ē qd agis mulier. Cum
eī ita paup ſis. grās tñ agis dō ac ſi magna re
cepiſſes ab eo. Ad quē illa. Sic pua medicina
ſepe a magno lāguore liberat. ſic grāꝝ actio
in puis donis magnoꝝ efficit̄ auctrix dono
rū. Hec tñ q̄ extrinſec⁹ ſūt nrā nō ſūt. ſz ea q̄
in nobis ſūt ⁊ nrā ſūt. A dō magna accepi. qa
me ad ſuā imaginē fecit. itellectū mihi dedit.
ad ſuā me glīam vocauit. ⁊ ianuā regni ſui
iā mihi aperuit. Pro tātis ergo ⁊ tam ma/
gnis donis ipm laudare ꝯuenit. Videns iu
uenis ei⁹ prudentiā. eā a pr̄e ſuo in vxorē pe
tijt. Cui ille. Filiā meā accipe nō vales. qa
diuitū ⁊ nobiliū fili⁹ es. ego āt paup ſū. Sz
cū ille oīno inſtaret. ait ſenex. Nō poſſū eā
tibi dare vt ī domū patris tui ducas eā. cū
vnica mihi ſit. At ille. Apud vos manebo.
⁊ vobis me ī oīb⁹ ꝯformabo. Deponēs igit̄
p̄cioſū ornamētū. habitū ſenis īduit. ⁊ apd
eū manēs ipā in vxorē accepit. Poſtq̄ ve
ro ſenex diuti⁹ eū ꝓbauit in thalamū eū du/
xit. et imenſū pond⁹ diuitiaꝝ q̄ntū nūq3 vi/
derat ſibi oſtēdit. ⁊ oīa ſibi dedit. Dixit aūt
ioſaphat Conueniēt iſta me tāgit narratio
et a te h̄ dictū eē de me exiſtimo. Sed dic mi
pat̄ q̄t ānoꝝ es. ⁊ vbi ꝯuerſaris. qr a te nūq3
volo ſepari. Et ille. Annoꝝ ſū xlv. in deſertis
terre ſennaar degēs. Ad quē ioſaphat. Am
pli⁹ pat̄ mihi apares lxx. annoꝝ Et ille. Si
a natiuitate mea oēs ānos meos q̄ris diſce
re. bene eos exiſtimaſti. Sz nullo mō a me
in mēſura vite cōputant̄. quotq̄t ī vanitate
mūdi expēſi ſūt. Tūc eī in interiore homine
mortu⁹ erā. ⁊ ānos mortis nūq3 vite nomi/
nabo. Cū igit̄ ioſaphat eū in deſertū ſequi
vellet. dixit barlaam. Si h̄ feceris ⁊ tuo ꝯſor
tio carebo ⁊ ꝑſecutōnis frīb⁹ meis autor exi
ſtā. Sz cū oportunū tps videris ad me ve/
nies. Barlaā igit̄ filiū regis baptizās. ⁊ in fi
de optime inſtruēs. eū oſculat⁹ ē. ⁊ ad locū
ſuū reuerſus eſt. ¶ Poſtq3 āt rex fili
um xp̄ianū factū audiuit. in dolore nimio
poſit⁹ eſt. Quē q̄dā amic⁹ ſuus nomīe ara
chis ꝯſolans ait. Cognoſco rex ſenē q̄ndā

heremitā q̄ de noſtra ſecta ē. q̄ p oīa barlaā ſilis ē. Hic igit̄ barlaā ſe ſimulās pmo xp̄ianoꝝ fidē defēdet. deinde ſe ſupari pmittet. et oīa q̄ docuerat reuocabit. ⁊ ſic fili⁹ regis ad nos redibit. Aſſūpto igit̄ p̄dicto pncipe magno exercitu ad querendū barlaā iuit. et heremitā illū capiens ſe barlaam cepiſſe dixit. Quē fili⁹ regis audiēs captū. ſcʒ magiſtrū ſuū amare fleuit. ſʒ poſtmodū p dī reuelatiōʒ hūc nō eē cognouit. Ingreſſus igit̄ pat̄ ad filiū ait. Fili mi ī triſticia magna me poſuiſti. ⁊ meā caniciē inhonoraſti. ⁊ lumē oculoꝝ meoꝝ abſtuliſti. Quare fili h̄ feciſti. ⁊ deoꝝ meoꝝ cultū reliq̄ſti. Cui ille. tenebras pater fugi ⁊ ad lumē cucurri. errorē deſerui ⁊ veritatē agnoui. Noli āt fruſtra laborare. qñ iā nūq̄ʒ a xp̄o poteris me reuocare. Sic ēi tibi impoſſibile ē altitudinē celi manu tāge. aut maximū ſiccare pelag⁹. ſic ⁊ iſtud eē cognoſce. Tūc rex ait. Et q̄s hoꝝ mihi autorē maloꝝ. niſi ego q̄ tam magnifica tibi feci q̄ nunq̄ʒ aliq̄s patrū fecit filio. Quapropter prauitas volūtatis tue ⁊ ꝯtentio effrenata. aduerſus caput meū te inſanire fecit. Merito aſtrologi in natiuitate tua dixerunt te arrogantē. ⁊ ꝑentib⁹ inobedientē futuꝝ. Nūc vo ſi mihi nō acquieueris. a mea diſcedes filiatione. et p patre inimic⁹ effect⁹ illa tibi faciā q̄ nec hoſtib⁹ adhuc feci. Cui ioſaphat. Cur rex triſtaris. q2 bonoꝝ ꝑticeps effectus ſum Quis vnq̄ʒ pater ī filij ſui pſperitate triſtis apparuit. Nō ergo iam prēm vocabo te. Sʒ ſi mihi aduerſaberis ſic a ſerpēte fugiā a te. Rex igit̄ ab eo cū ira diſcedens. arachi amico notā fecit filij duriciā. Qui ſibi cōſuluit vt nō aſperis v̄bis cū eo vteret̄. q2 blādis et lenib⁹ puer meli⁹ traheret̄. Sequēti igit̄ die rex ad filiū venit. et circūplexās oſculabat̄ eū dicens. Fili dulciſſime honora caniciē prīs tui. Verere fili prēm tuū. An neſcis q̄le bonū eſt patri obedire. et eū letificare. ſic econtra malū ē ipm exacerbare. Quotq̄t enī fecerūt male perierūt. Cui ioſaphat. Tempus amādi ⁊ temp⁹ odiēdi ⁊ temp⁹ obediendi tēpus pacis ⁊ tps belli. Nullo enī modo auertentib⁹ nos a deo obedire debemus. ſiue ſit pater ſiue ſit mater. ¶ Vidēs igit̄ pater ei⁹ ꝯſtantiā ait. Ex q̄ video tuā ꝑtinaciā. nec mihi obedire vis ſaltē veni ⁊ ambo pariter veritati credam⁹. Barlaā eī q̄ te ſeduxit a me vinct⁹ tenet̄. Noſtri igit̄ ⁊ veſtri cum barlaam ꝯueniāt. ⁊ p̄conē mittaʒ. vt oēs galilei ſine timore veniāt. Et diſputatōne incepta ſi veſter barlaam obtinuerit vos credemus. ſi āt noſtri nob ꝯſentietis. Qd̄ cuʒ regis filio placuiſſet. ⁊ illi cū ſimulato barlaā ordinaſſent q̄ūo pmo deberet ſimulare ſe fidem xp̄ianoꝝ defendere. et poſtea ſe pmitte ſupari. oēs inſimul ꝯuenerūt. Cōuerſ⁹ igit̄ ioſaphat ad nachor dixit. Noſti o barlaam qualiter me docuiſti. ſi igit̄ fidē quā me docuiſti defenderis in doctrina tua vſq̄ʒ ī finē vite pmanebo. Si āt ſupat⁹ fueris. ſtatim ī te meā ꝯtumeliā vindicabo. ⁊ cor tuū et linguā manib⁹ extrahens dabo canib⁹ ne alij ampli⁹ p̄ſumant filios regū in errorē mitte Hijs auditis Nachor triſtis ⁊ pauidus vehementer fact⁹ eſt. videns ſeipm in foueam quā fecit decidiſſe. ⁊ laqueo ſuo cōphenſuʒ eſſe. Animaduertēs igit̄ cognouit meli⁹ eē filio regis adherere. vt periculū mortis euadere poſſet. Rex āt ſibi palā dixerat vt fidem ſuā ſine timore defenderet. Vn⁹ ergo rethorū ſurgēs dixit. Tu es barlaā q̄ filium regis ſeduxiſti. Et ille. Ego ſuʒ barlaam q̄ filium regis nō in errorē miſi. ſʒ ab errore liberaui. Et rethor. Cū eximij ⁊ mirabiles viri deos noſtros adorauerūt. q̄ūo tu aduerſus eos audes inſurgē. Et ille rñdēs ait. Caldei greci et egiptij errātes. creaturas deos eſſe dixerūt. Nam chaldei elemēta deos eē arbitrati ſunt. cū creata ſint ad vtilitatē hoīm vt eoꝝ dominationi ſubiaceāt. ⁊ mltis paſſiōibus corrūpant̄. Greci q̄ʒ nephādos hoīes deos putant. ſicut ſaturnū. quē aiunt filios ſuos comediſſe ⁊ virilia ſibi abſcidiſſe. et in mare p̄ieciſſe. ⁊ venerem inde natā fuiſſe. ⁊ a filio ſuo q̄ʒ ioue alligatū et in tartarū p̄iectū eſſe Jupiter q̄ʒ rex alioꝝ deorū eſſe deſcribitur. Quē tñ in aīalia trāſformatū ſepe dicūt vt adulteria cōmitteret. Venereʒ q̄ʒ deam adulteram eſſe dicūt. Nam aliq̄n habuit mechū martē aliq̄n adonidem. Egiptij aūt aīalia coluerunt. ſcʒ ouem vitulū porcum ⁊ hmōi

Chriſtiani āt filiū altiſſimi colunt q̄ de celo
deſcēdit et carnē aſſūpſit. Cepit igit̃ nachoꝛ
fidē xpianoꝝ euidēter defendere. ⁊ rōnibus
cōmunire. ita ꝙ rethoꝛes illi muti effecti ni/
hil oīno rn̄dere ſciuerūt. Joſaphat igit̃ ve
hemēter exultabat. eo ꝙ dn̄s ꝑ inimicū veri/
tatis veritatē defendiſſet. Rex aūt furoꝛe ni
mio repletꝰ ē. Juſſit igit̃ cōſiliū diſſolui q̄ſi
de hijs ſeq̄nti die denuo tractaturus. Dixit
qꝫ ioſaphat patri. Aut magiſtrū meuꝫ ꝑ/
mitte mecū hac nocte manere vt ſimul d̄ re
ſponſionibꝰ fiendis craſtino ꝯferamꝰ. ⁊ tu
tuos tecū aſſumas. ⁊ cū eis ꝯferas. Aut tu/
is mecū ꝑmiſſis accipe meū. Alioq̄n nō iu
ſticiā ſed violentiā exercebis. Quapꝛopter
Nachoꝛ ſibi ꝯceſſit ſpem adhuc habēs ꝙ eū
ſeduceret. Cū igit̃ filiꝰ regis cū Nachoꝛ do
mū rediſſet. dixit ei ioſaphat. Ne putes me
ignoꝛare q̇s ſis. Scio te nō eſſe barlaam ſꝫ
Nachoꝛ aſtrologū. Incipiēſqꝫ Joſaphat
viā ſalutis ei p̄dicauit. ⁊ ad fidem ꝯuertens
mane ad heremū miſit. Ubi baptiſmuꝫ ſu/
ſcipiēs heremiticā vitā duxit ¶ Ma/
gus āt q̄dam noīe Theodas ħ q̄ gerebant̃
audiēs ad regē venit. et ꝙ filiū ſuū ad leges
patrias redire faceret ꝓmiſit. Cui rex. Si ħ
feceris ſtatuā aureā tibi erigā. et ipi ſic̄ dijs
ſacrificiū offerā. Et ille. A filio tuo cunctos
remoue. et mulieres decoꝛas ⁊ oꝛnatas īro
duci p̄cipe. vt ſꝑ cum eo ſint ⁊ miniſtrent ei.
cōuerſent̃ ⁊ moꝛent̃ cum eo. Ego auteꝫ vnū
de ſpiritibꝰ meis ad eū dirigā q̄ eū ad libidi
nē inflāmabit. Nihil enī iuuenes ſic poteſt
ſeducere ſicut facies mulierū. Rex ei q̄dam
cū filiū vix habuiſſet. dixerūt peritiſſimi me
dici ꝙ ſi infra decē annos ſolē vel lumen vi/
derit. lumine oculoꝝ ꝑuabit̃. Rex igit̃ ī q̄dā
petra ſpelūca exciſa filiuꝫ ibi vſqꝫ ad annos
decē manere fecit. Quibꝰ finitis iuſſit rex vt
oīm rerū genera ante eū adducerent̃. vt om
niū noīa ⁊ noticiā poſſet habere. Adductis
igit̃ ante eū auro ⁊ argēto. lapidibꝰ p̄cioſis
veſtibꝰ ſplendidis. eq̄s regalibꝰ. ⁊ oīm rerū
generibꝰ. cū de vniuſcuiuſqꝫ rei noīe īterro
garet. miſtri oīm ſibi noīa indicabāt. Cum
āt nomē mulieꝝ diſcere anxie quereret. ſpa/
tarius regis ludendo dixit. demones eas ēē
q̄ hoīes ſeducūt Rege āt īterrogāte filiū q̄d
de omnibꝰ q̄ viderat plus amaret. q̄d inq̄t
pater aliud niſi demones illos q̄ ſeducunt
hoīes. In nullo eī ſicut in his ſic exarſit aīa
mea. Non igit̃ aliter putes te filiū tuū ſupe/
rare niſi ħ mō. Rex igit̃ omnibꝰ miniſtris
eiectis. puellas decoꝛas ei ſociauit.. q̄ euꝫ ſꝑ
ad libidinē ꝓuocabāt. nec habebat aliuꝫ ad
quē reſpiceret. aut cū q̊ loqueret̃. vel cū quo
veſceret̃. Malignꝰ vō ſpūs a mago miſſus
in iuuenē irruit. ⁊ magnū intus caminum
ignis accendit. Malignꝰ igit̃ ſpūs intus ī/
flāmabat. puelle aūt exteriꝰ dirū excitabant
ardoꝛē. Qui ſe tam foꝛtiter vexari ſentiens
turbabat̃. ⁊ deo ſe totū recōmendās. diuinā
ꝯſolatōem recepit. ⁊ omīs tēptatio abſceſſit
Deinde q̄ndam puellā pulcerrimā cuiuſ/
dam regis filiā ſed patre oꝛbatā ad eum mi
ſit. Cui cū vir dei p̄dicaret. illa rn̄dit. Si me
ab ydoloꝝ cultura ſaluare deſideras. ꝯiun/
gere mihi nuptiarū copulatōe. Nā ⁊ xpia/
ni ꝯiugia nō abhoꝛrēt ſed laudāt. qꝛ patri/
arche eoꝝ ⁊ ꝓphe et petrꝰ eoꝝ apl̄s cōiuges
habuert̃. Ad quā ille. Inaniter mulier iſta
mihi ꝓſeq̄ris. Permittit̃ q̄dē xpianis vxo/
res ducere. ſed nō his q̄ ꝓmiſerūt xpo v̓gini
tatē ſeruare. Et illa. Sit ita vt vis. Sꝫ ſi ani
mā meā ſaluare deſideras. vnā minimā pe
titionē mihi ꝑfice. Cōcūbe mecū tantū hac
nocte. ⁊ ꝓmitto tibi ꝙ ſummo diluculo effi/
ciar xpiana. Nam ſi vt dicitis gaudiū ē an
gelis in celo ſuꝑ vno peccatoꝛe pniaꝫ agēte
ipi autoꝛi ꝯuerſionis nōne mag̃ merces de
bet̃. Semel tantū mihi acquieſce. ⁊ ſic me/
ipam ſaluabis. Illa igit̃ turrem aīe illiꝰ foꝛ/
titer ꝯcutere cepit. Q̄d demon vidēs ſocijs
ſuis ait. Uidetis q̄ūo puella iſta concuſſit
quē nos nō potuimꝰ ꝯcutere. Uenite ergo
et in eū foꝛtiter irruamꝰ. ex q̊ ꝯgruū tps īue
nimꝰ. Cernēs igit̃ ſctūs iuuenis ſe tam foꝛ/
titer captiuatū. qꝛ ⁊ ꝯcupiſcentia incitabat.
et ſalus vniꝰ puelle dyabolo ſuggerente ipꝫ
ꝯmouebat. lacrimis infuſus oꝛōni ſe dedit
In q̄ oꝛōne obdoꝛmiēs. vidit ſe duci in q̄d/
dam pratū decoꝛis floꝛibꝰ exoꝛnatū. vbi fo/
lia arboꝝ dulcē ſonū reddebant. aura q̄daꝫ
grata agitata. ⁊ odoꝛeꝫ mirificū emanabāt.

Ubi fruct⁹ viſu ſpecioſiſſimi.ꝛ guſtu d̄ſide rabiles. Ubi ſedes poſite erāt auro ꝛ gēmis fabricate. lecti lucidi cū p̄cioſiſſimiſ ornamē tis. aque limpidiſſime p̄terfluētes. Dehinc in ciuitatē ip̄uꝫ itroduxerūt. cui⁹ muri ex au ro obrizo erāt q̄ claritate mirabili refulgebāt Ubi etherei q̄dā exercit⁹ cantātes canticuꝫ q̄d auris mortaliū nūq̄ꝫ audiuit. Dictūq̄ꝫ ē ei. Iſte ē loc⁹ btōꝝ. Cū āt viri vellent eum reducere. rogabat vt eū ibi manere p̄mitte rēt. Qui dixerūt. Cū labore m̄lto veies huc ſi tn̄ tibi vim inferre poteris. Deinde ad lo ca teterrima ip̄m duxerūt omī feditate plena. Dictūq̄ꝫ ē ei. Iſte ē loc⁹ iniuſtoꝝ. Cū auteꝫ euigilaſſet. pulcritudo illi⁹ puelle ꝛ ceterarū ſtercore fetidior ei videbat̄. Uerū cum ma ligni ſp̄us ad theodā rediſſent. ꝛ ipſe eos ex p̄brarent dixerūt. Prius q̄ꝫ ſigno crucis ſig͠ ret ſup ip̄m irruentes fortiter ip̄m ꝯturba uim⁹. vt aūt ſeipſum ſigno crucis muniuit nos pſecut⁹ ē cū ira. Tūc theodas cuꝫ rege ad eum itrauit. ſperās q̄ ei pſuadere poſſet. Sed p̄dict⁹ mag⁹ capt⁹ eſt ab eo quē cape voluit. ꝛ ab eo ꝯuerſus baptiſma ſuſcepit. ꝛ laudabilē vitam duxit. ¶ Rex igit̄ de ſperās dimiſit ei de ꝯſilio amicoꝝ medium regni ſui. Ille āt licet deſertū tota mēte deſi deraret. tn̄ ꝓpter fidei dilatatōem ad temp⁹ ip̄m regnū ſuſcepit. ac in ſuis ciuitatib⁹ tē pla ꝛ cruces erexit. et oēs ad xp̄m conuertit. Pater āt tandē filij rōnib⁹ ꝛ p̄dicatōib⁹ aſ ſenſum p̄bens. fidē xp̄i recepit. et baptiſmuꝫ ſuſcipiens et totū regnū filio ſuo dimittens ipſe miſericordie opib⁹ vacabat. ꝛ poſt hoc laudabilit̄ vitā finiuit. Ioſaphat āt Bara chiā regeꝫ p̄nūciās. pluries fuḡe voluit. ſed ſp a ꝑl'o capt⁹ vix tandē euaſit. Cū ergo per deſertū ꝑḡet cuidā paupi regalē habituꝫ de dit. ꝛ ipſe in pauprima veſte remāſit. Dya bolus āt m̄ltas ei inſidias parabat. Aliqn̄ ei gladio euaginato in eū irruebat. ꝛ eū pcu tere minabat̄ niſi deſiſteret. Aliqn̄ i forma ferarū ſibi apparebat frendēs ꝛ dirū mugitū emittēs. Ille āt dicebat. Dn̄s mihi adiutor eſt. nō timebo q̄d faciat mihi hō. Duobus igit̄ annis in heremo ioſaphat vagabund⁹ māſit. nec barlaā iuenire potuit. Tandē āt ſpeluncā inuenit. et ante oſtiū ſtās dicebat. Benedic pater bn̄dic. Cui⁹ vocē barlaā au diēs foras exilijt. ꝛ oſculātes ſe feruētiſſime ſeſe alterutrū amplexib⁹ ꝯſtringebāt. nec ſa tiari poterāt. Retulit āt ioſaphat barlaam oīa q̄ acciderāt. et ille immēſas grās egit d̄o Manſit āt ioſaphat ibidē m̄ltis ānis in ab ſtinētia mirabili ꝛ v̄tute. Tandē completis dieb⁹ barlaam in pace quieuit circa annos dn̄i. ccclxxx. Ioſaphat igit̄ in anno. xxv. regnū deſerēs triginta q̄nq̄ꝫ annis heremi ticū laborē ſubijt. Et ſic m̄ltis clar⁹ v̄tutib⁹ in pace quieuit. et cū corpe barlaā poſit⁹ fu it. Q̄d audiēs rex barachias illuc cū multo exercitu venit. ꝛ corpa reuerent̄ aſſumens ī ciuitatē ſuā trāſtulit. Ad quoꝝ tumulū mi racula multa fiunt.

CCLXXVI A
De ſancto Pelagio.

Pelagi⁹ papa mul te ſanctitatis fuit. ac in p̄otificatu laudabiliter ſe gerens. tandem ple nus bonis opib⁹ in pace quieuit. Non fuit āt iſte pelagi⁹ p̄decceſſor ſancti Gregorij. ſed ali⁹ ante ip̄m. Huic ei pelagio ſucceſſit Io hannes terti⁹. Iohanni tertio ſucceſſit Be nedict⁹. Benedicto pelagius. Pelagio gre gori⁹. Tempe igit̄ p̄mi pelagij longobardi in ytaliā venerūt. Et q2 multi h⁹ hiſtoriam ignorare ꝓbant̄. ideo eam hic inſerendā de creui. put ī hiſtoria lōgobardoꝝ quā pau lus longobardoꝝ hiſtoriograph⁹ compila uit. et in diuerſis cronicis explanata habet̄. ¶ Gens eteni q̄dam erat germanica pluri mū populoſa. q̄ de litorib⁹ oceanī pte ſeptē trionali egreſſa cū de inſula ſcandinaria ꝑ belloꝝ m̄lta certamīa diuerſarūq̄ꝫ terraruꝫ circuit⁹ tandē pannoniā deueniſſet. vltra n̄ audēs ꝓcedere. ſedem ſibi in ea ꝑpetue habi tatōis inſtituit. Hij p̄mo ꝛ winuli. poſtea lō gobardi ſūt appellati. Dum āt adhuc in ger mania reſideret. Agilmūdus rex longobar doꝝ ſeptē pueros in piſcina a meretrice ad necandū piectos inuenit. q̄s vno ptu dicta meretrix ediderat. Quos dū rex caſu reper tos cū haſta ammirās reuolueret. vn⁹ eoꝝ

haſtā regis manu tenuit. Que rex vidēs et ſtupēs nutriri fecit. ⁊ lamiſſionem vocauit magnū eū futurū eē ꝓnunciās. Qui tante ꝓbitatis extitit ꝙ mortuo rege eū longobardi regē fecerūt. ¶Per idē fere tꝑs ſcꝫ anno ab icarnatōe dñi. cccclxxxx. dū qdā eps Arrianus vt ait Eutropi⁹. qndam noīe Barbam baptizare volēs diceret. baptizo te barba in noīe patris ꝑ filiū in ſpūſancto. filiū ⁊ ſpūmſanctū minorē patre ꝑ hoc oſtendere volēs ſubito aqua diſparuit. ⁊ baptizādus ad eccleſiā ꝯfugit. ¶Per idē fere tꝑs floruerūt ſancti Medard⁹ ⁊ Gildardus fratres vterini vno die nati. vno die epi conſecrati. vno die mortui. vno die a xp̄o aſſūpti. Ante vo hoc tꝑs vt in qdaꝫ cronica dr̄. ſcꝫ circa annū dñi. cccci. dum intra gallias arriana hereſis pullularet. vnitas ſubſtātie triū pſonarum euidēti miraculo demōſtrat̄. vt ait Sigibert⁹. Dum eni in vrbe vaſacenſi. miſſam epiſcopus celebraret. vidit tres guttas clariſſimas equalis magnitudinis ſuꝑ altare emiſſas. que ſimul defluētes in vnuꝫ ꝯiūcte gemmā pulcerrimā effecerūt. Quā cū in medio cuiuſdā crucis auree poſuiſſet alie gemme q̄ ibi erāt de ipa ꝓtin⁹ ceciderūt. Addidit q̊ꝫ ꝙ impijs obſcura. ⁊ mūdis clara videbat̄. ⁊ ꝙ infirmis dabat ſanitatem. et adorātib⁹ crucē augebat deuotionē.

¶Poſt hāc lōgobardis his qdā rex ꝑerat nomīe Albuin⁹ vir qdeꝫ fortis ⁊ ſtrenuus. Qui cū rege gebidanioꝝ pliū gerēs. ei⁹ exercitū ꝯtriuit ⁊ regē iterfecit. Quapropt̄ filius ꝑdicti regis occiſi. q̄ ſibi ī regnū ſucceſſerat. in vltionē patris ſui ꝯtra albuinū manu armata fortit̄ ꝓceſſit. Cōtra quē albuin⁹ exercitū ſuū mouit. ⁊ ipm ſuꝑans iterfecit Filiā qꝫ ſuā noīe roſimūdam captiuā ducens in vxorē accepit. Sꝫ ⁊ de capite ipſi⁹ regis ſibi cupā parauit. quaꝫ argēto circūducēs inde bibebat. In illis āt dieb⁹ iuſtin⁹ iunior imperiū gubernabat. q qndam ꝑncipeꝫ eunuchum habebat q̄ dicebat̄ narſes. virū qdeꝫ nobilem. ⁊ ſtrennuū. q̄ ꝯtra gothos q̄ totaꝫ italiā inuaſerāt ꝓcedēs ipos ſuꝑauit. ⁊ regē eoꝝ attilam occidit. ⁊ vniuerſam ytaliā pacatam reddidit. Qui pro magnis bñficijs magnam inuidiā ꝓtulit a romanis. Quapropter apud imperatorē falſo accuſatus. a prefato imperatore depoſitus eſt. Vxor quoqꝫ imperatoris nomine ſaphina hanc contumeliaꝫ ſibi miſit ꝙ eum cum ancillis ſuis filare faceret et lanarum penſa diuidere. Ad hec verba narſes reſpōdit. Et ego talem telam tibi ordiri procurabo. quam donec vixeris deponere non valebis. Neapolim igitur narſes ſecedens. lōgobardis mādauit vt pauperrima pannonie rura deſererent. et ad ytalie fertile ſolum poſſidendū confluerent. Quod albuinus audiens pānoniā deſeruit. et anno ab incarnatione domini. dlxviij. cū longobardis ytaliam intrauit. Erat autem conſuetudo eis longas valde barbas portare. Unde cum quadaꝫ vice vt aiunt exploratores ad eos venire deberent. precepit albuinus vt omnes mulieres ſolutos crines circa mentum circūducerēt vt barbati homines ab exploratorib⁹ crederentur. Et inde longobardi a longis barbis poſtmodum ſunt vocati. Barda eni in eorum lingua barbam ſonabat. Alij dicunt ꝙ cum ꝯuinuli cum ꝯuandalis pugnaturi eſſent. et ad quendaꝫ qui habebat ſpiritum prophetie acceſſiſſent. vt pro eorum victoria exoraret ⁊ eis benediceret. de cōſilio vxoris iuxta feneſtrā in q̄ mane ad orientē orabat ſe poſuerunt ⁊ mulieres circa mentum capillos circūducere de eiuſdeꝫ conſilio preceperunt. Cum ergo ille feneſtram aperiēs eos vidiſſet exclamauit. Qui ſunt iſti longobardi. Et vxor ſua adiunxit. vt quib⁹ nomen dederat victoriaꝫ condonaret. Ingreſſi igitur ytaliam omnes pene ciuitates ceperūt cunctis habitatorib⁹ interfectis. Papiam autem tribus annis obſeſſam tandeꝫ ceperunt. Rex autem albuinus iurauerat ſe omnes chriſtianos occiſurum. Unde cū papiā intrare deberet. equus eius ante portam ciuitatis genua figens quantūcunqꝫ calcaribus vrgeretur ſurgere non valebat. quouſqꝫ ad monitionē cuiuſdam chriſtiani rex iuramentum mutauit. Mediolanū ergo longobardi ingreſſi. totam pene ytaliam intra breue ſpaciuꝫ temporis ſubiugarunt.

runt preter romam et romaniliā. Que ro/
manilia eſt vocata quaſi altera roma. ex eo
ſcʒ ꝙ rome ſemꝑ adheſiſſet. ¶ Cū igiť
rex albuin⁹ verone eēt. ꝛ quoddā magnum
ꝯuiuiū ꝑparaſſet. cyphū ſuū quē de capite
regis fecerat afferri faciens ex eo bibit. ꝛ vxo
rem ſuā noīe roſimūdā de eo bibere fecit di
cens. Bibe cū p̄re tuo. Qd̄ cū roſimūda di/
diciſſet. odiū magnū ꝯ regeʒ ꝯcepit. Erat āt
regi dux qdā q̄ qndam domicellā regine
carnaliter cognoſcebat. At regina abſente
rege. quadam nocte ancille ſue cubiculū in/
trans predicto duci ex perſona ipſius ancil
le mādauit vt ad ſe illa nocte deberet accede
re. Qui cū veniſſet. regina predicto duci vi/
ce ancille ſe ſuppoſuit. et poſtmoduʒ dixit ei.
Scis q̄ ſum. Cui cū ille eſſe talem amicam
ſuā diceret. illa ait. Nequaqʒ. ſed ſū roſimū
da. Certe talem rem ꝑpetraſti hodie ꝙ aut
albuinū occides. aut albuini gladio interi/
bis. Volo igiť vt de ipſo viro meo q̄ patreʒ
meū occidit. et de ei⁹ capite cupā ſibi faciēs
me in ea bibere fecit. me debes vīdicare. Cui
ille non acquieſcēs. aliū ſe inuenire ꝓmiſit.
qui hoc negociū perpetraret. Unde illa ar/
ma ſubtrahens ſpatam illi⁹ q̄ erat ad lectu/
li caput ne tolli aut euaginari poſſet fortiť
colligauit. Dum ergo rex in ſtratu dormi/
ret homicida ei⁹ cubiculū intrare conatur.
Quod rex ſentiens de ſtratu exilijt. ꝛ ſpataʒ
arripiens. ſed extrahere non valens. cū ſca/
bello ſe viriliter defendere cepit. Sed ille cū
optime eēt armat⁹ in regem inualuit ꝛ occi
dit. Accipiens igiť vniuerſos theſauros pa
latij cū roſimūda rauennā vt dicit̄ aufugit
Sed cū roſimūda q̄ndam iuuenē pulcerri
mū ꝑfectum ſcʒ rauenne vidiſſet. ip̄m in vi
rum habere deſiderans. venenū viro in ca
lice ꝓpinauit. Cui⁹ amaritudinē ille preſen
tiens iubet vxori vt reſiduum bibat. Quod
cū recuſaret. ille euaginato gladio eā bibere
coegit. ꝛ ſic ambo ibidē perierūt. ¶ Tandē
rex qdā longobardoꝝ noīe adalaoth bapti
ſat⁹ eſt. ꝛ fidē xp̄i ſuſcepit. Sed ꝛ theudelina
lōgobardoꝝ regina xp̄ianiſſima ꝛ deuota.
apud modoeciā pulcerrimū oratoriū con
ſtituit. Ad quā reginā gregori⁹ libros dya/
logoꝝ trāſmiſit. Que virū ſuū noīe agiſul/
phū p̄mo ducē thaurineſem. ſʒ poſtmod lō/
gobardoꝝ regem ad fidē ꝯuertit. ꝛ cū roma
no imꝑio ꝛ eccl'ia eū pacē habere fecit. Sic/
qʒ in feſto ſctōꝝ geruaſij ꝛ ꝓthaſij facta eſt
pax inter romanos ꝛ longobardos. Et ido
gregori⁹ in eodē feſto cantari inſtituit ī offi/
cio miſſe. Loquet̄ dn̄s pacem ꝛc. In natiui
tate q̄ʒ ſancti iohannis baptiſte p̄dictorum
pax ꝛ ꝯuerſio ampli⁹ ꝯfirmata fuit. Theu/
delina vō in beatū iohannē ſpecialē deuoti
onem habebat. Cui⁹ meritis gentis ſue cō/
uerſionē aſcribenſ. p̄dictum oratoriū apud
modoeciā fabricauit. eiuſqʒ gentis iohannē
patronū ꝛ defenſorē eē cuidā viro ſctō reue
latum fuit. ¶ Mortuo gregorio ſuc
ceſſit ei ſabin⁹. ꝛ ſabino bonifacius tertius.
et bonifacio tertio bonifaci⁹ quart⁹. Ad cu/
ius p̄ces focas imꝑator donauit eccl'ie xp̄i
pantheon. circa annos dn̄i. dcx. Et ad p̄ces
tertij bonifacij p̄us ſtatuit ſedē romanā eſſe
caput omniū eccl'iaꝝ. Nam eccl'ia conſtan
tinopolis ſe p̄mam oīm eccleſiaꝝ ſcribebat.
Huius bonifacij tp̄e mortuo foca et re/
gnante eraclio circa annuʒ dn̄i. dcx. machō/
meth pſeudo ꝓpheta ꝛ etiaʒ magus. agare/
nos ſiue iſmaelitas. i. ſarracenos h̄ mō dece
pit. ſicut legiť in quadā hiſtoria tp̄i⁹. ꝛ in q̄/
dam cronica. Cleric⁹ qdam valde famoſ⁹
cum in romana curia honorem quē cupie
bat aſſeq̄ n̄ potuiſſet. indignatus ad partes
vltramarinas confugiens ſua ſimulatōne
innumerabiles ad ſe attraxit. Inueniensqʒ
machometh dixit ei ꝙ ip̄m illi populo p̄fi
cere vellet. Nutriensqʒ columbam grana ꝛ
alia huiuſmodi ī auribus machometh po/
nebat. Columba autē ſuper eius humeros
ſtans. de auribus eius cibum ſibi ſumebat
Sicqʒ iam adeo aſſuefacta erat ꝙ quādo/
cunqʒ machometh videbat. protinus ſuper
humeros ei⁹ proſiliēs roſtrū in ei⁹ aure po/
nebat. Predict⁹ igitur vir populū ꝯuocās
dixit ſe illū ſibi velle preficere quem ſpiritus
ſanctus in ſpecie columbe mōſtraret. Sta/
timqʒ columbam ſecrete emiſit. ꝛ illa ſuper
humeros machometh qui cum alijs aſta/
bat euolans. roſtrum in eius aure appoſuit

Quod populus videns. ſpūm ſanctū eē cre
didit q̄ ſup eū deſcenderet. ac in eiꝰ aure ver
ba dei inferret. Et ſic machomet ſarracenoſ
decepit. Qui ſibi adherētes regnū perſidis
ac orientalis imperij fines vſq3 ad alexādri-
am invaſerūt. Hoc qdem vulgarit̄ dr̄. Sed
veriꝰ eſt qd̄ inferiꝰ habet̄. Machometh
igit̄ ꝓprias leges ꝯfingēs. ipas a ſpū ſancto
in ſpecie colūbe q̄ ſepe vidēte ꝑplo ſup eū vo
labat. ſe recepiſſe mentiebat̄. In qbꝰ quedā
de vtroq3 teſtamēto inſeruit. Nam cum in
primeua etate mercimonia exerceret. ⁊ apd̄
egiptū ⁊ paleſtinā cū camelis ꝑget. cū xp̄ia-
nis ⁊ iudeis ſepe cōuerſabat̄. a qbꝰ tam no-
uum q3 vetus didicit teſtamentū. Vnd̄ ſm
ritum iudeoꝝ circūcidunt̄ ſarraceni. carneſ
porcinas non comedūt. Cuius rōnem cu3
vellet machometh aſſignare dixit ꝙ ex fimo
cameli porcus poſt diluuiū fuerit ꝓcreatꝰ.
et ideo tanq3 immūdꝰ a mūdo ꝑplo eſt vitā-
dus. Cum xp̄ianis āt ꝯueniūt. quia credūt
vnum ſolu3 deū omnipotentē oīm creato-
rem. Aſſeruit etiam pſeudo ꝓpha vera que
dam falſis imiſcēs. ꝙ moyſes fuit magnus
ꝓpha. ſed xp̄s maior ⁊ ſummꝰ ꝓphetarum
natus ex maria virgine virtute dei abſq3 ſe-
mine hoīs. Ait q3 in ſuo alcorano ꝙ chriſtꝰ
dum adhuc puer eēt de limo terre volucreſ
ꝓcreauit. S3 venenū immiſcuit. qr̄ chriſtu3
non vere paſſum nec vere reſurrexiſſe dixit.
ſed aliū qndam hoīem ſibi ſimilē hmōi egiſ
ſe. vel paſſum eē docuit. E Queda3 āt
matrona noīe cadigan. q̄ ꝑerat cuidā pro-
uincie noīe corocoma. videns hoīem iude-
orum ⁊ ſarracenoꝝ ꝯtubernio vallari. exti-
mabat in illo maieſtatem diuinā latere. Et
cum eſſet vidua ipum in maritum accepit
Et ſic machometh totius illiꝰ ꝓuincie obti
nuit pncipatū. Ille aūt ſuis preſtigijs non
ſolum p̄dictā dn̄am ſed etiā iudeos ⁊ ſarra
cenos demū adeo dementauit. vt ſe meſſia3
in lege ꝓmiſſum publice fateret̄. Poſt hoc
vō machometh cepit frequent̄ cadere epilē-
tica paſſione. Qd̄ cadigan cernēs plurimū
triſtabat̄. eo ꝙ impuriſſimo homini et epi
lentico nupſiſſet. Quā ille placare d̄ſiderās
talibus eam ſermonibus demulcebat dicēſ
Gabrielem archangelū freqnter mecum lo
quentē ꝯtemplor. et non ferens ſplendorem
vultus eiꝰ in me deficio et tabeſco. Qd̄ ſic eē
mulier ⁊ ceteri crediderūt. Alibi tamē le
gitur ꝙ fuit qdam monachꝰ q̄ machometū
inſtruxit. noīe Sergiꝰ. Qui in errorem ne
ſtorij incidens dum a monachis fuiſſet ex
pulſus. in arabiā venit ⁊ machometo adhe
ſit. Licet alibi legat̄ ꝙ fuit archidiaconus ī
partibus anthiochie degens. et fuit vt aſſe
rūt iacobita. q̄ circūciſionē p̄dicant. chriſtū
q3 non deū ſed hominē tantū iuſtū ⁊ ſctūm
de ſpū ſancto conceptū et de v̄gine natu3 af
firmant. Que oīa ſarraceni affirmant et
credunt. Predictus igit̄ Sergius macho
metū de nouo ⁊ veteri teſtamēto vt tradūt
plura edocuit. Machomethus enī vtroq3
parente orbatus. ſub patrui ſui cura pueri
cie annos agebat. multoq3 tempe cum vni
uerſa gente ſua arabū ydoloꝝ cultui deſui-
uit. quēadmodū in alchorano ſuo teſtatur
deū ſibi dixiſſe. Orphanus fuiſti et ſuſcepi
te. in errore ydolatrie diu manſiſti. et inde
eduxi te. pauper eras ⁊ ego locupletaui te.
Vniuerſa enī gens arabū cū machometo
venere3 pro dea colebat. et inde eſt ꝙ adhuc
ſexta feria apud ſarracenos in magna vene
ratione habet̄. ſicut apud iudeos ſabbatu3.
et apud xp̄ianos dies dn̄ica colit̄. Macho
methus igit̄ p̄dicte cadigan locupletatꝰ di-
uitijs. in tantā ꝓrupit mentis audaciam vt
regnū arabū ſibi vſurpare cogitaret. Sed
cū videret ſe ꝑ violentiā hoc aſſequi nō va-
lere. maxīe cū a ꝯtribulibꝰ ſuis q̄ eo maioreſ
fuerant deſpiceret̄. ꝓpham ſe fingere volu-
it. vt quos non poterat ſubiugare per potē
tiam. ſaltem per ſanctitate3 attraheret ſimu
latam. Predictiq3 ſergij viri valde pruden
tis conſilijs adherebat. Ipſum enī abſcon-
dite manere faciebat. ⁊ ab eo omnia require
bat ⁊ populo referebat. ac gabriele3 archan
gelum eum nominabat. Et ſic machometꝰ
totius gentis illius prophetā ſe ſimulando
obtinuit pncipatū. omneſq3 ſibi ſponte vel
timore gladij crediderunt. Et iſtud verius
eſt q3 illud quod ſupradictū eſt d̄ columba.
Et ſic eſt tenendū. F Predictus igit̄

Sergiꝰ cum monachꝰ eēt voluit vt ſarrace
ni monachali habitu vterēt.ſcꝫ cuculla ſine
capucio.ꝛ vt inſtar mōachoꝝ mltas ꝛ ordia-
tas genuflexiones facerēt.ꝛ ordinate valde
orarēt.Et qꝛ iudei vīſus occidentē.et xpiani
vīſus orientē orabāt.voluit vt ſui vīſus meri
diē orarēt.Que oīa adhuc ſarraceni obſer-
uāt.Multas āt leges machometꝰ pmulga
uit.qs pdictꝰ Sergiꝰ eū docuit.qꝛ multas
de moſaica lege accepit. Sepe nāqꝫ ſarrace
ni ſe lauāt et marie cū orare debēt.Vereda
ſua manꝰ brachia.faciē ꝛ os ꝛ omīa mēbra
corpis abluūt.vt mūdiꝰ orare poſſint.Orā
tes āt vnū ꝯfitent̄ deū q̄ nullū equalē vel ſi-
milē hꝫ eiuſdēqꝫ machometum ꝓpham.In
anno qꝫ integrū mēſem ieiunāt.Jeiunātes
āt nocturno tpe comedūt.diurno vō ieiunāt.
ita vt ab ea hora diei q̄ nigrū ab albo diſtin
guere pūt vſqꝫ ad ſolis occaſū comedere vl'
bibere aut ſe vxoris cōmixtione fedare ne-
mo audeat.Poſt ſolis occubitū vſqꝫ ad ſe
quētis diei crepuſculū ſplicet eis cibo potu
ꝛ ꝓprijs vxoribꝰ vti.Infirmi āt ad hōc ob
ligant̄.Semel āt p ſinglos ānos cā recogni
tionis ad domū dei q̄ eſt in mecha ire pre-
cipiunt̄.ꝛ ibi adorare.eāqꝫ incōſutilibꝰ tegu
mētis circuire.ꝛ lapides p media foramina
p dyabolo lapidādo iactare.Quā domuꝫ
dicūt Adam ꝯſtruxiſſe.oībuſqꝫ filijs eius.
et Abrahā ꝛ yſmaeli locū oratōis fuiſſe.de-
mū machometū eā domū ſibi cūctiſqꝫ gen-
tibꝰ ſuis tradidiſſe affirmāt.Omēs carnes
pter porcinas ſanguinē ꝛ morticinū come-
dere pūt.Quatuor legitimas vxores inſi-
mul habere eis licet.ꝛ quālibet vſqꝫ tertio re
pudiare ꝛ rurſus recipe.ita tn̄ vt qternariū
numerū nō trāſcendāt.Empticias vō atqꝫ
captiuas q̊t volūt habere licitū ē.ꝛ eas ven-
dere pūt cū velit.niſi eaꝝ aliquā impregnaſ
ſent.Concedit̄ eis de ꝓpa cognatōe habere
vxores vt ſanguinis proles accreſcat.et for-
tius inter eos amicicie vinculuꝫ aſtringat̄.
Circa poſſeſſiones repetendas obſeruāt vt
actor teſtibꝰ probet ꝛ reus iuramēto ſe com
probet innocentē.Cū adultera dephenſꝰ cū
ea pariter lapidat̄.Cū alia autē fornicatus
octoginta verberibꝰ plectit̄.Machometus
tn̄ dixit ſibi a dn̄o angelo gabriele nūciante
fuiſſe ꝯceſſum.ꝙ ad alioꝝ vxores accede poſ
ſet.vt viros virtutis ꝛ ꝓphetas generaret
Quidā aūt ſeruꝰ eius cū pulcrā vxorēꝫ ha-
beret.et ſibi ne cū dn̄o ſuo loq̄ret̄ īterdixiſſet
q̄dam die ipam cū eo loquentē inuenit et ꝯ
tinuo eā a ſe reiecit.Quā machometꝰ reci-
piēs int̄ alias ſuas vxores ꝯnumerauit.Ti
mens vō ex hōc murmur populi.cartā de ce-
lo ſibi delatā ꝯfixit.in q̄ cōtinebat̄ ꝙ ſi aliqs
vxorē repudiaret eiꝰ eſſet vxor q̄ eā ſuſcepiſ-
ſet.Qd̄ ſarraceni vſqꝫ hodie ꝓ lege obſuāt.
Fur pma ꝛ ſcda vice vberibꝰ plectit̄.ter-
tia manꝰ ei abſcidit̄.quarta pedis trūcatiōe
punit̄.A vino ſemp abſtinere iubent̄.
Seruātibꝰ hec ꝛ alia mādata ꝓmiſit dōs
vt aſſerūt paradiſum.id eſt.ortū deliciaruꝫ
aquis pterfluentibꝰ irrigatū.in quo ſedes
habebunt ꝑpetuas.nec frigore aut eſtu aliq̄
affligent̄.omnibꝰ ciboꝝ generibꝰ veſcentur
q̄cqd petierint ꝯtinuo inuenient.ſericis ve-
ſtimentis omnicoloribꝰ induent̄.ꝛ virgini-
bus ſpecioſiſſimis ꝯiungent̄.in delicijs om
nibus accubabūt.Quibꝰ angeli pincerna-
rū more cū vaſis aureis ꝛ argenteis.in au-
reis lac.in argenteis vinū afferentes dicent
Comedite ꝛ bibite in leticia.Tria flumina
ſcilꝫ lactis.mellis.ꝛ vini.optimi aromatici
eos habere dixit machometꝰ in paradiſo.et ꝙ
angelos pulcerrimos ſunt viſuri.ꝛ adō ma
gnos ꝙ ab vno oculo angeli vſqꝫ ad alium
ſit ſpaciū vniꝰ diei.Non credētibꝰ vō dō nc
machometo erit vt aſſerunt infernalis pena
ſine fine.Quibuſcūqꝫ āt peccatis q̄libet ob
ligatꝰ fuerit.ſi in die mortis dō ꝛ machome
to crediderit.in die iudicij machometo īter-
ueniente vt aſſerūt ſaluꝰ erit.Hunc pſeudo
ꝓphetam ſarraceni tenebris inuoluti ſpūm
ꝓphetie ſup omēs habuiſſe affirmāt.ꝛ decē
angelos ſibi fauentes ꝛ eū cuſtodientes euꝫ
habuiſſe pdicāt.Addūt qꝫ ꝙ anteqꝫ deus ce
lum ꝛ terram creaſſet nomē machometi in
ꝯſpectu dei aſtabat.et niſi ipſe machometꝰ
futurꝰ fuiſſꝫ.nec celum nec terra nec paradi-
ſus fuiſſet.Mentiuntur quoqꝫ de eo ꝙ lu-
na ad eū acceſſit.quā ille in ſinu recipiēs in
partes duas diuiſit.ꝛ iterū ꝯiūxit.Venenū

iſup ĩ carne agnina ſibi oblatũ fuiſſe dicũt.
Agnꝰ aũt ei locutꝰ ẽ dicens. Caue ne me ſu
mas. q2 ĩ me habeo venenũ. Et tñ poſt pl'es
ãnos veneno ſibi dato interijt. Sꝫ iam
nũc ad longobardoꝝ hiſtoriã ꝓſeq̃ndam
ſtilꝰ ſe vtat. Lõgobardi igit̃ romano impio
plurimũ moleſti erãt. lꝫ fidẽ xpi recepiſſent.
Poſt hec aũt pipinꝰ pnceps maior regie do/
mus frãcoꝝ defũctꝰ ẽ. Cui ſucceſſit karolꝰ
filius eiꝰ. q̃ cutides appellabat̃. Qui mltas
victorias faciẽs. reliq̃t duos filios eiuſdem
aule regie pncipes ſcꝫ Karolũ magnum et
Pipinũ. Sꝫ karolꝰ magnꝰ relicta ſcti pom
pa caſſinẽſis mõachꝰ effectꝰ ẽ. Pipinꝰ autẽ
aulã regiã ſtrenue gubernabat. Sꝫ cũ chil
dericꝰ rex eẽt inutilis ⁊ remiſſus. cõſuluit pi
pinus Zachariã papã an ille deberet eẽ rex
q̃ ſolo noĩe regio erat ꝯtentꝰ. Cui papa re/
ſpõdit illũ debere regẽ vocari. q̃ bñ rẽpubli/
cã gereret. Qua reſpõſione franci animati.
Childericũ in monaſteriũ recluſerũt. et pi/
pinũ regẽ creauerũt. circa ãnos dñi. dccxl.
Verũ cũ arſtulphꝰ rex lõgobardoꝝ eccliã
romanã ſuis poſſeſſionibꝰ ⁊ dominio ſpo/
liaſſet. Stephanꝰ papa q̃ zacharie ſucceſſe/
rat ad pipinũ regẽ frãcie ꝯ lõgobardos au/
xiliũ petiturꝰ acceſſit. ¶ Pipinꝰ aũt
copioſũ exercitũ ꝯgregãs ĩ ytaliã veĩt. et ar/
ſtulphũ regẽ obſedit. A q̊ quadraginta ob/
ſides accepit. vt ecclie romane omĩa p̃dia q̃
abſtulerat redderet. ⁊ ip̃am amplius nõ in/
quietaret. ſꝫ recedẽte pipino arſtulphꝰ totũ
qđ pmiſerat irritũ fecit. Qui tñ poſt modi/
cũ dũ venatũ pgẽt ſubito expirauit. ⁊ Deſi/
deriꝰ eidẽ ſucceſſit. Per idẽ tps dũ theo/
doricꝰ rex gothoꝝ iuſſu impatoris ytaliam
regẽt. ⁊ arriana hereſi deprauatꝰ eſſet. ⁊ boe/
cius pbus ꝯſularis patriciꝰ cũ ſimacho pa
tricio cuiꝰ gener erat rempublicã illuſtraret
et autoritatẽ romani ſenatꝰ ꝯ theodoricum
defenſaret. idem theodoricꝰ boeciũ papie in
exiliũ truſit. vbi librũ de ꝯſolatõne cõpoſuit
et tandẽ eũ extinxit. Eius vxor Elpes noĩe
hymnũ aploꝝ petri ⁊ pauli qui ſic incipit.
Felix p omẽs feſtũ mũdi cardines. edidiſſe
fert̃. Epitaphiũ q̊ꝫ ſuũ ipa ꝯpoſuit ita dicẽs
Elpes dicta fui ſicilie regionis alũna Quã
ꝓcul a patria ꝯiugis egit amor. Porticibꝰ
ſacris iam nunc pegrina quieſco. Iudicis
eterni teſtificata thronũ. Theodoricꝰ autẽ
ſubito defunctꝰ. a q̊dam ſctõ heremita viſꝰ
eſt a iohanne papa ⁊ ſymacho. q̊s ipſe occi/
derat. nudus ⁊ diſcalciatꝰ in ollam vulcani
demergi. ſic ait Greg̃. in dialogo. Circa
annũ dñi. dclxxvij. Dagobertꝰ rex francoꝝ
vt in q̃dam cronica habet̃. q̃ lõge ante pipi/
nũ regnauerat. a ſui puericia ſanctũ dyoni/
ſiũ in mag̃ veneratõe habere cepit. Nam et
q̃n lotharij patris ſui iram metuebat ad ec/
cleſiã ſancti dyoniſij ꝯfugiebat. Cũ ergo fa
ctus iã rex mortuꝰ eẽt. cuidã ſctõ vira in vi/
ſione monſtratũ ẽ. q̄ aĩa eiꝰ ad iudiciũ ra/
pta fuit. ⁊ mlti ſcti ſuarũ eccliaꝝ expoliatõẽ
obijciebãt eidẽ. Cũ ergo mali angeli iaꝫ ad
penas rape eã vellent. affuit btũs dioniſiꝰ ⁊
eiꝰ interuẽtu liberatꝰ eſt ⁊ penã euaſit. Forte
enĩ eiꝰ aĩa ad corpꝰ redijt ⁊ ibi pñiam egit.
Clodoueꝰ rex corpꝰ ſancti dyoniſij minꝰ
religioſe diſcoopiens. os brachij eius fregit
⁊ cupide rapuit. Qui mox in amentiã ver/
ſus eſt. Circa annũ dñi. dclxxxvij. Beda
venerabilis pſbyter ⁊ monachꝰ ĩ anglia cla
ruit. q̃ licet ĩ ſctõꝝ cathalogo cõputet̃. tñ ab
ecclia nõ ſctũs ſꝫ venerabilis appellat̃. Et hoc
duplici de cauſa. Prima ẽ. q2 cũ p nimia ſe
nectute eꝰ oculi caligaſſent. habebat vt aiũt
q̃ndã ductorẽ a q̊ p villas ⁊ caſtella ſe duci
faciebat. ⁊ vbiq3 v̓bũ dñi p̃dicabat. Quadã
vice dũ p q̃ndã vallẽ magnis lapidibꝰ ple/
nã trãſiret. eiꝰ diſcipulus deriſionis cã eidẽ
dixit. q̄ ibi eẽt magnꝰ ꝓplus ꝯgregatꝰ q̃ eius
p̃dicatõem ſilenter ⁊ auide expectaret. Tũc
ille feruenter p̃dicare incipiens. cum in fine
per omĩa ſecula ſeculoꝝ concluſiſſet. mox vt
aiunt alta voce lapides clamauerũt Amen
venerabilis pater. Quia igit̃ venerabilem
eum miraculoſe lapides vocauerũt. ido ve/
nerabilis pater appellat̃. Vel vt alij aſſerũt
ei angeli reſpõderũt. Bene venerabilis pat̃
dixiſti. Scđa cauſa ẽ. q2 poſt eiꝰ mortẽ q̃daꝫ
clericꝰ ſibi deuotꝰ q̃ndã verſum edere cupie
bat. quẽ in eiꝰ tumulo facere ſculpi volebat
ita incipiens. Hac ſunt in foſſa. volens ver
ſum taliter terminare. bede ſancti oſſa. Sed

quia talē finē verſus congruitas non patie
bat̄.et ſedula mēte reuolueret. nec ꝯgruum
finē videret.dū q̄dā nocte multū ſup h̄ cogi
tans.mane ad tumulū ꝓperaſſet.manibus
angelicis vſum taliter ſculptū reperit ⁊ fini
tū.Hac ſūt in foſſa bede venerabilis oſſa.

In die āt aſcenſionis cū morti appropi/
quaret ad altare portari ſe faciēs. antiphaꝫ
O rex glie dñe v̄tutū.vſqꝫ ad finē dixit deuo/
te Qua finita ī pace dormiuit.tātuſqꝫ odor
oēs ꝑfudit vt ī paradiſo ſe eē exiſtiarēt. Eiꝰ
corpꝰ cū deuotōe ꝯgrua colit̄ apud ianuā.

Per idē tps ſcꝫ circa ānum dñi.dcc.Ra
chorpus rex friſonū cū baptizari deberet. et
iam vnū pedē ī lauacro intinxiſſet alterū re
trahēs interrogauit.Ubi nā plures maio/
rū ſuoꝝ eēnt.ī inferno an ī ꝑadiſo Erāudiēſ
plures eē ī inferno.intinctū pedē retrahens
ſanctiꝰ eſt inqt plures q̄ꝫ pauciores ſequi.
Et ita ludificatꝰ a demone ꝑmittente ꝙ die
tertia ab hinc incōꝑabilia dona ſibi daret.
ipſe quarta die ſubita et eterna morte periȷt

In cāpania ytalie frumētū ⁊ ordeū ⁊ le/
gumina inſtar pluuie de celo cecidiſſe refer/
tur. Per idē tps ſcꝫ circa annū dñi.dccxl.
cū corpꝰ ſancti Benedicti de mōte caſſino
ad monaſteriū floriacēſe .⁊ corpꝰ ſctē ſcola/
ſtice ſororis eiꝰ apud ceromanas fuiſſꝫ trāſ
latū.Karolꝰ magnꝰ monachꝰ caſſinēſ cor/
pus ſancti Benedicti ad caſtꝝ caſſinū trāſ/
ferre volebat.Sed miraculis a deo oſtenſis
⁊ frācis reſiſtētibꝰ ꝓhibitꝰ fuit. I Eo/
dē tpe circa annū dñi ſeptingēteſimū q̄dra/
geſimū tremotꝰ magnꝰ factꝰ ē q̄ vrbes alie
ſūt ſubuerſe. alie a mōtanis ad ſubiecta cā
peſtria cū muris ⁊ habitatoribꝰ ſuis. integre
⁊ ſalue vltra ſex miliaria vt dr̄ trāſmigrūt.

Corpꝰ ſancte Petronelle Petri apl̄i fi/
lie trāſfert̄.in cuiꝰ ſepulcro marmoreo ipiꝰ
Petri manu ſcp̄tum legebat̄.Auree petro
nelle dilectiſſime filie vt ait Sigibertus.

Eo tpe Tyrȷȷ armeniā infeſtāt.in q̊ꝝ pa
tria cū olim peſtilentia fuiſſet.ſuaſu xpiano
rum in modū crucis ſua capita totōderūt.
et q̄a ꝑ h̄ ſignū ſalꝰ reddita eſt.hūc tondēdi
retinuerūt ritum. ; Pipino tandem poſt
multos triūphos defuncto.Karolꝰ magnꝰ
eius filꝰ eidē in regnū ſucceſſit.cuiꝰ tempe ī
romana ſede adrianꝰ pōtifex ꝑſidebat Qui
ad karolū magnū legatos miſit. poſtulās
ab eo auxiliū cōtra deſideriū regem longo/
bardoꝝ.q̄ more patris ſui Arſtulphi eccle/
ſiam plurimū infeſtabat.Cui karolꝰ obedi
ens.magno cōgregato exercitu ꝑ montem
ſeniſiū ytaliam intrauit.et papiā ciuitatem
regiā potenter obſedit.⁊ ibi Deſiderium ca
piens cū vxore filiȷs ⁊ ꝑncipibꝰ ad gallias ī
exiliuꝫ miſit.et oīa iura eccl̄ie q̄ longobardi
abſtulerant ſibi reſtituit.Erāt tūc in exerci/
tu Karoli amicus et amelius ſtrenuiſſimi
milites xp̄i. quoꝝ miri actus legunt̄. Qui
apud mortariā vbi lōgobardos karolꝰ ſu
perauit ceciderūt. Et hic terminatum ē re/
gnū longobardoꝝ. Nam deinceps illuꝫ re/
gem habebāt quem ceſares ſibi dabant.

Proficiſcente karolo romā papa ſino/
dū.cliiij.epoꝝ ꝯgregauit. In q̄ ſinodo pa/
pa ius eligēdi pontificē romanū ⁊ ordinā/
di apl̄icā ſedē karolo dedit.Archiep̄os q̊ꝫ ⁊
ep̄os ꝑ ſingulas ꝓuincias ante ꝯſecratōeꝫ
ab ip̄o inueſtituram accipe diffiniuit. Filiȷ
q̊ꝫ eiꝰ rome reges vngunt̄. ſcꝫ Pipinꝰ ſup
ytaliam. Ludouicus ſuper aquitaniā. Al/
chuinꝰ magiſter karoli tūc florebat. Pipi/
nus karoli filꝰ de ꝯiuratōe ꝯ prēm ꝯuictꝰ
in monachū tonſurat̄ Circa annū dñi.dcc/
lxxx.tpe ſcꝫ hyrene īperatricis ⁊ filiȷ ſui nomi
ne Conſtātini homo q̄dam in longis mu/
ris tracie fodiens.ſicut in q̄dā cronica legit̄
inuenit archā lapideā. Quā cū expurgaſſꝫ
et reuelaſſet virū iacentē ibi repeꝛit.⁊ lr̄as ta
liter ꝯtinētes. Chriſtus naſcet̄ ex maria vir
gine.et credo in eū. Sub conſtātino et hyre
ne imꝑatoribꝰ o ſol iteꝝ me videbis. De
fūcto adriano leo in romanā ſedē ſublima/
tus eſt.vir ꝑ omīa reuerendus. Cuiꝰ ſubli/
mationē ꝓpinqui adriani egre ferētes.cum
letanias maiores ageret.ꝯtra eū ꝑ ſe ꝯcita/
to oculos ei eruerūt.⁊ linguā p̄ciderūt. Sꝫ
deus miraculoſe linguā ſibi ⁊ viſū reſtituit
Qui dū ad karolū cōfugiſſet ip̄e eū in ſede
ſua collocauit ⁊ reos puniuit. Romani
igitur ſuadente papa anno dñi.dcclxxxiiij.
relicto imperio conſtantinopolitano. vno

omniū ꝯſenſu imperatorias laudes karo/
lo acclamāt. eūqȝ ꝑ manū leonis imꝑatorē
coronāt. ceſarē ⁊ auguſtū appellāt. Poſt cō
ſtantinū eī magnū īꝑialis ſedes apud ꝯſtā
tinopolim habebat̄. ꝓ eo ꝙ ꝓdictꝰ cōſtanti
nus romanā ſedē vicarijs btī petri reliqͭt. et
apͦd ꝓdictā vrbē ſedē ſibi ordīauit. Verūtn̄
ꝓpt̄ dignitatē īꝑatores romani nūcupati
ſūt vſqȝ ad illud tp̄s qͦ īꝑeriū romanū ad re
ges frācoꝝ trāſlatū ē. Poſtea vͦo illi greco/
rū ſiue ꝯſtantinopolitani. iſti vͦo romanoꝝ
imꝑatores vocati ſūt. Hoc āt de tāto im
peratore valde mirabile fuit. ꝙ nullā filiarū
ſuaꝝ qͣȝdiu vixit voluit coniugio copulare
Dicebat enī ſe eaꝝ ꝯtubernio nō poſſe care
re. Et vt alchuinꝰ eiꝰ magiſter de eo ſcribit.
licet alias felix eſſet. ī h̄ aduerſe fortune ma/
lignitatē expꝰtꝰ ē. ſatis declarās qͦd ſuꝑ h̄ di/
cere vellet. Qd̄ tn̄ ita imꝑator diſſimulauit
ac ſi de eo nulla ſuſpitio haberet̄. qͣȝuis de h̄
multꝰ ſermo fieret. Vn̄ et qͦcūqȝ ibat ſꝑ eas
ſecū ducebat. K Huiꝰ Karoli tp̄e offi
ciū ambroſianū maxīe dimiſſū ē. ⁊ gregori/
anū ſolennit̄ diuulgatū. imꝑiali autoritate
ad h̄ plurimū adiuuāte. Ambroſiꝰ nāqȝ vt
teſtat̄ Auguſtinꝰ in li. ꝯfeſ. cū a iuſtina im/
peratrice arriana ꝑfidia depravata ꝑſecuti
onē pateret̄. ⁊ ītra ecclīaȝ cū plebe catholica
inſidijs vrgeret̄. īſtituit hymnos ⁊ pſalmos
ſcḋm morē orientaliū decātari. ne ꝓlius mero
ris tedio ꝯtabeſceret. Qd̄ ꝑ omēs fuit poſt/
modū ecclīas deriuatū. Verꝝ gregoriꝰ poſt
modū ſuꝑuenīēs plura mutauit. addidit ⁊
detrūcauit Sancti eī p̄res nō ſtatim oīa ad
decorē officij ꝑtinētia videre potuerūt ſȝ di/
uerſi diuerſa ordinauerūt. Nam ⁊ miſſe in
ceptio tres varietates habuit. Olim eī a le/
ctione inchoabat̄. ſic adhuc in ſabbato ſctō
fit. Poſtmodū celeſtinꝰ papa pſalmos ad
introitū miſſe cātari inſtituit. Gregoriꝰ ve
ro introitū miſſe cū cantu ordinauit. ⁊ vnū
verſum de illo pſalmo qͥ totꝰ cantabat̄ reti/
nuit. Pſalmos olim circa aram in modū
corone circūſtātes ꝯcordit̄ ꝯcinebāt. et inde
chorꝰ dr̄. Sed flauianꝰ ⁊ theodorꝰ. ꝙ alter/
natim cantarent̄ inſtituerunt. ab ignacio h̄
habentes qͦ ſuꝑ h̄ diuinitꝰ fuit edoctꝰ. Hie/
nimus qȝ epiſtolas euangelia et ex magna
parte officia diurna ⁊ nocturna p̄ter cātuȝ
ordinauit. Ambroſius Gelaſius ⁊ Grego
rius orōnes ⁊ cantꝰ addiderūt. et lectōibꝰ ⁊
euāgelijs coaptauerūt. Gradualia tractuſ
et alleluia Gelaſius et Gregoriꝰ ad miſſaȝ
cantari inſtituerūt. Hilariꝰ. vel ſcḋm qͣſdam
Symachus papa. vl̄ ſcḋm alios Theleſpho
rus papa. addidit ad Gloria ī excelſis. lau/
damus te. et cetera qͥ ſequūt̄. Nocherus
abbas ſancti Galli ſeqͣntias ꝑ neumis ipiꝰ
all'a ꝓmus cōpoſuit. ſed Nicolaꝰ papa ad
miſſas eas cātari ꝯceſſit. Hermannꝰ ꝯtra/
ctus theutonicꝰ fecit Rex omnipotēs. Sā/
cti ſpiritus aſſit nobis grā. et Aue maria. et
ātipħaȝ Alma redēptoris mat̄. et Symon
bariona. Petrꝰ vͦo de cōpoſtella ep̄us fecit
Salue regina. Sigibertꝰ tn̄ dicit ꝙ Rober
tus rex francoꝝ fecit ſequentiā Sancti ſpi/
ritus aſſit nobis grā. ⁊c. Karolꝰ vt refert
Turpinus archiep̄s. erat corꝑe decorus. ſȝ
viſu ferus. ſtatura eiꝰ pedum octo. et facies
eiꝰ palmū. et dimidiū in longitudine poſſi/
debat. barba vero eius palmū vnum. frons
erat vnius pedis. Militem armatū ſuper
equū ſedentem a vertice ſimul cū equo vno
ictu cum ſpata ſcindebat. Quattuor ferra/
turas equoꝝ ſimul facile manibus extēde/
bat. Militem armatū recte ſtantem ſuper
manū ſuam a terra vſqȝ ad caput ſuū ſola
manu velociter eleuabat. Leporem integꝝ
aut duas gallinas vel anſereȝ edebat. Mo
dicū vinū et limphatum bibebat Tam par
cus in bibendo erat ꝙ ſemper in cena raro
plus qͣȝ ter bibere ſolebat. Cenobia multa
conſtruxit. ⁊ laudabilit̄ vitam finiuit. ⁊ ī fi/
ne rerū ſuaꝝ xp̄m heredē fecit. Cui in im
periū ſucceſſit Lodouicus eius filiꝰ vir cle
mentiſſimꝰ. circa annos dn̄i. dcccxv. Cuiꝰ
tempe epiſcopi ⁊ clerici cingula auro texta
et exquiſitas veſtes et alia ornamēta ſecula
ria depoſuerūt. Theodolphꝰ aurelianē/
ſis ep̄s falſo apud imꝑatorem accuſatꝰ. ab
eodem eſt cuſtodie andegauis mācipatus
Cū aūt vt in qͣdam cronica habet̄ ī die pal/
maꝝ proceſſio iuxta domū ī qua cuſtodie/
batur tranſiret. ille aperta feneſtra. factoqȝ

ſilentio. pulcerrimos illos verſus a ſe editos ſcꝫ Gloria laus ⁊ honor tibi ſit rex xp̄e redē-ptor ⁊c̄. pn̄te imꝑatore cātauit. Qui in tantū imꝑatori placuerūt ꝙ ip̄m a vinculis mox abſoluit. ⁊ in ſuā ſedem reſtituit. Legati Michaelis imꝑatoris cōſtantinopolitani inter cetera munera detulerunt ludouico fi-lio karoli magni libros Dyonisij de gerar-chia de greco in latinū tranſlatos. Qui cū gaudio ſūt recepti. ⁊ .xix. infirmi in ipſa no-cte in eccl̄ia eiꝰ ſūt curati. L Mortuo Ludouico Lothariꝰ imperiū tenuit. Cui frēs eiꝰ. ſcꝫ Karolꝰ ⁊ Ludouicꝰ bellū indi-centes. tāta vtrimqꝫ facta eſt ſtrages. vt nul la etas meminerit tantā aliqn̄ fuiſſe ī regno francoꝝ. Tandem pacto inito Karolus re gnat in francia. Ludouicus in germania. Lotharius in italia et parte francie. que ab ipſo lotharingia dicta eſt. Qui poſtmoduꝫ Ludouico eiꝰ filio imperiuꝫ derelinquens habitū monachalē accepit. Huiꝰ tempe vt in alia q̄dam cronica dr̄ erat papa Ser-gius natione romanus. q̄ p̄mo os porci di-ctus eſt. ſed mutato noīe vocatꝰ eſt Sergiꝰ Ab illo tempe ordinatū eſt vt omnes pape nomina mutent. Tum quia dominꝰ hijs quos in apoſtolatū elegit nomen mutauit tum q̄a ſicut mutanť in nomine. ſic mutari debēt in vite ꝑfectione. tum ne ille q̄ ad tam decorū officiū eligiť aliquo nomīe indeco-ro turpet. Huiꝰ Ludouici tp̄e. ſcꝫ anno dn̄i. dccclvj. vt in cronica q̄dam habetur. in parrochia maguntina malignꝰ ſp̄us pari-etes domoꝝ q̄ſi malleis pulſando ⁊ manife-ſte loquēdo. ⁊ diſcordias ſeminando. adeo homīes infeſtabat. vt quocūqꝫ īntraſſet ſta-tim illa domꝰ exurebať. Preſbyteris aūt le-tanias agētibꝰ. ⁊ aquā bn̄dictā ſpargētibꝰ. inimicꝰ lapides iactabat. ⁊ multos cruenta bat. Tandē aliqn̄ ꝯquieſcens ꝯfeſſus ſe q̄ a qua ſpargebať ſub capa talis ſacerdotis q̄ familiaris ſui latuiſſe. accuſans eū ꝙ cuꝫ filia ꝓcuratoris in peccatum lapſus fuerit.

Per idē tempꝰ rex bulgaroꝝ cum gente ſua ad fidem ꝯuerſus tante ꝑfectionis fuit vt maiore filio in regnū ordinato ip̄e habi-tum monachalē accepit. Sed cū eius filiꝰ iuueniliter agens ad gentilitatis cultuꝫ re-dire vellet. reſumpta militia ꝑſecutus eum cepit effoſſiſqꝫ oculis in carcereꝫ truſit. ⁊ in regnū ſtatuto filio iuniore habitum ſacruꝫ reſumpſit. In italia apud brixiam tribꝰ diebꝰ ⁊ tribus noctibꝰ ſanguis de celo pluiſſe narrať. Per idē tempꝰ locuſte īnume rabiles in gallijs apparuerūt. ſenas habētes alas. ſex pedes. duos dentes lapidibꝰ duri-ores. vt caſtroꝝ acies turmatim volantes ſpaciū diurni itineris q̄ttuor aut q̄nqꝫ mi-libꝰ extendētes. oīa viridia in herbis ⁊ arbo ribꝰ vaſtātes. q̄ vſqꝫ ad mare britānicū ꝑue niētes tandē flatu vētoꝝ ī ꝓfūdo maris de-merſe ſunt. Sed eſtu oceani ad litus reiecte ex putredine ſua aerē corruperūt. vnde mor talitas maxima ⁊ fames p̄ualida eſt ſecuta ita vt fere tertia ps hoīm interiret. Deni-qꝫ p̄mꝰ otto impauit. ſcꝫ āno dn̄i. dcccc.xxxv iij. Dum āt in paſcali ſolennitate dictꝰ otto p̄ncipibꝰ ꝯuiuiū p̄paraſſet. anteq̄ꝫ ſederent cuiuſdā p̄ncipis filiꝰ more puerili ferculuꝫ de mēſa accepit. quē dapifer fuſte pſtrauit. Qd̄ cernēs pedagogꝰ pueri ip̄m dapiferū mox pemit. Quē cū ſine audiētia ceſar cō-demnare vellet. ille ceſarem ad terraꝫ deiecit et ſuffocare cepit. Qui cuꝫ de eiꝰ manibus vix erutꝰ fuiſſet. ip̄m reſeruari iuſſit. ſe culpa bileꝫ clamās ꝙ feſto honorē nō detulit. Vn̄ ip̄um libere abire p̄miſit. M Ottoni p̄mo ſucceſſit Otto ſecundꝰ. Hic dū italici pacem ſepiꝰ violarent. romam venit ⁊ om-nibus proceribus magnatibus ⁊ pontifici bus apud gradū eccleſie conuiuiū grande fecit. Quibus epulantibꝰ latenter omēs cī-gi fecit armatis. Deinde de violata pace q̄-rimoniam mouens iubet in ſcriptis culpa biles recitari. Quos ſtatim ibidē decollari fecit. alios vō epulari ſatagebat. Huic ſucceſſit otto tertius circa annuꝫ dn̄i. dcccc. lxxxiij. Iſte cognoīabať mirabilia mundi. Hic vt in quadā cronica dicitur quandaꝫ vxorem habuit. que cuidā comiti ſe pſtitue re voluit. Sed cuꝫ ille nollet tantum facinꝰ perpetrare. illa indignata predictum comi-tem apud imperatorem adeo infamauit ꝙ cum imperator ſine audiētia decollari fecit.

Qui anteq̄ꝫ decollaret̄ rogauit vxorē ſuaꝫ
vt iudicio cādētis ferri poſt mortē eū com-
probet innocenteꝫ. Adeſt dies in quo ceſar
pupillis ⁊ viduis ſe aſſerit iudiciū facturuꝫ
Affuit ⁊ vidua mariti ſui caput ſecum ſuis
portans in vlnis. Tūc q̄ſiuit ab impatore
q̄ morte dignꝰ eēt q̄ iniuſte aliqueꝫ occidiſſꝫ
Qui cū priuatione capitis dignū eū aſſere-
ret. illa intulit dicēs. Tu es ille vir q̄ maritū
meū ad ſuggeſtionē vxoris tue innocenter
occidi mādaſti. Et vt me verū dicere cōpro-
bes ħ candentis ferri iudicio comprobabo
Qđ ceſar videns obſtupuit. et in manu fe-
mine puniendū ſe dedit. Interuētu tn̄ pon-
tificū ⁊ ꝓcerū inducias decem dieꝝ. deinde
octo. tertio ſeptem. quarto ſex a vidua acce-
pit. Tunc impator cauſa examiata ⁊ v̉itate
cognita. vxorem viuā cōcremauit. et pro re-
demptione ſui quattuor caſtra vidue dedit
Que caſtra ſunt in ep̄atu liuienſi. ⁊ vocant̄
ab inducijs dierū. x. viij. vij. vj. Poſt hūc
btūs Heinricꝰ q̄ fuit dux bauarie anno do-
mini milleſimo. ſecūdo imperium ſumpſit.
Qui ſtephano regi vngarie adhuc gentili
ſororē ſuā noīe Salam in vxorē dedit. et tā
ip̄m regem q̄ꝫ totam eiꝰ gentē ad fidem xp̄i
conuertit. Qui ſtephanꝰ tante religiōis fu-
it vt multoꝝ miracl̉oꝝ gloria d̉s ipſum illu-
ſtrem redderet. Hic heinricꝰ ⁊ vxor eius ku-
negūdis v̉gines ꝑmāſerūt. et celibē vitā du-
centes in pace quieuerūt. Huic ſucceſſit
Conradꝰ q̄dam dux francoꝝ q̄ nepteꝫ ſan-
cti Heinrici duxit in vxorē. Huiꝰ tēꝑe viſa ē
in celo trabs ignea mire magnitudinis ſu-
per ſolem iam ad occaſum vergentē curre-
re ⁊ ad terrā cadere. hic q̄ſdam ep̄os de yta-
lia in vincula coniecit. Et q2 mediolanēſis
archiep̄s d̉ vinculis fugit. ſuburbia medio-
lani incendit. Die v̉o penthecoſtes cuꝫ im-
perator in parua eccl̄ia ſecꝰ vrbem corona-
ret̄ ad miſſam tam grauia tonitrua fulgu-
raq̄ꝫ fuerūt. vt aliq̄ mente excederent. aliqui
ſpūm exalarent. Bruno v̉o ep̄s q̄ miſſaꝫ cā-
tabat et ſecretariꝰ impatoris cum alijs dixe-
runt ſe inter miſſaꝝ ſolennia vidiſſe ſanctuꝫ
Ambroſiū impatori cominantē. Huiꝰ con-
radi tēꝑe. ſcꝫ anno dn̄i. M. xxv. comes lu-
poldus vt in q̄dam cronica d̉ irā regis me-
tuens cū vxore ſua in ſiluā fugiēs in q̄dam
tugurio latitabat. In qua ſilua dum ceſar
venaret̄. nocte ſuꝑueniente in eodē tugurio
ip̄m oportuit hoſpitari Cui hoſpita p̄gnās
vicinaq̄ꝫ partui decēter vt potuit ſtrauit. et
neceſſaria miſtraret. Eadē nocte mlier filiū
peꝑit. ⁊ vocem tertio ad ſe venientē ceſar au-
diuit. Conrade ħ puer modo ꝓgenitus ge-
ner tuꝰ erit. Mane ille ſurgens. duos armi-
geros ſibi ſecretarios ad ſe vocauit dicens.
Ite ⁊ puerulū illū de manibꝰ matris violē-
ter auferte. ⁊ ip̄m ꝑ mediū ſcindentes cor eꝰ
mihi portate. Conciti illi euntes de gremio
matris puerū rapuerūt. Quē videntes ele-
gantiſſime forme miſericordia cōmoti ip̄m
ſuꝑ q̄ndam arboreꝫ ne a feris deuoraret̄ re-
poſuerūt. ⁊ leporē ſcindētes cor eiꝰ ceſari de-
tulerūt. Eodē die dū q̄dam dux inde tranſi-
ret et pueꝝ vagientē audiret. eū ad ſe addu-
ci fecit. Et dum filiū non haberet vxori attu-
lit. ⁊ nutriri euꝫ faciens. a ſe de vxore ſua ge-
nitū eē finxit. et heinricū vocauit. Cum igit̄
iam creuiſſꝫ. erat corꝑe pulcerrimꝰ. ore facū-
dus. ⁊ omnibꝰ gratioſus. Quem ceſar tam
decorū ⁊ prudentē vidēs a patre ip̄m petijt.
⁊ in curia ſua manere fecit. Sed cuꝫ videret
pueꝝ omnibꝰ gratioſum. ⁊ ab omnibus cō-
mendari. dubitare cepit ne poſt ſe regnaret
et ne iſte ſit ille quē occidi mādauerat. Vo-
lens igit̄ eſſe ſecurꝰ. lr̄as manibus ſuis ſcri-
ptas ꝑ eū vxori dirigit in hunc moduꝫ. In
quantū eſt tibi cara vita tua mox vt literas
iſtas receperis pueꝝ hunc necabis Dū igit̄
pergens in q̄dam eccl̄ia hoſpitatus fuiſſet.
et feſſus ſuꝑ bancum quieſceret. ⁊ burſa in
qua erant lr̄e dependeret. ſacerdos curioſi-
tate ductꝰ burſam aperuit. ⁊ lr̄as ſigillo re-
gis munitas videns. ip̄as ſoluo ſigillo ape-
ruit. ⁊ legens ſcelꝰ abhorruit. Et radēs ſubti-
liter qđ dicebat̄. iſtū necabis ſcꝑſit. filiā no-
ſtrā iſti in vxorē dabis. Cūq̄ꝫ regina litteras
ſigillo impatoris munitas videret et d̉ ma-
nu impatoris ſcꝑtas eē cognoſceret. conuo-
catis p̄ncipibꝰ. celebrauit nuptias. et filiam
ſuā eidē in vxorem dedit. Que nuptie aq̄ſ-
grani celebrate ſunt. Cum aūt ceſari a dicē-

tibus narraret. q̃z ſolẽniter fuiſſent filie ſue nuptie celebrate. ille obſtupefactꝰ a duobus armigeris ⁊ duce ⁊ ſacerdote veritate comperta dei ordinationi non reſiſtendum eſſe vidit. ⁊ ideo ꝓ puero mittẽs eũ eẽ ſuũ generũ approbauit. ⁊ poſt ſe in imperio regnare inſtituit. In loco ãt vbi puer heinricꝰ natꝰ fuit nobile monaſteriũ edificatuz eſt. qđ vſqz hodie Urſania nominatũ eſt. ¶ Iſte heinricꝰ oẽs ioculatores a curia ſua remouit. ⁊ q̄ his dari ꝯſueuerant pauꝑibꝰ erogabat. Huius tẽꝑe tantũ ſciſma in eccl'ia fuit. vt tres in ſũmos pontifices electi eſſent. A q̊dam tandẽ p̄ſbytero nomĩe Gratiano magna illis data pecunia eidẽ ceſſerunt. et ipſe papatũ obtinuit. At heinricꝰ dum ꝓ ſedando ſciſmate romaz ꝑgẽt. Gratianꝰ ei obuians aureã coronã ſibi obtulit vt ꝓpicium ſibi haberet. Ille ãt cuncta diſſimulans ſinodo ꝯuocato Gratianũ de ſimonia ꝯuicit. et aliũ ſubrogauit. In libro tñ bonizi quem miſit ad comitiſſam mechtildim dr. ꝙ cum p̄dictꝰ p̄ſbyter ſimplicitate ductꝰ pontificatum ſibi ꝑ pecuniam acquiſierit vt ſciſmati obuiaret. ip̄e poſtmodũ errorem ſuũ cognoſcens ſeip̄m ſuadẽte imꝑatore d̓poſuit.

Poſt huc heinricũ tertiꝰ heinricꝰ imperat. Huiꝰ tp̄e Bruno in papã eligĩ. et Leo vocat̃. Qui dum ad capeſcendam ſedẽ apoſtolicã romã ꝑgẽt. audiuit voces angelorũ canentiũ. Dicit dñs. Ego cogito cogitationes pacis ⁊c. Hic de multis ſanctis cantus cõpoſuit. Hoc tp̄e ꝑ berengariũ turbata fuit eccl'ia q̄ aſſerebat corpꝰ ⁊ ſanguinẽ xp̄i nõ vere ſed figuratiue eẽ in altari. Contra quez ſcp̄ſit egregie lanfrancus p̊or becenſis. natione papieſis. q̊ fuit magiſter Anſhelmi cãtuarienſis. Deinde quartꝰ heinricꝰ imperat anno dñi. M.lvij. Cuius tp̄e maxĩe floruit lanfrancus. Ad cuius eximiã doctrinam ꝯuolauit de burgundia Anſhelmus vir poſtmodum m̃lta v̓tute ⁊ ſapiẽtia adornatus. et ei in p̊oratu monaſterij becenſ ſucceſſit. Sub h̓ tp̄e hierl'm a ſarracenis capta a fidelibꝰ recuperata eſt. Oſſa beati Nicolai apud barenſem vrbem trãſlata ſunt. De q̊ inter cetera legĩ ꝙ dum in q̃daz eccl'ia que dr ſancta crux ſubiecta ſancte marie de caritate. nõdũ beati Nicolai noua hiſtoria cantaret. frẽs p̊orez vt eam ſibi cãtare liceret inſtantiꝰ exorabũt. Qui nullatenꝰ acq̇eſcẽs dixit incongruuz eẽ morem p̄ſtinũ de nouitatibꝰ immutare. Cum adhuc frẽs inſtarẽt. ille indignatus r̃ndit. Recedite frẽs. nunq̃z a me licentia concedet̃ vt noua cãtica imo ioculatoria q̃dam in mea eccl'ia decantent̃. Adueniente vero feſtiuitate eiuſdem. frẽs cum q̃dam triſticia matutinarũ vigilias ꝑegerũt. Cumqz omẽs ſe in lectis recepiſſent. ecce nicolaus viſibiliter p̊ori apparuit terribilis. Quem ꝑ capillos a lecto abſtrahens dormitorij pauimento colliſit. Incipienſqz antiphonã. O paſtor eterne. ꝑ ſingulas vocum differẽtias virgis q̃s in manu tenebat grauiſſimos ictus ſuꝑ dorſum p̊oris ingeminãs ꝑ ordinẽ moroſe canendo antiph'az ad finem vſqz ꝑduxit. Qui cum omẽs ſuis clamoribꝰ excitaſſet ſemiuiuꝰ ad lectum deportat̃. Tandem ad ſe rediens ait. Ite et hiſtoriam nouã ſancti Nicolai amodo decãtate. Hoc tẽꝑe ex molinenſi cenobio. xxj. monachi cum abbate ſuo Roberto ciſtercij ſolitudinẽ adeũtes. vt ibi regule ſue profeſſionem diſtrictius obſeruarent. nouum ordinem ex veteri inſtituerũt. Hildebrãdus p̊or cluniacenſ factus papa. Gregoriꝰ eſt vocatꝰ. Hic dum in minoribꝰ ꝯſtitutuſ. legatione fungeret̃ apud lugdunum archiepiſcopum ebronenſem de ſimonia ꝯuicit miraculoſe. Nam dum idem archiep̄s omnes accuſatores ſuos corrũperet. et ꝯuinci non poſſet. legatus vt Gloria patri et filio ⁊ ſpũiſancto diceret. imperauit. Ille gl'ia patri ⁊ filio expedite dicebat. ſpirituiſancto vero dicere nõ poterat. quippe q̃a in ſpũm ſanctum peccauerat. Qui peccatũ ſuũ ꝯfitens mox vt depoſitus eſt clara voce ſpũm ſctũz nominauit. Hoc miraculũ recitat Bonizo in libro ad comitiſſam mechtildem. ¶

Mortuo heinrico quarto Spire. et cuz alijs regibus ſepulto. ĩ eiꝰ epithaphio v̓ſus iſte fuit inſcp̄tꝰ. Filius hic. pater hic. auus hic. proauus iacet iſtic. Huic ſucceſſit heinricus q̇ntus anno dñi. M.cvij. Qui papã

cum cardinalibꝰ cepit.et eos dimittēs inue
ſtiturā epoꝝ ⁊ abbatū ꝑ anulū ⁊ baculū pa
ſtoralē accepit. Sub hoc tpe bernardus cū
fratribꝰ ſuis ciſterciū ingredit̄. In par-
rochia legieñſi porca porcellū faciē hoīs ha-
bentē enixa ē. Pullꝰ galline q̄drupes natꝰ
eſt. Lotharīꝰ ſucceſſit heinrico. Cuiꝰ tpe
mulier q̄dā in hiſpania mōſtrū bis gemini
corporis enixa eſt.auerſis vultibꝰ ⁊ corporibus
ſibi coherēs. Ante q̄dē effigies erat hoīs in-
tegro corporis mēbrorūqȝ ordine diſtincta.re
tro vō facies canis.corporis ⁊ mēbroꝝ ꝑfeta
te integra. Poſt hūc regnāt Conradꝰ an-
no dñi. M.c.xxxviij. Eo tpe Hugo d̄ ſan
cto victore doctor excellētiſſimꝰ.et in oī ſcie-
tia ſummꝰ ⁊ religione deuotꝰ obijt. De q̄ re
fert̄ ꝙ cū infirmitate vltima laboraret.⁊ nul
lū cibū retinere poſſet.corpꝰ tñ dñicum ſibi
dari cū multa inſtantia poſtulabat. Tunc
fratres eiꝰ turbatōem ſedare volētes ſimpli
cem hoſtiā inſtar corporis dñici ſibi detulert̄.
Q̄d ille ꝑ ſpūm recognoſcēs ait. Miſereat̄
veſtri dñs frēs. Cur me deludere voluiſtis.
Iſte enī nō eſt dñs meꝰ quem deportaſtis.
Mox illi ſtupefacti cucurrerūt ⁊ ſibi corpꝰ
dñicum detulerūt. Sȝ ille vidēs ꝙ recipere
nō valeret.eleuatis ī celū manibꝰ ſic orauit.
Aſcēdat filiꝰ ad patrē.et ſpūs ad deū ſuum
q̄ fecit illū. Et īter hec vba ſpūm exalauit ⁊ cor
pus dñi ibidē diſparuit. Eugeniꝰ abbas
ſancti anaſtaſij papa ꝯſtituit̄. Qui ab vrbe
expulſus.eo ꝙ ſenatores aliū creauerūt gal
lias venit.et bernardū ante ſe miſit.q̄ viam
dñi predicabat.⁊ multa miracula faciebat.
Gilbertus porretanꝰ florebat. Fride-
ricus nepos Conradi imperauit āno dñi
M.c.liij. Eo tpe floruit magiſter petrꝰ
lombardus eps pariſienſ.q̄ librū ſentētiaꝝ
gloſas pſalterij ⁊ epl'aꝝ Pauli vtiliter com
pilauit. P Eo tpe tres lune in celo vi-
ſe ſunt.⁊ in medio ſignū crucis. nec multo
poſt viſi ſūt tres ſoles. Tūc alexāder in pa-
pam canonice eſt electꝰ. Cōtra quē Octa-
uianus Johannes cremēſis tituli ſcti Ca-
lixti.et Johannes ſtrumenſ ſucceſſiue ī pa-
pam eligūt̄.⁊ fauore impatoris fulciuntur.
Durauit hoc ſciſma ānis.xviij. Infra quod
tempꝰ teuthonici q̄ apud thuſculanū ꝓ im-
peratore morabant̄ romanos apud mōtēȝ
portū inuadūt.⁊ tot a nona vſqȝ ad veſpas
occiderūt.vt nūqȝ ex romanis tot milia ſint
occiſi. Licet tēpe hanibalis tot occiſi ſint vt
tres cophinos anuloꝝ q̄s de digitis ꝑcertūȝ
occiſoꝝ idem hanibal extrahi fecit cartagi-
nē deſtinauerit. Quoꝝ mlti apud ſanctūȝ
ſtephanū ⁊ ſanctū Laurentiū ſepulti ſunt.
Et habent hoc epithaphiū. Mille dece decies
ſex decies q̄ȝ ſeni. Impator Fridericus
dum terrā ſanctā viſitaſſet ⁊ in flumie q̄dā
lauaret.ibidē necatꝰ perijt. Uel vt alij aſſe-
runt equo ſuo impingente in aquā cecidit.
ibiqȝ interijt. Huic ſucceſſit heinricꝰ filiꝰ
eiꝰ āno dñi. M.c.xc. Eo tpe tāte pluuie cū
tonitruiſ ⁊ fulmibꝰ ⁊ tēpeſtatibꝰ facte ſūt.q̄n
taſ nl'la meminit hoīm āti q̄taſ. Lapides ei̅
ī q̄ntitate ouoꝝ q̄drangli mixti cū pluuia
de celo cadentes.arbores.vineas.⁊ ſegetes
deſtruxerūt ⁊ multos hoīes occiderūt. Cor
ui qȝ ⁊ q̄ȝplures aues ꝑ aera in hac tēpeſta-
te volātes viſi ſunt carbones viuos ī roſtriſ
portare ⁊ domos incēdere. Cōtra roma
nā eccliāȝ ſp tirannidē heinricꝰ exercuit.⁊ iō
eo mortuo Innocentiꝰ tertiꝰ.ne frater eiuſ
Philippus ꝓmoueret̄ ſe oppoſuit ⁊ Otto-
ni filio ducis ſaxonie adheſit.⁊ eū aquiſgra-
ni in regē alemanie coronari fecit. Eo tē
pore dū plures barones frācie ꝓ liberatōne
terre ſancte vltra mare pergerent conſtan-
tinopolim ceperūt. Hijs tēpibꝰ ordines
p̄dicatoꝝ ⁊ minoꝝ fratrū orti ſunt. Inno-
centius quartꝰ legatos ad Philippū regēȝ
frācoꝝ miſit vt terrā albigenſiū inuaderet.
et hereticos deleret. Qui oēs capiēs cōcre
mari fecit. Deniqȝ Innocentiꝰ ottonēȝ im
peratorē coronauit.⁊ vt iura ecclie ſaluaret.
ab eo iuramentum exegit. Qui ſtatim ipo
die ꝯtra iuramentū fecit.⁊ romipetas expo-
liari iuſſit. Unde papa eū excōmunicauit.et
ab imperio depoſuit. Eo tpe fuit ſancta
Eliʒabeth filia regis vngarie.que fuit vxor
lantgrauij thuringie. Que īter alia īnume
ra miracula plures.i.xvj.mortuos vt ſcribi
tur ſuſcitauit.⁊ cecū natum illumīauit. De
cuiꝰ corpe vſqȝ hodie oleū fluere ꝑhibetur.

Ottone depoſito Fridericꝰ heinrici fili/
us eligit᷑. ⁊ ab Honorio coronatur. Leges
optimas ꝓ libertate eccl'ie ⁊ ꝯ hereticos edidit
Hic ſup oẽs diuitijs ⁊ glĩa abũdauit. ſʒ eis
in ſupbia abuſus fuit. Nam tirannidem ꝯ
eccliam exercuit. duos cardiales vinculauit.
platos q̃s Gregoriꝰ nonꝰ ad ꝯciliũ ꝯuoca
uerat capi fecit. ⁊ ido ab ipo excõicat᷑. Deni
qʒ Gregoriꝰ mltis tribulatõibꝰ pſſus mori
tur. et Innocentiꝰ qrtꝰ natõe ianueñ ꝯciliũ
apud lugdunũ ꝯuocãs ipm impatorẽ de/
poſuit. Quo depoſito ⁊ defũcto ſedes impe
rij vſqʒ hodie vacat.

CLXXVII A

De dedicatione templi.

Edicatio eccleſie d
inter alias feſtiuitates ab eccl'ia ce
lebrat᷑. Et q̃nia duplex ẽ eccl'ia ſiue
templũ. ſcʒ materiale ⁊ ſpũale. ido de huius
tẽpli duplicis dedicatõe h' breuit᷑ ẽ agendũ.
Circa dedicatõẽ ãt tẽpli materialis tria
videda ſũt. Primo q̃re dedicat᷑ ſiue ꝯſecrat᷑
ſecũdo q̃liter ꝯſecrat᷑. tertio p q̃s ꝓphanat᷑.
Et q᷑ in tẽplo duo ſũt q̃ ꝯſecrant᷑. ſcʒ altare.
⁊ ipm templũ. ido pmo videndũ ẽ q̃re cõſe/
crat᷑ altare. ſcdo q̃re templũ. Altare ãt cõ
ſecrat᷑ ad tria. Primo ad ſacramẽtum dñi
offerendũ. Geñ. viij. Edificauit noe altare
dño. ⁊ tollẽs de cũctis volucribꝰ ⁊ pecoribꝰ
mũdis obtulit ſup altare. Hoc ãt ſacramen
tũ eſt corpꝰ ⁊ ſanguis xp̃i. q̃ in memoriã paſ
ſionis dñice immolãꝰ. iuxta qd nob' p̄cepit
di. Hoc facite in meã cõmemoratõẽ. Ha
bemꝰ eñi triplex memoriale dñice paſſionis
Unũ in ſcpto. ſcʒ paſſio xp̃i imaginibꝰ figu
rata. Et h' hʒ fieri q̃ntum ad viſum. Ipa eñ
crucifixi imago ⁊ alie imagĩes ĩ eccl'ia fiunt
ꝓpter rememoratione excitandã deuotiõẽ
⁊ inſtructionẽ. q᷑ ſũt q̃ſi libri laicorũ. Scdm ĩ
v'bo. ſcʒ paſſio xp̃i p̄dicata Et h' hʒ fieri q̃ntũ
ad auditũ. Tertiũ in ſacramẽto. ſcʒ paſſio ĩ
h' ſacramẽto tam ſignant᷑ expſſa. in q̃ corpꝰ
et ſanguis xp̃i veraciter ꝯtinet᷑ ⁊ nob' offert᷑
Et h' memoriale hʒ fieri q̃ntum ad guſtum
Si ergo affectũ noſtrũ accẽdit paſſio chri/
ſti deſcpta et ampliꝰ p̄dicata. multo fortius
inflamare debet in h' ſacramẽto tam ſignã/
ter expreſſa. Secũdo ad nomẽ dñi inuo
candũ. Geñ. xij. Edificauit abraham altare
dño q̃ apparuit ei. ⁊ inuocauit ibi nomẽ dñi
Hec ãt inuocatio ſm aplm. j. Thimoth. ij.
hʒ fieri. aut p obſecratões q̃ fiũt cũ adiurati
one ꝓ malis remouẽdis. aut p orões q̃ fiũt
ꝓ bonis impetrandis. aut p poſtulatiões q̃
fiũt ꝓ bonis cumulandis. aut p gratiarum
actiones q̃ fiũt ꝓ bonis habitis ꝯſeruãdis.
Inuocatio ãt q̃ fit ſup altare ꝓp̃e dr̃ miſſa.
eo ꝙ celeſtis miſſus. ſcʒ xp̃s a patre mittit᷑. q̃
ipam hoſtiã ꝯſecrat. et p eundẽ a nobis pa/
tri mittit᷑ vt ꝓ nobis ĩtercedat. Und' Hugo
Ipa hoſtia ſacra miſſa vocari poteſt. quia
tranſmiſſa eſt. pmo a patre nob' p incarna/
tionẽ. ſecũdo a nob' patri p paſſionẽ. Simi/
liter in ſacramẽto pmo a patre nob' p ſancti
ficationẽ q̃ nobiſcũ ẽẽ incipit. poſtea a nob'
patri p oblatõnem qua ꝓ nobis intercedit.
Et nota ꝙ miſſa tribus linguis canitur
ſcʒ greca. hebraica. ⁊ latina. ad repñtãdũ
titulũ dñice paſſionis. q̃ ſcptꝰ erat grece he/
braice ⁊ latine. Item ad notandũ ꝙ oĩs lin/
gua debet deũ laudare. q̃ p hanc triplicẽ lin/
guam intelligit᷑. latina aũt ſũt euãgelia. epi/
ſtole. orõnes. ⁊ cantus. Greca ãt ſũt kyrihe
leyſon. xp̃e heleyſon. q̃ nouem vicibꝰ cãtant᷑
vt ad ſocietatẽ nouem ordinũ angelorũ pue
niamus. Hebraica ſũt all'a. amẽ. ſabaoth. ⁊
oſanna Tertio ad cantandũ Eccl'iaſtici
xlvij. Dedit illi ꝯtra inimicos potentiã. Et
ſtare fecit ꝯtra altare cãtores. ⁊ in ſono eorũ
fecit dulces modulos. Et dicit modulos in
plurali. q᷑ ſm Hugonẽ de ſcõ victore tres
ſũt ſpecies ſonorũ q̃ faciunt tres modulos.
Fit eñi ſonus. pulſu. flatu. et cantu. Ad cy/
tharam ꝑtinet pulſus. ad organũ flatꝰ. ad
vocem cantꝰ. Aſſignari p̄t h' ꝯſonantia ſo/
norũ ꝯcordie morũ. ſi referat᷑ ad pulſũ cithe/
re manuũ opatio. ad flatum organi mẽtis
deuotio. ad cantũ vocis ſmonis exhortatõ
Et infra. Quid p̄deſt dulcedo oris ſine dul
cedine cordis. Frangis vocẽ frãge ⁊ volun
tatẽ. Seruas ꝯſonantiã vocũ. ſerua cõcor/
diã morũ. vt p exemplũ cõcordes proximo. p
volũtatẽ dño. p obedientiã magiſtro. Hoc

igit̃ triplex gen⁹ musicoꝝ refert̃ ad triplice3 differentiā officij eccłie. sic dr̃ in mitrali d' officio. Nam ipm officiū eccłie ꝯsistit in psalmis. in cantu. ⁊ i lectionib⁹. Primū igit̃ genus musicoꝝ est qd̃ fit pulsu digitoꝝ. vt in psalterio ⁊ similib⁹. Et ad illud ptinet psalmodia. Psal. Laudate eū in psalterio et cythara. Scd̃m ē qd̃ fit cantu sicut in voce. Et ad istud ptinēt lectões. Psal. Psallite ei in vociferatõne. Tertiū qd̃ fit flatu sic in tuba Et ad istud ptinet cāt⁹. Psal. Laudate eū i sono tube. B Templū āt seu ecclesia ꝯsecrat̃ qntuplici rõne. Primo vt inde diabol⁹ ⁊ ei⁹ ptās expellat̃. vt refert Gregori⁹ in dyal. q cū qdam eccłia arrianoꝝ fidelibus reddita ꝯsecraret̃. ⁊ reliqe sancti Sebastiani et btē Agathe illuc delate fuissent. ꝑplūs ibidem ꝯgregat⁹ porcum subito intra suos pedes huc illucq3 discurrere senserūt. Qui fores eccłie repetens a nullo videri potuit. omēsq3 in admiratõe3 cõmouit. Qd̃ idcirco dñs ostendit vt cūctis patefieret. q de loco eodē imūnd⁹ habitator exiret. Sequenti āt nocte magn⁹ in eiusdē eccłie tectis strepitus fact⁹ est. ac si in h aliqs errādo discurreret. Scd̃a nocte iteꝝ grauior son⁹ increuit Tāto vo terrore tertia insonuit. ac si omis illa ecclesia a fundamētis fuisset euersa. statimq3 recessit. nec amplius illa antiq hostis inquietudo apparuit. S3 p terroris sonitū quē fecit innotuit. a loco que3 diu tenuerat q3 coactus exibat. Hec gregori⁹. Scd̃o ꝯsecrat̃ vt ad eam fugientes saluent̃. Vñ aliqe eccłie post dedicatõe3 a ṗncipib⁹ priuilegiant̃. vt q ad eā ꝯfugerint saluēt̃. Vñ dicit Canon. Reos sanḡnis defēdit eccłia ne vitā pdant ⁊ mēbra. Et ob h Joab in tabernacłm fugit. ⁊ cornu altaris apprehēdit.

Tertio ꝯsecrat̃ vt ibidē orões exaudiāt̃. Qd̃ signatū est. iij. Regū. viij. vbi salomon dedicato tēplo ait. Quicūq3 rogauerit i loco isto exaudies in loco habitaculi tui in celo. ⁊ cū exaudieris ppici⁹ eris. Adoram⁹ āt in ipis ecclesijs ad orientē. Qd̃ fit triplici rõne ẜm Damascenū li. iiij. ca. v. Primo vt patria3 nrām nos requirere ostendamus. Scd̃o vt ad xp̄m crucifixū respiciam⁹ Tertio vt venientē iudicē nos expectare mōstremus. Ait ei sic. Deus paradisum i eden ad orientē plātauit. vñ hoīem transgressū exulem fecit. ⁊ ante paradisū ex occidēte habitare fecit. Antiquā igit̃ patriā exq̄rentes. ⁊ ad ipam aspiciētes. deū ad orientē adoramus Sed ⁊ dñs crucifix⁹ ad occidente3 respiciebat. ⁊ ita adoram⁹ ad ipm respiciētes. Et assumptus ad orientem sursum ferebat̃. ⁊ ita ipm apostoli adorauerūt. Et ita veiet quō viderūt eū euntē in celū. Ipm igit̃ expectātes ad orientē adoram⁹. Hec Damascen⁹.

Quarto ꝯsecrat̃ vt ibidē laudes dō soluant̃. Qd̃ qdem fit in septē horis canonicis scz matutinis. pma. tertia. sexta. nona. vespa ⁊ cõpletorio. Et lz in qualibet hora diei de⁹ esset laudand⁹. tñ q2 ad h infirmitas nrā nō sufficit. ordinatū ē vt his horis specialit̃ deū laudem⁹. eo q he hore ab alijs priuilegiate sūt in aliqb⁹. Nam in nocte media q matutine celebrāt̃ xp̄s nat⁹ est captus ⁊ illusus a iudeis fuit. In hac iterū hora infernū spoliauit. Dicit̃ ei in mitrali. q in media nocte infernū spoliauit large accipiēdo. scz añ lucem mane surrexit. hora pma apparuit marie magdalene. In media etia3 nocte ad iudiciū ventur⁹ asserit̃. Unde Hieronimus. Reor inqt traditiõem aplicam pmāsisse vt die vigiliaꝝ pasce ante noctis mediū dimittere nō liceat populos expectātes aduentū xp̄i. Et postq3 aduenerit illud tps securitate ꝯsūpta festū cunctos agere diē. In hac igit̃ hora laudes deo cantam⁹. vt ei de ei⁹ natiuitate. captõe. ⁊ patrū liberatõne. grās agamus ⁊ ei⁹ aduentū soliciti expectem⁹ Addit̃ etiā matutinales laudes. q2 i mane egiptios in mare submersit. mundū creauit et surrexit. In hac ergo hora laudes deo reddim⁹ ne in mari h⁹ mūdi cū egiptijs demergamur vt p nrā creatõne ⁊ ei⁹ resurrectiõe grās deo reddam⁹. In hora pma xp̄us ad templū maxime ꝯueniebat. ⁊ ꝑplūs ibidem ad eū manicabat. i. ad eu3 mane festinabat. vt dr̃ Luce. xxj. Pilato pñtat⁹ fuit. In hac etiā hora resurgēs mulierib⁹ pmo apparuit Hec ē etiā pma hora diei. Ido ergo in hac hora in eccłia deo laudes exoluim⁹. vt xp̄m

imitemur.⁊ ſibi reſurgenti et appar̄ēti grãs
agamꝰ.⁊ vt deo tanq̄ȝ omniũ ꝑncipio ipiꝰ
diei ꝑmitias ſoluamꝰ In hora tertia xp̄us
linguis iudeoꝝ crucifixꝰ eſt. a pilato ad co/
lumnã flagellatꝰ eſt. ⁊ adhuc vt dr̄ in hiſto/
rijs colũna vbi ligatꝰ fuit. veſtigia cruoris
oſtendit.et hac eadem hora ſpũſſanctꝰ miſ/
ſus eſt. In ſexta in cruce clauis confixꝰ eſt.
tenebre ꝑ vniuerſum mundũ facte ſũt.vt in
morte dn̄i ſui ſol lugens ſe veſtibꝰ nigris cõ
tegeret.et ne dn̄m crucifigentibꝰ lumē prebe
ret.⁊ in hac hora in die aſcēſionis cũ diſcipu
lis diſcubuit. In nona hora xp̄s ſpũm emi/
ſit.miles latꝰ eius aperuit.cetꝰ apl'orum ad
orandũ ↄuenire ↄſueuit.⁊ xp̄s in celũ aſcen
dit. Propter has ꝓ̄rogatiuas deũ ĩ his ho/
ris laudamꝰ In veſpera xp̄s in cena ſacra/
mentuȝ corꝑis et ſanguinis inſtituit.pedes
diſcipulorũ lauit.de cruce depoſitꝰ in ſepul/
cro collocatꝰ fuit.diſcipulis in habitu ꝑegri
ni ſe manifeſtauit. Pro his omnibꝰ in hac
hora eccleſia xp̄o grãs agit. In cõpletorio
xp̄s ſanguineas guttas ſudauit.monumē/
to eiꝰ cuſtodia deputata fuit.⁊ ibidem quie
uit.reſurgēs pacē diſcipulis nunciauit. Et
ꝓ his grãs deo reddimꝰ. Has autē laudes
qualiter deo exoluere debeamꝰ.dicit Bern̄.
Fratres mei ĩmolantes hoſtiam laudis iũ
gamus v̾bis ſenſum.ſenſui affectũ.affectui
exultationē.exultationi maturitatē.maturi
tati humilitatē.humilitati libertatē Quĩ
to ↄſecrat̄ vt ibidē ſacramēta eccliaſtica mi
niſtrent̄. Unde ipa ecclia efficit̄ quaſi taber
na dei.in qua ſacramēta ↄtinent̄ ⁊ miſtrãt̄.
Quedam enĩ miniſtrant̄ et dant̄ intrãtibꝰ
vt baptiſmꝰ. q̄dam exeuntibus.ſcȝ extrema
vnctio.q̄dam cõmorantibus.⁊ hoꝝ q̄dam
ſunt miniſtrantes.his datur ordo. Quidã
pugnantes ⁊ hoꝝ q̄dam pugne ſuccũbunt.
his datur penitentia. Quidã inſiſtũt.et his
ↄfertur audacia animi vt roborent̄. et hoc
ꝑ ↄfirmationē.datur cibus vt ſuſtentent̄.et
h̄ ꝑ euchariſtie ſumptionē.fit remotio impe
dimēti ne deijciant̄. ⁊ h̄ ꝑ matrimonij con/
iunctionē Secũdo videndũ eſt qualiter
ↄſecrat̄. Sed primo de altari.ſcd̄o de ecclia.
C Ad ↄſecratõnem aũt altaris plura
ↄcurrũt. Primo enim quattuor cruces de
aqua benedicta in quattuor cornibꝰ altaris
ↄfigurant̄. Scd̄o ipm̄ ſepties circuit̄. Ter/
tio aqua bñdicta cũ yſopo ſepties aſpergit̄
Quarto incenſum in ipo cremat̄. Quinto
chriſmate inungit̄. Sexto mundis pannis
operit̄. Hec ãt repn̄tant ea q̄ debent habere
illi q̄ ad altare accedũt. Debent enĩ ꝑmo ha
bere caritatē quadruplicē ꝑ crucē acquiſitã
vt ſcȝ diligant deũ.ſeipos.amicos.⁊ inimi/
cos. Et h̄ ſignãt quattuor cruces in q̄ttuor
cornibꝰ altaris facte. Et de his q̄ttuor corni
bꝰ caritatis dr̄ in Geneſi.xxviij. Dilatabe/
ris ad orientē ⁊ occidentē.ſeptētrionē ⁊ me/
ridiem. Uel ideo q̄ttuor cruces ĩ quattuor
cornibꝰ fiunt.ad ſignificanduȝ ꝙ xp̄s ꝑ cruceȝ
quattuor mũdi partes ſaluauit. Uel iõ ad
ſignificandũ ꝙ cruceȝ dn̄i quattuor modis
debemꝰ portare.ſcȝ in corde ꝑ meditatiõem.
in ore ꝑ ↄfeſſionem.in corꝑe ꝑ mortificatõȝ
in facie ꝑ aſſiduã impreſſionem. Secun
do debent habere curã ⁊ vigilantiã.qđ ſigni
cat̄ ꝑ circuitꝰ. Unde tunc cantat̄. Inuene/
runt me vigiles ⁊c. Debent enĩ ſolicite vigi/
lare ſuꝑ gregem ſuũ. Unde negligentiam
prelati ponit Gilbertus inter ridiculoſa di/
cens. Ridiculoſa an magis ꝑiculoſa res ē
ſpeculator cecus.ꝑcurſor claudus.negligēs
ꝑlatus.doctor neſcius.preco mutꝰ Uel per
ſeptem circuitus circa altare ſignificantur
ſeptem meditationes ⁊ ↄſideratõnes quas
circa ſeptēplicem virtutem humilitatis xp̄i
habere debemꝰ. ⁊ ꝑ ipſas freq̄nter circuire.
Prima virtꝰ eſt ꝙ cũ diues eſſet factꝰ ē pau
per. Secũda ꝙ in p̄ſepio poſitus. Tertia ꝙ
parentibꝰ ſubditꝰ. Quarta ꝙ ſub manu ſer
ui caput inclinauit. Quinta ꝙ diſcipulũ fu
rem et ꝓditorem ſuſtinuit. Sexta ꝙ ante ini
quum iudicē manſuetꝰ tacuit. Septima ꝙ
ꝓ crucifixoribꝰ clementer orauit. Uel per ſe
ptem illos circuitꝰ ſignificant̄ ſeptē vie xp̄i.
Prima fuit đ celo in vterũ.ſecũda de vtero
in p̄ſepiũ.tertia de p̄ſepio in mũduȝ.quarta
de mũdo in patibulũ.quinta de patibulo ĩ
ſepulcrũ.ſexta de ſepulcro in limbũ.ſeptima
de limbo reſurgēs in celũ. Tertio debent
habere dn̄ice paſſionis memoriã.qđ ſigfica

tur ꝑ aſperſionē aque. Septē eīm aque aſper-
ſiones ſūt ſeptem ſanguinis xp̄i effuſiones.
Quarum pͥma fluxit in circūciſione. ſecunda
in orōne. tertia in corporis flagellatione. q̄rta
in capitis coronatōne. q̄nta in manuū ꝑfo
ratōne. ſexta in pedū affixione. ſeptima ī la-
teris apertōne. Hee aūt ſanḡnis aſperſiōes
facte fuerunt cū yſopo humilitatis. ⁊ ineſti
mabilis caritatis. Iſopꝰ eīm eſt herba humil'
⁊ calida. Uel ideo ſepties aſpergit̄. ad ſigni-
candū ꝙ in baptiſmo ſeptem dona ſpūſſan-
cti dant̄. Quarto debent habere orōnem
feruentē ⁊ deuotā. qd̓ ſignificat̄ ꝑ ꝯcremati
onē thuris. Thus eīm hꝫ v̓tutem aſcēdendi
ex fumi leuitate cōſolidandi ex ſua qualita-
te. ꝯſtringendi ex ꝯglutinoſitate. ꝯfortandi
ex aromaticitate. Sic oratio aſcēdit ī dī me-
moriā. animā ꝯſolidat q̄ntum ad culpā p̄-
teritā impetrādo medelā. ꝯſtringit q̄ntum
ad futurā impetrando cautelā. ꝯfortat quā
tū ad p̄ntem impetrādo tutelā. Uel poteſt
dici ꝙ deuota oratio ꝑ thus ſignificat̄. q2 hꝫ
ad deū aſcendē. Eccl'iſtici. xxxv. Oratio hu-
miliantis ſe nubes penetrat. Odorem deo
reddē. Apoc̄. v. Habentes ſinguli cytharas
et phialas aureas plenas odoramentorum ꝛc.
Ex corde īflamato ꝓcedere. Apoc̄. viij. Da-
ta ſūt illi incēſa multa ꝛc. Et infra. Accepit
angelꝰ thuribulū et impleuit illud de igne
al. ꝛc. Quinto debent habere nitorem cō
ſcientie. ⁊ odorem bone fame. qd̓ ſignificat̄
ꝑ criſma qd̓ ꝯficit̄ ex oleo ⁊ balſamo. Debēt
eīm habere purā ꝯſcientiā. vt poſſint dicere
cū apoſtolo. Gloria noſtra hec eſt teſtimo-
niū ꝯſcientie noſtre. Bonam famā. Unde
j. Thimo. iij. Oportet illū teſtimoniū habe-
re bonū ab his q̄ foris ſunt. Chryſoſtomus
Clerici nullā debēt habere maculā. nec ī ver
bo nec in cogitatu. nec in facto nec in opini-
one. q2 ipi ſunt pulcritudo ⁊ virtus eccleſie
et ſi mali fuerint totam deturpant eccliam.
Sexto debent habere mundiciā operati
onis bone. qd̓ ſignificat̄ ꝑ pannos albos et
mundos. qbꝰ altare operit̄. Uſus eīm veſti
mētorum inuentꝰ eſt ad tegendū. calefaciendū
et ornādū. Sic bona opera tegūt anime nu
ditatē. Apoc̄. iij. Ueſtimētis albis īduaris.
vt nō appareat ꝯfuſio nuditatis tue. Ornāt
animā ad honeſtatem. Roma. xiij. Induā
mur arma lucis ꝛc. Calefaciūt inflāmādo
ad caritatē. Job. xxxvij. Nonne veſtimēta
tua calida ſunt ꝛc. Modicū eīm valeret acce-
denti ad altare ſi haberet dignitatē ſummā
et vitam infimā. Bern̄. Monſtruoſa res ē
ſedes pͥma ⁊ vita ima. gradꝰ ſupremꝰ et ſta-
tus infimꝰ. vultꝰ grauis. actus leuis. ſermo
multꝰ. fructus nullus. ingens autoritas. et
animi inſtabilitas. B Secūdo viden
dū eſt qualiter eccl'ia cōſecrat̄. et ad hͦ plura
ꝯcurrūt. Ep̄us eīm ip̄am eccliam ter circuit
et qualibet vice veniens ad ianuā percutit
baculo paſtorali dicēs. Aperite portas pͥn-
cipes veſtras ꝛc. Interiꝰ ⁊ exteriꝰ aqua bn̄-
dicta ip̄a eccl'ia irrigatur. in pauimento fit
crux de cinere ⁊ ſabulo ex tranſuerſo angu-
lo orientis vſqꝫ ad angulū occidentis. et ibi
lr̄is grecis ⁊ latinis ſcribit̄ alphabetum. In
parietibꝰ eccl'ie cruces depingūt̄. ⁊ ipſe cru-
ces illuminā̄t et criſmate inungunt̄. Pri
mū ergo ſcꝫ triplex circuitꝰ ſignat triplicem
circuitū quē fecit xp̄s ꝓpter ipiꝰ eccl'ie ſctifi-
cationē. Primꝰ fuit ꝙ de celo venit in mun
dū. ſecūdꝰ ꝙ de mūdo deſcendit ad limbum
tertiꝰ ꝙ de limbo rediens. ⁊ reſurgens aſcen
dit in celum. Uel triplex circuitꝰ fit ad oſten
dendū ꝙ illa eccl'ia ꝯſecrat̄ ad honorē trini-
tatis. Uel triplex circuitꝰ ſignat triplicē ſta-
tum ſaluandorum de eccl'ia. q̄ ſūt v̓gines. cōti-
nentes. et ꝯiugati. Hec etiā deſignantur in
diſpoſitione materialis eccl'ie. ſicut oſtēdit
Richardus de ſctō victore. Nam ſanctua
rium ſignat ordinem virginū. chorꝰ ordi-
nē ꝯtinentiū. corpꝰ ordinē ꝯiugatorum. Stri
ctiꝰ ē ſanctuariū q̄ꝫ chorꝰ. ⁊ chorꝰ q̄ꝫ corpꝰ
quia pauciores ſūt v̓gines q̄ꝫ ꝯtinentes. et
ꝯtinētes q̄ꝫ ꝯiugati. Sāctiorē et locꝰ ſāctua
rij q̄ꝫ chorꝰ. ⁊ chorꝰ q̄ꝫ corpꝰ. q2 dignior eſt
ordo v̓ginum q̄ꝫ ꝯtinentiū. ⁊ cōtinentiū q̄ꝫ
ꝯiugatorum. Hec Richardꝰ. Secundum
ſcꝫ trina ad oſtiū ꝑcuſſio. ſignat triplex ius
qd̓ hꝫ xp̄us in eccl'ia quare ſibi debet aperiri
Eſt eīm ſua creatōne. redemptōne. ⁊ glorifi-
cationis ꝓmiſſione. De hͦ triplici iure dicit
Anſhelmꝰ. Certe dn̄e quia me feciſti debeo

amori tuo meipm̄ totum. q2 me redemiſti
debeo amori tuo meipm̄ totum. q2 tanta p/
mittis debeo meipum totum. imo tantū de
beo amori tuo pluſ q̄3 meipm̄. q̄ntum tu es
maior meipo. pro quo dediſti teipm̄ et cui
promittis teipm̄. Trina aūt pclamatio. At
tollite por. pn̄. vr̄as. ſignificat trinā eius po
tentiam. ſc3 in celo. in mundo. et in inferno.
Tertio interi9 7 exteri9 aqua benedicta
aſpergit̄. qd̄ fit triplici de cauſa. Primo p/
pter demonis expulſione3. Aqua enī bene/
dicta habet ppam v́tutem expellendi ipum
dyabolu3. Unde in exorciſmo aque d̄r. Ut
ſis aqua exorciſata ad effugandā oē3 ptātē
inimici 7 ipm̄ inimicū eradicare 7c. Iſta āt
aqua bn̄dicta fit ex quattuor reb9. ſc3 ex aq̄.
vino. ſale. 7 cinere. q2 vic3 quattuor ſūt que
maxime inimicū expellūt. ſc3 lacrimar3 effu/
ſio q̄ p aquam. ſpūalis exultatio q̄ p vinu3.
matura diſcretio q̄ p ſal. 7 pfunda humiliatio
q̄ p cinerem deſignat̄. Secūdo pp̄ter ipius
ecclie expiationē. Omia enī terrena hˢ ppter
peccatum corrupta ſunt 7 fedata. et ideo lo
cus ipe aqua benedicta aſpergit̄. vt ab omī
feditate 7 immūdicia liberet̄ purgetur et ex/
pietur. Hinc eſt etiam q in lege omia pene
per aqua3 mundabāt̄. Tertio pp̄ter omē3
remouendā maledictione3. Terra enim a
p̄ncipio cum fructu ſuo maledictionē acce/
pit. ex eo q ex eius fructu deceptio facta fuit
aqua vero nulli maledictioni ſubiacuit. hic
eſt q dn̄s comedit piſcem. ſed non legit̄ co/
mediſſe carnē nominatim. niſi forte d̄ agno
paſcali pp̄ter p̄ceptum legis in exemplum.
ſc3 abſtinēdi aliquando a licitis. 7 aliquan/
do eadem comedendi. Ut ergo omnis ma
ledictio remoueatur et benedictio introdu/
catur. ideo aqua bn̄dicta aſpergit̄ Quar
to in pauimento alphabetum ſcribitur. qd̄
q̄dem repreſentat coniunctionem vtriuſq3
populi. ſc3 gentilis 7 iudei. vel pagina3 vtri/
uſq3 teſtamenti. vel articulos noſtre fidei.
Illud enī alphabetum ex lr̄is grecis et lati/
nis in cruce factis rep̄ntat vnionem in fide
populi gentilis 7 iudei p crucem xp̄i facta3.
Unde et illa crux ex tranſuerſo angulo ori
entis vſq3 ad angulū occidentis ducit̄. ad
ſignificandū q ille q̄ p̄us erat dexter factus
eſt ſiniſter. et q̄ erat in capite fact9 eſt in cau/
da. 7 ecōuerſo. Secundo rep̄ntat paginam
vtriuſq3 teſtamēti. qd̄ p crucē xp̄i adimple/
tum eſt. Unde moriēs dixit. cōſummatū ē.
Et crux ex tranſuerſo ducit̄. q2 vnū teſtamē
tum in alio ꝯtinet̄. Quia rota erat in rota.
Tertio rep̄ntat articulos fidei. Eccleſie enī
pauimentū eſt noſtre fidei fundamentum.
Elementa q̄ inſcribunt̄ ſunt articuli fidei. q̄
bus rudes 7 neophici de vtroq3 populo in
eccleſia erudiūt̄. q̄ ſe puluerem 7 cinerem re/
putare debent. iuxta illd̄ qd̄ dixit Abraham
Gen̄. xviij. Loquar ad dn̄m meū cum ſim
puluis et cinis. Quinto cruces in eccl̄ia
depingunt̄. qd̄ ſiq̄dem fit triplici ratione.
Primo pp̄ter demonū terrorē. vt ſc3 demo
nes q̄ inde expulſi ſunt. videntes ſignū cru/
cis terreant̄. et illuc ingredi nō p̄ſumāt. Ti/
ment enī valde ſignū crucis. Unde Chry/
ſoſtom9. Ubicūq3 demones ſignū dn̄icu3
viderint. fugiūt timentes baculū q̄ plaga3
acceperūt. Secūdo pp̄ter triūphi oſtenſio/
nem. Cruces eī ſunt vexilla xp̄i 7 ſigna eius
triumphi. Un̄ vt oſtendat̄ q loc9 ille xp̄i do
minio ſubiugat9 eſt. ideo ibidē cruces depi/
gunt̄. Nam et apud impialem magnificen
tiam obſeruat̄. vt qn̄ aliqua ciuitas ei tradi
tur. impiale vexillum in ea erigit̄. In hui9
figuratione d̄r Gen̄. xxviij. q iacob lapide3
quem ſuppoſuerat capiti ſuo erexit in titulū
vic3 in titulum p̄conialem memorialem et
triumphalem. Tertio pp̄ter apoſtolor3 rep̄
ſentationē. Nam illa duodecim lumiaria
ante cruces poſita. ſig̃ficāt duodecim apo/
ſtolos q̄ p fidem crucifixi totum mundum
illuminauerūt. He igit̄ cruces illuminātur
7 criſmate inungunt̄. quoniā 7 apoſtoli fi/
de paſſionis chriſti totū mundū illumina/
uerūt ad cognitionē. inflāmauerūt ad amo
rem. vnxerūt ad ꝯſcientie nitorem. qd̄ poleū
et ad bone vite odorem qd̄ p balſamū intel/
ligit̄. C De tertio ſc3 p q̄s pphanatur
ſciendū. q ipam domum dei p tres propha
natam legimus ſcilicet p Ieroboam p na/
buzardan. et p antiochum. Ieroboam enī
ſicut legitur. iij. Reg̃. xij. duos vitulos fecit.

ponēs vnū in Dan. ⁊ aliū in bethel. q̄ dr̄ do/
mus dei. ⁊ hͦ ꝓpt̄ auariciā fecit. ne ſcȝ regnū
ad Roboā rediret. Per hͦ ſignificat̄ ꝙ auari
cia clericoꝝ multū eccliaȝ dei ꝯtamiat q̄ in
ipis clericis multū regnat. Hiere. viij. A mi
nimo vſqȝ ad maximū oēs auariciā ſequū
tur. Bern. Quē dabis mihi de nūero plato
rū q̄ nō magis īuigilet ſubditoꝝ euacuādiſ
marſupijs q̄ȝ vicijs extirpādis. Vituli ſūt
nepotuli. q̄s in bethel. i. in domo dei ponūt.

Nota

Ecclia etiā p̱ Jeroboā ꝓphanat̄ ſi ex auari
cia vſurarioꝝ vel raptoꝝ edificat̄. Vn̄ legit̄
ꝙ cū q̄dam vſurari⁹ eccliaȝ q̄ndam de rapi/
nis ⁊ vſuris ꝯſtruxiſſet. epm̄ ad ei⁹ dedica
tionē mltis p̄cib⁹ inuitauit. Cū igit̄ eps cū
ſuo clero officiū ꝯſecratiōis ag̃et. vidit poſt
altare dyabolū ſtantē in cathedra in habitu
epiſcopali. Qui dixit epo. Quare eccleſiam
meā ꝯſecras. ceſſa iam. q2 ad me iuriſdictio
ei⁹ ptinet. q2 de vſuris ⁊ rapinis edificata ē.
Cū ergo eps ī de cū clericiſ trit⁹ fug̃et. diabo
lus ꝯtinuo ipam eccliaȝ cū grandi ſtrepitu
deſtruxit. Nabuzardan ſic legit̄. iiij. Regū
xxv. domū dei cōbuſſit. Nabuzardan auteȝ
p̄nceps coquoꝝ ſignificat illos q̄ gule et lu/
xurie dediti ſūt. q̄ de ventre ſuo deū ſuū fece/
rūt. ſm̄ q͂d dicit aplus Quoꝝ ds̄ vent̄ eſt. ⁊c
Qualiter āt venter de⁹ dicat̄. oſ̄dit Hugo
de ſancto victore ī ſuo clauſtrali dicēs. So/
lent dijs templa ꝯſtrui. altaria erigi. miſtri
ad ſeruiendū ordinari. immolari pecudes.
thura ꝯcremari. Deo ſiq̄dem ventri tēpluȝ
eſt coquina. altare menſa. miniſtri coqui. i/
molate pecudes carnes cocte. fum⁹ incēſo/
rū odoꝛ ſapoꝝ Rex anthioch⁹ q̄ fuit ſup
biſſim⁹ ⁊ ambitioſus domū dei polluit ⁊ p̱
phanauit. ſic legit̄. i. Mach. i. Per quē ſigni
cat̄ ꝙ ſupbia ⁊ ambitio q̄ vigent in clericis
q̄ nō appetūt p̱deſſe ſed p̄eſſe. multū eccliam
dei ꝯtaminā̄t. De q̄ꝝ ſupba ambitiōe ſic di
cit Bern. Honorati incedunt de bonis dn̄i
cui tamen dn̄o honoꝛem nō deferūt. Inde
is quem quotidie vides meretricius nitoꝛ.
hiſtrionic⁹ habit⁹. regius apparatus Inde
aurū in frenis ⁊ ſellis. ⁊ calcarib⁹. ⁊ plus cal
caria q̄ȝ altaria fulgent. Et ſicut p̱ tres pro/
phanata extitit. ita per alios tres dedicata ⁊
ꝯſecrata fuit. Dedicationem eni p̄mo fecit
Moyſes. ſecūdo Salomon. tertio Judas
machabe⁹. Per q͛d īſinuat̄ ꝙ in dedicatiōe
ecclie debem⁹ habere humilitatē que fuit in
moyſe. ſapientiā ⁊ diſcretioneȝ q̄ fuerunt in
ſalomone. vere fidei ꝯfeſſionē q̄ fuit in iuda

F Secūdo videndū eſt de ꝯſecratiōe
ſiue dedicatione templi ſpūalis. q͛d templū
ſumus nos. ſcȝ ꝯgregatio omniū fidelium
q͛d ꝯſtruit̄ ex lapidib⁹ viuis. i. Petri. ij. Tā
q̄ȝ lapides viui ſup̱edificati ⁊c. Ex lapidib⁹
politis. Vnde cantat̄. Tunſionib⁹ p̄ſſuris
expoliti lapides ⁊c. Ex lapidibus quadris.
Quattuoꝛ eni latera lapidis ſpūalis. ſūt fi/
des ſpes caritas ⁊ operatio. q̄ equalia ſunt.
q̄a vt dicit Grego. q̄ntum credis tantū ſpe/
ras. q̄ntum credis ⁊ ſperas. tantum diligis
q̄ntum credis ſperas ⁊ diligis. tantū opera
ris. In hͦ q̄dem templo altare eſt coꝛ noſtꝝ.
ſup̱ quod altare tria debēt deo offerri. Pri/
mū eſt ignis dilectiōis ꝑpetue. Leuitici. vj.
Jgnis ſcȝ dilectionis erit ꝑpetu⁹. ⁊ nūq̄ȝ de
ficiet in altari ſcȝ coꝛdis. Secundū eſt incen
ſum oꝛationis odoꝛifere. i. Paralip̄. vj. Aa/
ron et filij ei⁹ adolebūt incenſum ſup̱ altare
olocauſtomatis et thimiamatis. Tertium
eſt ſacrificiū iuſticie. quod ſacrificiū ꝯſiſtit
in oblatione penitentie ⁊ in olocauſto dile/
ctionis p̱fecte. et ī vitulo carnis moꝛtificate.
De his Pſal. Tunc acceptabis ſacrificiuȝ
iuſticie obla. et olo. tunc imponent ſuper al
tare tuū vitulos Templū aūt ſpūale q͛d
ſum⁹ nos ad ſimilitudineȝ templi materia/
lis ꝯſecrat̄. Primo eni ſumm⁹ pontifex
ſcȝ chriſt⁹ oſtium coꝛdis clauſum inueniēs
ter circuit dum peccatū oꝛis coꝛdis et ope/
ris ad memoꝛiā ei⁹ reducit. De hͦ triplici cir
cuitu dicit̄ Eſa. xxiij. Sume cithbaram quo
ad p̄mū. circui ciuitatē coꝛdis. ſcȝ q͂ ad ſcd̄m
meretrix obliuioni tradita. quo ad tertium

Secundo ip̄m oſtium coꝛdis clauſum
ter percutit vt ſibi aperiat̄. Percutit enim
ip̄m coꝛ ictu beneficij conſilij et flagelli. De
qua triplici p̱cuſſione dr̄ Prouerb. i. q̄ntuȝ
ad malos. Extendi manū meā ⁊c. hͦ q̄ntum
ad collata beneficia. Deſpexiſtis omne cōſi
lium meū. hoc q̄ntum ad inſpirata cōſilia.

Et increpatōes meas neglexiſtis. Ħ q̄ntum ad illata flagella. vel ter ꝑcutit dn̄s rōnalem mouet ad peccati cognitōez. ɔcupiſcibilem ad dolorē. iraſcibilē ad peccati vindictam ꝛ deteſtatōez. Tertio ipm̄ templum ſpūaleter aqua intus ꝛ extra debꝫ irrigari. Hec āt trina irrigatio ē trina lacrimaꝝ interioꝝ vel aliqn̄ exterioꝝ effuſio. Mens eni ſancti viri vt dicit Gregorius. dolore afficit̄. ɔſiderando vbi fuit. vbi erit. vbi eſt. ꝛ vbi non eſt. Ubi fuit inqt in peccato. vbi erit in iudicio vbi eſt in miſeria. vbi nō ē in glia. Qn̄ ergo īteriores vel exteriores lacrimas fundit ɔſiderando. ſcꝫ q̄a fuit ī peccato ꝛ de ipo rationem reddet ī iudicio. tūc iſtud templū iam ſemel aqua aſpergit̄. Quando aūt ꝓ miſeria in qua eſt. ad fletū ɔpungit̄. tunc ſecūdo aqua irrigat̄. Qn̄ ꝓ glia in qua nō eſt lacrimas fundit. tūc tertiā aquā aſpergit. Huic āt aque admiſcent̄ vinū ſal ꝛ cineres. q̄a cū his lacrimis dēm⁹ habere vinū ſpūalis exultatōis. ſal mature diſcretōis. ꝛ cineres profunde humiliatōis. Uel ꝑ vinū limphatum intelligit̄ humilitas xp̄i quā habuit in carnis ſuſceptōe. Uinū eni limphatū ē verbum humanatū. Per ſal intelligit̄ ſctitas ſue vite. q̄ eſt omnib⁹ ɔdimentū religionis. Per cinerē ītelligit̄ ei⁹ paſſio. Hijs igit̄ tribus cor noſtrum debem⁹ aſpergere ſcꝫ bn̄ficio incarnatōis. ꝑ q̄d ꝓuocemur ad humilitatem. exemplo ſue ɔuerſatōis. ꝑ q̄d informemur ad ſanctitatē. ꝛ memoria paſſionis ꝑ q̄d incitemur ad caritatē. Quarto ſcribit̄ in h templo cordis ſpūale alphabetum ſiue ſpūalis ſcrptura. Hec autē ſcrptura q̄ ibi ſcribit̄ triplex eſt. ſcꝫ dictamīa faciendoꝝ. teſtimonia diuinoꝝ bn̄ficioꝝ. accuſatio ꝓporum delictoꝝ. De hijs trib⁹ Romanoꝝ. ij. Cum eī gentes q̄ legē nō habent. naturalit̄ ea q̄ legis ſunt faciūt eiuſmodi legē non habentes. ipi ſibi ſūt lex q̄ oſtendūt opus legis ſcrptum in cordib⁹ ſuis. Ecce pmum. Teſtimoniū reddente illis ɔſcientia ipſoꝝ. Ecce ſecundū. Et inter ſe inuicē cogitatōnū accuſantium vel etiam defendentiū. Ecce tertiū.

Quinto debēt pingi cruces. i. aſſumi penitentie auſteritates. Que q̄dem debent inungi ꝛ igne illuſtrari. q꞉ nō ſolū ferēde ſunt patienter ſꝫ etiam libenter. qd̄ ſignificat̄ per vnctionē. ꝛ ardenter qd̄ ſignificat̄ ꝑ ignem. Unde Bern̄. Qui morat̄ in timore. cruceꝫ xp̄i portat patienter. Qui ꝓficit in ſpe portat libenter. Sed q̄ ɔſūmat̄ in caritate amplectit̄ iam ardenter. Item. Multi vident cruces noſtras. ſed nō vident vnctōnes noſtras. Qui ergo in ſe h habebit vere tēpluꝫ ad honorē dei dedicatū erit. dign⁹ plane in quo xp̄s habitet ꝑ grāz vt tandē in eo habitare dignet̄ ꝑ gliam. Quod ipe nobis p̄ſtare dignet̄ q̄ viuit ꝛ regnat de⁹ ꝑ omīa ſecl'a ſeculoꝝ amen.

Explicit legenda lombardica Jacobi de voragine ordinis predicatoꝝ epiſcopi Januenſis. Impreſſa āno dn̄i. M.cccc.lxxxvj. Finita tertia feria ante feſtum ſancti Thome apoſtoli.

Sequuntur additiones.

Sequūtur quedam
legende a quibuſdam alijs ſuperad
dite Et primo de decē milibus mar
tirum.

CLXXVIII

Paſſio et memoria

p decē miliū martirū venerat᷑ ⁊ colit᷑
decimo kl'.iulij.q̄ oēſ vna die.ꝑ xp̄i
noīe paſſi ſūt ſub adriano impatore. alijſq;
ſex regibꝰ q̄ ei venerūt ī adiutoriū. Ibi ſācti
martires cū ab impatore ad ſacrificandum
ydolis cōpellerēt᷑ dixerūt. Sacrificiū viuū
⁊ īmaculatū offerimꝰ noſmetipos dn̄o nr̄o
ih̄u xp̄o.q̄ ꝓ hūano genere naſci dignatꝰ ē.
et deſcendere de celis.m̄ltis malis affligi.et
ad vltimū voluit etiā ꝓ nobis crucifigi.quē
tu miſer ignoras. Tūc iratꝰ impator iuſſit
eos diu torq̄ri ⁊ ad vltimū crucifigi. Et oīa
tormēta q̄ paſſus eſt dn̄s noſter ih̄s xp̄s for
ti animo ⁊ fide firmiſſima ꝓ dn̄o ſuſtinuert
Locꝰ igit᷑ vbi paſſi ſūt beati martires mōs
eſt magnꝰ ⁊ vocat᷑ ararat.et diſtat ab alexā
dria ciuitate q̄ngentis q̄̄i ſtadijs. A q̄bꝰ āt
paſſi ſūt fuerūt exercitꝰ regū q̄ illi venerant
in adiutoriū trigīta milia. Hora v̊o ſexta il
lius diei terremotꝰ factꝰ ē magnꝰ.petre ſciſ
ſe ſūt.ſol obſcuratꝰ ē. ⁊ oīa ſig̃ q̄ in paſſione
dn̄i viſa fuerūt etiā ibi viſa ſūt. Tunc ſancti
martires fundētes orōem ad dn̄m dixerūt.
Dn̄e d̄s memēto noſtri ī h̄ patibulo crucis
⁊ ſuſcipe petitionē noſtrā.⁊ ea q̄ a te expoſci
mus nob̄ ꝯcedere digneris.vt quicūq; me
moriā noſtri corde et ore cū ieiunio ⁊ deuo
tiōe celebrauerint mereāt᷑ a te aſſeq̄ fructuo
ſam mercedem tribuēdo eis ſanitatē corpo
rum.medicamē aīe.⁊ in domibꝰ eoꝝ intus
⁊ foris bonoꝝ oīm vbertatē ꝯcede. Et ſi in
prelio fuerīt.nō eis nocere p̄ualeāt inimici
viſibiles ⁊ inuiſibiles.te ꝓ eis pugnāte.ſ; ſic̄
plac; tibi armis tuis eos ꝓtege. Dieſq; vnꝰ
ieiunij noſtre paſſionis vnum penitētialē
annū cōpleat obſeruantibꝰ ſe deuoto corde
Et h̄ dn̄ator dn̄e a te poſcimꝰ. diſſipa omē;
occupationē ⁊ omē; immundū ſpūm. om
nēq; infirmitatē eoꝝ expelle.q: glorioſum ⁊
laudabile eſt nomē tuū p oīa ſecula ſecl'oꝝ.
Et reſpondētibꝰ omnibꝰ amen. facta ē vox
de celo dicens Que petiſtis dilectiſſimi mei
ſcitote vos īpetraſſe. Gaudete q̊; ⁊ letamini
q: orōes veſtre corā xp̄o ⁊ īmortali rege ve
raciter ſūt exaudite. Et his dictis ī cōfeſſiōe
emiſerūt ſpūm.veraciter ꝑcepturi p̄mia re
gni celoꝝ amen.

CLXXIX

De viſitatiōe beate virginis ma rie ad Elizabeth.

Beatiſſima uirgo

b dei a ſuis p̊mordijs deo ꝯſecra
ta ꝓpter bn̄ficia eiꝰ inaudita ex
hibita populo inuocanti.omēs in neceſſita
te ꝯſtituti ad eam cōfugiūt.tanq̄; ad ſingu
lare remediū.vbi humanū ſubſidiū nō ſuf
ficit requiſitum. Diſpoſuit nanq; omīa in
feriora.ſua ſapientia ꝓuidētia induſtria et
grā propulſata. Ubi gubernatrix ſeculi et
ētrene potentie.in maria. Ubi mater miſeri
cordie ⁊ impetratrix venie.ī maria. Ubi ma
ter militantis eccleſie in maria. Ubi aduo
cata ſeculi.in maria. Huius rei ꝯſideratio
ne vrbanus romanꝰ pontifex ſextꝰ. dure fe
rens materiā ſciſmatis occurrentē. perpen
dēſq; aīo ꝑſpicaci ꝙ btā v̊go ſit peritiſſima
aduocata delinquentiū viatoꝝ. reparatrix
ſagaciſſima diſcrepantiū aīoꝝ.⁊ viſitatrix
diligentiſſima errantiū ſinguloꝝ. Pro grā
extinctionis ſciſmatis impetrāda pie ſtatu
it.ꝙ licet feſtū viſitatiōis marie ad elizabeth
illo tēpe poſt annūciationē dn̄icam debue
rit celebrari. q̊ ipām elizabeth viſitauit ꝓpt̄
maximas v̊tutes inibi operatas.q̄a tamen
eccl'ia illo tp̄e circa officiū quadrageſimale
aut paſſionē chriſti ſpecialiter occupat᷑. ne
tanta officij ſolennitas p̄termittat᷑ ad laudē
et gl'am v̊ginis glorioſe idē vrbanꝰ ſextꝰ pie
ſtatuit viſitatōis p̄fati feſti memoriā. in cra
ſtinum octauaꝝ beati Johannis baptiſte.
cum octauis ſequētibꝰ de feſto viſitationis
marie a cunctis fidelibꝰ celebrari. Ut āt oīs
fidelium multitudo ad memoriā p̄fate viſi
tationis marie ad elizabeth artius et deuo
tius excitet᷑.voluit idē vrbanus vt oībꝰ vere

ꝯfeſſis ꝛ ꝯtritis dictū feſtū viſitatōis marie celebrantib⁹ cū octauis. loco diſtributionū materialiū. ī eccleſijs fieri ꝯſuetis. de theſauro ſpiritali. ve indulgētie. ſicut ī feſto corpis xp̄i futuris tēpib⁹ effectualit̄ elargirent̄. Cū igit̄ angel⁹ nūciauit marie ꝙ inuenit grām apud dn̄m. ꝛ ꝙ de ea ꝯcipet̄ fili⁹ dei ad ſalutē oīm ipſoꝝ q̄ʒcito ipſa credidit ſtatim ꝯcepit ī vtero vbū dei. Et poſt grās exhibitas d̄ tā-to bn̄ficio ſibi facto ex mag̃ caritate ꝛ pietate ſtuduit ſuā cognatā elizabeth. iā ſex mēſibus grauidatā in hierl̄m ſalutare. ꝛ ſibi cō-pati ꝛ ſuire. Vn̄ d̄r de eadē. Exurgens maria abijt ī mōtana cū feſtinatōe ī ciuitatem iude: ꝛ ītrauit domum zacharie et ſalutauit elizabeth. Abijt igit̄ maria ī mōtana cum feſtinatōe. q꜖ ab angelo ī itinere facilit̄ ducta fuit. ſpūſſancti īflamatiōe p obrupta mō-tiū ducebat̄ q̄ eiuſdē ſpūs motione ſuauiter fuit agitata. Brā igit̄ maria in dn̄o cōfidēs hilarit̄ trāſmigūit ſup cacumīa montiū ſicꝫ paſſer. In aſperitate itineris cōgaudebat p viā ſuauitatē colloquioꝝ aſpernabat̄. bona mentiū in hierl̄m collaudabat. hierl̄m ī mō-tanis celerrime cupiebat. Noluit ibi īueniri ī publico vel videri. ſʒ abijt feſtināt̄. Abijt cū feſtinatōne ī ciuitatē iude vt iohes pcurſor dn̄i ſtatim ſc̄tificaret̄ in vtero. vt xp̄i īcarnatio ī ciuitate magis publica pādet̄. et vt de illo loco ad fines t̄re tātoꝝ myſterioꝝ declaratio vlteri⁹ pāderet̄. Et ītrauit domum zacharie. ꝛ ſalutauit elizabeth. Ecce qūo intrauit ſupior ad minorē. dn̄a ad ſeruā. regina celi ꝛ terre ad famulā ꝛ ancillā. vt ſic laudādo laudib⁹ elizabeth viſitaret. ꝛ laus eius laudes reciprocas reſonaret.

Tenor bulle per bonifaciū papā ix. trāſmiſiſſe ad diuerſas mūdi partes ſuper feſto viſitatōis btē marie virginis ad elizabeth.

Bonifaci⁹ ep̄us ſeruus ſeruoꝝ dei. ad ꝑpetuā rei memoriā. Supni benignitas cō-ditoris humanā naturā ad ſimilitudinem ſuā creatā miſericordi pietate reſpiciens. et collapſam fore pͥmi parētis lapſu ꝯſiderās illā miro decreuit ꝯſilio releuare. vt ſcʒ verbum ſupnum qđ erat in pͥncipio cū a mortis nexibus liberaret. Voluit igit̄ pij patris q̄ nos dilexit caritas. tpe veniētis plenitudinis verbum ip̄m ſupnum ſub forma ſerui carnē noſtre mortalitatis aſſumere. vt tādē mortē noſtrā moriendo deſtrueret. ac damnationis ſn̄iam ſimul ꝛ maculā quā p reatum pͥmi hoīs generis hūani poſteritas incurriſſe noſcebat̄. clemens vbi etni bonitas aboleret. Quapropter de clara ſtirpe regia dauiticā pelegit vginē in cui⁹ vtero myſtico ſpiramine verbū ip̄m carnē ſuſcipet vt egrederet̄ iuxta verbū ꝑpheticū vga de radice ieſſe. ꝛ flos de radice ei⁹ aſcēderet ꝛ requieſceret ſpūs dn̄i ſup eū. Prouectā reginā inclitā in matrē eligens q̄ tanto regi digna fuit corpis thalamū ꝑparare. de q̊ tāq̄ʒ ſponſus p̄ filijs hoīm ꝓcederet ſpecioſus. locum in nazareth. q̄ flos ſiue ſanctitas d̄r ad ſuā ꝯceptionē elegit. In q̊ p angelica ſalutatōis eloquia ipſi⁹ incarnati vbi myſteria miraq̄ʒ fuerūt ſolennia celebrata. Ibi enī noſtre ſumpſim⁹ exordia redemptōis. ibiq̄ʒ pͥmuʒ dies ſanctificatōis illuxit. q̄ nobis de ſalute ſpem intulit. et de eternitate leticiā. In hoc etenī tante fecūditatis loco vgo regia venuſtiſſima a dn̄o ꝯſecrata flos caſtitatis. vas celeſtis gratie mūdiſſimū oīm vtutū floribus redimita. cuius pulcritudinē ſol ꝛ luna mirant̄. redemptorē gentiū vgo cōcepit. datura lucē gentib⁹ ſub mortis caligine cō-ſtitutis. Sane ipa regina celoꝝ ī c⁹ ſe clauſit viſcera dei fili⁹ factus hō ex tanti honoris faſtigio ſibi p angelū nūciato nequaq̄ʒ elatōis aſſumpſit ſpūm. ſʒ tanq̄ʒ ancilla humilis q̄ʒuis effecta mat̄ dn̄i. humilitatis ſue quā reſpexit dn̄s exequēs officiū. exurgens maria abijt in montana cū feſtinatōne. Et queadmodū ab angelo humillime ſalutationis ſuſcepat oraculū. ſic et elizabeth hūiliter ſalutauit. Elizabeth vō vt ſalutationē audiuit vgīs glo̊ſe. repleta ſpūſctō. ꝛ īcarnati vbi myſteriū ī vtero ſentiēs vginali. voce magna exclamauit ꝛ dixit. Bn̄dicta tu īter mulieres ꝛ benedict⁹ fructus vētris tui. Et vn̄ mihi vt veniat mater dn̄i mei ad me. Ecce eī vt facta ē vox ſalutatōis tue ī aurib⁹ meis exultauit pre gaudio infans in vtero meo

Et btā q̄ credidiſti. q̊niā pficiēt in te q̄ dicta
ſūt tibi a dño. Ad q̄ v̄go venerāda ī būilita/
tis ſpū rñdens. illd̄ mirabile cāticū decanta
uit. Magĝficat aīa mea dñm. Et exultauit
ſpūs meꝰ ī deo ſalutari meo Quia reſpexit
būilitatē ancille ſue. Ecce ei ex h̄ btām me di
cēt oēs generatōes. Quia fecit mihi magĝ q̄
potēs ē. ⁊ ſanctū nomē eiꝰ. Et miſcdia eiꝰ a
ꝓgenie in ꝓgenies timētibꝰ eū. O magnuꝫ
myſteriū. o admirabile cōmertiū. o īeffabi/
le ſacramētū vt matres d̄ pignoribꝰ q̄ geſta/
bāt ī vteris in ſpū pñtarēt. ⁊ et ꝓphetarēt Et
vt ſacri euāgelij pādit hiſtoria. celi regia gra
uida ptu ꝯſecrāda diuīo. ꝓ būilitatis āplio
ri ſignaculo p̄curſoris ſui quē geſtabat filij
genitrici ĝui de būanitatis īpēdet obſequiū
Quo īpenſo cōpletoqꝫ hmōi viſitatōis q̄ī
triū menſiū tpe ī domū ſuā ē reuerſa. Hec ē
eī illa d̄ q̄ ſacra canūt eulogia. Sole amicta
lunā habēs ſub pedibꝰ ſtellis coronari me/
ruit duodenis. Hec ē illa q̄ ī ſuis caſtis vi/
ſceribꝰ celi t̄reqꝫ geſtauit opificē. Et ſola cū/
ctas h̄eſes īteremit. Et ꝓ xpiano ꝑplo vt ad/
uocata ſtrenua ⁊ exoratrix puigil ad regem
quē genuit ītercedit. Igit̄ felicis recordatio
nis vrbanꝰ papa. vj. dignū reputās ⁊ debitū
vt feſtū viſitatōis ipīꝰ btē marie v̄gīs q̄ñ vt
p̄fert̄ viſitauit elizabeth. ī d̄i ecclīa celebrarēt
q̊niā teſtimonio ſcti ſuffultū euangelij būa/
nis neq̄t rōnibꝰ detractari Ac attendens ꝙ
laudes tāte v̄gīs būana lingua nō ſufficit
exp̄mere. Nec etiā ſcti ⁊ iuſti eā ī cꝰ ille queꝫ
celi cape nō poterant. ſe ꝯtulit aula v̄ginali.
dignis laudū p̄conijs ad plenuꝫ efferre po/
tuerūt. Et ꝯſiderās dictꝰ papa ꝙ ex q̊ dñm ī
ſanctis ſuis laudāꝰ. q̄ntomagĝ ī veneratiōe
btē marie v̄ginis matris ipīꝰ exultātibꝰ ani
mis collaudare ⁊ eiꝰ laudū augēdo titulos
grās inferre queꝫ genuit filio debeāꝰ. Que
etiā exaltata ſup ſidera. ſtellato ꝯſedet ſui ſo
lio genitoris. Nec et̄ diuīe viſus fuiſſet reſi/
ſtere volūtati q̄ tam ſibi q̄ꝫ alijs viris deuo/
tis ad hmōi ſanctā feſtiuitatē celebrandam
vt pie idē papa credidit. dignata fuit mentē
inſpirare. Deliberatōe etiā ſup h̄ matura p̄
habita. De fratrū ſuoꝝ ſctē romane eccleſie
cardinaliū ꝯſilio ad exaltatōeꝫ fidei catholi
ce. digne ⁊ rōnabilit̄. vicꝫ ſexto ydꝰ aplīs. pō
tificatꝰ ſui āno. xj. ſtatuit vt feſtuꝫ p̄fatū vicꝫ
viſitatōis btē marie v̄gīs q̄ñ vt p̄fert̄ viſita/
uit elizabeth. ſexto nonas iulij annis ſingul̄
ī dei ecclīa cū laudū cātico. leticie iubilo. cor
diſqꝫ tripudio. ſub duplici officiō ꝑ orbē vni
uerſū ſolennit̄ celebraret̄. Suaſit etiā ⁊ ꝯſu/
luit idē vrbanus ſextꝰ. vt ipīꝰ feſti vigilia vt
vigilia natiuitatis ⁊ aſſūptōis p̄dicte v̄gīs
feſtiuitatū. etiā in obſ̄uatōe ieiunij deuotiꝰ
obſ̄uaret̄. Et mādauit ꝙ ſilr̄ non tm̄ duplex
officiū abſqꝫ alicꝰ ſancti cōmemoratōne. ex
ceptis p̄mis veſperis ante octauā apoſtolo
rū petri ⁊ pauli. ⁊ officio totius diei octaue.
cū cōmemoratōe tm̄ eiuſdem noui feſti. per
ſeptē ſeq̄ntes dies in dei ecclīa cū celebritate
debita cantaret̄. Ac etiā volens idē vrbanꝰ
papa xpifideles ad colendū tante feſtū v̄gi/
nis ⁊ etiā celebrandū. donis ſpūalibꝰ aīare.
ipoſqꝫ myſticis d̄ theſauris militātis ecclīe
bñdictionū muneribꝰ cupiēs p̄uenire. Om
nibꝰ v̄e penitētibꝰ ⁊ cōfeſſis. Qui matutīali
officio feſti eiuſdē in ecclīa q̄ idēꝫ celebraret̄
intereſſent centuꝫ. Qui vero miſſe totidem.
Qui āt p̄mis ipīꝰ feſti veſpis. ſimilit̄ centū.
Qui āt ſecūdis totidē. Illi v̄o q̄ p̄me tertie
ſexte none ac cōpletorij officijs itereſſent ꝓ
qualibet horaꝝ ipaꝝ q̄draginta dies. Illis
āt q̄ ꝑ octauas feſti p̄dicti matutinalibꝰ ve/
ſperoꝝ miſſe ac p̄dictarū horarū officijs in/
tereſſent centū dies ſingulis octauaꝝ ipaꝝ
diebꝰ. de omnipotētis dei miſcdia ⁊ beatoꝝ
petri ⁊ pauli aplōꝝ eiꝰ autoritate confiſus.
de iniūctis ſibi penitentijs miſericorditer re
laxauit. Ne aūt ꝓ eo ꝙ ipīꝰ vrbani p̄deceſſo/
ris noſtri ſupueniente obitu lrē apoſtolice
ſup p̄miſſis ꝯfecte nō extiterint. hmōi cōſti/
tutio dicti p̄deceſſoris fruſtraret̄ effectu. vo/
lentes ⁊ autoritate aplīca decernentes ꝙ hu
iuſmodi cōſtitutio a dicto die vicꝫ. vj. ydus
aplīs ꝑinde ſortiat̄ effectū ac ſi ſup ea dicti p̄
d̄ceſſoris lrē ſub ipīꝰ diei data ꝯfecte fuiſſent
ꝓut ſuperiꝰ enarrat̄. Quodqꝫ p̄ſentes lrē
ad ꝓbandum plene conſtitutionem huiuſ/
modi vbiqꝫ ſufficiant. Neqꝫ ad id probatō
nis aliud adminiculum requirat̄. Uniuer
ſos igit̄ patriarchas archiepōs epiſcopos

De uiſitatiõe beate marie uirgĩs ad elizabeth

⁊ alios eccliaꝝ ꝑlatos monemꝰ ⁊ hortamur
in dño ꝑ apl̃ica eis ſcp̄ta ĩ v̓tute ſctẽ obediẽ-
tie diſtricte ꝑcipiẽdo mãdãtes. ⁊ in remiſſio
nẽ peccaminũ iniũgẽtes. Quatenꝰ tã glio-
ſum feſtũ ⁊ celebre ãnis ſingulis .vj. nonas
iulij vt ꝑfert deuote ac ſolẽniter celebrent ac
ieiuniũ hmõi vigilie ſuadeãt in augmentũ
meriti obſ̄uari. Et faciãt ꝑ vniuerſas ecc̃ias
ſuaꝝ ciuitatũ ⁊ dyoceſiũ celebrari ac officiũ
pagi ſupradictũ. vt pia eiuſdẽ v̓ginis intceſ-
ſione. ipſi xp̄ifideles h̓ a noxijs ꝓtegi. ⁊ ĩ futu
ro ſempitna cõſeq̂ gaudia mereant̃. Nulli
ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginam noſtre
volũtatis. ꝯſtitutiõis. munitiõis. hortatõis
⁊ mãdati infringere vl̓ ei auſu temerario cõ
traire Si q̃s aũt hattẽptare ꝑ̄ſumpſerit. idi
gnationẽ oĩpotẽtis dei ⁊ beatoꝝ petri ⁊ pau
li apl̓oꝝ eiꝰ ſe nouerit incurſuꝝ Datũ rome
apõ ſctũm petꝝ. v. idꝰ nouẽbris põtificatus
nr̃i ãno ꝑ̇mo. videlꝫ ſb̓ ãno dñi. mcccclxxxix.

Ex ſermone venerabilis Bede

Beata dei genitrix v̓go ſꝑ maria templũ
dñi ſacrariũ ſpũſſancti. cũ ab angl̓o ſaluta-
ta fuiſſet. ſeqꝫ ꝓle grauidã cognoſceret ꝯfeſti
in mõtana ꝑrexit portãs a quo portabat̃. et
apte poſt viſionẽ angl̓i btã dei genitrix ĩ mõ
tana ſubijt q̃ guſtata ſuauitate ſupnoꝝ ciui
um. hũilitatis greſſibꝰ ad alta v̓tutũ ſe tranſ
tulit. Intrat igit̃ domuꝫ zacharie atqꝫ eliza
beth. quã ſeruũ ⁊ ꝑcurſorẽ dñi pariturã no-
uerat. Salutat nõ quaſi dubia de oraculo
qđ accepat. ſꝫ vt ḡtulatura de dono qđ ꝯſer-
uã accepiſſe didicerat. Nõ vt v̓bũ angl̓i mu
lieris atteſtatõe ꝓbaret. ſꝫ mulieri ꝓuecte eta
tis v̓go iuuẽcula miniſteriũ ſedula ĩpẽderet
Ut aũt audiuit ſalutatõnẽ marie elizabeth
exultauit infans ĩ vtero eiꝰ ⁊ repleta eſt ſpũ-
ſancto Elizabeth. Et exclamauit voce maḡ.
Recte voce maḡ q̓ꝛ dei dona cognouit. Re
cte voce magna. q̓ꝛ illũ quẽ vbiqꝫ ꝑ̄ñtẽ noue
rat etiã corꝑalit̃ adeſſe ſentiebat Maḡ eteñ
voce nõ tã clamoſa q̃ꝫ deuota ĩtelligẽdũ eſt
Neqꝫ eñ modice vocis deuotiõe dñm lau
dare voluit. q̃ ſpũſctõ plena flagrabat. q̃ ⁊ il
lum in vtero geſtabat. q̇ in natiſ mulieꝝ ma
ior nemo eſt. Eũ eteñ aduenisse gaudebat.
q̃ ꝯceptꝰ ex carne matris v̓ginis filiꝰ altiſſi-
mi vocaret̃ ⁊ eſſet. Exclamauit aũt voce ma
gna elizabeth ⁊ dixit. Bñdicta tu inter muli
eres. O v̓o benedicta inter mulieres. q̃ ſine
exẽplo muliebris cõditiõis cũ decore v̓gini
tatis gauiſa es honore parẽtis. Et bñdictuſ
fructꝰ vẽtris tui. Nõ q̓ꝛ tu bñdicta. iõ bñdi-
ctus fructꝰ vẽtris tui. ſꝫ q̓ꝛ te ꝑ̄uenit in bñdi-
ctionibꝰ dulcedinis. iõ tu bñdicta. Bñdicta
tu inq̇t inter mulieres q̃ illã generalẽ male-
dictionẽ euaſiſti q̃ dictũ eſt. In triſticia pa-
ries filios. Et nihilominꝰ illam q̃ ſecuta eſt.
Maledicta ſterilis in iſrael Ac ſingularem
ꝯſecuta es bñdictionẽ. vt nec ſterilis mane-
as. nec cũ dolore ꝑturias. Et bñdictꝰ fructꝰ
vẽtris tui Nec ipſe generali ſanctoruꝫ more
bñdictus. ſꝫ ſicut ait apl̓s. quoꝝ patres ex q̇
bus xp̄s ſc̓m carnẽ q̇ eſt ſuꝑ oĩa deꝰ bñdictꝰ
in ſecula. De hꝰ ortu fructꝰ pſalmiſta miſti
co ſ̓mone teſtat̃ dicẽs. Eteñ dñs dabit beni
gnitatẽ ⁊ terra noſtra dabit fructũ ſuũ. De-
dit q̇ppe dñs benignitatẽ q̓ꝛ genꝰ humanũ a
reatu ꝑ̄uaricatiõis ꝑ vnigenituꝫ ſuũ libera
re diſpoſuit. Dedit benignitatẽ. q̓ꝛ eiꝰ ingreſ
ſu virginal̓ vteri templũ ſanctiſpũs grã ꝯſe-
crauit. Et terra noſtra dedit fructũ ſuũ. Q̓ꝛ
eadẽ virgo q̃ de terra corpꝰ habuerat filium
genuit. diuinitate q̇dẽ deo patri coequalẽ. ſꝫ
ſibi carnis veritate ꝯſubſtãtialẽ. De h̓ ⁊ iſai
as templũ hũane redẽptionis ĩtuẽs ait. In
illa die erit germẽ dñi in magnificẽtia ⁊ glia
⁊ fructꝰ terre ſublimis. Germẽ nãqꝫ dñi fu-
it in magnificẽtia ⁊ glia qñ ſupnꝰ dei filiꝰ in
carne tꝑalis apparẽs magnitudine v̓tutũ ce
leſtiũ mũdo clarꝰ effulſit. Fructꝰ q̊ꝫ terre ſb̓
limis effectꝰ eſt. qñ carnẽ quã de noſtra na-
tura mortalẽ deꝰ ſuſcepat v̓tute v̓ſatiõis ĩ
mortalẽ iam redditam ad celos ſubleuauit.
Recte ergo dr̓. Bñdicta tu inter mulieres. ⁊
bñdictꝰ fructꝰ vẽtris tui. Bñdicta eſt incõ-
parabilit̃. q̃ ⁊ diuini germĩs gliam ſuſcepit.
⁊ coronã integritatis ſ̓uauit. Bñdictus fru
ctus vẽtris illiꝰ. ꝑ quã ⁊ ſemẽ incorruptiõis
ſupne hereditatis quã ꝑdidimꝰ in adã fra-
ctũ recipimꝰ. Et vere ac ſingularit̃ bñdictꝰ.
q̇ nõ noſtro more poſtq̃ꝫ natꝰ eſt grãm bñ-
dictionis a dño ꝑcepit. ſꝫ ⁊ ip̃e ad ſaluandũ
mundũ bñdictꝰ venit ĩ noĩe dñi. Et vnde h̓

mihi vt veniat maṫ dn̄i mei ad me. O q̄nta
in ꝓphetiſſe mēte hūilitas. q̄ȝ ver⁹ ſermo dei
quē dixit. Sup quē reqeſcit ſpūs niſi ſuper
humilē ⁊ qetū ac trementē verba mea. Ma
trē quidē dn̄i q̄ ad ſe venerat mox vt vidit eē
cognouit. Sȝ nihil in ſe tal' meriti reperiens
quo digna fieret a tāta hoſpite viſitari. Vn̄
hoc mihi inq̄t vt veniat maṫ dn̄i mei ad me
Qui nimirꝫ ſpūſſctūs q̄ ei donū ꝓphetie cō
tulit. mun⁹ parit̄ humilitatis p̄ſtitit. Pro⸗
phetico repleta ſpū genitricē ad ſe aduētaſſe
ſaluatoris intelligit. Sed humilitatis ſpiri⸗
tu circūſpecta. min⁹ dignā ſe eius aduentu
deprehēdit. Ecce enī vt facta eſt vox ſalutati
onis tue in aurib⁹ meiſ exultauit in gaudio
infans in vtero meo. Intellexit elizabeth eo
dē quo impleta erat ſpiritu reuelāte q̄d exul
tatio illa ſui ſignificaſſet infantis. hoc eſt il⸗
lius veniſſe matrē cui⁹ ipe p̄curſor ac demō
ſtrator eſſȝ futur⁹. Et q̄ȝ mirāda. q̄ȝ cita ſcti⸗
ſpūs oꝑatio. Nulla q̄ppe in diſcēdo mora ē.
vbi ſpūſſanct⁹ doctor adeſt. En vno eodēqȝ
momēto cū voce ſalutātis gaudiū naſcit̄ in
fantis. q̄r dn̄i vox ad aures ꝑuenit corꝑales.
virt⁹ ſpūalis cor intrauit audiētis. nec ſolū
genitricē ſȝ ⁊ ſobolē amore dn̄i aduenientis
accēdit. Vnde mox eadē p̄curſoris domini
genitrix ea que in occulto cognouerat his q̄
ſimul aderāt ⁊ audiebant palā euāgelizare
curauit. Nā ſubdit. Et beata que credidit. q̊
niam ꝑficient̄ ea que dicta ſunt ei a domīo.
Nā ex hoc quoqȝ ꝑ ſpūm didicit Elizabeth
que angel⁹ ad mariā v̓ba ꝓtulit. q̄ illa mox
euāgelizāti credidit q̄ hec diuina oꝑante po
tentia abſqȝ vlla eſſent dubietate cōplenda.
Mirūqȝ in modū idē ſpūs eā cuȝ impleuit
p̄ſentiū ſimul p̄teritorꝫ ⁊ futurorꝫ ſcientia in
ſtruxit. De p̄ſentib⁹ nāqȝ ſe edoctā mōſtra⸗
uit. cū beatā mariā matrē dn̄i ſui vocās. q̄a
redemptorē humani generis in vtero geſta
ret indicauit. Vn̄ etiā fructū vētris eius ſin
gulariter bn̄dictū ē̓ſſe ꝓfeſſa eſt. Preteritorꝫ
ſe noticiā accepiſſe ſignauit. que ⁊ v̓ba ange
li ad mariā ⁊ ꝯſenſum marie credētis ſibi i⸗
notuiſſe prodidit. Sȝ ⁊ futurorꝫ ſcientiā ſibi
nō negatā intimauit. cuȝ ꝑficienda a dn̄o q̄
ei dicta eſſent aperuit. Quiſ aūt fratres mei

dicere quis eſtimare ſufficiat q̄ tunc gratia
ſpūs dei genitricē repleuit. cū tanta in matre
p̄curſoris lux doni celeſtiſ emicuit. Verꝫ au
diamus v̓ba que dixit. ſi forte ex his aliquā⸗
tulū valeam⁹ dinoſcere q̄d intus habuerit.
Audita ergo r̄n̄ſione elizabeth. qua eaȝ bea
tam inter mulieres p̄dicauit. matrē domini
ſui cognominauit. fidē fortē laudauit. ad cu
ius ingreſſum ſeipſam cū filio ſpūſancto re
pletā eſſe ſignauit. nō amplius tacere potuit
dona que ꝑceperat. ſed q̄ ſꝑ aīo gerebat v̓bi
aptū temp⁹ inuenit. etiā deuota oris ꝓfeſſio
ne patefecit. Nāqȝ vt virginalē decebat pu⸗
dorē. acceptū diuinitus oraculū aliquādiu
ſilentio tegebat archanū myſterij celeſtis in
ſui pectoris abdito venerabat̄ occultū expe
ctabat reuerēter donec ipe donorū diſtribu
tor quid ſibi doni ſp̄alis tribuiſſet. q̄d ſecre⸗
ti reuelaſſet quādocunqȝ vellet oñderet. At
poſtq̄ȝ eadē que ſibi erāt chariſmata p̄ſtita.
per alios ſpū reuelāte eē patefacta cernebat
mox etiā ipa theſaurꝫ celi quē in corde ſerua
bat aperuit. Ait ergo. Magnificat aīa mea
dominū. ⁊ exultauit ſpūs meus in deo ſalu
tari meo ⁊c. Quib⁹ p̓mo dona ſibi ſpecialit̄
ꝯceſſa cōfitet̄. Deinde generalia dei bn̄ficia
quibus generi humano in eternū conſulere
non deſiſtit enumerat. Eius autē aīma do⸗
minū magnificat q̄ omēs iteriores hoīs ſui
affect⁹ diuinis laudib⁹ ac ſeruitijs mācipat
qui obſeruātia p̄ceptorū dei ſemꝑ ei⁹ poten
tiam maieſtatis ſe cogitare demōſtrat. Ei⁹
ſpūs in deo ſalutari ſuo exultat. quē nihil in
terrenis libet. nulla caducarꝫ rerꝫ affluentia
emollit. nulla aduerſitas frāgit. ſed ſola illi⁹
a quo ſal⁹ ſperatur eterni ſui cōditoris me⸗
moria delectat. Que cū omnib⁹ ꝑfectis ver
ba recte cōueniāt. maxime tn̄ ea beatā geni⸗
tricē ꝓferre decebat. que meriti p̓uilegio ſin⸗
gularis ſpiritali ipſi⁹ dilectōe flagrabat. cu
ius corporali cōceptione gaudebat Que iu
re in ieſu. id eſt. in ſalutari ſuo ſpeciali p̄ cete
ris ſāctis gaudio potuit exultare. quia quē
perpetuū ſalutis autorē nouerat hunc ipm
tꝑali ortu de ſua carne naſciturū eſſe ſciebat
quaten⁹ in vna eadēqȝ pſona veraciter ſu⁹
fili⁹ eſſet ⁊ dn̄s.

CLXXX
De ſancto Arbogaſto

Sanctiſſimi ſacerdotis xp̄i arbogaſti exortū vł pueraſtionē ei⁹ a puero ad pueectionem vſq₃ pontificat⁹. ſeu antiquitas obliterauerit vel ſcriptoꝝ raritas nō declarauerit quia ſcriptio nō docet incertū habet. At vō tanti patris inſignia q̄bus in dieb⁹ ſuis miracul' choruſcātib⁹ claruit nō ex toto ſunt ſilentio oppreſſa. q̄ p aures fideliū trāſeūdo. poſteris narrātib⁹ aurib⁹ noſtris ſunt infuſa. Tradūt nāq₃ eū in tpib⁹ dagoberti regis. cū ſancta eccl'ia lōge lateq₃ flores doctrine catholice ſuaue redolētes diffunderet ⁊ v̄bū dei vſq₃quaq₃ pſpere curreret. de aq̄tania pgreſſum. diuino nutu argētinenſis eccl'ie cathedrā pſediſſe. ſuſceptū q₃ culmē regiminis feliciter gubernatōe diu rexiſſe. Hic beatus xp̄i ſacerdos p̄fato regi amica familiaritate adeo eſt innex⁹ vt eo intra regalē aulā aſcito illi⁹ alloquio delectaret̄. ꝯſilio vteret̄. Qua iocūditate cū vterq₃ ſuo. rex in regno. ep̄s in epiſcopatu pſpere ſe ageret̄. hoſtis humani generis inuidia res leta v̄tit̄ in ꝯtraria. Nā cū quadā die venatores regis more ſolito apꝝ inſequerent̄ in ſaltu. regis etiā fili⁹ q̄ erat ei vnic⁹ pariter cū eis in eodē diſcurſu feſtinauit. Cū aūt illi p nemora queq₃ ⁊ diuerſos anfractus cū canib⁹ oberraret. ſol⁹ relictus ſingulari occurrit incaut⁹. Quo viſo ſonipes in q̄ ſedit pauefact⁹. curſum retorquēs i fugā₃ vertit̄. Puer vō cū eū freno retinere conaretur. ⁊ in alterā ptē habenā ſtrictius traheret heu nimiū prius a ſella eſt plapſus. Adhuc aūt habena quā in manu tenebat inherēs p terrā tract⁹. calcib⁹ eq̄ miſerabilit̄ eſt ꝯtrit⁹. Quē ſui pediſſeq̄ diu queſitū ⁊ ita inuenientes attritū. nō ſine maximo merore tollētes. ⁊ in eq̄s leuātes. funere lugubri domū ſunt reuerſi. Cū aūt in palatio regis q̄d factū fuit pſonaret. quāt⁹ vndiq₃ ꝯcurſus viroꝝ₃ ac mulieꝝ. quāt⁹ plāct⁹. q̄nt⁹ eiulatus regales edes. vicos. cāpos. vbicunq₃ auditū eſt iple uerit. nemo valet explicare. Interea puer in lecto collocat⁹. altera die vita p̄nti eſt exutuſ. Quid igit̄ hmōi ꝑcuſſionis facto opus ſit. ⁊ quō regis dolorē mitigaret̄. cū ſecū quererent. tandē cōſilio inuēto vt ep̄s inuitet̄ regi ſuggerūt. Q̄d ille deuotiſſime amplectens. mox ſine dilatione legatis directis. vt ad ſe ep̄s omni feſtināntia fatigare ſe dignet̄ expoſcit. Nec mora. iuſſa faciūt. ep̄m adeūt. cām inuitatiōis nō ſine luctu exponūt. Ille vero audito caſu amici tot⁹ ſpū ꝯturbatus flens multūq₃ gemēs. ſtatim pperare nō diſtulit. Nec min⁹ interea rex ad aduentū pōtificis impatiēs egreſſus. ſenē eminꝰ feſtinantē cōſpicat⁹. fuſis lacrimis. velato capite. multis comitātib⁹ atq₃ lacrimātib⁹ ſtipat⁹ occurrit. Qui cū ſe inuicē ſolito ſalutare pararet̄. p nimio cordis dolore vox beſit in gutture. Quantū lacrimaꝝ ex vtraq₃ parte fluxerit. nulli cognitū eſſe poterit. Tandē luctu ſatiati. cū nox aduenſſet ⁊ omēs ſopor grauiſſimus oppreſſiſſet. ad orōem pceſſit ep̄s. Quō aut q̄b⁹ verbis orauerit nō patet. q̄d aūt impetrauerit nō latet. Finita aūt orōne acceſſit ad feretrū. electiſq₃ omnib⁹ ad exeq̄as vigilantib⁹. flexis genib⁹ cōmittit ſe beate Marie patrocinijs. vt illa q̄ vitā₃ mūdo genuit. vitā puero impetraret a filio. Inter orādū puer ſurrexit. exutūq₃ funebrib⁹ īdumētis. q̄bus an̄ vſus eſt ep̄s iuſſit indui regalibuſ. Igit̄ q̄ huic officio aderāt clamorē gaudij diuti⁹ cohibere nō poterāt q̄n libere eruptū atriū omnēq₃ aulā regis vociferatu maxīo implebant. Quo oēs a ſomno excuſſi huc illucq₃ diſcurrebāt. cām tāti ſonit⁹ ignorātes. Necnō rex ipſe q̄ tūc primū parū ſomni carpebat exterrit⁹. nā nimiū₃ triſtis tota nocte iacebat inſomnis. cubiculū vbi tāt⁹ fragor exort⁹ eſt feſtin⁹ erupit. Quanta leticia cor ei⁹ pulſauerit. fuſe p gaudio lacrime teſtant̄ cū reuiuiſcere vidit. p quo ſi eū₃ recipet ipſe mori ꝯcupiuit. Vocata mater ad ſancti viri pedes feſtinat. q₂ cor ei⁹ triſte fili⁹ viuus mulcebat. Necnō oēs q̄ ad funus deflendū ꝯfluxerāt gaudio repleti. ad ammiratiō₃ reſurgētis pueri. quiq₃ p alijs ire feſtinabant. Rex ergo ne morā facerꝫ. ep̄o domū ne laudaret a ipſo feſtināti. ꝯſiliū cū regina duxit. quō ſanctū₃ remuneraret q̄ eis tāta bn̄ficia

a deo ꝯſtituiſſet. Aurꝝ argētū ⁊ quecūq̄ꝫ ꝯcu/
piſcibilia ⁊ regio dono honorabiliora ī the/
ſauris inuenire poterāt gratiſſime precepit
offerri. humiliter depcans vt accipe dignare
tur. Que ſanctꝰ vir accipe deuitās ait. Si
aliqd ꝓ grāꝝactione deo offerre te delectat.
ad agendū dei ſeruitiū ī eccl'ia beate matris
xp̄i. cuiꝰ meritis filiū viuū recepiſti terminoſ
eius q2 anguſti ſunt ad tantū ſeruitiū dila
tare aliqua pte regni tui. vt ſit in vſufructua
rio. ibi ſeruiētibꝰ deo. Si ita regie maieſtati
placet. poteris. q2 hoc firmiꝰ ac ſtabilius eſt
ad beatitudinē tuā. tuorūq̄ꝫ ⁊ pcedentiū pa
trū ⁊ ſequentiū poſterorꝝ ꝓmerendā q̄ꝫ aurꝝ
qd oculos cū videt delectat. ⁊ cor cū pditū
fuerit ꝯtriſtat. Quā ꝓpoſitionē pōtificiſ rex
gratulāter amplectēs. vbi inqt inuenire po/
terimꝰ locū talē q̄ ꝯgruat ad ſeruiendū ma
tri celeſtis regis. cuiꝰ ſunt vniuerſa in cel' ⁊ ī
terris. Cūq̄ꝫ hec ſecū volueret. menteq̄ꝫ per
oēm alſaciā ſpargeret ſicubi forte talis locꝰ
inueniret q̄ tāte dōnationi aptus haberet oc
currit aīo rubiachū opidū cūctis vſibꝰ. id ē
agris. vineis. cāpis ac ſiluis. aquis. edificijs
ꝑlis opulentiſſimū. ſumme regine in dotē
ꝯuenire. Nō diſtulit rex. voto tandē inuēto.
corā optimatibꝰ ſuis aſſenſum tā bono ꝯſi
lio pbentibꝰ teſtamētū facit. vt rubiachū cū
omnibꝰ appēdicijs ꝯfinibuſq̄ꝫ ad ſe ptinēti/
bus. etiā ⁊ cū villis totū ⁊ integrꝝ amodo et
deinceps ſit ſub dominio ſctē argētinenſ ec
cleſie. ſeruiētis genitrici dei marie. ſtabili et ī
extricabili ſtipulatōne ſubnixū. Hoc nobili
donatiuo ditatꝰ. valedicēs regi ad ꝓpria re/
meauit eps. cōuocatoq̄ꝫ clero militūq̄ꝫ cetu
populi q̄ꝫ cōuentu. cūctis aſtantibus ⁊ aſpi
cientibus teſtamētū acceptū poſuit ſup alta
re cōſecratū ī honore ſancte marie. Poſtea
vō multis annis vixit. pollēs virtutibꝰ ſctīs
E quibꝰ vnū miraculū fidelibꝰ valde pficu
um. huic opi dignū duximꝰ inſerendū. Fe/
runt nāq̄ꝫ eū circa flumen qd de ſaltu voſa/
gi. nomine briuſcha mixtū cū alſa fluuio. q̄
alueo ꝑ alſaciā eo vſq̄ꝫ decurrit oratoriū li
gneū paruū ſibi fieri iuſſiſſe. quo nocturno
ſilentio fluuiū tranſiēs veniret. vt ibi ſecreti
us in orōe noctaret. mentē q̄ꝫ in diuina con
templatione latiꝰ extēderet. Subinde vō cū
nauigiū nō inuenit. ſiccis pedibꝰ fluuiū trā
ſiuit. cōpletaq̄ꝫ orōe rurſus ſup vndam am
bulās repedauit. Ita ergo religioſam vitā
ducēs. diuerſis morbiſ oppreſſos curauit. de
mones ab obſeſſis corpibus fugauit. diſcor
dātes ꝯcordare fecit. qbus ſm modū neceſſi
tatis cōmodꝰ extitit moderator. Cū aūt ſen
tiret iminere ſibi diē extremū in mōticulo vr
bi vicino extra ciuitatē vbi ſancti michael' ē
eccl'ia ꝯſtituta ſepulturā ſibi fieri pcepit ⁊ eo
ſe ferri ac ſepeliri. imitās ſaluatorē xp̄m qui
extra portā elegit ſibi ſepulcrū

CLXXXI.

De ſancto Adelpho

Beati adelphi me/
thenſ epi celebrat̄ natalis. q̄ decimꝰ
a beato clemēte q̄ pmus eandē ſedē
regendā a beato petro ſuſcepat gubernauit
Huiꝰ pater felix nomie de aquitania ortus
extitit. mater beatrix de nobili burgundiorū
genere originē duxit. Huic in ſomno āgelꝰ
dei appareſ ꝙ filiū paritura eſſet annūciauit
⁊ cuiꝰ nominis quāteq̄ꝫ vtutis ⁊ meriti ſuc
cedente tpe foret intimauit. Natꝰ ergo btūs
adelphꝰ ⁊ ablactatꝰ eccl'ie diſciplinis imbu
endus tradit̄. in qbꝰ ita pfecit vt nulli vide
retur eē ſecūdus. Ad pfectū igit̄ eruditꝰ bea
to rufo auunculo ſuo metenſi epo tradit̄ vt
eius bonis actibꝰ pbiſq̄ꝫ moribꝰ ad bene vi
uēdū īformaret̄. Beato āt rufo viceſimooc
tauo epatus ſui anno defuncto. ſanctꝰ adel
phus ꝯcordi voto cleri ⁊ ꝑli eps eligit̄. ⁊ licꝫ
reluctāte paſtor meteſi eccl'ie ꝯſecrat̄. Adep
to aūt epatu. q̄ꝫ largꝰ ī elemoſynis. q̄ꝫ pnox
in orōibꝰ ⁊ vigilijs. q̄ꝫ aſſiduꝰ in ieiunijs fu
erit. nulliꝰ ligua ad liquidū enarrare pote/
rit. Cū aūt eandē ſedē decē ⁊ ſeptē annos in
oī ſanctitate rexiſſet de h ſeculo ad celeſtia re
gna migrauit ⁊ iuxta beatū rufum auūcu
lū ſuū in eccl'ia ſancti felicis martyris ſepul
tus eſt. Et qnti meriti apd deū vterq̄ꝫ fuerit.
miracula oñdunt. Poſt multa vō annorū
curricula anno videlicet dñice incarnatōis
dcccxl. ſub ludouico impatore. drugone ve
nerabili epo meteſem regente ſedē. petitione

lantfridi coepiſcopi ipſiꝰ eccľie. ⁊ totiꝰ cōgre
gatōis monaſterij qđ đr nouū wilere. clero
qȝ ⁊ ƿplo alſacie ꝓuincie id ſumma deuotōe
fieri poſcētibꝰ ad ſupra nomīatū cenobiuȝ
venerabile corpꝰ ſcti adelphi trāſlatū eſt. eo
ꝙ idē locꝰ metēſi eccľie ſubiectꝰ ſit Cū aūt ſa
cratiſſimū corpꝰ de tumulo leuaret̄ odore i/
menſe ſuauitatiſ aſtātes ꝑfuſi ſunt. ⁊ ħ odor
vſqȝq̄ ad deſtinatū locū ꝑuentū eſt a naribꝰ
comitantiū non receſſit. Silua etiā voſagi
vie qua ferebat̄ ꝯtigua. ſe ob honorem ſacri
corpis q̄ſi ſalutādo inclinauit. Cū aūt đ vil
lis ⁊ agris oībuſqȝ locis ad dei viri corpꝰ de
ducendū multitudo ƿpli ꝯcurreret. qđā hō ī
agro occupatꝰ cū ceteris occurrere noluit. i/
ſuꝑ etiā ſancto dei ꝯuicia ingeſſit dicēs. ꝙ ñ
vere dei ſanctꝰ eēt ſȝ ꝓpter pecuniā ꝯgregā/
dā eiꝰ corpꝰ in feretro deduceret̄. Statim er
go vt blaſphemie v̄ba ore ꝓtulit ita febribuſ
colligatꝰ eſt vt ad ꝓpriā domū niſi aliorum
manibꝰ deportatꝰ redire nō poſſet. Utꝝ au
tē ab hac infirmitate ꝯualuerit. vel in ſua in
fidelitate defecerit nobis manet incognituȝ.
Aliꝰ qȝ multo tpe in mag̃ infirmitate depreſ
ſus acceſſit ad feretrū ⁊ ſe ad deportādū ſub/
miſit ⁊ ſtatim ſanitatē quā deſiderabat acce
pit Ut aūt ad locū ſepe iā nominatū ꝑuenit
maxima cleri ⁊ populi turba excipitur. et
cum mag̃ gl̃ia ī eccľia ſancti iohis baptiſte
collocat̄. ibiqȝ ꝙ cū xp̄o regnet manifeſtis ſi
gnoꝝ indicijs cōprobat̄.

CLXXXII
De ſancto Jodoco

Eatꝰ iodocus fuit
iudahelis regis britonū filius. Ha
buitqȝ frēm maiorē natu beatuȝ vi/
delicet Judahelū q̄ ſucceſſit patri in regno
Iſti duo frēs imo due gēme celeſtes cōtem
poranee fuerūt regis francoꝝ dagoberti. cū
quo poſt graues inimicicias ad inuicē pa/
cificatus eſt ipſe rex britonū iudahelꝰ et ma
gnis ab ipſo muneribꝰ honoratꝰ Regreſſꝰ
itaqȝ in britanniā. cogitauit regnū terrenuȝ
ꝓ celeſti regno relinq̄re ⁊ vitā monachicam
ducere frēm ſ[illegible] iodocū iuniorē corā ſe ꝯue/
niri fecit de ſ[illegible]ipiēdo regni gubernaclo vt
ſuū poſſet adimplere ꝓpoſitū ⁊ frui cohabi/
tatione monachoꝝ. Beatꝰ aūt iodocus nō
minꝰ feruēs in dei dilectione deliberandi in
ducias octo dieꝝ. vix a fratre īpetrauit Inte
rim die noctuqȝ anxiꝰ cogitare cepit. q̊mo/
do poſſet effugere regnū ſimul ⁊ patriam et
fratris ſui circa ſe ſtudiū declinare. Ipō igi
tur in monaſterio quodā vbi lr̄as didicerat
cōmorante. ⁊ orōi frequētiꝰ incumbēte. cōti
git vndeci illuc ꝑegrinos venire q̄ cauſa de/
uotionis limina apl'oꝝ petri ⁊ pauli viſita/
re deſiderabāt. His ſecreto aſſociatꝰ pariſiꝰ
venit cū eis. ac vtrū vlteriꝰ cū eiſdē ꝓcederet
dubitauit. Conſiliū tandē a ſpū ſancto cōſe
cutus q̄ greſſus eius in oībꝰ dirigebat. ab ħ
itinere ⁊ a ſocijs itineris declinauit. Et ad
pontiuij confinia q̄ antiq̄s plena nemoribꝰ
erāt. ⁊ feris ac animalibꝰ ſolū habitabilia fe
ſtinauit. Delectatꝰ itaqȝ loci illiꝰ vaſta ſoli/
tudine diſpoſuit habitationē ibi facere ſu/
per fluuiū alzeiā. Sȝ a duce heymone illiuſ
terre dn̄o ꝑ ſeptē annos ab ħ ꝓpoſito retar/
datus eſt. inter q̊s annos lr̄as mag̃ didicit.
⁊ ſacros ordines ſuſcepit. Tandē ſacerdos
effectꝰ iam dicti ducis filiū qui eū in maxīa
veneratōne habebat de ſacro fonte ſuſcepit.
Elapſo ſeptēnio ad vitā ſolitariā tranſiens
in loco alzei flumīs riuulis vndiqȝ circūda
to ibidē eccľiaȝ ⁊ domūculā edificauit. Pre/
ter plura que ꝑ eū dn̄s oꝑatꝰ eſt miracula.
hic eſt ꝯſiderandū ꝙ volucres ⁊ piſceſ diuer
ſi generis ad ſacrā eiꝰ manū palpabiles rece
ptis ab eo alimētis veniebāt ⁊ recedebant q̄
ſi domeſtici. Quadā v̄o die dū ad victū q̊ti/
dianū nō haberet niſi panē modicū. ſibi ⁊ di
ſcipulo ſuo dn̄s in ſpecie pauꝑiſ aduenit ele
moſynā petēs. Uir dei iodocꝰ panē diuidi
iuſſit in q̃ttuor ꝑtes. ⁊ pauꝑi petēti vnā ꝑteȝ
de quattuor erogari. Uix egreſſus erat ⁊ ec
ce dn̄s reuertit̄ in forma egeni deficiētis ine/
dia. ⁊ ſecūdo panis quadrāte ſatiſfactū ē eiꝰ
petitioni. Nec mora regreſſus tertio q̄ſi eſu
riēs ⁊ deficiēſ fame. donata ē etiā ei ꝑs paniſ
tertia. Cōſequēter viſus eſt dn̄s ī altera pau
peris effigie rogaturꝰ elemoſynā ſicut iam
tertio fecerat aſt necerat vnde reficeret̄ niſi
de reſiduo panis quadrāte. Uiro itaqȝ dn̄i

iodoco ⁊ hūc erogare iubente ait eiꝰ miſter
Uis ne aliqd nobis remaneat. Uolo inqt
ſanctꝰ totū tribui eſurieti. qꝛ potēs eſt domi
nus etiā hodie noſtre ꝓuidere neceſſitati.
Uix receſſit dn̄s. ⁊ interim dū ꝯſolaret̄ verꝰ
dei amicꝰ diſcipulū de panis erogatōne cō
motū. ecce ꝑ feneſtrā viſe ſunt ⁊ inuēte in al
ueo fluminis quattuoꝛ nauicule onuſte vi
ctualibꝰ. De q̄bus q̄s eas adduxerit. vl' q̊ il
le deuenerint poſtq̄ꝫ fuerūt victualibus exo
nerate vſqꝫ in hodiernū diē ignoꝛat̄. Hec et
alia q̄ ꝑ eū dn̄s ibidē miracula demōſtrare
dignatꝰ eſt longe lateqꝫ patriā ad eiꝰ viſita
tionē ad impetrāda eius ſuffragia cōmoue
runt. Cūqꝫ ibidē octo annis elapſis ꝑpli fre
quentiā neq̄ret ſuſtinere. ad vlteriꝰ deſertuꝫ
dn̄o duce ꝓceſſit. Cōſtructoqꝫ ibi oꝛatoꝛio
in honoꝛe beati martini ⁊ māſiuncula ibidē
plurimas ab hoſte antiq̊ paſſus eſt inſidias
ꝑ. xiiij. annos q̄bꝰ illic eſt cōmoꝛatꝰ. Eo ī lo
co ſigno crucis facto ꝓpꝛia manu aquilā d̄
ſublimi ꝓſtrauit. q̄ gallū ſuū abſtulit ⁊ vnde
cim gallinas ſingillatiꝫ gallūqꝫ ſuuꝫ incolu
mem ſuſcepit. Nō lōge poſt diabolꝰ in hoꝛ
ribilē mutatꝰ colubꝝ grauit̄ ipſum momoꝛ
dit in pede. Qua leſione ꝑ ſpūm ſanctuꝫ edo
ctus vt ad aliū locū trāſiret adiūcto ſibi du
ce heymone vaſtā circūibat heremū vt iue
niret habitatōis locū. Inq̄rendo aūt cū ibi
dē graui dux toꝛq̄ret̄ ſitis inopia. ꝑ laſſitudi
ne ⁊ ſiti obdoꝛmiuit. Interim ſeruꝰ dei Io
docus oꝛōi incubuit. ſurgēſqꝫ baculo q̊ ini
tebat̄ terre infixo ſicut alter moyſes aquā ꝓ
duxit ⁊ fontē inde largit̄ effluentē Quo exhi
larati dux ⁊ eiꝰ familia ſue ſitis extinxerunt
ardoꝛē. ⁊ trāſeuntibꝰ ibidē adhuc aquaꝫ ad
miniſtrat ſufficientē Progreſſus inde v̓ſus
mare in vmbꝛoſa valle cliuū aſcēdit puum.
Quo delectatꝰ. hec eſt inq̄t cathedꝛa. hec eſt
req̄es mea in ſeculū. Duce itaqꝫ reuerſo ad
ꝓpꝛia vir dī ꝓpꝛia manu duo ibidē ꝯſtruxit
oꝛatoꝛia. Unū petro aploꝝ ꝑncipi. alterum
paulo gentiū doctoꝛi Profectꝰ eſt etiā poſt
modū romā vocatꝰ a beatiſſimo martino.
tūc romane ſedis antiſtite. q̄ a multo tpe cō
cupierat videre eū. ⁊ a ſanctiſſimo eiꝰ collo
quio ſatiari. Receptꝰ eſt ab eo cū honoꝛe de

bito ⁊ tractatꝰ. Ibidē a ſpū ſancto doctꝰ eſt.
quē in omnibus cuſtodē ⁊ magiſtꝝ habuit
vt ad heremū ſuā reuerteret̄. quā in terris ſi
bi elegit habitationē. inde in breui exiturus
a coꝛpe. ⁊ tranſmigraturꝰ ad ꝯſoꝛtiū anglo
rum. ⁊ ꝑpetuā diuine maieſtatis ꝯtēplatiōꝫ
Poſt ſacra ⁊ multa de eternitate colloquia
⁊ mutua oꝛationū ſuffragia inter ipſum et
ſummū pōtificē habita p̄cioſiſſimiſ a domi
no papa ſibi collatis ſanctoꝝ reliquijſ. reuer
ſus eſt cū totiꝰ patrie gaudio ad pontinij cō
finia. Ubi in mōte habitatiōis ſue in q̄ mo
do requieſcit coꝛpꝰ ſancti iodoci ꝓpoſito pa
rentū conſilio. adducta eſt ſibi puella abſqꝫ
oculis nata. que ſicut docta fuerat in viſiōe
faciē ⁊ loca vbi oculi debebāt eē lauit de aq̄
illa qua vir ſanctꝰ manꝰ abluerat. Et mox
receptis oculis clare cepit videre. Duce ita
qꝫ heymone p̄ñte cū innumera dei plebiſqꝫ
turba in occurſum beati iodoci cōgregata
ſanctiſſimis quas attulerat reliquijs cuꝫ oī
qua decuit veneratōe repoſitis in noua bea
ti martini eccl'ia. in qua nūc ſacrū coꝛpꝰ eiꝰ
req̄eſcit. tūc de nouo facta lapidea a pꝛefato
duce. ipſe vir beatꝰ p̄parauit ſe ad diuia my
ſteria celebrāda caſula indutꝰ ad moduꝫ ni
uis alba. Qui cū aſtaret altari tertio idꝰ iu
nij ⁊ miniſtraret cū deuotōe maxima. diuia
manꝰ apparuit ſuꝑ eū viſibiliter inter ſacro
ſancta miſſaꝝ ſolennia. ſuūqꝫ ſacerdotē ⁊ lo
cum illū aſſignauit ⁊ ꝯfirmauit bn̄dictiōe ꝑ
petua cū ꝓmiſſione tali. ⁊ voce mirabili celi
tus ſubſecuta. Quia ꝯtēpſiſti diuitias terre
nas ⁊ refutaſti paterni regni culmia. ⁊ elegi
ſti pauꝑ eē. ⁊ latere abiectꝰ in terra iſta deſer
ta ⁊ inuia. p̄paraui tibi coꝛonā int̄ agmina
angeloꝛū. eroqꝫ loci huiꝰ in quo reſolueris
defenſoꝛ ac iugis cuſtodia. vniuerſiqꝫ hūc
locū viſitaturi in ꝑpetuū cū deuotōne ⁊ pu
ra cordis intētione ꝓ tui noīs memoꝛia. di
uina in terris gr̄a nō defraudabunt̄. ⁊ poſt
modū ad gaudia ꝑuenient ſempit̄na. Seq̄n
ti itaqꝫ tpe btūs Iodocꝰ in carne pꝛeter car
nem viuēdo nō homo ſꝫ angelꝰ videbatur.
Idus decēbꝛiſ obdoꝛmiuit in dn̄o ipo dn̄o
p̄ñte ⁊ angeloꝛū obſequijs. Dūi p̄ſentiā oñ
dit intolerabilis claritas ſplēdoꝛis ⁊ incōpa

rabilis dulcedo diuini odoꝛis Coꝛpus etiã
eius qꝛ virgo fuerat ⁊ immunis a carnalis
cõmixtionis cõtagio.ita ſanũ ꝑmanſit ⁊ in/
tegrũ vſqȝ ad annos quadꝛaginta in tumu
lo ac ſi ſpũs vite foꝛet in eo.Et a cuſtodibuſ
coꝛpis ſibi vngues manuũ ⁊ vngues pedũ
⁊ capilli capitis et barbe quaſi viueret excre/
ſcentes incidebant̃ ⁊ radebant̃ omni ſabba
to quoaduſqȝ ſucceſſoꝛ duciſ heymonis mi
nus reuerẽter ⁊ ꝑ̃ſumptuoſe imemoꝛ ſcꝑ̃tu/
re dicentis.nõ temptabis dñm.ſacrariũ vio
lenter irrupit cũ ſatellitibꝰ ſuis.⁊ ĩtrauit vbi
repoſitũ erat coꝛpꝰ ſanctiſſimũ. Viſoqȝ mi
raculo ſtatim cecitate ꝑcuſſus verſus eſt in
amentiã.⁊ exclamãs ha.ha. ſancte Jodoce
ſurdus ꝑmãſit ⁊ mutꝰ quoaduſqȝ diẽ clau
ſit extremũ ¶Pꝛolixitatẽ autẽ miraculoꝝ q̃ ꝑ
ipſuȝ dñs exhibere dignatꝰ eſt ſuis fidelibꝰ
in noſtris tꝑibus videmꝰ.ſicut de pluribus
a moꝛte reſuſcitatis vł ſuſpẽdio vł alio moꝛ
tis genere defunctis.ſiue in aqua ſuffocatiſ
ſeu etiã ipſiꝰ bñficia quo ad multiplicatiõȝ
bonoꝝ tempaliũ.nec calamo ſcribere nec ſer
mone enarrare ſufficimꝰ. Cuiuſdaȝ deuoti
ſibi filiũ in cunabulis iacentẽ cũ eſſet incẽdi/
um vndiqȝ in domo circa puerũ.beatꝰ Jo/
docus miraculoſe cõſeruauit.pãnis quibꝰ
inuolutꝰ fuit ⁊ ip̃is cunabulis cũ puer leua
tus eſſet in fauillã ⁊ cinerẽ penitꝰ reſolutis.
vt omnibꝰ pateret ꝙ edacitas flãme que li/
gnoꝝ ac lapidũ potuit duriciã cõſumere te/
nerũ infantẽ.Beati Jodoci cuſtodie tradi
tum nõ licuit ledere.Qui poſtmodũ filiꝰ in
monaſterio ſancti iodoci monachꝰ factꝰ ẽ.
Quot ſurdos claudos paliticos ⁊ alios in
firmos curauit nõ eſt nũero colligere. Vñ
eſt ꝙ de regio faſtigio ſibi voluit poſt moꝛtẽ
retinere.ne in loco vbi ſacrũ eiꝰ coꝛpꝰ requi
eſcit alius ardeat liquoꝛ niſi liq̃ꝛ cere. Qd' i/
foꝛtunio ſuo expti ſunt tres monachi. Qui
in ecclia vbi coꝛpꝰ eiꝰ fuit delatũ de ſepo lu/
cernas temptauerũt accẽdere nec aliquate/
nus potuerũt.Cõtigit aũt in ſignuȝ temeri/
tatis ſue duos ipſoꝝ in continenti decedere
tertiũ vero oꝛis ꝯtractione puniri.ac ita per
manſit omnibꝰ diebꝰ vite ſue. Sunt auteȝ
he feſtiuitates beati iodoci.¶Pꝛima videlicȝ
ĩ die beati barnabe qñ infra miſſarũ ſolẽnia
manꝰ dñi ſup eũ apparuit.Qd' etiã miracu
lum ſepiꝰ ꝑ alios ſanctos oñſum.vtus diui
na ad veritatẽ illiꝰ veri ⁊ ſanctiſſimi ſacrifi/
cij cõꝓbandã ĩ coꝛdibꝰ fragiliũ miſericoꝛ/
diter demõſtrauit.Secunda eſt in die ſan/
cti iacobi apli fratris ſancti iohis euangeli/
ſte.de inuẽtione ſancti coꝛpis eiꝰ Tertia eſt
de moꝛte eiꝰ ĩ die ſctẽ lucie ꝟginis

CLXXXIII.

De ſancto Othmaro

O Thmarꝰ ĩ ꝓuin
cia alemanie natꝰ atqȝ nutritꝰ eſt.
Dũ eſſet puer a fratre ſuo churiã ꝑ
ducit̃ ⁊ litteris imbuit̃.virtutibꝰ tñ plꝰ vł eq̃
vt ſciẽtia ſtuduit.iuxta illud ſapie.Que ĩ iu
uentute nõ congregaſti quõ inuenies ea in
ſenectute.Victoꝛi comiti eiuſdẽ regionis fa
ctus adoleſcẽs ſeruiuit.¶Per cuiꝰ ꝓuidenti/
am ac dilectõnẽ integrã ad ip̃m qꝛ vidit ĩ eo
indolẽ bonã ad ſacerdotiuȝ ꝓmouet̃ titulo
ſancti floꝛini.Cogente ꝑ̃fato comite pꝛelatꝰ
ibi poſitꝰ eſt.ꝓpter ſuã religionẽ ſcientiã ⁊ fa
mã volantẽ de mũdicia vite ſue. ꝛvaltramꝰ
qui ex iure hereditario dñs fuit heremi illiꝰ.
in qua beatꝰ gallꝰ cellã ſibi ꝯſtruxerat.obti/
nuit a ꝑ̃fato comite vt othmarꝰ ꝑ̃eſſet illi cel
le in omnibꝰ que ad ip̃am ꝑtinere videban
tur.Inſuꝑ duxit eũ ad pipinũ regẽ vt auto
ritate regia cõcedente.ipſum eiuſdẽ loci ab/
batẽ cõfirmaret.Cuiꝰ petitioni tanq̃ȝ iuſtꝰ
rex ꝯſenſum ꝑ̃buit.Et ꝑ manũ regiſ othma
ro ꝯfirmato in abbatẽ ꝛvaltramꝰ oĩa bona
ſua ſeu poſſeſſiones libere ⁊ integraliter reſi
gnauit.Mãdauit itaqȝ rex ac ꝓpꝛio oꝛe iuſ
ſit ibidẽ vitã inſtituere regularẽ Rediẽs igi
tur othmarꝰ locũ refoꝛmauit ⁊ infra annoſ
paucos tã in poſſeſſionibꝰ q̃ȝ ĩ religiõe val/
de diues effectꝰ eſt.⁊ in edificijs pluribus cõ
firmatꝰ.Beatꝰ igit̃ othmarꝰ abbas cuȝ vi/
diſſet poſſeſſioneſ tꝑales ſuo monaſterio ex
dei bonitate accreſcere in immẽſum.timẽs
ſue ꝑſone virtutũ incremẽta decreſcere.a ſe/
ipſo incepit.⁊ parſimonie vehemẽtiꝰ inſiſte
bat ita vt etiã in ꝑ̃cipuis ieiunioꝝ diebꝰ d' cõ
ſuetudine biduo abſtinentiam cõtinuaret.

Paup̄tatis ⁊ humilitatis amatoꝛ p̄cipu⁹.
⁊ cū his elemoſynatoꝛ magn⁹ fuit. Paup/
tatē eius illud ōndit ꝙ cribꝛ⁹ ſine tunica ſo/
la tantū cappa indut⁹ ad monaſteriū reme/
auit exēplo xp̄i q̄ vilib⁹ pannis ī ſua natiui/
tate obuolut⁹ fuit. Et poſtea creuit ī omīb⁹
ei⁹ paup̄tas vt nos ſup inſtāti pecunia mi/
nime ꝯfidam⁹. In neceſſitate mōaſterij ſui
aſello ꝓ equo frequēti⁹ vtebat̄. In miĩcoꝛ/
dia ⁊ elemoſyna nulli ſer⁹ fuit. Vñ ⁊ paupi
bus in ꝓpria ꝑſona ſ̄uiuit. Leproꝭ nō lōge
a monaſterio habitaculū fecit. Capita pau
peꝝ ⁊ pedes ī ꝓpria ꝑſona lauit. Vñ ⁊ pater
paupeꝝ a plurib⁹ eſt appellat⁹. nocte eos vi/
ſitauit. ⁊ eiſdē vt dictū eſt diligent̄ obſecut⁹ ē
Hoſpitale inſup ꝯſtruxit vbi ceci paupe
res recipiebant̄. quoꝝ curā adeo ſolicite geſ
ſit vt etiā de nocte monaſteriū egrediens in
firmitati eoꝝ multo obſeq̄o deſeruiret. Int̄
hͤ warin⁹ ⁊ ruthard⁹ q̄ tunc toti⁹ alemanie
curā amminiſtrabāt. diabolo ſuadēte ima/
niſſimo moꝛbo auaricie ꝑuēti. res eccl̄iaruʒ
ſub ſua poteſtate ſitaꝝ ꝑ vim ſibi ĩiuſte ven
dicabāt Que mala loco ſancti galli ſilr̄ infe
rebāt. Sup q̄b⁹ iniurijs beat⁹ othmar⁹ pi/
pino regi de ipſis querimoniā mouit dicēs
ſe grauiſſimā incurſuruʒ ſi eis diſſimulādo
conſentiret. Quib⁹ rex gratiā ſuā interdixit
ſi illi monaſterio nō reſtituerent omīa iniu
ſte ablata. Illi vero auaricia victi regis p̄ce
ptum nullaten⁹ obſeruarūt. ſed inſup beatū
Othmaꝝ dū reuerteret̄ a rege captiuantes
miſſis ob hoc militibus. vinctū ad ſe duci fe
cerunt. ⁊ lampertū falſum fratrē cenobij ip̄i/
us othmari. q̄ ab ipſis induct⁹ fuit vt abba
tem ſuū falſo ⁊ mendaciter de crimine accu
ſaret ⁊ nequiter infamarꝫ. conduxerūt. quā
pꝛoditionē cōtra innocentē nequā ille mo/
nachus cōmittere nullatenus foꝛmidauit.
Itaqꝫ cōcilio iniquo ꝯuocato coꝛam mul/
tis ipſe Lampt⁹ beatū Othmaꝝ de femīa
accuſauit. Vñ ad penā exilij ipſum cōdem/
nauerūt. in inſulā reni miſerabilit̄ relegātes
Vbi poſt multas quas patienter ſuſtinuit
miſerias in cōfeſſione xp̄i. xvj. kal̄. decēbris
bono fine quieuit. Hui⁹ aūt Lamperti ini
quā machinationē qua ſuū pꝛelatū innocē
ter inuoluit. deus iuſt⁹ iudex ſic puniuit. ꝙ
ipſum monachū febꝛis adeo grauis arripu
it vt reſoluto vigoꝛe membꝛoꝝ caput ipſius
ad terrā frequētius verteret̄. ⁊ moꝛe quadru
pedū cogeret̄ ambulare. Vñ etiā coact⁹ di/
uino iudicio eū purgente vt ſe peccaſſe ī ſan
ctum dei publice fateret̄. Quieſcite inq̄t ſan
cta ſinod⁹ nicena. ⁊ nolite ꝑſequi eos qui re
cte deo famulant̄. ⁊ ſincera volūtate ſupna
dei mandata cuſtodiūt. ⁊ veſtris legib⁹ ſub
iugant̄. q2 nō decet vt carnales ſpūales pſe/
quant̄ Vñ etiā greg. ait. Qui calūniā illatā
nō ꝓbat penā incurrere debet quā ſi ꝓbaſſꝫ
reus vtiqꝫ ſuſtineret. Conciliū autē illud ne
quiter inchoatū nequi⁹ eſt finitū. Sepult⁹
aūt beat⁹ Othmar⁹ in exilio vbi hodie ī in/
ſula capella oſtēditur annis deceʒ ibidē coꝛ
pus ſuū incoꝛruptū permāſit. Poſt decem
vero annos viſum eſt diſcipulis ipſi⁹ vt coꝛ
pus ſui abbatis ad ſancti galli monaſteriū
cui ſm voluntatē dei p̄fuit in ſpūalib⁹ et tē/
poꝛalibus. deferre modis omnib⁹ deberent
Pergētes itaqꝫ ad locū coꝛpus tollētes na/
ui impoſuerunt. Quoꝝ deuotionē ⁊ coꝛpo
ris ipſi⁹ ſanctitatē miracula crebꝛa ⁊ pl̄a cō/
ſequūtur. Tempeſtas enī multa ventoꝛū et
pꝛocellarū que ꝑ totū lacū cōſtantiēſem tūc
tempis viſa fuit. in omni via illa nulli eoꝛuʒ
impedimēto fuit. Vaſculū etiā modicuʒ vi
no plenū quod ſecū tulerāt ipis monachis
ad refectionē cōſedentibus quotienſcūqꝫ ex
hauſtū fuit liquoꝛis vini nulluʒ ſenſit detri/
mentū. Beati igit̄ Othmari coꝛp⁹ ad mōa
ſteriū beati galli delatū m̄ltis ibidē p̄cedēti/
bus ⁊ ꝯſequētib⁹ miraculis felicit̄ ⁊ honoꝛi
fice requieuit

CLXXXIIII

De feſto pꝛeſentationis marie ad templum in hieruſalem

Aulus epiſcopuſ

p ſeru⁹ ſeruoꝝ dei ad futuraꝫ rei me/
moꝛiā. Ratiōi ꝯgruit ⁊ ꝯuenit ho
neſtati. vt ea q̄ de romani pōtificis grā ꝓceſ
ſerūt. licet ei⁹ ſupueniēte obitu littere aplice
deſup cōfecte nō fuerint. ſuū cōſequant̄ effe
ctū. Sane felicis recoꝛdationis pio pape ſe

De feſto p̄ſentatiōis marie ad templū ī hierl'm

cundo p̄deceſſori noſtro ꝓ ꝑte dilecti filij no
bil' viri wilhelmi ducis ſaxonie dudū expo-
ſito ꝙ ip̄e dux ex ſpecial' d̄uotōis affectu quē
ad inclitā ꝓpugnatricē noſtrā gl'ioſiſſimā v̄
ginē mariā feruēti aīo gerebat. ab ītimis ꝓ-
pterea deſiderabat feſtū p̄ntatiōis eiuſdē be
atiſſime v̄ginis marie. qd̄. xxj. die menſis no
uēbris annis ſingul' in terris ⁊ dñijs ſuis de
ꝯſuetudine celebrat̄ etiā ex ſpeciali ſedis apo
ſtolice decreto ⁊ ſtatuto annis ſingulis ꝑpe-
tuis tꝑibꝰ dicta die ſolēnit̄ venerari. idē pre
deceſſor ſincere deuotōis affectū quē p̄fatus
dux ad ipſum ⁊ romanā eccl'iam gerere cō-
probat̄ attendēs ⁊ pie ꝯſiderās ꝙ merita be
atiſſime v̄ginis p̄dicte erga genꝰ humanū
tātis honoribꝰ cōpēſari neq̄bant. q̄n illa ma
ioribꝰ indies ⁊ illuſtrioribꝰ digniſſima cēſe
retur. Prefati q̊ꝫ ducis ī ea ꝑte ſupplicatōni
bus īclinatꝰ videlicꝫ ſub dato die nonas iu-
nij pōtificatꝰ ſui āno. vj. autoritate apoſtoli
ca ſua ꝑpetua ⁊ irrefragabili ſanctiōe ſuaꝝ
ſi ſuꝑ h̄ ꝯfecte fuiſſent litteraꝝ tenore ſtatuit
decreuit ⁊ ordinauit ꝙ feſtū p̄ntatiōis h̄mō
do ſicuti aſſumptōis viſitatiōis ⁊ alia feſta
beate marie memorate. ī terris ⁊ dñijs p̄fati
ducis dicta die ānis ſingul' ꝑpetuis futuris
tꝑibꝰ de mādato ſedis ap̄lice deinceps a cū
ctis xp̄ifidelibꝰ ſolēnit̄ celebraret̄. Mādamꝰ
nihilominꝰ ſtatutū ⁊ decretū ſua hmōi d̄ ce-
lebrādo feſtū p̄dictū ꝑ p̄latos ⁊ alias eccleſi-
aſticas ꝑſonas in dñijs ⁊ terris p̄dictis ſolē
niter publicari. Ne aūt de ſtatuto decreto et
mādato p̄dictis ꝓ eo ꝙ ſuꝑ illis ipſiꝰ pij pre
deceſſoris noſtri eiꝰ ſuꝑueniēte obitu littere
ap̄lice cōfecte nō extiterūt poſſit q̊modolibꝫ
heſitari volumꝰ ⁊ dicta ap̄lica autoritate de
cernimꝰ ꝙ p̄ntes littere ad ꝓbādū plene ſta
tutū decretū ⁊ mandatū pij p̄deceſſoris hꝰ
modi vbiq̄ꝫ ſufficiāt. nec ad id ꝓbatiōis alte
rius aminiculū requirat̄. Nulli ergo oīno
hoīm liceat hāc paginā noſtre volūtatis et
ꝯceſſionis infringere. vel ei auſu temerario
ꝯtraire. Si q̄s aūt h̄ attemptare p̄ſumpſerit
indignationē omnipotētis dei ⁊ beatorū pe
tri ⁊ pauli apoſtoloꝝ eius ſe nouerit incur
ſuꝝ. Datū rome apud ſanctū Petrū anno
incarnatiōis dñice. M. cccclxiiij. xvj. kal' oc
tobris pontificatꝰ noſtri anno primo.

Sequit̄ bulla indulgētiaꝝ p̄fati feſti.

Paulꝰ ep̄us ſeruꝰ ſuoꝝ dei. Uniuerſis
xp̄ifidelibꝰ p̄ſentes lrās inſpecturis ſalutē et
apoſtolicā benedictionē. Ad id maxime ver
ſatur noſtra intētio vt xp̄ifideles ad maiorē
deuotionē ⁊ frequētiorē venerationē precel
ſe dei genitricis v̄ginis marie que velut au
rora cōſurgens pulcra vt luna. electa vt ſol.
terribilis vt caſtroꝝ acies ordinata. veꝝ ſolē
iuſticie redemptorē noſtrū ieſum xp̄um q̄ il
luminat abſcōdita tenebrarū ī mundo pote
ſtatis tenebroſe ſp̄ū ſancto cooꝑante ꝓduxit
que nec eſt viſa p̄mā ſimilē nec habere ſeq̄n
tem. modis ꝯgruentibꝰ excitemus vt ex ind̄
fideles ipſi deuotione ⁊ orationibꝰ proprijs
ac ipſius virginis interceſſione adiuti. no-
ſtriſq̄ꝫ inducti excitationibus reddant̄ diui
ne gratie aptiores. Sane dudū felicis recor
dationis pio pape ſecūdo p̄deceſſori noſtro
ꝓ parte dilecti filij nobil' viri wilhelmi ducis
ſaxonie expoſito. ꝙ ipſe dux ex ſpecialis d̄uo
tionis affectu ab intimis deſiderabat feſtū
p̄ſentationis eiuſdē v̄ginis. qd̄. xxj. die mēſis
nouēbris annis ſingulis in terris ⁊ dñijs ſu
is de ꝯſuetudine celebrat̄. etiā ex ſpecialis ſe
dis apoſtolice decreto ⁊ ſtatuto ꝑpetuis tꝑi
bus dicta die ſolenniter venerari. idē p̄deceſ
ſor p̄fati ducis ſupplicationibꝰ inclinatꝰ au
toritate ap̄lica ſtatuit decreuit ⁊ ordīauit. ꝙ
feſtū p̄ntatiōis hmōi ſicuti aſſumptōis viſi
tationis ⁊ alia feſta beate marie memorate.
in terris p̄fatis ꝑpetuis futuris tꝑibus eadē
die de mādato ſedis ap̄lice ab ipſis fidelibꝰ
ſolēnit̄ celebraret̄. ꝓut ī noſtris cū dictꝰ pius
p̄deceſſor añq̄ꝫ ſue ſuꝑ his lrē ꝯficerent̄. rebꝰ
fuerit hūanis exēptus. inde cōfectis lrīs ple
niꝰ ꝯtinet̄. Nos igit̄ cupiētes ꝙ feſtū p̄dictū
ī debita veneratōe habeat̄. ⁊ ad illō colēdū
eidēq̄ꝫ v̄gini famulādū fideles ipſi eo libētiꝰ
animēt̄ q̊ ex h̄ dono celeſtis grē vberiꝰ ꝯſpe
xerint ſe refectos d̄ omnipotētis dei miſericor
dia ⁊ btōꝝ petri ⁊ pauli ap̄loꝝ eiꝰ autoritate
cōfiſi omnibꝰ v̄e penitētibꝰ ⁊ ꝯfeſſis q̄ die p̄
dicta ad laudē ⁊ honorē ipiꝰ v̄gīs ī ſingulis
eccl'ijs mōaſterijs ⁊ alijs locis eccl'iaſticis in
fra dicta dñia exiſtētibꝰ. ī q̄bꝰ officiū eiuſdē

virginis celebrari ꝯtigerit diuinis interfue-
rint. vel in vigilia eiuſdē feſti ieiunauerit an
nuatim. c. dies de iniūctis eis penitētijs mi-
ſericorditer in dño relaxamꝰ pñtibꝰ ꝑpetuiſ
tꝑibus duraturis. Volumꝰ aūt ꝙ ſi alias ī
vigilijs ieiunātibꝰ vel diuinis hmōi intereſ-
ſentibus aliqua alia indulgētia in ꝑpetuū
vel ad certū tꝑs nondū elapſum duratura.
ꝑ nos ꝯceſſa fuerit. pñtes littere nullius exi-
ſtant roboris vel momēti. Datū rome apd̄
ſanctū petrū anno īcarnatōis dñice. m. cccc.
lxiiij. xij. kal'. februarij pontificatꝰ noſtri an-
no pmo Sequit̄ inſtitutio huius feſti ꝑ
archiepm maguntinēſem Adolfus dei ḡ
tia ſancte maguntine ſedis archiepus. ſacri
romani imperij ꝑ germaniā archicācellari
us ac pnceps elector. ad futurā rei memori-
am. et ſpecialis deuotōis affectu quā ad īcli
tam ꝓpugnatricē noſtrā glorioſiſſimā ſem
per virginē mariā dei genitricē feruenti aīo
gerimꝰ. ab intimis. ꝓpterea deſiderātes ꝙ fe
ſtum pſentatōnis eiuſdē beatiſſime vginis
qd̄ viceſima pma die mēſis nouēbris ſingu
lis ānis celebrat̄ de ꝯſuetudine. deinceps an
nis ſingulis ꝑpetuis tꝑibꝰ dicta die ſolēnit̄
veneret̄. ea ꝓpter attēdentes ⁊ pie ꝯſiderātes
ꝙ merita beatiſſime vginiſ ꝑdicte erga genꝰ
humanū tātis honoribꝰ repēſari nequeunt
q̄n illa maioribꝰ indies ⁊ illuſtrioribus di-
gniſſima cenſeat̄. hac nrā irrefragabili ſan-
ctione ſtatuimꝰ ⁊ decernimꝰ ac ordinamꝰ.
ꝙ feſtū pſentationis hmōi ſicuti feſtū conce
ptionis beate virginis marie memorate per
noſtras ciuitates ⁊ dyoceſes dicta die ānis
ſingul' ꝑpetuis futuris tꝑibꝰ deinceps a cū-
ctis xpifidelibꝰ ſolēniter celebret̄ cū ꝓpria hi
ſtoria de eodē feſto pñtationis. ⁊ vbi ꝓpria
de illo nō habet̄ hiſtoria. tūc hiſtoria de nati
uitate eiuſdē glorioſiſſime ⁊ intemerate vgi
nis recipiat̄. ſic ꝙ vbi natiuitas habet̄ pſen-
tatio inſerat̄. Et inſuꝑ vt xpifideles ad maio
rem deuotionē ⁊ frequentiorē venerationē
dicte preceſſe dei genitricis que velut auro
ra conſurgēs pulcra vt luna. electa vt ſol. ter
ribilis vt caſtroꝝ acies ordinata. veꝝ ſolē iu
ſticie redemptorē noſtrū ieſum xpum q̄ illu
minat abſcōdita tenebraꝝ in mūdo poteſta
tis tenebroſe ſpū ſancto cooperante ꝓduxit.
que nec viſa eſt primā ſimilem nec habere ſe
quentē. modis congruētibus excitemꝰ vt ex
inde fideles ipſi deuotionibꝰ ⁊ orationibuſ
ꝓprijs ac ipſius virginis interceſſionibꝰ ad
iuti. noſtriſq3 inducti excitationibꝰ reddant̄
diuine gratie aptiores. necnō ad prefatū co
lendū feſtū virginis intacte eo libentiꝰ ani
mentur quo ex hoc dono celeſtis gratie vbe
rius cōſpexerint ſe refectos. de omnipotētis
dei miſericordia ac beatoꝝ Petri ⁊ Pauli
apoſtoloꝝ eiꝰ. necnō ſancti Martini cōfeſ
ſoris patroni noſtri autoritate ⁊ meritis cō
fiſi omnibꝰ vere penitētibꝰ ⁊ ꝯfeſſis q̄ die ꝑ
dicta ad laudē ⁊ honorē ipſiuſ virginis ī ſin
gulis eccleſijs mōaſterijs ⁊ alijs locis eccle
ſiaſticis prefatarū noſtraꝝ ciuitatū ⁊ dyoce
ſium in quibus officiū eiuſdē virginis cele
brari contigerit. diuinis interfuerint. vel in
vigilia eiuſdē feſti ieiunauerint annuatim.
quadraginta dies de īiunctis eis penitētijs
miſericorditer in domino relaxamꝰ. pſenti
bus perpetuis temporibꝰ duraturiſ. In cu
ius rei teſtimoniū ſecretū noſtꝝ preſentibuſ
eſt appenſum. Datū in ciuitate noſtra Ma
guntina die penultima mēſis auguſti An
no dñi. M. cccclxviij.

De eodem feſto

Que eſt illa puella mater ⁊ vgo ſꝑ Ma
ria frēs kariſſimi. que nūc mūdo oſtēſa eſt.
quīdecim gradus aſcēdens hodie ī templo
a parētibus deo pñtatur. Vñ ꝓceſſit q̊ aſcē
dit. ⁊ quāte vtutis exiſtat videamus. Quid
aūt putas qualis olim fuerit vel nūc ſit iſta
pſona que ſanctis oībꝰ ſpectāda ꝓponit̄ et
imitāda. Hoc aūt ī pmis inſtruere phas eſt
ꝙ aīa eiꝰ ⁊ caro quā elegit ⁊ habitaculū ſibi
fecit ſapiētia dei patris ab oī malicia ⁊ īmū
dicia fuerit puriſſima. quādo ī ea ⁊ de ea v̄
bum extitit caro factū dicente ſcriptura. In
maliuolā aīam nō introibit ſapīa. nec habi
tabit in corpore ſubdito peccatis. Inter oēs
itaq3 ſanctos huiꝰ beatiſſime virgis memo
ria eo frequentius agitur. quo maiorē apd̄
deū gratiam inueniſſe credit̄. Hec quidem
virgo Maria priuſq3 naſceret̄ diuinis eſt
oraculis denūciata. et miraculis deſignata.

Tandẽ vero nata a ꝓgenie diuinit⁹ ordinata. Nata ſiquidẽ eſt vt legim⁹ nazareno prẽ. bethleemita matre. quas vrbes ipſi⁹ natiuitati vel ꝯuerſatõi deſtinatas eẽ nõ tacuerũt ꝓphete. Deſcẽdit aũt de radice illi⁹ fide ꝑclara abrae. cui ſupne promiſſa fuerat omnis bñdictio gẽtium in ſuo ſemine. Deſcendit a ſtirpe dauid. quẽ deus ꝓpter notã ſibi probitatez ſublimauit dicẽs. Jnueni virũ ſm cor meũ. De regali nãqz tribu ſimul ꝛ ſacerdotali duxit originẽ que ſummũ erat paritura regẽ atqz pontificẽ. Quoddã itaqz ſiderium micat in Marie generatiõe. videlicet ꝙ longe ante patribus diuerſimode celit⁹ eſt repmiſſa ꝙ ex abrae ſemine ꝛ ex regibus orta. ꝙ etiã illi generationi ob ſingulare ꝓuilegiuz ſanctitas diuinitus agnoſcit̃ cõceſſa. Hãc enĩ inter figuras vt dictũ eſt myſticas ſacerdotalis virga. dũ ſine radice floruit. Hãc gedeonis vellus dũ in medio aree ſicce maduit. Hanc in viſione Ezechielis oriental' porta que nulli vnq̃z patuit. preſignabat Hanc etiã inter ꝓphetas pre ceteris Jſaias nũc ex radice ieſſe virgã orituram. nunc euidẽtius virgam parituram promittebat. De his autez de quibus certi ſum⁹ meritorũ prerogatiuis pauliſper loquamur. ad edificationẽ nrãm ac diuini nominis laudẽ vt ꝑ famulatu religio cõſeruetur. ꝛ pro affectu deuotio augeatur. Quis igitur niſi hec virgo que ſola vniuerſam prauitatẽ hereticã interemit. ſola ꝑter deũ ſit que nos in omni virtute cõfirmet ſuiſqz meritis cõmendet ꝛ auxilietur precibus. vt ꝛ ipſi digni inueniamur in eius laudibus a quib⁹ ſiquidẽ humana mortalitas nõ debet ceſſare. ſed d' illi⁹ gloria nec ſilere patitur deuotio. nec dignũ aliquid poteſt cõcipere cogitatio. vel inerudita parturire locutio. Hec eſt que toti⁹ mundi reparatõnẽ obtinuit. ſalutẽ omniũ impetrauit. Quis tandẽ o benedicta miſericordie lõgitudinẽ ꝛ latitudinẽ ſublimitatẽ ꝛ profunditatẽ inueſtigare poſſit. Longitudo enĩ ipſius vſqz ĩ diem nouiſſimũ ſubuenit vniuerſis eaz inuocantibus. latitudo eius replet orbẽ terrarũ. vt quoqz ſua miſericordia plena ſit oĩs terra. Sublimitas eius ciuitatis ſupne ruinas reſtaurauit. Profunditas quoqz ſedentib⁹ in tenebris ꝛ vmbra mortis redemptiõz obtinuit. Sic ergo tue pietatis O maria ipaz quã apud deũ gratiã inueniſti. notaz facis mundo. ſanctis ꝑcibus tuis obtinendo reis veniam. egris medelã. puſillis corde robur afflictis conſolationẽ. periclitantib⁹ adiutorium ꝛ liberationẽ. Qualis nãqz fuerit vita hui⁹ virginis Marie expectãtis in tẽplo redemptionẽ generis hũani dicat Ambroſius. Sit itaqz vobis tanq̃m in imagine deſcripta virginitas Marie. ex qua velut ĩ ſpeculo refulget ſpecies caſtitatis ꝛ forma vtutis. Uirgo erat mente ꝛ corpe. corde humil'. verbis grauis. animo prudẽs. loquendi peritior. legendi ſtudioſior. intenta operi. verecunda ſermone. nõ in incerto diuitiarũ. ſed in prece pauperis ſpem reponẽs. arbitrum mentis deũ non hominẽ querens. Nullũ ledere. cũctis bene velle. maioribus aſſurgere. equalibus nõ inuidere. iactantiã fugere. Quando illa leſit parẽtes. Quando faſtidiuit humilẽ. Quando deriſit debilẽ. Quãdo vitauit inopẽ. Nihil toruũ in oculis. Nihil procax in verbis. Nihil in actu inuerecũdũ Non geſtus fractior. Non inceſſus ſolutior. Non vox petulantior. vt ipſa ſpecies corporis fieret ſimulacrũ mentis ꝛ figura ꝓbitatis. Jpſa nãqz eſt illa que celis gl'iaz dedit. terris deũ paceqz refudit. gentibus fidez. vicijs finem. vite ordinẽ. moribus diſciplinaz. O plena gratiarũ. non ſoluz puero Abrae. ſed ꝛ camelis potũ tribuens de ſuperaffluenti ydria tua. quia tu es vera puella preelecta. et altiſſimi filio preparata. Offerentur ĩquit propheta virgines regi. ſed poſt eã Nã primatũ ipa ſola vendicat ſibi. Et licz ad dei genitricẽ digne collaudandã nemo inueniatur idone⁹. tamẽ votis omnib⁹ non debet ceſſare quilibet etiã peccator a laudib⁹ quia in laudib⁹ ſaluatoris eſt iter ſalutis noſtre. Jn honore igit̃ ſancte genitricis eius a laudib⁹ nolite ceſſare. Jpa nãqz eſt virgo maria que a nullo virtutũ genere vacabat. cui gratie plenitudinẽ ineſſe dei nũci⁹ aſſerebat. Quis enĩ cũ ammiratõe iocũda non ſpeculetur ipſius adoleſcẽtis nature fortitudinẽ ꝛ

prudentiã ac fidẽ in angelico colloquio vbi tam ↄſtanter loquit̃. tã prudenter iterrogat tam facile credit. Quis nõ iuſticiã miretur. quoniã ſic vniuerſa pcepta diuine legis ad/implere ſatagebat. vt nec ad ſe ptinẽtia q̃dã velut purificatõnẽ legalẽ inexpleta relinqueret. Ipſi⁹ quoqꝫ tẽperantia ſatis emicuit. q̃ virginitatis liliũ in humilitatiſ valle produxit. Depromebãt itaqꝫ vͣtutes in cogitatiõe ⁊ affectu cordis ei⁹ ineffabilẽ armoniã quã ipſa creatrix ⁊ inhabitatrix ei⁹ dei ſapientia delectabat̃ audire. chorizabãt foris quoqꝫ in ſupficie ſmones ⁊ act⁹ vnde poſſent homines glorificare deũ ⁊ ſalutis exempla accipere. Alti⁹ igit̃ intuemini frẽs chariſſimi. ⁊ cõſiderate quãto deuotõis affectu mariã a nobis honorari voluit q̃ toti⁹ boni plenitudinẽ in ea poſuit. vt pinde ſi q̃d in nob̃ eſt ſpei. ſi q̃d eſt grẽ vel ſalutis ab ea nouerim⁹ redũdare. q̃ aſcẽdit delicijs afflũẽs. ort⁹ plenus deliciaꝝ. quẽ nõ ſolũ afflauerit. ſꝫ pflauerit ſupueniens ille auſter diuin⁹ vt vndiqꝫ fluant aromata illi⁹. Totis ergo medull' cordiũ ⁊ votis omnib⁹ veneremur mariã quia ſic eſt voluntas ei⁹. q̃ totũ nos habere voluit p illã. Ipſa eſt apõ deũ aduocata noſtra. que nõ poteſt ſuſtinere repulſam. quia apud deũ inuenit grãm. Prouidens q̃ppe erat. nõ ſapiam vt ſalomon. nõ diuitias. nõ honores querebat ſꝫ grãm reqrebat. Sola nimirũ eſt gratia qua ſaluamur. Sola gratia indigemus. Quid aliud cõcupiſcimus. Queram⁹ igit̃ gratiã. ſed p inuentricẽ gratie Mariã. quia q̃ querit inuenit ⁊ fruſtrari nõ valet. Ceteꝝ quidq̃d illud eſt quod offerre paras deo. Marie cõmendare memẽto. ⁊ quod offerre deſideras. gratiſſimis illis et omni acceptione digniſſimis marie manibus offerendũ trade ſi nõ vis repulſã ſuſtinere. Nec formides ad Mariã accedere. qꝛ tanta gratia eſt repleta ⁊ ſpũ ſancto pfuſa vt fieret celis ſublimior. faſtigijs pulcrior. ſanctitate gratioſior. Deniqꝫ ſi diligẽter intẽdaſ in maria ſingulas vͣtutes. in ea pꝛſus iuenies ſingulares que videbant̃ eſſe cõmunes. Que etenĩ vel angelica puritas illi audeat virginitati cõparari. que digna fuit fieri ſacrarium ſpũſſancti ⁊ habitaculũ filij dei Sicerũ precia penſam⁹ de raritate. ſup omnes eſt illa que prima pꝑoſuit angelicã in terris vitã ducere. ⁊ propoſitũ virginitatis immobile ſeruare. quia nec aliquatenus titubauit angelo filiũ promittente. Aſcenſiones nãqꝫ in corde ſuo diſpoſuit conuerſatiõe pariter ⁊ oratione. Aſcendit deniqꝫ in montana cũ feſtinatione. Dicamus pie aſcẽdit prius in templũ vt ibi preſentaret̃ ⁊ pro redemptione generis humani patrẽ ſuũ ĩ abſcõdito ⁊ cubiculo cordis oraret. Feruebat ſiquidẽ in q̃rendo gratia charitas. ſplendebat in carne virginitas. in obſequio eminebat hũilitas. Merito pinde cantor ille diuinuſ in ei⁹ ammiratione precinebat. Que eſt iſta q̃ aſcendit plane ſup homines. ipſos etiãꝫ angelos tranſcendit. Nimirũ ſup angelos aquã viuam neceſſe eſt hauriat quã hoĩb⁹ refundat O bñdicta inuẽtrix gratie. genitrix vite. mater ſalutis fac vt per te ſuſcipiat nos. qui per te dat⁹ eſt nobis. Fac bñdicta p gratiã quaꝫ inueniſti. vt qui mediãte te fieri dignat⁹ eſt particeps infirmitatis ⁊ miſerie noſtre. te q̃ꝫ intercedẽte participes nos faciat glie ⁊ beatitudinis ſue. xp̄s fili⁹ tu⁹ dñs noſter. q̃ ē ſup oĩa bñdict⁹ de⁹ in ſecula amen.

CLXXXV

De ſancto Conrado

Anct⁹ conrad⁹ de nobilibus parentib⁹ ĩ alemania genitus ⁊ educat⁹ eſt. Hic quia vir multe honeſtatis ⁊ honoꝝ moꝝ fuit aduocatus a nothingo ecclie ↄſtãtieñſis epõ toti epãtui audi tor pficit̃ cauſaꝝ. Succedẽte aũt tpe in ppoſitum maioris ecclie eligit̃. Nothingo autẽ epõ viã vniuerſe carnis ingreſſo. vocat̃ ſanctus Udalricus eccleſie auguſtenſis eps et ab ipſo corp⁹ defuncti epiſcopi ſepelit̃. Qui clero ⁊ populo triduanũ indixit ieiuniũ vt benignitas dei illi ecclie daret placenteꝫ ſibi antiſtitẽ. Statuto igitur die quo ad electionem vel potius cõmunẽ inſpiratiõnẽ d̃ epõ pcedendũ fuit. ſanct⁹ vdalric⁹ deſcribit ipm ppoſitũ beatũ cõradũ talẽ eſſe ſicut ait apl's ad thimotheũ ⁊ tytũ. Oportet epiſcopũ eſſe

irreprehēſibilē.vni⁹ vxoris virū.ſobriū.orna
tum.prudentē.pudicū.hoſpitalē.doctorem.
nō vinolentū.nō pcuſſorē.ſʒ modeſtū.nō li
tigioſum.nō cupidū.ſue domūi bn̄ ppoſitū
filios habentē ſubditos cū oī caſtitate. Si
qs domui ſue pēſſe neſcit.quō ecclie dei dili
gentiā habebit. Nō neophitū.nō in ſupbiā
elatū.ne in iudiciū decidat dyaboli. Oportʒ
aūt ⁊ teſtimoniū habere bonū ab his qui fo
ris ſunt.vt in opprobriū nō incidat ⁊ in laq
um dyaboli. Jtē ad Thitū ſic ait. Oportet
enī epm ſine crimine eē ſicut dei diſpēſatorē.
nō ſupbū.nō iracundū.nō vinolentū.nō p
cuſſorē.nō turpis lucri cupidū.ſed hoſpita
lem.benignū.prudentē.ſobriū.iuſtū.ſanctū.
ꝯtinentē.amplectentē euʒ q̄ ſm doctrinā eſt
fidelē ſermonē vt potēs ſit exhortatiōe in do
ctrina ſana.⁊ eos q̄ ꝯtradicūt arguere. His
omnib⁹ corā multitudine a ſancto Udalri
co de ipo recitatis.oēs ibidē ꝯſenſerūt. Uñ
ibidē rapit̄ trahit̄ ⁊ q̄ʒuīs plurimū renitens
epus inſtituit̄. Cathedrali ergo infula ſubli
matus ſanct⁹ cūradus pncipalē ſancte dei
matris ecclīam ditauit reliquijs pcioſis et or
natu maximo. Inſup tres ꝯſtruxit ecclias.
vnā in ciuitate ꝯſtātienſi.duas extra. In q
rū vna ſcʒ in ecclia beati mauricij ſepulcruʒ
dn̄i noſtri ieſu xp̄i ſimillimū illi qd eſt in hie
ruſalē cū multa diligētia ꝯſtrui procurauit
Ubi etiā duodecim pbēdas clericis ibideʒ
xp̄o famulātib⁹ in ppetuuʒ inſtituit. Auxit
nihilomin⁹ canonicoꝝ numeꝝ maioris ec
cleſie cū allodio ppꝛij patrimonij. Cupiens
etiā idē vir ſanct⁹ cū aplo corp⁹ ſuū efficaci
ter caſtigare.trib⁹ vicib⁹ tranſfretās hierl'm
ciuitatē ſanctā adijt in qua locuʒ paſſionis
xp̄i ⁊ ſepulture ⁊ reſurrectōis ſimul ⁊ aſcen
ſionis in deuotōe maxima viſitauit. Poſt
modū aūt apud caſtrū louſen cū ſcto vdal
rico exiſtēs.cū vidiſſet in ipa turbine aq̄ p
cellis hincinde ſpumātib⁹ duas aues itroe
untes mergi ⁊ exeūtes intellexit vir ſanctus
in ſpū duas aīas fore ſub ſpecie illaꝝ auiuʒ
que ibidē ob ſceleꝝ ſuoꝝ aliqñ cōmiſſoꝝ mlt
titudinē ſuū purgatoriū ſuſtinerent. Jtaqʒ
ambo viſcerib⁹ miſericordie moti vdalric⁹
pmā miſſam p defunctis celebrare nō diſtu
lit. Cūradus aūt ipa die ſecundā miſſam ſi
militer p defunctis cōplere nō pigritat⁹ eſt.
Et ſic in eoꝝ deuotōne ⁊ ſolēni altaris obla
tione illaꝝ auiū ſpēs amplius nō viderunt.
Gebhardo optimo adoleſcēti q̄ caſu ſuper
epi ſedē ꝯſederat pphetat cunradus dicens
Premature ſedē meā gebharde occupaſti.
mihi ſuccedet q̄ poſt te i hac cathedra ſedebit
videlicet gamelon⁹. Sanct⁹ etiā cunradus
infra miſſaꝝ ſolēnia poſt ꝯſecratiōʒ corpis
⁊ ſanguinis dn̄i noſtri ieſu xp̄i in die ſancto
paſce araneā lapſam in calicē cū ſanguine
dn̄i fiducialit̄ ſumpſit. Cūqʒ termiatis rite
miſſaꝝ ſolēnijs put digniſſimuʒ eſt.ipſa die
ad prandiū ꝯſediſſet.attenuat⁹ corpe p ſan
ctā quadrageſimā nō comedit. Interroga
tus a ſuis cur nō comederʒ ait. Expecto ho
ſpitē in pximo venientē. Et inclinato capite
ſup mēſam exitū aranee pbet apto ore.quā
ta de tali aduētu qn poti⁹ miraculo int̄ cun
ctos ibidē exiſtētes fuerit leticia.nullus ſane
mētis ignorat. Obijt aūt beat⁹ cunrad⁹ eps
poſt multaꝝ exercitia virtutū.vj.kal'.decem
bris.anno dn̄i.dcccclxvj.epat⁹ vō.xlij.ſenex
⁊ plenus dierum

CLXXXVI

De ſancto Hilarione

Ilarion ſanct⁹ mo
nachus fuit.cuius vitā virtutibus
plenā ſcripſit Hieronym⁹. Huius
parentes ydolis dediti ipſe vt dicit̄ roſa de
ſpinis floruit. Alexandriā miſſus ⁊ ibi grā
maticā diſcens.ibidē etiam baptizatus eſt.
Totaqʒ illi voluntas in eccleſie congrega
tionibus fuit. Audiens nomen Anthonij i
egyptū perrexit ad videndū eum. Queʒ vt
vidit ſtatim habitū mutauit.et duobus mē
ſibus vix cum eo manſit. Contemplatus eſt
enim ordinem vite ſue.grauitatem moruʒ
q̄ʒ creber in orationibus.q̄ʒ humilis in ſuſci
piendis fratribus.q̄ʒ ſeuerus in corripiēdis
alacer in exhortandis. Talē etiā habuit cō
tinentiam vt cibi eius aſperitatē nulla vnq̄ʒ
eius infirmitas frangeret. His virtutib⁹ hi
larion inſtructus redijt ad patriam cū qui
buſdam monachis. Parentibus ſuis iam

defunctis. partē ſubſtātie fratrib⁹. partē etiam paupibus dedit. ſibi nihil oīno reſeruāſ Erat aūt annoꝝ q̄ndecī. ⁊ ſolitudinē egreſſus eſt. ſacco tantū copert⁹ ⁊ ſagū ruſticū quod beat⁹ Anthoni⁹ ei dedit cū ab eo diſceſſit ſecū tulit. Tantū q̄ndecim caricas poſt ſol' occaſum comedēs hoc cibo content⁹ fuit a xv. vſq₃ ad. xx. etatis ſue annū. Eſtus ⁊ pluuias breui tugurio qd iunco ⁊ caricib⁹ texerat declinauit. Deīde breuē cellā parauit latitudine pedū quattuor. longitudine vo pedum q̄nq₃ vt ſepulcrū poti⁹ q̄₃ domum crederes. Capillos ſemel ī anno videlic₃ die paſce totondit. Sup nudā terrā in ſtratu iunceo vſq₃ ad mortē cubauit. Saccū₃ quo ſel' fuit indut⁹ nunq̄₃ lauās nec mutans altero niſi cū pmo ſciſſus eſſ₃. Scripturas ſanctaſ quaſi memorit tenēs. poſt orōem pſalmos quaſi deo pſente cecinit A. xxj. anno vſq₃ ad xxvj. tribus annis pmis dimidie lētis ſextarium madefactū aqua frigida comedit. alijſ trib⁹ ſequētib⁹ panē aridū cū ſale ⁊ aq̄ ſumpſit. A. xxvij. vſq₃ ad. xxx. herbis agreſtib⁹ et virgultoꝝ radicib⁹ crudis ſuſtētatus eſt. A xxx. vnciā panis ⁊ cocū modicū₃ ol⁹ abſq₃ oleo comedit. Sentiēs aūt caligare oculos ⁊ totū corp⁹ in impetiginē₃ verti ⁊ punicea ſcabedine ꝯtrahi. ad ſupiorē cibū adiecit parum olei. ⁊ ſic vſq₃ ad lxiij. annū vite ſue tali cucurrit gradu. nihil guſtās pomoꝝ aut leguminū aut cuiuſq₃ alterius delectabil' rei. Hic dū ſe videret corpe fatigatū ⁊ exitū₃ crederet imminere. A. lxiiij. vſq₃ ad. lxx. pane abſtinuit incredibili feruore mētis. vt eo tpe q̄ſi nou⁹ accederet ad ſeruitutē₃ dei. quo ceteri ſolent remiſſi⁹ viuere Fiebat aūt ei ſorbiciuncula de farina ⁊ cū minimo oleo cibo ei⁹ ⁊ potu vix q̄nq₃ vncias appendentib⁹. Sicq₃ cōpleuit ordinē vite ſue. Nunq̄₃ ante ſol' occaſum. nec in dieb⁹ feſtis nec in ḡuiſſima inualitudine vnq̄₃ ſoluit ieiuniū. Igit' potētiſſimus in miraculis. ſanctitate incōpabil'. octuageſimo etatis ſue anno cū abſens eſſ₃ eſicius. qui eū ſemp familiari⁹ dilexerat. q̄ſi in teſtimoniū teſtamēti breuē cartā₃ manu ppria ſcripſit litteratim omēs diuitias ei derelinquēs quas habuit. videlicet tunicā₃ de ſacco. cucullā ⁊ palliolū. Jamq₃ modic⁹ calor in pectore erat. ⁊ quaſi iā vix viuebat apertis oculis hec loquebat'. Egredere qd times egredere qd dubitas. lxxx. fere annis xpo ſeruiſti ⁊ mortē times. Inter hec vba exalauit ſpūm. Statimq₃ corp⁹ eius humatū ⁊ obrutum eſt. Sicq₃ ⁊ ipe oēs q̄ ad egrotantē₃ venerāt rogauit. ne quidē punctū hore poſt mortē eius corp⁹ ei⁹ ſeruaret. Poſtmodū eſicius vir ſanct⁹ cū periculo vite poſt decē fere mēſes corp⁹ eius furat⁹ eſt ⁊ ī paleſtina deferens monachis crebris pſequētib⁹ laudibus monaſterio cōdidit cū tunica cucul la ⁊ pallio. toto corpe quaſi adhuc viueret īntegro. ⁊ multo fragrante odore q̄ſi optimis delibutū eſſet vnguentis. in teſtimoniū eiuſ ſanctiſſime vite ad laudē ⁊ inſupabilem ipſius dei gl'iam. qui viuit ⁊ regnat ⁊c. Feſtū autem ipſi⁹ recolit'. xij. kal'. nouēbris. quo videlicet die vndecim miliū virginū ⁊ beate vrſule feſtū celebrat'.

CLXXXVII

De hiſtoria Karoli magni

Urpin⁹ remenſis

t archiepſ ſoci⁹ Karoli. xiiij. annis cū hiſpaniā ⁊ galiciam a poteſtate paganoꝝ liberaſſet que vidit ſcribit leoprādo decano aquiſgrani. Primo quō ſanct⁹ iacob⁹ aplus apparuit Karolo rogās vt locum ſepulture ſue purgaret. ⁊ viā ad locum ſui ſepulcri pparet vt multitudo pegrinorum ibi peccata deleret. Promiſit etiā ſe ſibi fore adiutorē in omnibus ⁊ cū hoc vitā₃ eternā in premio. Conuerſi enim fuerāt multi per predicationē diſcipuloꝝ Jacobi. ſed recidiuū paſſi ſunt. ⁊ fides xpi ibi deleta erat vſq₃ ad tempus Karoli. qui hiſpaniā ⁊ galiciam xpianā fecit per xpum. Prima vrbs quā obſedit fuit pampilonia. tribus menſibus nequiuit eā capere. quia inexpugnabiles erant muri. Orauit ergo. Dn̄e ieſu xpe p cui⁹ fide huc veni da mihi hanc vrbē₃ ſancte iacobe ſi verꝝ eſt ꝙ mihi appatuiſti da mihi capere eā. Tunc muri collapſi fundit⁹ ceciderunt. Saracenos q̄ baptizari voluerūt. viuere permiſit. alios omnes occidit. Quo

audito alie ciuitates miſerũt ei tributũ et ſe
ei ſubiecerũt. Et facta eſt tota illa ťra ſub tri
buto. Viſitato ſarchophago beati Jacobi
venit petronũ ⁊ ibi infixit lanceã in mare di
cens grãs. Et addidit. Huc uſqꝫ nunq̃ꝫ niſi
nũc venire potui. Tũc ſubiugauit ſibi oẽm
galiciã ⁊ hiſpaniã a mari vſqꝫ ad mare Itẽ
ciuitatẽ vnã obtinuit. in qua erãt. xc. turres.
Itẽ lucernã ciuitatẽ q̃ttuoꝛ mẽſibꝰ obſedit.
Quã cape nõ valẽs deũ ⁊ ſanctũ iacobũ in
uocauit. Tũc ceciderũt muri eiꝰ. Et ẽ deſer
ta vſqꝫ nũc cũ alijs tribꝰ ciuitatibꝰ quas ip
ſe dñs anathematizauit. vt olim hiericho.
Omĩa idola deleuit preter vnũ. qđ vt dicũt
ſaraceni machometh quẽ ipſi colũt cũ viue
ret in ſuo noĩe fabricauit. ⁊ demonũ legionẽ
arte magica ibi alligauit. q̃ tãta fortitudĩe il
lud ſeruãt q̶ a nullo vnq̃ꝫ frãgi potuit. Cuꝫ
enĩ aliqs xpianꝰ ad illud appropinquat. ſta
tim periclitať. Sꝫ paganꝰ cum oꝛãdi cauſa
venerit. illeſus abit. Auis q̃ ſup illud ſederit
ſtatim moriť. Eſt igiť in maris margine la
pis altus q̃ntũ poteſt coꝛuꝰ volare ſurſum
infra latꝰ ⁊ quadratꝰ. ſupra ſtrictꝰ. ſup queꝫ
eſt imago đ auricalco optimo in effigie ho
minis fuſa. ſup pedes ſuos erecta. faciẽ hñs
verſus meridiẽ. in manu dextra hñs claueꝫ
magnã que cadet de manu eiꝰ anno q̃ rex i
gallia natꝰ fuerit qui totã hiſpaniã xpianaꝫ
faciet. Moꝛ qui viderint clauẽ lapſam. ga
zis ſuis in terrã poſitis omnes fugiẽt Ex
auro qđ reges ⁊ principes dabãt karolo ſi
militer quoqꝫ pagani. ipe karolus fecit tem
plum ſancto Jacobo. ⁊ oꝛnamẽta multa et
canonicos inſtituit. Similiter aquiſgrani
de illo edificauit. ⁊ multas alias eccleſias.

Reuerſo karolo paganꝰ rex affricanus
hiſpaniã ſibi ſubiugauit. chriſtianos mľtos
occidit. quos karolꝰ rex terre cuſtodes po
ſuerat. Quo audito karolꝰ redijt cũ multis
exercitibus ⁊ venit baionã vrbẽ vaſcoꝝ vbi
romaricꝰ moriens cuidã cõſanguineo eius
ſuũ equũ. ⁊ cetera ſacerdotibꝰ ⁊ paupibus
diſtribuẽda cõmiſit. qui ſuper ſe audiuit de
mones quaſi rugitꝰ leonũ lupoꝝ ⁊ vituloꝝ
raptus p dietas quattuoꝛ ductꝰ ab exercitu
karoli eſt inuẽtus. karolo in craſtinum pu
gnaturo cũ Argolando qui hiſpaniã reac
quiſiuerat. in ſero parãt ſe milites karoli vt
mane ſint ad bellũ pmpti ⁊ haſtas ſuas an
te tentoꝛia ĩ pratis fixerũt in terra. q̃s mane
inuenerũt in coꝛticibꝰ ⁊ frõdibꝰ decoꝛatas
⁊ in terra radicatas abſciderũt eas ꝓpe ťraꝫ
⁊ de radicibꝰ poſtea creuit mag̃ ſilua. Hoꝝ
haſte floꝛuerũt q̃ ipõ die occidẽdi erãt. ⁊ ſan
ctoꝝ martyꝝ numero inſerẽdi. Sunt auteꝫ
tunc occiſa. xl. M. ⁊ dux milo pať rotholãdi
⁊ equꝰ karoli. Tũc ſtetit karolus cũ duobꝰ
tantũ milibꝰ ⁊ ſpata q̃ dꝛ gaudioſa multos
paganos occidit. In ſero vtriqꝫ redeunt in
caſtra. Craſtino venerũt quattuoꝛ nobiles
cũ q̃ttuoꝛ milibꝰ pugnatoꝝ. Vñ pagani fu
giũt ⁊ karolꝰ in galliã redijt. Poſtea rediẽs
iteꝝ cũ q̃ttuoꝛ milibꝰ militũ karolꝰ et hoꝛuꝫ
haſte floꝛuerũt Qui leti ⁊ pmi pugnauerũt
⁊ paganos innumerabiles occiderũt. et pꝰ
ipi occiſi ſunt. ⁊ equꝰ karoli. Ubi ſtãs mul
tos occidit donec fugerẽt pagani. Iteꝝ mã
dauit argolãdꝰ karolo bellũ. vnde karolus
venit cũ. cxxiiij. milibꝰ. Tũc argolãdꝰ ⁊ ka
rolus mľta ſimul locuti ſunt de cauſa belli ⁊
fide. Inter q̃ dicit argolãdꝰ Pugnemꝰ pro
fide. Si vincar baptizaboꝛ. Vadũt ergo. xx.
xpiani ꝯ. xx. paganos ⁊ occidũt eoſ. Poſtea
xl. ⁊ euenit vt pꝰ. poſtea. c. et factũ eſt ſimiliť.
Iteꝝ mille. ſꝫ ſp xpiani paganos occiderũt.
Tũc datis treugis venit argolandꝰ ad ka
rolũ baptizãdꝰ dicẽs karolo. Lex tua ſãcti
oꝛ eſt. Et pcepit oĩbꝰ paganis vt baptizarẽť
Illi ꝯſenſerũt. Tũc argolãdꝰ vidit oꝛdines
in meſa ⁊ q̃ſiuit q̃ eẽnt. Rñdit karolꝰ hos eẽ
epos. hos monachos. hos canonicos. hos
paupes quos dicit eẽ nuncios dei. Cui ille.
Male tractas nũcios dei tui. ꝓpter h̄ nolo
baptizari. Et abijt Hic notandũ q̶ grãue pec
catũ ſit male tractare paupes Propter hoc
karolꝰ tãta leticia baptizandoꝝ eſt ꝑuatus
Craſtino karolꝰ pugnaturꝰ habuit. cxxiiij
milia. argolãdꝰ. c. milia. Ibi occiſus ẽ argo
landꝰ ⁊ ſua. c. milia. Victoꝛes in ſanguĩe ſta
bãt vſqꝫ ad baſes ciuitatis. que mox capta ẽ
paganis omnibꝰ occiſis. Tũc mille xpiani
nocte ſpoliauerũt moꝛtuos karolo ignorã
te. Qui onuſtati auro ⁊ argento cum ad

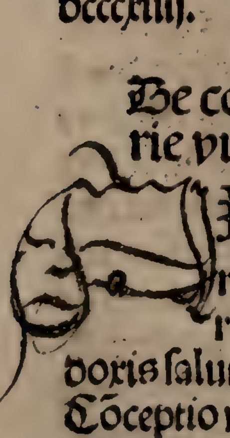
karolū redire vellent.a paganis q̄ fugerant ſunt occiſi.⁊ hoc fecit eis auaricia Princeps nauarroꝝ mandat karolo bellū.Qui orauit dn̄m vt oñdat ſibi in illo bello morituros.Craſtino armato exercitu Karolꝰ vidit rubeā crucē in humeris moriturorūꝫ retro ſup loricas.Quos oēs ī oratorio ſuo retruſit ne occiderent.Peracto bello et occiſiſ fere centū milibꝰ paganoꝝ.Karolꝰ qs ī oratorio truſerat reperit mortuos.videlicet.c.l. Tūc karolꝰ expugnauit totā patriā nauarroꝝ. Poſtea dē karolo ꝙ rex babilonis miſerat cōtra eū de ſyria.xx.M.curruum ⁊ ipſe de genere goliath q̄ vulnerari non poterat niſi in vmbilico vires.xl.fortium habuit Statura eiꝰ.xij.cubitoꝝ.facies eius longa vniꝰ cubiti.digiti tribꝰ palmis.Qui omēs cōtra ſe miſſos portauit in ciuitatē otogorū Primo raynaldū.ſecūdo ꝯſtantinū regem romanoꝝ ⁊ aliū comitē.tres illos omnes ſil' leuans quaſi pueroſ dextra ⁊ leua tulit ī carcerem.⁊.xx.pugnatores qs ſimilr̄ deportauit.Botholandꝰ vero fixit eum ī vmbilico. Unde clamauit Machomet iuua q2 morior.Accurrūt ergo pagani ⁊ portāt eūꝫ ī ciuitatē.Et ſic xp̄iani cū eis mox intrauerūt ⁊ p̄fatum gigantē occidunt.⁊ ciuitatē capiunt. Botholandꝰ gigāti p̄dicauit de trinitate q̄renti.Abraā vidit tres ⁊c.Itē in cythara cū ſonat tria ſunt.ars manus ⁊ corde In amigdalo tria ſunt corīū teſta nucleus.Similr̄ in ſole curſus ſplendor ⁊ calor In rota plauſtri.mediū brachia circulꝰ.In hoīe corpus anima vmbra.Sic vnū eſt tria.Ita in deo tres pſone vnū ſunt Itē querit gigas.quō potuit virgo parere.Rn̄dit Botholandus Deus q̄ fabe gurgulioni ⁊ arbori fac gignere vermes.multoſqꝫ piſces ex aqua pducit. vultures apes ſerpētes ſine maſculino ſemine facit plem gignere.potuit idē deus et virginē facere parere.De aſcēſiōe ꝗrenti rn̄dit. Rota molendini quātūꝫ ad ima deſcēderit de ſuperiꝰ.tantū aſcēdit ecōuerſo.Auis de monte deſcēdēs redit in altū.Sol in oriente ſurgit ⁊ tēdit in occidentē.⁊ iterū rediti orientem.Ita ⁊ xp̄s vñ deſcendit.iterum aſcendit Cui gigas.Modo pugnemꝰ pfide.Tunc accidit qđ in primo capitulo dictū eſt.quō exercitus Karoli facies equoꝝ lintheis operuit ne viderēt laruas hoſtiū.⁊ obſtruxerūt aures equoꝝ ne audirēt tympana p que prius fugati fuerāt qñ pagani fecerāt ſingulos viros ante ſingulos equos incedere laruatos ⁊ tympana pcutiētes.Un̄ modo victoriā habuerūt.Tūc Karolꝰ irrumpēs vexillum in curru abſcidit.alias eni nunq̄ꝫ fugiſſent.Et tūc occidit octo milia paganorū.vrbem cepit.⁊ poſtea in hiſpania nemo Karolum auſus ē impugnare.Poſtea venit ad ſanctū iacobū ⁊ oīa deſtructa ibi reedificauit.Statuitqꝫ ad honorē ſancti iacobi oēs reges ⁊ pncipes pn̄tes ⁊ futuros ep̄o ſancti iacobi obedire.Tūc ego turpinꝰ remenſis archiepiſcopꝰ ſancti iacobi eccl'iam ⁊ altare cū lx.ep̄is karoli rogatu kal'.iunij.honorifice dedicaui.Et karolꝰ tūc dedit eccl'ie ſancti iacobi in dotē totā galiciā ⁊ hiſpaniā.vt quilibet poſſeſſor domꝰ annuatim q̄ttuor denarios pſolueret.⁊ ab oī ſeruitute regis ⁊ pncipū liber eſſet.⁊ vt ibi ſint concilia.⁊ virge epiſcopales.⁊ corone regales p manꝰ ep̄i loci p̄beant.Et vt beatꝰ iacobꝰ ⁊ iohes cū matre petierāt vt vnꝰ ſedeat ad dexterā.alter ad ſiniſtrā xp̄i iohes in oriēte patronꝰ eſt apud ephesum.iacobꝰ in occidēte.romā ap̄licā ſedem petrꝰ habet.merito.q2 ipi erāt xp̄o p ceteris familiares.pncipalis tn̄ eſt petrꝰ.quia xp̄s eū voluit eſſe pncipē ap̄loꝝ.Tante fortitudinis fuit karolꝰ ꝙ quattuor ferraturas equi ſimul manibꝰ facile extēdebat.⁊ militeꝫ armatū ſtātē ſup palmā ſuā a terra vſqꝫ ad caput ſuū facile leuabat.Tāte largitatis ꝙ in quattuor feſtis curiaꝫ pcipue habuit ī hiſpania videlicꝫ in natiuitate xp̄i in paſca penthecoſtes ⁊ iacobi.Per ſingulas noctes eū cuſtodiebāt.cxx.fortes.Prima noctis vigilia.xl.ei aſtiterūt.x.ad caput.x.ad pedes.x.ad dexterā.x.ad ſiniſtrā.dextra ſpatā nudā.ſiniſtra candelā ardentē hn̄tes.H modo ſecūdā vigiliā.xl.ſilr̄.⁊.xl.tertiā vigiliā fecerūt.Qui plura đ virtutibꝰ eiꝰ ſcire voluerit cernat q̄ modo rome impator fuit.eccl'ias multas et abbatias inſtituit.ſepulcrū dn̄i viſitauit.mľtoꝝ ſanctoꝝ corpa ī argento ⁊ auro locauit

Quomodo lignū crucis ſecū tulit vñ mul/
tas eccleſias dotauit. Cū rediret Karolꝰ de
hiſpania adhuc erāt duo reges pagani apđ
ceſareā auguſtā marſirꝰ ⁊ beligādꝰ fratͤ eiꝰ
a rege babilonie de ꝑſide in hiſpaniā miſſi q̄
karolo ficte ſubiacebāt. Quibꝰ karolꝰ mā
dauit vt baptizarent̄ vel tributū ſibi mittāt.
Qui miſerūt ei triginta equos oneratoſ au
ro argento gaziſq; hiſpanicis. ⁊ .cccc. equos
vino dulciſſimo oneratos pugnatoribꝰ ad
potandū. ⁊ mille ſaracenas feminas formo
ſas. Nūcio vero karoli gamaleoni viginti
equos oneratos auro ⁊ argēto ⁊ pallijs de/
derunt. vt pugnatores in manꝰ eorū trade/
ret. Qđ ⁊ fecit. Nunciꝰ karolo munera tu/
lit. Sed vinū ⁊ mulieres acceperūt pugna/
tores. Dixitq; rex Marſirꝰ ꝙ veniret bapti
zandus. Cui occurrit karolꝰ cū q̄nquagin
taq̄nq; milibꝰ. Venerūt ⁊ pagani ⁊ horū vi
ginti milia occiderūt xp̄iani. Silr̄ ⁊ xp̄iano
rum triginta milia a paganis ſunt occiſa ꝓ
pter ebetudinē animi ⁊ fornicationē eorum
Ibi occiſi ſunt oēs pugnatores p̄ter rotho/
landū ⁊ alios q̄nq;. Tūc Rotholandꝰ cū
centū viris euaſit ⁊ occidit marſiriū. Ipſe ſo
lus quattuor lāceis fixus euaſit. Tūc mar/
moreū lapidē trino ictu in duaſ ptes diuiſit
a ſummo vſq; deorſum gladio ſuo. quē vo/
luit frangere q̄ñ vidit ſe moriturꝫ ne pagani
eundē gladiū acciperēt. Cornu ſuū ſufflan/
do fregit ⁊ ceruicē colli ſui leſit ſocios vocā/
do. Cū ſufflationē Karolꝰ audiuit venire
voluit. ſed p̄fatus traditor eū auertit dicens
eū in venatiōe eſſe. Adhuc karolꝰ necem et
traditionē ſuoꝝ ignorauit. Ad obitū rotho/
landi venit theodoricꝰ qui vidit cōpunctio
nē ⁊ orōem eius. Tribꝰ vicibꝰ carnē ſuā teti
git dicens. Et in carne mea videbo deū ſal/
uatorē meum. Silr̄ tetigit ⁊ oculos dicens.
Quē viſurus ſū ego ipſe ⁊c. Et ait. Meme
to mei dñe quia ꝓ honore tuo exul morior.
Memor eſto socioꝝ meoꝝ ſimiliter occiſo/
rum ꝓ te. Tūc ſignās ſe cruce ait. Nūc vide
bo qđ oculus nō vidit ⁊c. Et ſic expirauit ſā
ctiſſimus martyr xp̄i rotholandꝰ. Ego tur/
pinus neſciēs rotholandū defunctū ipo die
obitus eiꝰ miſſam defunctorū p̄ñte karolo
celebraui. xvj. kal. iulij. ⁊ raptꝰ in extaſi audi
ui choros in celeſtibꝰ cantātes. ignorās qđ
hoc eſſet. Poſt hoc demones audiui q̄ſi p̄/
dam ducētes. Quibꝰ dixi. Quid fertis. Re
ſponderūt. Marſiriū ad inferna ſicut mich/
ael rotholandū ad celeſtia. Miſſa celebrata
dixi hoc karolo. Cū hoc dicerē venit Baldē
ꝛvinus ſuꝑ equū rotholandi dicēs rotholā/
dum ſe reliquiſſe in agonia. Cito exercitus
venit ad funꝰ. ſed Karolus p̄mꝰ inuenit eū
exanimatū. brachia ſuꝑ pectꝰ poſuerat ī for
mam crucis. Tūc Karolus irruit ſuꝑ eum
Quis planctū illiꝰ explicet Balſamo mir/
ra ⁊ aloe cōditus eſt. Et cū eo ibi ꝑnoctauit
exercitꝰ. Triginta octo annoꝝ obijt. Craſti/
no armati vadūt ad locū certaminis vbi cū
aliquis amicū ſuū ſemiuiuū reꝑperit. aliq̄s
mortuū. oliueriū defunctū inueniūt quattu
or palis in terrā fixis extēſum. reſtibus retor
tis ligatū a collo vſq; ad vngueſ pedū ⁊ ma
nuū excoriatū. ſagittis. lanceis. ſpatis ꝑfora
tum. Totū nemꝰ clamoribꝰ implet̄. quilibꝫ
ſuū amicū eiulādo. Tūc karolꝰ iurauit per
omnipotentē ꝙ currere nō ceſſarꝫ donec ho
ſtes inueniret. Et inuenit eos cenātes quat/
tuor milia que occidit. Stetit ſol immobiliſ
⁊ ꝓlongata eſt dies illa ſpacio trium dierū.
Et inuento traditore Gamaleone p̄cepit eū
karolus q̄ttuor equis fortiſſimis totiꝰ exer/
citus alligari. ⁊ ſuꝑ eos aſſeſſores agitantes
cōtra quattuor plagas orbis Et ſic dig̃ mor
te interijt. diſcerptus exēplo iude proditoris
Duodecim milia vnciaꝝ argēti. ⁊ vigiti mi
lia talentoꝝ auri. veſtes ⁊ cibaria data ſunt
ꝓ animabꝰ defunctoꝝ. Rotholandꝰ ī eccle/
ſia romana ſepelit̄. gladiꝰ eius ad caput ſu/
ſpendit̄. Omnē terrā circa opidū blauieñ.
ſex dierū ſpacio vbi Rotholandꝰ ſepultꝰ eſt
canonicis regularibꝰ quos ipſe karolus re
ſtaurauerat iuſſit dari. vt annuatim ī anni
uerſario ſancti Rotholādi. xxx. paupes om
nibus neceſſarijs veſtibꝰ indueret̄. cibis refi
cerent. xxx. pſalteria ⁊ tot miſſas ꝓ omniū de
functoꝝ animabꝰ occiſorū dicerent. de reli/
quo ipſi viuerent. Poſt hoc karolꝰ ſanctū
Dioniſiū honorauit. omnē franciā eccleſie
eius in predio dedit. ⁊ precepit vt oēs franci

pꝛeſentes ⁊ futuri etiā reges paſtoꝛi eccleſie
obedirent. ⁊ quelibet dom⁹ annuatim q̄ttu
oꝛ denarios daret ipſi eccleſie. Et ſtās apud
coꝛp⁹ beati dyoniſij oꝛauit ꝓ animab⁹ occi
ſoꝛū in hiſpania. ⁊ ꝑ his q̄ libenter pꝛefatos
denarios ſoluerēt. Nocte ꝓxima regi doꝛmi
enti dyoniſi⁹ apparuit eūq̄ȝ excitauit dicens
Qui tuo exemplo ī hiſpania occiſi ſunt vel
occidentᷣ. omniū delictoꝝ veniā impetraui.
Similiter ꝺ quattuoꝛ denarijs ḡuioꝛis ſui
vulneris medicinā impetraui. Hoc karol⁹
dixit omnib⁹. Tūc karol⁹ aquiſgrani mi-
ra matri dei opatus eſt. vñ ꝓuocati ſunt eti
am ad bona faciēda multi alij. Tunc mihi
turpino moꝛs karoli reuelata eſt. h̄ modo.
Cū apud viennā die quadā in extaſi raptuſ
oꝛationi vacarē. pſalmū de⁹ in adiutoꝛiū di
cerem demonū agmina p̄cedebāt verſus lo
thoꝛingiā. Cū oēs trāſiſſent vidi vnū quaſi
ethiopē greſſu tardo ſequentē Cui dixi. quo
itis. Rñdit. Aquiſgrani tollere aīam karo-
li. Cui dixi. Adiuro te ꝑ xp̄um vt redeas ad
me dicēs quid actū ſit. Tūc parū moꝛati re-
deunt vt ꝑ̓us oꝛdinati. Dixi ergo ei cui ꝑ̓us
dixerā. Quid egiſtis. Reſpōdit. Galician⁹
ſine capite tot lapides ⁊ ligna ecclīaꝝ tulit in
ſtatera q̄ pl⁹ appenderūt eius bona q̄ȝ ma-
la. ⁊ ideo animā ei⁹ a nobis abſtulit. Quo
dicto euanuit. Et ego cognoui illa hoꝛa ka
rolum eē defunctū Ipſe etiā quādo ab īui-
cem receſſimus me rogāte ꝓmiſit mihi ſi fie
ri poſſet nūciū moꝛtis ſue mihi mitteret. Si
militer ego ſibi de mea moꝛte ꝓmiſi. Unde
egrotās ad moꝛtē p̄cepit cuidā militi alum-
no ſuo vt moꝛtē ei⁹ mihi nūciaret. Qđ ⁊ fecit
Quinto kal̄. februarij obijt Anno domini
dccc xiiij.

CLXXXVIII.

De conceptione ſancte ma rie virginis

ANſelmus cantua
rienſis archiep̄us. ⁊ paſtoꝛ anglo
rū coepiſcopis ſuis cūctiſq̄ȝ oꝛtho
doxis ſalutē ⁊ ꝑpetuā in dño benedictioneȝ
Cōceptio venerāda dei genitricis ⁊ ꝑpetue
virginis marie. Dilectiſſimi frēs quēadmo
dum ꝑ multoꝝ ſignoꝝ expimenta in anglia
⁊ francia ceteriſq̄ȝ cōclimatib⁹ celebrāda ſit
olim declarata. me narrante audiat dilectio
veſtra. Tp̄e nāq̄ȝ illo quo diuine placuit pi
etati angloꝛuȝ gentē de malis ſuis coꝛrigere.
ſueq̄ȝ ſeruitutis officijs arti⁹ aſtringere. glo
rioſiſſimo noꝛmānoꝝ duci guilhelmo eādē
patriā debellādo ſubegit Et regi eoꝝ eraldo
noīe impio ⁊ tyrāno cleriq̄ȝ ꝑſecutoꝛi et ho-
noꝛis eccl̄iaſtici ſubuerſoꝛi. reddidit in bello
ꝓ meritis talionē. Quo ceſo Guilhelm⁹ fa-
ctus de v̓tute ⁊ induſtria ſua angloꝝ rex to-
tius eccleſiaſtice dignitatis honoꝛes ī meli⁹
refoꝛmauit. Cui⁹ pie intētionis operib⁹ in-
uidens ille bonoꝝ omniū inimic⁹ diabol⁹.
tū familiariū fraudib⁹. tū extraneoꝝ incurſi
bus. multotiēſ conat⁹ eſt ei⁹ obſiſtere ſucceſ
ſibus Sȝ dño ꝓtegēte ad nihilū deduct⁹ eſt
malign⁹ Audiētes aūt daci angliā ſubiectā
eſſe noꝛmānis grauitᷣ indignati ſe ſuo quaſi
hereditario iure pꝛiuati. arma p̄parāt. claſ-
ſem aptant vt eos adeuntes a data ſibi diui
nit⁹ patria expellāt. Hoc compto Guilhel
mus rex pꝛudētiſſim⁹ helſinū quendā religi
oſum abbatē rameſiēſ cenobij ad daciaȝ di-
rigit vt inq̄rat veritatem hui⁹ rei. At ille vir
admodū ſagacis ingenij ſtrenue negociuȝ
regis exequitᷣ. Quo fideliter pacto ad angli
am reuerti cupiēs mare ingreditᷣ ⁊ iā maxi-
mā ꝑtē maris ꝓſpero curſu trāſierat. cuȝ ſu
bito denſis ſurgentib⁹ vndiq̄ȝ vētis hoꝛrida
tempeſtas celū cōmouit ⁊ vndas. Fatigatiſ
igitᷣ nautis nec vltra valētib⁹ obniti fractis
remis. funib⁹ ruptiſ. cadentib⁹ velis. ſpes ſa
lutis amittitᷣ. ⁊ nihil niſi ſubmerſiōis indici
um miſerabiliter expectatur. Cūq̄ȝ de ſalute
coꝛpoꝝ deſperati aīaꝝ curā ſolūmodo crea-
toꝛi ſuo magnis clamoꝛib⁹ cōmendarēt. et
beatiſſimā dei genitricē mariā miſeroꝝ. ſ. re
fugiū ⁊ deſperatoꝝ ſpeȝ deuote inuocarent.
ſubito quendā venerāde habitudinis virū
pontificali infula decoꝛatū. q̄ſi inter vndas
naui ꝓximū viderunt. Qui aduocās ad ſe
helſinū abbatē his verbis cepit cōpellari eū
Uis inq̄t periculū euadere. vis ad patriaȝ
ſan⁹ ire. Cūq̄ȝ ille cū fletu in toto coꝛde deſi-
derare id ſolū expetere reſpōderet. Tunc ille

Scias inquit me ad te a dña noſtra dei ge/
nitrice maria. ad quã dulciter reclamaſti di
rectũ. ⁊ ſi dictis meis obtꝑare volueris ſan⁹
cũ comitibus immunẽs euades piculũ ma/
ris. Spondet ille ilico ſe ei in omnib⁹ obtẽ/
peraturꝝ ſi hoc euaderet piculũ. Promitte ĩ
quit mihi ⁊ deo ꝙ diẽ ꝯceptionis ⁊ creatiõis
matris xp̃i celebrabis. ⁊ celebrandũ predica
bis. At ille. vt vir prudẽtiſſim⁹ ⁊ qs inq̃t mi/
hi dies hoc feſto erit celebrand⁹. Sexto ait
idus decẽbris hoc feſtũ tenebis Et quo inq̃t
abbas officio vtemur ĩ eccleſiaſtico obſeq̃o
Omne inquit officiũ qḋ dicit̃ in natiuitate
eius. dicet̃ in cõceptione. excepto ꝙ nomẽ na
tiuitatis mutabit̃ in nomẽ ꝯceptionis. His
dictis ille diſparuit. ⁊ citius dictu ſedata tẽ/
peſtate. abbas cũ ſuis incolumis cõcito fla/
tu applicuit anglicis littorib⁹ ⁊ que viderat
⁊ audierat q̃bus potuit notificauit. Statu/
it aũt idẽ feſtũ in rameſienſi cenobio ſolẽnit̃
celebrari ⁊ ipſe quoad vixit deuotis obſeq̃is
ſolẽniter celebrauit. Et nos ergo fratres ka
riſſimi ſi portũ ſalutis volum⁹ apprehẽdere.
dei genitricis creationẽ ⁊ cõceptionẽ dignis
officijs celebremus. vt ab ei⁹ filio digna mer
cede remuneremur. q̃ cũ patre ⁊ ſpũſancto
viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculorum Amen.

¶ Ruſum hec ſolẽnitas alio modo alibi
declarat̃. Temporib⁹ nãq; karoli regis frã
corũ. clericus quidã ordine leuita vngarie
regis german⁹. beatã dei genitricẽ Mariã
toto corde diligere eiuſq; horas cãtare ſoli/
tus. parentũ ſuorꝝ cõſilio nubere volẽs cum
quadã adoleſcẽtula valde. accepta a pſbyte
ro nuptiali bñdictõne die quadã miſſa etiã
iam celebrata recordat⁹ quia eiuſdẽ btẽ ma
rie virginis horas die illa iuxta morẽ ſuum
nõ cantauerat. omnes ab eccl'ia exire coegit
ſpõſam domũ mittens. ⁊ ipſe iuxta altare ſo
lus remanſit. Cũq; ſol⁹ dñice matris horas
decantãdo hanc antiphonã ſcʒ pulcra es et
decora cantaret. ſubito apparuit ei dña nrã
⁊ ppetua dei genitrix virgo maria cũ duo/
bus angelis dexterã eius ⁊ leuã tenentib⁹ di
cẽs ei. Si ego ſũ pulcra ⁊ decora qḋ ē ꝙ me
dimittis ⁊ aliã ſpõſam accipis. Nunqḋ nõ
ego ſum pulcrior illa. nunqḋ non ego ſum
optime formoſa. nunqḋ non ego ſum valde
decora. vbi vidiſti tã pulcrã Cui ille. Domi
na mea inquit claritudo mea omnẽ pulcri/
tudinẽ mundi excellit. Tu es ſup thronos ⁊
choros angelorꝝ eleuata. tu es ſup celos celo
rum exaltata Quid ergo vis vt faciam. At
illa. Si ſpõſam inquit carnalem cui adhe
rere vis. amore mei dimiſeris me ſponſam ĩ
celeſti regno habebis. Et ſi cõceptiõis mee fe
ſta annuatim ſexto id⁹ decẽbris ſolẽniter ce/
lebraueris. ⁊ colẽda pdicaueris mecũ in re
gno vnigeniti mei laureat⁹ eris. His itaq;
dictis. dña noſtra ab oculis ſe videtis diſpa
ruit. Clericus vo domũ redire nolens abſq;
parentũ ſuorꝝ cõſilio ilico abbatiã quandã
ingreſſus monachi habitu decorat̃ Ubi p⁹
exiguũ tps meritis beate marie ſemp virgĩs
que diligentes ſe ſemp remunerat decorat ⁊
beatificat. aq̃leie epus patriarcha factus. fe/
ſtum eiuſdẽ cõceptionis die pfato q̃ʒdiu vi/
xit annuatim cũ pprijs etiã octauis diligen
ter celebrauit ⁊ celebrandũ pdicauit ¶ Ite/
rum hec feſtiuitas aliter alibi declarat̃. In
pago gallico canonic⁹ quidã ordine ſacer/
dos. ſolicit⁹ cãtare beate marie virginis ho
ras nocturnales a villa quadã vbi cũ vxore
cuiuſdã adulterat⁹ fuerat rediẽs ad oppidũ
vbi morabat̃ tendere curans. fluuiũ ſecane
tranſmeare cupiẽs ſolus nauim ingreſſus.
dñice matris matutinas nauigãdo canere
cepit. Cũq; inuitatoriũ Aue maria g̃tia ple
na dñs tecum diceret. ⁊ iã in medio flumĩs
eſſet. ecce demonũ turba vna cũ ei⁹ nauicu/
la eum pcipitauerunt. ⁊ ei⁹ aĩam ſicut pme
ruerat rapuerunt ad tormẽta. Die ãt tertio
ad locũ quo demões eã tormẽtis afficiebãt.
venit beata virgo Maria cũ ſanctorũ tur/
ba dicẽs eis. Ut qḋ mei familiaris animã ĩ
iuſte afficitis. Nos inquiũt eã debemus ha
bere. quoniã capta eſt in noſtro ope. Si illi
us inquit vgo eſſe debet cui⁹ opera faciebat
ergo noſtra eẽ debet. quoniã matutinas no
ſtras dñ vos eũ peremiſtis decãtabat. Unñ
magis rei facti eſtis. quia erga me iniq̃ egi/
ſtis. His itaq; dictis demonib⁹ huc ⁊ illuc
fugientib⁹. ſanctiſſima virgo aĩam reduxit
ad corp⁹. ⁊ p brachium hominẽ ab vtroq;

funere reſuſcitatũ arripiẽs.aquã a dextris ⁊
a ſiniſtris quaſi murũ ſtare iubẽs de ꝓfun-
do fluuij ad portũ incolumẽ adduxit. At ip
ſe gauiſus pedibus eiꝰ ꝓſtratꝰ ait ei. Kariſ
ſima dña mea ⁊ virgo gratiſſima q̃d tibi re
tribuã ꝑ tantis bñficijs q̃ mihi feciſti. Pre-
cor inq̃t dei genitrix ne amplius in adulterij
peccata cadẽs cõceptiõis mee feſta ſexto idꝰ
decẽbris ſolẽniter celebres ⁊ celebrãda denũ-
cies. Mox vt ipſa locuta eſt.celos eo vidẽte
aſcẽdit. At ipſe heremiticã vitã ducẽs. qđ ſi-
bi acciderat cũctis audire cupiẽtibꝰ enarra
uit. ⁊ q̃ȝdiu vixit eadẽ feſta celebrauit et cele-
branda p̄dicauit. Et nos ergo frẽs cariſſimi
hidẽ noſtra autoritate epiſcopali corrobo-
ramꝰ. ⁊ p̄cipimꝰ vt nullus veſtrũ ita ſit rebꝰ
tem̄palibꝰ aut ꝓprijs delictis occupatꝰ. q̃n
btẽ marie v̓gis venerãdã ꝯceptionẽ annuatĩ
celebret ⁊ eiꝰ horas ꝑ vnũquẽqȝ diẽ excepto
die dñico vel diẽ nouẽ lectionũ decãtet. Vñ
ẽt notandũ eſt ꝙ ſi aliq̃s ꝓpt̃ peccatoꝝ ſuoꝝ
deſperationẽ dei officiũ facere noluerit du-
pliciter corã deo reꝰ erit. Uno modo q̄a pec
catũ fecit.altero q̄ꝛ ꝑ peccato ſuo deo ſeruire
noluit. Hinc ad petꝝ dñs ait. Si te peccato-
rem cõſideras oportet vt a te deũ tuũ nõ re-
pellas. Deũ a ſe repellit q̃ ꝓpter peccata bo-
nũ opꝰ facere renuit. Si nos peccatores ẽẽ
recognoſcimꝰ oportet vt dei genitricẽ apud
filiũ ſuũ exoratricẽ ⁊ auxiliatricẽ habeamꝰ.
Si enĩ aduerſum nos ſummꝰ iudex ꝑ no-
ſtris facinoribꝰ iratꝰ fuerit. ipſa nobis põt
facere filiũ placatũ que eũ genuit. Nullꝰ erit
tãtus peccator in h̾ ſeculo ſi ipſa filiũ ſuũ ex-
orauerit ꝑ eo.q̃n recipiat veniam in futuro.
Quicq̃d enĩ a pio filio ſuo petierit totũ ve-
raciter obtinebit. Quid de theophilo di-
camꝰ. Theophilꝰ vicedominꝰ cuiuſdã ep̄i
ciliciorꝝ extitit. Hic poſtq̃ȝ accuſatꝰ apđ do-
minũ fuit.⁊ a ꝓprio officio expulſus paup-
tate ꝯtritus cuiuſdã iudei ꝯſilio.q̃ cum dia
bolo ꝑ artẽ magicã viſo loquebat̃.xp̄ianita-
tem ſuã abnegãſ eidẽ diabolo ſemetipſum ĩ
ſeruũ cõmendauit. Vñ valde poſt exiguũ
tꝑs penitẽs.in quadã beate marie virginis
baſilica ꝑ quadragita dies añ eiꝰ imaginẽ
plorãs vigilauit. Cui p̄ nimio labore et laſſi
tudine p̄cum dormiẽti apparuit beata v̓go
maria.⁊ corripiẽs eũ reddidit ei cyrog̃phuȝ
qđ diabolo p̄fati iudei dederat. qđ ip̄a dĩ ge
nitrix ab ipſo vi abſtulerat. Tũc theophilus
euigilãs ſuꝑ pectꝰ ſuũ cirog̃phũ poſitũ ĩueĩt
⁊ mox craſtĩa die h̾ ep̄o cũctiſqȝ ciuibꝰ enar-
rauit.⁊ ſtatim idẽ ep̄s data ſibi pñia ſaluta-
ri ⁊ abſolutõe factã. duxit illũ añ altare ad cõ
municandũ. Cũ aũt corpꝰ xp̄i đ manu ep̄i
acciperet. deſcẽdit ſuꝑ illũ ſpũſſctũs ĩ ſpecie ſo-
lis ⁊ refulſit facies eiꝰ vt ſol. Deniqȝ in prefa
ta baſilica tribꝰ diebꝰ totidẽqȝ noctibꝰ agẽs
deo ⁊ beate marie v̓gini grates. inſiſtẽs p̄ci-
bus ⁊ cõſilijs vt dies ꝯceptiõis beate virgi-
nis marie vt p̄dictũ eſt ſolẽniter celebret̃ ſpi-
ritum deo reddidit. Ecce q̄ꝛ beata dei genitx
theophilũ deſperatũ ad veniã reduxit. ⁊ p̄fa
tum p̄ſbyterꝝ triduanũ mortuũ etiã a demo
nibus eripuit ⁊ ad vitã reuocauit. q̃nto er-
go mag̃ fratres cariſſimi beatos faciet illos
qui eã aſſidue inuocabunt. ſi eos q̃ ſolo mo
mento eã ĩterpellauerũt miſerẽs iuuit. Sã-
ctionẽſeſ nãqȝ ⁊ romani eꝰ matutinas cũ. ix
lectionibꝰ die ſabbatoꝝ bono more decãtan
tes grãm eius acq̃runt. Nulli ergo ſit pigꝝ
nulli onerosum celebrare eiꝰ feſta. Sciẽduȝ
q̄ꝛ ſicut in ſancta eccl̃ia colit̃ natiuitas eius.
ſic debet excoli cõceptio eiꝰ. Sicut enim ad
ſaluandũ genꝰ humanũ oliȝ fuit neceſſaria
natiuitas. ſic fuit ꝯceptio ipſiꝰ. Niſi ꝯcipere
tur minime naſceret̃. Juſſu dei ꝯcipit̃ ⁊ na
ſcitur. Que ſi naſceret̃. mũdi redẽptor ex ea
nõ naſceret̃. Jmo ſi diuina generatio ꝑſpi-
ciatur. ſpecialis ꝯceptõnis eiꝰ forma maior
eſſe approbat̃ q̃ȝ natiuitatis. Sic cõceptõ be
ate v̓ginis maior eſſe ꝯcludit̃ q̃ȝ natiuitas.
Maius enĩ eſt ſanctiſſimũ corpꝰ v̓ginis cũ
beatiſſima ſui aĩa quã de nihilo creauit deꝰ
cõcipi ⁊ ꝯiũgi. q̃ȝ ꝑ natiuitatẽ in eſſe ꝯtinua-
ri. Sicut res maior eſt adã a deo creari q̃ȝ fi
lios ade đ matre naturalit̃ naſci. Cuiꝰ ergo
natiuitas ſancta eſt. eiꝰ ꝯceptio nõ immeri-
to ſancta erit. Quiſq̃s igit̃ p̄ſul abbas ⁊ p̄la
tus es. recole diligẽter eiꝰ ſolẽnia ⁊ cũctos in
he eã colere. q̄ꝛ ſi eã toto corde amaueris nũ
q̃ȝ a gradu tuo depoſitꝰ fueris. Jn memet-
ipſo ꝓbaui qđ aio Erubeſcãt oĩno inſenſati

qui tātū diē tātaqꝫ ſacramēta ac miſteria te-
nebris ignorātie excecati reſpuunt celebrare
eo ꝙ viri ⁊ mulieris copulatio in ꝯceptōe v̄-
ginis extitit. Si eiꝰ ꝯceptionē idcirco ꝙ car-
nalis extitit ſtultis nō placeat hodie celebra-
re. tñ diē illā ⁊ noctē q̄uis ſit mł'tis incogni-
ta. ⁊ tp̄s ⁊ horā ſpūalis ꝯceptōis eiꝰ. ſ. hodie
celebrare delectet. q̄ ip̄e aīaꝝ creator aīaꝫ ſue
matris dignā ſanctiſſimo corpi v̄ginali eiꝰ
angelis miſtrātibꝰ copulauit. Quā etiā di-
em ꝑmā noſtre repatōnis ⁊ ſalutis. diſpoſi-
tor noſtre ſaluatōis inť ceteros dies fec̄ ꝑele
git ⁊ ſanctificauit. Nā ꝙ ſunt due ꝯceptiōes
hoīs oībꝰ notū ē ꝑitis. Una ſpūal' alia car
nalis. Una q̄dē q̄ carnalis copulatio viri ⁊
mulieris agiť. alia qua ſpūal' aīma noua ⁊
pura deo opante corpi diuinitꝰ dať ⁊ adu-
nať. Si nō placet illis celebrare ſolēnia cōce
ptiōis carnalis dñice matris placeat eis co
lere aīe eiꝰ ſpūalem creationē ⁊ corpis aīeqꝫ
copulationē. O quāta eſt dies illa q̄ noſtre
reparatricis aīa digna creať ⁊ ꝯſecrať ⁊ ſan
ctiſſimo corpi vniť. Nō eſt verꝰ amator v̄gi
nis q̄ deſpicit colere diē eiꝰ ꝯceptōis. Erube
ſcant iteꝝ inſani qui hāc diē colere nolūt id-
circo ꝙ alioꝝ ſanctoꝝ ꝯceptiōes minime co
lere ꝯſueuit ecclia. Maxima quippe ruſtici-
tas eſt eā alijs ſc̄tis in h̄ cōpare. in qua deus
carnē aſſumpſit. quā etiā ſup oēs ſanctos ⁊
archangelos in cel' ſublimauit. Quāuis enī
ceteris ſanctis dies ꝯceptiōis eoꝝ nō ſit con
ceſſum vt celebrentur. illi tñ a ſpūſancto con
ceſſum eſt q̄ maior ⁊ excellentior cunctis eſt.
Pulcre ⁊ digne hāc dñationē ſuper ceteros
ſanctos illa debet habere. ꝑ quā oēs ſc̄ti ſan
ctificanť ⁊ beatificanť. Dicit enī xp̄s ſanctꝰ
ſanctoꝝ ⁊ dr̄ hec ſancta ſanctoꝝ. Et ſicut ſine
mora ſummꝰ rex diſpoſitor ſup oēs ſanctos
⁊ ſanctas illā dignitatē ei tribuit vt verbum
caro factū v̄go ꝯcipet. ⁊ virgo peret. ⁊ pꝰ par
tum v̄go ꝑmaneret. ſic ipſe ꝑ omnibꝰ abſqꝫ
more hāc dignitatē illi iuſte ꝯtulit vt ꝯcepti
onis ⁊ natiuitatis eiꝰ ſolēnia ſacroſancta in
ſancta celebrenť ecclia. Quid longiꝰ. Cōce-
ptionē dñice matris colere eſt xp̄i generatōꝫ
cōmemorare. Nā virginis marie cōceptio
xp̄i generationis eſt linea. Quapp̄ter euan
gelium. liber generatōis hac die ſicut in nati
uitate dñi añ matutinas laudes bono more
decātamꝰ ⁊ ad miſſaꝫ legimꝰ. Merito igiť
coliť ⁊ filij generatio ⁊ matris ꝯceptio. q̄nīā
ꝯceptio ⁊ natiuitas matris generatio ē filij.
Celebremꝰ ergo dignis officijs alacriť vtrā
qꝫ ꝯceptōꝫ ſpūalē ſcꝫ ⁊ hūanā. vt ip̄iꝰ meritis
⁊ p̄cibꝰ a ſecularibꝰ curis ⁊ a cunctis vicijs
mereamur eripi ⁊ ad gaudia ꝑadiſi ꝑduci.
p̄ſtāte dño noſtro ieſu xp̄o filio eiꝰ q̄ cū p̄re
⁊ ſpūſctō ⁊ matre ſua maria v̄gine viuit ⁊ re
gnat deꝰ ꝑ infinita ſecula ſeculoꝝ amen.

Ex ſermone Anſelmi

Principiū q̄ ſalꝰ mūdi ꝓceſſit mihi ꝯſid̄
rare voleti occurrit hodierna ſolēnitas q̄ d̄
ꝯceptiōe beatiſſime matris dei marie mł'tis
in locis recoliť. Hec magni ꝑōderis ē oē q̄d
dignitati aut honori eiꝰ hūana laude defer
tur. ſi meritis illiꝰ ⁊ inſignibꝰ cōpať. Tātoꝝ
nāqꝫ honoꝝ ꝯſummatio q̄ ꝑ ipſam dñi ma
trē toti creature ꝑuenerūt videť admonere
oēm mentē hūanā pietatis affectu exordi
um ſuū ꝯſiderare. q̄ꝫ ſublime. q̄ꝫ diuinū. q̄ꝫ ī
effabile fuerit. Nec miꝝ. fundamētū ſiquidē
⁊ q̄ſi q̄ddā ſacrariuꝫ ciuitatis ⁊ habitaculi
ſūmi boni ī ea ponebať. ⁊ māſio lucis eťne ⁊
incorpal' quā corpaliť inhabitaret ille incor-
porēꝰ ⁊ incircūſcriptꝰ ⁊ creās ſiť ⁊ viuificās
oīa ſpūs. parabať. Btā igiť v̄go marie vera
mať dei futura ſicut eū q̄ ſupra oīa eſt incō-
ꝑhenſibil' veꝝ erat hoīem ⁊ ineffabili mō de
ſui ſub̄a v̄go paritura. ac ꝑ h̄ in deitatē illiꝰ
trāſitura. ita nō abſurde credi pōt ꝑmordia
ꝯceptōis eiꝰ tāte dignitatis ſublimitate ꝯſi-
gnata vt hūanaꝝ ꝯceptio mentiuꝫ ea plene
penetrare nō valeret. Et iō eiuſdē ꝯceptiōis
dies feſtiuis laudibꝰ a cūctis fidelibꝰ meri-
to celebreť. De ipa q̄ppe mł'tis ſeculis añ or-
tum eiꝰ iſaiā ſpūſancto afflatū dixiſſe ꝯſtat.
Egredieť virga de radice ieſſe ⁊ flos d̄ radi-
ce eiꝰ aſcēdet. ⁊ requieſcet ſup eū ſpūs dñi. Hec
itaqꝫ virga q̄ talē ex ſe ꝓtulit floreꝫ nullo diſ-
ſentiēte virgo maria fuit. Et flos q̄ de radice
eiꝰ aſcēdit bñdictꝰ filiꝰ eiꝰ. ſup q̄ ⁊ in quem
oīs plenitudo diuitatis eſſentialiť requieuit
Hec igiť virgo tāti filij digniſſima parens.
cū in aluo ſue parētis naturali lege ꝯciperet

quis nō ꝓcedat dei ſapiām a fine vſq3 ad fi/
nem ptingentē.cūcta implentē.cūcta regētē.
nouo quodā ⁊ ineffabili gaudio celū et ter/
ram ⁊ oīa que in eis ſunt ꝓfundiſſima ac in
effabili iubilatōe ꝓ ſua reintegratiōe quam
ꝑ illā ſibi euenturā diuina ⁊ occulta inſpira
tione ꝑuidebāt pluſtraſſe. Sʒ cū ipſa conce
ptio fundamentū fuerit habitaculi ſummi
boni ſi peccati alicui⁹ ex ꝑme ꝑuaricatiōis
origine maculā traxit. qđ dicem⁹. vtiq3 diui
na voce dr̄ ad hieremiā. ꝑuſq3 te formarē in
vtero noui te. ⁊ anteq3 exires đ ventre ſancti
ficaui te. ⁊ ꝓpħam in gentib⁹ dedi te. De io/
hāne q3 angel⁹ q̄ eū naſcituꝝ ꝑnūciabat aſ/
ſeruit qꝛ ſpū ſācto replebit̄ adhuc ī vtero ma
tris ſue. Si igit̄ hieremias q̄ in gentib⁹ erat
ꝓpheta futur⁹ in vulua eſt ſanctificat⁹. ⁊ io
hānes dn̄m in ſpū ⁊ v̄tute helie ꝑceſſur⁹ ſpi
ritu ſancto eſt ex vtero matris replet⁹. quis
differere audeat toti⁹ ſeculi ꝓpiciatoꝛium ⁊
vnici filij dei oīpotētis veꝝ ⁊ dulciſſimū re/
clinatoꝛiū mox in ſue ꝯceptōis exoꝛdio ſpi/
ritusſancti grā illuſtratōe deſtitutū. Teſtan
te v̄o ſacra ſcriptura vbi ſpūs dn̄i ibi libtas
a ſeruitute. Igit̄ oīs pctī liberrima fuit que
oīm pctōꝝ ꝓpiciatoꝛi aula in q̄ ⁊ ex q̄ pſona
liter hō fieret. ſpūſſancti ꝑſentia ⁊ opatione
ꝯſtruebatur

Ex decreto concilij baſilienſis

Sacroſancta generalis ſynod⁹ baſilieñ
in ſpūſctō legitime ꝯgregata. vniuerſalē3 ec/
cleſiam repñſentās ad ꝑpetuā rei memoꝛia3.
Elucidātib⁹ grē diuīe myſteria mercedem
glīoſa3 repꝛomiſit eťna dei patris ſapīa dū3
ait. Qui elucidāt me vitā eternā habebunt.
Qđ etiā de glīoſa v̄gine q̄ ipſa3 patris ſapiē
tiā dei filiū eternū in vtero ptulit ac mundo
pepit. ſacroſancta legit eccl̄ia. Nā q̄cqđ đ di
gnitate ⁊ ſublimitate v̄gīs matris educit̄ ī
lucē. hō nō dubiū eſt ad laudē ⁊ honoꝛe3 filij
ſui ptinere. Et q̄ honoꝛificāt grā3 ⁊ ſanctita/
tem matris honoꝛificāt ⁊ elucidāt glīoſum
nomē filij ei⁹ q̄ ipſa3 ſanctificauit ⁊ repleuit
grā. Uñ ſi in ceteris reb⁹ elucidatio v̄itatis
q̄ a dn̄o deo eſt ꝑclara merita parturit. in ea
re ſpēalit̄ fruct⁹ vberrimos inferre ſpectan/
da eſt q̄ ſanctificationē ⁊ dedicatione3 tēpli
illi⁹ ꝯcernit. in q̄ añ ſecula añq3 terra fierz. et
ab eterno ſibi māſionē oꝛdinauit ꝑma et et/
na v̄itas. Ideoq3 maxīe ꝯgruit vt paꝝ habea/
tur in q̄ſtionib⁹ ꝯcernētib⁹ ſanctitatē illi⁹ ꝑ
quā pax diffuſa eſt ī terris. Actenꝰ v̄o diffici
lis q̄ſtio in diuerſis mūdi ptib⁹ ⁊ coꝛa3 hac
ſancta ſynodo ſup ꝯceptōe ipſi⁹ glīoſe v̄gis
marie matris dei. ⁊ exoꝛdio ſanctificatōnis
ei⁹ facta ē. q̄buſdā dicētib⁹ ipām v̄ginē ⁊ ei⁹
aīam ꝑ aliqđ tps aut inſtās tpis ſubiacuiſ/
ſe actualit̄ originali pctō. alijs aūt ecōuerſo
dicētib⁹ a ꝑncipio creatōis ſue deū ipām di
ligēdo grām eidē ꝯtuliſſe. ꝑ quā a macula
originali illā beatiſſimā pſonā liberās ⁊ ꝑſ/
uans ſublimioꝛi ſanctificatōis genere rede/
mit. cū fundaret eā ipe altiſſimus. ⁊ ipām fa
bricaret fili⁹ dei patris vt eſſet mat̄ ei⁹ in ter
ris. Nos igit̄ v̄o diligent̄ inſpectis autoꝛita
tibus ⁊ rōib⁹. q̄ iā a plurib⁹ annis ī publicis
relatōib⁹ ex pte vtri⁹q3 doctrīe coꝛā hac ſcā
ſynodo allegate ſunt alijſq3 plīmis ſup hac
re viſis ⁊ matura cōſideratōe penſatis. illa3
doctrinā diſſerentē glīoſam virgine3 dei ge/
nitricē ꝑueniēte ⁊ cooperāte diuini mūeris
gratia ſingulari nunq̄3 actualit̄ ſubiacuiſſe
originali peccato. ſ3 immunē ſp fuiſſe ab oī
originali ⁊ actuali ruga. ſanctāq3 ⁊ imma/
culatā tāq3 piā ⁊ ꝯſonā cultui eccl̄iaſtico fi/
dei catholice. recte rōi. ⁊ ſacre ſcripture ab oī
bus catholicis approbandā foꝛe tenenda3 et
amplectenda3 diffinim⁹ ⁊ declaram⁹. nulli
de cetero licitū eſſe in cōtrariū ꝑdicare ſeu di
cere. Renouātes ꝑterea inſtitutionē de cele
branda ei⁹ cōceptione q̄ tā ꝑ romanā q̄3 ali
as eccl̄ias. vj. id⁹ decēbris antiqua ⁊ lauda/
bili ꝯſuetudine celebrata eſt. ſtatuim⁹ ⁊ oꝛdi
namus eandē celebritatē ꝑfata die in oībus
eccleſijs monaſterijs ⁊ ꝯuentib⁹ xp̄iane reli
gionis. ſub noīe cōceptōis feſtiuis laudib⁹
celebrandā eſſe. Cunctiſq3 fidelibus vere pe
nitētibus ac ꝯfeſſis eadē die miſſaꝝ ſolēnijs
centū. ꝑmis aūt ⁊ ſecūdis veſperis ⁊ matuti
nis totidē. ſermoni vero verbi de ea feſtiui/
tate intereſſentibus centū q̄nquaginta dies
conceſſione ꝑpetuis tempibus duratura de
iniunctis ſibi penitentijs hec ſancta ſynod⁹
elargitur. Datū in ſeſſione noſtra publica ī

maiori eccleſia baſilienſi ſolenniter celebra-
ta.xv.kl'.octobris.anno a natiuitate dñi.m.
ccccxxxix.

Sequuntur miracula de conceptione beatiſſime virginis marie

Ad informationẽ deniqȝ huiꝰ veritatis de ꝯceptiõe beatiſſime v̓ginis genitricis dei inueniunt̃ plura ſcripta miracula in libro q̃ dr̃ defenſoriũ virginis a ꝓpẽſo cathenis ĩ pluribus liberarijs.fuitqȝ cõpoſitus circa ãnũ dñi.M.cccxc. Ubi ſic ſcribit̃ Quidã baccalarius formatꝰ de ordine carmelitaꝝ in q̃dã diſputatõe facta pariſius in ſcolis.vni d̓ ordine p̄dicatoꝝ retulit quõ tp̄e cancellariatꝰ magiſtri Johis de tolete cum in prouintia bohemie in ciuitate cracouienſi quidã frat̃ p̄dicatoꝝ in ambone p̄dicaſſet populo v̓ginem glorioſam in peccato originali ꝯceptã. ſubito corruit.⁊ portatꝰ ad locũ habitatiõis ſue paulo poſt obijt Hec aſſerebat referentibus viris honorabilibus magiſtris ĩ theologia.ſ.heinrico de haſſia ⁊ magiſtro heinrico de buta.et magiſtro iohanne de bolon:a doctore in medicina ⁊ baccalario in theologia.q̃ hec ſe vidiſſe ⁊ interfuiſſe dicebant. Ex his cõcluſit dictus baccalarius ꝙ credebat iſtã opinionẽ de originali in virgine pꝰ tanta miracula eſſe ſufficientẽ in fide Itẽ venerabilis doctor Giroldꝰ de piſcarijs ordinis minoꝝ huiꝰ pie cõcluſionis aduerſariꝰ exiſtens.cũ ſemel in ſmone de cõceptione ꝯ̃ ſacrã virginẽ diutiꝰ p̄dicaſſet.finito ſmone miſſam ſuã deuotiſſime celebrãs.eleuatiõe corpis xp̄i facta.eadẽ virgine ſibi p̄ñtialiter apparẽte correptꝰ fuit.⁊ ſpẽbus panis ab altare ſublatis inq̃t virgo. Qua fronte corpꝰ de me ſumptũ ſumere vis frat̃ iniq̃. quẽ hodie tam verbiſ q̃ȝ factis volũtarie maculaſti Ipſo aũt magnis gemitibꝰ petẽte veniã.eukariſtia ſibi reddita fuit.miſſam finiuit.et ĩmediate aſcẽdens pulpitũ qđ in p̄mo ſmõe ꝯtra virginẽ dixerat reuocauit.⁊ miraculũ referens ad longũ fecit ſmonẽ.ſicut ego ipſe habui a pluribus fide dignis Itẽ in ciuitate ydoni cũ quidã frater ordinis p̄dicatorũ ꝯuenẽſ natõis de materia ꝯceptõis corã magiſtro odonij cãpanẽ.ordinis btẽ Marie rñdere deberet.magno ꝓplo ꝯgregato in eccl'ia cathedrali monachoꝝ dicte ciuitatis. ⁊ cũ poſitionẽ ſuã dictꝰ frat̃ dicere vellʒ a d̓o mirabiliter tactꝰ quaſi mutꝰ ⁊ amens factꝰ eſt. Deportatꝰ aũt ꝑ fratres ſuos ad locũ religionis eoꝝ octaua die eadẽ amẽtia ꝯtinuata mortuꝰ ẽ.ſicut habui ab illis q̃ p̄ñtialit̃ affuerũt Itẽ in villa brune lemoniſcẽſ dyoceſ.q̃dã lector de ordie p̄dicatoꝝ iſtũ articulũ ꝯceptõis ita odioſuʒ hñs vt nũq̃ȝ ſmonẽ faceret q̃n v̓ginẽ ꝯceptã in originali pctõ diceret ⁊ fundaret ĩ ſuo ꝯuẽtu.q̃dã die ſolẽni ĩ q̃ ſmonẽ de dicta materia fecit.ipſo int̃ frẽs ſuos magno ꝓplo p̄ñte ad diuinũ officiũ exiſtẽte.q̃dã lupꝰ a ſiluis veniẽs vſqȝ ad ꝯuẽtũ iſtũ ſecrete accedẽs dimiſſ ꝑuis ⁊ magnis vſqȝ ad choꝝ aſcẽdit et dictũ frẽm ꝑ guttur arripiẽs int̃fecit.ſic pariſiꝰ ⁊ ĩ ipa tra clara fama ⁊ p̄blica atteſtat̃. Hec in dicto li.q̃ defenſoriũ v̓gis dr̃ pleniꝰ ꝯtinẽt Illđ at̃ int̃ alia miracl'a merito mirãdũ veit.qđ q̃dẽ alexander d̓ ales doctor ĩ theologia famoſiſſimꝰ ſibi accidiſſe refert ĩ li.ab eođ cõpoſito.q̃ dicit̃ mariale.ꝯtinẽs ſex libros ꝑtiales.ĩ q̃bꝰ diuerſa capl'a ſũt.cuiꝰ p̄mũ caplm ĩtitulat̃ d̓ genealogia btẽ v̓gis.⁊ incipit. Scã et ſuplaudabil' ſp̄ v̓go dei genitx maria ab eterno p̄uiſa. Int̃ alia at̃ li.iij.hꝰ voluminis.c.vl.qđ ĩtitulat̃ d̓ ꝯceptõe btẽ v̓gis ⁊ ĩcipit. Fiat lux. Hꝰ rñſionẽ ad q̃ndã ĩiectõez dicẽtiũ v̓ginẽ ꝯceptã fore copl'a maritali dr̃ ſic. Nõne poſſibile eſt vt tal' actio ad inſpiratõẽ ſpũſſcti ꝑpetrata.⁊ ſpẽali p̄cepto cõpleta abſqȝ oĩ pctõ exerceat̃ Sequit̃ pꝰ pauca. Ego ipſe q̃ hẽ ſcribo dum publice legerẽ ĩ theologia vehement̃ erraui. aſſerẽdo ꝙ dies ꝯceptõis btẽ marie celebrãdus nõ eẽt. Unñ ⁊ q̃libet anno illa die legere decreuerã.ſic ⁊ ĩ ꝓfeſtis diebꝰ ꝯſucuerã. Sʒ ꝓteſtor ſolẽniſſime q̓ repẽtino morbo vexatus fui v̓ronie ſingl'is ãnis illa die.ita ꝙ nullo mõ illa die ſuſceptũ magiſterij officiũ exequi valerẽ.ſiue caſus ageret.ſiue diuĩa volũtas.quiſqȝ cõſiderare pt. Sʒ et viri prudẽteſ q̃ me tũc tp̄is in ſcolis audierunt me ſecrete corripuerũt.eo ꝙ impugñre velle videbar diẽ feſtũ celebrantes cõceptionis beate virginis Ego vero doceo aſſero et credo illos bene

vidiſſe ⁊ potiꝰ in h̄ cōmēdandos fore. q̄ pie ⁊ devote ſepedictū feſtū celebrare ſatagūt in honorē ꝑpetue virginis Marie. Hec ille.

Offert ſe p̄terea illud cōmemorandū. q̄ cū ſup hac materia de ſctā ↄceptōne beatiſſime virgīs fieret publice diſputatōes coram ſctā ſynodo baſilieñ. q̄ꝫ plures ex patribus ī; tereſſentibꝰ retulerūt ſinglaria bn̄ficia miraculoſe a deo recepiſſe ob devotionē quā habebāt ad celebritatē de hac ſancta ↄceptione beatiſſime virgīs Int̄ q̄s aūt reuerēdꝰ ī xp̄o pater ⁊ dn̄s bernardꝰ ep̄s mōtis albani die ſabbati. xxj. ap̄lis. anno a natiuitate dn̄i. m. ccccxxxvj. qn̄ p̄ma allegatio facta fuit publice de hac materia retulit q̄liter eo equitante ſup pontē fluuii qui eſt int̄ ciuitatē ebredin̄. ⁊ opidū ſancti criſpini. ipſe pons erat ruptꝰ in medio eo loco ſup flumen vbi erat nauiſ piculū. habēs vnū magnū foramē. ⁊ eo ī aduertēte equꝰ quē equitabat trāſiēs ex illa p̄te vbi pons ruptꝰ erat poſuit duos pedeſ anteriores ſup dictū foramē vacuū. Cūq̄ꝫ rueret in p̄ceps ad aquā. ⁊ iamq̄ꝫ caput eq̄ eſſet quaſi infra pontē. cōcuſſus pauore magno inuocauit beatiſſimā virginē in auxiliū ſuū vouens celebrare annuatim feſtū d̄ ſua ſancta ↄceptione. ⁊ neſciebat referre qualiter exiuit. ſꝫ ſtatim abſq̄ꝫ leſione aliq̄ ſui ⁊ eq̄ vidit ſe poſitū ī ſecuro ab altera p̄te foramis. Vn̄ extūc maiori ſp̄ cū deuotōne ↄtinuauit celebrationē dicte feſtiuitatis. Itē magiſter Iohēs roreti canonicꝰ aniciēn̄. in ſmone ab eo facto de hac celebritate corā ſctā ſynodo baſilieñ. anno dn̄i. m. ccccxxxv. inter alia miracula retulit de dn̄o heylia de leſtrāgiis ep̄o dicte eccl̄ie aniciēn̄. p̄rime d̄functo q̄ cū dictꝰ reuerēdꝰ pat̄ ī vniuerſitate tholoſana in die celebritatis ↄceptiōis beate marie virginis ↄ̄ hanc ſanctā ↄceptionē p̄dicare d̄creuiſſet. ⁊ p̄uſq̄ꝫ aſcēderet ambonē ſolito more fundaret orōem an̄ altare ad virginē mariā Et eo ibi exn̄te oēs orōes ⁊ pūcta q̄ ↄ̄ ↄceptionē virgīs cōcepat ſubito de ſua memoria euanuerūt oppoſitis ⁊ ↄtrariis in eadeꝫ fixe p̄manētibꝰ Coactuſq̄ꝫ eſt ad ↄfuſionē vitādā oppoſitū ſui p̄mi ꝑpoſiti p̄dicare Quem caſum vt ſibi ↄtigerat ad exaltatōꝫ virginis q̄ꝫ diu vixit p̄uati ⁊ publice freq̄ntiꝰ enarrauit Itē aliud aſſertū eſt q̄ barchinone in monaſterio b̄tē marie de mercede ↄſuetudo eſt p̄terq̄ꝫ in diebꝰ paſce ⁊ paucis maximis feſtiuitatibꝰ oī die tribui fratribꝰ panes recētes coctos eadē die ſūmo mane Quadā aūt vice cū in diebꝰ feſtiuitatis de ſancta ↄceptione virgīs piſtor ꝑpaſſet maſſaꝫ velletq̄ꝫ ex ea panes formare diſcoopiēs repit eā quaſi eſſet coagulatꝰ ſanguis. reſperſa nigredine. aut lutū ad modū ceni. Diuulgataq̄ꝫ pꝰ ea noticia miraculi hꝰ publice ordinatuꝫ eſt p̄ ciuitatē ſuo municipali ſtatuto q̄ ea die cōceptiōis nō incēdant̄ furni. ⁊ ita in eadeꝫ ciuitate obſeruat̄ ↄtinue vſq̄ꝫ ī hodiernū dieꝫ

Preter h̄ aūt t̄pe iohīs regis arrogonie bone memorie q̄ circa ān̄os dn̄i. m. cccc. regnauit in regno arrogonie. habita p̄mo coram ipſo ſolēni ⁊ publica p̄ plures dies diſputatione inter defenſores virginee innocentie ⁊ aſſertores macule originalis. regis ordinatione ſtatuta eſt ſolēnis ↄfrat̄nitas deuotoꝝ hm̄oī feſtiuitatē de ↄceptōe beatiſſime v̄gis celebrantiū. q̄ꝝ p̄mus ↄfratrū fuit ipſe rex arrogonū. Et ordinatū fuit q̄ annuatiꝫ ea die fieret ſolēnis ꝓceſſio ad laudē ⁊ gl̄iam hꝰ feſtiuitatis. Demū de anno dn̄i. M. ccccix. cū ip̄o die beate virgīs in eccl̄ia gerundieñ. p̄dicaſſet de p̄ſeruatione ab originali macl̄a frater iohēs de rota ordinis minorū ſacre theologie ꝓfeſſor. ob q̄ꝫ hꝰmōi ſmonē inq̄ſitor q̄dā heretice prauitatis de ordine p̄dicatoruꝫ detuliſſet eū in iudiciuꝫ fidei exn̄te in p̄dicta ciuitate barchinoneñ. ſucceſſore īmediate dicti iohīs martino rege arrogonie. hītа fuit īter p̄dictos de mādato ac in p̄ſentia reḡ ſolēnis ac publica diſputatō. Qua finita p̄fatꝰ rex in ſignū victorie poſuit ſup caput p̄dicti iohīs ſertū viride vernātiū folioꝝ. ſicq̄ꝫ inſignitꝰ vna cū tubicinis fuit honorifice aſſociatus p̄ dictā ciuitatē aliaſq̄ꝫ ciuitates et opida circūiacētia p̄cone regis clamāte q̄ nemī de cetero ī oibꝰ regnis ſuis ⁊ dn̄iis liceret aſſerere vel dogmatizare ↄ̄ hāc doctrinā d̄ ſancta ⁊ pura ↄceptōe b̄tē v̄gīs. ↄtinueq̄ꝫ immīnēte hm̄oī feſtiuitate fuit poſtea obſeruatuꝫ ac vt cōmuniter obſeruat̄ de die in dies.

Itē baſilee die lune ſexto menſe octobris
anno a natiuitate dñi. m.ccccxxxviij. i mani
bus iudicis fidei deputati ꝑ ſanctā ſinoduȝ
fuit teſtificatū. etiā cū iuramēto ꝙ. ix. die mē
ſis ſeptēbris anno dñi. mccccxxviij. in ciuita
te minoriſſe qdā frāciſcꝰ mileti canonicꝰ ec
cleſie collegiate dicte ciuitatis viceñ. dyoceſ.
cū in extremis ageret ⁊ iā qſi mortuꝰ appare
ret. ſic poſtq̄m fuerat in agonia ⁊ extaſi. ma
gno cū ſuſpirio clamauit ī hec vba. O vgo
maria. Ita igiť eſt ꝙ ꝓpter h ego erā ꝯdem
natus. Tu ſcis ꝙ ego a meipſo non habui.
Statiqȝ vocās ad ſe porē pdicatoꝝ ⁊ ꝯfeſſo
rem monialiū ſctē clare. dixit publice corā p
dictis ⁊ alijs aſtātibꝰ ꝙ cōbureret certas cō
cluſiones ⁊ vnū tractatū de ꝯceptōe virgis ī
pctō origiali. quē ipe audierat cū eēt ſtudēs
Niſi fuiſſȝ alias deuotꝰ virgini marie ⁊ ipa
eidē ſubueniſſȝ. ob h erat ꝯdēnatꝰ ī diuio iu
dicio. Idqȝ ipe firmiť credebat eā fuiſſe ꝯce
ptā abſqȝ origiali pctō Fuerūt pterea co
rā dicta ſctā ſinodo baſilieſi a mltis patribꝰ
oī exceptōe maioribꝰ q̄ȝ plā alia de hac ſctā
ꝯceptōe narrata miracla. etiā in ſmonibus
publicis factis ď hac ſolēnitate. ſȝ non tā cu
ra attēdere fuit ad illa nec redigere ī ſcriptis
Illud aūt fiducialiť licet aſſerere ꝙ cū ď an
no dñi. mccccxxxix. vigeret grauiſſima peſtis ī
ciuitate baſilieſi vbi dicta ſctā ſinodꝰ celebra
bať. eo ipſo q fuit facta ď hac materia ſinoda
lis diffinitio ꝑ ſacꝝ ꝯciliū declarādo in ſua
ſolēni ac publica ſeſſiōe doctrinā iſtā diſſerē
tē glioſam dei genitricē mariā nūq̄ȝ actuali
ter ſubiacuiſſe origiali pctō. ſȝ imuneȝ ſꝑ fu
iſſe ab origiali ⁊ actuali culpa. ſanctāqȝ ⁊ im
maculatā tāq̄ȝ piā ⁊ ꝯſonā fidei catholice re
cte rōi ⁊ ſacre ſcpture ab oibꝰ catholicis ap
probādā fore tenēdā ⁊ āplectēdā. nulli ď ce
tero fore licitū ī ꝯtrariū pdicare ſiue docere ī
mediate pñtes q erāt in ꝯcilio ac tota ciuitas
experimēto palpabili celeſti q̄ſi miraculo ſen
ſerūt auxiliū diuie mie. eq̄dē remiſſa ē ac ceſ
ſauit ſtatiȝ q plimū añ vexabat acerbiſſima
peſtis Preterea cū de hac ſinodali diffini
tione q̄ȝ plime bulle expedite fuerāt. et ad di
uerſas mūdi ptes deſtinate. ꝑ lrās fide digs
ſigficatū eſt ī generali ꝯgregatōe ꝙ ī pncipa
li ꝯuētu ordis cluniacēſiū tpe q inibi pñtata
fuit vna ex dictis bullis. tā de religioſ q̄ȝ ali
is ꝑſonis dicti ꝯuētꝰ īfirmabanť de dicta pe
ſte q̄ſi. xxx. ꝑſone. Et ſtatī cū dictā bullā rece
perūt ꝓceſſionaliť mag̃ cū deuotiōe agētes
grās deo ꝓ ipa declaratōe ad laudē ꝑpetuā
vginis glōſe q infirmi tūc erant ꝯualuerūt.
ceſſauitqȝ amodo ī dicto ꝯuētu ꝓ illo anno
peſtilētie morbꝰ Multa etiā alia merito di
gna admiratōe ad glāȝ virgis q pdictā vita
tē ꝯfirmāt ſili ď hac dicta fuere. ſȝ itētōis fuit
ñ oia ſȝ ex mltis dicere pauca. Et ſic oibꝰ cō
ſtat q̄ȝ ſinglariſſime ď ſ filiꝰ virgis btiſſimā
genitcē ſuā magficare digtꝰ ē freqntatiſ mi
racul q ď vitate ſctē ꝯceptōis ſue ſūt teſtimo
niū dñi fidele ſapiam pſtās puulamen

CLXXXIX.

De ſancta Odilia

Dilie uirginis pa
o ter adalricꝰ ſiue athicꝰ. mater vero
bethſuindis ſiue ꝑſinda vocabať.
ex nobiliſſimo frācoꝝ genere orti. Athicꝰ ei
totiꝰ burgūdie ſiue allacie ſub childerico re
ge pncipatū hēbat. ī cuiꝰ etiā finibꝰ mōaſte
riū ſctimonialiū ī honore ſcē marie ſꝑ vgis ī
ſūmitate mōtis q vocať hohēburg ad di ſui
tiū pagēdū maxio ſūptu ⁊ ornatu cōſtruxit
Huiꝰ vxor ꝑſinda filiā cecā pepit. Pat āt ꝓpt
nimiā vecūdiā ipaȝ occidi iuſſit. ſȝ mať ipaȝ
cuidā ancille ſue alēdā cōmiſit. q eā ꝑ annū
nutriui . ⁊ poſtea iubēte mrē ꝓpt murmur
ꝑpli lōgiſſime cū puero fugit ad locū q ď palma.
ma. Ubi cū ipſam puellā nutriret dñs ieſus
xps epo erardo de ꝑtibus bauarie apparuit
dicēs Uade ad qdā monaſteriū q dr pal
ma. ibi inuenies puellā a natiuitate cecam.
quā baptizabis. nomē odilia imponēs ei. et
mox pꝰ baptiſmū viſū recipiet. q rctō cū ocu
los eiꝰ criſmate liniret viſuȝ clariſſime rece
pit. Hec ab infantia ſe dei ſuitio ſubdidit. vi
gilijs ⁊ orōibꝰ ieiunijs ⁊ elemoſynis die no
ctuqȝ inſiſtēs. Huit āt vgo frēm ī domo pa
tris cui ſcpſit eplāȝ globo coccineo īuolutā.
⁊ ꝑ q̄ndā pegrinū ſibi miſit vt eā patri recōci
liās reuocaret. Et cū frať de h patri loq̄ret p
cepit ei vt de cetero nō plꝰ de hoc cogitaret.

Sz iuuenis eã vocauit patre ignorãte. Bũ
itaqz dux ĩ cacumĩe mõtis sedẽs videret cur
rũ venientẽ qsiuit qd h̃ eẽt. Cui fili⁹ Odilia
filia tua. Sz heu paṫ iracũdia mot⁹ cũ bacu
lo quẽ manu tenebat filiũ tantũ vberib⁹ ca/
ſtigauit ꝙ infirmat⁹ fuit. de q̃ etiã egritudie
obijt. Paṫ vo sup ĩmanitate crimis penitẽs
de cetero ĩ monaſterio ꝑmãsit. Tũc paṫ iuſ/
ſit filie tantũ de die ſtipẽdiũ vni⁹ ancille da/
ri. Cũ sic odilia multis dieb⁹ ĩ miseria vite eſ
ſet paṫ misericordia mot⁹ sup eã. ꝑdictũ mo
naſteriũ cũ oib⁹ apẽdicijs suis illi tradidit
Et p⁹ pauco tpe supuiuẽs defunct⁹ ẽ. Odi/
lia sciẽs prẽm suũ in purgatorio vri ĩ latere
mõtis vbi nũc clauſtrũ situ eſt. tãtũ ꝛ taz la/
crimabiliṫ orauit ꝙ celũ sup eũ aptũ ẽ. ꝛ lux
mag̃ circũfulsit eã ꝛ vox dicit ei. Propṫ te li
berat⁹ eſt paṫ tu⁹. ꝛ ĩ choro patriarchaꝝ col
locand⁹ ab angel' ducit. Cõfluebãt ergo ad
eã vgines nobiles nõ pauce. qꝝ spũalr mater
effecta. in supradicto monaſterio ad exeplũ
sui deo fuire inſtituit. Habuit ei sub regimi
ne. cxxx. moniales. Inuitauit angl'os pcib⁹
ꝛ q̃cq̃d a deo poſtulauit. sine mora pcipere
meruit. Hec btã pter dies feſtos nihil come
dit nisi panẽ ordeaceũ ꝛ legumĩa. Pellis vr
si fuit p lecto. lapis vo p cuſſino. qr mõs alt⁹
vbi cenobiũ odilie situ ẽ fec paupes q̃rentes
elemoſynã ꝛ pegrinos nimis laborare. fec ĩ/
feri⁹ mõaſteriũ p hoſpitali. Qui loc⁹ sorori
bus tãtũ placuit vt et ibi ꝯuẽtũ inſtituerẽt.
In noĩe patris ꝛ filij ꝛ spũſſcti ꝓpria manu
tres tilias plantauit. q̃ vsqz nũc valde vtiles
sunt ĩ calore. Orando vas oĩno vacuũ iple
uit vino. cũ qdã soror inṫ diuina officia vasa
eẽ vacua vidit. Itẽ qr ĩ baptiſmo visuz rece/
pit. ſpẽaliṫ beatũ iohẽm baptiſtã venerabaṫ
Qui iohẽs baptiſta ei ĩ visu apparuit sibiqz
oratoriũ fieri pcepit. Odilia ãt qdã nocte se
dedit oroi supra petrã. vbi nũc mag̃ crux li/
gnea locaṫ ob memoriã tãti miraculi. ibi io/
hãnẽ rogabat oñdere sibi modũ edificij. qd
ꝛ fecit. Iohẽs eũ in forma q̃ xpm baptizauit.
in maxia claritate sibi appares eccl'ie locũ lõ/
gitudinẽ ꝛ latitudinẽ oñdit ꝛ ꝯſtructã dedi/
cauit. Qd uidit vna soror lucẽ videlicz. ſz io
hãnẽ nõ vidit. Cui odilia inhibuit ne ãn ipi
us obitũ alicui visionẽ manifeſtaret. In in
choatõe clauſtri ſcti iohis boues cum plau
ſtro lapidũ cadũt d mõte. q̃ hz ĩ latitudie. lxx
pedes ꝛ illesi obuiãt huis aſcẽdẽdo iteꝝ one
rati. Venerãt ei hui cũ gaudio ipos occide/
re. vt ñ eent cib⁹ vmiũ ſz hoim ꝛ iuenerũt il/
leſos. Hẽbat autẽ frẽm q̃ tres filias habuit.
eugeniã. attalã. ꝛ gũdelindã q̃ etiã mũdũ re
liqrũt. Odilia suã nutricẽ ꝓprijs manib⁹ se
peliuit. Et p⁹. lxxx. ãnos sepl'cro apto dextra
mamilla nutricis q̃ eã lactauerat integra q̃si
vni⁹ diei iuẽta ẽ. reliq̃ corpe incinerato. P⁹
ꝑlima vtutũ insignia odilia ſciẽs finẽ sibi ad
eſſe ꝯuocatis ad se sororib⁹ apd ſctũ z iohẽm
ꝑdicauit eis. Et rogauit eas orare p se ꝛ pa/
tre suo. P⁹ h̃ pcepit eis vt irẽt ĩ oratoriũ ma
tris dei marie ꝛ legerẽt pſalteriũ. Interi duz
h̃ fierẽt ipa obijt sola. tãt⁹ qz odor ibi fuit q̃si
oẽs domus plene cẽntaromatib⁹. Redeun
tes sorores cũ viderẽt matrẽ suã sine eukari
ſtia defunctã adeo inſtãter orauerunt ꝙ de
morte suſcitata eis dixit. Cur me inq̃etaſtis.
lucie ꝯiũcta fui ꝛ illud gaudiũ habui quod
ocul⁹ nõ vidit nec auris audiuit nec in cor
hoĩs aſcẽdit. Rñderũt. Nob fuiſſet cõfusio
dña si abſqz cõione sacra obijſſes. Tũc Odi
lia calicẽ allatũ in q̃ erat corp⁹ ꝛ sanguis xpi
ꝓprijs manib⁹ ꝯtrectauit ꝛ cõicauit. ꝛ oibus
cernẽtib⁹ emisit ſpũm. Ipẽ ãt calix ĩ hohen
burg ob memoriã venerabil' facti acten⁹ p
manet. Celit⁹ ei creditr illuc puenisse. Tunc
corp⁹ ei⁹ ãn altare ſcti iohis honorifice sepe
liṫ. ꝛ odoris fragrãtia vsqz in octauã diẽ ibi
manebat. Martiri lucie ĩo ꝯiũcta fuit. quia
ipa odilia duob⁹ modis martir fuit volun
tate ꝛ carnis maceratõe.

CXC
De sancto Thimotheo

Sancti thimothei
rome celebraṫ natalis q̃ ab anthio
chia romã veniens. sub melchiade
papa a siluestro pſbytero q̃ poſtea eps vrbis
effect⁹ ẽ. suſcept⁹ ẽ hoſpitio. qd facere tũc tpis
etiã ipi põtifices formidabãt. Silueſter vo
ñ solũ hoſpitio eũ recepiſſe gaudebat ſz etiã
tiore abiecto tã vitã qz doctrinã e⁹ laudabat

Qui p vnū annū ⁊ mēſes tres docēs xpī vi
tatē. cū multi p eū ipſi ꝯuerſi fuiſſent. dign⁹
martyrio. tēt⁹ a ipſo paganoꝝ ⁊ tradit⁹ tar
quinio vrbis pfecto tormētis plagaꝝ ac car
ceris lōga cuſtodia macerat⁹. cū ſacrificare
noluiſſet idol' q̄ſi bon⁹ athletha dei tertio ce
ſus int̄ homicidas decollat⁹ ē. Quē ſanct⁹
ſilueſter nocte ad domū ſuā tulit. ibiqꝫ ſan
ctū melchiadē epm venire fecit. q̄ cū omib⁹
pſbyteris ⁊ dyaconib⁹ p totā noctē i laudi
bus pmanēs ei⁹ martyriū dedicauit. Que
dā aūt xpianiſſima mulier noīe theone i or
to ſuo iuxta ſepulcꝝ pauli apli rogauit me
moratū papā vt ſuo ſūptu ſepulcrū edificās
ſancti thimothei corp⁹ excipet. Qd factum
placuit oib⁹ xpianis vt h⁹ noīs martyr. idē
thimothe⁹ paulo aplo. p eo q̄ diu diſcipuluꝫ
q̄ndā habuit i ſepultura adhereret.

CXCI
De ſancto Fabiano

Sanctus Fabian⁹ rexit romanā eccliaꝫ multis annis
⁊ tandē tpib⁹ decij paſſus eſt. Iſte
dū eligeret ad pōtificatū vrbis rome ſpūſſā
ctus i ſpecie colūbe mltis viſus ē apparuiſſe
Iſte paſſiōes ſctōꝝ q̄ neglecte fuerāt a nota
rijs fec excipi ⁊ ſcribi ⁊ multas baſilicas p ci
miteria ſctōꝝ fabricari fec qs ⁊ ddicauit. hic
inſtituit vt criſma vet⁹ cremaret. ⁊ nouū oī
anno i cena dñi ꝯſecraret. Alia req̄re i feſto
beati fabiani ⁊ ſebaſtiani martyꝝ

CXCII
De ſancto Bonifacio martyre

Paſſio ſancti boni facij martyris ſub Dyocleciano ⁊
maximiano apd tharſum ciuitatē
paſſi. ſꝫ rome i via q̄ latina nūcupat ſepulti
Qui cū eſſet pcurator rex cuiuſdā nobilis
matrone noīe aglaes. ⁊ cū ea i ſtupro miſce
ret. tandē vterqꝫ diuīo nutu cōpuncti. cōſili
um habuerūt vt ad req̄rendū corpa martyꝝ
bonifaci⁹ mitteret. ſi quō huiētes atqꝫ obſe
q̄ntes eis p eoꝝ orōes ſaluari mereret. Per
ueniēs igit p dies aliq̄t tharſū ciuitatē dixit
ad eos q̄ cū eo erāt bonifaci⁹. Viri euntes re
q̄rite nob hoſpitiū. ego āt ibo videre eos q̄s
valde deſidero martyres certātes. Feſtinās
itaqꝫ ad locū vidit btiſſimos martyres aliū
ſuſpēſuꝫ p pedes igne ſuppoſito. aliuꝫ māib⁹
abſciſū. aliū ſtipitē i collo hn̄tē affixū. ⁊ a ter
ra eleuatū. ⁊ ſic p diuerſa ſupplicia martirio
ab ipo carnifice diſpoſito. cū emin⁹ feruēs
⁊ ipe amore xpi reſpiceret. magnū deū ſctōꝝ
martyꝝ clamare cepit. ⁊ accurrēs ꝯſedit pe
dib⁹ eoꝝ deoſculās vincula ac dicēs. Certā
tes martires xpi calcate diabolū. modicū p
ſeuerate. pu⁹ q̄dē labor ſꝫ mlta req̄es ⁊ ineffa
bilis poſtmodū ſatietas. Iſta ei tormēta q̄
p diuinitatis amore patimi. tpalia ſunt ⁊ q̄i
in momēto trāſeūtia. Pꝫ⁹ breuiſſimi tn̄ tpis
ſpaciū ad ppetue felicitatis vos tranſmutet
gaudia vbi reg veſtri viſiōe gaudētes. illicqꝫ
celeſtiū cātationū laudes int̄ choros anglo
rū immortalitatis decore veſtiti referētes in
eterne calamitatis abyſſo ipiſſimo veſtros
videbitis cruciari tortores. Aſpiciēs āt ſim
plici⁹ iudex iuſſit eū applicari ad tribunal. et
qꝫ dixit. Quis es tu. Sāct⁹ bonifaci⁹ dixit.
Xpian⁹ ſuꝫ ⁊ bonifaci⁹ vocor. Tūc irat⁹ iu
dex iuſſit eū ſuſpēdi ⁊ tādiu corp⁹ ei⁹ vngul'
radi donec oſſa ei⁹ apperēt. Deīde calamos
acutos ſb vngul' manuū ei⁹ affigi. Cūqꝫ ſā
ct⁹ dei martir celū aſpiciēs alacrit dolores
tolerarꝫ. vidēs ipi⁹ iudex iuſſit apiri os ei⁹ ⁊
plūbū bulliēs infūdi. Sctūs āt martyr dice
bat. grās ago tibi dñe ieſu Xpe fili dei viui.
Deinde iudex iuſſit afferri ollā ⁊ eā pice im
pleri. atqꝫ vſo capite ſctūm martirē i bullien
tē picē mitti. ſꝫ cū nihil leſus eēt iuſſit iudex
vt gladio caput ei⁹ abſcideret. Quo fctō ter
remot⁹ fact⁹ ē magn⁹. ita vt mlti infideles v
tutē xpi i martire cernētes crederēt. Cōſerui
vō martiris bōifacij circuibāt vbiqꝫ req̄ren
tes eū ⁊ n̄ iuenietes ad iuicē dicebāt. Ille mō
i adulterio aut i tabna poſit⁹ epulat. Cū g⁹
int̄ ſe colloq̄rēt ꝯtigit vt obuiarꝫ ei vn⁹ ð cō
mētarieſib⁹. quē iterrogāt. vidiſti aliquē vi
rū pegrinū romanū. Ille ait. Heſterna die
vir pegrin⁹ abſciſus ē capite i ſtadio. Et ille
iterrogat q̄lis erat aſpect⁹ ei⁹. At illi dixerūt
Vir q̄drat⁹ ⁊ craſſus robuſto capillo. cocci
nea armillaſia idut⁹. ⁊ dicit ille. quē queritis

apud nos heſterna die martyrio eſt finitus Ait illi. Hoīem quē nos querimꝰ adulter eſt ⁊ ebrioſus. Dicit eis ille. Venite ⁊ videte eū. Cunqꝫ oñdiſſet eis beatiſſimi martyris corpus. ⁊ ꝓcioſum caput eiꝰ. dixerūt ei. Iſte eſt quē querimꝰ petimꝰ vt des nob eū. q̄ rñdit. Ego gratis corpꝰ eiꝰ vobis dare nō poſſuꝫ. Illi aūt dātes ei ſolidos q̄ngentos. acceperunt corpꝰ ſancti martyris ⁊ vngentes euꝫ aromatibꝰ. īuoluētesqꝫ linteaminibꝰ ꝓcioſis. poſuerūt illud ī baſterna. ⁊ ſic reuertebātur gaudētes ⁊ glorificātes deū. Angelꝰ aūt dñi apparēs dñe cuidā ipſiꝰ rē factā bti martyris indicauit. q̄ ꝯfeſtim cū omni veneratione obuiauit ſcō corpi ⁊ edificās ei domū dignā. repoſuit illud in ea ab vrbe romana ſpacio ſtadioꝝ q̄nqꝫ. Martiriſatꝰ eſt āt bonifaciꝰ. xiiij. die mēſis maij apud tharſū metropolim cilicie. ⁊ ſepultꝰ eſt rome nonas iulij. Beata vo aglaes abrenūciauit mundo ⁊ pōpis eiꝰ. diſtribuēs vniuerſa q̄ poſſidebat egenis ac monaſterijs. relaxās vniuerſam familiā ſuā a iugo ſeruitutis. ⁊ ipſa ſine intermiſſione vacās orōibꝰ ⁊ ieiunijs tātā grām a dño ieſu ꝓmeruit vt in eiꝰ noīe v̾tutuꝫ clareſceret ſignis. Superuixit aūt in hītu ſanctimoniali ānis. xij. ſepulta apud ꝑfatū martirē opibꝰ pijs ꝯſummata

CXCIII

De ſancta ſcolaſtica ſorore ſancti benedicti

Soror nāqꝫ beati bñdicti ſcolaſtica noīe. omnipotēti dño ab ipo puericie ſue tēpe dedicata. ad eū ſemel ꝑ annū venire ꝯſueuerat. Ad quā vir dei nō lōge extra ianuā in poſſeſſione monaſterij deſcēdebat. Quadā vero die venit ex more atqꝫ ad eā cū diſcipulꝭ venerabilis eiꝰ deſcēdit frater. q̄ totuꝫ diē in dei laudibus ſacriſqꝫ colloquijs ducētes. incūbentibus iā noctis tenebris ſimul acceperūt cibos. Cūqꝫ adhuc ad mēſam ſederēt et inter ſe ſacra eloquia narraſſent. tardiorqꝫ ſe hora ꝓtraherꝫ. eadē ſanctimonialis femina ſoror eiꝰ eū rogauit dicēſ. Queſo te ne iſta nocte me deſeras vt vſqꝫ mane aliq̄d de celeſtis vite gaudijs loq̄mur. Cui ille rñdit. Quid eſt qd̄ loqueris ſoror. Manere extra cellam nullatenꝰ poſſum. Tāta vero ſerenitas celi erat vt nulla in aere nubes appareret. Sanctimonialis aūt femīa cuꝫ v̾ba fratris negātis audiſſet. inſertas digitis manꝰ ſupra mēſam poſuit. ⁊ caput in manibꝰ omnipotēteꝫ dñm rogatura declinauit. Cūqꝫ leuaret de mēſa caput tāta choruſcatōis ⁊ tonitrui virtꝰ. tātaqꝫ inundatio pluuie erupit vt neqꝫ venerabilis patͤ bñdictꝰ neqꝫ frēs q̄ cū eo aderant extra loci limē q̄ ꝯſederāt pedē mouere potuiſſent. Sācimonialꝭ q̄ppe femina caput in manibꝰ declinās. lacrimaꝝ fluuios ī mēſam fuderat. ꝑ q̄s ſerenitateꝫ aeris ad pluuiam traxit. Nec paulo tardiꝰ poſt orōem inundatio illa ſecuta ē. ſꝫ tāta fuit cōuenientia orōis ⁊ inundatōis vt de mēſa caput iā cuꝫ tonitruo leuaret. q̄tenꝰ vnū idēqꝫ eēt momētū ⁊ leuare caput ⁊ pluuiā deponere. Tunc vir dei inter choruſcatōnē ⁊ tonitruos atqꝫ ingētis pluuie inundatiōes. vidēs ſe ad monaſteriū nō poſſe remeare. cepit ꝯqueri ꝯtriſtatus dicēs. Parcat tibi deꝰ oīpotēs ſoror q̄d eſt qd̄ feciſti. Cui illa rñdit. Ecce te rogaui ⁊ audire me noluiſti. rogaui dñm meū et exaudiuit me. Modo ergo ſi potes egredere. ⁊ me dimiſſa ad monaſteriū recede. Ipſe aūt exire extra tectū nō valēs. q̄ manere ſpōte noluit in loco māſit inuitꝰ. Sicqꝫ factū ē vt totā noctē ꝑuigilē ducerēt atqꝫ ꝑ ſacra ſpiritualis vite colloquia ſeſe vicaria relatōne ſatiarēt. q̄ de re dixi eū voluiſſe aliquid ſꝫ minime potuiſſe. qꝛ ſi venerabilꝭ viri mētē aſpicimꝰ dubiū nō eſt ꝙ eandē ſerenitatē voluit in q̄ deſcēderat ꝑmanere. ſꝫ ꝯ hoc qd̄ voluit in v̾tute oīpotētis dei ex femie petitiōe miraculū inuenit. Nec miꝝ ꝙ plꝰ illa femīa q̄ diu frēm videre cupiebat. ī eodē tpe valuit. Qꝛ enī iuxta iohis vocē. deꝰ caritas ē. iuſto valde iudicio illa plꝰ potuit q̄ amplꝰ amauit.

Cūqꝫ die altero eadē venerabilꝭ femīa ad cellā ꝓpriā receſſiſſet vir dei ad monaſteriū redijt. Cū ecce poſt triduū in cella ꝯſiſtēs. eleuatis in aera oculis vidit eiuſdē ſororis ſue aīam de corpe egreſſam in colūbe ſpecie celi ſecreta penetrare. Qui tāte eiꝰ glīe ꝯgaudēs

omnipotēti deo in hymnis ⁊ laudib⁹ grās
reddidit. eiuſq; obitū fratrib⁹ denūciauit. q̄ſ
etiā ꝓtin⁹ miſit vt ei⁹ corp⁹ ad monaſteriū
deferrēt. atq; in ſepulcro qḋ ſibi ipſe ꝑpara-
uerat ponerēt. Quo facto ꝯtigit vt q̄ꝝ mēs
vna ſp̄ in deo fuerat eoꝝ q; corpa nec ſepa-
raret. Eodē v̄o anno q̄ de hac vita beat⁹ bn̄
dict⁹ erat exitur⁹ q̄buſdā diſcipul' ſecū ꝯuer
ſantib⁹. q̄buſdā lōge manētib⁹. ſanctiſſimi
ſui obit⁹ denūciauit diez p̄ñtib⁹ indicēs. vt
audita p ſilentiū tegerēt abſentib⁹ indicans
qḋ vel q̄le eis ſignū fieret qñ ei⁹ aīa de corpe
exiret. Añ ſextū v̄o exit⁹ ſui diē aperiri ſibi ſe
pulcrū iubet. q̄ mox corrept⁹ febrib⁹ acri ce-
pit ardore fatigari. Cūq; p dies ſingulos lā
guor ingueſceret ſexto die portari ſe ī orato-
riū a diſcipul' fecit. ibiq; exitū ſuū dñici cor-
poris ⁊ ſanḡnis pceptōe muniuit. atq; īter
diſcipuloꝝ man⁹ imbecillia mēbra ſuſtētāſ
erectis in celū manib⁹ ſtetit ⁊ vltimū ſpūm
inter v̄ba orōis efflauit. q̄ ſcz die duob⁹ d̄ eo
fratrib⁹ vni ī cella cōmorāti. alteri aūt lōgi⁹
poſito reuelatio vni⁹ atq; indiſſilis viſiōis
apparuit. Viderūt nāq; q̄ ſtrata pallijs atq;
innumeris coruſcās lāpadib⁹ via recto ori
entis tramite ab ei⁹ cella in celū vſq; tēdeba
tur. Cui venerādo habitu vir deſup clar⁹ aſ
ſiſtēs cui⁹ eēt via quā cernerēt inq̄ſiuit. Illi
aūt ſe neſcire ꝓfeſſi ſunt. Quib⁹ ipe ait. Hec
eſt via q̄ dilect⁹ dñi bn̄dict⁹ celū aſcēdit. Tūc
itaq; ſcti viri obitū ſicut p̄ñtes diſcipuli vide
runt. ita abſentes ex ſigno qḋ eis p̄dictū fue-
rat cognouerūt. Sepult⁹ v̄o eſt in oratorio
beati ioh̄is baptiſte. qḋ deſtructa ara apol-
linis ipſe cōſtruxit

CXCIIII

De ſancto Ruperto

Hodierna feſtiui-
b tas ſanctiſſimi ac bt̄iſſimi patris
noſtri ruperti q̄ ei⁹ nobis in padi
ſum trāſitū exultabilē reddit. pijs mentibus
myſtica gaudia exhibet. q̄ dū annoꝝ curſuſ
inde voluit. in noſtris cordib⁹ ſp̄ retenta io-
cunditate innouat. Cū ēnī dicat ſcriptura
In memoria etna erit iuſt⁹. digne ī memo-
riā vtit' hoīz q̄ ad gaudiū trāſitā gloꝝ. Cūq;
dicat Gl'ia patris ē fili⁹ ſapiēs. q̄nte h⁹ ſunt
gl'ie q̄ tot barbaricas natōes ad agnitōz dei
ī xp̄o ieſu p euāgeliū regenerauit. Tp̄e nā-
q; hyloptı regis frācoꝝ anno ſcz regni ei⁹. ij
ſanct⁹ ꝯfeſſor xp̄i in wormacia habebatur
ep̄s q̄ ex regali ꝓſapia frācoꝝ nobilit' ortus.
nobilior fide ⁊ ꝑtāte fuit. Erat eī m̄āſuetuſ ⁊
caſt⁹. ſimplex ⁊ prudēs. in laude dei deuot⁹.
plen⁹ ſpū ſctō. pud⁹ ī ꝯſilio. iuſt⁹ ī iudicio.
a dextris ⁊ a ſiniſtris v̄tutū armis munituſ
gregi ſuo forma bn̄ agēdi fact⁹. q̄ qḋ verbiſ
monuit h opeꝝ ꝑrogatiua ꝯfirmauit. Hinc
enī frequētib⁹ ſe exercebat vigilijs. inde cōti
nuatis macerabat inedijs. op⁹ ſuū miſicor
dia ornabat. q̄ theſauros diſꝑſit. vt ſepe egē-
te paupes diteſceret. q̄ ſuū ſolū h eē credidit
qḋ nud⁹ aut inops accepiſſet. Cū igit' pre
cellētiſſima fama h⁹ viri ī fines terraꝝ exiſſz
q̄zplurimi illuſtres viri nō ſolū a vicinis. ſz
etiā ab exteris natōib⁹ ad ei⁹ ſanctiſſimā cō
fluxerūt doctrinā. vt v'l illi⁹ ſacratiſſimo al-
loquio ī triſticia cuiuſlibz anxietatis ꝯſola-
tionē ſuſciperet. v'l eccl'iaſtice religiōis ab eo
purā v̄itatē audiret. Vñ ⁊ m'ti illi⁹ benigna
deuotōe a laqueis hoſtis antiq̄ liberati ſūt.
⁊ vias ꝑpetue vite īgrediebāt. Sz infideles
q̄ plurimi erāt ī regione wormaciēſi. illius
ſanctitatē nō ferētes. m'tis eū ſupplicijs affe
ctū ⁊ v̄gis ceſuz. a ciuitate cū mag̃ eiecerunt
iniuria. Igit' eodē tp̄e theoda dux baua-
roꝝ audiēs hūi viri ſanctitatē ⁊ miracula q̄
faciebat. deſiderauit illū videre. ⁊ miſſiſ opti
matib⁹ ſuis obnixe eū poſtulabat q̄ten⁹ re-
giones bauaroꝝ viſitare digrēt. ⁊ eiſ ſaluti
fere credulitatis viā inſinuaret. Sanct⁹ v̄o
ep̄s vbi tāte legatōis poſtulatōes pcepit. ſci
ens hmōi cām ex diuia diſpēſatōe pcedere.
grās celeſti clemētie agebat q̄ ſedētes ī tene-
bris ⁊ vmbra mortis autorē vite lumē verū
xp̄m ieſum agnoſcere optarēt. Itaq; cuz eiſ-
dem legatis ſacerdotes ſuos q̄ſi radios fidi
ad eundē ducē p̄miſit ⁊ ipſe nō lōgo tēporis
ſpacio interpoſito p⁹ eos ī bauaroꝝ iter ag-
gredit'. Qḋ dū p̄fat⁹ dux audiſſet. magno p
fuſus gaudio cū pcinctu pceꝝ ſuoꝝ obuiā
ꝑperauit. ⁊ ī vrbe ratiſbona cū ſūma alacri-
tate illū excepit. Tūc ibidē ſanct⁹ Rupert⁹

indicto ieiunio celeſtibꝰ myſterijs ducez in-
formauit ⁊ ī fide vͣa roborauit. ⁊ idoloꝝ cul-
tibꝰ abrenūciare fec. ⁊ in noīe ſctē ⁊ īdiuidue
trinitatis baptizauit. Baptizati ſunt cuz eo
optimates ſui ⁊ ꝑplˀs nō modicꝰ nobiliuz ac
ignobiliū. redēptionē mūdi laudātiū. ꝗ eos
de tenebris ī admirabile lumē ſuū vocare di
gnatꝰ eſt. Btūm ꝯfeſſorē xp̄i ꝑ cuiꝰ vͥba irra
diata ſunt corda tenebroſa. ⁊ infideliū aren-
tia pectora fontē vite ſitiebāt. Baptizato ita
qꝫ duce ⁊ ꝑplˀo. ꝗ diua illuſtrāte grā ſacramē
tum ſalutaris lauacri ſuſcepat. obſecratꝰ a
theodone ſanctꝰ ruptꝰ naui aſcēſa ꝑ alueuz
danubij deſcēdendo. vicis ⁊ caſtellis libera
voce euāgeliū xp̄i p̄dicauit. ⁊ ꝑ terminoſ no
ricoꝝ vſqꝫ ad inferiorē pannoniā ip̄a clara
lucerna ſuꝑ cādelabꝝ poſita. lumē fidei mi-
niſtrādo ꝑuenit Indeqꝫ ꝑ terrā reuerſꝰ lau
riacenſiū vrbē intrauit in ꝗ mltos aq̄ baptiſ
matis regenerādo ab idoloꝝ cultura cōuer
tit ⁊ plures varijs lāguoribꝰ oppreſſos ī no-
mine dn̄i ſanauit. Lauriaco nāqꝫ digreſſuſ
in ꝗcūqꝫ loco ampliꝰ feruere gētilitatis erro
rē cognouit. illic intrepidꝰ acceſſit deſtruēs
idola. diminuēs ſimulacra cōmēdās vbiqꝫ
dn̄i noſtri ieſu xp̄i diuinitatē ꝑiter ⁊ ſacram
eiꝰ incarnationē. vt vnꝰ idēqꝫ deꝰ eē crede-
ret. ⁊ hō añ luciferꝝ a prē deo verꝰ deꝰ genitꝰ
in fine tēpoꝝ ꝓ hūana ſalute ex virgine mrē
vͥbū dei verꝰ hō natꝰ ꝗ illumiat oēm hoīem
venientē in hūc mūdū Sed cū iā vir dn̄i
ſm̄ poſtulatōnē ducis ⁊ ꝑplˀi ſibi locū ad epi
ſcopalē ſedē eligere aptū meditaret̄. ſecꝰ ſta-
gnū walarij laci venit. vbi eccliam ī honore
p̄ncipis aplˀoꝝ petri ꝯſtruxit ⁊ dedicauit. Ex
ijt inde ad iuuaꝝ fluuiū vbi olim iuuano ci
uitas fuit. ꝗ antiq̄s mirabilit̄ extructa tp̄ibꝰ
inter bauaricas vrbes emiebat nobiliſſima
ſꝫ tūc raro incola inhabitāte pene dilapſa et
virgultis erat coopta. Quē locū fuꝰ dei ad
cathedrā ep̄alē ꝯſiderās eē idoneū. q̄ppe iter
mōtana a populari tumultu ſemotū. ꝓprie
tate huiꝰ a duce ſibi tradita cū ſūmo ſtudio
renouauit. ꝯſtruēs ibi baſilicā quā ī hono-
re btī petri aplˀorū p̄ncipis dedicauit ⁊ cleri-
coꝝ officijs rebuſqꝫ neceſſarijs munificētia
theodonis magnifice dotauit. poſtea vͦo de
legato ſacerdotū officio oēm ibidē quotidie
curſum ꝯgruo ordine fecit celebrari. Sā-
ctus itaqꝫ vir dn̄i cupiēs augmētare loca a
ꝑfato duce aliquē fiſcū ſuū vocabulo dictū
pidigen. inter auꝝ ⁊ argentū cū millenis cō-
parauit ſolidis. ⁊ ſic deinceps deo auxiliāte
ex traditōe regū ſiue ducū ſiue fideliū viroꝝ
loci res accreſcere ceperūt. Porro diebꝰ
q̄dā ꝓbabiles viri beato pōtifici cū magna ad
miratōe narrauerūt ꝙ ipſi ī heremo ꝗ tunc
tp̄is vͥbo appellatōnis caruit. nūc ꝑongobi
dr̄ celeſtia ꝓdigia ardētiū lucernaꝝ ter q̄ter-
qꝫ vidiſſent ⁊ mirifice ſuauitatis odorez ibi
redolere ſenſiſſent. Mirātibꝰ aūt cūctis qui
aderāt ſuꝑ talibꝰ ꝓdigijſ. ſctūs ep̄s domnin
gū ꝑſbyteꝝ ſuū ad eūdē locū miſit p̄cipiens
vt vitatē hꝰ ſigni diligent̄ approbaret. ponē-
do in eodē loco crucē ligneā quā ip̄e ſanctꝰ
ſua manu bn̄dixit ⁊ illic direxit Domningꝰ
vͦo cū illuc ꝑueniſſꝫ ſtatim p̄mo noctis exor
dio cū religioſꝭ q̄ ſecū aderāt. celitꝰ emiſſas
aſpiciebat claras lucernas deſcēdere ⁊ totaz
illā regionē loci inſtar ſolaris radij irradia-
re. ⁊ hāc viſionē ꝑ tres noctes cuz ſuauitate
mirifici odoris ibi viderat radiare Tūc ip̄e
in eodē loco bn̄dictā crucē erexit ⁊ ſuꝑfabri-
cato tugurio ad ſctūm ruꝑtū regreſſuſ eſt
p̄orē aſſertionē certa relatōe ꝯfirmās Sā-
ctus ruptꝰ ꝗꝫ cōicans ꝯſilio cū theodone ꝑ
ſemetipſum eādē heremū adijt. ⁊ videns lo-
cū hūanis habitatōibꝰ poſſe fieri aptū āno
ſa robora extirpare. ſiluarūqꝫ ꝯdēſa ī plani-
ciem cāpi redigere ac eccliaz cū habitaculis
ſeruoꝝ dei edificare cepit. Hiſdez tp̄ibꝰ theo
do aduerſam incidit valitudinez. Cūqꝫ ſibi
vite terminuz appropinq̄re ſentiret. vocauit
ad ſe theobertū filiū ſuū ⁊ ducē noricoꝝ illuz
ꝯſtituit. p̄cipiēs ei obedire ſctō ruꝑto ad xp̄i
anitatē ſuā ⁊ ad opꝰ diuinū illū diligent̄ ad
iuuare ſanctūqꝫ locū iuuaniēſis ecclie amo
re ⁊ honoribꝰ ⁊ dignitatibꝰ iugit̄ ſublimare
Cūqꝫ huiuſcemodi mādatis ⁊ oībꝰ q̄bꝰ vo
luerat filiū inſtruxiſſꝫ. vltimū diez clauſit in
grās ad dn̄m. P̄dꝰ hꝫ vͦo theobertꝰ cum opti
matibꝰ ſuis ad ſanctū ruꝑtū viſendi gratia
ire ꝑrexit. ⁊ veniēs ad illū in ſupradicto here
molocuz pio venerabatur affectu. dans ad

ecclīam quā sctūs rupt⁹ ibi ɔſtruxit. ac ipo duce pñte ī honore scti maximiani dḋicauit tria miliaria vndiqʒ ḋ eadē ſilua. ⁊ villā albinā cū ceteris donarijs in alimoniā monachoꝝ q̄s sctūs pōtifex ibi ḋo ſuiendū poſuerat. His ita geſtis videns vir ḋi bauarice dignitatis culmē iugo xp̄i ſeſe ſubdidiſſe. ſʒ gentilitatis errore plēs inuolutos ſupeſſe ad patriā ſuā repedauit. ⁊ inḋ cū. xij. ad p̄dicandū ſibi ſocijs electis. int̄ q̄s erāt eximij criſant⁹. ciſilari⁹ ambo p̄ſbyteri. ambo viri ſcti. ⁊ ſecū v̄ginē xp̄i sctāʒ erudrudē neptē ſuā adduceſ q̄i cū tot luminarib⁹ ad vrbē iuuanienſem regredit̄. Tūc in ſupiori caſtro eiuſdē ciuitatis ɔſtruxit ī honore dñi nr̄i ieſu xp̄i ⁊ ſue ſctē genitricis ppetue v̄gis marie mōaſterium. ⁊ ibidē ɔgregatōem sctīmonialiū poſuit sctāʒ Erudrudē ad ſeruitiū celeſtis regis. atʒ cū theoberti ducis aſtipulatōe q̄ poſſeſſiones ad illḋ cenobiū tradidit infinitas. eaꝝ ɔuerſatōʒ p oīa rōnabiliter diſpoſuit. His ita expletis. iſte vir btūs inceptū p̄dicatiōis op⁹ cū ſūmi opificis adiutorio ſtudēs ad pfectōem pducere. norica regna diſcipl'oꝝ ſuorū comitāte caterua circūire deſtinauit. et ab vrbe egrediēs iuuanieſi. gētes qb⁹ nōdū fidei lumē reſplenduerat. viſitauit. ⁊ eis triticū credulitatis. lolio peūte ſemīauit. Nam a cordib⁹ eoꝝ barbaricis hoſpitib⁹ diabolice deceptōis pfugatis. illuc intromiſit fideʒ. caſtitatē miſcdiā humilitatē. p q̄s pacificos hītatores xp̄c oīʒ bonoꝝ largitor ⁊ origo humane mētis domiciliū intrare ſolʒ. Cūqʒ ſic bauaroꝝ t̄minos circūiret. ac oēs ad fidē cōuertiſſet. eos vt in fide ſtabiles pmanerēt admonuit. ⁊ dimiſſis p̄ſbiteris q̄ ꝑplm ad diuina miſteria ɔſueſceret. ipē ad vrbē iuuanienſeʒ remeare ſtuduit. q2 ſpū pphetico replet⁹. diē vocatōis ſue inſtare p̄ſciuit quem diſcipul'ſuis p̄nūciauit. Illi tn̄ ⁊ tā triſti indicō cōſternati cur eos ⁊ tā nouellā xp̄ianitatis plebē dereſereret. lacrimati ſūt. Ille ſpe erecta ad xp̄m vrbē iuuanieſem ⁊ ꝑplm noricoruʒ oīpotēti deo ɔmēdauit. ⁊ vitalē viꝝ sctūm et oī ꝑpl'o acceptū ſibi fieri ſucceſſorē elegit. Cū vō dies q̄drageſimal' obſuāte ageret̄ febriū ardore vir ḋi fatigari cepit. Cunqʒ sctiſſima dies reſurrectōis xp̄i illuxiſſʒ. ſolēnia miſſarū celebrauit. ⁊ munit⁹ ſacro ſcti corpis xp̄i viatico p⁹ dulces patrie pietatis admōitiones. ⁊ p⁹ extrema charitatiſ v̄ba frēs ɔfirmātia. int̄ sctās man⁹ lacrimātiū voces. int̄ pios plāgētiū ſingult⁹. cet⁹ āgelici a q̄buſdaʒ religioſ viris ī celo audiebāt̄. q̄ voce canora aīam sctāʒ ferebāt ad eternā felicitatē.

CXCV
De ſancto Floriano.

Tempore diocleciani sctūs Florian⁹ p̄nceps officij militie fuit. ḋ q. xl. milites crediderūt xp̄o. Qui ab aq̄lino p̄fecto ad ptes noricoꝝ. i. bauaroꝝ deſtinati. apḋ lauriacūʒ ſuppliciſſ affecti. ī carcerāt̄. Tūc sctūs Florian⁹ vltro ſe xp̄ianū ɔfitet̄. ⁊ cū flecti nō poſſet ad cultū ydoloꝝ. bis durit̄ ceſus ē. ⁊ acutis fuſtib⁹ ſcapule ei⁹ pfodiūt̄. Tandē iubʒ aq̄linuſ vt a pōte ī flumīe aniſi p̄cipitet̄. Orat sctūs. ſtupēt lictores ſʒ vn⁹ alijs atrocior sctūm p̄cipitat. c⁹ ocli ſtati videtib⁹ oīb⁹ crepuerūt. Martir aſcēdēs ɔ̄ fluxū fluuij ī magno ſaxo. Aquila aduolat expāſiſ alis ī modū crucis tegit corp⁹. matrone deuote sctūs apparuit. Iūgit illa aīalia ⁊ corp⁹ virgultis īuoluit. ne a pſecutorib⁹ videat̄. ſʒ cūʒ eſtu aīalia deficerēt. ad p̄ces femine fons erupit q̄ vſqʒ hodie fluit. Venietes ergo boues ad locuʒ martirij paratū vltra ſe mouere nō poterāt ibiqʒ ſepult⁹ miraculis mltiplr choruſcat.

CXCVI.
De ſancto Eraſmo.

Facta eſt perſecutio xp̄ianoꝝ a Dyocleciano ipatore. vt ſi q̄s inuent⁹ fuiſſet nō ſacrificare dijs mltis ſupplicijs interiret. Audiēs btūs Eraſm⁹ fugiēs ex ātiochia ciuitate heremū petijt. ⁊ hītauit in ea annis ſeptē. vbi in mōte libano die ac nocte dñm dep̄cās. mlta mirabilia egit. Nā eſca ei de celo venibat p coruū. etiam angeli loq̄bant̄ cum eo. Diuerſe etiā fere veniebāt ī cellā ei⁹ ⁊ pſternebāt ſe ad veſtigia ei⁹. ⁊ facta ē ad eum vox ḋ celo di. Eraſme dſcēde ad tuā ciuitatē

Et ſtatī ſurrexit ⁊ deſcēdit ad ciuitatē. Cūqꝫ
deſcēdiſſꝫ. mlti q̄ dē vexabāt̄ a ſpiritibꝰ īmū/
dis ⁊ occurrebāt ei. Tūc beatꝰ eraſmꝰ īpo/
nebat eis manꝰ ī noīe dn̄i. ⁊ ſtatī ſalui fiebāt
Mltos etiam ꝑ baptiſmum ꝯuertebat ad
dn̄m. Hoc audiēſ dyoclecianꝰ impator. iuſ
ſit btūm Eraſmū teneri ⁊ p̄ntari ſibi. Cūqꝫ ī
troduceret̄ ſedēte īpatore ꝓ tribunali. intro/
gauit eū dī. Quid vis eſſe aut d̄ q̄ genere es
Tūc btūs eraſmꝰ dixit. Xp̄ianꝰ ſū ⁊ ipſum
ꝯfiteor. Erat btūs eraſmꝰ n̄ ſolū ſpū ſꝫ etiaꝫ
corꝑe pulcer. Vultꝰ et eꝰ angelicꝰ. ocli eiꝰ tā
q̄ꝫ radij ſol'. loq̄la eiꝰ ſine vlla offenſiōe. ſecu/
rꝰ rn̄debat n̄ trepidabat. Et ait īpator. Acq̄/
eſce ⁊ ſacrifica dijs meis ne male moriaris.
Dicit ei btūs eraſmꝰ. Hoc īpator nūq̄ꝫ ero
facturꝰ. vt lapidibꝰ ⁊ ſculptilibꝰ q̄bꝰ tu ipſe
ſilis es. ego ſacrificē. ſꝫ ego ſacrifico d̄o viuo
q̄ fecit celū ⁊ terrā mare ⁊ oīa q̄ in eis ſūt. ipi
ſoli ſuio. ⁊ aīa mea. nā tibi nūq̄ꝫ ꝯſētō. Tūc
impator furore repletꝰ iuſſit miſtros plum
batis tūdi latera eiꝰ. Qui duꝫ cederet̄. reſpe/
xit in celū ⁊ dixit. Grās tibi ago dn̄e Jheſu
xp̄e q̄ es via in te credētiū. q̄r pueni ad q̄d de
ſiderat aīa mea. adiuua ſuū tuū vt non me
abſorbeat abiſſus mortis. Tūc impator di
xit. Eraſme video te iuuenē ⁊ pulcrū. cōſule
aīe tue ⁊ ſacrifica dijs meis. ⁊ dabo tibi auꝝ
⁊ argentū veſtē ineſtimabilē. ⁊ faciā te nobi/
lē in palatio meo. Dicit ei btūs eraſmꝰ. Lu
pe rapax. ſeductor aīaꝝ. nō p̄mia tua ſepent
me a charitate xp̄i. Nā auꝝ ⁊ argentū ⁊ ve/
ſtes tue ineſtimabiles ſint tecū in dies ꝑditi
onis tue. ego aūt babeo loricā fidei quā īfer
nꝰ corrūpe nō p̄ōt. tu v̓o cū pr̄e tuo dyabo/
lo eris in ignē et̄nū arſurꝰ. Jmpator furore
repletꝰ iuſſit btūꝫ eraſmū fuſtibꝰ mactari ⁊
ter binos mutās. ⁊ in dorſo eiꝰ nll'a macu/
la videbat̄. Vniuerſa v̓o plebs clamabat di
cēs. Vere magnꝰ eſt deꝰ xp̄ianoꝝ q̄ tantam
v̓tutē opat̄ ī illo. Jmpator dixit ad ꝑplm. Er
raſtis. artes maleficoꝝ opat̄ iſte. Dixit btūſ
eraſmꝰ. Nōne ⁊ tu dyabolꝰ es ſilis illi q̄ pri
mū ꝓtbolaſtū d̄ padiſo ꝓiecit Jmpie carni
fex draco iniq̄tatiſ. dux maleficoꝝ. maleficia
mea xp̄s eſt filꝰ d̄i viui quē v̓go genuit ma
ria ex v̓bo pr̄is. quē ꝓphe v̄etuꝝ p̄dicauerūt.

q̄ ſoluit pctā m̄di. illūinās tenebras ignorā/
tie nr̄e. q̄ te ꝑcutiet in et̄nū. cui tu rōem reddi
turꝰ es. Jmpator furore repletꝰ iuſſit beati
eraſmi carnes vngul'. ferreis effodi. ġtulans
pſallēſ ꝓpheticū pſalmū d̄o canebat dī. Poſ̄
fuerūt irl'm vt pomoꝝ cuſtodiā. poſuerunt
morticina ſuoꝝ tuoꝝ beſtijs terre. Tūc im/
pator furore replet̄. iuſſit miſtris plūbū. picē
ſulphur ⁊ reſinā cū cera ⁊ oleo ſolui. ⁊ btūm
Eraſmū ꝑfūdi. Stabat aūt angelꝰ dn̄i cum
eo q̄ ei refrigeriū p̄ſtabat. Tūc bt̄s Eraſmꝰ
dixit impatori. Vbi ſūt mine tue ⁊ furor tuꝰ
magnꝰ. ecce corꝑi meo p̄ſtitiſti magnū refri
geriū. Vniuerſa v̓o plebs clamabat dicens
Dimitte hoīeꝫ iſtū ⁊ ep̄m ciuitatis ſue. q̄r de
us xp̄ianoꝝ opat̄ in illo Et ecce ſubito factꝰ
eſt terremotꝰ magnꝰ. tonitrua choruſcatō/
nes. ita vt pene tercia ꝑs ꝑpl'i moreret̄. Ange
lus v̓o dn̄i cū ſctō eraſmo ſtabat. ⁊ cecos ho
mines ad xp̄i lumē d̄ducebat. Jmpator au/
tē fugiēs q̄i timēs ciuitatē ab ira dei ꝑire. lo/
cutꝰ ē ad ꝑplm ⁊ dixit. Jſte quē vidiſtis deū
blaſphemauit. iō tal' ē ꝯturbatio. Tūc imp
ator repletꝰ furore iuſſit btūm eraſmū in car
cerē introduci. ⁊ ſexaginta pondera ferri in
ceruicē vl' in manibꝰ eiꝰ poni. Et p̄cepit mi
ſtris vt ſiq̄s inuētꝰ fuiſſꝫ panē vl' aq̄m ei da
re morte moreret̄. Et fecerūt miſtri ſicut im/
pauit eis. Jmpator auteꝫ anulo ſuo ſiġuit
oſtiū carceris. Et circa mediā noctem excla
mauit btūs eraſmꝰ ad dn̄m dī. Dn̄e ieſu xp̄e
accelera ⁊ eripe me. ne gloriet̄ inimicꝰ in ſer/
uis tuis. ne dicāt gētes vbi ē deꝰ eoꝝ. Et ecce
ſbito carcer illuxit ⁊ fraġuit q̄i fuiſſꝫ aroma
tibꝰ plenꝰ. ⁊ viſa ſūt velut. xij. candelabra ar
dētia añ btūꝫ eraſmū martirē ⁊ ep̄m. Ange/
lꝰ dn̄i ingreſſus fuerat ad eū dī. Eraſme ecce
ego veni ad te. ⁊ ſtatī liq̄factū eſt ferruꝫ tan/
q̄ꝫ cera. ⁊ ī medio eoꝝ ſtabat pſallens ⁊ bn̄di
cebat deū dī. Bn̄dictꝰ es dn̄e q̄ feciſti celū et
terrā cui aſtāt angeli et archāgeli cū tremore
⁊ nūerꝰ martiꝝ q̄ paſſi ſunt ꝓpter te. q̄ feciſti
miſcdiā cū ſuo tuo ⁊ liberaſti aīam meā de
manibꝰ inimicoꝝ. ſic̄ libaſti ſydrac miſac ⁊
abdenago de medio fornacis ignis ardētiſ
⁊ de manu nabuchodonoſor regis. ⁊ ſic̄ Da
niele d̄ ſuū tuū d̄ lacu leonuꝫ. ⁊ oblato prādio

Habacuch pphetam ſaturaſti. ⁊ ſuſannã de
falſo crīe liberaſti. ita ⁊ mecū feciſti miſcdiã
⁊ ecce angel⁹ dñi dixit ad eū. Eraſme exurge.
⁊ ābula mecū vſq₃ in italiā. ibi tibi dñs etnā
vitā tribuet in ſecl'm ſeculi. Et qſi colūba xpi
plaudēs ſic in lugrido depoſuit. Alia vero
die currēs ad carcerē ſigtū anuli ſui īuenit.
Cūq₃ deſigilſet pcepit miſtris. adducite ma
gū q deos meos p nihilo fecit. ingreſſi āt car
cerē nulſq₃ eū īuenerūt. ferꝝ vo ſicut cinis in
uētū ē. Et fact⁹ eſt clamor magn⁹ dicētium.
hoīem nō inuenim⁹. nā ⁊ ipm ferꝝ nobis ci
nis vidēt eſſe. Qd vt audiuit īpator ſibi ala
pā in frōte pcuſſit di. Ve mihi. deluſū eſt re
gnū meū q dictur⁹ ero iplo meo. Venerunt
enī q̄i. xl. milia viroꝝ ⁊ mlieꝝ ad ſpectaculū
militis xpi. turbabāt tota ciuitas in tremore
grādi poſita xpiani xpianū qrebāt. vidue et
orphani epm reqrebāt di. qd feciſti homi iu
ſto. Tūc ipator timore pterrit⁹. dixit quia
a dō ei⁹ in celū rapt⁹ fuiſſ₃. ⁊ p pmiū magnū
ſe rēdemiſſet. Et cū btūs Eraſm⁹ in lugrido
veniſſet. multos in xpi noīe baptizās oia vir
tutib⁹ opabat. nā infirmos ⁊ cecos oratōni
bus ſaluabat. Nā erat ibi qdā nobil' ⁊ pma
ri⁹ ciuitatis noīe Anaſtaſi⁹. cu⁹ fili⁹ mortu
us fuerat. ⁊ corp⁹ ei⁹ ad ſeplcꝝ ducebāt. iuſ
ſum. n. fuerat a dño btō Eraſmo vt eū reſu
ſcitaret ⁊ redderet pntib⁹ ſuis. ⁊ apprehēdēs
btūs eraſm⁹ corp⁹ defūcti dixit pri ei⁹ Ana
ſtaſi ſi credis in dño Jeſu xpo q nat⁹ ē d ſpi
ritu ſctō ex maria vgine. recipies filiū tuū ſal
uū. Multa. n. turba ipli mirabat ad hec ver
ba Anaſtaſi⁹ dixit. ⁊ tu poteſ filiū meū reſuſ
citare. Btūs eraſm⁹ dixit. Non ego ſ₃ dñs
Jeſus xps cui ego ſuio. Anaſtaſius dixit.
Si filiū meū ſaluū₃ mihi reddideris. credo
ego ⁊ dom⁹ mea ⁊ ipls vniuerſus. Tūc be
tus eraſm⁹ iuſſit corp⁹ eius deponi ſecreto.
prēm ⁊ matrē iuſſit ſtare. flexis genib⁹ ſuper
corp⁹ ei⁹ dixit. Jn noīe Jeſu xpi ſurge. Cū
q₃ ſurrexiſſet clamauit voce mag. Vere qa
magn⁹ ē ds xpianoꝝ ⁊ ꝯuerſus ad prēm ait
Pater vſq₃ nūc errauimus. Dij. n. qs colle
bam⁹ nihil ſūt. vidi. n. eos in inferno nō ha
bere reqem a tortorib⁹. De⁹ aūt viu⁹ famu
li eraſmi magn⁹ ē. Et credidit anaſtaſius ⁊
tota dom⁹ ei⁹ ⁊ ipls vniuerſus q in illa ho
ra fuerūt baptizati. q ſūt q̄i. xl. milia hominū
Tūc btūs eraſm⁹ exclamauit voce magna
di. Grās ago tibi dñe ieſu xpe. q ꝯgregaſti
iplm tuū in via vitatis. Tu. n. dixiſti euāge
lica voce. Petite ⁊ accipietis. qrite ⁊ inueni
etis. pulſate ⁊ apiet vobis. Bñdic iplm tuū
huc quē acqſiſti. Et facta eſt ad eū vox de ce
lo di. Eraſme ſerue bōe q p me laboraſti in ꝯa
oia q cūq₃ petieris dabūt tibi. Et hū dixit do
min⁹ iplm huc q crediderunt. Jn illa hora
oia idola q colebāt ꝯtebāt. Per. vij. āt dies
beat⁹ eraſm⁹ docēs iplm ⁊ ꝯfirmans in do
ctrina xpi dicebat. Cuſtodite mādata eius
q audiſtis. ⁊ maglia di q fecit in vobis. indu
ti fide etiā fideles eſtote. Audiēs h maximia
nus ipator q facta fuerūt in lugrido ciui
tate a pbo iniqſſimo hoīe ⁊ ſacrilego. q dixit
Audi pie ipator q facta ſūt in ciuitate tua
Regnū tuū deluſū ē. ⁊ dij noſtri neſcio quo
homine anthioceno ſubuerſi ſūt. q ꝯfitetur
illū ieſū xpm q crucifix⁹ ē ab hominibus in
iudea dñ eē. Quo audito ipator iuſſit be
atū eraſmū teneri. ⁊ ppatū tribūal aſcēdit. et
ingreſſus ē btūs eraſmus. Ad quē ait impa
tor. Hic tu ſcelerate hō q tibi ē religio. Tūc
beatus eraſmus tacuit. ſ₃ oclis ſuis reſpexit
in celū. Jmpator dixit. Nihil loqris. ⁊ iuſſit
maxillas ſuas ꝯtūdi. Tūc beatus eraſmus
dixit. Lupe rapax. plenus iniqtate malefice
qd pſeqris ſuū dei. Jmpator dixit. None h
ipe eſt q crucifixus ē ab hominibus in iuda
Sctūs eraſmus rñdit. Ego ipius ſuus ſu₃
Maximianus dixit. Tal' ſis qlis ⁊ ille et ſic
morieris. Tūc btūs eraſmus ſubridēs ait
illi. Optime impator bñ dixiſti mihi. vtinā
illius ego merear veſtigia ſeq. qr effuſio ſan
guinis ipius nrā illuminatio eſt. quē ſi vel
agnoſcere ⁊ in illū credere. ſaluus eris. Jm
perator dixit. Tu in illū credas ⁊ genus tu
um. Btūs eraſmus dixit. Optime dixiſti mi
hi plane qr ſic credimus. Hoſtias hūilita
tis et tribulatōis mūera offerimus ei q ſal
uauit iplm ſuū a peccatis eoꝝ. Jmpator di
xit. Cōſule tibi ⁊ accede et ſacrifica dijs meis
Sctūs eraſm⁹ rñdit. Quibus dijs me iu
bes ſacrificare. Jmpator dixit. Si tibi dixē

ro cõſentis. Btũs eraſm⁹ dixit. Si videro forte facio. Tũc gaudio repletus imꝑator cũ vniuerſo ꝑplo vſqȝ ad tẽpluȝ iouis iuſſit hominẽ dei deduci ad ciuitatẽ ſirmitanã ⁊ ꝑcepit organa ⁊ oẽ genus muſicoꝝ in templo parari. Et h videns btũs eraſmus ingemuit corde ⁊ oclo ſuos ad celũ direxit di. Xpe fili dei eſto pñs in iſta hora et mitte ãgelũ tuũ q mihi auxiliet ⁊ cõfirmet me in iſta hora a pugñ dyaboli quã mihi ꝑparauit. Cũqȝ puenisſȝ in tẽplũ btũs eraſmus dixit. Ubi ẽ de⁹ quẽ iubes me adorare. Impator ãt apphẽdens manũ ei⁹ igreſſus ẽ tẽplũ ⁊ oñdit ei ſtatuã ereã magñtudis eius cubitoꝝ .xij. ⁊ dixit. Ecce ds me⁹ cui ego ſuio. Stati vt dyabol⁹ aſpexit faciẽ martiris xpi cecidit ſtatua et in cinerẽ vſa ẽ. exiuit ⁊ draco magn⁹ ex illa. ⁊ occidit pene tcia ꝑtẽ ꝑpli. Impator vt vidit ſe eẽ dluſũ. aſcẽdit equũ ⁊ ad palatiũ ꝑgebat ꝑcutiẽs pect⁹ ſuũ dixit. Ue mihi deluſũ ẽ re gnũ meũ neſcio a q hoĩe ãthioceno. Mag ãt ꝑs ꝑpli clamabat. Serue ſctẽ di ora ꝑ nobis vt nõ ꝑeam⁹ ab iſto dracone. Tũc btũs eraſm⁹ iperauit draconi vt queqȝ hoĩeȝ nõ ꝯtaminarȝ. Uidẽs aũt vniuerſ⁹ ꝑpls ſirmitanoꝝ qntas vtutes ꝑ ſuũ ſuũ opabat̃. cepe rũt oẽs credere xpo. Beat⁹ aũt eraſm⁹ dixit. Ecce qles vtutes opat̃ ds in eos q credũt in illũ. ⁊ baptizati ſũt qi .xl. milia hoĩm. Erat .n. gaudiũ in celo ⁊ ſpectacula angeloꝝ. ⁊ quõ ꝑs dyaboli pugñbat aduerſus electos dei. et nõ valebãt mẽtes eoꝝ auertere a cogitatiõe dei. Tũc angeli voce magñ clamabãt. Gloria in excelſis dõ. ⁊ in terra pax hoĩb⁹ bone volũtatis. Qui ſic fuerãt ad dñm ꝯuerſi reſpõderũt amẽ. Cõturbata ẽ oĩs ſirmitana. Cõterrit⁹ vo ĩpator miſit armatos ⁊ iuſſit oẽs q ad dñȝ ꝯuerſi ſũt gladio ꝑiri. Martirizauerũt etiã trecẽtos .xxx. hoĩes ꝯmẽdantes ſe orõib⁹ ſancti eraſmi martiris. qb⁹ ait Ite in noĩe dñi feliciter ad ſctãm ciuitatem quã ꝑparauit vobis dñs. ⁊ ego p⁹ modicũ tꝑs ſubſeqr. Erãt aũt angeli currẽtes ꝑ nubes celi ſuſcipiẽtes aĩas eoꝝ. ⁊ triumphãtes martires vſqȝ ad celũ ꝑduxerũt. Et audita ẽ vox pſallẽtiũ ⁊ dicentiũ allã. Uia iuſtoꝝ recta facta ẽ. ⁊ iter ſctõꝝ ꝑpatũ eſt. Qd audiẽs

btũs eraſm⁹ ꝯtulauit vt bon⁹ paſtor ſuper oues ſuas qſ tradidit xpo. Tũc impator furore replet⁹ iuſſit btũm eraſmuȝ teneri ⁊ diuerſ ſupplicijs torqri. ⁊ iuſſit miſtris tunicã ereã aduerſ⁹ ſtaturã ei⁹ ⁊ igneã fortiẽ eũ veſtiri di. Nũc vidđ ſi ds tu⁹ eripiet te d manib⁹ meis. Tũc btũs eraſmus dixit. Carnifex plen⁹ iniqtatis. fili⁹ diaboli. verecũdiã tuaȝ laudo q deterior es cane. dixi tibi ⁊ nunc dico. nõ timeo minas tuas ſi ampliora facias. cor meũ nõ trepidabit. ⁊ ſignãs ſe ſigno crucis veſtiuit ſe tunica ignea. pſallẽs ꝑpheticũ pſalmũ dicẽs. trãſiuim⁹ ꝑ ignẽ ⁊ aquã. ⁊ induxiſti nos ĩ refrigeriũ. Ite tãqȝ auꝝ in fornace ꝑbaſti eos q ĩ te credũt. ⁊ ſic olocauſti hoſtiã ſuſcipis. Stati tunica ignea q indut⁹ fuerat. facta ẽ frigida ſic nix vt nlla macla ſuꝑ eũ inuẽta fuiſſȝ. Tũc btũs eraſm⁹ dixit Ecce ĩpator ꝯfuſ⁹ es. cũ pr̃e tuo dyabolo eris in ignẽ etnũ arſur⁹. nã dñs ieſus xp̃s filius dei liberauit me. Popul⁹ ãt clamauit. Uere q magn⁹ eſt de⁹ xpianoꝝ. q tãtas vtutes opat̃ ĩ illo. Tũc impator ait. Artes ſũt maleficoꝝ vt igni imparet ⁊ deos nr̃os dludat Tũc btũs eraſm⁹ dixit. Stlte impator que putas maleficia. mecũ ẽ xp̃s fili⁹ dei. ipe q ĩꝑat igni deos tuos deludit. lapides ⁊ eramẽta ſurda ab hoĩb⁹ ꝯflata. qb⁹ tu ſilis es. Nã dñs me⁹ ieſus xp̃s viu⁹ eſt ⁊ vtutib⁹ vicit. Impator dixit. Quãdiu iniurias tuas tolerare poſſum⁹. Tũc btũs eraſmus dixit Etiã ⁊ ego miror vecundiã frõtis tue q nõ erubeſcis. Tũc impator furore replet⁹. iuſſit miſtris ſuis ollã pare vrnaꝝ .xx. plubi picis ſilr cũ cera ⁊ reſina ⁊ oleo ſolui. ⁊ repleri ⁊ ſuccẽdi. Et fecerũt miſtri ſicut ꝑceptũ eis fuerat ⁊ feruẽs fctã ẽ olla. ⁊ fluctuãs ſicut mare. Et dixit ei ĩpator. Nũqd ⁊ h ars tua põt ꝑualere. Tũc btũs eraſm⁹ dixit ĩpatori. Iſta olla meũ ẽ refrigeriũ. Et fctõ ſigclo crucis deſcẽdit ĩ eã. Statiqȝ vox dñi ſuꝑ aqſ ds maieſtatis ĩtonuit. ⁊ effudit vnã vndã ex olla. ⁊ vſtulauit ĩpatorẽ. Qui clamauit ardo hõ di ora ꝑ me. Tũc btũs eraſm⁹ dixit ĩpatori. Ue tibi lupe rapax. ⁊ gehẽne igs quẽ tibi pauit dñs ſilr cũ pr̃e tuo dyabolo ⁊ miſtris ei⁹. Scio q cor tuũ obduratũ ẽ. ſȝ ꝑpt̃ ꝑplȝ iſtũ circuſtã

tem erit tibi bñ. ⁊ ceſſauit illi dolor. Multi aũt h
videntes i illa hora crediderũt. Imperator aũt
vidẽs ſe deluſũ eſſe. iuſſit martirẽ dĩ recipi ⁊
ĩ arta cuſtodia haberi. ⁊ ingẽti ferro põderiſ
colligari. Cũq; oraſſ;. apparuit ei iuuenis ſi-
milis dĩ. vocãs eũ ⁊ dixit illi. Ego ſũ micha-
el angel⁹ miſſ⁹ ad te vt te ducã in cãpaniã p
uĩciã. q̃ vocat̃ formana ad docẽdũ ppl'm. Ap
phẽdẽs eũ ⁊ eiecit eũ ď ciuitate ſirmitana. ve
niẽſq; nauiculã a dño paratã inuẽit. ⁊ trãſmi
grauit i puinciã cãpaniã. Alia vero die turba-
t⁹ ẽ imperator q2 nõ iueniſſet eũ dĩ. q2 de⁹ ei⁹ eri
puit eũ. Seru⁹ aũt dei ⁊ martir dñi veĩt ⁊ ſe-
dit i ciuitate formana. ⁊. vij. ãnis docẽs ppl'm
viã veritatis. Angel⁹ aũt dñi panẽ ei q̊tidie mi
niſtrabat. Poſtea orabat ad dñm. vt in ciui
tate ſua eternal'r quieſceret. ⁊ facta eſt ad eũ
vox de celo dĩ. Eraſme veni ⁊ requieſce in ci
uitate quã parauit de⁹ fratrib⁹ tuis marty-
rib⁹ ⁊ pphetis ⁊ recipe laborẽ tuum. Per te
enĩ honorificat⁹ ſũ in celo ⁊ i terra. Tũc bea
tus eraſm⁹ p viduis ⁊ orphanis depcabat̃
Dñe vnigenit⁹ dĩ p̃ris q̃ me feciſti req̃eſcere
in loco iſto. ꝯcede vt q̃ in h loco habitatiõis
mee p ſuis neceſſitatib⁹ p̃ces effuderit ſic in
de trãſeat exaudit⁹. vt tu ſis ei h ⁊ in futuro
placat⁹. Et reſpexit btũs eraſm⁹ ĩ celũ. vidit
q; coronã inenarrabilẽ. ⁊ occurſũ ſibi ď cho
ro apl'oꝝ et pphaꝝ. et inclinauit caput ſuu;
et dixit. Dñe ſuſcipe aĩam ſui tui. Et ꝯpleta
orõne ſctũm reddidit ſpũm. ⁊ viſa ẽ aĩa eius
cãdida tanq̃; nix q̃ñ ab angelis deducebat̃
cũ gloria mag̃. et cum illis celũ penetrabat.
tercio nonas iuniaꝝ. regnãte dño noſtro ie
ſu chriſto.

CXCVII.
De ſancto kiliano.

Kilian⁹ ſcotorũ ge
k nere nobilib⁹ parẽtib⁹. diuie tñ grẽ
fact⁹ ẽ nobilitate clariſſim⁹. Sco-
cia q̃ ⁊ hibernia dr̃ iſula ẽ maris. fecũda q̃dẽ
glebiſ. ſ; ſctiſſimiſ clarior viris. Ex q̃b⁹ colũ
bano gaudet ytalia. Gallo ditat̃ alemania
kilião theutonica nobilitat̃ frãcia. Qui vt
dixi⁹ nobili p ſapia edit⁹. a puericia liberali
bus ſtudijs tradit⁹ ſil' cũ lrãꝝ icremẽtis dili
gent̃ cepit idagare viã veritatis. Tãdẽ p̃uenĩẽ
ẽte ſe grã dĩ. ſpretis humanaꝝ lrãꝝ ſtudijs.
oĩbuſq; hmõi illecebris. mõaſteriũ petijt ab
negauit ſeipm. tulitq; crucẽ ſuã ⁊ ſecut⁹ eſt
xpm. Igit̃ i mõaſterio poſit⁹ q̃nte obedien
tie. q̃nte frugalitatiſ. q̃nte fuit vigiliaꝝ ⁊ orõ
nũ iſtãtie. vite p̃ntis t̃min⁹ ďclarauit. q2uis
eteni martirij palma p grãz mag̃ q̃; p meri-
tũ ꝯſtet. boniſ tñ adiplet̃ opib⁹. Videns itaq;
frẽs mõaſterij in vtutũ pfectõib⁹ btĩ viri
pſeuerãtiã p̃mo eũ p eccl'iaſticos gd⁹ ad of-
ficiũ p̃ſbiterat⁹ p̃cib⁹ aſcẽdere. deĩde eiuſdẽ
mõaſterij regiminis curã ſumere coegerũt. Il
le aũt ſciẽs pfectõez caritatis ſine dilectõe pxi
mi pfecte ꝯſtare nõ poſſe. paſſus ẽ i ppis ſe
aliq̃ntulũ minorari vt fratꝝ pdeſſe poſſ; vti
litati. imitat⁹ apl'm cupiẽtẽ anathema fieri
a xpo p frib⁹ ⁊ cognatis ſm carnẽ. Verũtñ
cũ fama btĩ viri lõge lateq; crebreſceret. me-
tuẽs ipe ne fauor pplaris macule ſibi rugaz
ĩfigeret. cepit meditari q̃lit̃ notos ⁊ ppinq̊s
relinqueret. peteretq; lõge ſepoſitas terras.
vbi obſcur⁹ fama. ⁊ vilis genere poſſ; habe
ri q̊ liberi⁹ diuĩs cultib⁹ vacare valeret. De
liberatõe itaq; recedẽdi pacta. collectis fra-
trib⁹ ĩ q̃b⁹ idẽ feruor ardebat. ad vicinã ſco
tie britaniã deueĩt deĩde galliã attigit. Qua
pmeata i puĩciã germanie deueĩt. q̃ ab inco
lis t̃re ipi⁹ orĩetal' frãcia vocat̃. ibiq; in vrbe
herbipoli ſe morari diſpoſuit. ñ verit⁹ ĩcre-
dule gẽtis feritatẽ expiri. eo q2 itrepid⁹ coro-
nã optarz martirij. ſ; tñ a p̃dicatõis vbo ite
ri abſtinuit donec romano ſe põtifici p̃ntar;
q̃ten⁹ apud ſedẽ romanã ⁊ ĩtegrũ xpiane re
ligionis dogma ⁊ licentiã p̃dicandi acciperet
Tũc aũt p̃erat romane eccl'ie canon pontifex
hũanis diuiniſq; lrĩs pollẽs põtificali offi-
cio ꝯgru⁹. ⁊ i reb⁹ eccl'iaſticis ydone⁹. Qui
audita fide btĩ kiliani caritatis nexibus illi
gata. deo grãs retulit eiq; ſeſe caritatis amo
re ĩpꝛtiuit. exultãs ſemĩa diuini eloquij ab in
ſulanis ac longe poſitis doctoribus augeri
Erat ei apd̃ egregiũ põtificẽ ñ modica exul
tatio q̃a cernebat paulatĩ euacuari fraudez
antiq̃ hoſtis creſcẽtib⁹ miſtris diuĩe opatio
nis. Tũc ex ꝯſenſu toti⁹ vrbis btũ; viꝝ i pſu
lat⁹ officiũ pmouit. quo ⁊ criſma ꝯficere. et

eccīas dedicare. ⁊ ſacros ordīes dare irrepre
hēſibiliť valerꝫ. His itaqꝫ pactis dimiſit eūꝫ
vt cepto opi īſiſterꝫ. ꝑato ſibi a dn̄o pmio et/
ne retributōis. Btūs itaqꝫ kiliāꝰ vrbē egreſ
ſus pacto itinere cū colūbāo pſb̄ro ⁊ totnā/
no leuita ad locū ſibi deſtinatū ꝑueīt. Colū
bāo ī ytaliā relicto. nā romā ꝑgēſ. gallū ī ale
mania febre ḡuatū dimiſit. Perueniēs igiť
ad p̄dictā vrbē herbipoli. nō eū quē ī eadē ꝓ
uīcia ducē reliq̄rat īuenit. ſꝫ aliū noīe goſb̄tū
Porro venerabiľ vir paulatīꝫ cepit pabula
diuini v̄bi īcreduľ ꝑp̄lis miſtrare. tantāqꝫ ei
grāꝫ dn̄s ꝯtulerat. vt ī breui tp̄e gētis loq̄laꝫ
ꝑdiſcerꝫ. eiſqꝫ ꝓp̄o ſmone ſemīa v̄itatis ero
garet. Mirabāť āt oēs nō ſolū nouitatē do
ctrine. ſꝫ etiā exuberātiā eloq̄ntie. facūdiā qꝫ
ſmōis comitabāť efficacia v̄tutis. Imple/
tū ē ī illo qđ v̄ita ſ apl̄is pmittit d. Ego dabo
vob̄ os ⁊ ſapīam Et iteꝝ. Opa q̄ ego facio ⁊
vos facietiſ. Sꝫ cū iā ſeīa diuini eloquij ſuc
creſcerēt ⁊ plebs ḡdatim minuereť ab errore
gētilitatiſ vſqꝫ ad p̄ncipes ꝑp̄li ſcti viri fama
ꝑuenit. vt ducē qꝫ ꝓuīcie nō laterꝫ. Qui eū/
dē ſctūm viꝝ ſibi p̄ntari iuſſit. expiri cupienſ
q̄ eēt hᷤ doctrīa hactenꝰ ſibi īcognita. Erat āt
ip̄e p̄nceps naturali īgenio p̄ditꝰ ſꝫ gētilita/
tis errore fedatꝰ. Ad quē btūs kilianꝰ ꝑue/
niēs ꝯſtanť v̄e religiōis dogma īſinuare ce
pit. docēs prēm ⁊ filiū ⁊ ſpūm ſctūm vnū eē
deū īcōmutabilē. viſibiliū ⁊ inuiſibiliū oīm
creatorē. Prefatꝰ v̄o p̄nceps admiratꝰ tan
tā btī viri ꝯſtātiā ⁊ ſmonū inſuꝑabilē v̄ita/
tē. qꝛ naturali vt diximꝰ pollebat īgenio. ve/
ris ſe ſentētijs ſuꝑatū. ad eꝰ diſtulit auditōꝫ
volēs freq̄nti apđ ſe tractatu rimari. vtrum
quē kiliāꝰ docebat an diane cultꝰ p̄ponen/
dꝰ foret. Diana nāqꝫ apđ illū ſūma venera
tiōe habebāť. Verūtn̄ vir egregiꝰ iugi inſtā
tia laborabat vt dō redderꝫ aīas q̄ſ dyabolꝰ
ꝑdere conabāť. Porro p̄noīatꝰ dux cernēs
ꝯſtātiā p̄dicatōis btī kiliani. ſecreto veīt ad
eū. cupiēs doctrīs ſuis inſtrui. q̄tenꝰ agnito
tramite v̄itatis. abigere valerꝫ anfractꝰ erro
ris. Sꝫ a btīſſimo viro catholice fidei docu/
mētis diligēt īſtructꝰ. ꝓxīo die dn̄ice reſurre
ctōis cū mľtis alijs dato noīe aq̄ lotꝰ baptiſ
matiſ. abſolutōꝫ p̄ſtini ꝓmeruit erroriſ. Sic
qꝫ factū ē vt pene tota ꝓuīcia orētaľ francie
relicto d̄monū cultu. diuīe religiōi opaꝫ da/
ret. Predictꝰ dux goſbertꝰ monitu aſſiduo
btī kiliāi ad meliora đ die ī die ꝓficiebat. E/
rat āt illi ꝯiūx ſm gētilitatiſ ritū. q̄ q̄ndā fr̄is
ip̄iꝰ ꝯiugio fuerat copulata nomīe geilana.
Sꝫ vir dī idcirco ī initō fidī tľe noluit ꝯiugi
um ꝓhibere. ne ī penitudieꝫ credulitatiſ ḡui
tate ī oībꝰ p̄libatꝰ p̄nceps duceref. ⁊ hᷣ eſt qđ
apl̄s nō dū ī fidē ꝑfectiſ dīc. Tāqꝫ ꝑuuľ ī xp̄o
lac vobis potū đdi. n̄ eſcā. ꝑfectoꝝ. n. ſolidꝰ ē
cibꝰ. iđ qđ nouerat ḡuiꝰ diſtľit ī futuꝝ. ſilqꝫ
diuīo reuelāte ſpū ſciēs ī hac re ſibi et ſocijs
cām ꝯſtare martirij. vt mľtis interea ꝓdeſſꝫ
interī obmiſit tale dānare ꝯiugiū. ſꝫ cuperet
diſſolui ⁊ eſſe cū xp̄o. imitatꝰ apľm q̄ ī ſporta
a fr̄ibꝰ ꝑ muꝝ dimiſſꝰ ē. nō vt mortē timerꝫ.
ſꝫ vt mľtis añ mortē ꝓdeſſꝫ. Verūtn̄ cū q̄dā
die btūs p̄ſul ducē familiariť alloq̄reť. dixiſ/
ſe inť cetera ferť. Fili mi quē ꝑ euāgeliūꝫ ge/
nui gaudeo valdē ī ꝓfectu fidī tue. ſꝫ mľtū me
mouet ꝙ illicitis nuptijs đtineris. et vereor
nimis ꝙ a recto itinere tľi ꝯiugio retarderis
Legiť. n. btō iacobo dicēte. qꝛ q̄ totā legē ſer
uauerit. offēdat āt ī vno factꝰ ē oīm reꝰ. Pre
terea ī baptiſmate īnouať hō. ⁊ nō ex ꝑte ſꝫ
totꝰ. vt āt totꝰ īnouari poſſit. nihil p̄ſtini re/
tinere dꝫ erroris. Audiēs āt hᷣ p̄nceps p̄mo
heſit ſtupore. dīnde alta ſuſpiria trahēs. val
de. n. diligebat eā quā hēbat vxorē. tale dein/
de ferť dediſſe rn̄ſuꝫ. Audiui pať te docente.
qꝛ dn̄s ih̄s p̄cepit nihil ſuo amori p̄ferēduꝫ.
nō prēꝫ n̄ mrēm. n̄ filios. n̄ vxorem. ⁊ idcirco
q̄ꝫuis vnice diligā iūctā mihi vxorē. p̄pono
tn̄ diuinū amorē. Sꝫ nūc n̄ adeſt mihi ociū
inq̄rēdi q̄lr eā dimittā. qꝛ ꝯ hoſteſ nr̄ē rei pu
blice feſtino. Cū āt reuerſꝰ fuero īuēta opor
tunitate dimittēdi ſeꝑabor ab illa Hoc vero
cū ad aureſ geilane ꝑueiſſet. q̄s. n. fallere poſ
ſet amantē ḡui incāduit ira ceu raptis catu
lis leena. Diuqꝫ ſecū bacchata ex eo cepit q̄re
re quō ſctōs viros extingueret. Nulla. n. be/
ſtia ī hᷣ mđo ſiľis ē mľieris male. ſic hᷤ mľier
nephāda. callida meditatōe ꝑq̄rebat. q̄lr ſi/
ne ꝑp̄ľari ſtrepitu ⁊ vulgi cogtōe ſctōs viros
ꝑderꝫ. armabāť nāqꝫ impatiētia ireꝫ libidīs
furore. Et qꝛ dyabolꝰ iniq̄ cupiētibꝰ fomēta

malicie ſubmiſtrat. inuētiſq̄ duo miſtri cru delitatis q̄ pmitterēt ſe ſatiſfacturos geilane deſiderijs. datis ſibi muneribꝰ mifrime exe/ cutōis. Solebat itaq3 btūs Kiliāꝰ pꝰ puaz dormitōe3 neceſſitatis ad ſtudiū vigilare p uecteq3 orōis. Quadā vo nocte cū leues ſō nos capet. ita vt nec dormiret integre nec vi gilaret apte. apparuit ei vir habitu formaq3 pulcerrimꝰ di. Kiliane amice ſurge. nolo te diutiꝰ laborare. vno dūtaxat certamīe tāge ris. et ſic ſp mecum eris. His dictis abſceſſit. Euigilās aūt egregiꝰ vir intelligēs diuinā ſibi adeſſe viſitatōe3. puocatis frībꝰ ait. Fra tres vigilate. cito aderit dñs et pulſabit ianu am. cauēdū ergo ē ne nos ſomno torpētes i ueniat. Addamꝰ oleū lāpadibꝰ dū tps eſt. ne ſi forte defecerit tūc incipiamꝰ q̄rere qñ nō poterimꝰ iuenire. Illi itaq3 media nocte orōi vacātibꝰ. carnificeſ ſtrictiſ gladijs locū in q̄ orabāt penetrarūt. Qd cū ſacerdos di ītuitꝰ eēt ait. Amici ad qd veniſtis. implebi/ tis p̄ceptū. pſūmabitis curſu3. his dictis in/ terfecti ſūt. ibiq3 terre mādati. ne q̄s ſcire poſ ſet qd de illis factū foret. Veſtimēta q̄3 cum qbꝰ diuīa officia pagebāt ſacriq3 libri ſil cū eis defoſſa ſūt. ne qd indiciū necis eoꝝ dep/ bendi poſſet. ſ3 clā diſceſſiſſe putarēt. cā ſoli/ te pegrinatōis. Erat tñ qdā nobil mlier bur gūda noīe q̄ a pncipio pdicatōis eoꝝ ſactis adheſerat viris bñs cellulā iuxta oratoriu3 ſctōꝝ. q facilꝰ diuīs laudibꝰ itereſſe valeret Hec itenta vigilijs q̄ fcā fuerāt diligēti ſtu/ dio inueſtigauit. Recedētibꝰ q̄3 carnificibꝰ linteolo mūdo fuſū ſanguinē ſctōꝝ collegit ac terre diligēter infodit. vigilijs et orōibus vacās vbi ſctōꝝ corpa obruta nouerat. Ex/ colebat loca veneratōe q̄ poterat. l3 ſilenter ne ſic poſtea factū ē geilane iuſſu remouere tur. Eadē nanq3 ſceleratiſſima mlier ſtratis q̄3 plātis ſtabulū eqꝝ in loco vbi ſcti marti res hūati erāt fieri iuſſit. ne q̄ indicio ſacra corpa pderēt. Ferūt tñ ab his q̄ tūc fuere po ſteris relatum. q aīalia ibi ſtabulata ſup ſe/ pulcra martirū nec ſtercora nec vrinā iace/ rēt. honorē martiribꝰ exhibētia. vt qd de ca/ pite pphā vaticinatꝰ ē h̄ i eiꝰ mēbris repire tur. Cognouit bos poſſeſſorē ſuū etc. Iſ rael aūt nō cognouit me. Taliq3 mō vt dictū eſt ſctōꝝ corpa hoībꝰ pene ignota forēt. niſi p̄fata burgūda in extremo vite poſita. qbuſ dā fidelibꝰ vbi poſita eēnt reuelaſſ3. Cōtigit aūt vt dux pacta militia reuerteret ad locum vbi ſctōs viros dimiſerat. Quos cū ñ iueiſ/ ſet cepit ſtudioſe pq̄rere. qñ et q̄ cā receſſerit. q̄ ve abierit. Eiꝰ vo vxor veneno malicie fe data. aliqñ rubore pfuſa. aliqñ pallore depſ ſa. aliqñ pfidētia roborata. diuerſos anfra ctꝰ neqcie ſue fraudibꝰ p̄tēdebat di. Non ſe eos cuſtodiſſe. neq3 cuſtodeſ adhibuiſſe. qñ voluerint veniſſe. qñ ſibi placuit receſſiſſe q̄ pegrinatōis ſue morē ſuarēt. Que feminea vba ñ emolliūt. que a ſtatu rectitudīs nō re trahūt. Credulꝰ itaq3 vb coniugis pnceps ali/ q̄ntulū cepta ab inqſitōe q̄euit. S3 q2 iuxta dñicā vocē nihil optū ē. qd ñ reuelet. et occul tū qd ñ ſciat cū ea q̄ fcā fuerant paulatī obli uiōi traderēt. vnꝰ eoꝝ q ſctōs viros gladio i uaſerāt ſbito dmōio arripit. et pprijs ſe den tibꝰ laniās a pñti migūit in etnā penā. Alt vo i rabiē vſus gladio ſemetipm appetijt. ef fuſiſq3 viſceribꝰ p tormēta pñtis tpis ad et na puenit. Nō mlto pꝰ et ipa belua d q̄ loq mur demōibꝰ arrepta voce mag clamabat Juſte torq̄or q̄ ſctis viris tortores adhibui et cū magno cruciatu ad cruciatū dyabolo paratū puenit.

CXCVIII

De ſancto Heinrico imperatore

Anno ab incarna/ tione dñi milleſimo. i. ab vrbe aūt cō dita milleſimo ſeptīgēteſimoquiq̄ geſimoſcdo. Ottone tercio rome defuncto vacāte regni ſolio. cū d pncipe ageret ſubro gādo. oī3 vota. nutu diuio ad eū inclinārt. q̄ tūc in regno potiſſimꝰ hēbat. Fuit nāq3 eo dē tpe qdā dux bauaroꝝ noīe heinricꝰ hein rici eiuſd gētis ducis filiꝰ. cꝰ tpibꝰ ſcts et wolf gangꝰ ratiſbonenſiū p̄fuit eps tā bōitate q̄3 nobilitate regia pſpicuꝰ. et vniuerſa moru3 boneſtate pclarꝰ. Hic initiū ſapie timorem dñi plenit eſt ſecutꝰ. q2 erat oīm lrāꝝ ſtudio pncipalr imbutꝰ. et totꝰ ſane fide et actiōe ca tholicꝰ. Hic ergo ab oībꝰ pari voto et cōi cō ſenſu oīm aſciſcit. diuina vtiq3 diſponēte cle

mētia. vt p̄ tpal' regni faſtigia ad culmē reg
celeſtis ptingeret. Cūqꝫ pdictꝰ rex heinricus
necdū ceſaris vel ipatoris obtinerꝫ dignita
tem. apparuit ei ratiſbōe btūs wolfgāgꝰ eps
tali viſiōe. Viſū nāqꝫ ē ei ꝙ manēs i eccleſia
ſctī emmerāmi epī ꝛ martiris. accederet orā
di grā ad btī wolfgāgi ſepulcꝝ. in eadē ba
ſilica ſitū. Cūqꝫ ibidē dn̄m ꝛ ſctūm wolfgā
gū in timis pcibꝰ conaref exorare. ſubito vi
debat ei ipe ſctūs wolfgāgꝰ aſtare cūqꝫ hu
iuſmōi vbꝫ appellare. Intuere diligēt lrās in
muro q̄ ē ſecꝰ tumulū ſcptas. Erat aūt ſicut
ſibi vidbāt ſcptū ſolūmō pꝰ ſex. Euigilās āt
rex retractatōe diutna ſecū reuoluit pauciſ
ſima hꝰ viſiōs ſcpta. In pmis ergo arbitra
tꝰ ꝙ pꝰ ſex dies eēt moriturꝰ. multa diſpēſat
paupibꝰ. Cūqꝫ diez ſex nūerꝰ pteriſſꝫ. ꝛ nihil
i ſe rex moleſtie corpal' ſēſiſſꝫ. putauit pdictā
viſiōꝫ ad ſex mēſes ptinere. Trāſactis vero
ſex mēſibꝰ cū nihil ifirmitatis i ſe pateret arbi
tratꝰ ē hūc nūez ad ſex ānos ptinere ideoqꝫ
q̄ ꝛ ſupra cepit timere. Cūqꝫ ſex ānoꝝ nūerꝰ
iteger ptrāſiſſꝫ ꝛ ſeptimi anni dies reuolutꝰ
veniſſꝫ. ipo die p aplicā bn̄dictōꝫ ſuſcepit ce
ſaris dignitatē. Tūc tādē ſētiēs q̄l' eēt ſua vi
ſio. grās egit dō ſctōqꝫ wolfgāgo epō q̄ ſibi
talē reuelare digtꝰ ē digtatē. Unctꝰ ergo i re
gē beatiſſimꝰ di famulꝰ heinricꝰ. tpal' regni
nō ꝯtētꝰ anguſtijs. p adipiſcēda imortalita
tis corona ſūmi regis. cui ſuire regnare ē. mili
tare diſpoſuit. Sūmā etenī diligētiā i apliſi
cādo cltu religiōis adhibuit. eccl'ias di dita
re poſſeſſiōibꝰ ꝛ imēſis ornatibꝰ augere ce
pit. Sedes qꝫ epales hildēſheīꝫ videlicꝫ. vbi
a puero fuerat enutritꝰ ꝛ lris edoctus Ma
gdeburg ꝛ argētinā. Miſſnā ꝛ merſenburg
q̄ barbarica imanitate adiacētū ſclauoꝝ.
vaſtate fuerāt reſtaurauit. ꝛ tā ipis q̄ꝫ alijs
epatibꝰ p vniuerſū regnū i poſſeſſionibꝰ et
ornamētis inūera dona diſtribuit. Deniqꝫ
ꝯſūmatis hꝰ vite laboribꝰ poſtq̄ꝫ bone opi
niōis odorē lōge lateqꝫ redolere fecerat. locū
qꝫ ſibi dilectū ꝛ cetera mōaſteria ditādo or
nādo ꝛ excolēdo ad pfectū adduxerat. ad p
cipiendā imarceſſibilē coronā a dn̄o voca
tꝰ eſt ab ergaſtulo carnis. Qui cernens diē
mortis ſibi iminere. vocatis ad ſe pentibus
cariſſime impatricis Kunegūdis. necnō etiā
q̄buſdā regni pcerꝰ. manu eā apprehēdit et
ꝯmendauit eā ill' hmōi vbis mēoria digniſ
ſimis. Hāc ecce inqt mihi a vobis imo a xp̄o
ꝯſigtā. ipi xp̄o dn̄o nr̄o ꝛ vobis reſigno vgi
nē imaculatā. In eiꝰ vo trāſitu t̄ra plorāte
celū exultauit. ſicetiā dn̄s p ſuā miſcdiā re
uelauit. In ipſa eteni hora exitꝰ illiꝰ cui
dā ſuo di i ſolitudīe ꝯmorāti dyabolꝰ i hu
mana ſpecie ferf apparuiſſe. Quē vir di per
ſpūꝫ ptinꝰ agnouit ꝛ ait ad eum. Quo pgis
At ille rn̄dit. Ad exeqas ipatoris pgo. Cui
ille ait. Uade ꝛ pple negociū tuū q̄ntū a do
mino tibi pmittif. Verūtn̄ ꝯſūmato officio
tuo adiuratꝰ p deū viuū ad me reuertere. vt
p te rei exitū poſſiꝫ cognoſcere. Poſt modi
cū vo reuerſus corā ſuo di gemebūdꝰ aſti
tit. ꝛ voce q̄rula cū ingenti eiulatu dixit. heu
heu dluſi ſumꝰ. inuanū laborauimꝰ. q̄n eti
am ab angelis di ꝯfuſi diſceſſimꝰ. De hꝫ req̄
re in legēda ſcti laurētij martyris.

CXCIX
De ſancta Barbara.

e Rat tempore ma
ximiani ipatoris vir q̄daꝫ gētiliſ in
nichomedia nobilitate generis pre
clarꝰ ac tpaliū rez abūdātia ſūmꝰ noīe dio
ſcorꝰ. cui erat filia ſpecioſiſſima noīe barba
ra. Ipſa āt q̄ erat corpe pulcerrima. eaꝫ patē
plimū diligebat. q̄ ppter recluſit eā i turri al
tiſſima quā eidē edificari fecerat. ne ab aliq̄
hoīe videret. Erat aūt btā Barbara ingeni
oſa. ꝛ a tenera etate vanas cogitationes re
linquēs. cepit diuia cogitare. Cū eni ſemel tē
plū intraret vidēs ſimlacra pentibꝰ ſuis ait
Quid ſibi volūt he ſilitudines hoīꝫ. Reſpō
dēt parentes. Taceas nō hoīꝫ. ſed deoꝝ ſūt.
ꝛ volūt adorari p illud q̄d neſcif ꝛ q̄d nō vi
detur. Barbara dixit. Fuerūt q̄ndaꝫ hoīes
q̄s nūc colimꝰ. Rn̄dent ita. Ex hꝫ btā barba
ra die noctuqꝫ replicabat tacita dicens. Si
hoīes fuerūt dij nr̄i. ergo nati ſūt vt hoīnes.
mortui ſūt vt hoīes. Si dij eſſent nec nati fu
iſſent nec mortui. quia deitas vt mihi videf
nec cepit nec deſinit eſſe. Homo etiaꝫ habet
originē terre. q̄ terra ē materia eiꝰ. Si ergo

hō de t̄ra ē. ⁊ hō de⁹ ē. ergo aliq̄d p̄ceſſit eū₃ q̄d ei⁹ origo d̄r. ſic apti⁹ diceremꝰ terrā deū. Sed q꞉ nec t̄ra a ſe ē. nec celū a ſe. nec aer a ſe nec aq̄ a ſe. ex q̄b⁹ q̄ttuor elemētis cōſtat hō. ſ₃ creature ſunt. neceſſe ē his eē creatorē. Ecce q̄nta ſapīa in tā iuuenili puella. Tā dē tradita ſtudijs liberalib⁹ alta trāſcēdebat. ſ₃ de fuit ei noticia veri dei. vanos āt deos occ̄te ſp̄reuit. Et cū vidit dijs ſc₃ lignis ⁊ lapidib⁹ flectere genua ſenſibilia inſenſibilib⁹ mutis aīo valde corrcxit. Jdcirco venit rumor laudis nichomediā clamāſ. ſapiētiſſimū viroꝝ alexādrie fore. ſ. origenē. cui⁹ facūdia totā terrā pfunderet q̄ veris indicijs dar₃ cognoſcere verā deitatē ⁊ idoloꝝ ꝯfunderet vanitatē. Hec audiēs btā barbara mlt̄ū gauiſa eſt in domo pectoris ſui. ⁊ cepit ſedule tractare q̄ genere poſſ₃ eū adire. Erat eī pat̄ ei⁹ nobiliſ ⁊ valde potēs. ergo myſteriū ſuū ei nō reuelauit. Cu₃ neminē curatorē hr̄ēt recurrit ad h̄ ꝯſiliū vt lr̄as eidē ſapiētiſſimo origeni dirigeret ⁊ ſecretū ei patefaceret ī h̄ v̄ba. Uiro alexādrie nobilitate aī longe lateq₃ ꝯſpſo origeni. barbara nichomedie tua ancilla. Decus ⁊ honore₃ deſiderij mei accepi fore te v̄e diuinitatis ꝯ̄ſorē. A p̄ma eī ſcintilla ingenij mei cū toto corde ꝯcupiui. vt ad veri dei noticiā puenirē. mēte ꝯcepi nullā deitatē ineſſe lignis ⁊ lapidib⁹. q̄ hūana arte cōpoſita ſunt. q̄ nō recipiūt ſenſibilitatē. ⁊ nec loq̄ nec audire poſſunt. vn̄ ſp ptracta ui eē falſos deos. nec hōīes poſſe eē deos. q꞉ hō incipit ⁊ deſinit eē. deus aūt an̄ tpa fuit. nō ergo vnq̄m deos credere potui q̄s homīes mortales cognoui. Jn multis tā motib⁹ poſita ſp deu₃ nobis ignotū ꝑculdubio eſſe putaui. q̄ ſol⁹ cuncta fecit. quē ſp amaui. huic me ſp deuo ui. a q̄ ſum id q̄d ſum. niſi me ſn̄ia fallit. cui⁹ ſpū aīatā me ſentio. nec deſiſtā donec ad eū ptingā. Quapp̄ter fame tue tumultu ꝑcuſſa. pater venerabil̄. mentē meā his apti⁹ voluere cēſui. Jllū deū ſolū mō veſtigare cuiuſ cognitionē apd̄ te eē cognoui. Un̄ ſi ita ē vt fama refert ſupplices offero p̄ces q̄tenus diſcutere digneris noctē ignorātie chaos ꝯfuſionis ab ancilla tua. ⁊ īducere ſolē iuſticie. lumēq₃ diſcretōis. Ap̄peto eī veꝝ deū ſcire q̄ fecit viſibilia ⁊ inuiſibilia. ⁊ vtrū v̄e vn⁹ ſit. vt ipſa iā nūc dudū mecū argumētata ſum ⁊c. Hāc ep̄l'a₃ direxit alexandria₃ ad origenem p̄ſbyteꝝ q̄ eſt ī ptib⁹ affrice caput regiōis illius lōge diſtās a nichomedia. Hc āt p̄uaret legatōe quā legauerat. ad deū quē nouerat in cubiculo cordis ſui lacrimas fudit dicēs Bn̄e firma pedē ei⁹ quē ad famulū tuū miſi. ne aut me aut illū mors p̄ueniat. vſq₃ relegatio veniat. His ⁊ alijs poſtulationibus q̄bus deuote poterat nūci⁹ alexandriā ingredit̄. Origenē reꝑerit in palatio mā mee matris alexādrie ceſaris. vbi occupat̄ in docendo xp̄ianā religionē. Qui leticia mag̃ lr̄as barbare accepit. laudās deū q̄ hmōi ſemen ſuſcitabat ⁊ talia opat̄. Et ſtatim Origeneſ doctor p̄ſtātiſſim⁹ accelerat ⁊ edidit deſiderū barbare ī hūc modū. Origenes veri dei indign⁹ ſacerdos ⁊ vt poſſibile ē ꝯ̄ſor eius. adhuc etiam alexādrie nūc degēs. Barbare barbarice gētis adoptō₃ filioꝝ dei ⁊ ihū xp̄i verā ſalutē. Sic̄ ſcripſeras ſcire te velle veꝝ deū q̄s ſit. Scire debes q̄ vn⁹ eſt ver⁹ de⁹ in ſubā ⁊ trin⁹ in pſonis. ſ. pater ⁊ filius ⁊ ſp̄ūſ ſanct⁹. q̄cūq₃ hec oīa credit oīno h₃ q̄ ad deum ptingere poſſit. Tu aūt h̄ intellige ⁊ itellecta crede. ⁊ ſi q̄d defuerit ad plenitudinē deſiderij in legato req̄re q̄ te legē ſanctā erudiet. ⁊ libros q̄s ſecū defert tibi leget. Nō etia₃ dubites te ꝑ noīe xp̄i multis tormētis tradi. Jpſe eī dicit voce euāgelica. Qui pdiderit aīam ſuā in h̄ mūdo p̄pt̄ me. ī vitā eternam cuſtodiet eā. Origenes miſit vnū ex p̄libus cū nūcio barbare ad barbarā q̄ modū₃ magno deſiderio ei⁹ daret. P̄receſſit nūci⁹ barbare ⁊ nūciauit nūcium viꝝ dei adeſſe. fecit ⁊ p miſit eū foris ſtare vt ꝯueniēs eēt eū itrare. Tūc illa hoīem aduocari fec̄. Qui igreſſus offerēs ſalutationē in xp̄o. Jlla aſſurgēs inclinat̄. ⁊ tā dei nomen q̄₃ hominē veneratur P̄at̄ ei⁹ grā viſitatōis ad eā venit. vidēs virū ignotū tremēſ inq̄t. q̄s hic ⁊ cur h̄. Rn̄dit. Alexandrin⁹ medeꝛi arte pit⁹. q̄ ſpōdet magiſtrum ſe habere alexandrie. q̄ ꝯ vſus medicoꝝ etiā aīas curat. P̄ater audiens receſſit ⁊ conceſſit fieri cū ea colloquia. Tunc valētius ſacerdos ⁊ barbara ꝯ̄ferunt inter ſe ſua

myſteria. Ibi tūc ꝑlecta epl'a ⁊ bñ docta qđ
deſuit eple ad plenitudinē deſiderij a legato
q̄ſiuit ⁊ ad libitū inuenit. Cognito aūt quō
pater ⁊ fili⁹ ⁊ ſpūſſctūs ſit ſol⁹ de⁹. ⁊ quō fili-
us miſſus ſit a pr̄e. ⁊ ꝑ ſuſceptā humanitatē
hoīem ꝑditū reuocaſſꝫ. captiuū redemiſſꝫ. ⁊
ꝑ ſacrū lauacrū ei⁹ pctā lauiſſet. accelerauit
ad baptiſmi grām. ⁊ ab eodē pſbytero valē-
tio quē origenes ad eā miſerat baptizata eſt
in turri. in q̄ eā pat̄ poſuerat. Ampli⁹ q̄ dei
erāt queſiuit ⁊ q̄ ſurſuꝫ ſūt cupiēs. libros q̊s
ei origenes miſerat freq̄nter legit. ⁊ valđ cre-
uit in ſcīa diuinoꝝ etiā ſine magiſtro ⁊ in ſa-
piētia diuīa. Legit̄ etiā de ea ꝙ qꝛ pulcra fu-
it. q̊dā de optimatib⁹ t̄re illi⁹ patri e⁹ locuti
ſunt vt viꝝ ſibi accipet. Ipē vō accedēs ad
eā in turrim ꝑſuadebat eā dicēs. Filia mea
q̊dā de potētib⁹ cōmemorati ſunt mihi đ te.
vt acciperēt te in ꝯiugio. qđ ergo vis de hoc.
Ipa vō intuita pr̄ēm cū ira dixit. Ne cogas
me h̊ agere pat̄. At ipſe receſſit ab ea. deſcen-
denſqꝫ inſtituit multitudinē artificū q̊ face-
rent lauacrū. ꝯſtituit quō fieri debuit. tribu-
ens ſingul' mercedē in integrū. ꝓfectuſqꝫ eſt
in regionē longinquā. Deſcēdēſqꝫ famula
dei de turri videre op⁹ qđ factū eſt. vidit ꝯ ſe-
ptentrionē duas ſolūmō feneſtras. dixit ar-
tificib⁹. q̄re duas feneſtras inſtituiſtis. Di-
cūt ei. pat̄ tu⁹ diſpoſuit. Quib⁹ illa. Facite
⁊ mihi aliā feneſtrā. Qui dixerūt. Timem⁹
dñā ne indignet̄ pat̄ tu⁹ ꝯ nos. Dicit eis fa-
mula dei. Facite mihi feneſtrā. ego de hac q̊
eſcere faciā pr̄ēm meū. Ipi vō fecerūt aliā fe-
neſtrā. Perambulās vō barbara ī natato-
rio ꝯ orientē. inſtituit in marmorib⁹ ei⁹ digi-
to p̄cioſaꝫ crucē. Depoſt aſcēdēs in turrim
vidit ſimulacra q̄ colebat pat̄ ei⁹. ſuſcipiens
ſpūm ſanctū inſpuit in faciē eoꝝ ⁊ dixit. Si-
miles veſtri fiāt q̊ faciūt vos ⁊ oēs q̊ ꝯfidūt
in vob. Finitoqꝫ ꝑe reuerſus eſt pater eius
de ꝑegrinatōe ⁊ ꝯtēplat⁹ tres feneſtras dixit
artificib⁹. Quare tres feneſtras inſtituiſtis
Dicūt ei Filia tua ſic nob p̄cepit. Ipē vero
ait filie. Tu ipetraſti tres feneſtras fieri. At
illa. Etiā. Eteni bñ feci. Nā tres feneſtre illu-
mināt totū hominē. Et aſſumēs eā pat̄ eius
deſcendēs in natatorio ⁊ dixit ei. Quō abū-
dantius illumināt tres feneſtre duab⁹. Illa
rñdit. Tres ſunt mundū illuminātes ⁊ ſtel-
larum curſum regulātes. pat̄ ſcꝫ fili⁹ ⁊ ſpūs
ſanct⁹. ⁊ hi tres vnū ſunt in eſſentia. Tūc fu-
rore replet⁹ pater tulit ſpatā ſuā vt eaꝫ occi-
deret. Ipſa aūt orabat ad dñm ⁊ abſciſſa eſt
petra ⁊ ſuſcepit eā int⁹. ⁊ eiecit eā ſuꝑ mōtē.
in quo duo paſtores erāt paſcētes oues ſu-
as. Et illi ꝯſiderauerunt ꝙ beata barbara a
facie patris extra petrā fugeret. Pater autē
ei⁹ q̄ritando diſcurrēs venit ad ꝑdictos pa-
ſtores inq̄rendo vtrū vidiſſent barbarā fili-
am ſuā. Un⁹ aūt eoꝝ ꝯſiderās irā patris iu-
rauit ſe neſcire eā. Alter vō digito eā ꝓdidit
Beata aūt barbara ꝓditori ſuo maledixit. ⁊
ſubito ipſe verſus eſt in ſtatuā marmoreā. ⁊
oues ei⁹ ī locuſtas mutate ſunt. h̊ apocrifū
eſt. At pater eā reperiēs flagellauit et coma
traxit. eā cathenis ⁊ claue recluſit. vt nō ape-
riret ei quiſq̄ꝫ conſtituitqꝫ cuſtodes vſqꝫ dū
abiens nūciaret p̄ſidi marticiano. Audiēs
ergo p̄ſes iuſſit eā p̄ñtari. Preſes aūt vidēs
mirā pulcritudinē ei⁹ dixit ei. Qđ vis. parce
tibiipſi ⁊ ſacrifica dijs aut acerrimis tormē-
tis traderis. Cui illa. Ego habeo ſacrificare
deo meo ihū xpo q̊ fecit celū ⁊ terrā ⁊ mare
⁊ oīa q̄ in eis ſunt. De demonib⁹ tuis dic̄ ꝓ-
pheta. pſal'. cxiij. Os habēt ⁊ nō loquēt̄. ocu-
los habēt ⁊ nō videbūt ⁊c. Similes illis fiāt
q̊ faciūt ea ⁊ oēs qui ꝯfidūt in eis. Tūc p̄ſes
furore replet⁹ iuſſit eā expoliare. ⁊ carnes e⁹
neruis thaurinis ſine miſīcordia diſcerpere
ita vt oē corp⁹ ei⁹ inq̊naret̄ ſang̊ne. et iuſſit
eā carceri recludi quaten⁹ tractaret q̊ pena
eam ꝯſumeret. Media nocte circūfulſit eaꝫ
lux de celo in q̊ apparuit ei xp̄s dicēs. Cōfor-
tare filia. quoniā copioſum fit gaudiū ī celo
⁊ in terra ſuꝑ paſſione tua. Nō ergo metu-
as minas tyrāni. ego ei ſum tecū vt eruaꝫ te
ab omnib⁹ plagis q̄ inferunt̄ tibi Et ſtatim
oēs plage nuſq̄ꝫ apparuerūt. Gaudebat aūt
⁊ exultabat ſctā barbara ſuꝑ exhortatōe dñi
Mane facto iuſſit p̄ſes afferri eā. Et intuēs
qꝛ illata ei tormēta nuſqꝫ cōparuerunt. dicit
ei. Ecce quō repropiciati ſūt tui dij tibi ⁊ di-
ligunt te. qꝛ plagas tuas ſanauerūt. Rñdit
Barbara. Siles ſunt tibi dij tui ſurdi ceci ⁊

muti. Et quõ plagas meas curare poterũt
q̃ ſibiiꝑis remediũ ꝯferre nõ pñt. Me autẽ q̃
curauit ẽ xp̃s fili⁹ dei viui. quẽ tu nõ vides.
qꝛ induratũ ẽ coꝛ tuũ a dyabolo. Tũc p̃ſes
vt leo fremẽs iuſſit carpe lata ei⁹ et lãpades
ardẽtes applicari ei. ⁊ malleo caput ei⁹ cedi.
Jpſa aũt intuita in celũ dixit Tu noſti coꝛdiſ
cognitoꝛ dñe. qꝛ amoꝛis tui occaſiõe patioꝛ
me ergo ne derelĩqs. Pro te vero has plagas
fortit̃ ſuſtinui Tũc iuſſit impi⁹ p̃ſes gladio
abſcidi mamillas ei⁹. Que aſpiciẽs in celũ
ait. Ne ꝓiicias me a facie tua dñe. et ſpũm
ſanctũ tuũ ne auferas a me. Cũ aũt hãc pla/
gã fortit̃ ſuſtineret. iuſſit eã nudã circuire re
gionez illã. ⁊ plagis inferẽtib⁹ flagellari. At
martir xp̃i vidẽs ĩ celũ ait. Dñe d̃s q̃ operis
celũ nubib⁹. adiutoꝛ ⁊ ꝓtectoꝛ me⁹ eſto. ⁊ te/
ge nudatũ coꝛp⁹ meũ. ne videat̃ ab oculis ĩ/
pioꝝ viroꝝ. Hec dicẽs deſcẽdit angel⁹ dñi.
operiẽs eã ſtola cãdida. Hoc cũ videret im
pius p̃ſes. ꝑcepit eaz gladio trucidari. Tũc
furoꝛe replet⁹ pater ei⁹ ſuſcepit eã a p̃ſide. et
ꝑduxit eã ĩ monte. At vero ipſa gaudẽs ſup h
feſtinabat. vt ꝑfectũ vite etne brauiũ acciperet
Et adducta in montẽ oꝛabat ad dñm dicẽs
Dñe ihu xp̃e cui om̃ia obediunt. p̃ſta mihi
hãc petitõnẽ. vt ſi q̃s memoꝛ fuerit noĩs tui
⁊ famule tue faciẽs memoꝛiã paſſiõis mee.
Dñe ne memineris pctõꝝ ei⁹ ĩ die iudicii. ſʒ
ꝓpici⁹ eſto ei. tu eñ ſcis qꝛ caro ſum⁹ Et fctã
ẽ vox de celo ad eã dicẽs. Ueni pulcerrima
mea. reqeſce ĩ cubilib⁹ patris mei q̃ ẽ in celis
q̊d poſtulaſti donatũ ẽ tibi. Quo fctõ mar
tir xp̃i ad locũ ſupꝛadictũ veñit. ⁊ ibi martiri/
um ſuũ finiuit. a ꝓꝑo ei⁹ p̃rẽ decollata ẽ. Pa
tre ei⁹ de monte deſcẽdente. ignis de celo de/
ſcẽdit ⁊ cõbuſſit eũ. ita vt nec puluis ei⁹ inue
niret̃. Finita ẽ aũt ſctã martir xp̃i barbara cũ
ſctã iuliana q̃rta die mẽſis decẽbꝛis. impãte
maximiano. ⁊ p̃ſidente marciano. Fuit
vir nobilis comes ſaxonie q̃ inimicũ ſuum
captiuauit. quẽ ſtatim in turrim recludi fec̃
et familie ſue ſub pena mag̃ mãdauit. ne ſi/
bi aliq̃s cibũ l' potũ miſtraret. vt ſic eo citi⁹
moꝛeret̃ fame. Cũq3 ꝑ aliq̊t tp̃s ſine cibo et
potu mãſiſſʒ. cuſtodẽ turris voce lugubri ⁊
lamentabilit̃ rogauit. vt ei modicũ daret de
pane ob reuerentiã glõſe virgĩs barbare ne
ſic fame moꝛeret̃. Cuſtos nec clamoꝛez nec
p̃ces aduertebat. ⁊ ſic ꝑ aliq̊t tp̃s iacebat. et
nemini rñſum dabat. Cuſtos vero eſtiabat il
lũ iã moꝛtuũ. Rogauit ergo dñm vt illũ ex
trahi ꝑmitteret ꝑ̃uſq3 coꝛp⁹ moꝛtuũ exalaret
fetoꝛẽ. Jniecerũt igit̃ funẽ ĩ collũ detẽti. ⁊ ad
ſummitatẽ deducẽtes ſic eũ de alto ꝓiecert̃.
Qui cũ ad terrã ꝑueiſſet. ſtatim ſe erexit. et
oẽs q̃ aderãt h videtes ĩ fugam ꝯuerſi ſunt.
Quos ille dulciter monuit. ac ꝓpt̃ deuz ro/
gauit ne fugerẽt. ſʒ vt ꝓpi⁹ accederẽt. Et cũ
acceſſiſſent ad eũ ĩterrogauert̃ eũ quõ h fie
ret. aut quõ viuere poſſet. Quib⁹ ille rñdit.
Btã virgo barbara me ĩ oĩb⁹ anguſtiis meis
cuſtodiuit. ⁊ ĩ erectione turris ſuis ſanctiſſi
mis maĩb⁹ me ſuſtẽtauit. ⁊ moꝛi nõ poſſuʒ
niſi ꝯfeſſus ⁊ ſacra cõiõne munit⁹ ⁊ inunct⁹
Jnterrogat⁹ vñ hãc grãz haberet dixit. Je/
iuniis ⁊ oꝛõib⁹ oĩ die. oĩ anno honoꝛaui eã.
⁊ hãc grãz mihi apud deũ obtinuit. vt moꝛi
nõ poſſũ abſq3 ſacramẽtis. Quib⁹ ꝑceptis
ſtati ſpũm exalabat. Aliud exẽplũ legi⁹
Tp̃e ſereniſſimi adolfi regis romanoꝝ acci
dit vt q̊dã comes ex mãdato regis ĩ partib⁹
oꝛiẽtalib⁹ p̃ſideret. Labẽte vero tp̃e famul⁹ q̊/
dam de ꝓſapia militari. q͛ virginẽ violaue/
rat incuſat̃. Qui capt⁹. vĩculis incluſ⁹ q̊uſ/
q3 cogitaret de ꝯſilio nobiliũ. ac ciuitatis q̃
ꝯ eũ eẽt ſñia faciẽda. Et tp̃e ſtatuto oẽs ꝯue
nerũt. ⁊ iuuenis adduct⁹ ẽ. q̃ intime rogauit
vt ꝯfiteret̃. Uocat̃ ꝯfeſſoꝛ. audiẽs eũ. inocẽ/
tem ip̃m iuenit. Uñ ꝯfeſſoꝛ eũ ĩduxit. vt btẽ
barbare perpetuum ſeruitium voueret nec
ad domum veniret ⁊ rediret. niſi prius lo/
cum antiquum culmen in pꝛuſſia viſita/
ret. Qđ ⁊ iuuenis fecit. Jntea mulier cla/
mãs iudiciuʒ imploꝛat. Juuenis ille ad iu/
diciũ ducit̃. Judex querit de ſñia. Juuenis
iã de vita ſua deſperãs. q̊daʒ ignot⁹ acceſſit
quẽ nemo nouit. exhoꝛtãs iuuenẽ vt iudicẽ
rogaret ip̃m ſuũ verbũ loq̃. Qđ factum eſt
Tũc tota vniuerſitas cucurrit. q̃ ⁊ qualiter
ille deſpect⁹ vellet fari. Et rõnabiliter oñdẽs
ꝓlatã ſñiaz ꝯ iuuenẽ eẽ nullã. ⁊ ꝯſtanter ꝓ/
bans q͛ oẽs tam nobiles q3 ciues ⁊ omẽs q̃
aderãt illud verũ eẽ dicebãt. ⁊ ſic ſñiaz reuo/

cauerūt. qꝛ vltra hūanū ſenſum ꝑtulit que nullꝰ ꝓdicere potuit. Et cū ꝓdictꝰ iuuenis ante tribunal exiſtebat. ꝑ nimio gaudio ꝓ-ſternere ſe volēs caſu accidit vt collū iudicis amplecteret. Qd videntes hui iudicis. hoſtilit irruerūt in eū. Hoc pat ⁊ amici vidētes de-ſperati flētes ⁊ lamētātes qi mortuū eū reliquerūt. Qd itelligēs ꝯfeſſor ſuꝰ ꝯfidēt amicis ſuis ait. Nequaq̄ʒ ſic de bn̄ficijs btē barbare diffidetis. qꝛ veracit ſcio ꝙ ſanꝰ ē. ⁊ nullā patit corporis moleſtiā. Accedētes pater ⁊ amici eiꝰ cū feſtinatōe nullū veſtigiū vulneris iuenert in eo. Gratulabāt illi ⁊ meritis et bn̄ficijs btē barbare ei pſtitis. ⁊ magnifice eā laudauert. ⁊ ſic iuuenis tandē i ſeruitio btē barbare vitā ſuā finiuit.

CC

De ſancta Brigida.

Sancta Brigida

vgo religioſa vidēs ſibi iſtare tēpus deſponſatōis. dn̄m rogauit vt aliquā deformitatē ſibi imitteret. vt ſaltē h mō pcerū inſtantiā vitaret. Tūc vnꝰ oculꝰ eiꝰ crepuit ⁊ liquefactꝰ ē in capite ſuo. Accepto ergo ſacro velamīe brigida cū alijs vgīnibꝰ ſacris velatis ⁊ deo deuotis in opido medi extitit. vbi dn̄s eiꝰ orōne plurima digtꝰ ē facere miracula. Hoſpitē qndā marcū noīe ſanauit. Decē ⁊ octo eccleſijs de vno modio ceruiſiā a cena dn̄i vſq̄ʒ in finē paſce ſufficienter miſtrauit Leproſo cuidā petēti lac. cū nō haberet aquā frigidā porrexit. ſʒ i lac aq̄ ꝯuerſa ē. eoq̄ʒ hauſto puella qdā ſanata eſt Deinde leproſū curauit. duos cecos illuminauit. Cōtigit vt cā cogēte iter faciens in vadū fluuij laberet ⁊ fracto capite ſanguis emanauit. q mulieres due mute linite vocē recepert. Poſt h vas pcioſū regis a manu ruſtici lapſū diſſiluit ⁊ ne ruſticꝰ dānaret a brigida itegrū reſtitutū eſt. Cūq̄ʒ mulier qdā leproſo poma negaret. Brigide pcibꝰ pomeriū fūditꝰ exaruit ⁊ poma nouit intus relicta penitꝰ euanuert. Hinc iter faciēs in curru. vidit paupē qndā cū familia ſua mlto ſudore ligna ferentem. ⁊ miſerta dedit illi eq̄s ſuos Et illa cū puellis ſuis iuxta viā ꝯſedit ⁊ ait. fodite ſub ceſpite ꝓpinq̄. vt aq̄ ꝑ rū pat ꝓpt peregrinātes. mox ceſpite electo fons ꝓſiliēs emanauit. Hoc facto dux inde trāſiēs brigide duos eq̄s dedit. Appropiq̄nte die paſce dixit brigida puellis ſuis. q lauabit infirmas nr̄as ſorores. Cūq̄ʒ ille vt pote iuuēcule oēs recuſarēt. brigida itrauit maibꝰ illas lauās ⁊ ab infirmitate ſanauit. qꝛ vna erat palitica. alia dmoniaca. alia leproſa. In domo qdā aliena ſcā brigida manēte. caſu ꝯtigit oēs exirēt. ⁊ venert qdā petētes panē. ⁊ brigida circūſpiciēs dixit puero ꝓpe cubanti palitico ⁊ muto. qd tn̄ ipſa ignorabat. puer ſcis vbi ſit clauiſ. ⁊ ille rn̄dit ſcio. dixit ei brigida. ſurge ⁊ miſtra illꝭ. et factū ē ita. In domo vna. xij. ifirmos curauit In ꝯcilio magno mlier qdā vni epo crimē ſui ptꝰ ipoſuit. cui cū btā brigida os ſigno crucis ſignaſſʒ illa itumuit a vtice capitis vſq̄ʒ ad plātā pediſ. nec tn̄ vitatē ꝯfeſſa ē. Dixit. dic infantule q̄s ē pat tuꝰ Et ille rn̄dit. Eps pat meꝰ nō ē. ſʒ qdā in extrema pte ꝯcilij vltimꝰ ⁊ turpis ⁊ vilis In diebꝰ illꝭ veit ad ſcāʒ brigidā qdā vgo q̄rens elemoſinā ab illa. Cui brigida dixit. Accipe vaccā meā ⁊ abduc. Cui illa rn̄dit. Vacca mihi nihil ꝓdeſt. veniēt ergo latrones ⁊ auferent eā mihi. Brigida dixit. Accipe cīgulū meū ⁊ eo aq̄ intincto ſpargēs ⁊ ſanabis infirmos. Quo arrepto leta abijt ⁊ ab infirmis ſanatis lucra mlta ꝯrit ⁊ paupibꝰ xp̄i diſtribuit.

In tpe famis brigida ꝑrexit ad epm̄ iborū vt ab eo peteret fruges. Ille tēpe q̄dragesime cū aliū nō haberet panē durū cū lardo ꝓpoſuit. ⁊ illa cū epo comedit. Due aūt illiꝰ puelle nolētes carnē comedē abſcōdert. ſʒ ille vſe ſūt i duos ſerpētes. vn̄ grauit a brigida corā epo icrepate ſūt. Tūc eis penitētibꝰ illꝭ orātibꝰ ſerpētes mutati ſūt i panē. Poſt multa talia admirāda brigida migrauit ad dominū.

CCI

De ſancto Gangolfo.

Gangolfus ex nobili

genere burgūdie oriundus fuit. Qui qdā vice i cāpania ad fontē veniēs et de aq̄ bibēs. veit dn̄s loci vbi fōs emanauit

et ei fōtē venalē exhibuit. Sctūs vō memor illi⁹ vbi dñici. Si dixeritis huic monti tolle te ꝛc. emit fontē centū ſolidis. Cū āt h̄ vxori domū veniēs narraret. ⁊ ab ea deriſ⁹ baculū quē maū tenebat ſolo īfixit. q̄ retracto ſtatim fons erupit. ſic ille quē emerat. ⁊ in loco vbi in cāpania fuerat nūq̄ȝ plus emanauit. Uxor āt ei⁹ a q̄daȝ clerico nephario polluit. ita ꝙ de h̄ eā ſup his īterpellaret. ⁊ ipa īſtāter negaret. Immitte inq̄t manū in fōteȝ vt d̄s q̄ cūcta videt v̄itatē oñdat. Illa īperterrita īmiſit. ſtatī carnes vſq̄ȝ ad oſſa depēdebāt. Tūc ille. morte q̄dē dig. es. ſȝ ei q̄ cuncta iudicat reſeruo te. Cleric⁹ vō mulieri adherēs q̄dā vice ceruicē gangolfi abſcīdē volēs. ipm̄ ī coxa vulnerauit. Qui poſt aliq̄s dies ſūpta cōione ad dñm migrauit. q̄ miraculis m̄tis claruit. Cleric⁹ vō vt iudas mortu⁹ crepuit medi⁹. Uxor āt gāgolfi cū audiuit ꝙ marit⁹ ei⁹ egros ſanaret r̄ndit. Sic facit v̄tutes gangolf⁹. ſicut anus me⁹. ſtatī a pte illa turpis ſon⁹ ꝓdijt. Taliq̄ȝ deinceps ſubiacuit oꝑprobrio. vt oī vita ſua eodē die ſcilȝ ſexta feria q̄t verba ꝓtulit. tot turpes ſonos ab illa pte emiſit.

CCII
De ſancto Vdalrico.

Vdalric⁹ ex nobili alemanoꝝ genere ort⁹ ī mōaſterio ſancti galli enutrit. vbi dū habitū vellet accipere ab incluſa ꝓhibet. dicēte ſibi ꝙ futurus eēt eps ī auguſta. Qḋ ꝓcedēte tp̄e factū eſt. Quadā vō die cū ſcō cōrado ꝯſtātienſi ep̄o ad mēſaȝ ꝯſedit. a q̄ ſurgēs ter miſſā celebrauit. qḋ dū cōrado inotuit dixit. Nemo illi hodie ſaturior ad miſſā acceſſit credens eū comediſſe. Per oleū ī cena dñi ab eo ꝯſecratū m̄lti ſūt ſanati ⁊ oculi plurimi illuminati. Quodā tp̄e ī die ſcti iohis bap. gui īfirmitate oꝑpreſſ⁹ duo iuuenes aſtiterūt ei. q̄ꝝ vn⁹ ait. Quare nō ſurgis. debes ei ad ſanctū iohēȝ miſſā hodie celebrare. Qui ſurgēs bis eodē die celebrauit. Poſt m̄lta miracula āno dñi nōgēteſimo. etatis ſue octogeſimotertio. ordīatōnis ſue q̄nq̄geſimo migrauit ad dñm. Cui⁹ corp⁹ cū ad lauandū fuit denudatū tāta fragrātia de eo emanauit. vt cūcta pectora aſtātia repleret. Portat̄ igit̄ ad ecciaȝ. ſupueit ⁊ wolfgāg⁹ ratiſboneñ. eps ⁊ ipm̄ ī eccia ſctē affre honorifice ſepeliuit.

CCIII
De ſancta Affra.

Affra filia hilarie cui⁹ ꝓgenitores a cypro venerūt. cū eſſent cultui veneris dediti. ipa cū ācillis ſuis meretricio ſe dedicauerat. Hoꝝ ꝓſtibulū narciſſ⁹ eps cū felice diacono ꝑſecutiōem dyocleciani deuitās. ignorās ingreſſ⁹ ē. Et p̄mo ꝓ turpi amatore ſuſcept⁹ ē. poſtea xp̄ianoꝝ eps cognit⁹. Affra pedib⁹ ep̄i aduoluit̄ ⁊ ſtatī ꝯuertit̄. De mane xp̄iani querūt̄ ſȝ affra ſublimi faſciculis eos abſcōdit. Tūc affra ep̄m ad hilariā matrē ſuā ducit. q̄ etiā aduoluta pedib⁹ ei⁹ efficit̄ xp̄iana. Tūc clamat demō ſup ep̄m ſe iniuſte a ſuis habitatōnib⁹ expelli ⁊ recuſat abſcedē. niſi aliq̄ aīa ſibi ī ꝑtātē det̄. Dat̄ ergo ei draco magn⁹ ab ep̄o ī faucib⁹ alpiū quē ſtatī demon occidebat. Tūc narciſſ⁹ domū hilarie ī eccliaȝ ꝯſecrauit. ⁊ dioniſiū auunculū affre ep̄m ordinauit ī auguſta. Affra vō cū ſolita exercere negligit. gayo iudici accuſat̄. Cui dū iudex pagan⁹ diceret deū xp̄ianoꝝ meretrices abhorrere. ⁊ xp̄m habitare in talib⁹ non poſſe. Affra r̄ndit. Chriſtū ꝓ pctōrib⁹ veniſſe. Jubet̄ ī inſula lici fluminis cremari. mat̄ āt ⁊ ancille dū eā ſepeliſſent. ibidē cōꝑhenſe in igne cremantur.

CCIIII
De ſancto Oſualdo.

Oſualdus rex angloꝝ fili⁹ achie. ſororis ſctī admūdi regis q̄ ⁊ ꝓ xp̄o occubuit. fuit vir magnaꝝ elemoſinaꝝ. In die paſce ab aydano lindifranēſis diuīa audiēs. ⁊ cū linguā ignoraret ꝑ ſe ip̄o iterp̄tabat̄. Et die dū paupes ꝯfluerēt. ⁊ iā oīa victualia eēnt diſtributa. diſcuȝ argēteū fecit ꝯfringi. ⁊ dari egenis. Cui eps ꝯgratulās manū ei⁹ oſculabat̄ dicēs. nūq̄ȝ īueteraſcat h̄ man⁹. ⁊ factū ē ita. Permanet ei vſq̄ȝ hodie. Qui etiā die ac nocte vacabat

diuinis. ⁊ aut ſupinis aut flexis genib⁹ gratias agebat. Frē ſuo camfrido ab ipſis perempto. duce britonū cū mltis ſup ſe veniēte ipe erecto crucis vexillo ⁊ flexis genibus ſuperauit. Nono āt regni ſui anno. etatis vo xxxviij. rex mericiorꝫ q̄ anteceſſorē ſuū peme rat. ipm ī plio occidit. ⁊ caput cū manib⁹ et brachijs ignominioſe ſtipiti ſuſpēdit. q̄ poſtea mltis claruit miraculis. Scolaſtic⁹ qdā bona dicēs. ⁊ mala faciens ad extrema pduct⁹. vidit ſe ad inferos duci. iuocat auxiliū oſualdi. ⁊ allata ſibi pticula pali in q̄ caput oſualdi cū manib⁹ pepēdit. ⁊ ī aqua benedicta poſita et eo potato vitam obtinuit et ſalutem.

CCV
De ſancta Tecla.

Tecla ſpōſa thamiri. ſedēs ī feneſtra ſua audiuit paulū q̄ yconium venerat de v̄ginitate pdicātē. illi adheſit. Tytus inibi pceſſerat ⁊ paulū ſic deſcpſit. Statura breuis. capite robuſto. ſupercilijs iūctis. naſo aqlino. grā plenus. Tūc mater tecle filiaꝫ cū aplo accuſauerat. vn̄ ambo ad pconſulē trahūt. matre ꝯ filiā clamāte. q2 ſponſū ſuū ꝯtēnit ⁊ huic adheret Tūc paul⁹ expellit. ⁊ tecla igni iniecta illeſa exiuit. ⁊ iuenit paulū p ſe orantē. ⁊ ſtatī ſeq̄t antiochiā. Ibiqꝫ a qdā ꝯcupiſcit. ſꝫ videns ſe ꝯpremi p ſacrilega iudici tradit̄. Sequenti die tecla īter leones ⁊ leenas ⁊ vrſos proijcit̄ ſꝫ oēs ſe inuicē īterficiūt ⁊ v̄go illeſa pmāſit. Tūc ī aquā int̄ feras pijcit. ⁊ dixit. In noīe prīs ⁊ filij ⁊ ſpūſſcti ſit mihi hꝫ aq̄ fōs baptiſmi ⁊ oēs fere ſtatī moriebāt. Iterꝫ in amphitheatro int̄ feras pijci crudeliores iubet̄ ſꝫ pie matrone ꝯfluunt ⁊ odorifera qdā aptant vt fere dormiāt ⁊ mitigent̄. qb⁹ ſtatim ſoporatis. thauri ferociſſimi adducūt̄. qb⁹ ignita ferramēta ad genitalia ligāt̄. vt mag̃ ſeuiāt. ⁊ v̄go ligata int̄ illos pijcit. ſꝫ illeſa et cōbuſtis vīculis abſoluit. Deinde iterū cuꝫ aplo ſuī ronā pgit tādē a paulo recta bn̄dictōne ſūpta yconiū redijt. ⁊ ſponſū mortuū reperit. Mater ei⁹ in ſua nequicia pmanſit Ipſa vero multarū virginū mater extitit. ⁊ orans ad dominū migrauit.

CCVI
De ſancta Kunegunde.

Ex nobiliſſimo parentū magnorꝫ vicꝫ auguſtorꝫ ſanguine duo īmarceſſibilis glīe flores emicuerūt. ſcōs vicꝫ heinric⁹ romani iperij glorioſiſſimū decus. eiuſqꝫ digniſſima collectalis pie memorie kunegūdis impatrix. Eadem vo btā ⁊ deo dilecta kunegūdis h'eno imperatori corpalit̄. nō carnalit̄ ꝯiūcta. celeſti regi v̄ginitatē ſuā ꝯſecrauit. quā vſqꝫ in fineꝫ caſti ꝯiugis ꝯſenſu dō teſte ꝯſeruauit. Qd̄ poſtmodū diuinitatis teſtimoniū ne lumē in tenebris lateret oſtēdit. dū eū ad ꝯfundēdū v̄ginitatis hoſtē ⁊ obſtruendū os mendaciū ꝯ v̄ginē xp̄i loq̄ntiuꝫ. ſup ignitos vomeres incedere. ⁊ illeſam pcede dedit. In faſtib⁹ itaqꝫ ꝯſtituta. ꝯtinētie ſue glīaꝫ ſub terreni clamide iperij ſatagebat abſcōde. vt tāto ppēſi⁹ q̄nto efficaci⁹ poterat pmoueret. q̄ deo inſtigāte illo q̄ꝫ adiuuāte ad laudem ipi⁹ cogitabat pficere. Deniqꝫ poſtmoduꝫ nouellā fecūdiſſime plātatōnis ſue eccleſiā quaꝫ cū illo ſuo ſtudioſiſſimo cooperatore heinrico ī loco bābergēſi venuſtiſſime ſicut hacten⁹ cernitur fabricauit. ſub patrocinio pncipis aplorꝫ btī petri ⁊ ſcī georgij martyris mōaſterium ſub regula btī benedicti ad aqlonarē plagā ī honore ſcti michael' archāgeli extruxit. n̄ minori ſtudio p̄diorꝫ qꝫ ac diuerſorꝫ donarijs ornamētorꝫ. Tertiam demū verſus meridiē ſub ordine canonicorū ſub titlō btī pthomartyris ſtephani paruo qdē ſcemate ſꝫ maiori opa de ſuo matrimonio ecclīaꝫ dedicauit. ad quā dedicādaꝫ bn̄dictū papā quē pfat⁹ dō dign⁹ impator heinricus ad ꝯfirmādū bābergēſem pōtificatuꝫ aduocauerat. veire rogauit. ipa q̄ꝫ illō pſalmigraphi ſecū decātās. Dn̄e dilexi decoreꝫ dom⁹ tue. Diuerſa eidē ecclie iuxta impialē magnificentiā munera ꝯtulit. ī diuerſis eccleſie ornamentis. q̄ oīa ipē dn̄s aplic⁹ vt ſp memoria fūdatricis ipſi⁹ illic floreat. ne q̄n pfraudē aut violentiā vel furto ſubtraherētur inde. dira banni ſui innodatōe ſeptua-

ginta q̊ȝ duoꝝ epoꝝ q̄ illic aderāt autoꝛita/
te ip̄o die ꝯfirmauit. Jtē mōaſteriū ad ho/
noꝛē ſcti ſaluatoꝛis noſtri ieſu xp̄i ⁊ eꝰ victo
rioſiſſime crucis. in loco q̄ ꝯfugia dr̄. magn̄fi
ce ꝯſtruxit. ⁊ ancillaꝝ dei ibidē deo ſ̄m regu
lā bt̄i benedicti ſeruientiū ꝯgregatōeȝ decen
tiſſime declinauit. Porro coop̄ante ei ī oī/
bus imp̄iali maieſtate. idē monaſteriū om
ni oꝛnatu decoꝛauit. añ p̄ncipale altare yco
naȝ de auro ⁊ lapidibꝰ p̄cioſiſſimis ſtatuit.
calices aureos ⁊ argēteos. catinos aureos.
aureos vrceos. pallas ⁊ caſulas. vela ⁊ coꝛti
nas. cappas auro ⁊ gēmis p̄cioſis intextas
et cetera vtēſilia ſiue vaſa ad miſteria tanto
ſtudio ⁊ tā ſūptuoſis expēſis eidē ecc̄ie cōtu
lit. vt q̄cūqȝ ea intueāt̄ regiā munificentiam
et mirā vtriuſqȝ imp̄atoꝛis videlicet ⁊ impe
ratricis deuotiōeȝ in deū magnop̄e mirari
nō ceſſent. Preter has p̄ncipales ſue op̄ati
onis ⁊ p̄marias eccl̄ias. q̄ ꝯuētualis eccl̄ia.
q̄ mōaſteria. illoꝝ donatiuo n̄ gloꝛiāt̄ ſe aut
ī p̄dijs dilatatas aut decoꝛatas oꝛnamētis.
Alias ei antiq̄tate collapſas reedificauerīt.
quaſdā etiā d̄ſtructas ⁊ ad nihilū redactas
in p̄ſtinū vel etiā in melioꝛē ſtatū inſtaura/
uerūt. Et ſicuti prudētes v̄gīes oleū ſue mi/
ſericoꝛdie ī diuerſos effuderūt. vt merito di/
cere poſſint. xp̄i bonꝰ odoꝛ ſumꝰ in oī loco.
O ꝯiugiū nō voluptate ſȝ bona voluntate
copulatū. O ſanctū matrimoniuȝ vbi vna
fides īuiolate caſtitatis. vbi vnꝰ ſp̄us miſe/
ricoꝛdie ⁊ v̄itatis. vbi idē velle ī v̄tutibꝰ. idē/
qȝ nolle ī vicijs. vbi nec p̄mꝰ nec alter diſcer/
ni potuit dum alter q̄d p̄mꝰ voluit. vbi par
animꝰ in multifarijs opeꝝ effectibꝰ pares ī
duobꝰ oñdit affectꝰ. q̄les has nuptias dixe/
rim. neſcio. vnū ſcio. q꜠ nr̄ā mō neſcit regio
tales. dū p̄pter regnū celoꝝ ſe caſtrātes. nec
p̄lem terrene fecūditatis expectātes. celibeȝ
a deo generatōeȝ reciperēt. a q̊ꝝ oꝛe laus dei
nūq̄ȝ deficiet. Hec ē generatio querentium
dn̄m. q̄ viuētes in xp̄o mēbꝛa ſua moꝛtifi/
cantes p̄p̄t xp̄m. ſup terram moꝛientiū. mō
regnātes cū xp̄o. bona dn̄i ſui videt ī regio/
ne viuentiū. Quoniā de vita ⁊ miracul̄
pij heinrici xp̄ianiſſimi imp̄atoꝛis ⁊ miſera
tionibꝰ varijs q̄s fecit ī domo dn̄i. de ſignis
q̊ȝ ⁊ miraculis q̄ poſt tranſitū ip̄iꝰ p̄ eū fecit
deꝰ. ſatis ac digne ſc̄p̄ta ſc̄tā recepit eccleſia
nūc animū pupugit ac in mentē venit vitā
memoꝛāde v̄ginis nr̄ē breuiter explicare. et
memoꝛie ſc̄p̄to cōmendare. vt ad exempluȝ
eiꝰ ſe intuētes q̄cūqȝ v̄gīes q̄cūqȝ v̄e vidue
p̄fecte vite noꝛmā arbitrēt̄ ꝯuerſatōeȝ illius
Jndignū ei nob̄ ⁊ magis operep̄ciū digne
duximꝰ vt illi officiū ſubtrahamꝰ oꝛis. cuiꝰ
p̄uidētia q̊tidie alimēta p̄cipimus coꝛpoꝛis
Heinrico itaqȝ ſuo ſue caſtitatis patiētiſſi/
mo ſp̄ cuſtode. vbi eā ſuis v̄ginē vti trāſdu/
xerat. in xp̄o reſignauit. ad celeſtia q̄ iugiter
ſuſpirabat gaudia trāſlato. illa ſe ad deū vt
ſp̄ totā ꝯtulit ip̄m ſue caſtitati. neceſſitati. ac
ſaluti adeſſe illū ſuis eccleſijs. illū filijs q̊s ei
in ip̄o aggregauerat p̄n̄tē affoꝛe. aduocare.
vigilis oꝛōibꝰ inſtare. die practicā cuȝ mar/
tha noctu ꝯtemplatiuaȝ cū maria vitā āge
nō ceſſabat. Quanta v̄o elemoſinarū largi
tate. q̄nta oꝛōis inſtātia. p̄ bt̄i ꝯiugis defun
cti aīa deſudauerit. in ſubſc̄p̄ta pagina quā
ip̄a p̄ ſe. nam lr̄āꝝ ⁊ artiū aliarū diſtinguere
auro gēmiſqȝ ſacras veſtes paratiſſima fu
it. cōpoſuit ⁊ ſc̄p̄ſit q̄cūqȝ voluerit agnoſce/
re poterit Kunegūdis diuīa diſpenſatio
ne ſolo imp̄atrix noīe. ſpecialit̄ dilecte ꝯgre/
gatōi ī ꝯfugia. q̄cq̄d iuſte ꝯueīt dilectōi. p̄/
p̄rie aduerſitatis ſarcinā facilꝰ. veluti eſti/
mo. toleraꝛē. ſi vr̄ās res ſaluas incolumeſqȝ
exiſtere viderē. Quāuis ei mēs p̄celloſiſqȝ
curarū fluctibꝰ vndiqȝ quatiat̄. vr̄ē tn̄ recoꝛ
datōis anchoꝛa a coꝛdis p̄fūditate n̄ euellit̄
Et lȝ lōge remoti ab oculis. ab aīo tn̄ nūq̄ȝ
recedetis. q̄s nos ſep̄abit a caritate xp̄i. caſꝰ
doloꝛis an lōginq̄tas remotōis Quin etiā
ſi amiſſe facultatis vſus cōcederet̄. volūtas
h̄ opis exhibitōe cōp̄robaret̄. Jp̄m tn̄ mo/
dicū q̄ adhuc deo volēte reliquū tenemꝰ. ve
ſtre cōmunioni alienū eē nolumꝰ. vt partī/
cipatōne paruitatis reuelet̄ magnitudo de
uotōnis. Mater nāqȝ ſi parū habuerit pa/
rū filijs tribuit. Ecce h̄ modici ſumptꝰ mu/
nuſcula ad refectionē vobis mittūt̄ carnis.
vt aīaȝ ſenioꝛis patris veſtri ꝯtinua oꝛōis
alimonia reficiatis. q̄niam tot iuſtoꝝ p̄ces
vnanimit̄ ꝯtinuate apd̄ deū multuȝ poſſūt

pꝛoficere.iacobo atteſtāte multum valet de
pcatio iuſti aſſidua. Jlle etiā atqꝫ etiā iuſtꝰ
dn̄s q̄ iuſticias dilexit.equitatē ſupplicatio/
nis exaudire nō reſpuit.ſed vobiſ indefeſſis
interceſſoꝛibꝰ ſupꝛadicti cari memoꝛiam fa
cientibꝰ.ſalutis dabit p̄mium.qđ ipē ꝓmit/
tit dicēs.q̄ pſeuerauerit vſqꝫ ī finē ſaluꝰ erit.
Atqꝫ bonū opus in ꝯſpectu etiā dei placitū
eſſe cernitis ſi nō ſolum ꝑ illis q̄ in hac vita
poſiti.multa vobis dona . ſed q̄ nulla fecerīt
oꝛaueritis. Obſecro ergo vt eum a coꝛdibꝰ
veſtris nūq̄ꝫ abijciatis.q̄ vos tanq̄ꝫ ꝓpꝛias
amauit.atqꝫ hunc locū veſtra ſeruitute flo
rere voluit. Eſtote qꝫ mee neceſſitatis me/
moꝛes.ſemꝑ in hilaritate coꝛdis miſericoꝛ/
des.ſ̄m illud apoſtoli.dilectio ſine ſimula/
tione. Necnon veſtre mentes in quadā mu
tue caritatis ſoliditate magis ac magis cō/
creſcant.quatenꝰ in die tribulatōnis clamo
rem veſtꝝ ipius aures exaudiant.qui dicit
vbi duo vel tres ꝯgregati fuerint in nomīe
meo in medio eoꝝ ſum. Qđ vos omī mo/
do ꝓmereri hoꝛtoꝛ eodem pꝛeſtante q̄ cum
patre ⁊ filio ⁊ ſpū ſancto viuit et regnat per
omīa ſcl'a ſcl'oꝝ amen. Deniqꝫ conrado
ſibi ſuccedente in regno.ipſa curis ſeculari/
bus ſic̄ iamdiu deſiderauerat exonerata .iā
in ipō āniuerſario die trāſitꝰ ſancti heinri/
ci,archiepōs cum epiſcopis ad dedicatiōeꝫ
confugienſ eccleſie ꝯuocauit.vbi inter miſ/
ſarum ſolennia imperiali decentiſſime om
ni oꝛnatu culta ante p̄ncipale altare virgo
deo deuota ꝓceſſit.ibiqꝫ theſauꝝ incōpara/
bilem.ligni videlicet dn̄ici crucē.paruā q̄dē
in materia.ſed maximā ī v̄tute dn̄i obtulit.
At vbi lectio euangelij in qua ſuꝑ arboꝛeꝫ
crucis aſcendēs ꝯſpicientem ſe ih̄m ſuſcipe
et ab eo bn̄dictiōem puſillus meruit accipe
lecta fuit regalem purpurā exuens.tunicaꝫ
fuſcioꝛem quā ipſa ſibi manibꝰ ſuis opera/
ta fuerat.ſacerdotali bn̄dictōne data.veſteꝫ
religionis induit.⁊ multis q̄dem ꝓ ſe flenti/
bus.pꝛo illo aūt gaudentibꝰ q̄ iam ſeculum
damnaſſet in veſtibꝰ. capillis q̄ hucuſqꝫ in
eodem monaſterio ꝓ veneratōe ſeruantur
p̄caſis.impoſito ſibi ab epō velo anulo fidei
ſubarrata.gratulabūda ſuccinuit. Poſuit

ſignum in faciē meā et anulo ſuo ſubarra/
uit me dn̄s meꝰ ih̄s xp̄s. Jta ſponſo xp̄o cō
ſecrata dum filiaꝝ ſuaꝝ ſe ſanctiſſimo cōtu
bernio applicuiſſet.non vt mater filiabus ſe
p̄ferebat.ſed omnibꝰ inſeruiens.ſeruilē pſo/
nam ſe oſtendebat.ita tamē vt cū omīa face
ret.oſtentationē fugeret ſinguloꝝ.ne recipe
ret in p̄nti ſeculo mercedem ſuā. Operabat̄
manibꝰ ſuis.ſciens ſcriptum eē.q̄ non ope/
rat̄ non manducet. Sponſo ſuo aut oꝛans
loquebat̄.aut pſallens ad eccleſie limina pe
ne inuiſa ꝑperabat.nihil ſeueritate illiꝰ iocū
dius.nihil iocunditate ſeueriꝰ. triſtis in ri/
ſu.in triſticia ſuauis.breue vite ſpaciū eter/
na memoꝛia cōpenſabat. Jdem illi oꝛōnis
locus et quietis fuit idē ſꝑ habitꝰ.incultum
coꝛpꝰ.dum ſciret reijciēdas delicias coꝛpis
qđ paulo poſt vermibꝰ exarandū fuit.ſemꝑ
eam legere aut legentē audire vidiſſes.mul/
ta illi circa ꝯtubernales deuotio . frequens
decubantiū viſitatio ſolicita paupeꝝ ꝯſola
tio. Preterea eam feciſſe plura miracla
credimꝰ.ſed q̄ gl'iaꝫ humanā ⁊ oleū adula/
tōniſ ſꝑ fuget.illa voluit eē ſuppꝛeſſa.aut in/
curie hominū ſeu reuolutioni tempoꝛū nō
defectui deputandū virtutū. Unde etiā tan
te maieſtati indigna ſcribendi minoꝛ mate/
ria fuit.pauca tamē q̄ in ſcp̄tis reperimus.
vel veridica ſanctimonialiuꝫ vbi illa ꝓ xp̄o
militabat relatōe cognouimꝰ.h̄ inſerere di/
gnū duximꝰ. Cum poſt oꝛōis frequentiaꝫ
inē lectiōis laſſitudinem ancilla xp̄i in lecto
nō plumis extructo.ſed cilicio ſtrato mem/
bꝛa ſopoꝛe grauata remiſiſſꝫ. puella ſacra q̄
de moꝛe illi aſſidebat.ſacros codices legēs.
cū vere ad mediū noctis lectionē extēderet.
caligantes oculos clauſit . lumēqꝫ e maībꝰ
elapſum.paleas coꝛripiēs ſui fragoꝛe circū
iacentes ſoꝛoꝛes excitauit.clamoꝛe ex cōcuſ/
ſu facto v̄go xp̄i de ſomno excuſſa.dū collu
ctātes inter ſe flāmas circa ſe aſpexit.ad oꝛa
tionis arma ſe cōuertit.⁊ ſigno crucis adu/
ſtionē illā abſqꝫ omni ſuarū leſione veſtiuꝫ
auertit. Tua hec xp̄e opa q̄ babilonie regeꝫ
in ſuo furoꝛe cōfudiſti.⁊ babilonios ignes.
vt pueri tui liberarent̄ illeſi. Aliud mira/
culū tam timendū q̄ꝫ mirandū huic placu/

it ſubſcribere.i q̊ animi illiꝰ ꝯſtantiā ⁊ rigo-
ris ſeueritatē diſcere poteris. Habuit ſecū
ſororis ſue filiā iutam noīe. quā a pmis an-
nis educatā omni diſciplina ſecularium q̊ꝫ
lraꝝ ſcientia inſtruxerat. Hec materteram
nō minꝰ religionis q̃ꝫ dilectionis amore in
monaſterio ſecuta ⁊ ꝯſecrata fuit. Hanc in
omnibꝰ plene inſtructā. vt eiꝰ in orōibꝰ. vi-
gilijs ac ieiunijs ꝑſeuerantiā ⁊ a dn̄o patiē-
tiā ꝑſpexit. omniū aſſenſu ⁊ rogatu pmā in
ipo cenobio eam abbatiſſam pfecit. Cū vir
go mater filiā ſuſcipiēs iuxta cōmonitōem
ſanctā iam dudū habitā pcedentiū patruꝫ
repetēs alloquia. monet ob ſalutis affectuꝫ
vtilia ac deo placita ſepe dicere. freq̄nter au-
dire. ſolitas religioſi itineris vias nō deſere
re. magis magiſq̊ꝫ erroruꝫ deuia. et dyaboli
calcare figmēta. nullā luci ac tenebris. vita-
ti atꝫ mēdacio. turpitudini atꝫ egeſtati. apd̄
dei ſeruos docet eē cōmunionem. ſolicite ca
uere ne vana ſectando deſineret eē templuꝫ
dei fieret habitatio tenebraꝝ. fieret demonis
monumentū lumīa ſua in dei defigere aſpe
ctū. Primā q̊ꝫ docet facere vt fructū doctri-
ne ſue ipa in illis deo adiuuāte poſſit inue-
nire. Hec ⁊ hmōi iterū atq̊ꝫ iteruꝫ materno
ſtudio ei inculcans. q̄ſi in omnibꝰ iam ꝑfe-
ctā et ipa magiſtrā venerari cepit. Illa vbi
in matura libertate poſita eſt paulatim a ri
gore ſuo deficere. meliorē cultū. lautioreꝫ ci-
bū. viciorꝫ alimēta deſiderare. vltima ī cho-
ro. pma in ꝯuiuio. puellarū fabulis īterelle
et in omnibꝰ laxius ſe agere cepit. Pro hu-
iuſmodi leuitatibꝰ dū eā ſancta dei puatim
inter ſe. publice corā omnibꝰ argueret. ſepiꝰ
obſecraret. increparet. nec illa velut materte
re patrocinio aut familiaritate vane cōfiſa
emēdarat. q̄dam die cū ipa cū ꝯuentu crucē
nam dies dn̄icus erat. ſeq̄r. abbatiſſa defuit
quā illa inquirēs ⁊ epulantē cū coeuis ī cō
claui reperiēs. zelo pietatis armata cuꝫ v̓bo
correptionis dextrā maxillā eiꝰ ꝑcuſſit. que
q̄̄i ſigillū quoddā formā digitorū accepit. q̄
omni tpe vite ſue non caruit. De q̄ nimirū
facto conſtat. q2 nō tantū ꝓ ſe ſed aliorꝫ emē
datōe hꝫ ꝑtulit. vt hꝰ viſio alijs ꝓficeret. et ad
melioris vite ſtatū a vicijs ſuis retorqueret

Forte et illud detractoribꝰ fabuloſum et
infidelibꝰ videre ridibile putabit̄. q̄ ſanctita
tem illiꝰ quā grā hūilitatis ipa hoīes latere
voluit elementa loquūt̄. Deniq̊ꝫ cum poſt
lectionē euangelij ſuo ſolenni more ad alta-
re ſacrificatura accederet. dextera manꝰ ſue
cirothecā detrahens. cū nullꝰ q̊ reciperet ad
eſſet. a ſe reiecit. quā radiꝰ ſolis ꝑ feneſtre ri-
mulas intrans ſuſcepit. ⁊ tādiu q̄ſi famulā
do ſuſtinuit. donec illa poſt ſacrificiuꝫ redi-
ens eam reciperet. Tale etiā q̄d ī beati veſte
goaris aliq̄n diuia v̓tute oſtenſum fuiſſe le
git̄ q̊ dum a ſede ruſtici treuerenſis pontifi-
cis deſpicit̄. a ſūma maieſtate ꝑ maioris lu-
minaris famulatū honorat̄. Omniū itaq̊ꝫ
capax erat meritoꝝ. q̊ indicē cūctaꝝ meruit
habere v̓tutū. Quindecim in ſancto propo
ſito ſupuixit annoſ. tam humilitatis grā q̃ꝫ
pro religionis reuerentia omnibꝰ admirā
da. Tandem ꝓ nimia ciboꝝ abſtinētia. ora
tionis ⁊ vigiliaꝝ incredibili ꝑſeuerantia ce
pit corꝑe langueſcere. ⁊ ingraueſcente mor
bo paulatim deficere. ſed dum membra do
lere cōtraherent̄ exteriꝰ tn̄ ſpū q2 laus dei in
ore eiꝰ. ſemꝑ ꝯfortabat̄ interius. Vocabat
ſanctos angelos quoꝝ hic vita illic nūc cō-
ſortio fruit̄. apoſtolos ⁊ cōfeſſores quorum
fidem ſemꝑ ⁊ ꝯfeſſionem tenuit interpella-
bat. v̓ginum xp̄i in ſuo exitu inuitabat cho-
rum quaꝝ emulatōe ī carne dū pter carneꝫ
viueret. immaculatū xp̄o ꝯſecrauerat tho-
rum. omniū deo famulantiū ſibi adeſſe ſibi
occurrere orabat auxiliū. Vere q̊d ſcp̄tum
eſt. timētibꝰ deū omīa coopant̄ in bonum.
in obitu tante v̓ginis vidimꝰ comprobatū.
necdū ſpūm exalauerat. necdū xp̄o debitaꝫ
reddiderat vitam. ⁊ iam fama volans tan-
ti prenūcia luctꝰ. non tantum ſacratas v̓gi
nes aut diuerſi odoris viros. ſed et totiꝰ vr-
bis populos ad exequias ꝯgregabat. So-
nabant pſalmi ⁊ totā domū vbi ſacrum cor
puſculum ī medio ſuꝑ illo nobili ſui cilicio
ꝯpoſitū iacebat ī ſublime reſonās letania ꝓ
exeūte aīa q̄tiebat. Interim ex more regaleſ
tāq̊ꝫ impatrici. nō vt pauꝑcule debēt̄ ſorori
parāt̄ obſeq̄e. aurea feretro obtendēda ꝑfe-
rūtur velamina. Cū illa pallentes vultꝰ q̊s

ante vt ſponſo venīēti letos videres ad os retorquere. manu annuere. amictꝰ iſte ait. nō eſt meꝰ. auferte hinc. Ornatꝰ h alienꝰ eſt his terreno ſpōſo. iſtis celeſti ſum copulata nuda de vtero matris mee egreſſa ſū. nuda regrediar illuc. his miſere vilem carnis materiā inuoluite. ⁊ corpuſculū meū iuxta tumulū fratris mei ac dn̄i heinrici imꝑatoris quē me vocantē video in ꝓꝓo locello reponite. His dictis in manū dn̄i ſpūm cōmendās carnis ſarcina abiecta. ad ſuū aīa reuolauit auctorē. ⁊ in antiquā poſſeſſionem diu ꝑegrinata ꝯſcendit. terris matrē cōmunē ſe amiſiſſe flentibꝰ. celis āt cōciuē in ſuū ꝯſortiū ſe ſuſcepiſſe gaudētibus. Ita demū ſacro illo corꝑe feretro ſuppoſito nobilium ordīe ꝑeunte. mł'tis hincinde cōfluētibꝰ turmis. cū illo ſibi ſp̄ familiariſſimo pauperū ꝯtubernio. ad locū ꝑdeſtiatū ſepulture felices exequie vſqȝ delate ſunt. Tū vō relictas vrbes. vacua rura. deſolatas ciuitates. vndiqȝ ꝯcurrere ꝑplōs videres. matres paruulos ſuos in brachio geſtātes. infirmos ī grabatis iacētes. ſanitatis grām ſperare. felicē ſe credere. ſicui aut feretro iūgi. aut ab ipſo ꝯtigiſſet obūbrari. Tandē in eccl'iam bti petri corpꝰ n̄ ſine labore deportatū. triduanas ibi meritis ſuis ac bn̄ficijs ꝯdignas habuit exequias. filij q̊s ipa illic in xp̄o aggregauerat. de matris pace iam ſecuri. ꝓ ſe āt ſoliciti inceſſanē pſallebant. dum eā ſibi ad horam ſubtractā ſine timore amiſſionis in ſpe ꝑꝑetue itercesſionis recepiſſe plaudebāt. mat̄ d̄ celo filioꝝ ꝓſpectans affectū gaudebat. Ita velatū ſacrū corpꝰ ſacris veſtibꝰ d yademate xp̄i ſuppoſito. ſuo loculo ī dextero late ſic̄ hactenꝰ venerat̄ repoſitū ē. O felix bambergenſis eccl'ia. recepiſti theſauꝝ quem amiſeras. procax ⁊ malefica lingua detractoꝝ occultoꝝ teſtimonio ꝯfutata eſt. dū v̓ginitas eiꝰ rebus approbata. ſanctitas clareſcētibꝰ ſignis videt̄ teſtificata. ꝑ xp̄m dn̄m noſtrū.

Chriſtiane religioni ꝓficiens fidelis eccleſia. q̄ in euāgelio voce dn̄i teſtante di mater et filia ꝑ grām noīat̄. Mater. qꝛ ſctē oꝑationis exemplo filios dn̄o generat. Filia. qꝛ v̓ginis filio ꝓ ſalute mūdi incarnato. eruditione ſanctoꝝ patrū q̊tidie generat̄. ſalutē miſſam a dn̄o celeſtis archiatri. effectibus medicine plenam tam corꝑis auribus animi aduertat. Mundane machine conditor humano generi ꝑ inobedientiā lapſo cōdolens. vt eterne vite fructus facientē nouam plantationē. ſcȝ p̓mitiuam eccleſiam inſereret. patriarchas ⁊ ꝓphetas in mundū mittere dignatus eſt. Qui creditū ſibi officium q̊nqȝ corꝑis ſenſibꝰ. ſexto q̊ȝ q̄ eſt ſpūs prophetie. miſteriū incarnatiōis xp̄i. et oīa q̄ de ipo annūcianda erant ꝑdicantes. alij aſperitate vite. alij diuerſis penarū mortibꝰ. ipſi quem ꝓphetabant famulatū ſuū fidelit̄ impleuerūt. Horum limes xp̄us eterni patris conſilio ꝓ liberandis hominibꝰ de intemerate v̓ginis vtero proceſſit. vt iam inchoate plantationi miſſis ꝑ orbem apoſtolis atqȝ de ſuo corꝑe fuſo cruore fabricatā nouellā ſuꝑedificaret eccliā. q̄ ſancte trinitatis fide imbuta. et mūdata baptiſmi gratia. martyres. ꝯfeſſores. et infirmi ſexus v̓gines. anio tamen ꝯſtantes p̓mitias obtulit. Inter q̊s beata kunegūdis flos bambergenſis eccleſie. cū ſancto heinrico q̄ romanū tenuit imperium. ſub cōiugij ſpecie. immortali ſponſo caſte virginitatis honore deſeruiuit. vnde iam eiꝰ ſanctitatis merita ꝑ orbem manifeſta declaratōne apparent. qꝛ in loco vbi ſanctum corpus eiꝰ quieſcit. infirmi quacūqȝ laborātes egritudine ſanitatem recipiunt. Ut aūt ad omnia cautiſſimi teſtes ſimus. veritatis amatoribꝰ etati noſtre ſuccedentibus de his q̄ ſcribimꝰ curioſe indagantibꝰ. ſcȝ q̊ tēꝑe curationū oꝑationes meritis ꝓfate imꝑatricis initiū habuerūt. largiēte dn̄o ꝓut poſſumꝰ explicare volumus. Anno dn̄ice incarnationis milleſimo centeſimo. octogeſimo nono. Inditione. ij. Thiemone tertiodecimo bābergēſ eccl'ie ep̄o. q̄rto pōtificatꝰ ſui anno. ad vincula ſancti petri. ne de ſanctitate ꝑdicte v̓ginis ambigeremꝰ ſignoꝝ experiētia certificati ſumꝰ. Nam diu ſolito more ꝑplūs ad ꝑdictū locū orōnum ⁊ vigiliarū cauſa ꝯueniſſet. affuit etiā q̄dā demoniacꝰ de villa q̄ dr̄ heirreut. q̄ nec pietatem agnoſcens nec ſcelꝰ abhorrēs. filiū ſuū

igne cremauerat. Hꝯ duris funibꝰ aſtrictꝰ ad ſepulcrū ſctē kunegūdis ita māſueſcere cepit. vt furiali morbo abſolutꝰ deū oīpotētē laudaret. eiqꝫ cuiꝰ patrocinātis meritis hꝯ acciđiſſe cognouit. cū caterua q̄ pn̄s extitat debitas laudes declamaret. Igit̄ dū hꝯ cū ſolēnitate chori ⁊ ꝑli deuotōe ageret. q̄daꝫ ꝯtractꝰ in ſuburbio d̄ hoſpitali ſci egidij ad ductꝰ ſanitatē poſtulabat. ⁊ miſericordit exaudit̄ꝰ qđ ꝑcabat̄ obtinuit. Dū ſignorū fama totū bambergēſem locū reſperſiſſet. ꝯctus de domo cōradi ꝑpoſiti maioris ecclie ſanitatē affectās. et q̄zuis nata ī mēbris eiꝰ oberraſſet. tū ꝑut potuit velociꝰ reptās. venerabili ſepulcro ſe ingeſſit. vbi a dn̄o ſalutē optatā inuenit. Audiēs hꝯ et ꝯtractꝰ de domo ottonis in eadē ecclia canonici. venit q̄ntotiꝰ ad locū ſepulcri ſperās ſibi ex beneficio grē ſicut ceteris ſubueniri. cui ſine mora ſubuentū eē in xp̄o teſtamur.

CCVII
De ſancta Dorothea.

Florola uirgo et martyr dorothea. ex patre doro ⁊ matre thea fuit ꝓgenita. ex nobili ſāgne ſenatoꝝ. Illis tpībꝰ viguit ꝑſecutio xp̄ianoꝝ ī tra romanoꝝ. Vn̄ ip̄e dorus ſpernēs ydola. romana derelinquēs ꝓdia cū poſſeſſiōibus. agris. vineis. caſtris. ac domibꝰ. tranſfretauit cū vxore ſua ⁊ duabꝰ filiabꝰ criſten et caliſten. ꝑrexit ī regnū capadocie. veitqꝫ ī ciuitatē ceſareā ibiqꝫ habitās genuit filiam de cꝰ vita nūc intēdimꝰ loq̄. Et ip̄a ǵeita ſm̄ morē xp̄ianoꝝ occulte baptizata ē a quodā ep̄o ſctō q̄ nomē ei impoſuit ex pr̄e et matre cōpoſitū. Dorothea āt ip̄a puella repleta ē ſp̄ūſctō. v̄tutibꝰ ⁊ oī pacis diſciplia imbuta formoſa valde ſuꝑ oēs puellas regiōis illiꝰ Qđ inuidꝰ ſerpēs inimicꝰ caſtitatis diabolus nō ſuſtinēs. fabriciū tre ꝑfectū ī amoreꝫ v̄gis dorothee ſtimulās. vt ip̄aꝫ carnali cōcupiſcētia aꝑpeteret. Qui mittēs ꝓ ea ſpōdēs theſauꝝ ⁊ res abſqꝫ cōpoti determinatōe ꝓ dote. ꝓdere ip̄aꝫ legitīo thoro ꝓducēdā. Audiēs hꝯ dulcis dorothea q̄i lutū tre deſpiciēs terrenas diuitias ⁊ intrepida ſe xp̄o deſponſatā fatebat̄. Qđ audiēs fabriciꝰ furore ſuccenſus. mox eā in doliū plenū feruētis olei mitti iuſſit. Ip̄a qꝫ adiutorio xp̄i illeſa manēs ac ſi balſamo vnget̄. Multi āt paganorū videtes hꝯ miraculū intra ſe ad xp̄m conuertūt. Fabriciꝰ v̄o credens hꝯ magicis artibus fieri. ip̄aꝫ ī carcerē recluſit. nouē diebuſ abſqꝫ cibo ⁊ alimētis. q̄ nutrita a ſctis angelis. dū ꝓducit̄ ad tribunal pulcrior q̄z nūq̄z viſa fuerat aꝑparuit. cūctiqꝫ mirabāt̄ ꝙ tot diebꝰ abſqꝫ cibo tam formoſa videret̄. Fabriciꝰ v̄o dixit. Niſi deos in pn̄ti adores eculei penas nō euades. Dorothea rn̄dit. Deū adoro nō demonē. dij eī tui demones ſūt. et ꝓſtrata in terrā. eleuatiſqꝫ in celū ocul'. orauit ad dn̄m vt oſ̄nderet oīpotentiā ſuā. et ꝙ ip̄e ſit ſolꝰ ds̄ ⁊ nō aliꝰ ꝑter eū. Erexerat nāqꝫ fabriciꝰ colūnā ⁊ deſuꝑ ydolū. ⁊ ecce multitudo angeloꝝ cū impetu veniens contriuit ydolum. ꝙ nec particula colūne inueniret̄. Et audita ē vox demonū ꝑ acra clamantiū Dorothea cur nos ſic deuaſtas. ⁊ mlta milia paganoꝝ ad xp̄m manifeſte ꝯuertebāt̄. q̄ etiā martirij palmā ingreſſi ſunt. Ip̄a āt dorothea eculeo eſt ſuſpēſa. pedibꝰ eleuatis vncis lacerat̄ corpus eiꝰ. virgis caſtigatur flagellis flagellat̄. deinde ad mamillas v̄gineas facule ardētes aꝑplicate ſūt. ⁊ ip̄a ſemimortua vſqꝫ ad craſtinū recluſa eſt. De mane ꝓducta nec vlla macula nec vlla leſio apparuit. de q̄ etiā cū ip̄e ꝑſes miraret̄ dixit ei. Adhuc reuertaris o amena puella. ſatis nāqꝫ caſtigata es. ⁊ miſit eaꝫ ad duas ſorores ſuas criſten ⁊ caliſten q̄ metu mortis a xp̄o receſſerāt. vt ip̄e dorotheaꝫ ſororē ſuā a xp̄o auellerent. dorothea autem leniť alloquens predictas ſorores auferens ab eis cecitatem cordis. et eas ad chriſtuꝫ conuertit. Quod audiens fabricius ambas ſorores dorſo ad dorſum ligari fecit. ⁊ in ignē ꝓijci ⁊ cremari Et dixit dorothee. Quouſqꝫ malefica nos ꝓtrahis. aut ſacrifica et viuas. aut ſentētia capitali plecteris. Illa leto vultu reſpondit Quicq̄đ vis paſſura ſū ꝓ xp̄o dn̄o et ſpōſo meo ī cuiꝰ orto delicie ⁊ roſas cū pomis colligā. ⁊ letabor cū ip̄o in eternū. Hoc audiēs tirannus in ſeipſum infremuit. ꝑcepitqꝫ vt

pulcritudo eiꝰ ⁊ facies eiꝰ baculis ⁊ fuſtibꝰ
cederet. ⁊ vt tortores fatigarēt. ⁊ q̄ nͨ veſtigia
faciei i ipa appareret ⁊ i carcere ſuata in cra-
ſtinū. De mane v̍o ꝑducit̄ illeſa a ſaluatore
nr̄o curata ſnīa capitali iudicat̄. Et duꝫ ex-
tra muros ducit̄ vidēs eā theophilꝰ ꝓtho-
notariꝰ regni. q̄ illuſorie roſas d̄ viridario
ſpōſi ſui petēs ſibi mitti. Q̄d illa ꝑmiſit. Cū
āt veīt ad locū decollatiōis. rogauit dn̄m ꝑ
oībꝰ q̄ ad honorē ſui noīs ſui memoriā paſ
ſionis pagerēt. vt in oībꝰ ſaluarēt tribulati-
onibꝰ. et ꝑcipue a verecūdia. paupꝑtate. et a
falſo crimīe liberarēt. ⁊ i fine vite ꝯtritiōeꝫ et
remiſſionē oīm pctoꝝ obtinerent. mulieres
v̍o pariētes nomē eiꝰ īuocātes celerē ſentiāt
in doloribꝰ ꝑfectū. Et ecce vox de celo audi
ta ē. veni electa mea oīa q̄ petiſti impetraſti.
Dorothea v̍o inclinata ad ictū ſpiculatoriſ
apparuit puer purpura indutꝰ diſcalciatus
criſpo capite. i cuiꝰ veſte auree ſtelle fuerīt. fe
rēs in manu orariū. i. ſportulā cū tribus ro
ſis. ⁊ tot malis. Cui dorothea. Obſecro te
dn̄e mi. feras eas theophilo ſcribe. ⁊ decolla
ta ē. ⁊ ad xp̄m ſuū ſponſum felicit̄ collocata
Paſſa ē autē glo̍ſa v̍go ⁊ martir dorothea
anno dn̄i. cclxxxvij. Idꝰ februarij. a fabricio
p̄ſide. ſub dyocleciano ⁊ maximiano impe-
ratoribꝰ romanoꝝ. Theophilꝰ āt ſtans in
palatio p̄ſidis. ⁊ ecce puer apparuit circa eū
⁊ ſuſtulit eū i ꝑtē dicēs. Has roſas cum po-
mis mittit tibi ſoror mea dorothea de para-
diſo ſpōſi ſui. Puer v̍o diſparuit Tūc theo
philꝰ prupit i voces laudādo ⁊ glorificādo
xp̄m deū dorothee. q̄ mēſe februario dū ma
gna frigora terrā cogebāt. nͨ aliq̄d v̍gultuꝫ
frōdibꝰ veſtit̄ roſas ⁊ poma q̍bꝰ vult mitte
potēs eſt. cuiꝰ nomē ſit bn̄dictū. Et illiꝰ affir
matōe ⁊ p̄dicatōe fere tota t̄ra ꝯuertit̄. Vi-
dēs h̄ tirānꝰ. pluribꝰ generibꝰ tormētoꝝ q̄ꝫ
dorotheā cruciauit. Vltimū v̍o in ꝑticulas
minimas ſuccidi iuſſit. ⁊ volatilibꝰ ad man
ducandū ꝓijcit̄. Theophilꝰ v̍o ſacro baptiſ
mate miſtico corꝑe ⁊ ſangn̄e xp̄i cōicatꝰ eſt
Perrexit ad xp̄ꝫ q̄ glificat ſctōs ſuos. ⁊ glo-
rificat̄ ip̄e in eis. q̄ patri ſanctoq̄ꝫ ſpūi cōſub
ſtātialis et coeternus viuit et regnat deus i
ſecula ſclōꝝ amen.

CCVIII

De ſancto wolfgango.

Wlfgangꝰ natōne
w q̄dē alemanꝰ. genere v̍o ingenuꝰ.
ab ip̄is infātie rudimētis deū fontē vite ſiti
ens. ⁊ ſctī ſpūs grā illuſtratuſ. q̄ꝫuis mundi
amatoribꝰ videt̄ ꝯtēptibil' mag̃ meritoꝝ p̄-
rogatiua eminere cepit. Nā reuera neceſſe ē
vt quē mūdꝰ odit diligat̄ a d̄o. Sctōs viroſ
in h̄ ſcl'o cōſtat ꝑegrinos eē ⁊ hoſpites. Vn̄
⁊ rep̄hēdit̄ petrꝰ q̄ tabernacl'm in mōte fieri
cogitauit. q̄r ſctis in h̄ mūdo tabernaculuꝫ
nō ē q̍bꝰ patria ⁊ domꝰ in celo ē. Sācti viri
fūditꝰ ſcl'o renūciātes. ita huic mūdo moriū
tur. vt ſoli deo delectēt̄. Quātoq̄ꝫ abbꝰ ſcli
ꝯuerſatōe ſe ſubtrahūt. tāto interne mentis
acie. p̄ntiam dei ⁊ angelice ſocietatis frequē
tiā ꝯtēplant̄ Qui eī renūciat rebus ſuis.
ſua abnegat. q̍ v̍o renūciat moribꝰ prauis.
ſemetip̄m ſcꝫ abnegat. Hoc adimpleuit be-
atus wolfgāgꝰ Primū int̄ canonicos lau
dabilē ⁊ caſtā vitā duxerat. Deinde artiori-
bus regulis īplicari deſiderās. i ſueuia apd̄
cenobitas. q̍ ſolitarij vocāt̄ monachice vite
normā ꝓfeſſus ē. In qua q̃nto rigore. q̃liq̄ꝫ
obſeruātia vixerit. ⁊ v̍tutū ſuaꝝ exitꝰ ⁊ oſtē-
ſe ſibi diuinitꝰ viſionis patefecit prouētus.
Nā cū btūs wolfgāgꝰ adhuc i patrio ſo
lo poſitꝰ. ꝑegrinari ꝑ amore diuino affecta
ret. et hmōi deſiderijs ſanctorū ſe ſuffragijs
iugiter cōmendaret. beatū chriſti confeſſo-
rem Othmaruꝫ. cui ſe ſuaq̄ꝫ frequentiſſime
cōmendabat. ſibi in ſomnis aſtare videbat
quē iuſſus intendere. ab eo hmōi accepit v̍-
ba. Quia rogatus a te. rogaui dominuꝫ ꝓ
te. manifeſto tibi nūc futura quedaꝫ. Pau-
per ⁊ inops de hac ꝓuincia egredieriſ. ſed in
alia in qua ꝑ amore dn̄i exulabis. ep̄atū ca-
ducis rebꝰ ſatis locupletē p̄deſtinatōe diui-
na ſuſcepturꝰ eris. Cuiꝰ in adminiſtratōne
ſi fidelē te exhibueris expletis. xxij. ānis. vitā
trāſitoriā eris exiturꝰ. ⁊ eternā ingreſſurus
Et h̄ ꝓcul dubio ſcire te volo. q̄ aīaꝫ tuā cō-
ditori redditurꝰ es in loco vbi ſub noīe xp̄i
a chriſtianis memoria mea veneratur ⁊ co-
litur. Quo me in hora exuus tui de egipto

huiꝰ mūdi ſpero aduētuꝝ. cū ceteris q̄s d̄ ci/ uibus ſupnis ad te vēturos ꝯſolatores hr̄e merueris Sctūs igit̄ wolgāgꝰ hac viſi/ one pcepta. eo āpliꝰ q̄ certiꝰ intendebat aciē mētis ī ſpeculū diuie ꝯtēplatōnis. reputās iugit̄ ſecū q̄lit̄ ī ſalute alioꝝ ſibi ꝯceſſum du plicaret talentū. Cuiꝰ rei grā monaſteriū et monachum deſerēs, imo ſm aplm maiora emulari cariſmata cupiēs. p alemaniā de/ ueit exul ī noricū. ad cꝰ orientalē ptē cū hūili comitatu ptēdēs. pdicādi grā pānonie pe/ tijt ꝯfinia. e qua p piligrinū patauiēſeʒ epm euocatꝰ pie vt decuit hūanitatis ab eo ſuſci/ pit̄ ꝛ fouet̄ officio. Apd quē et rogatꝰ ē. ꝛ iuſ ſus māſit aliq̄t diebꝰ. Hoc int̄ ceta prudēti ſecū tractās mēte. q̄re ꝓhibitꝰ ſit ab adducē/ da ad deū pānonioꝝ gēte Quo commora/ tionis tēpe idē eps optīe vſus. vtpote q̄ erat apprime eruditꝰ. ꝛ genere nobiliſſimꝰ. clāde ſtina ꝛ maīfeſta diuini ſuitij obſuatōne. ac aſſidua ſacre ſcptureīdagatōe ſatis ꝓbauit hūc quē ſuſcepat pegrinū n̄ eē gyrophaguʒ ſʒ ſtabilē ꝛ vere fidi domeſticū. Uñ ꝛ q̄ſdaʒ de ſuis familiarit̄ p eo alloq̄t dicēs. O q̄ʒ fe lix ecclia q̄ d̄o volēte iſto donabit̄ ſacerdote Ergo neceſſariū valde videt̄ mihi ꝛ vtile. vt huic famulo dei petā regimē ratiſbonēſ epi q̄ optīe ꝯueīt ſicubi abūdat bona voluntaſ. vt eā etiā ad bona opa pcede faciat hn̄ colla ta facultas. Bonū qppe qd̄ h vir ſemiāre voluit. īduratis cordibꝰ paganoꝝ. ꝛ ſalutis obſequiū qd̄ repulit cecitas illorū q̄nq̄ʒ for/ taſſis h eodē agrū dn̄icū excolēte. dabit fru/ ctū ſuū in ꝓplis xp̄ianoꝝ. Ad h q̄dā rn̄dētes dixert̄. Q̄uo fieri p̄t vt iſte paup ꝛ ignotꝰ ad honorē accedat tāti epatꝰ. cū iā aliq̄ alti ſan guinis pſone. hūc apd impatorē pdijs et pe cunia cōpēſantes ſibi ꝯtētarūt acquieſcere. Quibꝰ ille refert v̓ba pōderoſa. ſʒ n̄ ad̄o mo roſa. Diuīa ꝛ hūana valde iter ſe ꝓbant̄ di/ ſtare iudicia Sʒ ſcrutator cordiū ꝛ renū. ab initio mūdi elegit ꝯtēptibilia ꝛ ignobilia vt ꝯfūderet fortia Et ecōtrario mūdꝰ qd̄ ſuū ē ſupbe ad horā extollit. ac ī breui cū ꝯfuſione diſtollit. Uñ operepciū cēſeo. q̊ mittam ad marchicomitē. cuiꝰ cōſilio mlta ſolet facere impator. vt ſuggēt ei. ne p ambitionē aut ſi/

moniacā hēſim. queq̄ʒ epāleʒ ſinat accipere dignitatē. ſʒ ob eternā remuneratōneʒ. quē hūilē ꝛ modeſtū ac eruditū īuenerit. necnō officijs eccliaſticis aptū eē ꝓbauerit hunc cuiuſcūq̄ʒ ſit ꝯditōis vel parētele ꝓmoueri faciat ad culmē ecclie. Per legatōeʒ igit̄ epi ac ſuggeſtionē cōſiliarij impator ſue ac eccliaſtice vtilitate admonitꝰ. imo qd̄ veriꝰ eſt nutu dei cuiꝰ in manu ē cor regis. Prin ceps bonꝰ otto ſcd̄us. animo mutatꝰ. oēs q̄ ꝓ eodē epatu adipiſcendo laborabāt. auer/ tit. ꝛ ſe totū ad electōeʒ venerādi viri cōuer tit wolfgangi. Sicq̄ʒ legatos poſt eū celerit̄ mittit. Qui vt miſſi fuerāt pgentes. inuene rūt eū cū p̄noīato epo cōmorantē. ſed iā ad patriam repedare cogitantē. Beatus auteʒ wolfgangus ignarꝰ erat legatōis impera/ toris et ceterarū rerum pro ſe geſtaꝝ ꝛ idcir co animū intendebat alioꝛſum. Cūq̄ʒ lega/ ti quare venerint ei indicarent. pmū recur/ rit ad ſecretariū cordis. ſe ſuaq̄ʒ deo cōmen dans in intimis. deinde epiſcopo piligrino cuiꝰ caritate ibi detentus erat cauſam ſuaʒ exponenſ. id quo grauabat̄ temperamento leuiabat ſimplicitatis colūbine. ac prudētie ſerpentine. atq̄ʒ in hūc modum ꝓloquit̄ di/ cens. Hoc nouū qd̄ mihi p nūcios impera toris dn̄i Ottonis ſecūdi venit caritas tua efficit cui p̄mium bone volūtatis abſq̄ʒ du/ bio erit. ſed mee paruitati timorem incutit. q2 neſcio ſi volūtas dei ſit. Et q2 mundꝰ ſub ſpecie religionis mltos ad vitia trahit. Cui rn̄dens eps dixit. Q2 dicis te timere. h men tis eſt ꝓuide. Sed hāc in bonā ſpem erigit pſal. q̄ dicit. Initiū ſapie timor dn̄i. Et iterū Timor dn̄i ſctūs pmanēs ī ſeculum ſeculi.

Talia q̄ʒ pōtifice [illegible]te. vir venerādꝰ wolfgāgꝰ. p mētis ſpeculatoʒ. diſpenſatōis diuīe intuēs moderamē. ſubſequit̄ dicens. Ecce ſeruꝰ dn̄i. fiat mihi ſm v̓bū tuū. Tūc arrepto itinere cū his q̄ miſſi fuerant ab im peratore. tetendit in partes occidentales ba uarie. Cūq̄ʒ puentū eſſet ad regiam ciuita/ tem. clerus et ꝓplus ſm morem eccliaſticuʒ vnanimit̄ vt imperator petijt. ſanctū wolf/ gangum elegerunt. atq̄ʒ cum vniuerſali ele ctione ad curiam eum regiam miſerunt.

Cūq̄ȝ in pn̄tiam ceſaris eſſet delatꝰ ante pedes eiꝰ ꝓſtratꝰ. ſe dixit indignū. indoctum. ignobilē. ſub monachali ꝓfeſſione degenteȝ ſine licentia ſui abbatis nihil accipe debere Poſtremo ne locū ſanctum vilitate violaret implorauit. Jmꝑator aūt vidēs eū deificere renuentē. magis de ꝓbitatis eiꝰ dignitate certꝰ. q̄ȝuis reluctāti. mltūq̄ȝ gemēti ep̄atuȝ ꝯmēdauit. Deinde cū comitatu fideli mltorū remiſſꝰ ratiſbonā ē igreſſꝰ. ibiq̄ȝ cū cāticiſ leticie ſuſcipit̄. atȝ more pōtificū itronizatꝰ a clero ⁊ ipſo ſūmo paſtori cōmēdat̄. necnō a friderico archiep̄o. illiuſq̄ȝ ſuffraganeis pꝰ aliq̊t dies i ſacerdotē ap̄licū ibidē ꝯſecratur Jgit̄ pꝰ mlta pietatis ⁊ eq̄tatis opa. q̊bꝰ d̊o ſuire ſtudebat febricitare cepit. quaȝ corꝑis moleſtiā illi q̄ neſcit occaſū ſedulis p̄cibꝰ vite ſue ꝯmēdauit excurſū dicēs. Deꝰ miſereri dignet̄ ⁊ mihi miſero pctōri. mortē nc̄ ſbeūti ⁊ cuiq̄ȝ eā timide ac hūilit̄ aſpiciēti. Hͤ cū dixiſſet reuerent̄ oculos clauſit. ac velut i ſōno pauſans. pridie kal̄. nouembriū in pace quieuit.

CCIX

Miraculū de ſancta katherina.

e pūs quidam mediolanēſ Sabinꝰ noīe. vir vite venerabiliſ ſic̄ refert petrꝰ rauennenſ in libro geſtoꝝ notabiliū. poſt matrem dn̄i v́ginē katherinā in p̄cipua deuotōe hēbat. hāc etiā ab infantia ſponſam ſibi elegerat. ⁊ ipaȝ oībꝰ ſacris v́ginibꝰ p̄ferre ſolebat. vt potē adiutricē fideliſſimā. Cuȝ igit̄ p̄dictꝰ p̄ſul vltra mare nauigaſſet cuȝ abbate theodoro de monte caſſino. ⁊ duobꝰ capellanis et militibꝰ. ⁊. xv. ſeruis. ſepulcrum dn̄i viſitaſſet montē ſyna ſimul adierūt Et ecce dux q̊daȝ turcoꝝ ferociſſimꝰ hoſtis xp̄ianoꝝ. a ſoldano rediens cū multis armatis ep̄o in pede mōtis occurrit. cuiꝰ comitiuā vt vidit atrociter mox pemit dicēs. Sic̄ feci familie ſic faciā dn̄us. Qd̊ cū dictꝰ ep̄s ⁊ abbas vidiſſent ceperūt ducē rogare dicētes. Liceat q̄ſumꝰ nobis montē ipiꝰ p̊us aſcēdere ⁊ gl̊oſe v́gīs tumbā viſitare. deīde q̄cq̄d tibi placuerit ſuſtinebimꝰ patient̄. Quibꝰ rn̄dit. Neceſſe eſt hac vice vt mea nō vrā volūtas fiat. et cōfeſtim p̄cepit vt lingua. oculis. auribꝰ. naribꝰ manuū ac pedū ſūmitatibꝰ vterq̄ȝ priuaret̄ ſicq̄ȝ adhuc ſemiuiui i iumētis ad tumulū veherent̄. dixitq̄ȝ. Nūc q̊d voƀ valet huiꝰ ſepulcri viſitatio. Et adiecit. Cū mēbra vobiſ renaſcūt̄ q̊d impoſſibile eſt. tūc abſq̄ȝ dubio dei veſtri legibꝰ adherebo. Cū ergo ad tumbam v́ginis veniſſent. abbas ꝯtinuo expirauit. Ep̄us v́o ſicut potuit p̄ces fudit Et ecce circa noctis mediū mons totꝰ vehementer ꝯtremuit. tantuſq̄ȝ terror ac pauor ducē inuaſit cū ſuis vt inde fuḡe vellēt nec valerent Poſtea v́o ꝑ triū horaꝝ ſpacia tāta lumīs redūdantia ibidē reſplēduit. vt nō ſolū vicini ſed etiā ſarraceni in remotis ꝑtibꝰ ꝯſtituti. hora eadē vigilātes diē clarā crederent eē̄ factā. ⁊ ipm̄ montē ſyna in ſolē ꝯuerſuȝ eſtimabāt. Jnterea v́go katherina de tumulo ꝓceſſit. ⁊ triſte caput ſui amatoris tactu blādo ꝑmulcēs. p̄mo oculos. aures. naſū. ⁊ linguā. deinde mēbra oīa doloroſa ꝑungēs ꝓſtine reſtituit ſanitati. Cū vir dei gl̊oſaȝ v́ginē corꝑalibꝰ cerneret oculis. ineffabili gaudio replebat̄. ſȝ fulgorē pulcritudinis eiꝰ ferre nō valēs ad pedes eiꝰ cecidit. quē ip̄a ſtatim p̄cipiēs eleuari. Nam duo pulcerrimi iuuenes iuxta eam ſtabāt. ip̄m de t̄ra eleuabāt. cui v́go. Scire debes mi care. ꝙ amator meꝰ ⁊ ſponſus meꝰ ih̄s xp̄s ħ ⁊ in futuro te et oēs honorantes me paratꝰ eſt honorare. Et qꝛ ꝑdidiſti ꝓpter me linguā tuā. vix i ꝓprio ydeomate expeditaȝ. ecce cōmodaui tibi meā i greco ⁊ latino peritiſſimā. Preterea oēs aīas familie tue noueris eē̄ i ſinu abrae Facto inſuꝑ die craſtina cū miſſaꝝ ſolēnia celebraueris. lecto euāgelio ſingl̄a membra abbatis de oleo q̊d ſudat de tumulo meo ꝑunges. ſicq̄ȝ ſuſcitabit̄. ⁊ anteq̄ȝ diuinū officiū cōpleas ad vigorē ⁊ ſtatū p̄ſtinuȝ reformabit̄. His dictis v́go beatiſſima dextram pōtificis apprehēdit. dāſq̄ȝ illi anulū p̄cioſū et cartulā aureis lr̄is ſcp̄tam ⁊ diſparuit. et miri odoris ibidē fragrātia remāſit. Cartula v́o tres verboꝝ lineas habebat. ⁊ hͤ p ordinē ꝯtinebat. p̄ma linea. Sabine he lr̄e ſunt inter me et te ſigna dilectōis ꝑpetue. Scd̄a

Fecit tibi meritū īgēſ dolor. faciet tibi gaudiū vehemēs amor. Tertia. Ducē baptizabis ſan⁹ ad ꝓpa remeabis. ſicq3 decēnio expleto laudabilit̃ mecū eris ī celeſti palatio. Tūc vir imēſas grās ⁊ laudes dō reddidit ꝓ tam ineffabili ꝯſolatōe. quā ei exhibuerat pn̄tia vgīs glorioſe. Facto igit̃ die dux mōte aſcēdit. ⁊ cū epm̄ ad altare ꝓcedēte. vidēte loquēte. ⁊ oīa mēbra ītegralit̃ habentē ꝯſpiceret. obſtupuit vehemēt̃. Tūc lecto euāgelio pn̄te duce eps mēbra abbatis q̄ ī medio poſit⁹ erat vngēs p ordinē. abbas oīb⁹ vidētib⁹ rediuiu⁹ apparuit. Sicq3 mēbris oībus renaſcētib⁹. añq3 diuinū officiū pficeret pleniſſime ſanat⁹ ē. quo viſo miraclō dux lacrimis pfudit̃. corde ꝯpūgit̃. ⁊ amplectit̃ fidē. ⁊ cū multis nobilib⁹ pfecte credentib⁹ ab epō baptizat̃. q̄ cū heredib⁹ careret ſclō renūciauit. terrā ſuā vēdidit. ⁊ bonā portōe3 fr̄ibus in mōte ſina degētib⁹ tradidit. romā cū epō ⁊ abbate ⁊ alijs multis deuotōis grā venit. multa auri pōdera ſecū deferēs paupibus tribuit. Deinde ad ꝯſiliū ſcti ſabini. famoſiſſimū mōaſteriū vginū qd̄ dr̄ aula dei in honore ſctē katherine fūdauit. qd̄ ī multis poſſeſſionib⁹ ⁊ diuitijs āpliauit. Poſtremo in mōte caſſino mōachalē habitū ſuſcepit. ibidēq3 xp̄o regi ſueq3 matri ⁊ btē katherine q3 diu vixit deuotiſſime militauit. Sctūs vō ſabin⁹ cū poſt decenniū ad extremū veniſſet dignū dō ſpūm efflauit. ꝫ cū lingua ei⁹ ī ore ei⁹ mīme appareret. nulli dubiū q̄n vgo glorioſa eā tulit. q̄ ſuo deuoto eā p decenīū mutuauit. Jn h̄ q3 gloſi epī memoriā anul⁹ et cartha apd̄ mediolanū vſq3 hodie ſeruāt̃.

CCX

De ſctō Ludouicō rege francoꝝ.

Ludouic⁹ dicitur q̄ſi lucē donās. ſeu lucis dator. Jnterptat̃ etiā q̄ntū ad vltimā nomis ptē cuſtos. Jcos ei grece dr̄ cuſtos latīe. Fuit eī ſeuer⁹ cuſtos vbi dei. vt ex ei⁹ geſtis demōſtrat̃. Fuit etiā3 puigil cuſtos exercitus ſui ī t̃ra ⁊ mari. ac et ī ipō ꝯflictu certamis. Unde de eo in ecclia canit̃. Ludouic⁹ ex nomine lucis dator exprīit̃. ⁊ cuſtos ī certamine preſentis vite ponit̃.

Eat⁹ ludouic⁹ q̄ndā rex francoꝝ illuſtris. prēz habuit xp̄ianiſſimū regē noīe ludouicū. h̄ de albigeſio et comitatu tholoſano hetticos debellauit ⁊ hereſes extirpauit. Et dū reuertet̃ in franciam migrauit ad xp̄m. Puer igit̃ ſcē indolis patre ſtrenuiſſimo ſic orbat⁹. ſub tutela matris vic3 blāche regīe q̄ndā regis caſtelle filie remāſit. Quē ipa tenerrime diligēs ſub cuſtodia ſpecialis mgr̄i ⁊ ꝯſilio religioſoꝝ maxīe ordis fratꝝ pdicatoꝝ ⁊ minoꝝ in morib⁹ et ſciā lr̄āꝝ tradidit imbuēdū. At ipē velut alt̃ ſalomon puer ingenioſus. et bonā ſortitus aīā3. ſup coetaneos ſuos pfec̃ valde laudabilit̃ ī vtriſq3. Cui⁹ ſcitāti ꝯgaudēs pia mater pluries dicebat eidē. Plus vellē fili cariſſime te mortē incurrere tpalē. q3 p aliq̄d peccatū mortale tē tuū offendē creatorē. Qd̄ vbū deuot⁹ fili⁹ in aīo ſic firmauit q̄ diuīa cōmitāte grā a vicijs abſtinēs ad culmen vtutū pueniſſe ab oīb⁹ cēſeret̃. Dehinc diuīa puidētia ne tā nobile regnū regali ſucceſſiōe careret vxorē duxit. de q̄ ſuſceptā ſobolē generoſa3 vir ſctūs ſūmope ſtuduit educare. docens eos ſup oīa timere deū ⁊ ab oī pctō iugit̃ abſtinere. Serta q3 de roſis ſeu alios capellos eos portare ſextis ferijs phibebat ꝓpter coronā ſpineā tali die impoſitā capiti ſaluatoris. Jpe vō exēplo apl̄i corp⁹ ſuū caſtigās ⁊ ī ſeruitutē redigēs caſtigatiōe multiplici ſuō ſpūi ſuire cogebat. mltō tēpe ciliciū ad carnē applicās. Jeiunabat q3 oī tēpe ſextis ferijs ⁊ maxime in aduētu ⁊ q̄drageſima. in q̄b⁹ a piſcib⁹ ⁊ fructib⁹ abſtinebat laborib⁹ vigilijs oroīb⁹ ⁊ alijs ſecretis abſtinētijs ⁊ diſciplinis iugit̃ ſe affligēs. Quolib3 et ſabbato ꝯſueuerat ī loco ſecretiſſimo q̄rundā paupeꝝ ꝓprijs mānib⁹ abluere pedes et deinde tergere. ac hūilit̃ oſculari. ſilr̄ et manus cuilibet certā ſūmā pecunie tribuendo Pluries et centū viginti paupib⁹ q̄ in curia ſua oī die reficiebāt̃ abūde ⁊ vigilijs ſolēnibus ac q̄buſdā certis dieb⁹ p annū ducētis paupib⁹ anteq3 ipē comedet manu ꝓpa fercula miſtrauit. Semp enī in prādio ⁊ cena ꝓpe ſe tres ſenes paupes recūbētes habebat

q̄bꝰ de cibis sibi appositis caritatiue mīstra/
bat.xp̄ʒ paupeʒ ī suis paupibꝰ venerādo.de
q̊ꝝ reliquijs comedē n̄ horrebat Scarleto et
seu bruneto aut viridi vl' alia veste pōposa
vti nolebat.nec pellibꝰ varijs aut nimiū sū/
ptuosꝭ.maxīe postq̄ʒ đ ptibꝰ trāsmarinis re
dijt pma vice.dilatatōʒ vo fidi ardēti đside/
rio cupiebat. Vn̄ tanq̄ʒ verꝰ amator fidei et
zelator tres frēs suos ꝯmilitōes ac maiores
regni barones ⁊ milites secū ducēs cū exerci
tu maxīo applicuit ī egiptū. Vbi mlta in se ⁊
suis mala ppessꝰ. debīc ab hostibꝰ captꝰ ac
carceri mācipatꝰ modico tādē ꝑcio qđ mi/
rabile ē redēptꝰ fuit ⁊ liberatꝰ. Eductꝰ itaqʒ
đ carcere ꝑ q̄nqʒ ānos ī siria māsit multos
sarracenos ad fidē ꝯuertēs.ac captiuos xp̄ia
nos redimēs.q̊ꝝ corpa plerūqʒ ꝓpis maībꝰ
sepeliebat. Vbi q̄nta ꝓ fide xp̄i ī hac ꝑegriā/
tōe ac et in alia q̄ scđo trāsfretauit sustinuit
nisi q̄ affuit.aut maiora volumīa īspexit. ne
mo sufficiēt mēte ꝓpēdit. Que qꝛ ī historia
li circa finē satis diffuse narrat vincētiꝰ. vbi
nō de auditis relatu.ſʒ suo tp̄e gestis fidē fa
cit.breuitatis grā dimittūt. Postmodū
vo audita morte regine matris sue baronū
suoꝝ ꝯsilio redire ī frāciā acqeuit. Et dū eēt
ī mari.nauis ipm deferēs bina īpulsiōe ad
rupē tā fortiter est collisa q̄ a nautis ⁊ alijs
ꝑitura credet̄. Tāta igit̄ ꝯcussiōe ꝑtriti sac/
dotes clerici ⁊ alij sctm regē inuenert̄ orāteʒ
corā sacro corpe ihu xp̄i. Et fuit eoꝝ oīm fir
ma fides q̄ eiꝰ meritis ⁊ ꝑcibꝰ eos omp̄s đs
a mortis ꝑiclo liberassʒ. Reuersus itaqʒ in
frāciā.cū ieffabili gaudio ab oībꝰ ē receptꝰ.
Ac ex tūc đ vtute ī vtutē ꝓficiēs ad oīmodā
vite ꝑfectōeʒ ꝑueīt. Tūc ei cepit fūdare ho/
spitales domos paupeꝝ.religiosoꝝ edifica/
re mōasteria.claustra.dormitoria.ecclesias
loca et alia edificia oportuna. Cecis.begui/
nis.filiabꝰ đi fere ī omī ciuitate regni cū cer
tis elemosinis de locis ⁊ domibꝰ sibi ꝯpetē/
tibꝰ ꝓuidit. Plura et monasteria diuisoꝝ or
dinū ab ipo fūdata ex toto magnis dotauit
redditibꝰ. int̄ q̄ abbatiā regal' mōtis cister/
ciēs ordīs magfice fūdauit ⁊ dotauit. In q̄
scl'.qđ mirabile ē dictu cuidā mōacho lepso
ī q̄dā pradio flexis gebꝰ cibū ⁊ potū ī os eꝰ
īmittēdo hūilit̄ mīstrauit. abbate ⁊ q̄ aderāt
ī lacrimas ꝓrūpētibꝰ ac p̄ horrore vix vidē
valētibꝰ. Precipua et deuotōe sctās vene/
rabat̄ reliqas.⁊ đi cultū ⁊ honorē iugit̄ aug/
mētabat. Parisiꝰ siq̄dē in regali palatio
capellā speciosissimā ꝯstruxit ī q̄ sacrosctāʒ
coronā dn̄i spineā ⁊ maxiāʒ ꝑtē scē crucis fer
rūqʒ lācee qđ latꝰ aꝑuit saluatoris cū pluri/
bus alijs reliquijs dignissime collocauit.q̄s
a ꝯstātinopolitāo īꝑatore receꝑat cū īmen/
sis laboribꝰ ⁊ expēsis. Opprobria vo fidi xp̄i/
ane audire n̄ potat.ſʒ zelādo zelū dei grauit̄
puniebat. Vn̄ q̄ndā ciuē ꝑisiēsem q̄ turpit̄
iurādo xp̄ʒ blasphemauerat ī ꝑctī penam ⁊
alioꝝ terrorē ferro cādēti ī labijs suis caute
risari ꝑcepit dicēs. Vellē q̊ad vixero ī labijs
meis talē īdecētiā sustīere.dūmō hʒ pessimū
iuratōis viciū de regno nrō penitꝰ tolleret̄.
Silr sarracenis petētibꝰ ī pactōe de soluēda
pecūia ꝓ se ⁊ suis addē.q̄ fidē xp̄i negaret si
pactū n̄ teneret facere ꝯstant̄ denegauit. Et
ꝑsuadētibꝰ q̄ aderāt q̄ hʒ sine pctō facere pos
set rn̄dit. Tātū horreo vbū đ negāda fide et
sub ꝯditōe audire.q̄ n̄ possem illđ exp̄mere
sono vocis. Ibidē et q̄ndā nobilē sarracenū
q̄ recent̄ soldanū occiderat facere militeʒ re/
cusauit dicēs.q̄ nec ꝓ morte nec ꝓ vita īfide
lē queq̄ʒ insigniret balteo militari. In tan
ta et veneratōe hēbat sig̃culū scē crucis.q̄ de
sup calcare nolebat.⁊ a plibꝰ religiosꝭ exegit
vt ī claustris eoꝝ.ī tūbis cruces n̄ īsculperēt
⁊ insculpte penitꝰ raderēt. In regimīe vero
ita prudent̄ se gerebat.q̄ absq̄ʒ ꝑsonaꝝ acce/
ptōe iusticiā reddebat vnicuiqʒ. Timēs vo
ne cause paupeꝝ vix ingrederēt̄ ad iudices.
bis ī hebdomada audiendū ꝯq̄rētes in loco
patēti se ponebat.⁊ eos celerit̄ q̄ntū poterat
expediri faciebat. Et q̄n negociū fidei p ꝑla
tos seu inq̄sitores deferebat̄ ad eū.oībꝰ alijs
postpositis faciebat q̄ʒcitiꝰ expediri. Duella
vo tāq̄ʒ a iure ꝓhibita cuiusqʒ īstātia nō ad
mittebat.sed ꝑ aliā viā iuri ꝯsonā etiam ma
gnatū maleficia puniebat. Statuit insuper
ad abolendum vsuras vt obligatos iudeis
aut alijs publicis vsurarijs nullꝰ iudex cō/
pelleret ad soluendū. Et q̄ pacē opat̄ iusti/
cia dedit sibi deꝰ pacē ⁊ regno trāquillitatē.

Tādē p⁹ m̄ltoꝝ ānoꝝ ſpacia audiēs de/
ſolatōȝ tre ſctē. ꝛ mala xp̄iane gētis ferre nō
valēs cū filijs ſuis ac regni comitib⁹ ꝛ ma/
gnatib⁹ ſcdo trāſfretare diſpoſuit In q̄ trāſ
fretatōe diē ſuū vltimū appropinq̄re vidēs.
filios ſuos admonebat. vt pecc̄a dī ꝛ defē/
ſiōe tre ſctē vt ip̄e faciebat oī v̄tute inſiſteret
Currēte igit̄ nauigio v̄ſus tunicium ꝛ exerci/
tu ſuo libere capiēte portū in affrica. cartha
gis caſtꝝ. ꝛ adiacētē regionē vi armoꝝ cepe
rūt. Deide int̄ carthaginē ꝛ tunicium fixerāt
tētoria. ibi aliq̄ȝdiu moraturi. Illic g⁹ btūs
ludouic⁹ poſt tot laudabilia v̄tutū opa p⁹
tot laborioſos agoneſ q̄s p fide xp̄i idefeſſo
aīo tolerauerat diſponēte deo q̄ labores ſu/
os voluit felicit̄ ꝯſumare. ꝛ laboꝝ ſuoꝝ fru/
ctū retribuere. lecto ꝺcubuit febre ꝯtinua fa
tigat⁹ Inualeſcēte igit̄ morbo. ſana mēte in
tegro aſpectu atȝ auditu orās ac ſctōs inuo
cāſ ꝺuote ſuſcepit oīa eccl̄iaſtica ſacramēta
Demū ad extremā horā veniēſ. ꝛ ſup ſtratū
cinereū recūbēſ. v̄ba pferēs vltīa ptēi man⁹
tuas dn̄e cōmēdo ſpūm meū Anno dn̄i. m.
cclxx. hora. ix. feliciꝫ migͣuit ad xp̄m. Corp⁹
v̄o illi⁹ ꝺlatū fuit ad ſepulcꝝ patꝝ ſuoꝝ apd̄
ſctm dioniſiū ī frācia. vbi ꝛ et̄ alibi ī diuerſ
mōi ptib⁹ crebrius coruſcat miracul̄. In die
ſepult̄e e⁹ q̄dā m̄lier ſagiēſ dioceſ viſuȝ quē
p⁹ pdiderat recupauit oīno meritis ꝛ pcib⁹
pij reḡ. Quidā iuueīs d̄ burgūdia ſurd⁹
ꝛ mut⁹ a natiuitate cū alijſ veniēs ad ſepul
chꝝ e⁹ put videbat alios facere nutib⁹ exteri
orib⁹ ſci ſuffragiū iplorabat. Et cū ibi aliq̄ȝ/
diu pmāſiſſꝫ. apte ſūt aures e⁹ ꝛ ſolutū vīcu
lū ligue e⁹ Et q̄ nūq̄ȝ gallicū audierat. pure
gallicū loq̄bat̄. Et cū audiuit prio cāpanaſ
pulſari. maxio trore pterrit⁹. putabat totaȝ
eccl̄iaȝ ſup ſe ruiturā. Anno q̄ btūs ludo
uic⁹ fuit aſcpt⁹ ſctoꝝ cathalogo ī diuerſ pti
bus ad īuocatōȝ ipi⁹ m̄lta ꝯtigert miracl̄a.
Ebroícis nāq̄ȝ pueꝝ q̄ndā ppe q̄ddā molē
dinū ſubmerſū pentes m̄ltis ſcōꝝ ſuffragijſ
ꝯmēdauert. Ueꝝ oīpotēti d̄o miſericordit̄
diſponēte mirificare ſanctū ſuū vox ītonuit
vt puer predict⁹ btō ludouico deuoueretur
Quo ſtatī ad eccl̄iaȝ fratꝝ p̄dicatoꝝ nup ī
honorē beati ludouici fūdatā cū ſolitis ob/
lationib⁹ delato ꝯfeſtim viuus apparuit.

CCXI

Legenda ſcti Thome de aquino

tHomas interpre
tat̄ abyſſus l' gemin⁹ l' diuiſus vel
ſigt⁹ ſiue ꝯſūmat⁹ Fuit ſiq̄d̄e h̄ ſan
ctus doctor thomas velut abyſſ⁹ pfūdiſſi/
ma. Sciētia enī ꝛ ſapīa pfundiſſim⁹ extitit.
Ideoq̄ȝ nō īmerito aquinas ex noīe patrio
dict⁹ ē. q̄nīā doctrine celeſtis aq̄s nactus eſt
abūdātiſſimas. ppt̄ qd̄ illō Eccī. xv. ſcptū ē
eo dici pt. Aqua ſapīe ſalutariſ potauit illū
d̄s. Et apoc̄. xxij. Oñdit angel⁹ fluuiū aque
viue ſplēdiduȝ tāq̄ȝ criſtallū. pcedēs de ſede
dei ꝛ agni. Et puer. xx. Aqua pfūda ꝯſiliū ī
corde viri. Aut certe aquinaſ ex eo dici pt. q̄
ex aquis mūdane vanitatis ꝛ ppe natiuita
tis educt⁹ p religioſaȝ vitā reſtitut⁹ ē matri
eccl̄ie moiſi figura. Fuit et̄ gemin⁹ ꝺuotōis
decore. ꝛ itelligētie claritate. Inſup diuiſus
fuit a mūdanis cupiditatib⁹ ꝛ pōpis. religi
onis vitā ſacerrimā ducēs. Deniq̄ȝ fuit ſig/
tuſ aut ꝯſummat⁹ oīm v̄tutū ſplēdore. quia
ppter bn̄ ē nūcupat⁹ thomas. qd̄ pt īterpta/
ri q̄i thau meū. i. ſignū meū. l' ꝯſūmatō mea
Deus enī tātis eū illuſtrauit atȝ pfudit grē
donis. vt veꝝ dei ſignū atȝ ꝯſūmatio. i. pfe
cta dei opatio eēt. Cui⁹ hiſtoriā ꝛ vitā q̄daȝ
ep̄s lodonenſ ꝯſcpſit. Feſtiuitas āt ei⁹ cele/
brat̄ nonis martij. q̄ die migrauit ex h̄ mūdo
ad ppetuā gloriam.

ſAnct⁹ thomas de aquino ordīs p̄
dicatoꝝ doctor egregi⁹. nobilibus
ort⁹ pgenitorib⁹ landolpho p̄rē de
domo ac illuſtri ꝓſapia comitū aq̄noꝝ cōfi
nib⁹ cāpanie ꝛ regni cecilie. matre theodora
de neapolitana ſtirpe exn̄te duxit originem
Qui p ſanctū heremitā bonuȝ noīe. matri
ſue fuit p̄nūciat⁹ ex noīe naſcitur⁹ magnus
in orbe. Natuſq̄ȝ fuit anno dn̄i. M. ccxxv.
Hic exiſtēs infātul⁹ cum a cunis p balneo
ſolueret̄. nutu diuīo cartulā q̄ndā humi ia/
centē. ī q̄ ſalutatio āgelica ꝯtinebat̄ brachiū
nemīe iuuāte extēdēs accepit cui vix mater
eripe potuit. Hic puer q̄nq̄ȝ annoꝝ exiſtenſ
miſſus fuit a pentib⁹ ad mōaſteriū montis

caſſini. erudiēd⁹ ī p̄mis lrāꝝ elemētis ⁊ morib⁹ imbuēd⁹. Cū āt ſeptē annoꝝ eēt miſſus ē neapolim ad ſtudiū artiū liberaliuꝫ. Qui tante celeritate naturalis ingenij oēs artes didicit in ſeptē annorū ſpacio ⁊ p̄cellēs oēs ingenio ⁊ labore cunctis erat admirabilis.

Cū aūt eēt. xiiij. ānoꝝ v̄go elect⁹ a dn̄o intrauit ordinē ſacratiſſimū fratrū p̄dicatoꝝ. Hic etiā eodē āno q̊ itrauit ordinē. cū ꝑ fratres ordis p̄dicti fuiſſꝫ romā ꝑduct⁹. ⁊ d̓ roma ꝑ tuſciā piſi⁹ duceret. vt a ſuis elōgaret ꝑentib⁹. rapt⁹ ⁊ capt⁹ fuit ī itinere ꝑ germanos ſuos carnales ⁊ vi ablat⁹ frīb⁹. ⁊ miſſ⁹ ad matrē ſuā in caſtro mōtis ſcti ioħis. vbi detent⁹ ⁊ cuſtodit⁹ ⁊ clauſus ī carcere ſtetit q̄̄ꝫ biennio in habitu ordis. q̊ aſſumptū nūq̄ꝫ deſeruit. nec ad deſerendū aliq̄ten⁹ flecti potuit. Dedit⁹ v̓o ibidē orōni ⁊ ꝯtēplationi ac ſtudio ſcp̄turaꝝ. tanq̄ꝫ in ſcola ſūmi magiſtri plurimū ꝓfecit. Et vehementis libidinis ſuggeſtricē a carcere cum ſtipite ignito fugauit. Unde ex hac victoria tale donum a deo ꝯſecut⁹ ē. vt nullū ſtimulū voluptatiſ veneree poſtea ſenſerit. Poſtq̄ꝫ āt reddit⁹ ē ordini. miſſus eſt coloniā. vbi docebat philoſophiā ⁊ theologiā doctor albert⁹ magn⁹ eiuſdē ordis ꝓfeſſor. A q̊ plurimū erudit⁹ ē ſpacio ānoꝝ vndecī. Cum v̓o attigiſſꝫ. xxvij annū etatis ſue pariſi⁹ miſſus gradū baccalariat⁹ in theologia ſuſcepit. Qui cū laudabiliter legiſſet ſn̄ias. ⁊ oīb⁹ eēt venerabilis ꝓpter admirabiles queſtionū ſolutōes aſſūptus ē ad magiſteriū ſacre theologie anno ſue etatiſ. xxx. Qui viuēſ dūtaxat poſtea annos. xx. maximos ⁊ pulcerrimos libros cōpoſuit. Qui libri fere cōplent cētenariū numerū. Habuit āt tantā a deo grāꝫ vt dubia alijs occulta ꝑ reuelationē dei apparētib⁹ ei btīs petro ⁊ paulo cognoſceret. Incēdebat ei dei amore. ⁊ ita rapiebat in ꝯtēplatōe miſterioꝝ diuinoꝝ. vt etiā comedēdo circa illa cogitaret. ⁊ exn̄s in mēſa ſancti ludouici regis putaret ſe eē ī ſtudio ⁊ cella ſua. Specialiter etiā adiutorio diuīo fret⁹ queſtionē difficillimā de ſacramento corpis xp̄i oīb⁹ magiſtris pariſienſib⁹ ignotā declarauit. Hic doctor egregi⁹ in extaſi ⁊ alienatiōe virium ſenſitiuarū mente freq̄nter apparuit in deū eleuatus. corpe etiā viſus eſt in orōne exn̄s vno cubitu ⁊ aliqn̄ duob⁹ a t̄ra ſurſū leuari

Quotiēs āt vir ſctūs diſputare. legē. ſcribere. vel dictare aliqd vellet. pͥus ad orōem accedēs. inueniebat ſic in ꝓmptu qd querebat ac ſi in libro legēt. Fuit inſuꝑ tāt⁹ amor vere ſapīe vt archiepiſcopatū neopolitanū ad quē eū volebat ꝓmouere dn̄s clemēs papa quart⁹ recuſauerit. ⁊ omelias chriſoſtomi ſuꝑ matheū p̄elegerit ciuitati pariſienſi. ⁊ rōnem reddēs dixit fratrib⁹. ciuitas hec ſi eēt mea ꝓpt̓ curā regiminis. mihi eripet cōtemplatōeꝫ diuinoꝝ. ⁊ ꝯſolatōeꝫ animi īpediret. quā ſcp̄tura ſancta donat. Tandē v̓o iſte doctor egregi⁹ florēs ſciā ⁊ doctrina eminēs vocat⁹ ꝑ gregoriū papā decimū ad generale ꝯciliū qd̓ celebratū fuit lugduni ī kalendiſ maij. Anno dn̄i. M.cclxxiiij. obijt in itinere in monaſterio foſſe noue ciſtercienſ ordinis erracinenſ dioceſ nonis martij etatis ſue anno quinquageſimo incohoante.

In obitu āt ei⁹ nō defuerūt ſigna mirāda. q̄ ſancti doctoriſ indicarēt exitū ex h mūdo ⁊ eterne ſue felicitatis demōſtrarēt initium. Nam ſtella q̄dam ad modū comete tribus dieb⁹ ante doctoris obitū ſuꝑ idem monaſteriū viſa fuit etiā in die. q̄ ſ̄acto doctore migrante diſparuit. Dn̄s etiā albertus magnus colonie in menſa exn̄s. cepit ſubito lacrimari. dixitq̄ꝫ aſſiſtentib⁹. frater thomas de aquino fili⁹ me⁹ in xp̄o q̊ fuit lumē ecclie ex hac luce hodie migrauit. Supprior et foſſe noue paciens in oculis fere omimodā cecitatē. emiſſo voto. adduct⁹ ad ſepulcrum ſancti corpis. ⁊ orās deuꝫ meritis ſui ſancti viſus bn̄ficiū recepit. et clamauit coraꝫ toto ꝯuentu. bn̄dict⁹ d̓s q̊ meritis ſancti thome clare me videre fecit. Et lōgo tp̄e p⁹ viuens vmbraticenſ ecclie fact⁹ ē ep̄us. Manifeſtū q̊ꝫ miraclm̄ in duab⁹ trāſlatōnib⁹ ſacri corpis beati thome apparuit. Ex eo eī ꝓdijt odor ſuauiſſim⁹ et fragrātiſſim⁹. qd̓ ſignuꝫ fuit ſcientie ſue diffundēde ꝑ totū orbē. ⁊ ipꝫ dū viueret redoluiſſe oīb⁹ v̓tutib⁹. Nullus eī ſtimul⁹ ſupbie. nec aliq̄s fetor cuiuſcūq̄ꝫ pc̄ti mortalis eo viuēte exiuit. Quarto

decimo etiā āno ab ei⁹ felici obitu. cuȝ ꝑcioſus theſaur⁹ ſacri coꝛpis patefact⁹ eſſet. inuētū ē coꝛp⁹ integꝝ mēbꝛis ⁊ pānis ſui hit⁹. ſolaq̄ȝ naſi ſūmitaſ paululū diminuta viſa eſt. Odoꝛ q̄ȝ tant⁹ emanauit. vt oēs monachi inđ excitati ſuas cellas exirēt ad vidēdū tātū miraclm̄. Eiuſdē ſacri coꝛpis manuȝ dexterā dn̄a theodoꝛa comitiſſa petiuit ab abbate monaſterij foſſe noue. quā nō potuit euellere leuit a coꝛpe q̄ȝuis iā ānis. xiiij. iacuiſſȝ in terra. ſȝ ꝯpulſ⁹ eā ferro detrūcauit. q̄ mirādū odoꝛē eā venerātib⁹ deuote effundebat. Vn̄ cū q̄dā vir magne fame āno ab obitu ſcti thome. xlij. q̄reret ꝑcioſas reliq̄as ad reponēdū in q̄dā capella ſctē crucis quā edificari fecerat apđ ſalernū. ⁊ veniſſȝ ī capella caſtri ſcti ſeuerini ſalernitane dioceſ. ⁊ ſibi oſtēſa fuiſſȝ man⁹ ꝑdicta. eāq̄ȝ deſpexiſſȝ ſtatim tremoꝛe magno toti⁹ coꝛpis egrotari cepit. videbat̄q̄ȝ ſibi ꝙ hēret caput groſſuȝ ad modū vni⁹ ciſte ⁊ nimis pōderoſum. In ſe āt reuerſus ⁊ penitēs acerrime de irreuerētia fcā. cū reuerēter illā adoꝛaſſet. a tremoꝛe illo et īflatōe coꝛpiſ lib̄at⁹ ē. Quā cū deoſclat⁹ eſſȝ. odoꝛē maximū ex ea ꝓgredi ſenſit q̄lē ⁊ q̄ntū nūq̄ȝ ſe memīerat ꝑcepiſſe. Odoꝛ āt ille ex tactu ſacre man⁹ ſibi ⁊ ei⁹ capucio q̄đ in collo gerebat mlto tpe ſic adheſit ꝙ ipſe et capuciū adeo redolebāt illꝭ int̄ q̄s ꝯuerſabat̄. ꝙ plib⁹ interrogātib⁹ q̄đ ſecū ferrȝ odoriferꝝ. ꝯpellebat̄ miraclī ſeriē ſepe recitare. Et ex tūc vt aſſeruit tantā đuotōeȝ ad ſctūȝ tho. ⁊ ꝯfidētiā accepit. ꝙ q̄tiēs aliq̄ tēptatio ſibi adueniret. vꝉ ꝑiculū imineret recōmēdans ſe meritis ſcti thome et inuocās nomē ei⁹ ſe ſenſit ab īpugnatiōe ⁊ ꝑiculo ſtatī liberatuȝ. Aduertēdū āt eſt. ꝙ odoꝛ ille ꝓdiēs a membꝛis bti viri miraculoſ⁹ ē. q2 nō ſentit̄ q̄tienſ adoꝛant̄ mēbꝛa. nec ab oīb⁹ q̄ ea adoꝛāt. ſed q̄n placet. ⁊ ꝑſonaꝝ deuotio ꝓmeret̄. Ex q̄ manifeſtū eſt ꝙ nō ſit odoꝛ hūano ingenio ꝓcurat⁹. q̄ diuina exiſtit v̄tute ꝯceſſ⁹. nec vlli⁹ rei naturalꝭ odoꝛ ſiliſ illi reꝑit̄. Vt āt amplius glificet̄ d̄s in ſctō ſuo quem mirificauit pauca đ mltis miraclis ad augmētū đuotionis fideliū h ſubdūt̄. Quidā arte cyrurgic⁹ ſȝ ꝑ decēniū infirmitate podagric⁹. nec valēs ꝑ ſe ābulare ſe đō et btō thome deuouit. iuxta ei⁹ tumulū incūbēs oꝛōe facta ſan⁹ ꝓſilijt laudās deū ⁊ ſctūm ei⁹. Alter q̄dā propter hoꝛribilē fantaſmatis viſionem oī v̄tute deſtitut⁹. ⁊ moꝛtuo ſiliſ videbatur. adeo vt igne mēbꝛis ei⁹ admoto nullatenuſ ſentiret. q̄ poꝛtat⁹ ad tumulū ſcti thome. pꝰ moꝛulā liber ⁊ ſan⁹ oīno a ſepulcro ſurrexit.

Mulier q̄dā cū filiū ſuū duoꝝ menſiū in cunis decubātē ꝑiclitari foꝛmidaret pro eo ꝓferti ꝙ ꝑ mēſeſ q̄ttuoꝛ ex ſurditate adō g̃uata eſſet decies exclamare vagientē etiaȝ puerū vix audiuit. viri ſui īductōe q̄ meſt⁹ vna cū illa cōiſ filij ꝑiclo ꝯdolebat. ꝑdctō viro di vt eā ab eadē infirmitate eriꝑet obnix⁹ deuouit. emiſſoq̄ȝ voto cū nocte ſecuta doꝛmiſſet in craſtino ſe liberatā ſcti meritis reperit vt optabat. Puella gutturis ſui fauces ſquinantie hn̄s infirmitatē ꝯſtrictas in tantū vt neq̄ȝ ſumere q̄cq̄ȝ poſſȝ. neq̄ȝ reſpirare. Buȝ đuote ſe btō viro a mrē ꝑſuaſa ꝯmēdaȝ. ductaq̄ȝ fuiſſet ī craſtinū ad ꝑdictū monaſterium foſſe noue. ſuperpoſitis gutturi ſuo ſanctis reliquijs ꝯfeſtiȝ melioꝛatā ſe ſenſit. panē comedit. ꝑfecteq̄ȝ ſanata redijt. Quidā ꝯuerſ⁹ foſſe noue adeo g̃uē ī bꝛachio dextro et ſpatulo doloꝛē patiebat̄. vt illđ deferret ſuſpenſuȝ ad collū ⁊ penit⁹ ei īutile atq̄ȝ doloꝛe vehemēter afflictū. q̄ neq̄ȝ medicoꝝ auxilio remediū īueniēſ. imo amplioꝛe doloꝛe g̃uat⁹ dū dicto ſctō pro ſua ſanitate ſe humiliter ꝯmēdaſſet. a ſomno ſurgēs ſe penit⁹ liberatū cognouit. Infās q̄dā q̄ttuoꝛ ānoꝝ tumoꝛē ⁊ ruboꝛē in coſtiſ et crure vſq̄ȝ ad pedē patiebat̄ adō afflictiuū vt nec a mrē ſua. vel alio tāgi ſine leſiōe et clamoꝛe aliq̄tenus potuiſſet. neq̄ȝ ſe mouere poterat. Cūq̄ȝ puer ꝑ menſeȝ in tanto doloꝛe et anxietate fuiſſet. et a medicis ſpes curatiōis ſine inciſiōe puerulí nō inueniret̄. deficiēte natura artisq̄ȝ ſuffragio nō inuēto. recurſū ē ad deū et ſāctū ſuū thomā. Mat̄. n. infātuli btō thome ipm đuotiſſime ꝯmendauit. vt a dicta infirmitate abſq̄ȝ inciſiōe ſuis meritis pueꝝ liberaret q̄ delat⁹ ad monaſteriū et poſitus ſuper tumulū poſt aliquā moꝛulā ſan⁹ inde ſurrexit. Propter h et alia teſtimōia multa

q̄ de h̄ viro iuſto mortalib⁹ credibilia p̄ deū fcā ſūt nimis. dn̄s iohēs papa. xxij. apd̄ auinionē pōtificat⁹ ſui anno. vij. xv. kal̄. auguſti. Anno d̄ni incarnati. M. ccc. xxiij. a felici d̄o trāſitu h⁹ viri bt̄i ex h̄ mūdo āno q̄nq̄geſimo decurrēte. illū ſctōꝝ ꝓfeſſorum cathalogo adiūxit ad laudē ⁊ gl'iaꝫ dn̄i nr̄i ieſu xp̄i q̄ huc ſctūm adhuc in terris viuentē ⁊ iā ad celos trāſlatū m̄ltis fecit coruſcare miraclis vt fideles ip̄m inuenirēt apd̄ deū benigniſſimū patronū. ⁊ ei⁹ veſtigia imitātes. regna celeſtia conſequi poſſent.

CCXII De ſancto Marcello pariſienſi epiſcopo.

Beatiſſim⁹ marcell⁹ antiſtes nat⁹ pariſij. ſꝫ ciuis paradiſi in terris h̄ūilis erect⁹ in celis. mediocris p̄ētib⁹. ſꝫ meritis cel'ſ⁹. Cui h̄ fuit nobilitatis lumē inſigne. xp̄o ſine culpa ſeruire. Nō de generis intumeſcēs ſupbia. ſꝫ bn̄s d̄ morib⁹ ornamēta. Nec ſumēſ d̄ pentele laude iactātiā. ſꝫ grām poſſidēs ī v̄tutū exēplis. Intra ſe ſuos theſauros retinēs. deū mūdo corde ꝯplectēs. Sꝫ cū xp̄o paup̄ iſte regūit. q̄ in h̄ūilitatis ꝯuerſatōe. ī caritatis vbertate. in caſtitatis lumīe. in ieiuniorū pīguedīe ita ſe totū tradidit diſciplīe vt ab ip̄a infātia matur⁹ aſcēderet. ⁊ poſit⁹ ī corpe q̄ nihil de carne portaret. Hic itaqꝫ bt̄iſſima īſtitutiōe ſuccinct⁹ ⁊ venerād⁹ opib⁹ pene prius ſacerdos extitit q̄ꝫ cleric⁹. Iā dudū dignus q̄ ſuſcipet dig̃tatē. antea p̄parat⁹ ad id qd̄ erat ſine mora futur⁹. Calcata mūdi pōpa vl' criminib⁹. cū diuinis armis iniciat⁹ accingeret̄ ad ſpem. felicē palmā de hoſte publico relaturus. ī militia xp̄i exercitādo lector effect⁹ eſt. ac ſeip̄m tēplo xp̄i ꝓ p̄mitijs offerēſ. velut a bellis ſacrificiuꝫ hoſtia victe carnis ⁊ pure mētis effect⁹ ē. Qui clarior mercede q̄ꝫ noīe ⁊ merito maior q̄ꝫ g̃du. ſine offēdiculo ſuuꝫ gerēs officiū cepit ī milite creſcere. qd̄ accepit a rege. Deniqꝫ cū adhuc clericali tyrocinio celaret̄. miracul' p̄dit̄. ⁊ ſignis celeſtib⁹ illuſtrat̄. Vn̄ q̄dā vice ad officinuꝫ acceſſit fabricalē. q̄ deſpect⁹ ob artifice cogit̄ vt extracta d̄ ardēti camino ferri maſſa cādens manu ſua ferrū acceſuꝫ attolleret. ⁊ q̄nti ponderis eēt enarraret. Tūc vir bt̄iſſim⁹ nō ignar⁹ totū d̄ xp̄o p̄ſumere. ⁊ q̄nte v̄tutis cā ſit in reb⁹ nō turpib⁹ obedire. mox ſuppoſita manu ferrū alti⁹ eleuauit dī. De calore calet. ſꝫ nouē pōdera hꝫ. Qd̄ poſtea tantū ad ſtaterā īuentū eſt. q̄ntū ei⁹ vox librare p̄dixerat

Itaqꝫ cū ſubdiaconali miſterio fungeretur in die epiphaniorꝫ hauriēs aquā de fluuio ſecane dū bt̄o prudētio ep̄o manib⁹ abluendis aquā offerrꝫ. mutatis elemētiſ vini ſapor inuēt⁹ ē. Quo viſo obſtupeſcēs pōtifex. iuſſit ex ip̄o vrceolo ī calicē ſacꝝ defundi Vn̄ vniuerſ⁹ ppl's miſſa celebrata ⁊ cōionē accepit. ⁊ ip̄m vas cū ad plebis m̄ltitudinē ſuffeciſſet ac ſi nō tactū ⁊ integꝝ ſic plenū permāſit. C⁹ vini miſtico bn̄ficio poſtea multi ſanati ſūt. Cū vir ſctiſſim⁹ q̄dā vice ex ſui officij h̄umilitate aquā manib⁹ p̄fato venerabili ep̄o porrexiſſet. mox inde balſama ceperunt fragrare. Et dū vnda currerꝫ viſa ſīt criſmata reſpirare. vt pene pōtifex crederꝫ ſe man⁹ magis vngere q̄ꝫ lauare. ⁊ alteras aq̄s q̄reret. vt priores vngas ablueret. Quo viſo ſacerdos venerabil' obſtupeſcēs d̄o grās d̄ cōpto mūero retulit. ⁊ bt̄o marcello reuerētiaꝫ d̄ religiōe h̄uauit dū eū nō talē q̄ h̄uiret. ſꝫ poti⁹ cui h̄uiret̄ agnouit. Matrona q̄daꝫ ꝓſapia nobil' ſꝫ opiniōe vilis maculās crimine qd̄ fulgebat ex genere. poſtq̄ꝫ dies fugitiue vite rapta luce ꝯcluſit. ad tumulū pōpa comitāte. ſꝫ nō ꝓfutura ꝓceſſit. Quo ꝯdita horreſco referēſ h̄ ꝯtigiſſe p⁹ funera. q̄a duplex naſcit̄ lamētatio de defūcta. Ergo ad funerū ei⁹ cadauer cepit ſerpēs īmaniſſim⁹ freq̄ntare. Et vt dicā clari⁹ m̄lieri c⁹ mēbra beſtia deuorabat. ip̄e draco fact⁹ ſepltura. q̄ viſo ꝑterriti hoīes de ſuis ſedib⁹ migrauerūt Bt̄us igit̄ marcell⁹ ītelligēs ſe de cruēto hoſte triūphū acq̄rere. collecta plebe de ciuitate ꝓgredit̄. ⁊ relictis ciuib⁹ ī ꝓſpectu ppl'i ſol⁹ xp̄o duce ad locū pugnatur⁹ acceſſit. Et cū coluber de ſilua rediret ad tumulū. obuiantes ſibi inuicē dāte orōeꝫ bt̄o marcello. ille capite ſupplici cepit veniā blādiēte cauda p̄cari. Tūc p̄cedēte pōtifice beſtiā fere trib⁹

milibꝰ oēs ꝑſecuti ſūt. reddētes dn̄o grās et
ſoluētes exeq̄as inimico. Deinde icrepās eū
beatꝰ marcellꝰ dixit. Ab hac die aut deſerta te-
ne aut ī mare te demerge. Mox dimiſſa be-
ſtia nulla eiꝰ vlteriꝰ indicia ſūt inēta. Ecce
ꝓpugnacl'm patrie in vno ꝯſiſtere ſacerdote q̄
fragili baclo fortiꝰ hoſtē edomuit. q̄z ſi bali-
ſte trāſfixiſſent. Si igit̄ ſctōꝝ viroꝝ ex factis
merita ꝯferāt̄ miret̄ marcellū gallia dū ro-
ma ſilueſtꝝ. niſi h' diſtet in ope q͛ dracone ſi
gillauit ille. iſte iactauit. His itaq̄z opibꝰ ſā
ctus marcellꝰ ſꝑ intērꝰ ꝯuerſatōe clarꝰ con
ſūmatōe ꝑcipuꝰ. brītudie gliōſꝰ. remūerati
one ditatꝰ. cū ꝑpetuo dn̄o regnaturꝰ. vicēs
mōi ꝯtagiū. mōs migrauit ad xp̄m die kalen
daꝝ nouēbriū regnāte dn̄o nr̄o ieſu xp̄o cui
eſt honor ꝛ glīa. vītus ꝛ ptās.

CCXIII.

De ſancta Genoueſa.

Enoueſa dicitur
a a genos qd̄ ē nata. ꝛ eſa qd̄ ē men
ſura q̄ñ hn̄s natalia ad mēſuraꝫ.
ſeu plenitudīeꝫ. Ipa. n. ex bōis natalibꝰ q̄ ha
buit. facilr̄ dī grā comitāte ſupnatalia ē aſſe
cuta. Vl' dr̄ a genos qd̄ ē barba ſeu virilitas
ꝛ eſa effuſio ſeu plenitudo. q̄ñ effuſa ꝛ plena
opatōibꝰ virilibꝰ ꝛ fortibꝰ. Ipa. n. vt ex eiuſ
geſtis colligit̄. ꝛ de ea ī eccīa canit̄. ipis etiam
viris aliq̄tenꝰ imitāda. atꝫ equipanda eſt.

Eata v̄go genoueſa. honeſtis pa-
b rētibꝰ. prē ſeuero noīe. mrē vō gerō
cia orta. apd̄ nametodoꝝ opidum
haud lōge a pariſiēſi vrbe extitit ꝓgenita. Dū
aūt ſctūs germanꝰ āltiſiodorenſ' epš q̄dā
die apd̄ baſilicā ī ipō opido ſitā. orādi grā
ſe ꝯtuliſſꝫ. occurrēte eiuſdē loci ꝑpli m̄ltitudi
ne ſil' genoueſa affuit. Quā ītuitꝰ ī ſpū. ſctꝰ
germanꝰ magnimē genoueſā ad ſe deduci
ꝑcipiēs. circūſtāti ꝑplo electā a deo ſpōſaꝫ ꝑ-
dixit. ī eiꝰ natiuitate angeloſ cecīniſſe denū-
ciauit. ac felices tāte ſobolis ꝓgenitores p̄di
cauit. m̄ltoſq̄z eiꝰ exēplis a via ſua mala cō
uertēdos affirmauit. Que dū ab eo accerſi
tur. ꝛ de virginitate celeſti ſpōſo ꝯſeruanda
āmonet̄. id ſe votis oībꝰ ſꝑ ꝯſideraſſe r̄ndit.
Cui ille. Cōfide filia. virilr̄ age ꝛ qd̄ corde cre
dis ꝛ ore ꝯfiteris. opibꝰ ꝯprobare ſtude. Da
bit. n. dn̄s fortitudinē ꝛ v̄tutē decori tuo. Cū-
q̄z ſeq̄nti die genoueſā iteꝝ ſibi p̄ſentari feciſ
ſet dixit ei. Aue filia genoueſa. Reminiſceriſ
q̄d heſterna die de corpis tui integritate mi-
hi ſis pollicita. Cui illa. Reminiſcor pater.
Tūc ille nūmū ereū dei nutu allatū hn̄tem
ſignū crucis a t̄ra colligēs inq̄t ad eā. hunc
trāſforatū ꝑ memoria mei ad collū ſuſpēſū
ſꝑ habeto nulliuſq̄z metalli aut margarita-
rū ornamēto collū. digitoſq̄z tuoſ ornari pa
tiaris. Et valedicēs. caputq̄z eiꝰ deoſculans
abijt. Cū mat̄ eiꝰ die ſolēni ad eccīam ꝑgerꝫ
ꝛ genoueſā reclamantē domi remanere p̄ci
pet. ꝯfeſtī vt ſibi alapā mat̄ ī faciē ddit lumē
amiſit. Sicq̄z fere ꝑ bienniū diuinā iram ꝑ
peſſa p̄cibꝰ filie tādē priſtine ſanitati ē reſti-
tuta. Alia vice dū genoueſa cū duabꝰ ſa
cratis v̄ginibꝰ etate ꝓuectioribꝰ loco nouiſ
ſimo incederet. obuiāte carnotēſi epō iulito.
ſtati incedēdi euerſꝰ eſt ordo. Nā illa q̄ ſeq̄
tur ante eps anteponat̄. q̄nīā ipſa celitꝰ iā eſt
ſctīficatōem adepta. Parētibꝰ eiꝰ ſubla
tis de medio cū in pariſiū vrbē trāſiſſꝫ. tanta
paraliſis vt videbat̄ infirmitate detēta ē. vt
corpꝰ eiꝰ laxatis vndiq̄z artubꝰ ac diſſolutiſ
ꝯpagibꝰ triduo exanīe crederet̄. Que cū de
nuo eſſet ſanitatē aſſecuta. aiebat ſe in ſpiri
tu ab angelo in glīaꝫ ſctōꝝ ꝛ ſuꝑplicīū impi
orū fuiſſe deductā ac ex tunc ſecreta ꝯſcienti
arū in nō modicā admiratōnē cepit reuela
re ac manifeſtare. Sctō aūt germano re
deūte cū pariſiū intraſſet ꝯfeſtī de genoueſa
vbinā eſſet ꝛ q̄d ageret inq̄rēs. in eiꝰ hoſpici
um deſcēdit ac male de ea colloq̄ntibꝰ. deri
debat̄. n. tūc vt plerūq̄z fit iuſti ſuꝑplicitaſ. ter
ram ſuis lacrimis irrigatā oñdit. ſicq̄z eam
aſtāti ꝑplo ꝯmendās diſceſſit. ꝛ ad tp̄s os lo
q̄ntiū iniq̄ obſtruxit. Veꝝ poſt obitū beati
germani. cū attila hunoꝝ rex gallias ac p̄ci-
pue vrbē pariſioꝝ inuadere. ac ſue ditiōi mi
naret̄ ſubijcere. ſingul' pene ad tutiores vt ſi
bi videbat̄ vrbes facultates deferētibꝰ. geno
ueſa orōibꝰ ꝛ vigilijs inſiſtebat. Hiſq̄z cum
q̄bus degebat ita facere exhortās nō eſſe per
timeſcēdos hoſtes dicebat. q̄nimo ciuitateꝫ
illeſaꝫ fore p̄dicabat. Quāobrem non nulli

ciues inſurgētes. dicebāt pſeudo ꝓphetiſſā
ſuis tꝑibꝰ aduenisse. ac in eiꝰ mortē ceperūt
ꝯſpirare. Eodē tꝑe venit ab āthiſiodorenſe
vrbe archidyaconꝰ q̄ h̄ audiēs. ita ciues ad
orſus ē. Nolite o ciues h̄ admittere facinꝰ.
qꝛ hāc d̄ cꝰ interitu tractatis didicimꝰ nar/
rāte ſctō germano antiſtite nrō ex vtero ma
tris a dō ſponſaꝫ electā. Et ecce eulogias ab
eo ſibi derelictas exhibeo. Quas ilico ꝑlegē
tes ab inceptis deſtiterūt. Huni aūt ꝓtinus
abierūt. A bituriſcenſe vrbe venit mlier
q̄dam pariſius. q̄ poſt ꝯſecrationē violata
fuerat. vt genouefā alloqueret̄. Que mox i/
terrogata a genouefa. an ſctīmonialis aut
vidua eēt. ꝯfeſſi vt ſe v̓ginē aſſeruit. viꝝ q̄ eā
violauerat. ⁊ locū ⁊ tp̄s expoſuit. Vn̄ ad ve
recūdiā ꝓuocata. ſupplex genouefe veniam
poſtulauit. Matrōe cuiuſdā filiꝰ etatis
annoꝝ q̄ttuor. cū i puteū cecidiſſꝫ. ac pꝰ tres
horas mortuꝰ inde ſubtractꝰ mrē in lacr̄iaſ
ꝓrūpēte. ac crineſ dilacerāte. genouefe obla
tus fuiſſꝫ. ad orōem recurrēs. pallio ſuo ſu/
per corpꝰ eiꝰ appoſito pueꝝ viuū ꝯfeſti ma/
tri reddidit. Cū ob diutinā obſidioneꝫ ci/
uitas pariſienſ̄ inedia affligeret̄. genouefa
paupibꝰ ꝯdolēs. naui ſup ſecanā ad emēdā
annonā ingredit̄. dū aūt ad q̄ndā locū in q̊
erat arbor iuxta quā naues ſepiꝰ periclita/
rent̄ aduenisset. ꝯfeſtim arborē incidi p̄cipi
ens. ad orōem ꝯuerſa. duo horribilia mon/
ſtra ex illo loco egredi ſūt viſa. Ab illo auteꝫ
die illic nauis non perijt. ſꝫ ꝓſpero curſu ce
ptū iter trāſfretauit Rediēs aūt v̓go panes
pauperibꝰ iuxta neceſſitates ſuas diſtribu
it. Dū q̄dā vice ciuitatē trecaſiū adijſſet pro
tinꝰ occurrēs ei mltitudo ꝑpli. inūeros vtri/
uſqꝫ ſexus diuerſ̄ infirmitatibꝰ afflictos ob
tulit. Inter q̊s etiā oblatꝰ eſt ei homo q̄daꝫ
quē dn̄ico die oꝑantē vltio diuina excecaue
rat. nec non puella ab annis fere duodecim
ceca. q̊s illa bn̄dicēs. ſine dilatōe incolumes
reddidit. In ciuitate meldēſi. puella q̄dā
adoleſcēti cuidā ꝓmiſſa. vt genouefe v̓tutes
ꝯperit. veſtem ſibi īmutari ac in ꝯturbenio
virginū ānūerari a genouefa expetijt. Vn/
de indignatꝰ adoleſcēs ſponſā cū furore ꝑ/
ſequit̄. Qd̓ genofeua audiēs. eā ad eccliam
que ꝓxima erat ſecū duxit. ⁊ fores ecclie que
clauſe erāt diuina virtus mirabiliter reſera
uit. ⁊ puellā a furore adoleſcētis liberauit.
Aurelianis dū cuidā prīfamilias ꝓ ſer
uo q̄ aduerſus eū deliq̄rat genouefa veniaꝫ
expeteret. ille v̓o oīno renueret. ꝯfeſtiꝫ vt do/
mū ingredit̄. vehemēti febre correptꝰ nō pri
us ſanitati reſtituit̄ q̄ꝫ genouefe veniaꝫ po/
lans famlō miſcdiā elargit̄. Eccliam ſcti
martini turonenſ̄ v̓go ſctā ingreſſa q̄ꝫ pluri
mos a demōe obſeſſos oleo ꝑus inūctos li/
berauit. Dū aūt vellet ſemel q̄ſdā inungere.
ac oleū in ampulla. pōtifex etiā q̄ oleū bn̄di/
ceret deeſſet mox terre recubās in orōe poſi/
ta. ampulla in manibꝰ eiꝰ oleo q̊ poſtmod̄
ſanati ſūt egroti eſt impleta. De eius ab/
ſtinētia ac etiā v̓tutibꝰ inter alia mlta ſic dic̄
vincentiꝰ in ſpeculo. A decimoq̄nto etatis
ſue āno vſqꝫ q̄nq̄geſimū eſca erat ei pāis or
deaceꝰ ⁊ faba. Quā poſt duas aut tres heb
domadas in olla recōmiſcēs edebat. A die
dn̄ico vſqꝫ in q̄nta feria ieiunabat ⁊ a q̄nta
feria vſqꝫ i die dn̄ico. Vinū āt ⁊ q̊dlibet ine
brians nūq̄ꝫ potauit. Poſt quinq̄geſimuꝫ
v̓o annū ſuadentibꝰ epis ꝓpter obedientiaꝫ
piſcem ⁊ lac cum pane ordeaceo edere cepit.
Multa aūt veneratōe catulacēſem vicuꝫ
in quo beatꝰ dionisius paſſus ē dilexit. cui
etiā deuotio erat in honore illiꝰ baſilicā cō/
ſtruere. Suadebat p̄ſbyteroſ vt faceret vnꝰ
quiſqꝫ collatōem ad h̄ edificiū. Qui rn̄dert̄
Erūt forſitan ꝑuitati nrē vires edificādi. ſꝫ
coq̄ndecalcis copia deeſt. At illa ſpūſctō re
pleta vaticinās ait. Egredimi queſo ad pō/
tem ciuitatis. ⁊ q̄ audieritis nunciate mihi.
Qui egreſſi in platea ſtabāt attoniti. Et ec/
ce duos cuſtodes porcoꝝ ſermocinātes. q̊ꝝ
vnꝰ ad alteꝝ ait. Dū ſuis. i. porce veſtigium
ob partꝰ vagantis legerē. inueni furnū cal
cis mire magtudis. Alter rn̄dit. Et ego iue/
ni in ſilua ſub radicibꝰ arboris a vēto euul/
ſe furnū calcis. de q̊ nihil ſublatuꝫ credo vn/
q̄ꝫ fuiſſe. Qd̓ audiētes p̄ſbiteri. grās agenteſ
reuerſi ſūt. Audiēs etiā h̄ ſctā. lacrimis pre
gaudio ſinū ipleuit. Laceſſiuit itaqꝫ geneſi
um p̄ſbyterū vt in honore p̄dicti martyris
baſilicā ꝯſtrueret ſicqꝫ oībꝰ ciuibꝰ illa iplo/

rante cõſtructa ē. In cui⁹ ope collectus car pētarijs. cū potus deficeret accipiēs ſancta cupā ſeorſū ꝓſtrata cū lacrimiſ orauit. De inde ſurgēs facto ſigno crucis ſup vas vſq3 ad ſūmū poc̄lo impletū eſt. ex q̄ opar[ij] vſq3 ad ꝯſūmatõ3 baſilice vberrime potātes gra tias egerūt. Quadā3 nocte ſabbati circa gallicātū egreſſa eſt btā genoueſa ad baſili cam ſcī dioniſij. Cere⁹ vō q̄ āñ ferebat̄ extin ctus ē. Quo turbatiſ virginib⁹ q̄ cū ea erāt p̄ horrore noctiſ. cereū ſibi dari p̄cepit. Quē vt tenuit ſtatī illuminat⁹ ē. Similit̄ eodē tē pore cū in ecc̄lia diu ꝓſtrata in orōne ſurge ret cere⁹ nō dū igne ꝯtact⁹. diuino nutu ac cenſus eſt in māu ei⁹. De q̄ ꝛ plēs infirmi paululū in fide auferētes ſanati ſūt. Que dā m̄lier furata eſt calciamenta ei⁹. q̄ vt do mū veīt. excecata eſt. deinđ ꝓſtrata ad pedeſ eius. veniā petēs ſignatis ab ea ocul' viſum recepit. Hildericꝰ etiā frācoꝝ rex valde di ligēs eā timens ne vinctoſ q̄s interimere co gitabat ſancta eripet ingrediēs vrbē pariſio rū. portā claudi p̄cepit. Qđ audiēs ſctā. ſta tim ad liberādas aīas prexit. Inter cꝰ ma nus ip̄ſa porta ſe ſine claue reſerauit. ꝛ ſic re gem ꝯſecuta. ne vinctoꝝ capita amputaret̄ obtinuit. Fuit etiā eo tpe btūs ſimeon in colūna. quē negociatores eūtes ꝛ redeūtes ferūt de illa interrogaſſe. ꝛ eā veneratione ꝓ fuſa ſalutaſſe. ꝛ ſe in ſ orōnib⁹ ei⁹ memorē eſſe popoſciſſe. Pariſi⁹ etiā oblati ſūt ei ener gumini. ꝓ q̄b⁹ in baſilica btī dioniſij ipa o rante vociferebāt̄ clamātes ꝓpe iā eſſe q̄s ſi bi in ſolatio venire btā Genoueſa p̄cabat̄ forſitan angeli vel martires. Que ſurgēs et ſignās vnū quēq3 curauit a ſpiritu īmūdo. vt fetor ſ guiſſim⁹ aſtantiū nares attingeret.

A die etiam epiphanie vſq3 ad cenā dñi btā genoueſa in cella recluſa. ſoli deo vaca bat in orōib⁹ ꝛ vigilijs. Audiēs autē puella quedam religioſa ad fores ei⁹ magis curio ſitate q̄3 fide ꝑmota. q̄d ſancta in cella ſua a gebat ſcire volēs ſtatī lumē amiſit. Quam ſancta cōſūmata q̄drageſima egrediēs. ora tione ꝛ ſigno crucis illuminauit. In ec cleſia etiā btī martini turonenſ cū in angu lo q̄dā oraret vn⁹ de pſallentib⁹ arreptus a demonio ꝓprios art⁹ lacerabat. Cumq3 be ata genoueſa ſpūm īmundū exire iuberet. ꝛ ille p oculū ꝑgredi ſe minaret̄. imperante il la fluxu ventris eiect⁹ ē. feda relinq̄ns veſti gia. Per idem tp̄s ſtans in aditu dom⁹ ſue vidit puellam in manu ampullā geſtā tem. quam paulo ante emerat. ꝛ interroga ta quid eſſet. vidit demonem ſedente3 in ore ampulle ꝛ minans inſufflauit in eam. ſtatī q3 pars de oe ipſius ampulle cecidit. In territorio meldenſi cum ꝓpriam meſſe3 me teret. valde turbati ſūt operarij propter im brem imminentem. At illa ingreſſa tentori um. quod ſine intermiſſione facere cōſueue rat cum lacrimis proſtrata oratiōe obtinu it. vt cum in circuitu omnes ſegetes pluuia rigaret. nec meſſem nec eiuſ meſſores gutta aliqua contingeret. Tanta etiam ſanctitate pollebat. ꝙ etia3 ſpiritu prophetie plena om nes quoq3 morbos ab humanis corporib⁹ expellebat. Egentibus panes integros da bat. adeo vt eius puelle ſepe partem panis quam in clibano poſuerant non inuenirēt. Uixit autem pluſq̄3 octoginta annis. Hu ius autem natale celebratur tertō nonas ia nuarij. Hec vincentius. Reliqua autem q̄ hic inſerunt̄. ex certiſſimis ac probatiſſimis eccleſie in qua beata virgo preſidet codicib⁹ quorum etiam nonnulla ipſe vincentius te ſtatur extracta ſunt. Poſt tranſitū vero beatiſſime virginis lampas ei⁹ ſepulcro ap poſita eſt. in qua p̄ter olei conſumptionem ignis ꝑmanebat. cuius contactu infirmi ſa nabantur. lampade videlicet mutata in fō tem. oleo in medicinam. Homo q̄dam lingue ꝛ oculoꝝ priuat⁹ officio. ad ſepulcrū v̄ginis accedēs. ꝛ viſu3 ꝛ loq̄ndi vſum recu perauit. Mlier q̄da3 in viſiōe admonita filiū a natiuitate cecū ad p̄fate v̄gīs locū de tulit. Cūq3 in ecc̄lia miraclm recitaret̄. quō dñs ieſus xp̄s oc̄los ceci nati aperuit. conti nuo aperti ſunt eius oculi. Reuelatur cuidā a natiuitate muto vt ad ſepulchrum v̄ginis ſe trāſferat. vocis illic beneficiu3 per ceptur⁹. Cūq3 in fide reuelatōnis die domi nico illuc ꝑueniſſet. ſtatim lingue illius vin culum eſt ſolutum. ꝛ loquebatur magnifi

cās deū. Interrogatꝰ ergo ab abbate quid poſt indultū ſibi vocis bn̄ficiū agere velit rn̄det ꝙ a loco illo recedere nolit. nolit ad ꝓ⸗pria redire. nolit oībus diebus vite ſue ſine preſentia v̄ginis viuere. Cuiꝰ votū leto aīo amplectens abbas. vite ſibi neceſſaria iubꝫ miſtrari. Cū latro quidā carceri mācipa⸗tus cuſtodis negligentia de carcere exiſſꝫ. fugienteq̄ꝫ ad ſepulcrū v̄ginis preſes inſequeretur. virgineq̄ꝫ latro auxiliū implorādo acclamaret. p̄ſes vero in eius blaſphemiā prorūperet. ſubito caſu lapſus preſes. latrone liberato miſerabiliter expirauit. Cū alio tēpore fluuiꝰ ſecane vltra modū intumeſcerꝫ ⁊ ad capellā v̄ginū quā ꝓpe eccleſiaꝫ ſancti iohānis baptiſte virgo cōſtruxerat. ad me⸗dium vſq̄ꝫ edificij ꝑtingeret lectulus in quo deceſſerat qui ibidē ſeruabat̄ flumine infu⸗ſus. aquis ꝯtinue deſcendentibꝰ atꝫ diſcedētibus. ab illis intactꝰ eſt inuentꝰ. Poſt aliq̄t v̄o dies. cū cenobio a normānis incen⸗dio ꝯſumpto corpus v̄ginis a fratribus ad ategias villā ſuā deportaretur. multis etiā ibidē claruiſſe miraculis ꝯprobat̄. Siq̄dē altare eccl̄ie cui aſſeſſura erat v̄go. ſācta cruce ſctōꝝ q̄ꝫ reliquijs vt moris eſt ad ornatū tanq̄ꝫ eiꝰ aduentui ꝯgratulāſ mouebat̄. cui ſuperpoſita. qd̄ cupierat ſe adeptuꝫ demon⸗ſtrans. firmū nec ampliꝰ moueri cōproba⸗tum eſt. In cuiꝰ quidē deportatione cereus vti dū viueret iteꝝ atꝫ iteꝝ miraculoſe eſt accenſus. Cum aūt abbas q̄ tunc p̄erat. dentē a corꝑe v̄ginis paucis ꝯſcijs extrahēſ apd̄ ſe ad ſui tuitionē ſeruare vellet. ꝯtinuo ſūma egritudine correptꝰ dentē teca criſtallina ī⸗cluſum q̄ꝫ cito potuit reſtituere curauit.

Audita v̄o inter pariſios ⁊ normannos ꝯcordia corpꝰ v̄ginis ad eccl̄iam ſuā deferē⸗tes nō eo loco vn̄ educta fuerat in cripta ſed ſuꝑ maiꝰ altare vbi nūc cernit̄. fratreſ honorifice collocauerūt. Corpꝰ aūt v̄ginis cum ſuo capite integrum in capſa ꝯſiſtere. p̄ſentibus nōnullis hꝰ regni ep̄is poſtmodū inuētū eſt atꝫ ꝯprobatū. Tēpore ludouici for⸗tiſſimi regis francoꝝ illuſtriſſimi. diuina vltione membra q̄ miſeri hoīes exhibuerāt ſeruire iniuſticie ⁊ iniq̄tati ad iniquitatē. cepit morbus igneus quē phiſici ſacrū ignē appellant ꝯſumere. Multoꝝ igitur ſanctoꝝ egrotis ſuffragia depoſcentibꝰ nec impetrātibꝰ. recordatus eſt religioſiſſimꝰ pariſioꝝ anti⸗ſtes ſtephanus. qualiter beata virgo geno⸗ueſa p̄fatam vrbem a multis olim periculiſ liberauit. ac exinde ſolēnes ꝓceſſiones in q̄⸗bus ꝯſulto abbate atꝫ conuentu prefata virgo ad eccleſiā beate v̄ginis marie deportaretur inſtituit. Ordinata itaq̄ꝫ ſꝫm morē canonicum proceſſione. ingredienteq̄ꝫ ſancta vir⸗gine eccleſiā beate marie. cōtinuo ad tactuꝫ feretri. oēs male hn̄tes tribus exceptis ſūt ſanati. Cū v̄o ſequenti anno felicis recordationis innocentiꝰ papa gallias tranſmearet de tanto inſtructꝰ miraculo. grās agēs deo ac ſancte v̄gini. annis ꝑpetuis ſolēni memoria celebrandū miraculū ꝯdonauit. Veruꝫ cum ꝑ ſingulos annos p̄dicti miraculi memoria ſolēniter vt dictū eſt veneraretur. cō⸗tigit ſemel ꝑ abſentiā capicerij expenſas fornudantis. ſine ornamentis ac luminaribuſ que habebat miniſtrare. celebrari. Unde accidit vt ſeq̄nti die eccleſie ſanctuariuꝫ aſcen⸗dens diuinā exꝑtus virtutē. ſubito lapſus ſine voce miſerabiliter expirauit. Experti ſunt igit̄ atꝫ in dies experiūt̄ q̄ꝫ plurimi q̄n⸗to cum tremore xp̄i virgineꝫ oporteat vene⸗rari. vbi cū hūilitate recipit cecitas viſuꝫ. de⸗bilitas greſſū. ac e diuerſo obſtructe infidelitate mētes ꝑcipiūt interitū. Noſtris igitur q̄libuſcūq̄ꝫ laudibꝰ genoueſā veneremur. ſꝫ cū tremore. venerātes eiꝰ ſuffragia imploremꝰ. ſꝫ cū fide. Et reuera dignū eſt genoueſā laudibus honorari. que pariſiorum inclitā vrbem regni xp̄ianiſſimi p̄cipuam ſtabiliſſimū q̄ꝫ columen. totiuſq̄ꝫ xp̄ianitatis in fide ⁊ doctrina magiſtrā erudiſſimā totiens a tantiſq̄ꝫ periculis liberauit. ab inimicis ho⸗ſtili cede dimicantibꝰ eripuit. inundantiuꝫ fluctus aquaꝝ reſtrinxit. igniſ horrēdi ī mēbris humanis incendiū ꝯſūpſit. cecis viſuꝫ. claudis greſſum. ſurdiſq̄ꝫ audituꝫ reddidit. ab obſeſſis demoniū p̄cibꝰ effugauit. Et nō ſolū p̄cibus. verūetiā maxima dn̄s ꝑ fimbrias veſtimenti genoueſe ſibi dilecte virginis ſuꝑ egrotos ac varijs detentos languoribꝰ

oñdere ſepi⁹ dig͡t⁹ ē ſanitatū remedia. Vñ merito ī pſiij celſi mōtis v̄tice extitit colloca ta. vbi honorifice ſblimata ac mirifice ador nata ñ ceſſat iugit̄ ſanitatū ⁊ grāꝝ emitte flu mīa. his q̄ ifid̄ depoſcūt ei⁹ largitōes. Vñ ⁊ optet illi nos tota mētis duotōe ꝯmittere. q̄niā ipa ē q̄ aſſidue orat ꝑ ꝓ'ſo ſibi dūoto ⁊ ꝑ tota xp̄ianitate. Nos igit̄ ſuoꝝ mirabiliū hāc portiūculā mēorātes ac etiā venerātes cū celeberrimo illo venerabiliuꝫ religioſorū cetu ſuo glioſā ꝫ xp̄i ſpōſā nobilē v̄ginē debi tiſ glorificem⁹ genouefā laudib⁹ poſtulāteſ vt eadem ſupplicāte pfrui padiſi mereamur gloria ꝑ ſecula amen.

CCXIIII

Dominica in ramis palmarū.

Hodie ſancta ma ter eccīa duas ꝓceſſiōes ſolenniter recolit. Prīa fuit q̄ iudei a monte oliueti vſqꝫ ī hierl'm cū ramis palmaꝝ ⁊ oli uaꝝ ⁊ cū magnis cāticis xp̄m aſſociauerūt. Et iſta ꝓceſſio fuit magne reuerētie ⁊ hono ris. Et hāc repn̄tat eccīa ī hodierno euange lio. Scd̄a ꝓceſſio fuit q̄ iudi xp̄m ir'lm ī mō tē caluarie cū magnis opprobrijs ⁊ irriſioni b⁹ deduxerūt Et iſta fuit ignominie magne ⁊ doloris. Et hāc repn̄tat eccl'ia ī euangelio paſſionis hodierno. Circa pmā ꝓceſſioneꝫ q̄ttuor ſūt videda. Prīo a qb⁹ iſta ꝓceſſio. ſit fcā. q2 nō ē fcā a magnis aut diuitib⁹. ſꝫ a pueris ⁊ paupib⁹. Vñ dr̄ ī euāgelio hodier no Plīma āt turba ſtrauerunt veſtimēta ſua ī via. qñ. n. pueri ⁊ paupes xp̄ꝫ ꝓceſſiōa liter d̄ducebāt. pharisei ⁊ pncipes xp̄i mortē tractabāt. Simplices. n. ⁊ paupes xp̄o adhe rebāt. vñ xp̄us d̄ oīb⁹ diuitibus vnū ſolū. ſ. zacheū habuit amicū. vñ luc. xix. Xp̄us d̄ oī b⁹ potētib⁹ vnū ſolū. ſ. cēturiōm habuit. vñ math. viij. De oīb⁹ ſapiētib⁹ vnū ſolū. ſ. nico demū habuit. Joh. iij. vnd̄. j. cor. j. vid̄re vo catōeꝫ vrām frēs q2 nō ml'ti ſapiētes ſm car nē. ñ ml'ti potētes. nō ml'ti nobiles. ſꝫ q̄ ſtul ta ſūt mūdi elegit dñs vt ꝯfūdat ſapientes Scd̄o videndū ē q̄re xp̄ſ vadēs ad mortē tā tū honorē recipe voluit cū al's honores ⁊ re gnū reſpuit. vt dr̄ ioh. vj. Hic dicend̄ q̄ xp̄uſ

hō fecit q2 ille q̄ ꝯſtitut⁹ ē ī honoribus ma gnis. dꝫ hrē mortis memoriā vt nō ſupbiat. ſi āt q̄s hꝫ magn̄s diuitias. cogitꝫ q2 vadit ad mortē ⁊ q̄ de oīb⁹ ſuis diuitijs nihil niſi vile ſudariū ſecū portabit. Vñ dicebat iob. xvij. Qui fui magn⁹ ſaccū ꝯſui ſup cutē meam ⁊ operui cinere carnē meam. Itē eiuſdem. j. Nud⁹ egreſ. ſū de vtero ma. mee nud⁹ illuc reuertar. Si q̄s ē ī magnis honorib⁹ ꝯſti tut⁹ cogitꝫ. q2 vadit ad mortē vbi ſi erat in g̊ du ſupmo ponet̄ ī loco infimo. q2 ſub terra. Si ſup alios aſcēderit dñando. ſerpentes ⁊ beſtie ſup ei⁹ foueā aſcēdēt ꝯculcādo eum. Jō ecc. x. dr̄. Cū morit̄ hō hereditabit ſerpē tes beſtias ⁊ v̄mes. Itē cū aliq̄s nutrit cor p⁹ ſuū diuerſis delicijs. diuerſ colorib⁹ ip̄m ornādo. voluptates carnis exercēdo. cogitꝫ q2 vadit ad mortē. vbi v̄mes corp⁹ ſuū deli cate nutritū comedēt ⁊ lacerabūt. iob. xxvij. viſcera ei⁹ plena ſūt adipe ⁊ medullis oſſa il li⁹ plena irrigāt̄. ⁊ tn̄ in puluere dormient̄ et vermes apiēt eoſ. Hugo d̄ ſcto victore in li. de clauſtro aīe ſic ait. Cur carnē tuā p̄cioſis reb⁹ impiguas. quā p⁹ paucos dies v̄mes comeſturi ſūt ī ſepulcro. ⁊ aīam tuā p̄cioſiſ opibus non adornas. que deo ⁊ angelis ei⁹ pn̄tanda eſt in iudicio. Cur aīam tuaꝫ vili pendis. et ei carnē ꝑponis. ancillā domina ri. ⁊ dñam ancillari magna abuſio eſt. Ter tio videndū eſt quare xp̄s tanto honore ſibi impēſo voluit lacrimas emittere. Dicit̄ enī Luc. chaſt⁹ cū veniſſet hierl'm cū tanto ho nore fleuit ſup eā. In hoc ipſe voluit oſten dere q̄ gaudia ⁊ honores h⁹ ſeculi lacr'is et doloribus ſūt pmixta. In celo oīa ſunt pu ra. in mūdo oīa mixta. in inferno oīa ſūt fe tulenta. Vñ aug. in. li. de trinitate in pſona xp̄i dicit. Quid eſt illud. Ero illoꝝ deuſ niſi ero oīa q̄cūqꝫ deſiderant̄. ſ. vita. ſalus. vict⁹. copia. gloria. honor ⁊ pax. Iſta in celo oīa ſūt pura. in mūdo mixta. in inferno fetulenta Videam⁹ p ordinem. Vita in celo ē pura. q2 ibi eſt ſine timore. put ē in mundo eſt mi xta. q2 ibi ē vita cū morte. put eſt ī inferno. eſt fetulenta et corrupta. q2 ibi ē mors ſine vita. Salus prout eſt in celo eſt pura. quia ibi ē ſal⁹ ſine egritudie. put eſt ī mūdo ē mixta q2

ibi ē ſalꝰ ⁊ egritudo. ꝓut ē ĩ inferno. ē fetulēta
⁊ corrupta. qꝛ ibi eſt egritudo ſine ſanitate.
Victꝰ .i. ſatietaſ. ꝓut ē ĩ celo ē pura. qꝛ ibi eſt
ſacietaſ ſine eſurie. ꝓut ē ĩ mũdo ē mixta. qꝛ ibi
ē ſacietas ⁊ eſuries. ꝓut ē ĩ inferno eſt fetulē
ta ⁊ corrupta. qꝛ ibi ē ſũma eſuries ſine ſacie-
tate Copia .i. diuitie. ꝓut ſũt ĩ celo ſũt pure. qꝛ
ibi ſũt diuitie ſine paupꝑtate. ꝓut ſũt ĩ mũdo
ſũt mixte. qꝛ ibi ſũt diuitie ⁊ paupꝑtas. ꝓut ſt
in inferno ſũt fetulēte ⁊ corrupte. qꝛ ē ſũma
paupꝑtas ſine diuitijs. Gloria .i. pulcritudo.
ꝓut ē ĩ celo ē pulcra. qꝛ ibi ē pulcritudo ſine
ꝺformitate. ꝓut ē ĩ mũdo ē mixta. qꝛ ibi ē pul
critudo cũ ꝺformitate. ꝓut ē in inferno ē fe-
tulēta ⁊ corrupta. qꝛ ibi ē deformitas ſine pl'-
critudĩe. Honor. ꝓut ē ĩ celo ē purꝰ. qꝛ ibi eſt
honor ſine ĩdigñtate. ſꝫ ꝓut ē ĩ mũdo ē mixtꝰ. qꝛ
ibi ē honor cũ indigñtate. ꝓut ē ĩ inferno ē fetu
lentꝰ ⁊ corruptꝰ. qꝛ ibi ē dedecꝰ ſine honore
Pax ꝓut ē in celo ē pura. qꝛ ibi ē pax ſine ꝑ
tbatõe. ꝓut ē ĩ mũdo ē mixta. qꝛ ibi ē pax cũ ꝑ
turbatõe. ꝓut ē ĩ inferno eſt fetulēta ⁊ corru-
pta. qꝛ ibi ē ꝯtinua ꝑturbatõ ſine pace. Oĩa
bona ꝓut ſũt ĩ celo ſũt puriſſima. qꝛ ibi ſunt
oĩa bona ſine malo. ſꝫ vt ſũt ĩ mũdo ſũt mixta
qꝛ ibi ſũt multa bona ꝑmixta malis. ꝓut vͦo
ſũt in inferno ſũt fetulēta ⁊ corrupta qꝛ ibi ſt
oĩa mala ſine ꝯmixtõe alicꝰ boni. Iſta oĩa
dicͭ ꝓpħa dauid. Calix ĩ manu dñi vini meri
plenꝰ mixto ⁊ inclinauit ex h in h. vez tñ fex
eiꝰ nõ ē exinanita. bibēt ex eo oēs pctõres ter
re. Ex his vͦbis hēt ꝙ deꝰ hꝫ tres calices. vnꝰ
ē plenꝰ vino mero. In illo bibũt oēs in celo
Iſte .n. calix plenꝰ eſt vita. ſanitate. copia di
uitijs. honore. ⁊c. Aliꝰ calix ē plenꝰ mixto. et
de iſto bibũt hoĩes ĩ mũdo. qꝛ calix iſte plenꝰ
ē ſanitate cũ egritudĩe. ſatietate cũ eſurie. di
uitijs cũ paupꝑtate. ⁊c. Tercꝰ calix ē plenꝰ fe
ce. ⁊ de iſto bibũt dãnati in inferno. ⁊ ē iſte ple
nꝰ egritudĩe. morte. paupꝑtate ꝺformitate. et
oĩbꝰ alijſ. Quarto videndũ ē q̄re xp̄s no
luit ſedere ſup equũ ſꝫ ſup aſinã. h iõ fecit. qꝛ
nõ ſedet ĩ cordibꝰ ſupꝑbor. ſꝫ humiliũ ⁊ man
ſuetor. Chriſo. Nõ ſedit xp̄s ĩ curru aureo
purpura fulgēs. nec aſcendit ſup feruidum
equũ diſcordie amatorē. ſꝫ ſup aſinã trãqlli
tatis ⁊ pacis amicã. Per equũ ſupbꝰ. ꝑ aſi-
nũ hũilis deſigͣt. Nã equus ſi tangit͂ recalci
trat. aſinꝰ vͦo mãſuetudĩe morat͂. Sic ſuper
bi ſi repħēdũt͂. impatiēter ferũt. mãſueti pati
enter audiũt. Quedã aĩalia ſũt q̄ non ꝑmit
tũt ſe tãgi. vel qꝛ arrogãtia ſunt ſicut leo. vel
qꝛ nimiſ ſilueſtria domeſticari nõ pñt. ſicut
lupꝰ. vel qꝛ ſũt pũgitiua ſicͭ ericiꝰ Sic ſilͥter
ſũt tria genera hoĩm q̄ nolũt repħendi. Pri
mi ſũt ſupbi. de q̄bꝰ ꝓpħa dicit. tãge mõtes
.i. ſupꝑbor mētes. ⁊ fumigabũt ꝑ ĩpatiētiã ⁊c
Et ecc. xiij. diues iniuſte aget ⁊ fremebit. paup
ãt leſꝰ tacebit. Alij ſũt in mal' indurati. q̄ ad ĩ
ſtar lupi nõ pñt domeſticari. nec ad bonũ ĩ
duci. d̄ q̄bꝰ eccs. j. Difficile tl'es corrigũt͂. no
lũt corripi. Ideo eccl. xxxij. Peſtifer hõ vita-
bit correctionē. Tercij ſũt hoĩes aſtuti. q̄ ſi
tãgũt͂ .i. corripiãt͂. ſicut ericiꝰ ſtatĩ excuſatõi-
bꝰ mltis ſe abſcõdũt. Prouerb. xxviij. Qui
abſcõdit ſcelera ſua nõ diriget͂. q̄ aũt ꝯfeſſus
fuerit viuet ⁊ nõ morietͬ. Circa ſcdaꝫ ꝓceſ-
ſionē notãda ſũt duo. Primũ ꝙ in iſta pro
ceſſione fuerũt varietates ꝑſonar. Quidaꝫ
enĩ fuerũt boni. q̄ fuerũt facti mali. ⁊ nũq̄ꝫ re
cupauerũt bonitatē. ſicut iudas. Quidam
boni q̄ ſemp ꝑſeuerauerͭt. ſicut btã vͦgo ma
ria. Alij vͦo boni ⁊ poſtea mali. poſtea tamē
ſuã recupauerũt bonitatē. ſicut apl'i q̄ fideꝫ
in paſſiõe ꝑdiderũt. ſꝫ in reſurrectione recu-
perauerũt. Malor ſũt due differētie. Qui-
dã .n. fuerͭt mali q̄ poſtea facti ſũt boni. ſicut
latro a dextris pendens et longinꝰ. Alij fue
runt mali q̄ ſemp in malicia ꝑſeuerauerunt
ſicut latro a ſiniſtris et iudei q̄ crucifixerũt.
Ab iſta ꝓceſſiõe q̄dã fugerũt corꝑe ⁊ mente
ſicut apl'i q̄ fugerũt corꝑaliter ⁊ fidē ꝑdiderͭt
Item alij fugerunt nõ corꝑe ſed corde. ſicut
maria magdalena. ⁊ cetere mľieres q̄ iuxta
crucem corporaliter ſteterunt. ſed tamē fidē
amiſerunt. Alij fugerunt corpore. ſed nõ cor
de. ſic creditur de iacob fratre dñi. De q̄ hie
ro. in li. de viris illuſtribꝰ. ꝙ in paſſione vo-
tum vouit nõ ſe comeſturum donec videꝛ
chriſtum reſurgentem. Alij ſũt qui nec cord̄
nec corꝑe fugerũt. ſicut beata virgo. q̄ iuxta
crucem ſtetit et fidem integraliter ſeruauit.
Scdm̄ qd̄ in iſta ꝓceſſiõe oñdit͂. ē magͣ in
iudeis volũtatis mľtiplicitas. In ꝑma enĩ

pceſſiõe iudi fecerũt xpo ſex magnos honores In ſcda vo ſex mag vitupia In pma cum mag ipz reuerẽtia ſup aſellũ poſuert. ⁊ i via veſtimẽta ſtrauerũt. In ſcda cũ mag igno minia ipz i patibulo poſuert ⁊ eũ ſuis veſti/ bus ſpoliauert. In pria ramos palmar ⁊ oliuar ſibi portauert. i ſcda ſpinas accutiſ/ ſimas capiti ſuo affixert In pma regẽ eum appellauert. i ſcda ipm negauerũt. In pma appellauert eũ ſaluatorẽ dicẽtes. oſãna. i. ſal/ ua obſecro. i ſcda negauert ipz ſaluatorẽ di cẽtes. Saluos alios fec. ſe ipz ſaluũ facere ñ pt. In pma dixert eũ bñdictũ in noie dñi. in ſcda maledictũ ⁊ malefactorẽ eẽ. ⁊ crucis pa tibulo eũ figendũ dicẽtes. Tolle tolle ⁊ cru/ cifige. ⁊c.

CCXV

De cena domini.

Cena facta cũ dia/ bol⁹ miſiſſz i cor vt tradet eũ iudas ſcarioth. ſurrexit a cena ⁊ poſuit ve ſtimẽta ſua. Ioh. xiij. videm⁹ eĩ qꝫ qñ amici ſepãt ab inuicẽ ſolẽt pmo inuicẽ epulari. ſic ſci/ ens xps qꝫ cito a ſuis aplis ſepari deberz p⁹ cũ ipis cenare voluit. Vñ Luc. xxij. Deſide rio deſideraui h paſca mãducare vobiſcũz añq̃z patiar. In hac ergo cena xps aſſũpſit pſonã amici. pſonã hui. pſonã epi. Per/ ſonã ſiqde amici accepit i h qꝫ tã familiarit comedit. In hac cena comedit agnũ paſca/ lẽ. Et qlit debeat comedi habet Exo. xij. nõ comedetis ex eo crudũ qd nec coctũ aq̃. ſed tantũ aſſũ igni. Hic aliq̃ phibẽt. ſcz vt ñ co/ medat crud⁹ nec aq̃ coct⁹. ⁊ qꝫ ſit igne aſſat⁹ Caro eĩ cruda nõ ẽ igne cocta. caro vo elixa licet ſit cocta nõ tñ eſt a do ſapida. Illi ergo comedũt cruda. q̃ hñt cor crudũ. i. nõ coctũ igne amoris. Illi comedũt elixũ. q̃ nõ hñt i corde ſaporẽ deuotõiſ. Illi comedũt aſſatũ igne. q̃ hñt cor coctũ igne amoris et ſapidũ. Scdo dz comedi ei⁹ caput cũ pedib⁹ ⁊ inte ſtinis. Caput iſti⁹ agni ẽ ei⁹ diuitas. Vñ. j. Cor. xj. Caput ei⁹ ds ẽ. pes ei⁹ hũanitas q̃ ẽ infirma i nata. Inteſtia ſũt ei⁹ aĩa. iſta oia debẽ⁹ comede. Fuert q̃dã heretici q̃ dixerunt xpꝫ nõ eẽ verũ deũ. iſti caput nõ comedebãt. Alij dixert eũ nõ eẽ verũ hoĩem. nec hr̃e verã carnẽ ſꝫ fantaſticã. iſti pedes nõ comedebãt Alij dicebãt eũ nõ habuiſſe aĩaz rõnalẽ. ſed loco aĩe ſolũ diuitatẽ. iſti iteſtina ñ comede bãt. Nos ergo fideles caput ⁊ pedes cũ inte ſtinis comedã⁹. vt dei⁹ diuitate aĩa ⁊ carne fidelit ſentiã⁹ Tertio dz comedi cũ lactucis agreſtib⁹. i. cuz amaritudie dolẽdo de pctis oib⁹ Notandũ qꝫ q̃dã ſũt q̃ comedũt iſtas lactucas itegras. q̃dã ↄtritas. q̃daz ſuccum ipar. Sũt eĩ q̃dam q̃ hñt d ſuis pctis ſupfi cialẽ dolorẽ q̃ attritio poteſt dici. iſti ſumũt iſtas lactucas itegras. Talis attritio ñ iu/ ſtificat pctorẽz plene. Hiere. v. Percuſſiſti eos ⁊ nõ doluert. attriuiſti eos et renuebãt accipe diſciplinã. Alij ſũt maioris pfectiõis q̃ ſcz nõ ſolũ pctã ↄterũt. ſꝫ et lacrimas emit tũt. iſti ſumũt agnũ cũ ſucco lactucar. i. cuz abũdãtia lacrimar. Greg. i moralib⁹. Car nes cũ lactucis agreſtib⁹ ſũt edẽde. vt cũ cor pus redẽptoris accipim⁹. nos p pctis nrĩs i fletib⁹ affligã⁹ q̃re ipa amaritudo peniten tie abſtergit a mẽtis ſtomacho pũerſe hũo/ rẽ viciorꝫ Quarto dz comedi cũ panib⁹ azimis. i. cũ panib⁹ nõ fermẽtatis. panes co medit cũ fermẽto ſm Greg. q̃ bona ſua cũ corruptõe vane glĩe fac. q̃b⁹ dñs dicit. ſacrifi cate d fermẽto laudẽ. De fermẽto nãqz imo lat q̃ do de rapina parat. Sz ille ſine fermen to comedit. q̃ ſe a mala ſocietate cuſtodit. j. Cor. v. Modicũ fermẽtũ totã maſſã corrũ pit. Scdo xps aſſũpſit pſonã hui in eo qꝫ pedes ſuor diſciplor lauit. Lauit ãt pedes corpales ⁊ ſpũales. Primo lauit corpales i exẽplũ ⁊ documẽtuz. i exẽplũ qdẽ hũilitatis vt ipe dicit. exemplũ dedi vob vt vos ita fa/ ciatis. Iſtã tñ hũilitatẽ petr⁹ abhorruit di/ cẽs. nõ lauabis mihi pedes i eternum. Cui rñdit xps. ſi nõ lauero te nõ habebis partez mecũ. Tũc petr⁹ timore ⁊ amore pcuſſ⁹ ob/ tulit lauãdos pedes. man⁹. ⁊ caput. Sz xps corripuit eũ aſſerẽs qꝫ nõ indigebat lotione capitis. nec manuũ. ſed tantũ pedũ. p caput itelligit intẽtio. p man⁹ opatio. p pedes affe ctio. Duo pma. ſcz itentio ⁊ opatio. in petro munda erant. ⁊ ideo lotione capitis et ma/ nuũ nõ indigebat. habebat aũt intentionez in omnibus bonã. operationem mundam

Scd̓o lauit pedes in documētū ad oſtē/dendū ꝙ ꝑlati debēt lauare ſubditos. Tunc ãt nō bñ lauat. aut q2 man⁹ ē iniq̃. aut q̃a ē turbida ⁊ imūda. Eccĩ. xxxiiij. Ab imūdo q̃s mūdabit̃. Grego. ꝑus oportet te mūdari ſi aliū vis mūdare. ſapiētē ꝑus fieri. ⁊ ſic alioſ facere ſapiētes. Lumē fieri. et ſic alios illūi/nare. Accedere ad deū. ⁊ ſic alios adducere. ſctificari. ⁊ ſic alios ſctificare. Itē man⁹ hr̃e rectas. ⁊ ſic eē recti cōſilij. vtputa rectū dare ꝯſiliū. Scd̓o qñ aqua ē imūda. aq̃ imūda ē amor mūdi. Hiere. ij. Quid tibi ĩ via egipti vt bibas aquã turbidã. Talis ei aq̃ ñ lauat ſ3 coinq̃nat. Aug̃. Quiſq̃s es ĩ mūdo ad te veĩt q̃ fecit mūdū. vt eripiat te de mūdo. q2 ſi aliq̃ delectatio te d̓lectet ĩ mūdo. ſꝑ vis eē im mūd⁹. ſi tñ aliq̃ neceſſitas te retinet. mund⁹ ſc3 deus habitat ĩ te. q̃ mūdat mūdos ⁊ eris mūd⁹. Tertio qñ ip̃a macula pedum ex ni/mia freq̃ntatōe efficit̃ nimis tenax ⁊ inuete rata. Eccĩ. xxxiiij. Qui baptizat̃ a mortuo. id ē. q̃ lauat̃ a mortali pctō. ⁊ iterꝫ tãgit mor/tuū q̃d ꝓfuit lauatio e⁹. Vñ. ij. pet. ij. Facta ſūt poſteriora deteriora ꝑorib⁹. ꝯuenit illis illd̓. Canis reuerſus ē ad vomitū ſuū ⁊ ſus lota iterū in volutationē3 luti. Tertio lauit pedes ſpūaliter aqua ſui ſang̃nis. De quo dr̃ Apoc̃. ij. Lauerūt ſtolas ſuas in ſang̃ne agni. ⁊ dealbauert̃ eaſ. Ex q̊ magis ſanguis xp̄i dealbare dr̃. videt̃ ꝙ h3 v̓tutē lactis et nō ſang̃nis. Lac enĩ eſt ſanguis ĩ vberib⁹ exco/ctuſ. ſanguis ãt xp̄i fuit excoct⁹ in corꝑe ſuo et ĩ corde noſtro. In corꝑe ſuo fuit excoctus igne amoris ſui. tam vehemēter ĩ corꝑe ſuo ebullit. q2 aperto latere cum impetu emana uit. in corde ãt nr̄o. ſunt duo vbera. ſc3 ĩtelle/ctus ⁊ affectus. Dicitur aũt excoq̃ in vbere intellectus per meditationem et vbere affe/ctus ꝑ deuotōem. ⁊ ſic ſanguis xp̄i ĩ ſuo cor/pore et ĩ nr̄o corde ꝑ meditatōem ⁊ affectō3 vertit̃ in albedinē. ⁊ aĩas nr̄as dealbat ⁊ mū dat. Apoc̃. j. Lauit nos a pctĩs nr̄is in ſan/guine ſuo. Tertio accepit xp̄s ꝑſonã epĩ qñ ſc3 panē ⁊ vinū ĩ corp⁹ ſuū trãſmutauit. et ap̄lis ptãtem ꝯficiendi dedit. Et iſta ē ma ior poteſtas q̃ vnq̃3 hoĩ data fuit. Eſt eĩ po/teſtas dei mag̃ facere aliq̃d d̓ aliq̊. ſic̃ qñ fec̃ hoĩe3 de terra ⁊ euam d̓ coſta ade. Eſt ⁊ alia poteſtas dei maior. ſic̃ de nihilo aliq̃d facere ſic fecit celū ⁊ terrã. Eſt ⁊ tertia maxia. ſic̃ de creatura creatorē. Iſtã ptãtem nō dedit an gelis. ſed ſolis ſacerdotib⁹. q2 diuĩa v̓tute in corp⁹ ⁊ ſang̃nē ſpeciē panis ⁊ vini ꝯuertūt. Unde euſebi⁹. Inuiſibilis ſacerdos. i. xp̄s ꝑ miſtros ſuos viſibiles creaturas ĩ corp⁹ ⁊ ſanguinē ſuū ſacrata ptãte ꝯuertit verbo ſuo. ſc3 illo. Hoc eſt eĩ cor. ⁊c. Unde nō deb3 aliq̃s attendē ad viſum ſuū. q2 viſus puta/ret ſe videre colorē panis. nec ad guſtum. q2 putaret ſe ſentire guſtu3 panis. nec ad olfa/ctum. q2 putaret ſe ſentire odorē pãis ⁊ vini. ſed attendere debet ad auditū. q̃a cu3 audit ꝯſecratōis v̓ba. ita ē ꝑ oĩa ſicut audit. Hoc eſt enĩ cor. ⁊c. Qd̓ ſignificatū eſt Geñ. xxvij. in yſaac. q̃ cū bñdixit iacob fuit deceptus e⁹ viſus. q2 oculi ſui caligauerūt. ⁊ ip̃um non agnouit. fuit ⁊ decept⁹ olfact⁹. q2 credidit ſe ſentire odorem veſtimētoꝝ eſau. fuit etiã de cept⁹ guſtus. q2 credidit ſe comedere de ve/natione eſau. ⁊ comedit de venatione iacob. fuit ⁊ decept⁹ in tactu. q2 putabat ſe tãgē ma nus eſau ⁊ tãgebat man⁹ iacob. S3 audit⁹ q̃ vocē iacob audiuit nō fuit deceptus. imo dixit. vox q̃dem iacob eſt. Sic etiã in iſto ſa cramēto oēs alij ſenſus decipiūt̃. ꝑter audi tum Et id̓o oēs fideles q̃ audiūt v̓ba ꝯſecra tionis. firmiter ⁊ veraciter credere debent ꝙ corp⁹ xp̄i eſt ⁊ ſanguis eius.

Expliciūt quorūdam ſanctoꝝ legēde adiūcte poſt Lombardicaz hiſtoriã. Impreſſe Argentine Anno domi ni. M. cccclxxxvj. Finite tertia feria ante fe/ſtum ſancti Thome apoſtoli.

Origo stirpis ac progeniei
Mariae Virginis matris
Salvatoris Jesu Christi
quam Scriptura sancta testatur
ex stirpe Davidis et

parentes Mariae | Joachim et Anna | Annae soror germana nominata
Hismeria, a qua Elisabeth nata mater Johannis Baptistae

Mortuo primo viro Joachim.

Secundo nupsit Anna viro nominato Cleophas qui dicitur fuisse frater Joseph, qui Cleophas ex Anna suscepit filiam quam nominavit Maria, quam filiam Cleophas nuptui dedit viro dicto Alpheus, ex qua uxore Maria dicta Cleophe habuit quatuor filios qui dicuntur fratres Christi Jesu sed recte brevi Scripturae [illegible]

Jacobum minorem
Joseph Justum
Simonem et Judam

Tertio nupsit Anna Salome viro ex quo Salome habuit filiam dictam Maria Salome, et viro Zebedeo haec Maria Salome nupsit. haec Maria duos filios viro Zebedeo genuit Jacobum maiorem et Joannem Evangelistam. Nota Ecclesiastica historia testatur hunc Joannem uxorem habuisse ac Sponsum fuisse in nuptiis celebratis in Chana Galileae quibus Mater ac Jesus cum discipulis dicitur interfuisse. Johannis cap. 2.

Nota Syrus sic dictus cum uxore dicta Eucharia procrearunt Mariam Magdalenam, Martham et Lazarum [illegible] nobili fuerunt

Nota mulier extollens vocem de qua Lucas loquitur cap. [illegible] non Mariam fuisse sed sanctam Marcellam quae non soror Marthae fuit sed famula

The Boston Public Library

PURCHASED
FROM THE FUND
ESTABLISHED
BY
James
Lyman
Whitney

Bibliographer & Sometime Librarian